

မူဆဋ္ဌသံဂါယန
သုတ္တန္တပိဋကတ် အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်

ပါဠိအင်္ဂုတ္တိုရ် ဘာသာမန်

ဇကက၊ ဒုက၊ တိက၊ စတုတ္ထနိပါတ်

(ကွပ်ပထမ)

တြးပတိတ် နှစ်ကောပါဠိပိဋကတ် ကွဲစွာဘာသာမန်

သာသနာ- ၂၅၅၇

ချိုင်- ၁၃၇၅

ခရစ်- ၂၀၁၃

မာတိကာ

မူဆွေသံဂါယန
သုတ္တန္တပိဋကတ် အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်

ပါဠိအင်္ဂုတ္တိုရ် ဘာသာမန်

မာတိကာ

ဇြကကနိပါတ်	ပုညာဘိသန္ဓဝဂ်
ဒုကနိပါတ်	အပဏ္ဏကဝဂ်
တိကနိပါတ်	မစလဝဂ်
ရထကာရဝဂ်	ဝလာဟကဝဂ်
ဒေဝဒူတဝဂ်	ဘယဝဂ်
မဟာဝဂ်	ဣန္ဒြိယဝဂ်
သမဏဝဂ်	ပဋိပဒါဝဂ်
လာဏကပလ္လဝဂ်	သပ္ပုရိသဝဂ်
အာပါယိကဝဂ်	ဒုစ္စရိတဝဂ်
ကုသိနာရဝဂ်	အာပတ္တိဘယဝဂ်
စတုတ္ထနိပါတ်	ကမ္မပထဝဂ်
ဥရုဇေလဝဂ်	ရာဂပေယျာလ

ပါဠိအင်္ဂုတ္တိုရ် ဘာသာမန်

မာတိကာ ဂြာကနိပါတ်

လို့ဟ်	ပရူပရာ	မုက်လိခ်
၁- ရှုပါဒိဝဂ်	...	၁
၂- နီဝရဏပ္ပဟာနဝဂ်	...	၃
၃- အကမ္မနိယဝဂ်	...	၇
၄- အဒန္တဝဂ်	...	၉
၅- ပဏိဟိတအတ္ထဝဂ်	...	၁၁
၆- အတ္ထရာသဃိတဝဂ်	...	၁၄
၇- ဝီရိယာရမ္မာဒိဝဂ်	...	၁၇
၈- ကလျာဏမိတ္တာဒိဝဂ်	...	၂၀
၉- ပမာဒါဒိဝဂ်	...	၂၃
၁၀- ဒုတိယ ပမာဒါဒိဝဂ်	...	၂၆
၁၁- အဓမ္မဝဂ်	...	၃၁
၁၂- အနာပတ္တိဝဂ်	...	၃၃
၁၃- ဂြာကပုဂ္ဂလဝဂ်	...	၃၅
၁၄- ဂြာကဒဂ္ဂဝဂ် ၁-ပဌမဝဂ်	...	၃၆
ဂြာကဒဂ္ဂဝဂ် ၂- ဒုတိယဝဂ်	...	၃၇
ဂြာကဒဂ္ဂဝဂ် ၃- တတိယဝဂ်	...	၃၈
ဂြာကဒဂ္ဂဝဂ် ၄- စတုတ္ထဝဂ်	...	၃၉
ဂြာကဒဂ္ဂဝဂ် ၅- ပဉ္စမဝဂ်	...	၄၁
ဂြာကဒဂ္ဂဝဂ် ၆- ဆဋ္ဌဝဂ်	...	၄၂
ဂြာကဒဂ္ဂဝဂ် ၇- သတ္တမဝဂ်	...	၄၃
၁၅- အဋ္ဌာနပါဠိ ၁- ပဌမဝဂ်	...	၄၄
အဋ္ဌာနပါဠိ ၂- ဒုတိယဝဂ်	...	၄၅
အဋ္ဌာနပါဠိ ၃- တတိယဝဂ်	...	၄၆
၁၆- ဂြာကဓမ္မပါဠိ ၁- ပဌမဝဂ်	...	၄၈
ဂြာကဓမ္မပါဠိ ၂- ဒုတိယဝဂ်	...	၄၉
ဂြာကဓမ္မပါဠိ ၃- တတိယဝဂ်	...	၅၂

လွှဲဟ်	ပရူပရာ	မုက်လိခ်
၁၆- ဇြကဓမ္မပါဠိ ၄- စတုတ္ထဝဂ်	၅၄
၁၇- ပသာဒကရဓမ္မ	၅၈
၁၈- အပရအတ္ထရာသဃိတဝဂ်	၅၈
၁၉- ကာယဂတာသတိဝဂ်	၆၃
၂၀- အမတဝဂ်	၆၆

မာတိကာ ဇြကကနိပါတ် တဲ့ရောင်။

မာတိကာ ဒုကနိပါတ်

၁-ပဌမပဏ္ဏာသက - ပဌမ သုတ်မသုန်ဇော်

၁-ကမ္မကရဏဝဂ်

၁- သုတ်ဝဇ္ဇ	၆၉
၂- သုတ်ပဓာန	၇၃
၃- သုတ်တပနီယ	၇၃
၄- သုတ်အတပနီယ	၇၄
၅- သုတ်ဥပညာသ	၇၄
၆- သုတ်သညောဇန	၇၅
၇- သုတ်ကဏှ	၇၆
၈- သုတ်သုက္က	၇၆
၉- သုတ်စရိယ	၇၆
၁၀- သုတ်ဝဿူပနာယိက	၇၆
၂- အဓိကရဏဝဂ်	၇၇
၃- ဗာလဝဂ်	၈၄
၄- သမစိတ္တဝဂ်	၈၆
၅- ပရိသဝဂ်	၉၅

လွှဲဟ်

ပရူပရာ

မုက်လိခ်

၂- ဒုတိယပဏ္ဏာသက - ဒုတိယ သုတ်မသုန်စော်

(၆)	၁- ပုဂ္ဂလဝဂ်	၁၀၃
(၇)	၂- သုခဝဂ်	၁၀၆
(၈)	၃- သနိမိတ္တဝဂ်	၁၀၉
(၉)	၄- ဓမ္မဝဂ်	၁၁၀
(၁၀)	၅- ဗာလဝဂ်	၁၁၁

၃- တတိယပဏ္ဏာသက - တတိယ သုတ်မသုန်စော်

(၁၁)	၁- အာသာဒုပ္ပဟေဝဂ်	၁၁၅
(၁၂)	၂- အာယာစနဝဂ်	၁၁၆
(၁၃)	၃- ဒါနဝဂ်	၁၂၀
(၁၄)	၄- သန္တာရဝဂ်	၁၂၂
(၁၅)	၅- သမာပတ္တိဝဂ်	၁၂၄
၁-	ကောဓပေယျာလ	၁၂၆
၂-	အကုသလပေယျာလ	၁၂၈
၃-	ဝိနယပေယျာလ	၁၂၉
၄-	ရာဂပေယျာလ	၁၃၀

မာတိကာ ဒုကနိပါတ် တဲ့ရောင်။

မာတိကာ တိကနိပါတ်

၁-ပဌမပဏ္ဏာသက - ပဌမ သုတ်မသုန်စော်

၁-ဗာလဝဂ်

၁-	သုတ်ဘယ	၁၃၃
၂-	သုတ်လက္ခဏ	၁၃၄

လွိုဟ်

ပရူပရာ

မုက်လိခ်

၁-ဗာလဝဂ်

၃-	သုတ်စိန္တီ	၁၃၅
၄-	သုတ်အစ္စယ	၁၃၆
၅-	သုတ်အယောနိသော	၁၃၆
၆-	သုတ်အကုသလ	၁၃၇
၇-	သုတ်သာဝဇ္ဇ	၁၃၇
၈-	သုတ်သဗျာဗဇ္ဈ	၁၃၇
၉-	သုတ်ခတ	၁၃၈
၁၀-	သုတ်မလ	၁၃၈

၂-ရထကာရဝဂ်

၁-	သုတ်ဉာတ	၁၃၉
၂-	သုတ်သာရဏီယ	၁၄၀
၃-	သုတ်အာသံသ	၁၄၁
၄-	သုတ်စက္ကဝတ္တိ	၁၄၂
၅-	သုတ်သစေတန	၁၄၅
၆-	သုတ်အပဏ္ဍက	၁၄၇
၇-	သုတ်အတ္တဗျာဗာဓ	၁၄၉
၈-	သုတ်ဒေဝလောက	၁၄၉
၉-	သုတ်ပဌမ ပါပဏိက	၁၅၀
၁၀-	သုတ်ဒုတိယ ပါပဏိက	၁၅၁

၃-ပုဂ္ဂလဝဂ်

၁-	သုတ်သမိဒ္ဓ	၁၅၂
၂-	သုတ်ဂိလာန	၁၅၅
၃-	သုတ်သင်္ခါရ	၁၅၇
၄-	သုတ်ဗဟုကာရ	၁၅၈

လွိုဟ်

ပရူပရာ

မုက်လိခ်

၃-ပုဂ္ဂလဝဂ်

၅-	သုတ်ဝဇိရူပမ	၁၅၉
၆-	သုတ်သေဝိတဗ္ဗ	၁၆၀
၇-	သုတ်ဇိဂ္ဂစ္ဆိတဗ္ဗ	၁၆၁
၈-	သုတ်ဂူထဘာဏီ	၁၆၃
၉-	သုတ်အန္တ	၁၆၄
၁၀-	သုတ်အဝကုဇ္ဇ	၁၆၆

၄-ဒေဝဒူတဝဂ်

၁-	သုတ်သဗြာဟ္မက	၁၆၈
၂-	သုတ်အာနန္ဒ	၁၆၉
၃-	သုတ်သာရိပုတ္တ	၁၇၁
၄-	သုတ်နိဒါန	၁၇၂
၅-	သုတ်ဟတ္ထက	၁၇၄
၆-	သုတ်ဒေဝဒူတ	၁၇၆
၇-	သုတ်ယမရာဇ	၁၈၀
၈-	သုတ်စတုမဟာရာဇ	၁၈၁
၉-	သုတ်သုခုမာလ	၁၈၄
၁၀-	သုတ်အာဓိပတေယျ	၁၈၇

၅-စူဠဝဂ်

၁-	သုတ်သမ္မုဒ္ဓိဘာဝ	၁၉၀
၂-	သုတ်တိဌာန	၁၉၀
၃-	သုတ်အတ္ထဝသ	၁၉၁
၄-	သုတ်ကထာပဝတ္တိ	၁၉၁
၅-	သုတ်ပဏ္ဍိတ	၁၉၁
၆-	သုတ်သီလဝန္တ	၁၉၂

[ည]

ပါဠိအင်္ဂုတ္တိုရ် ဘာသာမန်

လွိုဟ်

ပရူပရာ

မုက်လိခ်

၅-ဇုဉ်ဝက်

၇-	သုတ်သင်္ခိတလက္ခဏ	၁၉၂
၈-	သုတ်အသင်္ခိတလက္ခဏ	၁၉၃
၉-	သုတ်ပဗ္ဗတရာဇ	၁၉၃
၁၀-	သုတ်အာတပ္ပကရဏီယ	၁၉၄
၁၁-	သုတ်မဟာစောရ	၁၉၄

၂-ဒုတိယပဏ္ဏာသက - ဒုတိယ သုတ်မသုန်စော်

(၆) ၁-ဗြာဟ္မဏဝက်

၁-	သုတ်ပဌမ ဒွေဗြာဟ္မဏ	၁၉၇
၂-	သုတ်ဒုတိယ ဒွေဗြာဟ္မဏ	၁၉၈
၃-	သုတ်အညတရဗြာဟ္မဏ	၁၉၉
၄-	သုတ်ပရိဗ္ဗာဏ	၂၀၀
၅-	သုတ်နိဗ္ဗုတ	၂၀၂
၆-	သုတ်ပလောက	၂၀၃
၇-	သုတ်ဝစ္ဆဂေါတ္တ	၂၀၅
၈-	သုတ်တိကဏ္ဍ	၂၀၇
၉-	သုတ်ဇာဏုဿောဏီ	၂၁၁
၁၀-	သုတ်သင်္ဂီရဝ	၂၁၄

(၇) ၂-မဟာဝက်

၁-	သုတ်တိတ္ထာယတန	၂၁၉
၂-	သုတ်ဘယ	၂၂၅
၃-	သုတ်ဝေနာဂပုရ	၂၂၇
၄-	သုတ်သရဘ	၂၃၂
၅-	သုတ်ကေသမုတ္တိ	၂၃၅

လွှတ်

ပရူပရာ

မုက်လိပ်

(၇) ၂-မဟာဝဂ်

၆-	သုတ်သာဓု	၂၄၂
၇-	သုတ်ကထာဝတ္ထု	၂၄၇
၈-	သုတ်အညတိတ္ထိယ	၂၄၉
၉-	သုတ်အကုသလမူလ	၂၅၁
၁၀-	သုတ်ဥပေါသထ	၂၅၆

(၈) ၃-အာနန္ဒဝဂ်

၁-	သုတ်ဆန္ဒ	၂၆၆
၂-	သုတ်အာဇီဝက	၂၆၈
၃-	သုတ်မဟာနာမသက္က	၂၇၁
၄-	သုတ်နိဂဏ္ဌ	၂၇၂
၅-	သုတ်နိဝေသက	၂၇၃
၆-	သုတ်ပဌမဘဝ	၂၇၅
၇-	သုတ်ဒုတိယဘဝ	၂၇၆
၈-	သုတ်သီလတဗ္ဗ	၂၇၇
၉-	သုတ်ဂန္ဓဇာတ	၂၇၈
၁၀-	သုတ်စူဠနိကာ	၂၇၉

(၉) ၄-သမဏဝဂ်

၁-	သုတ်သမဏ	၂၈၁
၂-	သုတ်ဂဠိဘ	၂၈၂
၃-	သုတ်ခေတ္တ	၂၈၂
၄-	သုတ်ဝဇ္ဇိပုတ္တ	၂၈၃
၅-	သုတ်သေက္ခ	၂၈၄
၆-	သုတ်ပဌမ သိက္ခာ	၂၈၄
၇-	သုတ်ဒုတိယ သိက္ခာ	၂၈၆

လွှတ်

ပရူပရာ

မုက်လိပ်

(၉) ၄-သမဏဝဂ်

၈-	သုတ်တတိယ သိက္ခာ	၂၈၈
၉-	သုတ်ပဌမ သိက္ခတ္တယ	၂၉၀
၁၀-	သုတ်ဒုတိယ သိက္ခတ္တယ	၂၉၁
၁၁-	သုတ်သင်္ကဝါ	၂၉၂

(၁၀) ၅-လောဏကပလ္လဝဂ်

၁-	သုတ်အစ္စာယိက	၂၉၅
၂-	သုတ်ပဝိဝေက	၂၉၆
၃-	သုတ်သရဒ	၂၉၈
၄-	သုတ်ပရိသာ	၂၉၉
၅-	သုတ်ပဌမ အာဇာနိယ	၃၀၁
၆-	သုတ်ဒုတိယ အာဇာနိယ	၃၀၂
၇-	သုတ်တတိယ အာဇာနိယ	၃၀၃
၈-	သုတ်ပေါတ္တက	၃၀၄
၉-	သုတ်လောဏကပလ္လ	၃၀၆
၁၀-	သုတ်ပံသုဇောဝက	၃၁၁
၁၁-	သုတ်နိမိတ္တ	၃၁၄

၃-တတိယပဏ္ဏာသက - တတိယ သုတ်မသုန်စော်

(၁၁) ၁-သမ္မောဓဝဂ်

၁-	သုတ်ပုဗ္ဗေဝသမ္မောဓ	၃၁၇
၂-	သုတ်ပဌမ အဿာဒ	၃၁၇
၃-	သုတ်ဒုတိယ အဿာဒ	၃၁၈
၄-	သုတ်သမဏဗြာဟ္မဏ	၃၁၉
၅-	သုတ်ရုဏ္ဏ	၃၁၉

လွှတ်

ပရူပရာ

မုက်လိခ်

(၁၁) ၁-သမ္ဘောဝဂ်

၆-	သုတ်အတိတ္တိ	၃၂၀
၇-	သုတ်အရက္ခိတ	၃၂၀
၈-	သုတ်ဗျာပန္န	၃၂၂
၉-	သုတ်ပဌမ နိဒါန	၃၂၂
၁၀-	သုတ်ဒုတိယ နိဒါန	၃၂၃

(၁၂) ၂-အာပါယိကဝဂ်

၁-	သုတ်အာပါယိက	၃၂၅
၂-	သုတ်ဒုလ္လဘ	၃၂၆
၃-	သုတ်အပ္ပမေယျ	၃၂၆
၄-	သုတ်အာနေဉ္ဇ	၃၂၇
၅-	သုတ်ဝိပတ္တိသမ္ပဒါ	၃၂၈
၆-	သုတ်အပဏ္ဍက	၃၃၀
၇-	သုတ်ကမ္မန္တ	၃၃၂
၈-	သုတ်ပဌမ သောစေယျ	၃၃၃
၉-	သုတ်ဒုတိယ သောစေယျ	၃၃၃
၁၀-	သုတ်မောနေယျ	၃၃၅

(၁၃) ၃-ကုသိနာရဝဂ်

၁-	သုတ်ကုသိနာရ	၃၃၅
၂-	သုတ်ဘဏ္ဍန	၃၃၇
၃-	သုတ်ဂေါတမကစေတိယ	၃၃၈
၄-	သုတ်ဘရဏ္ဍုကာလာမ	၃၃၉
၅-	သုတ်ဟတ္ထက	၃၄၀
၆-	သုတ်ကဋ္ဌာဝိယ	၃၄၂
၇-	သုတ်ပဌမ အနုရုဒ္ဓ	၃၄၃

လွှတ်

ပရူပရာ

မုက်လိပ်

(၁၃) ၃-ကုသိနာရဝဂ်

၈-	သုတ်ဒုတိယ အနုရုဒ္ဓိ	၃၄၄
၉-	သုတ်ပဋိစ္စန္ဓ	၃၄၅
၁၀-	သုတ်လေခ	၃၄၅

(၁၄) ၄-ယောစာဇီဝဂ်

၁-	သုတ်ယောစာဇီဝ	၃၄၆
၂-	သုတ်ပရိသာ	၃၄၈
၃-	သုတ်မိတ္တ	၃၄၈
၄-	သုတ်ဥပ္ပါဒါ	၃၄၈
၅-	သုတ်ကေသကမ္မလ	၃၄၉
၆-	သုတ်သမ္ပဒါ	၃၅၀
၇-	သုတ်ဝုဒ္ဓိ	၃၅၀
၈-	သုတ်အဿခဠုကံ	၃၅၁
၉-	သုတ်အဿပရဿ	၃၅၂
၁၀-	သုတ်အဿာဇာနီယ	၃၅၄
၁၁-	သုတ်ပဌမ မောရနိဝါပ	၃၅၅
၁၂-	သုတ်ဒုတိယ မောရနိဝါပ	၃၅၅
၁၃-	သုတ်တတိယ မောရနိဝါပ	၃၅၆

(၁၅) ၅-မင်္ဂလဝဂ်

၁-	သုတ်အကုသလ	၃၅၆
၂-	သုတ်သာဝဇ္ဇ	၃၅၇
၃-	သုတ်ဝိသမ	၃၅၇
၄-	သုတ်အသုစိ	၃၅၇
၅-	သုတ်ပဌမ ခတ	၃၅၈
၆-	သုတ်ဒုတိယ ခတ	၃၅၈

မာတိကာ စတုတ္ထနိပါတ်

[၁၈]

လွှဲ

ပရူပရာ

မုက်လိခ

(၁၅) ၅-မင်္ဂလဝဂ်

၇-	သုတ်တတိယ ခတ	၃၅၈
၈-	သုတ်စတုတ္ထ ခတ	၃၅၉
၉-	သုတ်ဝန္တနာ	၃၅၉
၁၀-	သုတ်ပုဗ္ဗဏှ	၃၅၉
	(၁၆) ၆-အစေလကဝဂ်	၃၆၀
	(၁၇) ၇-ကမ္မပထပေယျာလ	၃၆၃
	(၁၈) ၈-ရာဂပေယျာလ	၃၆၄

မာတိကာ တိကနိပါတ် တဲ့ရောင်။

မာတိကာ စတုတ္ထနိပါတ်

၁-ပဌမပဏ္ဏာသက - ပဌမ သုတ်မသုန်စော်

၁-ဘဏ္ဍဂါမဝဂ်

၁-	သုတ်အနုဗုဒ္ဓ	၃၆၇
၂-	သုတ်ပပတိက	၃၆၈
၃-	သုတ်ပဌမ ခတ	၃၆၉
၄-	သုတ်ဒုတိယ ခတ	၃၇၀
၅-	သုတ်အနုသောတ	၃၇၂
၆-	သုတ်အပ္ပသုတ	၃၇၃
၇-	သုတ်သောဘန	၃၇၅
၈-	သုတ်ဝေသာရဇ္ဇ	၃၇၅
၉-	သုတ်တဏှုပ္ပါဒ	၃၇၇
၁၀-	သုတ်ယောဂ	၃၇၇

လွှတ်

ပရူပရာ

မုက်လိခ်

၂-စရဝဂ်

၁-	သုတ်စရ	၃၈၀
၂-	သုတ်သီလ	၃၈၂
၃-	သုတ်ပဓာန	၃၈၄
၄-	သုတ်သံဝရ	၃၈၄
၅-	သုတ်ပညတ္တိ	၃၈၆
၆-	သုတ်သောခုမ္မ	၃၈၇
၇-	သုတ်ပဌမ အဂတိဂမန	၃၈၈
၈-	သုတ်ဒုတိယ အဂတိဂမန	၃၈၈
၉-	သုတ်တတိယ အဂတိဂမန	၃၈၈
၁၀-	သုတ်ဘတ္တုဒ္ဒေသက	၃၈၉

၃-ဥရုဝေလဝဂ်

၁-	သုတ်ပဌမ ဥရုဝေလ	၃၉၀
၂-	သုတ်ဒုတိယ ဥရုဝေလ	၃၉၂
၃-	သုတ်လောက	၃၉၄
၄-	သုတ်ကာဠကာရာမ	၃၉၆
၅-	သုတ်ဗြဟ္မစရိယ	၃၉၇
၆-	သုတ်ကုဟ	၃၉၈
၇-	သုတ်သန္တုဋ္ဌိ	၃၉၈
၈-	သုတ်အရိယဝံသ	၃၉၉
၉-	သုတ်ဓမ္မပဒ	၄၀၁
၁၀-	သုတ်ပရိပ္ပာဇက	၄၀၂

၄-စက္ကဝဂ်

၁-	သုတ်စက္က	၄၀၅
၂-	သုတ်သင်္ဂဟ	၄၀၆

လွိုဟ်

ပရူပရာ

မုက်လိခ်

၄-စက္ကဝဂ်

၃-	သုတ်သီဟ	၄၀၆
၄-	သုတ်ပသာဒ	၄၀၈
၅-	သုတ်ဝဿကာရ	၄၀၉
၆-	သုတ်ဒေါဏ	၄၁၁
၇-	သုတ်အပရိဟာနိယ	၄၁၃
၈-	သုတ်ပတိလီန	၄၁၄
၉-	သုတ်ဥဇ္ဇယ	၄၁၆
၁၀-	သုတ်ဥဒါယီ	၄၁၇

၅-ရောဟိတဿဝဂ်

၁-	သုတ်သမာဓိဘာဝန	၄၁၈
၂-	သုတ်ပဉ္စ ဗျာကရဏ	၄၁၉
၃-	သုတ်ပဌမ ကောဓဂရ	၄၂၀
၄-	သုတ်ဒုတိယ ကောဓဂရ	၄၂၁
၅-	သုတ်ရောဟိတဿ	၄၂၃
၆-	သုတ်ဒုတိယ ရောဟိတဿ	၄၂၅
၇-	သုတ်သုဝိဒူရ	၄၂၅
၈-	သုတ်ဝိသာခ	၄၂၅
၉-	သုတ်ဝိပလ္လာသ	၄၂၆
၁၀-	သုတ်ဥပက္ကိလေသ	၄၂၈

၂-ဒုတိယပဏ္ဏာသက - ဒုတိယ သုတ်မသုန်စော်

(၆) ၁-ပုညာဘိသန္ဓဝဂ်

၁-	သုတ်ပဌမ ပုညာဘိသန္ဓ	၄၃၁
၂-	သုတ်ဒုတိယ ပုညာဘိသန္ဓ	၄၃၃

လွှတ်

ပရူပရာ

မုက်လိပ်

(၆) ၁-ပုညာဘိသန္ဓဝဂ်

၃-	သုတ်ပဌမ သံဝါသ	၄၃၄
၄-	သုတ်ဒုတိယ သံဝါသ	၄၃၇
၅-	သုတ်ပဌမ သမဇီဝီ	၄၄၀
၆-	သုတ်ဒုတိယ သမဇီဝီ	၄၄၁
၇-	သုတ်သုပ္ပဝါသာ	၄၄၁
၈-	သုတ်သုဒတ္တ	၄၄၂
၉-	သုတ်ဘောဇန	၄၄၃
၁၀-	သုတ်ဂိဟိသာမီစိ	၄၄၄

(၇) ၂-ပတ္တကမ္မဝဂ်

၁-	သုတ်ပတ္တကမ္မ	၄၄၄
၂-	သုတ်အာနဏျ	၄၄၉
၃-	သုတ်ဗြဟ္မ	၄၅၀
၄-	သုတ်နိရယ	၄၅၁
၅-	သုတ်ရူပ	၄၅၂
၆-	သုတ်သရာဂ	၄၅၂
၇-	သုတ်အဟိရာဇ	၄၅၃
၈-	သုတ်ဒေဝဒတ္တ	၄၅၄
၉-	သုတ်ပဓာန	၄၅၅
၁၀-	သုတ်အဓမ္မိက	၄၅၆

(၈) ၃-အပဏ္ဏကဝဂ်

၁-	သုတ်ပဓာန	၄၅၇
၂-	သုတ်သမ္မာဒိဋ္ဌိ	၄၅၈
၃-	သုတ်သပ္ပုရိသ	၄၅၈
၄-	သုတ်ပဌမ အဂ္ဂ	၄၆၀

လွှတ်

ပရူပရာ

မုက်လိပ်

(၈) ၃-အပဏ္ဏကဝဂ်

၅-	သုတ်ဒုတိယ အဂ္ဂ	၄၆၀
၆-	သုတ်ကုသိနာရ	၄၆၀
၇-	သုတ်အစိန္တယျ	၄၆၂
၈-	သုတ်ဒက္ခိဏ	၄၆၂
၉-	သုတ်ဝဏိဇ္ဇ	၄၆၃
၁၀-	သုတ်ကမ္မောဇ	၄၆၅

(၉) ၄-မစလဝဂ်

၁-	သုတ်ပါဏာတိပါတ	၄၆၅
၂-	သုတ်မုသာဝါဒ	၄၆၆
၃-	သုတ်အဝဏ္ဏာရဟ	၄၆၆
၄-	သုတ်ကောဓဂရ	၄၆၇
၅-	သုတ်တမောဘမ	၄၆၇
၆-	သုတ်ဩဏတောဏတ	၄၆၉
၇-	သုတ်ပုတ္တ	၄၆၉
၈-	သုတ်သံယောဇန	၄၇၂
၉-	သုတ်သမ္မာဒိဋ္ဌိ	၄၇၃
၁၀-	သုတ်ခန္ဓ	၄၇၄

(၁၀) ၅-အသုရဝဂ်

၁-	သုတ်အသုရ	၄၇၅
၂-	သုတ်ပဌမ သမာဓိ	၄၇၅
၃-	သုတ်ဒုတိယ သမာဓိ	၄၇၆
၄-	သုတ်တတိယ သမာဓိ	၄၇၇
၅-	သုတ်ဆဝါလာတ	၄၇၉
၆-	သုတ်ရာဂဝိနယ	၄၈၀

လွှတ်

ပရူပရာ

မုက်လိပ်

(၁၀) ၅-အသုရဝဂ်

၇-	သုတ်ခိပ္ပနိသန္တိ	၄၈၁
၈-	သုတ်အတ္တဟိတ	၄၈၃
၉-	သုတ်သိက္ခာပဒ	၄၈၃
၁၀-	သုတ်ပေါတလိယ	၄၈၅

၃-တတိယပဏ္ဏာသက - တတိယ သုတ်မသုန်စော

(၁၁) ၁-ဝလာဟကဝဂ်

၁-	သုတ်ပဌမ ဝလာဟက	၄၈၉
၂-	သုတ်ဒုတိယ ဝလာဟက	၄၉၀
၃-	သုတ်ကုမ္ဘ	၄၉၁
၄-	သုတ်ဥဒကရဟဒ	၄၉၂
၅-	သုတ်အဗ္ဗ	၄၉၄
၆-	သုတ်ဒုတိယ အဗ္ဗူပမ	၄၉၅
၇-	သုတ်မူသိက	၄၉၅
၈-	သုတ်ဗလီဗဒ္ဒ	၄၉၇
၉-	သုတ်ရုက္ခ	၄၉၈
၁၀-	သုတ်အာသီဝိသ	၄၉၉

(၁၂) ၂-ကေသိဝဂ်

၁-	သုတ်ကေသိ	၅၀၀
၂-	သုတ်ဇေ	၅၀၂
၃-	သုတ်ပတောဒ	၅၀၃
၄-	သုတ်နာဂ	၅၀၆
၅-	သုတ်ဌာန	၅၀၇
၆-	သုတ်အပ္ပမာဒ	၅၀၉

လွှတ်

ပရူပရာ

မုက်လိခ်

(၁၂) ၂-ကေသိဝဂ်

၇-	သုတ်အရက္ခ	၅၀၉
၈-	သုတ်သံဝေဇနီယ	၅၁၀
၉-	သုတ်ပဌမဘယ	၅၁၁
၁၀-	သုတ်ဒုတိယ	၅၁၁

(၁၃) ၃-ဘယဝဂ်

၁-	သုတ်အတ္တာနုဝါဒ	၅၁၁
၂-	သုတ်ဥမိဘယ	၅၁၃
၃-	သုတ်ပဌမ နာနာကရဏ	၅၁၆
၄-	သုတ်ဒုတိယ နာနာကရဏ	၅၁၈
၅-	သုတ်ပဌမ မေတ္တာ	၅၁၉
၆-	သုတ်ဒုတိယ မေတ္တာ	၅၂၀
၇-	သုတ်ပဌမ တထာဂတအစ္ဆရိယ	၅၂၁
၈-	သုတ်ဒုတိယ တထာဂတအစ္ဆရိယ	၅၂၃
၉-	သုတ်အာနန္ဒအစ္ဆရိယ	၅၂၄
၁၀-	သုတ်စက္ကဝတ္တိအစ္ဆရိယ	၅၂၅

(၁၄) ၄-ပုဂ္ဂလဝဂ်

၁-	သုတ်သံယောဇန	၅၂၆
၂-	သုတ်ပဋိဘာန	၅၂၈
၃-	သုတ်ဥဋ္ဌိတညူ	၅၂၈
၄-	သုတ်ဥဋ္ဌာနဖလ	၅၂၈
၅-	သုတ်သာဝဇ္ဇ	၅၂၉
၆-	သုတ်ပဌမ သီလ	၅၃၀
၇-	သုတ်ဒုတိယ သီလ	၅၃၀
၈-	သုတ်နိကဋ္ဌ	၅၃၀

လွှတ်

ပရူပရာ

မုက်လိခ်

(၁၄) ၄-ပုဂ္ဂလဝဂ်

၉-	သုတ်ဓမ္မကထိက	၅၃၁
၁၀-	သုတ်ဝါဒီ	၅၃၂

(၁၅) ၅-အာဘာဝဂ်

၁-	သုတ်အာဘာ	၅၃၂
၂-	သုတ်ပဘာ	၅၃၃
၃-	သုတ်အာလောက	၅၃၃
၄-	သုတ်ဩဘာသ	၅၃၃
၅-	သုတ်ပဇ္ဇောတ	၅၃၃
၆-	သုတ်ပဌမ ကာလ	၅၃၄
၇-	သုတ်ဒုတိယ ကာလ	၅၃၄
၈-	သုတ်ဒုစရိတ	၅၃၄
၉-	သုတ်သုစရိတ	၅၃၅
၁၀-	သုတ်သာရ	၅၃၅

၄-စတုတ္ထပဏ္ဏာသက - စတုတ္ထ သုတ်မသုန်စော်

(၁၆) ၁-ဣန္ဒြိယဝဂ်

၁-	သုတ်ဣန္ဒြိယ	၅၃၇
၂-	သုတ်သဒ္ဓါဗလ	၅၃၇
၃-	သုတ်ပညာဗလ	၅၃၇
၄-	သုတ်သတိဗလ	၅၃၇
၅-	သုတ်ပဋိသင်္ခါနဗလ	၅၃၈
၆-	သုတ်ကပ္ပ	၅၃၈
၇-	သုတ်ရောဂ	၅၃၈
၈-	သုတ်ပရိဟာနိ	၅၄၀

လွှတ်

ပရူပရာ

မုက်လိပ်

(၁၆) ၁-ကုဋ္ဌိယဝဂ်

၉-	သုတ်ဘိက္ခုနီ	၅၄၀
၁၀-	သုတ်သုဂတဝိနယ	၅၄၃

(၁၇) ၁-ပဋိပဒါဝဂ်

၁-	သုတ်သံခိတ္တ	၅၄၅
၂-	သုတ်ဝိတ္ထာရ	၅၄၆
၃-	သုတ်အသုဘ	၅၄၇
၄-	သုတ်ပဌမ ခမ	၅၄၉
၅-	သုတ်ဒုတိယ ခမ	၅၅၁
၆-	သုတ်ဥဘယ	၅၅၂
၇-	သုတ်မဟာမောဂ္ဂလာန	၅၅၃
၈-	သုတ်သာရိပုတ္တ	၅၅၃
၉-	သုတ်သသင်္ခါရ	၅၅၄
၁၀-	သုတ်ယုဂနဒ္ဒ	၅၅၆

(၁၈) ၃-သဗ္ဗေတနိယဝဂ်

၁-	သုတ်စေတနာ	၅၅၇
၂-	သုတ်ဝိဘတ္တိ	၅၆၀
၃-	သုတ်မဟာကောဠိက	၅၆၁
၄-	သုတ်အာနန္ဒ	၅၆၃
၅-	သုတ်ဥပဝါဏ	၅၆၄
၆-	သုတ်အာယာစန	၅၆၅
၇-	သုတ်ရာဟုလ	၅၆၆
၈-	သုတ်ဇေမ္ဗလီ	၅၆၇
၉-	သုတ်နိဗ္ဗာန	၅၆၉
၁၀-	သုတ်မဟာပဒေသ	၅၇၀

လွှတ်

ပရူပရာ

မုက်လိပ်

(၁၉) ၄-ဗြာဟ္မဏဝဂ်

၁-	သုတ်ယောဓာဇီဝ	၅၇၃
၂-	သုတ်ပါဠိဘောဂ	၅၇၄
၃-	သုတ်သုတ	၅၇၅
၄-	သုတ်အဘယ	၅၇၆
၅-	သုတ်ဗြာဟ္မဏသစ္စ	၅၇၉
၆-	သုတ်ဥမ္မဂ္ဂ	၅၈၁
၇-	သုတ်ဝဿကာရဗြာဟ္မဏ	၅၈၃
၈-	သုတ်ဥပက	၅၈၆
၉-	သုတ်သစ္စိကရဏီယ	၅၈၇
၁၀-	သုတ်ဥပေါသထ	၅၈၉

(၂၀) ၅-မဟာဝဂ်

၁-	သုတ်သောတာနုဂတ	၅၉၀
၂-	သုတ်ဌာန	၅၉၃
၃-	သုတ်ဘဒ္ဒိယ	၅၉၇
၄-	သုတ်သမုဂိယာ	၆၀၃
၅-	သုတ်ဝပ္ပ	၆၀၅
၆-	သုတ်သာဠ	၆၁၀
၇-	သုတ်မလ္လိကာဒေဝီ	၆၁၃
၈-	သုတ်အတ္တန္တပ	၆၁၇
၉-	သုတ်တဏှာ	၆၂၄
၁၀-	သုတ်ပေမ	၆၂၆

၅-ပဉ္စမပဏ္ဏာသက - ပဉ္စမ သုတ်မသုန်စော်

(၂၁) ၁-သပ္ပုရိသဝဂ်

၁-	သုတ်သိက္ခာပဒ	၆၃၃
၂-	သုတ်အဿဒ္ဒ	၆၃၄

လွှတ်

ပရူပရာ

မုက်လိခ

(၂၁) ၁-သပ္ပုရိသဝဂ်

၃-	သုတ်သတ္တကမ္မ	၆၃၅
၄-	သုတ်ဒသကမ္မ	၆၃၆
၅-	သုတ်အဋ္ဌကိက	၆၃၇
၆-	သုတ်ဒသမဂ္ဂ	၆၃၉
၇-	သုတ်ပဌမ ပါပဓမ္မ	၆၄၀
၈-	သုတ်ဒုတိယ ပါပဓမ္မ	၆၄၀
၉-	သုတ်တတိယ ပါပဓမ္မ	၆၄၁
၁၀-	သုတ်စတုတ္ထ ပါပဓမ္မ	၆၄၂

(၂၂) ၂-ပရိသာဝဂ်

၁-	သုတ်ပရိသာ	၆၄၃
၂-	သုတ်ဒိဋ္ဌိ	၆၄၃
၃-	သုတ်အကတညုတာ	၆၄၄
၄-	သုတ်ပါဏာတိပါတီ	၆၄၄
၅-	သုတ်ပဌမ မဂ္ဂ	၆၄၅
၆-	သုတ်ဒုတိယ မဂ္ဂ	၆၄၅
၇-	သုတ်ပဌမ ဝေါဟာရပထ	၆၄၅
၈-	သုတ်ဒုတိယ ဝေါဟာရပထ	၆၄၅
၉-	သုတ်အဟိရိက	၆၄၆
၁၀-	သုတ်ဒုဿီလ	၆၄၆

(၂၃) ၃-ဒုစ္စရိတဝဂ်

၁-	သုတ်ဒုစ္စရိတ	၆၄၆
၂-	သုတ်ဒိဋ္ဌိ	၆၄၇
၃-	သုတ်အကတညုတာ	၆၄၇
၄-	သုတ်ပါဏာတိပါတီ	၆၄၈

လွှတ်

ပရူပရာ

မုက်လိခ်

(၂၃) ၃-ဒုစ္စရိတဝဂ်

၅-	သုတ်ပဌမ မဂ္ဂ	၆၄၈
၆-	သုတ်ဒုတိယ မဂ္ဂ	၆၄၈
၇-	သုတ်ပဌမ ဝေါဟာရပထ	၆၄၈
၈-	သုတ်ဒုတိယ ဝေါဟာရပထ	၆၄၉
၉-	သုတ်အဟိရိက	၆၄၉
၁၀-	သုတ်ဒုပ္ပည	၆၄၉
၁၁-	သုတ်ကဝိ	၆၄၉

(၂၄) ၄-ကမ္မဝဂ်

၁-	သုတ်သံခိတ္တ	၆၅၀
၂-	သုတ်ဝိတ္ထာရ	၆၅၀
၃-	သုတ်သောဏကာယန	၆၅၁
၄-	သုတ်ပဌမ သိက္ခာပဒ	၆၅၃
၅-	သုတ်ဒုတိယ သိက္ခာပဒ	၆၅၄
၆-	သုတ်အရိယမဂ္ဂ	၆၅၅
၇-	သုတ်ဗောဇ္ဈင်္ဂ	၆၅၆
၈-	သုတ်သာဝဇ္ဇ	၆၅၆
၉-	သုတ်အဗျာဗဇ္ဈ	၆၅၇
၁၀-	သုတ်သမဏ	၆၅၇
၁၁-	သုတ်သပ္ပုရိသာနိသံသာ	၆၅၈

(၂၅) ၅-အာပတ္တိဘယဝဂ်

၁-	သုတ်သံဃဘေဒက	၆၅၉
၂-	သုတ်အာပတ္တိဘယ	၆၆၀
၃-	သုတ်သိက္ခာနိသံသ	၆၆၂
၄-	သုတ်သေယျာ	၆၆၄

လွှဲ

ပရူပရာ

မုက်လိပ်

(၂၅) ၅-အာပတ္တိဘယဝဂ်

၅-	သုတ်ထူပါရဟ	၆၆၅
၆-	သုတ်ပညာဝုဒ္ဓိ	၆၆၅
၇-	သုတ်ဗဟုကာရ	၆၆၅
၈-	သုတ်ပဌမ ဝေါဟာရ	၆၆၅
၉-	သုတ်ဒုတိယ ဝေါဟာရ	၆၆၆
၁၀-	သုတ်တတိယ ဝေါဟာရ	၆၆၆
၁၁-	သုတ်စတုတ္ထ ဝေါဟာရ	၆၆၆

(၂၆) ၆-အဘိညာဝဂ်

၁-	သုတ်အဘိညာ	၆၆၇
၂-	သုတ်ပရိယေသန	၆၆၇
၃-	သုတ်သင်္ဂဟဝတ္ထု	၆၆၈
၄-	သုတ်မာလုကျပုတ္တ	၆၆၈
၅-	သုတ်ကုလ	၆၆၈
၆-	သုတ်ပဌမ အာဇာနိယ	၆၇၀
၇-	သုတ်ဒုတိယ အာဇာနိယ	၆၇၁
၈-	သုတ်ဗလ	၆၇၃
၉-	သုတ်အရည	၆၇၃
၁၀-	သုတ်ကမ္မ	၆၇၃

(၂၇) ၇-ကမ္မပထဝဂ်

၁-	သုတ်ပါဏာတိပါတီ	၆၇၄
၂-	သုတ်အဒိန္နာဒါယီ	၆၇၄
၃-	သုတ်မိစ္ဆာစာရီ	၆၇၅
၄-	သုတ်မုသာဝါဒီ	၆၇၅
၅-	သုတ်ပိသုဏ္ဍဝါစာ	၆၇၆

[လ]

ပါဠိအင်္ဂုတ္တိုရ် ဘာသာမန်

လွှတ်

ပရူပရာ

မုက်လိမ်

(၂၇) ၇-ကမ္မပထဝဂ်

၆-	သုတ်ဖရုသဝါစာ	၆၇၆
၇-	သုတ်သမ္မပ္ပလာပ	၆၇၇
၈-	သုတ်အဘိဇ္ဈာလု	၆၇၈
၉-	သုတ်ဗျာပန္နစိတ္တ	၆၇၉
၁၀-	သုတ်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ	၆၈၀

(၂၈) ၈-ရာဂပေယျာလ

၁-	သုတ်သတိပဋ္ဌာန	၆၈၁
၂-	သုတ်သမ္မပ္ပဓာန	၆၈၂
၃-	သုတ်ဣဒ္ဓိပါဒ	၆၈၃
၄-	၃၀-ပရိညာဒိသုတ်	၆၈၄
၃၁-	၅၁၀-ဒေါသအဘိညာသုတ်	၆၈၅

မာတိကာ စတုတ္ထနိပါတ် တဲ့ရောင်။

သွက်ဝံသမ္ဘိ ဗွဲကိုပ်ကွာ

သင်္ကေတ ပြကိုဟ်ဂမ္တိုင်

* * * * *

- ၊ ပိုဒ်မွဲ- ပွဲဂါထာ လအိတ်ပထမပါဒကို တတိယပါဒ။
- ။ ပိုဒ်ဓါ- ပွဲဂါထာ လအိတ်ဒုတိယပါဒကို စတုတ္ထပါဒ။
- ၊ ပိုဒ်မွဲ- ပွဲစုဏ္ဏိယ ဝါကျဍုတ်။
- ။ ပိုဒ်ဓါ- ပွဲစုဏ္ဏိယ ဝါကျဇော်။
- ? ဂံက်သရေင်- ဂလာန်သွာန်။
- ! ဇိုင်ကရေပဲ- အာမေဍိတ် (အမ်သပ်)။
- “ ” ဇိုင်ဂတာမ်- ထွေးအာကာရဝါကျ (ပိုဒ်သွသမ္ဘိ ပွက်ပူဂိုလ်မွဲမွဲ)။
- ‘ ’ ငှက်ထဲ- ထွေးအဓိပ္ပါယ် မတုပ်သွဟ် ကျောံပိုဒ်မဇာန်ကြပ်မံင် ပွဲလက်ကရံရ။
- , သင်္ကေတ ချုတ်အယ်မွဲတုၣ်ဝံ ထွေးသရုပ်လွိဟ်ရ။
- “ ‘ ’ ” သင်္ကေတဝံ ထွေးအပွဲဂလာန် ပွက်ပူဂိုလ်မွဲမွဲ မိက်ဝံဟိုက် ဂလာန်တုဟ် သအာင်မွဲလေဝ် လုပ်ပါမံင်ရ။
- () ခွေင်ဗိုင်- ကျင်ပါဠိ တိုက်ရိုက်ဟံသေင်၊ အသုင်စောဲမန် ဝံချိုက်ပေင်တု ပိုဒ်ထပ်စုတ်လပ်ရ။
- လေံဇောန်- ဂလာန်ဝါကျ ဟံစိုပ်ဒတုဏှီ သွက်ဝံဆက်ဂလာန်ရ။
- [] ခမံက်ဗိုင်- ဒွ်ဂလာန်ဗကန် တုပ်ကိုန်ယံ မတုဲကျင်တေံ။
- ^၁ -^၂ နှုန်သျှင်- သွက်ဝံတီကေတ်အဓိပ္ပါယ် ပိုဒ်ဟ် ဗွဲမလောဲသွ အတိုင်လေဝ် နှုန်ဟ် ထွေးလပ်ကို ပွဲဇိုင်မုက်လိခ်။
- ။ ပ။ ပယျာလ- ဗလိုက်လပ် ဝါကျ။ (ဝါ) ခွန်လပ် ဂလာန်။

မူဆွေသံဂါယန
သုတ္တန်ပိဋကတ် အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်

ပါဠိအင်္ဂုတ္တိုရ် ဘာသာမန်

ဧကကနိပါတ်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

၁။ ရူပါဒိဝဂ်

၁။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လင် ရဲသင်ဝံရ—

ပွဲကာလမဲ့အခါ တီလမူပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်တံင် ပွဲဘာဇေတဝန် မန့်
အာရှာမ်အနာထပိဏ္ဍိကသေဉ္စိ ဇေရင်ချင်သာရင်ရ။ ပွဲအခါ တီလမူပိုင်ကျက်တြဲ ကော်
လိုင်တိုန် ခမိမိုင် ရဲဝံမွဲ “ယွံခမိတအ်”ရ။ ခမိမိုင် “ယွံကျက်မူပိုင်” ရဲဝံ ကလောင်ဂရင်
ပတိ ကုတီလမူပိုင်ကျက်တြဲအိုတ်ရ။ တီလမူပိုင်ကျက်တြဲ တွံကိုခရဲဝံရ—

ယွံခမိတအ် ရဲသင်ညးဗြဲဝံ သီဝတ်တံင်ဇေတကေတ် စိုတ်ညးတြဲတုဲ သွဟ်ညံင်
ရဲမတန်တံင်ကို၊ တုပသွဟ်ညံင်ရဲသင်ကို ရဲသင်သီဝတ်တံင်ဇေတကေတ် စိုတ်ညးတြဲတုဲ
မတန်တံင် တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဲသင်ညးဗြဲ
သီဝတ်တံင်ဇေတကေတ် စိုတ်ညးတြဲတုဲ တန်တံင်ရ ရဲဝံ (သွတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

မာတိကာ

၂။ ယွံခမီတအ် ရမုာ်ညးဗြဲဝံ သီစတ်တံင်ဇဇော်ကောတ် စိုတ်ညးတြုံတုဲ သွဟ်ညံင် ရဲမတန်တကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသတ်ကို ရမုာ်သီစတ်တံင်ဇဇော်ကောတ် စိုတ်ညးတြုံတုဲ မတန်တ တွဟ်သအာင်လိုမ္မဲလေဝ် အဲဟံ့ညာတ်ကောတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရမုာ်ညးဗြဲဝံ သီစတ်တံင်ဇဇော်ကောတ် စိုတ်ညးတြုံတုဲ တန်တရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ ယွံခမီတအ် သုၤအမြာ်ညးဗြဲဝံ သီစတ်တံင်ဇဇော်ကောတ် စိုတ်ညးတြုံတုဲ သွဟ်ညံင် ရဲမတန်တကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသတ်ကို သုၤအမြာ်သီစတ်တံင်ဇဇော်ကောတ် စိုတ်ညးတြုံတုဲ မတန်တ တွဟ်သအာင်လိုမ္မဲလေဝ် အဲဟံ့ညာတ်ကောတ်ရ။ ယွံခမီတအ် သုၤအမြာ် ညးဗြဲဝံ သီစတ်တံင်ဇဇော်ကောတ် စိုတ်ညးတြုံတုဲ တန်တရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ ယွံခမီတအ် ရှိသာညးဗြဲဝံ သီစတ်တံင်ဇဇော်ကောတ် စိုတ်ညးတြုံတုဲ သွဟ်ညံင် ရဲမတန်တကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသတ်ကို ရှိသာသီစတ်တံင်ဇဇော်ကောတ် စိုတ်ညးတြုံတုဲ မတန်တ တွဟ်သအာင်လိုမ္မဲလေဝ် အဲဟံ့ညာတ်ကောတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရှိသာညးဗြဲဝံ သီစတ်တံင်ဇဇော်ကောတ် စိုတ်ညးတြုံတုဲ တန်တရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ ယွံခမီတအ် တုတ်ဒွဲလုက်စုက်ညးဗြဲဝံ သီစတ်တံင်ဇဇော်ကောတ် စိုတ်ညးတြုံတုဲ သွဟ်ညံင်ရဲမတန်တကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသတ်ကို တုတ်ဒွဲလုက်စုက်သီစတ်တံင်ဇဇော်ကောတ် စိုတ်ညးတြုံတုဲ မတန်တ တွဟ်သအာင်လိုမ္မဲလေဝ် အဲဟံ့ညာတ်ကောတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရုပ်သားညးဗြဲဝံ သီစတ်တံင်ဇဇော်ကောတ် စိုတ်ညးတြုံတုဲ တန်တရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ ယွံခမီတအ် ရုပ်သားညးဗြဲဝံ သီစတ်တံင်ဇဇော်ကောတ် စိုတ်ညးဗြဲတုဲ သွဟ်ညံင် ရဲမတန်တကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသတ်ကို ရုပ်သားသီစတ်တံင်ဇဇော်ကောတ် စိုတ်ညးဗြဲတုဲ မတန်တ တွဟ်သအာင်လိုမ္မဲလေဝ် အဲဟံ့ညာတ်ကောတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရုပ်သားညးဗြဲဝံ သီစတ်တံင်ဇဇော်ကောတ် စိုတ်ညးဗြဲတုဲ တန်တရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ ယွံခမီတအ် ရမုာ်ညးဗြဲဝံ သီစတ်တံင်ဇဇော်ကောတ် စိုတ်ညးဗြဲတုဲ သွဟ်ညံင် ရဲမတန်တကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသတ်ကို ရမုာ်သီစတ်တံင်ဇဇော်ကောတ် စိုတ်ညးဗြဲတုဲ

မတန်တံ တူဟံသအာင်လိုမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရမျာင်ညးတြုံဂ် သီစတ်တံင်ဇဇကေတ် စိုတ်ညးဗြဲတဲ တန်တရ ရဲဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ ယွံခမီတအ် သူအမြဲညးတြုံဝံ သီစတ်တံင်ဇဇကေတ် စိုတ်ညးဗြဲတဲ သုဟံ ညံင်ရမတန်တံကို၊ တုပ်သုဟံညံင်ရသက်ကို သူအမြဲသီစတ်တံင်ဇဇကေတ် စိုတ်ညး ဗြဲတဲ မတန်တံ တူဟံသအာင်လိုမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် သူအမြဲ ညးတြုံဂ် သီစတ်တံင်ဇဇကေတ် စိုတ်ညးဗြဲတဲ တန်တရ ရဲဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ ယွံခမီတအ် ရှိသာညးတြုံဝံ သီစတ်တံင်ဇဇကေတ် စိုတ်ညးဗြဲတဲ သုဟံ ညံင်ရမတန်တံကို၊ တုပ်သုဟံညံင်ရသက်ကို ရှိသာသီစတ်တံင်ဇဇကေတ် စိုတ်ညးဗြဲတဲ မတန်တံ တူဟံသအာင်လိုမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရှိသာညးတြုံဂ် သီစတ်တံင်ဇဇကေတ် စိုတ်ညးဗြဲတဲ တန်တရ ရဲဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ ယွံခမီတအ် တုတ်ဒွဲလုက်စုက်ညးတြုံဝံ သီစတ်တံင်ဇဇကေတ် စိုတ်ညး ဗြဲတဲ သုဟံညံင်ရမတန်တံကို၊ တုပ်သုဟံညံင်ရသက်ကို တုတ်ဒွဲလုက်စုက်သီစတ်တံင် ဇဇကေတ် စိုတ်ညးဗြဲတဲ မတန်တံ တူဟံသအာင်လိုမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုတ်ဒွဲလုက်စုက်ညးတြုံဂ် သီစတ်တံင်ဇဇကေတ် စိုတ်ညးဗြဲတဲ တန်တရ ရဲဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

ရူပါဒိဝဂ် မဒ်ဗွဲကိုပ်ကွာ တဲရ။

၂။ နိဝရဏပုဟာနဝဂ်

၁၁။ ယွံခမီတအ် သုဘနိမိတ်ဝံ သုဟံညံင်ရဲဒ်ဟိုတ်ကာမစ္ဆန္တ မဟံကတိဒ်ဏီလေဝ် ဝံကတိဒ် ကာမစ္ဆန္တမကတိဒ်တဲလေဝ် ဒ်ဟိုတ်ဝံကတိဒ် ဗွဲမလဲလးတြးအာဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါကို

(၁) အာရိယေက်ကိုသျှိုက်မျိုက် ဒ်ဟိုတ်ရာဂကတိဒ်။

(၂) ပွမန္တုပိက်ရာဒနာမိက် မကတိဒ် ပွဲကာမဂုဏ်ဂမိုင်။

မာတိကာ

တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို၊ ဓရ်မဒ်ဟိုတ်ကာမစ္ဆန္တ မဟံကတိန်ဏီလေဝ် ဂွံကတိန်၊ ကာမစ္ဆန္တ မကတိန်တဲလေဝ် နှိဟိုတ်ဂွံကတိန် ဗွဲမလဲလးတြးအာ ဤဂြိုဟ်ကိုဝါ တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ကုညးမသ္မုပ္ပိတိတ် သုဘနိမိတ် ဗွဲဟိုတ်မဟံဗဗွဲ ကာမစ္ဆန္တ မဟံကတိန်ဏီလေဝ် ကတိန်ရ၊ ကာမစ္ဆန္တ မကတိန်တဲလေဝ် နှိတ် တုဟ်နပ္ပမ ကတိန် ဗွဲမလဲလးတြးအာ ဤဂြိုဟ်ကိုဝါရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၁၂။ ယွံခမိတအ် ပဋိဃနိမိတ်ဝံ^၁ သုဟ်ညံင်ရဲဒ်ဟိုတ်ဗျာပါဒ^၂ မဟံကတိန်ဏီလေဝ် ဂွံကတိန် ဗျာပါဒမကတိန်တဲလေဝ် နှိဟိုတ်ဂွံကတိန် ဗွဲမလဲလးတြးအာ ဤဂြိုဟ်ကိုဝါကို တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို ဓရ်မဒ်ဟိုတ်ဗျာပါဒ မဟံကတိန်ဏီလေဝ် ဂွံကတိန်၊ ဗျာပါဒ မကတိန်တဲလေဝ် နှိဟိုတ်ဂွံကတိန် ဗွဲမလဲလးတြးအာ ဤဂြိုဟ်ကိုဝါ တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ကုညးမသ္မုပ္ပိတိတ် ပဋိဃနိမိတ် ဗွဲဟိုတ်မဟံဗဗွဲ ဗျာပါဒမဟံကတိန်ဏီလေဝ် ကတိန်ရ၊ ဗျာပါဒမကတိန်တဲလေဝ် နှိတ်တုဟ်နပ္ပမကတိန် ဗွဲမလဲလးတြးအာ ဤဂြိုဟ်ကိုဝါရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၁၃။ ယွံခမိတအ် ပုမဟံမိပ်လဟိင် ပုမလူဟ်လွန် ပုမပုးဇကု(စိတ်လူဟ်) ပုမ ထူပုင် (ကင်ပုင်တိုန်) ပုမစိတ်ခွေင်ကွေန်ဝံ သုဟ်ညံင်ရဲဒ်ဟိုတ်ထိန^၃ မိဒ္ဒ^၄ မဟံကတိန် ဏီလေဝ် ဂွံကတိန် ထိနမိဒ္ဒ မကတိန်တဲလေဝ် နှိဟိုတ်ဂွံကတိန် ဗွဲမလဲလးတြးအာ ဤဂြိုဟ် ကိုဝါကို တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို ဓရ်မဒ်ဟိုတ်ထိနမိဒ္ဒ မဟံကတိန်ဏီလေဝ် ဂွံကတိန် ထိနမိဒ္ဒ မကတိန်တဲလေဝ် နှိဟိုတ်ဂွံကတိန် ဗွဲမလဲလးတြးအာ ဤဂြိုဟ်ကိုဝါ တုဟ်သအာင် လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ကုညးမ္မုပ္ပိတိတ်မခွေင်ကွေန် ထိနမိဒ္ဒ မဟံကတိန်ဏီလေဝ် ကတိန်ရ၊ ထိနမိဒ္ဒမကတိန်တဲလေဝ် နှိတ်တုဟ်နပ္ပမကတိန် ဗွဲ မလဲလးတြးအာ ဤဂြိုဟ်ကိုဝါရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်တတိယ။

(၁) အာရိဟံထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက် နှိဟိုတ်ဒေါသကတိန်။
(၂) ပုမမိက်ကိုညးသအာင်လိလှ်။
(၃) ပုမစိတ်ခွေင်ကွေန် (ဟံမိပ်ဇြိပ်) ဒဒက်တစိတ်။
(၄) ပုမစိတ်ခွေင်ကွေန် (ဟံမိပ်ဇြိပ်) ဒဒက်တဇကု။

၁၄။ ယွံခမီတအံ ပွမစိုတ်ဟုံစိုတ်လလမ်ဝံ^၁ သုဟ်ညံင်ရဲဒ်ဟိုတ်ဥဒ္ဒစ္စ^၂ ကုက္ကုစ္စ^၃ မဟုံကတိဒ်ဏီလေဝ် ဂွံကတိဒ်၊ ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စမကတိဒ်တုလေဝ် ဒ်ဟိုတ်ဂွံကတိဒ် ဗွဲမလဲလးတြးအာ ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါကို တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂကို ဓရဲမဒ်ဟိုတ်ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စ မဟုံကတိဒ်ဏီလေဝ် ဂွံကတိဒ်၊ ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စမကတိဒ်တုလေဝ် ဒ်ဟိုတ်ဂွံကတိဒ် ဗွဲမလဲလးတြးအာ ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟုံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအံ ကုညးမုံကိုစိုတ် မဟုံစိုတ်လလမ်ဝံ ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စမဟုံကတိဒ်ဏီလေဝ် ကတိဒ်ရ၊ ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စမကတိဒ်တုလေဝ် ဒ်တုဟ်နပွမကတိဒ် ဗွဲမလဲလးတြးအာ ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါရ ရဲဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၁၅။ ယွံခမီတအံ ပွမသုပ္ပုပ်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဟုံဗဗွဲဝံ^၄ သုဟ်ညံင်ရဲဒ်ဟိုတ်ဝိစိကိစ္ဆာ^၅ မဟုံကတိဒ်ဏီလေဝ် ဂွံကတိဒ်၊ ဝိစိကိစ္ဆာမကတိဒ်တုလေဝ် ဒ်ဟိုတ်ဂွံကတိဒ် ဗွဲမလဲလးတြးအာ ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါကို၊ တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂကို ဓရဲမဒ်ဟိုတ်ဝိစိကိစ္ဆာ မဟုံကတိဒ်ဏီလေဝ် ဂွံကတိဒ် ဝိစိကိစ္ဆာမကတိဒ်တုလေဝ် ဒ်ဟိုတ်ဂွံကတိဒ် ဗွဲမလဲလးတြးအာ ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟုံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအံ ကုညးသုပ္ပုပ်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဟုံဗဗွဲဝံ^၆ ဝိစိကိစ္ဆာမဟုံကတိဒ်ဏီလေဝ် ကတိဒ်ရ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ မကတိဒ်တုလေဝ် ဒ်တုဟ်နပွမကတိဒ် ဗွဲမလဲလးတြးအာ ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါရ ရဲဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၁၆။ ယွံခမီတအံ အသုဘနိမိတ်ဝံ^၇ သုဟ်ညံင်ရဲဒ်ဟိုတ်ကာမစ္ဆန္တ မဟုံကတိဒ်ဏီလေဝ် ဟုံကတိဒ်၊ ကာမစ္ဆန္တမကတိဒ်တုလေဝ် ဒ်ဟိုတ်ဂွံကေုစ္စအာကို၊ တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂကို ဓရဲမဒ်ဟိုတ်ကာမစ္ဆန္တ မဟုံကတိဒ်ဏီလေဝ် ဟုံကတိဒ် ကာမစ္ဆန္တမကတိဒ်တုလေဝ် ဒ်ဟိုတ်ဂွံကေုစ္စအာ တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟုံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအံ ကုညးမသုပ္ပုပ်စိုတ် အသုဘနိမိတ် ဗွဲဟိုတ်မဗဗွဲ^၈ ကာမစ္ဆန္တ မဟုံကတိဒ်ဏီလေဝ် ဟုံကတိဒ်ရ၊ ကာမစ္ဆန္တ မကတိဒ်တုလေဝ် ကေုစ္စအာရ ရဲဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

-
- (၁) စိုတ်မဟုံစိုတ်လလမ်ဏီ နကိုဇ္ဈာန်ကို နကိုဝိပဿနာကို။
 - (၂) ပွမစိုတ်ကလုံလဗ်။
 - (၃) ပွမသ္မိက်သောစိုတ် မကတိဒ် ဟိုတ်နုပမ္မက္ခောန်သုဒ္ဓါပုဿရံပါပ် မဟုံကေုစ္စသု ပွကုသိုလ်ထိုက်။
 - (၄) ပွမစုံစိုတ် နှံင်နဲမှာရာ ရဲဝံဗွဲ ပွဲအနိစ္စကို နိစ္စ၊ ပွဲဒုက္ခကို သုခ၊ ပွဲအနတ္တကို အတ္တ၊ ပွဲအသုဘကို သုဘ။
 - (၅) ပွမချပ်သွေဟ်ပွာ သာ်တေဟာ သာ်ဏံဟာ ပွဲမပ္ပံကျာ်၊ဓရ်၊သင်၊သိက္ခာဂမ္ဘိုင်။
 - (၆) ပဌမဇ္ဈာန် မဒ်မ္မဟာန်ကောံအာရီ မကတိဒ်ပွဲအသုဘစိုတ်သ် မပ္ပဉ္စုမာတက။

၁၇။ ယံခမီတအ် မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိဝံ^၁ သုဟ်ညင်ရဲဒ်ဟိုတ်ဗျာပါဒ မဟံ ကတိုဒ်ဏီလေဝ် ဟံကတိုဒ်၊ ဗျာပါဒမကတိုဒ်တုလေဝ် ဒ်ဟိုတ်ဂွံကွေံစူးအာကို၊ တုပ်သုဟ် ညင်ရဲသင်္ဂကို ခရဲမဒ်ဟိုတ်ဗျာပါဒ မဟံကတိုဒ်ဏီလေဝ် ဟံကတိုဒ် ဗျာပါဒမကတိုဒ် တုလေဝ် ဒ်ဟိုတ်ဂွံကွေံစူးအာ တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယံခမီတအ် ကုညးမသွပုဉ်စိုတ် မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ ဗွဲဟိုတ်မဗွဲဂ် ဗျာပါဒ မဟံကတိုဒ်ဏီလေဝ် ဟံကတိုဒ်ရ၊ ဗျာပါဒမကတိုဒ်တုလေဝ် ကွေံစူးအာရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၁၈။ ယံခမီတအ် အာရမ္မဓာတ်^၂ နိက္ကမဓာတ်^၃ ပရက္ကမဓာတ်^၄ဝံ သုဟ်ညင်ရဲ ဒ်ဟိုတ်ထိနမိဒ္ဓ မဟံကတိုဒ်ဏီလေဝ် ဟံကတိုဒ်၊ ထိနမိဒ္ဓမကတိုဒ်တုလေဝ် ဒ်ဟိုတ်ဂွံ ကွေံစူးအာကို တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသင်္ဂကို ခရဲမဒ်ဟိုတ်ထိနမိဒ္ဓ မဟံကတိုဒ်ဏီလေဝ် ဟံကတိုဒ် ထိနမိဒ္ဓမကတိုဒ်တုလေဝ် ဒ်ဟိုတ်ဂွံကွေံစူးအာ တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ် ကေတ်ရ။ ယံခမီတအ် ကုညးမုာ်ကိုလိပရာမသကာတ်ဂ် ထိနမိဒ္ဓမဟံကတိုဒ်ဏီလေဝ် ဟံကတိုဒ်ရ၊ ထိနမိဒ္ဓ မကတိုဒ်တုလေဝ် ကွေံစူးအာရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၁၉။ ယံခမီတအ် ပုမစိုတ်စိုတ်လလမ်ဝံ သုဟ်ညင်ရဲဒ်ဟိုတ်ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ မဟံ ကတိုဒ်ဏီလေဝ် ဟံကတိုဒ်၊ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စမကတိုဒ်တုလေဝ် ဒ်ဟိုတ်ဂွံကွေံစူးအာကို၊ တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသင်္ဂကို ခရဲမဒ်ဟိုတ်ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ မဟံကတိုဒ်ဏီလေဝ် ဟံကတိုဒ် ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စ မကတိုဒ်တုလေဝ် ဒ်ဟိုတ်ဂွံကွေံစူးအာ တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ် ကေတ်ရ။ ယံခမီတအ် ကုညးမုာ်စိုတ်မစိုတ်လလမ်ဂ် ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ မဟံကတိုဒ်ဏီလေဝ် ဟံကတိုဒ်ရ၊ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ မကတိုဒ်တုလေဝ် ကွေံစူးအာရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

၂၀။ ယံခမီတအ် ပုမသွပုဉ်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဗွဲဝံ^၅ သုဟ်ညင်ရဲဒ်ဟိုတ်ဝိစိကိစ္ဆာ မဟံကတိုဒ်ဏီလေဝ် ဟံကတိုဒ်၊ ဝိစိကိစ္ဆာ မကတိုဒ်တုလေဝ် ဒ်ဟိုတ်ဂွံကွေံစူးအာကို

(၁) မေတ္တာဇရာန် မစိုန်ညှိုကောံစိုတ် မတိတ်ဗူးနူဗျာပါဒ။
(၂) ပုမပတိတ်ဗြဟတ်တမ်ကိုပ်ကွာ။
(၃) ပုမပတိတ်ဗြဟတ် ညင်ဝံတိတ်ဗူး နူပုမလျာဟ်လုန်။
(၄) ပုမပတိတ်ဗြဟတ် ညင်ဝံလောန်ကံ လျှိုနိက္ကမဓာတ်။
(၅) ပုမစွဲစိုတ် နဂိုင်နဲဒုစုတ် ရံဝံမူး ပွဲအနိစ္စဂ် အနိစ္စ၊ ပွဲဒုက္ခဂ် ဒုက္ခ၊ ပွဲအနတ္တဂ် အနတ္တ၊ ပွဲအသုဘဂ် အသုဘ။

တုပ်သုတ်ညင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို ခရ်မဒ်ဟိုတ်ဝိစိကိစ္ဆာ မဟံကတိုဒ်ဏီလေဝ် ဟံကတိုဒ်၊ ဝိစိကိစ္ဆာ မကတိုဒ်တဲလေဝ် ဒ်ဟိုတ်ဝံကေုစူးအာ တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ကုညးမသုပ္ပုဉ်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဗွဲဂ် ဝိစိကိစ္ဆာ မဟံကတိုဒ်ဏီလေဝ် ဟံကတိုဒ်ရ၊ ဝိစိကိစ္ဆာမကတိုဒ်တဲလေဝ် ကေုစူးအာရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

နီဝရဏပ္ပဟာနဝဂ် မရနုက်ကိုဓါ တဲရ။

၃။ အာမဗ္ဗနိယဝဂ်

၂၁။ ယွံခမိတအ် စိုတ်^၁ မဟဂပ်ဝ်ဇ္ဇော်ပွင်လင်ဏီဝံ^၂ သုတ်ညင်ရဲတုဟ်နသု ဟံဗွဲ ဟံလေဝဲသွာကို၊ တုပ်သုတ်ညင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို ခရ်တုဟ်နသု မဟံဗွဲဟံလေဝဲသွာ တုဟ်သ အာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမိတအ် စိုတ် မဟဂပ်ဝ်ဇ္ဇော်ပွင်လင်ဏီဝံ တုဟ်န သုဟံဗွဲဟံလေဝဲသွာရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂၂။ ယွံခမိတအ် စိုတ်^၃မဂပ်ဝ်ဇ္ဇော်ပွင်လင်တဲဝံ^၄ သုတ်ညင်ရဲတုဟ်နသု မဗွဲ လေဝဲသွာကို၊ တုပ်သုတ်ညင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို ခရ်တုဟ်နသု မဗွဲလေဝဲသွာ တုဟ်သအာင်လိ မ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမိတအ် စိုတ်မဂပ်ဝ်ဇ္ဇော်ပွင်လင်တဲဝံ တုဟ်နသု ဗွဲလေဝဲသွာရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၂၃။ ယွံခမိတအ် စိုတ်မဟဂပ်ဝ်ဇ္ဇော်ပွင်လင်ဏီဝံ သုတ်ညင်ရဲဒ်တုဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကို၊ တုပ်သုတ်ညင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို ခရ်မဒ်တုဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင် တုဟ်သအာင်လိ မ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမိတအ် စိုတ်မဟဂပ်ဝ်ဇ္ဇော်ပွင်လင်ဏီဝံ ဒ်တုဟ်န လလေင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်တတိယ။

-
- (၁) လောကီစိုတ် မတို့လုက်ပွဲဒဒိုက်ဝဋ်။
 (၂) မဟဂပ်ဝ်ဇ္ဇော်ပွင်ဏီ မဟဂပ်ဝ်ကိုကတိုဒ်ဏီ ဗွဲအစောဘာဝနာ။
 (၃) တုဟ်နသု ညင်ဝံအာစိုပ်ပါဒကဇျာန်,ဝိပဿနာ,မဂ်,ဖို,နိဗ္ဗာန်ဂမ္တိုင် ဟံဗွဲ ဟံလေဝဲသွာရ။
 (၄) လောကုတ္တိစိုတ် မတိတ်ဗူး နူဒဒိုက်ဝဋ်။
 (၅) မဂပ်ဝ်ဇ္ဇော်ပွင်လင်တဲ ဂပ်ဝ်ကိုကတိုဒ်တဲ ဗွဲအစောဘာဝနာ။

၂၄။ ယွံခမီတအ် စိုတ်မဂပ်ဝ်ဇော်ပွင်လင်တဲဝံ သုဟ်ညံင်ရဲဒ်တဲ တုဟ်နမူကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကို၊ တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂကို ခရဲမဒ်တဲ တုဟ်နမူကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင် တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် စိုတ်မဂပ်ဝ်ဇော်ပွင်လင်တဲဝံ ဒ်တဲ တုဟ်နမူကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရဲဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၂၅။ ယွံခမီတအ် စိုတ်မဟဂပ်ဝ်ဇော်ပွင်လင်ဏီ မဟံကတိဒ်ပြာကဋ်ဏီဝံ သုဟ်ညံင်ရဲ ဒ်တဲ တုဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကို၊ တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂကို ခရဲမဒ်တဲ တုဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင် တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် စိုတ်မဟဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် လင်ဏီ မဟံကတိဒ်ပြာကဋ်ဏီဝံ ဒ်တဲ တုဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရဲဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၂၆။ ယွံခမီတအ် စိုတ်မဂပ်ဝ်ဇော်ပွင်လင်တဲ မကတိဒ်ပြာကဋ်တဲဝံ သုဟ်ညံင်ရဲ ဒ်တဲ တုဟ်နမူကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကို၊ တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂကို ခရဲမဒ်တဲ တုဟ်နမူကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင် တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် စိုတ်မဂပ်ဝ်ဇော်ပွင်လင်တဲ မကတိဒ်ပြာကဋ်တဲဝံ ဒ်တဲ တုဟ်နမူကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရဲဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၂၇။ ယွံခမီတအ် စိုတ်မဟဂပ်ဝ်ဇော်ပွင်လင်ဏီ မဟဂပ်ဝ်သုလုတ်လင် ဂြိုင်ဂြိုင် ကိုဝါဏီဝံ သုဟ်ညံင်ရဲဒ်တဲ တုဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကို၊ တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂကို ခရဲမ ဒ်တဲ တုဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင် တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် စိုတ်မဟဂပ်ဝ်ဇော်ပွင်လင်ဏီ မဟဂပ်ဝ်သုလုတ်လင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါဏီဝံ ဒ်တဲ တုဟ်န လလေင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရဲဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၂၈။ ယွံခမီတအ် စိုတ်မဂပ်ဝ်ဇော်ပွင်လင်တဲ မဂပ်ဝ်သုလုတ်လင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ တဲဝံ သုဟ်ညံင်ရဲဒ်တဲ တုဟ်နမူကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကို၊ တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂကို ခရဲမဒ်တဲ တုဟ်နမူကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင် တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် စိုတ် မဂပ်ဝ်ဇော်ပွင်လင်တဲ မဂပ်ဝ်သုလုတ်လင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါတဲဝံ ဒ်တဲ တုဟ်နမူကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရဲဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

မာတိကာ

၂၉။ ယွံခမီတအ် စိုတ်မဟဂပ်ဝ်ဇော်ပွင်လင်ဏီ မဟဂပ်ဝ်သွလုတ်လင် ဂြိုင်ဂြိုင် ကိုဝါဏီဝံ သွဟ်ညံင်ရဲ ရင်တုင်ကိုဒဒိန်ဒုက္ခကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို ခရ်မရင်တုင်ကို ဒဒိန်ဒုက္ခ တွဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် စိုတ်မဟဂပ်ဝ် ဇော်ပွင်လင်ဏီ မဟဂပ်ဝ်သွလုတ်လင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါဏီဝံ ရင်တုင်ကိုဒဒိန်ဒုက္ခရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၃၀။ ယွံခမီတအ် စိုတ်မဟဂပ်ဝ်ဇော်ပွင်လင်တဲ မဟဂပ်ဝ်သွလုတ်လင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ တဲဝံ သွဟ်ညံင်ရဲ ရင်တုင်ကိုတသိုခ်သုခကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို ခရ်မရင်တုင်ကို တသိုခ်သုခ တွဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် စိုတ်မဟဂပ်ဝ် ဇော်ပွင်လင်တဲ မဟဂပ်ဝ်သွလုတ်လင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါတဲဝံ ရင်တုင်ကိုတသိုခ်သုခရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

အကမ္မနိယဝဂ် မရနက်ကိုပိ တဲရ။

၄။ အဒန္တဝဂ်

၃၁။ ယွံခမီတအ် စိုတ်မဟဂပ်ဝ်ဝေတ်ဗတောန်လင်ဝံ သွဟ်ညံင်ရဲ နှိတ်တုဟ်န လလေင်ဖို ဗွဲမဂြိုင်ကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို ခရ်မနှိတ် တုဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂြိုင် တွဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် စိုတ် မဟဂပ်ဝ်ဝေတ်ဗတောန် လင်ဝံ နှိတ်တုဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂြိုင်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၃၂။ ယွံခမီတအ် စိုတ်မဟဂပ်ဝ်ဝေတ်ဗတောန်လင်ဝံ သွဟ်ညံင်ရဲနှိတ် တုဟ်နမူကိုဖို ဗွဲမဂြိုင်ကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို ခရ်မနှိတ် တုဟ်နမူကိုဖိုဗွဲမဂြိုင် တွဟ်သအာင်လိ မ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် စိုတ်မဟဂပ်ဝ်ဝေတ်ဗတောန်လင်ဝံ နှိတ်တုဟ်န မူကိုဖို ဗွဲမဂြိုင်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃၃။ ယွံခမီတအ် စိုတ်မဟဂပ်ဝ်ကိုဪဝ်ဗွန်လင်ဝံ သွဟ်ညံင်ရဲနှိတ် တုဟ်န လလေင်ဖိုဗွဲမဂြိုင်ကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို ခရ်မနှိတ် တုဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂြိုင်

တူဟ်သအာင်လိုမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် စိုတ် မဟဂပ်ပ်ကိုကြောပ်ဗွန်လဝ်ဝံ နှိတ်တူဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂြိုင်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၃၄။ ယွံခမီတအ် စိုတ်မဟဂပ်ပ်ကိုကြောပ်ဗွန်လဝ်ဝံ သုဟ်ညင်ရဲနှိတ် တူဟ်နမူကိုဖို ဗွဲမဂြိုင်ကို၊ တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသတ်ကို ခရဲမနှိတ် တူဟ်နမူကိုဖိုဗွဲမဂြိုင် တူဟ်သအာင်လိုမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် စိုတ်မဟဂပ်ပ်ကိုကြောပ်ဗွန်လဝ်ဝံ နှိတ်တူဟ်နမူကိုဖို ဗွဲမဂြိုင်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၃၅။ ယွံခမီတအ် စိုတ်မဟဂပ်ပ်မင်မ္မဲလဝ်ဝံ သုဟ်ညင်ရဲနှိတ် တူဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂြိုင်ကို တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသတ်ကို ခရဲမနှိတ် တူဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂြိုင် တူဟ်သအာင်လိုမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် စိုတ်မဟဂပ်ပ်မင်မ္မဲလဝ်ဝံ နှိတ်တူဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂြိုင်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၃၆။ ယွံခမီတအ် စိုတ်မဟဂပ်ပ်မင်မ္မဲလဝ်ဝံ သုဟ်ညင်ရဲနှိတ် တူဟ်နမူကိုဖို ဗွဲမဂြိုင်ကို၊ တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသတ်ကို ခရဲမနှိတ် တူဟ်နမူကိုဖို ဗွဲမဂြိုင် တူဟ်သအာင်လိုမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် စိုတ်မဟဂပ်ပ်မင်မ္မဲလဝ်ဝံ နှိတ်တူဟ်နမူကိုဖို ဗွဲမဂြိုင်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၃၇။ ယွံခမီတအ် စိုတ် မဟဂပ်ပ်ကွာတ်လဒီလဝ်ဝံ သုဟ်ညင်ရဲနှိတ် တူဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂြိုင်ကို၊ တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသတ်ကို ခရဲမနှိတ် တူဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂြိုင် တူဟ်သအာင်လိုမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် စိုတ် မဟဂပ်ပ်ကွာတ်လဒီလဝ်ဝံ နှိတ်တူဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂြိုင်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၃၈။ ယွံခမီတအ် စိုတ် မဟဂပ်ပ်ကွာတ်လဒီလဝ်ဝံ သုဟ်ညင်ရဲနှိတ် တူဟ်နမူကိုဖို ဗွဲမဂြိုင်ကို၊ တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသတ်ကို ခရဲမနှိတ် တူဟ်နမူကိုဖို ဗွဲမဂြိုင် တူဟ်သအာင်လို

မွဲလေဝ် အဲဟံ့ညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် စိုတ်မဂပ်ဝ်ကွာတ်လနီလဝ်ဝံ နှိတ်တုဟ်န မွဲကိုဖို ဗွဲမဂြိုဏ်ရ ရဲဝံ (သွးတဲရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၃၉။ ယွံခမီတအ် စိုတ် မဟဂပ်ဝ်ဝေတ်ဗတောန် မဟဂပ်ဝ်ကိုကြောပ်ဗွန် မဟဂပ်ဝ် မင်မွဲ မဟဂပ်ဝ်ကွာတ်လနီလဝ်ဝံ သုဟ်ညင်ရဲဒ်တ တုဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂြိုဏ်ကို၊ တုပ်သုဟ် ညင်ရဲသော်ကို ဓရ်မဒ်တ တုဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂြိုဏ် တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံ့ညာတ် ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် စိုတ်မဟဂပ်ဝ်ဝေတ်ဗတောန် မဟဂပ်ဝ်ကိုကြောပ်ဗွန် မဟဂပ်ဝ် မင်မွဲ မဟဂပ်ဝ်ကွာတ်လနီလဝ်ဝံ နှိတ်တုဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂြိုဏ်ရ ရဲဝံ (သွးတဲရ)။

သုတ်နဝမ။

၄၀။ ယွံခမီတအ် စိုတ်မဂပ်ဝ်ဝေတ်ဗတောန် မဂပ်ဝ်ကိုကြောပ်ဗွန် မဂပ်ဝ်မင်မွဲ မဂပ်ဝ် ကွာတ်လနီလဝ်ဝံ သုဟ်ညင်ရဲဒ်တ တုဟ်နမွဲကိုဖို ဗွဲမဂြိုဏ်ကို၊ တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသော်ကို ဓရ်မဒ်တ တုဟ်နမွဲကိုဖို ဗွဲမဂြိုဏ် တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံ့ညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် စိုတ် မဂပ်ဝ်ဝေတ်ဗတောန် မဂပ်ဝ်ကိုကြောပ်ဗွန် မဂပ်ဝ်မင်မွဲ မဂပ်ဝ်ကွာတ်လနီ လဝ်ဝံ နှိတ်တုဟ်နမွဲကိုဖို ဗွဲမဂြိုဏ်ရ ရဲဝံ (သွးတဲရ)။

သုတ်ဒသမ။

အဒန္တဝဂ် မရနက်ကိုပန် တဲရ။

၅။ ပဏိဟိတအစ္ဆဝဂ်

၄၁။ ယွံခမီတအ် ဥပမာမွဲတုန် ဒစုက်ဇလသြာံသာလီကိုဒ် ဒစုက်ဇလသြာံယ ကိုဒ် မဂပ်ဝ်စွံပတန်လဝ်^(၁) ဗွဲဟံ့ဒးရဲကို ပျိုဒးနကိုတဲကို လိုန်ဒးနကိုဇိုင်ကို ဟိုတ်မတွံး ကြက်စင်လုပ်လေဝ် စင်လုပ်တဲကို ဇိုင်ကို၊ ကြက်ကိုကတိန်ဒ်လေဝ် ကိုကတိန်ဒ်ဆီကိုရဝံ ဟဲ့ရ။ ပွမဒ်သော်ကို မဟိုတ်ရော၊ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်မဂပ်ဝ်စွံပတန်လဝ် ဒစုက်လဇ ဗွဲဟံ့ဒးရဲရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသော်ကို ခမိန် နကိုစိုတ်မဂပ်ဝ်စွံပတန်လဝ် ဗွဲဟံ့ဒးရဲကို ဗွဲစုတ် ဟိုတ်မတွံးကြက်ပါဗကးကေဲ့ အဝိဇ္ဇာ^(၂)ရ၊ ကြက်ကိုကတိန်ဒ် ဝိဇ္ဇာ^(၃)ရ၊ ကြက်သွဇ္ဇာဝ်

(၁) ပွမပတုစုံလဝ် တုင်ဇလလပါလ္လူ နအာကဲအရာ ကြက်စင်ဒး-မှိုက်သွးရ။

(၂) ဒမ္မုမောဟ မကြောပ်ဗွန်လဝ် ညင်ဟဝံတီညာတ် သစ္စပန်။

(၃) ဖံက်ဗကးကေဲ့ ဒမ္မုမောဟတဲ အရဟတ္တဖိုလ်ညာတ် မတီညာတ်။

မတ်နီဗ္ဗာန်ရဝံ ဟဲ့ရ။ ပွမဒ်သင်္ဂဟ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ဟိုတ်မဂပ်ဝံစွဲပတန်လင် စိုတ်ဗွဲဟွံဒးရးရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၄၂။ ယွံခမီတအ် ဥပမာမ္မေတုန် ဒစုက်ဇလဪသ္မာလီကိုဒ် ဒစုက်ဇလဪသ္မာယ ကိုဒ် မဂပ်ဝံစွဲပတန်လင် ဗွဲမဒးရးရ ပျီဒးနကိုတဲကို လိုန်ဒးနကိုဇိုင်ကို ဟိုတ်မတွံဂး ကြက်စင်လုပ်လေဝ် စင်လုပ်တဲကို ဇိုင်ကို၊ ကြက်ကိုကတိဒ်လေဝ် ကိုကတိဒ်ဆီကိုရဝံ နွံရ။ ပွမဒ်သင်္ဂဟ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ဟိုတ်မဂပ်ဝံစွဲပတန်လင် ဒစုက်လဇ ဗွဲမဒးရးရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို ခမိတ် နကိုစိုတ်မဂပ်ဝံစွဲပတန်လင် ဗွဲမဒးရးရ ဗွဲစုတ် ဟိုတ်မတွံဂးကြက်ပါဗကးကွေံ အဝိဇ္ဇာရ၊ ကြက်ကိုကတိဒ် ဝိဇ္ဇာရ၊ ကြက်သုဇ္ဈောဝတ် နီဗ္ဗာန်ရဝံ နွံရ။ ပွမဒ်သင်္ဂဟ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ဟိုတ်မဂပ်ဝံစွဲပတန်လင် စိုတ်ဗွဲမ ဒးရးရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၄၃။ ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လှို၊ မှုကိုစိုတ်မလိုလ်ဒိုင် (ဟိုတ်နူဒေါသ)ကို ပိုင်ခြာကေတ် စိုတ်(ညး) နကိုစိုတ် (အဲ) ရဝံတဲ တိတ်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ ပွဲအခိုင်ဝံ ယဝ်ချိုတ် အာမ္မး ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညင်ရဲမဂပ်ဝံဖျေထောံကို၊ တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို ဒ်ဒးအာစိုပ် နရက်ဟောင်ရ။ ပွမဒ်သင်္ဂဟ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် စိုတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဟိုတ်မလိုလ် ဒိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးစိုတ်မလိုလ် ရဝံ ပွဲလောကဝံ သတ်ဂမ္တိုင်လှို၊ ခန္ဓဇကု လိုလ်တဲ ပွဲကြံနူချိုတ်တဲကို ဒးအာကတိဒ် ပွဲနရက် မစာ်စူးနူတသိုမ် မဒ်လအာဂတိ ဟွံဒးရးဟွံဆဲး ဒ်အရာဒ်ဒတုံစေံဗစဲဒ်အိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄၄။ ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လှို၊ မှုကိုစိုတ်မဖြိုင်ကေတ်ဒိုင် (ဟိုတ်နူဓရ် သဒ္ဓါ)ကို ပိုင်ခြာကေတ် စိုတ်(ညး) နကိုစိုတ် (အဲ) ရဝံတဲ တိတ်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ ပွဲအခိုင်ဝံ ယဝ်ချိုတ်အာမ္မး ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညင်ရဲမဂပ်ဝံဖျေထောံကို၊ တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို ဒ်ဝံအာစိုပ် ချိုင်သွပ်ဟောင်ရ။ ပွမဒ်သင်္ဂဟ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် စိုတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဟိုတ်မ ဖြိုင်ကေတ်ဒိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးစိုတ်မဖြိုင်ကေတ် ရဝံ ပွဲလောကဝံ သတ် ဂမ္တိုင်လှို၊ ခန္ဓဇကုလိုလ်တဲ ပွဲကြံနူချိုတ်တဲကို ဝံအာကတိဒ် ပွဲချိုင်သွပ် မဒ်လအာဂတိ ဒးရးဒိုဟ်ဆဲးအိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

မာတိကာ

၄၅။ ယွံခမီတအ် ဥပမာမ္မးတုန် ညှိကွာ် ကိုကျွံင်ရ၊ ကသီချီဒိုင်ရ၊ ကောန်တိ ကတိုဒိုင်ရ၊ တြုံမုံကိမတ်မညာတ်ဂ် ဒတူပွဲဇိုင်သြင်တဲ ကျွံင်ရ၊ ကျသင်ကို မကြော် ကဝေက်နင်ကို ဂကောံကကို မအာဒိုင် မတန်ဒေါဒိုင်ပွဲညှိကွာ် ညာတ်ကောတ်ဟံမာန်ရ။ ပွမဒ်သင်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ဟိုတ်နူညှိကွာ်ကျွံင်ရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ် ညံင်ရသင်ဂ် ခမိဂ် နကိုစိုတ်မဟိုတ်ကျွံင်ရ ပွဲစုတ် ဟိုတ်မတွံဂးဒတဲဖိုဇကုလေဝ် ကြက်တိ ကောတ်ရ၊ ဒတဲဖိုညးသအာင်လေဝ် ကြက်တိကောတ်ရ၊ ဒတဲဖိုသိုဓါပြကာလေဝ် ကြက်တိ ကောတ်ရ၊ ဓရ်(ဇုန်မဂ်ဖိုလ်) မဒ်လညာတ်ညာတ်တောင် မဗွဲကုအရီဂမိုင် မပြလောန် လ္လှူဓရ်ကုသလကမ္မပထစုံ မဒ်ဒြပ်မိုဟ်လေဝ် ကြက်တိကောတ်ရဝံ ဟဲ့ရ။ ပွမဒ်သင်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ဟိုတ်နူစိုတ်ကျွံင်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၄၆။ ယွံခမီတအ် ဥပမာမ္မးတုန် ညှိကွာ် ကေဝ်ဒိုင်ရ၊ သွးဇးဒိုင်ရ၊ ဟံကျွံင်ရ၊ တြုံမုံကိမတ်မညာတ်ဂ် ဒတူပွဲဇိုင်သြင်တဲ ကျွံင်ရ၊ ကျသင်ကို မကြော် ကဝေက်နင်ကို ဂကောံကကို မအာဒိုင် မတန်ဒေါဒိုင် ပွဲညှိကွာ် ညာတ်ကောတ်မာန်ရ။ ပွမဒ်သင်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ဟိုတ်နူညှိကွာ်ကျွံင်ရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညံင်ရသင်ဂ်ကို၊ ခမိဂ် နကိုစိုတ်မဟိုတ်ကျွံင်ရ ပွဲစုတ် ဟိုတ်မတွံဂးဒတဲဖိုဇကုလေဝ် ကြက်တိကောတ်ရ၊ ဒတဲဖို ညးသအာင်လေဝ် ကြက်တိကောတ်ရ၊ ဒတဲဖိုသိုဓါပြကာလေဝ် ကြက်တိကောတ်ရ၊ ဓရ်(ဇုန် မဂ်ဖိုလ်)မဒ်လညာတ်ညာတ်တောင် မဗွဲကုအရီဂမိုင် မပြလောန်လ္လှူဓရ်ကုသလကမ္မပထစုံ မဒ်ဒြပ်မိုဟ်လေဝ် ကြက်တိကောတ်ရဝံ နွံရ။ ပွမဒ်သင်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ဟိုတ်နူ စိုတ်ဟံကျွံင်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၄၇။ ယွံခမီတအ် ဥပမာမ္မးတုန် ဂကူတုံဆုဂမိုင် မဟဲ့ကိုစုတ်သမ္ဘိမမိက်ကိုမဲ့မဲ့ နွံအိုတ်ရ၊ မ္ပောဝ်ကို ဂကူတုံဆုဂမိုင် ဟိုတ်ဒ်ဒ်မချီန်ချောတ်ကို ဟိုတ်ဒ်ဒ်တုဟ်နသွဗွဲ လောဲသွာကို တုံမြဲမြဲ(တုံကသွဲ)ဂ် ခိုဟ်အိုတ်ရ ရဝံ ဂပ်ဝ်သွးရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ် ညံင်ရသင်ဂ်ကို စိုတ်မဂပ်ဝ်ဇော်ပွင်လင်တဲ မဂပ်ဝ်သွလုတ်လင် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါတဲဝံ ချီန်ချောတ် လေဝ် သုဟ်ညံင်ရဒ်တဲကို၊ တုဟ်နသွဗွဲလောဲသွာလေဝ် သုဟ်ညံင်ရဒ်တဲကို တုပ်သုဟ် ညံင်ရသင်ဂ်ကို ဓရ်ဇေမချီန်ချောတ် ခေလေဝ်မဒ်တုဟ်နသွဗွဲလောဲသွာ တုဟ်သအာင်လို မွဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကောတ်ရ။ ယွံခမီတအ် စိုတ်မဂပ်ဝ်ဇော်ပွင်လင် မဂပ်ဝ်သွလုတ်လင် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ချီန်ချောတ်လေဝ် ဒ်ရ၊ တုဟ်နသွဗွဲလောဲသွာလေဝ် ဒ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

မာတိကာ

၄၈။ ယွံခမီတအ် စိုတ်ဝံ သွဟ်ညံင်ရဲပြိုင်လှာဲဗွဲမပြဟ်ကို တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသော်ကို ဓရ် မပြိုင်လှာဲဗွဲမပြဟ် တွဟ်သအာင်လှိုဗွဲလေဝ် အဲဟံ့ညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် စိုတ် ပြိုင်လှာဲပြဟ်လောန်ရ။ သွက်ဂွံသွဉ်ပမာဟံ့လောဲသွာရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၄၉။ ယွံခမီတအ် (ဘဝင်)စိုတ်ဝံ ဂိုတုးတဖျီဖျီဖျဲရ။ စိုတ်ဂ်ဟေင် (ပွဲခဏအကု သိုလ်ဇ) ဟိုတ်နူကျိုက်လေင်ကိလေသဂမ္ဘိုင် မဒ်ညံင်ရဲကျဲဂ် ဒးကွီုဒုက်အာရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၅၀။ ယွံခမီတအ် (ဘဝင်)စိုတ်ဝံ ဂိုတုးတဖျီဖျီဖျဲရ။ စိုတ်ဂ်ဟေင် (ပွဲခဏအကုသိုလ်ဇ) တိတ်ဗူးအာနူကျိုက်လေင်ကိလေသဂမ္ဘိုင် မဒ်ညံင်ရဲကျဲဂ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

ပဏိဟိတအတ္တဝဂ် မရနက်ကိုမသုန် တဲရ။

၆။ အတ္တရာသယံတဝဂ်

၅၁။ ယွံခမီတအ် (ဘဝင်)စိုတ်ဝံ ဂိုတုးတဖျီဖျီဖျဲရ။ စိုတ်ဂ်ဟေင် (ပွဲခဏအကု သိုလ်ဇ) ဟိုတ်နူကျိုက်လေင်ကိလေသဂမ္ဘိုင် မဒ်ညံင်ရဲကျဲဂ် ဒးကွီုဒုက်အာရ။ ပူဂိုလ် ပုထုဇန်^၁ မဟဲ့ကိုလှိုင်လညာတ် (အကာဲအရာ)ဂ် ဟံတီကေတ် ဗွဲအတိုင်မညံ့စွတ်ရ။ ဟိုတ် ဂ်ရ “ကုပူဂိုလ်ပုထုဇန် မဟဲ့ကိုလှိုင်လညာတ်ဂ် ဟဲ့ကိုပွမဇော်ပွင်စိုတ်ရ” ရဲဝံ အဲသွးရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၅၂။ ယွံခမီတအ် (ဘဝင်)စိုတ်ဝံ ဂိုတုးတဖျီဖျီဖျဲရ။ စိုတ်ဂ်ဟေင် (ပွဲခဏအကုသိုလ်ဇ) တိတ်ဗူးအာနူကျိုက်လေင်ကိလေသဂမ္ဘိုင် မဒ်ညံင်ရဲကျဲဂ်ရ။ အရိယသာဝက^၂ မှုံကိုလှိုင် လညာတ် (အကာဲအရာ)ဂ် တီကေတ်ဗွဲအတိုင်မညံ့စွတ်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ “ကုအရိယသာဝက မှုံကိုလှိုင်လညာတ်ဂ် မှုံကိုပွမဇော်ပွင်စိုတ်ရ” ရဲဝံ အဲသွးရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

(၁) ပူဂိုလ်မကိုင်ဂြောင်ပူပါတ်လတ် နကိုကိလေသဂမ္ဘိုင် မပ္ပံဒိဋ္ဌိဝိစိက္ခိယ။

(၂) ဂကောံကွေးကျက်တြဲ ခမီကိုဒ် ခရ်ကိုဒ် မအာစိုပ်မဂ်ဖိုလ်တဲ။

၅၃။ ယုံခမီတအ် ခမိၣ် ယဝ်သျှိန်ပပိန်သိပ်ဂိုပ် စိတ်မစိုန်သကိုကျောံမေတ္တာ အယံမာတ်မွဲဒုတ်တဲမွဲ။ ယုံခမီတအ် ခမိဝံ ဟဲ့ကိုပွမလှုသုန်ဂြံအာနူဇျာန်တဲ ညးပဒတ်၊ ဒွေတ်ဗက်ဝေတ်ဗတောန်ဆေဝ်ဒပ်ကျိတ်တဲ ညးပဒတ်၊ ဒွေတ်ဗက်ဒွေံဗတောန်ကျိတ်တဲ ညးပဒတ်၊ ပိဏ္ဏပါတ်ညးချင်ကွာန်တအ် မကိုဒါနိၣ် ဟံက်ဒိအာသူးသူးတဲ ညးသွပြဘိုက် ရဲဝံ ထေက်ကိုသူးရ။ ခမိဂမ္ဘိုင် မသွလုတ်လပ် စိတ်မစိုန်သကိုကျောံမေတ္တာၣ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါတုန် မုသွက်သူး နွံဏီရော ရဲဝံ (သူးတဲရ)။

သုတ်တတိယ။

၅၄။ ယုံခမီတအ် ခမိၣ် ယဝ်ဇှေပွပ် စိတ်မစိုန်သကို ကျောံမေတ္တာ အယံမာတ် မွဲဒုတ်တဲမွဲ။ ယုံခမီတအ် ခမိဝံ ဟဲ့ကိုပွမလှုသုန်ဂြံအာ နူဇျာန်တဲညးပဒတ် ဒွေတ်ဗက် ဝေတ်ဗတောန်ဆေဝ်ဒပ်ကျိတ်တဲ ညးပဒတ်၊ ဒွေတ်ဗက်ဒွေံဗတောန်ကျိတ်တဲ ညးပဒတ်၊ ပိဏ္ဏပါတ်ညးချင်ကွာန်တအ် မကိုဒါနိၣ် ဟံက်ဒိအာသူးသူးတဲ ညးသွပြဘိုက် ရဲဝံ ထေက်ကို သူးရ။ ခမိဂမ္ဘိုင်မဇှေပွပ်လပ် စိတ်မစိုန်သကိုကျောံမေတ္တာၣ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါတုန် မုသွက်သူး နွံဏီရော ရဲဝံ (သူးတဲရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅၅။ ယုံခမီတအ် ခမိၣ် ယဝ်သွပုပ်စိတ် စိတ်မစိုန်သကိုကျောံမေတ္တာ အယံမာတ် မွဲဒုတ်တဲမွဲ။ ယုံခမီတအ် ခမိဝံ ဟဲ့ကိုပွမလှုသုန်ဂြံအာနူဇျာန်တဲ ညးပဒတ်၊ ဒွေတ် ဗက် ဝေတ်ဗတောန်ဆေဝ်ဒပ်ကျိတ်တဲ ညးပဒတ်၊ ဒွေတ်ဗက်ဒွေံဗတောန်ကျိတ်တဲ ညးပဒတ်၊ ပိဏ္ဏပါတ်ညးချင်ကွာန်တအ် မကိုဒါနိၣ် ဟံက်ဒိအာသူးသူးတဲ ညးသွပြဘိုက် ရဲဝံ ထေက်ကို သူးရ။ ခမိဂမ္ဘိုင်မသွပုပ်စိတ် စိတ်မစိုန်သကိုကျောံမေတ္တာၣ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါတုန် မုသွက်သူး နွံဏီရော ရဲဝံ (သူးတဲရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၅၆။ ယုံခမီတအ် အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်အိုသို မနိသဲကိုအကုသိုလ်တဲကတိၣ် မဒ် ဗော်သူးအကုသိုလ်ၣ် စိတ်ဟေင် အာဂတပူတရ်အိုတ်ရ၊ ပ္ဍောပ်ကိုခရ်ဂမ္ဘိုင်ၣ် စိတ်ၣ် ကတိၣ် ဗွဲကိုပ်ကွာရ၊ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင် ဒွေတ်ဗက်မွဲစွဲတဲဟေင် ကတိၣ်အိုတ်ရ ရဲဝံ (သူးတဲရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

မာတိကာ

၅၇။ ယွံခမီတအ် ကုသိုလ်ဂမၠိုင်အိုသို မနိဿဲကိုကုသိုလ်တဲကတိုန် မနိဗော်သွး ကုသိုလ်ဂ် စိုတ်ဟောင် အာဂတပုတရ်အိုတ်ရ၊ ပ္ဍောင်ကိုခရ်ဂမၠိုင်ဂ် စိုတ်ဂ် ကတိုန်ဗွဲကိုပ်ကွာရ၊ ခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင် နွေတ်ဗက်မွဲစွဲတဲဟောင် ကတိုန်အိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၅၈။ ယွံခမီတအ် ခရ်‘ပမာဒ’ပွမဟိုတ်မဲဝံ သွဟ်ညံင်ရဲန်ဟိုတ်ခရ်အကုသိုလ် ဂမၠိုင် မဟွံကတိုန်ဏီလောင် ဂွံကတိုန်၊ ခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင် မကတိုန်တဲလောင် ဂွံဟုတ်ယုတ် အာကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသန်ဂ်ကို ခရ်မနိဟိုတ်ခရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင် မဟွံကတိုန်ဏီလောင် ဂွံကတိုန်၊ ခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင် မကတိုန်တဲလောင် ဂွံဟုတ်ယုတ်အာ တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလောင် အဲဟွံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုညးမဟိုတ်မဲဝံ ခရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင် မဟွံကတိုန် ဏီလောင် ကတိုန်အိုတ်ရ၊ ခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင် မကတိုန်တဲလောင် ဟုတ်ယုတ်အာအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၅၉။ ယွံခမီတအ် ခရ်‘အပ္ပမာဒ’ပွမဟိုတ်မဲဝံ သွဟ်ညံင်ရဲန်ဟိုတ်ခရ်အကုသိုလ် ဂမၠိုင် မဟွံကတိုန်ဏီလောင် ဂွံကတိုန်၊ ခရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင် မကတိုန်တဲလောင် ဂွံဟုတ် ယုတ်အာကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသန်ဂ်ကို ခရ်မနိဟိုတ်ခရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင် မဟွံကတိုန် ဏီလောင် ဂွံကတိုန်၊ ခရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင် မကတိုန်တဲလောင် ဂွံဟုတ်ယုတ်အာ တုဟ်သအာင် လိမ္မဲလောင် အဲဟွံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုညးမဟိုတ်မဲဝံ ခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင် မဟွံကတိုန်ဏီလောင် ကတိုန်အိုတ်ရ၊ ခရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင် မကတိုန်တဲလောင် ဟုတ်ယုတ် အာအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

၆၀။ ယွံခမီတအ် ခရ်‘ကောသဇ္ဇ’ပွမလျှဟ်လွန်ဝံ သွဟ်ညံင်ရဲန်ဟိုတ်ခရ်အကု သိုလ်ဂမၠိုင် မဟွံကတိုန်ဏီလောင် ဂွံကတိုန်၊ ခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင် မကတိုန်တဲလောင် ဂွံဟုတ် ယုတ်အာကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသန်ဂ်ကို ခရ်မနိဟိုတ်ခရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင် မဟွံကတိုန် ဏီလောင် ဂွံကတိုန်၊ ခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင် မကတိုန်တဲလောင် ဂွံဟုတ်ယုတ်အာ တုဟ်သအာင် လိမ္မဲလောင် အဲဟွံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုညးမလျှဟ်လွန်ဝံ ခရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင်

(၁) ပွမဗလးစွဲလပ်စိုတ် ပွဲခရ်ဒုစရိတ်ဂမၠိုင်ကို ပွဲကာမဂုဏ်မသုန်ပြကာဂမၠိုင်ကို ပွမဟွဲကိုဆန္ဒ ပွမဆုတ် ကလောင် ပွမဟိုတ်မဲ တုဟ်နပွမကိုကတိုန်ကုသိုလ်ဂမၠိုင်။

မဟွံကတိန်ဏီလေဝ် ကတိန်အိုတ်ရ၊ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိန်တုလေဝ် ဟုတ်ယုတ်အာ အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

အစ္ဆရာသဃာတဝဂ် မရနက်ကိုတြ တဲရ။

၇။ ဝိရိယာရမ္ဘာဒိဝဂ်

၆၁။ ယွံခမီတအ် ခရ်‘ဝိရိယာရမ္ဘ’လ္လိပရာမသကာတ်ဝံ သွဟ်ညံင်ရန်ဟိုတ် ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟွံကတိန်ဏီလေဝ် ဂွံကတိန်၊ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိန်တုလေဝ် ဂွံဟုတ်ယုတ်အာကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရသက်ကို ခရ်မန်ဟိုတ်ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟွံကတိန် ဏီလေဝ် ဂွံကတိန်၊ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိန်တုလေဝ် ဂွံဟုတ်ယုတ်အာ တုဟ်သအာင် လိုမ္မလေဝ် အဲဟွံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုညးမ္တုလ္လိပရာမသကာတ်ကို ခရ်ကုသိုလ် ဂမ္တိုင် မဟွံကတိန်ဏီလေဝ် ကတိန်အိုတ်ရ၊ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိန်တုလေဝ် ဟုတ်ယုတ်အာအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၆၂။ ယွံခမီတအ် ခရ်‘မဟိစ္ဆတာ’ပွမပိုက်ဇော်ဝံ သွဟ်ညံင်ရန်ဟိုတ်ခရ်အကုသိုလ် ဂမ္တိုင် မဟွံကတိန်ဏီလေဝ် ဂွံကတိန်၊ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိန်တုလေဝ် ဂွံဟုတ်ယုတ် အာကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရသက်ကို ခရ်မန်ဟိုတ်ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟွံကတိန်ဏီလေဝ် ဂွံကတိန်၊ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိန်တုလေဝ် ဂွံဟုတ်ယုတ်အာ တုဟ်သအာင်လိုမ္မလေဝ် အဲဟွံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုညးပိုက်ဇော်ကို ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟွံကတိန် ဏီလေဝ် ကတိန်အိုတ်ရ၊ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိန်တုလေဝ် ဟုတ်ယုတ်အာအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၆၃။ ယွံခမီတအ် ခရ်‘အပ္ပိစ္ဆတာ’ပွမပိုက်အောန်ဝံ သွဟ်ညံင်ရန်ဟိုတ်ခရ်ကုသိုလ် ဂမ္တိုင် မဟွံကတိန်ဏီလေဝ် ဂွံကတိန်၊ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိန်တုလေဝ် ဂွံဟုတ် ယုတ်အာကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရသက်ကို ခရ်မန်ဟိုတ်ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟွံကတိန်ဏီလေဝ် ဂွံကတိန်၊ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိန်တုလေဝ် ဂွံဟုတ်ယုတ်အာ တုဟ်သအာင်လိုမ္မလေဝ်

အဲဟုံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုညးပွဲက်အောန်ဂ် ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟုံကတိုန်
ဏီလေဝ် ကတိုန်အိုတ်ရ။ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိုန်တဲလေဝ် ဟုတ်ယုတ်အာအိုတ်ရ
ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၆၄။ ယွံခမီတအ် ခရ်‘အသန္တဋ္ဌိတာ’ပွမဟုံတရိပ်စိုတ်ဝံ သွဟ်ညံင်ရဲဒ်ဟိုတ်ခရ်
အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟုံကတိုန်ဏီလေဝ် ဝံကတိုန်၊ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိုန်တဲလေဝ်
ဝံဟုတ်ယုတ်အာကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို ခရ်မဒ်ဟိုတ်ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟုံကတိုန်
ဏီလေဝ် ဝံကတိုန်၊ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိုန်တဲလေဝ် ဝံဟုတ်ယုတ်အာ တွဟ်သအာင်
လိမ္မဲလေဝ် အဲဟုံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုညးမဟုံတရိပ်စိုတ်ဝံ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်
မဟုံကတိုန်ဏီလေဝ် ကတိုန်အိုတ်ရ။ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိုန်တဲလေဝ် ဟုတ်ယုတ်
အာအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၆၅။ ယွံခမီတအ် ခရ်‘သန္တဋ္ဌိတာ’ပွမဟုံတရိပ်စိုတ်ဝံ သွဟ်ညံင်ရဲဒ်ဟိုတ်ခရ်ကုသိုလ်
ဂမ္တိုင် မဟုံကတိုန်ဏီလေဝ် ဝံကတိုန်၊ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိုန်တဲလေဝ် ဝံဟုတ်
ယုတ်အာကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို ခရ်မဒ်ဟိုတ်ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟုံကတိုန်ဏီလေဝ်
ဝံကတိုန်၊ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိုန်တဲလေဝ် ဝံဟုတ်ယုတ်အာ တွဟ်သအာင်လိ
မ္မဲလေဝ် အဲဟုံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုညးမဟုံတရိပ်စိုတ်ဝံ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟုံ
ကတိုန်ဏီလေဝ် ကတိုန်အိုတ်ရ။ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိုန်တဲလေဝ် ဟုတ်ယုတ်အာ
အိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆၆။ ယွံခမီတအ် ခရ်‘အယောနိသောမနသိကာရ’ပွမသွဟ်ပုဂ္ဂိုလ် ဗွဲဟိုတ်မဟုံဗွဲဝံ
သွဟ်ညံင်ရဲဒ်ဟိုတ်ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟုံကတိုန်ဏီလေဝ် ဝံကတိုန် ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်
မကတိုန်တဲလေဝ် ဝံဟုတ်ယုတ်အာကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို ခရ်မဒ်ဟိုတ် ခရ်အကု
သိုလ်ဂမ္တိုင် မဟုံကတိုန်ဏီလေဝ် ဝံကတိုန်၊ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိုန်တဲလေဝ် ဝံဟုတ်
ယုတ်အာ တွဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟုံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုညးမသွဟ်ပုဂ္ဂိုလ်
ဗွဲဟိုတ်မဟုံဗွဲဝံ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟုံကတိုန်ဏီလေဝ် ကတိုန်အိုတ်ရ။ ခရ်ကုသိုလ်
ဂမ္တိုင် မကတိုန်တဲလေဝ် ဟုတ်ယုတ်အာအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

မာတိကာ

၆၇။ ယွံခမီတအ် ခရ်'ယောနိသောမနသိကာရ'ပွမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဗွဲဝံ သွဟ်ညံင်ရဲဒ်ဟိုတ်ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟွံကတိန်ဏီလေဝ် ဂွံကတိန်၊ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိန်တုလေဝ် ဂွံဟုတ်ယုတ်အာကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို ခရ်မဒ်ဟိုတ်ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟွံကတိန်ဏီလေဝ် ဂွံကတိန်၊ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိန်တုလေဝ် ဂွံဟုတ်ယုတ်အာ တွဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုညး မသွပျပ်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဗွဲဝံ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟွံကတိန်ဏီလေဝ် ကတိန်အိုတ်ရ၊ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိန်တုလေဝ် ဟုတ်ယုတ်အာအိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၆၈။ ယွံခမီတအ် ခရ်'အသမ္ပဇေ' ပွမဟံစစာရဏာဝံ သွဟ်ညံင်ရဲဒ်ဟိုတ်ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟွံကတိန်ဏီလေဝ် ဂွံကတိန်၊ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိန်တုလေဝ် ဂွံဟုတ်ယုတ်အာကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို ခရ်မဒ်ဟိုတ်ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟွံကတိန်ဏီလေဝ် ဂွံကတိန်၊ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိန်တုလေဝ် ဂွံဟုတ်ယုတ်အာ တွဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုညးမဟံစစာရဏာဝံ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟွံကတိန်ဏီလေဝ် ကတိန်အိုတ်ရ၊ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိန်တုလေဝ် ဟုတ်ယုတ်အာအိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၆၉။ ယွံခမီတအ် ခရ်'သမ္ပဇေ'ပွမဟံစစာရဏာဝံ သွဟ်ညံင်ရဲဒ်ဟိုတ်ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟွံကတိန်ဏီလေဝ် ဂွံကတိန်၊ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိန်တုလေဝ် ဂွံဟုတ်ယုတ်အာကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို ခရ်မဒ်ဟိုတ်ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟွံကတိန်ဏီလေဝ် ဂွံကတိန်၊ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိန်တုလေဝ် ဂွံဟုတ်ယုတ်အာ တွဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုညးမဟံစစာရဏာဝံ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟွံကတိန်ဏီလေဝ် ကတိန်အိုတ်ရ၊ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိန်တုလေဝ် ဟုတ်ယုတ်အာအိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၇၀။ ယွံခမီတအ် ခရ်'ပါပမိတ္တတာ'ပွမမ္ပူကိုမိတ်မယုတ်မာဝံ သွဟ်ညံင်ရဲဒ်ဟိုတ်ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟွံကတိန်ဏီလေဝ် ဂွံကတိန်၊ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိန်တုလေဝ်

(၁) မိတ်သဟဲ မဟွဲကိုသဒ္ဓါ မဟွဲကိုသီလ မအောကိုလှိုင်လညာတ် မသအေတ်သပါန် မဟွဲကိုပညာ။

ဝံဟုတ်ယုတ်အာကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို ခရ်မဒ်ဟိုတ်ခရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင် မဟံ ကတိန်ဏီလေဝ် ဝံကတိန်၊ ခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင် မကတိန်တုလေဝ် ဝံဟုတ်ယုတ်အာ တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုညးမ့ုကိမိတ်မယုတ်မာ် ခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင် မဟံကတိန်ဏီလေဝ် ကတိန်အိုတ်ရ၊ ခရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင် မကတိန် တုလေဝ် ဟုတ်ယုတ်အာအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

ဝီရိယာရမ္ဘာဒိဝဂ် မရနက်ကိုထပုံ တုရ။

၈။ ကလျာဏမိတ္တာဒိဝဂ်

၇၁။ ယွံခမီတအ် ခရ်‘ကလျာဏမိတ္တာ’ပွမမ့ုကိမိတ်မဒိဟ်ဆဲးဝံ” သွဟ်ညံင်ရဲ နှိဟိုတ် ခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင် မဟံကတိန်ဏီလေဝ် ဝံကတိန်၊ ခရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင် မကတိန် တုလေဝ် ဝံဟုတ်ယုတ်အာကို တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို၊ ခရ်မဒ်ဟိုတ်ခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင် မဟံကတိန်ဏီလေဝ် ဝံကတိန်၊ ခရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင် မကတိန်တုလေဝ် ဝံဟုတ်ယုတ်အာ တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုညးမ့ုကိမိတ်မဒိဟ်ဆဲးဝံ ခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင် မဟံကတိန်ဏီလေဝ် ကတိန်အိုတ်ရ၊ ခရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင် မကတိန် တုလေဝ် ဟုတ်ယုတ်အာအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၇၂။ ယွံခမီတအ် ပွမပတိတ်ဗြဟတ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင် ပွမဟံပတိတ်ဗြဟတ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင်ဝံ သွဟ်ညံင်ရဲနှိဟိုတ်ခရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင် မဟံကတိန်ဏီလေဝ် ဝံက တိန်၊ ခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင် မကတိန်တုလေဝ် ဝံဟုတ်ယုတ်အာကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို ခရ်မဒ်ဟိုတ်ခရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင် မဟံကတိန်ဏီလေဝ် ဝံကတိန်၊ ခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင် မကတိန် တုလေဝ် ဝံဟုတ်ယုတ်အာ တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ပွမပတိတ်ဗြဟတ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင် ပွမဟံပတိတ်ဗြဟတ် ခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင်ရ ခရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင် မဟံကတိန်ဏီလေဝ် ကတိန်အိုတ်ရ၊ ခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင် မကတိန် တုလေဝ် ဟုတ်ယုတ်အာအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

(၁) မိတ်သဟာဲ မ့ုကိုသဒ္ဓါ မ့ုကိုသီလ ဤကိုလွိုင်လညာတ် မလေဝ်ကိုဒါနသွးပွး မ့ုကိုပညာ။

၇၃။ ယွံခမီတအ် ပွမပတိတ်ဇြဟတ် ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ပွမဟုံပတိတ်ဇြဟတ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်ဝံ သုဟ်ညံင်ရဲဒ်ဟိုတ်ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟုံကတိန်ဒ်ဏီလေဝ် ဝံကတိန်၊ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိန်တုလေဝ် ဝံဟုတ်ယုတ်အာကို၊ တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို ခရ်မဒ်ဟိုတ်ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟုံကတိန်ဒ်ဏီလေဝ် ဝံကတိန်၊ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိန်တုလေဝ် ဝံဟုတ်ယုတ်အာ တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟုံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ပွမပတိတ်ဇြဟတ် ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ပွမဟုံပတိတ်ဇြဟတ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်ဂ်ရ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟုံကတိန်ဒ်ဏီလေဝ် ကတိန်အိုတ်ရ၊ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိန်တုလေဝ် ဟုတ်ယုတ်အာအိုတ်ရ ရဲဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၇၄။ ယွံခမီတအ် ပွမသွပုပ္ပိတ် ဗွဲဟိုတ်မဟုံဗွဲဝံ သုဟ်ညံင်ရဲဒ်ဟိုတ်ခရ်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်^၁ မဟုံကတိန်ဒ်ဏီလေဝ် ဟုံကတိန်၊ ခရ်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင် မကတိန်တုလေဝ် ဟုံအာစိုပ် ပွမချိုက်ပေင်တံကိုဘာဝနာကို၊ တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို ခရ်မဒ်ဟိုတ် ခရ်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင် မဟုံကတိန်ဒ်ဏီလေဝ် ဟုံကတိန်၊ ခရ်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင် မကတိန်တုလေဝ် ဟုံအာစိုပ်ပွမချိုက် ပေင်တံကိုဘာဝနာ တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟုံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုညး မသွပုပ္ပိတ် ဗွဲဟိုတ်မဟုံဗွဲဝံ ခရ်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင် မဟုံကတိန်ဒ်ဏီလေဝ် ဟုံကတိန်အိုတ်ရ၊ ခရ်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင် မကတိန်တုလေဝ် ဟုံအာစိုပ် ပွမချိုက်ပေင်တံကိုဘာဝနာအိုတ်ရ ရဲဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၇၅။ ယွံခမီတအ် ပွမသွပုပ္ပိတ် ဗွဲဟိုတ်မဟုံဗွဲဝံ သုဟ်ညံင်ရဲဒ်ဟိုတ်ခရ်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင် မဟုံကတိန်ဒ်ဏီလေဝ် ဝံကတိန်၊ ခရ်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင် မကတိန်တုလေဝ် အာစိုပ်ပွမချိုက်ပေင်တံကိုဘာဝနာကို၊ တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို ခရ်မဒ်ဟိုတ်ခရ်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင် မဟုံကတိန်ဒ်ဏီလေဝ် ဝံကတိန်၊ ခရ်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင် မကတိန်တုလေဝ် အာစိုပ်ပွမချိုက်ပေင် တံကိုဘာဝနာ တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟုံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုညးမသွ ပုပ္ပိတ် ဗွဲဟိုတ်မဟုံဗွဲဝံ ခရ်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင် မဟုံကတိန်ဒ်ဏီလေဝ် ကတိန်အိုတ်ရ၊ ခရ် ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင် မကတိန်တုလေဝ် အာစိုပ်ပွမချိုက်ပေင် ဒဒက်တံဘာဝနာအိုတ်ရ ရဲဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

(၁) ခရ်မလေဝ်ကိုတိကေတ် သစ္စပန် အင်္ဂုဟိုတ်ဗုဒ္ဓ လစေ်လစေ်ဗောဓိဉာဏ်။

၇၆။ ယွံခမီတအ် ဩကဠောဒညာတ်ဂမ္တိုင်ဟုတ်ယုတ်မွဲ နွံတ်ရ၊ ပွမဟုတ်ယုတ်ဝံ နှိဗ္ဗုတ်ညိနောင်ဟောင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဩပညာဟုတ်ယုတ်မွဲ နွံတ်ရ၊ ပွမဟုတ်ယုတ်ဝံ ပျောင်ကိုပွမဟုတ်ယုတ်ဂမ္တိုင် နှိယုတ်အိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇၇။ ယွံခမီတအ် ဩကဠောဒညာတ်ဂမ္တိုင်ဇ္ဇော်မောင်မွဲ နွံတ်ရ၊ ပွမဇ္ဇော်မောင်ဝံ နှိဗ္ဗုတ်ညိနောင်ဟောင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဩပညာဇ္ဇော်မောင်မွဲ နွံတ်ရ၊ ပွမဇ္ဇော်မောင်ဝံ ပျောင်ကိုပွမဇ္ဇော်မောင်ဂမ္တိုင် နှိဗ္ဗုတ်ရ။ ဟိုတ်ဂံရ ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ “ကြက်ဇ္ဇော်မောင် နပွမဇ္ဇော်မောင်နအစောပညာအိုတ်ညိ”ရံဝံ သွပုပ္ဖိတိတု ဖုဒ္ဓေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် မူးတအ် ညးဂမ္တိုင် ဖုဒ္ဓေတ်အတိုင်ဝံဟောင်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၇၈။ ယွံခမီတအ် ဩပိနဟာန်ဂြပ်ရတ်ဟုတ်ယုတ်မွဲ နွံတ်ရ၊ ပွမဟုတ်ယုတ်ဝံ နှိဗ္ဗုတ်ညိနောင်ဟောင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဩပညာဟုတ်ယုတ်မွဲ နွံတ်ရ၊ ပွမဟုတ်ယုတ်ဝံ ပျောင်ကိုပွမဟုတ်ယုတ်ဂမ္တိုင် နှိယုတ်အိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၇၉။ ယွံခမီတအ် ဩပွမပိနဟာန်ဂြပ်ရတ်ဇ္ဇော်မောင်မွဲ နွံတ်ရ၊ ပွမဇ္ဇော်မောင်ဝံ နှိဗ္ဗုတ်ညိနောင်ဟောင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဩပွမပညာဇ္ဇော်မောင်မွဲ နွံတ်ရ၊ ပွမဇ္ဇော်မောင်ဝံ ပျောင်ကိုပွမဇ္ဇော်မောင်ဟလိုင်ဂမ္တိုင် နှိဗ္ဗုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂံရ ပွဲသာသနာဝံ “ကြက်ဇ္ဇော်မောင် နပွမဇ္ဇော်မောင်နအစောပညာအိုတ်ညိ”ရံဝံ သွပုပ္ဖိတိတု ဖုဒ္ဓေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် ဖုဒ္ဓေတ်အတိုင်ဝံဟောင်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

၈၀။ ယွံခမီတအ် ဩသကအ်တို့ဝါရဟုတ်ယုတ်မွဲ နွံတ်ရ၊ ပွမဟုတ်ယုတ်ဝံ နှိဗ္ဗုတ်ညိနောင်ဟောင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဩပညာဟုတ်ယုတ်မွဲ နွံတ်ရ၊ ပွမဟုတ်ယုတ်ဝံ ပျောင်ကိုပွမဟုတ်ယုတ်ဂမ္တိုင် နှိယုတ်အိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

ကလျာဏမိတ္တာဒိဝဂ် မရနုက်ကိုဒွံ တဲရ။

မာတိကာ

၉။ ပမာဒါဒိဝဂ်

၈၁။ ယွံခမီတအ် ဩသကအ်တို့ဝါရဇ္ဇော်မောင်မွဲ နွံတ်ရ၊ ပွမဇ္ဇော်မောင်ဝံ နှိဗုတ် ညိနောင်ဟောင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဩပညာဇ္ဇော်မောင်မွဲ နွံတ်ရ၊ ပွမဇ္ဇော်မောင်ဝံ မှောင်ကို ပွမဇ္ဇော်မောင်ဂမၠိုင်ဂှ် နှိဗုတ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂှ်ရ ပွဲသာသနာဝံ “ကြက်ဇ္ဇော်မောင် နပွမဇ္ဇော်မောင်နအစောပညာအိုတ်ညိ”ရဝံ သွပုဂံစိုတ်တု ဒးဒွေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် မူးတအ် ညးဂမၠိုင် ဒးဒွေတ်အတိုင်ဝံဟောင်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၈၂။ ယွံခမီတအ် ခရ်ပမာဒ'ပွမဟိုတ်မာဲဝံ သုဟ်ညင်ရဲဒ်တ တုဟ်နလလောင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကို၊ တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသင်္ဂကို ခရ်မဒ်တ တုဟ်နလလောင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင် တုဟ်သအာင် လိုမ္မဲလောင် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်ပမာဒ'ပွမဟိုတ်မာဲဝံ နှိတ် တုဟ်န လလောင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၈၃။ ယွံခမီတအ် ခရ်အပ္ပမာဒ'ပွမဟိုတ်မာဲဝံ သုဟ်ညင်ရဲဒ်တ တုဟ်နမ္မုကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကို၊ တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသင်္ဂကို ခရ်မဒ်တ တုဟ်နမ္မုကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင် တုဟ်သအာင် လို မ္မဲလောင် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်အပ္ပမာဒ'ပွမဟိုတ်မာဲဝံ နှိတ်တုဟ်န မ္မုကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၈၄။ ယွံခမီတအ် ခရ်ကောသဇ္ဇ'ပွမလူဟ်လွန်ဝံ သုဟ်ညင်ရဲဒ်တ တုဟ်န လလောင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကို၊ တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသင်္ဂကို ခရ်မဒ်တ တုဟ်နလလောင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင် တုဟ်သအာင် လိုမ္မဲလောင် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်ကောသဇ္ဇ'ပွမလူဟ်လွန်ဝံ နှိတ်တုဟ်နလလောင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၈၅။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဝီရိယာရဗ္ဘ'ပွမမ္မုကိုလ္လိပရာမသကာတ်ဝံ သုဟ်ညင်ရဲဒ်တ တုဟ်နမ္မုကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကို၊ တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသင်္ဂကို ခရ်မဒ်တ တုဟ်နမ္မုကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်

တူဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်'ဝီရိယာရမ္မ'ပွမမူကို လိပရာမသကာတ်ဂ် နှိတ် တူဟ်နမူကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရဲဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၈၆။ ယွံခမီတအ် ခရ်'မဟိစ္ဆတာ'ပွက်မဇ္ဈေဝံ သုဟ်ညင်ရဲဒ်တ တူဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကို၊ တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသင်္ဂကို ခရ်မဒ်တ တူဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင် တူဟ်သအာင် လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်'မဟိစ္ဆတာ'ပွက်မဇ္ဈေဝံ နှိတ် တူဟ်န လလေင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရဲဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၈၇။ ယွံခမီတအ် ခရ်'အပ္ပိစ္ဆတာ'ပွက်မအောန်ဝံ သုဟ်ညင်ရဲဒ်တ တူဟ်နမူကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကို၊ တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသင်္ဂကို ခရ်မဒ်တ တူဟ်နမူကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင် တူဟ်သအာင် လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်'အပ္ပိစ္ဆတာ'ပွက်မအောန်ဝံ နှိတ် တူဟ်နမူကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရဲဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈၈။ ယွံခမီတအ် ခရ်'အသန္တုဋ္ဌိတာ'ပွမဟံတရိပ်စိုတ်ဝံ သုဟ်ညင်ရဲဒ်တ တူဟ်န လလေင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကို၊ တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသင်္ဂကို ခရ်မဒ်တ တူဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင် တူဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်'အသန္တုဋ္ဌိတာ'ပွမဟံတ ရိပ်စိုတ်ဂ် နှိတ် တူဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရဲဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၈၉။ ယွံခမီတအ် ခရ်'သန္တုဋ္ဌိတာ'ပွမတရိပ်စိုတ်ဝံ သုဟ်ညင်ရဲဒ်တ တူဟ်နမူကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကို၊ တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသင်္ဂကို ခရ်မဒ်တ တူဟ်နမူကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင် တူဟ်သအာင်လိ မ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်'သန္တုဋ္ဌိတာ' ပွမတရိပ်စိုတ်ဂ် နှိတ် တူဟ်န မူကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရဲဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

မာတိကာ

၉၀။ ယွံခမီတအ် ခရ်အယောနိသောမနသိကာရ'ပွမသ္မုပ္ပုဉ်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဟံ ဗဗွဲဝံ သုတ်ညင်ရ်ဒိုတ် တုတ်နလလောင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကို၊ တုပ်သုတ်ညင်ရ်သင်္ဂိုကို ခရ်မဒိုတ် တုတ်နလလောင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင် တုတ်သအာင်လိုမ္မဲလောင် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမသ္မုပ္ပုဉ်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဟံဗဗွဲဝံ ဒိုတ် တုတ်နလလောင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

၉၁။ ယွံခမီတအ် ခရ်ယောနိသောမနသိကာရ'ပွမသ္မုပ္ပုဉ်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဗဗွဲဝံ သုတ်ညင်ရ်ဒိုတ် တုတ်နမ္မုကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကို၊ တုပ်သုတ်ညင်ရ်သင်္ဂိုကို ခရ်မဒိုတ် တုတ်နမ္မုကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင် တုတ်သအာင်လိုမ္မဲလောင် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမသ္မုပ္ပုဉ်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဗဗွဲဝံ ဒိုတ် တုတ်နမ္မုကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဇ္ဈကာဒသမ။

၉၂။ ယွံခမီတအ် ခရ်အသမ္ပဇေ'ပွမဟံဗစာရဏာဝံ သုတ်ညင်ရ်ဒိုတ် တုတ်နလလောင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကို၊ တုပ်သုတ်ညင်ရ်သင်္ဂိုကို ခရ်မဒိုတ် တုတ်နလလောင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင် တုတ်သအာင်လိုမ္မဲလောင် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်အသမ္ပဇေ'ပွမဟံဗစာရဏာဝံ ဒိုတ် တုတ်နလလောင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဒွါဒသမ။

၉၃။ ယွံခမီတအ် ခရ်သမ္ပဇေ'ပွမဗစာရဏာဝံ သုတ်ညင်ရ်ဒိုတ် တုတ်နမ္မုကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကို၊ တုပ်သုတ်ညင်ရ်သင်္ဂိုကို ခရ်မဒိုတ် တုတ်နမ္မုကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင် တုတ်သအာင်လိုမ္မဲလောင် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်သမ္ပဇေ'ပွမဗစာရဏာဝံ ဒိုတ် တုတ်နမ္မုကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်တေရသမ။

၉၄။ ယွံခမီတအ် ခရ်ပါပမိတ္တတာ'ပွမမ္မုကိုမိတ်ယုတ်မာဝံ သုတ်ညင်ရ်ဒိုတ် တုတ်နလလောင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကို၊ တုပ်သုတ်ညင်ရ်သင်္ဂိုကို ခရ်မဒိုတ် တုတ်နလလောင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင် တုတ်သအာင်လိုမ္မဲလောင် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမမ္မုကိုမိတ်ယုတ်မာဝံ ဒိုတ် တုတ်နလလောင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်စုဒ္ဒသမ။

မာတိကာ

၉၅။ ယွံခမီတအ် ခရ်ကလျာဏမိတ္တတာ'ပွမမုံကိုမိတ်မခိုဟ်ဆဲဝံ သုဟ်ညံင်ရ် နှိတ် တုဟ်နမုံကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကို၊ တုပ်သုဟ်ညံင်ရ်သော်ကို ခရ်မနှိတ် တုဟ်နမုံကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင် တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမမုံကိုမိတ်မခိုဟ်ဆဲဝံ နှိတ် တုဟ်နမုံကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ပန္နရသမ။

၉၆။ ယွံခမီတအ် ပွမပတိတ်ဇြဟတ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင် ပွမဟံပတိတ်ဇြဟတ် ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ သုဟ်ညံင်ရ်နှိတ် တုဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကို၊ တုပ်သုဟ်ညံင်ရ်သော်ကို ခရ်မနှိတ် တုဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင် တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမပတိတ်ဇြဟတ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင် ပွမဟံပတိတ်ဇြဟတ် ခရ်ကုသိုလ် ဂမ္ဘိုင်ကို နှိတ် တုဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်သောဠသမ။

၉၇။ ယွံခမီတအ် ပွမပတိတ်ဇြဟတ် ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင် ပွမဟံပတိတ်ဇြဟတ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ သုဟ်ညံင်ရ်နှိတ် တုဟ်နမုံကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကို၊ တုပ်သုဟ်ညံင်ရ်သော်ကို ခရ်မနှိတ် တုဟ်နမုံကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင် တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီ တအ် ပွမပတိတ်ဇြဟတ် ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင် ပွမဟံပတိတ်ဇြဟတ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ကို နှိတ် တုဟ်နမုံကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်သတ္တရသမ။

ပမာဒါဒိဝဂ် မရနုက်ကိုဒွိတ် တဲရ။

၁၀။ ဒုတိယ ပမာဒါဒိဝဂ်

၉၈။ ယွံခမီတအ် ခရ်ပမာဒ'ပွမဟိုတ်မဲဝံ သွတ်ရံဝံမွဲး ဟိုတ်မကတိုန် ပွဲအပွဲ သန္တာန်ဇကုတဲ သုဟ်ညံင်ရ်နှိတ် တုဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကို၊ တုပ်သုဟ်ညံင်ရ်သော်ကို သွတ်ရံဝံမွဲး ဟိုတ်မကတိုန် ပွဲအပွဲသန္တာန်ဇကုတဲ ဟိုတ်မနှိတ် တုဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင် တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်ပမာဒ'ပွမဟိုတ်မဲဝံ နှိတ် တုဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

မာတိကာ

၉၉။ ယုံခမီတအ် ဓရ်အပ္ပမာဒ'ပွမဟုံဟိုတ်မာဲဝံ သွတ်ရဝံမွဲးဟိုတ်မကတိုန် ပွဲအပ္ပဲသန္တာန်ဇကုတဲ သွဟ်ညံင်ရဲဒ်တ တုဟ်နမ္မုက်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကီ၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို သွတ်ရဝံမွဲးဟိုတ်မကတိုန် ပွဲအပ္ပဲသန္တာန်ဇကုတဲ ဓရ်မဒ်တ တုဟ်နမ္မုက်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင် တုဟ်သအာင် လိုမ္မဲလေဝ် အဲဟုံညာတ်ကေတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ဓရ်အပ္ပမာဒ'ပွမဟုံဟိုတ်မာဲဝံ ဒ်တ တုဟ်နမ္မုက်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၁၀၀။ ယုံခမီတအ် ဓရ်ကောသဇ္ဇ'ပွမလ္လဟ်လုန့်ဝံ သွတ်ရဝံမွဲး ဟိုတ်မကတိုန် ပွဲအပ္ပဲသန္တာန်ဇကုတဲ သွဟ်ညံင်ရဲဒ်တ တုဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကီ၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို သွတ်ရဝံမွဲး ဟိုတ်မကတိုန် ပွဲအပ္ပဲသန္တာန်ဇကုတဲ ဟိုတ်မဒ်တ တုဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင် တုဟ်သအာင်လိုမ္မဲလေဝ် အဲဟုံညာတ်ကေတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ဓရ်ကောသဇ္ဇ'ပွမလ္လဟ်လုန့်ဝံ ဒ်တ တုဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၁၀၁။ ယုံခမီတအ် ဓရ်ဝီရိယာရမ္ဘ'လ္လိပရာမသကာတ်ဝံ သွတ်ရဝံမွဲး ဟိုတ်မကတိုန် ပွဲအပ္ပဲသန္တာန်ဇကုတဲ သွဟ်ညံင်ရဲဒ်တ တုဟ်နမ္မုက်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကီ၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို သွတ်ရဝံမွဲး ဟိုတ်မကတိုန် ပွဲအပ္ပဲသန္တာန်ဇကုတဲ ဓရ်မဒ်တ တုဟ်နမ္မုက်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင် တုဟ်သအာင်လိုမ္မဲလေဝ် အဲဟုံညာတ်ကေတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ဓရ်ဝီရိယာရမ္ဘ'လ္လိပရာမသကာတ်ဝံ ဒ်တ တုဟ်နမ္မုက်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၁၀၂-၁၀၉။ ယုံခမီတအ် ဓရ်မဟိစ္ဆတာ'ပွက်မဇ္ဇေဝံ သွတ်ရဝံမွဲး ဟိုတ်မကတိုန် ပွဲအပ္ပဲသန္တာန်ဇကုတဲ သွဟ်ညံင်ရဲဒ်တ တုဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကီ၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟ်ကို သွတ်ရဝံမွဲး ဟိုတ်မကတိုန်ပွဲအပ္ပဲသန္တာန်ဇကုတဲ ဓရ်မဒ်တ တုဟ်နလလေင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင် တုဟ်သအာင်လိုမ္မဲလေဝ် အဲဟုံညာတ်ကေတ်ရ ။ ပ ။ ဓရ်အပ္ပိစ္ဆတာ'ပွက်မအောန်ဝံ။ ဓရ်အသန္တုဋ္ဌတာ'ပွမဟုံတရိပ်စိုတ်ဝံ။ ဓရ်သန္တုဋ္ဌတာ'ပွမတရိပ်စိုတ်ဝံ။ ဓရ်အယောနိသောမနသိကာရ'ပွမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဟုံဗွဲဝံ။ ဓရ်ယောနိသောမနသိကာရ'ပွမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဗွဲဝံ။ ဓရ်အသမ္ပဇေ'ပွမဟုံဗစာရဏာဝံ။ ဓရ်သမ္ပဇေ' ပွမဗစာရဏာဝံ။

သုတ်ဒွါဒသမ။

မာတိကာ

၁၁၀။ ယွံခမီတအ် ခရ်'ပါပမိတ္တတာ'ပွမမုံကိုမိတ်မယုတ်မာဝံ သွတ်ရဝံမွဲး ဟိုတ်မကတိုန် ပွဲးသန္တာန်တဲ သွဟ်ညံင်ရဲဒ်တဲ တွဟ်နလလောင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသတ်ကို သွတ်ရဝံမွဲး ဟိုတ်မကတိုန် ပွဲးသန္တာန်တဲ ခရ်မဒ်တဲ တွဟ်နလလောင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင် တွဟ်သအာင်လိမ္မဲလောင် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမမုံကိုမိတ်မယုတ်မာဝံ ဒ်တဲ တွဟ်နလလောင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရဲဝံ (သွးတဲရ)။

သုတ်တေရသမ။

၁၁၁။ ယွံခမီတအ် ခရ်'ကလျာဏမိတ္တတာ'ပွမမုံကိုမိတ်မဒိဟ်ဆဲဝံ သွတ်ရဝံမွဲး ဟိုတ်မကတိုန် ပွဲးသန္တာန်တဲ သွဟ်ညံင်ရဲဒ်တဲ တွဟ်နမုံကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသတ်ကို သွတ်ရဝံမွဲး ဟိုတ်မကတိုန် ပွဲးသန္တာန်တဲ ခရ်မဒ်တဲ တွဟ်နမုံကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင် တွဟ်သအာင်လိမ္မဲလောင် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမမုံကိုမိတ်မဒိဟ်ဆဲဝံ ဒ်တဲ တွဟ်နမုံကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရဲဝံ (သွးတဲရ)။

သုတ်စုဒ္ဒသမ။

၁၁၂။ ယွံခမီတအ် ပွမပတိတ်တြဟတ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ပွမဟံပတိတ်တြဟတ် ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်ဝံ သွတ်ရဝံမွဲး ဟိုတ်မကတိုန် ပွဲးအပွဲသန္တာန်ဇေတုတဲ သွဟ်ညံင်ရဲဒ်တဲ တွဟ်နလလောင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသတ်ကို သွတ်ရဝံမွဲး ဟိုတ်မကတိုန် ပွဲးအပွဲသန္တာန်ဇေတုတဲ ခရ်မဒ်တဲ တွဟ်နလလောင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင် တွဟ်သအာင်လိမ္မဲလောင် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမပတိတ်တြဟတ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ပွမဟံပတိတ်တြဟတ် ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ဒ်တဲ တွဟ်နလလောင်ဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရဲဝံ (သွးတဲရ)။

သုတ်ပန္နရသမ။

၁၁၃။ ယွံခမီတအ် ပွမပတိတ်တြဟတ် ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ပွမဟံပတိတ်တြဟတ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်ဝံ သွတ်ရဝံမွဲး ဟိုတ်မကတိုန် ပွဲးအပွဲသန္တာန်ဇေတုတဲ သွဟ်ညံင်ရဲဒ်တဲ တွဟ်နမုံကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသတ်ကို သွတ်ရဝံမွဲး ဟိုတ်မကတိုန် ပွဲးအပွဲသန္တာန်ဇေတုတဲ ခရ်မဒ်တဲ တွဟ်နမုံကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင် တွဟ်သအာင်လိမ္မဲလောင် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမပတိတ်တြဟတ် ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ပွမဟံပတိတ်တြဟတ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ဒ်တဲ တွဟ်နမုံကိုဖို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရဲဝံ (သွးတဲရ)။

သုတ်သောဠသမ။

မာတိကာ

၁၁၄။ ယုံခမီတအ် ခရ်'ပမာဒ'ပွမဟိုတ်မာဲဝံ သွဟ်ညံင်ရဲဒ်တံ တုဟ်နသာသနာ
ဂွံလီုလ် ဂွံကွေဲဗ္ဗန်ကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသ်ဂ်ကို ခရ်မဒ်တံ တုဟ်နသာသနာ ဂွံလီုလ်
ဂွံကွေဲဗ္ဗန် တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ခရ်'ပမာဒ'ပွမ
ဟိုတ်မာဲဂ် ဒ်တံ တုဟ်နသာသနာ ဂွံလီုလ် ဂွံကွေဲဗ္ဗန်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်သတ္တရသမ။

၁၁၅။ ယုံခမီတအ် ခရ်'အပ္ပမာဒ'ပွမဟိုတ်မာဲဝံ သွဟ်ညံင်ရဲဒ်တံ တုဟ်နသာသနာ
ဂွံတန်တံ ဗွဲမလအ်လကာမာ ဟဂွံလီုလ် ဟဂွံကွေဲဗ္ဗန်ကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသ်ဂ်ကို ခရ်မ
ဒ်တံ တုဟ်နသာသနာဂွံတန်တံ ဗွဲမလအ်လကာမာ ဟဂွံလီုလ် ဟဂွံကွေဲဗ္ဗန် တုဟ်သ
အာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ခရ်'အပ္ပမာဒ'ပွမဟိုတ်မာဲဂ် ဒ်တံ
တုဟ်နသာသနာဂွံတန်တံ ဗွဲမလအ်လကာမာ ဟဂွံလီုလ် ဟဂွံကွေဲဗ္ဗန်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌာရသမ။

၁၁၆။ ယုံခမီတအ် ခရ်'ကောသဇ္ဇ'ပွမလျှဟ်လွန်ဝံ သွးညံင်ရဲဒ်တံ တုဟ်နသာသနာ
ဂွံလီုလ် ဂွံကွေဲဗ္ဗန်ကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသ်ဂ်ကို ခရ်မဒ်တံ တုဟ်နသာသနာ ဂွံလီုလ်
ဂွံကွေဲဗ္ဗန် တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ခရ်'ကောသဇ္ဇ'
ပွမလျှဟ်လွန်ဂ် ဒ်တံ တုဟ်နသာသနာ ဂွံလီုလ် ဂွံကွေဲဗ္ဗန်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဇြက္ကနဝိသတိမ။

၁၁၇။ ယုံခမီတအ် ခရ်'ဝီရိယာရမ္ဘ'လ္လိပရာမသကာတ်ဝံ သွဟ်ညံင်ရဲဒ်တံ တုဟ်န
သာသနာ ဂွံတန်တံ ဗွဲမလအ်လကာမာ ဟဂွံလီုလ် ဟဂွံကွေဲဗ္ဗန်ကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသ်
ဂ်ကို ခရ်မဒ်တံ တုဟ်နသာသနာဂွံတန်တံ ဗွဲမလအ်လကာမာ ဟဂွံလီုလ် ဟဂွံကွေဲဗ္ဗန်
တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ခရ်'ဝီရိယာရမ္ဘ'လ္လိပရာ
မသကာတ်ဂ် ဒ်တံ တုဟ်နသာသနာဂွံတန်တံ ဗွဲမလအ်လကာမာ ဟဂွံလီုလ် ဟဂွံကွေဲ
ဗ္ဗန်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဝိသတိမ။

၁၁၈-၁၂၈။ ယုံခမီတအ် ခရ်'မဟိစ္ဆတာ'ပွိက်မဇ္ဈေဝံ သွဟ်ညံင်ရဲဒ်တံ တုဟ်န
သာသနာ ဂွံလီုလ် ဂွံကွေဲဗ္ဗန်ကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသ်ဂ်ကို ခရ်မဒ်တံ တုဟ်နသာသနာ

ဝံလီလ် ဝံကေံဗွန် တုဟ်သအာင်လီမ္ဍဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ ။ ပ ။ ခရ်‘အပ္ပိစ္ဆတာ’ ပွဲက်မအောန်ဝံ။ ခရ်‘အသန္တဠိတာ’ ပွမဟံတရိပ်စိုတ်ဝံ။ ခရ်‘သန္တဠိတာ’ ပွမတရိပ်စိုတ်ဝံ။ ခရ်‘အယောနိသောမနသိကာရ’ ပွမသွပုပ္ဖိတ် ဗွဲဟိုတ်မဟံဗွဲဝံ။ ခရ်‘ယောနိသောမနသိကာရ’ ပွမသွပုပ္ဖိတ် ဗွဲဟိုတ်မဗွဲဝံ။ ခရ်‘အသမ္ပဇေ’ ပွမဟံဗစာရဏာဝံ။ ခရ်‘သမ္ပဇေ’ ပွမဗစာရဏာဝံ။ ခရ်‘ပါပမိတ္တတာ’ ပွမမ္မုကိုမိတ်မယုတ်မာဝံ။ ခရ်‘ကလျာဏမိတ္တတာ’ ပွမမ္မုကိုမိတ်မခိုဟ်ဆဲဝံ။ ပွမပတိတ်ဇြဟတ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ပွမဟံပတိတ်ဇြဟတ် ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်။ ယွံခမိတအ် ပွမပတိတ်ဇြဟတ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ပွမဟံပတိတ်ဇြဟတ် ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် နှိတ် တုဟ်နသာသနာဝံလီလ် ဝံကေံဗွန်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဇကတ္တိသမ။

၁၂၉။ ယွံခမိတအ် ပွမပတိတ်ဇြဟတ် ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ပွမဟံပတိတ်ဇြဟတ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်ဝံ သုဟ်ညံင်ရဲဒ်တုဟ်နသာသနာဝံတန်တ ဗွဲမလအ်လကာဖာ ဟဝံလီလ် ဟဝံကေံဗွန်ကို။ တုပသုဟ်ညံင်ရဲသက်ကို ခရ်မဒ်တုဟ်နသာသနာဝံတန်တ ဗွဲမလအ်လကာဖာ ဟဝံလီလ် ဟဝံကေံဗွန် တုဟ်သအာင်လီမ္ဍဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွမပတိတ်ဇြဟတ် ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ပွမဟံပတိတ်ဇြဟတ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် နှိတ် တုဟ်နသာသနာဝံတန်တ ဗွဲမလအ်လကာဖာ ဟဝံလီလ် ဟဝံကေံဗွန်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဗာတ္တိသတိမ။

စတုက္ကောဋိကတဲရ။

၁၃၀။ ယွံခမိတအ် ခမိဂမ္တိုင် ဇောန်ထွေးတ် အဓမ္မာ် ရံဝံမွဲ ဓမ္မာ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိဂမ္တိုင် ဇေတ်တုဟ်နမသက္ကုဒတဲမြဲမောင်မ္မိတ်မဂ္တိုင် တုဟ်နမသက္ကု တသိုဒ်မ္မိတ်မဂ္တိုင် တုဟ်နမသက္ကုဒ်မ္မိတ်မဂ္တိုင် တုဟ်နမသက္ကုဒတဲမြဲမောင် တုဟ်နဒ်ဒ်ဒ် မ္မိတ်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်မွဲအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိဂမ္တိုင် ကိုခရ်အကုသိုလ်မဂ္တိုင်လေဝ် ဇော်မောင်တမွဲအိုတ်ရ။ ခမိဂမ္တိုင် ကိုသာသနာဝံလေဝ် ကေံဗွန်အာမွဲအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်တေတ္တိသတိမ။

(၁) ပွမစောဒနာ ဗွဲပြယာဲသုတ် နကိုခရ်အကုသလကမ္မပထစုံသ် ဗွဲပြယာဲဝိနယ် နကိုဝတ္ထု မဟံသုတ် မပ္ပံသ်ဝံ။

(၂) ပွမစောဒနာ ဗွဲပြယာဲသုတ် နကိုခရ်အကုသလကမ္မပထစုံသ် ဗွဲပြယာဲဝိနယ် နကိုဝတ္ထုမသုတ် မပ္ပံသ်ဝံ။

၁၃၁။ ယုံခမီတအ် ခမိဂမ္တိုင် စွောန်ထွေးတ် ဓမ္မဂ် ရံဝံမွဲး အဓမ္မအိုတ်ရ၊ ယုံခမီတအ် ခမိဂမ္တိုင်ဂ် နွေတ်တ် တုဟ်နမသက္ကုဒတဲမြမောင်မိုဟ်မဂ္တိုင် တုဟ်နမသက္ကုတသိုဒ်မိုဟ် မဂ္တိုင် တုဟ်နမသက္ကုဖိုမိုဟ်မဂ္တိုင် တုဟ်နမသက္ကုဒတဲမြမောင် တုဟ်နဒ်ဒဒိဒ် မိုဟ်ဒေဝတ် ဂမ္တိုင်မွဲးအိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ခမိဂမ္တိုင်ဂ် ကိုဓရ်အကုသိုလ်မဂ္တိုင်လေဝ် နွေ်မောင်တ်မွဲးအိုတ်ရ၊ ခမိဂမ္တိုင်ဂ် ကိုသာသနာဝံလေဝ် ကွေ်ဗွန်အာမွဲးအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထိသတိမ။

၁၃၂-၁၃၉။ ယုံခမီတအ် ခမိဂမ္တိုင် စွောန်ထွေးတ် အဝိနယာ်ဂ် ရံဝံမွဲးဝိနယာ် အိုတ်ရ ။ ပ ။ စွောန်ထွေးတ် ဝိနယာ် ရံဝံမွဲး အဝိနယာ်အိုတ်ရ။ ပ ။ စွောန်ထွေးတ် တီလမ္မုပိုင်ကျိတ်တြ မဟဂပ်ပ်ဟိုတွံ မဟဂပ်ပ်ဟိုသွးဂ် ရံဝံမွဲးတီလမ္မုပိုင်ကျိတ်တြ မဂပ်ပ်ဟိုတွံ မဂပ်ပ်ဟို သွးအိုတ်ရ။ ပ ။ စွောန်ထွေးတ် တီလမ္မုပိုင်ကျိတ်တြ မဂပ်ပ်ဟိုတွံ မဂပ်ပ်ဟိုသွးဂ် ရံဝံမွဲး တီလမ္မုပိုင်ကျိတ်တြ မဟဂပ်ပ်ဟိုတွံ မဟဂပ်ပ်ဟိုသွးအိုတ်ရ။ ပ ။ စွောန်ထွေးတ် တီလမ္မု ပိုင်ကျိတ်တြ မဟဂပ်ပ်သွဒွေတ်လုတ်ဂ် ရံဝံမွဲး တီလမ္မုပိုင်ကျိတ်တြ မဂပ်ပ်သွဒွေတ်လုတ် အိုတ်ရ။ ပ ။ စွောန်ထွေးတ် တီလမ္မုပိုင်ကျိတ်တြ မဂပ်ပ်သွဒွေတ်လုတ်ဂ် ရံဝံမွဲး တီလမ္မုပိုင် ကျိတ်တြ မဟဂပ်ပ်သွဒွေတ်လုတ်အိုတ်ရ။ ပ ။ စွောန်ထွေးတ် တီလမ္မုပိုင်ကျိတ်တြ မဟဂပ်ပ် ပညပ်လပ်ဂ် ရံဝံမွဲးတီလမ္မုပိုင်ကျိတ်တြ မဂပ်ပ်ပညပ်လပ်အိုတ်ရ။ ပ ။ စွောန်ထွေးတ် တီလမ္မု ပိုင်ကျိတ်တြ မဂပ်ပ်ပညပ်လပ်ဂ် ရံဝံမွဲးတီလမ္မုပိုင်ကျိတ်တြ မဟဂပ်ပ်ပညပ်လပ်အိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ခမိဂမ္တိုင်ဂ် နွေတ်တ်တုဟ်နမသက္ကုဒတဲမြမောင်မိုဟ်မဂ္တိုင် တုဟ်နမသက္ကုတသိုဒ် မိုဟ်မဂ္တိုင် တုဟ်နမသက္ကုဖိုမိုဟ်မဂ္တိုင် တုဟ်နမသက္ကုဒတဲမြမောင် တုဟ်နဒ်ဒဒိဒ်မိုဟ် ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်မွဲးအိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ခမိဂမ္တိုင်ဂ် ကိုဓရ်အကုသိုလ်မဂ္တိုင်လေဝ် နွေ်မောင် ဝတ်မွဲးအိုတ်ရ၊ ခမိဂမ္တိုင်ဂ် ကိုသာသနာဝံလေဝ် ကွေ်ဗွန်အာမွဲးအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဒွါစတ္တာလီသတိမ။

ဒုတိယပမာဒါဒိဝဂ် မရနက်ကိုဗ် တဲရ။

၁၁။ အဓမ္မဝဂ်

၁၄၀။ ယုံခမီတအ် ခမိဂမ္တိုင် စွောန်ထွေးတ် အဓမ္မဂ် ရံဝံမွဲး အဓမ္မအိုတ်ရ၊ ယုံ ခမီတအ် ခမိဂမ္တိုင်ဂ် နွေတ်တ်တုဟ်နဒ်ဒတဲမြမောင်မိုဟ်မဂ္တိုင် တုဟ်နဒ်ဒတသိုဒ်မိုဟ်မဂ္တိုင်

(၁) ဗွဲပြယာဲသုတ် ပွမဟံပါကွေ် မဟံဂိုရာဂမ္တိုင် ပွမဟံဗစာရဏာ နကိုပညာ၊ ဗွဲပြယာဲဝိနယ် မဟံဝတ္ထု ဝိပတ္တိ သီမာဝိပတ္တိ။

(၂) ဗွဲပြယာဲသုတ် ပွမပါကွေ် မဟံဂိုရာဂမ္တိုင် ပွမဗစာရဏာ နကိုပညာ၊ ဗွဲပြယာဲ ဝိနယ် မဟံဝတ္ထု သမ္ပတ္တိ သီမာသမ္ပတ္တိ။

တူဟ်နဒ်ဖိုမိုဟ်မဂ္ဂိုင် တူဟ်နဒ်ဒတဲမြမောင် တူဟ်နဒ်တသိုခ် မိုဟ်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်မွဲးအိုတ်ရ။
ယွံခမိတအ် ခမိဂမ္တိုင် ကိုဓရ်ကုသိုလ်မဂ္ဂိုင်လေဝ် ဇော်မောင်တ မွဲးအိုတ်ရ၊ ခမိဂမ္တိုင်
ကိုသာသနာဝံလေဝ် တန်တအာမွဲးအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၁၄၁။ ယွံခမိတအ် ခမိဂမ္တိုင် စောန်ထွေးတ ဓမ္မာ် ရံဝံမွဲး ဓမ္မာ်အိုတ်ရ၊ ယွံခမိတအ်
ခမိဂမ္တိုင် ဒေဝတ်တူဟ်နဒ်ဒတဲမြမောင်မိုဟ်မဂ္ဂိုင် တူဟ်နဒ်တသိုခ်မိုဟ်မဂ္ဂိုင် တူဟ်နဒ်ဖို
မိုဟ်မဂ္ဂိုင် တူဟ်နဒ်ဒတဲမြမောင် တူဟ်နဒ်တသိုခ် မိုဟ်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်မွဲးအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ်
ခမိဂမ္တိုင် ကိုဓရ်ကုသိုလ်မဂ္ဂိုင်လေဝ် ဇော်မောင်တ မွဲးအိုတ်ရ၊ ခမိဂမ္တိုင် ကိုသာသနာ
ဝံလေဝ် တန်တအာမွဲးအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၁၄၂-၁၄၉။ ယွံခမိတအ် ခမိဂမ္တိုင် စောန်ထွေးတ အဝိနယာ် ရံဝံမွဲး အဝိနယ
အိုတ်ရ။ ပ။ ။ စောန်ထွေးတ ဝိနယာ် ရံဝံမွဲး ဝိနယအိုတ်ရ။ ပ။ စောန်ထွေးတ တီလမ္မုပိုင်ကျာ်တြဲ
မဟဂပ်ပ်ဟိုတွံ မဟဂပ်ပ်ဟိုသွးဂ် ရံဝံမွဲးတီလမ္မုပိုင်ကျာ်တြဲ မဟဂပ်ပ်ဟိုတွံ မဟဂပ်ပ်
ဟိုသွးအိုတ်ရ။ ပ။ ။ စောန်ထွေးတ တီလမ္မုပိုင်ကျာ်တြဲ မဂပ်ပ်ဟိုတွံ မဂပ်ပ်ဟိုသွးဂ် ရံဝံမွဲး
တီလမ္မုပိုင်ကျာ်တြဲ မဂပ်ပ်ဟိုတွံ မဂပ်ပ်ဟိုသွးအိုတ်ရ။ ပ။ ။ စောန်ထွေးတ တီလမ္မုပိုင်ကျာ်တြဲ
မဟဂပ်ပ်သွဒ္ဓေတ်လုတ်ဂ် ရံဝံမွဲးတီလမ္မုပိုင်ကျာ်တြဲ မဟဂပ်ပ်သွဒ္ဓေတ်လုတ် အိုတ်ရ။ ပ။ ။
စောန်ထွေးတ တီလမ္မုပိုင်ကျာ်တြဲ မဂပ်ပ်သွဒ္ဓေတ်လုတ်ဂ် ရံဝံမွဲးတီလမ္မုပိုင်ကျာ်တြဲ မဂပ်ပ်သွ
ဒ္ဓေတ်လုတ်အိုတ်ရ။ ပ။ ။ စောန်ထွေးတ တီလမ္မုပိုင်ကျာ်တြဲ မဟဂပ်ပ်ပညပ်လဝ်ဂ် ရံဝံမွဲး
တီလမ္မုပိုင်ကျာ်တြဲ မဟဂပ်ပ်ပညပ်လဝ်အိုတ်ရ။ ပ။ ။ စောန်ထွေးတ တီလမ္မုပိုင်ကျာ်တြဲ မဂပ်ပ်
ပညပ်လဝ်ဂ် ရံဝံမွဲးတီလမ္မုပိုင်ကျာ်တြဲ မဂပ်ပ်ပညပ်လဝ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိဂမ္တိုင်
ဒေဝတ် တူဟ်နဒ်ဒတဲမြမောင်မိုဟ်မဂ္ဂိုင် တူဟ်နဒ်တသိုခ်မိုဟ်မဂ္ဂိုင် တူဟ်နဒ်ဖိုမိုဟ်မဂ္ဂိုင်
တူဟ်နဒ်ဒတဲမြမောင် တူဟ်နဒ်တသိုခ် မိုဟ်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်မွဲးအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိဂမ္တိုင်
ကိုဓရ်ကုသိုလ်မဂ္ဂိုင်လေဝ် ဇော်မောင်တမွဲးအိုတ်ရ၊ ခမိဂမ္တိုင် ကိုသာသနာဝံလေဝ် တန်တ
အာမွဲးအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

အဓမ္မဝဂ် မရနက်ကိုစုံမွဲ တဲရ။

မာတိကာ

၁၂။ အနာပတ္တိဝဂ်

၁၅၀။ ယုံခမီတအ် ခမီဂမ္ဘိုင် ဇောန်ထွေးတ် ဟုံသေင်ကိုအာပတ်ဂုံ ရံဝံမွေးအာပတ် အိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ခမီဂမ္ဘိုင် ဇေတ်တ် တုဟ်နမသက္ကုဒတဲမြမောင်မိုဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်န မသက္ကုတသိုင်မိုဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်နမသက္ကုဖိုမိုဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်နမသက္ကုဒတဲမြမောင် တုဟ်န နှိဒဒိန် မိုဟ်ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင်မွေးအိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ခမီဂမ္ဘိုင် ကိုခရ်အကုသိုလ်မဂ္ဂိုင်လေဝ် ဇော်မောင်တ်မွေးအိုတ်ရ။ ခမီဂမ္ဘိုင် ကိုသာသနာဝံလေဝ် ကေံဗွန်အာမွေးအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၁၅၁။ ယုံခမီတအ် ခမီဂမ္ဘိုင် ဇောန်ထွေးတ် အာပတ်ဂုံ ရံဝံမွေး ဟုံသေင်ကိုအာပတ် အိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ခမီဂမ္ဘိုင် ဇေတ်တ် တုဟ်နမသက္ကုဒတဲမြမောင်မိုဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်န မသက္ကုတသိုင်မိုဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်နမသက္ကုဖိုမိုဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်နမသက္ကုဒတဲမြမောင် တုဟ်န နှိဒဒိန် မိုဟ်ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင်မွေးအိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ခမီဂမ္ဘိုင် ကိုခရ်အကုသိုလ်မဂ္ဂိုင်လေဝ် ဇော်မောင်တ် မွေးအိုတ်ရ။ ခမီဂမ္ဘိုင် ကိုသာသနာဝံလေဝ် ကေံဗွန်အာမွေးအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၁၅၂-၁၅၉။ ယုံခမီတအ် ခမီဂမ္ဘိုင် ဇောန်ထွေးတ် အာပတ်မသာဂုံ ရံဝံမွေး အာပတ် မဖြိုင်အိုတ်ရ။ ပ။ ဇောန်ထွေးတ် အာပတ်မဖြိုင်ဂုံ ရံဝံမွေးအာပတ်မသာအိုတ်ရ။ ပ။ ဇောန် ထွေးတ် အာပတ်မရုန်မိုဂုံ ရံဝံမွေး ဟုံသေင်ကိုအာပတ်မရုန်မိုအိုတ်ရ။ ပ။ ဇောန်ထွေးတ် ဟုံသေင်ကိုအာပတ်မရုန်မိုဂုံ ရံဝံမွေးအာပတ်မရုန်မိုအိုတ်ရ။ ပ။ ဇောန်ထွေးတ် အာပတ်မူကို သေံသေုဟ်ပွမဇျေဇဗ် ရံဝံမွေးအာပတ်ဟုံမွဲကိုသေံသေုဟ်ပွမဇျေဇဗ်အိုတ်ရ။ ပ။ ဇောန် ထွေးတ် အာပတ်ဟုံမွဲကိုသေံသေုဟ်ပွမဇျေဇဗ် ရံဝံမွေးအာပတ်မူကိုသေံသေုဟ်ပွမဇျေဇဗ် အိုတ်ရ။ ပ။ ဇောန်ထွေးတ် အာပတ်မူကိုပွမဇျေဇဗ် ရံဝံမွေးအာပတ်ဟုံမွဲကိုပွမဇျေဇဗ် အိုတ်ရ။ ပ။ ဇောန်ထွေးတ် အာပတ်ဟုံမွဲကိုပွမဇျေဇဗ် ရံဝံမွေးအာပတ်မူကိုပွမဇျေဇဗ် အိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ခမီဂမ္ဘိုင် ဇေတ်တ်တုဟ်နမသက္ကုဒတဲမြမောင်မိုဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်န မသက္ကု တသိုင်မိုဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်နမသက္ကုဖိုမိုဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်နမသက္ကုဒတဲမြမောင် တုဟ်န နှိဒဒိန် မိုဟ်ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင်မွေးအိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ခမီဂမ္ဘိုင် ကိုခရ်အကုသိုလ်မဂ္ဂိုင်လေဝ် ဇော်မောင်တ်မွေးအိုတ်ရ။ ခမီဂမ္ဘိုင် ကိုသာသနာဝံလေဝ် ကေံဗွန်အာမွေးအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

၁၆၀။ ယုံခမီတအ် ခမီဂမ္ဘိုင် စွောန်ထွေးတ် ဟုံသောင်ကိုအာပတ်ဂ် ရဲပွဲမွေးဟုံသောင် ကိုအာပတ်အိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ခမီဂမ္ဘိုင်ဂ် ဒွေတ်တ်တုဟ်နဒ်ဒတဲမြမောင်မိုဟ်မဂ္ဘိုင် တုဟ်နဒ်တသိုဒ်မိုဟ်မဂ္ဘိုင် တုဟ်နဒ်ဖိုမိုဟ်မဂ္ဘိုင် တုဟ်နဒ်ဒတဲမြမောင် တုဟ်နဒ်တသိုဒ် မိုဟ်ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင်မွေးအိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ခမီဂမ္ဘိုင်ဂ် ကိုခရ်ကုသိုလ်မဂ္ဘိုင်လေဝ် ဇွော်မောင်တ်မွေးအိုတ်ရ။ ခမီဂမ္ဘိုင်ဂ် ကိုသာသနာဝံလေဝ် တန်တ်အာမွေးအိုတ်ရ ရဲပွဲ (သွေးတ်ရ)။

သုတ်ဇုကာဒသမ။

၁၆၁။ ယုံခမီတအ် ခမီဂမ္ဘိုင် စွောန်ထွေးတ် အာပတ်ဂ် ရဲပွဲမွေးအာပတ်အိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ခမီဂမ္ဘိုင်ဂ် ဒွေတ်တ်တုဟ်နဒ်ဒတဲမြမောင်မိုဟ်မဂ္ဘိုင် တုဟ်နဒ်တသိုဒ်မိုဟ်မဂ္ဘိုင် တုဟ်နဒ်ဖိုမိုဟ်မဂ္ဘိုင် တုဟ်နဒ်ဒတဲမြမောင် တုဟ်နဒ်တသိုဒ် မိုဟ်ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင်မွေးအိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ခမီဂမ္ဘိုင်ဂ် ကိုခရ်ကုသိုလ်မဂ္ဘိုင်လေဝ် ဇွော်မောင်တ်မွေးအိုတ်ရ။ ခမီဂမ္ဘိုင်ဂ် ကိုသာသနာဝံလေဝ် တန်တ်အာမွေးအိုတ်ရ ရဲပွဲ (သွေးတ်ရ)။

သုတ်ဒွါဒသမ။

၁၆၂-၁၆၉။ ယုံခမီတအ် ခမီဂမ္ဘိုင် စွောန်ထွေးတ် အာပတ်မသာဂ် ရဲပွဲမွေးအာပတ်မသာအိုတ်ရ။ စွောန်ထွေးတ် အာပတ်မမြိုင်ဂ် ရဲပွဲမွေးအာပတ်မမြိုင်အိုတ်ရ။ စွောန်ထွေးတ် အာပတ်မရန်မိုဂ် ရဲပွဲမွေးအာပတ်မရန်မိုအိုတ်ရ။ စွောန်ထွေးတ် ဟုံသောင်ကို အာပတ်မရန်မိုဂ် ရဲပွဲမွေးဟုံသောင်ကိုအာပတ်မရန်မိုအိုတ်ရ။ စွောန်ထွေးတ်အာပတ် မှုကိုသျှေသွေဟ် ပွမဇျေဇဟ် ရဲပွဲမွေးအာပတ်မှုကိုသျှေသွေဟ်ပွမဇျေဇဟ်အိုတ်ရ။ စွောန်ထွေးတ်အာပတ် ဟုံမွဲကိုသျှေသွေဟ်ပွမဇျေဇဟ် ရဲပွဲမွေးအာပတ်ဟုံမွဲကိုသျှေသွေဟ် ပွမဇျေဇဟ်အိုတ်ရ။ စွောန်ထွေးတ်အာပတ် မှုကိုပွမဇျေဇဟ် ရဲပွဲမွေးအာပတ်မှုကို ပွမဇျေဇဟ်အိုတ်ရ။ စွောန်ထွေးတ်အာပတ်ဟုံမွဲကိုပွမဇျေဇဟ် ရဲပွဲမွေးအာပတ်ဟုံမွဲကို ပွမဇျေဇဟ်အိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ခမီဂမ္ဘိုင်ဂ် ဒွေတ်တ်တုဟ်နဒ်ဒတဲမြမောင်မိုဟ်မဂ္ဘိုင် တုဟ်နဒ်တသိုဒ်မိုဟ်မဂ္ဘိုင် တုဟ်နဒ်ဖိုမိုဟ်မဂ္ဘိုင် တုဟ်နဒ်ဒတဲမြမောင် တုဟ်နဒ်တသိုဒ် မိုဟ်ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင်မွေးအိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ခမီဂမ္ဘိုင်ဂ် ကိုခရ်ကုသိုလ်မဂ္ဘိုင်လေဝ် ဇွော်မောင်တ်မွေးအိုတ်ရ။ ခမီဂမ္ဘိုင်ဂ် ကိုသာသနာဝံလေဝ် တန်တ်အာမွေးအိုတ်ရ ရဲပွဲ (သွေးတ်ရ)။

သုတ်ဝိသတိမ။

အနာပတ္တိဝဂ် မရနက်ကိုစုံဓါ တဲရ။

မာတိကာ

၁၃။ ဇုကပုဂ္ဂလဝဂ်

၁၃၀။ ယံခမီတအံ ပုဂ္ဂိုလ်မွဲဝေဝ် ကတိန်ဒုလောကမ္မး ဒိတ်တုဟ်နဒ်ဒတဲမြမောဝ် မွိဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်နဒ်တသိုခ်မွိဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်နဆာန်ကိန်သတ္တလောက တုဟ်နဒ်ဖို တုဟ်န ဒ်ဒတဲမြမောဝ် တုဟ်နဒ်တသိုခ် မွိဟ်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ပုဂ္ဂိုလ်မွဲဝေဝ် ညးဒျှံဂ်ရောမ္မးတုန်— တီလမ္မံပိုင်ကျိတြ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တီကေတ်(ခရ်ဂမ္တိုင်အိုသို) အလိုဇကု မချံ စုတ်ရ။ ယံခမီတအံ ပုဂ္ဂိုလ်မွဲဝေဝ် ကတိန်ဒုလောကမ္မး ဒိတ်တုဟ်နဒ်ဒတဲမြမောဝ်မွိဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်နဒ်တသိုခ်မွိဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်နဆာန်ကိန်သတ္တလောက တုဟ်နဒ်ဖို တုဟ်နဒ်ဒတဲ မြမောဝ် တုဟ်နဒ်တသိုခ် မွိဟ်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ရ ရဝံ (သုးတ်ရ)။ (၁)

၁၃၁။ ယံခမီတအံ ဖြိုင်ကိုကလိဝံ ပုဂ္ဂိုလ်မွဲဝေဝ် ကတိန်ပြာကဉ် ပွဲလောကရ။ ပုဂ္ဂိုလ် မွဲဝေဝ်လိ ဖြိုင်ကိုကလိဝံဂ်ရောမ္မးတုန်—တီလမ္မံပိုင်ကျိတြ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင် တီကေတ် (ခရ်ဂမ္တိုင်အိုသို) အလိုဇကုမချံစုတ် ကတိန်ပြာကဉ်ရ။ ယံခမီတအံ ဖြိုင်ကို ကလိဝံ ပုဂ္ဂိုလ်မွဲဝေဝ် ကတိန်ပြာကဉ် ပွဲလောကရ ရဝံ (သုးတ်ရ)။ (၂)

၁၃၂။ ယံခမီတအံ ပုဂ္ဂိုလ်မွဲဝေဝ် ကတိန်ဒုလောကမ္မး ဒ်ညးထေက်ကိုဒးဒုတ်တဲတဲ ဒးသွအသပ်ရ။ ပုဂ္ဂိုလ်မွဲဝေဝ် ညးဒျှံဂ်ရောမ္မးတုန်—တီလမ္မံပိုင်ကျိတြ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမ္တိုင်အိုသို) အလိုဇကုမချံစုတ်ရ။ ယံခမီတအံ ပုဂ္ဂိုလ်မွဲဝေဝ် ကတိန် ဒုလောကမ္မး ဒ်ညးထေက်ကိုဒးဒုတ်တဲတဲ ဒးသွအသပ်ရ ရဝံ (သုးတ်ရ)။ (၃)

၁၃၃။ ယံခမီတအံ ပွမစုတ်ကလိလောန်စအာ (ပုဂ္ဂိုလ်မွဲဝေဝ် ကတိန်ဗဒ်ကို ပွမ ကတ်ကတာန် ကုမ္မိဟ်မဂ္ဂိုင်ရ။ ပွမစုတ်ကလိလောန်စအာ ပုဂ္ဂိုလ်မွဲဝေဝ်လိဂ်ရော မ္မးတုန်— ပွမစုတ်ကလိလောန်စအာ ဒေက်တ်တီလမ္မံပိုင်ကျိတြ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမ္တိုင်အိုသို) အလိုဇကုမချံစုတ်ရ။ ယံခမီတအံ ပွမစုတ်ကလိလောန် စအာ ဒေက်တ်ပုဂ္ဂိုလ်မွဲဝေဝ် ကတိန်ဗဒ်ကိုပွမကတ်ကတာန် ကုမ္မိဟ်မဂ္ဂိုင်ရ။ (၄)

၁၃၄။ ယံခမီတအံ ပုဂ္ဂိုလ်မွဲဝေဝ် ကတိန်မ္မး ပွဲလောကဝံ ဒ်ညးဟွဲကိုပုဂ္ဂိုလ်ဒုတိယ မရနက်ကိုခါ ညးဟွဲကိုဂုဏ်တုပ်သုဟ် ညးဟွဲကိုဗိုရုပ်တုပ်သုဟ် ညးဟွဲကိုပုဂ္ဂိုလ်တုပ်သုဟ် ညးဟွဲကိုပုဂ္ဂိုလ်ပြိုင်ပကာန် ညးဟွဲကိုပုဂ္ဂိုလ်ပတောံစတ် ညးဟွဲတုပ်သုဟ်ကောံသတ်ဂမ္တိုင် အိုသို (ညးဟွဲတုပ်သုဟ် ကောံသတ်ဂမ္တိုင်အိုသိုတဲ တုပ်သုဟ်ကောံကျိတ်တမ္မာဂမ္တိုင်ဟေင် ပှော်ကိုသတ်ဂမ္တိုင် မွဲကိုခိုင်ခါတူင် ဒ်ညးပြအိုတ်ရ။ ပုဂ္ဂိုလ်မွဲဝေဝ် ညးဒျှံဂ်ရောမ္မးတုန်— တီလမ္မံပိုင်ကျိတြ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမ္တိုင်အိုသို) အလိုဇကု မချံစုတ်ရ။ ယံခမီတအံ ပုဂ္ဂိုလ်မွဲဝေဝ် ကတိန်မ္မး ပွဲလောကဝံ ဒ်ညးဟွဲကိုပုဂ္ဂိုလ်ဒုတိယ မရနက်ကိုခါ ညးဟွဲကိုဂုဏ်တုပ်သုဟ် ညးဟွဲကိုဗိုရုပ်တုပ်သုဟ် ညးဟွဲကိုပုဂ္ဂိုလ်တုပ်သုဟ် ညးဟွဲကိုပုဂ္ဂိုလ်ပြိုင်ပကာန် ညးဟွဲကိုပုဂ္ဂိုလ်ပတောံစတ် ညးဟွဲတုပ်သုဟ်ကောံသတ်ဂမ္တိုင်

အိုသ္မိ ညးဟံတုပသုဟ်ကောံသတ်ဂမ္တိုင်အိုသ္မိတု တုပသုဟ်ကောံကျိတ်တမ္ဘာဂမ္တိုင်ဟေင်
ပှောပ်ကိုသတ်ဂမ္တိုင်မုက်ဂိုင်ဓါတုင် န်ညးပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။ (၅)

၁၇၅-၁၈၆။ ယံခမိတအ် ဟိုတ်နူပုဂိုလ်မွဲခပ် ကတိန်ပြာကဋ်စိ န်အာ မတ်(ပညာ)မပြ
ကတိန်ပြာကဋ်ရ၊ န်အာ လျး(ပညာ)မပြ ကတိန်ပြာကဋ်ရ၊ န်အာ သာ်အရံင်(ပညာ)မပြ
ကတိန်ပြာကဋ်ရ၊ န်အာ ဓရ်ဂမ္တိုင်မပြဟံပတောံစတ် (မပ္ပဒဿနာနုတ္တရိယ)တြပြကာ ကတိန်
ပြာကဋ်ရ၊ န်အာ ပွမဝံသုဇ္ဈောပ်မတ် ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာရ၊ န်အာ ပွမဝံထပက်ခွင်
တြင်တီကေတ် ဓာတ်ဂမ္တိုင်မဂိုင်ရ၊ န်အာ ပွမဝံထပက်ခွင်တြင်တီကေတ် ဓာတ်ဂမ္တိုင်တုဟ်
တုဟ်ရ၊ န်အာ ပွမဝံသုဇ္ဈောပ်မတ်ကိုဝိဇ္ဇာ^၁ ဝိမုတ္တိဖိုလ်ရ၊ န်အာ ပွမဝံသုဇ္ဈောပ်မတ် သောတာ
ပတ္တိဖိုလ်ရ၊ န်အာ ပွမဝံသုဇ္ဈောပ်မတ် သကဒါဂါမိဖိုလ်ရ၊ န်အာ ပွမဝံသုဇ္ဈောပ်မတ် အနာ
ဂါမိဖိုလ်ရ၊ န်အာ ပွမဝံသုဇ္ဈောပ်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်ရ။ ဟိုတ်နူပုဂိုလ်မွဲခပ်လိ ကတိန်ပြာ
ကဋ်ရောမွဲတုန်— ဟိုတ်နူတီလမ္မုပိုင်ကျိတ်တြ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မတြင်တီကေတ် (ဓရ်
ဂမ္တိုင်အိုသ္မိ) အလိုဇကုမဉ္ဇာံစုတ် ကတိန်ပြာကဋ်ရ။ ယံခမိတအ် ဟိုတ်နူပုဂိုလ်မွဲခပ်ကတိန်
ပြာကဋ်စိ န်အာမတ်(ပညာ)မပြ ကတိန်ပြာကဋ်ရ။ ပ ။ န်အာ ပွမဝံသုဇ္ဈောပ်မတ် အရဟတ္တ
ဖိုလ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။ (၆-၁၇)

၁၈၇။ ယံခမိတအ် သာရိပိုတ်ဝံ ဓမ္မစက်မဟံပတောံစတ် တီလမ္မုပိုင်ကျိတ်တြ မဂပ်ပ်
ကိုဂေတ်ဂ် ပတုပဗက်ဗွဲမဒးရးဟေင်တု သုဟ်ညံင်ရ်ကိုဂေတ်တ်မာန်ကို၊ တုပသုဟ်ညံင်ရ်
သင်္ဂကို ဓမ္မစက်မဟံပတောံစတ် တီလမ္မုပိုင်ကျိတ်တြ မဂပ်ပ်ကိုဂေတ်ဂ် ပတုပဗက်
ဗွဲမဒးရးဟေင်တု ပုဂိုလ်မကိုဂေတ်တ်မာန် တုဟ်သအာင်လိုမ္မဲလေပ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။
ယံခမိတအ် သာရိပိုတ်ဂ် ဓမ္မစက်မဟံပတောံစတ် တီလမ္မုပိုင်ကျိတ်တြ မဂပ်ပ်ကိုဂေတ်ဂ်
ပတုပဗက်ဗွဲမဒးရးဟေင်တု ကိုဂေတ်တ်မာန်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။ (၁၈)

ဇုကပုဂ္ဂလဝဂ် မရနုက်ကိုစုံပိ တဲရ။

၁၄။ ဇုတဒဂ္ဂဝဂ် ၁။ ပဌမဝဂ်

၁၈၈။ ယံခမိတအ် ပှောပ်ကိုခမိကွးအဲဂမ္တိုင် မတိတ်ဗွဲဂမ္တိုင်^၂ ဂ်ခမိကြိုင်ဂမ္တိုင်ဂ်
ဩအညာသိကောဏ္ဍညမ္မဲ နွံရ၊ အညာသိကောဏ္ဍညဂ် ပြအိုတ်ရ။ (၁)

(၁) ဉာဏ်မစိုတ်သ္မိကောံဖိုလ်စိုတ် ဖိုလ်ဉာဏ်။
(၂) ဓရ်သမ္ပယုတ်ဂမ္တိုင် မသေ့သေ့ဟ်နူဖိုလ်ဉာဏ်။
(၃) မတိတ်ရိဟ်လိဟံသမ္ဘိဒးတ် ဗ္ဗမပဒတ်ကျိုင် နဘဝခမိ, ဗ္ဗမပဒတ်ကျိုင် ဘဝသေက္ခ ဘဝတု အရုန်
မကလိဝံဓရ်တု-မိုက်သုးရ။

၁၈၉။ ပျောက်ကိုခမိကွေးအဲဂမ္ဘိုင် မချိုက်ပေင်တကောံပညာမဇ္ဈေပြ်ၣ် သာရိပိုတ်မဲ့ နွံရ၊ သာရိပိုတ်ၣ် ပြအိုတ်ရ။ (၂)

၁၉၀။ ပျောက်ကိုခမိကွေးအဲဂမ္ဘိုင် မချိုက်ပေင်တကောံကုဒ္ဓိကြီၣ်ၣ် မဟာမောဂ္ဂလာန်မဲ့ နွံရ၊ မဟာမောဂ္ဂလာန်ၣ် ပြအိုတ်ရ။ (၃)

၁၉၁။ ပျောက်ကိုခမိကွေးအဲဂမ္ဘိုင် မချိုက်ပေင်တကောံဂုဏ်ဓုတံ ဂုဏ်ဓုတဝါဒၣ်၊ မဟာကဿပမဲ့ နွံရ၊ မဟာကဿပၣ် ပြအိုတ်ရ။ (၄)

၁၉၂။ ပျောက်ကိုခမိကွေးအဲဂမ္ဘိုင် မျှံကိုဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဏ်ၣ် အနုရုဒ္ဓမဲ့ နွံရ၊ အနုရုဒ္ဓၣ် ပြအိုတ်ရ။ (၅)

၁၉၃။ ပျောက်ကိုခမိကွေးအဲဂမ္ဘိုင် မကတိန်ဒိပွဲဂကူမပြ်ၣ် ဘဒ္ဒိယ မဒ်ကောန်ဂူကျၣ် သာကျဝင် မျှံယုဂ္ဂကာဠိဂေါဓာမဲ့ နွံရ၊ ဘဒ္ဒိယၣ် ပြအိုတ်ရ။ (၆)

၁၉၄။ ပျောက်ကိုခမိကွေးအဲဂမ္ဘိုင် မျှံကိုရမ္ပာင်မသာယျာၣ် လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယမဲ့ နွံရ၊ လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယၣ် ပြအိုတ်ရ။ (၇)

၁၉၅။ ပျောက်ကိုခမိကွေးအဲဂမ္ဘိုင် မဟီမြော်ကြိုဂအောတ် ဗွဲမဂံင်သကာညံင်ဇာဒိသိုင် မာန်ၣ် ပိဏ္ဍောလဘာရဒ္ဒါဇ္ဇမဲ့ နွံရ၊ ပိဏ္ဍောလဘာရဒ္ဒါဇ္ဇၣ် ပြအိုတ်ရ။ (၈)

၁၉၆။ ပျောက်ကိုခမိကွေးအဲဂမ္ဘိုင် မလေပ်တံခရ်ၣ် ပုဏ္ဏ မဒ်ကောန်ဗဗူးဗြမန္တာဏီမဲ့ နွံရ၊ ပုဏ္ဏၣ် ပြအိုတ်ရ။ (၉)

၁၉၇။ ပျောက်ကိုခမိကွေးအဲဂမ္ဘိုင် မလေပ်ပါပရအ်တဲဗွဲတြး အရထခရ် မဂပ်ပ်တံလပ် ဗွဲခုန်ၣ် မဟာကစ္ဆာနမဲ့ နွံရ၊ မဟာကစ္ဆာနၣ် ပြအိုတ်ရ ရဝံ (သွေးတရ)။ (၁၀)

ပဌမဝဂ်တုရ။

၁၄။ ဇတဒဂ္ဂဝဂ် ၂။ ဒုတိယဝဂ်

၁၉၈။ ယွံခမိတအ် ပျောက်ကိုခမိကွေးအဲဂမ္ဘိုင် မလေပ်နိမိတ်ဗဒ်တဲဇကု မတဲတဲနကို စိုတ်ၣ် စူဠပန္နကမဲ့ နွံရ၊ စူဠပန္နကၣ် ပြအိုတ်ရ။ (၁)

(၁) ပွမလယှ်ပတိတ် ကိလေသ နကိုဒွေတ်ဓုတင်ၣ် ဂုဏ်ဓုတ။

(၂) ပွမဟိတံ သွက်ဝံလယှ်ပတိတ် ကိလေသ နကိုဒွေတ်ဓုတင်ၣ် ဂုဏ်ဓုတဝါဒ။

၁၉၉။ မှောင်ကိုခမိကွေးအဲဂမ္ဘိုင် မစီကွေးဆိုက်ဗွက် ပဲ့အရာရူပါဝစရဇ္ဈာန်ကို စူဠပန္နကမ္ဘွဲ နွံရ၊ စူဠပန္နကကို ပြအိုတ်ရ။ (၂)

၂၀၀။ မှောင်ကိုခမိကွေးအဲဂမ္ဘိုင် မစီကွေးဆိုက်ဗွက် ပဲ့အရာအရူပါဝစရဇ္ဈာန်ကို မဟာပန္နကမ္ဘွဲ နွံရ၊ မဟာပန္နကကို ပြအိုတ်ရ။ (၃)

၂၀၁။ မှောင်ကိုခမိကွေးအဲဂမ္ဘိုင် မှုံကိုပွမပဒတ် မစာ်စူးနူကိလေသကို သုဘူတိမ္ဘွဲ နွံရ၊ သုဘူတိကို ပြအိုတ်ရ။ (၄)

၂၀၂။ မှောင်ကိုခမိကွေးအဲဂမ္ဘိုင် မထေက်ဒုင်ဒါန်မပြဲကို သုဘူတိမ္ဘွဲ နွံရ၊ သုဘူတိကို ပြအိုတ်ရ။ (၅)

၂၀၃။ မှောင်ကိုခမိကွေးအဲဂမ္ဘိုင် မပဒတ်ဘာဂြိုပ်ကို ခဒိရဝနိယရေဝတမ္ဘွဲ နွံရ၊ ခဒိရဝနိယ ရေဝတကို ပြအိုတ်ရ။ (၆)

၂၀၄။ မှောင်ကိုခမိကွေးအဲဂမ္ဘိုင် မမိပ်လဟိင်ပဲ့ဇ္ဈာန်ကို ကင်္ခါရေဝတမ္ဘွဲ နွံရ၊ ကင်္ခါ ရေဝတကို ပြအိုတ်ရ။ (၇)

၂၀၅။ မှောင်ကိုခမိကွေးအဲဂမ္ဘိုင် မှုံကိုလွီပရာမသကာတ်ကို သောဏ မကတိပဲ့တောင် ကောဠိဝိသမ္ဘွဲ နွံရ၊ သောဏကို ပြအိုတ်ရ။ (၈)

၂၀၆။ မှောင်ကိုခမိကွေးအဲဂမ္ဘိုင် မလေပ်ဟိုသွေးဂလာန်ဉာတ်ကြောံကို သောဏ မဝံယုကုဋ်ကဏ္ဍမ္ဘွဲ နွံရ၊ သောဏကို ပြအိုတ်ရ။ (၉)

၂၀၇။ မှောင်ကိုခမိကွေးအဲဂမ္ဘိုင် မှုံကိုလာတ်ဂြိုပ်ကို သီဝလိမ္ဘွဲ နွံရ၊ သီဝလိကို ပြအိုတ်ရ။ (၁၀)

၂၀၈။ မှောင်ကိုခမိကွေးအဲဂမ္ဘိုင် မှုံကိုခရ်သဒ္ဓါဇ္ဇော်ကို ဝက္ကလိမ္ဘွဲ နွံရ၊ ဝက္ကလိကို ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။ (၁၁)

ဒုတိယဝဂ်တဲရ။

၁၄။ ဇုတဒဂ္ဂဝဂ် ၃။ တတိယဝဂ်

၂၀၉။ ယံခမိတအံ မှောင်ကိုခမိကွေးအဲဂမ္ဘိုင် မှုံပိုက်ကိုဒွေတ်သိက္ခာကို ရာဟုလမ္ဘွဲ နွံရ၊ ရာဟုလကို ပြအိုတ်ရ။ (၁)

(၁)ယောဒိမ္မိဟံတေံ ဟိတိနူဝဂ်လင်သွေက် ထေက်တန်ဌဟိမ္ဘွဲကောဠိမိ ဝံယုဝံရ။

၂၁၀။ မှောင်ကိုခမိကွေးအဲဂမ္ဘိုင် မသွေခမိ နက်ခေ်သဒ္ဓါဂုံ ရဠပါလမ္ပဲ နွံရ၊ ရဠပါလဂုံ ပြအိုတ်ရ။ (၂)

၂၁၁။ မှောင်ကိုခမိကွေးအဲဂမ္ဘိုင် မလေပ်ကလိဝံ့ဝိုင်ကေတ် ဖြေဟ်လိခ်မာ်ပဌမဂ်
ကုဏ္ဍာနမ္မဲ နွံရ၊ ကုဏ္ဍာနဂ် ပြဲအိတ်ရ။ (၃)

၂၁၂။ ။ပျောက်ကုန်ခမိကွေးအဲဂမ္ဘိုင် မှုံကိုပဋိဘာန်ညာဏ်မစိစောန်တံ ဝဇီသမ္ပဲ နွံရ၊
ဝဇီသတံ ပြအိုတ်ရ။ (၄)

၂၁၃။ မျောက်ခမိကွေးအေ့၌ မှုကိုလျှင်ဖြင်သျှိုက်ဗွဲပွဲပျှိုက် ဥပသေန မဒိ
ကောနိဗ္ဗုဒ္ဓံ နိဗ္ဗုဒ္ဓံ ဥပသေနံ ပြအိတ်ရ။ (၅)

၂၁၄။ မှောင်ကိုခမိကွေးအဲကမိုင် မလေပ်စီရေင်လးပညပ်တ် ဘာသွာသတိက် သွာဒွံင်
ဒဗ္ဗ မဒိကောန်သိုင်မလ္လမ္မဲ နွံရ၊ ဒဗ္ဗဂ် ပြဲအိုတ်ရ။ (၆)

၂၁၅။ မောင်ကိုဇမိကွေးအဲဂမ္တိုင် ဒေဝတဂမ္တိုင် မဂပ်ဝသျှိုက်ဆာန်သျှိုက်မှိုက်ဒူးစုပ်ဂ် ပိလိန္ဒဝတ္ထမ္ဘေ နွံရ၊ ပိလိန္ဒဝတ္ထဂ် ပြအိုတ်ရ။ (၇)

၂၁၆။ ဖျော့ကိုခမီကွေးအဲဂမ္တိုင် မျှော်ကိုလညာတ်ဉာဏ်မဂ်ဖိုလ် မကလိဂွံဗွဲမပြဟ်ဂ် ဒါရုစီရိယ မဒ်ကောန်ရးဗာဟိယမွဲ နွံရ၊ ဒါရုစီရိယဂ် ပြအိုတ်ရ။ (၈)

၂၁၇။ မှောင်ကိုခမီကွေးအဲဂမ္ဘိုင် မလေပ်တွံတ်ခရ်မစိစောန်ဂ် ကုမာရကဿပမ္ပဲ နွံရ၊
ကုမာရကဿပဂ် ပြဲအိတ်ရ။ (၉)

၂၁၈။ ပျော်ကိုခမီကွေးအဲဂ်မှိုင် မအာစိုပ်ပဋိသမ္ဘိဒါပန်ပြကာကို မဟာကောဠိကမ္မဲ
 နွံရ၊ မဟာကောဠိကကို ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးဝတ်ရ)။ (၁၀)

တတိယဝဂ်တုရ။

၁၄။ ဇွာဒဂ္ဂဝဂ် ၄။ စတုတ္ထဝဂ်

၂၁၉။ ယုံခံတစ် ပျော်ကိုခမိကွေးအဲဂမ္ဘိုင် မှုံကိုလှိုင်လညာတ်မဂ္ဂိုင်ဂ် အာနန္ဒမ္ဘွဲ
 နွံရ၊ အာနန္ဒဂ် ပြအိုတ်ရ။ (၁)

၂၂၀။ မှောင်ကိုခမိကွေးအဲဂမ္ဘိုင် မှုံကိုသတိ (မသွဟ်စောံပကင်ရင် ဂလာန်အဲ ဗွဲမလအ်မာန်)ဂှ် အာနန္ဒမ္မဲ နွံရ၊ အာနန္ဒဂှ် ပြဲအိတ်ရ။ (၂)

၂၂၁။ မှောင်ကိုခမီကွေးအဲဂမ္တိုင် မှုံကိုပညာ မသုတ်စောတိကေတ(ပိဒ်ဂမ္တိုင်အလုံ အိုသို အတိုင်အဲမဂ်ဝံ)မာန်ဂှ် အာနန္ဒမ္မဲ နွံရ၊ အာနန္ဒဂှ် ပြအိုတ်ရ။ (၃)

၂၂၂။ မှောင်ကိုခမီကွေးအဲဂမ္တိုင် မှုံကိုလ္လိပရာ(ပွဲပမကတ်ဗတောန် ပွမမကင်ရင် ပွမဖျောတ်သိုဇာယံဂလာန်အဲ ကောံပွမပြာပ်ခသီကွီကောန်စိုတ်ဥပကာအဲဂမ္တိုင်)ဂှ် အာနန္ဒမ္မဲ နွံရ၊ အာနန္ဒဂှ် ပြအိုတ်ရ။ (၄)

၂၂၃။ မှောင်ကိုခမီကွေးအဲဂမ္တိုင် မကောန်စိုတ်ဥပကာ(ကုအဲ)ဂှ် အာနန္ဒမ္မဲ နွံရ၊ အာနန္ဒဂှ် ပြအိုတ်ရ။ (၅)

၂၂၄။ မှောင်ကိုခမီကွေးအဲဂမ္တိုင် မှုံကိုပရိသာတ်မဂ္တိုင်ဂှ် ဥရဝေလကဿပမ္မဲ နွံရ၊ ဥရဝေလကဿပဂှ် ပြအိုတ်ရ။ (၆)

၂၂၅။ မှောင်ကိုခမီကွေးအဲဂမ္တိုင် မလေပ်ကိုဂကူကလောမသဂ္တိုင် လျှင်ဖြင်သိုက်ဂှ် ကာဠုဒါယီမ္မဲ နွံရ၊ ကာဠုဒါယီဂှ် ပြအိုတ်ရ။ (၇)

၂၂၆။ မှောင်ကိုခမီကွေးအဲဂမ္တိုင် မစာ်စူးနုယဲဘဲဂှ် ဗာကုလမ္မဲ နွံရ၊ ဗာကုလဂှ်ပြ အိုတ်ရ။ (၈)

၂၂၇။ မှောင်ကိုခမီကွေးအဲဂမ္တိုင် မဗိုဗျဟ်တောင်ခန္ဓမကောင်ပဒတ်ပွဲကိုပ်ကွာမာန်ဂှ် သောဘိတမ္မဲ နွံရ၊ သောဘိတဂှ် ပြအိုတ်ရ။ (၉)

၂၂၈။ မှောင်ကိုခမီကွေးအဲဂမ္တိုင် မပကင်ရင်ဝိနယ်ဂှ် ဥပါလိမ္မဲ နွံရ၊ ဥပါလိဂှ် ပြ အိုတ်ရ။ (၁၀)

၂၂၉။ မှောင်ကိုခမီကွေးအဲဂမ္တိုင် မဒှောံဗတောန်ခမီဗြဲဂမ္တိုင်ဂှ် နန္ဒကမ္မဲ နွံရ၊ နန္ဒကဂှ် ပြအိုတ်ရ။ (၁၁)

၂၃၀။ မှောင်ကိုခမီကွေးအဲဂမ္တိုင် မသိုလလမ်မင်မ္မဲကူဇ္ဈိဂှ် နန္ဒမ္မဲ နွံရ၊ နန္ဒဂှ် ပြ အိုတ်ရ။ (၁၂)

၂၃၁။ မှောင်ကိုခမီကွေးအဲဂမ္တိုင် မလေပ်ဒှောံဗတောန်ခမီတြိဂမ္တိုင်ဂှ် မဟာကပ္ပိနမ္မဲ နွံရ၊ မဟာကပ္ပိနဂှ် ပြအိုတ်ရ။ (၁၃)

၂၃၂။ မှောင်ကိုခမီကွေးအဲဂမ္တိုင် မစီကွေးဆိုက်ဗွက် ပွဲအရာလုပ်စတေဇောဓာတ်ဂှ် သာဂတမ္မဲ နွံရ၊ သာဂတဂှ် ပြအိုတ်ရ။ (၁၄)

၂၃၃။ မှောင်ကိုခမီကွေးအဲဂမ္တိုင် မဍိုက်ပင်တကောံပဋိဘာန်ဉာဏ် မညာတ်ခရ် လောဲသွာဂှ် ရာဓမ္မဲ နွံရ၊ ရာဓဂှ် ပြအိုတ်ရ။ (၁၅)

၂၃၄။ မှောင်ကိုခမိဗြဲကွေးအဲဂမ္တိုင် မပကင်ရင်သုာမကျိုင်လှိုင်(ကြံ)၍ မောဃရာဇမ္ပဲ
 နွံရ၊ မောဃရာဇ၌ ပြအိုတ်ရ၊ ရံပွံ (သွေးတဲရ)။ (၁၆)

စတုတ္ထဝဂ်တဲရ။

၁၄။ ဇုတဒဂ္ဂဝဂ် ၅။ ပဉ္စမဝဂ်

၂၃၅။ ယံခမိတအံ မှောင်ကိုခမိဗြဲကွေးအဲဂမ္တိုင် မတိတ်ဗွံဂမ္တိုင် ဝံခမိကြိုင်၍ မဟာ
 ပဇာပတိဂေါတမီမ္ပဲ နွံရ၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမီ၌ ပြအိုတ်ရ။ (၁)

၂၃၆။ မှောင်ကိုခမိဗြဲကွေးအဲဂမ္တိုင် မချိုက်ပင်တဲကောပညာမဇ္ဈေပြီ၍ ခေမာမ္ပဲ နွံရ၊
 ခေမာ၌ ပြအိုတ်ရ။ (၂)

၂၃၇။ မှောင်ကိုခမိဗြဲကွေးအဲဂမ္တိုင် မချိုက်ပင်တဲကောပညာမဇ္ဈေပြီ၍ ဥပ္ပလဝဏ်မ္ပဲ နွံရ၊
 ဥပ္ပလဝဏ်၌ ပြအိုတ်ရ။ (၃)

၂၃၈။ မှောင်ကိုခမိဗြဲကွေးအဲဂမ္တိုင် မပကင်ရင်ဝိနယံ၌ ပဋာစာရီမ္ပဲ နွံရ၊ ပဋာစာရီ၌
 ပြအိုတ်ရ။ (၄)

၂၃၉။ မှောင်ကိုခမိဗြဲကွေးအဲဂမ္တိုင် မလေပ်တံခရ်၌ ဓမ္မဒိန္နာမ္ပဲ နွံရ၊ ဓမ္မဒိန္နာ၌ ပြ
 အိုတ်ရ။ (၅)

၂၄၀။ မှောင်ကိုခမိဗြဲကွေးအဲဂမ္တိုင် မမိပ်လဟိင်ပွဲပွမလုပ်စရာနံ၌ နန္ဒာမ္ပဲ နွံရ၊
 နန္ဒာ၌ ပြအိုတ်ရ။ (၆)

၂၄၁။ မှောင်ကိုခမိဗြဲကွေးအဲဂမ္တိုင် မှုံကိုလွီပရာမသကာတ်၌ သောဏာမ္ပဲ နွံရ၊
 သောဏာ၌ ပြအိုတ်ရ။ (၇)

၂၄၂။ မှောင်ကိုခမိဗြဲကွေးအဲဂမ္တိုင် မှုံကိုဒိဗ္ဗစက္ခအဘိညာဏ်၌ ဗာကုလာမ္ပဲ နွံရ၊
 ဗာကုလာ၌ ပြအိုတ်ရ။ (၈)

၂၄၃။ မှောင်ကိုခမိဗြဲကွေးအဲဂမ္တိုင် မှုံကိုလညာတ်ညာဏ်မဂ်ဖိုလ် မဂ်ဝိကလိဝံ ပွဲမ
 ပြဟ်၌ ကုဏ္ဍလကေသာမဝံယုဘဒ္ဒါမ္ပဲ နွံရ၊ ကုဏ္ဍလကေသာမဝံယုဘဒ္ဒါ၌ ပြအိုတ်ရ။
 (၉)

၂၄၄။ မှောင်ကိုခမိဗြဲကွေးအဲဂမ္တိုင် မဉ်ဗျုဟ်တောဝ်ခန္ဓမကောင်ပဒတ် ပွဲကိုပ်ကွာမာန်ဂ် ဘဒ္ဒါကာပိလာနီမ္မဲ နွံရ၊ ဘဒ္ဒါကာပိလာနီဂ် ပြအိုတ်ရ။ (၁၀)

၂၄၅။ မှောင်ကိုခမိဗြဲကွေးအဲဂမ္တိုင် မအာစိုပ်အဘိညဏ်မပြဲဂ် ဘဒ္ဒါကစွာနာမ္မဲ နွံရ၊ ဘဒ္ဒါကစွာနာဂ် ပြအိုတ်ရ။ (၁၁)

၂၄၆။ မှောင်ကိုခမိဗြဲကွေးအဲဂမ္တိုင် မပကင်ရင်တသုာမကျိုင်လောင်(ကြီ)ဂ် ကိသာ ဂေါတမီမ္မဲ နွံရ၊ ကိသာဂေါတမီဂ် ပြအိုတ်ရ။ (၁၂)

၂၄၇။ မှောင်ကိုခမိဗြဲကွေးအဲဂမ္တိုင် မွဲကိုခရ်သဒ္ဓါဇ္ဇောဂ် သိင်္ဂီလကမာတာမ္မဲ နွံရ၊ သိင်္ဂီလကမာတာဂ် ပြအိုတ်ရ ရဝ္ဗံ (သုးတရ)။ (၁၃)

ပဉ္စမဝဂ်တဲရ။

၁၄။ ဣတဒဂ္ဂဝဂ် ၆။ ဆဋ္ဌဝဂ်

၂၄၈။ ယွံခမိတအ် မှောင်ကိုဥပးကွေးအဲဂမ္တိုင် မအာစိုပ်‘သရဏဂီ’ပွမပြာပ်ခသွစွဲဇ္ဇောဂ် ပွဲကိုပ်ကွာဂ် ညးဗိုက်တပုဿကောံဘလ္လိကဂမ္တိုင် နွံအိုတ်ရ၊ တပုဿကောံဘလ္လိကဂမ္တိုင်ဂ် ပြအိုတ်ရ။ (၁)

၂၄၉။ မှောင်ကိုဥပးကွေးအဲဂမ္တိုင် မမိပ်လဟိင်ပွဲပွမကိုဒါနီဂ် သမေဟ်အနာထပိဏ် မွဲယုသုဒတ္တမ္မဲ နွံရ၊ သမေဟ်အနာထပိဏ်ဂ် ပြအိုတ်ရ။ (၂)

၂၅၀။ မှောင်ကိုဥပးကွေးအဲဂမ္တိုင် မလေပ်တံခရ်ဂ် သမေဟ်စိတ္တ ကောန်ချိုင် မစ္ဆိကာသဏ္ဍမ္မဲ နွံရ၊ သမေဟ်စိတ္တဂ် ပြအိုတ်ရ။ (၃)

၂၅၁။ မှောင်ကိုဥပးကွေးအဲဂမ္တိုင် မထံက်ပင်သင်ရိဟ် ပရိသတ် နကိုသင်္ဂဟဝတ္ထု ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဂ် ဟတ္ထကအာဠာဝကမ္မဲ နွံရ၊ ဟတ္ထကအာဠာဝကဂ် ပြအိုတ်ရ။ (၄)

၂၅၂။ မှောင်ကိုဥပးကွေးအဲဂမ္တိုင် မလေပ်ကိုဒါနီဝတ္ထုမပြဲဂ် မဟာနာမ် မဒ္ဒိဂကူသိုင် သာကျုဝင်မ္မဲ နွံရ၊ မဟာနာမ်ဂ် ပြအိုတ်ရ။ (၅)

၂၅၃။ မှောင်ကိုဥပးကွေးအဲဂမ္တိုင် မလေပ်ကိုဒါနီဝတ္ထုမသျှိုက်မျိုက်ဂ် သမေဟ်ဥဂ္ဂ ကောန်ချိုင်ဝေသာလီမ္မဲ နွံရ၊ သမေဟ်ဥဂ္ဂဂ် ပြအိုတ်ရ။ (၆)

၂၅၄။ မှောင်ကိုဥပးကွေးအဲဂမ္တိုင် မလေပ်ကောန်စိုတ်ဥပကာသင်ဂ် သမေဟ်ဥဂ္ဂတ ကောန်ကွာန်ဟတထိမ္မဲ နွံရ၊ သမေဟ်ဥဂ္ဂတဂ် ပြအိုတ်ရ။ (၇)

(၁)ယသောဓရာ မိရာဟုလဟေင်ရ။

၂၅၅။ မှောင်ကိုဥပးကွးအဲဂမ္တိုင် တို့လုပ်တဲ့ မလျှင်ဖြူသျှိုက်ဟုံချီတောင် ပဲ့သာသနာကို သူရမ္ပဋ္ဌမဲ့ နွဲ့ရ၊ သူရမ္ပဋ္ဌကို ပြအိုတ်ရ။ (၈)

၂၅၆။ မှောင်ကိုဥပးကွးအဲဂမ္တိုင် မလျှင်ဖြူသျှိုက်ပူဂိုလ်ကို ဇီဝက ကောန်သိုင်းဗွဲ အဘယ မဂင်္ဂင်လို့ဗွဲမဲ့ နွဲ့ရ၊ ဇီဝကကို ပြအိုတ်ရ။ (၉)

၂၅၇။ မှောင်ကိုဥပးကွးအဲဂမ္တိုင် မဟိုသွေးဂလာန်ချက်ကောင်ကောံအဲကို သမေုဟ် နကုလပိတာမဲ့ နွဲ့ရ၊ သမေုဟ်နကုလ ပိတာကို ပြအိုတ်ရ ရဝံ (သွေးတရ)။ (၁၀)

ဆဋ္ဌဝဂ်တဲရ။

၁၄။ ဇုတဒဂ္ဂဝဂ် ၇။သတ္တမဝဂ်

၂၅၈။ ယွံခမီတအံ မှောင်ကိုဥပးဗြကွးအဲဂမ္တိုင် မအာစိပ်‘သရဏဂီ’ပွမပြာပ်ခသွ စွဲစွော် ဗွဲကိုပ်ကွာ် သုဇာတာ မဒ္ဒိကောန်ဂုတ်သေန်ဃသေဋ္ဌိမဲ့ နွဲ့ရ၊ ကောန်သေဋ္ဌိဗြ သုဇာတာကို ပြအိုတ်ရ။ (၁)

၂၅၉။ မှောင်ကိုဥပးဗြကွးအဲဂမ္တိုင် မမိပ်လဟိင်ပွဲပွမကိုဒါနိကို ဝိသာခါ မတန်တ ပဲ့အရာမိ မိဂါရသေဋ္ဌိမဲ့ နွဲ့ရ၊ ဝိသာခါကို ပြအိုတ်ရ။ (၂)

၂၆၀။ မှောင်ကိုဥပးဗြကွးအဲဂမ္တိုင် လှိုင်လညာတ်ဂျိုင်ကို ခုဇ္ဈတ္တရာမဲ့ နွဲ့ရ၊ ခုဇ္ဈတ္တရာကို ပြအိုတ်ရ။ (၃)

၂၆၁။ မှောင်ကိုဥပးဗြကွးအဲဂမ္တိုင် မှုံအလေံပဒတ် နကိုမေတ္တာစိုတ်ကို သာမာဝတီမဲ့ နွဲ့ရ၊ သာမာဝတီကို ပြအိုတ်ရ။ (၄)

၂၆၂။ မှောင်ကိုဥပးဗြကွးအဲဂမ္တိုင် မမိပ်လဟိင်ပွဲဇျာန်ကို ဥတ္တရာ မဒ္ဒိမိသုတ်ဗွဲနန္ဒမဲ့ နွဲ့ရ၊ ဥတ္တရာကို ပြအိုတ်ရ။ (၅)

၂၆၃။ မှောင်ကိုဥပးဗြကွးအဲဂမ္တိုင် မမိပ်လဟိင်ပွဲပွမကိုဒါနိဝတ္ထုမပြ် သုပ္ပဝါသာ ကောန်ဂုတ်သိုင်းကောလိယမဲ့ နွဲ့ရ၊ သုပ္ပဝါသာကို ပြအိုတ်ရ။ (၆)

၂၆၄။ မှောင်ကိုဥပးဗြကွးအဲဂမ္တိုင် မလေပ်မြီမြန်ကောန်စိုတ်ဥပကာ ညးယဲကို ဥပး ဗြသုပ္ပိယာမဲ့ နွဲ့ရ၊ ဥပးဗြသုပ္ပိယာကို ပြအိုတ်ရ။ (၇)

၂၆၅။ မှောင်ကိုဥပးဗြကွးအဲဂမ္တိုင် တို့လုပ်တဲ့ မလျှင်ဖြူသျှိုက်ဟုံချီတောင် ပဲ့သာသနာကို ကာတိယာနီမဲ့ နွဲ့ရ၊ ကာတိယာနီကို ပြအိုတ်ရ။ (၈)

၂၆၆။ ပ္ဍောဝ်ကိုဥပးဗြကွးအဲဂမ္တိုင် မဟိုသုးဂလာန်ချက်ကောဝ်ကောံအဲဂ် သမေဟ်
မ္ဍောံနကုလမာတာမ္မဲ နွံရ၊ သမေဟ်မ္ဍောံနကုလမာတာဂ် ပြအိုတ်ရ။ (၉)

၂၆၇။ ပ္ဍောဝ်ကိုဥပးဗြကွးအဲဂမ္တိုင် မ္ဍုကိုပွမလျိုင်ဖြိုင်သ္တိုက် နဂလာန်မ္မဲ
အဆက်ဂ် ဥပးဗြကာဠိ ကောန်ချင်ကုရရဃရမ္မဲ နွံရ၊ ဥပးဗြကာဠိဂ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။
(၁၀)

သတ္တမဝဂ်တဲရ။

ဇတဒဂ္ဂဝဂ်တဲရ။

၁၅။ အဋ္ဌာနပါဠိ ၁။ ပဌမဝဂ်

၂၆၈။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်မချိုက်ပင်တကောံသောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဂ် ဟိုတ်အ
ခေါင်အရာ မဂိုင်ကောတ်ခရ်သင်္ခါရမမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲ ရံဝံမွဲးအနိစ္စဂ် ဟွံမ္မဲရ၊ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်
ပုထုဇနိဂ် ဟိုတ်အခေါင်အရာ မဂိုင်ကောတ်ခရ်သင်္ခါရမမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲ ရံဝံမွဲးနိစ္စဂ်တုန် နွံတရ
ရံဝံ (သွးတရ)။ (၁)

၂၆၉။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်မချိုက်ပင်တကောံသောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဂ် ဟိုတ်အခေါင်
အရာ မဂိုင်ကောတ်ခရ်သင်္ခါရမမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲ ရံဝံမွဲးသုခဂ် ဟွံမ္မဲရ၊ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ပုထု
ဇနိဂ် ဟိုတ်အခေါင်အရာ မဂိုင်ကောတ်ခရ်သင်္ခါရမမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲ ရံဝံမွဲးသုခဂ်တုန် နွံတရ ရံဝံ
(သွးတရ)။ (၂)

၂၇၀။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်မချိုက်ပင်တကောံသောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဂ် ဟိုတ်အခေါင်
အရာ မဂိုင်ကောတ်ခရ်သင်္ခါရမမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲ ရံဝံမွဲးအတ္တဂ် ဟွံမ္မဲရ၊ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ပုထုဇနိဂ်
ဟိုတ်အခေါင်အရာ မဂိုင်ကောတ်ခရ်သင်္ခါရမမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲ ရံဝံမွဲးအတ္တဂ်တုန် နွံတရ ရံဝံ
(သွးတရ)။ (၃)

၂၇၁။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်မချိုက်ပင်တကောံသောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဂ် ဟိုတ်အခေါင်
အရာ မဂစိုတ်မိဂ် ဟွံမ္မဲရ၊ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ပုထုဇနိဂ် ဟိုတ်အခေါင်အရာ မဂစိုတ်မိဂ်တုန်
နွံတရ ရံဝံ (သွးတရ)။ (၄)

၂၇၂။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်မချိုက်ပင်တကောံသောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဂ် ဟိုတ်အခေါင်
အရာ မဂစိုတ်မဂ် ဟွံမ္မဲရ၊ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ပုထုဇနိဂ် ဟိုတ်အခေါင်အရာ မဂစိုတ် မဂ်တုန်
နွံတရ ရံဝံ (သွးတရ)။ (၅)

၂၇၃။ ယွံခမီတအံ ပုဂ္ဂိုလ်မချိုက်ပေင်တကောံသောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်၌ ဟိုတ်အခေါင်အရာ မဂ္ဂိတပုဂ္ဂိုလ်တုအရုန်၌ ဟွံမွဲရ၊ ယွံခမီတအံ ပုဂ္ဂိုလ်ပုထုဇန်၌ ဟိုတ်အခေါင်အရာ မဂ္ဂိတပုဂ္ဂိုလ်တုအရုန်၌တုန် နွံတရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၆)

၂၇၄။ ယွံခမီတအံ ပုဂ္ဂိုလ်မချိုက်ပေင်တကောံသောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်၌ ဟိုတ်အခေါင်အရာ မဂ္ဂိတပုဂ္ဂိုလ် နစိုတ်မမိက်လုတ်မှာဒုဟ် ကုတီလမ္ပုပိဉ်ကျၢ်တြ၌ ဟွံမွဲရ၊ ယွံခမီတအံ ပုဂ္ဂိုလ်ပုထုဇန်၌ ဟိုတ်အခေါင်အရာ မဂ္ဂိတပုဂ္ဂိုလ် နစိုတ်မမိက်လုတ်မှာဒုဟ် ကုတီလမ္ပုပိဉ်ကျၢ်တြ၌တုန် နွံတရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၇)

၂၇၅။ ယွံခမီတအံ ပုဂ္ဂိုလ်မချိုက်ပေင်တကောံသောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်၌ ဟိုတ်အခေါင်အရာ မဂ္ဂိတပုဂ္ဂိုလ် ပါဒကးသင်၌ ဟွံမွဲရ၊ ယွံခမီတအံ ပုဂ္ဂိုလ်ပုထုဇန်၌ ဟိုတ်အခေါင်အရာ မဂ္ဂိတပုဂ္ဂိုလ် ပါဒကးသင်၌တုန် နွံတရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၈)

၂၇၆။ ယွံခမီတအံ ပုဂ္ဂိုလ်မချိုက်ပေင်တကောံသောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်၌ ဟိုတ်အခေါင်အရာ မစောန်ထွေးညးမသအာင်နူကျၢ် ရံဝံမွဲအွာ် ဟွံမွဲရ၊ ယွံခမီတအံ ပုဂ္ဂိုလ် ပုထုဇန်၌ ဟိုတ်အခေါင်အရာ မစောန်ထွေးညးမသအာင်နူကျၢ် ရံဝံမွဲအွာ်တုန် နွံတရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၉)

၂၇၇။ ယွံခမီတအံ ပွဲလောကဓာတ်မွဲ (မဂပိဝံတံဂးဇာတိခေတ်)၌ ဟိုတ်အခေါင်အရာ မတံဂးကျၢ်ဂမ္တိုင် မထေက်ဒုင်ပူဇ်တေင်ဓါဇကု ကတိဒ်ဟံကွာဟံကြံ(မွဲဒုဗိဝံခဝ်)၌ ဟွံမွဲရ၊ ယွံခမီတအံ ပွဲလောကဓာတ်မွဲ (မဂပိဝံတံဂးဇာတိခေတ်)၌ ဟိုတ်အခေါင်အရာ မတံဂးကျၢ် မထေက်ဒုင်ပူဇ်တေင်ဓါဇကုဟေင် ကတိဒ်တုန် နွံတရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၁၀)

ပဌမဝဂ်တုရ။

၁၅။ အဋ္ဌာနပါဠိ ၂။ ဒုတိယဝဂ်

၂၇၈။ ယွံခမီတအံ ပွဲလောကဓာတ်မွဲ၌ ဟိုတ်အခေါင်အရာ မတံဂးသွိုင်စက္ကဝိဂ္ဂမ္တိုင် ဂမ္တိုင်ဓါ ကတိဒ်ဟံကွာဟံကြံ၌ ဟွံမွဲရ၊ ယွံခမီတအံ ပွဲလောကဓာတ်မွဲ၌ ဟိုတ်အခေါင်အရာ မတံဂးသွိုင်စက္ကဝိဂ္ဂမ္တိုင်ဓါ ကတိဒ်ဟံကွာဟံကြံ၌တုန် နွံတရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၁)

၂၇၉။ ယွံခမီတအံ မိဟ်ဗြဲ၌ ဟိုတ်အခေါင်အရာ မကတိဒ်ကျၢ် မထေက်ဒုင်ပူဇ်တေင်၌ ဟွံမွဲရ၊ ယွံခမီတအံ မိဟ်တြ၌ ဟိုတ်အခေါင်အရာ မကတိဒ်ကျၢ် မထေက်ဒုင်ပူဇ်တေင်၌တုန် နွံတရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၂)

(၁) ဂုဏ်ကြီၣ် ကျၢ်သဗ္ဗညုဂမ္တိုင် ဟိုတ်မဇ္ဇေလ္လံဓါရောင်။

၂၈၀။ ယွံခမီတအ် မွိုဟ်ဗြဲဟ် ဟိုတ်အခေါင်အရာ မကတိုန်သွိုင်စက္ကဝဝ်ဟ် ဟွံမွဲရ။ ယွံခမီတအ် မွိုဟ်တြုဟ် ဟိုတ်အခေါင်အရာ မကတိုန်သွိုင်စက္ကဝဝ်ဟ်တုန် နွံတ်ရ ရဲပွဲ (သွးတ်ရ)။ (၃)

၂၈၁-၂၈၃။ ယွံခမီတအ် မွိုဟ်ဗြဲဟ် ဟိုတ်အခေါင်အရာ မကတိုန်သွိုင်အိန်။ ပ ။ မကတိုန် သွိုင်မာရ်။ ပ ။ မကတိုန်ဗြဲဇော်ဟ် ဟွံမွဲရ။ ယွံခမီတအ် မွိုဟ်တြုဟ် ဟိုတ်အခေါင် အရာ မကတိုန်သွိုင်အိန်။ ပ ။ မကတိုန်သွိုင်မာရ်။ ပ ။ မကတိုန်ဗြဲဇော်ဟ်တုန် နွံတ်ရ ရဲပွဲ (သွးတ်ရ)။ (၄-၆)

၂၈၄။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်အခေါင်အရာ မကတိုဗဒ်ကိုဖို မဂပ်ဝ်နွံပွိုက် မဂပ်ဝ် သွိုက်မွိုက် မလေပ်ဇော်ပွပ်ကိုစိုတ် ‘ကာယဒုစရိတ်’ကမ္မောန်ဟွံမခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်သွနကို ဇကုဟ် ဟွံမွဲရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်အခေါင်အရာ မကတိုဗဒ်ကိုဖို မဟဂပ်ဝ်နွံပွိုက် မဟဂပ်ဝ် သွိုက်မွိုက် မဟွံလေပ်ဇော်ပွပ်ကိုစိုတ် ‘ကာယဒုစရိတ်’ကမ္မောန်ဟွံမခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်သွ နကိုဇကုဟ်တုန် နွံတ်ရ ရဲပွဲ (သွးတ်ရ)။ (၇)

၂၈၅-၂၈၆။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်အခေါင်အရာ မကတိုဗဒ်ကိုဖို မဂပ်ဝ်နွံပွိုက် မဂပ်ဝ် သွိုက်မွိုက် မလေပ်ဇော်ပွပ်ကိုစိုတ် ‘ဝစီဒုစရိတ်’ကမ္မောန်ဟွံမခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်သွနကိုပါင်။ ပ ။ ‘မနောဒုစရိတ်’ကမ္မောန်ဟွံမခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်သွနကိုစိုတ်ဟ် ဟွံမွဲရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်အခေါင် အရာ မကတိုဗဒ်ကိုဖို မဟဂပ်ဝ်နွံပွိုက် မဟဂပ်ဝ်သွိုက်မွိုက် မဟွံလေပ်ဇော်ပွပ်ကိုစိုတ် ‘မနောဒုစရိတ်’ကမ္မောန်ဟွံမခိုဟ်ဆဲး ဂပ်ဝ်သွနကိုစိုတ်ဟ်တုန် နွံတ်ရ ရဲပွဲ(သွးတ်ရ)။(၈-၉)

ဒုတိယဝဂ်တဲရ။

၁၅။ အဋ္ဌာနပါဠိ ၃။တတိယဝဂ်

၂၈၇။ ယွံခမီတအ် ‘ကာယသုစရိတ်’ကမ္မောန်မခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်သွနကို ဇကုဟ် ဟိုတ်အခေါင်အရာ မကတိုဗဒ်ကိုဖို မဟဂပ်ဝ်နွံပွိုက် မဟဂပ်ဝ်သွိုက်မွိုက် မဟွံလေပ်ဇော် ပွပ်ကိုစိုတ်ဟွံမွဲရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်အခေါင်အရာ မကတိုဗဒ်ကိုဖို မဂပ်ဝ်နွံပွိုက် မဂပ်ဝ် သွိုက်မွိုက် မလေပ်ဇော်ပွပ်ကိုစိုတ် ‘ကာယသုစရိတ်’ကမ္မောန်မခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်သွနကိုဇကု ဟ်တုန် နွံတ်ရ ရဲပွဲ (သွးတ်ရ)။ (၁)

၂၈၈-၂၈၉။ ယွံခမီတအ် ‘ဝစီသုစရိတ်’ကမ္မောန်မခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်သွနကိုပါင် ။ ပ ။ ‘မနောသုစရိတ်’ကမ္မောန်မခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်သွနကိုစိုတ်ဟ် ဟိုတ်အခေါင်အရာ မကတိုဗဒ်ကိုဖို မဟဂပ်ဝ်နွံပွိုက် မဟဂပ်ဝ်သွိုက်မွိုက် မဟွံလေပ်ဇော်ပွပ်ကိုစိုတ် ဟွံမွဲရ။ ယွံခမီတအ်

‘မနောသုစရိတ်’ ကမ္မောန်နိဟိတံ၊ မဂ္ဂင်္ဂသုနက္ခိတိတုနံ ဟိတိအခေါင်အရာ မကတိ ဗဒ္ဒိကံ ဖိ မဂ္ဂင်္ဂနိပိတံ မဂ္ဂင်္ဂသုနက္ခိတိ မလေဝဇ္ဇေပုဂ္ဂိုလ်နိတိတရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၂-၃)

၂၉၀။ ယံခမီတအံ ညးမချိုက်ပင်တကောကာယဒုစရိတ်ိ ဟိတိနူဟိတိမတွံး (ကာယဒုစရိတ်ိ) ဟိတိနူအထံက်အပင် မတွံး(ကာယဒုစရိတ်ိ) ခန္ဓဧကုလီလံတု ပွဲကြနူချိုတ်တု ဟိတိအခေါင်အရာ မဂ္ဂအာစိပ်ချင်သွင် မဒ္ဒိလအာဂတိဒးရးနိဟိတံ ဟံမ္ပရ။ ယံခမီတအံ ညးမချိုက်ပင်တကောကာယဒုစရိတ်ိ ဟိတိနူဟိတိမတွံး (ကာယဒုစရိတ်ိ) ဟိတိနူအထံက်အပင် မတွံး(ကာယဒုစရိတ်ိ) ခန္ဓဧကုလီလံတု ပွဲကြနူချိုတ်တု ဟိတိ အခေါင်အရာ မဒးအာစိပ်နရက် မစာစူးနူတသိမ် မဒ္ဒိလအာဂတိဟံဒးရး မဒ္ဒိဒ္ဒါဒတုံစေ ဗ္ဗာဗ္ဗာတုနံ နိတရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၄)

၂၉၁-၂၉၂။ ယံခမီတအံ ညးမချိုက်ပင်တကောဝစီဒုစရိတ်ိ။ ပ ။ ညးမချိုက်ပင်တ ကောမနောဒုစရိတ်ိ ဟိတိနူဟိတိမတွံး(မနောဒုစရိတ်ိ) ဟိတိနူအထံက်အပင် မတွံး (မနောဒုစရိတ်ိ) ခန္ဓဧကုလီလံတု ပွဲကြနူချိုတ်တု ဟိတိအခေါင်အရာ မဂ္ဂအာစိပ်ချင်သွင် မဒ္ဒိလအာဂတိဒးရးနိဟိတံ ဟံမ္ပရ။ ယံခမီတအံ ညးမချိုက်ပင်တ ကောမနောဒုစရိတ်ိ ဟိတိနူဟိတိမတွံး(မနောဒုစရိတ်ိ) ဟိတိနူအထံက်အပင် မတွံး(မနောဒုစရိတ်ိ) ခန္ဓဧကုလီလံတု ပွဲကြနူချိုတ်တု ဟိတိအခေါင်အရာ မဒးအာစိပ်နရက် မစာစူးနူတသိမ် မဒ္ဒိလအာဂတိဟံဒးရး မဒ္ဒိဒ္ဒါဒတုံစေဗ္ဗာဗ္ဗာတုနံ နိတရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၅-၆)

၂၉၃။ ယံခမီတအံ ညးမချိုက်ပင်တကောကာယသုစရိတ်ိ ဟိတိနူဟိတိမတွံး (ကာယသုစရိတ်ိ) ဟိတိနူအထံက်အပင် မတွံး(ကာယသုစရိတ်ိ) ခန္ဓဧကုလီလံတု ပွဲကြနူချိုတ်တု ဟိတိအခေါင်အရာ မဒးအာစိပ်နရက် မစာစူးနူတသိမ် မဒ္ဒိလအာဂတိ ဟံဒးရး မဒ္ဒိဒ္ဒါဒတုံစေဗ္ဗာဗ္ဗာတု ဟံမ္ပရ။ ယံခမီတအံ ညးမချိုက်ပင်တ ကောကာယသုစ ရိတ်ိ ဟိတိနူဟိတိမတွံး(ကာယသုစရိတ်ိ) ဟိတိနူအထံက်အပင် မတွံး(ကာယသု စရိတ်ိ) ခန္ဓဧကုလီလံတု ပွဲကြနူချိုတ်တု ဟိတိအခေါင်အရာ မဂ္ဂအာစိပ်ချင်သွင် မဒ္ဒိ လအာဂတိဒးရးနိဟိတံတုနံ နိတရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၇)

၂၉၄-၂၉၅။ ယံခမီတအံ ညးမချိုက်ပင်တကောဝစီသုစရိတ်ိ။ ပ ။ ညးမချိုက်ပင် တကောမနောသုစရိတ်ိ ဟိတိနူဟိတိမတွံး (မနောသုစရိတ်ိ) ဟိတိနူအထံက်အပင် မတွံး (မနောသုစရိတ်ိ) ခန္ဓဧကုလီလံတု ပွဲကြနူချိုတ်တု ဟိတိအခေါင်အရာ မဒးအာ စိပ်နရက် မစာစူးနူတသိမ် မဒ္ဒိလအာဂတိဟံဒးရး မဒ္ဒိဒ္ဒါဒတုံစေဗ္ဗာဗ္ဗာတု ဟံမ္ပရ။ ယံခမီတအံ ညးမချိုက်ပင်တကောမနောသုစရိတ်ိ ဟိတိနူဟိတိမတွံး (မနောသုစရိတ်ိ) ဟိတိနူ အထံက်အပင် မတွံး(မနောသုစရိတ်ိ) ခန္ဓဧကုလီလံတု ပွဲကြနူချိုတ်တု ဟိတိ

အခေါင်အရာ မဝံ့အာစိုပ်ချင်သွပ် မဒ်လအာဂတိဒးရးဆိုတ်ဆဲးဂ်တုန် နွံတ်ရ ရဲဝံ
(သွးတ်ရ)။ (၈-၉)

တတိယဝဂ်တုဲရ။

အဋ္ဌာနပါဠိတုဲရ။

၁၆။ ဇုကဓမ္မပါဠိ ၁။ ပဌမဝဂ်

၂၉၆။ ယံခမီတအ် ခရဲမ္မဲ မဂပ်ဝ်ဇ္ဇောပုဝ် မဂပ်ဝ်သွလုတ်လဝ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါဂ် နှိတ်
တုဟ်နပ္ပမဇေအိုန်ဇေ (ပွဲဒဒိခိဝံဠ)ဗွဲစွတ် တုဟ်နစာ်စူးနုပ္ပနထွေန်စပ် တုဟ်နမပ္ပရာဂမ္မိုင်
ပှိုတ် တုဟ်နကိလေသဂမ္မိုင်လလမ် (ပတိုန်လက္ခဏယာန်တုဲ) တုဟ်နပ္ပမဂြင်တိဗွဲတောင်
တုဟ်နပ္ပမထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ်(သစ္စပန်) တုဟ်နပ္ပမသွဇ္ဇောဝ်မတ် နိဗ္ဗာန်ရ။ ခရဲမ္မဲမ္မဲ
ညးခွဲဂ်ရောမ္မဲတုန်—ခရဲ‘ဗုဒ္ဓါနုဿတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂုဏ်ကျာ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါရ။ ယံခမီတအ်
ခရဲ(ဗုဒ္ဓါနုဿတိ)မ္မဲ မဂပ်ဝ်ဇ္ဇောပုဝ် မဂပ်ဝ်သွလုတ်လဝ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါဂ် နှိတ် တုဟ်နပ္ပမဇေအိုန်
ဇေ (ပွဲဒဒိခိဝံဠ)ဗွဲစွတ် တုဟ်နစာ်စူးနုပ္ပနထွေန်စပ် တုဟ်နမပ္ပရာဂမ္မိုင်ပှိုတ် တုဟ်န
ကိလေသဂမ္မိုင်လလမ် (ပတိုန်လက္ခဏယာန်တုဲ) တုဟ်နပ္ပမဂြင်တိဗွဲတောင် တုဟ်နပ္ပမ
ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ်(သစ္စပန်) တုဟ်နပ္ပမသွဇ္ဇောဝ်မတ် နိဗ္ဗာန်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။ (၁)

၂၉၇။ ယံခမီတအ် ခရဲမ္မဲ မဂပ်ဝ်ဇ္ဇောပုဝ် မဂပ်ဝ်သွလုတ်လဝ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါဂ် နှိတ်
တုဟ်နပ္ပမဇေအိုန်ဇေ (ပွဲဒဒိခိဝံဠ)ဗွဲစွတ် တုဟ်နစာ်စူးနုပ္ပမထွေန်စပ် တုဟ်နမပ္ပရာဂမ္မိုင်ပှိုတ်
တုဟ်နကိလေသဂမ္မိုင်လလမ် (ပတိုန်လက္ခဏယာန်တုဲ)တုဟ်နပ္ပမဂြင်တိဗွဲတောင် တုဟ်န
ပ္ပမထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ်(သစ္စပန်) တုဟ်နပ္ပမသွဇ္ဇောဝ်မတ် နိဗ္ဗာန်ရ။ ခရဲမ္မဲမ္မဲ ညးခွဲ
ဂ်ရောမ္မဲတုန်—ခရဲ‘ဓမ္မာနုဿတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂုဏ်ခရဲဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါရ ။ ပ ။ ခရဲ‘သံဃာ
နုဿတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂုဏ်သင်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါရ။ ခရဲ‘သီလာနုဿတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂုဏ်သီလဇေ
ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါရ။ ခရဲ‘စာဂါနုဿတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂုဏ်ပွမသွးပွးဇေဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါရ။ ခရဲ‘ဒေဝတာ
နုဿတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂုဏ်မပ္ပသဒ္ဓါဇေ မတုပ်သွဟ်ကောံဂုဏ် မပ္ပသဒ္ဓါဒေဝတ်ဂမ္မိုင်ဂြိုင်ဂြိုင်
ကိုဝါရ။ ခရဲ‘အာနာပါနုဿတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ယိုလုပ်ယိုတိတ်ရ။ ခရဲ‘မရဏဿတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်
ပွမချိုတ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါရ။ ခရဲ‘ကာယဂတာသတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂကောံရုပ်မပ္ပသောံကျိပ်ရ။ ခရဲ‘ဥပ
သမာနုဿတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂုဏ်ခရဲနိဗ္ဗာန်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါရ။ ယံခမီတအ် ခရဲမ္မဲ မဂပ်ဝ်ဇ္ဇောပုဝ်
မဂပ်ဝ်သွလုတ်လဝ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါဂ် နှိတ်တုဟ်နပ္ပမဇေအိုန်ဇေ (ပွဲဒဒိခိဝံဠ)ဗွဲစွတ် တုဟ်နစာ်
စူးနုပ္ပမထွေန်စပ် တုဟ်နမပ္ပရာဂမ္မိုင်ပှိုတ် တုဟ်နကိလေသဂမ္မိုင်လလမ် (ပတိုန်လက္ခဏ
ယာန်တုဲ) တုဟ်နပ္ပမဂြင်တိဗွဲတောင် တုဟ်နပ္ပမထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ်(သစ္စပန်) တုဟ်န
ပ္ပမသွဇ္ဇောဝ်မတ် နိဗ္ဗာန်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။ (၁၀)

ပဌမဝဂ်တုဲရ။

၁၆။ ဇွန်လလယ် ၂။ ဒုတိယဝက်

၂၉၈။ ယုံခမီတအ် ခရ်‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ ပွမညာတ်မှာရာဝံ သုဟ်ညံင်ရ် နှိဟိုတ်ခရ်အကု သိုလ်ဂမ္တိုင် မဟံကတိုန်ဏီလေဝ် ဂွံကတိုန်၊ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိုန်တုလေဝ် နှိဟိုတ် ဂွံကတိုန်ဗွဲမလှဲလးတြးအာ ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါကို၊ တုပ်သုဟ်ညံင်ရ်သုဟ်ကို ခရ်မနှိဟိုတ် ခရ်အကု သိုလ်ဂမ္တိုင် မဟံကတိုန်ဏီလေဝ် ဂွံကတိုန်၊ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိုန်တုလေဝ် နှိဟိုတ် ဂွံကတိုန်ဗွဲမလှဲလးတြးအာ ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ တုဟ်သအာင်လိုမ္မဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ခရ်‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ ပွမညာတ်မှာရာဝံ နှိဟိုတ်ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟံကတိုန် ဏီလေဝ် ဂွံကတိုန်၊ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိုန်တုလေဝ် နှိဟိုတ်ဝံ ကတိုန်ဗွဲမလှဲလး ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါအိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။ (၁)

ဟံကတိုန်အိုတ်ရ၊ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိုန်တုလေဝ် ဟုတ်ယုတ်အာအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၄)

၃၀၂။ ယွံခမိတအ် ခရ်‘အယောနိသောမနသိကာရ’ပွမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဟံ ဗဗွဲဝံ သွဟ်ညံင်ရန်ဟိုတ်ခရ်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မဟံကတိုန်ဏီလေဝ် ဝံကတိုန်၊ ခရ်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မကတိုန် တုလေဝ် ဝံဇ္ဇော်မောဝ်အာကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရသက်ကို ခရ်မန်ဟိုတ်ခရ်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မဟံကတိုန် ဏီလေဝ် ဝံကတိုန်၊ ခရ်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မကတိုန်တုလေဝ် ဝံဇ္ဇော်မောဝ်အာ တုဟ်သအာင်လီ မွဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ကုညးမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဟံဗဗွဲဝံ ခရ်မိစ္ဆာ ဒိဋ္ဌိ မဟံကတိုန်ဏီလေဝ် ကတိုန်ရ၊ ခရ်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မကတိုန်တုလေဝ် ဇ္ဇော်မောဝ်အာရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၅)

၃၀၃။ ယွံခမိတအ် ခရ်‘ယောနိသောမနသိကာရ’ပွမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဗဗွဲဝံ သွဟ်ညံင်ရန်ဟိုတ်ခရ်သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဟံကတိုန်ဏီလေဝ် ဝံကတိုန်၊ ခရ်သမ္မာဒိဋ္ဌိ မကတိုန် တုလေဝ် ဝံဇ္ဇော်မောဝ်အာကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်ရသက်ကို ခရ်မန်ဟိုတ်ခရ်သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဟံ ကတိုန်ဏီလေဝ် ဝံကတိုန်၊ ခရ်သမ္မာဒိဋ္ဌိ မကတိုန်တုလေဝ် ဝံဇ္ဇော်မောဝ်အာ တုဟ်သ အာင်လီမွဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ကုညးမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဗဗွဲဝံ ခရ်သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဟံကတိုန်ဏီလေဝ် ကတိုန်ရ၊ ခရ်သမ္မာဒိဋ္ဌိ မကတိုန်တုလေဝ် ဇ္ဇော်မောဝ်အာရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၆)

၃၀၄။ ယွံခမိတအ် ခရ်‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ပွမညာတ်မှာရာဝံ သွဟ်ညံင်ရန်ဟိုတ်သတ်ဂမ္တိုင် ခန္ဓဇကုလီလ်တု ပွဲကြံနုချိုတ်တုဂံ ဒးအာစိုပ်နရက် မစာ်စူးနုတသိုမ် မဒ်လအာဂတိဟံဒးရး မဒ်ဒိုအရာဒတုံဇော်ဗွဲတု၊ တုပ်သွဟ်ညံင်သက်ကို ခရ်မန်ဟိုတ်သတ်ဂမ္တိုင် ဒးအာစိုပ်နရက် တုဟ်သွာင်လီမွဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမိတအ် သတ်ဂမ္တိုင် မွဲကိုကွေတ်‘မိစ္ဆာ ဒိဋ္ဌိ’ပွမညာတ်မှာရာဝံ ခန္ဓဇကုဗွဲတု ပွဲကြံနုချိုတ်တုဂံ ဒးအာစိုပ်နရက် မစာ်စူးနုတသိုမ် မဒ်လအာဂတိဟံဒးရး မဒ်ဒိုအရာဒတုံဇော်လီလ်အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၇)

၃၀၅။ ယွံခမိတအ် ခရ်‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ပွမညာတ်သာစုတ်ဝံ သွဟ်ညံင်ရန်ဟိုတ်သတ်ဂမ္တိုင် ခန္ဓဇကုလီလ်တု ပွဲကြံနုချိုတ်တုဂံ ဝံအာစိုပ်ချင်သွင် မဒ်လအာဂတိဒးရးခိုဟ်ဆဲးကို၊ တုပ်သွဟ်ညံင်သက်ကို ခရ်မန်ဟိုတ်သတ်ဂမ္တိုင်ဝံအာစိုပ်ချင်သွင် တုဟ်သအာင်လီမွဲလေဝ် အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမိတအ် သတ်ဂမ္တိုင်မွဲကိုကွေတ်‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ပွမညာတ်သာစုတ်ဝံ ခန္ဓဇကုလီလ်တု ပွဲကြံနုချိုတ်တုဂံ ဝံအာစိုပ်ချင်သွင် မဒ်လအာဂတိဒးရးခိုဟ်ဆဲးအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၈)

၃၀၆။ ယွံခမိတအ် ကုပုဂ္ဂိုလ်မွဲကိုကွေတ်‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ပွမညာတ်မှာရာဝံ ကာယကမ် မဂပ်ဝ်သွနဇကု မဂပ်ဝ်သိုပတ်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်ချိုက်ချိုက်ပေင်ပေင် ဗွဲမဗဗွဲကိုကွေတ်မွဲကို၊

ဝစီကမံ မဂင်္ဂဟိသုးနပါင်မွဲကို ။ ပ ။ မနောကမံ မဂင်္ဂချပ်နစိုတ် မဂင်္ဂသျံပတ် ဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ်ချိုက်ချိုက်ပင်ပင် ဗွဲမဗွဲကိုကွေတ်မွဲကို၊ ‘စေတနာ’ ပွမသွလ္လိမ္မဲကို ‘ပတ္တနာ’ ပွမရာဒနာမ္မဲကို ‘ပဏိမိ’ သျံပတ်စွဲစိုတ်မွဲကို ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်ဂမ္ဘိုင်မွဲကို နွံအိုတ်ရ၊ ခရ်ဂမ္ဘိုင်အလုံအိုသိုက် နိတ် တုဟ်နမဟွဲပွက် တုဟ်နမဟွဲသျိုက်မျိုက် တုဟ်နမဟွဲ ဇော်ပွက်ကိုစိုတ် တုဟ်နမသက္ကုဒတဲမြမောင် တုဟ်နဒိဒိဒိအိုတ်ရ။ ပွမဒိသ်ဂိုက် မဟိုတ် ဂိုရောမွဲတုန်—ယွံခမိတအ် ကွေတ်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ညးဂ် ဟိုတ်မယုတ်သင်ဟောင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဥပမာမွဲတုန် မသ္မိကို မဇိတိဂမ္ဘိုင်ကို မလိဂမ္ဘိုင်ကို မဂင်္ဂတိုပဠုမ်လပ် ပွဲတိမချက်ချောက် ရှိတ်မွဲလေပ် ဂိုင်ကောတ်ရ၊ ရှိတ်မွဲလေပ် ဂိုင်ကောတ်ရ၊ ရှိတ်ရှိတ် အလုံအိုသိုက် နိတ် အာ တုဟ်နမ္မဲ တုဟ်နရိုင် တုဟ်နဟွဲသုတ်ကြောံရ၊ ပွမဒိသ်ဂိုက် မဟိုတ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမိတအ် မဂ် ဟိုတ်မယုတ်သင်ဟောင်ရ။ ယွံခမိတအ် တုပ်သွဟ်ညံင်ရသ်ဂိုက် ကုပုဂိုလ် မျိုက်ကွေတ်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ကာယကမံ မဂင်္ဂသုနဇကု မဂင်္ဂသျံပတ်ဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ချိုက်ချိုက် ပင်ပင် ဗွဲမဗွဲကိုကွေတ်မွဲကို၊ ဝစီကမံ မဂင်္ဂဟိသုး နပါင်မွဲကို ။ ပ ။ မနောကမံ မဂင်္ဂချပ်နစိုတ် မဂင်္ဂသျံပတ်ဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ်ချိုက်ချိုက်ပင်ပင် ဗွဲမဗွဲ ကိုကွေတ်မွဲကို ‘စေတနာ’ ပွမသွလ္လိမ္မဲကို ‘ပတ္တနာ’ ပွမရာဒနာမ္မဲကို ‘ပဏိမိ’ သျံပတ်စွဲစိုတ်မွဲကို ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်ဂမ္ဘိုင်မွဲကို နွံအိုတ်ရ၊ ခရ်ဂမ္ဘိုင် အလုံအိုသိုက် နိတ်တုဟ်နမဟွဲပွက် တုဟ်န မဟွဲသျိုက်မျိုက် တုဟ်နမဟွဲဇော်ပွက်ကိုစိုတ် တုဟ်နမသက္ကုဒတဲမြမောင် တုဟ်နဒိဒိဒိ အိုတ်ရ။ ပွမဒိသ်ဂိုက် မဟိုတ်ဂိုရောမွဲတုန်— ယွံခမိတအ် ကွေတ်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ညးဂ် ဟိုတ်မယုတ်သင်ဟောင်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။ (၉)

၃၀၇။ ယွံခမိတအ် ကုပုဂိုလ်မျိုက်ကွေတ် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ပွမညာတ်သုာ်စုတ် ကာယကမံ မဂင်္ဂသုနဇကု မဂင်္ဂသျံပတ်ဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ်ချိုက်ချိုက်ပင်ပင် ဗွဲမဗွဲကိုကွေတ် မွဲကို ဝစီကမံ မဂင်္ဂဟိသုးနပါင်မွဲကို ။ ပ ။ မနောကမံ မဂင်္ဂချပ်နစိုတ် မဂင်္ဂသျံပတ် ဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ်ချိုက်ချိုက်ပင်ပင် ဗွဲမဗွဲကိုကွေတ်မွဲကို ‘စေတနာ’ ပွမသွလ္လိမ္မဲကို ‘ပတ္တနာ’ ပွမရာဒနာမ္မဲကို ‘ပဏိမိ’ သျံပတ်စွဲစိုတ်မွဲကို ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်ဂမ္ဘိုင်မွဲကို နွံအိုတ်ရ၊ ခရ်ဂမ္ဘိုင်အလုံအိုသိုက် နိတ်တုဟ်နပွမဟွဲပွက် တုဟ်နပွမသျိုက်မျိုက် တုဟ်နပွမဇော်ပွက် ကိုစိုတ် တုဟ်နမျိုက်ဒတဲမြမောင် တုဟ်နဒိဒိဒိအိုတ်ရ။ ပွမဒိသ်ဂိုက် မဟိုတ်ဂိုရော မွဲတုန်— ယွံခမိတအ် ကွေတ်သမ္မာဒိဋ္ဌိ ညးဂ် ဟိုတ်မခိုတ်ဆဲဟောင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဥပမာမွဲတုန်မက္ခန္ဓကို မဠာသာလီကို မသတ်မုဒြာတ်ကို မဂင်္ဂတိုပဠုမ်လပ် ပွဲတိမချက် ချောက် ရှိတ်မွဲလေပ် ဂိုင်ကောတ်ရ၊ ရှိတ်မွဲလေပ်ဂိုင်ကောတ်ရ၊ ရှိတ်ရှိတ်အလုံအိုသိုက် နိတ်တုဟ်နသုတ်ကြောံ တုဟ်နသာယာ တုဟ်နမျိုက် စပ်စုတ်(တုဟ်သအာင်)ရ။ ပွမဒိသ် ဂိုက် မဟိုတ်ဂိုရောမွဲတုန်— ယွံခမိတအ် မဂ် ဟိုတ်မခိုတ်ဆဲဟောင်ရ။ ယွံခမိတအ် တုပ်သွဟ်ညံင်ရသ်ဂိုက် ကုပုဂိုလ်မျိုက်ကွေတ် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ပွမညာတ်သုာ်စုတ် ကာယကမံ မဂင်္ဂသုနဇကု မဂင်္ဂသျံပတ်ဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ချိုက်ချိုက်ပင်ပင် ဗွဲမဗွဲကိုကွေတ်

မွဲကို ဝစီကမ် မဂပ်ဝ်ဟိုသွးနပိုင်မွဲကို ။ ပ ။ မနောကမ် မဂပ်ဝ်ချပ်နစိုတ် မဂပ်ဝ်သ်ပတ် ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်ချိုက်ချိုက်ပေင်ပေင် ဗွဲမဗွဲကိုကွေတ်မွဲကို ‘စေတနာ’ ပွမသွလ္လိမ္မဲကို ‘ပတ္တနာ’ ပွမရာဒနာမွဲကို ‘ပဏိမိ’ သ်ပတ်စွဲစိုတ်မွဲကို ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်ဂမိုင်မွဲကို နွဲအိုတ်ရ၊ ဓရ်ဂမိုင်အလုံအိုသိုက် နှိတ် တုဟ်နပွမနွံပိုက် တုဟ်နပွမသိုက်မိုက် တုဟ်န ပွမနွေ်ပွင်ကိုစိုတ် တုဟ်နမိုက်ဒတဲမြမောင် တုဟ်နဒ်တသိုခ်အိုတ်ရ။ ပွမဒ်သက်ဂ် မဟိုတ် ဂ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမိတအ် ကွေတ် သမ္မာဒိဋ္ဌိ ညးဂ် ဟိုတ်မခိုတ်ဆဲးဟောင်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။ (၁၀)

ဒုတိယဝဂ်တဲရ။

၁၆။ ဇကမေ့ပါဠိ ၃။ တတိယဝဂ်

၃၀၈။ ယွံခမိတအ် ပုဂိုလ်မွဲ ကတိဒ်ဒွဲလောကမွဲး နှိတ် တုဟ်နမသက္ကဒတဲမြမောင် မိုဟ်မဂိုင် တုဟ်နမသက္ကဒတသိုခ်မိုဟ်မဂိုင် တုဟ်နမသက္ကဒဖိုမိုဟ်မဂိုင် တုဟ်နမသက္က ဒတဲမြမောင် တုဟ်နဒ်ဒဒိခ် မိုဟ်ဒေဝတ်ဂမိုင်ရ။ ပုဂိုလ်မွဲဂ် ညးခွဲဂ်ရောမွဲးတုန်— ပုဂိုလ် မိုက်ကွေတ်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မလေပ်ညာတ်တဲဗွဲမဟုံပုန်ဂတးရ၊ ပုဂိုလ်ဂ် ကိုမိုဟ်မဂိုင် စာ်စူးအာနု ဓရ်သပျရိုဟ်တဲ ကိုတန်တဲဗွဲဓရ်သပျရိုဟ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပုဂိုလ်မိုက်ကွေတ်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမွဲဝံ ကတိဒ်ဒွဲလောကမွဲး နှိတ်တုဟ်နမသက္ကဒတဲမြမောင်မိုဟ်မဂိုင် တုဟ်နမသက္ကဒတသိုခ် မိုဟ်မဂိုင် တုဟ်နမသက္ကဒဖိုမိုဟ်မဂိုင် တုဟ်နမသက္ကဒတဲမြမောင် တုဟ်နဒ်ဒဒိခ်မိုဟ် ဒေဝတ်ဂမိုင်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။ (၁)

၃၀၉။ ယွံခမိတအ် ပုဂိုလ်မွဲ ကတိဒ်ဒွဲလောကမွဲး နှိတ်တုဟ်နမိုက်ဒတဲမြမောင် မိုဟ်မဂိုင် တုဟ်နမိုက်တသိုခ်မိုဟ်မဂိုင် တုဟ်နမိုက်ဖိုမိုဟ်မဂိုင် တုဟ်နမိုက်ဒတဲ မြမောင် တုဟ်နဒ်တသိုခ် မိုဟ်ဒေဝတ်ဂမိုင်ရ။ ပုဂိုလ်မွဲဂ် ညးခွဲဂ်ရောမွဲးတုန်— ပုဂိုလ်မိုက် ကွေတ်သမ္မာဒိဋ္ဌိ မလေပ်ညာတ်တဲဗွဲမဟုံပုန်ဂတးရ၊ ပုဂိုလ်ဂ် ကိုမိုဟ်မဂိုင် စာ်စူးအာနု ဓရ်သပျရိုဟ်တဲ ကိုတန်တဲဗွဲဓရ်သပျရိုဟ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပုဂိုလ်မိုက်ကွေတ်သမ္မာဒိဋ္ဌိမွဲဝံ ကတိဒ်ဒွဲလောကမွဲး နှိတ်တုဟ်နမိုက်ဒတဲမြမောင်မိုဟ်မဂိုင် တုဟ်နမိုက်တသိုခ်မိုဟ်မဂိုင် တုဟ်နမိုက်ဖို မိုဟ်မဂိုင် တုဟ်နမိုက်ဒတဲမြမောင် တုဟ်နဒ်တသိုခ်မိုဟ်ဒေဝတ်ဂမိုင်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။ (၂)

၃၁၀။ ယွံခမိတအ် ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ ပွမညာတ်မှာရာဝံ သုဟ်ညင်ရဲမိုက်ဒုဟ်မနွေ်ကို၊ တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသက်ဂ်ကို ဓရ်မိုက်ဒုဟ်မနွေ် တုဟ်သအာင်လိမ္မဲလေပ် အဲဟုံညာတ် ကေတ်ရ။ ယွံခမိတအ် အကုသိုလ်ကမ်ဂမိုင် မိုက်ဒုဟ်မနွေ် မိုက်ပွမလောန်ကဲအိုတ်မွဲး မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟောင်အိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။ (၃)

၃၁၁။ ယွံခမီတအ် မက္ခလိဂေါသာလ မဒ်တြုလှသုး(နူမဂ်ဖိုလ်)ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲ
 ဒွေတ်တ တုဟ်နမသက္ကုဒတဲမြမောပ်မိုဟ်မဂ်ိုင် တုဟ်နမသက္ကုတသိုဒ်မိုဟ်မဂ်ိုင် တုဟ်န
 မသက္ကုဖို မိုဟ်မဂ်ိုင် တုဟ်နမသက္ကုဒတဲမြမောပ် တုဟ်နဒ်ဒိဒ် မိုဟ်ဒေဝတ်ဂမိုဟ်မဂ်ိုင်ကို
 တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသုဟ်ကို ပုဂိုလ်မဒွေတ် တုဟ်သအာင်လီမ္မဲလေဝ် အဲဟံ့ညာတ်ကေတ်ရ။
 ယွံခမီတအ် သုဟ်ညံင်ရဲဒက်ပါမ်စွဲလဝ်ကိုန ပွဲပါင်ကြိုင်ကောတ်ကြိုင် တုဟ်နမသက္ကု
 ဒတဲမြမောပ် တုဟ်နဒ်ဒိဒ် တုဟ်နမသက္ကုဖို တုဟ်နလိုလ် ကဂမိုဟ်မဂ်ိုင်ကို
 တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲ သုဟ်ဟေင် တုဟ်နမသက္ကုဒတဲမြမောပ် တုဟ်နဒ်ဒိဒ် တုဟ်နမသက္ကုဖို
 တုဟ်နလိုလ် သတ်ဂမိုဟ်မဂ်ိုင်ကို မက္ခလိဂေါသာလ မလှသုး(နူမဂ်ဖိုလ်) ကတိုဒ်
 ကျင်ပွဲလောကရ ရဲဝံ (သုးတရ)။ (၄)

၃၁၂။ ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာ မဂပ်ဝ်တွဲလဝ် ဗွဲဟံ့ဒးရဲဂ် ညးမဒ်အာမ္မဲလေဝ်
 ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်ရ၊ ညးမဒ်ကွဲမ္မဲလေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်ရ၊ ကွဲမဂပ်ဝ်ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်
 ဂ်လေဝ် ဒွေတ်တ ညံင်ဂွံဒ်ရ။ အတိုင်ဒွေံပတောန်ဂ်ရ၊ အာစာ၊ ကွဲမဂ်ိုင်အိုသိုက်
 ကိုဇော်မောပ်တ ပွသရံပါမ်မဂ်ိုင်အိုတ်ရ။ ပွမဒ်သာဂ် မဟိုတ်ဂ်ရောမ္မဲတုန်—ယွံခမီတအ်
 ဟိုတ်ဒ်ဒ်မဂပ်ဝ်တွဲလဝ်ခရဲ ဗွဲဟံ့ဒးရဲရ ရဲဝံ (သုးတရ)။ (၅)

၃၁၃။ ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာ မဂပ်ဝ်တွဲလဝ် ဗွဲမဒ်ဒးရဲဂ် ညးမဒ်အာစာမ္မဲလေဝ်
 ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်ရ၊ ညးမဒ်ကွဲမ္မဲလေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်ရ၊ ကွဲမဂပ်ဝ်ကို
 ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်ဂ်လေဝ် ဒွေတ်တ ညံင်ဂွံဒ်ရ။ အတိုင်ဒွေံပတောန်ဂ်ရ။ အာစာ၊ ကွဲမဂ်ိုင်
 အိုသိုက် ကိုဇော်မောပ်တ ပွကုသိုလ်ထိုက်မဂ်ိုင်အိုတ်ရ။ ပွမဒ်သာဂ် မဟိုတ်ဂ်ရော
 မ္မဲတုန်—ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဒ်ဒ်မဂပ်ဝ်တွဲလဝ်ခရဲ ဗွဲမဒ်ဒးရဲရ ရဲဝံ (သုးတရ)။ (၆)

၃၁၄။ ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာ မဂပ်ဝ်တွဲလဝ် ဗွဲဟံ့ဒးရဲဂ် ပုဂိုလ်မကိုဒါနိဂ် ဒးတီ
 ကေတ်ဗွတ်ဗွတ်ရ၊ ပုဂိုလ်ဒုင်ဒါနိဂ် သွက်ဂွံဒးတီကေတ်ဗွတ်ဗွတ်ဟံ့မ္မဲရ။ ပွမဒ်သာဂ်
 မဟိုတ်ဂ်ရောမ္မဲတုန်— ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဒ်ဒ်မဂပ်ဝ်တွဲလဝ်ခရဲ ဗွဲမဒ်ဒးရဲရ ရဲဝံ (သုးတရ)။
 (၇)

၃၁၅။ ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာ မဂပ်ဝ်တွဲလဝ် ဗွဲမဒ်ဒးရဲဂ် ပုဂိုလ်ဒုင်ဒါနိဂ် ဒးတီ
 ကေတ်ဗွတ်ဗွတ်ရ၊ ပုဂိုလ်မကိုဒါနိဂ် သွက်ဂွံဒးတီကေတ်ဗွတ်ဗွတ်ဟံ့မ္မဲရ။ ပွမဒ်သာဂ် မ
 ဟိုတ်ဂ်ရောမ္မဲတုန်— ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဒ်ဒ်မဂပ်ဝ်တွဲလဝ်ခရဲ ဗွဲမဒ်ဒးရဲရ ရဲဝံ (သုးတရ)။
 (၈)

၃၁၆။ ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာမဂပ်ဝ်တွဲလဝ် ဗွဲဟံ့ဒးရဲဂ် ညးမ္မဲ မ္မုကိုလ္လီပရာ
 မသကာတ်ရ၊ ညးဂ် ဒးပဒတ် ဗွဲဒ်ဒိဒ်ရ၊ ပွမဒ်သာဂ် မဟိုတ်ဂ်ရောမ္မဲတုန်— ယွံခမီတအ်
 ဟိုတ်ဒ်ဒ်မဂပ်ဝ်တွဲလဝ်ခရဲ ဗွဲမဒ်ဒးရဲရ ရဲဝံ (သုးတရ)။ (၉)

၃၁၇။ ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာ မဂ်ဝံတံလဝ် ဗွဲမဒးရဲးဂှ် ညးမွဲ လူဟ်လွန်ရ၊ ညးဂှ် ဒးပဒတ် ဗွဲဒဒိန်ရ၊ ပွမဒ်သတ်ဂှ် မဟိုတ်ဂှ်ရောမွဲးတုန်— ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဒဒိန် မဂ်ဝံတံလဝ်ခရ် ဗွဲမဒးရဲးရ ရံဝံ (သွးတရ)။ (၁၀)

၃၁၈။ ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာ မဂ်ဝံတံလဝ် ဗွဲဟံဒးရဲးဂှ် ညးမွဲ လူဟ်လွန်ရ၊ ညးဂှ် ဒးပဒတ် ဗွဲတသိုန်ရ၊ ပွမဒ်သတ်ဂှ် မဟိုတ်ဂှ်ရောမွဲးတုန်— ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဒဒိန် မဂ်ဝံတံလဝ်ခရ် ဗွဲမဒးရဲးရ ရံဝံ (သွးတရ)။ (၁၁)

၃၁၉။ ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာ မဂ်ဝံတံလဝ် ဗွဲမဒးရဲးဂှ် ညးမွဲ မှုကုလိပရာ မသကာတ်ရ၊ ညးဂှ် ဒးပဒတ် ဗွဲတသိုန်ရ၊ ပွမဒ်သတ်ဂှ် မဟိုတ်ဂှ်ရောမွဲးတုန်— ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဒဒိန်မဂ်ဝံတံလဝ်ခရ် ဗွဲမဒးရဲးရ ရံဝံ (သွးတရ)။ (၁၂)

၃၂၀။ ယွံခမီတအ် တရဲဇော်အိက် မဒ်ဗုတ်ညိနာင်လေဝ် သုဟ်ညံင်ရဲမျှ်ကိုသု။ အမြဲဟံဒးရဲးကို ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသတ်ဟေင် ဘဝ မဒ်ဗုတ်ညိနာင်လေဝ် အဲဟံထိုင်သးရ၊ ဗွဲတၟီုမယုတ် ဘဝအယာ်မာတ်ကာလမွဲဒုတ်တဲလေဝ် ဟံထိုင်သးရ ရံဝံ (သွးတရ)။ (၁၃)

၃၂၁။ ယွံခမီတအ် တရဲသုတ်ဍုတ်ပသု မဒ်ဗုတ်ညိနာင်လေဝ် သုဟ်ညံင်ရဲမျှ်ကိုသု။ အမြဲဟံဒးရဲးကို၊ ဍုတ်ပင် မဒ်ဗုတ်ညိနာင်လေဝ် သုဟ်ညံင်ရဲမျှ်ကိုသု။ အမြဲ ဟံဒးရဲးကို၊ ပတိုဟ် မဒ်ဗုတ်ညိနာင်လေဝ် သုဟ်ညံင်ရဲမျှ်ကိုသု။ အမြဲ ဟံဒးရဲးကို၊ ဆီ မဒ်ဗုတ်ညိနာင်လေဝ် သုဟ်ညံင်ရဲမျှ်ကိုသု။ အမြဲ ဟံဒးရဲးကို၊ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသတ်ဟေင် ဘဝ မဒ်ဗုတ်ညိနာင်လေဝ် အဲဟံထိုင်သးရ၊ ဗွဲတၟီုမယုတ် ဘဝအယာ်မာတ်ကာလမွဲဒုတ်တဲလေဝ် ဟံထိုင်သးရ ရံဝံ (သွးတရ)။ (၁၄)

တတိယဝဂ်တဲရ။

၁၆။ ဇကမ္ပပါဠိ ၄။ စတုတ္ထဝဂ်

၃၂၂။ ယွံခမီတအ် ပွဲတကအ်ဇေယျဒိပ်ဝံ အာရှာမ်မထေက်ကိုမိပ်လဟိုင် ကြိုပ်မ ထေက်ကိုမိပ်လဟိုင် ဌာန်တိမထေက်ကိုမိပ်လဟိုင် ကွာမထေက်ကိုမိပ်လဟိုင် နွံအယာ် မာတ်ဗုတ်ညိနာင်ဟေင်ရ။ ဗွဲစုတ်တုန် တိခလံက်ခနက် သျှင်ဂအုဟ် စီကြိုင် မတတ်အာ ကျင်ဝါတ် ဌာန်မျှ်ကိုဂရိုဆုကွက်လေ နီမဟံညီသာသုဟ်သုန်ဂမျှိုင်ဟေင် သုဟ်ညံင်ရဲဂြိုင် တကို၊ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသတ်ဟေင် သတ်ဂမျှိုင် မကတိုန် ပွဲလျှုကုန်ဒိုက် နွံတ် ဗုတ်ညိနာင်ဟေင်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမျှိုင် မကတိုန်ပွဲသုတ်ဟေင် ဂြိုင်အိုတ်ရ။ (၁)

၃၂၃။ ယွံခမီတအံ တုပသုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္တိုင် မကတိုန်ဒွဲချင်မ္တိဟ်ဂံ နွံတ ဗ္ဗုတ်ညိနာင်ဟေင်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္တိုင် မကတိုန်ဒွဲအပါယ် မသအာင်နူ ချင်မ္တိဟ်ဟေင် ဂြိုင်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအံ တုပသုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္တိုင် မကတိုန် ဒွဲမဇ္ဈိမရး ဇနပိဒ်ဂမ္တိုင် နွံတဗ္ဗုတ်ညိနာင်ဟေင်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္တိုင် မကတိုန် ဒွဲဌာန်တုင်တုးချင် ဇနပိဒ်ရးကး မိလက္ခ၊ မ္တိဟ်အရိုင် မဂြင်တိကေတ်သစ္စပန်ဟံမာန်ဂံဟေင် ဂြိုင်အိုတ်ရ။ (၂)

၃၂၄။ ယွံခမီတအံ တုပသုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟေင် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္တိုင်မ္တုဟ်ပညာ မဟံ့စိုစို မဟံ့ချိုင်ဌ မသုဟ်စောံတိကေတ်အရထ ဂလာန်မဂပ်ဝ်သုးဗွဲမဒးရး ဂလာန်မဂပ်ဝ်သုးဗွဲဟံ့ ဒးရးမာန်ဂံ နွံတဗ္ဗုတ်ညိနာင်ဟေင်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် ပုဂ္ဂိုလ်မဟံ့ဟ်ပညာ မစိုစို မချိုင်ဌ မဟံ့သုဟ်စောံ တိကေတ်အရထ ဂလာန်မဂပ်ဝ်သုးဗွဲမဒးရး ဂလာန်မဂပ်ဝ်သုးဗွဲဟံ့ဒးရး ဂမ္တိုင်ဟေင် ဂြိုင်အိုတ်ရ။ (၃)

၃၂၅။ ယွံခမီတအံ တုပသုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္တိုင် မချိုက်ပေင်တကောံ မတ်ပညာမပြ် နွံတဗ္ဗုတ်ညိနာင်ဟေင်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္တိုင်အာစိုပ်တိုက်ဒမ္မ အဝိဇ္ဇာတု မဝိဝိင်ဘိင်တိုင်ဟေင် ဂြိုင်အိုတ်ရ။ (၄)

၃၂၆။ ယွံခမီတအံ တုပသုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္တိုင် မဂွံဗိုလှောင်တိလမ္မု ပိုင်ကျာ်တြဲ နွံတဗ္ဗုတ်ညိနာင်ဟေင်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္တိုင် မဟံ့ဗိုလှောင်တိလ မ္မုပိုင်ကျာ်တြဲဟေင် ဂြိုင်အိုတ်ရ။ (၅)

၃၂၇။ ယွံခမီတအံ တုပသုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္တိုင် မဂွံကလင်ပင်မိုင် ကေတ်ဓမ္မဝိနယ တိလမ္မုပိုင်ကျာ်တြဲမဂပ်ဝ်ဟိုတ်ဂံ နွံတဗ္ဗုတ်ညိနာင်ဟေင်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္တိုင် မဟံ့ကလင်ပင်မိုင်ကေတ်ဓမ္မဝိနယ ကျာ်မဂပ်ဝ်ဟိုတ်ဂံဟေင် ဂြိုင်အိုတ်ရ။ (၆)

၃၂၈။ ယွံခမီတအံ တုပသုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟေင် ကလင်ပင်မိုင်တု သတ်ဂမ္တိုင် မပကင်ရင်လင်ခရ် နွံတဗ္ဗုတ်ညိနာင်ဟေင်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် ကလင်ပင်မိုင်တု သတ်ဂမ္တိုင် မဟံ့ပကင်ရင်လင်ခရ်ဟေင် ဂြိုင်အိုတ်ရ။ (၇)

၃၂၉။ ယွံခမီတအံ တုပသုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္တိုင် မစိုစုတ်ဂြိုက်ဂွဲအရထ ခရ်ဂမ္တိုင် မပကင်ရင်လင် နွံတဗ္ဗုတ်ညိနာင်ဟေင်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္တိုင် မဟံ့ စိုစုတ်ဂြိုက်ဂွဲအရထ ခရ်ဂမ္တိုင် မပကင်ရင်လင်ဟေင် ဂြိုင်အိုတ်ရ။ (၈)

၃၃၀။ ယွံခမီတအံ တုပသုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္တိုင် တိကေတ်ပါဠိကောံ အဋ္ဌကထာတု မဒေတိတ် ဒေတိမဗ္ဗေက္ခိခရ် နွံတဗ္ဗုတ်ညိနာင်ဟေင်အိုတ်ရ။ ဗွဲစုတ်တုန်

သတ်ဂမ္ဘိုင် တီကေတ်ပါဠိကျော်အဋ္ဌကထာတဲ့ မဟံဒေတိတ် ဒေတိမဗ္ဗေကုဓရ်ဟေင်
ဂြိုင်အိုတ်ရ။ (၉)

၃၃၁။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင် မသမ္ပုက်သမ္ပုတ်
ပွဲဟိုတ်ဂမ္ဘိုင်မပ္ပဇာတိ မလေပ်ကတိဗဒ္ဓိကိုပုမသမ္ပုက်သမ္ပုတ်ဂ္ဂိ အောန်အိုတ်ရ၊ ပွဲစုတ်တုန်
သတ်ဂမ္ဘိုင် မဟံသမ္ပုက်သမ္ပုတ် ပွဲဟိုတ်ဂမ္ဘိုင်မပ္ပဇာတိ မလေပ်ကတိဗဒ္ဓိကိုပုမသမ္ပုက်
သမ္ပုတ်ဟေင် ဂြိုင်အိုတ်ရ။ (၁၀)

၃၃၂။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင် သမ္ပုက်သမ္ပုတ်အိုတ်တဲ့
မပတိတ်ဗြဟတ် ပွဲဟိုတ်မဗ္ဗေကု အောန်အိုတ်ရ၊ ပွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင် သမ္ပုက်သမ္ပုတ်
အိုတ်တဲ့ မဟံပတိတ်ဗြဟတ် ပွဲဟိုတ်မဗ္ဗေကုဟေင် ဂြိုင်အိုတ်ရ။ (၁၁)

၃၃၃။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင် သုအာရီကိုနိဗ္ဗာန်တဲ့
မကလိဝံမဂ်ဖိုလ်သမာဓိ မကလိဝံစိုတ်တန်ကြန်ဂ္ဂိ အောန်အိုတ်ရ၊ ပွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင်
သုအာရီကိုနိဗ္ဗာန်တဲ့ မဟံကလိဝံမဂ်ဖိုလ်သမာဓိ မဟံကလိဝံစိုတ်တန်ကြန်ဟေင် ဂြိုင်
အိုတ်ရ။ (၁၂)

၃၃၄။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင် မကလိဝံပုင်မပြဲ ရှိသာ
မပြဲဂမ္ဘိုင် အောန်အိုတ်ရ၊ ပွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဟံကလိဝံပုင်မပြဲ ရှိသာမပြဲဂမ္ဘိုင်အိုတ်တဲ့
မွဲယိုပ်ယာပ်တ် နကိုပုင်ကို နကိုသတ်ဆုဇ္ဈောသုတ်ကို မွဲရပ်ခရော်အာတ်ဝံနင်ဟေင်
ဂြိုင်အိုတ်ရ။ (၁၃)

၃၃၅။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင် မကလိဝံရှ်မတွံး
ဖိုလ် ရှ်မတွံးမဂ် ရှ်မတွံးနိဗ္ဗာန်ဂ္ဂိ အောန်အိုတ်ရ၊ ပွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဟံကလိဝံရှ်
မတွံးဖိုလ် ရှ်မတွံးမဂ် ရှ်မတွံးနိဗ္ဗာန်ဟေင် ဂြိုင်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဒွာဒ်သင်္ဂဟေင်
ပွဲသာသနာဝံ “ကိုဒိုတ်ညးမ္မုကိုပုမကလိဝံ ရှ်မတွံးဖိုလ် ရှ်မတွံးမဂ် ရှ်မတွံးနိဗ္ဗာန်
အိုတ်ညိ” ရဝံဟေင် ဒးဒေတိတ်ရ။ ယွံခမီတအ် မွဲတအ်ညးဂမ္ဘိုင် ရဝံဟေင် ဒးဒေတိတ်ရ ရဝံ
(သွေတ်ရ)။ (၁၄)

၃၃၆-၃၃၈။ ယွံခမီတအ် ပွဲတကအ်ဇေယျဒိဝံ အာရာမိမထေက်ကိုမိပ်လဟိင် ဂြိုပ်မ
ထေက်ကို မိပ်လဟိင် ဌာန်တိမထေက်ကိုမိပ်လဟိင် ကွာမထေက်ကိုမိပ်လဟိင် နွံအယာံ
မာတ်ဗုတ်ညိနာင်ဟေင်ရ။ ပွဲစုတ်တုန် တိခလံက်ခနက် သျှင်ဂအုဟ် စီကြိုင်မတတ်အာ
ကျင်ဝါတ် ဌာန်မ္မုကိုဂိုဆုကွက်လေ ဒိုမဟံညိသာသုဟ်သုန်ဂမ္ဘိုင်ဟေင် သုဟ်ညံင်ရဲဂြိုင်
တ်ကို၊ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင် မစုတ်ချိုတ်နုချိုတ်မ္မိဟ်တဲ့
ကလေင်ကတိပွဲချိုတ်မ္မိဟ်ဟေင်ပွန်ဂ္ဂိ အောန်အိုတ်ရ၊ ပွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင် မစုတ်ချိုတ်

နုဉ်ဉ်မိုဟ်တဲ ကတိုဒ်ဗွဲဘုံနရက်ဟောင် ။ ပ ။ မကတိုဒ် ဗွဲကတိုတိရစ္ဆာန် ။ ပ ။ မကတိုဒ်
ဗွဲဘုံပြိုတ်ဟောင် ဂိုဏ်အိုတ်ရ။ (၁၅-၁၇)

၃၃၉-၃၄၁။ ယုခမိတအံ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသက်ဟောင် သတ်ဂမ္တိုင် မစုတ်ချိုတ်နူချင် မှီဟ်တုဲ ကတိန်ဒ်ပွဲချင်သွပ်ဂမ္တိုင်ကိ အာန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္တိုင် မစုတ်ချိုတ်နူချင် မှီဟ်တုဲ ကတိန်ဒ်ပွဲဘုံနရက်။ မကတိန်ဒ် ပွဲဂကူတိရစ္ဆာန်။ မကတိန်ဒ် ပွဲဘုံပြိုတ်ဟောင် ဂှိုင် အိုတ်ရ။ (၁၈-၂၀)

၃၄၂-၃၄၄။ ယွံခမိတအ် တုပ်သွဟ်ညိုင်ရဲသးဂ်ဟောင် သတ်ဂမ္တိုင် မစုတိချိုတ်နုချိုင် သွပ်တုဲ ကတိန်ဒ်ပွဲချိုင်သွပ်ဂ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္တိုင် မစုတိချိုတ်နုချိုင်သွပ်တုဲ ကတိန်ဒ်ပွဲဘုံနရက်။ မကတိန်ဒ် ပွဲဂကူတိရစ္ဆာန်။ မကတိန်ဒ် ပွဲဘုံပြိုတ်ဟောင် ဂြိုင်အိုတ်ရ။ (၂၁-၂၃)

၃၄၅-၃၄၇။ ယွံခမိတအ် တုပ်သွဟ်ညိုင်ရဲသးဂ်ဟောင် သတ်ဂမ္တိုင် မစုတ်ချိုတ်နုချိုင် သွပ်တုဲ ကတိန်ဗွဲချိုင်မိဟ်ဂ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္တိုင် မစုတ်ချိုတ်နုချိုင်သွပ်တုဲ ကတိန်ဗွဲဘုံနရက်။ မကတိန်ဗွဲ ဂကူတိရစ္ဆာန်။ မကတိန်ဗွဲ ဗွဲဘုံပြိုတ်ဟောင် ဂြိုင်အိုတ်ရ။ (၂၄-၂၆)

၃၄၈-၃၅၀။ ယွံခမီတအ် တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသးဂ်ဟောင် သတ်ဂမ္တိုင် မစုတိချိုတ် နူဘုံနရက်တဲ ကတိန်ဒ်ပွဲဘုံမ္တိဟ်ဂ် အောန်အိုတ်ရ။ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္တိုင် မစုတိချိုတ် နူဘုံနရက်တဲ ကတိန်ဒ်ပွဲဘုံနရက်။ မကတိန်ဒ် ပွဲဂကူတိရဃ္ဈာန်။ မကတိန်ဒ် ပွဲဘုံပြိုတ်ဟောင် ဂိုင်အိုတ်ရ။ (၂၇-၂၉)

၃၅၁-၃၅၃။ ယုံခမိတအံ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသက်ဟောင် သတ်ဂမ္တိုင် မစုတိချိုတ်
 နူဘုံနရက်တဲ ကတိန်ဒွဲချင်သွက်ဟ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် သတ်ဂမ္တိုင် မစုတိချိုတ်
 နူဘုံနရက်တဲ ကတိန်ဒွဲဘုံနရက်။ မကတိန် ပွဲဂကူတိရဇ္ဈာန်။ မကတိန် ပွဲဘုံပြိုတ်ဟောင်
 ဂိုင်အိုတ်ရ။ (၃၀-၃၂)

၃၅၄-၃၅၆။ ယွံခမီတအ် တုပ်သ့ဟ်ညံင်ရဲသးဂံဟောင် သတ်ဂမ္တိုင် မစုတိချိုတ် နူဂကူတိရစ္ဆာန်တုဲ ကတိန်ဒွဲချင်မိုဟ်ဂံ အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္တိုင် မစုတိချိုတ် နူဂကူတိရစ္ဆာန်တုဲ ကတိန်ဒွဲဘုံနရက်၊ မကတိန် ပွဲဂကူတိရစ္ဆာန်။ မကတိန် ဒွဲဘုံပြိုတ်ဟောင် ဂိုင်အိုတ်ရ။ (၃၃-၃၅)

၃၅၇-၃၅၉။ ယုံခမိတအ် တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသးဂံၤဟောင် သတ်ဂမၠိုင် မစုတိချိုတ် နူဂကူတိရစ္ဆာန်တုဲ ကတိန်ဒ်ပွဲသွင်ဂံၤ အောန်အိုတ်ရ၊ ပွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမၠိုင် မစုတိချိုတ် နူဂကူတိရစ္ဆာန်တုဲ ကတိန်ဒ်ပွဲသုန်ရက၊ မကတိန်ဒ်ပွဲဂကူတိရစ္ဆာန်။ မကတိန်ဒ်ပွဲဘုံဂြိုဟ်ဟောင် ဂြိုဟ်အိုတ်ရ။ (၃၆-၃၈)

၃၆၀-၃၆၂။ ယုံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသန်ဟ်ဟောင် သတ်ဂမ္တိုင် မစုတိချိုတ် နူဘုံပြိုတ်တဲ ကတိန်ဒ်ပွဲချင်မိုဟ်ဂ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္တိုင် မစုတိချိုတ် နူဘုံပြိုတ်တဲ ကတိန်ဒ်ပွဲဘုံနရက်။ မကတိန်ဒ် ပွဲဂကူတိရစ္ဆာန်။ မကတိန်ဒ် ပွဲဘုံပြိုတ်ဟောင် ဂြိုင်အိုတ်ရ။ (၃၉-၄၁)

၃၆၃-၃၆၅။ ယုံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသန်ဟ်ဟောင် သတ်ဂမ္တိုင် မစုတိချိုတ် နူဘုံပြိုတ်တဲ ကတိန်ဒ်ပွဲချင်သွပ်ဂ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္တိုင် မစုတိချိုတ် နူဘုံပြိုတ်တဲ ကတိန်ဒ်ပွဲဘုံနရက်။ မကတိန်ဒ် ပွဲဂကူတိရစ္ဆာန်။ မကတိန်ဒ် ပွဲဘုံပြိုတ်ဟောင် ဂြိုင်အိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။ (၄၂-၄၄)

စတုတ္ထဝဂ်တဲရ။

(ဇမ္ဗုဒီပပေယျာလတဲရ။)

၁၇။ ပသာဒကရဓမ္မဝဂ်

၃၆၆-၃၈၁။ ယုံခမီတအ် ဒဒ်ခမီ မပဒတ်ပွဲဂြိုပ်ဂ် ဒ်ဟိုတ်ပွမကလိဝံလာဘ်ဂမ္တိုင် မုချရ ။ ပ ။ ဒဒ်ခမီ မဒဂိုန်ဒေတ်တင်ပိဏ္ဏပါတ်ဂ်။ ဒဒ်ခမီ မပကင်ရင်သုာပံသုကုဂ်။ ဒဒ်ခမီ မပကင်ရင်သုာ တိစီဝရ်ဂ်။ ဒဒ်ခမီ မတံဝရ်ဂ်။ ဒဒ်ခမီ မပကင်ရင်ဝိနယ်ဂ်။ ဒဒ်ခမီ လိုင်လ ညာတ်ဂြိုပ်ဂ်။ ဒဒ်ခမီ (သိက္ခာဂ်ကြိုင်တဲ) မအာစိုပ်ပွမတန်တလှိုန်ထာဝရဂ်။ ဒဒ်ခမီ မချိုက် ပေတ်ကောံအယောင်အလာထေက်ကိုဇြိုင်သျှိုက်(ဒဒတ်ခမီ)ဂ်။ ဒဒ်ခမီ မချိုက်ပေတ် ကောံတို့ဝါရမသွးဇုဂ်။ ဒဒ်ခမီ မချိုက်ပေတ်ကောံတို့ဝါရမဂြိုင်ပြ်ဂ်။ ဒဒ်ခမီကောန် ဂကုဂ်။ ဒဒ်ခမီ မချိုက်ပေတ်ကောံရုပ်သန်ဇကုဂ်။ ဒဒ်ခမီ မှုဂ်ကလာန်ဇုာတ်ကြောံဂ်။ ဒဒ် ခမီ မပိုက်အောန်ဂ်။ ဒဒ်ခမီ မချိုက်ပေတ်ကောံထတ်ယိုတ်ဂ် ဒ်ဟိုတ်ပွမကလိဝံလာဘ်ဂမ္တိုင် မုချရ ရံဝံ (သွးတရ)။ (၁-၁၆)

ခရ်မလေပ်သွက်ပွမလျိုင်ဇြိုင်သျှိုက်စုံတြ်သန်တဲရ။

၁၈။ အပရအစ္စရာသဃီာတဝဂ်

၃၈၂။ ယုံခမီတအ် အယာံမာတ်မဲ့ခွတ်တဲလေပ် ခမီဂ် ယဝ်ဇော်ပုဂ်ပဌမဇာန်မွဲး၊ ယုံခမီတအ် ခမီဝံ ထေက်ကိုသွး ရံဝံမွဲးခမီဟွဲကိုပွမလျိုင်သုန်ဂြိုပ်အာ နူဇာန်တုပဒတ်ကို၊ ရံဝံမွဲး ခမီဒေတ်ဗက်ဝေတ်ဗတောန်ဆေပ်ဒပ်ကျ်တုပဒတ်ကို၊ ရံဝံမွဲးခမီဒေတ်ဗက် ဒေတ်ဗတောန်ကျ်တုပဒတ်ကို၊ ရံဝံမွဲးခမီဟွဲကိုပိဏ္ဏပါတ်ညးချင်တအ် မကိုဒါနံဂ် ဟွဲဒ်ဒ်အာ သွးသွး တဲသွပ်ပြဘိုက်ကိုရ။ ပွဲခမီဂမ္တိုင် မသွလုတ်လပ်ဇာန်ဂ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါတုန် မုသွက်သွး နွံဏီရော ရံဝံ (သွးတရ)။ (၁)

၃၈၃-၃၈၉။ ယံခမီတအံ အယံမာတံမဲ့ဒုတ်တဲလေဝံ ခမီဂ် ယဝ်ဇော်ပွင်ဒုတိယ
 ဇာန်မ္မး ။ ပ ။ ဇော်ပွင်တတိယဇာန်မ္မး ။ ပ ။ ဇော်ပွင်စတုတ္ထဇာန်မ္မး ။ ပ ။ ဇော်ပွင်စေတော
 ဝိမုတ္တိမေတ္တာ မဒ်ဟိုတ်စိုတ်တိတ်ဗျူဟပါဒ ပွမမိက်ကိုလိုလ်မ္မး ။ ပ ။ ဇော်ပွင်စေတော
 ဝိမုတ္တိကရုဏာ မဒ်ဟိုတ်စိုတ်တိတ်ဗျူဟပါဒ ပွမမိက်ပြိုက်ပျဲမ္မး ။ ပ ။ ဇော်ပွင်စေတောဝိမုတ္တိ
 မဒိတာ မဒ်ဟိုတ်စိုတ်တိတ်ဗျူဟအရတိ ပွမမိင်လဟိင်မ္မး ။ ပ ။ ဇော်ပွင်စေတောဝိမုတ္တိဥပေက္ခာ
 မဒ်ဟိုတ်စိုတ်တိတ်ဗျူ နူရာဂပွမထွေတ်စပ်မ္မး။ ပ ။ (၂-၈)

၃၉၀-၃၉၃။ မှုံကိုလ္လိပရာ မဂပ်ပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမညွတ်မြဟ်ဂ်ဒ်တဲ သိုမှုံကို
 ‘သမ္ပဇေ’ဉာဏ်မဗစာရဏာ ‘သတိ’ပွမဗျူဟ်ဂ် ပါပွေင်ကွေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿဂမ္မိုင်
 ပွဲလောက(ဥပါဒါနက္ခန္ဓ)တဲ သိုမှုံသေဝ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝံမ္မးဂကောံရပ်တဲ ယဝ်ပွဲဂကောံ
 ရပ်ဂ် ပဒတ်မ္မး ။ ပ ။ သိုမှုံသေဝ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝံမ္မးဝေဒနာ ပွဲဝေဒနာဂမ္မိုင်တဲ
 ယဝ်ပဒတ် မ္မး ။ ပ ။ သိုမှုံသေဝ် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝံမ္မးစိုတ် ပွဲစိုတ်တဲ ယဝ်ပဒတ်မ္မး ။ ပ ။
 မှုံကိုလ္လိပရာမဂပ်ပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမညွတ်မြဟ်ဂ်ဒ်တဲ သိုမှုံကို ‘သမ္ပဇေ’ဉာဏ်မဗစာ
 ရဏာ ‘သတိ’ပွမဗျူဟ်ဂ် ပါပွေင်ကွေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿဂမ္မိုင် ပွဲလောကတဲ သိုမှုံ
 သေဝ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝံမ္မးသဘဓရ ပွဲသဘ ဓရဂမ္မိုင်တဲ ယဝ်ပဒတ်မ္မး။ (၉-၁၂)

၃၉၄-၃၉၇။ သွက်ဟံ့ကိုကတိန် ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္မိုင် မယုတ်သပ် မဟံ့ကတိန်ဏီ
 ကိုကတိန် ဆန္ဒမမိက်သ္မမ္မး၊ သွလ္လိပရာမ္မး၊ သွပတိတ်ဇြဟတ် ဝီရိယမ္မး၊ ထွင်ပရံင်တိုန်
 စိုတ်မ္မး၊ ကွေလ္လိမ္မး။ သွက်ဂွံပါကွေ ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္မိုင် မယုတ်သပ် မကတိန်တဲ ကိုကတိန်
 ဆန္ဒ မမိက်သ္မမ္မး၊ သွလ္လိပရာမ္မး၊ သွပတိတ်ဇြဟတ် ဝီရိယမ္မး၊ ထွင်ပရံင်တိုန်စိုတ်မ္မး၊ ကွေ
 လ္လိမ္မး။ သွက်ဂွံကိုကတိန် ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္မိုင် မဟံ့ကတိန်ဏီ ကိုကတိန် ဆန္ဒမမိက်သ္မမ္မး၊
 သွလ္လိပရာမ္မး၊ သွပတိတ်ဇြဟတ် ဝီရိယမ္မး၊ ထွင်ပရံင်တိုန်စိုတ်မ္မး၊ ကွေလ္လိမ္မး။ သွက်ဂွံ
 ကိုဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္မိုင် မကတိန်တဲ တန်တအာ သွက်ဟံ့ကိုကွေဗွန်အာ သွက်ဟံ့ကိုကတိန်
 ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ သွက်ဂွံကို ကတိန်ဗွဲမလဲလးတြးအာ သွက်ဂွံကိုဇော်ပွင် သွက်ဂွံကိုချိုက်ပေင်
 ကိုကတိန်ဆန္ဒမမိက်သ္မမ္မး၊ သွလ္လိပရာမ္မး၊ သွပတိတ်ဇြဟတ် ဝီရိယမ္မး၊ ထွင်ပရံင်တိုန်စိုတ်မ္မး၊
 သွကွေလ္လိမ္မး။ (၁၃-၁၆)

၃၉၈-၄၀၁။ ဇော်ပွင်ကုဒ္ဒိပါဒိ မချိုက်ပေင်တကောံသမာဓိမနိဿယံကိုဆန္ဒတဲ
 ကတိန်ကို၊ ကောံသမ္ပပဓာန်ဝီရိယကိုမ္မး။ ဇော်ပွင်ကုဒ္ဒိပါဒိ မချိုက်ပေင်တကောံသမာဓိ
 မနိဿယံကိုဝီရိယတဲ ကတိန်ကိုကောံသမ္ပပဓာန်ဝီရိယကိုမ္မး။ ဇော်ပွင်ကုဒ္ဒိပါဒိ မချိုက်ပေင်
 တကောံသမာဓိမနိဿယံကိုစိုတ်တဲ ကတိန်ကို ကောံသမ္ပပဓာန်ဝီရိယကိုမ္မး။ ဇော်ပွင်ကုဒ္ဒိပါဒိ
 မချိုက်ပေင်တကောံသမာဓိမနိဿယံကိုပညာတဲ ကတိန်ကိုကောံသမ္ပပဓာန်ဝီရိယကိုမ္မး။ (၁၃၂၀)

၄၀၂-၄၀၆။ ဇော်ပွင် သဒ္ဓိန္ဒြိယမ္မး၊ ဇော်ပွင် ဝီရိယိန္ဒြိယမ္မး၊ ဇော်ပွင် သတိန္ဒြိယမ္မး၊ ဇော်ပွင်
 သမာဓိန္ဒြိယမ္မး၊ ဇော်ပွင် ပညိန္ဒြိယမ္မး။ (၂၁-၂၅)

၄၀၇-၄၁၁။ ဇနော်ပုဂ် သဒ္ဓါဗိုလ်မှူး။ ဇနော်ပုဂ် ဝီရိယဗိုလ်မှူး။ ဇနော်ပုဂ် သတိဗိုလ်မှူး။
ဇနော်ပုဂ် သမာဓိဗိုလ်မှူး။ ဇနော်ပုဂ် ပညာဗိုလ်မှူး။ (၂၆-၃၀)

၄၁၂-၄၁၈။ ဇနော်ပုဂ် သတိသမ္မောဇ္ဈင်မှူး။ ဇနော်ပုဂ် ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်မှူး။ ဇနော်ပုဂ်
ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်မှူး။ ဇနော်ပုဂ် ဝီတိသမ္မောဇ္ဈင်မှူး။ ဇနော်ပုဂ် ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်မှူး။ ဇနော်ပုဂ်
သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်မှူး။ ဇနော်ပုဂ် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်မှူး။ (၃၁-၃၇)

၄၁၉-၄၂၆။ ဇနော်ပုဂ် သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်မှူး။ ဇနော်ပုဂ် သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင်မှူး။ ဇနော်ပုဂ်
သမ္မာဝါစာမဂ္ဂင်မှူး။ ဇနော်ပုဂ် သမ္မာကမ္မန္တမဂ္ဂင်မှူး။ ဇနော်ပုဂ် သမ္မာအာဇီဝမဂ္ဂင်မှူး။ ဇနော်ပုဂ်
သမ္မာဝါယာမမဂ္ဂင်မှူး။ ဇနော်ပုဂ် သမ္မာသတိမဂ္ဂင်မှူး။ ဇနော်ပုဂ် သမ္မာသမာဓိမဂ္ဂင်မှူး။ (၃၈-
၄၅)

၄၂၇-၄၃၄။ မှုံကိုသညာပွမမှော်သေဝံသတ္တိ ရုပ်ဂမ္ဘိုင် မဒ်ပွဲသန္တာန်ဇကုဂ်ဒ်တဲ
မှော်သေဝံတ ရုပ်ဂမ္ဘိုင်မဂ်ဝံတံဂးသ်ခိုဟ်ဆဲး သ်ဟံခိုဟ်ဆဲး မချောတ်သွတ် မဒ်ပွဲမှူး
သန္တာန်မှူး၊ ဓလီုချိုက်ကွဲ ရုပ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်တဲ “တီရ ညာတ်ရ” ရံဝံ ယဝ်ဒ်တဲ မှုံကိုသညာ
စုတ်သတ္တိ ရံဝံမှူး။ မှုံကိုသညာပွမမှော်သေဝံသတ္တိ ရုပ်ဂမ္ဘိုင် မဒ်ပွဲသန္တာန်ဇကုဂ်ဒ်တဲ မှော်သေဝံတ
ရုပ်ဂမ္ဘိုင်မဂ်ဝံတံဂး သ်ခိုဟ်ဆဲး သ်ဟံခိုဟ်ဆဲး မချောတ်သွတ်တဲတို မဒ်ပွဲမှူးသန္တာန်မှူး၊
ဓလီုချိုက်ကွဲ ရုပ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်တဲ “တီရ ညာတ်ရ” ရံဝံ ယဝ်ဒ်တဲ မှုံကိုသညာစုတ်သတ္တိ ရံဝံမှူး။
ဟံမဲကိုသညာပွမမှော်သေဝံသတ္တိ ရုပ်ဂမ္ဘိုင် မဒ်ပွဲသန္တာန်ဇကုဂ်ဒ်တဲ မှော်သေဝံတ ရုပ်ဂမ္ဘိုင်
မဂ်ဝံတံဂး သ်ခိုဟ်ဆဲး သ်ဟံခိုဟ်ဆဲး မချောတ်သွတ် မဒ်ပွဲမှူးသန္တာန်မှူး၊ ဓလီုချိုက်ကွဲ
ရုပ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်တဲ “တီရ ညာတ်ရ” ရံဝံ ယဝ်ဒ်တဲ မှုံကိုသညာစုတ်သတ္တိ ရံဝံမှူး။ ဟံမဲကိုသညာ
ပွမမှော်သေဝံသတ္တိ ရုပ်ဂမ္ဘိုင် မဒ်ပွဲသန္တာန်ဇကုဂ်ဒ်တဲ မှော်သေဝံတ ကသိုဏ်ရုပ်ဂမ္ဘိုင် မဂ်ဝံ
တံဂး သ်ခိုဟ်ဆဲး သ်ဟံခိုဟ်ဆဲး မချောတ်သွတ်တဲတို မဒ်ပွဲမှူးသန္တာန်မှူး၊ ဓလီုချိုက်ကွဲ
ရုပ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်တဲ “တီရ ညာတ်ရ” ရံဝံ ယဝ်ဒ်တဲ မှုံကိုသညာစုတ်သတ္တိ ရံဝံမှူး။ ဟံမဲကို
သညာပွမမှော်သေဝံသတ္တိ ရုပ်ဂမ္ဘိုင် မဒ်ပွဲသန္တာန်ဇကုဂ်ဒ်တဲ မှော်သေဝံတ ရုပ်ဂမ္ဘိုင် မဒ်
သ်မိတ်သ်ထဝ် မှုံကိုသ်မိတ်သ်ထဝ် မဒ်သ်မိတ်သ်ထဝ်တိုကွဲ မှုံကိုသ်အရံင်
သ်မိတ်သ်ထဝ် မဒ်ပွဲမှူးသန္တာန်မှူး၊ ဓလီုချိုက်ကွဲ ရုပ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်တဲ “တီရ ညာတ်ရ” ရံဝံ
ယဝ်ဒ်တဲ မှုံကိုသညာစုတ်သတ္တိ ရံဝံမှူး။ ဟံမဲကိုသညာပွမမှော်သေဝံသတ္တိ ရုပ်ဂမ္ဘိုင် မဒ်
ပွဲသန္တာန်ဇကုဂ်ဒ်တဲ မှော်သေဝံတ ရုပ်ဂမ္ဘိုင် မဗကေတ် မှုံကိုသ်ဗကေတ် မဗကေတ်
တိုကွဲ မှုံကိုသ်အရံင်ဗကေတ် မဒ်ပွဲမှူးသန္တာန်မှူး၊ ဓလီုချိုက်ကွဲ ရုပ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်တဲ “တီရ
ညာတ်ရ” ရံဝံ ယဝ်ဒ်တဲ မှုံကိုသညာစုတ်သတ္တိ ရံဝံမှူး။ ဟံမဲကိုသညာပွမမှော်သေဝံသတ္တိ

ရုပ်ဂမ္ဘိုင် မဒ္ဒိပွဲသန္တာန်ဇကုဂ်ဒ်တဲ မှ်သေဝ်တဲ ရုပ်ဂမ္ဘိုင် မဗုတတင် မှုံကိသ်ဗုတတင် မဗုတတင်တိုကွတ် မှုံကိသ်အရင်ဗုတတင် မဒ္ဒိပွဲမှ်သန္တာန်မှ်။ ဝေလီၤချိုက်ကွဲၤ ရုပ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်တဲ “တီရ ညာတ်ရ” ရဲဝံ ယဝ်ဒ်တဲ မှုံကိသညာစုတ်သမ္ဘိ ရဲဝံမှ်။ (၄၆-၅၃)

၄၃၅-၄၄၂။ ပုဂိုလ်မှုံကိရူပဇာန်ဂ် မှ်သေဝ်တဲ ရုပ်ဂမ္ဘိုင်မှ်။ ဟံမ္မဲကိသညာပွမ မှ်သေဝ်သမ္ဘိ ရုပ်ဂမ္ဘိုင် မဒ္ဒိပွဲသန္တာန်ဇကုဂ်ဒ်တဲ မှ်သေဝ်တဲ ရုပ်ဂမ္ဘိုင် မဒ္ဒိပွဲမှ်သန္တာန်မှ်။ သွပျပ်စိုတ် ရဲဝံမှ် “ဆဲသပ္ပါယံ” ဟေင်မှ်။ ဟိုတ်နူကလိလောန်အာ ရူပသညာ ပွမ မှ်သေဝ်သမ္ဘိ မစပ်ကောံရူပါဝစရဇာန်ဂမ္ဘိုင် ဗွဲပကာရအိုသို ဟိုတ်နူပဋိသညာဂမ္ဘိုင် မကတိုဒ်ဟိုတ်နူဒ္ဓါလျာတ်ဝတ္ထုအာရိဂမ္ဘိုင်ပျိုတ်အာ ဟိုတ်နူပွမဟံပျပ်စိုတ် သညာစုတ်သမ္ဘိ ဂမ္ဘိုင် မဒ္ဒိပွဲအာရိတုဟ်တုဟ်စိ “အာကာသပညပ်ဂ် ဟဲကိလအိတ်အပိုင်အခြာရ” ဇော်ပွပ် ရဲဝံတဲမှ် အာစိုပ်အာကာသာနဉ္စာယတနဇာန်တဲ ပဒတ်မှ်။ ကလိလောန်အာ အာကာသာ နဉ္စာယတနဇာန် ဗွဲပကာရအိုသိုတဲ “ပဌမာရုပ္ပဝိညာဏ်ဂ် ဟဲကိအပိုင်အခြာရ” ဇော်ပွပ် ရဲဝံတဲမှ် အာစိုပ်ဝိညာဏဉ္စာယတနဇာန်တဲ ပဒတ်မှ်။ ကလိလောန်အာ ဝိညာဏဉ္စာ ယတနဇာန် ဗွဲပကာရအိုသိုတဲ “ပဌမာရုပ္ပဝိညာဏ်ဂ် ဟဲကိမမိက်ကိမ္မဲမ္မဲရ” ဇော်ပွပ်ရဲဝံ တဲမှ် အာစိုပ်အာကိဉ္စညာယတနဇာန်တဲ ပဒတ်မှ်။ ကလိလောန်အာ အာကိဉ္စညာယ တနဇာန် ဗွဲပကာရအိုသိုတဲ အာစိုပ်နေဝသညာနာသညာယတနဇာန်တဲ ပဒတ်မှ်။ ကလိ လောန်အာ နေဝသညာနာသညာယတနဇာန် ဗွဲပကာရအိုသိုတဲ အာစိုပ်နိရောဓသမာပတ် မဂပ်ဝံတွံးသညာဝေဒနာဂမ္ဘိုင်ပျိုတ်တဲ ပဒတ်မှ်။ (၅၄-၆၁)

၄၄၃-၄၅၂။ ဇော်ပွပ် ဇာန်မှုံအာရိဉ္စပထဝီကသိုဏ်မှ်။ အာပေါ။ တေဇော။ ဝါယော။ နီလ။ ပီတ။ လောဟိတ။ ဩဒါတ။ အာကာသ။ ဇော်ပွပ်ဇာန်မှုံအာရိဉ္စ ဝိညာဏကသိုဏ်မှ်။ (၆၂-၇၁)

၄၅၃-၄၆၂။ ဇော်ပွပ် ‘အသုဘသညာ’ မဒ္ဒိပွဲအာရိဟံဆဲးမှ်။ ဇော်ပွပ် ‘မရဏ သညာ’ မသွအာရိကိုပွမချိုတ်။ ဇော်ပွပ် ‘အာဟာရေပဋိကူလသညာ’ မဗစာရဏာ ရဲဝံမှ် ထေက်ကိုကုဟ်မံဇေအိုန်ဇေ ပွဲစူအာဟာရမှ်။ ဇော်ပွပ် ‘သဗ္ဗလောကေ အနဘိ ရတိသညာ’ မမှ်သေဝ်သမ္ဘိ ရဲဝံမှ်ဟံမိပ်လဟိင်ပွဲအလုံလောကမှ်။ ဇော်ပွပ် ‘အနိစ္စ သညာ’ မမှ်သေဝ်သမ္ဘိ ရဲဝံမှ်ဟံဗိုန် ပွဲခန္ဓဂမ္ဘိုင်မသုန်မှ်။ ဇော်ပွပ် ‘ဒုက္ခသညာ’ မမှ်သေဝ် သမ္ဘိ ရဲဝံမှ်ဒဒိမ် ပွဲခန္ဓ မသုန်မဟံဗိုန်မှ်။ ဇော်ပွပ် ‘အနတ္တသညာ’ မမှ်သေဝ် သမ္ဘိ ရဲဝံမှ်ဟံသေင်ကို အတ္တ ဟံဝံအလိုအသီမှ်။ ဇော်ပွပ် ‘ပဟာနသညာ’ မသွအာရိကို ပွမပါကွဲ ကိလေသမှ်။ ဇော်ပွပ် ‘ဝိရာဂသညာ’ မသွအာရိကိုပွမစတ်စူးနူရာဂမှ်။ ဇော်ပွပ် ‘နိရောဓသညာ’ မသွအာရိကိုနိဗ္ဗာန် ဒ်အရာသင်္ခါဂမ္ဘိုင် ပျိုတ်လလမ်မှ်။ (၇၂-၈၁)

၄၆၃-၄၇၂။ ဇော်ပွင် ‘အနိစ္စသည်’ မမှော်သေဝံသတ္တိ ရံဝံမှးဟံဗိုန်ပွဲခန္ဓဂမ္ဘိုင် မသုန်မှး။ ဇော်ပွင် ‘အနတ္တသည်’ မမှော်သေဝံသတ္တိ ရံဝံမှးဟံသေင်ကိုအတ္တ(ဟံဝံအလိုအသီ) ပွဲခန္ဓဂမ္ဘိုင်မသုန်မှး။ ဇော်ပွင် ‘မရဏသည်’ မသွအာရီကိုပွမချိုတ်တဲကတိန်မှး။ ဇော်ပွင် ‘အာဟာရေပဋိကူလသည်’ မဗစာရဏာ ရံဝံမှး ထေက်ကိုကျုဟ်မွဲအိုန်ဇေ ပွဲစွ အာဟာရမှး။ ဇော်ပွင် ‘သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတိသည်’ မမှော်သေဝံသတ္တိ ရံဝံမှးဟံမိပ် လဟိင်ပွဲအလုံလောကမှး။ ဇော်ပွင် ‘အဋ္ဌိကသည်’ မသွအာရီကိုဗွင်ဇုတ်မှး။ ဇော်ပွင် ‘ပုဠိဝကသည်’ မသွအာရီ ပေင်တနကိုစုတျုဂ်ဒ်တဲ ထေက်ကိုကျုဟ်မွဲအိုန်ဇေမှး။ ဇော်ပွင် ‘ဝိနီလကသည်’ မသွအာရီ မှုကိုသ်ဒေမျိုင်မဂိုင် သိုမတွန်တွဲတဲ မပ္ပံ ဗုဗကေတ်ဂ်ဒ်တဲ ထေက်ကိုကျုဟ်မွဲအိုန်ဇေမှး။ ဇော်ပွင် ‘ဝိစ္ဆိဒ္ဓကသည်’ မသွအာရီ ထေက်ကိုကျုဟ်မွဲအိုန်ဇေ သိုမပိတ်ဒိုင် လဒေဝ်ဓါဒကုတ်မှး။ ဇော်ပွင် ‘ဥဒ္ဓါမာတက သည်’ မသွအာရီကိုချိုတ်တဲ ပွဲကာလကြ ပုခိုင်ဒိုင် သွဟ်ညင်ရဲတိုင်စွာပေင်တနကျာကိုတဲ ထေက်ကိုကျုဟ်မွဲအိုန်ဇေမှး။ (၈၁-၉၁)

၄၇၃-၄၈၂။ ဇော်ပွင် ‘ဗုဒ္ဓါနုဿတိ’ သွအာရီကိုဂုဏ်ကျာ်တဲ ပွမဗ်ဗျုဟ်ဂိုင်ဂိုင်ကို ဝါမှး။ ဇော်ပွင် ‘ဓမ္မာနုဿတိ’ သွအာရီကိုဂုဏ်ဓရ်တဲ ပွမဗ်ဗျုဟ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါမှး။ ဇော်ပွင် ‘သံဃာနုဿတိ’ သွအာရီကိုဂုဏ်သင်တဲ ပွမဗ်ဗျုဟ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါမှး။ ဇော်ပွင် ‘သီလာ နုဿတိ’ ပွမဗ်ဗျုဟ်ဂုဏ်သီလဇောဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါမှး။ ဇော်ပွင် ‘စာဂါနုဿတိ’ ပွမဗ်ဗျုဟ်ဂုဏ် ပွမသွး ပွးဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါမှး။ ဇော်ပွင် ‘ဒေဝတာနုဿတိ’ ပွမဗ်ဗျုဟ်ဂုဏ်မပ္ပံသဒ္ဓါဇော မတုပ်သွဟ် ကောံဂုဏ်မပ္ပံသဒ္ဓါဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါမှး။ ဇော်ပွင် ‘အာနာပါနုဿတိ’ ပွမဗ်ဗျုဟ် ယိုလုပ်ယိုတ်တဲဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါမှး။ ဇော်ပွင် ‘မရဏဿတိ’ ပွမဗ်ဗျုဟ်ပွမချိုတ်တဲဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါမှး။ ဇော်ပွင် ‘ကာယဂတာသတိ’ ပွမဗ်ဗျုဟ်ပွဲဂကောံရပ်မပ္ပံသော်ကျိပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါမှး။ ဇော်ပွင် ‘ဥပသမာနုဿတိ’ ပွမဗ်ဗျုဟ်နိဗ္ဗာန်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါမှး။ (၉၂-၁၀၁)

၄၈၃-၄၉၂။ ဇော်ပွင် သဒ္ဓါဇ္ဈိမဒ်မ္မဟာန်ကောံပဌမဇျာန်မှး။ ဇော်ပွင် ဝီရိယိဇ္ဈိမှး။ ဇော်ပွင် သတိဇ္ဈိမှး။ ဇော်ပွင် သမာဓိဇ္ဈိမှး။ ဇော်ပွင် ပညိဇ္ဈိမှး။ ဇော်ပွင် သဒ္ဓါဗိုလ်မှး။ ဇော်ပွင် ဝီရိယဗိုလ်မှး။ ဇော်ပွင် သတိဗိုလ်မှး။ ဇော်ပွင် သမာဓိဗိုလ်မှး။ ဇော်ပွင် ပညာဗိုလ်မှး။ (၁၀၂-၁၁၁)

၄၉၃-၅၆၂။ မဒ်မ္မဟာန်ကောံဒုတိယဇျာန်။ ပ ။ မဒ်မ္မဟာန်ကောံတတိယဇျာန်။ ပ ။ မဒ်မ္မဟာန်ကောံစတုတ္ထဇျာန်။ ပ ။ မဒ်မ္မဟာန်ကောံမေတ္တာဇျာန်။ ပ ။ မဒ်မ္မဟာန်ကောံ ကရုဏာဇျာန်။ ပ ။ မဒ်မ္မဟာန်ကောံမုဒိတာဇျာန်။ ပ ။ မဒ်မ္မဟာန်ကောံဒုတိယဇျာန်။ ပ ။ ဇော်ပွင် သဒ္ဓါဇ္ဈိမဒ်မ္မဟာန်ကောံဥပေက္ခာဇျာန်မှး။ ဇော်ပွင် ဝီရိယိဇ္ဈိမှး။ ဇော်ပွင် သတိဇ္ဈိမှး။ ဇော်ပွင် သမာဓိဇ္ဈိမှး။ ဇော်ပွင် ပညိဇ္ဈိမှး။ ဇော်ပွင် သဒ္ဓါဗိုလ်မှး။ ဇော်ပွင် ဝီရိယဗိုလ်မှး။ ဇော်ပွင် သတိဗိုလ်မှး။ ဇော်ပွင် သမာဓိဗိုလ်မှး။ ဇော်ပွင် ပညာဗိုလ်မှး။ ယွံခမိတဒ် ခမိပွံ

ထောက်ကိုသွေး ရံဝံ့မွေးခမီဟဲ့ကိုပွမလှသုန်ငြိအာ နူဇာန်တဲပဒတ်ကို ရံဝံ့မွေး ခမီဒွေတ်ဗက်
 ဝေတ်ဗတောန်ကျိတ်တဲပဒတ်ကို၊ ရံဝံ့မွေးခမီဒွေတ်ဗက်ဒွေံဗတောန် ကျိတ်တဲပဒတ်ကို၊
 ရံဝံ့မွေးခမီပိဏ္ဍပါတ်ညးချင်တအ် မကိုဒါန်ဂ် ဟံ့ကိုဒ်အာသွေးသွေးတဲ သွပ်ဘိုက်ကိုရ။ ပွဲခမီဂမ္ဘိုင်
 မသွလုတ်လပ် ပညာဗိုလ်မဒ်မွဲဟာန်ကော့ဥပေက္ခာဇာန်ဂ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါတုန် မူသွက်သွေး
 နွံဏီရော ရံဝံ့ (သွေးတ်ရ)။ (၁၁၂-၁၈၁)

(အပရအတ္ထရာသဃာတဝဂ်တဲရ။)

၁၉။ ကာယဂတာသတိဝဂ်

၅၆၃။ ယွံခမီတအ် ပုဂိုလ်လိမ္မဲဟံ့ဟို မှာသေ့ဝ်မှာသွိဒ်ဇော် ညံင်ဂွံဗျီဗျာပ်အာ နကို
 စိုတ်^၁ မာန်မွေး၊ စီကြိုင်သွတ်ဂမ္ဘိုင်အိုသို မတို့ဇောဝ်လုပ်မှာသွိဒ် သွတ်ညံင်ရဲဒ်တဲပွဲအပွဲ
 (စိုတ်) ညးဂ်တဲအိုတ်ကို၊ ယွံခမီတအ် တုပ်သွတ်ညံင်ရဲသက်ကို ပုဂိုလ်လိမ္မဲဟံ့ဟို ဇော်ပွပ်
 ကာယဂတာသတိ မဒ်ပွဲကောံရုပ်မပ္ပံသော်ကျိပ်မာန်မွေး၊ သွလုတ်လပ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါမာန်မွေး၊
 ဓရ်ကုသိုလ်မ္ဘိုင်အိုသို မဒ်ပွဲဗွပ်သွက်ဝိဇ္ဇာ^၂ နှိတ်ပွဲအပွဲ(ဘာဝနာစိုတ်)ညးဂ်တဲအိုတ်ရ ရံဝံ့
 (သွေးတ်ရ)။ (၁)

၅၆၄-၅၇၀။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွလုတ်တဲဓရ်မ္မဲဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါမွေး နှိတ်
 တွက်နသံဝေဂဉာဏ်^၃ ပွမသမုက်သမ္မာတ်မဇော်ရ။ နှိတ် တွက်နပွမကလိဂွံဖို^၄ မဇော်ရ။
 နှိတ် တွက်နအာစိုပ်အရာယောဂပန်အိုတ်^၅ မဇော်ရ။ နှိတ် တွက်နသွက်သတိသမ္ပဇည ရ။
 နှိတ် တွက်နပွမကလိဂွံလညာတ်ဉာဏ်^၆ရ။ နှိတ် တွက်နပွမဝံ့ပဒတ် ဗွဲတသိုခ် ပွဲဘဝဂတ
 မတ်ရ။ နှိတ် တွက်နပွမဝံ့သွဇော်မတ်ကိုဝိဇ္ဇာ^၇ ဝိမုတ္တိ^၈ ဖိုဇ်မ္ဘိုင်ရ၊ ဓရ်မွဲမွဲ ညးချေ
 ဂ်ရောမွေးတုန်— ‘ကာယဂတာသတိ’ ပွမဗျီဗျာပ်မဒ် ပွဲကောံရုပ်မပ္ပံသော်ကျိပ်ရ။ ယွံခမီတအ်
 ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွလုတ်တဲဓရ်မ္မဲဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါမွေး နှိတ် တွက်နသံဝေဂဉာဏ်
 ပွမသမုက်သမ္မာတ်မဇော်ရ။ နှိတ် တွက်နပွမကလိဂွံဖိုမဇော်ရ။ နှိတ် တွက်နအာစိုပ်
 အရာယောဂပန်အိုတ်မဇော်ရ။ နှိတ် တွက်နသွက်သတိသမ္ပဇညရ။ နှိတ် တွက်နပွမ
 ကလိဂွံလညာတ်ဉာဏ်ရ။ နှိတ် တွက်နပွမဝံ့ပဒတ် ဗွဲတသိုခ် ပွဲဘဝဂတမတ်ရ။ နှိတ်
 တွက်နပွမဝံ့သွဇော်မတ်ကိုဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖိုလ်ဂမ္ဘိုင်ရ ရံဝံ့ (သွေးတ်ရ)။ (၂-၈)

၅၇၁။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွလုတ်တဲဓရ်မ္မဲဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါမွေး နာမကာယ၊
 ရူကာယလေဝ် စိုဟ်လလမ်ရ၊ စိုတ်လေဝ် စိုဟ်လလမ်ရ၊ ဝိတက် ပွမချပ်၊ ဝိစာရ ပွမ

(၁)ဘာဝနာစိုတ်ကော့ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဏ်စိုတ် မဇော်ပွပ်အာပေါကသိုဏ်။
 (၂)ဝိဇ္ဇာဒွံ ဗွဲအစောဝိပဿနာဉာဏ် မနောမယိဒ္ဓိဉာဏ်ကော့အဘိညာဏ်တြိ။
 (၃)ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်။ (၄)ဖိုလ်ဉာဏ်ပန်။ (၅)နိဗ္ဗာန်။ (၆)ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဏ်။
 (၇)မဂ်ဉာဏ်။ (၈)ဓရ်မစိုန်ညှိုကောံမဂ်။ (၉)အရဟတ္တဖိုလ်။

ဇွတ်သွေ့တတ်စရာရဏာဂမ္ဘိုင်လေဝ် စိုဟ်လလမ်အိုတ်ရ၊ ခရ်ဂမ္ဘိုင် မန့်ပွဲဗွတ်သွက်ဝိဇ္ဇာအလုံ အိုသိုလေဝ် အာစိုပ်ပွမဇ္ဇောပွပ်ပွမချိုက်ပေင်အိုတ်ရ။ ခရ်မွဲမွဲးကွဲ ညးဒေျံကရောမွဲးတုန်— ‘ကာယဂတာသတိ’ ပွမဗျုဟ်မန့် ပွဲဂကောံရုပ်မတ္တံသောက္ခိပ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇ္ဇောပွပ် ဂပ်ဝ်သွလုတ်တံခရ်မွဲမွဲးဂျိုင်ဂျိုင်ကိုဝါမွဲး နာမကာယ၊ ရူကာယလေဝ် စိုဟ်လလမ်ရ၊ စိုတ်လေဝ် စိုဟ်လလမ်ရ၊ ဝိတက် ပွမချပ်၊ ဝိစာရ ပွမဇွိတ်သပေါတ်စရာရဏာဂမ္ဘိုင်လေဝ် စိုဟ်လလမ်အိုတ်ရ၊ ခရ်ဂမ္ဘိုင် မန့်ပွဲဗွတ်သွက်ဝိဇ္ဇာအလုံအိုသိုလေဝ် အာစိုပ်ပွမဇ္ဇောပွပ် ပွမချိုက်ပေင်အိုတ်ရ ရံပွဲ (သွးတရ)။ (၉)

၅၇၅-၅၇၆။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇှော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွလုတ်တဲခရဲမ္မဲဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါမွဲး နှိတ် တွဟ်နပ္ပမအာစိုပ်ပထောင်ကလိုဟ်တီညာတ်ကေတ် နကိုပညာရ။ နှိတ် တွဟ်နပ္ပမသွ ဇှော်မတ်ပရိနိဗ္ဗာန် မစာ်စူးနူဟိုတ်ရ။ ခရဲမ္မဲမွဲဂှ် ညးချွံဂ်ရောမွဲးတုန်—‘ကာယဂတာသတ်’ ပွမဉ်ဗျုဟ်မဒှ် ပွဲဂကောံရုပ်မဃ်သော်ကျိပ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇှော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွလုတ်တဲ ခရဲမ္မဲဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါမွဲး နှိတ် တွဟ်နပ္ပမအာစိုပ်ပထောင်ကလိုဟ်တီညာတ်ကေတ် နကို ပညာရ။ နှိတ် တွဟ်နပ္ပမသွဇှော်မတ်ပရိနိဗ္ဗာန် မစာ်စူးနူဟိုတ်ရ ရံပွဲ(သွးတဲရ)။(၁၃-၁၄)

၅၇၇-၅၇၉။ ယွခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပုင် ဂပ်ဝ်သွလုတ်တံခရဲမွဲဂှိုင်ဂှိုင်ကိုဝါမွဲး ထပက်
 ခွင်တီကေတ်ဓာတ်ဂမ္တိုင် မဂှိုင်မာန်ရ။ ထပက်ခွင်တီကေတ်ဓာတ်ဂမ္တိုင် တုဟ်တုဟ်
 မာန်ရ။ ပါ်ပါ်တီကေတ်ဓာတ်ဂမ္တိုင် မဂှိုင်မာန်ရ။ ခရဲမွဲမွဲဂှ် ညးဇျိုင်ရောမွဲးတုန်—‘ကာယ
 ဂတာသတိ ’ ပွမဉ်ဗျဟ် မဒှ်ပွဲဂကောံရုပ်မပ္တံသောက္ခိုင်ရ။ ယွခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပုင်
 ဂပ်ဝ်သွလုတ်တံ ခရဲမွဲဂှိုင်ဂှိုင်ကိုဝါမွဲး ထပက်ခွင်တီကေတ်ဓာတ်ဂမ္တိုင် မဂှိုင်မာန်ရ။
 ထပက်ခွင်တီကေတ် ဓာတ်ဂမ္တိုင်တုဟ်တုဟ်မာန်ရ။ ပါ်ပါ်တီကေတ်ဓာတ်ဂမ္တိုင် မဂှိုင်မာန်ရ
 ရံဝံ (သွးတရ)။ (၁၅-၁၇)

၅၈၀-၅၈၃။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇှော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သ္မလုတ်တံခရဲမ္တဲၵိုၵ်ၵိုၵ်ကိုဝါမွဲး နှိတ် တ္ကဟ်နပ္ပမသ္မဇှော်မတ် သောတာပတ္တိဖိုလ်ရ။ နှိတ် တ္ကဟ်နပ္ပမသ္မဇှော်မတ် သကဒိ ဂါမိဖိုလ်ရ။ နှိတ် တ္ကဟ်နပ္ပမသ္မဇှော်မတ် အနာဂါမိဖိုလ်ရ။ နှိတ် တ္ကဟ်နပ္ပမသ္မဇှော်မတ် အရဟတ္တိဖိုလ်ရ။ ခရဲမ္တဲးဂှ် ညးဍုၵ်ရောမွဲးတုနံ—ကာယဂတာသတိ ပုမဗ္ဗိ မ္ဍုဟ်မဗ္ဗိ ပွဲဂကောံရုပ် မပ္တံသောက္ခိဉ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇှော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သ္မလုတ်တံ ခရဲမ္တဲးဂှ်ၵိုၵ်ၵိုၵ်ကိုဝါမွဲး နှိတ် တ္ကဟ်နပ္ပမသ္မဇှော်မတ် သောတာပတ္တိဖိုလ်ရ။ နှိတ် တ္ကဟ်နပ္ပမသ္မဇှော်မတ် သကဒိဂါမိဖိုလ်ရ။ နှိတ် တ္ကဟ်နပ္ပမသ္မဇှော်မတ် အနာဂါမိဖိုလ်ရ။ နှိတ် တ္ကဟ်နပ္ပမသ္မဇှော်မတ်အရဟတ္တိဖိုလ်ရ ရံပွဲ (သွေးတ်ရ)။ (၁၈-၂၁)

၅၈၄-၅၉၉။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇှော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သ္မလုတ်တံခရဲမ္တဲဂြိုဏ်ဂိုဏ်ဝါမွဲး နှိတ်
တူဟ်နပ္ပမကလိဝံပညာရ။ နှိတ် တူဟ်နပညာဇှော်မောပ်ရ။ နှိတ် တူဟ်နပညာလှဲလးရ။
နှိတ် တူဟ်နပညာမပြဲရ။ နှိတ် တူဟ်နပညာမဇှော်လှဲလးရ။ နှိတ် တူဟ်နပညာလှဲတြးရ။
နှိတ် တူဟ်နပညာမဇြိုဟ်နက်ရ။ နှိတ် တူဟ်နပညာ(မဟံစိုန်သကို)မဟံကြပ်ညောန်ကောံ
ပညာပူဂိုလ်မမိက်ကိုမ္တဲမ္တဲရ။ နှိတ် တူဟ်နပညာမတုပ်သ္မဟ်ကောံသတိုတိဇှော်ရ။ နှိတ် တူဟ်န
ပညာဂြိုဏ်ဂှင်ရ။ နှိတ် တူဟ်နပညာမပြဟ်ပြဟ်ရ။ နှိတ် တူဟ်နပညာမသာဓာရ။ နှိတ်
တူဟ်နပညာမြဟ်မြာရ။ နှိတ် တူဟ်နပညာမပြဟ်ရ။ နှိတ် တူဟ်နပညာမကောက်သကာရ။

(၁) ပွမတီကေတ်လက်သဏ်ဓာတ်ဂမိုဠ်ၤနွံမပွံစက္ခ။

(၂) ပွမတီကေတ်လက်သဏ်ဓာတ်ဂမ္တိုင်နွံဂိုတုဟ်တုဟ်။

(၃) ဓာတ်ပုံတိုင်းမှူး ဖိုလ်ပွဲ ကတိန်ရ-ပွမပါပါတီကော်ရံပွဲ။

ဒိတ် တူဟ်နပညာပထောင်ကလိုဟ်ကောံသတိုက်လေသမာန်ရ။ ခရ်မ္မဲမွဲဂှ် ညးဒျှော်ရော မွဲးတုန်—‘ကာယဂတာသတိ’ ပွမဗ်ဗျုဟ်မဒ် ပွဲဂကောံရုပ်မတ္တသော်ကျိပ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွလုတ်တရ်ခရ်မ္မဲဝှ်ဂှ်ဂှ်ကီုဝါမွဲး ဒိတ် တူဟ်နပပမကလိဝံပညာရ။ ဒိတ် တူဟ်နပညာဇော်မောဝ်ရ။ ဒိတ် တူဟ်နပညာလဲလးရ။ ဒိတ် တူဟ်နပညာမပြရ။ ဒိတ် တူဟ်နပညာမဇော်လဲလးရ။ ဒိတ် တူဟ်နပညာလဲတြးရ။ ဒိတ် တူဟ်နပညာ မဖြိုဟ်နက်ရ။ ဒိတ် တူဟ်နပညာ(မဟံစိုန်သကီ)မဟံကြပ်ညောန် ကောံပညာပူဂိုလ်မမိက်ကို မွဲမွဲရ။ ဒိတ် တူဟ်နပညာမတုပ်သုတ်ကောံသတိုက်တဇော်ရ။ ဒိတ် တူဟ်နပညာဂှ်ဂှ်ရ။ ဒိတ် တူဟ်န ပညာမပြဟ်ပြဟ်ရ။ ဒိတ် တူဟ်နပညာမသာသာရ။ ဒိတ် တူဟ်နပညာမြဟ်မြာရ။ ဒိတ် တူဟ်နပညာမပြဟ်ရ။ ဒိတ် တူဟ်နပညာမကောက်သကာရ။ ဒိတ် တူဟ်နပညာပထောင် ကလိုဟ်ကောံသတိုက်လေသမာန်ရ ရဝံ (သုးတ်ရ)။ (၂၂-၃၇)

ကာယဂတာသတိဝဂ်တုဲရ။

၂၀။ အမတဝဂ်

၆၀၀။ ယွံခမီတအ် ညးဂမ္တိုင် ဟံသွပြဘိုက်‘ကာယဂတာသတိ’ပွမဗ်ဗျုဟ် ပွဲဂကောံရုပ် မတ္တသော်ကျိပ်အိုတ်ရ။ ညးဂမ္တိုင် ဟံသွပြဘိုက် နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်မွဲးအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးဂမ္တိုင် သွပြဘိုက် ကာယဂတာသတိ ပွမဗ်ဗျုဟ်ပွဲဂကောံရုပ်မတ္တသော် ကျိပ်အိုတ်ရ။ ညးဂမ္တိုင် ဝံသွပြဘိုက် နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်မွဲးအိုတ်ရ ရဝံ (သုးတ်ရ)။ (၁)

၆၀၁။ ။ယွံခမီတအ် မိန့်ညးဂမ္တိုင် ဟဂပ်ဝ်စသုင် ‘ကာယဂတာသတိ’ ပွမဗ်ဗျုဟ် ပွဲဂကောံရုပ်မတ္တသော်ကျိပ်ရ။ ညးဂမ္တိုင် ဟဂပ်ဝ်စသုင် နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်မွဲးရ။ ယွံခမီတအ် မိန့်ညးဂမ္တိုင် ဂပ်ဝ်စသုင် ‘ကာယဂတာသတိ’ ပွမဗ်ဗျုဟ်ပွဲဂကောံရုပ် မတ္တသော်ကျိပ်ရ။ ညးဂမ္တိုင် ဂပ်ဝ်စသုင် နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်မွဲးရ ရဝံ (သုးတ်ရ)။ (၂)

၆၀၂။ ယွံခမီတအ် မိန့်ညးဂမ္တိုင် ဂပ်ဝ်ကို‘ကာယဂတာသတိ’ပွမဗ်ဗျုဟ် ပွဲဂကောံရုပ် မတ္တသော်ကျိပ်ဟုတ်ယုတ်ရ။ ညးဂမ္တိုင် ဂပ်ဝ်ကိုနိဗ္ဗာန်အမြိုတ် ဟုတ်ယုတ်မွဲးရ။ ယွံခမီတအ် မိန့်ညးဂမ္တိုင် ဟဂပ်ဝ်ကို ‘ကာယဂတာသတိ’ ပွမဗ်ဗျုဟ် ပွဲဂကောံရုပ်မတ္တသော်ကျိပ် ဟုတ်ယုတ်ရ။ ညးဂမ္တိုင် ဟဂပ်ဝ်ကိုနိဗ္ဗာန်အမြိုတ် ဟုတ်ယုတ်မွဲးရ ရဝံ (သုးတ်ရ)။ (၃)

၆၀၃။ ယွံခမီတအ် မိန့်ညးဂမ္တိုင် ဂပ်ဝ်ကို ‘ကာယဂတာသတိ’ ပွမဗ်ဗျုဟ် ပွဲဂကောံရုပ်မတ္တသော်ကျိပ် ဆောတ်ယောင်ရ။ ညးဂမ္တိုင် ဂပ်ဝ်ကိုနိဗ္ဗာန်အမြိုတ် ဆောတ် ယောင်မွဲးရ။ ယွံခမီတအ် မိန့်ညးဂမ္တိုင် ဟဂပ်ဝ်ကို ‘ကာယဂတာသတိ’ ပွမဗ်ဗျုဟ် ပွဲဂကောံရုပ်မတ္တ သော်ကျိပ် ဆောတ်ယောင်ရ။ ညးဂမ္တိုင် ဟဂပ်ဝ်ကိုနိဗ္ဗာန်အမြိုတ် ဆောတ်ယောင်မွဲးရ ရဝံ (သုးတ်ရ)။ (၄)

၆၀၄။ ယွံခမီတအ် ညးဂမၠိုင် ဝိဝိင်ဝိုတ်ဝဲဒွံင် ‘ကာယဂတာသတိ’ ပွမဗ်ဗျုဟ် ပွဲဂကောံရုပ်မတ္တသောက္ခိပ်အိုတ်ရ၊ ညးဂမၠိုင်ဂှ် ဝိဝိင်ဝိုတ်ဝဲဒွံင် နိဗ္ဗာန်အမြိတ်မွဲအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးဂမၠိုင် ဟံဝိဝိင်ဝိုတ်ဝဲ ‘ကာယဂတာသတိ’ ပွမဗ်ဗျုဟ်ပွဲဂကောံရုပ် မတ္တသောက္ခိပ်အိုတ်ရ၊ ညးဂမၠိုင်ဂှ် ဟံဝိဝိင်ဝိုတ်ဝဲ နိဗ္ဗာန်အမြိတ်မွဲအိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။ (၅)

၆၀၅။ ယွံခမီတအ် ညးဂမၠိုင် ဂပ်ဝ်ကို ‘ကာယဂတာသတိ’ ပွမဗ်ဗျုဟ် ပွဲဂကောံ ရုပ်မတ္တသောက္ခိပ် လိုလာ်ကွေံဗွန်ရ၊ ညးဂမၠိုင်ဂှ် ဂပ်ဝ်ကိုနိဗ္ဗာန်အမြိတ် လိုလာ်ကွေံဗွန် မွဲရ။ ယွံခမီတအ် ညးဂမၠိုင် ဟဂပ်ဝ်ကို ‘ကာယဂတာသတိ’ ပွမဗ်ဗျုဟ်ပွဲဂကောံရုပ်မတ္တ သောက္ခိပ် လိုလာ်ကွေံဗွန်ရ၊ ညးဂမၠိုင်ဂှ် ဟဂပ်ဝ်ကိုနိဗ္ဗာန်အမြိတ် လိုလာ်ကွေံဗွန်မွဲရ ရဝံ (သွးတရ)။ (၆)

၆၀၆။ ယွံခမီတအ် ညးဂမၠိုင် ဟဂပ်ဝ်သ္မိန်ဗပိန်သိပ်ဂှ် ‘ကာယဂတာသတိ’ ပွမ ဗ်ဗျုဟ်ပွဲဂကောံရုပ်မတ္တသောက္ခိပ်ရ၊ ညးဂမၠိုင်ဂှ် ဟဂပ်ဝ်သ္မိန်ဗပိန်သိပ်ဂှ် နိဗ္ဗာန်အမြိတ် မွဲရ။ ယွံခမီတအ် ညးဂမၠိုင် ဂပ်ဝ်သ္မိန်ဗပိန်သိပ်ဂှ် ‘ကာယဂတာသတိ’ ပွမဗ်ဗျုဟ် ပွဲဂကောံရုပ်မတ္တသောက္ခိပ်ရ၊ ညးဂမၠိုင်ဂှ် ဂပ်ဝ်သ္မိန်ဗပိန်သိပ်ဂှ် နိဗ္ဗာန်အမြိတ်မွဲရ ရဝံ (သွးတရ)။ (၇)

၆၀၇။ ယွံခမီတအ် ညးဂမၠိုင် ဟဂပ်ဝ်ဇ္ဇော်ပွပ် ‘ကာယဂတာသတိ’ ပွမဗ်ဗျုဟ် ပွဲဂကောံရုပ်မတ္တသောက္ခိပ်ရ၊ ညးဂမၠိုင်ဂှ် ဟဂပ်ဝ်ဇ္ဇော်ပွပ် နိဗ္ဗာန်အမြိတ်မွဲရ။ ယွံခမီတအ် ညးဂမၠိုင် ဂပ်ဝ်ဇ္ဇော်ပွပ် ‘ကာယဂတာသတိ’ ပွမဗ်ဗျုဟ်ပွဲဂကောံရုပ်မတ္တသောက္ခိပ်ရ၊ ညးဂမၠိုင်ဂှ် ဂပ်ဝ်ဇ္ဇော်ပွပ်နိဗ္ဗာန်အမြိတ်မွဲရ ရဝံ (သွးတရ)။ (၈)

၆၀၈။ ယွံခမီတအ် ညးဂမၠိုင် ဟဂပ်ဝ်လုတ်သ္မ ‘ကာယဂတာသတိ’ ပွမဗ်ဗျုဟ် ပွဲဂကောံရုပ်မတ္တသောက္ခိပ်ဂှ်ဂိုဝါရ၊ ညးဂမၠိုင်ဂှ် ဟဂပ်ဝ်လုတ်သ္မ နိဗ္ဗာန်အမြိတ်ဂှ်ဂိုဝါ မွဲရ။ ယွံခမီတအ် ညးဂမၠိုင် ဂပ်ဝ်လုတ်သ္မ ‘ကာယဂတာသတိ’ ပွမဗ်ဗျုဟ် ပွဲဂကောံရုပ် မတ္တသောက္ခိပ်ဂှ်ဂိုဝါရ၊ ညးဂမၠိုင်ဂှ် ဂပ်ဝ်လုတ်သ္မ နိဗ္ဗာန်အမြိတ်ဂှ်ဂိုဝါမွဲရ ရဝံ (သွး တရ)။ (၉)

၆၀၉။ ယွံခမီတအ် ညးဂမၠိုင် ဟဂပ်ဝ်တီကောတ် ‘ကာယဂတာသတိ’ ပွမဗ်ဗျုဟ် ပွဲဂကောံရုပ်မတ္တသောက္ခိပ် နကိုညဏ်တောင်ရ၊ ညးဂမၠိုင်ဂှ် ဟဂပ်ဝ်တီကောတ်နိဗ္ဗာန် အမြိတ် နကိုညဏ်တောင်မွဲရ။ ယွံခမီတအ် ညးဂမၠိုင် ဂပ်ဝ်တီကောတ် ‘ကာယဂတာသတိ’ ပွမဗ်ဗျုဟ် ပွဲဂကောံရုပ်မတ္တသောက္ခိပ် နကိုညဏ်တောင်ရ၊ ညးဂမၠိုင်ဂှ် ဂပ်ဝ်တီကောတ် နိဗ္ဗာန်အမြိတ် နကိုညဏ်တောင်မွဲရ ရဝံ (သွးတရ)။ (၁၀)

၆၁၀။ ယုံခမီတအ် ညးဂမၠိုင် ဟဂပ်ပိုင်ခြာတီကေတ် ‘ကာယဂတာသတိ’ ပွမဉ်ဗျုဟ် ပွဲဂကောံရုပ်မပ္တံသော်ကျိပ်ရ၊ ညးဂမၠိုင် ဟဂပ်ပိုင်ခြာတီကေတ် နိဗ္ဗာန်အမြိတ် မွဲးရ။ ယုံခမီတအ် ညးဂမၠိုင် ဂပ်ပိုင်ခြာတီကေတ် ‘ကာယဂတာသတိ’ ပွမဉ်ဗျုဟ် ပွဲဂကောံရုပ် မပ္တံသော်ကျိပ်ရ၊ ညးဂမၠိုင် ဂပ်ပိုင်ခြာတီကေတ် နိဗ္ဗာန်အမြိတ်မွဲးရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။ (၁၁)

၆၁၁။ ယုံခမီတအ် ညးဂမၠိုင် ဟဂပ်သွဇ္ဇောပ်မတ် ‘ကာယဂတာသတိ’ ပွမဉ်ဗျုဟ် ပွဲဂကောံရုပ်မပ္တံသော်ကျိပ်ရ၊ ညးဂမၠိုင် ဟဂပ်သွဇ္ဇောပ်မတ် နိဗ္ဗာန်အမြိတ် မွဲးရ။ ယုံခမီတအ် ညးဂမၠိုင် ဂပ်သွဇ္ဇောပ်မတ် ‘ကာယဂတာသတိ’ ပွမဉ်ဗျုဟ် ပွဲဂကောံရုပ်မပ္တံ သော်ကျိပ်ရ၊ ညးဂမၠိုင် ဂပ်သွဇ္ဇောပ်မတ် နိဗ္ဗာန်အမြိတ်မွဲးရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။ (၁၂)

(တီလမ္မုပိုင်ကျိပ်တြဲ တွံကိုခရံဝံရ၊ ခမီဂမၠိုင် သျှိုက်မျိုက်ခရံတီလမ္မုပိုင်ကျိပ်တြဲ မဟိုတ်ဂမၠိုင်ဒ်ဒဲး ဒင်ဂိုဏ်ကေတ်ဗွဲမအိုတ်တိုဟ်အိုတ်ရ)။

အမတဝဂ်တဲရ။

ပါဠိအင်္ဂုတ္တိုရ် ဘာသာမန် ဇုကကနိပါတ် ထဲရောဏ်။

C

မူဆဋ္ဌသံဂါယန
သုတ္တန္တပိဋကတ် အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်

ပါဠိအင်္ဂုတ္တိုရ် ဘာသာမန်

ဒုကနိပါတ်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

၁။ ပဌမပဏ္ဏာသက

၁။ ပဌမ သုတ်မသုန်စော်

၁။ ကမ္မကရဏဝဂ် ၁။ သုတ်ဝဇ္ဇ

၁။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသင်ဝံရ—

ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ်
အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇေရင်ချင်သာရဲရ။ ပွဲအခိုင်တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲ ကော်လိုင်တိုန်
ခမိဂမိုင် ရဲဝံမွဲး “ယံခမိတအ်” ရ။ ခမိဂမိုင် “ယံကျိ မ္မုပိုင်” ရဲဝံ ကလောင်ဂရင်ပတီ
ကုတီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲအိုတ်ရ။ တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲ သွးတိုန် ဂလာန်ဝံရ—

ယံခမိတအ် ဒုဟ်ဂမိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးဓါဂကူအိုတ်ရဲရောမွဲးတုန်—
ဒုဟ်မဒ်ပွဲဘဝဂတမတ် ဒုဟ်ကြက်ကတိုန် ပွဲဘဝပရလိုက်ဂမိုင်ရ။ ဒုဟ်မဒ်ပွဲဘဝဂတမတ်မွဲး
ညးဍုင်ရော? ယံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက် ဝံညာတ်ကေတ် သွိုင်ဂမိုင်ဂိုင်ရပ်ကေတ်

မာတိကာ

ကမ္မတ် မဒေတိကောန်သပ္ပသရာပါပိ ကိသုတပ္ပမဗ္ဗိပျိုက်ပြိုက်ပျဲဂမ္ဘိုင်တုဟ်တုဟ်ရ။ ကိဇင်
 တက် နကိလေံကလးဂမ္ဘိုင်ကို၊ ကိဇင်တက် နကိလေံစင်ဂမ္ဘိုင်ကို၊ ကိဇင်တက် နကိလေံ
 ဇေမ္ဘိုင်ကို၊ ကိကုတ်ကောံ တဲဂမ္ဘိုင်ကို၊ ကိကုတ်ကောံ ဇိုင်ဂမ္ဘိုင်ကို၊ ကိကုတ်ကောံ တဲဇိုင်
 ဂမ္ဘိုင်ကို၊ ကိကုတ်ကောံ ကတောင်ဂမ္ဘိုင်ကို၊ ကိကုတ်ကောံ မဟ်ဂမ္ဘိုင်ကို၊ ကိကုတ်ကောံ
 ကတောင်မဟ်ဂမ္ဘိုင်ကို၊ ထိုက်ကယျာကောံဂ္ဂါကုတ်တဲ ဂိုင်ကောတ်ပသဲကဠောံမသုဲဂြင် နကိ
 သဇေဝ်တဲ ထောံစုတ်ပွဲဂ္ဂါကုတ်တဲ သုတ်ညင်ရဲသုတ်သမ်ကို၊ ကိကောံကုတ်ကုတ်မ္ဘိုင်မ္ဘိုင်
 တွိုဟ်ဇောံဇောံတဲ ကိသုတပ္ပမဗ္ဗိပျိုက်ပြိုက်ပျဲဂမ္ဘိုင်ကို၊ ရေက်သပိုတ်စွဲလဝ်စွာံ စိုက်စိုပ်သုန်
 ပါင်လ္လှူ တမ်ကတောင်ဓါလပါ တမ်ကတက်တဲမွဲး ဒက်ဒကတ်သောံမွဲဂကောံခပ် ပူပါတ်
 နကိလေံတဲဂြံသက်ကယျာကောံစွာံမွဲဟာန်ကောံသောံတဲ ဓဇိတ်ပေါတ်နကိမတုဲကြင်ကြင်
 ကြကြာတ်တဲ သွတ်ဂ္ဂါကုတ်ညင်ဂွံနုညင်သက်ကုသင်တဲကိသုတပ္ပမဗ္ဗိပျိုက်ပြိုက်ပျဲဂမ္ဘိုင်ကို၊
 ပံက်ထံက်ကောံပါင် နကိဂမာ်ပသဲတဲ သေနီပုတ်အပွဲဂ္ဂါကုတ် သွတ်ညင်ဂွံနုညင်ရဲ ပါင်ရာဟု
 မခစမ်ဂိတုတဲတဲ ကိသုတပ္ပမဗ္ဗိပျိုက်ပြိုက်ပျဲဂမ္ဘိုင်ကို၊ ပူပါတ်လဝ်အလုံဇကုမွဲ နကိယာတ်
 မဗျုက်ကောံတဲ စံင်ဗဂိုပုတ်ကုတ် သွတ်ညင်ဂွံနုညင်ရဲဇုတ်ပုတ်တဲ ကိသုတပ္ပမဗ္ဗိပျိုက်ပြိုက်
 ပျဲဂမ္ဘိုင်ကို၊ ပူပါတ်လဝ်တဲဂမ္ဘိုင် နကိယာတ်မဗျုက်ကောံတဲ စံင်ဗဂိုပုတ်ကုတ် သွတ်ညင်ဂွံနု
 ညင်ရဲတပ်ပုတ်တဲတဲ ကိသုတပ္ပမဗ္ဗိပျိုက်ပြိုက်ပျဲဂမ္ဘိုင်ကို၊ ထိုက်ကယျာသက်ကောံစွာံ သွတ်တမ်
 နူကအ်တဲ ဖအံစွဲလဝ် ပွဲလ္လှူကအ်ဇိုင် မတ်စိင်ဇိုင်တဲ တံင်ဂြိမ္မိဟ် နကိဇုတ်တုန်တဲ ဇုတ်ဇုတ်
 မလိုန်ဒးစွာံဇကုဂ် သက်စောံသက်စောံကုတ် သွတ်ညင်ဂွံနုညင်သက်ထာင်ကြံတဲ ကိသုတပ္ပမဗ္ဗိ
 ပျိုက်ပြိုက်ပျဲဂမ္ဘိုင်ကို၊ ထိုက်ကယျာသက်ကောံစွာံ သွတ်တမ်နူကအ်တဲ စွဲလဝ်ပွဲလ္လှူဂိုင်တဲကို
 ထိုက်ကယျာသက်ကောံစွာံ သွတ်တမ်နူဂိုင်တဲမွဲး စွဲလဝ်ပွဲလ္လှူကအ်ဇိုင် မတ်စိင်ဇိုင်တဲကို
 နကိစွာံဇကုလပါလ္လှူဂ် ဂြောပ်ကောံဇကုလပါသွတ်ကုတ် သွတ်ညင်ဂွံနုညင်ရဲဂြောပ်လတက်ကို
 ယာတ်သင်မာန်တဲ ကိသုတပ္ပမဗ္ဗိပျိုက်ပြိုက်ပျဲဂမ္ဘိုင်ကို၊ စုတ်လကံက်တဲ ပွဲတင်တဲဓါလပါ
 တင်ကွံင်ဓါလပါတဲ တက်စုတ်ကုတ်ပသဲပန်တုင် ကိတန်တဲပွဲတဲတဲမွဲး သုတ်ညင်ရဲဖအင်
 ပရာင်သတ်ဒြဲကို၊ စုတ်ပုတ်ပွဲပွဲဂ်တဲ ကိသုတပ္ပမဗ္ဗိပျိုက်ပြိုက်ပျဲဂမ္ဘိုင်ကို၊ မာ်ဇုတ်
 စွာံလတောင်ဖျုန်ဂမ္ဘိုင် နကိဂမာ်ပသဲဂမ္ဘိုင် မ္မုက်ဂုဏ်ဓါလပါတဲ ကိသုတပ္ပမဗ္ဗိပျိုက် ပြိုက်ပျဲ
 ဂမ္ဘိုင်ကို၊ ညင်စွာံလတောင်ဖျုန်ဂမ္ဘိုင် ဂွံပိုတ်ဒတုဲဇောံ မွဲကဠောံမွဲကဠောံတုာ်သြန်ဂတေု
 ဗာ်တေုအလုံဇကုမွဲသွတ်တမ်နူဂိုင် နကိဝါစီ(ဗမံ၊မြပံင်)ဂမ္ဘိုင်မကောက်တဲ ကိသုတပ္ပမဗ္ဗိပျိုက်
 ပြိုက်ပျဲဂမ္ဘိုင်ကို၊ ဒက်တက်ဇကု နကိလေံဒက်တဲ ပက်စုတ်ဗ္ဗိသုတ်မံင်တဲ ဓဇိတ်ပေါတ် နကိ
 သတ်ဓဇိတ်တဲ ကိစွာံလတောင်ဖျုန်ဂမ္ဘိုင် လာ်သရိုဟ်ဇောံတဲ သွတ်ညင်ဂွံသောံဆဇုတ်ဟောင်တဲ
 ကိသုတပ္ပမဗ္ဗိပျိုက်ပြိုက်ပျဲဂမ္ဘိုင်ကို၊ ကိသတ်ကံင်ဒိုင်ပွဲတဲ နကိသက်မဲလပါတဲ နူကတောင်
 မွဲလပါ ညင်ဂွံကျိဟ်အာမွဲလပါ တက်စုတ်စရံင်ပသဲ ကိလိုက်ဇောံတဲမွဲဗွပ်ဓါလပါတဲမွဲး ရပ်ကောတ်
 ဇိုင်တဲ ဗဂေတ်တဲညင်ရဲသောဝ်တြင်တဲ ကိသုတပ္ပမဗ္ဗိပျိုက်ပြိုက်ပျဲဂမ္ဘိုင်ကို၊ စွာံဖျုန်ဂမ္ဘိုင်
 ဟံက်ပိုတ်စာ်တဲ ဂဒုဇင်ပရောပ်ကောံဇုတ်ဂမ္ဘိုင် နကိဂတေက်ဂမ္ဘိုင်တဲ ဂြပတိုန်သောံဂမ္ဘိုင်
 လပါလ္လှူတဲ ပွဲအခိုင်ဒ်အာ ဗွပ်ဖျုန်သက်သက်ဂ် ဒက်ပူနကိသောံဂမ္ဘိုင်တဲ သွတ်ညင်ဂွံနု

ညံင်သံက်ကဝးတဲ့ ကိုသွတ်ပွမပျိုပျိုက်ပြိုက်ပျဲဂမ္ဘိုင်ကို၊ ကိုစပ်ကိုဟ်စုတ် နကောင်ဂမ္ဘိုင် မကွမ်
ဒိုင်မြိုင်မြိုင်ဂမ္ဘိုင်ကို၊ ကိုကျိုဂမ္ဘိုင်ဖအေင်လဝ်စုခါပိတဲ့တဲ့ မဗျိုတဟင်လောန် ကိုကိတ်စ
ဂမ္ဘိုင်ကို၊ ကိုစတ်ကိုစရံင်ပသဲ မဂျိုင်ဒိုင်လတ်လတ်ဘတ်ဘတ်ဂမ္ဘိုင်ကို၊ ကိုကုတ်ကွေံကျိုပ်
နကိုသွတ်ဂမ္ဘိုင်ကို (ဝံညာတ်ကေတ်ရ)။

ပွမစာရဏာရံဝံ နိတ် ကုညးဂ်ရ “ဟိုတ်နူဟိုတ်ကမ်ဂမ္ဘိုင် မဟံဒိုဟ်ဆဲးမုံသတ်
ရံဝံ သိုင်ဂမ္ဘိုင်ဂိုင်ရပ်ကေတ်ကမ္ဘတ် မဒေတ်ကောန်သွ ပသရံပိပ်ဂ်တဲ့ ကိုသွတ်ပွမပျိုပျိုက်
ပြိုက်ပျဲဂမ္ဘိုင်တူဟ်တူဟ်အိုတ်ရ၊ နကိုလေံကလးဂမ္ဘိုင်လေဝ် ကိုစင်တက်အိုတ်ရ၊ နကို
လေံစပ်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ကိုစင်တက်အိုတ်ရ၊ နကိုလေံစေမ္ဍဂမ္ဘိုင်လေဝ် ကိုစင်တက်အိုတ်ရ၊
တဲလေဝ် ကိုကုတ်ကွေံအိုတ်ရ၊ ဇိုင်လေဝ် ကိုကုတ်ကွေံအိုတ်ရ၊ တဲဇိုင်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ကိုကုတ်
ကွေံအိုတ်ရ၊ ကတောင်လေဝ် ကိုကုတ်ကွေံအိုတ်ရ၊ မဟ်လေဝ် ကိုကုတ်ကွေံအိုတ်ရ၊
ကတောင် မဟ်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ကိုကုတ်ကွေံအိုတ်ရ၊ ပွမပျိုပျိုက်ပြိုက်ပျဲ ထိုက်ကယျာကွေံဂ္ဂါ
ကုဟ်တဲ့ ဂိုင်ကေတ်ပသဲကဠေဝ်မဉ္ဇဲဂြင် နကိုသဋ္ဌေဝ်တဲ့ ထောံစုတ်ပွဲဂ္ဂါကုဟ်တဲ့ သွဟ်ညံင်
ရဲသုတ်သမ်ကို ကွေံကုဟ်ကုမ်မြိုင်မြိုင် ညံင်ဝံတိုဟ်စွေံစေံလေဝ် ကိုသွတ်အိုတ်ရ၊ ပွမပျို
ပျိုက်ပြိုက်ပျဲ ရေက်သပိုတ်စွံလဝ်စွာံ စိုကိုစိုပ်သွန်ပါင်လ္လှူ တမ်ကတောင်ဓါလပါ် တမ်က
တက်တဲ့မွဲး ဒက်ဒကတ်သော်မွဲဂကောံစပ် ပူပါတ်နကိုလေံတဲ့ ဂြံသံက်ကယျာကွေံစွာံ
မွဲဟာန်ကောံသော်တဲ့ ဓဇိတ်ပေတ်နကိုမတုံကြိုင်ကြိုင်ကြာတ်တဲ့ သွတ်ဂ္ဂါကုဟ်ညံင်ဝံ
ဒိုညံင်သက်ကျသင်လေဝ် ကိုသွတ်အိုတ်ရ၊ ပွမပျိုပျိုက်ပြိုက်ပျဲ ပံက်ထံက်ကွေံပါင် နကိုဂမာ်
ပသဲတဲ့ ချေန်ဗဂိုပုတ်အပွဲဂ်ကွာ သွတ်ညံင်ဝံဒိုညံင်ရဲပါင်ရာဟု မခစမ်ဂိတုတဲ့လေဝ် ကိုသွ
တ်အိုတ်ရ၊ ပွမပျိုပျိုက်ပြိုက်ပျဲ ပူပါတ်လဝ်အလုံဇကုမွဲ နကိုယာတ်မဗျက်ကွေံတဲ့ စံင်ဗဂို
ပုတ်ကွာ သွညံင်ဝံဒိုညံင်ရဲဇုန်ပုတ်လေဝ် ကိုသွတ်အိုတ်ရ၊ ပွမပျိုပျိုက်ပြိုက်ပျဲ ပူပါတ်လဝ်
တဲဂမ္ဘိုင် နကိုယာတ်မဗျက်ကွေံတဲ့ စံင်ဗဂိုပုတ်ကွာ သွညံင်ဝံဒိုညံင်ရဲတပ် ပုတ်တဲတဲ့
ကိုသွတ်အိုတ်ရ၊ ပွမပျိုပျိုက်ပြိုက်ပျဲ ထိုက်ကယျာသံက်ကွေံစွာံ သွတမ်နူကအ်တဲ့ ဖအံစွံလဝ်
ပွဲလ္လှူကအ်ဇိုင် မတ်စိင်ဇိုင်တဲ့ တံင်ဂြိုမ္ဗိဟ် နကိုဇုက်တွန်တဲ့ ဇာပ်ဇာပ် မလိုနိဒးစွာံဇကုဂ်
သံက်စေံသံက်စေံကွာ သွညံင်ဝံဒိုညံင်သံက်ထာင်ကြဲလေဝ် ကိုသွတ်အိုတ်ရ၊ ပွမပျိုပျိုက်
ပြိုက်ပျဲ ထိုက်ကယျာသံက်ကွေံစွာံ သွတမ်နူကအ်တဲ့ စွံလဝ်ပွဲလ္လှူဂိုင်တဲ့ကို ထိုက်ကယျာ
သံက်ကွေံစွာံ သွတမ်နူဂိုင်တဲ့မွဲး စွံလဝ်ပွဲလ္လှူကအ်ဇိုင်မတ်စိင်ဇိုင်တဲ့ကို နကို စွာံဇကုလပါ်
လ္လှူဂ် ဂြောပ်ကွေံဇကုလပါ်သွတ်ကွာ သွညံင်ဝံဒိုညံင်ရဲဂြောပ်လတက်ကို ယာတ်သင်မာန်လေဝ်
ကိုသွတ်အိုတ်ရ၊ ပွမပျိုပျိုက်ပြိုက်ပျဲ စုတ်လက်ကပ်ပသဲ ပွဲတင်တဲ ဓါလပါ် တင်ကွေံဓါလပါ်တဲ့
တက်စုတ်ကွက်ပသဲပန်တူင် ကိုတန်တ်ပွဲတိတဲ့မွဲး သွဟ်ညံင် ရဲဖအေင်ပရာင်သတ်ဒြဲကို
စုတ်ပုတ်ပွဲပျိုဂ်လေဝ် ကိုသွတ်အိုတ်ရ၊ ပွမပျိုပျိုက်ပြိုက်ပျဲ မာ်ဇုတ် စွာံလတောင်ဖျုန်ဂမ္ဘိုင်
နကိုဂမာ်ပသဲဂမ္ဘိုင် မုံကိုဇုက်ဓါလပါ်လေဝ် ကိုသွတ်အိုတ်ရ၊ ပွမပျိုပျိုက်ပြိုက်ပျဲ ညံင်စွာံ
လတောင်ဖျုန်ဂမ္ဘိုင် ဝံပိုတ်ဒတုံစေံ မွဲကဠေဝ်မွဲကဠေဝ် တွာသြန်ဂတေံ ဟ်တေံ အလုံဇကုမွဲ

သွတမ်နူဝိုင် နကိုဝါစီ(ဗမ၊မြပင်)ဂမ္ဘိုင် မကောက်လေဝ် ကိုသွတ် အိုတ်ရ၊ ပွမပျိုပျိုက်ပြိုက်ပျဲ ဒုတ်တက်ဇကု နကိုလေဝ်ဒုတ်တဲ ပက်စုတ်ဗွီဉ်ဗင်တဲ ခဇိတ်ပေါတ်နကိုသတ်ခဇိတ်တဲ ကိုစွံလတောင်ဖျုန်ဂမ္ဘိုင် လာ်သရိုဟ်ဇှော်တဲ သွညင်ဝံသော့ဆဇုတ်ဟောင်လေဝ် ကိုသွတ် အိုတ်ရ၊ ပွမပျိုပျိုက်ပြိုက်ပျဲ ကိုသတ်ကံဒိုင်ပွဲတိ နကိုသကဲမွဲလပါ်တဲ နူကတောင်မွဲလပါ် ညံင်ဝံကွါဟ်အာမွဲလပါ် တက်စုတ်စရံင်ပသဲ ကိုလိုက်ဇှော်တိမွဲဗွင်ဝတ်တဲမွဲး ရပ်ကောတ်ဇိုင်တဲ ဗဂေတ်တညံင်ရဲသ္မောင်တြင်တဲ ကိုသွတ်အိုတ်ရ၊ ပွမပျိုပျိုက်ပြိုက်ပျဲ စွံဖျုန်ဂမ္ဘိုင် ဟံ့ကို ပိုတ်စာ်တဲ ဂဒုစင်ပရောင်ကွေဉ်တဲဂမ္ဘိုင် နကိုဂတေက်ဂမ္ဘိုင်တဲ ဂြပတိုန်သော့ဂမ္ဘိုင်လွှာ် လွှာ်တဲ ပွဲအခိုင်ဒ်အာဗွင်ဖျုန်သက်သက်ဂ် ဒက်ပူနကိုသော့ဂမ္ဘိုင်တဲ သွတ်ညံင်ဝံဒ် ညံင်ဆံက်ကဝးလေဝ် ကိုသွတ်အိုတ်ရ၊ နကိုကွေဉ်ဂမ္ဘိုင် မကွေဉ်ဒိုင်မြိုင်မြိုင်လေဝ် ကိုစပ် ကိုဟ်စုတ်အိုတ်ရ၊ ကွါဂမ္ဘိုင် ဖအေင်လဝ်စုဝါပိတဲ မပျိုတဟင်လောန်ဂ်လေဝ် ကိုကိတ်စ တ်အိုတ်ရ၊ စတ်ကိုစရံင်ပသဲ မဂျိုင်ဒိုင်လတ်လတ်ဘတ်ဘတ်လေဝ် ကိုစတ်တ်အိုတ်ရ၊ နကိုသ္မာ်လေဝ် ကိုကုတ်ကွေဉ်အိုတ်ရ၊ အဲလေဝ် ကောန်သွတ် ပွသရံပိပ် မှံသဘ်ရဲဝံမွဲး၊ အဲဂ်လေဝ် သိုင်ဂမ္ဘိုင်ဂိုင်ရပ်ကောတ်တဲ ကိုသွတ်ပွမပျိုပျိုက်ပြိုက်ပျဲ တုဟ်တုဟ် မှံသဘ်ရဲဝံ အိုတ်ရ၊ နကိုလေဝ်ကလးဂမ္ဘိုင်လေဝ် ကိုစင်တက်အိုတ်ရ ။ ပ ။ နကိုသ္မာ်လေဝ် ကိုကုတ်ကွေဉ် ကျိပ်အိုတ်ရ” ရဲဝံ (ဗစာရဏာရ)၊ ညးဂ် ဖေက်လကိုတ်နုဒုဟ် မဒ်ပွဲဘဝ ဂတမတ်ဂ်ဒ်တဲ ပိုင်စးကွတ်ဂ်ကံကောတ် ဝီစိုက်ဒြပ်ရတ်ညးသအာင်ဂမ္ဘိုင်တဲ ဟံ့အာရ၊ ယွံခမီတအ် ဒုဟ်ဝံ ဒုဟ်မဒ်ပွဲဘဝဂတမတ် ရဲဝံ ဂပ်ဝ်သွးရ။

ယွံခမီတအ် ဒုဟ်ကြက်ကတိုဒ် ပွဲဘဝပရလိုက်ဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက် ဗစာရဏာ ရဲဝံရ။ “ဇိ ဒွေတ်မဟံ့ခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်သွနကိုဇကုဂ် ဒ်ဇိ မဒ်ဒိုင်ယုတ်ပရေ ပွဲဘဝပရလိုက်ရ၊ ဇိ ဒွေတ်မဟံ့ခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်သွနကိုပါင်ဂ် ဒ်ဇိ မဒ်ဒိုင်ယုတ်ပရေ ပွဲဘဝပရလိုက်ရ၊ဇိ ဒွေတ်မဟံ့ခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်ချပ်နကိုစိုတ်ဂ် ဒ်ဇိ မဒ်ဒိုင်ယုတ်ပရေ ပွဲဘဝပရလိုက်ရ၊ အဲလေဝ် ဒွေတ်တံ ဒွေတ်မဟံ့ခိုဟ်ဆဲး နကိုဇကုမွဲး၊ ဒွေတ်တံ ဒွေတ်မဟံ့ခိုဟ်ဆဲး နကိုပါင်မွဲး၊ ဒွေတ်တံ ဒွေတ်မဟံ့ခိုဟ်ဆဲး နကိုစိုတ်မွဲး၊ ခန္ဓဇကုလိုလံာ်တဲ ပွဲကြနုချိုတ်တဲဂ် ဟိုတ်အဲမဟံ့ဒးအာစိုပ်နရက် မစာ်စူးနုတသိုခ် မဒ် လအာဂတ်ဟံ့ဒးရး မဒ်အရာဒိုင်တဲဇှော်ဗွဲဗွဲဟံ့ ပသံာ်ဝံနွံဂ်ရော?” ရဲဝံ (ဗစာရဏာရ)။ ညးဂ် ဖေက်တံဘဲကြက်ကတိုဒ် ပွဲဘဝပရလိုက်ဂ်ဒ်တဲ ပါသွးကွေဉ် ဒွေတ်မဟံ့ခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်သွ နကိုဇကုတဲ ကိုကတိုဒ်ဒွေတ်ခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်သွ နကိုဇကုရ၊ ပါသွးကွေဉ် ဒွေတ်မဟံ့ခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်သွ နကိုပါင်တဲ ကိုကတိုဒ်ဒွေတ်ခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်သွ နကိုပါင်ရ၊ ပါသွးကွေဉ် ဒွေတ်မ ဟံ့ခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်သွ နကိုစိုတ်တဲ ကိုကတိုဒ်ဒွေတ်ခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်သွ နကိုစိုတ်ရ၊ မင်မွဲ တ်ဇကုဇကု ပွဲသအးဇုးရ။

ယွံခမီတအ် ဒုဟ်ဝံ ဒုဟ်ကြက်ကတိုဒ် ပွဲဘဝပရလိုက် ရဲဝံ ဂပ်ဝ်သွးရ။ ယွံခမီတအ် ဒုဟ်ဂမ္ဘိုင် က္လုဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ ပွဲသာသနာဝံ “ကြက်ဖေက်တ်ဒုဟ် မကတိုန် ပွဲဘဝဂတမတ် အိုတ်ရ၊ ကြက်ဖေက်တ်ဒုဟ် ကြက်ကတိုန် ပွဲဘဝပရလိုက်အိုတ်ရ၊ ကြက်ဒိတ် ညးဖေက် ဒုဟ် ညးညာတ်ဘဲအိုတ်ရ” ရဲဝံ (ဒးဒွေတ်ရ)။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟောင် မူးတအ်ညးဂမိုင် ဒးဒွေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးဖေက်တ်ဒုဟ် ညးညာတ်ဒုဟ် ကြက်ကလိဝံဖိုမတွံဂး ကြက် တိတ်ဗူးနုဒုဟ်ဂမိုင်အိုသိုဟောင် ဗွဲစွတ်ရဂ် (ဂပ်ဝံစိုဒိုင်ရ) ရဲဝံ (သွေးတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ပဓာန

၂။ ယွံခမီတအ် ပုမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ဂမိုင် မဒြိုင်ကိုကတိုန်မာန် လောကဂ် က္လဝံဓါ ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမူးဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမူးတုန်— ပုမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် တုဟ်နယိုက်ဒိုက်ထံက် ပင်သုာ ပိဏ္ဍပါတ် ဘာ ဂဉ္ဇေမဒြိုင်ယာဗာပွင်ပွဲလမျီု မစှေစးကိုယဲဂမိုင် ဒဒက်တ်ခရ်မပဒတ် ပွဲသိုက်ဂ်ဂမိုင်၊ ပုမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် တုဟ်နဖိုနိဗ္ဗာန် ဒ်အရာတိတ်ဗူးနုဥပဓိဂမိုင်အိုသို ဒဒက် တတ်ထပိုခမီဂမိုင် နူအဝေါင်ဘဝခရ် လုပ်စိုပ်အဝေါင်ဘဝခမီတု မသွေခမီဂမိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပုမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ဂမိုင် မဒြိုင်ကိုကတိုန်မာန် ပွဲလောကဂ် က္လဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် မှောတ်ကိုပုမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ဂမိုင်ဓါဂကူဝံ ပုမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် တုဟ်နဖိုနိဗ္ဗာန် မဒ်အရာသွး ကေုာ်ဥပဓိဂမိုင်အိုသိုဂ် ပြဲအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ ပွဲသာသနာဝံ “ကြက်ပတိတ် ဗြဟ္မာတ် ဟိုန်ပုမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် တုဟ်နဖိုနိဗ္ဗာန် ဒ်အရာတိတ်ဗူးနုဥပဓိဂမိုင်အိုသိုအိုတ်ရ” ရဲဝံ ဒးဒွေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟောင် မူးတအ်ညးဂမိုင် ဒးဒွေတ်ရ ရဲဝံ (သွေးတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်တပနီယ

၃။ ယွံခမီတအ် ဓရ်ဂမိုင် မလေပ်ကိုကတ်ကတာန်ဂ် က္လဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမူး ဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမူးတုန်— ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျီု ဒွေတ်ကောန်သွ ကာယ ဒုစရိတ်ရ၊ ဟုံဒွေတ်ကောန်သွ ကာယသုစရိတ်ရ။ ဒွေတ်ကောန်သွ ဝစီဒုစရိတ်ရ၊ ဟုံဒွေတ် ကောန်သွ ဝစီသုစရိတ်ရ။ ဒွေတ်ကောန်သွ မနောဒုစရိတ်ရ၊ ဟုံဒွေတ်ကောန်သွ မနော သုစရိတ်ရ။ ညးဂ် “အဲ ဒွေတ်ကောန်သွဒး ကာယဒုစရိတ်တုရ” ရဲဝံ ဒးကတ်ကတာန်ရ၊ “အဲ ဟုံဒွေတ်ကောန်သွဒး ကာယဒုစရိတ်ရ” ရဲဝံ ဒးကတ်ကတာန်ရ။ “အဲ ဒွေတ်ကောန် သွဒး ဝစီဒုစရိတ်တုရ” ရဲဝံ ဒးကတ်ကတာန်ရ၊ “အဲ ဟုံဒွေတ်ကောန်သွဒး ဝစီသုစရိတ်ရ” ရဲဝံ ဒးကတ်ကတာန်ရ။ “အဲ ဒွေတ်ကောန်သွဒး မနောဒုစရိတ်တုရ” ရဲဝံ ဒးကတ်ကတာန်ရ။

“အဲ ဟံ့ဒွေတ်ကျောန်သွဒး မနောသုစရိတ်ရ” ရဲဝံ ဒးကတ်ကတာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရဲဂမ္တိုင် မလေပ်ကိုကတ်ကတာန်ဂ် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်အတပနီယ

၄။ ယွံခမီတအ် ခရဲဂမ္တိုင် ဟံ့လေပ်ကိုကတ်ကတာန်ဂ် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲ ဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျိုက် ဒွေတ်ကျောန်သွ ကာယ သုစရိတ်ရ။ ဟံ့ဒွေတ်ကျောန်သွ ကာယဒုစရိတ်ရ။ ဒွေတ်ကျောန်သွ ဝစီသုစရိတ်ရ။ ဟံ့ဒွေတ် ကျောန်သွ ဝစီဒုစရိတ်ရ။ဒွေတ်ကျောန်သွ မနောသုစရိတ်ရ။ ဟံ့ဒွေတ်ကျောန်သွ မနော ဒုစရိတ်ရ။ ညးဂ် “အဲ ဒွေတ်ကျောန်သွဒး ကာယသုစရိတ်တဲရ” ရဲဝံ ဟံ့ဒးကတ်ကတာန်ရ။ “အဲ ဟံ့ဒွေတ်ကျောန်သွဒး ကာယဒုစရိတ်ရ” ရဲဝံ ဟံ့ဒးကတ်ကတာန်ရ။ “အဲ ဒွေတ်ကျောန် သွဒး ဝစီသုစရိတ်တဲရ” ရဲဝံ ဟံ့ဒးကတ်ကတာန်ရ။ “အဲ ဟံ့ဒွေတ်ကျောန်သွဒး ဝစီဒုစ ရိတ်ရ” ရဲဝံ ဟံ့ဒးကတ်ကတာန်ရ။ “အဲ ဒွေတ်ကျောန်သွဒး မနောသုစရိတ်တဲရ” ရဲဝံ ဟံ့ဒးကတ်ကတာန်ရ။ “အဲ ဟံ့ဒွေတ်ကျောန်သွဒး မနောဒုစရိတ်ရ” ရဲဝံ ဟံ့ဒးကတ် ကတာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရဲဂမ္တိုင် ဟံ့လေပ်ကိုကတ်ကတာန်ဂ် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဥပညာသ

၅။ ယွံခမီတအ် ဂုဏ်ခရဲဂမ္တိုင်ဓါဂကူမတွံဂး ပွမဟံ့တရိပ်စိုတ် ပွဲခရဲကုသိုလ်ဂမ္တိုင် (ဥေဒအယာံမာတ်သွိုင်အရံင်နိမိတ်ဇျာန်) ကောပွမဟံ့ဆုတ်ကလေင် ပွဲအရာပတိတ်ဇြဟတ် လ္လိပရာ (ညံင်ဝံအာစိုပ်အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်,သဗ္ဗညုတဉာဏ်,နိဗ္ဗာန်)ဂ် အဲပြာပ်အာတဲ ဂြင်တီ ကေတ်တဲရ။ ယွံခမီတအ် “ပွဲခန္ဓကေုဝံ စွာ်လတေင်ဇုတ်ဟေင် သေ့သေ့ဟ်လေပ် ဩဝ်ကို သေ့သေ့ဟ်ညိ၊ ဖျုန်ဆီဇုတ်ကိုလေပ် ဩဝ်ကိုဇုတ်ကိုညိ၊ ဗွတ်ဟံ့အာစိုပ်အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်, သဗ္ဗညုတဉာဏ်, နိဗ္ဗာန် ဂပ်ဝ်အာစိုပ် နကိုအစောံဇြဟတ်တြျဂမ္တိုင် လ္လိပရာတြျဂမ္တိုင် ဥဿာဟ တြျဂမ္တိုင်ဏီ ပွမဆုတ်ကလေင် ဒဒက်တ်ဝီရိယမဂပ်ဝ်ပတိတ်ဇြဟတ် ကြက်ဟံ့ ကိုကတိုဒ်ရ” ရဲဝံ ဟံ့မွဲကိုပွမဆုတ်ကလေင်တဲ အဲပတိတ်ဇြဟတ်ရ။ ယွံခမီတအ် အဲဂ် ဂပ်ဝ်အာစိုပ် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်, သဗ္ဗညုတဉာဏ် နပွမပတိတ်ဇြဟတ်ဟံ့ဟိုတ်မာဲတဲ၊ ဂပ်ဝ်အာစိုပ် အရဟတ္တဖိုလ်,နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာယောဂဂမ္တိုင်ပန်အိုတ် မဟံ့ပတောံစတ် နပွမ ပတိတ်ဇြဟတ် ဟံ့ဟိုတ်မာဲတဲ။ ယွံခမီတအ် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင်လေပ် “ပွဲခန္ဓကေုဝံ စွာ်

လတောင် ဇုတ်ဟောင် သေသွေဟ်လေဝ် ဩဝ်ကိုသေသွေဟ်ညါ၊ ဖျုန်ဆီဇုတ်ကိုလေဝ် ဩဝ်ကိုဇုတ်ကိုညါ၊ ဗွတ်ဟုံအာစိုပ် ဇျာန်၊မဂ်၊ဖိုလ်၊နိဗ္ဗာန် ဂပ်ဝ်အာစိုပ် နကိုအစောံဇြဟတ်တြုံဂမၠိုင် လွီပရာတြုံဂမၠိုင် ဥဿာဟတြုံဂမၠိုင်ဏီ ပွမဆုတ်ကလေဝ် ဒဒက်တ်ဝီရိယမဂပ်ဝ် ပတိတ်ဇြဟတ် ကြက်ဟုံကိုကတိန်ရ”ရံဝံ ဟုံမွဲကိုပွမဆုတ်ကလေဝ်တဲ ဩဝ်ပတိတ်ဇြဟတ် အိုတ်ညါ။ ယုံခမိတအ် မူးတအ်ညးဂမၠိုင် အရဟတ္တဖိုလ်မဟုံပတောံစတ် မဒ်လအိတ် ဒွေတ်မပြဲ ကောန်ဂကူဂမၠိုင် နူအဝေါင်ဘဝခရုံ မလုပ်ကျင်စိုပ် အဝေါင်ဘဝခမိ ဗွဲမဒးရး မဂပ်ဝ်နွံပွိုက်ဂှ် ခြာဟုံလအ် ပွဲဘဝလွဟ်ဟောင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇနောင်မတ် နကိုဉာဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ကြက်ဝံ ပဒတ်အိုတ်ရ။ ယုံခမိတအ် ဟိုတ်ဂှ်ရ “ပွဲခန္ဓဇကုဝံ စွာ်လတောင်ဇုတ်ဟောင် သေသွေဟ် လေဝ် ဩဝ်ကိုသေသွေဟ်ညါ၊ ဖျုန်ဆီဇုတ်ကိုလေဝ် ဩဝ်ကိုဇုတ်ကိုညါ၊ ဗွတ်ဟုံ အာစိုပ် ဇျာန်၊မဂ်၊ဖိုလ်၊နိဗ္ဗာန် ဂပ်ဝ်အာစိုပ် နကိုအစောံဇြဟတ်တြုံဂမၠိုင် လွီပရာတြုံဂမၠိုင် ဥဿာဟတြုံဂမၠိုင်ဏီ ပွမဆုတ်ကလေဝ် ဒဒက်တ်ဝီရိယပွမပတိတ်ဇြဟတ် ကြက်ဟုံကို ကတိန်ရ” ရံဝံ ဒးဒွေတ်ရ။ ယုံခမိတအ် မူးတအ်ညးဂမၠိုင် ရံဝံဟောင် ဒးဒွေတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်သညောဇန

၆။ ယုံခမိတအ် ခရ်ဂမၠိုင် က္လုဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂှ်ရောမွဲးတုန်— ပွမမှာ်သေဝ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ဗွဲအစောံမသာယျေန် ပွဲခရ်ဂမၠိုင် မဒ်ဟိုတ်သံယောဇိန်ဂမၠိုင်ကို၊ ပွမမှာ်သေဝ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ဗွဲအစောံမဇအိုန်ဇေရ ပွဲခရ်ဂမၠိုင် မဒ်ဟိုတ်သံယောဇိန်ဂမၠိုင်ကို၊ က္လုဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ယုံခမိတအ် မှာ်သေဝ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ဗွဲအစောံမသာယျေန် ပွဲခရ်ဂမၠိုင် မဒ်ဟိုတ်သံယောဇိန်ဂမၠိုင်ဂှ်ဒ်တဲ ညးမပဒတ်ဂှ် ပါပွေင်ကွေံ ‘ရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ဟုံမာန်ရ၊ ပါပွေင်ကွေံ ‘ဒေါသ’ပွမလုတ်မှာဒုဟ်ဟုံမာန်ရ၊ ပါပွေင်ကွေံ ‘မောဟ’ပွမဝီဝိင်ဟုံမာန်ရ၊ ပါပွေင်ကွေံရာဂ၊ဒေါသ၊မောဟဟုံမာန်မွဲး တိတ်ဗူးနူပွမဝီဝိင်စံင်တူ ပွမလရီအ်ယာ်ကရောက် ကသပ် ပွမဒ်ဒိဒ် ပွမဟုံမိပ်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ်ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂမၠိုင်ဟုံမာန်ရ၊ တိတ်ဗူး နူဒ်ဒိဒ်ဝဋ်ဟုံမာန် ရံဝံ အဲသွးရ။ ယုံခမိတအ် မှာ်သေဝ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ဗွဲအစောံမဇအိုန်ဇေရ ပွဲခရ်ဂမၠိုင် မဒ်ဟိုတ်သံယောဇိန်ဂမၠိုင်ဂှ်ဒ်တဲ ညးမပဒတ်ဂှ် ပါပွေင်ကွေံ ‘ရာဂ’ပွမထွေန်စပ် မာန်ရ၊ ပါပွေင်ကွေံ ‘ဒေါသ’ပွမလုတ်မှာဒုဟ်မာန်ရ၊ ပါပွေင်ကွေံ ‘မောဟ’ပွမဝီဝိင်မာန်ရ၊ ပါသွးကွေံရာဂ၊ဒေါသ၊မောဟမာန်မွဲး တိတ်ဗူးနူပွမဝီဝိင်စံင်တူ ပွမလရီအ်ယာ်ကရောက် ကသပ် ပွမဒ်ဒိဒ် ပွမဟုံမိပ်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ်ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂမၠိုင်မာန်ရ၊ တိတ်ဗူးနူ ဒ်ဒိဒ်ဝဋ် မာန်ရ ရံဝံ အဲသွးရ။ ယုံခမိတအ် ခရ်ဂမၠိုင်တုန် က္လုဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ကဏ္ဍ

၇။ ယွံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင် မက္ခိလမ္ပက်ၣ် က္ကဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ၣ် ရောမွဲးတုန်—‘အဟိရိက’ ပွမဟံဂ္ဂပါပ်နုပ္ပသရာံပါပ်ကို၊ ‘အနောတ္တပ္ပ’ ပွမဟံလကိုတ်ပါပ် နုပ္ပသရာံပါပ်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင် မက္ခိလမ္ပက်ၣ် က္ကဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်သုက္က

၈။ ယွံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင် မဗုဒ္ဓ္ဍးၣ် က္ကဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ၣ်ရော မွဲးတုန်—‘ဟိရီ’ ပွမဟံဂ္ဂပါပ်နုပ္ပသရာံပါပ်ကို၊ ‘ဩတ္တပ္ပ’ ပွမလကိုတ်ပါပ်နုပ္ပသရာံပါပ်ကိုရ။ ယွံ ခမီတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင် မဗုဒ္ဓ္ဍးၣ် က္ကဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်စရိယ

၉။ ယွံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင်ဓါဂကူ မဗုဒ္ဓ္ဍးၣ် မင်မွဲတ်လောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူ အိုတ်ၣ်ရောမွဲးတုန်—‘ဟိရီ’ ပွမဟံဂ္ဂပါပ်နုပ္ပသရာံပါပ်ကို၊ ‘ဩတ္တပ္ပ’ ပွမလကိုတ်ပါပ်နုပ္ပသရာံပါပ် ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင်ဓါဂကူ မဗုဒ္ဓ္ဍးၣ် ဟံမင်မွဲတ် လောကအိုတ်မွဲး၊ (ဟံမင်မွဲတ်သင် ၣ်မွဲး) ပွဲလောကဝံ “မိအံက်”ရံဝံကို “ဣနုဒ္ဓေ၊ဣစီ”ရံဝံကို “သမ္ဘာ၊အနုဒ္ဓေ၊အမူ”ရံဝံကို “သမ္ဘာ အ္ဓာ”ရံဝံကို “သမ္ဘာ ညးမဂပ်ပင်ရေၣ်သေၣ်ရံဝံသွအေပရဲဂမ္တိုင်” ရံဝံကို ဟံပြာကဋ် ဟံတီကေတ် အိုတ်ရ။ (ဟံပြာကဋ်ဟံတီကေတ်သင်ၣ်အိုတ်မွဲး) လောကၣ် အာစိုပ်ပွမတွံနံတွေံနံရ သုဟ်ညံင်ရဲမွဲဂမ္တိုင် သိုၣ်ဂမ္တိုင်ကို သုဟ်ညံင်ရဲစာင်ကိုက်ဂမ္တိုင်ကို သုဟ်ညံင်ရဲကွါကွာန်ကွါဂြိုပ် ဂမ္တိုင်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင်ဓါဂကူ မဗုဒ္ဓ္ဍးၣ် ဟံတ်မမင်မွဲတ် လောကအိုတ်ၣ်ရ “မိအံက်”ရံဝံကို “ဣနုဒ္ဓေ၊ဣစီ”ရံဝံကို “သမ္ဘာ၊အနုဒ္ဓေ၊အမူ”ရံဝံကို “သမ္ဘာ၊အစာ”ရံဝံကို “သမ္ဘာ ညးမဂပ်ပင်ရေၣ်သေၣ်ရံဝံသွအေပရဲဂမ္တိုင်” ရံဝံကို ပြာကဋ် တီကေတ်အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဝသုပနာယိက

၁၀။ ယွံခမီတအ် ပွပြာပ်လုပ်ဒဂိုန်ဂမ္တိုင် က္ကဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ၣ် ရောမွဲးတုန်—ပွပြာပ်လုပ်ဒဂိုန်ပုရိမၣ်ကို၊ ပွပြာပ်လုပ်ဒဂိုန်ပစ္စိမၣ်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ပွပြာပ် လုပ်ဒဂိုန်ဂမ္တိုင် က္ကဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

ကမ္မကရဏဝဂ် မဒ်ကိုပ်ကွာ တဲရ။

၂။ အဓိကရဏဝဂ်

၁၁။ ယွံခမီတအ် ဖြဟတ်ဂမ္တိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ‘ပဋိသင်္ခါနဗလ’ ဖြဟတ်ပွမဗစာရဏာကို ‘ဘာဝနာဗလ’ ဖြဟတ်ပွမဇ္ဇော်ပွင်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ‘ပဋိသင်္ခါနဗလ’ ဖြဟတ်ပွမဗစာရဏာမွဲဂ် ညးဍုင်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျိုင် “ပွဲဘဝဂတမတ်ကို ပွဲဘဝပရလိုက်ကို ဖို ကာယဒုစရိတ်ဂ် ယုတ်ပရေရ၊ ပွဲဘဝဂတမတ်ကို ပွဲဘဝပရလိုက်ကို ဖို ဝစီဒုစရိတ်ဂ် ယုတ်ပရေရ၊ ပွဲဘဝဂတမတ်ကို ပွဲဘဝပရလိုက်ကို ဖို မနောဒုစရိတ်ဂ် ယုတ်ပရေရ” ရံဝံ ဗစာရဏာရ။ ညးဂ် ဗစာရဏာရံဝံတဲမွဲး ပါကွေံ ကာယဒုစရိတ်တဲ ဇ္ဇော်ပွင်ကာယသုစရိတ်ရ၊ ပါကွေံ ဝစီဒုစရိတ်တဲ ဇ္ဇော်ပွင်ဝစီသုစရိတ်ရ၊ ပါကွေံ မနောဒုစရိတ်တဲ ဇ္ဇော်ပွင်မနောသုစရိတ်ရ၊ မင်မွဲဇကုဇကု ဗွဲမသအးဇး နမ္မပွဲသီလ က္ခန္ဓရ။ ယွံခမီတအ် ဖြဟတ်ဝံ ‘ပဋိသင်္ခါနဗလ’ ဖြဟတ်ပွမဗစာရဏာ ရံဝံ ဂပ်ဝ်သွးရ။ ယွံခမီတအ် ‘ဘာဝနာဗလ’ ဖြဟတ်ပွမဇ္ဇော်ပွင်မွဲး ညးဍုင်ရော? ယွံခမီတအ် ဩ ‘ဘာဝနာဗလ’ ဖြဟတ်ပွမဇ္ဇော်ပွင်မွဲ နွံတ်ရ၊ ဘာဝနာဗလဝံ ဖြဟတ်ပူဂိုလ်သေက္ခဂမ္တိုင်ရ။ ဂလာန်ဂ် ဍုင်စုတ်သန်ရ၊ ယွံခမီတအ် ညးဂ်သွန်ဿယ်ကို ဖြဟတ်ပူဂိုလ်သေက္ခဂမ္တိုင်တဲ ပါသွးကွေံ ‘ရာဂ’ ပွမထွေန်စပ်ရ၊ ပါသွးကွေံ ‘ဒေါသ’ ပွမလုတ်မှာဒုဟ်ရ၊ ပါသွးကွေံ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ရ၊ ဟိုတ်နုပွမပါသွးကွေံ ရာဂဒေါသမောဟဂ်ရ ဟံဒွေတ်ကွေန်သွ အကုသိုလ်ရ၊ ဟံသွိုန် ဗပိုန်သိပ်ဂိုပ် ပွသရာပ်ပါပ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဖြဟတ်ဝံ ‘ဘာဝနာဗလ’ ဖြဟတ်ပွမဇ္ဇော်ပွင် ရံဝံ ဂပ်ဝ်သွးရ။ ယွံခမီတအ် ဖြဟတ်ဂမ္တိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။ (၁)

၁၂။ ယွံခမီတအ် ဖြဟတ်ဂမ္တိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲတုန်— ‘ပဋိသင်္ခါနဗလ’ ဖြဟတ်ပွမဗစာရဏာကို ‘ဘာဝနာဗလ’ ဖြဟတ်ပွမဇ္ဇော်ပွင်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ‘ပဋိသင်္ခါနဗလ’ ဖြဟတ်ပွမဗစာရဏာမွဲး ညးဍုင်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျိုင် “ပွဲဘဝဂတမတ်ကို ပွဲဘဝပရလိုက်ကို ဖို ကာယဒုစရိတ်ဂ် ယုတ်ပရေရ၊ ပွဲဘဝဂတမတ်ကို ပွဲဘဝပရလိုက်ကို ဖို ဝစီဒုစရိတ်ဂ် ယုတ်ပရေရ၊ ပွဲဘဝဂတမတ်ကို ပွဲဘဝပရလိုက်ကို ဖို မနောဒုစရိတ်ဂ် ယုတ်ပရေရ” ရံဝံ ဗစာရဏာရ။ ညးဂ် ဗစာရဏာရံဝံတဲမွဲး ပါကွေံ ကာယဒုစရိတ်တဲ ဇ္ဇော်ပွင်ကာယသုစရိတ်ရ၊ ပါကွေံ ဝစီဒုစရိတ်တဲ ဇ္ဇော်ပွင် ဝစီသုစရိတ်ရ၊ ပါကွေံ မနောဒုစရိတ်တဲ ဇ္ဇော်ပွင်မနောသုစရိတ်ရ၊ မင်မွဲဇကုဇကု ဗွဲမသအးဇး နမ္မပွဲသီလ က္ခန္ဓရ။ ယွံခမီတအ် ဖြဟတ်ဝံ ‘ပဋိသင်္ခါနဗလ’ ဖြဟတ်ပွမဗစာရဏာ ရံဝံ ဂပ်ဝ်သွးရ။ ယွံခမီတအ် ‘ဘာဝနာဗလ’ ဖြဟတ်ပွမဇ္ဇော်ပွင်မွဲး ညးဍုင်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇ္ဇော်ပွင်သတိသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယ်ကို ပွမလုအာနုကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင် မနိဿယ်ကို ပွမစာ်စူးနုမထွေန်စပ် ပွဲဝဋ်ပိ မနိဿယ်ကို ပွမကိလေသဂမ္တိုင်ပျိုတ် မလေပ် ကိုကြိုင်ကျဟ် ပွမပါသွးကွေံကိလေသ ပွမတုခိုလုပ်နိဗ္ဗာန်ရ၊ ဇ္ဇော်ပွင် ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ဇ္ဇော်ပွင် ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ဇ္ဇော်ပွင် ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ဇ္ဇော်ပွင် ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ဇ္ဇော်ပွင် သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ဇ္ဇော်ပွင် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယ်ကို ပွမလုအာနု

ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် ပွမစာ်စူးနုမထွေန်စပ် ပွဲဝဋ်ပိ မနိဿယံကိုပွမကိလေသဂမ္ဘိုင်ပျိုတ် မလေပ်ကိုကြိုင်ကျဟ် ပွမပါသွးကွေံကိလေသ ပွမတို့လုပ်နိဗ္ဗာန်ရ၊ ယွံခမိတအ် ဖြဟတ်ဝံ ‘ဘာဝနာဗလ’ ဖြဟတ်ပွမဖျော်ပွပ် ရံဝံ ဂပ်ဝံသွးရ၊ ယွံခမိတအ် ဖြဟတ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါ ဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။ (၂)

၁၃။ ယွံခမိတအ် ဖြဟတ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲတုန်—‘ပဋိသင်္ခါနဗလ’ ဖြဟတ်ပွမဗစာရဏာကို ‘ဘာဝနာဗလ’ ဖြဟတ်ပွမဖျော်ပွပ်ကိုဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ‘ပဋိသင်္ခါနဗလ’ ဖြဟတ်ပွမဗစာရဏာမွဲဂ် ညးဍုက်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက် “ပွဲဘဝဂတမတ်ကို ပွဲဘဝပရလိုက်ကို ဖို ကာယဒုစရိတ်ဂ် ယုတ်ပရေရ၊ ပွဲဘဝဂတမတ်ကို ပွဲဘဝပရလိုက်ကို ဖို ဝစီဒုစရိတ်ဂ် ယုတ်ပရေရ၊ ပွဲဘဝ ဂတမတ်ကို ပွဲဘဝပရလိုက်ကို ဖို မနောဒုစရိတ်ဂ် ယုတ်ပရေရ” ရံဝံ ဗစာရဏာရ။ ညးဂ် ဗစာရဏာ ရံဝံတဲမွဲး ပါကွေံကာယဒုစရိတ်တဲ ဖျော်ပွပ်ကာယသုစရိတ်ရ၊ ပါကွေံဝစီဒုစရိတ်တဲ ဖျော်ပွပ်ဝစီသုစရိတ်ရ၊ ပါကွေံ မနောဒုစရိတ်တဲ ဖျော်ပွပ်မနောသုစရိတ်ရ၊ မင်မွဲဇကုဇကု ဗွဲမသအးဇူး နမပ္ပံသီလက္ခန္ဓရ။ ယွံခမိတအ် ဖြဟတ်ဝံ ‘ပဋိသင်္ခါနဗလ’ ဖြဟတ်ပွမဗစာရဏာ ရံဝံ ဂပ်ဝံသွးရ။ ယွံခမိတအ် ‘ဘာဝနာဗလ’ ဖြဟတ်ပွမဖျော်ပွပ်မွဲဂ် ညးဍုက်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် လှူအာနုကာမဂ္ဘိုင်တဲဟောင် လှူအာနုဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်တဲဟောင် အာစိုပ်ပဌမဇျာန် မဒ်မွဲဟာန်ကောံ ‘ဝိတက်’ ပွမချပ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံ ‘ဝိစာရ’ ပွမဇွတ် သပေါတ် မွဲကို ‘ဝီတိ’ ပွမချိုက်မျိုက် ‘သုခ’ ပွမဒ်တသိုခ် မကတိုဒ်ဟိုတ်နုမလှူအာနု နီဝရဏာတဲ ပဒတ်ရ။ ဟိုတ်နု ‘ဝိတက်’ ပွမချပ် ‘ဝိစာရ’ ပွမဇွတ်သပေါတ် ပျိုတ်လလမ်ဂ်ရ အာစိုပ်ဒုတိယဇျာန် မလေပ်ကိုစိုတ်ဖြိုင်ကောင် ပွဲသန္တာန်ဇကု မလေပ်ဖျော်မောင်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမစိုတ်တန်ကြန် မဟွဲကို ‘ဝိတက်’ ပွမချပ် မဟွဲကို ‘ဝိစာရ’ ပွမဇွတ်သပေါတ် မွဲကို ‘ဝီတိ’ ပွမချိုက်မျိုက် ‘သုခ’ ပွမဒ်တသိုခ် မကတိုဒ်ဟိုတ်နု ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်တဲ ပဒတ်ရ။ ‘ဝီတိ’ ပွမချိုက်မျိုက်လေပ် ဟိုတ်ပွမဟံ့ထွေန်စပ်ဂ်ရ ချိုက်ပင်တ်ကောံသတိ သမ္ပဇညဂ်ဒ်တဲ ပဒတ်သိုမသျှော်မဇ္ဈဟ်ရ၊ ‘သုခ’ ပွမဒ်တသိုခ်လေပ် ဒင်စသိုင် နကိုဇကုရ၊ ဩဟိုတ်နု(တတိယဇျာန်)မွဲ ညးဂ် “ညးသျှော် မဇ္ဈဟ် ညးမျိုက်သတိ ညးမျိုက်အလေံပဒတ် ဗွဲတသိုခ်” ရံဝံ ပုဂိုလ်အရီဂမ္ဘိုင် ဟိုတ်သွးအိုတ်ရ၊ အာစိုပ်တတိယဇျာန်ဂ်တဲ ပဒတ်ရ။ ဟိုတ်နုပွမပါကွေံ တသိုခ်ဒ်ဒိန်ကို ဟိုတ်နုတသိုခ်ဒ်ဒိန်ဂမ္ဘိုင် ပျိုတ်အာဗွဲကိပ်ကွာဟောင်ကို အာစိုပ်စတုတ္ထဇျာန် မဟွဲကိုဒ်ဒိန်တသိုခ် မွဲကိုသတိမသအးဇူး မကတိုဒ်ဟိုတ်နုဥပေက္ခာ ပွမသျှော်မဇ္ဈဟ်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဖြဟတ်ဝံ ‘ဘာဝနာဗလ’ ဖြဟတ် ပွမဖျော်ပွပ် ရံဝံ ဂပ်ဝံသွးရ။ ယွံခမိတအ် ဖြဟတ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။ (၃)

၁၄။ ယွံခမိတအ် ဓရ်တိလမ္ပုပိဋ်ကျဂ်တြဟိုတ်ဝံဂမ္ဘိုင်ဂ် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲ ဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ပွမတံဝံဓရ်ဗွဲဒုန်ကို ပွမတံဝံဓရ်ဗွဲတြးဂမ္ဘိုင်ကိုရ။ ယွံခမိတအ်

ခရိတ်လမ္ဗုပ္ပိန္နကုဉ်တြဟိတုံဂမ္ဘိင်ဂ် (တိလမ္ဗုပ္ပိန္နကုဉ်တြ တုံခရိဂမ္ဘိင်ဂ်) ဣဝ္ဗံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။ (၄)

၁၅။ ယွံခမိတအ် ပွဲအဓိကိုရ် ခမိမအာစိုပ်အာပတ်ကို ခမိမစောဒနာကို ဇေယျာဓိကူဟောင် ဟုံဗစာရဏာဇေယျာဓိကူဗွဲမဒေးရးရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲအဓိကိုရ် ပွမကယျာန်ဒဝါတ်ဝံ ဟိုတ်မတွံဂး “ကြက်ဒိတ် တွဟ်နတန်တဗွဲမဉ်သေ့ တွဟ်နဟိုသွေးနကိုပါင် ဗွဲမသကာတ် မြဟ် တွဟ်နသွတ်ဗွဲမရန်မို နမပ္ပံကိုတုံလေရ။ ခမိဂမ္ဘိင်လေဝ် ကြက်ဟဝ္ဗသုပဒတ် ဗွဲတသိုခ်အိုတ်ရ”ဂ် ကလိဝ္ဗံဗွဲစုတ်ရ ရံဝံ ဂပ်ဝံစိုဒ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲအဓိကိုရ်မ္မဲတုန် ခမိမအာစိုပ်အာပတ်ကို ခမိမစောဒနာကို ဇေယျာဓိကူဟောင် ဗစာရဏာဇေယျာဓိကူ ဗွဲမဒေးရးရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲအဓိကိုရ် ပွမကယျာန်ဒဝါတ်ဝံ ဟိုတ်မတွံဂး “ကြက်ဟုံဒိတ် တွဟ်နတန်တဗွဲမဉ်သေ့ တွဟ်နဟိုသွေးနကိုပါင်ဗွဲမသကာတ်မြဟ် တွဟ်နသွတ်ဗွဲမရန်မို နမပ္ပံကို တုံလေရ။ ခမိဂမ္ဘိင်လေဝ် ကြက်ဝ္ဗသုပဒတ် ဗွဲတသိုခ်အိုတ်ရ”ဂ် ကလိဝ္ဗံဗွဲစုတ်ရ ရံဝံ ဂပ်ဝံ စိုဒ်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရ်သင်လိ ခမိမအာစိုပ်အာပတ်ကို ဇေယျာဓိကူဟောင် ဗစာရဏာဇေယျာဓိကူ ဗွဲမဒေးရးရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိမအာစိုပ်အာပတ်ကို ဗစာရဏာ ရံဝံရ။ “အဲဂ် အာစိုပ်အာပတ်မမိက်ကိုမ္မဲ မဂပ်ဝံသုနကိုဇေယျာဓိကူ။ ခမိဂ် ညာတ်တ အဲမအာစိုပ်အာပတ် မမိက်ကိုမ္မဲ မဂပ်ဝံသုနကိုဇေယျာဓိကူ။ အဲဂ် ယဝ်ဟုံအာစိုပ်အာပတ်မမိက်ကိုမ္မဲ မဂပ်ဝံသုနကို ဇေယျာဓိကူ။ ခမိဂ် ဟုံညာတ်တအဲမအာစိုပ်အာပတ်မမိက်ကိုမ္မဲ မဂပ်ဝံသု နကိုဇေယျာဓိကူ။ အဲဂ် ဟိုတ်နူအာစိုပ်အာပတ်မမိက်ကိုမ္မဲ မဂပ်ဝံသုနကိုဇေယျာဓိကူရ ခမိဂ် ညာတ်တ အဲမအာစိုပ် အာပတ်မမိက်ကိုမ္မဲ မဂပ်ဝံသုနကိုဇေယျာဓိကူ။ ခမိဂ် ဟိုတ်မညာတ်ကေတ် အဲမအာစိုပ် အာပတ်မမိက်ကိုမ္မဲ မဂပ်ဝံသုနကိုဇေယျာဓိကူဟောင် ဟုံသျှိုက်မျှိုက်ရ။ ခမိဂ် ဟုံသျှိုက်မျှိုက်တ အဲဂ်ဒိတ်တ သွေးတဂလာန်မဟုံသျှိုက်မျှိုက်ရ။ ခမိဂ် ဂပ်ဝံဟိုသွေးတ ဂလာန်မဟုံသျှိုက်မျှိုက်မ္မး အဲဟုံသျှိုက်မျှိုက်ရ။ အဲဂ် ဟုံသျှိုက်မျှိုက်ဂ်ဒိတ်တ ဟိုတ်ဗွဲ ကုညးသအာင်ဂမ္ဘိင်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ပွဲဟိုတ်ဂ် ပါဗလေတ်ကေ့ ဌာန်မစွဲလဝ်ကင်တဲ ဟိုတ်မရင်တျင်ဏာဒြပ်ဂ်ရ သုဟ်ညင်ရ ဒုဟ်အာစိုပ် ညးမ္မုကိုသွက်ဝံဒးကိုအခေါန်ကင်ငှာင်ကို တုပ်သုဟ်ညင်ရသင်ဂ်ကို ဒုဟ်ကျင် စိုပ်အဲဟောင်ရ” ရံဝံ ဗစာရဏာရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟောင် ခမိမအာစိုပ်အာပတ်ကို ဇေယျာဓိကူဟောင် ဗစာရဏာဇေယျာဓိကူ ဗွဲမဒေးရးရ။

ယွံခမိတအ် မုရ်သင်လိ ခမိမလေဝ်စောဒနာကို ဇေယျာဓိကူဟောင် ဗစာရဏာဇေယျာဓိကူ ဗွဲမဒေးရးရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိမလေဝ်စောဒနာကို ဗစာရဏာရံဝံရ။ “ခမိဝ္ဗ အာစိုပ်အာပတ်မမိက်ကိုမ္မဲ မဂပ်ဝံသုနကိုဇေယျာဓိကူ။ အဲညာတ်တ ခမိဝ္ဗ အာစိုပ်အာပတ် မမိက်ကိုမ္မဲ မဂပ်ဝံသုနကိုဇေယျာဓိကူ။ ခမိဝ္ဗ ယဝ်ဟုံအာစိုပ်အာပတ်မမိက်ကိုမ္မဲ မဂပ်ဝံသု နကိုဇေယျာဓိကူ။ အဲဟုံညာတ်တ ခမိဝ္ဗ အာစိုပ်အာပတ်မမိက်ကိုမ္မဲ မဂပ်ဝံသုနကိုဇေယျာဓိကူ။ ခမိဝ္ဗ

ဟိုတ်နူအာစိုပ်အာပတ်မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ မဂပ်ဝသွနကိုဇကုရ အဲဝံ့ညာတ်ကေတ် ခမီဝံ့ အာစိုပ် အာပတ်မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ မဂပ်ဝသွနကိုဇကုရ။ ဟိုတ်မညာတ်ကေတ် ခမီဝံ့ အာစိုပ်အာပတ် မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ မဂပ်ဝသွနကိုဇကုဟေင် အဲဟံ့သျှိုက်မျိုက်ရ၊ ဟံ့သျှိုက်မျိုက်ဂ်ဒ်တဲ အဲဟို သွးဒးဂလာန်မဟံ့သျှိုက်မျိုက် ကုခမီဝံ့ရ။ အဲဂပ်ဝဟိုသွးတဲ ဂလာန်မဟံ့သျှိုက်မျိုက် ကုခမီဝံ့ ဂ်ဒ်တဲ ခမီဝံ့ ဟံ့သျှိုက်မျိုက်ရ၊ ဟံ့သျှိုက်မျိုက်ဂ်ဒ်တဲ ဟိုလံဗွ ကုညးသအာင်ဂမျိုက်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ပဲ့ဟိုတ်ဂ် ပါပလေတ်ကေံ ဌာန်မစွံလင်ကင်တဲ ဟိုတ်မရင်တျင်ဏာဒြပ်ဂ်ရ သုဟ်ညင်ရ ဒုဟ်အာစိုပ် ညးမျိုက်သွက်ဝံဒးကိုအခေါန်ကင်ဌာင်ကို တုပ်သုဟ်ညင်ရသတ်ဂ်ကို ဒုဟ်ကျင်စိုပ် အဲဟေင်ရ” ရဲဝံ့ ဗစာရဏာရ။ ယံခမီတအ် ရဲဝံ့ဟေင် ခမီမလေပ်စောဒနာဂ် ဇကုဇကုဟေင် ဗစာရဏာဇကုဇကု ဗွဲမဒးရးရ။

ယံခမီတအ် ပဲ့အမိကိုရ် ခမီမအာစိုပ်အာပတ်ကို ခမီမလေပ်စောဒနာကို ဇကု ဇကုဟေင် ဟံ့ဗစာရဏာဇကုဇကုဗွဲမဒးရးရ၊ ယံခမီတအ် ပဲ့အမိကိုရ် ပွမကယျာန်ဒဝါတ်ဝံ ဟိုတ်မတွံး “ ကြက်ဒိတ် တုဟ်နတန်တဲဗွဲမဂိုင်သေ့တဲ တုဟ်နဟိုသွးနဟိုပင် ဗွဲမ သကာတ်မြဟ် တုဟ်နသွတ်ဗွဲမရန်မို နမယွံကိုတုလေရ၊ ခမီဂမျိုက်လေပ် ကြက်ဟဝံသွပဒတ် ဗွဲတသိုဒ်အိုတ်ရ”ဂ် ကလိဝံဗွဲစွတ်ရ ရဲဝံ့ ဂပ်ဝစိုဒ်ရ။ ယံခမီတအ် ပဲ့အမိကိုရ်မဲ့တုန် ခမီ မအာစိုပ်အာပတ်ကို ခမီမစောဒနာကို ဇကုဇကုဟေင် ဗစာရဏာဇကုဇကု ဗွဲမဒးရးရ။ ယံခမီတအ် ပဲ့အမိကိုရ် ပွမကယျာန်ဒဝါတ်ဝံ ဟိုတ်မတွံး“ကြက်ဟံဒိတ် တုဟ်နတန် တဲဗွဲမဂိုင်သေ့တဲ တုဟ်နဟိုသွး နဟိုပင်ဗွဲမသကာတ်မြဟ် တုဟ်နသွတ်ဗွဲမရန်မို နမယွံကို တုလေရ၊ ခမီဂမျိုက်လေပ် ကြက်ဝံသွပဒတ်ဗွဲတသိုဒ်အိုတ်ရ”ဂ် ကလိဝံဗွဲစွတ်ရ ရဲဝံ့ ဂပ်ဝ စိုဒ်ရ ရဲဝံ့ (သွးတဲရ)။ (၅)

၁၆။ ပဲ့ကာလဂ် ဗဗူးမဲ့ ပှောပြာပ်အာဇေင်တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲတဲ ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ် အိုတ်တျိုဟ် ကောံတီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲ မွဲစွဲရ၊ ဟိုပတဲကောံဂလာန် ထေက်ကိုမိပ်စိုတ် အိုတ်တျိုဟ် ထေက်ကိုဗိုဗျဟ်တဲ ဂ္ဋအ်ကေတ်ပဲ့ဒါမဲ့တဲမူး ဗဗူးဂ် “ယံတြနဲဂေါတမ ယှဟိုတ် နူဟိုတ်အထံင်အပင်မဲ့ ပဲ့လောကဝံ သတ်ဂမျိုက်လှို ခန္ဓဇကုလိုလတ်တဲ ပဲ့ကြနူချိုတ်တဲဂ် ဒးအာစိုပ်နရက် မစာ်စူးနူတသိုဒ် မဒ်လအာဂတိဟံဒးရး မဒ်အရာဒါဒတုံဇှော်ဗွဲအိုတ်ရ၊ ဟိုတ်အထံက်အပင်ဂ်တုန် ညးဇျော်ရော?” ရဲဝံ့ ဂရင်ပတီ တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲရ။ ယံဗဗူး ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံး ဒေတ်မဟံဗွဲခရ်ကောံဒေတ်ဟံဗျိုတ်ရ ပဲ့လောကဝံ သတ်ဂမျိုက်လှို ခန္ဓဇကုလိုလတ်တဲ ပဲ့ကြနူချိုတ်တဲဂ် ဒးအာစိုပ်နရက် မစာ်စူးနူတသိုဒ် မဒ်လအာဂတိဟံဒးရး မဒ်အရာဒါဒတုံဇှော်ဗွဲအိုတ်ရ ရဲဝံ့ (သွးတဲရ)။

ယံတြနဲဂေါတမ ယှဟိုတ်နူဟိုတ်အထံင်အပင်မဲ့ ပဲ့လောကဝံ သတ်ဂမျိုက်လှို ခန္ဓ ဇကုလိုလတ်တဲ ပဲ့ကြနူချိုတ်တဲဂ် ဝံအာစိုပ်ချင်သွပ် မဒ်လအာဂတိဒးရးခိုတ်ဆဲးအိုတ်ရ၊ ဟိုတ်အထံက်အပင်ဂ်တုန် ညးဇျော်ရော? ရဲဝံ့ ဂရင်ပတီ တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲရ။ ယံဗဗူး

ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံကး နွေတ်မဗွေခရ်ကောံနွေတ်မညီသုဟ်ဂ်ရ ပွဲလောကဝံ သတ်ဂမ္တိုင်လှို ခန္ဓဇကုလိုလ်တဲ ပွဲကြဲနုချိုတ်တဲဂ် ဝံအာစိပ်ချင်သွပ် မဒ်လအာဂတိဒးရးခိုဟ်ဆဲအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

ယွံတြနဲဂေါတမ (ခရ်ဂ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ၊ ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက် လောန်ရ၊ ယွံတြနဲဂေါတမ ဗွဲဥပာမ္မး ဝတ္ထုမဗကပ်စွံလဝ်ဂ် သုဟ်ညင်ရဗတးလှာ ကိုကို ဝတ္ထုမဗကပ်ဗွန်လဝ်ဂ် သုဟ်ညင်ရပ်ကံထွေးကိုကို ကုညးမတ်ဂေတ်တိုင်ဂံင်ဂ် သုဟ်ညင်ရဟိုလ် ကိုဂံင်ဍုန်ဍုန်ကို “ညးမျှိုက်မတ်မညာတ်ဂမ္တိုင် ကြက်သွေံညာတ် ကေတ်ရပ်သတ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ” ရဲဝံ သုဟ်ညင်ရရင်တုင်ထွေးကိုပုတ်ကောင်သု ပွဲတိုက် ဒမ္မာကို တုပ်သုဟ်ညင်ရသတ်ဟောင် တြနဲဂေါတမဂ် စောန်ထွေးကိုခရ် နကိုဟိုတ်တူဟ် တူဟ်သတ်ရ။ ယွံတြနဲဂေါတမ အဲဒိုက်ဂ် ပြာပ်ခသွစွဲစွော်ကိုကျရ၊ ပြာပ်ခသွစွဲစွော် ကိုခရ်ကို ခမီသင်ကိုရ၊ သွတမ်နုတဲဝံတဲ စိုကိုလအိတ်လမျို အဲဒိုက်ဂ် ဥပးမပြာပ်ခသွ စွဲစွော် ရဲဝံ တြနဲဂေါတမ ဩဝ်ဂိုင်သမ္ဘိလဝ်ညီ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ (၆)

၁၇။ ပွဲကာလဂ် ဗဗ္ဗးမျှိုယျုဇာဏုသောဏီ ဖောံပြာပ်အာဇရင်တီလမျှိုပိုင်ကျ်တြတဲ ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ကောံတီလမျှိုပိုင်ကျ်တြမ္ပဲစွဲရ၊ ဟိုပတဲကောံဂလာန် ထေက်ကို မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗျုဟ်တဲ ဂဇာ်ကေတ်ပွဲဒွါမ္ပဲတဲမ္မး ဗဗ္ဗးဇာဏုသောဏီဂ် “ယွံတြနဲဂေါတမ ဩဟိုတ်နူဟိုတ်အထံင်အပင်မ္ပဲ ပွဲလောကဝံ သတ်ဂမ္တိုင်လှို ခန္ဓဇကု လိုလ်တဲ ပွဲကြဲနုချိုတ်တဲဂ် ဒးအာစိပ်နရက် မစာ်စူးနုတသိုမ် မဒ်လအာဂတိဟံဒးရး မဒ်အရာဒွါဒတုံစေံလိုလ်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်အထံက်အပင်ဂ်တုန် ညးဍေံဂ်ရော?” ရဲဝံ ဂရင် ပတီ တီလမျှိုပိုင်ကျ်တြရ။ ယွံဗဗ္ဗး ဟိုတ်နုပွမကောန်သွကို ဟိုတ်နုပွမဟံကောန်သွကို ပွဲလောကဝံ သတ်ဂမ္တိုင်လှို ခန္ဓဇကုလိုလ်တဲ ပွဲကြဲနုချိုတ်တဲဂ် ဒးအာစိပ်နရက် မစာ်စူးနု တသိုမ် မဒ်လအာဂတိဟံဒးရး မဒ်အရာဒွါဒတုံစေံလိုလ်အိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

ယွံတြနဲဂေါတမ ဩဟိုတ်နူဟိုတ်အထံင်အပင်မ္ပဲ ပွဲလောကဝံ သတ်ဂမ္တိုင်လှို ခန္ဓဇကုလိုလ်တဲ ပွဲကြဲနုချိုတ်တဲဂ် ဝံအာစိပ်ချင်သွပ် မဒ်လအာဂတိဒးရးခိုဟ်ဆဲအိုတ်ရ၊ ဟိုတ်အထံက်အပင်ဂ်တုန် ညးဍေံဂ်ရော?” ရဲဝံ ဂရင်ပတီ တီလမျှိုပိုင်ကျ်တြရ။ ယွံဗဗ္ဗး ဟိုတ်နုပွမကောန်သွကို ဟိုတ်နုပွမဟံကောန်သွကို ပွဲလောကဝံ သတ်ဂမ္တိုင်လှို ခန္ဓဇကု လိုလ်တဲ ပွဲကြဲနုချိုတ်တဲဂ် ဝံအာစိပ်ချင်သွပ် မဒ်လအာဂတိဒးရးခိုဟ်ဆဲအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

ယွံတြနဲဂေါတမ အရထအဓိပ္ပါယ် ခရ်မဂပ်ဝံတွံလဝ် ဗွဲခွန် မဟဂပ်ဝံပါပရအ် လဝ်ဗွဲတြးဝံ အဲဒိုက်တီကျိုဟ်ကေတ် ဗွဲတြးဟံမာန်ရ၊ အာတ်ပါန်အခေါင်ရ၊ အရထခရ် မဂပ်ဝံတွံလဝ်ဗွဲခွန် မဟဂပ်ဝံပါပရအ်လဝ်ဗွဲတြးဏီဝံ နနဲအဲဒိုက်တီကျိုဟ်ကေတ် ဗွဲတြး မာန်ဂ် တြနဲဂေါတမ ဩဝံတွံကိုခရ် ကုအဲဒိုက်ညီ ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယွံဗဗ္ဗး ဒ်သတ်မ္မး

သြဝ္ဗကလင်ပင်မိုင်ညိ၊ သြဝ္ဗသ္မုပ္ပုပ္ဖိတိဗ္ဗမဒးရးညိ၊ ကြက်တံကိုရ ရံဝံ (သွေးတရ)။ “ယံကျာ် မှုံပိုင်ခိုဟ်ရ” ရံဝံ ဗဗ္ဗဇာဏုဿာဏိ ဂရင်ပတိ ကုတိလမှုံပိုင်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ။ တိလမှုံပိုင်ကျာ်တြဲ တံကိုခရံဝံရ—

ယံဗဗ္ဗး ပွဲလောကဝံ ညးလျှိုက် ကျောန်သ္မု ကာယဒုစရိတ်ရ၊ ဟံကျောန်သ္မု ကာယ သုစရိတ်ရ။ ကျောန်သ္မု ဝစီဒုစရိတ်ရ၊ ဟံကျောန်သ္မု ဝစီသုစရိတ်ရ။ ကျောန်သ္မု မနောဒုစ ရိတ်ရ၊ ဟံကျောန်သ္မု မနောသုစရိတ်ရ။ ယံဗဗ္ဗး ရံဝံ ဟိုတ်နုပ္ပမကျောန်သ္မုကို ဟိုတ်နုပ္ပမ ဟံကျောန်သ္မုကို ပွဲလောကဝံ သတ်ဂမ္တိုင်လျှို ခန္ဓဇကုလီလတ်တဲ ပွဲကြံနုချိတ်တဲဂှ် ဒးအာ စိုပ်နရက် မတ်စူးနုတသိုခ် မဒ်လအာဂတိဟံဒးရး မဒ်အရာဒွါဒတံစှော်ဗွဲဖျဲအိုတ်ရ။ ယံဗဗ္ဗး ပွဲလောကဝံ ညးလျှိုက်တုန် ကျောန်သ္မု ကာယစရိတ်ရ၊ ဟံကျောန်သ္မု ကာယဒုစရိတ်ရ။ ကျောန်သ္မု ဝစီသုစရိတ်ရ၊ ဟံကျောန်သ္မု ဝစီဒုစရိတ်ရ။ ကျောန်သ္မု မနောသုစရိတ်ရ၊ ဟံကျောန်သ္မု မနောဒုစရိတ်ရ။ ယံဗဗ္ဗး ရံဝံ ဟိုတ်နုပ္ပမကျောန်သ္မုကို ဟိုတ်နုပ္ပမဟံကျောန် သ္မုကို ပွဲလောကဝံ သတ်ဂမ္တိုင်လျှို ခန္ဓဇကုလီလတ်တဲ ပွဲကြံနုချိတ်တဲဂှ် ဝံအာစိုပ်ချင်သွပ် မဒ်လအာဂတိဒးရးခိုဟ်ဆဲးအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

ယံတြနာဲဂေါတမ (ခရ်ဂှ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မှိုက်လောန်ရ။ ပ။ သ္မုတမ်နုတဲဝံတဲ စိုက်လအိတ်လမျို အဲဒိုက်ဂှ် ဥပးမလေပ်ပြာပ်ခသ္မုစွဲစွော် ရံဝံ တြနာဲဂေါတမ သြဝ္ဗဂိုင်သမ္ဘိ လင်ညိ ရံဝံ (ဂရင်ပတိရ)။ (၇)

၁၈။ ပွဲကာလဂှ် တိလပိုင်အာနန္ဒ မှော့ပြာပ်အာဇရေင်တိလမှုံပိုင်ကျာ်တြဲ လောဝံသ္မု ဝတ်တဲမွဲး ဂဇာဒ်ဒိုင်ပွဲဒွါမွဲရ၊ တိလပိုင်အာနန္ဒ မဂဇာဒ်ဒိုင်ပွဲဒွါမွဲဂှ် တိလမှုံပိုင်ကျာ်တြဲ သွေးတိုန်ဂလာန်ဝံရ “ယံအာနန္ဒ ပွဲစုတ် ဟံထေက်ကိုကျောန်သ္မုတ် ကာယဒုစရိတ် ဝစီ ဒုစရိတ် မနောဒုစရိတ်ရ” ရံဝံ အဲတွံရ ရံဝံ (သွေးတရ)။ ယံကျာ်မှုံပိုင် ယြကာယဒုစရိတ် ဝစီဒုစရိတ် မနောဒုစရိတ်မွဲ ဟဂပ်ပ်ကျောန်သ္မု ပွဲစုတ် ရံဝံ တိလမှုံပိုင်ကျာ်တြဲ တံကိုကု အဲဒိုက်ရ၊ ကျောန်သ္မုတ် ဒုစရိတ်မဟဂပ်ပ်ကျောန်သ္မုဂှ်မွဲး မုရဒုဟ်မွဲ ကြက်ကလိဝံပွဲစုတ်ရ ရံဝံ ဂပ်ပ်စိုတ်ရော ရံဝံ (ဂရင်ပတိရ)။ ယံအာနန္ဒ ယြကာယဒုစရိတ် ဝစီဒုစရိတ် မနော ဒုစရိတ်မွဲ ဟဂပ်ပ်ကျောန်သ္မု ပွဲစုတ်ရ ရံဝံ အဲတွံရ၊ ကျောန်သ္မုတ် ဒုစရိတ်မဟဂပ်ပ်ကျောန်သ္မု ဂှ်မွဲး ဒုဟ်ဝံ ကြက်ကလိဝံပွဲစုတ်ရ ရံဝံ ဂပ်ပ်စိုတ်ရ။ ဇကုဇကုဂှ် စောတ်စောတ် ဇကုဇကုရ။ တုပညာဂမ္တိုင် တိညာတ်ကေတ်မွဲး ဟိုက်ရိုဟ်အိုတ်ရ။ ဗရုရမျာင်ဒယှ်တု ဟံခိုဟ်ဆဲး ဗျာပ်တြး ပြးဇးတိတ်အာရ။ ဒးချိတ်ဝိဝိဝိဝိဝိရ။ ခန္ဓဇကုလီလတ်တဲ ပွဲကြံနုချိတ်တဲဂှ် ဒးအာစိုပ် နရက် မတ်စူးနုတသိုခ် မဒ်လအာဂတိဟံဒးရး မဒ်အရာဒွါဒတံစှော်ဗွဲဖျဲရ။ ယံအာနန္ဒ ယြကာယဒုစရိတ် ဝစီဒုစရိတ် မနောဒုစရိတ်မွဲ ဟဂပ်ပ်ကျောန်သ္မု ပွဲစုတ်ရ ရံဝံ အဲတွံရ၊ ကျောန်သ္မုတ် ဒုစရိတ်မဟဂပ်ပ်ဒေတ်ကျောန်သ္မုဂှ်မွဲး ဒုဟ်မသုန်သ် (မသွေးကျင်တဲ)ဝံ ကြက်ကလိဝံပွဲစုတ်ရ ရံဝံ ဂပ်ပ်စိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

ယံအာနန္ဒ ဗွေစုတ် ထေက်ကိုကျောန်သွတ် ကာယသုစရိတ် ဝစီသုစရိတ် မနောသုစရိတ်ရ” ရဝံ အဲတွံရ ရဝံ (သုးတရ)။ ယံကျာ်မုံပိုင် ဩကာယသုစရိတ် ဝစီသုစရိတ် မနောသုစရိတ်မဲ့ ဂပ်ဝ်ကျောန်သွ ဗွေစုတ် ရဝံ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ တံက်ကိုအဲဒိုက်ရ၊ ကျောန်သွတ် သုစရိတ်မဂပ်ဝ်ကျောန်သွဂ်မွဲး မုရ်ဖိုမဲ့ ကြက်ကလိဂွံဗွေစုတ်ရ ရဝံ ဂပ်ဝ်စီတ်ရော ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယံအာနန္ဒ ဩကာယသုစရိတ် ဝစီသုစရိတ် မနောသုစရိတ်မဲ့ ဂပ်ဝ်ကျောန်သွ ဗွေစုတ်ရ ရဝံ အဲတွံရ၊ ကျောန်သွတ် သုစရိတ်မဂပ်ဝ်ကျောန်သွဂ်မွဲး ဖိုဝံ ကြက်ကလိဂွံဗွေစုတ်ရ ရဝံ ဂပ်ဝ်စီတ်ရ၊ ဇကုဇကုဟ် ဟံစောတ်စောတ် ဇကုဇကုရ။ တုပညာဂမ္တိုင် တီညာတ်ကေတ်မွဲး ဟိုထိုင်သးအိုတ်ရ။ ဗရုရမျာင်ဒယှ်တု ခိုဟ်ဆဲး ဗျာပ်တြးပြီးဒေတိတ် အာရ။ ဟံဒးချိုတ်ဝိဝိဝိဝိဝိရ။ ခန္ဓဇကုလိုလ်တု ပွဲကြနုချိုတ်တုဂ် ဂွံအာစိုပ်ချင်သွင် မဒ်လအာဂတိဒးရးခိုဟ်ဆဲးရ။ ယံအာနန္ဒ ဩကာယသုစရိတ် ဝစီသုစရိတ် မနောသုစရိတ်မဲ့ ဂပ်ဝ်ကျောန်သွ ဗွေစုတ်ရ ရဝံ အဲတွံရ၊ ကျောန်သွတ် သုစရိတ်မဂပ်ဝ်ဒေတ်ကျောန်သွဂ်မွဲး ဖိုမသန်သ် (မသုးကျင်တု)ဝံ ကြက်ကလိဂွံဗွေစုတ်ရ ရဝံ ဂပ်ဝ်စီတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။ (၈)

၁၉။ ယံခမိတအ် ဩပ်ပါက္ခေ အကုသိုလ်အိုတ်ညိ၊ ယံခမိတအ် (မူးတအ်ညးဂမ္တိုင်) တုဟ်နပါက္ခေအကုသိုလ်ဂ် သုဟ်ရထအိုတ်ရ။ ယံခမိတအ် (မူးတအ်ညးဂမ္တိုင်) တုဟ်နပါက္ခေအကုသိုလ်ဂ် ယပ်ဟံသုဟ်ရထအိုတ်မွဲး၊ နှိတ်ရသ်ဝံမွဲး “ယံခမိတအ် ဩပ်ပါက္ခေ အကုသိုလ်အိုတ်ညိ” ရဝံ အဲဟံတွံရ။ ယံခမိတအ် ဩဟိုတ်နူဟိုတ်မဲ့ (မူးတအ်ညးဂမ္တိုင်) တုဟ်နပါက္ခေအကုသိုလ်ဂ် သုဟ်ရထအိုတ်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ “ယံခမိတအ် ဩပ်ပါက္ခေအကုသိုလ်အိုတ်ညိ” ရဝံ အဲတွံရ။ ယံခမိတအ် ပွမပါက္ခေအကုသိုလ်ဂ် နှိတ်တုဟ်နမသက္ကုဒတုမြမောပ် တုဟ်နဒ်ဒိဒ်မွဲး၊ နှိတ်ရသ်ဝံမွဲး “ယံခမိတအ် ဩပ်ပါက္ခေအကုသိုလ်အိုတ်ညိ” ရဝံ အဲဟံတွံရ။ ယံခမိတအ် ဩဟိုတ်နူဟိုတ်မဲ့ ပွမပါက္ခေ အကုသိုလ်ဂ် နှိတ်တုဟ်နမုံကိုဒတုမြမောပ် တုဟ်နဒ်ဒိဒ်ရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ “ယံခမိတအ် ဩပ်ပါက္ခေ အကုသိုလ်အိုတ်ညိ” ရဝံ အဲတွံရ။

ယံခမိတအ် ဩပ်ဇော်ပွင်ကုသိုလ်အိုတ်ညိ၊ ယံခမိတအ် (မူးတအ်ညးဂမ္တိုင်) တုဟ်နဇော်ပွင်ကုသိုလ်ဂ် သုဟ်ရထအိုတ်ရ။ ယံခမိတအ် (မူးတအ်ညးဂမ္တိုင်) တုဟ်နဇော်ပွင်ကုသိုလ်ဝံ ယပ်ဟံသုဟ်ရထအိုတ်မွဲး၊ နှိတ်ရသ်ဝံမွဲး “ယံခမိတအ် ဩပ်ဇော်ပွင်ကုသိုလ်အိုတ်ညိ” ရဝံ အဲဟံတွံရ။ ယံခမိတအ် ဩဟိုတ်နူဟိုတ်မဲ့ (မူးတအ်ညးဂမ္တိုင်) တုဟ်နဇော်ပွင်ကုသိုလ်ဂ် သုဟ်ရထအိုတ်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ “ယံခမိတအ် ဩပ်ဇော်ပွင် ကုသိုလ်အိုတ်ညိ” ရဝံ အဲတွံရ။ ယံခမိတအ် ပွမဇော်ပွင်ကုသိုလ်ဂ် နှိတ်တုဟ်နမသက္ကုဒတုမြမောပ် တုဟ်နဒ်ဒိဒ်မွဲး၊ နှိတ်ရသ်ဝံမွဲး “ယံခမိတအ် ဩပ်ဇော်ပွင်ကုသိုလ်အိုတ်ညိ” ရဝံ အဲဟံတွံရ။ ယံခမိတအ် ဩဟိုတ်နူဟိုတ်မဲ့ ပွမဇော်ပွင်ကုသိုလ်ဂ် နှိတ်တုဟ်နမုံကိုဒတုမြမောပ် တုဟ်နဒ်ဒိဒ်ရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ “ယံခမိတအ် ဩပ်ဇော်ပွင်ကုသိုလ်အိုတ်ညိ” ရဝံ အဲတွံရ။

(၉)

၂၀။ ယွံခမိတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင်ဓါဂကူဂ် ဒှိတ်တုဟ်နသာသနာ ဝံလီုလ် ဝံကွေံဗ္ဗန်အိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ပိဒ်ဗျဉ် မဂ်ပ်စွံပတန်လပ် ဗွဲဟံဒးရးကို အရထမဂ်ပ် တီကေတ် ဗွဲဟံဒးရးကိုဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် အရထ ပိဒ်ဗျဉ်မဂ်ပ်စွံပတန်လပ် ဗွဲဟံဒးရးကို ဂပ်ပ်တီကေတ် ဗွဲဟံဒးရးရ။ ယွံခမိတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင်ဓါဂကူဝံ ဒှိတ်တုဟ်နသာသနာ ဝံလီုလ် ဝံကွေံဗ္ဗန်အိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။ (၁၀)

၂၁။ ယွံခမိတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင်ဓါဂကူဂ် ဒှိတ်တုဟ်နသာသနာဝံတန်တ တုဟ်နဟံလီုလ် တုဟ်နဟံကွေံဗ္ဗန်အိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ပိဒ်ဗျဉ် မဂ်ပ်စွံပတန်လပ် ဗွဲမဒးရးကို အရထမဂ်ပ်တီကေတ်ဗွဲမဒးရးကိုဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် အရထပိဒ်ဗျဉ်မဂ်ပ် စွံပ တန်လပ် ဗွဲမဒးရးကို ဂပ်ပ်တီကေတ်ဗွဲမဒးရးရ။ ယွံခမိတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင်ဓါဂကူဝံ ဒှိတ်တုဟ်န သာသနာဝံတန်တ တုဟ်နဟံလီုလ် တုဟ်နဟံကွေံဗ္ဗန်အိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။ (၁၁)

အဓိကရဏဝဂ် မရနက်ကိုဓါ တဲရ။

၃။ ဗာလဝဂ်

၂၂။ ယွံခမိတအ် သမ္တိုင်ဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ဒုဟ်ဇကုဂ် ညးဟံမွှ်သေဝ်ရံဝံမွဲဒုဟ်ကို ဒုဟ်ညးမအာတ်ဒင်ဂုဏ်ဝန်စပ်ဂ် ညးဟံဒင်တဲ ဗွဲအတိုင်သတ်ဓရ်ကိုဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် သမ္တိုင်ဓါဂကူအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် တုပညာဂမ္တိုင် ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်—ဒုဟ်ဇကုဂ် ညးဟံသေဝ် ရံဝံမွဲဒုဟ်ကို ဒုဟ်ညးမအာတ်ဒင်ဂုဏ်ဝန်စပ်ဂ် ညးဒင်တဲ ဗွဲအတိုင်သတ်ဓရ်ကိုဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် တုပညာဂမ္တိုင် ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။ (၁)

၂၃။ ယွံခမိတအ် ညးဂမ္တိုင်ဓါဂကူဝံ လေပ်ဟိုစောတ်စောတ် တီလမ္တိုင်ကျိတြဲ ဟံ့ဃုာ်စုတ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ဒေါသသတိက်သတင်ဒိုင်ပွဲအပွဲတဲ ညးမ္တိုင်ဒေါသစိုတ်မဂ်ပ်ကိုပလီုပလ်ကို ညးသဒ္ဓါလောန်ကာ မဂိုင်ကေတ်နပ္ပမဂိုင် ကေတ်ဟံဒးရးကိုဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ညးဂမ္တိုင်ဓါဂကူဝံ လေပ်ဟိုစောတ်စောတ် တီလ မ္တိုင်ကျိတြဲ ဟံ့ဃုာ်စုတ်အိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။ (၂)

၂၄။ ယွံခမိတအ် ညးဂမ္တိုင်ဓါဂကူဝံ လေပ်ဟိုစောတ်စောတ် တီလမ္တိုင်ကျိတြဲ ဟံ့ဃုာ်စုတ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်—တီလမ္တိုင်ကျိတြဲ မဟဂ်ပ်တံ မဟဂ်ပ်ဟိုသွးဂ် ညးစောန်ထွေးတ ရံဝံမွဲ “တီလမ္တိုင်ကျိတြဲ မဂ်ပ်တံ မဂ်ပ်ဟို သွးရ”ကို တီလမ္တိုင်ကျိတြဲ မဂ်ပ်တံ မဂ်ပ်ဟိုသွးဂ် ညးစောန်ထွေးတ ရံဝံမွဲ “တီလ မ္တိုင်ကျိတြဲ မဟဂ်ပ်တံ မဟဂ်ပ်ဟိုသွးရ”ကိုဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ညးဂမ္တိုင်ဓါဂကူဝံ

(၁)ပါဠိ-မိုက်သွးရ။ (၂)အဋ္ဌကထာ-မိုက်သွးရ။

လေပ်ဟိုစောက်စောဲ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ ဟံသာစုတ်အိုတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။ ယံခမီတအ် ညးဂမိုင်ဓါဂကူဝံ ဟံလေပ်ဟိုစောက်စောဲတ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ ဟံသာစုတ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲ ဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲတုန်—တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ မဟဂပ်ဝံတွံ မဟဂပ်ဝံဟိုသုးရ ညးစောန် ထွေးတ ရဝံမွဲ “တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ မဟဂပ်ဝံတွံ မဟဂပ်ဝံဟိုသုးရ”ကို တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ မဂပ်ဝံတွံ မဂပ်ဝံဟိုသုးရ ညးစောန်ထွေးတ ရဝံမွဲ “တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ မဂပ်ဝံတွံ မဂပ်ဝံဟိုသုးရ”ကိုဂမိုင်ရ။ ယံခမီတအ် ညးဂမိုင်ဓါဂကူဝံ ဟံလေပ်ဟိုစောက်စောဲ တီလ မုံပိုင်ကျာ်တြဲ ဟံသာစုတ်အိုတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။ (၃)

၂၅။ ယံခမီတအ် ညးဂမိုင်ဓါဂကူဝံ လေပ်ဟိုစောက်စောဲ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ ဟံသာစုတ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်—သုတ်‘နေယျတ္ထ’မုံအရထရင်တုင်တု မဂပ်ဝံတိုက် ညးစောန်ထွေးတ ရဝံမွဲ သုတ် ‘နီတတ္ထ’ မုံအရထမဂပ်ဝံတိုက်ရိုက်ကို သုတ် ‘နီတတ္ထ’မုံအရထမဂပ်ဝံတိုက်ရိုက်ဂ် ညးစောန်ထွေးတ ရဝံမွဲ သုတ် ‘နေယျတ္ထ’ မုံအရထရင်တုင်တုမဂပ်ဝံတိုက်ရိုက်ရ။ ယံခမီတအ် ညးဂမိုင်ဓါဂကူဝံ လေပ်ဟိုစောက် စောဲတ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ ဟံသာစုတ်အိုတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။ (၄)

၂၆။ ယံခမီတအ် ညးဂမိုင်ဓါဂကူဝံ ဟံလေပ်ဟိုစောက်စောဲတ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ ဟံသာစုတ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်—သုတ်‘နေယျတ္ထ’မုံအရထရင်တုင်တု မဂပ်ဝံတိုက် ညးစောန်ထွေးတ ရဝံမွဲ သုတ်‘နေယျတ္ထ’မုံအရထရင်တုင်တုမဂပ်ဝံတိုက် သုတ် ‘နီတတ္ထ’ မုံအရထမဂပ်ဝံတိုက်ရိုက်ဂ် ညးစောန်ထွေးတ ရဝံမွဲသုတ် ‘နီတတ္ထ’ မုံအရထမဂပ်ဝံရင်တိုက်ရိုက်ကိုဂမိုင်ရ။ ယံခမီတအ် ညးဂမိုင်ဓါဂကူဝံ ဟံလေပ်ဟို စောက်စောဲတ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ ဟံသာစုတ်အိုတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။ (၅)

၂၇။ ယံခမီတအ် ညးမုံကိုပုသရံပါပ် မဂပ်ဝံပြောပ်ဗွန်ခလီလဝ်ဂ် ‘နိရယဂတိ’ ဘုံနရက်ကို ‘တိရစ္ဆာနဂတိ’ ဂကူတိရစ္ဆာန်ကို ပှော်ကိုလအာဂတိဂမိုင်ဓါဂကူဝံ ကြက် ကလိဝံလအာဂတိမဲ့မဲ့ဂကူဗွဲစုတ်ရဂ် ဂပ်ဝံစိတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။ ယံခမီတအ် ညးဟဲ့ ကိုပုသရံပါပ် မဂပ်ဝံပြောပ်ဗွန်ခလီလဝ်ဂ် ‘ဒေဝဂတိ’ ဘုံသွပ်ကို ‘မနုဿဂတိ’ ဘုံမိုဟ်ကို ပှော်ကိုလအာဂတိဂမိုင်ဓါဂကူဝံ ကြက်ကလိဝံလအာဂတိမဲ့မဲ့ဂကူဗွဲစုတ်ရဂ် ဂပ်ဝံစိတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။ (၆)

၂၈။ ယံခမီတအ် ကုညးမုံကိုကွေတ် ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ပုမညာတ်ဟံဒးရးဂ် ‘နိရယဂတိ’ ဘုံနရက်ကို ‘တိရစ္ဆာနဂတိ’ ဂကူတိရစ္ဆာန်ကို ပှော်ကိုလအာဂတိဂမိုင်ဓါဂကူဝံ ကြက် ကလိဝံ လအာဂတိမဲ့မဲ့ဂကူဗွဲစုတ်ရဂ် ဂပ်ဝံစိတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။ (၇)

၂၉။ ယံခမီတအ် ကုညးမုံကိုကွေတ် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ပုမညာတ်ဒးရးဂ် ‘ဒေဝဂတိ’ ဘုံသွပ်ကို ‘မနုဿဂတိ’ ဘုံမိုဟ်ကို ပှော်ကိုလအာဂတိဂမိုင်ဓါဂကူဝံ ကြက်ကလိဝံ လအာဂတိမဲ့မဲ့ဂကူဗွဲစုတ်ရဂ် ဂပ်ဝံစိတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။ (၈)

၃၀။ ယွံခမီတအ် ကုညးဟဲ့ကိုသီလၣ် ‘နီရယဂတိ’ ဘုံနရက်ကို ‘တိရစ္ဆာနဂတိ’ ဂကူတိရစ္ဆာန်ကို ဂပ်ဝ်ဒင်ဂိုင်ကောတ်လအာဂတိဂမၠိုင်ဓါဂကူဝံအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။ ယွံခမီတအ် ကုညးမုံကိုသီလၣ် ‘ဒေဝဂတိ’ ဘုံသွပ်ကို ‘မနုဿဂတိ’ ဘုံမိုဟ်ကို ဂပ်ဝ်ဒင်ဂိုင်ကောတ်လအာဂတိဂမၠိုင်ဓါဂကူဝံအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။ (၉)

၃၁။ ယွံခမီတအ် ဗစာရဏာညာတ်ကောတ် ဟိုတ်တောင်ဂမၠိုင်ဓါဂကူဗွဲမဒးရဲတဲ အဲသိပ်ဂိုပ် ဘာဂြိုပ် မစိုပ်ဒတဲကိုအာရညိကဓုတင်မာန် ဘာဂြိုပ်မဟံသောင်ကိုဌာန်မိုဟ်ဂမၠိုင် ဂေတ်ဂေင် ဘာဂြိုပ် မဒ်တူင်လအိတ်မုဟ်တဲသေ့ဘဲခြာလောန်ဂမၠိုင်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂှ် ရောမွဲတုန်—ပွမဗစာရဏာညာတ်ကောတ်ဗွဲမဒးရဲ ပွမပဒတ်ဗွဲတသိုန် (နကိုဇရာနသမာပတ် ဖလသမာပတ်) ပွဲဘဝဂတမတ်ဇကုကို ပွမဆာန်ဍုဂကောံဇန်ဗွဲကြံကိုဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဗစာရဏာညာတ်ကောတ် ဟိုတ်တောင်ဂမၠိုင် ဓါဂကူဗွဲမဒးရဲတဲ အဲသိပ်ဂိုပ်ဘာဂြိုပ် မစိုပ်ဒတဲ ကိုအာရညိကဓုတင်မာန် ဘာဂြိုပ်မဟံသောင်ကိုဌာန်မိုဟ်ဂမၠိုင်ဂေတ်ဂေင် ဘာဂြိုပ် မဒ်တူင် လအိတ်မုဟ်တဲသေ့ဘဲခြာလောန်ဂမၠိုင်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။ (၁၀)

၃၂။ ယွံခမီတအ် ဓရ်ဂမၠိုင် မဒ်ပွဲဗွပ်သွက်ဝိဇ္ဇာဝံ ကူဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူ အိုတ်ဂှ်ရောမွဲတုန်— ‘သမထ’ ပွမစိုတ်တန်ကြန်ကို ဝိပဿနာ ပွမမှော်သေ့ဝ်ဗစာရဏာ ဓရ်သင်္ခါရဂမၠိုင်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ဇော်ပွပ်တသမထမွဲ မုရ်ဖိုမ္မဲ ကလိဝံဒင်စသိုင်ဂှ်ရော၊ ဂပ်ဝ်ကို စိုတ်ဇော်မောပ်ရ။ ဂပ်ဝ်ကိုစိုတ်ဇော်မောပ်မွဲ မုရ်ဖိုမ္မဲ ကလိဝံဒင်စသိုင်ဂှ်ရော၊ ပါကောံ ‘ရာဂ’ ပွမထွေန်စပ်မာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ဇော်ပွပ်တဝိပဿနာ ပွမမှော်သေ့ဝ်ဗစာရဏာ ဓရ်သင်္ခါရဂမၠိုင်မွဲ မုရ်ဖိုမ္မဲ ကလိဝံဒင်စသိုင်ဂှ်ရော၊ ဂပ်ဝ်ကိုပညာဇော်မောပ်ရ။ ဂပ်ဝ်ကို ပညာဇော်မောပ်မွဲ မုရ်ဖိုမ္မဲ ကလိဝံဒင်စသိုင်ဂှ်ရော၊ ပါကောံ ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတိမာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ကိုခွက်တ နကို ‘ရာဂ’ ပွမထွေန်စပ်မွဲ စိုတ်ဂှ် ဟံတိတ်ဗူးနူကိလေသရ။ ကိုခွက်တ နကို ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတိမွဲ ဟဂပ်ဝ်ကိုပညာဇော်မောပ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟေင် ဟိုတ်နူ ‘ရာဂ’ ပွမထွေန်စပ်အိုတ်အာဂှ်ရ ‘စေတောဝိမုတ္တိ’ စိုတ်တိတ်ဗူးနူကိလေသဂမၠိုင် နိတ်ရ။ ဟိုတ်နူ ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတိအိုတ်အာဂှ်ရ ‘ပညာဝိမုတ္တိ’ ပညာတိတ်ဗူးနူကိလေသဂမၠိုင် ရဲဝံ (သွးတရ)။ (၁၁)

ဗာလဝဂ် မရနုက်ကိုပိ တဲရ။

၄။ သမမိတ္တဝဂ်

၃၃။ ယွံခမီတအ် ကြက်တွံကို သဘ်သဇိုင်ညးယုတ်မာဂမၠိုင်ကို သဘ်သဇိုင် ညးသပ္ပရိဟ် ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင်ကိုရ။ ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင် ဓရ်ဂှ်အိုတ်ညိ၊ ဩဝ်သပ္ပုလ်စိုတ် ဗွဲမဒးရဲအိုတ်ညိ။ ကြက်တွံကိုရ ရဲဝံ (သွးတရ)။ “ယွံကျာ်မုံပိုင် ခိုဟ်ရ” ရဲဝံ ခမီဂမၠိုင်

ကလောင်ဂရင်ပတိ ကုတိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ။ တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ တွံကိုခရ်ဝံရ—
 ယွံခမိတအ် သဘသဇိုင်ညးယုတ်မာဂမ္တိုင်ၣ် ညးခွဲၣ်ရော? ယွံခမိတအ် ညးယုတ်မာဂ်
 ဟံတိကောတ် ဂုဏ်ညးကောင်သွပတဲလဝ်ရ။ ဂုဏ်ညးကောင်သွပတဲလဝ်ၣ် သွဗွဲမပြာကဉ်တဲ
 ဟံတိရ။ ယွံခမိတအ် ညးယုတ်မာဂမ္တိုင် ဟိုထိုင်သးတ် ပွမဟံတိကောတ် ဂုဏ်ညးကောင်
 သွပတဲလဝ် ဂုဏ်ညးသွပတဲလဝ်ၣ် သွဗွဲမပြာကဉ်တဲ ပွမဟံတိၣ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ်
 ပွအလုံအိုသုမတွံးပွမဟံတိကောတ် ဂုဏ်ညးကောင်သွပတဲလဝ် ဂုဏ်ညးသွပတဲလဝ်ၣ် သွဗွဲ
 မပြာကဉ်တဲ ပွမဟံတိဝံ သဘသဇိုင်ညးယုတ်မာဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ညးသပ္ပုရိဟ်
 ခိုဟ်ဆဲးဂမ္တိုင်တုန် တိတ်ဂုဏ်ညးကောင်သွ ပတဲလဝ်ရ။ ဂုဏ်ညးကောင်သွပတဲလဝ်ၣ် သွဗွဲ
 မပြာကဉ်တဲ တီရ။ ယွံခမိတအ် ညးသပ္ပုရိဟ်ခိုဟ်ဆဲးဂမ္တိုင် ဟိုထိုင်သးတ် ပွမတိတ်
 ဂုဏ်ညးကောင်သွပတဲလဝ် ဂုဏ်ညးကောင် သွပတဲလဝ်ၣ် သွဗွဲမပြာကဉ်တဲ တိတ်အိုတ်ရ။
 ယွံခမိတအ် အလုံအိုသုမတွံးပွမတိတ် ဂုဏ်ညးကောင်သွပတဲလဝ် ဂုဏ်ညးသွပတဲလဝ်ၣ်
 သွဗွဲမပြာကဉ်တဲ ပွမတိတ်ဝံ သဘသဇိုင်ညးသပ္ပုရိဟ်ခိုဟ်ဆဲးဂမ္တိုင်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။ (၁)

၃၄။ ယွံခမိတအ် ညးဂမ္တိုင်ဓါတွံၣ် သွပလန်ကလောင်ဆာပ်ဂုဏ် ဗွဲမလောဲသွာမာန်ရ
 ရဝံ အဲဟံတွံရ။ ညးမွဲဓါတွံအိုတ်ၣ်ရောမွဲးတုန်— မိကို မကိုရ။ ယွံခမိတအ် ညးမဒ်ကောန်
 ဇာတ်ၣ် ကတိန် ပွဲအခိုင်အာယုက်ကွံသွာံ အာယုက်ၣ်လက်ကွံသွာံတဲ နကိုပွဲမဲလပါ်ၣ်
 ယိုက်ၣ်လဝ်မိတဲ လွီလွတ်ကောန်စိုတ်ဗွဲဖျိုင်ရ။ နကိုပွဲမဲလပါ်ၣ် ယိုက်ၣ်လဝ်မတဲ လွီလွတ်
 ကောန်စိုတ်ဗွဲဖျိုင်ရ။ ညးမဒ်ကောန်ဇာတ်ၣ် လွီလွတ်ကောန်စိုတ်လွီပရာ ကုမိမဂ္တိုင် နပွမ
 လံက်ဗဗိုက်ကိုမြမောပ် ညံင်သွ။ အမြဲပသပသောန်ဝံကွဲးအာ ပွမလိုန်ပတ် ညံင်ကျိုင်ကျဲ
 ဝံပြေ ပွမဖိုကိုသုာ်လျာ်သုာ်ဂမ္တိုင် ပွမချိုန်ပတ်ပေါန်စိုတ်တဲရ။ မိမဂ္တိုင်ၣ်လေဝ် ပွဲလ္လူပွဲ
 ကောန်ဇာတ်ၣ်ဟောင် သွးစုတ်တရဲဇော်တရဲသုတ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် စိုန်ကောန်စိုတ်
 လွီပရာရသုာ်ဝံလေဝ် ပွမသွဂုဏ်ကို ပွမကလောင်ဆာပ်ပရေခွေင်ရော်ဂုဏ် ကုမိမဂ္တိုင်ကို
 နှိဟံမာန်ဏီဟောင်ရ။ ယွံခမိတအ် (ဪညးမွဲတုန်) ကိုမိမဂ္တိုင်တန်တဲ ပွဲပိဉ်သမ္ဘတ္တိသိုင်
 မဝံအလိုအသီအုပ်ဝပ်ပိုင်ပြီ ဂွးတိဇော်မုံကိုရတ်မဂ္တိုင်ဝံရ။ ယွံခမိတအ် စိုန်ကောန်စိုတ်
 လွီပရာရသုာ်ဝံလေဝ် ပွမသွဂုဏ်ကို ပွမကလောင်ဆာပ်ပရေခွေင်ရော်ဂုဏ် ကုမိမဂ္တိုင်ကို
 နှိဟံမာန်ဏီဟောင်ရ။ ပွမဒ်သုာ်ၣ် မုဟိုတ်ရောမွဲးတုန်— ယွံခမိတအ် မိမဂ္တိုင် ဟိုတ်မ
 ဒ်တဲညးသွဂုဏ်ၣ် ကုကောန်ဇာတ်ၣ်မ္တိုင် ညးမင်မ္တိုင်လဝ် ညံင်ဝံဇော်ဂေါပ်ကျဲၣ် ညးလွီလွတ်
 ဗွဲဖျိုင်ကျဲၣ် ညးထွေးကိုလောကဝံအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဪညးမွဲတုန် မိမဂ္တိုင် မဟံမွဲကိုခရ်
 သဒ္ဓါၣ် တုဟ်နပွမချိုက်ပေင်တဲကျောံခရ်သဒ္ဓါ ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ်ရ။ ကိုတို့လုပ်ရ။ ကိုတန်
 တဲရ။ မိမဂ္တိုင် မဟံမွဲကိုသီလၣ် တုဟ်နပွမချိုက်ပေင်တဲကျောံသီလ ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ်ရ။
 ကိုတို့လုပ်ရ။ ကိုတန်တဲရ။ မိမဂ္တိုင် မုံကိုမစ္ဆရိယ ပွမသအေတ်သပါန်ၣ် တုဟ်နပွမ
 ချိုက်ပေင်တဲကျောံပွမကိုဒါန်သွးပွး ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ်ရ။ ကိုတို့လုပ်ရ။ ကိုတန်တဲရ။ မိမဂ္တိုင်
 မဟံမွဲကိုပညာၣ် တုဟ်နပွမချိုက်ပေင်တဲကျောံပညာ ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ်ရ။ ကိုတို့လုပ်ရ။

ကိုတန်တရ။ ယုံခမိတအ် နပွမကောန်စိုန်လွီပရာ ရဲသ်ဝံဟေင် ပွမသုဂုဏ်ကို ပွမကလေင် ဆာပ်ပရေခွေင်ရော်ဂုဏ် ကုမိမဂမ္ဘိုင်ကို နိမာန်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။ (၂)

၃၅။ ပွဲကာလၣ် ဗဗူးမွဲ မှော်ပြာပ်အာဇရေင်တီလမ္ပုပိုင်ကျၢ်တြဲတဲ ဟိုဂလာန်မိပ် စိုတ်အိုတ်တိုတ်ကောံတီလမ္ပုပိုင်ကျၢ်တြဲမွဲစွဲရ။ ဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုတ် ။ ပ ။ ဂဇာ်ဒိုင် ပွဲဒါမဗွဲမွဲတဲမွဲး ဗဗူးၣ် “တြဲနဲဂေါတမၣ် မ္မုၣ်ကွေတ်ဝါဒသ်လီရော? မ္မုၣ်အလေံဟိုတ်တဲ နွေတ်သ်လီရော?” ရဲဝံ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပုပိုင်ကျၢ်တြဲရ။ ယုံဗဗူး အဲၣ် ‘ကိရိယဝါဒ’ ဂပ်ဝံသလေင် မ္မုၣ်ရ ‘အကိရိယဝါဒ’ မဟဂပ်ဝံသလေင် မ္မုၣ်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။ တြဲနဲဂေါတမၣ် မုရဲသ်လီ မ္မုၣ်ကိ ‘ကိရိယဝါဒ’ ဂပ်ဝံသရၣ်ရော? မုရဲသ်လီ မ္မုၣ်ကိ ‘အကိရိယဝါဒ’ မဟဂပ်ဝံသရၣ်ရော? ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယုံဗဗူး ‘ကာယဒုစရိတ်’ နွေတ်ဟံဒိုတ်ဆဲး မဂပ်ဝံသနုကိဇကုကို ‘ဝစီဒုစရိတ်’ နွေတ်ဟံဒိုတ်ဆဲး မဂပ်ဝံဟိုနုကိပါင်ကို ‘မနောဒုစရိတ်’ နွေတ်ဟံဒိုတ်ဆဲး မဂပ်ဝံချပ်နုကိစိုတ်ကို မဟဂပ်ဝံသရ ရဲဝံ အဲတဲရ။ ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင် မယုတ်သ်မဂ္ဂိုင်ဂွင်ၣ် မဟဂပ်ဝံသရ ရဲဝံ အဲတဲရ။ ယုံဗဗူး ‘ကာယသုစရိတ်’ နွေတ်ဟံဒိုတ်ဆဲး မဂပ်ဝံသနုကိဇကုကို ‘ဝစီသုစရိတ်’ နွေတ်ဟံဒိုတ်ဆဲး မဂပ်ဝံဟိုနုကိပါင်ကို ‘မနောသုစရိတ်’ နွေတ်ဟံဒိုတ်ဆဲး မဂပ်ဝံချပ်နုကိစိုတ်ကို မဂပ်ဝံသရ ရဲဝံ အဲတဲရ။ ဓရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင် မဂ္ဂိုင် ဂွင်ၣ် မဂပ်ဝံသရ ရဲဝံ အဲတဲရ။ ယုံဗဗူး ရဲဝံဟေင် အဲၣ် ‘ကိရိယဝါဒ’ ဂပ်ဝံသလေင် မ္မုၣ်ရ ‘အကိရိယဝါဒ’ မဟဂပ်ဝံသလေင် မ္မုၣ်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။ ယုံတြဲနဲဂေါတမ (ဓရ်ၣ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျှိုက်လောန်ရ ။ ပ ။ သုတမ်နူတဲဝံတဲ စိုက်လအိတ် လမျှိုအဲဒိုက်ၣ် ဥပးမလေပ်ပြာပ်ခသစ္စုဇ္ဈော် ရဲဝံ တြဲနဲဂေါတမ ဩဝ်ဂိုင်သမ္ဘိလင်ညိ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ (၃)

၃၆။ ပွဲကာလၣ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠီ မှော်ပြာပ်အာဇရေင်တီလမ္ပုပိုင်ကျၢ်တြဲ လှော်သုဝတ်တီလမ္ပုပိုင်ကျၢ်တြဲတဲမွဲး ဂဇာ်ဒိုင်ပွဲဒါမဗွဲမွဲရ၊ ဂဇာ်ဒိုင်ပွဲဒါမဗွဲမွဲတဲမွဲး “ယုံကျၢ်မ္မုပိုင် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်ဒုင်ဒါန်ဂမ္ဘိုင် မ္မုမစိဂကူအိုတ်ရော? မုရဲပူဂိုလ်မွဲ ထေက်ကို ကိုဒါန်ၣ်ရော?” ရဲဝံ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပုပိုင်ကျၢ်တြဲရ။ ယုံသမေဟ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်ဒုင်ဒါန် ဂမ္ဘိုင်ၣ် ပူဂိုလ်သေကွကို ပူဂိုလ်အသေကွကိုနွံဓါသ်အိုတ်ရ။ ယုံသမေဟ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်ဒုင်ဒါန်ဂမ္ဘိုင် က္လုဓါဂကူအိုတ်ရ၊ ပွဲပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ဓါဂကူဝံ ထေက်ကိုကိုဒါန်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။ တီလမ္ပုပိုင်ကျၢ်တြဲ တွံကိုဂလာန် ဓရ်ဝံရ၊ တွံကိုဂလာန်ဓရ်ဝံတဲ တီလမ္ပုပိုင် ကျၢ်တြဲမလေပ်သုးတ ဂလာန်မခိုတ်ဆဲးၣ် တွံကိုဂါထာ မသအာင်နုၣ်ရ။

“ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်မထေက်ကိုဒုင်ဂိုင်ကေတ် ဒါန်ပူဂိုလ်မလေပ်ကိုဒါန် သုပူဇ်ဂမ္ဘိုင်ၣ် နိတ်ပူဂိုလ်သေကွ ပူဂိုလ်အသေကွဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။ ပူဂိုလ်မထေက် ဒုင်ဒါန်ဂမ္ဘိုင်ၣ် လျူတပ်တး နကိဇကုကို နကိပါင်ကို သအာင်နုၣ် နကိစိုတ်ကို အိုတ်ရ၊ နိတ်သုဟ်ညံင်ရဲတိဗုမထိုက် နိအရာတြာတ်ဗွာ်ဗွာ်မဗီဇကုသိုလ် တုဒါန်

မလေဝ်ကိုဒါန် သပ္ပုဇ္ဇကမ္ပိုင်ရ၊ ဒါန်မဂပ်ဝ်ကိုဒါန် ပွဲပုဂ္ဂိုလ်ဒုင်ဒါန်ဂမ္ပိုင်ဝံ မွဲကိုဖို မၞိၤတိုင်ရ” ရဝံ (သွေးတရ)။ (၄)

၃၇။ အဲဒိုက် ဝံမိင်ကျင်လဝ် ရဲသ်ဝံရ— ပွဲကာလမွဲအခါ တီလပွဲပိုင်ကျိတ်တြ သွဒတ် တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရုံ အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇေရင်ဍုင်သာရပ်ရ။ ပွဲအခါဒိုင် တီလပိုင်သာရိပိုတ် သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဘာပုဗ္ဗာရုံ ပြာသာဒ်ဝိသာခါ မိဂါရမာတာ ဇေရင်ဍုင်သာရ်ရ။ ပွဲအခါဒိုင် တီလပိုင်သာရိပိုတ် ကော်တိုန်ခမိဂမ္ပိုင် ရဝံမွဲး “ယွံကောန်တု ခမိတအ်”ရ။ ခမိဂမ္ပိုင် “ယွံကောန်တု” ရဝံ ကလေင်ဂရင်ပတိ ကုတီလပိုင်သာရိပိုတ် အိုတ်ရ။ တီလပိုင်သာရိပိုတ် “ယွံကောန်တုတအ် ကြက်တံကိုပုဂ္ဂိုလ်မွဲကိုအဇ္ဈတ္တ သံယောဇိန်”ကို ပုဂ္ဂိုလ်မွဲကိုဗဟိဒ္ဓသံယောဇိန်ကိုရ၊ ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင်ခေရ်အိုတ်ညိ၊ ဩဝ်သွပုဂ္ဂိုလ်တံ ဗွဲမဒးရးအိုတ်ညိ၊ ကြက်တံကိုရ” ရဝံ (သွေးတရ)။ “ယွံကောန်တု ခိုဟ်ရ” ရဝံ ခမိဂမ္ပိုင် ကလေင်ဂရင်ပတိ ကုတီလပိုင်သာရိပိုတ်အိုတ်ရ။ တီလပိုင်သာရိပိုတ် တံကိုခေရ်ဝံရ။ “ယွံကောန်တုတအ် ပုဂ္ဂိုလ်မွဲကိုအဇ္ဈတ္တသံယောဇိန် ညးခွဲဂ်ရော? ယွံကောန်တုတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မွဲကိုသီလရ၊ ပဒတ် သိုမသိုလလမ်မင်မွဲ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလရ၊ ချိုက်ပေင်တကောံ ‘အာစာရ’ဒေတ် ‘ဂေါစရ’ဌာန်ဂေတ်ဂေင်ဒိုင် နှိတဲ ပွဲဒုဟ်ဂမ္ပိုင်ဗုတ်ညိနာင်ကိုလေဝ် မွဲအလေံဗျာ်သေဝ် ရဝံမွဲး ဘဲဂ်နှိတဲ ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲသိက္ခာပိုင်ဂမ္ပိုင်ဗွဲမဒးရးတဲ ဒေတ်တရ။ ခမိဂ် ခန္ဓဇကုလီလတ်တဲ ပွဲကြဲနုချိုတ်တဲဂ် (ပျော်ကိုသွင်ကာမာဝစရတြာံဂ်) အာစိုပ်ဘုံသွင်မွဲမွဲရ၊ ခမိဂ် စုတိချိုတ်နုချိုတ်သွင်မွဲး ဟိုတ်မကျင်တဲ ဘုံမိုဟ်ဝံ ဗွဲပဋိသန္နိဂ်ရ ပုဂ္ဂိုလ်အာဂါမိ မကလေင်ကျင်ဘုံသွင်ဝံမွဲးရ။ ယွံကောန်တုတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ ဟိုတ်မဟံကလေင်ကျင်ဘုံမိုဟ်ဝံ ဗွဲပဋိသန္နိဂ်ရ ပုဂ္ဂိုလ်မွဲကိုအဇ္ဈတ္တ သံယောဇိန် မဝံယု၊ အာဂါမိ မကလေင်ကျင်ဘုံသွင် ရဝံ ဂပ်ဝ်သွေးရ။

ယွံကောန်တုတအ် ပုဂ္ဂိုလ်မွဲကိုဗဟိဒ္ဓသံယောဇိန် ညးခွဲဂ်ရော? ယွံကောန်တုတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မွဲကိုသီလရ၊ ပဒတ် သိုမသိုလလမ်မင်မွဲ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလရ၊ ချိုက်ပေင်တကောံ ‘အာစာရ’ဒေတ် ‘ဂေါစရ’ဌာန်ဂေတ်ဂေင်ဒိုင်နှိတဲ ပွဲဒုဟ်ဂမ္ပိုင် ဗုတ်ညိ နာင်ကိုလေဝ် မွဲအလေံဗျာ်သေဝ်ရဝံမွဲးဘဲဂ်နှိတဲ ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်ပွဲသိက္ခာပိုင်ဂမ္ပိုင်ဗွဲမ ဒးရးတဲ ဒေတ်တရ။ ခမိဂ် ပျော်ကိုသမာပတ်ဂမ္ပိုင်ဒွာံဂ် အာစိုပ်စတုတ္ထဇရာန် သမာပတ်မွဲမွဲ မဒ်အရာကိုလေသဂမ္ပိုင်လလမ် မဒ်အရာစိုတ်တိတ်ဗူးနုကီလေသဂမ္ပိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ခမိဂ် ခန္ဓဇကုလီလတ်တဲ ပွဲကြဲနုချိုတ်တဲဂ် (ပျော်ကိုဘုံသုဒ္ဓါဝါသဂမ္ပိုင်မသုန်) အာစိုပ်ဘုံဗြို မွဲမွဲရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် စုတိချိုတ်နုဘုံဂ်မွဲး ဟိုတ်မဟံကျင်ဘုံမိုဟ်ဝံ ဗွဲပဋိသန္နိဂ်ရ ပုဂ္ဂိုလ်အာဂါမိ မွဲးရ။ ယွံကောန်တုတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ ဟိုတ်မဟံကလေင်ကျင်ဘုံမိုဟ်ဝံ ဗွဲပဋိသန္နိဂ်ရ ပုဂ္ဂိုလ်မွဲကိုဗဟိဒ္ဓသံယောဇိန် မဝံယု၊အာဂါမိ ရဝံ ဂပ်ဝ်သွေးရ။

(၁) အဇ္ဈတ္တသံယောဇိန်- ဆန္ဒရာဂမထွေန်စပ် ပွဲကာမဘဝ၊ မွဲနဲ ဩရမ္ဘာဂီယ သံယောဇိန်။
(၂) ဗဟိဒ္ဓသံယောဇိန်- ဆန္ဒရာဂမထွေန်စပ် ပွဲရူပအရူပဘဝ၊ မွဲနဲ ဥဒ္ဒိဘာဂီယ သံယောဇိန်။

ယွံကောန်တူတအ် မွဲဂကူပုန်တုန် ခမိဂ် မှုက်သီလရ။ ပ။ ဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲသိက္ခာပိုင်ဂမၠိုင်ဗွဲမဒးရးတုဲ ဒွေတ်တရ။ ခမိဂ် ဒွေတ်တ တွဟ်နပွမဇေန်ဇရကာမမၠိုင် ဟောင် တွဟ်နပွမဇေန်ဇရကာမတဏှာ တွဟ်နပွမပလိုတ်ကွေဲကာမတဏှာရ။ ခမိဂ် ဒွေတ်တ တွဟ်နပွမဇေန်ဇရ ဘဝဂမၠိုင်ပိဟောင် တွဟ်နပွမဇေန်ဇရဘဝတဏှာ တွဟ်နပွမပလိုတ် ကွေဲဘဝတဏှာရ။ ခမိဂ် ဒွေတ်တ တွဟ်နကာမတဏှာအိုတ်ရ။ ခမိဂ် ဒွေတ်တ တွဟ်န ဘဝလောဘအိုတ်ရ။ ခမိဂ် ခန္ဓဇကုလိုလ်တုဲ ပွဲကြနုချိုတ်တုဲ (ပှောင်ကိုဘုံသုဒ္ဓါဝါသ ဂမၠိုင်မသုန်) ကတိဒ်ပွဲဘုံဗြဲမွဲရ။ ပုဂိုလ်ဂ် စုတိချိုတ်န့ဘုံမွဲး ဟိုတ်မဟံကွေဲဘုံမိဟ်ဝံ ဗွဲပဋိသန္ဓိဂ်ရ ပုဂိုလ်အနာဂါမိမွဲးရ။ ယွံကောန်တူတအ် ပုဂိုလ်ဝံ ဟိုတ်မဟံကလောင်ကွေဲဘုံ မိဟ်ဝံ ဗွဲပဋိသန္ဓိဂ်ရ ပုဂိုလ်မှုက်ဗဟိဒ္ဓသံယောဇိန် မဂ္ဂယုအနာဂါမိ ရဝံ ဂပ်ဝံသုးရ ရဝံ (တံဂ်ရ)။

ပွဲအခိုင်ဂ် ဒေဝတ်ဂမၠိုင်ဗွဲမၠိုင်ဂွင် မှုက်စိုတ်မတုပ်သုဟ်ဂ် ပှောင်ပြာပ်ကွေဲဇရောင် တီလမှုပိုင်ကျက်တြဲအိုတ်တုဲ လှောင်သွဝတ်တီလမှုပိုင်ကျက်တြဲအိုတ်တုဲ တန်တဒတူဒိုင်ပွဲဒွါမွဲ အိုတ်ရ။ ဒေဝတ်ဂမၠိုင် မတန်တဒတူဒိုင် ပွဲဒွါမွဲတုဲ “ယွံကျက်မှုပိုင် တီလပိုင်သာရိပိုတ်ဝံ တွံဒိုင်ပုဂိုလ်မှုက်အဇ္ဈတ္တသံယောဇိန်ကို ပုဂိုလ်မှုက်ဗဟိဒ္ဓသံယောဇိန်ကို ကုခမိဂမၠိုင် ပွဲဘာ ပုဗ္ဗာရံ ပြာသာဒ်ဝိသာခါ မိဂါရမာတာရ။ ပရိသာတ်ဂမၠိုင်လေဝ် မြဟ်မြာသျှိုက်မှိုက်ဒိုင်အိုတ်ရ။ ယွံကျက်မှုပိုင် အာတ်ပါန်အခေါင်အိုတ်ရ။ တီလမှုပိုင်ကျက်တြဲ သွဟိုတ်ကိုပွမဆာန် ချူတုဲ ဩဝ်ဏ္ဍပြာပ်အာဇရောင် တီလပိုင်သာရိပိုတ်ညိ” ရဝံ ဂရင်ပတိ တီလမှုပိုင်ကျက်တြဲ အိုတ်ရ။ တီလမှုပိုင်ကျက်တြဲ ဒိုင်သိုတ်သိုတ်တုဲ အောင်ဒိုင်(ဒိုင်တဲ)ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမှုပိုင် ကျက်တြဲ တြဲမှုက်ဇြဟတ်ဂ် သွါတဲမခွပ်လဝ်ဂ် သုဟ်ညင်ရဲမပွးပတိတ်ကို သွါတဲမပွး လဝ်ဂ်။ သုဟ်ညင်ရဲ မခွပ်ကွေဲကို၊ တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသတ်ကို ကွေဲဗွန်အာ နူဘာဇေတဝန်တုဲ ဒ်ပြာကဋ်ပွဲဂတမုက် တီလပိုင်သာရိပိုတ် ဇရောင်ဘာပုဗ္ဗာရံ ပြာသာဒ်ဝိသာခါ မိဂါရမာတာရ။ တီလမှုပိုင်ကျက်တြဲ ဂဇေန်ပွဲဒွါမလးပညပ်လဝ်သုရ။ တီလပိုင်သာရိပိုတ်လေဝ် လှောင်သွ ဝတ်တီလမှုပိုင်ကျက်တြဲတုဲမွဲး ဂဇေန်ဒိုင်ပွဲဒွါမဗွဲမွဲရ။ တီလပိုင်သာရိပိုတ် မဂဇေန်ဒိုင်ပွဲဒွါ မဗွဲမွဲရ တီလမှုပိုင်ကျက်တြဲ သွးတိုန်ဂလန်ဝံရ— ယွံသာရိပိုတ် ဒေဝတ်ဂမၠိုင်ဗွဲမၠိုင်ဂွင် မှုက်စိုတ်မတုပ်သုဟ်ဂ် ပှောင်ပြာပ်ကွေဲ ဇရောင်အဲအိုတ်တုဲ လှောင်သွဝတ်ကိုအဲအိုတ်တုဲ တန်တဒတူဒိုင်ပွဲဒွါမွဲအိုတ်ရ။ ယွံသာရိပိုတ် ဒေဝတ်ဂမၠိုင် မတန်တဒတူဒိုင် ပွဲဒွါမွဲတုဲ “ယွံကျက်မှုပိုင် တီလပိုင်သာရိပိုတ်ဝံ တွံဒိုင် ပုဂိုလ်မှုက်အဇ္ဈတ္တသံယောဇိန်ကို ပုဂိုလ်မှု ကိုဗဟိဒ္ဓသံယောဇိန်ကို ကုခမိဂမၠိုင် ပွဲဘာပုဗ္ဗာရံ ပြာသာဒ်ဝိသာခါ မိဂါရမာတာရ။ ပရိသာတ်ဂမၠိုင်လေဝ် မြဟ်မြာသျှိုက်မှိုက်ဒိုင်အိုတ်ရ။ ယွံကျက်မှုပိုင် အာတ်ပါန်အခေါင် အိုတ်ရ။ တီလမှုပိုင်ကျက်တြဲ သွဟိုတ်ကိုပွမဆာန်ချူတုဲ ဩဝ်ဏ္ဍပြာပ်အာဇရောင် တီလပိုင် သာရိပိုတ်ညိ”ရဝံ ဂရင်ပတိ အဲအိုတ်ရ။ ယွံသာရိပိုတ် ဒေဝတ်ဗြဲဂမၠိုင် ပွဲဌာန်အယာ်မာတ် တျင်မုက်ပျတ်လေဝ် ဒ်တညးစိုက်ဂမၠိုင်အိုတ်တုဲလေဝ် ဒ်တညးစါစှော်ဂမၠိုင်အိုတ်တုဲလေဝ်

ယွံဗဗ္ဗေ ကာမရာဂမဂ္ဂင်္ဂတို့လုပ် မဂ္ဂင်္ဂဗန်ဒက်ဂ်ဒိုတွဲ နက်ဟလိုင်ဇှော် ပွဲကာမရာဂတွဲ ဟိုတ်နူကာမရာဂမဂ္ဂင်္ဂရပ်စ မဂ္ဂင်္ဂတို့ထွမ်လင်္ဂရ သွိုင်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ကယျာန်ဒဝါတ်တကောံသွိုင်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ဗဗ္ဗေဂမ္ဘိုင်လေဝ် ကယျာန်ဒဝါတ်တကောံဗဗ္ဗေဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ သမေဟ်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ကယျာန်ဒဝါတ်တကောံသမေဟ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ် ရ ရံဝံ(သုးရ)။

ယွံတီလပိုင်ကစ္စာန ဟိုတ်နူဟိုတ်အထံက်အပင်မွဲ ခမိဂမ္ဘိုင်လေဝ် ကယျာန်ဒဝါတ်တကောံခမိဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်အထံက်အပင် ပွမကယျာန်ဒဝါတ်တုန် ညးခေုဂ်ရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံဗဗ္ဗေ ဒိဋ္ဌိရာဂ၂ မဂ္ဂင်္ဂတို့လုပ် မဂ္ဂင်္ဂဗန်ဒက်ဂ်ဒိုတွဲ နက်ဟလိုင်ဇှော် ပွဲဒိဋ္ဌိရာဂတွဲ ဟိုတ်နူဒိဋ္ဌိရာဂ မဂ္ဂင်္ဂရပ်စ မဂ္ဂင်္ဂထွမ်တိုတ်လင်္ဂရ ခမိဂမ္ဘိုင်လေဝ် ကယျာန်ဒဝါတ်တကောံခမိဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ (သုးရ)။ ယွံနဲကစ္စာန ညးမမိက်ကိုမ္မဲမွဲ မကလိလောန် ပွမတို့လုပ်ပွမဗန်ဒက် ကာမရာဂ ပွမနက်ဟလိုင်ဇှော် ပွဲကာမရာဂ ပွမရပ်စ ပွမထွမ်တိုတ် ကာမရာဂဝွံကို ကလိလောန် ပွမတို့လုပ် ပွမဗန်ဒက် ဒိဋ္ဌိရာဂ ပွမနက် ဟလိုင်ဇှော် ပွဲဒိဋ္ဌိရာဂ ပွမရပ်စ ပွမထွမ်တိုတ် ဒိဋ္ဌိရာဂဝွံကို ပွဲလောကဝွံ နွံတဟာ ရံဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယွံဗဗ္ဗေ ညးမမိက်ကိုမ္မဲမွဲ မကလိလောန် ပွမတို့လုပ် ပွမဗန်ဒက် ကာမရာဂ ပွမနက်ဟလိုင်ဇှော် ပွဲကာမရာဂ ပွမရပ်စ ပွမထွမ်တိုတ် ကာမရာဂဝွံကို ကလိလောန် ပွမတို့လုပ် ပွမဗန်ဒက် ဒိဋ္ဌိရာဂ ပွမနက်ဟလိုင်ဇှော် ပွဲဒိဋ္ဌိရာဂ ပွမရပ်စ ပွမထွမ်တိုတ် ဒိဋ္ဌိရာဂဝွံကို ပွဲလောကဝွံ နွံတရ ရံဝံ (သုးရ)။

ယွံတီလပိုင်ကစ္စာန ညးမမိက်ကိုမ္မဲမွဲ မကလိလောန် ပွမတို့လုပ် ပွမဗန်ဒက် ကာမရာဂ ပွမနက်ဟလိုင်ဇှော် ပွဲကာမရာဂ ပွမရပ်စ ပွမထွမ်တိုတ် ကာမရာဂဝွံကို ကလိလောန် ပွမတို့လုပ် ပွမဗန်ဒက် ဒိဋ္ဌိရာဂ ပွမနက်ဟလိုင်ဇှော် ပွဲဒိဋ္ဌိရာဂ ပွမရပ်စ ပွမထွမ်တိုတ် ဒိဋ္ဌိရာဂဝွံကို ပွဲလောကဝွံ ညးလိုက်ရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံဗဗ္ဗေ ပွဲရးဗွဲဂ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ချင်မုံယု သာရဂ် နွံရ၊ ပွဲအခိုင်လုဟ် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇေတွင် မဂြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုသို) အလိုဇကုမဉာ်စုတ်ဂ် သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ဂ်ရ။ ယွံဗဗ္ဗေ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲဂ် ပွမတို့လုပ် ပွမဗန်ဒက် ကာမရာဂ ပွမနက်ဟလိုင်ဇှော် ပွဲကာမရာဂ ပွမရပ်စ ပွမထွမ်တိုတ် ကာမရာဂဝွံလေဝ် တိတ်ဗူးအာရ၊ ပွမတို့လုပ် ပွမဗန်ဒက် ဒိဋ္ဌိရာဂ ပွမနက်ဟလိုင်ဇှော် ပွဲဒိဋ္ဌိရာဂ ပွမရပ်စ ပွမထွမ်တိုတ် ဒိဋ္ဌိရာဂဝွံလေဝ် တိက်ဗူးအာရ ရံဝံ (သုးရ)။

သုးတရ်သုးဝွံဗုဒ္ဓ ဗဗ္ဗေအာရာမဒဏ္ဍ ခြိုက်ကတိနုဒ္ဓါ ယာတ်ကေုဟ်ဂ် လွက်ကေုဟ် ပတိုန် ပွဲလ္လုပုဗ္ဗေပါမ္မဲလပါ ဗ္ဗိအဝဏ်တင်ကွိုင်ပုင်ဂ် ထံက်ပွဲတိဇှော်တွဲ (ထံက်ကလိုတ်) ပင်ခွအ် သွိုင်တဲ လောဘဏာဌာန်တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲနွံတဲတွဲ ကြိုဂအောတ်တိုန်ဥဒါန် ဗုတ်ပိဝါရ “ဩတီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲမွဲ ပွမတို့လုပ် ပွမဗန်ဒက် ကာမရာဂ ပွမနက်ဟလိုင်ဇှော် ပွဲကာမ

(၁) သွဟိုတ်ကိုကာမဂုဏ်မသုန်ပြကာတွဲ ရာဂ မထွေန်စပ်မကတိုန်။

(၂) သွဟိုတ်ကိုမစ္ဆာဒိဋ္ဌိတြဲဇှော်ဓါတွဲ ရာဂ မထွေန်စပ်မကတိုန်။

ရာဂ ပွမရပ်စ ပွမထွမ်ဇိတ် ကာမရာဂဝှံလေဝ တိတ်ဗူးအာရ၊ ပွမတို့လုပ် ပွမဗန်ဒက် ဒိဋ္ဌိရာဂ ပွမနက်ဟလိုင်စေ ပွဲဒိဋ္ဌိရာဂ ပွမရပ်စ ပွမထွမ်ဇိတ် ဒိဋ္ဌိရာဂဝှံလေဝ တိတ်ဗူးအာရ၊ လှောင်တကုတီလမ္ပပိုင်ကျာ်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မဂြင်တိကေတ် (ခရ်ဂမ္ပိုင်အိုသို) အလိုဇကုမချာ်စွတ်ရ။ ပ။ လှောင်တကုတီလမ္ပပိုင်ကျာ်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မဂြင် တိကေတ် (ခရ်ဂမ္ပိုင်အိုသို) အလိုဇကုမချာ်စွတ်ရ။” ရဝှံ (ကြိုဂအောတ်တိုန်ဥဒါန်ရ)။

ယွံနဲကစွာန (ခရ်ဂ) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ၊ ယွံနဲကစွာန (ခရ်ဂ) ထေက်ကို သျှိုက်မျိုက်လောန်ရ၊ ယွံတီလပိုင် ဗွဲဥပာမ္မး ဝတ္ထုမဗကပ်စွဲလပ်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲ ဗတးလှ်ကိုကို ဝတ္ထုမဂြောင်ဗွန်လပ်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲပံက်ထွေးကိုကို ကုညးမတ်ဂေတ်တိုင်ဂိုင်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲ ဟိုလ်ကိုကိုင်ချာ်သိုကို “ညးမ္ပိုက်မတ်မညာတ်ဂမ္ပိုင် ကြက်သောံညာတ်ကေတ် ရုပ်သာ်ဂမ္ပိုင် အိုတ်ရ” ရဝှံ သုဟ်ညံင်ရဲရင်တိုင်ထွေးကိုပုတ်ကောင်သု ပွဲတိုက်ဒမ္ပိုက် ယွံတီလပိုင် တုပ်သုဟ် ညံင်ရဲသာ်ဂ်ဟေင် တီလပိုင်ကစွာနဂ် စောန်ထွေးကိုခရ် နကိုဟိုတ်ဂိုင်သာ်ရ။ ယွံတီလပိုင် အဲဒိုက်ဂ် ပြာပ်သုစွဲစောန်ကိုကျာ်ရ၊ ပြာပ်သုစွဲစောန်ကိုခရ်ကို ခမီသင်ကိုရ၊ သုတမ်နုတ်တဲတဲ စိုက်လအိတ်လမျို အဲဒိုက်ဂ် ဥပမပြာပ်သုစွဲစောန် ရဝှံ တီလပိုင်ကစွာန ဩဝဂ်သမ္ဘိလပ်ညိ ရဝှံ (ဂရင်ပတီရ)။ (၆)

၃၉။ ပွဲကာလမ္ပဲအခိုင် တီလပိုင်မဟာကစွာယံ သုဒတဒိုင် ပွဲဂြိုပ်ဂုဇ္ဈာဝန(ဂြိုပ်တံ ကိုဒမျိုင်) ဇေရင်ချင်မရရ ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗဗူးကန္ဓရာယန ပှောံပြာပ်အာဇေရင်တီလပိုင်မဟာ ကစွာယံတဲ ကောံတီလပိုင်မဟာကစွာယံမ္ပဲစွဲရ။ ပ။ ဂဇာဒိုင်ပွဲဒုဒမဗွဲတဲမ္ပဲ “ယွံတီလ ပိုင်ကစွာန ခမီကစွာနဂ် လှောင်လေဝ ဟံလှောင်တ ဗဗူးဂမ္ပိုင်မဗျူ မဇော် မကြိုင်ကျဟ် မဂတာပ်ကိုပ်ကွာ မအာစိုပ်အဝယ်လအိတ်အိုတ်ရ ဒစးဒင်တိုင်လေဝ ဟံဒစးဒင်တိုင်တရဲရ နကိုဒိုသွက်ဂွံဂဇာဒိုင်လေဝ ဟံကော်ဘိက်ရ” ရဝှံ အဲဒိုက် ကောင်မိင်လပ်ရ။ ယွံတီလပိုင် ကစွာန (ဂလာန်အဲဒိုက် ကောင်မိင်လပ်)ဂ် ညံင်ပြတ်(အတိုင်ကောင်မိင်လပ်)ဂ်ရ။ မဟိုတ်ရော ဟိုမ္ပး တီလပိုင်ကစွာနဂ် လှောင်လေဝ ဟံလှောင်တ ဗဗူးဂမ္ပိုင်မဗျူ မဇော် မကြိုင်ကျဟ် မဂတာပ်ကိုပ်ကွာ မအာစိုပ်အဝယ်လအိတ်အိုတ်ရ ဒစးဒင်တိုင်လေဝ ဟံဒစးဒင်တိုင် တရဲရ နကိုဒိုသွက်ဂွံဂဇာဒိုင်လေဝ ဟံကော်ဘိက်ရ။ ယွံတီလပိုင်ကစွာန ပွမဟံသွ(မပ္ပံပွမ ဟံလှောင်)ဂ် ဟံဗွဲထေက်ကြိုက်ဟေင်ရ ရဝှံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံဗဗူး တီလမ္ပိုင်ကျာ်တြဲ မတိတ်မညာတ်တ(ခရ်အိုသို) မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မဂြင်တိကေတ် (ခရ်ဂမ္ပိုင်အိုသို) အလိုဇကုမချာ်စွတ်ရ မဂပ်ဝံတွံလပ် ‘ဂုဒ္ဓဘူမိ’ကဆံင် ညးဇော်ကို ‘ဒဟရဘူမိ’ ကဆံင်ညးသုတ်ကို နွံတ်ရ။ ယွံဗဗူး ဩညးဇော် ဗွဲပဋိသန္ဓိမ္ပ ဓိန်ဒိတ်ဗွဲအဝယ် ဒွာ်စောန်သွာ်ကို ဒွိတ်စောန်သွာ်ကို ကံသွာ်ကိုလေဝ ညးဂ် ယဝ်ဒိတ်ညးဒင် စသိုင် ကာမဂုဏ်ဂမ္ပိုင် ညးအုပ်ရပ် ပွဲသိုမတွံဂးကာမဂုဏ်တဲပဒတ် ညးဒးဒင်ကတ် ကတာန်ကို ကတ်ကတာန်မတွံဂးကာမဂုဏ် ညးဒးဒင်ကိတ်ကို ‘ကာမဝိတက်’ ပွမချပ် ပွဲကာမ

ဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် ညးသွလ္လိပရာတုဟ်နဂ္တဲသ္မိကာမဂုဏ်မွဲး ညးဂ် အာစိုပ်ပွမရိုဟ်လို့ဟ်သမ္ဘိ
 ညးဍုတ်သွတ်ဟောင်ရ။ ယုံဗဗ္ဗုး ညးမွဲ စိုန်ဒ်တညးသွတ်မစတ်တကတ် မွဲကိုသော်ကျိပ်
 မလမွဲက်ဒးရး မချိုက်ပေင်တကောံအဝယ်ခိုဟ်ဆဲး မချိုက်ပေင်တကောံအဝယ်ပဌမလေဝ်
 ညးဂ် ယဝ်ဒ်တ ညးဟံဒ်စသိုင်ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် ညးအုပ်စုပ်ပွဲသ္မိမတွံဂးကာမဂုဏ်တု
 ဟံပဒတ် ညးဟံဒ်ဒင်ကတ်ကတာန်ကို ကတ်ကတာန်မတွံဂးကာမဂုဏ် ညးဟံဒ်ဒင်
 ကိတ်ကို 'ကာမဝိတက်' ပွမချုပ်ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် ညးဟံသွလ္လိပရာတုဟ်နဂ္တဲသ္မိကာမဂုဏ်မွဲး
 ညးဂ် အာစိုပ်ပွမရိုဟ်လို့ဟ်တုပညာညးဇော်ပြဟောင်ရ ရံဝံ သုးရ။ သုးတ ရဲသော်ဝံမွဲး ဗဗ္ဗုး
 ကန္တရာယနဒ္ဒါကတို နန္ဒါ ယာတ်ကွေဟ်ဂ် လွက်ကွေဟ်ပတိုန်ပွဲလ္လှူပူးပါမွဲလပါတု
 “တီလပိုင်ဂမ္ဘိုင်ဇော်ပြအိုတ်ရ၊ တန်တပွဲကဆံင်ညးဇော်ပြအိုတ်ရ၊ ပိုဒ်ကတအ်ညးဂမ္ဘိုင်
 ဍုတ်သွတ်အိုတ်ရ၊ တန်တပွဲကဆံင်ညးဍုတ်သွတ်အိုတ်ရ” ဟိုသုးရံဝံတု လှောင်ဒဇိုဇိုင်
 ခမိသွတ်ဂမ္ဘိုင်ကွဲ နကိုကွဲပ်ရ။ ယုံတီလပိုင်ကစွာန (ခရ်ဂ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ
 ။ ပ ။ သွတမ်နူတုဝံတု စိုကိုလအိတ်လမျို အဲဒ်ကိတ် ဥပးညးမလေပ်ပြာပ်သွစွဲစွဲစွဲ ရံဝံ
 တီလပိုင်ကစွာန ဩဝ်ဂိုင်သမ္ဘိလဝ်ညီ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ (၇)

၄၀။ ယုံခမိတအ် ပွဲအခိုင်ကမ္မတ်ဒမ္မဂမ္ဘိုင် ဖြဟတ်ဇော်ဂ် သိုင်ဂမ္ဘိုင်ဖြဟတ်ချိုန်လျ
 အိုတ်ရ။ ယုံခမိတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် တုဟ်နလုပ်အပွဲချင်ကို တုဟ်နတိတ်မူးချင်ကို တုဟ်န
 ဂေတ်ဂေင်ဌာန်ပစ္စန္ဒရးတုင်တူးချင် ဇနပိုဒ်ရးကးကို ဟံလောဲသွာ ကုသိုင်ဂ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ်
 ကုဗဗ္ဗုးသမေဟ်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် တုဟ်နလုပ်အပွဲချင်ကို တုဟ်နတိတ်မူးချင်ကို တုဟ်နမှ်သေဝ်
 ရံင် ကမ္မောန်ကောင်ကာဂမ္ဘိုင်မူးကို ဟံလောဲသွာရ။ ယုံခမိတအ် တုပ်သွဟ်ညိုင်ရဲသော်ဂ်ကို
 ပွဲအခိုင် ခမိယုတ်ဂမ္ဘိုင်ဖြဟတ်ဇော်ဂ် ခမိဂမ္ဘိုင်မသျှိုက်ဆာန်သေ့သ္မိသီလဂ် ဖြဟတ်ချိုန်လျ
 အိုတ်ရ။ ယုံခမိတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် ခမိဂမ္ဘိုင်မသျှိုက်ဆာန်သေ့သ္မိသီလဂ် ပွဲလဒေါင်သင်
 ဒ်တကွပ်သေ့သ္မိတဖြဟတ်ဇော်တု ဒးပဒတ် ဗွဲမညိုင်ဝတ်အိုတ်ရ၊ ပွဲဌာန်ပစ္စန္ဒရးတုင်
 တူးချင် ဇနပိုဒ်ရးကးလေဝ် ဒးပဒတ်အိုတ်ရ။ ယုံခမိတအ် ပွမဒ်သော်ဂ် ဒ်တကွပ်နမသက္က
 ဒတုမြမောင်မိုဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်နဟံဒ်ဒ်တသ်မိုဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်နမသက္ကဇိုမိုဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်န
 မသက္ကဒတုမြမောင် တုဟ်နဒ်ဒ်ဒ်မိုဟ်ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။

ယုံခမိတအ် ပွဲအခိုင်သိုင်ဂမ္ဘိုင် ဖြဟတ်ဇော်ဂ် ကမ္မတ်ဒမ္မဂမ္ဘိုင်ဖြဟတ်ချိုန်လျ
 အိုတ်ရ။ ယုံခမိတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် တုဟ်နလုပ်အပွဲချင်ကို တုဟ်နတိတ်မူးချင်ကို တုဟ်န
 ဂေတ်ဂေင်ဌာန်ပစ္စန္ဒရးတုင်တူးချင် ဇနပိုဒ်ရးကးကို လောဲသွာကုသိုင်ဂ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ်
 ကုဗဗ္ဗုးသမေဟ်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် တုဟ်နလုပ်အပွဲချင်ကို တုဟ်နတိတ်မူးချင်ကို တုဟ်နမှ်
 သေဝ်ရံင် ကမ္မောန်ကောင်ကာဂမ္ဘိုင်မူးကို လောဲသွာရ။ ယုံခမိတအ် တုပ်သွဟ်ညိုင်ရဲသော်ဂ်ကို
 ပွဲအခိုင် ခမိဂမ္ဘိုင် မသျှိုက်ဆာန်သေ့သ္မိသီလဖြဟတ်ဇော်ဂ် ခမိယုတ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ဖြဟတ်
 ချိုန်လျအိုတ်ရ။ ယုံခမိတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် ခမိယုတ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ပွဲလဒေါင်သင် ဒ်တကွပ်သေ့သ္မိ
 သ္မိတဖြဟတ်ဇော်တု ဒးပဒတ်ဗွဲမညိုင်ဝတ်အိုတ်ရ၊ ဌာန်ဒိုဟ်ဂ်လေဝ် ဒးတိတ်အာအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွမဒ်သင်္ဂဟ် နှိတ် တုဟ်နမ္မုကိုဒတဲမြမောင်မ္မိဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်နဒ်တသိုခ်မ္မိဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်နမ္မုကိုဖိုမ္မိဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်နမ္မုကိုဒတဲမြမောင် တုဟ်နဒ်တသိုခ်မ္မိဟ်ဒေဝတဂမ္ဘိုင်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။ (၈)

၄၁။ ယွံခမီတအ် ဒေတ်မမှာရာ ခရ်ကို ခမီကို ညးဓါတုဂမ္ဘိုင်ဂ် အဲဟံထိုင်သးရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်ကို ခမီကို ဒေတ်တ ဒေတ်မမှာရာဂ်မွဲး၊ ဟိုတ်နူဒေတ်တဒေတ်မမှာရာဂ် ကိုချိုက်ပေတ်တရ်ကုသိုလ်မတွံဂး မဂ်မ္မဟာန်ကောံဝိပဿနာဟံမာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ဒေတ်မညာံစုတ် ခရ်ကို ခမီကို ညးဓါတုဂမ္ဘိုင်ဂ် အဲထိုင်သးရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်ကို ခမီကို ဒေတ်တဒေတ်မညာံစုတ်ဂ်မွဲး၊ ဟိုတ်နူဒေတ်တဒေတ်မညာံစုတ်ဂ် ကိုချိုက်ပေတ်တရ်ကုသိုလ် မတွံဂး မဂ်မ္မဟာန်ကောံဝိပဿနာမာန်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။ (၉)

၄၂။ ယွံခမီတအ် ဩခမီဂမ္ဘိုင် နကိုသုတ်ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ကတ်ဗ္ဗောန်ကေတ်ဗွဲဟံဒးရး မဂပ်ကလိဝံဗွဲမဗွဲကိုသဒ္ဓါဂ် ဆေဝ်ဒဝ်တ ပါဠိကို အရထကိုအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ခမီ ဂမ္ဘိုင်ဂ် ဒေတ်တတုဟ်နမသက္ကဒတဲမြမောင်မ္မိဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်နဟံဒ်တသိုခ်မ္မိဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်န မသက္ကဒ်မ္မိဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်နမသက္ကဒတဲမြမောင် တုဟ်နဒ်ဒိခ်မ္မိဟ်ဒေဝတဂမ္ဘိုင်မွဲးအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ခမီဂမ္ဘိုင်ဂ် ကိုပွသရံပိပ်မဂ္ဂိုင်လေဝ် ကတိဒ်အိုတ်ရ။ ခမီဂမ္ဘိုင်ဂ် သာသနာ ဝံလေဝ် ကိုကောံဗွန်အာမွဲးအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဩခမီဂမ္ဘိုင် နကိုသုတ်ဂမ္ဘိုင် မဂပ် ကတ်ဗ္ဗောန်ကေတ်ဗွဲမဒးရး မဂပ်ကလိဝံဗွဲမဗွဲကိုသဒ္ဓါဂ် ကိုဗွဲတ ပါဠိကို အရထကို အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ခမီဂမ္ဘိုင်ဂ် ဒေတ်တ တုဟ်နမ္မုကိုဒတဲမြမောင်မ္မိဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်န နှိတ်သိုခ်မ္မိဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်နမ္မုကိုဖိုမ္မိဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်နမ္မုကိုဒတဲမြမောင် တုဟ်နနှိတ်သိုခ် မ္မိဟ်ဒေဝတဂမ္ဘိုင်မွဲးအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ခမီဂမ္ဘိုင်ဂ် ကိုကုသိုလ်မထိုက်မဂ္ဂိုင်လေဝ် ကတိဒ် အိုတ်ရ။ ခမီဂမ္ဘိုင်ဂ် သာသနာဝံလေဝ် ကိုတန်တအာမွဲးအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။ (၁၀)

သမစိတ္တဝဂ် မရနက်ကိုပန် တဲရ။

၅။ ပရိသဝဂ်

၄၃။ ယွံခမီတအ် ပရိသုတ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲးတုန်—ပရိသုတ်မညာကို ပရိသုတ်မဇြိုဟ်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ပရိသုတ်မညာမွဲးဂ် ညးဍေံ ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ဩပွဲပရိသုတ်မ္မိ ခမီဂမ္ဘိုင် ချီတေဝ်ကလံလဗ်အိုတ်ရ။ မ္မုကိုမာန်မတိုန်လုသွးအိုတ်ရ။ လုလောန်အိုတ်ရ။ ပါင်ကြမ်အိုတ်ရ။ မ္မုအလေံဟိုဂလန် မသက္ကဒ်ဖိုဒိုလ်စိုပ်စိုပ်အိုတ်ရ။ မ္မုသတိမတိတ်ဗွဲအိုတ်ရ။ ဟဲ့ကိုဉာဏ်ဗစာရဏာအိုတ်ရ။ ဟံတန်ကြန်အိုတ်ရ။ မ္မုကိုစိုတ်ဂေတ်ဂေတ်ချီတေဝ်(စိုတ်ဂါ)အိုတ်ရ။ မ္မုကိုဣန္ဒြိမံက်ဂတဝ်ဒိုင် ပကတိအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပရိသုတ်ဝံ ပရိသုတ်မညာ ရဲဝံ ဂပ်သွးရ။ ယွံခမီတအ်

ပရိသတ်မဖြိုဟ်မွဲးဂှ် ညးချေံဂှ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ဩပွဲပရိသတ်မွဲ ခမီဂမ္တိုင် ဟံင်ချီတေဝ်ဟံင်ကလံလှ်အိုတ်ရ၊ ဟံင်ကုမာန်မတိုန်လှ်သွေးအိုတ်ရ၊ ဟံင်လုလောန်အိုတ်ရ၊ ပါင်ဟံင်ကြမ်အိုတ်ရ၊ မွဲအလေဝ်ဟံင်ဟိုဂလာန် မသက္ကုဇ်ဒိုလ်စိုပ်စိုပ်အိုတ်ရ၊ မွဲကိုသတိ ပြာကဋ်အိုတ်ရ၊ မွဲကိုညာဏ်ဗစာရဏာအိုတ်ရ၊ တန်ကြန်အိုတ်ရ၊ မွဲကိုစိုတ်တန်ကြန် အိုတ်ရ၊ မွဲကိုဣန္ဒြိယသိုလ်လမ်မင်မွဲအိုတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် ပရိသတ်ဝံ ပရိသတ်မဖြိုဟ် ရံဝံ ဂပ်ဝ်သွေးရ၊ ယွံခမီတအ် ပရိသတ်ဂမ္တိုင် က္လဝံဓါဂကူအိုတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် ပ္ဍောပ်ကို ပရိသတ်ဂမ္တိုင်ဓါ ဂကူဝံ ပရိသတ်မဖြိုဟ်ဂှ် ပြဲအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။ (၁)

၄၄။ ယွံခမီတအ် ပရိသတ်ဂမ္တိုင် က္လဝံဓါဂကူအိုတ်ရ၊ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂှ်ရော မွဲးတုန်— ပရိသတ် ‘ဝဂ္ဂ’ မဟံညီသာကို ပရိသတ် ‘သမဂ္ဂ’ မညီသာကိုရ၊ ယွံခမီတအ် ပရိသတ် ‘ဝဂ္ဂ’ မဟံညီသာဂှ် ညးချေံဂှ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ဩပွဲပရိသတ်မွဲ ခမီဂမ္တိုင် ကတိဒ်ဒေသကဏီ ကတိဒ်ကယျာန်ဒဝါတ် ဟိုသွေးဂလာန်စေံစးဂမ္တိုင်ဂှ်ဒ်တဲ ထပက် ခွင်တ နကိုဗျဟ်ပါင်ဂမ္တိုင်ရင်သကအ်တဲ ပဒတ်အိုတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် ပရိသတ်ဝံ ပရိ သတ် ‘ဝဂ္ဂ’ မဟံညီသာ ရံဝံ ဂပ်ဝ်သွေးရ၊ ယွံခမီတအ် ပရိသတ် ‘သမဂ္ဂ’ မညီသာဂှ် ညးချေံ ဂှ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ဩပွဲပရိသတ်မွဲ ခမီဂမ္တိုင် ညီသာသုဟ်သုန် မိပ်စိုတ် အိုတ်တိုဟ် ဟံင်ဟိုသွေးဂလာန်စေံစး နှ်ညင်ရဲဗျာတ်ကိုဗျာတ်ဂမ္တိုင်ဂှ်ဒ်တဲ သိုမဟ်သေဝ်ဗွဲဒးရး နကိုမတ်ဂမ္တိုင်မသျှိုက်ဆာန်သျှိုက်မ္တိုင်ရင်သကအ်ဂှ် ပဒတ်အိုတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် ပရိ သတ်ဝံ ပရိသတ် ‘သမဂ္ဂ’ မညီသာ ရံဝံ ဂပ်ဝ်သွေးရ၊ ယွံခမီတအ် ပရိသတ်ဂမ္တိုင် က္လဝံ ဓါဂကူအိုတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် ပ္ဍောပ်ကိုပရိသတ်ဂမ္တိုင်ဓါဂကူဝံ ပရိသတ် ‘သမဂ္ဂ’ မညီသာဂှ် ပြဲအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။ (၂)

၄၅။ ယွံခမီတအ် ပရိသတ်ဂမ္တိုင် က္လဝံဓါဂကူအိုတ်ရ၊ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂှ်ရော မွဲးတုန်— ပရိသတ်မွဲကိုပုဂ္ဂိုလ်မဟံညီပတ်ကောံဒေဝ်ပဋိပတ်မခိုဟ်ပြဲကို ပရိသတ် မွဲကိုပုဂ္ဂိုလ်မသျှိုက်ပတ်ကောံဒေဝ်ပဋိပတ်မခိုဟ်ပြဲကို က္လဝံဓါဂကူအိုတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် ပရိသတ် မွဲကိုပုဂ္ဂိုလ်မဟံညီပတ်ကောံဒေဝ်ပဋိပတ်မခိုဟ်ပြဲ ညးချေံဂှ်ရော? ယွံခမီ တအ် ပွဲသာသနာဝံ ဩပွဲပရိသတ်မွဲ ခမီထေရ်ဇော်ဂမ္တိုင် ဒေဝ်တတ် တုဟ်နပစ္စယပရိက္ခ ရာဂှ်အိုတ်ရ၊ ဂိုင်ကေတ်ဒေဝ်ဗ္ဗောန်ကျာ် ဗွဲမသာသပအ်အိုတ်ရ၊ သွအာဂတပူတရ ပွဲပွမကို ဓရ်နီဝိဂ်ဂမ္တိုင်မလေပ်ကိုတို့စေံသွင် ဇော်မောပ်အိုတ်ရ၊ ဖျေံထောံသဇိုင်ဝန် ပွဲပွမကလိဝံ ဝိဝေကအိုတ်ရ၊ ဓရ်မဟံအာစိုပ်ဏီဂှ် တုဟ်နပွမအာစိုပ်၊ ဓရ်မဟံကလိဝံဏီဂှ် တုဟ်န ကလိဝံ၊ ဓရ်မဟံသွဇော်မတ်ဏီဂှ် တုဟ်နသွဇော်မတ် ဟံင်သွလွီပရာအိုတ်ရ၊ ဂကောံကွး ဗွဲကြ ခမီထေရ်ဇော်ဂမ္တိုင် အာစိုပ်ပွမပတုပ်ဗက် အာကာရအရာအာ ဇကုတအ်မဝံညာတ် ကေတ်အိုတ်ရ၊ ဂကောံကွးဗွဲကြဂှ်လေဝ် ဒေဝ်တတ် တုဟ်နပစ္စယပရိက္ခရာမဂ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ဂိုင်ကေတ် ဒေဝ်ဗ္ဗောန်ကျာ် ဗွဲမသာသပအ်အိုတ်ရ၊ သွအာဂတပူတရ ပွဲပွမကိုဓရ်နီဝိဂ်ဂမ္တိုင်

(၁)ပွမလှ်သွေး နူကိလေသဂမ္တိုင်-မိုက်သွေးရ။ (၂)ဇရာန် ဝိပဿနာ မဂ် ဖိုလ်ဂမ္တိုင်-မိုက်သွေးရ။

မလေပ်ကိုတို့စေသွင် နှော်မောင်အိုတ်ရ၊ ဖျေထောံသဇိုင်ဝန် ပွဲပွမကလိဝံဝိဝေကအိုတ်ရ ဟံသုလ္လိပရာ ခရ်မဟံအာစိပ်ဏီၣ် တုဟ်နပွမအာစိပ် ခရ်မဟံကလိဝံဏီၣ် တုဟ်နကလိဝံ ဟံသုလ္လိပရာအိုတ်ရ ခရ်မဟံသုဇောင်မတ်ဏီၣ် တုဟ်နသုဇောင်မတ်အိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ပရိသတ်ဝံ ပရိသတ်မူၣ်ကုၣ်လိမဟံၣ်ချီၣ်ပေတ်ကောံဒွေတ်ပဋိပတ်မခိုဟ်ပြဲ ရဝံ ဂပ်ဝ်သွးရ။

ယံခမီတအ် ပရိသတ် မူၣ်ကုၣ်လိမဟံၣ်ချီၣ်ပေတ်ကောံဒွေတ်ပဋိပတ်မခိုဟ်ပြဲၣ် ညးချေံဂရော? ယံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ဩပွဲပရိသတ်မွဲ ခမီထေရ်ဇောင်ဂမၠိုင် ဟံဒွေတ်တ တုဟ်နပစ္စယံပရိက္ခရာၣ်ဂၢ်အိုတ်ရ၊ ဟံဂိုင်ကေတ်ဒွေံဗ္ဗောန်ကျာ် ဗွဲမသာသပအ်အိုတ်ရ၊ ဖျေထောံသဇိုင်ဝန် ပွဲပွမကိုခရ်နီၣ်ဂီၣ်ဂမၠိုင်မလေပ်ကိုတို့စေသွင် နှော်မောင်အိုတ်ရ၊ သုအာ ဂတပုတရံ ပွဲပွမကလိဝံဝိဝေကအိုတ်ရ၊ သုလ္လိပရာ ခရ်မဟံအာစိပ်ဏီၣ် တုဟ်နပွမအာစိပ် ခရ်မဟံကလိဝံဏီၣ် တုဟ်နကလိဝံဟံသုလ္လိပရာအိုတ်ရ ခရ်မဟံသုဇောင်မတ်ဏီၣ် တုဟ်န သုဇောင်မတ်အိုတ်ရ။ ဂကောံကွးဗွဲကြံ ခမီထေရ်ဇောင်ဂမၠိုင်ၣ် အာစိပ်ပွမပတုပ်ဗက် အာကာရ အရာအွာဇကု တအ်မဝံညာတ်ကေတ်အိုတ်ရ၊ ဂကောံကွးဗွဲကြံၣ်လေပ် ဟံဒွေတ်တ တုဟ်န ပစ္စယံပရိက္ခရာၣ်ဂၢ်အိုတ်ရ၊ ဟံဂိုင်ကေတ်ဒွေံဗ္ဗောန်ကျာ် ဗွဲမသာသပအ်အိုတ်ရ၊ ဖျေထောံ သဇိုင်ဝန် ပွဲပွမကိုခရ်နီၣ်ဂီၣ်ဂမၠိုင်မလေပ်ကိုတို့စေသွင် နှော်မောင်အိုတ်ရ၊ သုအာဂတပုတရံ ပွဲပွမကလိဝံဝိဝေကအိုတ်ရ၊ ဟံသုလ္လိပရာ ခရ်မဟံအာစိပ်ဏီၣ် တုဟ်နပွမအာစိပ် ခရ်မဟံကလိဝံဏီၣ် တုဟ်နကလိဝံ ဟံသုလ္လိပရာအိုတ်ရ ခရ်မဟံသုဇောင်မတ်ဏီၣ် တုဟ်န သုဇောင်မတ်အိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ပရိသတ်ဝံ ပရိသတ် မူၣ်ကုၣ်လိမဟံၣ်ချီၣ်ပေတ် တကောံဒွေတ်ပဋိပတ်မခိုဟ်ပြဲ ရဝံ ဂပ်ဝ်သွးရ။ ယံခမီတအ် ပရိသတ်ဂမၠိုင် က္လဝံဓါဂကူ အိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ပ္ဍောပ်ကိုပရိသတ်ဂမၠိုင်ဓါဂကူဝံ ဩပရိသတ်မူၣ်ကုၣ် ပူၣ်လိမဟံၣ်ချီၣ် ပေတ်ကောံဒွေတ်ပဋိပတ်မခိုဟ်ပြဲမွဲ နွံရ၊ ပရိသတ်ၣ် ပြဲအိုတ်ရ ရဝံ(သွးတရ)။ (၃)

၄၆။ ယံခမီတအ် ပရိသတ်ဂမၠိုင် က္လဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမ္ဗးဓါဂကူအိုတ်ဂရော မ္ဗးတုန် — ပရိသတ်ပုထုဇန်ကို ပရိသတ်အရီၣ်ကိုရ။ ယံခမီတအ် ပရိသတ်ပုထုဇန်ၣ် ညးချေံဂရော? ယံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ဩပွဲပရိသတ်မွဲ ခမီဂမၠိုင် “က္လဝံတုန် ဒဒိခ်ရ” ရဝံ ဟံတီကေတ်အတိုင်ညံၣ်စုတ်အိုတ်ရ၊ “က္လဝံတုန် ဟိုတ်ဒဒိခ်ကတိဒ်ရ” ရဝံ ဟံတီကေတ် အတိုင်ညံၣ်စုတ်အိုတ်ရ၊ “က္လဝံတုန် နိဗ္ဗာန်ဒ်အရာဒဒိခ်ပျိုတ်ရ” ရဝံ ဟံတီကေတ်အတိုင် ညံၣ်စုတ်အိုတ်ရ၊ “က္လဝံတုန် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာဒဒိခ်ပျိုတ်ရ” ရဝံ ဟံတီ ကေတ်အတိုင်ညံၣ်စုတ်အိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ပရိသတ်ဝံ ပရိသတ်ပုထုဇန် ရဝံ ဂပ်ဝ်သွးရ။ ယံခမီတအ် ပရိသတ်အရီၣ် ညးချေံဂရော? ယံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ဩပွဲပရိသတ်မွဲ ခမီဂမၠိုင် “က္လဝံတုန် ဒဒိခ်ရ” ရဝံ တီကေတ်အတိုင်ညံၣ်စုတ်အိုတ်ရ၊ “က္လဝံတုန် ဟိုတ်ဒဒိခ် ကတိဒ်ရ” ရဝံ တီကေတ်အတိုင်ညံၣ်စုတ်အိုတ်ရ၊ “က္လဝံတုန် နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာဒဒိခ်ပျိုတ်ရ” ရဝံ တီကေတ်အတိုင်ညံၣ်စုတ်အိုတ်ရ၊ “က္လဝံတုန် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာဒဒိခ် ပျိုတ်ရ” ရဝံ တီကေတ်အတိုင်ညံၣ်စုတ်အိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ပရိသတ်ဝံ ပရိသတ်အရီၣ်

ရံဝံ ဂပ်ဝံသုးရ။ ယံခမီတအ် ပရိသတ်ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ပ္ဍောင်ကို ပရိသတ်ဂမ္ဘိုင်ဓါဂကူဝံ ပရိသတ်အရီဂ် ပရိသတ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၄)

၄၇။ ယံခမီတအ် ပရိသတ်ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ရော မွဲးတုန်— ပရိသတ်မဒ်ညံင်ရဲခိုက်ကို၊ ပရိသတ်ဖြင်ကောင်ကိုရ။ ယံခမီတအ် ပရိသတ် မဒ်ညံင်ရဲခိုက်ကို ညးဍုက်ရော? ယံခမီတအ် ပ္ဍဲသာသနာဝံ ဩပ္ပဲပရိသတ်မွဲ ခမီဂမ္ဘိုင် ဗက်အာဆန္ဒာဂတိအိုတ်ရ၊ ဗက်အာဒေါသာဂတိအိုတ်ရ၊ ဗက်အာမောဟာဂတိအိုတ်ရ၊ ဗက်အာဘယာဂတိအိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ပရိသတ်ဝံ ပရိသတ်မဒ်ညံင်ရဲခိုက် ရံဝံ ဂပ်ဝံ သုးရ။ ယံခမီတအ် ပရိသတ်ဖြင်ကောင်ကို ညးဍုက်ရော? ယံခမီတအ် ပ္ဍဲသာသနာဝံ ဩပ္ပဲပရိသတ်မွဲ ခမီဂမ္ဘိုင် ဟံဗက်အာဆန္ဒာဂတိအိုတ်ရ၊ ဟံဗက်အာဒေါသာဂတိအိုတ်ရ၊ ဟံဗက်အာမောဟာဂတိအိုတ်ရ၊ ဟံဗက်အာဘယာဂတိအိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ပရိသတ်ဝံ ပရိသတ်ကြက်ဍုက်ပြာကဋ်သအးဇုးဖြင်ကောင် ရံဝံ ဂပ်ဝံသုးရ။ ယံခမီတအ် ပရိသတ်ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ပ္ဍောင်ကိုပရိသတ်ဂမ္ဘိုင်ဓါဂကူဝံ ပရိသတ်ဖြင်ကောင်ကို ပရိသတ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၅)

၄၈။ ယံခမီတအ် ပရိသတ်ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ရော မွဲးတုန်—ပရိသတ်မဒွေံဗတောန်ဝါတ်ဂါတ် သွာန်သျှက်တဲမဟံထေက်ဒွေံဗတောန်ကို ပရိသတ် မဒွေံဗတောန်ဟံဝါတ်ဂါတ်သွာန်သျှက်တဲ ထေက်ကိုဒွေံဗတောန်ကိုရ။ ယံခမီတအ် ပရိသတ်မဒွေံဗတောန်ဝါတ်ဂါတ် သွာန်သျှက်တဲ မထေက်ဒွေံဗတောန်ကို ညးဍုက်ရော? ယံခမီတအ် ပ္ဍဲသာသနာဝံ ပ္ဍဲပရိသတ်မွဲ ခမီဂမ္ဘိုင် တွံတ်သုတ်ဂမ္ဘိုင် တီလမ္ပုဂ်ကျိတ်တြမဂပ်ဝံတွံ မဇြိုဟ်နက် မ္မုကိုအရထမဇြိုဟ်နက် မလေပ်ဇောန်ထွဲး ကိုအရထမပြလောန်လ္လှူလောက မစိုန်သကိုကော့ပွမလုနုသတ္တုအိုတ်မွဲး ဟံကလင် ကေတ်ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ၊ ဟံထင်လင်ကတောင်အိုတ်ရ၊ သွက်ဝံတီကျိဟ် စိုတ်ဟံလုပ်စ အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝံကလင်ကေတ် ဂပ်ဝံကတ်ဗ္ဗောန်ကေတ် ဓရ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်ရလေပ် ဟံသမ္ဘိကေတ် အိုတ်ရ။ ဂပ်ဝံတွံတ်သုတ်ဂမ္ဘိုင် အ္ဓာကဗျဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝံသွလပ် အ္ဓာကဗျဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝံဆန်စန် ဗန်ဒက်လပ် မ္မုကိုအက္ခရ်မစိစောန် မ္မုကိုသဒ္ဓါမစိစောန် မဒ်မွဲးသာသနာ ကွးညး မဒ်မွဲး သာသနာဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝံတွံလပ်ဂ်အိုတ်မွဲး ကလင်ကေတ်ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ၊ ထင်လင် ကတောင်အိုတ်ရ၊ သွက်ဝံတီကျိဟ် စိုတ်လုပ်စအိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝံကလင်ကေတ် ဂပ်ဝံကတ် ဗ္ဗောန်ကေတ်ဓရ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်ရလေပ် သမ္ဘိကေတ်အိုတ်ရ။ ခမီဂမ္ဘိုင်ကို ကတ်ဗ္ဗောန်ကေတ် ဓရ်သုတ်ဂမ္ဘိုင်ကိုတဲ သွာန်လေပ်ဟံသွာန်သျှက်ရင်သကအ်အိုတ်ရ “သုတ်ဝံတုန် ပသ်ရော? အရထအမိပ္ပါယသုတ်ဝံတုန် ပသ်ရော?” ရံဝံ တ္ဍဟ်နသွာန်သျှက် ဟံဂေတ်ဂေင် (ဌာန်တုပညာဂမ္ဘိုင်နွံ) အိုတ်ရ၊ ခမီဂမ္ဘိုင်ကို မဟံလပ်ပံက်ပြာကဋ်လေပ် ညံင်ပံက်ပြာကဋ် ဂ်အိုတ်ရ၊ မဟံပြာကဋ်မံက်ဂတပ်ဂ်လေပ် ညံင်ပံက်ပြာကဋ် မံက်ဂတပ်ဟံသွအိုတ်ရ၊ ပ္ဍဲဓရ် ဂမ္ဘိုင် မ္မုကိုဟိုတ်သေုဟ်ပွာမဂ္ဘိုင်ဂ်လေပ် ဟံပိပေင်ကေံသေုဟ်ပွာအိုတ်ရ။ ယံခမီတအ်

ပရိသတ်ဝံ ပရိသတ်မဒ္ဒေခံပတောန်ဝါတ်ဂါတ် သွာန်သျှက်တဲ မဟထေက်ကိုဒ္ဒေခံ ပတောန် ရံဝံ ဂပ်ဝံသုးရ။

ယံခမီတအ် ပရိသတ်မဒ္ဒေခံပတောန်ဟံဝါတ်ဂါတ်၊ သွာန်သျှက်တဲ ထေက်ကို ဒ္ဒေခံပတောန်ကို ညးဍဲက်ရော? ယံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ဩပုပရိသတ်မဲ့ ခမီမၞိင် ဂပ်ဝံတွံတ်သုတ်ဂမၞိင် အ္ဓာကဗျဂမၞိင် မဂပ်ဝံသုလပ် အ္ဓာကဗျဂမၞိင်မဂပ်ဝံဆန်စန်ဗန်ဒက် လပ်မၞိင်ကိုအက္ခရ်မစိစောန် မၞိင်သဒ္ဓါမစိစောန် မဒ်မူးသာသနာ ကူးညးမဒ်မူးသာသနာ ဂမၞိင် မဂပ်ဝံဟိုတွံလပ်တအ်ကို ဟံကလင်ကေတ်အိုတ်ရ၊ ဟံထံလပ်ကတောင်အိုတ်ရ၊ သွက်ဝံတိကျိဟ် စိုတ်ဟံလပ်စအိုတ်ရ၊ ခရ်ဂမၞိင်တအ်ကို ထေက်ကိုဒးကလင်ကေတ် ထေက်ကိုကတ်ဗ္ဗောန်ကေတ်ဂံလေပ် ဟံသမ္ဘိကေတ်အိုတ်ရ။ ခမီမၞိင် တွံတ်သုတ်ဂမၞိင် တီလမၞိင်ပိုင်ကျိတြမဂပ်ဝံတွံလပ် မဇြိဟ်နက် မၞိင်ကိုအရထမဇြိဟ်နက် မလေပ်ဇောန်ထွး ကိုအရထမပြလောန်လ္လှလောက မစိုန်သကိုကျောံပွမလှ၊ နူသတ္တဂ်အိုတ်မူး ခရ်ဂမၞိင် တအ်ထေက်ကိုဒးကလင်ကေတ် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ၊ ထံလပ်ကတောင် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ၊ သွက်ဝံတိကျိဟ် စိုတ်လပ်စအိုတ်ရ၊ ခရ်ဂမၞိင်တအ်ကို ထေက်ကိုဒးကလင်ကေတ် ထေက်ကို ကတ်ဗ္ဗောန်ကေတ် သမ္ဘိကေတ်အိုတ်ရ။ ခမီမၞိင်ကို ကတ်ဗ္ဗောန်ကေတ် ခရ်သုတ်ဂမၞိင် ကိုတဲ သွာန်လေပ်သွာန်သျှက်ရင်သကအ်အိုတ်ရ၊ “သုတ်ဝံတုန် ပသာရော? အရထအဓိပ္ပါယ် သုတ်ဝံတုန် ပသာရော?” ရံဝံ တုဟ်နသွာန်သျှက် ဂေတ်ဂေင်(ဌာန်တုပညာဂမၞိင်နွံ) အိုတ်ရ၊ ခမီမၞိင်ကို မဟံလပ်ကံပြာကဋ်ဂံလေပ် ညံင်ဂံပြာကဋ်ဟံသွတ်အိုတ်ရ၊ မဟံ ပြာကဋ်မံက်ဂတပ်ဂံလေပ် ညံင်ဂံပြာကဋ်မံက်ဂတပ်သွအိုတ်ရ၊ ပွဲခရ်ဂမၞိင် မၞိင်ကိုဟိုတ် သွေဟ်ပွာမဂၞိင်ဂံလေပ် ပါပွေင်ကွေသွေဟ်ပွာအိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ပရိသတ်ဝံ ပရိသတ် မဒ္ဒေခံပတောန်ဟံဝါတ်ဂါတ် သွာန်သျှက်တဲ ထေက်ကိုဒ္ဒေခံပတောန် ရံဝံ ဂပ်ဝံသုးရ။ ယံခမီတအ် ပရိသတ်ဂမၞိင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ပ္ဍောင်ကိုပရိသတ်ဂမၞိင် ဓါဂကူဝံ ပရိသတ်မဒ္ဒေခံပတောန် ဟံဝါတ်ဂါတ်သွာန်သျှက်တဲ ထေက်ကိုဒ္ဒေခံပတောန်ကို ပရိသတ်ကို ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၆)

၄၉။ ယံခမီတအ် ပရိသတ်ဂမၞိင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမူးဓါဂကူအိုတ်ဂံရော မူးတုန် — ပရိသတ်သွဂရသုဇ္ဇော်ကို ‘အာမိသ’ပစ္စယ်တဲ ဟံသွဂရဟံသွဇ္ဇော်ကိုခရ်သပျု ရိုဟ်ကို ပရိသတ်သွဂရသုဇ္ဇော်ကိုခရ်သပျုရိုဟ်တဲ ဟံသွဂရဟံသွဇ္ဇော်ကို ‘အာမိသ’ပစ္စယ် ကိုရ။ ယံခမီတအ် ပရိသတ်သွဂရသုဇ္ဇော်ကို ‘အာမိသ’ပစ္စယ်တဲ ဟံသွဂရဟံသွဇ္ဇော်ကို ခရ်သပျုရိုဟ်ကို ညးဍဲက်ရော? ယံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ဩပုပရိသတ်မဲ့ ခမီမၞိင် ဟိုသုးတ ဂုဏ်ကျောံရင်သကအ် ပွဲဂတမုက်ခရ်မဗိုက်လတက်ယာတ်ဗုဂမၞိင်အိုတ်ရ၊ “ခမီမဟ်မုဝံ ဒ်ပုဂိုလ်ဉာတောဘာဂဝိမုတ္တရ၊ ခမီမဟ်မုဝံ ဒ်ပုဂိုလ်ပညာဝိမုတ္တရ၊ ခမီမဟ်မုဝံ ဒ်ပုဂိုလ် ကာယသက္ခီရ၊ ခမီမဟ်မုဝံ ဒ်ပုဂိုလ်ဒိဋ္ဌိပုတ္တရ၊ ခမီမဟ်မုဝံ ဒ်ပုဂိုလ်သဒ္ဓါဝိမုတ္တရ၊ ခမီမဟ်မုဝံ ဒ်ပုဂိုလ်ဓမ္မာနုသာရီရ၊ ခမီမဟ်မုဝံ ဒ်ပုဂိုလ်သဒ္ဓါနုသာရီရ၊ ခမီမဟ်မုဝံ မၞိင်ကို

သီလရ၊ ခမိမဟိမုဝံ မှုံကိုသဘာဝိဟိဆာရ၊ ခမိမဟိမုဝံတုန် ဟွဲကိုသီလ မှုံကိုသဘာဝိဟိဆာရ” ရဝံ ဟိသုးအိုတ်ရ။ ခမိမုခိုင်ဂ် ဟိတ်နူမဟိသုးသင်္ဂ် ကလိဝံလာဘ် အိုတ်ရ၊ ခမိမုခိုင်ဂ် ဟိတ်နူကလိဝံလာဘ်ရ ထွေန်စပ်မက်ဂွက်ဂမိုင် ဝိဝိင်ဘိင်တိုင်ဂမိုင် ဂပ်ဝဲလိဝိချိုက် နကိုတဏှာဂမိုင်ဒ်တဲ မှုံအလေံဟွံမ္မာ်သေဝ်ဒုဟ်ဂမိုင်တဲ သိုမစာ်စူးနုပညာ မဒ်ဟိတ်တိတ်ဗူးဂမိုင်ဂ် ပြဘိုက်စသုင်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပရိသာတ်ဝံ ပရိသာတ် သွဂရသုဇ္ဈောကို ‘အာမိသ’ ပစ္စယ်တဲ ဟွံသွဂရဟွံသုဇ္ဈောကိုခရ်သပ္ပရိဟ် ရဝံ ဂပ်ဝဲသုးရ။

ယွံခမိတအ် ပရိသာတ်သွဂရသုဇ္ဈောကိုခရ်သပ္ပရိဟ်တဲ ဟွံသွဂရဟွံသုဇ္ဈောကို ‘အာမိသ’ ပစ္စယ်ဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ဩပွဲပရိသာတ်မ္မဲ ခမိမုခိုင် ဟွံဟိသုးတဂုဏ်ကောရင်သကအ် ပွဲဂတမုက်ခရ်မဗိုက်လတက်ယာတ်ဗုဂမိုင်အိုတ်ရ။ “ခမိ မဟိမုဝံ ဒ်ပုဂ္ဂိုလ်ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တရ၊ ခမိမဟိမုဝံ ဒ်ပုဂ္ဂိုလ်ပညာဝိမုတ္တရ၊ ခမိမဟိမုဝံ ဒ်ပုဂ္ဂိုလ်ကာယသက္ခိရ၊ ခမိမဟိမုဝံ ဒ်ပုဂ္ဂိုလ်ဒိဋ္ဌိပုတ္တရ၊ ခမိမဟိမုဝံ ဒ်ပုဂ္ဂိုလ်သဒ္ဓါဝိမုတ္တရ၊ ခမိမဟိမုဝံ ဒ်ပုဂ္ဂိုလ်ဓမ္မာနုသာရိရ၊ ခမိမဟိမုဝံ ဒ်ပုဂ္ဂိုလ်သဒ္ဓါနုသာရိရ၊ ခမိမဟိမုဝံ မှုံကို သီလရ၊ ခမိမဟိမုဝံ မှုံကိုသဘာဝိဟိဆာရ၊ ခမိမဟိမုဝံတုန် ဟွဲကိုသီလ မှုံကိုသဘာဝိဟိဆာရ” ရဝံ ဟွံဟိသုးအိုတ်ရ။ ခမိမုခိုင်ဂ် ဟိတ်နူမဟိသုးသင်္ဂ် ကလိဝံလာဘ် အိုတ်ရ၊ ခမိမုခိုင်ဂ် ဟိတ်နူကလိဝံလာဘ်ရ ဟွံထွေန်စပ်မက်ဂွက်ဂမိုင် ဟွံဝိဝိင်ဘိင်တိုင် ဂမိုင် ဟဂပ်ဝဲလိဝိ ချိုက်နကိုတဏှာဂမိုင် မှုံအလေံဟွံမ္မာ်သေဝ်ဒုဟ်ဂမိုင် မှုံကိုပညာမဒ် ဟိတ်တိတ်ဗူးဂမိုင်ဒ်တဲ ပြဘိုက်စသုင်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပရိသာတ်ဝံ ပရိသာတ် သွဂရ သုဇ္ဈောကိုခရ်သပ္ပရိဟ်တဲ ဟွံသွဂရဟွံသုဇ္ဈောကို ‘အာမိသ’ ပစ္စယ် ရဝံ ဂပ်ဝဲသုးရ။ ယွံခမိတအ် ပရိသာတ်ဂမိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် မှောင်ကိုပရိသာတ်ဂမိုင်

- (၁) ဗွဲအစောဝိက္ခမ္ဘန္တ နကိုသမာပတ်ဂမိုင်ဒွံကို ဗွဲအစောသမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိ နကိုမက်ကို ပုဂ္ဂိုလ်အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် မတိတ်ဗူးဓါအလန် ဟွံသေင်မွဲး တိတ်ဗူးနုသွက်ဂမိုင်ဓါပြကာ။
- (၂) နကိုပညာမအာဂတကိုဒ် နကိုသဒ္ဓါမအာဂတကိုဒ် ဟွံကလိဝံသမာပတ်ဒွံတဲ ပုဂ္ဂိုလ်အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် မတိတ်ဗူးနုကိလေသ။
- (၃) နကိုပညာမအာဂတကိုဒ် နကိုသဒ္ဓါမအာဂတကိုဒ် ချိုက်ပေင်တဲကောံ သမာပတ်ဒွံတဲ မှောင်ကို ပုဂ္ဂိုလ်သေက္ခဂမိုင်တြိတု သွတမ်နုပုဂ္ဂိုလ်သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်တဲ စိုစိုပ်အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်မ္မဲမ္မဲ တုမသုဇ္ဈောမတိတ်ကိုနိဗ္ဗာန်။
- (၄) နကိုပညာမအာဂတကို ဟွံကလိဝံသမာပတ်ဒွံတဲ မှောင်ကိုပုဂ္ဂိုလ်သေက္ခဂမိုင်တြိတု သွတမ်နု ပုဂ္ဂိုလ်သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်တဲ စိုစိုပ်အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်မ္မဲမ္မဲတုမအာစိုပ် လညာတ်ညဏ်မက်ဖိုလ်။
- (၅) နကိုသဒ္ဓါမအာဂတကို ဟွံကလိဝံသမာပတ်ဒွံတဲ မှောင်ကိုပုဂ္ဂိုလ်သေက္ခဂမိုင်တြိတု သွတမ်နု ပုဂ္ဂိုလ်သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်တဲ စိုစိုပ်အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်မ္မဲမ္မဲတုမတိတ်ဗူး နုကိလေသ။
- (၆) နကိုပညာမအာဂတကို ချိုက်ပေင်တဲကောံသမာပတ်ဒွံတဲ အာစိုပ်သောတာ ပတ္တိမက်တဲမွဲး ပုဂ္ဂိုလ်မှုံ အလေံဗိုဗျဟ်ခရ်။
- (၇) နကိုသဒ္ဓါမအာဂတကို ဟွံကလိဝံသမာပတ်ဒွံတဲ အာစိုပ်သောတာပတ္တိမက်တဲမွဲး ပုဂ္ဂိုလ်မှုံအလေံ ဗိုဗျဟ်သဒ္ဓါ။

ဓါဂကူဝံ ပရိသတ် သုဂရုသုဇ္ဇော် ကိုဓရ်သပ္ပုရိဟံတဲ ဟံသုဂရု ဟံသုဇ္ဇော်ကို ‘အာမိသ’ ပစ္စယံ ပရိသတ် ပြအိတ်ရ ရဝံ (သွားတရ)။ (၇)

၅၀။ ယံခမီတအံ ပရိသတ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိတ်ရော မွဲတုန်—ပရိသတ် ‘မတုံကစွဲ’ မဟံကိတ်ညီကိုဓရ်ကို ပရိသတ် ‘မလူတပ်’ မကိတ်ညီကို ဓရ်ကိုရ။ ယံခမီတအံ ပရိသတ် ‘မတုံကစွဲ’ မဟံကိတ်ညီကိုဓရ်ကို ညးခွဲရော? ယံခမီတအံ ပွဲသာသနာဝံ ဩပုပရိသတ်မဲ့ ‘အဓမ္မကမ်’ ကမ္မောန်မဟံကိတ်ညီကိုဓရ်ဂမ္ဘိုင် နှိအိတ်ရ။ ‘ဓမ္မကမ်’ ကမ္မောန်မကိတ်ညီကိုဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဟံဒှိအိတ်ရ။ ‘ဥဗ္ဗိနယကမ်’ ကမ္မောန်မဟံကိတ်ညီ ကိုဝိနယဂမ္ဘိုင် နှိအိတ်ရ။ ‘ဝိနယကမ်’ ကမ္မောန်မကိတ်ညီကိုဝိနယဂမ္ဘိုင် ဟံဒှိအိတ်ရ။ ‘အဓမ္မ ကမ်’ ကမ္မောန်မဟံကိတ်ညီကိုဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဂိုလဟိအိတ်ရ။ ‘ဓမ္မကမ်’ ကမ္မောန် မကိတ်ညီကို ဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဟံဂိုလဟိအိတ်ရ။ ‘ဥဗ္ဗိနယကမ်’ ကမ္မောန်မဟံကိတ်ညီကိုဝိနယဂမ္ဘိုင် ဂိုလဟိ အိတ်ရ။ ‘ဝိနယကမ်’ ကမ္မောန်မကိတ်ညီကိုဝိနယဂမ္ဘိုင် ဟံဂိုလဟိအိတ်ရ။ ယံခမီတအံ ပရိသတ်ဝံ ပရိသတ် ‘မတုံကစွဲ’ မဟံကိတ်ညီကိုဓရ် ရဝံ ဂပ်ဝ်သွားရ။ ယံခမီတအံ ပရိ သတ် ‘မလူတပ်’ မကိတ်ညီကိုဓရ်ကို ညးခွဲရော? ယံခမီတအံ ပွဲသာသနာဝံ ဩပုပရိ သတ်မဲ့ ‘ဓမ္မကမ်’ ကမ္မောန်မကိတ်ညီကိုဓရ်ဂမ္ဘိုင် နှိအိတ်ရ။ ‘အဓမ္မကမ်’ ကမ္မောန်မဟံကိတ် ညီကိုဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဟံဒှိအိတ်ရ။ ‘ဝိနယကမ်’ ကမ္မောန် မကိတ်ညီကိုဝိနယဂမ္ဘိုင် နှိအိတ်ရ။ ‘ဥဗ္ဗိ နယကမ်’ ကမ္မောန်မဟံကိတ်ညီကိုဝိနယဂမ္ဘိုင် ဟံဒှိအိတ်ရ။ ‘ဓမ္မကမ်’ ကမ္မောန်မကိတ်ညီ ကိုဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဂိုလဟိအိတ်ရ။ ‘အဓမ္မကမ်’ ကမ္မောန်မဟံကိတ်ညီကိုဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဟံဂိုလဟိအိတ်ရ။ ‘ဝိနယကမ်’ ကမ္မောန်မကိတ်ညီကိုဝိနယဂမ္ဘိုင် ဂိုလဟိအိတ်ရ။ ‘ဥဗ္ဗိနယကမ်’ ကမ္မောန်မဟံ ကိတ်ညီကိုဝိနယဂမ္ဘိုင် ဟံဂိုလဟိအိတ်ရ။ ယံခမီတအံ ပရိသတ်ဝံ ပရိသတ် ‘မလူတပ်’ မကိတ်ညီကိုဓရ် ရဝံ ဂပ်ဝ်သွားရ။ ယံခမီတအံ ပရိသတ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိတ်ရ။ ယံခမီတအံ ပျောဝ်ကိုပရိသတ်ဂမ္ဘိုင်ဓါဂကူဝံ ပရိသတ် ‘မလူတပ်’ မကိတ်ညီကို ဓရ်မ္ဘိုင် ပရိသတ် ပြအိတ်ရ ရဝံ (သွားတရ)။ (၈)

၅၁။ ယံခမီတအံ ပရိသတ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိတ်ရော မွဲတုန်—ပရိသတ်မူကိုဓရ်ကို ပရိသတ်မဟံမ္ဘဲကိုဓရ်ကိုရ။ ပ။ ယံခမီတအံ ပရိသတ် ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိတ်ရ။ ယံခမီတအံ ပျောဝ်ကိုပရိသတ်ဂမ္ဘိုင်ဓါ ဂကူဝံ ပရိသတ်မူကို ဓရ်ကို ပရိသတ် ပြအိတ်ရ ရဝံ (သွားတရ)။ (၉)

၅၂။ ယံခမီတအံ ပရိသတ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိတ်ရော မွဲတုန်— ပရိသတ် ‘အဓ္မဝါဒီ’ မူအလေံဟိသွားဟံသေင်ကိုဓရ်ကို ပရိသတ် ‘ဓမ္မဝါဒီ’ မူအလေံဟိသွား ဓရ်ကိုရ။ ယံခမီတအံ ပရိသတ် ‘အဓ္မဝါဒီ’ မူအလေံဟိသွားဟံသေင် ကိုဓရ်ကို ညးခွဲရော? ယံခမီတအံ ပွဲသာသနာဝံ ဩပုပရိသတ်မဲ့ ခမီဂမ္ဘိုင် ဂိုင်ကေတ် အဓိကိုရ်မပဗ္ဗေကိုဓရ်ကို အဓိကိုရ်မဟံပဗ္ဗေကိုဓရ်ကိုအိတ်ရ။ ခမီဂမ္ဘိုင် ဂိုင်ကေတ်အဓိကိုရ်

ဂ်တဲ သွက်ဂွံတိကျိဟ် ကေတ်ကောံရင်သကအ်လေဝ် ဟံဟ်သွးအိုတ်ရ၊ တုဟ်နဟ်သွး သွက်ဂွံတိကျိဟ်ကေတ်လေဝ် ဟံကောံခရီအိုတ်ရ၊ သွက်ဂွံဟ်ပွာ်ဗူးစိုဟ်သိုဟ်လေဝ် ဟံသွးအိုတ်ရ၊ တုဟ်နသွက်ဂွံဟ်ပွာ်ဗူး စိုဟ်သိုဟ်လေဝ် ဟံကောံခရီအိုတ်ရ။ ခမိဂမ္တိုင်ဟ် ဟံကျိတြဟတ်ပွမဟ်သွး သွက်ဂွံဟ် တိကျိဟ်ကေတ်ဂမ္တိုင် ဟံကျိတြဟတ်ပွမ သွက်ဂွံဟ်ဗူး စိုဟ်သိုဟ်ဂမ္တိုင် ဟံကျိပွမချပ်ဂွန်သီကျိ ပွဲပွမသွးကောံအမိကိုရ်ဂမ္တိုင်တဲ တို့လုပ်စောဲလာံ ကိုအမိကိုရ်ဟေင် ဗွဲအစောံပွမညာတ်မှာရာကို ဗွဲအစောံပွမဖွတ်သေ့တိမှာရာကိုတဲ “ကွေတ်အဲဟေင် ညံစုတ်ရ၊ ကွေတ်မ္တဲသအာင်ဂ် လှုသွးရ” ရံဝံ ဟ်သွးအိုတ်ရ။ ယံခမိတအ် ပရိသာတ်ဝံ ပရိသာတ် ‘အမ္မဝါဒီ’ မ္တုအလေံဟ်သွးဟံသေင်ကိုခရ် ရံဝံ ဂပ်ဝ်သွးရ။

ယံခမိတအ် ပရိသာတ် ‘ခမ္မဝါဒီ’ မ္တုအလေံဟ်သွးခရ် ညးခွဲဂ်ရော? ယံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ဩပုပရိသာတ်မ္တဲ ခမိဂမ္တိုင် ဂိုင်ကေတ်အမိကိုရ်မဗွဲကိုခရ်ကို မဟံဗွဲကို ခရ်ကိုအိုတ်ရ၊ ခမိဂမ္တိုင် ဂိုင်ကေတ်အမိကိုရ်တဲ သွက်ဂွံတိကျိဟ်ကေတ် ကောံရင် သကအ်လေဝ် ဟ်သွးအိုတ်ရ၊ တုဟ်နဟ်သွးသွက်ဂွံတိကျိဟ်ကေတ်လေဝ် ကောံခရီ အိုတ်ရ၊ သွက်ဂွံဟ်ဗူးစိုဟ်သိုဟ်လေဝ် သွးအိုတ်ရ၊ တုဟ်နသွက်ဂွံသွဟ်ဗူးစိုဟ်သိုဟ် လေဝ်ကောံခရီအိုတ်ရ။ ခမိဂမ္တိုင် မ္တုကျိတြဟတ်ပွမသွ သွက်ဂွံဟ်တိကျိဟ်ကေတ်ဂမ္တိုင် မ္တုကျိတြဟတ် ပွမသွသွက်ဂွံဟ်ဗူးစိုဟ်သိုဟ်ဂမ္တိုင် မ္တုကျိပွမချပ်ဂွန်သီကျိ တုဟ်နသွးကောံ အမိကိုရ်ဂမ္တိုင်တဲ တို့လုပ်စောဲလာံကို အမိကိုရ်ဟေင် ဗွဲအစောံပွမညာတ်မှာရာကို ဗွဲအစောံပွမဖွတ်သပေါတ်မှာရာကိုတဲ “ ကွေတ်အဲဟေင် ညံစုတ်ရ၊ ကွေတ်မ္တဲသအာင်ဂ် လှုသွးရ” ရံဝံ ဟံဟ်သွးအိုတ်ရ။ ယံခမိတအ် ပရိသာတ်ဝံ ပရိသာတ် ‘ခမ္မဝါဒီ ’ မ္တုအလေံဟ်သွးခရ် ရံဝံ ဂပ်ဝ်သွးရ။ ယံခမိတအ် ပရိသာတ်ဂမ္တိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ယံခမိတအ် ပှောင်ကိုပရိသာတ်ဂမ္တိုင်ဓါဂကူဝံ ပရိသာတ် ‘ခမ္မဝါဒီ’ မ္တုအလေံ ဟ်သွးခရ် ပရိသာတ်ဂ် ပြဲအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။ (၁၀)

ပရိသဝဂ် မရနုက်ကိုမသုန် တဲရ။

ပဌမ သုတ်မသုန်စောဲ တဲရောင်။

၂။ ဒုတိယပဏ္ဏာသက

၂။ ဒုတိယ သုတ်မသုန်စော်

(၆) ၁။ ပုဂ္ဂလဝဂ်

၅၃။ ယွံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင်ဓါဂကူဝံ ကတိန်ဒ်ကွၢ်ပွဲလောကအိုတ်မွဲး တုဟ်နမ္ပုကို ဒတဲမြမောဝ်မ္မိဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်နဒ်တသိုၣ်မ္မိဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်နမ္ပုကိုဖိုမ္မိဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်နမ္ပုကို ဒတဲမြမောဝ် တုဟ်နဒ်တသိုၣ် မ္မိဟ်ဒေဝတ်ဂမၠိုင်မဂ္ဂိုင် ကတိန်ဒ်ကွၢ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲးဓါဂကူ အိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်—တီလမ္ပုပိုင်ကျၢ်တြဲ မထေက်ဒုင်ပူဇံတေင် မပြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမ္တိုင် အိုသို)အလိုဇကုမဍုၣ်စုတ်ကို သိုင်စက္ကဝံမကိုရတ်စက်ဂေတ်မာန်ကိုဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင်ဓါဂကူဝံ ကတိန်ဒ်ကွၢ်ပွဲလောကအိုတ်မွဲး တုဟ်နမ္ပုကိုဒတဲမြမောဝ်မ္မိဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်နဒ်တသိုၣ်မ္မိဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်နမ္ပုကိုဖိုမ္မိဟ်မဂ္ဂိုင် တုဟ်နမ္ပုကိုဒတဲမြမောဝ် တုဟ်နဒ် တသိုၣ်မ္မိဟ်ဒေဝတ်ဂမၠိုင်မဂ္ဂိုင် ကတိန်ဒ်ကွၢ်အိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။ (၁)

၅၄။ ယွံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင်ဓါဂကူဝံ ကတိန်ဒ်ကွၢ်ပွဲလောကအိုတ်မွဲး ဒ်တမ္မိဟ် ထေက်ကိုဒးအမ်သပ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ။ ညးမွဲးဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်—တီလမ္ပုပိုင်ကျၢ်တြဲ မထေက်ဒုင်ပူဇံတေင် မပြင်တီကေတ်(ခရ်ဂမ္တိုင်အိုသို) အလိုဇကုမဍုၣ်စုတ်ကို သိုင်စက္ကဝံ မကိုရတ်စက် ဂေတ်မာန်ကိုဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင်ဓါဂကူဝံ ကတိန်ဒ်ကွၢ် ပွဲလောကအိုတ်မွဲး ဒ်တမ္မိဟ် ထေက်ကိုဒးအမ်သပ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။ (၂)

၅၅။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်နူပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင်ဓါဂကူ စုတိကလိလောန်စအာဝံ မ္မိဟ်မဂ္ဂိုင် ဒ်ကတ်ကတာန်ရ။ ညးမွဲးဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— တီလမ္ပုပိုင်ကျၢ်တြဲ မထေက်ဒုင် ပူဇံတေင်မပြင်တီကေတ်(ခရ်ဂမ္တိုင်အိုသို)အလိုဇကုမဍုၣ်စုတ်ကို သိုင်စက္ကဝံမကိုရတ်စက် ဂေတ်မာန်ကိုဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်နူစုတိကလိလောန်စအာဂမ္တိုင်ပွဲ ပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင်ဓါဂကူ မ္မိဟ်မဂ္ဂိုင် ဒ်ကတ်ကတာန်ရ ရဝံ (သွးတရ)။ (၃)

၅၆။ ယွံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင်မထေက်ကိုပတန်စေတီဂ် က္လုဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲး ဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— တီလမ္ပုပိုင်ကျၢ်တြဲ မထေက်ဒုင်ပူဇံတေင် မပြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမ္တိုင်အိုသို) အလိုဇကုမဍုၣ်စုတ်ကို သိုင်စက္ကဝံမကိုရတ်စက်ဂေတ်မာန်ကိုဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင်မထေက်ကိုပတန်စေတီ က္လုဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။ (၄)

၅၇။ ယွံခမိတအ် ကျၢ်ဂမ္တိုင်(မပြင်တီကေတ်သစ္စပန်ဂ်) က္လုဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲး ဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်—‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ’ကျၢ်မထေက်ဒုင်ပူဇံတေင် မပြင်တီကေတ်(ခရ်ဂမ္တိုင် အိုသို) အလိုဇကုမဍုၣ်စုတ်ကို ‘ပစ္စေကဗုဒ္ဓ’ ကျၢ်မပြင်တီသစ္စပန်တုဟ်ခြာကိုဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ကျၢ်ဂမ္တိုင် (မပြင်တီကေတ်သစ္စပန်ဂ်) က္လုဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။(၅)

၅၈။ ယွံခမီတအ် ဓါဂကူဂမ္တိုင်ဝံ ဂဂိုတးပန်လေဝ် ဟံဖေက်လကိုတ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲ မွဲကိုဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်—တုအရုန် အာသဝအိုတ်အာတုကို စိင်အာဇာနယ်ကိုဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဓါဂကူဂမ္တိုင်ဝံ ဂဂိုတးပန်လေဝ် ဟံဖေက်လကိုတ်အိုတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။ (၆)

၅၉။ ယွံခမီတအ် ဓါဂကူဂမ္တိုင်ဝံ ဂဂိုတးပန်လေဝ် ဟံဖေက်လကိုတ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲ မွဲကိုဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်—တုအရုန် အာသဝအိုတ်အာတုကို ချေအာဇာနယ်ကိုဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဓါဂကူဂမ္တိုင်ဝံ ဂဂိုတးပန်လေဝ် ဟံဖေက်လကိုတ်အိုတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။ (၇)

၆၀။ ယွံခမီတအ် ဓါဂကူဂမ္တိုင်ဝံ ဂဂိုတးပန်လေဝ် ဟံဖေက်လကိုတ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲ မွဲကိုဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်—တုအရုန် အာသဝအိုတ်အာတုကို ဇာဒိသိုင်သိုင်သတ်ကို ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဓါဂကူဂမ္တိုင်ဝံ ဂဂိုတးပန်လေဝ် ဟံဖေက်လကိုတ်အိုတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။ (၈)

၆၁။ ယွံခမီတအ် စိုညာတ်အာဒတဲဖိုတောင်ဂမ္တိုင်ဓါဂကူဗွဲမဒးရးတဲ ကိန္နရီဂမ္တိုင် ဟံဟိုသုးဂလာန်မိုဟ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ပိုယ်ညးဂမ္တိုင်လွကိုဒးဟို သုးဂလာန်ဟံသုစုတ်အိုတ်ညိ၊ ညးမွဲသအာင်ဂ်လေဝ် လွကိုဒးစောတ်စောဲ နကိုဂလာန်ဟံသု စုတ်အိုတ်ညိ က္တဝံဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် စိုညာတ်အာဒတဲဖိုတောင်ဂမ္တိုင်ဓါဂကူ ဗွဲမဒးရးတဲ ကိန္နရီဂမ္တိုင် ဟံဟိုသုးဂလာန်မိုဟ်အိုတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။ (၉)

၆၂။ ယွံခမီတအ် ပွဲခရ်ဂမ္တိုင်ဓါဂကူဝံ မာတုဂါမဂ် ဟံတရိပ်စိုတ်တဲ ဟံဇအိုန်ဇေတဲ ဒးစုတ်ချိုတ်အာရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်—ပွမသိပ်ဂိုပ်မေထုန်ကို ပွမသုးကောန် ကိုဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲခရ်ဂမ္တိုင်ဓါဂကူဝံ မာတုဂါမဂ် ဟံတရိပ်စိုတ်တဲ ဟံဇအိုန်ဇေတဲ ဒးစုတ်ချိုတ်အာရ ရဝံ (သုးတရ)။ (၁၀)

၆၃။ ယွံခမီတအ် ပွမပဒတ်ညးယုတ်ဂမ္တိုင်ကို ပွမပဒတ်ညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်ကို ကြက်တွံကိုကုမူးတအ်ညးဂမ္တိုင်ရ။ ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင်ခရ်အိုတ်ညိ၊ ဩဝ်သပ္ပုရိဟ်စိုတ် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ညိ၊ ကြက်တွံကိုရ ရဝံ (သုးတရ)။ “ယွံကျာ်မူပိုင် ခိုဟ်ရ” ရဝံ ခမီဂမ္တိုင်ဂ် ကလေင်ဂရင်ပတိ ကုတိလမူပိုင်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ။ တိလမူပိုင်ကျာ်တြဲ တွံကိုခရ်ဝံရ—

ယွံခမီတအ် ပွမပဒတ်ညးယုတ်ဂမ္တိုင်မွဲစွဲဂ် သာ်လှိုဒ်ဂ်ရော? မုရ်သာ်လှို ညးယုတ် ဂမ္တိုင် ပဒတ်မွဲစွဲအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကသပ်ဒ်တိုန် ကုခမီထေရ်ဇော် ရဝံရ “ခမီထေရ်ဇော်လေဝ် လွဟိုသုးကိုအဲ(နဂလာန်ဝေတ်ဒွောန်)ညိ၊ ခမီလဒေါင်လေဝ် လွဟိုသုးကိုအဲညိ၊ ခမီသုတ်လေဝ် လွဟိုသုးကိုအဲညိ။ ခမီထေရ်ဇော်လေဝ် အဲဟံဟိုသုးရ၊ ခမီလဒေါင်လေဝ် အဲဟံဟိုသုးရ၊ ခမီသုတ်လေဝ် အဲဟံဟိုသုးရ။ ခမီထေရ်ဇော်လေဝ် ယဝ်ဟိုသုးကိုအဲမွဲ၊ (ဟိုသုးရဝံမွဲ) မွဲပွဲက်ကိုမသက္ကုဒတဲမြမောဝ်ဂ်ဒ်တဲ ဟိုသုးကိုအဲရ၊ မွဲပွဲက်ကိုဒတဲမြမောဝ်ဂ်ဒ်တဲ ဟံဟိုသုးရ။ (အဲ)ဟံကလင်ဗက်ဂလာန် (တုအဲ)ရ ရဝံ သုးကို

ခမိဂ်ရ၊ (နပ္ပမဟံဟိဂလာနိဂ်) ပျံပျိုက်ပျံပျာရ၊ စိန်တိညာတ်တံ ချာံပြလေဝ် ဟံကလင်ဗက် (ဂလာနိ) ခမိဂ်ရ။ ခမိလဒေါင်လေဝ် ယဝ်ဟီသွးကိုအဲမွဲး ။ ပ ။ ခမိသုတ်လေဝ် ယဝ်ဟီသွး ကိုအဲမွဲး၊ (ဟီသွးရဝံမွဲး) မွဲပွဲက်ကိုမသက္ကုဒတဲမြမောဝ်ဂ်ဒ်တဲ ဟီသွးကိုအဲရ၊ မွဲပွဲက်ကို ဒတဲမြမောဝ်ဂ်ဒ်တဲ ဟံဟီသွးရ။ (အဲ) ဟံကလင်ဗက်ဂလာနိ(တုအဲ)ရ ရဝံ သွးကိုခမိဂ်ရ၊ (နပ္ပမဟံဟိဂလာနိဂ်) ပျံပျိုက်ပျံပျာရ၊ စိန်တိညာတ်တံချာံပြလေဝ် ဟံကလင်(ဗက်ဂလာနိ) ခမိဂ်ရ” ရဝံ (ကသပ်ဒ်တိုန်ရ)။ ကုခမိလဒေါင်လေဝ် ကသပ်ဒ်တိုန် ရဝံရ ။ ပ ။ ကုခမိ သုတ်လေဝ် ကသပ်ဒ်တိုန် ရဝံရ “ခမိထေရ်ဇော်လေဝ် လွဟီသွးကိုအဲ (နဂလာနိဝေတ် ဇောံဗတောန်)ညိ၊ ခမိလဒေါင်လေဝ် လွဟီသွးကိုအဲညိ၊ ခမိသုတ်လေဝ် လွဟီသွးကိုအဲညိ။ ခမိထေရ်ဇော်လေဝ် အဲဟံဟီသွးရ၊ ခမိလဒေါင်လေဝ် အဲဟံဟီသွးရ၊ ခမိသုတ်လေဝ် အဲဟံဟီသွးရ။ ခမိထေရ်ဇော်လေဝ် ယဝ်ဟီသွးကိုအဲမွဲး၊ (ဟီသွးရဝံမွဲး) မွဲပွဲက်ကို မသက္ကုဒတဲမြမောဝ်ဂ်ဒ်တဲ ဟီသွးကိုအဲရ၊ မွဲပွဲက်ကိုဒတဲမြမောဝ်ဂ်ဒ်တဲ ဟံဟီသွးရ။ (အဲ) ဟံကလင်ဗက်ဂလာနိ (တုအဲ)ရ ရဝံ သွးကိုခမိဂ်ရ၊ (နပ္ပမဟံဟိဂလာနိဂ်) ပျံပျိုက်ပျံပျာရ၊ စိန်တိညာတ်တံချာံပြလေဝ် ဟံကလင်ဗက်(ဂလာနိ) တုအဲရ။ ခမိလဒေါင်လေဝ် ယဝ်ဟီ သွးကိုအဲမွဲး။ ပ ။ ခမိသုတ်လေဝ် ယဝ်ဟီသွးကိုအဲမွဲး၊ (ဟီသွးရဝံမွဲး) မွဲပွဲက်ကိုမသက္ကု ဒတဲမြမောဝ်ဂ်ဒ်တဲ ဟီသွးကိုအဲရ၊ မွဲပွဲက်ကိုဒတဲမြမောဝ်ဂ်ဒ်တဲ ဟံဟီသွးရ။ (အဲ) ဟံကလင် ဗက်ဂလာနိ(တုအဲ)ရ ရဝံ သွးကိုခမိဂ်ရ၊ (နပ္ပမဟံဟိဂလာနိဂ်) ပျံပျိုက်ပျံပျာရ၊ စိန်တိ ညာတ်တံချာံပြလေဝ် ဟံကလင်ဗက်(ဂလာနိ) တုအဲရ” ရဝံ (ကသပ်ဒ်တိုန်ရ)။ ယံခမိတအ် ရဝံဟေင် ပွမပဒတ်မွဲစွဲညးယုတ်ဂမ္တိုင်ဒ်ရ၊ ရဝံဟေင် ညးယုတ်ဂမ္တိုင် ပဒတ်မွဲစွဲ အိုတ်ရ။

ယံခမိတအ် ပွမပဒတ်သပ္ပရိဟ်ဂမ္တိုင်မွဲစွဲ သာ်လိုဒ်ဒ်ရော? မုရသာ်လို ညးယုတ် ဂမ္တိုင် ပဒတ်မွဲစွဲအိုတ်ရော? ယံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကသပ်ဒ်တိုန် ကုခမိထေရ်ဇော် ရဝံရ “ခမိထေရ်ဇော်လေဝ် ဟီသွးကိုအဲ(နဂလာနိဝေတ်ဇောံဗတောန်)ညိ၊ ခမိလဒေါင်လေဝ် ဟီသွးကိုအဲညိ၊ ခမိသုတ်လေဝ် ဟီသွးကိုအဲညိ။ အဲလေဝ်ဟီသွးကို ခမိထေရ်ဇော်ရ၊ အဲလေဝ်ဟီသွးကိုခမိလဒေါင်လေဝ်ရ၊ အဲလေဝ်ဟီသွးကိုခမိသုတ်ရ။ ခမိထေရ်ဇော်လေဝ် ယဝ်ဟီသွး ကိုအဲမွဲး၊ (ဟီသွးရဝံမွဲး) မွဲပွဲက်ကိုဒတဲမြမောဝ်ဂ်ဒ်တဲ ဟီသွးရ၊ မွဲပွဲက်ကို မသက္ကုဒတဲမြမောဝ်ဂ်ဒ်တဲ ဟံဟီသွးရ။ ခိဟ်ရ ကလင်ဗက်ရ ရဝံ သွးကိုခမိဂ်ရ၊ (နပ္ပမဟံဟိ ဂလာနိဂ်) ဟံပျံပျိုက်ပျံပျာခမိဂ်ရ၊ တိညာတ်တံချာံပြမွဲး ကလင်ဗက်ဂလာနိ ခမိဂ်ရ။ ခမိ လဒေါင်လေဝ် ဟီသွးကိုအဲမွဲး ။ ပ ။ ခမိသုတ်လေဝ် ဟီသွးကိုအဲမွဲး၊ (ဟီသွးရဝံမွဲး) မွဲပွဲက် ကိုဒတဲမြမောဝ်ဂ်ဒ်တဲ ဟီသွးရ၊ မွဲပွဲက်ကိုမသက္ကုဒတဲမြမောဝ်ဂ်ဒ်တဲ ဟံဟီသွးရ။ ခိဟ်ရ ကလင်ဗက်ရ ရဝံ သွးကိုခမိဂ်ရ၊ (နပ္ပမဟံဟိဂလာနိဂ်) ဟံပျံပျိုက်ပျံပျာခမိဂ်ရ၊ တိညာတ် တံချာံပြမွဲး ကြက်ကလင်ဗက်ဂလာနိရ”။ ကသပ်ဒ်တိုန် ကုခမိလဒေါင်လေဝ် ရဝံရ ။ ပ ။ ကသပ်ဒ်တိုန် ကုခမိသုတ်လေဝ် ရဝံရ “ခမိထေရ်ဇော်လေဝ် ဟီသွးကိုအဲ(နဂလာနိဝေတ် ဇောံဗတောန်)ညိ၊ ခမိလဒေါင်လေဝ် ဟီသွးကိုအဲညိ၊ ခမိသုတ်လေဝ် ဟီသွးကိုအဲညိ။

အဲလေဝ်ဟိုသွေးကို ခမီထေရ်ဇော်ရ၊ အဲလေဝ်ဟိုသွေးကို ခမီလဒေါင်လေဝ်ရ၊ အဲလေဝ်
 ဟိုသွေးကိုခမီသုတ်ရ၊ ထေရ်ဇော် ဟိုသွေးကိုအဲမွဲး၊ (ဟိုသွေးရဝံမွဲး) မှုံပွက်ကိုဒတဲမြမောဝ်ဂ်
 နှိတဲ ဟိုသွေးရ၊ မှုံပွက်ကိုမသက္ကဒတဲမြမောဝ်ဂ်နှိတဲ ဟိုဟိုသွေးရ၊ ခိုဟ်ရ ကလင်ဗက်ရ ရဝံ
 သွေးကိုခမီဂ်ရ၊ (နပ္ပမဟံဟိုဂလာန်ဂ်) ဟံပျိုပျိုက်ပျဲပျဲခမီဂ်ရ၊ တီညာတ်တဲသုာ်ပွဲး ကြက်
 ကလင်ဗက်ဂလာန် ခမီဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဝံဟေင် နှိညးပဒတ် သပ္ပရိုဟ်ဂမ္တိုင်မွဲစွဲရ၊
 ရဝံဟေင် ပဒတ်ညးသပ္ပရိုဟ်ဂမ္တိုင် မွဲစွဲအိုတ်ရ ရဝံ (သွေးတဲရ)။ (၁၁)

၆၄။ ယွံခမီတအ် ပွဲအမိကိုရ်မွဲ ပှော်ကိုညးဓါလပါ်ဂမ္တိုင်ဂ် ‘ဝစီသံသာရ’ပွမတွေဟ်
 လက်ချပလန်ကို ‘ဒိဋ္ဌိပဋ္ဌာသ’ ပွမမိက်သွအနိုင်အထက် မနိဿယံကိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတဲကတို
 နှိကို ‘စေတောအာဃာတ’ ပွမစိုတ်ခေက် (စိုတ်လို) ကို ‘အပ္ပစ္စယ’ ပွမဟံပြေစိုတ်ကို
 ‘အနဘိရဒ္ဓိ’ ပွမဟံသျှိုက်မှိုက်ကို ဟံစိုတ်လလမ်ဟံပြေပြိုင် ပွဲစိုတ်ဇော(စိုတ်ပရိသာတ်
 ဇော)နှိတဲမွဲး၊ ယွံခမီတအ် ပွဲအမိကိုရ် ကြက်နှိတဲ တူဟ်နတန်တဲမွဲမဂ္တိုင်သော့ တူဟ်န
 ဟိုသွေးနကိုပါင်ဗွဲမသကာတ်မြဟ် တူဟ်နသွဗွဲမရိုင်ဇိုင် နမဟံကိုလေရ၊ ခမီဂမ္တိုင်လေဝ်
 ကြက်ဟံပဒတ်ဗွဲတသိုခ်အိုတ်ရ ဂပ်ဝ်စိုဉ်ဒုဟ်အမိကိုရ် (ဗွဲစုတ်) ရဝံရ။ ယွံခမီတအ်
 ပွဲအမိကိုရ်မွဲ ပှော်ကိုညးဂမ္တိုင်ဓါလပါ်ဂ် ‘ဝစီသံသာရ’ပွမတွေဟ်လက်ချပလန်ကို ‘ဒိဋ္ဌိ
 ပဋ္ဌာသ’ပွမမိက်သွအနိုင်အထက် မနိဿယံကိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတဲကတိုနှိကို ‘စေတောအာဃာတ’
 ပွမစိုတ်ခေက် (စိုတ်လို)ကို ‘အပ္ပစ္စယ’ပွမဟံပြေစိုတ်ကို ‘အနဘိရဒ္ဓိ’ ပွမဟံသျှိုက်မှိုက်ကို
 စိုတ်လလမ် ပြေပြိုင်အာ ပွဲစိုတ်ဇော(စိုတ်ပရိသာတ်ဇော)နှိတဲမွဲး၊ ယွံခမီတအ် ပွဲအမိကိုရ်
 ကြက်ဟံနှိတဲ တူဟ်နတန်တဲမွဲမဂ္တိုင်သော့ တူဟ်နဟိုသွေးနကိုပါင်ဗွဲမသကာတ်မြဟ် တူဟ်န
 သွဗွဲမရိုင်ဇိုင် နမဟံကိုလေရ၊ ခမီဂမ္တိုင်လေဝ် ကြက်ဂံပဒတ်ဗွဲတသိုခ်အိုတ် ရသတ်ဝံ ဂပ်ဝ်
 စိုဉ်ဒု ဖိုလ်ဝံ (ဗွဲစုတ်ဇကန်)ရ ရဝံ (သွေးတဲရ)။ (၁၂)

ပုဂ္ဂလဝဂ် မဒ်ကိုပ်ကွာ တဲရ။

(ရ) ၂။ သုခဝဂ်

၆၅။ ယွံခမီတအ် တသိုခ်ဂမ္တိုင် ကုဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရော
 မွဲးတုန်— ‘ဂိဟ်သုခ’တသိုခ်မူကိုဟိုတ်တံမွဲး ပွမချိုက်ပေင်ကိုကာမဂုဏ်ကို ‘ပဗ္ဗဇိတ
 သုခ’တသိုခ်မူကိုဟိုတ်တံမွဲး ဒဒ်ခမီကိုဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် တသိုခ်ဂမ္တိုင် ကုဝံဓါဂကူ
 အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပှော်ကိုတသိုခ်ဂမ္တိုင်ဓါဂကူဝံ တသိုခ်သွဟိုတ်ကိုဒဒ်ခမီတဲ ကတို
 နှိ နှိတသိုခ် ပြဲအိုတ်ရ ရဝံ (သွေးတဲရ)။ (၁)

၆၆။ ယွံခမီတအ် တသိုခ်ဂမ္တိုင် ကုဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရော
 မွဲးတုန်— ‘ကာမသုခ’တသိုခ်သွဟိုတ်ကိုကာမဂုဏ်တဲ မကတိုနှိကို ‘နေက္ခမ္မသုခ’တသိုခ်

သွဟိတ်ကို ပွမတိတ်ဗူးနူကာမဂုဏ်တဲ မကတိုဒ်ကိုဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် တသိုဒ်ဂမ္ဘိုင် က္လုဝ်ဓါကူအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပ္ဍောဝ်ကိုတသိုဒ်ဂမ္ဘိုင်ဓါကူဝ် တသိုဒ်သွဟိတ်ကိုပွမ တိတ်ဗူးနူကာမဂုဏ်တဲ မကတိုဒ် နှိတသိုဒ်ပြရ ရဝံ (သုးတရ)။ (၂)

၆၄။ ယွံခမိတအ် တသိုဒ်ဂမ္ဘိုင် က္လုဝ်ဓါကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲးတုန်— ‘ဥပမိသုခ’တသိုဒ်မတိုလုပ်ပွဲလောကကို ‘နိရုပမိသုခ’ တသိုဒ်မတိုလုပ် ပွဲလော ကုတ္တိုကိုဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် တသိုဒ်ဂမ္ဘိုင် က္လုဝ်ဓါကူအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပ္ဍောဝ်ကို တသိုဒ်ဂမ္ဘိုင် ဓါကူဝ် တသိုဒ်မတိုလုပ်ပွဲလောကုတ္တိုမွဲ နှိတသိုဒ်ပြရ ရဝံ (သုးတရ)။ (၃)

၆၅။ ယွံခမိတအ် တသိုဒ်ဂမ္ဘိုင် က္လုဝ်ဓါကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲးတုန်— ‘သာသဝသုခ’တသိုဒ်မတိုဟိတ်ဓရ်အာသဝဂမ္ဘိုင်ကို ‘အနာသဝသုခ’ တသိုဒ်မဟံ သေင်ကို ဟိတ်ဓရ်အာသဝဂမ္ဘိုင်ကိုဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် တသိုဒ်ဂမ္ဘိုင် က္လုဝ်ဓါကူအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပ္ဍောဝ်ကိုတသိုဒ်ဂမ္ဘိုင်ဓါကူဝ် တသိုဒ်မဟံသေင်ကိုဟိတ်ဓရ်အာသဝဂမ္ဘိုင်မွဲ နှိတသိုဒ်ပြရ ရဝံ (သုးတရ)။ (၄)

၆၆။ ယွံခမိတအ် တသိုဒ်ဂမ္ဘိုင် က္လုဝ်ဓါကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲးတုန်— ‘သာမိသုခ’တသိုဒ်အာရိကိလေသတဲ မဒ်ဟိတ်အာစိပ်ဝဋ်ပိကို ‘နိရာမိသုခ’ တသိုဒ်ဟံသေင်ကိုအာရိကိလေသတဲ မဒ်ဟိတ်အာစိပ်နိဗ္ဗာန်ကိုဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် တသိုဒ်ဂမ္ဘိုင် က္လုဝ်ဓါကူအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပ္ဍောဝ်ကိုတသိုဒ်ဂမ္ဘိုင်ဓါကူဝ် တသိုဒ်ဟံသေင် ကိုအာရိကိလေသတဲ မဒ်ဟိတ်အာစိပ်နိဗ္ဗာန်မွဲ နှိတသိုဒ်ပြရ ရဝံ (သုးတရ)။ (၅)

၆၇။ ယွံခမိတအ် တသိုဒ်ဂမ္ဘိုင် က္လုဝ်ဓါကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲးတုန်— ‘အရိယသုခ’တသိုဒ်ပုဂ္ဂိုလ်အရိဂမ္ဘိုင်ကို ‘အနရိယသုခ’တသိုဒ်ပုဂ္ဂိုလ်ပုထုဇန် ဂမ္ဘိုင်ကိုဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် တသိုဒ်ဂမ္ဘိုင် က္လုဝ်ဓါကူအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပ္ဍောဝ်ကိုတသိုဒ် ဂမ္ဘိုင်ဓါကူဝ် တသိုဒ်ပုဂ္ဂိုလ်အရိဂမ္ဘိုင်မွဲ နှိတသိုဒ်ပြရ ရဝံ (သုးတရ)။ (၆)

၆၈။ ယွံခမိတအ် တသိုဒ်ဂမ္ဘိုင် က္လုဝ်ဓါကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲးတုန်— ‘ကာယိကသုခ’တသိုဒ်မကတိုဒ်ဗွဲဇကုကို ‘စေတသိကသုခ’တသိုဒ်မကတိုဒ် ဗွဲစိတ်ကိုဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် တသိုဒ်ဂမ္ဘိုင် က္လုဝ်ဓါကူအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပ္ဍောဝ်ကို တသိုဒ်ဂမ္ဘိုင်ဓါကူဝ် တသိုဒ်မကတိုဒ်ဗွဲစိတ်မွဲ နှိတသိုဒ်ပြရ ရဝံ (သုးတရ)။ (၇)

၆၉။ ယွံခမိတအ် တသိုဒ်ဂမ္ဘိုင် က္လုဝ်ဓါကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲးတုန်— ‘သပ္ပိတိကသုခ’တသိုဒ်မဒ်မ္မဟာန်ကောံပိတိကို ‘နိပ္ပိတိကသုခ’တသိုဒ်မဟံကို ပိတိကိုဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် တသိုဒ်ဂမ္ဘိုင် က္လုဝ်ဓါကူအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပ္ဍောဝ်ကိုတသိုဒ် ဂမ္ဘိုင်ဓါကူဝ် တသိုဒ်မဟံကိုပိတိမွဲ နှိတသိုဒ်ပြရ ရဝံ (သုးတရ)။ (၈)

၇၃။ ယွံခမီတအ် တသိုန်ဂမ္တိုင် က္လုဂ်ဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲးတုန်— ‘သာတသုခ’တသိုန်မ္တိုင်သဘာမဂ်ဝ်သာယျေန်ကို ‘ဥပေက္ခာသုခ’ တသိုန်မ္တိုင်သဘာ မဂ်ဝ်သေဝ် မဇ္ဈဟ်ကိုဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် တသိုန်ဂမ္တိုင် က္လုဂ်ဓါဂကူအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပ္ဍောတ်ကိုတသိုန်ဂမ္တိုင်ဓါဂကူဂ္တံ ဩတသိုန်မ္တိုင်သဘာမဂ်ဝ်သေဝ်မဇ္ဈဟ်မွဲဂ် နှိတသိုန်ပြရ ရံဝံ (သွဲးတရ)။ (၉)

၇၄။ ယွံခမီတအ် တသိုန်ဂမ္တိုင် က္လုဂ်ဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲးတုန်— ‘သမာဓိသုခ’တသိုန်မနိဿဲကိုဥပစာရသမာဓိ အပ္ပနာသမာဓိတုမကတိုန်ကို ‘အသမာဓိသုခ’ တသိုန်မစာ်စူးနုဥပစာရသမာဓိ အပ္ပနာသမာဓိကိုဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် တသိုန်ဂမ္တိုင် က္လုဂ်ဓါဂကူအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပ္ဍောတ်ကိုတသိုန်ဂမ္တိုင်ဓါဂကူဂ္တံ တသိုန် မနိဿယ်ကို ဥပစာရသမာဓိ အပ္ပနာသမာဓိတုမကတိုန်မွဲဂ် နှိတသိုန်ပြရ ရံဝံ (သွဲးတရ)။ (၁၀)

၇၅။ ယွံခမီတအ် တသိုန်ဂမ္တိုင် က္လုဂ်ဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲးတုန်— ‘သပ္ပိတိကာရမ္မဏသုခ’တသိုန်မသ္မုအာရီကိုဇ္ဈာန်မဒ်မ္တေဟာန်ကောပိတိတု မကတို နှိကို ‘နိပ္ပိတိကာရမ္မဏသုခ’တသိုန်မသ္မုအာရီကိုဇ္ဈာန်မဟဲကိုပိတိတု မကတိုန်ကိုဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် တသိုန်ဂမ္တိုင် က္လုဂ်ဓါဂကူအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပ္ဍောတ်ကိုတသိုန်ဂမ္တိုင်ဓါဂကူဂ္တံ တသိုန် မသ္မုအာရီကိုဇ္ဈာန်မဟဲကိုပိတိတုမကတိုန်မွဲဂ် နှိတသိုန်ပြရ ရံဝံ (သွဲးတရ)။ (၁၁)

၇၆။ ယွံခမီတအ် တသိုန်ဂမ္တိုင် က္လုဂ်ဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲးတုန်— ‘သာတာရမ္မဏသုခ’တသိုန်မသ္မုအာရီကို ဇ္ဈာန်မ္တိုင်သဘာတတု မကတိုန်ကို ‘ဥပေက္ခာရမ္မဏသုခ’တသိုန်မသ္မုအာရီကို ဇ္ဈာန်မ္တိုင်သဘာဥပေက္ခာတု မကတိုန်ကိုဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် တသိုန်ဂမ္တိုင် က္လုဂ်ဓါဂကူအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပ္ဍောတ်ကိုတသိုန်ဂမ္တိုင်ဓါဂကူဂ္တံ တသိုန်မသ္မုအာရီကို ဇ္ဈာန်မ္တိုင်သဘာဥပေက္ခာတု မကတိုန်မွဲဂ် နှိတသိုန်ပြရ ရံဝံ (သွဲးတရ)။ (၁၂)

၇၇။ ယွံခမီတအ် တသိုန်ဂမ္တိုင် က္လုဂ်ဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲးတုန်— ‘ရူပါရမ္မဏသုခ’တသိုန်မ္တိုင်အာရီရူပါဝစရဇ္ဈာန်ကို ‘အရူပါရမ္မဏသုခ’ တသိုန် မ္တိုင်အာရီ အရူပါဝစရဇ္ဈာန်ကိုဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် တသိုန်ဂမ္တိုင် က္လုဂ်ဓါဂကူအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပ္ဍောတ်ကိုတသိုန်ဂမ္တိုင်ဓါဂကူဂ္တံ တသိုန်မ္တိုင်အာရီအရူပါဝစရဇ္ဈာန်မွဲဂ် နှိတသိုန် ပြရ ရံဝံ (သွဲးတရ)။ (၁၃)

သုခဝဂ် မရနက်ကိုဓါ တဲရ။

သမ္ပယုတ်မဒ်ဟိတ်ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်ဟောင် အကုသိုလ်ယုတ်မာဂမ္ဘိုင်ဂ် ဟံဒ်အိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။ (၉)

၈၇။ ယွံခမီတအ် ခရ်အကုသိုလ်ယုတ်မာဂမ္ဘိုင်ဂ် သွအာရီကိုခရ်သင်္ခတဂမ္ဘိုင် ဟောင်တဲ နှ်အိုတ်ရ၊ သွအာရီကိုခရ်အသင်္ခတဂမ္ဘိုင်တဲ ဟံဒ်အိုတ်ရ။ ဟိတ်နူပါကွေ ခရ်သင်္ခတ ခရ်အကုသိုလ်ဂ်ဟောင် အကုသိုလ်ယုတ်မာဂမ္ဘိုင်ဂ် ဟံဒ်အိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။(၁၀)

သနိမိတ္တဝဂ် မရနုက်ကိုပိ တဲရ။

(၉) ၄။ ဓမ္မဝဂ်

၈၈။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ‘စေတောဝိမုတ္တိ’ စိုတ်မတိတ်ဗူးနူ ကိလေသဂမ္ဘိုင်ကို ‘ပညာဝိမုတ္တိ’ ပညာမတိတ်ဗူးနူ ကိလေသဂမ္ဘိုင်ကိုဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ(သွေးတရ)။ (၁)

၈၉။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ‘ပဂ္ဂါဟ’ ခရ်မလေပ်ယိုက်ဒိုက်ထံက်ပင် ခရ်မစိုန်သကိုဂမ္ဘိုင်ကို ‘အဝိက္ခေပ’ ခရ်စိုတ် ဟံကလှ်လှ်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။ (၂)

၉၀။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— နာမ်ကို ရုပ်ကိုဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။ (၃)

၉၁။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ‘ဝိဇ္ဇာ’ မလေပ်တီသစွပန်ကို ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူးနူကိလေသကိုဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။ (၄)

၉၂။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ‘ဘဝဒိဋ္ဌိ’ မဂိုင်ကေတ်ရံဝံမွဲဘဝဗိုန်ကို ‘ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ’ မဂိုင်ကေတ်ရံဝံမွဲဘဝပိုတ်ကိုဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။ (၅)

၉၃။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ‘အဟိရိက’ ပွမဟံဝံပိပ် နူပဒုစရိတ်ဂမ္ဘိုင်ကို ‘အနောတ္တပ္ပ’ ပွမဟံလကိုတ်ပိပ် နူပဒုစရိတ် ဂမ္ဘိုင်ကိုဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။ (၆)

၉၄။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ‘ဟိရီ’ ပွမဝပိပ် နူပဒုစရိတ်ဂမ္ဘိုင်ကို ‘ဩတ္တပ္ပ’ ပွမလကိုတ်ပိပ် နူပဒုစရိတ်ဂမ္ဘိုင်ကိုဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။ (၇)

၉၅။ ယုံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင် က္ကဝံဓဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်—
'ဒေါဝစဿတာ' ပွမဒွေံဗတောန်ဝါတ်ဂါတ်ကို 'ပါပမိတ္တတာ' ပွမမ္မုကိုမိတ်မယုတ်မာကို
ဂမ္တိုင်ရ။ ယုံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင် က္ကဝံဓဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၈)

၉၆။ ယုံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင် က္ကဝံဓဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်—
'သောဝစဿတာ' ပွမဒွေံဗတောန်လောဲသွာကို 'ကလျာဏမိတ္တတာ' ပွမမ္မုကိုမိတ်မိတ်ဆာဲ
ကိုဂမ္တိုင်ရ။ ယုံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင် က္ကဝံဓဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၉)

၉၇။ ယုံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင် က္ကဝံဓဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်—
'ဓာတုကုသလတာ' ပွမချိုဟ်ကောက်စီကွး ပွဲဓာတ်ဂမ္တိုင်စုံဒွံကို 'မနသိကာရကုသလတာ' ပွမ
ချိုဟ်ကောက်စီကွး ပွဲပွမပှ်စိုတ်ဓာတ်ဂမ္တိုင်ဟောင် (ဗွဲအစောံမပ္ပံအနိစ္စ) ကိုဂမ္တိုင်ရ။ ယုံခမီတအ်
ဓရ်ဂမ္တိုင် က္ကဝံဓဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၁၀)

၉၈။ ယုံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင် က္ကဝံဓဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်—
'အာပတ္တိကုသလတာ' ပွမချိုဟ်ကောက်စီကွး ပွဲအာပတ်ဂမ္တိုင်စုံဒွံကို 'အာပတ္တိဂုဋ္ဌာနကုသ
လတာ' ပွမချိုဟ်ကောက်စီကွး ပွဲပွမဒှ်ကတိနူအာပတ်ဂမ္တိုင်ကိုဂမ္တိုင်ရ။ ယုံခမီတအ်
ဓရ်ဂမ္တိုင် က္ကဝံဓဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၁၁)

ဓမ္မဝဂ် မရနက်ကိုပန် တဲရ။

(၁၀) ၅။ ဗလဝဂ်

၉၉။ ယုံခမီတအ် သမ္ဘိဂမ္တိုင် က္ကဝံဓဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်—
ညးမယိုက်ဂွင်ရင်တုင်လျိုင် မဟံ့ကျင်စိုပ်ဇကုကို ညးမဟံ့ယိုက်ဂွင်ရင်တုင်လျိုင် မကျင်စိုပ်
ဇကုကိုဂမ္တိုင်ရ။ ယုံခမီတအ် သမ္ဘိဂမ္တိုင် က္ကဝံဓဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၁)

၁၀၀။ ယုံခမီတအ် တုပညာဂမ္တိုင် က္ကဝံဓဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓဂကူအိုတ်ဂ်ရော
မွဲတုန်— ညးမဟံ့ယိုက်ဂွင်ရင်တုင်လျိုင် မဟံ့ကျင်စိုပ်ဇကုကို ညးမယိုက်ဂွင်ရင်တုင်လျိုင်
မကျင်စိုပ် ဇကုကိုဂမ္တိုင်ရ။ ယုံခမီတအ် တုပညာဂမ္တိုင် က္ကဝံဓဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။
(၂)

၁၀၁။ ယုံခမီတအ် သမ္ဘိဂမ္တိုင် က္ကဝံဓဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်—
ပွဲအရာမဟံ့ဂပ်ဝံ ညးမ္မုကိုစုတ်သမ္ဘိရံဝံမွဲဟံ့ဂပ်ဝံကို ပွဲအရာမဟံ့ဂပ်ဝံ ညးမ္မုကိုစုတ်သမ္ဘိရံဝံမွဲ
ဟံ့ဂပ်ဝံကိုဂမ္တိုင်ရ။ ယုံခမီတအ် သမ္ဘိဂမ္တိုင် က္ကဝံဓဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၃)

၁၀၂။ ယုံခမီတအ် တုပညာဂမ္တိုင် က္ကဝံဓဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓဂကူအိုတ်ဂ်ရော
မွဲတုန်—ပွဲအရာမဟံ့ဂပ်ဝံ ညးမ္မုကိုစုတ်သမ္ဘိရံဝံဟံ့ဂပ်ဝံကို ပွဲအရာမဟံ့ဂပ်ဝံ ညးမ္မုကို

စုတ်သမ္ဘိ ရံဝံမ္မဂင်္ဂင်္ဂါဂမ္ဘိရ။ ယံခမိတအံ တပညာဂမ္ဘိရံ ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၄)

၁၀၃။ ယံခမိတအံ သမ္ဘိဂမ္ဘိရံ ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမ္မဓါဂကူအိုတ်ရော မ္မတုန်— ပွဲအရာမဟံဒးအာပတ်ဂ် ညးမ္မုကိုစုတ်သမ္ဘိ ရံဝံမ္မဒးအာပတ်ကို ပွဲအရာမဒး အာပတ်ဂ် ညးမ္မုကိုစုတ်သမ္ဘိ ရံဝံမ္မဟံဒးအာပတ်ကိုဂမ္ဘိရ။ ယံခမိတအံ သမ္ဘိဂမ္ဘိရံ ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၅)

၁၀၄။ ယံခမိတအံ တပညာဂမ္ဘိရံ ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမ္မဓါဂကူအိုတ်ရော မ္မတုန်— ပွဲအရာမဟံဒးအာပတ်ဂ် ညးမ္မုကိုစုတ်သမ္ဘိရံဝံမ္မဟံဒးအာပတ်ကို ပွဲအရာ မဒးအာပတ်ဂ် ညးမ္မုကိုစုတ်သမ္ဘိရံဝံမ္မဒးအာပတ်ကိုဂမ္ဘိရ။ ယံခမိတအံ သမ္ဘိဂမ္ဘိရံ ဣဝံ ဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၆)

၁၀၅။ ယံခမိတအံ သမ္ဘိဂမ္ဘိရံ ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမ္မဓါဂကူအိုတ်ရော မ္မတုန်— ပွဲမဟံသေင်ကိုခရ် ညးမ္မုကိုစုတ်သမ္ဘိရံဝံမ္မခရ်ကို ပွဲခရ်ရံ ညးမ္မုကိုစုတ် သမ္ဘိ ရံဝံမ္မ ဟံသေင်ကိုခရ်ကိုဂမ္ဘိရ။ ယံခမိတအံ သမ္ဘိဂမ္ဘိရံ ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၇)

၁၀၆။ ယံခမိတအံ တပညာဂမ္ဘိရံ ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမ္မဓါဂကူအိုတ်ရော မ္မတုန်— ပွဲခရ် ညးမ္မုကိုစုတ်သမ္ဘိရံဝံမ္မခရ်ကို ပွဲမဟံသေင်ကိုခရ် ညးမ္မုကိုစုတ်သမ္ဘိ ရံဝံမ္မ ဟံသေင်ကိုခရ်ကိုဂမ္ဘိရ။ ယံခမိတအံ တပညာဂမ္ဘိရံ ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၈)

၁၀၇။ ယံခမိတအံ သမ္ဘိဂမ္ဘိရံ ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမ္မဓါဂကူအိုတ်ရော မ္မတုန်— ပွဲမဟံသေင်ကိုဝိနယ်ဂ် ညးမ္မုကိုစုတ်သမ္ဘိရံဝံမ္မဝိနယ်ရံကို ပွဲဝိနယ်ရံ ညးမ္မုကို စုတ်သမ္ဘိ ရံဝံမ္မဟံသေင်ကိုဝိနယ်ရံကိုဂမ္ဘိရ။ ယံခမိတအံ သမ္ဘိဂမ္ဘိရံ ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၉)

၁၀၈။ ယံခမိတအံ တပညာဂမ္ဘိရံ ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမ္မဓါဂကူအိုတ်ရော မ္မတုန်— ပွဲမဟံသေင်ကိုဝိနယ်ဂ် ညးမ္မုကိုစုတ်သမ္ဘိရံဝံမ္မဟံသေင်ကိုဝိနယ်ရံကို ပွဲဝိနယ်ရံ ညးမ္မုကိုစုတ်သမ္ဘိရံဝံမ္မဝိနယ်ရံကိုဂမ္ဘိရ။ ယံခမိတအံ တပညာဂမ္ဘိရံ ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၁၀)

၁၀၉။ ယံခမိတအံ ကုပ္ပဂိုလ်ဂမ္ဘိရံဓါဂကူဂ် ခရ်အာသဝဂမ္ဘိရံ ဇ္ဇောမောဝ်အိုတ်ရ။ ညးမ္မဓါဂကူအိုတ်ရောမ္မတုန်— ပွဲအရာမဟံထေက်ကိုနီ ‘သံသယကုက္ကုစ္စ’ ပွချပ်သွေဟ် ပွာ် ညးနီ ‘သံသယကုက္ကုစ္စ’ ပွချပ်သွေဟ်ပွာ်ကို၊ ပွဲအရာမထေက်ကိုနီ ‘သံသယကုက္ကုစ္စ’

(၁) လဝံကိုပညဝိနယ် ဖေက်ဒ်ဒုဟ်တဲ ပွမစိုစုတ်ပါပိပွဲမမိက်ကိုမ္မဲ-မိုက်သွးရ။

ပွမချပ်သွေဟ်ပွာ် ညးဟံံနံ ‘သံသယကုက္ကုစ္စ’ ပွမချပ်သွေဟ်ပွာ်ကီုမ့ိုင်ရ။ ယံခမိတအံ ကုပ္ပုဂ္ဂိုလ်မ့ိုင်ဓါကုက္ကုစ္စ ဓရ်အာသဝဂမ့ိုင် ဇော်မောဝ်အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။ (၁၁)

၁၁၀။ ယုံခမိတအ် ကုပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင်ဓါကူဂ္ဂံ ခရ်အာသဝဂမၠိုင် ဟံဇ္ဇောမောဉ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ပွဲအရာမဟံထေက်ကိုန် ‘သံသယကုက္ကုစ္စ’ ပွမချပ်သွေဟ် ပွာ် ညးဟံဉ် ‘သံသယကုက္ကုစ္စ’ ပွမချပ်သွေဟ်ပွာ်ကီု၊ ပွဲအရာမထေက်ကိုန် ‘သံသယကုက္ကုစ္စ’ ပွမချပ်သွေဟ်ပွာ် ညးဉ် ‘သံသယကုက္ကုစ္စ’ ပွချပ်သွေဟ်ပွာ်ကီုဂမၠိုင်ရ။ ယုံခမိတအ် ကုပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင်ဓါကူဂ္ဂံ ခရ်အာသဝဂမၠိုင် ဟံဇ္ဇောမောဉ်အိုတ်ရ ရံဉ် (သ္မုတ်ရ။) (၁၂)

၁၁၁။ ယုံခမိတအ် ကုပ္ပုဂိုလ်ဂမ္တိုင်ဓါကကုဂ် ဓရ်အာသဝဂမ္တိုင် ဇ္ဇော်မောဉ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါကကုအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်—ပွဲအရာမဟံဂပ်ဝ်ဂ် ညးမ္တုကုစုတ်သတ္တိရဝံမွဲမွဲဂပ်ဝ်ကို ပွဲအရာ မဂပ်ဝ်ဂ် ညးမ္တုကုစုတ်သတ္တိရဝံမွဲမွဲဟံဂပ်ဝ်ကိုမ္တိုင်ရ။ ယုံခမိတအ် ကုပ္ပုဂိုလ်ဂမ္တိုင်ဓါကကုဝံ ဓရ်အာသဝဂမ္တိုင် ဇ္ဇော်မောဉ်အိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။ (၁၃)

၁၁၂။ ယုံခံမိတအ် ကုပူဂိုလ်ဂမၠိုင်ဓါကူဂံၤ ခရ်အာသဝဂမၠိုင် ဟံၣ်ဇၞော်မောဝ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါကူအိုတ်ဂံၤရောမွဲးတုၣ်— ပွဲအရာမဟံၣ်ဂံၤ ညးမံၤကိုစုတ်သမ္ဘိရံၣ်မွဲးဟံၣ်ဂံၤကို ပွဲအရာမဟံၣ်ဂံၤ ညးမံၤကိုစုတ်သမ္ဘိရံၣ်မွဲးဂံၤဂံၤကိုဂမၠိုင်ရ။ ယုံခံမိတအ် ကုပူဂိုလ်ဂမၠိုင်ဓါကူဂံၤ ခရ်အာသဝဂမၠိုင် ဟံၣ်ဇၞော်မောဝ်အိုတ်ရ ရံၣ် (သွးတရ)။ (၁၄)

၁၁၃။ ယုံခမိတအ် ကုပူဂိုလ်ဂမၠိုင်ဓါဂကူဂ် ခရ်အာသဝဂမၠိုင် ဇ္ဇောမောဉ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုဉ်—ပွဲအရာမဟံးဒးအာပတ်ဂ် ညးမုံကိစ္စတ်သမ္ဘိရုံမွဲဒးအာပတ်ကိစ္စတ်ပွဲအရာမဟံးဒးအာပတ်ဂ် ညးမုံကိစ္စတ်သမ္ဘိ ရုံမွဲဒးအာပတ်ကိစ္စတ်ဂမၠိုင်ရ။ ယုံခမိတအ် ကုပူဂိုလ်ဂမၠိုင်ဓါဂကူဂ် ခရ်အာသဝဂမၠိုင် ဇ္ဇောမောဉ်အိုတ်ရ ရုံ (သွးတ်ရ)။ (၁၅)

၁၁၄။ ယုံခမီတအ် ကုပုဂိုလ်ဂမၠိုင်ဓါကူဂံၤ ခရ်အာသဝဂမၠိုင် ဟံၣ်ဇှော်မောဝ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါကူအိုတ်ဂံၤရောမွဲတုၣ်—ပွဲအရာမဒးအာပတ်ဂံၤ ညးမွဲကုစုတ်သမ္တိရဝံၣ်မွဲဒးအာပတ်ကု ပွဲအရာမဟံၣ်ဒးအာပတ်ဂံၤ ညးမွဲကုစုတ်သမ္တိ ရဝံၣ်မွဲဟံၣ်ဒးအာပတ်ကုဂမၠိုင်ရ။ ယုံခမီတအ် ကုပုဂိုလ်ဂမၠိုင်ဓါကူဝံၣ် ခရ်အာသဝဂမၠိုင် ဟံၣ်ဇှော်မောဝ်အိုတ်ရ ရဝံၣ် (သွေးတ်ရ)။ (၁၆)

၁၁၅။ ယုံခမိတအ် ကုပူဂိုလ်ဂမ္တိုင်ဓါကကူဂ် ခရ်အာသဝဂမ္တိုင် ဇ္ဇော်မောဝ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါကကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန့်—ပုမဟံသေင်ကိုခရ်ဂ် ညးမွဲဂ်စုတ်သမ္တိရ်ဂွံမွဲးခရ်ကို ပွဲခရ်ရ် ညးမွဲဂ်စုတ်သမ္တိရ်ဂွံမွဲးဟံသေင်ကိုခရ်ရ်ဂ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယုံခမိတအ် ကုပူဂိုလ်ဂမ္တိုင်ဓါကကူဂ် ခရ်အာသဝဂမ္တိုင် ဇ္ဇော်မောဝ်အိုတ်ရ ရ်ဂွံ (သွးတရ)။ (၁၇)

၁၁၆။ ယုံခမိတအ် ကုပုဂ္ဂိုလ်ကမ္ဗိုင်ဓါကုဂ် ဓရ်အာသဝဂမ္ဗိုင် ဟံဇ္ဇော်မောဝ်အိုတ်ရ။
ညးမွဲဓါကုအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ပွဲဓရ် ညးမုဲကိုစုတ်သ္မိတ်ပွဲမွဲဓါရကို ပွဲမဟံသေင်ကို

ခရိုက် ညးမုံကိုစုတ်သမ္ဘိရုံမွဲဟံသောင်ကိုခရိုက်ဂုဏ်ရ။ ယံခမိတအ် ကုပုဂ္ဂိုလ်ဂုဏ်မိုင်ဓါဂကူဝံ ခရိုက်အာသဝဂမိုင် ဟံဇော်မောဝ်အိုတ်ရ ရုံ (သုးတ်ရ)။ (၁၈)

၁၁၇။ ယံခမိတအ် ကုပုဂ္ဂိုလ်ဂုဏ်မိုင်ဓါဂကူဝံ ခရိုက်အာသဝဂမိုင် ဇော်မောဝ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂုဏ်တုန်— ပွဲဟံသောင်ကိုဝိနယ်ဂ် ညးမုံကိုစုတ်သမ္ဘိရုံမွဲဝိနယ် ရကို ပွဲဝိနယ်ရဂ် ညးမုံကိုစုတ်သမ္ဘိ ရုံမွဲဟံသောင်ကိုဝိနယ်ရကိုဂုဏ်ရ။ ယံခမိတအ် ကုပုဂ္ဂိုလ်ဂုဏ်မိုင်ဓါဂကူဝံ ခရိုက်အာသဝဂမိုင် ဇော်မောဝ်အိုတ်ရ ရုံ (သုးတ်ရ)။ (၁၉)

၁၁၈။ ယံခမိတအ် ကုပုဂ္ဂိုလ်ဂုဏ်မိုင်ဓါဂကူဝံ ခရိုက်အာသဝဂမိုင် ဟံဇော်မောဝ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂုဏ်တုန်— ပွဲဟံသောင်ကိုဝိနယ်ဂ် ညးမုံကိုစုတ်သမ္ဘိရုံမွဲဟံသောင် ကိုဝိနယ်ရကို ပွဲဝိနယ်ရဂ် ညးမုံကိုစုတ်သမ္ဘိ ရုံမွဲဝိနယ်ရကိုဂုဏ်ရ။ ယံခမိတအ် ကုပုဂ္ဂိုလ် ဂုဏ်မိုင်ဓါဂကူဝံ ခရိုက်အာသဝဂမိုင် ဇော်မောဝ်အိုတ်ရ ရုံ (သုးတ်ရ)။ (၂၀)

ဗာလဝဂ် မရနက်ကိုမသုန် တဲရ။

ဒုတိယ သုတ်မသုန်ဇော် တဲရောင်။

၃။ တတိယပဏ္ဏာသက

၃။ တတိယ မသုန်စောင့်သုတ်

(၁၁) ၁။ အာသာဒုပ္ပဟေဝဂ်

၁၁၉။ ယွံခမီတအ် ‘အာသာ’ပွမထွေန်စပ်ဂမၠိုင် မမြိုင်ကိုသွးမာန်ဂ် က္လုင်္ဂဓါကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ‘အာသာ’ ပွမထွေန်စပ်လာဘ်ကို၊ ‘အာသာ’ ပွမထွေန်စပ် အာယုက်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ပွမထွေန်စပ်ဂမၠိုင် မမြိုင်ကိုသွးမာန်ဂ် က္လုင်္ဂဓါကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။ (၁)

၁၂၀။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင်မြိုင်ကိုကလိဝံ ပွဲလောကဂ် က္လုင်္ဂဓါကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ပုဂ္ဂိုလ်မလေပ်သွဂုဏ်ဗွဲကိုပ်ကွာကို၊ တီဂုဏ်မကေင်သွတဲ ပုဂ္ဂိုလ်မလေပ် ကလေင်ပလန်ဂုဏ်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင်မြိုင် ကိုကလိဝံ ပွဲလောကဂ် က္လုင်္ဂဓါကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။ (၂)

၁၂၁။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင်မြိုင် ကိုကလိဝံ ပွဲလောကဂ် က္လုင်္ဂဓါကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ပုဂ္ဂိုလ်မတရိပ်စိုတ်ကို၊ ပုဂ္ဂိုလ်မလေပ်ကိုတရိပ်စိုတ်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင်မြိုင်ကိုကလိဝံ ပွဲလောကဂ် က္လုင်္ဂဓါကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။ (၃)

၁၂၂။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင်မြိုင်ကိုတရိပ်စိုတ်မာန်ဂ် က္လုင်္ဂဓါကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ပုဂ္ဂိုလ်ဂြပ်ဇာပ်မကလိဝံဇာပ်မကလိဝံ ဟံစဟံသုင်သီဂိုင်ဒေပ် စွံလပ်ဟေင်ကို ပုဂ္ဂိုလ်ဂြပ်ဇာပ်မကလိဝံဇာပ်မကလိဝံ သွးကိုထောံဟေင်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင်မြိုင်ကို တရိပ်စိုတ်မာန်ဂ် က္လုင်္ဂဓါကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။ (၄)

၁၂၃။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင်မကိုတရိပ်စိုတ်လေဝဲသွာဂ် က္လုင်္ဂဓါကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ပုဂ္ဂိုလ်ဂြပ်ဇာပ်မကလိဝံဇာပ်မကလိဝံ သီဂိုင်ဒေပ်စွံလပ်ကို ပုဂ္ဂိုလ်ဂြပ်ဇာပ်မကလိဝံဇာပ်မကလိဝံ ဟံသွးကိုထောံဟေင်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင်မကို တရိပ်စိုတ်လေဝဲသွာဂ် က္လုင်္ဂဓါကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။ (၅)

၁၂၄။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂမၠိုင် သွက်ရာဂဝံကတိန်ဂ် က္လုင်္ဂဓါကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— က္လုဌာရီမဆာဲကို ပွမသွပျပ်စိုတ်ဗွဲဟိုတ်မဟံဗွဲကိုရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂမၠိုင် သွက်ရာဂဝံကတိန်ဂ် က္လုင်္ဂဓါကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။ (၆)

(၁) တုအရုန်ကောံပစ္စေဗုဒ္ဓိ အာစိုပ်ကောတ်အထောင့်ခရဲတဲ မသျှိုက်မျှိုက်ဒးဂွပ် နမပေင်ပွိုက်စိုတ်။

(၂) ကျာ်သဗ္ဗညု အာစိုပ်ကောတ်အထောင့်ခရဲတဲ ဇကုလေပ်သျှိုက်မျှိုက်ဒးဂွပ် ဝေနေယျဂမၠိုင်လေပ် ကိုသျှိုက်မျှိုက်ဒးဂွပ် နမပေင်ပွိုက်စိုတ်။

၁၂၅။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂမၠိုင် သွက်ဒေါသဝံက္တိုန် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲ
ဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— အနိဣဋ္ဌာရီၣ်ဟိုတ်ဒေါသကတိုန်ကို ပွမသွပျပ်စိုတ်ဗွဲဟိုတ်
မဟံ့ဗွဲကိုရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂမၠိုင် သွက်ဒေါသဝံကတိုန် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ
(သွးတ်ရ)။ (၇)

၁၂၆။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂမၠိုင် သွက်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဝံကတိုန် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲ
ဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ပွမဝံမိင်ကေတ်ရမျာင်ခရ်အသပျရီဟ် နူဇရေင်ညးသအာင်ကို
ပွမသွပျပ်စိုတ်ဗွဲဟိုတ်မဟံ့ဗွဲကိုရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂမၠိုင် သွက်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဝံကတိုန် ဣဝံ
ဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။ (၈)

၁၂၇။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂမၠိုင် သွက်သမ္မာဒိဋ္ဌိဝံကတိုန် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲ
ဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ပွမဝံမိင်ကေတ်ရမျာင်ခရ်အသပျရီဟ် နူဇရေင်ညးသအာင်ကို
ပွမသွပျပ်စိုတ်ဗွဲဟိုတ်မဟံ့ဗွဲကိုရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂမၠိုင် သွက်သမ္မာဒိဋ္ဌိဝံကတိုန် ဣဝံ
ဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။ (၉)

၁၂၈။ ယွံခမီတအ် အာပတ်ဂမၠိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရော
မွဲတုန်— ‘လဟက’အာပတ်မသာကို ‘ဂရက’အာပတ်မမြိုင်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် အာပတ်ဂမၠိုင်
ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။ (၁၀)

၁၂၉။ ယွံခမီတအ် အာပတ်ဂမၠိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရော
မွဲတုန်— ‘ဒုဠုလ္လ’အာပတ်မရန်မိုကို ‘အဒုဠုလ္လ’အာပတ်မဟံ့ရန်မိုကိုရ။ ယွံခမီတအ်
အာပတ်ဂမၠိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။ (၁၁)

၁၃၀။ ယွံခမီတအ် အာပတ်ဂမၠိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရော
မွဲတုန်— ‘သာဝသေသ’အာပတ်မုံကိုသျှေသွေဟ် သွက်ဝံဇျေဇဗကို ‘အနာဝသေသ’
အာပတ်မဟံ့ကိုသျှေသွေဟ် သွက်ဝံဇျေဇဗကိုရ။ ယွံခမီတအ် အာပတ်ဂမၠိုင် ဣဝံဓါဂကူ
အိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။ (၁၂)

အာသာဒုပ္ပဟေဝဂ် မဒ်ကိုပ်ကွာ တဲရ။

(၁၂) ၂။ အာယာစနဝဂ်

၁၃၁။ ယွံခမီတအ် ခမီမုံကိုခရ်သဒ္ဓါၣ် မိက်ဝံရာဒနာဗွဲမဉ်စုတ်မွဲ“သာရိပိုတ်ကောံ
မောဂ္ဂလာန်ဂမၠိုင် မုံသတ်မဉ်သတ်ဂ်၊ (အဲလေဝ်) မိက်ဝံဒ်ညးမုံသတ်မဉ်သတ်ဂ်ရ ”ဂ် ရံဝံ
ဒးရာဒနာရ။ ယွံခမီတအ် ပ္ဍောပ်ကိုခမီကွဲးအဲဂမၠိုင် သာရိပိုတ်ကောံမောဂ္ဂလာန်ဂမၠိုင်ဂ်

သုဒကေဝံ သွက်ဂွံဓတ်ဗုတ်ရ၊ သာရိပိုတ်ကောံမောဂ္ဂလာန်ဂမ္တိုင်ၣ် ဗွတ် သွက်ဂွံဓတ်ဗုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၁)

၁၃၂။ ယံခမိတအံ ခမိဗြမ္မုကိုဓရ်သဒ္ဓါၣ် မိက်ဂွံရာဒနာဗွဲမသုာ်စုတ်မွဲး “ခေမာဘိက္ခုနီ ကောံဥပ္ပလဝဏ္ဏဘိက္ခုနီဂမ္တိုင် မုံသဘ်မဗ်သၣ်၊ (အဲလေဝ်) မိက်ဂွံဒ် ညးမုံသဘ်မဗ်သၣ် ရ်ရ” ၣ် ရံဝံ ဒးရာဒနာမိက်ရ။ ယံခမိတအံ ပှော်ကိုခမိဗြကွးအဲဂမ္တိုင် ခေမာကောံဥပ္ပလဝဏ္ဏ ဂမ္တိုင်ၣ် သုဒကေဝံ သွက်ဂွံဓတ်ဗုတ်ရ၊ ခေမာကောံဥပ္ပလဝဏ္ဏဂမ္တိုင်ၣ် ဗွတ် သွက်ဂွံဓတ် ဗုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၂)

၁၃၃။ ယံခမိတအံ ဥပးမုံကိုဓရ်သဒ္ဓါၣ် မိက်ဂွံရာဒနာဗွဲမသုာ်စုတ်မွဲး “သမေဟ် စိတ္တကောံ (ကောန်သိုင်) အာဠာဝကကော်ဂးဟတ္တကဂမ္တိုင် မုံသဘ်မဗ်သၣ်၊ (အဲလေဝ်) မိက်ဂွံဒ် ညးမုံသဘ်မဗ်သၣ်ရ်” ၣ် ရံဝံ ဒးရာဒနာရ။ ယံခမိတအံ ပှော်ကိုဥပးကွးအဲဂမ္တိုင် သမေဟ်စိတ္တကောံ (ကောန်သိုင်) အာဠာဝကကော်ဂးဟတ္တကဂမ္တိုင်ၣ် သုဒကေဝံ သွက်ဂွံ ဓတ်ဗုတ်ရ၊ သမေဟ်စိတ္တကောံ(ကောန်သိုင်) အာဠာဝကကော်ဂးဟတ္တကဂမ္တိုင်ၣ် ဗွတ် သွက်ဂွံဓတ်ဗုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၃)

၁၃၄။ ယံခမိတအံ ဥပးဗြမ္မုကိုဓရ်သဒ္ဓါၣ် မိက်ဂွံရာဒနာဗွဲမသုာ်စုတ်မွဲး “ဥပးဗြဇုတ္တရာ ကောံဥပးဗြ ‘နန္ဒမာတာ’ မိသုတ်ဗွဲနန္ဒ ကောန်ကွာန်ဝေဠုကဏ္ဍကီဂမ္တိုင် မုံသဘ်မဗ်သၣ် အိုတ်ရ၊ (အဲလေဝ်) မိက်ဂွံဒ်ညးမုံသဘ်မဗ်သၣ်ရ်” ၣ် ရံဝံ ဒးရာဒနာမိက်ရ။ ယံခမိတအံ ပှော်ကိုဥပးဗြကွးအဲဂမ္တိုင် ဥပးဗြဇုတ္တရာကောံဥပးဗြ ‘နန္ဒမာတာ’ မိသုတ်ဗွဲနန္ဒ ကောန်ကွာန်ဝေဠုကဏ္ဍကီဂမ္တိုင်ၣ် သုဒကေဝံ သွက်ဂွံဓတ်ဗုတ်ရ၊ ဥပးဗြဇုတ္တရာကောံ ဥပးဗြ ‘နန္ဒမာတာ’ မိသုတ်ဗွဲနန္ဒ ကောန်ကွာန်ဝေဠုကဏ္ဍကီဂမ္တိုင်ၣ် ဗွတ် သွက်ဂွံဓတ် ဗုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၄)

၁၃၅။ ယံခမိတအံ ညးယုတ်မဟံ့ချိုဟ်ကောက်မဒိုဟ်မို မချိုက်ပေင်တကောံဓရ်ဂမ္တိုင် ဓါကကူၣ် မင်မွဲဒိုင်ဇေယျဇေယျ မဂပ်ဝ်ခါဟ်ပလီုပလံာ်မွဲးရ၊ ညးမုံကိုဒုဟ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ဒ်ညး တုပညာဂမ္တိုင်ထေက်ကိုစောတ်စောဲဂရိုဟ်ရ၊ ပွသရံပါပ်မဂ္တိုင်လေဝ် ကိုဇှော်မောဝ်ရ။ ညးမွဲးဓါကကူအိုတ်ၣ်ရောမွဲးတုန်— ဟံတီညာတ်ဟံ့သုာ်သွာတ် နကိုညာတ်တု ဟံတီလုပ် ဟံပိုင်ခြာ နကိုညာတ်တု ဟံဂလာန်ထိုင်သး ကုညးထေက်ကိုဂရိုဟ်ရ။ ဟံတီညာတ် ဟံသုာ်သွာတ် နကိုညာတ်တု ဟံတီလုပ်ဟံပိုင်ခြာ နကိုညာတ်တု ဟံဂလာန်ဂရိုဟ် ကုညး ထေက်ကိုထိုင်သးရ။ ယံခမိတအံ ညးယုတ်မဟံ့ချိုဟ်ကောက်မဒိုဟ်မို မချိုက်ပေင်တကောံ ဓရ်ဂမ္တိုင်ဓါကကူၣ် မင်မွဲဒိုင်ဇေယျဇေယျ မဂပ်ဝ်ခါဟ်ပလီုပလံာ်မွဲးရ၊ ညးမုံကိုဒုဟ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ဒ်ညးကိုတုပညာဂမ္တိုင် ထေက်ကိုစောတ်စောဲဂရိုဟ်ရ၊ ပွသရံပါပ်မဂ္တိုင်လေဝ်ကို ဇှော်မောဝ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

ယံခမိတအံ ညးသပ္ပရိဟိန္ဒုကိပညာမချိဟ်ကေက် မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်
 ဓါဂကူဂ် မင်မွဲဒိုင်ဇကုဇကု မဟဂပ်ဝံခါဟ်ပလီုပလာ်မွဲးရ၊ ညးဟွဲကိုဒုဟ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ညးဟွဲ
 ထေက်ကိုတုပညာဂမ္တိုင် စောတ်စောဲဂရိဟ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ပွကုသိုလ်ထွက်မဂ္တိုင်လေဝ် ကိုဇ္ဇော်
 မောဝ်ရ။ ညးမွဲးဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— တိညာတ်သ္မုတ်သ္မုတ် နကိုညာတ်တု တို့လုပ်
 ပိုင်ခြာ နကိုညာတ်တု ဟိုဂလာန်ဂရိဟ် ကုညးထေက်ကိုဂရိဟ်ရ။ တိညာတ် သ္မုတ်သ္မုတ်
 နကိုညာတ်တု တို့လုပ်ပိုင်ခြာ နကိုညာတ်တု ဟိုဂလာန်ထိုင်သး ကုညးထေက်ကိုထိုင်သးရ။
 ယံခမိတအံ ညးသပ္ပရိဟိန္ဒုကိပညာမချိဟ်ကေက် မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ဓါဂကူဂ်
 မင်မွဲဒိုင်ဇကုဇကု မဟဂပ်ဝံခါဟ်ပလီုပလာ်မွဲးရ၊ ညးဟွဲကိုဒုဟ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ညးဟွဲထေက်
 ကိုတုပညာဂမ္တိုင် စောတ်စောဲဂရိဟ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ပွကုသိုလ်ထွက် မဂ္တိုင်လေဝ် ကိုဇ္ဇော်မောဝ်ရ
 ရံဝံ (သုးတရ)။ (၅)

၁၃၆။ ယံခမိတအံ ညးယုတ်မဟွဲချိဟ်ကေက်မဒိဟ်မိ မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်
 ဓါဂကူဂ် မင်မွဲဒိုင်ဇကုဇကု မဂပ်ဝံခါဟ်ပလီုပလာ်မွဲးရ၊ ညးမ္မုကိုဒုဟ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ညးထေက်
 ကိုတုပညာဂမ္တိုင် စောတ်စောဲဂရိဟ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ပွသရံပါပ်မဂ္တိုင်လေဝ် ကိုဇ္ဇော်မောဝ်ရ။
 ညးမွဲးဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ဟွဲတိညာတ်ဟွဲသ္မုတ်သ္မုတ် နကိုညာတ်တု ဟွဲတို့လုပ်
 ဟွဲပိုင်ခြာ နကိုညာတ်တု ပွဲအရာဟွဲထေက်ကိုလျှင်ဖြိုင်သ္မုက်ဂ် ကိုကတိဒ်ပွမလျှင်ဖြိုင်
 သ္မုက်ရ၊ ဟွဲတိညာတ် ဟွဲသ္မုတ်သ္မုတ် နကိုညာတ်တု ဟွဲတို့လုပ်ဟွဲပိုင်ခြာ နကိုညာတ်တု
 ပွဲအရာထေက်ကိုလျှင်ဖြိုင်သ္မုက်ဂ် ကိုကတိပွမဟွဲလျှင်ဖြိုင်သ္မုက်ရ။

ယံခမိတအံ ညးယုတ် မဟွဲချိဟ်ကေက်မဒိဟ်မိ မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ဓါ
 ဂကူဂ် မင်မွဲဒိုင်ဇကုဇကု မဂပ်ဝံခါဟ်ပလီုပလာ်မွဲးရ၊ ညးမ္မုကိုဒုဟ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ညးထေက်
 ကိုတုပညာဂမ္တိုင် စောတ်စောဲ ဂရိဟ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ပွသရံပါပ်မဂ္တိုင်လေဝ် ကိုဇ္ဇော်မောဝ်ရ
 ရံဝံ (သုးတရ)။

ယံခမိတအံ ညးသပ္ပရိဟိန္ဒုကိပညာမချိဟ်ကေက် မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်
 ဓါဂကူဂ် မင်မွဲဒိုင်ဇကုဇကု မဟဂပ်ဝံခါဟ်ပလီုပလာ်မွဲးရ၊ ညးဟွဲကိုဒုဟ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ညးဟွဲ
 ထေက်ကိုတုပညာဂမ္တိုင် စောတ်စောဲဂရိဟ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ပွကုသိုလ်ထွက်မဂ္တိုင်လေဝ် ကိုဇ္ဇော်
 မောဝ်ရ။ ညးမွဲးဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— တိညာတ်သ္မုတ်သ္မုတ် နကိုညာတ်တု တို့လုပ်
 ပိုင်ခြာ နကိုညာတ်တု ပွဲအရာဟွဲထေက်ကိုလျှင်ဖြိုင်သ္မုက်ဂ် ကိုကတိဒ်ပွမဟွဲလျှင်ဖြိုင်
 သ္မုက်ရ။ တိညာတ်သ္မုတ်သ္မုတ် နကိုညာတ်တု တို့လုပ်ပိုင်ခြာ နကိုညာတ်တု ပွဲအရာ
 ထေက်ကိုလျှင်ဖြိုင်သ္မုက်ဂ် ကိုကတိဒ်ပွမဟွဲလျှင်ဖြိုင်သ္မုက်ရ။ ယံခမိတအံ ညးသပ္ပရိဟိ
 မ္မုကိုပညာမချိဟ်ကေက် မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ဓါဂကူဂ် မင်မွဲဒိုင်ဇကုဇကု မဟဂပ်ဝံ
 ခါဟ်ပလီုပလာ်မွဲးရ၊ ညးဟွဲကိုဒုဟ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ညးဟွဲထေက်ကိုတုပညာဂမ္တိုင် စောတ်စောဲ
 ဂရိဟ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ပွကုသိုလ်ထွက်မဂ္တိုင်လေဝ် ကိုဇ္ဇော်မောဝ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၆)

၁၃၇။ ယွံခမီတအံ ညးယုတ်မဟံ့ချိုဟ်ကောက်မဒိုဟ်မို မဒွေတ်သွဒွေတ်မမှာရာ (နမဟံ့ကိုပွမစင်တက်ပြိုက်ဂစိုတ်) ပွဲပုဂိုလ်ဂမၠိုင်ဓါဂကူဂ် မင်မွဲဒိုင်ဇကုဇကု မဂပ်ဝ်ခါဟ် ပလီုပလာ်မွဲးရ၊ ညးမွဲကိုဒုဟ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ညးထေက်ကိုတုပညာဂမၠိုင် စောတ်စောဲဂရိုဟ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ပွသရံပါပ်မဂ္ဂိုင်လေဝ် ကိုဇော်မောဝ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ရောမွဲးတုန်— မိကို မကိုရ။ ယွံခမီတအံ ညးယုတ်မဟံ့ချိုဟ်ကောက်မဒိုဟ်မို မဒွေတ်သွဒွေတ်မမှာရာ (နမဟံ့ကိုပွမစင်တက်ပြိုက်ဂစိုတ်) ပွဲပုဂိုလ်ဂမၠိုင်ဓါဂကူဂ် မင်မွဲဒိုင်ဇကုဇကု မဂပ်ဝ်ခါဟ် ပလီုပလာ် မွဲးရ၊ ညးမွဲကိုဒုဟ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ညးထေက်ကိုတုပညာဂမၠိုင် စောတ်စောဲဂရိုဟ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ပွသရံပါပ်မဂ္ဂိုင်လေဝ် ကိုဇော်မောဝ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

ယွံခမီတအံ ညးသပ္ပုရိဟ်မုဲကိုပညာမချိုဟ်ကောက် မဒွေတ်သွဒွေတ်မချာ်စုတ် (နမဟံ့ကိုပွမကောန်စိုတ်လွီုပရာ) ပွဲပုဂိုလ်ဂမၠိုင်ဓါဂကူဂ် မင်မွဲဒိုင်ဇကုဇကု မဟဂပ်ဝ်ခါဟ် ပလီုပလာ်မွဲးရ၊ ညးဟွဲကိုဒုဟ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ညးဟွံထေက်ကိုတုပညာဂမၠိုင် စောတ်စောဲ ဂရိုဟ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ပွကုသိုလ်ထိုက်မဂ္ဂိုင်လေဝ် ကိုဇော်မောဝ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ရောမွဲးတုန်— မိကို မကိုရ။ ယွံခမီတအံ ညးသပ္ပုရိဟ်မုဲကိုပညာမချိုဟ်ကောက် မဒွေတ်သွဒွေတ်မချာ်စုတ် (နမဟံ့ကိုပွမကောန်စိုတ်လွီုပရာ) ပွဲပုဂိုလ်ဂမၠိုင်ဓါဂကူဂ် မင်မွဲဒိုင်ဇကုဇကု မဟဂပ်ဝ်ခါဟ် ပလီုပလာ်မွဲးရ၊ ညးဟွဲကိုဒုဟ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ညးဟွံထေက်ကိုတုပညာဂမၠိုင် စောတ်စောဲ ဂရိုဟ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ပွကုသိုလ်ထိုက်မဂ္ဂိုင်လေဝ် ကိုဇော်မောဝ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။ (၇)

၁၃၈။ ယွံခမီတအံ ညးယုတ်မဟံ့ချိုဟ်ကောက်မဒိုဟ်မို မဒွေတ်သွဒွေတ်မမှာရာ (နမဟံ့ကိုပွမပါဒကး ပွချပ်သွက်ဂွံဂစိုတ်) ပွဲပုဂိုလ်ဂမၠိုင်ဓါဂကူဂ် မင်မွဲဒိုင်ဇကုဇကု မဂပ်ဝ်ခါဟ် ပလီုပလာ်မွဲးရ၊ ညးမွဲကိုဒုဟ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ညးထေက်ကိုတုပညာဂမၠိုင် စောတ်စောဲဂရိုဟ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ပွသရံပါပ်မဂ္ဂိုင်လေဝ် ကိုဇော်မောဝ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ရောမွဲးတုန်— တီလမုဲ ပိုဉ်ကျာ်တြဲကို ကွးသာဝကတီလမုဲပိုဉ်ကျာ်တြဲကိုရ။ ယွံခမီတအံ ညးယုတ်မဟံ့ချိုဟ်ကောက် မဒိုဟ်မို မဒွေတ်သွဒွေတ်မမှာရာ (နမဟံ့ကိုပွမပါဒကး ပွချပ်သွက်ဂွံဂစိုတ်) ပွဲပုဂိုလ်ဂမၠိုင် ဓါဂကူဂ် မင်မွဲဒိုင်ဇကုဇကု မဂပ်ဝ်ခါဟ် ပလီုပလာ်မွဲးရ၊ ညးမွဲကိုဒုဟ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ညးထေက်ကို တုပညာဂမၠိုင် စောတ်စောဲဂရိုဟ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ပွသရံပါပ်မဂ္ဂိုင်လေဝ် ကိုဇော်မောဝ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

ယွံခမီတအံ ညးသပ္ပုရိဟ်မုဲကိုပညာမချိုဟ်ကောက် မဒွေတ်သွဒွေတ်မချာ်စုတ် (နမဟံ့ကိုပွမကောန်စိုတ်လွီုပရာ) ပွဲပုဂိုလ်ဂမၠိုင်ဓါဂကူဂ် မင်မွဲဒိုင်ဇကုဇကု မဟဂပ်ဝ်ခါဟ် ပလီုပလာ်မွဲးရ၊ ညးဟွဲကိုဒုဟ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ညးဟွံထေက်ကိုတုပညာဂမၠိုင် စောတ်စောဲဂရိုဟ် လေဝ် ဒ်ရ၊ ပွကုသိုလ်ထိုက်မဂ္ဂိုင်လေဝ် ကိုဇော်မောဝ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ရောမွဲးတုန်—

(၁) မဟံ့မိတ္တဝိနကကောံအဇာတသတြဲ။ (၂) မဟံ့သုဝဏ္ဏသာမကောံဃဋီကာရ။
 (၃) မဟံ့ဒေဝဒတ်ကောံကောကာလိကာ။ (၄) မဟံ့ထေရ်အာနန္ဒကောံသေဠိအနာထပိဏ်

တိလမ္ပုပိဋကုတ်တြကို ကွေးသာဝကတိလမ္ပုပိဋကုတ်တြကိုရ။ ယွံခမီတအ် ညးသပ္ပရိဟ် မုံကို ပညာမချိုဟ်ကောက် မဒွေတ်သွဒွေတ်မဍုတ်စုတ် (နမတ္တိကိုပွမကျောန်စိုတ်လ္လီပရာ) ပွဲပူဂိုလ် ဂမိုင်ဓါဂကူဝံ မင်မွဲဒိုင်ဇကုဇကု မဟဂပ်ဝံခါဟ် ပလိုပလာ်မွဲးရ။ ညးဟဲ့ကိုဒုဟ်လေဝ် ဒ်ရ။ ညးဟံ့ထေက်ကို တုပညာဂမိုင် စောတ်စောတ်ရိဟ်လေဝ် ဒ်ရ။ ပွကုသိုလ်ထိုက်မဂိုင်လေဝ် ကိုဇော်မောဝ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။ (၈)

၁၃၉။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမိုင် ကူဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်- ပွမကိုစိုတ်ဇကုဗုဓတ်ဒွင်ဗွင်ကို ပွမဟံ့စောတ်လံာ်မမိက်ကိုမွဲမွဲ ပွဲလောကကိုရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမိုင် ကူဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။ (၉)

၁၄၀။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမိုင် ကူဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်- ‘ကောဓ’ပွမထေပုတ်ကို ‘ဥပနာဟ’ပွမဒက်ဝဲကိုရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမိုင် ကူဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။ (၁၀)

၁၄၁။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမိုင် ကူဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်- ပွမပါပွေင်ကွေံ ပွမထေပုတ်ကို ပွမပါပွေင်ကွေံ ပွမဒက်ဝဲကိုရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမိုင် ကူဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။ (၁၁)

အာယာစနဝဂ် မရနုက်ကိုဝါ တဲရ။

(၁၃) ၃။ ဒါနဝဂ်

၁၄၂။ ယွံခမီတအ် ဒါနဂမိုင် ကူဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်- ‘အာမိသဒါန’ဒါနပစ္စယ်ပန်ကို ‘ဓမ္မဒါန’ဒါနခရ်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ဒါနဂမိုင် ကူဝံဓါဂကူ အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပှောင်ကိုဒါနဂမိုင်ဓါဂကူဝံ ဒါနခရ်ဂ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။ (၁)

၁၄၃။ ယွံခမီတအ် ပွမပူဇ်ဂမိုင် ကူဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲးတုန်— ‘အာမိသယာဂ’ပွမပူဇ် နပစ္စယ်ကို ‘ဓမ္မယာဂ’ပွမပူဇ် နခရ်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ပွမပူဇ်ဂမိုင် ကူဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပှောင်ကိုပွမပူဇ်ဂမိုင်ဓါဂကူဝံ ဩပွမပူဇ် နခရ်မွဲ နွံရ။ ပွမပူဇ် နခရ်ဂ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။ (၂)

၁၄၄။ ယွံခမီတအ် ပွမသွးပွးဂမိုင် ကူဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲးတုန်— ‘အာမိသစာဂ’ပွမသွးပွးပစ္စယ်ကို ‘ဓမ္မစာဂ’ပွမသွးပွးခရ်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ပွမ သွးပွးဂမိုင် ကူဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပှောင်ကိုပွမသွးပွးဂမိုင်ဓါဂကူဝံ ဩပွမသွးပွး ခရ်မွဲ နွံရ။ ပွမသွးပွးခရ်ဂ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။ (၃)

၁၄၅။ ယွံခမီတအ် ပွမသွးပွးဂမၠိုင် က္လုင်္ဂဓါကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲးတုန်— ‘အာမိသပရိစ္ဆာဂ’ပွမသွးပွးပစ္စယ်ကို ‘ဓမ္မပရိစ္ဆာဂ’ပွမသွးပွးခရ်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ပွမသွးပွးဂမၠိုင် က္လုင်္ဂဓါကူအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပ္ဍောင်ကိုပွမသွးပွးဂမၠိုင်ဓါကူဂ္လုင် ပွမသွးပွး ခရ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။ (၄)

၁၄၆။ ယွံခမီတအ် ပွမပြဘိုက်စသုင်ဂမၠိုင် က္လုင်္ဂဓါကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါကူအိုတ်ဂ် ရောမွဲးတုန်— ‘အာမိသဘောဂ’ပွမပြဘိုက်စသုင်ပစ္စယ်ကို ‘ဓမ္မဘောဂ’ပွမပြဘိုက်သုင်ခရ် ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ပွမပြဘိုက်စသုင်ဂမၠိုင် က္လုင်္ဂဓါကူအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပ္ဍောင်ကိုပွမ ပြဘိုက်စသုင်ဂမၠိုင်ဓါကူဂ္လုင် ပွမပြဘိုက်ခရ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။ (၅)

၁၄၇။ ယွံခမီတအ် ပွမပြဘိုက်စသုင်မွဲစွဲဂမၠိုင် က္လုင်္ဂဓါကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါကူ အိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ‘အာမိသသမ္ဘောဂ’ ပွမပြဘိုက်စသုင်ပစ္စယ်မွဲစွဲကို ‘ဓမ္မသမ္ဘောဂ’ ပွမ ပြဘိုက်ခရ်မွဲစွဲကိုရ။ ယွံခမီတအ် ပွမပြဘိုက်စသုင်မွဲစွဲဂမၠိုင် က္လုင်္ဂဓါကူအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပ္ဍောင်ကိုပွမပြဘိုက်စသုင်မွဲစွဲဂမၠိုင်ဓါကူဂ္လုင် ပွမပြဘိုက်ခရ်မွဲစွဲ ပြအိုတ်ရ ရံဝံ(သွးတရ)။ (၆)

၁၄၈။ ယွံခမီတအ် ပွမပါပရအ်ကိုဂမၠိုင် က္လုင်္ဂဓါကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါကူ အိုတ်ဂ် ရောမွဲးတုန်— ‘အာမိသသံဝိဘာဂ’ ပွမပါပရအ်ကိုပစ္စယ်ကို ‘ဓမ္မသံဝိဘာဂ’ပွမပါပရအ် ခရ်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ပွမပါပရအ်ဂမၠိုင် က္လုင်္ဂဓါကူအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပ္ဍောင်ကိုပွမ ပါပရအ်ဓါကူဂ္လုင် ပွမပါပရအ်ခရ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။ (၇)

၁၄၉။ ယွံခမီတအ် ပွမထံက်ပင်ဂမၠိုင် က္လုင်္ဂဓါကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါကူအိုတ်ဂ် ရောမွဲးတုန်— ‘အာမိသသင်္ဂဟ’ ပွမထံက်ပင် နကိုပစ္စယ်ကို ‘ဓမ္မသင်္ဂဟ’ပွမထံက်ပင် နကို ခရ်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ပွမထံက်ပင်ဂမၠိုင် က္လုင်္ဂဓါကူအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပ္ဍောင်ကိုပွမ ထံက်ပင်ဂမၠိုင်ဓါကူဂ္လုင် ပွမထံက်ပင်နကိုခရ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။ (၈)

၁၅၀။ ယွံခမီတအ် ပွမယိုက်ဒိုက်ဂမၠိုင် က္လုင်္ဂဓါကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါကူအိုတ်ဂ် ရောမွဲးတုန်— ‘အာမိသာနုဂ္ဂဟ’ပွမယိုက်ဒိုက် နကိုပစ္စယ်ကို ‘ဓမ္မာနုဂ္ဂဟ’ပွမယိုက်ဒိုက်နကို ခရ်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ပွမယိုက်ဒိုက်ဂမၠိုင် က္လုင်္ဂဓါကူအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပ္ဍောင်ကိုပွမ ယိုက်ဒိုက်ဂမၠိုင်ဓါကူဂ္လုင် ပွမယိုက်ဒိုက်ထံက်ပင် နကိုခရ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။ (၉)

၁၅၁။ ယွံခမီတအ် ပွမဆာန်ချူဂမၠိုင် က္လုင်္ဂဓါကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲးတုန်— ‘အာမိသာနုကမ္မာ’ပွမဆာန်ချူ နကိုပစ္စယ်ကို ‘ဓမ္မာနုကမ္မာ’ပွမဆာန်ချူ နကိုခရ် ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ပွမဆာန်ချူဂမၠိုင် က္လုင်္ဂဓါကူအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပ္ဍောင်ကိုပွမဆာန်ချူ ဂမၠိုင်ဓါကူဂ္လုင် ပွမဆာန်ချူ နကိုခရ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။(၁၀)

ဒါနဝဂ် မရနက်ကိုပိ တဲရ။

မာတိကာ

(၁၄) ၄။ သန္တာရဝဂ်

၁၅၂။ ယံခမီတအ် ပုမသုအဆက်စပ်ဂမ္တိုင် က္ကဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ် ရ်ရောမွဲတုန်— ‘အာမိသသန္တာရ’ပုမသုအဆက်စပ် နကိပစ္စယံကို ‘ဓမ္မသန္တာရ’ပုမသုအဆက် စပ်နကိဓရ်ကိုရ။ ယံခမီတအ် ပုမသုအဆက်စပ်ဂမ္တိုင် က္ကဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ပှောင်ကိုပုမသုအဆက်စပ်ဂမ္တိုင်ဓါဂကူဝံ ပုမသုအဆက်စပ် နကိဓရ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။ (၁)

၁၅၃။ ယံခမီတအ် ပုမသုအဆက်စပ်ဖျပ်ဂမ္တိုင် က္ကဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူ အိုတ်ရ်ရောမွဲတုန်— ‘အာမိသပဋိသန္တာရ’ပုမသုအဆက်စပ်ဖျပ် နကိပစ္စယံကို ‘ဓမ္မပဋိ သန္တာရ’ပုမသုအဆက်စပ်ဖျပ် နကိဓရ်ကိုရ။ ယံခမီတအ် ပုမသုအဆက်စပ်ဖျပ်ဂမ္တိုင် က္ကဝံ ဓါဂကူအိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ပှောင်ကိုပုမသုအဆက်စပ်ဖျပ်ဂမ္တိုင်ဓါဂကူဝံ ပုမသုအဆက် စပ်ဖျပ် နကိဓရ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။ (၂)

၁၅၄။ ယံခမီတအ် ပုမဉ္ဇဲသိုဂမ္တိုင် က္ကဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ရ်ရော မွဲတုန်— ‘အာမိသေသနာ’ပုမဉ္ဇဲသိုပစ္စယံကို ‘ဓမ္မေသနာ’ပုမဉ္ဇဲသိုဓရ်ကိုရ။ ယံခမီတအ် ပုမဉ္ဇဲသိုဂမ္တိုင် က္ကဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ပှောင်ကိုပုမဉ္ဇဲသိုဂမ္တိုင်ဓါဂကူဝံ ပုမဉ္ဇဲသို ဓရ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။ (၃)

၁၅၅။ ယံခမီတအ် ပုမဉ္ဇဲသိုဗွဲပွဲပုဂ္ဂမ္တိုင် က္ကဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ရ် ရောမွဲတုန်— ‘အာမိသပရိယေသနာ’ပုမဉ္ဇဲသိုပစ္စယံဗွဲပွဲပုဂ္ဂကို ‘ဓမ္မပရိယေသနာ’ ပုမဉ္ဇဲ သိုဓရ် ဗွဲပွဲပုဂ္ဂကိုရ။ ယံခမီတအ် ပုမဉ္ဇဲသိုဗွဲပွဲပုဂ္ဂမ္တိုင် က္ကဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ပှောင်ကိုပုမဉ္ဇဲသိုဗွဲပွဲပုဂ္ဂမ္တိုင်ဓါဂကူဝံ ပုမဉ္ဇဲသိုဓရ်ဗွဲပွဲပုဂ္ဂ ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။ (၄)

၁၅၆။ ယံခမီတအ် ပုမဉ္ဇဲသိုစိုပ်ကွေတ်အထောင့်ဂမ္တိုင် က္ကဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲ ဓါဂကူအိုတ်ရ်ရောမွဲတုန်— ‘အာမိသပရိယဋ္ဌိ’ ပုမဉ္ဇဲသိုပစ္စယံစိုပ်ကွေတ်အထောင့်ကို ‘ဓမ္မ ပရိယဋ္ဌိ’ ပုမဉ္ဇဲသိုဓရ်စိုပ်ကွေတ်အထောင့်ကိုရ။ ယံခမီတအ် ပုမဉ္ဇဲသိုစိုပ်ကွေတ် အထောင့်ဂမ္တိုင် က္ကဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ပှောင်ကိုပုမဉ္ဇဲသိုစိုပ်ကွေတ်အထောင့် ဂမ္တိုင်ဓါဂကူဝံ ပုမဉ္ဇဲသိုဓရ်စိုပ်ကွေတ်အထောင့် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။ (၅)

၁၅၇။ ယံခမီတအ် ပုမပူဇ်ဂမ္တိုင် က္ကဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ရ်ရော မွဲတုန်— ‘အာမိသပူဇာ’ပုမပူဇ် နကိပစ္စယံကို ‘ဓမ္မပူဇာ’ပုမပူဇ် နကိဓရ်ကိုရ။ ယံခမီတအ် ပုမပူဇ်ဂမ္တိုင် က္ကဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ပှောင်ကိုပုမပူဇ်ဂမ္တိုင်ဓါဂကူဝံ ပုမပူဇ် နကိဓရ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။ (၆)

၁၅၈။ ယွံခမီတအ် ပွမကိုဒါန် ကုက္ကုထိဂမ္ဘိုင် က္ကုဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ် ရ်ရောမွဲတုန်— ‘အာမိသာတိထေယျ’ပွမကိုဒါန်ပစ္စယံ ကုက္ကုထိဂမ္ဘိုင်ကို ‘ဓမ္မာတိထေယျ’ ပွမကိုဒါန်ခရ် ကုက္ကုထိဂမ္ဘိုင်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ပွမကိုဒါန် ကုက္ကုထိဂမ္ဘိုင် က္ကုဝံဓါဂကူ အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပှောင်ကိုပွမကိုဒါန် ကုက္ကုထိဂမ္ဘိုင်ဓါဂကူဝံ ပွမကိုဒါန်ခရ် ကုက္ကုထိ ဂမ္ဘိုင်ကို ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၇)

၁၅၉။ ယွံခမီတအ် ပွမချိုက်ပင်ဂမ္ဘိုင် က္ကုဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ရ် ရောမွဲတုန်— ‘အာမိသဒ္ဓိ’ ပွမချိုက်ပင်ကိုပစ္စယံကို ‘ဓမ္မဒ္ဓိ’ ပွမချိုက်ပင်ကိုခရ်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ပွမချိုက်ပင်ဂမ္ဘိုင် က္ကုဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပှောင်ကိုပွမချိုက်ပင်ဂမ္ဘိုင် ဓါဂကူဝံ ပွမချိုက်ပင်ကိုခရ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၈)

၁၆၀။ ယွံခမီတအ် ပွမဇှော်မောင်ဂမ္ဘိုင် က္ကုဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ရ် ရောမွဲတုန်— ‘အာမိသဝုဒ္ဓိ’ ပွမဇှော်မောင် နကိုပစ္စယံကို ‘ဓမ္မဝုဒ္ဓိ’ ပွမဇှော်မောင် နကိုခရ်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ပွမဇှော်မောင်ဂမ္ဘိုင် က္ကုဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပှောင်ကိုပွမဇှော်မောင် ဂမ္ဘိုင်ဓါဂကူဝံ ပွမဇှော်မောင် နကိုခရ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၉)

၁၆၁။ ယွံခမီတအ် ရတ်ထေက်ကိုသျှိုက်မျှိုက်ဂမ္ဘိုင် က္ကုဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါ ဂကူအိုတ်ရ်ရောမွဲတုန်— ‘အာမိသရတန’ ရတ်ထေက်ကိုသျှိုက်မျှိုက်မတွံဂးပစ္စယံကို ‘ဓမ္မ ရတန’ ရတ်ထေက်ကိုသျှိုက်မျှိုက်မတွံဂးခရ်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ရတ်ထေက်ကိုသျှိုက်မျှိုက် ဂမ္ဘိုင် က္ကုဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပှောင်ကိုရတ်ထေက်ကိုသျှိုက်မျှိုက်ဂမ္ဘိုင်ဓါဂကူဝံ ရတ်ခရ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၁၀)

၁၆၂။ ယွံခမီတအ် ပွမဇှော်မောင်စီတိုန်ဂမ္ဘိုင် က္ကုဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူ အိုတ်ရ်ရောမွဲတုန်— ‘အာမိသသန္နိစယ’ ပွမဇှော်မောင်စီတိုန် နကိုပစ္စယံကို ‘ဓမ္မသန္နိစယ’ ပွမဇှော်မောင်စီတိုန် နကိုခရ်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ပွမဇှော်မောင်စီတိုန်ဂမ္ဘိုင် က္ကုဝံဓါဂကူ အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပှောင်ကိုပွမဇှော်မောင်စီတိုန်ဂမ္ဘိုင်ဓါဂကူဝံ ပွမဇှော်မောင်စီတိုန် နကို ခရ်ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၁၁)

၁၆၃။ ယွံခမီတအ် ပွမလဲလးဂမ္ဘိုင် က္ကုဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ရ်ရော မွဲတုန်— ‘အာမိသဝေပုလ္လ’ ပွမလဲလးပစ္စယံကို ‘ဓမ္မဝေပုလ္လ’ ပွမလဲလးခရ်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ပွမလဲလးဂမ္ဘိုင် က္ကုဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပှောင်ကိုပွမလဲလးဂမ္ဘိုင်ဓါဂကူဝံ ပွမ လဲလးခရ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၁၂)

သန္တာရဝဂ် မရနက်ကိုပန် တဲရ။

မာတိကာ

(၁၅) ၅။ သမာပတ္တိဝဂ်

၁၆၄။ ယံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံဓဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်-
'သမာပတ္တိကုသလတာ'ပွမဆိုက်ဗွက်ပွဲပွမလုပ်စသမာပတ်ကို 'သမာပတ္တိဂုဋ္ဌာနကုသလတာ'
ပွမဆိုက်ဗွက် ပွဲပွမဒိုက်ကတိနသမာပတ်ကိုရ။ ယံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံဓဂကူအိုတ်ရ
ရံဝံ (သုးတရ)။ (၁)

၁၆၅။ ယံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံဓဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်-
'အဇ္ဇေ'ပွမလျူတပ်ကို 'မဒ္ဒေ'ပွမချိုန်ညောန်ကိုရ။ ယံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံဓဂကူအိုတ်ရ
ရံဝံ (သုးတရ)။ (၂)

၁၆၆။ ယံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံဓဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်-
'ခန္တီ'ပွမအေင်ဒုင်ကို 'သောရစ္ဆဉ္စ'ပွမမိလဟင် နကိုဒွေတ်နိဟ်ဆဲးကိုရ။ ယံခမီတအ်
ဓရ်ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံဓဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၃)

၁၆၇။ ယံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံဓဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်-
'သာခလျ'ပွမမုံကိုဂလာန်မချိုန်သုတ်ကလိတ်ကလောက်ကို 'ပဋိသန္တာရ'ပွမသွအဆက်
စပ်ဖျပ်ကိုရ။ ယံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံဓဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၄)

၁၆၈။ ယံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံဓဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်-
'အဝိဟိသာ'ပွမဟံပျဲပျာ်ကို 'သောစေယျ'ပွမသွးဇုးကိုရ။ ယံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံ
ဓဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၅)

၁၆၉။ ယံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံဓဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်-
'ဣန္ဒြိယေသုဂုတ္တဒ္ဓါရတာ'ပွမမုံကိုတြင်မဟပ်ဂ္ကတ်လဒ်လပ် ပွဲဣန္ဒြိယမိုင်ကို 'ဘောဇနေ
အမတ္တညုတာ'ပွမဟံတိဗွတ်ဗွတ် ပွဲစုစသုင်ဂမိုင်ကိုရ။ ယံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံဓဂကူ
အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၆)

၁၇၀။ ယံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံဓဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်-
'ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဓါရတာ'ပွမမုံကိုတြင်မဟပ်ဂ္ကတ်လဒ်လပ် ပွဲဣန္ဒြိယမိုင်ကို 'ဘောဇနေ
မတ္တညုတာ'ပွမဟံတိဗွတ်ဗွတ်ပွဲစုစသုင်ဂမိုင်ကိုရ။ ယံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံဓဂကူအိုတ်ရ
ရံဝံ (သုးတရ)။ (၇)

(၁)ကရုဏာပွမဆာန်ချူ ပွဲသတ်ဂမိုင်။ (၂)မေတ္တာပွမသျှိုက်ဆာန် ပွဲသတ်ဂမိုင်။

၁၃၁။ ယုံခမိတအံ ဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်-
'ပဋိသင်္ခါနဗလ' ဖြဟတ်ပွမဗစာရဏာကို 'ဘာဝနာဗလ' ဖြဟတ်ပွမဇ္ဇေပုဂ်ကိုရ။ ယုံခမိတအံ
ဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတ်ရ)။ (၈)

၁၃၂။ ယုံခမိတအံ ဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်-
'သတိဗလ' ဖြဟတ်ပွမဗ္ဗဟိတကို 'သမာဓိဗလ' ဖြဟတ်ပွမတန်ကြန်ကိုရ။ ယုံခမိတအံ
ဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတ်ရ)။ (၉)

၁၃၃။ ယုံခမိတအံ ဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်-
'သမထ' ပွမကိုလလမ်ကွေံနီဝရဏာမ္ဘိုင်ကို 'ဝိပဿနာ' ပွမမှာ်သေ့ဝံသမ္ဘိသီဇကောတ်
သင်္ခါရမ္ဘိုင်ကိုရ။ ယုံခမိတအံ ဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတ်ရ)။ (၁၀)

၁၃၄။ ယုံခမိတအံ ဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်-
'သီလဝိပတ္တိ' ပွမဒွေတ်သီလလိုလ်ကို 'ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ' ပွမလညာတ်ဉာဏ်ကွေတ်လိုလ်ကိုရ။
ယုံခမိတအံ ဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတ်ရ)။ (၁၁)

၁၃၅။ ယုံခမိတအံ ဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်-
'သီလသမ္ပဒါ' ပွမဒွေတ်သီလချိုက်ပေင်ကို 'ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါ' ပွမလညာတ်ဉာဏ်ကွေတ်ချိုက်ပေင်
ကိုရ။ ယုံခမိတအံ ဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတ်ရ)။ (၁၂)

၁၃၆။ ယုံခမိတအံ ဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်-
'သီလဝိသုဒ္ဓိ' ပွမဒွေတ်သီလသအးဇုကို 'ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ' ပွမလညာတ်ဉာဏ်ကွေတ်သအးဇုကိုရ။
ယုံခမိတအံ ဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတ်ရ)။ (၁၃)

၁၃၇။ ယုံခမိတအံ ဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်-
'ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ' ပွမလညာတ်ဉာဏ်ကွေတ်သအးဇုကို 'ယထာဒိဋ္ဌိပဓာန' ပွမပတိတ်ဖြဟတ်
ဗဗွေကိုလညာတ်ဉာဏ်ကွေတ်သအးဇုကိုရ။ ယုံခမိတအံ ဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ
(သွေးတ်ရ)။ (၁၄)

၁၃၈။ ယုံခမိတအံ ဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်-
ပွမဟုံတရိပိစိတ် ပွဲဓရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ကို ဟုံကိုပွမဆုတ်ကလေင် ပွဲအရာပတိတ်ဖြဟတ်ဓရ်
ကိုရ။ ယုံခမိတအံ ဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတ်ရ)။ (၁၅)

၁၃၉။ ယုံခမိတအံ ဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်-
'မုဋ္ဌဿဗ္ဗ' ပွမတိတ်ဗူးနုဓရ်သတိကို 'အသမ္ပဇဉ' ပွမဟုံကိုဉာဏ်ဗစာရဏာကိုရ။ ယုံခမိတအံ
ဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတ်ရ)။ (၁၆)

၁၈၀။ ယွံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင် က္လုင်္ဂဓါကုအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါကုအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်-
'သတိ'ပွမဗျူဟ်ကို 'သမ္မဇဉ'ပွမဗစာရဏာကိုရ။ ယွံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင် က္လုင်္ဂဓါကု
အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၁၇)

သမာပတ္တိဝဂ် မရနုက်ကိုမသုန် တဲရ။

တတိယ သုတ်မသုန်စှော် တဲရောင်။

၁။ ကောဓပေယျာလ

၁၈၁။ ယွံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင် က္လုင်္ဂဓါကုအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါကုအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်-
'ကောဓ'ပွမထေပွတ်ကို 'ဥပနာဟ'ပွမဒက်ဝဲကို။ 'မက္ခ'ပွမဇိတ်ပိုဟ်ကွေ်ဂုဏ်ညးကို 'ပဋ္ဌာသ'
ပွမသွပြိုင်ပကာန်ကို။ 'က္လဿာ'ပွမစောန်စိုတ်ကို 'မစ္ဆရိယ'ပွမသအေတ်သပါန်ကို။
'မာယာ'ပွမလေံလုန်ကို 'သာဠေယျ'ပွမတံက်စွဲကို။ 'အဟိရိက'ပွမဟံဂ္ဂပါပ် နူဓရ်ဒုစရိတ်
ဂမ္တိုင်ကို 'အနောတ္တပ္ပ'ပွမဟံလကိုတ်ပါပ် နူဓရ်ဒုစရိတ်ဂမ္တိုင်ကို။ ယွံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင်
က္လုင်္ဂဓါကုအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၁-၅)

၁၈၂။ ယွံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင် က္လုင်္ဂဓါကုအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါကုအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်-
'အက္ကောဓ'ပွမဟံထေပွတ်ကို 'အနုပနာဟ'ပွမဟံဒက်ဝဲကို။ 'အမက္ခ'ပွမဟံဇိတ်ပိုဟ်ကွေ်
ဂုဏ်ညးကို 'အပဋ္ဌာသ'ပွမဟံသွပြိုင်ပကာန်ကို။ 'အနိဿာ'ပွမဟံစောန်စိုတ်ကို 'အမစ္ဆရိယ'
ပွမဟံသအေတ်သပါန်ကို။ 'အမာယာ'ပွမဟံလေံလုန်ကို 'အသာဠေယျ'ပွမဟံတံက်စွဲကို။
'ဟိရီ'ပွမဟံပါပ် နူဓရ်ဒုစရိတ်ဂမ္တိုင်ကို 'ဩတ္တပ္ပ'ပွမလကိုတ်ပါပ် နူဓရ်ဒုစရိတ်ဂမ္တိုင်ကိုရ။
ယွံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင် က္လုင်္ဂဓါကုအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၆-၁၀)

၁၈၃။ ယွံခမီတအ် ညးမချိုက်ပေင်တကောံဓရ်ဂမ္တိုင်ဓါကုဂ္ဂံ ဒးပဒတ်ဗွဲဒဒိခ်ရ။ ညးမွဲ
ဓါကုအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်-ပွမထေပွတ်ကို ပွမဒက်ဝဲကို။ ပွမဇိတ်ပိုဟ်ကွေ်ဂုဏ်ညးကို ပွမ
သွပြိုင်ပကာန်ကို။ ပွမစောန်စိုတ်ကို ပွမသအေတ်သပါန်ကို။ ပွမလေံလုန်ကို ပွမတံက်စွဲကို။
ပွမဟံဂ္ဂပါပ် နူဓရ်ဒုစရိတ်ဂမ္တိုင်ကို ပွမဟံလကိုတ်ပါပ် နူဓရ်ဒုစရိတ်ဂမ္တိုင်ကိုရ။ ယွံခမီတအ်
ညးမချိုက်ပေင်တကောံဓရ်ဂမ္တိုင်ဓါကုဂ္ဂံ ဒးပဒတ်ဗွဲဒဒိခ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၁၁-၁၅)

၁၈၄။ ယွံခမီတအ် ညးမချိုက်ပေင်တကောံဓရ်ဂမ္တိုင်ဓါကုဂ္ဂံ ဝံပဒတ်ဗွဲတသိုခ်ရ။
ညးမွဲဓါကုအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်- ပွမဟံထေပွတ်ကို ပွမဟံဒက်ဝဲကို။ ပွမဟံဇိတ်ပိုဟ်ကွေ်
ဂုဏ်ညးကို ပွမဟံသွပြိုင်ပကာန်ကို။ ပွမဟံစောန်စိုတ်ကို ပွမဟံသအေတ်သပါန်ကို။ ပွမဟံ

(၁) ကုညးအာယုက်သိက္ခာဇ္ဇော် ညးချိုက်ပေင်တကောံသီလသမာဓိဂမ္တိုင် သိုဟံတုင်သုဟ်ကိုကော သွတုင်
သုဟ်တဲ ပွမပတောံစတိပြိုင်ပကာန်, ပွမဟံသွရေံသော်ရ်, ပွမဟီဗွေက်ဖျပ်တအ်ရ။

လေ့လှန်ကို ပွမဟံတုံကံစွဲကို။ ပွမဂ္ဂပါပ နှုခရဒုစရိတ်ဂမ္ဘိုင်ကို ပွမလကိုတပါပ နှုခရဒုစရိတ်ဂမ္ဘိုင်ကိုရ။ ယွံခမိတအံ ညးမချိုက်ပင်တကောခရဂမ္ဘိုင်ဓါဂကူဝံ ဂွံပဒတ် ဗွဲတသိုခရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၁၆-၂၀)

၁၈၅။ ယွံခမိတအံ ခရဂမ္ဘိုင်ဓါဂကူဝံ နှိတ် တုဟ်နပွမဟုတ်ယုတ် ကုခမိ‘သေက္ခ’ ဃောဒွေတ်လုတ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ပွမထေပုတ်ကို ပွမဒက်ဝဲကို။ ပွမဇိတ်ပိုဟ်ကော့ဂုဏ်ညးကို ပွမသွပြိုင်ပကာန်ကို။ ပွမစောန်စိုတ်ကို ပွမသအေတ်သပါန်ကို။ ပွမလေ့လှန်ကို ပွမတုံကံစွဲကို။ ပွမဟံဂ္ဂပါပ နှုခရဒုစရိတ်ဂမ္ဘိုင်ကို ပွမဟံလကိုတပါပ နှုခရဒုစရိတ်ဂမ္ဘိုင်ကိုရ။ ယွံခမိတအံ ခရဂမ္ဘိုင်ဓါဂကူဝံ နှိတ် တုဟ်နပွမဟုတ်ယုတ် ကုခမိ ‘သေက္ခ’ဃောဒွေတ်လုတ်အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၂၁-၂၅)

၁၈၆။ ယွံခမိတအံ ခရဂမ္ဘိုင်ဓါဂကူဝံ နှိတ် တုဟ်နပွမဟံဟုတ်ယုတ် ကုခမိ‘သေက္ခ’ ဃောဒွေတ်လုတ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ပွမဟံထေပုတ်ကို ပွမဟံ ဒက်ဝဲကို။ ပွမဟံဇိတ်ပိုဟ်ကော့ဂုဏ်ညးကို ပွမဟံသွပြိုင်ပကာန်ကို။ ပွမဟံစောန်စိုတ်ကို ပွမဟံသအေတ်သပါန်ကို။ ပွမဟံလေ့လှန်ကို ပွမဟံတုံကံစွဲကို။ ပွမဂ္ဂပါပ နှုခရဒုစရိတ်ဂမ္ဘိုင်ကို ပွမလကိုတပါပ နှုခရဒုစရိတ်ဂမ္ဘိုင်ကိုရ။ ယွံခမိတအံ ခရဂမ္ဘိုင်ဓါဂကူဝံ နှိတ် တုဟ်နပွမဟံဟုတ်ယုတ် ကုခမိ‘သေက္ခ’ဃောဒွေတ်လုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၂၆-၃၀)

၁၈၇။ ယွံခမိတအံ ညးမချိုက်ပင်တကောခရဂမ္ဘိုင်ဓါဂကူဝံ ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ် ညံင်ရံဖျေံကော့ကို တုပ်သုဟ်ညံင်ရံသင်္ဂ်ကို ဒးကတိဒ်ပွဲနရက်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲတုန်— ပွမထေပုတ်ကို ပွမဒက်ဝဲကို။ ပွမဇိတ်ပိုဟ်ကော့ဂုဏ်ညးကို ပွမသွပြိုင်ပကာန်ကို။ ပွမစောန်စိုတ်ကို ပွမသအေတ်သပါန်ကို။ ပွမလေ့လှန်ကို ပွမတုံကံစွဲကို။ ပွမဟံဂ္ဂပါပနှုခရဒုစရိတ်ဂမ္ဘိုင်ကို ပွမဟံလကိုတပါပနှုခရဒုစရိတ်ဂမ္ဘိုင်ကိုရ။ ယွံခမိတအံ ညးမချိုက်ပင်တ ကောခရဂမ္ဘိုင်ဓါဂကူဝံ ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရံဖျေံကော့ကို တုပ်သုဟ်ညံင်ရံသင်္ဂ်ကို ဒးကတိဒ်ပွဲနရက်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၃၁-၃၅)

၁၈၈။ ယွံခမိတအံ ညးမချိုက်ပင်တကောခရဂမ္ဘိုင်ဓါဂကူဝံ ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ် ညံင်ရံဖျေံကော့ကို တုပ်သုဟ်ညံင်ရံသင်္ဂ်ကို ဒးကတိဒ်ပွဲချိုင်သွပ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲတုန်—ပွမထေပုတ်ကို ပွမဒက်ဝဲကို။ ပွမဟံဇိတ်ပိုဟ်ကော့ဂုဏ်ညးကို ပွမဟံသွ ပြိုင်ပကာန်ကို။ ပွမဟံစောန်စိုတ်ကို ပွမဟံသအေတ်သပါန်ကို။ ပွမဟံလေ့လှန်ကို ပွမဟံ တုံကံစွဲကို။ ပွမဂ္ဂပါပနှုခရဒုစရိတ်ဂမ္ဘိုင်ကို ပွမလကိုတပါပနှုခရဒုစရိတ်ဂမ္ဘိုင်ကိုရ။ ယွံခမိ တအံ ညးမချိုက်ပင်တကောခရဂမ္ဘိုင်ဓါဂကူဝံ ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရံဖျေံကော့ကို တုပ်သုဟ်ညံင်ရံသင်္ဂ်ကို ဒးကတိဒ်ပွဲချိုင်သွပ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ (၃၅-၄၀)

၁၈၉။ ယွံခမိတအံ ပွဲလောကဝံ ညးလှိုမချိုက်ပင်တကောခရဂမ္ဘိုင်ဓါဂကူဝံ ခန္ဓ ဇကု လိုလ်တဲ ပွဲကြူနုချိုတ်တဲဒ် ဒးကတိဒ်ပွဲနရက် မစာ်စူးနုတသိုခ မဒ်လအာဂတိဟံဒးရး

၃။ ဝိနယပေယျာလ

၂၀၁။ ယွံခမိတအံ ရန်တုံကိုဖိုတောင်ဂမ္ဘိုင်ဓါဂကူဝံတဲ တီလမ္ပုံပိုင်ကျာ်တြဲ ပညပ် သိက္ခာပိုဒ် ကုခမိဂမ္ဘိုင်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂှ်ရောမွဲးတုန်— တွဟ်နဖိုသင်ဝံဒိုဟ်ဆဲ တွဟ်နဖိုသင်ဝံပဒတ်ဗွဲတသိုၣ်။ တွဟ်နဖိုဝံဒိုဟ်ဆဲကွေံပူဂိုလ် မဟဲကိုသီလဂမ္ဘိုင်၊ တွဟ်န ဖိုဝံပဒတ်ဗွဲတသိုၣ်ပူဂိုလ်မသျှိုက်ဆာန်သီလဂမ္ဘိုင်။ တွဟ်နဖိုမင်မွဲကွာတ်လဒ် ခရ်အာသဝ ဂမ္ဘိုင်မဒ်ဂတမတ်၊ တွဟ်နဖိုဆေဝ်ဒပ်ပွေင်ကွေံ ခရ်အာ သဝဂမ္ဘိုင်ကြက်ကတိုၣ်ဒ်ပွဲဘဝ ပရလိုက်။ တွဟ်နဖိုမင်မွဲကွာတ်လဒ်ကွေံ သွဝဲဂမ္ဘိုင်မဒ်ပွဲဂတမတ်၊ တွဟ်နဖိုဆေဝ်ဒပ်ပွေင် ကွေံသွဝဲဂမ္ဘိုင် ကြက်ကတိုၣ်ဒ်ပွဲဘဝပရလိုက်။ တွဟ်နမင်မွဲကွာတ်လဒ်ကွေံဒုဟ်ဂမ္ဘိုင် မဒ် ပွဲဂတမတ်၊ တွဟ်နဆေဝ်ဒပ်ပွေင်ကွေံ ဒုဟ်ဂမ္ဘိုင်ကြက်ကတိုၣ်ဒ် ပွဲဘဝပရလိုက်။ တွဟ်နဖို မင်မွဲကွာတ်လဒ်ကွေံ ပရိုက်ဘဲဂမ္ဘိုင် မဒ်ပွဲဂတမတ်၊ တွဟ်နဆေဝ်ဒပ် ပွေင်ကွေံပရိုက်ဘဲ ဂမ္ဘိုင် ကြက်ကတိုၣ်ဒ်ပွဲဘဝပရလိုက်။ တွဟ်နဖိုမင်မွဲကွာတ်လဒ်ကွေံ အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင် မျှံသဘဒ်ဒိသ် မဒ်ပွဲဂတမတ်၊ တွဟ်နဆေဝ်ဒပ်ပွေင်ကွေံ အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်မျှံသဘဒ်ဒိသ် ကြက်ကတိုၣ်ဒ်ပွဲဘဝပရလိုက်။ တွဟ်နဖိုဆာန်ချု မှိုဟ်ဂမ္ဘိုင်၊ တွဟ်နဖိုပလီုပလာ်ကွေံဗော်သွး ခမိဂမ္ဘိုင်မျှံပိုက်မယုတ်မာ။ ညးဂမ္ဘိုင်ဟံလျိုင်ဖြိုင်သျှိုက်ဏီလေဝ် တွဟ်နဖိုကိုလျိုင် ဖြိုင်သျှိုက်၊ ညးလျိုင်ဖြိုင်သျှိုက်တဲဂမ္ဘိုင်လေဝ် တွဟ်နဖိုကိုလျိုင်ဖြိုင်သျှိုက်ဇော်မောဝ်ဂှိုင် တိုန်။ တွဟ်နဖိုသာသနာ ဝံတန်တ ဗွဲမလအ်လကာဖာ၊ တွဟ်နဖိုယိုက်ဒိုက်ထံက်ပင်ဝိနယ် (ပညပ်တရ)။ ယွံခမိတအံ ရန်တုံကိုဖိုတောင်ဂမ္ဘိုင်ဓါဂကူဝံတဲ တီလမ္ပုံပိုင်ကျာ်တြဲ ပညပ် သိက္ခာပိုဒ် ကုခမိဂမ္ဘိုင်ရ ရဝံ (သုးတရ)။ (၁-၁၀)

၂၀၂-၂၃၀။ ယွံခမိတအံ ရန်တုံကိုဖိုတောင်ဂမ္ဘိုင်ဓါဂကူဝံတဲ တီလမ္ပုံပိုင်ကျာ်တြဲ ပညပ်တံပါတ်မုက် ကုခမိဂမ္ဘိုင်ရ။ ပ။ ပညပ်တံ ပွမစောန်ထွးပါတ်မုက်ရ။ ပညပ်တံ ပွမဗဒေါလ်ပါတ်မုက်ရ။ ပညပ်တံ ပဝါရဏာရ။ ပညပ်တံ ပွမဗဒေါပဝါရဏာရ။ ပညပ်တံ တဇ္ဇနီယကမ်ရ။ ပညပ်တံ နိယဿကမ်ရ။ ပညပ်တံ ပဗ္ဗာဇနီယကမ်ရ။ ပညပ်တံ ပဋိသာ ရဏီယကမ်ရ။ ပညပ်တံ ဥက္ခေပနီယကမ်ရ။ ပညပ်တံ ပွမကိုပြဝးရ။ ပညပ်တံ ပွမ ကလေင်တံင်ဇဏ်တမ်ရ။ ပညပ်တံ ပွမကိုမာနတ်ရ။ ပညပ်တံ ပွမကော်ပျပ်အတ္တန်ရ။ ပညပ်တံ ပွမကော်ပျပ်လဒေါဝ်သင်ရ။ ပညပ်တံ ပွမဗက်ဗွဲကွေံနူဂကောံသင်ရ။ ပညပ်တံ ကမ်သုခမီပယျိုင်ရ။ ပညပ်တံ ကမ်ညတ်ရ။ ပညပ်တံ ကမ်မျှံကိုညတ်ဟောင်မရနက်ကိုဓါရ။ ပညပ်တံ ကမ်မျှံကိုညတ်ဟောင်မရနက်ကိုပန်ရ။ ပညပ်တံ မဟဂပ်ပညပ်ဏီဂမ္ဘိုင်ရ။ ပညပ်တံ ထပ်ပညပ်တံမဂပ်ပညပ်လဝ်တုဂမ္ဘိုင်ရ။ ပညပ်တံ သမ္မုခါဝိနယ်ရ။ ပညပ်တံ သတိဝိနယ်ရ။ ပညပ်တံ အမူဠ ဝိနယ်ရ။ ပညပ်တံ ပဋိညာတကရဏသမထရ။ ပညပ်တံ ယေဘုယျ သိကသမထရ။ ပညပ်တံတဿပါပိယသိကသမထရ။ ပညပ်တံ တိဏဝတ္ထာရကသမထရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ဂှ်ရောမွဲးတုန်— တွဟ်နဖိုသင်ဝံဒိုဟ်ဆဲ တွဟ်နဖိုသင်ဝံပဒတ်ဗွဲတသိုၣ်။ တွဟ်နဖိုရာန်သကိုတ်ကွေံ ပူဂိုလ်မဟဲကိုသီလဂမ္ဘိုင်၊ တွဟ်နဖိုလ်ဝံပဒတ်ဗွဲတသိုၣ် ပူဂိုလ်

မသျှိုက်ဆာန်သီလဂမ္ဘင်။ တူဟ်နဖိုမင်မွဲကွာတ်လဒ် ခရ်အာသဝဂမ္ဘင်မဒ်ဂတမတ်၊ တူဟ်နဖိုဆေဝ်ဒပ်ပွေင်ကွေ် ခရ်အာသဝဂမ္ဘင်ကြက်ကတိုဒ် ပွဲဘဝပရလိုက်။ တူဟ်နဖိုမင်မွဲကွာတ်လဒ်ကွေ်သ္မဝဲဂမ္ဘင်မဒ်ပွဲဂတမတ်၊ တူဟ်နဖိုဆေဝ်ဒပ်ပွေင်ကွေ် သ္မဝဲဂမ္ဘင် ကြက်ကတိုဒ် ပွဲဘဝပရလိုက်။ တူဟ်နဖိုမင်မွဲကွာတ်လဒ်ကွေ် ဒုဟ်ဂမ္ဘင် မဒ်ပွဲဂတမတ်၊ တူဟ်နဖိုဆေဝ်ဒပ်ပွေင်ကွေ် ဒုဟ်ဂမ္ဘင်ကြက်ကတိုဒ်ပွဲဘဝပရလိုက်။ တူဟ်နဖိုမင်မွဲကွာတ်လဒ်ကွေ် ပရိုက်ဘဲဂမ္ဘင်မဒ်ပွဲဂတမတ်၊ တူဟ်နဖိုဆေဝ်ဒပ်ပွေင်ကွေ် ပရိုက်ဘဲဂမ္ဘင် ကြက်ကတိုဒ်ပွဲဘဝပရလိုက်။ တူဟ်နဖိုမင်မွဲကွာတ်လဒ်ကွေ် အကုသိုလ်ဂမ္ဘင်မ္မုသဘဒ်ဒိဒ် မဒ်ပွဲဂတမတ်၊ တူဟ်နဖိုဆေဝ်ဒပ်ပွေင်ကွေ် အကုသိုလ်ဂမ္ဘင်မ္မုသဘဒ်ဒိဒ်ကြက်ကတိုဒ်ပွဲဘဝပရလိုက်။ တူဟ်နဆာန်ဍုဟ်ဂမ္ဘင်၊ တူဟ်နဖိုပလိုပလဟ်ကွေ်ဟေသွး ခမိဂမ္ဘင်မ္မုပိုက်မယုတ်မာ။ ညးဂမ္ဘင်ဟံလျှင်ဖြင်သျှိုက်ဏီလေဝ် တူဟ်နဖိုကိုလျှင်ဖြင်သျှိုက်၊ ညးလျှင်ဖြင်သျှိုက်တုဂမ္ဘင်လေဝ် တူဟ်နဖိုကိုလျှင်ဖြင်သျှိုက်ဇော်မောဝ်ဂိုဏ်တိုန်။ တူဟ်နဖိုသာသနာဂွံတန်တဗွဲမလအ်လကာဗာ၊ တူဟ်နဖိုယိုက်ဒိုက်ထံက်ပင်ဝိနယ် (ပညပ်တရ)။ ယွံခမိတအ် ရန်တုံကိုဖိုတောင်ဂမ္ဘင်ဓါဂကူဝံတု ကျ်တြဲ ပညပ်တတိဏာဝတ္ထာရကသမထ ကုခမိဂမ္ဘင်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။ (၁၁-၃၀၀)

ဝိနယပေယျာလတုရ။

၄။ ရာဂပေယျာလ

၂၃၁။ ယွံခမိတအ် နကိုညဏ်တောင် တူဟ်နတီကေတ် ‘ရာဂ’ ပွမထွေန်စပ်ဂံဂပ်ဝ်ဒးဇော်ပွပ် ခရ်ဂမ္ဘင်ဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ရောမွဲတုန်—သမထကမ္မဋ္ဌာန်ကိုဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်ကိုရ။ ယွံခမိတအ် နကိုညဏ်တောင် တူဟ်နတီကေတ် ‘ရာဂ’ ပွမထွေန်စပ်ဂပ်ဝ်ဒးဇော်ပွပ် ခရ်ဂမ္ဘင်ဓါဂကူအိုတ်ရ။ (၁)

ယွံခမိတအ် ပိုင်ခြာတုတူဟ်နတီကေတ် ‘ရာဂ’ ပွမထွေန်စပ် တူဟ်နကိုရာဂအိုတ်အာ။ တူဟ်နပါကွေ်ရာဂ။ တူဟ်နရာဂက်အိုတ်အာ။ တူဟ်နရာဂလီလ်အာ။ တူဟ်နရာဂစာ်စူး ပိုတ်အာ။ တူဟ်နရာဂပျိုတ်အာ။ တူဟ်နသွးကွေ်ရာဂ။ တူဟ်နသွးကွေ်ရာဂမွဲလှေ်ပွန် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ခရ်ဂမ္ဘင်ဓါဂကူအိုတ်ရ။ ပ ။ (၁-၁၀)

၂၃၂-၂၄၆။ ပွမလုတ်မှာဒုဟ်။ ပ ။ ပွမဝိဝိင်။ ပွမထေပုတ်။ ပွမဒက်ဝဲ။ ပွမဇိုတ်ပိုဟ်ကွေ်ဂုဏ်ညး။ ပွမသွပြိုင်ပကာန်။ ပွမစောန်စိုတ်။ ပွမသအေတ်သပါန်။ ပွမလှေ်လုန်။ ပွမတုံကံစွဲ။ ပွမကြိုင်မျိုဟ်။ ပွမဒုဟ်ဒွဲ။ ပွမပင်ပတိုန်မာန်။ ပွမပင်ပတိုန်မာန်လောန်။ ပွမစူမာန်။ တူဟ်နပွဂြင်တီကေတ် ပွမဟိုတ်မဲ နကိုညဏ်တောင်။ တူဟ်နပိုင်ခြာတုဂြင်တီကေတ်။ တူဟ်နကိုအိုတ်အာ။ တူဟ်နပါကွေ်။ တူဟ်နက်အိုတ်အာ။ တူဟ်နလီလ်အာ။ တူဟ်နစာ်စူး

ပိုတ်အာ။ တူဟ်နပျိုတ်အာ။ တူဟ်နသွးကွေ်ရာဂ။ တူဟ်နသွးကွေ်မွဲလှေ်ပုန် ဂပ်ဒးဇော်ပွင် ခရ်မ္တိုင်ဓါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါဂကူအိုတ်ရောမွဲတုန်— သမထကမ္မဋ္ဌာန်ကို ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်ကိုရ။ ယံခမီတအ် တူဟ်နသွးကွေ် ပွမဟိုတ်မာဲမွဲလှေ်ပုန် ဂပ်ဒးဇော်ပွင်ခရ်မ္တိုင် ဓါဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။ (၁၁-၁၇၀)

(တီလမ္တိုင်ပိုင်ကျိတြဲ တွံကိုခရ်ဝံရ၊ ခမီဂမ္တိုင်ဂ် သျှိုက်မ္တိုင်ခရ်တီလမ္တိုင်ပိုင်ကျိတြဲ မဟိုတ်တွံဂမ္တိုင်ဂ်ဒ်တဲ ဒင်ဂိုင်ကေတ်မွဲမအိုတ်တျိုတ်အိုတ်ရ။)

ရာဂပေယျာလတဲရ။

ပါဠိအင်္ဂုတ္တိုရ် ဘာသာမန် ဒုကနိပါတ် တဲရောဓ်။

ယ

မူဆွေသံဂါယန
သုတ္တန္တပိဋကတ် အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်

ပါဠိအင်္ဂုတ္တိုရ် ဘာသာမန်

တိကနိပါတ်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

၁။ ပဌမပဏ္ဏာသက

၁။ ပဌမ သုတ်မသုန်စော်

၁။ ဗာလဝဂ် ၁။ သုတ်ဘယ

၁။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသင်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခါ တီလမ္ပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်တံင် ပွဲဘာဇောဝန် မဒ်အာရှာမ်
အနာထပိဏ္ဍိကသေဗ္ဗိ ဇေရင်ချင်သာရဲရ။ ပွဲအခါတိုက် တီလမ္ပိုင်ကျိတြဲ ကော်တိုန်ခမိမ္မိုင်
ရဲဝံမွဲ “ယွံခမိတအ်”ရ။ ခမိမ္မိုင် “ယွံကျိမ္ပိုင်” ရဲဝံ ကလောင်ရင်ပတိ ကုတီလမ္ပိုင်
ကျိတြဲအိုတ်ရ။ တီလမ္ပိုင်ကျိတြဲ တွံကိခရဲဝံရ—

ယွံခမိတအ် ဘဲပွမဖက်လကိုတ်ဂမ္တိုင်အိုသိုမကတိုန်ကျိတြဲ ဟိုတ်နုသမ္ပိကတိုန်
အိုတ်ရ။ ဟိုတ်နုသမ္ပိကတိုန် ဟုံကတိုန်အိုတ်ရ။ ‘ပရိကဉ်ပဉ်’ ပွမဟုံညိုင်ဝတ်စိုဟ်သိုဟ်ဂမ္တိုင်
အိုသို မကတိုန်ကျိတြဲ ဟိုတ်နုသမ္ပိကတိုန်အိုတ်ရ။ ဟိုတ်နုသမ္ပိကတိုန် ဟုံကတိုန်အိုတ်ရ။

မာတိကာ

‘ဥပသဂ္ဂ’ ဒဒိခိစိတဂမ္ဘိုင်အိုသ္မိမကတိန္ဒိကွင်္ဂိ ဟိတနန္တသမ္ဘိ ကတိန္ဒိအိုတ်ရ၊ ဟိတနန္တတပညာ ဟံကတိန္ဒိအိုတ်ရ။ ယံခမိတံ ပုတ်မဂ္ဂိ သွပ်တိတိကွင်္ဂိ (ပုတ်ကောန်စာင်) နှသိုစီလပ် ဗပေဝ် စိုလပ်ဗပေဝ်ကို စိုလပ်ချေကို သုဟ်ညင်ရ် သိုဇှော် သိုခိုဟ် မဗ္ဗန်ကျာ မလံက် လေတ်လပ် အင်္ဂိတေပွဲမှး မွဲကိုဒုင်တြင်သွတြင် မကွတ်လပ် မွဲကိုဗတင်ကျာ မခိုက်ကျိုက် မွဲကိုအထောဋ်ကအ်ကွတ် မဂပ်ဝ်ဗွပ်ဗျပ်လပ်ဂ္ဂိ ဂိုတ်အာကို ယံခမိတအ် တုပ်သုဟ်ညင်ရ် သာ်ဂ္ဂဟေင် ဘဲပွမဖေက်လကိုတ်ဂမ္ဘိုင်အိုသ္မိ မကတိန္ဒိကွင်္ဂိ ဟိတနန္တသမ္ဘိကတိန္ဒိအိုတ်ရ၊ ဟိတနန္တတပညာဟံကတိန္ဒိအိုတ်ရ။ ပရိုက်ဥပဒြဗ္ဗမဟံလမ်စိုဟ်သိုဟ်ဂမ္ဘိုင်အိုသ္မိ မကတိန္ဒိကွင်္ဂိ ဟိတနန္တသမ္ဘိကတိန္ဒိအိုတ်ရ၊ ဟိတနန္တတပညာဟံကတိန္ဒိအိုတ်ရ။ ‘ဥပသဂ္ဂ’ဒဒိခိစိတဂမ္ဘိုင်အိုသ္မိမကတိန္ဒိကွင်္ဂိ ဟိတနန္တသမ္ဘိကတိန္ဒိအိုတ်ရ၊ ဟိတနန္တတပညာဟံကတိန္ဒိအိုတ်ရ။

ယံခမိတအ် ရံဝံဟေင် သမ္ဘိဂ္ဂိ ဆက်စပ်တကောံဘဲပွမဖေက်လကိုတ်ရ၊ တပညာဂ္ဂိ ဟံဆက်စပ်တကောံဘဲပွမဖေက်လကိုတ်ရ၊ သမ္ဘိဂ္ဂိ ဆက်စပ်တကောံပရိုက်ဥပဒြဗ္ဗမဟံညိုင်ဝတ်စိုဟ်သိုဟ်ရ၊ တပညာဂ္ဂိ ဟံဆက်စပ်တကောံပရိုက်ဥပဒြဗ္ဗမဟံညိုင်ဝတ်စိုဟ်သိုဟ်ရ၊ သမ္ဘိဂ္ဂိ ဆက်စပ်တကောံ‘ဥပသဂ္ဂ’ဒဒိခိစိတ်ရ၊ တပညာဂ္ဂိ ဟံဆက်စပ်တကောံ‘ဥပသဂ္ဂ’ဒဒိခိစိတ်ရ။ ယံခမိတအ် ဟိတနန္တတပညာ ဘဲပွမဖေက်လကိုတ်ကတိန္ဒိကွင်္ဂိ ဟံမွဲရ၊ ဟိတနန္တတပညာ ပရိုက်ဥပဒြဗ္ဗမဟံညိုင်ဝတ်စိုဟ်သိုဟ် ကတိန္ဒိကွင်္ဂိဟံမွဲရ၊ ဟိတနန္တတပညာ ‘ဥပသဂ္ဂ’ဒဒိခိစိတ်ကတိန္ဒိကွင်္ဂိ ဟံမွဲရ။ ယံခမိတအ် ဟိတဂ္ဂိရ ပွဲသာသနာဝံ “ဝေင်ပါကော့ ဓရ်ဂမ္ဘိုင် ပိဂကူ နှိဟိတဂ္ဂိတိကောတ်သမ္ဘိတု ဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ်ဓရ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူ နှိဟိတဂ္ဂိတိကောတ် တပညာတု ဒေုတ်အိုတ်ရ” ရံဝံ ဒးဒေုတ်ရ။ ယံခမိတအ် ရံဝံဟေင် မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် ဒးဒေုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်လက္ခဏ

၂။ ယံခမိတအ် သမ္ဘိဂ္ဂိ မွဲကိုလက္ခဏဟိတဂ္ဂိတိကောတ် ကမ်ဇေုမဂပ်ဝ်သွရ၊ တပညာလေဝ် မွဲကိုလက္ခဏဟိတဂ္ဂိတိကောတ် ကမ်ဇေုမဂပ်ဝ်သွရ၊ ပညာမွဲဂ္ဂိ ဗွဲမဗွဲ ကိုအကဲအရာကောန်သတ်တအ်ပြာကဋ်တရ။ ယံခမိတအ် ညးမချိုက်ပေင်တကောံဓရ်ဂမ္ဘိုင် ပိဂကူဂ္ဂိ ညးသမ္ဘိရံဝံ ဂပ်ဝ်တိကောတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ္ဂိရောမွဲတုန်— ‘ကာယဒုစရိတ်’ ဒေုတ်ဟံခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်သွနဇေုကို ‘ဝစီဒုစရိတ်’ဒေုတ်ဟံခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်ဟိုနုပါင်ကို ‘မနောဒုစရိတ်’ဒေုတ်ဟံခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်ချပ်နစိုတ်ကိုရ။ ယံခမိတအ် ညးမချိုက်ပေင်တကောံဓရ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဂ္ဂိ သမ္ဘိရံဝံ ဂပ်ဝ်တိကောတ်ရ။

ယံခမိတအ် ညးမချိုက်ပေင်တကောံဓရ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဂ္ဂိ တပညာရံဝံ ဂပ်ဝ်တိကောတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ္ဂိရောမွဲတုန်— ‘ကာယသုစရိတ်’ဒေုတ်ဟံခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်သွနဇေုကို ‘ဝစီ

သုစရိတ်'ဒွေတ်ခိုဟ်ဆဲး မဂင်္ဂဟီနပါင်ကို 'မနောသုစရိတ်'ဒွေတ်ခိုဟ်ဆဲး မဂင်္ဂချပ် နစိုတ်ကိုရ။ ယွံခမိတအ် ညးမဍိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ တပညာရဝံ ဂင်္ဂတီ ကေတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ ပွဲသာသနာဝံ “ဝေင်ပါကောံ ခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူ နှိဟိုတ်ဝံ တီကေတ် ရဝံမွဲသမ္ဘိတု ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူ နှိဟိုတ်ဝံတီကေတ် ရဝံမွဲတု ပညာတု ဒွေတ်အိုတ်ရ” ရဝံ ဒးဒွေတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟေင် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် ဒးဒွေတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်စိန္တီ

၃။ ယွံခမိတအ် လကျွဏ်ဟိုတ်ဝံတီကေတ် ရဝံမွဲသမ္ဘိ နိမိတ်ဟိုတ်ဝံတီကေတ် ရဝံမွဲသမ္ဘိ အပါဒါန်အကောံအရာကျောန်သွ ဟိုတ်မပြာကဉ် ရဝံမွဲသမ္ဘိဂမ္တိုင် ဣဝံပိဂကူ အိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ သမ္ဘိဂ် ကသပ်ဟံခိုဟ် ဂ်လေဝ် မွဲအလေံချပ်ရ။ ဂလာန်ဟံခိုဟ်ဂ်လေဝ် မွဲအလေံဟီရ။ ကမ္မောန်ဟံခိုဟ်ဂ်လေဝ် မွဲအလေံကျောန်ရ။ ယွံခမိတအ် သမ္ဘိဂ် ကသပ်ဟံခိုဟ်ဂ်လေဝ် ယဝ်မွဲအလေံဟံချပ်မွဲ။ ဂလာန်ဟံခိုဟ်ဂ်လေဝ် ယဝ်မွဲအလေံဟံဟီမွဲ။ ကမ္မောန်ဟံခိုဟ်ဂ်လေဝ် ယဝ်မွဲအလေံ ဟံကျောန်မွဲ။ ညးဂ် “ညးဝံတုန် ညးသမ္ဘိ ညးယုတ်ရ” ရဝံ တပညာဂမ္တိုင် သာ်လို ဝံတီကေတ်အိုတ်ရော? ယွံခမိတအ် ဩဟိုတ်မွဲ သမ္ဘိဂ် ကသပ်ဟံခိုဟ်ဂ်လေဝ် မွဲအလေံ ချပ်ရ။ ဂလာန်ဟံခိုဟ်ဂ်လေဝ် မွဲအလေံဟီရ။ ကမ္မောန်ဟံခိုဟ်ဂ်လေဝ် မွဲအလေံကျောန်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ သမ္ဘိဂ် “ညးဝံတုန် ညးသမ္ဘိ ညးယုတ်ရ” ရဝံ တပညာဂမ္တိုင် ဝံတီကေတ် အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ လကျွဏ်ဟိုတ်ဝံတီကေတ် ရဝံမွဲသမ္ဘိ နိမိတ် ဟိုတ်ဝံတီကေတ် ရဝံမွဲသမ္ဘိ အပါဒါန်အကောံအရာကျောန်သွ ဟိုတ်မပြာကဉ် ရဝံမွဲ ညးသမ္ဘိအိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် လကျွဏ်ဟိုတ်ဝံတီကေတ် ရဝံမွဲတပညာ နိမိတ်ဟိုတ်ဝံတီကေတ် ရဝံမွဲတပညာ အပါဒါန်အကောံအရာကျောန်သွ ဟိုတ်မပြာကဉ် ရဝံမွဲတပညာဂမ္တိုင် ဣဝံ ပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ တပညာဂ် ကသပ်ခိုဟ်ဂ်လေဝ် မွဲအလေံချပ်ရ။ ဂလာန်ခိုဟ်ဂ်လေဝ် မွဲအလေံဟီရ။ ကမ္မောန်ခိုဟ် ဂ်လေဝ် မွဲအလေံကျောန်ရ။ ယွံခမိတအ် တပညာဂ် ကသပ်ခိုဟ်ဂ်လေဝ် ယဝ်မွဲအလေံ ဟံချပ်မွဲ။ ဂလာန်ခိုဟ်ဂ်လေဝ် ယဝ်မွဲအလေံဟံဟီမွဲ။ ကမ္မောန်ခိုဟ်ဂ်လေဝ် ယဝ်မွဲအလေံ ဟံကျောန်မွဲ။ ညးဂ် “ညးဝံတုန် တပညာညးသပ္ပရိဟ်ရ” ရဝံ တပညာဂမ္တိုင် သာ်လို ဝံတီကေတ်အိုတ်ရော? ယွံခမိတအ် ဩဟိုတ်မွဲ တပညာဂ် ကသပ်ခိုဟ်ဂ်လေဝ် မွဲအလေံ ချပ်ရ။ ဂလာန်ခိုဟ်ဂ်လေဝ် မွဲအလေံဟီရ။ ကမ္မောန်ခိုဟ်ဂ်လေဝ် မွဲအလေံကျောန်ရ။ ဟိုတ်

ဂ်ရ တပညာဂ် “ညးဝံတုန် တပညာညးသပျုရ်ဟ်ရ” ရံဝံ တပညာဂ်မိုင် ဂံဝံတိကေတ်
 အိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ခရ်ဂ်မိုင်ပိဂကူဝံ လကျွဏ်ဟိုတ်ဂံဝံတိကေတ် ရံဝံမွဲ တပညာ
 နိမိတ်ဟိုတ်ဂံဝံတိကေတ် ရံဝံမွဲတပညာ အပါဒါန်အကဲအရာကျောန်သ့ ဟိုတ်မပြာကဉ်
 ရံဝံမွဲတပညာအိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ ။ ပ ။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်အစ္စယ

၄။ ယံခမီတအ် ညးမချိုက်ပင်တကျောံ ခရ်ဂ်မိုင်ပိဂကူဂ် သမ္မိရံဝံ ဂံဝံတိကေတ်ရ။
 ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ပွမဟံ့မှ်သေဝ်ဒုသ်ဇကု ဗွဲအစောံဒုသ်၊ ဓိုန်မှ်သေဝ်ဒုသ်
 ဇကု ဗွဲအစောံဒုသ်လေဝ် ဟံ့ဇျေဇ (ဟံ့ဝီဗလး) ဗွဲမဗွဲခရ်၊ ညးမွဲသအာင် ဒုင်ဝန်ဒုသ်တု
 ဟိုက်ကုင်ဂ် ဟံ့ဒုင်တဲ ဗွဲမဗွဲခရ်။ ယံခမီတအ် ညးမချိုက်ပင်တကျောံခရ်ဂ်မိုင်ပိဂကူဝံ သမ္မိ
 ရံဝံ ဂံဝံတိကေတ်ရ။

ယံခမီတအ် ညးမချိုက်ပင်တကျောံခရ်ဂ်မိုင်ပိဂကူဂ် တပညာရံဝံ ဂံဝံတိကေတ်ရ။
 ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— မှ်သေဝ်ဒုသ်ဇကု ဗွဲအစောံဒုသ်ရ၊ မှ်သေဝ်ဒုသ်ဇကု
 ဗွဲအစောံဒုသ်တု ဇျေဇ(ဟံ့ဝီဗလး) ဗွဲမဗွဲခရ်၊ ညးမွဲသအာင် ဒုင်ဝန်ဒုသ်တုဟိုက်ကုင်ဂ်
 ဒုင်တဲ ဗွဲမဗွဲခရ်။ ယံခမီတအ် ညးမချိုက်ပင်တကျောံခရ်ဂ်မိုင်ပိဂကူဝံ တပညာရံဝံ
 ဂံဝံတိကေတ်ရ။ ယံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ ။ ပ ။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်အယောနိသော

၅။ ယံခမီတအ် ညးမချိုက်ပင်တကျောံခရ်ဂ်မိုင်ပိဂကူဂ် သမ္မိရံဝံ ဂံဝံတိကေတ်ရ။
 ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— လေဝ်သွတ်သွာန်ပြဒ္ဒညာ ဗွဲဟိုတ်မဟံ့ဗွဲရ၊ လေဝ်သုတ်
 သွာန်ပြဒ္ဒညာ ဗွဲဟိုတ်မဟံ့ဗွဲရ၊ ညးဟိုတ်သုတ်ဗွဲဟိုတ်မဗွဲ နကိုပိုဒ်ဗျဉ်ဂ်မိုင်မချိုက်ပင်
 ဗွဲပွဲပွဲမကလိတ်ကလောတ် မဆက်စပ်ကိုဟိုတ်ဖိုဂ် ဟံ့လေဝ်မိပ်စိုတ်အိုတ်ဟ်တိုဟ် ဟံ့ကို
 သာဓုကာရ။ ယံခမီတအ် ညးမချိုက်ပင်တကျောံခရ်ဂ်မိုင်ပိဂကူဝံ သမ္မိရံဝံ ဂံဝံတိ
 ကေတ်ရ။

ယံခမီတအ် ညးမချိုက်ပင်တကျောံခရ်ဂ်မိုင်ပိဂကူဂ် တပညာရံဝံ ဂံဝံတိကေတ်ရ။
 ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— လေဝ်သွတ်သွာန်ပြဒ္ဒညာ ဗွဲဟိုတ်မဗွဲရ၊ လေဝ်သုတ်

သွာန်ပြဒ္ဒညာ ဗွဲဟိုတ်မဗွဲရ၊ ညးသအာင်ဟိုသ်လဝ်ဗွဲဟိုတ်မဗွဲ နကိုပိုဒ်ဗျဉ်ဂမ္တိုင်မချိုက် ပေင်ဗွဲပွဲပွဲမကလိတ်ကလောတ် မဆက်စပ်ကိုဟိုတ်ဖိုက် လေပ်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ်ကိုသာ ဓုကာရ။ ယွံခမီတအ် ညးမချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ တုပညာရဝံ ဂပ်ဝ်တီ ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ။ ပ။ ပ။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်အကုသလ

၆။ ယွံခမီတအ် ညးမချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ သမ္တီရဝံ ဂပ်ဝ်တီကေတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— အကုသိုလ်ကာယကမ်ကို အကုသိုလ်ဝစီကမ်ကို အကု သိုလ်မနောကမ်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ညးမချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ သမ္တီရဝံ ဂပ်ဝ် တီကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးမချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ တုပညာရဝံ ဂပ်ဝ်တီ ကေတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ကုသိုလ်ကာယကမ်ကို ကုသိုလ်ဝစီကမ်ကို ကုသိုလ်မနောကမ်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ညးမချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ တုပညာရဝံ ဂပ်ဝ်တီကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ။ ပ။ ပ။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်သာဝဇ္ဇ

၇။ ယွံခမီတအ် ညးမချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ သမ္တီရဝံ ဂပ်ဝ်တီကေတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ကာယကမ်မုက်ကိုဒုသ် ဝစီကမ်မုက်ကိုဒုသ် မနောကမ်မု က်ကိုဒုသ်ရ။ ပ။ ကာယကမ်ဟွဲကိုဒုသ် ဝစီကမ်ဟွဲကိုဒုသ် မနောကမ်ဟွဲကိုဒုသ်ရ။ ပ။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်သဗျာဗန္ဓု

၈။ ယွံခမီတအ် ညးမချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ သမ္တီရဝံ ဂပ်ဝ်တီကေတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ကာယကမ်မုက်ကိုပွမဒ်ဒုသ် ဝစီကမ်မုက်ကိုပွမဒ်ဒုသ် မနော ကမ်မုက်ကိုပွမဒ်ဒုသ်ရ။ ပ။ ကာယကမ်ဟွဲကိုပွမဒ်ဒုသ် ဝစီကမ်ဟွဲကိုပွမဒ်ဒုသ် မနောကမ် ဟွဲကိုပွမဒ်ဒုသ်ရ။ ပ။ ယွံခမီတအ် ညးမချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ တုပညာရဝံ

မာတိကာ

ဂပ်ဝ်တီကောတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ ပွဲသာသနာဝံ “ဝေင်ပါကောံ ဓရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူ နှိဟိုတ်ဝံတီကောတ် ရံဝံမွဲသမ္ဘိတု အဂ္ဂိန်ဂိုင်ကောတ် ဓရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူ နှိဟိုတ်ဝံတီကောတ် ရံဝံမွဲတုပညာတု ကြက်ဒွေတ်အိုတ်ရ” ရံဝံ ဒးဒွေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟေင် မူးတအ်ညး ဂမ္တိုင် ဒးဒွေတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ခတ

၉။ ယွံခမီတအ် ညးယုတ်မဟံ့ချိုဟ်ကောက်မဒိုဟ်မီ မချိုက်ပေင်တကောံဓရ်ဂမ္တိုင် ပိဂကူ မင်မွဲတ်ဇကုဇကု မဂပ်ဝ်ခါဟ် ပလီုပလာ်ဂုဏ်ရ။ ညးမ္တုက်ဒုသ်လေဝ် နှိရ။ ညးထေက် ကိုတုပညာဂမ္တိုင်စောတ်စောလေဝ် နှိရ။ ပွသရံပါပ်မဂ္တိုင်လေဝ် ကိုဇော်မောပ်ရ။ ညးမွဲပိ ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ဒွေတ်ဟံ့ခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်သွနကိုဇကုကို ဒွေတ်ဟံ့ခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ် ဟိုန်ကိုပါင်ကို ဒွေတ်ဟံ့ခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်ချပ်နကိုစိုတ်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ညးယုတ်မဟံ့ချိုဟ် ကောက်မဒိုဟ်မီ မချိုက်ပေင်တကောံဓရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူ မင်မွဲတ်ဇကုဇကု မဂပ်ဝ်ခါဟ် ပလီု ပလာ်ဂုဏ်ရ။ ညးမ္တုက်ဒုသ်လေဝ် နှိရ။ ညးထေက်ကိုတုပညာဂမ္တိုင် စောတ်စောလေဝ် နှိရ။ ပွသရံပါပ်မဂ္တိုင်လေဝ် ကိုဇော်မောပ်ရ။

ယွံခမီတအ် ညးသပ္ပရိုဟ်မ္တုက်ပညာမချိုဟ်ကောက် မချိုက်ပေင်တကောံဓရ်ဂမ္တိုင် ပိဂကူ မင်မွဲတ်ဇကုဇကု မဟဂပ်ဝ်ခါဟ် ပလီုပလာ်ဂုဏ်ရ။ ညးဟံ့ကိုဒုသ်လေဝ် နှိရ။ ညးဟံ့ ထေက်ကိုတုပညာဂမ္တိုင် စောတ်စောလေဝ် နှိရ။ ကုသိုလ်ထိုက်မဂ္တိုင်လေဝ် ကိုဇော်မောပ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ဒွေတ်ခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်သွနကိုဇကုကို ဒွေတ်ခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်ဟိုန်ကိုပါင်ကို ဒွေတ်ခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်ချပ်နကိုစိုတ်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ညးသပ္ပရိုဟ်မ္တုက် ပညာမချိုဟ်ကောက် မချိုက်ပေင်တကောံဓရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူ မင်မွဲတ်ဇကုဇကု မဟဂပ်ဝ်ခါ ဟ်ပလီုပလာ်ဂုဏ်ရ။ ညးဟံ့ကိုဒုသ်လေဝ် နှိရ။ ညးဟံ့ထေက်ကိုတုပညာဂမ္တိုင် စောတ်စော လေဝ်နှိရ။ ကုသိုလ်ထိုက်မဂ္တိုင်လေဝ် ကိုဇော်မောပ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်မလ

၁၀။ ယွံခမီတအ် ညးမချိုက်ပေင်တကောံဓရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူ ဟိုတ်နူဟံ့ပါကောံ့မျိုက် ဂမ္တိုင်ပိဂကူရ ရင်တုင်နင်တု သုဟ်ညင်ရံဖျေံကောံ့ကို တုပ်သုဟ်ညင်ရံသတ်ဂ်ကို ဒးကတိန် ပွဲနရက်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ညးဟံ့ကိုသီလလေဝ် နှိရ။ မျိုက်မတွံး ပွမဟံ့

ကိုသီလလေဝ ညးဂ် ဟဂပ်ပ်ပါကွေရ။ ညးလေဝစောန်စိုတ်လေဝ နှိရ၊ မှိုက်မတွံး ပွမ စောန်စိုတ်လေဝ ညးဂ် ဟဂပ်ပ်ပါကွေရ။ ညးလေဝသအေတ်သပါန်လေဝ နှိရ၊ မှိုက်မတွံး ပွမသအေတ်သပါန်လေဝ ညးဂ် ဟဂပ်ပ်ပါကွေရ။ ယွံခမီတအ် ညးမချိုက်ပေတ် ကောန်ခရ် ဂမိုင်ပိဂကူဝံ ဟိုတ်နဟွံပါကွေမှိုက်ဂမိုင်ပိဂကူဂ်ရ ရင်တွင်နင်တဲ သုဟ်ညင်ရ်ဖျေကွေကို တုပ်သုဟ်ညင်ရ်သတ်ဂ်ကို ဒးကတိန် ပွဲနရက်ရ။

ယွံခမီတအ် ညးမချိုက်ပေတ်ကောန်ခရ်ဂမိုင်ပိဂကူ ဟိုတ်နဟွံပါကွေမှိုက်ဂမိုင် ပိဂကူဂ်ရ ရင်တွင်နင်တဲ သုဟ်ညင်ရ်ဖျေကွေကို တုပ်သုဟ်ညင်ရ်သတ်ဂ်ကို ဝံကတိန်ပွဲချင် သွပ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ညးမှိုက်သီလလေဝ နှိရ၊ မှိုက်မတွံး ပွမဟွံကို သီလလေဝ ညးဂ် ဂပ်ပ်ပါကွေရ။ ညးဟွံလေဝစောန်စိုတ်လေဝ နှိရ၊ မှိုက်မတွံး ပွမစောန် စိုတ်လေဝ ညးဂ် ဂပ်ပ်ပါကွေရ။ ညးဟွံလေဝသအေတ်သပါန်လေဝ နှိရ၊ မှိုက်မတွံး ပွမသအေတ်သပါန်လေဝ ညးဂ် ဂပ်ပ်ပါကွေရ။ ယွံခမီတအ် ညးမချိုက်ပေတ်ကောန်ခရ်ဂမိုင် ပိဂကူဝံ ဟိုတ်နဟွံပါကွေမှိုက်ဂမိုင်ပိဂကူဂ်ရ ရင်တွင်နင်တဲ သုဟ်ညင်ရ် ဖျေကွေကို တုပ်သုဟ်ညင်ရ်သတ်ဂ်ကို ဝံကတိန် ပွဲချင်သွပ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

ဗာလဝဂ် မဒ်ကိုပ်ကွာ တဲရ။

၂။ ရထကာရဝဂ် ၁။ သုတ်ဉာတ

၁။ ယွံခမီတအ် ချိုက်ပေတ်ကောန်ခရ်ဂမိုင်ပိဂကူတဲ ခမီမပြာကဋ် နှိညးဒွေတ်တ် တုဟ်နမဟွံမဲ့ကိုဒတဲမြမောပ်မိုဟ်မဂိုင် တုဟ်နဒ်ဒိန်မိုဟ်မဂိုင် တုဟ်နလလေဝဖိုမိုဟ် မဂိုင် တုဟ်နဟွံမဲ့ကိုဒတဲမြမောပ် တုဟ်နဒ်ဒိန် မိုဟ်ဒေဝတ်ဂမိုင်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ် ဂ်ရောမွဲတုန်— ကို(ညးသအောင်ဂမိုင်) ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲကာယကမ် မဟွံမပွဲကိုသာသနာရ၊ ကို(ညးသအောင်ဂမိုင်) ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲဝစီကမ်မဟွံမပွဲကိုသာသနာရ၊ ကို(ညးသအောင် ဂမိုင်) ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲခရ်မနောကမ်ဂမိုင် မဟွံမပွဲကိုသာသနာရ။ ယွံခမီတအ် ချိုက်ပေတ် ကောန်ခရ်ဂမိုင်ပိဂကူဝံတဲ ခမီမပြာကဋ် နှိညးဒွေတ်တ် တုဟ်နမဟွံမဲ့ကို ဒတဲမြမောပ် မိုဟ်မဂိုင် တုဟ်နဒ်ဒိန်မိုဟ်မဂိုင် တုဟ်နလလေဝဖိုမိုဟ်မဂိုင် တုဟ်နဟွံမဲ့ကို ဒတဲမြမောပ် တုဟ်နဒ်ဒိန် မိုဟ်ဒေဝတ်ဂမိုင်ရ။

ယွံခမီတအ် ချိုက်ပေတ်ကောန်ခရ်ဂမိုင်ပိဂကူတဲ ခမီမပြာကဋ် နှိညးဒွေတ်တ် တုဟ်နမှိုက်ဒတဲမြမောပ်မိုဟ်မဂိုင် တုဟ်နဒ်တသိုန်မိုဟ်မဂိုင် တုဟ်နမှိုက်ဖို မိုဟ်မဂိုင် တုဟ်နမှိုက်ဒတဲမြမောပ် တုဟ်နဒ်တသိုန် မိုဟ်ဒေဝတ်ဂမိုင်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲတုန်— ကို(ညးသအောင်ဂမိုင်) ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲခရ်ကာယကမ်မဟွံမပွဲကိုသာသနာရ၊

ကို(ညးသအာင်ဂမ္တိုင်) ဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲခရ်ဂစီကမ်ဂမ္တိုင် မဗဗွဲကိုသာသနာရ၊ ကို(ညးသအာင်
ဂမ္တိုင်) ဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲခရ်မနောကမ်ဂမ္တိုင်မဗဗွဲကိုသာသနာရ။ ယွံခမီတအ် ညိုက်ပေင်တ
ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံတဲ ခမီမပြာကဏ်ဂ် န်ညးဒွေတ်တ တုဟ်နမ္မုကိုဒတဲမြမောပ်မ္တိုင်
တုဟ်နဒ်တသိုခ်မ္တိုင်မ္တိုင် တုဟ်နမ္မုကိုဒတဲမြမောပ် တုဟ်နဒ်
တသိုခ်မ္တိုင်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်သာရဏီယ

၁၂။ ယွံခမီတအ် သိုင်တုတိဉ် မစပ်ပသောက်လပ်အဘိသိက် ပွဲကျိပ်တဲဂ် စိုကို
လအိတ်လမျို ဂပ်ဝ်ဗိုဗျဟ် ခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်-
ယွံခမီတအ် သိုင်တုတိဉ် မစပ်ပသောက်လပ်အဘိသိက် ပွဲကျိပ်တဲဂ် ဩပွဲဌာန်မ္တဲ သုးလပ်
ဂှမ်ဂပ်ရ ယွံခမီတအ် ဌာန်သုးလပ်ဂှမ်ဂပ်ဝံ ဌာန်သိုင်တုတိဉ် မစပ်ပသောက်လပ်အဘိသိက်
ပွဲကျိပ်တဲ စိုကိုလအိတ်လမျိုမဂပ်ဝ်ဗိုဗျဟ်ပဌမရ။

ယွံခမီတအ် မွဲဂကူဗုန်တုန် သိုင်တုတိဉ် မစပ်ပသောက်လပ်အဘိသိက် ပွဲကျိပ်
တဲဂ် ဩပွဲဌာန်မ္တဲ ဂပ်ဝ်စပ်ပသောက်အဘိသိက် ပွဲကျိပ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဌာန်စပ်ပသောက်
အဘိသိက်ဝံ ဌာန်သိုင်တုတိဉ် မစပ်ပသောက်လပ်အဘိသိက် ပွဲကျိပ်တဲစိုကို လအိတ်
လမျို မဂပ်ဝ်ဗိုဗျဟ်ဒုတိယရ။

ယွံခမီတအ် မွဲဂကူဗုန်တုန် သိုင်တုတိဉ် မစပ်ပသောက်လပ်အဘိသိက် ပွဲကျိပ်
တဲဂ် ဩပွဲဌာန်မ္တဲ ဟိုတ်မအံင်ဇူးဟန်စိ မ္မုကိုဟန်မဂပ်ဝ်အံင်ဇူးတဲဂ်ဒ်တဲ အုပ်ဝပ်ပိုင်ပြီ ဌာန်ဇူး
တိဟန်ဂ်တဲပဒတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဌာန်မအံင်ဇူးဟန်ဝံ ဌာန်သိုင်တုတိဉ် မစပ်ပသောက်လပ်
အဘိသိက် ပွဲကျိပ်တဲ စိုကိုလအိတ်လမျိုမဂပ်ဝ်ဗိုဗျဟ်တတိယရ။ ယွံခမီတအ် သိုင်တုတိဉ်
မစပ်ပသောက်လပ်အဘိသိက် ပွဲကျိပ်တဲဂ် စိုကိုလအိတ်လမျို ခရ်ဂမ္တိုင် ပိဂကူဝံအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် တုင်သုဟ်ညံင်ရသက်ကို ခမီဂမ္တိုင် စိုကိုလအိတ်လမျို ဂပ်ဝ်ဗိုဗျဟ်
ဌာန်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမီတအ် ခမီဂ် ဩပွဲဌာန်မ္တဲ
ကးပါကောံသောံကျိပ်သောံသိုပ်တဲ သောံလတက်ကောတ်ယာတ်ဂမ္တိုင် မဖျောန်ဉ်လွံက်တဲမွဲ
နူအဝေါင်ဘဝခရ် လုပ်စိုပ်သုခမီ အဝေါင်ဘဝခမီရ။ ယွံခမီတအ် ဌာန်မသုခမီဝံ ဌာန်ခမီဂ်
မဂပ်ဝ်ဗိုဗျဟ် စိုကိုလအိတ်လမျိုပဌမရ။

ယွံခမီတအ် မွဲဂကူဗုန်တုန် ခမီဂ် ဩပွဲဌာန်မ္တဲ“ခရ်ဝံတုန် ဒဒိခ်ရ” ရံဝံ တီကောတ်
အတိုင်မဉ်စုတ်ရ “ခရ်ဝံတုန် ဟိုတ်ဒဒိခ်ကတိဒ်ရ” ရံဝံ တီကောတ် အတိုင်မဉ်စုတ်ရ။

“ခရံပွဲတုန် အရာဒဒိဉ်ပျိတ်ရ” ရံပွဲ တိကေတ် အတိုင်မညာစွတ်ရ။ “ခရံပွဲတုန် ခွေတ်ဒိ ဟိုတ်အာစိပ် အရာဒဒိဉ်ပျိတ်ရ” ရံပွဲ တိကေတ်အတိုင်မညာစွတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဌာန်မဝံ တိကေတ်သစ္စပန် အတိုင်မညာစွတ်ပွဲ ဌာန်ခမိက် မဂပ်ပိဉ်ဗျဟ် စိုက်လအိတ်လမျိုဒုတိယရ။

ယွံခမိတအ် မွဲဂကူပုန်တုန် ခမိက် ဩပွဲဌာန်မွဲ ဟိုတ်နုခရ်အာသဝဂမ္တိုင် အိုတ်အာ ကိုရ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် အလိုဇကုသွကေတ်ဇောင်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိစိုတ် မတ်တဗ္ဗးနုကိလေသ ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတ်တဗ္ဗးနုကိလေသ မဟွဲကိုအာသဝ နကိုညဏ်တောင်ကွာ အာစိပ်တဲပဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဌာန်အာစိပ်အရဟတ္တဖိုလ်ပွဲ ဌာန်ခမိက် မဂပ်ပိဉ်ဗျဟ် စိုက်လအိတ်လမျိုတတိယရ။ ယွံခမိတအ် ဌာန်ဂမ္တိုင်ပိဝံ ခမိဂမ္တိုင် စိုက် လအိတ်လမျိုဂပ်ပိဉ်ဗျဟ်အိုတ်ရ ရံပွဲ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်အာသံသ

၁၃။ ယွံခမိတအ် ပုဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူ အိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ပုဂိုလ်ဟွဲကိုပွမရာဒနာကို ပုဂိုလ်မျှကိုပွမရာဒနာကို ပုဂိုလ်ပွမရာဒနာ စ်စုးအာတုကိုရ။ ယွံခမိတအ် ပုဂိုလ်ဟွဲကိုပွမရာဒနာမွဲကို ညးခွဲဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလော ကဝံ ပုဂိုလ်လှိုက် ကတိဒ်ပွဲဂကူညးဒိဉ်ဂတ် မယုတ်သပ် မအောန်ကိုစုစသုင် မဒးဂယိုင်လမျို ဗွဲမချောင်စိုတ် ဒ်ဒဒိဉ် မဂပ်ပိကလိဂံစုစသုင်ဗျိုက်လတက် ဗွဲမချောင်စိုတ်ဒ်ဒဒိဉ် ပွဲဂကူဒေါင် စွာကို ပွဲဂကူသွာချာ (သွာနာ)ကို ပွဲဂကူလုကို ပွဲဂကူသွာစွာကို ပွဲဂကူသွာထောံဇေယျကိုရ။ ညးကို ရပ်သပ်ဟံကျပ် ဗိုသေ့ဂ်ဟံဒးရး သပ်ကွရ၊ ယဲဘဲဂ်ဂိုင်ရ၊ ကွက်လေပ်ကွက်ရ၊ တံက် ကဝေန်ရ၊ ဇိုင်လေ့နီလေပ်လေ့နီရ၊ (ဇိုင်ခွဲ) ဇေယျကုတ်သွပ်ချိုတ်လေပ်ချိုတ်ရ၊ ပုင်၊ ညှပ်၊ ယာတ်၊ ယာန်၊ ဟွံသ၊ မြဲမောင်စွန်၊ ကြကောတ်လံက်ဗမိုဟ်၊ သွာသတိက်၊ သွာဒိုင်၊ ပုတ် ကောင်သုလေပ် ဟံမွဲကိုပွမကလိဂံရ။ ညးကို “သိုင်မဟ်မုဝံ ဂကူသိုင်ဂမ္တိုင် ဂပ်ပိစပ်ပသေက် အဘိသိက် နပွမစပ်ပသေက်အဘိသိက်သိုင်ရး” ရံပွဲ သေ့ခံမိင်ကေတ်ရ။ “မုရဲပွဲအခိုင်မွဲ အဲလေပ် ဂကူသိုင်ဂမ္တိုင် ကြက်စပ်ပသေက်အဘိသိက် နပွမစပ်ပသေက်အဘိသိက်သိုင် အိုတ်ဂ်ရော?” ကသပ်ရံပွဲ ဟံကတိဒ် ကုညးဂ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပုဂိုလ်ပွဲ ပုဂိုလ်ဟွဲကိုပွမ ရာဒနာ ရံပွဲ ဂပ်ပိသုးရ။

ယွံခမိတအ် ပုဂိုလ်မျှကိုပွမရာဒနာမွဲကို ညးခွဲဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ကောန်ဇေယျသိုင်တုတ်ညှ် မစပ်ပသေက်လပ်အဘိသိက် ပွဲကွဲဂ်တုတ် ထေက်ကိုစပ်ပသေက် အဘိသိက်ရ၊ အဘိသိက်တုန် ဟံစပ်ဏီရ၊ အာစိပ်အဝယ်တုန်ရ။ ကောန်သိုင်ဗွဲဂ် “သိုင်မဟ်မုဝံ ဂကူသိုင်ဂမ္တိုင် ဂပ်ပိစပ်ပသေက်အဘိသိက် နပွမစပ်ပသေက်အဘိသိက်

သွိုင်ရဂေး” ရဲဝံ့ သွောံမိင်ကေတ်ရ။ သွောံမိင်ကေတ် ရဲဝံ့မွဲ “မုရဲပွဲအခိုင်မွဲ အဲလေဝ် ဂကူ သွိုင်ဂမ္တိုင် ကြက်စပ်ပသောက်အဘိသိက် နပ္ပမစပ်ပသောက် အဘိသိက်သွိုင်အိုတ်ရော?”ဂှ် ကသပ်ရဲဝံ့ ကတိန်နီု ကုကောန်သွိုင်ဗွဲဂှ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ့ ပုဂ္ဂိုလ်မ္တုက်ပွမရာဒနာ ရဲဝံ့ ဂပ်ဝ်သွေးရ။

ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်မ္တုက်ပွမရာဒနာစာ်စူးတဲမွဲးဂှ် ညးခွဲဂှ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ့ သွိုင်ဂှ် စပ်ပသောက်လဝ်အဘိသိက်ပွဲကျိပ်တဲဂှ်နီုတဲ နီုသွိုင်တုတ်တုတ်ရ။ သွိုင်ဂှ် “သွိုင်မဟီု မုဝံ့ ဂကူသွိုင်ဂမ္တိုင် ဂပ်ဝ်စပ်ပသောက်အဘိသိက် နပ္ပမစပ်ပသောက်အဘိသိက်သွိုင်ရဂေး” ရဲဝံ့ သွောံမိင်ကေတ်ရ။ “မုရဲပွဲအခိုင်မွဲ အဲလေဝ် ဂကူသွိုင်ဂမ္တိုင် ကြက်စပ်ပသောက်အဘိသိက် နပ္ပမစပ်ပသောက်အဘိသိက်သွိုင်အိုတ်ရော?”ဂှ် ကသပ်ရဲဝံ့ ဟံကတိန်နီု ကုသွိုင်ဂှ်ရ။ ပွမဟံဒ်သ်ဂှ် မဟီုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွမရာဒနာ မကတိန်နီုပွမစပ်ပသောက်အဘိသိက် ကိုပ်ကွာဟဝံ့စပ်ပသောက်အဘိသိက်ဏီု ဟိုတ်နူလလမ်အာကုသွိုင်ဂှ်တဲရ။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ့ ပုဂ္ဂိုလ်မ္တုက်ပွမရာဒနာစာ်စူးတဲ ရဲဝံ့ ဂပ်ဝ်သွေးရ။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ့ နွံပြာကဏ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသ်ဝံ့ဟေင် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူ နွံပြာကဏ် ပွဲခမီဂမ္တိုင် အိုတ်ရ။ ညးမွဲးပိဂကူအိုတ်ဂှ်ရောမွဲးတုန်— ပုဂ္ဂိုလ်ဟွဲကျိပ်ပွမရာဒနာကို ပုဂ္ဂိုလ်မ္တုက်ပွမရာဒနာကို ပုဂ္ဂိုလ်ပွမရာဒနာစာ်စူးအာတဲကျိရ။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဟွဲကျိပ်ပွမရာဒနာမွဲးဂှ် ညးခွဲဂှ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ့ ပုဂ္ဂိုလ်လျိုင် ဟွဲကျိပ်သီလရ၊ မွဲသဘယုတ်မာရ၊ မွဲကျိုဒွေတ်ဟံသအးဇးရ၊ မွဲကျိုဒွေတ်ထေက်ကျိုသွေဟ်ပွာရ၊ မွဲကျိုကမ္မောန်(ပွ) မဂပ်ဝ်ဂြောပ်ဗွန်လဝ်ရ၊ သီဟံသေင်ကို ခမီဂှ် ဒုင်ဝန်ရဲဝံ့မွဲးခမီရ၊ သီဟံသေင်ကိုညးမွဲကျိုဒွေတ်မပြ် ဒုင်ဝန်ရဲဝံ့မွဲး ညးမွဲကျိုဒွေတ် မပြ်ရ၊ မွဲသဘအဲအေင်အပွဲပွဲရ၊ ချက်ချေက်တ နမပွဲကျိုရာဂမကတိန်နီုရ၊ မွဲကျိုသွိုက်ဟန်ဗန် ဗွဲရာဂမကတိန်နီုရ။ ပုဂ္ဂိုလ်ဂှ် “ခမီမဟီုမုဝံ့ ဟိုတ်နူခေရ်အာသဝဂမ္တိုင်အိုတ်အာဂှ်ရ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောပ်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိစိုတ် မတ်တဗ္ဗးနူကီလေသ ကော်အရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတ်တဗ္ဗးနူကီလေသ မဟွဲကျိုအာသဝ နကိုညာဏ်တေင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ပဒတ်ရ” ရဲဝံ့ သွောံမိင်ကေတ်ရ။ သွောံမိင်ကေတ်ရဲဝံ့လေဝ် “မုရဲပွဲအခိုင်မွဲ အဲလေဝ် ဟိုတ်နူခေရ်အာသဝဂမ္တိုင်အိုတ်အာဂှ်ရ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောပ်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိစိုတ် မတ်တဗ္ဗးနူကီလေသ ကော်အရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတ်တဗ္ဗးနူကီလေသ မဟွဲကျိုအာသဝ နကိုညာဏ်တေင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ကြက်ဝံ့ပဒတ်ရော?”ဂှ် ကသပ်ရဲဝံ့ ဟံကတိန်နီု ကုခမီဂှ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟွဲကျိပ်ပွမရာဒနာ ရဲဝံ့ ဂပ်ဝ်သွေးရ။

ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်မ္တုက်ပွမရာဒနာမွဲးဂှ် ညးခွဲဂှ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ့ ပုဂ္ဂိုလ်လျိုင် မွဲကျိုသီလရ၊ မွဲသဘခိုတ်ဆဲးရ။ ခမီဂှ် “ခမီမဟီုမုဝံ့ ဟိုတ်နူခေရ်အာသဝဂမ္တိုင်

အိုတ်အာဂုံရ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် အလိုဇေယျ သွကေတ်ဇောင်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိစိုတ် မတ်တံဗူးနူကိလေသကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတ်တံဗူးနူကိလေသ မဟွဲကိုအာသဝ နကိုညဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ပဒတ်ရ” ရဲဝံ သွောံမိင်ကေတ်ရ၊ သွောံမိင်ကေတ် ရဲဝံမွဲး “မုရဲပွဲအခိုင်မွဲ အဲလေဝ် ဟိုတ်နူဓရ်အာသဝဂမ္တိုင်အိုတ်အာဂုံရ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် အလို ဇေယျ သွကေတ်ဇောင်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိစိုတ် မတ်တံဗူးနူကိလေသကောံအရ ဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတ်တံဗူးနူကိလေသ မဟွဲကိုအာသဝ နကိုညဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ကြက်ဝံပဒတ်ရော?”ဂ် ကသပ်ရဲဝံ ကတိုန် ကုခမီဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဝံ ပူဂိုလ်မျှကို ပွမရာဒနာ ရဲဝံ ဂပ်ဝံသွဲးရ။

ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်မျှကိုပွမရာဒနာစာ်စူးတဲမွဲးဂ် ညးဍေံဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာ သနာဝံ ခမီဂ် နိတုအရုန်အာသဝအိုတ်အာတဲရ။ တုအရုန်ဂ် “ခမီမဟိမုဝံ ဟိုတ်နူဓရ် အာသဝဂမ္တိုင်အိုတ်အာဂုံရ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် အလိုဇေယျ သွကေတ်ဇောင်မတ် အရဟတ္တ ဖိုလ်သမာဓိစိုတ် မတ်တံဗူးနူကိလေသ ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတ်တံဗူးနူကိလေသ မဟွဲကိုအာသဝ နကိုညဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ပဒတ်ရ” ရဲဝံ သွောံမိင်ကေတ်ရ၊ ဖိုန်သွောံ မိင်ကေတ်ရဲဝံလေဝ် “အဲလေဝ် မုရဲပွဲအခိုင်မွဲ ဟိုတ်နူဓရ်အာသဝဂမ္တိုင်အိုတ်အာဂုံရ။ ပ။ သွကေတ်ဇောင်မတ်ကွာ အာစိုပ်တဲ ကြက်ဝံပဒတ်ရော?”ဂ် ကသပ်ရဲဝံ ဟံကတိုန် ကုတု အရုန်ဂ်ရ။ ပွမဟံဒ်သတ် မဟိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွမရာဒနာ မကတိုန်ပွဲပွမတ်တံဗူး နူကိလေသ ကိုပ်ကွာဟံတံဗူးနူကိလေသဏီဂ် ဟိုတ်နူလလမ်အာ ကုတုအရုန်ဂ်တဲရ။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဝံ ပူဂိုလ်မျှကိုပွမရာဒနာစာ်စူးတဲ ရဲဝံ ဂပ်ဝံသွဲးရ။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ် ဂမ္တိုင်ပိဝံ နွံပြာကဏ် ပွဲခမီဂမ္တိုင်အိုတ်ရ ရဲဝံ (သွဲးတဲရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်စက္ကဝတ္ထိ

၁၄။ ယွံခမီတအ် သိုင်စက္ကဝံ မျှကိုခရ်တဲမဒ်သိုင်ခရ်လေဝ် ဟံကလိဝံသိုင် (ဗွဲဒလဲ)မွဲး ကိုရတ်စက်ဂေတ်ဟံမာန်ရ ရဲဝံ (သွဲးတဲရ)။ သွဲးတဲရဲဝံမွဲး ခမီမွဲးကုဂ် “ယွံကျ် မျှပိုင် သိုင်ဗွဲဒလဲ သိုင်စက္ကဝံ မျှကိုခရ်တဲမဒ်သိုင်ခရ်မွဲးဂ် ညးဍေံဂ်ရော?” ရဲဝံ ဂရင် ပတီ တီလမျှပိုင်ကျ်တြဲရ။ “ယွံခမီ သိုင်ဗွဲဒလဲမွဲးဂ် ခရ်ရ” ရဲဝံ တီလမျှပိုင်ကျ်တြဲ သွဲးရ။ ယွံခမီ ပွဲလောကဝံ သိုင်စက္ကဝံ မျှကိုခရ်တဲမဒ်သိုင်ခရ် သွနီသဲကိုခရ်ဟောင်တု သွရဲရဲသို ရက်ကိုခရ်တု သွအဲပရဲကိုခရ်တု သွဇာ်သင်အောင်မာကိုခရ်တု သွဂတပုတရ် ကိုခရ် သွဟ်ညင်ရဲဇောင်အလာံတု ထွင်လင်ခရ်သွဟ်ညင်ရဲဇောင်(နောင်)တု သွဇောံသကိုပ် သကကိုခရ်တု စီရင်တပွမမင်မွဲ ပွမစိုဒနာ ပွမဂြောပ်ဗွန်မဗွဲကိုခရ် ပွဲဂကောံကောန် ညးအပွဲဝင်နန် (ကောန်ဇာတ်သမ္ဘာ)ရ။

ယုံခမီတအ် မွဲဂကူပုန်တုန် သိုင်စက္ကဝံ မွဲကိုခရ်တဲမဒ်သိုင်ခရ် သွန်ဃာယံကို ခရ်ဟောင်တဲ သွရဲသော်ရ်ကိုခရ်တဲ သွအဲပရဲကိုခရ်တဲ သွအံသဝ်အောင်မာကိုခရ်တဲ သွဂတပုတရ်ကိုခရ် သွဟ်ညံင်ရဲဇောင်အလာံတဲ ထွင်လဝ်ခရ်သွဟ်ညံင်ရဲဇောင်(နှောင်)တဲ သွဇော်သကိပ်သကကိ်ခရ်တဲ စီရင်တပွမမင်မွဲ ပွမစီဒနာ ပွမဂြောပ်ဗွန်မဗွဲကိုခရ် ပွဲဂကောံ သိုင်တိဗျိုင်ဂမျိုင်ကို ပွဲဂကောံကောန်ပွန်ဗိုလဗးကို ပွဲဗဗူးကောံကောန်ဂကူမျိုင်ကို ပွဲကောန် ညးနီဂိုဏ်းပိုင်ဂမျိုင်ကို ပွဲသမဏဗြာဟ္မဏဂမျိုင်ကို ပွဲသတ်ဂွံဂမျိုင်ကိုရ။ ယုံခမီ သိုင်စက္ကဝံ မွဲကိုခရ်တဲမဒ်သိုင်ခရ် သွန်ဃာယံကိုခရ်ဟောင်တဲ သွရဲသော်ရ်ကိုခရ်တဲ သွအဲပရဲကိုခရ်တဲ သွအံသဝ်အောင်မာကိုခရ်တဲ သွဂတပုတရ်ကို ခရ်သွဟ်ညံင်ရဲဇောင်အလာံတဲ ထွင်လဝ် ခရ်သွဟ်ညံင်ရဲဇောင်(နှောင်)တဲ သွဇော်သကိပ်သကကိ်ခရ်တဲ စီရင်တ ပွမမင်မွဲ ပွမစီဒနာ ပွမဂြောပ်ဗွန်မဗွဲကိုခရ် ပွဲဂကောံကောန်ညးအပွဲဝင်နန်တဲမွဲ စီရင်တ ပွမမင်မွဲ ပွမစီဒနာ ပွမဂြောပ်ဗွန်မဗွဲကိုခရ် ပွဲဂကောံသိုင်တိဗျိုင်ဂမျိုင်ကို ပွဲဂကောံ ကောန်ပွန်ဗိုလဗးကို ပွဲဗဗူးကောံကောန်ဂကူမျိုင်ကို ပွဲကောန်ညးနီဂိုဏ်းပိုင်ဂမျိုင်ကို ပွဲသမဏဗြာဟ္မဏဂမျိုင်ကို ပွဲသတ်ဂွံဂမျိုင်ကိုတဲမွဲ နခရ်ဟောင် ကိုရတ်စက်ဂေတ်ရ။ ရတ်စက်ဂ် သတ်သုသတြုမဒ် ဇာတ်မ္ဗိဟ်မမိက်ကိုမွဲပွဲ ပလိုပလာ်ဆေဝ်တာဟွံမာန်ရ။

ယုံခမီ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသတ်ဟောင် တီလမ္ဗုပိုင်ကျိတြု မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မပြင် တီကေတ် (ခရ်ဂမျိုင်အိုသို) အလိုဇကုမဉာ်စွတ် မမင်မွဲခရ်မဒ်သိုင်ခရ် သွန်ဃာယံကိုခရ် ဟောင်တဲ သွရဲသော်ရ်ကိုခရ်တဲ သွအဲပရဲကိုခရ်တဲ သွအံသဝ်အောင်မာကိုခရ်တဲ သွဂတ ပုတရ်ကိုခရ် သွဟ်ညံင်ရဲဇောင်အလာံတဲ ထွင်လဝ်ခရ်သွဟ်ညံင်ရဲဇောင်(နှောင်)တဲ သွဇော် သကိပ်သကကိ်ခရ်တဲ “ကာယကမ် မ္ဗုသတ်ရဲဝံ ဂပ်ဝ်သိပ်ဂိုပ်ရ၊ ကာယကမ် မ္ဗုသတ်ရဲဝံ ဟဂပ်ဝ်သိပ်ဂိုပ်ရ” ရဲဝံ စီရင်တ ပွမမင်မွဲ ပွမစီဒနာ ပွမဂြောပ်ဗွန်မဗွဲကိုခရ် ပွဲပွကာယ ကမ်ရ။

ယုံခမီ မွဲဂကူပုန်တုန် တီလမ္ဗုပိုင်ကျိတြု မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မပြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမျိုင်အိုသို) အလိုဇကုမဉာ်စွတ် မမင်မွဲခရ်မဒ်သိုင်ခရ် သွန်ဃာယံကိုခရ်ဟောင်တဲ သွရဲ သော်ရ်ကိုခရ်တဲ သွအဲပရဲကိုခရ်တဲ သွအံသဝ်အောင်မာကိုခရ်တဲ သွဂတပုတရ် ကိုခရ် သွဟ်ညံင်ရဲဇောင်အလာံတဲ ထွင်လဝ်ခရ်သွဟ်ညံင်ရဲဇောင်(နှောင်)တဲ သွဇော်သကိပ် သကကိ်ခရ်တဲ“ဝစီကမ် မ္ဗုသတ်ရဲဝံ ဂပ်ဝ်သိပ်ဂိုပ်ရ၊ ဝစီကမ် မ္ဗုသတ်ရဲဝံ ဟဂပ်ဝ်သိပ် ဂိုပ်ရ” ရဲဝံ စီရင်တ ပွမမင်မွဲ ပွမစီဒနာ ပွမဂြောပ်ဗွန်မဗွဲကိုခရ် ပွဲပွဝစီကမ်ရ ။ ပ ။ “မနောကမ် မ္ဗုသတ်ရဲဝံ ဂပ်ဝ်သိပ်ဂိုပ်ရ၊ မနောကမ် မ္ဗုသတ်ရဲဝံ ဟဂပ်ဝ်သိပ်ဂိုပ်ရ” ရဲဝံ စီရင်တ ပွမမင်မွဲ ပွမစီဒနာ ပွမဂြောပ်ဗွန် မဗွဲကိုခရ် ပွဲပွမနောကမ်ရ။

ယုံခမီ တီလမ္ဗုပိုင်ကျိတြု မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မပြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမျိုင်အိုသို) အလိုဇကုမဉာ်စွတ် မမင်မွဲခရ်မဒ်သိုင်ခရ် သွန်ဃာယံကိုခရ်ဟောင်တဲ သွရဲသော်ရ်ကိုခရ်တဲ

သွအံပရေကိုဓရ်တဲ သွအေံသင်အောင်မာကိုဓရ်တဲ သွဂတပုတရ်ကိုဓရ် သုဟ်ညင်ရဲဇ္ဇောဝ် အလာံတဲ ထွင်လင်ဓရ်သုဟ်ညင်ရဲဇ္ဇောဝ်(နှောင်)တဲ သွဇ္ဇောသကိုင်သကကိုဓရ်တဲ စီရင်တ် ပွမမင်မွဲ ပွမစိုဒနာ ပွမဂြောင်ဗွန် မဗွဲကိုဓရ် ပွဲပွကာယကမ်တဲမွဲး စီရင်တ် ပွမမင်မွဲ ပွမစိုဒနာ ပွမဂြောင်ဗွန် မဗွဲကိုဓရ် ပွဲပွဝစီကမ်တဲမွဲး စီရင်တ် ပွမမင်မွဲ ပွမစိုဒနာ ပွမဂြောင်ဗွန် မဗွဲကိုဓရ် ပွဲပွမနောကမ်တဲမွဲး နဓရ်ဟောင် ကိုဓမ္မစက်မဟဲ့ပတောံစတ်ဂေတ်ရ၊ ဓမ္မစက်ဂ် သမဏာကိုဓ် ပြာဟ္မဏာကိုဓ် ဒေဝတ်ကိုဓ် ဒေဝတ်မာရ်ကိုဓ် ဗြိုကိုဓ် ပွဲလောကဝံ ညးမမိက်ကိုဓ်မွဲ ပလီုပလာ်ဆေဝ်တာဟံမာန်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်သစေတန

၁၅။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္မုပိုင်ကျ်တြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဂြိုပ်မိဂဒါဝိန် မ္မုယျ၊ ဣသိပတန ဇေရင်ချင်ဗာရာဏသီရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမ္မုပိုင်ကျ်တြဲ ကော်တိုန် ခမိဂမ္မိုင် ရဝံမွဲး “ယွံခမိတအ်” ရ။ ခမိဂမ္မိုင်ဂ် “ယွံကျ်မ္မုပိုင်” ရဝံ ကလေင်ဂရင်ပတီ တီလမ္မုပိုင် ကျ်တြဲအိုတ်ရ။ တီလမ္မုပိုင်ကျ်တြဲ တွံကိုဓရ်ဝံရ—

ယွံခမိတအ် ကောင်ဒ်ကျင်ကိုပ်ကွာတေံတုန် သိုင်မ္မုယျသစေတန ကောင်ကတိုန်တဲရ၊ ပွဲအခိုင်ဂ် သိုင်သစေတနဂ် “ယွံမွဲးသွာကျောန်ကို နူတဲဝံ ကလိလောန်အာတြိဂိတုမွဲး ကြက်ဒ်ပွာန်ရ၊ ယွံမွဲးသွာကျောန်ကို ကျောန်ကိုသွာကွီမွဲဒေါပ် မဒ်တိုတိုမာန်ဟာ” ရဝံ သွးကို သွာကျောန်ကိုရ။ ယွံခမိတအ် သွာကျောန်ကိုဂ် “ယွံသိုင်မပြ ကျောန်ကိုမာန်ရ” ရဝံ ဒင်ဝန် ကုသိုင်သစေတနရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် သွာကွီဂ် နတြိဂိတုဂမ္မိုင် မယုတ်ဒေက်တြဲတဲဂ် ကိုဓ်ပဒတဲကျောံ သွာကွီမွဲဒိုဟ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် သိုင်သစေတနဂ် “ယွံမွဲးသွာကျောန်ကို နူတဲဝံ ကလိလောန်အာတြိတုမွဲး ကြက်ဒ်ပွာန်ရ၊ ယွံမွဲးသွာကျောန်ကို သွာကွီမွဲဒေါပ်မဒ်တို တိုဂ် ကျောန်ကိုတဲရဟာ” ရဝံ သွးကို သွာကျောန်ကိုပွန်ရ။ ယွံသိုင်မပြ နတြိဂိတုဂမ္မိုင် မယုတ်ဒေက်တြဲတဲဝံ သွာကွီတိုတို (မွဲဒိုဟ်)စိုပ်ဒတဲအာရ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံမွဲးသွာ ကျောန်ကို နတြဲတဲဂမ္မိုင်ဝံ သွာကွီအဲ (သေ့)မရနက်ကိုဓ်ဒိုဟ်ဂ် ကျောန်ကိုတဲမာန်ဟာ ရဝံ ကလေင်သွးကိုသွာကျောန်ကိုပွန်ရ။ ယွံခမိတအ် သွာကျောန်ကိုဂ် ယွံသိုင်မပြ ကျောန်ကို တဲမာန်ရ ရဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် သွာကျောန်ကိုဂ် နတြဲတဲဂမ္မိုင် ကျောန် ပတဲကိုသွာကွီ(သေ့မွဲဒိုဟ်) မရနက်ကိုဓ်တဲ ဂိုင်ကေတ်သွာကွီမဒ်တိုတိုမွဲဒေါပ်တဲ ပှောံပြာပ် အာဇေရင် သိုင်သစေတနတဲမွဲး “ယွံသိုင်မပြ သွာကွီမဒ်တိုတိုမွဲဒေါပ် တုညးသိုင်ဇ္ဇောဂ် ကျောန်တဲရ” ရဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယွံမွဲးသွာကျောန်ကို ဩသွာကွီမွဲဒိုဟ် တုအဲမွဲ နတြိဂိတု ဂမ္မိုင်မယုတ်ဒေက်တြဲတဲဂ် ကျောန်တဲရ၊ ဩသွာကွီမွဲဒိုဟ် တုအဲမွဲတုန် နတြဲတဲဂမ္မိုင် ကျောန်တဲရ၊ တင်တေင်တုဟ်ခြာ သွာကွီဂမ္မိုင်ဝံတုန် ပသ်ဂ်ရော? အဲတုန် ဟံညာတ်ကေတ်

တင်တောင်တူဟ်ခြာ သွာက္ခိဂမ္ဘိုင်မမိက်ကိုမ္မဲမွဲရ ရဲဝံ (သွးရ)။ ယံသိုင်မပြ တင်တောင်တူဟ်ခြာ သွာက္ခိဂမ္ဘိုင်ဓါဝံ နွံတရ၊ ယံသိုင်မပြ (သြင်သေ့ဗို) တင်တောင်တူဟ်ခြာ သွာက္ခိဂမ္ဘိုင်ဓါဝံ သြင်သေ့ဗိုညိ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယံခမိတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် သွာက္ခောန်ကွီု ယြသွာက္ခိမဂပ်ဝ်က္ခောန်ပတဲ နတြဲတဲဂမ္ဘိုင်မွဲ ပှုပလိုဏာရ။ သွာက္ခိဂ် ဓိတ်ဗြဟတ်အသိုင်ပှုပလိုအာနွံဂ် ပှုပလိုအာတဲ ဂေတ်ဝေင်ဝေင် (ဂေတ်ဗိုတ်)တဲ ဒေါမ်ဇှေပွဲတိရ၊ ယြသွာက္ခိမဂပ်ဝ်က္ခောန်ပတဲ နတြဲဂိတုဂမ္ဘိုင် မယုတ်ဒေက်တြဲတဲမွဲ ပှုပလိုပုန်ရ၊ သွာက္ခိဂ် ဓိတ်ဗြဟတ်အသိုင်ပှုပလိုအာနွံဂ် ပှုပလိုအာတဲ သုဟ်ညံင်ရဲ သြိုက်စုတ်လဝ်ပွဲရဲကို တန်တစုလံက်ခိုင်ရ။

ယံမွဲသွာက္ခောန်ကွီု ယြသွာက္ခိမွဲ နတြဲတဲဂမ္ဘိုင် ဓိပ်ဒတဲရ၊ ပှုပလိုဏာသွာက္ခိဂ်မွဲ ဓိတ်ဗြဟတ်အသိုင်ပှုပလိုအာနွံ ပှုပလိုအာတဲ ဂေတ်ဗိုတ်တဲမွဲ ဒေါမ်ဇှေပွဲတိရ။ ယံမွဲသွာက္ခောန်ကွီု ဟိုတ်အထံက်အပင်(ပွမဒ်သင်္ဂ်) ညးဇျေရော? ယြသွာက္ခိမွဲ နတြဲဂိတုဂမ္ဘိုင် မယုတ်ဒေက်တြဲတဲဂ် ဓိပ်ဒတဲရ၊ ပှုပလိုဏာသွာက္ခိဂ်မွဲ ဓိတ်ဗြဟတ်အသိုင်ပှုပလိုအာနွံဂ် ပှုပလိုအာတဲ သုဟ်ညံင်ရဲသြိုက်စုတ်လဝ်ပွဲရဲကို တန်တစုလံက်ခိုင်ရ၊ ယံမွဲသွာက္ခောန်ကွီု ဟိုတ်အထံက်အပင်(ပွမဒ်သင်္ဂ်) ညးဇျေရော? ရဲဝံ (သွာန်ရ)။ ယံသိုင်မပြ အကောပ်သွာက္ခိ မဂပ်ဝ်က္ခောန်ပတဲ နတြဲတဲဂမ္ဘိုင် တံက်ကွေန်ရ၊ မွဲကိုပွေတ်ဒသ်ဒဏ်ရ၊ ဒ်လှာဲအိုဟ်ရ၊ ကွင်အရာဂမ္ဘိုင်လေဝ် တံက်ကွေန်အိုတ်ရ၊ မွဲကိုပွေတ်ဒသ်ဒဏ်အိုတ်ရ၊ ဒ်လှာဲအိုဟ်အိုတ်ရ၊ ပွေတ်လေဝ် တံက်ကွေန်ရ၊ မွဲကိုပွေတ်ဒသ်ဒဏ်ရ၊ ဒ်လှာဲအိုဟ်ရ။ သွာက္ခိဂ် အကောပ်လေဝ် ဟိုတ်နူတံက်ကွေန် ဟိုတ်နူမွဲကိုပွေတ်ဒသ်ဒဏ် ဟိုတ်နူဒ်လှာဲအိုဟ်ရ၊ ကွင်အရာဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဟိုတ်နူတံက်ကွေန်အိုတ် ဟိုတ်နူမွဲကိုပွေတ်ဒသ်ဒဏ်အိုတ် ဟိုတ်နူဒ်လှာဲအိုဟ်အိုတ်ရ၊ ပွေတ်လေဝ် ဟိုတ်နူတံက်ကွေန် ဟိုတ်နူမွဲကိုပွေတ် ဒသ်ဒဏ် ဟိုတ်နူဒ်လှာဲအိုဟ်ရ၊ ပှုပလိုဏာမွဲ ဓိတ်ဗြဟတ်အသိုင်ပှုပလိုအာနွံဂ် ပှုပလိုအာတဲ ဂေတ်ဗိုတ်တဲမွဲ ဒေါမ်ဇှေပွဲတိရ။ ယံသိုင်မပြ အကောပ်သွာက္ခိ မဂပ်ဝ်က္ခောန်ပတဲ နတြဲဂိတုဂမ္ဘိုင် မယုတ်ဒေက်တြဲတဲတုန် ဟံတံက်ကွေန် ဟွဲကိုပွေတ်ဒသ်ဒဏ် လှာဲအိုဟ်ဟံသေင်ရ၊ ကွင်အရာဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဟံတံက်ကွေန်အိုတ် ဟွဲကိုပွေတ်ဒသ်ဒဏ်အိုတ် လှာဲအိုဟ်ဟံသေင်အိုတ်ရ၊ ပွေတ်လေဝ် ဟံတံက်ကွေန် ဟွဲကိုပွေတ်ဒသ်ဒဏ် လှာဲအိုဟ်ဟံသေင်ရ။ သွာက္ခိဂ် အကောပ်လေဝ် ဟိုတ်နူဟံတံက်ကွေန် ဟိုတ်နူဟွဲကို ပွေတ်ဒသ်ဒဏ် ဟိုတ်နူလှာဲအိုဟ်ဟံသေင်ရ၊ ကွင်အရာဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဟိုတ်နူဟံတံက်ကွေန်အိုတ် ဟိုတ်နူဟွဲကိုပွေတ်ဒသ်ဒဏ်အိုတ် ဟိုတ်နူလှာဲအိုဟ်ဟံသေင်အိုတ်ရ၊ ပွေတ်လေဝ် ဟိုတ်နူဟံတံက်ကွေန် ဟိုတ်နူဟွဲကိုပွေတ်ဒသ်ဒဏ် ဟိုတ်နူလှာဲအိုဟ်ဟံသေင်ရ၊ ပှုပလိုဏာမွဲ ဓိတ်ဗြဟတ် အသိုင်ပှုပလိုအာနွံဂ် ပှုပလိုအာတဲ ဂေတ်ဗိုတ်တဲမွဲ သုဟ်ညံင်ရဲသြိုက်စုတ်လဝ် ပွဲရဲကို တန်တစုလံက်ခိုင်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံခမီတအံ ပဲ့အခိုင်ဂ် သွာကျောန်ကီဂ် နှိညးတုဟ်သအာင်ရ ရံဝံ ကသပ်ဝံ နှိကုမူးတအံညးဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအံ ဟိုတ်ပရူပရာဂ် ဟဂပ်ဝံသမ္ဘိ ရံဝံရ။ ပဲ့အခိုင်တေဂ် အဲဒ်ကွင်သွာကျောန်ကီဂ်ရ။ ယွံခမီတအံ ပဲ့အခိုင်တေဂ် အဲစိကူးဆိုက်ဗွက် ပဲ့ဆုတုက်ဂမ္တိုင်ကို ပဲ့ပေုတ်ဒုသ်ဒဏ်ဆုဂမ္တိုင်ကို ပဲ့လှဲအိုဟ်ဆုဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအံ ပဲ့အခိုင်လှဲဟ်တုန် အဲမထေက်ဒုင်ပူဇေတိုင် မဂြင်တီကေတ်(ခရ်ဂမ္တိုင်အိုသို) အလိုဇကုမဉ္ဇုတ်ဂ် စိကူးဆိုက် ဗွက် ပဲ့ ‘ကာယဒုစရိတ်’ပွမတုက်ဇကုဂမ္တိုင်ကို ပဲ့ ‘ကာယဒုစရိတ်’ပေုတ် ဒုသ်ဒဏ်ဇကု ဂမ္တိုင်ကို ပဲ့ ‘ကာယဒုစရိတ်’လှဲအိုဟ်ဇကုဂမ္တိုင်ကိုရ။ စိကူးဆိုက်ဗွက် ပဲ့ ‘ဝစီဒုစရိတ်’ပွမတုက် ပါင်ဂမ္တိုင်ကို ပဲ့ ‘ဝစီဒုစရိတ်’ပေုတ်ဒုသ်ဒဏ်ပါင်ဂမ္တိုင်ကို ပဲ့ ‘ဝစီ ဒုစရိတ်’လှဲအိုဟ်ပါင်ဂမ္တိုင် ကိုရ။ စိကူးဆိုက်ဗွက် ပဲ့ ‘မနောဒုစရိတ်’ပွမတုက်စိုတ်ဂမ္တိုင်ကို ပဲ့ ‘မနောဒုစရိတ်’ပေုတ် ဒုသ်ဒဏ်ဇကုဂမ္တိုင်ကို ပဲ့ ‘မနောဒုစရိတ်’လှဲအိုဟ်စိုတ်ဂမ္တိုင်ကိုရ။ ယွံခမီတအံ ခမီတြုကိုဒ် ခမီဗြုကိုဒ် ညးလိမ္မဲဟံဟို ဟဂပ်ဝံပါကေံ ပွမတုက်ဇကုရ။ ဟဂပ်ဝံပါကေံ ပေုတ်ဒုသ်ဒဏ် ဇကုရ။ ဟဂပ်ဝံပါကေံ လှဲအိုဟ်ဇကုရ။ ဟဂပ်ဝံပါကေံ ပွမတုက်ပါင်ရ။ ဟဂပ်ဝံပါကေံ ပေုတ်ဒုသ်ဒဏ်ပါင်ရ။ ဟဂပ်ဝံပါကေံ လှဲအိုဟ်ပါင်ရ။ ဟဂပ်ဝံပါကေံ ပွမတုက်စိုတ်ရ။ ဟဂပ်ဝံ ပါကေံ ပေုတ်ဒုသ်ဒဏ်စိုတ်ရ။ ဟဂပ်ဝံပါကေံ လှဲအိုဟ်စိုတ်ရ။ ယွံခမီတအံ ဟဂပ်ဝံပါကေံ ရံဝံမူး သုဟ်ညံင်ရသွာကီ မဂပ်ဝံကျောန်ပတု နတြုတုဂမ္တိုင်ကို ခမီတြုခမီဗြုဂမ္တိုင် တသိုတ်အာနူသာသနာဝံ ဗွဲဂုဏ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအံ ခမီတြုကိုဒ် ခမီဗြုကိုဒ် ညးလိမ္မဲ ဟံဟို ဂပ်ဝံပါကေံ ပွမတုက်ဇကုရ။ ဂပ်ဝံပါကေံ ပေုတ်ဒုသ်ဒဏ်ဇကုရ။ ဂပ်ဝံပါကေံလှဲ အိုဟ်ဇကုရ။ ဂပ်ဝံပါကေံ ပွမတုက် ပါင်ရ။ ဂပ်ဝံပါကေံ ပေုတ်ဒုသ်ဒဏ်ပါင်ရ။ ဂပ်ဝံပါကေံ လှဲအိုဟ်ပါင်ရ။ ဂပ်ဝံပါကေံ ပွမတုက်စိုတ်ရ။ ဂပ်ဝံပါကေံ ပေုတ်ဒုသ်ဒဏ်စိုတ်ရ။ ဂပ်ဝံပါကေံ လှဲအိုဟ်စိုတ်ရ။ ယွံခမီတအံ ဂပ်ဝံပါကေံရံဝံမူး သုဟ်ညံင်ရသွာကီ မဂပ်ဝံကျောန်ပတု နတြုဂိတုဂမ္တိုင် မယုတ်ဒေက်တြုတုဂ်ကို ခမီတြုခမီဗြုဂမ္တိုင် တန်တပွဲသာသနာဝံ ဗွဲဂုဏ် အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအံ ဟိုတ်ဒ်သင်္ဂရံ ပဲ့သာသနာဝံ “ကြက်ပါကေံပွမတုက်ဇကု ပေုတ်ဒုသ် ဒဏ်ဇကု လှဲအိုဟ်ဇကုအိုတ်ရ။ ကြက်ပါကေံပွမတုက်ပါင် ပေုတ်ဒုသ်ဒဏ်ပါင် လှဲအိုဟ် ပါင်အိုတ်ရ။ ကြက်ပါကေံပွမတုက်စိုတ် ပေုတ်ဒုသ်ဒဏ်စိုတ် လှဲအိုဟ်စိုတ်အိုတ်ရ” ရံဝံ ဒးဒေတ်ရ။ ယွံခမီတအံ ရံဝံဟေင် မူးတအံညးဂမ္တိုင် ဒးဒေတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်အပဏ္ဏက

၁၆။ ယွံခမီတအံ ခမီမချိုက်ပေင်တကျောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိကူဂ် နှိဒေတ်တဒေတ်မဟံ ဆောတ်ယောင်ရ။ ခမီဂ် ဂပ်ဝံပတိတ်ဗြဟတ်ဟိုတ်ခရ်အာသဝဂမ္တိုင်ဝံအိုတ်အာ ဗွဲဟိုတ်မဗွဲ

တုမ္မေရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မွဲကုတ်တြင်မဂပ်ဝ် ကွာတ်လဝ် ပွဲကူဇ္ဇိဂမ္တိုင်ရ။ တိဗုတ်ဗွတ်ပွဲစုစသုင်ဂမ္တိုင်ရ။ စိုန်သကီုပွဲပွမငုဟ်ကတို(တုအ်) မံင်လျိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် မုရ်သုင်လီု ခမိဂ် မွဲကုတ်တြင်မဂပ်ဝ်ကွာတ်လဝ် ပွဲကူဇ္ဇိဂမ္တိုင်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ညာတ်တရူပါရီ နကီုမတ်မွဲ မွဲအလေံဟံစောဲလံာ် ဂိုင်ကေတ် သဏ္ဌာန်နိမိတ်(မပ္ပတြုဗြ)ရ။ မွဲအလေံဟံစောဲလံာ်ဂိုင်ကေတ် လကျွဏ် စုတ်သမ္ဘိ(အင်္ဂမပ္ပ ဇိုင်တဲ အကာဲအရာမပ္ပဗိဒီဗိဂ္ဂိုင်)ရ။ သိုဟံသိုလလမ်မင်မွဲ စက္ခုဇ္ဇိဂ် ယပ်ပဒတ်မွဲ ဟိုတ်နူ ဟိုတ်မတွံးပွမဟံသိုလလမ်မင်မွဲစက္ခုဇ္ဇိဂ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်သဝ် မဂပ်ဝ်တွံး ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ဒွေတ်ဗက်ညးဟံသိုလလမ်မင်မွဲဂ်တု ပျိုပျိုက်အိုတ်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ခမိဂ် ဒွေတ်တ တုဟ်နသိုလလမ်မင်မွဲ စက္ခုဇ္ဇိဂ်ရ။ မင်မွဲစက္ခုဇ္ဇိရ။ အာစိုပ်ပွမမင်မွဲ ပွဲစက္ခုဇ္ဇိရ။ မိင်တသဒ္ဓါရီ နကီုကတေတ်မွဲ။ ဆုင်တဂန္ဓာရီ နကီုမုဟ်မွဲ။ ကွာန်တရသာရီ နကီုလတီလမွဲ။ တုတ်ဒွဲလုက်ဒးဖောဠဗ္ဗာရီ နကီုဇကုမွဲ။ တိတ်ဓမ္မာရီ နကီု စိုတ်မွဲ မွဲအလေံဟံစောဲလံာ် ဂိုင်ကေတ်သဏ္ဌာန်နိမိတ် (မပ္ပတြုဗြ)ရ။ မွဲအလေံဟံစောဲ လံာ်ဂိုင်ကေတ် လကျွဏ်စုတ်သမ္ဘိ (အင်္ဂမပ္ပဇိုင်တဲအကာဲအရာမပ္ပဗိဒီဗိဂ္ဂိုင်)ရ။ သိုဟံသိုလ လမ်မင်မွဲ မနိဇ္ဇိဂ် ယပ်ပဒတ်မွဲ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံးပွမဟံသိုလလမ်မင်မွဲမနိဇ္ဇိဂ် ခရ်အကုသိုလ် ဂမ္တိုင်မယုတ်သဝ် မဂပ်ဝ်တွံး ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ပွမဟံမိပ်စိုတ် ဒွေတ်ဗက် ညးဟံသိုလလမ်မင်မွဲဂ်တု ပျိုပျိုက်အိုတ်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ခမိဂ် ဒွေတ်တ တုဟ်နသိုလလမ်မင်မွဲ မနိဇ္ဇိဂ်ရ။ မင်မွဲမနိဇ္ဇိရ။ အာစိုပ်ပွမမင်မွဲ ပွဲမနိဇ္ဇိရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟောင် ခမိဂ် မွဲကုတ် တြင်မဂပ်ဝ်ကွာတ်လဝ် ပွဲကူဇ္ဇိဂမ္တိုင်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရ်သုင်လီု ခမိဂ် တိဗုတ်ဗွတ် ပွဲစုစသုင်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဗစာရဏာဗွဲဟိုတ်မဗွဲတု ပြာဟိုက်စသုင်စုအာဟာရရ။ သွက်ဂွံဝေင်ဂြိုင် ကတိုင်ကမ္ပံ သွက်ဂွံစုမာန် သွက်ဂွံကျိုင်ကျပ်ဗြဲဗြဲ သွက်ဂွံဖျက်ဖျေက်သုင်စုဖျုန် ဂွံကြိုအ်ကေင်ဂ် (သိပ် ဂွံပစ္စုအာဟာရ)ဟံသေင်ရ။ ဇကုကာယဝံ တုဟ်နအယာ်မာတ်တန်တဟောင် တုဟ်နအယာ် မာတ်ဂွံယိုပ်ယာပ်ဟောင် တုဟ်နအယာ်မာတ်ဂွံပါပွေင်ကေံ ဒဒိန်ဗျိုတဟင်ဟောင် တုဟ်န အယာ်မာတ်ဂွံယိုက်ဒိုက်ထံက်ပင်ဒွေတ်မပြဟောင် ပြာဟိုက် စသုင်စုအာဟာရရ။ နပွမပြာဟိုက် ရဝံ ဝေဒနာတြေလေဝ် ကြက်ပွေင်ကေံရ။ ဝေဒနာတုလေဝ် ကြက်ဟံကီုကတိုဒ်ရ။ ပွမ ယိုပ်ယာပ် ပွမဟံကီုဒုသ်ကေံပွမဂွံပဒတ်ဗွဲတသိုခ် ကြက်ဒ်ကုအဲရ ရဝံ ပြာဟိုက်စုအာဟာရရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟောင် ခမိဂ် တိဗုတ်ဗွတ် ပွဲစုစသုင်ဂမ္တိုင်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရ်သုင်လီု ခမိဂ် စိုန်သကီုပွဲပွမငုဟ်ကတိုမံင်လျိုင်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ပွဲအခိုင်တု နပွမကွာ်စကြိမ် ပွမဂဇော် ခမိဂ် သအးဇုးကေံစိုတ် နူခရ်နိဂိုရ်ဂမ္တိုင် မလေပ်ကွာတ်လဒ်ဆေဝ်တာကေံ(ခရ်ကုသိုလ်)ရ။ ပွဲအခိုင်ကိပ်ဗွံ နပွမကွာ်စကြိမ် ပွမဂဇော် သအးဇုးကေံစိုတ် နူခရ်နိဂိုရ်ဂမ္တိုင် မလေပ်ကွာတ်လဒ်ဆေဝ်တာကေံ(ခရ်ကုသိုလ်)ရ။ ပွဲအခိုင် ဗွံသဂါတု ဇိုင်ပါဂ် ပတိုန်စွဲပုဗ္ဗုဇိုင်ပုင်ဖါပ် ဓက်လောန်ညိနောင်တု သိုမုကီုသတိ သိုမုကီုညဏ်

ဗစာရဏာဂုံ (ပွဲအခိုင်လှိုက်) ကြက်ဒိုက်ကတိရ သွယ်ပုံစိုတ်တဲမွဲး သွတ်ပွသတိက်မပြ နကို သကဲပင်ရ။ ပွဲပယျာံတဲတူးဖလောင်ယး ဒိုက်ကတိပြဟ်ပြဟ်တဲ နပွမကွာ်စကြိမ် ပွမကဇာ်ဂုံ သအးဇးကွဲစိုတ် နူခရ်နိဝိုရ်ဂမ္တိုင် မလေပ်ကွာတ်လဒ်ဆေဝတာကွဲ(ခရ်ကုသိုလ်)ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟောင် ခမီဂုံ စိုန်သကိုပွဲပွမငုဟ်ကတိလှိုန်ရ။ ယွံခမီတအ် ခမီမချိုက် ပေင်တဲကောံခရ် ဂမ္တိုင်ပိဂကူဂုံ နှိဒွေတ်တဲ ဒွေတ်မဟံဆောတ်ယောင်ရ။ ခမီဂုံဂပ်ပတိတ် ငြဟတ် ဟိုတ်ခရ်အာသဝဂမ္တိုင်ဝံအိုတ်အာ ဗွဲဟိုတ်မဗွဲတဲမွဲးရ ရဲဝံ (သွေးတဲရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်အတ္တဗျာဗာဓ

၁၇။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဂုံ သွက်ဇကုနှိဒ်ခိုင်လေဝ် နှိအိုတ်ရ။ သွက်ညး သအာင်နှိဒ်ခိုင်လေဝ် နှိအိုတ်ရ။ သွက်သိုညးဓါနှိဒ်ခိုင်လေဝ် နှိအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပိဂကူအိုတ်ဂုံ ရောမွဲးတုန်— ‘ကာယဒုစရိုတ်’ဒွေတ်ဟုံခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်သွနဇကုကို ‘ဝစီဒုစရိုတ်’ဒွေတ် ဟုံခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်သွနပါင်ကို ‘မနောဒုစရိုတ်’ဒွေတ်ဟုံခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်သွနစိုတ်ကိုရ။ ယွံ ခမီတအ် ခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဂုံ သွက်ဇကုနှိဒ်ခိုင်လေဝ် နှိအိုတ်ရ။ သွက်ညးသအာင် နှိဒ်ခိုင်လေဝ် နှိအိုတ်ရ။ သွက်သိုညးဓါနှိဒ်ခိုင်လေဝ် နှိအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဂုံ သွက်ဇကုနှိဒ်ခိုင်လေဝ် ဟုံနှိအိုတ်ရ။ သွက်ညးသအာင် နှိဒ်ခိုင်လေဝ် ဟုံနှိအိုတ်ရ။ သွက်သိုညးဓါနှိဒ်ခိုင်လေဝ် ဟုံနှိအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပိဂကူအိုတ် ဂုံရောမွဲးတုန်— ‘ကာယသုစရိုတ်’ဒွေတ်ခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်သွနဇကုကို ‘ဝစီသုစရိုတ်’ဒွေတ် ခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်သွနပါင်ကို ‘မနောသုစရိုတ်’ဒွေတ်ခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ဝ်သွနစိုတ်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဂုံ သွက်ဇကုနှိဒ်ခိုင်လေဝ် ဟုံနှိအိုတ်ရ။ သွက်ညးသအာင် နှိဒ်ခိုင်လေဝ် ဟုံနှိ အိုတ်ရ။ သွက်သိုညးဓါနှိဒ်ခိုင်လေဝ် ဟုံနှိအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွေးတဲရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဒေဝလောက

၁၈။ ယွံခမီတအ် ပြဘာဇ်ဂမ္တိုင် မွဲကိုကွေတ်မသအာင်နူသာသနာဂုံ “ယွံကောန် တူတအ် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် တုဟ်နဖိုဝ်ကတိဒ်ပွဲချင်သွပ် ဒွေတ်တဲဒွေတ်မပြ ပွဲဇရေင်ခမီ ဂေါတမဟာ” ရဲဝံ ယဝ်သွာန်အိုတ်မွဲး။ ယွံခမီတအ် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် ဂပ်ဝ်ဒးဒိုင်သွာန် ရဲဝံအိုတ်မွဲး ဇအိုန်ဇရအိုတ်ရဟုံသေင်ဟာ ဂွေံအိုတ်ရဟုံသေင်ဟာ ကျဟ်မွဲအိုတ်ရဟုံ သေင်ဟာ ရဲဝံ (သွေးတဲရ)။ ယွံကျာ်မွဲပိုင် ညံပြအိုတ်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။ ယွံခမီတအ်

မှူးတအ်ညးဂမၠိုင် အာယုက်မဒ်ပွဲဒေဝတ်ဂ် (အာယုက်ဒိဗ်ဂ်) ဇေန်ဇေန်အိုတ်မှူး ဂွေ့အိုတ်မှူး ကျဟ်မွဲ အိုတ်မှူး၊ ရုပ်သန်မဒ်ပွဲဒေဝတ် တသိုန်မဒ်ပွဲဒေဝတ် တွိဝါရမဒ်ပွဲဒေဝတ် ပွမဝံ အလိုအသီ မဒ်ပွဲဒေဝတ်ဂ် ဇေန်ဇေန်အိုတ်မှူး ဂွေ့အိုတ်မှူး ကျဟ်မွဲအိုတ်မှူး၊ ယွံခမီတအ် မှူးတအ်ညးဂမၠိုင် ဗွဲကိုပ်ကွာဟောင် ဒးဇေန်ဇေန် ဒးဂွေ့ ဒးကျဟ်မွဲ နူကာယဒုစရိတ်ရ၊ နူဝစီဒုစရိတ်ရ၊ ဒးဇေန်ဇေန် ဒးဂွေ့ ဒးကျဟ်မွဲ နူမနောဒုစရိတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ပဌမ ပါပဏိက

၁၉။ ယွံခမီတအ် သွာသွံဖျာ မချိုက်ပင်တကောံအင်္ဂဂမၠိုင်ပိပြကာဂ် ပိုန်ဟာန် ဘိုက်ဘက် ဟံကလိဝံဏီ တွဟ်နကလိဝံကို ပိုန်ဟာန်ဘိုက်ဘက် မကလိဝံတု တွဟ်နကို ဇော်မောဝ် တိုန်အာကိုဂ် ဟံထေက်ကြိုက်ရ။ ညးမွဲပိပြကာအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်—ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ သွာသွံဖျာ ပွဲအခိုင်နူဂယး ဗွဲမရေၤသေၣ် ဟံစီရေၣ်ကောန်သွ ကမ္မောန်ပွမသွ ရာန်ရ။ ပွဲအခိုင်လဒေါဝ်တု ဗွဲမရေၤသေၣ် ဟံစီရေၣ်ကောန်သွ ကမ္မောန်ပွမသွ ရာန်ရ။ ပွဲအခိုင် သဝ်တု ဗွဲမရေၤသေၣ် ဟံစီရေၣ်ကောန်သွ ကမ္မောန်ပွမသွ ရာန်ရ။ ယွံခမီတအ် သွာသွံဖျာ မချိုက်ပင်တကောံအင်္ဂဂမၠိုင်ပိပြကာဝံ ပိုန်ဟာန်ဘိုက်ဘက် ဟံကလိဝံဏီ တွဟ်နကလိဝံကို ပိုန်ဟာန်ဘိုက်ဘက် မကလိဝံတု တွဟ်နကိုဇော်မောဝ်တိုန်အာကိုရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ် ညံင်ရသက်ဟောင် ခမီမချိုက်ပင်တကောံအင်္ဂဂမၠိုင်ပိပြကာဂမၠိုင်ဂ် ဓရ်ကုသိုလ်ဟံကလိဝံဏီ တွဟ်နကလိဝံကို ဓရ်ကုသိုလ်မကလိဝံတု တွဟ်နဂွံဇော်မောဝ်တိုန်အာကိုဂ် ဟံထေက် ကြိုက်ရ။ ညးမွဲပိပြကာအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန် ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ပွဲအခိုင်နူဂယး ဗွဲမရေၤသေၣ်ရ် ဟံသ်ပတ် အာရီသမာမိရ၊ ပွဲအခိုင်လဒေါဝ် ဗွဲမရေၤသေၣ်ရ် ဟံသ်ပတ် အာရီ သမာမိရ၊ ပွဲအခိုင်သဝ်တု ဗွဲမရေၤသေၣ်ရ် ဟံသ်ပတ် အာရီသမာမိရ။ ယွံခမီတအ် ခမီမချိုက် ပင်တကောံအင်္ဂဂမၠိုင်ပိပြကာဝံ ဓရ်ကုသိုလ် မဟံကလိဝံဏီ တွဟ်နကလိဝံကို ဓရ်ကုသိုလ် ကလိဝံတု တွဟ်နဂွံဇော်မောဝ်တိုန်အာကို ဟံထေက်ကြိုက်ရ။

ယွံခမီတအ် သွာသွံဖျာ မချိုက်ပင်တကောံအင်္ဂဂမၠိုင်ပိပြကာဂ် ပိုန်ဟာန်ဘိုက်ဘက် မဟံကလိဝံဏီ တွဟ်နကလိဝံကို ပိုန်ဟာန်ဘိုက်ဘက် မကလိဝံတု တွဟ်နကိုဇော်မောဝ်တိုန် အာကိုရ။ ဟံထေက်ကြိုက်ရ။ ညးမွဲပိပြကာအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ သွာသွံဖျာ ပွဲအခိုင်နူဂယး ဗွဲမရေၤသေၣ် စီရေၣ်ကောန်သွ ကမ္မောန်ပွမသွ ရာန်ရ၊ ပွဲအခိုင် လဒေါဝ်တု ဗွဲမရေၤသေၣ် စီရေၣ်ကောန်သွ ကမ္မောန်ပွမသွ ရာန်ရ၊ ပွဲအခိုင်သဝ်တု ဗွဲမရေၤသေၣ် စီရေၣ်ကောန်သွ ပွမကမ္မောန်သွ ရာန်ရ။ ယွံခမီတအ် သွာသွံဖျာ မချိုက်ပင်တကောံအင်္ဂ ဂမၠိုင်ပိပြကာဝံ ပိုန်ဟာန်ဘိုက်ဘက် မဟံကလိဝံဏီ တွဟ်နကလိဝံကို ပိုန်ဟာန်ဘိုက်ဘက် မကလိဝံတု တွဟ်နကိုဇော်မောဝ်တိုန်အာကိုရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညံင်ရသက်ဟောင်

ခမိ မချိုက်ပင်တကောအင်္ဂဂမ္ဘိုင်ပိပြကာ၌ ခရ်ကုသိုလ် မဟံကလိဝံဏီ တုဟ်နကလိဝံကို ခရ်ကုသိုလ်မကလိဝံတု တုဟ်နဇ္ဇေမောဝ်ကိုရ။ ညးမွဲပိပြကာအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်-ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိ၌ ပွဲအခိုင်နူဂယး ပွဲမရှေ့သေၣ်ရ် သှ်ပတ်အာရီုသမာဓိရ။ ပွဲအခိုင်လဒေါဝ်တု ပွဲမရှေ့သေၣ်ရ် သှ်ပတ်အာရီုသမာဓိရ။ ပွဲအခိုင်သဝ်တု ပွဲမရှေ့သေၣ်ရ် သှ်ပတ်အာရီုသမာဓိရ။ ယွံခမိတအ် ခမိမချိုက်ပင်တကောအင်္ဂဂမ္ဘိုင်ပိပြကာဝံ ခရ်ကုသိုလ် မဟံကလိဝံဏီ တုဟ်နကလိဝံကို ခရ်ကုသိုလ်မကလိဝံတု တုဟ်နဇ္ဇေမောဝ်ကိုရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဒုတိယ ပါပဏိက

၂၀။ ယွံခမိတအ် သွာသွံဖျာ မချိုက်ပင်တကောအင်္ဂဂမ္ဘိုင်ပိပြကာ၌ ခြာဟံလအ်ဟေင် ပွဲပိန်ဟာန်ဘိုက်ဘက် အာစိုပ်ပွမဂ္ဂိုင်ဂွင် ပွမလဲလးရ။ ညးမွဲပိပြကာအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်-ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ သွာသွံဖျာ၌ မွဲကိုမတ်မညာတ်ရ။ မွဲကိုဝီရိယတေင်မစိုန်သကို ကောံညာဏ်ရ။ ချိုက်ပင်တကောအရာနိဿယဗ္ဗာဒိုဟ်ရ။ ယွံခမိတအ် မုရသင်္ဂလီ သွာသွံဖျာ၌ မွဲကိုမတ်မညာတ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ သွာသွံဖျာ၌ “ကပေါတ်ဖျာဝံ ရာန်ကေတ် ရံဝံတု သွံတရံဝံမွဲ ဂြပ်တမ်တုန် ကြက်ဒ်ဗွတ်ဝံရ။ ပရေအစောန်တုန် ကြက်ဒ်ဗွတ်ဝံရ”ဂ် ရံဝံ တိတ်ကပေါတ်သွံရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟေင် သွာသွံဖျာ၌ မွဲကိုမတ်မညာတ်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရသင်္ဂလီ သွာသွံဖျာ၌ မွဲကိုဝီရိယတေင်မစိုန်သကိုကောံညာဏ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ သွာသွံဖျာ၌ စိက္ခးဆိုက်ဗွက် တုဟ်နရာန်ကပေါတ်ဖျာကို တုဟ်နသွံကိုရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟေင် သွာသွံဖျာ၌ မွဲကိုဝီရိယတေင်မစိုန်သကိုကောံညာဏ်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရသင်္ဂလီ သွာသွံဖျာ၌ ချိုက်ပင်တကောအရာနိဿယဗ္ဗာဒိုဟ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ သမေဟ်ဂမ္ဘိုင်ကို ကောန်သမေဟ်ဂမ္ဘိုင်ကို မသေ့ဟ်သွဟ်ဖဲသအီ မွဲကိုဂြပ်ရတ်မဂ္ဂိုင် မွဲကိုအရပ်အရာသင်စောဲမဂ္ဂိုင် “သွာသွံဖျာဝံတုန် မတ်ညာတ်လေဝ် မွဲရ။ ဝီရိယတေင်မစိုန်သကိုကောံညာဏ်လေဝ် မွဲရ။ တုဟ်နလ္လိမ္မိမြန်ကျောန်ဗွ ကောန်မြဂမ္ဘိုင်ကို လဆောင်လဆောင် တုဟ်နဆာပ်ကိုအိက် ကုပိုညးဂမ္ဘိုင်လေဝ် သုဟ်ရထရ” ရံဝံ တိကေတ်သွာသွံဖျာ၌အိုတ်ရ။ သမေဟ်ကောန်သမေဟ်ဂမ္ဘိုင် “ယွံမွဲသွာသွံဖျာ ကေတ်ဏာကပေါတ်ဖျာဂမ္ဘိုင် နူဇရေင်အဲဝံတု ကောန်မြလေဝ် ဩဝ်လ္လိမ္မိမြန်ကျောန်ဗွညိ၊ လဆောင်လဆောင် ကုပိုညးဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဩဝ်ဆာပ်ကိုအိက်ညိ” ရံဝံ ကော်ဘိက်တ် သွာသွံဖျာ၌ နကိုကပေါတ်ဖျာအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟေင် သွာသွံဖျာ၌ ချိုက်ပင်တကောအရာနိဿယဗ္ဗာဒိုဟ်ရ။ ယွံခမိတအ် သွာသွံဖျာ မချိုက်ပင်တကောအင်္ဂဂမ္ဘိုင်ပိပြကာဝံ ခြာဟံလအ်ဟေင် ပွဲပိန်ဟာန်ဘိုက်ဘက် အာစိုပ်ပွမဂ္ဂိုင်ဂွင် ပွမလဲလးရ။

ယွံခမီတအ် တုင်သုဟ်ညံင်ရဲသၢ်ဂှ်ဟေင် ခမီမချိုက်ပေင်တဲကောံအင်္ဂုမၞိဟ်ပိပြကာဂှ် ခြာဟံလအ်ဟေင် ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမၞိဟ် အာစိုပ်ပွမဂၞိုဏ်ပြဲ ပွမလဲလးရ။ ညးမွဲပိပြကာအိုတ်ဂှ် ရောမွဲတုန်— ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ခမီဂှ် မွဲကုမတ်(ပညာ)ညာတ်ရ။ မွဲကုဝီရိယ တွေင်မစိုန်သကုကောံညာတ်ရ။ ချိုက်ပေင်တဲကောံအရာနိဿဲဗွဲခိုဟ်ရ။ ယွံခမီတအ် မုရဲ သၢ်လှို ခမီဂှ် မွဲကုမတ်(ပညာ)ညာတ်ဂှ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ခမီဂှ် “ဣဝံတုန် ဒဒိခိရ” ရံဝံ တီကေတ်အတိုင်မချာ်စုတ်ရ။ “ဣဝံတုန် ဟိုတ်ဒဒိခိကတိုန်ရ” ရံဝံ တီကေတ် အတိုင်မချာ်စုတ်ရ။ “ဣဝံတုန် နိဗ္ဗာန်ဒိအရာဒဒိခိဟိုတ်ရ” ရံဝံ တီကေတ် အတိုင်မချာ် စုတ်ရ။ “ဣဝံတုန် ဒေတ်ဒိဟိုတ်အာစိုပ်နိဗ္ဗာန်ဒိအရာဒဒိခိဟိုတ်ရ” ရံဝံ တီကေတ် အတိုင် မချာ်စုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟေင် ခမီဂှ် မွဲကုမတ်(ပညာ)မညာတ်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရဲသၢ်လှို ခမီဂှ် မွဲကုဝီရိယမစိုန်သကုကောံညာတ်တွေင်ဂှ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ခမီဂှ် တုဟ်နပါကောံ ခရ်အကုသိုလ်ဂမၞိဟ် တုဟ်နကုကတိုန် ခရ်ကုသိုလ်ဂမၞိဟ် မွဲကုလ္လိမရာမသကာတ်ဂှ်ဒုတဲ ပဒတ်ရ။ ချိုက်ပေင်တဲကောံအစောံဇြဟတ်ရ။ မွဲကုလ္လိမိုန်ဗတ်ရ။ ဟံဗျေင်ကောံသဇိုင်ဝန် ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမၞိဟ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟေင် ခမီဂှ် မွဲကုဝီရိယမစိုန်သကုကောံညာတ်တွေင်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရဲသၢ်လှို ခမီဂှ် ချိုက်ပေင်တဲကောံအရာနိဿဲဗွဲခိုဟ်ဂှ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ခမီဂှ် လဆောင်လဆောင် ပြာပ်အာဇရေင်ခမီဂမၞိဟ် မွဲကုလ္လိမလညာတ်ဂှ်လဲင် မပကင်ရင်ပတိုန်လဲင်ပါင်ပါဠိ မပကင်ရင်လဲင်သုတ် မပကင်ရင်လဲင်ဝိနယ် မပကင်ရင်လဲင် ပါတိမုက်တဲ “ယွံတီလပိုဉ် ပါဠိဝံတုန် ပသၢ်ဂှ်ရော? အရထပါဠိဝံတုန် ပသၢ်ဂှ်ရော?” ရံဝံ သွာန်သုက်ရ။ စိုစုတ်ရ။ တီလပိုဉ်ဂမၞိဟ်(မွဲကုဗဟုသုတ)ဂှ် မဟဂပ်လဲင်ပံက်ဏီဂှ်လေဝ် လဲင်ပံက်ကုကုခမီဂှ်အိုတ်ရ။ မဟံမံက်ဂတင်ဏီဂှ်လေဝ် ကိုမံက်ဂတင်အိုတ်ရ။ ပွဲခရ်ဟိုတ် သေဟ်ပွာဂမၞိဟ်မဂၞိုဏ်ဂှ်လေဝ် ပါပွေင်ကိုပွမသေဟ်ပွာအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟေင် ခမီဂှ် ချိုက်ပေင်တဲကောံအရာနိဿဲဗွဲခိုဟ်ရ။ ယွံခမီတအ် ခမီမချိုက်ပေင်တဲကောံအင်္ဂုမၞိဟ်ပိ ပြကာဂှ် ခြာဟံလအ်ဟေင် ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမၞိဟ် အာစိုပ်ပွမဂၞိုဏ်ပြဲ ပွမလဲလးရ ရံဝံ (သွးတဲရ)။

သုတ်ဒသမ။

ရထကာရဝဂ် မရနုက်ကိုဓါ တဲရ။

ခဏ်ပဌမတဲရ။

၃။ ပုဂ္ဂလဝဂ် ၁။ သုတ်သမိဒ္ဓ

၂၁။ အဲချိုက် ဝံမိင်လဲင် ရဲသၢ်ဝံရ—
 ပွဲကာလမွဲအခိင် တီလမွဲပိုဉ်ကျၢ်တြဲ သွဒတ်တန်တဲဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရာမ်

အနာထပိဏ္ဍိကသေဋ္ဌိ ဇေရင်ချင်သာရဂုံရ။ ပွဲအခိုင်ကို တီလပိုင်သမိဒ္ဓကောံတီလပိုင်မဟာ
 ကောဠိကမ္ဘိုင် ပြာပ်အာဇေရင်တီလပိုင်သာရိပိုတ်အိုတ်တဲ ဟိုဂလားနိမိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ်
 ဆက်မိတ်ကောံတီလပိုင်သာရိပိုတ် မွဲစွဲအိုတ်ရ။ ဟိုပတဲကောံ ဂလားနိထေက်ကိုမိပ်စိုတ်
 အိုတ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗ်ဗျဟ်တဲ တီလပိုင်သာရိပိုတ် သုးကိုတီလပိုင်သမိဒ္ဓ မဂဇေဒ်ခိုင်ပွဲဒါမဲ
 ဂလားနိဝံရ “ယွံကောန်တုသမိဒ္ဓ ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူ နွံတပြာကဏ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲ
 ပိဂကူအိုတ်ဂုံရောမွဲတုန်— ပုဂ္ဂိုလ် ‘ကာယသက္ခိ’ ညးအာစိပ်ဇျာန်ဒွံ နကိုနာမကာယတဲ
 သုဇောဝ်မတ်ကိုနိဗ္ဗာန်ကို၊ ပုဂ္ဂိုလ် ‘ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တ’ သုတမ်နုသောတာပတ္တိဖိုလ်တဲ ညးအာစိပ်မဂ်
 လတူကို၊ ပုဂ္ဂိုလ် ‘သဒ္ဓါဝိမုတ္တ’ ညးတိတ်ဗုဒ္ဓကိလေသ နကိုခရ်သဒ္ဓါကိုရ။ ယွံကောန်တု ပုဂ္ဂိုလ်
 ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ နွံတပြာကဏ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ယွံကောန်တု မှောင်ကိုပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ
 မုရ်ပုဂ္ဂိုလ်မဲ ပုဂ္ဂိုလ်ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်ခိုဟ်အိုတ် ပုဂ္ဂိုလ်ပြအိုတ်” ရဝံ တုအဲ သျှိုက်မျိုက်
 ဂုံရော? ရဝံ (သုးရ)။

ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ နွံတပြာကဏ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲ
 ပိဂကူအိုတ်ဂုံရောမွဲတုန်— ပုဂ္ဂိုလ် ‘ကာယသက္ခိ’ ညးအာစိပ်ဇျာန်ဒွံ နကိုနာမကာယတဲ
 သုဇောဝ်မတ်ကိုနိဗ္ဗာန်ကို၊ ပုဂ္ဂိုလ် ‘ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တ’ သုတမ်နုသောတာပတ္တိဖိုလ်တဲ ညးအာစိပ်မဂ်
 လတူကို၊ ပုဂ္ဂိုလ် ‘သဒ္ဓါဝိမုတ္တ’ ညးတိတ်ဗုဒ္ဓကိလေသ နကိုခရ်သဒ္ဓါကိုရ။ ယွံကောန်တု ပုဂ္ဂိုလ်
 ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ နွံတပြာကဏ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ယွံကောန်တု မှောင်ကိုပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ
 ပုဂ္ဂိုလ် ‘သဒ္ဓါဝိမုတ္တ’ ညးတိတ်ဗုဒ္ဓကိလေသ နကိုခရ်သဒ္ဓါကို ပုဂ္ဂိုလ်ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်
 ခိုဟ်အိုတ် ပုဂ္ဂိုလ်ပြအိုတ် ရဝံ အဲ သျှိုက်မျိုက်ရ။ ပုမဒ်သင်္ဂဟ် မဟိုတ်ဂုံရော? ယွံကောန်တု
 ကုပုဂ္ဂိုလ်ဝံ ဟိုတ်နုသဒ္ဓိဇ္ဈိ လောန်ကာရ ရဝံ (သုးရ)။

ပွဲကာလကို တီလပိုင်သာရိပိုတ် သုးကိုတီလပိုင်မဟာကောဠိက ဂလားနိဝံရ “ယွံ
 ကောန်တုကောဠိက ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူ နွံတပြာကဏ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူ
 အိုတ်ဂုံရောမွဲတုန်— ပုဂ္ဂိုလ် ‘ကာယသက္ခိ’ ညးအာစိပ်ဇျာန်ဒွံ နကိုနာမကာယတဲ သုဇောဝ်
 မတ်ကိုနိဗ္ဗာန်ကို၊ ပုဂ္ဂိုလ် ‘ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တ’ သုတမ်နုသောတာပတ္တိဖိုလ်တဲ ညးအာစိပ်မဂ်လတူကို၊
 ပုဂ္ဂိုလ် ‘သဒ္ဓါဝိမုတ္တ’ ညးတိတ်ဗုဒ္ဓကိလေသ နကိုခရ်သဒ္ဓါကိုရ။ ယွံကောန်တု ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပိ
 ဂကူဝံ နွံတပြာကဏ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ယွံကောန်တု မှောင်ကိုပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပိ ဂကူဝံ မုရ်
 ပုဂ္ဂိုလ်မဲ ပုဂ္ဂိုလ်ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်ခိုဟ်အိုတ် ပုဂ္ဂိုလ်ပြအိုတ်” ရဝံ တုအဲ သျှိုက်မျိုက်
 ဂုံရော? ရဝံ (သုးရ)။

ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ နွံတပြာကဏ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲ
 ပိဂကူအိုတ်ဂုံရောမွဲတုန်— ပုဂ္ဂိုလ် ‘ကာယသက္ခိ’ ညးအာစိပ်ဇျာန်ဒွံ နကိုနာမကာယတဲ
 သုဇောဝ်မတ်ကိုနိဗ္ဗာန်ကို၊ ပုဂ္ဂိုလ် ‘ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တ’ သုတမ်နုသောတာပတ္တိဖိုလ်တဲ ညးအာစိပ်မဂ်
 လတူကို၊ ပုဂ္ဂိုလ် ‘သဒ္ဓါဝိမုတ္တ’ ညးတိတ်ဗုဒ္ဓကိလေသ နကိုခရ်သဒ္ဓါကိုရ။ ယွံကောန်တု ပုဂ္ဂိုလ်

ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ နွံတပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ယွံကောန်တု မှောင်ကိုပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ ပူဂိုလ်မွဲ အာစိုပ်ဇာန်ဒွံ နကိုနာမကာယတဲ ကြသ္မဇောင်မတ်ကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ပူဂိုလ်ဝံ ပူဂိုလ် ထေက်ကို သျှိုက်မျှိုက်ခိုဟ်အိုတ် ပူဂိုလ်ပြအိုတ် ရဝံ အဲသျှိုက်မျှိုက်ရ။ ပွမဒ်သတ်ဂ် မဟိုတ် ရ်ရော? ယွံကောန်တု ကုပူဂိုလ်ဝံ ဟိုတ်နုသမာဓိန္ဒြီလောန်ကဲရ ရဝံ (သ္မုးရ)။

ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်မဟာကောဠိက သ္မုးကိုတီလပိုင်သာရိပိုတ် ဂလာန်ဝံရ “ယွံ ကောန်တုသာရိပိုတ် ပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူ နွံတပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမ္မးပိဂကူ အိုတ်ဂ်ရောမ္မးတုန်— ပူဂိုလ်‘ကာယသက္ခိ’ ညးအာစိုပ်ဇာန်ဒွံ နကိုနာမကာယတဲ သ္မဇောင် မတ်ကိုနိဗ္ဗာန်ကို၊ ပူဂိုလ်‘ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တ’သ္မတမ်နုသောတာပတ္တိဖိုလ်တဲ ညးအာစိုပ်မင်္ဂလတူကို၊ ပူဂိုလ်‘သဒ္ဓါဝိမုတ္တ’ညးမတ်တဗ္ဗန္တကိလေသ နကိုခရ်သဒ္ဓါကိုရ။ ယွံကောန်တု ပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပိ ဂကူဝံ နွံတပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ယွံကောန်တု မှောင်ကိုပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ မရ ပူဂိုလ်မွဲ ပူဂိုလ်ထေက်ကိုသျှိုက်မျှိုက်ခိုဟ်အိုတ် ပူဂိုလ်ပြအိုတ်” ရဝံ တုအဲ သျှိုက်မျှိုက် ဂ်ရော? ရဝံ (သ္မုးရ)။

ယွံကောန်တုကောဠိက ပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ နွံတပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမ္မး ပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမ္မးတုန်— ပူဂိုလ်‘ကာယသက္ခိ’ ညးအာစိုပ်ဇာန်ဒွံ နကိုနာမကာယတဲ သ္မဇောင်မတ်ကိုနိဗ္ဗာန်ကို၊ ပူဂိုလ်‘ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တ’သ္မတမ်နုသောတာပတ္တိဖိုလ်တဲ ညးအာစိုပ်မင်္ဂ လတူကို၊ ပူဂိုလ်‘သဒ္ဓါဝိမုတ္တ’ညးမတ်တဗ္ဗန္တကိလေသ နကိုခရ်သဒ္ဓါကိုရ။ ယွံကောန်တု ပူဂိုလ် ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ နွံတပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ယွံကောန်တု မှောင်ကိုပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ ပူဂိုလ်မွဲ သ္မတမ်နုသောတာပတ္တိဖိုလ်တဲ အာစိုပ်မင်္ဂလ္လူရ။ ပူဂိုလ်ဝံ ပူဂိုလ်ထေက်ကိုသျှိုက် မျှိုက်ခိုဟ်အိုတ် ပူဂိုလ်ပြအိုတ် ရဝံ အဲသျှိုက်မျှိုက်ရ။ ပွမဒ်သတ်ဂ် မဟိုတ်ဂ်ရော? ယွံကောန်တု ကုပူဂိုလ်ဝံ ဟိုတ်နုပညိန္ဒြီလောန်ကဲရ ရဝံ (သ္မုးရ)။

ပွဲကာလဂ် တီလပိုင်သာရိပိုတ် သ္မုးကိုတီလပိုင်သမိဒ္ဓကို တီလပိုင်မဟာကောဠိကကို ဂလာန်ဝံရ “ယွံကောန်တုအံ ပိညးဂမ္ဘိုင်အိုသို ဂပ်ပ်ဟိုသ္မုးတ ဗွဲမဗွဲကိုလညာတ်ဉာဏ် ဇကုရ။ ယွံကောန်တုတအံ ကျင် အာအိုတ်စိုအံ၊ ပြာပ်အာဇရင်တီလမ္ပုံပိုင်ကျက်တြဲတဲ ကြက်ဂရင်ပတိ ကုတီလမ္ပုံပိုင်ကျက်တြဲ ဟိုတ်ပရူပရာဂ်အိုတ်ရ။ တီလမ္ပုံပိုင်ကျက်တြဲ ကြက်သ္မုးကို ကုပိညးဂမ္ဘိုင်ရ။ အတိုင်ဟိုသ္မုးဂ် ကြက်ဂိုင်သမ္ဘိကေတ် ဟိုတ်ပရူပရာဂ်အိုတ်ညိ” ရဝံ (သ္မုးရ)။ “ယွံကောန်တု ခိုဟ်ရ” ရဝံ တီလပိုင်သမိဒ္ဓကို တီလပိုင်မဟာကောဠိကကို ကလေင်ဂရင်ပတိ ကုတီလပိုင်သာရိပိုတ်အိုတ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်သာရိပိုတ်ကို တီလပိုင်သမိဒ္ဓကို တီလပိုင် မဟာကောဠိကကို ပြာပ်အာဇရင်တီလမ္ပုံပိုင်ကျက်တြဲအိုတ်တဲ လှောင်သ္မဝတ် တီလမ္ပုံပိုင် ကျက်တြဲ ဗွဲမရေၤသေၤရ်တဲ ဂဇာ်ကေတ်ပွဲဒါမ္မဲတဲမ္မး တီလပိုင်သာရိပိုတ် ဂရင်ပတိ ကုတီလ မ္ပုံပိုင်ကျက်တြဲ ဂလာန်အိုသို မဟိုသိက္ခိကျင်မွဲစွဲ ကျောံတီလပိုင်သမိဒ္ဓကို ကျောံတီလပိုင် မဟာကောဠိကကိုရ။

ယံသာရိပိုတ် ပွဲအရာဝံ “ပျောင်ကိုပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ ပုဂ္ဂိုလ်ဝံတုန် ပုဂ္ဂိုလ်ထောက် ကိုသျှိုက်မျှိုက်ခိုဟ်အိုတ် ပုဂ္ဂိုလ်ပြအိုတ်ရ” ရဝံ သွက်ဝံဟိုသ် ဗွဲစွတ်ဉာဏ်ဟ် ဟံလောသွာရ။ (မဟိုတ်ရောတုန်) ယံသာရိပိုတ် ပုဂ္ဂိုလ်မ္မဲ မတိတ်ဗူးနူကိလေသ နကိုခရ်သဒ္ဓါရ် ဒွေတ်တ တ္တဟ်နအရဟတ္တဖိုလ်တဲဒ်ရ။ ပုဂ္ဂိုလ် အာစိပ်ဇျာန်ဒွံ နကိုနာမကာယတဲ သုဇ္ဈောန်မတ် ကိုနိဗ္ဗာန်ရ် ဒွိတ်သကဒါဂါမ်ကို အနာဂါမ်ကိုရ။ ပုဂ္ဂိုလ် သွတမ်နူသောတာပတ္တိဖိုလ်တဲ အာစိပ်မင်္ဂလတူဂ်လေဝ် ဒွိတ်သကဒါဂါမ်ကို အနာဂါမ်ကိုရ။ ဟိုတ်ရ်သံဝံ နွံတ်ရ။

ယံသာရိပိုတ် ပွဲအရာဝံ “ပျောင်ကိုပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ ပုဂ္ဂိုလ်ဝံတုန် ပုဂ္ဂိုလ်ထောက် ကိုသျှိုက်မျှိုက်ခိုဟ်အိုတ် ပုဂ္ဂိုလ်ပြအိုတ်ရ” ရဝံ သွက်ဝံဟိုသ် ဗွဲစွတ်ဉာဏ်ဟ် ဟံလောသွာရ။ (မဟိုတ်ရောတုန်) ယံသာရိပိုတ် ပုဂ္ဂိုလ် အာစိပ်ဇျာန်ဒွံ နကိုနာမကာယတဲ သုဇ္ဈောန်မတ် ကိုနိဗ္ဗာန်ရ် ဒွေတ်တ တ္တဟ်နအရဟတ္တဖိုလ်တဲဒ်ရ။ ပုဂ္ဂိုလ် မတိတ်ဗူးနူကိလေသ နကိုခရ် သဒ္ဓါရ် ဒွိတ်သကဒါဂါမ်ကို အနာဂါမ်ကိုရ။ ပုဂ္ဂိုလ် သွတမ်နူသောတာပတ္တိဖိုလ်တဲ အာစိပ် မင်္ဂလတူဂ်လေဝ် ဒွိတ်သကဒါဂါမ်ကို အနာဂါမ်ကိုရ။ ဟိုတ်ရ်သံဝံ နွံတ်ရ။

ယံသာရိပိုတ် ပွဲအရာဝံ “ပျောင်ကိုပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ ပုဂ္ဂိုလ်ဝံတုန် ပုဂ္ဂိုလ်ထောက် ကိုသျှိုက်မျှိုက်ခိုဟ်အိုတ် ပုဂ္ဂိုလ်ပြအိုတ်ရ” ရဝံ သွက်ဝံဟိုသ် ဗွဲစွတ်ဉာဏ်ဟ် ဟံလောသွာရ။ (မဟိုတ်ရောတုန်) ယံသာရိပိုတ် ပုဂ္ဂိုလ် သွတမ်နူသောတာပတ္တိဖိုလ်တဲ အာစိပ်မင်္ဂလတူဂ် ဒွေတ်တ တ္တဟ်နအရဟတ္တဖိုလ်တဲဒ်ရ။ ပုဂ္ဂိုလ် မတိတ်ဗူး နူကိလေသ နကိုခရ်သဒ္ဓါရ် ဒွိတ်သကဒါဂါမ်ကို အနာဂါမ်ကိုရ။ ပုဂ္ဂိုလ် အာစိပ်ဇျာန်ဒွံ နကိုနာမကာယတဲ သုဇ္ဈောန်မတ် ကိုနိဗ္ဗာန်ရ်လေဝ် ဒွိတ်သကဒါဂါမ်ကို အနာဂါမ်ကိုရ။ ဟိုတ်ရ်သံဝံ နွံတ်ရ။ ယံသာရိပိုတ် ပွဲအရာဝံ “ပျောင်ကိုပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ ပုဂ္ဂိုလ်ဝံတုန် ပုဂ္ဂိုလ်ထောက်ကိုသျှိုက် မျှိုက်ခိုဟ်အိုတ် ပုဂ္ဂိုလ်ပြအိုတ်ရ” ရဝံ သွက်ဝံဟိုသ် ဗွဲစွတ်ဉာဏ်ဟ် ဟံလောသွာရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဂိလာန

၂၂။ ယံခမိတအ် ညးယဲဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ နွံတ်ပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူ အိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ညးယဲလျိုက် ကလိဝံစုစသုင်ဂမ္ဘိုင် မဗွဲကို ဟံကလိဝံစုစသုင်ဂမ္ဘိုင် မဗွဲကို ကလိဝံဂဉ္ဇဂမ္ဘိုင် မဗွဲကို ဟံကလိဝံဂဉ္ဇဂမ္ဘိုင် မဗွဲကို ကလိဝံညးကောန်စိတ်လ္လိပရာ မဗွဲကို ဟံကလိဝံညးကောန်စိတ်လ္လိပရာမဗွဲကို ဟံဒျိုက် ကတိဟံဗူး နယဲဝေဒနာဂ်ရ။ ယံခမိတအ် ညးယဲဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ နွံတ်ပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်—ယံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ညးယဲလျိုက် ကလိဝံစုစသုင်ဂမ္ဘိုင် မဗွဲကို ဟံကလိဝံစုစသုင်ဂမ္ဘိုင် မဗွဲကို ကလိဝံဂဉ္ဇဂမ္ဘိုင် မဗွဲကို ဟံကလိဝံဂဉ္ဇဂမ္ဘိုင်

မဗ္ဗေကို ကလိဂ္ဂံညးကျောန်စိတ်လ္လိပရာ မဗ္ဗေကို ဟံကလိဂ္ဂံညးကျောန်စိတ်လ္လိပရာ မဗ္ဗေကို
 ဒြိုက်ကတိဂ္ဂံညးနယဝေဒနာဂ်ရ။ ယံခမိတအံ ပွဲလောကဝံ ညးယဲလျိုက် ကလိဂ္ဂံစုစသုင်ဂမ္တိုင်
 မဗ္ဗေဟေင်မှ ဒြိုက်ကတိနယဝေဒနာဂ်မာန်ရ။ ဟံကလိဂ္ဂံစုစသုင်ဂမ္တိုင် မဗ္ဗေမှး ဒြိုက်ကတိ
 နယဝေဒနာဂ် ဟံမာန်ရ။ ကလိဂ္ဂံဂဉ္စဂမ္တိုင် မဗ္ဗေဟေင်မှ ဒြိုက်ကတိနယဝေဒနာဂ်မာန်ရ။
 ဟံကလိဂ္ဂံဂဉ္စဂမ္တိုင် မဗ္ဗေမှး ဒြိုက်ကတိနယဝေဒနာဂ် ဟံမာန်ရ။ ကလိဂ္ဂံညးကျောန်စိတ်လ္လိ
 ပရာမဗ္ဗေဟေင်မှ ဒြိုက်ကတိနယဝေဒနာဂ်မာန်ရ။ ဟံကလိဂ္ဂံညးကျောန်စိတ်လ္လိပရာ မဗ္ဗေမှး
 ဒြိုက်ကတိနယဝေဒနာဂ် ဟံမာန်ရ။

ယံခမိတအံ ပှော်ကိုညးယဲဂမ္တိုင်ပိဂကူဂ် ဩညးယဲမ္တဲ ကလိဂ္ဂံစုစသုင်ဂမ္တိုင် မဗ္ဗေ
 ဟေင် ဒြိုက်ကတိနယဝေဒနာဂ်မာန်ရ။ ဟံကလိဂ္ဂံမှး ဒြိုက်ကတိနယဝေဒနာဂ် ဟံမာန်ရ။
 ကလိဂ္ဂံဂဉ္စဂမ္တိုင် မဗ္ဗေဟေင် ဒြိုက်ကတိနယဝေဒနာဂ်မာန်ရ။ ဟံကလိဂ္ဂံမှး ဒြိုက်ကတိ
 နယဝေဒနာဂ် ဟံမာန်ရ။ ကလိဂ္ဂံညးကျောန်စိတ်လ္လိပရာ မဗ္ဗေဟေင်မ ဒြိုက်ကတိနယ
 ဝေဒနာဂ်မာန်ရ။ ဟံကလိဂ္ဂံမှး ဒြိုက်ကတိနယဝေဒနာဂ် ဟံမာန်ရ။ ယံခမိတအံ သုဟိတ်ကို
 ညးယဲဝံတဲ ကိုအနုညာတ်(ကိုအခေါင်) ပိဏ္ဍပါတ်မဗ္ဗေကိုညးယဲရ။ ကိုအနုညာတ် ဂဉ္စမဗ္ဗ
 ကိုညးယဲရ။ ကိုအနုညာတ် ညးကျောန်စိတ်လ္လိပရာညးယဲရ။ ယံခမိတအံ သုဟိတ်ကိုညးယဲ
 ဝံတဲ ညးယဲသအာင်ဂမ္တိုင်လေဝ် ကျောန်စိတ်လ္လိပရာအိုတ်ရ။ ယံခမိတအံ ညးယဲဂမ္တိုင် ပိဂကူဝံ
 နွံတ်ပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။

ယံခမိတအံ တုင်သုဟ်ညင်ရသတ်ဟေင် ပူဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူမတုင်သုဟ်ကျော်ညးယဲဂ်
 နွံတ်ပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမှးပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမှးတုန်—ယံခမိတအံ ပွဲသာသနာဝံ
 ပူဂိုလ်လျိုက် သွောံဗိုလျှောင်ကေတ်တီလမ္တိုင်ပိဉ်ကျက်တြဲကို ဟဝံဗိုလျှောင်ကေတ်ကို သွောံ
 ကလင်ပင်မိုင်ကေတ် သုတ်အဘိဓရိဓနယံ တီလမ္တိုင်ပိဉ်ကျက်တြဲ မဂပ်ဝံတံကို ဟဝံကလင်
 ပင်မိုင်ကေတ်ကို တို့လုပ်အရိယမဂ်မဗိုန် မျံသဘ်မဉ္စာစုတ် ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်ဟံမာန်ရ။

ယံခမိတအံ ပွဲသာသနာဝံ ပူဂိုလ်လျိုက် သွောံဗိုလျှောင်ကေတ်တီလမ္တိုင်ပိဉ်ကျက်တြဲကို
 ဟဝံဗိုလျှောင်ကေတ်ကို သွောံကလင်ပင်မိုင်ကေတ် သုတ်အဘိဓရိဓနယံတီလမ္တိုင်ပိဉ်ကျက်တြဲ
 မဂပ်ဝံတံကို ဟဝံကလင်ပင်မိုင်ကေတ်ကို တို့လုပ်အရိယမဂ်မဗိုန် မျံသဘ်မဉ္စာစုတ် ပွဲခရ်
 ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မာန်ရ။

ယံခမိတအံ ပွဲသာသနာဝံ ပူဂိုလ်လျိုက် သွောံဗိုလျှောင်ကေတ်တီလမ္တိုင်ပိဉ်ကျက်တြဲ
 ဟေင် တို့လုပ်အရိယမဂ်မဗိုန် မျံသဘ်မဉ္စာစုတ် ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မာန်ရ။ ဟဝံဗိုလျှောင်
 ကေတ်မှး တို့လုပ်ဟံမာန်ရ။ သွောံကလင်ပင်မိုင်ကေတ် သုတ်အဘိဓရိဓနယံတီလ မ္တိုင်ပိဉ်
 ကျက်တြဲ မဂပ်ဝံတံဟေင် တို့လုပ်အရိယမဂ်မဗိုန် မျံသဘ်မဉ္စာစုတ် ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မာန်ရ။
 ဟဝံကလင်ပင်မိုင်ကေတ်မှး တို့လုပ်ဟံမာန်ရ။

ယွံခမီတအံ ပ္ဍောင်ကိုပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ ဩပုဂ္ဂိုလ်မ္တေ သောဝဗ္ဗိလောဘင်ကောတံတီလ
 မှုံပိုင်ကျာ်တြဲဟေင် တို့လုပ်အရိယမဂ်မဗိန် မှုံသဘ်မဃာ်စုတ် ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မာန်ရ။
 ဟဂ္ဂဗ္ဗိလောဘင်ကောတံမ္တေ တို့လုပ်ဟံမာန်ရ။ သောဝကလင်ပင်မိုင်ကောတံ သုတ်အဘိဓရ်ပိနယ်
 တီလမှုံပိုင်ကျာ်တြဲ မဂ်ပင်တံဟေင် တို့လုပ်အရိယမဂ်မဗိန် မှုံသဘ်မဃာ်စုတ် ပွဲခရ်ကုသိုလ်
 ဂမ္တိုင်မာန်ရ။ ဟဂ္ဂကလင်ပင်မိုင်ကောတံမ္တေ တို့လုပ်ဟံမာန်ရ။ ယွံခမီတအံ သွဟိတ်ကို ပုဂ္ဂိုလ်ဝံတဲ
 ကိုအနုညာတ် (ကိုအခေါင်)တံခရ်ရ။ ယွံခမီတအံ သွဟိတ်ကိုပုဂ္ဂိုလ်ဝံတဲ ကုညးသအာင်
 ဂမ္တိုင်လေဝ် ဂပ်ဝံတံကိုခရ်ရ။ ယွံခမီတအံ ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူမတုပ်သုဟ်ကောံ ညးယဲဝံ
 နွံတပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်သင်္ခါရ

၂၃။ ယွံခမီတအံ ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ နွံတပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမ္တေပိဂကူ
 အိုတ်ဂ်ရောမ္တေတုန်— ယွံခမီတအံ ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လှိုက် ပတိတ်တြဟတ် စေတနာကမ်
 ပွမဆောပုဟ်မကတိုန်ပွဲဇကု မှုံကိုပွမဒ်ဒဒိန်ရ။ ပတိတ်တြဟတ် စေတနာကမ် ပွမဆောပုဟ်
 မကတိုန်ပွဲပါင် မှုံကိုပွမဒ်ဒဒိန်ရ။ ပတိတ်တြဟတ် စေတနာကမ် ပွမဆောပုဟ်မကတိုန်ပွဲစိုတ်
 မှုံကိုပွမဒ်ဒဒိန်ရ။ ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် ဟိတ်မပတိတ်တြဟတ် စေတနာကမ် ပွမဆောပုဟ်မကတိုန်ပွဲဇကု
 မှုံကိုပွမဒ်ဒဒိန်ရ။ ဟိတ်မပတိတ်တြဟတ် စေတနာကမ် ပွမဆောပုဟ်မကတိုန်ပွဲပါင် မှုံကိုပွမ
 ဒ်ဒဒိန်ရ။ ဟိတ်မပတိတ်တြဟတ် စေတနာကမ် ပွမဆောပုဟ်မကတိုန်ပွဲစိုတ် မှုံကိုပွမဒ်ဒဒိန်ရ။
 ဒးအာစိုပ်လောက မှုံကိုပွမဒ်ဒဒိန်ရ။ ပုဂ္ဂိုလ် မဒးအာစိုပ်လောကမှုံကိုပွမဒ်ဒဒိန်ရ ‘ဖဿ’
 ပွမတုတ်ဒွံဂမ္တိုင် မဒ်မ္တေဟာန်ကောံဒဒိန် တုတ်ဒွံလုက်စုက်အိုတ်ရ။ ညး ‘ဖဿ’ပွမတုတ်ဒွံ
 ဂမ္တိုင်မှုံကိုဒဒိန် မဂ်ပင်တုတ်ဒွံလုက်စုက်ဂ် ညံင်ရသတ်နရက် ဒးဒုင်စသိုင်ကို ဒးဒုင်စသိုင်
 ဝေဒနာပွဲဒဒိန် မဒ်ဒဒိက်ဗွဲစုတ်ရ။

ယွံခမီတအံ ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လှိုက် ပတိတ်တြဟတ် စေတနာကမ် ပွမဆောပုဟ်
 မကတိုန်ပွဲဇကု ဟွဲကိုပွမဒ်ဒဒိန်ရ။ ပတိတ်တြဟတ် စေတနာကမ် ပွမဆောပုဟ် မကတိုန်
 ပွဲပါင် ဟွဲကိုပွမဒ်ဒဒိန်ရ။ ပတိတ်တြဟတ် စေတနာကမ် ပွမဆောပုဟ်မကတိုန်ပွဲစိုတ် ဟွဲကို
 ပွမဒ်ဒဒိန်ရ။ ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် ဟိတ်မပတိတ်တြဟတ် စေတနာကမ် ပွမဆောပုဟ်မကတိုန်ပွဲဇကု
 ဟွဲကိုဒဒိန်ရ။ ဟိတ်မပတိတ်တြဟတ် စေတနာကမ် ပွမဆောပုဟ်မကတိုန်ပွဲပါင် ဟွဲကိုပွမဒ်
 ဒဒိန်ရ။ ဟိတ်မပတိတ်တြဟတ် စေတနာကမ် ပွမဆောပုဟ်မကတိုန်ပွဲစိုတ် ဟွဲကိုပွမဒ်ဒဒိန်ရ။
 ဝံအာစိုပ် လောကဟွဲကိုဒဒိန်ရ။ ပုဂ္ဂိုလ် မဝံအာစိုပ်လောကဟွဲကိုဒဒိန်ရ ‘ဖဿ’ပွမတုတ်ဒွံ
 ဂမ္တိုင် မဟွဲကိုဒဒိန်ရ။ တုတ်ဒွံလုက်စုက်အိုတ်ရ။ ညး ‘ဖဿ’ပွမတုတ်ဒွံဂမ္တိုင်ဟွဲကိုဒဒိန် မဂ်ပင်

တုတ်ဒွံလုက်စုက်ကို သုဟ်ညင်ရဲဗြိုသုဘကိဏ္ဍာဂမ္ဘိုင်ကို ဝံဒင်စသိုင်ဝေဒနာ ဟွဲကိုဒဒိမ် မဒ်တသိမ် ဗွဲစုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျိုင် ပတိတ်ဗြဟ္မာတ် စေတနာကမ် ပွမဆောပုဟ် မကတိုန်ပွဲဇကု ချေလေဝ်မ္မုံကိုဒဒိမ်ကို ချေလေဝ်ဟွဲကိုဒဒိမ်ကိုရ။ ပတိတ်ဗြဟ္မာတ် စေတနာ ကမ် ပွမဆောပုဟ်မကတိုန်ပွဲပါင် ချေလေဝ်မ္မုံကိုဒဒိမ် ချေလေဝ်ဟွဲကိုဒဒိမ်ရ။ ပတိတ် ဗြဟ္မာတ် စေတနာကမ် ပွမဆောပုဟ်မကတိုန်ပွဲစိုတ် ချေလေဝ်မ္မုံကို ဒ်ဒဒိမ်ကို ချေလေဝ် ဟွဲကိုဒဒိမ်ကိုရ။ ပူဂိုလ်ကို ဟိုတ်မပတိတ်ဗြဟ္မာတ် စေတနာကမ် ပွမဆောပုဟ်မကတိုန်ပွဲဇကု ချေလေဝ်မ္မုံကိုဒဒိမ်ကို ချေလေဝ်ဟွဲကိုဒဒိမ်ကို ဟိုတ်မပတိတ်ဗြဟ္မာတ် စေတနာကမ် ပွမဆောပုဟ်မကတိုန်ပွဲပါင် ချေလေဝ်မ္မုံကိုဒဒိမ် ချေလေဝ်ဟွဲကိုဒဒိမ် ဟိုတ်မပတိတ် ဗြဟ္မာတ် စေတနာကမ် ပွမဆောပုဟ်မကတိုန် ပွဲစိုတ် ချေလေဝ်မ္မုံကိုဒဒိမ် ချေလေဝ်ဟွဲကိုဒ ဒဒိမ်ကိုရ ဝံအာစိုပ်လောကချေလေဝ် မ္မုံကိုဒဒိမ်ကို ချေလေဝ်ဟွဲကိုဒဒိမ်ကိုရ။ ပူဂိုလ် မဝံအာစိုပ်လောက ချေလေဝ်မ္မုံကိုဒဒိမ် ချေလေဝ်ဟွဲကိုဒဒိမ်ကို ‘ဖဿ’ပွမတုတ်ဒွံဂမ္ဘိုင် ချေလေဝ်မ္မုံကိုဒဒိမ်ကို ချေလေဝ်ဟွဲကိုဒဒိမ်ကို တုတ်ဒွံလုက်စုက်အိုတ်ရ။ ပူဂိုလ် ‘ဖဿ’ပွမ တုတ်ဒွံဂမ္ဘိုင် ချေလေဝ်မ္မုံကိုဒဒိမ်ကို ချေလေဝ်ဟွဲကိုဒဒိမ်ကို မဂပ်ဝ်တုတ်ဒွံ သုဟ်ညင်ရဲ မ္မိဟ်ကော်ဒေဝတလျိုင် ဗြိုတ်ဝေမာန်ကလျိုင်ဂမ္ဘိုင်ကို ဒးဒင်စသိုင်ဝေဒနာမ္မုံကိုဒဒိမ်ကို ဟွဲမ္မုံကို ဒဒိမ်ကို မဒ်ဝေဒနာတသိမ်ဒဒိမ် မတွန်တောန်နီရဲရ။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ နွံတ် ပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဗဟုကာရ

၂၄။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ မုံဥပကာဂုဏ်ဂှိုင် ကုပူဂိုလ်မွဲသအာင် အိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမီတအ် သုဟိုတ်ကိုပူဂိုလ်ဂ်တဲ ပူဂိုလ်မွဲ သအာင်ဂ် ပြာပ်သွစွဲစွဲကိုကျိရ။ ပြာပ်သွစွဲစွဲကိုခရ်ရ။ ပြာပ်သွစွဲစွဲကိုသင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဝံ မုံဥပကာဂုဏ်ဂှိုင် ကုပူဂိုလ်မွဲသအာင်ရ။

ယွံခမီတအ် မွဲဂကူဉာဏ်တုန် သုဟိုတ်ကိုပူဂိုလ်ဂ်တဲ ပူဂိုလ်မွဲသအာင်ဂ် “ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ရ” ရဝံ တိကေတ်အတိုင်မချာစုတ်ရ။ “ဣဝံတုန် ဟိုတ်ဒဒိမ်ရ” ရဝံ တိကေတ် အတိုင်မချာစုတ်ရ။ “ဣဝံတုန် နိဗ္ဗာန်ဒ်အရာဒဒိမ်ပျိုတ်ရ”ရဝံ တိကေတ်အတိုင်မချာစုတ်ရ။ “ဣဝံတုန် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်နိဗ္ဗာန်ဒ်အရာဒဒိမ်ပျိုတ်ရ”ရဝံ တိကေတ်အတိုင်မချာစုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဝံ မုံဥပကာဂုဏ်ဂှိုင် ကုပူဂိုလ်မွဲသအာင်ရ။

ယွံခမီတအံ မွဲဂကုဉ်တုန် သွဟိုတ်ကိုပူဂိုလ်မွဲတဲ ပူဂိုလ်မွဲသအာင်ဂှ် ဟိုတ်နူခရ် အာသဝဂမ္တိုင်အိုတ်အာဂှ်ရ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိ မတိတ်ဗူးနူစိုတ် ကိလေသ မစာ်စူးနူအာသဝ တီကေတ်အရဟတ္တဖိုလ်စိုတ် မတိတ်ဗူးနူကိလေသကေုာ် အရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတိတ်ဗူးနူကိလေသ နကိုဉာဏ်တေုင်တဲ သွကေတ် ဇ္ဇောပ်မတ်ကွာ အာစိုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမီတအံ ပူဂိုလ်ဝံ မုံဉပကာဂုဏ်ဂှ် ကုပူဂိုလ်မွဲသအာင်ရ။ ယွံခမီတအံ ပူဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပိဂကုဝံ မုံဉပကာဂုဏ်ဂှ် ကုပူဂိုလ်မွဲသအာင်အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအံ ကုပူဂိုလ်ဝံ မုံဉပကာဂုဏ်မဂ္တိုင် မွဲသအာင်နူပူဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပိဂကုဝံတုန် ဟုံမွဲရ ရဲဝံ အဲသွးရ။ ယွံခမီတအံ ကုပူဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပိဂကုဝံ ပူဂိုလ်မွဲသအာင် တ္တုဟ်နကလေင် ပလန်ဂုဏ်(ဆာပ်ဂုဏ်)ဗွဲမဒးရး နပမလော့ဝ် ပွမဒစးဒင်တုင်တရ ပွမပင်ခွအ်ခေုာ်တဲ ပွမ သွရဲရသေ့ရဲရ ပွမယိုက်ဒိုက်ထံက်ပင် နကိုပစ္စယ်သုာ်,ပိဏ္ဍပါတ်,ဘာ,ဂဉ္ဇဲ မဒ်ကြိယာဗာ ပွင်ပွဲ လမျိုမစေံစးကိုယဲဂမ္တိုင်ဂှ် ဟုံလောဲသွာရ ရဲဝံ အဲသွးရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဝဇီရူပမ

၂၅။ ယွံခမီတအံ ပူဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပိဂကုဝံ နွံတပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကု အိုတ်ဂှ်ရောမွဲတုန်— ပူဂိုလ် မုံဉကိုစိုတ်မတုပ်သွဟ်ကေုာ်သရတြေံကို ပူဂိုလ် မုံဉကိုစိုတ် မတုပ်သွဟ်ကေုာ်ဇုက်လလီကို ပူဂိုလ် မုံဉကိုစိုတ်မတုပ်သွဟ်ကေုာ်ဝဇီရဗိုဇ်ကိုရ။ ယွံခမီတအံ ပူဂိုလ် မုံဉကိုစိုတ်မတုပ်သွဟ်ကေုာ်သရတြေံမွဲဂှ် ညးခွဲဂှ်ရော? ယွံခမီတအံ ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျိုဂှ် လေပ်ထေပုတ်ရ၊ ချောင်စိုတ်မွဲသကာတ်မြဟ်ဂှ်ရ၊ အယာ်မာတ်ဟိုသွးဗွတ် ညိနာင်လေပ် လေပ်ဗာန်ခြပ်ရ၊ လေပ်ထေပုတ်ရ၊ လေပ်ဂိစိုတ်ရ၊ လေပ်ကြိုင်မျိုဟ်ရ။ လေပ်သွ တဲမွဲပြာကဉ် ပွမထေပုတ်ကို ပွမလုတ်မှာဒုသ်ကို ပွမဟံမိပ်စိုတ်ကိုရ။ ယွံခမီတအံ သရတြေံဂှ် ထို့မြိုလုက်ဒး နကိုကောန်လေံကို နကိုကဝေက်နင်ကိုမွဲ သွဟ်ညံင်ရဲ(ဆီပတိုဟ် ချာ်သရ)ဇ္ဇောပ်တိတ်လောန်လောန်ကဲကဲကို ယွံခမီတအံ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသဟ်ဟောင် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျိုဂှ် လေပ်ထေပုတ်ရ၊ ချောင်စိုတ်မွဲသကာတ်မြဟ်ဂှ်ရ၊ အယာ်မာတ် ဟိုသွးဗွတ်ညိနာင်လေပ် လေပ်ဗာန်ခြပ်ရ၊ လေပ်ထေပုတ်ရ၊ လေပ်ဂိစိုတ်ရ၊ လေပ်ကြိုင် မျိုဟ်ရ။ လေပ်သွတဲမွဲပြာကဉ် ပွမထေပုတ်ကို ပွမလုတ်မှာဒုသ်ကို ပွမဟံမိပ်စိုတ်ကိုရ။ ယွံခမီတအံ ပူဂိုလ်ဝံ ပူဂိုလ် မုံဉကိုစိုတ်မတုပ်သွဟ်ကေုာ်သရတြေံ ရဲဝံ ဂပ်ဝ်သွးရ။

ယွံခမီတအံ ပူဂိုလ်မုံဉကိုစိုတ် မတုပ်သွဟ်ကေုာ်ဇုက်လလီမွဲဂှ် ညးခွဲဂှ်ရော? ယွံခမီ တအံ ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျိုဂှ် “ဣဝံတုန် ဒဒိခိရ”ရဲဝံ တီကေတ်အတိုင်မချာ်စွတ်ရ၊ “ဣဝံတုန် ဟိုတ်ဒဒိခိကတိဒိရ” ရဲဝံ တီကေတ် အတိုင်မချာ်စွတ်ရ၊ “ဣဝံတုန် နိဗ္ဗာန်ဒိ

အရာ ဒဒိမ်ပျိုတ်ရ” ရဲဝံ တိကောတ်အတိုင်မချာ်စုတ်ရ။ “ဣဝံတုန် ဒေဝ်ဒိဟိတ်အာစိပ်နိဗ္ဗာန် ဒိအရာဒဒိမ်ပျိုတ်ရ” ရဲဝံ တိကောတ်အတိုင်မချာ်စုတ်ရ။ ယံခမိတအ် တြုံမျှံကိုမတ်မညာတ်ဂ် ပွဲအခိုင်ဗွဲဂုဇိုလောန် ခဏဇုက်လလီ(ဆေဝ်ပွေပ်ပံက်)ဂ် သုဟ်ညင်ရဲညာတ်ကောတ် ရူပါရီ သာ်ဂမ္တိုင်ကို ယံခမိတအ် တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသာ်ဂ်ဟေင် ပွဲလောကဝံ ပုဂိုလ်လျှိုဂ် “ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ရ” ရဲဝံ တိကောတ် အတိုင်မချာ်စုတ်ရ။ “ဣဝံတုန် ဟိတ်ဒဒိမ်ကတိဒ်ရ” ရဲဝံ တိကောတ် အတိုင်မချာ်စုတ်ရ။ “ဣဝံတုန် နိဗ္ဗာန်ဒိအရာ ဒဒိမ်ပျိုတ်ရ” ရဲဝံ တိကောတ် အတိုင်မချာ်စုတ်ရ။ “ဣဝံတုန် ဒေဝ်ဒိဟိတ် အာစိပ်နိဗ္ဗာန် ဒိအရာဒဒိမ်ပျိုတ်ရ” ရဲဝံ တိကောတ် အတိုင် မချာ်စုတ်ရ။ ယံခမိတအ် ပုဂိုလ်ဝံ ပုဂိုလ်မျှံကိုစိတ်မတုပ်သုဟ်ကောတ်ဇုက်လလီ ရဲဝံ ဂပ်ဝ်သွေးရ။ ယံခမိတအ် ပုဂိုလ်မျှံကိုစိတ် မတုပ်သုဟ်ကောတ်ဝဇိရဗိုဇ်မွဲးဂ် ညးဍဲဂ်ရော? ယံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂိုလ်လျှိုဂ် ဟိတ်နူ ခရ်အာသဝဂမ္တိုင်အိတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိ မတိတ်ဗူးနူ ကိလေသမတ်စူးနူအာသဝ တိကောတ်အရဟတ္တဖိုလ်စိတ် မတိတ်ဗူး နူကိလေသကောံ အရဟတ္တဖိုပညာ မတိတ်ဗူးနူကိလေသ နကိုညာဏ်တေင်တဲ သုကောတ်ဇောဝ်မတ်ကွာ အာစိပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ယံခမိတအ် မတ်မိုက်ကို တွံကိုမမိက်ကိုမွဲမွဲ မဖံက်ဗကး နကိုဝဇိရ ဗိုဇ်ဟံမာန်ဂ် သုဟ်ညင်ရဲဟွဲကို ယံခမိတအ် တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသာ်ဂ်ဟေင် ပုဂိုလ်လျှိုဂ် ဟိတ်နူ ခရ်အာသဝဂမ္တိုင်အိတ်အာဂ်ရ ။ ပ ။ အာစိပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ယံခမိတအ် ပုဂိုလ်ဝံ ပုဂိုလ်မျှံ ကိုစိတ် မတုပ်သုဟ်ကောတ်ဝဇိရဗိုဇ် ရဲဝံ ဂပ်ဝ်သွေးရ။ ယံခမိတအ် ပုဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ နွံတ် ပြာကဏ် ပွဲလောကအိတ်ရ ရဲဝံ (သွေးတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်သေဝိတဗ္ဗ

၂၆။ ။ယံခမိတအ် ပုဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ နွံတ်ပြာကဏ် ပွဲလောကအိတ်ရ။ ညးမွဲးပိဂကူ အိတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ယံခမိတအ် ပုဂိုလ်ဟံထေက်ကိုသိပ်ဂိပ် ဟံထေက်ကိုနိဿယ် ဟံထေက် ကိုပြာပ်ခဂ်နွံရ။ ယံခမိတအ် ပုဂိုလ်ထေက်ကိုသိပ်ဂိပ် ထေက်ကိုနိဿယ် ထေက်ကိုပြာပ်ခဂ် နွံရ။ ယံခမိတအ် ပုဂိုလ်သွဇေၤသျှေၤရဲဂ် သွအဲပရဲတဲ ထေက်ကိုသိပ်ဂိပ် ထေက်ကိုနိဿယ် ထေက်ကိုပြာပ်ခဂ်နွံရ။ ယံခမိတအ် ပုဂိုလ်ဟံထေက်ကိုသိပ်ဂိပ် ဟံထေက်ကိုနိဿယ် ဟံထေက်ကိုပြာပ်ခဂ် ညးဍဲဂ်ရော? ယံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ပုဂိုလ်လျှိုဂ် ဗွဲသီလသမာဓိ ပညာယုတ် (သုင်နူဇော)ရ။ ယံခမိတအ် ပုဂိုလ်မျှံသဘ်မဗ်သာ်ဝံဂ် ဝေင်ပါကောံပွမဆာန်ဍုၤ ပွမမေဝ်မွဲတဲ (တုဟ်နဖိုဇော) ဟံထေက်ကိုသိပ်ဂိပ် ဟံထေက်ကိုနိဿယ် ဟံထေက်ကိုပြာပ်ခရ။

ယံခမိတအ် ပုဂိုလ်ထေက်ကိုသိပ်ဂိပ် ထေက်ကိုနိဿယ် ထေက်ကိုပြာပ်ခဂ် ညးဍဲ ဂ်ရော? ယံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ပုဂိုလ်လျှိုဂ် ဗွဲသီလသမာဓိပညာ တုပ်သုဟ်(ကိုကောံ ဇော)ရ။ ယံခမိတအ် ပုဂိုလ်မျှံသဘ်မဗ်သာ်ဝံဂ် ထေက်ကိုသိပ်ဂိပ်ရ။ ထေက်ကိုနိဿယ်ရ။

ထေက်ကို ပြာပ်ခရ။ ပွမဒ်သင်္ဂဏ် မဟိုတ်ရော? ဂလာန်သွဟိုတ်ကိုသီလ ညးသပျရိဟ်ဂမ္တိုင် မအာစိုပ် တုပ်သွဟ်ဗွဲသီလတဲ မကတိုဒ်လဲလောဝ် ကြက်ကတိုဒ် ကုပိုညးဂမ္တိုင်ရ။ ဂလာန်လဲလောဝ်ကြက်ဒ် တဂလာန်ဟုံပိုတ်သကုတ် ကုပိုညးဂမ္တိုင်ရ။ ဂလာန်လဲလောဝ် ကြက်ဒ်တပွမဝံ ပဒတ် ဗွဲတသိုမ် ကုပိုညးဂမ္တိုင်ရ။ ဂလာန်သွဟိုတ်ကိုသမာဓိ ညးသပျရိဟ်ဂမ္တိုင်မအာစိုပ် တုပ်သွဟ်ဗွဲသမာဓိတဲ မကတိုဒ်လဲလောဝ် ကြက်ကတိုဒ် ကုပိုညးဂမ္တိုင်ရ။ ဂလာန်လဲလောဝ် ကြက်ဒ်တဂလာန် ဟုံပိုတ်သကုတ် ကုပိုညးဂမ္တိုင်ရ။ ဂလာန်လဲလောဝ် ကြက်ဒ်တပွမဝံပဒတ် ဗွဲတသိုမ် ကုပိုညးဂမ္တိုင်ရ။ ဂလာန်သွဟိုတ်ကိုပညာ ညးသပျရိဟ်ဂမ္တိုင်မအာစိုပ် တုပ်သွဟ် ဗွဲပညာတဲ မကတိုဒ်လဲလောဝ် ကြက်ကတိုဒ် ကုပိုညးဂမ္တိုင်ရ။ ဂလာန်လဲလောဝ် ကြက်ဒ် တဂလာန်ဟုံပိုတ်သကုတ် ကုပိုညးဂမ္တိုင်ရ။ ဂလာန်လဲလောဝ် ကြက်ဒ်တပွမဝံပဒတ် ဗွဲတသိုမ် ကုပိုညးဂမ္တိုင်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ပုဂ္ဂိုလ်မျှသဘမဏ်သံဝံ ထေက်ကိုသိပ်ဂိုပ် ထေက်ကိုနိဿယ် ထေက်ကိုပြာပ်ခရ။

ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်သွရှေ့သော်ရ် သွအဲပရဲတဲ ထေက်ကိုသိပ်ဂိုပ် ထေက်ကိုနိဿယ် ထေက်ကိုပြာပ်ခရ ညးဇွဲဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျှိုင် ဗွဲသီလသမာဓိ ပညာလောန်(လတူနုဇကု)ရ။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်မျှသဘမဏ်သံဝံ သွရှေ့သော်ရ် သွအဲ ပရဲတဲ ထေက်ကိုသိပ်ဂိုပ်ရ။ ထေက်ကိုနိဿယ်ရ။ ထေက်ကိုပြာပ်ခရ။ ပွမဒ်သင်္ဂဏ် မဟိုတ်ရော? နပုသိပ်ဂိုပ်သီကဵုပြာပ်ခရဝံ ဂကောံဗွပ်သီလ မဟုံချိုက်ပင်ဏီလောဝ် ကြက်ကိုချိုက်ပင်ရ။ ဂကောံဗွပ်သီလ မချိုက်ပင်တဲလဲလောဝ် ကြက်ဝံယိုက်ဒိုက် နကိုပညာ ပွဲအရာဂမ္တိုင်ဂ်ရ။ ဂကောံဗွပ်သမာဓိ မဟုံချိုက်ပင်ဏီလောဝ် ကြက်ကိုချိုက်ပင်ရ။ ဂကောံ ဗွပ်သမာဓိ မချိုက်ပင်တဲလဲလောဝ် ကြက်ဝံယိုက်ဒိုက် နကိုပညာ ပွဲအရာဂမ္တိုင်ဂ်ရ။ ဂကောံ ဗွပ်ပညာ မဟုံချိုက်ပင်ဏီလောဝ် ကြက်ကိုချိုက်ပင်ရ။ ဂကောံဗွပ်ပညာ မချိုက်ပင်တဲ လဲလောဝ် ကြက်ဝံယိုက်ဒိုက် နကိုပညာ ပွဲအရာဂမ္တိုင်ဂ်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ပုဂ္ဂိုလ်မျှသဘမဏ်သံဝံ သွရှေ့သော် ရ် သွအဲပရဲတဲ ထေက်ကိုသိပ်ဂိုပ်ရ။ ထေက်ကိုနိဿယ်ရ။ ထေက်ကိုပြာပ်ခရ။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ နွံတ်ပြာကဏ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဝံ (သွတ်ရ)။ ညးမျှအလေံ သိပ်ဂိုပ်ဟုံဟံပံင်ဖက်ကိုညးသပ်သွပ်နုဇကု နမတ္တံသီလဂ် ဒးဟုတ်ယုတ်ရ။ ညးမျှအလေံ နိဿယ်ဟုံဟံ ပံင်ဖက်ကိုညးတုပ်သွဟ်ကောံဇကု နမတ္တံသီလဂ် ကာလလလောဝ် ဟုံဒးဟုတ် ယုတ်ရ။ ညးပြာပ်ခသီကဵုကိုညးပြဲလတူဇကု နမတ္တံသီလဂ် တတက်ဗွဲမပြဟ်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ဒးပြာပ်ခသီကဵုကိုညးပြဲလတူဇကု နမတ္တံသီလရ။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ဇိဂုစ္ဆိတဗ္ဗ

၂၇။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ နွံတ်ပြာကဏ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲ ပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ထေက်ကိုကျုဟ်မွဲ ဟုံထေက်ကိုသိပ်ဂိုပ်

ဟံထေက်ကိုနိဿယံ ဟံထေက်ကိုပြာပ်ခဂ်နွံရ၊ ယံခမိတအံ ပူဂိုလ်ထေက်ကိုသေဝ်
 မဇ္ဈဟ်ဂ် ဟံထေက်ကိုသိပ်ဂ် ဟံထေက်ကိုနိဿယံ ဟံထေက်ကိုပြာပ်ခဂ်နွံရ၊ ယံခမိတအံ
 ပူဂိုလ်ထေက်ကိုသိပ်ဂ် ထေက်ကိုနိဿယံ ထေက်ကိုပြာပ်ခဂ်နွံရ၊ ယံခမိတအံ ပူဂိုလ်
 ထေက်ကိုကျဟ်မေ့ ဟံထေက်ကိုသိပ်ဂ် ဟံထေက်ကိုနိဿယံ ဟံထေက်ကိုပြာပ်ခဂ်
 ညးဍေပ်ရော? ယံခမိတအံ ပွဲသာသနာဂွံ ပူဂိုလ်လှိုက် ဟံထေက်ကိုသိလရ၊ မှုံသဘယုတ်မာရ၊
 မှုံကိုဒွေတ်ဟံသအးဇးရ၊ မှုံကိုဒွေတ်ထေက်ကိုသေဟ်ပွာရ၊ မှုံကိုကမ္မောန်(ပွ)မဂပ်ပ်
 ကြောပ်ဗွန်လဝ်ရ၊ သိုဟံသေင်ကိုခမိဂ် ဒုင်ဝန်ရံပွဲမွဲ ခမိရ၊ သိုဟံသေင်ကိုညးမှုံကိုဒွေတ်မပြဂ်
 ဒုင်ဝန်ရံပွဲမွဲ ညးမှုံကိုဒွေတ်မပြရ၊ မှုံသဘအဲအေင်ပွဲအပွဲရ၊ ညုက်ဍေက်တ် နမ္မံကိုရာဂ
 မကတိုဒ်ရ၊ မှုံကိုသိုက်ဟန်ဗန် မပ္ပံရာဂမကတိုဒ်ရ၊ ယံခမိတအံ ပူဂိုလ်မှုံသဘရံပွဲဂ်
 ထေက်ကိုကျဟ်မေ့ရ၊ ဟံထေက်ကိုသိပ်ဂ်ရ၊ ဟံထေက်ကိုနိဿယံရ၊ ဟံထေက်ကိုပြာပ်
 ခရ၊ ပွမဒ်သဘ်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယံခမိတအံ စိုန်ဟံအာစိုပ်ပွမပတုပ်ဗက် ပူဂိုလ်မှုံ
 သဘရံပွဲလေဝ် “ပူဂိုလ်ဂွံ မှုံကိုမိတ်မယုတ်ရ၊ မှုံကိုသကအံပွင်မယုတ်ရ၊ လောဝ်အာကို
 သကအံပွင်မယုတ်ရ” ရံပွဲ ဗရရမျာင်ပရိုင်ဒယုတ်မယုတ်သဝ်ဂ် ဗျာပ်တြးပြးဇးတိတ်ရ။
 ယံခမိတအံ ဖြံမဒတု ကတိုင်အိက်ဂ် စိုန်ဟံခွံ(ခံက်)ညးဟံပတိုန်ဂ်လေဝ် နကိုအိက်ဂ်တုန်
 သုဟ်ညင်ရံကိုကွေတ် ဗာန်မာန်ကို ယံခမိတအံ တုပ်သုဟ်ညင်ရံသဘ်ဟေင် စိုန်ဟံအာစိုပ်
 ပွမပတုပ်ဗက်ပူဂိုလ် မှုံသဘရံပွဲလေဝ် “ပူဂိုလ်ဂွံ မှုံကိုမိတ်မယုတ်ရ၊ မှုံကိုသကအံပွင်
 မယုတ်ရ၊ လောဝ်အာကိုသကအံပွင်မယုတ်ရ” ရံပွဲ ဗရရမျာင်ပရိုင်ဒယုတ် မယုတ်သဝ်ဂ်
 ဗျာပ်တြးပြးဇးတိတ်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ပူဂိုလ်မှုံသဘရံပွဲဂ် ထေက်ကိုကျဟ်မေ့ရ၊ ဟံထေက်ကို
 သိပ်ဂ်ရ၊ ဟံထေက်ကိုနိဿယံရ၊ ဟံထေက်ကိုပြာပ်ခရ။

ယံခမိတအံ ပူဂိုလ်ထေက်ကိုသေဝ်မဇ္ဈဟ် ဟံထေက်ကိုသိပ်ဂ် ဟံထေက်ကိုနိဿယံ
 ဟံထေက်ကိုပြာပ်ခဂ် ညးဍေပ်ရော? ယံခမိတအံ ပွဲလောကဂွံ ပူဂိုလ်လှိုက် လေပ်ထေပွတ်ရ၊
 ဍောင်စိုတ်ဗွဲသကာတ်မြဟ်ဂိုင်ရ၊ အယံမာတ် ဟိုသုးဗွတ်ညိနာင်လေဝ် လေပ်ဗာန်ခြပ်ရ၊
 လေပ်ထေပွတ်ရ၊ လေပ်ဂိစိုတ်ရ၊ လေပ်ကြိုင်မျိုဟ်ရ၊ လေပ်သွတ်ဗွဲမပြာကဋ် ပွမထေပွတ်ကို
 ပွမလုတ်မှာဒုသ်ကို ပွမဟံမိပ်စိုတ်ကိုရ၊ ယံခမိတအံ သရတြေက် ထိုမြိုလုက်ဒးနကို
 ကောန်လေံကို နကိုကဝေက်နင်ကိုမွဲး သုဟ်ညင်ရံ (ဆိပတိုဟ်သုာ်သရ)ဇ္ဇောဝ်တိတ်လောန်
 လောန်ကဲကဲကို ယံခမိတအံ တုပ်သုဟ်ညင်ရံသဘ်ဟေင် ။ ပ ။ ယံခမိတအံ သုပွတ်ဆု
 မုက်ဇ္ဇော(ဆုထွေထပ်)မဒ်ဃောဂ်ခိုင်ဂ် ထိုမြိုလုက်ဒး နကိုကောန်လေံကို နကိုကဝေက်နင်
 ကိုမွဲး သုဟ်ညင်ရံသတိုဟ်မြုတ်ဇေတ်ဍုတ်လောန်လောန်ကဲကဲကို ယံခမိတအံ တုပ်သုဟ်
 ညင်ရံသဘ်ဟေင်။ ပ ။ ယံခမိတအံ ကတိုင်အိက်ဂ် ထိုမြိုလုက်ဒး နကိုကောန်လေံကို
 နကိုကဝေက်နင်ကိုမွဲး သုဟ်ညင်ရံဒ်တု သုအမြာ်ဟံဒးဇး လောန်လောန်ကဲကဲကို
 ယံခမိတအံ တုပ်သုဟ်ညင် ရံသဘ်ဟေင် ယံခမိတအံ ပွဲလောကဂွံ ပူဂိုလ်လှိုက် လေပ်ထေ
 ပွတ်ရ၊ ဍောင်စိုတ်ဗွဲသကာတ်မြဟ်ဂိုင်ရ၊ အယံမာတ်ဟိုသုးဗွတ် ညိနာင်လေဝ် လေပ်ဗာန်

ခြင်ရ၊ လေပ်ထေပွတ်ရ၊ လေပ်ဂိစိုတ်ရ၊ လေပ်ကြိုင်မျိုဟ်ရ။ လေပ်သွတ်ဗွဲမပြာကဋ် ပွမထေပွတ်ကို ပွမလုတ်မှာဒုသ်ကို ပွမဟုံမိပ်စိုတ်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ပုဂိုလ်မျံသဘ်ရဲဝှံဂ် ထေက်ကိုသေ့ဝ်မဇ္ဈဟ်ရ၊ ဟုံထေက်ကိုသိပ်ဂှိပ်ရ၊ ဟုံထေက်ကိုနိဿယ်ရ၊ ဟုံထေက်ကိုပြာပ်ခရ။ ပွမဒ်သဘ်ဂှိပ် မဟိုတ်ရော? တွေဟ်လက်အဲလေပ် တွေဟ်လက်ရ၊ လဗပ်ပကိုဘပဠအဲလေပ် လဗပ်ပကိုဘပဠရ၊ သွက်လလေင်ဖိုအဲလေပ် သွရ။ ဟိုတ်ဂှိပ်ရ ပုဂိုလ်မျံသဘ်ရဲဝှံဂ် ထေက်ကိုသေ့ဝ်မဇ္ဈဟ်ရ၊ ဟုံထေက်ကိုသိပ်ဂှိပ်ရ၊ ဟုံထေက်ကိုနိဿယ်ရ၊ ဟုံထေက်ကိုပြာပ်ခရ။

ယွံခမီတအ် ပုဂိုလ်ထေက်ကိုသိပ်ဂှိပ်ရ၊ ထေက်ကိုနိဿယ်ရ၊ ထေက်ကိုပြာပ်ခဂ် ညးဍဲဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝှံ ပုဂိုလ်လျိုဂ် မျံကိုသီလရ၊ မျံကိုသဘ်ခိုဟ်ဆဲရ၊ ယွံခမီတအ် ပုဂိုလ်မျံသဘ်ရဲဝှံဂ် ထေက်ကိုသိပ်ဂှိပ်ရ၊ ထေက်ကိုနိဿယ်ရ၊ ထေက်ကိုပြာပ်ခရ။ ပွမဒ်သဘ်ဂှိပ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် စိန်ဟုံအာစိပ် ပွမပတုပ်ဗက် ပုဂိုလ်မျံသဘ်ရဲဝှံလေပ် “ပုဂိုလ်ဝှံ မျံကိုမိတ်ခိုဟ်ဆဲရ၊ မျံကိုသကအ်ပွင်ခိုဟ်ဆဲရ၊ လော့အာကိုသကအ်ပွင် ခိုဟ်ဆဲရ” ရဲဝှံ ဗရရမျာင်ပရိုင်ဒယ်တိုဟ်ဆဲ ညးမသိပ်ဂှိပ်ဂ် ဗျာပ်တြး ပြးဒေတိတ်ရ။ ဟိုတ်ဂှိပ်ရ ပုဂိုလ်မျံသဘ်ရဲဝှံဂ် ထေက်ကိုသိပ်ဂှိပ်ရ၊ ထေက်ကိုနိဿယ်ရ၊ ထေက်ကိုပြာပ်ခရ။ ယွံခမီတအ် ပုဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝှံ နွံတပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဲဝှံ (သုးတ်ရ)။

ညးမျံအလေံသိပ်ဂှိပ်ဟုံဟဲပံင်ဖက်ကိုညးသင်သွပ်နူဇကု နမပ္ပံသီလဂ် ဒးဟုတ်ယုတ်ရ၊ ညးမျံအလေံသိပ်ဂှိပ်ဟုံဟဲပံင်ဖက်ကိုညးတုပ်သွဟ်ကောံဇကု နမပ္ပံသီလဂ် ကာလမွဲလေပ် ဟုံဒးဟုတ်ယုတ်ရ၊ ညးပြာပ်ခနိဿယ်ကိုညးပြဲလတူနူဇကု နမပ္ပံသီလဂ် တတက်ဗွဲမပြဟ်ရ။ ဟိုတ်ဂှိပ်ရ ဒးပြာပ်ခသီကိုညးပြဲလတူနူဇကု နမပ္ပံသီလရ။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဂူထဘာဏီ

၂၈။ ယွံခမီတအ် ပုဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝှံ နွံတပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန် — ပုဂိုလ်မလေပ်ဟိုဂလန်မျံကိုသွ။ အမြာ်ဟုံဒးရးညင်ရဲအိက်ကို၊ ပုဂိုလ်မလေပ် ဟိုဂလန်မျံကိုသွ။ အမြာ်ဒးရးညင်ရဲလှူကို ပုဂိုလ်မလေပ်ဟိုဂလန်သုတ်ကြိုအ်ညင်ရဲသုတ်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ပုဂိုလ်မလေပ်ဟိုဂလန်မျံကိုသွ။ အမြာ်ဟုံဒးရးညင်ရဲအိက်ဂ် ညးဍဲဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝှံ ရင်တျင်ကော်နင် ပုဂိုလ်လျိုမတန်တ် ပွဲပေါသဘင်ကို ပွဲပရိသတ်ကို ပွဲလဒေါင်ကဠောမသဂမ္တိုင်ကို ပွဲလဒေါင်ကောံဇောံဇောံသွးကို ပွဲလဒေါင်ဂကူသွိုင်ဂမ္တိုင်ကိုတု “ယွံတြ၊ ဩဝ်ကျင်ညိ၊ အရာတုအဲတိဂ် ဩဝ်ဟိုညိ” ရဲဝှံ စွံပွဲအရာ

သက်သီတဲဂပ်ဝ် သွာန်ရ၊ ညးဂ် “အရာဟံတီဂ် တီရ” ရဲဝံကို “အရာတီဂ် ဟံတီရ” ရဲဝံကို “အရာ ဟံညာတ်ဂ် ညာတ်ရ” ရဲဝံကို “အရာညာတ်ဂ် ဟံညာတ်ရ” ရဲဝံကို ရဲသံဝံ ဟိုတ်နူဟိုတ်ဇကုကို ဟိုတ်နူဟိုတ်ညးသအာင်ကို ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံးစွစလာတ် ဗဇကို ဟိုသွးဂလာန် မဆောတ်ယောင်သိုမတိတ်ရ။ ယံခမီတအ် ပုဂိုလ်ဝံ ပုဂိုလ်မလေပ် ဟိုဂလာန် မှုကိုသုအမြဲဟံဒးရးညင်ရဲအိက် ရဲဝံ ဂပ်ဝ်သွးရ။

ယံခမီတအ် ပုဂိုလ်မလေပ်ဟိုဂလာန်မှုကိုသုအမြဲဒးရးညင်ရဲဟံ ညးခွဲဂ်ရော? ယံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ရင်တျင်ကော်နင် ပုဂိုလ်လှိုမတန်တ ပွဲပေါသဘင်ကို ပွဲပရိသာတ်ကို ပွဲလဒေါင်ကဋ္ဌာမသဂမ္ဘိုင်ကို ပွဲလဒေါင်ကောံဗော်သွးကို ပွဲလဒေါင်ကူသိုင်ဂမ္ဘိုင်ကိုတဲ “ယံတြု ဩဝ်ကျင်ညါ၊ အရာတုအဲတီဂ် ဩဝ်ဟိုညါ” ရဲဝံ စွဲပွဲအရာသက်သီတဲဂပ်ဝ်သွာန်ရ၊ ညးဂ် “အရာဟံတီဂ် ဟံတီရ” ရဲဝံကို “အရာတီဂ် တီရ” ရဲဝံကို “အရာ ဟံညာတ်ဂ် ဟံညာတ်ရ” ရဲဝံကို “အရာညာတ်ဂ် ညာတ်ရ” ရဲဝံကို ရဲသံဝံ ဟိုတ်နူဟိုတ် ဇကုကို ဟိုတ်နူဟိုတ်ညးသအာင်ကို ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံးစွစလာတ်ဗဇကို ဟံဟိုသွးဂလာန် မဆောတ် ယောင်သိုမတိတ်ရ။ ယံခမီတအ် ပုဂိုလ်ဝံ ပုဂိုလ်မလေပ်ဟိုဂလာန် မှုကိုသုအမြဲဒးရး ညင်ရဲဟံ ရဲဝံ ဂပ်ဝ်သွးရ။

ယံခမီတအ် ပုဂိုလ်မလေပ်ဟိုဂလာန်ဘုတ်ကြိုအ် ညင်ရဲဘုတ်သဲဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂိုလ်လှိုဂ် ပါကျော်ဂလာန်ကြိုင်မှိုဟ်သကာတ်မြတ်တဲ ဝေင်ပါကျော် နူဂလာန်မသကာတ်မြတ်ရ။ ဂလာန်မဲ့ ဟံကိုဒုသ်ရ၊ ဒ်တသိုဒ်ကိုကတောပ်ရ၊ ထေက်ကို သိုက်မှိုက်ရ၊ လုပ်ဂြိုဟ်ရ၊ ယေန်သွာင်ရ၊ မှိုဟ်မဂြိုင်သိုက်မှိုက်ရ၊ မှိုဟ်မဂြိုင်ဒးဝှပ်ကြိုက် စိုတ် မှုသဘ်မဖ်သံဂ်ရ။ ယံခမီတအ် ပုဂိုလ်ဝံ ပုဂိုလ်မလေပ်ဟိုဂလာန်ဘုတ်ကြိုအ် ညင်ရဲ ဘုတ်သဲ ရဲဝံ ဂပ်ဝ်သွးရ။ ယံခမီတအ် ပုဂိုလ်မလှိုင်ပိဂကူဝံ နွံတပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်အနွ

၂၉။ ယံခမီတအ် ပုဂိုလ်မလှိုင်ပိဂကူဝံ နွံတပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူ အိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ပုဂိုလ်ကမ္ဘက်ကို ပုဂိုလ်မှုကိုမတ်ညာတ်မွဲဒိုဟ်ကို ပုဂိုလ်မှုကိုမတ် ညာတ်ခါဒိုဟ်ကိုရ။ ယံခမီတအ် ပုဂိုလ်မကွက်ဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ကုပုဂိုလ်လှိုဂ် ဩနမတ်မှုသဘ်မဖ်သံလိမဲ့ ပိဉ်ဟာန်ဂြပ်ရတ် မဟံကလိဝံဏီဂ်လေပ် ကလိဝံမာန်ရ၊ ပိဉ်ဟာန်ဂြပ်ရတ် မကလိဝံတဲဂ်လေပ် သုညင်ဝံဇောပ်မောပ်မာန်ရ၊ မတ်မှု သဘ်မဖ်သံဂ် ဟံမွဲရ။ ဩနမတ်မှုသဘ်မဖ်သံလိမဲ့ တီကေတ်ခေန်ကုသိုလ်၊အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင် မာန်ရ၊ တီကေတ် ခေန်မ္ဘိုင် မှုကိုဒုသ်၊ဟံကိုဒုသ်မာန်ရ၊တီကေတ်ခေန်ယုတ်ပြဂမ္ဘိုင်မာန်ရ။

တိကောတိဓရ်ဂမ္ဘိုင် မှုံကိုသွက်ဓရ်မက္ခိဒ္ဓက် ဓရ်မသအေးဇူးမာန်ရ၊ မတ်မှုံသဘ်မဗ်သင်္ဂလေဝ် ဟွံမွဲရ။ ယွံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ ပုဂ္ဂိုလ်ကမ္ဘက် ရဝံ ဂပ်ဝ်သွေးရ။

ယွံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်မှုံကိုမတ်ညာတ်မွဲဒိုဟ်ဂ် ညးဍုက်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ကုပုဂ္ဂိုလ်လှိုက် ဩနမတ်မှုံသဘ်မဗ်သင်္ဂလိမ္မဲ ပိဉ်ဟာန်ဂြပ်ရတ် မဟံကလိဝံဏီဂ်လေဝ် ကလိဝံ မာန်ရ၊ ပိဉ်ဟာန်ဂြပ်ရတ် မကလိဝံတုဂ်လေဝ် သ္မညင်ဂံဇ္ဇောဝ်မောဝ်မာန်ရ၊ မတ်မှုံသဘ်မဗ်သင်္ဂ မှုံရ။ ဩနမတ်မှုံသဘ်မဗ်သင်္ဂလိမ္မဲ တိကောတိဓရ်ကုသိုလ်,အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်မာန်ရ၊ တိကောတိဓရ်ဂမ္ဘိုင် မှုံကိုဒုသ်,ဟွံကိုဒုသ်မာန်ရ၊ တိကောတိဓရ်ယုတ်ပြဂမ္ဘိုင်မာန်ရ၊ တိကောတိဓရ်ဂမ္ဘိုင် မှုံကိုသွက်ဓရ်မက္ခိဒ္ဓက်မဗုဒ္ဓူးမာန်ရ၊ မတ်မှုံသဘ်မဗ်သင်္ဂတုန် ဟွံမွဲရ။ ယွံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ ပုဂ္ဂိုလ်မှုံကိုမတ်ညာတ်မွဲဒိုဟ် ရဝံ ဂပ်ဝ်သွေးရ။

ယွံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်မှုံကိုမတ်ညာတ်ဓါဒိုဟ်ဂ် ညးဍုက်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ကုပုဂ္ဂိုလ်လှိုက် ဩနမတ်မှုံသဘ်မဗ်သင်္ဂလိမ္မဲ ပိဉ်ဟာန်ဂြပ်ရတ် မဟံကလိဝံဏီဂ်လေဝ် ကလိဝံ မာန်ရ၊ ပိဉ်ဟာန်ဂြပ်ရတ် မကလိဝံတုဂ်လေဝ် သ္မညင်ဂံဇ္ဇောဝ်မောဝ်မာန်ရ၊ မတ်မှုံသဘ်မဗ်သင်္ဂ မှုံရ။ ဩနမတ်မှုံသဘ်မဗ်သင်္ဂလိမ္မဲ တိကောတိဓရ်ကုသိုလ်,အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်မာန်ရ၊ တိကောတိဓရ်ဂမ္ဘိုင် မှုံကိုဒုသ်,ဟွံကိုဒုသ်မာန်ရ၊ တိကောတိဓရ်ယုတ်ပြဂမ္ဘိုင်မာန်ရ၊ တိကောတိဓရ်ဂမ္ဘိုင် မှုံကိုသွက်ဓရ်မက္ခိဒ္ဓက် ဓရ်မသအေးဇူးမာန်ရ၊ မတ်မှုံသဘ်မဗ်သင်္ဂလေဝ်မှုံရ။ ယွံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ ပုဂ္ဂိုလ်မမှုံကိုမတ်ညာတ်ဓါဒိုဟ် ရဝံ ဂပ်ဝ်သွေးရ။ ယွံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ် ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ နွံတ ပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဝံ (သွေးတ်ရ)။

ယွံခမိတအ် ဩကုညးမတ်ပညာလိုတဲမက္ခက်မွဲ ပိဉ်ဟာန်ဂြပ်ရတ်ဂမ္ဘိုင် မှုံသဘ် မဗ်သင်္ဂလေဝ် ဟံကတိဒ်အိုတ်ရ၊ ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ကောန်သွဟံမာန်ရ၊ ညးဂ် ဒးကျဟောံဗြောံ ပွဲလောက(ပစ္စုပ္ပန်ပရလိုက်)ဓါပြကာရ။

သအာင်နုဂ် ပုဂ္ဂိုလ်မတုက်စွဲဂ် ဂွဲသိုပိဉ်ဟာန်ဂြပ်ရတ်ဂမ္ဘိုင် နမဗ္ဗ, အမဗ္ဗရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ ပုဂ္ဂိုလ်မှုံကိုညာတ်မွဲဒိုဟ် ရဝံ ဂပ်ဝ်သွေးရ။

ဩပုဂ္ဂိုလ်မွဲ စိက္ခူးဆိုက်ဗွက် တုဟ်နပကောံပကောံ ပိဉ်ဟာန်ဂြပ်ရတ်ဂမ္ဘိုင် နပမ ကွတ်ဂွံက်ကို နပမတုက်စွဲလိပွီကို နပမဟိုသွေးဟံသုတ်ကို နသိုဓါပြကာဂမ္ဘိုင် ကိုရ၊ ပုဂ္ဂိုလ် မဒုင်စသိုင်ကာမဂုဏ် မှုံကိုမတ်ညာတ်မွဲဒိုဟ်ဂ် နုဇုင်မှိုဟ်ဝံ အာစိုပ် နရက်တဲ ဒးဒျောင်စိုတ်ဒ်ဒိုခ်ရ။

ဩပုဂ္ဂိုလ်မပြ မဂပ်ဝ်ဟိုဂး ညးမှုံကိုမတ်ညာတ်ဓါဒိုဟ် မချိုက်ပေင်တကောံ ပိဉ်ဟာန်ဂြပ်ရတ်ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်ကလိဝံ နမဗ္ဗဓရ်မွဲကိုဒါန် ဂြပ်မဂပ်ဝ်ကလိဝံ နလ္လီ

မချိုက်ပေင်အလုံအိုသို မသွေးဇူးဗွဲပွဲပျူအိုတ်ရ။ ပုဂ္ဂိုလ်၌ သိုမဂဇေဒ်ခွင် ပွဲဒွါကလင်ခရ်၌ တမ်ဂလာန်ခရ်၌လေဝ် သွပျပ်စိုတ်ရ၊ လဒေါဝ်၌လေဝ် သွပျပ်စိုတ်ရ၊ ကောတ်(လအိတ်)၌လေဝ် သွပျပ် စိုတ်ရ၊ ဒွါကကတိုအာ နူဒွါကလင်ခရ်တုန် ဟုံသွပျပ်စိုတ် တမ်လဒေါဝ်ကောတ် ဂလာန်ခရ်ရ။ ယံခမိတအ် ပွဲအပွဲဆတ်ဝိုင်(ထိုင်ဂိုက်)တြု၌ မုံကုတုန်တော့နရတ် စုသုးစ မဂိုင်တုတ်တုတ်မပွဲလုံသုကွာင်ဂီဗဒ်အိုတ်ရ။ ညးဂ်ဒွါကကတိုနူဒွါ၌မူး ဟိုတ်နူဝိုတ်အာ သတိစိ (စုသုးစမိုင်အိုသိုဂ်) သုဟ်ညင်ရံဗွဲဗွဲပြးဆဲးကို ယံခမိတအ် တုပ်သုဟ်ညင်ရံ သာ်၌ဟေင် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လှို၌ သွက်ဂွံကလင်ခရ် ပွဲဇရေင်ခမိဂမိုင် အာတ်ဘာ ဟုံပိုတ်သကုတ်ရ၊ ကုပုဂ္ဂိုလ်၌ ခမိဂမိုင် တွံကိုခရ်မုံကို ပွမဆဲးတမ် ပွမဆဲးလဒေါဝ် ပွမ ဆဲးကောတ် မချိုက်ပေင်တကော့အရထ မချိုက်ပေင်တကော့သဒွါအိုတ်ရ၊ စောန်ထွေး သွပြာကဋ်ကိုဒွေတ်မပြ မချိုက်ပေင်အလုံအိုသို မသွေးဇူးအိုတ်ရ။ ပုဂ္ဂိုလ်၌ သိုမဂဇေဒ်ခွင် ပွဲဒွါကလင်ခရ် တမ်ဂလာန်ခရ်၌လေဝ် သွပျပ်စိုတ်ရ၊ လဒေါဝ်၌လေဝ် သွပျပ်စိုတ်ရ၊ ကောတ်(လအိတ်)၌လေဝ် သွပျပ်စိုတ်ရ၊ ဒွါကကတိုအာ နူဒွါကလင်ခရ်တုန် ဟုံသွပျပ်စိုတ် တမ်လဒေါဝ်ကောတ် ဂလာန်ခရ်ရ။ ယံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ ပုဂ္ဂိုလ်မုံကို ပညာမတုပ်သုဟ် ကော့ဆတ်ဝိုင် ရဝံ ဂပ်ဝ်သုးရ။

ယံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်မုံကိုပညာမဇော်လဲ၌ ညးခွဲ၌ရော? ယံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လှို၌ သွက်ဂွံကလင်ခရ် ပွဲဇရေင်ခမိဂမိုင် အာတ်ဘာဟုံပိုတ်သကုတ်ရ၊ ကုပုဂ္ဂိုလ်၌ ခမိဂမိုင် တွံကိုခရ် မုံကိုပွမဆဲးတမ် ပွမဆဲးလဒေါဝ် ပွမဆဲးကောတ် မချိုက်ပေင်တ ကော့အရထ မချိုက်ပေင်တကော့သဒွါအိုတ်ရ၊ စောန်ထွေးသွပြာကဋ်ကိုဒွေတ်မပြ မချိုက်ပေင် အလုံအိုသို မသွေးဇူးအိုတ်ရ။ ပုဂ္ဂိုလ်၌ သိုမဂဇေဒ်ခွင် ပွဲဒွါကလင်ခရ် တမ်ဂလာန်ခရ်၌လေဝ် သွပျပ်စိုတ်ရ၊ လဒေါဝ်၌လေဝ် သွပျပ်စိုတ်ရ၊ ကောတ်(လအိတ်)၌လေဝ် သွပျပ်စိုတ်ရ၊ ဒွါကကတိုအာနူဒွါ၌လေဝ် သွပျပ်စိုတ် တမ်လဒေါဝ်ကောတ်ဂလာန်ခရ်ရ။ ယံခမိတအ် ချာ်မဂပ်ဝ်စပ်စုတ် ပွဲနုဗွဲလှိုလှို တန်တဲတဲ သုဟ်ညင်ရံဟုံဇောဝ်စေ့ကို ယံခမိတအ် တုပ်သုဟ်ညင်ရံသာ်၌ဟေင် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လှို၌ သွက်ဂွံကလင်ခရ် ပွဲဇရေင်ခမိဂမိုင် အာတ်ဘာဟုံပိုတ်သကုတ်ရ၊ ကုပုဂ္ဂိုလ်၌ ခမိဂမိုင် တွံကိုခရ် မုံကိုပွမဆဲးတမ် ပွမဆဲးလဒေါဝ် ပွမဆဲးကောတ် မချိုက်ပေင်တကော့အရထ မချိုက်ပေင်တကော့သဒွါအိုတ်ရ၊ စောန်ထွေး သွပြာကဋ်ကိုဒွေတ်မပြ မချိုက်ပေင်အလုံအိုသို မသွေးဇူးအိုတ်ရ။ ပုဂ္ဂိုလ်၌ သိုမဂဇေဒ်ခွင် ပွဲဒွါကလင်ခရ် တမ်ဂလာန်ခရ်၌လေဝ် သွပျပ်စိုတ်ရ၊ လဒေါဝ်၌လေဝ် သွပျပ်စိုတ်ရ၊ ကောတ်(လအိတ်)၌လေဝ် သွပျပ်စိုတ်ရ၊ ဒွါကကတိုအာနူဒွါ၌လေဝ် သွပျပ်စိုတ်တမ်လဒေါဝ် ကောတ်ဂလာန်ခရ်ရ။ ယံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ ပုဂ္ဂိုလ်မုံကိုပညာမဇော်လဲ ရဝံ ဂပ်ဝ်သုးရ။ ယံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်မိုင်ပိဂကူဝံ နွံတပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဝံ (သုးတဲရ)။

ပုဂ္ဂိုလ်မုံကိုပညာ မတုပ်သုဟ်ကော့နင်မဗကပ်လပ် မသက္ကာပညာတဲ မဟုံကိုညဏ် ဗစာရဏာ၌ ယဝ်ပြာပ်အာဇရေင်ခမိဂမိုင်ဟုံပိုတ်သကုတ်မူးလေဝ် ပုဂ္ဂိုလ်မုံသုတ်မဏ်

သင်္ကန်း သွက်ဝံ့ဝိုင်သတ္တိ တမ်လဒေါင်ကောတ် ဂလာန်ခရ် ဟံသုဟ်ရထရ၊ ကုပု
ဂိုလ် ဉာဏ်ပညာ ဟံမွဲဟောင်ရ။

ပုဂိုလ်မျှကိုပညာ မတုပ်သုဟ်ကောတ်ဆတ်ဝိုင် ဂြုဏ္ဏုပုဂိုလ် မျှကိုပညာမတုပ်သုဟ်
ကောတ်နင်မဗကပ်လင်ရ ရံဝံ ဂပ်သွေးရ၊ (ပုဂိုလ်) ပြာပ်အာဇရေင်ခမိဂမိုင် ဟံပိတ်
သကုတ်မွး ပုဂိုလ် မျှသတ်မဗ်သင်္ကန်း သိုမဂဇာန်ဒိုင် ပွဲဒါကလင်ခရ် ဂိုင်သတ္တိကောတ်
ဂလာန်ခရ်တမ်ကို လဒေါင်ကို ကောတ်ကိုတဲ ဒွါက်ကတိအာနုဒ္ဒါမွးတုန် ဟံတိကောတ်
သဒ္ဒါပိုင်ဗျဉ် ပွဲတောင်ပကာရရ၊ ပုဂိုလ် ခရ်မကလင်ကောတ်တဲလဲဝ် ပိတ်ပဲအာရ။

ပုဂိုလ်မျှကိုပညာမဇော်လဲဝ် ဂြုဏ္ဏုပုဂိုလ်ဂမိုင်မသွေးကျင်တဲရ ရံဝံ ဂပ်သွေးရ၊
ညးမဗျိုက်ပေတ်ကောတ်ဂုဏ် ပြာပ်အာဇရေင်ခမိဂမိုင် ဟံပိတ်သကုတ်ဏောင်ဒ်မွး။

သိုမဂဇာန်ဒိုင်ပွဲဒါ ဂိုင်သတ္တိကောတ် ဂလာန်ခရ် တမ်ကို လဒေါင်ကို ကောတ်ကိုတဲ
(ဒွါက်ကတိနုဒ္ဒါလဲဝ်) ပကင်ရင်လင် သဒ္ဒါပိုင်ဗျဉ်မာန်ရ၊ ပုဂိုလ်မျှကိုကသပ်ခိတ်ပြ
မျှကိုစိုတ်စာ်စူးနုသေဟ်ဟံဂ် ဒေတ်တဲဒေတ်မပြ မဗွဲကိုခရ်လောကုတ္တိုရ်ဒ်တဲ
သွကေုလအိတ်ဒိုင်ဝဋ်မာန်ရ။

သုတ်ဒသမ။

ပုဂ္ဂလဝဂ် မရနုကကိုပိ တဲရ။

၄။ ဒေဝဒူတဝဂ် ၁။ သုတ်သဗြဟ္မက

၃၁။ ယံခမိတအံ ဩကောန်ဇာတ်ကရောဒဂကူဂမိုင် ထေက်ကိုကောန်စိုတ်သပ္ပူဇ
မိမဂမိုင် ပွဲသိုဇကုအိုတ်ရ။ ကောန်ဂကူဂမိုင် ပဒတ်ဗြိုဗ္ဗဒ်အိုတ်ရ။ ယံခမိတအံ ဩကောန်
ဇာတ်ကရောဒဂကူဂမိုင် ထေက်ကိုကောန်စိုတ်သပ္ပူဇ မိမဂမိုင် ပွဲသိုဇကုအိုတ်ရ။ ကောန်ဂကူ
ဂမိုင် ပဒတ်ကရောဒအာကိုပိကွာမွးအိုတ်ရ။ ယံခမိတအံ ဩကောန်ဇာတ်ဂကူဂမိုင်
ထေက်ကိုကောန်စိုတ်သပ္ပူဇ မိမဂမိုင် ပွဲသိုဇကုအိုတ်ရ။ ကောန်ဂကူဂမိုင် ပဒတ်ကရော
ညးထေက်ဒိုင်ဂိုင်ကောတ်ဒါန် မရင်တုင်နင်နူဇမော့မွးအိုတ်ရ။ ယံခမိတအံ ယုမတွံဂးဗြို
ယုမိမဂမိုင်ရ၊ ယံခမိတအံ ယုမတွံဂးအာကိုပိကွာ ယုမိမဂမိုင်ရ၊ ယံခမိတအံ ယုမတွံဂး
ညးထေက်ဒိုင်ဂိုင်ကောတ်ဒါန် မရင်တုင်နင်နူဇမော့မွဲ ယုမိမဂမိုင်ရ။ ပုမဝံယုသင်္ကန်း
မဟိုတ်ရော? ယံခမိတအံ မိမဂမိုင် မျှဂုဏ်ဂိုင် ကုကောန်ဇာတ်ဂမိုင်အိုတ်ရ၊ လေပ်မင်မွဲ
လမျှအိုတ်ရ၊ လေပ်လွီလွတ်ဗွဃျင်အိုတ်ရ၊ လေပ်စောန်ထွေးကိုလောကဝံအိုတ်ရ ရံဝံ
(သွေးတဲရ)။

မိမဂ္ဂေါင်္ဂိ ကောန်ဇာတ်တအ်ကို ရဲပွဲမွဲးဗြို ရဲပွဲမွဲးအွာကိုပ်ကွာကို ရဲပွဲမွဲးညးထေက် ဒုင်ဂိုင်ကေတ်ဒါန် ကောန်ဇာတ်ဂမ္တိုင် မရင်တုင်နင်နူဇေမ္မာဲကို ဂပ်ဝ်သွးစအိုတ်ရ၊ (မိမဂ္ဂေါင်္ဂိ)ဂ် လေပ်နွံဇြဟာန်ဆာန်ဍုၚ ကောန်ဇာတ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ။

ဟိုတ်ဒ်သင်္ဂဟေင် ကောန်ဇာတ်မ္တုဟ်ပညာဂ် ဒးဖျေံကျိပ်လှောင်လှောင်မိမဂ္ဂေါင်္ဂိရ၊ ဒးလ္လီုမြဲမြန်ကောန်ဇာတ်ဗွဲဗွဲမဒးရး နကိုပုင်သွက်ကို သအာင်နူဂ် နကိုယာမကို နကိုယာတ်ဗျိုက်လလက်ကို နကိုသွာသတိက်သွာဒိုင်ကို နပွမလံက်လေတ်ကိုမြ မောင်စွန်ကို နပွမဖုံကိုဍုတ်ကို နပွမကြာတ်ကြက်ဇိုင်ဂမ္တိုင်ကိုရ၊ ဟိုတ်နူပွမလ္လီုမြဲမြန် ကောန်ဇာတ် ပွဲမိမဂ္ဂေါင်္ဂိသင်္ဂဟေင် ပွဲဘဝဂတမတ်ဝံဟေင် တပညာဂမ္တိုင် ထိုင်သးကောန် ဇာတ်ဂ်အိုတ်ရ၊ ကောန်ဇာတ်ဂ် အာစိုပ်ဘဝပရလိုက်မွဲး ဝံမိပ်လဟိုင်ပွဲဍုၚသွပ်ရ။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်အာနန္ဒ

၃၂။ ပွဲကာလဂ် တီလပိုင်အာနန္ဒ ဟေံပြာပ်အာ ဇေရင်တီလမ္တုပိုင်ကျိပ်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ်ကိုတီလမ္တုပိုင်ကျိပ်တြဲတဲမွဲး သိုမဂဇေဒိုင်ပွဲဒိုင်မွဲး “ယံကျိပ်မ္တုပိုင် ယံနသမာဓိ မ္တုသဘမဗ္ဗိသင်္ဂဟေင် ပွဲဇေမ္မာဲကိုဝိညာဏ်ဝံလေပ် ‘အဟင်္ဂါရ’ မကတိုန်နအကဲအရာမွဲးအဲ ‘မမင်္ဂါရ’ မကတိုန်နအကဲအရာမွဲး ဂြပ်အဲ ‘မာနာနုဿ’ မကတိုန် နအကဲအရာပတူမာန် ဂမ္တိုင်ဟံကတိုန်အိုတ်ရ။ ပွဲအာရီ(နိမိတ်)ဂမ္တိုင်အိုတ်သို မဒ်ပွဲမွဲးသန္တာန်လေပ် ‘အဟင်္ဂါရ’ မကတိုန်နအကဲအရာမွဲးအဲ ‘မမင်္ဂါရ’ မကတိုန်နအကဲအရာမွဲးဂြပ်အဲ ‘မာနာနုဿ’ မကတိုန်နအကဲအရာပတူမာန်ဂမ္တိုင် ဟံကတိုန်အိုတ်ရ။ ယံကုပ္ပုလ်မအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ် သမာဓိစိုတ်မတိတ်ဗူးနူကိလေသကေုအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတိတ်ဗူးနူကိလေသတဲပဒတ်မွဲ ‘အဟင်္ဂါရ’ မကတိုန်နအကဲအရာမွဲးအဲ ‘မမင်္ဂါရ’ မကတိုန်နအကဲအရာမွဲးဂြပ်အဲ ‘မာနာနုဿ’ မကတိုန်နအကဲအရာပတူမာန်ဂမ္တိုင် ဟံကတိုန်အိုတ်ရ။ အာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ် သမာဓိစိုတ် မတိတ်ဗူးနူကိလေသကေုအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတိတ်ဗူးနူကိလေသဂ်တဲ ပဒတ်ရ၊ ကုဓမ္မိဂ် ပွမကလိဝံသမာဓိ မ္တုသဘမဗ္ဗိသင်္ဂဟေင် နိမာန်ဟာ” ရဲပွဲ ဂရင်ပတီ တီလ မ္တုပိုင်ကျိပ်တြဲရ။

ယံအာနန္ဒ ယံနသမာဓိမ္တုသဘမဗ္ဗိသင်္ဂဟေင် ပွဲဇေမ္မာဲကိုဝိညာဏ်ဝံလေပ် ‘အဟင်္ဂါရ’ မကတိုန် နအကဲအရာမွဲးအဲ ‘မမင်္ဂါရ’ မကတိုန် နအကဲအရာမွဲးဂြပ်အဲ ‘မာနာနုဿ’ မကတိုန် နအကဲအရာပတူမာန်ဂမ္တိုင် ဟံကတိုန်အိုတ်ရ။ ပွဲအာရီ(နိမိတ်)ဂမ္တိုင်အိုတ်သို မဒ် ပွဲမွဲးသန္တာန်လေပ် ‘အဟင်္ဂါရ’ မကတိုန် နအကဲအရာမွဲးအဲ ‘မမင်္ဂါရ’ မကတိုန် နအကဲအရာမွဲးဂြပ်အဲ ‘မာနာနုဿ’ မကတိုန် နအကဲအရာပတူမာန်ဂမ္တိုင် ဟံကတိုန်

အိုတ်ရ။ ဩကုပုဂ္ဂိုလ်မအာစိပ် အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိစိုတ် မတိတ်ဗူးနူကိလေသကောံ အရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတိတ်ဗူးနူကိလေသတဲပဒတ်မဲ့ ‘အဟင်္ကာရ’ မကတိန်နအကောံအရာ မွဲးအဲ ‘မမင်္ကာရ’ မကတိန်နအကောံအရာမွဲးဂြပ်အဲ ‘မာနာနုဿယ’ မကတိန်နအကောံအရာ ပတူမာန်ဂမ္တိုင် ဟံကတိန်အိုတ်ရ။ အာစိပ်အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိစိုတ် မတိတ်ဗူးနူကိလေသ ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတိတ်ဗူးနူကိလေသဂ်တဲ ပဒတ်ရ။ ကုခမီဂ် ပွမကလိဝံသမာဓိ မျံသဘ်မဖ်သင်္ဂဂ် နိမာန်ရရံဝံ (သွဲးတဲရ)။

ယံကုဂ်မျံပိုင် ဩနုသမာဓိမျံသဘ်မဖ်သင်္ဂလိပွဲ ပွဲဇကုမျံကိဝိညာဏ်ဝံလေဝ် ‘အဟင်္ကာရ’ မကတိန်နအကောံအရာမွဲးအဲ ‘မမင်္ကာရ’ မကတိန်နအကောံအရာမွဲးဂြပ်အဲ ‘မာနာနုဿယ’ မကတိန်နအကောံအရာပတူမာန်ဂမ္တိုင် ဟံကတိန်အိုတ်ရ။ ပွဲအာရီ(နိမိတ်)ဂမ္တိုင်အိုသို မဒ်ပွဲမွဲး သန္တာန်လေဝ် ‘အဟင်္ကာရ’ မကတိန်နအကောံအရာမွဲးအဲ ‘မမင်္ကာရ’ မကတိန်နအကောံအရာ မွဲးဂြပ်အဲ ‘မာနာနုဿယ’ မကတိန်နအကောံအရာပတူမာန်ဂမ္တိုင် ဟံကတိန်အိုတ်ရ။ ဩကု ပုဂ္ဂိုလ်မအာစိပ် အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိစိုတ် မတိတ်ဗူးနူကိလေသကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတိတ်ဗူးနူကိလေသတဲပဒတ်မဲ့ ‘အဟင်္ကာရ’ မကတိန်နအကောံအရာမွဲးအဲ ‘မမင်္ကာရ’ မကတိန် နအကောံအရာမွဲးဂြပ်အဲ ‘မာနာနုဿယ’ မကတိန်နအကောံအရာပတူမာန်ဂမ္တိုင် ဟံကတိန်အိုတ်ရ။ အာစိပ်အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိစိုတ် မတိတ်ဗူးနူကိလေသ ကောံအရ ဟတ္တဖိုလ်ပညာမတိတ်ဗူး နူကိလေသဂ်တဲပဒတ်ရ။ ပွမကလိဝံသမာဓိ မျံသဘ်မဖ်သင်္ဂဂ် မုရ်သင်္ဂလိ နိတ် ကုခမီဂ်ရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယံအာနန္ဒ ပွဲသာသနာဝံ နိဗ္ဗာန်မဒ်အရာခေရ် သင်္ခါရမလေပ်ပြုပြေင်စီရေင်ဂမ္တိုင်အိုသို စိုဟ်လလမ် နိအရာသွဲးကောံဥပမိအိုသို နိအရာတဏှာအိုတ် နိအရာစာ်စူးနူထွေန်စပ် နိအရာပျိုတ် နိအရာစိုဟ်သတိတ်ဂ် နွံရ။ နိဗ္ဗာန်ဂ် စိုဟ်လလမ်ရ။ နိဗ္ဗာန်ဂ် ပြရ် ကသပ်ရံဝံ နိကုခမီဂ်ရ။ ယံအာနန္ဒ တုပ်သွဟ်ညင်ရ်သင်္ဂဟေင် ဩနုသမာဓိမျံသဘ်မဖ်သင်္ဂလိပွဲ ပွဲဇကု မျံကိဝိညာဏ်ဝံလေဝ် ‘အဟင်္ကာရ’ မကတိန်နအကောံအရာမွဲးအဲ ‘မမင်္ကာရ’ မကတိန်နအကောံ အရာမွဲးဂြပ်အဲ ‘မာနာနုဿယ’ မကတိန်နအကောံအရာပတူမာန်ဂမ္တိုင် ဟံကတိန်အိုတ်ရ။ ပွဲအာရီ (နိမိတ်)ဂမ္တိုင်အိုသို မဒ်ပွဲမွဲးသန္တာန်လေဝ် ‘အဟင်္ကာရ’ မကတိန် နအကောံအရာ မွဲးအဲ ‘မမင်္ကာရ’ မကတိန်နအကောံအရာမွဲးဂြပ်အဲ ‘မာနာနုဿယ’ မကတိန် နအကောံအရာ ပတူမာန်ဂမ္တိုင် ဟံကတိန်အိုတ်ရ။ ဩကုပုဂ္ဂိုလ်မအာစိပ် အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိစိုတ် မတိတ် ဗူးနူကိလေသ ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတိတ်ဗူးနူကိလေသတဲပဒတ်မဲ့ ‘အဟင်္ကာရ’ မကတိန်နအကောံအရာမွဲးအဲ ‘မမင်္ကာရ’ မကတိန်နအကောံအရာမွဲးဂြပ်အဲ ‘မာနာနုဿယ’ မကတိန်နအကောံအရာပတူမာန်ဂမ္တိုင် ဟံကတိန်အိုတ်ရ။ အာစိပ်အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိစိုတ် မတိတ်ဗူးနူကိလေသ ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတိတ်ဗူးနူကိလေသဂ်တဲ ပဒတ်ရ။ ကုခမီဂ် ပွမကလိဝံသမာဓိမျံသဘ်မဖ်သင်္ဂဂ် နိမာန်ရရံဝံ (သွဲးတဲရ)။ ယံအာနန္ဒ ရန်တံကိနိဗ္ဗာန်တဲ ပှောင်ကိုပါရာယနဝဂ် ပွဲသွာန်ပုစ္ဆာမင်ဗွာပုဏ္ဏကုဂ် အဲတံကွင်လပ် ရံဝံရ—

“ပွဲလောကဝံ ဟိတိမဗစာရဏာဒေအာ ခန္ဓညးသအာင် ခန္ဓဇကုဇကု(နကိုပညာ) ဂ်ရ ယြကုပုဂိုလ်တုအရုန်မွဲ ဟွဲကိုပွမချီတေဝ် ပွဲအာရီမမိက်ကိုမွဲ ပွဲလောကရ၊ စိုဟ်လလမ်ရ၊ စာ်စူးနုယက်လုဟ်ရ၊ ဟွဲကိုဒဒိမ်ရ၊ ဟွဲကိုပွမထွန်စပ်ရ၊ ပုဂိုလ် တုအရုန်ဂ် ညးတတ်ကွေံအာ ပွမဒးတန်ပဋိသန္တိ ပွမဗျူ ပွမယံ ပွမချီတ်တုရ ရံပွံ (အဲ)သွးရ” ရံပွံ အဲတွံလဝ်ရ။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်သာရိပုတ္တ

၃၃။ ပွဲကာလဂ် တီလပိုင်သာရိပိုတ် ပှောံပြာပ်အာဇရေင် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲတု လှောင်သွဝတ်တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲတုမွဲး ဂဇာ်ဒိုင်ပွဲဒိုင်မွဲရ၊ တီလပိုင်သာရိပိုတ် မဂဇာ်ဒိုင် ပွဲဒိုင်မွဲဂ် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ “ယွံသာရိပိုတ် ခရဲဗွဲဒုန်လေဝ် အဲတွံကျင် ခရဲရ၊ ဗွဲတြးလေဝ် အဲတွံကျင်တုရ၊ ဗွဲဒုန်ဗွဲတြးလေဝ် အဲတွံကျင်တုရ၊ စိုန်ဟိုတွံကျင်တု ကိုလေဝ် ပုဂိုလ်ထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ်မာန်ဂမၠိုင် ဖြိုင်ကိုကလိဂံမာန်အိုတ်ရ” ရံပွံ(သွး တရ)။ တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲဂ် ခရဲဗွဲဒုန်ကို ဗွဲတြးကို ဗွဲဒုန်ဗွဲတြးကို တွံကျင်တုရ၊ တွံတ် ရံပွံမွဲး ပုဂိုလ်ထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် ခရဲမာန်ဂမၠိုင် ကြက်နွံအိုတ်ရ၊ ယွံကျ်မုံကိုပိုင်ကြီ ဇိုမဇော် (အခိုင်လုဟ်တုန်) အခိုင်အခါ တွံခရဲဂ်ရ၊ ယွံကျ်မလေပ်သွးတ် ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး (အခိုင်လုဟ်တုန်) အခိုင်တွံခရဲဂ်ရ ရံပွံ ဂရင်ပတီရ။

ယွံသာရိပိုတ် ဒှ်သင်္ဂဟ်မွဲး ပွဲသာသနာဝံ “ပွဲဇကုမုံကိုဝိညာဏ်ဝံလေဝ် ‘အဟင်္ကာရ’ မကတိုန်နအကဲအရာမွဲးအဲ ‘မမင်္ကာရ’ မကတိုန်နအကဲအရာမွဲးဂြပ်အဲ ‘မာနာနုဿ’ မကတိုန် နအကဲအရာပတူမာန်ဂမၠိုင် ကြက်ဟံကတိုန်အိုတ်ရ။ ပွဲအာရီ(နိမိတ်)ဂမၠိုင်အိုသို မဒှ်ပွဲမွဲးသန္တာန်လေဝ် ‘အဟင်္ကာရ’ မကတိုန်နအကဲအရာမွဲးအဲ ‘မမင်္ကာရ’ မကတိုန် နအကဲအရာမွဲး ဂြပ်အဲ ‘မာနာနုဿ’ မကတိုန်နအကဲအရာပတူမာန်ဂမၠိုင် ကြက်ဟံကတို န်အိုတ်ရ။ ယြကုပုဂိုလ် မအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိစိုတ် မတိတ်ဗူးနူကိလေသ ကျောံ အရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတိတ်ဗူးနူကိလေသတုပဒတ်မွဲ ‘အဟင်္ကာရ’ မကတိုန် နအကဲ အရာမွဲးအဲ ‘မမင်္ကာရ’ မကတိုန်နအကဲအရာမွဲးဂြပ်အဲ ‘မာနာနုဿ’ မကတိုန်နအကဲ အရာပတူမာန်ဂမၠိုင် ဟံကတိုန်အိုတ်ရ။ အာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိစိုတ် မတိတ်ဗူးနူ ကိလေသ ကျောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတိတ်ဗူးနူကိလေသဂ်တု ကြက်ပဒတ်ရ”ဂ် ရံပွံ ဒးဒေွတ်ရ။ ယွံသာရိပိုတ် ရံပွံဟေင် ဒးဒေွတ်ရ။

ယွံသာရိပိုတ် ယြသွတမ်နူအခိုင်မွဲတု ပွဲဇကုမုံကိုဝိညာဏ်ဝံလေဝ် ‘အဟင်္ကာရ’ မကတိုန်နအကဲအရာမွဲးအဲ ‘မမင်္ကာရ’ မကတိုန်နအကဲအရာမွဲးဂြပ်အဲ ‘မာနာနုဿ’

မကတို၌ နအကဘေရာပတူမာန်ဂမၠိုင် ဟံကတို၌အိုတ်ရ။ ပွဲအာရီ(နိမိတ်)ဂမၠိုင်အိုသို မနိပွဲမူးသန္တာန်လေဝ် ‘အဟင်္ကာရ’ မကတို၌နအကဘေရာမူးအဲ ‘မမင်္ကာရ’ မကတို၌ နအကဘေရာမူး ဂြပ်အဲ ‘မာနာနုဿယ’ မကတို၌နအကဘေရာပတူမာန်ဂမၠိုင် ဟံကတို၌ အိုတ်ရ။ ဩကုပ္ပဂိုလ်မအာစိပ် အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိစိုတ် မတိတ်ဗူးနူကိလေသ ကောံ အရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတိတ်ဗူးနူကိလေသတဲပဒတ်မဲ့ ‘အဟင်္ကာရ’ မကတို၌နအကဘေရာ မူးအဲ ‘မမင်္ကာရ’ မကတို၌ နအကဘေရာမူးဂြပ်အဲ ‘မာနာနုဿယ’ မကတို၌နအကဘေရာ ပတူမာန်ဂမၠိုင် ဟံကတို၌အိုတ်ရ။ အာစိပ်အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိစိုတ် မတိတ်ဗူးနူကိလေသ ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတိတ်ဗူးနူကိလေသဂ်တဲ ပဒတ်ရ။ ယံသာရိပိုတ် ခမိဝံ ဂပ်ဝ် ကော်ခဲးရဝံမူး ညးသကုတ်ကောံတဏှာတဲကို ရဝံမူး ညးကလိလောန်သယောဇိန်တဲကို ရဝံမူး ဟိုတ်ပမပါကောံမာန ဗွဲမဒးရဂ်ရ ညးသကုတ်လအိတ်ဒဒိန်ဝဋ်တဲရ ယံသာရိပိုတ် ရန်တံ ကိုသဘဓရိဝံတဲ ပှော်ကိုပါရာယတနဝဂ် ပွဲသွာန်ပုစ္ဆာ မင်ဗွဲဥယျာဉ် အဲတံကွင်လဝ် ရဝံရ—

“ အရဟတ္တဖိုလ် မလေပ်ပါကောံ ကာမသညာကောံဒေါမနဿသိုဝါပြကာဝံ မကယျာလေပ်ပါကောံခရိထိန မလေပ်ကွာတ်လဒ်ဆေဝ်တာကောံ ခရိကုက္ကုစ္စဂမၠိုင် မှုကိုဥပေက္ခာကောံသတိပမသအးဇူး မှုကိုသမ္မာသင်္ကပ္ပအာဂတပုတရ မလေပ်ပါ ပေင်ကောံခရိအဝိဇ္ဇာဂ် (အဲ) သူးရ” ရဝံ အဲတံကွင်လဝ်ရ။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်နိဒါန

၃၄။ ယံခမိတအ် ခရိကမ်ဂမၠိုင် (မလေပ်ကိုအာစိပ်ဒဒိန်ဝဋ်) ဟိုတ်ဝံကတို၌ဂမၠိုင် ကတို၌ဂ် ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမူးပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမူးတုန်— လောဘဂ် ဟိုတ်ကမ်ဂမၠိုင် ကတို၌ရ၊ ဒေါသဂ် ဟိုတ်ကမ်ဂမၠိုင်ကတို၌ရ၊ မောဟဂ် ဟိုတ်ကမ်ဂမၠိုင်ကတို၌ရ။ ယံခမိတအ် ဩကမ်မဲ့ လောဘဂပ်ဝ်သွလဝ်ရ၊ ဟိုတ်နူလောဘကတို၌ရ၊ ဟိုတ်လောဘဟေင် မှုကို ‘နိဒါန်’ရ၊ ဟိုတ်လောဘဟေင် မှုကို ‘သမုဒယ’ရ၊ ဩပွဲဘုံမဲ့ အတ္တဘညးမှုကိုကမ်ဂ် ကတို၌ရ၊ ကမ်ဂ် ကိုဖို ပွဲဘုံရ၊ ဩပွဲဘုံမဲ့ ကမ်ဂ် ကိုဖိုရ၊ ပွဲဘုံရ၊ ပွဲဘဝဂတမတ်ကို ပွဲဘဝဒုတိယကို ပွဲဘဝအဆက်အဆက်ကို ဝံဒင်စသိုင်ဖိုကမ်ဂ်ရ။ ယံခမိတအ် ဩကမ်မဲ့ ဒေါသဂပ်ဝ်သွလဝ်ရ၊ ဟိုတ်နူဒေါသကတို၌ရ၊ ဟိုတ်နူဒေါသဟေင်မှုကို‘နိဒါန်’ရ၊ ဟိုတ်ဒေါသဟေင်မှုကို‘သမု ဒယ’ရ၊ ဩပွဲဘုံမဲ့ အတ္တဘညးမှုကိုကမ်ဂ် ကတို၌ရ၊ ကမ်ဂ် ကိုဖိုပွဲဘုံရ၊ ဩပွဲဘုံမဲ့ ကမ်ဂ် ကိုဖိုရ၊ ပွဲဘုံရ၊ ပွဲဘဝဂတမတ်ကို ပွဲဘဝဒုတိယကို ပွဲဘဝအဆက်အဆက်ကို ဝံဒင်စသိုင်ဖိုကမ် ဂ်ရ။ ယံခမိတအ် ဩကမ်မဲ့ မောဟဂပ်ဝ်သွလဝ်ရ၊ ဟိုတ်နူမောဟကတို

ဒ်ရ၊ ဟိုတ်မောဟဟောင် မျှကို‘နိဒါန်’ရ၊ ဟိုတ်မောဟဟောင် မျှကို‘သမုဒယ’ရ၊ ဩပဲ့ဘုံမွဲ အတ္တဘညးမျှကိုကမ်ဂ် ကတိဒ်ရ၊ ကမ်ဂ် ကိုဖီ ပဲ့ဘုံရ၊ ဩပဲ့ဘုံမွဲ ကမ်ဂ် ကိုဖီရ၊ ပဲ့ဘုံရ ပဲ့ဘဝဂတမတ်ကို ပဲ့ဘဝဒုတိယကို ပဲ့ဘဝအဆက်အဆက်ကို ဂွံဒင်စသိုင်ဖိုကမ်ဂ်ရ။

ယွံခမီတအ် မဗီဇေမ္ဗုဒ္ဓိ မဟံလီလတ် မဟံအဲအိုတ် ကျာဂမ္ဘတဲဂမ္ဘိုင် မဟဂပ်ပလီ ပလတ် မလေပ်ဂိုင်ကေတ်ကြက် မတိုင်ဒေဝစွဲလပ်ဗွဲမဒးရးဂ် ဂပ်ဂြာတ်ဖျေ ပဲ့တိဗုဒ္ဓိဟ် ပဲ့တိ မဂပ်ပဗ္ဗေပ်ပဗ္ဗေတ်လပ်ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ၊ ဗြလေပ် ဂူဇ္ဇာတ်ဖျေကိုဇ္ဇာတ်ဗျာ ဗွဲမဒးရးရ၊ ဒ်ရ သာ်ဝံမွဲး မဗီဇေမ္ဗုဒ္ဓိ သုဟ်ညံင်ရအာစိုပ်ပွမဇ္ဇောမောပ် ပွမဖောအ်ဗြေပ်ချိပ်ချ ပွမလဲလး အိုတ်ကို ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညံင်ရသာ်ဟောင် ဩကမ်မ္မ လောဘဂပ်ပသွလပ်ရ၊ ဟိုတ်နူ လောဘကတိဒ်ရ၊ ဟိုတ်လောဘဟောင် မျှကို‘နိဒါန်’ရ၊ ဟိုတ်လောဘဟောင် မျှကို‘သမုဒယ’ရ၊ ဩပဲ့ဘုံမွဲ အတ္တဘညးမျှကိုကမ်ဂ်ကတိဒ်ရ၊ ကမ်ဂ် ကိုဖီ ပဲ့ဘုံရ၊ ဩပဲ့ဘုံမွဲ ကမ်ဂ် ကိုဖီရ၊ ပဲ့ဘုံရ ပဲ့ဘဝဂတမတ်ကို ပဲ့ဘဝဒုတိယကို ပဲ့ဘဝအဆက်အဆက်ကို ဂွံဒင်စသိုင်ဖိုကမ်ဂ်ရ။ ဩကမ်မ္မ ဒေါသဂပ်ပသွလပ်ရ၊ ဟိုတ်နူဒေါသ ကတိဒ်ရ ။ ပ ။ ဩကမ်မ္မ မောဟဂပ်ပသွရ၊ ဟိုတ်နူမောဟကတိဒ်ရ၊ ဟိုတ်မောဟဟောင်မျှကို ‘နိဒါန်’ ရ၊ ဟိုတ်မောဟဟောင် မျှကို ‘သမုဒယ’ရ၊ ဩပဲ့ဘုံမွဲ အတ္တဘညးမျှကိုကမ်ဂ် ကတိဒ်ရ၊ ကမ်ဂ် ကိုဖီ ပဲ့ဘုံရ၊ ဩပဲ့ဘုံမွဲ ကမ်ဂ် ကိုဖီရ၊ ပဲ့ဘုံရ ပဲ့ဘဝဂတမတ်ကို ပဲ့ဘဝဒုတိယကို ပဲ့ဘဝအဆက်အဆက်ကို ဂွံဒင် စသိုင်ဖိုကမ်ဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္ဘိုင် မဒ်ဟိုတ်ကမ်ဂ်မ္ဗိုင် (မလေပ်ကိုအာစိုပ်ဒဒိခိဝဋ်) ကတိဒ်ဂ် ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဓရ်ကမ်ဂ်မ္ဗိုင် (မလေပ်ကိုအာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာစိုဟ်လလမ်စူးအာနူ ဒဒိခိဝဋ်)ဟိုတ်ဂွံကတိဒ်ဂ် ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— အလောဘဂ် ဟိုတ်ကမ်ဂ်မ္ဗိုင်ကတိဒ်ရ၊ အဒေါသဂ် ဟိုတ်ကမ်ဂ်မ္ဗိုင်ကတိဒ်ရ၊ အမောဟဂ် ဟိုတ်ကမ် ဂ်မ္ဗိုင်ကတိဒ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဩကမ်မ္မ အလောဘဂပ်ပသွလပ်ရ၊ ဟိုတ်နူအလောဘကတိ ဒ်ရ၊ ဟိုတ်အလောဘဟောင် မျှကို‘နိဒါန်’ရ၊ ဟိုတ်အလောဘဟောင် မျှကို‘သမုဒယ’ရ။ စာ်စူးနူလောဘမွဲး ဒ်ပါကေံကမ်ဂ်တဲ ဒ်ရ၊ သကုတ်ကေံရိုဟ်ကွက်မသက္ကု သေဟ်တဲ ဒ်ရ၊ သွကေံ သုဟ်ညံင်ရအရာဒတန် တံတာမပိုက်ကေံတဲ ဒ်ရ၊ သွကေံပွမဟံကတိဒ်တိုတဲ ဒ်ရ၊ ဟံမွဲကိုသဘ ပွမကတိဒ် ပဲ့ကြရ။ ယွံခမီတအ် ဩကမ်မ္မ အဒေါသဂပ်ပသွလပ်ရ၊ ဟိုတ်နူ အဒေါသကတိဒ်ရ၊ ဟိုတ်အဒေါသဟောင် မျှကို‘နိဒါန်’ရ၊ ဟိုတ်အဒေါသဟောင် မျှကို‘သမု ဒယ’ရ။ စာ်စူးနူးဒေါသမွဲးဒ် ပါကေံကမ်ဂ်တဲဒ်ရ၊ သကုတ်ကေံရိုဟ်ကွက် မသက္ကု သေဟ်တဲ ဒ်ရ၊ သွကေံ သုဟ်ညံင်ရအရာဒတန် တံတာမပိုက်ကေံတဲဒ်ရ၊ သွကေံပွမဟံကတိဒ်တိုတဲ ဒ်ရ၊ ဟံမွဲကိုသဘ ပွမကတိဒ် ပဲ့ကြရ။ ယွံခမီတအ် ဩကမ်မ္မ အမောဟ ဂပ်ပသွလပ်ရ၊ ဟိုတ်နူအမောဟကတိဒ်ရ၊ ဟိုတ်အမောဟဟောင် မျှကို‘နိဒါန်’ရ၊ ဟိုတ် အမောဟဟောင် မျှကို‘သမုဒယ’ရ။ မောဟစာ်စူးနူမောဟမွဲး ဒ်ပါကေံကမ်ဂ်တဲဒ်ရ၊ သကုတ်ကေံရိုဟ်ကွက်

မသက္ကုသေဟ်တဲဒ်ရ၊ သွကေံ သုဟ်ညံင်ရဲအရာဒတန် တံတမပိုက်ကေံတဲ ဒ်ရ၊ သွကေံ ပွမဟံကတိုဒ်တိုတဲ ဒ်ရ၊ ဟံမ္မဲကိုသဘ ပွမကတိုဒ် ပွဲကြဲရ။

ယွံခမိတအ် မဗီဇေမ္ဗိုင် မဟံဒကးလီလာ် မဟံအဲအိုဟ် ကျာဂမ္ဘဲတဲမ္ဗိုင် မဟဂပ်ဝ် ပလိုပလာ် မလေပ်ဂိုင်ကေတ်ကြက် မတိုင်ဒေပ်စွဲလဝ်ဗွဲမဒးရဲရံ မှုအိုတ်ရ၊ တြဲဂ် စံင်ကေံ မဗီဇေမ္ဗိုင်ဂ် နကိုပုတ်ရ၊ စံင်ကိုပုတ်တဲ သွတ်(ညံင်သေ့)ဒ်ချးရ၊ ကောန်သွချးတဲ ပွဲကျာ မသကာတ်ထတ်လေဝ် ဗလးသွဝ်ဏာရ၊ ပွဲဇောဝ်ဍုင်မဇောဝ်ထတ်လေဝ် ဖီကေံရ၊ ယွံခမိတအ် သွကေံရသော်ဝံမွဲ မဗီဇေမ္ဗိုင်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲဒ်တသကုတ်ကေံ ရိုဟ်ကွက်မသက္ကုသေဟ်တဲ သွကေံ သုဟ်ညံင်ရဲအရာဒတန် တံတမပိုက်ကေံတဲ သွကေံပွမဟံကတိုဒ်တိုတဲ ဟံမ္မဲကို သဘ ပွမကတိုဒ် ပွဲကြဲတဲအိုတ်ကို ယွံခမိတအ် တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသော်ဟိုင် ဩကမ်မ္မဲ အလောဘဂပ်ဝ်သွလဝ်ရ၊ ဟိုတ်နူအလောဘကတိုဒ်ရ၊ ဟိုတ်အလောဘဟောင် မှုကို‘နိဒါန်’ရ၊ ဟိုတ်အလောဘဟောင်မှုကို ‘သမုဒယ’ရ။ စ်စူးနူလောဘမွဲ ဒ်ပါကေံကမ်ဂ်တဲဒ်ရ၊ သကုတ် ကေံရိုဟ်ကွက်မသက္ကုသေဟ်တဲ ဒ်ရ၊ သွကေံ သုဟ်ညံင်ရဲအရာဒတန် တံတမပိုက်ကေံတဲ ဒ်ရ၊ သွကေံပွမဟံကတိုဒ်တိုတဲ ဒ်ရ၊ ဟံမ္မဲကိုသဘ ပွမကတိုဒ် ပွဲကြဲရ။ ဩကမ်မ္မဲ အဒေါသ ဂပ်ဝ်သွရ။ ပ။ ပ။ ဩကမ်မ္မဲ အမောဟဂပ်ဝ်သွလဝ်ရ၊ ဟိုတ်နူအမောဟကတို ဒ်ရ၊ ဟိုတ် အမောဟဟောင် မှုကို‘နိဒါန်’ရ၊ ဟိုတ်အမောဟဟောင် မှုကို‘သမုဒယ’ရ။ စ်စူးနူအမောဟမွဲ ဒ်ပါကေံကမ်ဂ်တဲ ဒ်ရ။ ပ။ ပ။ ဟံမ္မဲကိုသဘ ပွမကတိုဒ် ပွဲကြဲရ။ ယွံခမိတအ် ဓရ်ဂမ္ဗိုင် ဒ်ဟိုတ်ကမ်ဂ်မ္ဗိုင် (မလေပ်ကိုအာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာစိုဟ်လလမ်စူးအာနူဒဒိမ်ဝဋ် ဟိုတ်ဝံ ကတိုဒ်ဂ်) ကတိုဒ်ဂ် ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

ညးသမ္ဘိဟံကုပညာ ကောန်သွတ် ကမ်ကတိုဒ်ဟိုတ်နူလောဘကို ကမ်ကတိုဒ် ဟိုတ်နူဒေါသကို ကမ်ကတိုဒ်ဟိုတ်နူမောဟ အောန်ကိုဒ် ဂိုင်ကိုဒ်ရ။ ညးသမ္ဘိဂ် ပွဲအတ္တဘဏေဝံဟောင်၊ ဒးဒိုင်စသိုင်ကိုဂ်ရ အရာဒတန်မသအာင်အာနူကမ်ဂ် ဟံမ္မဲရ။

ဟိုတ်ဂ်ရ ခမိတပညာဂ် (ဟံကောန်သွတ်) ကမ်မကတိုဒ်ဟိုတ်နူလောဘကို ကမ်မ ကတိုဒ် ဟိုတ်နူဒေါသကို ကမ်မကတိုဒ်ဟိုတ်နူမောဟကိုဟံကောန်သွတ်ရ၊ ခမိဂ် ကိုကတိုဒ် အရဟတ္တမဂ် (ဝိဇ္ဇာ)တဲ ပါသုးကေံဒုဂ္ဂတိဘဝဂမ္ဗိုင်အိုသိုရ။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဟတ္ထက

၃၅။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရသော်ဝံရ—

ပွဲကာလမ္မဲအိင် တီလမ္မံပိုဉ်ကျိတြိ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲသွာလးသုဆု အပွဲဂြိုပ် ကြက်ဂြင် ဂိုင်တရဲဂမ္ဗိုင်အာကျင် ဇရေင်ချင်အာဠဝီရ။ ပွဲအိင်ဂ် ကောန်သွိုင်ဟတ္ထက

အာဠဝက ကွပ်ကဲပေးကွိုင်ဂေတ်ရောင်ကျင်တဲ့ ဟိုတ်မဝံ့ညာတ်ကေတ် တီလမ္ပပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်တံခွင် ပဲ့သွားလားသုဆု အပွဲငြိပ်ကြက်ပြင် ဂွံင်တရံဂမိုင်အာကျင်ရဲရဲ မှော့ ပြာပ်အာဇရောင် တီလမ္ပပိုင်ကျက်တြဲတဲ့မှူး လှောင်သွဝတ် တီလမ္ပပိုင်ကျက်တြဲတဲ့ သိုမဂဇာဒ်ခွင်ပဲ့ဒွါမဲ့ဂ် ဂရင်ပတီ တီလမ္ပပိုင်ကျက်တြဲ ဂလာန်ဝံ့ရ— “ယွံကျာ်မ္မံပိုင် ပသော်ရော? တီလမ္ပပိုင်ကျက်တြဲ သွောံသတိက်သတင် ဗွဲတသိုခ်ဟာ” ရဲဝံ့ ဂရင်ပတီရ။ ယွံကောန်သိုင် (အဲကျာ်)သွောံသတိက်သတင် ဗွဲတသိုခ်ရ။ ယွံကောန်သိုင် ပဲ့လောကဝံ့ မှောင်ကိုညးသွောံသတိက်သတင် ဗွဲတသိုခ်ဂမိုင် အဲလေဝ် နိညးလုပ်လို့ဟ် ပါဒိုင်မွဲရ ရဲဝံ့ (သွားတရဲ)။

ယွံကျာ်မ္မံပိုင် နိဒိုင်ဗွဲညတုဒကတ်(ရာသီမုဟ်ကျာ)တဲ့ ဓိုဟ်ဂံက်ကွဲရ။ အကြာဒွာံတဲ့ (ကွောံမာဃ်ကိုဖပ်ရဂိုဏ်)ဂ် နိအခိုင်လတိုင်စှော်ဂိုင်ရ။ ဂွားတိကြိုင်မျိုဟ်တ နကိုမ္မေတ်သျှပ် (နွေပ်)ဒွာဲဒိုင်ဂမိုင်ရ။ သွားလားသုဆုလေဝ် ကြိတ်ရ။ တူးဆုတုံဆုဂမိုင်လေဝ် သိုင်အိုတ်ရ။ သွာဂမိုင်လေဝ် ဂံက်အိုတ်ရ။ ကျာ်ဓိုဟ်ဂံက် မကျင်နူဒိုဟ်ပန်လေဝ် ပိုက်လွိုင်ဒိုင်ပြီပြီရ။ သိုကို မဒိုတ်သော် “ယွံကောန်သိုင် (အဲကျာ်) သွောံသတိက်သတင် ဗွဲတသိုခ်ရ။ ပဲ့လောကဝံ့ မှောင်ကိုညးသွောံသတိက်သတင် ဗွဲတသိုခ်ဂမိုင် အဲလေဝ် နိညးလုပ်လို့ဟ်ပါဒိုင်မွဲရ” ရဲဝံ့ ဟိုသွားဂလာန်ဝံ့မာန်ရသွံ ရဲဝံ့ ဂရင်ပတီရ။

ယွံကောန်သိုင် နိသော်မှူး ပဲ့အရာဝံ့ ကြက်ကလေင်သွာန်တုအဲရ။ အတိုင်တုအဲ ဒေးဂွပ်စှော်စိုတ်ဂ် ဟိုသိုညိ။ ယွံကောန်သိုင် ဂလာန်ဂ် တုအဲ ပသော်သမ္ဘိထေင်တံဂ်ရော? ပဲ့လောကဝံ့ သိုဇှော်သိုခိုဟ် မဗွန်ကျာ မဂပ်လံက်လေတ်လဝ်အင်္ဂီအပွဲမှူး မျှံကိုဒွင်တြင် သွတြင်မစိပ် မျှံကိုဗတင်ကျာမဗွန် မဗွပ်ဗျပ်လဝ်အထောဋ်ကအ်ကွတ်ဂ် နွံကုသမေဟ်ကို ကုကောန်သမေဟ်ကိုရ။ ပဲ့သိုဂ် မျှံကိုပလ္လင်(ပွင်) မဂပ်လးလဝ် နကိုခေါဇ်ဇှော် မျှံတသော် မဂိုင် မဂပ်လးလဝ် နကိုသွာတသော်သတ်သတ်ဗတင် မဂပ်လးလဝ် နကိုသွာမစီကွတ် လဝ်ရတ် မဂပ်လးလဝ် နကိုသွာစွာံဒြဲစွတ်မပြ မဂပ်စွံပတန်လဝ် ဂူဗကေတ်ဓါလပါ မဒို မွဲဟာန်ကောံသုဗျာန်ဗကေတ်ရ။ ပွတ်ကွေင်သုလေဝ် စံင်ဗဂိုဏ်လဝ် ပဲ့သိုတိုက်ဇှော်ဂ်ရ။ သမ္ဘာဂမိုင်ပန်တု မကိုသိုက်မျိုက်စိုတ်မာန်လေဝ် လွီလွတ်ကောန်စိုန် နကိုအရာသိုက်မျိုက် တုဟ်တုဟ်ဂမိုင်အိုတ်ရ။ ယွံကောန်သိုင် အရာဂ် တုအဲ ပသော်သမ္ဘိထေင်တံဂ်ရော? သမေဟ်ဂ် ဂွံတိက် ဗွဲတသိုခ်ဟာ၊ ဟဂွံတိက် ဗွဲတသိုခ်ဟာ၊ ပဲ့အရာဝံ့ တုအဲ ပသော် ထေင်တံ ဂ်ရော? ရဲဝံ့ (သွာန်ရ)။ ယွံကျာ်မ္မံပိုင် သမေဟ်ဂ် ဂွံတိက်ဗွဲတသိုခ်ရ။ ပဲ့လောကဝံ့ မှောင်ကို ညးဂွံတိက်ဗွဲတသိုခ်ဂမိုင် သမေဟ်ဂ်လေဝ် နိညးလုပ်လို့ဟ်ပါဒိုင်မွဲရ ရဲဝံ့ (ဂရင် ပတီရ)။

ယွံကောန်သိုင် ဂလာန်ဂ် တုအဲ ပသော်သမ္ဘိထေင်တံဂ်ရော? ပွမဒတူတုကတ် ကတာန် မကတိုဒိုပွဲဇကု ပွမဒတူတုကတ်ကတာန် မကတိုဒိုပွဲစိုတ်ဂမိုင် မကတိုဒိုဟိုတ်နူ ရာဂဂ် ကတိုဒို ကုသမေဟ်ဂ်ကို ကုကောန်သမေဟ်ဂ်ကိုအိုတ်ရ။ ညးမဒတူတုကတ်ကတာန်

နကိုပွမဒတူတွဲကတ်ကတာန်ဂမ္ဘိုင် မကတိုဒ် ဟိုတ်နူရာဂၢ် ဒးတိက်ဗွဲဒဒိခ်ရ ဟံသေင်ဟာ
ရဝံ (သွာန်ရ)။ ယံကျာ်မုံပိုင် ဒးတိက်ဗွဲဒဒိခ်ၣ် ညံပြရ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယံကောန်သွိုင် သမေဟ်ကို ကောန်သမေဟ်ကို မဒတူတွဲကတ်ကတာန် နပွမ
ဒတူတွဲကတ်ကတာန်ဂမ္ဘိုင် မကတိုဒ်ဟိုတ်နူရာဂမ္ဘဲ ဒးတိက်ဗွဲဒဒိခ်ရ။ ရာဂၢ် တီလမုံပိုင်
ကျာ်တြဲပါကွဲတဲ နှိရ၊ သကုတ်ကွဲရိုဟ်ကွက် မသက္ကုသေဟ်တဲ နှိရ၊ သွကွဲ သွဟ်ညံင်ရ
အရာဒတန် တံတာမပိုက်ကွဲတဲ နှိရ၊ သွကွဲပွဟံကတိုဒ်တိုတဲ နှိရ၊ ဟံမွဲကိုသဘ် ပွမ
ကတိုဒ် ပွဲကြဲရ၊ ဟိုတ်ဂှ်ရ အဲသွောံသတိက်သတင် ဗွဲတသိုခ်ရ။ ယံကောန်သွိုင် ဂလာန်ဂှ်
တုအဲ ပသ်သမ္ဘိဟေင်ထေင်တံဂှ်ရော? ပွမဒတူတွဲကတ်ကတာန် မကတိုဒ် ပွဲဇကု ပွမ
ဒတူတွဲ ကတ်ကတာန် မကတိုဒ် ပွဲစိုတ်ဂမ္ဘိုင် မကတိုဒ် ဟိုတ်နူဒေါသၣ် ကတိုဒ် ကုသမေဟ်
ဂှ်ကို ကုကောန်သမေဟ်ဂှ်ကိုအိုတ်ရ။ ပ။ ပွမဒတူတွဲကတ်ကတာန် မကတိုဒ် ပွဲဇကု
ပွမဒတူတွဲ ကတ်ကတာန် မကတိုဒ် ပွဲစိုတ်ဂမ္ဘိုင် မကတိုဒ်ဟိုတ်နူမောဟၣ် ကတိုဒ်အိုတ်ရ၊
ညးမဒတူ တွဲကတ်ကတာန် နကိုပွမဒတူတွဲကတ်ကတာန်ဂမ္ဘိုင် မကတိုဒ်ဟိုတ်နူမောဟၣ်
ဒးတိက်ဗွဲဒဒိခ်ရ ဟံသေင်ဟာ ရဝံ (သွာန်ရ)။ ယံကျာ်မုံပိုင် ဒးတိက်ဗွဲဒဒိခ်ၣ် ညံပြရ ရဝံ
(ဂရင်ပတီရ)။

ယံကောန်သွိုင် သမေဟ်ကို ကောန်သမေဟ်ကို မဒတူတွဲ ကတ်ကတာန်
နပွမဒတူတွဲ ကတ်ကတာန်ဂမ္ဘိုင် မကတိုဒ်ဟိုတ်နူမောဟမ္ဘဲ ဒးတိက်ဗွဲဒဒိခ်ရ။ မောဟၣ်
တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲပါကွဲတဲ နှိရ၊ သကုတ်ကွဲရိုဟ်ကွက် မသက္ကုသေဟ်တဲ နှိရ၊ သွကွဲ
သွဟ်ညံင်ရ အရာဒတန် တံတာမပိုက်ကွဲတဲ နှိရ၊ သွကွဲပွဟံကတိုဒ်တိုတဲ နှိရ၊ ဟံမွဲကို
သဘ် ပွမကတိုဒ် ပွဲကြဲရ၊ ဟိုတ်ဂှ်ရ အဲသွောံသတိက်သတင် ဗွဲတသိုခ်ရ ရဝံ (သွားတရ)။

ပူဂိုလ်တုအရှန် မသွကွဲပွသရံပါပ်မူးတဲ မသွကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်တဲ မစိုဟ်
လလမ် နမဟွဲကိုကိလေသ မဟွဲမွဲကိုကိလေသဥပဓိမ္မဲ ဟံလံက်လေတ် ပွဲကာမဂုဏ်
ဂမ္ဘိုင်ရ။ ပူဂိုလ်တုအရှန် ပွဲအခါကာလအိုသို ဗွဲစွတ် သွောံတိက် ဗွဲတသိုခ်ရ၊
ပါကုတ်ကွဲ တဏှာဂမ္ဘိုင်အိုသိုတဲ ကိုစိုဟ်လလမ်ကွဲကတ်ကတာန် ပွဲဂှ်စိုတ်တဲ
ပူဂိုလ်တုအရှန် မစိုဟ်လလမ်ဂှ် အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် နကိုစိုတ်တဲ သွောံသတိက်သတင်
ဗွဲတသိုခ်ရ ရဝံ (သွားတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဒေဝဒူတ

၃၆။ ယံခမိတအ် ကလုတ်သွိုင်ဂစိုတ်(သွိုင်ယို)ဂမ္ဘိုင် ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမူးပိ
ဂကူအိုတ်ဂှ်ရောမူးတုန်— ယံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုၣ် ကွောန်သွတ်ပွဟံဒးရး နကို

ဧကုရ၊ ကျောန်သွတ်ပွဟွံဒးရး နကိုပါင်ရ၊ ကျောန်သွတ်ပွဟွံဒးရး နကိုစိုတ်ရ။ ညးဂှ် ဟိုတ်မကျောန်သွတ်ပွဟွံဒးရး နကိုဧကု ဟိုတ်မကျောန်သွတ် ပွဟွံဒးရး နကိုပါင် ဟိုတ်မကျောန်သွတ်ပွဟွံဒးရး နကိုစိုတ်ရ၊ ခန္တဧကုလီုလာ်တဲ ပွဲကြနုချိုတ်တဲဂှ် ဒးကတိန် ပွဲနရက်မစာ်စူးနူတသိုမ် မဒ်လအာဂတိဟွံဒးရး မဒ်အရာဒွါဒတုံစေံဗွဲဖျဲးရ။ ယုံခမိတအ် ပွဲနရက်ဂမ္တိုင် တံင်ဂြဲကေတ်ညးဂှ် ပွဲသပါတ်ဂမ္တိုင်တုဟ်တုဟ်တဲ ထွေးကိုကုသိုင်ယိုအိုတ်ရ။ “ယုံသိုင်မပြဲ တြံဂွံ ဒွေတ်ဝတ်ကောန်ဇာတ်ဂမ္တိုင် ဆောတ်ယောင် ပွဲမိရ၊ ဒွေတ်ဝတ်ကောန်ဇာတ်ဂမ္တိုင် ဆောတ်ယောင် ပွဲမရ၊ ဒွေတ်ဝတ်မိုဟ်ဂမ္တိုင် ဆောတ်ယောင် ပွဲသမဏဂမ္တိုင်ရ၊ ဒွေတ်ဝတ်မိုဟ်ဂမ္တိုင် ဆောတ်ယောင် ပွဲဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင်ရ၊ ဟုံသုဓှေံသေံရ်ကိုညးဇော်ဂမ္တိုင်(မပ္ပမိဇော် အပါဇော် အနာအမူ)ပွဲဂကူရ၊ သိုင်မပြဲ သြပ်တပ်ဒဏ် ကုတြံဂွံသ်” ရံဝ်ဟိုတ်သွေးတဲအိုတ်ရ။

ယုံခမိတအ် သိုင်ယိုဂှ် “အမံတြံ တုအဲဂှ် ဟုံညာတ်ကေတ် ကလုတ်သိုင်ဂစိုတ်ပဌမ မကတိန်ပြာကဋ် ပွဲချင်မိုဟ်ဂမ္တိုင်ဟာ” ရံဝ် စပ်ကိုကလုတ်သိုင်ဂစိုတ်ပဌမတဲ သွာန်သုက်တြံဂှ်ရ၊ စိုတ်ရ၊ ဟိုတ်သွေးရ။ “ယုံတြနဲ အဲဟုံညာတ်ရ” ရံဝ် တြံဂှ်ကလေင်ဟိုတ်ရ။ ယုံခမိတအ် သိုင်ယို သွာန်တြံဂှ် ရံဝ်ရ— အမံတြံ တုအဲ မိဇော်ဗျူ ကိုန် အပါဇော်ဗျူကိုန် မကုန်ကိုက်ဒိုင်သုဟ်ညံင်ရဲဇောဟ်ဒမင်သုသို မဒးဗွဲကိုလေံဒစုန် မကုင်ဒိုင်ဇောဝ်ဇောဝ်ဇောဝ် ယဲဗျူမပျိုပျိုက် မကလိလောန်အဝယ် ငှော်ကပ်သော်ဗု ကျိပ် ခဠာတ် ကျိပ်ဂပဲဂတပ် စွာခညောအ်တောံတဲ မွဲကိုဧကုမတွန်တောံတဲနကိုအိက်ရဲသက်ဂမ္တိုင် နူပဋိသန္တိဗွဲအာယုက်မွဲကိုဒွာံဇော်သွာံကို ဒွိတ်ဇော်သွာံကို ကံသွာံကို ပွဲချင်မိုဟ်ဂမ္တိုင် ဟုံညာတ်ကေတ်ဟာ” ရံဝ် (ကလေင်သွာန်ပုန်ရ)။ “ယုံတြနဲ ညာတ်ရ” ရံဝ် တြံဂှ်ကလေင်ဟိုတ်ရ။ ယုံခမိတအ် သိုင်ယို သွာန်တြံဂှ် ရံဝ်ရ— “အမံတြံ တုအဲ သိုက်မဒ်တဲတိကျိဟ်ခွင်စီကွး သိုက်မဒ်တဲ အာယုက် အဝယ်ကြိုင်ကျဟ် ‘အဲလေင် မွဲသတ်ဒးဗျူရ၊ ကလိလောန်ကေုသတ်ဗျူ ဟုံမာန်ရ၊ ပွဲအခိုင်လျဟ် နကိုဧကုကို နကိုပါင်ကို နကိုစိုတ်ကို အဲကျောန်သုပွကုသိုလ်ထိုက်ရ’ ကသပ်စိုတ်ရံဝ် ဟုံဒ်ကျင်ဟာ”ရံဝ် (သွာန်ရ)။ “ယုံတြနဲ (တုဟ်နကျောန်သုပွကုသိုလ်ထိုက်) အဲဒိုက်ဟုံသုဟ်ရထကျင်ရ၊ ယုံတြနဲ ဟိုတ်မာဲဝိဝိင်ကျင်ရ” ရံဝ် တြံဂှ် ကလေင်ဟိုတ်ပုန်ရ။

ယုံခမိတအ် သိုင်ယို ဟိုက်ညးဂှ် ရံဝ်ရ— “အမံတြံ တုအဲ ဟိုတ်နူဟိုတ်မာဲဝိဝိင်ရ နကိုဧကုကို နကိုပါင်ကို နကိုစိုတ်ကို ဟုံကျောန်သုဒးပွကုသိုလ် ထိုက်ရ၊ အမံတြံ ဗွဲအစောံအကာအရာမွဲ တုအဲ ဟိုတ်မာဲဝိဝိင်ကျင်ရ၊ နအကာအရာဂှ် ကြက်သွတ် တုအဲ ဗွဲစုတ်ရ၊ ပုသရံပါပ်ဂှ် မိတုအဲ သုလပ်ဟုံသေင်ရ၊ မတုအဲ သုလပ် ဟုံသေင်ရ၊ ကောဒေံတုအဲ သုလပ်ဟုံသေင်ရ၊ မွဲဒေံဗြဲတုအဲ သုလပ်ဟုံသေင်ရ၊ မိတ်သဟာံ ညးချက်ကေပ်ဒေံဒေံဒေံတုအဲဂမ္တိုင် သုလပ်ဟုံသေင်ရ၊ ကဠောမသ ကောန်မွဲမိတုအဲဂမ္တိုင် သုလပ်ဟုံသေင်ရ၊ ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်သုလပ် ဟုံသေင်ရ၊ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင် သုလပ်ဟုံသေင်ရ၊ ဗွဲစုတ်မွဲ

တုအဲဟောင် သွကုင်လဝ် ပွသရံပိပ်ဂ်ရ၊ ဖိပွသရံပိပ်ဂ် တုအဲဟောင် ကြက်ဒးဒုင်စသိုင်ရ”
ရဲဝံ (သုးရ)။ (၁)

ယွံခမိတအ် သိုင်ယို သွာန်သွက်စိုစုတ်ဟိုသွးကိုတြုဂ် စပ်ကိုကလုတ်သိုင်ဂစိုတ် ပဌမတဲမွဲး “အမံတြု တုအဲဂ် ကလုတ်သိုင်ဂစိုတ်ဒုတိယ မကတိုဒ်ပြာကဏ် ပွဲချင်မိုဟ် ဂမိုင်ဟာ” ရဲဝံ စပ်ကိုကလုတ်သိုင်ဂစိုတ်ဒုတိယတဲ သွာန်သွက်တြုဂ်ရ၊ စိုစုတ်ရ၊ ဟိုသွးရ။ “ယွံတြုနဲ အဲဟံညာတ်ရ” ရဲဝံ တြုဂ်ကလောင်ဟိုရ။ ယွံခမိတအ် သိုင်ယို သွာန်ညးဂ် ရဲဝံပုန်ရ— အမံတြု တုအဲ ဟံညာတ်ကေတ် မိုဟ်ပြုဂိယဲကို မိုဟ်တြုဂိယဲကို မဂပ်ပ ဖျိုမြိုက်နကိုယဲ မအာစိုပ်ဒဒိုင် မဂိယဲသကာတ်မြဟ် မဒးသတိက်သတင်ဒိုင် သိုလံက် လေတ်ကေတ်ဗာန်တ ပွဲတရဲဇော်တရဲသွတ်ဇေကု ညးမွဲသအာင်ဂမိုင် မဒးထွင်ကတိုကို ညးမွဲသအာင်ဂမိုင် မဒးမာပ်ပွဲင်ပတိုန်ကိုဒိုင်သတိက် ပွဲချင်မိုဟ်ဂမိုင်ဟံညာတ်ကေတ်ဟာ” ရဲဝံ ကလောင် သွာန်ပုန်ရ။ “ယွံတြုနဲ အဲညာတ်ရ” ရဲဝံ တြုဂ်ကလောင်ဟိုရ။ ယွံခမိတအ် သိုင်ယို သွာန်ညးဂ် ရဲဝံရ— “အမံတြု တုအဲ သိုကိုဒ်တတိကျိုဟ်ခွင်စိကွး သိုကိုမဒ်တ အာယုက် အဝယ်ကြိုင်ကျဟ် ‘အဲလေဝ် မွဲသဘဒးယဲရ၊ ကလိလောန်ကေ့ သဘယဲဂ် ဟံမာန်ရ၊ ပွဲအခိုင်လုဟ် နကိုဇေကုကို နကိုပါင်ကို နကိုစိုတ်ကို အဲကောန်သုပကုသိုလ် ထိုက်ရ’ဂ် ကသပ်စိုတ် ရဲဝံ ဟံဒ်ကုင်ဟာ” ရဲဝံ (သွာန်ရ)။ “ယွံတြုနဲ (တုဟ်နကောန် သုပကုသိုလ်ထိုက်) အဲဒိုက် တုန် ဟံသွတ်ရထကုင်ရ၊ ဟိုတ်မာဲဝိဝိင်ကုင်ရ” ရဲဝံ တြုဂ် ကလောင်ဟိုပုန်ရ။ ယွံခမိတအ် သိုင်ယို ဟိုကိုညးဂ် ရဲဝံရ— “အမံတြု တုအဲ ဟိုတ်နူ ဟိုတ်မာဲဝိဝိင်ဂ်ရ နကိုဇေကုကို နကိုပါင်ကို နကိုစိုတ်ကို ဟံကောန်သုဒးပကုသိုလ်ထိုက်ရ၊ အမံတြု ပွဲအစောအကဲအရာ တုအဲ ဟိုတ်မာဲဝိဝိင်ကုင်ရ၊ ကြက်သွတ်တုအဲ ပွဲစုတ် အိုတ်ရ၊ ပွသရံ ပိပ်ဂ် မိတုအဲ သွလဝ်ဟံသောင်ရ၊ မတုအဲ သွလဝ်ဟံသောင်ရ၊ ကောဒေ တုအဲ သွလဝ်ဟံသောင်ရ၊ မွဲဒေပြုတုအဲ သွလဝ်ဟံသောင်ရ၊ မိတ်သဟာဲ ညးချက်ကေတ်ဒေဒို ဒယံတုအဲဂမိုင် သွလဝ်ဟံသောင်ရ၊ ကဠောမသကောန်မွဲမိတုအဲဂမိုင် သွလဝ်ဟံသောင်ရ၊ ဒေဝတ်ဂမိုင် သွလဝ်ဟံသောင်ရ၊ သမဏဗြာဟ္မဏဂမိုင် သွလဝ်ဟံသောင်ရ၊ ပွဲစုတ်မွဲး တုအဲဟောင် သွကုင် လဝ်ပွသရံပိပ်ဂ်ရ၊ ဖိပွသရံပိပ်ဂ် တုအဲဟောင် ကြက်ဝံ ဒုင်စသိုင်ရ” ရဲဝံ (သုးရ)။ (၂)

ယွံခမိတအ် သိုင်ယို သွာန်သွက်စိုစုတ်ဟိုသွးကိုတြုဂ် စပ်ကိုကလုတ်သိုင်ဂစိုတ် ဒုတိယတဲမွဲး “အမံတြု တုအဲဂ် ဟံညာတ်ကေတ် ကလုတ်သိုင်ဂစိုတ်တတိယ မကတိုဒ် ပြာကဏ် ပွဲချင်မိုဟ်ဂမိုင်ဟာ” ရဲဝံ စပ်ကိုကလုတ်သိုင်ဂစိုတ်တတိယတဲ သွာန်သွက်တြု ဂ်ရ၊ စိုစုတ်ရ၊ ဟိုသွးရ။ “ယွံတြုနဲ အဲဟံညာတ်ရ” ရဲဝံ တြုဂ်ကလောင်ဟိုရ။ ယွံခမိတအ် သိုင်ယို သွာန်ညးဂ် ရဲဝံပုန်ရ— “အမံတြု တုအဲ ဇွမိုဟ်ပြုကိုဒ် ဇွမိုဟ်တြုကိုဒ် ချိုတ်ဝံမွဲတဲ တုကို ချိုတ်ဝံဓါတဲတုကို ချိုတ်ဝံပိတဲတုကို မပုခိုင်ဒိုင် မလမွဲက်ရပ်သင်လီလ် သင်သမ်အို ထေက်ကိုကျဟ်မွဲဇောဝံဒိုင် သွဟ်ညင်ရပ်တိုဟ် ပွဲချင်မိုဟ်ဂမိုင် ဟံညာတ်ကေတ်ဟာ”

ရဝံ (သွာန်ရ)။ “ယံတြနဒဲ အဲညာတ်ရ” ရဝံ တြံဂြကလေင်ဟီရ။ ယံခမိတအံ သိုင်ယို သွာန်ညးဂ် ရဝံရ— “အမာတြံ တုအဲ သိုကိုမဒ်တ တိကျိဟ်ခွင်စိကွး သိုကိုမဒ်တအာယုက် အဝယ်ကြင်ကျဟ် ‘အဲလေဝ် မွဲသဘဒးချိုတ်ရ၊ ကလိလောန်ကွေဲ သဘချိုတ်ဂ်ဟုံမာန်ရ၊ ပွဲအခိုင်လှဟ် နကိုဇကုကို နကိုပါင်ကို နကိုစိုတ်ကို အဲကောန်သွပကုသိုလ်ထိုက်ရ’ဂ် ကသပ်စိုတ် ရဝံ ဟုံဒ်ကျင်ဟာ” ရဝံ (သွာန်ရ)။ “ယံတြနဒဲ (တုဟ်နကောန်သွပကုသိုလ် ထိုက်)အဲချိုက်တုန် ဟုံသွဟ်ရထကျင်ရ၊ ဟိုတ်မာဲဝိဝိင်ကျင်ရ” ရဝံ တြံဂြ ကလေင်ဟီ ပုန်ရ။ ယံခမိတအံ သိုင်ယို ဟိုက်ညးဂ် ရဝံရ— “အမာတြံ တုအဲ ဟိုတ်နူဟိုတ်မာဲဝိဝိင် ဂ်ရ နကိုဇကုကို နကိုပါင်ကို နကိုစိုတ်ကို ဟုံကောန်သွဒးပကုသိုလ်ထိုက်ရ၊ အမာတြံ ပွဲအစောအကာအရာ တုအဲ ဟိုတ်မာဲဝိဝိင်ကျင်ရ၊ ကြက်သွတ်တုအဲ ပွဲစုတ်အိုတ်ရ၊ ပွသရာပ်ပိဂ် မိတုအဲ သွလပ်ဟုံသေင်ရ၊ မတုအဲ သွလပ် ဟုံသေင်ရ၊ ကောဒေတုအဲ သွလပ်ဟုံသေင်ရ၊ မွဲဒေဗြတုအဲ သွလပ်ဟုံသေင်ရ၊ မိတ်သဟာဲညးချက်ကော်ဒေဒယု တုအဲဂမိုင် သွလပ်ဟုံသေင်ရ၊ ကဠောမသ ကောန်မွဲမိတုအဲဂမိုင် သွလပ်ဟုံသေင်ရ၊ ဒေဝတ်ဂမိုင် သွလပ်ဟုံသေင်ရ၊ သမဏဗြာဟ္မဏဂမိုင် သွလပ် ဟုံသေင်ရ၊ ပွဲစုတ်မွဲ တုအဲဟောင် သွကျင်လပ်ပွသရာပ်ပိဂ်ရ၊ ဖိပွသရာပ်ပိဂ် တုအဲဟောင် ကြက်ဒးဒိုင်စသိုင်ရ” ရဝံ (သွးရ)။ (၃)

ယံခမိတအံ သိုင်ယို သွာန်သျှက်စိုတ် ဟိုသွးကိုတြံဂြ စပ်ကိုကလုတ် သိုင်ဂစိုတ် တတိယတုမွဲး ဒိုင်ထောံသိုတ်သိုတ်ရ။ ယံခမိတအံ ပွင်နရက်ဂမိုင် သွတ်တြံဂြ ကမ္မကရဏ ကော်ဂးပမကောင့်ဒက်မသုန်ဂကူအိုတ်ရ။ တက်စုတ်ကွက်စရံင်ပသဲမဂိုသုဲဂြင် ပွဲတဲအိုတ်ရ၊ တက်စုတ်ကွက်စရံင်ပသဲမဂိုသုဲဂြင် ပွဲတဲမရနက်ကိုဗါအိုတ်ရ၊ တက်စုတ် ကွက်စရံင်ပသဲ မဂိုသုဲဂြင် ပွဲဒိုင်အိုတ်ရ၊ တက်စုတ်ကွက်စရံင်ပသဲမဂိုသုဲဂြင် ပွဲဒိုင်မရနက်ကိုဗါအိုတ်ရ၊ တက်စုတ်ကွက်စရံင်ပသဲမဂိုသုဲဂြင် ပွဲလဒေါဝ်သြိုဟ်အိုတ်ရ။ ပွဲဒိုင်ဂမိုင် မတက်စုတ်လပ် ကွက်စရံင်ပသဲမသုန်တဲဂ် တြံဂြ ဒးဒိုင်စသိုင် ဒဒိုင်ဝေဒနာဂမိုင် မသကာတ်မြဟ် မကြိုင်မိုဟ် မဂိသကပ်ကတ်သွာန်ရ၊ ဗွတ်ကမ်ပွသရာပ်ပိဟုံအိုတ်ဏီရ၊ ဗွတ်ဟုံချိုတ်ဏီရ။ ယံခမိတအံ ပွင်နရက်ဂမိုင် တံင်ဇဇက်ဏာညးဂ်အိုတ်တု ကုတ်ဗာ်တေ့ နကိုမြပံင်ဂမိုင်အိုတ်ရ၊ ပွဲဒိုင် မဒးဒိုင်ကုတ်ဗာ်တေ့ နကိုမြပံင်ဇဇက် တြံဂြ ဒးဒိုင်စသိုင် ဒဒိုင်ဝေဒနာဂမိုင် မသကာတ်မြဟ် မကြိုင်မိုဟ် မဂိသကပ်ကတ်သွာန်ရ၊ ဗွတ်ကမ် ပွသရာပ်ပိဟုံအိုတ်ဏီရ၊ ဗွတ်ဟုံချိုတ် ဏီရ။ ယံခမိတအံ ပွင်နရက်ဂမိုင် တံင်ဇဇက်ကောတ်ညးဂ် ဇိုင်ပတိုန် လ္လူကျပ် ကျိပ်ဖျေံသွပ် အိုတ်တု ဗာ်တေ့တနကိုဝါစီဗဟဂမိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။ ယံခမိတအံ ပွင်နရက်ဂမိုင် ဗဂန်စုတ် ညးဂ်ပွဲကွီတု စပ်ဒီဏာဂတးဂတန်ဂ်ကိုလတုန် ပွဲဂွးတိမဂိုသုဲဂြင် မဂိုတုဒိုင်ဗြင်ဗြင် မဒ် မွဲဟာန်ကောံသုပွတ်ဂောန်ပွတ်အိုတ်ရ ။ ပ ။ ယံခမိတအံ ပွင်နရက်ဂမိုင် ကိုညးဂ်တိုန်ဇဇော် ဒိုလုပွတ်ဇဇော်မဂိုသုဲဂြင် မဂိုတုဒိုင်ဗြင်ဗြင် မဒ်မွဲဟာန်ကောံသုပွတ်ဂောန်ပွတ်အိုတ်ရ။ ပ ။ ယံခမိတအံ ပွင်နရက်ဂမိုင် တံင်ဇဇက်ကောတ်ညးဂ် ဇိုင်ပတိုန်လ္လူကျပ် ကျိပ်ဖျေံသွပ်အိုတ်တု

ကုဟ်လျှော်ဖျေံ ပွဲထွဲပသဲဇော်မဂ္ဂ မဂ်ုဒုဲဂြင် မဂ်ုတူဒိုင်ဗြင်ဗြင် မဒ်မွဲဟာန်ကောံ သုပုတ်
 ဂ္ဍာန်ပုတ်အိုတ်ရ။ ညးဂ်ု စိန်ဂ္ဍက် ဒ်တိုန်ထဓိုဟ် ပွဲထွဲပသဲဇော်ဂ်ုဒ်တုဲ လပါ်လျှူလေဝ်
 မံက်တိုန်မွဲအလန်ရ။ လပါ်သွပ်လေဝ် ဗျိုက်စှော်မွဲအလန်ရ။ လပါ်လွင်လေဝ် ဟီအာမွဲအလန်ရ။
 ပွဲထွဲပသဲဇော်ဂ်ု တြုံဂ်ု ဒးဒုင်စသိုင် ဒဒိမ်ဝေဒနာဂမ္တိုင် မသကာတ်မြဟ် မကြိုင်မှိုဟ် မဂီ
 သကပ်ကတ်သွာန်ရ။ ဗွတ်ကမ်ပွသရံပပ်ဟံအိုတ်ဏီရ။ ဟံချိုတ်ဏီရ။ ယွံခမီတအ် ပွင်
 နရက်ဂမ္တိုင် ကုဟ်ဖျေံညးဂ်ု ပွဲနရက်ဇော်(အဝီစိ)အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် နရက်ဇော် (အဝီစိ)
 ဂ်ုတုန်—

မုံပန်ကွင်ရ။ မုံတြင်ပန်မွှော်ရ။ ဂပ်ဝ်ပါပရအ်ပိုင်ခြာလပ် ပွဲအစောံသွက်မညီသာ
 သွဟ်သွန်ရ။ ဂပ်ဝ်စိုပိုင်လပ် နကီုကွင်ပသဲရ။ ဂပ်ဝ်စိုလပ် နကီုပသဲဂတေရ။

ဒူးတိနရက် (အဝီစိ)ဂ်ု ဒ်ဒူးတိပသဲရ။ တူဂ်ဒိုင်ဗြင်ဗြင်ရ။ စပ်တကောံ ဂ္ဍာန်ပုတ်ရ။
 ဗျာပ်တြးအာပွီပျူစိုကို ကွံယောဇနာတုဲ တန်တဒိုင်လျိုင်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ယမရာဇ

၃၇။ ယွံခမီတအ် ကေင်ကတိုဒ်ကွင်ကိုပ်ကွာတေမ္ဗးတုန်— ကသပ်ရဝံ ဒ်တတ်
 ကုသိုင်ယိုရ— “ယွံမ္ဗးတအ် ပွဲလောကဝံ ညးဂမ္တိုင် ဂ္ဍာန်သွတ်ကမ္မာန်ဂမ္တိုင်မယုတ်
 သပ်အိုတ်ရ။ ဂပ်ဝ်သွတ်ကမ္မာန်ကရဏဂမ္တိုင် မုံတေင်ပကာရတုဟ်တုဟ် မုံသဘ် မဗ်သပ်ဝံ
 အိုတ်ရ။ အဲ ကလိဝံဒ်ဒ်မ္ဗိဟ်မ္ဗး၊ တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တီကေတ်
 (ခရ်ဂမ္တိုင်အိုသို) အလိုဇကုမဉ္ဇာစွတ်လေဝ် ကတိုဒ်ပွဲလိုက်မ္ဗး၊ အဲလေဝ် သေ့ဝံပြာပ်ခစ
 တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲမ္ဗး၊ တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲမ္ဗး တွံကိုခရ်ကုအဲမ္ဗး၊ ခရ်တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ
 ဂ်ုလေဝ် အဲတီကေတ်မ္ဗး၊ ဒ်ရဝံမ္ဗး ဒ်ဟ်ကေံရ” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ယွံခမီတအ် ကသပ်သိုင်ယို
 ဒ်ဂ်ု ဟိုသွးသမဏဗြာဟ္မဏမ္ဗးသအာင် သေ့ဝံမိင်ကေတ်ဗရရမျာင်တုဲ အဲတွံတတ် ရဝံဟံသေင်ရ။
 ယွံခမီတအ် ဩအကဲအရာမ္ဗး ပွဲစွတ် တီကေတ်အလိုဇကုအဲရ။ ညာတ်ကေတ် အလို
 ဇကုအဲရ။ တီကေတ် ပြာပြာကဋ်ကဋ် အလိုဇကုအဲရ။ အတိုင်တီညာတ်အလိုဇကုအဲဟေင်
 ဟိုတွံတတ် အကဲအရာဂ်ုရ ရဝံ (သွးတရ)။

သတ်ဂမ္တိုင် ကလုတ်သိုင်ဂစိုတ်ဂမ္တိုင် သိုကိုဆောပျဟ်ဗတိုက်ဗ္ဗာန်ဒိုင်ဖိုဟ်
 ဟိုတ်မာဲဝိဝိင်မံင်အိုတ်ရဂ်ု ဒးပြာပ်အာစိုပ် ဘဝနရက်မယုတ်သပ်ဂမ္တိုင်ဒ်တုဲ ဒးစံင်
 တူပူသာ လုက်ကာလတ္တံတုဲမဂ္တိုင်သေ့အိုတ်ရ။

ပွဲလောကဝံ ညးသပ္ပရိဟိတမ္ပိန္နံ မုနိကိလေသဓိဟိတလလမ်တဲဂ် ကလုတ်သိုင်ယို
ဂမ္ပိင် ဂပ်ဝ်ဆောပုဟ်ဗတိုက်ဗ္ဗောန်ဂမ္ပိင်ဒ်တဲ ကာလလီမ္မဲလေဝ် ဟံဟိုတ်မဲာ် ဝိဝိင်
ပွဲခရ်အရီအိုတ်ရ။

(ညးသပ္ပရိဟိတမ္ပိန္နံ) မှာသွဝ်ညာတ်ကေတ်ဘဲ ပွဲခရ်ဥပါဒါန်ဂမ္ပိင် မလေပ်ကတို
ဗဒ်ကိုပွမတန်ပဋိသန္ဓိ ပွမချိုတ်တဲမွဲး ဟံစောဲလံာ်(နကိုဥပါဒါန်ဂမ္ပိင်တဲ) ဗူးစးတိတ်
ပွဲနိဗ္ဗာန် ဒ်အရာပွမတန်ပဋိသန္ဓိ ပွမချိုတ်အိုတ်အာအိုတ်ရ။

ညးသပ္ပရိဟိတမ္ပိန္နံ မဟံဟိုတ်မဲာ်ဝိဝိင် မုနိကိပွမဒ်တသိုင်ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင်
မုနိကိပွမကိလေသဓိဟိတလလမ်အာ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင်တဲ မကလိလောန်အာ သွဘဲ
ဂမ္ပိင်အိုတ်သိုတ်တဲ ကလိလောန်အာ ဒဒိဒ်ဒုက္ခအိုတ်သိုတ်အိုတ်ရ။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်စတုမဟာရာဇ

၃၈။ ယံခမိတအံ ပွဲတဲမရနုက်ကိုဒွံ ပက်မံက်ပက်စွေက်ဂ် ဒေဝတ်ကျောန်စိုတ်
ဥပကာ ဒေဝတ်နဲဝင်ဇော်ဂမ္ပိင်ပန်တု ဂေတ်ဂေင်စိုတ်စမ်စတ်ချင်လိုက်ဝံအိုတ်ရ “ပွဲချင်
မိုဟ်ဝံ မိုဟ်ဂမ္ပိင်မဂ္ဂိင်ဉ် ဇေတ်တဲဇေတ်ဝတ် မထေက်ကိုသွဗ္ဗမဒးရး ပွဲမိဂ်အိုတ်ဟာ၊
ဇေတ်တဲဇေတ်ဝတ် မထေက်ကိုသွဗ္ဗမဒးရး ပွဲမဂ်အိုတ်ဟာ၊ ဇေတ်တဲဇေတ်ဝတ် မထေက်
ကိုသွဗ္ဗမဒးရး ပွဲသမဏဂ်အိုတ်ဟာ၊ ဇေတ်တဲဇေတ်ဝတ် မထေက်ကိုသွဗ္ဗမဒးရး ပွဲဗြာဟ္မဏ
အိုတ်ဟာ၊ ပွဲဂကူညးမဇော်(မပ္ပမိနော် အပါဇော် အနာ အမ္မ) ထေက်ကိုရေၣ်သော်ရံဂ် ရေၣ်သော်
ရံဂ်မံင်အိုတ်ဟာ၊ ဇေတ်လုတ်မံင်သီဥပေါသ်အိုတ်ဟာ၊ ဇေတ်လုတ်မံင်သီဥပေါသ် မွဲဟာန်
ကျောံတဲကျောံကြံအိုတ်ကိုဟာ၊ ကျောန်သွပကုသိုလ်ဂမ္ပိင်အိုတ်ဟာ” ရံဝံ (ဂေတ်ဂေင်စိုတ်
စမ်စတ်အိုတ်ရ)။ ယံခမိတအံ ပွဲတဲဂိတုအိုတ်မရနုက်ကိုပန် ပက်စွေက်ဂ် ကောန်ဒေဝတ်
နဲဝင်ဇော်ပန်ဂမ္ပိင် ဂေတ်ဂေင်စိုတ်စမ်စတ် ချင်လိုက်ဝံအိုတ်ရ “ပွဲချင် မိုဟ်ဝံ မိုဟ်ဂမ္ပိင်
မဂ္ဂိင်ဉ် ဇေတ်တဲဇေတ်ဝတ် မထေက်ကိုသွဗ္ဗမဒးရး ပွဲမိဂ်အိုတ်ဟာ၊ ဇေတ်တဲဇေတ်ဝတ်
မထေက်ကိုသွဗ္ဗမဒးရး ပွဲမဂ်အိုတ်ဟာ၊ ဇေတ်တဲဇေတ်ဝတ် မထေက်ကိုသွဗ္ဗမဒးရး ပွဲသမဏ
ဂ်အိုတ်ဟာ၊ ဇေတ်တဲဇေတ်ဝတ် မထေက်ကိုသွဗ္ဗမဒးရး ပွဲဗြာဟ္မဏဂ်အိုတ်ဟာ၊ ပွဲဂကူ
ညးမဇော်(မပ္ပမိနော် အပါဇော် အနာ အမ္မ) ထေက်ကိုရေၣ်သော်ရံဂ် ရေၣ်သော်ရံဂ်မံင်အိုတ်ဟာ၊
ဇေတ်လုတ်သီဥပေါသ်အိုတ်ဟာ၊ ဇေတ်လုတ်သီဥပေါသ်မွဲဟာန် ကျောံတဲကျောံကြံအိုတ်
ကိုဟာ၊ ကျောန်သွပကုသိုလ်ဂမ္ပိင်အိုတ်ဟာ” ရံဝံ (ဂေတ်ဂေင်စိုတ် စမ်စတ်အိုတ်ရ)။
ယံခမိတအံ ပွဲတဲသီဥပေါသ် မရနုက်ကိုပန်ဒ် ဒေဝတ်နဲဝင်ဇော်ဂမ္ပိင်ပန် အလိုဇကုဟေင်
ဂေတ်ဂေင်စိုတ်စမ်စတ် ချင်လိုက်ဝံအိုတ်ရ “ပွဲချင်မိုဟ်ဝံ မိုဟ်ဂမ္ပိင် မဂ္ဂိင်ဉ် ဇေတ်တဲ

ဒွေတိယဝတ် မထေက်ကိုသွဗ္ဗမဒးရး ပွဲမိဂ်အိုတ်ဟာ၊ ဒွေတိယဒွေတိယဝတ် မထေက်ကိုသွဗ္ဗမဒးရး ပွဲမိဂ်အိုတ်ဟာ၊ ဒွေတိယဒွေတိယဝတ် မထေက်ကိုသွဗ္ဗမဒးရး ပွဲသမဏ ဂ်အိုတ်ဟာ၊ ဒွေတိယဒွေတိယဝတ်မထေက်ကိုသွဗ္ဗမဒးရး ပွဲဗြာဟ္မဏဂ်အိုတ်ဟာ၊ ပွဲဂကူ ညးမဇ္ဈေ (မပ္ပမိနော် အပါဇ္ဇေ အနဘေ အမူ) ထေက်ကိုရှေ့သော်ရ်ဂ် ရှေ့သော်ရ်မင်အိုတ်ဟာ၊ ဒွေတိယလုတ် သီဥပေါသ်အိုတ်ဟာ၊ ဒွေတိယလုတ်သီဥပေါသ်မ္မဟာန်ကောံတဲကွာ ကြအိုတ်ဟာ၊ ကောန်သွ ပ္ပကုသိုလ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ဟာ” ရံဝံ (ဂေတ်ဂေင်စိုစွတ် စမ်စတ်အိုတ်ရ)။

ယွံခမီတအ် ပွဲချင်မိုဟ်ဂမ္တိုင်ဝံ မိုဟ်ဂမ္တိုင် ဒွေတိယဝတ် မထေက်ကိုသွဗ္ဗမဒးရး ပွဲမိ ဒွေတိယဝတ် မထေက်ကိုသွဗ္ဗမဒးရး ပွဲမ ဒွေတိယဝတ် မထေက်ကိုသွဗ္ဗမဒးရး ပွဲသမဏ ဒွေတိ ဝတ် မထေက်ကိုသွဗ္ဗမဒးရး ပွဲဗြာဟ္မဏ ဒွေတိသွရှေ့သော်ရ်ဂ် (မပ္ပမိနော် အပါဇ္ဇေ အနဘေ အမူ) ညးဇ္ဈေဂမ္တိုင်ပွဲဂကူ ဒွေတိလုတ်သီဥပေါသ် ဒွေတိလုတ်သီဥပေါသ်မ္မဟာန် ကောံတဲကွာကြ မကောန်သွပ္ပကုသိုလ်ဂ် ယဝ်အောန်အာအိုတ်မူး၊ ယွံခမီတအ် ဒေဝတ် နဘေဝင်ဇ္ဈေဂမ္တိုင်ပန် ဟိုလ်ပူ ဟိုတ်ပရူပရာဂ် ကုဒေဝတ်တာဝတိဂမ္တိုင် မဂဇ္ဈေကောံခရီ ခိုင်ညီသာသုဟ်သွန် ပွဲဇြပ်သဘင်ခရ်ဒေဝတ် သုဓမ္မာအိုတ်ရ “ယွံတုညးသိုင်ဒေဝတ်တအ် ပွဲချင်မိုဟ်တေံ မိုဟ်ဂမ္တိုင်မအောန်ဟေင် ဒွေတိယဝတ် မထေက်ကိုသွဗ္ဗမဒးရး ပွဲမိဂ်အိုတ်ရ၊ ဒွေတိယဝတ် မထေက်ကိုသွဗ္ဗမဒးရး ပွဲမိဂ်အိုတ်ရ၊ ဒွေတိယဝတ် မထေက်ကိုသွဗ္ဗမဒးရး ပွဲသမဏ ဂမ္တိုင်ဂ်အိုတ်ရ၊ ဒွေတိယဝတ် မထေက်ကိုသွဗ္ဗမဒးရး ပွဲဗြာဟ္မဏဂ်အိုတ်ရ၊ ဒွေတိသွရှေ့သော် ရ်ဂ်(မပ္ပမိနော် အပါဇ္ဇေ အနဘေ အမူ) ညးဇ္ဈေဂမ္တိုင်ပွဲဂကူအိုတ်ရ၊ ဒွေတိလုတ်သီ ဥပေါသ်အိုတ်ရ၊ ဒွေတိလုတ်သီဥပေါသ်မ္မဟာန်ကောံတဲကွာကြအိုတ်ရ၊ ကောန်သွပ္ပကုသိုလ် ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ” ရံဝံ (ဟိုလ်ပူအိုတ်ရ)။ ယွံခမီတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် “ချင်သွပ်ဂမ္တိုင် ကြက်ဟုတ်ယုတ် အိုတ်ရသွံ၊ အပါယ်ပန်ဘုံဂမ္တိုင် ကြက်ဂိုက္ခီအိုတ်ရသွံ” ရံဝံ ဒေဝတ်တာဝတိဂမ္တိုင် သေ့ဘုံ စိုတ်အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲချင်မိုဟ်ဂမ္တိုင်ဝံ မိုဟ်ဂမ္တိုင် ဒွေတိယဝတ် မထေက်ကိုသွဗ္ဗမဒးရး ပွဲမိ ဒွေတိယဝတ် မထေက်ကိုသွဗ္ဗမဒးရး ပွဲမ ဒွေတိယဝတ် မထေက်ကိုသွဗ္ဗမဒးရး ပွဲသမဏ ဒွေတိ ဝတ် မထေက်ကိုသွဗ္ဗမဒးရး ပွဲဗြာဟ္မဏ ပွဲဂကူညးဇ္ဈေဂမ္တိုင် (မပ္ပမိနော် အပါဇ္ဇေ အနဘေ အမူ)ထေက်ကိုရှေ့သော်ရ် ဒွေတိလုတ်သီဥပေါသ် ဒွေတိလုတ်သီဥပေါသ်မ္မဟာန်ကောံတဲ ကွာကြ မကောန်သွပ္ပကုသိုလ်ဂ် ယဝ်ဂိုင်အိုတ်မူး၊ ယွံခမီတအ် ဒေဝတ်နဘေဝင်ဇ္ဈေဂမ္တိုင်ပန် ဟိုလ်ပူ ဟိုတ်ပရူပရာဂ် ကုဒေဝတ်တာဝတိဂမ္တိုင် မဂဇ္ဈေကောံခရီခိုင်ညီသာသုဟ်သွန် ပွဲဇြပ်သဘင်ခရ် ဒေဝတ်သုဓမ္မာအိုတ်ရ “ယွံတုညးသိုင်ဒေဝတ်တအ် ပွဲချင်မိုဟ်တေံ မိုဟ် ဂမ္တိုင်မဂ္တိုင် ဒွေတိယဝတ် မထေက်ကိုသွဗ္ဗမဒးရး ပွဲမိဂ်အိုတ်ရ၊ ဒွေတိယဝတ် မထေက်ကိုသွဗ္ဗမ ဒးရး ပွဲမိဂ်အိုတ်ရ၊ ဒွေတိယဝတ် မထေက်ကိုသွဗ္ဗမဒးရး ပွဲသမဏဂမ္တိုင်ဂ်အိုတ်ရ၊ ဒွေတိယဝတ် မထေက်ကိုသွဗ္ဗမဒးရး ပွဲဗြာဟ္မဏဂ်အိုတ်ရ၊ ပွဲဂကူ ညးမဇ္ဈေ (မပ္ပမိနော် အပါဇ္ဇေ အနဘေ အမူ) ထေက်ကိုရှေ့သော်ရ်ဂ် ရှေ့သော်ရ်မင်အိုတ်ရ၊ ဒွေတိလုတ်သီဥပေါသ်အိုတ်ရ၊

ဒေဝတလုတ်သီဥပေါသမ္ပဟာန်ကောံတဲကွာကြအိုတ်ရ၊ ကောန်သွပွကုသိုလ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ”
ရဝံ (ဟိုလ်ပူအိုတ်ရ)။ ယွံခမီတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် “ဍုင်သွပ်ဂမ္တိုင် ကြက်ဂီကွီအိုတ်ရသွံ၊
အပါယ်ပန်ဘုံဂမ္တိုင် ကြက်ဟုတ်ယုတ်အိုတ်ရသွံ” ရဝံ ဒေဝတတာဝတိဂမ္တိုင် မိပ်စိုတ်
အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ကောင်ကတိန်ကွင် ကိုပ်ကွာတေံမွဲတုန် သိုင်အိန်မဒ်သိုင်တုဒေဝတ
ဂမ္တိုင် မိက်ကိုဒေဝတတာဝတိဂမ္တိုင်တိကေတ်ဂ်ဒ်တဲ ပွဲအခိုင်ဂ် ဖျောတ်တိုန်ဂါထာဝံရ—

“ဩဉ္ဇးမ္တဲ ဒ်ဉ္ဇးတုပ်သုဟ်ကိုအဲရ၊ ဉ္ဇးဂ် ပွဲတဲဂမ္တိုင်မရနက်ကိုစ်ပန် မရနက်ကို
စ်သုန် ပက်မံက်ပက်စွက်ကို ပွဲတဲဂမ္တိုင်မရနက်ကိုဒွံ ပက်မံက်ပက်စွက်ကို ပွဲတဲ
ဇေတ်လုတ်သ်ပတ် ဥပေါသ်မချိုက်ပေတ်ကောံအင်္ဂဒွံသ်ရ”
ရဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

ယွံခမီတအ် သိုင်အိန်မဒ်သိုင်တုဒေဝတဂမ္တိုင် ဂပ်ဝ်ဂယေံဖျောတ်တဲဂါထာဂ် ဗွဲဟံ
ဒးရးရ၊ ဂပ်ဝ်ဂယေံဖျောတ်ဗွဲမဒးရး ဟံသောင်ရ၊ ဂပ်ဝ်ဖျောတ်သွး ဗွဲမဟာရာရ၊ ဂပ်ဝ်ဖျောတ်
သွးဗွဲမသုတ်စတု ဟံသောင်ရ။ ပွမဒ်သ်ဂ်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် သိုင်အိန်မဒ်သိုင်တု
ဒေဝတဂမ္တိုင် ဟိုတ်နူစာ်စူးနူရာဂဒေါသမောဟဏီရ။

ယွံခမီတအ် ဩဉ္ဇးမ္တဲ ဒ်တုအရုန်ရ မ္တုကိုအာသဝအိုတ်တဲရ ဉ္ဇးဒေဝတလုတ်ဒေဝတ
မဂ်တဲရ ဉ္ဇးသွက်စွမဂ်တဲရ ဉ္ဇးဗျေံကောံသဇိုင်ဝန်ခန္တတဲရ ဉ္ဇးအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်ဖို
ဇကုတဲရ ဉ္ဇးဘဝသံယောဇိန်အိုတ်တဲရ တိကေတ်ဗွဲမဒးရးကွာတ်တဲဗူးအာတဲရ။ ယွံခမီတအ်
ကုခမိဂ်ဟောင် ဗွဲကို တုဟ်နဖျောတ်သွးဂါထာဝံရ—

“ဩဉ္ဇးမ္တဲ ဒ်ဉ္ဇးတုပ်သုဟ်ကိုအဲရ၊ ဉ္ဇးဂ် ပွဲတဲဂမ္တိုင်မရနက်ကိုစ်ပန် မရနက်ကို
စ်သုန် ပက်မံက်ပက်စွက်ကို ပွဲတဲဂမ္တိုင်မရနက်ကိုဒွံ ပက်မံက်ပက်စွက်ကို ပွဲတဲ
ဥပုဟ်မင်သီဇေတ်ဂမ္တိုင်ကို ဒေဝတလုတ်သ်ပတ် ဥပေါသ်မချိုက်ပေတ်ကောံအင်္ဂဒွံ
သ်ရ” ရဝံ (ဗွဲကိုတုဟ်နဖျောတ်သွးရ)။

ပွမဗွဲသ်ဂ်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ခမိဂ် ဟိုတ်နူစာ်စူးနူရာဂဒေါသမောဟ
တဲရ ရဝံ (သွးတဲရ)။ ယွံခမီတအ် ကောင်ကတိန်ကိုပ်ကွာတေံတုန် သိုင်အိန်မဒ် သိုင်တု
ဒေဝတဂမ္တိုင် မိက်ကိုဒေဝတတာဝတိဂမ္တိုင် တိကေတ်ဂ်ဒ်တဲ ပွဲအခိုင်ဂ် ဖျောတ်တိုန်ဂါထာ
ဝံရ—

“ဩဉ္ဇးမ္တဲ ဒ်ဉ္ဇးတုပ်သုဟ်ကိုအဲရ၊ ဉ္ဇးဂ် ပွဲတဲဂမ္တိုင်မရနက်ကိုစ်ပန် မရနက်ကို
စ်သုန် ပက်မံက်ပက်စွက်ကို ပွဲတဲဂမ္တိုင်မရနက်ကိုဒွံ ပက်မံက်ပက်စွက်ကို ပွဲတဲ
ဥပုဟ်မင်သီဇေတ်ဂမ္တိုင်ကို ဒေဝတလုတ်သ်ပတ် ဥပေါသ်မချိုက်ပေတ်ကောံအင်္ဂဒွံ
သ်ရ”ရဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

ယွံခမီတအ် သိုင်အိန်မဒ်သိုင်တွဒေဝတ်ဂမၠိုင် ဂပ်ဝ်ဂယေၣ်ဖျောတ်တံ ဂါထာၣ် ဗွဲဟံ
ဒးရးရ၊ ဂပ်ဝ်ဂယေၣ်ဖျောတ်ဗွဲဒးရး ဟံသေင်ရ၊ ဂပ်ဝ်ဖျောတ်သွး ဗွဲမမှာရာရ၊ ဂပ်ဝ်ဖျောတ်
သွးဗွဲမဒုာ်စုတ် ဟံသေင်ရ။ ပွမဒ်သံာ်ဂှ် မဟိုတ်ဂှ်ရော? ယွံခမီတအ် သိုင်အိန် မဒ်သိုင်တွ
ဒေဝတ်ဂမၠိုင်တုန် ဟိုတ်မဟံတိတ်ဗွး နူပွမတန်ပဋိသန္တိ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပွမစံင်တူ ပွမ
လရိအ်ယာံ ပွမဒ်ဒိဒိမ် ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ်ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂမၠိုင်ဏီစိ ဟံတိတ်
ဗွးနူဒ်ဒိဒိမ်ရ ရံဝံ အဲသွးရ။

ယွံခမီတအ် ဩခမီမွဲ နိတုအရုန်ရ မှုၣ်ကိုအာသဝအိုတ်တုဲရ ညးဒွေတ်လုတ်
ဒွေတ်မက်တုဲရ ညးသွက်စွမက်တုဲရ ညးဖျေံကွေံသဇိုင်ဝန်ခန္တတုဲရ ညးအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်
ဖိုကတုဲရ ညးဘဝသံယောဇိန်အိုတ်တုဲရ တီကေတ်ဗွဲဒးရးရ တိတ်ဗွးအာတုဲရ။ ယွံခမီတအ်
ကုခမီဂှ်ဟေင် ဗွဲကိုတုတ်နဖျောတ်သွးဂါထာဝံရ—

“ဩညးမွဲ နိညးတုပ်သွက်ကိုအဲရ၊ ညးဂှ် ပွဲတုဲဂမၠိုင်မရနက်ကိုစိုပ်န မရနက်ကို
စိုပ်သုန် ပက်မက်ပက်စွက်ကို ပွဲတုဲဂမၠိုင်မရနက်ကိုဒွံ ပက်မက်ပက်စွက်ကို ပွဲတုဲ
ဥပုဟ်မင်သီဇမ္ဗိုင်ဂမၠိုင်ကို ဒွေတ်လုတ်သုပတ် ဥပေါသ်မချိုက်ပေတ်ကောံအင်္ဂဒွံ
သ်ရ” ရံဝံ (ဗွဲကိုတုတ်နဖျောတ်သွးရ)။

ယွံခမီတအ် ပွမဗွဲသံာ်ဂှ် မဟိုတ်ဂှ်ရော? ယွံခမီတအ် ဩဟိုတ်နူဟိုတ်မွဲ ခမီဂှ်
ဟိုတ်နူမတိတ်ဗွး နူပွမတန်ပဋိသန္တိ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပွမစံင်တူ ပွမလရိအ်ယာံ ပွမ
ဒ်ဒိဒိမ် ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ်ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂမၠိုင်ဏီစိ တိတ်ဗွးနူဒ်ဒိဒိမ်ရ ရံဝံ
အဲသွးရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်သုရမာလ

၃၉။ ယွံခမီတအ် အဲ ချိုန်ချောတ်ဇိပ်ဂှ်ရ၊ ချိုန်ချောတ်ဇိပ်ဂှ်လောန်ရ၊ ချိုန်ချောတ်
ဇိပ်ဂှ်ဗွဲစုတ်ရ၊ ပွဲသိုန်နမအံက်အဲဂှ် ဂပ်ဝ်ကိုစီရေင်ပြုပြေင်လပ် ကွာဂမၠိုင်အိုတ်ရ၊ ယွံခမီတအ်
ပွဲကွာမွဲဂှ် ဒက်လမ္ဗက် ပွဲကွာမွဲဂှ် ဒက်ပဒုမ ပွဲကွာမွဲဂှ် ဒက်ပုဏ္ဏရိက်တိုပဋ္ဌမိလပ် သွက်အဲ
ဟေင်ရ စွန်မချိုန်ချောတ်ဇိပ်ဂှ်လောန် မဒ်တိတ်နူကောသိရးဟံသေင်မွဲး အဲဟံသုင်စောဲရ။
ယာတ်ဂစဲ(ယာတ်ထိုင်ကျိပ်)အဲဂှ် နိနူကာသိရးရ၊ ပလောံဂှ် နိနူကာသိရးရ၊ ဂှ်ကံဂှ် နိနူကာသိ
ရးရ၊ ယာတ်ကောဟ်ဂှ် နိနူကာသိရးရ။ ယွံခမီတအ် “လုဟ်စိုဟ် ဂမ္ဘုချောဲ မှိုက်လက်ကျိက်

(၁) ပဋိဟာရိယပက္ခမင်သီဥပေါသ် မင်သီဇမ္ဗိုင်မွဲး လုက်မ္မဲဂှ်ပိတု သီဥပေါသ် မဂပ်ဝ်မင်မ္မဲလပ်မိက်ဂွံ
သွးဟာ။

လတိုင်ဂမ္ဘိုင် လွှဲကိုတုတ်ဒွိဒေအဲညိ” ရဝံ လုကဗ္ဘတု ဂပ်ဝံသြက် ဗဒင်(လေဝ်)ကျိုင်ဗတောင် ကုအဲရ။

ယွံခမိတအ် ပြာသာဒ်ဂမ္ဘိုင်ပိတူင် ဗွဲအစောံပြာသာဒ် သွက်ဂွံပဒတ်ရာသီမုဟ်ကျာ ပြာသာဒ်သွက်ဂွံပဒတ်ရာသီဣန္ဒြေ ပြာသာဒ်သွက်ဂွံပဒတ်ရာသီဗြ နွံကုအဲဂ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် အဲဂ် ဗွဲပြာသာဒ်သွက်ဂွံပဒတ်ရာသီဗြ လုကဗ္ဘတု ဗြဂမ္ဘိုင်ပန်ဂိတု မိပ်ဗြိပ်လဟိုင်လဟာတ် နကိုကိုင်ကျိုင်ဂမ္ဘိုင် မှီဟ်ဗြဂမ္ဘိုင်ကွေးကွေးမဂပ်ဝံတိုင်တိုက်ဂ် နုလ္လုပြာသာဒ် ဟံဇှေကျိုင် သွပ်တု ပဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဗွဲသိုဗုဗုဗသအာင်ဂမ္ဘိုင် သွပ်ညိုင်ရဲကိုကုဗိုက်တြု သွာကမ္မောန် ပုင်ကောန်သုဗုဗသမံဃောင်မရနုက်ကိုဓါကို ယွံခမိတအ် တုပ်သွပ်ညိုင်ရဲသက်ဟံဇှေ ပုဗ္ဗသိုဗုဗုဗသအာင်အဲဂ် ဂပ်ဝံကိုကုဗိုက်တြုသွာကမ္မောန် ပုင်မန်ရဲကောံဖျုန် မဂပ်ဝံဖျုန်လဝ် နသုဗုဗသလီရ။

ယွံခမိတအ် ကုအဲမချိုက်ပေင်တကောံကုဒွိကြိန် မှုသတ်ရဝံကို ကောံပုဗ္ဗိန်သုတ် ဖိပ်ဂွံဗွဲစုတ် မှုသတ်ရဝံကို— “ပုထုဇန် မအောန်ကိုလိုင်လညာတ်ဂ် အလိုကောံ သိုက် မဒိတ် ညးမှုသတ် ပုမဒးဗျု ညးကလိလောန်ကောံသတ် ပုမဒးဗျုဟံဇှေမန်ဂ် ညာတ်ကောတ် ညးမဗျုမ္မဲသအာင်မွဲး သိုဟံဇှေသတိဇကုဇကုဟေင် ဇေအိုန်ဇေရ၊ ဂွဉ္ဇေရ၊ ကျဟ်မ္မဲရ၊ အဲလေဝ် ဒိုဗုဗုဗသမှုသတ် ပုမဒးဗျု၊ ဒိုဗုဗုဗသမှုသတ် ကလိလောန်ကောံ ဓရဗျုဟံဇှေမန်ရ၊ အဲဂ် သိုက်မဒိတ် ညးမှုသတ် ပုမဒးဗျု ညးကလိလောန်ကောံသတ် ဗျုဟံဇှေမန်ဂ်ဟေင် ညာတ်ဒးညးဗျုမ္မဲ သအာင်တု ဇေအိုန်ဇေရ၊ ဂွဉ္ဇေရ၊ ကျဟ်မ္မဲရ၊ ပုမဒ်သက်ဂ် ဟံဇှေဗွဲကုအဲရ” ရဝံ ကသပ် ဒိုရ။ ယွံခမိတအ် ကုအဲ ချပ်ဗစာရဏာရဝံဂ် ဟိုတ်နုအဝယ်သုတ်သွတ်စိ သွန်ဗုဗသ ဗွဲကို အဝယ်သုတ်သွတ်တု မာန်မကတိုဒ်တိုန်ဂ် ကောံလလမ်အာ ဗွဲပကာရအိုသိုရ။

“ပုထုဇန် မအောန်ကိုလိုင်လညာတ်ဂ် အလိုကောံ သိုက်မဒိတ် ညးမှုသတ် ပုမ ဒးယဲ ညးကလိလောန်ကောံသတ် ပုမဒးယဲဟံဇှေမန်ဂ် ညာတ်ကောတ် ညးမယဲမ္မဲသအာင်မွဲး သိုဟံဇှေသတိ ဇကုဇကုဟေင် ဇေအိုန်ဇေရ၊ ဂွဉ္ဇေရ၊ ကျဟ်မ္မဲရ၊ အဲလေဝ် ဒိုဗုဗုဗသမှုသတ် ပုမဒးယဲရ၊ ဒိုဗုဗုဗသမှုသတ်ကလိလောန်ကောံ ဓရယဲဟံဇှေမန်ရ၊ အဲဂ် သိုက်မဒိတ် ညးမှုသတ် ပုမဒးယဲ ညးကလိလောန်ကောံ သတ်ယဲဟံဇှေမန်ဂ်ဟေင် ညာတ်ဒးညးမယဲမ္မဲသအာင်တု ဇေအိုန်ဇေရ၊ ဂွဉ္ဇေရ၊ ကျဟ်မ္မဲရ၊ ပုမဒ်သက်ဂ် ဟံဇှေဗွဲ ကုအဲရ” ရဝံ (ကသပ်ဒိုရ)။ ယွံခမိတအ် ကုအဲ ချပ်ဗစာရဏာရဝံဂ် ဟိုတ်ပုမစာ်စူးနုယဲစိ သွန်ဗုဗသဗွဲကိုစာ်စူးနုယဲတု မာန်မကတိုဒ်တိုန်ဂ် ကောံလလမ်အာ ဗွဲပကာရအိုသိုရ။

“ပုထုဇန် မအောန်ကိုလိုင်လညာတ်ဂ် အလိုကောံ သိုက်မဒိတ် ညးမှုသတ် ပုမ ဒးချိုတ် ညးကလိလောန်ကောံ သတ်ပုမဒးချိုတ်ဟံဇှေမန်ဂ် ညာတ်ကောတ် ညးမချိုတ်မ္မဲ သအာင်မွဲး သိုဟံဇှေသတိဇကုဇကုဟေင် ဇေအိုန်ဇေရ၊ ဂွဉ္ဇေရ၊ ကျဟ်မ္မဲရ၊ အဲလေဝ် ဒိုဗုဗုဗသမှုသတ် ပုမဒးချိုတ်ရ၊ ဒိုဗုဗုဗသမှုသတ်ကလိလောန်ကောံ ဓရချိုတ်ဟံဇှေမန်ရ၊ အဲဂ် သိုက်

မဒိတ် ညးမုံသဘ် ပွမဒးချိုတ် ညးကလိလောန်ကော့ သဘ်ချိုတ်ဟုံမာန်ဂ်ဟောင် ညာတ်ဒး ညးမဲ့ချိုတ် မွဲသအာင်တဲ ဇအိုန်ဇရမ္မး၊ ဝှေ့မ္မး၊ ကျဟ်မေံမ္မး၊ ပွမဒ်သင်္ဂ်ဟုံဗဗွဲ ကုအဲရ” ရံဝံ ကသပ်ဒ်ရ။ ယုံခမိတအ် ကုအဲ ချပ်ဗစာရဏာရံဝံ ဟိုတ်နူအာယုက်ဂိုင်စိ သွန်သဲ ဗွဲကိုအာယုက်ဂိုင်တဲ မာန်မကတိုဒ်တိုန်ဂ် ကော့လလမ်အာ ဗွဲပကာရအိုသိုရ။

ယုံခမိတအ် ပမဇ္ဈမာန်ဂမၠိုင် ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ၊ ညးမ္မးပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမ္မးတုန်— သွန်သဲဗွဲကိုအဝယ်ဍောတ်သွတ်တဲ ပမဇ္ဈမာန်မကတိုဒ်ကို သွန်သယ်ဗွဲကိုအာယုက် ဂိုင်တဲ ပမဇ္ဈမာန်မကတိုဒ်ကို သွန်သဲဗွဲကိုအာယုက်ဂိုင်တဲ ပမဇ္ဈမာန်မကတိုဒ်ကိုရ။ ယုံခမိ တအ်ပုထုဇန်မအောန်ကိုလိုင်လညာတ် မဇ္ဈမာန်နကိုမာန်သွန်သယ်ဗွဲကို အဝယ်ဍောတ် သွတ်တဲ မကတိုဒ်လဲဝဲ ဇေတ်သပ္ပဟုံဒးရး နကိုဇကုရ၊ ဇေတ်သပ္ပဟုံဒးရး နကိုပါင်ရ၊ ဇေတ်သပ္ပ ဟုံဒးရး နကိုစိုတ်ရ။ ပုထုဇန်ဂ် ဟိုတ်မဇေတ်သပ္ပ ဟုံဒးရး နကိုဇကုပါင်စိုတ် ဂ်ရ ခန္ဓဇကုလီလတ်တဲ ပွဲကြဲနူချိုတ်တဲဒ် ဒးအာစိုပ်နရက် မစာ်စူးနူတသိုမ် မဒ်လအာဂတိ ဟုံဒးရး မဒ်အရာဒွါဒတုံစေံဗွဲဗွဲရ။ ယုံခမိတအ် ပုထုဇန်မအောန်ကိုလိုင်လညာတ် မဇ္ဈမာန် နကိုမာန် သွန်သဲဗွဲကိုစာ်စူးနူယဲတဲ မကတိုဒ်လဲဝဲ ။ ပ ။ ယုံခမိတအ် ပုထုဇန် မအောန် ကိုလိုင်လညာတ် မဇ္ဈမာန် နကိုမာန်သွန်သဲဗွဲကိုအာယုက်ဂိုင်တဲ မကတိုဒ်လဲဝဲ ဇေတ်သပ္ပ ဟုံဒးရး နကိုဇကုရ၊ ဇေတ်သပ္ပဟုံဒးရး နကိုပါင်ရ၊ ဇေတ်သပ္ပ ဟုံဒးရး နကိုစိုတ်ရ။ ပုထုဇန်ဂ် ဟိုတ်မဇေတ်သပ္ပ ဟုံဒးရး နကိုဇကုပါင်စိုတ်ဂ်ရ ခန္ဓဇကုလီလတ်တဲ ပွဲကြဲနူချိုတ် တဲဒ် ဒးအာစိုပ်နရက် မစာ်စူးနူတသိုမ် မဒ်လအာဂတိဟုံဒးရး မဒ်အရာဒွါဒတုံစေံဗွဲဗွဲရ။

ယုံခမိတအ် ခမိမဇ္ဈမာန် နကိုမာန်သွန်သယ်ဗွဲကိုအဝယ်ဍောတ်သွတ်တဲ မကတို ဒ်လဲဝဲ ဖျေံကော့သိက္ခာတဲရံတိတ်ခရ်ရ။ ယုံခမိတအ် ခမိမဇ္ဈမာန် နကိုမာန်သွန်သဲဗွဲ ကိုစာ်စူးနူယဲတဲ မကတိုဒ်လဲဝဲ ဖျေံကော့သိက္ခာတဲရံတိတ်ခရ်ရ။ ယုံခမိတအ် ခမိမဇ္ဈမာန် နကိုမာန်သွန်သဲဗွဲကိုအာယုက်ဂိုင်တဲ မကတိုဒ်လဲဝဲ ဖျေံကော့သိက္ခာတဲရံတိတ်ခရ်ရ ရံဝံ (သ္မုးတရ)။

ပုထုဇန်ဂမၠိုင် မုံသဘ်ပွမယဲ မုံသဘ်ပွမဗျူ သအာင်နူဂ် မုံသဘ်ပွမချိုတ်ဂ် သိုမုံကိုသဘ် မပ္ပံပွမယဲသင်္ဂ်ဂမၠိုင်ဟောင် ကျဟ်မေံညးသအာင်အိုတ်ရ။

ပွဲသတ်ဂမၠိုင် မုံသဘ်ရံဝံ အဲ ကျဟ်မေံတသဘ်မပ္ပံပွမယဲဂ်မ္မး၊ အဲဂ် မုံအလေံ မပဒတ် နအကဲအရာမကျဟ်မေံ ရံဝံ သဘ်မကျဟ်ဂ် ဟုံဗဗွဲရ။

အဲမပဒတ်မုံအလေံဗစာရဏာရံဝံဒ်တဲ တိကောတ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာစာ်စူးနူဥပမိတဲ ပွဲပွမစာ်စူးနူယဲကို ပွဲပွမအဝယ်ဍောတ်သွတ်ကို ပွဲပွမအာယုက်ဂိုင်ကို ပမဇ္ဈမာန် ဂမၠိုင် မုံအိုတ်ရ။

အဲ ကလိလောန်အာ ပုမဇ္ဇမာန်ဂမ္တိုင်အိုသိုက်တဲဒ်ရ၊ ပွဲနိဗ္ဗာန်မဒ်အရာဗူးဝးတိတ် နူဒဒိခိဝဋ် မှာသေဝ်ရဲဝံ့မွဲဟွံကိဘဲတဲ ကုအဲမညာတ်ကေတ်နိဗ္ဗာန် ရဲဝံ့မွဲဟွံကိဘဲတဲ လွီုပရာပုမပတ်တိတ်ဗြဟ္မာတ်ဒ်တဲရ။

အဲဂ် ပွဲအခိင်လုဟ် ဟံထေက်ကိုသျှိန်ပပိန်သိပ်တိပ် ကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်ရ၊ မွဲကိုအရာ ဗွဲဒလား ဒွေတ်မပြဟေင်ဂ်ဒ်တဲ ကြက်ဟံဆုတ်ကလေင်ရ။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်အာဓိပတေယျ

၄၀။ ယံခမိတအ် ခရ်သုဇ္ဈောသကိပ်သကတဲကတိန်ဂမ္တိုင် က္လုပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲ ပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ခရ်‘အတ္တာဓိပတေယျ’ သုဇ္ဈောသကိပ်သကကို ဇေယျဇေယျတဲ ကတိန်ကို ခရ်‘လောကာဓိပတေယျ’ သုဇ္ဈောသကိပ်သကကိုသတ္တလောကတဲ ကတိန်ကို ခရ်‘ဓမ္မာဓိပတေယျ’ သုဇ္ဈောသကိပ်သကကိုခရ်လောကုတ္တိတဲ ကတိန်ကိုရ။ ယံခမိတအ် ခရ်‘အတ္တာဓိပတေယျ’ သုဇ္ဈောသကိပ်သကကိုဇေယျဇေယျတဲ ကတိန်ဂ် ညးဍုက်ရော? ယံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ပြာပ်အာဂြိုပ်တဲကိုဒ် ပြာပ်အာသုဝ်တံဆုတ်ကိုဒ် ပြာပ်အာ ဌာန်လု၊ သိုတ်ဗြဟ္မာတ်ကိုဒ် ဗစာရဏာ ရဲဝံ့ရ “အဲဂ် ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးသု၊ပိဏ္ဍပါတ်၊ ဘာကို ဟိုတ်နူဟိုတ်သမ္ပတ္တိဘဝဂ်ကို နူအဝေါင်ဘဝခရ် လုပ်စိုပ်အဝေါင်ဘဝခမိ ဟံသေင်ရ။ ဗွဲစုတ် ပုမဒးတန်ပဋိသန္ဓိ ပုမဗျူဟ် ပုမချိုတ် ပုမစံင်တူ ပုမလရိအ်ယာံ ပုမဒ်ဒိခိ ပုမဟံ မိပ်စိုတ် ပုမချောင်စိုတ်ဗွဲသကာတ်မြဟ်ဂမ္တိုင် ဂပ်ဝ်ခလိုဉ်ချိုက်အဲရ၊ ဒဒိခိဂ် ဂပ်ဝ်ခလိုဉ်ချိုက် အဲရ၊ ဒဒိခိဂ် ဂပ်ဝ်ပျိုဉ်ချိုက်အဲရ၊ ပုမသုက္ခေလအိတ်ဗွဲဒဒိခိအလုံအိုသိုဝံ ဒ်ပြာကဋ်သုစုတ်ရ ရဲဝံ့ သုပ္ပုပံ စိုတ်တဲ နူအဝေါင်ဘဝခရ် လုပ်စိုပ်အဝေါင်ဘဝခမိရ။ အဲဂ်တုန် ပါသုးထောံကွေံ ဩကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင် မွဲသဘ်မဖ်သုတ်လိမ္မဲတဲ နူအဝေါင်ဘဝခရ် လုပ်စိုပ်အဝေါင်ဘဝခမိရ၊ ဂွဲသုတ်ကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင် မွဲသဘ်မဖ်သုတ်ကို ကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်မယုတ်သုဝ်ဂ်ကိုမွဲ၊ ပုမဂွဲသု သုဝ်ဂ် ဟံပဗ္ဗဲ ကုအဲရ” ရဲဝံ့ (ဗစာရဏာ ရဲဝံ့ရ)။ ခမိဂ် ဗစာရဏာ ရဲဝံ့ပုန်ရ “အဲဂပ်ဝ် ပတ်တိတ်ဗြဟ္မာတ် ချိုက်ချိုက်ပေင်ပေင်မွဲး ဝီရိယမဟွံကို ပုမဆုတ်ကလေင်ချောပ်ကွေံ ကြက် ကတိန်ရ၊ ပြာပ်ဏာဗွဲအစောံသတိပဋ္ဌာန်ပန်ပြကာတဲ တန်တံဂ်ဒ်တဲ သတိမဟံလီုလံာ်ဂ် ကြက်ကတိန်ရ၊ ရူပကာယနာမကာယ စိုဟ်လလမ်ဂ်ဒ်တဲ ကြက်စာ်စူးနုဒတူတုာ်ရ၊ စွံပ တန်လပ် ပွဲအာရီုဗွဲဒဒိခိရဲဂ်ဒ်တဲ စိုတ်မတန်ကြန် ကြက်ကတိန်ရ” ရဲဝံ့ (ဗစာရဏာပုန်ရ)။ ခမိဂ် သုဇ္ဈောသကိပ်သကကိုဇေယျဇေယျဟေင်တဲ ပါသုးကွေံအကုသိုလ်ရ၊ ဇ္ဈောပုဂ်ကုသိုလ်ရ၊ ပါသုးကွေံ ခရ်မွဲကိုဒုသ်ရ၊ ဇ္ဈောပုဂ်ခရ်မဟွံကိုဒုသ်ရ၊ မင်မ္မဇေယျဇေယျဗွဲဒဒိခိရ၊ ယံခမိတအ် က္လုပိ ခရ်သုဇ္ဈောသကိပ်သကကိုဇေယျဇေယျတဲကတိန် ရဲဝံ့ ဂပ်ဝ်သုးရ။

ယုံခမီတအ် ခရ်လောကာမိပတေယျ'သွဇ္ဇေသကိပ်သကကိုသတ္တလောကတဲ ကတိ
 နိဂ္ဂံ ညးခေံဂ်ရော? ယုံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ပြာပ်အာဂြိုပ်တဲကိုနိ ပြာပ်အာသွပ်
 တံဆုတဲကိုနိ ပြာပ်အာဌာန်လုသိုတ်ဇြဲတဲကိုနိ ဗစာရဏာ ရဲဝံရ “အဲဂ် ဟိုတ်နူဟိုတ်မတံဂး
 သုာ,ပိဏ္ဍပါတ်,ဘာကို ဟိုတ်နူဟိုတ်သမ္ပတ္တိဘဝဂ်ကို နူအဝေါင်ဘဝခရ် လုပ်စိုပ်အဝေါင်
 ဘဝခမီ ဟံသေင်ရ။ ဗွဲစုတ် ပွမဒးတန်ပဋိသန္ဓိ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပွမစံင်တူ ပွမလရိအ်ယံ
 ပွမဒ်ဒိန် ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ်ဗွဲမသကာတ်မြတ်ဂမ္တိုင် ဂပ်ဝဲလီုချိုက်အဲရ၊ ဒဒိန်ဂ်
 ဂပ်ဝဲလီုချိုက်အဲရ၊ ဒဒိန်ဂ် ဂပ်ဝဲပျိုချိုက်အဲရ၊ ပွမသွကွေံလအိတ်ဗွင်ဒဒိန်အလုံအိုသိုဝံ
 နိပြာကဋ်သုာစုတ်ရ ရဲဝံ သွပျပ်စိုတ်တဲ နူအဝေါင်ဘဝခရ် လုပ်စိုပ်အဝေါင်ဘဝ ခမီရ။ အဲ
 ဂ်တုန် သိုက်မဒ်တလုပ်စိုပ်အဝေါင်ဘဝခမီ ရဲဝံဂ် ‘ကာမဝိတက်’ပွမချပ်ကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်လေဝ်
 ချပ်တမ္း၊ ‘ဗျာပါဒဝိတက်’ပွမချပ်သွက်ဂွံလီုလ်လေဝ် ချပ်တမ္း၊ ‘ဝိဟိံသာဝိတက်’ပွမ
 ချပ်သွက်ဂွံ ပျဲပျံလေဝ် ချပ်တမ္း၊ ‘စက္ကဝါ’ နိအရာတန်တသတ္တလောကဝံ လဲတြးဂိုဏ်ဂွင်ရ၊
 ပွဲ‘စက္ကဝါ’ နိအရာတန်တသတ္တလောကမလဲတြးဂိုဏ်ဂွင်ဂ် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင် မှုကိုက္ကဒ္ဒိ
 ကြီုနိ မှုကိုမတ်ဒိမ် မတီကေတ်စိုတ်ညးသအာင်မာန် မှုအိုတ်ရ၊ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင်
 နူဌာန်ဇေမ္မာဲလေဝ် ညာတ်ကေတ်မာန်အိုတ်ရ၊ ကြပ်ညောန်မ္းလေဝ် ညာတ်ကေတ်ဟံမာန်
 အိုတ်ရ၊ နကိုစိုတ် ဇေယျလေဝ် တီကေတ်စိုတ်ညးသအာင်မာန်အိုတ်ရ၊ သမဏဗြာဟ္မဏ
 ဂမ္တိုင်လေဝ် တီကေတ်အဲ ရဲဝံအိုတ်ရ “ယုံမ္းတအ် ဩဝံသုာသေဝ် ကောန်ဂကူဝံအိုတ်ညိ၊
 ကောန်ဂကူဝံ နကိုခရ်သဒ္ဓါ နူအဝေါင်ဘဝခရ် လုပ်စိုပ်အဝေါင်ဘဝခမီတဲ သိုက်မဒ်တညးသွ
 ခမီဂ် နှဲရဲတွန်တောဲကောံ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်သပ်တဲ ပဒတ်ဒိုင်ရသွံ” (တီကေတ်
 ရဲဝံအိုတ်ရ)။ ဒေဝတ်ဂမ္တိုင် မှုကိုက္ကဒ္ဒိကြီုနိ မှုကိုမတ်ဒိမ် နကိုစိုတ်ဇေယျလေဝ် မသုဟ်စောံ
 တီကေတ် စိုတ်ညးသအာင်မာန် မှုအိုတ်ရ၊ ဒေဝတ်ဂမ္တိုင် နူဌာန်ဇေမ္မာဲလေဝ် ညာတ်ကေတ်
 မာန်အိုတ်ရ၊ ကြပ်ညောန်မ္းလေဝ် ညာတ်ကေတ်ဟံမာန်အိုတ်ရ၊ နကိုစိုတ်ဇေယျလေဝ်
 တီကေတ်စိုတ် ညးသအာင်မာန်အိုတ်ရ၊ ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်လေဝ် တီကေတ်အဲ ရဲဝံအိုတ်ရ
 “ယုံမ္းတအ် ဩဝံသုာသေဝ် ကောန်ဂကူဝံအိုတ်ညိ၊ ကောန်ဂကူဝံ နကိုခရ်သဒ္ဓါ နူအဝေါင်
 ဘဝခရ် လုပ်စိုပ်အဝေါင်ဘဝခမီတဲ သိုက်မဒ်တညးသွခမီဂ် နှဲရဲတွန်တောဲကောံခရ်အကုသိုလ်
 ဂမ္တိုင်မယုတ်သပ်တဲ ပဒတ်ဒိုင်ရသွံ” (တီကေတ်ရဲဝံ အိုတ်ရ)။ ခမီဂ် ဗစာရဏာ ရဲဝံပုန်ရ
 “အဲဂပ်ဝဲပတိတ်ဇြဟတ်ချိုက်ချိုက်ပေင်ပေင်မ္း ဝီရိယ မဟွဲကိုပွမဆုတ်ကလေင်ခေပ်ကွေန်
 ကြက်ကတိန်ရ၊ ပြာပ်ဏာဗွဲအစောံသတိပဋ္ဌာန် ပန်ပြ ကာတဲ တန်တဂ်နိတဲ သတိမဟံလီု
 လာ်ဂ် ကြက်ကတိန်ရ၊ ရူပကာယနာမကာယ စိုဟ်လလမ်ဂ်နိတဲ ကြက်စာ်စူးနုဒတူတုာ်ရ၊
 စွပ်တန်လင် ပွဲအာရိပ္ပမဒးရဲဂ်နိတဲ စိုတ်မတန်ကြန် ကြက်ကတိန်ရ” ရဲဝံ (ဗစာရဏာ
 ပုန်ရ)။ ခမီဂ် သွဇ္ဇေသကိပ်သကကို သတ္တလောကဟေင်တဲ ပါသွးကွေံအကုသိုလ်ရ၊
 ဇ္ဇေပွင်ကုသိုလ်ရ၊ ပါသွးကွေံ ခရ်မှုကိုဒုသ်ရ၊ ဇ္ဇေပွင်ခရ်မဟွဲကိုဒုသ်ရ၊ မင်မွဲဇေယျ
 မသွးဇးရ။ ယုံခမီတအ် က္ကဝံ ခရ်သွဇ္ဇေသကိပ်သကကို သတ္တလောကတဲ ကတိန် ရဲဝံ
 ဂပ်ဝဲသွးရ။

ယွံခမီတအံ ခရ်‘မေဃာဓိပတေယျ’သွဇ္ဇောသကိပ်သကကိခရ်လောကုတ္တိတု ကတိဒ်ဂ်
 ညးဍဲဂ်ရော? ယွံခမီတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ပြာပ်အာဂြိုပ်တုကိဒ် ပြာပ်အာသုဝံတုဆုတု
 ကိဒ် ပြာပ်အာဌာန်လုသိုတ်ဇြဲတုကိဒ် ဗစာရဏာ ရံဝံရ “အဲဂ် ဟိုတ်နူဟိုတ်မတံဂးသုာ၊
 ပိဏ္ဏပါတ်၊ဘာကို ဟိုတ်နူဟိုတ်သမ္ပတ္တိဘဝဂ်ကို နူအဝေါင်ဘဝခရ် လုပ်စိုပ်အဝေါင်ဘဝခမီ
 ဟံသောင်ရ။ ဗွဲစုတ် ပွမဒးတန်ပဋိသန္နိ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပွမစံင်တူ ပွမလရိအံယံ ပွမဒ်ဒဒ်
 ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ်ဗွဲသကာတ်မြဟ်ဂမ္တိုင် ဂပ်ဝဲလီုချိုက်အဲရ၊ ဒဒ်ဒ် ဂပ်ဝဲလီု
 ချိုက်အဲရ၊ ဒဒ်ဒ် ဂပ်ဝဲပျိုပျိုက်အဲရ၊ ပွမသွကွေလအိတ်ဗွပ်ဒဒ်ဒ်အလုံအိုသိုဝံ ဒ်ပြာကဋ်
 ဍုရ ရံဝံ သွပုဂ်စိုတ်တု နူအဝေါင်ဘဝခရ် လုပ်စိုပ်အဝေါင်ဘဝခမီရ။ ခရ် နှိခရ်တီလ
 မှိုပိုင်ကျက်တြ မဂပ်ဝဲတွံလဝ်ဗွဲဒးရးရ၊ နှိခရ်မဂပ်ဝဲတိညာတ် အလိုဇကုရ၊ နှိခရ် မလေပ်
 ကိုဖို ဟံခြာကာလရ၊ နှိခရ်မထေက်ကိုရင်တုင်ထွေးကိုရံဝံမွဲ ကျင်ညီဗိုညီရ၊ နှိခရ် ထေက်ကို
 ရင်တုင်စွံလဝ် ပွဲအပွဲဇကုဇကု အပွဲစိုတ်ဇကုရ၊ နှိခရ်(အရီ) တုပညာဂမ္တိုင်ဟောင် တိမာန်
 ဒင်စသိုင်မာန် ဇကုညးကိုညးရ။ တိညာတ်ကေတ်ခရ်တု သဟခရ်အဲဂမ္တိုင် မပဒတ်ဂ်
 မှိုအိုတ်ရ။ အဲဟောင် သိုမဒ်တုညးလုပ်သွခမီ ပွဲသာသနာမဂပ်ဝဲတွံလဝ် ဗွဲဒးရး ရံဝံ
 ဗွဲစုတ် လုဟ်လုန်ဟိုတ်မဲတု ပဒတ်မွဲ၊ ပွမပဒတ် ရံဝံ ဟံဗွဲ ကုအဲရ” ရံဝံ (ဗစာရဏာရ)။
 ခမိဂ် ဗစာရဏာ ရံဝံပုန်ရ “အဲဂပ်ဝဲပတိတ်ဇြဟတ်ချိုက်ချိုက်ပေင်ပေင်မွဲ၊ ဝီရိယ မဟွဲကို
 ပွမဆုတ်ကလောင်ချောင်ကွေန် ကြက်ကတိဒ်ရ၊ ပြာပ်ဏာဗွဲအစောံသတိပဋ္ဌာန်ပန်ပြကာတု
 တန်တဂ် နှိတု သတိမဟံလီုလှ် ကြက်ကတိဒ်ရ၊ ရူပကာယနာမကာယ စိုဟ်လလမ်ဂ်နှိတု
 ကြက်စာ် စူးနုဒတူတုရ၊ စွံပတန်လဝ် ပွဲအာရီ ဗွဲဒးရးဂ်နှိတု စိုတ်မတန်ကြန် ကြက်ကတိ
 ဒ်ရ” ရံဝံ (ဗစာရဏာပုန်ရ)။ ခမိဂ် သွဇ္ဇောသကိပ်သကကိခရ်လောကုတ္တိဟောင်တု ပါသွး
 ကွေံ အကုသိုလ်ရ၊ ဇ္ဇောပွပ်ကုသိုလ်ရ၊ ပါသွးကွေံ ခရ်မှိုကိုဒုသ်ရ၊ ဇ္ဇောပွပ်ခရ် မဟွဲကိုဒုသ်ရ၊
 မင်မွဲဇကုဇကု မသွးဇုးရ။ ယွံခမီတအံ ဣဝံ ခရ်သွဇ္ဇောသကိပ်သကကိ ခရ်လောကုတ္တိတု
 ကတိဒ် ရံဝံ ဂပ်ဝဲသွးရ။ ယွံခမီတအံ ခရ်သွဇ္ဇောသကိပ်သတု ကတိဒ်ဂမ္တိုင် ဣဝံပိဂကု
 အိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

ယွံတြ၊ ဌာန်လုဂြောင်ဗွန် ညးကွေန်ပွသရံပါပ်မွဲဂ် ဟံမွဲပွဲလောကရ။ ဍုပြ
 လေပ်ကိုဒ်၊ မှာရာလေပ်ကိုဒ်၊ ကမ္မောန်ပွတုအဲ ကမ္မောန်သွဂ် အလိုဇကုတုအဲ တီရ။

ယွံမွဲတအံ ဇကုဇကုမဒ်သက်သီ ဂတမတ်ခိုဟ်ပြဗွဲစုတ်ဂ်၊ ဟံထေက်ကိုထေင်
 သောဲရ။ အကုသိုလ်မှိုမင် ပွဲဇကုမဍုတ် ဇကုဇကုသွညင်ရံဟံတီတု ကွိုင်ဂြောင်
 ဗွန်လဝ်ရ။

သမ္ဘိ မဒ္ဒေတ်လုတ်ခရ်မဟံညီသာသုဟ်သွန် ပွဲလောကဂ် ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ကို
 (ညးသပျုရိဟ်မပ္ပံကို)ကျက်ဂမ္တိုင် ဆိုညာတ်အိုတ်ရ။ ဟိုတ်ဒ်သင်္ဂဟောင် ခမီမလေပ်
 သွဇ္ဇောသကိပ်သကကိဇကုဇကု ခမီမှိုကိုပညာတု ညးမလေပ်ကိုစံင်ပွေင်ကွေံ

ကိလေသ ညးမလေပ်သွဇ္ဇောသကိပ်သကကိလောကကို ခမိညးမုံကိုဒွေတ်မဗွဲကို ခရ်လောကုတ္တို ညးမုံကိုလွီမသုတ်စွတ် ညးမလေပ်သွဇ္ဇောသကိပ်သကကိ ခရ်လောကုတ္တိုကို ဟံဟုတ်ယုတ်ရ။

ဩဓမ္မိ မုံကိုလွီပရာမလေပ်စံင်ပွေင်ကွေ်ကိလေသမ္ပဲ လွိုင်နီပပိန်ကွေ်ကိလေသမာရ်တဲ ခလီုချိုက်ကွေ်ကိလေသမာရ် မလေပ်သွကိုယုတ်ယုတ်တဲ အာစိုပ် အရဟတ္တဖိုလ် မဒ်အရာ ပုမဒးတန်ပဋိသန္ဓိ အိုတ်ရအာရ၊ ခမိတုအရန် လေပ်တီကေတ်လောကမုံကိုပညာခိုဟ်ဆဲး မဟဲကိုတဏှာမထွေန်စပ် ပွဲခရ်ဂမ္ဘိုင်အလုံအိုသယို မချိုက်ပေင်တကော့ဉာဏ်ပညာ မုံသဘ်မဏ်သတ် ကာလလိုမ္မဲလေပ် ဟုတ်ယုတ်ဟံမာန်ရ။

သုတ်ဒသမ။

ဒေဝဒူတဝဂ် မရနုက်ကိုပန် တဲရ။

၅။ ဂူဠဝဂ် ၁။ သုတ်သမ္ပုဒ်ဘာဝ

၄၁။ ယွံခမိတအ် ခရ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဟိုတ်ဒဒ်မုံပြာကဋ်ဂတမတ်ဂ်ရ ကောန်ဂကူမချိုက်ပေင်တကော့ခရ်သဒ္ဓါဂ် ကိုကုသိုလ်ထွက်မဂ္ဂိုင် ဇ္ဇောမောဝ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ် ရောမွဲတုန်— ယွံခမိတအ် ခရ်သဒ္ဓါဟိုတ်ဒဒ်မုံပြာကဋ်ဂတမတ်ဂ်ရ ကောန်ဂကူမချိုက်ပေင်တကော့ခရ်သဒ္ဓါဂ် ကိုကုသိုလ်ထွက်မဂ္ဂိုင် ဇ္ဇောမောဝ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဝတ္ထုဒါန်ဟိုတ်ဒဒ်မုံပြာကဋ်ဂတမတ်ဂ်ရ ကောန်ဂကူမချိုက်ပေင်တကော့ခရ်သဒ္ဓါဂ် ကိုကုသိုလ်ထွက်မဂ္ဂိုင် ဇ္ဇောမောဝ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပူဂိုလ်ဒုင်ဒါန်ဂမ္ဘိုင်ဟိုတ်ဒဒ်မုံပြာကဋ်ဂတမတ်ဂ်ရ ကောန်ဂကူမချိုက်ပေင်တကော့ခရ်သဒ္ဓါဂ် ကိုကုသိုလ်ထွက်မဂ္ဂိုင် ဇ္ဇောမောဝ်ရ။ ယွံခမိတအ် ခရ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ ဟိုတ်ဒဒ်မုံပြာကဋ်ဂတမတ်ဂ်ရ ကောန်ဂကူမချိုက်ပေင်တကော့ခရ်သဒ္ဓါဂ် ကိုပွကုသိုလ်ထွက်မဂ္ဂိုင် ဇ္ဇောမောဝ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်တိဋ္ဌာန

၄၂။ ယွံခမိတအ် နကိုဟိုတ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူ ညးမလျိုင်ဖြိုင်သ္မိုက်ဂ် ရဝံဂပ်ဝံတီကေတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— မိက်ဗိုလှောင်ကုညးမချိုက်ပေင်တကော့သီလဂမ္ဘိုင်ရ၊ မိက်ကလင်ပင်မိုင် ခရ်ညးသပ္ပုရိဟ်ရ၊ မုံကိုပွမသုးပွးဗွးဗွးစးရ မုံကိုတဲ

မဂင်ဝံကြံကြာတ်လင်ရ၊ မိပ်လဟင်ပွဲပွမကိုသွေးပွေးရ၊ ဗဗွဲကိုတုဟ်နဒင်အာတ်ရ၊ မိပ်လဟင် ပွဲပွမပါပရအ်ကိုဒါန်ရ၊ ပဒတ်ပွဲသို နကိုစိုတ်မစာ်စူး နူကျိုက်လေဝ်မတွံးသအေတ်သပါန်ရ။ ယွံခမီတအ် နကိုဟိုတ်ဂမၠိုင်ပိဂကူဝံ ဂပ်ဝံတီကေတ် ညးလျိုင်ဖြိုင်သိုက်ကံ နှံမွဲညးမချိုက် ပေတ်ကောံခေ်သဒ္ဓါရ။

(ဩပူဂိုလ်မွဲ) မိက်ဂွံဗိုလှောင် ညးချိုက်ပေတ်ကောံသီလဂမၠိုင်ရ၊ မိက်ဂွံကလင် ပင်မိုင် ခေ်ညးသပျုရိဟ်ရ၊ လေပ်ပါပွေင်ကောံ ကျိုင်လေဝ်မတွံးသအေတ်သပါန်ရ၊ ညးဂှ် ဗွဲစုတ် ဂပ်ဝံသွေးတံ နှံမွဲညးချိုက်ပေတ်ကောံခေ်သဒ္ဓါရ ရံဝံ (သွေးတံရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်အတ္တဝသ

၄၃။ ယွံခမီတအ် နမမ္မာ်သေဝ်ညာတ်ကေတ် ဟိုတ်ဂမၠိုင်ပိဂကူဗွဲမးရးဂှ် ဗဗွဲထေက် ကြိုက်ကို တုဟ်နတွံခေ် ကုညးသအာင်ဂမၠိုင်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂှ်ရောမွဲတုန်— ညးတွံ ခေ်ဂှ် အရထလေဝ် တီရ၊ ပါဠိလေဝ် တီရ။ ညးကလင်ခေ်ဂှ် အရထလေဝ် တီရ၊ ပါဠိလေဝ် တီရ။ ညးတွံခေ် ညးကလင်ခေ် သိုညးဓါတုဂမၠိုင်ဂှ် အရထလေဝ် တီအိုတ်ရ၊ ပါဠိလေဝ် တီအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် နမမ္မာ်သေဝ်ညာတ်ကေတ် ဟိုတ်ဂမၠိုင်ပိဂကူဗွဲမးရးဝံ ဗဗွဲထေက် ကြိုက်ကိုတုဟ်နတွံခေ် ကုညးသအာင်ဂမၠိုင်ရ ရံဝံ (သွေးတံရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ကထာပဝတ္တိ

၄၄။ ယွံခမီတအ် ဂလာန်ကတိဒ်ဂှ် နှိဟိုတ်နူဟိုတ်ဂမၠိုင်ပိဂကူရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂှ် ရောမွဲတုန်— ညးတွံခေ်ဂှ် အရထလေဝ် တီရ၊ ပါဠိလေဝ် တီရ။ ညးကလင်ခေ်ဂှ် အရထလေဝ် တီရ၊ ပါဠိလေဝ် တီရ။ ညးတွံခေ် ညးကလင်ခေ် သိုညးဓါတုဂမၠိုင်ဂှ် အရထလေဝ် တီအိုတ်ရ၊ ပါဠိလေဝ် တီအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဂလာန်ကတိဒ်ဂှ် နှိဟိုတ်နူဟိုတ်ဂမၠိုင် ပိဂကူဝံရ ရံဝံ (သွေးတံရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ပဏ္ဍိတ

၄၅။ ယွံခမီတအ် ခေ်တုပညာ ညးသပျုရိဟ်ဂမၠိုင် မဂပ်ဝံပညပ်လင်ဂမၠိုင်ဂှ် ဣဝံပိ ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂှ်ရောမွဲတုန်— ‘ဒါန’ဒါန်ဂှ် တုပညာ ညးသပျုရိဟ်ဂမၠိုင်

မာတိကာ

ဂင်္ဂပညာလင်္ဂရ၊ ယွံခမိတအံ ပွမသွထပိုခမိတံ တုပညာ ညးသပ္ပရိဟိတမ္ပိန္ဒ ဂင်္ဂပညာလင်္ဂရ၊ ယွံခမိတအံ ပွမလ္လိမ္ပိန္ဒကောနိဓိတိဗ္ဗဗျူင် ကုမိမဂ္ဂမ္ပိန္ဒ တုပညာညးသပ္ပရိဟိတမ္ပိန္ဒ ဂင်္ဂပညာလင်္ဂရ။ ယွံခမိတအံ ဓရ်တုပညာ ညးသပ္ပရိဟိတမ္ပိန္ဒ မဂင်္ဂပညာလင်္ဂရမ္ပိန္ဒ ကုပိဂကုအိတရ ရံဝံ (သုးတရ)။

ပွမကိုဒါနိကို ပွမဟံပျံပျံ (ကုညးသအာင်ဂမ္ပိန္ဒ)ကို ပွမမင်္ဂထိင်ဒဝသီလကို ပွမဝေတလင်္ဂကုန္တိမ္ပိန္ဒကို ပွမလ္လိမ္ပိန္ဒကောနိဓိတိဗ္ဗဗျူင်ကုမိမ ဒဒကိတ်ညးမဒ် သပ္ပရိဟိ မ္ပိန္ဒကောနိဓိတိဗ္ဗဗျူင်ကို ညးသပ္ပရိဟိတမ္ပိန္ဒ ဂင်္ဂပညာလင်္ဂရ။

ပုဂ္ဂိုလ်သပ္ပရိဟိတမ္ပိန္ဒ ဂင်္ဂပညာလင်္ဂရ ဟိတိပိသ်ဂမ္ပိန္ဒ မ္ပိန္ဒအိတရ၊ တုပညာ အရီ မချိက်ပေင်တကောလညာတ်ဉာဏ်တံ သိပ်ဂိပ် ဟိတိဂမ္ပိန္ဒပိဂကုဂ္ဂရ၊ ညးဂ္ဂိ အာစိပ် ချင်သွင်မခိလ်လလမ်ရ။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်သီလဝန္တ

၄၆။ ယွံခမိတအံ ခမိမ္ပိန္ဒမ္ပိန္ဒကိုသီလဂ္ဂ သုနိဿယဗ္ဗာတံ ကွာန်မ္ပိန္ဒနိ နိဂ္ဂိမ္ပိန္ဒနိ ပဒတ်အိတရ၊ မ္ပိန္ဒမ္ပိန္ဒမ္ပိန္ဒကောနိဓိတိဗ္ဗဗျူင် ကုပွကုသိုလ်ထိက်မဂ္ဂိင် ဇ္ဇောမောဝ်တ နကို ဟိတိဂမ္ပိန္ဒပိဂကုအိတရ။ ညးမ္ပိဂကုအိတရ်ရောမ္ပိန္ဒ— ကိုဇ္ဇောမောဝ် နကိုဇ္ဇောမောဝ် ကိုဇ္ဇောမောဝ် နကိုပိင်ကို ကိုဇ္ဇောမောဝ် နကိုစိတ်ကိုရ။ ယွံခမိတအံ ခမိမ္ပိန္ဒမ္ပိန္ဒကိုသီလဂ္ဂ သုနိဿယဗ္ဗာတံ ကွာန်မ္ပိန္ဒနိ နိဂ္ဂိမ္ပိန္ဒနိတု ပဒတ်အိတရ၊ မ္ပိန္ဒမ္ပိန္ဒမ္ပိန္ဒကောနိဓိတိဗ္ဗဗျူင် ကုပွကုသိုလ်ထိက်မဂ္ဂိင် ဇ္ဇောမောဝ်တ နကိုဟိတိဂမ္ပိန္ဒပိဂကုဂ္ဂိတရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်သင်္ခတလက္ခဏ

၄၇။ ယွံခမိတအံ လက္ခဏ်ဟိတိမစုတ်သမ္ဘိရံဝ္ဗမ္ပိန္ဒသင်္ခတ ဒဒကိတ်ဓရ်သင်္ခတ၊ ဂမ္ပိန္ဒ ကုပိဂကုအိတရ။ ညးမ္ပိဂကုအိတရ်ရောမ္ပိန္ဒ— လက္ခဏ်‘ဥပါဒ်’ပွမကတိန် ပြာကင်္ဂရ၊ လက္ခဏ်‘ဘင်’ပွမလီ ပြာကင်္ဂရ၊ လက္ခဏ်‘ဋီ’ပွမပြင်လှာအထိုက်အတန်ဥပါဒ် ပြာကင်္ဂရ။

(၁)လက္ခဏ- သတ်ဓရ်ဝ္ဗတုန် နှိသင်္ခတရ ရံဝံ သမ္ဘိနိဟိတိဝ္ဗတိ။

(၂)သင်္ခတ- သတ်ဓရ်ဟိတိဂမ္ပိန္ဒ သုဟ်သုန်တုဂင်္ဂသု။

ယံခမီတအံ လက္ခဏ်ဟိတ်မစုတ်သမ္ဘိ ရံဝံမွေးသင်္ခတ ဒဒက်တဓရ်သင်္ခတဂမ္ဘိင် ဣဝံပိဂကူ အိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်အသင်္ခတလက္ခဏ

၄၈။ ယံခမီတအံ လက္ခဏ်ဟိတ်မစုတ်သမ္ဘိ ရံဝံမွေးအသင်္ခတ ဒဒက်တဓရ်အသင်္ခတ ဂမ္ဘိင် ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွေးပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွေးတုန်— လက္ခဏ်‘ဥပါဒ်’ပွမကတိုဒ် ဟံပြာကင်ရ၊ လက္ခဏ်‘ဘင်’ပွမလို ဟံပြာကင်ရ၊ လက္ခဏ်‘ဋီ’ပွမပြင်လှာအထိုက်အတန် ဥပါဒ် ဟံပြာကင်ရ။ ယံခမီတအံ လက္ခဏ်ဟိတ်မစုတ်သမ္ဘိရံဝံမွေးအသင်္ခတ ဒဒက်တဓရ် အသင်္ခတဂမ္ဘိင် ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ပဗ္ဗတရာဇ

၄၉။ ယံခမီတအံ တံဆုဇ္ဇေင်္ဂမ္ဘိင် သုနိဿယဗ္ဗာဲကို သိုင်ဒိုဟိမဝန်တဲ ဇ္ဇေင်္မောဝ် တနပုမဇ္ဇေင်္မောဝ်ဂမ္ဘိင်ပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွေးပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွေးတုန်— ဇ္ဇေင်္မောဝ်တ နကိုတောင် တူး သုအိုတ်ရ၊ ဇ္ဇေင်္မောဝ်တ နကိုသကောဝ် ခွော် သရမ်ဆုအိုတ်ရ၊ ဇ္ဇေင်္မောဝ် တနကိုသွာဲကြက်အိုတ်ရ။ ယံခမီတအံ တံဆုဇ္ဇေင်္ဂမ္ဘိင် သုနိဿယဗ္ဗာဲကို သိုင်ဒိုဟိမဝန်တဲ ဇ္ဇေင်္မောဝ်တ နပုမဇ္ဇေင်္မောဝ်ဂမ္ဘိင်ပိဂကူအိုတ်ရ။ ယံခမီတအံ တုပ်သုဟ်ညင်ရသက်ဟောင် သုနိဿယဗ္ဗာဲကိုတြုံညးဇ္ဇေင်္ မချိုက်ပေင်တကောံခရ်သဒ္ဓါတဲ ဂကောံမိုဟ်ပွဲမွဲသို (မပ္ပကောန် သမ္ဘာ)ဂ် ဇ္ဇေင်္မောဝ်တ နပုမဇ္ဇေင်္မောဝ်ဂမ္ဘိင်ပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွေးပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွေးတုန်— ဇ္ဇေင်္မောဝ်တ နခရ်သဒ္ဓါ ပွမလျှင်ပတေ်ရ၊ ဇ္ဇေင်္မောဝ်တ နသီလ ဒေတ်ပွရ၊ ဇ္ဇေင်္မောဝ်တ နပညာ ပွမတီရ။ ယံခမီတအံ သုနိဿယဗ္ဗာဲကိုတြုံညးဇ္ဇေင်္ မချိုက်ပေင်တကောံခရ်သဒ္ဓါတဲ ဂကောံမိုဟ်ပွဲမွဲသို(မပ္ပကောန်သမ္ဘာ)ဂ် ဇ္ဇေင်္မောဝ်တ နပုမဇ္ဇေင်္မောဝ်ဂမ္ဘိင်ပိဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

သုနိဿယဗ္ဗာဲကိုဒိုတံဇ္ဇေင်္ မျဲပွဲအပွဲဂြိုပ်ဝိုင်ဇ္ဇေင်္တဲ တံဆု သိုင်ဆု (တံဆုဗယိ) ဂမ္ဘိင် သုဟ်ညင်ရဇ္ဇေင်္မောဝ်အိုတ်ကို တုပ်သုဟ်ညင်ရသက်ဟောင် ပွဲလောကဝံ သုနိဿယဗ္ဗာဲကို တြုံညးဇ္ဇေင်္မချိုက်ပေင်တကောံသီလ မျဲကိုခရ်သဒ္ဓါတဲ ကောန်သမ္ဘာ ဂမ္ဘိင်ကို မိဿဟာဲ ပြောဇ္ဇာဂမ္ဘိင်ကို ညးချက်ကေဝ်ဒဇ္ဇေင်္ဒယံဂမ္ဘိင်ကို ဂကောံ

ကဠောမသနာမ်ရိုင်းဂမ္ဘိုင်ကို နိဿယဗ္ဗာကိုတြုံကောန်ဂကူဂုံတဲ ညးဂယိုင်လမျီု
ဗုင်ဂ္ဂုဂမ္ဘိုင်ကို ဇ္ဇောမောဝ်တ(နဇရဂမ္ဘိုင် ပိဂကူ မပ္ပံသဒ္ဓါ)အိုတ်ရ။

တုပညာဂမ္ဘိုင် မလေပ်စီညာတ်အာ ဒတဲဖိုဇကုဂုံ ညာတ်ကေတ် သီလညးမုံကို
သီလဂုံကို ပွမသွးပွးကို ဒေတ်ခိုဟ်ဆဲဂမ္ဘိုင်ကိုဒ်တဲ သွပတုပ်ဗက်အိုတ်ရ။

ပွဲလောကဝံ ညးဂမ္ဘိုင် မုံကိုပွမသျှိုက်မ္ဘိုက် မုံပွိုက်ကိုတသိုခ်ဂုံ ဒေတ်လုတ်ဓရ်
မဒ်ညင်ဂွံင်တရ်ဟိုတ်အာစိုပ်ဘဝသုဂတိတဲ ဝံမိပ်လဟ်ပွဲချင်သွပ်အိုတ်ရ။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်အာတပ္ပကရဏီယ

၅၀။ ယွံခမီတအ် နကိုဟိုတ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူ ထေက်သွပမတိတ်ဇြဟတ်ရ။ ညးမွဲ
ပိဂကူအိုတ်ဂုံရောမွဲးတုန်— ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင် မယုတ်သပ်မဟုံကတိုန်ဏီ တုဟ်နဟုံကို
ကတိုန် ထေက်သွပတိတ်ဇြဟတ်ရ။ ဓရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင် ဟုံကတိုန်ဏီ တုဟ်နကိုကတိုန်
ထေက်ကိုသွ ပမတိတ်ဇြဟတ်ရ။ တုဟ်နအေင်ဒင် ဒဒိခ်ဝေဒနာဂမ္ဘိုင် မကတိုန်ကျင် မက
တိုန် ပွဲဇကုမသကာတ်မြဟ် မကြိုင်မျိုဟ် မဂိသကပ်တူသွာန် မဟုံထေက်ကိုသာယျေန်
မဟုံထေက်ကိုသျှိုက်မ္ဘိုက် မလေပ်ရင်တုင်ဏာလမျီုဂပ်ဝ်သွပမတိတ်ဇြဟတ်ရ။ ယွံခမီတအ်
နကိုဟိုတ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ ထေက်သွပမတိတ်ဇြဟတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဩပွဲအခိုင်မွဲ ခမီဂုံ ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်မယုတ်သပ် မဟုံကတိုန်ဏီ
တုဟ်နဟုံကိုကတိုန် သွပမတိတ်ဇြဟတ်ရ။ ဓရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင် မဟုံကတိုန်ဏီရ။ တုဟ်န
ဟုံကိုကတိုန် သွပမတိတ်ဇြဟတ်ရ။ တုဟ်နအေင်ဒင် ဒဒိခ်ဝေဒနာဂမ္ဘိုင် မကတိုန်ကျင်
မကတိုန်ပွဲဇကု မသကာတ်မြဟ် မကြိုင်မျိုဟ် မဂိသကပ်တူသွာန် မဟုံထေက်ကိုသာယျေန်
မဟုံထေက်ကိုသျှိုက်မ္ဘိုက် မလေပ်ရင်တုင်ဏာလမျီုသွပမတိတ်ဇြဟတ်ရ။ ယွံခမီတအ်
ပွဲအခိုင်ဂုံ ခမီဝံ ခမီမုံကိုပမတိတ်ဇြဟတ် မုံကိုပညာမကြိုင်ကျဟ် မချိုက်ပေင်တဲကောံ
သတိ တုဟ်နသွကောံလအိတ်ဒဒိခ်မွဲမဒးရး ရဲဝံ ဂပ်ဝ်သွးရ ရဲဝံ (သွးတဲရ)။

သုတ်ဒသမ။

၁၁။ သုတ်မဟာစောရ

၅၁။ ယွံခမီတအ် ကမ္မုတ်ဒမ္မဇ္ဇော မချိုက်ပေင်တဲကောံအင်္ဂုတ္တိုရ်ပိဂကူဂုံ သိုက်လေဝ်
ဖံက်ပထောင်ရ။ ကွာန်ဂုံလေဝ် ဗတိုက်ပွံင်စးရ။ မွဲသိုက်လေဝ် ဗတိုက်ပွံင်စးရ။ အောပ်ဗ္ဗ

မင်းခွင် ပွဲကိုင်တရတုလောင် ဗတိုက်ပွဲဝင်းရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယုံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ကမ္မတ်ဒမ္မဇ္ဇောန် မဟံညီသာသုဟ်သုန်ဂ်လောင် ကလိဂွံဗွဲရ။ သပိုဟ်ဂြိုပ်လောင် ကလိဂွံဗွဲရ။ ညးဇြဟတ်ဇ္ဇောန်လောင် ကလိဂွံဗွဲရ။ ယုံခမိတအ် မုရသင်္ဂလီ ကမ္မတ်ဒမ္မဇ္ဇောန် ကလိဂွံဗွဲ မဟံညီသာသုဟ်သုန်ဂ်ရော? ယုံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ကမ္မတ်ဒမ္မဇ္ဇောန် ကလိဂွံဗွဲ စီမတတ်ကောံအာကုင်ဝါတ်ကို နီမဟံညီသာသုဟ်သုန်ဂ်ကိုရ။ ယုံခမိတအ် ရဲဝံဟောင် ကမ္မတ်ဒမ္မဇ္ဇောန် ကလိဂွံဗွဲ မဟံညီသာသုဟ်သုန်ရ။

ယုံခမိတအ် မုရသင်္ဂလီ ကမ္မတ်ဒမ္မဇ္ဇောန် ကလိဂွံဗွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်ဂ်ရော? ယုံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ကမ္မတ်ဒမ္မဇ္ဇောန် ကလိဂွံဗွဲ ဂြိုပ်ချောဲကို ဂြိုပ်တုံဆုကို သပိုဟ်ဂြိုပ်မတိုကုတ်ကို သပိုဟ်ဂြိုပ်ကိုရ။ ယုံခမိတအ် ရဲဝံဟောင် ကမ္မတ်ဒမ္မဇ္ဇောန် ကလိဂွံဗွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်ရ။

ယုံခမိတအ် မုရသင်္ဂလီ ကမ္မတ်ဒမ္မဇ္ဇောန် ကလိဂွံဗွဲ ညးဇြဟတ်ဇ္ဇောန်ရော? ယုံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ကမ္မတ်ဒမ္မဇ္ဇောန် ကလိဂွံဗွဲ သိုင်ဂမ္တိုင်ကို အမတ်ဇ္ဇောန်သိုင်ဂမ္တိုင် ကိုရ။ “ညးမမိက်ကိုမဲ့မဲ့ ယင်ဟိုသုးကိုအဲ မမိက်ကိုမဲ့မဲ့မူး၊ သိုင်ဂမ္တိုင်ကို အမတ်ဇ္ဇောန် သိုင်ဂမ္တိုင်ကို စီဒါကိုဒုသ်တဲ ကြက်ဟိုသုးကိုဖီအဲအိုတ်ရ” ရဲဝံ ကသပ်ဒ် ကုကမ္မတ်ဒမ္မဇ္ဇောန်ရ။ ညးမမိက်ကိုမဲ့မဲ့ ယင်ဟိုသုးမမိက်ကိုမဲ့မဲ့မူး၊ သိုင်ဂမ္တိုင်ကို အမတ်ဇ္ဇောန်သိုင် ဂမ္တိုင်ကို စီဒါကိုဒုသ်တဲ ဟိုသုးတဖိုကမ္မတ်ဒမ္မဇ္ဇောန်အိုတ်ရ။

ယုံခမိတအ် ရဲဝံ ကမ္မတ်ဒမ္မဇ္ဇောန် ကလိဂွံဗွဲ ညးဇြဟတ်ဇ္ဇောန်ရ။ ယုံခမိတအ် ကမ္မတ်ဒမ္မဇ္ဇောန် မချိုက်ပေင်တကောံအင်္ဂံ ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ သိုက်လောင် ဖံက်ပထောင်ရ။ ကွာန် ဂ်လောင် ဗတိုက်ပွဲဝင်းရ။ မွဲသိုဝ်ဂ်လောင် ဗတိုက်ပွဲဝင်းရ။ အောပ်ဗွမင်ခွင် ပွဲကိုင်တရတုလောင် ဗတိုက်ပွဲဝင်းရ။

ယုံခမိတအ် တုပ်သုဟ်ညင်ရသင်္ဂဟောင် ခမိယုတ် မချိုက်ပေင်တကောံအင်္ဂံဂမ္တိုင် ပိဂကူဝံ မင်မွဲဇကုဇကု မဂပ်ဝ်ခါဟ်ပလိုပလ် နပ္ပမခါဟ်ပလိုပလ်ဂုဏ်ရ။ ဒုသ်လောင် မွဲရ။ တုပညာဂမ္တိုင်လောင် ဂပ်ဝ်စောတ်စောဲရ။ ပွမသရံပါပ်မဂ္တိုင်လောင် ကိုဇ္ဇောန်မောပ်ရ။ ညးမွဲ ပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယုံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိယုတ် မဟံညီသာ သုဟ်သုန် ဂ်လောင် ကလိဂွံဗွဲရ။ သပိုဟ်ဂြိုပ်ဂ်လောင် ကလိဂွံဗွဲရ။ ညးဇြဟတ်ဇ္ဇောန်လောင် ကလိ ဂွံဗွဲရ။ ယုံခမိတအ် မုရသင်္ဂလီ ခမိယုတ် ကလိဂွံဗွဲ မဟံညီသာသုဟ်သုန်ဂ်ရော? ယုံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိယုတ် ချိုက်ပေင်တကောံကာယကမ် မဟံညီသုဟ်သုန်ရ။ ချိုက်ပေင်တကောံဝစီကမ် မဟံညီသုဟ်သုန်ရ။ ချိုက်ပေင်တကောံမနောကမ် မဟံညီ သုဟ်သုန်ရ။ ယုံခမိတအ် ရဲဝံဟောင် ခမိယုတ် ကလိဂွံဗွဲ မဟံညီသာသုဟ်သုန်မူးရ။

ယုံခမိတအ် မုရသင်္ဂလီ ခမိယုတ် ကလိဂွံဗွဲ သပိုဟ်ဂြိုပ်ဂ်ရော? ယုံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိယုတ် မွဲကွေတ်မှာရာရ။ ချိုက်ပေင်တကောံ ‘အန္တဂ္ဂါဟိကာဒိဋ္ဌိ’ မစောဲ

လာ်ကိုင်ကေတ် နမပွဲသဿတရ။ ယွံခမိတအ် ရဲဝံဟေင် ခမိယုတ်ဂ် ကလိဝံဗွဲ သပိုဟ်
ဂြိုပ်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရ်သတ်လို ခမိယုတ်ဂ် ကလိဝံဗွဲ ညးဇြဟတ်ဇော်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ်
ပွဲသာသနာဝံ ခမိယုတ်ဂ် ကလိဝံဗွဲ သိုင်ဂမ္တိုင်ကို အမတ်ဇော်သိုင်ဂမ္တိုင်ကိုရ။ “ညးမမိက်
ကိုမ္မဲမ္မဲ ယဝ်ဟိုသုးကိုအဲ မမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲမ္မဲ။ သိုင်ဂမ္တိုင်ကို အမတ်ဇော်သိုင်ဂမ္တိုင်ကို စိုဒ္ဒါ
ကိုဒုသ်တဲ ကြက်ဟိုသုးကိုဖိုအဲအိုတ်ရ” ရဲဝံ ကသပ်ဒ်ကုခမိယုတ်ဂ်ရ။ ညးမမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲ
ယဝ်ဟိုသုးမမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲမ္မဲ။ သိုင်ဂမ္တိုင်ကို အမတ်ဇော်သိုင်ဂမ္တိုင်ကို စိုဒ္ဒါကိုဒုသ်တဲ
ဟိုသုးတဲ ဖိုခမိယုတ်ဂ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဲဝံဟေင် ခမိယုတ်ဂ် ကလိဝံဗွဲ ညးဇြဟတ်
ဇော်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိယုတ် မချိုက်ပေင်တဲကောံအင်္ဂုတ္တိုင်ပိဂကူဝံ မင်မ္မဲဇကုဇကု မဂပ်ပ်
ခါပှ် ပလိပလ် နပွမခါပှ်ပလိပလ်ဂုဏ်ရ။ ဒုသ်လေဝ် မှုရ။ တုပညာဂမ္တိုင်လေဝ် ဂပ်ပ်
စောတ်စောဲရ။ ပွသရံပါပ်မဂ္တိုင်လေဝ် ကိုဇော်မောဝ်ရ ရဲဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်ဇကောဒသမ။

စူဠဝဂ် မရနက်ကိုမသုန် တဲရ။

ပဌမ သုတ်မသုန်ဇော် တဲရောင်။

၂။ ဒုတိယပဏ္ဏာသက

၂။ ဒုတိယ သုတ်မသုန်စော

(၆) ၁။ ဗြာဟ္မဏဝဂ် ၁။ သုတ်ပဌမဒွေဗြာဟ္မဏ

၅၂။ ပွဲအခိုင်ကို ဗဗ္ဗုဒ္ဓကမ္ဘာ၌ နှလုံးတိတ်ကျင်၌ နှလုံးအာယုက်ကွဲစာစာသောသူတို့ ဗျူဟာပြု အဝယ်ကြိုင်ကျက်ပွန် ကလိလောန်ကဆံကဆံ အာစိုပ်ခွင်အဝယ်လအိတ်ကို မှော် ပြာပ်ကျင်စေရင်တိလမူပိုင်ကျက်ကြဲအိတ်တဲ ဟိုဂလာန်မိပ်စိတ်အိတ်တိုဟ်ဆက်မိတ် ကော် တိလမူပိုင်ကျက်ကြဲမဲ့စွဲအိတ်ရ၊ ဟိုပတဲကျော်ဂလာန် ထောက်ကိုမိပ်စိတ်အိတ်တိုဟ် ထောက်ကိုဗျူဟာတဲ ဂဇာန်ကောတ်ပွဲဒွဲမဲ့အိတ်တဲမွဲး “ယုံတြနဲဂေါတမ ပိုညးဂမ္ဘိုင် နှလုံးဂပ် သုးတိတ်ကျင် မူကိုအာယုက်ကွဲစာစာသောသူတို့ ဗျူဟာပြု အဝယ်ကြိုင်ကျက်ပွန် ကလိ လောန်ကဆံကဆံ အာစိုပ်ခွင်အဝယ်လအိတ်အိတ်တဲရ၊ ကုပိုညးဂမ္ဘိုင် ဟဝံကျောန် သပ္ပကုသိုလ်ထိုက် နှိဟိုတ်မင်မဲ့ဆေဝ်ဒင်ကျော် နှာဒုဂ္ဂတိအိတ်ဏီရ၊ တြနဲဂေါတမ နပမ ဒွေခတောန်ဝေတ်စောန်ထွေး မဒ်တုဟ်နမူကိုဒတဲမြမောဝ် တုဟ်နဒ်တသိုန်ကုပိုညးဂမ္ဘိုင် လုက်ကာလမဂိုင်သော့၌ ဩဝဇ္ဇာခတောန်ဝေတ်စောန်ထွေးထပ်ကိုထပ်ညီ” ရဝံ ဂရင်ပတိ တိလမူပိုင်ကျက်ကြဲအိတ်ရ။

ယုံဗဗ္ဗုဒ္ဓတအ် မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် ပွဲစွတ် နှလုံးဂပ်သုးတိတ်ကျင် မူကိုအာယုက်ကွဲ စာစာသောသူတို့ ဗျူဟာပြု အဝယ်ကြိုင်ကျက်ပွန် ကလိလောန်ကဆံကဆံ အာစိုပ်ခွင် အဝယ် လအိတ်အိတ်ရ၊ မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် ဟဝံကျောန်သပ္ပကုသိုလ်ထိုက် နှိဟိုတ်မင်မဲ့ ဆေဝ်ဒင်ကျော် နှာဒုဂ္ဂတိအိတ်ဏီရ၊ ယုံဗဗ္ဗုဒ္ဓတအ် ပမဗျူ ပမယဲ ပမချိုတ်ကို ဂပ် ရင်တုၤပလံဏာသတ္တလောကဝံ ကဆံကိုကဆံရ။ ယုံဗဗ္ဗုဒ္ဓတအ် ပမဗျူ ပမယဲ ပမ ချိုတ်ကို ဂပ်ရင်တုၤ ပလံဏာသတ္တလောက ကဆံကိုကဆံရဝံမွဲး ပမသိုလ်လမ် မင်မဲ့နကိုဇကု ပမသိုလ်လမ် မင်မဲ့နကိုပါဠိ ပမသိုလ်လမ်မင်မဲ့နကိုစိတ် ပွဲဘဝတမတ်ဝံ နှိအရာသော့ၤဩဝဇ္ဇာ အရာအာဝဗ္ဗ အရာနိဿဗ္ဗ အရာစွဲစွေ အရာသတိက်သတင် ညးပြင် အာဘဝပရလိုက်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

(ဗျူယဲချိုတ်ပြ ဘဲဒုက္ခဂမ္ဘိုင်) ဂပ်ရင်တုၤပလံဏာ ဇီဝိတိန္ဒြ ကဆံကိုကဆံရ၊ အာယုက်(သတ်ဂမ္ဘိုင်) ဝေံလောန်ရ၊ ဓရဗျူ မဂပ်ရင်တုၤပလံဏာ သတ်တအ် ကဆံကိုကဆံကို ညးမမင်မဲ့သုစ္စုစွေဂမ္ဘိုင်မွဲး ဟံမဲ့အိတ်ရ၊ မှာသေဝ်တဘဲမဟိမုပွဲ ပွဲဓရချိုတ် ဘဲထောက်ကိုဖေက်ဂွံ (နကိုမတ်ပညာ) ညံဉ်ဝံညာတ်မာန် မှာသေဝ် ကောတ်တဲ ကျောန်သပ္ပကုသိုလ်ထိုက်ဂမ္ဘိုင် မလေဝ်ရင်တုၤကိုတသိုန်မာန်ရ။

ပွဲဘဝဂတမတ်ဝံ ပွမသိုလလမ်မင်မွဲ ဇကုပါင်စိုတ်ကို ဃောဂျိုင်ဒိုင်လမျီု ပွမ
ကျောန်သွပွကုသိုလ်ထိုက်ကို ဝံဒ်တတသိုခ် သွက်ကုညးပြိုင်အာဘဝပရလိုက်ရ။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဒုတိယ ဒွေဗြာဟ္မဏ

၅၃။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗဗူးဂမၠိုင်ဓါတု နူသွးတိတ်ကျင်ဂွမ်ဂ် မွဲအာယုက်ကွဲဓါစှော်သွာံတဲ
ဗျူ ဇှော်ပြဲ အဝယ်ကြိုင်ကျဟ်ပွန် ကလိလောန်ကဆံင်ကဆံင် အာစိုပ်ဒိုင်အဝယ်လအိတ်ဂ်
ပှောံပြာပ်ကျင်ဇရေင် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြအိုတ်တဲ လှော်သွဝတ်တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြ ဂဇအ်
ကေတ်ပွဲဒွါမ္ပဲအိုတ်တဲမွဲး “ယွံတြန့ဂေါတမ ပိုညးဂမၠိုင် နူသွးတိတ်ကျင်ဂွမ်ဂ် မွဲအာယုက်
ကွဲဓါစှော်သွာံတဲ ဗျူဇှော်ပြဲ အဝယ်ကြိုင်ကျဟ်ပွန် ကလိလောန်ကဆံင်ကဆံင် အာစိုပ်ဒိုင်
အဝယ်လအိတ်အိုတ်တဲရ။ ကုပိုညးဂမၠိုင်ဂ် ဟဝံကျောန်သွပွကုသိုလ်ထိုက် နှိဟိုတ်မင်မွဲ
ဆေဝ်ဒပ်ကေံ နူဘဲဒုဂ္ဂတိအိုတ်ဏီရ။ တြန့ဂေါတမဂ် နပွမဒှော်ဗတောန်ဝေတ်ဇှော်နံထွး
မဒ် တုဟ်နမ္ပုကိုဒတဲမြမောဝ် တုဟ်နနှိတသိုခ်ကုပိုညးဂမၠိုင် လုက်ကာလမဂိုင်သေ့ဂ် ဩဝ်
ဒှော်ဗတောန်ဝေတ်ဇှော်နံထွးထပ်ကိုထပ် ညိ” ရဝံ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြအိုတ်ရ။

ယွံဗဗူးတအ် မူးတအ်ညးဂမၠိုင် ဗွဲစုတ် နူသွးတိတ်ကျင်ဂွမ်ဂ် မွဲအာယုက်ကွဲ
ဓါစှော်သွာံတဲ ဗျူဇှော်ပြဲ အဝယ်ကြိုင်ကျဟ်ပွန် ကလိလောန်ကဆံင်ကဆံင် အာစိုပ်ဒိုင်အဝယ်
လအိတ်အိုတ်ရ။ မူးတအ်ညးဂမၠိုင်ဂ် ဟဝံကျောန်သွပွကုသိုလ်ထိုက် နှိဟိုတ်မင်မွဲဆေဝ်ဒပ်
ကေံ နူဘဲဒုဂ္ဂတိအိုတ်ဏီရ။ ယွံဗဗူးတအ် ပုတ်ပွမဗျူ ပုတ်ပွမယဲ ပုတ်ပွမချိုတ်ဂ် ဂပ်ဝ်စံင်ပွင်ဒိုင်
သတ္တလောကဝံရ။ ယွံဗဗူးတအ် ပုတ်ပွမဗျူ ပုတ်ပွမယဲ ပုတ်ပွမချိုတ်ဂ် ဂပ်ဝ်စံင်ပွင်သတ္တ
လောကရဝံမွဲး ပွမသိုလလမ်မင်မွဲနကိုဇကု ပွမသိုလလမ်မင်မွဲနကိုပါင် ပွမသိုလလမ်မင်မွဲ
နကိုစိုတ် ပွဲဘဝဂတမတ်ဝံ နှိအရာသေ့ဩဝ် အရာအောပ်ဗ္ဗ အရာနိဿဗ္ဗ အရာစွဲဇှော်
အရာသတိက်သတင် ညးပြိုင်အာဘဝပရလိုက်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

ပွဲသိုတူဂ် ကပေါတ်ဂြပ်မပ္ပံကိုထွဲ ခရော် မဂပ်ဝ်ရင်တုင်ပတိတ်နင်ကို ကပေါတ်
ဟံတူဂ်လေဝ်ကို နှိဒတဲဖိုလ် ညးတုသိုရ။

တုင်သုဟ်ညင်ရဲသတ်ဟေင် ပုတ်ပွမဒးဗျူ ပုတ်ပွမဒးချိုတ် ဂပ်ဝ်စံင်ပွင်တူတ်
သတ္တလောကရ။ နပွမ(သွးပွကိုဒါနိ)ကိုဒါနိဂ် ရင်တုင်ပတိတ်ဏာ ဖိုတသိုခ်ဟေင်ရ။
‘ဒါန’ဒါနိမဂပ်ဝ်ကိုလဝ်တဲဂ် ဂပ်ဝ်ရင်တုင်ပတိတ်လဝ် ဗွဲမဒးရဲတဲမွဲးယုရ။

ပွဲဘဝဂတမတ်ဝံ ပွမသိုလလမ်မင်မွဲ ဇကု ပါင်စိုတ်ကို၊ ဃောဂျိုင်ဒိုင်လမျီု ပွမ
ကျောန်သွ ပွကုသိုလ်မထိုက် နှိတတသိုက် သွက်ညးပြိုင်အာ ဘဝပရလိုက်ရ။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်အညတရမြာဟူဏ

၅၄။ ပွဲအဆင်၌ ဗဗ္ဗေမ္ပေ ဟောပြောအာဇာရေင် တီလမ္ပပိဋကဉ်တြတဲမ္ပး ဟိုဂလာန်မိပ်စိတ် အိုဟ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကောံတီလမ္ပပိဋကဉ်တြမ္ပစွဲရ။ ပ။ ဂအေဒ်ဒွင်ပွဲဒွါမ္ပတဲမ္ပး “ယွံတြနဲ ဂေါတမ ဓရ်မထေက်ကိုတိညာတ်အလိုဇကု ဓရ်မထေက်ကိုတိညာတ်အလိုဇကု ရံဝံ ဂပ်ဝ် သွးရ။ ယွံတြနဲဂေါတမ မုရ်နဗ္ဗတဲမ္ပ ဓရ်၌ နှိထေက်ကိုတိညာတ်အလိုဇကုရော? ကိုဖို ဟုံခြာကာလရော? ထေက်ကိုဒင်စီရေင်မတွံးကျင်ညိဗိုညိရော? ထေက်ကိုရင်တွင် စွဲလပ် ပွဲအမ္ပဇကုဇကု စိတ်ဇကုရော? တပညာ(အရီ)ဂမ္ဘိုင်ဟေင် တိမာန်ဒင်စသိုင်မာန် ဇကုညး ကိုညးရော?” ရံဝံ ဂရင်ပတိ တီလမ္ပပိဋကဉ်တြရ။

ယွံဗဗ္ဗေ ညးမထွေန်စပ်နကိုရာဂ ရာဂမဂပ်ဝ်ပျိုပျိုက်၌တဲ မ္ပူကိုစိတ်မဂပ်ဝ်သီစတ် တင်ဇကော် နကိုရာဂတုန် သွက်ဇကုဂွံဒ်ဒိန်လေပ် ချပ်ရ။ သွက်ညးမ္ပသအာင်ဂွံဒ်ဒိန်လေပ် ချပ်ရ။ သွက်ဇကုညးသအာင် သိုညးဓါတုဂွံဒ်ဒိန်လေပ် ချပ်ရ။ ဒ်ဒိန်ဟုံမိပ်စိတ် မသွန်သု ကိုစိတ်တဲကတိ၌လေပ် ဒးဒင်စသိုင်ရ။ ပါကယျာထောံကောံရာဂမ္ပး သွက်ဇကုဂွံဒ်ဒိန် လေပ် ဟုံချပ်ရ။ သွက်ညးမ္ပသအာင်ဂွံဒ်ဒိန်လေပ် ဟုံချပ်ရ။ သွက်ဇကုညးသအာင် သိုညး ဓါတု ဂွံဒ်ဒိန်လေပ် ဟုံချပ်ရ။ ဒ်ဒိန်ဟုံမိပ်စိတ် မသွန်သုကိုစိတ်တဲကတိ၌လေပ် ဟုံဒးဒင် စသိုင်ရ။ (ယွံဗဗ္ဗေ ညးမထွေန်စပ်နကိုရာဂ ။ ပ။ ဒွေတ်တဲဒွေတ်ဟုံဒးရး နကိုဇကုရ။ ဒွေတ် တဲဒွေတ် ဟုံဒးရး နကိုပါင်ရ။ ဒွေတ်တဲဒွေတ်ဟုံဒးရး နကိုစိတ်ရ။ ပါကယျာထောံကောံရာဂ မ္ပး ဟုံဒွေတ်တဲဒွေတ်ဟုံဒးရး နကိုဇကုရ။ ဟုံဒွေတ်တဲဒွေတ်ဟုံဒးရး နကိုပါင်ရ။ ဟုံဒွေတ်တဲ ဒွေတ်ဟုံဒးရး နကိုစိတ်ရ။ ညးမထွေန်စပ်နကိုရာဂ ။ ပ။ ဒတုဖိုဇကုလေပ် ဟုံတီကေတ် အတိုင်ဍုာ်စွတ်ရ။ ဒတုဖိုညးသအာင်လေပ် ဟုံတီကေတ်အတိုင်ဍုာ်စွတ်ရ။ ဒတုဖိုဇကုညး သအာင် သိုညးဓါတုလေပ် ဟုံတီကေတ်အတိုင်ဍုာ်စွတ်ရ။ ပါကယျာထောံကောံရာဂမ္ပး ဒတုဖိုဇကုလေပ် တီကေတ်အတိုင်ဍုာ်စွတ်ရ။ ဒတုဖိုညးသအာင်လေပ် တီကေတ်အတိုင် ဍုာ်စွတ်ရ။ ဒတုဖိုဇကု ညးသအာင် သိုညးဓါတုလေပ် တီကေတ်အတိုင်ဍုာ်စွတ်ရ။) ယွံဗဗ္ဗေ ရံဝံဟေင် ဓရ်၌ နှိထေက် ကိုတိညာတ်အလိုဇကုရ။ ပ။

ယွံဗဗ္ဗေ ညးမဂပ်ဝ်ပလိုပလ်နဒေါသ ဒေါသမဂပ်ဝ်ပျိုပျိုက်၌တဲ မ္ပူကိုစိတ်မဂပ်ဝ် သီစတ်တင်ဇကော် နကိုဒေါသတုန် သွက်ဇကုဂွံဒ်ဒိန်လေပ် ချပ်ရ။ သွက်ညးမ္ပသအာင် ဂွံဒ်ဒိန်လေပ် ချပ်ရ။ သွက်ဇကုညးသအာင် သိုညးဓါတုဂွံဒ်ဒိန်လေပ် ချပ်ရ။ ဒ်ဒိန် ဟုံမိပ် စိတ် မသွန်သုကိုစိတ်တဲ ကတိ၌လေပ် ဒးဒင်စသိုင်ရ။ ပါကယျာထောံကောံဒေါသမ္ပး သွက်ဇကု ဂွံဒ်ဒိန်လေပ် ဟုံချပ်ရ။ သွက်ညးမ္ပသအာင်ဂွံဒ်ဒိန်လေပ် ဟုံချပ်ရ။ သွက်ဇကု ညးသအာင် သိုညးဓါတုဂွံဒ်ဒိန်လေပ် ဟုံချပ်ရ။ ဒ်ဒိန်ဟုံမိပ်စိတ် မသွန်သုကိုစိတ်တဲ ကတိ၌လေပ် ဟုံဒးဒင်စသိုင်ရ။ ယွံဗဗ္ဗေ ရံဝံလေပ်ဓရ်၌ နှိထေက်ကိုတိညာတ်အလို ဇကုရ။ ပ။

ယွံဗမ္မေ ညးမဝိဝိင်နမောဟ မောဟမဂ်ဝိပျီပျိုက်ဂ်ဒ်တဲ မျှံကိုစိုတ်မဂ်ဝိသီစတ် တင်ဇေက် နကိုမောဟဂ်တုန် သွက်ဇေက်ဂွံဒ်ဒ်ဒ်လေဝ် ချပ်ရ၊ သွက်ညးမွဲသအာင် ဂွံဒ်ဒ်ဒ်လေဝ် ချပ်ရ၊ သွက်ဇေက်ညးသအာင် သိုညးဓါတုဂွံဒ်ဒ်ဒ်လေဝ် ချပ်ရ၊ ဒ်ဒ်ဒ်ဟံမိပ်စိုတ် မသွန်သဲကိုစိုတ်တဲကတိုဒ်လေဝ် ဒးဒင်စသိုင်ရ။ ပါကယျာထောံကေံ မောဟဂ်မွဲး သွက်ဇေက် ဂွံဒ်ဒ်ဒ်လေဝ် ဟံချပ်ရ၊ သွက်ညးမွဲသအာင်ဂွံဒ်ဒ်ဒ်လေဝ် ဟံချပ်ရ၊ သွက်ဇေက်ညးသအာင် သိုညးဓါတုဂွံဒ်ဒ်ဒ်လေဝ် ဟံချပ်ရ၊ ဒ်ဒ်ဒ်ဟံမိပ်စိုတ် မသွန်သဲကိုစိုတ်တဲ ကတိုဒ်လေဝ် ဟံဒးဒင်စသိုင်ရ။ ယွံဗမ္မေ ရံပွဲလေဝ် ခရ်ဂ် ဒ်ထေက်ကိုတိညာတ်အလိုဇေက်ရ၊ ကိုဖိုဟံခြာကာလရ၊ ထေက်ကိုဒင်စီရေင်မတွံဂး ကျင်ညိဗိုညိရ၊ ထေက်ကိုရင်ကျင်စွံလပ် စွံလပ်ပွဲအပွဲဇေက်ဇေက် စိုတ်ဇေက်ရ၊ တုပညာ(အရီ)ဂမ္တိုင်ဟေင် တိမာန်ဒင်စသိုင်မာန် ဇေက်ညး ကိုညးရ ရံပွဲ (သုးတ်ရ)။

ယွံတြနဲဂေါတမ (ခရ်ဂ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျှိုက်လောန်ရ၊ ယွံတြနဲဂေါတမ (ခရ်ဂ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျှိုက်လောန်ရ၊ ယွံတြနဲဂေါတမ ပွဲဥပမာမွဲး ဝတ္ထုမဗကပ်စွံလပ်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲ ဗတးလုံကိုကို ဝတ္ထုမဗကပ်ဗွန်လပ်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲပံက်ထွဲကိုကို ကုညးမတ်ဂေတ် တိုင်ဂွံင်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲဟိုလ်ကိုဂွံင်ဒုန်ဒုန်ကို “ညးမျှိုက်မတ်မညာတ်ဂမ္တိုင် ကြက်သွေံ ညာတ်ကေတ် ရုပ်သင်္ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ” ရံပွဲ သုဟ်ညံင်ရဲရင်ကျင်ထွဲကိုပုတ်ကျေင်သ့ ပွဲတိုက် ဒ်မျှိုက် တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟေင် တြနဲဂေါတမဂ် စွေန်ထွဲကိုခရ် နကိုဟိုတ်ဂျိုင်သင်္ဂရ။ အဲဒိုက်ဂ် ပြာပ်ခသွစွဲစွေန်ကိုတြနဲဂေါတမရ၊ ခရ်လေဝ် ပြာပ်ခသွစွဲစွေန်ရ၊ ခမီသင်္ဂလေဝ် ပြာပ်ခသွစွဲ စွေန်ရ၊ သုတမ်နူတဲဂွံတဲ စိုက်လအိတ်လမျှိုက် အဲဒိုက်ဂ် ဥပမာ မပြာပ်ခသွစွဲစွေန် (ကိုရတ်ပိပြကာ) ရံပွဲ တြနဲဂေါတမ ဩဝ်ဂိုင်သမ္တိလပ်ညိ ရံပွဲ (ဂရင်ပတီရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ပရိဗ္ဗာဏေ

၅၅။ ပွဲအခိုင်ဂ် ပြဘာဇ်မဒ်ဂကူဗမ္မေမွဲတု မှောံပြာပ်အာဇေရင် တီလမျှိုက်ပိုင်ကျက်တြ တဲမွဲး ။ ပ ။ သိုမဂဇေန်ဒိုင်ပွဲဒိုက်မွဲဂ် “ယွံတြနဲဂေါတမ ခရ်မထေက်ကိုတိညာတ်အလိုဇေက် ခရ်မထေက်ကိုတိညာတ်အလိုဇေက် ရံပွဲ ဂပ်ဝ်သုးရ၊ ယွံတြနဲဂေါတမ မုရ်နဗ္ဗတ်မွဲ ခရ်ဂ် ဒ်ထေက်ကိုတိညာတ်အလိုဇေက်ရော? ကိုဖိုဟံခြာကာလရော? ထေက်ကိုဒင်စီရေင်မတွံဂး ကျင်ညိဗိုညိရော? ထေက်ကိုရင်ကျင်စွံလပ် ပွဲအပွဲဇေက်ဇေက် စိုတ်ဇေက်ရော? တုပညာ (အရီ)ဂမ္တိုင်ဟေင် တိမာန်ဒင်စသိုင်မာန် ဇေက်ညးကိုညးဂ်ရော?” ရံပွဲ ဂရင်ပတီ တီလမျှိုက်ပိုင် ကျက်တြရ။

ယံဗဗ္ဗေ ညးမထွေန်စပ်နကိုရာဂ ရာဂမဂပ်ပျိုပျိုက်ဂ်ဒ်တဲ မှုက်စိုတ်မဂပ်ပသီစတ် တံင်ခဏ် နကိုရာဂ်တုန် သွက်ဇကုဂွံဒ်ဒ်ဒ်လေဝ် ချပ်ရ၊ သွက်ညးမွဲသအာင်ဂွံဒ်ဒ်ဒ်လေဝ် ချပ်ရ၊ သွက်ဇကုညးသအာင် သိုညးဓါတုဂွံဒ်ဒ်ဒ်လေဝ် ချပ်ရ၊ ဒ်ဒ်ဟံမိပ်စိုတ် မသွန်သဲ ကိုစိုတ်တဲကတိုဒ်ဒ်လေဝ် ဒးဒင်စသိုင်ရ။ ပါကယျာထောံကွဲရာဂ်မွဲး သွက်ဇကုဂွံဒ်ဒ်ဒ် လေဝ် ဟံချပ်ရ၊ သွက်ညးမွဲသအာင်ဂွံဒ်ဒ်ဒ်လေဝ် ဟံချပ်ရ၊ သွက်ဇကုညးသအာင် သိုညး ဓါတု ဂွံဒ်ဒ်ဒ်လေဝ် ဟံချပ်ရ၊ ဒ်ဒ်ဟံမိပ်စိုတ် မသွန်သဲကိုစိုတ်တဲကတိုဒ်ဒ်လေဝ် ဟံဒး ဒင်စသိုင်ရ။

ယံဗဗ္ဗေ ညးမထွေန်စပ်နကိုရာဂ ရာဂမဂပ်ပျိုပျိုက်ဂ်ဒ်တဲ မှုက်စိုတ်မဂပ်ပသီစတ် တံင်ခဏ် နကိုရာဂ်တုန် ဒွေတ်တဲဒွေတ်ဟံဒးရး နကိုဇကုရ၊ ဒွေတ်တဲဒွေတ် ဟံဒးရး နကိုပါင်ရ၊ ဒွေတ်တဲဒွေတ်ဟံဒးရး နကိုစိုတ်ရ၊ ပါကယျာထောံကွဲရာဂ်မွဲး ဟံဒွေတ်တဲ ဒွေတ်ဟံဒးရး နကိုဇကုရ၊ ဟံဒွေတ်တဲဒွေတ်ဟံဒးရး နကိုပါင်ရ၊ ဟံဒွေတ်တဲဒွေတ် ဟံဒးရး နကိုစိုတ်ရ။

ယံဗဗ္ဗေ ညးမထွေန်စပ်နကိုရာဂ ရာဂမဂပ်ပျိုပျိုက်ဂ်ဒ်တဲ မှုက်စိုတ်မဂပ်ပသီစတ် တံင်ခဏ် နကိုရာဂ်တုန် ဒတုဖိုဇကုလေဝ် ဟံတီကေတ် အတိုင်မချံစုတ်ရ၊ ဒတုဖိုညးသ အာင်လေဝ် ဟံတီကေတ် အတိုင်မချံစုတ်ရ၊ ဒတုဖိုဇကုညးသအာင် သိုညးဓါတုလေဝ် ဟံတီကေတ် အတိုင်မချံစုတ်ရ၊ ပါကယျာထောံကွဲရာဂ်မွဲး ဒတုဖိုဇကုလေဝ် တီကေတ် အတိုင်မချံစုတ်ရ၊ ဒတုဖိုညးသအာင်လေဝ် တီကေတ် အတိုင်မချံစုတ်ရ၊ ဒတုဖိုဇကု ညးသအာင် သိုညးဓါတုလေဝ် တီကေတ် အတိုင်မချံစုတ်ရ။) ယံဗဗ္ဗေ ရံဝံဟေင် ဓရ်ဂ် နိုထေက်ကိုတီညာတ်အလိုဇကုရ။ ပ ။

ယံဗဗ္ဗေ ညးမဂပ်ပလီုပလံာ်နဒေါသ ။ ပ ။ ယံဗဗ္ဗေ ညးမဝိဝိင်နမောဟ မောဟ မဂပ် ပျိုပျိုက်ဂ်ဒ်တဲ မှုက်စိုတ်မဂပ်ပသီစတ်တံင်ခဏ် နကိုမောဟဂ်တုန် သွက်ဇကု ဂွံဒ်ဒ်ဒ်လေဝ် ချပ်ရ၊ သွက်ညးမွဲသအာင်ဂွံဒ်ဒ်ဒ်လေဝ် ချပ်ရ၊ သွက်ဇကုညးသအာင် သိုညးဓါတု ဂွံဒ်ဒ်ဒ်လေဝ် ချပ်ရ၊ ဒ်ဒ်ဟံမိပ်စိုတ် မသွန်သဲကိုစိုတ်တဲကတိုဒ်ဒ်လေဝ် ဒးဒင် စသိုင်ရ။ ပါကယျာထောံကွဲမောဟဂ်မွဲး သွက်ဇကုဂွံဒ်ဒ်ဒ်လေဝ် ဟံချပ်ရ၊ သွက်ညး မွဲသအာင် ဂွံဒ်ဒ်ဒ်လေဝ် ဟံချပ်ရ၊ သွက်ဇကုညးသအာင် သိုညးဓါတုဂွံဒ်ဒ်ဒ်လေဝ် ဟံ ချပ်ရ၊ ဒ်ဒ်ဟံမိပ်စိုတ် မသွန်သဲကိုစိုတ်တဲကတိုဒ်ဒ်လေဝ် ဟံဒးဒင်စသိုင်ရ။ ယံဗဗ္ဗေ ညးမ ဝိဝိင်နမောဟ မောဟမဂပ်ပျိုပျိုက်ဂ်ဒ်တဲ မှုက်စိုတ်မဂပ်ပသီစတ်တံင်ခဏ် နကိုမောဟ ဂ်တုန် ဒွေတ်တဲ ဒွေတ်ဟံဒးရး နကိုဇကုရ၊ ဒွေတ်တဲဒွေတ်ဟံဒးရး နကိုပါင်ရ၊ ဒွေတ်တဲ ဒွေတ်ဟံဒးရး နကိုစိုတ်ရ၊ ပါကယျာထောံကွဲမောဟဂ်မွဲး ဟံဒွေတ်တဲဒွေတ်ဟံဒးရး နကို ဇကုရ၊ ဟံဒွေတ် တဲဒွေတ်ဟံဒးရး နကိုပါင်ရ၊ ဟံဒွေတ်တဲဒွေတ်ဟံဒးရး နကိုစိုတ်ရ။

ယွံဗဗ္ဗေ ညးမဝိဝိင်နမောဟ မောဟမဂ်ဝိပျီပျိုက်ဂ်ဒ်တဲ မျှံကိုစိုတ်မဂ်ဝိသီစတ် တံင်ဇေက် နကိုမောဟဂ်တုန် ဒတဲဖိုဇေက်လေဝ် ဟုံတိကေတ် အတိုင်မချံစုတ်ရ၊ ဒတဲဖို ညးသအာင်လေဝ် ဟုံတိကေတ် အတိုင်မချံစုတ်ရ၊ ဒတဲဖိုဇေက်ညးသအာင် သိုညးဓါတုလေဝ် ဟုံတိကေတ် အတိုင်မချံစုတ်ရ၊ ပါကယျာထောံကောံမောဟဂ်မွဲ ဒတဲဖိုဇေက်လေဝ် တိကေတ် အတိုင်မချံစုတ်ရ၊ ဒတဲဖိုညးသအာင်လေဝ် တိကေတ် အတိုင်မချံစုတ်ရ၊ ဒတဲဖိုဇေက် ညးသအာင် သိုညးဓါတုလေဝ် တိကေတ်အတိုင်မချံစုတ်ရ။ ယွံဗဗ္ဗေ ရဲဝံဟေင် ခရဲဂ် ဒ်ထေက်ကိုတိညာတ် အလိုဇေက်ရ၊ ကိုဖိုဟုံခြာကာလရ၊ ထေက်ကိုဒင်စီရေင်မတွံး ကျင်ညိ ဗိုညိရ၊ ထေက်ကိုရင်တုင်စုံလင်စုံလင် ပွဲအပွဲဇေက်ဇေက်စိုတ်ဇေက်ရ၊ တုပညာ(အရီ)ဂမ္တိုင်ဟေင် တိမာန် ဒင်စသိုင်မာန် ဇေက်ညးကိုညးရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

ယွံတြနဲဂေါတမ (ခရဲဂ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျှိုက်လောန်ရ။ ပ ။ သွတမ်နူတဲဝံတဲ စိုကို လအိတ်လမျို အဲဒိုက်ဂ် ဥပး မပြာပ်ခသွစွဲဇေက်(ရတ်ပိပြကာ) ရဲဝံ တြနဲဂေါတမ ဩဝ်ဂိုင် သမ္ဘိလင်ညိ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်နိဗ္ဗုတ

၅၆။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗဗ္ဗေဇာဏုသေသာဏိ မှောံပြာပ်အာဇေရင်တိလမျှံပိုင်ကျင်တြတဲ သိုမ ဂဇေဒ်ဒင်ပွဲဒိုမ္တဲ “ယွံတြနဲဂေါတမ နိဗ္ဗာန်မထေက်ကိုတိညာတ်အလိုဇေက် နိဗ္ဗာန်မထေက် ကိုတိညာတ်အလိုဇေက် ရဲဝံ ဂပ်သွးရ၊ ယွံတြနဲဂေါတမ မုရ်နုဗ္ဗတဲမ္တဲ နိဗ္ဗာန်ဂ် ဒ်ထေက်ကို တိညာတ်အလိုဇေက်ရော? ကိုဖိုဟုံခြာကာလဂ်ရော? ထေက်ကိုဒင်စီရေင် မတွံးကျင်ညိ ဗိုညိဂ်ရော? ထေက်ကိုရင်တုင်စုံလင် ပွဲအပွဲဇေက်ဇေက် စိုတ်ဇေက်ရော? တုပညာ(အရီ) ဂမ္တိုင်ဟေင် တိမာန် ဒင်စသိုင်မာန် ဇေက်ညးကိုညးရော?” ရဲဝံ ဂရင်ပတီ တိလမျှံပိုင် ကျင်တြရ။

ယွံဗဗ္ဗေ ညးမထွေန်စပ်နကိုရာဂ ရာဂမဂ်ဝိပျီပျိုက်ဂ်ဒ်တဲ မျှံကိုစိုတ်မဂ်ဝိသီစတ် တံင်ဇေက် နကိုရာဂဂ်တုန် သွက်ဇေက်ဂွံဒ်ဒ်ဒ်လေဝ် ချပ်ရ၊ သွက်ညးမွဲသအာင်ဂွံဒ်ဒ်ဒ်လေဝ် ချပ်ရ၊ သွက်ဇေက်ညးသအာင် သိုညးဓါတုဂွံဒ်ဒ်ဒ်လေဝ် ချပ်ရ၊ ဒ်ဒ်ဒ် ဟုံမိပ်စိုတ် မသွနိသဲကို စိုတ်တဲကတိဒ်ဒ်လေဝ် ဒးဒင်စသိုင်ရ။ ပါကယျာထောံကောံရာဂဂ်မွဲ သွက်ဇေက်ဂွံဒ်ဒ်ဒ်လေဝ် ဟုံချပ်ရ၊ သွက်ညးမွဲသအာင်ဂွံဒ်ဒ်ဒ်လေဝ် ဟုံချပ်ရ၊ သွက်ဇေက်ညးသအာင် သိုညးဓါတု ဂွံဒ်ဒ်ဒ်လေဝ် ဟုံချပ်ရ၊ ဒ်ဒ်ဒ်ဟုံမိပ်စိုတ် မသွနိသဲကိုစိုတ်တဲကတိဒ်ဒ်လေဝ် ဟုံဒးဒင် စသိုင်ရ။ ယွံဗဗ္ဗေ ရဲဝံဟေင် နိဗ္ဗာန်ဂ် ထေက်ကိုတိညာတ်အလိုဇေက်ရ။

ယံဗဗ္ဗေ ညးမဂ်ဝိပလီပလင်္ဂနဒေါသ ။ ပ ။ ယံဗဗ္ဗေ ညးမဝိဝိင်နမောဟ မောဟ မဂ်ဝိပလီပလင်္ဂနဒေါသ မှုကိတိမဂ်ဝိပလီပလင်္ဂနဒေါသ နကိမောဟဂ္ဂတုန သွက်ဇေယျ ဝံဒိဒဒိခိလေဝ် ချပ်ရ၊ သွက်ညးမွဲသအာင် ဝံဒိဒဒိခိလေဝ် ချပ်ရ၊ သွက်ဇေယျညးသအာင် သီညးဓါတု ဝံဒိဒဒိခိလေဝ် ချပ်ရ၊ ဒဒိခိဟံမိပိတိ မသုနိသုကိတိတုကတိဒိဂ္ဂလေဝ် ဒဒေဒင်စသိုင်ရ။ ပါကယျာထောံကောံ မောဟဂ္ဂမ္ပး သွက်ဇေယျဝံဒိဒဒိခိလေဝ် ဟံချပ်ရ၊ သွက်ညးမွဲသအာင် ဝံဒိဒဒိခိလေဝ် ဟံချပ်ရ၊ သွက်ဇေယျညးသအာင် သီညးဓါတုဝံဒိဒဒိခိလေဝ် ဟံချပ်ရ၊ ဒဒိခိဟံမိပိတိ မသုနိသုကိတိတုကတိဒိဂ္ဂလေဝ် ဟံဒဒေဒင်စသိုင်ရ။ ယံဗဗ္ဗေ ရဝံလေဝ် နိဗ္ဗာန်ဂ္ဂံ ထေက်ကိတိညာတ်အလိုဇေယျ။

ယံဗဗ္ဗေ ညးဝံ ဝံဒေဒင်စသိုင်နိဗ္ဗာန် ဒိအရာရာဂအိတ်မသက္ကသေဟ်ရ၊ ဝံဒေဒင်စသိုင်နိဗ္ဗာန် ဒိအရာဒေါသအိတ်မသက္ကသေဟ်ရ၊ ဝံဒေဒင်စသိုင်နိဗ္ဗာန် ဒိအရာမောဟအိတ်မသက္ကသေဟ်ရ။ ယံဗဗ္ဗေ ရဝံဟေင် နိဗ္ဗာန်ဂ္ဂံ ဒိထေက်ကိတိညာတ်အလိုဇေယျ ကိဖိုဟံဗြာကာလရ၊ ထေက်ကိဒေဒင်စသိုင်စတုဂ္ဂလေဝ် ညးဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓဇေယျ ဝိတုဇေယျ၊ တုပညာ(အရီ)ဂမ္ပိဟေင် တိမာန်ဒေဒင်စသိုင်မာန် ဇေယျညးကိညးရ ရဝံ (တံကိရ)။ ယံတြနာဂေါတမ (ခရ်) ထေက်ကိသျှိကိမ္မိကိလောန်ရ ။ ပ ။ သုတမ်နုတံဝံတု စိကိလအိတ်လမျီ အဲဒိုက်ဂ္ဂံ ဥပး မပြာပ်သသ္မုဇေယျကိ(ရတိပိဗြကာ) ရဝံတြနာဂေါတမ ဩဝိဂ်သမ္ဘိလဝ်ညိ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ပလောက

၅၇။ ပွဲအခိုင်ဂ္ဂံ ဗဗ္ဗေမွဲမသေဟ်သွက်ဂြပ်ရတိဂ္ဂံ ဟောံပြာပ်အာဇေယျ တိလမ္မုပိဉ်ကျာ်တြတုမ္ပး ။ ပ ။ သီမဂဇေဒိဒဒိဒိမ္မိ “ယံတြနာဂေါတမ ဂလာန်မဟီသုး ဗဗ္ဗေကိပ်ကွာဂမ္ပိင် မဒိအာယုကဇေယျ အဝယ်ကြံင်ကျဟ် မဒိအာ မဒိအာအာဝံ ကေင်မိင်ကျင်ရ ‘ကိပ်ကွာတေ လိုက်လောကဘုံမ္မိဟ်ဝံ သုဟ်ညင်ရနရက်ဇေယျအဝိစိကိ ပေင်ကုတ်ဒိုင်နကိမ္မိဟ်ဂမ္ပိင်ရ၊ ကွာန်နိဂီညင်ဒိုင်သိုင်ဂမ္ပိင် မ္မုမ္မုခပပ်စာင်အိတ်ရ’ ရဝံ ကေင်မိင်ကျင်ရ။ ပွဲအခိုင်လျဟ် မ္မိဟ်ဂမ္ပိင် အောန်အိတ်အးအာရ၊ ကြီသိုင်အာ ပြာကဋ်ရ၊ ကွာန်ဂမ္ပိင်လေဝ် ဒိအာဟံသေင် ကိကွာန်အိတ်ရ၊ နိဂီဂမ္ပိင်လေဝ် ဒိအာဟံသေင်ကိနိဂီအိတ်ရ၊ ညင်ဂမ္ပိင်လေဝ် ဒိအာဟံသေင် ကိညင်အိတ်ရ၊ ဇေယျပိဒ်ရးဂမ္ပိင်လေဝ် ဒိအာဟံသေင်ကိဇေယျပိဒ်ရးအိတ်ရ။ ယံတြနာဂေါတမ ဟိတ်ဝံဒိအာသင်္ဂတုန ညးဗျေဂ္ဂံရော? အထံက်အပင်ဗျေတုန ညးဗျေဂ္ဂံရော?” ရဝံ ဂရင်ပတီ တိလမ္မုပိဉ်ကျာ်တြရ။

ယံဗဗ္ဗေ ပွဲအခိုင်လျဟ်ဝံ မ္မိဟ်ဂမ္ပိင် ထေန်စပ်မဂ္ဂကိတ် နကိ ‘အဓမ္မ’လောဘမဟံခပ်ကရာအိတ်ရ၊ ဂပ်ပလီပလင်္ဂန ဒိ ‘ဝိသမ’လောဘမဟံညိသုဟ်အိတ်ရ၊ ညိုက်ပေင်တကောံ

‘မိစ္ဆာဓမ္မ’ဒွေတိမမှာရာဂတားဂတန်အိုတ်ရ၊ ညးဂမ္တိုင်ဂ် ထွေန်စပ်မဂ်ဂွက် နကီလောဘမဟံ
 ဓဝ်ကရာဂမ္တိုင်ဂ်ဒ်တဲ ဂပ်ပ်ပျိုပျိုက် နကီလောဘမဟံညီသုဟ်ဂမ္တိုင်ဂ်ဒ်တဲ ချိုက်ပေင်တဲကောံ
 ဒွေတိမမှာရာဂတားဂတန်ဂမ္တိုင်ဂ်ဒ်တဲ ဂိုင်ရပ်ကေတ် လွဟ်လနက်ဂမ္တိုင်မကေက်အိုတ်တဲ
 ဂစိုတ်တဲကောံရင်သကအ်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ မ္မိဟ်ဂမ္တိုင်ဗွဲမဂ္တိုင်ဂွင် ဒးချိုတ်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ
 ဟိုတ်သက်ဂ်ရ ပွဲအခိုင်လုဟ်ဝံ မ္မိဟ်ဂမ္တိုင် အောန်အိုတ်အးအာရ၊ ကြီသိုင်အာ ပြာကဋ်ရ၊
 ကွာန်ဂမ္တိုင်လေဝ် ဒ်အာဟံသေင်ကိုကွာန်အိုတ်ရ၊ နိဂီဂမ္တိုင်လေဝ် ဒ်အာဟံသေင်ကိုနိဂီအိုတ်ရ၊
 ချိုင်ဂမ္တိုင်လေဝ် ဒ်အာဟံသေင်ကိုချိုင်အိုတ်ရ၊ ဇနပိဒ်ရးဂမ္တိုင်လေဝ် ဒ်အာဟံသေင်ကိုဇန
 ပိဒ်ရးအိုတ်ရ။ ယွံဗဗ္ဗး ဣဝံလေဝ် ဟိုတ်(မ္မဲရဲ) အထံက်အပင်(မ္မဲဂကူ)ရ။

ယွံဗဗ္ဗး မွဲဂကူပုန်တုန် ပွဲအခိုင်လုဟ်ဝံ မ္မိဟ်ဂမ္တိုင် ထွေန်စပ်မဂ်ဂွက်တ န ‘အဓမ္မ’
 လောဘမဟံဓဝ်ကရာအိုတ်ရ၊ ဂပ်ပ်ပျိုပျိုက်တ န ‘ဝိသမ’လောဘမဟံညီသုဟ်အိုတ်ရ၊
 ချိုက်ပေင်တဲကောံ ‘မိစ္ဆာဓမ္မ’ဒွေတိမမှာရာဂတားဂတန်အိုတ်ရ၊ ကုမ္မိဟ်ဂမ္တိုင် မထွေန်စပ်မဂ်ဂွက်
 နကီလောလမဟံဓဝ်ကရာ မဂပ်ပ်ပျိုပျိုက် နကီလောဘမဟံညီသုဟ် မချိုက်ပေင်တဲကောံ
 ဒွေတိမမှာရာဂတားဂတန်ဂ် ဗြဟ္မဂူဗျေန် ဇောပ်ဍုင်ဗွဲဒးရးရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ ဒ်ကောပ်ကောပ်
 ပျိုရ၊ တံသြောံဂမ္တိုင်ဟံထတ်ကွီရ၊ တံသြောံဂမ္တိုင် ဒးစုရ၊ မ္မုက်ဆံက် ဟောင်သေံသေဟ်ရ၊
 ဟိုတ်ဂ်ရ မ္မိဟ်ဂမ္တိုင်ဗွဲမဂ္တိုင်ဂွင် ဒးချိုတ်အိုတ်ရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သက်ဂ်ရ ပွဲအခိုင်လုဟ်ဝံ မ္မိဟ်
 ဂမ္တိုင် အောန်အိုတ်အးအာရ၊ ကြီသိုင်အာ ပြာကဋ်ရ၊ ကွာန်ဂမ္တိုင်လေဝ် ဒ်အာဟံသေင်ကို
 ကွာန်အိုတ်ရ၊ နိဂီဂမ္တိုင်လေဝ် ဒ်အာဟံသေင်ကိုနိဂီအိုတ်ရ၊ ချိုင်ဂမ္တိုင်လေဝ် ဒ်အာဟံသေင်
 ကိုချိုင်အိုတ်ရ၊ ဇနပိဒ်ရးဂမ္တိုင်လေဝ် ဒ်အာဟံသေင်ကို ဇနပိဒ်ရးအိုတ်ရ။ ယွံဗဗ္ဗး ဣဝံလေဝ်
 ဟိုတ်(မ္မဲရဲ) အထံက်အပင်(မ္မဲဂကူ)ရ။

ယွံဗဗ္ဗး မွဲဂကူပုန်တုန် ပွဲအခိုင်လုဟ်ဝံ မ္မိဟ်ဂမ္တိုင် ထွေန်စပ်မဂ်ဂွက်တ န ‘အဓမ္မ’
 လောဘမဟံဓဝ်ကရာအိုတ်ရ၊ ဂပ်ပ်ပျိုပျိုက်တ န ‘ဝိသမ’လောဘမဟံညီသုဟ်အိုတ်ရ၊ ချိုက်
 ပေင်တဲကောံ ‘မိစ္ဆာဓမ္မ’ဒွေတိမမှာရာဂတားဂတန်အိုတ်ရ၊ လကိုဟ်ဂမ္တိုင်မဒ်ဇော်သကိုပ်သကက်
 ဖအောင်ဗလးဏာ လကိုဟ်ဂမ္တိုင်မကြမ်ကြ ဇရေင်မ္မိဟ်ဂမ္တိုင် မထွေန်စပ်မဂ်ဂွက် နကီ
 လောဘဟံဓဝ် မဂပ်ပ်ပျိုပျိုက် နကီလောဘမဟံညီသုဟ် မချိုက်ပေင်တဲကောံဒွေတိမမှာရာ
 ဂတားဂတန်ဂ်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ မ္မိဟ်ဂမ္တိုင်ဗွဲမဂ္တိုင်ဂွင် ဒးချိုတ်အိုတ်ရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သက်
 ဂ်ရ ပွဲအခိုင်လုဟ်ဝံ မ္မိဟ်ဂမ္တိုင် အောန်အိုတ်အးအာရ၊ ကြီသိုင်အာ ပြာကဋ်ရ၊ ကွာန်ဂမ္တိုင်
 လေဝ် ဒ်အာဟံသေင်ကိုကွာန်အိုတ်ရ၊ နိဂီဂမ္တိုင်လေဝ် ဒ်အာဟံသေင်ကိုနိဂီအိုတ်ရ၊ ချိုင်ဂမ္တိုင်
 လေဝ် ဒ်အာဟံသေင်ကိုချိုင်အိုတ်ရ၊ ဇနပိဒ်ရးဂမ္တိုင်လေဝ် ဒ်အာဟံသေင်ကို ဇနပိဒ်ရးအိုတ်ရ။

ယွံဗဗ္ဗး ဣဝံလေဝ် ဟိုတ်(မ္မဲရဲ) အထံက်အပင်(မ္မဲဂကူ)ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ ယွံတြ
 နာဂေါတမ (ခရ်ဂ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ ။ ပ ။ သွတမ်နူတဲဝံတဲ စိုကိုလအိတ်

လမျှို အဲဒိုက်ဂ် ဥပး မပြာပ်သသ္မုစွဲစွဲကို(ရတ်ပိပြကာ) ရဲပွံ တြနဲဂေါတမ ဩဝ်ဂိုင်သန္တိ လဝ်ညိ ရဲပွံ (ဂရင်ပတီရ)။

သုတ်ဆဌ။

၇။ သုတ်ဝတ္ထုဂေါတ္တ

၅၈။ ပွဲအခိုင်ဂ် ပြဘာဇ်မဒ်တောဝ်ဝတ္ထ မှော့ပြာပ်အာဇရေင် တီလမျှိုပိုင်ကျင်တြဲတဲ ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကောံတီလမျှိုပိုင်ကျင်တြဲမွဲစွဲရ။ ဟိုပတဲကောံဂလာန် ထေက်ကိုမိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗျုဟ်တဲ သိုမဂဇာ်ဒိုင်ပွဲဒိုခါမွဲဂ် “ယွံတြနဲဂေါတမ ခမီဂေါတမဂ် ‘ထေက်ကိုကိုတ်ဒါန် ကုအဲဟောင်ရ။ ဟုံထေက်ကိုကိုတ်ဒါန် ကုညးသအာင် ဂမိုင်ရ။ ထေက်ကိုတ်ဒါန် ကုကွးအဲဂမိုင်ဟောင်ရ။ ဟုံထေက်ကိုတ်ဒါန် ကုကွးညးသအာင် ဂမိုင်ရ။ ဒါန် မကိုဒါန် ကုအဲဟောင် ဖိုဇော်ရ။ ဒါန် မကိုဒါန် ကုညးသအာင်ဂမိုင်ဂ် ဖိုဟုံဇော်ရ။ ဒါန် မကိုဒါန် ကုကွးအဲဂမိုင်ဟောင် ဖိုဇော်ရ။ ဒါန် မကိုဒါန် ကုကွးညးသအာင်ဂမိုင်ဂ် ဖိုဟုံဇော်ရ’ ဂလာန် မဟိုတွံဒိုင် ရဲပွံဂ် အဲဒိုက်သောံမိင်လဝ်ရ။ ယွံတြနဲဂေါတမ ပသတ် ဂ်ရော? ခမီဂေါတမဂ် ‘ထေက်ကိုကိုတ်ဒါန် ကုအဲဟောင်ရ။ ဟုံထေက်ကိုတ်ဒါန် ကုညး သအာင်ဂမိုင်ရ။ ထေက်ကိုတ်ဒါန် ကုကွး အဲဂမိုင်ဟောင်ရ။ ဟုံထေက်ကိုတ်ဒါန် ကုကွးညး သအာင်ဂမိုင်ရ။ ဒါန် မကိုဒါန် ကုအဲဟောင် ဖိုဇော်ရ။ ဒါန် မကိုဒါန် ကုညးသအာင်ဂမိုင်ဂ် ဖိုဟုံဇော်ရ။ ဒါန် မကိုဒါန် ကုကွးအဲဂမိုင်ဟောင် ဖိုဇော်ရ။ ဒါန် မကိုဒါန် ကုကွးညးသအာင် ဂမိုင်ဂ် ဖိုဟုံဇော်ရ’ ရဲပွံ ဟိုတွံဒိုင်ရ ညးဂမိုင်မဟို သွးရဲပွံဂ် နှိဟိုသွးအတိုင်တြနဲဂေါတမ ဟိုသွးဟာ။ ဟုံအာစိုပ် စောတ်စောဲတြနဲဂေါတမ နဂလာန်ဟုံသုတ်အိုတ်ဟာ။ ခရ်တြနဲ ဂေါတမ မဟဂပ်ဟိုတွံဟောင် နှိဟိုတွံမွဲကဆံင်ဟာ။ ဂလာန်တမတြနဲဂေါတမကောံဂလာန် ဟိုတွံမွဲဆံင် (ညးဂမိုင်ဂ်) ဟုံကိုဒုသ် ထေက်ကိုဟိုဂရိုဟ်ဟာ။ ဝိဒိုက်တအ်ညးဂမိုင်ဂ် ဟုံမွဲ ပိုက်ကို တုဟ်နစောတ်စောဲတြနဲဂေါတမအိုတ်ရ” ရဲပွံ ဂရင်ပတီ တီလမျှိုပိုင်ကျင်တြဲရ။

ယွံဝတ္ထ “ခမီဂေါတမဂ် ‘ထေက်ကိုကိုတ်ဒါန် ကုအဲဟောင်ရ ။ ပ ။ ဒါန် မကိုဒါန် ကုကွး ညးသအာင်ဂမိုင်ဂ် ဖိုဟုံဇော်ရ’ ရဲပွံ ဟိုတွံဒိုင်ရ ညးဂမိုင်မဟိုသွးရဲပွံဂ် ဟိုသွးတ် အတိုင်အဲ ဟိုသွးဟုံသေင်အိုတ်ရ။ စောတ်စောဲအဲ နဂလာန်ဟုံမွဲပြာကဋ် ဟုံသုတ်အိုတ်ရ။ ယွံဝတ္ထ ညးမဆေပ်ဒပ် ညးသအာင်မကိုဒါန်ဂ် သွက်အန္တရာယံပိဂကူဂမိုင်မွဲးရ။ သွက် ပရိုက်ဘဲပိဂကူ ဂမိုင်မွဲးရ။ သွက်အန္တရာယံပရိုက်ဘဲပိဂကူဂမိုင်လိဂ်ရောမွဲးတုန်— သွက် အန္တရာယံပကုသိုလ်ထိုက် ဒါယကာသွာဒါန်မွဲးရ။ သွက်အန္တရာယံလာဘ် ပုဂိုလ်ဒုင်ဒါန်မွဲးရ။ ညးဆေပ်ဒပ်ဂ် ဗွဲကိုပ်ကွာဟောင် ဂပ်ဝ်ခါဟ် ပလီုပလာ်ကောံကောံမွဲးရ။ ယွံဝတ္ထ ညးမဆေပ်ဒပ် ညးသအာင်မကိုဒါန်ဂ် သွက်အန္တရာယံပိဂကူဂမိုင်ပွဲမွဲးရ။ သွက်ပရိုက်ဘဲပိဂကူဂမိုင်ပွဲမွဲးရ။

ယုံဝစ္ဆ အဲတုန် တွံတ်ရဲဝဲရ— “သတ်ဂမ္ဘိုင် မုံပွဲကတိုင်လွက် သရီမြိုင်လွက်သရီဂ်
 ဩဝ်ကုယိပ်ယာပ်တ နကိုဘျ်ကြာတ်ထွဲခရော်ဂမ္ဘိုင်ဂ်အိုတ်ညိ” ရဲဝဲ ဘျ်ကြာတ်ထွဲကိုဒ်
 ဘျ်ကြာတ်ရော်ကိုဒ် ကိုဟ်ဆဲးစုတ် ပွဲကတိုင်လွက် သရီမြိုင်လွက်သရီဂ်ရ၊ ယုံဝစ္ဆ ဟိုတ်နူ
 ဟိုတ်ဂ်လေဝ် ဒ်ကုသိုလ်ရဂ် အဲတွံရ၊ ပွဲအရာကိုဒ်ဒ်ညးမဒ်မိုဟ်တုန် မုသွက်သွးနွံဏီ
 ဂ်ရော? ဗွဲစုတ်တုန် ပွမကိုဒ်ဒ် ကုညးမုံကိုသီလဂ် ဖိုဇော်ရ ရဲဝဲ အဲသွးရ၊ ပွမကိုဒ်ဒ်
 ကုညးဟွဲကို သီလဂ် ဖိုဇော် တုပ်သွဟ်သတ်ဂ်ရ ရဲဝဲတုန် အဲဟွံသွးရ။ ညးမုံကိုသီလမ္း
 ဂ်လေဝ် ညးပါကောံအင်္ဂမသုန်ပြကာတုဲဒ် ညးချိုက်ပေင်တကောံအင်္ဂမသုန်ပြကာတုဲရ။

ဒးဒ် ပါကောံအင်္ဂမသုန်ပြကာတုဲလိုက်ရော? ဒးဒ် ညးပါကောံ ‘ကာမစ္ဆန္တ’ ပွမနွံပိုက်
 ကာမဂုဏ်တုဲ ညးပါကောံ ‘ဗျာပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ်တုဲ ညးပါကောံ ‘ထိနမိဒ္ဒ’ ပွမနီုခဲခြိုင်
 ဖြဲတုဲ ညးပါကောံ ‘ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကစ္စ’ ပွမကလံလဖ် ပွမစံင်တဲဗွဲကြဲတုဲ ညးပါကောံ ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’
 ပွမပါပါဟွံမာန်တုဲရ။ ဒးဒ် ညးပါကောံ အင်္ဂဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံတုဲရ။

ဒးဒ် ညးချိုက်ပေင်တကောံအင်္ဂဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာလိုက်ရော? ဒးဒ် ညးချိုက်ပေင်တ
 ကောံဗွပ်သီလ မဒ်ဂြပ်တုဲအရှန်တအ် ညးချိုက်ပေင်တကောံဗွပ်သမာမိ မဒ်ဂြပ်တုဲအရှန်တအ်
 ညးချိုက်ပေင်တကောံဗွပ်ပညာ မဒ်ဂြပ်တုဲအရှန်တအ် ညးချိုက်ပေင်တကောံဗွပ်ဝိမုတ္တိ မဒ်
 ဂြပ်တုဲအရှန်တအ် ညးချိုက်ပေင်တကောံဗွပ်လညာတ်ညာဏ်ဝိမုတ္တိ မဒ်ဂြပ်တုဲအရှန်တအ်ရ။
 ဒးဒ် ညးချိုက်ပေင်တကောံအင်္ဂဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံရ။ ရဲသတ်ဝံ ပွမကိုဒ်ဒ် ပွဲပုဂိုလ်မပါကောံ
 အင်္ဂဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာတုဲ မချိုက်ပေင်တကောံအင်္ဂဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဖိုဇော်ရ ရဲဝဲ အဲသွးရ
 ရဲဝဲ (သွးတဲရ)။

ပျောပ်ကိုဉ် ဂွံဗကောတ် ဂွံသတ်ချို ဂွံပြိက် ဂွံသတ်ဖရပ် (သတ်ဗတောင်) မုံကိုသတ်
 မတုပ်သွဟ်အိုသိုဂ် ဂွံကြိုတ်မအာဂတပူတရ (ဂွံကြိုတ်ကွိုပ်သကိုပ်)မွဲ လျှံတပ်တးရ၊
 ရင်တုင်သဇိုင်ဝန်မာန်ရ၊ ချိုက်ပေင်တကောံအစောံဇြဟတ်ရ၊ အာတ်ဗွဲမလျှံတပ်
 ပြဟ်ပြေဟ်ရ။ ဂွံဂ်ဟောင် စကာရင်တုင်သဇိုင်ဝန်အိုတ်ရ၊ သတ်ဂွံတုန် ဟွံဂိုက်ဂွံ
 စမ်စတ်ဗစာရဏာအိုတ်ရ။

တုပ်သွဟ်ညိုင်ရဲသတ်ဂ်ကို ပျောပ်မတွံဂးဂကူသိုင် ဂကူဗူး ဂကူသွာမိုက် ဂကူ
 ဒိုခိတ် ဂကူဒေါင်စွာ ဂကူထောံဇေယျအိုသိုဂ် ဩညးမွဲ ယေန်သွာင်ရ၊ မုံကိုဒွေတ်
 ခိုဟ်ရ၊ တန်တပွဲခရ်ရ၊ ချိုက်ပေင်တကောံသီလရ၊ မုံအလေံဟိုဂလာန်သုတ်စုတ်ရ၊
 မုံကိုစိုတ်ဝွဲ (နုပုသရာပါပ်) ရ၊ ပါကောံသတ် ပွဒးတန်ပဋိသန္ဓိ ပွမဒးချိုတ်တုဲရ၊
 ချိုက်ပေင်တကောံဒွေတ်မပြဲအိုသိုတုဲရ၊ ဖျေံကောံသဇိုင်ဝန်ခန္ဓတုဲရ၊ ဟွံစိုန်သကို
 ပွဒ်ဒိုခိတ်ဝင်ရ၊ သွပတုဲကောံ ကမ္မောန်ထေက်ကိုဒးသွတုဲရ၊ စ်စူးနုဇရ်အာသဝရ၊ အာစိုပ်
 ဓရ်ဂမ္ဘိုင်အိုသို ဩဝ်မ္မုလပါတုဲရ၊ ဟွံစောလံဂိုင်ကောတ်အာရီမမိက်ကိုမ္မုမ္မဲ (နကို

တဏှာ ဒိဋ္ဌိတုံ ဇိဟိလလမ်ရ၊ ပွဲပူဂိုလ် တုအရှန်မစာစူးနုမ္မိက်ကိလေသ ညံင်ရဲ တိဗ္ဗထိုက်ဂ် ဒါန်မဂပ်ဝ်ကိုဂ် လဲတြေးရ။

သမ္ဘိဂမ္မိုင် ဒိုဟ်ဇိဟိတိက္ခိဟ်ခွင် ဟွဲကိုပညာမအောန်ကိုလိုင်လညာတ်ဂ်တုန် ကိုတ်ဒါန် ပွဲမူးနုသာသနာဝံအိုတ်ရ၊ ဟံပြာပ်ခသီကို ညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္မိုင်အိုတ်ရ။

ဩညးဂမ္မိုင်တုန် သိပ်ဂိုပ်ပြာပ်ခသီကို ညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္မိုင်မုံကိုပညာ တုပညာ ဂမ္မိုင် မဂပ်ဝ်ထိုင်သးဂ်အိုတ်ရ၊ ခရ်သဒ္ဓါညးဂမ္မိုင်ဂ်တုန် ဒှ်ညံင်ရဲရိဟ်ကွက်တု တန်တ ခွင်ပွဲကျ်ရ၊ တုပညာဂမ္မိုင်ဂ် ချင်သွပ်လေပ် ဝံအာအိုတ်ရ၊ ပွဲချင်မိုဟ်ဝံလေပ် ဝံကတိုဒ် ပွဲကကူပြ အိုတ်ရ၊ ဝွဲလေင်လေင် သေ့ဝံအာစိုပ်နိဗ္ဗာန်အိုတ်ရ။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်တိကဏ္ဍ

၅၉။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗဗ္ဗေတိကဏ္ဍ မှောံပြာပ်အာဇရေင် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲတု ကောံတီလ မုံပိုင်ကျ်တြဲမွဲစွဲရ ။ ပ ။ သိုမဂဇာဒ်ခွင်ပွဲဒါမွဲဂ် ဟိုသုးဂုဏ်ဗဗ္ဗေဂမ္မိုင် မချိုက်ပေင်တကောံ ဝိဇ္ဇာပိ ပွဲဂတမုက်တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ ရဲဝံရ— “ဗဗ္ဗေဂမ္မိုင် မချိုက်ပေင်တကောံဝိဇ္ဇာပိဂ် ရဲသတ်ဝံလေပ် ဒှ်(တုပညာ)အိုတ်ရ၊ ဗဗ္ဗေဂမ္မိုင် မချိုက်ပေင်တကောံဝိဇ္ဇာပိဂ် ဟိုတ်နုဟိုတ် ဝံလေပ် ဒှ်(တုပညာ)အိုတ်ရ” ရဲဝံ (ဟိုသုးရ)။ ယံဗဗ္ဗေ မုရဲသတ်လို့ ဗဗ္ဗေဂ် ချိုက်ပေင်တကောံ ဝိဇ္ဇာပိရ ရဲဝံ ဗဗ္ဗေဂမ္မိုင် ဟိုသုးပညပ်တအိုတ်ဂ်ရော? ရဲဝံ (သုးတရ)။

ယံတြနာဲဂေါတမ ပွဲလောကဝံ ဗဗ္ဗေဂ် နူလပါမိ,လပါမ သိုဓါလပါဂမ္မိုင် မုံကို ဇာတ်ခိုဟ်ရ၊ မုံကိုဗုင်ဂုံမိဂကူသ္မီးဇုးရ၊ စိုကိုစိုပ်အပါဇ္ဇောအပါနက်ထပ်ဒတောပ် ဟံဒးဒင် တးပါ ဟံဒးဒင်ဟိုဂရိဟ် နဂလာန်မစပ်ကောံဇာတ်ရ၊ လေပ်ဗျောတ်ဂါထာဂမ္မိုင် မကျင်နူ ပြကိုဟ် ဝေဒရ၊ ပကင်ရင်လပ် ပြကိုဟ်ဝေဒဂမ္မိုင်ရ၊ ဗေဒင်ဂမ္မိုင်ပိမ္မဟာန်ကောံ‘နိဃဏ္ဍု’ ပြကိုဟ်အဘိဓာန် ‘ကေဠာ’ပြကိုဟ်အလင်္ကာ ‘အက္ခရပ္ပဘေဒ’ပြကိုဟ်သဒ္ဓါ ပြကိုဟ် ဣတိ ဟာသ’ မရနက်ကိုမသုန်ဂ် အာစိုပ်ဩဉ်မဲ့လပါရ၊ လေပ်လပ်ပြကိုဟ်ပဒါရ၊ လေပ်လပ် ပြကိုဟ်ဝေယျာကရိဏ်ရ၊ ပွဲပြကိုဟ်လောကာယတ’ ပြကိုဟ်မဟာပုရိသလက္ခဏဂမ္မိုင် လေပ်လပ်ဟံသေ့သေ့ဟ်ရ၊ ယံတြနာဲဂေါတမ ရဲဝံဟေင် ဗဗ္ဗေဂ် ချိုက်ပေင်တကောံဝိဇ္ဇာပိရ ရဲဝံ ဗဗ္ဗေဂမ္မိုင် ဟိုသုးပညပ်အိုတ်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

(၁) ပြကိုဟ်ရာဇဝင်တြေ ဝိုအာဂိုမပ္ပံမဟာဘရတ။
(၂) ကံက်နက်ပတိတ်ပိဒ်တမ်ဂမ္မိုင်မကျင်နူပြကိုဟ်ဝေဒတု ပြကိုဟ်စိုစုတ်ထွေးကို။
(၃) ပါပရအ်တနကိုဓာတ်ပစ္စယံဝိဘတ်ဂမ္မိုင်တု ပြကိုဟ်ထွေးကိုဗိုပိဒ်ဂမ္မိုင်စိုပ်ဒတု။
(၄) ပြကိုဟ်ဝါဒရုပ် ထွေးကိုဟိုတ်ပရူပရာလောကဂတမတ်, ဝါဒရုပ် အ္ဓာစာရိဗက။

ယွံဗဗ္ဗေ ဗဗ္ဗေဂှ် ချိုက်ပေင်တကောံဝိဇ္ဇာပိရ ရဲဝံ ဗဗ္ဗေဂမ္တိုင် ဟိုသုးပညပ်အိုတ်ဂှ်တုန် တုဟ်ခြာမွဲရ၊ ပွမချိုက်ပေင်တကောံဝိဇ္ဇာပိ ပွဲဒွေံပတောန်အရီမပြဲတုန် တုဟ်ခြာမွဲရ ရဲဝံ (သုးတရ)။ ယွံတြနဲဒေါမတ မုရ်သုာ်လှို နှိတ်ပွမချိုက်ပေင်တကောံဝိဇ္ဇာပိ ပွဲဒွေံပတောန် အရီမပြဲဂရော? ယွံခမီဂေါတမ အာတ်ပါန်အခေါင်ရ၊ တြနဲဒေါတမ သြပ်ကွာ်တံကို ခရိဗိုဒှ် ဝိဇ္ဇာပိ ပွဲဒွေံပတောန် အရီမပြဲ ကုအဲချိုက်ညိ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံဗဗ္ဗေ နှိသုာ်ဂှ်မွဲ သြပ်ကလင်ပင်မိုင်ညိ၊ သြပ်သွပုဂ်စိုတ်ဗွဲမဒးရးညိ၊ အဲတံကိုရ ရဲဝံ (သုးတရ)။ “ယွံကျာ် မှုပိုင် ခိုဟ်ရ” ရဲဝံ ဗဗ္ဗေတိကဏ္ဍ ဒင်ဝန် ကုတီလမှုပိုင်ကျာ်တြရ။ တီလမှုပိုင်ကျာ်တြ တံကိုခရ်ဝံရ။

ယွံဗဗ္ဗေ ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂှ် လုအာနုကာမဂမ္တိုင်တဲဟောင် လုအာနုခရ်အကုသိုလ် ဂမ္တိုင်တဲဟောင် အာစိုပ်ပဌမဇျာန် မဒှ်မွဲဟာန်ကောံ ‘ဝိတက်’ပွမချပ် မဒှ်မွဲဟာန်ကောံ ‘ဝိစာရ’ ပွမစိတ်သပေါတ် မှုကို ‘ပီတိ’ပွမချိုက်မျိုက် ‘သုခ’ပွမဒှ်တသိုဒ် မကတိဒှ်ဟိုတ်နုလုအာ (နုနီဝရဏ)တဲ ပဒတ်ရ။ ဟိုတ်နု ‘ဝိတက်’ပွမချပ် ‘ဝိစာရ’ပွမစိတ်သပေါတ်ပျိုတ်လလမ်အာ ဂှ်ရ အာစိုပ်ဒုတိယဇျာန် မလေပ်ကိုစိုတ်ဖြိုင်ကောင် ပွဲသန္တာန်ဇကု မလေပ်ကတိဗဒှ်ကို သမာဓိ ပွမတန်ကြန် မဟွဲကို ‘ဝိတက်’ပွမချပ် မဟွဲကို ‘ဝိစာရ’ ပွမစိတ်သပေါတ် မှုကို ‘ပီတိ’ပွမ ချိုက်မျိုက် ‘သုခ’ပွမဒှ်တသိုဒ် မကတိဒှ်ဟိုတ်နု ‘သမာဓိ’ပွမတန်ကြန်တဲ ပဒတ်ရ။ ‘ပီတိ’ ပွမချိုက်မျိုက်ဂှ်လေပ် ဟိုတ်မဟွဲထွေန်စပ်စိ ချိုက်ပေင်တကောံသတိသမ္ပဇညာ်ဒှ်တဲ ပဒတ် သီမသေ့ဝ်မဇ္ဈဟ်ရ၊ ‘သုခ’တသိုဒ်ဂှ်လေပ် ဒင်စသိုင် နကိုဇကုရ၊ ဩဟိုတ်နုတတိယဇျာန်မွဲ ညးဂှ် “ညးသေ့ဝ်မဇ္ဈဟ် ညးမှုကိုသတိ ညးမှုအလေံပဒတ်ဗွဲတသိုဒ်” ရဲဝံ ပုဂိုလ်အရီဂမ္တိုင် ဟိုသုးအိုတ်ရ၊ အာစိုပ်တတိယဇျာန်ဂှ်တဲ ပဒတ်ရ။ ‘သုခ’တသိုဒ်ဂှ်လေပ် ဟိုတ်ပွမပါကောံ ‘ဒုက္ခ’ဒဒိန်ဂှ်လေပ် ဟိုတ်ပွမပါကောံစိ ဗွဲကိုပ်ကွာ်ဟောင် ဟိုတ်နု ‘သောမနဿ’ပွမမိပ်စိုတ် ‘ဒေါမနဿ’ပွမဟွဲမိပ်စိုတ်ဂမ္တိုင် ပျိုတ်အာဂှ်ရ အာစိုပ်စတုတ္ထဇျာန် မဟွဲကိုဒဒိန်တသိုဒ် မှုကို ပွမသွှးဇးဒဒက်တသတိ မကတိဒှ်ဟိုတ်နုဥပေက္ခာပွမသေ့ဝ်မဇ္ဈဟ်တဲ ပဒတ်ရ။

ရဲဝံ စိုတ်မတန်ကြန်ဂှ် သွှးဇးမွဲ ပုစတိဒွင်ဗွင်မွဲ ဟွဲကိုကမ္ဘိက္ခိဒုက်မွဲ စာ်စူးနုကျိုက် လှောင်မွဲ ချိုန်ညောန်မွဲ ဗွဲကိုတုဟ်နသွဲမွဲ တန်တံမွဲ အာစိုပ်ပွမဟွဲချီဇတပ်မွဲ ညးဂှ် တုဟ်န ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ် မဗိုဗျဟ်ဘဝမကောင်ကတိဒှ်ပွဲကိုပ်ကွာ် ကိုလှောင်ဏာစိုတ်တူ ရှုရ၊ ညးဂှ် ဗိုဗျဟ်ဘဝမကောင်ကတိဒှ်ပွဲကိုပ်ကွာ် မဂ္တိုင်ဂွင်မာန်ရ၊ ဘဝမကောင်ကတိဒှ် ပွဲကိုပ် ကွာ်တုန် ညးဒေံဂှ်ရော? မွဲဘဝကို ဓါဘဝဂမ္တိုင်ကို ပိဘဝဂမ္တိုင်ကို ပန်ဘဝဂမ္တိုင်ကို မသုန် ဘဝဂမ္တိုင်ကို စ်ဘဝဂမ္တိုင်ကို ဓါဇော်ဘဝဂမ္တိုင်ကို ပိဇော်ဘဝဂမ္တိုင်ကို ပန်ဇော်ဘဝဂမ္တိုင်ကို မသုန်ဇော်ဘဝဂမ္တိုင်ကို ဘဝကံကို ဘဝလိုကို ဘဝမွဲကိုကို ကပ်(ကပ်) လိုဂမ္တိုင်မဂ္တိုင်ကို ကပ်(ကပ်)တန်ဂမ္တိုင်မဂ္တိုင်ကို ကပ်လိုကပ်ဒှ်ဂမ္တိုင်မဂ္တိုင်ကို “ပွဲဘဝမဟိမုဝံ မှုကျင်ကိုယု၊မြသုာ်ဝံ တောဝ်မြသုာ်ဝံ ရုပ်သုာ်မြသုာ်ဝံ စူမြသုာ်ဝံ ပွမဒင်စသိုင်တသိုဒ်ဒဒိန်မြသုာ်ဝံရ၊ မှုကိုအပိုင် အခြာ အာယုက်မြသုာ်ဝံရ။ အဲဂှ် စုတိချိုတ်နုဘဝဂှ်တဲ ကတိဒှ်ပွဲဘဝ မဟိမုဝံပွန်ရ၊ ပွဲဘဝ

ဂ်လေဝ် မှုံကျင်ကိုယျုမြသ်ဝံ တောဝ်မြသ်ဝံ ရုပ်သ်မြသ်ဝံ စုမြသ်ဝံ ပွမဒင်စသိုင်တသိုဒ် ဒဒိခ်မြသ်ဝံရ၊ မှုံကိုအပိုင်အခြာအာယုက်မြသ်ဝံရ။ အဲဂ် စုတိချိုတ်နူဘဝဂ်တဲ ကတိန် ပွဲဘဝမဟိမုဝ်ပုန်ရ” ရဲဝံ မှုံဗျုဟ်ဘဝမကေင်ကတိန်ကျင် ပွဲကိုပ်ကွာမဂ်ိုင်ဂွင် မွဲဟန်ကောံ အကဲအရာ မွဲဟန်ကောံဗိုဒ်ကျင်ရ။ ကုညးဂ် ကလိဝံ ‘ဝိဇ္ဇာ’လညာတ်ဉာဏ် မဒ်ကိုပ်ကွာ ဝံရ၊ သိုမဟံဝိဝိင်ဟိုတ်မဲ ပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ဗွဲမသကာတ်ဂ် မှုံကိုစိုတ်မတန်ကြန်ဂ်တဲ ကုညး မပတ်ဂ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ဒမုကောံဗိုဒ်အာတဲ သုဟ်ညံင်ရဲလျးအရံင် ဉာဏ်ပညာကတိန်ကို ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံဝိကောံဗိုဒ်အာတဲ ‘ဝိဇ္ဇာ’လညာတ်ဉာဏ်ကတိန်ရ၊ (အဝိဇ္ဇာ)ဒမုကောံဗိုဒ်အာတဲ လျး အရံင်(ဝိဇ္ဇာ)ဉာဏ်ကတိန်ရ။

ရဲဝံ စိုတ်မတန်ကြန်ဂ် သွေးဇးမူး ဗုစတ်ဒွင်ဗွင်မူး ဟဲကိုကမ္မိက္ခိဒုက်မူး စာ်စူးနူကျိက် လေဝ်မူး ချိုန်ညောန်မူး ဗဗွဲကိုတုဟ်နသွမူး တန်တမူး အာစိုပ်ပွမဟံချီတေဝ်မူး တုဟ်န ဉာဏ်မတိကေတ် ‘စုတိ’ပွမချိုတ်‘ပဋိသန္ဓိ’ပွမကတိန် ဒဒက်တသတ်ဂမ္တိုင် ကိုလောဝ်ဏာ စိုတ်တူရရ။ ညးဂ် နကိုဒိဗ္ဗစက္ခဉာဏ်(မတ်ဒိမ်)မတ်တုပ်သုဟ်ကောံမတ်ဒေဝတ် မသွေးဇး ဗွဲတေဝ် မကလိလောန်အရာထေက်ကိုညာတ်နမတ်မိုဟ်ဂမ္တိုင် ညာတ်ကေတ် သတ်ဂမ္တိုင် ဃောစုတိချိုတ် သတ်ဃောကတိန် သတ်ယုတ် သတ်ပြဲ သတ်ရုပ်သ်ကျေပ် သတ်ရုပ်သ် ဟံကျေပ် သတ်မှုံကိုလအာဂတိဟံဒးရး သတ်မှုံကိုလအာဂတိဒးရးခိုဟ်ဆဲးရ၊ တီကေတ် သတ်ဂမ္တိုင်မကတိန် ဗွဲမဗွဲကိုကမ်ရ။ “ယံမူးတအ် သတ်ဂမ္တိုင်ဝံ ချိုက်ပေင်တ ကောံ‘ကာယ ဒုစရိတ်’ဒေဝ်ဟံဒးရး မဂပ်ပ်သွနကိုဇု ကျိုက်ပေင်တ ကောံ‘ဝစီဒုစရိတ်’ ဒေဝ်ဟံဒးရး မဂပ်ပ်သွနကိုပါင်ချိုက်ပေင်တကောံ‘မနောဒုစရိတ်’ဒေဝ်ဟံဒးရး မဂပ်ပ်သွနကိုစိုတ်အိုတ်ရ၊ လေပ်စောတ်စောတ် အရီုဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ မှုံကိုကွေတ်မှာရာအိုတ်ရ၊ မှုံကိုကမ်မဂပ်ပ်သွ နကွေတ်မှာရာအိုတ်ရ၊ ညးဂမ္တိုင် ခန္ဓဇုလီလတ်တဲ ပွဲကြနူချိုတ်တဲဂ် အာစိုပ်နရက် မတ်စူးနူတသိုဒ် မဒ်လအာဂတိဟံဒးရး မဒ်အရာဒါဒတုံစေလီလတ်အိုတ်ရ၊ ယံမူးတအ် သတ်ဂမ္တိုင်ဝံ ချိုက်ပေင်တကောံ‘ကာယသုစရိတ်’ဒေဝ်ဒးရး မဂပ်ပ်သွ နကိုဇုအိုတ်ရ၊ ချိုက်ပေင်တကောံ‘ဝစီသုစရိတ်’ဒေဝ်ဒးရး မဂပ်ပ်သွ နကိုပါင်အိုတ် ချိုက်ပေင်တကောံ‘မနော သုစရိတ်’ဒေဝ်ဒးရး မဂပ်ပ်သွ နကိုစိုတ်အိုတ်ရ၊ ဟံလေပ်စောတ်စောတ် အရီုဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ မှုံကိုကွေတ်သုစရိတ်အိုတ်ရ၊ မှုံကိုကမ်မဂပ်ပ်သွ နကွေတ်သုစရိတ်အိုတ်ရ၊ ညးဂမ္တိုင် ခန္ဓ ဇုလီလတ်တဲ ပွဲကြနူချိုတ်တဲဂ် အာစိုပ်ချင်သွင် မဒ်လအာဂတိခိုဟ်ဆဲးအိုတ်ရ” ရဲဝံ (တီကေတ်ရ)။ ရဲဝံဟေင် နကိုဒိဗ္ဗစက္ခဉာဏ် (မတ်ဒိမ်)မတ်တုပ်သုဟ်ကောံမတ်ဒေဝတ် မသွေးဇးဗွဲတေဝ် မကလိလောန်အရာထေက်ကို ညာတ်နမတ်မိုဟ်ဂမ္တိုင် ညာတ်ကေတ် သတ်ဂမ္တိုင်ဃောစုတိချိုတ် သတ်ဃောကတိန် သတ်ယုတ် သတ်ပြဲ သတ်ရုပ်သ်ကျေပ် သတ်ရုပ်သ်ဟံကျေပ် သတ်မှုံကိုလအာဂတိဟံဒးရး သတ်မှုံကိုလအာဂတိဒးရးခိုဟ်ဆဲးရ၊ တီကေတ် သတ်ဂမ္တိုင်မကတိန် ဗွဲမဗွဲကိုကမ်ရ။ ကုညးဂ် ကလိဝံ‘ဝိဇ္ဇာ’လညာတ်ဉာဏ် မရနက်ကိုစိုတ်ရ၊ သိုမဟံဝိဝိင်ဟိုတ်မဲ ပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ဗွဲမသကာတ်ဂ် မှုံကိုစိုတ် မတန်ကြန်

ဂ်ဒ်တဲ ကုညးမပတ်ဂ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ဒမ္မာ ကေုာ်စူးအာတဲ သုဟ်ညံင်ရဲလျးအရံင် ဉာဏ်ပညာကတိံ
ဒ်ကို ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံတိကေုာ်ဗွန်အာတဲ ‘ဝိဇ္ဇာ’လညာတ်ဉာဏ်ကတိံဒ်ရ။ (အဝိဇ္ဇာ)ဒမ္မာကေုာ်ဗွန်
အာတဲ လျးအရံင်(ဝိဇ္ဇာ)ဉာဏ်ကတိံဒ်ရ။

ရဲဝံ စိုတ်မတန်ကြန်ဂ် သွေးဖူးမွဲး ပုဗ္ဗတဒွင်ဗွင်မွဲး ဟဲကိုကမ္မိက္ခိဒုက္ခိမွဲး စာ်စူးနူကိုက်
လေဝ်မွဲး ချီန်ညောန်မွဲး ဗဗွဲကိုတုဟ်နသွမွဲး တန်တမွဲး အာစိုပ်ပွမဟံချီတေဝ်မွဲး တုဟ်န
အာသဝက္ခယဉာဏ်မလေပ်ကိုခရ်အာသဝဂမ္မိုင်အိုတ်အာ ကိုလှောင်ဏာစိုတ်တူရရ။ ညးဂ်
“ဣဝံတုန် ဒဒိခိရ” ရဲဝံ တိကေတ် အတိုင်မညာ်စုတ်ရ။ “ဣဝံတုန် ဟိုတ်ဒဒိခိရကတိံဒ်ရ”
ရဲဝံ တိကေတ် အတိုင်မညာ်စုတ်ရ။ “ဣဝံတုန် နိဗ္ဗာန်ဒ်အရာဒဒိခိရပိုတ်ရ” ရဲဝံ တိကေတ်
အတိုင်မညာ်စုတ်ရ။ “ဣဝံတုန် ဒေဝ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာဒဒိခိရပိုတ်ရ” ရဲဝံ တိကေတ်
အတိုင်မညာ်စုတ်ရ။ “ဣဝံဂမ္မိုင်တုန် ခရ်အာသဝဂမ္မိုင်ရ” ရဲဝံ တိကေတ် အတိုင်မညာ်စုတ်ရ။
“ဣဝံတုန် ဟိုတ်ခရ်အာသဝဂမ္မိုင်ကတိံဒ်ရ” ရဲဝံ တိကေတ် အတိုင်မညာ်စုတ်ရ။ “ဣဝံတုန်
နိဗ္ဗာန်ဒ်အရာခရ်အာသဝဂမ္မိုင်ပိုတ်ရ” ရဲဝံ တိကေတ် အတိုင်မညာ်စုတ်ရ။ “ဣဝံတုန်
ဒေဝ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာခရ်အာသဝဂမ္မိုင်ပိုတ်ရ” ရဲဝံ တိကေတ် အတိုင်မညာ်စုတ်ရ။
စိုတ်ညးမတိကေတ်ရဲဝံ မညာတ်ကေတ်ရဲဝံ နူကာမာသဝလေဝ် တိတ်ဗူးရ။ နူဘဝါသဝလေဝ်
တိတ်ဗူးရ။ နူအဝိဇ္ဇာသဝလေဝ် တိတ်ဗူးရ။ တိတ်ဗူးတဲမွဲး “တိတ်ဗူးတဲရ” ရဲဝံ လညာတ်ဉာဏ်
ကတိံဒ်ရ။ “ပွမဒးတန်ပဋိသန္ဓိ အိုတ်အာတဲရ။ ဒေဝ်လုတ်ဒေဝ်မပြဲတဲရ။ သုပတဲကေုာ်ကိစ္စမဂ်
တဲရ။ တုဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုဒးသုမ္မဲသအာင် ဟဲတဲရ” ရဲဝံ တိရ။ ကုညးဂ် ကလိဝံ
‘ဝိဇ္ဇာ’လညာတ်ဉာဏ် မရနက်ကိုပိဝံရ။ သိုမဟံပိဝိင်ဟိုတ်မာ် ပတိတ်ဇြဟတ်ဗွဲမသကာတ်ဂ်
မ္မုကိုစိုတ်မတန်ကြန်ဂ်ဒ်တဲ ကုညးမပတ်ဂ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ဒမ္မာ ကေုာ်စူးအာတဲ သုဟ်ညံင်ရဲလျးအရံင်
ဉာဏ်ပညာကတိံဒ်ကို ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံတိ ကေုာ်ဗွန်အာတဲ ‘ဝိဇ္ဇာ’လညာတ်ဉာဏ်ကတိံဒ်ရ။
(အဝိဇ္ဇာ)ဒမ္မာကေုာ်ဗွန်အာတဲ လျးအရံင်(ဝိဇ္ဇာ) ဉာဏ်ကတိံဒ်ရ။

စိုတ်ပူဂိုလ် မချိုက်ပေင်တကောံသီလ မ(ဇ္ဇောမောဝ်) ဟံသေင်ကိုသပ်, သျှင်
မ္မုကိုပညာလေဝ်မကြိုင်ကျဟ် မ္မုအလေံလုပ်စရာန်ဂ် လုတ်လပ်ရာန်တဲဂ်ဒ်တဲ မ္မုအာရီ
မ္မဲခပ်ရ။ တန်ကြန်ဗွဲမဒးရးရ။

ပူဂိုလ် ပါပေင်ကေုာ် ဒမ္မာအဝိဇ္ဇာတဲဂ်ဒ်တဲ သိုမချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ ပါကေုာ်
ခရ်စိုတ်တဲ မလေပ်ရင်တုင်ကိုဒတဲမြဲမောဝ် မိုဟ်ဒေဝတ်ဂမ္မိုင် မပါသူးကေုာ် ခရ်အ
ကုသိုလ် အလုံအိုသိုတဲဂ် ဗွဲစုတ် ညးချိုက်ပေင်တကောံဝိဇ္ဇာပိ ရဲဝံ သူးအိုတ်ရ။

ပူဂိုလ်မဒ်တောဝ်ဒတောဝ်ဂေါတမ ချိုက်ပေင်တကောံဝိဇ္ဇာပိတဲ မ္မုအလေံပဒတ်
သိုဟံပိဝိင် မတိကေတ်သစ္စပန် ရင်တုင်ကာခန္ဓ မဒ်လအိတ်ဘဝဘဝဂ်ဂ် လှောင်တဲ
အိုတ်ရ။ ဩပူဂိုလ်မ္မဲ တိကေတ် မကေင်ကတိံဒ်မ္မုကိုပိကွာရ။ ဘုံသွပ် ဘုံအပါယ်

ဂမ္ဘိုင်လေဝ်ညာတ်တရ၊ သအာင်နူဂ် အာစိုပ်(အရဟတ္တဖိုလ်)ဒ်အရာဇာတ်အိုတ်ရ၊
တီကောတ်နကိုညဏ်တောင်တဲ အာစိုပ်ဒတဲအာရ၊ မှုဂ်စရ်မောနေယျရ။

(ပုဂိုလ်ဂ်) ဒ်ဗဗူးတေဝိဇ္ဇ နကိုဝိဇ္ဇာဂမ္ဘိုင်ပိဝံရ၊ ပုဂိုလ်ဂ်ဟေင် ညးချိုက်ပေင်
တကောံဝိဇ္ဇာပိ ရံဝံ အဲသုးရ၊ ညးမဒ်အယာ်မာတ် လေပ်ဟီုပတောံဗက်ညးသအာင်
ဂမ္ဘိုင်ဟီုသုးဂ် ညးချိုက်ပေင်တကောံဝိဇ္ဇာပိ ရံဝံ အဲဟံသုးရ ရံဝံ (သုးတရ)။ ယံဗဗူး
ရံဝံဟေင် ဒ်ညးချိုက်ပေင်တကောံဝိဇ္ဇာပိ ပွဲဒေဝံဗတောန်အရီမပြရ ရံဝံ (သုးတရ)။

ယံတြနာဲဂေါတမ ပွမချိုက်ပေင်တကောံဝိဇ္ဇာပိ ဗဗူးဂမ္ဘိုင်တုန် တုဟ်ခြာမွဲရ၊ ပွမ
ချိုက်ပေင်တကောံဝိဇ္ဇာပိ ပွဲဒေဝံဗတောန်အရီမပြတုန် တုဟ်ခြာမွဲရ။ ယံတြနာဲဂေါတမ
ပွမချိုက်ပေင်တကောံဝိဇ္ဇာပိ မဒ်ဒေဝံဗတောန်အရီမပြဂမ္ဘိုင်ဝံ သွကောံစိုတ်တြဖအံတဲ ဗက်အယာ်
ဝိဇ္ဇာပိ မွဲဖအံလေဝ် ဟံမာန်ရ၊ ယံတြနာဲဂေါတမ(ခရ်ဂ်)ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ။ ပ ။
သုတမ်နူတဲ ဝံတဲ စိုက်လအိတ်လမျို အဲဒိုက်ဂ် ဥပမလေပ်ပြာပ်သသွစွဲစွဲကို(ရတ်ပိပြကာ)
ရံဝံ တြနာဲဂေါတမ ဩဝ်ဂိုင်သမ္ဘိညိ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဇာဏုဿောဏီ

၆၀။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗဗူးဇာဏုဿောဏီ မှောံပြာပ်အာဇရေင် တီလမျှ်ပိုင်ကျက်တြတဲ
ကောံတီလမျှ်ပိုင်ကျက်တြမွဲစွဲရ။ ပ ။ သိုမဂဇေဒ်ဒ်ပွဲဒိုက်မွဲဂ် “ယံတြနာဲဂေါတမ ဩကုညးမွဲ
ယဇ်သွက်ဂွံပူဇော်ဒ် ပုင်ရန်တံကိုညးချိုတ်ကိုဒ် ပုင်ဘုတ်မထေက်ကိုကိုကုညးပြကိုဒ် ဝတ္ထုဒါန်
တုဟ်သအာင်ကိုဒ် နွံဏောပ်ဒ်မွဲး၊ ညးဂ် ဒးကိုတ်ဒါန် ပွဲဗဗူးဂမ္ဘိုင်မချိုက်ပေင်တကောံဝိဇ္ဇာပိ
ရ” ရံဝံ ဂရင်ပတီ တီလမျှ်ပိုင်ကျက်တြရ။ ယံဗဗူး မုရသတ်လို ဗဗူးဂ် ချိုက်ပေင်တကောံဝိဇ္ဇာပိရ
ရံဝံ ဗဗူးဂမ္ဘိုင် ဟီုသုးပညပ်တအိုတ်ရော? ရံဝံ (သုးတရ)။ ယံတြနာဲဂေါတမ ပွဲလောကဝံ
ဗဗူးဂ် နူလပါမိ,လပါမ သိုဓါလပါဂမ္ဘိုင် မှုဂ်ဇာတ်ခိုတ်ရ၊ မှုဂ်ဗုင်ဗုင်မိဂကုသ္မားဇုးရ၊ စိုက်စိုပ်
အပါဇော်အပါနက်ထံဒ်တောပ် ဟံဒးဒင်တးပါ ဟံဒးဒင်ဟီုဂရိဟ် နဂလာန်မစပ်ကောံဇာတ်ရ၊
လေပ်ဖျောတ်ဂါထာဂမ္ဘိုင် မကျင်နူပြကိုဟ်ဝေဒရ၊ ပကင်ရင်လပ် ပြကိုဟ်ဝေဒဂမ္ဘိုင်ရ၊ ဗေဒင်
ဂမ္ဘိုင်ပိမွဲဟာန်ကောံ ‘နိယဏ္ဍု’ပြကိုဟ်အဘိဓာန် ‘ကေဠာ’ပြကိုဟ်အလင်္ကာ ‘အက္ခရဗျ
ဘောဒ’ပြကိုဟ်သဒ္ဒါ ပြကိုဟ်ဣတိဟာသ မရနက်ကိုမသုန်ဂ် အာစိုပ်ဩဝ်မွဲလပါရ၊
လေပ်လပ်ပြကိုဟ်ပဒရ၊ လေပ်လပ်ပြကိုဟ်ဝေယျာကရိဏ်ရ၊ ပွဲပြကိုဟ်လောကာယတ
ပြကိုဟ်မဟာပုရိသလက္ခဏဂမ္ဘိုင် လေပ်လပ်ဟံသေ့သေ့ဟ်ရ။ ယံတြနာဲ ဂေါတမ ရံဝံဟေင်
ဗဗူးဂ် ချိုက်ပေင်တကောံဝိဇ္ဇာပိရ ရံဝံ ဗဗူးဂမ္ဘိုင် ဟီုသုးပညပ်အိုတ်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံဗုဒ္ဓ၊ ဗုဒ္ဓော ချိုက်ပေင်တကောံဝိဇ္ဇာပိရ ရံဝံ ဗုဒ္ဓောမိဂ် ဟိုသုးပညပ်အိုတ်ဂ်တုန် တုဟ်ခြာမွဲရ၊ ပွမချိုက်ပေင်တကောံဝိဇ္ဇာပိ ပွဲဒွေံပတောန်အရီမပြဲတုန် တုဟ်ခြာမွဲရ ရံဝံ (သုးတရ)။ ယွံတြနဲဒေါမတ မုရသုာ်လှို နှိတ်ပွမချိုက်ပေင်တကောံဝိဇ္ဇာပိ ပွဲဒွေံပတောန် အရီမပြဲရော? အာတ်ပါန်အခေါင်ရ၊ တြနဲဒေါတမ ဩဝ်က္ခတွံကို ဓရ်ဗိုဒ်ဝိဇ္ဇာပိ ပွဲဒွေံပတောန် အရီမပြဲ ကုအဲဒိုက်ညိ ရံဝံ(ဂရင်ပတီရ)။ ယွံဗုဒ္ဓ၊ နှိသုာ်ဂ်မွဲ ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင်ညိ၊ ဩဝ်သွပုပ်စိုတ်ဗွဲဒးရးညိ၊ အဲတွံကိုရ ရံဝံ (သုးတရ)။ “ယွံကျာ်မူပိုင် နိုဟ်ရ” ရံဝံ ဗုဒ္ဓ၊ ဇာဏုဿောဏီ ဒုင်ဝန် ကုတီလမူပိုင်ကျာ်တြရ။ တီလမူပိုင်ကျာ်တြ တွံကိုဓရ်ဝံရ— ယွံဗုဒ္ဓ၊ ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် လုအာနူကာမဂမိုင်တုဟေင် လုအာနူဓရ်အကုသိုလ်ဂမိုင်တုဟေင် ။ ပ ။ အာစိုပ်စတုတ္ထဇ္ဈာန်တု ပဒတ်ရ။

ညးဂ် ရံဝံ စိုတ်မတန်ကြန်ဂ် သွားဇုးမွဲး ပုဓတ်ဒွင်ဗွင်မွဲး ဟွဲကိုကမ္မိက္ခိဒုက်မွဲး စာ်စူးနူ ကျိုက်လှိုင်မွဲး ချိုန်ညောန်မွဲး ဗဗွဲကိုတုဟ်နသွမွဲး တန်တမွဲး အာစိုပ်ပွမဟုံချီတောင်မွဲး ညးဂ် တုဟ်နပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ် မဗ်ဗျဟ်ဘဝမကောင်ကတိဒ်ပွဲကိုပ်ကွာ ကိုလှောင်ဏာ စိုတ်တူရူရ၊ ညးဂ် ဗ်ဗျဟ်ဘဝမကောင်ကတိဒ်ပွဲကိုပ်ကွာ မဂိုင်ဂွေင်မာန်ရ၊ ဘဝမကောင်ကတိဒ် ပွဲကိုပ်ကွာတုန် ညးဒွဲဂ်ရော? မွဲဘဝကို ဓါဘဝဂမိုင်ကို ။ ပ ။ ရံဝံ ဗ်ဗျဟ်ဘဝမကောင်ကတိ ဒ်ကွေင် ပွဲကိုပ်ကွာမဂိုင်ဂွေင် မွဲဟာန်ကောံအကာအရာ မွဲဟာန်ကောံ ဗိုဒ်ကွေင်ရ။ ကုညးဂ် ကလိဝံ ‘ဝိဇ္ဇာ’လညာတ်ဉာဏ် မဒ်ကိုပ်ကွာဝံရ၊ သိုမဟုံဝိဝိင်ဟိုတ်မာ ပတိတ်ဗြဟတ်ဗွဲမ သကာတ်ဂ် မူကိုစိုတ်မတန်ကြန်ဂ်ဒ်တုကုညးမပတ်ဂ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ဒမ္မာက္ခေဒ္ဓါအာတု သုဟ်ညံင်ရ လျးအရံင် ဉာဏ်ပညာကတိဒ်ကို ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟုံတိက္ခေဒ္ဓါအာတု ‘ဝိဇ္ဇာ’လညာတ်ဉာဏ် ကတိဒ်ရ၊ (အဝိဇ္ဇာ)ဒမ္မာက္ခေဒ္ဓါအာတု လျးအရံင်(ဝိဇ္ဇာ)ဉာဏ်ကတိဒ်ရ။

ရံဝံ စိုတ်မတန်ကြန်ဂ် သွားဇုးမွဲး ပုဓတ်ဒွင်ဗွင်မွဲး ဟွဲကိုကမ္မိက္ခိဒုက်မွဲး စာ်စူးနူကျိုက် လှိုင်မွဲး ချိုန်ညောန်မွဲး ဗဗွဲကိုတုဟ်နသွမွဲး တန်တမွဲး အာစိုပ်ပွမဟုံချီတောင်မွဲး တုဟ်န ဉာဏ်မတိကေတ် ‘စုတိ’ပွမချိုတ်‘ပဋိသန္နိ’ပွမကတိဒ် ဒဒက်တသတ်ဂမိုင် ကိုလှောင်ဏာ စိုတ်တူရူရ။ ညးဂ် နကိုဒ်ဗုဒ္ဓစက္ခဉာဏ်(မတ်ဒိဗ)မတ်တုပ်သုဟ်ကောံမတ်ဒေဝတ် မသွားဇုး ဗွဲတောင် မကလိလောန်အရာထေက်ကိုညာတ်နမတ်မိုဟ်ဂမိုင် ။ ပ ။ တိကေတ် သတ်ဂမိုင် မကတိဒ် ဗွဲမဗွဲကိုကမ်ရ။ ကုညးဂ် ကလိဝံ ‘ဝိဇ္ဇာ’လညာတ်ဉာဏ် မရနက်ကိုဓါဝံရ၊ သိုမဟုံ ဝိဝိင် ဟိုတ်မာ ပတိတ်ဗြဟတ်ဗွဲမသကာတ်ဂ် မူကိုစိုတ်မတန်ကြန်ဂ်ဒ်တုကုညးမပတ်ဂ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ ဒမ္မာ ကျေဒ္ဓါအာတု သုဟ်ညံင်ရလျးအရံင် ဉာဏ်ပညာကတိဒ်ကို ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟုံတိက္ခေဒ္ဓါအာတု ‘ဝိဇ္ဇာ’လညာတ်ဉာဏ်ကတိဒ်ရ၊ (အဝိဇ္ဇာ)ဒမ္မာက္ခေဒ္ဓါအာတု လျးအရံင်(ဝိဇ္ဇာ)ဉာဏ် ကတိဒ်ရ။

ရံဝံ စိုတ်မတန်ကြန်ဂ် သွားဇုးမွဲး ပုဓတ်ဒွင်ဗွင်မွဲး ဟွဲကိုကမ္မိက္ခိဒုက်မွဲး စာ်စူးနူကျိုက် လှိုင်မွဲး ချိုန်ညောန်မွဲး ဗဗွဲကိုတုဟ်နသွမွဲး တန်တမွဲး အာစိုပ်ပွမဟုံချီတောင်မွဲး တုဟ်န

အာသဝက္ခယဉာဏ်မလေပ်ကိုခရ်အာသဝဂမ္ဘိုင်အိုတ်အာ ကိုလှောင်ဏာစိတ်တူရူရ။ ညးဂ် “ဣဝံတုန် ဒဒိခိရ” ရဝံ တိကေတ် အတိုင်မချာံစုတ်ရ ။ ပ ။ “ဣဝံတုန် ဒေတိဒိဟိတ် အာစိပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာဒဒိခိပျိတ်ရ” ရဝံ တိကေတ် အတိုင်မချာံစုတ်ရ “ဣဝံဂမ္ဘိုင်တုန် ခရ်အာသဝဂမ္ဘိုင်ရ” ရဝံ တိကေတ် အတိုင်မချာံစုတ်ရ ။ ပ ။ “ဣဝံတုန် ဒေတိဒိဟိတ် အာစိပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာခရ်အာသဝဂမ္ဘိုင်ပျိတ်ရ” ရဝံ တိကေတ် အတိုင်မချာံစုတ်ရ။ စိတ်ညး မတိကေတ်ရဝံ မညာတ်ကေတ်ရဝံ နူကာမာသဝလေပ် တိတ်ဗူးရ၊ နူဘဝါသဝလေပ် တိတ်ဗူးရ၊ နူအဝိဇ္ဇာ သဝလေပ် တိတ်ဗူးရ၊ တိတ်ဗူးတဲမွဲး “တိတ်ဗူးတဲရ” ရဝံ လညာတ် ဉာဏ်ကတိဒ်ရ “ပုမ ဒေတန်ပဋိသန္ဓိ အိုတ်အာတဲရ၊ ဒေတလုတ်ဒေတမပြဲတဲရ၊ သွပတဲ ကွေ့ ကိစ္စမဂ်တဲရ၊ တုဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုဒေသွမ္ပဲသအာင် ဟဲတဲရ” ရဝံ တိရ။ ကုညးဂ် ကလိဝံ ‘ဝိဇ္ဇာ’လညာတ်ဉာဏ် မရနက်ကိုပိဝံရ၊ သိုမဟံဝိဝိင်ဟိတ်မဲ ပတိတ် ဖြဟတ်ဗွဲသကာတ်ဂ် မှုကိုစိတ်မတန်ကြန်ဂ်ဒ်တဲ ကုညးမပတ်ဂ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ဒမ္ပု ကွေ့စူးအာတဲ သုဟ်ညင်ရဲလျးအရံင် ဉာဏ်ပညာကတိဒ်ကို ‘အဝိဇ္ဇာ’ပုမဟံတိ ကွေ့ဗွန်အာတဲ ‘ဝိဇ္ဇာ’ လညာတ်ဉာဏ်ကတိဒ်ရ၊ (အဝိဇ္ဇာ)ဒမ္ပုကွေ့ဗွန်အာတဲ လျးအရံင်(ဝိဇ္ဇာ) ဉာဏ်ကတိဒ်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

ပူဂိုလ် ချိုက်ပေင်တကောံဒေတသီလ မှုကိုစိတ် မဂ်ဖအောင်ဗလးဏာ (နိဗ္ဗာန်) ဂ်ဒ်တဲ တန်ကြန်ဂ်၊ လုတ်လပ်(ပွဲဇာန်)တဲ မှုအာရီမ္မဲခပ်ရ၊ တန်ကြန်ဗွဲဒေဒးရ။

ဩပူဂိုလ်မ္မဲ တိကေတ် မကောင်ကတိဒ်ပွဲကိုပ်ကွာရ၊ ဘုံသွပ် ဘုံအပါယ်ဂမ္ဘိုင်လေပ် ညာတ်တ်ရ၊ သအာင်နူဂ် အာစိပ်(အရဟတ္တဖိုလ်) ဒ်အရာဇာတိအိုတ်ရ၊ တိကေတ် နကိုဉာဏ်တောင်တဲ အာစိပ်ဒတဲအာရ၊ မှုကိုခရ်မောနေယျရ။

(ပူဂိုလ်ဂ်) ဒ်ဗူးတေဝိဇ္ဇာ နကိုဝိဇ္ဇာဂမ္ဘိုင်ပိဝံရ၊ ပူဂိုလ်ဂ်ဟောင် ညးချိုက်ပေင်တကောံ ဝိဇ္ဇာပိ ရဝံ အဲသွးရ၊ ညးမဒ်အယာံမာတ် လေပ်ဟီုပတောံဗက်ညးသအာင်ဂမ္ဘိုင် ဟီုသွးဂ် ညးချိုက်ပေင်တကောံဝိဇ္ဇာပိ ရဝံ အဲဟံသွးရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

ယွံဗဗူး ရဝံဟောင် ဒ်ညးချိုက်ပေင်တကောံဝိဇ္ဇာပိ ပွဲဒေတံဗတောန်အရီမပြဲရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။ ယွံတြနာဲဂေါတမ ညးမချိုက်ပေင်တကောံဝိဇ္ဇာပိ ဗဗူးဂမ္ဘိုင်တုန် တုဟ်ခြာမ္မဲရ၊ ညးမချိုက်ပေင်တကောံဝိဇ္ဇာပိ ပွဲဒေတံဗတောန်အရီမပြဲတုန် တုဟ်ခြာမ္မဲရ။ ယွံတြနာဲဂေါတမ ဝိဇ္ဇာပိ မဒ်ဒေတံဗတောန်အရီမပြဲဂမ္ဘိုင်ဝံ သွကွေ့စိုတ်တြဖအုံတဲ ဗက်အယာံအမာတ်ဝိဇ္ဇာပိ မွဲဖအုံလေပ် ဟံမာန်ရ၊ ယွံတြနာဲဂေါတမ (ခရ်ဂ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ ။ ပ ။ သွတမ်နူတဲဝံတဲ စိုက်လအိတ်လမျို အဲချိုက်ဂ် ဥပး မလေပ်ပြာပ်သွစွဲစွေ့ကို(ရတ်ပိပြကာ) ရဝံ တြနာဲဂေါတမ ဩဝ်ဂိုင်သမ္ဘိညိ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်သင်္ဂါရဝ

၆၁။ ပွဲအခိုင်၌ ဗုဒ္ဓသင်္ဂါရဝ ပေယျာဉ်အာရေဇင်တီလမ္ပပိုင်ကျက်ကြဲတဲ ဟိုဂလာန် မိပ်စိုတ် အိုဟ်တိုဟ်ဆက်မိတ်ကောံတီလမ္ပပိုင်ကျက်ကြဲမွဲစွဲရ၊ ဟိုပတဲကောံဂလာန် ထေက်ကို မိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗျဉ်ဟ်တဲ သိုမဂဇာဒ်ဒိုင်ပွဲဒိုင်မွဲ “ယွံတြနဲဂေါတမ ပိုဉ်တအ် ဗုဒ္ဓဂမ္ဘိုင်မှီၤ အလိုဇကုလေဝ် ပူဇယဇ်အိုတ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုပူဇယဇ်အိုတ်ရ၊ ယွံတြနဲ ဂေါတမ ပွဲပွမပူဇယဇ် ညးပူဇယဇ်အလိုဇကု ညးကိုညးသအာင်လေဝ်ပူဇယဇ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သိုဟ် ဟိုတ်နူဟိုတ်ပွမပူဇယဇ် ဒွေတ်တဒွေတ်သွက်ညးဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။

ယွံတြနဲဂေါတမ ယွံညးမွဲတုန် သွေမိနုဂကူတေံဏာအ်တဲ ဒွေံဗတောန်တဇကုဇကု မွဲခပ်ရ၊ ကိုဇကုဇကုမွဲခပ် လလမ်ညိုင်ဝတ်ရ၊ ကိုဇကုဇကုမွဲခပ် စိုဟ်လလမ်(နူကိလေသ)ရ၊ ဒ်ရဲဝံး ညးဝံ ဟိုတ်နူဟိုတ်ပွမ သွေမိၣ် ဒွေတ်တဒွေတ်ခိုဟ်စဇကုမွဲရ ရဲဝံ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပ ပိုင်ကျက်ကြဲရ။

ယွံဗုဒ္ဓ ဒ်သင်္ဂါရဝ ပွဲအရာဝံ ဒးကလေင်သွာန်တုအဲ မွဲလျော်ဗုန်ရ၊ အတိုင်တုအဲသျှိုက် မှိုက်ဒးဝှ်ၣ် သိုဟ်သွာန်ၣ်ညိ၊ ယွံဗုဒ္ဓ ဂလာန်ၣ် တုအဲ ပသ်သမ္ဘိထေင်တၣ်ရော? ကျက်တြ မထေက်ဒင်ပူဇတေင် မဂြင်တီကေတ်(ခေပ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကုမဉ္ဇုတ်စွတ် မချိုက်ပေင်တ ကောံ‘ဝိဇ္ဇာ’လညာတ်ညာဏ် ‘စရဏ’ဒွေတ် မလေဝ်သွးတဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး မဒ်ပူဂိုလ်ဟွံပတောံ စတ် လေဝ်ဒွေံဗတောန်ညးထေက်ကိုဒွေံဗတောန် မဒ်အွာမိုဟ်ဒေဝတဂမ္ဘိုင် ကိုတီကေတ် သစ္စပန် မှိုက်ပိုင်ကမ်ကြိမ်မဇော်ၣ် ကတိဒ်ကျင် ပွဲလိုက်ဝံရ၊ တီလမ္ပပိုင်ကျက်တြ “ဩဝါဒ် အိုတ်ညိ ဂွံဝံ ဒွေတ်ဝံ အလိုဇကုအဲ မသွကွင်ဇော်မတ် နိဗ္ဗာန်မဒ်အရာဒတန် ဒွေတ်မပြဲ ဟွံပတောံစတ် နကိုညာဏ်တေင်ၣ် တွံကို(ကုမ္မတအ်ညးဂမ္ဘိုင်)ရ၊ အတိုင်အဲတွံၣ် မ္မတအ် ညးဂမ္ဘိုင် ဒွေတ်မ္မလေဝ် သွဇော်မတ်ကိုနိဗ္ဗာန် မဒ်အရာဒတန်ဒွေတ်မပြဲ ဟွံပတောံစတ် နကိုညာဏ်တေင်ၣ် ကြက်ဝံပဒတ်အိုတ်ရ၊ ဂွံၣ်ၣ် မ္မတအ်ညးဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဩဝါဒ်အတိုင်ၣ် အိုတ်ညိ” ရဲဝံ (သွးတရ)။ ရဲသ်ဝံ တီလမ္ပပိုင်ကျက်တြ အလိုဇကုလေဝ် တွံခေပ်ရ၊ ညးသ အာင်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဒွေတ်တ တုဟ်နဖိုနိဗ္ဗာန်အိုတ်ရ၊ ညးဒွေတ်ဂမ္ဘိုင်ၣ်တုန် ဟွံကကံ၊ လို၊ ကိုဉ်ၣ် ဂြိုင်ဂွေင်အိုတ်ရ။

ယွံဗုဒ္ဓ ဂလာန်အဲဟိုကျင်လျာဟ်ၣ် တုအဲ ပသ်သမ္ဘိထေင်တၣ်ရော? ဒ်အတိုင်ဏာအ်မ္မး ဒွေတ်မတွံးပွမသွေမိဝံ ဒွေတ်ခိုဟ်စဇကုမွဲမ္မးဟာ၊ ဟွံသေင်သင်္ဂါရဝ မ္မးဟာ ရဲဝံ (သွးတရ)။ ယွံတြနဲဂေါတမ ဒ်အတိုင်ဏာအ်မ္မး ဒွေတ်မတွံးပွမသွေမိဝံ ဒွေတ်သွက်ညးဂမ္ဘိုင်မ္မးရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ဂရင်ပတီရဲဝံမ္မး တီလပိုင်အာနန္ဒ သွးကိုဗုဒ္ဓသင်္ဂါ ရဝ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံဗုဒ္ဓ ပေယျာဉ်ကိုဒွေတ်ဂမ္ဘိုင်ခါဝံ မုရဒွေတ်မွဲ တုအဲ သျှိုက်မှိုက်ၣ်ရော? (မုရဒွေတ်မွဲ) မှိုက်ကိုကိစ္စကေင်ကာအောန်လောန်ၣ်ရော? မှိုက်ကိုပွမဒးပတိတ်ဗြဟ္မာတ်အောန် အိုတ်ၣ်ရော? မှိုက်ကိုဖိုဂြိုင်အိုတ်ၣ်ရော? မှိုက်ကိုအာနိသံသဂြိုင်အိုတ်ၣ်ရော?” ရဲဝံ (သွးရ)။

သွားတံရံ့မှူး “ပုဂ္ဂိုလ်သုတ်ညင်ရံတြာနာဂေါတမ ပုဂ္ဂိုလ်သုတ်ညင်ရံတြာနာအာနန္ဒဂမ္ဘိုင်ဂံ အဲဒိုက် ပူဇရ၊ ထိုင်သးရ” ရံဝံ ဗဗ္ဗးသင်္ခါရဝ ဂရင်ပတီ တီလပိုင်အာနန္ဒရ။

မရနက်ကိုဓါဝါလေဝ် တီလပိုင်အာနန္ဒ သွားကိုဗ္ဗးသင်္ခါရဝ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံဗဗ္ဗး ‘မရပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင် တုအဲ ပူဇရ်ရော? မရပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင် တုအဲ ထိုင်သးရ်ရော?’ ရံဝံ အဲသွာန် ကုတုအဲ ဟံသေင်ရ၊ ယွံဗဗ္ဗး ပျောဝ်ကိုဒွေတ်ဂမ္ဘိုင်ဓါဝံ မရဒွေတ်မဲ့ တုအဲ သျှိုက်မျှိုက်ရ်ရော? (မရဒွေတ်မဲ့) မျှိုက်ကိစ္စကေင်ကာအောန်အိုတ်ရ်ရော? မျှိုက်ပွမဒးပတိတ်ဇြဟတ်အောန် အိုတ်ရ်ရော? မျှိုက်ဖိုဂိုင်အိုတ်ရ်ရော? မျှိုက်အာနိသံသဂိုင်အိုတ်ရ်ရော?” ရံဝံဟေင် အဲ သွာန် ကုတုအဲရ ရံဝံ (သွားရ)။ မရနက်ကိုဓါဝါလေဝ် “ပုဂ္ဂိုလ်သုတ်ညင်ရံတြာနာဂေါတမ ပုဂ္ဂိုလ်သုတ် ညင်ရံတြာနာအာနန္ဒဂမ္ဘိုင်ဂံ အဲဒိုက် ပူဇရ၊ ထိုင်သးရ” ရံဝံ ဗဗ္ဗးသင်္ခါရဝ ဂရင်ပတီ တီလပိုင်အာနန္ဒရ။

မရနက်ကိုပိဝါလေဝ် တီလပိုင်အာနန္ဒ သွားကိုဗ္ဗးသင်္ခါရဝ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံဗဗ္ဗး ‘မရပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင် တုအဲ ပူဇရ်ရော? မရပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင် တုအဲ ထိုင်သးရ်ရော?’ ရံဝံ အဲသွာန် ကုတုအဲ ဟံသေင်ရ၊ ယွံဗဗ္ဗး ပျောဝ်ကိုဒွေတ်ဂမ္ဘိုင်ဓါဝံ မရဒွေတ်မဲ့ တုအဲ သျှိုက်မျှိုက်ရ်ရော? (မရဒွေတ်မဲ့) မျှိုက်ကိစ္စကေင်ကာအောန်အိုတ်ရ်ရော? မျှိုက်ပွမဒးပတိတ်ဇြဟတ်အောန် အိုတ်ရ်ရော? မျှိုက်ဖိုဂိုင်အိုတ်ရ်ရော? မျှိုက်အာနိသံသဂိုင်အိုတ်ရ်ရော?” ရံဝံဟေင် အဲ သွာန် ကုတုအဲရ ရံဝံ (သွားရ)။ မရနက်ကိုပိဝါလေဝ် “ပုဂ္ဂိုလ်သုတ်ညင်ရံတြာနာဂေါတမ ပုဂ္ဂိုလ် သုတ်ညင်ရံတြာနာအာနန္ဒဂမ္ဘိုင်ဂံ အဲဒိုက်ပူဇရ၊ ထိုင်သးရ” ရံဝံ ဗဗ္ဗးသင်္ခါရဝ ဂရင် ပတီ တီလပိုင်အာနန္ဒရ။

ပွဲအခိုင်ဂံ “စိုက်ပေင်ပိဝါလေဝ် အာနန္ဒ သိုမဂပ်ဝ်သွာန်တပြဒ္ဒညာ နဗ္ဗေဝရ်ဂံ ဗဗ္ဗး သင်္ခါရဝ ပါဗလေတ်ဒိုင်ရ၊ ဟံသုရ၊ အဲဝံကိုညးဓါဂံ တိတ်ဗုဒ္ဓပမဗျောင်စိုတ်မှူး ခိုတ်သန်ရ” ရံဝံ ကသပ်ဒ် ကုတီလမျှိုက်ပိုင်ကျာ်တြဲရ။ ပွဲအခိုင်ဂံ တီလမျှိုက်ပိုင်ကျာ်တြဲ သွားကိုဗဗ္ဗးသင်္ခါရဝ ရံဝံရ— “ယွံဗဗ္ဗး ပွဲတုဏအ် ကုတြုံသကအ်သိုင်ဂမ္ဘိုင် မဂဇေင်ကောံဓရီဒိုင် ဗွဲမညီသာ သွာန်သွန် ပွဲအပွဲနန်သိုင် ဂလာန်အကြာသင်္ခါရ ကတိဒ်ပြာကင်္ဂရော?” ရံဝံ (သွားတရ)။

ယွံတြာနာဂေါတမ ပွဲတုဏအ် ကုတြုံသကအ်သိုင်ဂမ္ဘိုင် မဂဇေင်ကောံဓရီဒိုင် ဗွဲမ ညီသာ သွာန်သွန် ပွဲအပွဲနန်သိုင် ဂလာန်အကြာသင်္ခါရ ကတိဒ်ပြာကင်္ဂရ— “ပွဲအခိုင် ကိုပ်ကွာတေံ ခမိဂမ္ဘိုင် စိုန်အောန်လောန်တအိုတ်လေဝ် ညးထွေးကုဒ္ဒိပါဠိဟာမပြလောန် လျှူနရ်ကုသလကမ္မပထစုံ မဒ်ပြပ်မိုဟ်ဂမ္ဘိုင်ဂံ ဂိုင်ဂွေင်အိုတ်ရ၊ ပွဲအခိုင်လွဟ်တုန် ခမိ ဂမ္ဘိုင် စိုန်ဂိုင်လောန်အိုတ်လေဝ် ညးထွေးကုဒ္ဒိပါဠိဟာမပြလောန် လျှူနရ်ကုသလကမ္မပထစုံ မဒ်ပြပ်မိုဟ်ဂမ္ဘိုင်တုန် အောန်အိုတ်ကွေံရ” ပွဲတုဏအ် ကုတြုံသကအ်သိုင်ဂမ္ဘိုင် မဂဇေင် ကောံဓရီဒိုင် ဗွဲမညီသာ သွာန်သွန် ပွဲအပွဲနန်သိုင် ဂလာန်အကြာဝံ ကတိဒ်ပြာကင်္ဂရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယံဗဗ္ဗေ ပါဠိဟာဂမ္ဘိုင် ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ‘ဣဒ္ဓိ ပါဠိဟာရိယ’ ပါဠိဟာပွမနိတ်မိတ်ဗဒ်နဣဒ္ဓိကြိဏ်ကို ‘အာဒေသနာပါဠိဟာရိယ’ ပါဠိဟာ ပွမ မဒ်ဟိုတ်တီစိုတ်ညးတုတ်တု မတွံခရ်စောန်ထွေးကို ‘အနုသာသနီပါဠိဟာရိယ’ ပါဠိဟာ မဒ် ဟိုတ်ဒေသံဃတောန်ကိုရ။ ယံဗဗ္ဗေ ပါဠိဟာဣဒ္ဓိကြိဏ်မွဲ ညးချော်ရော? ယံဗဗ္ဗေ ပွဲလောကဝံ ညးလျှိုက် ကိုစိုပ်ဒတု ပွမနိတ်ဗဒ်နဣဒ္ဓိကြိဏ်မ္ဘိုင်ဂွေင်ရ။ သိုက်မဒ်တညးမွဲဝေင်လေဝ် ဒ်အာ မ္ဘိုင်ရ။ သိုက်မဒ်တမ္ဘိုင်လေဝ် ဒ်ကွေင်ညးမွဲဝေင်ရ။ ကိုဇကုဒ်ပြာကဋ်ရ။ ကိုဇကုကွေ်ဗွန်ရ။ ဟံက်ထိုမြိ ဟံက်ဗာန်စပ်တဗွင်မွဲလပါ ကွေင်မွဲလပါ ဒ်မွဲလပါတု အာတ်သုဟ်ညံင်ရဲပွဲအမဲ အကးကိုရ။ ပွဲတိလေဝ် သွတ်ပွမဗျိုပ်ပွမမံက် သုဟ်ညံင်ရဲပွဲချ်ကိုရ။ ပွဲချ်လေဝ် သိုဟံက် ပါဒကး အာတ်သုဟ်ညံင်ရဲပွဲတိကိုရ။ ပွဲအမဲအကးလေဝ် သိုမတက်လဝ်ထွေ် အာတ်သုဟ် ညံင်ရဲဝွေ်မျှ်ကိုသွေင်ကိုရ။ ဂိတုတုဂမ္ဘိုင် မျှ်ကိုဣဒ္ဓိကြိဏ်အာနုဘမဇ္ဇေ ရံဝံလေဝ်ဇွိတ်သပေါတ် နကိုတဲရ။ ကေမ်ဇျာပ်ကေတ်ရ။ စိုက်စိုပ်ချင်မြိလေဝ် ကိုဇကုဇကုဒ် အတိုင်ပိုက်ဇကုရ။ ယံဗဗ္ဗေ ပါဠိဟာဝံ ပါဠိဟာဣဒ္ဓိကြိဏ် ရံဝံ ဂပ်ဝ်သွေးရ။

ယံဗဗ္ဗေ ပါဠိဟာ မဒ်ဟိုတ်မတီစိုတ် မတွံခရ် မစောန်ထွေး ညးချော်ရော? ယံဗဗ္ဗေ ပွဲလောကဝံ ညးလျှိုက် နကိုနိမိတ်ဂ် “စိုတ်တုအဲဂ် မျှ်သုတ်ရံဝံရ။ စိုတ်တုအဲဂ် မျှ်အကးအရာ ရံဝံရ။ ကသပ်စိုတ် တုအဲဂ် ဒ်တရံဝံရ” ရံဝံ ဟိုတ်စောန်ထွေးရ။ ညးဂ် ဟိုတ်စောန်ထွေး ဗွဲမ္ဘိုင်မွဲ ဒ်တအတိုင်တွံဂ်ရ။ ဟံဒ် နအကးအရာမွဲသအာင်ရ။ ယံဗဗ္ဗေ ပွဲလောကဝံ ညးလျှိုက် ဟံတ်စောန်ထွေး နကိုနိမိတ်ရ။ ဗွဲစုတ်တုန် သွေ်မိင်ကေတ် ဗရရမျာင်မိုဟ်ဂမ္ဘိုင် လကိုဟ် ဂမ္ဘိုင် ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင်တု “စိုတ်တုအဲဂ် မျှ်သုတ်ရံဝံရ။ စိုတ်တုအဲဂ် မျှ်အကးအရာရံဝံရ။ ကသပ်စိုတ် တုအဲဂ် ဒ်တရံဝံရ” ရံဝံ ဟိုတ်စောန်ထွေးရ။ ညးဂ် တွံတပ်တပ် ဗွဲမ္ဘိုင်မွဲ ဒ်တအတိုင်တွံဂ်ရ။ ဟံဒ် နအကးအရာမွဲသအာင်ရ။ ယံဗဗ္ဗေ ပွဲလောကဝံ ညးလျှိုက် နကိုနိမိတ်လေဝ် ဟံတ်စောန်ထွေးရ။ သွေ်မိင်ကေတ် ဗရရမျာင်မိုဟ်ဂမ္ဘိုင် လကိုဟ်ဂမ္ဘိုင် ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင်တုလေဝ် ဟံတ်စောန်ထွေးရ။ ဗွဲစုတ်တုန် သွေ်မိင်ကေတ် ရမျာင်မကတိုဒ် ဟိုတ် နူစိုတ် အသိင်ညးပွမချပ် ညးမချပ်ဇွိတ်သပေါတ်တု “စိုတ်တုအဲဂ် မျှ်သုတ်ရံဝံရ။ စိုတ်တု အဲဂ် မျှ်အကးအရာရံဝံရ။ ကသပ်စိုတ် တုအဲဂ် ဒ်တရံဝံရ” ရံဝံ ဟိုတ်စောန်ထွေးရ။ ညးဂ် ဟိုတ်စောန်ထွေးဗွဲမ္ဘိုင်မွဲ ဒ်တအတိုင်တွံဂ်ရ။ ဟံဒ် နအကးအရာမွဲသအာင်ရ။

ယံဗဗ္ဗေ ပွဲလောကဝံ ညးလျှိုက် နကိုနိမိတ်လေဝ် ဟံတ်စောန်ထွေးရ။ သွေ်မိင်ကေတ် ဗရရမျာင်မိုဟ်ဂမ္ဘိုင် လကိုဟ်ဂမ္ဘိုင် ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင်တုလေဝ် ဟံတ်စောန်ထွေးရ။ သွေ်မိင် ကေတ်ရမျာင်ဟိုတ်နူမကတိုဒ် အသိင်ညးပွမချပ် ဟိုတ်နူကသပ်စိုတ်ဗျာပ်တြး ညးမချပ် ဇွိတ်သပေါတ်တုလေဝ် ဟံတ်စောန်ထွေးရ။ ဗွဲစုတ်တုန် ပိုင်တြာကေတ် စိုတ်ညးလုပ်စသမာဓိ မဟွဲကိုပွမချပ်ပွမဇွိတ်သပေါတ် နကိုစိုတ် ဇကုတု “တြနာဝံ နအကးအရာမစွပ်တန်လဝ် သဒ္ဓါရဂမ္ဘိုင်မတွံဂးစိုတ်ဂ် ပွဲမသက္ကာတြာစိုတ်ဝံ ကသပ်စိုတ်မဟ်မုဝံ ကြက်ကတိုဒ်ရ” ရံဝံ

တိကောတိဗွေတွင်ပကာရရ။ ညးဂှ် ဟိုတုံစွောန်ထွေး ဗွေမၤဂှ်မူး နှိတ်အတိုင်တွံဂ်ရ။ ဟံဒ် နအကောအရာမွဲသအာင်ရ။ ယံဗဗူး ပါဠိဟာဂွံ ပါဠိဟာဟိုတုံစွောန်ထွေး ရံဝံ ဂပ်ဝံသွေးရ။

ယံဗဗူး ပါဠိဟာ မဒ်ဟိုတ်ဒွေံဗတောန်မူးဂှ် ညးညံဂှ်ရော? ယံဗဗူး ပွဲလောကဝံ ညးလျီဂှ် “ဩဝံချပ်ရံဝံအိုတ်ညိ၊ လွချပ်ရံဝံအိုတ်ညိ၊ ဩဝံသွပုဂ်စိုတ်ရံဝံအိုတ်ညိ၊ ဩဝံလွသွပုဂ်စိုတ် ရံဝံအိုတ်ညိ၊ ဩဝံပါကေံခရံဝံအိုတ်ညိ၊ အာစိုပ်ခရံဝံအိုတ်တု ဩဝံပဒတ်အိုတ်ညိ” ရံဝံ ဒွေံဗတောန်ရ။ ယံဗဗူးပါဠိဟာဂွံ ပါဠိဟာမဒ်ဟိုတ်မဒွေံဗတောန် ရံဝံ ဂပ်ဝံသွေးရ။ ယံဗဗူး ပါဠိဟာဂမ္တိုင် က္လုဂ်ပိဂကူအိုတ်ရ။ ယံဗဗူး ပ္ဍောပ်ကိုပါဠိဟာဂမ္တိုင် ပိဂကူဂှ် မုရ်ပါဠိဟာမွဲ နှိပ်လောန်ဂှ်ဒ်တု တုအဲ သျှိုက်မျှိုက်ဂှ်ရော? ရံဝံ (သွေးတရ)။

ယံတြနာဲဂေါတမ ပ္ဍောပ်ကိုပါဠိဟာဂမ္တိုင်ပိဂကူဂှ် ပွဲလောကဝံ ညးလျီဂှ် ကတိဗဒ်ကို ပွမနိမိတ်ဗဒ်ကုဒ္ဒိကြီု နှိပ်မၤဂှ်မူး ။ ပ ။ စိုက်စိုပ်ချင်မြိုလေဝ် ကိုဇကုဇကုကတိဗဒ် အတိုင် ပိုက်ဇကုရ။ ယံတြနာဲဂေါတမ က္လုဂ်တုန် ပါဠိဟာရ။ ညးသွပါဠိဟာဂှ်ဟေင် ဂွံဒင်စသိုင်ရ။ ပါဠိဟာဂှ် နှိတ် ကုညးသွဂှ်ဟေင်ရ။ ယံတြနာဲဂေါတမ ပါဠိဟာဂွံ သွဟ်ညံင်ရံမုၤသတ် မတုင် သွဟ်ကောံသွာဒလုမတ်ကို ပြာကဋ်တ ကုအဲဒိုက်ရ။

ယံတြနာဲဂေါတမ ပွဲလောကဝံ ညးလျီဂှ် နကိုနိမိတ်ဂှ် “စိုတ်တုအဲဂှ် မုၤသတ်ရံဝံရ။ စိုတ်တုအဲဂှ် မုၤအကောအရာရံဝံရ။ ကသပ်စိုတ် တုအဲဂှ် နှိတ်ရံဝံရ” ရံဝံ ဟိုတုံစွောန်ထွေးရ။ ညးဂှ် ဟိုတုံစွောန်ထွေး ဗွေမၤဂှ်မူး နှိတ်အတိုင်တွံဂ်ရ။ ဟံဒ် နအကောအရာမွဲသအာင်ရ။ ယံတြနာဲ ဂေါတမ ပွဲလောကဝံ ညးလျီဂှ် ဟိုတုံစွောန်ထွေး နကိုနိမိတ်ရ။ ဗွေတုတ်တုန် သောံမိင်ကောတ် ဗရရမုၤမုၤဟ်ဂမ္တိုင် လကိုဟ်ဂမ္တိုင် ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်တု ဟိုတုံစွောန်ထွေးရ ။ ပ ။ သောံမိင်ကောတ် ဗရရမုၤမုၤဟ်ဂမ္တိုင် လကိုဟ်ဂမ္တိုင် ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်တုလေဝ် ဟိုတုံစွောန်ထွေးရ။ ဗွေတုတ်တုန် သောံမိင်ကောတ် ဗရရမုၤမုၤမကတိဗဒ် ဟိုတ်နူစိုတ် အသိင်ညးမချပ် ညးမချပ်စိုတ်သပေါတ်တု ဟိုတုံစွောန်ထွေးရ ။ ပ ။ သောံမိင်ကောတ် ဗရရမုၤမုၤမကတိဗဒ် ဟိုတ်နူစိုတ် အသိင်ပွမချပ် ညးမချပ်စိုတ်သပေါတ်တု ဟိုတုံစွောန်ထွေးရ။ ဗွေတုတ်တုန် ပိုင်ခြာကောတ် စိုတ်ညးလုပ်စ သမာဓိ မဟွဲကိုပွမချပ်ပွမစိုတ်သပေါတ် နကိုစိုတ်ဇကုတု “တြနာဲဝံ နအကောအရာမစွံ ပတန်လင် သင်္ခါရဂမ္တိုင်မတွံဂးစိုတ်ဂှ် ပွဲသကွာခြာစိုတ်ဝံ ကသပ်စိုတ်မဟ်မုၤ ကြက်ကတိ နှိရ” ရံဝံ တိကောတိဗွေတွင်ပကာရရ။ ညးဂှ် ဟိုတုံစွောန်ထွေးဗွေမၤဂှ်မူး နှိတ်အတိုင်တွံဂ်ရ။ ဟံဒ် နအကောအရာမွဲသအာင်ရ။ ယံတြနာဲဂေါတမ က္လုဂ်လေဝ် ပါဠိဟာရ။ ညးသွပါဠိဟာ ဂှ်ဟေင် ဂွံဒင်စသိုင်ရ။ ပါဠိဟာဂှ် နှိတ်ကုညးသွဂှ်ဟေင်ရ။ ယံတြနာဲဂေါတမ ပါဠိဟာဂွံလေဝ် သွဟ်ညံင်ရံမုၤသတ်မတုင်သွဟ်ကောံသွာဒလုမတ်ကို ပြာကဋ်တ ကုအဲဒိုက်ရ။

ယံတြနာဲဂေါတမ ပွဲလောကဝံ ညးလျီဂှ် “ဩဝံချပ်ရံဝံအိုတ်ညိ၊ ဩဝံလွချပ်ရံဝံ အိုတ်ညိ၊ ဩဝံသွပုဂ်စိုတ် ရံဝံအိုတ်ညိ၊ ဩဝံလွသွပုဂ် စိုတ်ရံဝံအိုတ်ညိ၊ ဩဝံပါကေံ ခရံဝံအိုတ်ညိ၊ အာစိုပ်ခရံ ဂွံအိုတ်တု ဩဝံပဒတ်အိုတ်ညိ” ရံဝံ ဒွေံဗတောန်ရ။ ယံတြနာဲ

ဂေါတမ ဖျောင်းကိုပါဠိဟာဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဂ် ပါဠိဟာပွမဒွေံပတောန်ဝံ နိဗ္ဗုဒ္ဓိအိုတ်ခိုဟ်အိုတ်ဂ် နိတဲ အဲဒိုက်သျှိုက်မျိုက်ရ။

ယွံတြနဲဂေါတမ ထေက်ကိုဒဲးအမ်သင်ကွေံရ၊ ယွံတြနဲဂေါတမ ဟံကောင်နိမ္မဲလှော် နိကျင်ရသွံ၊ တြနဲဂေါတမဂ် တွံတ် ပါဠိဟာဝံ ဗွဲမဒဲးရဲရ၊ တြနဲဂေါတမဂ် ကောံပါဠိဟာ ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံလေဝ် ချိုက်ပေင်ရ ရဝံ ဝဲဒိုက်တအ်ညးဂမ္ဘိုင် ဂိုင်သမ္ဘိအိုတ်ရ။ ဒဲးဟိုဟိုတ် ခေံဟိုမ္မး တြနဲဂေါတမဂ် ဒုင်စသိုင် ပွမနိမိတ်ဗဒ္ဒိက္ခိန္ဒြီ မဂ္ဂိုင်ဂွင်ရ ။ ပ ။ စိုက်စိုပ် ချင်မြိုလေဝ် ကိုဇကုဇကုကတိုဒ် အတိုင်ပိုက်ဇကုမာန်ရ။ တြနဲဂေါတမဂ် ပိုင်ခြာတိကေတ် စိုတ်ပူဂိုလ်မလုပ်စသမာမိ မဟွဲကိုပွမချပ် ပွမစိုတ်သပေါတ် နကိုစိုတ်ဇကုရ၊ “တြနဲဝံ နအကာဲအရာ မစွံပတန်လပ် သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်မတွံးစိုတ်ဗွဲဒဲးရဲရ ပွဲမသက္ကုခြာစိုတ်ဝံ ကသပ် စိုတ်မဟိုမ္မံ ကြက်ကတိုဒ်ရ” ရဝံ တိကေတ်ရ။ တြနဲဂေါတမဂ် “ဩဝံချပ်ရဝံ အိုတ်ညိ၊ လွချပ်ရဝံ အိုတ်ညိ၊ ဩဝံသုပ္ပုပ်စိုတ် ရဝံအိုတ်ညိ၊ လွသုပ္ပုပ်စိုတ် ရဝံအိုတ်ညိ၊ ပါကောံ ခရဝံအိုတ်ညိ၊ အာစိုပ် ခရဝံအိုတ်တဲ ပဒတ်အိုတ်ညိ” ရဝံ ဒွေံပတောန်ရ ရဝံ (ဂရင် ပတီရ)။

ယွံဗဗ္ဗး ဗွဲစွတ် တုအဲ ထိုမြိုချိုက်ဂရိုက်(ဂုဏ်အဲ)တဲ ဟိုသုးဂလာန်ဝံရသွံ၊ ဗွဲသုသုဂ် အဲဟောင် ဒဲးဟိုကို ကုတုအဲရ၊ ယွံဗဗ္ဗး အဲဒုင်စသိုင် ပွမနိမိတ်ဗဒ္ဒိက္ခိန္ဒြီမဂ္ဂိုင်ဂွင်ရ ။ ပ ။ စိုက်စိုပ်ချင်မြိုလေဝ် ကိုဇကုဇကုကတိုဒ် အတိုင်ပိုက်ဇကုမာန်ရ။ ယွံဗဗ္ဗး အဲပိုင်ခြာတိကေတ် စိုတ်ပူဂိုလ်မလုပ်စသမာမိ မဟွဲကိုပွမချပ်ပွမစိုတ်သပေါတ် နကိုစိုတ်ဇကုရ၊ “တြနဲဝံ နအကာဲအရာမစွံပတန်လပ် သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်မတွံးစိုတ်ဗွဲဒဲးရဲရ ပွဲမသက္ကုခြာစိုတ်ဝံ ကသပ်စိုတ် မဟိုမ္မံ ကြက်ကတိုဒ်ရ” ရဝံ တိကေတ်ရ။ ယွံဗဗ္ဗး အဲဂ် “ဩဝံချပ်ရဝံအိုတ်ညိ၊ လွချပ်ရဝံ အိုတ်ညိ၊ ဩဝံသုပ္ပုပ်စိုတ် ရဝံအိုတ်ညိ၊ လွသုပ္ပုပ်စိုတ် ရဝံအိုတ်ညိ၊ ပါကောံ ခရဝံအိုတ်ညိ၊ အာစိုပ် ခရဝံအိုတ်တဲ ပဒတ်အိုတ်ညိ” ရဝံ ဒွေံပတောန်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

ယွံတြနဲဂေါတမ သအာင်နူတြနဲဂေါတမ ခမိသအာင်မချိုက်ပေတ်ကောံပါဠိဟာ ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ နွံဒိုင်ဏီဟာ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံဗဗ္ဗး ခမိကွံဟောင် ဟံသောင်ရ၊ ဓါကွံပိကွံ ပန်ကွံမသုန်ကွံဟောင် ဟံသောင်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် ခမိဂမ္ဘိုင် မချိုက်ပေတ်ကောံပါဠိဟာဂမ္ဘိုင် ပိဂကူဝံ နွံဒိုင်ဗွဲမဂ္ဂိုင်ဟောင်အိုတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။ ယွံတြနဲဂေါတမ ခမိဂမ္ဘိုင် လှဟ် မုရဲဗွဲဌာန်မဲ့ ပဒတ်ဒိုင်အိုတ်ရော? ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံဗဗ္ဗး ပွဲအပွဲခမိသင်ဝံဟောင် ပဒတ်ဒိုင် အိုတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

ယွံတြနဲဂေါတမ (ခရ်ဂ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ၊ ယွံတြနဲဂေါတမ(ခရ်ဂ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ၊ ယွံတြနဲဂေါတမ ဗွဲဥပမာမ္မး ဝတ္ထုမဗကပ်စွံလပ်ဂ် သုဟ် ညံင်ရဲဗတးလှ်ကိုကို ဝတ္ထုမဗြောပ်ဗွန်လပ်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲပံက်ထွေးကိုကို ကုညးမတ်ဂေတ် တိုင်ဂွင်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲဟိုလ်ကိုဂွင်ဍုန်ဍုန်ကို “ညးမ္မုကိုမတ်မညာတ်ဂမ္ဘိုင် ကြက်သွေံ

ညာတ်ကေတ် ရုပ်သင်္ဂဟေဝံအိတိရံ” ရဝံ သုဟ်ညင်ရရင်တုင်ထွေးကိုပုတ်ကောင်သွံ ပွဲတိုက်
ဒမ္မာကို တုပ်သုဟ် ညင်ရသင်္ဂဟေဝံ တြနာဂေါတမာန် စောန်ထွေးကိုခရံ နကိုဟိုတ်ဂြိုင်းသင်ရ။
အဲဒိုက်ဂ် ပြာပ်သုတ္တုစောန်တြနာဂေါတမာရ ခရံလေဝံ ပြာပ်သုတ္တုစောန်ရ ခမီသင်္ဂဟေဝံ
ပြာပ်သုတ္တု စောန်ရ၊ သုတမ်နူတဲဝံတဲ စိုကိုလအိတ်လမ္ပိ အဲဒိုက်ဂ် ဥပး မပြာပ်သုတ္တု
စောန်ကို(ရတ်ပိဋက) ရဝံ တြနာဂေါတမ ဩဝဂ်သမ္ဘိလင်ညိ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

သုတ်ဒသမ။

ဗြာဟ္မဏဝဂ် မဒ်ကိုပ်ကွာ တဲရ။

(၇) ၂။ မဟာဝဂ် ၁။ သုတ်တိတ္ထာယတန

၆၂။ ယံခမီတအံ ကွေတ်မဟာရာဂမ္ဘိင် ဣဝံပိဂကူအိတ်ရ။ တုပညာဂမ္ဘိင် ဂပ်ဝ်
သွာန်သုက် စိုစွတ် စမ်စတ်ဂြိုက်ဂွဲတ် ကွေတ်ဂမ္ဘိင်အိတ်မွဲး လောန်လျှိုက်တဲလေဝံ တန်တံ
ပွဲအယာံမာတ် ‘အကိရိယ’ ပွမဟံသုအိတ်ရ။ ညးမွဲးပိဂကူအိတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ယံခမီတအံ
“သတ်ဝံ ဒုင်စသိုင် ‘သုခ’တသိုန်ကို ‘ဒုက္ခ’ဒဒိုန်ကို ‘ဥပေက္ခာ’သဘသေဝ်မဇ္ဈဟံသေင်ကို
တသိုန်ဒဒိုန်ကို အလုံအိုသိုရ၊ ပွမဒုင်စသိုင်အလုံအိုသိုဂ် ကတိန်ဟိုတ်နူဟိုတ်မကောင်သွ
လပ်ပွဲကိုပ်ကွာဟေင်ရ”ဂ် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိင်လှို မွဲအလေံဟိုသုး မွဲအလေံဂိုင်ကေတ်
ရဝံ နွံအိတ်ရ။ ယံခမီတအံ “သတ်ဝံ ဒုင်စသိုင် ‘သုခ’တသိုန်ကို ‘ဒုက္ခ’ဒဒိုန်ကို ‘ဥပေက္ခာ’
သဘသေဝ်မဇ္ဈဟံသေင်ကို တသိုန်ဒဒိုန်ကို အလုံအိုသိုရ၊ ပွမဒုင်စသိုင် အလုံအိုသိုဂ်
ကတိန်ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံး ညးဝံအလိုအသီလောက နိမိတ်ဗဒ်လပ်ရ”ဂ် သမဏဗြာဟ္မဏ
ဂမ္ဘိင်လှို မွဲအလေံဟိုသုးမွဲအလေံဂိုင်ကေတ် ရဝံ နွံအိတ်ရ။ ယံခမီတအံ “သတ်ဝံ ဒုင်စသိုင်
‘သုခ’တသိုန်ကို ‘ဒုက္ခ’ဒဒိုန်ကို ‘ဥပေက္ခာ’သဘသေဝ်မဇ္ဈဟံသေင်ကိုတသိုန်ဒဒိုန်ကို
အလုံအိုသိုရ၊ ပွမဒုင်စသိုင်အလုံအိုသိုဂ် ဟံမွဲကိုဟိုတ်ဟံမွဲကိုအထံက်အပင်တဲ ကတိန်ရ”ဂ်
သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိင်လှို မွဲအလေံဟိုသုး မွဲအလေံဂိုင်ကေတ် ရဝံ နွံအိတ်ရ။

ယံခမီတအံ မှောင်ကိုပိဂကူဂမ္ဘိင် ပြာပ်အာဇရေင် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိင် မွဲအ
လေံဟိုသုး မွဲအလေံဂိုင်ကေတ် ရဝံမွဲး “သတ်ဝံ ဒုင်စသိုင် ‘သုခ’တသိုန်ကို ‘ဒုက္ခ’ဒဒိုန်ကို
‘ဥပေက္ခာ’သဘသေဝ်မဇ္ဈဟံသေင်ကိုတသိုန်ဒဒိုန်ကို အလုံအိုသိုရ၊ ပွမဒုင်စသိုင်အလုံ
အိုသိုဂ် ကတိန်ဟိုတ်နူဟိုတ်မကောင်သွ လပ်ပွဲကိုပ်ကွာဟေင်ရ”ဂ်တဲ ယံနာတအံ “သတ်ဝံ
ဒုင်စသိုင် ‘သုခ’တသိုန်ကို ‘ဒုက္ခ’ဒဒိုန်ကို ‘ဥပေက္ခာ’သဘသေဝ်မဇ္ဈဟံ သေင်ကိုတသိုန်
ဒဒိုန်ကို အလုံအိုသိုရ၊ ပွမဒုင်စသိုင်အလုံအိုသိုဂ် ကတိန်ဟိုတ်နူဟိုတ် မကောင်သွလပ်
ပွဲကိုပ်ကွာဟေင်ရ”ရဝံ မူးတအံညးဂမ္ဘိင် မွဲအလေံဟိုသုး မွဲအလေံဂိုင် ကေတ်အိတ်ရမူးဂ်
ဍုာ်ပြဟာ” ရဝံ အဲသွာန်ရ။ အဲသွာန်ရဝံမွဲး “ဍုာ်ပြရ” ရဝံ ညးဂမ္ဘိင်လေဝံ ဒုင်ဝန်အိတ်ရ။

အဲသွေးကိုညးဂမၠိုင်ၣ် ရဲဝံၣ်ရ။ “ယံၣ်နဲတဲအံၣ် နိသံၣ်ဂွံး ညးမ့ၢ်အလေံဂစိတ်လမျီုညးဂမၠိုင်ၣ် ကြက်ဒးကတိၣ် ဟိုတ်နူဟိုတ်မကေင်သွလပ် ပွဲကိပ်ကွာအိုတ်ရ။ ညးမ့ၢ်အလေံဂိင်ကွတ် ကေတ်ဂြပ်ညးဟံၣ်ဂမၠိုင်ၣ် ကြက်ဒးကတိၣ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မကေင်သွလပ် ပွဲကိပ်ကွာအိုတ်ရ။ ညးမ့ၢ်အလေံဒေတ်တဲဒေတ်ယုတ်မာဂမၠိုင်ၣ် ကြက်ဒးကတိၣ် ဟိုတ်နူဟိုတ်မကေင်သွလပ် ပွဲကိပ်ကွာအိုတ်ရ။ ညးမ့ၢ်အလေံဟီဂလာန်ကိုဗ္ဗန် ဟံၣ်သုတ်ဂမၠိုင်ၣ် ကြက်ဒးကတိၣ် ဟိုတ်နူဟိုတ်မကေင်သွလပ် ပွဲကိပ်ကွာအိုတ်ရ။ ညးမ့ၢ်အလေံဟီဂလာန်ဗျီအကြာဂမၠိုင်ၣ် ကြက်ဒးကတိၣ် ဟိုတ်နူဟိုတ်မကေင်သွလပ် ပွဲကိပ်ကွာအိုတ်ရ။ ညးမ့ၢ်အလေံဟီဂလာန် သကာတ်မြဟ်ဂမၠိုင်ၣ် ကြက်ဒးကတိၣ် ဟိုတ်နူဟိုတ်မကေင်သွလပ် ပွဲကိပ်ကွာအိုတ်ရ။ ညးမ့ၢ်အလေံ ဟီဂလာန်သာသပအံၣ် မသက္ကုဂုဏ်ဖီဂမၠိုင်ၣ် ကြက်ဒးကတိၣ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မကေင် သွလပ် ပွဲကိပ်ကွာအိုတ်ရ။ ညးမ့ၢ်အလေံမဂ်ဂွက်ကိုပိၣ်သမ္ပတ္တိ ညးသအာင်ဂမၠိုင်ၣ် ကြက်ဒးကတိၣ် ဟိုတ်နူဟိုတ်မကေင်သွလပ် ပွဲကိပ်ကွာအိုတ်ရ။ ညးမ့ၢ်စိတ် မိက်ကိုလိုလံာ် ဂမၠိုင်ၣ် ကြက်ဒးကတိၣ် ဟိုတ်နူဟိုတ်မကေင်သွလပ် ပွဲကိပ်ကွာအိုတ်ရ။ ညးမ့ၢ်ကိုကွေတ် ပွမညာတ် မှာရာဂမၠိုင်ၣ် ကြက်ဒးကတိၣ် ဟိုတ်နူဟိုတ်မကေင်သွလပ် ပွဲကိပ်ကွာအိုတ်ရ။” ရဲဝံၣ် အဲသွေးရ။

ယံၣ်ခမိတအံၣ် ကုညးဂမၠိုင် စောဲလာံပတေၣ်ဗွဲသေၣ်သွၣ်ကို ဟိုတ်မကေင်သွလပ် ပွဲကိပ် ကွာဟေင်ၣ် “သွက်ဂွံကျောန်သွက်မောန်ကေင်ကာဂွံကို သွက်ဟဂွံကျောန်သွက်မောန်ကေင် ကာဂွံကို” ‘ဆန္ဒ’ပွဲက်ကို ‘ဝီရိယ’ပွမပတ်တိဇဟတ်ကို ဟံၣ်ဒ်ရ။ ရဲဝံၣ် ဟံၣ်ကလိဝံၣ် ထေက်ကိုသွ ဟံၣ်ထေက်ကိုသွ ဗွဲမသုၣ်ဗြ ဗွဲမဗိန်ဗတ်ခိုင်ကျိက်မွဲး ကုညးပဒတ် သီသတိတိတ်ဗူး ဟံၣ်ပွမ သီလလမ်မင်မွဲၣ် သမဏဝါဒမဒိမ္မဟာန်ကျောံဟိုတ်တူဟ်ခြာ ဟံၣ်မွဲရ။ ယံၣ်ခမိတအံၣ် ဣဝံတုန် ပွဲသမဏဗြာဟ္မဏဂမၠိုင် မ့ၢ်အလေံဟီသွး မ့ၢ်အလေံဂိင်ကေတ်ရဲဝံၣ် ဂ်ပွမလိန်ဗပိန်အဲပဌမ မဒိမ္မဟာန်ကျောံဟိုတ်ရ။ (၁)

ယံၣ်ခမိတအံၣ် ပျောပ်ကိုပိဂကူဂမၠိုင်ၣ် ပြာပ်အာဇရေင် သမဏဗြာဟ္မဏဂမၠိုင် မ့ၢ်အလေံ ဟီသွး မ့ၢ်အလေံဂိင်ကေတ် ရဲဝံၣ်မွဲး “သတ်ဝံၣ် ဒုင်စသိုင် ‘သုခ’တသိုၣ်ကို ‘ဒုက္ခ’ဒဒိန်ကို ‘ဥပေက္ခာ’သတ်သေၣ်မဇ္ဈဟ်ဟံၣ်သေင်ကိုတသိုၣ်ဒဒိန်ကို အလံအိုသိုရ။ ပွမဒုင်စသိုင် အလံ အိုသိုၣ် ကတိၣ်ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံး ညးဂွံအလိုအသီလောက နိမိတ်ဗဒ်လပ်ရ”ဂ်တု “ယံၣ်နဲတဲအံၣ် သတ်ဝံၣ် ဒုင်စသိုင် ‘သုခ’တသိုၣ်ကို ‘ဒုက္ခ’ဒဒိန်ကို ‘ဥပေက္ခာ’ သတ်သေၣ်မဇ္ဈဟ် ဟံၣ်သေင်ကိုတသိုၣ်ဒဒိန်ကို အလံအိုသိုရ။ ပွမဒုင်စသိုင် အလံအိုသိုၣ် ကတိၣ်ဟိုတ်နူဟိုတ် မတွံးညးဂွံအလိုအသီလောက နိမိတ်ဗဒ်လပ်ရ” ရဲဝံၣ် မူးတအံၣ်ညးဂမၠိုင် မ့ၢ်အလေံဟီသွး မ့ၢ်အလေံဂိင်ကေတ်အိုတ်ရမွဲးၣ် သုၣ်ဗြဟာ” ရဲဝံၣ် အဲသွာန်ရ။ အဲသွာန်ရဲဝံၣ်မွဲး “သုၣ်ဗြရ” ရဲဝံၣ် ညးဂမၠိုင်ၣ်လေပ် ဒုင်ဝန်အိုတ်ရ။ အဲ သွေးကိုညးဂမၠိုင်ၣ် ရဲဝံၣ်ရ။ “ယံၣ်နဲတဲအံၣ် နိသံၣ်ဂွံး ညးမ့ၢ်အလေံဂစိတ်လမျီုညးဂမၠိုင်ၣ် ကြက်ဒးကတိၣ် ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံး ညးဂွံအလိုအသီ လောက နိမိတ်ဗဒ်အိုတ်ရ။ ညးမ့ၢ်အလေံ ဂိင်ကွတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟံၣ်ဂမၠိုင်ၣ် ကြက်ဒးကတိၣ်

ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွဲကားညးဝံ့အလိုအသီလောက နိမိတ်ဗဒ်အိုတ်ရ၊ ညးမဲ့အလေဝ်ဒွေတ်တဲဒွေတ် ယုတ်မာဂမ္တိုင် ကြက်ဒးကတိန် ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွဲကား ညးဝံ့အလိုအသီလောက နိမိတ်ဗဒ် အိုတ်ရ၊ ညးမဲ့အလေဝ်ဟိုဂလာန်ကိုက်ဗွန် ဟုံသုတ်စုတ်ဂမ္တိုင် ကြက်ဒးကတိန် ဟိုတ်နူဟိုတ် မတွဲကား ညးဝံ့အလိုအသီလောက နိမိတ်ဗဒ်အိုတ်ရ၊ ညးမဲ့အလေဝ် ဟိုဂလာန်ပျိုအကြာဂမ္တိုင် ကြက်ဒးကတိန် ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွဲကား ညးဝံ့အလိုအသီလောက နိမိတ်ဗဒ်အိုတ်ရ၊ ညးမဲ့ အလေဝ် ဟိုဂလာန်သကာတ်မြတ်ဂမ္တိုင် ကြက်ဒးကတိန် ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွဲကား ညးဝံ့အလို အသီလောကနိမိတ်ဗဒ်အိုတ်ရ၊ ညးမဲ့အလေဝ်ဟိုဂလာန်သာသပဒ် မသက္ကုဂုဏ်ဖိုဂမ္တိုင် ကြက်ဒးကတိန် ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွဲကား ညးဝံ့အလိုအသီလောက နိမိတ်ဗဒ်အိုတ်ရ၊ ညးမဲ့ အလေဝ်မဂ်ဂုဏ်ကိုပိုင်သမ္ပတ္တိညးသအာင်ဂမ္တိုင် ကြက်ဒးကတိန် ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွဲကား ညးဝံ့ အလိုအသီလောက နိမိတ်ဗဒ်အိုတ်ရ၊ ညးမဲ့စိုတ် မိက်ကိုလိုလ်ဂမ္တိုင် ကြက်ဒးကတိန် ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွဲကား ညးဝံ့အလိုအသီလောက နိမိတ်ဗဒ်အိုတ်ရ၊ ညးမဲ့ကို ကွေတ်ပွမညာတ် မှာရာဂမ္တိုင် ကြက်ဒးကတိန် ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွဲကား ညးဝံ့အလိုအသီလောက နိမိတ်ဗဒ် အိုတ်ရ” ရဝံ (အဲသွေးရ)။

ယွံခမိတအ် ကုညးဂမ္တိုင် စောဲလာံပတေ်ဗွဲသွေ်သွေ်ကို ညးဝံ့အလိုအသီလောက နိမိတ်ဗဒ်လဝ်ဟေင် “သွက်ဝံ့ကျောန်သွ ကမ္မောန်ကေင်ကာဝံ့ကို သွက်ဟဝံ့ကျောန်သွ ကမ္မောန်ကေင်ကာဝံ့ကို” ‘ဆန္ဒ’ပွဲက်ကို ‘ဝီရိယ’ပွမပတ်တဲဖြဟတ်ကို ဟုံဒ်ရ၊ ရဝံ ဟုံကလိဝံ ထေက်ကိုသွ ဟုံထေက်ကိုသွ ဗွဲမသုာ်ပြ ဗွဲမမိန်ဗတ်ခိုင်ကျိက်မွဲး ကုညးပဒတ် သိုသတိ တိတ်ဗဒ် ဟုံကိုပွမသိုလလမ်မဲဂ် သမဏဝါဒ မဒ်မဲဟာန်ကျောံဟိုတ်တုဟ်ခြာ ဟုံမဲရ။ ယွံခမိတအ် ကုဝံ့တုန် ပွဲသမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင် မဲ့အလေဝ်ဟိုသွး မဲ့အလေဝ်ဂိုင်ကေတ် ရဝံ ဟုံ ပွမသိုန်ဗပိန်အဲဒုတိယ မဒ်မဲဟာန်ကျောံဟိုတ်ရ။ (၂)

ယွံခမိတအ် ပျောဝ်ကိုပိဂကူဂမ္တိုင် ပြာပ်အာဇရေင် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင် မဲ့အ လေဝ်ဟိုသွး မဲ့အလေဝ်ဂိုင်ကေတ် ရဝံမွဲး “သတ်ဝံ ဒင်စသိုင် ‘သုခ’တသိုင်ကို ‘ဒုက္ခ’ဒဒိုင်ကို ‘ဥပေက္ခာ’သတ်သေဝ်မဇ္ဈဟ်ဟုံသေင်ကိုတသိုင်ဒဒိုင်ကို အလုံအိုသိုရ၊ ပွမဒင်စသိုင်အလုံ အိုသိုရ ဟုံမဲ့ကိုဟိုတ်ဟုံမဲ့ကိုအထံက်အပင်တဲ ကတိန်ရ” ဟုံတဲ “ယွံနာဲတအ် သတ်ဝံ ဒင် စသိုင် ‘သုခ’တသိုင်ကို ‘ဒုက္ခ’ဒဒိုင်ကို ‘ဥပေက္ခာ’သတ်သေဝ်မဇ္ဈဟ်ဟုံသေင်ကိုတသိုင်ဒဒိုင်ကို အလုံအိုသိုရ၊ ပွမဒင်စသိုင် အလုံအိုသိုရ ဟုံမဲ့ကိုဟိုတ် ဟုံမဲ့ကိုအထံက်အပင်တဲ ကတိ န်ရ” ရဝံ မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် မဲ့အလေဝ်ဟိုသွး မဲ့အလေဝ်ဂိုင်ကေတ်အိုတ်ရမူး ဟုံ သုာ်ပြဟာ” ရဝံ အဲသွာန်ရ၊ အဲသွာန်ရဝံမွဲး “သုာ်ပြရ” ရဝံ ညးဂမ္တိုင်လေဝ် ဒင်ဝန်အိုတ်ရ၊ အဲသွး ကိုညးဂမ္တိုင် ရဝံရ၊ “ယွံနာဲတအ် ဒ်သတ်မွဲး ညးမဲ့အလေဝ်ဂစိုတ်လမျိုညးဂမ္တိုင် ကြက်ဒး ကတိန် သိုဟုံမဲ့ကိုဟိုတ် ဟုံမဲ့ကိုအထံက်အပင်အိုတ်ရ။ ပ။ ညးမဲ့ကိုကွေတ် ပွမညာတ် မှာရာဂမ္တိုင် ကြက်ဒးကတိန် သိုဟုံမဲ့ကိုဟိုတ် ဟုံမဲ့ကိုအထံက်အပင်အိုတ်ရ” ရဝံ (အဲ သွေးရ)။

ယွံခမိတအ် ကုညးဂမၠိုင် စောဲလံာ်ပတေၣ်ဗွဲသ့သ့ကို ဟံ့မွဲကိုဟိုတ် ဟံ့မွဲကိုအထံက် အပင်ဟေင်ဂ် “သွက်ဝံ့ကျောန်သွ ကမောန်ကောင်ကာဝံ့ကို သွက်ဟဝံ့ကျောန်သွ ကမောန် ကောင်ကာဝံ့ကို” ‘ဆန္ဒ’ပွဲက်ကို ‘ဝီရိယ’ပွမပတိတ်တြိဟတ်ကို ဟံ့ဒ်ရ။ ရဲဝံ့ ဟံ့ကလိဝံ့ ထေက်ကိုသွ ဟံ့ထေက်ကိုသွ ဗွဲမချာ်ပြ ဗွဲမဗိုန်ဗတ်ခိုင်ကျိက်မွဲး ကုညးပဒတ် သိုသတိ တိတ်ဗူး ဟံ့ကိုပွမသိုလလမ်မင်မွဲဂ် သမဏဝါဒမဒ်မွဲဟာန်ကျောံဟိုတ်တုဟ်ခြာ ဟံ့မွဲရ။ ယွံခမိတအ် ဣဝံ့တုန် ပွဲသမဏဗြာဟ္မဏဂမၠိုင် မွဲအလေံဟိုသုး မွဲအလေံဂိုင်ကေတ် ရဲဝံ့ဂ် ပွမလိန်ဗပိန်အဲတတိယ မဒ်မွဲဟာန်ကျောံဟိုတ်ရ။ (၃)

ယွံခမိတအ် ကွေတ်မမှာရာဂမၠိုင် ဣဝံ့ပိဂကူအိုတ်ရ။ တုပညာဂမၠိုင် ဂပ်ဝံသ္မာန် သ္မာက် စိုစွတ် စမ်စေတ်ဂြိုက်ဉာတ် ကွေတ်ဂမၠိုင်အိုတ်မွဲး လောန်လ္လှဲဂ်တုလေဝ် တန်တ ပွဲအယာ်မာတ်‘အကိရိယ’ပွမဟံ့သ္မာအိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ခရ်အဲမဂပ်ဝံတံလဝ် သမဏဗြာဟ္မဏမုဲကိုပညာဂမၠိုင် လိန်ဗပိန်ဟံ့မာန် ကိုကိုဒုက်ဟံ့မာန် ဟိုဂရိုဟ်ဟံ့မာန် ဆေဝ်ဒပ်ဟံ့မာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ခရ်အဲမဂပ်ဝံတံလဝ် သမဏဗြာဟ္မဏမုဲကိုပညာဂမၠိုင် လိန်ဗပိန်ဟံ့မာန် ကိုကိုဒုက်ဟံ့မာန် ဟိုဂရိုဟ်ဟံ့မာန် ဆေဝ်ဒပ်ဟံ့မာန်ဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ခရ်အဲမဂပ်ဝံတံလဝ် “ဣဝံ့ဂမၠိုင်တုန် ဓာတ်တြိပြကာဂမၠိုင်ရ”ဂ် သမဏဗြာဟ္မဏမုဲကိုပညာဂမၠိုင် လိန်ဗပိန်ဟံ့မာန် ကိုကိုဒုက် ဟံ့မာန် ဟိုဂရိုဟ်ဟံ့မာန် ဆေဝ်ဒပ်ဟံ့မာန်ရ။

ယွံခမိတအ် ခရ်အဲမဂပ်ဝံတံလဝ် “ဣဝံ့ ဂမၠိုင်တုန် ‘ဖဿာယတန’ အရာဒတန် တုတ်ဒွံတြိပြကာဂမၠိုင်ရ”ဂ် သမဏဗြာဟ္မဏမုဲကိုပညာဂမၠိုင် လိန်ဗပိန်ဟံ့မာန် ကိုကိုဒုက် ဟံ့မာန် ဟိုဂရိုဟ်ဟံ့မာန် ဆေဝ်ဒပ်ဟံ့မာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ခရ်အဲမဂပ်ဝံတံလဝ် “ဣဝံ့ ဂမၠိုင်တုန် ‘မနောပဝိစာရ’ခရ်အရာစိုတ် ကတိဒ်ဒွံဒွံတြိပြကာဂမၠိုင်ရ”ဂ် သမဏဗြာဟ္မဏ မုဲကိုပညာဂမၠိုင် လိန်ဗပိန်ဟံ့မာန် ကိုကိုဒုက်ဟံ့မာန် ဟိုဂရိုဟ်ဟံ့မာန် ဆေဝ်ဒပ်ဟံ့မာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ခရ်အဲမဂပ်ဝံတံလဝ် “ဣဝံ့ဂမၠိုင်တုန် ခရ်အရိဂမၠိုင်သုတ်ပန်ပြကာရ”ဂ် သမဏဗြာဟ္မဏမုဲကိုပညာဂမၠိုင် လိန်ဗပိန်ဟံ့မာန် ကိုကိုဒုက်ဟံ့မာန် ဟိုဂရိုဟ်ဟံ့မာန် ဆေဝ်ဒပ်ဟံ့မာန်ရ။

ဂလားမဟိုကျုင် ရဲဝံ့မွဲး “ယွံခမိတအ် ခရ်အဲမဂပ်ဝံတံလဝ်ဂ် ဣဝံ့ဂမၠိုင်တုန် ဓာတ်တြိပြကာဂမၠိုင်ရဂ် သမဏဗြာဟ္မဏမုဲကိုပညာဂမၠိုင် လိန်ဗပိန်ဟံ့မာန် ကိုကိုဒုက် ဟံ့မာန် ဟိုဂရိုဟ်ဟံ့မာန် ဆေဝ်ဒပ်ဟံ့မာန်ရ”ဂ် သွန်ဿယ်ကိုမူမဲတုဲ ဒ်ဂလားမဂပ်ဝ် သုးလဝ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ဓာတ်ဂမၠိုင် ဗွဲအစောံပထဝီဓာတ် အာပေါဓာတ် တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ် အာကာသဓာတ် ဝိညာဏဓာတ် ဣဝံ့တြိပြကာအိုတ်ရ။ ဂလားမဟိုကျုင် ရဲဝံ့မွဲး “ယွံခမိတအ် ခရ်အဲမဂပ်ဝံတံလဝ် ဣဝံ့ဂမၠိုင်တုန် ဓာတ်တြိပြကာဂမၠိုင်ရဂ် သမဏ

ဗြာဟ္မဏမ္မုကိုပညာဂမ္ဘိုင် လွှဲနိဗ္ဗိတံဟံမာန် ကိုကိုခွက်ဟံမာန် ဟိုဂရိုဟံဟံမာန် ဆေဝဒဝ် ဟံမာန်ရ”ဂ် သွနိဿယကိုကုဝံတဲ နှိဂလာန်မဂပ်ဝ်သွးလဝ်ရ။

ဂလာန်မဟိုကျင် ရံဝံမွဲး “ယွံခမိတအ် ဓရ်အဲမဂပ်ဝ်တံလဝ်ဂ် ကုဝံဂမ္ဘိုင်တုန် အရာဒတန်တုတ်ဒွံတြဲပြကာဂမ္ဘိုင်ရဂ် သမဏဗြာဟ္မဏမ္မုကိုပညာဂမ္ဘိုင် လွှဲနိဗ္ဗိတံဟံမာန် ကိုကိုခွက်ဟံမာန် ဟိုဂရိုဟံဟံမာန် ဆေဝဒဝ်ဟံမာန်ရ”ဂ် သွနိဿယကိုမုမ္မဲတဲ နှိဂလာန် မဂပ်ဝ်သွးလဝ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် အရာဒတန်တုတ်ဒွံဂမ္ဘိုင် ဗွဲအစောအရာဒတန်တုတ်ဒွံမတ် အရာဒတန်တုတ်ဒွံကတောင် အရာဒတန်တုတ်ဒွံမဟ် အရာဒတန်တုတ်ဒွံလတ် အရာဒတန် တုတ်ဒွံဇကု အရာဒတန်တုတ်ဒွံစိုတ် ကုဝံတြဲပြကာအိုတ်ရ။ ဂလာန်မဟိုကျင် ရံဝံမွဲး “ယွံ ခမိတအ် ဓရ်အဲမဂပ်ဝ်တံလဝ် ကုဝံဂမ္ဘိုင်တုန် အရာဒတန်တုတ်ဒွံတြဲပြကာဂမ္ဘိုင်ရဂ် သမဏ ဗြာဟ္မဏမ္မုကိုပညာဂမ္ဘိုင် လွှဲနိဗ္ဗိတံဟံမာန် ကိုကိုခွက်ဟံမာန် ဟိုဂရိုဟံဟံမာန် ဆေဝဒဝ် ဟံမာန်ရ”ဂ် သွနိဿယကိုကုဝံတဲ နှိဂလာန်မဂပ်ဝ်သွးလဝ်ရ။

ဂလာန်မဟိုကျင် ရံဝံမွဲး “ယွံခမိတအ် ဓရ်အဲမဂပ်ဝ်တံလဝ်ဂ် ကုဝံဂမ္ဘိုင်တုန် အရာစိုတ်ကတိန်ဒွံပြကာဂမ္ဘိုင်ရဂ် သမဏဗြာဟ္မဏမ္မုကိုပညာဂမ္ဘိုင် လွှဲနိဗ္ဗိတံဟံမာန် ကိုကိုခွက်ဟံမာန် ဟိုဂရိုဟံဟံမာန် ဆေဝဒဝ်ဟံမာန်ရ”ဂ် သွနိဿယကိုမုမ္မဲတဲ နှိဂလာန် မဂပ်ဝ်သွးလဝ်ဂ်ရော? ညာတ်ကေတ်ရုပ်သ် နကိုမတ်မွဲး ရုပ်သ် ဟိုတ်သောမနဿ ဝေဒနာကတိန်တဲ ကတိန်ရ၊ ပြာပ်အာရုပ်သ် နှိဟိုတ်ဒေါမနဿဝေဒနာကတိန်တဲ ကတိ နှိရ၊ ပြာပ်အာရုပ်သ် နှိဟိုတ်ဥပေက္ခာဝေဒနာကတိန်တဲ ကတိန်ရ။ မိင်ကေတ်ဗရုရမျာင် နကို ကတောင်မွဲး။ ဆုင်ကေတ်သျှအမြဲ နကိုမတ်မွဲး။ ကွာန်ကေတ်ရုံသာ နကိုလတ်မွဲး။ လုက်စုက်ကေတ်တုတ်ဒွံ နကိုဇကုမွဲး။ တီကေတ်သတ် နကိုစိုတ်မွဲး ပြာပ်အာသတ် နှိဟိုတ် သောမနဿဝေဒနာကတိန်တဲ ကတိန်ရ၊ ပြာပ်အာသတ် နှိဟိုတ်ဒေါမနဿဝေဒနာကတိန်တဲ ကတိန်ရ၊ ပြာပ်အာသတ် နှိဟိုတ်ဥပေက္ခာဝေဒနာကတိန်တဲ ကတိန်ရ။ ဂလာန်မဟိုကျင် ရံဝံမွဲး “ယွံခမိတအ် ဓရ်အဲမဂပ်ဝ်တံလဝ် ရံဝံမွဲး ကုဝံဂမ္ဘိုင်တုန် အရာစိုတ်ကတိန်ဒွံပြကာ ဂမ္ဘိုင်ရဂ် သမဏဗြာဟ္မဏမ္မုကိုပညာဂမ္ဘိုင် လွှဲနိဗ္ဗိတံဟံမာန် ကိုကိုခွက်ဟံမာန် ဟိုဂရိုဟံ ဟံမာန် ဆေဝဒဝ်ဟံမာန်ရ”ဂ် သွနိဿယကိုကုဝံတဲ နှိဂလာန်မဂပ်ဝ်သွးလဝ်ရ။

ဂလာန်မဟိုကျင် ရံဝံမွဲး “ယွံခမိတအ် ဓရ်အဲမဂပ်ဝ်တံလဝ်ဂ် ကုဝံဂမ္ဘိုင်တုန် ဓရ်အရိဂမ္ဘိုင်သုတ်ပန်ပြကာရဂ် သမဏဗြာဟ္မဏမ္မုကိုပညာဂမ္ဘိုင် လွှဲနိဗ္ဗိတံဟံမာန် ကိုကိုခွက်ဟံမာန် ဟိုဂရိုဟံဟံမာန် ဆေဝဒဝ်ဟံမာန်ရ”ဂ် သွနိဿယကိုမုမ္မဲတဲ နှိဂလာန် မဂပ်ဝ် သွးလဝ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် သုဟိုတ်ကိုဓာတ်ဂမ္ဘိုင်တြဲပြကာတဲ ကောန်ငှာသုတ် မတို့လုပ်(ဂပ်ဝ်မိ)တဲ ကတိန်ရ၊ ပွမတို့လုပ်နှိကျင်မွဲး နာမ်ရုပ်ကတိန်ရ၊ ဟိုတ်နူနာမ်ရုပ်ဂ် ‘အာယတန’အရာဒတန်တြဲပြကာ ကတိန်ရ၊ ဟိုတ်နူအာယတနတြဲပြကာဂ် ‘ဖဿ’ပွမ တုတ်ဒွံ ကတိန်ရ၊ ဟိုတ်နူဖဿဂ် ‘ဝေဒနာ’ပွမဒင်စသိုင် ကတိန်ရ၊ ယွံခမိတအ် ကုပုဂိုလ်

မဒင်စသိုင့် “ဣတ္ထံတုန် ဒဒိမ်ရ” ရဝံ အဲကိုတီရ၊ “ဣတ္ထံတုန် ဟိုတ်ဒဒိမ်ကတိုန်ရ” ရဝံ အဲကိုတီရ၊ “ဣတ္ထံတုန် နိဗ္ဗာန်ဒိအရာဒဒိမ်ပျိုတ်ရ” ရဝံ အဲကိုတီရ၊ “ဣတ္ထံတုန် ဒေဝတိဒိဟိုတ် အာစိုပ် နိဗ္ဗာန်ဒိအရာဒဒိမ်ပျိုတ်ရ” ရဝံ အဲကိုတီရ။

ယွံခမိတအ် ဒဒိမ်မဒ်ခရ်အရီဂမ္တိုင်မချာ်စုတ်ဂ် ညးချေဂ်ရော? ပွမဒးတန်ပဋိသန္ဓိလေဝ် ဒဒိမ်ရ၊ ပွမဒးဗျူလေဝ် ဒဒိမ်ရ၊ (ပွမဒးယဲလေဝ် ဒဒိမ်ရ)၊ ပွမဒးချိုတ်လေဝ် ဒဒိမ်ရ၊ ပွမဒး စံင်တူ ပွမဒးလရီအ်ယာံ ပွမဒ်ဒဒိမ် ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်လေဝ် ဒဒိမ်ရ၊ (ပွမဒးပံင်ဖက်ဆက်ဆောံ ကောံညးဟံသျှိုက်ဆာန်ဂမ္တိုင်လေဝ် ဒဒိမ်ရ၊ ပွမဒးသာံခြာ ကောံညးသျှိုက်ဆာန်ဂမ္တိုင်လေဝ် ဒဒိမ်ရ)၊ ပွမဟံကလိဝံ အရာနွံပိုက်ဂ်လေဝ် ဒဒိမ်ရ၊ ဗွဲခွန်မွဲ ခန္ဓဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာ မဒ်အာရီဥပါဒါန် ပွမစောဲလာံဂမ္တိုင်လေဝ် ဒဒိမ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဟိုသုးကျင်တဲဝံ ဒဒိမ်မဒ်ခရ်အရီမချာ်စုတ်ဂမ္တိုင် ရဝံ ဂပ်ဝ်သုးရ။

ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ဒဒိမ်ကတိုန် မဒ်ခရ်အရီဂမ္တိုင်မချာ်စုတ် ဂ် ညးချေဂ်ရော? ဟိုတ်နူ ဟိုတ်မတွံး ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွဟံတီ ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္တိုင် ကတိုန်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတွံး ပွမပြုပြင်စီရင် ဝိညာဏ်ကတိုန်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံးဝိညာဏ် နာမ်ရုပ်ကတိုန်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံး နာမ်ရုပ် ‘အာယတန’ အရာဒတန်တြုပ္ပကာကတိုန်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံး အရာဒတန်တြုပ္ပကာ ‘ဖဿ’ ပွမတွတ်ဒွံကတိုန်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံး ပွမတွတ်ဒွံ ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင့် ကတိုန်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံးပွမဒင်စသိုင့် ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ကတိုန်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတွံးပွမထွေန်စပ် ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောဲလာံကတိုန်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံး ပွမစောဲလာံ ဘဝကတိုန်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံး ဘဝ ‘ဇာတိ’ ပွမကတိုန် ကတိုန်ရ၊ ဟိုတ်နူ ဟိုတ်မတွံး ပွမကတိုန် ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပွမစံင်တူ ပွမလရီအ်ယာံ ပွမဒ်ဒဒိမ်ဇကု ပွမဒ် ဒဒိမ်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ်ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂမ္တိုင် ကတိုန်အိုတ်ရ၊ နနဲဝံ ဗွင်ဒဒိမ်ပြက်ပြက် ဟံဖက်ကိုတာသိုန်ကတိုန်ရ။ ယွံခမိတအ် ဟိုသုးကျင်တဲဝံ ဟိုတ်ဒဒိမ်ကတိုန် မဒ်ခရ်အရီ ချာ်စုတ်ဂမ္တိုင် ရဝံ ဂပ်ဝ်သုးရ။

ယွံခမိတအ် နိဗ္ဗာန်ဒိအရာဒဒိမ်ပျိုတ် မဒ်ခရ်အရီဂမ္တိုင်မချာ်စုတ် ညးချေဂ်ရော? ဟိုတ်နူ ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတီပျိုတ်အာမသက္ကာသေဟ် နကိုအရဟတ္တမဂ်ဟောင် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြု ပြင်စီရင်ပျိုတ်အာရ၊ ဟိုတ်နူပွမပြုပြင်စီရင်ပျိုတ်စိ ဝိညာဏ်ပျိုတ်အာရ၊ ဟိုတ်နူ ဝိညာဏ်ပျိုတ်စိ နာမ်ရုပ်ပျိုတ်အာရ၊ ဟိုတ်နူနာမ်ရုပ်ပျိုတ်စိ ‘အာယတန’ အရာဒတန် တြုပ္ပကာပျိုတ်အာရ၊ ဟိုတ်နူအရာဒတန်တြုပ္ပကာပျိုတ်စိ ‘ဖဿ’ ပွမတွတ်ဒွံပျိုတ်အာရ၊ ဟိုတ်နူ ပွမတွတ်ဒွံပျိုတ်စိ ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင့်ပျိုတ်အာရ၊ ဟိုတ်နူပွမဒင်စသိုင့်ပျိုတ်စိ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ပျိုတ်အာရ၊ ဟိုတ်နူပွမထွေန်စပ်ပျိုတ်စိ ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောဲလာံပျိုတ်အာရ၊ ဟိုတ်နူပွမစောဲလာံပျိုတ်စိ ဘဝပျိုတ်အာရ၊ ဟိုတ်နူဘဝပျိုတ်စိ ‘ဇာတိ’ ပွမကတိုန်ပျိုတ်အာရ၊ ဟိုတ်နူ ‘ဇာတိ’ ပွမကတိုန်ပျိုတ်စိ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပွမစံင်တူ ပွမလရီအ်ယာံ ပွမဒ်ဒဒိမ်ဇကု

ပွမဒိဒိခိတံ ပွမသောဓိတံဗ္ဗမသကာတံမြဟ်ဂမ္ဘိုင် ပှိုတ်အိုတ်ရ၊ နနဲဝံ ဗွင်ဒဒိခိပြက်ပြက် ဟံဖက်ကိုတသိုခိပှိုတ်ရ။ ယံခမိတအံ ဟိုသုးကျင်တဲဝံ နိဗ္ဗာန်ဒိအရာ ဒဒိခိပှိုတ် မဒိခရ မသုစုတ်အရီဂမ္ဘိုင် ရဲဝံ ဂပ်ဝံသုးရ။

ယံခမိတအံ ဒေတံဒိဟိုတ်အာစိပ် နိဗ္ဗာန်ဒိအရာဒဒိခိပှိုတ် မဒိခရအရီဂမ္ဘိုင်သုစုတ်ဂံ ညးခဲဂံရော? အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂိဒွံပြကာဝံရ။ အရိယမဂ်မူးဂံ ညးခဲဂံရော? ‘သမ္မာ ဒိဋ္ဌိ’ပွမတိညာတ်သုစုတ် ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ပွမချပ်သုစုတ် ‘သမ္မာဝါစာ’ပွမဟိုသုစုတ် ‘သမ္မာ ကမ္မန္တ’ပွမကျောန်သုစုတ် ‘သမ္မာအာဇီဝ’ပွမဂယိုင်လမျီုသုစုတ် ‘သမ္မာဝါယာမ’ ပွမ ပတိတ်ဇြဟတ်သုစုတ် ‘သမ္မာသတိ’ပွမဗျူဟ်သုစုတ် ‘သမ္မာသမာဓိ’ပွမတန်ကြန်သုစုတ် က္ကဝံဒွံပြကာဂမ္ဘိုင်ရ။ ယံခမိတအံ အတိုင်မဟိုသုးကျင်တဲဝံ ဒေတံဒိဟိုတ်အာစိပ်နိဗ္ဗာန် ဒိအရာဒဒိခိပှိုတ် မဒိခရအရီဂမ္ဘိုင်မသုစုတ် ရဲဝံ ဂပ်ဝံသုးရ။ ဂလာန်မဟိုကျင် ရဲဝံမူး “ယံခမိတအံ ခရ်အမဂပ်ဝံတွံလဝ်ဂံ က္ကဝံဂမ္ဘိုင်တုန် ခရ်အရီဂမ္ဘိုင်မသုစုတ်ပန်ပြကာရဂံ သမဏဗြာဟ္မဏမှုံကိုပညာဂမ္ဘိုင် လွိုင်ဗပိန်ဟံမာန် ကိုကိုခွက်ဟံမာန် ဟိုဂရိဟ်ဟံမာန် ဆေဝ်ဒပ်ဟံမာန်ရ”ဂံ သွန်သယံကိုက္ကဝံတဲ ဒိဂလာန်မဂပ်ဝံသုးလဝ်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဘယ

၆၃။ ယံခမိတအံ “ဘဲအမာတာပုတ္တိက’မိကျောံကောန်ဆိုတာစိုဒနာရင်သကအံ ဟံမာန် ဂမ္ဘိုင်က္ကဝံပိဂကူအိုတ်ရ” ရဲဝံ ပုထုဇန်မဟွဲကိုလွိုင်လညာတ် သုးတရ။ ညးမူးပိဂကူ အိုတ် ဂံရောမူးတုန်— ယံခမိတအံ အခိုင်ပုတ်မဇ္ဇောဂံတူတိုန်ဂံ လေပ်ဒိရ၊ ပုတ်ဇ္ဇောဂံတူ တိုန်မူး ပုတ်ဂံ ဂပ်ဝံဂံတူသွန်အာ ကွာန်ဂမ္ဘိုင်ကို နိဂီဂမ္ဘိုင်ကို ချင်ဂမ္ဘိုင်ကိုအိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝံဂံတူသွန်အာ ကွာန်နိဂီချင်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်မူး ပွဲအရာဂံတူသွန်အာဂံ မိလေပ်ဟံကလိ ဝံအခေါင် ဆိုတာကောန်မစိုဒနာရ၊ ကောန်ဂံလေပ် ဟံကလိဝံအခေါင် စိုဒနာဆိုတာ မိဂံရ။ ယံခမိတအံ က္ကဝံတုန် “ဘဲအမာတာပုတ္တိက” မိကျောံကောန်ရင်သကအံ စိုဒနာ ဆိုတာဟံမာန် ပဌမ ရဲဝံ ပုထုဇန်မဟွဲကိုလွိုင်လညာတ် သုးတရ။

ယံခမိတအံ မွဲဂကူပုန်တုန် အခိုင်ဗြဇ္ဇောဂံဇှော် လေပ်ဒိရ၊ ဗြဇ္ဇောဂံဇှော်မူး ဇှော်သုတ် မဇ္ဇော ကတိုဒိရ၊ ဇှော်သုတ်မဇ္ဇောကတိုဒိမူး ဇှော်သုတ်ဂံ ဂပ်ဝံကိုကွာန်ဂမ္ဘိုင်ကို နိဂီဂမ္ဘိုင်ကို ချင်ဂမ္ဘိုင်ကိုဟီအာအိုတ်ရ။ ဂပ်ဝံကိုကွာန်နိဂီချင်ဂမ္ဘိုင်ဟီအာအိုတ်မူး ပွဲအရာမကိုဟီအာဂံ မိလေပ် ဟံကလိဝံအခေါင်စိုဒနာဆိုတာကောန်မာန်ရ၊ ကောန်လေပ် ဟံကလိဝံအခေါင် စိုဒနာဆိုတာကိုမာန်ရ။ ယံခမိတအံ က္ကဝံတုန် “ဘဲအမာတာပုတ္တိက” မိကျောံကောန် ရင်သကအံစိုဒနာဟံမာန်ဆိုတာမိဂံရ ဒုတိယ ရဲဝံ ပုထုဇန်မဟွဲကိုလွိုင်လညာတ် သုးတရ။

ယွံခမီတအ် မွဲဂကူပုန်တုန် အခိုင်ဆိုင်ဂဗကိုဘဲသပုန်တဲ ညးပဒတ်ဇနပိုင်ဂမိုင် ပတိုန် ကေတ်(ကပေါတ်ကညောတ်ဂမိုင်)နကိုယာန်တဲ မဒးဂြိပ်အာကျင်ဌာန်ဂ်ဂ် လေပ်ဒ်ရ။ ယွံခမီ တအ် ဆိုင်ဂဗကိုဘဲသပုန်တဲ ညးပဒတ်ဇနပိုင်ဂမိုင် ပတိုန်ကေတ်(ကပေါတ်ကညောတ်ဂမိုင်) နကိုယာန်တဲ မဒးဂြိပ်အာကျင်ဌာန်ဂ်ဂ်မွဲ ပွဲအရာဒးဂြိပ်အာကျင်ဂ် မိလေပ် ဟုံကလိဂွံအခေါင် ဆိုတာကောန်စိုဒနာကိုမာန်ရ။ ကောန်လေပ် ဟုံကလိဂွံအခေါင် စိုဒနာဆိုတာမိဂ်မာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝံတုန် “ဘဲအမာတာပုတ္တိက” မိကောံကောန်ရင်သကအ် စိုဒနာဆိုတာ မာန်ဟုံမာန် တတိယ ရံပဲ ပုထုဇနမဟွဲကိုလိုင်လညာတ် သွားတရ။ ယွံခမီတအ် “ဘဲအမာ တာပုတ္တိက’မိကောံကောန် စိုဒနာဟုံမာန်ကောံရင်သကအ်ဂမိုင် ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ” ရံပဲ ပုထုဇနမဟွဲကိုလိုင်လညာတ် သွားတရ။

ယွံခမီတအ် ပိဂကူဂမိုင်ဂ် သိုကိုမဒ်တ ဘဲမိကောံကောန်ရင်သကအ် စိုဒနာဆို တာမာန်ဟေင်ဂ် “ဘဲမိကောံကောန် ရင်သကအ်စိုဒနာဆိုတာဟုံမာန်” ရံပဲ ပုထုဇနမဟွဲ ကိုလိုင်လညာတ် သွားတရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမီတအ် အခိုင်ပုတ်မဇ္ဈေ ဂိုတူ တိုန်ဂ် လေပ်ဒ်ရ။ ပုတ်ဇ္ဈေဂိုတူတိုန်မွဲ ပုတ်ဂ် ဂပ်ဝ်ဂိုတူသွန်အာ ကွာန်ဂမိုင်ကို နိုဂိုဂမိုင်ကို ချင်ဂမိုင်ကိုအိုတ်ရ။ ဂပ်ဝ်ဂိုတူသွန်အာ ကွာန်နိုဂိုချင်ဂမိုင်အိုတ်မွဲ ကာလ လဆောင်လဆောင် မိလေပ်ကလိဂွံအခေါင် စိုဒနာဆိုတာကောန်ကိုမာန်တဲ ကောန်လေပ် ကလိဂွံ မစိုဒနာဆိုတာမိကိုဒ်မာန်ဏီရ။ ယွံခမီတအ် ဘဲမိကောံကောန်ရင်သကအ် စိုဒနာ ဆိုတာမာန်ကောံပဌမဝံဟေင် “ဘဲမိကောံကောန် စိုဒနာဟုံမာန်ကောံရင်သကအ်” ရံပဲ ပုထုဇနမဟွဲကိုလိုင်လညာတ် သွားတရ။

ယွံခမီတအ် မွဲဂကူပုန်တုန် အခိုင်ဗြဇ္ဈေဂူဇ္ဈေ လေပ်ဒ်ရ။ ဗြဇ္ဈေဂူဇ္ဈေမွဲ ဇ္ဈေဝ်ဍုင် မဇ္ဈေ ကတိုဒ်ရ။ ဇ္ဈေဝ်ဍုင်မဇ္ဈေကတိုဒ်မွဲ ဇ္ဈေဝ်ဍုင် ဂပ်ဝ်ကိုကွာန်ဂမိုင်ကို နိုဂိုဂမိုင်ကို ချင်ဂမိုင်ကိုဟီအာအိုတ်ရ။ ဂပ်ဝ်ကိုကွာန်နိုဂိုချင်ဂမိုင် ဟီအာအိုတ်မွဲ ကာလလဆောင် မိလေပ် ကလိဂွံအခေါင်စိုဒနာဆိုတာကောန်မာန်တဲ ကောန်လေပ် ကလိဂွံအခေါင် မိစို ဒနာဆိုတာမိမာန်ဂ် ကာလလဆောင် ဒ်မာန်ဏီရ။ ယွံခမီတအ် ဘဲမိကောံကောန်ရင်သကအ် စိုဒနာဆိုတာဟုံမာန် ဒုတိယဝံဟေင် “ဘဲမိကောံကောန်စိုဒနာဟုံမာန်ကောံရင်သကအ်” ရံပဲ ပုထုဇနမဟွဲကိုလိုင်လညာတ် သွားတရ။

ယွံခမီတအ် မွဲဂကူပုန်တုန် အခိုင်ဘဲသပုန်ရသံင်ဒ်တဲ ညးပဒတ်ဇနပိုင်ဂမိုင် ပတိုန် ကေတ်(ကပေါတ်ကညောတ်ဂမိုင်) နကိုယာန်တဲ မဒးဂြိပ်အာကျင်ဌာန်ဂ်ဂ် လေပ်ဒ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဘဲသပုန်ရသံင်ဒ်တဲ ညးပဒတ်ဇနပိုင်ဂမိုင် ပတိုန်ကေတ်(ကပေါတ်ကညောတ် ဂမိုင်) နကိုယာန်တဲ မဒးဂြိပ်အာကျင်ဌာန်ဂ်ဂ်မွဲ ကာလလဆောင်မိလေပ် ကလိဂွံအခေါင် စိုဒနာဆိုတာကောန်မာန်တဲ ကောန်လေပ် ကလိဂွံအခေါင်စိုဒနာဆိုတာကိုမာန်ဂ် ဒ်မာန် ဏီရ။ ယွံခမီတအ် ဘဲမိကောံကောန်ရင်သကအ် စိုဒနာဆိုတာမိ တတိယဝံဟေင် “ဘဲမိ

ကောံကောန်ရင်သကအံ စီဒနာဆိုတာဟံမာန်” ရဝံ ပုထုဇနံ မဟွဲကိုလှိုင်လညာတ် သွေးတရ။
ယွံခမီတအံ ပိဂကူဂမ္တိုင်ဝံ သိုကိုမဒ်တံ ဘဲမိကောံကောန်ရင်သကအံ စီဒနာဆိုတာမာန်
ဟေင်ဂ် “ဘဲမိကောံကောန်ရင်သကအံစီဒနာဆိုတာဟံမာန်” ရဝံ ပုထုဇနံ မဟွဲကိုလှိုင်
လညာတ် သွေးတရ။

ယွံခမီတအံ ဘဲမိကောံကောန်ရင်သကအံ စီဒနာဆိုတာဟံမာန်ဂမ္တိုင် ကူဝံပိဂကူ
အိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ဘဲဗျူ ဘဲယဲ ဘဲချိုတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအံ မိဂ်
“အဲဗျူသဍေရ၊ ကောန်အဲလွက်ဗျူညိ” ရဝံ အခေါင်စီဒနာကိုကောန်မဗျူဂ် ကလိဝံဟံမာန်ရ၊
ကောန်ဂ်လေဝ် “အဲဗျူသဍေရ၊ မိအဲလွက်ဗျူညိ” ရဝံ အခေါင်စီဒနာကိုမိ မဗျူဂ် ကလိဝံ
ဟံမာန်ရ။ ယွံခမီတအံ မိဂ် “အဲယဲသဍေရ၊ ကောန်အဲလွက်ယဲညိ” ရဝံ အခေါင်စီဒနာ
ကိုကောန်မယဲဂ် ကလိဝံဟံမာန်ရ၊ ကောန်ဂ်လေဝ် “အဲယဲသဍေရ၊ မိအဲလွက်ယဲညိ” ရဝံ
အခေါင်စီဒနာကိုမိ မယဲဂ် ကလိဝံဟံမာန်ရ။ ယွံခမီတအံ မိဂ် “အဲချိုတ်သဍေရ၊ ကောန်အဲ
လွက်ချိုတ်ညိ” ရဝံ အခေါင်စီဒနာကိုကောန်မချိုတ်ဂ် ကလိဝံဟံမာန်ရ၊ ကောန်ဂ်လေဝ်
“အဲချိုတ်သဍေရ၊ မိအဲလွက်ချိုတ်ညိ” ရဝံ အခေါင် စီဒနာကိုမိ မချိုတ်ဂ် ကလိဝံဟံမာန်ရ။
ယွံခမီတအံ ဘဲမိကောံကောန်ရင်သကအံ စီဒနာဆိုတာဟံမာန်ဂမ္တိုင် ကူဝံပိဂကူအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအံ သွက်ဝံပါကောံ သွက်ဝံကလိလောန်ကောံ ဘဲမိကောံကောန်ရင်သကအံ
စီဒနာဆိုတာမာန်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံကို ဘဲမိကောံကောန်ရင်သကအံ စီဒနာဆိုတာဟံမာန်ဂမ္တိုင်
ပိဂကူဝံကို သွက်ဝံပါ သွက်ဝံတိတ်ဗူးဂ် ဂွံင်တရဲဒေဝ် နွံတရ။ ယွံခမီတအံ ဂွံင်တရဲဒေဝ်
သွက်ဝံပါကောံ သွက်ဝံကလိလောန်ကောံ ဘဲမိကောံကောန်ရင်သကအံစီဒနာဆိုတာ
မာန်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံကို ဘဲမိကောံကောန်ရင်သကအံ စီဒနာဆိုတာဟံမာန်ကောံဂမ္တိုင်ပိ
ဂကူဝံကိုမွဲဂ် ညးဍေဂ်ရော? အရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာဝံရ။ အရိယမဂ်မွဲဂ် ညးဍေ
ဂ်ရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ပွမတိညာတ်သာစုတ် ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ ပွမတိချပ်သာစုတ် ‘သမ္မာဝါစာ’ ပွမ
ဟိုသာစုတ် ‘သမ္မာကမ္မန္တ’ ပွမကောန်သုသာစုတ် ‘သမ္မာအာဇီဝ’ ပွမမယိုင်လမျီုသာစုတ် ‘သမ္မာ
ဝါယာမ’ ပွမပတိတ်ဒြဟတ်သာစုတ် ‘သမ္မာသတိ’ ပွမဗျူဟ်သာစုတ် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမ
တန်တြာန်သာစုတ် ကူဝံဒွာ်ပြကာဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအံ ကူဝံတုန် (ဂွံင်တရဲသွက်ဝံပါကောံ
သွက်ဝံကလိလောန်ကောံ) ဘဲမိကောံကောန်ရင်သကအံ စီဒနာဆိုတာမာန်ဂမ္တိုင်ပိ ဂကူဝံကို
ဘဲမိကောံကောန်ရင်သကအံစီဒနာဆိုတာဟံမာန်ဂမ္တိုင်ဝံကိုရ ရဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဝေဇာနဂပုရ

၆၄။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမွဲပိုင်ကျာ်တြဲ ပွဲဟာန်ကောံခမီသင်မဂ္တိုင်ဂွံင် က္လဲဂေတ်
ဂေတ်ကျင်ဒေသစာရိတ် ပွဲကောသလရးဂမ္တိုင်တုဲ စိုပ်ကျင်ကွာန်ဗဗူးမွဲယျုဝေဇာနဂပုရ(မလုပ်

လို့ဟ်) ကောသလရးရ။ ဗဗ္ဗေကောံကောန်ဂကူ ကောန်ကွာန်ဝေန်ဂပုရဂမ္တိုင် သွေံမိင် တိကောတ် ရံဝံအိုတ်ရ— “ယံမ္မေတအံ ခမီဂေါတမ မဒ္ဒိကောန်သိုင်သာကျဝင် မသ္မုခမီနူဂကူ သိုင်သာကျဝင်ဂှ် က္တုစိုပ်ကျင်ကွာန်ဝေန်ဂပုရရဂး ရံဝံ (သွေံမိင်တိကောတ်အိုတ်ရ)။ ပရိုင် ဗရ ဒယံတံခိုဟ်ဆဲး တြနဲဒေါတမဂှ် ဗျာပ်တြးပြီးတိတ်ရံဝံရ ‘တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြှ် ဟိုတ် နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင်ဝံလေဝ် အရဟံမ္မးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မဂြင်တိကောတ် (ရေဂမ္တိုင် အိုသ္မိ) အလိုဇကုမဉ္ဇာတ်ဝံလေဝ် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓမ္မးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မချိုက်ပေင်တကောံ ‘ဝိဇ္ဇာ’ လညာတ်ညာဏ် ‘စရဏ’ ဒွေတ်ဝံလေဝ် ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နမ္မးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မလေဝ်သ္မး တဂလာန်ခိုဟ်ဆဲးဝံလေဝ် သုဂတမ္မးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတိတ်လောကဝံလေဝ် လောကဝိဒ္ဓ မ္မးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မဒ်ပုဂ္ဂိုလ်မပြဟဲတောံစတံ လေဝ်ဒွေံဗတောန်သတ်မထေက်ကို ဒွေံ ဗတောန်ဝံလေဝ် အနတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိမ္မးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မဒ်အာမ္မိဟ်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင် ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန်မ္မးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မကိုဂြင်တိကောတ်သစ္စပန်ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓေါ မ္မးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မ္မုကိုပိုင်ကမ်ကြိမ်မဇ္ဇောဝံလေဝ် ဘဂဝါမ္မးရ’ ရံဝံ ဗျာပ်တြးပြီးတိတ်ရ၊ တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြှ် တိကောတ်လိုက်ဒေဝတ် မဒ်မ္မဟာန်ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် မြိုကောံ လိုက်မ္မိဟ် မဒ်မ္မဟာန်ကောံသမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂ္တိုင် မ္မိဟ်မဂ္တိုင် နကိုညဏ်တောင် အလို ဇကုတဲ သ္မုဇ္ဇောတ်မတ်တဲ တွံကိုရ၊ တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြှ် တွံကိုခရ် မ္မုကိုပွမခိုဟ်တမ် ပွမ ခိုဟ်လဒေါပ် ပွမခိုဟ်ကောတ် မချိုက်ပေင်တကောံအရထ မချိုက်ပေင်တကောံသဒ္ဓါ မချိုက် ပေင်တအလိုအိုသ္မိရ၊ ဇ္ဇောန်ထွေးကိုဒွေတ်မပြ မဿ္ဓးဇးရ၊ ပွမဝံဗိုလှောင်ကောတ် တုအရန် ဂမ္တိုင် မ္မုသဘမဏ်သင်္ဂဟ် ခိုဟ်ဆဲးဟောင်ရ” ရံဝံ သွေံမိင်တိကောတ်အိုတ်ရ။

ပွဲအခိုင်ဂှ် ဗဗ္ဗေကောံကောန်ဂကူ ကောန်ကွာန်ဝေန်ဂပုရဂမ္တိုင်လျှို ပှောံပြာပ်အာ ဇရေင် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲတဲမ္မး လှောင်သ္မုဝတ်တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲတဲ ဂဇာန်ကောတ်ပွဲဒွါမဗ ပွဲမ္မဲအိုတ်ရ၊ ညးလျှိုဂမ္တိုင်ဂှ် ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကောံတီလမ္ပုပိုင် ကျက်တြဲမ္မဲမ္မဲအိုတ်ရ၊ ဟိုပတဲကောံဂလာန်ထေက်ကိုမိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗိုဗျဟ်တဲ ဂဇာန်ကောတ်ပွဲဒွါမ္မဲအိုတ်ရ၊ ညးလျှိုဂမ္တိုင်ဂှ် ပင်ခွာန်ခွေံတဲလှောင်ဏာ လပါ်တီလမ္ပုပိုင် ကျက်တြဲမ္မုတေံတဲ ဂဇာန်ကောတ်ပွဲမ္မဲဒွါအိုတ်ရ၊ ညးလျှိုဂမ္တိုင် ဟိုလှိုင်(ပိုင်ပွဟ်)ယုတောင်တဲ ဂဇာန်ကောတ်ပွဲမ္မဲဒွါအိုတ်ရ၊ ညးလျှိုဂမ္တိုင်ဂှ် ဗွဲမကွပ်သောံသိုတ်ဇြဟောင် ဂဇာန်ကောတ်ပွဲမ္မဲ ဒွါအိုတ်ရ။

ဗဗ္ဗေမဒ်ပွဲတောင်ဝတ္ထ ကောန်ကွာန်ဝေန်ဂပုရ မဂဇာန်ခိုင်ပွဲဒွါမ္မဲ “ယံတြနဲဒေါတမ ထေက်ကိုဒးအမ်သင်ကောံရ၊ ယံတြနဲဒေါတမ ဟံကောင်ဒ်မ္မဲလှိုင် နှ်ကျင်ရသ္မံ၊ ဣန္ဒြိဂမ္တိုင် မပ္ပံစက္ခ၊ တြနဲဒေါတမဂှ် ဖြိုင်ကောင်လောန်အိုတ်ရ၊ သာ်စွာ သ္မ္မးဇးလောန်ရ၊ ဗုတုး လောန်ရ။ ယံတြနဲဒေါတမ သတ်ဗဒ်ရစဉ်ဟ်တို ပွဲဂိတုကထိုန် မစိုန်ဒ်သရဒဉတုဂှ် သုဟ်ညင်ရ သ္မ္မးဇး ဗုတုးကို တုပ်သုဟ်ညင်ရသာ်ဂှ်ကို ဣန္ဒြိဂမ္တိုင်မပ္ပံစက္ခ၊ တြနဲဒေါတမဂှ် ဖြိုင်ကောင်လောန် အိုတ်ရ၊ သာ်စွာ သ္မ္မးဇးလောန်ရ၊ ဗုတုးလောန်ရ။ ယံတြနဲဒေါတမ သတ်တာဉ်ဟ်ဉ်ဟ်

ဆဂ္ဂံပြဟ်ဒတုံစေတနတံနိုင်ဂ် သုဟ်ညင်ရဲသွေးဇုးဗုတုးကို တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသင်္ဂကို ကုဏ္ဍိဂမ္ပိုင် မယ္ဇ္ဈိမကျွဲ တြနဲဂေါတမဂ် ဖြိုင်ကောင်လောန်အိုတ်ရ၊ သာ်စွာံ သွေးဇုးလောန်ရ၊ ဗုတုးလောန်ရ။ ယံတြနဲဂေါတမ ထင်ဗျေုနဒ်ဗုတ်မွဲနိက္ခ သွာဒမာတ်ထင်မဆိုက်ဗွက် သွကလိတ်ကလောတ် ဗွဲမဒးရးတု ကိုညုလဝ်(ခါလဝ်)ဗွဲမဒးရးလောန် ပွဲဒမာတ်တု မပတိုန်စွဲလဝ် ပွဲလ္လုယာတ်ကွပ် ဗကေတ်ဂ် သုဟ်ညင်ရဲလျးတိတ်ဂိုတုးဆဲတ်ကို တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသင်္ဂကို ကုဏ္ဍိဂမ္ပိုင်မယ္ဇ္ဈိမကျွဲ တြနဲဂေါတမဂ် ဖြိုင်ကောင်လောန်အိုတ်ရ၊ သာ်စွာံ သွေးဇုးလောန်ရ၊ ဗုတုးလောန်ရ။ ယံတြနဲဂေါတမ သွာမသျှင်သွာမပြဂမ္ပိုင်နွံအိုတ်ရ။ သွာဂမ္ပိုင်ဂ်တုန် ညးဒျှော်ရော? ဇံင်မ္ပု ကိုဇိုင်မသျှင် ပွင်ခေါဇဇုးမ္ပုကိုတသော်မဂိုင် သွာတသော်သတ် မစိစောန် သွာတသော်သတ် သာ်ဗတောင် သွာတသော်ကွတ်ပြိက်လဝ်ဒျှော်လ္လု သွာပြိုက်ချို သွာတသော်သတ်ကွတ်လဝ် ရုပ်သတ် သွာမ္ပုတသော်ဓါလပါ သွာမ္ပုတသော်မွဲလပါ သွာ ပှုပ်တောင်ထင်တုဇိုင်လဝ် သွာတောင်သုတ် သွာတသော်သတ်ဇုး သွာမသာစိင် (သွာလးစးစိင်) သွာမသာချေ သွာမသာကွီ သွာစွာံပြန် သွာစွာံဒြဲစွပ်မပြ ဒွါမ္ပုကိုဂိုဗကေတ် ဓါလပါကောံသုဗ္ဗာန်ဗကေတ် ဂမ္ပိုင်ရ။ သွာမသျှင်သွာမပြဂမ္ပိုင် မ္ပုသတ်ရဲဝှံဂ် တြနဲဂေါတမ ကလိဝှံအတိုင်ပိုက် ဟံဒ် လှောင်လို့တ် ဟံဒးဒျှောင်စိုတ်ရ ဟံသေင်ဟာ ရဲဝှံ ဂရင်ပတီသွာန် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြရ။

ယံဗဗ္ဗုး ဩသွာမသျှင်သွာမပြဂမ္ပိုင် နွံအိုတ်ရ။ သွာဂမ္ပိုင်ဂ်တုန် ညးဒျှော်ရော? ဇံင်မ္ပုကိုဇိုင်မသျှင် ပွင် ခေါဇဇုးမ္ပုကိုတသော်မဂိုင် သွာတသော်သတ်မစိစောန် သွာ တသော်သတ်သာ်ဗတောင် သွာတသော်ကွတ်ပြိက်လဝ်ဒျှော်လ္လု သွာပြိုက်ချို သွာတသော် သတ်ကွတ်လဝ်ရုပ်သတ် သွာမ္ပုတသော်ဓါလပါ သွာမ္ပုတသော်မွဲလပါ သွာပှုပ်တောင် ထင်တုဇိုင်လဝ် သွာတောင်သုတ် သွာတသော်သတ်ဇုး သွာမသာစိင်(သွာလးစးစိင်) သွာမသာချေ သွာမသာကွီ သွာစွာံပြန် သွာစွာံဒြဲစွပ်မပြ ဒွါမ္ပုကိုဂိုဗကေတ် ဓါလပါကောံ သုဗ္ဗာန်ဗကေတ်ဂမ္ပိုင်ရ။ သွာမသျှင်သွာမပြဂမ္ပိုင်ဂ် ခမိဂမ္ပိုင် ဖြိုင်ကိုကလိဝှံအိုတ်ရ၊ ကလိ ဝှံလေဝ် ဟံဂပ်ဝ်အိုတ်ရ။

ယံဗဗ္ဗုး ပွဲအခိုင်လုဟ် သွာမသျှင်သွာမပြဂမ္ပိုင် အဲမကလိဝှံအတိုင်ပိုက် ဟံဒ်လှောင် လို့တ် ဟံဒးဒျှောင်စိုတ်ဂ် ကုဝှံပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမ္ပုပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမ္ပုတုန်— သွာမသျှင် သွာမပြ မဒ်ဂြပ်ဒေဝတ်ဂမ္ပိုင်၊ သွာမသျှင်သွာမပြ မဒ်ဂြပ်ဗြိုဂမ္ပိုင်၊ သွာမသျှင်သွာမပြ မဒ်ဂြပ်အရီဂမ္ပိုင်ရ။ ယံဗဗ္ဗုး ပွဲအခိုင်လုဟ် သွာမသျှင်သွာမပြဂမ္ပိုင် အဲမကလိဝှံအတိုင်ပိုက် ဟံဒ်လှောင်လို့တ် ဟံဒးဒျှောင်စိုတ်ဂ် ကုဝှံပိဂကူအိုတ်ရ ရဲဝှံ (သွးတ်ရ)။

ယံတြနဲဂေါတမ ပွဲအခိုင်လုဟ် သွာမသျှင်သွာမပြ မဒ်ဂြပ်ဒေဝတ်ဂမ္ပိုင် တြနဲ ဂေါတမ မကလိဝှံအတိုင်ပိုက် ဟံဒ်လှောင်လို့တ် ဟံဒးဒျှောင်စိုတ်မ္ပု ညးဒျှော်ရော? ရဲဝှံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယံဗဗ္ဗုး အဲသုနိသုဗ္ဗာကို ဩကွာန်မ္ပုကို နိဂိုမ္ပုကိုတု ပဒတ်ရ၊ အဲဂ် ပွဲအခိုင် နူဂယး ပိုက်ပဠေဝ်သုာတု သိုမဂိုင်ထွကေတ်ဗဗေင်,သုာဂ် လုပ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ကွာန်ဂ်ကို

နိဂီဂ်ကိုရ၊ ကိုပိဉ်တဲကြနုဂ် ပါစူးအာနူကွာန်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ်တဲမွဲး လုပ်အာဌာန်ဂြိုပ်ဟောင်ရ၊ ပွဲဌာန်ဂ် ပကောံကွေံချေ့၊သုဆုဂမ္တိုင် မွဲဂကောံခပ်တဲ တက်ထွဲတဲမွဲး စွဲပတန်လပ်ဇကုတပ် တပ်တဲ ကိုကတိုဒ်သတိတူရူကိုကမ္မဌာန်တဲ ဂဇာဒ်ခိုင်ရ၊ အဲဂ် လုအာနူကာမဂ္တိုင်တဲဟောင် လုအာနူခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်တဲဟောင် အာစိုပ်ပဌမဇျာန် မဒ်မွဲဟာန်ကောံ‘ဝိတက်’ပွမချပ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံ‘ဝိစာရ’ပွမဇွတ်သပေါတ် မွဲကို ‘ဝိတိ’ပွမချိုက်မျိုက် ‘သုခ’ပွမဒ်တသိုဒ် မက တိုဒ် ဟိုတ်နူလုအာ(နူနီဝရဏ)တဲ ပဒတ်ရ။ ဟိုတ်နူ ‘ဝိတက်’ပွမချပ် ‘ဝိစာရ’ပွမဇွတ်သပေါတ် ပှိုတ်လလမ်အာဂ်ရ အာစိုပ်ဒုတိယဇျာန် မလေပ်ကိုစိုတ်ဖြိုင်ကောင် ပွဲသန္တာန်ဇကု မလေပ် ကတိုဗဒ်ကိုသမာဓိ ပွမတန်ကြန် မဟွဲကို ‘ဝိတက်’ပွမချပ် မဟွဲကို ‘ဝိစာရ’ပွမဇွတ်သပေါတ် မွဲကို ‘ဝိတိ’ပွမချိုက်မျိုက် ‘သုခ’ပွမဒ်တသိုဒ် မကတိုဒ်ဟိုတ်နူ ‘သမာဓိ’ပွမတန်ကြန်တဲ ပဒတ်ရ။ ‘ဝိတိ’ပွမချိုက်မျိုက်ဂ်လေပ် ဟိုတ်မဟွဲထွေန်စပ်စိ ချိုက်ပေတ်ကောံ ‘သတိ’ပွမ ဗ်ဗျဟ် ‘သမ္မဇေည’ဉာဏ်ဗစာရဏာဂ်ဒ်တဲ ပဒတ်သီမသေဝ်မဇ္ဈဟ်ရ၊ ‘သုခ’တသိုဒ်ဂ်လေပ် ဒင်စသိုင် နကိုဇကုရ၊ ဩဟိုတ်နူတတိယဇျာန်မွဲ ညးဂ် “ညးသေဝ်မဇ္ဈဟ် ညးမျိုက်သတိ ညးမျိုက်အလေပ်ပဒတ် ပွဲတသိုဒ်” ရဝံ ပူဂိုလ်အရီုဂမ္တိုင် ဟိုသွးအိုတ်ရ၊ (အဲဂ်)အာစိုပ်တတိယ ဇျာန်ဂ်တဲ ပဒတ်ရ။ ‘သုခ’တသိုဒ်ဂ်လေပ် ဟိုတ်ပွမပါကောံ ‘ဒုက္ခ’ဒ်ဒ်ဂ်လေပ် ဟိုတ်ပွမပါ ကောံစိ ပွဲကိုပ်ကွာဟောင် ဟိုတ်နူ ‘သောမနဿ’ပွမမိပ်စိုတ် ‘ဒေါမနဿ’ပွမဟွဲမိပ်စိုတ်ဂမ္တိုင် ပှိုတ်အာဂ်ရ အာစိုပ်စတုတ္ထဇျာန် မဟွဲကိုဒ်ဒ်,တသိုဒ် မွဲကိုပွမသွးဇးဒက်တသတိ မက တိုဒ် ဟိုတ်နူဥပေက္ခာ ပွမသေဝ်မဇ္ဈဟ်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံဗဗ္ဗး ဒ်ရဝံမွဲး ယဝ်အဲကွာ်စကြိုမ်မွဲး၊ ပွဲအခိုင်ဂ် ပွမကွာ်စကြိုမ် အဲဂ် ဒ်ကွာ်စကြိုမ် မဒ်ဂြပ်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ဟောင်ရ၊ ယွံဗဗ္ဗး ဒ်ရဝံမွဲး ယဝ်အဲ တန်တဒတူမွဲး၊ ပွဲအခိုင်ဂ် ပွမတန်တဒတူအဲဂ် ဒ်တန်တဒတူ မဒ်ဂြပ်ဒေဝတ် ဂမ္တိုင်ဟောင်ရ၊ ယွံဗဗ္ဗး ဒ်ရဝံမွဲး ယဝ်အဲဂဇာဒ်ခိုင်မွဲး၊ ပွဲအခိုင်ဂ် ပွမဂဇာဒ်ခိုင် ဒ်ဂဇာဒ်ခိုင် မဒ်ဂြပ် ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ဟောင်ရ၊ ယွံဗဗ္ဗး ဒ်ရဝံမွဲး ယဝ်အဲတိက်ဒ်ခိုင်မွဲး၊ ပွဲအခိုင်ဂ် ပွမတိက်ဒ်ခိုင်အဲဂ် ဒ်သွာသတိက်မသုဉ်သွာသတိက်မပြ မဒ်ဂြပ်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ဟောင်ရ။ ယွံဗဗ္ဗး ပွဲအခိုင်လုဟ် သွာမသုဉ်သွာမပြ မဒ်ဂြပ်ဒေဝတ် ဂမ္တိုင် အဲမကလိဝံအတိုင်ပွဲက် ဟွံဒ်လှောင်လှိုတ် ဟွံဒး ညောင်စိုတ်မွဲးဂ် ဣဝံဟောင်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

ယွံတြနဲဂေါတမ ထေက်ကိုဒးအမ်သပ်ကောံရ၊ ယွံတြနဲဂေါတမ ဟွံကောင်ဒ်မွဲလှိုင် န်ကုဉ်ရသွံ၊ သအာင်နုဓမ္မိဂေါတမတဲ မုရ်ညးသအာင်လီမွဲ သွာမသုဉ်သွာမပြ မဒ်ဂြပ် ဒေဝတ်ဂမ္တိုင် မွဲသဘ်မဗ်သုဉ် ကြက်ကလိဝံ အတိုင်ပွဲက် ဟွံဒ်လှောင်လှိုတ် ဟွံဒးညောင်စိုတ် ဂ်ရော? ယွံတြနဲဂေါတမ ပွဲအခိုင်လုဟ် သွာမသုဉ်သွာမပြ မဒ်ဂြပ်မြီဂမ္တိုင် တြနဲဂေါတမ မကလိဝံအတိုင်ပွဲက် ဟွံဒ်လှောင်လှိုတ် ဟွံဒးညောင်စိုတ်မွဲးဂ် ညးညောင်ရော? ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံဗဗ္ဗး အဲသွန်သုဗ္ဗာကို ဩက္ခာန်မွဲကို နိဂီမွဲကိုတဲ ပဒတ်ရ၊ အဲဂ် ပွဲအခိုင်နူဂယး ဗိုက်ပဠေပ်သုာတဲ သီမဂိုင်ထွေကေတ်ဗဗေင်,သုာဂ် လုပ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ကွာန်ဂ်ကို နိဂီဂ်ကိုရ၊ ကိုပိဉ်တဲကြနုဂ် ပါစူးအာနူကွာန်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ်တဲမွဲး လုပ်အာဌာန်ဂြိုပ်ဟောင်ရ၊ ပွဲဌာန်ဂ်

ပကောံကောံချော့သုဆုဂမ္ဘိုင် မွဲဂကောံခပ်တဲ တက်ထွဲတဲမွဲး စွံပတန်လင်ဇကုတပ်တပ်တဲ ကိုကတိုဒ်သတိတူရူကိုကမ္မဋ္ဌာန်တဲ ဂဇာဒ်ခိုင်ရ၊ အဲဂ် နကိုစိုတ်မစိုတ်သကိုကောံမေတ္တာ ကိုဗျာပ်တြးဏာ ဒိုဟ်မွဲတဲ ပဒတ်ရ၊ တုပ်သုဟ်သတ် ဒိုဟ်မရနက်ကိုဗါ။ ဒိုဟ်မရနက်ကိုဗါ။ ကိုဗျာပ်တြးဏာ ဒိုဟ်မရနက်ကိုဗန်တဲ ပဒတ်ရ။ နနဲဝံ ကိုဗျာပ်တြးဏာ ဒိုဟ်လ္လှူသွပ် လွင်တဲ ပဒတ်ရ၊ ပွဲသတ်ဂမ္ဘိုင်အိုသို မွဲပွဲဒိုဟ်ဂမ္ဘိုင်အိုသို သွဲတုပ်သုဟ်ကိုဇကုတဲ သတ္တလောက သတ်အိုသိုမပါလုပ်လို့ဟ် ကိုဗျာပ်တြးဏာ နကိုစိုတ် မစိုန်သကိုကောံမေတ္တာ မလဲလး မသုင်ပြ မဟွဲကိုအပိုင်အခြာ မဟွဲကိုသွဲ မဟွဲကိုဝိုင်ဂွိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ နစိုတ် မဒ်မွဲဟာန် ကောံ‘ကရုဏာ’ပွမဆာန်ဍု။ ။ ပ။ နစိုတ်မဒ်မွဲဟာန်ကောံ‘မဒိတာ’ပွမအိုဟ်တိုဟ် ။ ပ။ နစိုတ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံ‘ဥပေက္ခာ’ပွမသေဝ်မဇ္ဈဟ် ကိုဗျာပ်တြးဏာ ဒိုဟ်မွဲတဲ ပဒတ်ရ၊ နနဲဝံ ကိုဗျာပ်တြးဏာ ဒိုဟ်လ္လှူသွပ်လွင်တဲ ပဒတ်ရ၊ ပွဲသတ်ဂမ္ဘိုင်အိုသို မွဲပွဲဒိုဟ်ဂမ္ဘိုင် အိုသို သွဲတုပ်သုဟ်ကိုဇကုတဲ သတ္တလောကသတ်အိုသိုမပါလုပ်လို့ဟ် ကိုဗျာပ်တြးဏာ နကိုစိုတ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံဥပေက္ခာ မလဲလးမသုင်ပြ မဟွဲကိုအပိုင်အခြာ မဟွဲကိုသွဲ မဟွဲကိုဝိုင်ဂွိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယံဗဗ္ဗး ဒ်ရဲဝံမွဲး ယဝ်အဲကွာ်စကြိမ်မွဲး၊ ပွဲအခိုင်ဂ် ပွမကွာ်စကြိမ် အဲဂ် ဒ်ကွာ်စကြိမ် မဒ်ဂြပ်မြီဂမ္ဘိုင်ဟောင်ရ၊ ယံဗဗ္ဗး ဒ်ရဲဝံမွဲး ယဝ်အဲတန်တဒတူမွဲး၊ ပွဲအခိုင်ဂ် ပွမတန်တဒတူအဲဂ် ဒ်တန်တဒတူ မဒ်ဂြပ်မြီဂမ္ဘိုင်ဟောင်ရ၊ ယံဗဗ္ဗး ဒ်ရဲဝံမွဲး ယဝ်အဲဂဇာဒ် ခိုင်မွဲး၊ ပွဲအခိုင်ဂ် ပွမဂဇာဒ် အဲဂ် ဒ်ဂဇာဒ်ခိုင် မဒ်ဂြပ်မြီဂမ္ဘိုင်ဟောင်ရ၊ ယံဗဗ္ဗး ဒ်ရဲဝံမွဲး ယဝ်အဲတိုက်ခိုင်မွဲး၊ ပွဲအခိုင်ဂ် ပွမတိုက်ခိုင်အဲဂ် ဒ်သွာသတိုက်မသုင် သွာသတိုက်မပြ မဒ် ဂြပ်မြီဂမ္ဘိုင်ဟောင်ရ။ ယံဗဗ္ဗး ပွဲအခိုင်လွဟ် သွာမသုင်သွာမပြ မဒ်ဂြပ်မြီဂမ္ဘိုင် အဲမက လိဝံအတိုင်ပိုက် ဟံဒ်လှောင်လို့တ် ဟံဒ်ဇျောင်စိုတ်မွဲးဂ် ဣဝံဟောင်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။ ယံတြနဲဂေါတမ ထေက်ကိုဒ်အမ်သင်ကောံရ၊ ယံတြနဲဂေါတမ ဟံကောင်ဒ်မွဲလှော် ဒ်ကျင် ရသံ၊ သအာင်နူခမီဂေါတမတဲ မုရညးသအာင်လို့မွဲ သွာမသုင်သွာမပြ မဒ်ဂြပ်မြီဂမ္ဘိုင် မွဲသတ်မဒ်သတ်ဝံ ကြက်ကလိဝံ အတိုင်ပိုက် ဟံဒ်လှောင်လို့တ် ဟံဒ်ဇျောင်စိုတ်ဂ်ရော? ယံတြနဲဂေါတမ ပွဲအခိုင်လွဟ် သွာမသုင်သွာမပြ မဒ်ဂြပ်မြီဂမ္ဘိုင် တြနဲဂေါတမ မကလိဝံ အတိုင်ပိုက် ဟံဒ်လှောင်လို့တ် ဟံဒ်ဇျောင်စိုတ်မွဲးဂ် ညးဇျော်ရော? ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယံဗဗ္ဗး အဲသွန်သမ္ဘောကို ဩက္ခာန်မွဲကို နိုဂ်မွဲကိုတဲ ပဒတ်ရ၊ အဲဂ် ပွဲအခိုင်နူဂယး ပိုက်ပဠေပ်သုတဲ သိုမဂိုင်ထွေကေတ်ဗဗေင်၊သုာ် လုပ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ကွာန်ကို နိုဂ် ကိုရ၊ ကိုပိုင်တြနဲကို ပါးစူးအာနူကွာန်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ်တဲမွဲး လုပ်အာဌာန်ဂြိပ်ဟောင်ရ၊ ပွဲဌာန်ဂ် ပကောံကောံချော့သုဆုဂမ္ဘိုင် မွဲဂကောံခပ်တဲ တက်ထွဲတဲမွဲး စွံပတန်လင်ဇကုတပ်တပ်တဲ ကိုကတိုဒ်သတိတူရူကိုကမ္မဋ္ဌာန်တဲ ဂဇာဒ်ခိုင်ရ၊ အဲဂ် တိတ်ရဲဝံရ၊ “အဲ ဂပ်ပိါကောံ ‘ရာဂ’ ပွမထွေန်စပ်တဲရ၊ သကုတ်ကောံရိုဟ်ကွက်မသက္ကာသေဟ်တဲရ၊ သွကောံသုဟ်ညိုင်ရအရာ ဒတန် တံတာမဂပ်ပိါကောံတဲရ၊ သွကောံပွမဟံကတိုဒ်တိုတဲရ၊ ဟွဲကိုသတ် ပွမကတို ဒ်တြ မွဲလှော်ပုန်တဲရ၊ အဲ ဂပ်ပိါကောံ ‘ဒေါသ’ပွမထေပွတ်တဲရ၊ သကုတ်ကောံရိုဟ်ကွက်

မသက္ကုသေဟံ တုရ၊ သွကောသုဟံညင်ရ်အရာဒတန် တံတာမဂပ်ပိုက်ကောတုရ၊ သွကော ပွမဟံကတိုဒ်တို တုရ၊ ဟံကိုသဘ ပွမကတိုဒ်ကြ မွဲလော့ပုန်တုရ။ အဲ ဂပ်ပိကော ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်တုရ၊ သကုတ်ကောရိဟံကွက် မသက္ကုသေဟံတုရ၊ သွကောသုဟံညင်ရ်အရာဒတန် တံတာမဂပ်ပိုက်ကောတုရ၊ သွကော ပွမဟံကတိုဒ်တိုတုရ၊ ဟံကိုသဘ ပွမကတိုဒ်ကြ မွဲလော့ပုန်တုရ။ ယံပဗ္ဗး ဒ်ရံပွဲမွဲး ယဝ်အဲကွာ်စကြမ်မွဲး၊ ပွဲအခိုင်ပွဲ ပွမကွာ်စကြမ်အဲဒ် ဒ်ကွာ် စကြမ် မဒ်ဂြပ်အရီဂမ္တိုင်ဟောင်ရ၊ ယံပဗ္ဗး ဒ်ရံပွဲမွဲး ယဝ်အဲတန်တဒ်တူမွဲး ။ ပ ။ ယဝ်အဲ ဂဇာဒ်ဒိုင်မွဲး ။ ပ ။ ယံပဗ္ဗး ဒ်ရံပွဲမွဲး ယဝ်အဲတိက်ဒိုင်မွဲး၊ ပွဲအခိုင်ပွဲ ပွမတိက်ဒိုင်အဲဒ် ဒ်သွာ သတိက်မသျှင် သွာသတိက်မပြ မဒ်ဂြပ်အရီဂမ္တိုင်ဟောင်ရ။ ယံပဗ္ဗး ပွဲအခိုင်လှဟံ သွာမသျှင် သွာမပြ မဒ်ဂြပ်အရီဂမ္တိုင် အဲမကလိဂုံအတိုင်ပိုက် ဟံဒ်လောင်လို့တ် ဟံဒးသျှင်စိုတ်မွဲးဂ် က္ကဝံဟောင်ရ ရံပွဲ (သုးတရ)။

ယံတြနာဂေါတမ ထေက်ကိုဒးအမ်သင်ကောရ၊ ယံတြနာဂေါတမ ဟံကောင်ဒ်ပွဲ လော့ဒ် ဒ်ကျင်ရသွံ၊ သအာင်နူမဓိဂေါတမတု မုရညးသအာင်လို့ပွဲ သွာမသျှင်သွာမပြ မဒ် ဂြပ်အရီဂမ္တိုင် မှုံသဘမဏ်သံဝံ ကြက်ကလိဂုံ အတိုင်ပိုက်ဂ်ရော? ကြက်ကလိဂုံ ဟံဒ် လောင်လို့တ် ဟံဒးသျှင်စိုတ်ဂ်ရော။ ယံတြနာဂေါတမ (ခရ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ၊ ယံတြနာဂေါတမ (ခရ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ၊ ယံတြနာဂေါတမ ဗွဲဥပမာမွဲး ဝတ္ထုမဗကပ်စွဲလပ်ဂ် သွဟံညင်ရ်ဗတးလှကိုကို ဝတ္ထုမပြောပ်ဗွန်လပ်ဂ် သွဟံညင်ရ်ပံက် ထွဲကိုကို ကုညးမတ်ဂေတ်တိုင်ဂိုင်ဂ် သွဟံညင်ရ်ဟိုလ်ကိုဂိုင်ဃာန် မဃာ်ကို “ညးမှုံကို မတ်မညာတ်ဂမ္တိုင် ကြက်သောံ ညာတ်ကေတ် ရပ်သံဂမ္တိုင်အိုတ်ရ” ရံပွဲ သွဟံညင်ရ် ရင်တျင်ထွဲကိုပွတ်ကောင်သွံ ပွဲတိုက်ဒ်မျိုက် တုပ်သွဟံညင်ရ်သံဂ်ဟောင် တြနာဂေါတမဂ် စောန်ထွဲကိုခရ် နကိုဟိုတ်ဂိုင်သံရ။ အဲဒိုက်ဂ် ပြာပ်ခသွစွဲစောန်ကိုတြနာဂေါတမရ၊ ခရ် ဂ်လေပ် ပြာပ်ခသွစွဲစောန်ရ၊ ခမီသင်ဂ်လေပ် ပြာပ်ခသွစွဲစောန်ရ၊ သွတမ်နူတုဝံတု စိုကို လအိတ်လမျို အဲဒိုက်ဂ် ဥပး မပြာပ်ခသွစွဲစောန်ကို (ရတ်ပိပြကာ) ရံပွဲ တြနာဂေါတမ ဩဝ်ဂိုင်သမ္ဘိလပ်ညိ ရံပွဲ (ဂရင်ပတီရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်သရဘ

၆၅။ အဲဒိုက် ဂုံမိင်လပ် ရ်သံဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမျိုပိုင်ကျ်တြ သုဒတ်တန်တဲဒိုင် ပွဲဒိုဂိဇ္ဈကုဋ် ဇရေင်ချင် ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ပြဘာဇ်မျိုယုသရဘ ဆဝံစာ်စူးတိတ်အာနူသာသနာဝံရ၊ ပြဘာဇ်ဂ် ပွဲလအိပ်ပရိသာတ် ချင်ရာဇဂြိုဟ် “အဲ တီကေတ် ခရ်ခမီကောန်သိုင်သာကျာဝင်ဂမ္တိုင်တုရ၊ ဟိုတ်နူတီကေတ် ခရ်ခမီကောန်သိုင်သာကျာဝင်ဂမ္တိုင်ဂ်ရ စာ်စူးတိတ်ကျင်နူသာသနာဂ်ရ”

ရံပွဲ ဟိုသွားဂလာန်ရံပွဲရ။ ပွဲအခါခါ ခမီဂမ္ဘိုင်မဂ္ဂိုင်ဂွင် ပွဲအခါခါနဂယား မိုက်ပဠေပ်သွာတဲ့
ဂိုင်ထွေကောတ်ပပေင်သွာတဲ့မွး လုပ်စင်ဂေင်ပိဏ္ဍာပါတ် ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ “အဲ တီကောတ် ခရ်ခမီ
ကောန်သိုင်သာကျောင်ဂမ္ဘိုင်တဲ့ရ။ ဟိုတ်နူတီကောတ် ခရ်ခမီကောန်သိုင်သာကျောင်ဂမ္ဘိုင်တဲ့ရ
စာ်စူးတိတ်ကျင်နူသာသနာ်ရ” ရံပွဲ ဂလာန်ပြဘာဇ်သရဏ မဟိုသွားခွင် ပွဲလဒေါပ်ပရိသာတ်
ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရံပွဲရ ခမီဂမ္ဘိုင် သော့မိင်ကောတ် အိုတ်ရ။

ပွဲအခါခါ ခမီဂမ္ဘိုင် စင်ဂေင်ပိဏ္ဍာပါတ် ပွဲချင်ရာဇဂြိုဟ်တဲ့ ကိုပိုင်တဲ့ပွဲကြဲ ပါစူးတိတ်
ကျင်နူကွာန်စင်ဂေင်ပိဏ္ဍာပါတ်တဲ့မွး ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္ပူပိုင်ကျက်တြဲ လှောင်သွဝတ်
တီလမ္ပူပိုင်ကျက်တြဲတဲ့ သိုမဂဇာ်ခွင်ပွဲဒွါမွဲရ် “ယွံကျက်မ္ပူပိုင် ပြဘာဇ်မ္ပူယုသရဏ ဆဝံ
စာ်စူးတိတ်အာ နူသာသနာ်ရံပွဲရ ပြဘာဇ် ပွဲလဒေါပ်ပရိသာတ် ချင်ရာဇဂြိုဟ် ‘အဲတီကောတ်
ခရ်ခမီ ကောန်သိုင်သာကျောင်ဂမ္ဘိုင်တဲ့ရ။ ဟိုတ်နူတီကောတ်ခရ်ခမီ ကောန်သိုင်သာကျောင်
ဂမ္ဘိုင်တဲ့ရ စာ်စူးတိတ်ကျင်နူသာသနာ်ရ’ ရံပွဲ ဟိုသွားခွင်ဂလာန် ရံပွဲရ။ ယွံကျက်မ္ပူပိုင်
အာတ်ပါန်အခေါင်ရ။ တီလမ္ပူပိုင်ကျက်တြဲ စွံဇဟာန်ဆာန်ချူတဲ့ ဩပ်ဩပ်ပြာပ်အာဌာန်
ပြဘာဇ်သရဏနွံ အာရှာမ်ပြဘာဇ်ဂမ္ဘိုင် ဇရေင်ဩင်ကြိုင်သိပ္ပိနီညိ” ရံပွဲ ဂရင်ပတီ တီလ
မ္ပူပိုင်ကျက်တြဲအိုတ်ရ။ တီလမ္ပူပိုင်ကျက်တြဲ ဒုင်တဲနမဒိုင်ကွပ်သော့သိုတ်ဇရ။

ပွဲအခါခါ တီလမ္ပူပိုင်ကျက်တြဲ ပွဲအခါခါသပ်ပယျာန်စိုတ် ဒွါက်ကတိုနူဒွါမသတိက်
သတင် ခွင်ညးမွဲခပ်တဲ့ ကွပ်ပြာပ်အာဇရေင်ဌာန်ပြဘာဇ်သရဏနွံ အာရှာမ်ပြဘာဇ်ဂမ္ဘိုင် ဇရေင်
ဩင်ကြိုင်သိပ္ပိနီတဲ့မွး သိုမဂဇာ်ခွင်ပွဲသွာမလးပညပ်လပ်ရ် “ယွံသရဏ ‘အဲတီကောတ် ခရ်
ခမီကောန်သိုင်သာကျောင်ဂမ္ဘိုင်တဲ့ရ။ ဟိုတ်နူတီကောတ် ခရ်ခမီကောန်သိုင်သာကျောင်ဂမ္ဘိုင်
တဲ့ရ စာ်စူးတိတ်ကျင်နူသာသနာ်ရ’ ရံပွဲ တုအဲ ဟိုသွားရံပွဲရ် ညံပြဟာ” ရံပွဲ သွားကိုပြဘာဇ်
သရဏရ။ သွားတဲရံပွဲမွး ပြဘာဇ်သရဏ ခွင်ကွပ်သော့သိုတ်ဇရိုင်ရ။ မရနက်ကိုဓါဝါလေပ်
တီလမ္ပူပိုင်ကျက်တြဲရ် “ယွံသရဏ ဩပ်ဟိုညိ၊ တုအဲ သာ်လိုတီကောတ် ခရ်ခမီကောန်သိုင်
သာကျောင်ဂမ္ဘိုင်တဲ့ရော? ယပ်ဟံ့ချိုက်ပေင် ကုတုအဲဏီမွး အဲ ရနက်ပပေင်ကိုရ။ ယပ်ချိုက်
ပေင်ခွင် ကုတုအဲမွး အဲ မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ်ရ” ရံပွဲ သွားကိုပြဘာဇ်သရဏရ။ မရနက်ကို
ဓါဝါလေပ် ပြဘာဇ်သရဏ ခွင်ကွပ်သော့သိုတ်ဇရိုင်ရ။ မရနက်ကိုပိဝါလေပ် တီလမ္ပူပိုင်
ကျက်တြဲရ် “ယွံသရဏ ခရ်ခမီကောန်သိုင်သာကျောင်ဂမ္ဘိုင်တီလပ်ရ် ဩပ်ဟိုညိ၊ တုအဲ သာ်လို
တီကောတ် ခရ်ခမီကောန်သိုင်သာကျောင်ဂမ္ဘိုင်တဲ့ရော? ယပ်ဟံ့ချိုက်ပေင် ကုတုအဲဏီမွး အဲ
ရနက်ပပေင်ကိုရ။ ယပ်ချိုက်ပေင်ခွင် ကုတုအဲမွး အဲ မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ်ရ” ရံပွဲ သွားတဲ
စိုက်ပေင်ပိဝါလေပ် ပြဘာဇ်သရဏ ခွင်ကွပ်သော့သိုတ်ဇရိုင်ရ။

ပွဲအခါခါ ပြဘာဇ်ဂမ္ဘိုင်ရ် “ယွံကောန်တုသရဏ ခမီဂေါတမ တုအဲစိုခွင်ရ်ဟေင်
ကော်ဘိက်ခွင်တုအဲရ။ ယွံကောန်တုသရဏ ဩပ်ဟိုညိ၊ တုအဲ သာ်လိုတီကောတ် ခရ်ခမီ
ကောန်သိုင်သာကျောင်ဂမ္ဘိုင်တဲ့ရော? ယပ်ဟံ့ချိုက်ပေင် ကုတုအဲဏီမွး ခမီဂေါတမဂ် ရနက်

ဗပေင်ကိုရ၊ ယဝ်ချိုက်ပေင်ဒိုင် ကုတုအဲမွဲး ခမီဂေါတမဂ် မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ်ရ” ရဝံ
 ဟိုသွဲးကိုပြဘာဇ်သရဘာအိုတ်ရ။ ဟိုသွဲးတဲရဝံအိုတ်မွဲး ပြဘာဇ်သရဘာ နိုင်ကွပ်သောံ ကွာ
 မုက်ခဝါဟုံဂေါင် ဖျပ်ကအ်ဂစိုင်ကျိပ် ဗကပ်မုက်ကျပ် ဖျေလပ်သွပ်တဲ ငှါဟောံဖြဲပြဲ ဟုံမွဲ
 ဂလာန်ဟိုတဲ ဂဇအ်ဒိုင်ရ။

ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမ္မံပိုင်ကျိပ်တြ တီကေတ်ပြဘာဇ်သရဘာ နိုင်ကွပ်သောံကွာ မုက်ခဝါ
 ဟုံဂေါင် ဖျပ်ကအ်ဂစိုင်ကျိပ် ဗကပ်မုက်ကျပ် ဖျေလပ်သွပ်တဲ ငှါဟောံဖြဲပြဲ ဟုံမွဲဂလာန်ဟို
 ဒ်ဒိုင်ဂ်တဲ သွဲးကိုပြဘာဇ်မုိုင်ဂ် ဂလာန်ဝံရ—

ယုံပြဘာဇ်တအ် ဩညးမွဲ “တီလမ္မံပိုင်ကျိပ်တြ မဒင်ဝန်ရဝံမွဲး တီကေတ် (ခရ်မုိုင်
 အိုသို) အလိုဇကုမချာံစုတ်ဂ် ခရ်မုယုဂမုိုင်ဝံတုန် ဟုံထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ်ရ” ရဝံ
 ဟိုသွဲးကိုအဲမွဲး၊ အဲ သွာန်သျှက်စိုတ်စမ်စတ်ဂြိုက်ဂွာ ညးဟိုသွဲးဂ် ဗွဲမဒးရးမွဲး ညးဟိုသွဲးဂ်
 ပှော်ကိုဌာနဂမုိုင်ပိဂကူမတွံး ဂလာန်မွဲ နကိုဂလာန်မွဲကိုလေပ် ကြက်ကြောင်ဗွန်ရ၊ ရင်တုင်
 နင်ဂလာန်မွဲးတဲလေပ် ကြက်ပါကောံရ၊ ပွမစိုတ်တိတ် ပွမထေပုတ် အကာအရာ စိုတ်ဟုံ
 မိပ်လေပ် ကြက်သွဗွဲမပြာကင်ရဂ် ဟိုတ်အခေါင်အရာမဟုံအာစိုပ် ဌာနမမိက်ကိုမွဲမွဲ ဟုံမွဲရ၊
 သွဟ်ညံင်ရဲပြဘာဇ်သရဘာကို နိုင်ကွပ်သောံကွာ မုက်ခဝါဟုံဂေါင် ဖျပ်ကအ် ဂစိုင်ကျိပ်
 ဗကပ်မုက်ကျပ် ဖျေလပ်သွပ်တဲ ငှါဟောံဖြဲပြဲ ဟုံမွဲဂလာန်ဟိုတဲလေပ် ဒးဂဇအ်ဒိုင်ရ။

ယုံပြဘာဇ်တအ် ဩညးမွဲ “တီလမ္မံပိုင်ကျိပ်တြ မဒင်ဝန်ရဝံမွဲး ညးအာသဝအိုတ်
 အာတဲဂ် အာသဝမ္မံယုဂမုိုင်ဝံတုန် ဟုံအိုတ်ဏီရ” ရဝံ ဟိုသွဲးကိုအဲကျိပ်မွဲး၊ အဲ သွာန်သျှက်
 စိုတ်စမ်စတ်ဂြိုက်ဂွာ ညးဟိုသွဲးဂ် ဗွဲမဒးရးမွဲး ညးဟိုသွဲးဂ် ပှော်ကိုဌာနဂမုိုင်ပိဂကူမတွံး
 ဂလာန်မွဲနကိုဂလာန်မွဲကိုလေပ် ကြက်ကြောင်ဗွန်ရ၊ ရင်တုင်နင်ဂလာန်မွဲးတဲလေပ် ကြက်ပါ
 ကောံရ၊ ပွမစိုတ်တိတ် ပွမထေပုတ် အကာအရာစိုတ်ဟုံမိပ်လေပ် ကြက်သွဗွဲမပြာကင် ရဂ်
 ဟိုတ်အခေါင်အရာ မဟုံအာစိုပ်ဌာနမမိက်ကိုမွဲမွဲ ဟုံမွဲရ၊ သွဟ်ညံင်ရဲပြဘာဇ်သရဘာကို
 နိုင်ကွပ်သောံကွာ မုက်ခဝါဟုံဂေါင် ဖျပ်ကအ်ဂစိုင်ကျိပ် ဗကပ်မုက်ကျပ် ဖျေလပ်သွပ်တဲ
 ငှါဟောံဖြဲပြဲ ဟုံမွဲဂလာန်ဟိုတဲလေပ် ဒးဂဇအ်ဒိုင်ရ။

ယုံပြဘာဇ်တအ် ဩညးမွဲ “ခရ်တီလမ္မံပိုင်ကျိပ်တြတွံလပ် သွက်ဒဒိုင်ဝင်ဂွံအိုတ်ဂ်
 ကုညးဒေတ်ခရ် ရင်တုင်ကို တုဟ်နဒဒိုင်ဝင် ဂွံအိုတ်ဗွဲမဒးရးဟုံမာန်ရ” ရဝံ ဟိုသွဲးကို
 အဲကျိပ်မွဲး၊ အဲ သွာန်သျှက်စိုတ်စမ်စတ်ဂြိုက်ဂွာ ညးဟိုသွဲးဂ် ဗွဲမဒးရးမွဲး ညးဟိုသွဲးဂ်
 ပှော်ကိုဌာနဂမုိုင်ပိဂကူမတွံး ဂလာန်မွဲနကိုဂလာန်မွဲကိုလေပ် ကြက်ကြောင်ဗွန်ရ၊ ရင်တုင်
 နင်ဂလာန်မွဲးတဲလေပ် ကြက်ပါကောံရ၊ ပွမစိုတ်တိတ် ပွမထေပုတ် အကာအရာ မဟုံသျှိုက်
 မှိုက်လေပ် ကြက်သွဗွဲမပြာကင်ရဂ် ဟိုတ်အခေါင်အရာ မဟုံအာစိုပ်ဌာနမမိက်ကိုမွဲမွဲ ဟုံမွဲရ၊
 သွဟ်ညံင်ရဲပြဘာဇ်သရဘာကို နိုင်ကွပ်သောံကွာ မုက်ခဝါဟုံဂေါင် ဖျပ်ကအ်ဂစိုင်ကျိပ် ဗကပ်
 မုက်ကျပ်ဖျေလပ်သွပ်တဲ ငှါဟောံဖြဲပြဲ ဟုံမွဲဂလာန်ဟိုတဲလေပ် ဒးဂဇအ်ဒိုင်ရ ရဝံ သွဲးတဲရ။

ပွဲအခါ၌ တိလမ္ပုပိဋကုတ်တြ ကြိုဂအောက်တိုန် ရများမဂံသကာ ပွဲအာရှာမ်ပြဘာဇ်မ္မိုင် ဇရောင်သြင်ကြင်သပ္ပိနိတု က္ခကဠာင်တိုန်အာအာကာသရ။

ပွဲအခါ၌ တိလမ္ပုပိဋကုတ်တြ က္ခစူးအာတဲဟံသက်ဂတာပ်လအ် ပြဘာဇ်မ္မိုင်၌ ကောံဗိုင်တဲ ထပက်ခွင်(လှိုဟ်)တ်ပြဘာဇ်သရဘ နကိုလေံကလးပါင်အိုတ်ရ “ယွံကောန် တုသရဘ ပွဲအပွဲတြိပ်ခိုင်ဇော် ကျီကိုင်ဗျုဂ် ‘ကြက်ကရေ ရများဇာဒိသိုင်ရ’ ရဝံ (စိန် ကရေလေဝ်) သုဟ်ညံင်ရရများကျီကိုင် မပရက်ဒကးဟောင်တိတ်ကျင်ကို တုအဲဂ် ပွဲလက် ကရမုက် ခမီဂေါတမ ‘ကြက်ကရေ ရများဇာဒိသိုင်ရ’ ရဝံ (စိန်ကရေလေဝ်) ရများကျီကိုင် မပရက်ဒကးဟောင် တိတ်ကျင်ရ။ ယွံကောန်တုသရဘ ကောန်စာင်ဗျောံသုတ်ဂ် ‘ကြက်ဂြ ရများ စာင်ကုက်ရ’ ရဝံ (စိန်ဂြလေဝ်) သုဟ်ညံင်ရရများစာင်ဗျောံဟောင် တိတ်ကျင်ကို တုအဲဂ် ပွဲလက်ကရမုက် ခမီဂေါတမ ‘ကြက်ဂြရများစာင်ကုက်ရ’ ရဝံ (စိန်ဂြလေဝ်) ရများ စာင်ဗျောံဟောင် တိတ်ကျင်ရ။ ယွံကောန်တုသရဘ ဂွံဂ် ပွဲခြိုင်ဂွံမဟံမွဲ ကိုဂွံကျိပ်သကိုပ်ဂ် လရိအ်ရများဂွံမအံင်ဇူးမာန်ရ ရဝံ သုဟ်ညံင်ရသမ္ပိထေင်ကေတ်ကို တုအဲဂ် ပွဲလက်က ရမုက် ခမီဂေါတမ လရိဟ်ရများ ဂွံဇော်မအံင်ဇူးမာန်ရ ရဝံ သမ္ပိထေင်ကေတ်ရသံ။ ရဝံဟောင် ပြဘာဇ်မ္မိုင်၌ ကောံဗိုင်တဲ ထပက်ခွင်(လှိုဟ်)တ် ပြဘာဇ်သရဘ နကိုလေံကလး ပါင်အိုတ်ရ။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ကောသမုတ္တိ

၆၆။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရသော်ဝံရ—

ပွဲကာလမ္မအခါ၌ တိလမ္ပုပိဋကုတ်တြ မ္မဟာန်ကောံ ခမီသင်မဂ္ဂိုင်ဂွေင် က္ခဂေတ်ဂေင် ဒေသစာရိတ် ပွဲကောသလရးဂမ္မိုင်မွဲး စိပ်ကျင်နိဂီ မွဲယုကောသမုတ္တ သိုင်ကာလာမဂမ္မိုင်ရ။ သိုင်ကာလာမ ကောန်ညးနိဂီကောသမုတ္တဂမ္မိုင် သောံမိင်တိကေတ် ရဝံအိုတ်ရ— “ယွံမွဲး တအ် ခမီဂေါတမကောန်သိုင်သာကျဝင် မသွခမိနူဂကျသိုင်သာကျဝင်ဂ် စိပ်ကျင်နိဂီကောသ မုတ္တရဂး၊ ပရိုင်ဗရဒယံတိုန်ခိုဟ်ဆဲး တြနဲဂေါတမဂ် ဗျာပ်တြးပြီးတိတ် ရဝံရ။ တိလမ္ပု ပိဋကုတ်တြဂ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင်ဝံလေဝ် အရဟံမွဲးရ ။ ပ။ ပွမသောံ ဗိုလေုာ် ပုဂိုလ်တုအရန်ဂမ္မိုင် မျဲသဘ်မဗ်သော် ခိုဟ်ဆဲးဟောင်ရ” ရဝံ (သောံမိင်တိကေတ် အိုတ်ရ)။

တြနူဂ် သိုင်ကာလာမ ကောန်ညးနိဂီကောသမုတ္တဂမ္မိုင် မှောံပြာပ်အာဇရေင် တိလ မ္ပုပိဋကုတ်တြအိုတ်တဲမွဲး ညးဂမ္မိုင်လှို လောဝ်သွဝတ်တိလမ္ပုပိဋကုတ်တြတဲ ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဒိုမ္မအိုတ်ရ။ ညးလှိုဂမ္မိုင်၌ ဟိုဂလာန်မိပ်စိတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကောံတိလမ္ပုပိဋ

ကျက်ကြ မွဲစွဲအိုတ်ရ၊ ဟိုပတဲကွဲဂလားနထောက်ကိုမိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ထောက်ကိုဗိုဗျဟ်တဲ ဂဇာ်ကေတ်ပွဲဒွဲအိုတ်ရ၊ ညးလှိုဂမၠိုင်ဂ် ပင်ခွအ်ခွေံတဲလှောင်ဏာ လပါ်တီလမ္မံပိုင် ကျက်ကြမ္မံတဲတဲ ဂဇာ်ကေတ်ပွဲဒွဲအိုတ်ရ၊ ညးလှိုဂမၠိုင် ဟိုလှိုင်(ပိုင်ပုဟ်)ယုတောင်တဲ ဂဇာ်ကေတ်ပွဲဒွဲအိုတ်ရ၊ ညးလှိုဂမၠိုင်ဂ် ဗွဲမကွပ်သှေံသိုတ်ဖြဟောင် ဂဇာ်ကေတ်ပွဲဒွဲ အိုတ်ရ။

သွိုင်ကာလာမ ကောန်ညးနီဂိုကေသမုတ္တဂမၠိုင် မဂဇာ်ဒိုင်ပွဲဒွဲမွဲ— ယွံကျက်မ္မံပိုင် သမဏဗြာဟ္မဏဂမၠိုင်လှို စိုပ်ကွၢင်နီဂိုကေသမုတ္တအိုတ်ရ၊ သမဏဗြာဟ္မဏဂမၠိုင်ဂ် ကွေတ် ဝါဒဇကုဟောင်ထွေးအိုတ်ရ၊ ကိုယးတူးဂိုလဟ်အိုတ်ရ၊ ကွေတ်ဝဒါညးသအာင်ဂ်တုန် ထိုမြိ ထပတ်လျတ်အိုတ်ရ၊ သွၚ်ကွက်ဂရိုက်အိုတ်ရ၊ ဟိုဗဒေက်ဖျပ်အိုတ်ရ၊ ဇိုတ်ပလိုကွေံအိုတ်ရ။ ယွံကျက်မ္မံပိုင် သမဏဗြာဟ္မဏဂမၠိုင်လှိုလေဝ် စိုပ်ကွၢင်နီဂိုကေသမုတ္တအိုတ်ရ၊ သမဏ ဗြာဟ္မဏဂမၠိုင်ဂ်လေဝ် ကွေတ်ဝါဒဇကုဟောင်ထွေးအိုတ်ရ၊ ကိုယးတူးဂိုလဟ်အိုတ်ရ၊ ကွေတ် ဝါဒညးသအာင်ဂ်တုန် ထိုမြိထပတ်လျတ်အိုတ်ရ၊ သွၚ်ကွက်ဂရိုက်အိုတ်ရ၊ ဟိုဗဒေက်ဖျပ် အိုတ်ရ၊ ဇိုတ်ပလိုကွေံအိုတ်ရ။ “ယွံကျက်မ္မံပိုင် မှောင်ကိုသမဏဗြာဟ္မဏဂမၠိုင်ဝံ မုရသမဏ ဗြာဟ္မဏမွဲ ဟိုသွေးဂလားနမဃုာ်စုတ်ဂ်ရော? မုရသမဏဗြာဟ္မဏမွဲ ဟိုသွေးဂလားနဟံဃုာ် စုတ်ဂ်ရော?” ရဝံ ပွမသေဟ်ပွာ ပွမချပ်သေဟ်ပွာ နှိဒိုင်ကုပိုဒိုက်တအ် ညးဂမၠိုင်ရ ရဝံ ဂရင်ပတိ တီလမ္မံပိုင်ကျက်ကြအိုတ်ရ။ ယွံသွိုင်ကာလာမတအ် ထောက်ကိုတုဟ်နသေဟ်ပွာ ကုမူးတအ်ညးဂမၠိုင်ရ၊ ထောက်ကိုတုဟ်နချပ်သေဟ်ပွာရ၊ ပွဲအရာထောက်ကိုတုဟ်နသေဟ် ပွာဟောင် နှိသေဟ်ပွာ ကုမူးတအ်ညးဂမၠိုင်ရ။

ယွံသွိုင်ကာလာမတအ် ဩဝ်ကွၢင်အိုတ်ညိ မူးတအ်ညးဂမၠိုင် နအယာ်မာတ် မိင်ဂလားနဟို(ဃုာ်ပြရ ဃုာ်စုတ်ရ ရဝံ) ဩဝ်လွကေတ်ဒတန်အိုတ်ဏီ၊ နအယာ်မာတ်ဂလားန အစေနအဆက်လေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နအယာ်မာတ်ဂလားနမတွံး ကောင်နှိ ရဝံရဂးလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ ကိတ်ညီကိုလိခိပိဋကတ်ရရဝံလေဝ် ဩဝ်လွ ဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နအယာ်မာတ်ချပ်တှိုဂိုင်ကေတ်လေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နအယာ်မာတ်နီသဲဂိုင်ကေတ်နဲလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နမချပ်ကေတ်အကာဲ အရာလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ ကိတ်ညီကိုကွေတ် (ပိုတအ်)ချပ်တှိုသျှိုက်မျိုက် တဲဂိုင်ကေတ်ရ ရဝံလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နအယာ်မာတ်သဘ် ထောက်ကို ဂိုင်သမ္ဘိလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ ဂလားနခမိ ပိုတအ်သွအဲပရဲရ ရဝံလေဝ် ဩဝ် လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ။ ယွံသွိုင်ကာလာမတအ် “ခရ်ဂမၠိုင်ဝံတုန် ခရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင်ရ၊ ခရ်ဂမၠိုင်ဝံတုန် ခရ်မ္မံကိုဒုသ်ဂမၠိုင်ရ၊ ခရ်ဂမၠိုင်ဝံတုန် ခရ်တုပညာဂမၠိုင် မဂပ်ဂရိုဟ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ကိုချိုက်ပေင် ဂပ်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ခရ်ဂမၠိုင်ဝံအိုတ်မူး နှိတ်တုဟ်နဟွဲကိုဒတဲမြမောင် တုဟ်နနှိဒိုင်အိုတ်ရ” ရဝံ ပွဲအခိုင်မူးတအ်ညးဂမၠိုင် တီကေတ်အလိုဇကုတအ်ဂ်တုန် ပါသွေးကွေံအိုတ်ညိ။

ယံသွင်ကာလာမတအံ အရာဂှ် ပသံသမ္ဘိထေင်တအိုတ်ဂှ်ရော? ‘လောဘ’ပွမထေန်စပ်ဂှ် ကတိဒ်ပွဲအပွဲသန္တာန်သတ်မွဲး နှိတ်တုဟ်နမုဲကိုဒတဲမြမောပ်ဟာ၊ (ဟံသေင်မွဲး) နှိတ်တုဟ်နမသက္ကုဒတဲမြမောပ်ဟာ ရဲဝံ (သွဲးတရ)။ နှိတ်တုဟ်နမသက္ကုဒတဲမြမောပ်ရကျါ။ ယံသွင်ကာလာမတအံ ပုဂိုလ်မထေန်စပ်ဂှ် ‘လောဘ’ပွမထေန်စပ်မဂပ်ဝ်ပျီုပျိုက် မုဲကိုစိုတ်မဂပ်ဝ်သီစတ်ကေတ်ဂှ်ဒ်တဲ လမျီုညးလေဝ် ဂစိုတ်ရ၊ ဂြပ်ညးမဟံကိုလေဝ် ဂိုင်ကွတ်ကေတ်ရ၊ သမ္ဘာညးလေဝ် အာကျင်ရ၊ ဂလာန်ကိုက်ဗွန်ဟံ့သုတ်လေဝ် ဟိုရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဂွံသွအတိုင်ဂှ်ရ၊ မပ္ပံပွမဂစိုတ်လမျီုညးဂှ် နှိတ်တုဟ်နမသက္ကုဒတဲမြမောပ် တုဟ်နဒ်ဒ်ဒ် လုက်ကာလမဂိုင်သေ့ကုညးဂှ်မာန်ရဟံသေင်ဟာ ရဲဝံ (သွဲးတရ)။ နှိမာန်ရ ကျါ။

ယံသွင်ကာလာမတအံ အရာဂှ် ပသံသမ္ဘိထေင်တအိုတ်ဂှ်ရော? ‘ဒေါသ’ပွမထေပွတ်ဂှ် ကတိဒ်ပွဲအပွဲသန္တာန်သတ်မွဲး နှိတ်တုဟ်နမုဲကိုဒတဲမြမောပ်ဟာ၊ (ဟံသေင်မွဲး) နှိတ်တုဟ်နမသက္ကုဒတဲမြမောပ်ဟာ ရဲဝံ (သွဲးတရ)။ နှိတ်တုဟ်နမသက္ကုဒတဲမြမောပ်ရကျါ။ ယံသွင်ကာလာမတအံ ပုဂိုလ်မထေပွတ်ဂှ် ‘ဒေါသ’ပွမထေပွတ်မဂပ်ဝ်ပျီုပျိုက် မုဲကိုစိုတ်မဂပ်ဝ်သီစတ်ကေတ်ဂှ်ဒ်တဲ လမျီုညးလေဝ် ဂစိုတ်ရ၊ ဂြပ်ညးမဟံကိုလေဝ် ဂိုင်ကွတ်ကေတ်ရ၊ သမ္ဘာညးလေဝ် အာကျင်ရ၊ ဂလာန်ကိုက်ဗွန်ဟံ့သုတ်လေဝ် ဟိုရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဂွံသွအတိုင်ဂှ်ရ၊ မပ္ပံပွမဂစိုတ် ပွမကိုစိုတ်လမျီု ညးဂှ် နှိတ်တုဟ်န မသက္ကုဒတဲမြမောပ် တုဟ်နဒ်ဒ်ဒ် လုက်ကာလမဂိုင်သေ့ကုညးဂှ်မာန်ရဟံသေင်ဟာ ရဲဝံ (သွဲးတရ)။ နှိမာန်ရ ကျါ။

ယံသွင်ကာလာမတအံ အရာဂှ် ပသံသမ္ဘိထေင်တအိုတ်ဂှ်ရော? ‘မောဟ’ပွမဝိဝိင်ဂှ် ကတိဒ်ပွဲအပွဲသန္တာန်သတ်မွဲး နှိတ်တုဟ်နမုဲကိုဒတဲမြမောပ်ဟာ၊ (ဟံသေင်မွဲး) နှိတ်တုဟ်နမသက္ကုဒတဲမြမောပ်ဟာ ရဲဝံ (သွဲးတရ)။ နှိတ်တုဟ်နမသက္ကုဒတဲမြမောပ်ရကျါ။ ယံသွင်ကာလာမတအံ ပုဂိုလ်မဝိဝိင်ဂှ် ‘မောဟ’ပွမဝိဝိင်မဂပ်ဝ်ပျီုပျိုက် မုဲကိုစိုတ်မဂပ်ဝ်သီစတ်ကေတ်ဂှ်ဒ်တဲ လမျီုညးလေဝ် ဂစိုတ်ရ၊ ဂြပ်ညးမဟံကိုလေဝ် ဂိုင်ကွတ်ကေတ်ရ၊ သမ္ဘာညးလေဝ် အာကျင်ရ၊ ဂလာန်ကိုက်ဗွန်ဟံ့သုတ်လေဝ် ဟိုရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဂွံသွအတိုင်ဂှ်ရ၊ မပ္ပံပွမဂစိုတ်လမျီုညးဂှ် နှိတ်တုဟ်နမသက္ကုဒတဲမြမောပ် တုဟ်နဒ်ဒ်ဒ် လုက်ကာလမဂိုင်သေ့ကုညးဂှ်မာန်ရဟံသေင်ဟာ ရဲဝံ (သွဲးတရ)။ နှိမာန်ရ ကျါ။

ယံသွင်ကာလာမတအံ အရာဂှ် ပသံသမ္ဘိထေင်တအိုတ်ဂှ်ရော? ဓရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ဓရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ဟာ၊ (ဟံသေင်မွဲး) ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ဟာ ရဲဝံ (သွဲးတရ)။ နှိဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ရ ကျါ။ ဓရ်မုဲကိုဒသ်ဂမ္ဘိုင်ဟာ၊ (ဟံသေင်မွဲး) ဓရ်ဟွဲကိုဒသ်ဂမ္ဘိုင်ဟာ ရဲဝံ (သွဲးတရ)။ နှိဓရ်မုဲကိုဒသ်ဂမ္ဘိုင်ရ ကျါ။ ဓရ်တုပညာဂမ္ဘိုင် ဂပ်ဝ်ဂရိုဟ်အိုတ်ဟာ၊ (ဟံသေင်မွဲး) ဓရ်တုပညာဂမ္ဘိုင် ဂပ်ဝ်ထိုင်သးအိုတ်ဟာ ရဲဝံ (သွဲးတရ)။ နှိဓရ်တုပညာဂမ္ဘိုင် ဂပ်ဝ်ဂရိုဟ်အိုတ်ရ

ကျော်။ ဂပ်ဝ်ကိုချိုက်ပေင် ဂပ်ဝ်ဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ်(ခရ်ဂမိုင်ဝံ) ဗွဲမဒးရးအိုတ်မွဲး ဒွဲတ်တူဟ်န မသက္ကုဒတဲမြဲမောဝ် တူဟ်နဒ်ဒဒ်အိုတ်ဟဟ။ (ဟံ့သေင်မွဲး) ဟံ့ဒ်အိုတ်ဟဟ၊ပွဲဒိုင်ဝံ (စိုတ်မွဲး တအ်ညးဂမိုင်) ပသးနွံဂ်ရော? ရဲဝံ (သွးတရ)။ ယွံကျော်မူပိုင် ဂပ်ဝ်ကိုချိုက်ပေင် ဂပ်ဝ်ဒဂိုန် ဂိုင်ကောတ်(ခရ်ဂမိုင်ဝံ) ဗွဲမဒးရးအိုတ်မွဲး ဒွဲတ်တူဟ်နမသက္ကုဒတဲမြဲမောဝ် တူဟ်နဒ်ဒဒ်အိုတ်ရ၊ ပွဲဒိုင်ဝံ (စိုတ်)ပိုင်တအ်ညးဂမိုင် နွံရဲဝံရကျော် ရဲဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။

ယွံသိုင်ကာလာမတအ် ဂလာန်အဲဟိုသွးကျင် ရဲဝံမွဲး “ယွံသိုင်ကာလာမတအ် ဩဝ်ကျင်အိုတ်ညိ မွဲးတအ်ညးဂမိုင် နအယာ်မာတ်မိင်ဂလာန်ဟို(ချာ်ပြရချာ်စုတ်ရ ရဲဝံ) ဩဝ်လွကောတ်ဒတန်အိုတ်ဏီ၊ နအယာ်မာတ်ဂလာန်အစေန်အဆက်လေဝ် ဩဝ်လွဂိုင် ကောတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နအယာ်မာတ်ဂလာန်မတွဲး ကောင်ဒ်ရဲဝံရဂးလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကောတ် အိုတ်ညိဏီ၊ ကိတ်ညီကိုလိမ်ပိဋကတ်ရဲဝံလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကောတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နအယာ် မာတ်ချပ်တျိုဂိုင်ကောတ်လေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကောတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နအယာ်မာတ် နိဿဲဂိုင် ကောတ်နဲလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကောတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နမချပ်ကောတ်အကာ်အရာလေဝ် ဩဝ်လ ဩဝ်လွဂိုင်ကောတ်အိုတ်ညိဏီ၊ ကိတ်ညီကိုကွေတ် (ပိုတအ်)ချပ်တျိုသျှိုက်မျိုက်တဲ ဂိုင်ကောတ်ရ ရဲဝံလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကောတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နအယာ်မာတ်သဘ်ထေက်ကို ဂိုင်သမ္ဘိလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကောတ်အိုတ်ညိဏီ၊ ဂလာန်ခမီ ပိုတအ်သွအဲပရဲရ ရဲဝံလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကောတ် အိုတ်ညိဏီ။ ယွံသိုင်ကာလာမတအ် ‘ခရ်ဂမိုင်ဝံတုန် ခရ်အကုသိုလ်ဂမိုင်ရ၊ ခရ်ဂမိုင် ဝံတုန် ခရ်မူကိုဒုသ်ဂမိုင်ရ၊ ခရ်ဂမိုင်ဝံတုန် ခရ်တုပညာဂမိုင် မဂပ်ဝ်ဂရိုဟ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ် ကိုချိုက်ပေင် ဂပ်ဝ်ဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ခရ်ဂမိုင်ဝံအိုတ်မွဲး ဒွဲတ်တူဟ်နဟဲကိဒတဲမြဲမောဝ် တူဟ်န ဒ်ဒဒ်အိုတ်ရ’ ရဲဝံ ပွဲအခိုင်မွဲးတအ်ညးဂမိုင် တီကောတ်အလိုဇကုတအ်ဂ်တုန် ပါသွး ကေုအိုတ်ညိ”ဂ်တုန် သွနိဿဲကိုကူဝံတဲ ဒ်ဂလာန်ဟိုသွးကျင်ရ။

ယွံသိုင်ကာလာမတအ် ဩဝ်ကျင်အိုတ်ညိ မွဲးတအ်ညးဂမိုင် နအယာ်မာတ်မိင် ဂလာန်ဟို(ချာ်ပြရချာ်စုတ်ရ ရဲဝံ) ဩဝ်လွကောတ်ဒတန်အိုတ်ဏီ၊ နအယာ်မာတ်ဂလာန် အစေန်အဆက်လေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကောတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နအယာ်မာတ်ဂလာန်မတွဲး ကောင်ဒ် ရဲဝံရဂးလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကောတ်အိုတ်ညိဏီ၊ ကိတ်ညီကိုလိမ်ပိဋကတ်ရဲဝံလေဝ် ဩဝ်လွ ဂိုင်ကောတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နအယာ်မာတ်ချပ်တျိုဂိုင်ကောတ်လေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကောတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နအယာ်မာတ်နိဿဲဂိုင်ကောတ်နဲလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကောတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နမချပ်ကောတ်အကာ် အရာလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကောတ်အိုတ်ညိဏီ၊ ကိတ်ညီကိုကွေတ် (ပိုတအ်)ချပ်တျိုသျှိုက်မျိုက်တဲ ဂိုင်ကောတ်ရ ရဲဝံလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကောတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နအယာ်မာတ်သဘ်ထေက်ကိုဂိုင် သမ္ဘိလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကောတ်အိုတ်ညိဏီ၊ ဂလာန်ခမီ ပိုတအ်သွအဲပရဲရ ရဲဝံလေဝ် ဩဝ်လွ ဂိုင်ကောတ်အိုတ်ညိဏီ။ ယွံသိုင်ကာလာမတအ် ‘ခရ်ဂမိုင်ဝံတုန် ခရ်ကုသိုလ်ဂမိုင်ရ၊ ခရ်ဂမိုင် ဝံတုန် ခရ်ဟဲကိုဒုသ်ဂမိုင်ရ၊ ခရ်ဂမိုင်ဝံတုန် ခရ်တုပညာဂမိုင် မဂပ်ဝ်ထိုင်သးအိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်ကိုချိုက်ပေင် ဂပ်ဝ်ဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ခရ်ဂမိုင်ဝံအိုတ်မွဲး ဒွဲတ် တူဟ်နမူကိုဒတဲမြဲမောဝ်

တူဟ်နဒ်တသိုၣ်အိုတ်ရ' ရဝံ ပွဲအခါမူးတအ် ညးဂမၠိုင် တီကေတ်အလိုဏကတအ်ဂှ်တုန် ကိုၣ်ချိုက်ပေင်တုဲ ပဒတ်အိုတ်ညိ။

ယံသ့ၣ်ကာလာမတအ် အရာဂှ် ပသ်သမ္ဘိထေင်တအိုတ်ဂှ်ရော? 'အလောဘ'ပွမ ဟံ့ထွေန်စပ်ဂှ် ကတိဒ်ပွဲအပွဲသန္တာန်သတ်မွဲး ဒ်တတူဟ်နမူၤကိုဒတဲမြမောဝ်ဟာ၊ (ဟံ့သေင်မွဲး) ဒ်တတူဟ်နမသက္ကုဒတဲမြမောဝ်ဟာ ရဝံ (သွးတရ)။ ဒ်တတူဟ်နမူၤကိုဒတဲမြမောဝ်ရ ကျါ။ ယံသ့ၣ်ကာလာမတအ် ပူဂိုလ်မဟံ့ထွေန်စပ်ဂှ် 'လောဘ'ပွမထွေန်စပ်မဟဂပ်ဝ်ပျိုၣ်ချိုက် မူၤကို စိုတ်မဟဂပ်ဝ်သီစတ်ကေတ်ဂှ်ဒ်တုဲ လမ္ပီၤညးလေဝ် ဟံ့ဂစိုတ်ရ၊ ငြပ်ညးမဟံ့ကိုလေဝ် ဟံ့ဂိုင် ကွတ်ကေတ်ရ၊ သမ္ဘာညးလေဝ် ဟံ့အာကျင်ရ၊ ဂလာန်ကိုက်ဗွန်ဟံ့သုတလေဝ် ဟံ့ဟီရ၊ ညးသ္တိုင်လေဝ် ဟံ့ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဂွံသွအတိုင်ဂှ်ရ၊ မပ္ပံပွမဟံ့ဂစိုတ်လမ္ပီၤ ညးဂှ် ဒ်တတူဟ်နမူၤကိုဒတဲမြမောဝ် တူဟ်နဒ်တသိုၣ် လုက်ကာလမဂိုင်သေ့ကုညးဂှ် မာန်ရ ဟံ့သေင်ဟာ ရဝံ (သွးတရ)။ ဒ်မာန်ရ ကျါ။

ယံသ့ၣ်ကာလာမတအ် အရာဂှ် ပသ်သမ္ဘိထေင်တအိုတ်ဂှ်ရော? 'အဒေါသ'ပွမ ဟံ့ထေပုတ်ဂှ် ကတိဒ်ပွဲအပွဲသန္တာန်သတ်မွဲး ။ ပ ။ 'အမောဟ'ပွမဟံ့ဝိဝိင်ဂှ် ကတိဒ်ပွဲအပွဲ သန္တာန်သတ်မွဲး ။ ပ ။ ဒ်တတူဟ်နမူၤကိုဒတဲမြမောဝ် တူဟ်နဒ်တသိုၣ် လုက်ကာလ မဂိုင်သေ့ကုညးဂှ်မာန်ရ ဟံ့သေင်ဟာ ရဝံ (သွးတရ)။ ဒ်မာန်ရ ကျါ။

ယံသ့ၣ်ကာလာမတအ် အရာဂှ် ပသ်သမ္ဘိထေင်တအိုတ်ဂှ်ရော? ဓရ်ဂမၠိုင်ဝံ ဓရ် ကုသိုလ်ဂမၠိုင်ဟာ၊ (ဟံ့သေင်မွဲး) ဓရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင်ဟာ ရဝံ (သွးတရ)။ ဒ်ဓရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင်ရ ကျါ။ ဓရ်မူၤကိုဒသ်ဂမၠိုင်ဟာ၊ (ဟံ့သေင်မွဲး) ဓရ်ဟွဲကိုဒသ်ဂမၠိုင်ဟာ ရဝံ (သွးတရ)။ ဒ်ဓရ် ဟွဲကိုဒသ်ဂမၠိုင်ရ ကျါ။ ဓရ်တုပညာဂမၠိုင် ဂပ်ဝ်ဂရိုဟ်အိုတ်ဟာ၊ (ဟံ့သေင်မွဲး) ဓရ်တုပညာ ဂမၠိုင် ဂပ်ဝ်ထိုင်သးအိုတ်ဟာ ရဝံ (သွးတရ)။ ဒ်ဓရ်တုပညာဂမၠိုင် ဂပ်ဝ်ထိုင်သးအိုတ်ရ ကျါ။ ဂပ်ဝ်ကိုချိုက်ပေင် ဂပ်ဝ်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်(ဓရ်ဂမၠိုင်ဝံ) ဗွဲမဒးရးအိုတ်မွဲး ဒ်တတူဟ်န မူၤကိုဒတဲမြမောဝ် တူဟ်နဒ်တသိုၣ်အိုတ်ဟာ၊ (ဟံ့သေင်မွဲး) ဟံ့ဒ်အိုတ်ဟာ၊ ပွဲဒိုင်ဝံ (စိုတ်မူး တအ်ညးဂမၠိုင်) ပသ်နွံဂရော။ ရဝံ (သွးတရ)။ ယံကျါမူၤပိုင် ဂပ်ဝ်ကိုချိုက်ပေင် ဂပ်ဝ်ဒဂိုန် ဂိုင်ကေတ်(ဓရ်ဂမၠိုင်ဝံ) ဗွဲမဒးရးအိုတ်မွဲး ဒ်တတူဟ်နမူၤကိုဒတဲမြမောဝ် တူဟ်နဒ်တသိုၣ် အိုတ်ရ၊ ပွဲဒိုင်ဝံ (စိုတ်) ပိုင်ချိုက်တအ်ညးဂမၠိုင် နွံရဝံရကျါ ရဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။

ယံသ့ၣ်ကာလာမတအ် ဂလာန်အဲဟီသွးကျင် ရဝံမွဲး “ယံသ့ၣ်ကာလာမတအ် ဩဝ်ကျင်အိုတ်ညိ မူးတအ်ညးဂမၠိုင် နအယာ်မာတ်မိင်ဂလာန်ဟီ(သုာ်ပြရသုာ်စုတ်ရ ရဝံ) ဩဝ်လွကေတ်ဒတန်အိုတ်ဏီ၊ နအယာ်မာတ်ဂလာန်အစေန်အဆက်လေဝ် ဩဝ်လွဂိုင် ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နအယာ်မာတ်ဂလာန်မတွံဂးကေင်ဒ်ရဝံရဂးလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ် အိုတ်ညိဏီ၊ ကိတ်ညီကိုလိမ်ပိဋကတ်ရဝံလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နအယာ် မာတ်ချပ်တၢ်ဂိုင်ကေတ်လေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နအယာ်မာတ် နိသ္မာဂိုင်ကေတ်

နဲလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညီဏီ၊ နမချပ်ကေတ်အကာဲအရာလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညီဏီ၊ ကိတ်ညီကိုကွေတ်(ပိုတအ်)ချပ်တၞိသျှိုက်မၞိက်တဲ ဂိုင်ကေတ်ရ ရဲဝံလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညီဏီ၊ နအယံမာတ်သတ်ထေက်ကိုဂိုင်သမ္ဘိလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညီဏီ၊ ဂလာန်ခမီ ပိုတအ်သွအဲပရဲရ ရဲဝံလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညီဏီ။ ယံသိုင်ကာလာမတအ် ‘ခရ်ဂမၠိုင်ဝံတုန် ခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင်ရ၊ ခရ်ဂမၠိုင်ဝံတုန် ခရ်ဟ့ကိုဒုသ်ဂမၠိုင်ရ၊ ခရ်ဂမၠိုင်ဝံတုန် ခရ်တုပညာဂမၠိုင် မဂပ်ဝ်ထိုင်သးအိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်ကိုချိုက်ပေင် ဂပ်ဝ်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ခရ်ဂမၠိုင်ဝံတုန်မ္မး ဒိတ်တုဟ်နမ္မုကိုဒတဲမြမောဝ် တုဟ်နဒိတ်သိုခ်အိုတ်ရ’ ရဲဝံ ပွဲအခါမ္မးတအ် ညးဂမၠိုင် တီကေတ်အလိုကေတ်တအ်ဂံတုန် ကိုချိုက်ပေင်တဲ ပဒတ်အိုတ်ညီ”ဂံတုန် သွန်သဲကိုကွဲဝံတဲ ဒိဂလာန် ဟိုသွးကျင်ရ။

ယံသိုင်ကာလာမတအ် ကွးအရီဂ် ရဲသတ်ဝံ စာ်စူးနူ ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမထွေန်စပ်မဂ်ဂုက် စာ်စူးနူ ‘ဗျာပါဒ’ပွမမိက်ကိုလိုလ် ဟံမ္မဲကိုပွမဝိဝိင် မ္မုကိုခရ်ဗစာရဏာ ချိုက်ပေင်တဲကောံသတ်ဂ်ဒိတ် နစိုတ်မစိုန်သကိုကောံမေတ္တာ ကိုဗျာပ်တြးဏာ ဒိုဟ်မ္မဲတဲ ပဒတ်ရ။ တုပ်သုဟ်သတ်ဂ် ဒိုဟ်မရနုက်ကိုဓါ။ ဒိုဟ်မရနုက်ကိုပိ။ ကိုဗျာပ်တြးဏာ ဒိုဟ်မရနုက်ကိုပန်တဲ ပဒတ်ရ။ နနဲဝံ ကိုဗျာပ်တြးဏာ ဒိုဟ်လ္လုသွင်လွင်တဲ ပဒတ်ရ၊ ပွဲသတ်ဂမၠိုင်အိုသို မ္မုပွဲဒိုဟ်ဂမၠိုင်အိုသိုဂ် သွဗွဲတုပ်သုဟ်ကိုကေတ်တဲ သတ္တလောကသတ်အိုသိုမပါလုပ်လို့ဟ်ဂ် ကိုဗျာပ်တြးဏာ နကိုစိုတ်မစိုန်သကိုကောံမေတ္တာ မလဲလး မသျှင်ပြဲ မဟ့ကိုအပိုင်အခြာ မဟ့ကိုသွဝဲ မဟ့ကိုဂိုင်ဂျိဂ်တဲ ပဒတ်ရ။ နစိုတ် မစိုန်သကိုကောံ ‘ကရုဏာ’ပွမဆာန်သျှ။ ။ ပ ။ နစိုတ်မစိုန်သကိုကောံ ‘မုဒိတာ’ပွမအိုဟ်တိုဟ် ။ ပ ။ နစိုတ်မစိုန်သကိုကောံ ‘ဥပေက္ခာ’ပွမသေ့ဝ်မဇ္ဈဟ် ကိုဗျာပ်တြးဏာ ဒိုဟ်မ္မဲတဲ ပဒတ်ရ၊ နနဲဝံ ကိုဗျာပ်တြးဏာ ဒိုဟ်လ္လုသွင်လွင်တဲ ပဒတ်ရ၊ ပွဲသတ်ဂမၠိုင်အိုသို မ္မုပွဲဒိုဟ်ဂမၠိုင်အိုသိုဂ် သွဗွဲတုပ်သုဟ်ကိုကေတ်တဲ သတ္တလောက သတ်အိုသို မပါလုပ်လို့ဟ်ဂ် ကိုဗျာပ်တြးဏာနကိုစိုတ် မစိုန်သကိုကောံဥပေက္ခာ မလဲလး မသျှင်ပြဲ မဟ့ကိုအပိုင်အခြာ မဟ့ကိုသွဝဲ မဟ့ကိုဂိုင်ဂျိဂ်တဲ ပဒတ်ရ။

ယံသိုင်ကာလာမတအ် ကုကွးအရီ မ္မုကိုစိုတ်မစာ်စူးနူသွဝဲ စိုတ်မစာ်စူးနူဂိုင်ဂျိ စိုတ်မဟံကိုခွက် စိုတ်မသွးဇး ရဲဝံ ပွဲဘဝလျာဟ်ဟေင် ဂပ်ဝ်ကလိဝံအရာဒတန်ဂမၠိုင် ပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ဘဝလောကပရလိုက်ဂ် ယဝ်နွံမ္မး၊ ဖိုအဆက်ဆက် ဖိုတမ် ကုသိုလ်ကမ် အကုသိုလ်ကမ်ဂမၠိုင် ယဝ်နွံမ္မး၊ နွံသတ်ဂ္မး ကလိဝံအရာဒတန်မတံဂး အဲ ခန္ဓကေုလိုလ်တဲ ပွဲကြဲနူချိုတ်တဲဂ် ကြက်သေ့အာစိုပ်ချင်သွပ် မဒ်လအာဂတ်ဒးရးခိုဟ်ဆဲရ။ ကွဲဝံတုန် အရာဒတန်မဂပ်ဝ်ကလိဝံ ကုကွးအရီဂ် ပဌမရ။

ဘဝလောကပရလိုက်ဂ် ယဝ်ဟံမ္မဲမ္မး၊ ဖိုအဆက်ဆက် ဖိုတမ် ကုသိုလ်ကမ် အကုသိုလ်ကမ်ဂမၠိုင် ယဝ်ဟံမ္မဲမ္မး၊ ဟံမ္မဲသတ်ဂ္မး ကလိဝံအရာဒတန်မတံဂး ပွဲဘဝဂတ

မတ်ဟောင် အဲဝံရင်တျင်လင်ဇေယျဇေယျ မဟေ့ကိုသွဝဲ မဟေ့ကိုဝိုင်ဂွါ မဟံဒ်ဒိဒိ မှုံကိုတသိဒ်ရ။ ဣဝံတုန်အရာဒတန် မဂပ်ပကလိဝံ ကုက္ကုအရီဂုံ ဒုတိယရ။

ယဝ်ကောန်သုပ္ပသရံပါပ်မွဲး ကောန်သွတ်မွဲးရ၊ အဲဂ် ဟံပတိတ်ကျင်ဇြဟတ် ပွသရံ ပါပ်မမိက်ကိုမွဲမွဲရ၊ ကုအဲ မဟံသွ(ပွသရံပါပ်)ဂ် ကလိဝံအရာဒတန်မတွံဂး သာ်လီ အကု သိုလ်ကမ် ကိုတုတ်ဒွံ လုက်စုက်ဒိဒိမာန်ဂ်ရောရ။ ဣဝံတုန် အရာဒတန်မဂပ်ပကလိဝံ ကုက္ကုအရီဂုံ တတိယရ။

စိန်ကောန်သုပ္ပသရံပါပ်လေဝ် သွတ်ဟံသွးရ၊ သွတ်ဟံသွးသာ်ဂ်မွဲး ကလိဝံအရာ ဒတန်မတွံဂးအဲ ဝံသေဝ်ဗိုကေတ် ဇေယျဇေယျဇေယျ နဓါပြကာ(မတွံဂးဟံသုပ္ပသရံပါပ် သွတ် ဟံသွး)ဂ်ဟောင်ရ။ ဣဝံတုန် အရာဒတန်မဂပ်ပကလိဝံ ကုက္ကုအရီဂုံ စတုတ္ထရ။ ယံသိုင် ကာလာမတအံ ကုက္ကုအရီ မှုံကိုစိတ်မစာ်စူးနုသွဝဲ စိတ်မစာ်စူးနုဝိုင်ဂွါ စိတ်မဟံကိုဒုက် စိတ်မသွးဇး ရဲဝံဂ် ပွဲဘဝလျဟ်ဟောင် ဂပ်ပကလိဝံအရာဒတန်ဂမ္တိုင် ပန်ဂကူဝံအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွတ်ရ)။

ယံကျာ်မှုံပိုင် ညံပြတ်အတိုင်ဝံဟောင်ရ၊ ယံကျာ်မှုံပိုင် ညံပြတ်အတိုင်ဝံဟောင်ရ၊ ယံကျာ်မှုံပိုင် ကုက္ကုအရီ မှုံကိုစိတ်မစာ်စူးနုသွဝဲ စိတ်မစာ်စူးနုဝိုင်ဂွါ စိတ်မဟံကိုဒုက် စိတ်မသွးဇး ရဲဝံဂ် ပွဲဘဝလျဟ်ဟောင် ဂပ်ပကလိဝံအရာဒတန်ဂမ္တိုင် ပန်ဂကူဝံအိုတ်ရ။ လောကပရလိုက် ယဝ်နွံမွဲး၊ ဖိုအဆက်ဆက် ဖိုတမ် ကုသိုလ်ကမ် အကုသိုလ်ကမ်ဂမ္တိုင် ယဝ်နွံမွဲး၊ နွံသာ်ဂ်မွဲး ကလိဝံအရာဒတန်မတွံဂး အဲဂ် ခန္ဓဇေယျဇေယျတဲ ပွဲကြနုချိုတ်တဲဂ် ကြက်သေ့အာစိပ်ချင်သွပ် မဒ်လအာဂတိဒးရဲခိုဟ်ဆဲးရ။ ဣဝံတုန် အရာဒတန်မဂပ်ပ ကလိဝံ ကုက္ကုအရီဂုံ ပဌမရ။

လောကပရလိုက် ယဝ်ဟံမွဲမွဲး၊ ဖိုအဆက်ဆက် ဖိုတမ် ကုသိုလ်ကမ် အကုသိုလ် ကမ်ဂမ္တိုင် ယဝ်ဟံမွဲမွဲး၊ ဟံမွဲသာ်ဂ်မွဲး ကလိဝံအရာဒတန်မတွံဂး ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် အဲဝံ ရင်တျင်လင်ဇေယျဇေယျ မဟေ့ကိုသွဝဲ မဟေ့ကိုဝိုင်ဂွါ မဟံဒ်ဒိဒိ မှုံကိုတသိဒ်ရ။ ဣဝံတုန် အရာဒတန် မဂပ်ပကလိဝံ ကုက္ကုအရီဂုံ ဒုတိယရ။

ယဝ်ကောန်သုပ္ပသရံပါပ်မွဲး ကောန်သွတ်မွဲးရ၊ အဲ ဟံပတိတ်ကျင်ဇြဟတ် ပွသရံ ပါပ်မမိက်ကိုမွဲမွဲရ၊ ကုအဲ မဟံသွ(ပွသရံပါပ်)ဂ် ကလိဝံအရာဒတန်မတွံဂး သာ်လီ အကု သိုလ်ကမ် ကိုတုတ်ဒွံ လုက်စုက်ဒိဒိမာန်ဂ်ရောရ။ ဣဝံတုန် အရာဒတန်မဂပ်ပကလိဝံ ကုက္ကုအရီဂုံ တတိယရ။

စိန်ကောန်သုပ္ပသရံပါပ်လေဝ် သွတ်ဟံသွးရ၊ သွတ်ဟံသွးသာ်ဂ်မွဲး ကလိဝံအရာ ဒတန်မတွံဂး အဲဝံသေဝ်ဗိုကေတ် ဇေယျဇေယျဇေယျ နဓါပြကာ(မတွံဂးဟံသုပ္ပသရံပါပ် သွတ် ဟံသွး)ဂ်ဟောင်ရ။ ဣဝံတုန် အရာဒတန်မဂပ်ပကလိဝံ ကုက္ကုအရီဂုံ စတုတ္ထရ။ ယံကျာ်မှုံပိုင်

ကုက္ကုးအရီ မျှံကိုစိတ်မစာ်စူးနုသုဝဲ စိတ်မစာ်စူးနုဝိုင်ဂွါ စိတ်မဟုံကိုခွက် စိတ်မသွေးစူး ရဲဝှံဂှ် ပွဲဘဝလျှဟ်ဟောင် ဂပ်ဝ်ကလိဝှံ အရာဒတန်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝှံအိုတ်ရ ရဲဝှံ (သွေးတရ)။

ယွံကျာ်မျှံပိုင် (ခရ်ဂှ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျှိုက်လောန်ရ ။ ပ ။ ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္တိုင် ပြာပ်ခသ္မစွဲစွဲကိုကျာ်အိုတ်ရ၊ ခရ်ဂလေဝ် ပြာပ်ခသ္မစွဲစွဲအိုတ်ရ၊ သင်ဂ်လေဝ် ပြာပ်ခ သ္မစွဲစွဲအိုတ်ရ၊ သွတမ်နုတဲဝှံတဲ စိုကိုလအိတ်လမျှို ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္တိုင်ဂှ် ဥပဂမ္တိုင် မလေဝ်ပြာပ်ခသ္မစွဲစွဲကို(ရတ်ပိပြကာ)ရဲဝှံ တီလမျှံပိုင်ကျာ်တြ ဩဝ်ဂိုင်သမ္ဘိညိ ရဲဝှံ (ဂရင် ပတီအိုတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်သာဠ

၆၇။ အဲဒိုက် ဝှံမိင်လဝ် ရဲသော်ဝှံရ—

တီလပိုင်နန္ဒက သွဒတ်တန်တဒိုင် ပွဲပြာသာဒ်ဝိသာခါ မိဂါရမာတာ ဘာပုဗ္ဗရာမိ ဇရေင်ချင်သာရဝှံရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် သာဠ ကောန်စမိဂါရသေဠီ ကျောံသာဏ ကောန်စသေခုနိယ သေဠီဂမ္တိုင် ပှောံပြာပ်အာဇရေင် တီလပိုင်နန္ဒကတဲ လှောင်သွဝတ်တီလပိုင်နန္ဒကတဲအိုတ်မွဲး ဂဇာ်ဒိုင်ပွဲဒွါမ္မဲအိုတ်ရ၊ ကုသာဠ ကောန်စမိဂါရသေဠီ မဂဇာ်ဒိုင်ပွဲဒွါမ္မဲဂှ် တီလပိုင်နန္ဒက သွးတိုန်ဂလာန်ဝှံရ—

ယွံသာဠ တအ် ဩဝ်ကျင်အိုတ်ညိ မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် နအယာံမာတ်မိင်ဂလာန်ဟို (ချာ်ပြရချာ်စုတ်ရ ရဲဝှံ) ဩဝ်လွကေတ်ဒတန်အိုတ်ဏီ၊ နအယာံမာတ်ဂလာန်အစေန် အဆက်လေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နအယာံမာတ်ဂလာန်မတွံးကောင်ဒှ် ရဲဝှံ ရဂးလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ ကိတ်ညိကိုလိမ်ပိဋကတ်ရဲဝှံလေဝ် ဩဝ်လွ ဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နအယာံမာတ်ချပ်တှိုဂိုင်ကေတ်လေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နအယာံမာတ်နိဿိုင်ဂိုင်ကေတ်နဲလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နမချပ်ကေတ် အကာဲအရာလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ ကိတ်ညိကိုကွေတ် (ပိုတအ်)ချပ်တှို သျှိုက်မျှိုက်တဲ ဂိုင်ကေတ်ရ ရဲဝှံလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နအယာံမာတ် သဘ်ထေက်ကိုဂိုင်သမ္ဘိလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ ဂလာန်ခမီ ပိုတအ် သွအဲ ပရဲရ ရဲဝှံလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ။ ယွံသာဠ တအ် “ခရ်ဂမ္တိုင်ဝှံတုန် ခရ် အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ခရ်ဂမ္တိုင်ဝှံတုန် ခရ်မျှံကိုဒုသ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ခရ်ဂမ္တိုင်ဝှံတုန် ခရ်တုပညာဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်ဂရိုဟ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်ကိုချိုက်ပေင် ဂပ်ဝ်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ခရ်ဂမ္တိုင်ဝှံအိုတ်မွဲး ဒှ်တုဟ်န ဟွဲကိုဒတုမြမောပ် တုဟ်နဒှ်ဒဒိုင်အိုတ်ရ” ရဲဝှံ ပွဲအခိုင်မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် တီကေတ်အလို ကေုတအ်ဂှ်တုန် ပါသွးကျေအိုတ်ညိ။

ယံသာဓူ တအံ အရာဂ် ပဿာသမ္ဘိထေင်တအိုတ်ဂ်ရော? ‘လောဘ’ပွမနွံပိုက်ဂ် နွံတဟာ ရံဝံ (သွာန်ရ)။ နွံရ ကျာ်။ ယံသာဓူ တအံ သဘဂ် ‘အဘိဇ္ဈာ’ ရံဝံ အဲသွေးရ။ ယံသာဓူ တအံ ညးမထေန်စပ်ဂ် ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွထေန်စပ်မဂ်ဂ်ဂိုင်ဂ်ဒ်တဲ လမျီုညးလေဝ် ဂစိုတ်ရ၊ ဂြပ်ညးမဟံ့ကိုလေဝ် ဂိုင်ကွတ်ကေတ်ရ၊ ကောန်သမ္ဘာညးလေဝ် အာကျင်ရ၊ ဂလာန်ကိုက်ဗွန်ဟံ့သုတ်လေဝ် ဟီရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဂွံသွအတိုင်ဂ်ရ၊ မပ္ပံပွမဂစိုတ်လမျီုညးဂ် ဒ်တဲတုဟ်နဟဲကိုဒတဲမြမောဝ် တုဟ်နဒ်ဒ်ဒ် လုက်ကာလမဂိုင်သေ့ ကုညးဂ်မာန်ရ ဟံ့သေင်ဟာ ရံဝံ (သွာန်ရ)။ ဒ်မာန်ရ ကျာ်။

ယံသာဓူ တအံ အရာဂ် ပဿာသမ္ဘိထေင်တအိုတ်ဂ်ရော? ‘ဒေါသ’ပွမထေပုတ်ဂ် နွံတဟာ ရံဝံ (သွာန်ရ)။ နွံရ ကျာ်။ ယံသာဓူ တအံ သဘဂ် ဗျာပါဒ ရံဝံ အဲသွေးရ။ ယံသာဓူ တအံ ညးမထေပုတ်ဂ် မှုကိုစိုတ်မမိက်ကိုလိုလ်ဂ်ဒ်တဲ လမျီုညးလေဝ် ဂစိုတ်ရ၊ ဂြပ်ညးမဟံ့ကိုလေဝ် ဂိုင်ကွတ်ကေတ်ရ၊ ကောန်သမ္ဘာညးလေဝ် အာကျင်ရ၊ ဂလာန်ကိုက်ဗွန်ဟံ့သုတ်လေဝ် ဟီရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဂွံသွအတိုင်ဂ်ရ၊ မပ္ပံပွမဂစိုတ်လမျီုညးဂ် ဒ်တဲတုဟ်နဟဲကိုဒတဲမြမောဝ် တုဟ်နဒ်ဒ်ဒ် လုက်ကာလမဂိုင်သေ့ ကုညးဂ်မာန်ရ ဟံ့သေင်ဟာ ရံဝံ (သွာန်ရ)။ ဒ်မာန်ရ ကျာ်။

ယံသာဓူ တအံ အရာဂ် ပဿာသမ္ဘိထေင်တအိုတ်ဂ်ရော? ‘မောဟ’ပွမဝိဝိင်ဂ် နွံတဟာ ရံဝံ (သွာန်ရ)။ နွံရ ကျာ်။ ယံသာဓူ တအံ သဘဂ် အဝိဇ္ဇာ ရံဝံ အဲသွေးရ။ ယံသာဓူ တအံ ညးဝိဝိင်ဂ် ချိုက်ပေင်တကော့အဝိဇ္ဇာဂ်ဒ်တဲ လမျီုညးလေဝ် ဂစိုတ်ရ၊ ဂြပ်ညးမဟံ့ကိုလေဝ် ဂိုင်ကွတ်ကေတ်ရ၊ ကောန်သမ္ဘာညးလေဝ် အာကျင်ရ၊ ဂလာန်ကိုက်ဗွန်ဟံ့သုတ်လေဝ် ဟီရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဂွံသွအတိုင်ဂ်ရ၊ မပ္ပံပွမဂစိုတ်လမျီုညးဂ် ဒ်တဲတုဟ်နဟဲကိုဒတဲမြမောဝ် တုဟ်နဒ်ဒ်ဒ် လုက်ကာလမဂိုင်သေ့ ကုညးဂ်မာန်ရ ဟံ့သေင်ဟာ ရံဝံ (သွာန်ရ)။ ဒ်မာန်ရ ကျာ်။

ယံသာဓူ တအံ အရာဂ် ပဿာသမ္ဘိထေင်တအိုတ်ဂ်ရော? ဓရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ဓရ်ကုသိုလ် ဂမ္ဘိုင်ဟာ၊ (ဟံ့သေင်မွဲ) ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ဟာ ရံဝံ (သွာန်ရ)။ ဒ်ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ရ ကျာ်။ ဓရ်မုာ်ကိုဒုသ်ဂမ္ဘိုင်ဟာ၊ (ဟံ့သေင်မွဲ) ဓရ်ဟဲကိုဒုသ်ဂမ္ဘိုင်ဟာ ရံဝံ (သွာန်ရ)။ ဒ်ဓရ်မုာ်ကိုဒုသ်ဂမ္ဘိုင်ရ ကျာ်။ ဓရ်တုပညာဂမ္ဘိုင် ဂပ်ဝ်ဂရိုဟ်အိုတ်ဟာ၊ (ဟံ့သေင်မွဲ) ဓရ်တုပညာဂမ္ဘိုင် ဂပ်ဝ်ထိုင်သးအိုတ်ဟာ ရံဝံ (သွာန်ရ)။ ဒ်ဓရ်တုပညာဂမ္ဘိုင် ဂပ်ဝ်ဂရိုဟ်အိုတ်ရ ကျာ်။ ဂပ်ဝ်ကိုချိုက်ပေင် ဂပ်ဝ်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်(ဓရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ)ဗွဲမဒးရးအိုတ်မွဲး ဒ်တဲတုဟ်နဟဲကိုဒတဲမြမောဝ် တုဟ်နဒ်ဒ်ဒ်အိုတ်ဟာ၊ (ဟံ့သေင်မွဲ) ဟံ့ဒ်အိုတ်ဟာ၊ ပွဲဒိုင်ဝံ (စိုတ်မွဲးတအံညး ဂမ္ဘိုင်) ပဿာနွံဂ်ရော? ရံဝံ (သွာန်ရ)။ ယံကျာ်မုာ်ပိုင် ဂပ်ဝ်ကိုချိုက်ပေင် ဂပ်ဝ်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်(ဓရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ) ဗွဲမဒးရးအိုတ်မွဲး ဒ်တဲတုဟ်နဟဲကိုဒတဲမြမောဝ် တုဟ်နဒ်ဒ်ဒ်အိုတ်ရ၊ ပွဲဒိုင်ဝံ (စိုတ်)ပိုင်ခိုက် တအံညးဂမ္ဘိုင် ဒ်ရံဝံရကျာ် ရံဝံ (ဂရင်ပတိအိုတ်ရ)။

ယုံသာဠ တအ် ဂလာန်အဲဟိုသွးကျင် ရံဝံမွဲး “ယုံသာဠ တအ် ဩဝ်ကျင်အိုတ်ညိ မွဲးတအ်ညးဂမ္တိုင် နအယာ်မာတ်မိင်ဂလာန်ဟို(ဍုာ်ပြရဍုာ်စုတ်ရ ရံဝံ) ဩဝ်လွကေတ်ဒတန် အိုတ်ဏီ။ နအယာ်မာတ်ဂလာန်အစေန်အဆက်လေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ။ နအယာ်မာတ်ဂလာန်မတွံဂးကေင်ဒ်ရံဝံရဂးလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ။ ကိတ်ညိ ကိုလိမ်ပိဋကတ်ရရံဝံလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ။ နအယာ်မာတ်ချပ်တှိုံ ဂိုင် ကေတ်လေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ။ နအယာ်မာတ်နိဿဲဂိုင်ကေတ်နဲလေဝ် ဩဝ်လွ ဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ။ နမချပ်ကေတ်အကာဲအရာလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ။ ကိတ်ညိကိုကွေတ်(ပိုတအ်)ချပ်တှိုံသျှိုက်မှိုက်တဲ ဂိုင်ကေတ်ရ ရံဝံလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ် အိုတ်ညိဏီ။ နအယာ်မာတ်သဘထေက်ကိုဂိုင်သမ္ဘိလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ။ ဂလာန်ခမီ ပိုတအ်သွအဲပရဲရ ရံဝံလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ။ ယုံသာဠ တအ် ‘ခရ်ဂမ္တိုင်ဝံတုန် ခရ်အကုသိုဂမ္တိုင်ရ၊ ခရ်ဂမ္တိုင်ဝံတုန် ခရ်မုာ်ကိုဒုသ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ခရ်ဂမ္တိုင်ဝံတုန် ခရ်တုပညာဂမ္တိုင် မဂပ်ဂရိုဟ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ကိုချိုက်ပေင် ဂပ်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ခရ်ဂမ္တိုင်ဝံ အိုတ်မွဲး ဒိုတ်တုဟ်နဟွဲကိုဒတဲမြမောပ် တုဟ်နဒ်ဒဒိမ်အိုတ်ရ’ရံဝံ ပွဲအခိင်မွဲးတအ် ညးဂမ္တိုင် တီကေတ်အလိုဇကုတအ်ဂှ်တုန် ပါသွးကွေ်အိုတ်ညိ”ဂှ်တုန် သွနိဿဲကိုကွဲဝံတဲ ဒိုဂလာန် ဟိုသွးကျင်ရ။

ယုံသာဠ တအ် ဩဝ်ကျင်အိုတ်ညိ မွဲးတအ်ညးဂမ္တိုင် နအယာ်မာတ်မိင်ဂလာန်ဟို (ဍုာ်ပြရဍုာ်စုတ်ရ ရံဝံ) ဩဝ်လွကေတ်ဒတန်အိုတ်ဏီ။ နအယာ်မာတ်ဂလာန်အစေန် အဆက်လေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ။ နအယာ်မာတ်ဂလာန်မတွံဂးကေင်ဒ်ရံဝံ ရဂးလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ။ ကိတ်ညိကိုလိမ်ပိဋကတ်ရရံဝံလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင် ကေတ်အိုတ်ညိဏီ။ နအယာ်မာတ်ချပ်တှိုံ ဂိုင်ကေတ်လေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ။ နအယာ်မာတ်နိဿဲဂိုင်ကေတ်နဲလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ။ နမချပ်ကေတ်အကာဲ အရာလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ။ ကိတ်ညိကိုကွေတ် (ပိုတအ်)ချပ်တှိုံသျှိုက် မှိုက်တဲ ဂိုင်ကေတ်ရ ရံဝံလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ။ နအယာ်မာတ်သဘထေက် ကိုဂိုင်သမ္ဘိလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ။ ဂလာန်ခမီ ပိုတအ်သွအဲပရဲရ ရံဝံလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ။ ယုံသာဠ တအ် “ခရ်ဂမ္တိုင်ဝံ တုန် ခရ်ကုသိုဂမ္တိုင်ရ၊ ခရ်ဂမ္တိုင် ဝံတုန် ခရ်ဟွဲကိုဒုသ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ခရ်ဂမ္တိုင်ဝံတုန် ခရ်တုပညာဂမ္တိုင် မဂပ်ထိုင်သးအိုတ်ရ၊ ဂပ်ကိုချိုက်ပေင် ဂပ်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ခရ်ဂမ္တိုင်ဝံအိုတ်မွဲး ဒိုတ်တုဟ်နဟွဲကိုဒတဲမြမောပ် တုဟ်နဒ်တသိုမ်အိုတ်ရ”ရံဝံ ပွဲအခိင်မွဲးတအ်ညးဂမ္တိုင် တီကေတ်အလိုဇကုတအ်ဂှ်တုန် ကိုချိုက်ပေင်တဲ ပဒတ်အိုတ်ညိ။

ယုံသာဠ တအ် အရာဂှ် ပသ်သမ္ဘိထေင်တအိုတ်ဂှ်ရော? ‘အလောဘ’ပွမဟွဲပိုက်ဂှ် နွံတ်ဟာ ရံဝံ (သွာန်ရ)။ နွံရ ကျာ်။ ယုံသာဠ တအ် သဘဂှ် အနဘိဇ္ဈာ ရံဝံ အသွးရ။ ယုံသာဠ တအ် ညးဟံထွေန်စပ်ဂှ် ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွထွေန်စပ်မဂ်ဂှ်ဟံဂှ်ဒိုတ် လမျိုညးလေဝ်

ဟုံဂစိတ်ရ၊ ဂြပ်ညးမဟုံကိုလေဝ် ဟုံဂိုင်ကွတ်ကေတ်ရ၊ ကောန်သမ္ဘာညးလေဝ် ဟုံအာ ကျင်ရ၊ ဂလာန်ကိုဗွန်ဟုံသုံစုတ်လေဝ် ဟုံဟီရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ဟုံကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဂွံသွအတိုင်ဂ်ရ၊ မပ္ပံပ္ပမဂစိတ်လမျီုညးဂ် နှိတ်တုဟ်နမ္မုံကိုဒတဲမြမောဝ် တုဟ်နနှိ တသိုခ် လုက်ကာလမဂိုင်သေ့ကဲ ကုညးဂ်မာန်ရ ဟုံသေင်ဟာ ရဲဝံ (သွာန်ရ)။ နှိမာန်ရကျိ။

ယုံသာဓု တအ် အရာဂ် ပသ်သမ္ဘိထေင်တအိုတ်ဂ်ရော? ‘အဒေါသ’ပွမဟုံထေ ပုတ်ဂ် နွံတဟာ ရဲဝံ (သွာန်ရ)။ နွံရ ကျိ။ ယုံသာဓု တအ် သဘဂ် အဗျာပါဒ ရဲဝံ အဲသွးရ။ ယုံသာဓု တအ် ညးဟုံထေပုတ်ဂ် မ္မုံကိုစိတ်ဟုံမိက်ကိုလိုလ်ဂ်ဒဲတဲ လမျီုညးလေဝ် ဟုံဂစိတ်ရ၊ ဂြပ်ညးမဟုံကိုလေဝ် ဟုံဂိုင်ကွတ်ကေတ်ရ၊ ကောန်သမ္ဘာညးလေဝ် ဟုံအာကျင်ရ၊ ဂလာန် ကိုဗွန်ဟုံသုံစုတ်လေဝ် ဟုံဟီရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ဟုံကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဂွံသွ အတိုင်ဂ်ရ၊ မပ္ပံပ္ပမဂစိတ်လမျီုညးဂ် နှိတ်တုဟ်နမ္မုံကိုဒတဲမြမောဝ် တုဟ်နနှိတသိုခ် လုက် ကာလမဂိုင်သေ့ကဲ ကုညးဂ်မာန်ရ ဟုံသေင်ဟာ ရဲဝံ (သွာန်ရ)။ နှိမာန်ရကျိ။

ယုံသာဓု တအ် အရာဂ် ပသ်သမ္ဘိထေင်တအိုတ်ဂ်ရော? ‘အမောဟ’ပွမဟုံဝိဝိင်ဂ် နွံတဟာ ရဲဝံ (သွာန်ရ)။ နွံရ ကျိ။ ယုံသာဓု တအ် သဘဂ် ဝိဇ္ဇာ ရဲဝံ အဲသွးရ။ ယုံသာဓု တအ် ညးဟုံဝိဝိင်ဂ် အာစိုပ်လညာတ်ဉာဏ်ဂ်ဒဲတဲ လမျီုညးလေဝ် ဟုံဂစိတ်ရ၊ ဂြပ်ညးမဟုံကိုလေဝ် ဟုံဂိုင်ကွတ်ကေတ်ရ၊ ကောန်သမ္ဘာညးလေဝ် ဟုံအာကျင်ရ၊ ဂလာန်ကိုဗွန်ဟုံသုံစုတ်လေဝ် ဟုံဟီရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ဟုံကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဂွံသွအတိုင်ဂ်ရ၊ မပ္ပံပ္ပမဂစိတ်လမျီု ညးဂ် နှိတ်တုဟ်နမ္မုံကိုဒတဲမြမောဝ် တုဟ်နနှိတသိုခ် လုက်ကာလမဂိုင်သေ့ကဲ ကုညးဂ်မာန်ရ ဟုံသေင်ဟာ ရဲဝံ (သွာန်ရ)။ နှိမာန်ရကျိ။

ယုံသာဓု တအ် အရာဂ် ပသ်သမ္ဘိထေင်တအိုတ်ဂ်ရော? ဓရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ဓရ်ကုသိုလ် ဂမ္ဘိုင်ဟာ၊ (ဟုံသေင်မွဲ) ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ဟာ ရဲဝံ (သွာန်ရ)။ နှိဓရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ရ ကျိ။ ဓရ်မ္မုံ ကိုဒုသ်ဂမ္ဘိုင်ဟာ၊ (ဟုံသေင်မွဲ) ဓရ်ဟုံကိုဒုသ်ဂမ္ဘိုင်ဟာ ရဲဝံ (သွာန်ရ)။ နှိဓရ် ဟုံကိုဒုသ်ဂမ္ဘိုင်ရ ကျိ။ ဓရ်တုပညာဂမ္ဘိုင် ဂပ်ဝ်ဂရိုဟ်အိုတ်ဟာ၊ (ဟုံသေင်မွဲ) ဓရ်တုပညာ ဂမ္ဘိုင် ဂပ်ဝ်ထိုင်သးအိုတ်ဟာ ရဲဝံ (သွာန်ရ)။ နှိဓရ်တုပညာဂမ္ဘိုင် ဂပ်ဝ်ထိုင်သးအိုတ်ရ ကျိ။ ဂပ်ဝ်ကိုချိုက်ပေင် ဂပ်ဝ်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်(ဓရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ)ဗွဲမဒးရးအိုတ်မွဲ နှိတ်တုဟ်န ဟုံကိုဒတဲမြမောဝ် တုဟ်နနှိဒဒိုင်အိုတ်ဟာ၊ (ဟုံသေင်မွဲ) ဟုံဒ်အိုတ်ဟာ၊ ပွဲဒိုင်ဝံ (စိတ်မွဲ တအ်ညးဂမ္ဘိုင်) ပသ်နွံဂ်ရော? ရဲဝံ (သွာန်ရ)။ ယုံကျိမ္မုံပိုင် ဂပ်ဝ်ကိုချိုက်ပေင် ဂပ်ဝ်ဒဂိုန် ဂိုင်ကေတ်(ဓရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ) ဗွဲမဒးရးအိုတ်မွဲ နှိတ်တုဟ်နမ္မုံကိုဒတဲမြမောဝ် တုဟ်နနှိတသိုခ် အိုတ်ရ၊ ပွဲဒိုင်ဝံ (စိတ်)ပိုင်ချိုက်တအ်ညးဂမ္ဘိုင် နှိရဲဝံရကျိ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။

ယုံသာဓု တအ် ဂလာန်အဲဟီသွးကျင် ရဲဝံမွဲ “ယုံသာဓု တအ် ဩဝ်ကျင်အိုတ်ညိ မွဲတအ်ညးဂမ္ဘိုင် နအယံမာတ်မိင်ဂလာန်ဟီ(သုာ်ပြရသုာ်စုတ်ရ ရဲဝံ) ဩဝ်လွကေတ် ဒတန် အိုတ်ဏီ၊ နအယံမာတ်ဂလာန်အစေန်အဆက်လေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊

နအယာမာတ်ဂလာန်မတွံဂးကောင်ဒ်ရံဝံရးလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညီဏီ၊ ကိတ်ညီ ကိုလိမ်ပိဋကတ်ရံဝံလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညီဏီ၊ နအယာမာတ်ချပ်တို့၊ ဂိုင်ကေတ် လေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညီဏီ၊ နအယာမာတ်နိဿဲဂိုင်ကေတ်နဲလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင် ကေတ်အိုတ်ညီဏီ၊ နမချပ်ကေတ်အကာဲအရာလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညီဏီ၊ ကိတ်ညီကိုကွေတ်(ပိုတအ်)ချပ်တို့သျှိုက်မျှိုက်တဲ ဂိုင်ကေတ်ရ ရံဝံလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ် အိုတ်ညီဏီ၊ နအယာမာတ်သဘ်ထေက်ကိုဂိုင်သမ္ဘိလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညီဏီ၊ ဂလာန်ခမီ ပိုတအ်သွအဲပရဲရ ရံဝံလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညီဏီ။ ယုံသာဠ တအ် ‘ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံတုန် ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ရ၊ ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံတုန် ခရ်ဟဲ့ကိုဒုသ်ဂမ္ဘိုင်ရ၊ ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံတုန် ခရ်တပညာဂမ္ဘိုင် မဂပ်ပံထိုင်သးအိုတ်ရ၊ ဂပ်ပံကိုချိုက်ပေင် ဂပ်ပံဒ်ဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ခရ်ဂမ္ဘိုင် ဝံအိုတ်မွဲး ဒ်တတုန်နမ္မုကိုဒဲတဲမြဲမောင် တုဟ်နဒ်တသိုခ်အိုတ်ရ’ရံဝံ ပွဲအခိုင်မွဲးတအ် ညး ဂမ္ဘိုင် တိကေတ်အလိုဇကုတအ်ဂ်တုန် ကိုချိုက်ပေင်တဲ ပဒတ်အိုတ်ညီ”ဂ်တုန် သွနိဿဲကို က္လဝံတဲ ဒ်ဂလာန်ဟိုသွးကျင်ရ။

ယုံသာဠ တအ် ကွးအရီဂ် ရဲသ်ဝံ စ်စူးနူ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမထေန်စပ်မဂ်ဂွက် စ်စူးနူ ‘ဗျာပါဒ’ပွမမိက်ကိုလိုလ်ာ် ဟံမ္မဲကိုပွမဝိဝိင် မျှိုကိုခရ်ဗစာရဏာ ချိုက်ပေင်တဲကောံသတိဂ် ဒ်တဲ နစိုတ်မစိုန်သကိုကောံမေတ္တာ ။ ပ ။ နစိုတ်မစိုန်သကိုကောံ‘ကရုဏာ’ပွမဆာန်ဍု။ ။ ပ ။ နစိုတ်မစိုန်သကိုကောံ ‘မုဒိတာ’ပွမအိုတ်တိုဟ် ။ ပ ။ နစိုတ်မစိုန်သကိုကောံ‘ဥပေက္ခာ’ ပွမသေဝ်မဇ္ဈဟ် ကိုဗျာပ်တြးဏာဒိုဟ်မဲ့တဲ ပဒတ်ရ။ ဒိုဟ်ရနုက်ကိုဝါ။ ဒိုဟ်မရနုက်ကိုပိ။ ကိုဗျာပ်တြးဏာ ဒိုဟ်မရနုက်ကိုပန်တဲ ပဒတ်ရ။ နနဲဝံ ကိုဗျာပ်တြးဏာဒိုဟ်လွှာသွင်လွင်တဲ ပဒတ်ရ၊ ပွဲသတ်ဂမ္ဘိုင်အိုသို မျှပွဲဒိုဟ်ဂမ္ဘိုင်အိုသိုဂ် သွဗွဲတုပ်သွဟ်ကိုဇကုတဲ သတ္တလောက သတ်အိုသို မပါလုပ်လို့ဟ်ဂ် ကိုဗျာပ်တြးဏာ နကိုစိုတ်မစိုန်သကိုကောံဥပေက္ခာ မလဲလး မသျှင်ပြဲ မဟဲ့ကိုအပိုင်အခြာ မဟဲ့ကိုသွဝဲ မဟဲ့ကိုဂိုင်ဂျိုဂ်တဲ ပဒတ်ရ။ ကွးအရီဂ် “ခရ်ဒ်ခိ ခန္ဓမသုန် ပြကာဝံ နွံရ ရံဝံ တီရ၊ ခရ်(သမုဒယ)မယုတ်သပ်ဂ် နွံရ ရံဝံ တီရ၊ ခရ်(မဂ်)မပြဲဂ် နွံရ ရံဝံ တီရ၊ ခရ်(နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာတိတ်ဗူး မပြဲလောန်လွှာသညာ (မဂပ်ပံတွံဂးဝိပဿနာ သညာ)ဝံ နွံရ” ရံဝံ တီရ။ စိုတ်ညးမတီရံဝံ မညာတ်ရံဝံဂ် နူကာမာသဝလေဝ် တိတ်ဗူးရ၊ နူဘဝါသဝလေဝ် တိတ်ဗူးရ၊ နူအဝိဇ္ဇာသဝလေဝ် တိတ်ဗူးရ၊ တိတ်ဗူးတဲမွဲး “တိတ်ဗူးတဲရ” ရံဝံ လညာတ်ညာဏ်ကတိဒ်ရ၊ “ပွမဒးတန်ပဋိသန္ဓိ အိုတ်အာတဲရ၊ ဒွေတ်လုတ်ဒွေတ်မပြဲ တဲရ၊ သွပတဲကောံကိစ္စမဂ်တဲရ၊ တုဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုဒးသွဗွဲသအာင်ဟံမ္မဲတဲရ” ရံဝံ တီရ။

ညးဂ် တိကေတ် ရံဝံရ “ပွဲအခိုင်ကွာတေံ လောဘကောင်ကတိဒ်ရ၊ လောဘဂ် ဒ်အကုသိုလ်ရ၊ လောဘအကုသိုလ်ဂ် ပွဲအခိုင်လုဟ် ဟံမ္မဲ (ပွဲအဲ)ရ၊ ပွမဟံမ္မဲသ်ဂ် ဆဲ သန်ရ။ ပွဲအခိုင်ကွာတေံ ဒေါသကောင်ကတိဒ်ရ ။ ပ ။ ပွဲအခိုင်ကွာတေံ မောဟကောင်ကတိ ဒ်ရ၊ မောဟဂ် ဒ်အကုသိုလ်ရ၊ မောဟအကုသိုလ်ဂ် ပွဲအခိုင်လုဟ် ဟံမ္မဲ (ပွဲအဲ)ရ၊ ပွမဟံမ္မဲ

သင်္ဂဟံ ဆာသန်ရ” (သို့မတိကေတရံ) ညးဂ် ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် ဟဲ့ကို(တဏှာ)ပွမ ဗျူတဟင်တဲ သို့မဓိဟ်လလမ်ဓိဟ်သတိတ် ဒင်စသိုင်တသိုခ်တဲ ပဒတ်နကိုအတ္တဘမပြရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ကထာဝတ္ထု

၆၈။ ယံခမိတအ် ဟိုတ်ဂလာန်ကတိဒ်ဂမ္ဘိုင် က္လုပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ် ဂ်ရောမွဲတုန်— ယံခမိတအ် “ကာလအတိက် ကလိလောန်ကျင်တဲတေံ ကေင်ဒ်ကျင် ရံဝံရ” ရံဝံ သွဟိုတ်ကိုကာလအတိက် ကလိလောန်ကျင်တဲတေံတဲလေဝ် ဟိုသွးဂလာန်ရ။ ယံခမိတအ် “ပွဲကာလအနာဂတ် ကြက်ဒ်ရံဝံရ” ရံဝံ သွဟိုတ်ကိုကာလအနာဂတ်လေဝ် ဟိုသွးဂလာန်ရ။ ယံခမိတအ် “ပွဲကာလအယောဒ်လုဟ် ဒ်ဒိုင်ရံဝံရ” ရံဝံ သွဟိုတ်ကို ကာလအယောဒ်လုဟ်လေဝ် ဟိုသွးဂလာန်ရ။

ယံခမိတအ် နပွမန်ရဒးဂလာန် ပူဂိုလ်ဂ် “ညးထေက်ကိုချပ်ဇွန်သီကီရံဝံကို ညးဟံ ထေက်ကိုချပ်ဇွန်သီကီရံဝံကို” ဂပ်ဝ်တိကေတ်ရ။ ယံခမိတအ် ပူဂိုလ်ဝံ ဂပ်ဝ်သွာန်ပြဒ္ဒညာမွဲ ပြဒ္ဒညာမဒးသ်တိုက်ရိုက်ဂ် ယပ်ဟံသ် ဗွဲတိုက်ရိုက်မွဲ၊ ပြဒ္ဒညာပါပရအ်တဲမဒးသ်ဂ် ပါပရအ် တဲဟံသ်မွဲ၊ ပြဒ္ဒညာကလေင်သွာန်မွဲလှေ့ပုန်တဲဒးသ်ဂ် ကလေင်သွာန်မွဲလှေ့ပုန်တဲ ဟံသ်မွဲ၊ ပြဒ္ဒညာမဒးစွဲလပ်(သီဟံသ်ဂ်) ဟံစွဲလပ်(သီဟံသ်)မွဲ၊ ယံခမိတအ် ဒ်ရံဝံမွဲ ပူဂိုလ်ဝံ ပူဂိုလ် ဟံထေက်ကိုချပ်ဇွန်သီကီမွဲရ။ ယံခမိတအ် ပူဂိုလ်ဝံ ဂပ်ဝ်သွာန်ပြဒ္ဒညာမွဲ ပြဒ္ဒညာမဒးသ် တိုက်ရိုက်ဂ် ယပ်သ်ဗွဲတိုက်ရိုက်မွဲ၊ ပြဒ္ဒညာပါပရအ်တဲမဒးသ်ဂ် ပါပရအ် တဲသ်မွဲ၊ ပြဒ္ဒညာ ကလေင်သွာန် မွဲလှေ့ပုန်တဲဒးသ်ဂ် ကလေင်သွာန် မွဲလှေ့ပုန်တဲသ်မွဲ၊ ပြဒ္ဒညာမဒးစွဲလပ် (သီဟံသ်ဂ်) စွဲလပ်(သီဟံသ်)မွဲ၊ ယံခမိတအ် ဒ်ရံဝံမွဲ ပူဂိုလ်ဝံ ပူဂိုလ်ထေက်ကိုချပ်ဇွန် သီကီမွဲရ။

ယံခမိတအ် နပွမန်ရဒးဂလာန် ပူဂိုလ်ဂ် “ညးထေက်ကိုချပ်ဇွန်သီကီရံဝံကို ညးဟံ ထေက်ကိုချပ်ဇွန်သီကီရံဝံကို” ဂပ်ဝ်တိကေတ်ရ။ ယံခမိတအ် ပူဂိုလ်ဝံ ဂပ်ဝ်သွာန်ပြဒ္ဒညာမွဲ ပွဲဟိုတ်ဟံသေင်ကိုဟိုတ်ဂ် ယပ်ဟံတန်တဲမွဲ၊ ပွဲအရာမဂပ်ဝ်ချပ်တို့ဂ် ယပ်ဟံတန်တဲမွဲ၊ ပွဲဝါဒ မဒးတီဂ် ယပ်ဟံတန်တဲမွဲ၊ ပွဲဒေတ်ဝတ်(မဒးသ်ဂ်) ယပ်ဟံတန်တဲမွဲ၊ ယံခမိတအ် ဒ်ရံဝံမွဲ ပူဂိုလ်ဝံ ပူဂိုလ်ဟံထေက်ကိုချပ်ဇွန်သီကီမွဲရ။ ယံခမိတအ် ပူဂိုလ်ဝံ ဂပ်ဝ်သွာန်ပြဒ္ဒညာမွဲ ပွဲဟိုတ်ဟံသေင်ကိုဟိုတ်ဂ် ယပ်တန်တဲမွဲ၊ ပွဲအရာမဂပ်ဝ်ချပ်တို့ဂ် ယပ်တန်တဲမွဲ၊ ပွဲဝါဒမဒး တီဂ် ယပ်တန်တဲမွဲ၊ ပွဲဒေတ်ဝတ်(မဒးသ်ဂ်) ယပ်တန်တဲမွဲ၊ ယံခမိတအ် ဒ်ရံဝံမွဲ ပူဂိုလ်ဝံ ပူဂိုလ်ထေက်ကိုချပ်ဇွန်သီကီမွဲရ။

ယွံခမိတအ် နပွမန်ရဒးဂလာန် ပူဂိုလ်ၣ် “ဉးထေက်ကိုချပ်ငွန်သီကီရံဝံကို ဉးဟံ ထေက်ကိုချပ်ငွန်သီကီရံဝံကို” ဂပ်ဝံတိကေတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပူဂိုလ်ၣ် ဂပ်ဝံသွာန်ပြဒ္ဒညာမ္မး ယဝ်ဂြောင်ဗွန် ဂလာန်မွဲနကိုဂလာန်မွဲမ္မး၊ ရင်တုင်နင်ဂလာန်မ္မးတဲ ပါကေံမ္မး၊ ပွမစိတ်တိတ် ပွမထေပုတ် ပွမစိတ်ဟံမိလေဝ် သွဗွဲမပြာကဵုမ္မး၊ ယွံခမိတအ် နိရံဝံမ္မး ပူဂိုလ်ၣ် ပူဂိုလ် ဟံထေက်ကိုချပ်ငွန်သီကီမ္မးရ။ ယွံခမိတအ် ပူဂိုလ်ၣ် ဂပ်ဝံသွာန်ပြဒ္ဒညာမ္မး ယဝ်ဟံဂြောင်ဗွန် ဂလာန်မွဲနကိုဂလာန်မွဲမ္မး၊ ရင်တုင်နင်ဂလာန်မ္မးတဲ ဟံပါကေံမ္မး၊ ပွမစိတ်တိတ် ပွမထေပုတ် ပွမစိတ်ဟံမိလေဝ် ဟံသွဗွဲမပြာကဵုမ္မး၊ ယွံခမိတအ် နိရံဝံမ္မး ပူဂိုလ်ၣ် ပူဂိုလ်ထေက်ကို ချပ်ငွန်သီကီမ္မးရ။

ယွံခမိတအ် နပွမန်ရဒးဂလာန် ပူဂိုလ်ၣ် “ဉးထေက်ကိုချပ်ငွန်သီကီရံဝံကို ဉးဟံ ထေက်ကိုချပ်ငွန်သီကီရံဝံကို” ဂပ်ဝံတိကေတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပူဂိုလ်ၣ် ဂပ်ဝံသွာန်ပြဒ္ဒညာမ္မး (ဖျောတ်ဒိုင်ပါဠိပါဠိတဲ) ယဝ်ခေလိုချိုက်မ္မး၊ (ထွေးဟိုတ်တဲ) ပျိုပျိုက်မ္မး၊ (ညံင်ဝံဒ်ကွင်သေဟ်ပွာ ပွဲစိတ်ဉးသွာန်ဂ်) ဂြိုင်ဗွဲမသကာတ်မ္မး၊ ဆောတ်ယောင်အာဗွတ်ညီနင်ဂ် ရပ်ဒိုင်ဗွတ်မ္မး။ ယွံခမိတအ် နိရံဝံမ္မး ပူဂိုလ်ၣ် ပူဂိုလ်ဟံထေက်ကိုချပ်ငွန်သီကီမ္မးရ။ ယွံခမိတအ် ပူဂိုလ်ၣ် ဂပ်ဝံသွာန် ပြဒ္ဒညာမ္မး (ဖျောတ်ဒိုင်ပါဠိပါဠိတဲ) ယဝ်ဟံခေလိုချိုက်မ္မး၊ (ထွေးဟိုတ်တဲ) ဟံပျိုပျိုက်မ္မး၊ (ညံင်ဝံဒ်ကွင်သေဟ်ပွာ ပွဲစိတ်ဉးသွာန်ဂ်) ဟံဂြိုင်ဗွဲမသကာတ်မ္မး၊ ဆောတ်ယောင်အာ ဗွတ်ညီနင်ဂ် ဟံရပ်ဒိုင်ဗွတ်မ္မး။ ယွံခမိတအ် နိရံဝံမ္မး ပူဂိုလ်ၣ် ပူဂိုလ်ထေက်ကို ချပ်ငွန် သီကီမ္မးရ။

ယွံခမိတအ် နပွမန်ရဒးဂလာန် ပူဂိုလ်ၣ် “ဉးမ္မုကိုဟိုတ်အရာနိဿရံဝံကို ဉးဟံ မွဲကိုဟိုတ်အရာနိဿရံဝံကို” ဂပ်ဝံတိကေတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဉးဟံကလင်ၣ် နိဉးဟံမွဲကို ဟိုတ်အရာနိဿမ္မးရ၊ ဉးကလင်ၣ် နိဉးမ္မုကိုဟိုတ်အရာနိဿမ္မးရ၊ ဉးၣ် နိဉးမ္မုကိုဟိုတ် အရာနိဿမ္မး ဂြင်တိကေတ်ခေရံမ္မး(မတွံဂးအရိယမဂ်) နကိုညဏ်တေင်ရ၊ ပိုင်ခြာဂြင်တိကေတ် ခေရံမ္မး(မတွံဂးဒုက္ခသစ္စ)ရ၊ ပါကေံခေရံမ္မး(မတွံဂးအကုသိုလ်)ရ၊ သွဇ္ဇောဝ်မတ်ခေရံမ္မး (မတွံဂး နိဗ္ဗာန်)ရ။ ပူဂိုလ်ၣ် ဂြင်တိကေတ်ခေရံမ္မး(မတွံဂးအရိယမဂ်) နကိုညဏ်တေင်တဲ ပိုင်ခြာဂြင်တိ ကေတ်ခေရံမ္မး(မတွံဂးဒုက္ခသစ္စ) ပါကေံခေရံမ္မး(မတွံဂးအကုသိုလ်) သွဇ္ဇောဝ်မတ်ခေရံမ္မး(မတွံဂး နိဗ္ဗာန်)တဲမ္မး အာစိပ်အရဟတ္တဖိုလ် မတိတ်ဗူးနူကိလေသဗွဲမဒရးရ။ ယွံခမိတအ် ဟံစောဲလာံ (နကိုတဏှာဒိဋ္ဌိဂမ္ဘိုင်)တဲ အရဟတ္တဖိုလ်မတိတ်ဗူးနူစိတ်ကိလေသန္တံရ၊ ဂလာန်မကတိုဒ် ဟိုတ်နူရဒးၣ် မ္မုကိုဖိုမတွံဂးအရဟတ္တဖိုလ်ၣ်ရ၊ ပွမချပ်ငွန်ဟိုသုးၣ် မ္မုကိုဖိုမတွံဂးအရဟတ္တ ဖိုလ်ၣ်ရ၊ ဟိုတ်အရာနိဿယံမတွံဂးပွမကလင်ၣ် မ္မုကိုဖိုမတွံဂးအရဟတ္တဖိုလ်ၣ်ရ၊ ကလင်တဲ ပွမဂိုင်သမ္ဘိလင်ၣ် မ္မုကိုဖိုမတွံဂးအရဟတ္တဖိုလ်ၣ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

ဩဉးဂမ္ဘိုင် စေံစးဂမ္ဘိုင်ဒ်တဲ ပှပ်စိတ်ဗွဲမရာဂမ္ဘိုင်တဲမ္မး သီပတူလဝ်မာန် ဂမ္ဘိုင်ၣ် ချိုက်ဂရိဟ်တေက်ဏာ ဂုဏ်သိက္ခာမဒ်ဂြပ်ပုထုဇန်ဂမ္ဘိုင်တဲ သီဉာဲသေဝ်ဒုသ် ကေုာ်ရင်သကအ်ၣ် ဟိုသုးအိုတ်ရ။

(ညးဂမ္ဘိုင်ဂ်) သျှိုက်မျိုက်တံ ဂလာန်မဂပ်ဝ်ဟိုသွးဗွဲဟံးဒးရး မဆောတ်ယောင်ဗွတ် ညိနာင် မဝိဝိင်မကျဟောံပြောံရင်သကအ်လောန်အိုတ်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်အရီတုန် ဟံသျှိုက် မျိုက် ဂလာန်ဂကူဂ်ရ။

တုပညာဂ် ယဝ်မိက်ဟိုသွးဂလာန်မွဲး တီအခိုင်အခါတဲ ဟိုသွးဂလာန် မဒ်အသုင် စဲး အရီဂမ္ဘိုင် မတန်တပွဲခရ် မစိုန်သကီကောံခရ်ရ။

တုပညာဂ် ဟံစှော်စး(ဟံဂ္ဂဟ်) ဟံပတူမာန် နကီစိုတ်မကလံလံ ဟံပြိုင်ပကာန် ဂုဏ် ဟံသွအနိုင်အထက်ရ၊ တုပညာဂ် သိုဟံစောန်စိုတ် တီကောတ်ဗွဲမဒးရးတဲ ဟိုသွးရ၊ ဂလာန်မဂပ်ဝ်ဟိုသွးဗွဲမဒးရးလေဝ် အိုတ်တိုဟ်စိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်ဟိုသွး ဗွဲဟံး ဒးမွဲး ဟံဘပဠရ။

ဟံဒေတ်သွ ပွမခွဟ်ခွဲချေတ်ခရေတ် ကုညးသအာင်ရ၊ ဂလာန်ဆောတ်ယောင် လေဝ်(ဂလာန်ကလိတ်အာ) ဟံကောတ်ဒုသ်ရ၊ (ဖှောတ်ပါဌ်ပါဌ်တဲလေဝ်)ဟံခလီုချိုက်ရ၊ (ထွးဟိုတ်တဲ)ဟံပျိုချိုက်ရ၊ ဂလာန်မန့်ရဲညာံပြမှာရာလေဝ် ဟံသွးရ။

ပွမချပ်ဂွန်သီကီ ညးသပျုရိုဟ်ဂမ္ဘိုင် ဗွဲစွတ် ဒိုတ်တုဟ်နဖို ပွမတီ ပွမလျိုင်တြိုင် သျှိုက်ရ၊ ရဲဝံဟောင် အရီဂမ္ဘိုင် ချပ်ဂွန်သီကီအိုတ်ရ။ က္လံတုန် ပွမချပ်ဂွန်သီကီ အရီဂမ္ဘိုင်မွဲးရ၊ တုပညာဂ် တီကောတ်ပွမချပ်ဂွန်သီကီ အရီဂမ္ဘိုင်ဂ်တဲ သိုဟံပတူမာန်ဂ် ချပ်ဂွန်သီကီရ။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်အညတိတ္ထိယ

၆၉။ ယံခမီတအ် ပြဘာဏ်ဂမ္ဘိုင် မွဲကီကွေတ်မသအာင်နုသာသနာ သွာန်တဲရဲဝံ အိုတ်မွဲး “ယံကောန်တုတအ် ခရ်ဂမ္ဘိုင် က္လံပိဂကူအိုတ်ရ၊ ညးမွဲးပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်- ‘ရာဂ’ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါသ’ပွမထေပူတ် ‘မောဟ’ပွမဝိဝိင်ရ။ ယံကောန်တုတအ် ခရ်ဂမ္ဘိုင် က္လံပိဂကူအိုတ်ရ။ ပွမတောင်တုဟ်ခြာ ခရ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံတုန် ညးခွဲဂ်ရော? ပယောဂလောန် ကာဲတုန် ညးခွဲဂ်ရော? ပွမပါခြာ ခရ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံတုန် ညးခွဲဂ်ရော? ရဲဝံ (သွာန်အိုတ် မွဲး)။ ဂပ်ဝ်သွာန်ရဲဝံအိုတ်မွဲး ယံခမီတအ် မွဲးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် သာ်လီုသိုက် ကုပြဘာဏ်ဂမ္ဘိုင် မွဲကီကွေတ်မသအာင်နုသာသနာဂ်အိုတ်ရော?” ရဲဝံ (သွးတဲရ)။ ယံကျာ်မွဲပိုင် ခရ်ဂမ္ဘိုင်တအ်ဂ် ကုပိုယ်ဒိုက်တအ်ညးဂမ္ဘိုင် တီလမွဲပိုင်ကျာ်တြဟောင် မွဲကီဟိုတ်တံအိုတ်ရ၊ တီလမွဲပိုင် ကျာ်တြဟောင် မဒ်ပုဂ္ဂိုလ်အာဂတအိုတ်ရ၊ တီလမွဲပိုင်ကျာ်တြဟောင် မဒ်ပုဂ္ဂိုလ်အရာစွဲစွေ် တို့လုပ်မွဲးအိုတ်ရ။ ခရ်ဂမ္ဘိုင်တအ်ဂ် တီလမွဲပိုင်ကျာ်ယံကျာ်မွဲပိုင် အာတ်ပါန်အခေါင်အိုတ်ရ။

အရထအဓိပ္ပါယ်ခရ်မဂပ်ဝံတွံ တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲဟေင် ဩဝ်ပါပရအ်တံကိုညိ၊ သွေံကလင်မိင်ကေတ် နူဇရေင်တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲတဲ ခမိဂမ္ပိုင် ကြက်ပကင်ရင်လင်အိုတ်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။ ယွံခမိတအ် နှိသင်္ဂဟ်မွဲး ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင်အိုတ်ညိ၊ ဩဝ်သွပုပ္ပိတ် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ညိ၊ ကြက်တံကိုရ ရဲဝံသွးရ။ ခမိဂမ္ပိုင် “ယွံကျာ်မ္ပုပိဉ် ခိုဟ်ရ” ရဲဝံ ကလေင် ဂရင်ပတီ ကုတီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ။ တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ—

ယွံခမိတအ် ပြဘာဇ်ဂမ္ပိုင် မ္ပုကိုကွေတ်မသအာင်နုသာသနာ သွာန်တရဲဝံအိုတ်မွဲး “ယွံကောန်တုတအ် ခရ်ဂမ္ပိုင် ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ၊ ညးမွဲးပိဂကူအိုတ်ရောမွဲးတုန်— ‘ရာဂ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ် ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ရ။ ယွံကောန်တုတအ် ခရ်ဂမ္ပိုင် ဣဝံ ပိဂကူအိုတ်ရ။ ပွမတေင်တုဟ်ခြာ ခရ်ဂမ္ပိုင်ပိဂကူဝံတုန် ညးခွေ်ရော? ပယောဂလောန် ကာဲတုန် ညးခွေ်ရော? ပွမပါခြာ ခရ်ဂမ္ပိုင်ပိဂကူဝံတုန် ညးခွေ်ရော?” ရဲဝံ သွာန်အိုတ်မွဲး။ ဂပ်ဝံသွာန်ရဲဝံအိုတ်မွဲး ယွံခမိတအ် မွဲးတအ်ညးဂမ္ပိုင် ဩဝ်သ်ကို ကုပြဘာဇ်ဂမ္ပိုင် မ္ပုကို ကွေတ်မသအာင်နုသာသနာရဲဝံအိုတ်ညိ “ယွံကောန်တုတအ် ရာဂကို ဒုသ်အောန်ရ၊ ကွေ်စူး သိုက်သိုက်သီသီ(လဇဲ)ရ၊ ဒေါသကို ဒုသ်ဇှော်ရ၊ ကွေ်စူးပြဟ်ရ၊ မောဟကို ဒုသ်ဇှော်ရ၊ ကွေ်စူးသိုက်သိုက်သီသီရ” ရဲဝံ (ဩဝ်သ်အိုတ်ညိ)။

ယွံကောန်တုတအ် ရာဂမဟံကတိုန်ဏီ သွက်ဝံကတိုန်ကျင်ကို ရာဂမကတိုန် ကျင်တဲ သွက်ဝံဇှော်မောဝ်လဲတြးတိုန်ကို ဟိုတ်အထံက်အပင်ခွေ်တုန် ညးခွေ်ရော? ရဲဝံ ယဝ်သွာန်ကျင်မွဲး “သုဘနိမိတ် အာရီမဆဲးရ” ရဲဝံ ဒးသ်ရ။ ကုညးသွပုပ္ပိတ် သုဘနိမိတ် အာရီမဆဲး ဗွဲဟိုတ်မဟံပဗ္ဗဲ ကုဂမဟံကတိုန်ဏီလေဝ် ကတိုန်ရ၊ ရာဂမကတိုန်တဲလေဝ် နှိသွက်ဝံဇှော်မောဝ်လဲတြးတိုန်ရ။ ယွံကောန်တုတအ် ဣဝံတုန် ဟိုတ်အထံက်အပင် ရာဂ မဟံကတိုန်ဏီ သွက်ဝံကတိုန်ကျင်ကို ရာဂမကတိုန်ကျင်တဲ သွက်ဝံဇှော်မောဝ်လဲတြးတိုန် ကိုရ ရဲဝံ ဒးသ်ရ။

ယွံကောန်တုတအ် ဒေါသမဟံကတိုန်ဏီ သွက်ဝံကတိုန်ကျင်ကို ဒေါသမကတိုန် ကျင်တဲ သွက်ဝံဇှော်မောဝ်လဲတြးတိုန်ကို ဟိုတ်အထံက်အပင်ခွေ်တုန် ညးခွေ်ရော? ရဲဝံ ယဝ်သွာန်ကျင်မွဲး “ပဋိဃနိမိတ် အာရီဟိုတ်ဒေါသကတိုန်ရ” ရဲဝံ ဒးသ်ရ။ ကုညးသွ ပုပ္ပိတ် ပဋိဃနိမိတ် အာရီဟိုတ်ဒေါသကတိုန် ဗွဲဟိုတ်မဟံပဗ္ဗဲ ဒေါသမဟံကတိုန် ဏီလေဝ် ကတိုန်ရ၊ ဒေါသမကတိုန်တဲလေဝ် နှိသွက်ဝံဇှော်မောဝ်လဲတြးတိုန်ရ။ ယွံကောန် တုတအ် ဣဝံတုန် ဟိုတ်အထံက်အပင် ဒေါသမဟံကတိုန်ဏီ သွက်ဝံကတိုန်ကျင်ကို ဒေါသမကတိုန်ကျင်တဲ သွက်ဝံဇှော်မောဝ်လဲတြးတိုန်ကိုရ ရဲဝံ ဒးသ်ရ။

ယွံကောန်တုတအ် မောဟမဟံကတိုန်ဏီ သွက်ဝံကတိုန်ကျင်ကို မောဟမကတိုန် ကျင်တဲ သွက်ဝံဇှော်မောဝ်လဲတြးတိုန်ကို ဟိုတ်အထံက်အပင်ခွေ်တုန် ညးခွေ်ရော? ရဲဝံ ယဝ်သွာန်ကျင်မွဲး “အယောနိသောမနသိကာရ ပွမသွပုပ္ပိတ်ဗွဲဟိုတ်ဟံပဗ္ဗဲရ” ရဲဝံ ဒးသ်ရ။

ကုဉ္ဇးသွပ္ပုဉ်စိတ် (အာရီအိုသို) ဗွဲဟိုတ်မဟံဗွဲဂှ် မောဟမဟံကတိုဒ်ဏီလေဝ် ကတိုဒ်ရ၊ မောဟမကတိုဒ်တဲလေဝ် ဒ်သွက်ဂွံဇော်မောင်လဲတြးတိုန်ရ။ ယွံကောန်တုတအ် က္လုဂ်တုန် ဟိုတ်အထံက်အပင် မောဟမဟံကတိုဒ်ဏီ သွက်ဂွံကတိုဒ်ကျင်ကို မောဟမကတိုဒ်ကျင်တဲ သွက်ဂွံဇော်မောင်လဲတြးတိုန်ကိုရ ရဲဝံ ဒးသ်ရ။

ယွံကောန်တုတအ် ရာဂမဟံကတိုဒ်ဏီ သွက်ဟံကတိုဒ်ကျင်ကို ရာဂမကတိုဒ် ကျင်တဲ သွက်ဂွံကွဲးကို ဟိုတ်အထံက်အပင်ဍေုတုန် ဉးဍေုဂ်ရော? ရဲဝံ ယဝ်သွာန် ကျင်မွဲး “အသုဘနိမိတ် အာရီမဟံဆဲးရ” ရဲဝံ ဒးသ်ရ။ ကုဉ္ဇးသွပ္ပုဉ်စိတ် အသုဘနိမိတ် အာရီမဟံဆဲး ဗွဲဟိုတ်မဟံဗွဲဂှ် ရာဂမဟံကတိုဒ်ဏီလေဝ် ဟံကတိုဒ်ရ၊ ရာဂမကတိုဒ်တဲလေဝ် ကွဲးရ။ ယွံကောန်တုတအ် က္လုဂ်တုန် ဟိုတ်အထံက်အပင် ရာဂမဟံကတိုဒ်ဏီ သွက်ဟံ ကတိုဒ်ကျင်ကို ရာဂမကတိုဒ်ကျင်တဲ သွက်ဂွံကွဲးကိုရ ရဲဝံ ဒးသ်ရ။

ယွံကောန်တုတအ် ဒေါသမဟံကတိုဒ်ဏီ သွက်ဟံကတိုဒ်ကျင်ကို ဒေါသမကတိုဒ် ကျင်တဲ သွက်ဂွံကွဲးကို ဟိုတ်အထံက်အပင်ဍေုတုန် ဉးဍေုဂ်ရော? ရဲဝံ ယဝ်သွာန်ကျင်မွဲး “မေတ္တာ ဒ်ဟိုတ်တိတ်ဗျး(နူဗျာပါဒ)ဒဒက်တစိတ်ရ” ရဲဝံ ဒးသ်ရ။ ကုဉ္ဇးသွပ္ပုဉ်စိတ် မေတ္တာ ဒ်ဟိုတ်တိတ်ဗျး(နူဗျာပါဒ)ဒဒက်တစိတ် ဗွဲဟိုတ်မဟံဗွဲဂှ် ဒေါသမဟံကတိုဒ်ဏီလေဝ် ဟံကတို ဒ်ရ၊ ဒေါသမကတိုဒ်တဲလေဝ် ကွဲးရ။ ယွံကောန်တုတအ် က္လုဂ်တုန် ဟိုတ်အထံက်အပင် ဒေါသမဟံကတိုဒ်ဏီ သွက်ဟံကတိုဒ်ကျင်ကို ဒေါသမကတိုဒ်ကျင်တဲ သွက်ဂွံကွဲးကိုရ ရဲဝံ ဒးသ်ရ။

ယွံကောန်တုတအ် မောဟမဟံကတိုဒ်ဏီ သွက်ဟံကတိုဒ်ကျင်ကို မောဟမကတိုဒ် ကျင်တဲ သွက်ဂွံကွဲးကို ဟိုတ်အထံက်အပင်ဍေုတုန် ဉးဍေုဂ်ရော? ရဲဝံ ယဝ်သွာန်ကျင်မွဲး “ယောနိသောမနသိကာရ ပွမသွပ္ပုဉ်စိတ်ဗွဲဟိုတ်မဟံဗွဲရ” ရဲဝံ ဒးသ်ရ။ ကုဉ္ဇးသွပ္ပုဉ်စိတ် (အာရီအိုသို) ဗွဲဟိုတ်မဟံဗွဲဂှ် မောဟမဟံကတိုဒ်ဏီလေဝ် ဟံကတိုဒ်ရ၊ မောဟမကတို ဒ်တဲလေဝ် ကွဲးရ။ ယွံကောန်တုတအ် က္လုဂ်တုန် ဟိုတ်အထံက်အပင် မောဟမဟံကတိုဒ်ဏီ သွက်ဟံကတိုဒ်ကျင်ကို မောဟမကတိုဒ်ကျင်တဲ သွက်ဂွံကွဲးကိုရ ရဲဝံ ဒးသ်ရ။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်အကုသလမူလ

၇၀။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်တုံအကုသိုလ်ဂမ္တိုင် က္လုဂ်ပိဂကူအိုတ်ရ။ ဉးမွဲးပိဂကူအိုတ် ဂ်ရောမွဲးတုန်— ဟိုတ်တုံအကုသိုလ်မတွံးလောဘ ဟိုတ်တုံအကုသိုလ်မတွံးဒေါသ ဟိုတ် တုံအကုသိုလ်မတွံးမောဟဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ‘လောဘ’ပွမထွေန်စပ်ဂ် နွံရ၊ ‘လောဘ’ ပွမထွေန်စပ်ဂ် ဟိုတ်တုံအကုသိုလ်ရ။ ဉးထွေန်စပ်ဂ် ပတိတ်ဗြဟတ် နဂိုဏေုပါင်စိတ်ရ။

ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်၌ အကုသိုလ်ရ။ ညးထွေန်စပ်၌ ‘လောဘ’ပွမထွေန်စပ်မဂ်ပဋိပျိုက် မှုကိုစိတ် မဂ်ပဋိပျိုက်ကောတ်၌တဲ အဲဗြဟ္မာတ်နွံရ။ သုဟ်အစောရ ရဲဝံ နပွမပြိုက်ဂစိတ်ကို နပွမကွေင်ဒက်ကို နပွမကိကျဟောံဗြောံကို နပွမဟိဂရိဟ်ကို နပွမဗက်ဗွဲကွေံကို (ဟိထွေဒုသ်) နကိုဝတ္ထုမဟဲပြာကဋ်တဲ ကတိဗဒ်ကိုဒဒိမ် ကုညးသအာင်ရ။ ပွမကတိဗဒ်ကိုသၢ်၌လေဝ် အကုသိုလ်ရ။ ရဲဝံဟေင် ဓရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင် မယုတ်မာမၠိုင်၌ မကတိဗဒ် ဟိတ်နူလောဘ မှုကိုဟိတ်တံ့မွဲလောဘ မှုကိုဟိတ်ကတိဗဒ်မွဲလောဘ မှုကိုအထံက်အပင် မွဲလောဘဝံ ကတိဗဒ်ကုညး၌အိတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ‘ဒေါသ’ပွမထွေန်စပ်၌ နွံရ။ ‘ဒေါသ’ပွမထွေန်စပ်၌ ဟိတ်တံ့အကုသိုလ်ရ။ ညးထွေန်စပ်၌ ပတိတ်ဗြဟ္မာတ် နကိုဇကုပါင်စိတ်ရ။ ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်၌ အကုသိုလ်ရ။ ညးထွေန်စပ်၌ ‘ဒေါသ’ပွမထွေန်စပ် မှုကိုစိတ်မဂ်ပဋိပျိုက် မဂ်ပဋိပျိုက်ကောတ်၌တဲ အဲဗြဟ္မာတ်နွံရ။ သုဟ်အစောရ ရဲဝံ နပွမပြိုက်ဂစိတ်ကို နပွမကွေင်ဒက်ကို နပွမကိကျ ဟောံဗြောံကို နပွမဟိဂရိဟ်ကို နပွမဗက်ဗွဲကွေံကို (ဟိထွေဒုသ်) နကိုဝတ္ထုမဟဲပြာကဋ်တဲ ကတိဗဒ်ကိုဒဒိမ် ကုညးသအာင်ရ။ ပွမကတိဗဒ်ကိုသၢ်၌လေဝ် အကုသိုလ်ရ။ ရဲဝံဟေင် ဓရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင် မယုတ်မာမၠိုင်၌ မကတိဗဒ်ဟိတ်နူဒေါသ မှုကိုဟိတ်တံ့မွဲဒေါသ မှုကိုဟိတ်ကတိဗဒ်မွဲဒေါသ မှုကိုအထံက်အပင်မွဲဒေါသဝံ ကတိဗဒ်ကုညး၌အိတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ‘မောဟ’ပွမထွေန်စပ်၌ နွံရ။ ‘မောဟ’ပွမထွေန်စပ်၌ ဟိတ်တံ့အကုသိုလ်ရ။ ညးထွေန်စပ်၌ ပတိတ်ဗြဟ္မာတ် နကိုဇကုပါင်စိတ်ရ။ ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်၌ အကုသိုလ်ရ။ ညးထွေန်စပ်၌ ‘မောဟ’ပွမထွေန်စပ် မှုကိုစိတ် မဂ်ပဋိပျိုက် မဂ်ပဋိပျိုက်ကောတ်၌တဲ အဲဗြဟ္မာတ်နွံရ။ သုဟ်အစောရ ရဲဝံ နပွမပြိုက်ဂစိတ်ကို နပွမကွေင်ဒက်ကို နပွမကိကျဟောံဗြောံကို နပွမဟိ ဂရိဟ်ကို နပွမဗက်ဗွဲကွေံကို (ဟိထွေဒုသ်) နကိုဝတ္ထုမဟဲပြာကဋ်တဲ ကတိဗဒ်ကိုဒဒိမ် ကုညး သအာင်ရ။ ပွမကတိဗဒ်ကိုသၢ်၌လေဝ် အကုသိုလ်ရ။ ရဲဝံဟေင် ဓရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင် မယုတ်မာမၠိုင်၌ မကတိဗဒ်ဟိတ်နူမောဟ မှုကိုဟိတ်တံ့မွဲမောဟ မှုကိုဟိတ်ကတိဗဒ်မွဲ မောဟ မှုကိုအထံက်အပင်မွဲမောဟဝံ ကတိဗဒ်ကုညး၌အိတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပုဂံလ်မှုသဘ် မဃ်သၢ်ဝံ “ညးလေပ်ဟီုသွးဟံသေင်ကိုအခိုင်အခါ” ရဲဝံကို “ညးလေပ်ဟီုဂလာန်ဟံ သံစုတ်” ရဲဝံကို “ညးလေပ်ဟီုဂလာန်ဟံကိုဖို” ရဲဝံကို “ညးလေပ်ဟီုသွးဟံသေင်ကိုဓရ်” ရဲဝံကို “ညးလေပ်ဟီုသွးဟံသေင်ကိုဝိနယ်” ရဲဝံကို ကော်ခစရ။

ယွံခမိတအ် ပုဂံလ်မှုသဘ်မဃ်သၢ်ဝံ မုဟိတ်ကော်ခစ “ညးလေပ်ဟီုသွးဟံသေင် ကိုအခိုင်အခါ” ရဲဝံကို “ညးလေပ်ဟီုဂလာန်ဟံသံစုတ်” ရဲဝံကို “ညးလေပ်ဟီုဂလာန်ဟံ ကိုဖို” ရဲဝံကို “ညးလေပ်ဟီုသွးဟံသေင်ကိုဓရ်” ရဲဝံကို “ညးလေပ်ဟီုသွးဟံသေင်ကို ဝိနယ်” ရဲဝံကိုရော့။ ယွံခမိတအ် ပုဂံလ်ဝံ အဲဗြဟ္မာတ်နွံရ။ သုဟ်အစောရ ရဲဝံ နပွမ ပြိုက်ဂစိတ်ကို နပွမကွေင်ဒက်ကို နပွမကိကျဟောံဗြောံကို နပွမဟိဂရိဟ်ကို နပွမဗက်ဗွဲ

ကော့ကို (ဟိုထွေးဒသ်) နကိုဝတ္ထုမဟွဲပြာကဋ်တဲ ကတိဗဒ်ကိုဒဒိမ် ကုညးသအာင်ရ။ ဂပ်ဝ် ဟိုသွးနဂလာန် ညှာစုတ်မွဲး တးပါကော့ရ၊ ဟံဒင်ဝန်ရ၊ ဂပ်ဝ်ဟိုသွးနဂလာန်ဟံ့ညှာစုတ်မွဲး “ဂလာန်ဂ် ဟိုတ်နူဟိုတ်ဝံ ဟံ့ညှာစုတ်ရ၊ ဂလာန်ဂ် ဟိုတ်နူဟိုတ်ဝံ ဟံ့ညှာပြရ” ရဝံ သွက်ဝံ သောင်ကလး ဂလာန်ဂ် ဟံ့သွလ္လိပရာရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ပုဂိုလ်မုံသဘ်မဏ်သ်ဝံ “ညးလေပ် ဟိုသွးဟံ့သေင်ကို အခိုင်အခါ” ရဝံကို “ညးလေပ်ဟိုဂလာန်ဟံ့ညှာစုတ်” ရဝံကို “ညးလေပ် ဟိုဂလာန်ဟံ့ကိုဖို” ရဝံကို “ညးလေပ်ဟိုသွးဟံ့သေင်ကိုခေရ်” ရဝံကို “ညးလေပ်ဟို သွးဟံ့သေင်ကိုဝိနယ်” ရဝံကို ကော်ခေရ်ရ။

ယွံခမိတအ် ပုဂိုလ်မုံသဘ်မဏ်သ်ဝံ ခေရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်မာ မကတိဗဒ်ဟိုတ်နူ လောဘ မုံကိုစိုတ် မဂပ်ဝ်ပျိုပျိုက် မဂပ်ဝ်သီစတ်ကေတ်ဂ်ဒ်တဲ ပွဲဘဝလျာဟောင် မုံကိုပွမ ညောင်စိုတ် ပွမညောင်စိုတ်ဗွဲမသကာတ်မြဟ် ပွမဒတူတုဲ(ကတ်ကတာန်)တဲ ဒးပဒတ် ဗွဲဒဒိမ်ရ၊ ခန္ဓဇကုလိုလ်တဲ ပွဲကြဲနူချိုတ်တဲဂ် (ကြက်ကလိဝံ)လအာဂတိဟံ့ဒးရး (ဗွဲစုတ်ရဂ်) ဂပ်ဝ် စိုဒ်ရ။

မကတိဗဒ်ဟိုတ်နူဒေါသ ။ ပ ။ ခေရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်မာ မကတိဗဒ်ဟိုတ်နူ မောဟ မုံကိုစိုတ် ဂပ်ဝ်ပျိုပျိုက် မဂပ်ဝ်သီစတ်ကေတ်ဂ်ဒ်တဲ ပွဲဘဝလျာဟောင် မုံကိုပွမ ညောင်စိုတ် ပွမညောင်စိုတ်ဗွဲမသကာတ်မြဟ် ပွမဒတူတုဲ(ကတ်ကတာန်)တဲ ဒးပဒတ် ဗွဲဒဒိမ်ရ၊ ခန္ဓဇကုလိုလ်တဲ ပွဲကြဲနူချိုတ်တဲဂ် (ကြက်ကလိဝံ)လအာဂတိဟံ့ဒးရး (ဗွဲစုတ်ရဂ်) ဂပ်ဝ် စိုဒ်ရ။

ယွံခမိတအ် တံ့အံင်ရေင်ကိုဒ် တံ့ဆုကုယာ်ကိုဒ် တံ့ကသွံကိုဒ် ဇုက်မာဲလဂမ္တိုင် ပိဂကူ မဂပ်ဝ်ပလိုပလ်ပူပါတ်ကွိုင်ကြောပ်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဒးအာစိုပ်ပွမဟံ့ဇော်မောပ်ကို သုဟ် ညံင်ရဒးအာစိုပ်ပွမလိုလ်ကို သုဟ်ညံင်ရဒးအာစိုပ်ပွမဟံ့ဇော်မောပ် ပွမလိုလ်ကို၊ ယွံခမိ တအ် တုပ်သုဟ်ညံင်ရသ်ဂ်ဟောင် ပုဂိုလ်မုံသဘ်မဏ်သ်ဝံ ခေရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်မာ မကတိဗဒ် ဟိုတ်နူလောဘ မုံကိုစိုတ် ဂပ်ဝ်ပျိုပျိုက် မဂပ်ဝ်သီစတ်ကေတ်ဂ်ဒ်တဲ ပွဲဘဝလျာဟောင် မုံကိုပွမညောင်စိုတ် ပွမညောင်စိုတ်ဗွဲမသကာတ်မြဟ် ပွမဒတူတုဲ(ကတ်ကတာန်)တဲ ဒးပဒတ် ဗွဲဒဒိမ်ရ၊ ခန္ဓဇကုလိုလ်တဲ ပွဲကြဲနူချိုတ်တဲဂ် (ကြက်ကလိဝံ)လအာဂတိဟံ့ဒးရး (ဗွဲစုတ်ရဂ်) ဂပ်ဝ်စိုဒ်ရ။

မကတိဗဒ်ဟိုတ်နူဒေါသ ။ ပ ။ ခေရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်မာ မကတိဗဒ်ဟိုတ်နူ မောဟ မုံကိုစိုတ် ဂပ်ဝ်ပျိုပျိုက် မဂပ်ဝ်သီစတ်ကေတ်ဂ်ဒ်တဲ ပွဲဘဝလျာဟောင် မုံကိုပွမ ညောင်စိုတ် ပွမညောင်စိုတ်ဗွဲမသကာတ်မြဟ် ပွမဒတူတုဲ(ကတ်ကတာန်)တဲ ဒးပဒတ် ဗွဲဒဒိမ်ရ၊ ခန္ဓဇကုလိုလ်တဲ ပွဲကြဲနူချိုတ်တဲဂ် (ကြက်ကလိဝံ)လအာဂတိဟံ့ဒးရး (ဗွဲစုတ်ရဂ်) ဂပ်ဝ်စို ဒ်ရ။ ယွံခမိတအ် ကုဝံဂမ္တိုင်တုန် ဟိုတ်တံ့အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူအိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်တုံကုသိုလ်ဂမၠိုင် က္လုပိဂကုအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကုအိုတ်ဂရော မွဲတုန်— ဟိုတ်တုံကုသိုလ်မတွံဂးအလောဘ ဟိုတ်တုံကုသိုလ်မတွံဂးအဒေါသ ဟိုတ်တုံ ကုသိုလ်မတွံဂးအမောဟရ။

ယွံခမီတအ် ‘အလောဘ’ပွမဟုံထွေန်စပ်ဂ် နွံရ။ အလောဘဂ် ဟိုတ်တုံကုသိုလ်ရ။ ညးဟုံထွေန်စပ်ဂ် ပတိတ်ဇြဟတ် နကိုဇကုပါင်စိုတ်ရ။ ပွမပတိတ်ဇြဟတ်ဂ် ကုသိုလ်ရ။ ညးဟုံထွေန်စပ်ဂ် ‘လောဘ’ပွမထွေန်စပ် မွဲကိုစိုတ် မဟဂပ်ပျိုပျိုက် မဟဂပ်သီစတ်ကေတ် ဂ်ဒ်တဲ အဲဇြဟတ်နွံရ။ သုဟ်အစောရ ရဲဝံ နပွမပြိုက်ဂစိုတ်ကို နပွမကွေင်ဒက်ကို နပွမကိုကျဟောံဗြောံကို နပွမဟိုဂရိုဟ်ကို နပွမဗက်ဗွဲကွေံကို (ဟိုထွေးဒုသ်) နကိုဝတ္ထုမဟဲ ပြာကဋ်တဲ ဟုံကတိဗဒ်ကိုဒဒိမ် ကုညးသအာင်ရ။ ပွမဟုံကတိဗဒ်ကိုသ်ဂ်လေပ် ကုသိုလ်ရ။ ရဲဝံဟေင် ဓရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင်မၠိုင်ဂွင် မကတိဗဒ်ဟိုတ်နူအလောဘ မွဲကိုဟိုတ်တုံမွဲအလောဘ မွဲကိုဟိုတ် ကတိဗဒ်မွဲအလောဘ မွဲကိုအထံက်အပင်မွဲအလောဘဝံ ကတိဗဒ် ကုညးဂ် အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ‘အဒေါသ’ပွမဟုံထွေန်စပ်ဂ် နွံရ။ အဒေါသဂ် ဟိုတ်တုံကုသိုလ်ရ။ ညးဟုံထွေန်စပ်ဂ် ပတိတ်ဇြဟတ် နကိုဇကုပါင်စိုတ်ရ။ ပွမပတိတ်ဇြဟတ်ဂ် ကုသိုလ်ရ။ ညးဟုံထွေန်စပ်ဂ် ‘ဒေါသ’ပွမထွေန်စပ် မွဲကိုစိုတ် မဟဂပ်ပျိုပျိုက် မဟဂပ်သီစတ်ကေတ် ဂ်ဒ်တဲ အဲဇြဟတ်နွံရ။ သုဟ်အစောရ ရဲဝံ နပွမပြိုက်ဂစိုတ်ကို နပွမကွေင်ဒက်ကို နပွမကို ကျဟောံဗြောံကို နပွမဟိုဂရိုဟ်ကို နပွမဗက်ဗွဲကွေံကို (ဟိုထွေးဒုသ်) နကိုဝတ္ထုမဟဲ ပြာကဋ်တဲ ဟုံကတိဗဒ်ကိုဒဒိမ် ကုညးသအာင်ရ။ ပွမဟုံကတိဗဒ်ကိုသ်ဂ်လေပ် ကုသိုလ်ရ။ ရဲဝံဟေင် ဓရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင်မၠိုင်ဂွင် မကတိဗဒ်ဟိုတ်နူအဒေါသ မွဲကိုဟိုတ်တုံမွဲအဒေါသ မွဲကိုဟိုတ် ကတိဗဒ်မွဲအဒေါသ မွဲကိုအထံက်အပင်မွဲအဒေါသဝံ ကတိဗဒ်ကုညးဂ်အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ‘အမောဟ’ပွမဟုံဝိဝိင်ဂ် နွံရ။ အမောဟဂ် ဟိုတ်တုံကုသိုလ်ရ။ ညးဟုံ ဝိဝိင်ဂ် ပတိတ်ဇြဟတ် နကိုဇကုပါင်စိုတ်ရ။ ပွမပတိတ်ဇြဟတ်ဂ် ကုသိုလ်ရ။ ညးဟုံဝိဝိင်ဂ် ‘မောဟ’ပွမဝိဝိင် မွဲကိုစိုတ် မဟဂပ်ပျိုပျိုက် မဟဂပ်သီစတ်ကေတ်ဂ်ဒ်တဲ အဲဇြဟတ်နွံရ။ သုဟ်အစောရ ရဲဝံ နပွမပြိုက်ဂစိုတ်ကို နပွမကွေင်ဒက်ကို နပွမကိုကျဟောံဗြောံကို နပွမ ဟိုဂရိုဟ်ကို နပွမဗက်ဗွဲကွေံကို (ဟိုထွေးဒုသ်) နကိုဝတ္ထုမဟဲ ပြာကဋ်တဲ ဟုံကတိဗဒ်ကိုဒဒိမ် ကုညးသအာင်ရ။ ပွမဟုံကတိဗဒ်ကိုသ်ဂ်လေပ် ကုသိုလ်ရ။ ရဲဝံဟေင် ဓရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင် မၠိုင်ဂွင် မကတိဗဒ်ဟိုတ်နူအမောဟ မွဲကိုဟိုတ်တုံမွဲအမောဟ မွဲကိုဟိုတ်ကတိဗဒ်မွဲအမောဟ မွဲကိုအထံက်အပင်မွဲအမောဟဝံ ကတိဗဒ်ကုညးဂ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်မွဲသတ်မၠုင်သတ်ဝံ “ညးလေပ်ဟိုသုးပွဲအခိုင်မဗွဲ” ရဲဝံကို “ညးလေပ်ဟိုဂလာန်ဍုင်စုတ်” ရဲဝံကို “ညးလေပ် ဟိုဂလာန်မွဲကိုဖို” ရဲဝံကို “ညးလေပ်ဟိုသုးခရ်” ရဲဝံကို “ညးလေပ်ဟိုသုးဝိနယ်” ရဲဝံကို ကော်ခဲစရ။

ယွံခမီတအ် ညးမုံသဘ်မဏ်သံဝံဂ် မဟိုတ်ကော်ခစ “ညးလေပ်ဟိုသုးပွဲအခိုင် မဗွဲအခိုင်” ရဝံဂ် “ညးလေပ်ဟိုဂလာန်ချာ်စုတ်” ရဝံဂ် “ညးလေပ်ဟိုဂလာန်မုံကိုဖို” ရဝံဂ် “ညးလေပ်ဟိုသုးခရ်” ရဝံဂ် “ညးလေပ်ဟိုသုးဝိနယ်” ရဝံဂ်ရော။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဝံ အဲဒြဟတ်နွံရ၊ သုဟ်အစောရ ရဝံ နပမပြိုက်ဂစိုတ်ကို နပမကွေင်ဒက်ကို နပမကို ကျဟောံပြောံကို နပမဟိုဂရိုဟ်ကို နပမဗက်ဗွဲကွေံကို (ဟိုထွေးဒုသ်) နကိုဝတ္ထုမဟဲပြာကဋ်တဲ ဟံကတိုဗဒ်ကိုဒဒိမ် ကုညးသအာင်ရ။ ဂပ်ဟိုသုးနဂလာန်ချာ်စုတ်မွဲ ဒုင်ဝန်ရ၊ ဟံတးပါ ကွေံရ၊ ဂပ်ဟိုသုးနဂလာန်ဟံ့ချာ်စုတ်မွဲ “ဂလာန်ဟိုတ်နူဟိုတ်ဝံ ဟံ့ချာ်စုတ်ရ၊ ဂလာန်ဟိုတ်နူဟိုတ်ဝံ ဟံ့ချာ်ပြရ” ရဝံ သွက်ဝံသောင်ကလး ဂလာန်ဟိုတ် သွလ္လိပရာရ။ ဟိုတ်ရ ပူဂိုလ် မုံသဘ်မဏ်သံဝံ ကော်ခစ “ညးလေပ်ဟိုသုးပွဲအခိုင်မဗွဲ” ရဝံဂ် “ညးလေပ်ဟိုဂလာန်ချာ်စုတ်” ရဝံဂ် “ညးလေပ်ဟိုဂလာန်မုံကိုဖို” ရဝံဂ် “ညးလေပ်ဟိုသုးခရ်” ရဝံဂ် “ညးလေပ်ဟိုသုးဝိနယ်” ရဝံဂ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်မုံသဘ်မဏ်သံဝံ ပါကွေံခရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင်မယုတ်မာ မကတိုဒ် ဟိုတ်နူလောဘတဲရ၊ သကုတ်ကွေံရိုဟ်ကွက်မသက္ကုသေဟ်တဲရ၊ သွကွေံသုဟ်ညံင်ရ် အရာဒတန် တံတာမပိုက်ကွေံတဲရ၊ သွကွေံပမဟံကတိုဒ်တိုတဲရ၊ ဟဲကိုသဘ် ပမကတိုဒ် ပွဲကြဲမွဲလှေ်ပုန်တဲရ၊ ပွဲဘဝလုဟ်ဟောင် သိုဟံ့ချောင်စိုတ် ဟံ့ချောင်စိုတ်မွဲသကာတ်မြဟ် ဟံ့ဒတူတဲဂ် ဝံပဒတ် ဗွဲတသိုမ်ရ၊ ပွဲဘဝလုဟ်ဟောင် ဝံစိုဟ်သတိုတ်ရ။

မကတိုဒ်ဟိုတ်နူဒေါသ ။ ပ ။ ဝံစိုဟ်သတိုတ်ရ။ မကတိုဒ်ဟိုတ်နူမောဟ ။ ပ ။ ဝံစိုဟ်သတိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တံအံင်ရေင်ကိုဒ် တံဆုကွဲယာ်ကိုဒ် တံကသံကိုဒ် ဇုက်မာဲ လဲဂမၠိုင်ပိ ဂကူ ဂပ်ပလီပလာ်ပူပါတ်ကိုင်ကြောင်လပ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် မိုဟ်မွဲ ကေတ်ကျင် ကွဲဇံက်ကို နပရေဟ်တဲမွဲ ကုတ်ကွေံတံဇုက်မာဲလဲနူတမ် ခါဟ်ဒုးပတိတ်တဲ ဗွဲတိုမယုတ် ရိုဟ်သုတ်ဂမၠိုင် ဗုတ်တပ်ရိုဟ်ကွတ်ဥသီဟံ့ကိုသေ်သေဟ် ပိုက်ခေါတ်ကွေံရ။ မိုဟ်ဂ် ကုတ်ဒန်သေက် ထောံဇုက်မာဲလဲဂ် ညံင်ဝံသေက်တဲ သွကရေက်ထောံမွဲဇြေဟ်မွဲဇြေဟ် တဲမွဲ ကိုက်အာပွဲကျာ ဂမ္တဲတဲ စံင်ထောံပုတ်ဒ်ပတောင်တဲပွဲကြဲ ပွဲကျာမသကာတ်လေပ် ဗလးသွပ်ဏာရ၊ ပွဲဇောပ် ညှိမီထတ်လေပ် ဖီထောံရ။ ယွံခမီတအ် သွကွေံရဝံမွဲ ဇုက်မာဲ လဲဂမၠိုင်ပိ ပိုတ်အာသို ရိုဟ်ကွက်တဲဒ်အိုတ်ရ၊ သွကွေံသုဟ်ညံင်ရ်အရာဒတန် တံတာ မပိုက်ကွေံတဲဒ်အိုတ်ရ၊ သွကွေံပမဟံကတိုဒ်တိုတဲဒ်အိုတ်ရ၊ ဟဲကိုသဘ် ပမကတိုဒ်ပွဲကြဲ မွဲလှေ်ပုန်တဲဒ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညံင်ရ်သံဂ်ဟောင် ပူဂိုလ်မုံသဘ်မဏ်သံဝံ ပါကွေံခရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင်မယုတ်မာ မကတိုဒ်ဟိုတ်နူလောဘတဲရ၊ သကုတ်ကွေံရိုဟ်ကွက် မသက္ကုသေဟ်တဲရ၊ သွကွေံသုဟ်ညံင်ရ် အရာဒတန် တံတာမပိုက်ကွေံတဲရ၊ သွကွေံ ပမ ဟံကတိုဒ်တိုတဲရ၊ ဟဲကိုသဘ်ပမကတိုဒ်ပွဲကြဲ မွဲလှေ်ပုန်တဲရ၊ ပွဲဘဝလုဟ်ဟောင် သိုဟံ့ ချောင်စိုတ် ဟံ့ချောင်စိုတ်မွဲသကာတ်မြဟ် ဟံ့ဒတူတဲဂ် ဝံပဒတ် ဗွဲတသိုမ်ရ၊ ပွဲဘဝ လုဟ်ဟောင် ဝံစိုဟ်သတိုတ်ရ။

မကတိန်ဟိုတ်နူဒေါသ ။ ပ။ ပါကေရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်မယုတ်မာ မကတိန်ဟိုတ်နူ
 မောဟတဲရ၊ သကုတ်ကေရ်ရိုဟ်ကွက်မသက္ကုသေဟ်တဲရ၊ သွကေသုဟ်ညံင်ရ်အရာဒတန်
 တံတာမပိုက်ကေတဲရ၊ သွကေပွမဟွံကတိန်တိုတဲရ၊ ဟွံကိသတ်ပွမကတိန်ပွဲကြဲ မွဲလေ့
 ပွန်တဲရ၊ ပွဲဘဝလှဟ်ဟောင် သိုဟွံချောင်စိုတ် ဟွံချောင်စိုတ်မွဲသကာတ်မြဟ် ဟွံဒတူတဲရ
 ဝံပဒတ် မွဲတသိုခ်ရ၊ ပွဲဘဝလှဟ်ဟောင် ဝံစိုဟ်သတိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် က္လုဂ္ဂမ္ဘိုင်တုန်
 ဟိုတ်တံကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူရ ရံဝံ (သွးတဲရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဥပေါသထ

၇၁။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရံသတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္မံပိုင်ကျိတြိ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲပြာသာဒ်ဝိသာခါ မိဂါရ
 မတာ ဘာပုဗ္ဗာရာမ် ဇရေင်ချင်သာရ်ရ။ ပွဲအခိုင်ပွဲ တဲဥပေါသ်ရ် ဝိသာခါမိဂါရမတာ
 ပှော်ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္မံပိုင်ကျိတြိ လှောင်သွဝတ်တီလ မ္မံပိုင်ကျိတြိတဲမွဲး ဂဇအ်ဒိုင်
 ပွဲဒိုမ္မဲရ၊ ဝိသာခါမိဂါရမတာ မဂဇအ်ဒိုင်ပွဲဒိုမ္မဲရ “ယွံဝိသာခါ ပွဲအခိုင်လဒေါဝ်တဲဒေင်ဒေင်
 လှဟ် တုအဲကျင်နုဋ္ဌာန်လိရော?” ရံဝံ တီလမ္မံပိုင်ကျိတြိ သွာန်ရ။ ယွံကျိမ္မံပိုင် တဲဏအ်
 တဲဥပေါသ်ရ၊ အဲဒိုက် ဒေတ်လုတ်မင်ဥပေါသ်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံဝိသာခါ ဥပေါသ်ဂမ္ဘိုင် က္လုဂ္ဂပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ရ်ရောမွဲးတုန်—
 ဥပေါသ် ‘ဂေါပါလ’ဂမာဉ်(ပွင်ဉ်) ဥပေါသ် ‘နိဂဏ္ဌ’တီ ဥပေါသ်အရီရ။ ယွံဝိသာခါ ဥပေါသ်
 ပွင်ဉ်ရ် မုရံသတ်လိဒိုင်ရော? ယွံဝိသာခါ ပွင်ဉ်ရ် ပွဲအခိုင်သတ်တဲပယုာ်တဲစိုဟ် အပ်ပြာပ်ဉ်ဂမ္ဘိုင်
 ကုတုဉ်မ္မံပိုင်တဲ “တဲဏအ် ဉ်ဂမ္ဘိုင် ဂေတ်ဂေင်စကျင်စု ပွဲဋ္ဌာန်မဟိမုဝံမဟိမုဝံအိုတ်ရ၊
 သုင်ကျင်သုာ် ပွဲဋ္ဌာန်မဟိမုဝံမဟိမုဝံအိုတ်ရ၊ ပွဲတဲယး ဉ်ဂမ္ဘိုင် ကြက်ဝံဂေတ်ဂေင်စု ပွဲဋ္ဌာန်
 မဟိမုဝံမဟိမုဝံအိုတ်ရ၊ ကြက်ဝံသုင်သုာ် ပွဲဋ္ဌာန်မဟိမုဝံမဟိမုဝံအိုတ်ရ” ရံဝံ သုဟ်ညံင်ရ်
 ဗစာရဏာရံဝံကို၊ တုင်သုဟ်ညံင်ရံသတ်ကို၊ ယွံဝိသာခါ ညးမင်ဥပေါသ်လှို “ပွဲတဲဏအ်
 အဲဝံသုာ်စု စုသုာ်စုမဟိမုဝံမဟိမုဝံရ၊ ဝံစု ကျင်စုဘောဇိန်မဟိမုဝံ မဟိမုဝံရ၊ ပွဲတဲယး
 အဲကြက်ဝံသုာ်စု စုသုာ်စုမဟိမုဝံ မဟိမုဝံရ၊ ကြက်ဝံစုဘောဇိန်မဟိမုဝံ မဟိမုဝံရ” ရံဝံ
 ဗစာရဏာရ။ ညးဉ် နုကိစိုတ်မဒ်မ္မဲဟာန်ကော် ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမထေန်စပ်မဂ်ဉ်ကိ ကလိ
 လောန်အိုတ်အာတဲရ။ ယွံဝိသာခါ ဥပေါသ်ပွင်ဉ်ရ် ဉ်ရံဝံရ။ ယွံဝိသာခါ ဥပေါသ်ပွင်ဉ် မဂပ်ဝ်
 ဒေတ်လုတ်ရံဝံရ၊ ဖိုဇှော်ပြဟွံရ၊ အာနိသံသဇှော်ပြ ဟွံရ၊ လျးအရံင်ဇှော်ပြဟွံရ၊ ပွမဗျာပ်
 ကြးဇှော်ပြဟွံရ။ (၁)

ယွံဝိသာခါ ဥပေါသ်နိဂဏ္ဌတီမွဲးဉ် သတ်လိဒိုင်ရော? ယွံဝိသာခါ ခမိတီဂမ္ဘိုင်မွဲးဉ်
 နွံအိုတ်ရ၊ ညးဂမ္ဘိုင် “အမံတြ၊ ဩဝ်ကျင်ညါ၊ သတ်ဂမ္ဘိုင်မ္မံပွဲဒိုဟ်မွဲးဉ် လပါ်မွဲးကွံယောဇနာဉ်

သြဗျေဓိကေ လွဟ်လနက်ညိ၊ သတ်ဂမ္ဘိုင်မ္မုပွဲဒိုဟ်ပလိုတ် လပါ်မူးကွံယောဇနာဂ် သြဗျေဓိကေ ကွံလွဟ်လနက်ညိ၊ သတ်ဂမ္ဘိုင်မ္မုပွဲဒိုဟ်သွပ်ကျာ လပါ်မူးကွံယောဇနာဂ် သြဗျေဓိကေ လွဟ်လနက်ညိ၊ ပွဲသတ်ဂမ္ဘိုင်မ္မုပွဲဒိုဟ်သျှင်ကျာ လပါ်မူးကွံယောဇနာဂ် သြဗျေဓိကေ လွဟ်လနက်ညိ” ရဝံ ကိုကွေးဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ်အိုတ်ရ။ ရသော်ဝံ ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် တုဟ်န ပွမဆာန်ဍု၊ တုဟ်နပွမမင်မွဲသတ်ဂမ္ဘိုင်လှိုအိုတ်ရ၊ ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် တုဟ်နပွမဟုံဆာန်ဍု၊ တုဟ်နပွမဟုံမင်မွဲသတ်ဂမ္ဘိုင်လှိုအိုတ်ရ၊ ညးဂမ္ဘိုင်ဂ် ပွဲတုဥပေါသ် “အမာတြ၊ တုအဲ သောတ်ကွံဗျိုက်လတက်အိုသိုတုမူး သြဗျေဓိကေရဝံညိ ‘အဲဂ် ပွဲဌာန်မမိက်ကိုမ္မုပွဲ ပွဲအခိုင် မမိက်ကိုမ္မုပွဲ သွက်ညးမမိက်ကိုမ္မုပွဲ ဟုံဒိုဂဗုင်ဝိုင်ဂိုင်ဂါရ၊ ပွဲအပွဲမူးသန္တာန်အဲ ပွဲပရိက္ခရာ မမိက်ကိုမ္မုပွဲလေဝ် ဟုံမ္မုကိုဂဗုင်ဝိုင်ဂိုင်ဂါရ’ ရဝံ သြဗျေဓိကေရ” ရဝံ ကိုကွေးဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် အိုတ်ရ။ စိုန်ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ်ရဝံဟေင်လေဝ် မိမညးဂ်ဂမ္ဘိုင် “ညးဝံတုန် ကောန်ပိုညး ဂမ္ဘိုင်ရ” ရဝံ တိတ်အိုတ်ရ၊ ညးဂ်လေဝ် “ညးဂမ္ဘိုင်ဝံတုန် မိမအဲဂမ္ဘိုင်ရ” ရဝံ တိတ်ရ။ ကောန်သမ္ဘာညးဂ်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် “ညးဝံတုန် တြုတုသို ညးကောန်ဗ္ဗ ပိုညးဂမ္ဘိုင်ရ” ရဝံ တိတ်အိုတ်ရ။ ညးဂ်လေဝ် “ညးဝံတုန် ကောန်သမ္ဘာအဲရ” ရဝံ တိတ်ရ။ ဒိုက်တြုသွာ ကမ္မောန်ညးဂ်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် “ညးဝံတုန် တုနာ ပိုညးဂမ္ဘိုင်ရ” ရဝံ တိတ်ရ။ ညးဂ်လေဝ် “ညးဂမ္ဘိုင်ဝံတုန် ဒိုက်တြုသွာကမ္မောန်အဲဂမ္ဘိုင်ရ” ရဝံ တိတ်ရ။ ရသော်ဝံ ပွဲအခိုင်ကိုဒဂိုန် ဂိုင်ကောတ် ခရုသိုက် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွမဟိုသွေးဟုံသိုစုတ်မူးအိုတ်ရ၊ ပွမဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ညးဂ်ဝံ ပွမဟိုသွေးဟုံသိုစုတ် ရဝံအဲသွေးရ။ ညးဂ် နမကလိလောန်အာဗွံဂ် သုပြသိုက်ပိုဉ်ဂြပ် ဂမ္ဘိုင် မဟုံကိုဟေင်ရ၊ ပွမသုပြသိုက်ညးဂ်ဝံ ပွမဂိုင်ကွတ်ကောတ်ဂြပ်ညးဟုံကို ရဝံအဲသွေးရ။ ယုံဝိသာခါ ဥပေါသ်နိဂဏ္ဌာတိဂ် ဒိုရဝံရ။ ယုံဝိသာခါ ဥပေါသ်နိဂဏ္ဌာမဂပ်ဝ်ဒေတ်လုတ် ရဝံဂ်ဖိုဇော်ပြ ဟုံရ၊ အာနိသံသဇော်ပြ ဟုံရ၊ လျးအရံင် ဇော်ပြဟုံရ၊ ပွမဗျာပ်တြးဇော်ပြ ဟုံရ။ (၂)

ယုံဝိသာခါ ဥပေါသ်အရီဂ် သာ်လိဒိုက်ရော? ယုံဝိသာခါ စိုတ်မက္ခိဒိုက်ဂ် နပွမသုလ္လိ ပရာ ဗုဒ္ဓင်ဗွင်မာန်ရ။ ယုံဝိသာခါ စိုတ်မက္ခိဒိုက်ဂ် နပွမသုလ္လိပရာ မုရသော်လိ ဗုဒ္ဓင်ဗွင် မာန်ဂ်ရော? ယုံဝိသာခါ ကွေးအရီဂ် ဗျုဟ်ဂုဏ်ကျာ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါရ “တိလမ္မုပိုဉ်ကျာ်တြာ် ဟိုတ်နူဟိုတ်မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင်ဝံလေဝ် အရဟံမူးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မဂြင်တိကောတ် (ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုသို) အလိုဇကုမသိုစုတ်ဝံလေဝ် သမ္မာသမ္မုဒ္ဓမူးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မချိုက်ပေင် တကောံ ‘ဝိဇ္ဇာ’ လညာတ်ညာဏ် ‘စရဏ’ ဒေတ်ဝံလေဝ် ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္မုဒ္ဓမူးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မလေဝ်သွေးတ် ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲဝံလေဝ် သုဂတမူးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတိတ် လောကဝံလေဝ် လောကဝိဒ္ဓမူးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မဒိုပူဂိုလ်မပြ ဟုံပတောံစတ် လေဝ်ဒေဝံ ဗတောန်သတ်မထေက်ကို ဒေဝံဗတောန်ဝံလေဝ် အနတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိမူးရ၊ ဟိုတ်နူ ဟိုတ်မဒိုအွာ မိုဟ်ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန်မူးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မကို

(၁)လွသုပွမပျိုမြိုက်ပြိုက်ဂစိုတ် သတ်ဂမ္ဘိုင်-မိုက်သွေးရ။

ပြင်တီကေတ် သစ္စပန်ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓေါမ္မုးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မုံကိုပိုင် ကမ်ကြီန့် မဇ္ဈိမဝံလေဝ် ဘဂဝါမ္မုးရ” ရံဝံ ဗိုဗျဟ်ဂုဏ်ကျာ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါရ၊ စိုတ်ညးဗိုဗျဟ်ဂုဏ် ကျာ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါရ ဖြိုင်ကေတ်ရ၊ ပွမအိုတ်တိုဟ်ကတိန်ရ၊ ကိလေသဂမ္ဘိုင် နှိဟိုတ်စိုတ် ကိုဇုက်ကေုာ်စူးအိုတ်ရ၊ ယံဝိသာခါ ကျိပ်မကိုဇုက် နပွမသုလ္လိပရာ သုဟ်ညံင်ရံကိုဇုာ်စူးကိုရ၊

ယံဝိသာခါ ကျိပ်မကိုဇုက် နပွမသုလ္လိပရာ မုရ်သုလ္လိကို ဗုဓတ်ဒွင်ဗွင်ရော? သုနိဿယဗ္ဗာန်ကိုဇုက်တုဲကို တိကမေုတ်ကို ညှာ်ကို လ္လိပရာမဗ္ဗေကိတ်ကိုတုဲ ကိုဗုဓတ်ဒွင် ဗွင်ရ၊ ယံဝိသာခါ ကျိပ်မကိုဇုက် နပွမသုလ္လိပရာ ကိုဗုဓတ်ဒွင်ဗွင်ရံဝံရ၊ ယံဝိသာခါ စိုတ်မကိုဇုက် နပွမသုလ္လိပရာ တုပ်သုဟ်ညံင်ရံသုဟ်ဟေင် ဗုဓတ်ဒွင်ဗွင်ရ၊ ယံဝိသာခါ စိုတ်မကိုဇုက် နပွမသုလ္လိပရာ မုရ်သုလ္လိ ကိုစိုတ်မကိုဇုက် ဗုဓတ်ဒွင်ဗွင်မာန်ရော? ယံဝိသာခါ ကွးအရီု ဗိုဗျဟ်ဂုဏ်ကျာ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါရ “တိလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ ဟိုတ်နူ ဟိုတ်မထေက်ဒင် ပူဇော်ဝံလေဝ် အရဟံမ္မုးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မပြင်တီကေတ် (ခေတ်မိုင် အိုသ္မိ) အလိုဇကုမဉ္ဇာ်စုတ်ဝံလေဝ် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓမ္မုးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မချီကပ်ပေင်တကေုာ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ လညာတ်ညာဏ် ‘စရဏ’ ဒေုတ်ဝံလေဝ် ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နမ္မုးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မလေဝ်သွးတဂလာန်ခိုတ်ဆဲဝံလေဝ် သုဂတမ္မုးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတိတ်လောကဝံလေဝ် လောကဝိဒ္ဓမ္မုးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မဒိပုဂ္ဂိုလ်မပြဲ ဟဲ့ပတေုာ်စတ် လေဝ်ဒေုာ်ဗတောန် သတ်မ ထေက်ကိုဒေုာ်ဗတောန်ဝံလေဝ် အနတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိမ္မုးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မဒိအာစာ မှီဟ်ဒေဝတဂမ္ဘိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝနုဿာန်မ္မုးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မပြင်တီကေတ် သစ္စပန် ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓေါမ္မုးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မုံကိုပိုင်ကမ်ကြီန့်မဇ္ဈိမဝံလေဝ် ဘဂဝါမ္မုးရ” ရံဝံ (ဗိုဗျဟ်ဂုဏ်ကျာ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါရ)။ စိုတ်ညးဗိုဗျဟ်ဂုဏ်ကျာ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါရ ဖြိုင်ကေတ်ရ၊ ပွမအိုတ်တိုဟ်ကတိန်ရ၊ ကိလေသဂမ္ဘိုင်နှိဟိုတ်စိုတ်ကိုဇုက် ကေုာ်စူးအိုတ်ရ၊ ယံဝိသာခါ ကွးအရီု ကော်ခစရံဝံမ္မုး ညးဒေုတ်ဥပေါသ်ဗြို ညးဂွံပဒတ် ကေုာ်ကျာ်မဲ့စွဲ သွအာရီုကို ကျာ်တုဲ ညးစိုတ်ဖြိုင်ကေတ် ညးအိုတ်တိုဟ် ညးကိလေသ နှိဟိုတ်စိုတ်ကိုဇုက်ကေုာ်စူးရ၊ ယံဝိသာခါ နပွမသုလ္လိပရာ ကိုစိုတ်မကိုဇုက် ဗုဓတ်ဒွင်ဗွင် ရံဝံမာန်ရ၊ (၃-က)

ယံဝိသာခါ စိုတ်မကိုဇုက် နပွမသုလ္လိပရာ ဗုဓင်ဗွင်မာန်ရ၊ ယံဝိသာခါ စိုတ်မကိုဇုက် နပွမသု လ္လိပရာ မုရ်သုလ္လိ ဗုဓင်ဗွင်မာန်ရော? ယံဝိသာခါ ကွးအရီု ဗိုဗျဟ်ဂုဏ်ခေတ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါရ “ခေတ် နှိခေတ်တိလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ တံလဝ်ဗွဲဒးရးရ၊ နှိခေတ်ညာတ်ကေတ် အလိုဇကုမာန်ရ၊ နှိခေတ်ကိုဖိုဟုံဩကာလရ၊ နှိခေတ်ထေက်ကိုရင်တုင်ထွေးရံဝံမ္မုးကျင်ညိဗိုညိရ၊ နှိခေတ်ထေက်ကိုရင်တုင်စွပ်တန်လဝ် ပွဲအပွဲဇကုဇကု အပွဲစိုတ်ဇကုရ၊ နှိခေတ်ပညာ(အရီ) ဂမ္ဘိုင်ဟေင် တိမာန်ဒင်စသိုင်မာန် ဇကုညးကိုညးရ” ရံဝံ ဗိုဗျဟ်ဂုဏ်ခေတ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါရ၊ စိုတ်ညးဗိုဗျဟ်ဂုဏ်ခေတ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါရ ဖြိုင်ကေတ်ရ၊ ပွမအိုတ်တိုဟ်ကတိန်ရ၊ ကိလေသဂမ္ဘိုင် နှိဟိုတ်စိုတ်ကိုဇုက် ကေုာ်စူးအိုတ်ရ၊ ယံဝိသာခါ ဇကုမကိုဇုက် နပွမသုလ္လိပရာ သုဟ်ညံင်ရံကို ဗုဓတ်ဒွင်ဗွင်ကိုရ၊

ယွံဝိသာခါ ဧကုမက္ခိန္ဒက နပ္ပမသုလ္လိပရာ မုရသင်္ဂလိ ကိဗုဓတဒ္ဓင်ဗ္ဗင်္ဂရော? သုနိဿဲ ဗ္ဗာကိဝတ္ထုသွက်ဝံတုဟ်ပေါတ်မိဟ် မဂပ်ဝ်ကျောန်သုဗန္ဓလင် ခွိက်တံကျောန်ကြက်ကို ခွိက်ကြ ကောတ်ဟံ့ချာ်ကို ချာ်ကို လ္လိပရာမဗ္ဗေက္ခိန္ဒကိတု ကိဗုဓတဒ္ဓင်ဗ္ဗင်္ဂရ။ ယွံဝိသာခါ ဧကုမက္ခိန္ဒက နပ္ပမသုလ္လိပရာ ကိဗုဓတဒ္ဓင်ဗ္ဗင်္ဂရဝံရ။ ယွံဝိသာခါစိတ်မက္ခိန္ဒက တုပ်သုဟ်ညင်ရသင်္ဂဟောင် နပ္ပမသုလ္လိပရာ ကိဗုဓတဒ္ဓင်ဗ္ဗင်္ဂရ။ ယွံဝိသာခါ စိတ်မက္ခိန္ဒက နပ္ပမသုလ္လိပရာ မုရသင်္ဂလိ ကိဗုဓတဒ္ဓင် ဗ္ဗင်မာန်ဂရော? ယွံဝိသာခါ ကွေးအရိဂ် ဗျဗျဟ်ဂုဏ်ခရ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါရ “ခရ် နှိခရ်တိလမ္ပုပိဉ် ကျာ်တြဲတံလင်ဗ္ဗမဒေးရ။ နှိခရ်တိညာတ်ကောတ် အလိုဧကုမာန်ရ။ နှိခရ်ကို ဖိဟံ့ခြာကာလရ။ နှိခရ်ထေက်ကိုရင်တုင်ထွေး ရဝံ့မွေးကျင်ညိဗိုညိရ။ နှိခရ်ထေက်ကိုရင်တုင် စွပ်တန်လင်ပွဲအပွဲ ဧကုဧကု အပွဲစိတ်ဧကုရ။ နှိခရ်တုပညာ(အရိ)ဂမ္ပိုင်ဟောင် တိမာန်ဒင်စသိုင်မာန် ဧကုညးကို ညးရ”ရဝံ ဗျဗျဟ်ဂုဏ်ခရ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါရ။ စိတ်ညးဗျဗျဟ်ဂုဏ် ခရ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါဂ် ဖြိုင်ကောင်ရ။ ပွမအိုဟ်တုဟ်ကတိဒ်ရ။ ကိလေသဂမ္ပိုင် နှိဟိတ်စိတ်မက္ခိန္ဒက ကွေ့စူးအိုတ်ရ။ ယွံဝိသာခါ ကွေးအရိဝံ ကော်ခစရဝံ့မွေး ညးဒွေတ်ဥပေါသ် ခရ်ညးဝံ ပဒတ်ကျောန်ခရ်မ္ပဲစွံ သုအာရိကိုခရ်တု ညးစိတ်ဖြိုင်ကောင် ညးအိုဟ်တုဟ် ညးကိလေသနှိဟိတ် စိတ်မက္ခိန္ဒကကွေ့စူးရ။ ယွံဝိသာခါ စိတ်မက္ခိန္ဒက နပ္ပမသုလ္လိပရာ ကိဗုဓတဒ္ဓင် ခရ် မာန်ရ။ (၃-ခ)

ယွံဝိသာခါ စိတ်မက္ခိန္ဒက နပ္ပမသုလ္လိပရာ ကိဗုဓတဒ္ဓင်ဗ္ဗင်မာန်ရ။ ယွံဝိသာခါ စိတ်မ က္ခိန္ဒက နပ္ပမသုလ္လိပရာ မုရသင်္ဂလိ ကိဗုဓတဒ္ဓင်ဗ္ဗင်မာန်ဂရော? ယွံဝိသာခါ ကွေးအရိဂ် ဗျဗျဟ်ဂုဏ် သင်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါရ “သင်ကွေးတိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ မ္ပုကိုဒွေတ်ဒေးရ။ သင်ကွေးတိလမ္ပုပိဉ် ကျာ်တြဲ မ္ပုကိုဒွေတ်တပ်တေးရ။ သင်ကွေးတိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ မ္ပုကိုဒွေတ်သုစုတ်ရ။ သင်ကွေး တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ မ္ပုကိုဒွေတ်မဗ္ဗေရ။ သင်ကွေးတိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ မ္ပုကိုအရိဟ်လိဟ်ဗ္ဗေဒိုင် ပန်ဒိုင် ဗ္ဗုဂိုလ်ဒွာ်တုရ ရင်တုင်နင်(နူဧမော)တုလေဝ် ထေက်ကိုကိုဒါနိပူဇရ။ ဝတ္ထုမစီ ရေင်လင် တုဟ်နသွက်ကျဲထီဂမ္ပိုင်လေဝ် ထေက်ဒင်ဂိုင်ကောတ်ရ။ ထေက်ကိုဒင်ဂိုင်ကောတ် ဒါနိမရန်တုစိကိုသွက်ဘဝပရလိုက်ရ။ ထေက်ကိုတုဟ်နပင်ခွအ်ခွောတ်ရ။ နှိတုဗုထိုက်ပြ သွက်ဂကောံသတ်ပတဲသုကုသိုရ” ရဝံ ဗျဗျဟ်ဂုဏ်သင်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါရ။ စိတ်ညးဗျဗျဟ် ဂုဏ်သင်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါဂ် ဖြိုင်ကောင်ရ။ ပွမအိုဟ်တုဟ် ကတိဒ်ရ။ ကိလေသဂမ္ပိုင် နှိဟိတ် စိတ်မက္ခိန္ဒက ကွေ့စူးအိုတ်ရ။ ယွံဝိသာခါ ယာတ်မက္ခိန္ဒက နပ္ပမသုလ္လိပရာ သုဟ်ညင်ရကို ဗုဓတဒ္ဓင် ဗ္ဗင်မာန်ကိုရ။

ယွံဝိသာခါ ယာတ်မက္ခိန္ဒက နပ္ပမသုလ္လိပရာ မုရသင်္ဂလိ ကိဗုဓတဒ္ဓင်ဗ္ဗင်မာန်ရော? သုနိဿဲဗ္ဗာကိလုဟ်မဂပ်ဝ်ဖြိုင်လင်နပုတ်ကို ဗင်ကို အိက်ဂှ်ကို ချာ်ကို လ္လိပရာမဗ္ဗေက္ခိန္ဒ ကိတု ကိဗုဓတဒ္ဓင်ဗ္ဗင်ဗ္ဗင်ရ။ ယွံဝိသာခါယာတ်မက္ခိန္ဒက နပ္ပမသုလ္လိပရာကိဗုဓတဒ္ဓင်ဗ္ဗင် ခရ်ရ။ ယွံဝိသာခါ တုပ်သုဟ်ညင်ရသင်္ဂဟောင် စိတ်မက္ခိန္ဒက နပ္ပမသုလ္လိပရာ ကိဗုဓတဒ္ဓင်ဗ္ဗင်ဗ္ဗင်ရ။ ယွံဝိသာခါ နပ္ပမသုလ္လိပရာ မုရသင်္ဂလိ ကိဗုဓတဒ္ဓင်ဗ္ဗင်ဗ္ဗင်မာန်ဂရော? ယွံဝိသာခါ ကွေးအရိဂ် ဗျဗျဟ်ဂုဏ်သင်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါရ “သင်ကွေးတိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ မ္ပုကိုဒွေတ်ဒေးရ။

သင်ကွေးတီလမ္မံပိဉ်ကျာ်တြဲၣ် မ္မံကိုဒွေတ်တပ်တးရ၊ သင်ကွေးတီလမ္မံပိဉ်ကျာ်တြဲၣ် မ္မံကိုဒွေတ်
 ညံၣ်စုတ်ရ၊ သင်ကွေးတီလမ္မံပိဉ်ကျာ်တြဲၣ် မ္မံကိုဒွေတ်မဗ္ဗေရ၊ သင်ကွေးတီလမ္မံပိဉ်ကျာ်တြဲ
 မ္မံကိုအရိဟ်လ္လိဟ်ဗွဲဒေါပ်ပန်ဒေါပ် ဗွဲပုဂ္ဂိုလ်ဒွံတၣ်ရ ခင်တုၣ်နင်(နူဇေမ္မာ)တဲလေဝ် ထေက်ကို
 ကိုဒါန်ပူဇရ၊ ဝတ္ထုမစီရေင်လေဝ် တုဟ်နသွက်ကွဲထီၣ်မၞိၣ်လေဝ် ထေက်ဒုင်ဂိုင်ကေတ်ရ၊
 ထေက်ကိုဒုင်ဂိုင်ကေတ် ဒါန်မရန်တံၣ်စိုက်သွက်ဘဝပရလိုက်ရ၊ ထေက်ကိုတုဟ်နပင်ခွအံ
 ခွာံတဲရ၊ နှိတ်ဗုထိုက်ပြု သံကံဂကောံသတ်ပတဲသွကုသိုရ” ရံၣ် ဗိုဗျဟ်ဂုဏ်သင်ဂြိုၣ်ဂြိုၣ်
 ကိုဝါရ၊ စိုတ်ညးဗိုဗျဟ် ဂုဏ်သင်ဂြိုၣ်ဂြိုၣ်ကိုဝါရ၊ ဖြိုင်ကေပ်ရ၊ ပွမအိုဟ်တၢ်ဟ်ကတိန်ရ၊
 ကိလေသဂမၞိၣ် နှိတ်စိုတ်စိုတ်ကိုခွက် ကွဲးစူးအိုတ်ရ၊ ယံဝိသာခါ ကွေးအရီၣ်ပွဲ ကော်ခစရံၣ်မူး
 ညးဒွေတ်ဥပေါသ်သင် ညးဂွံပဒတ်ကောံသင်မွဲစွဲ သွအာရီကိုသင်တဲ ညးစိုတ်ဖြိုင်ကေပ်
 ညးအိုဟ်တၢ်ဟ် ညးကိလေသဒှိဟ်စိုတ်စိုတ်ကိုခွက်ကွဲးစူးရ၊ ယံဝိသာခါစိုတ်မကိုခွက် နပွမ
 သွလ္လိပရာ ကိုဗုဒ္ဓင်ဗွင်ရံၣ်မာန်ရ။ (၃-ဂ)

ယံဝိသာခါ နပွမသွလ္လိပရာ ကိုစိုတ်မကိုခွက် ဗုဒ္ဓင်ဗွင်မာန်ရ၊ ယံဝိသာခါ စိုတ်မ
 ကိုခွက် နပွမသွလ္လိပရာ မုရသ်လ္လိ ကိုဗုဒ္ဓင်ဗွင်မာန်ရဲရော? ယံဝိသာခါ ကွေးအရီၣ် ဗိုဗျဟ်
 သီလဇကုမၞိၣ် မဟံကပ်သကုတ် မဟံထောင်ပြိုဟ် မဟံစောန်ပြိုဟ် မဟံခွက်ဒဝါန်တဲ
 သိုမတိတ်ဗူး(နူဒဒှိဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တဏှာ) တုပညာဂမၞိၣ်မဂပ်ပံထိုင်သး မဟဂပ်ပံဇွိတ်သပေါတ်
 ဗွဲမမှာရာ မလေပ်ကတိဗဒှိကို ပွမတန်ကြံၣ်ဂြိုၣ်ဂြိုၣ်ကိုဝါရ၊ စိုတ်ညးဗိုဗျဟ် သီလဂြိုၣ်ဂြိုၣ်ကို
 ဝါရ၊ ဖြိုင်ကေပ်ရ၊ ပွမအိုဟ်တၢ်ဟ် ကတိန်ရ၊ ကိလေသဒှိဟ်စိုတ်စိုတ်ကိုခွက် ကွဲးစူးအိုတ်ရ၊
 ယံဝိသာခါ ဒေါပ်မကိုခွက် နပွမသွလ္လိပရာ သုဟ်ညံၣ်ရဲကို ဗုဒ္ဓအေးအေးမာန်ကိုရ။

ယံဝိသာခါ ဒေါပ်မကိုခွက် နပွမသွလ္လိပရာ မုရသ်လ္လိ ကိုဗုဒ္ဓအေးအေးမာန်ရဲရော?
 သွနိသဲဗွဲကိုကွေင်ကို ပတေင်ကို ကဝးသော်ဗ္ဗသတ်ဇုက်သင်မာန်ကို လ္လိပရာမဗ္ဗေကို
 ကိုတဲ ကိုဗုဒ္ဓအေးအေးမာန်ရ၊ ယံဝိသာခါ ဒေါပ်မကိုခွက် နပွမသွလ္လိပရာ ကိုဗုဒ္ဓအေးအေး
 ရံၣ်ရ။ ယံဝိသာခါ စိုတ်မကိုခွက် တုပညာဂမၞိၣ်မဂပ်ပံထိုင်သး မဟဂပ်ပံဇွိတ်သပေါတ်
 ဗွဲမမှာရာ မလေပ်ကတိဗဒှိကို ပွမတန်ကြံၣ်ဂြိုၣ်ဂြိုၣ်ကိုဝါရ၊ စိုတ်ညးဗိုဗျဟ် သီလဂြိုၣ်ဂြိုၣ်ကို
 ဝါရ၊ ဖြိုင်ကေပ်ရ၊ ပွမအိုဟ်တၢ်ဟ် ကတိန်ရ၊ ကိလေသဒှိဟ်စိုတ်စိုတ်ကိုခွက် ကွဲးစူးအိုတ်ရ။ ယံဝိသာခါ ကွေးအရီၣ်ပွဲ ကော်ခစ
 ရံၣ်မူး ညးဒွေတ် ဥပေါသ်သီလ ညးဂွံပဒတ်ကောံသီလမွဲစွဲ သွအာရီကိုသီလတဲ ညးစိုတ်ဖြိုင်ကေပ်
 ညးအိုဟ်တၢ်ဟ် ညးကိလေသဒှိဟ်စိုတ်စိုတ်ကိုခွက်ကွဲးစူးရ၊ ယံဝိသာခါ စိုတ်မကိုခွက် နပွမသွ
 လ္လိပရာ ကိုဗုဒ္ဓင်ဗွင်ရံၣ်မာန်ရ။ (၃-ဃ)

ယံဝိသာခါ စိုတ်မကိုခွက် နပွမသွလ္လိပရာ ကိုဗုဒ္ဓင်ဗွင်မာန်ရ၊ ယံဝိသာခါ စိုတ်မ
 ကိုခွက် နပွမသွလ္လိပရာ မုရသ်လ္လိ ကိုဗုဒ္ဓင်ဗွင်မာန်ရဲရော? ယံဝိသာခါ ကွေးအရီၣ်

(သွသက်သီကံ)ဒေဝတဂမ္ဘိုင်တဲ ဗျဗျဟ်(ဂုဏ်မပ္ပံသဒ္ဓါဇကု)ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါရ “ဒေဝတစာတု မဟာရာဇံ ဒေဝတတာဝတံ ဒေဝတယာမာ ဒေဝတတုသိတာ ဒေဝတနိမ္မာနရတိ ဒေဝတပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိ ဗြို ဗြိုလ္လုလ္လုဂမ္ဘိုင် နွံအိုတ်ရ၊ ဒေဝတဂမ္ဘိုင် မချိုက်ပင်တ ကောံခရ်သဒ္ဓါဂ် စုတိချိုတ်နူဘုံမ္မိဟ်ဝံတဲ ကတိဒ်ပွဲဘုံဒေဝတဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ကုအဲလေဝ် ခရ်သဒ္ဓါဂကူဂ်နွံရ၊ ဒေဝတဂမ္ဘိုင် မချိုက်ပင်တကောံသီလဂ် စုတိချိုတ်နူဘုံမ္မိဟ်ဝံတဲ ကတိဒ်ပွဲဘုံဒေဝတ ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ကုအဲလေဝ် သီလဂကူဂ်နွံရ၊ ဒေဝတဂမ္ဘိုင် မချိုက် ပင်တကောံလိုင်လညာတ်ဂ် စုတိချိုတ်နူဘုံမ္မိဟ်ဝံတဲ ကတိဒ်ပွဲဘုံဒေဝတဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ကုအဲလေဝ် လိုင်လညာတ်ဂကူဂ် နွံရ၊ ဒေဝတဂမ္ဘိုင် မချိုက်ပင်တနပ္ပမသွးပွးဂ် စုတိ ချိုတ်နူဘုံမ္မိဟ်ဝံတဲ ကတိဒ်ပွဲဘုံဒေဝတဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ကုအဲလေဝ် ပွသွးပွးဂကူဂ်နွံရ၊ ဒေဝတ ဂမ္ဘိုင် မချိုက်ပင်တကောံပညာဂ် စုတိချိုတ်နူဘုံမ္မိဟ်ဝံတဲ ကတိဒ်ပွဲဘုံဒေဝတဂမ္ဘိုင် အိုတ်ရ၊ ကုအဲလေဝ် ပညာဂကူဂ်နွံရ” ရဝံ စိတ်ညးဗျဗျဟ်ခရ်သဒ္ဓါ ဒေဝတသီလ လိုင်လ ညာတ် ပွမသွးပွးကိုဒါန် ဉာဏ်ပညာဇကုဇကုကို ဒေဝတဂမ္ဘိုင်ကိုဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါဂ် ဖြိုင်ကောပ်ရ၊ ပွမအိုတ်တိုဟ် ကတိဒ်ရ၊ ကိလေသဒ်ဟိုတ် စိတ်ကိစ္စကံ ကောံစူးအိုတ်ရ၊ ယွံဝိသာခါ ထပ်သြန်မကိစ္စကံ နပ္ပမသွလ္လိပရာ သွဟ်ညံင်ရ်ကို ဗုတုးအးဇးမာန်ကိုရ။

ယွံဝိသာခါ နပ္ပမသွလ္လိပရာ မုရ်သ်လှို ကိုထပ်သြန်မကိစ္စကံ ဗုတုးအးဇးမာန်ကိုရော? သွနိသ္မဲဗွဲကိုပါင်ဖဲဒမာတ်ကို တိဖနင်ကို တိကမ္မေတ်ပကောတ်(ဂန္ဓိကံ)ကို ပွင်ဗဂိုပုတ် ကိုသ ငှေပ်ကို လ္လိပရာမဗွဲကိုကိုတဲ ကိုဗုတုးအးဇးမာန်ရ၊ ယွံဝိသာခါ ထပ်သြန်မကိစ္စကံ နပ္ပမသွလ္လိပရာ ကိုဗုတုးအးဇးမာန်ရ။ ယွံဝိသာခါ စိတ်မကိစ္စကံ တုပ်သွဟ်ညံင်ရ်သ် ဂ်ဟေင် နပ္ပမသွလ္လိပရာ ကိုဗုဒ္ဓင်ဗွင်ရ။ ယွံဝိသာခါ စိတ်မကိစ္စကံ နပ္ပမသွလ္လိပရာ မုရ် သ်လှို ကိုဗုစတ်ဒွင်ဗွင်မာန်ရော? ယွံဝိသာခါ ကွေးအရီဂ် (သွသက်သီကံ)ဒေဝတဂမ္ဘိုင်တဲ ဗျဗျဟ် (ဂုဏ်မပ္ပံသဒ္ဓါဇကု) ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါရ “ဒေဝတစာတုမဟာရာဇံ ဒေဝတတာဝတံ ဒေဝတယာမာ ဒေဝတတုသိတာ ဒေဝတနိမ္မာနရတိ ဒေဝတပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိ ဗြို ဗြိုလ္လု လ္လုဂမ္ဘိုင် နွံအိုတ်ရ၊ ဒေဝတဂမ္ဘိုင် မချိုက်ပင်တကောံခရ်သဒ္ဓါဂ် စုတိချိုတ်နူဘုံမ္မိဟ်ဝံတဲ ကတိဒ်ပွဲဘုံဒေဝတ ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ကုအဲလေဝ် ခရ်သဒ္ဓါဂကူဂ်နွံရ၊ ဒေဝတဂမ္ဘိုင် မချိုက် ပင်တကောံသီလဂ် စုတိချိုတ်နူဘုံမ္မိဟ်ဝံတဲ ကတိဒ်ပွဲဘုံဒေဝတဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ကုအဲ လေဝ် သီလဂကူဂ်နွံရ၊ ဒေဝတဂမ္ဘိုင် မချိုက်ပင်တကောံလိုင်လညာတ်ဂ် စုတိချိုတ် နူဘုံမ္မိဟ်ဝံတဲ ကတိဒ်ပွဲဘုံဒေဝတ ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ကုအဲလေဝ် လိုင်လညာတ်ဂကူဂ်နွံရ၊ ဒေဝတဂမ္ဘိုင် မချိုက်ပင်တနပ္ပမသွးပွးဂ် စုတိချိုတ်နူဘုံမ္မိဟ်ဝံတဲ ကတိဒ်ပွဲဘုံဒေဝတ ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ကုအဲလေဝ် ပွသွးပွးဂကူဂ်နွံရ၊ ဒေဝတဂမ္ဘိုင် မချိုက်ပင်တကောံပညာဂ် စုတိချိုတ်နူဘုံမ္မိဟ်ဝံတဲ ကတိဒ်ပွဲဘုံဒေဝတဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ကုအဲလေဝ် ပညာဂကူဂ်နွံရ” ရဝံ စိတ်ညးဗျဗျဟ်ခရ်သဒ္ဓါ ဒေဝတသီလ လိုင်လညာတ် ပွမသွးပွးကိုဒါန် ဉာဏ်ပညာ ဇကု ဇကုကို ဒေဝတဂမ္ဘိုင်ကိုဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါဂ် ဖြိုင်ကောပ်ရ၊ ပွမအိုတ်တိုဟ် ကတိဒ်ရ၊ ကိလေသ

ဒ်ဟိုတ်စိတ်ကိုခွက် ကေံစူးအိုတ်ရ။ ယွံဝိသာခါ ကွေးအရီဝံ ကော်ခေဝရံဝံမွေး ညးဒေတ်ဥပေါသ် ဒေဝတ် ညးဝံပဒတ်ကောံဒေဝတ်မွဲစွဲ (သုသက်သီကို) ဒေဝတ်ဂမၠိုင်တုဲ သွအာရီကို(ဂုဏ်မပွဲ သဒ္ဓါဇော)တုဲ ညးစိတ်ဖြိုင်ကော် ညးအိုတ်တိုဟ် ညးကိလေသဒ်ဟိုတ်စိတ် ကိုခွက်ကေံစူးရ။ ယွံဝိသာခါ စိတ်မကိုခွက် နပွမသုလ္လိပရာကိုဗုဓတ်ဒွင်ဗွင်ရံဝံမာန်ရ။ (၃-၄)

ယွံဝိသာခါ ကွေးအရီဝံ ဗစာရဏာ ရံဝံရ— တုအရုန်ဂမၠိုင် လုက်ကာလဗုတ်မဂျိုင် ခိုင်လမျီုဂျိုင် ပါကေံပွမဂစိတ်လမျီုညးတုဲ ဝေင်ပါကေံ နပွမဂစိတ်လမျီုညးအိုတ်ရ။ ဖျေံကေံ လေံတုဲဒ်အိုတ်ရ။ ဖျေံကေံလွဟ်လနက်တုဲဒ်အိုတ်ရ။ မွဲကိုပွမဂစိတ်အိုတ်ရ။ လေဝ်ဆာန်ဍုၚ အိုတ်ရ။ ပဒတ်သိုမ္ပုဂ်ကိုဒတုဲမြမောဝ်သတ်ဂမၠိုင်အိုသိုအိုတ်ရ။ တုဲဏအ် အဲလေဝ် လုက် ဗွံဝံ တုဲဝံ ပါကေံပွမဂစိတ်လမျီုညးတုဲ ဝေင်ပါကေံ နပွမဂစိတ်လမျီုညးရ။ သိုဖျေံကေံလေံ၊ သိုဖျေံကေံ လွဟ်လနက်၊ သိုမွဲကိုဂွံတုဲ၊ သိုဆာန်ဍုၚ၊ သိုမွဲပွဲကိုဒတုဲမြမောဝ် သတ်ဂမၠိုင် အိုသိုဂျိုင် ပဒတ်ရ။ နကိုအင်္ဂဟိုတ်ဝံလေဝ် သွပတုပ်ဗက် ပုဂိုလ်တုအရုန်ဂမၠိုင်ရ။ ဒေတ်လုတ် ဥပေါသ် တုဲလေဝ် ကြက်ဒ်ကုအဲရ။

ပုဂိုလ်တုအရုန်ဂမၠိုင် လုက်ကာလဗုတ်မဂျိုင်ခိုင်လမျီုဂျိုင် ပါကေံပွမဂစိတ်ကေတ် ဂြပ်ညးဟံကိုတုဲ ဝေင်ပါကေံ နပွမဂစိတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟံကိုအိုတ်ရ။ ဂိုင်ကေတ်ဂြပ် ကိုဟေင်အိုတ်ရ။ နွံပွဲကိုဂြပ်ကိုဟေင်အိုတ်ရ။ ပဒတ် နကိုဇောဟံကွတ်ဟံဂွံက် မသ္မီးဇူး အိုတ်ရ။ တုဲဏအ် အဲလေဝ် လုက်ဗွံဝံ တုဲဝံ ပါကေံပွမဂစိတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟံကိုတုဲ သိုဝေင်ပါကေံ နပွမဂစိတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟံကို၊ မွဲအလေဝ်ဂိုင်ကေတ်ဂြပ်မကိုဟေင်ဂ်ဒ်တုဲ မွဲပွဲကိုဂြပ်မကိုဟေင်ဂ်ဒ်တုဲ ပဒတ် နကိုဇောဟံကွတ်ဟံဂွံက် မသ္မီးဇူးရ။ နကိုအင်္ဂဟိုတ် ဝံလေဝ် သွပတုပ်ဗက် ပုဂိုလ်တုအရုန်ဂမၠိုင်ရ။ ဒေတ်လုတ်ဥပေါသ်တုဲလေဝ် ကြက်ဒ်ကုအဲရ။

ပုဂိုလ်တုအရုန်ဂမၠိုင် လုက်ကာလဗုတ်မဂျိုင်ခိုင်လမျီုဂျိုင် ပါကေံဒေတ်မယုတ်မာတုဲ မွဲအလေဝ်ဒေတ်တဒေတ်မပြဲအိုတ်ရ။ ဝေင်ပါကေံ (နုဒေတ်မယုတ်မာ)ဗွဲမသော့အိုတ်ရ။ ဝေင်ပါ ကေံ နုဒေတ်မေထုန် မဒ်အလေဝ်ညးပဒတ်ပွဲကွာန်ဂမၠိုင်အိုတ်ရ။ တုဲဏအ် အဲလေဝ် လုက် ဗွံဝံ တုဲဝံ ပါကေံဒေတ်မယုတ်မာတုဲ သိုမဒေတ်တဒေတ်မပြဲ၊ ဝေင်ပါကေံဒေတ် မယုတ်မာ ဗွဲမသော့ဂ်ဒ်တုဲ ဝေင်ပါကေံ နုဒေတ်မေထုန်မဒ်လေဝ်ညးကွာန်ဂမၠိုင်ရ။ နကိုအင်္ဂဟိုတ်ဝံလေဝ် သွပတုပ်ဗက် ပုဂိုလ်တုအရုန်ဂမၠိုင်ရ။ ဒေတ်လုတ်ဥပေါသ်တုဲလေဝ် ကြက်ဒ်ကုအဲရ။

ပုဂိုလ်တုအရုန်ဂမၠိုင် လုက်ကာလဗုတ်မဂျိုင်ခိုင်လမျီုဂျိုင် ပါကေံပွမဟိုဂလားဟံသုတ်စုတ်တုဲ ဝေင်ပါကေံ နပွမဟိုဂလားဟံသုတ်စုတ်အိုတ်ရ။ မွဲအလေဝ်ဟိုသုတ်စုတ်ဟေင်အိုတ်ရ။ ကိုဆက်စပ်ဖျပ်တဂလားဟံသုတ်စုတ်ရင်သကအ်အိုတ်ရ။ မွဲကိုဂလားဟံတန်ဗိုန်အိုတ်ရ။ မွဲကို ဂလားထေက်ကိုပတေံအိုတ်ရ။ ဟံလေဝ်လီဝိုဝံစွဲလောကအိုတ်ရ။ တုဲဏအ် အဲလေဝ် လုက် ဗွံဝံ တုဲဝံ ပါကေံပွမဟိုဂလားဟံသုတ်စုတ်တုဲ သိုမဝေင်ပါကေံ နပွမဟိုဂလားဟံသုတ်စုတ်၊ ဟိုသုတ်ဂလားဟံသုတ်စုတ်ဟေင်ဂ်ဒ်တုဲ၊ သိုကိုဆက်စပ်ဖျပ်တဂလားဟံသုတ်စုတ်ရင်သကအ်၊ သိုမွဲ

ကိုဂလားနီတန်ပိုနို၊ သိုမှုံ၊ကိုဂလားနီထေက်ကိုပတော့၊ သိုဟုံလီပိုဝိုစွဲ၊ လောကဂ် ပဒတ်ရ၊ နကိုအင်္ဂဟိုတ်ဝံလောင် သွပတုပ်ဗက် ပူဂိုလ်တုအရှုန်ဂမိုင်ရ၊ ဒွေတ်လုတ်ဥပေါသံတုလောင် ကြက်ဒိုကုအဲရ။

ပူဂိုလ်တို့အရှန်ဂမ္ဘိုင် လုက်ကာလဗူတ်မဂျိုင်ဒိုင်လမျှိုင် ပါကျော့ပွမသုင်စသိအရက် မဒ်ဟိုတ်မစူမာဲဝိဝိင်တဲ ဝေင်ပါကျော့ နူပွသုင်စသိအရက်မဒ်ဟိုတ်မစူမာဲဝိဝိင်အိုတ်ရ။ တဲဏအိ အဲလေဝ် လုက်ဗွဲဝံ တဲဝံ ပါကျော့ပွမသုင်စသိအရက် မဒ်ဟိုတ်မစူမာဲဝိဝိင်တဲ ဝေင်ပါကျော့ နူပွသုင်စသိအရက်မဒ်ဟိုတ်မစူမာဲဝိဝိင်ရ။ နကိုအင်္ဂ်ဟိုတ်ဝံလေဝ် သွပတုင်ဗက် ပူဂိုလ် တုအရှန်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ဒေဝ်လုတ်ဥပေါသ်တဲလေဝ် ကြက်ဒ်ကုအဲရ။

ပူဂိုလ်တို့အရှန်ဂမ္ဘိုင် လက်ကာလဗုဒ္ဓတိမဂ္ဂျိုင်ဒိုင်လမျှိုက် မှုံအလေံစမ္မဲဗ္ဗာပ်ဟောင်အိုတ်
ရ၊ ဝေင်ပါကေံ နူပုစဉ်အိုတ်ရ၊ ဝေင်ပါကေံ နူပုမစဉ်ကာလတဲစေင်အိုတ်ရ၊ တဲဏာအံ အဲလေင်
လက်ဗွံ တဲဉ် စမ္မဲဗ္ဗာပ်ဟောင်ရ၊ ဝေင်ပါကေံ နူပုစဉ်ရ၊ ဝေင်ပါကေံ နူပုမစဉ် ပုကာလတဲစေင်ရ၊
နကိုအင်္ဂဟိုတ်ဝံလေင် သုပတုင်ဗက် ပူဂိုလ်တို့အရှန်ဂမ္ဘိုင်ရ၊ ဒေတ်လုတ် ဥပေါသံတဲလေင်
ကြက်ဒိုက်အဲရ။

ပူဂိုလ်တို့အရှန်ဂမ္ဘိုင် လက်ကာလဗွတ်မဂျိုင်ဒိုင်လမျှိုက် ဝေင်ပါကွဲနူဗိုကလင်ပွမ
 လှော်, ဂယော်,တိုင်ကွိုင်ကျိုက် မဒ်ဒစုက်ဇေ(ခရ်သပျရိုဟ်)ပွမဝက်စရ်ပွသ်,ပွမလံက်ဗဗိုဟ်
 ဂွံစွန် ,ပွမလံက်လေတ်ကြကောတ်မြမောပ်အိုတ်ရ။ တုဏအ် အဲလေပ် လက်ဗွံဝံ တုဝံ
 ဝေင်ပါ ကွဲနူဗိုကလင်ပွမလှော်,ဂယော်,တိုင်ကွိုင်ကျိုက် မဒ်ဒစုက်ဇေ(ခရ်သပျရိုဟ်) ပွမ
 ဝက်စရ်ပွသ် ပွမလံက်ဗဗိုဟ်ဂွံစွန် ပွမလံက်လေတ်ကြကောတ်မြမောပ်ရ၊ နကိုအင်
 ဟိုတ်ဝံလေပ် သွပတုပ်ဗက် ပူဂိုလ်တို့အရှန်ဂမ္ဘိုင်ရ၊ ဒေတ်လုတ်ဥပေါသ်တုလေပ် ကြက်ဒ်
 ကုအဲရ။

ပူဂိုလ်တို့အရှန်ကမ္ဘာမြင် လက်ကာလဗွတ်မရှိင်ခိုင်လမျှိုက် ပါကော့သုာသတိက်သုာ
ခိုင်မသျှင်ပြဲတဲ ဝေင်ပါကော့နူပမသတိက်ပွဲသုာမသျှင်သုာမပြဲအိုတ်ရ၊ တိက်ပွဲခွါမသဝ်
ပွဲခိုင်သုတ်ကိုခွိ ပွဲသုာလးချော့ကိုခွိအိုတ်ရ။ တဲဏအ် အဲလေဝ် လက်ဗွဲဝွံ တဲဝွံ ပါကော့
သုာသတိက်သုာခိုင်မသျှင်ပြဲတဲ ဝေင်ပါကော့နူပမသတိက်ပွဲသုာမသျှင်သုာမပြဲရ၊ တိက်ပွဲခွါ
မသဝ် ပွဲခိုင်သုတ်ကိုခွိ ပွဲသုာလးချော့ကိုခွိအိုတ်ရ၊ နကိုအင်္ဂဟိုတ်ဝွံလေဝ် သွပတုပ်ဗက်
ပူဂိုလ်တို့အရှန်ကမ္ဘာမြင်ရ၊ ဒွေတ်လုတ်ဥပေါသ်တဲလေဝ် ကြက်ခွိကုအဲရ။

ယွံဝိသာခါ ဥပေါသ်အရိဂ် နိရဝ္ဗံရ။ ယွံဝိသာခါ ဥပေါသ်အရိမဂပ်ဝ်ဒွေတ်လုတ် ရံဝ္ဗိဂ် မွဲကုဏ်ဖိုဏှော်ပြရ၊ မွဲကုဏ်အာနိသံသဏှော်ပြရ၊ မွဲကုဏ်လျးအရံင်ဏှော်ပြရ၊ မွဲကုဏ်ပွမဗျာပ်တြးဏှော်ပြရ။ မုတ်လိမ္မံကုဏ်ဖိုဏှော်ပြဂ်ရော? မုတ်လိမ္မံကုဏ်အာနိသံသဏှော်ပြဂ်ရော? မုတ်လိမ္မံကုဏ်လျးအရံင် ဏှော်ပြဂ်ရော? မုတ်လိမ္မံကုဏ်ပွမဗျာပ်တြးဏှော်ပြဂ်ရော? ယွံဝိသာခါ ပွမဝ္ဗပသ်ဗိုင်အုပ်စုပ်

ပွဲဌာန်ရား ဇော်ဂမိုင်စုံတြိမတွံးအင်္ဂရား မဂဓရား ကာသိရား ကောသလရား ဝဇ္ဇီရား မလ္လရား စေတီယရား ဝင်္ဂရား ကုရုရား ပဉ္စာလရား မစ္ဆရား သူရသေနရား အဿကရား အဝန္တီရား ဂန္ဓာရား ကမ္မောဇရား မချိုက်ပင်တံကောရတ်ဂမိုင်ထောက်ကိုထွန်စပ်မဂြိုင်းဂွင်္ဂ် သွေကော့စုံတြိမအုံတုံ အယာံ အမာတ် ဥပေါသ်မချိုက်ပင်တံကောအင်္ဂဒွာံမ္မေဂအုံလေဝ် ဗက်ဟုံမာန်ရ။ ပွမဒ်သင်္ဂ် ရှိ မဟိုတ်ဂ်ရော? ယုံဝိသာခါ ပိဋသမ္ပတ္တိသိုင်မ္မိဟ်ဂ် ထံက်ရံင်ကိုတသိုခ်ဒေဝတ်မွဲး ဒ်ဗုတ်ညိနာင်ဟောင်ရ။

ယုံဝိသာခါ သွာံမ္မိဟ်ဂမိုင်မသုန်စောံသွာံဂ် ဒ်အယာံမာတ် မွဲတုဲ မွဲဗွဲ ဒေဝတ် စာတုမဟာရာဇ်ဂမိုင်ရ။ နကိုဗွဲဗွဲ ဗွဲပိဇောဂမိုင် ဒ်မ္မဂ်တုရ။ နကိုဂိတုဂ် စုံဓါဂတုဂမိုင် ဒ်မ္မေ သွာံရ။ နကိုသွာံဂ် သွာံမသုန်ကွံဒေဝတ်ဂမိုင်ဂ် ဒ်ဗုတ်ဗွတ်အာယုက်ဒေဝတ်စာတုမဟာရာဇ် ဂမိုင်ရ။ ယုံဝိသာခါ ညးဗြဲကိုဒ် ညးတြုကိုဒ် ညးလှိုဂ် ဒွေတ်လုတ်လဝ် ဥပေါသ်မချိုက် ပင်တံကော အင်္ဂဒွာံသင်္ဂ်တုမွဲး ခန္ဓဇကုလိုလ်တုဲ ပွဲတြုနုချိုတ်တုဂ် ဟိုတ်မအာစိုပ်ဒ်ဒ် ဗော်သွးဒေဝတ်စာတုမဟာရာဇ်ဂမိုင်ဂ်နွံရ။ ယုံဝိသာခါ ရန်တုံကိုဟိုတ်ဝံတုဲ ပိဋသမ္ပတ္တိ သိုင်မ္မိဟ်ဂ် ထံက်ရံင်ကို တသိုခ်ဒေဝတ်မွဲး ဒ်ဗုတ်ညိနာင်ဟောင်ရဂ် ဟိုသွးကျင်ဂလာန်ဝံရ။

ယုံဝိသာခါ သွာံမ္မိဟ်ဂမိုင်ကွံသွာံဂ် ဒ်အယာံမာတ် မွဲတုဲ မွဲဗွဲ ဒေဝတ်တာဝတိဂမိုင်ရ။ နကိုဗွဲဗွဲ ဗွဲပိဇောဂမိုင် ဒ်မ္မဂ်တုရ။ နကိုဂိတုဂ် စုံဓါဂတုဂမိုင် ဒ်မ္မေသွာံရ။ နကိုသွာံဂ် သွာံလှို ဒေဝတ်ဂမိုင်ဂ် ဒ်ဗုတ်ဗွတ်အာယုက်ဒေဝတ်တာဝတိဂမိုင်ရ။ ယုံဝိသာခါ ညးဗြဲကိုဒ် ညးတြု ကိုဒ် ညးလှိုဂ် ဒွေတ်လုတ်လဝ် ဥပေါသ်မချိုက်ပင်တံကောအင်္ဂဒွာံသင်္ဂ်တုမွဲး ခန္ဓဇကုလို လ်တုဲ ပွဲတြုနုချိုတ်တုဂ် ဟိုတ်မအာစိုပ်ဒ်ဒ် ဗော်သွးဒေဝတ်တာဝတိဂမိုင်ဂ် နွံရ။ ယုံဝိသာခါ ရန်တုံကိုဟိုတ်ဝံတုဲ ပိဋသမ္ပတ္တိသိုင်မ္မိဟ်ဂ် ထံက်ရံင်ကို တသိုခ်ဒေဝတ်မွဲး ဒ်ဗုတ်ညိနာင် ဟောင်ရဂ် ဟိုသွးကျင်ဂလာန်ဝံရ။

ယုံဝိသာခါ သွာံမ္မိဟ်ဂမိုင်ဓါကွံသွာံဂမိုင်ဂ် ဒ်အယာံမာတ် မွဲတုဲ မွဲဗွဲ ဒေဝတ်ယာမာ ဂမိုင်ရ။ နကိုဗွဲဗွဲ ဗွဲပိဇောဂမိုင် ဒ်မ္မဂ်တုရ။ နကိုဂိတုဂ် စုံဓါဂတုဂမိုင် ဒ်မ္မေသွာံရ။ နကို သွာံဂ် သွာံဓါလှိုဒေဝတ်ဂမိုင်ဂ် ဒ်ဗုတ်ဗွတ်အာယုက်ဒေဝတ်ယာမာဂမိုင်ရ။ ယုံဝိသာခါ ညးဗြဲ ကိုဒ် ညးတြုကိုဒ် ညးလှိုဂ် ဒွေတ်လုတ်လဝ် ဥပေါသ်မချိုက်ပင်တံကော အင်္ဂဒွာံသင်္ဂ် တုမွဲး ခန္ဓဇကုလိုလ်တုဲ ပွဲတြုနုချိုတ်တုဂ် ဟိုတ်မအာစိုပ်ဒ်ဒ်ဗော်သွးဒေဝတ် ယာမာဂမိုင် နွံရ။ ယုံဝိသာခါ ရန်တုံကိုဟိုတ်ဝံတုဲ ပိဋသမ္ပတ္တိသိုင်မ္မိဟ်ဂ် ထံက်ရံင်ကိုတသိုခ် ဒေဝတ်မွဲး ဒ်ဗုတ်ညိနာင်ဟောင်ရဂ် ဟိုသွးကျင်ဂလာန်ဝံရ။

ယုံဝိသာခါ သွာံမ္မိဟ်ဂမိုင်ပန်ကွံသွာံဂမိုင်ဂ် ဒ်အယာံမာတ် မွဲတုဲ မွဲဗွဲ ဒေဝတ် တုသိတာဂမိုင်ရ။ နကိုဗွဲဗွဲ ဗွဲပိဇောဂမိုင် ဒ်မ္မဂ်တုရ။ နကိုဂိတုဂ် စုံဓါဂတုဂမိုင် ဒ်မ္မေသွာံရ။ နကိုသွာံဂ် သွာံပန်လှိုဒေဝတ်ဂမိုင်ဂ် ဒ်ဗုတ်ဗွတ်အာယုက် ဒေဝတ်တုသိတာဂမိုင်ရ။ ယုံဝိသာခါ ညးဗြဲကိုဒ် ညးတြုကိုဒ် ညးလှိုဂ် ဒွေတ်လုတ်လဝ် ဥပေါသ်မချိုက်ပင်တံကော

အင်္ဂဒွံသင်္ဘတေမ္ပန္နဇကုလီလင်္ဂတေ ပွဲကြနုချိတ်တေဟိတမအာစိပဒန္တိ ဟေသုဒ္ဓေဝတတုသိတာဂမ္ပိန္ဒရံ န္တရ။ ယံဝိသာခါ ရန်တုံကိုဟိတဝံတေ ပိဉ်သမ္ပတ္တိသိုင်မ္မိဟိန္တံ ထံက်ရင်ကိုတသိုဒ်ဒေဝတမ္ပန္န နိဗ္ဗုတညိနာင်ဟေင်ရဂ် ဟိသုးကျင်ဂလာန်ဝံရ။

ယံဝိသာခါ သွာံမ္မိဟ်ဂမ္ပိန္ဒရံသွာံဂမ္ပိန္ဒရံ နိအယာံမာတ် မွဲတေ မွဲဗွဲ ဒေဝတနိမ္မာနရတိဂမ္ပိန္ဒရ၊ နက္ခိန္တံ ဗွဲပိဏ္ဍိတဂမ္ပိန္ဒရံ နိမ္မိဂတုရ၊ နက္ခိဂတုရံ စိဂါဂတုဂမ္ပိန္ဒရံ နိမ္မိသွာံရ၊ နက္ခိသွာံရံ သွာံဒွာံလီဒေဝတဂမ္ပိန္ဒရံ နိဗ္ဗုတဗ္ဗုတအာယုက်ဒေဝတနိမ္မာတရတိဂမ္ပိန္ဒရ။ ယံဝိသာခါ ညးဗြဟ္မာန် ညးတြုဟိန္ဒ ညးလျှိုဉ် ဒွေတ်လုတ်လပ် ဥပေါသ်မချိက် ပေင်တကောံအင်္ဂဒွံသင်္ဘတေမ္ပန္နဇကုလီလင်္ဂတေ ပွဲကြနုချိတ်တေဟိတမအာစိပဒန္တိ ဟေသုဒ္ဓေဝတနိမ္မာနရတိဂမ္ပိန္ဒရံ န္တရ။ ယံဝိသာခါ ရန်တုံကိုဟိတဝံတေ ပိဉ်သမ္ပတ္တိသိုင်မ္မိဟိန္တံ ထံက်ရင်ကိုတသိုဒ်ဒေဝတမ္ပန္န နိဗ္ဗုတညိနာင်ဟေင်ရဂ် ဟိသုးကျင်ဂလာန်ဝံရ။

ယံဝိသာခါ သွာံမ္မိဟ်ဂမ္ပိန္ဒရံလီတြုဟိန္ဒသွာံဂမ္ပိန္ဒရံ နိအယာံမာတ် မွဲတေ မွဲဗွဲ ဒေဝတပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဂမ္ပိန္ဒရ၊ နက္ခိန္တံ ဗွဲပိဏ္ဍိတဂမ္ပိန္ဒရံ နိမ္မိဂတုရ၊ နက္ခိဂတုရံ စိဂါဂတုဂမ္ပိန္ဒရံ နိမ္မိသွာံရ၊ နက္ခိသွာံရံ သွာံမ္မိလက်တြုလီဒေဝတဂမ္ပိန္ဒရံ နိဗ္ဗုတဗ္ဗုတအာယုက် ဒေဝတပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဂမ္ပိန္ဒရ။ ယံဝိသာခါ ညးဗြဟ္မာန် ညးတြုဟိန္ဒ ညးလျှိုဉ် ဒွေတ်လုတ်လပ် ဥပေါသ်မချိက်ပေင်တကောံအင်္ဂဒွံသင်္ဘတေမ္ပန္နဇကုလီလင်္ဂတေ ပွဲကြနုချိတ်တေဟိတမအာစိပဒန္တိ ဟေသုဒ္ဓေဝတပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဂမ္ပိန္ဒရံ န္တရ။ ယံဝိသာခါ ရန်တုံကို ဟိတဝံတေ ပိဉ်သမ္ပတ္တိသိုင်မ္မိဟိန္တံ ထံက်ရင်ကိုတသိုဒ်ဒေဝတမ္ပန္န နိဗ္ဗုတညိနာင်ဟေင်ရဂ် ဟိသုးကျင်ဂလာန်ဝံရ ရဝံ (သုးတရ)။

(ညးဒွေတ်လုတ်ဥပေါသ်) လမ္ပိလေင် ဟံဂစိတ်ရ၊ ငြပ်ဟံဂီလေင် ဟံဂိုင်ကောတ်ရ၊ ဂလာန်ဟံသုတလေင် ဟံဟိသုးရ၊ သိအရက်လေင် ဟံစသုင်ရ၊ နူဒွေတ်မယုတ်မာမဝံဂးဒွေတ်မေထုန်လေင် ဝေင်ပါကောံရ၊ ပွမစတေစေင်ဗွဲလေင် ဟံစရ။

ဟံလေင် ဟံဝက်စရံရ၊ မြမောင်လေင် ဟံလံက်ဗဗိုဟ်ရ၊ တိက်ပွဲဇင်ကို ပွဲတိဇော်ကို ပွဲသုလးချော့ကိုရ၊ ဥပေါသ်ဝံ ဥပေါသ်မူကိုအင်္ဂဒွံသင်္ဘ ကျင်တြုမအာစိပလအိတ်ဒဒိတ်တေ မဂပ်ဝံတွဲထွေလင် ရဝံ သုးအိုတ်ရ။

ဂိတုတေဂမ္ပိန္ဒရိမ၊ မူကိုသင်္ဘမဆာင်္ဂ ဂေတ်ဂေင်သီမကိုယးတးတ ဩဋ္ဌာန်မူဗုတ်မွဲအိုတ်ရ၊ ဂိတုတေဂမ္ပိန္ဒရိ မအာကျင်ပွဲလ္လူအာကာသင်္ဘ ပါပေင်ကောံဒမူတေ သီမကိုရာင်ဆာတ် ဒိဟ်ဂမ္ပိန္ဒရိ ယးတးတ ပွဲအကးအိုတ်ရ။

ပွဲအပွဲ(လောကဓာတ်) ဂိတုတေဂမ္ပိန္ဒရိယးတးတ ရတ်ဂမ္ပိန္ဒရိမဝံဂး ပွဲ, မိုက်, မိုက်မတ်ပွဲ မခိုဟ်ပြန်ဟိတ်ကလိဝံလာဘ်, ထပ်သီဂီ, ထပ်ကဉ္စန, ထပ်တိတ် နူကတိုင်မူလ,

ထပ်ဟဋကဇ္ဇောတ်ကောင် စုဂြုန်ဂမ္ဘိုင်မဂပ်ဝ်ရင်တုင်ပကောံပကောင်လဝ်ဂ် သွကောံ
စုံတြဖအုံတဲ အယာံအမာတ်ဥပေါသ်မချိုက်ပေတ်ကောံအင်္ဂုတ္တဝံသ် မွဲဖအုံလေဝ်
ဟုံမာန်ရ၊ လျးဂကောံသွင်နက်သတ်အိုသိုတအ်ဂ် လျးဂိတု သွကောံစုံတြဂအုံ ညံင်ရ
ဗက်လျးဂိတုမွဲဂအုံဟုံမာန်ကိုရ။

ဟိုတ်ဒ်သက်ဟောင် ညးဗြကို ညးတြကို မှုက်သီလဂ် ဒေတ်လုတ်ဥပေါသ်မချိုက်
ပေတ်ကောံအင်္ဂုတ္တဝံသ်တဲ ကောန်သွပွကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်မှုက်သိုတသိုခဲတဲမွဲ သောံပြာပ်
အာစိုပ် ဌာနချင်သွပ် ဟုံကိုဒးဟိုဂရိုဟ်အိုတ်ရ။

သုတ်ဒသမ။

မဟာဝဂ် မရနက်ကိုဝါ တဲရ။

(၈) ၃။ အာနန္ဒဝဂ် ၁။ သုတ်ဆန္ဒ

၇၂။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမွဲပိုင်ကျ်တြ သွဒတ်တန်ခိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရာမ်
အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇေရင်ချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ပြဘာဇေဆန္ဒ မှောံပြာပ်အာဇေရင်
တီလပိုင်အာနန္ဒတဲ ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကောံတီလပိုင်အာနန္ဒ မွဲစုံရ၊
ဟိုပတဲ ကောံလာန်ထေက်ကိုမိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗိုဗျဟ်တဲ ဂဇေပွဲဒါမွဲတဲမွဲ
“ယွံကောန်တုအာနန္ဒ မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင်လေဝ် ပညပ်တ ပွမပါကောံရာဂအိုတ်ဟာ၊ ပညပ်တ
ပွမပါကောံ ဒေါသအိုတ်ဟာ၊ ပညပ်တ ပွမပါကောံမောဟအိုတ်ဟာ” ရဝံ သွာန်တီလပိုင်
အာနန္ဒရ။ ယွံကောန်တုဆန္ဒ ဗိုညးဂမ္ဘိုင်ဟောင် ပညပ်တ ပွမပါကောံရာဂအိုတ်ရ၊ ပညပ်တ
ပွမပါကောံ ဒေါသအိုတ်ရ၊ ပညပ်တ ပွမပါကောံမောဟအိုတ်ရ ရဝံ (သွးရ)။

ယွံကောန်တုအာနန္ဒ မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် ဝံညာတ်ကေတ်ဒုသ် ပွဲရာဂသ်လီတဲ
ပညပ်တ ပွမပါကောံရာဂအိုတ်ဂ်ရော? ညာတ်ကေတ်ဒုသ် ပွဲဒေါသသ်လီတဲ ပညပ်တ
ပွမပါကောံ ဒေါသအိုတ်ဂ်ရော? ဝံညာတ်ကေတ်ဒုသ် ပွဲမောဟသ်လီတဲ ပညပ်တ ပွမ
ပါကောံ မောဟအိုတ်ဂ်ရော? ရဝံ (သွာန်ရ)။

ယွံကောန်တုဆန္ဒ ညးမထွေန်စပ်ဂ် ‘ရာဂ’ပွမထွေန်စပ် ဂပ်ဝ်ပျိုပျိုက် မှုက်စိုတ်
မသီစတ်ကေတ်ဂ်ဒ်တဲ သွက်ဇေ ဝံဒ်ဒိုင်လေဝ် သွလ္လီရ၊ သွက်ညးသအာင် ဝံဒ်ဒိုင်လေဝ်
သွလ္လီရ၊ သွက်ဇေညးသအာင် သိုညးဝံဒ်ဒိုင်လေဝ် သွလ္လီရ၊ ပွမဒ်ဒိုင် ပွမဟုံမိပ်စိုတ်
မသွန်သဲကိုစိုတ်တဲကတိုဒ်ဂ်လေဝ် ဒးဒိုင်စသိုင်ရ။ ပါကောံရာဂဂ်မွဲ သွက်ဇေဝံဒ်ဒိုင်လေဝ်
ဟုံသွလ္လီရ၊ သွက်ညးသအာင်ဝံဒ်ဒိုင်လေဝ် ဟုံသွလ္လီရ၊ သွက်ဇေညးသအာင် သိုညးဝံ
ဝံဒ်ဒိုင်လေဝ် ဟုံသွလ္လီရ၊ ပွမဒ်ဒိုင် ပွမဟုံမိပ်စိုတ် မသွန်သဲကိုစိုတ်တဲ ကတိုဒ်ဂ်လေဝ်

ဟံဒေဝဒဏ်သီလံ။ ယံကောနိတုဆန္ဒ ညးမထွေန်စပ်ဂ် ‘ရာဂ’ပွမထွေန်စပ် ဂပ်ပျီပျိုက် မှုကို စိတ်မသီစတ်ကေတ်ဂ်ဒ်တဲ ဒွေတ်သွတ် ဒွေတ်ဟံခိုဟ်ဆဲး နကိုဇုကုရ၊ ဒွေတ်သွတ် ဒွေတ်ဟံ ခိုဟ်ဆဲး နကိုပါင်ရ၊ ဒွေတ်သွတ် ဒွေတ်ဟံခိုဟ်ဆဲး နကိုစိတ်ရ၊ ပါကွေရာဂဂ်မွဲး ဟံဒွေတ် သွတ် ဒွေတ်ဟံခိုဟ်ဆဲး နကိုဇုကုရ၊ ဟံဒွေတ်သွတ် ဒွေတ်ဟံခိုဟ်ဆဲး နကိုပါင်ရ၊ ဟံဒွေတ် သွတ် ဒွေတ်ဟံခိုဟ်ဆဲး နကိုစိတ်ရ။ ယံကောနိတုဆန္ဒ ညးမထွေန်စပ်ဂ် ‘ရာဂ’ပွမ ထွေန်စပ် ဂပ်ပျီပျိုက် မှုကိုစိတ် မသီစတ်ကေတ်ဂ်ဒ်တဲ ဒတဲဖိုဇုကုလေဝ် ဟံတီကေတ် အတိုင်မချာံစုတ်ရ၊ ဒတဲဖိုညးသအာင်လေဝ် ဟံတီကေတ် အတိုင်မချာံစုတ်ရ၊ ဒတဲဖို ဇုကုညးသအာင် သိုညးဓါလေဝ် ဟံတီကေတ် အတိုင်မချာံစုတ်ရ၊ ပါကွေရာဂဂ်မွဲး ဒတဲဖို ဇုကုလေဝ် တီကေတ် အတိုင်မချာံစုတ်ရ၊ ဒတဲဖိုညးသအာင်လေဝ် တီကေတ် အတိုင် မချာံစုတ်ရ၊ ဒတဲဖိုဇုကု ညးသအာင် သိုညးဓါလေဝ် တီကေတ် အတိုင်မချာံစုတ်ရ။ ယံကောနိတု ဆန္ဒ ရာဂပွမထွေန်စပ်ဂ် လေပ်သွကမ္မာန်ရ၊ လေပ်သွမဟွဲကီမတ်ပညာရ၊ ဟံလေပ်သွကို ဉာဏ်ပညာရ၊ လေပ်သွကိုပညာ ပျိုတ်ကွေဗွန်ရ၊ မှုသွက်ပွမချောင်စိတ်ရ၊ ဟံလေပ်ကတိဗဒ် ကိုပွမစိတ်လလမ်ရ။

ယံကောနိတုဆန္ဒ ညးမထွေန်စပ်ဂ် ‘ဒေါသ’ပွမထွေန်စပ် ဂပ်ပျီပျိုက် ။ ပ။ ယံ ကောနိတုဆန္ဒ ညးမဝိဝိင်ဂ် ‘မောဟ’ပွမဝိဝိင် ဂပ်ပျီပျိုက် မှုကိုစိတ်မသီစတ်ကေတ်ဂ်ဒ်တဲ သွက်ဇုကု ဂွံဒ်ဒိဒိလေဝ် သွလ္လီရ၊ သွက်ညးသအာင် ဂွံဒ်ဒိဒိလေဝ် သွလ္လီရ၊ သွက်ဇုကု ညးသအာင် သိုညးဓါဂွံဒ်ဒိဒိလေဝ် သွလ္လီရ၊ ပွမဒ်ဒိဒိ ပွမဟံမိပ်စိတ် မသွနိသကီစိတ်တဲ ကတိဒ်ဂ်လေဝ် ဒေဒဏ်သီလံ။ ပါကွေမောဟဂ်မွဲး သွက်ဇုကုဂွံဒ်ဒိဒိလေဝ် ဟံသွလ္လီရ၊ သွက် ညးသအာင်ဂွံဒ်ဒိဒိလေဝ် ဟံသွလ္လီရ၊ သွက်ဇုကုညးသအာင် သိုညးဓါဂွံဒ်ဒိဒိလေဝ် ဟံသွ လ္လီရ၊ ပွမဒ်ဒိဒိ ပွမဟံမိပ်စိတ် မသွနိသကီစိတ်တဲကတိဒ်ဂ်လေဝ် ဟံဒေဒဏ်သီလံ။ ယံကောနိတု ဆန္ဒ ညးမဝိဝိင်ဂ် ‘မောဟ’ပွမဝိဝိင် ဂပ်ပျီပျိုက် မှုကိုစိတ် မသီစတ်ကေတ် ဂ်ဒ်တဲ ဒွေတ်သွတ် ဒွေတ်ဟံခိုဟ်ဆဲး နကိုဇုကုရ၊ ဒွေတ်သွတ် ဒွေတ်ဟံခိုဟ်ဆဲး နကိုပါင်ရ၊ ဒွေတ်သွတ် ဒွေတ်ဟံခိုဟ်ဆဲး နကိုစိတ်ရ။ ပါကွေမောဟဂ်မွဲး ဟံဒွေတ်သွတ် ဒွေတ်ဟံ ခိုဟ်ဆဲး နကိုဇုကုရ၊ ဟံဒွေတ်သွတ် ဒွေတ်ဟံခိုဟ်ဆဲး နကိုပါင်ရ၊ ဟံဒွေတ်သွတ် ဒွေတ်ဟံ ခိုဟ်ဆဲး နကိုစိတ်ရ။ ယံကောနိတုဆန္ဒ ညးမဝိဝိင်ဂ် ‘မောဟ’ပွမဝိဝိင် ဂပ်ပျီပျိုက် မှုကိုစိတ် မသီစတ်ကေတ်ဂ်ဒ်တဲ ဒတဲဖိုဇုကုလေဝ် ဟံတီကေတ် အတိုင်မချာံစုတ်ရ၊ ဒတဲဖိုညးသ အာင်လေဝ် ဟံတီကေတ် အတိုင်မချာံစုတ်ရ၊ ဒတဲဖိုဇုကုညးသအာင် သိုညးဓါလေဝ် ဟံ တီကေတ် အတိုင်မချာံစုတ်ရ၊ ပါကွေမောဟဂ်မွဲး ဒတဲဖိုဇုကုလေဝ် တီကေတ် အတိုင်မချာံ စုတ်ရ၊ ဒတဲဖို ညးသအာင်လေဝ် တီကေတ် အတိုင်မချာံစုတ်ရ၊ ဒတဲဖိုဇုကု ညးသအာင် သိုညးဓါလေဝ် တီကေတ် အတိုင်မချာံစုတ်ရ။ ယံကောနိတုဆန္ဒ မောဟပွမဝိဝိင်ဂ် လေပ်သွ ကမ္မာန်ရ၊ လေပ်သွမဟွဲ ကီမတ်ပညာရ၊ ဟံလေပ်သွကို ဉာဏ်ပညာရ၊ လေပ်သွကိုပညာ ပျိုတ်ကွေဗွန်ရ၊ မှုသွက် ပွမချောင်စိတ်ရ၊ ဟံလေပ်ကတိဗဒ် ကိုပွမစိတ်လလမ်ရ။ ယံကောနိ

တုဆန္ဒ ဗိုညးဂမ္တိုင် ညာတ်ကေတ်ဒုသ် ပွဲရာဂရံဝံတု ပညပ်တ် ပွမပါကွေရာဂအိုတ်ရ၊ ညာတ်ကေတ်ဒုသ် ပွဲဒေါသရံဝံတု ပညပ်တ် ပွမပါကွေ ဒေါသအိုတ်ရ၊ ညာတ်ကေတ်ဒုသ် ပွဲမောဟရံဝံတု ပညပ်တ် ပွမပါကွေမောဟအိုတ်ရ (ရံဝံ သုးရ)။

ယွံကောန်တု(အာနန္ဒ) ဂွံင်တရဲဒွေတ် သွက်ဂွံပါကွေ ရာဂဒေါသမောဟဂ် နွံဒိုင် ဟာ (ရံဝံ သုးရ)။ ယွံကောန်တုဆန္ဒ ဂွံင်တရဲဒွေတ် သွက်ဂွံပါကွေ ရာဂဒေါသမောဟဂ် နွံရ (ရံဝံ သုးရ)။ ယွံကောန်တုအာနန္ဒ ဂွံင်တရဲဒွေတ် သွက်ဂွံပါကွေ ရာဂဒေါသမောဟဂ် တုန် ညးဍေရော (ရံဝံ သုးရ)။ ယွံကောန်တု ဓရ်အရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂုဒ္ဓံသင်္ဂဟေင်ရ။ မဂ်ဝံ ညးဍေရောမွဲတုန်— ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ပွမတီဍုတ် ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ပွမချပ်ဍုတ် ‘သမ္မာဝါစာ’ပွမဟိုသုးဍုတ် ‘သမ္မာကမ္မန္တ’ပွမကောန်သုဍုတ် ‘သမ္မာအာဇီဝ’ပွမဂယိုင်လမျီု ဍုတ် ‘သမ္မာဝါယာမ’ပွမသုလ္လိပရာဍုတ် ‘သမ္မာသတိ’ပွမဗျုဟ်ဍုတ် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဍုတ် ဣဝံဒ္ဓံသင်္ဂဟေင်ရ။ ယွံကောန်တု(ဆန္ဒ) ဣဝံတုန် ဂွံင်တရဲဒွေတ် သွက်ဂွံပါကွေ ရာဂ,ဒေါသ,မောဟဂ်ရ (ရံဝံ သုးရ)။ ယွံကောန်တုအာနန္ဒ ဂွံင်တရဲ သွက်ဂွံ ပါကွေ ရာဂ,ဒေါသ,မောဟဂ် ခိုဟ်ကွေရ၊ ဒွေတ်ခိုဟ်ကွေရ၊ ယွံကောန်တုအာနန္ဒ ထေက်ကို တုဟ်နဟံဟိုတ်မာဲရ ရံဝံ (သုးရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်အာဇီဝက

၇၃။ ပွဲကာလမ္တဲအခိုင် တီလပိုင်အာနန္ဒ သုဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဘာယောသိတာရံ ဇရေင်ချင်ကောသမ္မိရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် သမေဟ်ကွးအာဇီဝကမ္တဲ ပှော်ပြာပ်ကျင်ဇရေင် တီလပိုင် အာနန္ဒတု လှောင်သွဝတ်တီလပိုင်အာနန္ဒတုမွဲး သိုမဂဇာဒိုင်ပွဲဒိုမ္တဲ “ယွံတီလပိုင်အာနန္ဒ မုရ်ခရ်ညး ဂမ္တိုင်လိမ္တဲ နှိခရ်မဂ်ဝံတံလဝ် ဗွဲမဒးရဲရော? မုရ်ညးဂမ္တိုင်လိမ္တဲ ဒွေတ်တံဗွဲမဒးရဲ ပွဲလောကအိုတ်ဂ်ရော? မုရ်ညးဂမ္တိုင်လိမ္တဲ သွတ်ဗွဲမဒးရဲပွဲလောကတုဒိုအိုတ်ဂ်ရော?” ရံဝံ ဂရင်ပတီ တီလပိုင်အာနန္ဒရ။ ယွံသမေဟ် နှိသင်္ဂဟ်မွဲး ပွဲအရာဝံ ကြက်ကလေင်သွာန် တုအဲဟေင်ရ၊ ဂလာန်သွာန်ဂ် အတိုင်တုအဲ သျှိုက်မျိုက်ကြိုက်စိုတ်ဂ် သျှိုက်ညိ။ ယွံသမေဟ် အရာဂ် တုအဲ ပသ်သမ္ဘိထေင်တံဂ်ရော? ဩညးဂမ္တိုင် တွံတံခရ် သွက်ဂွံပါကွေရာဂအိုတ်ရ၊ တွံတံခရ် သွက်ဂွံပါကွေဒေါသအိုတ်ရ၊ တွံတံခရ် သွက်ဂွံပါကွေမောဟအိုတ်ရ၊ ခရ်ညးဂမ္တိုင်ဂ် နှိခရ် မဂ်ဝံတံ ဗွဲမဒးရဲဟာ၊ ဟံသေင်မွဲး ဟံဒိုဟာ၊ ပွဲအရာဝံ (စိုတ်တုအဲ) သင်္ဂဟ်နွံဂ်ရော? ရံဝံ (သုးရ)။ ယွံတီလပိုင် ဩညးဂမ္တိုင် တွံတံခရ် သွက်ဂွံပါကွေရာဂအိုတ်ရ၊ တွံတံခရ် သွက်ဂွံပါကွေဒေါသအိုတ်ရ၊ တွံတံခရ် သွက်ဂွံပါကွေမောဟအိုတ်ရ၊ ခရ်ညးဂမ္တိုင်ဂ် နှိခရ် မဂ်ဝံတံ ဗွဲမဒးရဲ၊ ပွဲအရာဝံ (စိုတ်)အဲဒိုက် နွံအတိုင်ဝံရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယံသမေဟံ အရာဂံ တုအံ ပဿာသန္တိထေင်တံဂံရော? ဩဉ္ဇးဂမ္ဘိဉ် ဇေတိတံ သွက်ဝံပါကေတုရာဂအိတံရ၊ ဇေတိတံ သွက်ဝံပါကေတုဒေါသအိတံရ၊ ဇေတိတံ သွက်ဝံပါကေတု မောဟအိတံရ၊ ဩဉ္ဇးဂမ္ဘိဉ် နိဉ္ဇးဇေတိဗ္ဗမဒးရး ပွဲလောကအိတံဟ၊ ဟံသေင်မ္မး နိဉ္ဇး ဟံဇေတိဂမ္ဘိဉ်အိတံဟ၊ ပွဲအရာဝံ (စိတ်တုအံ) သာလိန္တံရော? ရဝံ (သွာန်ရ)။ ယံတီလပိဉ် ဩဉ္ဇးဂမ္ဘိဉ် ဇေတိတံ သွက်ဝံပါကေတုရာဂအိတံရ၊ ဇေတိတံ သွက်ဝံပါကေတု ဒေါသအိတံရ၊ ဇေတိတံ သွက်ဝံပါကေတု မောဟအိတံရ၊ ဩဉ္ဇးဂမ္ဘိဉ် နိဉ္ဇးဇေတိဗ္ဗမဒးရး ပွဲလောကအိတံရ၊ ပွဲအရာဝံ (စိတ်)အဲဒိုက် နွံအတိုင်ဝံရ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယံသမေဟံ အရာဂံ တုအံ ပဿာသန္တိထေင်တံဂံရော? ဩဉ္ဇးဂမ္ဘိဉ် ပါကေတုရာဂတဲ နိရ၊ ကုတ်ကေတုရိဟံကုက်မသက္ကုသေဟံတဲနိရ၊ သွကေတုသုဟံညင်ရ်အရာဒတန် တံတာ မပိုက်ကေတုတဲနိရ၊ သွကေတုပမဟံကတိနိတိတဲနိရ၊ ဟဲကိုသဘ ပမကတိနိမ္မဲလေ့ပွန်ရ၊ ဩဉ္ဇး ဂမ္ဘိဉ် ပါကေတုဒေါသတဲနိရ၊ ကုတ်ကေတုရိဟံကုက်မသက္ကုသေဟံတဲနိရ၊ သွကေတုသုဟံညင်ရ် အရာဒတန် တံတာမပိုက်ကေတုတဲနိရ၊ သွကေတုပမဟံကတိနိတိတဲနိရ၊ ဟဲကိုသဘ ပမကတိနိ မ္မဲလေ့ပွန်ရ၊ဩဉ္ဇးဂမ္ဘိဉ် ပါကေတုမောဟတဲနိရ၊ ကုတ်ကေတုရိဟံကုက်မသက္ကုသေဟံ တဲနိရ၊ သွကေတု သုဟံညင်ရ်အရာဒတန် တံတာမပိုက်ကေတုတဲနိရ၊ သွကေတုပမဟံကတိနိတိတဲနိရ၊ ဟဲကိုသဘ ပမကတိနိ မ္မဲလေ့ပွန်ရ၊ ဩဉ္ဇးဂမ္ဘိဉ် နိဉ္ဇးသွဗ္ဗမဒးရးတဲ ပွဲလောကအိတံဟ၊ ဟံသေင်မ္မး နိဉ္ဇးဟံသွဂမ္ဘိဉ်အိတံအိတံဟ၊ ပွဲအရာဝံ (စိတ်တုအံ) သာလိန္တံရော? ရဝံ (သွာန်ရ)။ ယံတီလပိဉ် ဩဉ္ဇးဂမ္ဘိဉ် ပါကေတုရာဂတဲနိရ၊ ကုတ်ကေတုရိဟံကုက် မသက္ကု သေဟံတဲနိရ၊ သွကေတုသုဟံညင်ရ်အရာဒတန် တံတာမပိုက်ကေတုတဲနိရ၊ သွကေတုပမ ဟံက တိနိတိတဲနိရ၊ ဟဲကိုသဘ ပမကတိနိမ္မဲလေ့ပွန်ရ။ ဩဉ္ဇးဂမ္ဘိဉ် ပါကေတုဒေါသတဲနိရ ။ ပ ။ ဩဉ္ဇးဂမ္ဘိဉ် ပါကေတုမောဟတဲနိရ၊ ကုတ်ကေတုရိဟံကုက် မသက္ကုသေဟံတဲနိရ၊ သွကေတု သုဟံညင်ရ်အရာဒတန် တံတာ မပိုက်ကေတုတဲနိရ၊ သွကေတုပမဟံကတိနိတိတဲနိရ၊ ဟဲကို သဘ ပမကတိနိမ္မဲလေ့ပွန်ရ၊ ဩဉ္ဇး ဂမ္ဘိဉ် နိဉ္ဇးသွဗ္ဗမဒးရးတဲ ပွဲလောကအိတံရ။ ပွဲအရာဝံ (စိတ်)အဲဒိုက် နွံအတိုင်ဝံရ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယံသမေဟံ “ယံတီလပိဉ်အာနန္ဒ ဩဉ္ဇးဂမ္ဘိဉ် တံတံဓရ် သွက်ဝံပါကေတုရာဂ သွက်ဝံ ပါကေတုဒေါသ သွက်ဝံပါကေတုမောဟအိတံရ၊ ဓရ်ဉ္ဇးဂမ္ဘိဉ် နိဓရ်မဂ်ပံတံလဝံ ဗ္ဗမဒးရးရ”ဂံ ရ်သုာဝံဟေင် တုအံဟေင် သိုကေတုဂလာန်သွာန်ဂံတဲနိအာရ။ “ယံတီလပိဉ်အာနန္ဒ ဩဉ္ဇး ဂမ္ဘိဉ် ဇေတိတံသွက်ဝံပါကေတုရာဂ သွက်ဝံပါကေတုဒေါသ သွက်ဝံပါကေတု မောဟအိတံရ၊ ဩဉ္ဇးဂမ္ဘိဉ် နိဉ္ဇးဇေတိဗ္ဗမဒးရး ပွဲလောကအိတံရ”ဂံ ရ်သုာဝံဟေင် တုအံဟေင် သိုကေတု ဂလာန်သွာန်ဂံတဲနိအာရ။ “ယံတီလပိဉ်အာနန္ဒ ဩဉ္ဇးဂမ္ဘိဉ် ပါကေတုရာဂတဲနိရ၊ ကုတ်ကေတု ရိဟံကုက်မသက္ကုသေဟံတဲနိရ၊ သွကေတုသုဟံညင်ရ်အရာဒတန် တံတာမပိုက်ကေတုတဲနိရ၊ သွကေတုပမဟံကတိနိတိတဲနိရ၊ ဟဲကိုသဘ ပမကတိနိမ္မဲလေ့ပွန်ရ။ ဩဉ္ဇးဂမ္ဘိဉ် ပါကေတု

ဒေါသတုဒ်ရ။ ပ ။ ဩဉ္ဇးဂမ္ဘိုင် ပါကောမောဟတုဒ်ရ။ ကုတ်ကောရိဟ်ကွက် မသက္ကုသေဟ် တုဒ်ရ။ သွကောသုဟ်ညင်ရ်အရာဒတန် တုံတာမပိုက်ကောတုဒ်ရ။ သွကောပွမဟုံကတိဒ်တိုတုဒ်ရ။ ဟဲ့ကိုသဘ ပွမကတိဒ် မွဲလှော်ပုန်ရ။ ဩဉ္ဇးဂမ္ဘိုင် နိဉ္ဇးသုဗ္ဗမဒးရးတု ပွဲလောက အိုတ်ရ”ဂ် ရ်သင်္ဂဟောင် တုအဲဟောင် သုံကောဂလာန်သွာန်ဂ်တုဒ်အာရ ရံဝံ (သုးရ)။

ယုံတီလပိုင် ထေက်ကိုဒးအမ်သင်ကောရ။ ယုံတီလပိုင် ဟုံကောင်ဒ်မွဲလှော် နိက္ခင်ရသွံ၊ နိတ်ဟုံမွဲကိုပွမယိုက်ဒိမ် ပတိုန်ကောတ်ဝါဒဇေယျ ပွမဗ္ဗေက်ဖျပ် ကောတ်ဝါဒဉ္ဇးသအောင်ရသွံ၊ နိတ်ပွမတွံဓရ ပွဲဟိုတ်မဗ္ဗဟောင်ရသွံ၊ အရထအဓိပ္ပါယ် (ပြဒ္ဒညာအဲဒိုက်မဂပ်ဝ်သွာန်)ဂ်လေဝ် သုံတုဒ်အာရ။ ဇေယျဇေယျလေဝ် ဂပ်ဝ်ထွင်ပတိုန်ဟုံသေင်ရ။ ယုံတီလပိုင်အာနန္ဒ တီလပိုင် တအ်ဉ္ဇးဂမ္ဘိုင် တွံတဓရ သွက်ဂွံပါကောရာဂ သွက်ဂွံပါကောဒေါသ သွက်ဂွံပါကောမောဟ အိုတ်ရ။ ယုံတီလပိုင်အာနန္ဒ ဓရ်တီလပိုင်ဉ္ဇးဂမ္ဘိုင် နိဓရ်မဂပ်ဝ်တွံလဝ် ဗ္ဗမဒးရးရ။ ယုံတီလပိုင်အာနန္ဒ တီလပိုင်တအ်ဉ္ဇးဂမ္ဘိုင် ဒေတ်တ သွက်ဂွံပါကောရာဂ သွက်ဂွံပါကောဒေါသ သွက်ဂွံပါကောမောဟအိုတ်ရ။ ယုံတီလပိုင်အာနန္ဒ တီလပိုင်ဉ္ဇးဂမ္ဘိုင် နိဉ္ဇးဒေတ်ဗ္ဗမဒးရး ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ယုံတီလပိုင်အာနန္ဒ တီလပိုင်တအ်ဉ္ဇးဂမ္ဘိုင် ပါကောရာဂတုဒ်အိုတ်ရ။ ကုတ်ကောရိဟ်ကွက်မသက္ကုသေဟ်တုဒ်အိုတ်ရ။ သွကောသုဟ်ညင်ရ်အရာဒတန် တုံတာ မပိုက်ကောတုဒ်အိုတ်ရ။ သွကောပွမဟုံကတိဒ်တိုတုဒ်အိုတ်ရ။ ဟဲ့ကိုသဘ ပွမကတိဒ်မွဲလှော်ပုန် အိုတ်ရ။ တီလပိုင်တအ်ဉ္ဇးဂမ္ဘိုင် ပါကောဒေါသတုဒ်အိုတ်ရ။ ပ ။ တီလပိုင်တအ်ဉ္ဇးဂမ္ဘိုင် ပါကောမောဟတုဒ်အိုတ်ရ။ ကုတ်ကောရိဟ်ကွက်မသက္ကုသေဟ်တုဒ်အိုတ်ရ။ သွကောသုဟ် ညင်ရ်အရာဒတန် တုံတာမပိုက်ကောတုဒ်အိုတ်ရ။ သွကောပွမဟုံကတိဒ်တိုတုဒ်အိုတ်ရ။ ဟဲ့ကို သဘ ပွမကတိဒ် မွဲလှော်ပုန်အိုတ်ရ။ ဩဉ္ဇးဂမ္ဘိုင် နိဉ္ဇးသုဗ္ဗမဒးရးတု ပွဲလောကအိုတ်ရ။ တီလပိုင်တအ် ဉ္ဇးဂမ္ဘိုင် နိဉ္ဇးသုဗ္ဗမဒးရးတု ပွဲလောကအိုတ်ရ။

ယုံတီလပိုင် (ဓရ်ဂ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ။ ယုံတီလပိုင် (ဓရ်ဂ်) ထေက်ကို သျှိုက်မျိုက်လောန်ရ။ ယုံတီလပိုင် ဗ္ဗဥပမာမ္မး ဝတ္ထုမဗကပ်စွဲလဝ်ဂ် သွဟ်ညင်ရ်ဗတးလှ်ကိုကို ဝတ္ထုမဗြောဗ္ဗဗ္ဗဗ္ဗလဝ်ဂ် သွဟ်ညင်ရ်ပံက်ထွေးကိုကို ကုဉ္ဇးမတ်ဂေတ်တိုင်ဂ်ဂ် သွဟ်ညင်ရ် ဟိုတ်ကိုဂ်ဒုန်သုာ်ကို “ဉ္ဇးမျိုက်မတ်မညာတ်ဂမ္ဘိုင် ကြက်သောဉ္ဇာတ်ကေတ် ရုပ်သင်္ဂ ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ” ရံဝံ သွးညင်ရ်ရင်တုဉ်ထွေးကိုပွတ်ကောင်သု ပွဲတိုက်ဒ်မျိုက် တုပ်သွဟ်ညင်ရ် သင်္ဂဟောင် တီလပိုင်အာနန္ဒ ဈောန်ထွေးကိုဓရ် နကိုဟိုတ်ဂ်သင်္ဂရ။ ယုံတီလပိုင်အာနန္ဒ အဲဒိုက်ဂ် ကျင်လေဝ် ပြာပ်သုဗ္ဗစွဲစွဲရ။ ဓရ်လေဝ် ပြာပ်သုဗ္ဗစွဲစွဲရ။ ခမီသင်္ဂလေဝ် ပြာပ်သုဗ္ဗစွဲစွဲရ။ သွတမ်နုတုဝံတု စိုက်လအိတ်လမျို အဲဒိုက်ဂ် ဥပး မပြာပ်သုဗ္ဗစွဲစွဲကို (ရတ်ပိပြကာ) ရံဝံ တီလပိုင်အာနန္ဒ သြပ်ဂိုင်သမ္ဘိလဝ်ညိ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

၃။ သုတ်မဟာနာမသက္က

၇၄။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လပ် ရဲသင်ဝံရ—

ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တွမ့်ပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာနိဂြောဓာရံ ဇရေင် ချင်သာရံ လုပ်လို့ဟ်သက္ကရဲရ။ ပွဲအခိုင်ကို နှိအခိုင်တီလမ့်ပိုင်ကျက်တြဲ ဆဝံဒိုက်ကတိုနုယဲရ။ ပွဲအခိုင်ကို သိုင်သာကျဝင်မဟာနာမ် မှော်ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ့်ပိုင်ကျက်တြဲ လှောင်သွဝတ် တီလမ့်ပိုင်ကျက်တြဲတဲမှူး သိုမဂဇော်ဒိုင်ပွဲဒိုမ္မံ “ယွံကျက်မ့်ပိုင် ခရ်တီလမ့်ပိုင်ကျက်တြဲ တွံလပ် ရဲဝံမှူး ‘ကုညးတန်တြဲနိဂ် ဉာဏ်ကတိုဒိုရ၊ ကုညးဟံတန်တြဲနိဂ် ဉာဏ်ဟံကတိုဒိုရ’ ရဲဝံ အဲဒိုက်သွောံတီကေတ်လပ် လအ်လကာဖာရ၊ ယွံကျက်မ့်ပိုင် သမာဓိဂ် ကတိုဒိုမ္မံကိုပ်ကွာတဲ ဉာဏ်ဂ် လက်ကရံမှ ကတိုဒိုဟာ၊ ဆဂ်ဟံသေင်မှူး ဉာဏ်ဂ် ကတိုဒိုမ္မံကိုပ်ကွာတဲ သမာဓိဂ် လက်ကရံမှ ကတိုဒိုဟာ” ရဲဝံ ဂရင်ပတီတီလမ့်ပိုင်ကျက်တြဲရ။ ပွဲအခိုင်ကို ကသပ်ဝံ နှိတိုန် ကုတီလပိုင်အာနန္ဒရ— “တီလမ့်ပိုင်ကျက်တြဲ ဆဝံဒိုက်ကတိုနုယဲရ၊ သိုင်သာကျဝင် မဟာ နာမ်ဝံလေပ် သွာန်တံတီလမ့်ပိုင်ကျက်တြဲ ပြဒုညာမဇြိုဟ်နက်လောန်ရ၊ အဲကော်ဏာ သိုင်သာကျဝင်မဟာနာမ် မွဲဒိုတဲ သွောံတံကိုခရ်မှူး ခိုဟ်သန်ရ” ရဲဝံ (ကသပ်ဒိုတိုန်ရ)။

ပွဲတြဲနုဂ် တီလပိုင်အာနန္ဒ ဂန်ကေတ်တဲ သိုင်သာကျဝင်မဟာနာမ်တဲ ကော်ဏာ မွဲဒိုတဲမှူး သွေးတိုန်ဂလားနိဝံရ— ယွံမဟာနာမ် သီလမဒ်ဂြပ်ပူဂိုလ် ‘သေက္ခ’ ဃောဒွေတ်လုတ် ဂမ္ဘိုင်ကို သီလမဒ်ဂြပ်ပူဂိုလ် ‘အသေက္ခ’ ဒွေတ်လုတ်တဲဂမ္ဘိုင်ကို တီလမ့်ပိုင်ကျက်တြဲ တွံရ။ သမာဓိမဒ်ဂြပ်ပူဂိုလ် ‘သေက္ခ’ ဃောဒွေတ်လုတ်ဂမ္ဘိုင်ကို သမာဓိမဒ်ဂြပ်ပူဂိုလ် ‘အသေက္ခ’ ဒွေတ်လုတ်တဲဂမ္ဘိုင်ကို တီလမ့်ပိုင်ကျက်တြဲ တွံရ။ ပညာမဒ်ဂြပ်ပူဂိုလ် ‘သေက္ခ’ ဃောဒွေတ် လုတ်ဂမ္ဘိုင်ကို ပညာ မဒ်ဂြပ်ပူဂိုလ် ‘အသေက္ခ’ ဒွေတ်လုတ်တဲဂမ္ဘိုင်ကို တီလမ့်ပိုင်ကျက်တြဲ တွံရ။ ယွံမဟာနာမ် သီလမဒ်ဂြပ်ပူဂိုလ် ‘သေက္ခ’ ဃောဒွေတ်လုတ်ဂမ္ဘိုင်ကို ညးခွဲဂ်ရော? ယွံမဟာနာမ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မွဲကိုသီလရ၊ ပဒတ်သိုမသိုလလမ်မင်မ္မဲ ပါတိမောက္ခ သံဝရသီလရ ။ ပ ။ ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲသိက္ခာပိုင်ဂမ္ဘိုင်မွဲဒုမဒ်ဒေရဲတဲ ဒွေတ်လုတ်ရ။ ယွံမဟာနာမ် သီလဝံ သီလမဒ်ဂြပ် ပူဂိုလ် ‘သေက္ခ’ ဃောဒွေတ်လုတ်ဂမ္ဘိုင် ရဲဝံ ဂပ်ဝံသွေးရ။

ယွံမဟာနာမ် သမာဓိမဒ်ဂြပ်ပူဂိုလ် ‘သေက္ခ’ ဃောဒွေတ်လုတ်ဂမ္ဘိုင်ကို ညးခွဲဂ်ရော? ယွံမဟာနာမ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် လှူအာနုကာမဂ္ဘိုင်တဲဟေင် ။ ပ ။ အာစိပ်စတုတ္ထဇ္ဈာန်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံမဟာနာမ် သမာဓိဝံ သမာဓိမဒ်ဂြပ်ပူဂိုလ် ‘သေက္ခ’ ဃောဒွေတ်လုတ်ဂမ္ဘိုင် ရဲဝံ ဂပ်ဝံသွေးရ။

ယွံမဟာနာမ် ပညာမဒ်ဂြပ်ပူဂိုလ် ‘သေက္ခ’ ဃောဒွေတ်လုတ်ဂမ္ဘိုင်ကို ညးခွဲဂ်ရော? ယွံမဟာနာမ် ပွဲသာသနာဝံ “ဣဝံတုန် ဒဒိခိရ” ရဲဝံ တီကေတ်အတိုင်မသုာံစုတ်ရ ။ ပ ။ “ဣဝံတုန် ဒွေတ်ဒိုဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်)ဒိုအရာဒဒိခိပျိုတ်ရ” ရဲဝံ တီကေတ်အတိုင်မသုာံစုတ်ရ။ ယွံမဟာနာမ် ပညာဝံ ကော်ခဂးပညာမဒ်ဂြပ်ပူဂိုလ် ‘သေက္ခ’ ဃောဒွေတ်လုတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။

ယွံမဟာနာမ် ကွေးအရီမချိုက်ပေင်တကောံသီလ၊သမာဓိ၊ပညာရံဝံဂ် ဟိုတ်နူခရ် အာသဝဂ်မှိုင်အိုတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝလှုဟ်ဟောင် အလိုဇကုသုဇ္ဇောမ်တ် ‘အရဟတ္တဖိုလ်’ စိုတ် မတ်တံဗွဲကောံ ‘အရဟတ္တဖိုလ်’ ပညာမတ်တံဗွဲ မဟွဲကိုအာသဝ နကိုဉာဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံမဟာနာမ် ရံဝံဟောင် သီလ၊သမာဓိ၊ပညာမဒ်ဂြပ်ပူဂိုလ် ‘သေက္ခ’ ဃောဒွေတ်လုတ်ဂ်မှိုင်လောင် တီလမ္မံပိုင်ကျက်တြဲတံရ။ သီလ၊သမာဓိ၊ပညာမဒ်ဂြပ်ပူဂိုလ် ‘အသေက္ခ’ ဒွေတ်လုတ်တဲဂ်မှိုင်လောင် တီလမ္မံပိုင်ကျက်တြဲတံရ ရံဝံ (ဟိုသုးရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်နိဂဏ္ဌ

၇၅။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလပိုင်အာနန္တ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာမ္မုကိုပြာသာဒ် သိုက်ကွတ် အပွဲပြိုင်မဟာဝိနိ ဇရေင်ချင်ဝေသာလီရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် သိုင်လိစ္ဆဝီအဘယကောံ သိုင်လိစ္ဆဝီ ပဏ္ဍိတကုမာရကမ္မိုင် ပှောံပြာပ်အာဇရေင်တီလအာနန္တအိုတ်တဲ လှောင်သွ ဝတ်တဲမွဲး သိုမဂဇာဒ်ဒိုင် ပွဲဒါမွဲဂ် သိုင်လိစ္ဆဝီအဘယ ဂရင်ပတိတိုန်တီလပိုင်အာနန္တရ— “ယွံတီလပိုင် တီနာဇုပုတ္တဂ် တီခရ်အိုသိုရ၊ ညာတ်ခရ်အိုသိုရ၊ ဃောအာကျင်ဒိုင်ကို ဃောဒတူ ဒေါဒိုင်ကို ဃောတိက်ဒိုင်ကို ဃောဇုဟ်ဒိုင်ကို အခါကာလအိုသို လညာတ်ဉာဏ် တုးပြာကဋ်တူရူ ကုအဲရ” ရံဝံ ဒင်ဝန် လညာတ်ဉာဏ် ဟွဲကိုသေ့သေ့ဟ်ရ၊ တီဂ် နကိုဒွေတ် အေင်သတေ် ပညပ်တ် ပွမလိုလ်ကမ်တြေံဂ်မှိုင်ရ၊ နပွမဟွဲကျောန်သွဂ် ပညပ်တ် ပွမ ဂစိုတ်ကောံ ဟိုတ်ကမ်တိုဂ်မှိုင်ရ။ ရံသ်ဝံ ဟိုတ်နူကမ်အိုတ်အာဂ်ရ ဒဒိုင်အိုတ်အာရ၊ ဟိုတ်နူ ဒဒိုင်အိုတ်အာဂ်ရ ပွမဒင်စသိုင်အိုတ်အာရ၊ ဟိုတ်နူပွမဒင်စသိုင်အိုတ်အာဂ်ရ ဒဒိုင်အိုသို ဒးအိုဟ်တြေံအိုတ်အာရ၊ ရံသ်ဝံ နကိုဒွေတ်မသအးဇုး မလေပ်ကို(ကိလေသ)ဂ်မှိုင် မဂပ်ပ် မှ်သေ့ညာတ်အလိုဇကု အိုဟ်တြေံအိုတ်အာဂ် ကလိလောန်အာ(ဒဒိုင်ဝဋ်)ရ ရံဝံ ဟိုတ်ရ။ ယွံတီလပိုင် ပွဲအရာဝံ တီလမ္မံပိုင်ကျက်တြဲ သာ်လိုတံဂ်ရော?” ရံဝံ ဂရင်ပတိရ။

ယွံအဘယ တီလမ္မံပိုင်ကျက်တြဲ တီကေတ်တဲ ညာတ်ကေတ်တဲ မထေက်ဒင် ပူဇေင် မဂြင်တီကေတ် (ခရ်ဂ်မှိုင်အိုသို) အလိုဇကုမသုာ်စုတ်ဂ် ဂပ်ပ်တွံလပ် ဒွေတ်ဂ်မှိုင် မသွူးဇုး မလေပ်ကို(ကိလေသဂ်မှိုင်) အိုဟ်တြေံအိုတ်အာဗွဲဒးရး သွက်သတ်ဂ်မှိုင် ဝံသွူးဇုး သွက်ဝံကလိလောန် ပွမဝိုင်စံင်တူ ပွမလရီအိယာံဂ်မှိုင် သွက်ပွမဒ်ဒိုင်ပွမဟွဲမိပ်စိုတ်ဂ်မှိုင် ပျိုတ်ကောံအာ သွက်ဝံကလိဝံအရီယမဂ် သွက်ဝံသုဇ္ဇောမ်တ်နိဗ္ဗာန်ဂ် ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ယွံအဘယ ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ်မ္မုကိုသီလရ ။ ပ ။ ဒဂိုန် ဂိုင်ကေတ် ပွဲသိက္ခာပိုင်ဂ်မှိုင် ဗွဲဒးရးတဲ ဒွေတ်လုတ်ရ၊ ခမိဂ် ကမ်တိုလောင် ဟွဲကျောန်သွရ၊ ကမ်တြေံလောင် တွတ်ဒွဲတွတ်ဒွဲလုက်စုက်တဲ သွပွမစာ်စူးရ၊ ဒွေတ်မသွူးဇုးမလေပ်ကို (ကိလေ သဂ်မှိုင်) အိုဟ်တြေံအိုတ်အာဝံ ဒ်ဒွေတ်မမှ်သေ့ညာတ်ကေတ်အလိုဇကု မကိုဖိုပွဲတြာ

ကာလ မထေက်ကိုရင်တွင်ထွေးရဲဝံ့မှူးကျင်ညီမိုညီ မထေက်ကိုရင်တွင်စွဲပတန်လင် ပွဲအပွဲ
ဧကုဧကု အပွဲစိုတ်ဧကု တပညာ(အရီ)ဂမ္ဘိုင်ဟောင် တိမာန်ဒင်စသိုင်မာန် ဧကုညးကိုညးရ။

ယွံအဘယ ခမိမချိုက်ပင်တကောသီလ ရဲဝံ့ဂှ် လူအာနန္ဒကာမဂမ္ဘိုင်တဲဟောင်။ ပ ။
အာစိုပ်စတုတ္ထဇာန်တဲ ပဒတ်ရ။ ခမိဂှ် ကမ်တိုလေဝ် ဟံ့ကျောန်သုရ၊ ကမ်တြေလေဝ် တုတ်ဒွံ
တုတ်ဒွံလုက်စုက်တဲ သပ္ပမစာ်စူးရ၊ ဒွေတ်မသွေးဇူးမလေဝ်ကို (ကိလေသဂမ္ဘိုင်) အိုဟ်တြေ
အိုတ်အာဝံ နှိဒွေတ်မမှ်သေ့ဝ်ညာတ်ကေတ်အလိုဧကု မကိုဖိုဟံ့ဩကာလ မထေက်ကို
ရင်တွင်ထွေးရဲဝံ့မှူးကျင်ညီမိုညီ မထေက်ကိုရင်တွင်စွဲပတန်လင် ပွဲအပွဲဧကုဧကု အပွဲစိုတ်
ဧကု တပညာ(အရီ)ဂမ္ဘိုင်ဟောင် တိမာန်ဒင်စသိုင်မာန် ဧကုညးကိုညးရ။

ယွံအဘယ ခမိမချိုက်ပင်တကောသမာမိ ရဲဝံ့ဂှ် ဟိုတ်နူခရ်အာသဝဂမ္ဘိုင်အိုတ်
အာဂှ်ရ ပွဲဘဝလုဟ်ဟောင် အလိုဧကု သွဇ္ဇောပ်မတ် ‘အရဟတ္တဖိုလ်’ စိုတ်မတိတ်ဗူးကောံ
‘အရဟတ္တဖိုလ်’ပညာမတိတ်ဗူး မဟဲ့ကိုအာသဝ နကိုညာဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ပဒတ်ရ။
ခမိဂှ် ကမ်တိုလေဝ် ဟံ့ကျောန်သုရ၊ ကမ်တြေလေဝ် တုတ်ဒွံတုတ်ဒွံလုက်စုက်တဲ သပ္ပမစာ်
စူးရ၊ ဒွေတ်မသွေးဇူးမလေဝ်ကို (ကိလေသဂမ္ဘိုင်) အိုဟ်တြေအိုတ်အာဝံ နှိဒွေတ်မမှ်သေ့ဝ်
ညာတ်ကေတ်အလိုဧကု မကိုဖိုဟံ့ဩကာလ မထေက်ကိုရင်တွင်ထွေး ရဲဝံ့မှူးကျင်ညီမိုညီ
မထေက်ကိုရင်တွင်စွဲပတန်လင် ပွဲအပွဲဧကုဧကု အပွဲစိုတ်ဧကု တပညာ(အရီ)ဂမ္ဘိုင်ဟောင်
တိမာန် ဒင်စသိုင်မာန် ဧကုညးကိုညးရ။ ယွံအဘယ ဣဝံဂမ္ဘိုင်တုန် တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ
တီကေတ်တဲ ညာတ်ကေတ်တဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မဂြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုသဟို)
အလိုဧကုမဉာ်စုတ်ဂှ် ဂပ်ဝ်တံလင် ဒွေတ်မသွေးဇူး မလေဝ်ကို(ကိလေသဂမ္ဘိုင်) အိုဟ်တြေ
အိုတ်အာဝံဗူးဇး သွက်သတ်ဂမ္ဘိုင်ဝံသအးဇူး သွက်ဝံကလိလောန် ပွမဂိုင်စံင်တူ ပွမလရိအံ
ယာ်ဂမ္ဘိုင် သွက်ပွမဒ်ဒိဒိ ပွမဟံ့မိပ်စိုတ်ဂမ္ဘိုင် ပှိုတ်ကောံအာ သွက်ဝံကလိဝံအရိယမဂ်
သွက်ဝံသွဇ္ဇောပ်မတ်နိဗ္ဗာန်ပိဂကူအိုတ်ရ ရဲဝံ (တံတရ)။ တံတရဲဝံမှူး သိုင်လိစ္ဆဝီပဏ္ဍိတ
ကုမာရကု သူးကိုသိုင်လိစ္ဆဝီအဘယ ရဲဝံရ— “ယွံသဟာဲအဘယ ဂလ္လာန်ခိုဟ်ဒးဇး တီလ
ပိဉ်အာနန္ဒှ နဒဒ်ဂလ္လာန်ခိုဟ်ဒးဇး မဟိုတ် တအဲ ဟံ့ဒင်သာဓုကာဂှ်ရော” ရဲဝံ (သူးရ)။
ယွံသဟာဲပဏ္ဍိတကုမာရက ဂလ္လာန်ခိုဟ်ဒးဇး တီလပိဉ်အာနန္ဒှ နဒဒ်ဂလ္လာန်ခိုဟ်ဒးဇး
မဟိုတ် အဲဟံ့ဒင်သာဓုကာဝံနွံဂှ်ရော? ဂလ္လာန်ခိုဟ်ဒးဇး တီလပိဉ်အာနန္ဒှ နဒဒ်ဂလ္လာန်ခိုဟ်
ဒးဇး ညးဟံ့ဒင်သာဓုကာဂှ်လေဝ် ကျိပ်ပိုတ်ဒတုံစေရ ရဲဝံ (သူးရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်နိဝေသက

ရဇ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် တီလပိဉ်အာနန္ဒှ ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲတဲ လောဝ်သွ
ဝတ်တဲမှူး ဂဇာန်ခိုင်ပွဲဒွဲမ္ဘိုင် တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ သူးတိုန်ရဲဝံရ— ယွံအာနန္ဒှ မိက်ဝံမင်မွဲတ်

မိတ်သဟာဂမ္ဘိုင်ကို၌ ညးချက်ကောင်ဒေဒ်ဒယှ်ဂမ္ဘိုင်ကို၌ ကဋ္ဌောမသဂမ္ဘိုင်ကို၌ ကောန်မဲ့ မိဂမ္ဘိုင်ကို၌အိုတ်မွဲး မိတ်သဟာဂမ္ဘိုင်လေဝ် ကလင်ကေတ်(ဂလာန်မွဲးတအ်ညးဂမ္ဘိုင်)ရ ရဲဝံ ဗျံဟ်ထေင်ကေတ်အိုတ်မွဲး မွဲးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် ဂပ်ဝ်ကိုညးဂမ္ဘိုင်၌ ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ဂပ်ဝ် ဟပျံလဝ် ဂပ်ဝ်ကိုတန်တ ပွဲဌာနဂမ္ဘိုင်ပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပိဂကူအိုတ်၌ရောမွဲးတန်— “တိလမ္ပူပိဉ်ကျာ်တြဲ၌ ဟိုတ်နူဟိုတ်မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင်ဝံလေဝ် အရဟံမွဲးရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဂြင်တိကေတ် (ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကုမဉ္ဇာတ်စုတ်ဝံလေဝ် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓမွဲးရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မချိုက်ပေင်တကောံ ‘ဝိဇ္ဇာ’လညာတ်ညာဏ် ‘စရဏ’ဒေတ်ဝံလေဝ် ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ဗုဒ္ဓာမွဲးရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်မလေဝ်သွဲးတဂလာန်ခိုတ်ဆာဲဝံလေဝ် သုဂတမွဲးရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတိတ်လောက ဝံလေဝ် လောကဝိဒ္ဓမွဲးရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်မဒ်ပူဂိုလ်မပြဲ ဟွဲပတောံစတံ လေဝ်ဒေဝံပတောန် သတ်မထေက်ကိုဒေဝံပတောန်ဝံလေဝ် အနတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိမွဲးရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒ်အွာမိတ်ဒေဝတဂမ္ဘိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန်မွဲးရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်မဂြင်တိကေတ် သစ္စပန် ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓေိမွဲးရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်မ္ပူပိဉ်ကမ်ကြိဉ်မဇ္ဈေဝံလေဝ် ဘဂဝိမွဲးရ” ရဲဝံ ဂပ်ဝ်ကို ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ဂပ်ဝ်ဟပျံလဝ် ဂပ်ဝ်ကိုတန်တ ပွဲဌာနမလျှင်ဖြိုင်သျှိုက်ဟွံချီတေဝ် ပွဲကျာ်အိုတ်ရ။ “ခရ် နှိခရ်တိလမ္ပူပိဉ်ကျာ်တြဲ တွံလဝ်ဗွဲဒေဝးရ။ နှိခရ်ဂပ်ဝ် တိညာတ်ကေတ် အလိုဇကုမာန်ရ။ နှိခရ်ကိုဖိုဟွံခြာကာလရ။ နှိခရ်ထေက်ကိုရင်တုင်ထွဲး ရဲဝံမွဲးကျင်ညိဗိုညိရ။ နှိခရ်ထေက်ကို ရင်တုင်စွဲပတန်လဝ် ပွဲအပွဲဇကုဇကု အပွဲစိုတ်ဇကုရ။ နှိခရ်တုပညာ (အရီ) ဂမ္ဘိုင်ဟေင် တိမာန်ဒင်စသိုင်မာန် ဇကုညးကိုညးရ” ရဲဝံ ဂပ်ဝ်ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ဂပ်ဝ်ဟ ပျံလဝ် ဂပ်ဝ်ကိုတန်တ ပွဲဌာနမလျှင်ဖြိုင်သျှိုက်ဟွံချီတေဝ် ပွဲခရ်အိုတ်ရ။ “သင်ကွဲးတိလ မ္ပူပိဉ်ကျာ်တြဲ၌ မ္ပူကိုဒေတ်ဒေဝးရ။ သင်ကွဲးတိလမ္ပူပိဉ်ကျာ်တြဲ၌ မ္ပူကိုဒေတ်တပ်တးရ။ သင်ကွဲးတိလမ္ပူပိဉ်ကျာ်တြဲ၌ မ္ပူကိုဒေတ်ဉ္စာတ်ရ။ သင်ကွဲးတိလမ္ပူပိဉ်ကျာ်တြဲ၌ မ္ပူကိုဒေတ် မဗွဲရ။ သင်ကွဲးတိလမ္ပူပိဉ်ကျာ်တြဲ၌ မ္ပူကိုအရိဟ်လှိုဟ်ဗွဲဒေဝ် ပန်ဒေဝ် ဗွဲပူဂိုလ်ဒွံတုတ် ရင်တုင်နင်(နူဇေမ္မာ)တုလေဝ် ထေက်ကိုကိုဒါန်ပူဇ်ရ။ ဝတ္ထုမစီရေင်လဝ် တုဟ်နသွက်ကျဲ ထီဂမ္ဘိုင်လေဝ် ထေက်ဒင်ဂိုင်ကေတ်ရ။ ထေက်ကိုဒင်ဂိုင်ကေတ် ဒါန်မရန်တုစိုက်သွက်ဘဝ ပရလိုက်ရ။ ထေက်ကိုတုဟ်နပင်ခွဲအံခွဲတဲရ။ နှိတိဗုထိုက်ပြဲ သံက်ဂကောံသတ်ပတဲသွ ကုသိုလ်ရ” ရဲဝံ ဂပ်ဝ်ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ဂပ်ဝ်ဟပျံလဝ် ဂပ်ဝ်ကိုတန်တ ပွဲဌာနမလျှင်ဖြိုင် သျှိုက် ဟွံချီတေဝ် ပွဲသင်အိုတ်ရ။

ယွံအာနန္ဒ ဓာတ်ဇော်ဂမ္ဘိုင်ပန်မတွံဂးပထဝီ အာပေါ တေဇော ဝါယော၌ နှိအာ နအကောံအရာမဲ့သအာင်လေဝ် နှိမာန်ဏီရ။ ကုအရိယသာဝက မချိုက်ပေင်တကောံ ပွမ လျှင်ဖြိုင်သျှိုက် တို့လုပ်ဟွံချီတေဝ် ပွဲကျာ်၌ ပွမနှိအာ နအကောံအရာမဲ့သအာင်တုန် နှိဟွံ မာန်ဟေင်ရ။

ပွဲဂလာန်၌ ကုဝံတုန် ဗိုဒ်အာ နအကောံအရာမဲ့သအာင်ရ။ ယွံအာနန္ဒ အရိယ သာဝက မချိုက်ပေင်တကောံပွမလျှင်ဖြိုင်သျှိုက် တို့လုပ်ဟွံချီတေဝ် ပွဲကျာ်၌ ကြက်ဒး

ကတိန္ဒိ ဘုံနရက်ကို၌ ဘုံတိရစ္ဆာန်ကို၌ ဘုံပြိုတ်ကို၌ရ၊ ဟိုတ်မတွံးပွမဒ်အာ နအကံ အရာမွဲသအာင်ရံဝံဂ် ဟွံမွဲရ။

ယွံအာနန္ဒ ဓာတ်ဇော်ဂမ္တိုင်ပန်မတွံးပထဝီ အာပေါ တေဇော ဝါယောဂ် ဒ်အာ နအကံအရာမွဲသအာင်လေဝ် ဒ်မာန်ဏီရ၊ ပွဲခရ် ။ ပ ။ ကုအရိယသာဝက မချိုက်ပေင်တ် ကောံပွမလျှင်ဖြိုင်သျှိုက်တို့လုပ်ဟွံချီတေဝ် ပွဲသင်ဂ် ပွမဒ်အာနအကံအရာမွဲသအာင်တုန် ဒ်ဟွံမာန်ဟေင်ရ။ ပွဲဂလာန်ဂ် ကူဝံတုန် ဗိုဒ်အာ နအကံအရာမွဲသအာင်ရ၊ ယွံအာနန္ဒ အရိယသာဝက မချိုက်ပေင်တ်ကောံပွမလျှင်ဖြိုင်သျှိုက်တို့လုပ်ဟွံချီတေဝ် ပွဲသင်ဂ် ကြက်ဒး ကတိန္ဒိ ဘုံနရက်ကို၌ ဘုံတိရစ္ဆာန်ကို၌ ဘုံပြိုတ်ကို၌ရ၊ ဟိုတ်မတွံးပွမဒ်အာ နအကံအရာ မွဲသအာင်ရံဝံဂ် ဟွံမွဲရ။

ယွံအာနန္ဒ မိက်ဝံမင်မွဲတ မိတ်သဟာဲဂမ္တိုင်ကို၌ ညးချက်ကေဝ်ဒေဒ်ယှ်ဂမ္တိုင်ကို၌ ကဠောမသဂမ္တိုင်ကို၌ ကောန်မွဲမိဂမ္တိုင်ကို၌အိုတ်မွဲ မိတ်သဟာဲဂမ္တိုင်လေဝ် ကလင်ကေတ် (ဂလာန်မွဲတအ်ညးဂမ္တိုင်)ရ ရံဝံ ဗိုဗျဟ်ထေင်ကေတ်အိုတ်မွဲ မွဲတအ်ညးဂမ္တိုင် ဂပ်ဝ် ကိုညးဂမ္တိုင် ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ဂပ်ဝ်ဟပျုလလဝ် ဂပ်ဝ်ကိုတန်တ ပွဲဌာနဂမ္တိုင် ပိဂကူဝံအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၆။ သုတ်ပဌမဘဝ

၇၇။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်အာနန္ဒ ပြာပ်အာဇရေင်တီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲတဲ လောဝ်သွ ဝတ်တဲမွဲ သိုမဂဇာ်ဒိုင်ပွဲဒိုဝံဂ် “ယွံကျက်မွဲပိုင် ဘဝ ဘဝရံဝံ သွးဒိုင်ရ၊ ယွံကျက်မွဲပိုင် မုရနဗ္ဗတ်စိုတ်ဗွတ်လိုမွဲ ဘဝဒ်ဂ်ရော?” ရံဝံ ဂရင်ပတီ တီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲရ။

ယွံအာနန္ဒ ကမ်မလေပ်ကိုဖို ပွဲကာမဓာတ်(ဘုံကာမ) ယပ်ဟွံဒ်မွဲ ကာမဘဝ ဒ်ပြာ ကဋ်ကျင်မာန်ဟာ ရံဝံ (သွာန်ရ)။ ဒ်ပြာကဋ်ကျင် ဟွံမာန်ရကျက်။ ယွံအာနန္ဒ ရံဝံဟေင် ကမ်ဂ် တုပ်သွဟ်ကိုတိဗုရ၊ ဝိညာဏ်ဂ် တုပ်သွဟ်ကိုမဗီဇရ၊ တဏှာဂ် တုပ်သွဟ်ကိုဇေတိ ချ်ရ။ အဝိဇ္ဇာမဂပ်ဝ်ကွာတ်လဒ်ဂမ္တိုင်ဒ်တဲ ကုသတ်ဂမ္တိုင် မွဲကိုအဗန်အဒက်တဏှာဂ် ဝိညာဏ်တန်တ ပွဲကာမဓာတ်(ဘုံကာမ)မယုတ်သပ်ရ၊ တန်တ ရံဝံမွဲ ဒးဒ်ပွဲဘဝတို့ ကြ ပွန်ရ။

ယွံအာနန္ဒ ကမ်မလေပ်ကိုဖို ပွဲရူပဓာတ်(ဘုံရူပ) ယပ်ဟွံဒ်မွဲ ရူပဘဝ ဒ်ပြာကဋ် ကျင်မာန်ဟာ ရံဝံ (သွာန်ရ)။ ဒ်ပြာကဋ်ကျင် ဟွံမာန်ရကျက်။ ယွံအာနန္ဒ ရံဝံဟေင် ကမ်ဂ်

တုပ်သွဟ်ကိုတိဗုရ၊ ဝိညာဏ်ကို တုပ်သွဟ်ကိုမဇီဇေ၊ တဏှာကို တုပ်သွဟ်ကို ဇေဝိတိဗုရ၊ အဝိဇ္ဇာမဂဝင်ကွာတ်လဒ္ဓိဂမ္ဘိုင်ကိုတု၊ ကုသတ်ဂမ္ဘိုင် မှုကိုအပန်အဒက်တဏှာကို ဝိညာဏ် တန်တံ ပွဲရူပဓာတ်(ဘုံရူပ)မဒ္ဓိလဒေါဝ်ရ၊ တန်တံ ရံဝ်မွဲး ဒးဒ္ဓိပွဲဘဝတို့ ကြံဉ်ဉ်ရ၊

ယုံအာနန္ဒ နမ်မလေပ်ကိုဖို့ ပဲ့အရူပဓာတ်(ဘုံအရူပ) ယပ်ဟုံဒ်မှူး အရူပဘဝ နှိပြာကဋ်ကျင်မာန်ဟာ ရဲဝံ (သွာန်ရ)။ နှိပြာကဋ်ကျင် ဟုံမာန်ရကျာ်။ ယုံအာနန္ဒ ရဲဝံဟောင် ကမ်ဂ် တုပ်သွဟ်ကိုတိဗုရ၊ ဝိညာဏ်ဂ် တုပ်သွဟ်ကိုမဗီရေ၊ တဏှာဂ် တုပ်သွဟ်ကိုဇေတိ ညှာ်ရ။ အဝိဇ္ဇာမဂပ်ဝ်ကွာတ်လဒီဂမ္တိုင်ဂ်ဒ်တဲ ကုသတ်ဂမ္တိုင် မွဲကိုအပန်အဒက်တဏှာဂ် ဝိညာဏ်တန်တဲ ပဲ့အရူပဓာတ်(ဘုံအရူပ)မပြရ၊ တန်တဲ ရဲဝံမှူး ဒးဒ်ပဲ့ဘဝတို့ ကြဲဉ်ရ။ ယုံအာနန္ဒ ရဲဝံဟောင် ဘဝဒ်ရ ရဲဝံ (တွံတဲရ)။

သုတ်ဆဌ။

၇။ သုတ်ဒုတိယဘဝ

၇၈။ ဝှံအဆိင်္ဂု တီလပိုင်အာနန္ဒ ပြာပ်အာဇရင်တီလမ့ပိုင်ကျာ်တြဲတဲ ॥ ၁ ॥ “ယွံကျာ်မ့ပိုင် ဘဝ ဘဝရဝံ သွးဒိုင်ရ၊ ယွံကျာ်မ့ပိုင် မူရ်နဗ္ဗတ်မွဲ ဘဝဒှ်ရော” ရဝံ ဂရင်ပတီ တီလမ့ပိုင်ကျာ်တြဲရ။

ယွံအာနန္ဒ၊ ကမ်မလေပ်ကိုဖို့ ပွဲကာမဓာတ်(ဘုံကာမ) ယပ်ဟုံနွံမွဲး ကာမဘဝ နှိပ်ာကဋ်ကွၢ်မာန်ဟာ ရံဝံ (သွာန်ရ)။ နှိပ်ာကဋ်ကွၢ် ဟုံမာန်ရကျာ်။ ယွံအာနန္ဒ၊ ရံဝံဟေင် ကမ်ဂ် တုပ်သွဟ်ကိုတိဗုရ၊ ဝိညာဏ်ဂ် တုပ်သွဟ်ကိုမဗီဇရ၊ တဏှာဂ် တုပ်သွဟ်ကိုဇေတိ တုာ်ရ။ အဝိဇ္ဇာမဂပ်ဝ်ကွာတ်လဒိဂမ္ဘိုင်ဂ်ဒ်တုဲ ကုသတ်ဂမ္ဘိုင် မ္မုံကိုအဗန်အဒက်တဏှာဂ် စေတနာတန်တ ပွဲကာမဓာတ်(ဘုံကာမ)မယုတ်သပ်ရ၊ ပွမရာဒနာမိက် တန်တရ၊ တန်တ ရံဝံမွဲး ဒးဒ်ပွဲဘဝတို့ ကြံပုန်ရ။

ယုံအာနန္ဒ ကမ်မလေပ်ကိုဖို့ ပွဲရူပဓာတ်(ဘုံရူပ) ယပ်ဟံဒ်မှူး ရူပဘဝ နှိပ်ကင် ကျင်မာန်ဟာ ရဲဝံ (သွာန်ရ)။ နှိပ်ကင်ကျင် ဟံမာန်ရကျင်။ ယုံအာနန္ဒ ရဲဝံဟေင် ကမ်ဂ် တုပ်သွဟ်ကိုတိဗုရ၊ ဝိညာဏ်ဂ် တုပ်သွဟ်ကိုမဗီဇရ၊ တဏှာဂ် တုပ်သွဟ်ကိုဇေတိတ်သျှင်ရ။ အဝိဇ္ဇာမဂပ်ကွာတ်လဒ်ဂ်မိုင်ဂ်ဒ်တဲ ကုသတ်ဂ်မိုင် မွဲကိုအပန်အဒက်တဏှာဂ် စေတနာ တန်တံ ပွဲရူပဓာတ်(ဘုံရူပ)မဒ်လဒေါ်ရ၊ ပွမရာဒနာမိက် တန်တံရ၊ တန်တံ ရဲဝံမှူး ဒးဒ် ပွဲဘဝတို့ ကြံ့ပိုင်ရ။

ယှဉ်အားနည်း ကမ်းမလေပ်ကိုဖို့ ပဲ့အရူပဓာတ်(ဘုံအရူပ) ယပ်ဟွံဒ်မွဲး အရူပဘဝ ဒ်ပြာကဋ်ကွၢ်မာန်ဟာ ရဝံ (သွာန်ရ)။ ယှဉ်ကွၢ်မူပိုင် ဒ်ပြာကဋ်ကွၢ်ဟွံမာန်ရ။ ယှဉ်အားနည်း ရဝံဟေင် ကမိာ် တုပ်သွဟ်ကိုတိဗ္ဗရ၊ ဝိညာဏ်တုပ်သွဟ်ကိုမဇီရ၊ တဏှာတုပ်သွဟ်ကို

ဇေတိတံသုတေယျံ။ အဝိဇ္ဇာမဂ္ဂိယံကုသလံဗျာဒိတံဗျာဒိတံ ကုသလံဗျာဒိတံ မှုဂ္ဂိယံအာနန္ဒာဒိတံဗျာဒိတံ
ဇေတိတံသုတေယျံ ပုပ္ဖိယံဗျာဒိတံ(ဘုံအာနန္ဒာ)မပြုရ။ ပုပ္ဖိယံဗျာဒိတံ တန်တံရ။ တန်တံ ရံဝံ
ဒေဝံပုပ္ဖိယံဝတ္တံ ကြံပုပ္ဖိယံ။ ယံအာနန္ဒာ ရံဝံဟေင် ဘဝံဒိရ ရံဝံ (တံဝံရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်သီလဗ္ဗတ

၇၉။ ပုပ္ဖိယံဗျာဒိတံ တီလပိဉ်အာနန္ဒာ ပြာပ်အာဇေရင် တီလပိဉ်ကျက်တြဲတဲ လောဝံသု
ဝတ်တဲမွဲး ဂဇာဒိဉ်ပုပ္ဖိယံဗျာဒိတံ တီလပိဉ်ကျက်တြဲ သွာန်တိုန်ရံဝံရ— ယံအာနန္ဒာ ဒေဝံလုတ်
မဂ္ဂိယံပတိတံဗြဟ္မာတ်လအိတ်လမျို ကို ပုပ္ဖိယံဒေဝံလုတ်ဒေဝံမပြုကို ခိုဟ်ကွေရ ရံဝံဇေတိတံ
ဂတဝံပြာကဉ် ပုပ္ဖိတံကို အလုံအိုသိုက် မှုဂ္ဂိယံ(မဂ္ဂိယံပတိ)ဟာ” ရံဝံ (သွာန်ရ)။ ယံကျက်
မှုဂ္ဂိယံ ပုပ္ဖိယံဗျာဒိတံ ဟံထေက်ကိုသိုဗွဲမုချရ ရံဝံ (ဂရင်ပတိရ)။ ယံအာနန္ဒာ ဒိသင်္ဂိမွဲး သြပ်ပါ
ပရအိညိ ရံဝံ (သွာတ်ရ)။

ယံကျက်မှုဂ္ဂိယံ ကုညးသိပ်ဂိပ်သွါနိဗပိန် ဩဒေဝံလုတ်မဂ္ဂိယံပတိတံဗြဟ္မာတ်လအိတ်
လမျို, ပုပ္ဖိယံဒေဝံလုတ်ဒေဝံမပြု, ခိုဟ်ကွေရ ရံဝံဇေတိတံမဂ္ဂိယံ ဂတဝံပြာကဉ် ပုပ္ဖိတံကို မှုသု
မဉ်သင်္ဂိဗွဲ ဇေတိတံသုတေယျံဗျာဒိတံ ဇေတိတံသုတေယျံဗျာဒိတံ ဟုတ်ယုတ်အိုတ်ရ။
ဒေဝံလုတ် မဂ္ဂိယံပတိတံ ဗြဟ္မာတ်လအိတ်လမျို, ပုပ္ဖိယံဒေဝံလုတ်ဒေဝံမပြု, ခိုဟ်ကွေရ
ရံဝံဇေတိတံမဂ္ဂိယံ ဂတဝံပြာကဉ် ပုပ္ဖိတံကို မှုသုမဉ်သင်္ဂိဗွဲ ဖိုဟံဗွဲရ။ ယံကျက်မှုဂ္ဂိယံ ကုညးသိပ်
ဂိပ်သွါနိဗပိန် ဩဒေဝံလုတ် မဂ္ဂိယံပတိတံဗြဟ္မာတ်လအိတ်လမျို, ပုပ္ဖိယံဒေဝံလုတ်ဒေဝံ
မပြု, ခိုဟ်ကွေရ ရံဝံဇေတိတံမဂ္ဂိယံ ဂတဝံပြာကဉ် ပုပ္ဖိတံကို မှုသုမဉ်သင်္ဂိဗွဲ ဇေတိတံသု
တေယျံဗျာဒိတံ ဇေတိတံသုတေယျံဗျာဒိတံ ဟုတ်ယုတ်အိုတ်ရ။ ဇေတိတံသုတေယျံဗျာဒိတံ
ဗြဟ္မာတ်လအိတ်လမျို, ပုပ္ဖိယံဒေဝံလုတ်ဒေဝံမပြု, ခိုဟ်ကွေရ ရံဝံဇေတိတံမဂ္ဂိယံ ဂတဝံပြာကဉ်
ပုပ္ဖိတံကို မှုသုမဉ်သင်္ဂိဗွဲ မှုဂ္ဂိယံဗျာဒိတံ ရံဝံ (ဂရင်ပတိရ)။ တီလပိဉ်အာနန္ဒာ ဂရင်ပတိ ဂလာန်
ဝံရ။ တီလပိဉ်ကျက်တြဲ သျှိုက်မှိုက်ရ။

ပုပ္ဖိယံဗျာဒိတံ “ကျက်တြဲ သျှိုက်မှိုက်ဂလာန်အဲရ” ရံဝံ တီလပိဉ်အာနန္ဒာ ဒျိုက်ကတိုနုဒျို
ဂဇာဒိဉ် လောဝံသုဝတ်တီလပိဉ်ကျက်တြဲတဲမွဲး သွေရေသျှိုက်ကွာ ပါစူးအာရ။ ပုပ္ဖိယံဗျာဒိတံ
တီလပိဉ်အာနန္ဒာ ပါစူးအာတဲဟံသက်ဂတဝံလအိတ် တီလပိဉ်ကျက်တြဲ သွေကိုခမိဂမ္ဘိုင်ရ
“ယံခမိတအိတ် အာနန္ဒာတုန် ပုဂ္ဂိုလ်‘သေက္ခ’ဃောဒေဝံလုတ်ဟေင်ရ။ ဝိနိဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သေက္ခ
ဃောဒေဝံလုတ်သင်္ဂိ ညးတုပ်သုတ်မ္မေယျာဝေဝံ ပုပ္ဖိယံဗျာဒိတံအာနန္ဒာ မှုသုမဉ်သင်္ဂိ
လောဝံသုဟံသေင်ရ ရံဝံ သွေတ်ရ။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဂန္ဓဇာတ

၈၀။ ပွဲအခိုင်၌ တီလပိုင်အာနန္ဒ ပြာပ်အာဇရင်တီလမျှပိုင်ကျက်ကြတဲ့ လှောင်သွ
 ဝတ်တဲ့မှူး သိုမဂဇာဒိုင်ပွဲဒွါမဲ့— ယွံကျာ်မျှပိုင် ဂကူမြမောင်ဂမိုင် သွဲအမြာ်ပွားတွဲ
 ဗက်အာဗလောကျာဟောင်တဲ့ သွဲအမြာ်ဟွံပွားတွဲတိုန်ဒစးကျာ် မှုံပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမှူး
 ပိဂကူအိုတ်၌ရောမွဲတုန်— ဂကူမြမောင်ရိုဟ် ဂကူမြမောင်ကြက် ဂကူမြမောင်ကဂမိုင်ရ။
 ယွံကျာ်မျှပိုင် ဂကူမြမောင်ဂမိုင် သွဲအမြာ်ပွားတွဲဗက်အာဗလောကျာဟောင်တဲ့ သွဲအမြာ်
 ဟွံပွားတွဲတိုန် ဒစးကျာ် ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ။ ယွံကျာ်မျှပိုင် ဂကူမြမောင်မမိက်ကိုမဲ့မဲ့
 ဗလောကျာလေဝ် သွဲအမြာ်ပွားတွဲအာမာန် ဒစးကျာ်လေဝ် သွဲအမြာ်ပွားတွဲအာမာန်
 ဗလောကျာဒစးကျာ် သိုဓါဒွါလေဝ် သွဲအမြာ်ပွားတွဲအာမာန် နွံတ်ဟာ ရံဝံ ဂရင်ပတီရ။
 ယွံအာနန္ဒ ဂကူမြမောင် မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ ဗလောကျာလေဝ် သွဲအမြာ်ပွားတွဲအာမာန် ဒစး
 ကျာ်လေဝ် သွဲအမြာ်ပွားတွဲ အာမာန် ဗလောကျာဒစးကျာ် သိုဓါဒွါလေဝ် သွဲအမြာ်ပွားတွဲ
 အာမာန်၌ နွံရ ရံဝံ (သွားတရ)။ ယွံကျာ်မျှပိုင် ဂကူမြမောင်မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ ဗလောကျာလေဝ်
 သွဲအမြာ်ပွားတွဲအာမာန် ဒစးကျာ်လေဝ် သွဲအမြာ်ပွားတွဲအာမာန် ဗလောကျာဒစးကျာ်
 သိုဓါဒွါလေဝ် သွဲအမြာ်ပွားတွဲအာမာန်၌ ညးသိုဓါရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံအာနန္ဒ ပွဲလောကဝံ ဩပွဲကွာန်နိဂီမဲ့ ညးဗြဲကို၌ ညးတြဲကို၌ ပြာပ်ခသွစွဲစွော်
 ကိုကျာ်ခရ်သင်ရ။ ဝေင်ပါကေံ နူပွမဂစိုတ်လမျီုညး ပွမဂိုင်ကွတ်ကေတ်တြဲညးဟံကို ပွမ
 ဒေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမိုင် ပွဟိုဂလာန်ကိုဗွန်ဟံ့စွတ် ပွမသုင်စသိအရက် မဒ်ဟိုတ်
 မစူမာရ၊ မှုံကိုသီလရ၊ မှုံသဘ်ခိုဟ်ဆာ်ရ၊ အုပ်ဓုပ်ပိုင်ပြီဒိုင်သို နကိုစိုတ်မစာ်စူး နှုမိုက်လက်
 ကျိုက်မတွံဂးပွမသအေတ်သပါန်ရ၊ မှုံအလေံသွားပွားဗွားစးစးရ၊ မှုံကိုတဲတြဲကြာတ်လဝ်တဲ့ရ၊
 မိပ်ဇြိပ်လဟိုင်လဟာံ ပွဲပွမသွားပွားရ၊ မှုံကိုဆက်စပ်ကေံညးအာတ်ဂမိုင်ရ၊ မိပ်ဇြိပ်လဟိုင်
 လဟာံ ပွဲပွမကိုဒါန်ပါပရအ်ရ။

သမဏဗြာဟ္မဏဂမိုင် ဟိုသွားတ ပရိုင်ဂုဏ်ညး၌ ပွဲဒိုဟ်ဂမိုင်ပန်ဒိုဟ်အိုတ်ရ “ပွဲကွာန်
 နိဂီမဟိမုဝံ ညးဗြဲညးတြဲမဟိမုဝံ ပြာပ်ခသွစွဲစွော်ကိုကျာ်ခရ်သင်ရ။ ဝေင်ပါကေံ နူပွမဂစိုတ်
 လမျီုညး ပွမဂိုင်ကွတ်ကေတ်တြဲညးဟံကို ပွမဒေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမိုင် ပွဟိုဂလာန်
 ကိုဗွန်ဟံ့စွတ် ပွမသုင်စသိအရက် မဒ်ဟိုတ်မစူမာရ၊ မှုံကိုသီလရ၊ မှုံသဘ်ခိုဟ်ဆာ်ရ၊
 အုပ်ဓုပ်ပိုင်ပြီဒိုင်သို နကိုစိုတ်မစာ်စူး နှုမိုက်လက်ကျိုက်မတွံဂးပွမသအေတ်သပါန်ရ၊ မှုံအလေံ
 သွားပွားဗွားစးစးရ၊ မှုံကိုတဲတြဲကြာတ်လဝ်တဲ့ရ၊ မိပ်ဇြိပ်လဟိုင်လဟာံ ပွဲပွမသွားပွားရ၊ မှုံကို
 ဆက်စပ်ကေံညးအာတ်ဂမိုင်ရ၊ မိပ်ဇြိပ်လဟိုင်လဟာံ ပွဲပွမကိုဒါန် ပါပရအ်ရ” ရံဝံ
 (ဟိုသွားအိုတ်ရ)။

ဒေဝတ်ဂမိုင်လေဝ် ဟိုသွားတ ပရိုင်ဂုဏ်ညး၌ ပွဲဒိုဟ်ဂမိုင်ပန်ဒိုဟ်အိုတ်ရ “ပွဲကွာန်
 နိဂီမဟိမုဝံ ညးဗြဲညးတြဲမဟိမုဝံ ပြာပ်ခသွစွဲစွော်ကိုကျာ်ခရ်သင်ရ။ ဝေင်ပါကေံ နူပွမ

ဂစ္ဆိတိလမ္ပိညး ။ ပ ။ ပွမသုင်စသိအရက် မဒိဟိတမဇ္ဇမာရေ၊ မုနိကိသီလရ၊ မုနိသဘာဝိတိသုတေ၊ အုပ်ဝပ်ပိုင်ပြီဒိုင်သို နကိစ္ဆိတိမဇ္ဇာဒ္ဓန္တု၊ နန္တုမိလကကိတိမဇ္ဇာဒ္ဓန္တု၊ ပွမသသအေတိသပါနိရ၊ မုနိအလေံ သုးပွးပွးပွးစးစးရ၊ မုနိကိတဲတြကြာတ်လင်တဲရ၊ မိပ်ဗြိပ်လဟိင်လဟာ ပွဲပွမသုးပွးရ၊ မုနိကိ ဆက်စပ်ကောံညးအာတ်ဂမ္ဘိုင်ရ၊ မိပ်ဗြိပ်လဟိင်လဟာ ပွဲပွမကိဒါနိ ပါပရအ်ရ” ရဝံ (ဟီသုး အိတ်ရ)။ ယံအာနန္ဒ ဂကုမ္မမောင်မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ ဗလောကျာလေဝံ သုအုမ္မာပွးတုအာမာန် ဒစးကျာလေဝံ သုအုမ္မာပွးတုအာမာန် ဗလောကျာဒစးကျာ သိုဝါဒါလေဝံ သုအုမ္မာ ပွးတုအာမာန်တုန ပရိင်ဂုဏ်(ပွမချိုက်ပေင်ကိုမယ့်သီလမသုးကျင်တု)ဝံရ။

သုအုမ္မာပွဲပွဲမိုင် အာစိပ်ဒစးကျာဟံမာန်ရ၊ သုအုမ္မာပွဲန ပွဲတဂရ ပွဲမိုထပ်ထပ် ဂမ္ဘိုင်လေဝံ အာစိပ်ဒစးကျာဟံမာန်အိတ်ရ၊ သုအုမ္မာညးသပ္ပရိဟိဂမ္ဘိုင်တုန အာစိပ် ဒစးကျာမာန်ရ၊ ညးသပ္ပရိဟိတုန ပွးတုဂြုဂြို ဓလိချိုက်ဏာ ဒိဟိဂမ္ဘိုင်စုံဒိဟိ အိုသို နကိသုအုမ္မာပရိင်ဂုဏ်မာန်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်စုဋ္ဌနိကာ

၈၁။ ပွဲအခိုင်တိ လပိုင်အာနန္ဒ ပြာပ်အာဇေင်တိလမ္ပိပိုင်ကျင်တြတဲ လောဝံသု ဝတ်တဲမ္မး သိုမဇ္ဇအ်ဒိုင်ပွဲဒိုင်မ္မာ— “ယံကျင်မ္ပိပိုင် ဂလာန်ဝံ အဲဒိုက်ကောင်ကလင်ဂိုင်သမ္ဘိနင် နူဇေင်တိလမ္ပိပိုင် ကျင်တြရ-‘ယံအာနန္ဒ ကွးတိလမ္ပိပိုင်ကျင်တြသိသိ မုယုအဘိဘူဂ် သိုမတန်တဲပွဲချင်ဗြို လောကဓာတ်လို့ ကိုတိမိင်ကေတ်နကိုရမ္ပာင်မာန်ရ’ ရဝံ (ကောင်က လင်ဂိုင်သမ္ဘိလင်ရ)၊ ယံကျင်မ္ပိပိုင် တိလမ္ပိပိုင်ကျင်တြ မထေက်ဒင်ပူဇေင် မပြင်တိကေတ် (ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုသို) အလိုဇေုမဉာ်စုတ်တုန ဌာန်မုဉာ်စုတ်လို့ ကိုတိမိင်ကေတ် နကိုရမ္ပာင် သုဟိရထမာန်ဂရော?” ရဝံ ဂရင်ပတိ တိလမ္ပိပိုင်ကျင်တြရ။ ယံအာနန္ဒ အဘိဘူဂ် ဒိုအယာမာတ်ကွးသာဝကရ၊ ကျင်တြဂမ္ဘိုင်တုန ဒိုပုဂိုလ်မဟဂပ်ဝတ်ဗုတ်တိုအိုတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

မရနက်ကိုဝါဝါလေဝံ “ယံကျင်မ္ပိပိုင် ဂလာန်ဝံ အဲဒိုက်ကောင်ကလင်ဂိုင်သမ္ဘိနင် နူဇေင်တိလမ္ပိပိုင်ကျင်တြရ— ‘ယံအာနန္ဒ ကွးတိလမ္ပိပိုင်ကျင်တြသိသိ မုယုအဘိဘူဂ် သိုမတန်တဲပွဲချင်ဗြို လောကဓာတ်လို့ ကိုတိမိင်ကေတ်နကိုရမ္ပာင်မာန်ရ’ ရဝံ (ကောင်ကလင် ဂိုင်သမ္ဘိလင်ရ)၊ ယံကျင်မ္ပိပိုင် တိလမ္ပိပိုင်ကျင်တြ မထေက်ဒင်ပူဇေင် မပြင်တိကေတ် (ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုသို) အလိုဇေုမဉာ်စုတ်တုန ဌာန်မုဉာ်စုတ်လို့ ကိုတိမိင်ကေတ် နကိုရမ္ပာင် သုဟိရထမာန်ဂရော?” ရဝံ တိလပိုင်အာနန္ဒ ဂရင်ပတိ တိလမ္ပိပိုင်ကျင်တြရ။ ယံအာနန္ဒ အဘိဘူဂ် ဒိုအယာမာတ်ကွးသာဝကရ၊ ကျင်တြဂမ္ဘိုင်တုန ဒိုပုဂိုလ်မဟဂပ်ဝတ်ဗုတ်တို အိုတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

မရနက်ကိုပိဝါလေဝ် “ယွံကျာ်မ့ၚ်ပိုင် ဂလာန်ဝံ အဲဒိုက်ကောင်ကလင်ဂိုင်သမ္ဘိနင် နူဇေရင်တီလမ့ၚ်ပိုင်ကျာ်တြဲရ— ‘ယွံအာနန္ဒ ကွးတီလမ့ၚ်ပိုင်ကျာ်တြဲသိခိ မ့ၚ်ယုအဘိဘူဂ် သိုမတန်တဲပွဲၤညါ ကိုလောကဓာတ်လို့ တီမိင်ကောတ်နကိုရမုာ်မာန်ရ’ ရဝံ (ကောင်ကလင် ဂိုင်သမ္ဘိလင်ရ)။ ယွံကျာ်မ့ၚ်ပိုင် တီလမ့ၚ်ပိုင်ကျာ်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေဝ် မဂြင်တီကောတ် (ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုသို) အလိုဇကုမသုာ်စုတ်တုန် ဌာန်မ့ၚ်ဗွတ်စိတ်လို့ ကိုတီမိင်ကောတ် နကိုရမုာ်မာန်ရ သုတ်ရထမာန်ဂ်ရော?” ရဝံ တီလပိုင်အာနန္ဒ ဂရင်ပတီ တီလမ့ၚ်ပိုင်ကျာ်တြဲရ။ ယွံအာနန္ဒ စူဠနိကာလောကဓာတ်(လောကဓာတ်သုတ်) မ့ၚ်လို့(စက္ကဝါ)ဂ် တုအဲကောင်မိင်ဟာ ရဝံ (သုာ်နရ)။ ယွံကျာ်မ့ၚ်ပိုင်တြဲပြကာ ဒးအခိုင်တံ (စူဠနိကာလောကဓာတ်)ဂ်ရ။ ယွံကျာ် မလေပ်သွးတဂလာန်နိဟ်ဆဲး ဒးအခိုင်တံ(စူဠနိကာလောကဓာတ်)ဂ်ရ။ စူဠနိကာလောကဓာတ် ကျာ်တြဲကြက်တံဂ် သွာ်ကလင်ကောတ်နူတီလမ့ၚ်ပိုင်ကျာ်တြဲတဲ ခမိဂမ္ဘိုင် ကြက်ဝံ ပကင်ရင် ဂိုင်သမ္ဘိအိုတ်ရ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံအာနန္ဒ နိသင်ဂ်မူး ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင်ညါ၊ ဩဝ်သွပျပ် စိတ်ဗွဲဒးရးညါ၊ ကြက်တံဂ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။ “ယွံကျာ်မ့ၚ်ပိုင် နိဟ်ရ” ရဝံ တီလပိုင်အာနန္ဒ ကလေင်ဂရင်ပတီ ကုတီလမ့ၚ်ပိုင်ကျာ်တြဲရ။ တီလမ့ၚ်ပိုင်ကျာ်တြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ—

ယွံအာနန္ဒ အပိုင်အခြာ(စက္ကဝါ)မဲ့ နှိအရာဂိတုတဲဂမ္ဘိုင်ဂေတ်ဂေဝ် ယးတူးတဲဒိုဟ်ဂမ္ဘိုင် လောကမဒးပွင်ကောတ်နကိုလို့ဂ် နွံရ။ ပွဲလောကဓာတ်လို့ဂ် ဂိတုလို့ တဲလို့ သိုင်နှိတံသိန္န ရာဇ်လို့ ဇေယျဒိပ်တကအ်သျှင်ကျာ်လို့ အပရဂေါယာနတကအ်ပလိုတ်လို့ ဥတ္တရကုရတကအ် သွပ်ကျာ်လို့ ပဗ္ဗပိဒေဟတကအ်ဗွက်လို့ မှာသွိဒ်ဇော်ပန်လို့ ဒေဝတဝင်ဇော်ပန်လို့ ဘုံသွပ် စာတုမဟာရာဇ်လို့ ဘုံသွပ်တာဝတီလို့ ဘုံသွပ်ယာမာလို့ ဘုံသွပ်တုသိတာလို့ ဘုံသွပ် နိမ္မာနရတီလို့ ဘုံသွပ်ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီလို့ ဘုံဗြိုလို့ နွံရ။ ယွံအာနန္ဒ လောကဓာတ်ဝံ ဂပ်ဝ်ကော်ခဲး ရဝံမူးစူဠနိကာလောကဓာတ် မ့ၚ်ကိုပွမဒးပွင်နကိုလို့ရ။

ယွံအာနန္ဒ အပိုင်အခြာစူဠနိကာလောကဓာတ်မဲ့ မ့ၚ်ကိုပွမဒးပွင်နကိုလို့ လောက မဒးပွင်ကောတ်နကိုလို့ဂ် နွံရ။ ယွံအာနန္ဒ လောကဓာတ်ဝံ ကော်ခဲး ရဝံမူး မဇ္ဈိမိကာ လောကဓာတ် မ့ၚ်ကိုပွမဒးပွင်နကိုလို့ရ။

ယွံအာနန္ဒ အပိုင်အခြာမဇ္ဈိမိကာလောကဓာတ်မဲ့ မ့ၚ်ကိုပွမဒးပွင်နကိုလို့ခါအလန် လောကမဒးပွင်ကောတ်နကိုလို့ဂ် နွံရ။ ယွံအာနန္ဒ လောကဓာတ်ဝံ ကော်ခဲး ရဝံမူး မဟာ လောကဓာတ် မ့ၚ်ကိုပွမဒးပွင်နကိုလို့လို့ပိအလန်ရ။ ယွံအာနန္ဒ တီလမ့ၚ်ပိုင်ကျာ်တြဲ ယဝ်နွံ ပိုက်မူး ကိုမဟာလောကဓာတ်(မ့ၚ်ကိုစက္ကဝါမဟာကိုဋ်မဲ့ကိုဋ်) တီမိင်ကောတ် နကိုရမုာ်မာန်ရ။ လောန်လျှာ်လေဝ် ကိုတီမိင်ကောတ် ဌာန်အပိုင်အခြာမနွံပိုက်မာန်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

(၁)စက္ကဝါမဲ့ဂ် ပွင်ကိုလို့မူး နှိစူဠနိကာလောကဓာတ်မဲ့ရ။ စူဠနိကာလောကဓာတ် (စက္ကဝါလို့)ဂ်တန် ပွင်ကိုစက္ကဝါလို့မူး နှိမဇ္ဈိမိကာလောကဓာတ်(စက္ကဝါမဲ့ကိုဋ်)မဲ့ရ။ မဇ္ဈိမိကာလောကဓာတ်(စက္ကဝါမဲ့ကိုဋ်)ဂ်တန် ပွင်ကိုစူဠနိကာလောကဓာတ်လို့ (စက္ကဝါ မဲ့မဟာကိုဋ်)မူး နှိမဟာလောကဓာတ်(စက္ကဝါမဟာကိုဋ်မဲ့ကိုဋ်)မဲ့ရ။

ယံကျင်မျှပိုင် တီလမျှပိုင်ကျင်တြှ မရသင်္ဂလီ ကိမဟာလောကဓာတ်စက္ကဝါ မျှမဟာ ကိုင်မွဲကိုင် တီမိင်ကေတ်နကိရမျာင်ဂှ်ရော? လောန်လျှိုလေဝ် ကိတီမိင်ကေတ် ဌာန်အပိုင် အခြာမနွံပွက်မာန်ရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယံအာနန္ဒ ကျင်တြှ ယံပွဲအခိုင်မွဲ ဗျာပ်ဏာ မဟာလောကဓာတ်(စက္ကဝါမျှမဟာကိုင်မွဲကိုင်) နကိလျးအရံင်ရ၊ ပွဲအခိုင်ဂှ် သတ်ဂမ္တိုင်ဂှ် တီကေတ်လျးအရံင်ဂှ်အိုတ်ရ၊ ကြနွှ် ကျင်တြှ သပ္ပမပိုင်ပုဟ်ရမျာင်ရ။ ယံအာနန္ဒ ရံဝံဟေင် ကျင်တြှ ကိမဟာလောကဓာတ်(စက္ကဝါမျှမဟာကိုင်မွဲကိုင်) တီမိင်ကေတ် နကိရမျာင်မာန်ရ၊ လောန်လျှိုလေဝ် ကိတီမိင်ကေတ် ဌာန်အပိုင်အခြာမနွံပွက်မာန်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုးတရံဝံး တီလပိုင်အာနန္ဒ ဟိုသုးကိုတီလပိုင်ဥဒါယီ(လာဠဒါယီ) ရံဝံရ— “ကုအဲဂှ် ကလိဝံဒးရးကေံရသ့၊ အဲဂပ်ဝ်ကလိဝံ ဗွဲဒးရးကေံရသ့၊ ကျင်အွာအဲဂှ် မျှကိုဣဒ္ဓိ ကြိန်အာနုဘ မြဝံရ” ရံဝံ (ဟိုသုးရ)။ တီလပိုင်အာနန္ဒ ဟိုသုးရံဝံး “ယံကောန်တုအာနန္ဒ ကျင်အွာတုအဲ မျှကိုဣဒ္ဓိကြိန်အာနုဘမြဝံဂှ် မုဖိနွံကုတုအဲဂှ်ရော?” ရံဝံ တီလပိုင်ဥဒါယီ ဟိုသုးကိုတီလပိုင်အာနန္ဒရ။ ဟိုသုးတရံဝံး တီလမျှပိုင်ကျင်တြှ သုးကိုတီလပိုင်ဥဒါယီ ရံဝံရ— “ယံဥဒါယီ လုဟိုဂလာန်ဂှ်ညိ၊ ယံဥဒါယီ လုဟိုဂလာန်ဂှ်ညိ၊ ယံဥဒါယီ အာနန္ဒဂှ် သိုရာဂမထွေန်စပ်ပံစာ်စူးဏီ ယဝ်ဒးစုတိချိုတ်အာမွဲ ဟိုတ်နုစိုတ်မလျိုင်ဖြိုင်သျှိုက် (ပွဲအဲ ကျင်ဂှ် ကတိန်သိုင်ဒေဝတ ပွဲဍုင်သွပ်ဂမ္တိုင်ဗွတ်ထပ်ဝါမာန်ရ၊ ပွဲတကအဲဗျိုပ်ဝံဟေင် ကတိန် သိုင်စက္ကဝံမဇ္ဇေဝ် ပွဲဗွတ်ထပ်ဝါမာန်ရ၊ ယံဥဒါယီ ဗွဲစုတ်တုန် အာနန္ဒဂှ် ကြက်သွပ်ရိနိဗ္ဗာန် ပွဲဘဝလျှဟ်ဟေင်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

အာနန္ဒဝဂ် မရနုက်ကိုပိ တဲရ။

(၉) ၄။ သမဏဝဂ် ၁။ သုတ်သမဏ

၈၂။ ယံခမိတအံ ဂြပ်ခမိ ကမ္မောန်ကေင်ကာခမိဂမ္တိုင်ထေက်ကိုဒးသွပ်ဂမ္တိုင် ဣဝံ ပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂှ်ရောမွဲတုန်— ပွမဒဂိုန်ဒေဝတအမိသီလသိက္ခာ၊ ပွမဒဂိုန် ဒေဝတအမိစိတ္တသိက္ခာ၊ ပွမဒဂိုန်ဒေဝတအမိပညာသိက္ခာရ။ ယံခမိတအံ ဂြပ်ခမိ ထေက်ကို ကမ္မောန်ကေင်ကာခမိဂမ္တိုင် ဒးသွပ်ဂမ္တိုင် ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ။

ယံခမိတအံ ဟိုတ်ဂှ်ရ ပွဲသာသနာဝံ “ပွဲအရာဒဂိုန်ဒေဝတအမိသီလသိက္ခာ ကြက်က တိုန်ဆန္ဒမကေက်သကာ ကုပိုညးဂမ္တိုင်ရ၊ ပွဲအရာဒဂိုန်ဒေဝတအမိစိတ္တသိက္ခာ ကြက်ကတိုန် ဆန္ဒမကေက်သကာ ကုပိုညးဂမ္တိုင်ရ၊ ပွဲအရာဒဂိုန်ဒေဝတအမိပညာသိက္ခာ ကြက်ကတိုန်

ဆန္ဒမကောက်သကာ ကုပ္ပိညးဂမ္ဘိုင်ရ”ဂ် အတိုင်ဝံဟောင် မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် ဒးဒွေတ်ရ။
ယွံခမီတအ် ရံဝံဟောင် မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် ဒးဒွေတ်ရ ရံဝံ (သွေးတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဂဒြဘ

၈၃။ ယွံခမီတအ် ချးဂ် “အဲလေဝ် ဂ်ရ အဲလေဝ် ဂ်ရ” ရံဝံ (သိုက်ထိုင်ကေတ်ဂ်)
ဗက်အာနူလက်ကရ် နူလက်ကရ်သကအ်ရ၊ သာ် သုဟ်ညံင်ရဲသုဟ်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဟံမ္မဲကုချး
ဂ်ရ၊ ရမျာင် သုဟ်ညံင်ရဲရမျာင်ဂ်ရလေဝ် ဟံမ္မဲရ၊ သေ့ပ်(နှေပ်) သုဟ်ညံင်ရဲသေ့ပ်ဂ်
ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဟံမ္မဲရ၊ ချးဂ် “အဲလေဝ် ဂ်ရ အဲလေဝ် ဂ်ရ” ရံဝံ သိုက်ထိုင်ကေတ်ဂ်
သုဟ်ညံင်ရဲဗက်အာနူလက်ကရ် နူလက်ကရ်သကအ်ကို ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသု
ဟ်ဟောင် ပွဲသာသနာဝံ ခမီလျိုင် “အဲလေဝ် ခမီရ အဲလေဝ် ခမီရ”ရံဝံ ဗက်အာနူလက်ကရ်
နူလက်ကရ်ခမီသင်ရ၊ ပွဲအရာဒဂိုန်ဒွေတ်အမိသီလသိက္ခာ ဆန္ဒ သုဟ်ညံင်ရဲဆန္ဒမကောက်
သကာ ခမီဂမ္ဘိုင်မွဲသအာင်လေဝ် ဟံမ္မဲကုခမီဂ်ရ၊ ပွဲအရာဒဂိုန်ဒွေတ်အမိစိတ္တသိက္ခာ ဆန္ဒ
သုဟ်ညံင်ရဲဆန္ဒမကောက်သကာ ခမီဂမ္ဘိုင်မွဲသအာင်လေဝ် ဟံမ္မဲရ၊ ပွဲအရာဒဂိုန်ဒွေတ်
အမိပညာသိက္ခာ ဆန္ဒ သုဟ်ညံင်ရဲဆန္ဒမကောက်သကာ ခမီဂမ္ဘိုင်မွဲသအာင်လေဝ် ဟံမ္မဲရ၊
ခမီဂ် “အဲလေဝ် ခမီရ အဲလေဝ် ခမီရ”ရံဝံ ဗက်အာနူလက်ကရ် နူလက်ကရ်ခမီသင်ရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ ပွဲသာသနာဝံ “ပွဲအရာဒဂိုန်ဒွေတ်အမိသီလသိက္ခာ ကြက်က
တိုန်ဆန္ဒမကောက်သကာ ကုပ္ပိညးဂမ္ဘိုင်ရ၊ ပွဲအရာဒဂိုန်ဒွေတ်အမိစိတ္တသိက္ခာ ကြက်ကတိုန်
ဆန္ဒမကောက်သကာ ကုပ္ပိညးဂမ္ဘိုင်ရ၊ ပွဲအရာဒဂိုန်ဒွေတ်အမိပညာသိက္ခာ ကြက်ကတိုန်
ဆန္ဒမကောက်သကာ ကုပ္ပိညးဂမ္ဘိုင်ရ”ဂ် အတိုင်ဝံဟောင် မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် ဒးဒွေတ်ရ။
ယွံခမီတအ် ရံဝံဟောင် မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် ဒးဒွေတ်ရ ရံဝံ (သွေးတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ခေတ္တ

၈၄။ ယွံခမီတအ် ကမ္မောန်ဒးသွပွဲသွက်ကိုပ်ကွာ(ဟဝံဖျေံမဗီဇဏီ) တြံတုသိုသွာဗုဂမ္ဘိုင်
ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွေးပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွေးတုန်— ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ တြံတုသို
သွာဗုဂ် ဗွဲကိုပ်ကွာဟောင် ထဲလပ်တိဗုဗ္ဗမဒးရးတု ဒးသွဖျိတ်ဗညီလပ်တိရ၊ ဗွဲကိုပ်ကွာဟောင်
ထဲလပ်တိဗုဗ္ဗမဒးရးတု သွဖျိတ်ဗညီလပ်တိတုမွေး ပွဲအခိုင်ဗဗ္ဗဒးရးဂ် ဂြာတ်ဖျေံမဗီဇ
ဂမ္ဘိုင်ရ၊ ပွဲအခိုင်ဗဗ္ဗဒးရး ဂြာတ်ဖျေံမဗီဇဂမ္ဘိုင်တုမွေး ဗွဲမဗုဗ္ဗကိုအခိုင်အခါ ဟပျုပ်လေဝ်

ဒးဟပျုပ်ကိုချ်ရ၊ ပရိဟ်ပတိတ်လေဝ် ဒးပရိဟ်ပတိတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ကမ္မောန်ဒးသွပွဲသွက် ကိုပ်ကွာ(ဟဝံဇေယျမဇီဇဏီ) တြုံတြသိုသွာမုဂ်မိုင် က္ကဝံပိဂကူအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် တုပ်သွဟ် ညံင်ရသက်ဟောင် ကမ္မောန်ဒးသွ ပွဲသွက်ကိုပ်ကွာမိုင် ကုခမိဂ် က္ကဝံပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိ ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ပွမဒဂိုန်ဒေတ်အမိသီလသိက္ခာ၊ ပွမဒဂိုန်ဒေတ်အမိစိတ္တသိက္ခာ၊ ပွမဒဂိုန်ဒေတ် အမိပညာသိက္ခာရ။ ယွံခမိတအ် ကမ္မောန်ဒးသွပွဲသွက်ကိုပ်ကွာမိုင် ကုခမိဂ် က္ကဝံပိဂကူအိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ ပွဲသာသနာဝံ “ပွဲအရာဒဂိုန်ဒေတ်အမိသီလသိက္ခာ ကြက်က တိုန်ဆန္ဒမကေက်သကာ ကုပိုညးဂမိုင်ရ၊ ပွဲအရာဒဂိုန်ဒေတ်အမိစိတ္တသိက္ခာ ကြက်ကတိုန် ဆန္ဒမကေက်သကာ ကုပိုညးဂမိုင်ရ၊ ပွဲအရာဒဂိုန်ဒေတ်အမိပညာသိက္ခာ ကြက်ကတိုန် ဆန္ဒမကေက်သကာ ကုပိုညးဂမိုင်ရ”ဂ် အတိုင်ဝံဟောင် မူးတအ်ညးဂမိုင် ဒးဒေတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟောင် မူးတအ်ညးဂမိုင် ဒးဒေတ်ရ ရဝံ (သွတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဝဇ္ဇိပုတ္တ

၈၅။ ပွဲကာလပွဲအခိုင် တီလမုံပိုင်ကျ်တြ သွဒတ်တန်ခိုင် ပွဲဘာမုံကိုပြာသာဒ် သိုကွတ် အပွဲတြိပ်မဟာဝိန် ဇရေင်ချင်ဝေသာလီရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ခမိကောန်သိုဝ်ဝဇ္ဇိမ္မဇကု ပြာပ်အာ ဇရေင်တီလမုံပိုင်ကျ်တြတု လောဝ်သွဝတ်တီလမုံပိုင်ကျ်တြတုမွဲး သိုမဂဇာဒ်ခိုင် ပွဲဒိုမ္မိဂ် “ယွံကျ်မုံပိုင် သိက္ခာပိုဒ်ကွံမသုန်ဇော်ပြင်ဝံ” လပါ်ဂိတုမ္မေဝါ ကျင်စိုပ်ပွစောန်ထွဲ ပွဲဒုန်ရ။ ယွံကျ်မုံပိုင် အဲဒိုက်ဟုံသုဟ်ရထ သွက်ဝံဒေတ်လုတ်ပွဲသိက္ခာပိုဒ်ဂမိုင်ဝံရ” ရဝံ ဂရင်ပတိ တီလမုံပိုင်ကျ်တြရ။ ယွံခမိ နှိသက်မွဲး ပွဲအမိသီလသိက္ခာ အမိစိတ္တသိက္ခာ အမိပညာ သိက္ခာမိုင်ပိပြကာဂ် တုအဲဒေတ်မာန်ဟာ ရဝံ (သွာန်ရ)။ ယွံကျ်မုံပိုင် ပွဲအမိ သီလသိက္ခာ အမိစိတ္တသိက္ခာ အမိပညာသိက္ခာမိုင်ပိပြကာဂ်တုန် အဲဒိုက်ဒေတ်မာန်ရ ရဝံ (ဂရင်ပတိရ)။

ယွံခမိ ဟိုတ်ဂ်ရ ပွဲသာသနာဝံ တုအဲ ဩဝ်ဒေတ်ပွဲအမိသီလသိက္ခာ အမိစိတ္တ သိက္ခာ အမိပညာသိက္ခာမိုင်ပိပြကာညိ၊ ယွံခမိ တုအဲ ဟိုတ်နူဒေတ်အမိသီလသိက္ခာကို အမိစိတ္တသိက္ခာကို အမိပညာသိက္ခာကိုဂ်ရ ရာဂဒေါသမောဟ(အလိုလိုချေ) ကြက်ကွဲ စူးအာကုတုအဲရ၊ ဟိုတ်နူရာဂဒေါသမောဟ ကွဲစူးအာ(အလိုလိုချေ)ဂ်ရ တုအဲဂ် ကြက်သွတ် အကုသိုလ်ဟုံသေင်ရ၊ ကြက်သိပ်ဂိုပ်သွိုန်ဗပိုန် ပွမသရံပါပ်ဟုံသေင်ရ ရဝံ (သွတ်ရ)။

(၁) ပွဲအခိုင်တွဲဒေသနာသုတ်ဝံ ပညပ်ဝံဂကောံသိက္ခာပိုဒ်ပါတိမုက် မွတ်ကွံမသုန်ဇော်ပြင်ခပ်ရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ သိက္ခာပိုဒ်ဓါကွဲဇော်ထပုံအတိုင်ကျင် ပွဲပါတိမုက် ဟုံသွး ရဝံတု ရန်ကိုသိက္ခာပိုဒ်ကွံမသုန်ဇော်ပြင်ပညပ်လဝ်တုဂ်တု တွဲလဝ် “သာမိကမိဒံ ဘန္တေ ဒိယမုသိက္ခာပဒသတံ”ရ။

ပွဲအခါခိုက် ခမီကွဲ ပွဲအခါကာလကြံ အမိသီလသိက္ခာလေဝ် နွေတ်ရ၊ အမိစိတ္တ သိက္ခာလေဝ် နွေတ်ရ၊ အမိပညာသိက္ခာလေဝ် နွေတ်ရ၊ ကုခမိမဒ္ဒေတ် အမိသီလ အမိစိတ္တ အမိပညာသိက္ခာပိဋကဉ် ရာဂကွေ်စူးအာတုရ၊ ဒေါသကွေ်စူးအာတုရ၊ မောဟကွေ်စူးအာ တုရ။ ဟိုတ်နူရာဂဒေါသမောဟ ကွေ်စူးအာကွဲရ တုအဲကွဲ ဟုံကွေ်နံသွတ် အကုသိုလ်တုရ၊ ဟုံသိပ်ဂိုပ်သွါနိဗ္ဗိန် ပွမသရံပါပ်တုရ။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်သေက္ခ

၈၆။ ပွဲအခါခိုက် ခမိမ္မေကု ပြာပ်အာဇေရင် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲတု လှောင်သွဝတ် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲတုမွဲး သိုမဂဇေဒ်ပွဲဒွါမ္မဲကွဲ “ယွံကျက်မ္ပုပိုင် သေက္ခ သေက္ခရဲပွဲ သုးဒိုင်ရ၊ ယွံကျက်မ္ပုပိုင် နကီဟိုတ်ဗုတ်လီ ဒ်သေက္ခမာန်ကွဲရော?” ရဲပွဲ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲရ။ ယွံခမိ ဟိုတ်မဒ်ဃောနွေတ်လုတ်စိ ကော်ခင်းရဲပွဲမွဲးသေက္ခရ၊ နွေတ်လုတ်တမုခရဲမ္မဲကွဲရော? အမိသီလလေဝ် လေပ်နွေတ်လုတ်ရ၊ အမိစိတ္တလေဝ် လေပ်နွေတ်လုတ်ရ၊ အမိပညာလေဝ် လေပ်နွေတ်လုတ်ရ။ ယွံခမိ ဟိုတ်ကွဲရ ကော်ခင်းရဲပွဲမွဲး သေက္ခရ။

ကုပုဂ္ဂိုလ်သေက္ခမဒ္ဒေတ်လုတ် သိုမဒ္ဒေတ်ဗက် လှောင်ဂွံင်ဃာန်တပ်မတွံးမက်ကွဲ ဉာဏ်ကတိဒ် ပွဲခရ်(မဂ်)မလေပ်ကီကိလေသဂမ္ဘိုင်အိုတ်အာ ဗွဲကိုပ်ကွာရ၊ ပွဲမသက္ကာ ခြာခရ် (မဂ်)ကွဲ အရဟတ္တဖိုလ်ကတိဒ်ရ။

ကုတီလပိုင် မတိတ်ဗူး(နူကိလေသဂမ္ဘိုင်)တု နကီအရဟတ္တဝိမုတ္တိ မချိုက်ပေင်တ် ကော်တာဒိဂုဏ် မသက္ကာခြာအရဟတ္တဖိုလ် ပွဲအရာသံယောဇိန်အိုတ်အာကွဲ အရဟတ္တ ဖိုလ်အဲ လိုလ်ဟုံမာန်ရ ရဲပွဲ ဉာဏ်(မဗစာရဏာရဲပွဲ) ဗွဲစုတ် ကတိဒ်ကွဲရ ရဲပွဲ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ပဋ္ဌမသိက္ခာ

၈၇။ ယွံခမိတအ် သိက္ခာပိုဒ်ကွဲမသုန်စောပြင်ပွဲ လပါ်ဂိတုမ္မဲဝါ ကျင်စိုပ်ပွမစောန်ထွဲး ဗွဲခွန်ရ၊ ပွဲသိက္ခာပိုဒ်ဂမ္ဘိုင်ကွဲ ကောန်ဂကူဂမ္ဘိုင် မ္မုပိုက်ကီဒတုဖိုဇကုကွဲ နွေတ်လုတ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ‘သိက္ခာ’နွေတ်လုတ်ဂမ္ဘိုင်မွဲးကွဲ ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ၊ သိက္ခာပိုဒ်အိုတ်သီကွဲ တို့လုပ် လို့ဟ်ပွဲသိက္ခာဂမ္ဘိုင်ပိဂကူကွဲရ။ ညးမွဲးပိဂကူအိုတ်ကွဲရောမွဲးတုန်— အမိသီလသိက္ခာ အမိစိတ္တ

သိက္ခာ အဓိပညာသိက္ခာရ။ ယွံခမီတအ် ‘သိက္ခာ’ဒွေတ်လုတ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် က္လုပ္ပိဂကူအိုတ်ရ၊ သိက္ခာပိုဒ်အိုသိုဂ် တို့လုပ်လို့ဟ်ပွဲသိက္ခာဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဂ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် မှုံအလေံသွချိုက်ချိုက်ပေင်ပေင် ပွဲသီလဂမ္ဘိုင်ရ၊ မှုံအလေံသွ ပွဲသမာဓိ ဗွဲဆဗ္ဗတ်ရ၊ မှုံအလေံသွ ပွဲပညာ ဗွဲဆဗ္ဗတ်ရ။ ခမီဂ် အာစိုပ်လေဝ် အာစိုပ်သိက္ခာပိုဒ် ‘အာပတ်’ဂမ္ဘိုင် မချောတ်သွတ်မချောတ်သွတ်လောန်ရ၊ ဒွိုက်ကတိုလေဝ် ဒွိုက်ကတို(နူအာပတ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်)ရ။ ပွမဒ်သင်္ဂဂ် မဟိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲပွမဒ်အာပတ် ပွမဒွိုက်ကတိုနူအာပတ်ဝံ ဒဒ်ဟံထေက်ကြိုက်ကို(ကုပုဂိုလ်အဓီ)ဂ် ဟိုတ်နူအဲမဟဂပ်ဝံ တွံ လဝ်ရ။ ပွဲသိက္ခာပိုဒ်ဂမ္ဘိုင် မဒ်တမ်ဒွေတ်မပြဲမတွံဂး(အရိယမဂ်) မဗွဲကိုကုဒွေတ်မပြဲမတွံဂး (အရိယမဂ်)ဂ် သီလဗိုန်ဇုအ်လေဝ် နွံရ၊ သီလတန်တလေဝ် နွံရ၊ ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲသိက္ခာပိုဒ် ဂမ္ဘိုင်တဲ ဒွေတ်လုတ်ရ။ ခမီဂ် ဟိုတ်နူသံယောဇိန်အဗန်အဒက်ဂမ္ဘိုင်ပိပြကာ အိုတ်အာမသက္ကု သွဟ်ဂ်ရ နှိသောတာပန်ရ၊ ဟုံမွဲကိုသတ်ပွမဒ်တုံဂါစှေအပါယ်ရ၊ ဗိုန်ဇုအ်ရ၊ မှုံကိုအရာ သတိက်သတင်မွဲ မဂ်ပိလ္လူရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် မှုံအလေံသွချိုက်ချိုက်ပေင်ပေင် ပွဲသီလဂမ္ဘိုင်ရ၊ မှုံအလေံသွ ပွဲသမာဓိ ဗွဲဆဗ္ဗတ်ရ၊ မှုံအလေံသွ ပွဲပညာ ဗွဲဆဗ္ဗတ်ရ။ ခမီဂ် အာစိုပ်လေဝ် အာစိုပ် သိက္ခာပိုဒ် ‘အာပတ်’ဂမ္ဘိုင် မချောတ်သွတ်မချောတ်သွတ်လောန်ရ၊ ဒွိုက်ကတိုလေဝ် ဒွိုက်ကတို(နူအာပတ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်)ရ။ ပွမဒ်သင်္ဂဂ် မဟိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲပွမဒ်အာပတ် ပွမဒွိုက်ကတိုနူအာပတ်ဝံ ဒဒ်ဟံထေက်ကြိုက်ကို(ကုပုဂိုလ်အဓီ)ဂ် ဟိုတ်နူအဲမဟဂပ်ဝံ တွံ လဝ်ရ။ ပွဲသိက္ခာပိုဒ်ဂမ္ဘိုင် မဒ်တမ်ဒွေတ်မပြဲမတွံဂး(အရိယမဂ်) မဗွဲကိုကုဒွေတ်မပြဲမတွံဂး (အရိယမဂ်)ဂ် သီလဗိုန်ဇုအ်လေဝ် နွံရ၊ သီလတန်တလေဝ် နွံရ၊ ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲသိက္ခာပိုဒ် ဂမ္ဘိုင်တဲ ဒွေတ်လုတ်ရ။ ခမီဂ် ဟိုတ်နူသံယောဇိန်အဗန်အဒက်ဂမ္ဘိုင်ပိပြကာ အိုတ်အာမသက္ကု သွဟ်ဂ်ရ နှိသကဒါဂါမ်ရ၊ ဟိုတ်နူ ‘ရာဂ’ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါသ’ပွမလုတ်မှာဒုသ် ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ကြိုအာဂ်ရ ကျင်ချင်မှိုဟ်ဝံဗွတ်မွဲဝါဟေင်တဲ ကြက်သွကွေ်လအိတ်ဒဒ်ခိရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် မှုံအလေံသွချိုက်ချိုက်ပေင်ပေင် ပွဲသီလဂမ္ဘိုင်ရ၊ မှုံအလေံသွချိုက်ချိုက်ပေင်ပေင် ပွဲသမာဓိရ၊ မှုံအလေံသွ ပွဲပညာ ဗွဲဆဗ္ဗတ်ရ။ ခမီဂ် အာစိုပ်လေဝ် အာစိုပ်သိက္ခာပိုဒ် ‘အာပတ်’ဂမ္ဘိုင် မချောတ်သွတ်မချောတ်သွတ်လောန်ရ၊ ဒွိုက်ကတိုလေဝ် ဒွိုက်ကတို(နူအာပတ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်)ရ။ ပွမဒ်သင်္ဂဂ် မဟိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲပွမဒ်အာပတ် ပွမဒွိုက်ကတိုနူအာပတ်ဝံ ဒဒ်ဟံထေက်ကြိုက်ကို(ကုပုဂိုလ်အဓီ)ဂ် ဟိုတ်နူ အဲမဟဂပ်ဝံတွံလဝ်ရ။ ပွဲသိက္ခာပိုဒ်ဂမ္ဘိုင် မဒ်တမ်ဒွေတ်မပြဲမတွံဂး(အရိယမဂ်) မဗွဲကို

(၁) ဟိုတ်နူဟုံတွံလဝ် ဟုံထေက်ကိုဒ်အာပတ်ဂ်ရ တွံလဝ်ထေက်ကိုဒ်အာပတ် ဝံအဓိပ္ပါယ်သင်္ကေတအ်ရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ တုအရုန်ဂမ္ဘိုင် အာပတ်မှုံဒုသ်ပွဲလောကဟေင် ဟုံဒ်ရ၊ အာပတ်ဇှေ် အာပတ်သွတ်မှုံဒုသ်ပွဲမွေ် ဒ်မာန်ဏီရဂ် အဋ္ဌကထာဂ္ဂိုင်ကိုကွပ်ပက်ထွေ်ရ၊ ပွဲဗိနယ်တုန် သာတဲချိုက်ပေင်စုင်လေင်ရ။

ကုဒ္ဒေတံမပြေမတွံဂး(အရိယမဂ်)၌ သီလဗိုဉ်စုအိလေဝ် နွံရ၊ သီလတန်တလေဝ် နွံရ၊ ဒဂိုန်
 ဂိုင်ကေတ် ပွဲသိက္ခာပိုဒ်ဂမ္တိုင်တဲ ဒွေတ်လုတ်ရ။ ခမိၣ် ဟိုတ်နူသံယောဇိန်အဗန်အဒက်
 ဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာ မျှံကိုသွက်(ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ) ပွဲ(ဘုံကာမ)သွပ် အိုတ်အာမသက္ကုသေဟ်
 ဂ်ရ နှိအနာဂါမ်ရ၊ နှိညးတန်ပဋိသန္ဓိဥပပါတ် ပွဲဘုံဗြိုရ၊ သွပ်ရိနိဗ္ဗာန် ပွဲဘုံဟောင်ရ၊ ဟံမ္မဲ
 ကိုသဘာ်ပွမကလေင်ကျိုင် နူဘုံဂ်ရ။

ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိၣ် မျှံအလေံသွၣ်ချိုက်ချိုက်ပေင်ပေင် ပွဲသီလဂမ္တိုင်ရ၊
 မျှံအလေံသွၣ်ချိုက်ချိုက်ပေင်ပေင် ပွဲသမာဓိရ၊ မျှံအလေံသွၣ်ချိုက်ချိုက်ပေင်ပေင် ပွဲပညာရ။
 ခမိၣ် အာစိုပ်လေဝ် အာစိုပ်သိက္ခာပိုဒ် ‘အာပတ်’ဂမ္တိုင် မချောတ်သွတ်မချောတ်သွတ်လောန်ရ၊
 ချိုက်ကတိလေဝ် ချိုက်ကတိ(နူအာပတ်ဂမ္တိုင်)ရ။ ပွမဒ်သံဂ်ဂ် မဟိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ်
 ပွဲပွမဒးအာပတ် ပွမချိုက်ကတိနူအာပတ်ဝံ ဒန်ဟံထေက်ကြိုက်ကို(ကုပုဂိုလ်အရီ)ၣ် ဟိုတ်နူ
 အဲမဟဂပ်ဝံတွံလဝ်ရ။ ပွဲသိက္ခာပိုဒ်ဂမ္တိုင် မဒ်တမ်ဒေတ်မပြေမတွံဂး(အရိယမဂ်) မဗွဲကို
 ကုဒ္ဒေတံမပြေမတွံဂး(အရိယမဂ်)ၣ် သီလဗိုဉ်စုအိလေဝ် နွံရ၊ သီလတန်တလေဝ် နွံရ၊ ဒဂိုန်
 ဂိုင်ကေတ် ပွဲသိက္ခာပိုဒ်ဂမ္တိုင်တဲ ဒွေတ်လုတ်ရ။ ခမိၣ် ဟိုတ်နူအာသဝဂမ္တိုင်အိုတ်အာဂ်ရ
 ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် အလိုဇကု သွဇ္ဇောပ်မတ်ကိုအရဟတ္တဖိုလ်စိုတ် မတိတ်ဗူးကောံ အရ
 ဟတ္တဖိုလ်ပညာမတိတ်ဗူး မဟဟံမ္မဲကိုအာသဝ နကိုညဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ နှိတုအရုန်
 မပဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟောင် ပုဂိုလ်(သောတာပန်,သကဒါဂါမ်,အနာဂါမ်) မျှံအလေံ
 သွတ်(မဂ်သွပ်)မ္မဲလစှော် စိုပ်ဒတဲကို(မဂ်သွပ်)မ္မဲလစှော်ရ၊ ပုဂိုလ်(တုအရုန်) မျှံအလေံသွတ်
 (အရဟတ္တဖိုလ်)ချိုက်ချိုက်ပေင်ပေင်ၣ် စိုပ်ဒတဲကို(အရဟတ္တဖိုလ်) ချိုက်ချိုက်ပေင်ပေင်ရ။
 ယွံခမိတအ် သိက္ခာပိုဒ်ဂမ္တိုင်ဝံ ဟံသတန်ဟံဒ်အာသူးသူးအိုတ်ရ ရံဝံဟောင် အဲသူးရ ရံဝံ
 (သူးတဲရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ဒုတိယသိက္ခာ

၈၈။ ယွံခမိတအ် သိက္ခာပိုဒ်ကံမသုန်စှော်ပြင်ဝံ လပါ်ဂိတုမ္မဲဝါ ကျိုင်စိုပ်ပွမစှော်ထွဲ
 ဗွဲဒုန်ရ၊ ပွဲသိက္ခာပိုဒ်ဂမ္တိုင်ၣ် ကောန်ဂကူဂမ္တိုင် မျှံပွိုက်ကိုဒတဲဖိုဇကုၣ် ဒွေတ်လုတ်အိုတ်ရ။
 ယွံခမိတအ် ‘သိက္ခာ’ဒွေတ်လုတ်ဂမ္တိုင်မွဲၣ် က္လုပိဂကူအိုတ်ရ၊ သိက္ခာပိုဒ်အိုတ်သိုၣ် တို့လုပ်
 လိုဟ်ပွဲသိက္ခာဂမ္တိုင်ပိဂကူၣ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— အဓိသီလသိက္ခာ အဓိ
 စိတ္တသိက္ခာ အဓိပညာသိက္ခာရ။ ယွံခမိတအ် ‘သိက္ခာ’ဒွေတ်လုတ်ဂမ္တိုင်ၣ် က္လုပိဂကူအိုတ်ရ၊
 သိက္ခာပိုဒ်အိုတ်သိုၣ် တို့လုပ်လိုဟ်ပွဲသိက္ခာဂမ္တိုင်ပိဂကူၣ်ရ။

ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိၣ် မျှံအလေံသွၣ်ချိုက်ချိုက်ပေင်ပေင် ပွဲသီလဂမ္တိုင်ရ၊
 မျှံအလေံသွၣ် ပွဲသမာဓိ ဗွဲဆဗ္ဗတ်ရ၊ မျှံအလေံသွၣ် ပွဲပညာ ဗွဲဆဗ္ဗတ်ရ။ ခမိၣ် အာစိုပ်လေဝ်

အာစိပိ သိက္ခာပိုဒ် ‘အာပတ်’ ဂမ္ဘိင်မချောတ်သွတ်မချောတ်သွတ်လောန်ရ၊ ဤကံကတိလေဝ် ဤကံကတိ(နူအာပတ်ဂမ္ဘိင်)ရ။ ပွမဒ်သင်္ဂဟ် မဟိုတ်ဂ်ရော? ယံခမီတအ် ပွဲပွမဒ်အာပတ် ပွမဒ်ဤကံကတိနူအာပတ်ဝံ ဒဒ်ဟံထေက်ကြိုက်ကို(ကုပုဂ္ဂိုလ်အရီ)ဟ် ဟိုတ်နူအဲမဟဂပ်ဝံတွံ လဝ်ရ။ ပွဲသိက္ခာပိုဒ်ဂမ္ဘိင် မဒ်တမ်ဒွေတ်မပြဲမတွံဂး(အရိယမဂ်) မဗွဲကိုကုဒွေတ်မပြဲမတွံဂး (အရိယမဂ်)ဟ် သီလဗိုန်ဇုအ်လေဝ် နွံရ၊ သီလတန်တလေဝ် နွံရ၊ ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲသိက္ခာပိုဒ် ဂမ္ဘိင်တဲ ဒွေတ်လုတ်ရ။ ခမီဟ် ဟိုတ်နူသံယောဇိန်အဗန်အဒက်ဂမ္ဘိင်ပိပြကာ အိုတ်အာမသက္ကု သွေဟ်ရ နှိသောတာပန် ‘သတ္တက္ခတ္တပရမ’ မှုဗွတ်ဗွတ်ပွမဒ်တန် ပဋိသန္ဓိထပုံအလန်ရ၊ ဒးဂြိပ်အာဂေတ်ဂေင်ဂေင် ပွဲချင်မှီဟ်ကို ပွဲချင်သွပ်ကို ဗွတ်ထပုံအလန်တဲ သွေဟ်လအိတ် ဒဒ်ခိရ။ ပုဂ္ဂိုလ်ဟ် ဟိုတ်နူသံယောဇိန်အဗန်အဒက်ဂမ္ဘိင်ပိပြကာ အိုတ်အာမသက္ကုသွေဟ်ရ နှိသောတာပန် ‘ကောလံကောလ’ မှုညွှမဂေတ်ဂေင်ဂေင်ဂြိပ် အာကျင်နုမ္ဘာဝကိုမ္ဘာဝရ၊ ဒးဂြိပ်အာဂေတ်ဂေင်ဂေင် ဓါဘဝဂမ္ဘိင်ကို ပိဘာဝဂမ္ဘိင်ကိုတဲ သွေဟ်လအိတ်ဒဒ်ခိရ။ ပုဂ္ဂိုလ်ဟ် ဟိုတ်နူသံယောဇိန်အဗန်အဒက်ဂမ္ဘိင်ပိပြကာအိုတ်အာ မသက္ကုသွေဟ်ရ နှိသောတာပန် ‘ဉ္စကဗီဇိ’ မဒ်တန်ပဋိသန္ဓိမ္ဘာဝရ၊ ကတိဒ်ပွဲချင်မှီဟ်ဝံ မ္ဘာဝဟေင်တဲ သွေဟ်လအိတ်ဒဒ်ခိရ။ ဟိုတ်နူသံယောဇိန်အဗန်အဒက်ဂမ္ဘိင်ပိပြကာ အိုတ်အာမသက္ကုသွေဟ်ကို ဟိုတ်နူ ‘ရာဂ’ ပွမ ထွေန်စပ် ‘ဒေါသ’ ပွမလုတ်မှာဒုမ် ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ကြီအာဂ်ရ နှိသကဒါဂါမ်ရ၊ ကျင်ချင်မှီဟ်ဝံ ဗွတ်မ္မဝါဟေင်တဲ ကြက်သွေဟ်လအိတ်ဒဒ်ခိရ။

ယံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဟ် မှုအလေံသွဉ်ချိုက်ချိုက်ပေင်ပေင် ပွဲသီလဂမ္ဘိင်ရ၊ မှုအလေံသွဉ်ချိုက်ချိုက်ပေင်ပေင် ပွဲသမာဓိရ၊ မှုအလေံသွ ပွဲပညာ ဗွဲဆဗွတ်ရ။ ခမီဟ် အာစိပိလေဝ် အာစိပိသိက္ခာပိုဒ် ‘အာပတ်’ ဂမ္ဘိင် မချောတ်သွတ်မချောတ်သွတ်လောန်ရ၊ ဤကံကတိလေဝ် ဤကံကတိ(နူအာပတ်ဂမ္ဘိင်)ရ။ ပွမဒ်သင်္ဂဟ် မဟိုတ်ဂ်ရော? ယံခမီတအ် ပွဲပွမဒ်အာပတ် ပွမဒ်ဤကံကတိနူအာပတ်ဝံ ဒဒ်ဟံထေက်ကြိုက်ကို(ကုပုဂ္ဂိုလ်အရီ)ဟ် ဟိုတ်နူ အဲမဟဂပ်ဝံတွံလဝ်ရ။ ပွဲသိက္ခာပိုဒ်ဂမ္ဘိင် မဒ်တမ်ဒွေတ်မပြဲမတွံဂး(အရိယမဂ်) မဗွဲကို ကုဒွေတ်မပြဲမတွံဂး(အရိယမဂ်)ဟ် သီလဗိုန်ဇုအ်လေဝ် နွံရ၊ သီလတန်တလေဝ် နွံရ၊ ဒဂိုန် ဂိုင်ကေတ် ပွဲသိက္ခာပိုဒ်ဂမ္ဘိင်တဲ ဒွေတ်လုတ်ရ။ ခမီဟ် ဟိုတ်နူသံယောဇိန်အဗန်အဒက်ဂမ္ဘိင် မသုန်ပြကာ မှုကိုသွက်(ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ) ပွဲ(ဘုံကာမ)သွပ် အိုတ်အာမသက္ကုသွေဟ်ရ နှိအနာဂါမ် ‘ဥဒ္ဓိသောတ အကနိဋ္ဌဂါမီ’ မှုကိုဇ္ဇောပ် ‘တဏှာသောတ’ မလေပ်ရင်တွင်ဏှာ ဘုံလ္လှူ မလေပ်ကိုအာစိပိဘုံအကနိဋ္ဌရ။ ပုဂ္ဂိုလ်ဟ် ဟိုတ်နူသံယောဇိန်အဗန်အဒက်ဂမ္ဘိင် မသုန်ပြကာ မှုကိုသွက်(ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ) ပွဲ(ဘုံကာမ)သွပ် အိုတ်အာမသက္ကုသွေဟ်ရ နှိအနာဂါမ် ‘သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ’ မသွပ်ရိနိဗ္ဗာန် နမန္တကိုပွမဗတိုက်ဗတောန်(မတွံဂးဝိပဿနာ ဉာဏ်)ရ။ ပုဂ္ဂိုလ်ဟ် ဟိုတ်နူသံယောဇိန်အဗန်အဒက်ဂမ္ဘိင်မသုန်ပြကာ မှုကိုသွက် (ပွမတန် ပဋိသန္ဓိ) ပွဲ(ဘုံကာမ)သွပ် အိုတ်အာမသက္ကုသွေဟ်ရ နှိအနာဂါမ် ‘အသင်္ခါရ ပရိနိဗ္ဗာယီ’ မသွပ်ရိနိဗ္ဗာန် သိုဟုံမ္မဲကိုပွမဗတိုက်ဗတောန်(မတွံဂးဝိပဿနာဉာဏ်)ရ။ ပုဂ္ဂိုလ်ဟ် ဟိုတ်နူ

သံယောဇိန်အမန်အဒက်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ မွှာကိုသွက်(ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ) ပွဲ(ဘုံကာမ)သွင် အိုတ်အာမသက္ကုသေဟ်ဂ်ရ နှိအနာဂါမ်‘ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ’ မသွပရိနိဗ္ဗာန် ကလိလောန် (အပိုင်အခြာအာယုက်)ကဝက်ရ။ ပူဂိုလ်ဂ် ဟိုတ်နူသံယောဇိန်အမန်အဒက်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ မွှာကိုသွက်(ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ) ပွဲ(ဘုံကာမ)သွင် အိုတ်အာမသက္ကုသေဟ်ဂ်ရ နှိအနာဂါမ် ‘အန္တရာ ပရိနိဗ္ဗာယီ’မသွပရိနိဗ္ဗာန် ပွဲအကြာလဒေါင်(အပိုင်အခြာအာယုက်)ရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် မွှာအလေံသွချိုက်ချိုက်ပေင်ပေင် ပွဲသီလဂမ္ဘိုင်ရ။ မွှာအလေံသွချိုက်ချိုက်ပေင်ပေင် ပွဲသမာဓိရ။ မွှာအလေံသွချိုက်ချိုက်ပေင်ပေင် ပွဲပညာရ။ ခမီဂ် အာစိုပ်လေဝ် အာစိုပ်သိက္ခာပိုဒ်‘အာပတ်’ဂမ္ဘိုင် မချောတ်သွတ်မချောတ်သွတ်လောန်ရ။ ခြိုက်ကတိုလေဝ် ခြိုက်ကတို(နူအာပတ်ဂမ္ဘိုင်)ရ။ ပွမဒ်သ်ဂ်ဂ် မဟိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲပွမဒးအာပတ် ပွမခြိုက်ကတိုနူအာပတ်ဝံ ဒ်ဒ်ဟံထေက်ကြိုက်ကို(ကုပူဂိုလ်အရီ)ဂ် ဟိုတ်နူ အဲမဟဂပ်ဝံတွံလဝ်ရ။ ပွဲသိက္ခာပိုဒ်ဂမ္ဘိုင် မဒ်တမ်ဒေတ်မပြဲမတွံဂး(အရိယမဂ်) မဗွဲကို ကုဒေတ်မပြဲမတွံဂး(အရိယမဂ်)ဂ် သီလဗိုန်ဇုအ်လေဝ် နွံရ။ သီလတန်တလေဝ် နွံရ။ ဒဂိုန် ဂိုင်ကေတ် ပွဲသိက္ခာပိုဒ်ဂမ္ဘိုင်တဲ ဒေတ်လုတ်ရ။ ခမီဂ် ဟိုတ်နူအာသဝဂမ္ဘိုင် အိုတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် အလိုဇကု သွဇ္ဇာဝ်မတ်ကိုအရဟတ္တဖိုလ်စိုတ် မတ်တုးကောံအရ ဟတ္တဖိုလ်ပညာမတ်တုး မဟဟံမွဲကိုအာသဝ နကိုညာဏ်တေင်ကွာ အာစိုပ်တဲပဒတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟေင် ပူဂိုလ်(သောတာပန်သကဒါဂါမ်အနာဂါမ်) မွှာအလေံသွတ်(မဂ်သွင်) မွဲလစှော် စိုပ်ဒတဲကို(မဂ်သွင်)မွဲလစှော်ရ။ ပူဂိုလ်(တုအရုန်) မွှာအလေံသွတ်(အရဟတ္တဖိုလ်) ချိုက်ချိုက်ပေင်ပေင်ဂ် စိုပ်ဒတဲကို(အရဟတ္တဖိုလ်)ချိုက်ချိုက်ပေင်ပေင်ရ။ ယွံခမီတအ် သိက္ခာ ပိုဒ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ဟံသတန်ဟံဒ်အာသွးသွးအိုတ်ရ ရဲဝံဟေင် အဲသွးရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်တတိယသိက္ခာ

၈၉။ ယွံခမီတအ် သိက္ခာပိုဒ်ကံမသုန်စှော်ပြင်ဝံ လပါ်ဂိတုမွဲဝါ ကျင်စိုပ်ပွမစှော်ထွး ဗွဲဒုန်ရ။ ပွဲသိက္ခာပိုဒ်ဂမ္ဘိုင် ကောန်ဂကူဂမ္ဘိုင် မွှာပိုက်ကိုဒတဲဖိုဇကုဂ် ဒေတ်လုတ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ‘သိက္ခာ’ဒေတ်လုတ်ဂမ္ဘိုင်မွဲဂ် က္လုပိဂကူအိုတ်ရ။ သိက္ခာပိုဒ်အိုတ်သိုက် တို့လုပ် လိုဟ်ပွဲသိက္ခာဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဂ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— အဓိသီလသိက္ခာ အဓိ စိတ္တသိက္ခာ အဓိပညာသိက္ခာရ။ ယွံခမီတအ် ‘သိက္ခာ’ဒေတ်လုတ်ဂမ္ဘိုင် က္လုပိဂကူအိုတ်ရ။ သိက္ခာပိုဒ်အိုတ်သိုက် တို့လုပ်လိုဟ်ပွဲသိက္ခာဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဂ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် မွှာအလေံသွချိုက်ချိုက်ပေင်ပေင် ပွဲသီလဂမ္ဘိုင်ရ။ မွှာအလေံသွချိုက်ချိုက်ပေင်ပေင် ပွဲသမာဓိရ။ မွှာအလေံသွချိုက်ချိုက်ပေင်ပေင် ပွဲပညာရ။

ခမိဂ် အာစိပလေဝ် အာစိပသိက္ခာပိဒ် ‘အာပတ်’ ဂမ္ဘိုင် မချောတ်သွတ်မချောတ်သွတ်လောန်ရ၊
 ခြိုက်ကတိုလေဝ် ခြိုက်ကတို(နူအာပတ်ဂမ္ဘိုင်)ရ။ ပွမဒ်သင်္ဂဟ် မဟိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ်
 ပွဲပွမဒ်အာပတ် ပွမခြိုက်ကတိုနူအာပတ်ဝံ ဒဒ်ဟံထေက်ကြိုက်ကို(ကုပုဂ္ဂိုလ်အရီ)ဂ် ဟိုတ်နူ
 အဲမဟဂပ်ဝံတွံလဝ်ရ။ ပွဲသိက္ခာပိဒ်ဂမ္ဘိုင် မဒ်တမ်ဒေတ်မပြဲမတွံဂး(အရိယမဂ်) မဗွဲကို
 ကုဒေတ်မပြဲမတွံဂး(အရိယမဂ်)ဂ် သီလဗိုန်ဇုအ်လေဝ် နွံရ၊ သီလတန်တလေဝ် နွံရ၊ ဒဂိုန်
 ဂိုင်ကေတ် ပွဲသိက္ခာပိဒ်ဂမ္ဘိုင်တဲ ဒေတ်လုတ်ရ။ ခမိဂ် ဟိုတ်နူအာသဝဂမ္ဘိုင်အိုတ်အာဂ်ရ
 ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် အလိုဇကု သွဇ္ဇောဝ်မတ်ကိုအရဟတ္တဖိုလ်စိုတ် မတ်တိဗူးကော့အရ
 ဟတ္တဖိုလ်ပညာမတ်တိဗူး မဟံမွဲကိုအာသဝ နကိုညာဏ်တေင်ကွာ အာစိပတဲပဒတ်ရ။ အရ
 ဟတ္တဖိုလ်ဂ်လေဝ် အာစိပဟံမာန် ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ်ဟံမာန်မွဲး ဟိုတ်နူသံယောဇိန်
 အဗန်အဒက်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ မွဲကိုသွက်(ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ) ပွဲ(ဘုံကာမ)သွင် အိုတ်အာမသက္က
 သေဟ်ဂ်ရ နှိအနာဂါမ် ‘အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ’ မသွပရိနိဗ္ဗာန် ပွဲအကြာလဒေါင် (အပိုင်အခြာ
 အာယုက်)ရ။ အရဟတ္တဖိုလ်ဂ်လေဝ် အာစိပဟံမာန် ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ်ဟံမာန်မွဲး ဟိုတ်နူ
 သံယောဇိန်အဗန်အဒက်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ မွဲကိုသွက်(ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ) ပွဲ(ဘုံကာမ)သွင်
 အိုတ်အာမသက္ကသေဟ်ဂ်ရ နှိအနာဂါမ် ‘ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ’ မသွပရိနိဗ္ဗာန် ကလိလောန်
 (အပိုင်အခြာအာယုက်)ကဝက်ရ။ အရဟတ္တဖိုလ်ဂ်လေဝ် အာစိပဟံမာန် ထပက်ခွင်ဂြင်တိ
 ကေတ်ဟံမာန်မွဲး ဟိုတ်နူသံယောဇိန်အဗန်အဒက်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ မွဲကိုသွက်(ပွမတန်
 ပဋိသန္ဓိ) ပွဲ(ဘုံကာမ)သွင် အိုတ်အာမသက္ကသေဟ်ဂ်ရ နှိအနာဂါမ် ‘အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ’
 မသွပရိနိဗ္ဗာန် သိုဟံမွဲကိုပွမဗတိုက်ဗတောန်(မတွံဂးဝိပဿနာညာဏ်)ရ။ အရဟတ္တဖိုလ်
 ဂ်လေဝ် အာစိပဟံမာန် ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ်ဟံမာန်မွဲး ဟိုတ်နူသံယောဇိန်အဗန်အဒက်
 ဂမ္ဘိုင် မသုန်ပြကာ မွဲကိုသွက်(ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ) ပွဲ(ဘုံကာမ)သွင် အိုတ်အာမသက္ကသေဟ်ဂ်ရ
 နှိအနာဂါမ် ‘သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ’ မသွပရိနိဗ္ဗာန် နမန္တကို ပွမဗတိုက်ဗတောန် (မတွံဂး
 ဝိပဿနာညာဏ်)ရ။ အရဟတ္တဖိုလ်ဂ်လေဝ် အာစိပဟံမာန် ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ်ဟံမာန်မွဲး
 ဟိုတ်နူသံယောဇိန်အဗန်အဒက်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ မွဲကိုသွက်(ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ) ပွဲ(ဘုံကာမ)သွင်
 အိုတ်အာမသက္ကသေဟ်ဂ်ရ နှိအနာဂါမ် ‘ဥဒ္ဓံသောတ အကနိဋ္ဌဂါမီ’ မွဲကိုဇ္ဇောဝ် ‘တဏှာ
 သောတ’ မလေဝ်ရင်တျင်ဏာဘုံလ္လှူ မလေဝ်ကိုအာစိပ ဘုံအကနိဋ္ဌရ။ အရဟတ္တဖိုလ်ဂ်လေဝ်
 အာစိပဟံမာန် ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ်ဟံမာန်မွဲး ဟိုတ်နူသံယောဇိန်အဗန်အဒက်ဂမ္ဘိုင်
 ပိပြကာ အိုတ်အာမသက္ကသေဟ်ကို ဟိုတ်နူ ‘ရာဂ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါသ’ ပွမလုတ်မှာဒုသ်
 ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ကြီအာဂ်ရ နှိသကဒါဂါမ်ရ။ ကျင်ချင်မိုဟ်ဝံဗွတ်မွဲဝါဟေင်တဲ ကြက်သွ
 ကေံလအိတ်ဒဒိမ်ရ။ အရဟတ္တဖိုလ်ဂ်လေဝ် အာစိပဟံမာန် ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ်ဟံမာန်မွဲး
 ဟိုတ်နူသံယောဇိန် အဗန်အဒက်ဂမ္ဘိုင် ပိပြကာ အိုတ်အာမသက္ကသေဟ်ဂ်ရ နှိသောတာပန်
 ‘ဗြကဗ္ဗိ’ မဒ်တန်ပဋိသန္ဓိမွဲဘဝရ။ ကတိဒ်ပွဲချင်မိုဟ်ဝံ မွဲဘဝဟေင်တဲ သွကေံလအိတ်ဒဒိမ်ရ။
 အရဟတ္တဖိုလ် ဂ်လေဝ် အာစိပဟံမာန် ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ်ဟံမာန်မွဲး ဟိုတ်နူသံယောဇိန်
 အဗန်အဒက်ဂမ္ဘိုင်ပိပြကာအိုတ်အာ မသက္ကသေဟ်ဂ်ရ နှိသောတာပန် ‘ကောလံကောလ’

မူၤသတ်မဂေတ်ဂေင်ဂေင်ဂြိပ်အာကျၢ် နူမွဲဘဝကိုမွဲဘဝရ၊ ဒးဂြိပ်အာဂေတ်ဂေင်ဂေင် ဓါဘဝ
 ဂမ္ဘိုင်ကို ပိဘဝဂမ္ဘိုင်ကိုတဲ သွကွေလအိတ်ဒဒိခ်ရ။ အရဟတ္တဖိုလ်ဂ်လေဝ် အာစိုပ်ဟုံမာန်
 ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ်ဟုံမာန်မွဲး ဟိုတ်နူသံယောဇိန်အဗန်အဒက်ဂမ္ဘိုင်ပိပြကာအိုတ်အာ
 မသက္ကုသေဟ်ဂ်ရ နိသောတာပန်‘သတ္တက္ခတ္တုပရမ’မူဗုတ်ဗွတ် ပွမဒးတန်ပဋိသန္ဓိ ထပုံ
 အလန်ရ၊ ဒးဂြိပ်အာ ဂေတ်ဂေင်ဂေင်ပွဲချင်မိုက်ကို ပွဲချင်သွပ်ကို ဗုတ်ထပုံအလန်တဲ သွကွေ
 လအိတ်ဒဒိခ်ရ။ ယုံခမိတအ် ရံဝံဟေင် ပူဂိုလ်(တုအရုန်) မူအလေံ သွတ်(အရဟတ္တဖိုလ်)
 ချိုက်ချိုက်ပေင်ပေင်ဂ် စိုပ်ဒတဲကို(အရဟတ္တဖိုလ်) ချိုက်ချိုက်ပေင်ပေင်ရ၊ ပူဂိုလ်(သောတာပန်၊
 သကဒါဂါမ်၊အနာဂါမ်) မူအလေံသွတ်(မဂ်သွပ်)မွဲလစှော် စိုပ်ဒတဲကို(မဂ်သွပ်)မွဲလစှော်ရ။
 ယုံခမိတအ် သိက္ခာပိုဒ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ဟုံသတန်ဟုံဒ်အာသွးသွးအိုတ်ရ ရံဝံဟေင် အဲသွးရ ရံဝံ
 (သွးတ်ရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ပဋ္ဌမသိက္ခတ္တယ

၉၀။ ယုံခမိတအ် ‘သိက္ခာ’ဒွေတ်လုတ်ဂမ္ဘိုင် က္လုဝံပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပိဂကူ
 အိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— အဓိသီလသိက္ခာ အဓိစိတ္တသိက္ခာ အဓိပညာသိက္ခာရ။

ယုံခမိတအ် အဓိသီလသိက္ခာမွဲးဂ် ညးချေံဂ်ရော? ယုံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ်
 မူကိုသီလရ။ ပ ။ ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲသိက္ခာပိုဒ်ဂမ္ဘိုင်တဲ ဒွေတ်လုတ်ရ။ ယုံခမိတအ် ပါတိ
 မောက္ခသံဝရသီလဝံ ကော်ခင်းရံဝံမွဲး အဓိသီလသိက္ခာရ။

ယုံခမိတအ် အဓိစိတ္တသိက္ခာမွဲးဂ် ညးချေံဂ်ရော? ယုံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ်
 လုအာနူကာမဂ္မိုင်တဲဟေင်။ ပ ။ အာစိုပ်စတုတ္ထဇ္ဈာန်တဲ ပဒတ်ရ။ ယုံခမိတအ် ပွမအာစိုပ်
 စတုတ္ထဇ္ဈာန်တဲပဒတ်ဝံ ကော်ခင်းရံဝံမွဲး အဓိစိတ္တသိက္ခာရ။

ယုံခမိတအ် အဓိပညာသိက္ခာမွဲးဂ် ညးချေံဂ်ရော? ယုံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ်
 “က္လုဝံတုန် ဒဒိခ်ရ” ရံဝံ တိကေတ်အတိုင်မဉ္ဇုတ်ရ ။ ပ ။ “က္လုဝံတုန် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်
 အာစိုပ် နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာဒဒိခ်ပျိုတ်ရ” ရံဝံတိကေတ်အတိုင်မဉ္ဇုတ်ရ။ ယုံခမိတအ် ပွမ
 ဂြင်တိကေတ် သစ္စပန်ဝံ ကော်ခင်းရံဝံမွဲး အဓိပညာသိက္ခာရ။ ယုံခမိတအ် ‘သိက္ခာ’
 ဒွေတ်လုတ်ဂမ္ဘိုင် က္လုဝံ ပိဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဒုတိယသိက္ခတ္ထယ

၉၁။ ယွံခမီတအ် ‘သိက္ခာ’ဒွေတ်လုတ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်
ဂ်ရောမွဲတုန်— အဓိသီလသိက္ခာ အဓိစိတ္တသိက္ခာ အဓိပညာသိက္ခာရ။

ယွံခမီတအ် အဓိသီလသိက္ခာမွဲဂ် ညးခွဲရော၊ ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ်
မုဲကိုသီလရ။ ပ ။ ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲသိက္ခာပိုဒ်ဂမ္ဘိုင်တဲ ဒွေတ်လုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပါတိ
မောက္ခသံဝရသီလဝံ ကော်ခင်းရဲဝံမွဲ အဓိသီလသိက္ခာရ။

ယွံခမီတအ် အဓိစိတ္တသိက္ခာမွဲဂ် ညးခွဲရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ်
လုအာနူကာမဂ္ဂိုင်တဲဟေင်။ ပ ။ အာစိုပ်စတုတ္ထဇာန်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမအာစိုပ်
စတုတ္ထဇာန်တဲပဒတ်ဝံ ကော်ခင်းရဲဝံမွဲ အဓိစိတ္တသိက္ခာရ။

ယွံခမီတအ် အဓိပညာသိက္ခာမွဲဂ် ညးခွဲရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ်
ဟိုတ်နူအာသဝဂမ္ဘိုင်အိုတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် အလိုဇကု သွဇ္ဇောဝ်မတ်ကိုအရ
ဟတ္တဖိုလ်စိုတ်မတ်တဲဗူး ကော်အရဟတ္တဖိုလ်ပညာမတ်တဲဗူး မဟံမွဲကိုအာသဝ နကိုဉာဏ်
တေင်ကွာ အာစိုပ်တဲပဒတ်ရ။ ယွံခမီတအ် အရဟတ္တဖိုလ်ပညာဝံ ကော်ခင်းရဲဝံမွဲ အဓိ
ပညာသိက္ခာရ။ ယွံခမီတအ် ‘သိက္ခာ’ဒွေတ်လုတ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ။

ဩညးမွဲ မုဲကိုလွီပရာရ၊ အစောံဇြဟတ်ပညာလေဝ် မုဲရ၊ ပွမတန်ကြန်လေဝ်
မုဲရ၊ မုဲအလေဝ်လုပ်ဇာန်ရ၊ သတ်လေဝ် မုဲရ၊ ဣန္ဒြိယမဂ္ဂြောပ်ဗွန် ခိုင်ကျိက်လေဝ်
မုဲရ၊ (ညးဂ်) ဒွေတ်လုတ်တ အဓိသီလသိက္ခာ အဓိစိတ္တသိက္ခာ အဓိပညာသိက္ခာရ။

ဩပုဂ္ဂိုလ်မွဲ နကို(အရဟတ္တမဂ်)သမာဓိ မဟံမွဲကိုဗွတ်ဗွတ်ဂ် ဝေလီုချိုက်ကေတ်
ဒိုဟ်ဂမ္ဘိုင်အိုသိုတဲ ပွဲအခိုင်ကိုပ်ကွာ သုဟ်ညိုင်ရဲဒွေတ်တ(ပွဲသိက္ခာဂမ္ဘိုင်ပိပြကာ)ကို
တုပ်သုဟ်ညိုင်ရဲသတ်ကို ပွဲအခိုင်လက်ကရဲလေဝ် ဒွေတ်တရ၊ ပွဲအခိုင်လက်ကရဲ
သုဟ်ညိုင်ရဲဒွေတ်တ(ပွဲသိက္ခာဂမ္ဘိုင်ပိပြကာ)ကို တုပ်သုဟ်ညိုင်ရဲသတ်ကို ပွဲအခိုင်
ကိုပ်ကွာလေဝ် ဒွေတ်တရ၊ ဇကုသကုတ်သုတ်ဂ် သုဟ်ညိုင်ရဲဗျာ်သုတ်(အသုဘ)ကို
တုပ်သုဟ်ညိုင်ရဲ သတ်ကို ဇကုသကုတ်လွဲဂ်လေဝ် မှာ်သုတ်(အသုဘ)ရ၊ ဇကု
သကုတ်လွဲဂ် သုဟ်ညိုင်ရဲ မှာ်သုတ်(အသုဘ)ကို တုပ်သုဟ်ညိုင်ရဲသတ်ကို ဇကု
သကုတ်သုတ်ဂ်လေဝ် မှာ်သုတ် (အသုဘ)ရ၊ ပွဲအခိုင်တဲ သုဟ်ညိုင်ရဲဒွေတ်တ
(ပွဲသိက္ခာဂမ္ဘိုင်ပိပြကာ)ကို တုပ်သုဟ်ညိုင်ရဲသတ်ကို ပွဲအခိုင်ဗွဲလေဝ် ဒွေတ်တရ၊
ပွဲအခိုင်ဗွဲ သုဟ်ညိုင်ရဲဒွေတ်တ(ပွဲသိက္ခာဂမ္ဘိုင်ပိပြကာ)ကို တုပ်သုဟ်ညိုင်ရဲသတ်ကို
ပွဲအခိုင်တဲလေဝ် ဒွေတ်တရ။

ပူဂိုလ် မချိုက်ပေတ်ကောံဒွေတ် သအာင်နူဂ် မှုကိုဒွေတ်သီလမသွေးဒူးဒူးရဲးဂ် ပူဂိုလ်သေကွ ရံဝံ ဟိုသူးအိုတ်ရ၊ ပူဂိုလ် ချိုက်ပေတ်ကောံသမာဓိဗိုန်ဗတ်တဲ အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်) လအိတ်အိုတ်နကိုဒွေတ်ဂ် ပွဲလောကဝံ ဟိုသူးစ(စတုသစ္စ)ဗုဒ္ဓအိုတ်ရ။

ကုပူဂိုလ်မချိုက်ပေတ်ကောံအရဟတ္တဖိုလ် ဒ်အရာတဏှာအိုတ်ဂ် သုဟ်ညံင်ရ ပုတ်ကောံင် သွံပျိုတ်လလမ်ကို ဟိုတ်နူဝိညာဏ်လအိတ်အိုတ် ပျိုတ်လလမ်အာဂ်ရ စိုတ်ဗူးစးတိတ်အာ (ဗွဲအစောံဟံကတိုန်မဲ့လှေ့ပုန်)ဒ်အာရ ရံဝံ (သူးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

၁၁။ သုတ်သင်္ကဝါ

၉၂။ ပွဲကာလမဲ့အခိုင် တီလမုံပိုင်ကျ်တြ မွဲဟာန်ကောံခမီသင်မဂ္ဂိုင်ဂွင် ဣဂေတ် ဂေင်ဒေသစာရိတ် ပွဲကောသလရးဂမ္ဘိုင်မွဲး စိုပ်ကျင်နီဂိုညးကောသလရးဂမ္ဘိုင် မုံယျုသင်္ကဝါတဲ သွဒတ်တန်တံင် ပွဲနီဂိုသင်္ကဝါဂ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ခမီမုံယျုကဿပဂေါတ္တ ဒ်(ပူဂိုလ်)ဂဇာဘာ ပွဲနီဂိုသင်္ကဝါ။ ပွဲနီဂိုသင်္ကဝါဂ် တီလမုံပိုင်ကျ်တြ ကိုခမီဂမ္ဘိုင် တီညာတ်ကေတ်(ဒတဲဖို) နကိုဂလာန်ခရ်မစပ်ကောံသိက္ခာပိုင် ကိုဒ်ဂိုန်ဂိုင်ကေတ်(ခရ်) (သွက်ဂွံဒွေတ်ခရ်) ကိုသကေက် သကာ ကိုမြဟ်မြာရ။ တီလမုံပိုင်ကျ်တြ ကိုခမီဂမ္ဘိုင် တီညာတ်ကေတ်(ဒတဲဖို) နကိုဂလာန်ခရ် မစပ်ကောံသိက္ခာပိုင် ကိုဒ်ဂိုန်ဂိုင်ကေတ်(ခရ်) (သွက်ဂွံဒွေတ်ခရ်) ကိုသကေက်သကာ ကိုမြဟ်မြာမွဲး “ခမီဂေါတမဝံ မိက်ဂွံကိုအေင်သတေ်(ဒေက်ခွေက်)အာလောန်ကွေ်ရသွံ” ချပ်ဗိုဗျဟ်ကေတ် ရံဝံတဲ ပွမအေင်ဒင်ဟံမာန် ပွမဟံသျှိုက်မျိုက်ကြိုက်စိုတ် ဒ်တကုခမီမုံယျု ကဿပဂေါတ္တဟေင်ရ။ ပွဲတြနူဂ် တီလမုံပိုင်ကျ်တြ သွဒတ်တန်တံင် ပွဲနီဂိုသင်္ကဝါ လုက်မ မိပ်လဟိုင်တဲ အတိုင်လှေင်လှေင် ဣဂေတ်ဂေင်ဒေသစာရိတ်မွဲး စိုပ်ကျင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်တဲ သွဒတ်တန်တံင် ပွဲချင်ရာဇဂြိုဟ်ဂ်ရ။

ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမုံပိုင်ကျ်တြ ဣဗ္ဗးအာ(နူနီဂိုသင်္ကဝါ)တဲ ဟံသက်ဂတာပ်လအ် ‘ကုက္ကုစ္စ’ပွမစံင်တူဗွဲတြ ‘ဝိပဋိသာရ’ပွမသျှိုက်သောံစိုတ် ဒ်တကုခမီကဿပဂေါတ္တရ— “အဲဟံကလိဝံ (ဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်မပ္ပံသီလ)တဲရသွံ၊ အဲဟံဒ်ကလိဝံ (ဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်မပ္ပံသီလမထေက်ကို ကလိဝံ)တဲရသွံ၊ အဲဒ်အာကလိဝံ (ဒ်ခမီ)ဗွဲဟံဒူးဒူးတဲရသွံ၊ အဲဟံဒ်ကလိဝံ (ဒ်ခမီ)ဗွဲမ ဒူးဒူးတဲရသွံ။ တီလမုံပိုင်ကျ်တြ ကိုခမီဂမ္ဘိုင် တီညာတ်ကေတ်(ဒတဲဖို) နကိုဂလာန်ခရ် မစပ်ကောံသိက္ခာပိုင် ကိုဒ်ဂိုန်ဂိုင်ကေတ်(ခရ်) (သွက်ဂွံဒွေတ်ခရ်) ကိုသကေက်သကာ ကိုမြဟ်မြာမွဲး ‘ခမီဂေါတမဝံ မိက်ဂွံကိုအေင်သတေ်(ဒေက်ခွေက်)အာလောန်ကွေ်ရသွံ’ ချပ်ဗို ဗျဟ်ကေတ် ရံဝံတဲ ပွမအေင်ဒင်ဟံမာန် ပွမဟံသျှိုက်မျိုက်ကြိုက်စိုတ် ဒ်ကျင်ကုအဲရ၊ အဲပြာပ်အာ ဇရေင်တီလမုံပိုင်ကျ်တြတဲ ယဝ်ဂွံဂရင်ပတိ ဒုသ်ဂ် ဗွဲဒ်ဒုသ် ပွဲဇရေင်တီလမုံ

ပိုင်ကျက်ကြွေး ခိုဟ်သန်ရ” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ပွဲကြနုတ် ခမိကဿပဂေါတ္တ လှံသီဝိုင်ဒေဝ ဘာသ္မာ သတိကံသ္မာဒိုင်တု ဂိုင်ကေတ်ဗဗေင်သ္မာတုမ္မး တိတ်အာချင်ရာဇဂြိုဟ်တေရ။ အတိုင် လှိုင်လှိုင်တိတ်ကျင်တု ပြာပ်အာဒိုဂိဇ္ဈကုဋ် ဇရေင်ချင်ရာဇဂြိုဟ် ဌာန်တိလမ္ပပိုင်ကျက်ကြွ နွံတုမ္မး လှောင်သွဝတိတိလမ္ပပိုင်ကျက်ကြွ ဂဇေပုဒ္ဓါမ္မဲတု ဂရင်ပတိ တိလမ္ပပိုင်ကျက်ကြွ ရဝံရ—

ယွံကျာ်မ္မံပိုင် ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တိလမ္ပပိုင်ကျက်ကြွ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲနိဂိုသင်္ကခါ လုပ်လှိဟ်ကောသလရးရ။ ယွံကျာ်မ္မံပိုင် ပွဲနိဂိုသင်္ကခါဂိ တိလမ္ပပိုင်ကျက်ကြွ ကိုခမိဂမ္မိုင် တိညာတ်ကေတ်(ဒတုဖျိ) နကိုဂလာန်ခရ်မစပ်ကောံသိက္ခာပိုင် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်(ခရ်) (သွက်ဂွံဒွေတ်ခရ်) ကိုသကေက်သကာ ကိုမြဟ်မြာရ။ တိလမ္ပပိုင်ကျက်ကြွ ကိုခမိဂမ္မိုင် တိညာတ် ကေတ်(ဒတုဖျိ) နကိုဂလာန်ခရ်မစပ်ကောံသိက္ခာပိုင် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်(ခရ်) (သွက်ဂွံဒွေတ်ခရ်) ကိုသကေက်သကာ ကိုမြဟ်မြာမ္မး “ခမိဂေါတမဝံ မိက်ဂွံကိုအေင်သတေ (ဒေက်ခွေက်) အာလောန်ကေံရသွံ” ချပ်ဗိုဗျဟ်ကေတ် ရဝံတု ပွမအေင်ဒင်ဟံမာန် ပွမဟံသျှိုက်မျိုက် ကြိုက်စိုတ် နှိကျင်ကုအဲဒိုက်ရ။ ပွဲကြနုတ် တိလမ္ပပိုင်ကျက်ကြွ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲနိဂိုသင်္ကခါ ဗုတ်မမိပ်လဟိုင်တုမ္မး ဣဂေတ်ဂေင်ဒေသစာရိတ် ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ တိလမ္ပပိုင်ကျက်ကြွ ဣစ္စးအာတု ဟံသက်ဂတာပ်လအ် ‘ကုက္ကုစ္စ’ပွမစံင်တူဗွဲကြ ‘ဝိပ္ပဋိသာရ’ပွမသျှိုက်သေ့စိုတ် နှိကျင်ကုအဲဒိုက်ရ— “အဲဟံကလိဝံ (ဂုဏ်ဂမ္မိုင်မပ္ပံသီလ)တုရသွံ၊ အဲဟံဒိကလိဝံ (ဂုဏ်ဂမ္မိုင် မပ္ပံသီလမထေက်ကိုကလိဝံ)တုရသွံ၊ အဲဒိအာကလိဝံ (ဒဒိခမိ) ဗွဲဟံဒးရးတုရသွံ၊ အဲဟံဒိ ကလိဝံ (ဒဒိခမိ)ဗွဲမဒးရးတုရသွံ။ တိလမ္ပပိုင်ကျက်ကြွ ကိုခမိဂမ္မိုင် တိညာတ်ကေတ်(ဒတုဖျိ) နကိုဂလာန်ခရ်မစပ်ကောံသိက္ခာပိုင် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်(ခရ်) (သွက်ဂွံဒွေတ်ခရ်) ကိုသကေက် သကာ ကိုမြဟ်မြာမ္မး “ခမိဂေါတမဝံ မိက်ဂွံကိုအေင်သတေ (ဒေက်ခွေက်)အာလောန် ကေံရသွံ” ချပ်ဗိုဗျဟ်ကေတ် ရဝံတု ပွမအေင်ဒင်ဟံမာန် ပွမဟံသျှိုက်မျိုက်ကြိုက်စိုတ် နှိကျင်ကုအဲဒိုက်ရ။ (ပွဲကြနုတ်)အဲပြာပ်အာ ဇရေင်တိလမ္ပပိုင်ကျက်ကြွတု ယဝ်ဂွံဂရင်ပတိဒုသ် ဗွဲဒဒိဒုသ် ပွဲဇရေင်တိလမ္ပပိုင်ကျက်ကြွမ္မး ခိုဟ်သန်ရ” ရဝံ ကသပ်ဒ်ရ။ ယွံကျာ်မ္မံပိုင် အတိုင် ဒိုဟ်နီ အတိုင်ဝိဝိင် အတိုင်ဟံသျှိုက်ကေက် ဒုသ်ခေလိုချိုက်ဂွံအဲဒိုက်တုရ။ တိလမ္ပပိုင်ကျက်ကြွ ကိုခမိဂမ္မိုင် တိညာတ်ကေတ်(ဒတုဖျိ) နကိုဂလာန်ခရ်မစပ်ကောံသိက္ခာပိုင် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် (ခရ်) (သွက်ဂွံဒွေတ်ခရ်) ကိုသကေက်သကာ ကိုမြဟ်မြာမ္မး “ခမိဂေါတမဝံ မိက်ဂွံကို အေင်သတေ (ဒေက်ခွေက်)အာလောန်ကေံရသွံ” ချပ်ဗိုဗျဟ်ကေတ် ရဝံတု ပွမအေင်ဒင် ဟံမာန် ပွမဟံသျှိုက်မျိုက်ကြိုက်စိုတ် နှိကျင်ကုအဲဒိုက်ရ။ တုဟ်နသုလလမ်မင်မ္မဲ ပွဲကာလကြ ဒုသ်အဲဒိုက်ဂိ တိလမ္ပပိုင်ကျက်ကြွ ဩဝ်ဒင်တဲရဝံမ္မးဒုသ်ညိကျာ် ရဝံ (ဂရင်ပတိရ)။

ယွံကဿပ အတိုင်ဒိုဟ်နီ အတိုင်ဝိဝိင် အတိုင်ဟံသျှိုက်ကေက် ဗွဲစုတ် ဒုသ်ခေလို ချိုက်ဂွံတုအဲရ။ အဲကိုခမိဂမ္မိုင် တိညာတ်ကေတ်(ဒတုဖျိ) နကိုဂလာန်ခရ်မစပ်ကောံသိက္ခာပိုင် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်(ခရ်) (သွက်ဂွံဒွေတ်ခရ်) ကိုသကေက်သကာ ကိုမြဟ်မြာမ္မး “ခမိဂေါတမဝံ

မိက်ဝံ့ကိုအောင်သတော် (ဒေက်ခွေက်)အာလောန်ကွေရသွံ” ချပ်ဗိုဗျဟ်ကေတ် ရံဝံ့တဲ ပွမအောင်ဒင်ဟံမာန် ပွမဟံသျှိုက်မျိုက်ကြိုက်စိုတ် နှိကုင်ကုတုအဲရ။ ယွံကဿပ တုအဲဂ် ညာတ်ကေတ်ဒုသ် ရံဝံ့မွေးဒုသ်တဲ ဗွဲမဗွဲကိုဒုသ် ဟိုတ်နူဇျဲဇေ (ဝီဗလး)ကွေဂ်ရ ဒုသ်ဂ် ဒုသ်ရ ရံဝံ့ ဗိုညးဂမျိုင် ဒုင်တဲအိုတ်ရ။ ယွံကဿပ ညာတ်ကေတ်ဒုသ် ရံဝံ့မွေးဒုသ်တဲ ဝီဗလးကွေဗွဲမဗွဲကိုခေတ်တဲ ပွဲကာလကြံ သိုလလမ်မင်မွဲရ (ပွမဝီဗလး သိုလလမ်မင်မွဲ)ဝံ နှိပွမဇော်မောင် ပွဲဒွေံဗတောန်ဝိနယ်အရီရ။

ယွံကဿပ နှိခမီထေရ်ဇော်လေဝ် နှိတ်ညးဟံမွဲပွဲက်ကိုသိက္ခာဂမျိုင်ပိပြကာ ညးမျှံ အလေံဟံဟိုထိုင်သး ဂုဏ်ပွမဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သိက္ခာဂမျိုင်ပိပြကာမွေး၊ ခမီဂမျိုင် မွဲသအောင် မဟံမွဲပွဲက်ကိုသိက္ခာပိပြကာဂ်လေဝ် ဟံကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲသိက္ခာဂမျိုင်ပိပြကာမွေး၊ ဂုဏ်ခမီ ဂမျိုင်မွဲသအောင် မျှံပွဲက်ကိုသိက္ခာပိပြကာဂ်လေဝ် ပွဲအခိုင်မဗွဲ ဟံဟိုသုးဗွဲမဉာ်စုတ်မွေး။ ယွံကဿပ ခမီထေရ်ဇော်ရံဝံ့ အဲဟံထိုင်သးရ။ ပွမဟံထိုင်သးသံဂ် မဟိုတ်ဂ်ရော? “တီလ မျှံပိုင်ကျိတြဲ ထိုင်သးခမီ(မဟံမွဲပွဲက်ကိုသိက္ခာပိပြကာဂ်)ရ” ရံဝံ့ ခမီသအောင်ဂမျိုင် ပြာပ်ခသီကို ခမီဂ်အိုတ်ရ။ ခမီဂမျိုင် မပြာပ်ခသီကိုခမီဂ် ပတုပ်ဗက်အကာဲအရာ ခမီ(မဟံမွဲပွဲက်ကို သိက္ခာပိပြကာ)ဂ်အိုတ်ရ။ ကုခမီဂမျိုင် မပတုပ်ဗက်အကာဲအရာ ခမီမဟံမွဲပွဲက်ကိုသိက္ခာ ပိပြကာဂ် ပွမသွပတုပ်ဗက်ဂ် နှိတ်တုဟ်နဟွဲကိုဒတဲမြမောင် တုဟ်နနှိဒဒိမ် လုက်ကာလ မဂိုင်သွေဲရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ခမီထေရ်ဇော်ရံဝံ့ အဲဟံထိုင်သးရ။

ယွံကဿပ နှိခမီတဲလဒေါင်လေဝ် ။ ပ ။ ယွံကဿပ နှိခမီသွတ်လေဝ် နှိတ် ညးဟံမွဲ ပွဲက်ကိုသိက္ခာဂမျိုင်ပိပြကာ ညးမျှံအလေံဟံဟိုထိုင်သး ဂုဏ်ပွမဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သိက္ခာ ဂမျိုင်ပိပြကာမွေး၊ ခမီဂမျိုင်မွဲသအောင် မဟံမွဲပွဲက်ကိုသိက္ခာပိပြကာဂ်လေဝ် ဟံကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲသိက္ခာဂမျိုင်ပိပြကာမွေး၊ ဂုဏ်ခမီဂမျိုင်မွဲသအောင် မျှံပွဲက်ကိုသိက္ခာပိပြကာဂ်လေဝ် ပွဲအခိုင်မဗွဲ ဟံဟိုသုးဗွဲမဉာ်စုတ်မွေး။ ယွံကဿပ ခမီသွတ်ရံဝံ့ အဲဟံထိုင်သးရ။ ပွမဟံထိုင်သးသံဂ် မဟိုတ်ဂ်ရော? “ကျိတြဲ ထိုင်သးခမီ(မဟံမွဲပွဲက်ကိုသိက္ခာပိပြကာဂ်)ရ” ရံဝံ့ ခမီသအောင် ဂမျိုင် ပြာပ်ခသီကိုခမီဂ်အိုတ်ရ။ ခမီဂမျိုင် မပြာပ်ခသီကိုခမီဂ် ပတုပ်ဗက်အကာဲအရာ ခမီ(မဟံမွဲပွဲက်ကိုသိက္ခာပိပြကာ)ဂ်အိုတ်ရ။ ကုခမီဂမျိုင် မပတုပ်ဗက်အကာဲအရာ ခမီမဟံမွဲ ပွဲက်ကိုသိက္ခာပိပြကာဂ် ပွမသွပတုပ်ဗက်ဂ် နှိတ် တုဟ်နဟွဲကိုဒတဲမြမောင် တုဟ်နနှိဒဒိမ် လုက်ကာလမဂိုင်သွေဲရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ခမီသွတ် ရံဝံ့ အဲဟံထိုင်သးရ။

ယွံကဿပ နှိခမီထေရ်ဇော်လေဝ် နှိတ်ညးမျှံပွဲက်ကိုသိက္ခာဂမျိုင်ပိပြကာ ညးမျှံအလေံ ဟိုထိုင်သး ဂုဏ်ပွမဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သိက္ခာဂမျိုင်ပိပြကာမွေး၊ ခမီဂမျိုင်မွဲသအောင် မဟံမွဲ ပွဲက်ကိုသိက္ခာပိပြကာဂ်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲသိက္ခာဂမျိုင်ပိပြကာမွေး၊ ဂုဏ်ခမီဂမျိုင် မွဲသအောင် မျှံပွဲက်ကိုသိက္ခာပိပြကာဂ်လေဝ် ပွဲအခိုင်မဗွဲ ဟိုသုးဗွဲမဉာ်စုတ်မွေး။ ယွံကဿပ ခမီထေရ်ဇော်ရံဝံ့ အဲထိုင်သးရ။ ပွမထိုင်သးသံဂ် မဟိုတ်ဂ်ရော? “တီလမျှံပိုင်ကျိတြဲ

ထိုင်းသား ခမီ(မွဲ)ပွဲက်ကိုသိက္ခာပိပြကာ)ရ” ရဝံ ခမီသအာင်ဂမ္တိုင် ပြာပ်ခသီက္ခီခမီဂ်အိုတ်ရ။ ခမီဂမ္တိုင် မပြာပ်ခသီက္ခီကိုခမီဂ် ပတုပ်ဗက်အကာဲအရာ ခမီ(မွဲ)ပွဲက်ကိုသိက္ခာပိပြကာ)ဂ်အိုတ်ရ။ ကုခမီဂမ္တိုင် မပတုပ်ဗက်အကာဲအရာ ခမီမွဲပွဲက်ကိုသိက္ခာပိပြကာ)ဂ် ပွမသ့ပတုပ်ဗက်ဂ် ဒိုတ် တူဟ်နမ္မုဂ်အတဲမြမောပ် တူဟ်နဒ်ဒ်ဒ် လုက်ကာလမဂ္တိုင်သောဲရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ခမီထေရ်ဇ္ဇော် ရဝံဂ် အဲထိုင်းသားရ။

ယွံကဿပ ခမီတဲလဒေါင်လေဝ် နှိတ်ညးမွဲပွဲက်ကိုသိက္ခာပိပြကာမွဲး ။ ပ ။ ခမီသွတ်လေဝ် နှိတ်ညးမွဲပွဲက်ကိုသိက္ခာဂမ္တိုင်ပိပြကာ ညးမွဲအလေံဟိုံထိုင်သး ဂုဏ်ပုဗ္ဗဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သိက္ခာဂမ္တိုင်ပိပြကာမွဲး၊ ခမီဂမ္တိုင်မွဲသအာင် မဟံ့မွဲပွဲက်ကိုသိက္ခာပိပြကာဂ်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲသိက္ခာဂမ္တိုင်ပိပြကာမွဲး၊ ဂုဏ်ခမီဂမ္တိုင်မွဲသအာင် မွဲပွဲက်ကိုသိက္ခာပိပြကာဂ်လေဝ် ပွဲအခိုင်မဗွဲ ဟိုံသုးမွဲမဍုတ်မွဲး။ ယွံကဿပ ခမီထေရ်ဇော်ရဲဝံ့ အဲထိုင်သးရ။ ပုဗ္ဗမထိုင်သးသၢ်ဂ် မဟိုတ်ဂ်ရော? “တီလမွဲပိုင်ကျၢ်တြဲ ထိုင်သးခမီ(မွဲပွဲက်ကိုသိက္ခာပိပြကာဂ်)ရ” ရဲဝံ့ ခမီသအာင်ဂမ္တိုင် ပြာပ်ခသီကီ ခမီဂ်အိုတ်ရ။ ခမီဂမ္တိုင် မပြာပ်ခသီကီကီ ခမီဂ် ပတုပ်ဗက်အကဲအရာ ခမီ(မွဲပွဲက်ကိုသိက္ခာပိပြကာ)ဂ်အိုတ်ရ၊ ကုခမီဂမ္တိုင် မပတုပ်ဗက်အကဲအရာ ခမီမွဲပွဲက်ကိုသိက္ခာပိပြကာဂ် ပုဗ္ဗသပတုပ်ဗက်ဂ် နှိတ်တုဟ်နမူကုဒတဲ မြမောဝ် တုဟ်နဒ်ဒ်ဒ် လုက်ကာလမဂ္တိုင်သေ့ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ခမီသွတ်ရဲဝံ့ အဲထိုင်သးရ ရဲဝံ့ (သွးတ်ရ)။

သုတိဉ္စကာဒသမ။

သမဏဝဂ် မရနုက်ကိုပန်တဲရ။

(၁၀) ၅။ လောဏကပလ္လဝ် ၁။ သုတ်အစွာယိက

၉၃။ ယုံခမီတအ် တြုံတြသိုသွာဗုဂမ္တိုင်ကမောန်ထေက်ကိုဒးကောန် ဒးသွဗွဲမယရက် ဂဗက်ဂ် ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမ္တပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ယုံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ တြုံတြသိုသွာဗုဂ် ပြဟ်ပြဟ်ပြေဟ်ပြေဟ် ထဲဇိက်လဝ်တိဗုဗွဲမဒးရးရတု သွဖျိတ်ဗညီလဝ် တိဗွဲမဒးရးရ။ ပြဟ်ပြဟ်ပြေဟ်ပြေဟ် ထဲဇိက်လဝ်တိဗုဗွဲမဒးရးရတု သွဖျိတ်ဗညီလဝ် တိဗွဲမဒးရးတုမွဲး ပြဟ်ပြဟ်ပြေဟ်ပြေဟ် ဒးတြတ်ဖျေံမဂ္တိုင်ဒးဒးရးရ။ ပြဟ်ပြဟ်ပြေဟ်ပြေဟ် တြတ်ဖျေံမဂ္တိုင်တု ဟပျုလလေဝ် ဒးဟပျုလ်ကိုဍုင်ရ။ ပရိဟ်ပတိတ်လေဝ် ဒးပရိဟ်ပတိတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ကမောန်ထေက်ကိုဒးကောန် ဒးသွဗွဲမယရက်ဂဗက် တြုံတြသိုသွာဗုဂမ္တိုင် ဣဝံ ပိဂကူအိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် “တုဝံဟေင် ဩဝံပိုညးဂမ္တိုင် ဩဝံကိုကျုတ်တိုန်ညိ၊ တုယးဟေင် ဩဝံကိုဂွံ(ဗုင်)ညိ၊ ကလီတေံဟေင် ဩဝံကိုဍုဟ်ညိ” ရဝံ ကြိန်အစောံသတ္တိ (မစိုပ်ဒတုကို အတိုင်ပိုက်ရဝံမာန်)ဂ် ဟံဗွဲ ကုတြုံတြသိုသွာဗုဂ်ရ။ ယုံခမီတအ် ဗွဲစုတ်တုန် ဩဝံဂမ္တိုင်

တြိတုသိုသွာနုဂ် ကလိဝံဉတုညီသာသုဟ်သုန်တဲ အခိင်ကျုတ်လေဝ်ကျုတ်တိုန် ဝှဲ(ပုင်)လေဝ် ဝှဲချုဟ်လေဝ်ချုဟ်ဂ် မှုရ။

ယွံခမိတအ် တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသုဟ်ဟောင် ကမ္မောန်ထေက်ကိုဒးကျောန် ဒးသွဗ္ဗမ ဃရက်ဂဗက် ခမိဂမ္တိုင် က္လုဝံပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမ္ပပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ပွမဒဂိုန် ဂိုင်ကေတ် အမိသီလသိက္ခာ ပွမဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်အမိစိတ္တသိက္ခာ ပွမဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် အမိပညာသိက္ခာရ။ ယွံခမိတအ် ကမ္မောန်ထေက်ကိုဒးကျောန် ဒးသွဗ္ဗမဃရက်ဂဗက်ခမိ ဂမ္တိုင် က္လုဝံပိဂကူအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် “ပွဲတဲဏအ်ကို ပွဲတဲယးကို ပွဲကလီတေံကို စိုတ်အဲ ဟံစေဲလံ(ကိုအာရီမမိက်ကိုမ္မဲ)တဲ ဩဝ်ကိုတိတ်ဗူး နူဓရ်အာသဝဂမ္တိုင်ညီ” ရဝံ ကြိဉ် အစောံသတ္တိ (မကိုစိုပ်ဒတဲ အတိုင်ပွက်ရဝံမာန်)ဂ် ဟံမ္မဲကုခမိဂ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲစုတ်တုန် စိုတ်ခမိ မဒ္ဒေတ်လုတ်အမိသီလသိက္ခာကို အမိစိတ္တသိက္ခာကို အမိပညာသိက္ခာကိုဂ် ဟံစေဲ လံ(ကိုအာရီမမိက်ကိုမ္မဲ) နကိုတဏှာဒိဋ္ဌိ)တဲ အခိင်တိတ်ဗူးနူဓရ်အာသဝဂမ္တိုင်ဂ် မှုရ။

ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ ပွဲသာသနာဝံ “ပွဲအရာဒဂိုန်ဒေတ်အမိသီလသိက္ခာ ကြက်က တိုန်ဆန္ဒမကေက်သကာ ကုပိုညးဂမ္တိုင်ရ။ ပွဲအရာဒဂိုန်ဒေတ်အမိစိတ္တသိက္ခာ ကြက်ကတိုန် ဆန္ဒမကေက်သကာ ကုပိုညးဂမ္တိုင်ရ။ ပွဲအရာဒဂိုန်ဒေတ်အမိပညာသိက္ခာ ကြက်ကတိုန် ဆန္ဒမကေက်သကာ ကုပိုညးဂမ္တိုင်ရ”ဂ် အတိုင်ဝံဟောင် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် ဒးဒေတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟောင် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် ဒးဒေတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ပဝိဝေက

၉၄။ ယွံခမိတအ် ပြဘာဏ်ဂမ္တိုင်မျှံကိုကွေတ် မသအာင်နူသာသနာဂ် ပညပ်တ် ပွမလုအာ (နူကိလေသဂမ္တိုင်)ပိဂကူဝံအိုတ်ရ။ ညးမ္ပပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— နိဿယ် ကိုသုာတဲ ပွမလုအာနူကိလေသဂမ္တိုင်မကတိုန် နိဿယ်ကိုပိဏှပါတဲ ပွမလုအာနူ ကိလေသဂမ္တိုင်ကတိုန် နိဿယ်ကိုဘာတဲ ပွမလုအာနူကိလေသဂမ္တိုင် မကတိုန်ရ။

ယွံခမိတအ် ပ္ဍောပ်ကိုပိဂကူဂမ္တိုင် ပြဘာဏ်ဂမ္တိုင်မျှံကိုကွေတ် မသအာင်နူသာသနာဂ် ပညပ်တ် နိဿယ်ကိုသုာတဲ ပွမလုအာနူကိလေသဂမ္တိုင် မကတိုန်ရဝံအိုတ်ရ။ ယာတ်ကာန် ဂမ္တိုင်လေဝ် ပကင်ရင်လပ်အိုတ်ရ။ ယာတ်ဂမ္တိုင်မတုတ်နရ်လပ် နကာန်လေဝ် ပကင်ရင်လပ် အိုတ်ရ။ ယာတ်ညးချိုတ်ဂမ္တိုင်လေဝ် ပကင်ရင်လပ်အိုတ်ရ။ ယာတ်ပံသုကူဂမ္တိုင်လေဝ် ပကင်ရင်လပ်အိုတ်ရ။ ယာတ်သကောပ်(ခွေ်) ဆုဂမ္တိုင်လေဝ် ပကင်ရင်လပ်အိုတ်ရ။ စွာံဗြန် လေဝ် ပကင်ရင်လပ်အိုတ်ရ။ ယာတ်ဇြေဟ်စွာံဗြန် မွဲဟာန်ကျောံနွေပ်လေဝ် ပကင်ရင် လပ်အိုတ်ရ။ ယာတ်ကွတ်သုခိုဟ်လေဝ် ပကင်ရင်လပ်အိုတ်ရ။ ယာတ်သကောပ်ဆုလေဝ်

ပကင်ရင်လင်အိုတ်ရ၊ ယာတ်ခတိုဂတေလေဝ် ပကင်ရင်လင်အိုတ်ရ၊ ယာတ်ကွင် မတုတ်လင် နကိုသော်မ္ဗိဟ်ဂမ္တိုင်လေဝ် ပကင်ရင်လင်အိုတ်ရ၊ ယာတ်ကွင်သော်ဗ္ဗသတ်လေဝ် ပကင်ရင် လင်အိုတ်ရ၊ ယာတ်သွေင်ဂွေင်ဟိုက်လေဝ် ပကင်ရင်လင်အိုတ်ရ၊ ယွံခမိတအ် ပြဘာဇ် ဂမ္တိုင် မှုကိုကွေတ်မသအာင်နူသာသနာဂ် ပညပ်တ် နိဿယ်ကိုသုတု ပွမလှူအာနူ ကိလေသဂမ္တိုင် မကတိုဒ်ရံဝံအိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ပှောင်ကိုပိဂကူဂမ္တိုင် ပြဘာဇ်ဂမ္တိုင် မှုကိုကွေတ်မသအာင်နူသာသနာဂ် ပညပ်တ် နိဿယ်ကိုပိဏ္ဍပါတ်တု ပွမလှူအာ နူကိလေသဂမ္တိုင်မကတိုဒ်ရံဝံအိုတ်ရ၊ သွေင်ကလောင်(သွေင်တောမ် သွေင်ထွေက်)လေဝ် စအိုတ်ရ၊ သုလ္လင်လေဝ် စအိုတ်ရ၊ သုစု ဝိပ်(ပွေင် ဩဝ်ဂန်)လေဝ် စအိုတ်ရ၊ အဖာတ်စွာလေဝ် စအိုတ်ရ၊ အိက်ငှ်လေဝ် စအိုတ်ရ၊ ကောန်သုလေဝ် စအိုတ်ရ၊ ပုင်မောင်(ပုင်တ်)လေဝ် စအိုတ်အိုတ်ရ၊ ခွက်လှ်လေဝ် စအိုတ်ရ၊ ချေဝ်လေဝ် စအိုတ်ရ၊ အိက်ဂှ်လေဝ် စအိုတ်ရ၊ မှုကိုစုရိဟ်ဇုက်၊သတ်ဆုဂြိုပ်ဂ်ဒ်တု စတ်သတ်ဆုပြဟ် ဒတုဇှေတု ယိုပ်ယာပ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပြဘာဇ်ဂမ္တိုင် မှုကိုကွေတ် မသအာင်နူသာသနာဂ် ပညပ်တ် နိဿယ်ကိုပိဏ္ဍပါတ်တု ပွမလှူအာနူကိလေသဂမ္တိုင် မကတိုဒ်ရံဝံအိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ပှောင်ကိုပိဂကူဂမ္တိုင် ပြဘာဇ်ဂမ္တိုင် မှုကိုကွေတ်မသအာင်နူသာသနာဂ် ပညပ်တ် နိဿယ်ကိုဘာတု ပွမလှူအာနူကိလေသဂမ္တိုင် မကတိုဒ်ရံဝံအိုတ်ရ၊ ပညပ်တ် ဂြိုပ် သုတ်တုဆု သုသာန် သပိုဟ်ဂြိုပ် အမုဲအကး ဂအံဆံက် ဒြာင်(ဒနင်)ဆံက်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပြဘာဇ်ဂမ္တိုင် မှုကိုကွေတ် မသအာင်နူသာသနာဂ် ပညပ်တ် နိဿယ်ကိုဘာတု ပွမလှူအာနူကိလေသဂမ္တိုင် မကတိုဒ် ရံဝံအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပြဘာဇ်ဂမ္တိုင် မှုကိုကွေတ် မသအာင်နူသာသနာဂ် ပညပ်တ် ပွမလှူအာနူကိလေသဂမ္တိုင် ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံအိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ပွမလှူအာ(နူကိလေသဂမ္တိုင်) ဒဒက်တ်ခမိဂမ္တိုင် ပိဂကူ ဝံအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မှုကိုသီလရ၊ ခမိဂ် ပွမဟွဲကိုသီလဂ်လေဝ် ဂပ်ပ်ပါကွေံရ၊ နူပွမဟွဲကိုသီလဂ်လေဝ် လှူအာရ။ လညာတ် ညှုတ်လေဝ် မှုရ၊ ခမိဂ် လညာတ်မှာရာဂ်လေဝ် ဂပ်ပ်ပါကွေံရ၊ နူလညာတ်မှာရာဂ်လေဝ် လှူအာရ။ ဓရ်အာသဝအိုတ်အာတုလေဝ် မှုရ၊ ခမိဂ် ဓရ်အာသဝဂမ္တိုင်လေဝ် ဂပ်ပ်ပါ ကွေံအိုတ်ရ၊ နူဓရ်အာသဝဂမ္တိုင်လေဝ် လှူအာရ။

ယွံခမိတအ် ဩဟိုတ်နူဟိုတ်မွဲ ခမိဂ် မှုကိုသီလရ၊ ခမိဂ် ပွမဟွဲကိုသီလဂ်လေဝ် ဂပ်ပ်ပါကွေံရ၊ နူပွမဟွဲကိုသီလဂ်လေဝ် လှူအာရ။ လညာတ်ညှုတ်လေဝ် မှုရ၊ ခမိဂ် လညာတ်မှာရာဂ်လေဝ် ဂပ်ပ်ပါကွေံရ၊ နူလညာတ်မှာရာဂ်လေဝ် လှူအာရ။ ဓရ်အာသဝ အိုတ်အာတုလေဝ် မှုရ၊ ခမိဂ် ဓရ်အာသဝဂမ္တိုင်လေဝ် ဂပ်ပ်ပါကွေံအိုတ်ရ၊ နူဓရ်အာသဝ ဂမ္တိုင်လေဝ် လှူအာရ။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ ခမိဝံ ကော်ခဂး ညးအာစိုပ်ပြု(မတံဂး

သီလ) ညးအာစိုပ်ကြက်မတွံဂးသီလ ညးသွေးဇူး ညးတန်တပွဲကြက်(ဂုဏ်မတွံဂးသီလ,သမာဓိ, ပညာ)ရ။

ယွံခမီတအ် ဝါမုဍောတ်သာလီ တြံတုသိုသွာမုဂ် ပေင်ဒိုင်ရ၊ ဝါမုဍောတ်သာလီဂ် တြံတုသိုသွာမုဂ် ကိုရတ်ကောံ ပြဟ်ပြဟ်ပြေဟ်ပြေဟ်ရ၊ ကိုရတ်ကောံ ပြဟ်ပြဟ်ပြေဟ်ပြေဟ်တု ကိုပကောံပကောံပြဟ်ပြဟ်ပြေဟ်ပြေဟ်ရ၊ ကိုပကောံပကောံပြဟ်ပြဟ်ပြေဟ်ပြေဟ်တု ကိုပိုက်ဏာပြဟ်ပြဟ်ပြေဟ်ပြေဟ်ရ၊ ကိုပိုက်ဏာပြဟ်ပြဟ်ပြေဟ်ပြေဟ်တု ကိုဖအံကောံ ပြဟ်ပြဟ်ပြေဟ်ပြေဟ်ရ၊ ကိုသွဖအံကောံ ပြဟ်ပြဟ်ပြေဟ်ပြေဟ်တု ကိုပိုန်ကောံ ပြဟ်ပြဟ် ပြေဟ်ပြေဟ်ရ၊ ကိုပိုန်ကောံ ပြဟ်ပြဟ်ပြေဟ်ပြေဟ်တု ကိုဇံက်ပတိတ်ဆံက် ပြဟ်ပြဟ်ပြေဟ် ပြေဟ်ရ၊ ကိုဇံက်ပတိတ်ဆံက် ပြဟ်ပြဟ်ပြေဟ်ပြေဟ်တု ကိုပိုက်ပတိတ်သပအ်ဍောတ် ပြဟ်ပြဟ်ပြေဟ်ပြေဟ်ရ၊ ကိုပိုက်ပတိတ်သပအ်ဍောတ် ပြဟ်ပြဟ်ပြေဟ်ပြေဟ်တု ကိုသရီကောံ ပြဟ်ပြဟ်ပြေဟ်ပြေဟ်ရ၊ ကိုသရီကောံ ပြဟ်ပြဟ်ပြေဟ်ပြေဟ်တု ကိုကလေင်ပကောံ ပြဟ်ပြဟ် ပြေဟ်ပြေဟ်ရ၊ ကိုကလေင်ပကောံ ပြဟ်ပြဟ်ပြေဟ်ပြေဟ်တု ကိုထွက်ထွက် ပြဟ်ပြဟ် ပြေဟ်ပြေဟ်ရ၊ ကိုထွက်ထွက်ပြဟ်ပြဟ်ပြေဟ်ပြေဟ်တု ကိုဂုဏ်ပတိတ်ကာဓိဂုဏ် ပြဟ်ပြဟ် ပြေဟ်ပြေဟ်ရ၊ ယွံခမီတအ် သွကောံရံဝံမွဲး ဍောတ်တြံတုသိုသွာမုဂ်မိုဏ် အာစိုပ်ပြဲပြဲ (မတွံဂး သု)အိုတ်ရ၊ အာစိုပ်ကြက်(မတွံဂးသု)အိုတ်ရ၊ သွေးဇူးအိုတ်ရ၊ တန်တပွဲကြက် (မတွံဂး သု)အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် တုင်သွဟ်ညံင်ရံသင်္ဂဟောင် ဍုဟ်တုနုဟ်တုမ္မဲ ခမီဂ် မွဲကိုသီလရ၊ ခမီဂ် ပွမမ္မဲကိုသီလဂ်လေင် ဂပ်ပါကောံရ၊ နုပမ္မဲကိုသီလဂ်လေင် လုအာရ၊ လညာတ် ချာတ်လေင် မွဲရ၊ ခမီဂ် လညာတ်မှာရာဂ်လေင် ဂပ်ပါကောံရ၊ နုလညာတ်မှာရာဂ်လေင် လုအာရ၊ ခရ်အာသဝအိုတ်အာတုလေင် မွဲရ၊ ခမီဂ် ခရ်အာသဝဂ်မိုဏ်လေင် ဂပ်ပါ ကောံအိုတ်ရ၊ နုခရ်အာသဝဂ်မိုဏ်လေင် လုအာရ၊ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ ခမီဝံ ကော်ခဲဂး ညးအာစိုပ်ပြဲပြဲ(မတွံဂးသီလ) ညးအာစိုပ်ကြက်မတွံဂးသီလ ညးသွေးဇူး ညးတန်တ ပွဲကြက် (ဂုဏ်မတွံဂးသီလ,သမာဓိ,ပညာ)ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်သရဒ

၉၅။ ယွံခမီတအ် သိုင်တုမတိုန်ကျင်တူရူ အခိုင်‘သရဒ’ဂးရဂိတုကထိုန် ပွဲဂးအကး မသုင်မွဲကိုမတ်ဗြမအးဇူးဂ် ပလိုပလာ်ကောံတိုက်ဒမ္မုမ္မုလ္လုဂးအကးအိုသိုတု သွဟ်ညံင်ရ ယးတုးဂိုလဟ်ရာင်ဆဲတ်ကို ယွံခမီတအ် တုင်သွဟ်ညံင်ရံသင်္ဂဟောင် မတ်ခရ်‘သောတာ ပတ္တိမဂ်ဉာဏ်’မတ်စူးနုမ္မိုက်ကွိုက်လေင်ကိလေသ ကတိုန်ကျင်ကုကွးအရီဂ်ရ။ ယွံခမီတအ်

လညာတ်ဉာဏ်သောတာပတ္တိမဂ် ကတိန္ဒိကုဉ်မွဲဒမြိပ်စပ်ဂ် ‘သံယောဇိန်’ဇုက်ဒက်ဂြေန်ဂမ္တိုင် ပိတျုင်မတွံဂးသက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ သီလဗ္ဗတပရာမာသ ကေုစူးအာကုက္ကအရီဂ်အိုတ်ရ။

ပွဲကြနုဂ် တိတ်ဗူးအာ နူခရ်‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမထွေန်စပ်မဂ်ဂွက် ‘ဗျာပါဒ’ပွမမိက်ကို လိုလာ်ဂမ္တိုင်ဓါပြကာရ။ ပုဂိုလ်ဂ် လူအာနူကာမဂမ္တိုင်တုဟေင် လူအာနူခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် တုဟေင် အာစိုပ်ပဌမဇ္ဈာန် မဒ္ဒိမ္မဟာန်ကောံ‘ဝိတက်’ပွမချပ် မဒ္ဒိမ္မဟာန်ကောံ‘ဝိစာရ’ပွမစွိတ် သပေါတ် မျှုကို‘ပီတိ’ပွမသျှိုက်မျှိုက် ‘သုခ’ပွမဒ်တသိုခ် မကတိန္ဒိဟိုတ်နူလူအာတု ပဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် ကွးအရီဂ် ယဝ်ချိုတ်အာမူး။ သံယောဇိန်ဇုက်ဒက်ဂြေန် မစိုန်သကို စပ်ကိုဒးကလေင်ကွဉ် ချိုင်မှိုဟ်ဝံမွဲဝါပုန် ဟွဲကုက္ကအရီဂ်ရ ရံဝံ (သူးတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ပရိသာ

၉၆။ ယွံခမိတအ် ပရိသာတ်ဂမ္တိုင် က္တုဝံပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရော မူးတုန်— ပရိသာတ်‘အဂ္ဂဝတီ’မျှုကိုပုဂိုလ်မပြ ပရိသာတ်‘ဝဂ္ဂ’မဟံညီသာ ပရိသာတ်‘သမဂ္ဂ’ မညီသာရ။

ယွံခမိတအ် ပရိသာတ်‘အဂ္ဂဝတီ’မျှုကိုပုဂိုလ်မပြမူးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ဩပွဲပရိသာတ်မွဲ ခမိထေရ်ဇော်ဂမ္တိုင် တုဟ်နပစ္စယံပရိက္ခရာဝံဂ် ဟံဒွေတ်တ အိုတ်ရ။ ဟံဒွေတ်တ(သိက္ခာပိပြကာ) ဗွဲမသာသပအ်အိုတ်ရ။ ဖျေံထောံသဇိုင်ဝန် ပွဲခရ် မလေပ်ကိုတို့ဇော်သွပ်အိုတ်ရ။ သွအာဂတပူတရ ပွဲပွမကလိဝံ ဝိဝေကအိုတ်ရ။ ခရ်(ဇ္ဈာန် မဂ်ဖိုလ်)မဟံအာစိုပ်ဏီ တုဟ်နပွမအာစိုပ် ခရ်မဟံကလိဝံဏီ တုဟ်နကလိဝံ ခရ်မဟံ ဝံသွဇော်မတ်ဏီ တုဟ်နသွဇော်မတ်သုလ္လိပရာအိုတ်ရ။ ဂကောံကွးဗွဲကြဂမ္တိုင် အာစိုပ် ပွမပတုပ်ဗက် အာကာရအရာအွာ ဇကုတအ်မဂ္တညာတ်ကေတ်အိုတ်ရ။ ဂကောံကွးဗွဲကြ ဂမ္တိုင်ဂ်လေပ် တုဟ်နပစ္စယံပရိက္ခရာဂ္တိုင် ဟံဒွေတ်တအိုတ်ရ။ ဟံဒွေတ်တ(သိက္ခာပိပြကာ) ဗွဲမသာသပအ်အိုတ်ရ။ ဖျေံထောံသဇိုင်ဝန် ပွဲခရ်မလေပ်ကိုတို့ဇော်သွပ်အိုတ်ရ။ သွအာဂတ ပူတရ ပွဲပွမကလိဝံဝိဝေကအိုတ်ရ။ ခရ်(ဇ္ဈာန်မဂ်ဖိုလ်) မဟံအာစိုပ်ဏီ တုဟ်နပွမအာစိုပ် ခရ်မဟံကလိဝံဏီ တုဟ်နကလိဝံ ခရ်မဟံသွဇော်မတ်ဏီ တုဟ်နသွဇော်မတ် သုလ္လိ ပရာအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပရိသာတ်ဝံ ကော်ခဂး ပရိသာတ်‘အဂ္ဂဝတီ’မျှုကိုပုဂိုလ်မပြရ။

ယွံခမိတအ် ပရိသာတ်‘ဝဂ္ဂ’မဟံညီသာဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ဩပွဲပရိသာတ်မွဲ ခမိဂမ္တိုင် ပွဲဂတမတ် ပွဲကြမတ် ကတိန္ဒိသေက်ဇို ကတိန္ဒိကယျာန်ဒဝါတ် ဟိုသူးဂလားဇော်စးဂမ္တိုင်ဂ်ဒ်တု ထပက်ခွင်တ် နကိုဗျဟ်ပါင်ဂမ္တိုင်ရင်သကအ်တု ပဒတ် အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပရိသာတ်ဝံ ကော်ခဂး ပရိသာတ်‘ဝဂ္ဂ’မဟံညီသာရ။

ယွံခမီတအ် ပရိသာတ်‘သမဂ္ဂ’မညီသာဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂွံ
 ဩပွဲပရိသာတ်မွဲ ခမီဂမ္တိုင် ညီသာသုဟ်သုန် မိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ဟံဟိုသုးဂလာန်စှော်စး
 နှိညံင်ရဲချာ်တိုက်တိုက်ဂမ္တိုင်ဂ်ဒ်တုဲ သိုမဟ်သေဝ်ဗွဲဒးရး နကိုမတ်ဂမ္တိုင်မသျှိုက်ဆာန်သျှိုက်မ္တိုင်
 ရင်သကအ်ဂ် ပဒတ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပရိသာတ်ဂွံ ကော်ခဲးပရိသာတ်‘သမဂ္ဂ’မညီ
 သာရ။

ယွံခမီတအ် ဩပွဲအခိုင်မွဲ ခမီဂမ္တိုင် ညီသာသုဟ်သုန် မိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ဟံဟိုသုး
 ဂလာန်စှော်စး နှိညံင်ရဲချာ်တိုက်တိုက်ဂမ္တိုင်ဂ်ဒ်တုဲ သိုမဟ်သေဝ်ဗွဲဒးရး နကိုမတ်ဂမ္တိုင် မသျှိုက်
 ဆာန်သျှိုက်မ္တိုင်ရင်သကအ်ဂ် ပဒတ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် ခမီဂမ္တိုင်ဂ် ကိုကတိုဒ်
 ကုသိုလ်ထိုက်မဂ္တိုင်ဂွံင်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် ခမီဂမ္တိုင်ဂ် ပွမမံင်ပဒတ်မပြဲ နကို
 ‘မုဒိတာ’ ပွမအိုဟ်တိုဟ် မကတိုဒ်ဟိုတ်နူစိုတ်မတိတ်ဗူးနူကိလေသပဒတ်အိုတ်ရ။ ကုညး
 အိုဟ်တိုဟ်ဂ် ‘ပီတိ’ပွမသျှိုက်မ္တိုင် ကတိုဒ်ရ။ ဇကုညးသျှိုက်မ္တိုင်ဂ် စိုဟ်လမ်ရ။ ညးမ္တိုင်
 ဇကု စိုဟ်လမ်ရ် ဂွံဒင်စသိုင်တသိုဒ်ရ။ စိုတ်ညးမ္တိုင်တသိုဒ်ဂ် တန်ကြန်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲလ္လှူကုဟ်ဒိုတေံ ဗြဲဂ္ဂစှော် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်မွဲး ညှိဂ် ဇ္ဇောဝ်စှော်အာဌာန်
 သဝ်သဝ်တုဲ ကိုဒိုဇြဟ်စောဝ်တိဂြင်ဟအက်မြိုင်သုတ်ဂမ္တိုင် ပေင်ကျိဟ်အာရ။ ဒိုဇြဟ်စောဝ်
 တိဂြင်ဟအက်မြိုင်သုတ်ဂမ္တိုင် ပေင်ကျိဟ်အိုတ်တုဲမွဲး ကိုလွသုတ်ဂမ္တိုင် ပေင်ကျိဟ်အိုတ်ရ။
 လွသုတ်ဂမ္တိုင် ပေင်ကျိဟ်အိုတ်တုဲမွဲး ကိုလွဇ္ဇောဂမ္တိုင် ပေင်ကျိဟ်အိုတ်ရ။ လွဇ္ဇောဂမ္တိုင်
 ပေင်ကျိဟ်အိုတ်တုဲမွဲး ကိုစီကြိုင်သုတ်ဂမ္တိုင် ပေင်ကျိဟ်အိုတ်ရ။ စီကြိုင်သုတ်ဂမ္တိုင် ပေင်ကျိဟ်
 အိုတ်တုဲမွဲး ကိုစီကြိုင်ဇ္ဇောဂမ္တိုင် ပေင်ကျိဟ်အိုတ်ရ။ စီကြိုင်ဇ္ဇောဂမ္တိုင် ပေင်ကျိဟ်အိုတ်တုဲမွဲး
 ကိုမှာသိုဒ်ဇ္ဇောပေင်ကျိဟ်အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသာဂ်ဟေင် ဩပွဲအခိုင်မွဲ ခမီဂမ္တိုင် ညီသာသုဟ်သုန်
 မိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ဟံဟိုသုးဂလာန်စှော်စး နှိညံင်ရဲချာ်တိုက်တိုက်ဂမ္တိုင်ဂ်ဒ်တုဲ သိုမဟ်သေဝ်
 ဗွဲဒးရး နကိုမတ်ဂမ္တိုင် မသျှိုက်ဆာန်သျှိုက်မ္တိုင်ရင်သကအ်ဂ် ပဒတ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ်
 ပွဲအခိုင်ဂ် ခမီဂမ္တိုင်ဂ် ကိုကတိုဒ်ကုသိုလ်ထိုက်မဂ္တိုင်ဂွံင်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် ခမီ
 ဂမ္တိုင်ဂ် ပွမမံင်ပဒတ်မပြဲ နကို‘မုဒိတာ’ပွမအိုဟ်တိုဟ် မကတိုဒ်ဟိုတ်နူစိုတ်မတိတ်ဗူး
 နူကိလေသ ပဒတ်အိုတ်ရ။ ကုညးအိုဟ်တိုဟ်ဂ် ‘ပီတိ’ပွမသျှိုက်မ္တိုင် ကတိုဒ်ရ။ ဇကု
 ညးသျှိုက်မ္တိုင်ဂ် စိုဟ်လမ်ရ။ ညးမ္တိုင်ဇကု စိုဟ်လမ်ရ် ဂွံဒင်စသိုင်တသိုဒ်ရ။ စိုတ်ညးမ္တိုင်
 ကိုတသိုဒ်ဂ် တန်ကြန်ရ။ ယွံခမီတအ် ပရိသာတ်ဂမ္တိုင် ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ပဌမ အာဇာနီယ

၉၇။ ယွံခမီတအံ ချေအာဇာနယ်နိဟ်ဆဲးသွိုင် မချိုက်ပင်တကောံအင်္ဂမဂ္ဂိုင်ပိဂကူဂ် ဗဗွဲကိုကုသွိုင်ရ၊ နှိအရပ်စပ်သုင်စောဲသွိုင်ရ၊ အာစိပ်ရိဟ်လွိုဟ်ရဝံမွဲး အင်္ဂအဝယ်လစှေ သွိုင်ဟောင်ရ။ ညးမွဲးပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ယွံခမီတအံ ပွဲလောကဝံ ချေအာဇာနယ် နိဟ်ဆဲးသွိုင်ဂ် ကောံသင်္ဂလေဝ် ချိုက်ပင်ရ၊ ကောံဗြဟတ်လေဝ် ချိုက်ပင်ရ ကောံပရဟ် လေဝ် ချိုက်ပင်ရ။ ယွံခမီတအံ ချေအာဇာနယ်နိဟ်ဆဲးသွိုင် မချိုက်ပင်တကောံအင်္ဂ မဂ္ဂိုင်ပိဂကူဝံ ဗဗွဲကိုကုသွိုင်ရ၊ နှိအရပ်စပ်သုင်စောဲသွိုင်ရ၊ အာစိပ်ရိဟ်လွိုဟ်ရဝံမွဲး အင်္ဂ အဝယ်လစှေ သွိုင်ဟောင်ရ။ ယွံခမီတအံ တုပ်သွက်ညင်ရသင်္ဂဟောင် ခမီမချိုက်ပင်တကောံ အင်္ဂဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဂ် ရင်တုင်နင်(နုဋ္ဌာန်ဇမ္မော)တုလေဝ် ထေက်ကိုသွက်ဂွံကိုဒိန်ပူဇရ၊ ဝတ္ထု မစီရင်လဝ် တုဟ်နသွက်ကွဲထီဂမ္ဘိုင်လေဝ် ထေက်ကိုသွက်ဂွံကိုဒိန်ပူဇရ၊ ထေက်ကိုဒင် ဂိုင်ကေတ် ဒါန်မရန်တုံသွက်ဘဝပရလိုက်ရ၊ ထေက်ကိုတုဟ်နပင်ခွအံခွောဲတဲရ၊ နှိတိဗု ပြအိုတ် သွက်ဂကောံသတ် ဂွံပတဲသွပ္ပကုသိုလ်ရ။ ညးမွဲးပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ယွံခမီတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ကောံသင်္ဂလေဝ် ချိုက်ပင်ရ၊ ကောံဗြဟတ်လေဝ် ချိုက်ပင်ရ ကောံပရဟ်လေဝ် ချိုက်ပင်ရ။

ယွံခမီတအံ မုရသင်္ဂလီ ခမီဂ် ချိုက်ပင်တကောံသင်္ဂရော? ယွံခမီတအံ ပွဲသာသ နာဝံ ခမီဂ် မွဲကိုသီလရ၊ ပဒတ် သိုမသိုလလမ်မင်မွဲ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလရ၊ ချိုက်ပင်တ ကောံ‘အာစာရ’ဒေတ်လုတ် ‘ဂေါစရ’ဋ္ဌာန်ဂေတ်ဂေတ်ရ၊ ပွဲဒုသ်ဂမ္ဘိုင် ဗုတ်ညိနင်လေဝ် မွဲအလေံ မှာ်သုင်ရဝံမွဲး ဘဲရ၊ ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲသိက္ခာပိုင်ဂမ္ဘိုင်တု ဒေတ်လုတ်ရ။ ယွံခမီတအံ ရဝံဟောင် ခမီဂ် ချိုက်ပင်တကောံသင်္ဂရ။

ယွံခမီတအံ မုရသင်္ဂလီ ခမီဂ် ချိုက်ပင်တကောံဗြဟတ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် တုဟ်နပါကွေ ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင် တုဟ်နကိုချိုက်ပင်တ ဓရ်ကုသိုလ် ဂမ္ဘိုင် မွဲကိုလွီပရာမသကာတ်ဂ်ဒ်တု ပဒတ်ရ၊ မွဲကိုအစောံဗြဟတ်ရ၊ မွဲကိုပွမပတိတ်ဗြဟတ် ပိုင်ဗတ်ရ၊ ဟံမွဲကိုပွမဖျေကွေသဇိုင်ဝန် ပွဲဓရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအံ ရဝံဟောင် ခမီဂ် ချိုက်ပင်တကောံဗြဟတ်ရ။

ယွံခမီတအံ မုရသင်္ဂလီ ခမီဂ် ချိုက်ပင်တကောံပရဟ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအံ ပွဲသာ သနာဝံ ခမီဂ် “ဣဝံတုန် ဒဒိခိရ” ရဝံ တီကေတ်အတိုင်မညာ်စုတ်ရ၊ “ဣဝံတုန် ဟိုတ်ဒဒိခိ ကတိုဒ်ရ” ရဝံ တီကေတ်အတိုင်မညာ်စုတ်ရ၊ “ဣဝံတုန် (နိဗ္ဗာန်) နှိအရာဒဒိခိပျိုတ်ရ” ရဝံ တီကေတ်အတိုင်မညာ်စုတ်ရ၊ “ဣဝံတုန် ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) နှိအရာဒဒိခိပျိုတ်ရ” ရဝံ တီကေတ်အတိုင်မညာ်စုတ်ရ။ ယွံခမီတအံ ရဝံဟောင် ခမီဂ် ချိုက်ပင်တကောံပရဟ်ရ။ ယွံခမီတအံ ခမီ မချိုက်ပင်တကောံအင်္ဂဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ ရင်တုင်နင်(နုဋ္ဌာန်ဇမ္မော)တုလေဝ် ထေက်ကိုသွက်ဂွံကိုဒိန်ပူဇရ၊ ဝတ္ထုမစီရင်လဝ် တုဟ်နသွက်ကွဲထီဂမ္ဘိုင်လေဝ် ထေက်ကို

သွက်ဂွံကိုဒါနိပူဇရ၊ ထေက်ကိုဒင်ဂိုင်ကေတ် ဒါနိမရန်တုံသွက်ဘဝပရလိုက်ရ၊ ထေက်ကို တွက်နပင်ခွအ်ခွောံ တဲရ၊ ဒှိတိဗုပ္ပအိုတ် သွက်ဂကောံသတ် ဝံပတဲသွ ပွကုသိုလ်ရ ရံဝံ (သွးတဲရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဒုတိယ အာဇာနီယ

၉၈။ ယံခမီတအ် ချေအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲသွိုင် မချိုက်ပေင်တကောံအင်္ဂမၤဂြိုင်ပိဂကူဂ် ဗဗွဲကိုကုသွိုင်ရ၊ ဒှိအရပ်စပ်သုင်စောဲသွိုင်ရ၊ အာစိုပ်ရိုဟ်လို့ဟ်ရံဝံမွဲး အင်္ဂအဝယ်လစှေံ သွိုင်ဟောင်ရ။ ညးမွဲးပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ယံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ချေအာဇာနယ် ခိုဟ်ဆဲသွိုင်ဂ် ကောံသတ်လေဝ် ချိုက်ပေင်ရ၊ ကောံဇြဟတ်လေဝ် ချိုက်ပေင်ရ ကောံ ပရဟ်လေဝ် ချိုက်ပေင်ရ။ ယံခမီတအ် ချေအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲသွိုင် မချိုက်ပေင်တကောံ အင်္ဂမၤဂြိုင်ပိဂကူဂ် ဗဗွဲကိုကုသွိုင်ရ၊ ဒှိအရပ်စပ်သုင်စောဲသွိုင်ရ၊ အာစိုပ်ရိုဟ်လို့ဟ်ရံဝံမွဲး အင်္ဂ အဝယ်လစှေံ သွိုင်ဟောင်ရ။ ယံခမီတအ် တုင်သုတ်ညံင်ရသတ်ဟောင် ခမီ မချိုက်ပေင်တ ကောံအင်္ဂမၤဂြိုင်ပိဂကူဂ် ရင်တွိုင်နင်(နုဋ္ဌာန်ဇေမ္မောံ)တဲလေဝ် ထေက်ကိုသွက်ဂွံကိုဒါနိပူဇရ ။ ပ ။ ဒှိတိဗုပ္ပအိုတ် သွက်ဂကောံသတ် ဝံပတဲသွ ပွကုသိုလ်ရ။ ညးမွဲးပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ယံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ကောံသတ်လေဝ် ချိုက်ပေင်ရ၊ ကောံဇြဟတ်လေဝ် ချိုက်ပေင်ရ ကောံပရဟ်လေဝ် ချိုက်ပေင်ရ။

ယံခမီတအ် မုရသတ်လို ခမီဂ် ချိုက်ပေင်တကောံသတ်ဟောင်ရော? ယံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် မွဲကိုသီလရ ။ ပ ။ ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲသိက္ခာပိုင်ဒိဂမၤဂြိုင်တဲ ဇေတ်လုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ရံဝံဟောင် ခမီဂ် ချိုက်ပေင်တကောံသတ်ရ။

ယံခမီတအ် မုရသတ်လို ခမီဂ် ချိုက်ပေင်တကောံဇြဟတ်ဟောင်ရော? ယံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် တွက်နပိကျေံ ဓရ်အကုသိုလ်ဂမၤဂြိုင် တွက်နကိုချိုက်ပေင်တ ဓရ်ကုသိုလ် ဂမၤဂြိုင် မွဲကိုလွီပရာမသကာတ်ဂ်ဒှိတဲ ပဒတ်ရ၊ မွဲကိုအစောံဇြဟတ်ရ၊ မွဲကိုပွမပတိတ်ဇြဟတ် ပိုန်ဗတ်ရ၊ ဟံမွဲကိုပွမဖျေံကျေံသဇိုင်ဝန် ပွဲဓရ်ကုသိုလ်ဂမၤဂြိုင်ရ။ ယံခမီတအ် ရံဝံဟောင် ခမီဂ် ချိုက်ပေင်တကောံဇြဟတ်ရ။

ယံခမီတအ် မုရသတ်လို ခမီဂ် ချိုက်ပေင်တကောံပရဟ်ဟောင်ရော? ယံခမီတအ် ပွဲသာ သနာဝံ ခမီဂ် ဟိုတ်နုသံယောဇိန်အဗန်အဒက်ဂမၤဂြိုင်မသုန်ပြကာမွဲကိုသွက်(ပွမဒးတန်ပဋိသန္ဓိ) ပွဲ(ဘုံကာမ)သွတ် အိုတ်အာမသက္ကာသွတ်ဟ်ရ ဒှိအနာဂါမ် တန်ပဋိသန္ဓိ ဥပပါတိ ပွဲဘုံဗြိုတဲမွဲး သွပရိနိဗ္ဗာန် ပွဲဘုံဟောင်တဲ ဟံမွဲကိုသတ်ပွမဒးကလေင်ကျိုင် နုဘုံရ။ ယံခမီတအ် ရံဝံဟောင် ခမီဂ် ချိုက်ပေင်တကောံပရဟ်ရ။ ယံခမီတအ် ခမီ မချိုက်ပေင်တကောံအင်္ဂမၤဂြိုင်ပိဂကူဂ်

ရင်တွင်နှင်(နှဋ္ဌာန်ဇေယျ)တဲလေဝ် ထေက်ကိုသွက်ဝံ့ကိုဒါနိပူဇေ ॥ ၁ ॥ ဒိတိဗျုပ္ပာဒိတိ သွက်
ဂကောံသတ်ဝံ့ပတဲသွပကုသိုလ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်တတိယ အာဇာနိယ

၉၉။ ယံခမီတအံ ချေအာဇာနယသိုဟ်ဆဲသွိုင် မချိုက်ပေင်တကောံအင်္ဂမၤဂိုင်ပိဂကူဂ်
ဗဗွဲကိုကုသိုလ်ရ၊ ဒိအရပ်စပ်သုင်စောသွိုင်ရ၊ အာစိုပ်ရိုဟ်လိဟ်ရံဝံး အင်္ဂအဝယ်လစှော်
သွိုင်ဟေင်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယံခမီတအံ ပွဲလောကဝံ ချေအာဇာနယ
သိုဟ်ဆဲသွိုင်ဂ် ကောံသတ်လေဝ် ချိုက်ပေင်ရ၊ ကောံဗြဟတ်လေဝ် ချိုက်ပေင်ရကောံ ပရဟ်လေဝ်
ချိုက်ပေင်ရ။ ယံခမီတအံ ချေအာဇာနယသိုဟ်ဆဲသွိုင် မချိုက်ပေင်တကောံ အင်္ဂမၤဂိုင်ပိဂကူဝံ
ဗဗွဲကိုကုသိုလ်ရ၊ ဒိအရပ်စပ်သုင်စောသွိုင်ရ၊ အာစိုပ်ရိုဟ်လိဟ်ရံဝံး အင်္ဂအဝယ်လစှော်
သွိုင်ဟေင်ရ။ ယံခမီတအံ တုပ်သွဟ်ညံင်ရသတ်ဟေင် ခမီ မချိုက်ပေင်တကောံအင်္ဂမၤဂိုင်
ပိဂကူဂ် ရင်တွင်နှင်(နှဋ္ဌာန်ဇေယျ)တဲလေဝ် ထေက်ကိုသွက်ဝံ့ကိုဒါနိပူဇေ ရ၊ ဝတ္ထုမစီရေင်လဝ်
တုဟ်နသွက်ကွဲထီဂမၤဂိုင်လေဝ် ထေက်ကိုသွက်ဝံ့ကိုဒါနိပူဇေ၊ ထေက်ကိုဒုင်ဂိုင်ကောတ် ဒါနိမ
ရန်တဲသွက်ဘဝပရလိုက်ရ၊ ထေက်ကိုတုဟ်နပင်ခွဲအံခွဲတဲရ၊ ဒိတိဗျုပ္ပာဒိတိ သွက်ဂကောံ
သတ်ဝံ့ပတဲသွပကုသိုလ်ရ၊ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယံခမီတအံ ပွဲသာသနာဝံ
ခမီဂ် ကောံသတ်လေဝ် ချိုက်ပေင်ရ၊ ကောံဗြဟတ်လေဝ် ချိုက်ပေင်ရ ကောံပရဟ်လေဝ်
ချိုက်ပေင်ရ။

ယံခမီတအံ မုရသတ်လို ခမီဂ် ချိုက်ပေင်တကောံသတ်ဂ်ရော? ယံခမီတအံ ပွဲသာသနာဝံ
ခမီဂ် မွဲကိုသီလရ၊ ပဒတ် သိုမသိုလလမ်မင်မွဲ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလရ၊ ချိုက်ပေင်တကောံ
'အာစာရ'ဒေတ်လုတ် 'ဂေါစရ'ဋ္ဌာန်ဂေတ်ဂေင်ရ၊ ပွဲဒုသ်ဂမၤဂိုင် ဗုတ်ညိနာင်လေဝ် မွဲအလေံမွဲ
သေုဝ်ရံဝံးဘဲရ၊ ဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲသိက္ခာပိုင်ဂမၤဂိုင်တဲ ဒေတ်လုတ်ရ။ ယံခမီတအံ ရံဝံဟေင်
ခမီဂ် ချိုက်ပေင်တကောံသတ်ရ။

ယံခမီတအံ မုရသတ်လို ခမီဂ် ချိုက်ပေင်တကောံဗြဟတ်ဂ်ရော? ယံခမီတအံ
ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် တုဟ်နပါကောံ ဓရ်အကုသိုလ်ဂမၤဂိုင် တုဟ်နကိုချိုက်ပေင်တ ဓရ်ကုသိုလ်
ဂမၤဂိုင် မွဲကိုလ္လိပရာမသကာတ်ဂ်ဒိတဲ ပဒတ်ရ၊ မွဲကိုအစောံဗြဟတ်ရ၊ မွဲကိုပွမပတ်တိဗြဟတ်
ဗိုန်ဗတ်ရ၊ ဟွံမွဲကိုပွမဖျေံကောံသဇိုင်ဝန် ပွဲဓရ်ကုသိုလ်ဂမၤဂိုင်ရ။ ယံခမီတအံ ရံဝံဟေင် ခမီဂ်
ချိုက်ပေင်တကောံဗြဟတ်ရ။

ယံခမီတအံ မုရသတ်လို ခမီဂ် ချိုက်ပေင်တကောံပရဟ်ဂ်ရော? ယံခမီတအံ ပွဲသာ
သနာဝံ ခမီဂ် ဟိုတ်နူဓရ်အာသဝဂမၤဂိုင်အိုတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝလွဟ်ဟေင် အလိုဇကု သွဇ္ဇောဝ်

မတ်ကို 'အရဟတ္တဖိုလ်' စိတ်မတ်တံဗျားကော 'အရဟတ္တဖိုလ်' ပညာမတ်တံဗျား မဟွံမွဲကိုအာသဝ
 နကိုညဏ်တေင်ကွာ အာစိပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟေင် ခမိဂ် ချိုက်ပေင်တံ
 ကောပရဟ်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိ မချိုက်ပေင်တံကောအင်္ဂုတ္တိုရ်ပိဂကူဝံ ရင်တုင်နင်(နူဌာန်
 ဇေမ္မာ)တဲလေဝ် ထေက်ကိုသွက်ဝံကိုဒါန်ပူဇရ ။ ပ ။ ဒ်တိမုပြအိုတ် သွက်ဂကောသတ်ဝံ
 ပတဲသွ ပွကုသိုလ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ပေါတ္တက

၁၀၀။ ယွံခမိတအ် ဂွက်ယာတ်ကာန်တိုဂ် သာ်လေဝ် ဟွံကျော်ရ၊ တုတ်ဒွံလေဝ်
 သကာတ်မြဟ်ကြိုင်မှိုဟ်ရ၊ ငှဟ်မးလေဝ် ဟွံမွဲ(တန်)ရ။ ယွံခမိတအ် ဂွက်ယာတ်ကာန်
 တြေညိလေဝ် သာ်လေဝ်ဟွံကျော်ရ၊ တုတ်ဒွံလေဝ် သကာတ်မြဟ်ကြိုင်မှိုဟ်ရ၊ ငှဟ်မးလေဝ်
 ဟွံမွဲတန်ရ။ ယွံခမိတအ် ဂွက်ယာတ်ကာန်တြေတြေလေဝ် သာ်လေဝ် ဟွံကျော်ရ၊ တုတ်ဒွံ
 လေဝ် သကာတ်မြဟ်ကြိုင်မှိုဟ်ရ၊ ငှဟ်မးလေဝ် ဟွံမွဲတန်ရ။ ယွံခမိတအ် ဂွက်ယာတ်
 ကာန်တြေတြေဂ် ယာတ်သွာတ်လေဝ် သွကော့အိုတ်ရ၊ ပွဲဂအံသိုက်လေဝ် ကွဟ်ထောံအိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် တုပ်သုဟ်ညင်ရ်သာ်ဂ်ဟေင် ခမိသုတ်လေဝ် ယဝ်ဒ်ညးဟွံမွဲကိုသီလ
 ညးမှိုသတ်ယုတ်မာမွဲ၊ ဒဒ်(ဟွံမွဲကိုသီလ သတ်မယုတ်မာ)ဂ် ခမိသုတ်ဂ် နဒဒ်ရုပ်သာ်
 ဟွံကျော် အဲသွးရ။ ယွံခမိတအ် ဂွက်ယာတ်ကာန်တိုဂ် သုဟ်ညင်ရ်သာ်ဟွံကျော်ကို ပူဂိုလ်ဝံ
 မှိုဥပာ (လအာဂွက်ယာတ်ကာန်တို)ဂ်ဟေင် ရံဝံ အဲသွးရ။ ကုပူဂိုလ်ဂမၠိုင် မသိပ်ဂွံပဟဲဟဲ
 ပြာပ်ခသီကို ကောန်စိတ်ဥပကာ ပတုပ်ဗက်အာ ကုခမိဟွံမွဲကိုသီလဂ် မပ္ပံပမသိပ်ဂွံ ပဟဲဟဲ
 ပြာပ်ခသီကို နှိတ်တုတ်နမသက္ကုဒတဲမြမောပ် တုတ်နဒ်ဒဒ် လုက်ကာလမဂိုင်သော့ရ။
 ပွမသက္ကုဒတဲမြမောပ် ပွမဒ်ဒဒ် လုက်ကာလမဂိုင်သော့ဝံ နဒဒ်တုတ်ဒွံသကာတ်မြဟ်
 ကြိုင်မှိုဟ် ခမိဂ် အဲသွးရ။ ယွံခမိတအ် ဂွက်ယာတ်ကာန်တိုဂ် သုဟ်ညင်ရ်တုတ်ဒွံ သကာတ်
 မြဟ်ကြိုင်မှိုဟ်ကို ပူဂိုလ်ဝံ မှိုဥပမာ(လအာဂွက်ယာတ်ကာန်တို)ဂ်ဟေင် ရံဝံ အဲသွးရ။
 ဒါန်ပူဂိုလ်ဂမၠိုင် မကိုဒါန်သုပိဏ္ဍပါတ်ဘာဂဉ္စုမဒ်ကြိယာဗာပုင်ပွဲလမျို မစေံစးကိုယဲ ခမိဂ်
 ဒုင်ဂိုင်ကေတ်ဂ် ဖိုအာနိသံသဇ္ဇောဟွံမွဲရ၊ ဒဒ်ဒါန်ဟွံမွဲကိုဖိုအာနိသံသဇ္ဇောဝံ ဒဒ် ဟွံမွဲကို
 ငှဟ်မး ခမိဟွံမွဲကို သီလဂ် အဲသွးရ။ ယွံခမိတအ် ဂွက်ယာတ်ကာန်တို သုဟ်ညင်ရ် ဟွံမွဲကို
 ငှဟ်မးကို ပူဂိုလ်ဝံ မှိုဥပမာ(လအာဂွက်ယာတ်ကာန်တို)ဂ်ဟေင် ရံဝံ အဲသွးရ။ ယွံခမိတအ်
 ခမိလဒေါပ်လေဝ် ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ခမိထေရ်ဇ္ဇောလေဝ် ယဝ်ဒ်ညးဟွံမွဲကိုသီလ ညးမှိုသတ်
 ယုတ်မာမွဲ၊ ဒဒ်(ဟွံမွဲကိုသီလ သတ်မယုတ်မာ)ဂ် နဒဒ်ရုပ်သာ်ဟွံကျော် ခမိထေရ်ဇ္ဇောဂ်
 အဲသွးရ။ ယွံခမိတအ် ဂွက်ယာတ်ကာန်တိုဂ် သုဟ်ညင်ရ်သာ်ဟွံကျော်ကို ပူဂိုလ်ဝံ မှိုဥပမာ
 (လအာဂွက်ယာတ်ကာန်တို)ဂ်ဟေင် ရံဝံ အဲသွးရ။ ကုပူဂိုလ်ဂမၠိုင် မသိပ်ဂွံပဟဲဟဲ ပြာပ်ခ

သီကို ကျောန်စိုတ်ဥပကာ တုပ်ဗက်အာ ကုခမိဟုံမွဲကိုသီလဂ် မပ္ပံပ္ပမသိပ်ဟုံဟဲ ပြာပ်ခ သီကို နှိတ်တုဟ်န မသက္ကုဒတဲမြမောင် တုဟ်နဒ်ဒဒိန် လုက်ကာလမဂိုင်သော့ရ။ ပွမ မသက္ကုဒတဲမြမောင် ပွမဒ်ဒဒိန် လုက်ကာလမဂိုင်သော့ဝံ နဒ်ဒတုတ်ဒွံသကာတ်မြဟ် ကြိုင်မှိုဟ် ခမိဂ် အဲသွေးရ။

ယွံခမိတအ် ဂွက်ယာတ်ကာန်တိုက် သုဟ်ညင်ရဲတုတ်ဒွံသကာတ်မြဟ် ကြိုင်မှိုဟ်ကို ပူဂိုလ်ဝံ မှုံဥပာ (လအာဂွက်ယာတ်ကာန်တိုက်)ဂ်ဟောင် ရဝံ အဲသွေးရ။ ဒါန်ပူဂိုလ်ဂမ္တိုင် မကို ဒါန်သုာ, ပိဏ္ဏပါတ်,ဘာ,ဂဉ္ဇေ မဒ်ကြိယာဗာ ပွင်ပွဲလမျီုမစေံစးကိုယဲ ခမိဂ်ဒင်ဂိုင်ကေတ်ဂ် ဖိုအာနိသံသ ဇော်ဟုံမွဲရ။ ဒဒ်ဒါန် ဟုံမွဲကိုဖို အာနိသံသဇော်ဝံ ဒဒ်ဟုံမွဲကိုငုဟ်မး ခမိ ဟုံမွဲကိုသီလဂ် အဲသွေးရ။ ယွံခမိတအ် ဂွက်ယာတ်ကာန်တိုက် သုဟ်ညင်ရဲဟုံမွဲကိုငုဟ်မးကို ပူဂိုလ်ဝံ မှုံဥပမာ(လအာဂွက်ယာတ်ကာန်တိုက်)ဂ်ဟောင် ရဝံ အဲသွေးရ။

ယွံခမိတအ် ခမိထေရ်ဇော် မှုံသဘ်ရဝံ ဟိုဂလာန်ပွဲလဒေါင်သင်မွဲး “နဂလာန် တုအဲ မဒိုဟ်မို ဟုံဍုဟ်ကေက်ဆိုက်ဗွက်ဂ် မုဖိုနွံဂ်ရော? ဗိုတုအဲလေဝ် ထေက်ကိုဟို ဂလာန်ရ ရဝံ သမ္ဘိထေင်ကေတ်ရသွံ” ရဝံ ခမိဂမ္တိုင် ဟိုသွေးကိုခမိထေရ်ဇော်ဂ်အိုတ်ရ။ သုဟ်ညင်ရဲကွဟ် ထေက်ဂွက်ယာတ်ကာန်မာန်ဂ် ပွဲဂအုံသိုက်ကို ဂလာန်မှုံသဘ် သင်ဗက်ဗွ ပတိတ်ဂ် ခမိထေရ် ဇော်မဟုံမွဲကိုသီလဂ် ဟိုမြော်တိတ်အာ သိုမထေပုတ် ဟုံမိပ်စိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ဂွက်တို နှိ(တိတ်)ပွဲကာသိရးဂ် သာ်လေဝ် ကျော်ရ။ တုတ်ဒွံလေဝ် ခိုဟ်ရ။ ငုဟ်မးလေဝ် နွံ(ကွင်)ရ။ ယွံခမိတအ် ဂွက်နှိ(တိတ်)ပွဲကာသိရးတြေညိုက် သာ်လေဝ် ကျော်ရ။ တုတ်ဒွံလေဝ် ခိုဟ်ရ။ ငုဟ်မးလေဝ် နွံ(ကွင်)ရ။ ယွံခမိတအ် ဂွက်နှိ(တိတ်) ပွဲကာသိရးတြေငုတ်ဂ် သာ်လေဝ် ကျော်ရ။ တုတ်ဒွံလေဝ် ခိုဟ်ရ။ ငုဟ်မးလေဝ် နွံ(ကွင်)ရ။ ယွံခမိတအ် ဂွက်တြေတြေနှိ(တိတ်)ပွဲကာသိရးဂ် ယာတ်ဝီရတ်လေဝ် ကျောန်သွရ။ ပွဲကြောတ် မြမောင်လေဝ် စုတ်အိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသဘ်ဟောင် ခမိသုတ်လေဝ် ယဝ်ဒ်ညးမှုံကိုသီလ ညးမှုံသဘ်ခိုဟ်ဆဲးမွဲး။ ဒဒ်(မှုံကိုသီလ မှုံသဘ်ခိုဟ်ဆဲး)ဂ် နဒ်ဒရုပ်သဘ်ကျော် ခမိသုတ်ဂ် အဲသွေးရ။ ယွံခမိတအ် ဂွက်တိုနှိ(တိတ်)ပွဲကာသိရးဂ် သုဟ်ညင်ရဲသဘ်ကျော်ကို ပူဂိုလ်ဝံ မှုံဥပမာ(လအာဂွက်တိုနှိ(တိတ်)ပွဲကာသိရး)ဂ်ဟောင် ရဝံ အဲသွေးရ။ ကုပူဂိုလ်ဂမ္တိုင် မသိပ်ဟုံ ဟုံဟဲ ပြာပ်ခသီကို ကျောန်စိုတ်ဥပကာ ပတုပ်ဗက်အာ ကုခမိမှုံကိုသီလဂ် မပ္ပံပ္ပမသိပ်ဟုံ ဟုံဟဲပြာပ်ခသီကို နှိတ်တုဟ်နမှုံကိုဒတဲမြမောင် တုဟ်နဒ်တသိန် လုက်ကာလမဂိုင် သော့ရ။ ပွမမှုံကိုဒတဲမြမောင် ပွမဒ်တသိန် လုက်ကာလမဂိုင်သော့ဝံ နဒ်ဒတုတ်ဒွံ ခိုဟ်ဆဲး ခမိဂ် အဲသွေးရ။ ယွံခမိတအ် ဂွက်တိုနှိပွဲကာသိရးဂ် သုဟ်ညင်ရဲတုတ်ဒွံခိုဟ်ဆဲးကို ပူဂိုလ်ဝံ မှုံဥပမာ(လအာဂွက်တိုနှိပွဲကာသိရး)ဂ်ဟောင် ရဝံ အဲသွေးရ။ ဒါန်ပူဂိုလ်ဂမ္တိုင် မကိုဒါန် သုာ,ပိဏ္ဏပါတ်,ဘာ,ဂဉ္ဇေ မဒ်ကြိယာဗာ ပွင်ပွဲလမျီုမစေံစးကိုယဲ ခမိဂ်ဒင်ဂိုင်ကေတ်ဂ် မှုံကို

ဖိုအာနိသံသဇ္ဇောရ၊ ဒဒိဒါနိမ္မုံကိုဖိုအာနိသံသဇ္ဇောဝံ ဒဒိမ္မုံကိုဂှဟ်မး ခမီမ္မုံကိုသီလဂှ အဲသွးရ။
 ယွံခမီတအ် ဂှိုက်တိုဒ်ပွဲကာသိရး သုဟ်ညင်ရဲမ္မုံကိုဂှဟ်မးကို ပူဂိုလ်ဝံ မုံဥပာ (လအာ
 ဂှိုက်တိုဒ်ပွဲကာသိရး)ဂှ်ဟောင် ရဲဝံ အဲသွးရ။ ယွံခမီတအ် ခမီလဒေါင်လေဝ်။ ပ ။ ယွံခမီတအ်
 ခမီထေရ်ဇ္ဇောလေဝ်။ ပ ။ အဲသွးရ။

ယွံခမီတအ် ခမီထေရ်ဇ္ဇောမ္မုံသဘ်ရဲဝံ ဟိုသွးဂလာန် ပွဲလဒေါင်သင်မွဲး၊ “ယွံတီလ
 ပိဉ်တအ် ဩဝံမ္မုံကိုရမ္မာင်အောန်သာအိုတ်ညါ၊ ခမီထေရ်ဇ္ဇော ဖျောတ်ဒိုင်သုတ် အဘိဓရ်
 ဝိနယ်ရ” ရဲဝံ ခမီဂမ္တိုင် ဟိုသွးကိုခမီထေရ်ဇ္ဇောဂှ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂှ်ရ ပွဲသာသနာဝံ
 “အဲကြက်ကိုဒ် ဗွဲမတုပ်သုတ်ကိုဂှိုက်ဒ်ပွဲကာသိရးရ၊ အဲကြက်ဟံဂှ်ဒ် ဗွဲမတုပ်သုတ်ကိုဂှိုက်
 ယာတ်ကာန်ရ” ရဲဝံ ဒးဒွေတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် အတိုင်ဝံဟောင် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် ဒးဒွေတ်ရ
 ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်လောဏကပလ္လ

၁၀၁။ ယွံခမီတအ် “သတ်ဝံ နအကာဲအရာမသ္မလင်္ကမိဂှ် ဝံဒင်စသိုင်ဖိုကမိဂှ်ရ”
 ရဲဝံ ညးမမိက်ကိုမွဲမ္မုံ ဟိုသွးမွဲး၊ ယွံခမီတအ် ဒ်အတိုင်ဟိုသွးဝံမွဲး ဟံဒ်ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြရ၊
 အခေါင်သွက်ဝံသ္မကောလအိတ်ဒ်ဒိုင်ဝံဗွဲမဒးရး ဟံမွဲရ။ ယွံခမီတအ် “သတ်ဝံ နအကာဲ
 အရာ မသ္မလင်္ကမိ မဂပ်ဝံဒင်စသိုင်ဂှ် ဝံဒင်စသိုင်ဖိုကမိဂှ်ရ” ရဲဝံ ညးမမိက်ကိုမွဲမ္မုံ ဟိုသွးမွဲး၊
 ယွံခမီတအ် ဒ်အတိုင်ဟိုသွးဝံမွဲး ဒ်ဒွေတ်လုတ်ဒွေတ်မပြရ၊ အခေါင် သွက်ဝံသ္မကောလအိတ်
 ဒ်ဒိုင်ဝံဗွဲမဒးရးနွံရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ကမ်ပွသရံပါပ် မဒ်ဗွတ်ညိနာင် ပူဂိုလ်လှို
 မဂပ်ဝံသ္မလင်္က ရင်တုင်ဏာ ပူဂိုလ်ညးသွဂှ် နရက်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ကမ်ပွသရံ
 ပါပ်ဗွတ်ညိနာင် မဂပ်ဝံဒင်စသိုင် ပွဲဘဝဂတမတ် မဒ်မ္မုံသဘ်မဒ်သတ်ဟောင် ပူဂိုလ်လှို မဂပ်ဝံ
 သ္မလင်္က ပွဲဘဝဒုတိယ ဖိုမဒ်ဗွတ်ညိနာင်လေဝ် ဟံပြာကဋ်ရ၊ ဖိုမဂှိုင်ဂှင်တုန် သတ်လှိုဝံ
 ပြာကဋ်ရော?။

ယွံခမီတအ် ကမ်ပွသရံပါပ် မဒ်ဗွတ်ညိနာင် ပူဂိုလ်မ္မုံသဘ်မဒ်သတ်လှို မဂပ်ဝံသ္မလင်္က
 ရင်တုင်ဏာ ပူဂိုလ်ညးသွဂှ် နရက်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လှိုဂှ် ကာယ
 ဘာဝနာလေဝ် ဟံဇ္ဇောပွင်ရ၊ သီလလေဝ် ဟံဇ္ဇောပွင်ရ၊ စိတ်လေဝ် ဟံဇ္ဇောပွင်ရ၊ ပညာလေဝ်
 ဟံဇ္ဇောပွင်ရ၊ ညောတ်(ဗွဲဂုဏ်)ရ၊ ခန္ဓဇကုညောတ် (ဗွဲအစောဂုဏ်ညောတ်)ရ၊ ဒးပဒတ်ဗွဲဒ်ဒိုင်
 (နကိုပွသရံပါပ်)ဗွတ်ညိနာင်ရ။ ယွံခမီတအ် ကမ်ပွသရံပါပ် မဒ်ဗွတ်ညိနာင် ပူဂိုလ်မ္မုံသဘ်
 မဒ်သတ်ဝံ မဂပ်ဝံသ္မလင်္က ရင်တုင်ဏာ ပူဂိုလ်ညးသွဂှ် နရက်ရ။

ယွံခမီတအံ ကမ်ပုသရာပါပ်ဗူတ်ညိနာင် မဂပ်ဝ်ဒင်စသိုင် ပွဲဘဝဂတမတ် မနိ မှုံသဘမမှ်သဘ်ဟေင် ပူဂိုလ်မှုံသဘမမှ်သဘ်လီ မဂပ်ဝ်သွလဝ်ဂ် ပွဲဘဝဒုတိယ ဖီမဒ် ဗူတ်ညိနာင်လေဝ် ဟုံပြာကဋ်ရ၊ ဖီမဒ်ဂိုင်တွင်တုန် သာ်လီဝံပြာကဋ်ရောမွဲးဂ် ညးဒျှိုရော? ယွံခမီတအံ ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျီဂ် ကာယဘာဝနာလေဝ် ဇော်ပွင်ရ၊ သီလလေဝ် ဇော်ပွင်ရ၊ စိတ်လေဝ် ဇော်ပွင်ရ၊ ပညာလေဝ် ဇော်ပွင်ရ၊ ဟုံဍုတ်(ဗွဲဂုဏ်)ရ၊ ခန္ဓဇောဇော် (ဗွဲအစော့ဂုဏ်ဇော်)ရ၊ ဝံပဒတ် နမဟုံမွဲကိုမပ္ပရာဂမ္တိုင် မလေဝ်သွစတ်ဗူတ်ရ။ ယွံခမီတအံ ကမ်ပု သရာပါပ်ဗူတ်ညိနာင် မဂပ်ဝ်ဒင်စသိုင် ပွဲဘဝဂတမတ် မနိမှုံသဘမမှ်သဘ်ဟေင် ပူဂိုလ် မှုံသဘမမှ်သဘ်ဝံ မဂပ်ဝ်သွလဝ်ဂ် ပွဲဘဝဒုတိယ ဖီမဒ်ဗူတ်ညိနာင်လေဝ် ဟုံပြာကဋ်ရ၊ ဖီမဒ်ဂိုင်တွင်တုန် သာ်လီဝံပြာကဋ်ရော?။

ယွံခမီတအံ တြံမ္မဲဂ် ကိုဟ်စုတ်ခရော်စို ပွဲခရော်ဍုင်မအောန်ရ၊ ယွံခမီတအံ အရာဂ် ပသာ်သမ္ဘိထေင်တအိုတ်ဂ်ရော? နကိုခရော်စိုမဟိမုဝံ ဍုင်မအောန်ဂ် ဒ်အာဍုင်ဖုဇုင် သုင်ဟုံ မာန်ဟာ ရဝံ (သွာန်ရ)။ ဒ်အာဍုင်ဖုဇုင် သုင်ဟုံမာန်ရကျါ။ ပွမဒ်အာသဘ်ဂ် မဟိတ်ဂ်ရော? ယွံကျါမှုံပိုင် ပွဲခရော်ဍုင် ဟိတ်နုမ္မံကိုဍုင်မအောန်ဂ်ရ နကိုခရော်စိုမဟိမုဝံ ဍုင်မအောန်ဂ် ဒ်အာဍုင်ဖုဇုင် သုင်ဟုံမာန်ရ ရဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။ ယွံခမီတအံ တြံဂ် ကိုဟ်စုတ်ခရော်စို ပွဲစိဂင်္ဂါမွဲး။ ယွံခမီတအံ အရာဂ် ပသာ်သမ္ဘိထေင်တအိုတ်ဂ်ရော? နကိုခရော်စိုမဟိမုဝံ ဍုင်စိ ဂင်္ဂါဂ် ဒ်အာဍုင်ဖုဇုင် သုင်ဟုံမာန်ဟာ ရဝံ (သွာန်ရ)။ ဒ်ဟုံမာန် ရကျါ။ ပွမဒ်ဟုံမာန်သဘ်ဂ် မဟိတ်ဂ်ရော? ယွံကျါမှုံပိုင် ပွဲစိဂင်္ဂါဂ် ဟိတ်နုသတီဍုင်ဍုင်ဂ်ရ နကိုခရော်စိုမဟိမုဝံ သတီဍုင်မဍုင်ဍုင် ဟုံဒ်အာဍုင်ဖုဇုင် သုင်ဟုံမာန်ရ ရဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။

ယွံခမီတအံ တုပ်သုဟ်ညင်ရသဘ်ဟေင် ပွဲလောကဝံ ကမ်ပုသရာပါပ် မနိဗူတ် ညိနာင် ပူဂိုလ်လျီ မဂပ်ဝ်သွလဝ်ဂ် ရင်တွင်ဏာ ပူဂိုလ်ညးသွဂ် နရက်ရ။ ယွံခမီတအံ ပွဲလောကဝံ ကမ်ပုသရာပါပ်ဗူတ်ညိနာင် မဂပ်ဝ်ဒင်စသိုင် ပွဲဘဝဂတမတ် မနိမှုံသဘ မမှ်သဘ်ဟေင် ပူဂိုလ်လျီ မဂပ်ဝ်သွလဝ်ဂ် ပွဲဘဝဒုတိယ ဖီမဒ်ဗူတ်ညိနာင်လေဝ် ဟုံပြာကဋ်ရ၊ ဖီမဒ်ဂိုင်တွင်တုန် သာ်လီဝံပြာကဋ်ရော?။

ယွံခမီတအံ ကမ်ပုသရာပါပ် မနိဗူတ်ညိနာင် ပူဂိုလ်မှုံသဘမမှ်သဘ်လီ မဂပ်ဝ်သွ လဝ်ဂ် ရင်တွင်ဏာ ပူဂိုလ်ညးသွဂ် နရက်ရော? ယွံခမီတအံ ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျီဂ် ကာယဘာဝနာလေဝ် ဟုံဇော်ပွင်ရ၊ သီလလေဝ် ဟုံဇော်ပွင်ရ၊ စိတ်လေဝ် ဟုံဇော်ပွင်ရ၊ ပညာလေဝ် ဟုံဇော်ပွင်ရ၊ ဍုတ်(ဗွဲဂုဏ်)ရ၊ ခန္ဓဇောဍုတ် (ဗွဲအစော့ဂုဏ်ဍုတ်)ရ၊ ဒးပဒတ်ဗွဲဒဒိမ် (နကိုပုသရာပါပ်)ဗူတ်ညိနာင်ရ။ ယွံခမီတအံ ကမ်ပုသရာပါပ် မနိဗူတ်ညိနာင် ပူဂိုလ်မှုံသွ မမှ်သဘ်ဝံ မဂပ်ဝ်သွလဝ်ဂ် ရင်တွင်ဏာ ပူဂိုလ်ညးသွဂ် နရက်ရ။

ယွံခမီတအံ ကမ်ပုသရာပါပ်ဗူတ်ညိနာင် မဂပ်ဝ်ဒင်စသိုင် ပွဲဘဝဂတမတ် မနိ မှုံသဘမမှ်သဘ်ဟေင် ပူဂိုလ်မှုံသဘမမှ်သဘ်လီ မဂပ်ဝ်သွလဝ်ဂ် ပွဲဘဝဒုတိယ ဖီမဒ်ဗူတ်

ညိနာင်လေဝ် ဟံ့ပြာကဋ်ရ၊ ဖီမဂ္ဂိုင်ဂွင်တုန် သာ်လီုဂံ့ပြာကဋ်ရောမွဲးဂ် ညးဒျှော်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျိုင် ကာယဘာဝနာလေဝ် ဇော်ပွဲရ၊ သီလလေဝ် ဇော်ပွဲရ၊ စိတ်လေဝ် ဇော်ပွဲရ၊ ပညာလေဝ် ဇော်ပွဲရ၊ ဟံ့ချောတ်(ဗွဲဂုဏ်)ရ၊ ခန္ဓဇကုဇော် (ဗွဲအစောဂုဏ်ဇော်)ရ၊ ဂံပဒတ် နမဟံ့မွဲကိုမပ္ပရာဂမ္ဘိုင် မလေပ်သွဇတ်ဗွတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ကမ်ပွသရာ်ပါပ်ဗွတ်ညိနာင် မဂပ်ဝ်ဒုင်စသိုင် ပွဲဘဝဂတမတ် မဒ်မုံသုတ်မဃ်သာ်ဟော် ပူဂိုလ်မုံသုတ်မဃ်သာ်ဝံ မဂပ်ဝ်သွလပ်ဂ် ပွဲဘဝဒုတိယ ဖီမဒ်ဗွတ်ညိနာင်လေဝ် ဟံ့ပြာကဋ်ရ၊ ဖီမဂ္ဂိုင်ဂွင်တုန် သာ်လီုဂံ့ပြာကဋ်ရော?။ (၁)

ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျိုင် နကိုကဝက်ကသာပ်လေဝ် ဒးဒုင်ကွေင်ဒက်ရ၊ နကိုမွဲကသာပ်လေဝ် ဒးဒုင်ကွေင်ဒက်ရ၊ နကိုကွဲကသာပ်လေဝ် ဒးဒုင်ကွေင်ဒက်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျိုင် နကိုကဝက်ကသာပ်လေဝ် ဟံ့ဒးဒုင်ကွေင်ဒက်ရ၊ နကိုမွဲကသာပ်လေဝ် ဟံ့ဒးဒုင်ကွေင်ဒက်ရ၊ နကိုကွဲကသာပ်လေဝ် ဟံ့ဒးဒုင်ကွေင်ဒက်ရ။ ယွံခမိတအ် ပူဂိုလ်မုံသုတ်မဃ်သာ်လျိုင် နကိုကဝက်ကသာပ်လေဝ် ဒးဒုင်ကွေင်ဒက်ရော? နကိုမွဲကသာပ်လေဝ် ဒးဒုင်ကွေင်ဒက်ရော? နကိုကွဲကသာပ်လေဝ် ဒးဒုင်ကွေင်ဒက်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျိုင် ဝါတ်ခါရ၊ ဂြပ်ဇကုပိုင်အောန်ရ၊ အရပ်အရာ ဇကုပိုင်အောန်ရ။ ယွံခမိတအ် ညးတုဒဒိမ်မုံသုတ်မဃ်သာ်ဝံ နကိုကဝက်ကသာပ်လေဝ် ဒးဒုင်ကွေင်ဒက်ရ၊ နကိုမွဲကသာပ်လေဝ် ဒးဒုင်ကွေင်ဒက်ရ၊ နကိုကွဲကသာပ်လေဝ် ဒးဒုင်ကွေင်ဒက်ရ။

ယွံခမိတအ် ပူဂိုလ်မုံသုတ်မဃ်သာ်လျိုင် နကိုကဝက်ကသာပ်လေဝ် ဟံ့ဒးဒုင်ကွေင်ဒက်ရော? နကိုမွဲကသာပ်လေဝ် ဟံ့ဒးဒုင်ကွေင်ဒက်ရော? နကိုကွဲကသာပ်လေဝ် ဟံ့ဒးဒုင်ကွေင်ဒက်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျိုင် သွေဟ်သွဟ်ဖဲသအီရ၊ မုံကိုဂြပ်ရတ်မဂ္ဂိုင်ရ၊ မုံကိုအရပ်အရာမဂ္ဂိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ညးမသိမ်သိုင်ဖဲသအီ မုံသုတ်မဃ်သာ်ဝံ နကိုကဝက် ကသာပ်လေဝ် ဟံ့ဒးဒုင်ကွေင်ဒက်ရ၊ နကိုမွဲကသာပ်လေဝ် ဟံ့ဒးဒုင်ကွေင်ဒက်ရ၊ နကိုကွဲကသာပ်လေဝ် ဟံ့ဒးဒုင်ကွေင်ဒက်ရ။ ယွံခမိတအ် တုပ်သွဟ်ညိုင်ရသာ်ဟော် ပွဲလောကဝံ ကမ်ပွသရာ်ပါပ် မဒ်ဗွတ်ညိနာင် ပူဂိုလ်လျိုင် မဂပ်ဝ်သွလပ်ဂ် ရင်တွင်ဏာ ပူဂိုလ်ညးသွဂ် နရက်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ကမ်ပွသရာ်ပါပ်ဗွတ်ညိနာင် မဂပ်ဝ်ဒုင်စသိုင် ပွဲဘဝဂတမတ် မဒ်မုံသုတ်မဃ်သာ်ဟော် ပူဂိုလ်လျိုင် မဂပ်ဝ်သွလပ်ဂ် ပွဲဘဝဒုတိယ ဖီမဒ်ဗွတ်ညိနာင်လေဝ် ဟံ့ပြာကဋ်ရ၊ ဖီမဂ္ဂိုင်ဂွင်တုန် သာ်လီုဂံ့ပြာကဋ်ရော?။

ယွံခမိတအ် ကမ်ပွသရာ်ပါပ် မဒ်ဗွတ်ညိနာင် ပူဂိုလ်မုံသုတ်မဃ်သာ်လျိုင် မဂပ်ဝ်သွလပ်ဂ် ရင်တွင်ဏာ ပူဂိုလ်ညးသွဂ် နရက်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျိုင် ကာယဘာဝနာလေဝ် ဟံ့ဇော်ပွဲရ၊ သီလလေဝ် ဟံ့ဇော်ပွဲရ၊ စိတ်လေဝ် ဟံ့ဇော်ပွဲရ၊ ပညာလေဝ် ဟံ့ဇော်ပွဲရ၊ ချောတ်(ဗွဲဂုဏ်)ရ၊ ခန္ဓဇကုချောတ် (ဗွဲအစောဂုဏ်ချောတ်)ရ၊

ဒးပဒတ်ဗွဲဒဒိမ် (နက္ခိယသရံပါပ်)ဗုတ်ညိနာင်ရ။ ယွံခမိတအ် ကမ်ပွသရံပါပ် မနိဗ္ဗုတ်ညိနာင် ပုဂ္ဂိုလ်မျံသဘ်မနိသ်ဝံ မဂပ်ဝ်သွလဝ်ဂ် ရင်တုင်ဏာ ပုဂ္ဂိုလ်ညးသွဂ် နရက်ရ။

ယွံခမိတအ် ကမ်ပွသရံပါပ်ဗုတ်ညိနာင် မဂပ်ဝ်ဒင်စသိုင် ပွဲဘဝဂတမတ် မနိဗ္ဗုတ်ညိ မနိသ်ဂ်ဟောင် ပုဂ္ဂိုလ်မျံသဘ်မနိသ်လီ မဂပ်ဝ်သွလဝ်ဂ် ပွဲဘဝဒုတိယ ဖိမနိဗ္ဗုတ်ညိ နာင်လောင် ဟံပြာကဋ်ရ။ ဖိမဂ္ဂိုင်ဂွင်တုန် သာ်လီဝံပြာကဋ်ရောမွဲဂ် ညးဗျိုင်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျိုင် ကာယဘာဝနာလောင် ဇော်ပွင်ရ၊ သီလလောင် ဇော်ပွင်ရ၊ စိတ်လောင် ဇော်ပွင်ရ၊ ပညာလောင် ဇော်ပွင်ရ၊ ဟံဗျောတ်(ဗွဲဂုဏ်)ရ၊ ခန္တဇောဇော် (ဗွဲအစောဂုဏ်ဇော်)ရ၊ ဝံပဒတ် နမဟံမ္ပေက္ခိယမ္ပရာဂမ္ပိုင် မလောင်သွဝတ်ဗုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ကမ်ပွသရံပါပ်ဗုတ် ညိနာင် မဂပ်ဝ်ဒင်စသိုင် ပွဲဘဝဂတမတ် မနိဗ္ဗုတ်ညိနာင် ပုဂ္ဂိုလ်မျံသဘ်မနိသ်ဝံ မဂပ်ဝ်သွ လဝ်ဂ် ပွဲဘဝဒုတိယ ဖိမနိဗ္ဗုတ်ညိနာင်လောင် ဟံပြာကဋ်ရ။ ဖိမဂ္ဂိုင်ဂွင်တုန် သာ်လီ ဝံပြာကဋ်ရော?။ (၂)

ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျိုင် ကာယဘာဝနာလောင် ဇော်ပွင်ရ၊ သီလလောင် ဇော်ပွင်ရ၊ စိတ်လောင် ဇော်ပွင်ရ၊ ပညာလောင် ဇော်ပွင်ရ၊ ဇော်(ဗွဲဂုဏ်)ရ၊ ခန္တဇောဇော် (ဗွဲအစောဂုဏ်ဇော်)ရ၊ ဝံပဒတ် နမဟံမ္ပေက္ခိယမ္ပရာဂမ္ပိုင် မလောင်သွဝတ်ဗုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ကမ်ပွသရံပါပ်ဗုတ်ညိနာင် မဂပ်ဝ်ဒင်စသိုင် ပွဲဘဝဂတမတ် မနိဗ္ဗုတ်ညိနာင် ပုဂ္ဂိုလ်မျံသဘ်မနိသ်ဝံ မဂပ်ဝ်သွလဝ်ဂ် ပွဲဘဝဒုတိယ ဖိမနိဗ္ဗုတ်ညိနာင်လောင် ဟံပြာကဋ်ရ။ ဖိမဂ္ဂိုင်ဂွင်တုန် သာ်လီဝံပြာကဋ်ရော?။

ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ တုဗ္ဗေသီကို သွာဂစိတ်ဗ္ဗေသီကိုလျိုင် သွက်ဝံဂစိတ်ကို သွက်ဝံကွေင်ဒက်ကို သွက်ဝံကို(ဂြပ်ရတ်)ကျဟောံဗြောံကို သွက်ဝံသွဗ္ဗေဟိတ်မဗ္ဗေကို ညးဂိုင် ကွတ်ကေတ်ဗ္ဗေသီ တုညးဟံကိုလျိုင် သုဟ်ရထရ။ သွက်ဝံဂစိတ်ကို သွက်ဝံကွေင်ဒက်ကို သွက်ဝံကို(ဂြပ်ရတ်)ကျဟောံဗြောံကို သွက်ဝံသွဗ္ဗေဟိတ်မဗ္ဗေကို ညးဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဗ္ဗေသီ တုညးဟံကိုလျိုင် ဟံသုဟ်ရထရ။ ယွံခမိတအ် တုဗ္ဗေသီကို သွာဂစိတ် ဗ္ဗေသီကို ညးဂိုင် ကွတ်ကေတ်ဗ္ဗေသီ တုညးဟံမျံသဘ်မနိသ်လီ သွက်ဝံဂစိတ်ကို သွက်ဝံကွေင်ဒက်ကို သွက်ဝံကို(ဂြပ်ရတ်)ကျဟောံဗြောံကို သွက်ဝံသွဗ္ဗေဟိတ်မဗ္ဗေကို သုဟ်ရထဂ်ရော?။ ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျိုင် ဝါတ်ခါရ၊ ဂြပ်ဇောပိုင်အောန်ရ၊ အရပ်အရာ ဇောပိုင်အောန်ရ။ ယွံခမိတအ် တုဗ္ဗေသီကို သွာဂစိတ်ဗ္ဗေသီကို ညးဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဗ္ဗေသီ တုညးဟံကို မျံသဘ်မနိသ်ဝံ သွက်ဝံဂစိတ်ကို သွက်ဝံကွေင်ဒက်ကို သွက်ဝံကို(ဂြပ်ရတ်) ကျဟောံ ဗြောံကို သွက်ဝံသွဗ္ဗေဟိတ်မဗ္ဗေကို သုဟ်ရထရ။

ယွံခမိတအ် တုဗ္ဗေသီကို သွာဂစိတ်ဗ္ဗေသီကို ညးဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဗ္ဗေသီ တုညး ဟံကိုမျံသဘ်မနိသ်လီ သွက်ဝံဂစိတ်ကို သွက်ဝံကွေင်ဒက်ကို သွက်ဝံကို(ဂြပ်ရတ်)ကျဟောံ ဗြောံကို သွက်ဝံသွဗ္ဗေဟိတ်မဗ္ဗေကို ဟံသုဟ်ရထဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျိုင်

သေဟ်သွဟ်ဖဲသအီရ၊ မွဲကိုပြ်ရတ်မဂ္ဂိုင်ရ၊ မွဲကိုအရပ်အရာမဂ္ဂိုင်ရ၊ သိုင်လေဝ် နှိရ၊ အမတ်ဇော်လေဝ်နှိရ။ ယွံခမိတအ် တုဗ္ဗေသိုကို သွာဂစိုတ်ဗ္ဗေသိုကို ညးဂိုင်ကွတ်ကေတ် ဗ္ဗေသို တုညးဟံကိုမျဲသဘ်မဃ်သဘ်ဝံ သွက်ဂွံဂစိုတ်ကို သွက်ဂွံကွေင်ဒက်ကို သွက်ဂွံကို (ပြ်ရတ်)ကျဟောံဗြောံကို သွက်ဂွံသွဗ္ဗဟိုတ်မဗ္ဗေကို ဟံသွဟ်ရထရ။ ဗ္ဗေသိုတုန် သိုကို ဒးပင်ခွအ်သိုတ်တဲာ် “ယွံတုညး ဗ္ဗေသိုကိုနှိ ငှဟ်မးဗ္ဗေသိုကိုနှိ ဩဝ်ကိုကုအဲညိ” ရဲဝံ ဒးအာတ်ပါန်အခေါင်ညးဂ်ရ။

ယွံခမိတအ် တုဗ္ဗေသိုညးညးရ်သဘ်ဟောင် ပွဲလောကဝံ ကမ်ပွသရံပါပ် မနိဗ္ဗုတ် ညိနာင် ပုဂ္ဂိုလ်လှို မဂပ်ဝ်သွလပ်ဂ် ရင်တုင်ဏာ ပုဂ္ဂိုလ်ညးသွဂ် နရက်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ကမ်ပွသရံပါပ်ဗ္ဗုတ်ညိနာင် မဂပ်ဝ်ဒင်စသိုင် ပွဲဘဝဂတမတ် မနိဗ္ဗုတ်သဘ် မဃ်သဘ်ဟောင် ပုဂ္ဂိုလ်လှို မဂပ်ဝ်သွလပ်ဂ် ပွဲဘဝဒုတိယ ဖီမနိဗ္ဗုတ်ညိနာင်လေဝ် ဟံပြာကဋ်ရ၊ ဖီမဂ္ဂိုင်ဂွင်တုန် သာ်လှိုဝံပြာကဋ်ရော?။

ယွံခမိတအ် ကမ်ပွသရံပါပ် မနိဗ္ဗုတ်ညိနာင် ပုဂ္ဂိုလ်မျဲသဘ်မဃ်သဘ်လှို မဂပ်ဝ်သွ လပ်ဂ် ရင်တုင်ဏာ ပုဂ္ဂိုလ်ညးသွဂ် နရက်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လှိုဂ် ကာယဘာဝနာလေဝ် ဟံဇော်ပွပ်ရ၊ သီလလေဝ် ဟံဇော်ပွပ်ရ၊ စိုတ်လေဝ် ဟံဇော်ပွပ်ရ၊ ပညာလေဝ် ဟံဇော်ပွပ်ရ၊ ညောတ်(ဗ္ဗုဂ္ဂဏ်)ရ၊ ခန္ဓဇကုညောတ် (ဗ္ဗုအစောဂုဏ်ညောတ်)ရ၊ ဒးပဒတ်ဗ္ဗေသို (နကိုပွသရံပါပ်)ဗ္ဗုတ်ညိနာင်ရ။ ယွံခမိတအ် ကမ်ပွသရံပါပ် မနိဗ္ဗုတ်ညိနာင် ပုဂ္ဂိုလ်မျဲသဘ်မဃ်သဘ်ဝံ မဂပ်ဝ်သွလပ်ဂ် ရင်တုင်ဏာ ပုဂ္ဂိုလ်ညးသွဂ် နရက်ရ။

ယွံခမိတအ် ကမ်ပွသရံပါပ်ဗ္ဗုတ်ညိနာင် မဂပ်ဝ်ဒင်စသိုင် ပွဲဘဝဂတမတ် မနိ ဗ္ဗုတ်သဘ်မဃ်သဘ်ဟောင် ပုဂ္ဂိုလ်မျဲသဘ်မဃ်သဘ်လှို မဂပ်ဝ်သွလပ်ဂ် ပွဲဘဝဒုတိယ ဖီမနိဗ္ဗုတ် ညိနာင်လေဝ် ဟံပြာကဋ်ရ၊ ဖီမဂ္ဂိုင်ဂွင်တုန် သာ်လှိုဝံပြာကဋ်ရောမွဲဂ် ညးညေဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လှိုဂ် ကာယဘာဝနာလေဝ် ဇော်ပွပ်ရ၊ သီလလေဝ် ဇော် ပွပ်ရ၊ စိုတ်လေဝ် ဇော်ပွပ်ရ၊ ပညာလေဝ် ဇော်ပွပ်ရ၊ ဟံညောတ်(ဗ္ဗုဂ္ဂဏ်)ရ၊ ခန္ဓဇကုဇော် (ဗ္ဗုအစောဂုဏ်ဇော်)ရ၊ ဝံပဒတ် နမဟံမ္မေကိုမပ္ပရာဂမ္ဘိုင် မလေပ်သွစတ်ဗ္ဗုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ကမ်ပွသရံပါပ်ဗ္ဗုတ်ညိနာင် မဂပ်ဝ်ဒင်စသိုင် ပွဲဘဝဂတမတ် မနိဗ္ဗုတ်သဘ်မဃ်သဘ်ဟောင် ပုဂ္ဂိုလ်မျဲသဘ်မဃ်သဘ်ဝံ မဂပ်ဝ်သွလပ်ဂ် ပွဲဘဝဒုတိယ ဖီမနိဗ္ဗုတ်ညိနာင်လေဝ် ဟံပြာကဋ်ရ၊ ဖီမဂ္ဂိုင်ဂွင်တုန် သာ်လှိုဝံပြာကဋ်ရော?။ (၃)

ယွံခမိတအ် “သတ်ဝံ နအကာဲအရာမသွလပ်ကမ်ဂ် ဝံဒင်စသိုင်ဖီကမ်ဂ်ရ” ရဲဝံ ညးမမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲ ဟိုသွးမွဲ၊ ယွံခမိတအ် နှိအတိုင်ဟိုသွးဝံမွဲ ဟံဒ်ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြရ၊ အခေါင်သွက်ဂွံသွကွေဲလအိတ်ဒ်ဒိဝံဗ္ဗမဒးရး ဟံမ္မဲရ။ ယွံခမိတအ် “သတ်ဝံ နအကာဲ အရာမသွလပ်ကမ် မဂပ်ဝ်ဒင်စသိုင်ဂ် ဝံဒင်စသိုင်ဖီကမ်ဂ်ရ” ရဲဝံ ညးမမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲ ဟိုသွးမွဲ။

ယံခမီတအံ နှိအတိုင်ဟီသုးဝံမွး နှိဒေတလုတ် ဒေတမပြရ၊ အခေါင် သွက်ဝံသွကောလအိတ် ဒဒိခံဝဋ်ဗွမဒးရးနွရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ပံသုဇောဝက

၁၀၂။ ယံခမီတအံ ခွက်တိတ္ထိတမြင်ကောမကြော်ကဝေက်နင်ဂမ္ဘိုင် မဒ်ဟိုတ် ထဝဝံ ကွီခွက်ဂုံ နွံအိုတ်ရ၊ တြံကြာတ်ခွက်တိကို ကွးတြံကြာတ်ခွက်တိကို ကိုဟ်စုတ်ကမ္ဘိ ကွီခွက်ဂုံ ပွဲဒိုဟ်(ဇေ)တဲ ကြာတ်ကြရ၊ ကြာတ်ကြ၍ိုင်ဂိုင်ကိုဝါရ၊ ပျီပတ်တဲ ကြာတ်ကြရ။ ပါကော့ သုညင်စူးကော့ ကမ္ဘိကွီခွက်ဂုံတဲမွး မကြော်စတ်စတ်တဲလွှိုင်ကော့ဗ္ဗိတမြင်ဂမ္ဘိုင် မဒ် ဟိုတ်ထဝဝံကွီခွက်ဂုံ နွံအိုတ်ဏီရ၊ တြံကြာတ်ခွက်တိကို ကွးတြံကြာတ်ခွက်တိကို ကြာတ်ကြ ကမ္ဘိကွီခွက်ဂုံရ၊ ကြာတ်ကြ၍ိုင်ဂိုင်ကိုဝါရ၊ ပျီပတ်တဲ ကြာတ်ကြရ။ ပါကော့ သုညင်စူးကော့ ကမ္ဘိကွီခွက်ဂုံတဲမွး ဗ္ဗိစတ်စတ်မသောဲပြောဲကော့လမ္ပက်ဂမ္ဘိုင် မဒ်ဟိုတ်ထဝဝံကွီခွက်ဂုံ နွံအိုတ်ဏီရ၊ တြံကြာတ်ခွက်တိကို ကွးတြံကြာတ်ခွက်တိကို ကြာတ်ကြ ကမ္ဘိကွီခွက်ဂုံရ၊ ကြာတ်ကြ၍ိုင်ဂိုင်ကိုဝါရ၊ ပျီပတ်တဲ ကြာတ်ကြရ။ ပါကော့ သုညင်စူးကော့ ကမ္ဘိကွီခွက်ဂုံ တဲပွဲကြတုန် ထဝဝေတ်ပကတိဂမ္ဘိုင်ဟောင် သော့သော့ဟ်အိုတ်ရ၊ သွာဒမာတ်ထဝဝံကို ကွးသွာ ဒမာတ်ထဝဝံကို စုတ်ထဝဝေတ်ပကတိဂုံ ပွဲမိသ်ပွင်ထဝဝံတဲ ဓဂိုဟ်ရ၊ ဓဂိုဟ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါရ၊ ပျီတဲဓဂိုဟ်ရ၊ ထဝဝမဂပ်ဓဂိုဟ် ဂပ်ဓဂိုဟ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ဂပ်ဓဂိုဟ်တဲဓဂိုဟ်ဂုံ ဟံစာ်စူးနု ဒုသ်ဏီဒ်တဲ ဟံချိန်ညောန်ရ၊ ကောန်သွ(မပ္ပလကံကံတဲသော့ကံ)ဟံဒ်ဏီရ၊ လျးဖျီဖျီဖျီလောင် ဟံတိတ်ရ၊ သာဘပရောလောင် နွံရ၊ ဟံအာစိပ်ဌာန် ကမ္ဘောန်ဗွဲမဒးရးဏီရ။ ယံခမီတအံ သွာဒမာတ်ထဝဝံကို ကွးသွာဒမာတ်ထဝဝံကို ဓဂိုဟ်ထဝဝံရ၊ ဓဂိုဟ်ဂိုင် ဂိုင်ကိုဝါရ၊ ပျီတဲ ဓဂိုဟ်ရ၊ ထဝဝမဂပ်ဓဂိုဟ် ဂပ်ဓဂိုဟ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ဂပ်ဓဂိုဟ်တဲဓဂိုဟ်ဂုံ စာ်စူးနုဒုသ်ဒ်တဲ ချိန်ညောန်ရ၊ ကောန်သွ(မပ္ပလကံကံတဲသော့ကံ)ဒ်ရ၊ လျးဖျီဖျီဖျီလောင် တိတ်ရ၊ သာဘ ပရောလောင် ဟံမွဲရ၊ အာစိပ်ဌာန် ကမ္ဘောန်ဗွဲမဒးရးရ။ အခိုင်ဂကူဏအံဂုံ နွံဟောင်ရ၊ နွံပိုက်ကို ကယျိုင်ကယျပ်တောင်မမိက်ကိုမွဲမွဲ နကိုထဝဂတော့ကိုဒ် နကိုသော့က်ကိုဒ် နကိုကယျိုင် ကယျပ်ကွက်ကအံကိုဒ် နကိုပွဲထဝဝံကိုဒ်မွး ဖိ (အရာမူပိုက်)ညးမူပိုက်ဂုံလောင် ကိုစိပ်ဒတဲရ။

ယံခမီတအံ တုပ်သုဟ်ညင်ရသ်ဂုံဟောင် ကိလေသတမြင်ဂမ္ဘိုင် မဒ်ဟိုတ်ကွီခွက် မတွံဂးကာယဒုစရိတ် ဝစီဒုစရိတ် မနောဒုစရိတ်ဂုံ နွံတကုခမီမပတိတ်ဇြဟတ် (သမထ ဝိပဿနာ)စိုတ်မပြလောန်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါဂုံအိုတ်ရ၊ ခမီမူကိုပညာ မချိုက်ပေင်တဲကော့ (သမထ ဝိပဿနာ)စိုတ်ဂုံ ပါသွးကော့ကိလေသဂုံရ၊ ပါပွေင်ကော့ရ၊ သုညင်စာ်စူးရ၊ ကိုအာစိပ် ပွမဟံကတိဒ်ဗွဲလော့ပုန်ရ။ ပါကော့ သုညင်စူးကော့ ကိလေသဂုံတဲမွး ကိလေသတဲလဒေါင် ဂမ္ဘိုင် မဒ်ဟိုတ်ကွီခွက်မတွံဂးကသပ်မစပ်ကော့ကာမ ကသပ်မစပ်ကော့ ပွမမိက်ကိုလီလော်

ကသပ်မစပ်ကျောပွမုပျဲပျာ် ကုခမိပတိတ်ဇြဟတ်(သမထဝိပဿနာ) စိတ်မပြုလောန်၍
 ၍ဂြိုဟ်ဝါဂ်နွံမင်အိုတ်ဏီရ၊ ခမိမုဂ်ပညာ မချိုက်ပေတ်ကျောံ (သမထဝိပဿနာ)စိတ်ဂ်
 ပါသွးကျောံကိလေသဂ်ရ၊ ပါပွေင်ကျောံရ၊ သွညင်စာ်စူးရ၊ ကိုအာစိပ် ပွမဟံကတိန်မ္ပလေ၍ပုန်ရ။
 ပါကျောံ သွညင်ဝံစူးကျောံ ကိလေသဂ်တဲမူး ကိလေသစတ်စတ်ဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ်ကိုခွက်
 မတွံဂးကသပ်မစပ်ကျောံကဠောမသ ကသပ်မစပ်ကျောံဇနပိုဒ် ကသပ်မစပ်ကျောံ ပွဟံမိက်
 ကိုသွဗ္ဗေက်ဖျပ်ထေင်သပ် ကုခမိပတိတ်ဇြဟတ် (သမထဝိပဿနာ)စိတ်မပြုလောန် ၍ဂြိုဟ်
 ကိုဝါဂ်နွံမင်အိုတ်ဏီရ၊ ခမိမုဂ်ပညာမချိုက်ပေတ်ကျောံ (သမထဝိပဿနာ)စိတ်ဂ် ပါသွး
 ကျောံကိလေသဂ်ရ၊ ပါပွေင်ကျောံရ၊ သွညင်စာ်စူးရ၊ ကိုအာစိပ် ပွမဟံကတိန်မ္ပလေ၍ပုန်ရ။
 ပါကျောံ သွညင်ဝံစူးကျောံ ကိလေသဂ်တဲ ပွဲကြတုန် ကသပ်မစပ်ကျောံခရ်သေ၍ သေဟ်မင်
 ဏီရ၊ သမာမိဂ် ညိုင်ဝတ်ဟံသေင်ဏီရ၊ ပြုလေပ် ဟံသေင်ဏီရ၊ ဂပ်ကလိဝံ နပုမ
 (ကိလေသ) လလမ်လေပ် ဟံသေင်ဏီရ၊ ကလိဝံပွမဇ္ဇေ၍ပွပ် ‘သမာမိ’ စိတ်တန်ကြန်လေပ်
 ဟံသေင်ဏီရ၊ ပျိုပျိုက်ဆေပ်တာကျောံ (ကိလေသဂမ္တိုင်) မ္ပဟာန်ကျောံ ‘ပယောဂ’ပွမပြုပြေင်တဲ
 ကတိန်ရ။ ယံခမိတအ် ဩပွဲအခိုင်မ္ပ (ဝိပဿနာ)စိတ်တန်တဲ ပွဲသန္တာန်ဇကုဟေင်ရ၊ ဂဇာ်
 ဗွဲမဒးရးရ၊ ‘သမာမိ’စိတ်တန်ကြန်ရ၊ စွံလပ်(ပွဲအာရီ) ဗွဲမဒးရးရ၊ သမာမိဂ် ညိုင်ဝတ်ရ၊
 ပြုရ၊ ကလိဝံ နပုမလလမ်အာနုကိလေသဂ် ကကလိဝံရ၊ ကလိဝံပွမဇ္ဇေ၍ပွပ် ‘သမာမိ’
 စိတ်တန်ကြန်ရ၊ ပျိုပျိုက်ဆေပ်တာကျောံ(ကိလေသဂမ္တိုင်) မ္ပဟာန်ကျောံ ‘ပယောဂ’ပွမပြု
 ပြေင်တဲ ကတိန်ဟံသေင်ရ၊ အခိုင်ဂ် နွံဟေင်ရ။ ခရ်မမိက်ကိုမ္ပမ္ပ တိကေတ် နကိုညဏ်
 တေင်တဲ မဂပ်သွဇ္ဇေ၍မတ်ဂ် တိကေတ် နကိုညဏ်တေင်တဲ သွက်ဝံသွဇ္ဇေ၍မတ်
 ကိုလေဝ်ဏာစိတ်ရ၊ (ဟိုတ်ဘဝကိုပ်ကွာ) ကျောံဟိုတ်(မပ္ပဇာန်မဒ်သဇိုင်အဘိညဏ်ဘဝ
 လုဟ်)နွံမူး ပွဲအရာဂ်ဂ်ဟေင် အာစိပ်(မပ္ပဇာန်မဒ်အဘိညဏ်)ဒဒ်ထေက်ကိုသက်သီရ။

“(အဲဂ်) မိက်ဝံဒင်စသိုင် ပွမနိမိတ်ဗဒ်ကုဒ်ကုဒ်မဂ္တိုင်ဂင်ရ၊ သိုကိုမဒ်တဲညးမ္ပစပ်လေပ်
 မိက်ဝံဒ်အာမဂ္တိုင်ရ၊ သိုကိုဒ်တဲမဂ္တိုင်လေပ် န်ကုင်ညးမ္ပစပ်ရ၊ ကိုဇကုဒ်ပြာကင်ရ၊ ကိုဇကု
 ကျောံဗွန်ရ၊ ဟံကိုထိုမြိ ဟံကိုဗာန်စပ်တဲဗွင်မ္ပလပ် ကွာင်မ္ပလပ် နီမ္ပလပ်တဲ သွဟ်ညိုင်ရ်အာ
 မင်လတူအာသကကိုရ၊ ပွဲတိလေပ် သွတ်ပွမဗျိပ်ပွမမိက် သွဟ်ညိုင်ရ်ပွဲချ်ကိုရ ပွဲချ်လေပ်
 သိုဟံကိုပါဒကး သွဟ်ညိုင်ရ်အာတဲပွဲတိကိုရ၊ ပွဲအမ္ပအကးလေပ် သိုမတက်လပ်တွဲ အာတ်
 သွဟ်ညိုင်ရ်ပွဲမုဂ်ကိုသေင်ကိုရ၊ ဂိတုတဲဂမ္တိုင် မုဂ်ကိုကုဒ်ကုဒ်အာနတ်မဇ္ဇေ၍ ရံဝံလေပ်
 ဇိတ်သပေတ် နကိုတဲရ၊ ကေမ်ဇျာပ်ကေတ်ရ၊ စိုကိုစိပ်ချင်ဗြိလေပ် ကိုဇကုဇကုဒ် အတိုင်
 ပိုက်စိတ်ရ” ရံဝံ ညးဂ် ယပ်နွံပိုက်မူး ဟိုတ်သဇိုင်ဗျေန်နွံမူး ပွဲအရာဂ်ဂ်ဟေင် အာစိပ်(ကုဒ်ဝိဝ
 အဘိညဏ်)ဒဒ်ထေက်ကိုသက်သီရ။

“(အဲဂ်) နကိုကတောင်ဒိမ် ကတောင်မတုပ်သွဟ်ကျောံကတောင်ဒေဝတ် မသွူးဇူး
 ဗွဲတေင် မကလိလောန်အရာမ္တိတ်ဂမ္တိုင်မိင်ဂ် မိက်ဝံမိင်ရမ္ပာင်ဂမ္တိုင်ဓါဂကူ ချေလေပ်မဒ်
 ပွဲဒေဝတ် ချေလေပ်မဒ်ပွဲမ္တိတ် ချေလေပ်မဒ်သေ့ ချေလေပ်မဒ်ကြပ်ရ” ရံဝံ ညးဂ် ယပ်နွံ

ပွဲကံမ္မး ဟိုတ်သဇိုင်ဥေန္တမ္မး ပွဲအရာဂှ်ဟောင် အာစိုပ်(ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဏ်) ဒဒ်ထေက်ကို သက်သီရ။

“(အဲဂှ်) ပိုင်ခြာကေတ်စိုတ် သတ်သအာင် ပူဂိုလ်သအာင်အာဂမ္ဘိုင် နကိုစိုတ်ဇကုတဲ မိက်တီရ၊ စိုတ်မဒ်မွဲဟန်ကောံ ‘ရာဂ’ပွမထွန်စပ်လေဝ် ‘စိုတ်မဒ်မွဲဟန်ကောံပွမထွန်စပ်’ ရဲပွဲ မိက်တီရ၊ စိုတ်မစာ်စူးနုပွမထွန်စပ်လေဝ် ‘စိုတ်မစာ်စူးနုပွမထွန်စပ်’ ရဲပွဲ မိက်တီရ၊ စိုတ်မဒ်မွဲဟန်ကောံ ‘ဒေါသ’ပွမထေပုတ်လေဝ် ‘စိုတ်မဒ်မွဲဟန်ကောံပွမထေပုတ်’ ရဲပွဲ မိက်တီရ၊ စိုတ်မစာ်စူးနုပွမထေပုတ်လေဝ် ‘စိုတ်မစာ်စူးနုပွမထေပုတ်’ ရဲပွဲ မိက်တီရ၊ စိုတ်မဒ်မွဲဟန်ကောံ ‘မောဟ’ပွမဝိဝိင်လေဝ် ‘စိုတ်မဒ်မွဲဟန်ကောံပွမဝိဝိင်’ ရဲပွဲ မိက်တီရ၊ စိုတ်မစာ်စူးနုပွမဝိဝိင်လေဝ် ‘စိုတ်မစာ်စူးနုပွမဝိဝိင်’ ရဲပွဲ မိက်တီရ၊ စိုတ်မချောပ်ကွေန်လေဝ် ‘စိုတ်မချောပ်ကွေန်’ ရဲပွဲ မိက်တီရ၊ စိုတ်မကလံလံလံလေဝ် ‘စိုတ်မကလံလံလံ’ ရဲပွဲ မိက်တီရ၊ မဟဂ္ဂိုတ်စိုတ်လေဝ် ‘မဟဂ္ဂိုတ်စိုတ်’ ရဲပွဲ မိက်တီရ၊ စိုတ်ဟံသေင်ကို မဟဂ္ဂိုတ်လေဝ် ‘စိုတ်ဟံသေင်ကိုမဟဂ္ဂိုတ်’ ရဲပွဲ မိက်တီရ၊ စိုတ်မုာ်ကိုခရ်မပြလောန်လေဝ် ‘စိုတ်မုာ်ကို ခရ်မပြလောန်’ ရဲပွဲ မိက်တီရ၊ စိုတ်မဟွဲကိုခရ်မပြလောန်လေဝ် ‘စိုတ်မဟွဲကို ခရ်မပြလောန်’ ရဲပွဲ မိက်တီရ၊ စိုတ်မတန်ကြန်လေဝ် ‘စိုတ်မတန်ကြန်’ ရဲပွဲ မိက်တီရ၊ စိုတ်မဟံတန်ကြန်လေဝ် ‘စိုတ်ဟံတန်ကြန်’ ရဲပွဲ မိက်တီရ၊ စိုတ်မတိတ်ဗူးလေဝ် ‘စိုတ်မတိတ်ဗူး’ ရဲပွဲ မိက်တီရ၊ စိုတ်မဟံတိတ်ဗူးလေဝ် ‘စိုတ်ဟံတိတ်ဗူး’ ရဲပွဲ မိက်တီရ” ရဲပွဲ ညးဂှ် ယဝ်နွံပွဲကံမ္မး ဟိုတ်သဇိုင်ဥေန္တမ္မး ပွဲအရာဂှ်ဟောင် အာစိုပ်(ပရစိတ္တဝိဇာနနအဘိညာဏ်) ဒဒ်ထေက်ကိုသက်သီရ။

“(အဲဂှ်) မိက်ဗွဲဗျဟ်ဘဝမကောင်ကတိန် ပွဲကိုပ်ကွာမဂ္ဂိုင်ဂွင်ရ၊ ဘဝမကောင်ကတိန် ပွဲကိုပ်ကွာတုန် ညးဓဲဂှ်ရော? မွဲဘဝကို ဓါဘဝဂမ္ဘိုင်ကို ပိဘဝဂမ္ဘိုင်ကို ပန်ဘဝဂမ္ဘိုင်ကို မသုန်ဘဝဂမ္ဘိုင်ကို စိုဘဝဂမ္ဘိုင်ကို ဓါစော်ဘဝဂမ္ဘိုင်ကို ပိစော်ဘဝဂမ္ဘိုင်ကို ပန်စော်ဘဝဂမ္ဘိုင်ကို မသုန်စော်ဘဝဂမ္ဘိုင်ကို ဘဝကွံကို ဘဝလီကို ဘဝမွဲကိုဍုန်ကို ကပ်(ကပ်) လိုဂမ္ဘိုင်မဂ္ဂိုင်ကို ကပ်(ကပ်)တန်ဂမ္ဘိုင်မဂ္ဂိုင်ကို ကပ်လိုကပ်ဒ်ဂမ္ဘိုင်မဂ္ဂိုင်ကို “ပွဲဘဝမဟိမုဝ် မွဲကျင်ကိုယျုမြသ်ဝံ တွေဝ်မြသ်ဝံ ရုပ်သ်မြသ်ဝံ ဓုမြသ်ဝံ ပွမဒင်စသိုင်တသိဒ်ဒေဝိဒ် မြသ်ဝံရ၊ မွဲကိုအပိုင် အခြာအာယုက်မြသ်ဝံရ။ အဲဂှ် စုတိချိုတ်နူဘဝဂှ်တဲ ကတိန်ပွဲဘဝ မဟိမုဝ်ပုန်ရ၊ ပွဲဘဝ ဂှ်လေဝ် မွဲကျင်ကိုယျုမြသ်ဝံ တွေဝ်မြသ်ဝံ ရုပ်သ်မြသ်ဝံ ဓုမြသ်ဝံ ပွမဒင်စသိုင် တသိဒ်ဒေဝိဒ်မြသ်ဝံရ၊ မွဲကိုအပိုင်အခြာအာယုက်မြသ်ဝံရ။ အဲဂှ် စုတိချိုတ်နူဘဝဂှ်တဲ ကတိန်ပွဲဘဝမဟိမုဝ်ပုန်ရ” ရဲပွဲ မိက်ဗွဲဗျဟ်ဘဝမကောင်ကတိန်ကျင် ပွဲကိုပ်ကွာမဂ္ဂိုင်ဂွင် မွဲဟန်ကောံအကဲအရာ မွဲဟန်ကောံဗိုဒ်ကျင်ရ” ရဲပွဲ ညးဂှ် ယဝ်နွံပွဲကံမ္မး ဟိုတ်သဇိုင် ဥေန္တမ္မး ပွဲအရာဂှ်ဟောင် အာစိုပ်(ပုဗ္ဗေနိဝါသအဘိညာဏ်) ဒဒ်ထေက်ကိုသက်သီရ။

“(အဲဂှ်) နကိုဒိဗ္ဗစက္ခုညာဏ် (မတ်ဒိဗ္ဗ)မတ်တုပ်သုဟ်ကောံမတ်ဒေဝတ် မသွးဇူး ဗွဲတွင် မကလိလောန်အရာထေက်ကိုညာတ်နမတ်မ္မိဟ်ဂမ္ဘိုင် မိက်ညာတ်ကေတ် သတ်ဂမ္ဘိုင်

ဃောစုတိချိုတ် သတ်ဃောကတိန္ဒိ သတ်ယုတ် သတ်ပြ သတ်ရုပ်သင်္ကေတ သတ်ရုပ်သင်္ကေတ
 ဟုံကျော် သတ်မူကိလအာဂတိဟုံဒေးရး သတ်မူကိလအာဂတိဒေးရးခိုဟ်ဆဲးရ။ “ယွံမူးတအ်
 သတ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ချိုက်ပေတ်တေကောံ ‘ကာယဒုစရိတ်’ဒွေတ်ဟုံဒေးရး မဂပ်ဝံသ္မနုကိဇကု ချိုက်ပေတ်
 တေကောံ ‘ဝစီဒုစရိတ်’ဒွေတ်ဟုံဒေးရး မဂပ်ဝံသ္မနုကိပါင်ချိုက်ပေတ်တေ ကောံ ‘မနောဒုစရိတ်’
 ဒွေတ်ဟုံဒေးရး မဂပ်ဝံသ္မ နုကိစိုတ်အိုတ်ရ။ လေပ်စောတ်စောတ် အရီဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။ မူကိ
 ကွေတ်မှာရာအိုတ်ရ။ မူကိကမ်မဂပ်ဝံသ္မ နကွေတ်မှာရာအိုတ်ရ။ ညးဂမ္ဘိုင်ဂ် ခန္ဓဇကုလီလ်တဲ
 ပွဲကြဲနုချိုတ်တဲဂ် အာစိုပ်နရက် မစာ်စူးနုတသိုမ် မဒ်လအာဂတိဟုံဒေးရး မဒ်အရာဒွါ
 ဒတုစေလီလ်အိုတ်ရ။ ယွံမူးတအ် သတ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ချိုက်ပေတ်တေကောံ ‘ကာယသုစရိတ်’ဒွေတ်
 ဒေးရး မဂပ်ဝံသ္မ နုကိဇကုအိုတ်ရ။ ချိုက်ပေတ်တေကောံ ‘ဝစီသုစရိတ်’ဒွေတ်ဒေးရး မဂပ်ဝံသ္မ
 နုကိပါင်အိုတ် ချိုက်ပေတ်တေကောံ ‘မနောသုစရိတ်’ဒွေတ်ဒေးရး မဂပ်ဝံသ္မ နုကိစိုတ်အိုတ်ရ။
 ဟုံလေပ်စောတ်စောတ် အရီဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။ မူကိကွေတ်သုစတိအိုတ်ရ။ မူကိကမ်မဂပ်ဝံသ္မ
 နကွေတ်သုစတိအိုတ်ရ။ ညးဂမ္ဘိုင်ဂ် ခန္ဓဇကုလီလ်တဲ ပွဲကြဲနုချိုတ်တဲဂ် အာစိုပ်ချင်သွပ်
 မဒ်လအာဂတိခိုဟ်ဆဲးအိုတ်ရ။” ရဲဝံ မိက်တိကေတ် သတ်ဂမ္ဘိုင်မကတိန္ဒိ ဗွဲမဗွဲကိကမ်ရ။
 ရဲဝံဟေင် နုကိဒိဗ္ဗစက္ခုညဏ် (မတ်ဒိဗ်)မတ်တုပ်သွဟ်ကောံမတ်ဒေဝတ် မသ္မ္ဘူးဇုးဗွဲတေင်
 မကလီလောန်အရာထေက်ကို ညာတ်နမတ်မိုဟ်ဂမ္ဘိုင် မိက်ညာတ်ကေတ် သတ်ဂမ္ဘိုင်
 ဃောစုတိချိုတ် သတ်ဃောကတိန္ဒိ သတ်ယုတ် သတ်ပြ သတ်ရုပ်သင်္ကေတ သတ်ရုပ်သင်္ကေတ
 ဟုံကျော် သတ်မူကိလအာဂတိဟုံဒေးရး သတ်မူကိလအာဂတိဒေးရးခိုဟ်ဆဲးရ။ မိက်တိကေတ်
 သတ်ဂမ္ဘိုင်မကတိန္ဒိ ဗွဲမဗွဲကိကမ်ရ။” ရဲဝံ ညးဂ် ယဝ်နွံပိုက်မွဲး ဟိုတ်သဇိုင်ဇွဲနွံမွဲး ပွဲအရာ
 ဂ်ဂ်ဟေင် အာစိုပ်(ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညဏ်) ဒဒ်ထေက်ကိုသက်သီရ။

“(အဲဂ်) ဟိုတ်နုစရ်အာသဝဂမ္ဘိုင် အိုတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝလွဟ်ဟေင် အလိုဇကု
 သွဇ္ဇာတ်မတ်ကိုအရဟတ္တဖိုလ်စိုတ် မတ်တိဗူးကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာမတ်တိဗူး မဟုံမွဲကို
 အာသဝ နုကိညဏ်တေင်ကွာ အာစိုပ်တဲ မိက်ပဒတ်ရ။” ရဲဝံ ညးဂ် ယဝ်နွံပိုက်မွဲး ဟိုတ်သဇိုင်
 ဇွဲနွံမွဲး ပွဲအရာဂ်ဂ်ဟေင် အာစိုပ်(အရဟတ္တဖိုလ်သမာပတ်) ဒဒ်ထေက်ကို သက်သီရ ရဲဝံ
 (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

၁၁။ သုတ်နိမိတ္တ

၁၀၃။ ယွံခမိတအ် ခမိမပတိတ်တြဟတ်(သမထဝိပဿနာ) စိုတ်မပြဲလောန်ဂြိုင်ဂြိုင်
 ကိုဝါဂ် လဆောင်လဆောင် ဂပ်ဝံသ္မပုဂ်စိုတ် ဟိုတ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူအိုတ်ရ။ လဆောင်လဆောင်
 ဂပ်ဝံသ္မပုဂ်စိုတ် ဟိုတ်မတွံဂးသမာဓိရ။ လဆောင်လဆောင် ဂပ်ဝံသ္မပုဂ်စိုတ် ဟိုတ်မတွံဂး

ဝီရိယရ၊ လဆောင်လဆောင် ဂပ်ဝသွပြင်စိုတ် ဟိုတ်မတွံးဥပေက္ခာရ။ ယွံခမိတအ် ခမိမပတိတ်ဇြဟတ် (သမထဝိပဿနာ)စိုတ်မပြလောန်ဂြိုင့်ဂြိုင့်ကိုဝါဂ် သွပြင်စိုတ် ဟိုတ်မတွံးသမာဓိ မွဲခပ်ဟောင်မွဲး (သမထဝိပဿနာ)စိုတ်ဂ် ဟိုတ်မလျှဟ်လွန်အာနွံရ။ ယွံခမိတအ် ခမိမပတိတ်ဇြဟတ် (သမထဝိပဿနာ)စိုတ်မပြလောန်ဂြိုင့်ဂြိုင့်ကိုဝါဂ် သွပြင်စိုတ် ဟိုတ်မတွံးဝီရိယပွမပတိတ်ဇြဟတ်မွဲခပ်ဟောင်မွဲး (သမထဝိပဿနာ)စိုတ်ဂ် ဟိုတ်မကလံလံအာနွံရ။ ယွံခမိတအ် ခမိမပတိတ်ဇြဟတ်(သမထဝိပဿနာ)စိုတ်မပြလောန် ဂြိုင့်ဂြိုင့်ကိုဝါဂ် သွပြင်စိုတ် ဟိုတ်မတွံးဥပေက္ခာ မွဲခပ်ဟောင်မွဲး (သမထဝိပဿနာ) စိုတ်ဂ် သွက်ခရ်အာသဝဂမ္တိုင် ဂွံအိုတ်အာ ဟိုတ်မဟွံတန်ကြန်အာနွံရ။ ယွံခမိတအ် ခမိမပတိတ်ဇြဟတ် (သမထဝိပဿနာ) စိုတ်မပြလောန်ဂြိုင့်ဂြိုင့်ကိုဝါဂ် အခိုင်လဆောင်လဆောင် သွပြင်စိုတ် ဟိုတ်မတွံးသမာဓိတု လဆောင်လဆောင် သွပြင်စိုတ် ဟိုတ်မတွံးဝီရိယတုမွဲး လဆောင်လဆောင် သွပြင်စိုတ် ဟိုတ်မတွံးဥပေက္ခာဂ် စိုတ်ဂ် ဒွိတ်ချိုန်ညောန်ကို ဗဗွဲကိုသွက်ဂွံသွကို အရံင်တိတ်ဖျီဖျီ ဖျံဖျံရ၊ သဘပွမလိုလ်လေဝ် ဟွံမွဲရ၊ သွက်ခရ်အာသဝဂမ္တိုင်ဂွံအိုတ်အာ တန်တံဗွဲဒးရ။

ယွံခမိတအ် ဥပမာမွဲးတုန် သွာဒမာတ်ထဝ်ကို ကွးသွာဒမာတ်ထဝ်ကို ပြုပြင်စီရင်ဖဲလုပွတ်တုမွဲး သီမစံင်ဗဂိုပါင်ဖဲလုပွတ်ဂ် ဂိုင်ကောတ်ထဝ် နကိုသဇေပ်တု စုတ်ပွဲပါင်ဖဲလုပွတ်(စုတ်ပွဲမိသ်ပွင်ထဝ်)တု လဆောင်လဆောင် ခရိုဟ်ရ၊ လဆောင်လဆောင် ပက်လုဟ်ဖျုက် နကိုဍုာ်ရ၊ လဆောင်လဆောင် သေ့ဝ်မဇ္ဈဟ်ရ။ ယွံခမိတအ် သွာဒမာတ်ထဝ်ကို ကွးသွာဒမာတ်ထဝ်ကို ခရိုဟ်ဒိုင်ထဝ် မွဲဒမြိပ်ခပ်မွဲး၊ ထဝ်ဂ် ဟိုတ်ဂွံတူလေင်အာ နွံရ။ ယွံခမိတအ် သွာဒမာတ်ထဝ်ကို ကွးသွာဒမာတ်ထဝ်ကို ပက်လုဟ်ဖျုက်ဒိုင်ထဝ်ဂ် နကိုဍုာ် မွဲဒမြိပ်ခပ်မွဲး၊ ထဝ်ဂ် ဟိုတ်စိုဟ်ဂံက်အာနွံရ။ ယွံခမိတအ် သွာဒမာတ်ထဝ်ကို ကွးသွာဒမာတ်ထဝ်ကို သေ့ဝ်ဒိုင်ထဝ်ဂ်မဇ္ဈဟ် မွဲဒမြိပ်ခပ်မွဲး၊ ထဝ်ဂ် ဟိုတ်မဟွံအာစိုပ် ပွမကြိုင်ချဟ်ဗွဲဒဒးရ၊ နွံရ။ ယွံခမိတအ် သွာဒမာတ်ထဝ်ကို ကွးသွာဒမာတ်ထဝ်ကို အခိုင်လဆောင်လဆောင် ခရိုဟ်ကိုထဝ်ဂ်တု လဆောင်လဆောင် ပက်လုဟ်ဖျုက် နကိုဍုာ်တုမွဲး လဆောင်လဆောင် သေ့ဝ်မဇ္ဈဟ်ဂ် ထဝ်ဂ် ချိုန်ညောန်အာကို ဗဗွဲကိုသွက်ဂွံသွကို အရံင်တိတ်ဖျီဖျီ ဖျံဖျံရ၊ သဘပွမလိုလ်လေဝ် ဟွံမွဲရ၊ ဌာန်ကမ္မောန်လေဝ် အာစိုပ်ဗွဲဒဒးရ၊ နွံပွဲက်နကို ကယျိုင်ကယျပ်တေင် မမိက်ကိုမွဲမွဲ နကိုထဝ်ဂတေ်ကိုဒ် နကိုသေ့က်ကိုဒ် နကိုကယျိုင်ကယျပ် ကွက်ကအ်ကိုဒ် နကိုဟွံထဝ်ကိုဒ်မွဲး ဖို(အရာမူပွဲက်)ညးမူပွဲက်ဂ်လေဝ် ကိုစိုပ်ဒတုရ။

ယွံခမိတအ် တုပသုဟ်ညိုင်ရသ်ဂ်ဟောင် ခမိမပတိတ်ဇြဟတ် (သမထဝိပဿနာ) စိုတ်မပြလောန်ဂြိုင့်ဂြိုင့်ကိုဝါဂ် လဆောင်လဆောင် ဂပ်ဝသွပြင်စိုတ် ဟိုတ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူအိုတ်ရ။ လဆောင်လဆောင် ဂပ်ဝသွပြင်စိုတ် ဟိုတ်မတွံးသမာဓိရ၊ လဆောင်လဆောင် ဂပ်ဝသွပြင်စိုတ် ဟိုတ်မတွံးဝီရိယရ၊ လဆောင်လဆောင် ဂပ်ဝသွပြင်စိုတ် ဟိုတ်မတွံးဥပေက္ခာရ။ ယွံခမိတအ် ခမိမပတိတ်ဇြဟတ်(သမထဝိပဿနာ)စိုတ်မပြလောန်ဂြိုင့်ဂြိုင့်ကိုဝါဂ် သွပြင်စိုတ် ဟိုတ်မတွံးသမာဓိ မွဲခပ်ဟောင်မွဲး (သမထဝိပဿနာ)စိုတ်ဂ် ဟိုတ်မလျှဟ်လွန်အာနွံရ။

ယွံခမီတအ် ခမီမပတိတ်ဇြဟတ်(သမထဝိပဿနာ) စိုတ်မပြဲလောန်ဂြိုင်းဂြိုင်းကိုဝါဂ် သွပုပ္ဖိတ်
 ဟိုတ်မတွံးဝီရိယပွမပတိတ်ဇြဟတ် မွဲခပ်ဟောင်မွဲး (သမထဝိပဿနာ)စိုတ်ဂ် ဟိုတ်မကလံ
 လဗ်အာနွံရ။ ယွံခမီတအ် ခမီမပတိတ်ဇြဟတ် (သမထဝိပဿနာ)စိုတ်မပြဲလောန်ဂြိုင်းဂြိုင်း
 ကိုဝါဂ် သွပုပ္ဖိတ် ဟိုတ်မတွံးဥပေက္ခာ မွဲခပ်ဟောင်မွဲး (သမထဝိပဿနာ)စိုတ်ဂ် သွက်ခရ်
 အာသဝဂမ္တိုင်ဂွံအိုတ်အာ ဟိုတ်မဟံတန်ကြန်အာနွံရ။ ယွံခမီတအ် ခမီမပတိတ်ဇြဟတ်
 (သမထဝိပဿနာ)စိုတ်မပြဲလောန်ဂြိုင်းဂြိုင်းကိုဝါဂ် အခိုင်လဆောင်လဆောင် သွပုပ္ဖိတ်
 ဟိုတ်မတွံးသမာဓိတု လဆောင်လဆောင် သွပုပ္ဖိတ် ဟိုတ်မတွံးဝီရိယတုမွဲး လဆောင်
 လဆောင် သွပုပ္ဖိတ် ဟိုတ်မတွံးဥပေက္ခာဂ် စိုတ်ဂ် ဒိတ်ချိန်ညောန်ကို ဗွဲကိုသွက်ဂွံသွကို
 အရံင်တိတ်ဖျီဖျီဖျီကိုရ၊ သဘပွမလိုလံာ်လေဝ် ဟံမွဲရ၊ သွက်ခရ်အာသဝဂမ္တိုင်ဂွံအိုတ်အာ
 တန်တဗွဲမဒးရ၊ခရ်မမိက်ကိုမွဲမွဲ တီကေတ်နကိုညဏ်တောင်တု မဂပ်ဝ်သွဇောင်မတ်ဂ်
 တီကေတ် နကိုညဏ်တောင်တု သွက်ဂွံသွဇောင်မတ်ကိုလှောင်ဏာစိုတ်ရ၊ (ဟိုတ်ဘဝ
 ကိုပ်ကွာ) ကျောံဟိုတ်(မပ္ပဇာန်မဒ်သဇိုင် အဘိညဏ်ဘဝလုဟ်)နွံမွဲး ပွဲအရာဂ်ဟောင်
 အာစိုပ်(မပ္ပဇာန်မဒ်အဘိညဏ်) ဒဒ်ထေက်ကိုသက်သီရ။

“အဲ မိက်ဒုင်စသိုင် ပွမနိမိတ်ဗဒ်ကုဒ္ဒိကြိန်မဂြိုင်းဂွင်ရ ။ ပ ။ (ဂပ်ဝ်တြးတ် အဘိညဏ်
 ဂမ္တိုင်တြဲပြကာအိုတ်ရ၊) ဟိုတ်နူခရ်အာသဝဂမ္တိုင်ဂွံအိုတ်အာ ။ ပ ။ သွဇောင်မတ်တု မိက်ပဒ
 တရ”ရဝံ ညးဂ် ယဝ်နွံပွက်မွဲး ဟိုတ်သဇိုင်ခွဲနွံမွဲး ပွဲအရာဂ်ဟောင် အာစိုပ်(မပ္ပဇာန်မဒ်
 အဘိညဏ်) ဒဒ်ထေက်ကိုသက်သီရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဇုကာဒသမ။

လောဏကပလ္လဝဂ် မရနက်ကိုမသုန် တုရ။

ဒုတိယ သုတ်မသုန်ဇော် တုရောင်။

၂။ တတိယပဏ္ဏာသက

၂။ တတိယ သုတ်မသုန်စော

(၁၁) ၁။ သမ္မောဓဝဂ် ၁။ သုတ်ပုဗ္ဗေသမ္မောဓ

၁၀၄။ ယုံခမီတအ် ကိုပ်ကွာဟဝံထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် သစ္စပန်ပြကာဏီ ဃောဒ် ခွင်အလံကျ်တေဟေင် ကသပ်မတွံး “သဘ်မထေက်ကိုသာယျေန် ပွဲလောကဂ် ညးခွဲ ရ်ရော? ဒုသ်ဂ် ညးခွဲရ်ရော? အရာတိတ်ဗျးဂ် ညးခွဲရ်ရော?” ဂ် န်ကျင်ကုအဲတဲရ။ ယုံခမီ တအ် ကသပ်မတွံး “သုခ’ပွမဒ်တသိုခ် ‘သောမနဿ’ပွမိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် မသွန်သဲကို လောကတဲ ကတိုဒ်ဂ် သဘ်ထေက်ကိုသာယျေန် ပွဲလောကရ။ လောက မဟံဗိုန် မဒ်ဒဒ် မွဲသဘ်ပွမပွန်ဂတးဂ် ဒုသ်ပွဲလောကရ။ ပွမပွင်ကွံ ‘ဆန္ဒရာဂ’ပွမနွံပိုက်ထွေန်စပ် ပွမပါကွံ ပွမနွံပိုက်ပွမထွေန်စပ် အရာတိတ်ဗျးနုလောကရ” ဂ် န်ကျင်ကုအဲပွန်ရ။ ယုံခမီတအ် ရ်သံဝံ အရာထေက်ကိုသာယျေန်လောကဂ်လေပ် ဗွဲအစောံထေက်ကိုသာယျေန်ကို ဒုသ်ဂ်လေပ် ဗွဲအစောံဒုသ်ကို အရာတိတ်ဗျးဂ်လေပ် ဗွဲအစောံအရာတိတ်ဗျးကို အတိုင်မညာံစုတ် လက် ကာလဗုတ်ဟံ ဂြင်တီကေတ်ချိုတ်တံပျိုတ်တံဏီ ပွဲလိုက်သွပ် မဒ်မွဲဟန်ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် ဗြိုကောံလိုက်မိုဟ် မဒ်မွဲဟန်ကောံသမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂ္ဂိုင် မိုဟ်မဂ္ဂိုင်ဂ် ထပက်ခွင် ဂြင်တီကေတ် သမ္မာသမ္မောဓိဉာဏ် မဟံပတောံစတ်တဲရ ရံဝံ အဲဟံဒင်ဝန်ရ။ ယုံခမီတအ် ရ်သံဝံ အရာထေက်ကိုသာယျေန်လောကဂ်လေပ် ဗွဲအစောံထေက်ကို သာယျေန်ကို ဒုသ်ဂ်လေပ် ဗွဲအစောံဒုသ်ကို အရာတိတ်ဗျးဂ်လေပ် ဗွဲအစောံအရာတိတ် ဗျးကို အတိုင်မညာံစုတ် ပွဲအခိုင်မဂြင်တီကေတ်ချိုတ်တံပျိုတ်တံတုန် ပွဲလိုက်သွပ် မဒ် မွဲဟန်ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် ဗြိုကောံလိုက်မိုဟ် မဒ်မွဲဟန်ကောံသမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂ္ဂိုင် မိုဟ်မဂ္ဂိုင်ဂ် ထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် သမ္မာသမ္မောဓိဉာဏ် မဟံပတောံစတ် တဲရ ရံဝံ အဲဒင်ဝန်တဲရ။ “အရဟတ္တဖိုလ်အဲ လိုလ်ဟံမာန်ရ။ ဘဝဝံ န်ဘဝလအိတ်အိုတ်ရ။ သဘ်ပွမဒ်ကတိုဒ် ပွဲဘဝတို မွဲလှေ့ပွန် ဟံမွဲတဲရ” ရံဝံ လညာတ်ဉာဏ် (ပစ္စဝေက္ခဏ) န်ပြာကဋ် ကုအဲတဲရ ရံဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ပဌမအဿာဒ

၁၀၅။ ယုံခမီတအ် အဲကေင်ဂေတ်ဂေင်ကျင် သိုမကွဲသိုတ်အရာသာယျေန်လောကရ။ ဂွံတီကေတ်အရာသာယျေန်လောကဂ်တဲရ။ အရာသာယျေန်စိုတ်နွံ ပွဲလောကဂ် အဲညာတ် ကေတ် နကို(ဝိပဿနာမဂ်)ပညာဗွဲမဒ်းရဲတဲရ။ ယုံခမီတအ် အဲကေင်ဂေတ်ဂေင်ကျင်

မာတိကာ

သို့မဟုတ်သို့တဒသံ လောကရ၊ ဂွံတိကေတဒသံ လောကဂ္ဂတုရ၊ ဒုသံဓိတံနွံ ပွဲလောကဂ္ဂ အဲညာတ်ကေတ နကိ(ဝိပဿနာမဂ်)ပညာ ဗွဲမဒးရးတုရ။ ယွံခမီတအ် အဲကေင်ဂေတ် ဂေင်ကျင် သို့မဟုတ်သို့တအရာတိတ်ဗူးနူလောကရ၊ ဂွံတိကေတအရာတိတ်ဗူး နူလောကဂ္ဂ တုရ၊ အရာတိတ်ဗူးနူလောကဓိတံနွံ ပွဲလောကဂ္ဂ အဲညာတ်ကေတ နကိ(ဝိပဿနာမဂ်) ပညာ ဗွဲမဒးရးတုရ။ ယွံခမီတအ် ရဲသံဂွံ အရာထေက်ကိုသာယျေန် လောကဂ္ဂလေဝ် ဗွဲအစောံမထေက်ကိုသာယျေန်ကို ဒုသံဂ္ဂလေဝ် ဗွဲအစောံဒုသံကို အရာတိတ်ဗူးဂ္ဂလေဝ် ဗွဲအစောံအရာတိတ်ဗူးကို လုက်ကာလဗ္ဗတ် အတိုင်မချံစုတ် ဟံဂြင်တိကေတချိုတ်တံ ပြိုတ်တံဏီ ပွဲလိုက်သွဝ် မဒ်မ္မဟာန်ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် ဗြိုကောံလိုက်မ္မိဟ် မဒ် မ္မဟာန်ကောံ သမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂ္ဂိုင် မ္မိဟ်မဂ္ဂိုင်ဂ္ဂ ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ သမ္မာ သမ္မောဓိဉာဏ် မဟုဲပတောံစတ်တုရ ရဲဝံ အဲဟံ ဒုင်ဝန်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲသံဂွံ အရာထေက် ကိုသာယျေန် လောကဂ္ဂလေဝ် ဗွဲအစောံထေက်ကိုသာယျေန်ကို ဒုသံဂ္ဂလေဝ် ဗွဲအစောံ ဒုသံကို အရာတိတ်ဗူးဂ္ဂလေဝ် ဗွဲအစောံအရာတိတ်ဗူးကို အတိုင်မချံစုတ် ပွဲအခိုင်မဂြင် တိကေတချိုတ်တံပြိုတ်တံတုန် ပွဲလိုက်သွဝ် မဒ်မ္မဟာန်ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် ဗြို ကောံလိုက်မ္မိဟ် မဒ်မ္မဟာန်ကောံသမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂ္ဂိုင် မ္မိဟ်မဂ္ဂိုင်ဂ္ဂ ထပက်ခွင်ဂြင် တိကေတ သမ္မာသမ္မောဓိဉာဏ် မဟုဲပတောံစတ်တုရ ရဲဝံ အဲဒုင်ဝန်တုရ။ “အရဟတ္တဖိုလ် အဲ လိုလ်ဟံမာန်ရ၊ ဘဝံ နိဘဝလအိတ်အိုတ်ရ၊ သဘပမဒးကတိန် ပွဲဘဝတို့မ္မလေဝ်ပွန် ဟံမ္မဲတုရ” ရဲဝံ လညာတ် ဉာဏ်(ပစ္စဝေက္ခဏ) နိပြာကဋ် ကုအဲတုရ ရဲဝံ (သူးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဒုတိယအဿာဒ

၁၀၆။ ယွံခမီတအ် အရာမသာယျေန် ပွဲလောကဝံ ယဝ်ဟံမ္မဲမ္မး သတ်ဂမ္မိုင်ဝံ ဟံထွေန်စပ်အိုတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်နူအရာသာယျေန် မှုတ်ပွဲလောကဟေင် သတ်ဂမ္မိုင် ထွေန်စပ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဒုသံပွဲလောကဝံ ယဝ်ဟံမ္မဲမ္မး သတ်ဂမ္မိုင်ဝံ ဟံဇအိုန်ဇရ အိုတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်နူဒုသံမှုတ်ပွဲလောကဟေင် သတ်ဂမ္မိုင် ဇအိုန်ဇရအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် အရာတိတ်ဗူးပွဲလောကဝံ ယဝ်ဟံမ္မဲမ္မး သတ်ဂမ္မိုင်ဝံ ဟံတိတ်ဗူးနူလောက အိုတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်နူအရာတိတ်ဗူးမှုတ်ပွဲလောကဟေင် သတ်ဂမ္မိုင် တိတ်ဗူးနူ လောကအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် အရာထေက်ကိုသာယျေန် လောကဂ္ဂလေဝ် ဗွဲအစောံ မထေက်ကိုသာယျေန်ကို ဒုသံဂ္ဂလေဝ် ဗွဲအစောံဒုသံကို အရာတိတ်ဗူးဂ္ဂလေဝ် ဗွဲအစောံ အရာတိတ်ဗူးကို အတိုင်မချံစုတ် လုက်ကာလဗ္ဗတ်ဟံတိကေတချိုတ်တံပြိုတ်တံဏီ နူလိုက် သွဝ်မဒ်မ္မဟာန်ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် ဗြိုကောံလိုက်မ္မိဟ် မဒ်မ္မဟာန်ကောံသမဏ ဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂ္ဂိုင် မ္မိဟ်မဂ္ဂိုင်ဂ္ဂ သတ်ဂမ္မိုင် မိက်တိတ်ဗူး ဟံမိက်စိုန်သကီဗာန်စပ် မိက်ဝံ

ဗုဒ္ဓဗျာဓိတိတိဂမ္ဘိဉ်ဒ်တဲ ဟံပဒတ် နုကိစိတ်မလေပ်ပွမဟံမ္မဲကိအပိုင်အခြာ (ကိလေသကောံ ဝဋ်ဂမ္ဘိဉ်)အိတ်ရ။ ယံခမိတအံ အရာထေက်ကိုသာယျေန် လောကဂ်လေပ် ဗွဲအစောံ ထေက်ကိုသာယျေန်ကို ဒုသ်ဂ်လေပ် ဗွဲအစောံဒုသ်ကို အရာတိတ်ဗုဒ္ဓဂ်လေပ် ဗွဲအစောံ အရာတိတ်ဗုဒ္ဓကို အတိုင်သုတ်စွတ် ပွဲအခိုင်တိကေတ်ချိတ်တိပျိတ်တိ နူလိုက်သွပ် မဒ်မ္မဟာန် ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် ဗြီကောံလိုက်မိုဟ် မဒ်မ္မဟာန်ကောံသမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂ္ဂိုင် မိုဟ်မဂ္ဂိုင်ဂ် သတ်ဂမ္ဘိဉ် မိက်တိတ်ဗုဒ္ဓ ဟံမိက်စိန်သကိုဟန်စပ် မိက်ဂွံဗုဒ္ဓဗျာဓိတိတိဂမ္ဘိဉ် ဒ်တဲ ပဒတ် နုကိစိတ်မလေပ်ပွမဟံမ္မဲကိအပိုင်အခြာ(ကိလေသကောံဝဋ်ဂမ္ဘိဉ်)အိတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်သမဏဗြာဟ္မဏ

၁၀၇။ ယံခမိတအံ သမဏကောံဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိဉ် အလုံအိုသို အရာထေက်ကို သာယျေန် လောကဂ်လေပ် ဗွဲအစောံထေက်ကိုသာယျေန်ကို ဒုသ်ဂ်လေပ် ဗွဲအစောံဒုသ်ကို အရာတိတ်ဗုဒ္ဓဂ်လေပ် ဗွဲအစောံအရာတိတ်ဗုဒ္ဓကို ဟံတိကေတ် အတိုင်မသုတ်စွတ်အိတ်ရ။ သမဏကောံဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိဉ် ပွဲသမဏဂမ္ဘိဉ်လေပ် ဟဂပ်သိုတ်ဂး ရံဝံဗုဒ္ဓသမဏအိတ်ရ။ ပွဲဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိဉ်လေပ် ဟဂပ်သိုတ်ဂး ရံဝံဗုဒ္ဓဗြာဟ္မဏအိတ်ရ။ တီလပိုင်ဂမ္ဘိဉ် ပွဲဘဝ လှဟ်ဟေင် အလိုဇကု သွဇောင်မတ်ကို ဖိဒ်သမဏ(အရိယမဂ်)ကို ဖိဒ်ဗြာဟ္မဏ(အရိယ ဖိုလ်)ကို နုကိဉ်ဉာဏ်တောင်ကွာ အာစိပ်တဲ ဟံပဒတ်အိတ်ရ။ ယံခမိတအံ သမဏကောံ ဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိဉ် အလုံအိုသို အရာထေက်ကိုသာယျေန်လောကဂ်လေပ် ဗွဲအစောံထေက်ကို သာယျေန်ကို ဒုသ်ဂ်လေပ် ဗွဲအစောံဒုသ်ကို အရာတိတ်ဗုဒ္ဓဂ်လေပ် ဗွဲအစောံအရာတိတ်ဗုဒ္ဓကို တိကေတ် အတိုင်မသုတ်စွတ်အိတ်ရ။ သမဏကောံဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိဉ် ပွဲသမဏဂမ္ဘိဉ်လေပ် ဂပ်သိုတ်ဂး ရံဝံဗုဒ္ဓသမဏအိတ်ရ။ ပွဲဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိဉ်လေပ် ဂပ်သိုတ်ဂး ရံဝံဗုဒ္ဓဗြာဟ္မဏ အိတ်ရ။ တီလပိုင်ဂမ္ဘိဉ် ပွဲဘဝလှဟ်ဟေင် အလိုဇကု သွဇောင်မတ်ကို ဖိဒ်သမဏ (အရိယမဂ်)ကို ဖိဒ် ဗြာဟ္မဏ(အရိယဖိုလ်)ကို နုကိဉ်ဉာဏ်တောင်ကွာ အာစိပ်တဲ ဝံပဒတ် အိတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ရုဏ္ဏ

၁၀၈။ ယံခမိတအံ ပွမဂယေဒ္ဒကံ ပွဲဒွေံပတောန်အရီဝံ လရိဟ်ယံမုးရ။ ယံခမိတအံ ပွမလေဂ် ပွဲဒွေံပတောန်အရီဝံ ကြအံဉာမတ်မုးရ။ ယံခမိတအံ ကလိလောန်

အပိုင်အခြာစေ့ပျော့နံ့တဲ ပွမအီဂြိုင်းဗွဲမသကာတ်မြဟ် စိုက်ကုန်မံက်ကုန် ပွဲဒွေံဗတောန် အရိပ္ပံ ကမ္မာန် ကောန်ဌာသုတ်ဂမ္တိုင်မဂပ်ဝ်သွမ္မးရ။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ကုန်ရ ပွဲသာသနာဝံ ဒးပါဂစိုတ်ကွေံဟိုတ် ပွဲပွမဂယေံဒွက်ရ၊ ဒးပါဂစိုတ်ကွေံဟိုတ် ပွဲပွမလေံရ၊ ပွမအီခွေံ အယံ မာတ်အီခွေံကုန် ဗဗွဲထေက်ကြိုက် ကုမ္မးတအ်ညးဂမ္တိုင် မဒ်သပျုရိုဟ်မအိုဟ်တိုဟ် နဟိုတ် မစပ်ကောံခေံ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်အတိတ္ထိ

၁၀၉။ ယွံခမိတအ် ပွဲပွမသိပ်ဂိုပ်သွါန်ဗပိုန် ဟုံမ္မဲကုန်ပွမတရိုပ်စိုတ် ခေံဂမ္တိုင်ပိဂကူရ။ ညးမ္မးပိဂကူအိုတ်ကုန်ရောမ္မးတုန် — ယွံခမိတအ် ပွဲပွမသိပ်ဂိုပ်သွါန်ဗပိုန် ဟုံမ္မဲကုန်ပွမတရိုပ်စိုတ် စိုတ်ပွမတိက်ရ၊ ယွံခမိတအ် ပွဲပွမသိပ်ဂိုပ်သွါန်ဗပိုန် ဟုံမ္မဲကုန်ပွမတရိုပ်စိုတ် ပွမသုင်စ သိအရက်ရ၊ ယွံခမိတအ် ပွဲပွမသိပ်ဂိုပ်သွါန်ဗပိုန် ဟုံမ္မဲကုန်ပွမတရိုပ်စိုတ် ပွမအာစိုပ်ဒွေတ် မေထုန်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲပွမသိပ်ဂိုပ်သွါန်ဗပိုန် ဟုံမ္မဲကုန်ပွမတရိုပ်စိုတ် ခေံဂမ္တိုင်ပိဂကူ ဝံရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်အရက္ခိတ

၁၁၀။ ပွဲအခိုင်ကုန် အနာထပိဏ္ဍိကသေဋ္ဌိ ပှောံပြာပ်အာဇေရင် တီလမ္မံပိုင်ကျက်တြဲတဲ လျောပ်သွဝတ်တဲမ္မး ဂဇေဒ်ဒိုင်ပွဲဒွါမ္မဲကုန် “ယွံဒကာ ဟုံမင်မ္မဲလပ်စိုတ်မ္မး ကာယကမ်လေဝ် ဟုံမင် မ္မဲတ်မ္မးရ၊ ဝစီကမ်လေဝ် ဟုံမင်မ္မဲတ်မ္မးရ၊ မနောကမ်လေဝ် ဟုံမင်မ္မဲတ်မ္မးရ။ ညးဟုံ မင်မ္မဲကာယကမ်ဝစီကမ်မနောကမ်ကုန်ကာယကမ်လေဝ် ချက်ချေက်တ်(နကီလေသ)ရ၊ ဝစီ ကမ်လေဝ် ချက်ချေက်တ်(နကီလေသ)ရ၊ မနောကမ်လေဝ် ချက်ချေက်တ်(နကီလေသ)ရ။ ညးမ္မံကုန်ကာယကမ်ဝစီကမ်မနောကမ် မချက်ချေက်တ်(နကီလေသ)ကုန် ကာယကမ်လေဝ် အိုဟ်အဲရ၊ ဝစီကမ်လေဝ် အိုဟ်အဲရ၊ မနောကမ်လေဝ် အိုဟ်အဲရ၊ ကုညးမ္မံကုန်ကာယကမ် ဝစီကမ် မနောကမ် မအိုဟ်အဲကုန် ချိုတ်ခိုဟ်ဒ်ဟုံမာန်ရ၊ ကလိလောန်စံခိုဟ် ဒ်ဟုံမာန်ရ။

ယွံဒကာ သိုမ္မံကုန်အထောဋ်ကအ်ကွတ်ကုန် ဟုံစိုလပ်ဗွဲဒးမ္မးမ္မး အထောဋ်ကအ် ကွတ်လေဝ် ဟုံမင်မ္မဲမ္မးရ၊ ဇေအာအ်ဒမင်ထွဂမ္တိုင်လေဝ် ဟုံမင်မ္မဲမ္မးရ၊ ဗွင်လေဝ် ဟုံမင်မ္မဲ မ္မးရ။ အထောဋ်ကအ်ကွတ်လေဝ် ချက်ချေက်တ်(နဉ်ဉ်)ရ၊ ဇေအာအ်ဒမင်ထွဂမ္တိုင်လေဝ်

ဥျက်ဥျက်တ(နုဉ်ဗြ)အိုတ်ရ၊ ဗွင်လေဝ် ဥျက်ဥျက်တ(နုဉ်ဗြ)ရ။ အထောဋ်ကအ်ကွတ်လေဝ် အိုတ်အဲရ၊ ဇေအာအ်ဒမင်ထွဂမ္တိုင်လေဝ် အိုတ်အဲအိုတ်ရ၊ ဗွင်လေဝ် အိုတ်အဲရ။

ယွံဒကာ တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသတ်ဟောင် ဟုံမင်မွဲလဝ်စိုတ်မွဲး ကာယကမ်လေဝ် ဟုံမင် မွဲးရ၊ ဝစီကမ်လေဝ် ဟုံမင်မွဲးရ၊ မနောကမ်လေဝ် ဟုံမင်မွဲးရ။ ညးဟုံမင်မွဲကာယကမ် ဝစီကမ် မနောကမ်ကာယကမ်လေဝ် ဥျက်ဥျက်တ (နကီလေသ)ရ၊ ဝစီကမ်လေဝ် ဥျက်ဥျက်တ(နကီလေသ)ရ၊ မနောကမ်လေဝ် ဥျက်ဥျက်တ (နကီလေသ)ရ။ ညးမုံကို ကာယကမ် ဝစီကမ် မနောကမ် မဥျက်ဥျက်တ (နကီလေသ)ရ ကာယကမ်လေဝ် အိုတ်အဲရ၊ ဝစီကမ်လေဝ် အိုတ်အဲရ၊ မနောကမ်လေဝ် အိုတ်အဲရ၊ ကုညးမုံကိုကာယကမ် ဝစီကမ် မနောကမ် မအိုတ်အဲရ ချိုတ်ခိုတ်ဒ်ဟုံမာန်ရ၊ ကလိလောန်စိုတ် ဒ်ဟုံမာန်ရ။

ယွံဒကာ မင်မွဲလဝ်စိုတ်မွဲး ကာယကမ်လေဝ် မင်မွဲးရ၊ ဝစီကမ်လေဝ် မင်မွဲးရ၊ မနောကမ်လေဝ် မင်မွဲးရ။ ညးမင်မွဲကာယကမ် ဝစီကမ် မနောကမ်ကာယကမ်လေဝ် ဟုံဥျက်ဥျက်တ (နကီလေသ)ရ၊ ဝစီကမ်လေဝ် ဟုံဥျက်ဥျက်တ (နကီလေသ)ရ၊ မနော ကမ်လေဝ် ဟုံဥျက်ဥျက်တ(နကီလေသ)ရ။ ညးမုံကိုကာယကမ် ဝစီကမ် မနောကမ် မဟုံဥျက်ဥျက်တ(နကီလေသ)ရကာယကမ်လေဝ် ဟုံအိုတ်အဲရ၊ ဝစီကမ်လေဝ် ဟုံအိုတ် အဲရ၊ မနောကမ်လေဝ် ဟုံအိုတ်အဲရ၊ ကုညးမုံကိုကာယကမ် ဝစီကမ် မနောကမ် ဟုံအိုတ် အဲရ ချိုတ်ခိုတ်ဒ်ဟုံမာန်ရ၊ ကလိလောန်စိုတ် ဒ်ဟုံမာန်ရ။

ယွံဒကာ သိုမုံကိုအထောဋ်ကအ်ကွတ်ဟုံ စိုလဝ်ဗွဲဒးရးမွဲး အထောဋ်ကအ်ကွတ်လေဝ် မင်မွဲတ်မွဲးရ၊ ဇေအာအ်ဒမင်ထွဂမ္တိုင်လေဝ် မင်မွဲတ်မွဲးအိုတ်ရ၊ ဗွင်လေဝ် မင်မွဲတ်မွဲးရ။ အထောဋ်ကအ်ကွတ်လေဝ် ဟုံဥျက်ဥျက်တ(နုဉ်ဗြ)ရ၊ ဇေအာအ်ဒမင်ထွဂမ္တိုင်လေဝ် ဟုံဥျက် ဥျက်တ(နုဉ်ဗြ)အိုတ်ရ၊ ဗွင်လေဝ် ဟုံဥျက်ဥျက်တ(နုဉ်ဗြ)ရ။ အထောဋ်ကအ်ကွတ်လေဝ် ဟုံအိုတ်အဲရ၊ ဇေအာအ်ဒမင်ထွဂမ္တိုင်လေဝ် ဟုံအိုတ်အဲအိုတ်ရ၊ ဗွင်လေဝ် ဟုံအိုတ်အဲရ။

ယွံဒကာ တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသတ်ဟောင် မင်မွဲလဝ်စိုတ်မွဲး ကာယကမ်လေဝ် မင်မွဲတ် မွဲးရ၊ ဝစီကမ်လေဝ် မင်မွဲတ်မွဲးရ၊ မနောကမ်လေဝ် မင်မွဲတ်မွဲးရ။ ညးမင်မွဲ ကာယကမ် ဝစီကမ် မနောကမ်ကာယကမ်လေဝ် ဟုံဥျက်ဥျက်တ(နကီလေသ)ရ၊ ဝစီကမ်လေဝ် ဟုံဥျက်ဥျက်တ(နကီလေသ)ရ၊ မနောကမ်လေဝ် ဟုံဥျက်ဥျက်တ (နကီလေသ)ရ။ ညးမုံကို ကာယကမ် ဝစီကမ် မနောကမ် မဟုံဥျက်ဥျက်တ(နကီလေသ)ရကာယကမ်လေဝ် ဟုံအိုတ် အဲရ၊ ဝစီကမ်လေဝ် ဟုံအိုတ်အဲရ၊ မနောကမ်လေဝ် ဟုံအိုတ်အဲရ၊ ကုညးမုံကိုကာယကမ် ဝစီကမ်မနောကမ် ဟုံအိုတ်အဲရ ချိုတ်ခိုတ်ဒ်ဟုံမာန်ရ၊ ကလိလောန်စိုတ် ဒ်ဟုံမာန်ရ” ရဲပွဲ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ သုးတ်ရ။

၈။ သုတ်ဗျာပန္န

၁၁၁။ အနာထပိဏ္ဍိကသေဋ္ဌိ မဂဇေဒံဒင်ပဲ့ဒါမ္ပဲ၌ တိလမ္ပုပိဏ္ဍိကျာ်တြဲသူးတိုန် ဂလာန်
 ပွဲရ “ယွံဒကာ စိုတ်လိုလ်းမွဲး ကာယကမ်လေဝ် လိုလ်းရ၊ ဝစီကမ်လေဝ် လိုလ်းရ၊ မနော
 ကမ်လေဝ် လိုလ်းရ၊ ကုညးကာယကမ်ဝစီကမ်မနောကမ် လိုလ်းရ၊ ချိုတ်ခိုတ်ဒ်ဟံမာန်ရ၊
 ကလိလောန်စိုတ် နှိဟံမာန်ရ၊ ယွံဒကာ သိုမ္ပုကိုအထောဋ်ကအ်ကွတ်၌ ဟံစိုတ်ဗွဲမဒးရးမွဲး
 အထောဋ်ကအ်ကွတ်လေဝ် လိုလ်းရ၊ ဇေအာအ်ဒမင်ထွဂမ္ပိုင်လေဝ် လိုလ်းအိုတ်ရ၊ ဗွင်လေဝ်
 လိုလ်းရ၊ ယွံဒကာ တုပ်သုဟ်ညံင်ရသး၌ဟေင် စိုတ်လိုလ်းမွဲး ကာယကမ်လေဝ် လိုလ်းရ၊
 ဝစီကမ်လေဝ် လိုလ်းရ၊ မနောကမ်လေဝ် လိုလ်းရ၊ ကုညးကာယကမ် ဝစီကမ် မနောကမ်
 လိုလ်းရ၊ ချိုတ်ခိုတ်ဒ်ဟံမာန်ရ၊ ကလိလောန်စိုတ် နှိဟံမာန်ရ၊ ယွံဒကာ စိုတ်ဟံလိုလ်းမွဲး
 ကာယကမ်လေဝ် ဟံလိုလ်းရ၊ ဝစီကမ်လေဝ် ဟံလိုလ်းရ၊ မနောကမ်လေဝ် ဟံလိုလ်းရ၊
 ကုညးကာယကမ် ဝစီကမ် မနောကမ် ဟံလိုလ်းရ၊ ချိုတ်ခိုတ်ဒ်ဟံမာန်ရ၊ ကလိလောန်စိုတ်
 နှိဟံမာန်ရ၊ ယွံဒကာ သိုမ္ပုကိုအထောဋ်ကအ်ကွတ်၌ စိုတ်ဗွဲမဒးရးမွဲး အထောဋ်ကအ်
 ကွတ်လေဝ် ဟံလိုလ်းရ၊ ဇေအာအ်ဒမင်ထွဂမ္ပိုင်လေဝ် ဟံလိုလ်းအိုတ်ရ၊ ဗွင်လေဝ်
 ဟံလိုလ်းရ၊ ယွံဒကာ တုပ်သုဟ်ညံင်ရသး၌ဟေင် စိုတ်ဟံလိုလ်းမွဲး ကာယကမ်လေဝ်
 ဟံလိုလ်းရ၊ ဝစီကမ်လေဝ် ဟံလိုလ်းရ၊ မနောကမ်လေဝ် ဟံလိုလ်းရ၊ ကုညးကာယကမ်
 ဝစီကမ် မနောကမ် ဟံလိုလ်းရ၊ ချိုတ်ခိုတ်ဒ်ဟံမာန်ရ၊ ကလိလောန်စိုတ် နှိဟံမာန်ရ” ရဲပွဲ
 (သူးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ပဌမ နိဒါန

၁၁၂။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ကတိုဗဒ်ကမ်ကို (မလေပ်ကတိုဗဒ်ကိုဒဒိမ်ဝဋ်) ဣဝ္ဗံပိ
 ဂကူအိုတ်ရ၊ ညးမွဲးပိဂကူဂရောမွဲးတုန်— လောဘ၌ ဟိုတ်ကတိုဗဒ်ကိုကမ်ရ၊ ဒေါသ၌
 ဟိုတ်ကတိုဗဒ်ကိုကမ်ရ၊ မောဟ၌ ဟိုတ်ကတိုဗဒ်ကိုကမ်ရ၊ ကမ်မကတိုဗဒ် ဟိုတ်နူလောဘ
 ကမ်မူကိုဟိုတ်မတွံး လောဘ ကမ်သွဟိုတ်နူလောဘတဲ မကတိုဗဒ်၊ ကမ်လောဘမဂပ်ဝ်သွ၌
 အကုသိုလ်မွဲးရ၊ ကမ်မကတိုဗဒ် ဟိုတ်နူဒေါသ ကမ်မူကိုဟိုတ်မတွံး ဒေါသ ကမ်သွ
 ဟိုတ်နူဒေါသတဲ မကတိုဗဒ်၊ ကမ်ဒေါသမဂပ်ဝ်သွ၌ အကုသိုလ်ရ၊ ကမ်မကတိုဗဒ်
 ဟိုတ်နူမောဟ၊ ကမ်မူကိုဟိုတ်မတွံး မောဟ၊ ကမ်သွဟိုတ်နူမောဟတဲ မကတိုဗဒ်၊
 ကမ်မောဟမဂပ်ဝ်သွ၌ အကုသိုလ်မွဲးရ၊ ကမ်၌ နှိခရ်မူကိုဒုဟ်ရ၊ ကမ်၌ မူကိုဖိုလ်ရ၊ ကမ်၌
 နှိဟိုတ် သွက်ကမ်ဝံ ကတိုဗဒ်ရ၊ ကမ်၌ သွက်ကမ်ဂမ္ပိုင် ဝံပွဲတိုတ် ဟံဒ်ရ၊ ယွံခမိတအ်
 ဟိုတ်ကတိုဗဒ်ကိုကမ်၊ (မလေပ်ကတိုဗဒ်ကိုဒဒိမ်ဝဋ်) ဣဝ္ဗံပိဂကူအိုတ်ရ၊ မောဟ၌
 အကုသိုလ်မွဲးရ၊ ကမ်၌ နှိခရ်မူကိုဒုဟ်ရ၊ ကမ်၌ မူကိုဖိုလ်ဒဒိမ်ရ၊ ကမ်၌ နှိဟိုတ်သွက်ကမ်

ဝံကတိုဒ်ရ၊ ကမ်ဂ် သွက်ကမ်ဂမ္ဘိုင် ဝံပျိုတ်ဂ် ဟံဒ်ရ။ ယံခမီတအ် ဟိုတ်ကတိုဗဒ်ကိုကမ် (မလေပ်ကတိုဗဒ်ကိုဒဒိခိဝံ)ဂ် ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ။

ယံခမီတအ် ဟိုတ်ကတိုဗဒ်ကမ်ကို (မလေပ်ကတိုဗဒ်ကိုဒဒိခိဝံ) ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူရောမွဲတုန်— အလောဘာဂ် ဟိုတ်ကတိုဗဒ်ကိုကမ်ရ။ အဒေါသဂ် ဟိုတ်ကတိုဒ်ကိုကမ်ရ။ အမောဟာဂ် ဟိုတ်ကတိုဗဒ်ကိုကမ်ရ။ ကမ်မကတိုဒ် ဟိုတ်နူအလောဘာ ကမ်မွဲကိုဟိုတ်မတွံး အလောဘာ ကမ်သွဟိုတ်နူအလောဘာတဲ မကတိုဒ်၊ ကမ်အလောဘာ မဂပ်ဝံသွဂ် ကုသိုလ်မွဲရ။ ကမ်မကတိုဒ် ဟိုတ်နူအဒေါသ ကမ်မွဲကိုဟိုတ်မတွံး အဒေါသ ကမ်သွဟိုတ်နူအဒေါသတဲ မကတိုဒ်၊ ကမ်အဒေါသမဂပ်ဝံသွဂ်၊ ကုသိုလ်ရ။ ကမ်မကတိုဒ် ဟိုတ်နူအမောဟ၊ ကမ်မွဲကိုဟိုတ်မတွံး အမောဟ၊ ကမ်သွဟိုတ်နူအမောဟတဲ မကတိုဒ်၊ ကမ်အမောဟမဂပ်ဝံသွဂ် ကုသိုလ်မွဲရ။ ကမ်ဂ် ဒ်ခရ်မွဲကိုဒုဟ်ရ။ ကမ်ဂ် မွဲကိုဖိုလ်ရ။ ကမ်ဂ် ဒ်ဟိုတ် သွက်ကမ်ဝံ ကတိုဒ်ရ။ ကမ်ဂ် သွက်ကမ်ဂမ္ဘိုင် ဝံပျိုတ်ဂ် ဟံဒ်ရ။ ယံခမီတအ် ဟိုတ်ကတိုဗဒ်ကိုကမ်၊ (မလေပ်ကတိုဗဒ်ကိုဒဒိခိဝံ) ဂ် ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ။ အမောဟာဂ် ကုသိုလ်မွဲရ။ ကမ်ဂ် ဒ်ခရ်မွဲကိုဒုဟ်ရ။ ကမ်ဂ် မွဲကိုဖိုလ်ဒဒိခိဝံရ။ ကမ်ဂ် ဒ်ဟိုတ်သွက်ကမ် ဝံကတိုဒ်ရ။ ကမ်ဂ် သွက်ကမ်ဂမ္ဘိုင် ဝံပျိုတ်ဂ် ဟံဒ်ရ။ ယံခမီတအ် ဟိုတ်ကတိုဗဒ်ကိုကမ် (မလေပ်ကတိုဗဒ်ကိုဒဒိခိဝံ)ဂ် ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဒုတိယ နိဒါန

၁၁၃။ ယံခမီတအ် ဟိုတ်ကတိုဗဒ်ကမ်(မလေပ်ကတိုဗဒ်ကိုဒဒိခိဝံ) ဣဝံပိဂကူ အိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယံခမီတအ် သွဟိုတ်ကိုခရ်အတိက်ဂမ္ဘိုင် မဒ်ဟိုတ် ‘ဆန္ဒရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ဇော်ကိုဇြဟတ်တဲ ‘ဆန္ဒ’ ပွက်ကတိုဒ်ရ။ ယံခမီတအ် သွဟိုတ် ကိုခရ်အနာဂတ်ဂမ္ဘိုင် မဒ်ဟိုတ် ‘ဆန္ဒရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ဇော်ကိုဇြဟတ်တဲ ‘ဆန္ဒ’ ပွက်ကတိုဒ်ရ။ ယံခမီတအ် သွဟိုတ်ကိုခရ်ပစ္စုပ္ပန်ဂမ္ဘိုင် မဒ်ဟိုတ် ‘ဆန္ဒရာဂ’ပွမထွေန်စပ် ဇော်ကို ဇြဟတ်တဲ ‘ဆန္ဒ’ပွက်ကတိုဒ်ရ။

ယံခမီတအ် မုရ်သာလီ သွဟိုတ်ကိုခရ်အတိက်ဂမ္ဘိုင် မဒ်ဟိုတ် ‘ဆန္ဒရာဂ’ပွမထွေန်စပ် ဇော်ကိုဇြဟတ်တဲ ‘ဆန္ဒ’ပွက်ကတိုဒ်ရော? ယံခမီတအ် သွဟိုတ်ကိုခရ်အတိက်ဂမ္ဘိုင် မဒ်ဟိုတ် ‘ဆန္ဒရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ဇော်ကိုဇြဟတ်တဲ ချပ်နကိုစိုတ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါရ၊ ဇွိတ်သပေါတ် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါရ။ သွဟိုတ်ကိုခရ်အတိက်ဂမ္ဘိုင် မဒ်ဟိုတ် ‘ဆန္ဒရာဂ’ပွမထွေန်စပ် ဇော်ကို ဇြဟတ်တဲ ကုညးချပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ဇွိတ်သပေါတ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါဂ် ‘ဆန္ဒ’ပွက်ကတိုဒ်ရ။ ညး ‘ဆန္ဒ’ပွက်ကတိုဒ်ဂ် စိုန်သကိုကောံခရ်ဂမ္ဘိုင်(မဒ်ဟိုတ်ဆန္ဒရာဂ)ဂ်ရ။ ယံခမီတအ် ပွမ

စိတ်ထွေန်စပ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂ် ‘သံယောဇိန်’ဇုက်ဒက်ဂြေန်ရဝံ အဲသူးရ။ ယွံခမီတအ် ရဝံဟောင် သွဟိုတ်ကိုခရ်အတိက်ဂမၠိုင် မဒ်ဟိုတ်‘ဆန္ဒရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ဇုက်ဂြဟတ်တဲ ‘ဆန္ဒ’ ပွက်ကတိုဒ်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သင်္ဂလီ သွဟိုတ်ကိုခရ်အနာဂတ်ဂမၠိုင် မဒ်ဟိုတ်‘ဆန္ဒရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ဇုက်ဂြဟတ်တဲ ‘ဆန္ဒ’ပွက်ကတိုဒ်ရော? ယွံခမီတအ် သွဟိုတ်ကိုခရ်အနာဂတ်ဂမၠိုင် မဒ်ဟိုတ်‘ဆန္ဒရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ဇုက်ဂြဟတ်တဲ ချပ်နကိုစိတ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါရ၊ ဇွတ်သပေါတ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါရ၊ သွဟိုတ်ကိုခရ်အနာဂတ်ဂမၠိုင် မဒ်ဟိုတ်‘ဆန္ဒရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ဇုက်ဂြဟတ်တဲ ကုညးချပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ဇွတ်သပေါတ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ‘ဆန္ဒ’ပွက်ကတိုဒ်ရ၊ ညး‘ဆန္ဒ’ပွက်ကတိုဒ်ရ စိန်သကိုကျောံခရ်ဂမၠိုင်(မဒ်ဟိုတ်ဆန္ဒရာဂ)ဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမစိတ်ထွေန်စပ်ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂ် ‘သံယောဇိန်’ဇုက်ဒက်ဂြေန်ရဝံ အဲသူးရ။ ယွံခမီတအ် ရဝံဟောင် သွဟိုတ်ကိုခရ်အနာဂတ်ဂမၠိုင် မဒ်ဟိုတ်‘ဆန္ဒရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ဇုက်ဂြဟတ်တဲ ‘ဆန္ဒ’ ပွက်ကတိုဒ်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သင်္ဂလီ သွဟိုတ်ကိုခရ်ပစ္စုပ္ပန်ဂမၠိုင် မဒ်ဟိုတ်‘ဆန္ဒရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ဇုက်ဂြဟတ်တဲ ‘ဆန္ဒ’ပွက်ကတိုဒ်ရော? ယွံခမီတအ် သွဟိုတ်ကိုခရ်ပစ္စုပ္ပန်ဂမၠိုင် မဒ်ဟိုတ်‘ဆန္ဒရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ဇုက်ဂြဟတ်တဲ ချပ်နကိုစိတ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါရ၊ ဇွတ်သပေါတ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါရ၊ သွဟိုတ်ကိုခရ်ပစ္စုပ္ပန်ဂမၠိုင် မဒ်ဟိုတ်‘ဆန္ဒရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ဇုက်ဂြဟတ်တဲ ကုညးချပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ဇွတ်သပေါတ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ‘ဆန္ဒ’ပွက်ကတိုဒ်ရ၊ ညး‘ဆန္ဒ’ပွက်ကတိုဒ်ရ စိန်သကိုကျောံခရ်ဂမၠိုင်(မဒ်ဟိုတ်ဆန္ဒရာဂ)ဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမစိတ်ထွေန်စပ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂ် ‘သံယောဇိန်’ဇုက်ဒက်ဂြေန်ရဝံ အဲသူးရ။ ယွံခမီတအ် ရဝံဟောင် သွဟိုတ်ကိုခရ်ပစ္စုပ္ပန်ဂမၠိုင် မဒ်ဟိုတ်‘ဆန္ဒရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ဇုက်ဂြဟတ်တဲ ‘ဆန္ဒ’ပွက်ကတိုဒ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂမၠိုင် သွက်ကမ်(မလေပ်ကတိုဒ်ဗဒ်ဒိဒ်ဝဠု)ဝံကတိုဒ် က္လုပ္ပိကူအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ကတိုဒ်ကမ်(မလေပ်ကိုအာစိပ်နိဗ္ဗာန်စာ်စူးနုဝဠု) က္လုပ္ပိကူအိုတ်ရ။ ညးမ္ပိကူအိုတ်ဂ်ရောမ္တုန်— ယွံခမီတအ် သွဟိုတ်ကိုခရ်အတိက် ဂမၠိုင် မဒ်ဟိုတ်‘ဆန္ဒရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ဇုက်ဂြဟတ်တဲ ‘ဆန္ဒ’ပွက်ဟံကတိုဒ်ရ၊ ယွံခမီတအ် သွဟိုတ်ကိုခရ်အနာဂတ်ဂမၠိုင် မဒ်ဟိုတ်‘ဆန္ဒရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ဇုက်ဂြဟတ်တဲ ‘ဆန္ဒ’ ပွက်ဟံကတိုဒ်ရ၊ ယွံခမီတအ် သွဟိုတ်ကိုခရ်ပစ္စုပ္ပန်ဂမၠိုင် မဒ်ဟိုတ်‘ဆန္ဒရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ဇုက်ဂြဟတ်တဲ ‘ဆန္ဒ’ပွက်ဟံကတိုဒ်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သင်္ဂလီ သွဟိုတ်ကိုခရ်အတိက်ဂမၠိုင် မဒ်ဟိုတ်‘ဆန္ဒရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ဇုက်ဂြဟတ်တဲ ‘ဆန္ဒ’ပွက်ဟံကတိုဒ်ရော? ယွံခမီတအ် တိကောတ်ဖိုကြက်ကတိုဒ်ကြ ဒက်ခရ်အတိက်ဂမၠိုင် မဒ်ဟိုတ်‘ဆန္ဒရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ဇုက်ဂြဟတ်ရ၊ တိကောတ်ဖိုကြက်ကတိုဒ်ကြတဲ ကိုဖိုဂ်ဆုတ်ကလေင်ရ၊ ကိုဖိုဂ်ဆုတ်ကလေင်တဲ ထပက်ခွင်တိကောတ် နကိုစိတ်

တုံမှူး ထပက်ခွင်ညာတ်ကေတ် နကိုပညာရ။ ယံခမီတအ် ရံဝံဟေင် သွဟိတ်ကိုခရ်အတိက် ဂမ္ဘိုင် မဒ်ဟိတ်‘ဆန္ဒရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ဇွေ်ကိုဇြဟတ်တုံ ‘ဆန္ဒ’ပွက်ဟံကတိုဒ်ရ။

ယံခမီတအ် မုရ်သင်လို သွဟိတ်ကိုခရ်အနာဂတ်ဂမ္ဘိုင် မဒ်ဟိတ်‘ဆန္ဒရာဂ’ပွမထွေန် စပ်ဇွေ်ကိုဇြဟတ်တုံ ‘ဆန္ဒ’ပွက်ဟံကတိုဒ်ရော? ယံခမီတအ် တိကေတ်ဖို ကြက်ကတို ဒဒက်ခရ်အနာဂတ်ဂမ္ဘိုင် မဒ်ဟိတ်‘ဆန္ဒရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ဇွေ်ကိုဇြဟတ်ရ။ တိကေတ်ဖို ကြက်ကတိုဒ်ကြဲတုံ ကိုဖိုဂ်ဆုတ်ကလေင်ရ။ ကိုဖိုဂ်ဆုတ်ကလေင်တုံ ထပက်ခွင်တိကေတ် နကိုစိုတ်တုံမှူး ထပက်ခွင်ညာတ်ကေတ် နကိုပညာရ။ ယံခမီတအ် ရံဝံဟေင် သွဟိတ်ကိုခရ် အနာဂတ်ဂမ္ဘိုင် မဒ်ဟိတ်‘ဆန္ဒရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ဇွေ်ကိုဇြဟတ်တုံ ‘ဆန္ဒ’ပွက်ဟံကတိုဒ်ရ။

ယံခမီတအ် မုရ်သင်လို သွဟိတ်ကိုခရ်ပစ္စုပ္ပန်ဂမ္ဘိုင် မဒ်ဟိတ်‘ဆန္ဒရာဂ’ပွမထွေန် စပ်ဇွေ်ကိုဇြဟတ်တုံ ‘ဆန္ဒ’ပွက်ဟံကတိုဒ်ရော? ယံခမီတအ် တိကေတ်ဖို ကြက်ကတို ဒ်ကြဲ ဒဒက်ခရ်ပစ္စုပ္ပန်ဂမ္ဘိုင် မဒ်ဟိတ်‘ဆန္ဒရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ဇွေ်ကိုဇြဟတ်ရ။ တိကေတ်ဖို ကြက်ကတိုဒ်ကြဲတုံ ကိုဖိုဂ်ဆုတ်ကလေင်ရ။ ကိုဖိုဂ်ဆုတ်ကလေင်တုံ ထပက်ခွင်တိကေတ် နကိုစိုတ်တုံမှူး ထပက်ခွင်ညာတ်ကေတ် နကိုပညာရ။ ယံခမီတအ် ရံဝံဟေင် သွဟိတ်ကို ခရ်ပစ္စုပ္ပန်ဂမ္ဘိုင် မဒ်ဟိတ်‘ဆန္ဒရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ဇွေ်ကိုဇြဟတ်တုံ ‘ဆန္ဒ’ပွက်ဟံကတိုဒ်ရ။ ယံခမီတအ် ဟိတ်ဂမ္ဘိုင် သွက်ကမ်(မလေပ်ကိုအာစိုပ်နိဗ္ဗာန်စာ်စူးနူဝဋ်)ဝံကတိုဒ် က္လဝံပိ ဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

သမ္မောဓဝဂ် မဒ်ကိုပ်ကွာတုံရ။

(၁၂) ၂။ အာပါယိကဝဂ် ၁။ သုတ်အာပါယိက

၁၁၄။ ယံခမီတအ် ဟိတ်နူပွမဟံပီကေံ ခရ်အယုတ်ဂမ္ဘိုင်ဝံဂ်ရ ညးဒးအာအပါယိ ညးဒးအာနရက်ဂမ္ဘိုင် က္လဝံပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— သီမဒ်တ် ဇွေတ်လုတ်ဇွေတ်မယုတ်မာဂ် ညးဒင်ဝန်ရံဝံမွဲဇွေတ်လုတ်ဇွေတ်မပြဲကို ညးစောတ်စေဲ ပူဂိုလ်မသွေးဇုး မဇွေတ်လုတ်ဇွေတ်မပြဲ နကိုဇွေတ်မယုတ်မာ မဟံမွဲကိုရိုဟ်တုံကို “ပွဲကာမ ဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် ဒုသ်ဟံမွဲရ” မွဲအလေံဟီသုးရံဝံ မွဲအလေံဂိုင်ကေတ်ရံဝံတုံ ညးအာစိုပ် ပွမ ပြာ်ဂိုင်ဒင်စသိုင် ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် နကိုကွေတ်ဂ်ကိုရ။ ယံခမီတအ် ဟိတ်နူပွမဟံပီကေံ ခရ်အယုတ်ဂမ္ဘိုင်ဝံဂ်ရ ညးဒးအာအပါယိ ညးဒးအာနရက်ဂမ္ဘိုင် က္လဝံပိဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဒုလ္လဘ

၁၁၅။ ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ဖြိုင်ကိုကလိဝံ ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူ ကတိန်ပြာကဋ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ပွဲလောကဝံ ဖြိုင်ကိုကလိဝံ ကျပ်တြမထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တိကေတ်(ခရ်ဂမ္တိုင်အိုသို) အလိုဇကုမဉာ်စုတ် ကတိန်ပြာကဋ်ရ။ ပွဲလောကဝံ ဖြိုင်ကို ကလိဝံ ပုဂ္ဂိုလ်မလေပ်ဟိုတ် ဓမ္မဝိနယတိလမ္ပုပိုင်ကျပ်တြတံလဝ်ရ။ ပွဲလောကဝံ ဖြိုင်ကို ကလိဝံ ပုဂ္ဂိုလ်“ကတညုတ ကတဝေဒီ” ညးတိဂုဏ်ညးတဲ မှုံအလေံသုဂုဏ်ညးမွဲပြာကဋ် အတိုင်တိလဝ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ဖြိုင်ကိုကလိဝံ ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူ ကတိန် ပြာကဋ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်အပ္ပမေယျ

၁၁၆။ ယွံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူ အိတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ပုဂ္ဂိုလ်သွက်ဝံစတ်ဗုတ်လေဝဲသွာကို ပုဂ္ဂိုလ်သွက်ဝံစတ်ဗုတ်ဝါတ်ကို ပုဂ္ဂိုလ်စတ်ဗုတ်ဟံမာန်ကိုရ။ ယွံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်သွက်ဝံစတ်ဗုတ်လေဝဲသွာမွဲဂ် ညးချေဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျိုင် စိတ်ကလံလံရ။ တိုန်ဒိုင်လုသုးညင်တုံကပိတ်ရ။ လုလောန်ရ။ ပါင်ကြမ်ရ။ မှုံကိုဂလာန်ပြးဆဲးရ။ သတိတိတ်ဗုးရ။ ဟံမွဲကိုညဏ်ဗစာရဏာရ။ ဟံတန်ကြန်ရ။ မှုံကိုစိတ်ချီတေဝ်ရ။ မှုံကိုဣန္ဒြိယမက်ဂတဝ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ ကော်ခဂး ပုဂ္ဂိုလ်သွက်ဝံ စတ်ဗုတ်လေဝဲသွာရ။

ယွံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်သွက်ဝံစတ်ဗုတ်ဝါတ်ဂါတ်မွဲဂ် ညးချေဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျိုင် စိတ်ဟံကလံလံရ။ ဟံတိုန်ဒိုင်လုသုးညင်တုံကပိတ်ရ။ ဟံမွဲကို ပွမလုလောန်ရ။ ပါင်ဟံကြမ်ရ။ ဟံမွဲကိုဂလာန်ပြးဆဲးရ။ မှုံသတိပြာကဋ်ရ။ မှုံကိုညဏ် ဗစာရဏာရ။ တန်ကြန်ရ။ မှုံကိုစိတ်တန်ကြန်ရ။ မှုံကိုဣန္ဒြိယမက်ဂပိတ်သိုလလမ်မင်မွဲလဝ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ ကော်ခဂးပုဂ္ဂိုလ်သွက်ဝံစတ်ဗုတ်ဝါတ်ဂါတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်သွက်ဝံစတ်ဟံမာန်မွဲဂ် ညးချေဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် သေ့ဘေအာနုကိလေသဂမ္တိုင်ရ။ အာသဝအိတ်အာတဲဒ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ ကော်ခဂး ပုဂ္ဂိုလ်စတ်ဗုတ်ဟံမာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်အာနေဉ္စ

၁၁၇။ ယွံခမီတအံ ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲး ပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ယွံခမီတအံ ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လှိုက် ဟိုတ်နူကလိလောန်အာ ရူပသညာ^(၁)ဂမ္ဘိုင်အိုသို ပဋိဃသညာ^(၂)ဂမ္ဘိုင်အိုသိုပျိုတ်အာ ဟံသုပ္ပုပ်စိုတ်နာနတ္တသညာ^(၃) ဂမ္ဘိုင်အိုသိုဂ်ရ “အကးဂ် ဟံမွဲကိုလအိတ်ရ” ရဝံ (သီမသုပ္ပုပ်စိုတ်ဂ်) အာစိုပ်အာကာ သာနဉ္စာယတနဇျာန်တဲ ပဒတ်ရ။ ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် သာယျေန်တ အာကာသာနဉ္စာယတနဇျာန်ဂ်ရ။ နွံပိုက်ကိုဇျာန်ဂ်ရ။ နကိုဇျာန်ဂ်လေဝ် အာစိုပ်ပွမသျိုက်မိုက်ရ။ တန်တပွဲဇျာန်ဂ်ရ။ သုပ္ပုပ်စိုတ် ဇျာန်ဂ်ဟေင်ရ။ မွဲအလေံပဒတ်ဗွဲမဂ္ဂိုင် နကိုဇျာန်ဂ်ရ။ ဟံဟုတ်ယုတ်(နူဇျာန်ဂ်)တဲ စုတိကလိ လောန်စမွဲး အာစိုပ်ဒေန်ဗော်သွးသကအံပွင် ဗြိုအာကာသာနဉ္စာယတနဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအံ အပိုင်အခြာအာယုက် ဗြိုအာကာသာနဉ္စာယတနဂမ္ဘိုင် မွဲဗါလက်မဟာကပ်အိုတ်ရ။ ပုဂ္ဂိုလ် ပုထုဇန် ဝံတန်တပွဲဘုံအာကာသာနဉ္စာယတနဂ် လုက်လအိတ်အာယုက်တဲ အပိုင်အခြာ အာယုက်ဗြိုဂမ္ဘိုင်ဂ် စိုတ်နွံအိုသို ကိုအိုတ်အာတဲမွဲး နရက်လေဝ် အာစိုပ်ရ။ ဂကူ တိရစ္ဆာန်လေဝ် အာစိုပ်ရ။ ဘုံပြိုတ်လေဝ် အာစိုပ်ရ။ ကွးကျါ(ပုဂ္ဂိုလ်ဖလဋ္ဌာန်သွပ်)တုန် ဝံတန်တပွဲဘုံအာကာသာနဉ္စာယတနဂ် လုက်လအိတ်အာယုက်တဲ အပိုင်အခြာအာယုက် ဗြိုဂမ္ဘိုင်ဂ် စိုတ်နွံအိုသို ကိုအိုတ်အာတဲမွဲး သွပရိနိဗ္ဗာန် ပွဲဘုံအာကာသာနဉ္စာယတန ဂ်ဟေင်ရ။ ယွံခမီတအံ ပွဲလအာဂတိ ‘ပဋိသန္နိ’ပွမကတိုန် ပုထုဇန် ဒးအာစိုပ်ဒုဂ္ဂတိ အရီ ဝံသွပရိနိဗ္ဗာန်ဝံဟေင် တွေင်ပုထုဇန်မဟံမွဲကိုလှိုင်လညာတ်ကော့ပုဂ္ဂိုလ်အရိယသာဝက မွဲကို လှိုင်လညာတ်ရ။ ဣဝံဟေင် ဟိုတ်ပတိတ်ဗြဟတ်လောန်ကဲရ။ ဣဝံဟေင် တွေင်တုဟ် ခြာရ။

ယွံခမီတအံ မွဲဂကူပုန်တုန် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လှိုက် ကလိလောန်အာ အာကာသာ နဉ္စာယတနဇျာန်အိုသိုတဲ “ဝိညာဏ်ဂ် ဟံမွဲကိုလအိတ်ရ”ရဝံ (သီမသုပ္ပုပ်စိုတ်ဂ်) အာစိုပ် ဝိညာဏဉ္စာယတနဇျာန်တဲ ပဒတ်ရ။ ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် သာယျေန်တ ဝိညာဏဉ္စာယတနဇျာန်ဂ်ရ။ နွံပိုက်ကိုဇျာန်ဂ်ရ။ နကိုဇျာန်ဂ်လေဝ် အာစိုပ်ပွမသျိုက်မိုက်ရ။ တန်တပွဲဇျာန်ဂ်ရ။ သုပ္ပုပ်စိုတ် ဇျာန်ဂ်ဟေင်ရ။ မွဲအလေံပဒတ်ဗွဲမဂ္ဂိုင် နကိုဇျာန်ဂ်ရ။ ဟံဟုတ်ယုတ် (နူဇျာန်ဂ်)တဲ စုတိကလိ လောန်စမွဲး အာစိုပ်ဒေန်ဗော်သွးသကအံပွင် ဗြိုဝိညာဏဉ္စာယတနဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအံ အပိုင်အခြာအာယုက် ဗြိုဝိညာဏဉ္စာယတနဂမ္ဘိုင် မွဲပန်လက်မဟာကပ်အိုတ်ရ။ ပုဂ္ဂိုလ် ပုထုဇန် ဝံတန်တပွဲဘုံဝိညာဏဉ္စာယတနဂ် လုက်လအိတ်အာယုက်တဲ အပိုင်အခြာအာယုက် ဗြိုဂမ္ဘိုင်ဂ် စိုတ်နွံအိုသို ကိုအိုတ်အာတဲမွဲး နရက်လေဝ် အာစိုပ်ရ။ ဂကူတိရစ္ဆာန်လေဝ် အာစိုပ်ရ။ ဘုံပြိုတ်လေဝ် အာစိုပ်ရ။ ကွးကျါ(ပုဂ္ဂိုလ်ဖလဋ္ဌာန်သွပ်)တုန် ဝံတန်တပွဲဘုံဝိညာ

(၁) ရူပသညာ-သညာမဒ် ပွဲရူပဇျာန်။
 (၂) ပဋိဃသညာ-ပဉ္စဝိညာဏ်မကတိုန် အခိုင်ထပတ်လျတ်ဒးအာရိဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ မပ္ပိရူပါရီ ပွဲဝတ္ထု ရုပ်မသုန်ပြကာမပ္ပိစက္ခု။
 (၃) ကာမာဝစရသညာတုဟ်တုဟ် မသအာင်နူပဋိဃသညာ။

ဏဉ္ဇာယတနဂ် လုကလအိတ်အာယုကံတဲ အပိုင်အခြာအာယုကံဗြိုဂ်မှိုင်ဂ် ဓိတ်နွံအိုသို ကိုအိုတ်အာတဲမွဲး သွပရိနိဗ္ဗာန် ပွဲဘုံဝိညာဏဉ္ဇာယတနဂ်ဟောင်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲလအာဂတိ ‘ပဋိသန္ဓိ’ပွမကတိုဒ် ပုထုဇန် ဒးအာစိုပ်ဒုဂ္ဂတိ အရိဂ္ဂံသွပရိနိဗ္ဗာန်ဝံဟောင် တောင်ပုထုဇန်မဟံမွဲ ကိုလိုင်လညာတ်ကျော်ပူဂိုလ်အရိယသာဝကမ္မုကိုလိုင်လညာတ်ရ။ ဣဝံဟောင် ဟိုတ်ပတိတ် ဖြဟတ်လောန်ကာဲရ။ ဣဝံဟောင် တောင်တုဟ်ခြာရ။

ယွံခမိတအ် မွဲဂကူပုန်တုန် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျိုင် ကလိလောန်အာ ဝိညာဏဉ္ဇာ ယတနဇျာန်အိုသိုတဲ “ခေမမိက်ကိုမဲ့မွဲ ဟံမွဲရ” ရဝံ (သီမသွပုပ္ဖိတ်ဂ်) အာစိုပ်အာကိဉ္ဇ ညာယတနဇျာန်တဲ ပဒတ်ရ။ ပူဂိုလ်ဂ် သာယျေန်တဲ အာကိဉ္ဇညာယတနဇျာန်ဂ်ရ။ နွံပိုက် ကိုဇျာန်ဂ်ရ။ နကိုဇျာန်ဂ်လေဝ် အာစိုပ်ပွမသျှိုက်မှိုက်ရ။ တန်တဲပွဲဇျာန်ဂ်ရ။ သွပုပ္ဖိတ်ဇျာန် ဂ်ဟောင်ရ။ မွဲအလေဝ်ပဒတ်မွဲမဂ္ဂိုင် နကိုဇျာန်ဂ်ရ။ ဟံဟုတ်ယုတ် (နူဇျာန်ဂ်)တဲ စုတိကလိ လောန်စံမွဲး အာစိုပ်ဒ်ဇော်သွးသကအ်ပိုင် ဗြိုအာကိဉ္ဇညာယတနဂ်မှိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် အပိုင် အခြာအာယုကံဗြိုဝိညာဏဉ္ဇာယတနဂ်မှိုင် မွဲတြဲလက်မဟာကဝ်အိုတ်ရ။ ပူဂိုလ်ပုထုဇန် ဝံတန်တဲပွဲဘုံအာကိဉ္ဇညာယတနဂ် လုကလအိတ်အာယုကံတဲ အပိုင်အခြာအာယုကံဗြို ဂ်မှိုင်ဂ် ဓိတ်နွံအိုသို ကိုအိုတ်အာတဲမွဲး နရက်လေဝ် အာစိုပ်ရ။ ဂကူတိရစ္ဆာန်လေဝ် အာစိုပ်ရ။ ဘုံဗြိုတ်လေဝ် အာစိုပ်ရ။ ကွးကျာ်(ပူဂိုလ်ဖလဋ္ဌာန်သွင်)တုန် ဝံတန်တဲပွဲဘုံအာကိဉ္ဇ ညာယတနဂ် လုကလအိတ်အာယုကံတဲ အပိုင်အခြာအာယုကံဗြိုဂ်မှိုင်ဂ် ဓိတ်နွံအိုသို ကိုအိုတ်အာတဲမွဲး သွပရိနိဗ္ဗာန် ပွဲဘုံအာကိဉ္ဇညာ ယတနဂ်ဟောင်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲလအာဂတိ ‘ပဋိသန္ဓိ’ပွမကတိုဒ် ပုထုဇန် ဒးအာစိုပ်ဒုဂ္ဂတိ အရိဂ္ဂံသွပရိနိဗ္ဗာန်ဝံဟောင် တောင်ပုထုဇန် မဟံမွဲကိုလိုင်လညာတ်ကျော်ပူဂိုလ်အရိယသာဝက မ္မုကိုလိုင်လညာတ်ရ။ ဣဝံဟောင် ဟိုတ်ပတိတ်ဖြဟတ်လောန်ကာဲရ။ ဣဝံဟောင် တောင်တုဟ်ခြာရ။ ယွံခမိတအ် ပူဂိုလ်ဂ်မှိုင် ပိဂကူဝံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဝံ (သွးတဲရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဝိပတ္တိသမ္ပဒါ

၁၁၈။ ယွံခမိတအ် ပွမလိုလ်ဂ်မှိုင် ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပိဂကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲးတုန်— သီလပွမလိုလ်၊ စိုတ်ပွမလိုလ်၊ ကွေတ်ပွမလိုလ်ရ။ ယွံခမိတအ် သီလ ပွမလိုလ်မွဲးဂ် ညးဇော်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျိုင် မွဲအလေဝ်ဂစိုတ်လမျိုညးရ။ မွဲအလေဝ်ဂစိုတ်ကွေတ် ကြပ်ညးဟံဂ်ရ။ မွဲအလေဝ်ဒွေတ်ဗွမမှာရာ ပွဲကာမဂ်မှိုင်ရ။ မွဲအလေဝ် ဟိုဂလားကွဲက်ဗွန်ဟံဇုတ်တဲရ။ မွဲအလေဝ်ဟိုဂလားဗျိုအကြာရ။ မွဲအလေဝ် ဟိုဂလားကြိုင် မှိုဟ်သကာတ်မြဟ်ရ။ မွဲအလေဝ်ဟိုဂလားသာသပအ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဣဝံဂ် ကော်ခဂး သီလပွမလိုလ်ရ။

ယွံခမိတအံ စိတ်ပွမလိုလားမှူးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယွံခမိတအံ ပွဲလောကဝံ ညးလှိုဂ် ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမမဂ်ဂှက်ဂှိုဂ်ရ၊ မှုစိတ်မိက်ကိုလိုလားရ။ ယွံခမိတအံ က္ကဝံဂ် ကော်ခဂးပွမစိတ် လိုလားရ။

ယွံခမိတအံ ကွေတ်ပွမလိုလားမှူးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယွံခမိတအံ ပွဲလောကဝံ ညး လှိုဂ် “(ဖို)ပွမကိုဒါန်ဟွံမွဲရ၊ ပွမပူဇယဇ်ဇော် ဟွံမွဲရ၊ ပွမပူဇယဇ်သုတ် ဟွံမွဲရ၊ ဖိုဝိပက် ပွကုသိုလ်အကုသိုလ်ဂှိုဂ် ဟွံမွဲရ၊ လောကဝံ ဟွံမွဲရ၊ လောကမ္မသအာင် ဟွံမွဲရ၊ (ဖိုပွမ သုဗ္ဗမဒးပွဲ)မိ ဟွံမွဲရ၊ မဟွံမွဲရ၊ သတ်ဂမ္တိုင်ချိုတ်တဲကလေင်ကတိုဒ်ပွဲလှိုဗုဒ္ဓ် ဟွံမွဲအိုတ်ရ၊ အလိုကေုတိကေတ် လောကဝံကို လောကမ္မသအာင်ကို နကိုညဏ်တေင်တဲ သုဇ္ဈောဝ် မတ်တဲ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင် မညီသာသုဟ်သုန် မှုကိုဒေုတ်ဒးရး မဟိုတ်မာန် ဟွံမွဲ ပွဲလောကအိုတ်ရ” ရဲဝံ မှုကိုကွေတ်မှာရာရ၊ မှုကိုလညာတ်ပုန်ဂတးရ။ ယွံခမိတအံ က္ကဝံဂ် ကော်ခဂးကွေတ်ပွမလိုလားရ။ ယွံခမိတအံ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးသီလပွမလိုလားလေဝ် သတ်ဂမ္တိုင် ခန္ဓကေုလိုလားတဲ ပွဲကြဲနူချိုတ်တဲဂ် ဒးကတိုဒ်ပွဲနရက် မစာ်စူးနုတသိုန် မဒ် လအာဂတိဟွံဒးရး မဒ်အရာဒွါဒတုံစေံဗ္ဗာဒိုတ်ရ။ ယွံခမိတအံ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးပွမ စိတ်လိုလားလေဝ် သတ်ဂမ္တိုင် ခန္ဓကေုလိုလားတဲ ပွဲကြဲနူချိုတ်တဲဂ် ဒးကတိုဒ်ပွဲနရက် မစာ်စူးနုတသိုန် မဒ်လအာဂတိဟွံဒးရး မဒ်အရာဒွါဒတုံစေံဗ္ဗာဒိုတ်ရ။ ယွံခမိတအံ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးပွမကွေတ်လိုလားလေဝ် သတ်ဂမ္တိုင် ခန္ဓကေုလိုလားတဲ ပွဲကြဲနူချိုတ် တဲဂ် ဒးကတိုဒ်ပွဲနရက် မစာ်စူးနုတသိုန် မဒ်လအာဂတိဟွံဒးရး မဒ်အရာဒွါ ဒတုံစေံ ဗ္ဗာဒိုတ်ရ။ ယွံခမိတအံ ပွမလိုလားဂမ္တိုင် က္ကဝံပိဂကူအိုတ်ရ။

ယွံခမိတအံ ပွမချိုက်ပေင်ဂမ္တိုင် က္ကဝံပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမှူးပိဂကူအိုတ်ဂ်ရော မှူးတုန်— သီလပွမချိုက်ပေင်၊ စိတ်ပွမချိုက်ပေင်၊ ကွေတ်ပွမချိုက်ပေင်ရ။ ယွံခမိတအံ သီလပွမချိုက်ပေင်မှူးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယွံခမိတအံ ပွဲလောကဝံ ညးလှိုဂ် ဝေင်ပါကေံ နူပွမစိတ်လမျိုဉ်ညးရ၊ ဝေင်ပါကေံ နူပွမစိတ်ကွတ်ကေတ် ဂြပ်ညးဟွံကိုရ၊ ဝေင်ပါကေံ နူပွမဒေုတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမ္တိုင်ရ၊ ဝေင်ပါကေံ နူပွမဟိုဂလားနီုကွက်ဗွန်ဟွံသုတ်စုတ်ရ၊ ဝေင်ပါကေံ နူပွမဟိုဂလားနီုအကြာရ၊ ဝေင်ပါကေံ နူပွမဟိုဂလားနီုကြိုင်မျိုဉ်သကာတ် မြဟ်ရ၊ ဝေင်ပါကေံ နူပွမဟိုဂလားနီုသာသပဏ်ရ။ ယွံခမိတအံ က္ကဝံဂ် ကော်ခဂး သီလပွမ ချိုက်ပေင်ရ။

ယွံခမိတအံ စိတ်ပွမချိုက်ပေင်မှူးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယွံခမိတအံ ပွဲလောကဝံ ညးလှိုဂ် ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမမဂ်ဂှက်ဟွံဂှိုဂ်ရ၊ ဟွံမွဲကိုစိတ် မိက်ကိုလိုလားရ။ ယွံခမိတအံ က္ကဝံဂ် ကော်ခဂး စိတ်ပွမချိုက်ပေင်ရ။

ယွံခမိတအံ ကွေတ်ပွမချိုက်ပေင်မှူးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယွံခမိတအံ ပွဲလောကဝံ ညး လှိုဂ် “ပွမကိုဒါန် မှုရ၊ ပွမပူဇယဇ်ဇော် မှုရ၊ ပွမပူဇယဇ်သုတ် မှုရ၊ ဖိုဝိပက် ပွကုသိုလ်

အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင် မှုံရ၊ လောကဝံ မှုံရ၊ လောကမ္မေသအာင် မှုံရ၊ မိ မှုံရ၊ မ မှုံရ၊ သတ်ဂမ္ဘိုင်ချိတ်တဲကလေင်ကတိဒ်မွဲလှေ်ပွန် မှုံအိုတ်ရ၊ အလိုဇကုတီကေတ် လောကဝံကို လောကမ္မေသအာင်ကို နကိုညာဏ်တေင်တဲ သွဇ္ဇောပ်မတ်တဲ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင် မညီသာ သုဟ်သုန် မှုံကိုဒွေတ်ဒးရး မဟိုတ်မာန် မှုံပွဲလောကအိုတ်ရ” ရဲဝံ မှုံကိုကွေတ်ဒးရးရ၊ မှုံကို လညာတ်ဟံပွန်ဂတးရ။ ယွံခမီတအ် က္လဝံဂံ ကော်ခဲဂးပွမကွေတ်ချိုက်ပေင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးသီလပွမချိုက်ပေင်လေင် သတ်ဂမ္ဘိုင် ခန္ဓဇကုလိုလ်တဲ ပွဲကြနူချိတ် တဲဂံ ဝံကတိဒ်ပွဲချင်သွပ် မဒ်လအာဂတိဒးရးခိုဟ်ဆဲအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မတွံဂးပွမစိုတ်ချိုက်ပေင်လေင် သတ်ဂမ္ဘိုင် ခန္ဓဇကုလိုလ်တဲ ပွဲကြနူချိတ်တဲဂံ ဝံကတိဒ် ပွဲချင်သွပ် မဒ်လအာဂတိဒးရးခိုဟ်ဆဲအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးကွေတ် ပွမချိုက်ပေင်လေင် သတ်ဂမ္ဘိုင် ခန္ဓဇကုလိုလ်တဲ ပွဲကြနူချိတ်တဲဂံ ဝံကတိဒ်ပွဲချင်သွပ် မဒ် လအာဂတိဒးရးခိုဟ်ဆဲအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမချိုက်ပေင်ဂမ္ဘိုင် က္လဝံပိဂကူအိုတ်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်အပဏ္ဍက

၁၁၉။ ယွံခမီတအ် ပွမလိုလ်ဂမ္ဘိုင် က္လဝံပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂံရော မွဲတုန်— သီလပွမလိုလ်၊ စိုတ်ပွမလိုလ်၊ ကွေတ်ပွမလိုလ်ရ။ ယွံခမီတအ် သီလပွမ လိုလ်မွဲဂံ ညးခွဲဂံရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက် မှုံအလေံစိုတ်လမျိုဉ်ညးရ။ ပ ။ မှုံအလေံဟိုက်လာန်သာသပအ်ရ။ ယွံခမီတအ် က္လဝံဂံ ကော်ခဲဂးသီလပွမလိုလ်ရ။

ယွံခမီတအ် စိုတ်ပွမလိုလ်မွဲဂံ ညးခွဲဂံရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက် ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမမဂ်ဂွက်ဂှိုင်ရ၊ မှုံကိုစိုတ်မိက်ကိုလိုလ်ရ။ ယွံခမီတအ် က္လဝံဂံ ကော်ခဲဂးပွမစိုတ် လိုလ်ရ။

ယွံခမီတအ် ကွေတ်ပွမလိုလ်မွဲဂံ ညးခွဲဂံရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညး လှိုက် “ပွမကိုဒါန် ဟံမွဲရ၊ ပွမပူဇံယဇ်ဇော် ဟံမွဲရ။ ပ ။ အလိုဇကုတီကေတ် လောကဝံကို လောကမ္မေသအာင်ကို နကိုညာဏ်တေင်တဲ သွဇ္ဇောပ်မတ်တဲ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင် မညီသာ သုဟ်သုန် မှုံကိုဒွေတ်ဒးရး မဟိုတ်မာန် ဟံမွဲပွဲလောကအိုတ်ရ” ရဲဝံ မှုံကိုကွေတ်မှာရာရ၊ မှုံကိုလညာတ်ဟံပွန်ဂတးရ။ ယွံခမီတအ် က္လဝံဂံ ကော်ခဲဂးပွမကွေတ်လိုလ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးပွမသီလလိုလ်လေင် ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးပွမကွေတ် လိုလ်လေင် သတ်ဂမ္ဘိုင် ခန္ဓဇကုလိုလ်တဲ ပွဲကြနူချိတ်တဲဂံ ဒးကတိဒ် ပွဲနရက် မစာ်စူး

နူတသိ၍ မဒ္ဒိလအာဂတိဟံဒေဝေ မဒ္ဒိအရာဒွါဒတုံစေတုဗ္ဗေတုံအိတိရ။ ယံခမိတအံ မပးမုံကို မုက်တြလပါ(တြကုဏ်)ဂ္ဂိ ကုဟ်ပတိန်ဏာလ္လုမ္မး နမုက်မဒတုံဒတုံစေတုဟေင် သုဟ်ညင်ရဲတန် ဒေါတန်တဗ္ဗမဒေဝေကို တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသင်္ဂဟေင် ဟိတ်နူဟိတ်မတွံဂးသီလလိုလ်လေဝ် သတ်ဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ဒေကတိဒ္ဒိအိတိရ။ ယံခမိတအံ ပုမလိုလ်ဂမ္တိုင် ဣဝံပိဂကူအိတိရ။

ယံခမိတအံ ပုမချိုက်ပေင်ဂမ္တိုင် ဣဝံပိဂကူအိတိရ။ ညးမ္မးပိဂကူအိတ်ဂ်ရောမ္မးတုန်- သီလပုမချိုက်ပေင်၊ စိတ်ပုမချိုက်ပေင်၊ ကွေတ်ပုမချိုက်ပေင်ရ။ ယံခမိတအံ သီလပုမချိုက် ပေင်မ္မးဂ် ညးချေဂ်ရော? ယံခမိတအံ ပွဲလောကဝံ ညးလိုဂ် ဝေင်ပါကွေံ နူပုမစိတ်လမျီု ညးရ။ ပ ။ ယံခမိတအံ ဣဝံဂ် ကော်ခဂးသီလပုမချိုက်ပေင်ရ။

ယံခမိတအံ စိတ်ပုမချိုက်ပေင်မ္မးဂ် ညးချေဂ်ရော? ယံခမိတအံ ပွဲလောကဝံ ညး လိုဂ် ‘အဘိဇ္ဈာ’ပုမမဂ်ဂုက်ဟံဂ်ရ။ ဟံမ္မဲကိုစိတ် မိက်ကိုလိုလ်ရ။ ယံခမိတအံ ဣဝံဂ် ကော်ခဂးပုမစိတ်ချိုက်ပေင်ရ။

ယံခမိတအံ ကွေတ်ပုမချိုက်ပေင်မ္မးဂ် ညးချေဂ်ရော? ယံခမိတအံ ပွဲလောကဝံ ညး လိုဂ် “ပုမကိုဒါန် မုံရ၊ ပုမပူဇယဇ်ဇော် မုံရ။ ပ ။ အလိုဇကုတိကေတ် လောကဝံကို လောကမ္မသအာင်ကို နကိုညဏ်တေင်တဲ သွဇောင်မတ်တဲ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင် မညီသာ သုဟ်သုန်မုံကိုဒေဝ်ဒေဝေ မဟိတုံမာန် မုံပွဲလောကအိတ်ရ” ရံဝံ မုံကိုကွေတ်ဒေဝေရ၊ မုံကို လညာတ်ဟံပုန်ဂတးရ။ ယံခမိတအံ ဣဝံဂ် ကော်ခဂးပုမကွေတ်ချိုက်ပေင်ရ။ ယံခမိတအံ ဟိတ်နူဟိတ်မတွံဂးပုမသီလချိုက်ပေင်လေဝ် သတ်ဂမ္တိုင် ခန္ဓဇကုလိုလ်တဲ ပွဲကြဲနူချိုတ်တဲဂ် ဝံကတိဒ္ဒိပွဲချင်သွပ် မဒ္ဒိလအာဂတိဒေဝေခိုဟ်ဆဲးအိတ်ရ။ ယံခမိတအံ ဟိတ်နူဟိတ်မတွံဂး စိတ်ပုမချိုက်ပေင်လေဝ် ။ ပ ။ ယံခမိတအံ ဟိတ်နူဟိတ်မတွံဂးကွေတ်ပုမချိုက်ပေင်လေဝ် သတ်ဂမ္တိုင် ခန္ဓဇကုလိုလ်တဲ ပွဲကြဲနူချိုတ်တဲဂ် ဝံကတိဒ္ဒိ ပွဲချင်သွပ် မဒ္ဒိလအာဂတိဒေဝေ ခိုဟ်ဆဲးအိတ်ရ။ ယံခမိတအံ မပးမုံကိုမုက်တြလပါ(တြကုဏ်)ဂ္ဂိ ကုဟ်ပတိန်ဏာလ္လုမ္မး နမုက်မဒတုံဒတုံစေတုဟေင် သုဟ်ညင်ရဲတန်ဒေါ တန်တဗ္ဗမဒေဝေကို တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသင်္ဂ ဟေင် ယံခမိတအံ ဟိတ်နူဟိတ်မတွံဂးသီလပုမချိုက်ပေင်လေဝ် သတ်ဂမ္တိုင် ခန္ဓဇကု လိုလ်တဲ ပွဲကြဲနူချိုတ်တဲဂ် ဝံကတိဒ္ဒိ ပွဲချင်သွပ် မဒ္ဒိလအာဂတိဒေဝေခိုဟ်ဆဲးအိတ်ရ။ ယံခမိတအံ ဟိတ်နူဟိတ်မတွံဂးပုမစိတ်ချိုက်ပေင်လေဝ် သတ်ဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ယံခမိတအံ ဟိတ်နူဟိတ်မတွံဂး ပုမကွေတ်ချိုက်ပေင်လေဝ် သတ်ဂမ္တိုင် ခန္ဓဇကုလိုလ်တဲ ပွဲကြဲနူချိုတ် တဲဂ် ဝံကတိဒ္ဒိ ပွဲချင်သွပ် မဒ္ဒိလအာဂတိဒေဝေခိုဟ်ဆဲးအိတ်ရ။ ယံခမိတအံ ချိုက်ပုမပေင် ဂမ္တိုင် ဣဝံပိဂကူအိတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

၇။ သုတ်ကမ္မန္တ

၁၂၀။ ယွံခမီတအ် ပွမလိုလ်ာ်ဂမ္တိုင် က္လုပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ရ်ရောမွဲတုန်— ပွမမကောန်လိုလ်ာ်၊ ပွမယိုင်လမျီုလိုလ်ာ်၊ ပွမကွေတ်လိုလ်ာ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမကမောန်လိုလ်ာ်မွဲဂ် ညးချေံဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျီုဂ် မွဲအလေံဂစိုတ်လမျီုညးရ။ ပ ။ မွဲအလေံဟိုဂလာန်သာသပအ်ရ။ ယွံခမီတအ် က္လုပိဂ် ကော်ခဲးပွမကမောန်လိုလ်ာ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွမယိုင်လမျီုလိုလ်ာ်မွဲဂ် ညးချေံဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျီုဂ် မွဲကုပွမယိုင်လမျီုမှာရာရ၊ ဂယိုင်လမျီု နပွမယိုင်လမျီုမမှာရာရ။ ယွံခမီတအ် က္လုပိဂ် ကော်ခဲးပွမယိုင်လမျီုလိုလ်ာ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွမကွေတ်လိုလ်ာ်မွဲဂ် ညးချေံဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျီုဂ် “ပွမကိုဒါန် ဟံမွဲရ၊ ပွမပူဇယဇ်ဇော် ဟံမွဲရ။ ပ ။ အလိုဇကုတီကေတ် လောကဝံကို လောကမွဲသအာင်ကို နကိုညာဏ်တေင်တဲ သုဇ္ဈေဝ်မတ်တဲ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင် မညီသာ သုဟ်သုန်မွဲကိုဒေတ်ဒးရး မဟိုတွဲမာန် ဟံမွဲပွဲလောကအိုတ်ရ” ရံဝံ မွဲကိုကွေတ်မှာရာရ၊ မွဲကိုလညာတ်ပွန်ဂတးရ။ ယွံခမီတအ် က္လုပိဂ် ကော်ခဲးပွမကွေတ်လိုလ်ာ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမလိုလ်ာ်ဂမ္တိုင် က္လုပိဂကူအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွမချိုက်ပေင်ဂမ္တိုင် က္လုပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ရ်ရောမွဲတုန်— ပွမကမောန်ချိုက်ပေင်၊ ပွမယိုင်လမျီုချိုက်ပေင်၊ ပွမကွေတ်ချိုက်ပေင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမကမောန်ချိုက်ပေင်မွဲဂ် ညးချေံဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျီုဂ် ဝေင်ပါကေ့ နပွမစိုတ်လမျီုညးရ။ ပ ။ ဝေင်ပါကေ့ နပွမဟိုဂလာန်သာသပအ်ရ။ ယွံခမီတအ် က္လုပိဂ် ကော်ခဲးပွမသီလချိုက်ပေင်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွမယိုင်လမျီုချိုက်ပေင်မွဲဂ် ညးချေံဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျီုဂ် မွဲကိုပွမယိုင်လမျီုဒးရးရ၊ ဂယိုင်လမျီု နပွမယိုင်လမျီုမဒးရးရ။ ယွံခမီတအ် က္လုပိဂ် ကော်ခဲးပွမယိုင်လမျီုချိုက်ပေင်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွမကွေတ်ချိုက်ပေင်မွဲဂ် ညးချေံဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျီုဂ် “ပွမကိုဒါန် မွဲရ၊ ပွမပူဇယဇ်ဇော် မွဲရ။ ပ ။ အလိုဇကုတီကေတ် လောကဝံကို လောကမွဲသအာင်ကို နကိုညာဏ်တေင်တဲ သုဇ္ဈေဝ်မတ်တဲ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင် မညီသာ သုဟ်သုန်မွဲကိုဒေတ်ဒးရး မဟိုတွဲမာန် မွဲပွဲလောကအိုတ်ရ” ရံဝံ မွဲကိုကွေတ်ဍုတ်စုတ်ရ၊ မွဲကိုလညာတ်ဟံပွန်ဂတးရ။ ယွံခမီတအ် က္လုပိဂ် ကော်ခဲးပွမကွေတ်ချိုက်ပေင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမချိုက်ပေင်ဂမ္တိုင် က္လုပိဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

၈။ သုတ်ပဌမ သောစေယျ

၁၂၁။ ယွံခမီတအ် ပုမသအးဇုးဂမ္တိုင် က္ကဝံပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပိဂကူအိုတ်ရ်ရော မွဲးတုန်— ပုမသအးဇုး ပွဲကာယဒွါရ ပုမသအးဇုး ပွဲဝစီဒွါရ ပုမသအးဇုး ပွဲမနောဒွါရဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပုမသအးဇုး ပွဲကာယဒွါရမွဲးဂ် ညးဍုင်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက် ဝေင်ပါကေံ နူပုမဂစိုတ်လမျီုညးရ။ ဝေင်ပါကေံ နူပုမဂိုင်ကွတ်ကေတ် ဂြပ်ညးဟံက်ရ။ ဝေင်ပါကေံ နူပုမဒွေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် က္ကဝံဂ် ကော်ခင်းပုမသအးဇုး ပွဲကာယဒွါရရ။

ယွံခမီတအ် ပုမသအးဇုး ပွဲဝစီဒွါရမွဲးဂ် ညးဍုင်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက် ဝေင်ပါကေံ နူပုမဟိုက်လောန်ကွက်ဗွန်ဟံ့ဍုတ်စုတ်ရ။ ဝေင်ပါကေံ နူပုမဟိုက်လောန် ဗျီအကြာရ။ ဝေင်ပါကေံ နူပုမဟိုက်လောန်ကြိုင်မျိုတ်သကာတ်မြတ်ရ။ ဝေင်ပါကေံ နူပုမ ဟိုက်လောန်သာသပဏ်ရ။ ယွံခမီတအ် က္ကဝံဂ် ကော်ခင်းပုမသအးဇုး ပွဲဝစီဒွါရရ။

ယွံခမီတအ် ပုမသအးဇုး ပွဲမနောဒွါရမွဲးဂ် ညးဍုင်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက် ‘အဘိဇ္ဈာ’ပုမမဂ်ကွက်ဟံ့ဂိုင်ရ။ ဟံ့မွဲးစိုတ် မိက်ကိုလီလ်ရ။ မှုက်ကိုလညာတ် ဒးရးရ။ ယွံခမီတအ် က္ကဝံဂ် ကော်ခင်းပုမသအးဇုး ပွဲမနောဒွါရရ။ ယွံခမီတအ် ပုမသအးဇုးဂမ္တိုင် က္ကဝံပိဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်အဌမ။

၉။ သုတ်ဒုတိယ သောစေယျ

၁၂၂။ ယွံခမီတအ် ပုမသအးဇုးဂမ္တိုင် က္ကဝံပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပိဂကူအိုတ်ရ်ရော မွဲးတုန်— ပုမသအးဇုး ပွဲကာယဒွါရ ပုမသအးဇုး ပွဲဝစီဒွါရ ပုမသအးဇုး ပွဲမနောဒွါရရ။ ယွံခမီတအ် ပုမသအးဇုး ပွဲကာယဒွါရမွဲးဂ် ညးဍုင်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက် ဝေင်ပါကေံ နူပုမဂစိုတ်လမျီုညးရ။ ဝေင်ပါကေံ နူပုမဂိုင်ကွတ်ကေတ် ဂြပ်ညးဟံက်ရ။ ဝေင်ပါကေံ နူပုမ ဒွေတ်မေထုန်မယုတ်မာရ။ ယွံခမီတအ် က္ကဝံဂ် ကော်ခင်းပုမသအးဇုး ပွဲကာယဒွါရရ။

ယွံခမီတအ် ပုမသအးဇုး ပွဲဝစီဒွါရမွဲးဂ် ညးဍုင်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက် ဝေင်ပါကေံ နူပုမဟိုက်လောန်ကွက်ဗွန်ဟံ့ဍုတ်စုတ်ရ။ ဝေင်ပါကေံ နူပုမဟိုက်လောန် ဗျီအကြာရ။ ဝေင်ပါကေံ နူပုမဟိုက်လောန်ကြိုင်မျိုတ်သကာတ်မြတ်ရ။ ဝေင်ပါကေံ နူပုမ ဟိုက်လောန်သာသပဏ်ရ။ ယွံခမီတအ် က္ကဝံဂ် ကော်ခင်းပုမသအးဇုး ပွဲဝစီဒွါရရ။

ယွံခမီတအ် ပွမသအးဇုး ပွဲမနောဒွါရမ္မးဂ် ညးခေံဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ခမီဂ် ‘ကာမစ္ဆန္တ’ပွမမုဲပြဲက်ကာမဂုဏ် မုဲပြဲာကဏ်ပွဲသန္တာန်ဇကုလေဝ် “ကာမစ္ဆန္တ မုဲပွဲအပွဲ သန္တာန်အဲရ” ရဲဝံ တီကေတ်ဗွဲတေဝ်ပကာရရ၊ ကာမစ္ဆန္တ ဟံမ္မဲပြဲာကဏ်ပွဲသန္တာန်ဇကုလေဝ် “ကာမစ္ဆန္တ ဟံမ္မဲပွဲအပွဲသန္တာန်အဲရ” ရဲဝံ တီကေတ်ဗွဲတေဝ်ပကာရရ၊ ကာမစ္ဆန္တမဟံကတိ န်ဏီ ကတိန်ကျဲင်ဂ်လေဝ် တီကေတ်ဗွဲတေဝ်ပကာရရ၊ ပါကေံကာမစ္ဆန္တ မကတိန်ကျဲင်တဲ ဂ်လေဝ် တီကေတ်ဗွဲတေဝ်ပကာရရ၊ ကာမစ္ဆန္တပါကေံတဲ မဟံကတိန်ကျဲင် မွဲလေံပုန်ဂ်လေဝ် တီကေတ်ဗွဲတေဝ်ပကာရရ။ ‘ဗျာပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလီလ် မုဲပြဲာကဏ်ပွဲသန္တာန်လေဝ် “ဗျာပါဒ မုဲပွဲအပွဲသန္တာန်အဲရ” ရဲဝံ တီကေတ်ဗွဲတေဝ်ပကာရရ၊ ဗျာပါဒ ဟံမ္မဲပြဲာကဏ် ပွဲအပွဲသန္တာန်လေဝ် “ဗျာပါဒ ဟံမ္မဲပွဲအပွဲသန္တာန်အဲရ” ရဲဝံ တီကေတ်ဗွဲတေဝ်ပကာရရ၊ ဗျာပါဒမဟံကတိန်ဏီ ကတိန်ကျဲင်ဂ်လေဝ် တီကေတ်ဗွဲတေဝ် ပကာရရ၊ ပါကေံဗျာပါဒ မကတိန်ကျဲင်တဲဂ်လေဝ် တီကေတ်ဗွဲတေဝ်ပကာရရ၊ ဗျာပါဒပါကေံတဲ မဟံကတိန်ကျဲင် မွဲလေံပုန်ဂ်လေဝ် တီကေတ်ဗွဲတေဝ်ပကာရရ။ ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ပွမမီဝဲ ပွမဇိုင်ဇြဲ မုဲပြဲာကဏ် ပွဲအပွဲသန္တာန်လေဝ် “ထိနမိဒ္ဓ မုဲပွဲအပွဲသန္တာန်အဲရ” ရဲဝံ တီကေတ် ဗွဲတေဝ်ပကာရရ၊ ထိနမိဒ္ဓ ဟံမ္မဲပြဲာကဏ်ပွဲအပွဲသန္တာန်လေဝ် “ထိနမိဒ္ဓ ဟံမ္မဲပွဲအပွဲသန္တာန်အဲရ” ရဲဝံ တီကေတ် ဗွဲတေဝ်ပကာရရ၊ ထိနမိဒ္ဓမဟံကတိန်ဏီ ကတိန်ကျဲင်ဂ်လေဝ် တီကေတ်ဗွဲတေဝ်ပကာရရ၊ ပါကေံထိနမိဒ္ဓ မကတိန်ကျဲင်တဲဂ်လေဝ် တီကေတ်ဗွဲတေဝ်ပကာရရ၊ ထိနမိဒ္ဓပါကေံတဲ မဟံကတိန်ကျဲင် မွဲလေံပုန်ဂ်လေဝ် တီကေတ်ဗွဲတေဝ်ပကာရရ။ ‘ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ’ ပွမကလံ လံ ပွမဝိုင်စံင်တုဲဗွဲကျဲ မုဲပြဲာကဏ်ပွဲအပွဲသန္တာန်လေဝ် “ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ မုဲပွဲအပွဲသန္တာန်အဲရ” ရဲဝံ တီကေတ်ဗွဲတေဝ်ပကာရရ၊ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ ဟံမ္မဲပြဲာကဏ်ပွဲအပွဲသန္တာန်လေဝ် “ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ ဟံမ္မဲပွဲအပွဲသန္တာန်အဲရ” ရဲဝံ တီကေတ်ဗွဲတေဝ်ပကာရရ၊ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ မဟံကတိန်ဏီ ကတိန်ကျဲင်ဂ်လေဝ် တီကေတ်ဗွဲတေဝ်ပကာရရ၊ ပါကေံဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ မကတိန်ကျဲင်တဲ ဂ်လေဝ် တီကေတ်ဗွဲတေဝ်ပကာရရ၊ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ ပါကေံတဲ မဟံကတိန်ကျဲင် မွဲလေံပုန် ဂ်လေဝ် တီကေတ်ဗွဲတေဝ်ပကာရရ။ ‘ဝိစိကစ္ဆာ’ ပွမပါပါဟံမာန် မုဲပြဲာကဏ်ပွဲအပွဲသန္တာန် လေဝ် “ဝိစိကစ္ဆာ မုဲပွဲအပွဲသန္တာန်အဲရ” ရဲဝံ တီကေတ်ဗွဲတေဝ်ပကာရရ၊ ဝိစိကစ္ဆာ ဟံမ္မဲ ပြဲာကဏ်ပွဲအပွဲသန္တာန်လေဝ် “ဝိစိကစ္ဆာ ဟံမ္မဲပွဲအပွဲသန္တာန်အဲရ” ရဲဝံ တီကေတ်ဗွဲတေဝ် ပကာရရ၊ ဝိစိကစ္ဆာမဟံကတိန်ဏီ ကတိန်ကျဲင်ဂ်လေဝ် တီကေတ်ဗွဲတေဝ်ပကာရရ၊ ပါကေံဝိစိကစ္ဆာ မကတိန်ကျဲင်တဲဂ်လေဝ် တီကေတ်ဗွဲတေဝ်ပကာရရ၊ ဝိစိကစ္ဆာပါကေံတဲ မဟံကတိန်ကျဲင် မွဲလေံပုန်ဂ်လေဝ် တီကေတ်ဗွဲတေဝ်ပကာရရ။ ယွံခမီတအ် က္ကဝံဂ် ကော်ခဏးပွမသအးဇုး ပွဲမနောဒွါရရ။ ယွံခမီတအ် ပွမသအးဇုးဂမ္တိုင် က္ကဝံပိကုအိုတ်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။ မုဲကိုပွမသအးဇုး ပွဲကာယဒွါရ ဝစီဒွါရ မနောဒွါရတဲ ပုဂ္ဂိုလ်မသအးဇုး မဟံမ္မဲကိုခေရ် အာသဝ် ဟိုသုးတရဲဝံမ္မး ပုဂ္ဂိုလ်မဗျိုက်ပေင်တဲကောံဂုဏ်မသအးဇုး မကြဲကြာတ်ကေံ ပွသရံပါပ်တဲအိုတ်ရ။

၁၀။ သုတ်မောနေယျ

၁၂၃။ ယွံခမိတအ် ဒဒ်ညးမွဲကိုပညာဂမၠိုင် က္လုဂ်ပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ရ ရောမွဲတုန်— ဒဒ်ညးမွဲကိုပညာ ပွဲကာယဒွါရ ဒဒ်ညးမွဲကိုပညာ ပွဲဝစီဒွါရ ဒဒ်ညးမွဲကိုပညာ ပွဲမနောဒွါရရ။ ယွံခမိတအ် ဒဒ်ညးမွဲကိုပညာ ပွဲကာယဒွါရမွဲကို ညးခွဲရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ခမိဂ် ဝေင်ပါကွေံ နူပွမဂစိုတ်လမျီုညးရ။ ဝေင်ပါကွေံ နူပွမဂိုင်ကွတ်ကေတ် ဂြပ်ညးဟံ့ကိုရ။ ဝေင်ပါကွေံ နူပွမဒေုတ်မေထုန်မယုတ်မာရ။ ယွံခမိတအ် က္လုဂ် ကော်ခဂး ဒဒ်ညးမွဲကိုပညာ ပွဲကာယဒွါရရ။

ယွံခမိတအ် ဒဒ်ညးမွဲကိုပညာ ပွဲဝစီဒွါရမွဲကို ညးခွဲရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာ သနာဂွံ ခမိဂ် ဝေင်ပါကွေံ နူပွမဟိုဂလာန်ကိုက်ဗွန် ဟံ့ညုတ်ရ။ ဝေင်ပါကွေံ နူပွမဟိုဂလာန် ဗျီအကြာရ။ ဝေင်ပါကွေံ နူပွမဟိုဂလာန်ကြိုင်မိုဟ်သကာတ်မြဟ်ရ။ ဝေင်ပါကွေံ နူပွမ ဟိုဂလာန်သာသပအ်ရ။ ယွံခမိတအ် က္လုဂ် ကော်ခဂးဒဒ်ညးမွဲကိုပညာ ပွဲဝစီဒွါရရ။

ယွံခမိတအ် ဒဒ်ညးမွဲကိုပညာ ပွဲမနောဒွါရမွဲကို ညးခွဲရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာ သနာဂွံ ခမိဂ် ဟိုတ်နူဓရ်အာသဝဂမၠိုင်အိုတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် အလိုဇကု သွဇ္ဇောပ်မတ်ကိုအရဟတ္တဖိုလ်စိုတ်မတ်တံဗွဲ ကော်အရဟတ္တဖိုလ်ပညာမတ်တံဗွဲနူကိလေသ မဟံ့မွဲကိုအာသဝ နကိုညဏ်တေင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် က္လုဂ် ကော်ခဂး ဒဒ်ညးမွဲကိုပညာ ပွဲမနောဒွါရရ ရံဝံ (သွးတရ)။

မွဲကိုပညာ ပွဲကာယဒွါရ ဝစီဒွါရ မနောဒွါရဂ်ဒ်တဲ ပုဂိုလ်မဟံ့မွဲကိုအာသဝ မွဲကို ပညာ မချိုက်ပေင်တကောမောနေယျဂုဏ်ကို ဟိုသွးတ ရံဝံမွဲပုဂိုလ်မပါခွါကယျာကွေံ အကုသိုလ်အိုသိုတဲအိုတ်ရ။

သုတ်ဒသမ။

အာပါယိကဝဂ် မရနုက်ကိုဓါတဲရ။

(၁၃) ၃။ ကုသိနာရဝဂ် ၁။ သုတ်ကုသိနာရ

၁၂၄။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမွဲပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်တဒိုင် ပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်ဗလိ ဟရဏ ဇရေင်ချင်ကုသိနာရရ။ ပွဲအခိုင်ကို တီလမွဲပိုင်ကျိတြဲ ကော်တိုန်ခမိဂမၠိုင် ရံဝံမွဲ “ယွံခမိတအ်”ရ။ “ယွံကျိမွဲပိုင်” ရံဝံ ခမိဂမၠိုင်ကို ကလေင်ဂရင်ပတိ ကုတီလမွဲပိုင်ကျိတြဲ အိုတ်ရ။ တီလမွဲပိုင်ကျိတြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဂွံရ—

ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိၣ် သွန်သံဗ္ဗဲကိက္ကန်ကို နိဂီကိမ္မဲမ္မဲတဲ ပဒတ်ရ၊ သမ္မေဟ်ကို ကောန်သမ္မေဟ်ကို ပြာပ်အာကိုခမိၣ်တဲ သွက်တဲယး ဘိက်နိမန်နကိပိဏ္ဍပါတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် ခမိမ္မဲပွဲကိၣ် ဒုင်တဲရ။ ခမိၣ် ဗွဲလောန်စက်အာတဲ ပွဲအခိင်နူဂယး ဗိုက်ပဠေပ် သုာတဲ ဂိုင်ကေတ်ပဗေင်သုာတဲမွဲး က္လုပြာပ်အာသိုသမ္မေဟ် ဟံသေင်မွဲး ကောန်သမ္မေဟ်တဲ ဂဇာ်ဒိုင်ပွဲဒွါမလးပညပ်လပ်ရ၊ သမ္မေဟ်ကို ကောန်သမ္မေဟ်ကို အလိုဇကုကျောန်စိုတ် တရပ်ဖာပ်ဗွဲခမိၣ် နကိစ္စအာဟာရဘောဇိန်မပြဲဉ် စိုက်တရိပ်စိုတ် စိုက်ဒးဆေဝ်တာပဒေါ ကေံရ။

ကသပ်ရဲဝံ ဒ်ကုခမိၣ်ရ “ဩခိုဟ်ကေံရ၊ သမ္မေဟ်ဝံကို ကောန်သမ္မေဟ်ဝံကို အလို ဇကုကျောန်စိုတ်တရပ်ဖာပ်ဗွဲ ကုအဲ နကိစ္စအာဟာရဘောဇိန်မပြဲဉ် စိုက်တရိပ်စိုတ် စိုက် ဒးဆေဝ်တာပဒေါကေံရ” ရဲဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ကသပ်ရဲဝံ ဒ်ကုခမိၣ်ပွန်ရ “သမ္မေဟ်ဝံကို ကောန်သမ္မေဟ်ဝံကို ပွဲအခိင်လက်ကရဲလေဝ် အလိုဇကုကျောန်စိုတ်တရပ်ဖာပ်ဗွဲ ကုအဲ နကိစ္စအာဟာရဘောဇိန်မပြဲဉ် တုပ်သုဟ်သံဝံ စိုက်တရိပ်စိုတ် စိုက်ဒးဆေဝ်တာပဒေါ ကေံမွဲး ခိုဟ်သန်ရ” ရဲဝံလေဝ် (ကသပ်ဒ်ပွန်ရ)။ ခမိၣ် သိုမထွေန်စပ်ဘိုင်ဘင် တဟင် တဟာကိုပိဏ္ဍပါတ်ဒ်တဲ မ္မုအလေံဟံမွာ်သေဝ်ဒုသ်တဲ သိုဟံမွဲကိုပညာမဒ်ဟိုတ်တိတ်ဗူးဂ် ပြဘိုဂ်ရ။ ခမိၣ် ချပ်တကာမဝိတက်ကာမဂုဏ် ပွဲကွာန်နိဂီရ၊ ချပ်ဗျာပါဒဝိတက် မိက်ကို လိုလ်လေဝ် ချပ်တဗျာပါဒဝိတက်ရ၊ ကသပ်မစပ်ကောံပွမပျဲပျံရ။ ယွံခမီတအ် ပွမကိုဒါန် ကုခမိမ္မဲသဘမ္ဗိသံဝံ ဖိုဟံဇှော်ရ ရဲဝံ အဲသွဲးရ။ ပွမသွဲးသံဝံဂ် မဟိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ခမိၣ် ဟိုတ်မပဒတ်ဝိဝိင်ဟိုတ်မဲရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိၣ် သွန်သံဗ္ဗဲကိက္ကန်ကို နိဂီကိမ္မဲမ္မဲတဲ ပဒတ်ရ၊ သမ္မေဟ်ကို ကောန်သမ္မေဟ် ပြာပ်အာကိုခမိၣ်တဲ သွက်တဲယး ဘိက်နိမန်နကိပိဏ္ဍပါတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် ခမိမ္မဲပွဲကိၣ် ဒုင်တဲရ။ ခမိၣ် ဗွဲလောန်စက်အာတဲ ပွဲအခိင်နူဂယး ဗိုက်ပဠေပ် သုာတဲ ဂိုင်ကေတ်ပဗေင်သုာတဲမွဲး က္လုပြာပ်အာသိုသမ္မေဟ် ဟံသေင်မွဲး ကောန်သမ္မေဟ်တဲ ဂဇာ်ဒိုင်ပွဲဒွါမလးပညပ်လပ်ရ၊ သမ္မေဟ်ကို ကောန်သမ္မေဟ်ကို အလိုဇကုကျောန်စိုတ် တရပ်ဖာပ်ဗွဲခမိၣ် နကိစ္စအာဟာရဘောဇိန်မပြဲဉ် စိုက်တရိပ်စိုတ် စိုက်ဒးဆေဝ်တာပဒေါ ကေံရ။

ကသပ်ရဲဝံ ဒ်ကုခမိၣ်ရ “ဩခိုဟ်ကေံရ၊ သမ္မေဟ်ဝံကို ကောန်သမ္မေဟ်ဝံကို အလိုဇကုကျောန်စိုတ်တရပ်ဖာပ်ဗွဲ ကုအဲ နကိစ္စအာဟာရဘောဇိန်မပြဲဉ် စိုက်တရိပ်စိုတ် စိုက်ဒးဆေဝ်တာပဒေါကေံရ” ရဲဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ကသပ်ရဲဝံ ဒ်ကုခမိၣ်ပွန်ရ “သမ္မေဟ်ဝံကို ကောန်သမ္မေဟ်ဝံကို ပွဲအခိင်လက်ကရဲလေဝ် အလိုဇကုကျောန်စိုတ်တရပ်ဖာပ်ဗွဲ ကုအဲ နကိစ္စအာဟာရဘောဇိန်မပြဲဉ် တုပ်သုဟ်သံဝံ စိုက်တရိပ်စိုတ် စိုက်ဒးဆေဝ်တာပဒေါကေံမွဲး ခိုဟ်သန်ရ” ရဲဝံလေဝ် (ကသပ်ဒ်ပွန်ရ)။ ခမိၣ် သိုဟံဇှော်စပ်ဟံဘိုင်ဘင်တဟင်တဟာ

ကိုပိဏ္ဍပါတ်ကိုတုံ့တုံ့ သို့မို့အလေ့မှန်သေ့ဝံဒုသ် မှုံကိုပညာမဒ်ဟိုတ်တိတ်ဗူးကိုတုံ့တုံ့ ပြဘိုက်ရ။
 ခမိဂ် ချပ်တံကသပ်နီကွမဝိတက်ဒ်ဟိုတ်တိတ်ဗူးနူကာမဂုဏ် ပွဲကွာန်နီဂိုက်ရ။ ချပ်တံ
 ကသပ်အဗျာပါဒဝိတက်ကောပွမဟွမိက်ကိုလိုလ်ရ။ ချပ်တံကသပ် အဝိဟိသဝိတက်ကော
 ပွမဟွပျဲပျံရ။ ယွံခမိတအ် ပွမကိုဒါန် ကုခမိမုံသဘ်မဟ်သံဝံ ဖိုဇော်ရ ရံဝံ အဲသွေးရ။
 ပွမသွေးသံဝံကို မဟိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ခမိဂ် ဟိုတ်မပဒတ်ဟွဝိဝိင်ဟွဟိုတ်မာဲရ ရံဝံ
 (သွေးတဲရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဘဏ္ဍန

၁၂၅။ ယွံခမိတအ် ဩပွဲဌာန်မဲ့ ခမိဂ်မိုင် ကတိဒ်သေက်နီ ကတိဒ်ကယျာန်ဒဝါတ်
 ဟိုသွေးဂလာန်စေ့စးဂမိုင်ကိုတုံ့တုံ့ ထပက်ခွင်တံ နကိုဗျဟ်ပါင်ဂမိုင်ရင်သကအ်တုံ့ ပဒတ်
 အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဌာန်ဝံ သွက်ဝံသွပျပ်စိုတ်လေဝ် ဌာန်ဒ်တသိမ်ကုအဲ ဟွံသေင်ရ။
 သွက်ဝံကွာအာတုန် မုသွက်သွေးနွံဏီဂ်ရော?။ ဗွဲစွတ် တီလပိုင်ဂမိုင်ကို သွေးကွဲ(ဗလး)ကွဲ
 ဓရ်ဂမိုင်ပိဂကူအိုတ်ရ။ သွတ်ဓရ်ဂမိုင်ပိဂကူဂိုင်ကိုဝါအိုတ်ရဂ် ပွဲအရာဝံ အဲသျှတ်သွတ်ရ။
 သွေးကွဲ ဓရ်ဂမိုင်ပိဂကူလိုအိုတ်ဂ်ရောမွေးတုန်— ကသပ်မဒ်ဟိုတ်တိတ်ဗူးနူကာမဂုဏ်မိုင်
 ကသပ်မစပ်ကောပွမဟွမိက်ကိုလိုလ် ကသပ်မစပ်ကောပွမဟွပျဲပျံရ။ သွေးကွဲဓရ်ဂမိုင်
 ပိဂကူဝံအိုတ်ရ။ သွတ်ဓရ်ဂမိုင်ပိဂကူ ဂိုင်ကိုဝါလိုအိုတ်ဂ်ရောမွေးတုန်— ကသပ်မစပ်ကော
 ကာမဂုဏ် ကသပ်မစပ်ကောပွမမိက်ကိုလိုလ် ကသပ်မစပ်ကောပွမဟွပျဲပျံရ။ သွတ်ဓရ်ဂမိုင်
 ပိဂကူဝံ ဂိုင်ကိုဝါအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဩပွဲဌာန်မဲ့ ခမိဂ်မိုင်ကတိဒ်သေက်နီ ကတိဒ်ကယျာန်
 ဒဝါတ် ဟိုသွေးဂလာန်စေ့စးဂမိုင်ကိုတုံ့တုံ့ ထပက်ခွင်တံ နကိုဗျဟ်ပါင်ဂမိုင်ရင်သကအ်တုံ့
 ပဒတ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဌာန်ဝံ သွက်ဝံသွပျပ်စိုတ်လေဝ် ဌာန်ဒ်တသိမ်ကုအဲ ဟွံသေင်ရ။
 သွက်ဝံကွာအာတုန် မုသွက်သွေးနွံဏီဂ်ရော?။ “ဗွဲစွတ် တီလပိုင်ဂမိုင်ကို သွေးကွဲ(ဗလး)ကွဲ
 ဓရ်ဂမိုင်ပိဂကူဝံအိုတ်ရ။ သွတ်ဓရ်ဂမိုင်ပိဂကူ ဂိုင်ကိုဝါအိုတ်ရ”ဂ် ပွဲအရာဝံ အဲသျှတ်
 သွတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ဩပွဲဌာန်မဲ့ ခမိဂ်မိုင် ညီသာသုဟ်သွန်အိုတ်ရ။ အိုတ်တိုဟ်စိုတ်အိုတ်ရ။
 ဟွံမဲ့ကိုပွမကယျာန်ဒဝါန်အိုတ်ရ။ သုဟ်ညင်ရဲချ်တုံကောသုလ်ကို သိုမမှ်သေ့ဝံတံ
 နကိုမတ်ဂမိုင်မချိုက်ဆာန်ချိုက်မျိုက်ရင်သကအ်ကို ပဒတ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဌာန်ဝံ
 သွက်ဝံကွာအာ ဌာန်ဒ်တသိမ်ကုအဲရ။ သွက်ဝံသွပျပ်စိုတ်တုန် မုသွက်သွေးနွံဏီဂ်ရော? ဗွဲစွတ်
 တီလပိုင်ဂမိုင်ကို သွေးကွဲ(ဗလး)ကွဲ ဓရ်ဂမိုင်ပိဂကူအိုတ်ရ။ သွတ်ဓရ်ဂမိုင်ပိဂကူ ဂိုင်ကို
 ဝါအိုတ်ရဂ် ပွဲအရာဝံ အဲသျှတ်သွတ်ရ။ သွေးကွဲ ဓရ်ဂမိုင်ပိဂကူလိုအိုတ်ဂ်ရောမွေးတုန်—
 ကသပ်မစပ်ကောကာမဂုဏ် ကသပ်မစပ်ကောပွမမိက်ကိုလိုလ် ကသပ်မစပ်ကောပွမ

ပျဲပျံ့ရ။ သွေးကွေ့ခရစ်မြိုင်ပိဂကူဝံအိုတ်ရ။ သွတ်ခရစ်မြိုင်ပိဂကူ ဤင်ကိုဝါလိုအိုတ်ရ်ရော
 မူးတုန်— ကသပ်ဒ်ဟိုတ်တိတ်ဗူးနူကာမဂုဏ်ဂမြိုင် ကသပ်မစပ်ကောံပွမဟံမိက်ကိုလိုလ်
 ကသပ်မစပ်ကောံပွမဟံပျဲပျံ့ရ။ သွတ်ခရစ်မြိုင်ပိဂကူဝံ ဤင်ကိုဝါအိုတ်ရ။ ယံခမီတအ်
 ဩပွဲဌာန်မဲ့ ခမီဂမြိုင် ညီသာသွတ်သွန်အိုတ်ရ။ အိုတ်တိုဟ်စိုတ်အိုတ်ရ။ ဟံမဲ့ကိုပွမ
 ကယျာန်ဒဝါန်အိုတ်ရ။ သွတ်ညင်ရဲညှတ်ကောံသုလ်ကို သိုမမှ်သေဝ်တ နကိုမတ်ဂမြိုင်
 မသျှိုက်ဆာန် သျှိုက်မျှိုက်ရင်သကအ်ဂ် ပဒတ်အိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ဌာန်ဝံ သွက်ဝံ
 က္ဏအာဌာန်ဒ်တသိုမ် ကုအဲရ။ သွက်ဝံသွပျံပစိုတ်တုန် မုသွက်သွးနွံဏီဂ်ရော?။ “ဗွဲစွတ်
 တီလပိုင်ဂမြိုင်ဂ် သွေးကွေ့(ဗလး)ကွေ့ ခရစ်မြိုင်ပိဂကူဝံအိုတ်ရ။ သွတ်ခရစ်မြိုင်ပိဂကူဝံ ဤင်
 ကိုဝါအိုတ်ရ”ဂ် ပွဲအရာဝံ အဲသုတ်သွတ်ရ ရဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဂေါတမကစေတီယ

၁၂၆။ ပွဲကာလမဲ့အခိုင် တီလမုံပိုင်ကျ်တြ သွတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဂေါတမကစေတီ
 ဇရေင်ချင်ဝေသာလီရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမုံပိုင်ကျ်တြ ကော်တိုန်ခမီဂမြိုင် ရဝံမူး “ယံခမီ
 တအ်”ရ။ “ယံကျ်မုံပိုင်” ရဝံ ခမီဂမြိုင် ကလေင်ဂရင်ပတီ ကုတီလမုံပိုင်ကျ်တြအိုတ်ရ။
 တီလမုံပိုင် ကျ်တြ သွေးတိုန်ဂလားနဝံရ—

ယံခမီတအ် ခရ်ဂြင်တီကေတ် နကိုဉာဏ်တေင်တဲဟောင် အဲတွံရ။ ဟံတီတဲ အဲတွံ
 ဟံသောင်ရ။ ယံခမီတအ် ခရ်မုံကိုဟိုတ်ဟောင် အဲတွံရ။ ခရ်ဟံမဲ့ကို ဟိုတ်ဂ် အဲတွံဟံသောင်ရ။
 ယံခမီတအ် ခရ်မုံကို‘ပါဠိဟာ’ပွမပါကွေ့(မပ္ပရာဂ)မစေ်စးဟောင် အဲတွံရ။ ခရ်ဟံမဲ့ကို‘ပါဠိဟာ’
 ပွမပါကွေ့(မပ္ပရာဂ)မစေ်စးဂ် အဲတွံ ဟံသောင်ရ။ ယံခမီတအ် အဲ မတွံတခရ်ဂြင်တီနကို
 ဉာဏ်တေင်ဟောင်တဲ ဟံတီတဲဟံတွံတဲ, တွံတခရ်မုံကိုဟိုတ်ဟောင်ဂ်ဒ်တဲ ဟံတွံတခရ် ဟံမဲ့
 ကိုဟိုတ်, တွံတခရ်မုံကို‘ပါဠိဟာ’ပွမပါကွေ့(မပ္ပရာဂ) မစေ်စးဟောင်တဲ ဟံတွံတခရ် ဟံမဲ့ကို
 ‘ပါဠိဟာ’ပွမပါကွေ့(မပ္ပရာဂ)မစေ်စးဂ် ဒေုာံဗတောန်ရ။ ဝေတ်စောန်ထွေးရ။ ယံခမီတအ်
 “တီလမုံပိုင်ကျ်တြဂ် ဂြင်တီကေတ်(ခရ်မြိုင်အိုသို) အလိုဇကုမသုာံစွတ်ရ။ ခရ်ဂ် ဒ်ခရ်
 မဂပ်ဝံတွံလင်ဗွဲမဒးရးရ။ သင်ဂ် ဒေုတ်ဗွဲမဒးရးရ” ရဝံ မူးတအ်ညးဂမြိုင် ထေက်ကိုသျှိုက်
 မျှိုက်ရ။ ထေက်ကိုအိုတ်တိုဟ်စိုတ်ရ။ ထေက်ကို မြဟ်မြာရ။

တီလမုံပိုင်ကျ်တြ သွေးတဂလားနဝံရ။ ခမီဂမြိုင်ဂ် သျှိုက်မျှိုက်ခရ်တီလမုံပိုင်ကျ်တြ
 တွံဂ်မြိုင်ဂ်ဒ်တဲ ဒင်ကေတ်တဲ ဗွဲမအိုတ်တိုဟ်အိုတ်ရ။ တွံတခရ်ဂလားနအရေပ်ပလးဝံမူး
 လောကဝေတ်မဲ့လှီ ချီဇတင်ရ။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဘရဏ္ဍုကာလာမ

၁၂၇။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြိ က္ခဏေတိရေဝေဒသစာရိတ် ပွဲကောသလ ရးဂမ္မိုင်တု စိပ်ကျင်ချင်ကပိလင်္ဂရ။ “တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြိ က္ခဏေတိရေဝေဒသစာရိတ် ချင်ကပိလင်္ဂရး” ရဝ္ဗံ သိုင်သာကျဝင် မ္မုယုမဟာနာမ် သောမိင်ကေတိတု မှောပ်ာ်အာဇေရေင် တီလမ္ပုပိုင် ကျိတြိတု လောဝ်သွဝတ်တုမွဲး ဂဇေဒ်ဒိုင်ပွဲဒိုင်မွဲရ။ တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြိ သွးကိုသိုင်သာကျဝင် မဟာနာမ် မဂဇေဒ်ဒိုင်ပွဲဒိုင်မွဲရ ဂလာန်ဝံရ—

“ယွံမဟာနာမ် ဩဝံအာညိ၊ ပွဲအပွဲချင်ကပိလင်္ဂ ဩဝံအာဂ္ဂဲသို ဌာန်မဗ္ဗေထေက် ကြိုက်ကိုသွက်ဝံဇူဒို ပွဲအယာ်မာတ်ဗ္ဗဏအိမ္မတ္တံ” ရဝ္ဗံ (သွးတရ)။ “ယွံကျိမ္မုပိုင် ခိုဟ်ရ” ရဝ္ဗံ သိုင်သာကျဝင်မဟာနာမ် ဒင်ဝန်ကုတီလမ္ပုပိုင်ကျိတြိတုမွဲး လုပ်အာချင် ကပိလင်္ဂတု စိန်ကေတိ(ဉာ်သို)ဒိုဌာန်ပးဇးအလုံချင်မွဲလေဝ် ပွဲအပွဲချင်ကပိလင်္ဂ ဌာန်မဗ္ဗေထေက်ကြိုက်ကို သွက်တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြိဝံဇူဒို ပွဲအယာ်မာတ်ဗ္ဗဏအိမ္မတ္တံ ဟံညာတ်ကေတိရ။

ပွဲကာလင်္ဂ သိုင်သာကျဝင်မဟာနာမ် ကလေင်ပြာပ်အာဇေရေင် တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြိတု “ယွံကျိမ္မုပိုင် ပွဲအပွဲချင်ကပိလင်္ဂ ဌာန်မဗ္ဗေထေက်ကြိုက်ကို သွက်တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြိဝံဇူဒို ပွဲအယာ်မာတ်ဗ္ဗဏအိမ္မတ္တံ ဟံမွဲရ။ (ဆဂးကို) ပွဲဘာအဿမပိဒ် ရသိဘရဏ္ဍုကာလာမ မကေင်ဒ်ညးသဟေရ် တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြိတြိ ပွဲအယာ်မာတ်ဗ္ဗဏအိမ္မတ္တံ သွဒတ်မာန် ဒိုင်ရကျိ” ရဝ္ဗံ ဂရင်ပတိ တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြိရ။ ယွံမဟာနာမ် ဩဝံအာညိ၊ ဩဝံလးပညပ် သွာလးညိ ရဝ္ဗံ (သွးတရ)။ “ယွံကျိမ္မုပိုင် ခိုဟ်ရ” ရဝ္ဗံ သိုင်သာကျဝင်မဟာနာမ် ဒင်ဝန် ကုတီလမ္ပုပိုင်ကျိတြိတု ပြာပ်အာဘာအဿမပိဒ် ရသိဘရဏ္ဍုကာလာမတုမွဲး လးပညပ် သွာလးတု စွပ်တန်လဝ်ဒုင်ကြာတ်ဇိုင်ဂမ္မိုင်ပွဲကြိတု ကလေင်ပြာပ်အာဇေရေင် တီလမ္ပုပိုင် ကျိတြိတု “ယွံကျိမ္မုပိုင် သွာဒိုင်လေဝ် လးပညပ်လဝ်တုရ၊ ဒုင်ကြာတ်ဇိုင်ဂမ္မိုင်လေဝ် စွပ်တန်လဝ်တုရ၊ အခိုင်သွက်ဝံဇူအာဂ္ဂံ တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြိဟေင် တီကေတိညိ၊ (သွက်ဝံ ဇူအာဂ္ဂံ ဒိုအတိုင်ပိုက်တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြိရ)” ရဝ္ဗံ ဂရင်ပတိ တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြိရ။

ပွဲကာလင်္ဂ တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြိ က္ခဏေတိရေဝေဒသစာရိတ် ရသိဘရဏ္ဍုကာလာမ တုမွဲး ဂဇေဒ်ဒိုင်ပွဲသွာမလးပညပ်လဝ်တု ကြိတြာတ်ဇိုင်ဂမ္မိုင်ရ။ ပွဲအခိုင် “ပွဲတုဝံ သွက်ဝံ ပြာပ်ခသိကို တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြိ အခိုင်ဟံသေင်ဏီရ၊ တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြိ ချောင်စိတ်ဒိုင်ရ၊ တုယးတေမု ပြာပ်ခသိကို တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြိရ” ရဝ္ဗံ ကသပ်ဒိုသိုင်သာကျဝင် မဟာနာမ်တု လောဝ်သွဝတ် တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြိတုမွဲး သွရေင်သေ်ရက်ကွာ ပါစူးအာရ။ ပွဲအခိုင် ကလိလောန် အာဗ္ဗံ ပြာပ်အာဇေရေင် တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြိတု ကုသိုင်သာကျဝင်မဟာနာမ် မဂဇေဒ်ဒိုင်ပွဲဒိုင် မွဲရ တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြိ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ— “ယွံမဟာနာမ် အွာဂမ္မိုင်ပိဂကူ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ရောမွဲးတုန်— ယွံမဟာနာမ် ပွဲလောကဝံ အွာဂလှိုက်

ပညပ်တံ (ရူပါဝစရဇ္ဈာန်) ပွမကလိလောန်ကာမမျှင်ဟေင်မာန်ရ၊ (အရူပါဝစရဇ္ဈာန်) ပွမကလိလောန်ရုပ်ဂမျှင်ဂံ ပညပ်ဟံမာန်ရ၊ (နိဗ္ဗာန်)ပွမကလိလောန်ဝေဒနာဂမျှင်ဂံ ပညပ်ဟံမာန်ရ။ ယံမဟာနာမ် ပွဲလောကဝံ အ္ဓာလှိုဂံ ပွမကလိလောန်ကာမမျှင်လေဝံ ပညပ်မာန်ရ၊ ပွမကလိလောန်ရုပ်ဂမျှင်လေဝံ ပညပ်မာန်ရ၊ ပွမကလိလောန်ဝေဒနာဂမျှင်ဂံတုန် ပညပ်ဟံမာန်ရ။ ယံမဟာနာမ် ပွဲလောကဝံ အ္ဓာလှိုဂံ ပွမကလိလောန်ကာမမျှင်လေဝံ ပညပ်မာန်ရ၊ ပွမကလိလောန်ရုပ်ဂမျှင်လေဝံ ပညပ်မာန်ရ၊ ပွမကလိလောန်ဝေဒနာဂမျှင်လေဝံ ပညပ်မာန်ရ။ ယံမဟာနာမ် အ္ဓာဂမျှင်ပိဂကူ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။

ယံမဟာနာမ် ‘ဂတိ’အရာမစိုပ်ဒတဲ အ္ဓာဂမျှင်ပိဂကူဝံ တုပ်သုဟ်ဟာ၊ ယာံဆဂ်ဟံ သေင်မွဲး တွေင်တုဟ်တုဟ်ခြာဟာ ရဲဝံ သွဲးတဲရ။ သွဲးတဲရဲဝံမွဲး ရသိဘရဏ္ဍုကာလာမဂ် “ယံမဟာနာမ် တုပ်သုဟ်ရ ရဲဝံ ဩဝံဟိုထောံညိ” ရဲဝံ ဟိုသွဲးကိုသွိုင်သာကျဝင် မဟာနာမ်ရ။ ဟိုသွဲးရဲဝံမွဲး တီလမ္မံပိုင်ကျိတြိဂ် “ယံမဟာနာမ် တွေင်တုဟ်တုဟ်ခြာရ ရဲဝံ ဩဝံဟိုထောံညိ” ရဲဝံ ဟိုသွဲးကိုသွိုင်သာကျဝင်မဟာနာမ်ရ။ မရနက်ကိုဓါဝါလေဝံ ရသိဘရဏ္ဍုကာလာမဂ် “ယံမဟာနာမ် တုပ်သုဟ်ရ ရဲဝံ ဩဝံဟိုထောံညိ” ရဲဝံ ဟိုသွဲးကိုသွိုင်သာကျဝင် မဟာနာမ်ရ။ မရနက်ကိုဓါဝါလေဝံ တီလမ္မံပိုင်ကျိတြိဂ် “ယံမဟာနာမ် တွေင်တုဟ်တုဟ်ခြာရ ရဲဝံ ဩဝံဟိုထောံညိ” ရဲဝံ ဟိုသွဲးကိုသွိုင်သာကျဝင် မဟာနာမ်ရ။ မရနက်ကိုပိဝါလေဝံ ရသိဘရဏ္ဍုကာလာမဂ် “ယံမဟာနာမ် တုပ်သုဟ်ရ ရဲဝံ ဩဝံဟိုထောံညိ” ရဲဝံ ဟိုသွဲးကိုသွိုင်သာကျဝင် မဟာနာမ်ရ။ မရနက်ကိုပိဝါလေဝံ တီလမ္မံပိုင်ကျိတြိဂ် “ယံမဟာနာမ် တွေင်တုဟ်တုဟ်ခြာရ ရဲဝံ ဩဝံဟိုထောံညိ” ရဲဝံ ဟိုသွဲးကိုသွိုင်သာကျဝင် မဟာနာမ်ရ။

ပွဲအခိုင်ဂ် “ပွဲဂတမုက် သွိုင်သာကျဝင်မဟာနာမ် မ္မံကိုကြိန်မဇ္ဈေဝံ စိုကိုပိဝါ ခမိဂေါတမ ပရာန်လဟုက်အဲရ၊ အဲ ပါစူးအာနုဉ်ကပိလၢ်မွဲး ခိုဟ်ရထေင်” ရဲဝံ ကသပ်ဒ်ကုရသိဘရဏ္ဍုကာလာမရ။ ပွဲကြဲနုဂ် ရသိဘရဏ္ဍုကာလာမ နပ္ပမပါစူးအာဟံ ကလေင်ကျင်မွဲလှေပွန်ဂ် ပါစူးတိတ်အာနုဉ်ကပိလၢ်ရ။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဟတ္ထက

၁၂၈။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္မံပိုင်ကျိတြိ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရုမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဉ္စီ ဇေရင်ဉ်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ကောန်ဒေဝတ်ဟတ္ထက ပွဲအခိုင်သ္မုတ္တံ မကလိလောန်ကိုပိတ္တံ မ္မံကိုသၢ်မထေက်ကိုသ္မိုက်မျိုက်လောန်ဂ်ဒဲတဲ ကိုယးတုးတံ အလုံမွဲဘာဇေတဝန် နကိုလျးအရံင်ဇေတုတဲမွဲး ပေုာ်ပြာပ်အာဇေရင်တီလမ္မံပိုင်

ကျက်ကြဲတဲ့ “ဒတူ” ပွဲဂတမုက်တီလမ္ပပိုင်ကျက်ကြဲရ ရံဝံ (ဒတူမွဲး) ဟလိုင်ဇော်အာရ၊ ဗြိုက်ဇော် အာရ၊ ဟံသုဟ်ရထ တွဟ်ဒတူရ။ ကွေင်သွဟ်ကိုဒ် ကွေင်ကိုဒ် ကိုဟ်စဝ်စုတ်ပွဲဗ္ဗိမွဲး ဇာပ်လုပ် အာတဲ့ ဗြိုပ်လုပ်အာတဲ့ သွဟ်ညံင်ရဟံတန်တကို တုပ်သွဟ်ညံင်ရသတ်ကို ကောန်ဒေဝတ် ဟတ္ထကကို “ဒတူ” ပွဲဂတမုက်တီလမ္ပပိုင်ကျက်ကြဲရ ရံဝံ (ဒတူမွဲး) ဟလိုင်ဇော်အာရ၊ ဗြိုက်ဇော် အာရ၊ ဟံသုဟ်ရထ တွဟ်ဒတူရ။

ပွဲအခိုင်ကို တီလမ္ပပိုင်ကျက်ကြဲ သွးကိုကောန်ဒေဝတ်ဟတ္ထက ရံဝံရ— “ဩဝံနိမိတ် ဗဒ် အတ္တဘမရန်မိုက်မိုက်ဟ်ညံ” ရံဝံ (သွးတရ)။ “ယွံကျက်မ္ပပိုင် ခိုဟ်ရ” ရံဝံ ကောန်ဒေဝတ် ဟတ္ထက ဒုင်ဝန်ကုတီလမ္ပပိုင်ကျက်ကြဲတဲ့မွဲး နိမိတ်ဗဒ်အတ္တဘမရန်မိုက်မိုက်ဟ်တဲ့ လျှော် သွဝတ်တီလမ္ပပိုင်ကျက်ကြဲတဲ့မွဲး ဒတူဒိုင်ပွဲဒွါမွဲရ၊ ကုကောန်ဒေဝတ်ဟတ္ထက မဒတူဒိုင်ပွဲဒွါ မွဲကို— “ယွံဟတ္ထက ဓရပရိယတ်ဂမ္တိုင် တွအဲလုတ်လဝ် အယောဒ်ဗ္ဗိဟ်ကိုပ်ကွာတေံကို ပွဲအခိုင် ဒ်ဒေဝတ်လျှော် လုတ်ဒိုင်ဏီဟာ” ရံဝံ တီလမ္ပပိုင်ကျက်ကြဲ သွးတရ။ ယွံကျက်မ္ပပိုင် ဓရပရိယတ်ဂမ္တိုင် အဲဒိုက်လုတ်လဝ် အယောဒ်ဗ္ဗိဟ်ကိုပ်ကွာတေံကို ပွဲအခိုင်ဒ်ဒေဝတ် လျှော်လေဝ် ဂပ်ဝ်လုတ်ဒိုင်အိုတ်ရ၊ ဓရဂမ္တိုင်မဟဝံလုတ်လဝ်ဏီ အယောဒ်ဗ္ဗိဟ်ကိုပ်ကွာ တေံကိုလေဝ် ပွဲအခိုင်ဒ်ဒေဝတ်လျှော် ဝံလုတ်ဒိုင်အိုတ်ရ။ ယွံကျက်မ္ပပိုင် တီလမ္ပပိုင်ကျက်ကြဲကို ပွဲအခိုင်လျှော် နှံရဲတွန်တွေံတေံကောံခမီတြ၊ခမီတြ၊ဥပးတြ၊ဥပးတြ၊သိုင်၊အမတ်သိုင်၊တီ၊ ကွးတီဂမ္တိုင်တဲ့ သွဟ်ညံင်ရသွဒတ်ဒိုင်ကို ယွံကျက်မ္ပပိုင် တုပ်သွဟ်ညံင်ရသတ်ဟောင် အဲဒိုက်လေဝ် ဒးပဒတ်နှံရဲတွန်တွေံတေံကောံကောန်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံကျက်မ္ပပိုင် “ကြက် ကလင်ဓရ ပွဲဇရေင်ကောန်ဒေဝတ်ဟတ္ထကအိုတ်ရ” ရံဝံ နူဌာန်ဇမ္မေလေဝ် ကောန်ဒေဝတ် ဂမ္တိုင် ကျင်စိုပ်အိုတ်ရ။ ယွံကျက်မ္ပပိုင် အဲဒိုက်သိုဟံတရိပ်စိုတ် ဟံဆုတ်ကလေင် ပွဲဓရဂမ္တိုင်ပိ ဂကူကို ဒးစုတ်ကလိလောန်စံကျင်ရ။ ညးမွဲးပိဂကူအိုတ်ကိုရောမွဲးတုန်— ယွံကျက်မ္ပပိုင် အဲဒိုက် သိုဟံတရိပ်စိုတ် ဟံဆုတ်ကလေင် ပွဲပွမဇိုလျှော်တီလမ္ပပိုင်ကျက်ကြဲကို ဒးစုတ်ကလိလောန် စံကျင်ရ။ ယွံကျက်မ္ပပိုင် အဲဒိုက် သိုဟံတရိပ်စိုတ် ဟံဆုတ်ကလေင် ပွဲပွမကလင်ပင်မိုင် ဓရသပ္ပရိဟ်ကို ဒးစုတ်ကလိလောန်စံကျင်ရ။ ယွံကျက်မ္ပပိုင် အဲဒိုက် သိုဟံတရိပ်စိုတ် ဟံဆုတ် ကလေင် ပွဲပွမကောန်စိုတ်ဥပကာသင်ကို ဒးစုတ်ကလိလောန်စံကျင်ရ။ ယွံကျက်မ္ပပိုင် အဲဒိုက် သိုဟံတရိပ်စိုတ် ဟံဆုတ်ကလေင် ပွဲဓရဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ ဒးစုတ်ကလိလောန်စံကျင်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

အဲဒိုက်ကို ပွဲပွမဇိုလျှော်တီလမ္ပပိုင်ကျက်ကြဲကို ပွဲပွမကောန်စိုတ်ဥပကာသင်ကို ပွဲပွမကလင်ပင်မိုင် ဓရသပ္ပရိဟ်ကို အခါကာလလိုလေဝ် ဟံကလိဝံပွမတရိပ်စိုတ်ရ။

သိုမဒေတ်လုတ်တအဓိသီလ(သီစို)ကို မိပ်လဟိုင်လဟဲ ပွဲပွမကလင်ပင်မိုင် ဓရသပ္ပရိဟ်တဲ့ ဟတ္ထက မဟံမွဲကိုပွမတရိပ်စိုတ် ပွဲဓရဂမ္တိုင်ပိဂကူ အာစိုပ်ဘုံဗြို အဝိဟာရ။

၆။ သုတ်ကဋ္ဌာဓိယ

၁၂၉။ ပွဲကာလမဲ့အခါ တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဂြိပ်ကူသိပတန မိဂဒါဝိန် ဇရေင်ချင်ဗာရဏသီရ။ ပွဲအခါင်္ဂ တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲ ပွဲအခါင်္ဂနူဂယး ဗိုက်ပဠေပ် သုတုဲ ဂိုင်ကေတ်ပပေင်သုတုဲမွဲး က္လုလုပ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ချင်ဗာရဏသီရ။ တီလမ္ပပိဉ် ကျာ်တြဲ အယောဂေတ်ဂေင်ဒိုင်ပိဏ္ဍပါတ် ပွဲဇရေင်တုံဒြဲတောန် ဒွါသုသွံရာန်ဂှ် သွံညာတ်ကေတ် ခမိမ္မဲဇကု မလှုသုန်ဂြံ(နူတသိုခ်ဇျာန်)မထေက်ကိုသာယေျန် မသာယေျန် (ကာမဂုဏ်)မဒ်မွဲး သတိတိတ်ဗူး ဟွံမ္မဲကိုဉာဏ်ဗစာရဏာ ဟွံတန်ကြန် မ္မုကိုစိတ်ဂေတ်ဂေင် မ္မုကိုကူဇ္ဇိ မမံက်ဂတဝ်ဂှ်တုဲ—

“ယွံခမိ တုအဲဂှ် လွပဇကုဇကု က္လုတ်စုဇးညိ၊ ယွံခမိ သွတ်ဇကုဇကု က္လုတ်စု ဇးဂှ်တုဲ တုအဲ မချက်ချေက်တံ နကိုသုဉ္စာအမြဲဗျုန်ထွေက်ဂှ် ဟိုတ်ရဲဟုဂမ္တိုင် မဟံဒတုံဇော် မဟံပျီုပျိုက်ဂှ် ဟွံမ္မဲရ” ရဝံ သွးကိုခမိဂှ်ရ။ ပွဲကာလဂှ် တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲ ဂပ်ဝ်ဒွေံဗတောန် နကိုဒွေံဗတောန်ဩဝါဒဝံမွဲး ခမိဂှ် အာစိုပ်‘သံဝေဂ’ပွမသမုက်သမ္မာတ်စိတ်ရ။ ပွဲတြဲနူဂှ် တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲ ဂေတ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ပွဲချင်ဗာရဏသီတုဲ ကိုပိဉ်တုဲပွဲကာလကြဲ ပါစူးအာ နူဌာန်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ်တုဲမွဲး ကော်တိုန်ခမိဂမ္တိုင်ရ— “ယွံခမိတအံ တုဏအံ အဲပွဲအခါင် နူဂယး ဗိုက်ပဠေပ်သုတုဲ ဂိုင်ကေတ်ပပေင်သုတုဲမွဲး လုပ်ဂေတ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ချင်ဗာရ ဏသီရ။ ယွံခမိတအံ အဲ အယောဂေတ်ဂေင်ဒိုင်ပိဏ္ဍပါတ် ပွဲဇရေင်တုံဒြဲတောန် ဒွါသုသွံ ရာန်ဂှ် သွံညာတ်ကေတ် ခမိမ္မဲဇကု မလှုသုန်ဂြံ(နူတသိုခ်ဇျာန်)မထေက်ကိုသာယေျန် မသာယေျန်(ကာမဂုဏ်)မဒ်မွဲး သတိတိတ်ဗူး ဟွံမ္မဲကိုဉာဏ်ဗစာရဏာ ဟွံတန်ကြန် မ္မုကို စိတ်ဂေတ်ဂေင် မ္မုကိုကူဇ္ဇိ မမံက်ဂတဝ်ဂှ်တုဲ သွးတိုန် ဂလာန်ဝံရ—

‘ယွံခမိ တုအဲဂှ် လွပဇကုဇကု က္လုတ်စုဇးညိ၊ ယွံခမိ သွတ်ဇကုဇကု က္လုတ်စုဇး ဂှ်တုဲ တုအဲ မချက်ချေက်တံ နကိုသုဉ္စာအမြဲဗျုန်ထွေက်ဂှ် ဟိုတ်ရဲဟုဂမ္တိုင် မဟံဒတုံဇော် မဟံပျီုပျိုက်ဂှ် ဟွံမ္မဲရ’ ရဝံ (သွးကွင်ရ)။ ယွံခမိတအံ ပွဲကာလဂှ် အဲဂပ်ဝ်ဒွေံဗတောန် နကိုဒွေံဗတောန်ဩဝါဒဝံမွဲး ခမိဂှ် အာစိုပ်‘သံဝေဂ’ပွမသမုက်သမ္မာတ်စိတ်ရ”ရဝံ သွးတရ။ သွးတရ ရဝံမွဲး ခမိမ္မဲဇကုဂှ် “ယွံကျာ်မ္မုပိဉ် က္လုတ်စုဇးမွဲးဂှ် ညးချေံဂှ်ရော? သုဉ္စာအမြဲဗျုန် ထွေက်မွဲးဂှ် ညးချေံဂှ်ရော? ရဲဟုဂမ္တိုင်မွဲးဂှ် ညးချေံအိုတ်ရော?” ရဝံ ဂရင်ပတိ တီလမ္ပပိဉ် ကျာ်တြဲရ။

ယွံခမိ က္လုတ်စုဇးမွဲးဂှ် အဘိဇ္ဈာဟောင်ရ၊ သုဉ္စာအမြဲဗျုန်ထွေက်မွဲးဂှ် ဗျာပါဒ ဟောင်ရ၊ ရဲဟုဂမ္တိုင်မွဲးဂှ် အကုသိုလ်ဝိတက်ဂမ္တိုင် မယုတ်သပ်ဟောင်ရ။ ယွံခမိ သွတ်ဇကု ဇကု က္လုတ်စုဇးဂှ်တုဲ ညးချက်ချေက်တံ နကိုသုဉ္စာအမြဲဗျုန်ထွေက်ဂှ် ဟိုတ်ရဲဟုဂမ္တိုင် ဟံဒ တုံဇော် ဟံပျီုပျိုက်ဂှ် ဟွံမ္မဲရ ရဝံ (သွးတရ)။

ပွဲစက္ခုဒွါရ သောတဒွါရ ဟံခိုင်ကျိက်ဂ်ဒ်တဲ ကုညးဟံသိုလလမ်မင်မဲ့ ပွဲကုဏ္ဍိဂမ္ဘိုင် ရဲပှာမိတ္တာဝိတက်ဂမ္ဘိုင် မနိဿဲကိုရာဂ ကြက်ဒတုံစေ်အိုတ်ရ။

ဒ်ကွာတ်စွဲဒေတဲ ခမီ မချွက်ချွက်တဲ နကိုသုဉ္စာမ္ဘိယုဉ္စာထွက်ဂ် သွေ့အာ နနိဗ္ဗာန်ရ၊ မျှံသွက်ပွမချောင်စိတ်ဟောင်ရ။

သမ္ဘိမဟံမ္ဘိကိပညာဂ် ပွဲကွာန်ကိုဒ် ဟံသောင်မွဲး ပွဲဂြိုပ်ကိုဒ် ဟံကလိဝံ ပွမလလမ် စိတ်ဇေတုတဲ ဒးဂေတ်ဂေတ် သိုကိုရဲပှာဂမ္ဘိုင် ကောံဗိုင်ကိုင်ဒိုင်ရ။

ချိုက်ပေင်တဲကောံပညာတဲ ညးဂမ္ဘိုင်မိပ်လဟိုင်တဲ ပွဲပွမစိတ်လလမ် နကိုပညာဂ် ပလီပလီကောံရဲပှာဂမ္ဘိုင်တဲ စိတ်လလမ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်ဒ်တဲ သွေ့တိက်ဗွဲတသိုဒ်အိုတ်ရ။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ပဌမ အနုရုဒ္ဓ

၁၃၀။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်အနုရုဒ္ဓ ပြာပ်အာဇေရင် တီလမျှံပိုင်ကျိက်တြဲတဲ လောဝံသု ဝတ်တီလမျှံပိုင်ကျိက်တြဲတဲ ဂဇာ်ကေတ်ပွဲဒွါမ္ဘိတဲမွဲး “ယံကျိက်မျှံပိုင် နကို‘ဒိဗ္ဗစက္ခု’မတ်ဒိမ် မတ်မတုပ်သုဟ် ကောံမတ်ဒေဝတ် မသအးဒုးဗွဲတောင် မကလိလောန်အရာညာတ်ကိုမတ် မှိတ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် အဲဒိုက် ဝံညာတ်ကေတ် မာတုဂါမ် ဗွဲမဂ္ဂိုင်ဂ္ဂိုင် ခန္ဓဇေတုလီလတ်တဲ ပွဲကြဲနုချိုတ် တဲဂ် မဒးအာစိပ်နရက် မစာ်စူးနုတသိုဒ် မဒ်လအာဂတ်ဟံဒးရး မဒ်အရာဒွါဒတုံစေ်ဗွဲ ဖွဲရ။ ယံကျိက်မျှံပိုင် မာတုဂါမ် ချိုက်ပေင်တဲကောံခရ်ဂမ္ဘိုင်မစိတ် ခန္ဓဇေတုလီလတ်တဲ ပွဲကြဲ နုချိုတ်တဲဂ် မဒးအာစိပ်နရက် မစာ်စူးနုတသိုဒ် မဒ်လအာဂတ်ဟံဒးရး မဒ်အရာဒွါဒတုံစေ် ဗွဲဖွဲဒ်ရော?” ရဲဝံ ဂရင်ပတီ တီလမျှံပိုင်ကျိက်တြဲရ။

ယံအနုရုဒ္ဓ မာတုဂါမ် ချိုက်ပေင်တဲကောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဂ် ခန္ဓဇေတုလီလတ်တဲ ပွဲကြဲ နုချိုတ်တဲဂ် မဒးအာစိပ်နရက် မစာ်စူးနုတသိုဒ် မဒ်လအာဂတ်ဟံဒးရး မဒ်အရာဒွါဒတုံ စေ် ဗွဲဖွဲရ။ ညးမွဲးပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ယံအနုရုဒ္ဓ ပွဲလောကဝံ မာတုဂါမ်ဂ် ပွဲအခိုင် နုဂယး ပဒတ်ပွဲသို နကိုစိတ်မစွေရမျိုက်ကျိက်လေင် မကျိက်ကျိမတံဂးပွမသအေတ် သပါန်ရ၊ ပွဲအခိုင်လဒေါတ်တဲ ပဒတ်ပွဲသို နကိုစိတ်ခရ်ကုဿာ မကျိက်ကျိမတံဂး ပွမ စောန်စိတ်ကို ပိုင်သမ္ပတ္တိညးသအောင်ရ၊ ပွဲအခိုင်သတ်တဲ ပဒတ်ပွဲသို နကိုစိတ်ကာမရာဂ မကျိက်ကျိရ။ ယံအနုရုဒ္ဓ မာတုဂါမ် ချိုက်ပေင်တဲကောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ ခန္ဓဇေတုလီလတ်တဲ ပွဲကြဲနုချိုတ် တဲဂ် မဒးအာစိပ်နရက် မစာ်စူးနုတသိုဒ် မဒ်လအာဂတ်ဟံဒးရး မဒ်အရာဒွါ ဒတုံစေ်ဗွဲဖွဲရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဒုတိယ အနုရုဒ္ဓ

၁၃၁။ ပွဲအခိုင်ကို တီလပိုင်အနုရုဒ္ဓ ပြာပ်အာဇေရင်တီလသာရိပိတ်တဲ့ ဟိုဂလာန် မိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ်(ဆက်မိတ်)ကောံတီလပိုင်သာရိပိတ်မွဲစွဲရ၊ ဟိုပတဲကောံဂလာန် ထေက်ကို မိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗျဲဟ်ပွဲကြဲတဲ့ သိုမဂဇေဒ်ပွဲဒွါမွဲ “ယွဲကောန်တုသာရိပိတ် နကို ‘ဒိဗ္ဗစက္ခ’မတ်ဒိမ်မတ်မတုပ်သုဟ်ကောံမတ်ဒေဝတ် မသအးဇုးပွဲတောင် မကလိလောန် အရာညာတ်ကိုမတ်မိုဟ်ဂမ္တိုင် အဲဒိုက် ညာတ်ကောတ်လောကဓာတ်လှီမာန်ရ၊ အဲပတိတ် ဖြဟတ်လွီပရာ ဟံဆုတ်ကလောင်ခွေပ်ကွေန်တဲရ၊ ဟံမွဲကိုပွမဝိဝင်ဝိတ်ဝဲတဲ့ သတိပြာကဏ်ရ၊ ဇကုဟံမွဲကိုပွဒတူတုတဲ့ စိုဟ်လလမ်ရ၊ စိုတ်မျှကိုအာရီမွဲဝတ်ဒ်ဒိုတဲ့ တန်ကြန်ဗွဲမဒးရးရ၊ သိုကိုဒ်တသ်ကို စိုတ်အဲကို ဟံစောဲလံာ်နကိုတဏှာဒိဋ္ဌိဂမ္တိုင်တဲ့ ဟံတိတ်ဗူး နူဓရ်အာသဝဂမ္တိုင်ဏီရ” ရံဝံ ဂရင်ပတိ တီလပိုင်သာရိပိတ်ရ။

ယွဲကောန်တုအနုရုဒ္ဓ “နကို‘ဒိဗ္ဗစက္ခ’မတ်ဒိမ်မတ်မတုပ်သုဟ်ကောံမတ်ဒေဝတ် မသွးဇုးပွဲတောင် မကလိလောန်အရာညာတ်ကိုမတ်မိုဟ်ဂမ္တိုင် အဲညာတ်ကောတ် လောက ဓာတ်လှီမာန်ရ”ကို ကသပ်ဒ်ရံဝံဟောင် မာနဒ်ဒိုင်ကုတုအဲရ။ ယွဲကောန်တုအနုရုဒ္ဓ အဲပတိတ် ဖြဟတ်လွီပရာ ဟံဆုတ်ကလောင်ခွေပ်ကွေန်တဲရ၊ ဟံမွဲကိုပွမဝိဝင်ဝိတ်ဝဲတဲ့ သတိပြာကဏ်ရ၊ ဇကုဟံမွဲကိုပွဒတူတုတဲ့ စိုဟ်လလမ်ရ၊ စိုတ်မျှကိုအာရီမွဲဝတ်ဒ်ဒိုတဲ့ တန်ကြန်ဗွဲမဒးရးရ”ကို ကသပ်ဒ်ရံဝံဟောင် ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ပွမစိုတ်ကလံလံာ် ဒ်ဒိုင်ကုတုအဲရ။ ယွဲကောန်တုအနုရုဒ္ဓ သိုကို မဒ်တသ်ကို “စိုတ်အဲကို ဟံစောဲလံာ်နကိုတဏှာဒိဋ္ဌိဂမ္တိုင်တဲ့ ဟံတိတ်ဗူး နူဓရ်အာသဝဂမ္တိုင် ဏီရ”ကို ကသပ်ဒ်ရံဝံဟောင် ‘သံသယကုက္ကုစ္စ’ပွမချပ်သွေဟ်ပွာ ဒ်ဒိုင်ကုတုအဲရ။ ဗတိုက် ဖအောင်ရ၊ တီလပိုင်အနုရုဒ္ဓ ပါသွးကောံဓရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံတဲ့ ဟံသွပုပ္ပိတ် ဓရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူ ဝံတဲ့ ဩဝရင်တုင်ပလံင်ဏာစိုတ် အမတဓာတ်(နိဗ္ဗာန်)အမြိုတ်ညိ ရံဝံ သွးရ။

ဟိုသွးရံဝံပွဲကြဲတဲ့ တီလပိုင်အနုရုဒ္ဓကို ပွဲအခိုင်မွဲသအာင် ပါသွးကောံဓရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူ ဝံတဲ့ သိုဟံသွပုပ္ပိတ် ဓရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံတဲ့ ရင်တုင်ပလံင်ဏာစိုတ် အမတဓာတ်(နိဗ္ဗာန်) အမြိုတ်ရ။ ပွဲအခိုင် တီလပိုင်အနုရုဒ္ဓ ညးမွဲဝတ် ပြာပ်အာဌာန်လှုသိုတ်ဇြဲတဲ့ သိုဟံဟိုတ်မဲ ပတိတ်ဖြဟတ်ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ကို မျှကိုစိုတ်မဂပ်ဗလးဏာနိဗ္ဗာန်ဒ်ဒိုတဲ့ ပဒတ်မူး အရ ဟတ္ထဖိုလ် မဒ်လအိတ်ဒွေတ်မပြမဟွဲပတောံဓတ် ကောန်ဂကူဂမ္တိုင် နူအဝေါင်ဘဝခရ် လုပ်စိုပ် ကျင်အဝေါင် ဘဝခမိဗွဲမဒးရး မဂပ်ဗွဲပိုက်ကို ခြာဟံလအ်ပြ ပွဲဘဝလှုဟ်ဟောင် အလိုဇကု သွကောတ်ဇောပ်မတ် နကိုညဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ့ ပဒတ်ရ။ “ပွမဒးတန်ပဋိသန္ဓိအိုတ် အာတဲ့ရ၊ ဒွေတ်လုတ်ဒွေတ်မပြတဲ့ရ၊ သွပတဲကောံကိစ္စမဂ်တဲ့ရ၊ တုဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စ ထေက်ကိုဒးသွမွဲသအာင်ဟံမွဲတဲ့ရ” ရံဝံ တီကောတ်နကိုညဏ်တောင်ရ။ မှောင်ကိုအတုအရှန် ဂမ္တိုင် တီလပိုင်အနုရုဒ္ဓကို ဒ်ညးပါလုပ်လှိုဟ်မွဲရ။

၉။ သုတ်ပဋိစ္စန္ဒ

၁၃၂။ ယွံခမီတအံ ပိဂကူဂမ္ဘိုင်ဝံ ရင်တုင်လင်ဂြောင်ဂြောင်ဗွန်ဗွန်အိုတ်ရ၊ ဟံရင်တုင်မံက်မံက်ဂတင်ဂတင်အိုတ်ရ၊ ညးမွဲးပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ယွံခမီတအံ မာတုဂါမ်ဂ် ရင်တုင်ဂြောင်ဂြောင်ဗွန်ဗွန်ရ၊ ဟံရင်တုင်မံက်မံက်ဂတင်ဂတင်ရ၊ ယွံခမီတအံ ဗဗူးဂမ္ဘိုင်ဂ် ရင်တုင်ဗေဒင်ဂမ္ဘိုင် ဂြောင်ဂြောင်ဗွန်ဗွန်အိုတ်ရ၊ ဟံရင်တုင် မံက်မံက်ဂတင်ဂတင်အိုတ်ရ၊ ယွံခမီတအံ ကွေတ်မှာရာဂ် ရင်တုင်ဂြောင်ဂြောင်ဗွန်ဗွန်ရ၊ ဟံရင်တုင်မံက်မံက်ဂတင်ဂတင်ရ၊ ယွံခမီတအံ ပိဂကူဂမ္ဘိုင်ဝံ ရင်တုင်လင်ဂြောင်ဂြောင်ဗွန်ဗွန်အိုတ်ရ၊ ဟံရင်တုင်မံက်မံက်ဂတင်ဂတင်အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအံ ပိဂကူဂမ္ဘိုင်ဝံ မံက်ဂတင်ဂမ္ဘိုင်ဟောင် ရာင်ဆဲးအိုတ်ရ၊ ဂြောင်ဗွန်ဂမ္ဘိုင်မွဲး ဟံဆဲးအိုတ်ရ၊ ညးမွဲးပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ယွံခမီတအံ ဗွီအဝန်သိုင်ဂတုဂ် မံက်ဂတင်ဟောင် ရာင်ဆဲးရ၊ ဂြောင်ဗွန်မွဲး ဟံရာင်ဆဲးရ၊ ယွံခမီတအံ ဗွီအဝန်သိုင်တုဂ် မံက်ဂတင်ဟောင် ရာင်ဆဲးရ၊ ဂြောင်ဗွန်မွဲး ဟံရာင်ဆဲးရ၊ ယွံခမီတအံ ဓရ်တီလမ္ပုံပိုင် ကျ်တြဲတုံလင်ဂ် မံက်ဂတင်ဟောင် ရာင်ဆဲးရ၊ ဂြောင်ဗွန်မွဲး ဟံရာင်ဆဲးရ၊ ယွံခမီတအံ ပိဂကူဂမ္ဘိုင်ဝံ မံက်ဂတင်ဂမ္ဘိုင်ဟောင် ရာင်ဆဲးအိုတ်ရ၊ ဂြောင်ဗွန်ဂမ္ဘိုင်မွဲး ဟံဆဲးအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်လော

၁၃၃။ ယွံခမီတအံ ပုဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ၊ ညးမွဲးပိဂကူ အိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ပုဂိုလ်မတုပ်သုဟ်ကောံအက္ခရ် မချူပုတ်ဂုတ်လင်ပွဲတုံ ပုဂိုလ်မတုပ် သုဟ်ကောံအက္ခရ် မဂပ်ဝ်ချူခရက်လင်ပွဲတုံ ပုဂိုလ်မတုပ်သုဟ်ကောံအက္ခရ် မဂပ်ဝ်ချူ ပွဲတုရ၊ ယွံခမီတအံ ပုဂိုလ်မတုပ်သုဟ်ကောံအက္ခရ် မချူပုတ်ဂုတ်လင်ပွဲတုံမွဲးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယွံခမီတအံ ပွဲလောကဝံ ပုဂိုလ်လျီဂ် လေပ်ထေပုတ်ဟံပိုတ်သကုတ်ရ၊ ထေပုတ် ညးဂ်လေပ် သတိက်သတင်ဒိုင် ဗွဲမဂိုင်ကိဗွဲတုရ၊ ယွံခမီတအံ အက္ခရ်မချူပုတ်ဂုတ်လင် ပွဲတုံဂ် ဟိုတ်နူကျာ်ကိုဒ် ဟိုတ်နူဍုတ်ကိုဒ် သုဟ်ညိုင်ရဟံလီလာ်အာ ဗွဲမပြဟ်ကို သုဟ်ညိုင်ရ တန်တဗွဲမလအ်ကို ယွံခမီတအံ တုပ်သုဟ်ညိုင်ရသုဟ်ဟောင် ပွဲလောကဝံ ပုဂိုလ်လျီဂ် လေပ်ထေပုတ်ဟံပိုတ်သကုတ်ရ၊ ထေပုတ်ညးဂ်လေပ် သတိက်သတင်ဒိုင် ဗွဲမဂိုင်ကိဗွဲတုရ၊ ယွံခမီတအံ ပုဂိုလ်ဝံ ကော်ခးရံဝံမွဲး ပုဂိုလ်မတုပ်သုဟ်ကောံအက္ခရ် မချူပုတ်ဂုတ်လင် ပွဲတုံရ။

ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်မတုပ်သုတ်ကောံအက္ခရ် မဂပ်ဝ်ချူခရက်လဝ်ပွဲတိမ္မးၣ် ညးခေံ
 ရ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျိုၣ် လေဝ်ထေပွတ်ဟံပိုတ်သကုတ်ရ၊ ထေပွတ်
 ပုဂ္ဂိုလ်တုန် ဟံသတိက်သတင်ဒိုင် ဗွဲမဂိုင်ကိဗ္ဗံတဲရ။ ယွံခမီတအ် အက္ခရ်မဂပ်ဝ်ချူခရက်လဝ်
 ပွဲတိၣ် ဟိုတ်နူကျာကိုၣ် ဟိုတ်နူချာ်ကိုၣ် သုတ်ညံင်ရဲလိုလ်အာ ဗွဲမပြဟ်ကို သုတ်ညံင်ရဲ
 ဟံတန်တ ဗွဲမလအ်ကို ယွံခမီတအ် တုပ်သုတ်ညံင်ရဲသၢ်ဂံၣ်ဟေင် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျိုၣ်
 လေဝ်ထေ ပွတ်ဟံပိုတ်သကုတ်ရ၊ ထေပွတ်ပုဂ္ဂိုလ်တုန် ဟံသတိက်သတင်ဒိုင် ဗွဲမဂိုင်ကိ
 ဗ္ဗံတဲရ။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ ကော်ခဂးရဲဝံမ္မး ပုဂ္ဂိုလ်မတုပ်သုတ်ကောံအက္ခရ် မဂပ်ဝ်ချူ
 ခရက်လဝ်ပွဲတိရ။

ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်မတုပ်သုတ်ကောံအက္ခရ် မဂပ်ဝ်ချူပွဲချာ်မ္မးၣ် ညးခေံရ်ရော?
 ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျိုၣ် ဓိန်ဂပ်ဝ်ဟီသ္မး နကိုဂလာန်မကြိုင်မျိုဟ် ဂလာန်
 မသကာတ်မြဟ် ဂလာန်ဟံထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လေဝ် ဆက်စပ်ဟေင်ရ၊ နှံရ်ဟေင်ရ၊ သဘ်
 တုပ်သုတ် မွဲပလောပ်စပ်ဟေင်ရ။ ယွံခမီတအ် အက္ခရ်မဂပ်ဝ်ချူပွဲချာ် ဟိုတ်နူကျာကိုၣ်
 ဟိုတ်နူချာ်ကိုၣ် သုတ်ညံင်ရဲလိုလ်အာ ဗွဲမပြဟ်ကို သုတ်ညံင်ရဲဟံတန်တ ဗွဲမလအ်ကို
 ယွံခမီတအ် တုပ်သုတ်ညံင်ရဲသၢ်ဂံၣ်ဟေင် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျိုၣ် ဓိန်ဂပ်ဝ်ဟီသ္မး နကို
 ဂလာန်မကြိုင်မျိုဟ် ဂလာန်မသကာတ်မြဟ် ဂလာန်ဟံထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လေဝ် ဆက်စပ်
 ဟေင်ရ၊ နှံရ်ဟေင်ရ၊ သဘ်တုပ်သုတ်မွဲပလောပ်စပ်ဟေင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ ကော်ခဂး
 ရဲဝံမ္မးပုဂ္ဂိုလ်မတုပ်သုတ်ကောံအက္ခရ် မဂပ်ဝ်ချူပွဲချာ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ
 နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဲဝံ (သ္မးတဲရ)။

သုတ်ဒသမ။

ကုသိနာရဝဂ် မရနက်ကိုပိတဲရ။

(၁၄) ၄။ ယောဓာဇီဝဝဂ် ၁။ သုတ်ယောဓာဇီဝ

၁၃၄။ ယွံခမီတအ် သရဲသွံင်မချိုက်ပေင်တကောံအင်္ဂုမ္တိုင်ပိသၢ်ဂံၣ် ထေက်ကိုသွိုင်ရ၊
 ဒိုအသုင်အစောဲသွိုင်ရ၊ အာစိုပ်ရိုဟ်လို့ဟ် ရဲဝံမ္မးသကအ်တဲသွိုင်ဟေင်ရ။ ညးမ္မးပိသၢ်အိုတ်ဂံၣ်
 ရောမ္မးတုန်— ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ သရဲသဂံင်ဂံၣ် ပွဲဌာန်မသေ့လေဝ် ကို(လ်)ဒတုံစေံ
 မာန်ရ၊ ကိုဂင်စင်လုပ်ဟံဆောတ်ယောင်မာန်ရ၊ ထွောမ်ကဌင်ဇကုမဇ္ဇော်လေဝ် ကိုဖံက်
 ကျိုဟ်အာမာန်ရ။ ယွံခမီတအ် သရဲသွံင်မချိုက်ပေင်တကောံအင်္ဂုမ္တိုင်ပိဂကူဝံ ထေက်ကို
 သွိုင်ရ၊ ဒိုအသုင်အစောဲသွိုင်ရ၊ အာစိုပ်ရိုဟ်လို့ဟ် ရဲဝံမ္မးသကအ်တဲသွိုင်ဟေင်ရ။ ယွံခမီတအ်
 တုပ်သုတ်ညံင်ရဲသၢ်ဂံၣ်ဟေင် ခမီမချိုက်ပေင်တကောံအင်္ဂုမ္တိုင်ပိသၢ်ဂံၣ် ရင်တွိုင်နင်(နူဌာန်
 သေ့)တဲလေဝ် ထေက်ကိုသွက်ဝံကိုဒါန်ပူဇဲရ။ ပ ။ ဒိုညံင်ရဲတိမ္မးထွိုက်ပြဲ သွက်ဂကောံ

သတ်ဝံပတဲသုပ္ပကုသိုလ်ရ။ ညးမွဲပိသတ်အိုတ်ဂံၤရောမွဲတုန်— ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ပွဲဌာန်မသွေ့လေဝ် ကိုဒတုံစှော်မာန်ရ။ ကိုဂင်စင်လုပ် ဟံဆောတ်ယောင်မာန်ရ။ ထွောမ်ကဠင်ဇုကုမဇုလေဝ် ကိုဖံက်ကျိဟ်အာမာန်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရ်သတ်လိ ခမိဂ် ကိုဒတုံစှော် ပွဲဌာန်သွေ့မာန်ဂံၤရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ရုပ်အိုသို မဒ်အတိက်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန် မဒ်အပ္ပဲ, မုး မဒ်ကြိုင်မိုဟ်, ချိုန်ညောန်မဒ်ယုတ်, ပြ မဒ်သွေ့, ကြပ်ဂ် “ရုပ်ဝံ ဂြပ်အဲ ဟံသောင်ရ။ ရုပ်ဝံ အဲဟံသောင်ရ။ ရုပ်ဝံ ဇုကုအဲဟံသောင်ရ” ရံဝံ မှ်သွေ့ဝတ် နကို(ဝိပဿနာမဂ်)ပညာမဉ်စုတ် ဗွဲအတိုင် မဉ်စုတ်ရ။ ဝေဒနာအိုသို မဒ်အတိက်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန် မဒ်အပ္ပဲ, မုး မဒ်ကြိုင်မိုဟ်, ချိုန်ညောန် မဒ်ယုတ်, ပြ မဒ်သွေ့, ကြပ်ဂ် “ဝေဒနာဝံ ဂြပ်အဲဟံသောင်ရ။ ဝေဒနာဝံ အဲဟံသောင်ရ။ ဝေဒနာဝံ ဇုကု အဲဟံသောင်ရ” ရံဝံ မှ်သွေ့ဝတ် နကို(ဝိပဿနာမဂ်)ပညာမဉ်စုတ် ဗွဲအတိုင်မဉ်စုတ်ရ။ သညာအိုသို မဒ်အတိက်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန် မဒ်အပ္ပဲ, မုး မဒ်ကြိုင်မိုဟ်, ချိုန်ညောန်မဒ်ယုတ်, ပြ မဒ်သွေ့, ကြပ်ဂ် “သညာဝံ ဂြပ်အဲဟံသောင်ရ။ သညာဝံ အဲဟံသောင်ရ။ သညာဝံ ဇုကုအဲဟံသောင်ရ” ရံဝံ မှ်သွေ့ဝတ် နကို(ဝိပဿနာမဂ်) ပညာမဉ်စုတ် ဗွဲအတိုင်မဉ်စုတ်ရ။ သင်္ခါရမဉ်စုတ်အိုသို မဒ်အတိက်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန် မဒ်အပ္ပဲ, မုး မဒ်ကြိုင်မိုဟ်, ချိုန်ညောန် မဒ်ယုတ်, ပြ မဒ်သွေ့, ကြပ်ဂ် “သင်္ခါရမဉ်စုတ် ဂြပ်အဲဟံသောင်အိုတ်ရ။ သင်္ခါရမဉ်စုတ် အဲဟံသောင်အိုတ်ရ။ သင်္ခါရမဉ်စုတ် ဇုကုအဲဟံသောင်အိုတ်ရ” ရံဝံ မှ်သွေ့ဝတ် နကို(ဝိပဿနာမဂ်)ပညာမဉ်စုတ် ဗွဲအတိုင်မဉ်စုတ်ရ။ ဝိညာဏ်အိုသို မဒ်အတိက်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန် မဒ်အပ္ပဲ, မုး မဒ်ကြိုင်မိုဟ်, ချိုန်ညောန် မဒ်ယုတ်, ပြ မဒ်သွေ့, ကြပ်ဂ် “ဝိညာဏ်ဝံ ဂြပ်အဲဟံသောင်ရ။ ဝိညာဏ်ဝံ အဲဟံသောင်ရ။ ဝိညာဏ်ဝံ ဇုကုအဲဟံသောင်ရ” ရံဝံ မှ်သွေ့ဝတ် နကို(ဝိပဿနာမဂ်)ပညာမဉ်စုတ် ဗွဲအတိုင်မဉ်စုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟောင် ခမိဂ် ကိုဒတုံစှော်ဌာန်သွေ့မာန်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရ်သတ်လိ ခမိဂ် ကိုဂင်စင်လုပ်ဟံဆောတ်ယောင်မာန်ဂံၤရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် “ဣဝံတုန် ဒဒိခိရ” ရံဝံ တိကေတ်အတိုင်မဉ်စုတ်ရ။ “ဣဝံတုန် ဟိုတ်ဒဒိခိကတိဒ်ရ” ရံဝံ တိကေတ်အတိုင်မဉ်စုတ်ရ။ “ဣဝံတုန် အရာဒဒိခိပျိတ်ရ” ရံဝံ တိကေတ်အတိုင်မဉ်စုတ်ရ။ “ဣဝံတုန် ဒေတ်ဒိဟိုတ်အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာဒဒိခိပျိတ်ရ” ရံဝံ တိကေတ်အတိုင်မဉ်စုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟောင် ခမိဂ် ကိုဂင်စင်လုပ် ဟံဆောတ်ယောင်မာန်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရ်သတ်လိ ခမိဂ် ကိုဖံက်ကျိဟ် ထွောမ်ကဠင်ဇုကုမဇုမာန်ဂံၤရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ကိုဖံက်ကလိုဟ်ကွေံ ကဠေံအဝိဇ္ဇာမဇုမာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟောင် ခမိဂ် ကိုဖံက်ကျိဟ်ထွောမ်ကဠင်ဇုကုမဇုမာန်ရ။ ယွံခမိတအ် မမိချိုက်ပေင်တ်

ကျောအင်္ဂုတ္တိုရ်ပိသင်္ဂ ခင်တုဉ်နင်(နုဋ္ဌာန်သော)တုလေဝ် ထေက်ကို သွက်ဂွံကိုဒါန်ပူဇရ။ ပ ။
ဒိညင်ရဲတိဗုထိုက်ပြဲ သွက်ဂကောံသတ် ဂွံပတဲသပ္ပကုသိုရ် ရဲဝံ (သွတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ပရိသာ

၁၃၅။ ယွံခမီတအ် ပရိသာတ်ဂမ္တိုင် ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပိဂကူအိုတ်ဂ်ရော
မွဲးတုန်— ပရိသာတ်ဒွေံဗတောန်ဝါတ်ဂါတ်တု ဟံသွာန်သျှက်တု ထေက်ကိုဒွေံဗတောန်
ပရိသာတ်ဒွေံဗတောန်လောဲသွာ ညးသွာန်သျှက်တု ထေက်ကိုဒွေံဗတောန် တီဗုတ်
ဗွတ်တု ပရိသာတ်မဂပ်ဝ်ဒွေံ ဗတောန်ရ။ ယွံခမီတအ် ပရိသာတ်ဂမ္တိုင် ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ
ရဲဝံ (သွတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်မိတ္တ

၁၃၆။ ယွံခမီတအ် မိတ်သဟာဲခိုဟ် မချိုက်ပေင်တကျောံအင်္ဂုတ္တိုရ်ပိသင်္ဂ ထေက်ကို
သိပ်ဂွံပဟဲဟာဲရ။ ညးမွဲးပိသင်္ဂအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ခြိုင်ကို ကိုမာန်ဂ်ကိုရ၊ ခြိုင်ကိုသွမာန်ဂ်
သွရ၊ ခြိုင်ကိုအေင်ဒုင်မာန်ဂ် အေင်ဒုင်ရ၊ ယွံခမီတအ် မိတ်သဟာဲခိုဟ် မချိုက်ပေင်တ
ကျောံအင်္ဂုတ္တိုရ်ပိသင်္ဂ ထေက်ကိုသိပ်ဂွံပဟဲဟာဲရ ရဲဝံ (သွတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဥပ္ပါဒ

၁၃၇။ ယွံခမီတအ် ကျာ်တြဲဂမ္တိုင် ကတိံဒ်ကိုဒ် ဟံကတိံဒ်ကိုဒ် (အနိစ္စ)ဓာတ်ဂ်
နဒဒ်တန်တဗွဲသဘ် နဒဒ်ဗိုန်ဗတ်ဗွဲသဘ် တန်တဗွဲင်ဟေင်ရ။ ဓရ်သင်္ခါရဂမ္တိုင်အိုသို ဟံဗိုန်
အိုတ်ရ၊ သဘ်ခေင်ဂ် တီလမ္တုပိဉ်ကျာ်တြဲ ထပက်ခွင်နကိုညဏ်တုတီရ၊ တို့လုပ် နကိုညဏ်တု
တီရ၊ ထပက်ခွင်တို့လုပ်တီကေတ် နကိုညဏ်တု “ဓရ်သင်္ခါရဂမ္တိုင်အိုသို ဟံဗိုန်အိုတ်ရ”
ရဲဝံ ဇောန်ထွေးရ၊ တွံထွေးရ၊ ပညပ်တရ၊ စွပ်တန်ပွဲညဏ်ရ၊ ပံက်ထွေးရ၊ ပါပရအ်ရ၊ သွညင်ဂွံမက်
ဂတဝ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကျာ်တြဲဂမ္တိုင် ကတိံဒ်ကိုဒ် ဟံကတိံဒ်ကိုဒ် (ဒုက္ခ)ဓာတ်ဂ်
နဒဒ်တန်တဗွဲသဘ် နဒဒ်ဗိုန်ဗတ်ဗွဲသဘ် တန်တဗွဲင်ဟေင်ရ။ ဓရ်သင်္ခါရဂမ္တိုင် အိုသိုဒ်ဒ်ဒ်

အိုတ်ရ၊ သဘဓရိက္ခံ တိလမ္ပုပ္ပိန္နကျိန္ဒြိယံ ယပကံခွင်ဂြင် နက္ခိဉာဏံတု တီရ။ တို့လုပ် နက္ခိဉာဏံတု တီရ၊ ယပကံခွင်တို့လုပ်တိကောတံ နက္ခိဉာဏံတု “ဓရ်သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်အိုသိုက် နိဒဒိန္ဒအိုတ်ရ” ရံပွဲစောန်ထွေးရ၊ တွံထွေးရ၊ ပညပ်တရ၊ စွံပတန်ပွဲဉာဏံရ၊ ပံက်ထွေးရ၊ ပါပရအ်ရ၊ သုညင်ဂွံမံက်ဂတင်ရ။ ယွံခမိတအ် ကျိတြဂမ္ဘိုင် ကတိန်နိက္ခိ ဟံကတိန်နိက္ခိ (အနတ္တ)ဓာတ်ဂ် နဒဒိတန်တဗွဲသဘ နဒဒိဗိုန်ဗတ်ဗွဲသဘ တန်တဒွင်ဟေင်ရ။ ဓရ်သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်အိုသိုက် ဟံပကံပိုက်အိုတ်ရ၊ သဘဓရိက္ခံ တိလမ္ပုပ္ပိန္နကျိန္ဒြိယံ ယပကံခွင်ဂြင်တိကောတံ နက္ခိဉာဏံတု တီရ၊ တို့လုပ်တိကောတံ နက္ခိဉာဏံရ၊ ယပကံခွင်တို့လုပ် နက္ခိဉာဏံတု တီရ “ဓရ်သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် ဟံပကံအလိုက် ပိုက်အိုတ်ရ” ရံပွဲ စောန်ထွေးရ၊ တွံထွေးရ၊ ပညပ်တရ၊ စွံပတန် ပွဲဉာဏံရ၊ ပံက်ထွေးရ၊ ပါပရအ်ရ၊ သုညင်ဂွံမံက်ဂတင်ရ ရံပွဲ (သွေးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ကောသကမ္မလ

၁၃၈။ ယွံခမိတအ် မ္ဗောဓိက္ခိယာတ်ဂမ္ဘိုင်အိုသို မဂပ်ပတိတ်လင် နက္ခိဉာဏံတောဝ်ဂ် ယာတ်ကွပ်မတုတ်လင် နက္ခိဉာဏံသော်မ္ဗိဟ်ဂ် ထေက်ကိုသွေးတရံပွဲမွဲ ယာတ်ပရေယုတ် သင်(သွပ်ယာတ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်)ရ။ ယွံခမိတအ် ယာတ်ကွပ်မတုတ်လင် နက္ခိဉာဏံသော်မ္ဗိဟ်ဂ် ပွဲရာသီဗိုဟ်ဂ် ဗိုဟ်ဂံက်လောန်ရ၊ ပွဲရာသီကတံဂ် ကတံကတာန်လောန်ရ၊ သာ်ခွဲဟံကျေပ်ရ၊ သူ၊အမြဲဟံဗိုဟ်ရ၊ မ္ဗုကိုတုတ်ဒွဲလုက်စုက် သကာတ်မြဟ်ကြိုင်မ္ဗိဟ်ရ။ ယွံခမိတအ် တုပ်သုဟ် ညံင်ရသော်ဟေင် မ္ဗောဓိက္ခိယာတ်ဝါဒသမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင် မဂ္ဂိုင်ဂွင်အိုသို ကွေတ်ဝါဒ မက္ခလိဂေါသာလဂ် ထေက်ကိုသွေးတရံပွဲမွဲ ကွေတ်ယုတ်သင်(သွပ်ကွေတ်ဝါဒဂမ္ဘိုင်ဂ်)ရ။

ယွံခမိတအ် မက္ခလိဂေါသာလ တြုံမလှုသွေး(နူမဂ်ဗိုလ်)ဂ် “ကုသိုလ်ကမ် အကုသိုလ် ကမ်ဟံမွဲရ၊ ပွမသွကုသိုလ်ကမ် အကုသိုလ်ကမ် ဟံမွဲရ၊ ဝီရိယ မဂပ်ပတိတ်ဗြဟတ် ဟံမွဲရ”ဂ် မ္ဗုအလေံဟိုသွေးမြသော်ပွဲရ၊ မ္ဗုအလေံဂိုင်ကောတ်မြသော်ပွဲရ။ ယွံခမိတအ် ကျိတြ ဂမ္ဘိုင် မထေက်ဒုင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တိကောတ်(ဓရ်ဂမ္ဘိုင်အိုသို) အလိုဇကုမချာ်စုတ် မကတိ နိက္ခိုင် ပွဲကာလမတုကျင်တေလေင် မ္ဗုကိုကုသိုလ်ကမ် အကုသိုလ်ကမ်ရ၊ မ္ဗုကိုပွမသွ ကုသိုလ်ကမ် အကုသိုလ်ကမ်ရ၊ မ္ဗုကိုဝီရိယမဂပ်ပတိတ်ဗြဟတ်ရ ရံပွဲ ဟိုတွံကျင်တုအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် မက္ခလိဂေါသာလတြုံမလှုသွေး(နူမဂ်ဗိုလ်)ဂ် ကျိတြဂမ္ဘိုင် မကတိန်နိက္ခိုင်တု ဂ်လေင် ဆေင်ဒင်ကွေ်ရံပွဲမွဲ “ကုသိုလ်ကမ် အကုသိုလ်ကမ် ဟံမွဲရ၊ ပွမသွကုသိုလ်ကမ် အကုသိုလ်ကမ် ဟံမွဲရ၊ ဝီရိယ မဂပ်ပတိတ်ဗြဟတ် ဟံမွဲရ” ရံပွဲရ။ ယွံခမိတအ် ကျိတြ ဂမ္ဘိုင် မထေက်ဒုင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တိကောတ်(ဓရ်ဂမ္ဘိုင်အိုသို) အလိုဇကုမချာ်စုတ် ကြက်က တိန် ပွဲကာလကြက်ကျင်ဂတလေင် မ္ဗုကိုကုသိုလ်ကမ် အကုသိုလ်ကမ်ရ၊ မ္ဗုကိုပွမသွ

ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံရ၊ မှုံကိုဝီရိယမဂ်ပတိတ်ဇြဟတ်ရ ရံပွဲ ကြက်ဟိုတွံအိုတ်ရ။
 ယွံခမီတအ် မက္ခလိဂေါသာလ တြုံမလှသွး(နူမဂ်ဖိုလ်)ဂ် ကျ်တြဂ်မှိုင် ကြက်မကတိုဒ်
 ဂ်လေဝ် ဆေဝ်ဒင်ကျေံရံပွဲမွဲ “ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ ဟွံမွဲရ၊ ပွမသွကုသိုလ်ကံ
 အကုသိုလ်ကံ ဟွံမွဲရ၊ ဝီရိယ မဂ်ပတိတ်ဇြဟတ် ဟွံမွဲရ ” ရံပွဲရ။ ယွံခမီတအ်
 ပွဲကာလလှဟ် အဲမထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂ်တိကေတ်(ခေင်မှိုင်အိုသို) အလိုဇကု မချံ
 စုတ်ဂ်လေဝ် မှုံကိုကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံရ၊ မှုံကိုပွမသွကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်
 ကံရ၊ မှုံကို ဝီရိယမဂ်ပတိတ်ဇြဟတ်ရ ရံပွဲ ဟိုတွံရ။ ယွံခမီတအ် မက္ခလိဂေါသာလ
 တြုံမလှသွး (နူမဂ်ဖိုလ်)ဂ် အဲလေဝ် ဆေဝ်ဒင်ကျေံရံပွဲမွဲ “ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ
 ဟွံမွဲရ၊ ပွမသွကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ ဟွံမွဲရ၊ ဝီရိယမဂ်ပတိတ်ဇြဟတ် ဟွံမွဲရ ”
 ရံပွဲရ။

ယွံခမီတအ် ကိုန်(ကျေမ်)မပါမ်စွံလဝ် ပွဲကျောတ်ကြိုင်ပါင်ကြိုင်ဂ် သွဟ်ညံင်ရံဒ်တံ
 ကဂ်မှိုင်မဂ်ိုင်ဂွင် သွက်မသက္ကုဒတဲမြမောဝ် သွက်ဂွံဒ်ဒ်ဒ် သွက်ဟွံမွဲကိုဖို သွက်ဂွံလိုလ်ကို
 ယွံခမီတအ် တုပ်သွဟ်ညံင်ရံသ်ဂ်ဟေင် မက္ခလိဂေါသာလ တြုံမလှသွး(နူမဂ်ဖိုလ်) မကတို
 ဒ်ကျိုင်ပွဲလောက သွဟ်ညံင်ရံကိုန်(ကျေမ်)ပါမ်မှိုဟ်ဂ် ဒ်တံသတ်ဂ်မှိုင်မဂ်ိုင်ဂွင် သွက်မသက္ကု
 ဒတဲမြမောဝ် သွက်ဂွံဒ်ဒ်ဒ် သွက်ဟွံမွဲကိုဖို သွက်ဂွံလိုလ်ရ ရံပွဲ (သွးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်သမ္ပဒါ

၁၃၉။ ယွံခမီတအ် ပွမချိုက်ပေင်ဂ်မှိုင် ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရော
 မွဲတုန်— ပွမချိုက်ပေင်သဒ္ဓါ ပွမချိုက်ပေင်သီလ ပွမချိုက်ပေင်ပညာရ။ ယွံခမီတအ် ပွမ
 ချိုက်ပေင်ဂ်မှိုင် ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ ရံပွဲ (သွးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ဝုဓိ

၁၄၀။ ယွံခမီတအ် ပွမဇ္ဈေမာဝ်ဂ်မှိုင် ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရော
 မွဲတုန်— ပွမဇ္ဈေမာဝ်သဒ္ဓါ ပွမဇ္ဈေမာဝ်သီလ ပွမဇ္ဈေမာဝ်ပညာရ။ ယွံခမီတအ်
 ပွမဇ္ဈေမာဝ်ဂ်မှိုင် ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ ရံပွဲ (သွးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်အဿခဠာ

၁၄၁။ ယုံခမီတအ် ကြက်တွံကို ချေသုတ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူကို တြုံသုတ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူကိုရ၊
ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင် ခရ်ဂ်အိုတ်ညိ၊ ဩဝ်သုပ္ပုဉ်စိုတ်မွဲဒးရးအိုတ်ညိ၊ ကြက်တွံကိုရ ရဲဝံ
သုးတရ။ “ယုံကျာ်မုာ်ပိုင် ခိုဟ်ရ” ရဲဝံ ခမီဂမ္ဘိုင်ဂ် ဒုင်ဝန်ကုတီလမ္မုာ်ပိုင်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ။
တီလမ္မုာ်ပိုင်ကျာ်တြဲ သုးတိုန်ဂလန်ဝံရ—

ယုံခမီတအ် ချေသုတ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူမွဲးဂ် ညးဒွဲအိုတ်ဂ်ရော? ယုံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ
ချေသုတ်လှိုက် ချိုက်ပင်တဲကျောံပွမပြဟ်ပြေဟ်ဟောင်တဲ ဟံ့ချိုက်ပင်တဲကျောံသ် ထွောမ်
ကဠင်သုင်ဒတူရ၊ ယုံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ချေသုတ်လှိုက် ကျောံပွမပြဟ်ပြေဟ်လောင်
ချိုက်ပင်ကျောံသ်လောင် ချိုက်ပင်တဲ ကျောံထွောမ်ကဠင်သုင်ဒတူတုန် ဟံ့ချိုက်ပင်ရ၊
ယုံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ချေသုတ်လှိုက် ကျောံပွမပြဟ်ပြေဟ်လောင်ချိုက်ပင် ကျောံသ်
လောင်ချိုက်ပင် ကျောံထွောမ်ကဠင်သုင်ဒတူလောင်ချိုက်ပင်ရ။ ယုံခမီတအ် ချေသုတ်ဂမ္ဘိုင်
ပိဂကူမွဲးဂ် က္လုဝံဂမ္ဘိုင်ရ။

ယုံခမီတအ် တြုံသုတ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူမွဲးဂ် ညးဒွဲအိုတ်ဂ်ရော? ယုံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ
တြုံသုတ်လှိုက် ချိုက်ပင်တဲကျောံ ပွမပြဟ်ပြေဟ်ဟောင်တဲ ဟံ့ချိုက်ပင်တဲကျောံသ် ထွောမ်
ကဠင်သုင်ဒတူရ၊ ယုံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ တြုံသုတ်လှိုက် ကျောံပွမပြဟ်ပြေဟ်လောင်
ချိုက်ပင်ကျောံသ်လောင် ချိုက်ပင်တဲ ကျောံထွောမ်ကဠင်သုင်ဒတူတုန် ဟံ့ချိုက်ပင်ရ၊
ယုံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ တြုံသုတ်လှိုက် ကျောံပွမပြဟ်ပြေဟ်လောင်ချိုက်ပင် ကျောံသ်
လောင်ချိုက်ပင် ကျောံထွောမ်ကဠင်သုင်ဒတူလောင်ချိုက်ပင်ရ။

ယုံခမီတအ် မုရသ်လိ တြုံသုတ်ဂ် ချိုက်ပင်တဲကျောံ ပွမပြဟ်ပြေဟ်ဟောင်တဲ
ဟံ့ချိုက်ပင်တဲကျောံသ် ထွောမ်ကဠင်သုင်ဒတူဂ်ရော? ယုံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ်
“က္လုဝံတုန် ဒဒိခ်ရ” ရဲဝံ တီကေတ်အတိုင်မဉ်ရ။ ပ ။ “က္လုဝံတုန် ဒေုတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်
နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာဒဒိခ်ပျိုတ်ရ” ရဲဝံ တီတေက်အတိုင်မဉ်စုတ်ရ။ ပွတီကေတ်ဝံ ပွမပြဟ်ပြေဟ်
(မတွံဂးဉာဏ်)ပူဂိုလ်ဂ် ရဲဝံ အဲသုးရ။ ဂပ်ဝ်သုာန်တဲပြဒ္ဒညာ ပွဲဓမ္မမဂပ်ဝ်ပိုင်ခြာလင်ရင်
သကအ်ကို ပွဲဝိနယမဂပ်ဝ်ပိုင်ခြာလင်ရင်သကအ်ကိုမွဲး ဒေုာပ်ကွေန်ရ၊ (မင်ယံင်အာရ)
သိုက်ဟံ့မာန်ရ၊ ပွမသိုက်ဟံ့မာန်ဝံ ဟံ့မွဲကိုသ်(မတွံဂးဂုဏ်)ပူဂိုလ်ဂ် ရဲဝံ အဲသုးရ။ ဟံ့ကလိဝံ
သုာ၊ပိဏ္ဍပါတ်၊ ဘာ၊ဂဉ္ဇေမဒ်ကြိယာဗုင်ပွဲလမ္မုာ် မစှေစးကိုယံင်မ္ဘိုင်ရ။ ပွမဟံ့ကလိဝံပစ္စယံ
ပန်ဝံ ဟံ့မွဲကိုထွောမ်ကဠင်သုင်ဒတူပူဂိုလ်ဂ် ရဲဝံ အဲသုးရ။ ယုံခမီတအ် ရဲဝံဟောင် တြုံသုတ်ဂ်
ချိုက်ပင်တဲကျောံပွမပြဟ်ပြေဟ်ဟောင်တဲ ဟံ့ချိုက်ပင်တဲကျောံသ် ထွောမ်ကဠင်သုင်ဒတူရ။

ယုံခမီတအ် မုရသ်လိ တြုံသုတ်ဂ် ကျောံပွမပြဟ်ပြေဟ်လောင် ချိုက်ပင်ကျောံ
သ်လောင်ချိုက်ပင်တဲ ကျောံထွောမ်ကဠင်သုင်ဒတူတုန် ဟံ့ချိုက်ပင်ဂ်ရော? ယုံခမီတအ်

ပွဲသာသနာဝံ ခမိၣ် “ဣဝံတုန် ဒဒိခိရ” ရဝံ တိကေတ်အတိုင်မချာ်ရ။ ပ။ “ဣဝံတုန် ဒေတံဒိဟိတံအာစိဝနိဗ္ဗာန် ဒိအရာဒဒိပျိတ်ရ” ရဝံ တိတေက်အတိုင်မချာ်စွတ်ရ။ ပွမ တိကေတ်ဝံ ပွမပြဟ်ပြေဟ်(မတွံဂးဉာဏ်)ပူဂိုလ်ၣ် ရဝံ အဲသွးရ။ ဂပ်ဝံသွာန်တံပြဒ္ဒညာ ပွဲဓမ္မမဂပ်ဝံပိုင်ခြာလဝ် ရင်သကအ်ကို ပွဲဝိနယမဂပ်ဝံပိုင်ခြာလဝ် ရင်သကအ်ကိုမူး သျံကို မာန်ရ။ ဟံ့ခွေပ်ကွေန်ရ။ ပွမသျံကိုမာန်ဝံ သာ်(မတွံဂးဂုဏ်)ပူဂိုလ်ၣ် ရဝံ အဲသွးရ။ သုာ, ပိဏ္ဏပါတ်,ဘာ,ဂဉ္ဇေမဒ္ဒိကြိယာဗာပုင်ပွဲလမျီု မစေ့စးကိုယဲဂမ္တိုင်တုန် ဟံ့ကလိဝံရ။ ပွမဟံ့ ကလိဝံပစ္စယံပန်ဝံ ဟံ့မွဲကိုထွေမ်ကဠင်သျှင်ဒတူပူဂိုလ်ၣ် ရဝံ အဲသွးရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟေင် တြံသွတ်ၣ် ကောံပွမပြဟ်ပြေဟ်လေဝ် ချိုက်ပေင်ကောံသာလေဝ်ချိုက်ပေင်တဲ ကောံထွေမ် ကဠင်သျှင်ဒတူတုန် ဟံ့ချိုက်ပေင်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရသာ်လို တြံသွတ်ၣ် ကောံပွမပြဟ်ပြေဟ်လေဝ် ချိုက်ပေင်ကောံ သာ်လေဝ်ချိုက်ပေင်တဲ ကောံထွေမ်ကဠင်သျှင်ဒတူလေဝ် ချိုက်ပေင်ၣ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိၣ် “ဣဝံတုန် ဒဒိခိရ” ရဝံ တိကေတ်အတိုင်မချာ်ရ။ ပ။ “ဣဝံတုန် ဒေတံဒိဟိတံအာစိဝနိဗ္ဗာန် ဒိအရာဒဒိပျိတ်ရ” ရဝံ တိတေက်အတိုင်မချာ်စွတ်ရ။ ပွမ တိကေတ်ဝံ ပွမပြဟ်ပြေဟ်(မတွံဂးဉာဏ်)ပူဂိုလ်ၣ် ရဝံ အဲသွးရ။ ဂပ်ဝံသွာန်တံပြဒ္ဒညာ ပွဲဓမ္မမဂပ်ဝံပိုင်ခြာလဝ် ရင်သကအ်ကို ပွဲဝိနယမဂပ်ဝံပိုင်ခြာလဝ် ရင်သကအ်ကိုမူး သျံကို မာန်ရ။ ဟံ့ခွေပ်ကွေန်ရ။ ပွမသျံကိုမာန်ဝံ သာ်(မတွံဂးဂုဏ်)ပူဂိုလ်ၣ် ရဝံ အဲသွးရ။ ကလိဝံ သုာ,ပိဏ္ဏပါတ်,ဘာ,ဂဉ္ဇေမဒ္ဒိကြိယာဗာပုင်ပွဲလမျီု မစေ့စးကိုယဲဂမ္တိုင်ရ။ ပွမကလိဝံပစ္စယံပန်ဝံ ထွေမ်ကဠင်သျှင်ဒတူပူဂိုလ်ၣ် ရဝံ အဲသွးရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟေင် တြံသွတ်ၣ် ကောံပွမ ပြဟ်ပြေဟ်လေဝ် ချိုက်ပေင်ကောံသာလေဝ်ချိုက်ပေင်တဲ ကောံထွေမ်ကဠင်သျှင်ဒတူလေဝ် ချိုက်ပေင်ရ။ ယွံခမိတအ် တြံသွတ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူမူးၣ် ဣဝံဂမ္တိုင်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်အဿပရဿ

၁၄၂။ ယွံခမိတအ် ကြက်တွံကို(ပွဲချေံဂမ္တိုင်)ချေံမလောန်ကဲဂမ္တိုင်ပိဂကူကို (ပွဲမိုဟ် ဂမ္တိုင်) တြံမလောန်ကဲဂမ္တိုင်ပိဂကူကိုရ။ ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင် ဓရ်အိုတ်ညါ၊ ဩဝ်သွပုင်စိုတ် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ညါ၊ ကြက်တွံကိုရ ရဝံ သွးတရ။ “ယွံကျာ်မုၢ်ပိုင် ခိုဟ်ရ” ရဝံ ခမိဂမ္တိုင်ၣ် ကလေင်ဂရင်ပတိ ကုတိလမုၢ်ပိုင်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ။ တိလမုၢ်ပိုင်ကျာ်တြဲ သွးတိုန်ဂလန်ဝံရ-

ယွံခမိတအ် (ပွဲချေံဂမ္တိုင်) ချေံမလောန်ကဲဂမ္တိုင်ပိဂကူမူးၣ် ညးချေံအိုတ်ၣ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ (ပွဲချေံဂမ္တိုင်)ချေံမလောန်ကဲလှီၣ် ချိုက်ပေင်တဲကောံပွမပြဟ် ပြေဟ်ဟေင်တဲ ဟံ့ချိုက်ပေင်တဲကောံသာ ထွေမ်ကဠင်သျှင်ဒတူရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ (ပွဲချေံဂမ္တိုင်) ချေံမလောန်ကဲလှီၣ် ကောံပွမပြဟ်ပြေဟ်လေဝ်ချိုက်ပေင် ကောံသာလေဝ်

ချိုက်ပေင်တဲ ကောံထွောမ်ကဠင်သျှင်ဒတူတုန် ဟံ့ချိုက်ပေင်ရ၊ ယံ့ခမီတအ် ပွဲလောကဝံ (ပွဲချေံဂမၠိုင်) ချေံမလောန်ကဲလှိုက် ကောံပွမပြဟ်ပြေဟ်လေဝ်ချိုက်ပေင် ကောံသံလေဝ် ချိုက်ပေင် ကောံထွောမ်ကဠင်သျှင်ဒတူလေဝ် ချိုက်ပေင်ရ။ ယံ့ခမီတအ် (ပွဲချေံဂမၠိုင်) ချေံမလောန်ကဲဂမၠိုင်ပိဂကူမွဲးဂ် က္လုဂ်ဂမၠိုင်ရ။

ယံ့ခမီတအ် (ပွဲမ္မိဟ်ဂမၠိုင်) တြံမလောန်ကဲဂမၠိုင်ပိဂကူမွဲးဂ် ညးခေံအိုတ်ဂ်ရော? ယံ့ခမီတအ် ပွဲလောကဝံ (ပွဲမ္မိဟ်ဂမၠိုင်) တြံမလောန်ကဲလှိုက် ချိုက်ပေင်တဲကောံပွမပြဟ် ပြေဟ်ဟေင်တဲ ဟံ့ချိုက်ပေင်တဲကောံသံ ထွောမ်ကဠင်သျှင်ဒတူရ၊ ယံ့ခမီတအ် ပွဲလောကဝံ (ပွဲမ္မိဟ်ဂမၠိုင်) တြံမလောန်ကဲလှိုက် ကောံပွမပြဟ်ပြေဟ်လေဝ်ချိုက်ပေင် ကောံသံလေဝ် ချိုက်ပေင်တဲ ကောံထွောမ်ကဠင်သျှင်ဒတူတုန် ဟံ့ချိုက်ပေင်ရ၊ ယံ့ခမီတအ် ပွဲလောကဝံ (ပွဲမ္မိဟ်ဂမၠိုင်) တြံမလောန်ကဲလှိုက် ကောံပွမပြဟ်ပြေဟ်လေဝ်ချိုက်ပေင် ကောံသံလေဝ် ချိုက်ပေင် ကောံထွောမ်ကဠင်သျှင်ဒတူလေဝ် ချိုက်ပေင်ရ။ ယံ့ခမီတအ် မုရသံလှို (ပွဲမ္မိဟ် ဂမၠိုင်) တြံမလောန်ကဲဂ် ချိုက်ပေင်တဲကောံ ပွမပြဟ်ပြေဟ်ဟေင်တဲ ဟံ့ချိုက်ပေင်တဲ ကောံသံ ဟံ့ချိုက်ပေင်တဲကောံထွောမ်ကဠင်သျှင်ဒတူဂ်ရော? ယံ့ခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ဟိုတ်နူသံယောဇိန်အဗန်အဒက်ဂမၠိုင် မသုန်ပြကာမ္မုဂ်သွက်(ပွမဒးတန်ပဋိသန္ဓိ) ပွဲ(ဘုံ ကာမ)သွပ် အိုတ်အာမသက္ကုသေဟ်ဂ်ရ တန်ပဋိသန္ဓိဥပပါတ် ပွဲဘုံဗြိုတဲ သွပ်ရိနိဗ္ဗာန် ပွဲဘုံဟေင်ရ၊ ဟံ့မွဲကိုပွမကလေင်ကျင် နူဘုံဗြိုဂ်ရ၊ က္လုဂ် ပွမပြဟ်ပြေဟ်ပူဂိုလ်ဂ် ရဝံ အဲသွးရ။ ဂပ်ဝ်သွာန်တဲပြဒ္ဒညာ ပွဲဓမ္မမဂပ်ဝ်ပိုင်ခြာလပ် ရင်သကအ်ကို ပွဲဝိနယမဂပ်ဝ် ပိုင်ခြာလပ် ရင်သကအ်ကိုမွဲး ချောပ်ကွေန်ရ၊ သုဂ်ဟံ့မာန်ရ၊ က္လုဂ် ဟံ့မွဲကိုသံပူဂိုလ်ဂ် ရဝံ အဲသွးရ။ ဟံ့ကလိဂံသုာ၊ ပိဏ္ဏပါတ်၊ ဘာ၊ ဂဉ္ဇေမဒ် ကြိယာဗာပုင်ပွဲလမျီု မစှေစးကိုယဲဂမၠိုင်ရ။ က္လုဂ် ဟံ့မွဲကိုထွောမ်ကဠင်သျှင်ဒတူ ပူဂိုလ်ဂ် ရဝံ အဲသွးရ။ ယံ့ခမီတအ် ရဝံဟေင် (ပွဲမ္မိဟ်ဂမၠိုင်)တြံမလောန်ကဲဂ် ချိုက်ပေင်တဲ ကောံပွမပြဟ်ပြေဟ်ဟေင်တဲ ဟံ့ချိုက်ပေင်တဲ ကောံသံ ဟံ့ချိုက်ပေင်တဲကောံထွောမ်ကဠင်သျှင်ဒတူရ။

ယံ့ခမီတအ် မုရသံလှိုဟေင် (ပွဲမ္မိဟ်ဂမၠိုင်) တြံမလောန်ကဲဂ် ကောံပွမပြဟ် ပြေဟ်လေဝ် ချိုက်ပေင်ကောံသံလေဝ်ချိုက်ပေင်တဲ ကောံထွောမ်ကဠင်သျှင်ဒတူတုန် ဟံ့ချိုက်ပေင်ဂ်ရော? ယံ့ခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ဟိုတ်နူသံယောဇိန်အဗန်အဒက် ဂမၠိုင်မသုန်ပြကာ မ္မုဂ်သွက်(ပွမဒးတန်ပဋိသန္ဓိ) ပွဲ(ဘုံကာမ)သွပ် အိုတ်အာမသက္ကုသေဟ် ဂ်ရ တန်ပဋိသန္ဓိဥပပါတ် ပွဲဘုံဗြိုတဲ သွပ်ရိနိဗ္ဗာန် ပွဲဘုံဟေင်ရ၊ ဟံ့မွဲကို ပွမကလေင်ကျင် နူဘုံဗြိုဂ်ရ၊ က္လုဂ် ပွမပြဟ်ပြေဟ်ပူဂိုလ်ဂ် ရဝံ အဲသွးရ။ ဂပ်ဝ်သွာန်တဲပြဒ္ဒညာ ပွဲဓမ္မ မဂပ်ဝ်ပိုင်ခြာလပ် ရင်သကအ်ကို ပွဲဝိနယမဂပ်ဝ်ပိုင်ခြာလပ် ရင်သကအ်ကိုမွဲး သုဂ်ဟံ့မာန်ရ၊ ဟံ့ချောပ်ကွေန်ရ၊ က္လုဂ် သံပူဂိုလ်ဂ် ရဝံ အဲသွးရ။ သုာ၊ ပိဏ္ဏပါတ်၊ ဘာ၊ ဂဉ္ဇေမဒ် ကြိယာဗာ ပုင်ပွဲလမျီု မစှေစးကိုယဲဂမၠိုင်တုန် ဟံ့ကလိဂံရ။ က္လုဂ် ဟံ့မွဲကိုထွောမ်ကဠင်သျှင်ဒတူပူဂိုလ်ဂ်

ရဝံ အဲသွေးရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟောင် (ပွဲမိုဟ်ဂမ္တိုင်)တြုံမလောန်ကဲဂ် ကောံပွမပြဟ်ပြေဟ်လောင် ချိုက်ပင် ကောံသ်လောင်ချိုက်ပင်တဲ ကောံထွောမ်ကဠင်သ့ဒ်တူတုန် ဟံ့ချိုက်ပင်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရသ်လီ (ပွဲမိုဟ်ဂမ္တိုင်)တြုံမလောန်ကဲဂ် ကောံပွမပြဟ်ပြေဟ်လောင် ချိုက်ပင် ကောံသ်လောင်ချိုက်ပင်တဲ ကောံထွောမ်ကဠင်သ့ဒ်တူလောင် ချိုက်ပင်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဟိုတ်နုသံယောဇိန်အဗန်အဒက်ဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာ မှုကို သွက်(ပွမဒးတန်ပဋိသန္တိ) ပွဲ(ဘုံကာမ)သွင် အိုတ်အာမသက္ကသေဟ်ဂ်ရ တန်ပဋိသန္တိဥပပါတ် ပွဲဘုံဗြိုတဲ သွပရိနိဗ္ဗာန် ပွဲဘုံဂ်ဟောင်ရ။ ဟံ့မွဲကိုပွမကလောင်ကျင် နုဘုံဗြိုဂ်ရ။ ဣဝံဂ် ပွမပြဟ် ပြေဟ်ပုဂိုလ်ဂ် ရဝံ အဲသွေးရ။ ဂပ်ဝ်သွာန်တံပြဒ္ဒညာ ပွဲဓမ္မမဂ်ပိုင်ခြာလင် ရင်သကအ်ကို ပွဲဝိနယမဂ်ပိုင်ခြာလင် ရင်သကအ်ကိုမွဲး သုံကိုမာန်ရ။ ဟံ့ခွေပ်ကွေန်ရ။ ဣဝံဂ် သ် ပုဂိုလ်ဂ် ရဝံ အဲသွေးရ။ ကလိဝံသုာ,ပိဏ္ဏပါတ်,ဘာ,ဂဠုမဒ်ကြိယာဗာပင်ပွဲလမျီ မစေံစးကို ယဲဂမ္တိုင်ရ။ ဣဝံဂ် ထွောမ်ကဠင်သ့ဒ်တူပုဂိုလ်ဂ် ရဝံ အဲသွေးရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟောင် (ပွဲမိုဟ်ဂမ္တိုင်) တြုံမလောန်ကဲဂ် ကောံပွမပြဟ်ပြေဟ်လောင် ချိုက်ပင်ရ။ ကောံသ်လောင် ချိုက်ပင်ရ။ ကောံထွောမ်ကဠင်သ့ဒ်တူလောင် ချိုက်ပင်ရ။ ယွံခမိတအ် (ပွဲမိုဟ်ဂမ္တိုင်) တြုံမလောန်ကဲဂမ္တိုင်ပိဂကူမွဲးဂ် ဣဝံဂမ္တိုင်ဟောင်ရ ရဝံ (သွေးတဲရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်အသာဇာနီယ

၁၄၃။ ယွံခမိတအ် ကြက်တံဂ်ချေအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲးဂမ္တိုင်ပိဂကူကို တြုံအာဇာနယ် ခိုဟ်ဆဲးဂမ္တိုင်ပိဂကူကိုရ။ ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင် ခရ်ဂ်အိုတ်ညိ။ ဩဝ်သွပုပ္ပိတံ ဗွဲမဒးရး အိုတ်ညိ။ ကြက်တံဂ်ရ ရဝံ သွေးတဲရ။ “ယွံကျာ်မုံပိုင် ခိုဟ်ရ” ရဝံ ခမိဂမ္တိုင်ဂ် ကလောင်ဂရင် ပတိ ကုတိလမုံပိုင်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ။ တိလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ သွေးတိုန်ဂလားနဝံရ—

ယွံခမိတအ် ချေအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲးဂမ္တိုင်ပိဂကူမွဲးဂ် ညးချေအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ။ ပ ။ ချေအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲးလျီဂ် ကောံပွမပြဟ်ပြေဟ်လောင်ချိုက်ပင် ကောံ သ်လောင်ချိုက်ပင် ကောံထွောမ်ကဠင်သ့ဒ်တူလောင် ချိုက်ပင်ရ။ ယွံခမိတအ် ချေအာ ဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲးဂမ္တိုင်ပိဂကူမွဲးဂ် ဣဝံဂမ္တိုင်ဟောင်ရ။

ယွံခမိတအ် တြုံအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲးဂမ္တိုင်ပိဂကူမွဲးဂ် ညးချေအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ။ ပ ။ တြုံအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲးလျီဂ် ကောံပွမပြဟ်ပြေဟ်လောင်ချိုက်ပင် ကောံ သ်လောင်ချိုက်ပင် ကောံထွောမ်ကဠင်သ့ဒ်တူလောင် ချိုက်ပင်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရသ်လီ တြုံအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲးလျီဂ် ။ ပ ။ ကောံပွမပြဟ်ပြေဟ် လောင်ချိုက်ပင် ကောံသ်လောင်ချိုက်ပင် ကောံထွောမ်ကဠင်သ့ဒ်တူလောင်ချိုက်ပင်

ဂိုရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိၣ် ဟိုတ်နူခရ်အာသဝဂမ္တိုင်အိုတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝ
 ဂတမတ်ဟောင် သွဇ္ဇောဝ်မတ်ကိုအရဟတ္တဖိုလ်စိုတ် ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတ်တဗ္ဗ
 နူကိလေသ မဟံမွဲကိုအာသဝ နကိုညဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ဣဝံဂ် ပွမပြဟ်
 ပြေဟ်ပူဂိုလ်ဂ် ရံဝံ အဲသွးရ။ ဂပ်ဝ်သွာန်တဲပြဒ္ဒညာ ပွဲဓမ္မမဂ်ဝ်ပိုင်ခြာလဝ် ရင်သကအ်ကို
 ပွဲဝိနယမဂ်ဝ်ပိုင်ခြာလဝ် ရင်သကအ်ကိုမ္မး သုဂ်မာန်ရ။ ဟံဇ္ဈာပ်ကွေန်ရ။ ဣဝံဂ် သာ
 ပူဂိုလ်ဂ် ရံဝံ အဲသွးရ။ ကလိဝံသုာ,ပိဏ္ဍပါတ်,ဘာ,ဂဗ္ဘမဒ်ကြိယာဗာပုင်ပွဲလမျီု မစေ့စးကို
 ယဲဂမ္တိုင်ရ။ ဣဝံဂ် ထွေမ်ကဠင်သျှင်ဒတူပူဂိုလ်ဂ် ရံဝံ အဲသွးရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟောင်
 တြုံအာဇာနည်ခိုဟ်ဆဲာ် ကောံပွမပြဟ်ပြေဟ်လေဝ်ချိုက်ပင်ရ။ ကောံသာလေဝ်ချိုက်ပင်ရ။
 ကောံထွေမ်ကဠင်သျှင်ဒတူလေဝ် ချိုက်ပင်ရ။ ယွံခမီတအ် တြုံအာဇာနည်ခိုဟ်ဆဲာ်ဂမ္တိုင်
 ပိဂကူမ္မးဂ် ဣဝံဂမ္တိုင်ဟောင်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

၁၁။ သုတ်ပဌမ မောရနိဝါပ

၁၄၄။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္မံပိုင်ကျာ်တြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲအာရှာပ်ဘာဇ်
 ဂမ္တိုင် ‘မောရနိဝါပ’ဒွါကိုစူကိုမြာ်ဂမ္တိုင် ဇရေင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမ္မံပိုင်ကျာ်တြဲ
 ကော်တိုန် ခမီဂမ္တိုင် ရံဝံမ္မး “ယွံခမီတအ်”ရ။ ခမီဂမ္တိုင်ဂ် “ယွံကျာ်မ္မံပိုင်” ရံဝံ ကလေင်
 ဂရင်ပတိ ကုတီလမ္မံပိုင်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ။ တီလမ္မံပိုင်ကျာ်တြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ—

ယွံခမီတအ် ခမီ မချိုက်ပင်တဲကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဂ် မ္မံကိုပွမစိုပ်ဒတဲဗွဲစွတ်ရ။
 ဟံမွဲကိုဘဲ နကိုယောဂပန်ဗွဲစွတ်ရ။ ဒွေတ်လုတ်ဒွေတ်မပြဗွဲစွတ်ရ။ မ္မံကိုလအိတ်ဗွဲစွတ်ရ။
 ပြုလ္လုမ္မိဟ်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ညးမ္မးပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမ္မးတုန်— (ချိုက်ပင်တဲ)ကောံဂုဏ်သီလ
 မဒ်ဒြပ်ပူဂိုလ်တုအရှန်ဂမ္တိုင် ကောံဂုဏ်သမာဓိ မဒ်ဒြပ်ပူဂိုလ်တုအရှန်ဂမ္တိုင် ကောံဂုဏ်ပညာ
 မဒ်ဒြပ်ပူဂိုလ်တုအရှန်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ခမီ မချိုက်ပင်တဲကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ မ္မံကို
 ပွမစိုပ်ဒတဲဗွဲစွတ်ရ။ ဟံမွဲကိုဘဲ နကိုယောဂပန်ဗွဲစွတ်ရ။ ဒွေတ်လုတ်ဒွေတ်မပြဗွဲစွတ်ရ။ မ္မံကို
 လအိတ်ဗွဲစွတ်ရ။ ပြုလ္လုမ္မိဟ်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဇ္ဈကာဒသမ။

၁၂။ သုတ်ဒုတိယ မောရနိဝါပ

၁၄၅။ ယွံခမီတအ် ခမီ မချိုက်ပင်တဲကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဂ် မ္မံကိုပွမစိုပ်ဒတဲ
 ဗွဲစွတ်ရ။ ဟံမွဲကိုဘဲ နကိုယောဂပန်ဗွဲစွတ်ရ။ ဒွေတ်လုတ်ဒွေတ်မပြဗွဲစွတ်ရ။ မ္မံကိုလအိတ်

ဗွဲစွတ်ရ၊ ပြုလွှဲမှီဟ်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ‘ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယ’ ပါဠိဟာကြိန် ‘အာဒေသနာပါဠိဟာရိယ’ ပါဠိဟာမန်ဟိုတ်တီစိုတ် ညးတုဟ်တဲ မတွံခရ် ဇ္ဇောန်ထွေးကို ‘အနုသာသနီပါဠိဟာရိယ’ ပါဠိဟာပွမဒွေံဗတောန်ရ။ ယွံခမီတအ် ခမီ မချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ မှုကုပွမစိုပ်ဒတဲ ဗွဲစွတ်ရ၊ ဟံမွဲကိုဘဲ နကုယောဂ ပန်ဗွဲစွတ်ရ၊ ဒွေတ်လုတ်ဒွေတ်မပြဗွဲစွတ်ရ၊ မှုကုလအိတ် ဗွဲစွတ်ရ၊ ပြုလွှဲမှီဟ်ဒေဝတ် ဂမ္တိုင်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ဒွါဒသမ။

၁၃။ သုတ်တတိယမောရနိဝါပ

၁၄၆။ ယွံခမီတအ် ခမီ မချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ မှုကုပွမစိုပ်ဒတဲ ဗွဲစွတ်ရ၊ ဟံမွဲကိုဘဲ နကုယောဂပန်ဗွဲစွတ်ရ၊ ဒွေတ်လုတ်ဒွေတ်မပြဗွဲစွတ်ရ၊ မှုကုလအိတ် ဗွဲစွတ်ရ၊ ပြုလွှဲမှီဟ်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ကွေတ်မချံစွတ် (ဝိပဿနာဉာဏ်) တီဃုာ်စွတ်(အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်) ပွမတိတ်ဗူးချံစွတ်(အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်)ရ။ ယွံခမီတအ် ခမီ မချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ မှုကုပွမစိုပ်ဒတဲဗွဲစွတ်ရ၊ ဟံမွဲကိုဘဲ နကုယောဂပန်ဗွဲစွတ်ရ၊ ဒွေတ်လုတ်ဒွေတ်မပြဗွဲစွတ်ရ၊ မှုကုလအိတ်ဗွဲစွတ်ရ၊ ပြုလွှဲမှီဟ် ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်တေရသမ။

ယောဓာဇီဝဝဂ် မရနုက်ကိုပန်တဲရ။

(၁၅) ၅။ မင်္ဂလဝဂ် ၁။ သုတ်အကုသလ

၁၄၇။ ယွံခမီတအ် ညးမချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညင်ရံ ဂပ်ပ်ဖျေံစွံကို တုပ်သုဟ်သင်္ဂီ ဂပ်ပ်ဖျေံစွံ ပွဲနရက်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— အကုသိုလ်ကာယကမ် အကုသိုလ်ဝစီကမ် အကုသိုလ်မနောကမ်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးမချိုက် ပင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညင်ရံဂပ်ပ်ဖျေံစွံကို တုပ်သုဟ်သင်္ဂီ ဒးကတိန် ပွဲနရက်ရ။

ယွံခမီတအ် ညးမချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညင်ရံ ဂပ်ပ်ဖျေံစွံကို တုပ်သုဟ်သင်္ဂီ ဂပ်ပ်ဖျေံထောံ ပွဲချင်သွပ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ကုသိုလ်ကာယကမ် ကုသိုလ်ဝစီကမ် ကုသိုလ်မနောကမ်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးမချိုက်ပင်တ

ကျောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညင်ရ်ဂပ်ဝ်ဖျေံစွံကို တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟ် ဝံကတိုန် ပွဲချင်သွင်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်သာဝဇ္ဇ

၁၄၈။ ယွံခမီတအ် ညးမချိုက်ပင်တကျောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညင်ရ် ဂပ်ဝ်ဖျေံစွံကို တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟ် ဂပ်ဝ်ဖျေံစွံ ပွဲနရက်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ကာယကမ်မ္မုကိုဒုသ် ဝစီကမ်မ္မုကိုဒုသ် မနောကမ်မ္မုကိုဒုသ်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးမချိုက်ပင် တကျောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညင်ရ်ဂပ်ဝ်ဖျေံစွံကို တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟ် ဒးကတိုန် ပွဲနရက်ရ။

ယွံခမီတအ် ညးမချိုက်ပင်တကျောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညင်ရ် ဂပ်ဝ်ဖျေံစွံကို တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟ် ဂပ်ဝ်ဖျေံစွံ ပွဲချင်သွင်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ကာယကမ်မ္မုကိုဒုသ် ဝစီကမ်မ္မုကိုဒုသ် မနောကမ်မ္မုကိုဒုသ်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးမ ချိုက်ပင်တကျောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ ။ ပ ။ တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟ် ဒးကတိုန် ပွဲချင်သွင်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဝိသမ

၁၄၉။ ။ယွံခမီတအ် ကျောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ ။ ပ ။ ကာယကမ်မဟံညီသာ ဝစီကမ် မဟံညီသာ မနောကမ်မဟံညီသာရ။ ယွံခမီတအ် ကျောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ ။ ပ ။ တုပ်သုဟ် သင်္ဂဟ် ဒးကတိုန်ပွဲနရက်ရ။ ယွံခမီတအ် ကျောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ ။ ပ ။ ကာယကမ်မညီသာ ဝစီကမ်မညီသာ မနောကမ်မညီသာရ။ ယွံခမီတအ် ကျောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ ။ ပ ။ တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟ် ဝံကတိုန် ပွဲချင်သွင်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်အသုစိ

၁၅၀။ ယွံခမီတအ် ကျောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ ။ ပ ။ ကာယကမ်မဟံညွှးဇ္ဇး ဝစီကမ်မဟံ ညွှးဇ္ဇး မနောကမ်မဟံညွှးဇ္ဇးရ။ ယွံခမီတအ် ကျောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူဝံ ။ ပ ။ တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟ် ဒးကတိုန်ပွဲနရက်ရ။

ယွံခမီတအ် ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဂ် ။ ပ ။ ကာယကမ်မဉ္ဇူးဇုး ဝစီကမ်မဉ္ဇူးဇုး
မနောကမ်မဉ္ဇူးဇုးရ။ ယွံခမီတအ် ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဂ် ။ ပ ။ တုင်သုတ်သတ်ဂ် ဝံကတိုဒ်
ပွဲချင်သွပ်ရ ရံဝံ (သုတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ပဌမခတ

၁၅၁။ ယွံခမီတအ် ညးယုတ်မဒိုဟ်မို မဟံ့ချိုဟ်ကောက် မချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်
ပိဂကူဂ် မင်မွဲတဇကုဇကု မဂပ်ဝ်ခါဟ်ပလီုပလားရ။ ဒုသ်လေဝ်မုံရ။ တုပညာဂမ္တိုင်လေဝ်
ဂပ်ဝ်ဟိုဂရိုဟ်ရ။ ပွသရံပါပ်ဗွဲမဂ္တိုင်လေဝ် ကိုဇှော်မောင်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်—
အကုသိုလ်ကာယကမ် အကုသိုလ်ဝစီကမ် အကုသိုလ်မနောကမ်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးယုတ်
မဒိုဟ်မို မဟံ့ချိုဟ်ကောက် မချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဂ် မင်မွဲတဇကုဇကု မဂပ်ဝ်ခါဟ်
ပလီုပလားရ။ ဒုသ်လေဝ်မုံရ။ တုပညာဂမ္တိုင်လေဝ် ဂပ်ဝ်ဟိုဂရိုဟ်ရ။ ပွသရံပါပ် ဗွဲမဂ္တိုင်လေဝ်
ကိုဇှော်မောင်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးသပ္ပုရိုဟ် မုံကိုပညာမချိုဟ်ကောက် မချိုက်ပင်တ
ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဂ် မင်မွဲတဇကုဇကု မဟဂပ်ဝ်ခါဟ်မဟံ့ပလီုပလားရ။ ဒုသ်လေဝ်ဟံ့မွဲရ။
တုပညာ ဂမ္တိုင်လေဝ် ဟဂပ်ဝ်ဟိုဂရိုဟ်ရ။ ပွကုသိုလ်ထိုက်ဗွဲမဂ္တိုင်လေဝ် ကိုဇှော်မောင်ရ။
ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ကုသိုလ်ကာယကမ် ကုသိုလ်ဝစီကမ် ကုသိုလ်မနော
ကမ်ရ ။ ပ ။

သုတ်ပဌမ။

၆။ သုတ်ဒုတိယခတ

၁၅၂။ ယွံခမီတအ် ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူ ။ ပ ။ ကာယကမ်မုံကိုဒုသ် ဝစီကမ်မုံ
ကိုဒုသ် မနောကမ်မုံကိုဒုသ်ရ ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူ ။ ပ ။ ကာယကမ်ဟံ့မွဲ
ကိုဒုသ် ဝစီကမ်ဟံ့မွဲကိုဒုသ် မနောကမ်ဟံ့မွဲကိုဒုသ်ရ ။ ပ ။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်တတိယခတ

၁၅၃။ ယွံခမီတအ် ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဂ် ။ ပ ။ ကာယကမ်မဟံ့ညီသာ ဝစီကမ်မဟံ့
ညီသာ မနောကမ်မဟံ့ညီသာရ ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဂ် ။ ပ ။ ကာယကမ်
မညီသာ ဝစီကမ်မညီသာ မနောကမ်မညီသာရ ။ ပ ။

သုတ်သတ္တမ။

မာတိကာ

၈။ သုတ်စတုတ္ထခတ

၁၅၄။ ယွံခမီတအ် ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဂ် ။ ပ ။ ကာယကမ်မဟံသ္မ္ဘဒ္ဓေ ဝစီကမ်မဟံ သ္မ္ဘဒ္ဓေ မနောကမ်မဟံသ္မ္ဘဒ္ဓေရ။ ယွံခမီတအ် ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဂ် ။ ပ ။ ကာယကမ်မဟံသ္မ္ဘဒ္ဓေ ဝစီကမ်မဟံသ္မ္ဘဒ္ဓေ မနောကမ်မဟံသ္မ္ဘဒ္ဓေရ။ ယွံခမီတအ် ညးသပ္ပုရိဟ် မှုံကိုပညာ မချိုဟ်ကောက် မချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဂ် မင်မွဲတဇကုဇကု မဟဂပ်ဝ်ခါဟ် မဟံပလိုပလ်ရ၊ ဒုသ်လေဝ်ဟံမွဲရ၊ တုပညာဂမ္တိုင်လေဝ် ဟဂပ်ဝ်ဟိုဂရိဟ်ရ၊ ပွကုသိုလ်ထိုက် ဗွဲမဂ္တိုင်လေဝ် ကိုဇော်မောဝ်ရ ရံဝံ (သ္မ္ဘဒ္ဓေရ)။

သုတ်အဗ္ဗမ။

၉။ သုတ်ဝန္တနာ

၁၅၅။ ယွံခမီတအ် ပွမလှောင်ဂမ္တိုင် က္တဝံပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ရ်ရော မွဲတုန် — ပွမလှောင်နကိုဇကု ပွမလှောင်နကိုပါင် ပွမလှောင်နကိုစိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမလှောင်ဂမ္တိုင် က္တဝံပိဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သ္မ္ဘဒ္ဓေရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ပုဗ္ဗဏှ

၁၅၆။ ယွံခမီတအ် ပွဲအခိုင်နူဂယး ကုသတ်ဂမ္တိုင် မဒ္ဒေတ်တ ဒ္ဒေတ်ဒးရးခိုဟ်ဆဲး နကိုဇကု မဒ္ဒေတ်တ ဒ္ဒေတ်ဒးရးခိုဟ်ဆဲး နကိုပါင် မဒ္ဒေတ်တ ဒ္ဒေတ်ဒးရးခိုဟ်ဆဲး နကိုစိုတ်ဂ် ဒွံအခိုင်နူဂယးခိုဟ်ဆဲးရ။

ပွဲအခိုင်လဒေါဝ်တဲ ကုသတ်ဂမ္တိုင် မဒ္ဒေတ်တ ဒ္ဒေတ်ဒးရးခိုဟ်ဆဲး နကိုဇကုပါင် စိုတ်ဂ် ဒွံအခိုင်လဒေါဝ်တဲခိုဟ်ဆဲးရ။

ပွဲအခိုင်သဝ်တဲ ကုသတ်ဂမ္တိုင် မဒ္ဒေတ်တ ဒ္ဒေတ်ဒးရးခိုဟ်ဆဲး နကိုဇကုပါင် စိုတ်ဂ် ဒွံအခိုင်သဝ်တဲခိုဟ်ဆဲးရ ရံဝံ (သ္မ္ဘဒ္ဓေရ)။

(တဲမချိုက်ပင်တကောံသုစရိတ်) စိုန်သကိုကောံနက္ခတ်ခိုဟ်လေဝ်မွဲရ၊ မှိုခိုဟ် လေဝ်ဒ်ရ၊ တဲတုးခိုဟ်လေဝ်မွဲရ၊ ဒွိုက်ကတိနူသတိက်ခိုဟ်လေဝ်မွဲရ၊ ခဏခိုဟ်လေဝ် မွဲရ၊ မဟုတ်ခိုဟ်လေဝ်မွဲရ၊ (ပွဲအခိုင်ချိုက်ပင်တကောံသုစရိတ်) ပွမဂံကိုဒါန် ပွဲညးဂမ္တိုင်မှို အလေံဒ္ဒေတ်တဒ္ဒေတ်မပြ်ဂ်လေဝ် ဒွံပူဇိုဟ်မွဲရ။

(ပွဲတဲမချိုက်ပင်တကောံသုစရိတ်) ပွမသ္မ္ဘနကိုဇကု ကာယကမ်မဇော်မောဝ်မွဲရ၊ ပွမသ္မ္ဘနကိုပါင် ဝစီကမ်မဇော်မောဝ်မွဲရ၊ ပွမသ္မ္ဘနကိုစိုတ်ဂ် မနောကမ်မဇော်မောဝ်

မှူးရ၊ ပွမဒဂိုန်ဒွေတ်ကမ်ဂမ္ဘိုင်မဇ္ဇော်မောင်ဂ်မှူးရ၊ သွပတဲကမ်ဂမ္ဘိုင်မဇ္ဇော်မောင်ဂ်တဲ
ကလိဝံဖို ဂမ္ဘိုင်မဇ္ဇော်မောင်အိုတ်ရ။

ညးကလိဝံဖိုဂမ္ဘိုင်ဂ် မွဲဟာန်ကောံကဋ္ဌာမသနာ်ရိုင်ဂမ္ဘိုင် နှိတသိုန်ဇ္ဇော်မောင်ချီပ်သ္တု
ပွဲသာသနာကျ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်နှိတဲ ပွမဟွံမွဲကိုယဲ ပွမနှိတသိုန်ဂမ္ဘိုင် သြပ်ကိုနှိတဲအိုတ်ညိ။

သုတ်ဒသမ။

မင်္ဂဝဂ် မရနက်ကိုမသုန်တဲရ။

တတိယ သုတ်မသုန်စော် တဲရောင်။

(၁၆) ၆။ အစေလကဝဂ်

၁၅၇။ ယွံခမီတအ် ဒွေတ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် က္လုပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်-
ဒွေတ်မဂိုင်ကေတ်ဗွဲမဗိုန်ဗတ်၊ ဒွေတ်မလေပ်ကိုစံင်ပွေင်ဇကုဇကု၊ ဒွေတ်မဒ်လဒေါဝ်ရ။
ယွံခမီတအ် ဒွေတ်မဂိုင်ကေတ်ဗွဲမဗိုန်ဗတ်မွဲဂ် ညးဍဲဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ
ညးလျီဂ် “ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် ဒုသ်ဟွံမွဲရ”ဂ် မွဲအလေံဟိုသွးမြဲဝံရ၊ မွဲအလေံဂိုင်ကေတ်
မြဲဝံရ၊ ပူဂိုလ်ဂ် အာစိုပ်ပွမပြဘိုဂ်ဒုင်စသိုင် ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဒွေတ်ဝံ
ကော်ခင်းရဲဝံမွဲဒွေတ်မဂိုင်ကေတ်ဗွဲမဗိုန်ဗတ် ဗွဲအစောံလောဘရ။

ယွံခမီတအ် ဒွေတ်မလေပ်ကိုစံင်ပွေင်ဇကုဇကုမွဲဂ် ညးဍဲဂ်ရော? ယွံခမီတအ်
ပွဲလောကဝံ ညးလျီဂ် ပဒတ်သိုဟွံဗိုက်ဗျိုက်လတက်ရ၊ ဒွေတ်ဗွဲမဗွဲစးရ၊ ဇိုတ်(ကွေအ်)နကို
တဲရ၊ ဟွံဒုင်ဂိုင်ကေတ် ပုင်ညးဟိုသွးယွံနဲသြပ်ကျင်ညိရ၊ ဟွံဒုင်ဂိုင်ကေတ် ပုင်ညးဟိုသွး
ယွံနဲသြပ်ဒေါညိရ၊ ဟွံဒုင်ဂိုင်ကေတ် ပုင်ညးရင်တုင်နင်ကိုပ်ကွာဇကုဟွံပြာပ်စိုပ်ဏီရ၊
ဟွံဒုင်ဂိုင်ကေတ် ပုင်ရန်တံတဲမသွရ၊ ဟွံဒုင်ဂိုင်ကေတ် ပုင်(ခွဟ်နင်)နူပါင်ထွဲ(တဲလံင်ဂ်)ရ၊
ဟွံဒုင်ဂိုင်ကေတ် ပုင်(ခွဟ်နင်) နူပါင်န(တဲလံင်ဂ်)ရ၊ ဟွံဒုင်ဂိုင်ကေတ် ပုင်ခြာဒုင်တြင်တဲ
(လံင်ဂ်)ရ၊ ဟွံဒုင်ဂိုင်ကေတ် ပုင်ခြာလေံတဲ(လံင်ဂ်)ရ၊ ဟွံဒုင်ဂိုင်ကေတ် ပုင်ခြာရဲတဲ(လံင်ဂ်)ရ၊
ဟွံဒုင်ဂိုင်ကေတ် ပုင်(ဒြိုက်ကတီ)နူအကြာညးခါယောစတဲ(လံင်ဂ်)ရ၊ ဟွံဒုင်ဂိုင်ကေတ် ပုင်ညး
ဗြဲမျှံကိုဒုင်ဒွေင်(လံင်ဂ်)ရ၊ ဟွံဒုင်ဂိုင်ကေတ် ပုင်ညးဗြဲယောဗမာတ်(လံင်ဂ်)ရ၊ ဟွံဒုင်ဂိုင်ကေတ်
(ပုင်)ညးဗြဲမန်ရဲအာကျင်ဒိုင်ကိုတြဲရ၊ ဟွံဒုင်ဂိုင်ကေတ် ပုင်ပိုင်ပွဟ်ပကောံတဲ(လံင်)ဂမ္ဘိုင်ရ၊
ဟွံဒုင်ဂိုင်ကေတ် (ပုင်)နူဒုင်ကျိစိုမ်ဂ်ရ၊ ဟွံဒုင်ဂိုင်ကေတ် (ပုင်)ရဲဟွံကောံ ကွံင်ဒိုင်ဂ်ရ၊ ဟွံစကရ၊
ဟွံစဖျါနီရ၊ ဟွံသုင်သိရ၊ ဟွံသုင်အရက်ရ၊ ဟွံသုင်ဒုင်ဂါတိုပ်လဝ် ပွဲကာမ်ရ၊ တီဂ် ဒုင်ဂိုင်
ကေတ်ပုင် ပွဲမွဲသိုခပ်ဟောင်ရ၊ စမွဲလွံက်ဟောင်ရ၊ ဒုင်ဂိုင်ကေတ်ပုင် ပွဲခါသိုခပ်ဟောင်ရ၊
စခါလွံက်ဟောင်ရ၊ ဒုင်ဂိုင်ကေတ်ပုင် ပွဲထပ်သိုခပ်ဟောင်ရ၊ စထပ် လွံက်ဟောင်ရ၊ နမ္မဲခရော်

သွတ်လံင်ပုင်လေဝ် ယိုပ်ယာပ်ရ၊ နုဓါခရော်သွတ်လေဝ် ယိုပ်ယာပ်ရ၊ နုထပှ်ခရော်လေဝ် ယိုပ်ယာပ်ရ၊ ခြာမွဲတုဲတုဲလေဝ်စစရ၊ ခြာဓါတုဲတုဲလေဝ်စစရ၊ ခြာဟံ့ထပှ်တုဲတုဲလေဝ်စစရ၊ နနဲဝံ စိုက်လပါ်ဂိတုမွဲဝါလေဝ် ပိုင်ခြာတုဲမွဲသဘ်ရဲဝံတုဲ ပဒတ်သိုမဒွေတ်တဒွေတ်စစရ။

တီဂှ် သွေဝ်ထွေက်(သွေဝ်တောမ်သွေထွေက်)လေဝ် စခိုင်ရ၊ သု၊ဪသြာန်လေဝ် စခိုင်ရ၊ ဪသြာန်(ပွင်)လေဝ် စခိုင်ရ၊ အဗာတ်စွာ်လေဝ် စခိုင်ရ၊ အိက်ဇုာ်လေဝ် စခိုင်ရ၊ စပိုက်သု၊ဪလေဝ် စခိုင်ရ၊ သု၊ဪလေဝ် သုင်ခိုင်ရ(မွဲနဲ-ပုင်မောပ်ပုင်တူလေဝ် စခိုင်ရ၊) ခိုက်ကြ ကောတ်လှ်လေဝ် စခိုင်ရ၊ ချောလေဝ် စခိုင်ရ၊ အိက်ဂှ်လေဝ် စခိုင်ရ၊ ယိုပ်ယာပ်သိုမစတ် ရိုဟ်ဇုာ်သတ်ဆုဂြိုပ်ရ၊ ယိုပ်ယာပ်သိုမစတ်သတ်ဆုပြဟ်ဒတုံစေရ။

တီဂှ် ယာတ်ကာန်ဂမ္တိုင်လေဝ် ပိုက်လတက်ရ၊ ယာတ်ဂမ္တိုင်မတုတ်နှံရတ်ကောံ ကာန်လေဝ် ပိုက်လတက်ရ၊ ယာတ်နူဇုဂမ္တိုင်လေဝ် ပိုက်လတက်ရ၊ ယာတ်ပံသုကူဂမ္တိုင်လေဝ် ပိုက်လတက်ရ၊ ယာတ်ခွေဆုဂမ္တိုင်လေဝ် ပိုက်လတက်ရ၊ စွာ်ဗြန်လေဝ် ပိုက်လတက်ရ၊ ယာတ်ဇြော်စွာ်ဗြန်လေဝ် ပိုက်လတက်ရ၊ ယာတ်ကွတ်သုခိုဟ်လေဝ် ပိုက်လတက်ရ၊ ယာတ် သကောပ်ဆုလေဝ် ပိုက်လတက်ရ၊ ယာတ်ခတိုဂတေ်လေဝ် ပိုက်လတက်ရ၊ ယာတ်ကွပ် တသော်မိုဟ်လေဝ် ပိုက်လတက်ရ၊ ယာတ်ကွပ်သော်ဗွာ်သတ်လေဝ် ပိုက်လတက်ရ၊ ယာတ်သွေင်ဂွေင်ဟိုက်လေဝ် ပိုက်လတက်ရ၊ သော်ကျိပ်သော်သိုပ်လေဝ် ပိုက်ရ၊ ပတိတ် ဖြဟတ်ကမ္မောန် ပွမပိုက်သော်ကျိပ်သော်သိုပ်ရ၊ ပါကောံဒွါသွက်ဂွံဂဇာ်တုဲ ဒတုဒွင် တုဲလေဝ် ပဒတ်ရ၊ လံက်ဂဇုန် လေဝ် ပဒတ်ရ၊ ပတိတ်ဖြဟတ်ကမ္မောန် ပွမဂဇာ်လံက် ဂဇုန်ရ၊ ပဒတ်ပွဲလ္လုသ္မာဇလရ၊ တိက်ပွဲလ္လုသ္မာဇလရ၊ ကမ္မောန်ပွမစေ်သု၊ဪဇုာ်ကိုပိဝါမွဲး အခိုင်သတ်တုဲလေဝ် ပတိတ်ဖြဟတ်ရ၊ နနဲဝံ ပဒတ်သိုမပတိတ်ဖြဟတ် ဒွေတ်မကိုဇုာ် ကတ်ကတာန်လောန်ဗွတ်မဂှိုင်ဂှိုင် မုဲသဘ်ရဲဝံရ၊ ယွံခမီတအ် ဒွေတ်ဝံ ကော်ခဂးရဲဝံမွဲး ဒွေတ်မလေပ်ကိုစံင်ပွေင်ဇုာ်ဇုာ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဒွေတ်မဒ်လဒေါပ်မွဲးဂှ် ညးခေုဂှ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂှ် သိုပတိတ်ဖြဟတ်ဗွဲမသကာတ် သိုမဗစာရဏာ သိုမုဲကိုသတ်ဂှ် ပါပွေင်ကောံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမ ထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတုဲ မုဲအလေံဗျာ်သုင်ဂှိုင်ဂှိုင်ကိုဝါ ရဲဝံမွဲး ဇုာ် ပွဲဂကောံဇုာ်(မပ္ပံသော်)ဂှ်တုဲ ပဒတ်ရ၊ ပွဲဝေဒနာဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ သိုပတိတ် ဖြဟတ်ဗွဲမသကာတ် သိုမဗစာရဏာ သိုမုဲကိုသတ်ဂှ် ပါပွေင်ကောံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတုဲ မုဲအလေံဗျာ်သုင်ဂှိုင်ဂှိုင်ကိုဝါရဲဝံမွဲး သဘ်ခရဲ ပွဲဂကောံသဘ်ခရဲဂမ္တိုင်ဂှ်တုဲ ပဒတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် ဒွေတ်ဝံကော်ခဂးရဲဝံမွဲး ‘မဇ္ဈိမပဋိပဒါ’ ဒွေတ်မဒ်လဒေါပ်ရ၊ ယွံခမီတအ် ဒွေတ်ဂမ္တိုင် ဣဝံပိဂကူဂမ္တိုင်ရ ရဲဝံ (သုးတ်ရ)။ (၁)

ယွံခမီတအ် ဒွေတ်ဂမ္တိုင် ဣဝံပိဂကူအိုတ်ရ၊ ညးမွဲးပိဂကူအိုတ်ဂှ်ရောမွဲးတုန်— ဒွေတ်မဂိုင်ကောတ်ဗွဲမဗိုန်ဗတ်၊ ဒွေတ်မလေပ်ကိုစံင်ပွေင် ဒွေတ်မဒ်လဒေါပ်ရ၊ ယွံခမီတအ်

ဒွေတိမဂ္ဂင်ကောတိဗ္ဗမဗ္ဗိနိဗ္ဗတမ္ပုဒ် ညးသျှော်ရော? ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ဒွေတိဝံ ကော်ခဲဂးရဲဝံမွဲး ဒွေတိမဂ္ဂင်ကောတိဗ္ဗမဗ္ဗိနိဗ္ဗတရ။

ယွံခမိတအ် ဒွေတိမလေပ်ကိစင်ပွေင်မွဲး ညးသျှော်ရော? ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ကော်ခဲ ဂးရဲဝံမွဲးဒွေတိ မလေပ်ကိစင်ပွေင်ရ။

ယွံခမိတအ် ဒွေတိမဒ်လဒေါင်မွဲး ညးသျှော်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်မာ မဟုံကတိဒ်ဏီ တုဟ်ဟုံကတိဒ် ကိကတိဒ်ကုသိုလ်ဆန္ဒရ၊ သုလ္လိပရာရ၊ ကျေစိုတ်ဝီရိယရ၊ ထွေပ်တိုန်စိုတ်ရ၊ ပတိတ်လ္လိရ။ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်မာ မကတိဒ်တဲ သွက်ဂွံပါကျေ ကိကတိဒ်ကုသိုလ်ဆန္ဒရ၊ သုလ္လိပရာရ၊ ကျေစိုတ်ဝီရိယရ၊ ထွေပ်တိုန် စိုတ်ရ၊ ပတိတ်လ္လိရ။ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်ဟုံကတိဒ်ဏီ သွက်ဂွံကိကတိဒ် ကိကတိဒ်ကုသိုလ် ဆန္ဒရ၊ သုလ္လိပရာရ၊ ကျေစိုတ်ဝီရိယရ၊ ထွေပ်တိုန်စိုတ်ရ၊ ပတိတ်လ္လိရ။ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိဒ်တဲ တုဟ်ဟုံကတိဒ်တန်တ တုဟ်ဟုံကျေဗ္ဗန် တုဟ်ဟုံကျေမောဝ်ဂြိုတ်တိုန် သွက်ဂွံ လဲလး သွက်ဂွံဇော်ပွပ် သွက်ဂွံကျိက်ပေင် ကိကတိဒ်ကုသိုလ်ဆန္ဒရ၊ သုလ္လိပရာရ၊ ကျေစိုတ် ဝီရိယရ၊ ထွေပ်တိုန်စိုတ်ရ၊ ပတိတ်လ္လိရ။ (၂)

သုဇော်သကိပ်သကကိဆန္ဒတဲ ဇော်ပွပ်ကုဒ္ဒိပါဒ် မချိုက်ပေင်တဲကျေံ သင်္ခါရမတွံဂး သမာဓိဝီရိယ ကတိဒ်ရ ။ ပ ။ သကိပ်သကကိဝီရိယတဲ သမာဓိမသုဇော်ကတိဒ် ။ ပ ။ သကိပ်သကကိစိုတ်တဲ သမာဓိမသုဇော်ကတိဒ် ။ ပ ။ မသုဇော်သကိပ်သကကိပညာတဲ ဇော်ပွပ်ကုဒ္ဒိပါဒ် မချိုက်ပေင်တဲကျေံသင်္ခါရမတွံဂးသမာဓိ ဝီရိယ ကတိဒ်ရ ။ ပ ။ (၃)

ဇော်ပွပ်သဒ္ဓိန္ဒြရ၊ ဇော်ပွပ်ဝီရိယိန္ဒြရ၊ ဇော်ပွပ်သတိန္ဒြရ၊ ဇော်ပွပ်သမာဓိန္ဒြရ၊ ဇော်ပွပ်ပညိန္ဒြရ ။ ပ ။ (၄)

ဇော်ပွပ်သဒ္ဓါဗိုလ်ရ၊ ဇော်ပွပ်ဝီရိယဗိုလ်ရ၊ ဇော်ပွပ်သတိဗိုလ်ရ၊ ဇော်ပွပ်သမာဓိ ဗိုလ်ရ၊ ဇော်ပွပ်ပညာဗိုလ်ရ ။ ပ ။ (၅)

ဇော်ပွပ်သတိသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ဇော်ပွပ်ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ဇော်ပွပ်ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ဇော်ပွပ်ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ဇော်ပွပ်ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ဇော်ပွပ်သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ဇော်ပွပ် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ရ ။ ပ ။ (၆)

ဇော်ပွပ်သမ္မာဒိဌိရ၊ ဇော်ပွပ်သမ္မာသင်္ကပ္ပရ၊ ဇော်ပွပ်သမ္မာဝါစာရ၊ ဇော်ပွပ်သမ္မာ ကမ္မန္တရ၊ ဇော်ပွပ်သမ္မာအာဇီဝရ၊ ဇော်ပွပ်သမ္မာဝါယာမရ၊ ဇော်ပွပ်သမ္မာသတိရ၊ ဇော်ပွပ် သမ္မာသမာဓိရ။ ယွံခမိတအ် ဒွေတိဝံ ကော်ခဲရဲဝံမွဲး ဒွေတိမဒ်လဒေါင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဒွေတိ ဂမ္တိုင် ကုဝံပိဂကူအိုတ်ရ ရဲဝံ (သုးတဲရ)။ (၇)

အစေလကဝဂ် မရနုက်ကိုတြဲတဲရ။

(၁၇) ၇။ ကမ္မပထပေယျာလ

၁၆၄-၁၈၃။ ယွံခမီတအံ ညးမချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဂ် ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရဲဖျေံစွဲကို တုပ်သုဟ်သတ်ဂ်ကို ဒးအာစိုပ်နရက်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်- အလိုဇကုလေဝ် ဂစိုတ်လမျီုညးရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမဂစိုတ်လမျီု ညးရ၊ ပွဲပွမဂစိုတ်လမျီုညးလေဝ် တုပ်စိုတ်ရ။ ယွံခမီတအံ ညးမချိုက်ပေင်တကောံခရ် ဂမ္တိုင်ပိဂကူဂ် ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရဲဖျေံစွဲကို တုပ်သုဟ်သတ်ဂ်ကို ဒးအာစိုပ် နရက်ရ။ ယွံခမီတအံ ညးမချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဂ် ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရဲ ဖျေံစွဲကို တုပ်သုဟ်သတ်ဂ်ကို ဝံအာစိုပ်ချင်သွပ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်- အလိုဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကောံ နပွမဂစိုတ်လမျီုညးရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကောံ နပွမဂစိုတ်လမျီုညးရ၊ ပွဲပွမဝေင်ပါကောံ နပွမဂစိုတ်လမျီုညးလေဝ် တုပ်စိုတ်ရ။ ပ။ ပ။ (၂)

အလိုဇကုလေဝ် မွဲအလေံဂိုင်ကွတ်ကောတ်ဂြပ်ညးဟံ့ကိုရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမဂိုင်ကွတ်ကောတ်ဂြပ်ညးဟံ့ကိုရ၊ ပွဲပွမဂိုင်ကွတ်ကောတ်ဂြပ်ညးဟံ့ ကိုလေဝ် တုပ်စိုတ်ရ။ ပ။ ပ။ အလိုဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကောံ နပွမဂိုင်ကွတ်ကောတ် ဂြပ်ညးဟံ့ ကိုရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကောံ နပွမဂိုင်ကွတ်ကောတ် ဂြပ်ညး ဟံ့ကိုရ၊ ပွဲပွမဝေင်ပါကောံ နပွမဂိုင်ကွတ်ကောတ်ဂြပ်ညးဟံ့ကိုလေဝ် တုပ်စိုတ်ရ။ ပ။ ပ။ (၄)

အလိုဇကုလေဝ် မွဲအလေံဒေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမဒေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ပွဲပွမဒေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမ ဂုဏ်ဂမ္တိုင်လေဝ် တုပ်စိုတ်ရ။ ပ။ ပ။ အလိုဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကောံ နပွမဒေတ်ဗွဲမ မှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကောံ နပွမဒေတ် ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ပွဲပွမဝေင်ပါကောံ နပွမဒေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂုဏ် ဂမ္တိုင်လေဝ် တုပ်စိုတ်ရ။ ပ။ ပ။ (၆)

အလိုဇကုလေဝ် ဟိုဂလာန်ကိုဗွန်ဟံ့ညံင်စုတ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန် ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမဟိုဂလာန်ကိုဗွန် ဟံ့ညံင်စုတ်ရ၊ ပွဲပွမဟိုဂလာန်ကိုဗွန် ဟံ့ညံင်စုတ်လေဝ် တုပ်စိုတ်ရ။ ပ။ ပ။ အလိုဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကောံ နပွမဟိုဂလာန်ကိုဗွန် ဟံ့ညံင်စုတ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကောံ နပွမဟိုဂလာန်ကိုဗွန် ဟံ့ညံင် စုတ်ရ၊ ပွဲပွမဝေင်ပါကောံ နပွမဟိုဂလာန်ကိုဗွန် ဟံ့ညံင်စုတ်လေဝ် တုပ်စိုတ်ရ။ ပ။ ပ။ (၈)

အလိုဇကုလေဝ် ဟိုဂလာန်ဗျီအကြာရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမ ဟိုဂလာန်ဗျီအကြာရ၊ ပွဲပွမဟိုဂလာန်ဗျီအကြာလေဝ် တုပ်စိုတ်ရ။ ပ။ ပ။ အလိုဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကောံ နပွမဟိုဂလာန်ဗျီအကြာရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမဝေင် ပါကောံ နပွမဟိုဂလာန်ဗျီအကြာရ၊ ပွဲပွမဝေင်ပါကောံ နပွမဟိုဂလာန်ဗျီအကြာလေဝ် တုပ်စိုတ်ရ။ ပ။ ပ။ (၁၀)

အလိုဇကုလေဝ် ဟိုဂလာန်ကြိုင်မျိုဟ်သကာတ်မြဟ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်
 ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမဟိုဂလာန်ကြိုင်မျိုဟ်သကာတ်မြဟ်ရ၊ ပွဲပွမဟိုဂလာန်ကြိုင်မျိုဟ်သကာတ်
 မြဟ်လေဝ် တုပ်စိုတ်ရ။ ။ ပ။ ။ အလိုဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကေံ နူပွမဟိုဂလာန်ကြိုင်မျိုဟ်
 သကာတ်မြဟ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကေံ နူပွမဟိုဂလာန်
 ကြိုင်မျိုဟ်သကာတ်မြဟ်ရ၊ ပွဲပွမဝေင်ပါကေံ နူပွမဟိုဂလာန်ကြိုင်မျိုဟ်သကာတ် မြဟ်လေဝ်
 တုပ်စိုတ်ရ။ ပ။ ။ (၁၂)

အလိုဇကုလေဝ် ဟိုဂလာန်သာသပအ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ်
 ပွဲပွမဟိုဂလာန်သာသပအ်ရ၊ ပွဲပွမဟိုဂလာန်သာသပအ်လေဝ် တုပ်စိုတ်ရ။ ။ ပ။ ။ အလို
 ဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကေံ နူပွမဟိုဂလာန်သာသပအ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ်
 ပွဲပွမဝေင်ပါကေံ နူပွမဟိုဂလာန်သာသပအ်ရ၊ ပွဲပွမဝေင်ပါကေံ နူပွမဟိုဂလာန်
 သာသပအ်လေဝ် တုပ်စိုတ်ရ။ ပ။ ။ (၁၄)

အလိုဇကုလေဝ် ပွမထွေန်စပ်မဂ်ဂှက်ဂှိုင်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ်
 ပွဲပွမထွေန်စပ်မဂ်ဂှက်ဂှိုင်ရ၊ ပွဲပွမထွေန်စပ်မဂ်ဂှက်ဂှိုင်လေဝ် တုပ်စိုတ်ရ။ ။ ပ။ ။ အလို
 ဇကုလေဝ် ပွမထွေန်စပ်မဂ်ဂှက်ဟွံဂှိုင်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမ
 ထွေန်စပ်မဂ်ဂှက်ဟွံဂှိုင်ရ၊ ပွဲပွမထွေန်စပ်မဂ်ဂှက်ဟွံဂှိုင်လေဝ် တုပ်စိုတ်ရ။ ပ။ ။ (၁၆)

အလိုဇကုလေဝ် မှုကိစိုတ်မိက်ကိုညးသအာင်လိုလ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်
 ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမမှုကိစိုတ် မိက်ကိုလိုလ်ရ၊ ပွဲပွမမှုကိစိုတ် မိက်ကိုလိုလ်လေဝ် တုပ်စိုတ်ရ
 ။ ပ။ ။ အလိုဇကုလေဝ် ဟွံမှုကိစိုတ်မိက်ကိုညးသအာင်လိုလ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်
 ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမဟွံမှုကိစိုတ် မိက်ကိုလိုလ်ရ၊ ပွဲပွမဟွံမှုကိစိုတ် မိက်ကိုလိုလ်လေဝ်
 တုပ်စိုတ်ရ။ ပ။ ။ (၁၈)

အလိုဇကုလေဝ် မှုကိလညာတ်မှာရာရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ်
 ပွဲလညာတ်မှာရာရ၊ ပွဲလညာတ်မှာရာလေဝ် တုပ်စိုတ်ရ။ ပ။ ။ အလိုဇကုလေဝ် မှုကိလညာတ်
 ချာံစုတ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲလညာတ်ချာံစုတ်ရ၊ ပွဲလညာတ်ချာံ
 စုတ်လေဝ် တုပ်စိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ညးမချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဝံ ရင်တျင်နင်တဲ
 သ့ဟ်ညံင်ရဲဖျေံစွဲကို တုပ်သ့ဟ်သတ်ကို ဝံအာစိုပ်ချင်သွင်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။ (၂၀)

ကမ္မပေယျာလတဲရ။

(၁၈) ၈။ ရာဂပေယျာလ

၁၈၄။ ယွံခမိတအ် သွက်ဝံတီကောတ် ‘ရာဂ’ပွမထွေန်စပ် နကိုညာတ်တောင် ဂပ်ပ်
 ဇော်ပွင် ခရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမူးပိဂကူအိုတ်ရဲရာမူးတုန်— ‘သုညတသမာမိ’ပွမ

တန်ကြန် မလှသုန်ဂြံ(နှုအတ္တ)၊ ‘အနိမိတ္တသမာဓိ’ပွမတန်ကြန်မစာ်စူးနှုနိမိတ်၊ ‘အပ္ပဏိဟိတသမာဓိ’ပွမတန်ကြန် မစာ်စူးနှုပွမရာဒနာ(မတွံဂးတဏှာ)။ ယွံခမီတအ် သွက်ဂွံတီကောတ် ‘ရာဂ’ပွမထွေန်စပ် နကုဉာဏ်တေင် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဓရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဂွံအိုတ်ရ။

(ယွံခမီတအ် သွက်ဂွံတီကောတ် ‘ရာဂ’ပွမထွေန်စပ် နကုဉာဏ်တေင် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဓရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိဂကူအိုတ်ဂိုဏ်းတုန်— ‘သမာဓိ’ပွမတန်ကြန် မွဲကို ‘ဝိတက်’ပွမချပ် ‘ဝိစာရ’ပွမဖိတ်သပေါတ်၊ ‘သမာဓိ’ပွမတန်ကြန် ဟံမ္မဲကို ‘ဝိတက်’ပွမချပ်တု မွဲအယာ်မာတ် ‘ဝိစာရ’ပွမဖိတ်သပေါတ်ဟေင်၊ ‘သမာဓိ’ပွမတန်ကြန် ‘ဝိတက်’ပွမချပ်လေပ် ဟံမ္မဲ ‘ဝိစာရ’ပွမဖိတ်သပေါတ်လေပ် ဟံမ္မဲရ။ ယွံခမီတအ် သွက်ဂွံတီကောတ် ‘ရာဂ’ပွမထွေန်စပ် နကုဉာဏ်တေင် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဓရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူအိုတ်ရ။)

ယွံခမီတအ် တုဟ်နပိုင်ခြာတီကောတ်ရာဂ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဓရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူအိုတ်ရ။ ပ ။ တုဟ်နကုဉာဏ်တုဟ်နဂွံပါ။ တုဟ်နဂွံကိုအိုတ်။ တုဟ်နဂွံကိုလီလ်။ တုဟ်နဂွံကိုစာ်စူး။ တုဟ်နဂွံကိုပျိုတ်။ တုဟ်နဂွံသွးကွေံ။ တုဟ်နဂွံသွးကွေံမွဲလှေံပွန် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဓရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဂွံအိုတ်ရ။

ပွမလုတ်မှာဒုသ်။ ပွမဝိဝိင်။ ပွမထေပူတ်။ ပွမဒက်ဝဲ။ ပွမဇိုတ်ပိုတ်ကွေံဂုဏ်ညး။ ပွမသွပ်ပြိုင်ပကာန်။ ပွမစောန်စိုတ်။ ပွမသအေတ်သပါန်။ ပွမလေံလုန်။ ပွတုံက်စွာ။ ပွမဗိုန်ခိုင်။ ပွမဒုဟ်ဒု။ ပွမပတိုန်မာန်။ ပွမပတိုန်မာန်လောန်။ ပွမဇူမာန်။ တုဟ်နဂွံတီကောတ် ပွမဟိုတ်မာ် နကုဉာဏ်တေင်။ တုဟ်နဂွံပိုင်ခြာတီကောတ်။ တုဟ်နဂွံကိုအိုတ်ကု။ တုဟ်နဂွံပါ။ တုဟ်နဂွံကိုအိုတ်။ တုဟ်နဂွံကိုလီလ်။ တုဟ်နဂွံကိုစာ်စူး။ တုဟ်နဂွံကိုပျိုတ်။ တုဟ်နဂွံသွးကွေံ။ တုဟ်နဂွံသွးကွေံမွဲလှေံပွန် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဓရ်ဂမ္တိုင်ပိဂကူဂွံအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

တီလမ္တိုင်ကျိတြ တွံကိုဂလာန်ဝံရ။ ခမီဂမ္တိုင်ဂ် သျှိုက်မျိုက်ဓရ်တီလမ္တိုင်ကျိတြ တွံဂမ္တိုင်ဂ်တဲ ဒင်ဂိုင်ကောတ်ဗွဲမအိုတ်ဟိုတ်အိုတ်။

ရာဂပေယျာလတဲရ။

ပါဠိအင်္ဂုတ္တိုရ် ဘာသာမန် တိကနိပါတ်
တဲရောင်။

ယ

မာတိကာ

မူဆဋ္ဌသံဂါယန
သုတ္တန္တပိဋကတ် အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်

ပါဠိအင်္ဂုတ္တိုရ် ဘာသာမန်

စတုတ္ထနိပါတ်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

၁။ ပဌမပဏ္ဏာသက

၁။ ပဌမ သုတ်မသုန်ဇော်

၁။ ဘဏ္ဍာဂါမဝဂ် ၁။ သုတ်အနုဗုဒ္ဓ

၁။ အဲဒါကံ ဝံမိင်လဝ် ရဲသင်ဝံရ—

ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမ္မဲပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်တံခိုင် ပွဲကွာန်ဘဏ္ဍာဂါမ လုပ်လို့ဟ်
ဝဇ္ဇိရဲရ။ ပွဲအခိုင်ကံ တီလမ္မဲပိုင်ကျက်တြဲ ကော်တိုန်ခမိဂမိုင် ရဲဝံမွဲး “ယံခမိတအ်”ရ။ ခမိ
ဂမိုင်ကံ “ယံကျက်မ္မဲပိုင်” ရဲဝံ ကလောင်ဂရင်ပတိ ကုတီလမ္မဲပိုင်ကျက်တြဲအိုတ်ရ။ တီလမ္မဲပိုင်
ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်ဂလာန်ဝံရ— ယံခမိတအ် ဟိုတ်ပွမဟံတိကေတ်ဗွဲမဗွဲ ပွမဟံထပက်ခိုင်
တြင်တိကေတ် ခရဲဂမိုင်ပန်ဂကူဂ်ရ အဲကျက်ကို မူးတအ်ညးဂမိုင်ကို လုက်ကာလမိုင်သွဲ
ဒးဂြိပ်အာကျင်(မ္မဲဘဝကိုမ္မဲဘဝ)တုရ။ ဒးဂေတ်ဂေင် ဂေင်ကျင်တုရ။ ညးမူးပန်ဂကူအိုတ်ကံ
ရောမွဲးတုန်— ယံခမိတအ် ဟိုတ်ပွမဟံတိကေတ်ဗွဲမဗွဲ ပွမဟံထပက်ခိုင်တြင်တိကေတ်
သီလမပြဂ်ရ အဲကျက်ကို မူးတအ်ညးဂမိုင်ကို လုက်ကာလမိုင်သွဲ ရဲဝံ ဒးဂြိပ်အာကျင်တုရ။

မာတိကာ

ဒေးဂေတ်ဂေင်ဂေင်ကျင်တဲ့ရ။ ယွံခမီ တအ် ဟိုတ်ပွမဟုံတီကေတ်ဗွဲမဗွဲ ပွမဟုံထပက်ခွင်
 ငြင်တီကေတ် သမာဓိမပြ်ရ အဲကျက်ကို မူးတအ်ညးဂမၠိုင်ကို လုက်ကာလမၠိုင်သေ့ဒဲ ရဲဝံ
 ဒေးဂြိပ်အာကျင်တဲ့ရ။ ဒေးဂေတ်ဂေင်ဂေင်ကျင်တဲ့ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ပွမဟုံတီကေတ်ဗွဲမဗွဲ
 ပွမဟုံထပက်ခွင်ငြင်တီကေတ် ပညာမပြ်ရ အဲကျက်ကို မူးတအ်ညးဂမၠိုင်ကို လုက်ကာလ
 မၠိုင်သေ့ဒဲ ရဲဝံ ဒေးဂြိပ်အာကျင်တဲ့ရ။ ဒေးဂေတ်ဂေင်ဂေင် ကျင်တဲ့ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ပွမ
 ဟုံတီကေတ်ဗွဲမဗွဲ ပွမဟုံထပက်ခွင်ငြင်တီကေတ် ပွမတိတ်ဗူး(အရဟတ္တဖိုလ်) မပြ်ရ
 အဲကျက်ကို မူးတအ်ညးဂမၠိုင်ကို လုက်ကာလမၠိုင်သေ့ဒဲ ရဲဝံ ဒေးဂြိပ်အာကျင်တဲ့ရ။ ဒေးဂေတ်
 ဂေင်ဂေင်ကျင်တဲ့ရ။ ယွံခမီတအ် သီလမပြ်၊ သမာဓိမပြ်၊ ပညာမပြ်၊ ပွမတိတ်ဗူး(အရ
 ဟတ္တဖိုလ်)မပြ် အဲတီကေတ်ဗွဲမဗွဲတဲ့ရ။ ထပက်ခွင်ငြင်တီကေတ်တဲ့ရ။ သကုတ်ကေံ
 ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ် ပွဲဘဝတဲ့ရ။ တဏှာ နှိဟိုတ်ရင်တျင်ဏှာ ဘဝမွဲသအာင်အိုတ်အာတဲ့ရ။
 လုဟ်ဝံ ဟုံမွဲကိုပွမကတိန် ပွဲဘဝတို့မွဲလှော်ပွန်ရ ရဲဝံ (သုးတ်ရ)။

တီလမ္မုပိဉ်ကျ်တြ တွံကိုဂလာန်ခရဲဝံရ။ တွံကိုဂလာန်ခရဲပွဲကြဲဝံတဲ့ တီလမ္မုပိဉ်
 ကျ်တြမဒ်အွာ တွံတိုန်ဒေသနာဝံပွန်ရ—

“သီလသမာဓိပညာကို ပွမတိတ်ဗူးနူကီလေသ(အရဟတ္တဖိုလ်) မဟဲ့ပတောံ
 စတ်ကို ခရဲဂမၠိုင်ဝံ ကျ်တြဂေါတမ မချိုက်ပေင်တ်ကောံတို့ဝါရ် ထပက်ခွင်ငြင်တီ
 ကေတ်တဲ့ရ။

ရဲဝံဟေင် တီလမ္မုပိဉ်ကျ်တြ မလေပ်သွကေံလအိတ်ဒ်ဒိန်ဝဉ် မဒ်အွာမ္မိဟ်
 ဒေဝတ်ဂမၠိုင် မ္မုကိုစက္ခမသုန်သ် (ကီလေသ)ဗိုဟ်လလမ်တဲ့ ထပက်ခွင်တီကေတ်
 နကိုညဏ်တေင်တဲ့ တွံကိုခရဲ ကုခမီဂမၠိုင်တဲ့ရ”။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ပပတိတ

၂။ ယွံခမီတအ် ညးဟုံချိုက်ပေင်တ်ကောံခရဲဂမၠိုင်ပန်ဂကူဂ် ထေက်ကိုသုးတ် ရဲဝံမွဲ
 “ညးတသိုတ်အာ နူသာသနာဝံ”ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ညးဟုံချိုက်ပေင်တ်
 ကောံသီလမပြ် ထေက်ကိုသုးတ် ရဲဝံမွဲ “ညးတသိုတ်အာ နူသာသနာဝံ”ရ။ ညးဟုံ
 ချိုက်ပေင်တ်ကောံသမာဓိမပြ် ထေက်ကိုသုးတ် ရဲဝံမွဲ “ညးတသိုတ်အာ နူသာသနာဝံ”ရ။
 ညးဟုံချိုက်ပေင်တ်ကောံပညာမပြ် ထေက်ကိုသုးတ် ရဲဝံမွဲ “ညးတသိုတ်အာ နူသာသ
 နာဝံ”ရ။ ညးဟုံချိုက်ပေင်တ်ကောံပွမတိတ်ဗူး(အရဟတ္တဖိုလ်)မပြ် ထေက်ကိုသုးတ် ရဲဝံမွဲ
 “ညးတသိုတ်အာ နူသာသနာဝံ”ရ။ ယွံခမီတအ် ညးဟုံချိုက်ပေင်တ်ကောံခရဲဂမၠိုင်ပန်ဂကူဝံ
 ထေက်ကိုသုးတ် ရဲဝံမွဲ “ညးတသိုတ်အာ နူသာသနာဝံ”ရ။

ယံခမီတအံ ညးချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂံ ထေက်ကိုသွးတံ ရံဝံမွဲး “ညးဟံတသိုတ်အာ နူသာသနာဝံ”ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ်ဂံရောမွဲးတုန်— ညးချိုက်ပေင်တကောံသီလမပြ် ထေက်ကိုသွးတံ ရံဝံမွဲး “ညးဟံတသိုတ်အာ နူသာသနာဝံ”ရ။ ညးချိုက်ပေင်တကောံသမာမိမပြ် ထေက်ကိုသွးတံ ရံဝံမွဲး “ညးဟံတသိုတ်အာ နူသာသနာဝံ”ရ။ ညးချိုက်ပေင်တကောံပညာမပြ် ထေက်ကိုသွးတံ ရံဝံမွဲး “ညးဟံတသိုတ်အာ နူသာသနာဝံ”ရ။ ညးချိုက်ပေင်တကောံပွမတိတ်ဗူး (အရဟတ္တဖိုလ်)မပြ် ထေက်ကိုသွးတံ ရံဝံမွဲး “ညးဟံတသိုတ်အာ နူသာသနာဝံ”ရ။ ယံခမီတအံ ညးချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ ထေက်ကိုသွးတံ ရံဝံမွဲး “ညးဟံ တသိုတ်အာ နူသာသနာဝံ”ရ။

ညးတသိုတ်အာ (နူသာသနာ)ဂမ္တိုင် တသိုတ်အာမွဲးအိုတ်ရ၊ ညးတသိုတ်အာ ဂမ္တိုင် ထေက်စပ်(နကိုတဏှာ)ဂမ္တိုင်ဒ်တဲ ဒးအာစိုပ် ပွမကတိန်မဲ့လှေ့ပုန်အိုတ်ရ၊ (ညးချိုက်ပေင်တကောံအရိယဓမ္မပန်ပြကာဂံ) သွပတဲကွေ့ကိစ္စမဂ် စိုတြ်သံတဲရ၊ မိပ်လဟိင် (ပွဲခရ်ဂုဏ်)ထေက်ကိုမိပ်လဟိင်တဲ၊ နကိုတသိုတ်မဲ့ ဝံအာစိုပ်တသိုတ်မဲ့ အတိုင်လှေ့ရ။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ပဌမခဏ

၃။ ယံခမီတအံ ညးယုတ်ဒိဟ်မို မဟံချိုဟ်ကေက် မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂံ ညးမင်မဲ့ဒိုင်ဇကုဇကု မဂပ်ဝံခါဟ်ပလီုပလှ်ရ၊ ညးမုံကိုဒုဟ်လေဝ်ဒ်ရ၊ ညးထေက်ကိုတပညာဂမ္တိုင် စောတ်စောဲဂရိဟ်လေဝ်ဒ်ရ၊ ပွအကုသိုလ်မဂ္တိုင်လေဝ် ကိုဇော်မောဝ်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ်ဂံရောမွဲးတုန်— ဟံစိုစုတ် ဟံတို့လုပ်(နကိုညဏ်)တဲ ဟိုသွးဂုဏ် ညးဟံထေက်ကိုဂုဏ်ရ၊ ဟံစိုစုတ် ဟံတို့လုပ်(နကိုညဏ်)တဲ ဟိုသွးမသက္ကာဂုဏ် ညးထေက်ကိုဂုဏ်ရ၊ ဟံစိုစုတ် ဟံတို့လုပ်(နကိုညဏ်)တဲ ကိုကတိန် ပွမလျှင်ဖြိုင်သျိုက် ပွဲအရာဟံထေက်ကိုလျှင်ဖြိုင်သျိုက်ရ၊ ဟံစိုစုတ် ဟံတို့လုပ်(နကိုညဏ်)တဲ ကိုကတိန် ပွမဟံလျှင်ဖြိုင်သျိုက် ပွဲအရာထေက်ကိုလျှင်ဖြိုင်သျိုက်ရ။ ယံခမီတအံ ညးယုတ်ဒိဟ်မို မဟံချိုဟ်ကေက် မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ ညးမင်မဲ့ဒိုင်ဇကုဇကု မဂပ်ဝံခါဟ် ပလီုပလှ်ရ၊ ညးမုံကိုဒုဟ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ညးထေက်ကိုတပညာဂမ္တိုင် စောတ်စောဲဂရိဟ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ပွအကုသိုလ်မဂ္တိုင်လေဝ် ကိုဇော်မောဝ်ရ။

ယံခမီတအံ ညးသပ္ပရိဟ် မုံကိုပညာမချိုဟ်ကေက် မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂံ ညးမင်မဲ့ဒိုင်ဇကုဇကု မဟဂပ်ဝံခါဟ် ဟဂပ်ဝံပလီုပလှ်ရ၊ ညးဟံကိုဒုဟ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ညးဟံထေက်ကိုတပညာဂမ္တိုင် စောတ်စောဲဂရိဟ်လေဝ်ဒ်ရ၊ ပွကုသိုလ်ထွက်မဂ္တိုင်လေဝ်

ကိုဇော်မောင်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— စိုစွတ် တို့လုပ်(နကိုညဏ်)တဲ ဟံဟို သွးဂုဏ် ညးဟံထေက်ကိုဂုဏ်ရ။ စိုစွတ် တို့လုပ်(နကိုညဏ်)တဲ ဟိုသွးဂုဏ် ညးထေက် ကိုဂုဏ်ရ။ စိုစွတ် တို့လုပ်(နကိုညဏ်)တဲ ကိုကတိန်ပွမဟံလျှင်ဖြင်သိုက် ပွဲအရာဟံထေက် ကိုလျှင်ဖြင်သိုက်ရ။ စိုစွတ် တို့လုပ်(နကိုညဏ်)တဲ ကိုကတိန် ပွမလျှင်ဖြင်သိုက် ပွဲအရာ ထေက်ကိုလျှင်ဖြင်သိုက်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးသပ္ပာရိတ် မှုံကိုပညာမချိတ်ကေက် မချိတ် ပေင်တကောံခရ်ဂမၠိုင်ပန်ဂကူဝံ ညးမင်မွဲဒိုင်ဇကုဇကု မဟဂပ်ဝံခါဟ် ဟဂပ်ဝံပလိုပလံာ်ရ။ ညးဟဲ့ကိုဒုဟ်လေဝ် ဒ်ရ။ ညးဟံထေက်ကိုတုပညာဂမၠိုင် စောတ်စောဲဂရိတ်လေဝ် ဒ်ရ။ ပွကုသိုလ်ထိုက်မဂ္ဂိုင်လေဝ် ကိုဇော်မောင်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

ဩညးမွဲ ထိုင်သးတ ညးထေက်ကိုဂရိတ်ရ။ ဩညးမွဲလေဝ် ဂရိတ်တ ညးထေက် ကိုထိုင်သးရ။ ညးဂ် လုတ်ဆန်စန်ဒုဟ် နကိုပါင်မွဲရ။ ဟိုတ်နူဒုဟ်ဂ်ရ ကလိဝံတသိုဒ် ဟံမာန်ရ။

ဩညးမွဲ ပွဲအရာဝေင်လံင်ဇျေင်လံင်မခတ်ဂမၠိုင် ကျဟောံဗြောံအာဂြပ်ရတ်အိုသို မွဲဟာန်ကောံဇကုရ။ ပွမကျဟောံဗြောံညးဂ်ဝံ ဒ်ဒုဟ်ဗွတ်ညိနာင်ဟေင်ရ။ ဩညးမွဲ စိုတ်ဂြိုဟ်စာလုတ်မှာဒုဟ် ပွဲပွဲပုဂိုလ်မညီသာဂမၠိုင်ရ။ ဒုဟ်ညးဂ်ဝံတုန် ဒ်ဒုဟ်ဇော် လောန်ရ။

ညးလေပ်ဟိုဂရိတ်စောတ်စောဲ ပုဂိုလ်အရီဂမၠိုင်ဂ် သ်ပတ်ပါင်မယုတ်မာ စိုတ်မ ယုတ်မာတဲ ဩနရက်မွဲ ဒးပြာပ်အာစိုပ်ရ။ ဒးကတိန် ပွဲနရက်ဂ် လုက်အရိတ်လို့ဟ် မွဲကိုငိုနီရမ္မဒ် ပိစောတ်တြနီရမ္မဒ် မသုန်အမ္မဒ်ရ။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဒုတိယခတ

၄။ ယွံခမီတအ် ညးယုတ်ဒိုဟ်စို မဟံချိတ်ကေက် မလုတ်မှာဒုဟ် ပွဲပုဂိုလ်ဂမၠိုင် ပန်ဂကူ ညးမင်မွဲဒိုင်ဇကုဇကု မဂပ်ဝံခါဟ် ပလိုပလံာ်ရ။ ညးမှုံကိုဒုဟ်လေဝ် ဒ်ရ။ ညးထေက် ကိုတုပညာဂမၠိုင် စောတ်စောဲဂရိတ်လေဝ် ဒ်ရ။ ပွအကုသိုလ်မဂ္ဂိုင်လေဝ် ကိုဇော်မောင်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမီတအ် ညးယုတ်ဒိုဟ်စို မဟံချိတ်ကေက် မလုတ် မှာဒုဟ် ပွဲမိဂ် ညးမင်မွဲဒိုင်ဇကုဇကု မဂပ်ဝံခါဟ် ပလိုပလံာ်ရ။ ညးမှုံကိုဒုဟ်လေဝ် ဒ်ရ။ ညးထေက်ကိုတုပညာဂမၠိုင် စောတ်စောဲဂရိတ်လေဝ် ဒ်ရ။ ပွအကုသိုလ်မဂ္ဂိုင်လေဝ် ကိုဇော် မောင်ရ။ ယွံခမီတအ် မလုတ်မှာဒုဟ် ပွဲမ ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် မလုတ်မှာဒုဟ် ပွဲကျာ် ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် ညးယုတ်ဒိုဟ်စို မဟံချိတ်ကေက် မလုတ်မှာဒုဟ် ပွဲကွးသာဝကကျာ်ဂ် ညးမင်မွဲ ဒိုင်ဇကုဇကု မဂပ်ဝံခါဟ် ပလိုပလံာ်ရ။ ညးမှုံကိုဒုဟ်လေဝ် ဒ်ရ။ ညးထေက်ကိုတုပညာဂမၠိုင်

စောတ်စောဲဂရိုဟ်လေဝ် နှိရ၊ ပွအကုသိုလ်မဂြိုလေဝ် ကိုဇှော်မောဝ်ရ။ ယံခမီတအ် ညးယုတ်ဒိုဟ်ဗို မဟံ့ဗျိုဟ်ကောက် မလုတ်မာဒုဟ် မွဲပူဂိုလ်ဂမၠိုင်ပန်ဂကူဝံ ညးမင်မွဲဒိုင်ဇကု ဇကု မဂပ်ဝ်ခါဗျာ် ပလီုပလားရ၊ ညးမွဲကိုဒုဟ်လေဝ် နှိရ၊ ညးထောက်ကိုတုပညာဂမၠိုင် စောတ်စောဲဂရိုဟ်လေဝ် နှိရ၊ ပွအကုသိုလ်မဂြိုလေဝ် ကိုဇှော်မောဝ်ရ။

ယွံခမီတအ် ညးသပျုရိုဟ် မ့ုကိပ်ညာမချိုဟ်ကောက် မဒွေတ်တဲဗွဲမဒးရး ပွဲပူဂိုလ် ဂမိုင်ပန်ဂကူဂ် ညးမင်မွဲဒိုင်ဇကုဇကု မဟဂပ်ဝံခါဟ် ဟဂပ်ဝံပလိုပလာ်ရ၊ ညးဟွဲကိုဒုဟ်လေဝ် နှိရ၊ ညးဟွံထေက်ကိုတုပညာဂမိုင် စောတ်စောဲဂရိုဟ်လေဝ် နှိရ၊ ပွကုသိုလ်ထိုက်မဂိုင်လေဝ် ကိုဇှော်မောဝ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမီတအ် ညးသပျုရိုဟ် မ့ုကိပ်ညာမချိုဟ်ကောက် မဒွေတ်တဲဗွဲမဒးရး ပွဲမိဂ် ညးမင်မွဲဒိုင်ဇကုဇကု မဟဂပ်ဝံခါဟ် ဟဂပ်ဝံပလိုပလာ်ရ၊ ညးဟွဲကိုဒုဟ်လေဝ် နှိရ၊ ညးဟွံထေက်ကိုတုပညာဂမိုင် စောတ်စောဲဂရိုဟ်လေဝ် နှိရ၊ ပွကုသိုလ်ထိုက်မဂိုင်လေဝ် ကိုဇှော်မောဝ်ရ။ ယွံခမီတအ် မဒွေတ်ဗွဲမဒးရး ပွဲမ ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် မဒွေတ်ဗွဲမဒးရး ပွဲကျာ် ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် ညးသပျုရိုဟ် မ့ုကိပ်ညာမချိုဟ်ကောက် မဒွေတ်တဲဗွဲမဒးရး ပွဲကွေးသာဝကကျာ်ဂ် ညးမင်မွဲဒိုင်ဇကုဇကု မဟဂပ်ဝံခါဟ် ဟဂပ်ဝံပလိုပလာ်ရ၊ ညးဟွဲ ကိုဒုဟ်လေဝ် နှိရ၊ ညးဟွံထေက်ကိုတုပညာဂမိုင် စောတ်စောဲ ဂရိုဟ်လေဝ် နှိရ၊ ပွကုသိုလ်ထိုက်မဂိုင်လေဝ် ကိုဇှော်မောဝ်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးသပျုရိုဟ် မ့ုကိပ်ညာ မချိုဟ်ကောက် မဒွေတ်တဲဗွဲမဒးရး ပွဲပူဂိုလ်ဂမိုင်ပန်ဂကူဝံ ညးမင်မွဲဒိုင်ဇကုဇကု မဟဂပ်ဝံခါဟ် ဟဂပ်ဝံပလိုပလာ်ရ၊ ညးဟွဲကိုဒုဟ်လေဝ် နှိရ၊ ညးဟွံထေက်ကိုတုပညာ ဂမိုင် စောတ်စောဲဂရိုဟ်လေဝ်နှိရ၊ ပွကုသိုလ်ထိုက်မဂိုင်လေဝ် ကိုဇှော်မောဝ်ရ ရဝံ (သွေးတရ)။

ဩဇာမဲ့ ပွဲမိကို ပွဲမကို ပွဲတီလမှူးပိုင်ကျက်တြ မဂြင်တိကောတ်ခရ်အလုံအိုသို
အလိုဇကုကို သအောင်နုဂ် ပွဲကွေးသာဝကကျက်ကို လုတ်မှာဒုလ်ရ၊ ညးမှူးသတ်မဖွ်သတ်
ဂ်ဂ် ကိုဗ္ဗမအကုသိုလ်မဂြိုင် ဇေဇ်မောင်ရ။

ဟိုတ်ပွမလုတ်မှာဒုဟ် ပွဲမိမဂ္ဂိုင်သက်ဂ်ရ ပွဲဘဝပစ္စုပ္ပန်ဝံဟောင် တုပညာဂမ္တိုင်
ဟိုဂရိဟ်တံ ညးဂ်အိုတ်ရ၊ ညးလုတ်မှာဒုဟ်ဂ် ပွဲဘဝပရလိုက်လောင် ဒးအာစိုပ်
အပါယ်ရ။

ဩဇာမဲ့ ပွဲမိကို ပွဲမကို ပွဲတီလမ္မံ့ပိုင်ကျက်တြ မဂြင်တီကောတ်ခရ်အလုံအိုသို
အလိုဇကုကို သအာင်နူဂ် ပွဲကွေးသာဝကကျက်ကို ဇွေတ်တ်ဗွဲမဒေးရ၊ ညးမ္မံ့သတ်
မဏ်သင်္ဂိုက် ကိုပွမကုသိုလ်မဂြိုင် ဇွေတ်မောင်ရ။

ဟိုတ်ပွမဒွေတ် ပွမိမဂမှိုင် နမဗ္ဗေရ်ရ ပွဲဘဝပစ္စုပ္ပန်ဝံဟောင် တုပညာဂမှိုင်
ဟိုထိုင်သးတ် သးဂ်အိုတ်ရ၊ သးဂ် ပွဲဘဝပရလိုက်လေဝ် ဝံမိပ်လဟိုင် ပွဲချိုင်သွပ်ရ။

သုတံစတုတ္ထ။

ဟိုတိုက

၅။ သုတ်အနုသောတ

၅။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူ နွံပြာကဏ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန် ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ပုဂ္ဂိုလ်မလေပ်ဗက်ဇော်အာဗလော့ဍုင်(သံသာ)၊ ပုဂ္ဂိုလ်မလေပ်ဒစး တိုန်ဍုင်(သံသာ)၊ ပုဂ္ဂိုလ်မုဲသဘ်ဒတူဒေါဒိုင်၊ ပုဂ္ဂိုလ်မပြ မိင်ကောံစိုပ်သြင်မွဲလပါ်တဲ တန်တ လ္လှူကုန်ဒီရ။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်မလေပ်ဗက်ဇော်အာဗလော့ဍုင်(သံသာ)မွဲးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျိုက် ကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်လေပ် သိပ်ဂိုပ်သ္တိုန်ဗပိုန်ရ။ ကမ်ပွ သရာပ်ပါပ်လေပ် ကောန်ရ။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ ကော်ခဂး ရဝံမွဲး ပုဂ္ဂိုလ်မလေပ်ဗက်ဇော် အာဗလော့ဍုင်(သံသာ)ရ။

ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်မလေပ်ဒစးတိုန်ဍုင်(သံသာ)မွဲးဂ် ညးခွဲရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျိုက် ကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်လေပ် ဟံသိပ်ဂိုပ်သ္တိုန်ဗပိုန်ရ။ ကမ်ပွသရာပ်ပါပ်လေပ် ဟံကောန်ရ။ ဒိုမ္မဟာန်ကောံဒဒိမ်ကာယ ဒိုမ္မဟာန်ကောံဒဒိမ်စိုတ်တဲ သိုမ္မုက်မုက္ခဝါ ဇောဝိတ် ဍုင်ရမတ်လရိုအ်ဂစောတ်ယာ်ဂ်လေပ် ဒေတ်တဲဒေတ်မပြ မချိုက်ပေင်သ္တီးဇးရ။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ ကော်ခဂး ရဝံမွဲး ပုဂ္ဂိုလ်မလေပ်ဒစးတိုန်ဍုင်(သံသာ)ရ။

ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်မုဲသဘ်ဒတူဒေါဒိုင်မွဲးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျိုက် ဟိုတ်နုသံယောဇိန်အဗန်အဒက်ဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာ မုဲကိုသွက် ပွမဒးတန်ပဋိသန္တိ ပွဲဘုံကာမသုင် အိုတ်အာဂ်ရ ဒးတန်ပဋိသန္တိဥပပါတ်ရ။ သွပရိနိဗ္ဗာန် ပွဲဘုံဂ်ရ။ ဟံမ္မုကိုသဘ် ပွမကလေင်ကျင်နုဘုံဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ ကော်ခဂး ရဝံမွဲး ပုဂ္ဂိုလ်မုဲသဘ်ဒတူဒေါဒိုင်ရ။

ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်မပြ မိင်ကောံစိုပ်သြင်မွဲလပါ်တဲ တန်တလ္လှူကုန်ဒီမွဲးဂ် ညးခွဲ ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျိုက် ဟိုတ်နုခရ်အာသဝဂမ္တိုင်အိုတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝ လုဟ်ဟေင် အလိုဇကု သွဇောဝိတ်မတ်ကိုအရဟတ္တဖိုလ်စိုတ်မတ်တဲဗူး ကောံအရဟတ္တဖိုလ် ပညာမတ်တဲဗူး မဟံမ္မုကိုအာသဝ နကိုညဏ်တေင်ကွာ အာစိုပ်တဲပဒတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ ကော်ခဂး ရဝံမွဲး ပုဂ္ဂိုလ်မပြ မိင်ကောံစိုပ်သြင်မွဲလပါ်တဲ တန်တလ္လှူကုန်ဒီရ။

ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္တိုင်လျိုက် ဟံသိုလလမ်မင်မွဲ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်ဂ်ဒိုတ်တဲ သိုရာဂဟံစာ်စူးဂမ္တိုင်ဂ် ဒိုင်စသိုင် ပိုဉ်သမ္ပတ္တိကာမဂုဏ် ပွဲဘုံကာမဝံအိုတ်ရ။ ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္တိုင်ဂ် သိုဒးပြာပ်အာစိုပ် ပွမဒးတန်ပဋိသန္တိ ပွမဗျူဂမ္တိုင်ဂ်ဂ်ဂ်ဂ်ကိုဝါတဲ တဏှာခေလိုချိုက်ဂမ္တိုင်ဂ်ဒိုတ်တဲ ပုဂ္ဂိုလ် မလေပ်ဗက်ဇော်အာဗလော့ဍုင်(သံသာ)ဂမ္တိုင်မွဲးအိုတ်ရ။

ဟိုတ်ဒိုသ်ဂ်ဟေင် တုပညာမုဲကိုသတိမပြာကဏ် ပွဲကာမဘုံဝံ သိုဟံသိပ်ဂိုပ် သ္တိုန်ဗပိုန် ကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်ကို ပွသရာပ်ပါပ်ဂမ္တိုင်ကို ဒိုမ္မဟာန်ကောံဒဒိမ် ပွမသျှောင် စိုတ်လေပ် သူးကောံကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်ရ။ ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် တုပညာဂမ္တိုင် ဟိုသူးတဲ ရဝံမွဲး ပုဂ္ဂိုလ်မလေပ်ဒစးတိုန်ဍုင်(သံသာ)အိုတ်ရ။

ဩဉ္ဇးမဲ့ ဗွေစုတ်ဇကန် ပါသွေးကွံက်လေသဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ (ဩရုဗ္ဘာဂိယ သံယောဇဉ်နိဇ္ဇာနိဒကင်္ဂြေန်)တဲ့ မှုံကိုဒွေတ်မှိုက်ပေင်ရ၊ မှုံကိုသတ်ဟံဟုတ်ယုတ်ရ၊ အာစိုပ်ကောတ်အထောင့် ပွမလုတ်လပ်စိုတ်ရ၊ မှုံကိုဣန္ဒြိတန်ကြန်ရ၊ ပုဂိုလ်ဂံ ကော်ခင်း ရံဝံမွး ပုဂိုလ်မှုံသတ်မဒတူဒေါဒိုင်ရ။

ဩပုဂိုလ်မဲ့ မတို့လုပ်အာ ခရ်ပြုယုတ်(ကုသိုလ်၊အကုသိုလ်)ဂမ္ဘိုင် (နကိုဉာဏ်)တဲ့ ပလီပလတ်ကွံတဲ့အာဂ်ဒ်တဲ့ (ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်) ကွံဗွန်အာအိုတ်ရ၊ ဟံမဲ့အိုတ်ရ၊ ဒွေတ် လုတ်ဒွေတ်မပြု(မတွံးမဂ်)တဲ့ဂ် ဒ်တဲ့ ပုဂိုလ်မအာစိုပ်လအိတ်လောကပိဂ် ဗွေစုတ် ကော်ခင်း ရံဝံမွး ပုဂိုလ်အာစိုပ်သြင်မွဲလပါရ။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်အပ္ပဿတ

၆။ ယံခမီတအံ ပုဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ဉ္ဇးမွးပန် ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွးတုန်— ပုဂိုလ်လွိုင်လညာတ်အောန်တဲ့ ဟံ့ချိုက်ပေင်တကောံခရ်မဂပ်ပ် ကလင်ပင်မိုင်၊ ပုဂိုလ်လွိုင်လညာတ်အောန်တဲ့ ချိုက်ပေင်တကောံခရ်မဂပ်ပ်ကလင်ပင်မိုင်၊ ပုဂိုလ်လွိုင်လညာတ်ဂိုင်တဲ့ ဟံ့ချိုက်ပေင်တကောံခရ်မဂပ်ပ်ကလင်ပင်မိုင်၊ ပုဂိုလ်လွိုင် လညာတ်ဂိုင်တဲ့ ချိုက်ပေင်တကောံခရ်မဂပ်ပ်ကလင်ပင်မိုင်ရ။ ယံခမီတအံ မုရသင်္ဂလီ ပုဂိုလ် လွိုင်လညာတ်အောန်တဲ့ နိဉ္ဇးဟံ့ချိုက်ပေင်တကောံခရ်မဂပ်ပ်ကလင် ပင်မိုင်ဂ်ရော? ယံခမီ တအံ ပွဲလောကဝံ ပုဂိုလ်လှိုဂ် သုတ်(မဂ္ဂယုသုတ်တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲတွံ)ကို ဂေယျ(ဂါထာ စုဏ္ဏိယနရ်တုမတွံ)ကို ဝေယျာကရိဏ်(ဂါထာဟံဖက် မဂပ်ပ်တွံ နကိုစုဏ္ဏိယသက်သက်)ကို ဂါထာ(မဂပ်ပ်တွံ နကိုဂါထာသက်သက်)ကို ဉဒါနိ(မပါလုပ်လွှတ်ခွာံစောံခါ ဂါထာအိုတ်ဟံ့ဟံ မှောင်တေ့ မဂပ်ပ်ကြိုဂအောတ်တိုန်)ကို ဣတိဝုတ် (မစောန်ထွေးရံဝံမွး ခရ်ဝံ တီလမ္ပုပိဉ် ကျာ်တြဲမဂပ်ပ်တွံကိုရ)ကို ဇာတ်(မသုန်ကွံမသုန်စောံ)ကို အဗ္ဘတဓမ္မ(မဂပ်ပ်တွံ အသပ် ဂုဏ်တေ့င် ဟံ့ကောင်ကတိုန်)ကို ဝေဒလ္လ(မဂပ်ပ်တွံထွေး ဇာပ်မကလိဝံဝေဒမတွံးပညာ တုဋ္ဌိ မတွံးပွမသျိုက်မှိုက်)ကို ကောင်ကလင်ပင်မိုင် ဗုတ်ညိနာင်ဟောင်ရ။ ပုဂိုလ်ဂံ တီကေတ် အရထ ခရ်မကောင်ကလင်ပင်မိုင် ဗုတ်ညိနာင်ဟောင်တဲ့ တီကေတ်ပါဠိတဲ့ နိဉ္ဇးဒွေတ်တ ဒွေတ်မဗွေကိုခရ်လောကုတ္တိဟံ့သောင်ရ။ ယံခမီတအံ ရံဝံဟောင် ပုဂိုလ်လွိုင်လညာတ်အောန်တဲ့ ဉ္ဇးဟံ့ချိုက်ပေင်တကောံ ခရ်မဂပ်ပ်ကလင်ပင်မိုင်မွးရ။

ယံခမီတအံ မုရသင်္ဂလီ ပုဂိုလ်လွိုင်လညာတ်အောန်တဲ့ နိဉ္ဇးချိုက်ပေင်တကောံ ခရ်မဂပ်ပ်ကလင်ပင်မိုင်ဂ်ရော? ယံခမီတအံ ပွဲလောကဝံ ပုဂိုလ်လှိုဂ် သုတ်ကို ဂေယျကို ဝေယျာကရိဏ်ကို ဂါထာကို ဉဒါနိကို ဣတိဝုတ်ကို ဇာတ်ကို အဗ္ဘတဓမ္မကို ဝေဒလ္လကို

ကောင်ကလင်ပင်မှိုင်း ဗုတ်ညိနာင်ဟောင်ရ။ ပူဂိုလ်၌ တီကေတ်အရထ ခရ်မကောင်ကလင် ပင်မှိုင်း ဗုတ်ညိနာင်ဟောင်၌တဲ တီကေတ်ပါဠိတဲ နိညးဒေတ်တဲ ဒေတ်မဗွဲကို ခရ်လော ကုတ္တိရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟောင် ပူဂိုလ်လွိုင်လညာတ်အောန်တဲ ညးချိုက်ပေင်တဲကောံခရ် မဂပ်ဝ်ကလင်ပင်မှိုင်းမွဲးရ။

ယွံခမီတအ် မုရသ်လီု ပူဂိုလ်လွိုင်လညာတ်၌တဲ နိညးဟွံချိုက်ပေင်တဲကောံ ခရ်မဂပ်ဝ်ကလင်ပင်မှိုင်းရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လီု၌ သုတ်ကို ဂေယျကို ဝေယျာကရိုဏ်ကို ဂါထာကို ဥဒါန်ကို ဣတိဝုတ်ကို ဇာတ်ကို အဗျူတဓမ္မကို ဝေဒလ္လကို ကောင်ကလင်ပင်မှိုင်းမွဲးရ။ ပူဂိုလ်၌ တီကေတ်အရထ ခရ်မကောင်ကလင်ပင်မှိုင်း မွဲးရ၌တဲ တီကေတ်ပါဠိတဲ နိညးဒေတ်တဲ ဒေတ်မဗွဲကိုခရ်လောကုတ္တိဟွံသေင်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟောင် ပူဂိုလ်လွိုင်လညာတ်၌တဲ ညးဟွံချိုက်ပေင်တဲကောံခရ်မဂပ်ဝ်ကလင်ပင်မှိုင်းမွဲးရ။

ယွံခမီတအ် မုရသ်လီု ပူဂိုလ်လွိုင်လညာတ်၌တဲ နိညးချိုက်ပေင်တဲကောံခရ် မဂပ်ဝ်ကလင်ပင်မှိုင်းရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လီု၌ သုတ်ကို ဂေယျကို ဝေယျာကရိုဏ်ကို ဂါထာကို ဥဒါန်ကို ဣတိဝုတ်ကို ဇာတ်ကို အဗျူတဓမ္မကို ဝေဒလ္လကို ကောင်ကလင်ပင်မှိုင်းမွဲးရ။ ပူဂိုလ်၌ တီကေတ်အရထ ခရ်မကောင်ကလင်ပင်မှိုင်း မွဲးရ၌တဲ တီကေတ်ပါဠိတဲ နိညးဒေတ်တဲ ဒေတ်မဗွဲကိုခရ်လောကုတ္တိရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟောင် ပူဂိုလ်လွိုင်လညာတ်၌တဲ ညးချိုက်ပေင်တဲကောံခရ်မဂပ်ဝ်ကလင်ပင်မှိုင်းမွဲးရ။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်၌တဲပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတဲရ)။

(ဩညးမွဲ) လွိုင်လညာတ်လေဝ်အောန် ပွဲသီလဂမ္ဘိုင်လေဝ် ယဝ်ဟွံတန်တဲ မွဲးဒးရးမွဲး၊ ပူဂိုလ်၌ မွဲသီလကို မွဲလွိုင်လညာတ်ကို မွဲသွက်ဓါပြကာကို ဟိုဂရိုဟ်အိုတ်ရ။

(ဩညးမွဲ) ဓိုန်လွိုင်လညာတ်အောန်လေဝ် ယဝ်တန်တဲပွဲသီလဂမ္ဘိုင် မွဲးဒးရးမွဲး၊ ထိုင်သးတဲညး၌ မွဲသီလအိုတ်ရ၊ လွိုင်လညာတ်ညး၌တန် ဟွံချိုက်ပေင်ရ။

(ဩညးမွဲ) ဓိုန်လွိုင်လညာတ်၌တဲလေဝ် ယဝ်ဟွံတန်တဲ ပွဲသီလဂမ္ဘိုင် မွဲးဒးရးမွဲး၊ ဟိုဂရိုဟ်တဲညး၌ မွဲသီလအိုတ်ရ၊ လွိုင်လညာတ်၌တန် ချိုက်ပေင်ရ။

(ဩညးမွဲ) လွိုင်လညာတ်လေဝ်၌တဲ ပွဲသီလဂမ္ဘိုင်လေဝ် ယဝ်တန်တဲ မွဲးဒးရးမွဲး၊ ပူဂိုလ်၌ မွဲသီလကို မွဲလွိုင်လညာတ်ကို မွဲသွက်ဓါပြကာကို ဟိုထိုင်သးအိုတ်ရ။

သုတ်ညင်ရထဝ်ဇေယျနဒ် မွဲနိက္ခကို ကွးသာဝကကျ်တြဲ လွိုင်လညာတ်၌တဲ ပကင် ရင်လဝ်ခရ် မှုၚ်ကိုပညာ၌ မုရညးမွဲ(ညးလီုမွဲ) ထေက်ကိုဟိုဂရိုဟ်ရော? ညး၌ဒေဝတ ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ထိုင်သးအိုတ်ရ၊ ဗြိုလေဝ် ထိုင်သးရ။

၇။ သုတ်ဝေသာဘန

၇။ ယံခမိတအံ ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပနိဂကူ မစိက္ခန္ဓာသိုက်ဗ္ဗက် မဒ္ဒိဝေတလင်(ကာယ ပါင်စိုတ်)တဲ မင်္ဂသကာ မဂ္ဂိုင်ကိုလွိုင်လညာတ် မပကင်ရင်ခရ် မဒ္ဒေတတ်ဒေတတ်မဗ္ဗေကို ခရ်ဝံ ဗဂေါဝ်ဆဲ(ပယျေဝ်)ကိုသင်အိုတ်ရ။ ညးမွဲပနိဂကူအိုတ်ဂံရောမွဲတုန်— ယံခမိတအံ ခမိတြျံ မစိက္ခန္ဓာသိုက်ဗ္ဗက် မဒ္ဒိဝေတလင်(ကာယပါင်စိုတ်)တဲ မင်္ဂသကာ မဂ္ဂိုင်ကိုလွိုင်လညာတ် မပကင်ရင်ခရ် မဒ္ဒေတတ်ဒေတတ်မဗ္ဗေကိုခရ် ဗဂေါဝ်ဆဲ(ပယျေဝ်)ကိုသင်ရ။ ယံခမိတအံ ခမိဗြ မစိက္ခန္ဓာသိုက်ဗ္ဗက် မဒ္ဒိဝေတလင်(ကာယပါင်စိုတ်)တဲ မင်္ဂသကာ မဂ္ဂိုင်ကိုလွိုင်လညာတ် မပကင်ရင်ခရ် မဒ္ဒေတတ်ဒေတတ်မဗ္ဗေကိုခရ် ဗဂေါဝ်ဆဲ(ပယျေဝ်)ကိုသင်ရ။ ယံခမိတအံ ဥပတြျံမစိက္ခန္ဓာသိုက်ဗ္ဗက် မဒ္ဒိဝေတလင်(ကာယပါင်စိုတ်)တဲ မင်္ဂသကာ မဂ္ဂိုင်ကိုလွိုင်လညာတ် မပကင်ရင်ခရ် မဒ္ဒေတတ်ဒေတတ်မဗ္ဗေကိုခရ် ဗဂေါဝ်ဆဲ(ပယျေဝ်)ကိုသင်ရ။ ယံခမိတအံ ဥပဗြ မစိက္ခန္ဓာသိုက်ဗ္ဗက် မဒ္ဒိဝေတလင်(ကာယပါင်စိုတ်)တဲ မင်္ဂသကာ မဂ္ဂိုင်ကိုလွိုင်လညာတ် မပကင်ရင်ခရ် မဒ္ဒေတတ်ဒေတတ်မဗ္ဗေကိုခရ် ဗဂေါဝ်ဆဲ(ပယျေဝ်)ကိုသင်ရ။ ယံခမိတအံ ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပနိဂကူ မစိက္ခန္ဓာသိုက်ဗ္ဗက် မဒ္ဒိဝေတလင်(ကာယပါင်စိုတ်)တဲ မင်္ဂသကာ မဂ္ဂိုင် ကိုလွိုင်လညာတ် မပကင်ရင်ခရ် မဒ္ဒေတတ်ဒေတတ်မဗ္ဗေကိုခရ် ဗဂေါဝ်ဆဲ(ပယျေဝ်)ကို သင်အိုတ်ရ ရံဝံ (သုတ်ဝေသာရဇ္ဇ)။

ဩညးမွဲ စိက္ခန္ဓာသိုက်ဗ္ဗက်ရ၊ ဂံင်သကာရ၊ လွိုင်လညာတ်ဂိုင်ရ၊ ပကင်ရင်လင် ခရ်ရ၊ ဒေတတ်ဒေတတ်မဗ္ဗေကိုခရ်လောကုတ္တံရ၊ ညးမွဲသုတ်မဗ္ဗိသုတ်ဂိုင် ကော်ခဂး ရံဝံမွဲ ညးလေဝ်ဗဂေါဝ်ဆဲ(ပယျေဝ်)ကိုသင်ရ။

ခမိ မချိုက်ပေင်တကောသီလကို ခမိဗြ လွိုင်လညာတ်ဂိုင်ကို ဥပတြျံ မချိုက် ပေင်တကောသီလကို ဥပဗြ မချိုက်ပေင်တကောသီလကို ညးဂမ္ဘိုင် ဗဂေါဝ် ဆဲ(ပယျေဝ်)ကိုသင်အိုတ်ရ၊ ညးဂမ္ဘိုင် ပုဂ္ဂိုလ်ဒုဟိတ်သင်ဝံဂေါဝ်ဆဲ ဂမ္ဘိုင်မွဲအိုတ်ရ။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဝေသာရဇ္ဇ

၈။ ယံခမိတအံ ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်(ဒိဟိတံဂံင်သကာ)ကျပ်တြိဂမ္ဘိုင် ဣဝံပနိဂကူ အိုတ်ရ။ တီလမ္ပုပ္ပိကျပ်တြိ မချိုက်ပေင်တကောသီလဉာဏ် ဒုင်ဝန်ဒဒ်မပြရ၊ မြော်သုး တိုန်ဂလာန်ဂံင်သကာ ပွဲလဒေါဝ်ပရိသာတ်ရ၊ ကိုစက်ခရ်မပြဂေတ်ရ။ ညးမွဲပနိဂကူ အိုတ်ဂံရောမွဲတုန်— တီလမ္ပုပ္ပိ မဒုင်ဝန်ရံဝံမွဲ ဂြင်တီကေတ်ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို အလို ဇေယျာသုတ် “ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ဟဂပ်ပတ်ခွင်ဂြင်တီကေတ်အိုတ်ဏီရ” ရံဝံ သမဏကိုဒ် ပြာဟ္မဏကိုဒ် ဒေဝတကိုဒ် ဒေဝတမာရ်ကိုဒ် ဗြိုကိုဒ် ပွဲလောကဝံ ညးလိမ္မဟံဟို ပွဲအရာဂ်

ဟိုတ်အဲကျက်မဟုံညာတ်ကေတ် သွိုင်အရံင်နိမိတ်မစောဒနာအဲကျက် မွဲဟာန်ကျောံဟိုတ်ယုတ္တိ
ဂ်ရ အာစိပ်ပွမစိုဟ်သတိုတ် ပွမဟုံမွဲကိုဘဲ ပွမဂံင်သကာတဲ ပဒတ်ရ။

ကုတီလပိုင် မဒုင်ဝန်ရဲဝံမွဲး ဓရ်အာသဝဂမ္ဘိုင်အိုတ်အာတဲဂ် “ဓရ်အာသဝဂမ္ဘိုင်
ဟုံအိုတ်အာအိုတ်ဏီရ” ရဲဝံ သမဏကိုန် ပြာဟ္မဏကိုန် ဒေဝတ်ကိုန် ဒေဝတ်မာရ်ကိုန်
ဗြိုကိုန် ပွဲလောကဝံညးလိမ္မဟုံဟို ပွဲအရာဂ် ဟိုတ်အဲကျက်မဟုံညာတ်ကေတ် သွိုင်အရံင်
နိမိတ်မစောဒနာအဲကျက် မွဲဟာန်ကျောံဟိုတ်ယုတ္တိဂ်ရ အာစိပ်ပွမစိုဟ်သတိုတ် ပွမဟုံမွဲကိုဘဲ
ပွမဂံင်သကာတဲ ပဒတ်ရ။

“ဓရ်ဂမ္ဘိုင် တီလမုံပိုင် မတွံလဝ်ရဲဝံမွဲး လေပ်သွက်အန္တရာယ်(ဇ္ဈာန်မဂ်ဖိုလ်)အိုတ်ရ၊
ကုညးသိပ်ဂိုင်သွါနိဗ္ဗိန်ဓရ် ဟုံသုဟ်ရထသွက်အန္တရာယ်(ဇ္ဈာန်မဂ်ဖိုလ်)အိုတ်ရ” ရဲဝံ
သမဏကိုန် ပြာဟ္မဏကိုန် ဒေဝတ်ကိုန် ဒေဝတ်မာရ်ကိုန် ဗြိုကိုန် ပွဲလောကဝံညးလိမ္မဟုံဟို
ပွဲအရာဂ် ဟိုတ်အဲကျက်မဟုံညာတ်ကေတ် သွိုင်အရံင်နိမိတ်မစောဒနာအဲကျက် မွဲဟာန်ကျောံ
ဟိုတ်ယုတ္တိဂ်ရ အာစိပ်ပွမစိုဟ်သတိုတ် ပွမဟုံမွဲကိုဘဲ ပွမဂံင်သကာတဲ ပဒတ်ရ။

“ဓရ်တီလမုံပိုင် မတွံလဝ် တုဟ်နဒဒိခိဝဋ်အိုတ်ဂ် ကုညးဒွေတ်ဗက်အတိုင်တွံလဝ်ဂ်
ရင်တုဂ်ကို သွက်ဒဒိခိဝဋ်အိုတ် ဗွဲမဒးရးဟုံမာန်ရ” ရဲဝံ သမဏကိုန် ပြာဟ္မဏကိုန်
ဒေဝတ်ကိုန် ဒေဝတ်မာရ်ကိုန် ဗြိုကိုန် ပွဲလောကဝံညးလိမ္မဟုံဟို ပွဲအရာဂ် ဟိုတ်အဲကျက်
မဟုံညာတ်ကေတ် သွိုင်အရံင်နိမိတ်မစောဒနာအဲကျက် မွဲဟာန်ကျောံဟိုတ်ယုတ္တိဂ်ရ အာစိပ်
ပွမစိုဟ်သတိုတ် ပွမဟုံမွဲကိုဘဲ ပွမဂံင်သကာတဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဝေသာရဇ္ဈဉာဏ်
(ဒ်ဟိုတ်ဂံင်သကာ) ကျက်တြိဂမ္ဘိုင်ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ တီလမုံပိုင်ကျက်တြ မချိုက်ပေင်တ
ကျောံဝေသာရဇ္ဈဉာဏ် ဒုင်ဝန်ဒဒိမပြရ၊ မြော်သွးတိုန်ဂလာန်ဂံင်သကာ ပွဲလဒေါပ်ပရိသာတ်ရ၊
ကိုစက်ဓရ်မပြဂေတ်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

လွေင်ဂွံင်ကွေတ်ဝါဒ အလုံအိုသို သမဏပြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်မဂ္ဂိုင်ဂွံင် မဂပ်ပြုပြေင်
စီရေင်လဝ်ကို သမဏပြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင် မနိသဲကိုလွေင်ဂွံင်ကွေတ်ဝါဒဂ်ကို နွံအိုတ်ရ၊
သမဏပြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုသိုဂ် အာစိပ်ဇေရေင်တီလမုံပိုင်ကျက်တြ မစာ်စူးနူဖေက်ဂွံက်
မကလိလောန် လွေင်ဂွံင်ကွေတ်ဝါဒတဲ ဒးလိုလ်အိုတ်ရ။

တီလမုံပိုင်ကျက်တြ လေပ်ဆာန်ချုတ်သတ်အိုသိုတဲ မချိုက်ပေင်တကျောံဂုဏ်
အိုသိုဂ် ဓလိုချိုက်(လောက)တဲ ကိုစက်ဓရ်ဂေတ်ရ၊ တီလမုံပိုင်ကျက်တြ မပြလ္လုမ္မိဟ်
ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင် မအာစိပ်ဩင်ဘဝမွဲလပါ မုံသဘ်မဃ်သတ် သတ်ဂမ္ဘိုင်လော့အိုတ်ရ
ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

၉။ သုတ်တဏှာပြုဒ

၉။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်တဏှာဂွံကတိန်ကွင်ဂမ္တိုင် ဣဝ္ဂပန်ဂကူအိုတ်ရ။ တဏှာကတိန်ကွင် ကုခမီမွဲး ကတိန်ပွဲပန်ဂကူဂရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ်ဂရောမွဲးတုန်— ယွံခမီတအ် တဏှာကတိန်ကွင် ကုခမီမွဲး ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံးသွာလေဝ် ကတိန်ရ။ ယွံခမီတအ် တဏှာကတိန်ကွင် ကုခမီမွဲး ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံးပိဏှာပါတ်လေဝ် ကတိန်ရ။ ယွံခမီတအ် တဏှာကတိန်ကွင် ကုခမီမွဲး ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံးဘာလေဝ် ကတိန်ရ။ ယွံခမီတအ် တဏှာကတိန်ကွင် ကုခမီမွဲး ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံးပစ္စယ်ဂဉ္ဇဂြိုဉ်သင်္ဂဟ်လေဝ် ကတိန်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်တဏှာကတိန်ကွင်ဂမ္တိုင် ဣဝ္ဂပန်ဂကူအိုတ်ရ။ တဏှာကတိန်ကွင် ကုခမီမွဲး ကတိန်ပွဲပန်ဂကူဂရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သတ်မွဲးကိုသကအ်ပွဲမွဲး တဏှာဂှ် သီမဒေဂေတ်ဂေင်ဂေင် လုက်ကာလမဂ္တိုင် သေ့ဝဲ ကလိလောန်သံသာ (ခန္ဓ,အာယတန,ဓာတ်ဂမ္တိုင် ကတိန်ဟံပိုတ်သကတုတ်) မတွံး ခန္ဓဇကုယောကတိန် ခန္ဓဇကုကြက်ကတိန်သအာင်ဝံ ဟံမာန်ရ။

တဏှာဂှ် နှ်ဟိုတ်ဒဒိန်ဝဋ်ရ ရံဝံ တီကေတ်ဒုဟ်သေ့တဲ ခမီမွဲးကိုသတိဂှ် သိုဟံ မွဲကို ပွမထွေန်စပ် ဟံစောဲလံာ်(အာရုံမမိက်ကိုမွဲမွဲ နကိုတဏှာဒိဋ္ဌိ)တဲ ဒေဒေတ်ရ။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ယောဂ

၁၀။ ယွံခမီတအ် ဓရ်ယောဂဂမ္တိုင်(မလေပ်ကိုစိုန်သကို ပွဲဒဒိန်ဝဋ်)ဂှ် ဣဝ္ဂပန်ဂကူ အိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ်ဂရောမွဲးတုန်—ကာမယောဂ, ဘဝယောဂ, ဒိဋ္ဌိယောဂ, အဝိဇ္ဇာယောဂရ။ ယွံခမီတအ် ကာမယောဂမွဲးဂှ် (သင်္ခါရ်ဒိဋ္ဌိရော) ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက် ကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင် ပွမဒ်ကို ပွမလီကို အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗွဲကို ဟံတီ ကေတ်အတိုင်ဉာဏ်ရ။ ကုညးဟံတီကေတ် ကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင် ပွမဒ်ကို ပွမလီကို အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗွဲကို မွဲအတိုင်ဉာဏ်ရ ပွမစောဲလံာ်မတွံးကာမ ပွမသျိုက် မှိုက်မတွံးကာမ ပွမဗာန်ခြပ်မတွံးကာမ ပွမဝိဝိင် မတွံးကာမ ပွမဗျိုတဟင်မတွံးကာမ ပွမဒတူတုာ်မတွံးကာမ ပွမခလီုချိုက်စိုပ်ဒတဲ မတွံးကာမ ပွမထွေန်စပ်မတွံးကာမ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင် သတိက်သတင်ဒိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝ္ဂဂှ် ကော်ခင်း ရံဝံမွဲးကာမယောဂရ။ ရံဝံဟေင် ကာမယောဂဒ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဘဝယောဂမွဲးဂှ် ပသင်္ခါရ်ဒိဋ္ဌိရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက် ဘဝဂမ္တိုင် ပွမဒ်ကို ပွမလီကို အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗွဲကို ဟံတီကေတ်

အတိုင်မချာစွတ်ရ၊ ကုညးဟံတီကေတ် ဘဝဂမ္ဘိုင် ပွမဒ်ကို ပွမလိုကို အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗျးကို ဗွဲအတိုင်မချာစွတ်ရ ပွမစောဲလံာ်မတွံးဘဝ ပွမသျှိုက်မျိုက်မတွံးဘဝ ပွမဗာန်ခြပ်မတွံးဘဝ ပွမဝိဝိင်မတွံးဘဝ ပွမဗျိုတ်ဟင်မတွံးဘဝ ပွမဒတူတုာ်မတွံးဘဝ ပွမဓလီုချိုက်စိုပ်ဒတုာ်မတွံးဘဝ ပွမထွေန်စပ်မတွံးဘဝ ပွဲဘဝဂမ္ဘိုင် သတိက်သတင်ဒိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဣဝွံဂ် ကော်ခင်းရဝွံမွဲး ဘဝယောဂရ။ ရဝွံဟေင် ဘဝယောဂဒ်ရ။

ယွံခမိတအ် ဒိဋ္ဌိယောဂမွဲးဂ် ပသ်ဒ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝွံ ညးလျိုက် ဒိဋ္ဌိဂမ္ဘိုင် ပွမဒ်ကို ပွမလိုကို အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗျးကို ဟံတီကေတ် အတိုင်မချာစွတ်ရ၊ ကုညးဟံတီကေတ် ဒိဋ္ဌိဂမ္ဘိုင် ပွမဒ်ကို ပွမလိုကို အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗျးကို ဗွဲအတိုင်မချာစွတ်ရ ပွမစောဲလံာ်မတွံးဒိဋ္ဌိ ပွမသျှိုက်မျိုက်မတွံးဒိဋ္ဌိ ပွမဗာန်ခြပ်မတွံးဒိဋ္ဌိ ပွမဝိဝိင်မတွံးဒိဋ္ဌိ ပွမဗျိုတ်ဟင်မတွံးဒိဋ္ဌိ ပွမဒတူတုာ်မတွံးဒိဋ္ဌိ ပွမဓလီုချိုက်စိုပ်ဒတုာ်မတွံးဒိဋ္ဌိ ပွမထွေန်စပ်မတွံးဒိဋ္ဌိ ပွဲဒိဋ္ဌိဂမ္ဘိုင် သတိက်သတင်ဒိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဣဝွံဂ် ကော်ခင်း ရဝွံမွဲး ဒိဋ္ဌိယောဂရ။ ရဝွံဟေင် ဒိဋ္ဌိယောဂဒ်ရ။

ယွံခမိတအ် အဝိဇ္ဇာယောဂမွဲးဂ် ပသ်ဒ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝွံ ညးလျိုက် အာယတနဂမ္ဘိုင်တြုပ္ပကာ မဒ်ဟိုတ်ပွမတွတ်ဒွံ ပွမဒ်ကို ပွမလိုကို အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗျးကို ဟံတီကေတ်အတိုင်မချာစွတ်ရ။ ကုညးဟံတီကေတ် အာယတနဂမ္ဘိုင်တြုပ္ပကာ မဒ်ဟိုတ်ပွမတွတ်ဒွံ ပွမဒ်ကို ပွမလိုကို အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗျးကို ဗွဲအတိုင်မချာစွတ်ရ အဝိဇ္ဇာပွမဟံတီ ပွဲအာယတနဂမ္ဘိုင်တြုပ္ပကာ မဒ်ဟိုတ်ပွမတွတ်ဒွံ သတိက်သတင်ဒိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဣဝွံဂ် ကော်ခင်း ရဝွံမွဲး အဝိဇ္ဇာယောဂရ။ ရဝွံဟေင် ကာမယောဂ ဘဝယောဂ ဒိဋ္ဌိယောဂ အဝိဇ္ဇာယောဂဒ်ရ။ (ညးဟဝံပါကွေံ ယောဂပန် ပြုကာဏီဂ်) စိုန်သကိုကျောံခရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်မယုတ်မာ မလေပ်ကတိတ်ဗျးကို ပွမကွဲုဒုက် မွဲုအလေံသွက်ဘဝတို့ မဒ်မွဲဟာန်ကျောံပွမကတ်ကတာန် မလေပ်ကတိတ်ဗျးကို ဖိုမဒ်ဒိဒ် မလေပ်ကတိတ်ဗျးကို ပွမဒးတန်ပဋိသန္ဓိ ပွမဗျူတ် ပွမချိုတ် ပွဲကာလကြံရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ (ညးဂ်) ကော်ခင်း ရဝွံမွဲး “ညးကလိဝ္ဂ်နိဗ္ဗာန်မဟွဲကိုဘဲ နကိုယောဂဂမ္ဘိုင်ပန်ဟံမာန်”ရ။ ယွံခမိတအ် ယောဂဂမ္ဘိုင် ဣဝွံပန်ဂကူအိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ဝိသံယောဂဂမ္ဘိုင်(ဒ်ဟိုတ်ဟံစိုန်သကို ပွဲဒ်ဒိဒ်ဝဋ်)ဂ် ဣဝွံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ကာမယောဂဝိသံယောဂ ဘဝယောဂ ဝိသံယောဂ ဒိဋ္ဌိယောဂဝိသံယောဂ အဝိဇ္ဇာယောဂဝိသံယောဂရ။ ယွံခမိတအ် ကာမယောဂဝိသံယောဂမွဲးဂ် ပသ်ဒ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝွံ ညးလျိုက် ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် ပွမဒ်ကို ပွမလိုကို အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗျးကို တီကေတ်အတိုင်မချာစွတ်ရ၊ ကုညးဟံတီကေတ် ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် ပွမဒ်ကို ပွမလိုကို အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗျးကို ဗွဲအတိုင်မချာစွတ်ရ ပွမစောဲလံာ်မတွံးကာမ ပွမသျှိုက်မျိုက်မတွံးကာမ ပွမဗာန်ခြပ် မတွံးကာမ

ပွမဝိဝိဓမတွံဂးကာမ ပွမဗျူတဟင်မတွံဂးကာမ ပွမဒတူတှဲမတွံဂးကာမ ပွမဓလီုချိုက် စိုပ်ဒတဲမတွံဂးကာမ ပွမထွေန်စပ်မတွံဂးကာမ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင် ဟံသတိက်သတင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝံဂ် ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး ကာမယောဂဝိသံယောဂရ။ ရဲဝံဟေင် ကာမယောဂ ဝိသံယောဂဒ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဘဝယောဂဝိသံယောဂမွဲးဂ် ပသ်ဒ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျိုက် ဘဝဂမ္တိုင် ပွမဒ်ကို ပွမလီုကို အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗူးကို တိကေတ်အတိုင်မချာ်စုတ်ရ။ ကုညးတိကေတ်ဘဝဂမ္တိုင် ပွမဒ်ကို ပွမလီုကို အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗူးကို ပွဲအတိုင်မချာ်စုတ်ဂ် ပွမစောဲလံာ်မတွံဂးဘဝ ပွမသျိုက်မျိုက်မတွံဂး ဘဝ ပွမဗာန်ခြပ်မတွံဂးဘဝ ပွမဝိဝိဓမတွံဂးဘဝ ပွမဗျူတဟင်မတွံဂးဘဝ ပွမဒတူတှဲ မတွံဂးဘဝ ပွမဓလီုချိုက်စိုပ်ဒတဲမတွံဂးဘဝ ပွမထွေန်စပ်မတွံဂးဘဝ ပွဲဘဝဂမ္တိုင် ဟံသတိက် သတင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝံဂ် ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး ဘဝယောဂဝိသံယောဂရ။ ရဲဝံဟေင် ဘဝယောဂဝိသံယောဂဒ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဒိဋ္ဌိယောဂဝိသံယောဂမွဲးဂ် ပသ်ဒ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျိုက် ဒိဋ္ဌိဂမ္တိုင် ပွမဒ်ကို ပွမလီုကို အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗူးကို တိကေတ်အတိုင်မချာ်စုတ်ရ။ ကုညးတိကေတ် ဒိဋ္ဌိဂမ္တိုင် ပွမဒ်ကို ပွမလီုကို အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗူးကို ပွဲအတိုင်မချာ်စုတ်ဂ် ပွမစောဲလံာ်မတွံဂးဒိဋ္ဌိ ပွမသျိုက်မျိုက်မတွံဂး ဒိဋ္ဌိ ပွမဗာန်ခြပ်မတွံဂးဒိဋ္ဌိ ပွမဝိဝိဓမတွံဂးဒိဋ္ဌိ ပွမဗျူတဟင်မတွံဂးဒိဋ္ဌိ ပွမဒတူတှဲမတွံဂး ဒိဋ္ဌိ ပွမဓလီုချိုက်စိုပ်ဒတဲမတွံဂးဒိဋ္ဌိ ပွမထွေန်စပ်မတွံဂးဒိဋ္ဌိ ပွဲဒိဋ္ဌိဂမ္တိုင် ဟံသတိက် သတင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝံဂ် ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲးဒိဋ္ဌိယောဂဝိသံယောဂရ။ ရဲဝံဟေင် ဒိဋ္ဌိ ယောဂဝိသံယောဂဒ်ရ။

ယွံခမီတအ် အဝိဇ္ဇာယောဂဝိသံယောဂမွဲးဂ် ပသ်ဒ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျိုက် အာယတနဂမ္တိုင်တြဲပြကာ မဒ်ဟိုတ်ပွမတုတ်ဒွံ ပွမဒ်ကို ပွမလီုကို အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗူးကို တိကေတ်အတိုင်မချာ်စုတ်ရ။ ကုညးတိကေတ် အာယတန ဂမ္တိုင်တြဲပြကာ မဒ်ဟိုတ်ပွမတုတ်ဒွံ ပွမဒ်ကို ပွမလီုကို အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗူးကို ပွဲအတိုင်မချာ်စုတ်ဂ် အဝိဇ္ဇာပွမဟံတီ ပွဲအာယတနဂမ္တိုင်တြဲပြကာ မဒ် ဟိုတ်ပွမတုတ်ဒွံ ဟံသတိက်သတင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝံဂ် ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး အဝိဇ္ဇာ ယောဂဝိသံယောဂရ။ ရဲဝံဟေင် ကာမယောဂဝိသံယောဂ ဘဝယောဂဝိသံယောဂ ဒိဋ္ဌိ ယောဂဝိသံယောဂ အဝိဇ္ဇာယောဂဝိသံယောဂဒ်ရ။ (ညးဝံပါကွေံယောဂပန်ပြကာတဲဂ်) ဟံစိုန်သကိုကောံခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်မာ မလေပ်ကတိဗဒ်ကို ပွမကွီုခွက် မွဲအလေံ သွကိုဘဝတို့ မဒ်ပွဲဟာန်ကောံပွမကတကတာန် မလေပ်ကတိဗဒ်ကိုဖိမဒ်ဒ်ဒ် မလေပ် ကတိဗဒ်ကို ပွမဒးတန်ပဋိသန္တိ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပွဲကာလကြံရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ (ညးဂ်) ကော်ခဲး

ရဝံမ္ပေ “ဉာဏ်အာစိန်နိဗ္ဗာန် နှိအရာယောဂဂမ္ဘိုင်ပန်အိုတ်”ရ။ ယံခမီတအံ ဝိသံယောဂဂမ္ဘိုင် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သတ်ဂမ္ဘိုင် မစိန်သကီကောကာမယောဂကို ကောဘဝယောဂကို ကောယောဂ
ဂမ္ဘိုင်ခါပြကာရဝံကို ကောဒိဋ္ဌိယောဂလေဝ်စိန်သကီ မဂပ်ဝ်တို့ဗျိုင်အဝိဇ္ဇာဂံ ဒးအာစိန်
ပွမဒးတန်ပဋိသန္ဓိ ပွမချိုတ်ဂမ္ဘိုင်ဂံဒ်တဲ ဒးဂေတ်ဂေတ်ပွဲသံသာအိုတ်ရ၊ တုအရုန်
ဂမ္ဘိုင်တုန် ပိုင်ခြာတိကေတ် ခရ်ကာမဂမ္ဘိုင်ကို ဘဝယောဂကို အလုံအိုသို တဲမ္ပး
ပိုက်ကောဒိဋ္ဌိယောဂပွဲမဒးရဲတဲ အဝိဇ္ဇာဂံလေဝ် ကိုစ်စူးအာတဲဒ်ဂံရ ဟံစိန်သကီ
ကောယောဂဂမ္ဘိုင် အလုံအိုသိုအိုတ်ရ၊ ပူဂိုလ်တုအရုန်ဂမ္ဘိုင်ဂံ ကလိလောန်အာ
ယောဂပန်ပြကာအိုတ်ရ။

သုတ်ဒသမ။

ဘဏ္ဍာဂါမဝဂ် မဒ်ကိုပ်ကွာတဲရ။

၂။ စရဝဂ် ၁။ သုတ်စရ

၁။ ယံခမီတအံ ယောအာဒွင် ‘ကာမိတက်’ပွမချပ်ကာမဂုဏ်ကိုနိ ‘ဗျာပါဒဝိတက်’
ပွမချပ်သွက်ဂွံကိုလိုလ်ကိုနိ ဝိဟိသာဝိတက်’ပွမချပ်သွက်ဂွံပျဲပျံကိုနိ ယဝ်ကတိုနိကုခမီမ္ပး၊
ခမီဂံ ယဝ်ဒင်လဝ်တဲ ပွမချပ်ဂံမ္ပး ဟံသုးကော့မ္ပး ဟံပါပေင်ကော့မ္ပး ဟံသုညင်ဂံစ်စူးမ္ပး
ဟံကိုအာစိန်ပွမဟံမ္ပး ယံခမီတအံ ယောအာဒွင်လေဝ် ခမီမဒ်ရဝံဂံ ကော်ခဂး ရဝံမ္ပး
ဉာဏ်ဟံတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ် ဉာဏ်ဟံမ္ပပွမလကိုတ်ပါပ်(နုပွသရံပါပ်) “လူဟ်လူန်
လှိုန်ဟံပိုတ်သကုတ်တဲ ဉာဏ်ဟံလွီပရာမယုတ်သင်”ရ။

ယံခမီတအံ ယောဒတူဒွင် ‘ကာမိတက်’ပွမချပ်ကာမဂုဏ်ကိုနိ ‘ဗျာပါဒဝိတက်’
ပွမချပ်သွက်ဂွံကိုလိုလ်ကိုနိ ဝိဟိသာဝိတက်’ပွမချပ်သွက်ဂွံပျဲပျံကိုနိ ယဝ်ကတိုနိကုခမီမ္ပး၊
ခမီဂံ ယဝ်ဒင်လဝ်တဲ ပွမချပ်ဂံမ္ပး ဟံသုးကော့မ္ပး ဟံပါပေင်ကော့မ္ပး ဟံသုညင်ဂံစ်စူးမ္ပး
ဟံကိုအာစိန်ပွမဟံမ္ပး ယံခမီတအံ ယောဒတူဒွင်လေဝ် ခမီမဒ်ရဝံဂံ ကော်ခဂး ရဝံမ္ပး
ဉာဏ်ဟံတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ် ဉာဏ်ဟံမ္ပပွမလကိုတ်ပါပ်(နုပွသရံပါပ်)“လူဟ်လူန်
ဟံပိုတ်သကုတ်တဲ ဉာဏ်ဟံလွီပရာမယုတ်သင်”ရ။

ယံခမီတအံ ယောဂဇာဒ်ဒွင် ‘ကာမိတက်’ပွမချပ်ကာမဂုဏ်ကိုနိ ‘ဗျာပါဒဝိတက်’
ပွမချပ်သွက်ဂွံကိုလိုလ်ကိုနိ ဝိဟိသာဝိတက်’ပွမချပ်သွက်ဂွံပျဲပျံကိုနိ ယဝ်ကတိုနိကုခမီမ္ပး၊
ခမီဂံ ယဝ်ဒင်လဝ်တဲ ပွမချပ်ဂံမ္ပး ဟံသုးကော့မ္ပး ဟံပါပေင်ကော့မ္ပး ဟံသုညင်ဂံစ်စူးမ္ပး
ဟံကိုအာစိန်ပွမဟံမ္ပး ယံခမီတအံ ယောဂဇာဒ်ဒွင်လေဝ် ခမီမဒ်ရဝံဂံ ကော်ခဂး ရဝံမ္ပး

ဦးဟုံပတ်တိတ်ဖြူဟတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ် ညးဟုံမွဲမွဲမလကိုတ်ပါပ်(နူပွသရာ်ပါပ်)“လူဟ်လွန်
ဟုံပိတ်သကုတ်တဲ ညးမုံလွီပရာမယုတ်သင်”ရ။

ယွံခမီတအ် ဃောတိက်ဍုဟ်ဒိုင် ‘ကာမိတက်’ ပွမချပ်ကာမဂုဏ်ကိုန် ‘ဗျာပါဒဝိတက်’ ပွမချပ်သွက်ဂွံကိုလိုလန်ကိုန် ဝိဟိံသာဝိတက်’ ပွမချပ်သွက်ဂွံပျဲဗျာ်ကိုန် ယဝ်ကတိုန် ကုခမီမ္ဗု၊ ခမီဂှ် ယဝ်ဒုင်လဝ်တဲ ပွမချပ်ဂှ်မွဲး ဟံသွးကွေံမွဲး ဟံပါပွေင်ကွေံမွဲး ဟံသ့ညိုင်ဂွံ စာ်စူးမွဲး ဟံကိုအာစိုပ်ပွမဟံမွဲမွဲး ယွံခမီတအ် ဃောတိက်ဍုဟ်ဒိုင်လေဝ် ခမီမန်ရံဂွံ ကော်ခဲး ရံဂွံမွဲး ညးဟံပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ် ညးဟံမွဲပွမလကိုတ်ပါပ်(နူပွသရာ်ပါပ်) “လျှဟ်လျှန် ဟံပိုတ်သကုတ်တုဲ ညးမ့ုလ္လိပ်ရာမယုတ်သဝ်”ရ။

ယုံခမီတအ် ဃောအာခိုင် ‘ကာမိတက်’ပွမချပ်ကာမဂုဏ်ကိုန့် ‘ဗျာပါဒဝိတက်’ ပွမချပ်သွက်ဂွံကိုလိုလန်ကိုန့် ဝိဟိသာဝိတက်’ ပွမချပ်သွက်ဂွံပျဲပျက်ကိုန့် ယင်ကတိုန့်ကုခမီမွဲ၊ ခမီဂှ် ယင်ဟံဒင်လင်တဲ ပွမချပ်ဂှ်မွဲး သွးကွဲမွဲး ပါမွှင်ကွဲမွဲး သွညိုင်ဂွံစ်စုးမွဲး ကိုအာစိုပ် ပွမဟံမွဲမွဲး ယုံခမီတအ် ဃောအာခိုင်လေဝ် ခမီမဒ်ရဲဂွံဂှ် ကော်ခဲး ရဲဂွံမွဲး ညးပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ် ညးမုံပွမလကိုတ်ပါပ်(နူပွသရာ်ပါပ်) “မုံကိုလွီမသကာတ် လှိုန်ဟံပိုတ် သကုတ်တု ညးမုံကိုစိုတ်မပလးဏာ(နီဗ္ဗာန်)”ရ။

ယုံခမီတအ် ဃောဒတူခိုင် ‘ကာမိတက်’ ပွမချပ်ကာမဂုဏ်ကိုန့် ‘ဗျာပါဒဝိတက်’ ပွမချပ်သွက်ဂွံကိုလိုလ်ကိုန့် ဝိဟိသာဝိတက်’ ပွမချပ်သွက်ဂွံပျဲပျာ်ကိုန့် ယင်ကတိန်ကုခမီမ္ဗု၊ ခမီဂုံ ယင်ဟံဒင်လင်တဲ ပွမချပ်ဂုံမူး သွးကွဲမူး ပါပွင်ကွဲမူး သွညင်ဂုံစ်စူးမူး ကိုအာစိုပ် ပွမဟံမ္ဗုမူး ယုံခမီတအ် ဃောဒတူခိုင်လေဝ် ခမီမန့်ရံဂွံ ကော်ခဲး ရံဂွံမူး ညးပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ် ညးမုံပွမလကိုတ်ပါပ် (နူပွသရာ်ပါပ်) “မုံကိုလွီမသကာတ် လှိုန်ဟံပိုတ် သကုတ်တဲ ညးမုံကိုစိုတ်မပလးဏာ(နိဗ္ဗာန်)” ရ။

ယုံခမီတအ် ဃောဂဇအ်ဒိုင် ‘ကာမိတက်’ ပွမချင်ကာမဂုဏ်ကိုနီ ‘ဗျာပါဒဝိတက်’ ပွမချင်သွက်ဂွံကိုလိုလ်ကိုနီ ဝိဟိသာဝိတက်’ ပွမချင်သွက်ဂွံပျဲပျာ်ကိုနီ ယင်ကတိုနီကုခမီမ္မ၊ ခမီဂို ယင်ဟံဒင်လဝ်တဲ ပွမချင်ဂ်မွဲး သွးကွဲမွဲး ပါပွင်ကွဲမွဲး သွညိုင်ဂွံစ်စူးမွဲး ကိုအာစိုပ် ပွမဟံမွဲမွဲး ယုံခမီတအ် ဃောဂဇအ်ဒိုင်လေဝ် ခမီမဒ်ရံဂွံဂ် ကော်ခဂး ရံဂွံမွဲး ညးပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ် ညးမုံပွမလကိုတ်ပါပ်(နူပွသရံပါပ်) “မုံကိုလွီမသကာတ် လှိုန်ဟံပိုတ် သကုတ်တဲ ညးမုံကိုစိုတ်မပလးဏာ(နိဗ္ဗာန်)”ရ။

ယုံခမီတအ် ဃောတိက်ဂှုဟ်ဒိုင် ‘ကာမိတက်’ပွမချပ်ကာမဂုဏ်ကိုန် ‘ဗျာပါဒဝိတက်’ ပွမချပ်သွက်ဂွံကိုလိုလက်ကိုန် ဝိဟိံသာဝိတက်’ပွမချပ်သွက်ဂွံပျဲဗျာန်ကိုန် ယဝ်ကတိုန် ကုခမီမွဲ၊ ခမီဂှု ယဝ်ဟွံဒုင်လဝ်တဲ ပွမချပ်ဂှုမွဲ သွးကျော်မွဲ ပါမွှေင်ကျော်မွဲ သွညိုင်ဂွံစ်စူးမွဲ ကိုအာစိုပ် ပွမဟွံမွဲမွဲ ယုံခမီတအ် ဃောတိက်ဂှုဟ်ဒိုင်လေဝ် ခမီမဒ်ရံဂှု ကော်ခဲး ရံဂွံမွဲ ညးပတိတ်

ဣဟတ် ဗွေသကာတ်မြတ် ညးမုံပွမလကိုတ်ပါပ်(နူပွသရာပါပ်) “မုံကိုလ္လိမသကာတ် လှိုန်ဟံ ပိတ်သကုတ်တဲ ညးမုံကိုစိုတ်မဗလးဏာ(နိဗ္ဗာန်)”ရ ရံဝံ (သုးတဲရ)။

ဩဓမ္မိမ္မေ ယောအာဒွင်ကိုဒ် ယောဒတူဒွင်ကိုဒ် ယောဂဇေဒွင်ကိုဒ် ယောတိက်ဒွင် ကိုဒ် ချပ်တဲဝိတက်ပွမချပ်မယုတ်သပ် မနိသဲကိုကိလေသရ၊ ခမိမဗက်အာဂွင်တရ မှာရာ မတွံးမိစ္ဆာဝိတက် မဝိဝိင်ပွဲအာရိမလေပ်ကိုဝိဝိင် မုံသဘမဟ်သင်္ဂဟံ ဟံထေက် ကိုတုဟ်နတုတ်ဒွံ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်မပြရ။

ဩဓမ္မိမ္မေ ယောအာဒွင်ကိုဒ် ယောဒတူဒွင်ကိုဒ် ယောဂဇေဒွင်ကိုဒ် ယောတိက်ဒွင် ကိုဒ် ကိုလလမ်ကွေံ ဝိတက်ပွမချပ် နကိုဝိပဿနာဉာဏ်တဲ မိပ်လဟ်ပွဲ(အရ ဟတ္တဖိုလ်) ဒ်အရာဝိတက်ပွမချပ်လလမ်ရ၊ ခမိမုံသဘမဟ်သင်္ဂဟံ ထေက်ကိုတုဟ်န တုတ်ဒွံ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်မပြရ။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်သီလ

၁၂။ ယွံခမိတအ် ချိုက်ပေင်တကောံသီလဂမ္ဘိုင် ချိုက်ပေင်တကောံသိက္ခာပိုဒ် ဂမ္ဘိုင် မကျင်ပွဲပါတိမုက်ဂမ္ဘိုင်ဂ်ဒ်တဲ ဩဝ်ပဒတ်အိုတ်ညိ၊ သီလလမ်မင်မ္မေ သိက္ခာပိုဒ် ဂမ္ဘိုင် မကျင်ပွဲပါတိမုက်ဂမ္ဘိုင် ချိုက်ပေင်တကောံ ‘အာစာရ’ဒွေတ် ‘ဂေါစရ’ဌာန်ဂေတ်ဂေင် ဂမ္ဘိုင်ဂ်ဒ်တဲ ဩဝ်ပဒတ်အိုတ်ညိ၊ ပွဲဒုဟ်ဂမ္ဘိုင်မချောတ်သောဲဗြလေဝ် ဗုတ်ညိနာင် ရံဝံမွဲး ဘဲရောင် သီမဟ်သေဝ်ကိုဒုဟ်ဂမ္ဘိုင် ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲသိက္ခာပိုဒ်ဂမ္ဘိုင် ဗွေဒးရးတဲ ဩဝ်ဒွေတ်အိုတ်ညိ။ ယွံခမိတအ် ကုမူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် ချိုက်ပေင်တကောံသီလဂမ္ဘိုင် ချိုက်ပေင်တကောံသိက္ခာပိုဒ်ဂမ္ဘိုင် မကျင်ပွဲပါတိမုက်ဂမ္ဘိုင်ဂ်ဒ်တဲ မပဒတ် သီလလမ်မင်မ္မေ သိက္ခာပိုဒ်ဂမ္ဘိုင်မကျင် ပွဲပါတိမုက်ဂမ္ဘိုင် ချိုက်ပေင်တကောံ ‘အာစာရ’ ဒွေတ် ‘ဂေါစရ’ ဌာန်ဂေတ်ဂေင်ဂမ္ဘိုင်ဂ်ဒ်တဲ မပဒတ် ပွဲဒုဟ်ဂမ္ဘိုင် မချောတ်သောဲဗြလေဝ် ဗုတ်ညိနာင် ရံဝံမွဲး ဘဲရောင် သီမဟ်သေဝ်ကိုဒုဟ်ဂမ္ဘိုင် ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်ပွဲသိက္ခာပိုဒ်ဂမ္ဘိုင် ဗွေဒးရးတဲ မဒွေတ်ဂ် ကိစ္စကေင်ကာထေက်ကိုဒးသွပွဲလတူ မုမ္မဲဒ်ဂ်ရော့?။

ယွံခမိတအ် ယောအာဒွင် ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမထွေန်စပ်မဂ်ဂွက် ‘ဗျာပါဒ’ပွမမိက်ကို လိုလ် ယဝ်စာ်စူးအာကုခမိဒ်မွဲး၊ ဂပ်ဝ်ပါကွေံ ‘ထိနမိဒ္ဓ’ပွမစိုဝ်ပွဲဇြိုင်ဇြါ ‘ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ’ပွမကလိုလန် ပွမစံင်တူဗွဲဇြါ ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ပွမပါပါဟံမာန်ဒ်မွဲး၊ မုံကိုလ္လိမဟံခေပ်ကွေန်ဒ်မွဲး၊ သတိမဟံဝိဝိင် ပိတ်ဝဲ ပြာကဋ်ဒ်မွဲး၊ ဧကဟံမွဲကိုပွမဒတူတဲ ဓိုဟ်လလမ်မွဲး၊ စိုတ်မုံကို အာရိမ္မေဝ်ဂ်ဒ်တဲ တန်ကြန်မွဲး။ ယွံခမိတအ် ယောအာဒွင်လေဝ် ခမိမဒ်ရံဝံ ကော်ခဲး ရံဝံမွဲး ညးပတိတ်ဣဟတ်

ဗွဲသကာတ်မြတ် ညးမုံပွမလကိုတ်ပါပ်(နူပွသရာပါပ်) “မုံကိုလ္လိမသကာတ် လှိုန်ဟံပိတ် သကုတ်တဲ ညးမုံကိုစိတ်မဗလးဏာ(နိဗ္ဗာန်)”ရ။

ယွံခမိတအ် ဃောဒတူဒိုင် ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမထွေန်စပ်မဂ္ဂက် ‘ဗျာပါဒ’ပွမမိက်ကိုလိုလ် ယဝ်စာ်စူးအာကုခမိဒ်မွဲး၊ ဂပ်ပ်ပါကွေံ ‘ထိနမိဒ္ဒ’ပွမစိုဗဲပွခြိုင်တြ ‘ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စ’ပွမကလံလှ် ပွမစံင်တူဗွဲတြ ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ပွမပါ်ပါဟံမာန်ဒ်မွဲး၊ မုံကိုလ္လိမဟံဒှေဝ်ကွေန်ဒ်မွဲး၊ သတိမဟံဝိဝိင် ဝိတ်ပဲ ပြာကဏ်ဒ်မွဲး၊ ဇကုဟံမွဲကိုပွမဒတူတဲ ဝိတ်လလမ်မွဲး၊ စိတ်မုံကိုအာရီမ္မဲဝ်ဒ်တဲ တန်ကြန်မွဲး။ ယွံခမိတအ် ဃောဒတူဒိုင်လေဝ် ခမိမဒ်ရဲဝ် ကော်ခဂး ရဲဝ်မွဲး ညးပတိတ် ဖြဟတ် ဗွဲသကာတ်မြတ် ညးမုံပွမလကိုတ်ပါပ်(နူပွသရာပါပ်) “မုံကိုလ္လိမသကာတ် လှိုန်ဟံ ပိတ်သကုတ်တဲ ညးမုံကိုစိတ်မဗလးဏာ(နိဗ္ဗာန်)”ရ။

ယွံခမိတအ် ဃောတိက်ဒိုင် ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမထွေန်စပ်မဂ္ဂက် ‘ဗျာပါဒ’ပွမမိက်ကို လိုလ် ယဝ်စာ်စူးအာကုခမိဒ်မွဲး၊ ဂပ်ပ်ပါကွေံ ‘ထိနမိဒ္ဒ’ပွမစိုဗဲပွခြိုင်တြ ‘ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စ’ ပွမကလံလှ် ပွမစံင်တူဗွဲတြ ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ပွမပါ်ပါဟံမာန်ဒ်မွဲး၊ မုံကိုလ္လိမဟံဒှေဝ်ကွေန်ဒ်မွဲး၊ သတိမဟံဝိဝိင်ဝိတ်ပဲ ပြာကဏ်ဒ်မွဲး၊ ဇကုဟံမွဲကိုပွမဒတူတဲ ဝိတ်လလမ်မွဲး၊ စိတ်မုံကိုအာရီ မ္မဲဝ်ဒ်တဲ တန်ကြန်မွဲး။ ယွံခမိတအ် ဃောတိက်ဒိုင်လေဝ် ခမိမဒ်ရဲဝ် ကော်ခဂး ရဲဝ်မွဲး ညးပတိတ်ဖြဟတ် ဗွဲသကာတ်မြတ် ညးမုံပွမလကိုတ်ပါပ်(နူပွသရာပါပ်) “မုံကိုလ္လိမသကာတ် လှိုန်ဟံပိတ်သကုတ်တဲ ညးမုံကိုစိတ်မဗလးဏာ(နိဗ္ဗာန်)”ရ။

ယွံခမိတအ် ဃောတိက်ငုဟ်ဒိုင် ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမထွေန်စပ်မဂ္ဂက် ‘ဗျာပါဒ’ပွမမိက် ကိုလိုလ် ယဝ်စာ်စူးအာကုခမိဒ်မွဲး၊ ဂပ်ပ်ပါကွေံ ‘ထိနမိဒ္ဒ’ပွမစိုဗဲပွခြိုင်တြ ‘ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စ’ ပွမကလံလှ် ပွမစံင်တူဗွဲတြ ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ပွမပါ်ပါဟံမာန်ဒ်မွဲး၊ မုံကိုလ္လိမဟံဒှေဝ်ကွေန်ဒ်မွဲး၊ သတိမဟံဝိဝိင်ဝိတ်ပဲ ပြာကဏ်ဒ်မွဲး၊ ဇကုဟံမွဲကိုပွမဒတူတဲ ဝိတ်လလမ်မွဲး၊ စိတ်မုံကို အာရီမ္မဲဝ်ဒ်တဲ တန်ကြန်မွဲး။ ယွံခမိတအ် ဃောတိက်ငုဟ်ဒိုင်လေဝ် ခမိမဒ်ရဲဝ် ကော်ခဂး ရဲဝ်မွဲး ညးပတိတ်ဖြဟတ် ဗွဲသကာတ်မြတ် ညးမုံပွမလကိုတ်ပါပ်(နူပွသရာပါပ်) “မုံကို လ္လိမသကာတ် လှိုန်ဟံပိတ်သကုတ်တဲ ညးမုံကိုစိတ်မဗလးဏာ(နိဗ္ဗာန်)”ရ ရဲဝ် (သူးတရ)။

ခမိာ် သိုမသိုလလမ်မင်မ္မဲဟေင်အာရ၊ ဒတူ သိုမသိုလလမ်မင်မ္မဲဟေင်အာတ်ရ၊ ဂအေသိုမသိုလလမ်မင်မ္မဲဟေင်ရ၊ တိက် သိုမသိုလလမ်မင်မ္မဲဟေင်ရ၊ ဒုပ် မပ္ပိုင်တဲ သိုမသိုလလမ်မင်မ္မဲဟေင်ရ၊ ပှး သိုမသိုလလမ်မင်မ္မဲရ။

ခရ်ခန္ဓရပ်နာမ်ဂမ္တိုင်အိုသို မတွံဂးလောဘ မုံကိုသကုတ်လတူ သကုတ်လဒေါင် သကုတ်သွပ် မှ်သုဝ် ပွမဒ် ပွမလို ဗွဲဒးရးရ။

ခမီ မဒ္ဒေတ်ရနုက်ဗပေင် ဒ္ဒေတ်မဗဗွဲကိုစိုတ်စိုတ်လလမ် မချိုက်ပေင်တဲကောံ
သတိ အခါကာလအိုသို မုံသဘမဗ်သ်ဂ်ဂ် ဟိုသုးတဲရဲဝံမွဲး “ဉးမုံကိုစိုတ်မဗလး
ဏာနိဗ္ဗာန် လျိုင်ဟုံပိုတ်သကုတ်”အိုတ်ရ။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ပဓာန

၁၃။ ယံခမီတအ် ခရ်‘သမ္ပပ္ပဓာန်’ပွမပတိတ်ဗြဟတ်ဗွဲမဒးရးဂမ္တိုင် ဣဝ္ဂပန်ဂကူ
အိုတ်ရ။ ဉးမွဲးပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ယံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ခရ်အကု
သိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်မာ မဟုံကတိုန်ဏီ တုဟ်နဟုံကိုကတိုန် ကိုကတိုန်‘ဆန္ဒ’ပွက်ရ။ သုလ္လိရ။
ပတိတ်လ္လိရ။ ပရံင်လဝ်စိုတ်ရ။ သ်ပတူလဝ်ရ။ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်မာ မကတိုန်တဲ
တုဟ်နဝံပါကောံကိုကတိုန်‘ဆန္ဒ’ပွက်ရ။ သုလ္လိရ။ ပတိတ်လ္လိရ။ ပရံင်လဝ်စိုတ်ရ။ သ်ပတူ
လဝ်ရ။ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟုံကတိုန်ဏီ တုဟ်နဝံကိုကတိုန် ကိုကတိုန်‘ဆန္ဒ’ပွက်ရ။
သုလ္လိရ။ ပတိတ်လ္လိရ။ ပရံင်လဝ်စိုတ်ရ။ သ်ပတူလဝ်ရ။ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိုန်တဲ
တုဟ်နဝံကိုကတိုန် သွက်ဟုံကိုဂိုတ်ကောံဗွန် သွက်ဝံကိုကတိုန်ဗွဲမလောန် သွက်ဝံကို
လဲလး တုဟ်နဝံကိုဇုတ်ပွတ် ချိုက်ပေင်ကိုကတိုန်‘ဆန္ဒ’ပွက်ရ။ သုလ္လိရ။ ပတိတ်လ္လိရ။
ပရံင်လဝ်စိုတ်ရ။ သ်ပတူလဝ်ရ။ ယံခမီတအ် ခရ်‘သမ္ပပ္ပဓာန်’ ပွမပတိတ်ဗြဟတ် ဗွဲမဒးရး
ဂမ္တိုင် ဣဝ္ဂပန်ဂကူအိုတ်ရ ရဲဝံ (သုးတဲရ)။

ချိုက်ပေင်တဲကောံဝီရိယဂမ္တိုင် ခလီုချိုက်ကေတ်(ခရ်တောဘူမကဝဋ်) မဒ်အရာဒတန်
မာရ်တဲ ပူဂိုလ်တုအရှန်ဂမ္တိုင် မတန်တဲဒိုင် ဟုံနိဿဲကို(ခရ်တောဘူမကဝဋ်)အိုတ်ရ။
ပူဂိုလ်တုအရှန်ဂမ္တိုင် မအာစိုပ်ဩင်မွဲလပါ ဒဒက်တဲကိုဘဲမကတိုန် ဟိုတ်နုပ္ပမတန်
ပဋိသန္နိ ပွမချိုတ်ဂ် အိုင်ဇုးကေတ်(ကိလေသ)မာရ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံကောန်ရဲတဝ်ဂါတဲ
သျှိုက်မျိုက် အိုတ်ရ။ ပူဂိုလ်တုအရှန်ဂမ္တိုင် ဟုံမွဲကိုတဏှာမလေပ်ချိုတဝ်အိုတ်ရ။
ပူဂိုလ်တုအရှန်ဂမ္တိုင် ကလိလောန်အာ ဗိုလဗးမာရ်အိုသိုဂမ္တိုင်ဂ်တဲ နိတသိုဝ်
(နတသိုဝ်လောကုတ္တိ)အိုတ်ရ။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်သံဝရ

၁၄။ ယံခမီတအ် ပွမပတိတ်ဗြဟတ်ဂမ္တိုင် ဣဝ္ဂပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ဉးမွဲးပန်ဂကူ
အိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ပွမပတိတ်ဗြဟတ်ဉးသိုလလမ်မင်မွဲ(မတ္တစက္ခုန္တိ) ပွမပတိတ်ဗြဟတ်

ညးပါသွးကျေ(မယွံကာမဝိတက်) ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် ညးဇော်ပွင်(မယွံဗောဇ္ဈင်) ပွမပတိတ် ဗြဟ္မာတ် ညးမင်မွဲ(သမာဓိနိမိတ်)ရ။ ယွံခမိတအ် ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် ညးသိုလလမ်မင်မွဲမွဲး ညးဇော်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ညာတ်ရူပါရီ နကုမတ်မွဲး မှုံအလေံဟံစောဲ လာံဂိုင်ကောတ် သဏ္ဌာန်နိမိတ်(မတွံဂးညးတြျံညးဗြ)ရ။ မှုံအလေံဟံစောဲလာံဂိုင်ကောတ် သမ္ဘိ လကျျဏ်(အင်္ဂမယွံဇိုင်တဲ အကာဲအရာမယွံဇိုင်အီ,ဗိုဂြိုင်)ရ။ ယပ်ပဒတ်သိုဟံသိုလလမ်မင်မွဲ စက္ခုနီဗ္ဗိမွဲး ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးပွမဟံသိုလလမ်မင်မွဲစက္ခုနီဗ္ဗိ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်မာ မတွံဂး‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ်မဂ်ဂုက် ‘ဒေါမနဿ’ပွမဟံမိပ်စိုတ် ဒွေတ်ဗက်ညးဟံ သိုလလမ်မင်မွဲတဲ ပျိုပျိုက်အိုတ်ရ။ (ဟိုတ်ဂ်ရ ခမိဂ်) ဒွေတ်တဲတုဟ်နသိုလလမ်မင်မွဲ စက္ခုနီဗ္ဗိ ရ်ရ။ သိုလလမ်မင်မွဲ စက္ခုနီဗ္ဗိရ။ အာစိုပ်ပွမသိုလလမ်မင်မွဲ ပွဲစက္ခုနီဗ္ဗိရ။ မိင်သဒ္ဒါရီ နကု ကတောပ်မွဲး။ ဆုင်ဂန္ဓာရီ နကုမုဟ်မွဲး။ ကွာန်ရသာရီ နကုလတ်မွဲး။ တုတ်ဒွံဖောဌဗျာရီ နကုဇကုမွဲး။ တိဓမ္မာရီ နကုစိုတ်မွဲး မှုံအလေံဟံစောဲလာံဂိုင်ကောတ် သဏ္ဌာန်နိမိတ်(မတွံဂး ညးတြျံညးဗြ)ရ။ မှုံအလေံဟံစောဲလာံဂိုင်ကောတ် သမ္ဘိလကျျဏ်(အင်္ဂမယွံဇိုင်တဲ အကာဲအရာ မယွံဇိုင်အီ,ဗိုဂြိုင်)ရ။ ယပ်ပဒတ်သိုဟံသိုလလမ်မင်မွဲ မနိဇ္ဈိမွဲး ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးပွမဟံသို လလမ်မင်မွဲ မနိဇ္ဈိ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်မာ မတွံဂး‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ်မဂ်ဂုက် ‘ဒေါမနဿ’ပွမဟံမိပ်စိုတ် ဒွေတ်ဗက်ညးဟံသိုလလမ်မင်မွဲတဲ ပျိုပျိုက်အိုတ်ရ။ (ဟိုတ်ဂ်ရ ခမိဂ်) ဒွေတ်တဲတုဟ်နသိုလလမ်မင်မွဲ မနိဇ္ဈိရ။ သိုလလမ်မင်မွဲ မနိဇ္ဈိရ။ အာစိုပ်ပွမ သိုလလမ်မင်မွဲ ပွဲမနိဇ္ဈိရ။ ယွံခမိတအ် ဣဝံဂ် ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် ညးသိုလ လမ်မင်မွဲရ။

ယွံခမိတအ် ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် ညးပါသွးကျေမွဲး ညးဇော်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဟံဒုင်တဲ‘ကာမဝိတက်’ပွမချပ်ကာမဂုဏ်မကတိုန်ကျင်ရ။ ပါသွးကျေ၊ ပါပွေင်ကျေရ။ သုညင်ဂံစာ်စူးရ။ ကိုအာစိုပ်ပွမဟံမွဲရ။ ‘ဗျာပါဒဝိတက်’ပွမချပ်မိက်ကိုလိုလ် မကတိုန်ကျင် ။ ပ ။ ‘ဝိဟိသာဝိတက်’ပွမချပ်သွက်ဂံပျဲပျာ် ။ ပ ။ ဟံဒုင်တဲ ခရ်အကုသိုလ် ဂမ္တိုင်မယုတ်မာ မကတိုန်ကျင်မကတိုန်ကျင်ရ။ ပါသွးကျေ၊ ပါပွေင်ကျေရ။ သုညင်ဂံစာ်စူးရ။ ကိုအာစိုပ် ပွမဟံမွဲရ။ ယွံခမိတအ် ဣဝံဂ် ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် ညးပါသွး ကျေရ။

ယွံခမိတအ် ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် ညးဇော်ပွင်မွဲး ညးဇော်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာ သနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွင်သတိသမ္မောဇ္ဈင်(ပွမဗိုဗျဟ်) နှိဟိုတ်တိကောတ်သစ္စပန် မနိဿပွဲပွမ လှူအာ မနိဿပွဲပွမစာ်စူး နူထွေန်စပ် မနိဿပွဲပွမဟိုတ် မလေပ်ကိုကြိုင်ကျဟ် ‘ပရိစ္ဆာဂ ဝေါသဂ္ဂ’ပွမပါသွးကျေ(ကိလေသ) ‘ပက္ခန္ဓနဝေါသဂ္ဂ’ပွမပြိပ်လုပ်နိဗ္ဗာန်ရ။ ဇော်ပွင်ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇ္ဈင်ရ။ ဇော်ပွင်ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ရ။ ဇော်ပွင်ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ရ။ ဇော်ပွင်ပဿဒ္ဓိ သမ္မောဇ္ဈင်ရ။ ဇော်ပွင်သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ရ။ ဇော်ပွင်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်(ပွမသေ့ဝ်မဇ္ဈဟ်) နှိဟိုတ်တိကောတ်သစ္စပန် မနိဿပွဲပွမလှူအာ မနိဿပွဲပွမစာ်စူး နူထွေန်စပ် မနိဿ

ပွဲပွမပွါတ် မလေပ်ကိုကြိုင်ကျဟ် ‘ပရိစ္ဆာဂဝေါသဂ္ဂ’ပွမပါသွးကွေံ(ကိလေသ) ‘ပက္ခန္ဓန ဝေါသဂ္ဂ’ပွမပြိပ်လုပ်နိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမီတအ် က္ကဝံဂ် ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး ပွမပတိတ်တြဟတ် ညးဇော်ပုဂံရ။

ယွံခမီတအ် ပွမပတိတ်တြဟတ် ညးမင်မွဲမွဲးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသ နာဂံ ခမီဂ် မင်မွဲသမာဓိနိမိတ် မနိတ်ဆာဲမတွံးအဋ္ဌိကသညာ ပုဠုဝကသညာ ဝိနီလက သညာ ဝိစ္ဆိဒ္ဓကသညာ ဥဒ္ဓုမတကသညာမကတိုဒ်ကွါင်ရ။ ယွံခမီတအ် က္ကဝံဂ် ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး ပွမပတိတ်တြဟတ် ညးမင်မွဲရ။ ယွံခမီတအ် ပွမပတိတ်တြဟတ်ဂမ္တိုင် က္ကဝံပန်ဂကူ အိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတဲရ)။

ပွမသိုလလမ်မင်မွဲ (က္ကန္တိမတ္တစက္ခ) ပွမပါကွေံ(မတ္တကာမဝိတက်) ပွမဇော်ပုဂံ (ခရိဗောဇ္ဈင်) ပွမမင်မွဲ(သမာဓိနိမိတ်) ပွမပတိတ်တြဟတ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ တီလမ္ပုပိုင် ကျ်တြမဒ်ကဠော ဒညာတ်သိုင်တဲ ဂပ်ဝံတွံလပ်အိုတ်ရ။ ပွဲသာသနာဂံ ခမီ မပတိတ် ဖြဟတ်မွဲသကာတ်မြဟ် သွက်ကိလေသ(ဂွံစူးခြာအာ) နပွမပတိတ်တြဟတ်ဂမ္တိုင်ဂ် အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာဒဒိခံအိုတ်မာန်ရ။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ပညတ္တိ

၁၅။ ယွံခမီတအ် ညးဂမ္တိုင်မဂပ်ဝံပညပ်ရဲဝံမွဲး လောန်ကာဲဂ် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ယွံခမီတအ် ပှောင်ကိုညးမချိုက်ပေင်တဲကောံအတ္တဘ် ဂမ္တိုင် ဒေဝတဲရာဟုအသုရိန်ဂ် ဒ်လောန်ကာဲအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပှောင်ကိုညးဒင်စသိုင် ကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင် သိုင်မန္တာတ်ဂ် ဒ်လောန်ကာဲအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပှောင်ကိုညးသွမဝံအလို အသီပိုင်ပြီဂမ္တိုင် ဒေဝတဲမာရ်အယုတ်ဂ် ဒ်လောန်ကာဲအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲလိုက်သွပ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံဒေဝတဲ ဒေဝတဲမာရ် ဗြိုဂမ္တိုင်ကောံလိုက်မိုဟ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံသမဏ ဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂ္တိုင် မိုဟ်မဂ္တိုင် တီလမ္ပုပိုင်ကျ်တြမထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မပြင်တီကေတ် (ခရိဂမ္တိုင်အိုသို) အလိုဇကုမသုာံစုတ်ဂ် ဟိုသွးရဲဝံမွဲးသျှင်ပြဲလောန်ကာဲအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးဂမ္တိုင်မဂပ်ဝံပညပ်ရဲဝံမွဲး လောန်ကာဲဂ် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတဲရ)။

ပှောင်ကိုညးချိုက်ပေင်တဲ ကောံအတ္တဘ်ဂမ္တိုင် ရာဟုအသုရိန်ဂ် ဒ်လောန်ကာဲ အိုတ်ရ။ ပှောင်ကိုညးဒင်စသိုင်ကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင် သိုင်မန္တာတ်ဂ် ဒ်လောန်ကာဲအိုတ်ရ။ ယးတူးဂိုလဟိုတ် နကိုကြိုဇ်ကို နကိုသကအ်တို့ဝါရကိုတဲ ပှောင်ကိုညးသွပွမဝံအလို အသီပိုင်ပြီဂမ္တိုင် ဒေဝတဲမာရ်ဂ် ဒ်လောန်ကာဲအိုတ်ရ။

ပွဲဌာန်လောကဒ်အလုံအိုသို ဌာန်လ္လှူ ဌာန်လဒေါင် ဌာန်သွပ်ဂုံ အပွဲကောံမ္မိဟ်
မဒ်မွဲဟာန်ကောံဒေဝတ ကျပ်တြိဂုံ ဟိုသုးရဲဝံမွဲး သျှင်ပြလောန်ကံအိုတ်ရ။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်သောခုမ္မ

၁၆။ ယံခမိတအံ သုခုမညဏ် မထပက်ခွင်တိကေတ် လက္ခဏ်မဇိပ်ဂိုပ်ဂမ္တိုင် က္လုပွဲ
ပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ်ဂုံရောမွဲးတုန်— ယံခမိတအံ ပွဲသာသနာပွဲ ခမိဂုံ
ချိုက်ပေင်တကောံရူပသုခုမညဏ် မသီစတ်ကေတ် လက္ခဏ်မဇိပ်ဂိုပ် ပွဲရုပ်မပြရ။ ရူပ
သုခုမညဏ် မသျှင်ပြလောန်ကံပွဲတေင်မွဲသအာင် သအာင်နူရူပသုခုမညဏ်ဟ် ဟုံညာတ်ရ။
ရူပသုခုမညဏ် မသျှင်ပြလောန်ကံပွဲတေင်မွဲသအာင် သအာင်နူရူပသုခုမညဏ်ဟ် ဟုံရာ
ဒနာရ။ ချိုက်ပေင်တကောံဝေဒနာသုခုမညဏ် မသီစတ်ကေတ် လက္ခဏ်မဇိပ်ဂိုပ် ပွဲဝေဒနာ
မပြရ။ ဝေဒနာသုခုမညဏ် မသျှင်ပြလောန်ကံပွဲတေင်မွဲသအာင် သအာင်နူဝေဒနာသုခုမ
ညဏ်ဟ် ဟုံညာတ်ရ။ ဝေဒနာသုခုမညဏ် မသျှင်ပြလောန်ကံပွဲတေင်မွဲသအာင် သအာင်နူ
ဝေဒနာသုခုမညဏ်ဟ် ဟုံရာဒနာရ။ ချိုက်ပေင်တကောံသညာသုခုမညဏ် မသီစတ်ကေတ်
လက္ခဏ်မဇိပ်ဂိုပ် ပွဲသညာမပြရ။ သညာသုခုမညဏ် မသျှင်ပြလောန်ကံ ပွဲတေင်မွဲ
သအာင် သအာင်နူသညာ သုခုမညဏ်ဟ် ဟုံညာတ်ရ။ သညာသုခုမညဏ် မသျှင်ပြ
လောန်ကံ ပွဲတေင်မွဲသအာင် သအာင်နူသညာသုခုမညဏ်ဟ် ဟုံရာဒနာရ။ ချိုက်ပေင်တ
ကောံသင်္ခါရသုခုမညဏ် မသီစတ်ကေတ် လက္ခဏ်မဇိပ်ဂိုပ် ပွဲသင်္ခါရ မပြရ။ သင်္ခါရသုခု
မညဏ် မသျှင်ပြလောန်ကံ ပွဲတေင်မွဲသအာင် သအာင်နူသင်္ခါရသုခုမညဏ်ဟ် ဟုံညာတ်ရ။
သင်္ခါရသုခုမညဏ် မသျှင်ပြလောန်ကံပွဲတေင်မွဲသအာင် သအာင်နူသင်္ခါရသုခုမညဏ်ဟ်
ဟုံရာဒနာရ။ ယံခမိတအံ သုခုမညဏ်ဂမ္တိုင် က္လုပွဲပန်ဂကူအိုတ်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

(လက္ခဏ်)ဒ်ဒ်ရုပ်ချိုန်ဍောတ်ဇိပ်ဂိုပ်ကို ဟိုတ်ဝေဒနာဂမ္တိုင်ကတိန်ကို ဟိုတ်သညာ
ကတိန်ကို နိဗ္ဗာန်ဒ်အရာသညာဟိုတ်ကို တိကေတ် (နဂိုသုခုမညဏ်)တု တိကေတ်
သင်္ခါရဂမ္တိုင် ပွဲညးတိုင်မုက်ကို ပွဲဒုက္ခကို ပွဲအနတ္တကိုတု ခမိ (ကိလေသ)လလမ်တု
မမိလဟင် ပွဲနိဗ္ဗာန်ဒ်အရာ(ကိလေသ)လလမ် မညာတ်ကေတ်ပွဲမဒးရး ပွဲစုတ်ဂုံ
အံင်ဇူးကေတ်မာရ် မွဲဟာန်ကောံကောန်ရဲတပ်ဂါတု ပကင်ရင်လင်ဇကုမဒ်လအိတ်
မဟ်ရ။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ပဌမအဂတိဂမန

၁၇။ ယံခမီတအံ ပုမဗက်စအဂတိဂမ္ဘိုင် ဣဝ္ဗပနိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပနိဂကူအိုတ်ဂှ်
ရောမွဲတုန်— ဟိုတ်ပုမသျှိုက်ဆာန် ဗက်စအဂတိရ။ ဟိုတ်ပုမကျဟ်မွဲ ဗက်စအဂတိရ။
ဟိုတ်ပုမဟံတီ ဗက်စအဂတိရ။ ဟိုတ်ပုမဖေက်ဂွံက် ဗက်စအဂတိရ။ ယံခမီတအံ ပုမ
ဗက်စအဂတိဂမ္ဘိုင် ဣဝ္ဗပနိဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

ဩညးမွဲ ဟိုတ်ပုမဆာန်ကို ဟိုတ်ပုမကျဟ်ကို ဟိုတ်ပုမဖေက်ဂွံက်ကို ဟိုတ်ပုမ
ဟံတီကို ကလိလောန်ခရ်တုဲ ဒွေတ်ရ။ သကအံတို့ဝါရဒယံတုဲညးဂှ် သုဟ်ညံင်ရံတု
စွေက်ကို ဒးဟုတ်ယုတ်အာရ။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဒုတိယအဂတိဂမန

၁၈။ ယံခမီတအံ ပုမဟံဗက်စအဂတိဂမ္ဘိုင် ဣဝ္ဗပနိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပနိဂကူ
အိုတ်ဂှ်ရောမွဲတုန်— ဟိုတ်ပုမသျှိုက်ဆာန် ဟံဗက်စအဂတိရ။ ဟိုတ်ပုမကျဟ်မွဲ ဟံဗက်
စအဂတိရ။ ဟိုတ်ပုမဟံတီ ဟံဗက်စအဂတိရ။ ဟိုတ်ပုမဖေက်ဂွံက် ဟံဗက်စအဂတိရ။
ယံခမီတအံ ပုမဟံဗက်စအဂတိဂမ္ဘိုင် ဣဝ္ဗပနိဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

ဩညးမွဲ ဟိုတ်ပုမဆာန်ကို ဟိုတ်ပုမကျဟ်ကို ဟိုတ်ပုမဖေက်ဂွံက်ကို ဟိုတ်ပုမ
ဟံတီကို ကလိလောန်ခရ်တုဲ ဟံဒွေတ်ရ။ သကအံတို့ဝါရဒယံတုဲညးဂှ် သုဟ်ညံင်ရံ
ဂိတုမံက်ကို ပေင်ကျိဟ်ကျင်ရ။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်တတိယအဂတိဂမန

၁၉။ ယံခမီတအံ ပုမဗက်စအဂတိဂမ္ဘိုင် ဣဝ္ဗပနိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပနိဂကူအိုတ်
ဂှ်ရောမွဲတုန်— ဟိုတ်ပုမသျှိုက်ဆာန် ဗက်စအဂတိရ။ ဟိုတ်ပုမကျဟ်မွဲ ဗက်စအဂတိရ။
ဟိုတ်ပုမဟံတီ ဗက်စအဂတိရ။ ဟိုတ်ပုမဖေက်ဂွံက် ဗက်စအဂတိရ။ ယံခမီတအံ ပုမ
ဗက်စအဂတိဂမ္ဘိုင် ဣဝ္ဗပနိဂကူအိုတ်ရ။

ယံခမီတအံ ပုမဟံဗက်စအဂတိဂမ္ဘိုင် ဣဝ္ဗပနိဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပနိဂကူအိုတ်
ဂှ်ရောမွဲတုန်— ဟိုတ်ပုမသျှိုက်ဆာန် ဟံဗက်စအဂတိရ။ ဟိုတ်ပုမကျဟ်မွဲ ဟံဗက်စ

အဂတိရ၊ ဟိုတ်ပွမဟုံတီ ဟုံဗက်စအဂတိရ၊ ဟိုတ်ပွမဖေက်ဂုံက် ဟုံဗက်စအဂတိရ။
ယွံခမိတအံ ပွမဟုံဗက်စအဂတိဂမ္ဘိုင် ဣဝ္ဗပန်ဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

ဩဉးမဲ့ ဟိုတ်ပွမဆာန်ကို ဟိုတ်ပွမကျဟ်ကို ဟိုတ်ပွမဖေက်ဂုံက်ကို ဟိုတ်ပွမ
ဟုံတီကို ကလိလောန်ခရ်တဲ ဇွေတ်ရ၊ သကအံတို့ဝါရဒယုံတုညးဂ် သုဟ်ညံင်ရ်ဂိတု
စွေက်ကို ဒးဟုတ်ယုတ်အာရ။

ဩဉးမဲ့ ဟိုတ်ပွမဆာန်ကို ဟိုတ်ပွမကျဟ်ကို ဟိုတ်ပွမဖေက်ဂုံက်ကို ဟိုတ်ပွမ
ဟုံတီကို ကလိလောန်ခရ်တဲ ဟုံဇွေတ်ရ၊ သကအံတို့ဝါရဒယုံတုညးဂ် သုဟ်ညံင်ရ်
ဂိတုမံက်ကို ပေင်ကျိဟ်ကုင်ရ။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဘတ္ထုဒ္ဒေသက

၂၀။ ယွံခမိတအံ ခမိစွောန်ထွေးပိဏ္ဏပါတ် မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဂ်
ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရ်ဖျေံစွံကို တုပ်သုဟ်သင်္ဂ် ဒးအာစိုပ်နရက်ရ။ ဉးမွဲပန်ဂကူအိုတ်
ဂ်ရောမွဲတုန်— ဟိုတ်ပွမသျိုက်ဆာန် ဗက်စအဂတိရ၊ ဟိုတ်ပွမကျဟ်မဲ့ ဗက်စအဂတိရ၊
ဟိုတ်ပွမဟုံတီ ဗက်စအဂတိရ၊ ဟိုတ်ပွမဖေက်ဂုံက် ဗက်စအဂတိရ။ ယွံခမိတအံ ခမိ
စွောန်ထွေးပိဏ္ဏပါတ် မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရ်
ဖျေံစွံကို တုပ်သုဟ်သင်္ဂ် ဒးအာစိုပ်နရက်ရ။

ယွံခမိတအံ ခမိစွောန်ထွေးပိဏ္ဏပါတ် မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဂ် ရင်တုင်
နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရ်ဖျေံစွံကို တုပ်သုဟ်သင်္ဂ် ဝံအာစိုပ်ချင်သွပ်ရ။ ဉးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်
ရောမွဲတုန်— ဟိုတ်ပွမသျိုက်ဆာန် ဟုံဗက်စအဂတိရ၊ ဟိုတ်ပွမကျဟ်မဲ့ ဟုံဗက်စအဂတိရ၊
ဟိုတ်ပွမဟုံတီ ဟုံဗက်စအဂတိရ၊ ဟိုတ်ပွမဖေက်ဂုံက် ဟုံဗက်စအဂတိရ။ ယွံခမိတအံ
ခမိစွောန်ထွေးပိဏ္ဏပါတ် မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရ်
ဖျေံစွံကို တုပ်သုဟ်သင်္ဂ် ဝံအာစိုပ်သွပ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

မ္ဗိဟ်ဂမ္ဘိုင်အိုသို ဉးဟုံသိုလလမ်မင်မဲ့ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ဟုံမွဲကိုခရ်အိုတ်ရ၊
ဟုံရေံသေံရ် ပွဲခရ်အိုတ်ရ။ ဟိုတ်ပွမသျိုက်ဆာန်ကို ဟိုတ်ပွမကျဟ်မဲ့ကို ဟိုတ်ပွမဟုံ
တီကို ဟိုတ်ပွမဖေက်ဂုံက်ကို ဗက်စ(အဂတိ)အိုတ်ရ၊ ပရိသာတ်ဝံ ကော်ခဂး ရံဝံမွဲပရိသာတ်
တုပ်သုဟ်ကောံသိုက်ဟန်ဗန်ရ၊ ရံဝံဟေင် ကျဂ်တြုမပြင်တီကေတ် ဂကောံခရ်မထေက်ကို
တီဂ် ဝံဝံတရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ဩပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင် သိုမတန်တပွဲခရ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ဟုံသွတ်ပွသရပ်ပါပ်အိုတ်ရ။
ဟိုတ်ပွမသျိုက်ဆာန်ကို ဟိုတ်ပွမကျဟ်မဲ့ကို ဟိုတ်ပွမဟုံတီကို ဟိုတ်ပွမဖေက်ဂုံက်ကို

ဟံဗက်စ(အဂတိ)အိုတ်ရ၊ ပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ပူဂိုလ် ညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္ဘိုင်ထေက်ကိုထိုင်သးဂမ္ဘိုင်မွဲး အိုတ်ရ၊ ပရိသာတ်ဝံ ကော်ခဲဂး ရဲဝံမွဲးပရိသာတ်ဖြိုင်ကောင်ရ၊ ရဲဝံဟောင် ကျ်တြဲမဂြင်တိ ကေတ်ခေ်အိုသိုတံရ။

သုတ်ဒသမ။

စရဝဂ် မရနုက်ကိုဓါတုရ။

၃။ ဥရုဝေလဝဂ် ၁။ သုတ်ပဌမဥရုဝေလ

၂၁။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသံဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခိင် တီလမ္မံပိုင်ကျ်တြဲ သုဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဌီ ဇေရင်ချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခိင်ဂ် တီလမ္မံပိုင်ကျ်တြဲ ကော်တိုန် ခမိဂမ္ဘိုင် ရဲဝံမွဲး “ယွံခမိတအ်”ရ။ “ယွံကျ်မ္မံပိုင်” ရဲဝံ ခမိဂမ္ဘိုင်ဂ် ကလေင်ဂရင်ပတိ ကုတီလမ္မံ ပိုင်ကျ်တြဲအိုတ်ရ။ တီလမ္မံပိုင်ကျ်တြဲ သွဲးတိုန်ဂလာန်ဝံရ—

ယွံခမိတအ် ပွဲကာလမွဲအခိင် အဲဆဂ္ဂိုင်တိကေတ် ခေ်သစ္စပန်တု သုဒတ်ဒိုင် ပွဲသုတ် တံဒိုင်ဗွေဗွေ အပွဲဂြိုပ်ဥရုဝေလ ဇေရင်သြင်ကြိုင်နေရဉ္စရာရ။ ယွံခမိတအ် ပြာပ်အာဌာန်လု၊ သိုတ်ဇြဲတု ဃောသတင်တန်တံဒိုင်ဂ် ကသပ်စိုတ်ရဲဝံ ကတိုန်ပြာကဋ်ကျိုင် ကုအဲရ “ပွမဒး ပဒတ် သိုဟံမွဲကိုအရာဒးရှေ်သေ်ရဂ် အရာဒးဇေ်သပ်အောင်မာ် နှိဒဒိခိင်ကွေ်ရ၊ သွရှေ်သေ် ရဂ် သွအဲပရဲ သွနိဿဲဗွဲကို မုရသမဏဗြာဟ္မဏမွဲတု အဲဝံပဒတ်ဂ်ရော?” ရဲဝံ (ကသပ် ကတိုန်ရ)။

ယွံခမိတအ် ကသပ်ရဲဝံ ကတိုန်ကုအဲဂ်ပွန်ရ— ဂုဏ်သီလမဟံ့ဗျိုက်ပေင်ဏီ သွက်ဝံ ကိုဗျိုက်ပေင် သွရှေ်သေ်ရဂ် သွအဲပရဲ သွနိဿဲဗွဲကို သမဏဗြာဟ္မဏသအောင်တု အဲပဒတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် ပွဲလိုက်သွပ်မဒ်မွဲဟာန်ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် ဗြိုဂ်မှိုင် ကောံလိုက်မိုဟ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံသမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂ္ဂိုင်မိုဟ်မဂ္ဂိုင်ဂ် သမဏဗြာဟ္မဏသအောင် မဗျိုက် ပေင်တကောံသီလ လောန်လ္လုဇကု မထေက်ကိုသွရှေ်သေ်ရဂ် သွအဲပရဲ သွနိဿဲဗွဲတု ပဒတ်ဂ် အဲဟံ့ညာတ်ရ။

ဂုဏ်သမာဓိ မဟံ့ဗျိုက်ပေင်ဏီ သွက်ဝံကိုဗျိုက်ပေင် သွရှေ်သေ်ရဂ် သွအဲပရဲ သွနိဿဲဗွဲကိုသမဏဗြာဟ္မဏသအောင်တု အဲပဒတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် ပွဲလိုက်သွပ်မဒ်မွဲဟာန် ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် ဗြိုဂ်မှိုင် ကောံလိုက်မိုဟ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံသမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂ္ဂိုင်မိုဟ်မဂ္ဂိုင်ဂ် သမဏဗြာဟ္မဏသအောင် မဗျိုက်ပေင်တကောံသမာဓိ လောန်လ္လုဇကု မထေက်ကိုသွရှေ်သေ်ရဂ် သွအဲပရဲ သွနိဿဲဗွဲတု ပဒတ်ဂ် အဲဟံ့ညာတ်ရ။

ဂုဏ်ပညာ မဟံ့ချိုက်ပင်ဏီ သွက်ဂွံကိုချိုက်ပင် သွၣ်ရၢ်သေ့ရၢ် သွအဲပရဲ သွနီသဲ
ဗွဲကိုသမဏဗြာဟ္မဏသအာင်တဲ အဲပဒတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် ပွဲလိုက်သွၣ်မနိမ္မဲဟာန်ကောံ
ဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် ဗြိုဂ်မိုဏ် ကောံလိုက်မိုဏ် မနိမ္မဲဟာန်ကောံသမဏဗြာဟ္မဏ သွၣ်မဂ္ဂိုင်
မိုဏ်မဂ္ဂိုင် သမဏဗြာဟ္မဏသအာင် မချိုက်ပင်တဲကောံပညာ လောန်လ္လူဇကု မထေက်ကို
သွၣ်ရၢ်သေ့ရၢ် သွအဲပရဲ သွနီသဲဗွဲတဲ ပဒတ်ဂ် အဲဟံ့ညာတ်ရ။

ဂုဏ်ဝိမုတ္တိဟိုတ်မတ်တဲဗူးနူကိလေသ မဟံ့ချိုက်ပင်ဏီ သွက်ဂွံကိုချိုက်ပင်
သွၣ်ရၢ်သေ့ရၢ် သွအဲပရဲ သွနီသဲဗွဲကိုသမဏဗြာဟ္မဏသအာင်တဲ အဲပဒတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန်
ပွဲလိုက်သွၣ်မနိမ္မဲဟာန် ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် ဗြိုဂ်မိုဏ် ကောံလိုက်မိုဏ် မနိမ္မဲဟာန်
ကောံသမဏဗြာဟ္မဏ သွၣ်မဂ္ဂိုင်မိုဏ်မဂ္ဂိုင် သမဏဗြာဟ္မဏသအာင် မချိုက်ပင်တဲ
ကောံဂုဏ်ဝိမုတ္တိဟိုတ်မတ်တဲဗူးနူကိလေသ လောန်လ္လူဇကု မထေက်ကိုသွၣ်ရၢ်သေ့ရၢ် သွအဲ
ပရဲ သွနီသဲဗွဲတဲ ပဒတ်ဂ် အဲဟံ့ညာတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ကသပ်ရဲဝံကတိုန်ကုအဲပုန်ရ “အဲသွၣ်ရၢ်သေ့ရၢ် သွအဲပရဲ သွနီသဲ
ဗွဲကို ခရ်အဲမဂ်ဝံထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ်လဝ်ဂ်ဟေင်တဲ ဝံပဒတ်မွဲး ခိုဟ်သန်ရ” ရဲဝံ
(ကသပ်ကတိုန်ပုန်ရ)။

ယွံခမိတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် ဗြိုသဟမ္ပတိ တီကေတ်ကသပ်စိုတ်အဲ နကိုစိုတ်ညးတေံတဲ
တြုမ္မုကိုဇုဟတ် သုဟ်ညံင်ရဲဗူးပတ်တဲသပါတဲ မခွပ်လဝ်ကို သုဟ်ညံင်ရဲခွပ်ကောံသပါတဲ
မဗူးလဝ်ကို တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသတ်ဂ်ကို ကောံဗွန်အာနူဘုံဗြိုတဲ ကျင်ဒိုဍုာ်ကဏ္ဍ ပွဲဂတမုက်အဲရ။
ယွံခမိတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် ဗြိုသဟမ္ပတိ လွက်ကောံဟ်ပတိုန်ယာတ်ကောံဟ် ပွဲလ္လူဗူးပါမဲလပါ်တဲ
ဗွဲဝန်တင်ကွံင်ပုင်ဂ် ထံက်ပွဲတဲတဲ သိုမပင်ခွဲအဲခွေံတဲကိုအဲဂ် “ယွံကျၢ်မူပိုင် ကသပ်ဂ်
ဗွဲတဲအတိုင်ဝံရ၊ ယွံကျၢ်မလေပ်သွးဂလၢန်ခိုဟ်ဆဲ ကသပ်ဂ် ဗွဲတဲအတိုင်ဝံရ၊ ယွံကျၢ်
မူပိုင် ကျၢ်တြုဂ်မိုဏ် မထေက်ဒုင်ပူဇာ်တေင် မကတိုန်ကျၢ် ပွဲကာလအတိက်လေပ် သွၣ်ရၢ်သေ့
ရၢ် သွအဲပရဲ သွနီသဲဗွဲကိုခရ်ဟေင်တဲ ပဒတ်အိုတ်ရ။ ယွံကျၢ်မူပိုင် ကျၢ်တြုဂ်မိုဏ်
မထေက်ဒုင်ပူဇာ်တေင် ကြက်ကတိုန် ပွဲကာလအနာဂတ်လေပ် သွၣ်ရၢ်သေ့ရၢ် သွအဲပရဲ
သွနီသဲဗွဲကိုခရ်ဟေင်တဲ ကြက်ပဒတ်အိုတ်ရ။ ယွံကျၢ်မူပိုင် တီလမူပိုင်ကျၢ်တြု မထေက်
ဒုင်ပူဇာ်တေင် မဂြင်တီကေတ်(ခရ်ဂ်မိုဏ်အိုသ့) အလိုဇကုမဃုာ်စုတ် ပွဲအခိုင်လုဟ်လေပ် သွၣ်ရၢ်
သေ့ရၢ် သွအဲပရဲ သွနီသဲဗွဲကိုခရ်ဟေင်တဲ ဩဝံပဒတ်ညီ” ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။ ဗြိုသဟမ္ပတိ
ဂရင်ပတီဂလၢန်ဝံတဲမွဲး ကလေင်ဂရင်ပတီ ဂလၢန်မသအာင်နူဂ်ပုန်ရ။

“ကျၢ်တြုဂ်မိုဏ် မကတိုန်ကျၢ်တဲကို ကျၢ်တြုဂ်မိုဏ် ကြက်ကတိုန်ကို ကျၢ်တြု
ကတိုန်ပွဲအခိုင်လုဟ် မလေပ်ပါပွေင်ကောံ ပွမစံင်တူမိုဏ်ဂ်မိုဏ်မဂ္ဂိုင်ကို နွံအိုတ်ရ။

ကျာ်တြဲဂမၠိုင်အိုသ္မိၣ် သွအဲပရဲသွဂရုကိုခရ်သပ္ပုရိဟ်ဂမၠိုင်ၣ်ဒိုတဲ သွဒတ်လေဝ် သွဒတ်ကျၢ်တဲအိုတ်ရ၊ သွဒတ်လေဝ် ဃောသွဒတ်အိုတ်ရ၊ သွဒတ်လေဝ် ကြက်သွ ဒတ်အိုတ်ရ၊ သွအဲပရဲသွဂရုကိုခရ်တဲ ပွမသွဒတ်ဝံ နှိသဘဓမ္မတာကျာ်ဂမၠိုင်ရ။

ဟိုတ်နှိသၣ်ဟောင် ညးမ့ၢ်ပွဲက်ကိုဒတဲဖီဇကု ရာဒနာမိက်ကို ဒန်မပြဲလောန်ၣ် ဗွဲဗွဲဟ်ကေတ် ဒွေံပတောန်ကျာ်တဲ ဂပ်ဝ်သွအဲပရဲကို ခရ်သပ္ပုရိဟ်ရ” ရံဝံ (ဂရင် ပတီရ)။

ယွံခမီတအ် ဗြီသဟမ္ပတိ ဂရင်ပတီဂလာန်ဝံရ၊ ဂရင်ပတီဂလာန်ဝံတဲ လောဘ်သွ ဝတ်အဲတဲမွဲး သွရှေၣ်သော်ရ်ကွာ ကွေံဗွန်အာ ပွဲဒိုၣ်ဟောင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲအခိၣ်ၣ် အဲတီ ကေတ် ပွမဖအောပ်တိုက်ဗြီကို ဗွဲသပ္ပုရိဟ်ကိုဇကုကိုတဲ အဲသွရှေၣ်သော်ရ် သွအဲပရဲ သွနီဿယံဗွဲကို ခရ်အဲ မဂပ်ဝ်ထပက်ခွင်ၣ်တီကေတ်လဝ်ၣ်ဟောင်တဲ ပဒတ်ကျၢ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲအခိၣ်မွဲ သင်ချိုက်ပေင်တကောံဂုဏ် ‘မဟတ္တ’မၤဂီၢ်ပြဲပန်ပြကာရ၊ ပွဲအခိၣ်ၣ် ပွဲသင်လေဝ် အဲသွရှေၣ်သော်ရ်ရ ရံဝံ (သွတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဒုတိယဥရဝေလ

၂၂။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလမွဲအခိၣ် အဲဆဝံၣ်တီကေတ် ခရ်သစ္စပန်တဲ သွဒတ်ဒိုင် ပွဲသုတ်တုံဇြုဗွင်ဗွေံ အပွဲဂြိုပ်ဥရဝေလ ဇရေင်သြင်ကြၢ်နေရဉ္စရာရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲအခိၣ်ၣ် ဗဗ္ဗးဂမၠိုင်မၤဂီၢ်ၣ်ၣ် ဗျုးဇော်သကဲ အဝယ်ကြံၣ်ကျဟ်ပျုၣ် ကလိလောန်ကျၢ်ကဆံၣ်ကဆံၣ် အာစိုပ်ဒိုင်အဝယ်လအိတ်အိုတ်ၣ် ပှောံပြာပ်ကျၢ်ဇရေင်အဲတဲ ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကောံအဲမွဲစွံအိုတ်ရ၊ ဟိုပတဲကွေံဂလာန် ထေက်ကိုမိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ထေက်ကို ဗွဲဗျုဟ်တဲ ဂဇော်ကေတ်ပွဲဒိုၣ်မွဲတဲအိုတ်မွဲး ဗဗ္ဗးဂမၠိုင်ၣ် “ယွံတြနာဲဂေါတမ ‘ဗဗ္ဗးဂမၠိုင်ဗျုး ဇော်သကဲ အဝယ်ကြံၣ်ကျဟ်ပျုၣ် ကလိလောန်ကျၢ်ကဆံၣ်ကဆံၣ် အာစိုပ်ဒိုင်အဝယ် လအိတ်အိုတ်ၣ် ခမီဂေါတမ လောဘ်လေဝ်ဟံလောဘ် ဒုင်တုၣ်တရဲလေဝ်ဟံဒစးဒုင်တုၣ်တရဲ နကိုဒိုၣ်လေဝ် ဟံကော်ဘိက်ရ’ ဂလာန်ပရိုင်ရံဝံ ပိုညးဂမၠိုင် ကေင်မိင်လဝ်ရ။ ယွံတြနာဲဂေါတမ ဂလာန်ပရိုင်မကေင်မိင်ၣ် နှိဉာ်ပြအတိုင်ကေင်မိင်လဝ်ၣ်ဟောင်ရ၊ တြနာဲဂေါတမတုန် လောဘ် လေဝ်ဟံလောဘ် ဒုင်တုၣ်တရဲလေဝ်ဟံဒစးဒုင်တုၣ်တရဲ နကိုဒိုၣ်လေဝ် ဟံကော်ဘိက် ဗဗ္ဗး ဂမၠိုင်ဗျုးဇော်သကဲ အဝယ်ကြံၣ်ကျဟ်ပျုၣ် ကလိလောန်ကျၢ်ကဆံၣ်ကဆံၣ် အာစိုပ်ဒိုင်အဝယ် လအိတ်အိုတ်ရ၊ ယွံတြနာဲ ဂေါတမ ပွမဟံသွ(မပ္ပိယမလောဘ်)ရံဝံ ဟံဗွဲဟောင်ရ” ရံဝံ ဂရင် ပတီ တီလမ့ၢ်ပိုၣ်ကျၢ်တြအိုတ်ရ။

ယံခမီတအံ ကသပ်ရဝံ နိကုအဲဂ်ရ “တြနဲဂမ္ပိုင်ဝံ ဟံတိကေတံ ညးဇော်ဂမ္ပိုင်ကို ဓရ်မလေပ်သွကိုဒ်ညးဇော်ဂမ္ပိုင်ကိုအိုတ်ရ” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ယံခမီတအံ သွတမ်နုသုးဂွမ် ဂပ်တဲ မျှကိုအာယုက်ဒွာ်စောန်စောန်ကွဲဂ်ဒ်တဲ ဓိန်ဒ်ညးဇော်လေပ် နိတ်ညးလေပ်သုး ပွဲအခိုင်ဟံဗွဲ ညးလေပ်သုးဂလာန်ဟံဗွဲစွတ် ညးလေပ်သုးမဟံစပ်ကိုဒတဲဖို ညးလေပ်သုး ဟံစပ်ကိုဓရ် ညးလေပ်သုးဟံစပ်ကိုပွမဒွော်ဗတောန် ညးလေပ်သုးဂလာန်မဟံထေက်ကို ဂိုင်သမ္ဘိ မဟံမွဲကိုဟိုတ် မဟံမွဲကိုအပိုင်အခြာ မဟံစပ်ကိုဒတဲမြမောပ် ပွဲအခိုင်ဟံဗွဲဗွဲမွဲ၊ ညးဂ် အာစိပ်ပွမရိဟ်လို့ဟ် ရဝံမွဲ “ညးဇော်သမ္ဘိ”ဟောင်ရ။

ယံခမီတအံ ဓိန်ဒ်ညးသုတ် အဝယ်စတ်တကတ်တဲ မျှကိုသော်ကျိပ်လမွဲက် မချိုက် ပေင်တကောံအဝယ် စတ်တကတ်ခိုဟ်ဆဲး ဗွဲအဝယ်ပဌမလေပ် နိတ်ညးလေပ် သုးပွဲအခိုင် မဗွဲ ညးလေပ်သုးဂလာန်ဟံဗွဲစွတ် ညးလေပ်သုးမျှကိုဒတဲဖိုဟောင် ညးလေပ်သုး စပ်ကို ဓရ်ဟောင် ညးလေပ်သုးစပ်ကိုဝိနယ်ဟောင် ညးလေပ်သုးဂလာန်မထေက်ကို ဂိုင်သမ္ဘိ မျှကို ဟိုတ် မျှကိုအပိုင်အခြာ မစပ်ကိုဒတဲမြမောပ် ပွဲအခိုင်ဗွဲဗွဲမွဲ၊ ညးဂ် အာစိပ်ပွမရိဟ်လို့ဟ် ရဝံမွဲ “ညးဇော်တုပညာ”ဟောင်ရ။

ယံခမီတအံ ဓရ်ဂမ္ပိုင် မလေပ်သွကိုဒ်ဒ်မဇော်ဂ် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန် ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယံခမီတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် မျှကိုသီလရ၊ ပဒတ်သိုမသို လလမ်မင်မွဲ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလရ၊ ချိုက်ပေင်တကောံ ‘အာစာရ’ဒေတ် ‘ဂေါစရ’ ဌာန်ဂေတ်ဂိုင်ရ၊ ပွဲဒုဟ်ဂမ္ပိုင်ဗွတ်ညိနာင်လေပ် မျှအလေံမှ်သေ့ဒုဟ်ဂ်တဲ ပဒတ်ရ၊ ဒဂိုန် ဂိုင်ကေတံ ပွဲသိက္ခာပိဒ်ဂမ္ပိုင် ဗွဲမဒးရဲတဲ ဒေတ်လုတ်ရ။ လိုင်လညာတ်ဂိုင်ရ၊ ပကင်ရင်လပ် လိုင်လညာတ်ရ၊ လုတ်ဆန်စန်လပ် လိုင်လညာတ်ရ၊ ဓရ်ဂမ္ပိုင် မျှကိုပွမရိဟ်ဆဲးတမ် ပွမရိဟ်ဆဲးလဒေါပ် ပွမရိဟ်ဆဲးကောတ် ချိုက်ပေင်တကောံအရထသဒ္ဓါတဲ မလေပ်လဖပ် ထွဲကိုဒေတ်မပြ မချိုက်ပေင်သွးဇုးအလုံအိုသိုဂ် ညးဂ် ကေင်ကလင်လပ်ဗွဲမဂိုင်ရ၊ ပကင် ရင်လပ်ရ၊ လုတ်လပ်နကိုပါင်ရ၊ မှ်သေ့ဒုဟ်နကိုစိုတ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါရ၊ ထပက်ခွင်တိကေတ် နကိုပညာဗွဲမဒးရဲရ။ (ရူပါဝစရ)ဇျာန်ဂမ္ပိုင်ပန်ပြကာ မကတိုဒ်ဗွဲစိုတ်မပြ မဒ်ဟိုတ်ပဒတ် ဗွဲတသိုဒ်ပွဲဘဝဂတမတ်ဂ် ကလိဝံအတိုင်ပိုက်ရ၊ ကလိဝံဟံဒ်လှောင်လှောင်ရ၊ ကလိဝံ ဟံဗျောင်စိုတ်ရ။ ဟိုတ်နုဓရ်အာသဝဂမ္ပိုင်အိုတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝလှဟ်ဟောင် အလိုဇကု သုဇော်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်စိုတ်မတ်တဗ္ဗး ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာမတ်တဗ္ဗး မဟံမွဲကို အာသဝ နကိုညာဏ်တေင်ကွာ အာစိပ်တဲပဒတ်ရ။ ယံခမီတအံ ဓရ်ဂမ္ပိုင် မလေပ်သွကို ဒ်ဒ်မဇော်ဂ် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

ဩညးမွဲ နကိုစိုတ်မကလိလဖ်ဂ် ဂလာန်မသာသပအ်မဟံကိုဖိုလေပ် ဟိုသုးဗွဲမ ဂိုင်ရ၊ မျှကိုကသပ်ဟံတန်တြန်ရ၊ လေပ်မိပ်လဟင်ပွဲဓရ်အသပ္ပရိဟ်ရ၊ တုပ်သုဟ်

ကျောံတြဲဂြိုပ်ရ၊ ညးမုံကိုကွေတ်မယုတ်မာ ဟံမ္မဲကိုပွမရှေ်သော်ရ် (ပွဲပုဂ္ဂလဓမ္မ)ဂ်
သော့အာနုဒဒ်ညးဇော်ရ။

ဩညးမ္မဲတုန် ချိုက်ပေင်တကျောံသီလရ၊ လိုင်လညာတ်တိုင်ရ၊ မုံကိုပညာရ၊
သိုလလမ်မင်မ္မဲ (ကာယပါင်စိုတ်)ရ၊ မုံကိုသမာဓိ ဗိုန်ဗတ်ခိုင်ကျိက် ပွဲခရ်ဂမ္တိုင်ရ၊
မှော်သုဝတ် အရထသစ္စပန် နကိုပညာရ၊ အာစိုပ်ဩင်မွဲလပါ် ခရ်ဂမ္တိုင်အိုသိုရ၊
ဟံမ္မဲကိုကွက် ဂဂို(မပ္ပရာဂ)ရ၊ မုံကိုပညာပြဟ်ပြေဟ်ရ။

မုံကိုပွတန်ပဋိသန္တိ ပွမချိတ်ပါကျောံတဲရ၊ မုံကိုဒွေတ်မပြဲအိုသိုရ၊ ပုဂိုလ်ဂ် “ညး
ဇော်” ရဝံ အဲသူးရ၊ ဩကုသမ္မိမ္မဲ ခရ်အာသဝဂမ္တိုင် ဟံမ္မဲအိုတ်ရ၊ ခမီဂ် ဟိုတ်နူခရ်
အာသဝဂမ္တိုင်အိုတ်အာဂ်ရ ကော်ခဲးရဝံမွဲး “ခမီဇော်”ရ။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်လောက

၂၃။ ယံခမီတအ် တီလမုံပိုင်ကျိက်တြဲ ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ်လောကရ၊ တီလမုံ
ပိုင်ကျိက်တြဲ စာ်စူးနုလောကရ။ ယံခမီတအ် တီလမုံပိုင်ကျိက်တြဲ ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ်
ဟိုတ်လောကကတိုဒ်ရ၊ တီလမုံပိုင်ကျိက်တြဲ ပါကျောံ ဟိုတ်လောကကတိုဒ်ရ။ ယံခမီတအ်
တီလမုံပိုင်ကျိက်တြဲ ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ် နိဗ္ဗာန်ဒ်အရာလောကပျိုတ်ရ၊ တီလမုံပိုင်
ကျိက်တြဲ သုဇ္ဇောပ်မတ်ကိုနိဗ္ဗာန် ဒ်အရာလောကပျိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် တီလမုံပိုင်ကျိက်တြဲ
ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာလောကပျိုတ်ရ၊ တီလမုံပိုင်
ကျိက်တြဲ ဇော်ပွင်ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာလောကပျိုတ်ရ။

ယံခမီတအ် အာရီအလုံအိုသို မိန်လိုက်သွပ်မဒ်မ္မဲဟာန်ကျောံဒေဝတ် ဒေဝတ် မာရ်
ဗြိုဂမ္တိုင်ကျောံလိုက်မ္မိတ် မဒ်မ္မဲဟာန်ကျောံသမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂ္တိုင် မ္မိတ်မဂ္တိုင် မဂပ်ပ်
ညာတ် မဂပ်ပ်မိင် မဂပ်ပ်တုတ်ဒွံ မဂပ်ပ်တိ မဂပ်ပ်ကလိဝံ မဂပ်ပ်ဂွာ်သို မဂပ်ပ်ဂေတ်ဂေင်
နကိုစိုတ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါဂ် တီလမုံပိုင်ကျိက်တြဲ ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ်ရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ ကော်ခဲး
ရဝံမွဲး “တထာဂတ”ရ။

ယံခမီတအ် ခရ်အလုံအိုသို တီလမုံပိုင်ကျိက်တြဲ မဂပ်ပ်တွံထွး ဟိုကလးဇ္ဇောန်
ထွးလပ် ပွဲအကြာဗွံမထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်မဟွဲပတောံစတ် ကျောံဗွံ
မသုပရိနိဗ္ဗာန် နကိုနိဗ္ဗာနဓာတ် မဟွဲကိုဝိပက်ကမ္မဇရပ်သော့ဟ်ဂ် ဒ်အတိုင်တွံထွးဟိုကလး
ဇ္ဇောန်ထွးလပ်ဟောင်ရ၊ ဟံဒ်နအကာဲအရာမ္မဲသအာင်ရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ ကော်ခဲး ရဝံမွဲး “တထာ
ဂတ”ရ။

ယွံခမီတအံ တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲၣ် ဩနအကဲအရာမွဲ မ္မံအလေံဟီသုးရ၊ နအကဲအရာသၢ်ၣ် မ္မံအလေံသုရ၊ ဩနအကဲအရာမွဲ မ္မံအလေံသုရ၊ နအကဲအရာသၢ်ၣ် မ္မံအလေံဟီသုးရ၊ ရံပွဲဟေင် အတိုင်မ္မံအလေံဟီသုးၣ် မ္မံအလေံသုရ၊ အတိုင်မ္မံအလေံသုၣ် မ္မံအလေံဟီသုးရ၊ ဟိုတ်ၣ်ရ ကော်ခဲး ရံပွဲမွဲး “တထာဂတ”ရ။

ယွံခမီတအံ ပွဲလိုက်သွင်မဒ်မ္မဲဟာန်ကော်ဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် ဗြိုဂမ္ပိုင်ကော်လိုက် မ္မိဟ်မဒ်မ္မဲဟာန်ကော်သမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂ္ဂိုင် မ္မိဟ်မဂ္ဂိုင်ၣ် တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲ ဓလိုချိုက်ကေတ် (ဉးသအာင်ဂမ္ပိုင်)မာန်ရ၊ (ဉးသအာင်ဂမ္ပိုင်ၣ်) ဓလိုချိုက်ဟံမာန်ရ၊ လေပ်ညာတ် ဗွဲစွတ်ရ၊ ကိုဒေဝတ်ဗက်အလိုက် ပွဲက်ဇုကမာန်ရ၊ ဟိုတ်ၣ်ရ ကော်ခဲး ရံပွဲမွဲး “တထာဂတ”ရ။

တီကေတ်လောကအိုသို နကိုညာဏ်တေင်တဲ ဟိုတ်မတီကေတ် (ခရ်မဂ်ဝံတီ) ပွဲလောကအိုသိုၣ်ရ စာ်စူးအာနူလောကရ၊ ဟံမ္မဲကို(တဏှာဒိဋ္ဌိဥပယ) ပွမဗာန်ခြပ် ပွဲလောကအိုသိုရ။

တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲၣ် ဗွဲစွတ် ဓလိုချိုက်ကေတ်အာရီအိုသိုမာန်ရ၊ ချိုက်ပေင်တ ကော်ပညာရ၊ တိတ်ဗူးနုမဒက်ဒကတ်ဂမ္ပိုင်အိုသိုရ၊ တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲၣ် တုတ်ဒွံ အာစိုပ် နိဗ္ဗာန်မစိုဟ်သတိတ်လောန် မဟံမ္မဲကိုပရိုက်ဘဲခက်ခဲမမိက်ကိုမ္မဲရ။

တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲ အာသာဝအိုတ်အာတဲၣ် စာ်စူးနုဒဒိခရ၊ (ဟွဲကိုဒဒိခရ)၊ ပါကုတ် ကော်ပမသေ့ဟ်ဟွဲဒုရ၊ အာစိုပ်ကမ်ဂမ္ပိုင်အိုသိုအိုတ်အာရ၊ တို့လုဝ်အာနိဗ္ဗာန် ဒ်အရာ ဥပဓိဂမ္ပိုင် ပန်ပြကာအိုတ်အာဗူးဗူးစးစးရ။

တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲၣ် ဂြင်တီကေတ်သစ္စပန်ရ၊ တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲၣ် ဒ်သိုင်ဇာဒိသိုင် မဟွဲပတောံစတ်တဲ ကိုစက်ခရ်မပြဂေတ်တ ကုသတ္တလောကမ္မဲဟာန်ကော်သွင်ရ။

ရံပွဲဟေင် ဩဒေဝတ်ဂမ္ပိုင်ကို ဩမ္မိဟ်ဂမ္ပိုင်ကို ပြာပ်ခသ္မုၣ်စွေက်ကိုကျာ်အိုတ်ရ၊ ဒေဝတ်မ္မိဟ်ဂမ္ပိုင်ၣ် ပြာပ်အာကိုကျာ်တြဲ မဇ္ဈေပြမစာ်စူးနုပွမဖေက်ဂွံက်တဲ လှောင်အိုတ်ရ။

တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲ မယေန်သွာင်တဲၣ် ပြုလတူနုညးယေန်သွာင်ဂမ္ပိုင်ရ၊ တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲ မစိုဟ်လလမ်တဲၣ် ပြုလတူနုညးစိုဟ်လလမ်ဂမ္ပိုင်ရ၊ တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲ မတိတ်ဗူးတဲၣ် ပြုလတူနုညးတိတ်ဗူးဂမ္ပိုင်ရ၊ တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲ မစိင်တတ်ကောံအာတဲၣ် ပြုလတူနုညးစိင်တတ်ကောံအာဂမ္ပိုင်ရ။

ရံပွဲဟေင် လှောင်တံတီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲ မဇ္ဈေပြမစာ်စူးနုပွမဖေက်ဂွံက်တဲ အိုတ်ရ၊ ပွဲလောက မ္မဲဟာန်ကော်သွင်ၣ် ပုဂိုလ်ပြိုင်ပကာန်ကိုအဲဟံမ္မဲရ။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ကာဠကာရာမ

၂၄။ ပွဲကာလမဲ့အခါ တီလမ္ပူပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်တံခွင် ပွဲအာရှာမ်ကာဠ
ကာရာမသေဠ ဇရေင်ချင်သာကေတရ။ ပွဲအခါတို တီလမ္ပူပိုင်ကျက်တြဲ ကော်တိုန် ခမိဂမ္ပိုင်
ရဝ္ဗမ္ပး “ယွံခမိတအံ”ရ။ ခမိဂမ္ပိုင် “ယွံကျက်မ္ပူပိုင်” ရဝ္ဗ ကလေင်ဂရင်ပတိ ကုတီလမ္ပူပိုင်
ကျက်တြဲအိုတ်ရ။ တီလမ္ပူပိုင်ကျက်တြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ—

ယွံခမိတအံ အာရီအလုံအိုသို မိန်လိုက်သွပ်မဒ္ဒမ္ပဟာန်ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ်
တြိဂမ္ပိုင်ကောံလိုက်မ္ပိဟ် မဒ္ဒမ္ပဟာန်ကောံသမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂ္ဂိုင် မ္ပိဟ်မဂ္ဂိုင် မဂပ်ညာတ်
မဂပ်မိင် မဂပ်တုတ်ဒွံ မဂပ်တိ မဂပ်ကလိဝံ မဂပ်ဂွဲသို မဂပ်ဂေတ်ဂေင် နကို
စိတ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါဂ် အဲတိရ။

ယွံခမိတအံ အာရီအလုံအိုသို မိန်လိုက်သွပ်မဒ္ဒမ္ပဟာန်ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ်
တြိဂမ္ပိုင်ကောံလိုက်မ္ပိဟ် မဒ္ဒမ္ပဟာန်ကောံသမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂ္ဂိုင် မ္ပိဟ်မဂ္ဂိုင် မဂပ်ညာတ်
မဂပ်မိင် မဂပ်တုတ်ဒွံ မဂပ်တိ မဂပ်ကလိဝံ မဂပ်ဂွဲသို မဂပ်ဂေတ်ဂေင် နကို
စိတ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါဂ် အဲတိနကိုညဏ်တေင်တဲရ။ အာရီအလုံအိုသို တီလမ္ပူပိုင်ကျက်တြဲ
တိဗ္ဗမပြာကဋ်တဲရ။ အာရီအလုံအိုသို တီလမ္ပူပိုင်ကျက်တြဲ ဟံပြာပ်အာစိပ်(နကိုတဏှာ
ဒိဋ္ဌဂမ္ပိုင်)ရ။

ယွံခမိတအံ အာရီအလုံအိုသို မိန်လိုက်သွပ်မဒ္ဒမ္ပဟာန်ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ်
တြိဂမ္ပိုင်ကောံလိုက်မ္ပိဟ် မဒ္ဒမ္ပဟာန်ကောံသမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂ္ဂိုင် မ္ပိဟ်မဂ္ဂိုင် မဂပ်ညာတ်
မဂပ်မိင် မဂပ်တုတ်ဒွံ မဂပ်တိ မဂပ်ကလိဝံ မဂပ်ဂွဲသို မဂပ်ဂေတ်ဂေင် နကို
စိတ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါဂ် အဲဟံတိ ရဝ္ဗ ဟိုသွးမ္ပး၊ ဂလာန်အဲဂ် ဒွံအာမှာရာရ။

ယွံခမိတအံ ။ ပ ။ အာရီအိုသို အဲတိလေပ် တီရ။ အဲတိလေပ် ဟံတီရ ရဝ္ဗ
ဟိုသွးမ္ပး၊ ဂလာန်အဲဂ် တုပ်သက်ဟေင် ဒွံအာ(မှာရာ)ရ။

ယွံခမိတအံ ။ ပ ။ အာရီအိုသို အဲတိဟံသေင်ရ။ ဟံတိလေပ်ဟံသေင်ရ ရဝ္ဗ
ဟိုသွးမ္ပး၊ ဂလာန်အဲဂ် ဒွံအာဒုဟ်ရ။

ယွံခမိတအံ ရဝ္ဗဟေင် တီလမ္ပူပိုင်ကျက်တြဲ ညာတ်ကေတ်အရာဒးညာတ်တဲ ဟံဗို
ဗျဟ် အရာညာတ်တဲဂ် (နကိုတဏှာ,မာန,ဒိဋ္ဌိဂမ္ပိုင်)ရ။ ဟံဗိုဗျဟ် မဟဝ္ဗညာတ်ဏီ (နကို
တဏှာ,မာန,ဒိဋ္ဌိဂမ္ပိုင်)ရ။ ဟံဗိုဗျဟ် ယောညာတ်ခွင် (နကိုတဏှာ,မာန,ဒိဋ္ဌိဂမ္ပိုင်)ရ။ ဟံဗိုဗျဟ်
ညးလေပ်ညာတ် (နကိုတဏှာ,မာန,ဒိဋ္ဌိဂမ္ပိုင်)ရ။ မိင်ကေတ်အရာဒးမိင်တဲ ဟံဗိုဗျဟ် အရာ
မိင်တဲဂ် (နကိုတဏှာ,မာန,ဒိဋ္ဌိဂမ္ပိုင်)ရ။ ဟံဗိုဗျဟ် မဟဝ္ဗမိင်ဏီ (နကိုတဏှာ,မာန,ဒိဋ္ဌိဂမ္ပိုင်)ရ။
ဟံဗိုဗျဟ် ယောမိင်ခွင် (နကိုတဏှာ,မာန,ဒိဋ္ဌိဂမ္ပိုင်)ရ။ ဟံဗိုဗျဟ် ညးလေပ်မိင် (နကိုတဏှာ,
မာန,ဒိဋ္ဌိဂမ္ပိုင်)ရ။ တုတ်ဒွံကေတ် အရာဒးတုတ်ဒွံတဲ ဟံဗိုဗျဟ် အရာတုတ်ဒွံတဲဂ် (နကို

တဏှာ၊မာန၊ဒိဋ္ဌိဂမ္ဘိုင်)ရ၊ ဟံဗ္ဗဗျဟ် မဟဝံတုတ်ဒွံဏီ (နက္ခိတဏှာ၊မာန၊ဒိဋ္ဌိဂမ္ဘိုင်)ရ၊ ဟံဗ္ဗဗျဟ် ယောတုတ်ဒွံဒွင် (နက္ခိတဏှာ၊မာန၊ဒိဋ္ဌိဂမ္ဘိုင်)ရ၊ ဟံဗ္ဗဗျဟ် ညးလေဝ်တုတ်ဒွံ (နက္ခိတဏှာ၊မာန၊ဒိဋ္ဌိဂမ္ဘိုင်)ရ။ တိကေတ်အရာဒးတိတု ဟံဗ္ဗဗျဟ် အရာတိတု (နက္ခိတဏှာ၊မာန၊ဒိဋ္ဌိဂမ္ဘိုင်)ရ၊ ဟံဗ္ဗဗျဟ် မဟဝံတိဏီ (နက္ခိတဏှာ၊မာန၊ဒိဋ္ဌိဂမ္ဘိုင်)ရ၊ ဟံဗ္ဗဗျဟ် ယောတိဒွင် (နက္ခိတဏှာ၊မာန၊ဒိဋ္ဌိဂမ္ဘိုင်)ရ၊ ဟံဗ္ဗဗျဟ် ညးလေဝ်တိ (နက္ခိတဏှာ၊မာန၊ဒိဋ္ဌိဂမ္ဘိုင်)ရ။ ယွံခမိတအ် ရံပွဲဟေင် တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ ပွဲခရ်ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်ညာတ် ဂပ်ဝ်မိင် ဂပ်ဝ်တုတ်ဒွံ ဂပ်ဝ်တိာ် မှုံသဘ်တုပ်သုဟ်ဟေင်ရ၊ မှုံသဘ်တုပ်သုဟ်ဂ်ဒ်တုဟေင် တာဒိမ္မးရ၊ ဟံမ္မဲကို တာဒိဂုဏ်မပြုလောန်ပွဲတေင် သအာင်နူတာဒိဂုဏ်ဂ်ရ ရံပွဲ အဲသွးရ ရံပွဲ (သွးတရ)။

ဩညးဂမ္ဘိုင် ဗျဟ်ကေတ် အာရီအိုသို ညးသအာင်ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်ညာတ် ဂပ်ဝ် မိင်ဂပ်ဝ်တုတ်ဒွံ ရံပွဲမွဲသုာ်ပြရတု ဂပ်ဝ်ကိုဇလီၤချိုက် စိုပ်ဒတု (နက္ခိတဏှာ)ရ၊ ပွဲညး ဂမ္ဘိုင် (မှုံကိုကွေတ်မိစ္ဆာ) မဟိုသွးရံပွဲမွဲ အလိုဇကု သိုလလမ်မင်မဲရရ် တာဒိဂုဏ် ဟံမ္မဲရ၊ ဂလာန်သုာ်စုတ်ကို ဂလာန်ဆောတ်ယောင်ကို ညး(မှုံကိုကွေတ်မိစ္ဆာ)ဂမ္ဘိုင်ဂ် သွအဲပရဲတု ဟံထေက်ကို စွံပတန်လပ် ပွဲစိုတ်ရ။

ကုက်စိုင်မတွံဂးမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဂ်လေဝ် ညာတ်ကေတ်ပွဲကိုပ်ကွာတု ဩပွဲကွေတ်(မိစ္ဆာတြဇောဓါ) ပွဲဂကောံသတ် ကိုဇလီၤချိုက်စိုပ်ဒတုရ၊ ဗာန်ခြပ်ရ၊ ကွေတ် (မိစ္ဆာတြဇောဓါ)ဂ် အဲတိရ၊ ညာတ်ရ၊ (သုဟ်ညင်ရဲဂကောံသတ်ဂ် ဂပ်ဝ်ဇလီၤချိုက်စိုပ်ဒတုကို) တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသတ် ဟံမ္မဲကိုပွမကိုဇလီၤချိုက်စိုပ်ဒတု (နက္ခိတဏှာ) ကုတိလမ္ပုပိဉ် ကျာ်တြဲရ။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဗြဟ္မစရိယ

၂၅။ ယွံခမိတအ် တုဟ်နပွမသွအမ်သပ် ကုဂကောံမိုဟ် တုဟ်နပွမလေ့လုန် ကုဂကောံမိုဟ် တုဟ်နဖိုအာနိသံသမတွံဂးလား ဟံဇာသက္ကာဒယံတု တုဟ်နပွမပရးဝါဒ နက္ခိဟိုတ်ဂ် တုဟ်နပွမကိုဂကောံမိုဟ်တိကေတ် ရံပွဲမွဲ “အဲ မှုံသဘ်ရံပွဲရ”ဂ် ဒွေတ်လုတ် ဒွင်ဒွေတ်မပြဲပွဲ ဟံသေင်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲစုတ်တုန် တုဟ်နပွမသိုလလမ်မင်မဲ တုဟ်နပွမ ပါသွးကေံ တုဟ်နပွမစာ်စူးနူထေန်စပ် တုဟ်နပလိုတ်ကေံ(မတ္တရာဂ)တု ဒွေတ်လုတ်ဒွေတ်မပြဲ ပွဲရ ရံပွဲ (သွးတရ)။

တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ တုဟ်နပွမသိုလလမ်မင်မဲ တုဟ်နပွမပါကေံကိလေသ တွံတ် ဒွေတ်မပြဲ မလေပ်ကိုအာစိုပ်အပွဲနိဗ္ဗာန် မဟံသေင်ကိုမိင်ကျင်မွဲဆက်ရ၊ ညးဂမ္ဘိုင် မှုံအလေံ ဂွာ်သိုဂုဏ်မပြဲ ဗက်အာလေင်ဂွံင်တရဲမတွံဂးဒွေတ်မပြဲအိုတ်ရ။

ဩဉ္ဇးဂမ္ဘိုင် ဇေတိတ်ဇေတိတ် အတိုင်တီလမ္ပပိုင်ကျက်တြဲတုံလင်အိုတ်ရ၊ ဉ္ဇးဂမ္ဘိုင် မ္မုအလေံသ္မုဇေတိတ်ဇေတိတ်တောန်ကျက် ကြက်ဂွံသ္မုကွေလအိတ်ဒဒိမ်ဝဋ်အိုတ်ရ။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ကုဟ

၂၆။ ယွံခမိတအ် ဩခမိဂမ္ဘိုင် လေပ်သွတ်အမ်သင်အိုတ်ရ၊ ကြံင်မ္မိုဟ်အိုတ်ရ၊ လေပ်လေံလုန်အိုတ်ရ၊ ချိုက်ပေင်တ(ကောံကိလေသဂမ္ဘိုင်မပြာကဋ်တုပ်သုဟ်ကောံ)ဒြင်သတ်အိုတ်ရ၊ တိုန်(ယိုတ်)ဒိုင်လုသုးအိုတ်ရ၊ ဟုံတန်ကြန်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိဂမ္ဘိုင် ဟုံသျှိုက် မှိုက်သေံသ္မုအေအိုတ်ရ၊ ယွံခမိတအ် ခမိဂမ္ဘိုင် စ်စူးအာနူဓမ္မဝိနယ (သာသနာ)ဂွံအိုတ်ရ၊ ခမိဂမ္ဘိုင် ဟုံအာစိုပ်ပွမဇော်မောပ် ပွမချီပ်ဉ် ပွမလဲလး ပွဲဓမ္မဝိနယဂွံအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဩခမိဂမ္ဘိုင်တန် ဟုံလေပ်သွတ်အမ်သင်အိုတ်ရ၊ ဟုံလေပ်လေံလုန်အိုတ်ရ၊ ချိုက်ပေင်တ ကောံဉာဏ်ပညာအိုတ်ရ၊ ဟုံကြံင်မ္မိုဟ်အိုတ်ရ၊ တန်ကြန်ဗွဲမဒးရး အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိဂမ္ဘိုင် သျှိုက်မှိုက်သေံသ္မုအေအိုတ်ရ၊ ယွံခမိတအ် ခမိဂမ္ဘိုင် ဟုံစ်စူးအာနူဓမ္မဝိနယ (သာသနာ)ဂွံအိုတ်ရ၊ ခမိဂမ္ဘိုင် အာစိုပ်ပွမဇော်မောပ် ပွမချီပ်ဉ် ပွမလဲလး ပွဲဓမ္မဝိနယဂွံ အိုတ်ရ ရံဂွံ (သွးတရ)။*

(ဩဉ္ဇးဂမ္ဘိုင်) လေပ်သွတ်အမ်သင်အိုတ်ရ၊ ကြံင်မ္မိုဟ်အိုတ်ရ၊ လေပ်လေံလုန် အိုတ်ရ၊ မ္မုကိုကိလေသ မတုပ်သုဟ်ကောံဒြင်သတ်အိုတ်ရ၊ တိုန်(ယိုတ်)ဒိုင်လုသုး အိုတ်ရ၊ ဟုံတန်ကြန်အိုတ်ရ၊ ဉ္ဇးဂမ္ဘိုင် ဟုံချီပ်ဉ် ပွဲသာသနာကျ်မဂပ်ဝံတုံအိုတ်ရ။

(ဩဉ္ဇးဂမ္ဘိုင်) ဟုံလေပ်သွတ်အမ်သင်အိုတ်ရ၊ ဟုံလေပ်လေံလုန်အိုတ်ရ၊ မ္မုကို ပညာအိုတ်ရ၊ ဟုံကြံင်မ္မိုဟ်အိုတ်ရ၊ တန်ကြန်ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ၊ ဉ္ဇးဂမ္ဘိုင် ဗွဲစွတ် ချီပ်ဉ် ပွဲသာသနာကျ်မဂပ်ဝံတုံအိုတ်ရ။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်သန္တုဒ္ဓိ

၂၇။ ယွံခမိတအ် ပစ္စယ်ဂမ္ဘိုင် လျိုင်လေင်အောန်တဲ ကလိဂွံလေင် ကလိဂွံလေဲ သွာ် က္ကုပန်ဂကူအိုတ်ရ၊ ပစ္စယ်ဂမ္ဘိုင် ဒုဟ်လေင်ဟုံမွဲအိုတ်ရ၊ ဉ္ဇးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ရော မူးတုန်— ယွံခမိတအ် မှော်ကိုသုာဂမ္ဘိုင် သုာပံသုကူ လျိုင်လေင်အောန်ရ၊ ကလိဂွံလေင် ကလိဂွံလေဲသွာရ၊ သုာ် ဒုဟ်လေင် ဟုံမွဲရ၊ ယွံခမိတအ် မှော်ကိုစုစဂမ္ဘိုင် ပိဏ္ဏပါတ် ဂေတ်ဂေင်ပိဏ္ဏပါတ်တဲ မဂပ်ဝံကလိဂွံ လျိုင်လေင်အောန်ရ၊ ကလိဂွံလေင် ကလိဂွံ

*[မ္ဟန် တေခေါ မေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု မာမကာရ် ခမိဂမ္ဘိုင် နိခမိဒြပ်အဲခမိကွးအဲ ကွဲသတ်ဏအ်မွဲနိဟ်ရထေင်။]

လောဘေသ္မာရ၊ ဝိဇ္ဇာပါတိန္ဒိ နုဟိလေဝ ဟံမ္မေရ။ ယံခမိတအံ ပှောင်ကိုဘာဂမ္ဘိင် ဘာမတွံဂး သွပ်တံဆုဂ် လျိုင်လေဝအောန်ရ၊ ကလိဝံလေဝ ကလိဝံလောဘေသ္မာရ၊ ဘာဂ် နုဟိလေဝ ဟံမ္မေရ။ ယံခမိတအံ ပှောင်ကိုဂဉ္ဇေဂမ္ဘိင် ဂဉ္ဇေမတွံဂးပဿှ်အဲအဲဂ် လျိုင်လေဝအောန်ရ၊ ကလိဝံလေဝ ကလိဝံလောဘေသ္မာရ၊ ဂဉ္ဇေဂ် နုဟိလေဝ ဟံမ္မေရ။ ယံခမိတအံ ပစ္စယံဂမ္ဘိင် လျိုင်လေဝအောန်တဲ ကလိဝံလေဝ ကလိဝံလောဘေသ္မာဂ် ဣဝံပနိဂကူအိုတ်ရ၊ ပစ္စယံဂမ္ဘိင်ဂ် နုဟိလေဝ ဟံမ္မေအိုတ်ရ။ ယံခမိတအံ ခမိဂ် တရိပိတိ နုဟိပစ္စယံလျိုင်အောန်တဲ ကလိဝံ လောဘေသ္မာရ၊ ပုမတရိပိတိဝံ အင်္ဂမ္မေတွံဂး “အင်္ဂခမိ ဒနိခမိ လုပ်လှိဟ်မ္မေ” ရဝံ အဲသွေးရ ရဝံ (သွေးတရ)။

ကုခမိမတရိပိတိ နုဟိပစ္စယံလျိုင်လေဝအောန် ကလိဝံလေဝ ကလိဝံလောဘေသ္မာ နုဟိလေဝဟံမ္မေဂ် သွဟိတိကိုဘာဂီ သုာဂီ စုသုင်စုစကိုတဲ စာစုးနုဗျောင်စိုတ် စိုတ်ရ၊ ဌာန်ဒိဟိလေဝ ဟံထိုမြီရ။

ဩရေဂမ္ဘိင် မဗ္ဗေကိုရေခမိမ္မေ တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲဂ် တွံကိုရ၊ ခမိ မ္မုကိုစိုတ် မသျှိုက်မ္မိုက် မ္မုကိုသတိမဟံဟိတ်မာဲဂ်ဒ်တဲ မဒွေတ်လုတ်ဂ် ဂပ်ဝံသီစတ်ကေတ် (ရေဂမ္ဘိင်ဂ်)ရ။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်အရိယဝံသ

၂၈။ ယံခမိတအံ ခရ်‘အရိယဝံသ’မဒ်တောင်ဒတောင်အရိဂမ္ဘိင် မဂပ်ဝံတိကေတ် ရဝံမ္မေပြ မဂပ်ဝံတိကေတ် ရဝံမ္မေကတိဒ်လုက်ကာလဂမ္ဘိင်မဂ်င်သေ့ မဂပ်ဝံတိကေတ်ရဝံမ္မေ တောင်ဒတောင်(ကျာ်,ပစ္စေကဗုဒ်,သာဝကဂမ္ဘိင်)မဒ်တမ္ဘာဂ် ဣဝံပနိဂကူအိုတ်ရ။ ဟဂပ်ဝံ ပါကျေ (ရေဂမ္ဘိင်ဂ်) အိုတ်ရ၊ (ကျာ်ဂမ္ဘိင်)ဟံကေင်ပါကျေအိုတ်ရ၊ လုဟ်လေဝ ဟံပါကျေ အိုတ်ရ၊ ကြဲလေဝပါကျေဟံသေင်အိုတ်ရ၊ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိင်မ္မုကိုပညာ ဟဂပ်ဝံ ဟိုဂရိဟ်အိုတ်ရ။ ညးမ္မေပနိဂကူအိုတ်ဂ်ရောမ္မေတုန်— ယံခမိတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် တရိပိတိ နုဟိသုာစိုတ်ကလိဝံဂ် တရိပိတိစိုတ်ရ၊ ဂုဏ်နုဟိသုာ စိုတ်အယာ်အမာတ်ကလိဝံ တရိပိတိစိုတ်ဂ်လေဝ မ္မုအလေံ ဟိုသွေးရ၊ ဟိုတ်နုဟိတ်မတွံဂးသုာဂ် ပုမဉ္ဇာဲသို မဟံဂပ်ဝံ ဟံဗ္ဗေလေဝ ဟံအာစိပ်ရ၊ ဟံကလိဝံသုာတဲလေဝ ဟံရာဒနာရ၊ ကလိဝံသုာတဲလေဝ ဟံမဂ် ဂုက်ရ၊ ဟံဝိဝိင်ဘိင်ဘင်ရ၊ ဟံဓလီ ချိုက်(နုဟိတဏှာ)ရ၊ မ္မုအလေံမ္မုသေင်ဒုဟ်ဂ်ဒ်တဲ သိုက်တိတ် ဟိုတ်တိတ်ဗွဲဂ် ပြဘိုက်ရ၊ နုဟိသုာစိုတ်အယာ်မာတ်မကလိဝံတရိပိတိစိုတ်ဂ်လေဝ ဟံထွင်ပတိုန်ဇုကုဇုကုရ၊ ဟံဗ္ဗေက်ဗျပ်ညးသအာင်ရ၊ ဩခမိမ္မေ စိက္ခေဆိုက်ဗွဲကံ ပွဲမတရိပိ တိတ်ရ၊ ဟံမ္မေကိုပုမလျှဟ်ရ၊ မ္မုကို‘သမ္ပဇေ’ဉာဏ်ဗစာရဏာရ၊ စိန်သကိုကျေသတိရ။ ယံခမိတအံ ခမိဝံ ကော်ခဂး ရဝံမ္မေခမိ မတန်တ ပွဲတောင်ဒတောင်အရိဂမ္ဘိင် မဂပ်ဝံတိ ရဝံမ္မေပြ မဒ်တမ္ဘာရ။

ယံခမိတအံ မွဲဂကူပုန်တုန် ခမိဂ် နကိုပိဏ္ဍပါတ်စိုတ်အယာံမာတ် မကလိဝံတရိပ်
 စိုတ်ရ၊ ဂုဏ် နကိုပိဏ္ဍပါတ်စိုတ်အယာံမာတ်မကလိဝံလေဝ် ပွမတရိပ်စိုတ် မှုံအလေဝ်
 ဟိုသွေးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးပိဏ္ဍပါတ်ဂ် ပွမဌာဲသို မဟံဂပ်ပံဟံပဗ္ဗလေဝ် ဟံအာစိုပ်ရ၊
 ဟံကလိဝံ ပိဏ္ဍပါတ် တဲလေဝ် ဟံရာဒနာရ၊ ကလိဝံပိဏ္ဍပါတ်တဲလေဝ် ဟံမဂ်ဂုဏ်ရ၊
 ဟံဝိဝိင်ဘိင်ဘင်ရ၊ ဟံဓလီ ချိုက်(နကိုတဏှာ)ရ၊ မှုံအလေဝ်မှာ်သေဝ်ဒုဟ်ဂ်ဒ်တဲ သိုကိုတိတ်
 ဟိုတ်တိတ်ဗွဲဂ် ပြဘိုက်ရ၊ နကိုပိဏ္ဍပါတ်စိုတ်အယာံမာတ်မကလိဝံ တရိပ်စိုတ်ဂ်လေဝ်
 ဟံထွင်ပတိုန်ဇကုဇကုရ၊ ဟံဗွေက်ဖျပ်ညးသအာင်ရ၊ ဩခမိမ္မဲ စီကူးဆိုက်ဗွက် ပွဲပွမ
 တရိပ်စိုတ်ဂ်ရ၊ ဟံမွဲကိုပွမလျှဟ်ရ၊ မှုံကို‘သမ္ပဇေ’ဉာဏ်ဗစာရဏာရ၊ စိုန်သကိုကျောံ
 သတိရ။ ယံခမိတအံ ခမိဝံ ကော်ခဂး ရဲဝံမွဲး ခမိမတန်တ ပွဲတောင်ဒတောင်အရီဂမ္တိုင်
 မဂပ်ဝ်တီရဲဝံမွဲး ခရ်ပြ မဒ်တမ္ဘာရ။

ယံခမိတအံ မွဲဂကူပုန်တုန် ခမိဂ် နကိုဘာသ္မာသတိက်သ္မာဒွင် စိုတ်အယာံမာတ်
 မကလိဝံ တရိပ်စိုတ်ရ၊ ဂုဏ် နကိုဘာသ္မာသတိက်သ္မာဒွင် စိုတ်အယာံမာတ်မကလိဝံ
 ဂ်လေဝ် ပွမတရိပ်စိုတ် မှုံအလေဝ်ဟိုသွေးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးဘာသ္မာသတိက်သ္မာဒွင်ဂ်
 ပွမဌာဲသို မဟံဂပ်ပံ ဟံပဗ္ဗလေဝ် ဟံအာစိုပ်ရ၊ ဟံကလိဝံဘာသ္မာသတိက်သ္မာဒွင်တဲလေဝ်
 ဟံရာဒနာရ၊ ကလိဝံ ဘာသ္မာသတိက်သ္မာဒွင်တဲလေဝ် ဟံမဂ်ဂုဏ်ရ၊ ဟံဝိဝိင်ဘိင်ဘင်ရ၊
 ဟံဓလီချိုက် (နကိုတဏှာ)ရ၊ မှုံအလေဝ်မှာ်သေဝ်ဒုဟ်ဂ်ဒ်တဲ သိုကိုတိတ် ဟိုတ်တိတ်ဗွဲဂ်
 ပြဘိုက်ရ၊ နကိုဘာသ္မာသတိက်သ္မာဒွင် စိုတ်အယာံမာတ်မကလိဝံ နပွမတရိပ်စိုတ်ဂ်လေဝ်
 ဟံထွင်ပတိုန်ဇကုဇကုရ၊ ဟံဗွေက်ဖျပ်ညးသအာင်ရ၊ ဩခမိမ္မဲ စီကူးဆိုက်ဗွက် ပွဲပွမ
 တရိပ်စိုတ်ဂ်ရ၊ ဟံမွဲကိုပွမလျှဟ်ရ၊ မှုံကို‘သမ္ပဇေ’ဉာဏ်ဗစာရဏာရ၊ စိုန်သကိုကျောံ
 သတိရ။ ယံခမိတအံ ခမိဝံ ကော်ခဂး ရဲဝံမွဲး ခမိမတန်တ ပွဲတောင်ဒတောင်အရီဂမ္တိုင်
 မဂပ်ဝ်တီရဲဝံမွဲး ခရ်ပြ မဒ်တမ္ဘာရ။

ယံခမိတအံ မွဲဂကူပုန်တုန် ခမိဂ် မိပ်လဟိင် ပွဲဘာဝနာရ၊ မိပ်မြဟ်လဟိင်လဟာဲ
 ပွဲဘာဝနာရ၊ မိပ်လဟိင် ပွဲပွမပါကျောံ (မဟ္တကာမစ္ဆန္ဒ)ရ၊ မိပ်မြဟ်လဟိင်လဟာဲ ပွဲပွမပါကျောံရ၊
 နပွမမိပ်လဟိင် မိပ်မြဟ်လဟိင်လဟာဲ ပွဲဘာဝနာဂ်ကို နပွမမိပ်လဟိင် မိပ်မြဟ်လဟိင်
 လဟာဲ ပွဲပွမပါကျောံ (မဟ္တကာမစ္ဆန္ဒ)ဂ်ကို ဟံထွင်ပတိုန် ဇကုဇကုရ၊ ဟံဗွေက်ဖျပ်ညးသအာင်ရ၊
 ဩခမိမ္မဲ စီကူးဆိုက်ဗွက် ပွဲဘာဝနာပွမဇော်ပွပ်ပွမပါကျောံဂ်ရ၊ ဟံမွဲကိုပွမလျှဟ်ရ၊ မှုံကို‘သမ္ပ
 ဇေ’ဉာဏ်ဗစာရဏာရ၊ စိုန်သကိုကျောံသတိရ။ ယံခမိတအံ ခမိဝံ ကော်ခဂး ရဲဝံမွဲးခမိ
 မတန်တ ပွဲတောင်ဒတောင်အရီဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်တီရဲဝံမွဲးခရ်ပြ မဒ်တမ္ဘာရ။ ယံခမိတအံ ခရ်မဒ်
 တောင်ဒတောင်အရီဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်တီကျောံရဲဝံမွဲး ခရ်ပြ မဂပ်ဝ်တီကျောံ ရဲဝံမွဲးကတိန်
 လုက် ကာလဂမ္တိုင်မဂိုင်သေဝဲ မဂပ်ဝ်တီကျောံရဲဝံမွဲး တောင်ဒတောင်(ကျပ်,ပစ္စေကဗုဒ္ဓိ,
 သာဝကဂမ္တိုင်)မဒ်တမ္ဘာဂ် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ဟဂပ်ဝ်ပါကျောံ(ခရ်ဂမ္တိုင်)အိုတ်ရ၊ (ကျပ်ဂမ္တိုင်)

ဟုံကောင်ပါကော့အိုတ်ရ၊ လှဟ်လေဝ် ဟုံပါကော့အိုတ်ရ၊ ကြဲလေဝ် ပါကော့ဟုံသောင်အိုတ်ရ၊ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်မွဲကိုပညာ ဟဂပ်ပ်ဟိုဂရိုဟ်အိုတ်ရ။

ယုံခမိတအ် ခမိ မချိုက်ပေင်တကောံခရ်အရိယဝံဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ ယပ်ပဒတ် ပွဲဒိုဟ် ဗွဲက်မွဲး ခမိဂ်ဟောင် လွိုင်နိဗပိန်ကော့ ပွမဟုံမိပ်လဟိုင်မာန်ရ၊ ပွမဟုံမိပ်လဟိုင်ဂ် လွိုင်နိဗပိန် ခမိဂ် ဟုံမာန်ရ။ ယပ်ပဒတ် ပွဲဒိုဟ်ပလိုတ်မွဲး ခမိဂ်ဟောင် လွိုင်နိဗပိန်ကော့ ပွမဟုံမိပ်လဟိုင် မာန်ရ၊ ပွမဟုံမိပ်လဟိုင်ဂ် လွိုင်နိဗပိန် ခမိဂ် ဟုံမာန်ရ။ ယပ်ပဒတ် ပွဲဒိုဟ်သွက်ကျာမွဲး ခမိ ဂ်ဟောင် လွိုင်နိဗပိန်ကော့ ပွမဟုံမိပ်လဟိုင်မာန်ရ၊ ပွမဟုံမိပ်လဟိုင်ဂ် လွိုင်နိဗပိန် ခမိဂ် ဟုံမာန်ရ။ ယပ်ပဒတ် ပွဲဒိုဟ်သျှင်ကျာမွဲး ခမိဂ်ဟောင် လွိုင်နိဗပိန်ကော့ ပွမဟုံမိပ်လဟိုင်မာန်ရ၊ ပွမ ဟုံမိပ်လဟိုင်ဂ် လွိုင်နိဗပိန် ခမိဂ် ဟုံမာန်ရ။ ပွမဒ်သတ်ဂ်ရ မဟိုတ်ဂ်ရော? ယုံခမိတအ် ခမိမ္မုကိုလွီပရာဂ် ဟိုတ်မအေင်ဒိုင်ပွမဟုံမိပ်လဟိုင် ပွမမိပ် လဟိုင်မာန်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

ပွမဟုံမိပ်လဟိုင်ဂ် လွိုင်နိဗပိန် ခမိမ္မုကိုလွီပရာ ဟုံမာန်ရ၊ ခမိမ္မုကိုလွီပရာဂ်ဟောင် လွိုင်နိဗပိန်ကော့ ပွမဟုံမိပ်လဟိုင်မာန်ရ၊ ခမိမ္မုကိုလွီပရာဂ် ဟိုတ်မလွိုင်နိဗပိန်ကော့ ပွမ ဟုံမိပ် လဟိုင်မာန်ရ၊ ပွမဟုံမိပ်လဟိုင်ဂ် လွိုင်နိဗပိန်ကော့ ခမိမ္မုကိုလွီပရာ ဟုံမာန်ရ။

ပူဂိုလ်တုအရုန် မပလိုပလ်ကော့ (ကိလေသ)တဲ မပါကော့(တောဘူမက)ကမ် ဂမ္ဘိုင်တဲဂ် မုရ်ခရ်အကုသိုလ်မွဲ ဝံဆေဝ်တာကော့မာန်ဂ်ရော? သုဟ်ညံင်ရဲထဝ်ဇမ္ဗူနဒ် မွဲနီကွကို ညးလီမွဲ ထေက်ကိုတုဟ်နပွမဟိုဂရိုဟ် ပူဂိုလ်တုအရုန်ဂ်ရော? ပူဂိုလ်ဂ် ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ထိုင်သးအိုတ် ရ၊ ဗြိုလေဝ် ထိုင်သးရ။

သုတ်အဗ္ဗမ။

၉။ သုတ်ဓမ္မပဒ

၂၉။ ယုံခမိတအ် ဂကောံခရ်ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ပ်တီကေတ်ရဲဝံမွဲးပြ မဂပ်ပ်တီကေတ် ရဲဝံမွဲး ကတိဒ်လုက်ကာလဂမ္ဘိုင်မဂိုင်သောဲ မဂပ်ပ်တီကေတ်ရဲဝံမွဲးတောဝ်ဒတောဝ်(ကျပ်,ပစ္စေကဗုဒ်, သာဝကဂမ္ဘိုင်)မဒ်တမ္ဘာ် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ဟဂပ်ပ်ပါကော့ (ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်)အိုတ်ရ၊ (ကျပ်ဂမ္ဘိုင်) တမ္ဘာလေဝ် ဟုံကောင်ပါကော့အိုတ်ရ၊ လှဟ်လေဝ် ဟုံပါကော့အိုတ်ရ၊ ကြဲလေဝ်ပါကော့ဟုံသောင် အိုတ်ရ၊ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်မွဲကိုပညာ ဟဂပ်ပ်ဟိုဂရိုဟ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ် ဂ်ရောမွဲးတုန်— ယုံခမိတအ် ဂကောံခရ် ‘အနဘိဇ္ဈာ’ပွမဟုံမဂ်ဂုက်ဂ် ဂပ်ပ်တီကေတ် ရဲဝံမွဲး ပြရ၊ ဂပ်ပ်တီကေတ်ရဲဝံမွဲး ကတိဒ်လုက်ကာလမဂိုင်သောဲရ၊ ဂပ်ပ်တီကေတ်ရဲဝံမွဲး တောဝ် ဒတောဝ်(ကျပ်,ပစ္စေကဗုဒ်,သာဝကဂမ္ဘိုင်)ရ၊ နီကိုင်ကွာရ၊ ဟဂပ်ပ်ပါကော့ရ၊ (ကျပ်ဂမ္ဘိုင်) တမ္ဘာလေဝ် ဟုံပါကွာရ၊ လှဟ်လေဝ် ဟုံပါကော့ရ၊ ကြဲလေဝ်ပါကော့ ဟုံသောင်ရ၊ သမဏ ဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်မွဲကိုပညာ ဟဂပ်ပ်ဂရိုဟ်ရ။

ယံခမီတအံ ဂကောံခရံ ‘အဗျာပါဒ’ပွမဟံမိက်ကိုလိုလံာ်ဂံ ဂပ်ဝံတီကောတ်ရံပွဲမွဲ
 ပြဲရ၊ ဂပ်ဝံတီကောတ်ရံပွဲမွဲ ကတိဒ်လုက်ကာလမဂိုင်သောဲရ၊ ဂပ်ဝံတီကောတ်ရံပွဲမွဲ တောဝ်
 ဒတောဝ်(ကျပ်,ပစ္စေကဗုဒ်,သာဝကဂမ္ဘိုင်)ရ၊ နိကိပ်ကွာရ၊ ဟဂပ်ဝံပါကျေံရ၊ (ကျပ်ဂမ္ဘိုင်)
 တမ္ဘာလေဝ် ဟံကောပ်ပါကျေံရ၊ လျှဟ်လေဝ် ဟံပါကျေံရ၊ ကြဲလေဝ်ပါကျေံ ဟံသေင်ရ၊
 သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်မုံကိုပညာ ဟဂပ်ဝံဂရိဟ်ရ။

ယံခမီတအံ ဂကောံခရံ ‘သမ္မာသတိ’ပွမဗျုဟ်ဉာ်စုတ်ဂံ ဂပ်ဝံတီကောတ် ရံပွဲမွဲ
 ပြဲရ၊ ဂပ်ဝံတီကောတ်ရံပွဲမွဲ ကတိဒ်လုက်ကာလမဂိုင်သောဲရ၊ ဂပ်ဝံတီကောတ်ရံပွဲမွဲ တောဝ်
 ဒတောဝ်(ကျပ်,ပစ္စေကဗုဒ်,သာဝကဂမ္ဘိုင်)ရ၊ နိကိပ်ကွာရ၊ ဟဂပ်ဝံပါကျေံရ၊ (ကျပ်ဂမ္ဘိုင်)
 တမ္ဘာလေဝ် ဟံကောပ်ပါကျေံရ၊ လျှဟ်လေဝ် ဟံပါကျေံရ၊ ကြဲလေဝ်ပါကျေံ ဟံသေင်ရ၊
 သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်မုံကိုပညာ ဟဂပ်ဝံဂရိဟ်ရ။

ယံခမီတအံ ဂကောံခရံ ‘သမ္မာသမာဓိ’ပွမတန်ကြန်ဉာ်စုတ်ဂံ ဂပ်ဝံတီကောတ် ရံပွဲမွဲ
 ပြဲရ၊ ဂပ်ဝံတီကောတ်ရံပွဲမွဲ ကတိဒ်လုက်ကာလမဂိုင်သောဲရ၊ ဂပ်ဝံတီကောတ်ရံပွဲမွဲ တောဝ်
 ဒတောဝ်(ကျပ်,ပစ္စေကဗုဒ်,သာဝကဂမ္ဘိုင်)ရ၊ နိကိပ်ကွာရ၊ ဟဂပ်ဝံပါကျေံရ၊ (ကျပ်ဂမ္ဘိုင်)
 တမ္ဘာလေဝ် ဟံကောပ်ပါကျေံရ၊ လျှဟ်လေဝ် ဟံပါကျေံရ၊ ကြဲလေဝ်ပါကျေံ ဟံသေင်ရ၊
 သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်မုံကိုပညာ ဟဂပ်ဝံဂရိဟ်ရ။

ယံခမီတအံ ဂကောံခရံဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝံတီကောတ်ရံပွဲမွဲ ပြဲ မဂပ်ဝံတီကောတ်ရံပွဲမွဲ
 ကတိဒ်လုက်ကာလမဂိုင်သောဲ မဂပ်ဝံတီကောတ်ရံပွဲမွဲ တောဝ်ဒတောဝ်(ကျပ်,ပစ္စေကဗုဒ်,
 သာဝကဂမ္ဘိုင်)မဒ်တမ္ဘာ် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ၊ ဟဂပ်ဝံပါကျေံ (ခရ်ဂမ္ဘိုင်)အိုတ်ရ၊ (ကျပ်ဂမ္ဘိုင်)
 တမ္ဘာလေဝ် ဟံကောပ်ပါကျေံအိုတ်ရ၊ လျှဟ်လေဝ် ဟံပါကျေံအိုတ်ရ၊ ကြဲလေဝ် ပါကျေံဟံသေင်
 အိုတ်ရ၊ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်မုံကိုပညာ ဟဂပ်ဝံဟိုဂရိဟ်အိုတ်ရ ရံပွဲ (သုးတရ)။

ခမီ မတန်ကြန်ဗွဲဒးရး ပွဲသန္တာန်ဇကု ပွမမဂ်ဉာ်ဟံဂိုင်ဂံဒ်တဲ ပဒတ် နကိုစိုတ်
 မဟံမိက်ကိုလိုလံာ်ရ၊ သိုမချိုက်ပေတ်ကောံသတိဂံ မုံကိုစိုတ်တန်ကြန်ဒ်ရ။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ပရိဗ္ဗာဏေ

၃၀။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမုံပိုင်ကျပ်တြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဒိုဂိဇ္ဈကုဋ် ဇေရင်
 ချင်ရာဇတြိဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂံ ပြဘာဇ်ဂမ္ဘိုင်မဂိုင်ဂွင် မပြာကဒ်ဒယုတ်လောန် ပဒတ်ဒိုင်
 ပွဲအာရာမ်ပြဘာဇ်ဂမ္ဘိုင် ဇေရင်သြင်ကြိုင်သပ္ပိနိကာအိုတ်ရ။ ညးဂမ္ဘိုင်ဂံတုန် ညးခွဲအိုတ်
 ဂံရောမွဲတုန်— ပြဘာဇ်အန္ဓဘာရ ပြဘာဇ်ဝရေရ ပြဘာဇ်သကုလုဒါယီ ကောံပြဘာဇ်

ဂမ္ဘိုင် မပြာကဋ်ဒယှ်လောန်သအာင်တအ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမုဲပိုင်ကျိတြဲ ပွဲအခိုင်သဝ်တဲ ပယျာ်တဲစိုဟ် ဒွါက်ကတိနုဒ္ဓါသတင်ဒိုင်ညးမွဲဝေဝ်တဲ ပြာပ်အာအာရှာမ်ပြဘာဏ်ဂမ္ဘိုင် ဇရေင် ဩင်ကြိုင်သပ္ပိနိကာတဲ ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဒွါမလးပညပ်လဝ်သ္မာတဲမွဲး သ္မးတိုန်ကိုပြဘာဏ် ဂမ္ဘိုင် ဂလာန်ဝံရ—

ယွံပြဘာဏ်တအ် ဂကောံဓရ်ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်တီကေတ် ရဲဝံမွဲးပြဲ မဂပ်ဝ်တီကေတ် ရဲဝံမွဲးကတိနုဒ္ဓါလုက်ကာလဂမ္ဘိုင်မဂိုင်သ္မာဲ မဂပ်ဝ်တီကေတ် ရဲဝံမွဲးတောဝ်ဒတောဝ်(အရီ ဂမ္ဘိုင်)မဒ်တမ္ဘာ် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ဟဂပ်ဝ်ပါကေွံ (ဓရ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်)အိုတ်ရ၊ (ကျိဂမ္ဘိုင်)တမ္ဘာ လေဝ် ဟံကေင်ပါကေွံအိုတ်ရ၊ လှဟ်လေဝ် ဟံပါကေွံအိုတ်ရ၊ ကြဲလေဝ် ပါကေွံဟံသေင် အိုတ်ရ၊ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်မုဲကိုပညာ ဟဂပ်ဝ်ဟိုဂရိဟ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ် ဂ်ရောမွဲးတုန်— ယွံပြဘာဏ်တအ် ဂကောံဓရ် ‘အနဘိဇ္ဈာ’ပွမဟံမဂ်ဂွက်ဂ် ဂပ်ဝ်တီကေတ် ရဲဝံမွဲးပြဲရ၊ ဂပ်ဝ်တီကေတ် ရဲဝံမွဲးကတိနုဒ္ဓါလုက်ကာလမဂိုင်သ္မာဲရ၊ ဂပ်ဝ်တီကေတ် ရဲဝံမွဲး တောဝ်ဒတောဝ်(အရီဂမ္ဘိုင်)ရ၊ နိကိပ်ကွာရ၊ ဟဂပ်ဝ်ပါကေွံရ၊ (ကျိဂမ္ဘိုင်)တမ္ဘာလေဝ် ဟံပါကွိုင်ရ၊ လှဟ်လေဝ် ဟံပါကေွံရ၊ ကြဲလေဝ် ပါကေွံဟံသေင်ရ၊ သမဏဗြာဟ္မဏ ဂမ္ဘိုင်မုဲကိုပညာ ဟဂပ်ဝ်ဂရိဟ်ရ။ ယွံပြဘာဏ်တအ် ဂကောံဓရ် ‘အဗျာပါဒ’ပွမဟံမိက်ကို လိုလာ်ဂ် ။ ပ ။ ယွံပြဘာဏ်တအ် ဂကောံဓရ် ‘သမ္မာသတိ’ပွမဗျူဟ်သ္မာဲစုတ်ဂ် ။ ပ ။ ယွံပြဘာဏ် တအ် ဂကောံဓရ် ‘သမ္မာသမာဓိ’ပွမတန်ကြန်သ္မာဲစုတ်ဂ် ဂပ်ဝ်တီကေတ် ရဲဝံမွဲးပြဲရ၊ ဂပ်ဝ် တီကေတ် ရဲဝံမွဲးကတိနုဒ္ဓါလုက်ကာလမဂိုင်သ္မာဲရ၊ ဂပ်ဝ်တီကေတ် ရဲဝံမွဲးတောဝ်ဒတောဝ် (အရီဂမ္ဘိုင်)ရ၊ နိကိပ်ကွာရ၊ ဟဂပ်ဝ်ပါကေွံရ၊ (ကျိဂမ္ဘိုင်)တမ္ဘာလေဝ် ဟံပါကွိုင်ရ၊ လှဟ်လေဝ် ဟံပါကေွံရ၊ ကြဲလေဝ် ပါကေွံဟံသေင်ရ၊ သမဏဗြာဟ္မဏ ဂမ္ဘိုင်မုဲကိုပညာ ဟဂပ်ဝ်ဂရိဟ်ရ။

ယွံပြဘာဏ်တအ် ဂကောံဓရ်ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်တီကေတ် ရဲဝံမွဲးပြဲ မဂပ်ဝ်တီကေတ် ရဲဝံမွဲးကတိနုဒ္ဓါလုက်ကာလဂမ္ဘိုင်မဂိုင်သ္မာဲ မဂပ်ဝ်တီကေတ် ရဲဝံမွဲးတောဝ်ဒတောဝ်(အရီဂမ္ဘိုင်) မဒ်တမ္ဘာ် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ဟဂပ်ဝ်ပါကေွံ (ဓရ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်)အိုတ်ရ၊ (ကျိဂမ္ဘိုင်)တမ္ဘာလေဝ် ဟံကေင်ပါကေွံအိုတ်ရ၊ လှဟ်လေဝ် ဟံပါကေွံအိုတ်ရ၊ ကြဲလေဝ် ပါကေွံဟံသေင်အိုတ်ရ၊ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်မုဲကိုပညာ ဟဂပ်ဝ်ဟိုဂရိဟ်အိုတ်ရ။

ယွံပြဘာဏ်တအ် ညးမဟိုသ္မး ရဲဝံမွဲး “ညးပါသ္မးကေွံ ဂကောံဓရ် ‘အနဘိဇ္ဈာ’ပွမ ဟံမဂ်ဂွက်ဂ်တဲ မုဲကိုရာဂတိုက်ဂ် ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် ပွမမဂ်ဂွက်ဂ်ဂ် ရဲဝံမွဲးသမဏကို ရဲဝံမွဲးဗြာဟ္မဏကိုရ” အဲပညပ်တဲ “ဩင်ကျိုင်ညိ ဩပ်ဟိုညိ ဩပ်မြော်တိတ်ပါင်ညိ ကြက်ဗိုသ္မာဲ အစောံသတ္တိညးဂ်ရ” ရဲဝံ အဲသ္မးရ။ ယွံပြဘာဏ်တအ် ညးပါသ္မးကေွံ ဂကောံ ဓရ် ‘အနဘိဇ္ဈာ’ပွမဟံမဂ်ဂွက်ဂ်တဲ မုဲကိုရာဂတိုက်ဂ် ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် မဂ်ဂွက်ဂ်ဂ် ရဲဝံမွဲးသမဏကို ရဲဝံမွဲးဗြာဟ္မဏကို ဟိုတ်မဝံဂးကြက်ပညပ်တဲညးဂ် ဟံမွဲရ။

ယုံပြဘာဇ်တအ် ညးမဟီသုး ရဲဝံမွဲး “ညးပါသုးကွဲ ဂကောံခရ် ‘အဗျာပါဒ’ပွမ ဟံမိက်ကိုလိုလ်ာ်တဲ မှုက်စိတ်မမိက်ကိုလိုလ်ာ် မှုက်သကပ်စိတ်ဂြိုဟ်စာ မိက်လုတ်မှာ ဒုဟ်ဂ် သမဏကို ပြာဟွဏကိုရ”အဲပညပ်တဲဂ် “ဩင်ကျင်ညိ ဩပ်ဟီညိ ဩပ်မြော် တိတ်ပါင်ညိ ကြက်ဗိုသေ့ဝ် အစောံသတ္တိညးဂ်ရ” ရဲဝံ အဲသုးရ။ ယုံပြဘာဇ်တအ် ညးပါ သုးကွဲ ဂကောံခရ် ‘အဗျာပါဒ’ပွမဟံမိက်ကိုလိုလ်ာ်တဲ မှုက်စိတ်မမိက်ကိုလိုလ်ာ် မှုက် သကပ်စိတ်ဂြိုဟ်စာ မိက်လုတ်မှာဒုဟ်ဂ် ရဲဝံမွဲးသမဏကို ရဲဝံမွဲးပြာဟွဏကိုဂ် ဟိုတ်မတွံဂး ကြက်ပညပ်တဲညးဂ် ဟံမွဲရ။

ယုံပြဘာဇ်တအ် ညးမဟီသုး ရဲဝံမွဲး “ညးပါသုးကွဲ ဂကောံခရ် ‘သမ္မာသတိ’ပွမ ဗိုဗျဟ်သုာ်စုတ်ဂ်တဲ မှုက်သတိတိတ်ဗုး ဟံမွဲကို ‘သမ္မဇေည’ဉာဏ်ဗစာရဏာဂ် ရဲဝံမွဲး သမဏကို ရဲဝံမွဲးပြာဟွဏကိုရ”အဲပညပ်တဲဂ် “ဩင်ကျင်ညိ ဩပ်ဟီညိ ဩပ်မြော် တိတ်ပါင်ညိ ကြက်ဗိုသေ့ဝ် အစောံသတ္တိညးဂ်ရ”ရဲဝံ အဲသုးရ။ ယုံပြဘာဇ်တအ် ညးပါ သုးကွဲ ဂကောံခရ် ‘သမ္မာသတိ’ပွမဗိုဗျဟ်သုာ်စုတ်ဂ်တဲ မှုက်သတိတိတ်ဗုး ဟံမွဲကို ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗစာရဏာဂ် ရဲဝံမွဲးသမဏကို ရဲဝံမွဲးပြာဟွဏကိုဂ် ဟိုတ်မတွံဂးကြက်ပညပ်တဲညးဂ် ဟံမွဲရ။

ယုံပြဘာဇ်တအ် ညးမဟီသုး ရဲဝံမွဲး “ညးပါသုးကွဲ ဂကောံခရ် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်သုာ်စုတ်ဂ်တဲ မှုက်စိတ်ဟံတန်ကြန် ကလံလံဖ်ဂ် ရဲဝံမွဲးသမဏကို ရဲဝံမွဲး ပြာဟွဏကိုရ”အဲပညပ်တဲဂ် “ဩင်ကျင်ညိ ဩပ်ဟီညိ ဩပ်မြော်တိတ်ပါင်ညိ ကြက်ဗို သေ့ဝ်အစောံသတ္တိညးဂ်ရ”ရဲဝံ အဲသုးရ။ ယုံပြဘာဇ်တအ် ညးပါသုးကွဲ ဂကောံခရ် ‘သမ္မာသမာဓိ’ပွမတန်ကြန်သုာ်စုတ်ဂ်တဲ မှုက်စိတ်ဟံတန်ကြန် ကလံလံဖ်ဂ် ရဲဝံမွဲးသမဏကို ရဲဝံမွဲး ပြာဟွဏကိုဂ် ဟိုတ်မတွံဂးကြက်ပညပ်တဲညးဂ် ဟံမွဲရ။

ယုံပြဘာဇ်တအ် ကုညးဗိုဗျဟ်တဲ ရဲဝံမွဲး ထေက်ကိုဟိုဂရိုဟ် ဂကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူ ဝံရ။ ထေက်ကိုဆေဝ်ဒပ်ရဂ် ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် အရာထေက်ကိုဟိုဂရိုဟ်ဂမ္တိုင် မကျင်စိုပ် (အခမ္ပိက)ဝါဒ မွဲဟာန်ကျောံဟိုတ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူ ကျင်စိုပ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ်ဂ် ရောမွဲးတုန်— တြနဲဟ် ယပ်ဟိုဂရိုဟ် ဂကောံခရ် ‘အနဘိဇ္ဈာ’ပွမဟံမိက်ဂုဏ်မွဲး၊ ယပ်ဆေဝ် ဒပ်မွဲး၊ တြနဲဟ် ဂပ်ပုဇ်သမဏပြာဟွဏဂမ္တိုင် မှုက်ရာဂတိုက်ဂ္တို၊ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင် ပွမ မဂ်ဂုဏ်ဂမ္တိုင်မွဲးရ၊ တြနဲဟ် ဂပ်ပုဇ်သမဏပြာဟွဏဂမ္တိုင် မှုက်ရာဂတိုက်ဂ္တို၊ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင် ပွမ မဂ်ဂုဏ်ဂမ္တိုင်မွဲးရ၊ တြနဲဟ် ယပ်ဟိုဂရိုဟ် ဂကောံခရ် ‘အဗျာပါဒ’ ပွမဟံမိက်ကိုလိုလ်ာ်မွဲး၊ ယပ်ဆေဝ်ဒပ်မွဲး၊ တြနဲဟ် ဂပ်ပုဇ်သမဏပြာဟွဏဂမ္တိုင် မှုက် စိတ်မမိက်ကိုလိုလ်ာ် မှုက်ကသပ်စိတ်မဂြိုဟ်စာ မိက်လုတ်မှာဒုဟ်မွဲးရ၊ တြနဲဟ် ဂပ်ပု ဇ်သမဏပြာဟွဏဂမ္တိုင် မှုက်ကသပ်စိတ်မဂြိုဟ်စာ မိက်လုတ်မှာဒုဟ်မွဲးရ၊ တြနဲဟ် ယပ်ဟိုဂရိုဟ် ဂကောံခရ် ‘သမ္မာသတိ’ပွမဗိုဗျဟ်သုာ်စုတ်မွဲး၊ ယပ်ဆေဝ် ဒပ်မွဲး၊ တြနဲဟ် ဂပ်ပုဇ်သမဏပြာဟွဏဂမ္တိုင် မှုက်သတိတိတ်ဗုး ဟံမွဲကို ဉာဏ်ဗစာ

ရဏာမွေးရ၊ ကြာနဲ၌ ဂင်္ဂဝေဏ်သုဗ္ဗဗ္ဗ၊ ကြာနဲ ယဝ်ဟိဂရိဟိ ဂကောဓရံ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်သုဗ္ဗဗ္ဗ၊ ယဝ်ဆေဝဒဝ်မွေး၊ ကြာနဲ၌ ဂင်္ဂဝေဏ်သမ္မာသမာဓိ၊ မှုကိမဟံ တန်ကြန် ကလံလဗ္ဗဗ္ဗ၊ ကြာနဲ၌ ဂင်္ဂဝေဏ်သုဗ္ဗဗ္ဗ။

ယံပြဘာဏ်တအံ ကုညးဗိုဗျဟိတ် ရံဝံမွေး ထေက်ကိုဟိဂရိဟိ ဂကောဓရံ၊ ပန်ဂကူဝံရ၊ ထေက်ကိုဆေဝဒဝ်ရံ ပွဲဘဝတမတ်ဟေင် အရာထေက်ကိုဟိဂရိဟိ၊ မကုဉ်စိုပ်(အဓမ္မိက)ဝါဒမ္မဟာန်ကောဟိတ်၊ မကုဉ်စိုပ်အိုတ်ရ၊ ယံပြဘာဏ်တအံ ဝဿကောဘညကောကိုဒေဂမ္ဘိုင်ခါ ပဒတ် ပွဲ(ဇနပိုဒ်)ဥက္ကလံ မှုကိ‘အဟေတုကဝါဒ’ ကွတ်ဟံမ္မေကိုဟိတ် ‘အကိရိယဝါဒ’ ကွတ်ဟံမ္မေကိုဟိတ် ‘နတ္ထိကဝါဒ’ ကွတ်ဟံမ္မေကိုဟိတ် အိုတ်ရ၊ ညးဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဗိုဗျဟိတ်ကော နံဝံမွေးဟံထေက်ကိုဟိဂရိဟိ ဂကောဓရံ၊ ပန်ဂကူဝံရ၊ ဟံဆေဝဒဝ်အိုတ်ရ၊ ပွမဒ်သင်္ဂဟိ မဟိတ်ရော? ဟိတ်မဖေက်နု(ညးသအာင် ဂမ္ဘိုင်)ဟိဂရိဟိ ထိုဗြစောတ်စောတ်ရံ ရံဝံ (သုတ်ရ)။

ညးမဟံမိက်ကိုလိုလ် မှုကိသတ်အခါကာလအိုသိုတဲ သိုမတန်ကြန် ပွဲသန္တာန် ဇေယျမဒးရံ နိဗ္ဗာနဇေယျမဒတ်ပွဲ(အရဟတ္တဖိုလ်) နိဟိတ်ပါပေင်ကော ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမ မဂ်ဂုဏ် ကောဓရံ ရံဝံမွေး “ညးဟံဟိတ်မာ”ရ။

သုတ်ဒသမ။

ဥရုဝေလဝဂ် မရနက်ကိုပိတဲရ။

၄။ စက္ကဝဂ် ၁။ သုတ်စက္က

၃။ ယံခမိတအံ စက်‘သမ္မတ္တိ’ပွမချိုက်ပေင်ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ၊ ကုမ္မိဟိ ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင် မချိုက်ပေင်ကောစက်ဂမ္ဘိုင် စက်(သမ္မတ္တိ)ပန်ဂကူဂေတ်ရ၊ မ္မိဟိဒေဝတ် ဂမ္ဘိုင် မချိုက်ပေင်ကောစက်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူ ခြာဟံလအ်ဟေင် အာစိုပ်ဒ်မဂ္ဂိုင်ဂွင် ဒ်ဒ် မလဲလး ပွဲပိုဉ်ဟာန်ဘိုက်ဘက်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမွေးပန်ဂကူအိုတ်ရောမွေးတန်— ပွမပဒတ် ပွဲဌာန်မဗ္ဗေ ပွမသိင်္ဂဟိဟံပြာပ်ခစညးသပျရိဟိ ပွမစွပ်တန်ဇေယျမဒးရံ ပွမ မှုကိ ပွမသိုလ်မကောသုလဝ် ပွဲဘဝကိုပိကွာရ၊ ယံခမိတအံ စက်‘သမ္မတ္တိ’ပွမချိုက်ပေင် ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ၊ ကုမ္မိဟိဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင် မချိုက်ပေင်ကောစက်ဂမ္ဘိုင် စက် (သမ္မတ္တိ)ပန်ဂကူဂေတ်ရ၊ မ္မိဟိဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင် မချိုက်ပေင်ကောစက်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူ ခြာဟံ လအ်ဟေင် အာစိုပ်ဒ်မဂ္ဂိုင်ဂွင် ဒ်ဒ်မလဲလး ပွဲပိုဉ်ဟာန်ဘိုက်ဘက်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ ရံဝံ (သုတ်ရ)။

(ဩညးမ္မ) ပဒတ် ပွဲဌာန်မဗ္ဗေရ၊ သုမိတ်သဟာကိုညးသပျရိဟိရ၊ နိညးချိုက်ပေင် ကောပွမစွပ်တန်လဝ် (ကာယပါင်စိုတ်) ဗ္ဗေဒးရံရ၊ နိညးမှုကိပွမသိုလ်မကော

သွလဝ်ပွဲကိုပ်ကွာရ၊ ပိဋ်ဟာန်ဘိုက်ဘက် သကအ်တို့ဝါရ ဒယှ်တုံကျောံတသိုခ် ဓလိုချိုက် ညးဂ်ရ။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်သင်္ဂဟ

၃၂။ ယွံခမီတအ် ‘သင်္ဂဟဝတ္ထု’ဟိုတ်ဂွံသင်ရိုဟ်ဂမၠိုင် က္လုဂ်ပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲ ပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန် — ပွသုးပွးကိုဒါန် ပွမဟိုဂလာန်သျှိုက်ဆာန် ပွမဒွေတ်သွဒတဲဖို ပွမသွတုပ်သုဟ်ကိုဇကုရ။ ယွံခမီတအ် ‘သင်္ဂဟဝတ္ထု’ဟိုတ်ဂွံသင်ရိုဟ်ဂမၠိုင် က္လုဂ်ပန်ဂကူ အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

ပွဲလောကဝံ ပွသုးပွးကိုဒါန်ကို ပွမဟိုဂလာန်သျှိုက်ဆာန်ကို ပွမဒွေတ်သွဒတဲ ဖိုကို ပွဲဟိုတ်ဂမၠိုင်ဂ် ပွမသွတုပ်သုဟ်ကိုဇကု ဗွဲမဗွဲထေက်ကြိုက်ကို သင်္ဂဟဝတ္ထု ဂမၠိုင်ပန်ဂကူဝံ သုဟ်ညင်ရဲသွေက်ရိက္ခိမအာဒွိုင်ကို ယိုက်ဒိုက်သင်ရိုဟ် လောက အိုတ်ရ။

ယဝ်သင်္ဂဟဝတ္ထုဂမၠိုင်ပန်ဂကူဂ် ဟံမ္မဲအိုတ်မွဲး၊ မိဂ် ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးကောန် ပွမပူဇော် ပွမသေံသွဲကိုရ၊ ဟံကလိဝံရဂ် ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးကောန် ပွမပူဇော် ပွမသေံသွဲကို ဟံကလိဝံရ။

တုပညာဂမၠိုင် ဟိုတ်မမှ်သေဝ်ဗစာရဏာ သင်္ဂဟဝတ္ထုဂမၠိုင်ပန်ဂကူဂ် ဗွဲမဒးရး အိုတ်ဂ်ရ အာစိုပ်ဒဒ်မပြဲအိုတ်ရ၊ တုပညာဂမၠိုင် နိဉ္စညးထေက်ကိုထိုင်သးအိုတ်ရ။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်သီဟ

၃၃။ ယွံခမီတအ် ဇာဒိသိုင်သိုင်သတ်ဂမၠိုင် ပွဲအခိုင်သတ်တုပယျာံတုစိုဟ် တိတ်ကျိုင် နူဒွါမင်တု တုးစရဲ(ဂရိုက်စိုတ်ဇကု)တုမွဲး ဒစေင်သေဝ်ရံင် ဒိုဟ်ဂမၠိုင်ပန်ဒိုဟ်ဗွဲပွဲပွဲတု ပွဲကြံကရေတ်တိုန်ဗုတ်ပိဝါတု တိတ်အာဂွာဲစစရ။ ယွံခမီတအ် သတ်တိရစ္ဆာန်ဂမၠိုင် မဝံမင် ကေတ်ရမျာင်ကရေ ဇာဒိသိုင်သိုင်သတ်ဂမၠိုင် ဗွဲမဂြိုင်ဂြိုင် အာစိုပ်ပွမဗေက် ပွမလကိုတ်တု ပွမသမုက်သမုတ်အိုတ်ရ။ သတ်ပဒတ်ပွဲကတိုင်ဂမၠိုင် လုပ်အာကတိုင်အိုတ်ရ၊ သတ်ပဒတ် ပွဲဗုဂ်ဂမၠိုင် ဗြိုပ်စေံဗုဂ်အိုတ်ရ၊ သတ်ပဒတ်ပွဲဂြိုပ်ဂမၠိုင် လုပ်အာဂြိုပ်အိုတ်ရ၊ ဂွေံဂမၠိုင် ပပ်တိုန်

အကားအိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် စင်သိုင်ချိုက်ဂမိုင် မကွင်ဒက်လပ် နကိုဇုက်စွာ်တွန်ဂမိုင်မခိုင် ပွဲကွာန်နီဂိုချင်ဒိုင်သိုင်ဂမိုင်လေဝ် သကုတ်ပပိုတ်ဖက်ပပါ ဇုက်ကွင်ဂမိုင်ဂိုတု ဖေက်ဂိုက် ဂမိုင်ဂိုဒ်တု သိုအိက်ဏမ်ဒစာတ်ပြး ဂတးဂြိပ်တပ်အာ ဌာန်ဇုက်တူရူအိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ဇာဒိသိုင်သိုင်သတ်ဂမိုင်ဂို လျှုသတ်တိရစ္ဆာန်ဂမိုင် မှုကိုကြီန်မဇော် မြဝံရ၊ ဂုံအလိုအသီ မြဝံရ၊ မှုကိုအာနုဘဇော် မြဝံရ။

ယုံခမီတအ် တုပ်သုတ်ညင်ရသတ်ဟေင် ယှပွဲအခိုင်မွဲ တီလမှုပိုင်ကျိတြဲ မထေက် ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တိကေတ်(ခရ်ဂမိုင်အိုသို) အလိုဇုက်မသုာ်စုတ် မချိုက်ပေင်တကောံ 'ဝိဇ္ဇာ'လညာတ်ဉာဏ် 'စရဏ'ဒေတ် မလေပ်သွးတဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး မတိကေတ်လောကပိ မဒ်ပူဂိုလ်ဟွဲပတောံစတ် လေပ်ဒောံပတောန် ညးမထေက်ကိုဝေတ်ပတောန် မဒ်အွာမိုဟ် ဒေဝတ်ဂမိုင် မကိုတိကေတ်(ခရ်သစ္စပန်ဂမိုင်)မှုကိုပိုင်ကမ်ကြီန်မဇော် ကတိဒ်ပွဲလိုက်ရ၊ တီလမှုပိုင်ကျိတြဲ တွံကိုခရ် ရဝံမွး “ခရ်ဝံတုန် 'သက္ကာယ' ဂကောံခန္ဓမသုန်ပြကာ နွံတပြာကဋ်ရ၊ ခရ်ဝံတုန် ဟိုတ်သက္ကာယရ၊ ခရ်ဝံတုန် အရာသက္ကာယပျိုတ်ရ၊ ခရ်ဝံတုန် ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာသသက္ကာယပျိုတ်ရ”။ ယုံခမီတအ် ဒေဝတ်ဗြိုဂမိုင် မှုကို အာယုက်ဂိုင် မှုကိုရုပ်သက်ကျေပ် မှုကိုတသိုဒ်ဂိုင် မှုကိုပွမတန်တ ဗွဲမလအ်လကာဖာ ပွဲဘုံလွီမာန်ဂမိုင် မသျှင်လေဝ် သောံမိင်ကေတ်ခရ်ကျိတြဲအိုတ်တု ဗွဲမဂိုင်ဂိုင် အာစိပ် ပွမဖေက်ဂိုက် ပွမလကိုတ်တို၊ ပွသမိုက်သမုတ်အိုတ်ရ၊ ယုံမွးတအ် ပိုညးဂမိုင် သိုကို မဒ်တ ဟုံဗိုန်ဂိုဗွဲစုတ်အိုတ်ဂို ဗျုဟ်ဂး ရဝံမွး “ဗိုန်ဂို”အိုတ်ရ၊ ယုံမွးတအ် ပိုညးဂမိုင် သိုကိုမဒ်တ ဟုံဗိုန်ဇုတ်ဗွဲစုတ်အိုတ်ဂို ဗျုဟ်ဂး ရဝံမွး “ဗိုန်ဇုတ်”အိုတ်ရ၊ ယုံမွးတအ် ပိုညး ဂမိုင် သိုကိုမဒ်တ ဟုံတန်တလျိုန်ဗွဲစုတ်အိုတ်ဂို ဗျုဟ်ဂး ရဝံမွး “တန်တလျိုန်”အိုတ်ရ။ ယုံမွးတအ် ပိုညးဂမိုင်တုန် ဟုံဗိုန်ဂိုအိုတ်ရ၊ ဟုံဗိုန်ဇုတ်အိုတ်ရ၊ ဟုံတန်တလျိုန်အိုတ်ရ၊ လုပ်လွီဟ်ပွဲ သက္ကာယအိုတ်ရဂး ရဝံ အာစိပ်ပွမဖေက်ဂိုက် ပွမလကိုတ်တို၊ ပွသမိုက် သမုတ်အိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် တီလမှုပိုင်ကျိတြဲ လတူလောကမ္မဟာန်ကောံသွပ်ဂို မှုကို ကြီန်ဇော်မြဝံရ၊ မှုကိုပွမဝံအလိုအသီဇော် မြဝံရ၊ မှုကိုအာနုဘဇော် မြဝံရ။

ယှပွဲအခိုင်မွဲ တီလမှုပိုင်ကျိတြဲ မဒ်အွာ(မိုဟ်ဒေဝတ်ဂမိုင်) မဟွဲကိုညးဗြို ဟကာန်ဂို ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ် သက္ကာယ(မတွံဂးခန္ဓမသုန်ပြကာ)ကို နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာသက္ကာယပျိုတ်ကို ဟိုတ်သက္ကာယကတိဒ်ကို အရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွာံသ် ဒ်ဟိုတ်အာစိပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာဒ်ဒ်ပျိုတ်ကို နကိုဉာဏ်တေင်တု ကိုစက်ခရ်ဂေတ်တ ကုဂကောံမိုဟ် မွဲဟာန်ကောံဒေဝတ်ရ။

(ပွဲအခိုင်ဂို) ဒေဝတ်ဗြိုဇော်ဂမိုင် အာယုက်ဂိုင်တု မှုကိုရုပ်သက်ကျေပ် သကအ် တို့ဝါရဂိုင်ဂိုင်လေဝ် သုတ်ညင်ရသတ်ဂမိုင်သအာင် မဖေက်ဂိုက် ကုသိုင်ဇာဒိသိုင်ကို သောံမိင်ကေတ် ဂလာန်တီလမှုပိုင်ကျိတြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် တိတ်ဗူးနူဂီလေ

သတဲ မချိုက်ပေင်တကောံတာဒိ ဂုဏ်ဂံတဲ ယွံမွဲတအ် ပိုညးဂမၠိုင်ကလိလောန်ကောံ
သက္ကာယဂကောံခန္ဓမသုန်ပြကာဟံမာန် ဂမၠိုင်ဂံတဲ ဟံဗိုန်ဂံအိုတ်ရဂး ရံဝံ အာစိုပ်
ပွမလကိုတ်တို၊ သမိုက်သမ္မာတ်အိုတ်ရ။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်အဂ္ဂပ္ပသာဒ

၃၄။ ယွံခမီတအ် ပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် ပွဲမပြဂမၠိုင် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်
ဂကူအိုတ်ဂရောမွဲတုန်— ယွံခမီတအ် လျှံသတ်မဟံမွဲကိုဇိုင် သတ်မုံကိုဇိုင်ခါတျှင် သတ်မုံ
ကိုဇိုင်ပန်တျှင် သတ်မုံကိုဇိုင်မဂ္ဂိုင် သတ်မုံကိုရုပ် သတ်ဟံမွဲကိုရုပ် သတ်မုံကိုသညာ
သတ်ဟံမွဲကိုသညာ သတ်ဟံမွဲကိုသညာမရန်မိတဲ မုံကိုသညာမဇိပ်ဟံပသေင်ဂမၠိုင်အိုသို
တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ မထေက်ဒုင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တီကေတ်(ခေင်ဂမၠိုင်အိုသို) အလိုဇကု
မချာံစုတ်ဂံ ထေက်ကိုသုး ရံဝံမွဲ ပြအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးဂမၠိုင် မလျှင်ဖြင်သျှိုက်
ပွဲတီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ လျှင်ဖြင်သျှိုက် ပွဲမပြမွဲအိုတ်ရ၊ ကုညးလျှင်ဖြင်သျှိုက် ပွဲမပြဂံ
ဖိုမပြဒ်ရ။

ယွံခမီတအ် လျှံခေင်‘သင်္ခတ’ဒးဒုင်ပြုပြေင်နွံအိုသိုဂမၠိုင် အရိယမဂ်မုံကိုအင်္ဂုတ္တံသင်္ဂ
ထေက်ကိုသုး ရံဝံမွဲပြအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးဂမၠိုင်မလျှင်ဖြင်သျှိုက် ပွဲအရိယမဂ် မုံကို
အင်္ဂုတ္တံသင်္ဂ လျှင်ဖြင်သျှိုက် ပွဲမပြမွဲအိုတ်ရ၊ ကုညးလျှင်ဖြင်သျှိုက် ပွဲမပြဂံ ဖိုမပြဒ်ရ။

ယွံခမီတအ် လျှံခေင်‘သင်္ခတ’ဒးဒုင်ပြုပြေင် ခေင်‘အသင်္ခတ’ဟံမွဲကိုပြုပြေင်နွံအိုသို
ဂမၠိုင် နိဗ္ဗာန်ဒ်အရာစာ်စူးနုပမဇူမာန် ဒ်အရာပေင်ကောံ ပွဗျိုတဟင်မတံဂးရာဂ ဒ်အရာ
ထိုက်ကယျာကောံစောဲလာံ ဒ်အရာရိဟ်ဝဋ်ပိုတ် ဒ်အရာတဏှာအိုတ် ဒ်အရာစာ်စူးနုရာဂ
ဒ်အရာပျိုတ်လလမ်ဓိုဟ်သတိုတ်ဂံ ထေက်ကိုသုးရံဝံမွဲပြအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးဂမၠိုင်
မလျှင်ဖြင်သျှိုက် ပွဲနိဗ္ဗာန်ဂံ လျှင်ဖြင်သျှိုက် ပွဲမပြမွဲအိုတ်ရ၊ ကုညးလျှင်ဖြင်သျှိုက် ပွဲမပြဂံ
ဖိုမပြဒ်ရ။

ယွံခမီတအ် လျှံ‘သံဃ’ဂကောံ ‘ဂဏ’ဂိုဏ်နွံအိုသိုဂမၠိုင် သင်ကွးတီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ
မုံကိုအရိဟ်လ္လိဟ် ဗွဲဒေါပ်ပန်ဒေါပ် ဗွဲပူဂိုလ်ဒွံတု ရင်တျှင်နင်(နုဋ္ဌာန်သေ့)တဲလေဝ် မထေက်
ကိုသွက်ဂွံကိုဒ်နိပူဇ် ဝတ္ထုမစီရင်လေဝ် သွက်ကွဲထီဂမၠိုင်လေဝ် မထေက်ကိုသွက်ဂွံကိုဒ်နိ
ပူဇ် မထေက်ဒုင်ဂိုင်ကေတ် ဒ်နိရန်တံသွက်ပရလိုက် မထေက်ကိုတုဟ်နပင်ခွအ်ခွာံတဲ
မဒ်ညင်ရဲတိမုထိုက်ပြ သွက်ဂကောံသတ်ဂွံပတဲသွပကုသိုလ်ဂံ ထေက်ကိုသုး ရံဝံမွဲပြအိုတ်ရ။
ယွံခမီတအ် ညးဂမၠိုင် မလျှင်ဖြင်သျှိုက် ပွဲသင်ကွးတီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ လျှင်ဖြင်သျှိုက်
ပွဲမပြမွဲအိုတ်ရ၊ ကုညးလျှင်ဖြင်သျှိုက် ပွဲမပြဂံ ဖိုမပြဒ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

တိကေတဝုဏ်(ရတိပိဋက)မပြဂမ္ဘိုင်ဂ်ဒ်တဲ ကုညးဂမ္ဘိုင်လျိုင်ဖြိုင်သျှိုက် ပွဲ(ရတိပိဋက)မပြဗွဲစွတ်ကို ကုညးဂမ္ဘိုင်လျိုင်ဖြိုင်သျှိုက် ပွဲတိလမ္ပုပိုင်ကျ်တြဲမပြ မထေက်ဒင်ဒါန်မပြ ဟဲ့ပတောံစတ်ကို ကုညးဂမ္ဘိုင်လျိုင်ဖြိုင်သျှိုက် ပွဲခရ်မပြ မဒ်အရာစာ်စူး နူရာဂ မထွေန်စပ် မဒ်အရာစိုဟ်လလမ် မဒ်တသိုန်ကို ကုညးဂမ္ဘိုင်လျိုင်ဖြိုင်သျှိုက် ပွဲသင်မပြ မဒ်ညင်ရတ်မှ ထိုက် သွက်ဂွံပတဲသွကုသိုလ်ကို ကုညးဂမ္ဘိုင်ကိုတ်ဒါန် ပွဲ(ရတိပိဋက)မပြကို ကုသိုလ်မပြ ဇော်မောဝ်ရ၊ ပွမအာယုက်ဂိုင်မပြကို ပွမရုပ်သင် ကျော်ကို ပွမသကအ်တို့ဝါရဂိုင်ကို ပွမဒယုတ်ကို တသိုန်ကို ဖြဟတ်ကာယ ဖြဟတ် ဉာဏ်ကို ဇော်မောဝ်ရ။

ဒေဝတ်ကိုဒ် မှိုဟ်ကိုဒ် မှိုဟ်ပညာ မလေပ်ကိုဒါန် ကုရတိပိဋကမပြ မချိုက်ပေင် တကောံခရ်ဂုဏ်မပြဂ် အာစိုပ်မပြဂ်ဒ်တဲ ဝံမိပ်လဟိုင်ရ။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဝဿကာရ

၃၅။ ပွဲကာလမ္ပဲအခိုင် တိလမ္ပုပိုင်ကျ်တြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဝေဠဝန် မဒ်ဒါန်ကို စွကိုယန်လမ္ပက်ဂမ္ဘိုင် ဇေရင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗဗ္ဗးဝဿကာရ မဒ်အမတ်ဇော် မဂဓး မှော်ပြာပ်အာဇေရင် တိလမ္ပုပိုင်ကျ်တြဲတဲ ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ် အိုဟ်တိုဟ်ဆက်မိတ် ကောံတိလမ္ပုပိုင်ကျ်တြဲမ္ပဲစွဲရ၊ ဟိုပတဲကောံဂလာန် ထေက်ကိုမိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ထေက်ကို ဗိုဗျဟ်တဲ ဂဇာ်ကေတ်ပွဲဒါန်မ္ပဲတဲမွဲး ဂရင်ပတိ တိလမ္ပုပိုင်ကျ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ—

ယွံတြနာဲဂေါတမ ညးချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဂ် ပိုညးဂမ္ဘိုင် ပညပ်တ် ရံဝံမွဲး တပညာမပြ တြုံမပြအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ယွံတြနာဲဂေါတမ ပွဲလောကဝံ ဩညးမွဲ မှိုဟ်လိုင်လညာတ်ဂိုင် နကိုလိုင်လညာတ်ဂ်ရ။ “ဣဝံတုန် အရထ ဂလာန်ဝံရ၊ ဣဝံတုန် အဓိပ္ပါယ်ဂလာန်ဝံရ” ရံဝံ တိကေတ်အရထဂလာန်ဂ်ဟောင်ရ။ ချိုက်ပေင်တကောံသတိရ၊ ကမ္မောန်မသွလပ် ဗွဲမလအ်လကို ဂလာန်မသွးလပ် ဗွဲမလအ် လကို ဗိုဗျဟ်မာန်ရ၊ ဗိုဗျဟ်ဂိုင်ကိုအလန်မာန်ရ။ မှိုဟ်ပဒတ်သိုက်ကိုဂမ္ဘိုင် စိကူးဆိုက်ဗွက် ပွဲကမ္မောန်ကေင်ကာထေက်ကိုသွ မဂပ်ပ်သွရ၊ ဟွံမွဲကို ပွမလျှဟ်လွန်ရ၊ ချိုက်ပေင်တ ကောံဉာဏ် မလေပ်စမ်စတ်ဗစာရဏာ ဟိုတ်မဗွဲဟွံဗွဲ ပွဲကမ္မောန်ကေင်ကာထေက်ကို သွဂမ္ဘိုင်ဂ်ရ၊ သုသ်ရထ သွက်ဂွံသွအလိုဇကုရ၊ သုဟ်ရထ သွက်ဂွံစိဇန်ဖန်ဖက် (ညး သအာင်)ရ။ ယွံတြနာဲဂေါတမ ညးချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဂ် ပိုညးဂမ္ဘိုင် ပညပ်တ် ရံဝံမွဲး တပညာမပြ တြုံမပြအိုတ်ရ။ ယွံတြနာဲဂေါတမ ဂလာန်အဲချိုက်ဂ် ထေက်ကိုဒးကို သာဓုကာရ ယဝ်ဒ်မွဲး၊ တြနာဲဂေါတမ ဩဝ်ကိုသာဓုကာညိ၊ ယွံတြနာဲဂေါတမ ထေက်ကို ဆေဝ်ဒပ်ရ ယဝ်ဒ်မွဲး၊ တြနာဲဂေါတမ ဩဝ်ဆေဝ်ဒပ်ညိ ရံဝံ (ဂရင်ပတိရ)။

ယွံဗုဒ္ဓ၊ ဂလာန်တူအံ့၍ အဲ သာဓုကာလေဝ်ဟံ့ကိုရ၊ ဆေဝ်ဒင်လေဝ် ဟံ့ဆေဝ်ဒင်ရ။
 ယွံဗုဒ္ဓ၊ ညးချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူ၍ အဲပညပ်တံ ရံဝံ့မ္း တုပညာမပြဲ တြုံမပြဲရ။
 ညးမ္းပန်ဂကူအိုတ်၍ရောမ္းတုန်— ယွံဗုဒ္ဓ၊ ပွဲလောကဝံ ဩညးမ္မဲ ဒွေတ်တသွက်ဂွံနွံ
 ကိုဒတုမြဲမောဝ် မှီဟ်မၞိၤရ၊ ဒွေတ်တသွက်ဂွံနွံတသိုၣ် မှီဟ်မၞိၤရ။ ပုဂ္ဂိုလ်၍ ကိုဂကောံ
 မှီဟ်တန်တံ ပွဲအရိယမဂ် မဒ်သဘ်ခိုဟ်ဆဲး သဘ်မဟံ့မ္မဲကိုဒုဟ်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ချပ်တံ ကသပ်
 မနွံပွိုက်ရ၊ ဟံ့ချပ်တံ ကသပ်မဟံ့မ္မဲပွိုက်ရ၊ ချပ်ဝိဝိင် ပွမချပ်ဝိဝိင်မနွံပွိုက်ရ၊ ဟံ့ချပ်ဝိဝိင်
 ပွမချပ်ဝိဝိင် မဟံ့မ္မဲပွိုက်ရ၊ ရံသံဝံ အာစိုပ်ပွမလုတ်စိုတ် ပွဲဝိတက်ပွမချပ်ဂမ္တိုင်ရ။ ဇရာန်
 ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ မကတိုဒ်ပွဲစိုတ်မပြဲလောန် မဒ်ဟိုတ်ဂွံပဒတ်ဗွဲတသိုၣ် ပွဲဘဝဂတမတ်၍
 ကလိဂွံအတိုင်ပွိုက်ရ၊ ကလိဂွံဟံ့ဒ်လှောင်လှေတ်ရ၊ ကလိဂွံဟံ့ချောင်စိုတ်ရ။ ဟိုတ်နူခရ်
 အာသဝဂမ္တိုင်အိုတ်အာ၍ရ ပွဲဘဝလှဟ်ဟောင် အလိုဇကု သွဇောဝ်မတ်ကိုအရဟတ္တဖိုလ်
 စိုတ်မတ်တံဗုဒ္ဓ၊ ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာမတ်တံဗုဒ္ဓ၊ မဟံ့မ္မဲကိုအာသဝ နကိုညာဏ်တောင်ကွာ
 အာစိုပ်တု ပဒတ်ရ။ ယွံဗုဒ္ဓ၊ ဂလာန်တူအံ့၍ အဲ သာဓုကာလေဝ်ဟံ့ကိုရ၊ ဆေဝ်ဒင်လေဝ်
 ဟံ့ဆေဝ်ဒင်ရ။ ယွံဗုဒ္ဓ၊ ညးချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူ၍ အဲပညပ်တံ ရံဝံ့မ္း တုပညာ
 မပြဲ တြုံမပြဲရ ရံဝံ (သုးတရ)။

ယွံတြနာဲဂေါတမ ထေက်ကိုအမ်သင်ကောံရ၊ ယွံတြနာဲဂေါတမ ဟံ့ကောင်ဒ်မ္မဲလှော်
 ဒ်ကွာ်ရသ့၊ တြနာဲဂေါတမ ဂပ်ပဟိုတ်ဂလာန်ဝံ ဗွဲမဒးရးလောန်ရ၊ ယွံတြနာဲဂေါတမ
 တြနာဲဂေါတမ၍ ညးချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံရ ရံဝံ ပိုညးဂမ္တိုင် ဂိုင်သမ္ဘိအိုတ်ရ
 “တြနာဲဂေါတမ၍ ဒွေတ်တသွက် ဂွံနွံကိုဒတုမြဲမောဝ် မှီဟ်မၞိၤရ၊ ဒွေတ်တသွက်ဂွံ ဒ်တသိုၣ်
 မှီဟ်မၞိၤရ။ လေဝ်ကိုဂကောံမှီဟ်တန်တံ ပွဲအရိယမဂ် မဒ်သဘ်ခိုဟ်ဆဲး သဘ်မဟံ့မ္မဲကို
 ဒုဟ်ရ၊ တြနာဲဂေါတမ၍ ချပ်တံ ကသပ်မနွံပွိုက်ရ၊ ဟံ့ချပ်တံ ကသပ်မဟံ့မ္မဲ ပွိုက်ရ၊ ချပ်ဝိဝိင်
 ပွမချပ်ဝိဝိင်မနွံပွိုက်ရ၊ ဟံ့ချပ်ဝိဝိင် ပွမချပ်ဝိဝိင် မဟံ့မ္မဲပွိုက်ရ၊ ရံသံဝံ တြနာဲဂေါတမ၍
 အာစိုပ်ပွမလုတ်စိုတ် ပွဲဝိတက်ပွမချပ်ဂမ္တိုင်ရ။ ဇရာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ မကတိုဒ်ပွဲစိုတ်မပြဲလောန်
 မဒ်ဟိုတ်ဂွံပဒတ်ဗွဲတသိုၣ် ပွဲဘဝဂတမတ်၍ တြနာဲဂေါတမ ကလိဂွံအတိုင်ပွိုက်ရ၊ ကလိဂွံ
 ဟံ့ဒ်လှောင်လှေတ်ရ၊ ကလိဂွံဟံ့ချောင်စိုတ်ရ။ တြနာဲဂေါတမ၍ ဟိုတ်နူခရ်အာသဝဂမ္တိုင်
 အိုတ်အာ၍ရ ပွဲဘဝလှဟ်ဟောင် အလိုဇကုသွဇောဝ်မတ်ကို အရဟတ္တဖိုလ်စိုတ်မတ်တံဗုဒ္ဓ၊
 ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာမတ်တံဗုဒ္ဓ၊ မဟံ့မ္မဲကိုအာသဝ နကိုညာဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တု
 ပဒတ်ရ” ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံဗုဒ္ဓ၊ ဗွဲစုတ် တူအဲ ထွီမြဲချိုက်ဂရိုက်(ဂုဏ်မအဲ)တု ဟိုသုးဂလာန်ဝံရသ့၊ ဗွဲစုတ်မ္း
 အဲဟောင် ဒးဟိုက်တူအဲရ “ယွံဗုဒ္ဓ၊ အဲ ဒွေတ်တသွက်ဂွံနွံကိုဒတုမြဲမောဝ် မှီဟ်မၞိၤရ၊
 ဒွေတ်တသွက်ဂွံနွံတသိုၣ် မှီဟ်မၞိၤရ။ လေဝ်ကိုဂကောံမှီဟ်တန်တံ ပွဲအရိယမဂ် မဒ်သဘ်
 ခိုဟ်ဆဲး သဘ်မဟံ့မ္မဲကိုဒုဟ်ရ၊ ယွံဗုဒ္ဓ၊ အဲချပ်တံ ကသပ်မနွံပွိုက်ရ၊ ဟံ့ချပ်တံ ကသပ်မဟံ့မ္မဲ
 ပွိုက်ရ၊ ချပ်ဝိဝိင် ပွမချပ်ဝိဝိင်မနွံပွိုက်ရ၊ ဟံ့ချပ်ဝိဝိင် ပွမချပ်ဝိဝိင် မဟံ့မ္မဲပွိုက်ရ၊ ယွံဗုဒ္ဓ၊ အဲ

အာစိပ်ပွမလုတ်စိတ် ပွဲဝိတက်ပွမချပ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံဗဗ္ဗေ ဇရာနိဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ မကတိန်ဒုပုစိတ် မပြလောန မဒိဟိတိဝံပဒတဗ္ဗတသိုဒ် ပွဲဘဝဂတမတ်ဂ် အဲ ကလိဝံအတိုင်ပိုက်ရ။ ကလိဝံ ဟံဒ်လောင်လေတရ။ ကလိဝံဟံသောင်စိတ်ရ။ ယွံဗဗ္ဗေ အဲဂ် ဟိတ်နူရေအာသဝဂမ္ဘိုင် အိတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝလျဟ်ဟောင် အလိုဇကု သုဇ္ဈာန်မတ်ကိုအရဟတ္တဖိုလ်စိတ်မတ်တဗ္ဗေ ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာမတ်တဗ္ဗေ မဟံမ္မဲကိုအာသဝ နကိုဉာဏ်တောင်ကွာ အာစိပ်တဲ ပဒတရ” ရဝံ (သုးတရ)။

ဩကျာ်တြဲမ္မဲ တိကေတ် ဓရ်မဂ်မဒိဟိတ်တိတ်ဗ္ဗေ နူပဒုဂ်မတံဂး သိုင်ဂစိတ် သတ်ဂမ္ဘိုင်အိုသိုတဲရ။ စောန်ထွေးသုပြာကဋ်ကို ဓရ်အရိယမဂ် မဒိဒတဲမြမောင် မ္မိဟ် ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ဗွဲစွတ် ဝံညာတ်ကေတ် ဓရ်မဂ်ဂ်တဲကို သောံကလင်ပင်မိုင်ကေတ် တဲကို မ္မိဟ်ဂမ္ဘိုင် လျိုင်ဖြိုင်သျှိုက်အိတ်ရ။

တိလမ္မုပိဋ်ကျာ်တြဲ မချိုဟ်ကေက်စီကွေး ပွဲမဂ်ဟံသောင်ကိုမဂ် မသွပတဲကွေက်စွ မဂ်တဲ မဟံမ္မဲကိုရေအာသဝ မပကင်ရင်လဝ်အတ္တဘ မဒိလအိတ်မုဟ်ဂ် ကော်ခဂး ရဝံမ္မး“တုပညာမပြ တြံမပြ”ရ။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဒေါဏ

၃၆။ ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တိလမ္မုပိဋ်ကျာ်တြဲ သျှိုန်ပပိန်တရ်အာနိမတိုင်သော့ ပွဲအကြာ ချိုင်ဥက္ကဋ္ဌကောံချိုင်သေတဗျရ။ ဗဗ္ဗေဒေါဏလေဝ် ကွာ်တရ်အာနိမတိုင်သော့ ပွဲအကြာချိုင်ဥက္ကဋ္ဌ ကောံချိုင်သေတဗျရ။ ဗဗ္ဗေဒေါဏ သောံညာတ်ကေတ်(လက္ခဏ)စက်မ္မုကိုကွင်အရာလို မဒိ မ္မဲဟာန်ကောံအကောပ် မဒိမ္မဲဟာန်ကောံပေဟ် မချိုက်ပေင်တဲကောံအကာအရာဂမ္ဘိုင်အိုသို ပွဲဒါပေတ်ဇိုင်တိလမ္မုပိဋ်ကျာ်တြဲဂမ္ဘိုင်မ္မး“ယွံမ္မးတအ် ထေက်ကိုအမ်သပ်ကွေရဟံကောင်ဒုမ္မဲလှေ ဂ်ဒိကျင်ရသွံ၊ ဒါပေတ်ဇိုင်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ဗွဲစွတ် ဒိဒါပေတ်ဇိုင်ညးမဒိမ္မိဟ်ဂမ္ဘိုင် ဟံသောင်အိတ်ရ” ရဝံ ကသပ်ဒိရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တိလမ္မုပိဋ်ကျာ်တြဲ ပါဓိနူဂ်တဲ သုဒတဂဇာန်ဒိုင် ပွဲသုတ်တံဆုမ္မဲ သိုမတက်ထွဲတဲ စွံပတန်လဝ်ဇကုတပ်တပ်တဲ သိုမကိုကတိန် သတိတူရူကို(ကမ္မဋ္ဌာန်)ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗဗ္ဗေဒေါဏ ဗက်အာအတိုင်လှေင် ဒါပေတ်ဇိုင်တိလမ္မုပိဋ်ကျာ်တြဲဂမ္ဘိုင်မ္မး သောံ ညာတ်ကေတ် တိလမ္မုပိဋ်ကျာ်တြဲ မထေက်ကိုလျိုင်ဖြိုင်သျှိုက် မကိုကတိန်ဒုပုစိတ်လျိုင်ဖြိုင် သျှိုက် မ္မုကိုဣန္ဒြိယညိုင်ဝတ် မ္မုကိုစိတ်မလလမ်ညိုင်ဝတ် မအာစိပ်အရဟတ္တဖိုလ်မပြ သမာဓိ မစိန်သကိုကောံအရဟတ္တဖိုလ်ဂ် မ္မုကိုဣန္ဒြိယယေန်သောင်တဲ သိုလလမ်မင်မ္မဲတဲ မင်မ္မဲထိုင် ဒဝ်တဲ လအာညိုင်စိင်ဇူ မဂဇာန်ဒိုင် ပွဲသုတ်တံဆုမ္မဲဂ်တဲ ပှောံပြာပ်အာဇရေင် တိလမ္မုပိဋ် ကျာ်တြဲတဲမ္မး တြနာ်ဂ် ကြက်ဒိဒေဝတ်ဟာ ရဝံ ဂရင်ပတိ တိလမ္မုပိဋ်ကျာ်တြဲရ။

ယွံဗုဒ္ဓံ အဲကြက်ဒိဒေဝတဟံသေင်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ တြနဲဂ် ကြက်ဒိဒေဝတ
 ဂန္ဓဝဟာ ရံဝံ (ဂရင်ပတီပုန်ရ)။ ယွံဗုဒ္ဓံ အဲကြက်ဒိဒေဝတဂန္ဓဝဟံသေင်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။
 တြနဲဂ် ကြက်ဒိလကိုဟဟာ ရံဝံ (ဂရင်ပတီပုန်ရ)။ ယွံဗုဒ္ဓံ အဲကြက်ဒိလကိုဟဟံသေင်ရ
 ရံဝံ (သုးတရ)။ တြနဲဂ် ကြက်ဒိမ္မိဟဟာ ရံဝံ (ဂရင်ပတီပုန်ရ)။ ယွံဗုဒ္ဓံ အဲကြက်ဒိမ္မိဟ
 ဟံသေင်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

တြနဲဂ် ကြက်ဒိဒေဝတဟာ သွာန်တရံဝံ “ယွံဗုဒ္ဓံ အဲ ကြက်ဒိဒေဝတဟံသေင်ရ”
 ရံဝံ သုးတရ။ တြနဲဂ် ကြက်ဒိဒေဝတဂန္ဓဝဟာ သွာန်တရံဝံ “ယွံဗုဒ္ဓံ အဲ ကြက်ဒိဒေဝတ
 ဂန္ဓဝဟံသေင်ရ” ရံဝံ သုးတရ။ တြနဲဂ် ကြက်ဒိလကိုဟဟာ သွာန်တရံဝံ “ယွံဗုဒ္ဓံ အဲ
 ကြက်ဒိလကိုဟဟံသေင်ရ” ရံဝံ သုးတရ။ တြနဲဂ် ကြက်ဒိမ္မိဟဟာ သွာန်တရံဝံ “ယွံဗုဒ္ဓံ
 အဲ ကြက်ဒိမ္မိဟဟံသေင်ရ” ရံဝံ သုးတရ။ ဒိသင်္ဂုမ္ပံ တြနဲဂ် ကြက်ဒိပုဂ္ဂိုလ်သင်္ဂုလီရော?
 ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံဗုဒ္ဓံ ဟိုတ်မဟဂ္ဂံပါကွေံ ဩဓရ်အာသဝဂမ္မိုင်ဏီမ္မဲ အဲ ဒိဒေဝတရ၊ ဓရ်အာသဝ
 ဂမ္မိုင်ဂ် အဲပါကွေံတဲရ၊ သကုတ်ကွေံရိဟ်ကွက်တဲရ၊ သွပတဲကွေံ သွဟ်ညင်ရ်အရာဒတန်
 တံတာပိုက်ကွေံတဲရ၊ သွပတဲကွေံ ညင်ဟံကတိုဒ်မ္မဲလှော်ပုန်တဲရ၊ မ္မုဂ္ဂိုသဘ ပမဟံကတိုဒ်
 မ္မဲလှော်ပုန်တဲရ။ ယွံဗုဒ္ဓံ ဟိုတ်မဟဂ္ဂံပါကွေံ ဩဓရ်အာသဝဂမ္မိုင်ဏီမ္မဲ အဲ ဒိဒေဝတဂန္ဓဝရ၊
 ဒိလကိုဟရ၊ ဒိမ္မိဟရ၊ ဓရ်အာသဝဂမ္မိုင်ဂ် အဲပါကွေံတဲရ၊ သွဟ်ကွေံရိဟ်ကွက်တဲရ၊ သွပတဲ
 ကွေံ သွဟ်ညင်ရ်အရာဒတန် တံတာပိုက်ကွေံတဲရ၊ သွပတဲကွေံ ညင်ဟံကတိုဒ် မ္မဲလှော်ပုန်
 တဲရ၊ မ္မုဂ္ဂိုသဘ ပမဟံကတိုဒ် မ္မဲလှော်ပုန်တဲရ။ ယွံဗုဒ္ဓံ ဒက်ညှိုလ်ကို ဒက်ပဒမကို ဒက်
 ပုဏ္ဏရိက်ကို မက္ခုတ်တိုန်ပွဲဍုာ် မဇ္ဇောမောဝ်ပွဲဍုာ်ဟေင်ဂ် တိုန်လျှုာ်တဲ သွဟ်ညင်ရ်တန်တ
 သိုဟံလံက်လေတ် နကိုဍုာ်ကို ယွံဗုဒ္ဓံ တုပ်သွဟ်ညင်ရ်သင်္ဂုဟေင် အဲမကတိုဒ်ပွဲလောက
 မဇ္ဇောဂေါဝ်ပွဲလောကဂ် ဓလီုဍိုက်လောကတဲ ပဒတ်သိုဟံလံက်လေတ်ဟန်ခြပ်ကောံ(သင်္ခါရ)
 လောကရ၊ ယွံဗုဒ္ဓံ (ဟိုတ်ဂ်ရ) “ဗုဒ္ဓံ” ရံဝံ ဩဝသမ္ဘိလဝ်အဲညိ ရံဝံ (သုးတရ)။

ယွံဗုဒ္ဓံ ဩဟိုတ်နူဓရ်အာသဝမ္မဲ ဒိဒေဝတရ၊ ဒိဒေဝတဂန္ဓဝ မပဝ်အာလတူ
 အကးရ၊ ဩဟိုတ်နူဓရ်အာသဝမ္မဲ အာစိုပ်ဒိလကိုဟရ၊ ဒိမ္မိဟ်လေဝ် အာစိုပ်ရ၊
 ဓရ်အာသဝဂမ္မိုင် ဂ်အိုတ်အာ ကုအဲတဲရ၊ ဂပ်ပလီုပလာ်ကွေံတဲအိုတ်ရ၊ သွပတဲ
 ကွေံ ညင်ဟံကိုအဗန် အဒက်တဲအိုတ်ရ။

ဒက်ပုဏ္ဏရိက်ခိုဟ်ဆဲဂ် သွဟ်ညင်ရ်ဟံလံက်လေတ်ဟန်တန်နကိုဍုာ်ကို တုပ်သွဟ်
 သင်္ဂုကို ဟံလံက်လေတ်ကောံသင်္ခါရလောကရ၊ ယွံဗုဒ္ဓံ ဟိုတ်ဂ်ရ အဲ ဒိဗုဒ္ဓရ။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်အရိဟာနိယ

၃၇။ ယံခမိတအံ ခမိ မချိုက်ပေင်တကောံခရိဂမ္ပိုင်ပန်ဂကူဂ် ဟံထေက်ကိုတုဟ်န ဟုတ်ယုတ်ရ၊ နိပွဲဇရေင်နိဗ္ဗာန်ဟေင်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယံခမိတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ချိုက်ပေင်တကောံသီလရ၊ မွဲကိုတြင်မကွာတ်လဒီလဝ် ပွဲကူဇ္ဈိဂမ္ပိုင်ရ၊ တိဗ္ဗတ်ဗွတ် ပွဲစုစသုင်ရ၊ စိုန်သကိုပွဲပွမငုဟ်ကတိုရ။

ယံခမိတအံ မုရသင်လို ခမိဂ် ချိုက်ပေင်တကောံသီလဂ်ရော? ယံခမိတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မွဲကိုသီလရ၊ သိုလလမ်မင်မွဲ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလတဲ ပဒတ်ရ၊ ချိုက်ပေင်တကောံ ‘အာစာရ’ဒေတ် ‘ဂေါစရ’ဌာန်ဂေတ်ဂေင်ရ၊ ပွဲဒဟ်ဂမ္ပိုင်ဗွတ်ညိနာင်လေဝ် မွဲအလေံမုာ်သေဝ်ဒဟ်ဂ်ဒ်တဲ ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲသိက္ခာပုဒ်ဂမ္ပိုင် ဗွဲမဒးရးတဲ ဒေတ်လုတ်ရ။ ယံခမိတအံ ရဝံဟေင် ခမိဂ် ချိုက်ပေင်တကောံသီလရ။

ယံခမိတအံ မုရသင်လို ခမိဂ် မွဲကိုတြင်မကွာတ်လဒီလဝ် ပွဲကူဇ္ဈိဂမ္ပိုင်ရော? ယံခမိတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ညာတ်ရူပါရီ နကိုမတ်မွဲ မွဲအလေံဟံစောဲလံာ်ဂိုင်ကေတ် သဏ္ဌာန်နိမိတ်(မတွံဂးညးတြု၊ညးပြ)ရ၊ မွဲအလေံဟံစောဲလံာ်ဂိုင်ကေတ် သမ္ဘိလက္ခဏ် (အင်္ဂ မပ္ပိုင်,တဲ အကာဲအရာမပ္ပဗ္ဗိအိ,ဗိုဂြိုင်)ရ၊ ယဝ်ပဒတ်သိုဟံသိုလလမ်မင်မွဲ စက္ခုဇ္ဈိမွဲ ဟိုတ်နူ ဟိုတ်မတွံဂးပွမဟံသိုလလမ်မင်မွဲ စက္ခုဇ္ဈိ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္ပိုင်မယုတ်မာ မတွံဂး ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ်မဂ်ဂုက် ‘ဒေါမနဿ’ပွမဟံမိပ်စိုတ် ဒေတ်ဗက်ညးဟံသိုလလမ် မင်မွဲအိုတ်ရ၊ (ဟိုတ်ဂ်ရ ခမိဂ်) ဒေတ်တတုဟ်နသိုလလမ်မင်မွဲ စက္ခုဇ္ဈိရ၊ သိုလလမ်မင်မွဲ စက္ခုဇ္ဈိရ၊ အာစိုပ်ပွမသိုလလမ်မင်မွဲ ပွဲစက္ခုဇ္ဈိရ။ မိင်သဒ္ဓါရီ နကိုကတောဝ်မွဲ။ ဆုင်ဂန္ဓာရီ နကိုမုဟ်မွဲ။ ကွာန်ရသာရီ နကိုလတံာ်မွဲ။ တုတ်ဒွံဖောဠာရီ နကိုဇကုမွဲ။ တိဗ္ဗေရီ နကိုစိုတ်မွဲ မွဲအလေံ ဟံစောဲလံာ်ဂိုင်ကေတ် သဏ္ဌာန်နိမိတ်(မတွံဂးညးတြု၊ညးပြ)ရ၊ မွဲအလေံဟံစောဲလံာ်ဂိုင်ကေတ် သမ္ဘိလက္ခဏ်(အင်္ဂမပ္ပိုင်တဲ အကာဲအရာမပ္ပဗ္ဗိအိဗိုဂြိုင်)ရ၊ ယဝ်ပဒတ် သိုဟံသို လလမ်မင်မွဲ မနိဇ္ဈိမွဲ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂး ပွမဟံသိုလလမ်မင်မွဲ မနိဇ္ဈိ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္ပိုင်မယုတ်မာ မတွံဂး ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ်မဂ်ဂုက် ‘ဒေါမနဿ’ပွမဟံမိပ်စိုတ် ဒေတ်ဗက်ညးဟံသိုလလမ် မင်မွဲအိုတ်ရ၊ (ဟိုတ်ဂ်ရ ခမိဂ်) ဒေတ်တတုဟ်န သိုလလမ်မင်မွဲ မနိဇ္ဈိရ၊ သိုလလမ်မင်မွဲ မနိဇ္ဈိရ၊ အာစိုပ်ပွမသိုလလမ်မင်မွဲ ပွဲမနိဇ္ဈိရ။ ယံခမိတအံ ရဝံဟေင် ခမိဂ် မွဲကိုတြင်မကွာတ် လဒီလဝ် ပွဲကူဇ္ဈိဂမ္ပိုင်ရ။

ယံခမိတအံ မုရသင်လို ခမိဂ် တိဗ္ဗတ်ဗွတ် ပွဲစုစသုင်ရော? ယံခမိတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဗဗာရဏာဗွဲဟိုတ်မဂ်ဝ်တဲ စဉိုတ်စုအာဟာရရ၊ သက်ဝံဝေင်ဂြိုင်မိပ်ဗြိပ် သွက်ဝံဂူမာန် သွက်ဝံညွတ်ကျိုင်ကျပ်ဂ် ဟံစဉိုတ်ရ၊ သွက်ဝံဗြိက်ဗြဗျက်ဗျေက် သာ်စွာ်ဖျုန်ဂ် ဟံစဉိုတ်ရ၊ သွက်အယာ်မာတ် ခန္ဓကာယဝံဝံတန်တဟေင် သွက်အယာ် မာတ်ဝံယိုပ်ယာပ်ဟေင် ဒဒိမ် ဗျိုတဟင်ဗျိုဗျိုက်တဲ သွက်အယာ်မာတ်ဝံပါပွေင်ကောံဒဒိမ် ဗျိုတဟင်ဟေင် သွက်အယာ်

မာတ်ဝံယိုက်ဒိုက်ထံကံပင် ခွေတ်မပြဟောင် စဉိုတ်စူ အာဟာရရ၊ ရံသင်္ဂ နပုမစဉိုတ် စူအာဟာရပွဲ ဝေဒနာကြေလောင် ကြက်ပါပွေင်ကွေဲရ၊ ဝေဒနာတို့လောင် ကြက်ဟွံကိုကတို နှိရ၊ ပွမယိုပ်ယာပ်ကို ပွမဟွံကိုဒုဟ်ကို ပွမဝံပဒတ်ဗွဲတသိုမ် ကြက်နှိကုအဲရ ရံပွဲ စဉိုတ် စူအာဟာရရ။ ယွံခမိတအ် ရံပွဲဟောင် ခမိဂ် တီဗွတ်ဗွတ် ပွဲစူစသုင်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရံသင်္ဂလီ ခမိဂ် စိုန်သကီပွဲပွမငုဟ်ကတိုဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာ သနာပွဲ ခမိဂ် ပွဲအခိုင်တဲ နပွမကွာ်စကြမ် နပွမမဇဇာ်ဂ် သွူးဇူးကွေဲစိုတ် နူခရ်နီဝိုရ်ဂမ္တိုင် မလေပ်ကွာတ်လဒို(ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်)ရ၊ ပွဲအခိုင်ကိုပွဲ နပွမကွာ်စကြမ် နပွမမဇဇာ်ဂ် သွူးဇူး ကွေဲစိုတ် နူခရ်နီဝိုရ်ဂမ္တိုင် မလေပ်ကွာတ်လဒို(ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်)ရ၊ ပွဲအခိုင်သဂါပွဲ ဇိုင်ပါဂ် ပတိုန်ပွဲလျှိုင်ပင် ကိုလောန်စက်ဗွတ်ညိုင်နာင်တဲ ညိုက်ပေင်တဲကောံသတိဉာဏ်ဗစာရဏာ ဂ်ဒိုတဲ သိုက်ကတိုဒိုစုတ်သမ္ဘိမတွံဂးကြက်ဒိုက်ကတိုရ် သွတ်ပွမသတိကံမပြ နကိုသကဲ ပင်ရ၊ ပွဲအခိုင်ဖလောင်ဂယး ဒိုက်ကတိုပြဟ်ပြဟ်တဲ နပွမကွာ်စကြမ် နပွမမဇဇာ်ဂ် သွူးဇူး ကွေဲစိုတ် နူခရ်နီဝိုရ်ဂမ္တိုင် မလေပ်ကွာတ်လဒို(ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်)ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိ မချိုက် ပေင်တဲကောံခရ်ဂမ္တိုင် ပန်ဂကူပွဲ ဟွံထေက်ကိုတုဟ်နဟုတ်ယုတ်ရ၊ ဒိုပွဲဇေရင်နီဗွာန်ဟောင်ရ ရံပွဲ (သွူးတဲရ)။

ခမိ မတန်တဲပွဲသီလ ပွဲကုဇ္ဈိဂမ္တိုင်လောင် သိုလလမ်မင်မွဲလပ် ပွဲစူစသုင်လောင် တီဗွတ်ဗွတ် ပတိတ်ဗြဟတ် ပွဲပွမငုဟ်ကတိုဒိုရ။

ခမိ မွဲအလေံပဒတ်ရံသင်္ဂ မွဲကိုလီပရာ မလေပ်ကိုကတိကတာန်ကွေဲ(ကိလေသ) လုက်ဗွဲတဲ ဟွံမွဲကိုပွမလျှဟ်ဒကဲတဲ မဇဇာ်ပုင်ခရ်ကုသိုလ် တုဟ်နအာစိုပ်နီဗွာန် ဒိုအရာမဟွံ ကိုဘဲ ဟိုတ်နူယောဂပန်ပြကာ မိပ်လဟ်ပွဲပွမဟွံဟိုတ်မဲတဲ မွဲအလေံ မှာ်သုင်ဗွဲအစောံဘဲ ပွဲပွမဟိုတ်မဲတဲ ဟွံထေက်ကိုတုဟ်နဟုတ်ယုတ်ရ၊ ဒိုပွဲဇေရင် နီဗွာန်ဟောင်ရ။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ပတိလီန

၃၈။ ယွံခမိတအ် ခမိ မပိုက်ကယျာကွေဲ(ဒိဋ္ဌိ)သစ္စဂမ္တိုင်မဒိုတုဟ်ခြာတဲ မပါသွူးကွေဲ ပွမဟွံသိုအလုံအိုသိုတဲ ကာယသင်္ခါရလလမ်တဲဂ် ကော်ခဲဂး ရံပွဲမွဲး “ညးသတိကံသတင် ညးမွဲခပ်”ရ။ ယွံခမိတအ် မုရံသင်္ဂလီ ခမိဂ် ပိုက်ကယျာကွေဲ(ဒိဋ္ဌိ)သစ္စဂမ္တိုင် မဒိုတုဟ်ခြာ တဲဒိုဂ်ရော? ယွံခမိတအ် သစ္စဂမ္တိုင်မဒိုတုဟ်ခြာမဂ္တိုင်ဂွင် ဒဒက်တဲသမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင် မဂ္တိုင်ဂွင်ဂ် နွံအိုတ်ရ။ သစ္စဂမ္တိုင်တုန် ညးဗျေံအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— “လောကဂ် ပိုန်ရ၊ လောကဂ် ဟွံပိုန်ရ” “လောကဂ် မွဲကိုလအိတ်ရ၊ လောကဂ် ဟွံမွဲကိုလအိတ်ရ” “လမျို ဂ်ဟောင် ဇကုဂ်ရ” “လမျိုဂ် တုဟ်ခြာရ၊ ဇကုဂ် တုဟ်ခြာရ” “သတ်ဂ် ပွဲကြဲနုချိုတ်တဲ

ကတိန္ဒိရ၊ သတ်ဂ် ပွဲကြနုချိတ်တဲ ဟံကတိန္ဒိရ” “သတ်ဂ် ပွဲကြနုချိတ်တဲ ကတိန္ဒိလေဝ် ကတိန္ဒိရ၊ ဟံကတိန္ဒိလေဝ် ဟံကတိန္ဒိရ” “သတ်ဂ် ပွဲကြနုချိတ်တဲ ကတိန္ဒိလေဝ်ဟံသေင်ရ၊ ဟံကတိန္ဒိလေဝ်ဟံသေင်ရ”ဂမ္ဘိင်ရ၊ (ဒိဋ္ဌိ)သစ္စဂမ္ဘိင်မဂ္ဂိင်ဂွင်အိုသိုဝ် ခမိဂ် ပိုက်ကွေံတဲရ၊ ပိုက်ကွေံဗွဲမဒးရဲတဲရ၊ သွးကွေံတဲရ၊ အေအ်ပတိတ်တဲရ၊ ဗလးကွေံတဲရ၊ ပါသွးကွေံတဲရ၊ သွးကွေံအိုသိုဝ်တဲရ၊ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟေင် ခမိဂ် ပိုက်ကယျာကွေံ(ဒိဋ္ဌိ)သစ္စဂမ္ဘိင် မဒ် တုဟ်ခြာတဲ နိရ။

ယွံခမိတအ် မုရသင်လို ခမိဂ် ပါသွးကွေံပမဂ္ဂဲသိုအလုံအိုသိုဝ်တဲ နိဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ပါသွးကွေံ ပမဂ္ဂဲသိုကာမဂုဏ်တဲ နိရ၊ ပါသွးကွေံ ပမဂ္ဂဲသိုဘဝတဲ နိရ၊ ပမဂ္ဂဲသိုဒေဝ်မပြ လလမ်အာရ၊ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟေင် ခမိဂ် ပါသွးကွေံ ပမဂ္ဂဲသိုအလုံအိုသိုဝ်တဲ နိရ။

ယွံခမိတအ် မုရသင်လို ခမိဂ် ကာယသင်္ခါရ လလမ်တဲနိဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် တသိုခိဂ်လေဝ် ဟိုတ်ပမပါကွေံ ဒေခိခိဂ်လေဝ် ဟိုတ်ပမပါကွေံ ဗွဲကိုပ် ကွာဟေင် ဟိုတ်နုပမမိပ်စိုတ် ပမဟံမိပ်စိုတ်ဂမ္ဘိင်ပျိုတ်အာဂ်ရ အာစိုပ်စတုတ္ထဇာန် မဟံသေင် ကိုဒေခိ မဟံသေင်ကိုတသိုခိ မှုကိုပမသွးဇး ဒေကတ်သတိ မကတိန္ဒိဟိုတ်နုပမသေင် မဇ္ဈဟ်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟေင် ကာယသင်္ခါရလလမ်တဲနိရ။

ယွံခမိတအ် မုရသင်လို ခမိဂ် သတိက်သတင်ညးမွဲခပ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ပါကွေံမာန်မတွံဒးအဲရ၊ သကုတ်ကွေံရိုဟ်ကွက်ရ၊ သွပတဲကွေံ သွဟ်ညင်ရ အရာဒတန် တံတာပိုက်ကွေံတဲရ၊ သွပတဲကွေံညင်ဟံကတိန္ဒိ မွဲလေ့ပုန်ရ၊ မှုကိုသတ် ပမ ဟံကတိန္ဒိ မွဲလေ့ပုန်ရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟေင် ခမိဂ် သတိက်သတင်ညးမွဲခပ်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိ မပိုက်ကယျာကွေံ (ဒိဋ္ဌိ)သစ္စဂမ္ဘိင် မဒ်တုဟ်ခြာတဲ မပါသွးကွေံ ပမဂ္ဂဲသိုအလုံအိုသိုဝ်တဲ ကာယသင်္ခါရလလမ်တဲဂ် ကော်ခဂး ရံဝံမွဲ “ညးသတိက်သတင် ညးမွဲခပ်”ရ ရံဝံ (သွးတဲရ)။

ခမိ မစာ်စူးနုပမထွေန်စပ် နကိုရာဂအလုံအိုသို မှုကိုဝိမုတ္တိ(အရဟတ္တဖိုလ်မဒ်ပွဲ နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာတဏှာအိုတ်ဂ် ဂပ်ဝ်သွးကွေံ ပမဂ္ဂဲသိုဂမ္ဘိင် မဂပ်ဝ်တွံဒး ရံဝံမွဲပမဂ္ဂဲသို ဒေဝ်မပြကောံပမဂ္ဂဲသိုကာမဂုဏ် ပမဂ္ဂဲသိုဘဝအိုတ်ရ၊ ပမဇ္ဈိတ်သပေါတ် ဗွဲမမှာရာရံဝံမွဲ ကွေံတံဝံဟေင်သုာ်ရကို ဟိုတ်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဂမ္ဘိင်မဂပ်ဝ်တိုပစူလင်ကို ဟိုတ် ဒိဋ္ဌိဂမ္ဘိင်ကို ဂပ်ဝ် ပိုက်ကယျာကွေံ ဗွဲမဒးရဲအိုတ်ရ။

ခမိ ကိလေသလလမ်တဲ မှုကိုသတိ မှုကိုကာယစိုတ်လလမ် မတိကေတ်ခရ သစ္စပန်(သုသတြ)ကိလေသမမိက်ကိုမွဲမွဲ) မဟဂပ်ဝ်အံင်ဇးဟိုတ်မပိုက်ကယျာကွေံ မာနတဲနိဂ်ရ ကော်ခဂးရံဝံမွဲ “ညးသတိက်သတင် ညးမွဲခပ်”ရ။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဥဇ္ဇယ

၃၉။ ပွဲအခိုင်၌ ဗဗ္ဗဥဇ္ဇယ ဖောဉ်ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲတဲ ဟိုဂလာန် မိပ်စိုတ်အိုတ်တို့ဟ် ဆက်မိတ်ကောံတီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲမွဲစွဲရ၊ ဟိုပတဲကောံဂလာန် ထေက်ကို မိပ်စိုတ်အိုတ်တို့ဟ် ထေက်ကိုဗျဉ်ဟ်တဲ သိုမဂဇာ်ဒိုင် ပွဲဒိုင်မွဲ၌ “တြဲနဲဂေါတမလေဝ် ဟိုထိုင်သး ပွမပူဇ်ယဇ်ရ ဟံသေင်ဟာ” ရဲဝံ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲရ။ ယံဗဗ္ဗဗ္ဗအဲဟို ထိုင်သး ပွမပူဇ်ယဇ်အလုံအိုတ်သို ဟံသေင်ရ၊ စိုန်ဂ်လေဝ် ဟံဟိုထိုင်သးဂ်တုန် ဟံသေင်ဏီရ။ ယံဗဗ္ဗဗ္ဗ ယဇ်မ္ပုယဇ်မ္ပုသဘမဉ်သတ်လိမ္မဲ ဒးဂစိုတ်ဂ္တုမ္ပိုင်အိုတ်ရ၊ ဒးဂစိုတ်ဗွေံသို၊စာင်,ကိုက် ဂမ္ပိုင်အိုတ်ရ။ သတ်ဂမ္ပိုင် မ္ပုတေင်ပကာရတုဟ်တုဟ်၌ ဒးအာစိုပ်ပွမချိုတ်လိလ်အိုတ်ရ၊ ယံဗဗ္ဗဗ္ဗ ယဇ်မ္ပုပုဗျဉ်ပုဗျဉ်စိုတ်ဂစိုတ်ပကိုပရာပ် မ္ပုသဘရဲဝံ၌ အဲဟိုထိုင်သးရ၊ ပွမဟိုထိုင်သးဂ် မဟိုတ်ဂ်ရော? ယံဗဗ္ဗဗ္ဗ ယဇ်မ္ပုပုဗျဉ်ပုဗျဉ်စိုတ်ဂစိုတ်ပကိုပရာပ် မ္ပုသဘ ရဲဝံ၌ ပုဂိုလ်တုအရုန်ဂမ္ပိုင်ကို ပုဂိုလ်မဒေတ်သွက်ဂွံဒ်တုအရုန်ဂမ္ပိုင်ကို ဟိုတ်ဍေပ်ဟံပြာပ်အာရ။

ယံဗဗ္ဗဗ္ဗ ယဇ်မ္ပုယဇ်မ္ပုသဘမဉ်သတ်လိမ္မဲတုန် ဟံဒးဂစိုတ်ဂ္တုမ္ပိုင်အိုတ်ရ၊ ဟံဒးဂစိုတ် ဗွေံသို၊စာင်,ကိုက်ဂမ္ပိုင်အိုတ်ရ၊ သတ်ဂမ္ပိုင်မ္ပုတေင်ပကာရတုဟ်တုဟ်၌ ဟံဒးအာစိုပ် ပွမ ချိုတ်လိလ်အိုတ်ရ၊ ယံဗဗ္ဗဗ္ဗ ယဇ်မ္ပုပုဗျဉ်ပုဗျဉ်စိုတ်ဒါန်လျီုန် ကောံယဇ်ဒါန်တောပ်ဒတောပ် မဟံ မ္ပုပုဗျဉ်ပုဗျဉ်စိုတ်ဂစိုတ်ပကိုပရာပ် မ္ပုသဘဝံ၌ အဲဟိုထိုင်သးရ၊ ပွမဟိုထိုင်သးဂ် မဟိုတ် ဂ်ရော? ယံဗဗ္ဗဗ္ဗ ယဇ်မဟံမ္ပုပုဗျဉ်ပုဗျဉ်စိုတ်ဂစိုတ်ပကိုပရာပ် မ္ပုသဘရဲဝံ၌ ပုဂိုလ်တုအရုန် ဂမ္ပိုင်ကို ပုဂိုလ်မဒေတ်သွက်ဂွံဒ်တုအရုန်ဂမ္ပိုင်ကို ဟိုတ်ဍေပ်ဟံပြာပ်အာရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

ယဇ်ဇောဂမ္ပိုင် မ္ပုကိုကမ္မောန်ကောင်ကာ မဒးသွဂ္ဂိုဉ်မတံဂးအဿမေဓယဇ် ပုရိသ မေဓယဇ် သမ္မာပါသယဇ် ဝါဇပေယျယဇ် နိရုဇ္ဈယဇ် ဖိုဟံဇောအိုတ်ရ။

ပွဲယဇ်ဇောဂမ္ပိုင်၌ ဒးဂစိုတ်ဗွေံ သိုဂမ္ပိုင်ကို ဂ္တုမ္ပိုင်ကို မ္ပုတေင်ပကာရတုဟ်တုဟ် အိုတ်ရ၊ ပုဂိုလ်တုအရုန်ဂမ္ပိုင် မအာစိုပ်ပွမညီသာသုဟ်သုန် မ္ပုအလေံဂ္တုသို(ဂုဏ်တေင် မတ္တသီလ)မပြဲ၌ ဟံပြာပ်အာယဇ်အိုတ်ရ။

ဩယဇ်မ္ပိုင်တုန် ဟံမ္ပုပုဗျဉ်ပုဗျဉ်စိုတ်ဂစိုတ်ပကိုပရာပ်(သတ်ဂမ္ပိုင်)အိုတ်ရ၊ ပူဇ်ဒါန် အဆက်တောပ်ဒတောပ်အိုတ်ရ၊ ဟံဒးဂစိုတ်ဗွေံသိုဂမ္ပိုင်ကို ဂ္တုမ္ပိုင်ကို မ္ပုတေင်ပကာရ တုဟ်တုဟ်ရဲဝံအိုတ်ရ၊ ပုဂိုလ်တုအရုန်ဂမ္ပိုင် မအာစိုပ်ပွမညီသာသုဟ်သုန် မ္ပုအလေံ ဂ္တုသို (ဂုဏ်တေင်မတ္တသီလ)မပြဲ၌ ပြာပ်အာယဇ်အိုတ်ရ။

ပုဂိုလ်တုပညာဂမ္ပိုင် ပူဇ်ယဇ်အိုတ်ရ၊ ယဇ်၌ မ္ပုကိုဖိုဇောပြဲရ၊ ကုညးပူဇ်ယဇ် နိပြဲပြဲဟေင်ရ၊ ဟံဒ်ပွမယုတ်သတ်ရ၊ ယဇ်လေဝ် လဲလးရ၊ ဒေဝတ်ဂမ္ပိုင်လေဝ် လျိုင်အိုတ်ရ။

၁၀။ သုတ်ဥဒါယီ

၄၀။ ပွဲအခါ၌ ဗုဒ္ဓဥဒါယီ ဖောဉ်ပြာပ်အာဇေရင် တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲတဲ ကောံတီလမ္ပု ပိဉ်ကျာ်တြဲမွဲစွဲရ ။ ပ ။ သိုမဂဇေဒ်ခွင် ပွဲဒိုဝ်မွဲ “တြဲနဲဂေါတမလေဝ် ဟိုထိုင်သး ပွမပူဇ် ယဇ်ရ ဟံသေင်ဟာ” ရဲဝံ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲရ။ ယံဗဗ္ဗး အဲဟိုထိုင်သး ပွမပူဇ် ယဇ်အလုံအိုသို ဟံသေင်ရ။ စိုန်ဂ်လေဝ် ဟံဟိုထိုင်သးဂ်တုန် ဟံသေင်ဏီရ။ ယံဗဗ္ဗး ဩပွဲယဇ် မ္မုသဘ်မဃ်သင်္ဂါယိမ္မဲ ဒးဂစိတ်ဂ္ဂမ္ပိုင်အိုတ်ရ။ ဒးဂစိတ်ဗွေ၊ သို၊ စာင်၊ ကိုက်ဂမ္ပိုင် အိုတ်ရ။ သတ်ဂမ္ပိုင် မ္မုတေင်ပကာရတုဟ်တုဟ်ဂ် ဒးအာစိပ်ပွမချိုတ်လိလ်အိုတ်ရ။ ယံဗဗ္ဗး ယဇ်မ္မုကိုပွမပျဲပျာ် ဇင်ဂစိတ်ပကိုပရပ် မ္မုသဘ်ရဲဝံ အဲဟိုထိုင်သးရ။ ပွမဟိုထိုင်သးဂ် မဟိုတ်ရော? ယံဗဗ္ဗး ယဇ်မ္မုကိုပွမပျဲပျာ်ဇင်ဂစိတ်ပကိုပရပ် မ္မုသဘ်ရဲဝံ ပုဂိုလ်တုအရုန် ဂမ္ပိုင်ကို ပုဂိုလ်မဒေတ်သွက်ဝံဒ် တုအရုန်ဂမ္ပိုင်ကို ဟိုတ်မဟံပြာပ်အာရ။

ယံဗဗ္ဗး ဩပွဲယဇ်မ္မုသဘ်မဃ်သင်္ဂါယိမ္မဲတုန် ဟံဒးဂစိတ်ဂ္ဂမ္ပိုင်အိုတ်ရ။ ဟံဒးဂစိတ် ဗွေ၊ သို၊ စာင်၊ ကိုက်ဂမ္ပိုင်အိုတ်ရ။ သတ်ဂမ္ပိုင် မ္မုတေင်ပကာရတုဟ်တုဟ်ဂ် ဟံဒးအာစိပ် ပွမချိုတ်လိလ်အိုတ်ရ။ ယံဗဗ္ဗး ယဇ်မ္မုကိုဒ်ဒါန်လျိုန် ကောံယဇ်ဒါန်တေင်ဒတောင် မဟံမွဲကိုပွမပျဲပျာ်ဇင်ဂစိတ်ပကိုပရပ် မ္မုသဘ်ရဲဝံ အဲဟိုထိုင်သးရ။ ပွမဟိုထိုင်သးဂ် မဟိုတ် ရ်ရော? ယံဗဗ္ဗး ယဇ်မဟံမွဲကိုပွမပျဲပျာ်ဇင်ဂစိတ်ပကိုပရပ် မ္မုသဘ်ရဲဝံ ပုဂိုလ်တုအရုန် ဂမ္ပိုင်ကို ပုဂိုလ်မဒေတ်သွက်ဝံဒ်တုအရုန်ဂမ္ပိုင်ကို ဟိုတ်မဟံပြာပ်အာရ ရဲဝံ (သုးတ်ရ)။

ယဇ်မ္မုသဘ် မဂပ်ပ်ပြုပြေင်စီရင်လင်ဗွဲတေင် မဟံမွဲကိုပွမပျဲပျာ်ဇင်ဂစိတ်ပကို ပရပ် ညးသအာင် မ္မုသဘ်မဂပ်ပ် ပွဲအခါအခါမဗွဲ ပုဂိုလ်မသိုလလမ်မင်မ္မဲလင် (ကာယပါင်စိုတ်) မ္မုကိုဒေတ်မပြုဂမ္ပိုင် ပြာပ်အာအိုတ်ရ။

ပွဲလောကဝံ ဩကျာ်တြဲဂမ္ပိုင် မ္မုကိုစို(မပ္ပိရာဂ) မလပ်ကံက်ကောံတဲအိုတ်ရ။ ကလိ လောန်အာ ဂကူ(မလေပ်ပျဲပျာ်ဇင်ဂစိတ်ပကိုပရပ်ညးသအာင်ဂမ္ပိုင်) ကောံလအာ ဂတိ ညးဂမ္ပိုင်ဂ်အိုတ်ရ။ ကျာ်တြဲဂမ္ပိုင် မချိုဟ်ကောက်စီကွး ပွဲယဇ် ဟိုထိုင်သး ယဇ်(မတွံးပွမကိုဒါန်သုးပွး)ဂ်အိုတ်ရ။

ပွဲယဇ်ကို သအာင်နူဂ် ပွဲပုင်ရန်တုကိုညးချိုတ်ကို သွတ်ဝတ္ထုဒါန် ဗွဲမဗွဲထေက် ကြိုက်တဲ မ္မုကိုစိုတ်မလျှင်ဇြိုင်သိုက်ဂ်တဲ ပူဇ် ပွဲဒိုင်ဒါန်ဂမ္ပိုင် မ္မုအလေံဒေတ်တ်ဒေတ် မပြ မစိုန်ဒ်တိဗုတိုက်ပြရ။

ဩယဇ်မ္မဲ ဂပ်ပ်သွ ပွဲပုဂိုလ်ဒိုင်ဒါန်မပြုဂမ္ပိုင်ရ။ ယဇ် ဂပ်ပ်ကိုဒါန်ဗွဲမဒးရး ဂပ်ပ် ပူဇ်ဗွဲမဒးရး ဂပ်ပ်အာစိပ်ဗွဲမဒးရးမ္မုရ။ ပွမပူဇ်ယဇ်ဂ်လေဝ် လဲလဲရ။ ဒေဝတ်ဂမ္ပိုင် လေဝ် လျှိုင်အိုတ်ရ။

တပညာမျှော်ကိုးရသဒ္ဒါကို ပူဇော်လျှော် နှုတ်စိတ်မသွေးပွေးဗူးဗူးစေးစေးတဲ့ သောတာပန်အာရုံစိုက်
ဘုံမဟွံမွဲကိုဒဒိန် မျှော်ကိုးတသိုခါ။

သုတ်ဒသမ။

စက္ကဝဂ် မရနုက်ကိုပန်တဲရ။

၅။ ရောဟိတသဝဂ် ၁။ သုတ်သမာဓိဘာဝနာ

၄၁။ ယွံခမီတအ် သမာဓိဘာဝနာဂမ္တိုင် က္လုပွဲပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်
ဂံုးရောမွဲတုန်— ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်လုတ်လင်ဂြိုင်းကိုဝါမွဲ(သမာဓိဘာဝနာ)ကတိ
ဗဒ်သွက်ဂွံပဒတ်ဗွဲတသိုခါ ပွဲဘဝဂတမတ်ဂ် နွံရ။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်လုတ်လင်
ဂြိုင်းကိုဝါမွဲ (သမာဓိဘာဝနာ) ကတိဗဒ် သွက်ဂွံကလိဂွံလညာတ်ဉာဏ်(ဒိဗ္ဗစက္ခု)ဂ် နွံရ။
ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်လုတ်လင် ဂြိုင်းကိုဝါမွဲ (သမာဓိဘာဝနာ) ကတိဗဒ် တူဟ်န
‘သတိ’ ပွမဗျူဟ် ‘သမ္ပဇဉ်’ဉာဏ်ဗစာရဏာဂ် နွံရ။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်လုတ်လင်
ဗွဲမဂြိုင်းကိုဝါမွဲ သမာဓိဘာဝနာ ကတိဗဒ်သွက်ဂွံရေအာသဝဂမ္တိုင်အိုတ်ဂ် နွံရ။

ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်လုတ်လင် ဂြိုင်းကိုဝါမွဲ သမာဓိဘာဝနာ ကတိဗဒ်
သွက်ဂွံပဒတ်ဗွဲတသိုခါ ပွဲဘဝဂတမတ်ဂ် ညးဗျော်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ခမီဂ်
လျှာအာနူကာမဂ္တိုင်တဲဟေင် ။ ပ ။ အာရုံစတုတ္ထဇရာန်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမီတအ် က္လုပွဲတုန်
ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်လုတ်လင် ဂြိုင်းကိုဝါမွဲ သမာဓိဘာဝနာကတိဗဒ်သွက်ဂွံပဒတ် ဗွဲတသိုခါ
ပွဲဘဝဂတမတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်လုတ်လင် ဂြိုင်းကိုဝါမွဲ သမာဓိဘာဝနာ ကတိဗဒ်
သွက်ဂွံကလိဂွံလညာတ်ဉာဏ်(ဒိဗ္ဗစက္ခု)ဂ် ညးဗျော်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ခမီဂ်
သွပျပ်စိုတ် စုတ်သညာမတွံဂးလျးအရံင်ရ။ သိုပတူစုတ်သညာမတွံဂးတဲရ။ သွဟ်ညံင်ရဲ
ပွဲအခိုင်တဲကို တုပ်သွဟ်သတ် ပွဲအခိုင်ဗွဲ သွးညံင်ရဲပွဲအခိုင်ဗွဲကို တုပ်သွဟ်သတ် ပွဲအခိုင်တဲ
သွပျပ်စိုတ် စုတ်သညာမတွံဂးလျးအရံင်ရ။ ရဲသတ်ဂွံ နှုတ်စိတ် မဒ်ပံက်လဟ် မဟဂပ်ဝ်
ကွိုင်ဂြောင်ဂ် ဇော်ပွင်စိုတ် မွဲဟာန်ကောံလျးအရံင်(ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်)ရ။ ယွံခမီတအ် က္လုပွဲဂ်
ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်လုတ်လင် ဂြိုင်းကိုဝါမွဲ သမာဓိဘာဝနာ ကတိဗဒ်သွက်ဂွံကလိဂွံ
လညာတ်ဉာဏ်(ဒိဗ္ဗစက္ခု)ရ။

ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်လုတ်လင် ဂြိုင်းကိုဝါမွဲ သမာဓိဘာဝနာ ကတိ
ဗဒ် တူဟ်န ‘သတိ’ပွမဗျူဟ် ‘သမ္ပဇဉ်’ဉာဏ်ဗစာရဏာဂ် ညးဗျော်ရော? ယွံခမီတအ်
ပွဲသာသနာဂွံ ဝေဒနာဂမ္တိုင် နိပြာပြာကဋ်ကဋ် ကုခမီဂ်အိုတ်ရ။ ပြာကဋ်ကုဉာဏ် ပြာပြာ

ကဋကဋ်အိုတ်ရ၊ ပြိုတ်လလမ် ပြာပြာကဋကဋ်အိုတ်ရ။ သညာဂမ္ဘိုင် နိပြာပြာကဋကဋ် အိုတ်ရ။ ပ။ ဝိတက်ဂမ္ဘိုင် နိပြာပြာကဋကဋ်အိုတ်ရ၊ ပြာကဋကုဉာဏ် ပြာပြာကဋကဋ် အိုတ်ရ၊ ပြိုတ်လလမ် ပြာပြာကဋကဋ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် က္ကဝံတုန် ဂပ်ဝဇ္ဇေပုင် ဂပ်ဝ လုတ်လပ် ဂြိုင်င်ကိုဝါမွဲး သမာဓိဘာဝနာ ကတိဗဒ် ‘သတိ’ပုမဗ်ဗျဟ် ‘သမ္မဇေည’ဉာဏ် ဗစာရဏာရ။

ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝဇ္ဇေပုင် ဂပ်ဝလုတ်လပ် ဂြိုင်င်ကိုဝါမွဲး သမာဓိဘာဝနာ ကတိဗဒ် သွက်ဝံခရ်အာသဝဂမ္ဘိုင်အိုတ်ဂှ် ညးခေံဂှ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂှ် ပွဲခန္ဓ ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာမဒ်အာရီုဥပါဒါန် ပွမစောဲလံာ်ဂိုင်ကေတ်ဗွဲသကာတ်မြဟ်ဂှ် “ရုပ် မှုဗွတ် ဝံရ၊ ရုပ်ကတိဗဒ် မှုသဘ်ရဝံရ၊ ရုပ်ပြိုတ် မှုသဘ်ရဝံရ။ ဝေဒနာ မှုဗွတ်ဝံရ၊ ဝေဒနာကတိဗဒ် မှုသဘ်ရဝံရ၊ ဝေဒနာပြိုတ် မှုသဘ်ရဝံရ။ သညာ မှုဗွတ်ဝံရ၊ သညာကတိဗဒ် မှုသဘ်ရဝံရ၊ သညာပြိုတ် မှုသဘ်ရဝံရ။ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် မှုဗွတ်ဝံအိုတ်ရ၊ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်ကတိဗဒ် မှုသဘ် ရဝံရ၊ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်ပြိုတ် မှုသဘ်ရဝံရ။ ဝိညာဏ် မှုဗွတ်ဝံရ၊ ဝိညာဏ်ကတိဗဒ် မှုသဘ်ရဝံရ၊ ဝိညာဏ်ပြိုတ် မှုသဘ်ရဝံရ” ရဝံ ပဒတ်သီမဗျာသေုင် နိလိုဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါရ။ ယွံခမိတအ် က္ကဝံတုန် ဂပ်ဝဇ္ဇေပုင် ဂပ်ဝလုတ်လပ် ဂြိုင်င်ကိုဝါမွဲး သမာဓိဘာဝနာ ကတိဗဒ်သွက်ခရ် အာသဝဂမ္ဘိုင်ဝံအိုတ်အာရ။ ယွံခမိတအ် သမာဓိဘာဝနာဂမ္ဘိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ရန်ကိုသမာဓိဘာဝနာ(ဖလသမာပတ်)ဝံ ပွဲသွာန်ပုဏ္ဏက အပွဲပါရာယနဝဂ်ဂှ်တုဲ—

ဩကုပုဂိုလ်မွဲ “ဗစာရဏာယုတ်ပြဲ ပွဲလောကတုဲ ပွမချီတေဝ် ပွဲလောကမမိက် ကိုမွဲမွဲ ဟံမွဲရ၊ ခမိမလလမ်(နူကိလေသ)တုဲ မဟံမွဲကိုယေက်(ပွမထေပုတ်)မစာ်စူး နူထွေန်စပ် (ကိလေသ) နိဟိုတ်ဒဒိမ် မဟံမွဲကိုဂှ် ကလိလောန် ပွမဒးတန်ပဋိသန္ဓိ ပွမဒးဗျူတုဲရ ရဝံ အဲသုးရ” ဂှ် (ဟိုသ်ကွိုင်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၂။ သုတ်ပဉ္စ ဗျာကရဏ

၄၂။ ယွံခမိတအ် ပွမသ် ဂလာန်သွာန်ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူ အိုတ်ဂှ်ရောမွဲးတုန်— ယွံခမိတအ် ‘ဗြဟ္မသဗျာကရဏီယ’ဂလာန်သွာန်ဒးသ်ဗြဟ္မာန်ဂှ် နွံရ၊ ယွံခမိတအ် ‘ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏီယ’ဂလာန်သွာန်ပါပရဒ်တုဲဒးသ်ဗြဟ္မာန် နွံရ၊ ယွံခမိတအ် ‘ပဋိပုစ္ဆာ ဗျာကရဏီယ’ဂလာန်သွာန်ကလေင်သွာန်တုဲဒးသ်ဗြဟ္မာန် နွံရ၊ ယွံခမိတအ် ‘ဌပနီယဗျာကရဏီယ’ ဂလာန်သွာန်ဒးစွံလပ်(သိုဟံသ်)ဂှ် နွံရ။ ယွံခမိတအ် ပွမသ် ဂလာန်သွာန်ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံပန်ဂကူ အိုတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

ဂလာန်သွာန် ဒးသျှဉ်ကန်ဂ်မွဲ၊ ကြံနူဂ် ဂလာန်သွာန်ဒုတိယ ပါပရအ်တဲဒးသျှ၊ ဂလာန်သွာန်တတိယ ကလေင်သွာန်တဲဒးသျှ၊ ဂလာန်သွာန်စတုတ္ထ ဒးစွံလပ် (သိုဟံသျှ)၊ ဩခမိမ္မဲတုန် ပွဲအရာဂ်ဂ် တီကေတ်သွဟ် မဗွဲကုဂ်ဂလာန်သွာန်ရ၊ ခမိမ္မဲ သဘ်သင်္ဂ်ဂ် ခမိစိကူးဆိုက်ဗွက် ပွဲသွာန်ပန်ပြကာ ရဲဝံ ဟိုသွးအိုတ်ရ။

ညးမုဲကုပညာ မဇြိုဟ်နက် ညးသအာင်ဂမ္တိုင် မဟံသျှဉ် မဟံခလီုဉ် မပလီုပလာ် ဟံမာန်ဂ် န်ညးစိကူးဆိုက်ဗွက် ပွဲမုဲကုဒုတိယကု ပွဲမဟံမ္မဲကုဒုတိယကု ပွဲသိုဝါပြကာရ။

တုပညာဂ် ဝေင်ပါကေံ လလေင်ဖိုရ၊ ဂိုင်ကေတ်ဒတုဖိုရ၊ ဟိုတ်မတီကေတ် ဒတုဖိုဝါရ၊ တုပညာဂ် ကော်ခဂး ရဲဝံမွဲ ‘ပဏ္ဍိတ’ရ။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ပဌမကောဝဂရ

၄၃။ ယံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန် ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ပုဂ္ဂိုလ်သွဂရသွဇ္ဇောကိုပွမထေပူတ်တဲ ဟံသွဂရဟံသွဇ္ဇောကို ခရ်သပ္ပုရိဟ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သွဂရသွဇ္ဇောကိုပွမဇိတ်ပိုဟ်ကေံ(ဂုဏ်ညး)တဲ ဟံသွဂရဟံသွဇ္ဇော ကိုခရ်သပ္ပုရိဟ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သွဂရသွဇ္ဇောကို(ပွမကလိဝံ)လာဘ်တဲ ဟံသွဂရဟံသွဇ္ဇောကိုခရ် သပ္ပုရိဟ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သွဂရသွဇ္ဇောကို ‘သက္ကာရ’ပွမသွရ်တဲ ဟံသွဂရဟံသွဇ္ဇောကိုခရ်သပ္ပုရိဟ်ရ။ ယံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။

ယံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ် ဂ်ရောမွဲတုန်— ပုဂ္ဂိုလ်သွဂရသွဇ္ဇောကိုခရ်သပ္ပုရိဟ်တဲ ဟံသွဂရဟံသွဇ္ဇောကိုပွမထေပူတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သွဂရသွဇ္ဇောကိုခရ်သပ္ပုရိဟ်တဲ ဟံသွဂရဟံသွဇ္ဇောကိုပွမဇိတ်ပိုဟ်ကေံ(ဂုဏ်ညး)၊ ပုဂ္ဂိုလ်သွဂရသွဇ္ဇောကိုခရ်သပ္ပုရိဟ်တဲ ဟံသွဂရဟံသွဇ္ဇောကို(ပွမကလိဝံ)လာဘ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သွ ဂရသွဇ္ဇောကိုခရ်သပ္ပုရိဟ်တဲ ဟံသွဂရဟံသွဇ္ဇောကို ‘သက္ကာရ’ပွမသွရ်ရ။ ယံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။

ခမိဂမ္တိုင် မသွဂရသွဇ္ဇောကိုပွမထေပူတ် ပွမဇိတ်ပိုဟ်ကေံ(ဂုဏ်ညး) မသွဂရ သွဇ္ဇောကိုလာဘ်ကောပွမသွရ်ဂ် ဟံဇ္ဇောမောပ် ပွဲခရ်ကျါမဂပ်ဝံတံလပ်အိုတ်ရ။

ဩခမိဂမ္တိုင်တုန် သွဂရသွဇ္ဇောကိုခရ်သပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်ဂ်ဒုတဲ ပဒတ်ကျဉ်အိုတ်တဲရ၊ ပဒတ်လေပ် ဃောပဒတ်အိုတ်ရ၊ ခမိဂမ္တိုင် ဗွဲစုတ် ဇ္ဇောမောပ် ပွဲခရ်ကျါမဂပ်ဝံ တံလပ်အိုတ်ရ။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဒုတိယကောဓဂရ

၄၄။ ယံခမီတအံ ခရ်ညးယုတ်ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲတုန်— သွဂရသုဇ္ဈောန်ကိုပွမထေပုတ်တဲ ပွမဟံသွဂရဟံသုဇ္ဈောန်ကိုခရ်သပျုရိဟ်။ သွဂရ သုဇ္ဈောန်ကိုပွမဇိတ်ပိုဟ်ကွဲ(ဂုဏ်ညး)တဲ ပွမဟံသွဂရဟံသုဇ္ဈောန်ကိုခရ်သပျုရိဟ်။ သွဂရ သုဇ္ဈောန်ကို(ပွမကလိဝံ)လာတ်တဲ ပွမဟံသွဂရဟံသုဇ္ဈောန်ကိုခရ်သပျုရိဟ်။ သွဂရသုဇ္ဈောန်ကို ‘သက္ကာရ’ပွမသွရ်တဲ ပွမဟံသွဂရဟံသုဇ္ဈောန်ကိုခရ်သပျုရိဟ်ရ။ ယံခမီတအံ ခရ်ညးယုတ် ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။

ယံခမီတအံ ခရ်သပျုရိဟ်ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲတုန်— သွဂရသုဇ္ဈောန်ကိုခရ်သပျုရိဟ်တဲ ပွမဟံသွဂရဟံသုဇ္ဈောန်ကိုပွမထေပုတ်။ သွဂရ သုဇ္ဈောန်ကိုခရ်သပျုရိဟ်တဲ ပွမဟံသွဂရဟံသုဇ္ဈောန်ကို ပွမဇိတ်ပိုဟ်ကွဲ(ဂုဏ်ညး)။ သွဂရ သုဇ္ဈောန်ကိုခရ်သပျုရိဟ်တဲ ပွမဟံသွဂရဟံသုဇ္ဈောန်ကို(ပွမကလိဝံ)လာတ်။ သွဂရသုဇ္ဈောန်ကို ခရ်သပျုရိဟ်တဲ ပွမဟံသွဂရဟံသုဇ္ဈောန်ကို ‘သက္ကာရ’ပွမသွရ်ရ။ ယံခမီတအံ ခရ်သပျုရိဟ် ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

ခမီဂမ္ဘိုင် မသွဂရသုဇ္ဈောန်ကိုပွမထေပုတ် ပွမဇိတ်ပိုဟ်ကွဲ(ဂုဏ်ညး) မသွဂရသု ဇ္ဈောန်ကိုလာတ်ကောပွမသွရ်ဂ် မဗီဇအဲဂ် သုဟ်ညံင်ရ်ဟံဇ္ဈောန်မောပ် ပွဲတိဗုထိုက်ကို ဟံဇ္ဈောန်မောပ် ပွဲခရ်သပျုရိဟ်အိုတ်ရ။

ဩဓိဂမ္ဘိုင်တုန် သွဂရသုဇ္ဈောန်ကိုခရ်သပျုရိဟ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်တဲ ပဒတ်ကျင်အိုတ်တဲရ။ ပဒတ်လောပ် ဃောပဒတ်အိုတ်ရ။ ခမီဂမ္ဘိုင်ဂ် ဗွဲစုတ် တံဂဉ္စု မဒ္ဒေတ်ဗက်လှောင်ဇေတ်ဂ် သုဟ်ညံင်ရ်ဟံဇ္ဈောန်မောပ်ကို ဇ္ဈောန်မောပ်ပွဲခရ်သပျုရိဟ်အိုတ်ရ။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ရောဟိတဿ

၄၅။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမွဲပိုင်ကျ်တြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ် အာရှာမ်အနာထပိဏ္ဍိကသေဠီ ဇေရင်ချင်သာရ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ကောန်ဒေဝတ်ရောဟိတဿ ပွဲအခိုင်သဂါဠိ မကလိလောန်ကိုပိဠတဲဂ် မွဲကိုသံထေက်ကိုသျှိုက်မျှိုက်လောန်ဂ်တဲ သိုက် ယးတုးတ(နကိုလုးအရံဇကု) အလုံဘာဇေတဝန်မွဲဂ် ပှော်ပြာပ်အာဇေရင် တီလမွဲပိုင် ကျ်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ်တီလမွဲပိုင်ကျ်တြဲတဲ သိုက်ဒတုဒိုင်ပွဲဒိုင်မွဲဂ် ယံကျ်မျှိုက် နပွမအာ (နကိုဇိုင်) သွက်ဝံတိ သွက်ဝံညာတ် သွက်ဝံအာစိပ် လအိတ်လောက မဒ်အရာဒိုင် ဟံဒး တန်ပဋိသန္တိ ဟံဒးဗျူ ဟံဒးချိုတ် ဟံဒးတသိုတ်အာ ဟံဒးကတိဒ်မွဲလှေပုန်ဂ် သုဟ်ရထဟာ

ရံဝံ ဂရင်ပတိ တိလမ္ပံပိဉ်ကျာ်တြဲရ။ ယံဒကာကောန်ဒေဝတ နပ္ပမအာ(နက္ခိဇ်) ဂပ်ဝံတိ ဂပ်ဝံညာတ် ဂပ်ဝံအာစိပ် လအိတ်လောကမဒ်အရာဒွါ ဟံဒးတန်ပဋိသန္တိ ဟံဒးဗျူ ဟံဒးချိုတ် ဟံဒးတသိုတ်အာ ဟံဒးကတိန်မ္မိလ္လေယျန်ရံ အဲဟံသုးရ ရံဝံ (သုးတရ)။

ယံကျာ်မ္မံပိဉ် ထေက်ကိုအမ်သပ်ကွေရ။ ယံကျာ်မ္မံပိဉ် ဟံကောင်ဒ်မ္မိလ္လေယျန် ဒန်ကျင် ရသံ။ ယံကျာ်မ္မံပိဉ် ဂလာန်တိလမ္ပံပိဉ်ကျာ်တြဲ ဟိုသုးရံဝံမွဲး “ယံဒကာကောန်ဒေဝတ နပ္ပမအာ(နက္ခိဇ်) ဂပ်ဝံတိ ဂပ်ဝံညာတ် ဂပ်ဝံအာစိပ် လအိတ်လောကမဒ်အရာဒွါ ဟံဒးတန် ပဋိသန္တိ ဟံဒးဗျူ ဟံဒးချိုတ် ဟံဒးတသိုတ်အာ ဟံဒးကတိန် မ္မိလ္လေယျန်ရံ အဲဟံသုးရ”ရံဝံ ဂပ်ဝံဟိုတံဝံမ္မိလ္လေယျန်ရ။

ယံကျာ်မ္မံပိဉ် ကောင်ဒ်ကျင် ပွဲကိပ်ကွာတေတုန် အဲဒိုက်ကောင်ဒ်ကျင်ရသိမ္မံယျ ရောဟိ တဿမဒ်ကောန်လု ချိုက်ပေင်တကျော်ကုဒ္ဒိကီဇ်တု ကဠာင်အာကျင်အကးမာန်ရ။ ယံကျာ် မ္မံပိဉ် ဝိပရဟ်အဲဒိုက်ရံ မ္မံသဘ်မြသ်ဝံရ။ မ္မံကျင်ကိုပွမပြဟ်ပြေဟ် မ္မံသဘ်မကိုကလိ လောန်အာ စက္ကဝါမ္မိ ပွဲမတုပ်သုဟ်ကိုကာလ အွာတု မကတ်ပတောန်လပ်(ကွတ်တုတု) မကလိဝံလုတ်တဲ ပွဲကွတ်တုတု မထွေးပုးကွတ်တု ပွဲသိုဝင်နန်သိုင်တု မ္မံကိုတုမဗိုန်ဗတ် ခိုင်ကျိုက်ရံ နက္ခိဇ်ကောန်လသဿာ မဟံမ္မိကိုဝါတ်ဂါတ်ခက်ခဲ ကိုကလိလောန်သိုင်တာ ပွဲလုင်ရ။ လဂါဇ်မ္မံသဘ်မြသ်ဝံ ကောင်ဒ်ကျင်ရ။ ကောင်မ္မံကျင်ကိုလဂါဇ် မ္မံသဘ် မကို ကလိလောန် နုမာသိုဒ်ဗွဲက်ကိုပလိုတ် မ္မံသဘ်မသွေလောန်ရ။ ယံကျာ်မ္မံပိဉ် ကုအဲဒိုက် မချိုက်ပေင်တကျော်ပွမပြဟ်ပြေဟ်မြသ်ဝံ မချိုက်ပေင်တကျော်လဂါဇ် မ္မံသဘ်မြသ်ဝံ “အဲဒိုက် နပ္ပမအာ(နက္ခိဇ်) ဒးအာစိပ်လအိတ်လောကရ”ဟို ပွဲကိပ်ဝံစိတ်မ္မံသဘ်မြသ်ဝံ ကောင်ကတိန်ကျင်ရ။ ယံကျာ်မ္မံပိဉ် အဲဒိုက်မ္မံကိုအာယုက်ကံသွာ်သွေသွေဟ်ဏီဟို သိုမဂျိုင် လမျိုအာယုက်ကံသွာ် ပါကွေ်နုအခိုင်စ အခိုင်သုင် အခိုင်သုာ် အခိုင်ကွာန်တု ပါကွေ်နုပမ သွေးတရံဇော်တရံသုတ် ပွမတိက် ပွမဗျူလောင်ဇုဇောင်တု အာတ်လုက်ကံသွာ် သိုဟံအာစိပ် လအိတ်လောကရံ ဒးပကာဂစိတ်ချိုတ်အာ ပွဲအကြာစက္ကဝါဟောင်ရ။

ယံကျာ်မ္မံပိဉ် ထေက်ကိုအမ်သပ်ကွေရ။ ယံကျာ်မ္မံပိဉ် ဟံကောင်ဒ်မ္မိလ္လေယျန် ဒန်ကျင် ရသံ။ ယံကျာ်မ္မံပိဉ် ဂလာန်တိလမ္ပံပိဉ်ကျာ်တြဲ ဟိုသုးရံဝံမွဲး “ယံဒကာကောန်ဒေဝတ နပ္ပမအာ(နက္ခိဇ်) ဂပ်ဝံတိ ဂပ်ဝံညာတ် ဂပ်ဝံအာစိပ် လ္လိတ်လောကမဒ်အရာဒွါ ဟံဒးတန် ပဋိသန္တိ ဟံဒးဗျူ ဟံဒးချိုတ် ဟံဒးတသိုတ်အာ ဟံဒးကတိန်မ္မိလ္လေယျန်ရံ အဲဟံသုးရ”ရံဝံ ဂပ်ဝံဟိုတံဝံမ္မိလ္လေယျန်ရ။

ယံဒကာကောန်ဒေဝတ နပ္ပမအာ(နက္ခိဇ်) ဂပ်ဝံတိ ဂပ်ဝံညာတ် ဂပ်ဝံအာစိပ် လအိတ်လောက မဒ်အရာဒွါ ဟံဒးတန်ပဋိသန္တိ ဟံဒးဗျူ ဟံဒးချိုတ် ဟံဒးတသိုတ်အာ ဟံဒးကတိန်မ္မိလ္လေယျန်ရံ”ရံဝံ အဲဟံသုးရ။ ယံဒကာကောန်ဒေဝတ သိုဟံအာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) လအိတ်လောကရံ ပွသုကွေ်လအိတ်ဒ်ခိုင်ဝင်လေဝ် အဲဟံသုးရ။ ယံဒကာကောန်ဒေဝတ

ဗွဲစွတ် ပွဲခန္ဓဇကု မှုံအယာံမာတ်မွဲဖိဟ် သညာလေဝ်နွံ စိုတ်လေဝ်နွံဝံဟေင် လောကကို ဟိုတ်လောကကတိုန်ကို (နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာလောကပျိုတ်ကို ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာ လောကပျိုတ်ကို အဲပညပ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

နပ္ပမအာတ်(နကိုဇိုင်ပကတိ) ကာလလဆောင်လေဝ်(ဆလအ်လေဝ်) အာစိုပ် နိဗ္ဗာန် လအိတ်လောကဟံမာန်ရ၊ သိုဟံအာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်)လအိတ်လောကဟ် ပွမတိတ်ဗူး နူဒဒိမ်ဝဋ်လေဝ် ဟံမွဲရ။

ဟိုတ်ဂ်ရ ညးမှုံကိပညာခိုဟ်ဆဲး မတီကေတ်လောကတဲ မအာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) လအိတ်လောကတဲ မဒွေတ်လုတ်ဒွေတ်မပြဲတဲ မလလမ်(နုပ္ပဿရံပါပ်)တဲဂ် ဗွဲစွတ် တီကေတ် လအိတ်လောကတဲ ဟံရာဒနာမိက်ကိုလောက(ပစ္စုပ္ပန်)ဝံကို လောက (ပရလိုက်)ကိုရ။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဒုတိယရောဟိတဿ

၄၆။ ပွဲကြံန့ဂ် နမကလိလောန်အာဗွံဂ် တီလမှုံပိုင်ကျိတြိ သွးကိုခမိဂမ္ဘိုင်ရ။ “ယွံခမိတအ် ပွဲဗွံ ကောန်ဒေဝတ်ရောဟိတဿဂ် ပွဲအခိုင်သဂါဗွံ မကလိလောန်ကိုပွဲတဲဂ် မှုံကိုသ် ထေက်ကိုသျှိုက်မှိုက်လောန်ဂ်ဒ်တဲ သိုကိုယးတူးတ်(နကိုလျးအရံဇကု) အလံဘာ ဇေတဝန်မွဲဂ် ပှော်ပြာပ်ကျင်ဇရေင်အဲတဲ လှောင်သွဝတ်ကိုအဲတဲ သိုကိုဒတူဒိုင်ပွဲဒါမွဲဂ် ယွံကျိမှုံပိုင် နပ္ပမအာ(နကိုဇိုင်) သွက်ဝံတီ သွက်ဝံညာတ် သွက်ဝံအာစိုပ် လအိတ်လောက မဒ်အရာဒါ ဟံဒးတန်ပဋိဿန္တိ ဟံဒးဗျူ ဟံဒးချိုတ် ဟံဒးတသိုတ်အာ ဟံဒးကတိုန်မွဲလှေ့ဗုန်ဂ် သွဟ်ရထဟာ ရံဝံ ဂရင်ပတီအဲရ။ ယွံခမိတအ် ဂရင်ပတီရံဝံမွဲ ယွံဒကာကောန်ဒေဝတ် နပ္ပမအာ(နကိုဇိုင်) ဂပ်ဝံတီ ဂပ်ဝံညာတ် ဂပ်ဝံအာစိုပ် လအိတ်လောက မဒ်အရာဒါဟံဒးတန် ပဋိဿန္တိ ဟံဒးဗျူ ဟံဒးချိုတ် ဟံဒးတသိုတ်အာ ဟံဒးကတိုန်မွဲလှေ့ဗုန်ဂ် အဲဟံသွးရ ရံဝံ (သွးကျင်ရ)။

ယွံခမိတအ် သွးတ်ရံဝံမွဲ ကောန်ဒေဝတ်ရောဟိတဿ ဂရင်ပတီအဲ ဂလန်ဝံပွန်ရ၊ ယွံကျိမှုံပိုင် ထေက်ကိုအမ်သပ်ကွေံရ၊ ယွံကျိမှုံပိုင် ဟံကေင်ဒ်မွဲလှေ့ဂ် ဒ်ဒ်ကျင်ရသွံ၊ ယွံကျိမှုံပိုင် ဂလန်တီလမှုံပိုင်ကျိတြိ ဟိုသွးရံဝံမွဲ “ယွံဒကာကောန်ဒေဝတ် နပ္ပမ အာ(နကိုဇိုင်) ဂပ်ဝံတီ ဂပ်ဝံညာတ် ဂပ်ဝံအာစိုပ် လအိတ်လောကမဒ်အရာဒါ ဟံဒးတန် ပဋိဿန္တိ ဟံဒးဗျူ ဟံဒးချိုတ် ဟံဒးတသိုတ်အာ ဟံဒးကတိုန်မွဲလှေ့ဗုန်ဂ် အဲဟံသွးရ”ဝံ ဂပ်ဝံဟိုတ်ပွဲမဒးရးလောန်ရ။

ယွံကျာ်မုံပိုင် ကောင်ဒ်ကျင်ပွဲကိုပ်ကွာတေံတုန် အဲဒိုက်ကောင်ဒ်ကျင် ရသိမုံယုရဟိ တဿမဒ်ကောန်လု ချိုက်ပေင်တကောံကုဒ္ဒိကြီဒ်တဲ ကဠာင်အာကျင်အကးမာန်ရ။ ယွံကျာ် မုံပိုင် ဗိုပရဟ်အဲဒိုက်ဂ် မုံသဘ်မြသ်ဝံရ။ မုံကျင်ကိုပွမပြဟ်ပြေဟ် မုံသဘ်မကိုကလိ လောန်အာ စက္ကဝါမ္မဲ ဗွဲမတုပ်သုဟ်ကိုကာလ အ္ဍာတု မကတ်ဗတောန်လပ် (ကွတ်တုတဲ) မကလိဝံလုတ်တဲ ပွဲကွတ်တုတဲ မထွေးပျးကွတ်တု ပွဲသိုဝင်နန်သိုင်တဲ မုံကိုတုမဗိုန်ဗတ် ခိုင်ကျိုက်ဂ် နကိုကောန်လသဿာ မဟံမ္မဲကိုဝါတ်ဂါတ်ခက်ခဲ ကိုကလိလောန်သိုင်တာ ဗွဲလွင်ရ။ လဂီဇိုင်မုံသဘ်မြသ်ဝံ ကောင်ဒ်ကျင်ရ။ ကောင်မုံကျင်ကိုလဂီဇိုင် မုံသဘ် မကိုကလိလောန် နမာသိုဒ်ဗွဲကိုပလိုတ် မုံသဘ်မသေ့လောန်ရ။ ယွံကျာ်မုံပိုင် ကုအဲဒိုက် မချိုက်ပေင်တ ကောံပွမပြဟ်မြသ်ဝံ မချိုက်ပေင်တကောံလဂီဇိုင် မုံသဘ်မြသ်ဝံ “အဲဂ် နပွမအာတ် (နကိုဇိုင်) ဒးအာစိုပ်လအိတ်လောကရ”ဂ် ပွဲဂ်ဝှံစိုတ် မုံသဘ်မြသ်ဝံ ကောင်ကတိဒ်ကျင်ရ။ ယွံကျာ်မုံပိုင် အဲဒိုက်မုံကိုအာယုက်ကံသ့သေ့သေ့ဟ်ဏီဂ် သိုမဂျိုင် လမျိုအာယုက်ကံသ့ ပါကွေံနူအခိုင်စ အခိုင်သုင် အခိုင်သုဲ အခိုင်ကွာန်တဲ ပါကွေံနူ ပွမသးတရဲဇော်တရဲသုတ် ပွမတိက် ပွမဗျူလှောင်ဇုဇောင်တဲ အာတ်လုက်ကံသ့ သိုဟံ အာစိုပ်လအိတ်လောကဂ် ဒးပကာဂစိုတ်ချိုတ်အာ ပွဲအကြာစက္ကဝါဟောင်ရ။

ယွံကျာ်မုံပိုင် ထေက်ကိုအမ်သပ်ကွေံရ။ ယွံကျာ်မုံပိုင် ဟံကောင်ဒ်မ္မဲလှေံဂ် ဒ်ဒ်ကျင် ရသ့။ ယွံကျာ်မုံပိုင် ဂလာန်တိလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ ဟိုသုးရဲဝံမွဲး “ယွံဒကာကောန်ဒေဝတ် နပွမအာ(နကိုဇိုင်) ဂပ်ဝံတိ ဂပ်ဝံညာတ် ဂပ်ဝံအာစိုပ်လအိတ်လောက မဒ်အရာဒွါ ဟံဒးတန် ပဋိသန္နိ ဟံဒးဗျူ ဟံဒးချိုတ် ဟံဒးတသိုတ်အာ ဟံဒးကတိဒ်မ္မဲလှေံပုန်ဂ် အဲဟံသုးရ”ဝံ ဂပ်ဝံဟိုတံမ္မဲဒးရးလောန်ရ။

ယွံဒကာကောန်ဒေဝတ် နပွမအာ(နကိုဇိုင်) ဂပ်ဝံတိ ဂပ်ဝံညာတ် ဂပ်ဝံအာစိုပ် လအိတ်လောက မဒ်အရာဒွါ ဟံဒးတန်ပဋိသန္နိ ဟံဒးဗျူ ဟံဒးချိုတ် ဟံဒးတသိုတ်အာ ဟံဒးကတိဒ်မ္မဲလှေံပုန်ရ” ရဲဝံ အဲဟံသုးရ။ ယွံဒကာကောန်ဒေဝတ် သိုဟံအာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) လအိတ်လောကဂ် ပွသုကွေံလအိတ်ဒ်ဒ်ခိုင်လေဝ် အဲဟံသုးရ။ ယွံဒကာကောန်ဒေဝတ် ဗွဲစုတ် ပွဲခန္ဓဇကု မုံအယာ်မာတ်မ္မိဟ် သညာလေဝ်နွံ စိုတ်လေဝ်နွံဝံဟောင် လောကကို ဟိုတ်လောကကတိဒ်ကို (နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာလောကပျိုတ်ကို ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်)ဒ် အရာလောကပျိုတ်ကို အဲပညပ်ရ ရဲဝံ (သုးတရဲ)။

နပွမအာတ်(နကိုဇိုင်ပကတိ) ကာလလဆောင်လေဝ်(ဆလအ်လေဝ်) အာစိုပ် နိဗ္ဗာန် လအိတ်လောက ဟံမာန်ရ။ သိုဟံအာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) လအိတ်လောကဂ် ပွမ တိတ်ဗူးနုဒ်ခိုင်လေဝ် ဟံမ္မဲရ။

ဟိုတ်ဂ်ရ ညးမုံကိုပညာခိုဟ်ဆဲး မတိကေတ်လောကတဲ မအာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) လအိတ်လောကတဲ မဒွေတ်လုတ်ဒွေတ်မပြဲတဲ မလလမ်(နုပ္ပသရံပါပ်)တုဂ် ဗွဲစုတ်

တိကေတံ လအိတ်လောကတုံ ဟံရာဒနာမိက်ကိုလောက(ပစ္စုပ္ပန်)ဝံကို လောက (ပရလိုက်)ကိုရ။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်သုဝိဒူရ

၄၇။ ယံခမီတအံ နှဲသေ့လတူသေ့လောန်ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲ ပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယံခမီတအံ အကးကောံတိဇ္ဇောဂ် သေ့တရ။ က္ကဝံတုန် နှဲ သေ့လတူသေ့လောန် မဒ်ပဌမရ။ ယံခမီတအံ ဩင်မှာသွိဒ်လပါဏအံကောံဩင်လပါ တောံဂ် သေ့တရ။ က္ကဝံတုန် နှဲသေ့လတူသေ့လောန် မဒ်ဒုတိယရ။ ယံခမီတအံ ဌာန်တုံ တိတ်ကောံဌာန်တုံလုပ်ဂ် သေ့တရ။ က္ကဝံတုန် နှဲသေ့လတူသေ့လောန် မဒ်တတိယရ။ ယံခမီတအံ ဓရ်ညးသပျုရိဟ်ဂမ္ဘိုင်ကောံညးယုတ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် သေ့တရ။ က္ကဝံတုန် နှဲသေ့ လတူသေ့လောန် မဒ်စတုတ္ထရ။ ယံခမီတအံ နှဲသေ့လတူသေ့လောန်ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံပန် ဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွဲတရ)။

အကးလေဝ် သေ့(နူတိဇ္ဇော)ရ၊ တိဇ္ဇောလေဝ် သေ့(နူအကး)ရ၊ ဩင်မှာသွိဒ် မွဲလပါကောံမွဲလပါလေဝ် သေ့တရ ရံဝံ သွဲအိုတ်ရ၊ ဌာန်သွိုင်တုံမလေဝ်သွတ် လျးတိတ်ကောံဌာန်လုပ်လေဝ် သေ့တရ။

ဓရ်ညးသပျုရိဟ်ကို ဓရ်ညးယုတ်မာကို လတူနူသေ့ဂမ္ဘိုင်ဂ် ဗွဲစွတ်သေ့လောန်ရ ရံဝံ သွဲအိုတ်ရ၊ ပွမပံင်ဖက်ကောံညးသပျုရိဟ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် မွဲသဘ်မဟံလီလ်ရ၊ ဗုတ်ဓရ် ညးသပျုရိဟ်တန်တဂ် နှိအတိုင်ဂ်(ဟံလီလ်)ဟောင်ရ။

ပွမပံင်ဖက်ကောံညးယုတ်မာဂမ္ဘိုင်ဂ် လီလ်ဗွဲမပြဟ်ရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ ဓရ်ညးသပျု ရိဟ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် သေ့နူညးယုတ်မာဂမ္ဘိုင်ရ။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဝိသာခ

၄၈။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမွဲပိုင်ကျာ်တြဲ သွဒတ်တန်တဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ် အာရှာမ်အနာထပိဏ္ဍိကသေဠီ ဇေရင်ဍုင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်ဝိသာခ မဒ်ကောန် ဗဗျးဗြုပဉ္စာလဂ် ပွဲဇြပ်ကောံဓရီ နကိုဂလာန်ဓရ် မဇိပ်ဂိပ်ယေန်သွာင် မသွားဇုး ဗူးဇးဒုဟ်တုံ ဟံမွဲကိုပွမဒတုံပြဟ် မလေဝ်ကိုတိကေတံအရထ မတို့လုပ်(ပွဲနိဗ္ဗာန်စာ်စူးနုဝဋ်) မဟံနိသံ

ကိုဝဋ်ကို ကိုဂကောံခမိဂမ္ဘိုင် တိညာတ်ကေတ်(ဒတုဇ္ဈိ)ရ၊ ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်(ခရ်)ရ၊ (သွက်ဂွံ
ဒွေတ်ခရ်)ကိုသကေက်သကာရ၊ ကိုမြတ်မြာရ။ ပွဲအခိုင်ကို တိလမ္မံပိုင်ကျာ်တြဲ ပွဲအခိုင်
သဝံတုပယျာံတုဇ္ဈိတ် ခြိုက်ကတိုနူဒွါ မသတင်ဒိုင်တု ပြာပ်အာဇြပ်ကောံခရ်တုမွဲး သိုမ
ဂဇာဒိုင် ပွဲဒွါမဂပ်ဝ်လးပညပ်လဝ်သွာတ် သွေးတိုန်ကိုခမိဂမ္ဘိုင်ရံပွဲရ—

ယွံခမိတအ် ပွဲဇြပ်ကောံခရ် မုရခမိမ္မဲ နကိုဂလားခရ် မဇိပ်ဂိုပ်ယေန်သွာတ် မသွေးဇူး
ဗူးဇးဒုတ်တု ဟံမ္မဲကိုပမဒတုပြဟ် မလေပ်ကိုတိကေတ်အရထ မတို့လုပ်(ပွဲနိဗ္ဗာန်စာ်စူးနုဝဋ်)
မဟံနိသုကိဝဋ်ကို ကိုဂကောံခမိဂမ္ဘိုင် တိညာတ်ကေတ်(ဒတုဇ္ဈိ) ကိုဒဂိုန်ဂိုင် ကေတ်(ခရ်)
(သွက်ဂွံဒွေတ်ခရ်)ကိုသကေက်သကာ ကိုမြတ်မြာတ်ဂုရော ရံပွဲ (သွေးတ်ရ)။

ယွံကျာ်မ္မံပိုင် တိလပိုင်ဝိသာခ မဒ်ကောန်ဗဗူးဗြပညာလှ ပွဲဇြပ်ကောံခရ် နကို
ဂလားခရ် မဇိပ်ဂိုပ်ယေန်သွာတ် မသွေးဇူး ဗူးဇးဒုတ်တု ဟံမ္မဲကိုပမဒတုပြဟ် မလေပ်ကို
တိကေတ် အရထမတို့လုပ် (ပွဲနိဗ္ဗာန်စာ်စူးနုဝဋ်) မဟံနိသုကိဝဋ်ကို ကိုဂကောံခမိဂမ္ဘိုင်
တိညာတ်ကေတ်(ဒတုဇ္ဈိ)ရ၊ ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်(ခရ်)ရ၊ (သွက်ဂွံဒွေတ်ခရ်) ကိုသကေက်
သကာရ၊ ကိုမြတ် မြာရ ရံပွဲ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။

ပွဲအခိုင်ကို တိလမ္မံပိုင်ကျာ်တြဲ သွေးကိုတိလပိုင်ဝိသာခ မဒ်ကောန်ဗဗူးဗြပညာလှ
ရံပွဲရ— ယွံဝိသာခ ဗွဲမဒးရးရဟေင် နကိုဂလားခရ် မဇိပ်ဂိုပ်ယေန်သွာတ် မသွေးဇူး ဗူးဇးဒုတ်တု
ဟံမ္မဲကိုပမဒတုပြဟ် မလေပ်ကိုတိကေတ်အရထ မတို့လုပ်(ပွဲနိဗ္ဗာန်စာ်စူးနုဝဋ်) မဟံနိသု
ကိုဝဋ်ကို တုအဲ ကိုဂကောံခမိဂမ္ဘိုင် တိညာတ်ကေတ်(ဒတုဇ္ဈိ)ရ၊ ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်(ခရ်)ရ၊
(သွက်ဂွံဒွေတ်ခရ်) ကိုသကေက်သကာရ၊ ကိုမြတ်မြာရ ရံပွဲ (သွေးတ်ရ)။

တုပညာ မန်ရကောံသမ္ဘိဂမ္ဘိုင်ကို ဟံဟိုဂလားဗူး (တုပညာရရံပွဲ) ဟံတီအိုတ်ရ၊
ဟိုဂလားဗူးလေပ် ဟိုတံနိဗ္ဗာန်အမြိုတ်ဟေင် တိကေတ်ရံပွဲဗူးတုပညာအိုတ်ရ။

ဒးဟိုတံခရ် (လောကုတ္တိ)ရ၊ ဒးကိုယးတူးဂိုလဟိုရ၊ ဒးယိုက်ဒိုက် ခရ်မစိုန်ဒ်
ဇ္ဇောပ်အလာံအရီသပျရိုဟ်ဂမ္ဘိုင်ရ၊ အရီသပျရိုဟ်ဂမ္ဘိုင် မုံကိုဇ္ဇောပ်အလာံ ခရ်မဂပ်ဝ်
တံလဝ် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ၊ ချာ်ပြရ၊ ခရ်ကို ဒ်ဇ္ဇောပ်အလာံ အရီသပျရိုဟ်ဂမ္ဘိုင်ရ။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဝိပလ္လာသ

၄၉။ ယွံခမိတအ် ပွမသညာပုန်ဂတး ပွမစိုတ်ပုန်ဂတး ပွမကွေတ်ပုန်ဂတးဂမ္ဘိုင်
ကုပ္ပံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးဗူးပန်ဂကူအိုတ်ဂုရောဗူးတုန်— ယွံခမိတအ် သညာပွမပုန်ဂတး
စိုတ်ပွမပုန်ဂတး ကွေတ်ပွမပုန်ဂတး ရံပွဲဗူး ပွဲအရာဟံဗိုန်ကို ဗိုန်ရ၊ယွံခမိတအ် သညာပွမ

ပုန်ဂတး စိတ်ပွမပုန်ဂတး ကွေတ်ပွမပုန်ဂတး ရံဝံမွး ပွဲအရာဒဒိခိန် တသိုခိရ၊ ယွံခမီတအ် သညာပွမပုန်ဂတး စိတ်ပွမပုန်ဂတး ကွေတ်ပွမပုန်ဂတး ရံဝံမွး ပွဲအရာဟံသေင်ကိုအတ္တဂ် အတ္တရ၊ ယွံခမီတအ် သညာပွမပုန်ဂတး စိတ်ပွမပုန်ဂတး ကွေတ်ပွမပုန်ဂတး ရံဝံမွး ပွဲအရာဟံဆဲးဂ်ဆဲးရ။ ယွံခမီတအ် သညာပွမပုန်ဂတး စိတ်ပွမပုန်ဂတး ကွေတ်ပွမပုန်ဂတး ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် သညာပွမဟံပုန်ဂတး စိတ်ပွမဟံပုန်ဂတး ကွေတ်ပွမဟံပုန်ဂတးဂမ္ဘိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွးပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွးတုန်— ယွံခမီတအ် သညာပွမဟံပုန်ဂတး စိတ်ပွမဟံပုန်ဂတး ကွေတ်ပွမဟံပုန်ဂတး ရံဝံမွး ပွဲအရာဟံပိုန်ဂ် ဟံပိုန်ရ၊ ယွံခမီတအ် သညာပွမဟံပုန်ဂတး စိတ်ပွမဟံပုန်ဂတး ကွေတ်ပွမဟံပုန်ဂတး ရံဝံမွး ပွဲအရာဒဒိခိန်ဒဒိခိရ၊ ယွံခမီတအ် သညာပွမဟံပုန်ဂတး စိတ်ပွမဟံပုန်ဂတး ကွေတ်ပွမဟံပုန်ဂတး ရံဝံမွး ပွဲအရာ ဟံသေင်ကိုအတ္တဂ် ဟံသေင်ကိုအတ္တရ၊ ယွံခမီတအ် သညာပွမဟံပုန်ဂတး စိတ်ပွမဟံပုန် ဂတး ကွေတ်ပွမဟံပုန်ဂတး ရံဝံမွး ပွဲအရာဟံဆဲးဂ် ဟံဆဲးရ။ ယွံခမီတအ် သညာ ပွမဟံပုန်ဂတး စိတ်ပွမဟံပုန်ဂတး ကွေတ်ပွမဟံပုန်ဂတးဂမ္ဘိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သတ်ဂမ္ဘိုင် မိန်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မဂ်ဝပ်ပလိုပလာ် မျှံကိုစိတ်မကလံလဉ် မျှံကိုသညာမပုန် ဂတးဂ် ပွဲအရာဟံပိုန်ဂ် မျှံကိုစုတ်သမ္ဘိရံဝံမွး ပိုန်အိုတ်ရ၊ ပွဲအရာဒဒိခိလေဝ် မျှံကို စုတ်သမ္ဘိ ရံဝံမွးတသိုခိအိုတ်ရ၊ ပွဲအရာဟံသေင်ကိုအတ္တလေဝ် မျှံကိုစုတ်သမ္ဘိ ရံဝံမွး အတ္တအိုတ်ရ၊ ပွဲအရာဟံဆဲးလေဝ် မျှံကိုစုတ်သမ္ဘိ ရံဝံမွးဆဲးအိုတ်ရ။

မ္မိဟ်ဂမ္ဘိုင် စိုန်သကိုကောယောဂသိုင်မာရ်ပန်ပြကာအိုတ်ရ၊ ဟံအာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) မဟံမ္မေကိုဘဲ နယောဂ(ပန်ပြကာ)အိုတ်ရ၊ သတ်ဂမ္ဘိုင် အာစိုပ်ပွမဒးတန်ပဋိသန္ဓိ ပွမချိုတ် ဂမ္ဘိုင်ဂ်ဒ်တဲ ဒးအာတ်သံသာအိုတ်ရ။

ဩပွဲအခိုင်မ္မဲ ကျပ်တြဂမ္ဘိုင် မလေပ်သွကိုလျးအရံင် ကတိန်ကျင်ပွဲလောကအိုတ်ရ၊ ကျပ်တြဂမ္ဘိုင် စောန်ထွးကိုခေင်(သစ္စပန်) မဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာဒဒိခိပျိုတ် လလမ်ဝံအိုတ်ရ။

(ပွဲအခိုင်ဂ်) သွောံကလင်ပင်မိုင်ကေတ် (ခေရ်) ကျပ်တြဂမ္ဘိုင်အိုတ်မွး ပူဂိုလ်မျှံကို ပညာဂမ္ဘိုင် ကလိဝံစိတ်ဧကု မွဲလေ့ပုန်ဂမ္ဘိုင်ဂ်ဒ်တဲ ညာတ်ကေတ်အရာဟံပိုန်ဂ် ရံဝံမွး ဟံပိုန်အိုတ်ရ၊ ညာတ်ကေတ်အရာဒဒိခိန် ရံဝံမွးဒဒိခိအိုတ်ရ၊ ညာတ်ကေတ် ပွဲအရာဟံသေင်ကိုအတ္တဂ် ရံဝံမွး ဟံသေင်ကိုအတ္တအိုတ်ရ၊ ညာတ်ကေတ်အရာ ဟံဆဲးဂ် ရံဝံမွး ဟံဆဲးအိုတ်ရ၊ ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ကွေတ်သုစုတ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်ဒ်တဲ ကလိ လောန်အာ ဒဒိခိအိုတ်သိုအိုတ်ရ။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဥပက္ကိလေသ

၅၀။ ယွံခမီတအံ ဟိတဂိတုတုဂမ္မိင်ဂွံက္ခိန္နကိဂမ္မိင်ဂွံ ဣဝ္ဗပနိဂကူအိတ်ရ၊ ဂိတုတုဂမ္မိင် မက္ခိန္နကိတ နက္ခိန္နကိတဂမ္မိင်ဂွံ လျးဟွံတိတ်အိတ်ရ၊ ဟွံဂိုတုးအိတ်ရ၊ ဟွံရောင်ဆဲးအိတ်ရ။ ညးမွဲပနိဂကူအိတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမီတအံ ဂွမ်မတ်ဗြဲဂမ္မိင်ဂွံ ဟိတဂိတုတုဂမ္မိင် ဂွံက္ခိန္နကိဂမ္မိင်ရ၊ ဂိတုတုဂမ္မိင် မက္ခိန္နကိတ နက္ခိန္နကိတဂမ္မိင် လျးဟွံတိတ်အိတ်ရ၊ ဟွံဂိုတုးအိတ်ရ၊ ဟွံရောင်ဆဲးအိတ်ရ။

ယွံခမီတအံ လတိုပ်ဂ် ဟိတဂိတုတုဂမ္မိင် ဂွံက္ခိန္နကိရ၊ ဂိတုတုဂမ္မိင် မက္ခိန္နကိတ နက္ခိန္နကိတဂမ္မိင် လျးဟွံတိတ်အိတ်ရ၊ ဟွံဂိုတုးအိတ်ရ၊ ဟွံရောင်ဆဲးအိတ်ရ။

ယွံခမီတအံ ယေက်ကျောံမ္မိက်ဂ် ဟိတဂိတုတုဂမ္မိင် ဂွံက္ခိန္နကိရ၊ ဂိတုတုဂမ္မိင် မက္ခိန္နကိတ နက္ခိန္နကိတဂမ္မိင် လျးဟွံတိတ်အိတ်ရ၊ ဟွံဂိုတုးအိတ်ရ၊ ဟွံရောင်ဆဲးအိတ်ရ။

ယွံခမီတအံ ရာဟုအသုရိန်ဂ် ဟိတဂိတုတုဂမ္မိင် ဂွံက္ခိန္နကိရ၊ ဂိတုတုဂမ္မိင် မက္ခိန္နကိတ နက္ခိန္နကိတဂမ္မိင် လျးဟွံတိတ်အိတ်ရ၊ ဟွံဂိုတုးအိတ်ရ၊ ဟွံရောင်ဆဲးအိတ်ရ။ ယွံခမီတအံ ဟိတဂိတုတုဂမ္မိင် ဂွံက္ခိန္နကိဂမ္မိင်ဂွံ ဣဝ္ဗပနိဂကူအိတ်ရ၊ ဂိတုတုဂမ္မိင် မက္ခိန္နကိတ နက္ခိန္နကိတဂမ္မိင် လျးဟွံတိတ်အိတ်ရ၊ ဟွံဂိုတုးအိတ်ရ၊ ဟွံရောင်ဆဲးအိတ်ရ။

ယွံခမီတအံ တုင်သုဟ်ညံင်ရဲသုဟ်ဟေင် ဟိတသမဏဗြာဟ္မဏဂမ္မိင် ဂွံက္ခိန္နကိဂမ္မိင်ဂွံ ဣဝ္ဗပနိဂကူအိတ်ရ၊ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္မိင် မက္ခိန္နကိတ နက္ခိန္နကိတဂမ္မိင် လျးဟွံတိတ်အိတ်ရ၊ ဟွံဂိုတုးအိတ်ရ၊ ဟွံရောင်ဆဲးအိတ်ရ။ ညးမွဲပနိဂကူအိတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမီတအံ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္မိင်လျှို မသုင်စသိအရက် မဟွံဝေင်ပါကျေံ နူပမသုင်စသိအရက်ဂ် နွံအိတ်ရ။ ယွံခမီတအံ ပွမသုင်စသိအရက်ဂွံ ဟိတသမဏဗြာဟ္မဏဂမ္မိင် ကိန္နကိပဌမရ၊ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္မိင် မက္ခိန္နကိတ နက္ခိန္နကိတဂမ္မိင် လျးဟွံတိတ်အိတ်ရ၊ ဟွံဂိုတုးအိတ်ရ၊ ဟွံရောင်ဆဲးအိတ်ရ။

ယွံခမီတအံ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္မိင်လျှို သွိုန်ဗပိုန်သိပ်ဂွံဒေတ်မေထုန် မဟွံဝေင်ပါကျေံ နူပမသွိုန်ဗပိုန်သိပ်ဂွံဒေတ်မေထုန် နွံအိတ်ရ။ ယွံခမီတအံ ပွမသွိုန်ဗပိုန် သိပ်ဂွံဒေတ်မေထုန်ဂွံ ဟိတသမဏဗြာဟ္မဏဂမ္မိင်ကိန္နကိဒုတိယရ၊ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္မိင် မက္ခိန္နကိတ နက္ခိန္နကိတဂမ္မိင် လျးဟွံတိတ်အိတ်ရ၊ ဟွံဂိုတုးအိတ်ရ၊ ဟွံရောင်ဆဲးအိတ်ရ။

ယွံခမီတအံ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္မိင်လျှို မသာယျေုန်ထပ်ဩန် မဟွံဝေင်ပါကျေံ နူပမဒုင်ဂိုင်ကေတ်ထပ်ဩန် နွံအိတ်ရ။ ယွံခမီတအံ ပွမသာယျေုန်ဒုင်ဂိုင်ကေတ် ထပ်ဩန်ဂွံ ဟိတသမဏဗြာဟ္မဏဂမ္မိင်ကိန္နကိတတိယရ၊ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္မိင် မက္ခိန္နကိတ နက္ခိန္နကိတဂမ္မိင် လျးဟွံတိတ်အိတ်ရ၊ ဟွံဂိုတုးအိတ်ရ၊ ဟွံရောင်ဆဲးအိတ်ရ။

ယံခမီတအံ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်လှို၊ မဂယိုင်လမ္ပိ၊ နပ္ပမဂယိုင်လမ္ပိ၊ မဟာ မဟံ ဝေင်ပါကေံ နူပမဂယိုင်လမ္ပိ၊ မဟာရဂ် နွံအိုတ်ရ။ ယံခမီတအံ ပမဂယိုင်လမ္ပိ၊ မဟာရဂ် ဟိုတ်သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်ကိုခွက်စတုတ္ထရ၊ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင် မကိုခွက်တ နကိုကမ္ဘိ ကိုခွက်ဂ် လျးဟံတိတ်အိုတ်ရ၊ ဟံဂိုတူးအိုတ်ရ၊ ဟံရောင်ဆဲအိုတ်ရ။ ယံခမီတအံ ဟိုတ် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင် ဂံကိုခွက်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ၊ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင် မကို ခွက်တ နကိုကမ္ဘိကိုခွက်ဂမ္ဘိုင် လျးဟံတိတ်အိုတ်ရ၊ ဟံဂိုတူးအိုတ်ရ၊ ဟံရောင်ဆဲ အိုတ်ရ ရံဝံ (သုတ်ရ)။

ပူဂိုလ်သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်လှို၊ မကိုခွက်တနကို 'ရာဂ' ပွမထွေန်စပ် 'ဒေါသ' ပွမ လုတ်မှာဒုဟ်ဂမ္ဘိုင် ဒးဒင်ကွာတ်လဒိုကိုအဝိဇ္ဇာဂမ္ဘိုင်ဂ်ဒိုတဲ မလေင်သျှိုက်မျိုက်တ သဘထေက် ကိုသျှိုက်ဆာန်ဂ် သုင်စသိအရက်အိုတ်ရ၊ သျှိုန်ပပိုန်သိပ်ဂ် မေထုန် အိုတ်ရ၊ သမဏ ဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်လှို၊ ဟံမဲ့ကိုပညာဂမ္ဘိုင်ဂ်ဒိုတဲ သာယျေန်ဒင်ဂိုင် ကေတ်ထပ်သြန်အိုတ်ရ၊ ဂယိုင်လမ္ပိ၊ နပ္ပမဂယိုင်လမ္ပိ၊ မဟာအိုတ်ရ၊ ဩနဟိုတ် ကိုခွက်ဂမ္ဘိုင် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်လှို၊ လျးဟံတိတ်အိုတ်ရ၊ ဟံဂိုတူးအိုတ်ရ၊ ဟံသွားအိုတ်ရ၊ ဒ်မဲ့ဟာန်ကောံမျိုက်အိုတ်ရ၊ တုပ်သုဟ်ကောံဒြဲဂြိုပ်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်ဝံ ကိုခွက်ဂမ္ဘိုင် ကျ်တြဲမဒ်ကဠောဒညာတ်သိုင်တဲ တံလဝ်ရ။

ညးမဲ့ကိုဇုက်တဏှာ မဂပ်ဝ်ကိုင်ဂြောပ် နကိုတိုက်ဒမ္မ၊ မဒ်ဒိုက်ပွက်တဏှာဂမ္ဘိုင် သိုကိုအတ္တဘ် မရန်မိုက်မိုက်အိုတ်ဂ် ဒးဂိုင်ကေတ်ဘဝတို့မဲ့လှေပွန်အိုတ်ရ။

သုတ်ဒသမ။

ရောဟိတဿဝဂ် မရနုက်ကိုမသုန်တဲရ။

ပဌမ သုတ်မသုန်စောံ တဲရောင်။

၂။ ဒုတိယပဏ္ဏာသက

၂။ ဒုတိယ သုတ်မသုတ်စော်

(၆) ၁။ ပုညာဘိသန္ဓဝဂ် ၁။ သုတ်ပဌမပုညာဘိသန္ဓ

၅၁။ နိဒါနိချင်သာရဉ်ရ။ ယံခမိတအံ ကြင်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင် ပန်ဂကူဝံ လေပ်ရင်တုင်ကိုတသိုလ်ဂမ္ဘိုင် လေပ်ဇိန်ကိုအာရီခိုဟ်ပြဂမ္ဘိုင် မှုကိုဖိတသိုလ်ဂမ္ဘိုင် လေပ်ကိုကတိုဒ် ပွဲချင်သွပ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်ဒ်တဲ ဒ်တဲတုဟ်နထေက်ကိုနွံပိုက် တုဟ်နထေက်ကို သျှိုက်မှိုက် တုဟ်နထေက်ကိုသေံသွံ တုဟ်နဒတဲမြမောင် တုဟ်နတသိုလ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲ ပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယံခမိတအံ ဩခမိ မသွပြဘိုဂ်သုာဒကာမွဲ ကိုချိုက်ပေတ်တသမာမိ မစိုန်သကိုကောံ(အရဟတ္တဖိုလ်)စိုတ် မဟံမွဲကိုဗုတ်တိုတဲ ပဒတ်ရ။ ကြင်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ် မဟံမွဲကိုဗုတ်တို ဒကာဂ် လေပ်ရင်တုင်ကိုတသိုလ် လေပ်ဇိန်ကိုအာရီ ခိုဟ်ပြ မှုကိုဖိတသိုလ် လေပ်ကိုကတိုဒ် ပွဲချင်သွပ်ဂ်ဒ်တဲ ဒ်တဲ တုဟ်နထေက်ကိုနွံပိုက် တုဟ်နထေက်ကိုသျှိုက်မှိုက် တုဟ်နထေက်ကိုသေံသွံ တုဟ်နဒတဲမြမောင် တုဟ်နတသိုလ်ရ။

ယံခမိတအံ ဩခမိ မသွပြဘိုဂ်ပိဏ္ဏပါတဒကာမွဲ ကိုချိုက်ပေတ်တသမာမိ မစိုန် သကိုကောံ(အရဟတ္တဖိုလ်)စိုတ် မဟံမွဲကိုဗုတ်တိုတဲ ပဒတ်ရ။ ကြင်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောင် ကုသိုလ် မဟံမွဲကိုဗုတ်တို ဒကာဂ် လေပ်ရင်တုင်ကိုတသိုလ် လေပ်ဇိန်ကိုအာရီခိုဟ်ပြ မှုကို ဖိတသိုလ် လေပ်ကိုကတိုဒ် ပွဲချင်သွပ်ဂ်ဒ်တဲ ဒ်တဲတုဟ်နထေက်ကိုနွံပိုက် တုဟ်နထေက်ကို သျှိုက်မှိုက် တုဟ်နထေက်ကိုသေံသွံ တုဟ်နဒတဲမြမောင် တုဟ်နတသိုလ်ရ။

ယံခမိတအံ ဩခမိ မသွပြဘိုဂ်ဘာဒကာမွဲ ကိုချိုက်ပေတ်တသမာမိ မစိုန်သကိုကောံ (အရဟတ္တဖိုလ်)စိုတ် မဟံမွဲကိုဗုတ်တိုတဲ ပဒတ်ရ။ ကြင်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ် မဟံမွဲကိုဗုတ်တို ဒကာဂ် လေပ်ရင်တုင်ကိုတသိုလ် လေပ်ဇိန်ကိုအာရီခိုဟ်ပြ မှုကိုဖိတသိုလ် လေပ်ကိုကတိုဒ် ပွဲချင်သွပ်ဂ်ဒ်တဲ ဒ်တဲတုဟ်နထေက်ကိုနွံပိုက် တုဟ်နထေက်ကိုသျှိုက်မှိုက် တုဟ်နထေက်ကိုသေံသွံ တုဟ်နဒတဲမြမောင် တုဟ်နတသိုလ်ရ။

ယံခမိတအံ ဩခမိ မသွပြဘိုဂ်ဂဉ္ဇမဒ်ကြိယာဗာဗုင်ပွဲလမျှီမစေံစးကိုယဲ ဒကာမွဲ ကိုချိုက်ပေတ်တသမာမိ မစိုန်သကိုကောံ(အရဟတ္တဖိုလ်)စိုတ် မဟံမွဲကိုဗုတ်တိုတဲ ပဒတ်ရ။ ကြင်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ် မဟံမွဲကိုဗုတ်တို ဒကာဂ် လေပ်ရင်တုင်ကိုတသိုလ် လေပ်ဇိန်ကိုအာရီခိုဟ်ပြ မှုကိုဖိတသိုလ် လေပ်ကိုကတိုဒ် ပွဲချင်သွပ်ဂ်ဒ်တဲ ဒ်တဲတုဟ်န ထေက်ကိုနွံပိုက် တုဟ်နထေက်ကိုသျှိုက်မှိုက် တုဟ်နထေက်ကိုသေံသွံ တုဟ်နဒတဲမြမောင် တုဟ်နတသိုလ်ရ။

ယွံခမီတအ် ကြိုင်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ လောင်ရင်တိုင်ကို တသိုခ်ဂမ္တိုင် လောင်ခိန်ကိုအာရီခိုဟ်ပြဲဂမ္တိုင် မှုကိုဖိုတသိုခ်ဂမ္တိုင် လောင်ကိုကတိန် ပွဲချင်သွပ် ဂမ္တိုင်ဂ်ဒ်တဲ နိတ်တုဟ်နထေက်ကိုနွံပိုက် တုဟ်နထေက်ကိုသျှိုက်မှိုက် တုဟ်နထေက်ကို သေံသွံ တုဟ်နဒတဲမြဲမောင် တုဟ်နတသိုခ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် “ကြိုင်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ် မှုဗွတ်ဗွတ်ဝံ လောင်ရင်တိုင်ကိုတသိုခ် လောင်ခိန်ကိုအာရီခိုဟ်ပြဲ မှုကိုဖို တသိုခ် လောင်ကိုကတိန် ပွဲချင်သွပ်ဂ်ဒ်တဲ နိတ်တုဟ်န ထေက်ကိုနွံပိုက် တုဟ်နထေက်ကို သျှိုက်မှိုက် တုဟ်နထေက်ကိုသေံသွံ တုဟ်နဒတဲမြဲမောင် တုဟ်နတသိုခ်ရ”ရဲဝံ တုဟ်န ဂိုင်ကေတ် ဗွတ်ဗွတ်ကုသိုလ် အရိယသာဝက မချိုက်ပေင်တဲကောံကြိုင်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ်ဝံ ဟံလောဲသွာရ။ ဗွဲစွတ် အာစိုပ်ပွမရိုဟ်လို့ဟ် ရဲဝံမွဲဂကောံဗွတ်ကုသိုလ် မဇော် မရိုဟ်လို့ဟ်ဟံမာန် ဓတ်ကွာတ်ဟံမာန်ဟောင်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲစီမာသွိဒ် “ဍုင်ဂမ္တိုင် မှုဗွတ်တဠတ်ဝံအိုတ်ရ” ရဲဝံကို “ဍုင်ဂမ္တိုင် မှုဗွတ်ကွံတဠတ်ဝံအိုတ်ရ” ရဲဝံကို “ဍုင်ဂမ္တိုင် မှုဗွတ်လို့တဠတ်ဝံအိုတ်ရ” ရဲဝံကို “ဍုင်ဂမ္တိုင် မှုဗွတ်မွဲကိုတဠတ်ဝံအိုတ်ရ” ရဲဝံကို တုဟ်နဂိုင်ကေတ်ဗွတ်ဗွတ်ဍုင် ဟံလောဲသွာရ။ ဗွဲစွတ် သုဟ်ညံင်ရဲအာစိုပ်ပွမရိုဟ်လို့ဟ် ရဲဝံမွဲဗွတ်ဍုင်မဇော် မရိုဟ်လို့ဟ်ဟံမာန်ဓတ်ကွာတ်ဟံမာန် ဟောင်ကို ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသုဟ်ဟောင် “ကြိုင်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ် မှုဗွတ်ဗွတ်ဝံ လောင်ရင်တိုင်ကိုတသိုခ် လောင်ခိန်ကိုအာရီခိုဟ်ပြဲ မှုကိုဖိုတသိုခ် လောင်ကို ကတိန် ပွဲချင်သွပ်ဂ်ဒ်တဲ နိတ်တုဟ်နထေက်ကိုနွံပိုက် တုဟ်နထေက်ကိုသျှိုက်မှိုက် တုဟ်န ထေက်ကိုသေံသွံ တုဟ်နဒတဲမြဲမောင် တုဟ်နတသိုခ်ရ” ရဲဝံ တုဟ်နဂိုင်ကေတ်ဗွတ်ဗွတ် ကုသိုလ် အရိယသာဝက မချိုက်ပေင်တဲကောံကဠေတ်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ်ဝံ ဟံလောဲ သွာရ။ ဗွဲစွတ် အာစိုပ်ပွမရိုဟ်လို့ဟ် ရဲဝံမွဲဂကောံဗွတ် ကုသိုလ်မဇော် မရိုဟ်လို့ဟ်ဟံမာန် ဓတ်ကွာတ်ဟံမာန်ဟောင်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

မာသွိဒ်ဇော် မလေပ်ပကင်ရင်လင်ဍုင်မဂ္တိုင် မဟဂပ်ဝံဓတ်ကွာတ်(နမတ္တံကိုတဠတ်) မှုကိုဗရရမျာင်မသကာတ်မြဟ် မှုကိုအရာဖေက်ဂွံက်မဂ္တိုင် မဒ်အရာဒတန်ရတ် ဂမ္တိုင်မပြဲဂ် ဒ်အရာနီသဲဂကောံမှိုဟ်မဂ္တိုင်ဂ်ဒ်တဲ စီကြိုင်ဂမ္တိုင်မဂ္တိုင်ဂွင် မဇောင်ဒိုင် သောဲသောဲ သုဟ်ညံင်ရဲပြာပ်အာစိုပ်(ဇောင်လုပ်)မာသွိဒ်အိုတ်ကို။

တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသုဟ်ကို ညးမှုကိုပညာ မလေပ်ကိုတ် ပုင် ဍုင်ဗွဲ ယာတ်မှိုက် လတက် သွာသတိက်သွာဒိုင်ဂမ္တိုင်ကို ယာတ်လးတိက်ကို စီကြိုင်မလေပ်ပကင် ရင်ဍုင်မဂ္တိုင် သုဟ်ညံင်ရဲပြာပ်အာစိုပ်(ဇောင်လုပ်)မာသွိဒ်အိုတ်ကို တုပ်သုဟ်သုဟ် ဇောင်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ပြာပ်အာစိုပ်(ဇောင်လုပ်)ညးမှုကိုပညာအိုတ်ရ။

၂။ သုတ်ဒုတိယပုညာဘိသန္ဓ

၅၂။ ယွံခမီတအံ ကြင်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ လေပ်ရင် တျင်ကို တသိုခ်ဂမ္ဘိုင် လေပ်ရင်ကိုအာရီခိုဟ်ပြဂမ္ဘိုင် မျှံကိုဖိုတသိုခ်ဂမ္ဘိုင် လေပ်ကိုကတိဒ် ပွဲချင်သွပ်ဂမ္ဘိုင်ဒ်တဲ ဒ်တဲတုဟ်နထေက်ကိုနွံပွက် တုဟ်နထေက်ကိုသျှိုက်မျှက် တုဟ်န ထေက်ကိုသေံသွံ တုဟ်နဒတဲမြမောင် တုဟ်နတသိုခ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲတုန်— ယွံခမီတအံ ပွဲသာသနာဝံ အရိယသာဝကံ “တီလမ္ပုပိုင်ကျ်တြဲ ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင်ဝံလေပ် အရဟံမွဲရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်မပြင်တီကေတ်(ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုသို) အလိုဇကုမချာ်စုတ်ဝံလေပ် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓမွဲရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်မချိုက်ပေင်တဲကောံ ‘ဝိဇ္ဇာ’ လညာတ်ညာဏ် ‘စရဏ’ဒွေတ်ဝံလေပ် ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နာမွဲရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်မလေပ်သွးတဲ ဂလာန်ခိုဟ်ဆာဝံလေပ် သုဂတမွဲရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတီတဲလောကဝံလေပ် လောကဝိဒ္ဓိမွဲရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်မဒ်ပူဂိုလ်မပြ ဟွဲပတောံစတဲ လေပ်ဒေဝံပတောန် သတ်မထေက်ကိုဒေဝံ ပတောန်ဝံလေပ် အနတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိမွဲရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်မဒ်အွာ မှီဟ်ဒေဝတဲ ဂမ္ဘိုင်ဝံလေပ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန်မွဲရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်မပြင်တီကေတ် သစ္စပန်ဝံလေပ် ဗုဒ္ဓေါမွဲရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်မျှံကိုပိုင်ကမ်ကြိဇ်မဇ္ဇေဝံလေပ် ဘဂဝါမွဲရ” ရဝံ ချိုက်ပေင်တဲကောံ ပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက်ဟံ့ချီတေပ် ပွဲကျ်ရ။ ယွံခမီတအံ ကဠောံကုသိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ် မဒ်ပဌမဝံ လေပ်ရင်တျင်ကိုတသိုခ် လေပ်ရင်ကိုအာရီခိုဟ်ပြ မျှံကိုဖိုတသိုခ် လေပ်ကိုကတိဒ် ပွဲချင်သွပ်ဂမ္ဘိုင်ဒ်တဲ ဒ်တဲတုဟ်နထေက်ကိုနွံပွက် တုဟ်နထေက်ကိုသျှိုက်မျှက် တုဟ်နထေက် ကိုသေံသွံ တုဟ်နဒတဲမြမောင် တုဟ်နတသိုခ်ရ။

ယွံခမီတအံ မွဲဂကူပုန်တုန် အရိယသာဝကံ “ခရ်တီလမ္ပုပိုင်ကျ်တြဲ တံလဝ်ဂ် ဒ်ခရ်တံလဝ်ဗွဲမဒးရ။ ဒ်ခရ်တီညာတ်ကေတ် အလိုဇကုမာန်ရ။ ဒ်ခရ်ကိုဖိုဟံ့ခြာကာလရ။ ဒ်ခရ်ထေက်ကိုရင်တျင်ထွး ရဝံမွဲကျင်ညီဗိုညီရ။ ဒ်ခရ်ထေက်ကိုရင်တျင်စွပ်တန်လဝ် ပွဲအပွဲ ဇကုဇကု အပွဲစိုတ်ဇကုရ။ ဒ်ခရ်တုပညာ(အရီ)ဂမ္ဘိုင်ဟေင် တီမာန်ဒင်စသိုင်မာန် ဇကုညး ကိုညးရ” ရဝံ ချိုက်ပေင်တဲကောံပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက်ဟံ့ချီတေပ် ပွဲခရ်ရ။ ယွံခမီတအံ ကဠောံ ကုသိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ် မဒ်ဒုတိယဝံ လေပ်ရင်တျင်ကိုတသိုခ် လေပ်ရင်ကိုအာရီ ခိုဟ်ပြ မျှံကိုဖိုတသိုခ် လေပ်ကိုကတိဒ် ပွဲချင်သွပ်ဂမ္ဘိုင်ဒ်တဲ ဒ်တဲတုဟ်နထေက်ကိုနွံပွက် တုဟ်န ထေက်ကိုသျှိုက်မျှက် တုဟ်နထေက်ကိုသေံသွံ တုဟ်နဒတဲမြမောင် တုဟ်နတသိုခ်ရ။

ယွံခမီတအံ မွဲဂကူပုန်တုန် အရိယသာဝကံ “သင်ကွးတီလမ္ပုပိုင်ကျ်တြဲ မျှံကို ဒွေတ်ဒးရ။ သင်ကွးတီလမ္ပုပိုင်ကျ်တြဲ မျှံကိုဒွေတ်တပ်တးရ။ သင်ကွးတီလမ္ပုပိုင်ကျ်တြဲ မျှံကိုဒွေတ်ဍာ်စုတ်ရ။ သင်ကွးတီလမ္ပုပိုင်ကျ်တြဲ မျှံကိုဒွေတ်မဗွဲရ။ သင်ကွးတီလမ္ပုပိုင် ကျ်တြဲ မျှံကိုအရိဟ်လွိုဟ် ဗွဲဒေါပ်ပန်ဒေါပ် ဗွဲပူဂိုလ်ဒွံတုဂ် ရင်တျင်နင်(နုဋ္ဌာန်သေ့) တဲလေပ် ထေက်ကိုကိုဒါန်ပူဇ်ရ။ ဝတ္ထုမစီရင်လဝ် တုဟ်နသွက်ကျဲထီဂမ္ဘိုင်လေပ် ထေက်ဒင်

ဂိုင်ကေတ်ရ၊ ထေက်ကိုဒင်ဂိုင်ကေတ် ဒါန်မရန်တုံစွဲကိုသွက်ဘဝပရလိုက်ရ၊ ထေက်ကို တွက်နပင်ခွအ်ခွေံတဲရ၊ ဒိတိဗုထိုက်ပြ သွက်ဂကောံသတ် ပတဲသွကုသိုလ်ရ” ရဲပွဲ ချိုက်ပေတ်ကောံပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက်ဟံ့ချီတေဝ် ပွဲသင်ရ၊ ယွံခမီတအ် ကဠောံကုသိုလ်ထိုက် ဇောဝ်ကုသိုလ် မဒ်တတိယဝံ လေဝ်ရင်တွင်ကိုတသိုခ် လေဝ်ဇိုန်ကိုအာရီခိုဟ်ပြ မှုကိုဖို တသိုခ် လေဝ်ကိုကတိုဒ် ပွဲချင်သွပ်ဂ်ဒ်တဲ ဒ်တဲတွက်နထေက်ကိုနွံပွိုက် တွက်နထေက် ကိုသျှိုက်မှိုက် တွက်နထေက်ကိုသေံသွံ တွက်နဒတဲမြမောဝ် တွက်နတသိုခ်ရ။

ယွံခမီတအ် မွဲဂကူပုန်တုန် အရိယသာဝကဂ် ချိုက်ပေတ်ကောံသီလဂမ္တိုင် မိန်အရီ ဂမ္တိုင်မဂပ်ဝ်သျှိုက်မှိုက် မဟံကပ်သကုတ် မဟံထောင်ပြိုဟ် မဟံစောန်ပြိုက် မဟံခိုက်ဒဝါန်တဲ မတပ်စွေဟ်(နူဒဒ်ခိုက်ပွက်တဏှာ) တုပညာဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်ထိုင်သး မဟဂပ်ဝ်ဇွိတ်သပေါတ် ဗွဲမမှာရာ မလေဝ်ကတိုဗဒ်ကို ပွမတန်ကြန်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါရ၊ ယွံခမီတအ် ကဠောံကုသိုလ်ထိုက် ဇောဝ်ကုသိုလ် မဒ်စတုတ္ထဝံ လေဝ်ရင်တွင်ကိုတသိုခ် လေဝ်ဇိုန်ကိုအာရီခိုဟ်ပြ မှုကိုဖို တသိုခ် လေဝ်ကိုကတိုဒ် ပွဲချင်သွပ်ဂ်ဒ်တဲ ဒ်တဲတွက်နထေက်ကိုနွံပွိုက် တွက်နထေက် ကိုသျှိုက်မှိုက် တွက်နထေက်ကိုသေံသွံ တွက်နဒတဲမြမောဝ် တွက်နတသိုခ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကဠောံကုသိုလ်ထိုက် ဇောဝ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ လေဝ်ရင်တွင်ကိုတသိုခ်ဂမ္တိုင် လေဝ်ဇိုန် ကိုအာရီခိုဟ်ပြဂမ္တိုင် မှုကိုဖိုတသိုခ်ဂမ္တိုင် လေဝ်ကိုကတိုဒ် ပွဲချင်သွပ်ဂ်ဒ်တဲ ဒ်တဲ တွက်နထေက်ကိုနွံပွိုက် တွက်နထေက်ကိုသျှိုက်မှိုက် တွက်နထေက်ကိုသေံသွံ တွက်န ဒတဲမြမောဝ် တွက်နတသိုခ်အိုတ်ရ ရဲပွဲ (သွးတဲရ)။

ဩဓရသဒ္ဓါပူဂိုလ်မွဲ သီဟံမွဲကိုပွမချီတေဝ် တန်တဲပွဲကျာ်ဗွဲမဒးရးရ၊ ဩသီလပူဂိုလ် မွဲလေဝ် ခိုဟ်ဆာ်လေဝ်ဒ်ရ၊ ပူဂိုလ်အရီဂမ္တိုင် ဂပ်ဝ်သျှိုက်မှိုက် ဂပ်ဝ်ထိုင်သးလေဝ်ဒ်ရ။

ဩကုပူဂိုလ်မွဲ ပွလျှင်ဖြင်သျှိုက်ပွဲသင်ကို လညာတ်ဉာဏ်မစိုန်ဒ်လှူတပ်တးကို နွံရ၊ ပူဂိုလ်ဂ် ဟိုသွးတဲရဲပွဲမွဲညးဟံဝါတ်အိုတ်ရ၊ ပွမဂျိုင်ဒိုင်လမျီုပူဂိုလ် ဟိုသွးတဲရဲပွဲမွဲ လုသွးဟံသေင်အိုတ်ရ။

ဟိုတ်ဂ်ရ တုပညာ မဗ်ဗျဟ်တဂလာန်ဒေဝံဗတောန်ကျာ်ဂမ္တိုင် ဒးပတိတ်ဩဟတ် ပွမလျှင်ပတေ်ကို သီလကို ပွလျှင်ဖြင်သျှိုက်ကို ပွမညာတ်တဲဓရသစ္စပန်ကိုရ။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ပဌမသံဝါသ

၅၃။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမွဲပိုင်ကျာ်တြဲ သျှိုန်ဗပိုန်တဲ တရ်အဓာန်မဂ္တိုင်သေ့ ပွဲအကြာ ချင်မဓုရကောံချင်ဝေရဇ္ဈရ။ သမေဟ်တြဲ၊သမေဟ်ပြဂမ္တိုင်မဂ္တိုင်ဂွင်လေဝ် ကွပ်တရ်

အဓာန်မရှိသောပွဲ အကြာချင်မရကော့ချင်ဝေရဉ္စအိုတ်ရ။ ပွဲအခိုင်ကို တီလမ္ပပိုင်ကျက်တြဲ
 ပါစူးစေ နှိုင်းတရံတု ဂဇာဒ်ပွဲသွပ်တုံဆုမွဲရ။ သမေဟ်တြဲဂမိုင်ကော့သမေဟ်တြဲဂမိုင်လေဝ်
 သော့ညာတ်ကေတ်တီလမ္ပပိုင်ကျက်တြဲ မဂဇာဒ်ပွဲသွပ်တုံဆုတု ဟော့ပြာပ်အာတုအိုတ်မွဲ
 လောပ်သွပ်တု ဂဇာဒ်ပွဲဒွဲဒွဲအိုတ်ရ။ သမေဟ်တြဲသမေဟ်တြဲဂမိုင် မဂဇာဒ်ပွဲဒွဲဒွဲ
 တီလမ္ပပိုင်ကျက်တြဲ သွဲတိုန်ဂလာန်ဝံရ—

ယွံဒကာတအ် ပွမပဒတ်မွဲစွဲဂမိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ကို
 ရောမွဲတုန်— တြဲတုသိုချိုတ်ချိုတ် ပံင်ဖက်ပဒတ်မွဲစွဲ ကော့သမ္ဘာချိုတ်ချိုတ်ရ။ တြဲတုသို
 ချိုတ်ချိုတ် ပံင်ဖက်ပဒတ်မွဲစွဲ ကော့သမ္ဘာကောန်ဒေဝတ်တြဲ။ တြဲတုသိုကောန်ဒေဝတ်တြဲ
 ပံင်ဖက်ပဒတ်မွဲစွဲ ကော့သမ္ဘာချိုတ်ချိုတ်ရ။ တြဲတုသိုကောန်ဒေဝတ်တြဲ ပံင်ဖက်ပဒတ်မွဲစွဲ
 ကော့သမ္ဘာကောန်ဒေဝတ်တြဲ။

ယွံသမေဟ်တအ် မုရ်သင်္ဂလီ တြဲတုသိုချိုတ်ချိုတ် ပံင်ဖက်ပဒတ်မွဲစွဲ ကော့သမ္ဘာ
 ချိုတ်ချိုတ်ရော? ယွံဒကာတအ် ပွဲလောကဝံ တြဲတုသို မွဲအလေံဂစိုတ်လမျီုညးရ။
 မွဲအလေံဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟွံကိုရ။ မွဲအလေံဒေဝတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမိုင်ရ။
 မွဲအလေံဟိုဂလာန်ကိုဗွန် ဟွံသုတ်ရ။ မွဲအလေံသင်္ဂသိအရက်ရ။ ဟွံမွဲကိုသီလရ။
 မွဲသတ်ယုတ်မာရ။ ပဒတ်ပွဲသို နကိုစိုတ်မျိုက်လက်ကျိုက်သအေတ်သပါန်ပျိုက်ရ။
 လေပ်တွေဟ်လက် လဗပ်ပကိုစမြေပဟေက် သမဏဗြာဟ္မဏဂမိုင်ရ။ သမ္ဘာတြဲတုသို
 ရ်လေဝ် မွဲအလေံ ဂစိုတ်လမျီုညးရ။ မွဲအလေံ ဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟွံကိုရ။ မွဲအလေံ
 ဒေဝတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမိုင်ရ။ မွဲအလေံ ဟိုဂလာန်ကိုဗွန်ဟွံသုတ်ရ။ မွဲအလေံ
 သင်္ဂသိအရက်ရ။ ဟွံမွဲကိုသီလရ။ မွဲသတ်ယုတ်မာရ။ ပဒတ်ပွဲသို နကိုစိုတ်မျိုက်လက်ကျိုက်
 သအေတ်သပါန် ပျိုက်ရ။ လေပ်တွေဟ်လက် လဗပ်ပကိုစမြေပဟေက် သမဏဗြာဟ္မဏ
 ဂမိုင်ရ။ ယွံဒကာတအ် ရဝံဟေင် တြဲတုသိုချိုတ်ချိုတ် ပံင်ဖက်ပဒတ်မွဲစွဲကော့သမ္ဘာ
 ချိုတ်ချိုတ်ရ။

ယွံဒကာတအ် မုရ်သင်္ဂလီ တြဲတုသိုချိုတ်ချိုတ် ပံင်ဖက်ပဒတ်မွဲစွဲကော့သမ္ဘာကောန်
 ဒေဝတ်တြဲရော? ယွံဒကာတအ် ပွဲလောကဝံ တြဲတုသို မွဲအလေံ ဂစိုတ်လမျီုညးရ။
 မွဲအလေံ ဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟွံကိုရ။ မွဲအလေံ ဒေဝတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမိုင်ရ။
 မွဲအလေံ ဟိုဂလာန်ကိုဗွန်ဟွံသုတ်ရ။ မွဲအလေံ သင်္ဂသိအရက်ရ။ ဟွံမွဲကိုသီလရ။
 မွဲသတ်ယုတ်မာရ။ ပဒတ်ပွဲသို နကိုစိုတ်မျိုက်လက်ကျိုက် သအေတ်သပါန်ပျိုက်ရ။
 လေပ်တွေဟ်လက် လဗပ်ပကိုစမြေပဟေက် သမဏဗြာဟ္မဏဂမိုင်ရ။ သမ္ဘာတြဲတုသိုတုန်
 ဝေင်ပါကွေံ နပွမဂစိုတ်လမျီုညးရ။ ဝေင်ပါကွေံ နပွမဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟွံကိုရ။ ဝေင်ပါ
 ကွေံ နပွမဒေဝတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမိုင်ရ။ ဝေင်ပါကွေံ နပွမဟိုဂလာန်ကိုဗွန်ဟွံသုတ်
 ရ။ ဝေင်ပါကွေံ နပွမသင်္ဂသိအရက်ရ။ မွဲကိုသီလရ။ မွဲသတ်ခိုတ်ဆဲးရ။ ပဒတ်ပွဲသို

နက္ခိတံ မစာဓုးနုမ္မိက်လက်ကျိုက် သအေတံသပါနိရ၊ ဟုံလေပ်တွေဟ်လက် ဟုံလဗပ် ပကီစမြဗဟေက် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်ရ။ ယုံဒကာတအ် ရံဝံဟေင် တြုံတုသိုချိုတ်ချိုတ် ပံင်ဖက်ပဒတ်မွဲစွဲကောံသမ္ဘာကောန်ဒေဝတံဗြရ။

ယုံဒကာတအ် မုရသင်္ဂလီ တြုံတုသိုကောန်ဒေဝတံတြုံ ပံင်ဖက်ပဒတ်မွဲစွဲကောံ သမ္ဘာချိုတ်ချိုတ်ရော? ယုံဒကာတအ် ပွဲလောကဝံ တြုံတုသိုဂံ ဝေင်ပါကေံ နုပမဂစိတ် လမျိုညးရ၊ ဝေင်ပါကေံ နုပမဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟုံကီရ၊ ဝေင်ပါကေံ နုပမဒေတ်ပွဲ မမှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်ရ၊ ဝေင်ပါကေံ နုပမဟိုဂလာန်ကွက်ဗွန်ဟုံသုတ်စုတ်ရ၊ ဝေင်ပါကေံ နုပမသုင်စသိအရက်ရ၊ မုံကီသီလရ၊ မုံသဘဒိုဟ်ဆဲးရ၊ ပဒတ်ပွဲသို နက္ခိတံ မစာဓုး နုမ္မိက်လက်ကျိုက် သအေတံသပါနိရ၊ ဟုံလေပ်တွေဟ်လက် ဟုံလဗပ်ပကီစမြဗဟေက် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်ရ၊ သမ္ဘာတြုံတုသိုဂံတုန် မုံအလေံဂစိတ်လမျိုညးရ ။ ပ ။ မုံအလေံ သုင်စသိအရက်ရ၊ ဟုံမွဲကီသီလရ၊ မုံသဘယုတ်မာရ၊ ပဒတ်ပွဲသို နက္ခိတံမ္မိက်လက်ကျိုက် သအေတံသပါနိဗျိုဟိုက်ရ၊ လေပ်တွေဟ်လက် လဗပ်ပကီစမြဗဟေက် သမဏဗြာဟ္မဏ ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယုံဒကာတအ် ရံဝံဟေင် တြုံတုသိုကောန်ဒေဝတံတြုံ ပံင်ဖက်ပဒတ်မွဲစွဲကောံ သမ္ဘာချိုတ်ချိုတ်ရ။

ယုံဒကာတအ် မုရသင်္ဂလီ တြုံတုသိုကောန်ဒေဝတံတြုံ ပံင်ဖက်ပဒတ်မွဲစွဲကောံ သမ္ဘာကောန်ဒေဝတံဗြရော? ယုံဒကာတအ် ပွဲလောကဝံ တြုံတုသိုဂံ ဝေင်ပါကေံ နုပမ ဂစိတ်လမျိုညးရ ။ ပ ။ မုံကီသီလရ၊ မုံသဘဒိုဟ်ဆဲးရ၊ ပဒတ်ပွဲသို နက္ခိတံမစာဓုး နုမ္မိက်လက်ကျိုက် သအေတံသပါနိရ၊ ဟုံလေပ်တွေဟ်လက် ဟုံလဗပ်ပကီစမြဗဟေက် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်ရ၊ သမ္ဘာတြုံတုသိုဂံလေဝ် ဝေင်ပါကေံ နုပမဂစိတ်လမျိုညးရ ။ ပ ။ ဝေင်ပါကေံ နုပမသုင်စသိအရက်ရ၊ မုံကီသီလရ၊ မုံသဘဒိုဟ်ဆဲးရ၊ ပဒတ်ပွဲသို နက္ခိတံ မစာဓုးနုမ္မိက်လက်ကျိုက် သအေတံသပါနိရ၊ ဟုံလေပ်တွေဟ်လက် ဟုံလဗပ်ပကီစမြဗဟေက် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်ရ။ ယုံဒကာတအ် ရံဝံဟေင် တြုံတုသိုကောန်ဒေဝတံတြုံ ပံင်ဖက် ပဒတ်မွဲစွဲကောံသမ္ဘာကောန်ဒေဝတံဗြရ ရံဝံ (သုးတရ)။

တြုံတုသိုသမ္ဘာသိုညးဓါဂမ္ဘိုင်ဂံ ဟုံမွဲကီသီလအိုတ်ရ၊ သအေတံသပါနိအိုတ်ရ၊ လေပ်လဗပ်ပကီစမြဗဟေက်အိုတ်ရ၊ တြုံတုသိုသမ္ဘာသိုညးဓါဂမ္ဘိုင်ဂံ အာစိပ်ပမဒတ် မွဲစွဲ ညးချိုတ်ချိုတ်ရင်သကအ်အိုတ်ရ။

တြုံတုသိုဂံ ဟုံမွဲကီသီလရ၊ လေပ်သအေတံသပါနိရ၊ လေပ်လဗပ်ပကီစမြဗ ဟေက်ရ၊ သမ္ဘာဂံတုန် မုံကီသီလရ၊ တီကေတ်အဓိပ္ပါယ်ဂလာန် ဒုင်ဒါန်ဂမ္ဘိုင်ရ၊ စာဓုးနုသအေတံသပါနိရ၊ သမ္ဘာကောန်ဒေဝတံဗြရလေဝ် ပံင်ဖက်ပဒတ်မွဲစွဲ ကောံ တြုံတုသိုချိုတ်ချိုတ်မွဲရ။

တြံတုသိက္ခိ မုနိသီလရ၊ တိကေတိအဓိပ္ပါယ်ဂလာန် ချင်ဒါန်ဂမ္ဘိုင်ရ၊ စာစူးနု သအေတသပါနိရ၊ သမ္ဘာဂ်တုန် ဟံမ္မေကိသီလရ၊ လေပ်သအေတသပါနိရ၊ လေပ် လဗပ်ပကိုစဉ် ဗဟေကရ၊ သမ္ဘာချိတ်ချိတ်တံလေဝ ပံဗက်ပဒတ်မွဲစွံ ကောံတြံ တုသိကောန်ဒေဝတမ္ပရ၊

တြံတုသိသမ္ဘာသိညးဓါဂမ္ဘိုင် ကောံခရ်သဒ္ဓါလေဝ ချိုက်ပင်အိုတ်ရ၊ အဓိပ္ပါယ် ဂလာန်ချင်ဒါန်ဂမ္ဘိုင်လေဝ တိကေတိအိုတ်ရ၊ သီလလမ်မင်မွဲ(ကာယပါင်စိုတ်)အိုတ်ရ၊ တြံတုသိသမ္ဘာသိညးဓါဂမ္ဘိုင် သီမဟိတ်ဂလာန် သျှိုက်ဆာန်ရင်သကအိဂမ္ဘိုင်ဂ လိုင်လမျီု ဗဗွဲခရ်အိုတ်ရ။

ကုတြံတုသိသမ္ဘာသိညးဓါဂမ္ဘိုင် မုနိသီလမတုပ်သုဟ်ဂ် ဒတုဇိဂမ္ဘိုင်ဒိဂ္ဂိုင်ဂှင် အိုတ်ရ၊ ပုမဝံပဒတ် ဗွဲတသိုဏ်လေဝဒ်ရ၊ ဒိညးသုသတြံဂမ္ဘိုင် ဟံမိပစိုတ်အိုတ်ရ။

ကုတြံတုသိသမ္ဘာသိညးဓါဂမ္ဘိုင် မုနိဒ္ဓေတသီလမတုပ်သုဟ်ဂ် ဒ္ဓေတတ်ခရ် ပွဲဘဝမ္မိဟ်ဝံအိုတ်တု ကလိဝံကာမဂမ္ဘိုင်မန္တပိုက်အိုသု ပွဲလိုက်သွပ်တု ဝံမိပ်လဟ်င် သျှိုက်သျှိုက်မျိုက်မျိုက်အိုတ်ရ။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဒုတိယသံဝါသ

၅၄။ ယံခမိတအံ ပုမပဒတ်မွဲစွံဂမ္ဘိုင် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ၊ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ် ရောမွဲတုန်— တြံတုသိချိတ်ချိတ် ပံဗက်ပဒတ်မွဲစွံ ကောံသမ္ဘာချိတ်ချိတ်ရ၊ တြံတုသိ ချိတ်ချိတ် ပံဗက်ပဒတ်မွဲစွံ ကောံသမ္ဘာကောန်ဒေဝတဗြရ၊ တြံတုသိကောန်ဒေဝတတြံ ပံဗက်ပဒတ်မွဲစွံ ကောံသမ္ဘာချိတ်ချိတ်ရ၊ တြံတုသိကောန်ဒေဝတတြံ ပံဗက်ပဒတ်မွဲစွံ ကောံသမ္ဘာကောန်ဒေဝတဗြရ။

ယံခမိတအံ မုရသင်္ဂလီု တြံတုသိချိတ်ချိတ် ပံဗက်ပဒတ်မွဲစွံ ကောံသမ္ဘာချိတ် ချိတ်ဂ်ရော? ယံခမိတအံ ပွဲလောကဝံ တြံတုသိက္ခိ မုနိအလေံ ဂစိုတ်လမျီုညးရ၊ မုနိအလေံ ဂိုင်ကွတ်ကေတ်ပြ်ညးဟံဂ်ရ၊ မုနိအလေံ ဒေဝတဗွဲမုရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်ရ၊ မုနိအလေံ ဟိဂလာန်ကိုဏ်ဗွန်ဟံဗျာတ်ရ၊ မုနိအလေံဟိဂလာန်ဗျီအကြာရ၊ မုနိအလေံ ဟိဂလာန် ကြိုင်မျိုဟ်သကာတ်မြဟ်ရ၊ မုနိအလေံ ဟိဂလာန်သာသပအ်ရ၊ ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမမဂ်ဂှင်ဂှိုင်ရ၊ မုနိဂိုဏ်မိက်ကိုလီုလ်ရ၊ မုနိကွေတ်မုရာရ၊ ဟံမ္မေကိသီလရ၊ မုနိသတ်ယုတ်မာရ၊ ပဒတ် ပွဲသို နကိုစိုတ်မျိုက်လက်ကျိုက် သအေတသပါနိမျိုက်ရ၊ လေပ်တွေဟ်လက် လဗပ်ပကို စဉ်ဗဟေက သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်ရ၊ သမ္ဘာတြံတုသိဂ်လေဝ မုနိအလေံ ဂစိုတ်လမျီုညးရ၊

မူ့အလေံ ဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟံ့ကိုရ၊ မူ့အလေံ ခွေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်ရ၊
 မူ့အလေံ ဟိုဂလာန်ကိုက်ဗွန်ဟံ့ညံ့စုတ်ရ၊ မူ့အလေံ ဟိုဂလာန်ဗျီအကြာရ၊ မူ့အလေံ
 ဟိုဂလာန်ကြိုင်မိုဟ်သကာတ်မြဟ်ရ၊ မူ့အလေံ ဟိုဂလာန်သာသပအ်ရ၊ ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမ
 မဂ်ဂှက်ဂြိုင်ရ၊ မူ့ကိုစိုတ်မိက်ကိုလိုလ်ရ၊ မူ့ကိုကွေတ်မှာရာရ၊ ဟံ့မဲ့ကိုသီလရ၊ မူ့သဘာ
 ယုတ်မာရ၊ ပဒတ်ပွဲသို နကိုစိုတ်မိုက်လက်ကျိုက်သအေတ်သပါန်ဗျီပျိုက်ရ၊ လေပ်တွေဟ်
 လက်လဗပ်ပကိုစမြဗဟေက် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဝံဟေင် ဩတြသို
 ချိုတ်ချိုတ် ပံင်ဖက်ပဒတ်မဲ့စွံ ကော်သမ္ဘာချိုတ်ချိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရသင်လို ဩတြသိုချိုတ်ချိုတ် ပံင်ဖက်ပဒတ်မဲ့စွံ ကော်သမ္ဘာကောန်
 ဒေဝတ်ဗြိုရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ဩတြသိုဂို မူ့အလေံဂစိုတ်လမျီုညးရ ။ ပ ။
 မူ့ကိုကွေတ်မှာရာရ၊ ဟံ့မဲ့ကိုသီလရ၊ မူ့သဘာယုတ်မာရ၊ ပဒတ်ပွဲသို နကိုစိုတ်မိုက်လက်
 ကျိုက် သအေတ်သပါန်ဗျီပျိုက်ရ၊ လေပ်တွေဟ်လက် လဗပ်ပကိုစမြဗဟေက် သမဏ
 ဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင်ရ၊ သမ္ဘာဩတြသိုတုန် ဝေင်ပါကွေံ နူပမဂစိုတ်လမျီုညးရ၊ ဝေင်ပါကွေံ နူပမ
 ဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟံ့ကိုရ၊ ဝေင်ပါကွေံ နူပမခွေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်ရ၊
 ဝေင်ပါကွေံ နူပမဟိုဂလာန်ကိုက်ဗွန်ဟံ့ညံ့စုတ်ရ၊ ဝေင်ပါကွေံ နူပမဟိုဂလာန်ဗျီအကြာရ၊
 ဝေင်ပါကွေံ နူပမဟိုဂလာန်ကြိုင်မိုဟ်သကာတ်မြဟ်ရ၊ ဝေင်ပါကွေံ နူပမဟိုဂလာန်သာသပအ်ရ၊
 ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမမဂ်ဂှက်ဟံ့ဂြိုင်ရ၊ ဟံ့မဲ့ကိုစိုတ်မိက်ကိုလိုလ်ရ၊ မူ့ကိုကွေတ်ညံ့စုတ်ရ၊ မူ့ကို
 သီလရ၊ မူ့သဘာခိုဟ်ဆဲးရ၊ ပဒတ်ပွဲသို နကိုစိုတ်မစ်စူးနူမိုက်လက်ကျိုက် သအေတ်
 သပါန်ရ၊ ဟံ့လေပ်တွေဟ်လက် ဟံ့လဗပ်ပကိုစမြဗဟေက် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီ
 တအ် ရဝံဟေင် ဩတြသိုချိုတ်ချိုတ် ပံင်ဖက်ပဒတ်မဲ့စွံ ကော်သမ္ဘာကောန်ဒေဝတ် ဗြိုရ။

ယွံခမီတအ် မုရသင်လို ဩတြသိုကောန်ဒေဝတ်ဩတြ ပံင်ဖက်ပဒတ်မဲ့စွံ ကော်သမ္ဘာ
 ချိုတ်ချိုတ်ဂိုရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ဩတြသိုဂို ဝေင်ပါကွေံ နူပမဂစိုတ်လမျီုညးရ၊
 ဝေင်ပါကွေံ နူပမဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟံ့ကိုရ၊ ဝေင်ပါကွေံ နူပမခွေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမ
 ဂုဏ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ဝေင်ပါကွေံ နူပမဟိုဂလာန်ကိုက်ဗွန်ဟံ့ညံ့စုတ်ရ၊ ဝေင်ပါကွေံ နူပမဟို
 ဂလာန်ဗျီအကြာရ၊ ဝေင်ပါကွေံ နူပမဟိုဂလာန်ကြိုင်မိုဟ်သကာတ်မြဟ်ရ၊ ဝေင်ပါကွေံ
 နူပမဟိုဂလာန်သာသပအ်ရ၊ ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမမဂ်ဂှက်ဟံ့ဂြိုင်ရ၊ ဟံ့မဲ့ကိုစိုတ်မိက်ကိုလိုလ်ရ၊
 မူ့ကိုကွေတ်မညံ့စုတ်ရ၊ မူ့ကိုသီလရ၊ မူ့သဘာခိုဟ်ဆဲးရ၊ ပဒတ်ပွဲသို နကိုစိုတ်မစ်စူးနူ
 မိုက်လက်ကျိုက်သအေတ်သပါန်ရ၊ ဟံ့လေပ်တွေဟ်လက် ဟံ့လဗပ်ပကိုစမြဗဟေက်
 သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင်ရ၊ သမ္ဘာဩတြသိုတုန် မူ့အလေံဂစိုတ်လမျီုညးရ ။ ပ ။ မူ့ကို
 ကွေတ်မှာရာရ၊ ဟံ့မဲ့ကိုသီလရ၊ မူ့သဘာယုတ်မာရ၊ ပဒတ်ပွဲသို နကိုစိုတ်မိုက်လက်ကျိုက်
 သအေတ်သပါန်ဗျီပျိုက်ရ၊ လေပ်တွေဟ်လက် လဗပ်ပကိုစမြဗဟေက် သမဏဗြာဟ္မဏ
 ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဝံဟေင် ဩတြသိုကောန်ဒေဝတ်ဩတြ ပံင်ဖက်ပဒတ်မဲ့စွံ ကော်သမ္ဘာ
 ချိုတ်ချိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သုာ်လှ် တြုံတုသိုကောန်ဒေဝတ်တြုံ ပံင်ဖက်ပဒတ်မွဲစွဲ ကောံ သမ္ဘာကောန်ဒေဝတ်ဗြဲရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ တြုံတုသိုဂ် ဝေင်ပါကောံ နူပွမဂစိုတ် လမျီုညးရ။ ။ ပ။ မုံကိကောတ်မသုာ်စုတ်ရ၊ မုံကိသီလရ၊ မုံသုာ်ခိုဟ်ဆဲးရ၊ ပဒတ်ပွဲသို နကိစိုတ် မစာ်စူးနူမျိုက်လက်ကျိုက်သအေတ်သပါန်ရ၊ ဟံလေပ်တွေဟ်လက် ဟံလဗပ် ပကီုစမြေပဟော် သမဏဗြာဟ္မဏဂမျိုင်ရ၊ သမ္ဘာတြုံတုသိုဂ်လေပ် ဝေင်ပါကောံ နူပွမ ဂစိုတ်လမျီုညးရ။ ။ ပ။ မုံကိကောတ်သုာ်စုတ်ရ၊ မုံကိသီလရ၊ မုံသုာ်ခိုဟ်ဆဲးရ၊ ပဒတ်ပွဲသို နကိစိုတ် မစာ်စူးနူမျိုက်လက်ကျိုက်သအေတ်သပါန်ရ၊ ဟံလေပ်တွေဟ်လက် ဟံလဗပ် ပကီုစမြေပဟော် သမဏဗြာဟ္မဏဂမျိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟေင် တြုံတုသိုကောန်ဒေဝတ် တြုံ ပံင်ဖက်ပဒတ်မွဲစွဲ ကောံသမ္ဘာကောန်ဒေဝတ်ဗြဲရ။ ယွံခမီတအ် ပွမပံင်ဖက်ပဒတ်မွဲစွဲ ဂမျိုင် ဣဝံပန်ဂကူ အိုတ်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

တြုံတုသိုသမ္ဘာသိုညးဓါဂမျိုင်ဂ် ဟံမွဲကိသီလအိုတ်ရ၊ သအေတ်သပါန်အိုတ်ရ၊ လေပ်လဗပ်ပကီုစမြေပဟော်အိုတ်ရ၊ တြုံတုသိုသမ္ဘာသိုညးဓါဂမျိုင်ဂ် အာစိုပ်ပွမဒတ် မွဲစွဲ ညးချိုတ်ချိုတ်ရင်သကအ်အိုတ်ရ။

တြုံတုသိုဂ် ဟံမွဲကိသီလရ၊ လေပ်သအေတ်သပါန်ရ၊ လေပ်လဗပ်ပကီုစမြေ ပဟော်ရ၊ သမ္ဘာဂ်တုန် မုံကိသီလရ၊ တီကေတ်အဓိပ္ပါယ်ဂလာန် ဒုင်ဒါန်ဂမျိုင်ရ၊ စာ်စူးနူသအေတ်သပါန်ရ၊ သမ္ဘာကောန်ဒေဝတ်ဗြဲလေပ် ပံင်ဖက်ပဒတ်မွဲစွဲ ကောံ တြုံတုသိုချိုတ်ချိုတ်မွဲရ။

တြုံတုသိုဂ် မုံကိသီလရ၊ တီကေတ်အဓိပ္ပါယ်ဂလာန် ဒုင်ဒါန်ဂမျိုင်ရ၊ စာ်စူးနူ သအေတ်သပါန်ရ၊ သမ္ဘာဂ်တုန် ဟံမွဲကိသီလရ၊ လေပ်သအေတ်သပါန်ရ၊ လေပ်လ ဗပ်ပကီုစမြေပဟော်ရ၊ သမ္ဘာချိုတ်ချိုတ်ဂ်လေပ် ပံင်ဖက်ပဒတ်မွဲစွဲ ကောံတြုံတုသို ကောန်ဒေဝတ်မွဲရ။

တြုံတုသိုသမ္ဘာသိုညးဓါဂမျိုင်ဂ် ကောံခရ်သဒ္ဓါလေပ် ချိုက်ပေင်အိုတ်ရ၊ အဓိပ္ပါယ် ဂလာန် ဒုင်ဒါန်ဂမျိုင်လေပ် တီကေတ်အိုတ်ရ၊ သိုလလမ်မင်မွဲ(ကာယပါင်စိုတ်) အိုတ်ရ၊ တြုံတုသိုသမ္ဘာသိုညးဓါဂမျိုင်ဂ် သိုမဟိုတ်ဂလာန်သိုက်ဆာန်ရင်သကအ် ဂမျိုင်ဂ် ဂယိုင်လမျီု ဗဗွဲခရ်အိုတ်ရ။

ကုတြုံတုသိုသမ္ဘာသိုညးဓါဂမျိုင် မုံကိသီလမတုပ်သုဟ်ဂ် ဒတုဇိဂမျိုင်ဒ်ဒ်ဂ်ဂင် အိုတ်ရ၊ ပွမဝံပဒတ် ပွဲတသိုခ်လေပ်ဒ်ရ၊ ဒ်ညးသုသတြာဂမျိုင် ဟံမိပ်စိုတ်အိုတ်ရ။

ကုတြုံတုသိုသမ္ဘာသိုညးဓါဂမျိုင် မုံကိဒေတ်သီလမတုပ်သုဟ်ဂ် ဒေတ်တခရ် ပွဲဘဝမိုဟ်ဝံအိုတ်တု ကာမဂုဏ်ဂမျိုင်အိုတ်သို ပွဲလိုက်သွပ် ကလိဝံအတိုင်မနွံပိုက်တု ဝံမိပ်လဟိုင်သိုက်သိုက်မျိုက်မျိုက်အိုတ်ရ။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ပဌမသမဇီဝီ

၅၅။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသော်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဂြိုက်ဘောသကဠ မဒ်ဒိုက်ကို မသက္ကုဘဲကုသတ်ဂမ္တိုင် ဇရောင်ချင်သုသုမာရဂီရ လုပ်လွှတ်ဘဂ္ဂရးရ။ ပွဲအခိုင်ကို တီလမ္မံ ပိုင်ကျိတြဲ ပွဲအခိုင်နူဂယး ဗိုက်ပဠေပ်သုာတဲ သိုမဂိုင်ကေတ်ဗဗေင်,သုာကို က္လုာ်ပြာပ်စအာသို သမေဟ်နကုလပိတာတဲမွဲး ဂဇာ်ဒိုင်ပွဲဒိုက်မလးပညပ်လဝ် သုာရ။ ပွဲအခိုင်ကို သမေဟ် ကြံနကုလပိတာကောံသမေဟ်ဗြနကုလမာတာဂမ္တိုင် ပြာပ်အာဇရောင် တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲ အိုတ်တဲ လှောင်သွဝတ် ဂဇာ်ကေတ်ပွဲဒိုက်မွဲး သမေဟ်နကုလပိတာကို ဂရင်ပတီ တီလမ္မံ ပိုင်ကျိတြဲဂလာန်ဝံရ— ယံကျိမျံပိုင် အဲဒိုက် အယောဇျောတ်သွတ်တေံဟေင် သွတမ်နူ ထပ်တဲဒိုင်နင် သမေဟ်ဗြနကုလမာတာ မဇျောတ်သွတ်တဲ နကိုစိုတ်လေဝ် ကလိလောန် သမေဟ်ဗြနကုလမာတာတဲ ဇေတ်ဒးရဲ အဲဒိုက်သမ္ဘိဟံဒးရ။ နကိုဇကုတုန် မုသွက်သွး နွံဏီဂံရော? ယံကျိမျံပိုင် ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္တိုင် ပွဲဘဝလှုဟ်လေဝ် မိက်ဂွံဗိုသှောင်ဆို ညးသကအ်အိုတ်ရ။ ပွဲဘဝပရလိုက်လေဝ် မိက်ဂွံဗိုသှောင်ဆိုညးသကအ်အိုတ်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ သမေဟ်ဗြနကုလမာတာလေဝ် ဂရင်ပတီ တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲဂလာန် ဝံရ— “ယံကျိမျံပိုင် သမေဟ်နကုလပိတာကို အယောဇျောတ်သွတ်တေံဟေင် သွတမ်နူထပ်တဲ ဒိုင်နင် အဲဒိုက်ဗြမဇျောတ်သွတ်တဲ နကိုစိုတ်လေဝ် ကလိလောန်သမေဟ်နကုလပိတာတဲ ဇေတ်ဒးရဲ အဲဒိုက်သမ္ဘိဟံဒးရ။ နကိုဇကုတုန် မုသွက်သွးနွံဏီဂံရော? ယံကျိမျံပိုင် ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္တိုင် ပွဲဘဝလှုဟ်လေဝ် မိက်ဂွံဗိုသှောင်ဆိုညးသကအ်အိုတ်ရ။ ပွဲဘဝပရ လိုက်လေဝ် မိက်ဂွံဗိုသှောင်ဆိုညးသကအ်အိုတ်ရ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယံဒကာတအ် တုသိုသမ္ဘာညးဂမ္တိုင်ဓါတု ပွဲဘဝလှုဟ်လေဝ် သွက်ဂွံဗိုသှောင် ဆိုညာတ်ရင်သကအ် ပွဲဘဝပရလိုက်လေဝ် သွက်ဂွံဗိုသှောင်ဆိုညာတ်ရင်သကအ်ကို ယဝ်နွံ ပိုက်အိုတ်မွဲး။ သိုညးဂမ္တိုင်ဓါတုကို ဒးနွံကိုဓရသဒ္ဓါတုပ်သုဟ်အိုတ်ရ။ ဒးနွံကိုသီလတုပ်သုဟ် အိုတ်ရ။ ဒးနွံကိုပွမသွးပွးတုပ်သုဟ်အိုတ်ရ။ ဒးနွံကိုပညာတုပ်သုဟ်အိုတ်ရ။ (ဒ်သတ်မွဲး) တုသိုသမ္ဘာညးဂမ္တိုင်ဓါတုကို ပွဲဘဝလှုဟ်လေဝ် ဂွံဗိုသှောင်ဆိုညာတ်ရင်သကအ်အိုတ်ရ။ ပွဲဘဝပရလိုက်လေဝ် ကြက်ဂွံဗိုသှောင်ဆိုညာတ်ရင်သကအ်အိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

တြဲတုသိုသမ္ဘာသိုညးဓါဂမ္တိုင်ကို ကောံဓရသဒ္ဓါလေဝ် ချိုက်ပေင်အိုတ်ရ။ အဓိပ္ပါယ် ဂလာန် ဒုင်ဒါန်ဂမ္တိုင်လေဝ် တီကေတ်အိုတ်ရ။ သိုလလမ်မင်မွဲ(ကာယပါင်စိုတ်) အိုတ်ရ။ တြဲတုသိုသမ္ဘာသိုညးဓါဂမ္တိုင်ကို သိုမဟိုတ်ဂလာန် သိုက်ဆာန်ရင်သကအ် ဂမ္တိုင်ကို ဂယိုင်လမျို ဗဗွဲဓရ်အိုတ်ရ။

ကျဲတြဲတုသိုသမ္ဘာသိုညးဓါဂမ္တိုင် မုံကိုသီလမတုပ်သုဟ်ကို ဒတဲဖိုဂမ္တိုင်ဒ်ဂိုဏ်ဂှင် အိုတ်ရ။ ပွမဝံပဒတ် ဗွဲတသိုခိုင်လေဝ်ဒ်ရ။ ဒ်ညးသုသတြဲဂမ္တိုင် ဟံမိစိုတ်အိုတ်ရ။

ကုတြိတုသိုသမ္ဘာသိုညးဓါဂမ္ဘိုင် မွဲကုဒ္ဒေတ်သီလမတုပ်သုဟ်ဂ် ဒ္ဒေတ်တံခရဲ ပွဲဘဝမ္မိဟ်ဂွံအိုတ်တဲ ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်အိုသို ပွဲလိုက်သွပ် ကလိဂွံအတိုင်မန္တပိုက်တဲ ဂွံမိပ်လဟ်င်သိုက်သိုက်မွဲက်မွဲက်အိုတ်ရ။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဒုတိယသမဇီဝိ

၅၆။ ယွံခမီတအ် တုသိုသမ္ဘာညးဂမ္ဘိုင်ဓါတု ပွဲဘဝလျဟ်လေပ် မိက်ဂွံဗိုသေ့ဝ် ဆိုညာတ်ရင်သကအ် ပွဲဘဝပရလိုက်လေပ် မိက်ဂွံဗိုသေ့ဝ်ဆိုညာတ်ရင်သကအ်အိုတ်မွဲး၊ သိုညးဂမ္ဘိုင်ဓါတုဒ် ဒးနွံကုဇရသဒ္ဓါတုပ်သုဟ်အိုတ်ရ၊ ဒးနွံကုသီလတုပ်သုဟ်အိုတ်ရ၊ ဒးနွံကု ပွမသွးပွးတုပ်သုဟ်အိုတ်ရ၊ ဒးနွံကုပညာတုပ်သုဟ်အိုတ်ရ၊ (ဒ်သက်မွဲး) တုသိုသမ္ဘာ ညးဂမ္ဘိုင် ဓါတုဒ် ပွဲဘဝလျဟ်လေပ် ဂွံဗိုသေ့ဝ်ဆိုညာတ်ရင်သကအ်အိုတ်ရ၊ ပွဲဘဝပရလိုက်လေပ် ကြက်ဂွံဗိုသေ့ဝ်ဆိုညာတ်ရင်သကအ်အိုတ်ရ ရံဂွံ (သွးတ်ရ)။

တြိတုသိုသမ္ဘာသိုညးဓါဂမ္ဘိုင် ကျောံခရဲသဒ္ဓါလေပ် ချိုက်ပေင်အိုတ်ရ၊ အဓိပ္ပါယ် ဂလာန် ဒုင်ဒါန်ဂမ္ဘိုင်လေပ် တီကေတ်အိုတ်ရ၊ သိုလလမ်မင်မွဲ (ကာယပါင်စိုတ်) အိုတ်ရ၊ တြိတုသိုသမ္ဘာသိုညးဓါဂမ္ဘိုင် သိုမဟိုတ်ဂလာန် သိုက်ဆာန်ရင်သကအ် ဂမ္ဘိုင်ဂ် ဂယိုင်လမျို ဗဗွဲခရဲအိုတ်ရ။

ကုတြိတုသိုသမ္ဘာသိုညးဓါဂမ္ဘိုင် မွဲကုသီလမတုပ်သုဟ်ဂ် ဒတုဇိုဂမ္ဘိုင်ဒ်ဂိုဏ်ဂွံ အိုတ်ရ၊ ပွမဂွံပဒတ် ဗွဲတသိုခ်လေပ်ဒ်ရ၊ ဒ်ညးသုသတြိဂမ္ဘိုင် ဟံမိပ်စိုတ်အိုတ်ရ။ ကုတြိတုသိုသမ္ဘာသိုညးဓါဂမ္ဘိုင် မွဲကုဒ္ဒေတ်သီလမတုပ်သုဟ်ဂ် ဒ္ဒေတ်တံခရဲ ပွဲဘဝ မ္မိဟ်ဂွံအိုတ်တဲ ကလိဂွံကာမဂမ္ဘိုင်မန္တပိုက်အိုသို ပွဲလိုက်သွပ်တဲ ဂွံမိပ်လဟ်င်သိုက် သိုက်မွဲက်မွဲက်အိုတ်ရ။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်သုပ္ပဝါသာ

၅၇။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီမ္မုပိုဏ်ကျိတြိ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲနီဂိုသိုင်ကောလိယဂမ္ဘိုင် မ္မုယုပဇ္ဇနီကာ အပွဲဇနးပိုဒ်ကောလိယရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမ္မုပိုဏ်ကျိတြိ ပွဲအခိုင်နူဂယး မိုက်ပဠေပ်သုာတဲ သိုမဂိုင်ကေတ်ဗဗေင်၊သုာဂ် က္လုပြာပ်စံအာသိုသုပ္ပဝါသာ ကောန်ဂုတ် သိုင်ကောလိယတဲမွဲး ဂဇအ်ဒိုင်ပွဲဒွါမလးပညပ်လပ် သုာရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် သုပ္ပဝါသာ ကောန်ဂုတ်

သွိုင်ကောလိယာ၌ အလိုဇေယျကောန်စိတ်တရားဖာယဗ္ဗ တိလမ္မုပိဉ်ကျာ်တြဲ နက္ခိစ္ဆအာဟာရ ဘောဇိန်မပြဲပြဲ စိက္ခိတရိပ်စိတ် စိက္ခိဒေဆေဝဒပ်ပဒေါက္ခေရ။ ပွဲတြဲနုဂ် သုပ္ပဝါသာ ကောန် ဝုတ်သွိုင်ကောလိယ ပြာပ်အာဇေရင်တိလမ္မုပိဉ်ကျာ်တြဲ မက္ခိပိဉ်တဲ မွဲကုတ်မပါကော့ နူပဗေင် တဲဂ်တဲ ဂဇေဒ်ဒွင်ပွဲဒွါမွဲဂ် တိလမ္မုပိဉ်ကျာ်တြဲ သွေးတိုန်ဂလာန်ဝံရ—

ယွံသုပ္ပဝါသာ ကွေးအရီဗြ မက္ခိဒိန္နဘောဇိန်ဂ် ဒွိက္ခိဒိန္နအရာဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူ ကုပ္ပဂိုလ် ဒွိုင်ဒိန္နဂမ္ဘိုင်မွေးရ။ ညးမွေးပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွေးတုန်— ဒွိက္ခိဒိန္နအာယုက်မွေးရ၊ ဒွိက္ခိဒိန္န ရုပ်သားမွေးရ၊ ဒွိက္ခိဒိန္နတသိုခ်မွေးရ၊ ဒွိက္ခိဒိန္နဗြဟ္မာတ်မွေးရ။ ဟိုတ်ပွမဒွိက္ခိဒိန္နအာယုက်ဂ်ရ ဒွိသွက် အာယုက်ဒေဝတ်ကို အာယုက်မ္မိဟ်ကိုဝံဂိုင်ရ၊ ဟိုတ်ပွမဒွိက္ခိဒိန္နရုပ်သားဂ်ရ ဒွိသွက် ရုပ်သားဒေဝတ်ကို ရုပ်သားမ္မိဟ်ကိုဝံကျော်ရ၊ ဟိုတ်ပွမဒွိက္ခိဒိန္နတသိုခ်ဂ်ရ ဒွိသွက်ဝံကလိဝံ တသိုခ်ဒေဝတ်ကို တသိုခ်မ္မိဟ်ကိုရ၊ ဟိုတ်ပွမဒွိက္ခိဒိန္နဗြဟ္မာတ်ဂ်ရ ဒွိသွက်ဗြဟ္မာတ်ဒေဝတ်ကို ဗြဟ္မာတ်မ္မိဟ်ကိုဝံဇော်ရ။ ယွံသုပ္ပဝါသာ ကွေးအရီဗြ မက္ခိဒိန္နဘောဇိန်ဂ် ဒွိက္ခိဒိန္နအရာဂမ္ဘိုင် ပန်ဂကူဝံ ကုပ္ပဂိုလ်ဒွိုင်ဒိန္နဂမ္ဘိုင်မွေးရ။

ဩကွေးအရီဗြမွဲ ကိုဒိန္နဘောဇိန် မဿွေးဇုမပြဲ မချိုက်ပေင်တဲကောံရှ်သာ မဂပ်ဝံ စီရင်လပ်မွဲမဒေးရး ပွဲပ္ပဂိုလ်တုအရန်ဂမ္ဘိုင် မချိုက်ပေင်တဲကောံ ‘စရဏာ’ဒွေတ်စ်သုန် မအာစိပ် ဒဒ်မပြဲ မအာစိပ်ပွမလ္လူတပ်ရ၊ ဒိန္နကွေးအရီဗြဂ် ကုသိုလ်ဆပ်စပ်ရင်သ ကအံတဲ မွဲကုတ်ဖိုဇော်ပြဲရ ရံဝံ ကျာ်တြဲဂမ္ဘိုင်မတီကေတ်လောကပိဂ် ဂပ်ဝံထိုင်သးရ။

ပွဲလောကဝံ ဩညးဂမ္ဘိုင် သိုမဗ္ဗုဟ်တဲကုသိုလ် မွဲသဘ်မဗ်သားဂ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါဂ် မွဲကုတ်ပွမချိုက်မွဲကုတ်ဂမ္ဘိုင်ဒ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကော့ မွဲကုတ်ပွမသအေတ်သပါန် မွဲဟာန်ကောံ ရိဟ်ကွက်တဲ ဂေတ်ဂေတ်အိုတ်ရ၊ ညးဂမ္ဘိုင်ဂ် ဟဂပ်ဝံဟိုဂရိဟ်ဂမ္ဘိုင်ဒ်ဒ်တဲ ဝံအာစိပ် ဌာနချင်သွပ်မပြဲအိုတ်ရ။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်သုဒတ္တ

၅၈။ ပွဲအခိုင်ဂ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ပှောံပြာပ်အာဇေရင် တိလမ္မုပိဉ်ကျာ်တြဲ လျောပ်သွဝတ် တိလမ္မုပိဉ်ကျာ်တြဲတဲ မဂဇေဒ်ဒွင်ပွဲဒွါမွဲဂ် တိလမ္မုပိဉ်ကျာ်တြဲ သွေးတိုန် ဂလာန်ဝံရ—

ယွံဒကာ ကွေးအရီ မလေပ်ကိုဒိန္နဘောဇိန်ဂ် ဒွိက္ခိဒိန္နအရာဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူ ကုပ္ပဂိုလ် ဒွိုင်ဒိန္နဂမ္ဘိုင်မွေးရ။ ညးမွေးပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွေးတုန်— ဒွိက္ခိဒိန္နအာယုက်မွေးရ၊ ဒွိက္ခိဒိန္န ရုပ်သားမွေးရ၊ ဒွိက္ခိဒိန္နတသိုခ်မွေးရ၊ ဒွိက္ခိဒိန္နဗြဟ္မာတ်မွေးရ။ ဟိုတ်ပွမဒွိက္ခိဒိန္န အာယုက်ဂ်ရ

ဒိသွက်အာယုက်ဒေဝတကို အာယုက်မ္ဗိဟ်ကိုဝံ့ဂိုင်ရ၊ ဟိုတ်ပွမဒ်ကိုဒိန်ရုပ်သင်္ဂရ။ ဟိုတ်ပွမ
ဒ်ကိုဒိန်တသိုခ်ဂရ။ ဟိုတ်ပွမဒ်ကိုဒိန်ဇြဟတ်ဂရ ဒိသွက်ဇြဟတ်ဒေဝတကို ဇြဟတ်မ္ဗိဟ်ကို
ဝံ့ဇော်ရ။ ယံဒကာ ကွေးအရီ မလေပ်ကိုဒိန်ဘောဇိန်ဂ် ဒ်ကိုဒိန်အရာဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ့ ကုပုဂိုလ်
ဒုင်ဒိန်ဂမ္တိုင်မွေးရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

ဩဉ္ဇးမ္တေ ကုပုဂိုလ်ဂမ္တိုင် မလေပ်သ္မိလလမ်မင်မ္တေ(ကာယပါင်စိုတ်) မဒေစတစ္စ
ဉ္ဇးသအာင်ဂမ္တိုင်ကိုဒိန်ဂ် ပွဲအခိုင်အာကာလမဗ္ဗေ ကိုဒိန်ဘောဇိန်ပွဲမရော်သော်ရဂရ။
ဉ္ဇးဂ် ဒ်ကိုဒိန်အရာဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ့မွေး အာယုက်ကို ရုပ်သင်္ဂကို တသိုခ်ကို ဇြဟတ်ကို
မွေးရ။

ဉ္ဇးမလေပ်ကိုဒိန် အာယုက်ရုပ်သင်္ဂတသိုခ်ဇြဟတ်ဂ် ဩဉ္ဇးပွဲဘုံဌာနမ္တေကတိဒ်ရ။
ပွဲဘုံဌာနမကတိဒ်ဂ် ဝံဒ်ပွမ္တေကိုအာယုက်ဂိုင်ကို ပွမသကအ်တို့ဝါရဂိုင်ကိုရ။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဘောဇန

၅၉။ ယံခမီတအ် ဉ္ဇးမလေပ်ကိုဒိန်ဘောဇိန်ဂ် ဒ်ကိုဒိန်အရာဂမ္တိုင်ပန်ဂကူ ကုပုဂိုလ်
ဒုင်ဒိန်ဂမ္တိုင်မွေးရ။ ဉ္ဇးမွေးပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွေးတုန် — ဒ်ကိုဒိန်အာယုက်မွေးရ၊ ဒ်ကိုဒိန်
ရုပ်သင်္ဂမွေးရ၊ ဒ်ကိုဒိန်တသိုခ်မွေးရ၊ ဒ်ကိုဒိန်ဇြဟတ်မွေးရ။ ဟိုတ်ပွမဒ်ကိုဒိန် အာယုက်ဂ်ရ
ဒိသွက် အာယုက်ဒေဝတကို အာယုက်မ္ဗိဟ်ကိုဝံ့ဂိုင်ရ၊ ဟိုတ်ပွမဒ်ကိုဒိန်ရုပ်သင်္ဂရ။ ဟိုတ်ပွမ
ဒ်ကိုဒိန်တသိုခ်ဂရ။ ဟိုတ်ပွမဒ်ကိုဒိန်ဇြဟတ်ဂရ ဒိသွက်ဇြဟတ်ဒေဝတကို ဇြဟတ်မ္ဗိဟ်ကို
ဝံ့ဇော်ရ။ ယံခမီတအ် ဉ္ဇးမလေပ်ကိုဒိန်ဘောဇိန်ဂ် ဒ်ကိုဒိန်အရာဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ့ ကုပုဂိုလ်
ဒုင်ဒိန်ဂမ္တိုင်မွေးရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

ဩဉ္ဇးမ္တေ ကုပုဂိုလ်ဂမ္တိုင် မလေပ်သ္မိလလမ်မင်မ္တေ(ကာယပါင်စိုတ်) မဒေစတစ္စ
ဉ္ဇးသအာင်ဂမ္တိုင်ကိုဒိန်ဂ် ပွဲအခိုင်အာကာလမဗ္ဗေ ကိုဒိန်ဘောဇိန်ပွဲမရော်သော်ရဂရ။
ဉ္ဇးဂ် ဒ်ကိုဒိန်အရာဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ့မွေး အာယုက်ကို ရုပ်သင်္ဂကို တသိုခ်ကို ဇြဟတ်ကို
မွေးရ။

ဉ္ဇးမလေပ်ကိုဒိန် အာယုက်ရုပ်သင်္ဂတသိုခ်ဇြဟတ်ဂ် ဩဉ္ဇးပွဲဘုံဌာနမ္တေကတိဒ်ရ။
ပွဲဘုံဌာနမကတိဒ်ဂ် ဝံဒ်ပွမ္တေကိုအာယုက်ဂိုင်ကို ပွမသကအ်တို့ဝါရဂိုင်ကိုရ။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဂိဟိသာမီစိ

၆၀။ ပွဲအခိုင်ကို အနာထပိဏ္ဍိကသေဦး ပှောပြောအာဇာနည် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြ လှောင်သွဝတ် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြတဲ မဂဇာဒွင်ပွဲဒါမ္ပွဲ တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြ သွးတိုန် ဂလာန်ဝံရ—

ယွံဒကာ ကွေးအရီ မချိုက်ပင်တကောဓရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဂ် ဒွေတ်လုတ်တ ဒွေတ် ဝတ်မပွဲတကုခရ်ဂမ္ဘိုင် မလေပ်ကိုကလိဝံသကအ်တို့ဝါရ မလေပ်ကိုကတိုန်ပွဲချင်သွပ်မွေးရ။ ညးမွေးပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွေးတုန်— ယွံဒကာ ပွဲသာသနာဝံ ကွေးအရီဂ် ပြာပ်ပတန်တူရူကို ခမီသင် နကိုသုာရ၊ (ကိုဒါန်သုာရ)။ ပြာပ်ပတန်တူရူကိုခမီသင် နကိုပိဏ္ဍပါတ်ရ၊ (ကိုဒါန် ပိဏ္ဍပါတ်ရ)။ ပြာပ်ပတန်တူရူကိုခမီသင် နကိုဘာရ၊ (ကိုဒါန်ဘာရ)။ ပြာပ်ပတန်တူရူကို ခမီသင် နကိုဂဉ္စ မဒ်ကြိယာဗာပင်ပွဲလမျီုမစေ့စးကိုယဲရ၊ (ကိုဒါန်ဂဉ္စရ)။ ယွံဒကာ ကွေးအရီ မချိုက်ပင်တကောဓရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ ဒွေတ်လုတ်တ ဒွေတ်ဝတ်မပွဲတကုခရ်ဂမ္ဘိုင် မလေပ် ကိုကလိဝံသကအ်တို့ဝါရ မလေပ်ကိုကတိုန်ပွဲချင်သွပ်မွေးရ ရဝံ (သွးတရ)။

တပညာဂမ္ဘိုင် သီမပြာပ်ပတန်တူရူကိုပုဂိုလ်ဒုင်ဒါန်ဂမ္ဘိုင် မအာစိုပ်ပွမညီသာ သုတ်သုန် နကိုကာယစိုတ် မွဲကိုသီလဂမ္ဘိုင် နကိုသုာကို နကိုပိဏ္ဍပါတ်ဘာသုာ သတိက်သုာဒွင်ပစ္စယ် ဂဉ္စမဒ်ပွင်ပွဲလမျီုမစေ့စုကိုယဲကိုဂ်တဲ ဒွေတ်တဒွေတ်ဝတ်ခရ် မပွဲတကုခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။

ကုညးဂမ္ဘိုင်ကို ပွဲတဲကို ပွဲဗွဲကို ပွဲအခါကာလအိုသို ပွကုသိုလ်ဇော်မောင်ရ၊ ညးဂမ္ဘိုင်ကို ကောန်သွပကုသိုလ် မခိုတ်ဆဲတဲ ဝံအာစိုပ်ချင်သွပ်ရ။

သုတ်ဒသမ။

ပုညာဘိသန္ဓဝဂ် မဒ်ကိုပ်ကွာတဲရ။

(ရ) ၂။ ပတ္တကမ္မဝဂ် ၁။ သုတ်ပတ္တကမ္မ

၆၁။ ပွဲအခိုင်ကို အနာထပိဏ္ဍိကသေဦး ပှောပြောအာဇာနည် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြ လှောင်သွဝတ် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြတဲ မဂဇာဒွင်ပွဲဒါမ္ပွဲ တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြ သွးတိုန် ဂလာန်ဝံရ—

ယွံဒကာ ဓရ်ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်နွံပွက် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မျိုက် မဂပ်ဝ်ဒးဝှပ် မဂပ်ဝ်ကလိဝံ ပွဲမဝါတ်ဂါတ် ပွဲလောကဂ် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွေးပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွေးတုန်— ပိုင်ဟာန် ဘိုက်ဘက်ဂမ္ဘိုင် ညီသုတ်ကိုခရ် ဩပ်ကိုကတိုန် ကုအဲအိုတ်ညီ။ ဣဝံတုန် ဓရ်မဂပ်ဝ်နွံပွက် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မျိုက် မဂပ်ဝ်ဒးဝှပ် မဂပ်ဝ်ကလိဝံ ပွဲမဝါတ်ဂါတ် ပွဲလောကပဌမရ။

ကလိဝံပိဉ်ဟာန်ဘိုက်ဘက်၌ ညီသုဟ်ကိုဓရ်တဲ သကအ်တို့ဝါရ မွဲဟာန်ကောံ ကဠောမသနာမ်ရိုဏ်၌ မွဲဟာန်ကောံမိတ်သဟာ်ပြောဏ်၌ ဩဝ်ကိုကျင်စိုပ်ကုအဲညိ။ ဣဝံတုန် ဓရ်မဂ်ဝံနွံပွက် မဂ်ဝံသျှိုက်မျိုက် မဂ်ဝံဒးဣဝ် မဂ်ဝံကလိဝံ ဗွဲမဝါတ်ဂါတ် ပွဲလောကဒုတိယရ။

ကလိဝံပိဉ်ဟာန်ဘိုက်ဘက်၌ ညီသုဟ်ကိုဓရ်တဲ ကလိဝံသကအ်တို့ဝါရ မွဲဟာန် ကောံကဠောမသနာမ်ရိုဏ်၌ မွဲဟာန်ကောံမိတ်သဟာ်ပြောဏ်၌ မိက်ဝံအာယုက်ဂိုင် ဗွဲမလအ်ရ၊ မိက်ဝံမင်မွဲအာယုက်မဂိုင်ရ။ ဣဝံတုန် ဓရ်မဂ်ဝံနွံပွက် မဂ်ဝံသျှိုက်မျိုက် မဂ်ဝံဒးဣဝ် မဂ်ဝံကလိဝံ ဗွဲမဝါတ်ဂါတ် ပွဲလောကတတိယရ။

ကလိဝံပိဉ်ဟာန်ဘိုက်ဘက်၌ ညီသုဟ်ကိုဓရ်တဲ ကလိဝံသကအ်တို့ဝါရ မွဲဟာန် ကောံကဠောမသနာမ်ရိုဏ်၌ မွဲဟာန်ကောံမိတ်သဟာ်ပြောဏ်၌ ကလိဝံအာယုက်ဂိုင် ဗွဲမလအ်တဲ ကလိဝံမင်မွဲအာယုက်မဂိုင်တဲ ခန္ဓဇုလီလ်တဲ ပွဲကြနုချိုတ်တဲ မိက်ဝံကတိုဒ် ပွဲချင်သွပ် မဒ်လအာဂတိဒးရဲခိုဟ်ဆဲးရ။ ဣဝံတုန် ဓရ်မဂ်ဝံနွံပွက် မဂ်ဝံသျှိုက်မျိုက် မဂ်ဝံဒးဣဝ် မဂ်ဝံကလိဝံ ဗွဲမဝါတ်ဂါတ် ပွဲလောကစတုတ္ထရ။ ယံဒကာ ဓရ်၌ မဂ်ဝံ နွံပွက် မဂ်ဝံသျှိုက်မျိုက် မဂ်ဝံဒးဣဝ် မဂ်ဝံကလိဝံ ဗွဲမဝါတ်ဂါတ် ပွဲလောကဏှ ဣဝံပန်ဂကူ အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတဲရ)။

ယံဒကာ ဓရ်ဟိုတ်ဂမၠိုင်ပန်ဂကူ သွက်ဝံကလိဝံဓရ်ဖိုဂမၠိုင်ပန်ဂကူ မဂ်ဝံနွံပွက် မဂ်ဝံသျှိုက်မျိုက် မဂ်ဝံဒးဣဝ် မဂ်ဝံကလိဝံ ဗွဲမဝါတ်ဂါတ် ပွဲလောကဝံ နွံအိုတ်ရ။ ညးမွဲ ပန်ဂကူအိုတ်ဂံရောမွဲတုန်— ပွမချိုက်ပေင်တဲကောံဓရ်သဒ္ဓါ ပွမချိုက်ပေင်တဲကောံသီလ ပွမချိုက်ပေင်တဲကောံပွမသုးပွး ပွမချိုက်ပေင်တဲကောံပညာရ။

ယံဒကာ ပွမချိုက်ပေင်တဲကောံဓရ်သဒ္ဓါမွဲ ညးညွှံရော? ယံဒကာ ပွဲသာသနာဝံ ကွဲးအရီု ချိုက်ပေင်တဲကောံဓရ်သဒ္ဓါရ “တီလမ္ပုဉ်ကျာ်တြဲ ဟိုတ်နူဟိုတ်မထေက်ဒင် ပူဇဲတေင်ဝံလေဝ် အရဟံမွဲရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မဂိုင်တီကေတ်(ဓရ်မဂိုင်အိုသဉ်) အလိုဇုကု မချာ်စုတ်ဝံလေဝ် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓမွဲရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မချိုက်ပေင်တဲကောံ ‘ဝိဇ္ဇာ’ လညာတ်ဉာဏ် ‘စရဏ’ ဒွေတ်ဝံလေဝ် ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နာမွဲရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မလေပ်သုးတဲ ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး ဝံလေဝ် သုဂတမွဲရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတီတဲလောကဝံလေဝ် လောကဝိဒ္ဓုမွဲရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒ်ပုဂ္ဂိုလ်မပြဲ ဟဲပတောံစတ် လေပ်ဒွေံပတောန် သတ်မထေက်ကိုဒွေံပတောန်ဝံလေဝ် အနတ္တဇရာပုဂ္ဂိုလ်သမ္ပသာရထိမွဲရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မဒ်အွာ မှီဟ်ဒေဝတဂမၠိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာ ဒေဝမနုဿာန်မွဲရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မဂိုင်တီကေတ် သစ္စပန်ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓေါမွဲရ၊ ဟိုတ်နူ ဟိုတ်မျိုက်ပိဉ်ကမ်တြိမ္ဗေဒဇုတ်ဝံလေဝ် ဘဂဝါမွဲရ” ရံဝံ ပတေ်ကေတ်အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တီလမ္ပုဉ်ကျာ်တြဲရ။ ယံဒကာ ဣဝံ ကော်ခဲးရံဝံမွဲ ပွမချိုက်ပေင်တဲ ကောံဓရ်သဒ္ဓါရ။

ယွံဒကာ ပွမချိုက်ပေင်တကောံသီလမ္မးၣ် ညးခွဲၣ်ရော? ယွံဒကာ ပွဲသာသနာဂွံ ကွးအရီၣ် ဝေင်ပါကွေံ နူပွမစိုတ်လမ္မိညးရ ။ ပ ။ ဝေင်ပါကွေံ နူပွမသုင်စသိအရက်ရ။ ယွံဒကာ ဣဝွံၣ် ကော်ခဲးရဲဝွံမ္း ပွမချိုက်ပေင်တကောံသီလရ။

ယွံဒကာ ပွမချိုက်ပေင်တကောံပွမသွးပွးမ္းၣ် ညးခွဲၣ်ရော? ယွံဒကာ ပွဲသာသနာဂွံ ကွးအရီၣ် ပဒတ်ပွဲသို နကိုစိုတ်မစာ်စူးနုမ္မိက်လက်ကျိက်ပွမသအေတ်သပါန်ရ၊ သွးပွးဗူးဗူး ဇးဇးရ၊ မွဲၣ်ကိုတဲမဂပ်ဝ်ကြဲကြာတ်လဝ်ရ၊ မိပ်လဟီင်ပွဲပွမသွးပွးရ၊ သွက်ဂွံဒင်အာတ် န်ဒိုင် ဒတဲရ၊ မိပ်လဟီင်ပွဲပွမကိုဒါန်ပါပရအ်ပတိတ်ရ။ ယွံဒကာ ဣဝွံၣ် ကော်ခဲး ရဲဝွံမ္း ပွမချိုက် ပေင်တကောံပွမသွးပွးရ။

ယွံဒကာ ပွမချိုက်ပေင်တကောံပညာမ္းၣ် ညးခွဲၣ်ရော? ယွံဒကာ ညးပဒတ် နကို စိုတ်ဝိသမလောဘမတွံး ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမမဂ်ဂွက်ပျီၣ်ပျီၣ်ၣ် သွတ်ကမ္မောန်ဟံထေက်ကိုသွရ၊ ကိုဆောတ်ယောင်အာ ကမ္မောန်ထေက်ကိုသွရ၊ သွတ်ကမ္မောန်ဟံထေက်ကိုသွတဲ ဟိုတ်မ ကိုဆောတ်ယောင်အာကမ္မောန်ထေက်ကိုသွရ ဟုတ်ယုတ်လိုလ်အာ နူသကအ်တို့ဝါရကို နူတသိုခ်ကိုရ။ ယွံဒကာ ညးပဒတ် နကိုစိုတ် ‘ဗျာပါဒ’ပွမမိက်ကိုလိုလ်ပျီၣ်ပျီၣ်ၣ် သွတ် ကမ္မောန်ဟံထေက်ကို သွရ၊ ကိုဆောတ်ယောင်အာ ကမ္မောန်ထေက်ကိုသွရ၊ သွတ် ကမ္မောန်ဟံထေက်ကိုသွတဲ ဟိုတ်မကိုဆောတ်ယောင်အာ ကမ္မောန်ထေက်ကိုသွရ၊ သွတ် ကမ္မောန်ဟံထေက်ကိုသွတဲ ဟိုတ်မကိုဆောတ်ယောင်အာ ကမ္မောန်ထေက်ကိုသွရ ဟုတ်ယုတ်လိုလ်အာ နူသကအ်တို့ဝါရကို နူတသိုခ်ကိုရ။ ယွံဒကာ ညးပဒတ် နကိုစိုတ် ‘ထိနမိဒ္ဓ’ပွမစိုဝ်းခြိုင်ဖြဲပျီၣ်ပျီၣ်ၣ် သွတ်ကမ္မောန်ဟံထေက်ကိုသွရ၊ ကိုဆောတ်ယောင်အာ ကမ္မောန်ထေက်ကိုသွရ၊ သွတ်ကမ္မောန်ဟံထေက်ကိုသွတဲ ဟိုတ်မကိုဆောတ်ယောင်အာ ကမ္မောန်ထေက်ကိုသွရ ဟုတ်ယုတ်လိုလ်အာ နူသကအ်တို့ဝါရကို နူတသိုခ်ကိုရ။ ယွံဒကာ ညးပဒတ် နကိုစိုတ် ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ပွမကလံလ် ‘ကုက္ကုစ္စ’ပွမစံင်တူဗွဲကြဲပျီၣ်ပျီၣ်ၣ် သွတ်ကမ္မောန် ဟံထေက်ကိုသွရ၊ ကိုဆောတ်ယောင်အာ ကမ္မောန်ထေက်ကိုသွရ၊ သွတ်ကမ္မောန် ဟံထေက် ကိုသွတဲ ဟိုတ်မကိုဆောတ်ယောင်အာကမ္မောန်ထေက်ကိုသွရ ဟုတ်ယုတ်လိုလ်အာ နူသကအ်တို့ဝါရကို နူတသိုခ်ကိုရ။ ယွံဒကာ ညးပဒတ် နကိုစိုတ် ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ပွမပါ်ပါ ဟံမာန်ပျီၣ်ပျီၣ်ၣ် သွတ်ကမ္မောန်ဟံထေက်ကိုသွရ၊ ကိုဆောတ်ယောင်အာ ကမ္မောန်ထေက် ကိုသွရ၊ သွတ်ကမ္မောန်ဟံထေက်ကိုသွတဲ ဟိုတ်မကိုဆောတ်ယောင်အာ ကမ္မောန်ထေက် ကိုသွရ ဟုတ်ယုတ်လိုလ်အာ နူသကအ်တို့ဝါရကို နူတသိုခ်ကိုရ။

ယွံဒကာ ကွးအရီၣ် “ဝိသမလောဘမတွံး ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမမဂ်ဂွက် ဟိုတ်စိုတ်ဂွံ ကွဲ ခွက်ရ”ၣ် တီကေတ်ရဲဝွံတဲ ပါသွးကွေံ ဝိသမလောဘမတွံး ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမမဂ်ဂွက် မဒ် ဟိုတ်စိုတ်ကွဲခွက်ရ။ “ဗျာပါဒ’ပွမမိက်ကိုလိုလ်ၣ် ဟိုတ်စိုတ်ဂွံကွဲခွက်ရ”ၣ် တီကေတ်ရဲ ဝွံတဲ ပါသွးကွေံ ‘ဗျာပါဒ’ပွမမိက်ကိုလိုလ် မဒ်ဟိုတ်စိုတ်ကွဲခွက်ရ။ ‘ထိနမိဒ္ဓ’ပွမစိုဝ်းခြိုင်ဖြဲ ဟိုတ်စိုတ်ဂွံကွဲခွက်ရ”ၣ် တီကေတ်ရဲဝွံတဲ ပါသွးကွေံ ‘ဗျာပါဒ’ပွမစိုဝ်းခြိုင်ဖြဲ မဒ်ဟိုတ်စိုတ်

ကိုခွက်ရ။ “ဥဒ္ဓစ္စ’ပွမကလံလဏ် ‘ကုက္ကုစ္စ’ပွမစင်တူပွဲကြဲ ဟိုတ်စိတ်ဝံ့ကိုခွက်ရ”ကို တိကောတ်ရဝံ့တဲ့ ပါသွေးကော့ ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ပွမကလံလဏ် ‘ကုက္ကုစ္စ’ပွမစင်တူပွဲကြဲ မနိဟိုတ်စိတ် ကိုခွက်ရ။ “ဝိစိကိစ္ဆာ’ပွမပါ’ပါဟံမာန်ကို ဟိုတ်စိတ်ဝံ့ကိုခွက်ရ”ကို တိကောတ်ရဝံ့တဲ့ ပါသွေးကော့ ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ပွမပါ’ပါဟံမာန် မနိဟိုတ်စိတ်ကိုခွက်ရ။

ယံဒကာ ဩပွဲအခိုင်မွဲ ကွေးအရီၣ် ဝိသမလောဘမတွံး‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမမဂ်ၣ်ဟိုတ်စိတ်ဝံ့ကိုခွက်ရ”ကို တိကောတ်ရဝံ့တဲ့ ပါသွေးကော့ ဝိသမလောဘမတွံး‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမမဂ်ၣ် မနိဟိုတ်စိတ်ကိုခွက်တုဲဒ်ရ။ “ဗျာပါဒ’ပွမမိက်ကိုလိုလံာ် ဟိုတ်စိတ်ဝံ့ကိုခွက်ရ”ကို တိကောတ်ရဝံ့တဲ့ ပါသွေးကော့ ‘ဗျာပါဒ’ပွမမိက်ကိုလိုလံာ် မနိဟိုတ်စိတ်ကိုခွက်တုဲဒ်ရ။ ‘ထိန မိဒ္ဓ’ပွမနီဇဲဇိုင်ဇိုင် ဟိုတ်စိတ်ဝံ့ကိုခွက်ရ”ကို တိကောတ်ရဝံ့တဲ့ ပါသွေးကော့ ‘ဗျာပါဒ’ပွမနီဇဲ ဇိုင်ဇိုင် မနိဟိုတ်စိတ်ကိုခွက်တုဲရ။ “ဥဒ္ဓစ္စ’ပွမကလံလဏ် ‘ကုက္ကုစ္စ’ပွမစင်တူပွဲကြဲ ဟိုတ်စိတ် ဝံ့ကိုခွက်ရ”ကို တိကောတ်ရဝံ့တဲ့ ပါသွေးကော့ ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ပွမကလံလဏ် ‘ကုက္ကုစ္စ’ပွမစင်တူပွဲကြဲ မနိဟိုတ်စိတ်ကိုခွက်တုဲဒ်ရ။ “ဝိစိကိစ္ဆာ’ပွမပါ’ပါဟံမာန်ကို ဟိုတ်စိတ်ဝံ့ကိုခွက်ရ”ကို တိကောတ်ရဝံ့တဲ့ ပါသွေးကော့ ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ပွမပါ’ပါဟံမာန် မနိဟိုတ် စိတ်ကိုခွက်တုဲဒ်ရ။ ယံဒကာ ပွဲအခိုင်ကို ကွေးအရီၣ်သွံ့ရဝံ့ကို ကော်ခဲးရဝံ့မွဲး ညးမျှံကိုပညာမဇော် ညးမျှံကိုပညာမလဲလး ညးမချိုက်ပင်တကောံပညာ မလေပ်ညာတ်ဗွဲမပြာကဋ်ရ။ ယံဒကာ ဣဝံ့ကို ကော်ခဲး ရဝံ့မွဲး ပွမချိုက်ပင်တကောံပညာရ။ ယံဒကာ ခရ်ဟိုတ်ဂမ္တိုင် ပန်ဂကူဝံ့ သွက်ဝံ့ကလိဝံ့ခရ်ဖို ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ့မဂ်ဝံ့နွံပိုက် မဂ်ဝံ့သျှိုက်မျိုက် မဂ်ဝံ့ဒးဝှပ် မဂ်ဝံ့ကလိဝံ့ ဗွဲမဝါတ်ဂါတ် ပွဲလောကဝံ့ နွံအိုတ်ရ။

ယံဒကာ ကွေးအရီၣ် နကိုပိုင်ဟာန်ဘိုက်ဘက်ဂမ္တိုင် မဂ်ဝံ့ကလိဝံ့ နကိုလွီမငုဟ်ကတို သုလုတ်ဆန်စန်ပြ နိဿဗ္ဗာကိုဇြဟတ်သပါတဲ မဂ်ဝံ့ကိုကတိုဒ်ပဋ္ဌက်ဒတုံစော်ဖောက်ဖောက် မစိုန်သကိုကောံခရ် မဂ်ဝံ့ကလိဝံ့ခရ် လေပ်သွတ်ကမ္မာန်ကောင်ကာဂမ္တိုင်ပန်ဂကူမဗွဲရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ယံဒကာ ပွဲလောကဝံ့ ကွေးအရီၣ် နကိုပိုင်ဟာန်ဘိုက်ဘက် ဂမ္တိုင် မဂ်ဝံ့ကလိဝံ့ နကိုလွီမငုဟ်ကတို သုလုတ်ဆန်စန်ပြ နိဿဗ္ဗာကိုဇြဟတ်သပါတဲ မဂ်ဝံ့ကို ကတိုဒ်ပဋ္ဌက်ဒတုံစော်ဖောက်ဖောက် မစိုန်သကိုကောံခရ် မဂ်ဝံ့ကလိဝံ့ခရ် ကိုဇကုဇကု ဒ်တသိခရ်ရ။ ကိုသျှိုက်မျိုက်ရ။ ရင်တုင်တသိခဗွဲမဒးရးရ။ ကိုမိမဂ္တိုင် ဒ်တသိခရ် ကိုသျှိုက်မျိုက်ရ။ ရင်တုင်တသိခဗွဲမဒးရးရ။ ကိုကောန်သမ္ဘာသိုက်တြံသွာကမ္မာန်ဂမ္တိုင် ဒ်တ သိခရ်ရ။ ကိုသျှိုက်မျိုက်ရ။ ရင်တုင်တသိခဗွဲမဒးရးရ။ ကိုမိတ်သဟာဲပြောဇာဂမ္တိုင် ဒ်တသိခရ် ကိုသျှိုက်မျိုက်ရ။ ရင်တုင်တသိခဗွဲမဒးရးရ။ ဣဝံ့တုန် ဒ်ပိုင်ဟာန်ဘိုက်ဘက် မအာစိုပ်ဟိုတ် မဗွဲပဋ္ဌမ မအာစိုပ်အရာမထေက်ကိုဒ် မဂ်ဝံ့ပြဘိုက်စသုင် ဗွဲဟိုတ်မဗွဲ ကွေးအရီၣ်ရ။

ယံဒကာ မွဲဂကူပုန်တုန် ကွေးအရီၣ် နကိုပိုင်ဟာန်ဘိုက်ဘက်ဂမ္တိုင် မဂ်ဝံ့ကလိဝံ့ နကိုလွီမငုဟ်ကတို သုလုတ်ဆန်စန်ပြ နိဿဗ္ဗာကိုဇြဟတ်သပါတဲ မဂ်ဝံ့ကိုကတိုဒ်ပဋ္ဌက်

ဒတုံစေတီဖောက်ဖောက် မစိုန်သကီကောံခရ် မဂပ်ဝ်ကလိဂွံနစရ် ပွဲပရိုက်ဘဲဂမၠိုင် မှုံသဘ်
 မှ်သဘ် မကတိုဒ်ကွၢ် ဟိုတ်နုပုတ်ကို ဟိုတ်နုသုတ်ကို ဟိုတ်နုသိုက်ကို ဟိုတ်နုကမ္မတ်ဒမ္မကို
 ဟိုတ်နုညးဒုင်အာဲကွဲး မဟဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန်သျှိုက်မၠိုက်ဂမၠိုင်ကို ကွာတ်ကွေံနုပွဲပွဲတဲဒ်ရ၊
 သွဇကုဇကု ညံင်ဂွံဒ်တသိုခ်ရ။ ဣဂွံတုန် ဒ်ပိဉ်ဟာန်ဘိုက်ဘက် မအာစိုပ်ဟိုတ် မဗွဲဒုတိယ
 မအာစိုပ်အရာမထေက်ကိုဒ် မဂပ်ဝ်ပြဘိုက်စသုင် ဗွဲဟိုတ်မဗွဲ ကွးအရီရ။

ယွံဒကာ မွဲဂကူပုန်တုန် ကွးအရီရ် နကီုပိဉ်ဟာန်ဘိုက်ဘက်ဂမၠိုင် မဂပ်ဝ်ကလိဂွံ
 နကီုလွီမငုဟ်ကတို သွလုတ်ဆန်စန်ပြ နိဿဲဗွဲကီုဇြဟတ်သပါတ် မဂပ်ဝ်ကတိုဒ်ပဠက်
 ဒတုံစေတီဖောက်ဖောက် မစိုန်သကီကောံခရ် မဂပ်ဝ်ကလိဂွံနစရ် ပွမပူဇ်မဂပ်ဝ်သွ ကုကဠော
 မသနာမ်ရိုက်ကို ပွမပူဇ်မဂပ်ဝ်သွ ကုကွဲထီဂမၠိုင်ကို ပွမပူဇ်မဂပ်ဝ်သွ ကုကဠောမသနာမ်ရိုက်
 ဂမၠိုင် မကလိလောန်စတဲ ပွဲကိပ်ကွာကို ပွမပူဇ်မဂပ်ဝ်သွ ကုသိုက်ကို ပွမပူဇ်မဂပ်ဝ်သွ
 ကုဒေဝတ်ကို လေပ်သွတ်ပွမပူဇ်မသုန်ဂကူဝံရ။ ဣဂွံတုန် ဒ်ပိဉ်ဟာန်ဘိုက်ဘက် မအာစိုပ်
 ဟိုတ်မဗွဲတတိယ မအာစိုပ်အရာမထေက်ကိုဒ် မဂပ်ဝ်ပြဘိုက်စသုင် ဗွဲဟိုတ်မဗွဲ ကွးအရီရ။

ယွံဒကာ မွဲဂကူပုန်တုန် ကွးအရီရ် နကီုပိဉ်ဟာန်ဘိုက်ဘက်ဂမၠိုင် မဂပ်ဝ်ကလိဂွံ
 နကီုလွီမငုဟ်ကတို သွလုတ်ဆန်စန်ပြ နိဿဲဗွဲကီုဇြဟတ်သပါတ် မဂပ်ဝ်ကတိုဒ်ပဠက်
 ဒတုံစေတီဖောက်ဖောက် မစိုန်သကီကောံခရ် မဂပ်ဝ်ကလိဂွံနစရ် ကိုကတိုဒ်ဒါန်မပြ မဒ်ဟိုတ်
 အာတ်ဘုံလ္လုလ္လုဂမၠိုင် မဒ်တဲမြမောပ်ချင်သွင် မှုံကီုဖိုတသိုခ် မလေပ်ကတိုဗဒ်ကိုအာရီခိုဟ်ပြ
 ပွဲသမဏဗြာဟ္မဏဂမၠိုင် မှုံသဘ်မဝေင်ပါကွေံ နုပုမဇ္ဇမာန်ပွမဟိုတ်မာဲ မတန်တဲ ပွဲပွမအေင်ဒုင်
 ပွမိပ်လဟိင်ပွဲကမ္မောန်ခိုဟ်ဆဲး မဝေင်တောန်ဇကုဇကုမွဲဝေင် မကိုစိုတ်ဇကုမွဲဝေင် လလမ်အာ
 (နူကီလေသ) မကိုစိုတ်ဇကုမွဲဝေင် စိုဟ်လလမ်သတိတ် (ဗွဲအစောံကီလေသ ပရိနိဗ္ဗာန်)ရ။
 ဣဂွံတုန် ဒ်ပိဉ်ဟာန်ဘိုက်ဘက် မအာစိုပ်ဟိုတ်မဗွဲစတုတ္ထ မအာစိုပ်အရာ မထေက်ကိုဒ်
 မဂပ်ဝ်ပြဘိုက်စသုင် ဗွဲဟိုတ်မဗွဲ ကွးအရီရ။

ယွံဒကာ ကွးအရီရ် နကီုပိဉ်ဟာန်ဘိုက်ဘက်ဂမၠိုင် မဂပ်ဝ်ကလိဂွံ နကီုလွီမငုဟ်ကတို
 သွလုတ်ဆန်စန်ပြ နိဿဲဗွဲကီုဇြဟတ်သပါတ် မဂပ်ဝ်ကတိုဒ်ပဠက်ဒတုံစေတီဖောက်ဖောက်
 မစိုန်သကီကောံခရ် မဂပ်ဝ်ကလိဂွံနစရ် လေပ်သွတ်ကမ္မောန်ကေင်ကာဂမၠိုင်ပန်ဂကူမဗွဲ
 ဝံရ။ ယွံဒကာ ကုပုဂ္ဂိုလ်လိုမ္မဲဟုံဟို ပါကွေံကမ္မောန်ကေင်ကာဂမၠိုင်ပန်ဂကူမဗွဲဝံတဲ ပိဉ်ဟာန်
 ဘိုက်ဘက်ဂမၠိုင် အာစိုပ်ပွမအိုတ်အာမူး၊ ယွံဒကာ ပိဉ်ဟာန်ဘိုက်ဘက်ဂမၠိုင်ဝံ ကော်ခဲဂး
 ရဲဝံမူး ပိဉ်ဟာန်ဘိုက်ဘက်ဂမၠိုင် မအာစိုပ်ဟိုတ်ဟုံဗွဲ မအာစိုပ်အရာမဟုံထေက်ကိုဒ် မဂပ်ဝ်
 ပြဘိုက်စသုင် ဗွဲဟိုတ်ဟုံဗွဲအိုတ်ရ။ ယွံဒကာ ကုပုဂ္ဂိုလ်လိုမ္မဲဟုံဟို နကီုကမ္မောန်ကေင်ကာ
 ဂမၠိုင်ပန်ဂကူမဗွဲဝံ ပိဉ်ဟာန်ဘိုက်ဘက်ဂမၠိုင် အာစိုပ်ပွမအိုတ်အာမူး၊ ယွံဒကာ ပိဉ်ဟာန်
 ဘိုက်ဘက်ဂမၠိုင်ဝံ ကော်ခဲဂးရဲဝံမူး ပိဉ်ဟာန်ဘိုက်ဘက်ဂမၠိုင် မအာစိုပ်ဟိုတ်မဗွဲ မအာစိုပ်
 အရာမထေက်ကိုဒ် မဂပ်ဝ်ပြဘိုက်စသုင် ဗွဲဟိုတ်ဗွဲအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

အဲ ပြာဟိဂစ္ဆသင် ပိဋ္ဌဟာန်ဘိက္ခဝါဒကံဂမ္ဘိရံ၊ ကောန်စိတ်ဗ္ဗုဒ္ဓါ(မိမဂ္ဂမ္ဘိရံ)တုရ၊
လွဏိမြန်(ကောန်သမ္ဘာဂမ္ဘိရံ)တုရ၊ ကလိလောန်အာပရိက်ဘဲဂမ္ဘိရံတုရ၊ ကိုတ်ဒါန်
မလေပ်ကို ကတိဒ်ပွဲချင်သွပ်လျှံတုရ၊ သအာင်နုဂ္ဂ ပုမပူဇမသုန်ပြကာလေပ် သွကျင်
တုရ၊ ကောန်စိတ် ဥပကာ ကုညးဂမ္ဘိရံ မှုကိုသီလ မသိုလလမ်မင်မွဲ(ကာယပါင်စိတ်)
မဒွေတ်လုတ်ဒွေတ် မပြဲတုရ။

ညးမှုကိုပညာ မပဒတ်ပွဲသိုက် ဩတုဟ်နဖိုမ္မ နွံပိုက်ကိုပိဋ္ဌဟာန်ဘိက္ခဝါဒကံဂမ္ဘိရံ၊
ဖိုကျင်စိုပ်ကုအဲအတိုင်လေင်တုရ၊ ကမ္မောန်ဟုံလေပ်ကိုစံင်တမွဲကြ အဲကောန်သွ
ကျင်တုရ။

သတ်မှိတ် မဗ္ဗုဟ်အကဲအရာဂ္ဂ ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါဂ္ဂ တန်တ ပွဲခရ်အရီဂမ္ဘိရံ၊
ညးမတန်တ ပွဲခရ်အရီဂမ္ဘိရံ ပွဲဘဝဝံဟေင် ဂပ်ဝံထိုင်သးအိုတ်ရ၊ ပွဲဘဝပရလိုက်
ဂွံမိပ်လဟိုင်လဟာဲပွဲချင်သွပ်ရ။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်အာနဏျ

၆၂။ ပွဲအခိုင်ဂ္ဂ အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ပှောပြာပ်အာဇေရင် တီလမှုပိဋ္ဌကျာ်တြဲ
လှောင်သွဝတ် တီလမှုပိဋ္ဌကျာ်တြဲတု မဂဇအံဒိုင်ပွဲဒွါမွဲဂ္ဂ တီလမှုပိဋ္ဌကျာ်တြဲ သူးတိုန်
ဂလာန်ဂွံရ—

ယွံဒကာ မှိတ်မဒင်စသိုင်ကာမဂုဏ်ဂ္ဂ သွနိဿဲကိုအခိုင်အခါမဗွဲတု တသိုခ်ဂမ္ဘိရံ
မဂပ်ဝံကလိဝံဂ္ဂ ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ္ဂရောမွဲတုန်— တသိုခ်နွံဒိုင် တသိုခ်
ပြာဟိဂစ္ဆသင် တသိုခ်ဟုံမွဲကိုဂတု တသိုခ်ဟုံမွဲကိုဒုဟ်ရ။

ယွံဒကာ တသိုခ်နွံဒိုင်မွဲဂ္ဂ ညးညွဲဂ္ဂရော? ယွံဒကာ ပွဲလောကဝံ ပိဋ္ဌဟာန်ဘိက္ခဝါဒကံ
ဂမ္ဘိရံ မဂပ်ဝံကလိဝံ နကိုလွဏိမဇုဟ်မြဟ်မြဟ် သွလုတ်ဆန်စန်ပြ နိဿဲဗွဲကိုဇြဟတ်သပါတဲ
မဂပ်ဝံကိုကတိဒ် ပဠက်ဒတုံစှော်ဖောက်ဖောက် မစိုန်သကိုကျောံခရ် မဂပ်ဝံကလိဝံနခရ် ဒိတ်
ကုကောန် ဂကူဂ်အိုတ်ရ၊ ကောန်ဂကူဂ် “ပိဋ္ဌဟာန်ဘိက္ခဝါဒကံဂမ္ဘိရံ မဂပ်ဝံကလိဝံ နကို
လွဏိမဇုဟ်မြဟ်မြဟ် သွလုတ်ဆန်စန်ပြ နိဿဲဗွဲကိုဇြဟတ်သပါတဲ မဂပ်ဝံကိုကတိဒ် ပဠက်
ဒတုံစှော်ဖောက်ဖောက် မစိုန်သကိုကျောံခရ် မဂပ်ဝံကလိဝံနခရ် နွံကုအဲရ” ရဲဝံ ကလိဝံ
တသိုခ်ရ၊ ကလိဝံမိပ်စိတ်အိုတ်တုဟ်ရ။ ယွံဒကာ ဣဝံဂ္ဂ ကော်ခဲခဲ ရဲဝံမွဲတသိုခ်နွံဒိုင်ရ။

ယွံဒကာ တသိုခ်ပြာဟိဂစ္ဆသင်မွဲဂ္ဂ ညးညွဲဂ္ဂရော? ယွံဒကာ ပွဲလောကဝံ ကောန်ဂကူဂ်
ပြာဟိဂစ္ဆသင် ပိဋ္ဌဟာန်ဘိက္ခဝါဒကံဂမ္ဘိရံ မဂပ်ဝံကလိဝံ နကိုလွဏိမဇုဟ်ကတိ သွလုတ်ဆန်စန်ပြ

နိဿိဒ္ဓန္တေ ကိဉ္ဇဟတိသပါတေ မဂပိဝိကတိန္ဒိပဠကဒတုံဇေယှကံဇေယှကံ မစိန်သကီကောံ
 ခရ်မဂပိဝိကလိဝံနခရ်ရ၊ နကိဂြပ်ရတ်ဂမ္ဘိုင် ပွမကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ကောန်သုရ၊ ကောန်
 ဂကူဂ် “ပိဋ္ဌဟာန်ဘိုက်ဘက်ဂမ္ဘိုင် မဂပိဝိကလိဝံ နကိလ္လိမဋ္ဌဟ်ကတိ သုလုတ်ဆန်စန်ပြ
 နိဿိဒ္ဓန္တေ ကိဉ္ဇဟတိသပါတေ မဂပိဝိကတိန္ဒိ ပဠကဒတုံဇေယှကံဇေယှကံ မစိန်သကီကောံ
 ခရ်မဂပိဝိကလိဝံ နခရ် အဲဂွံပြဘိုက်စသုင်ရ၊ နကိဂြပ်ရတ်ဂမ္ဘိုင် ပွကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်လေဝ်
 ဝံကောန်သုရ” ရဲဝံ ကလိဝံတသိန်ရ၊ ကလိဝံမိပ်စိတ် အိုဟ်တိုဟ်ရ။ ယံဒကာ ဣဝံဂ်
 ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး တသိန် ပြဘိုက်စသုင်ရ။

ယံဒကာ တသိန်ဟံမွဲကိတ်မွဲးဂ် ညးဍုင်ရော? ယံဒကာ ပွဲလောကဝံ ကောန်ဂကူဂ်
 အောန်ကိန္ဒိ ဂြိုင်ကိန္ဒိ ဂတုမမိက်ကိမ္မဲမ္မဲ ဟံဒးဆာပ်ပရေကိုကုညးမမိက်ကိမ္မဲမ္မဲရ၊ ကောန်ဂကူဂ်
 “အောန်ကိန္ဒိ ဂြိုင်ကိန္ဒိ ဂတုမမိက်ကိမ္မဲမ္မဲ အဲဟံဒးဆာပ်ပရေကို ကုညးမမိက်ကိမ္မဲမ္မဲရ” ရဲဝံ
 ကလိဝံတသိန်ရ၊ ကလိဝံမိပ်စိတ်အိုဟ်တိုဟ်ရ။ ယံဒကာ ဣဝံဂ် ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲးတသိန်
 ဟံမွဲကိတ်ရ။

ယံဒကာ တသိန်ဟံမွဲကိတ်ဒုဟ်မွဲးဂ် ညးဍုင်ရော? ယံဒကာ ပွဲလောကဝံ ကွဲးအရီဂ်
 ချိုက်ပေင်တကောံကာယကမ်,ဝစီကမ်,မနောကမ် မဟံမွဲကိတ်ဒုဟ်ရ၊ ကွဲးအရီဂ် “အဲ ချိုက်ပေင်
 တကောံကာယကမ်,ဝစီကမ်,မနောကမ် မဟံမွဲကိတ်ဒုဟ်ရ” ရဲဝံ ကလိဝံတသိန်ရ၊ ကလိဝံ
 မိပ်စိတ်အိုဟ်တိုဟ်ရ။ ယံဒကာ ဣဝံဂ် ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲးတသိန်ဟံမွဲကိတ်ဒုဟ်ရ။ ယံဒကာ
 မိဟ်မဒုင်စသိုင်ကာမဂုဏ်ဂ် သွန်သဲကိုအခိုင်အခါမဗဗွဲတဲ တသိန်ဂမ္ဘိုင် မဂပိဝိကလိဝံဂ်
 ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သတ်ဂ် သိုမဒုင်စသိုင်တသိန်ပွမပြဘိုက်စသုင်ဂ် တီကေတ်တသိန်မဟံမွဲကိတ်
 သအာင်နူဂ် တသိန်နွံဒိုင်တဲ ကြဲနူဂ် မှာ်သုင်နကိပ်ညာဗွဲတေင်ရ။

တုပညာခိုဟ်ဆဲး မှာ်သုင်ဗွဲတေင်ဂ် တီကေတ်ပွမပြဘိုက်ဂမ္ဘိုင်ဓါဂကူရ၊ တသိန်
 ပိဂကူဝံ သွကောံစွဲတြဲအို ညိုင်ရဲဗက်တသိန်ဟံမွဲကိတ်ဒုဟ် မွဲဂအံဟံမာန်ကိရ။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဗြဟ္မ

၆၃။ ယံခမိတအ် ကောန်တြဲကောန်ဗြဟ္မိုင် မပူဇမိမဂမ္ဘိုင်ပွဲသိုဂ် မှုကိဗြိုမ္မးအိုတ်ရ၊
 ယံခမိတအ် ကောန်တြဲကောန်ဗြဟ္မိုင် မပူဇမိမဂမ္ဘိုင်ပွဲသိုဂ် မှုကိအ္ဗာကိုပ်ကွာမ္မးအိုတ်ရ၊
 ယံခမိတအ် ကောန်တြဲကောန်ဗြဟ္မိုင် မပူဇမိမဂမ္ဘိုင်ပွဲသိုဂ် မှုကိဒေဝတကိုပ်ကွာမ္မးအိုတ်ရ၊
 ယံခမိတအ် ကောန်တြဲကောန်ဗြဟ္မိုင် မပူဇမိမဂမ္ဘိုင်ပွဲသိုဂ် မှုကိဒုင်ဒါန် မထေက်ကို
 ဒုင်ဒါန်မရင်တုင်နင်နူဇမ္မော့မ္မးအိုတ်ရ။

ယံခမီတအံ ယုမတံဂး “ဗြီ”ဂ် ယုမိမဂမ္ဘိင်ရ၊ ယံခမီတအံ ယုမတံဂး “အာ ကိပ်ကွာ”ဂ် ယုမိမဂမ္ဘိင်ရ၊ ယံခမီတအံ ယုမတံဂး “ဒေဝတကိက်ကွာ” ဂ် ယုမိမဂမ္ဘိင်ရ၊ ယံခမီတအံ ယုမတံဂး “ဒုင်ဒါန်မဂပ်ပရင်တုင်နင်နူဇေမ္မေတဲကိုဒင်ဒါန်” ဂ် ယုမိမဂမ္ဘိင်ရ။ ပွမဝံသင်ဂ် မဟိတ်ဂ်ရော? ယံခမီတအံ မိမဂမ္ဘိင် မှုကိဂုဏ်ဂ် ကုကောန်ဇာတ်ဂမ္ဘိင် အိုတ်ရ၊ လေပ်မင်မွဲတ်လမျီအိုတ်ရ၊ လေပ်လွီလွတ်ဗွဖျင်အိုတ်ရ၊ လေပ်စောန်ထွေးကို လောကဝံအိုတ်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

မိမဂမ္ဘိင် ထေက်ကိုသွးတ်ရဝံမွး ဗြီကောန်ဇာတ်ဂမ္ဘိင်ကို ရဝံမွးအာကိပ်ကွာ ကောန်ဇာတ်ဂမ္ဘိင် အိုတ်ရကို ထေက်ကိုသွးတ်ရဝံမွး ဒုင်ဒါန်မဂပ်ပရင်တုင်နင် နူဇေမ္မေတဲဒါန်ဂမ္ဘိင်အိုတ်ရ၊ (မိမဂမ္ဘိင်)လေပ်ဆာန်ချုတ်ကောန်ဇာတ်ဂမ္ဘိင်အိုတ်ရ။

ဟိတ်ဒ်သင်ဟောင် ကောန်ဇာတ်မျှကိုပညာဂ် လှောင်လေပ် ဒးလှောင် မိမဂမ္ဘိင် ဂ်ရ၊ နကိုပင်သွကို သအာင်နူဂ် နကိုချာ်ပွဲကို နကိုယာတ်ဗျိုက်လတက်ကို နကို သွာသတိက်သွာဒိုင်ကို နပွမဖျင်ကိုချာ်မြမောင်လံလေတ်ကိုဂွေအ်စွန်ကို နပွမဖုံကို ချာ်ကို နပွမကြကြာတ် ကိဇိုင်ဂမ္ဘိင်ကို သိုမရေ်သေ်ရင်ဒးသွပူဇရ။

ဟိတ်ပွမလွီမြန်ကျောန်စိုတ် ပွဲမိမဂမ္ဘိင်သင်ဂ်ရ ကောန်ဇာတ်ဂ် ပွဲဘဝလှဟ်ဟောင် တုပညာဂမ္ဘိင် ထိုင်သးအိုတ်ရ၊ ကောန်ဇာတ်ဂ် ပွဲဘဝပရလိုက်လေပ် ဂွံမိပ်လဟ်င် ပွဲချင်သွပ်ရ။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်နိရယ

၆၄။ ယံခမီတအံ ညးချိုက်ပေင်တကောန်ဇာတ်မ္ဘိင်ပန်ဂကူဂ် ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရ ဂပ်ပဖျေံစွံကို တုပ်သုဟ်သင်ဂ်ကို ဒးအာစိုပ်နရက်ရ။ ညးမွးပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွးတုန်— မွဲအလေံစိုတ်လမျီညးရ၊ မွဲအလေံဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟံ့ကိုရ၊ မွဲအလေံဒေတ်ဗွမ မှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိင်ရ၊ မွဲအလေံဟိုဂလာန်ကိုဗွန်ဟံ့စွတ်ရ။ ယံခမီတအံ ညးချိုက် ပေင်တကောန်ဇာတ်မ္ဘိင်ပန်ဂကူဝံ ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရဂပ်ပဖျေံစွံကို တုပ်သုဟ်သင် ဂ်ကို ဒးအာစိုပ်နရက်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

ပွမစိုတ်လမျီညးကို ပွမဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟံ့ကိုကို ပွမဟိုဂလာန်ကိုဗွန် ဟံ့စွတ်ကို ပွမအာကျင် ပွဲကောန်သမ္ဘာညးကို တုပညာဂမ္ဘိင် ဟံ့ထိုင်သးအိုတ်ရ ရဝံ သွးစရ။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ရူပ

၆၅။ ယံခမီတအံ ပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဋ်ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူ အိုတ်ဂိုရောမွဲးတုန်— ပူဂိုလ်သွပမာဏကိုသ်သဏ္ဌာန်တုဲ လျှင်ဖြိုင်သျှိုက် ပွဲသ်သဏ္ဌာန်၊ ပူဂိုလ်သွပမာဏကိုရမုာ်တုဲ လျှင်ဖြိုင်သျှိုက် ပွဲရမုာ်၊ ပူဂိုလ်သွပမာဏကို ပွမအေင် သတေ်တုဲ လျှင်ဖြိုင်သျှိုက် ပွဲပွမအေင်သတေ်၊ ပူဂိုလ်သွပမာဏကိုခရ်(ဂုဏ်မပ္ပံသီလသမာဓိ)တုဲ လျှင်ဖြိုင်သျှိုက်ပွဲခရ်ရ။ ယံခမီတအံ ပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဋ်ပွဲလောကအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

ဩညးဂမ္ဘိုင် သွပမာဏပွဲသ်သဏ္ဌာန်အိုတ်ရ၊ ဩညးဂမ္ဘိုင်တုန် ဒေုတ်ဗက်လေုင် ရမုာ်အိုတ်ရ၊ ညးဂမ္ဘိုင်ဂို ဒေုတ်ဗက်အာလေုင် ‘ဆန္ဒ’ပိုက်ကို ‘ရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ကို ဂမ္ဘိုင် ဂိုဒ်တုဲ ဟံတီကေတ်(ဂုဏ်)အိုတ်ရ။

သမ္ဘို မဒးဒိုင်ကွာတ်လဒ်လင်ဗွဲပွဲပျူဂ် ဂုဏ်မဒ်ပွဲအဇ္ဈတ္တသန္တာန် (မပ္ပံကိုကျက် ဂမ္ဘိုင်)လေဝ် ဟံတီရ၊ ဂုဏ်မဒ် ပွဲဗဟိဒ္ဓသန္တာန်လေဝ် ဟံညာတ်ရ၊ ညးဂို ဗွဲစုတ် ဒးဟီသပပ်အာ နကိုဗရရမုာ်ထိုင်သးရ။

ဩညးမွဲ ဟံတီ ဂုဏ်မဒ်ပွဲအဇ္ဈတ္တသန္တာန်ရ၊ မှ်သေုင် ဂုဏ်မဒ်ပွဲဗဟိဒ္ဓသန္တာန် ဟေင်ရ၊ မွဲအလေံမှ်သေုင်ဖို ပွဲဗဟိဒ္ဓသန္တာန်ရ၊ ပူဂိုလ်ဂိုလေဝ် ဒးဟီသပပ်အာ နကိုဗရရမုာ် ထိုင်သးရ။

(ဩညးမွဲ) ဂုဏ်မဒ်ပွဲအဇ္ဈတ္တသန္တာန်လေဝ် တီရ၊ ဂုဏ်မဒ်ပွဲဗဟိဒ္ဓသန္တာန်လေဝ် မှ်သေုင်ရ၊ မွဲအလေံမှ်သေုင် (နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာစ်စူးနူကွာတ်လဒ်ရ၊ ညးဂိုတုန် ဟံဒးဟီ သပပ်အာ နကိုဗရရမုာ် ထိုင်သးရ။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်သရာဂ

၆၆။ ယံခမီတအံ ပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဋ်ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူ အိုတ်ဂိုရောမွဲးတုန်— ပူဂိုလ်မွဲကို‘ရာဂ’ပွမထွေန်စပ် ပူဂိုလ်မွဲကို‘ဒေါသ’ပွမထေပူတ် ပူဂိုလ်မွဲကို‘မောဟ’ပွမဝိဝိင် ပူဂိုလ်မွဲကို‘မာန’ပွမပင်ပတိုန်လင်ရ။ ယံခမီတအံ ပူဂိုလ် ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သတ်ဂမ္ဘိုင် မထွေန်စပ်ဗွဲမသကာတ်မြဟ် ပွဲအရာထေက်ကိုထွေန်စပ်ဂမ္ဘိုင် မသျှိုက် မှိုက်ဗွဲမသကာတ်မြဟ် ပွဲအရာထေက်ကိုသျှိုက်မှိုက်ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်ကွာတ်လဒ်နကို

မောဟ (မိန့်ကိလေသဂမ္ဘိုင်)မဂ်ဝိပဿနာကို ကိုအဗန်ဒက်(ကိလေသ)ဇွော်မောင် အိုတ်ရ။

ဦးဟုံမွဲကိုပညာဂမ္ဘိုင် ကောန်သွတ်ခရ်အကုသိုလ် မှုကိုပွမချောင်စိုတ် မလေပ် ဇွော်မောင်ကိုဒဒိမ် မကတိုဟိုတ်နူလောဘကို မကတိုဟိုတ်နူဒေါသကို မကတို ဟိုတ်နူမောဟကို အိုတ်ရ။

သိုဟုံမွဲကိုမတ်ပညာဂမ္ဘိုင် အဝိဇ္ဇာမဂ်ဝိပဿနာလင်္ခလင်္ခမ္ဘိုင်ကိုဒုတ် သတ်ဂမ္ဘိုင် မစိုန်ဦးဦးကမ္ဘက်ကို ဒုတ္တမဗ္ဗကိုခရ်(မပွဲရာဂ)အိုတ်တဲ့ (ပိုဦးဂမ္ဘိုင်) မှုသဘမြသ်ဝံ အိုတ်ရ ရဝံ ဗိုဗျဟ်သဘခရ်ကို ဟုံမာန်အိုတ်ရ။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်အဟိရာဇ

၆၇။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမှုပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒိ အာရှာမ်အနာထဝိဇ္ဇာကသေဠီ ဇေရင်ချင်သာရဉ်ရ။ ပွဲအခိုင်ကို ခမိမွဲဇေတု ဖြံဒွဲဒးတဲ့ ဒးပကာဂစိုတ်ချိုတ်အာ ပွဲချင်သာရဉ်ရ။ ပွဲအခိုင်ကို ခမိဂမ္ဘိုင်မွဲမဂ္ဂိုင်ဂွင် ပြာပ်အာဇေရင် တီလမှုပိုင်ကျက်တြဲတဲ့မွဲ လှောင်သွဝတ် တီလမှုပိုင်ကျက်တြဲတဲ့ သိုမဂဇေဒိုင်ပွဲဒိုမ္မဲအိုတ်ကို “ယုံကျ်မှုပိုင် ခမိဇေတု ဖြံဒွဲဒးတဲ့ ဒးကလိလောန်စအာ ပွဲချင်သာရဉ်ဝံရ” ရဝံ ဂရင်ပတီ တီလမှုပိုင်ကျက်တြဲအိုတ်ရ။

ယုံခမိတအ် ခမိကို ဟုံဖျေုဗျာပ်လပ် နမေတ္တာစိုတ် သိုင်ဖြံဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံရောင် ထေင်ရ။ ယုံခမိတအ် ခမိကို ယပ်ဖျေုဗျာပ်လပ် နမေတ္တာစိုတ် သိုင်ဖြံဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံမွဲ ဖြံဒွဲတဲ့ ဟုံကလိလောန်စရ။

ဦးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ကိုရောမွဲတုန်— ဂကူသိုင်ဖြံဝိရူပက္ခ ဂကူသိုင်ဖြံဇရာပထ ဂကူ သိုင်ဖြံဆဗျာပုတ္တ ဂကူသိုင်ဖြံကဏ္ဍာဂေါတမရ။ ယုံခမိတအ် ခမိကို ဟုံဖျေုဗျာပ်လပ် နမေတ္တာစိုတ် သိုင်ဖြံဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံရောင်ထေင်ရ။ ယုံခမိတအ် ခမိကို ယပ်ဖျေုဗျာပ်လပ် နမေတ္တာစိုတ် သိုင်ဖြံဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံမွဲ ဖြံဒွဲတဲ့ ဟုံကလိလောန်စရ။ ယုံခမိတအ် တုဟ်န ကိုဇေတုဇေတုဝံဂြောပ်ဗွန်ခိုင်ကျိက် တုဟ်နမင်မွဲဇေတုဇေတု တုဟ်နသွဗ္ဗိုင်ဇေတု သွက်ဝံဖျေုဗျာပ် နမေတ္တာစိုတ် ကုသိုင်ဖြံဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ အဲကျ်ကိုအနုညာတ်ကိုအခေါင်ရ—

မေတ္တာအဲဂ် ဩဝ်ကိုဒိုမ္မဲစွဲ ကောံဂကူသိုင်ဖြံဝိရူပက္ခညိ၊ မေတ္တာအဲဂ် ဩဝ်ကိုဒို မ္မဲစွဲ ကောံဂကူသိုင်ဖြံဇရာပထညိ၊ မေတ္တာအဲဂ် ဩဝ်ကိုဒိုမ္မဲစွဲ ကောံဂကူသိုင်ဖြံ ဆဗျာပုတ္တညိ၊ မေတ္တာအဲဂ် ဩဝ်ကိုဒိုမ္မဲစွဲ ကောံဂကူသိုင်ဖြံကဏ္ဍာဂေါတမညိ။

မေတ္တာအဲဒါ့ သြပ်ကိုဒ်မွဲစွဲ ကော်သတ်ဂမၠိုင်မဟံမွဲကိုဒ်ဇိုင်ညါ၊ မေတ္တာအဲဒါ့ သြပ်ကိုဒ်
မွဲစွဲ ကော်သတ်ဂမၠိုင်မဟံကိုဒ်ဇိုင်ဓါတူင်ညါ၊ မေတ္တာအဲဒါ့ သြပ်ကိုဒ်မွဲစွဲ ကော်သတ်ဂမၠိုင်မဟံ
ကိုဒ်ဇိုင်ပန်တူင်ညါ၊ မေတ္တာအဲဒါ့ သြပ်ကိုဒ်မွဲစွဲ ကော်သတ်ဂမၠိုင်မဟံကိုဒ်ဇိုင်မဂ္ဂိုင်ညါ။

သတ်မဟံမွဲကိုဒ်ဇိုင် သြပ်လွကိုပျဲပျာ်အဲညါ၊ သတ်မဟံကိုဒ်ဇိုင်ဓါတူင် သြပ်လွကိုပျဲပျာ်
အဲညါ၊ သတ်မဟံကိုဒ်ဇိုင်ပန်တူင် သြပ်လွကိုပျဲပျာ်အဲညါ၊ သတ်မဟံကိုဒ်ဇိုင်မဂ္ဂိုင် သြပ်လွ
ကိုပျဲပျာ်အဲညါ။

သတ်ဂမၠိုင်အလုံအိုသိုဟီု ဟံမွဲကိုသေသေဟ်ကို သတ်ဂမၠိုင်မဟံကိုယိုတိတ်ယိုလုပ်
အိုသိုကို သတ်ဂမၠိုင်မဟံကိုအတ္တဘမပြာကဋ်အိုသိုကို သြပ်ကိုသိုညာတ် အာရီုခိဟ်
ဂမၠိုင်အိုသိုအိုတ်ညါ၊ ဖီယုတ်သပ် သြပ်လွကိုကျဉ်စိုပ် ဇေရင်သတ်ဂမၠိုင်မမိက်ကို
မွဲမွဲညါ။

ဂုဏ်ကျာ်ဂ် ဟံမွဲဗွတ်ကိုတို့ရ၊ ဂုဏ်ဓရ်ဂ် ဟံမွဲဗွတ်ကိုတို့ရ၊ ဂုဏ်သင်ဂ် ဟံမွဲဗွတ်
တို့ရ၊ ဂကူဇြဲဂမၠိုင် မှုဗွတ်ဗွတ်(ဗွဲဂုဏ်)အိုတ်ရ၊ ဇြဲအယဝ်ဂမၠိုင်ကို ဂဂီဂမၠိုင်ကို စုဇာဗိုင်
ဂမၠိုင်ကို ဂစက်ဂမၠိုင်ကို ကိုဂမၠိုင်ကို မှုဗွတ်ဗွတ်(ဗွဲဂုဏ်)အိုတ်ရ၊ အဲဂပ်ဝ်သွပုင်ပွဲတုရ၊
အဲဂပ်ဝ်သွပုင်တုရ၊ သတ်ဂမၠိုင် သြပ်ကိုပါစူးအာအိုတ်ညါ၊ အဲဒါ လှောင်ကုတီလမ္မုပိုင်
ကျာ်တြဲရ၊ ကုကျာ်တြဲဂမၠိုင်ထံဂ်ဇေရင်လေဝ် အဲဒါကလောင်ရ ရဲဝံ (အဲကိုအခေါင်ဖျေံဗိုင်ရ
ရဲဝံသုးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဒေဝဒတ္တ

၆၈။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် ဒေဝဒတ်(ပါဒကးသင်တု)ပါစူးအာဟံသက်ဂတာပ်လအ်
တီလမ္မုပိုင်ကျာ်တြဲ သွဒတ်တန်တံခိုင် ပွဲဒိုဂိဇ္ဈကုဋ် ဇေရင်ချင်သာရဉ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် သွဟိုတ်
ကိုဒေဝဒတ်တု တီလမ္မုပိုင်ကျာ်တြဲ ကော်တိုန် ခမိဂမၠိုင်ရ— “ယွံခမိတအ် လာဘ်ပူဇ
သက္ကာဒယှိတ် ဒေဝဒတ်ဂ် ကတိန်ကျဉ်သွက်ဂွံဂစိုတ်ဇေရင်ဇေရင်၊ လာဘ်ပူဇသက္ကာဒယှိတ်
ဒေဝဒတ်ဂ် ကတိန်ကျဉ်သွက်ဂွံလီလ်ရ။

ယွံခမိတအ် တံ့ဗြာတ်ဂ် သတ်ကျဉ်မွဲး သွဟ်ညိုင်ရ သွက်ဂစိုတ်ဇေရင်ဇေရင်ကို
သတ်ကျဉ်မွဲး သွက်ဂွံလီလ်ကို ယွံခမိတအ် တုပ်သွဟ်ညိုင်ရသက်ဟောင် လာဘ်ပူဇသက္ကာ
ဒယှိတ်ဒေဝဒတ်ဂ် ကတိန်ကျဉ်သွက်ဂွံဂစိုတ်ဇေရင်ဇေရင်၊ လာဘ်ပူဇသက္ကာဒယှိတ်ဒေဝ
ဒတ်ဂ် ကတိန်ကျဉ်သွက်ဂွံလီလ်ရ။

ယံခမီတအံ တံဒုနိက္ခံ သတ်ကျင်မွှေး သွဟ်ညံင်ရဲ သွက်ဂစိတ်ဇကုဇကုကို သတ်ကျင်မွှေး သွက်ဂွံလီလ်ကို ယံခမီတအံ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟေင် လာဘ်ပူဇသက္ကာ ဒယှ်တှ်ဒေဝဒတ်ဂ် ကတိန်ကျင်သွက်ဂွံစိတ်ဇကုဇကုရ၊ လာဘ်ပူဇသက္ကာ ဒယှ်တှ်ဒေဝဒတ်ဂ် ကတိန်ကျင်သွက်ဂွံလီလ်ရ။

ယံခမီတအံ တံကပိဟ်ဂ် သတ်ကျင်မွှေး သွဟ်ညံင်ရဲ သွက်ဂစိတ်ဇကုဇကုကို သတ်ကျင်မွှေး သွက်ဂွံလီလ်ကို ယံခမီတအံ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟေင် လာဘ်ပူဇသက္ကာ ဒယှ်တှ်ဒေဝဒတ်ဂ် ကတိန်ကျင်သွက်ဂွံစိတ်ဇကုဇကုရ၊ လာဘ်ပူဇသက္ကာဒယှ်တှ်ဒေဝဒတ်ဂ် ကတိန်ကျင်သွက်ဂွံလီလ်ရ။

ယံခမီတအံ ချေအဿတိုဓ္မောဂ် မှ်ကျင်မွှေး သွဟ်ညံင်ရဲ သွက်ဂစိတ်ဇကုဇကုကို မှ်ကျင်မွှေး သွက်ဂွံလီလ်ကို ယံခမီတအံ တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟေင် လာဘ်ပူဇသက္ကာ ဒယှ်တှ်ဒေဝဒတ်ဂ် ကတိန်ကျင်သွက်ဂွံစိတ်ဇကုဇကုရ၊ လာဘ်ပူဇသက္ကာဒယှ်တှ်ဒေဝဒတ်ဂ် ကတိန်ကျင်သွက်ဂွံလီလ်ရ။

သတ်ဗြာတ်ဂ် ဗွဲစွတ် သွဟ်ညံင်ရဲဂစိတ်တံဗြာတ်ကို သတ်ဒုနိက္ခံ သွဟ်ညံင်ရဲဂစိတ် တံဒုနိက္ခံ သတ်ကပိဟ်ဂ် သွဟ်ညံင်ရဲဂစိတ် တံကပိဟ်ဂ် မှ်ချေၣ် သွဟ်ညံင်ရဲဂစိတ် ချေအဿတိုဓ္မောဂ် တုပ်သွဟ်သင်္ဂဟေင် ပူဇသက္ကာဂ် ဂစိတ်ကေံညးယုတ်မာရ။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ပဓာန

၆၉။ ယံခမီတအံ ပုမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ဂမ္တိုင် ဣဝ္ဂပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွေးပန်ဂကူအိုတ်ဂ် ရောမွေးတုန်— ပုမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်သွက်ဂွံသိုလ်လမ်မင်မွဲ ပုမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်သွက်ဂွံပါ ပုမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်သွက်ဂွံဇော်ပွဲ ပုမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်သွက်ဂွံမင်မွဲရ။ ယံခမီတအံ ပုမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်သွက် ဂွံသိုလ်လမ်မင်မွဲမွဲမွဲ ညးချေၣ်ရော? ယံခမီတအံ ပွဲသာသနာဂွံ ခမိဂ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မယုတ်မာ မဟံကတိန်ဏီ တုဟ်နဟံကိုကတိန် ကိုကတိန် ‘ဆန္ဒ’ပွက်ရ၊ လွီပရာရ၊ ပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ရ၊ ပတောင်တိုန်စိတ်ရ၊ သှ်ပတူစွံလဝ်ရ။ ယံခမီတအံ ဣဝ္ဂဂ် ကော်ခဲဂး ရဲဝွံမွဲ ပုမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် သွက်ဂွံသိုလ်လမ်မင်မွဲရ။

ယံခမီတအံ ပုမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်သွက်ဂွံပါမွဲ ညးချေၣ်ရော? ယံခမီတအံ ပွဲသာသနာဂွံ ခမိဂ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်မာ မကတိန်တဲ တုဟ်နပါကေံ ကိုကတိန် ‘ဆန္ဒ’ပွက်ရ၊ လွီပရာရ၊ ပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ရ၊ ပတောင်တိုန်စိတ်ရ၊ သှ်ပတူစွံလဝ်ရ။ ယံခမီတအံ ဣဝ္ဂဂ် ကော်ခဲဂး ရဲဝွံမွဲ ပုမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်သွက်ဂွံပါရ။

ယွံခမီတအ် ပွမပတိတ်တြဟတ်သွက်ဂွံဇော်ပွင်မွဲးဂှ် ညးဍဲဂှ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ခမီဂှ် ခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင် မဟံကတိန်ဏီ တုဟ်နကိကတိန် ကိကတိန် 'ဆန္ဒ' ပွဲက်ရ၊ လွီပရာရ၊ ပတိတ်တြဟတ်ရ၊ ပတောင်တိုန်စိုတ်ရ၊ သှ်ပတူစွံလဝ်ရ။ ယွံခမီတအ် က္လုဂှ် ကော်ခဲးရဲပွဲမွဲး ပွမပတိတ်တြဟတ်သွက်ဂွံဇော်ပွင်မွဲရ။

ယွံခမီတအ် ပွမပတိတ်တြဟတ် သွက်ဂွံမင်မွဲမွဲးဂှ် ညးဍဲဂှ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ခမီဂှ် ခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင် မကတိန်တု တုဟ်နကိတန်တု တုဟ်နဟံကိကောဗ္ဗန် ပိုတ်ဂု တုဟ်နကိဇော်မောင်ဂှ်တိုန်လောန် တုဟ်နကိလဲလး တုဟ်နကိဇော်ပွင် တုဟ်နကိ ချိုက်ပင် ကိကတိန် 'ဆန္ဒ' ပွဲက်ရ၊ လွီပရာရ၊ ပတိတ်တြဟတ်ရ၊ ပတောင်တိုန်စိုတ်ရ၊ သှ်ပတူစွံ လဝ်ရ။ ယွံခမီတအ် က္လုဂှ် ကော်ခဲး ရဲပွဲမွဲး ပွမပတိတ်တြဟတ် သွက်ဂွံမင်မွဲရ။ ယွံခမီတအ် ပွမပတိတ်တြဟတ်ဂမၠိုင် က္လုဂှ်ပန်ဂကူအိုတ်ရ ရဲပွဲ (သွးတရ)။

ပွမသိုလ်လမ်မင်မွဲ ပွမပါ ပွမဇော်ပွင် ပွမမင်မွဲ ပွမပတိတ်တြဟတ်ဂမၠိုင်ပန်ဂကူဂွံ ကျက်တြမန်ကဋ္ဌောဒညာတ်သိုင်တု ဂပ်ပဟိုတ်လဝ်အိုတ်ရ၊ ပွဲသာသနာဂွံ ဩခမီမွဲ မှုးကိုလီ မပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ရ၊ (ခမီဂှ်) သွောံအာစိုပ်နိဗ္ဗာန်ဒ်အရာ ဒဒိခိအိုတ်ရ။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်အဓိက

၇၀။ ယွံခမီတအ် ပွဲအခိုင်သိုင်ဇကရာဇ်ဂမၠိုင် ဟုံမင်မွဲခရ် အမတ်ပြောဟိတ် ဂမၠိုင်လေဝ် ဟုံမင်မွဲခရ်အိုတ်ရ၊ ပွဲအခိုင်အမတ်ပြောဟိတ်ဂမၠိုင် ဟုံမင်မွဲခရ် ဗဗူးသမေဟ် ဂမၠိုင်လေဝ် ဟုံမင်မွဲခရ်အိုတ်ရ၊ ပွဲအခိုင်ဗဗူးသမေဟ်ဂမၠိုင် ဟုံမင်မွဲခရ် ညးပဒတ်နီဂီဇနပိုဒ် ဂမၠိုင်လေဝ် ဟုံမင်မွဲခရ်အိုတ်ရ၊ ပွဲအခိုင်ညးပဒတ်နီဂီဇနပိုဒ်ဂမၠိုင် ဟုံမင်မွဲခရ် ဂိတုတု ဂမၠိုင် ဂေတ်ဂေတ်ဟုံညီအိုတ်ရ၊ ပွဲအခိုင်ဂိတုတုဂမၠိုင် ဂေတ်ဂေတ်ဟုံညီ ဂကောံသွံ နက္ခတ်ဂမၠိုင် ဂေတ်ဂေတ်ဟုံညီအိုတ်ရ၊ ပွဲအခိုင်ဂကောံသွံနက္ခတ်ဂမၠိုင် ဂေတ်ဂေတ်ဟုံညီ ဗွဲတုဂမၠိုင် ဟုံညီဒ်အိုတ်ရ၊ ဗွဲတုဂမၠိုင် ဟုံညီဒ်ကျင်အိုတ်မွဲး မွဲဂိတုလပါဂိတုဂမၠိုင် ဟုံညီ ဒ်ကျင်အိုတ်ရ၊ ပွဲအခိုင်မွဲဂိတုလပါဂိတုဂမၠိုင် ဟုံညီဒ်ကျင်အိုတ်ဟုံ ဥတုသွာံဂမၠိုင် ဟုံညီ ဒ်ကျင်အိုတ်ရ၊ ဥတုသွာံဂမၠိုင် ဟုံညီဒ်ကျင်အိုတ်မွဲး ကျာဂမၠိုင် ပိုက်လွိုင်ဟုံညီအိုတ်ရ၊ ပိုက်လွိုင်ဂွံဟုံသုာံအိုတ်ရ၊ ပွဲအခိုင်ကျာဂမၠိုင် ပိုက်လွိုင်ဟုံညီ ပိုက်လွိုင်ဂွံဟုံသုာံ ဒေဝတ် ဂမၠိုင် ထေပုတ်အိုတ်ရ၊ ဒေဝတ်ဂမၠိုင်ထေပုတ်အိုတ်မွဲး ဗြဟ္မဂ္ဂဗွဲမဒးရး၊ ဗြဟ္မဂ္ဂ ဗွဲမဒးရးမွဲး ဩဝံဂမၠိုင် ချဟ်ဟုံညီအိုတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် ညးဂမၠိုင်စသုင်တု ဩဝံဂမၠိုင် မချဟ်ဟုံညီ အာယုက်ဂွံအိုတ်ရ၊ ရုပ်သင်ဟုံကျော်အိုတ်ရ၊ ယဲဘဲဂှ်အိုတ်ရ။

ပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွေးတုန်— ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် မှုံကိုသီလရ၊ လိုင်လညာတ်
ဂြိုဏ်ရ၊ မှုံကိုလွီပရာသကာတ်ရ၊ မှုံကိုပညာရ။ ယွံခမီတအ် ခမီ မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်
ပန်ဂကူဝံ နွေတ်တနွေတ် မဟံဆောတ်ယောင်မွေးရ၊ ဟိုတ်သွက်ခရ်အာသဝဂမ္တိုင် ဝံအိုတ်
အာလေဝ် ချိုက်ပေင်ရ ရံဝံ (သွေးတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်သမ္မာဒိဋ္ဌိ

၇၂။ ယွံခမီတအ် ခမီ မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် နွေတ်တနွေတ် မဟံ
ဆောတ်ယောင်မွေးရ၊ ဟိုတ်သွက်ခရ်အာသဝဂမ္တိုင် ဝံအိုတ်အာလေဝ် ချိုက်ပေင်ရ။ ညးမွေး
ပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွေးတုန်— ကောံ‘နေက္ခမ္မဝိတက်’ပွမချပ်သွက်ဝံတိတ်ဗူးနုကာမဂုဏ်ကို
ကောံ‘အဗျာပါဒဝိတက်’ပွမချပ်သွက်ဟံကိုလိုလ်ကို ကောံ‘အဝိဟိံသာဝိတက်’ပွမချပ်သွက်
ဟံပျဲပျံကို ကောံ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’လညာတ်ဍုတ်ကို (ချိုက်ပေင်ရ)။ ယွံခမီတအ် ခမီမချိုက်ပေင်တ
ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ နွေတ်တနွေတ် မဟံဆောတ်ယောင်မွေးရ၊ ဟိုတ်သွက်ခရ်အာသဝ
ဂမ္တိုင် ဝံအိုတ်အာလေဝ် ချိုက်ပေင်ရ ရံဝံ (သွေးတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်သပ္ပရိသ

၇၃။ ယွံခမီတအ် ညးချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ဂပ်ဝံတီကေတ်ရံဝံမွေး
ညးယုတ်ရ။ ညးမွေးပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွေးတုန်— ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးယုတ်ဂ် ဓိန်ဟံ
သွာန်မသက္ကုဂုဏ် ညးသအာင်လေဝ် သွဗ္ဗေပြာကဋ်ရ၊ သွာန်မွေးတုန် မုသွက်သွေးနွံဏီဂ်ရော?
ဂပ်ဝံသွာန်တ တူရူကိုတုဟ်နဂလ္လာန်သွာန်မွေး ဟံကိုယုတ်ဒေက်တဲ ဟံလွဲဟံလွဲ ချိုက်ချိုက်
ပေင်ပေင် ဗွဲတြး လေပ်ဟိုထွေးမသက္ကုဂုဏ်ညးသအာင်ရ၊ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ် ဟိုတ်ဝံ
တီကေတ် ရံဝံမွေး “နဲဝံတုန် ညးယုတ်ရ”။

ယွံခမီတအ် မွဲဂကူပုန်တုန် ညးယုတ်ဂ် ဓိန်သွာန်ဂုဏ် ညးသအာင်လေဝ် ဟံသွ
ဗ္ဗေပြာကဋ်ရ၊ ဟံသွာန်မွေးတုန် မုသွက်သွေးနွံဏီဂ်ရော? ဂပ်ဝံသွာန်တ တူရူကို တုဟ်န
ဂလ္လာန်သွာန်မွေး ကိုယုတ်ဒေက်တဲ လွဲလွဲလွဲလွဲ ဟံချိုက်ပေင်သိုဟံပံက်ထွေးဗွဲတြး လေပ်ဟိုထွေး
ဂုဏ်ညးသအာင်ရ၊ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ် ဟိုတ်ဝံတီကေတ် ရံဝံမွေး “နဲဝံတုန် ညးယုတ်ရ”။

ယွံခမီတအ် မွဲဂကူပုန်တုန် ညးယုတ်ဂ် သွာန်မသက္ကုဂုဏ်ဇေယျာန် ဟံသွဗ္ဗေပြာကဋ်ရ၊
ဟံသွာန်မွေးတုန် မုသွက်သွေးနွံဏီဂ်ရော? ဂပ်ဝံသွာန်တတူရူကို တုဟ်နဂလ္လာန်သွာန်မွေး

ကိုယုတ်ဒေက်တဲ့ လွဲလွဲလွဲလွဲ ဟံ့ချိုက်ပင် သိုဟံ့ပံက်ထွေးဗွဲတြး လေပ်ဟိုထွေး မသက္က
ဂုဏ်ဧကုရ၊ ယံခမိတအံ ဟိုတ်ဂ် ဟိုတ်ဝံတိကေတ် ရံဝံမွး “နာဲဝံတုန် ညးယုတ်ရ”။

ယံခမိတအံ မွဲဂကူပုန်တုန် ညးယုတ်ဂ် ဗိုန်ဟံ့သွာန်ဂုဏ်ဧကုလေပ် သွဲဗွဲမပြာကဏ်ရ၊
သွာန်မွးတုန် မုသွက်သွးနွံဏီဂ်ရော? ဂပ်ဝံသွာန်တတူရူကို တွဟ်နဂလာန်သွာန်မွး ဟံ့ကို
ယုတ်ဒေက်တဲ့ ဟံ့လွဲဟံ့လွဲ ချိုက်ချိုက်ပင်ပင် ဗွဲတြး လေပ်ဟိုထွေးဂုဏ်ဧကုရ၊ ယံခမိတအံ
ဟိုတ်ဂ် ဟိုတ်ဝံတိကေတ် ရံဝံမွး “နာဲဝံတုန် ညးယုတ်ရ”။ ယံခမိတအံ ညးချိုက်ပင်တ
ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ ဂပ်ဝံတိကေတ် ရံဝံမွး ညးယုတ်ရ။

ယံခမိတအံ ညးချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ဂပ်ဝံတိကေတ် ရံဝံမွး
ညးသပ္ပရိဟ်ရ။ ညးမွးပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွးတုန်— ယံခမိတအံ ပွဲလောကဝံ ညးသပ္ပရိဟ်ဂ်
ဗိုန်သွာန်မသက္ကဂုဏ် ညးသအာင်လေပ် ဟံ့သွဲဗွဲမပြာကဏ်ရ၊ ဟံ့သွာန်မွးတုန် မုသွက်သွး
နွံဏီဂ်ရော? ညးသအာင်ဂမ္တိုင် ဂပ်ဝံသွာန်တ တူရူကိုတွဟ်နဂလာန်သွာန်မွး ကိုယုတ်
ဒေက်တဲ့ လွဲလွဲလွဲလွဲ ဟံ့ချိုက်ပင်သိုဟံ့ပံက်ထွေးဗွဲတြး လေပ်ဟိုထွေးမသက္ကဂုဏ် ညး
သအာင်ရ၊ ယံခမိတအံ ဟိုတ်ဂ် ဟိုတ်ဝံတိကေတ် ရံဝံမွး “နာဲဝံတုန် ညးသပ္ပရိဟ်ရ”။

ယံခမိတအံ မွဲဂကူပုန်တုန် ညးသပ္ပရိဟ်ဂ် ဗိုန်ဟံ့သွာန်ဂုဏ် ညးသအာင်လေပ်
သွဲဗွဲမပြာကဏ်ရ၊ သွာန်မွးတုန် မုသွက်သွးနွံဏီဂ်ရော? ဂပ်ဝံသွာန်တ တူရူကိုတွဟ်နဂလာန်
သွာန်မွး ဟံ့ကိုယုတ်ဒေက်တဲ့ ဟံ့လွဲဟံ့လွဲ ချိုက်ချိုက်ပင်ပင် ဗွဲတြး လေပ်ဟိုထွေး ဂုဏ်ညး
သအာင်ရ၊ ယံခမိတအံ ဟိုတ်ဂ် ဟိုတ်ဝံတိကေတ် ရံဝံမွး “နာဲဝံတုန် ညးသပ္ပရိဟ်ရ”။

ယံခမိတအံ မွဲဂကူပုန်တုန် ညးသပ္ပရိဟ်ဂ် ဗိုန်ဟံ့သွာန်မသက္ကဂုဏ်ဧကုလေပ်
သွဲဗွဲမပြာကဏ်ရ၊ သွာန်မွးတုန် မုသွက်သွးနွံဏီဂ်ရော? ညးသအာင်ဂမ္တိုင် ဂပ်ဝံသွာန်တ
တူရူကိုတွဟ်နဂလာန်သွာန်မွး ဟံ့ကိုယုတ်ဒေက်တဲ့ ဟံ့လွဲဟံ့လွဲ ချိုက်ချိုက်ပင်ပင် ဗွဲတြး
လေပ်ဟိုထွေးမသက္ကဂုဏ်ဧကုရ၊ ယံခမိတအံ ဟိုတ်ဂ် ဟိုတ်ဝံတိကေတ် ရံဝံမွး “နာဲဝံတုန်
ညးသပ္ပရိဟ်ရ”။

ယံခမိတအံ မွဲဂကူပုန်တုန် ညးသပ္ပရိဟ်ဂ် ဗိုန်သွာန်ဂုဏ်ဧကုလေပ် ဟံ့သွဲဗွဲမ
ပြာကဏ်ရ၊ ဟံ့သွာန်မွးတုန် မုသွက်သွးနွံဏီဂ်ရော? ဂပ်ဝံသွာန်တတူရူကိုတွဟ်နဂလာန်
သွာန်မွး ကိုယုတ်ဒေက်တဲ့ လွဲလွဲလွဲလွဲ ဟံ့ချိုက်ဟံ့ပင်သိုဟံ့ပံက်ထွေးဗွဲတြး လေပ်ဟိုထွေး
ဂုဏ်ဧကုရ၊ ယံခမိတအံ ဟိုတ်ဂ် ဟိုတ်ဝံတိကေတ် ရံဝံမွး “နာဲဝံတုန် ညးသပ္ပရိဟ်ရ”။
ယံခမိတအံ ညးချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ ဂပ်ဝံတိကေတ် ရံဝံမွး ညးသပ္ပရိဟ်ရ။

ယံခမိတအံ ဩပွဲဗွဲဗွဲ ဩပွဲတုဲဗွဲ ရင်တုင်ဒိုင်နင် ကောန်ခအ်ရ၊ ပွဲဗွဲတုဲ မရင်တုင်
ဒိုင်နင်ဟေင် ပွဲခါသီဓမ္မာ်ကို ပွဲခါသီကွက် ပွဲတြုံတုဲသိုကို ဗွဲတုဲမယုတ် ပွဲဒိုက်တြုံသွာ
ကမ္မောန်ဂမ္တိုင်ကို ဂဝဂလေံဖေက်ပါပ်လကိုတ်ပါပ်မလောန်ကဲ တန်တတူရူ ကုကောန်

ခအိုက်ရ၊ ကောန်ခအိုက် ပဲ့အခိုင်ကြ သွဟိုတ်ကိုပွမပံဖက်ဆက်ဆောံ ပွမချက်ကောင်ဒေဒ်
ဒယံတဲ “သြပ်ပါကွေအိုတ်ညိ၊ မူးတအ်မုတီမွဲအိုတ်ရော?” ရဲဝံ သွဟ်ညံင်ရဟ်သွးကို
ခါသီမွေံကို ခါသီကွက်ကို တြုံတုသိုကို တုပ်သွဟ်ညံင်ရသတ်ကို ပဲ့သာသနာဝံ ခမီလှိုက်
ဩပဲ့မွဲကို ဩပဲ့တဲမွဲကို နူအဝေါင်ဘဝခရ် လုပ်စိုပ်သွခမီ အဝေါင်ဘဝခမီရ၊ ပဲ့ဗွဲတဲ
မလုပ်စိုပ်သွခမီဟောင် ပဲ့ခမီတြုံဂမၠိုင်ကို ပဲ့ခမီဗြဲဂမၠိုင်ကို ပဲ့ဥပးတြုံဂမၠိုင်ကို ပဲ့ဥပးဗြဲဂမၠိုင်ကို
ဗွဲတၢ်မယုတ် ပဲ့ပွင်အာရှာံသာမဏီဂမၠိုင်ကို ဂဝဂလေံဖေက်ပါပ်လကိုတ်ပါပ် မလောန်ကာဲ
တန်တတူရူ ကုခမီတိုက်ရ၊ ခမီတိုက် ပဲ့အခိုင်ကြ သွဟိုတ်ကိုပွမပံဖက် ဆက်ဆောံ ပွမချက်
ကောင်ဒေဒ်ဒယံတဲ “သြပ်ပါကွေအိုတ်ညိ၊ မူးတအ်မုတီမွဲအိုတ်ရော?” ရဲဝံ ဟိုသွးကိုအွာကို
အွာဥပဇ္ဈာယ်ကိုရ၊ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ရ ပဲ့သာသနာဝံ “ကြက်ပဒတ် နကိုစိုတ်မတုပ်
သွဟ်ကိုကောန်ခအိုတ်ဆွံစိုပ်ကွိုင်ရ” ရဲဝံ ဒးဒေတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် မူးတအ်ညးဂမၠိုင် ရဲဝံဟောင်
ဒးဒေတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ပဌမအဂ္ဂ

၇၄။ ယွံခမီတအ် ခရ်မပြဲဂမၠိုင် က္ကုပန်ဂကူအိုတ်ရ၊ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ရော
မွဲတုန်— သီလမပြဲ သမာဓိမပြဲ ပညာမပြဲ ဝိမုတ္တိမပြဲရ၊ ယွံခမီတအ် ခရ်မပြဲဂမၠိုင် က္ကု
ပန်ဂကူ အိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဒုတိယအဂ္ဂ

၇၅။ ယွံခမီတအ် ခရ်မပြဲဂမၠိုင် က္ကုပန်ဂကူအိုတ်ရ၊ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ရော
မွဲတုန်— ရုပ်မပြဲ ဝေဒနာမပြဲ သညာမပြဲ ဘဝမပြဲရ၊ ယွံခမီတအ် ခရ်မပြဲဂမၠိုင် က္ကုပန်ဂကူ
အိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ကုသိနာရ

၇၆။ ပဲ့ကာလမွဲအခိုင် တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြ ပဲ့အခိုင်ညောန်ကိုသွပရိနိဗ္ဗာန် သွဒတ်
တန်တဒိုင် အကြာတံအိုင်ရောင်ဒေါဝ်ဗွဲ ပဲ့ဥဒျာန်အိုင်ရောင်သိုင်မလ္လဂမၠိုင် မဒ်ပုံက်ဂပပ်

မာတိကာ

(ပါင်တြင်သျှင်ကျာ)ချင်ကုသိနာရံရ။ ပွဲအခိုင် တီလမ္ပပိုင်ကျာတြ ကော်လိုင်တိုန် ခမိဂမ္ပိုင် ရံဝံမွး “ယွံခမိတအ်”ရ။ “ယွံကျာမ္ပပိုင်” ရံဝံ ခမိဂမ္ပိုင် ကလောင်ဂရင်ပတီ ကုတီလမ္ပပိုင်ကျာတြအိုတ်ရ။ တီလမ္ပပိုင်ကျာတြ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ—

“ယွံခမိတအ် ပွဲကျာကိုန် ပွဲခရ်ကိုန် ပွဲသင်ကိုန် ပွဲမက်ကိုန် ပွဲဒွေတ်ကိုန် ပွမ သွေဟ်ပွာ ချပ်ဝိဝိင် နှိတ်ကုခမိ မမိက်ကိုမ္ပွဲမွး မွးတအ်ညးဂမ္ပိုင် ဩဝဂရင်ပတီသွာန် အိုတ်ညိ၊ ‘တီလမ္ပပိုင်ကျာတြ သိုမ္ပုပြာကဋ်ဂတမုက် ပိုညးဂမ္ပိုင် ပိုညးဂမ္ပိုင် ဟံသွဟ်ရထ တွဟ်နကလောင်သွာန် တီလမ္ပပိုင်ကျာတြ ပွဲဂတမုက်အိုတ်ရသွံ’ ရံဝံ” ဩဝလွန်သျှိုက် သောံစိုတ်မ္ပတြအိုတ်ညိ ရံဝံ သွးတမ္ပ မမိဂမ္ပိုင် မံင်ကွပ်သောံသိုတ်ဖြိုင်အိုတ်ရ။ မရနက်ကိုမိဝါလောင် တီလမ္ပပိုင်ကျာတြ သွးတိုန်ကိုခမိဂမ္ပိုင်ရ—

“ယွံခမိတအ် ပွဲကျာကိုန် ပွဲခရ်ကိုန် ပွဲသင်ကိုန် ပွဲမက်ကိုန် ပွဲဒွေတ်ကိုန် ပွမ သွေဟ်ပွာ ချပ်ဝိဝိင် နှိတ်ကုခမိ မမိက်ကိုမ္ပွဲမွး မွးတအ်ညးဂမ္ပိုင် ဩဝဂရင်ပတီသွာန် အိုတ်ညိ၊ ‘တီလမ္ပပိုင်ကျာတြ သိုမ္ပုပြာကဋ်ဂတမုက် ပိုညးဂမ္ပိုင် ပိုညးဂမ္ပိုင် ဟံသွဟ်ရထ တွဟ်နကလောင်သွာန် တီလမ္ပပိုင်ကျာတြ ပွဲဂတမုက်အိုတ်ရသွံ’ ရံဝံ” ဩဝလွန်သျှိုက် သောံစိုတ်မ္ပတြအိုတ်ညိ ရံဝံ သွးတမ္ပ မမိဂမ္ပိုင် မရနက်ကိုမိဝါလောင် မံင်ကွပ်သောံ သိုတ်ဖြိုင်အိုတ်ရ။ မရနက်ကိုပိဝါလောင် တီလမ္ပပိုင်ကျာတြ သွးတိုန်ကိုခမိဂမ္ပိုင်ရ—

“ယွံခမိတအ် ပွဲကျာကိုန် ပွဲခရ်ကိုန် ပွဲသင်ကိုန် ပွဲမက်ကိုန် ပွဲဒွေတ်ကိုန် ပွမ သွေဟ်ပွာ ချပ်ဝိဝိင် နှိတ်ကုခမိ မမိက်ကိုမ္ပွဲမွး မွးတအ်ညးဂမ္ပိုင် ဩဝဂရင်ပတီသွာန် အိုတ်ညိ၊ ‘တီလမ္ပပိုင်ကျာတြ သိုမ္ပုပြာကဋ်ဂတမုက် ပိုညးဂမ္ပိုင် ပိုညးဂမ္ပိုင် ဟံသွဟ်ရထ တွဟ်နကလောင်သွာန် တီလမ္ပပိုင်ကျာတြ ပွဲဂတမုက်အိုတ်ရသွံ’ ရံဝံ” ဩဝလွန်သျှိုက် သောံစိုတ်မ္ပတြအိုတ်ညိ ရံဝံ သွးတမ္ပ မမိဂမ္ပိုင် မရနက်ကိုပိဝါလောင် မံင်ကွပ်သောံ သိုတ်ဖြိုင်အိုတ်ရ။

ကြနုဂ် တီလမ္ပပိုင်ကျာတြ သွးတိုန်ကိုခမိဂမ္ပိုင်ရ— “ယွံခမိတအ် မွးတအ်ညး ဂမ္ပိုင် နမသွရေ်သျှိုင်ပွဲကျာ ဟံဂံင်ဂရင်ပတီသွာန်အိုတ်လောင် နှိမွး၊ ကုခမိသဟာဇကု ရင်သကအ်လောင် ဩဝဟိုလ်စ(ပွမသွဟ်ပွာချပ်ဝိဝိင်ဇကု)အိုတ်ညိ” ရံဝံ (သွးတရ)။ သွးတ ရံဝံမွး ခမိဂမ္ပိုင် မံင်ကွပ်သောံသိုတ်ဖြိုင်အိုတ်ရ။ ပွဲအခိုင် တီလပိုင်အာနန္ဒာ “ယွံကျာ မ္ပပိုင် ထေက်ကိုအမ်သင်ကော့ရ၊ ယွံကျာမ္ပပိုင် ဟံကောင်နှိမ္ပလေ်ဂ် နှိကျင်ရသွံ၊ ယွံကျာမ္ပပိုင် ပွဲအပွဲခမိသင်ဝံ ကုခမိမ္ပဇကုကိုလောင် ပွဲကျာကိုန် ပွဲခရ်ကိုန် ပွဲသင်ကိုန် ပွဲမက်ကိုန် ပွဲဒွေတ် ကိုန် ဟံမ္ပကိုပွမသွေဟ်ပွာချပ်ဝိဝိင်ရ” ရံဝံ အဲဒိုက်လျိုင်ပတေ်ရဂ် ဂရင်ပတီ တီလမ္ပပိုင် ကျာတြရ။

ယွံအာနန္ဒ နမလျိုင်ပတေ်ဟောင် တွဲအဲ ဟိုဂရင်ပတီရ၊ ယွံအာနန္ဒ ဗွဲစွတ်တုန် ပွဲအရာဝံ နှိအရာဉာဏ်ကျာဟောင်ရ၊ ပွဲအပွဲခမိသင်ဝံ ကုခမိမ္ပဇကုကိုလောင် ပွဲကျာကိုန် ပွဲခရ်

ကိုနှင့် ပွဲသင်ကိုနှင့် ပွဲမဂ်ကိုနှင့် ပွဲဒွေတ်ကိုနှင့် ဟုံမွဲကိုပွမသွေဟ်ပွာချပ်ဝိဝိင်ရ။ ယုံအာနန္ဒ ပ္ဍောင်ကိုခမိဂမ္တိုင်မသုန်ကွံဝံ ခမိယုတ်(သဝ်)အိုတ်ဗွဲဂုဏ်ဂှ် သောတာပန်ရ၊ ဟုံမွဲကိုပွမ လိုလ်ဒတုံစှ်အပါယ်ရ၊ ဗိုန်စုအ်ရ၊ မွဲကိုအရာသတိက်သတင်မဂ်ပိဿူဟောင်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်အစိန္တေယျ

၇၇။ ယုံခမိတအ် ဟဂပ်ဝ်ချပ် အရာဟုံထေက်ကိုချပ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံအိုတ်ရ၊ ညးချပ် တ်ပန်ဂကူဂမ္တိုင်ဂှ် နှ်သွက်ဂွံကြအ်ဥမတ် သွက်ဂွံဒ်ဒိန်ချောင်စိုတ်ဟောင်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူ အိုတ်ဂှ်ရောမွဲတုန်— ယုံခမိတအ် ဟဂပ်ဝ်ချပ်အရာကျာ် ဒဒက်တ်ကျာ်ဂမ္တိုင် မဟုံထေက် ကိုချပ်ရ၊ ညးချပ်အရာကျာ်ဂှ် နှ်သွက်ဂွံကြအ်ယှောတ် သွက်ဂွံဒ်ဒိန်ချောင်စိုတ်ဟောင်ရ။ ယုံခမိတအ် ဟဂပ်ဝ်ချပ်အရာဇျာန် ဒဒက်တ်ပူဂိုလ်ဂွံဇျာန်ဂမ္တိုင် မဟုံထေက်ကိုချပ်ရ၊ ညးချပ် အရာဇျာန်ဂှ် နှ်သွက်ဂွံကြအ်ယှောတ် သွက်ဂွံဒ်ဒိန်ချောင်စိုတ်ဟောင်ရ။ ယုံခမိတအ် ဟဂပ်ဝ် ချပ်ဖိုကမ် မဟုံထေက်ကိုချပ်ရ၊ ညးချပ်ဖိုကမ်ဂှ် နှ်သွက်ဂွံကြအ်ယှောတ် သွက်ဂွံဒ်ဒိန် ချောင်စိုတ်ဟောင်ရ။ ယုံခမိတအ် ဟဂပ်ဝ်ချပ်လောက မဟုံထေက်ကိုချပ်ရ၊ ညးချပ်လောကဂှ် နှ်သွက်ဂွံကြအ်ယှောတ် သွက်ဂွံဒ်ဒိန်ချောင်စိုတ်ဟောင်ရ။ ယုံခမိတအ် ဟဂပ်ဝ်ချပ် အရာ ဟုံထေက်ကို ချပ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံအိုတ်ရ၊ ညးချပ်တ် ပန်ဂကူဂမ္တိုင်ဂှ် နှ်သွက်ဂွံကြအ်ဥမတ် သွက်ဂွံဒ်ဒိန် ချောင်စိုတ်ဟောင်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဒက္ခိဏ

၇၈။ ယုံခမိတအ် ဟိုတ်ဒိန်ဝံသွးဇုးဂမ္တိုင် က္တဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ၊ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂှ် ရောမွဲတုန်— ယုံခမိတအ် ဒိန် ဟိုတ်နူပူဂိုလ်ကိုဒိန်ဟောင် သွးဇုးတုဲ ဟုံသွးဇုးဟိုတ်နူပူဂိုလ် ခွင်ဒိန်ဂှ် နွံရ၊ ယုံခမိတအ် ဒိန် ဟိုတ်နူပူဂိုလ်ခွင်ဒိန်ဟောင် သွးဇုးတုဲ ဟုံသွးဇုးဟိုတ်နူ ပူဂိုလ်ကိုဒိန်ဂှ် နွံရ၊ ယုံခမိတအ် ဒိန် ဟိုတ်နူပူဂိုလ်ကိုဒိန်လေဝ် ဟုံသွးဇုး ဟိုတ်နူပူဂိုလ် ခွင်ဒိန်လေဝ် ဟုံသွးဇုးဂှ် နွံရ၊ ယုံခမိတအ် ဒိန် ဟိုတ်နူပူဂိုလ်ကိုဒိန်လေဝ် သွးဇုး ဟိုတ်နူ ပူဂိုလ် ခွင်ဒိန်လေဝ် သွးဇုးဂှ် နွံရ။ ယုံခမိတအ် မုရသတ်လို ဒိန် ဟိုတ်နူပူဂိုလ်ကိုဒိန်ဟောင် သွးဇုးတုဲ ဟုံသွးဇုးဟိုတ်နူပူဂိုလ်ခွင်ဒိန်ဂှ်ရော? ယုံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ညးကိုဒိန်ဂှ် မွဲကို သီလရ၊ မွဲကိုသတ်ခိတ်ဆဲးရ၊ ပူဂိုလ်ခွင်ဒိန်ဂှ် ဟုံမွဲကိုသီလရ၊ မွဲသတ်ယုတ်မာရ၊ ယုံခမိတအ် ရံဝံဟောင် ဒိန် ဟိုတ်နူပူဂိုလ်ကိုဒိန်ဟောင် သွးဇုးတုဲ ဟုံသွးဇုး ဟိုတ်နူပူဂိုလ်ခွင်ဒိန်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သင်္ဂလီု ဒါန် ဟိုတ်နူပုဂ္ဂိုလ်ဒုင်ဒါန်ဟောင် သွားဇုးတဲ ဟံသွားဇုး ဟိုတ်နူ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုဒါန်ဂှ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးကိုဒါန်ဂှ် ဟံမွဲကိုသီလရ၊ မွဲကိုသတ် ယုတ်မာရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဒုင်ဒါန်ဂှ် မွဲကိုသီလရ၊ မွဲသတ်ခိုဟ်ဆဲရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟောင် ဒါန် ဟိုတ်နူပုဂ္ဂိုလ်ဒုင်ဒါန်ဟောင် သွားဇုးတဲ ဟံသွားဇုး ဟိုတ်နူပုဂ္ဂိုလ်ကိုဒါန်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သင်္ဂလီု ဒါန် ဟိုတ်နူပုဂ္ဂိုလ်ကိုဒါန်လောင် ဟံသွားဇုး ဟိုတ်နူပုဂ္ဂိုလ်ဒုင် ဒါန်လောင် ဟံသွားဇုးဂှ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးကိုဒါန်ဂှ် ဟံမွဲကိုသီလရ၊ မွဲကိုသတ် ယုတ်မာရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဒုင်ဒါန်လောင် ဟံမွဲကိုသီလရ၊ မွဲသတ်ယုတ်မာရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟောင် ဒါန် ဟိုတ်နူပုဂ္ဂိုလ်ကိုဒါန်လောင် ဟံသွားဇုး ဟိုတ်နူပုဂ္ဂိုလ်ဒုင်ဒါန်လောင် ဟံသွားဇုးရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သင်္ဂလီု ဒါန် ဟိုတ်နူပုဂ္ဂိုလ်ကိုဒါန်လောင် သွားဇုး ဟိုတ်နူပုဂ္ဂိုလ်ဒုင် ဒါန်လောင် သွားဇုးဂှ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးကိုဒါန်လောင် မွဲကိုသီလရ၊ မွဲကိုသတ် ခိုဟ်ဆဲရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဒုင်ဒါန်လောင် မွဲကိုသီလရ၊ မွဲသတ်ခိုဟ်ဆဲရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟောင် ဒါန် ဟိုတ်နူပုဂ္ဂိုလ်ကိုဒါန်လောင် သွားဇုး ဟိုတ်နူပုဂ္ဂိုလ်ဒုင်ဒါန်လောင် သွားဇုးရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဒါန်ဝံသွားဇုးဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွားတဲရ)။

သုတ်အဌမ။

၉။ သုတ်ဝဏ္ဏီ

၇၉။ ပွဲအခိုင်ဂှ် တီလပိုင်သာရိပိုတ် ပြာပ်အာဇရောင် တီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲတဲ လောဝ် သွဝတ် တီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲတဲမွဲး သိုမဇဇာဒိုင်ပွဲဒိုင်မွဲဂှ် “ယွံကျက်မွဲပိုင် ပွဲလောကဝံ ပွမ ကူသာန်သွံရာန် မဂပ်ပတိတ်တြဟတ် ညးလျိုင် သိုကိုမဒ်တ ပွမကူသာန်သွံရာန် တုပ်သွဟ် ဟောင်ဂှ် ဟိုတ်ပွမဒးအာစိုပ်လိုလ်ဂှ်တုန် ညးဇျိုင်ရော? အထံက်အပင်ဇျေတုန် ညးဇျေ ဂှ်ရော? ယွံကျက်မွဲပိုင် ပွဲလောကဝံ ပွမကူသာန်သွံရာန် မဂပ်ပတိတ်တြဟတ် ညးလျိုင် သိုကိုမဒ်တ ပွမကူသာန်သွံရာန် တုပ်သွဟ်ဟောင်ဂှ် ဟိုတ်ပွမဟံဒ်အတိုင်ရန်တုန်တုန် ညးဇျေ ဂှ်ရော? အထံက်အပင်ဇျေတုန် ညးဇျေဂှ်ရော? ယွံကျက်မွဲပိုင် ပွဲလောကဝံ ပွမကူသာန်သွံရာန် မဂပ်ပတိတ်တြဟတ် ညးလျိုင် သိုကိုမဒ်တ ပွမကူသာန်သွံရာန် တုပ်သွဟ်ဟောင်ဂှ် ဟိုတ်မဒ် အတိုင်ရန်တုန်တုန် ညးဇျေဂှ်ရော? အထံက်အပင်ဇျေတုန် ညးဇျေဂှ်ရော? ယွံကျက်မွဲပိုင် ပွဲလောကဝံ ပွမကူသာန်သွံရာန် မဂပ်ပတိတ်တြဟတ် ညးလျိုင် သိုကိုမဒ်တ ပွမကူသာန် သွံရာန် တုပ်သွဟ်ဟောင်ဂှ် ဟိုတ်မွဲကိုဖိုမလောန်ကဲ လျှုမရန်တုန်တုန် ညးဇျေဂှ်ရော? အထံက်အပင်ဇျေတုန် ညးဇျေဂှ်ရော?” ရဲဝံ ဂရင်ပတိ တီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲရ။

မာတိကာ

ယံသာရိပိတံ ပွဲလောကဝံ ညးလျှိုက် ပြာပ်အာဇရေင်သမဏကိုဒ် ပြာဟ္မဏကိုဒ်တဲ
“ယံတီလပိုင် ပစ္စယ်နွံပွဲက်ကံ ဩပ်ဟိုညိ” ရဝံ ဘိက်နိမန်ရ၊ ညးဂံ ပစ္စယ်မဘိက်လဝ်ဂံ
ဟံကိုဒ်ဒါန်ရ၊ ညးဂံ စုတိချိုတ်နူဘဝဂံတဲ ကလေင်ကျင် ဘုံမိဟ်ဝံပွန်မွဲး ဩဩပမကူသာန်
သွံရာန်မွဲ ပတိတ်ဇြဟတ်ရ၊ ပမကူသာန်သွံရာန် ဇာပ်မဂ်ပတိတ်ဇြဟတ်ညးဂံ အာစိုပ်
ပမလိုလ်ရ။

ယံသာရိပိတံ ပွဲလောကဝံ ညးလျှိုက် ပြာပ်အာဇရေင်သမဏကိုဒ် ပြာဟ္မဏကိုဒ်တဲ
“ယံတီလပိုင် ပစ္စယ်နွံပွဲက်ကံ ဩပ်ဟိုညိ” ရဝံ ဘိက်နိမန်ရ၊ ညးဂံ ပစ္စယ်မဘိက်လဝ်ဂံ
အတိုင်မရန်တံလဝ်ဂံ ဟံကိုဒ်ဒါန်ရ၊ ညးဂံ စုတိချိုတ်နူဘဝဂံတဲ ကလေင်ကျင် ဘုံမိဟ်ဝံပွန်မွဲး
ဩဩပမကူသာန်သွံရာန်မွဲ ပတိတ်ဇြဟတ်ရ၊ ပမကူသာန်သွံရာန်ညးဂံ ဟံဒ်အတိုင်ရန်တံရ။

ယံသာရိပိတံ ပွဲလောကဝံ ညးလျှိုက် ပြာပ်အာဇရေင်သမဏကိုဒ် ပြာဟ္မဏကိုဒ်တဲ
“ယံတီလပိုင် ပစ္စယ်နွံပွဲက်ကံ ဩပ်ဟိုညိ” ရဝံ ဘိက်နိမန်ရ၊ ညးဂံ ပစ္စယ်မဘိက်လဝ်ဂံ
အတိုင်မရန်တံလဝ်ဂံ ကိုဒ်ဒါန်ရ၊ ညးဂံ စုတိချိုတ်နူဘဝဂံတဲ ကလေင်ကျင် ဘုံမိဟ်ဝံပွန်မွဲး
ဩဩပမကူသာန်သွံရာန်မွဲ ပတိတ်ဇြဟတ်ရ၊ ပမကူသာန်သွံရာန်ညးဂံ ဒ်အတိုင်ရန်တံရ။

ယံသာရိပိတံ ပွဲလောကဝံ ညးလျှိုက် ပြာပ်အာဇရေင်သမဏကိုဒ် ပြာဟ္မဏကိုဒ်တဲ
“ယံတီလပိုင် ပစ္စယ်နွံပွဲက်ကံ ဩပ်ဟိုညိ” ရဝံ ဘိက်နိမန်ရ၊ ညးဂံ ပစ္စယ်မဘိက်လဝ်ဂံ
ဩဩမရန်တံလဝ်ဂံ ကိုဒ်ဒါန်ရ၊ ညးဂံ စုတိချိုတ်နူဘဝဂံတဲ ကလေင်ကျင် ဘုံမိဟ်ဝံပွန်မွဲး
ဩဩပမကူသာန်သွံရာန်မွဲ ပတိတ်ဇြဟတ်ရ၊ ပမကူသာန်သွံရာန်ညးဂံ မျှံကိုဖိုဩရန်တံရ။

ယံသာရိပိတံ ပွဲလောကဝံ ပမကူသာန်သွံရာန် မဂ်ပတိတ်ဇြဟတ် ညးလျှိုက်
သိုက်မဒ်တံ ပမကူသာန်သွံရာန် တုပ်သွဟ်ဟောင်ဂံ ဟိုတ်ပမဒးအာစိုပ်လိုလ်ဂံတုန် က္လဝံ
ဟောင်ရ၊ အထံက်အပင်ဍေတုန် က္လဝံဟောင်ရ၊ ယံသာရိပိတံ ပွဲလောကဝံ ပမကူသာန်
သွံရာန် မဂ်ပတိတ်ဇြဟတ် ညးလျှိုက် သိုက်မဒ်တံ ပမကူသာန်သွံရာန် တုပ်သွဟ်ဟောင်ဂံ
ဟိုတ်ပမဟံဒ် အတိုင်ရန်တံတုန် က္လဝံဟောင်ရ၊ အထံက်အပင်ဍေတုန် က္လဝံဟောင်ရ၊
ယံသာရိပိတံ ပွဲလောကဝံ ပမကူသာန်သွံရာန် မဂ်ပတိတ်ဇြဟတ် ညးလျှိုက် သိုက်မဒ်တံ
ပမကူသာန်သွံရာန် တုပ်သွဟ်ဟောင်ဂံ ဟိုတ်မဒ်အတိုင်ရန်တံလဝ်ဂံတုန် က္လဝံဟောင်ရ၊
အထံက်အပင်ဍေတုန် က္လဝံဟောင်ရ၊ ယံသာရိပိတံ ပွဲလောကဝံ ပမကူသာန်သွံရာန် မဂ်ပ
ပတိတ်ဇြဟတ် ညးလျှိုက် သိုက်မဒ်တံ ပမကူသာန်သွံရာန် တုပ်သွဟ်ဟောင်ဂံ ဟိုတ်မျှံကိုဖို
မလောန်ကဲ လ္လှံမရန်တံလဝ်ဂံတုန် က္လဝံဟောင်ရ၊ အထံက်အပင်ဍေတုန် က္လဝံဟောင်ရ ရဝံ
(သွးတ်ရ)။

၁၀။ သုတ်ကမ္မောဇ

၈၀။ ပွဲကာလမဲ့အခါ တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်တံခွင် ပွဲဘာယောသိတာရာမ်
ဇရောင်ချင်ကောသမ္ပိရ။ ပွဲအခါခိုင် တီလပိုင်အာနန္တ ပြာပ်အာဇရောင် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲတဲ
လှောင်သွဝတ် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲတဲမှူး သိုမဂဇာဒွင်ပွဲဒွါမဲ့ဂ် ဂရင်ပတီ တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ
ဂလာန်ဝံရ—

ယွံကျွံမုံပိုင် မာတုဂါမ်ဂ် ဟိုတ်ပွမဟဂွံပဒတ် ပွဲသဘင်(ရင်ကောံခရီ) ပွမဟဂွံ
ကျောန် ကမ္မောန်(သွက်ဂွံဇော်မောဝ်) ပွမဟဂွံအာရးကမ္မောဇ်တုန် ညးဇျှော်ရော? အထံက်
အပင်ဇျှော်တုန် ညးဇျှော်ရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံအာနန္တ မာတုဂါမ်ဂ် လေပ်ထေပူတ်ရ။
မာတုဂါမ်ဂ် လေပ်စောန်စိုတ်ရ။ မာတုဂါမ်ဂ် လေပ်သအေတ်သပါန်ရ။ မာတုဂါမ်ဂ် ဟံမုံကို
ပညာရ။ ယွံအာနန္တ မာတုဂါမ်ဂ် ဟိုတ်ပွမဟဂွံပဒတ်ပွဲသဘင်(ရင်ကောံခရီ) ပွမဟဂွံကျောန်
ကမ္မောန် (သွက်ဂွံဇော်မောဝ်) ပွမဟဂွံအာရးကမ္မောဇ်တုန် ဣဝံဟောင်ရ။ အထံက်အပင်
ဇျှော်တုန် ဣဝံဟောင်ရ ရံဝံ (သွတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

အပဏ္ဏကဝဂ် မရနက်ကိုပိတဲရ။

(၉) ၄။ မစလဝဂ် ၁။ သုတ်ပါဏာတိပါတ

၈၁။ ယွံခမိတအ် ညးချိုက်ပေင်တဲကျောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ရင်တျင်နင်တဲ သွဟ်ညံင်ရဲ
ဖျေံစွံကို တုပ်သွဟ်သတ်ဂ် ဒးအာစိုပ်နရက်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— မွဲအလေံ
ဂစိုတ်လမျိုဉ်ညးရ။ မွဲအလေံ ဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟံ့ကိုရ။ မွဲအလေံ ဒွေတ်ဗွဲမမှာရာ
ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်ရ။ မွဲအလေံ ဟိုဂလာန်ကိုဗွန်ဟံ့သုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ညးချိုက်ပေင်တဲ
ကျောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ရင်တျင်နင်တဲ သွဟ်ညံင်ရဲဖျေံစွံကို တုပ်သွဟ်သတ်ဂ် ဒးအာစိုပ်
နရက်ရ။

ယွံခမိတအ် ညးချိုက်ပေင်တဲကျောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ရင်တျင်နင်တဲ သွဟ်ညံင်ရဲ
ဖျေံစွံကို တုပ်သွဟ်သတ်ဂ် ဂွံအာစိုပ်ချင်သွပ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ဝေင်ပါကျေံ
နုပွမဂစိုတ်လမျိုဉ်ညးရ။ ဝေင်ပါကျေံ နုပွမဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟံ့ကိုရ။ ဝေင်ပါကျေံ နုပွမ
ဒွေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်ရ။ ဝေင်ပါကျေံ နုပွမဟိုဂလာန်ကိုဗွန် ဟံ့သုတ်ရ။
ယွံခမိတအ် ညးချိုက်ပေင်တဲကျောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ရင်တျင်နင်တဲ သွဟ်ညံင်ရဲဖျေံစွံကို
တုပ်သွဟ်သတ်ဂ် ဂွံအာစိုပ်ချင်သွပ်ရ ရံဝံ (သွတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်မုသာဝါဒ

၈၂။ ယွံခမီတအ် ညးချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ရင်တွင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရဲ
ဖျေံစွံကို တုပ်သုဟ်သက်ဂ် ဒးအာစိုပ်နရက်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— မွဲအလေံ
ဟိုဂလားနီုကိက်ဗွန်ဟံ့ဍုတ်ရ။ မွဲအလေံ ဟိုဂလားနီုအကြာရ။ မွဲအလေံ ဟိုဂလား
ကြံင်မိုဟ်သကာတ်မြဟ်ရ။ မွဲအလေံဟိုဂလားနီုသာသပအ်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးချိုက်ပင်တ
ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ရင်တွင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရဲဖျေံစွံကို တုပ်သုဟ်သက်ဂ် ဒးအာစိုပ်
နရက်ရ။

ယွံခမီတအ် ညးချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ရင်တွင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရဲ
ဖျေံစွံကို တုပ်သုဟ်သက်ဂ် ဝံအာစိုပ်ချင်သွပ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ဝေင်ပါကောံ
နုပ္ပမဟိုဂလားနီုကိက်ဗွန် ဟံ့ဍုတ်ရ။ ဝေင်ပါကောံ နုပ္ပမဟိုဂလားနီုအကြာရ။ ဝေင်ပါကောံ
နုပ္ပမဟိုဂလားနီုကြံင်မိုဟ်သကာတ်မြဟ်ရ။ ဝေင်ပါကောံ နုပ္ပမဟိုဂလားနီုသာသပအ်မဟံ့မွဲ
ကိုဖိုရ။ ယွံခမီတအ် ညးချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ရင်တွင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရဲ
ဖျေံစွံကို တုပ်သုဟ်သက်ဂ် ဝံအာစိုပ်ချင်သွပ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်အဝဏ္ဏာရဟ

၈၃။ ယွံခမီတအ် ညးချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ရင်တွင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရဲ
ဖျေံစွံကို တုပ်သုဟ်သက်ဂ် ဒးအာစိုပ်နရက်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ဟံ့စိုတ်
ဟံ့တို့လုပ်(နကိုညဏ်)တဲ ဟိုသွးဂုဏ် ညးဟံ့ထေက်ကိုဂုဏ်ရ။ ဟံ့စိုတ် ဟံ့တို့လုပ်(နကို
ညဏ်)တဲ ဟိုသွးမသက္ကုဂုဏ် ညးထေက်ကိုဂုဏ်ရ။ ဟံ့စိုတ် ဟံ့တို့လုပ်(နကိုညဏ်)တဲ
ကိုကတိန်ပွမလျိုင်ဖြိုင်သျှိုက် ပွဲအရာဟံ့ထေက်ကိုလျိုင်ဖြိုင်သျှိုက်ရ။ ဟံ့စိုတ် ဟံ့တို့လုပ်
(နကိုညဏ်)တဲ ကိုကတိန်ပွမဟံ့လျိုင်ဖြိုင်သျှိုက် ပွဲအရာထေက်ကိုလျိုင်ဖြိုင်သျှိုက်ရ။ ယွံခမီ
တအ် ညးချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ရင်တွင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရဲဖျေံစွံကို တုပ်သုဟ်
သက်ဂ် ဒးအာစိုပ်နရက်ရ။

ယွံခမီတအ် ညးချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ရင်တွင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရဲ
ဖျေံစွံကို တုပ်သုဟ်သက်ဂ် ဝံအာစိုပ်ချင်သွပ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— စိုတ်
တို့လုပ်(နကိုညဏ်)တဲ ဟိုသွးမသက္ကုဂုဏ် ညးဟံ့ထေက်ကိုဂုဏ်ရ။ စိုတ် တို့လုပ် (နကို
ညဏ်)တဲ ဟိုသွးဂုဏ် ညးထေက်ကိုဂုဏ်ရ။ စိုတ် တို့လုပ်(နကိုညဏ်)တဲ ကိုကတိန်
ပွမဟံ့လျိုင်ဖြိုင်သျှိုက် ပွဲအရာဟံ့ထေက်ကိုလျိုင်ဖြိုင်သျှိုက်ရ။ စိုတ် တို့လုပ် (နကိုညဏ်)တဲ

ကိုကတို၌ပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် ပွဲအရာထောက်ကိုလျှင်ဖြင်သျှိုက်ရ။ ယွံခမိတအံ ညးချိုက် ပင်တကောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ ရင်တုင်နင်တဲ သွဟ်ညံင်ရဲဖျေံစွံကို တုပ်သွဟ်သက်ဂံ အာစိုပ်ချင်သွင်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ကောဂရ

၈၄။ ယွံခမိတအံ ညးချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ ရင်တုင်နင်တဲ သွဟ်ညံင်ရဲ ဖျေံစွံကို တုပ်သွဟ်သက်ဂံ ဒးအာစိုပ်နရက်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂံရောမွဲတုန်— သွဂရ သွဇော်ကိုပွမထေပွတ်တဲ ပွမဟံသွဂရဟံသွဇော်ကိုခရ်သပျုရိဟ်။ သွဂရသွဇော်ကိုပွမဇိုတ် ပိုတ်ကွဲ(ဂုဏ်ညး)တဲ ပွမဟံသွဂရဟံသွဇော်ကိုခရ်သပျုရိဟ်။ သွဂရသွဇော်ကို (ပွမကလိဝံ) လာဘ်တဲ ပွမဟံသွဂရဟံသွဇော်ကိုခရ်သပျုရိဟ်။ သွဂရသွဇော်ကို ‘သက္ကာရ’ ပွမသွရ်တဲ ပွမဟံသွဂရဟံသွဇော်ကိုခရ်သပျုရိဟ်ရ။ ယွံခမိတအံ ညးချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန် ဂကူဝံ ရင်တုင်နင်တဲ သွဟ်ညံင်ရဲဖျေံစွံကို တုပ်သွဟ်သက်ဂံ ဒးအာစိုပ်နရက်ရ။

ယွံခမိတအံ ညးချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ ရင်တုင်နင်တဲ သွဟ်ညံင်ရဲဖျေံ စွံကို တုပ်သွဟ်သက်ဂံ ဝံအာစိုပ်ချင်သွင်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂံရောမွဲတုန်— သွဂရသွဇော် ကိုခရ်သပျုရိဟ်တဲ ပွမဟံသွဂရဟံသွဇော်ကိုပွမထေပွတ်။ သွဂရသွဇော်ကိုခရ်သပျုရိဟ်တဲ ပွမဟံသွဂရဟံသွဇော်ကိုပွမဇိုတ်ပိုတ်ကွဲ(ဂုဏ်ညး)။ သွဂရသွဇော်ကို ခရ်သပျုရိဟ်တဲ ပွမ ဟံသွဂရဟံသွဇော်ကို(ပွမကလိဝံ)လာဘ်။ သွဂရသွဇော်ကိုခရ်သပျုရိဟ်တဲ ပွမဟံသွဂရ ဟံသွဇော်ကို ‘သက္ကာရ’ပွမသွရ်ရ။ ယွံခမိတအံ ညးချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ ရင်တုင်နင်တဲ သွဟ်ညံင်ရဲဖျေံစွံကို တုပ်သွဟ်သက်ဂံ ဝံအာစိုပ်ချင်သွင်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်တမောတမ

၈၅။ ယွံခမိတအံ ပုဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန် ဂကူအိုတ်ဂံရောမွဲတုန်— ပုဂိုလ်ကတို၌ပွဲဒမ္မတဲ မှုကိုအရာသတိက်သတင်မွဲဒမ္မ။ ပုဂိုလ် ကတို၌ပွဲဒမ္မတဲ မှုကိုအရာသတိက်သတင်မွဲဒမ္မ။ ပုဂိုလ်ကတို၌ပွဲဒမ္မတဲ မှုကိုအရာ သတိက်သတင်မွဲဒမ္မ။ ပုဂိုလ်ကတို၌ပွဲဒမ္မတဲ မှုကိုအရာသတိက်သတင်မွဲဒမ္မ။

ယွံခမိတအံ မုရ်သင်လိ ပုဂိုလ်ကတို၌ပွဲဒမ္မတဲ မှုကိုအရာသတိက်သတင်မွဲဒမ္မ ကိုရော? ယွံခမိတအံ ပွဲလောကဝံ ပုဂိုလ်လှိုက် ကတို၌ပွဲဂကူဒေါင်စွာကို ပွဲဂကူသွာချာ

(သွာနာ)ကို ပွဲဂကူလူတမ္မာကို ပွဲဂကူသွာစွာကို ပွဲဂကူသွာထောံဇေယျာကို မဂပ်ပဟိုဂး ဂကူယုတ်သင်ရ။ ဝါတ်ဂါတ်ရ၊ အောန်ကိုစွစသင်ပင်ဉာဉ်ရ၊ မဒးဂယိုင်လမျီု ဗွဲမဒ်လောင် လောတ်ရ၊ ပွဲဂကူဂ် ကလိဂွံစွစသင် ဗွဲမဒ်ခိုင်စိတ် ကလိဂွံဗျိုက်လတက် ဗွဲမဒ်ခိုင်စိတ်ရ၊ ညးဂ် ရုပ်သင်လောင် ဟံကျော်ရ၊ ဗိုသုင်လောင် ဟံဒးရ၊ သင်ကွလောင် သင်ကွရ၊ ယဲဘဲလောင် ဂိုင်ရ၊ ညးကွက်ကို ညးတံက်ကဝေန်ကို ညးခိုင်လောန်ကို(ခိုင်ခွဲ) ညးဇေယျာသကုတ်သွင်ချိုတ်ကို နှိရ၊ ညးကလိဂွံပင် ဉာဉ် ယာတ် ယာန် ပွဲသ်မြမောပ်စွန် ကြကောတ်လံက်ဗဗိုဟ် သွာသတိက် သွာဒိုင်ပုတ်ကောင်သုလောင် ဟံသေင်ရ။ ညးဂ် နကိုကာယပါင်စိတ် ဒေတ်တဒေတ်ဟံ ခိုဟ်ဆဲးရ၊ ဒေတ်တဒေတ်ဟံခိုဟ်ဆဲးတဲ ခန္ဓဇေယျာလိလတ်တဲ ပွဲကြနုချိုတ်တဲဂ် ဒးကတိန် ပွဲနရက်မစာ်စွးနုတသိုခ် မဒ်လအာဂတိဟံဒးရ၊ မဒ်အရာဒွါဒတံဇေယျာစတဲဒွါဒရ၊ ယံခမိတအ် ရဲဝံဟောင်ပုဂိုလ်ကတိန်ပွဲဒမုတဲ မွဲကိုအရာသတိက်သတင်မွဲဒမုရ။

ယံခမိတအ် မုရသင်လိ ပုဂိုလ်ကတိန်ပွဲဒမုတဲ မွဲကိုအရာသတိက်သတင်မွဲဒမုတဲ ဂ်ရော? ယံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂိုလ်လျိုင် ကတိန်ပွဲဂကူဒေါင်စွာကို ပွဲဂကူသွာချာ (သွာနာ)ကို ပွဲဂကူလူတမ္မာကို ပွဲဂကူသွာစွာကို ပွဲဂကူသွာထောံဇေယျာကို မဂပ်ပဟိုဂး ဂကူယုတ်သင်ရ။ ဝါတ်ဂါတ်ရ၊ အောန်ကိုစွစသင်ပင်ဉာဉ်ရ၊ မဒးဂယိုင်လမျီု ဗွဲမဒ်လောင် လောတ်ရ၊ ပွဲဂကူဂ် ကလိဂွံစွစသင် ဗွဲမဒ်ခိုင်စိတ် ကလိဂွံဗျိုက်လတက် ဗွဲမဒ်ခိုင်စိတ်ရ၊ ညးဂ် ရုပ်သင်လောင် ဟံကျော်ရ၊ ဗိုသုင်လောင် ဟံဒးရ၊ သင်ကွလောင် သင်ကွရ၊ ယဲဘဲလောင် ဂိုင်ရ၊ ညးကွက်ကို ညးတံက်ကဝေန်ကို ညးခိုင်လောန်ကို(ခိုင်ခွဲ) ညးဇေယျာသကုတ်သွင်ချိုတ်ကို နှိရ၊ ညးကလိဂွံပင် ဉာဉ် ယာတ် ယာန် ပွဲသ်မြမောပ်စွန် ကြကောတ်လံက်ဗဗိုဟ် သွာသတိက် သွာဒိုင်ပုတ်ကောင်သုလောင် ဟံသေင်ရ။ ညးဂ် နကိုကာယပါင်စိတ် ဒေတ်တဒေတ် ခိုဟ်ဆဲးရ၊ ဒေတ်တဒေတ်ခိုဟ်ဆဲးတဲ ခန္ဓဇေယျာလိလတ်တဲ ပွဲကြနုချိုတ်တဲဂ် ဂွံကတိန် ပွဲချင်သွင် မဒ် လအာဂတိဒးရ၊ ယံခမိတအ် ရဲဝံဟောင် ပုဂိုလ်ကတိန် ပွဲဒမုတဲ မွဲကိုအရာ သတိက်သတင်မွဲဒမုရ။

ယံခမိတအ် မုရသင်လိ ပုဂိုလ်ကတိန် ပွဲတဲတဲ မွဲကိုအရာသတိက်သတင်မွဲဒမု ဂ်ရော? ယံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂိုလ်လျိုင် ကတိန်ပွဲဂကူခတ္တိယမဟာသာလကို ပွဲဂကူ ဗြာဟ္မဏ မဟာသာလကို ပွဲဂကူဂဟပတိမဟာသာလကို မဂပ်ပဟိုဂးဂကူသုင်ပြရ၊ သွဟ် သွဟ်ဖဲသအီရ၊ မွဲကိုဒြပ်ရတ်မဂိုင်ရ၊ မွဲကိုပိုင်ဟာန်ဘိုက်ဘက်မဂိုင်ရ၊ မွဲကိုထပ်သြန်မဂိုင်ရ၊ မွဲကိုအရပ်အရာရပ်စပ်သင်စောထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်မဂိုင်ရ၊ မွဲကိုပြင်သြောံမဂိုင်ရ၊ ညးဂ် ရုပ်သင်လောင်ကျော်ရ၊ ထေက်ကိုဗိုသုင်လောင်နွံရ၊ ထေက်ကိုလျိုင်လောင်နွံရ၊ ချိုက်ပေင် တကောံသင်သဏ္ဌာန်ခိုဟ်ပြရ၊ နိညးကလိဂွံပင် ဉာဉ် ယာတ် ယာန် ပွဲသ်မြမောပ် စွန် ကြကောတ်လံက်ဗဗိုဟ် သွာသတိက်သွာဒိုင်ပုတ်ကောင်သုရ။ ညးဂ် နကိုကာယပါင်စိတ် ဒေတ်တဒေတ်ဟံခိုဟ်ဆဲးရ၊ ဒေတ်တဒေတ်ဟံခိုဟ်ဆဲးတဲ ခန္ဓဇေယျာလိလတ်တဲ ပွဲကြနုချိုတ်

တဲၣ်ၣ် ဒးကတိၣ်ဒ်ပွဲနရက်မစာ်စူးနူတသိုၣ် မဒ်လအာဂတိဟံဒးရး မဒ်အရာဒွါဒတံၣ်စေံပစဲဖွဲၣ်ရ။
ယွံခမီတအ် ရဝံၣ်ဟေင်ပုဂ္ဂိုလ်ကတိၣ်ဒ်ပွဲတူးတဲ မွဲၣ်ကိအရာသတိက်သတင်မွဲဒမုၢ်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရသုာ်လိ ပုဂ္ဂိုလ်ကတိၣ်ဒ်ပွဲတူးတဲ မွဲၣ်ကိအရာသတိက်သတင်မွဲဒတူး
ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လိၣ်ဂ် ကတိၣ်ဒ်ပွဲဂကူခတ္တိယမဟာသာလကိ ပွဲဂကူ
ဗြာဟ္မဏမဟာသာလကိ ပွဲဂကူဂဟပတိမဟာသာလကိ မဂပ်ဝ်ဟိုဂးဂကူသျှင်ပြဲရ၊ သွေဟ်
သွဟ်ဖဲသအီရ၊ မွဲၣ်ကိဂြပ်ရတ်မဂ္ဂိုင်ရ၊ မွဲၣ်ကိပိဉ်ဟာန်ဘိဂ်ဘက်မဂ္ဂိုင်ရ၊ မွဲၣ်ကိထပ်ဩန်မဂ္ဂိုင်ရ၊
မွဲၣ်ကိအရပ်အရာရပ်စပ်သင်စေံထေက်ကိသျှိက်မဂ္ဂိုင်ရ၊ မွဲၣ်ကိဂြပ်ဩာ်မဂ္ဂိုင်ရ၊ ညးဂ်
ရပ်သုာ်လေဝ်ကျေပ်ရ၊ ထေက်ကိဗိုသေ့ဝ်လေဝ်နွံရ၊ ထေက်ကိလျှင်လေဝ်နွံရ၊ ချိုက်ပေင်
တဲကောံသုာ်သဏ္ဌာန်ခိုဟ်ပြဲရ၊ ဒ်ညကလိဝံပုင် ခုာ်ပုာ် ယာတ် ယာန် ဟံသုာ်မြမောဝ် စွန်
ကြကောတ်လံက်ဗမိုဟ် သုာ်သတိက်သုာ်ဒင်ပုတ်ကောံသုာ်ရ။ ညးဂ် နကိကာယပါင်စိတ်
ဒေတ်တဲဒေတ်ခိုဟ်ဆဲးရ၊ ဒေတ်တဲဒေတ်ခိုဟ်ဆဲးတဲ ခန္ဓကေုလီလာ်တဲ ပွဲကြနုချိုတ် တဲၣ်
ဝံကတိၣ်ဒ်ပွဲညင်သွပ် မဒ်လအာဂတိဒးရးခိုဟ်ဆဲးရ။ ယွံခမီတအ် ရဝံၣ်ဟေင် ပုဂ္ဂိုလ်ကတိၣ်ဒ်
ပွဲတူးတဲ မွဲၣ်ကိအရာသတိက်သတင်မွဲဒ တူးရ။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်မုၢ်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ်
ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဩဏတောဏတ

၈၆။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်မုၢ်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲ
ပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ပုဂ္ဂိုလ်ယုတ်သပ်ဂ်ဒ်တဲ ကြက်ယုတ်သပ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်ယုတ်သပ်ဂ်
ဒ်တဲ ကြက်သျှင်ပြဲ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သျှင်ပြဲဂ်ဒ်တဲ ကြက်ယုတ်သပ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သျှင်ပြဲဂ်ဒ်တဲ ကြက်သျှင်ပြဲရ။
ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်မုၢ်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ပုတ္တ

၈၇။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်မုၢ်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲ
ပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ခမီမဟံၣ်ချီတေဝ်၊ ခမီမတုပ်သုဟ်ကောံဒက်ပုဏ္ဏရိက်၊ ခမီ
မတုပ်သုဟ်ကောံဒက်ပဒုမ၊ ပ္ဍောပ်ကိခမီမုၢ်ပန် ခမီဍုန်သုာ်ဒိပ်လောန်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရသုာ်လိ ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် ဒ်ခမီမဟံၣ်ချီတေဝ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ
ခမီၣ် ဒ်ပုဂ္ဂိုလ်သေက္ခတဲ ဒ်ဃောဒေတ်လုတ်ရ၊ ပဒတ်သီမရာနာမိက်ကိ(အရဟတ္တဖိုလ်)ဒ်အရာ

ယောဂပန်ပြကာအိုတ် မဟဲ့ပတောံစတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကောန်ဇ္ဇော် မထေက်ကိုစပ်သျှိုက် ပသေက်အဘိသိက် သိုင်မဂ္ဂံအလိုအသိပိုင်ပြီတိုသျှ မစပ်သျှိုက်ပသေက်လပ်အဘသိက် ပွဲကျိပ်တဲဂ် ဝိနိဟဂ္ဂံစပ်သျှိုက်ပသေက်အဘိသိက်ဏီလေဝ် သွဟ်ညံင်ရဲဟွံအာစိုပ် ပွမချီ တေဝ်ကို ယွံခမီတအ် တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသတ်ကို ခမီဒ်သေက္ခတဲ မဒ်ဃောဒ္ဓေတ်လုတ်ဂ် ပဒတ်သိုမရာနာမိက်ကို(အရဟတ္တဖိုလ်)ဒ်အရာယောဂပန်ပြကာအိုတ် မဟဲ့ပတောံစတ်ရ။ ယွံ ခမီတအ် ရဲဝံဟေင် ပူဂိုလ်ဂ် ဒ်ခမီမဟွံချီတေဝ်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရသတ်လို ပူဂိုလ်ဂ် ဒ်ခမီ မတုပ်သွဟ်ကျောံဒက်ပုဏ္ဏရိက်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂ္ဂံ ခမီဂ် ဟိုတ်နူဓရ်အာသဝဂ္ဂမ္ပိုင်အိုတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝလျှဟ်ဟေင် အလိုဇကု သွဇ္ဇောဝ်မတ်ကို(အရဟတ္တဖိုလ်)စိုတ်မတ်တဲဗျး ကျောံ(အရဟတ္တဖိုလ်)ပညာ မတ်တဲဗျး မဟွံမွဲကိုအာသဝ နကိုညာဏ်တေဝ်ကွာ အာစိုပ်တဲ ပဒတ်ရ၊ တုတ်ဒွံကေတ် ဝိမောက္ခဂ္ဂမ္ပိုင်ဒွံပြကာ နကိုနာမကာယတဲ ဟွံပဒတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟေင် ပူဂိုလ်ဂ် ဒ်ခမီ မတုပ်သွဟ်ကျောံဒက်ပုဏ္ဏရိက်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရသတ်လို ပူဂိုလ်ဂ် ဒ်ခမီမတုပ်သွဟ်ကျောံဒက်ပုဏ္ဏရိက်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂ္ဂံ ခမီဂ် ဟိုတ်နူဓရ်အာသဝဂ္ဂမ္ပိုင်အိုတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝလျှဟ်ဟေင် အလိုဇကု သွဇ္ဇောဝ်မတ်ကို(အရဟတ္တဖိုလ်)စိုတ်မတ်တဲဗျး ကျောံ(အရဟတ္တဖိုလ်)ပညာမတ်တဲဗျး မဟွံ မွဲကိုအာသဝ နကိုညာဏ်တေဝ်ကွာ အာစိုပ်တဲ ပဒတ်ရ၊ ဝိမောက္ခဂ္ဂမ္ပိုင်ဒွံပြကာလေဝ် တုတ်ဒွံကေတ် နကိုနာမကာယတဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟေင် ပူဂိုလ်ဂ် ဒ်ခမီ မတုပ် သွဟ်ကျောံဒက်ပုဏ္ဏရိက်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရသတ်လို ပူဂိုလ်ဂ် ပှောပ်ကိုခမီဂမ္ပိုင် ဒ်ခမီမချီန်ဃောတ်ဇိပ်ဂိုပ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂ္ဂံ ခမီဂ် (ဩဝရပ်စပ်သုင်စော့ညီ) ဂပ်ဝ်အာတ်အခေါင်ဂ်ဒ်တဲဟေင် ဝံပြဘိုက်သုာ်ဂ်ဂိုင်ရ၊ ဝံပြဘိုက်သိုဟွံအာတ်အခေါင်ဂ်တုန် အောန်လောန်ဟေင်ရ။ ဂပ်ဝ်အာတ် အခေါင်ဂ်ဒ်တဲဟေင် ဝံပြဘိုက်ပိဏ္ဏပါတ်ဂ်ဂိုင်ရ၊ ဝံပြဘိုက်သိုဟွံအာတ်အခေါင်ဂ်တုန် အောန် လောန်ဟေင်ရ။ ဂပ်ဝ်အာတ်အခေါင်ဂ်ဒ်တဲဟေင် ဝံပြဘိုက်ဘာ်ဂ်ဂိုင်ရ၊ ဝံပြဘိုက် သိုဟွံ အာတ်အခေါင်ဂ်တုန် အောန်လောန်ဟေင်ရ။ ဂပ်ဝ်အာတ်အခေါင်ဂ်ဒ်တဲဟေင် ဝံပြဘိုက် ဂဉ္ဇေမဒ်ကြိယာဗုဒ္ဓပုလုဗျီမစေ့စးကိုယဲဂ်ဂိုင်ရ၊ ဝံပြဘိုက်သိုဟွံအာတ်အခေါင်ဂ်တုန် အောန် လောန်ဟေင်ရ။ ညးဒေတ်ဓရ်ပဒတ်မွဲဂ္ဂမ္ပိုင် သွတ်ကုခမီဂ် နကိုကာယကမ် မသျှိုက်မျိုက် အိုတ်ဂ်ဂိုင်ရ၊ သွတ်နကိုကာယကမ် မဟွံသျှိုက်မျိုက်အိုတ်ဂ်တုန် အောန်လောန်ဟေင်ရ။ သွတ်နကိုဝစီကမ် မသျှိုက်မျိုက်အိုတ်ဂ်ဂိုင်ရ၊ သွတ်နကိုဝစီကမ် မဟွံသျှိုက်မျိုက်အိုတ်ဂ်တုန် အောန်လောန်ဟေင်ရ။ သွတ်နကိုမနောကမ် မသျှိုက်မျိုက်အိုတ်ဂ်ဂိုင်ရ၊ သွတ်နကိုမနောကမ် မဟွံသျှိုက်မျိုက်အိုတ်ဂ်တုန် အောန်လောန်ဟေင်ရ။ သွတ်ပွမပူဇ မသျှိုက်မျိုက်အိုတ်ဂ်ဂိုင်ရ။

သွတ်ပွမပူဇော် မဟံသျှိက်မျှိက်အိုတ်ဂ်တုန် အောန်လောန်ဟောင်ရ။ ဝေဒနာဂမျှင် မကတိုဒ်
 ဟိုတ်နူကွင်ကွတ်ကို ဟိုတ်နူသွဟ်ကို ဟိုတ်နူကျာကို ဟိုတ်နူ(သန္နိပါတ်)ကွင်ကွတ်သွဟ်
 ကျာဂမျှင် ပံင်ကောံဒးကို ဟိုတ်နူဥတုပုန်ဂတးကို ဟိုတ်နူပွမရင်တွင်ဟုံညီသာကို ဟိုတ်နူ
 လွီပရာညးသအာင်ဂမျှင်ကို ဟိုတ်နူဖိုက်ကံကိုဖိုက်ဟုံကတိုဒ်ကုခမိဂ် ဗွဲမဂျိုင်အိုတ်ရ။ ယဲဘဲ
 အောန်ရ။ ဇာန်ဂမျှင်ပန်ပြကာ မကတိုဒ်ပွဲစိုတ်မပြလောန် မဒ်ဟိုတ်ပဒတ်ဗွဲတသိုဒ် ပွဲဘဝ
 ဂတမတ်ဂ် ကလိဂွံအတိုင်ပိုက်ရ။ ကလိဂွံဟုံဒ်လှောင်လှောင်ရ။ ကလိဂွံဟုံဒ်ချောင်စိုတ်ရ။
 ဟိုတ်နူခရ်အာသဝဂမျှင်အိုတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝလျှဟ်ဟောင် အလိုဇကု သွဇ္ဇောပ်မတ်ကို (အရ
 ဟတ္ထဖိုလ်)စိုတ်မတ်တံးဗွဲ ကောံ(အရဟတ္ထဖိုလ်)ပညာမတ်တံးဗွဲ မဟုံမွဲကိုအာသဝ နကို
 ဉာဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ယုံခမိတအ် ရဲဂွံဟောင် ပူဂိုလ်ဂ် ပျောင်ကိုခမိဂမျှင်
 ဒ်ခမိမချိုန်ချောက်ဇိပ်ဂိုပ်ရ။

ယုံခမိတအ် ညးဟိုသုးတံ ဩဂလာန်မတွံး “ပျောင်ကိုခမိဂမျှင် ခမိမချိုန်ချောက်
 ဇိပ်ဂိုပ်မွဲရ”ဂ် ဒ်ဟိုသုးဗွဲဒးရ။ ယုံခမိတအ် ညးမိက်ဂွံဟိုသုး ဂလာန်မတွံး “ပျောင်ကို
 ခမိဂမျှင် ခမိမချိုန်ချောက်ဇိပ်ဂိုပ်ရ” ဗွဲဒးရ။ ဇောန်ထွဲအဲဟောင်တဲ ဒးဟိုသုးရ။ ယုံခမိတအ်
 အဲဂ် ဩဝဒင်ဒါန်ညီရဲဂွံ ဂပ်ဝ်အာတ်အခေါင်ဂ်ဒ်တဲဟောင် ဂွံပြဘိုက်သုာ်ဂ်ဂိုင်ရ။ ဂွံပြဘိုက်
 သိုဟုံအာတ်အခေါင်ဂ်တုန် အောန်လောန်ဟောင်ရ။ ဂပ်ဝ်အာတ်အခေါင်ဂ်ဒ်တဲဟောင် ဂွံပြဘိုက်
 ပိဏ္ဍပါတ်ဂ်ဂိုင်ရ။ ဂွံပြဘိုက်သိုဟုံအာတ်အခေါင်ဂ်တုန် အောန်လောန်ဟောင်ရ။ ဂပ်ဝ်အာတ်
 အခေါင်ဂ်ဒ်တဲဟောင် ဂွံပြဘိုက်ဘာ်ဂ်ဂိုင်ရ။ ဂွံပြဘိုက်သိုဟုံအာတ် အခေါင်ဂ်တုန် အောန်လောန်
 ဟောင်ရ။ ဂပ်ဝ်အာတ်အခေါင်ဂ်ဒ်တဲဟောင် ဂွံပြဘိုက်ဂဉ္စဲ မဒ်ကြိယာဗာပုင်ပွဲလမျှီ မစေံး
 ကိုယဲဂ်ဂိုင်ရ။ ဂွံပြဘိုက်သိုဟုံအာတ်အခေါင်ဂ်တုန် အောန်လောန်ဟောင်ရ။ ညးဒွေတ်ခရ်
 ပဒတ်ဗွဲစွဲဂမျှင် သွတ်ကိုအဲ ကာယကမ် မသျှိက်မျှိက်အိုတ်ဂ် ဂိုင်ရ။ သွတ်ကာယကမ်
 မဟုံသျှိက်မျှိက်အိုတ်ဂ်တုန် အောန်လောန်ဟောင်ရ။ သွတ် ဝစီကမ် မသျှိက်မျှိက်အိုတ်ဂ်ဂိုင်ရ။
 သွတ်ဝစီကမ် မဟုံသျှိက်မျှိက်အိုတ်ဂ်တုန် အောန်လောန်ဟောင်ရ။ သွတ်မနောကမ် မသျှိက်
 မျှိက်အိုတ်ဂ်ဂိုင်ရ။ သွတ်မနောကမ် မဟုံသျှိက်မျှိက်အိုတ်ဂ်တုန် အောန်လောန်ဟောင်ရ။
 သွတ်ပွမပူဇော် မသျှိက်မျှိက်အိုတ်ဂ်ဂိုင်ရ။ သွတ် ပွမပူဇော် မဟုံသျှိက်မျှိက်အိုတ်ဂ်တုန် အောန်
 လောန်ဟောင်ရ။ ဝေဒနာဂမျှင် မကတိုဒ် ဟိုတ်နူကွင်ကွတ်ကို ဟိုတ်နူသွဟ်ကို ဟိုတ်နူကျာကို
 ဟိုတ်နူ(သန္နိပါတ်)ကွင်ကွတ် သွဟ်ကျာဂမျှင် ပံင်ကောံဒးကို ဟိုတ်နူဥတုပုန်ဂတးကို ဟိုတ်နူ
 ပွမရင်တွင်ဟုံညီသာကို ဟိုတ်နူလွီပရာညးသအာင်ဂမျှင်ကို ဟိုတ်နူဖိုက်ကံကိုဖိုက်ဟုံကတိုဒ်
 ကုအဲ ဗွဲမဂျိုင်အိုတ်ရ။ ယဲဘဲအောန်ကုအဲရ။ ဇာန်ဂမျှင်ပန်ပြကာ မကတိုဒ်ပွဲစိုတ်မပြလောန်
 မဒ်ဟိုတ်ပဒတ် ဗွဲတသိုဒ် ပွဲဘဝဂတမတ်ဂ် ကလိဂွံအတိုင်ပိုက်ရ။ ကလိဂွံဟုံဒ်လှောင်
 လှောင်ရ။ ကလိဂွံဟုံဒ်ချောင်စိုတ်ရ။ ဟိုတ်နူခရ်အာသဝဂမျှင်အိုတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝလျှဟ်ဟောင်
 အလိုဇကု သွဇ္ဇောပ်မတ်ကို(အရဟတ္ထဖိုလ်)စိုတ်မတ်တံးဗွဲ ကောံ(အရဟတ္ထဖိုလ်)ပညာ
 မတ်တံးဗွဲ မဟုံမွဲကိုအာသဝ နကိုဉာဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ပဒတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ညးဟိုသုးတဲာ် ဩဂလာန်မတွံး “ပျော်ကိုခမီဂမၠိုင် ခမီမချီန်ချောက်
ဇိပ်ဂိုပ်မွဲးရ” နှိဟိုသုးဗွဲဒးရးရ၊ ယွံခမီတအ် ညးမိက်ဂွံဟိုသုးဂလာန်မတွံး “ပျော်ကိုခမီ
ဂမၠိုင် ခမီမချီန်ချောက်ဇိပ်ဂိုပ်မွဲးရ” ဗွဲဒးရးရ၊ ဇောန်ထွေးအဲဟောင်တဲာ် ဒးဟိုသုးရ။ ယွံခမီတအ်
ပူဂိုလ်ဂမၠိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဝံ (သုးတဲာ်)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်သံယောဇန

၈၈။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဂမၠိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူ
အိုတ်ဂံရောမွဲးတုန် — ခမီမဟံ့ချီတောင်၊ ခမီမတုပ်သုတ်ကောံဒက်ပုဏ္ဏရိက်၊ ခမီမတုပ်သုတ်
ကောံဒက်ပဒုမ၊ ပျော်ကိုခမီဂမၠိုင် ခမီမချီန်ချောက်ဇိပ်ဂိုပ်လောန်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရသုတ်လိ ပူဂိုလ် နှိခမီမဟံ့ချီတောင်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ
ခမီ ဟိုတ်နူသံယောဇနိ အဗန်အဒက်ဂမၠိုင်ပိပြကာ အိုတ်အာမသက္ကုသေဟ်ဂရ နှိသော
တာပန် ဟံမွဲကိုသတ်ပွမဒတုံစေအပါယ် မဗိုန်ဇုအ် မှုကိုအရာသတိက်သတင်မွဲးမဂ်ပိလ္လူရ။
ယွံခမီတအ် ရဝံဟောင် ပူဂိုလ် နှိခမီမဟံ့ချီတောင်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရသုတ်လိ ပူဂိုလ် နှိခမီမတုပ်သုတ်ကောံဒက်ပုဏ္ဏရိက်ရော?
ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီ ဟိုတ်နူသံယောဇနိ အဗန်အဒက်ဂမၠိုင်ပိပြကာအိုတ်အာ
မသက္ကုသေဟ်ကို ဟိုတ်နူ ‘ရာဂ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါသ’ ပွမလုတ်မှာဒုဟ် ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်
ဂမၠိုင်ကြီအာကိုရ နှိသကဒါဂါမ် ကျင်ဘုံမိုဟ်ဝံဗွတ်မွဲဝါဟောင်တဲာ် သွကောံလအိတ်ဒဒိမ်ရ။
ယွံခမီတအ် ရဝံဟောင် ပူဂိုလ် နှိခမီမတုပ်သုတ်ကောံဒက်ပုဏ္ဏရိက်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရသုတ်လိ ပူဂိုလ် နှိခမီမတုပ်သုတ်ကောံဒက်ပဒုမရော? ယွံခမီတအ်
ပွဲသာသနာဝံ ခမီ ဟိုတ်နူသံယောဇနိအဗန်အဒက်ဂမၠိုင်မသုန်ပြကာ မှုကိုသွက်(ပွမဒး
တန်ပဋိသန္ဓိ) ပွဲ(ဘုံကာမ)သွပ် အိုတ်အာမသက္ကုသေဟ်ဂရ နှိအနာဂါမ် တန်ပဋိသန္ဓိ ဥပပါတ်
ပွဲဘုံဗြိုတဲ ကြက်သွပ်ရိနိဗ္ဗာန် ပွဲဘုံဟောင် ဟံမွဲကိုသတ်ပွမကလောင်ကျင်နုဘုံရ။ ယွံခမီတအ်
ရဝံဟောင် ပူဂိုလ် နှိခမီမတုပ်သုတ်ကောံဒက်ပဒုမရ။

ယွံခမီတအ် မုရသုတ်လိ ပူဂိုလ် ပျော်ကိုခမီဂမၠိုင် နှိခမီမချီန်ချောက်ဇိပ်ဂိုပ်ရော?
ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီ ဟိုတ်နူဓရ်အာသဝဂမၠိုင်အိုတ်အာဂရ ပွဲဘဝလုဟ်ဟောင်
အလိုဇကုသွဇ္ဇောင်မတ်ကို (အရဟတ္တဖိုလ်)စိုတ်မတ်တဲာ် ကောံ(အရဟတ္တဖိုလ်)ပညာ
မတ်တဲာ် မဟံ့မွဲကိုအာသဝ နကိုညာဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲာ် နှိတုအရုန်မပဒတ်ရ။ ယွံခမီ

တအ် ရဝံဟေင် ပူဂိုလ်ဂ် ပျော်ကိုခမိဂမိုင် နှိခမိမချိုန်ချောက်ဇိပ်ဂိုဝ်ရ။ ယံခမိတအ် ပူဂိုလ်
ဂမိုင်ပန်ဂကူ ဝံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်သမ္မာဒိဋ္ဌိ

၈၉။ ယံခမိတအ် ပူဂိုလ်ဂမိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်
ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ခမိမဟံချီတေဝ်၊ ခမိမတုပ်သုတ်ကောံဒက်ပုဏ္ဏရိက်၊ ခမိမတုပ်
သုတ်ကောံဒက်ပဒမ၊ ပျော်ကိုခမိဂမိုင် ခမိချိုန်ချောက်ဇိပ်ဂိုဝ်လောန်ရ။

ယံခမိတအ် မုရသင်္ဂလီ ပူဂိုလ်ဂ် နှိခမိမဟံချီတေဝ်ဂ်ရော? ယံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ
ခမိဂ် မှုကိုလညာတ်သုတ်ရ၊ မှုကိုကသပ်သုတ်ရ၊ မှုကိုဂလာန်သုတ်ရ၊ မှုကိုကမောန်
သုတ်ရ၊ မှုကိုပွမဂယိုင်လမျီုသုတ်ရ၊ မှုကိုလွီသုတ်ရ၊ မှုကိုပွမဗိုဗျာဟ်သုတ်ရ၊
မှုကိုပွမတန်ကြန်သုတ်ရ။ ယံခမိတအ် ရဝံဟေင် ပူဂိုလ်ဂ် နှိခမိမဟံချီတေဝ်ရ။

ယံခမိတအ် မုရသင်္ဂလီ ပူဂိုလ်ဂ် နှိခမိမတုပ်သုတ်ကောံဒက်ပုဏ္ဏရိက်ဂ်ရော?
ယံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မှုကိုလညာတ်သုတ်ရ၊ မှုကိုကသပ်သုတ်ရ၊ မှုကို
ဂလာန်သုတ်ရ၊ မှုကိုကမောန်သုတ်ရ၊ မှုကိုပွမဂယိုင်လမျီုသုတ်ရ၊ မှုကိုလွီသုတ်ရ၊
မှုကိုပွမဗိုဗျာဟ်သုတ်ရ၊ မှုကိုပွမတန်ကြန်သုတ်ရ၊ မှုကိုညဏ်သုတ်ရ၊ မှုကိုပွမတိတ်
ဗျး(အရဟတ္တဖိုလ်)သုတ်ရ၊ တုတ်ဒွံကေတ် ဝိမောက္ခဂမိုင်ဒွံပြကာ နကိုနာမကာယတဲ
ဟံပဒတ်ရ။ ယံခမိတအ် ရဝံဟေင် ပူဂိုလ်ဂ် နှိခမိမတုပ်သုတ်ကောံဒက်ပုဏ္ဏရိက်ရ။

ယံခမိတအ် မုရသင်္ဂလီ ပူဂိုလ်ဂ် နှိခမိမတုပ်သုတ်ကောံဒက်ပဒမဂ်ရော? ယံခမိတအ်
ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မှုကိုလညာတ်သုတ်ရ ။ ပ ။ မှုကိုပွမတိတ်ဗျး(အရဟတ္တဖိုလ်)သုတ်ရ၊
တုတ်ဒွံကေတ် ဝိမောက္ခဂမိုင်ဒွံပြကာ နကိုနာမကာယတဲလေဝ် ပဒတ်ရ။ ယံခမိတအ်
ရဝံဟေင် ပူဂိုလ်ဂ် နှိခမိမတုပ်သုတ်ကောံဒက်ပဒမရ။

ယံခမိတအ် မုရသင်္ဂလီ ပူဂိုလ်ဂ် ပျော်ကိုခမိဂမိုင် နှိခမိမချိုန်ချောက်ဇိပ်ဂိုဝ်ရော၊
ယံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် (ဩဝရပ်စပ်သင်စောညီ) ဂပ်ဝ်အာတ်အခေါင်ဂ်ဒုတေဟေင်
ဝံပြာဟိုက်သုတ်ဂ်ရ၊ ဝံပြာဟိုက်သုတ်အာတ်အခေါင်ဂ်တုန် အောန်လောန်ဟေင်ရ ။ ပ ။ ယံခမိ
တအ် ညးဟိုသွးတ် ဩဂလာန်မတွံဂး “ပျော်ကိုခမိဂမိုင် ခမိမချိုန်ချောက်ဇိပ်ဂိုဝ်မွဲရ”ဂ်
ဒုဟိုသွးတ်ဗျးရ၊ ယံခမိတအ် ညးမိက်ဝံဟိုသွးတ်ဂလာန်မတွံဂး “ပျော်ကိုခမိဂမိုင် ခမိမ
ချိုန်ချောက်ဇိပ်ဂိုဝ်မွဲရ” ဗွဲမဒးရ၊ ချောက်ထွေးအဲဟေင်တဲ ဒးဟိုသွးတ်ရ။ ယံခမိတအ် ပူဂိုလ်
ဂမိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

မာတိကာ

၁၀။ သုတ်ခန္ဓ

၉၀။ ယွံခမိတအ် ပူဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဏ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန် ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ခမိမဟံ့ချီတေဝ်၊ ခမိမတုပ်သ့ဟ်ကောံဒက်ပုဏ္ဏရိုက်၊ ခမိမတုပ် သ့ဟ်ကောံဒက်ပဒုမ၊ ပ္ဍောပ်ကိုခမိဂမ္တိုင် ခမိချီန်ချောန်ဇိပ်ဂိုပ်လောန်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရသုတ်လိ ပူဂိုလ်ဂ် နှိခမိမဟံ့ချီတေဝ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် နှိပူဂိုလ်သေက္ခ မဟံ့အာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်ဏီရ၊ ရာဒနာမိက်ကို(နိဗ္ဗာန်)နှိအရာယောဂ ဂမ္တိုင်ပန်အိုတ် ဟံ့မွဲပတောံစတ်ဂ်နှိတုဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟေင် ပူဂိုလ်ဂ် နှိခမိမဟံ့ချီ တေဝ်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရသုတ်လိ ပူဂိုလ်ဂ် နှိခမိမတုပ်သ့ဟ်ကောံဒက်ပုဏ္ဏရိုက်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် “ဣဝံတုန် ရုပ်ရ၊ ဣဝံတုန် ဟိုတ်ရုပ်ကတိံဒ်ရ၊ ဣဝံတုန် ရုပ်ပွိုတ်ရ။ ဣဝံတုန် ဝေဒနာရ ။ ပ ။ ဣဝံတုန် သညာရ ။ ပ ။ ဣဝံဂမ္တိုင်တုန် သင်္ခါရဂမ္တိုင်ရ ။ ပ ။ ဣဝံတုန် ဝိညာဏ်ရ၊ ဣဝံတုန် ဟိုတ်ဝိညာဏ်ကတိံဒ်ရ၊ ဣဝံတုန် ဝိညာဏ်ပွိုတ်ရ” ရဝံ ပဒတ်သိုမဗျာ်သေဝ်ဒ်လိ ပွဲဥပါဒါနက္ခန္ဓဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာဂှိုင်ဂှိုင်ကိုဝါရ၊ တုတ်ဒွံကေတ် ဝိမောက္ခဂမ္တိုင်ဒွံပြကာ နကိုနာမကာယတုဲ ဟံ့ပဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟေင် ပူဂိုလ်ဂ် နှိခမိမတုပ်သ့ဟ်ကောံဒက်ပုဏ္ဏရိုက်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရသုတ်လိ ပူဂိုလ်ဂ် နှိခမိမတုပ်သ့ဟ်ကောံဒက်ပဒုမဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် “ဣဝံတုန် ရုပ်ရ၊ ဣဝံတုန် ဟိုတ်ရုပ်က္ခိံဒ်ရ၊ ဣဝံတုန် ရုပ်ပွိုတ်ရ။ ဣဝံတုန် ဝေဒနာရ ။ ပ ။ ဣဝံတုန် သညာရ ။ ပ ။ ဣဝံဂမ္တိုင်တုန် သင်္ခါရဂမ္တိုင်ရ ။ ပ ။ ဣဝံတုန် ဝိညာဏ်ရ၊ ဣဝံတုန် ဟိုတ်ဝိညာဏ်ကတိံဒ်ရ၊ ဣဝံတုန် ဝိညာဏ်ပွိုတ်ရ” ရဝံ ပဒတ်သိုမဗျာ်သေဝ်ဒ်လိ ပွဲဥပါဒါနက္ခန္ဓဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာဂှိုင်ဂှိုင်ကိုဝါရ၊ တုတ်ဒွံကေတ် ဝိမောက္ခဂမ္တိုင်ဒွံပြကာ နကိုနာမကာယတုဲလေဝ် ပဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟေင် ပူဂိုလ်ဂ် နှိခမိမတုပ်သ့ဟ်ကောံဒက်ပဒုမရ။

ယွံခမိတအ် မုရသုတ်လိ ပူဂိုလ်ဂ် ပ္ဍောပ်ကိုခမိဂမ္တိုင် နှိခမိမချီန်ချောတ်ဇိပ်ဂိုပ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် (ဩဝ်ရပ်စပ်သုင်စောဲညိ) ဂပ်ဝ်အာတ်အခေါင်ဂ်နှိတုဲဟေင် ဝံ့ပြာဟိုက်သုာ်ဂှိုင်ရ၊ ဝံ့ပြာဟိုက်သိုဟံ့အာတ်အခေါင်ဂ်တုန် အောန်လောန်ဟေင်ရ ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ညးမိက်ဝံ့ဟိုသုး ဂလာန်မတွံး “ပ္ဍောပ်ကိုခမိဂမ္တိုင် ခမိမချီန်ချောတ်ဇိပ် ဂိုပ်မွဲးရ” ဝွဲမဒးရးဂ် စ္ဍောန်ထွေးအဲဟေင်တုဲ ဒးဟိုသုးရ။ ယွံခမိတအ် ပူဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဏ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

မစလဝဂ် မရနက်ကိုပန်တုဲရ။

(၁၀) ၅။ အသုရဝဂ် ၁။ သုတ်အသုရ

၉၁။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန် ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ပုဂ္ဂိုလ်ဒ်အသုတု မွဲကုသကအ်တို့ဝါရအသု။ ပုဂ္ဂိုလ်ဒ်အသုတု မွဲကုသကအ်တို့ဝါရ ဒေဝတ်။ ပုဂ္ဂိုလ်ဒ်ဒေဝတ်တု မွဲကုသကအ်တို့ဝါရအသု။ ပုဂ္ဂိုလ်ဒ်ဒေဝတ်တု မွဲကုသကအ်တို့ဝါရ ဒေဝတ်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရသင်္ဂလီ ပုဂ္ဂိုလ်ဒ်အသုတု မွဲကုသကအ်တို့ဝါရအသုဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လှိုက် ဟံမွဲကုသီလရ။ မွဲသဘယုတ်သင်ရ။ ပရိသာတ်ညး ဂ်လေဝ် ဟံမွဲကုသီလရ။ မွဲသဘယုတ်သင်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဝံဟေင် ပုဂ္ဂိုလ်ဒ်အသုတု မွဲကုသကအ်တို့ဝါရအသုရ။

ယွံခမီတအ် မုရသင်္ဂလီ ပုဂ္ဂိုလ်ဒ်အသုတု မွဲကုသကအ်တို့ဝါရဒေဝတ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လှိုက် ဟံမွဲကုသီလရ။ မွဲသဘယုတ်သင်ရ။ ပရိသာတ်ညး ဂ်တုန် မွဲကုသီလရ။ မွဲသဘယုတ်သင်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဝံဟေင် ပုဂ္ဂိုလ်ဒ်အသုတု မွဲကု သကအ်တို့ဝါရ ဒေဝတ်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရသင်္ဂလီ ပုဂ္ဂိုလ်ဒ်ဒေဝတ်တု မွဲကုသကအ်တို့ဝါရအသုဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လှိုက် မွဲကုသီလရ။ မွဲသဘယုတ်သင်ရ။ ပရိသာတ်ညးဂ်တုန် ဟံမွဲကုသီလရ။ မွဲသဘယုတ်သင်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဝံဟေင် ပုဂ္ဂိုလ်ဒ်ဒေဝတ်တု မွဲကုသကအ် တို့ဝါရအသုရ။

ယွံခမီတအ် မုရသင်္ဂလီ ပုဂ္ဂိုလ်ဒ်ဒေဝတ်တု မွဲကုသကအ်တို့ဝါရဒေဝတ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လှိုက် မွဲကုသီလရ။ မွဲသဘယုတ်သင်ရ။ ပရိသာတ်ညးဂ်လေဝ် မွဲကုသီလရ။ မွဲသဘယုတ်သင်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဝံဟေင် ပုဂ္ဂိုလ်ဒ်ဒေဝတ်တု မွဲကု သကအ်တို့ဝါရဒေဝတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ပဌမသမာဓိ

၉၂။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန် ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လှိုက် ကလိဝံပွမစိုတ်တန်ကြန် ပွဲသန္တာန်ဇကုရ။ ပညာမပြလောန် မလေဝ်မှာ်သေဝတ် ဓရိသင်္ခါရဂမ္တိုင်တုန် ဟံကလိဝံရ။

မာတိကာ

ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျှိုက် ကလိဝံပညာမပြလောန် မလေပ်မှ်သေ့ဝတ်ခရ်သင်္ခါရ ဂမ္ဘိုင်ရ၊ ပွမစိုတ်တန်ကြန် ပွဲသန္တာန်ဇေယျာတုန် ဟံကလိဝံရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျှိုက် ပွမစိုတ်တန်ကြန် ပွဲသန္တာန်ဇေယျာလေပ် ဟံကလိဝံရ၊ ပညာမပြလောန် မလေပ် မှ်သေ့ဝတ် ခရ်သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်လေပ် ဟံကလိဝံရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျှိုက် ပွမ စိုတ်တန်ကြန် ပွဲသန္တာန်ဇေယျာလေပ်ကလိဝံရ၊ ပညာမပြလောန် မလေပ်မှ်သေ့ဝတ် ခရ်သင်္ခါရ ဂမ္ဘိုင်လေပ် ကလိဝံရ။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဒုတိယသမာဓိ

၉၃။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန် ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျှိုက် ကလိဝံပွမစိုတ်တန်ကြန် ပွဲသန္တာန်ဇေယျာ၊ ပညာမပြလောန် မလေပ်မှ်သေ့ဝတ် ခရ်သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်တုန် ဟံကလိဝံရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျှိုက် ကလိဝံပညာမပြလောန် မလေပ်မှ်သေ့ဝတ်ခရ်သင်္ခါရ ဂမ္ဘိုင်ရ၊ ပွမစိုတ်တန်ကြန် ပွဲသန္တာန်ဇေယျာတုန် ဟံကလိဝံရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျှိုက် ပွမစိုတ်တန်ကြန် ပွဲသန္တာန်ဇေယျာလေပ် ဟံကလိဝံရ၊ ပညာမပြလောန် မလေပ်မှ် သေ့ဝတ် ခရ်သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်လေပ် ဟံကလိဝံရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျှိုက် ပွမစိုတ် တန်ကြန် ပွဲသန္တာန်ဇေယျာ လေပ်ကလိဝံရ၊ ပညာမပြလောန် မလေပ်မှ်သေ့ဝတ် ခရ်သင်္ခါရ ဂမ္ဘိုင်လေပ် ကလိဝံရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ ပူဂိုလ် ကလိဝံပွမစိုတ်တန်ကြန် ပွဲသန္တာန် ဇေယျာဟေင်တု မဟံကလိဝံပညာမပြလောန် မလေပ်မှ်သေ့ဝတ် ခရ်သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်ဏီဂ် တန်တ ပွမစိုတ်တန်ကြန် ပွဲသန္တာန်ဇေယျာတု ဂပ်ပတိတ်ဇြဟတ် ပညာမပြလောန် မလေပ်မှ် သေ့ဝတ် ခရ်သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်ရ၊ ညးဂ် ပွဲအခိုင်ကြ ပွမစိုတ်တန်ကြန် ပွဲသန္တာန်ဇေယျာလေပ် ကလိ ဝံရ၊ ပညာမပြလောန် မလေပ်မှ်သေ့ဝတ် ခရ်သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်လေပ် ကလိဝံရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ ပူဂိုလ်ကလိဝံပညာမပြလောန် မလေပ် မှ်သေ့ဝတ် ခရ်သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်ဟေင်တု မဟံကလိဝံပွမစိုတ်တန်ကြန် ပွဲသန္တာန်ဇေယျာဏီဂ် တန်တ ပွမစိုတ်တန်ကြန် ပွဲသန္တာန်ဇေယျာလေပ် မလေပ်မှ်သေ့ဝတ် ခရ်သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်တု ဂပ်ပတိတ်ဇြဟတ် ပွမစိုတ်တန်ကြန် ပွဲသန္တာန်ဇေယျာ၊ ညးဂ် ပွဲအခိုင်ကြ ပညာမပြလောန် မလေပ်မှ်သေ့ဝတ် ခရ်သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်လေပ် ကလိဝံရ၊ ပွမစိုတ်တန်ကြန် ပွဲသန္တာန်ဇေယျာလေပ် ကလိဝံရ။

ယွံခမိတအံ ပှောင်ကိုပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဂ် ပူဂိုလ်ပွမစိုတ်တန်ကြန် ပွဲသန္တာန်ဇေယျလေဝ်
ဟွံကလိဝံ၊ ပညာမပြလောန် မလေပ်မှာ်သေ့ဝတ် ဓရ်သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဟွံကလိဝံ၊ သွက်ဝံ
ကလိဝံ ဓရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ဟောင် ဂပ်ဝ်ဒးသွ ‘ဆန္ဒ’ပွက်မလောန်ကဲကို လွီပရာကို ပွမပတိတ်
ဇြဟတ်ကို ကေံစိုတ်ကို(ဇေယျ) ပွမဟွံဆုတ်ကလေင်ကို ပွမဗျဟ်ကို ဉာဏ်ဗစာရဏာကိုရ။

ယွံခမိတအံ ညးဂိုက်တူပုတ်ကို ညးကျိပ်တူပုတ်ကို သွက်ဝံပလိုတ်ပတ်ဂိုက်ဂိုက်ကို
ကျိပ်ကို သွဟ်ညံင်ရသွတ် ‘ဆန္ဒ’ပွက်မလောန်ကဲကို လွီပရာကို ပွမပတိတ်ဇြဟတ်ကို
ကေံစိုတ်ကို(ဇေယျ) ပွမဟွံဆုတ်ကလေင်ကို ပွမဗျဟ်ကို ဉာဏ်ဗစာရဏာကို ယွံခမိတအံ
တုပ်သွဟ်ညံင်ရသွတ်ဟောင် ပူဂိုလ်ဂ် သွက်ဝံကလိဝံဓရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ဟောင် ဂပ်ဝ်ဒးသွ
‘ဆန္ဒ’ပွက်မလောန်ကဲကို လွီပရာကို ပွမပတိတ်ဇြဟတ်ကို ကေံစိုတ်ကို(ဇေယျ) ပွမဟွံဆုတ်
ကလေင်ကို ပွမဗျဟ်ကို ဉာဏ်ဗစာရဏာကိုရ၊ ညးဂ် ပွဲအခိုင်ကြံ ပွမစိုတ်တန်ကြန်
ပွဲသန္တာန်ဇေယျလေဝ် ကလိဝံရ၊ ပညာမပြလောန် မလေပ်မှာ်သေ့ဝတ် ဓရ်သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်လေဝ်
ကလိဝံရ။

ယွံခမိတအံ ပှောင်ကိုပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဂ် ပူဂိုလ်ပွမစိုတ်တန်ကြန် ပွဲသန္တာန်ဇေယျ
လေဝ် ကလိဝံတု ပညာမပြလောန် မလေပ်မှာ်သေ့ဝတ် ဓရ်သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်လေဝ် ကလိဝံဂ်
တန်တပွဲဓရ် ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ဟောင်တု သွက်ဓရ်အာသဝဂမ္ဘိုင်ဝံအိုတ်အာ ဂပ်ဝ်ဒးပတိတ်
ဇြဟတ်လောန်ဗုတ်တိုရ။ ယွံခမိတအံ ပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ
ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်တတိယသမာဓိ

၉၄။ ယွံခမိတအံ ပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်
ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမိတအံ ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျီဂ် ကလိဝံပွမစိုတ်တန်ကြန်
ပွဲသန္တာန်ဇေယျရ၊ ပညာမပြလောန် မလေပ်မှာ်သေ့ဝတ် ဓရ်သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်တုန် ဟွံကလိဝံရ။
ယွံခမိတအံ ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျီဂ် ကလိဝံပညာမပြလောန် မလေပ်မှာ်သေ့ဝတ်ဓရ်သင်္ခါရ
ဂမ္ဘိုင်ရ၊ ပွမစိုတ်တန်ကြန် ပွဲသန္တာန်ဇေယျတုန် ဟွံကလိဝံရ။ ယွံခမိတအံ ပွဲလောကဝံ
ပူဂိုလ်လျီဂ် ပွမစိုတ်တန်ကြန် ပွဲသန္တာန်ဇေယျလေဝ် ဟွံကလိဝံရ၊ ပညာမပြလောန် မလေပ်
မှာ်သေ့ဝတ် ဓရ်သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဟွံကလိဝံရ။ ယွံခမိတအံ ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျီဂ် ပွမ
စိုတ်တန်ကြန် ပွဲသန္တာန်ဇေယျလေဝ် ကလိဝံရ၊ ပညာမပြလောန် မလေပ်မှာ်သေ့ဝတ် ဓရ်
သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်လေဝ် ကလိဝံရ။

ယွံခမီတအံ မှောင်ကိုပူဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ပူဂိုလ် ကလိဝံပွမစိတ်တန်ကြန် ပွဲသန္တာန်
 ဧကုတဲ မဟံကလိဝံပညာမပြလောန် မလေပ်မှ်သေ့ဝံတ ခရ်သင်္ခါရဂမ္တိုင် ပြာပ်အာဇေရင်
 ပူဂိုလ်မကလိဝံပညာမပြလောန် မလေပ်မှ်သေ့ဝံတ ခရ်သင်္ခါရဂမ္တိုင်တဲ “ယွံကောန်တု
 မုရ်သင်္ခါရ ဂပ်ဝံသမ္ဘိခရ်သင်္ခါရဂမ္တိုင်အိုတ်ဂ်ရော? ဂပ်ဝံသမ္ဘိခရ်သင်္ခါရဂမ္တိုင်အိုတ်ဂ်ရော? ဂပ်ဝံ
 မှ်သေ့ဝံအိုတ်ဂ်ရော?” ရဲဝံ ဒးသွေးရ။ ပူဂိုလ်(မကလိဝံပညာမပြလောန်)ဂ် “ယွံကောန်တု
 ဂပ်ဝံ သမ္ဘိ ခရ်သင်္ခါရဂမ္တိုင် မြသင်္ခါရဂမ္တိုင်အိုတ်ရ။ ဂပ်ဝံသမ္ဘိခရ်သင်္ခါရဂမ္တိုင်အိုတ်ရ။ ဂပ်ဝံမှ်သေ့ဝံ
 မြသင်္ခါရဂမ္တိုင်အိုတ်ရ” ရဲဝံ အတိုင်ညာတ် အတိုင်တီ ဟိုလ်ထွေး ကုပူဂိုလ်ဂ်ရ။ ပူဂိုလ်ဂ် ပွဲအခိုင်ကြ
 ပွမစိတ်တန်ကြန် ပွဲသန္တာန်ဧကုလေပ် ကလိဝံရ။ ပညာမပြလောန် မလေပ်မှ်သေ့ဝံတ
 ခရ်သင်္ခါရဂမ္တိုင်လေပ် ကလိဝံရ။

ယွံခမီတအံ မှောင်ကိုပူဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ပူဂိုလ် ကလိဝံပညာမပြလောန် မလေပ်
 မှ်သေ့ဝံတ ခရ်သင်္ခါရဂမ္တိုင်တဲ မဟံကလိဝံပွမစိတ်တန်ကြန် ပွဲသန္တာန်ဧကုတဲ ပြာပ်အာ
 ဇေရင်ပူဂိုလ် မကလိဝံပွမစိတ်တန်ကြန် ပွဲသန္တာန်ဧကုတဲ “ယွံကောန်တု မုရ်သင်္ခါရ ဂပ်ဝံ
 စွံပတန်စိတ် ဗွဲမဒးရဲဂ်ရော? ဂပ်ဝံကိုဂဇေအ်ညိုင်(ကိုစိန်ဝန်)ဂ်ရော? ဂပ်ဝံသွဒ်မုံကိုအာရီ
 မွဲဝံဂ်ရော? ဂပ်ဝံကိုတန်တ ဗွဲမဒးရဲဂ်ရော?” ရဲဝံ ဒးသွေးရ။ ပူဂိုလ်(ကလိဝံပွမစိတ်တန်
 ကြန်)ဂ် “ယွံကောန်တု ဂပ်ဝံစွံပတန်စိတ် ဗွဲမဒးရဲမြသင်္ခါရ။ ဂပ်ဝံကိုဂဇေအ်ညိုင်(ကိုစိန်ဝန်)
 မြသင်္ခါရ။ ဂပ်ဝံသွဒ် မုံကိုအာရီမွဲဝံမြသင်္ခါရ။ ဂပ်ဝံကိုတန်တ ဗွဲမဒးရဲမြသင်္ခါရ” ရဲဝံ
 အတိုင်ညာတ် အတိုင်တီဂ် ဟိုလ်ထွေး ကုပူဂိုလ်ဂ်ရ။ ညးဂ် ပွဲအခိုင်ကြ ပညာမပြလောန်
 မလေပ်မှ်သေ့ဝံတ ခရ်သင်္ခါရဂမ္တိုင်လေပ် ကလိဝံရ။ ပွမစိတ်တန်ကြန် ပွဲသန္တာန်ဧကုလေပ်
 ကလိဝံရ။

ယွံခမီတအံ မှောင်ကိုပူဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ပူဂိုလ် ပွမစိတ်တန်ကြန် ပွဲသန္တာန်
 ဧကုလေပ် ဟံကလိဝံ။ ပညာမပြလောန် မလေပ်မှ်သေ့ဝံတ ခရ်သင်္ခါရဂမ္တိုင်လေပ် ဟံကလိ
 ဝံဂ် ပြာပ်အာဇေရင်ပူဂိုလ်ပွမစိတ်တန်ကြန် ပွဲသန္တာန်ဧကုလေပ် ကလိဝံ။ ဝိပဿနာပညာ
 မပြလောန် မလေပ်မှ်သေ့ဝံတ ခရ်သင်္ခါရဂမ္တိုင်လေပ် ကလိဝံဂ်တဲ “ယွံကောန်တု မုရ်
 သင်္ခါရ ဂပ်ဝံစွံပတန်စိတ် ဗွဲမဒးရဲဂ်ရော? ဂပ်ဝံကိုဂဇေအ်ညိုင်(ကိုစိန်ဝန်)ဂ်ရော? ဂပ်ဝံ
 သွဒ်မုံကိုအာရီမွဲဝံဂ်ရော? ဂပ်ဝံကိုတန်တ ဗွဲမဒးရဲဂ်ရော? မုရ်သင်္ခါရ ဂပ်ဝံသမ္ဘိ
 ခရ်သင်္ခါရဂမ္တိုင်ဂ်ရော? ဂပ်ဝံသမ္ဘိခရ်သင်္ခါရဂမ္တိုင်အိုတ်ရော? ဂပ်ဝံမှ်သေ့ဝံဂ်ရော?” ရဲဝံ ဒးသွေးရ။
 ပူဂိုလ်(မချိုက်ပင်တဲကောပွမစိတ်တန်ကြန်)ဂ် “ယွံကောန်တု ဂပ်ဝံစွံပတန်စိတ် ဗွဲမဒးရဲ
 မြသင်္ခါရ။ ဂပ်ဝံကိုဂဇေအ်ညိုင်(ကိုစိန်ဝန်)မြသင်္ခါရ။ ဂပ်ဝံသွ ဒ်မုံကိုအာရီမွဲဝံ မြသင်္ခါရ။
 ဂပ်ဝံကိုတန်တ ဗွဲမဒးရဲမြသင်္ခါရ။ ဂပ်ဝံသမ္ဘိ ခရ်သင်္ခါရဂမ္တိုင် မြသင်္ခါရအိုတ်ရ။ ဂပ်ဝံသမ္ဘိ
 သပေါတ် မြသင်္ခါရအိုတ်ရ။ ဂပ်ဝံမှ်သေ့ဝံမြသင်္ခါရ အိုတ်ရ” ရဲဝံ အတိုင်ညာတ် အတိုင်တီ
 ဟိုလ်ထွေး ကုပူဂိုလ်ဂ်ရ။ ပူဂိုလ်ဂ် ပွဲအခိုင်ကြ ပွမစိတ်တန်ကြန် ပွဲသန္တာန်ဧကု လေပ်ကလိဝံရ။
 ပညာ မပြလောန် မလေပ်မှ်သေ့ဝံတ ခရ်သင်္ခါရဂမ္တိုင်လေပ် ကလိဝံရ။

ယွံခမီတအံ ပျောင်ကိုပူဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူကို ပူဂိုလ်ပွမစိတ်တန်ကြန် ပွဲသန္တာန်ဇေယျာ
လေဝ် ကလိဝံတဲ ပညာမပြုလောန် မလေဝ်မ္တုသေဝ်တဲ ခရ်သင်္ခါရဂမ္တိုင်လေဝ် ကလိဝံတဲ
တန်တဲပွဲခရ် ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်ဟောင်တဲ သွက်ခရ်အာသဝဂမ္တိုင်ဝံအိုတ်အာ ဂပ်ဝ်ဒးပတိတ်
ဇြဟတ်လောန်ဗွတ်တို့ရ။ ယွံခမီတအံ ပူဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ
ရံဝံ (သွတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဆဝါလတ

၉၅။ ယွံခမီတအံ ပူဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်
ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ပူဂိုလ်တုဟ်နသွက်ဒတဲမြမောင်ဇေယျာလေဝ် ဟံဒွေတ် တုဟ်န
သွက်ဒတဲမြမောင်ညးသအာင်လေဝ် ဟံဒွေတ်၊ ပူဂိုလ်ဒွေတ် တုဟ်နသွက်ဒတဲမြမောင်
ညးသအာင်တဲ ဟံဒွေတ် တုဟ်နသွက်ဒတဲမြမောင်ဇေယျာ၊ ပူဂိုလ်ဒွေတ်တုဟ်နသွက်ဒတဲ
မြမောင်ဇေယျာတဲ ဟံဒွေတ် တုဟ်နသွက်ဒတဲမြမောင်ညးသအာင်၊ ပူဂိုလ်တုဟ်နသွက်ဒတဲ
မြမောင်ဇေယျာလေဝ် ဒွေတ် တုဟ်နသွက်ဒတဲမြမောင်ညးသအာင်လေဝ် ဒွေတ်ရ။

ယွံခမီတအံ ထိုက်ပုတ်စံင်ဇေယျာ(ဆုဇေယျာ) တုဒွိုင်ပုတ်တုင်ဓါလပါ်တဲ မကွေင်ဒွိုင်အိက်
ပွဲလဒေါင်ဂ် ပွဲကွာန်လေဝ် သုဟ်ညံင်ရဲစိုပ်ဒတဲကိုကိစ္စမဂပ်ဝ်သွ နကိုဆုဟုံမာန်၊ ပွဲဂြိုပ်လေဝ်
စိုပ်ဒတဲကိုကိစ္စမဂပ်ဝ်သွ နကိုဆုဟုံမာန်ကို ဥပမာကွာ်တုပ်သင်္ဂီကို ယွံခမီတအံ ဩပူဂိုလ်မွဲ
တုဟ်နသွက်ဒတဲမြမောင်ဇေယျာလေဝ် ဟံဒွေတ် တုဟ်နသွက်ဒတဲမြမောင်ညးသအာင်လေဝ်
ဟံဒွေတ်ရ၊ ပူဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်ကို ထိုက်ပုတ်စံင်ဇေယျာ(ဆုဇေယျာ)ဂ်ရ ရံဝံ အဲသွးရ။

ယွံခမီတအံ ဩပူဂိုလ်မွဲ ဒွေတ်တဲ တုဟ်နသွက်ဒတဲမြမောင်ညးသအာင်ရ၊ တုဟ်န
သွက်ဒတဲမြမောင်ဇေယျာတုန် ဟံဒွေတ်ရ၊ ပျောင်ကိုညးဂမ္တိုင်ဓါတုဂ် ပူဂိုလ်(ဒုတိယ)ဝံ ခိုဟ်ပွဲ
တောင်ရ၊ ပြဲပွဲတောင်ရ။ ယွံခမီတအံ ဩပူဂိုလ်မွဲ ဒွေတ်တဲ တုဟ်နသွက်ဒတဲမြမောင်ဇေယျာ၊
တုဟ်နသွက်ဒတဲမြမောင်ညးသအာင်တုန် ဟံဒွေတ်ရ၊ ပျောင်ကိုညးဂမ္တိုင်ပိတုဂ် ပူဂိုလ်
(တတိယ)ဝံ ခိုဟ်ပွဲတောင်ရ၊ ပြဲပွဲတောင်ရ။ ယွံခမီတအံ ဩပူဂိုလ်မွဲ တုဟ်နသွက်ဒတဲမြမောင်
ဇေယျာလေဝ် ဒွေတ်ရ၊ တုဟ်နသွက်ဒတဲမြမောင်ညးသအာင်လေဝ် ဒွေတ်ရ၊ ပျောင်ကိုညးဂမ္တိုင်
ပန်တုဂ် ပူဂိုလ်(စတုတ္ထ)ဝံ လောန်ကဲရ၊ ပြဲရ၊ ဒွိုင်သကိပ်သကရ၊ သျှင်ပြဲရ၊ ပြဲလောန်ရ။

ယွံခမီတအံ နှုတ်ဗွေင်္ဂံ ဒွိုင်တုတ် နှုတ်တုတ် ဒွိုင်တုတ်ထုတ် နှုတ်တုတ်ထုတ် ဒွိုင်ကွေင်တို့
နှုတ်ကွေင်တို့ ဒွိုင်ကွေင်သွဟ် နှုတ်ကွေင်သွဟ် ဒွိုင်ကွေင်သွဟ်လျှင်(ကွေင်သွဟ်ကေပ်)ရ၊ ပွဲအရာ
ဒွိုင်သင်္ဂီကို ကွေင်သွဟ်ကေပ်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲသွးတဲရံဝံမွဲခိုဟ်(ကဆံင်ကဆံင်)ကို ယွံခမီတအံ
တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂီဟောင် ယွံခမီတအံ ဩပူဂိုလ်မွဲ တုဟ်နသွက်ဒတဲမြမောင်ဇေယျာလေဝ်

ဒွေတိရ၊ တူဟ်နသွက်ဒတဲမြမောင်ညးသအာင်လေဝ် ဒွေတိရ၊ မှောင်ကိုညးဂမ္တိုင်ပန်တုဂ် ပူဂိုလ်(စတုတ္ထ)ဝံ လောန်ကာရ၊ ပြုရ၊ ဒ်ဇော်သကိုပ်သကရ၊ သျှင်ပြုရ၊ ပြုလောန်ရ။ ယံခမီ တအ် ပူဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ရာဂဝိနယ

၉၆။ ယံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန် ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ပူဂိုလ်ဒွေတိတူဟ်နသွက်ဒတဲမြမောင်ဇကုတဲ ဟံဒွေတိတူဟ်န သွက်ဒတဲ မြမောင်ညးသအာင်၊ ပူဂိုလ်ဒွေတိတူဟ်နသွက်ဒတဲမြမောင်ညးသအာင်တဲ ဟံဒွေတိတူဟ်နသွက်ဒတဲမြမောင်ဇကု၊ ပူဂိုလ်တူဟ်နသွက်ဒတဲမြမောင်ဇကုလေဝ် ဟံဒွေတိ တူဟ်နသွက်ဒတဲ မြမောင်ညးသအာင်လေဝ် ဟံဒွေတိ၊ ပူဂိုလ်တူဟ်နသွက်ဒတဲမြမောင် ဇကုလေဝ် ဒွေတိတဲ တူဟ်နသွက်ဒတဲမြမောင်ညး သအာင်လေဝ် ဒွေတိရ။

ယံခမီတအ် မုရသင်္ဂလီ ပူဂိုလ်ဂ် ဒွေတိတူဟ်နသွက်ဒတဲမြမောင်ဇကုတဲ ဟံဒွေတိ တူဟ်နသွက်ဒတဲမြမောင်ညးသအာင်ဂ်ရော? ယံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ပူဂိုလ်လျှိုင် အလို ဇကု ဒွေတိတဲသွက်ဝံပါပွေင်ကွေံ ‘ရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ရ။ ဟံဂိုညးသအာင်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဝံပါပွေင်ကွေံ ‘ရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ရ။ အလိုဇကု ဒွေတိတဲသွက်ဝံပါပွေင်ကွေံ ‘ဒေါသ’ပွမ ထေပုတ်ရ။ ဟံဂိုညးသအာင်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဝံပါပွေင်ကွေံ ‘ဒေါသ’ပွမထေပုတ်ရ။ အလိုဇကု ဒွေတိတဲသွက်ဝံပါပွေင်ကွေံ ‘မောဟ’ပွမဝိဝိုင်ရ။ ဟံဂိုညးသအာင်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဝံပါပွေင်ကွေံ ‘မောဟ’ပွမဝိဝိုင်ရ။ ယံခမီတအ် ရံဝံဟေင် ပူဂိုလ်ဂ် ဒွေတိတူဟ်နသွက် ဒတဲမြမောင်ဇကုတဲ ဟံဒွေတိတူဟ်နသွက်ဒတဲ မြမောင်ညးသအာင်ရ။

ယံခမီတအ် မုရသင်္ဂလီ ပူဂိုလ်ဂ် ဒွေတိတူဟ်နသွက်ဒတဲမြမောင်ညးသအာင်တဲ ဟံဒွေတိတူဟ်နသွက်ဒတဲမြမောင်ဇကုဂ်ရော? ယံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ပူဂိုလ်လျှိုင် အလို ဇကု ဟံဒွေတိတဲသွက်ဝံပါပွေင်ကွေံ ‘ရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ရ။ ကိုညးသအာင်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဝံပါပွေင်ကွေံ ‘ရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ရ။ အလိုဇကု ဟံဒွေတိတဲသွက်ဝံ ပါပွေင်ကွေံ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ်ရ။ ကိုညးသအာင်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဝံပါပွေင်ကွေံ ‘ဒေါသ’ပွမထေပုတ်ရ။ အလိုဇကု ဟံဒွေတိတဲသွက်ဝံပါပွေင်ကွေံ ‘မောဟ’ပွမဝိဝိုင်ရ။ ကိုညးသအာင်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဝံပါပွေင်ကွေံ ‘မောဟ’ပွမဝိဝိုင်ရ။ ယံခမီတအ် ရံဝံဟေင် ပူဂိုလ်ဂ် ဒွေတိတူဟ်နသွက် ဒတဲမြမောင်ညးသအာင်တဲ ဟံဒွေတိတူဟ်နသွက်ဒတဲမြမောင် ဇကုရ။

ယံခမီတအ် မုရသင်္ဂလီ ပူဂိုလ်ဂ် တူဟ်နသွက်ဒတဲမြမောင်ဇကုလေဝ် ဟံဒွေတိ၊ တူဟ်နသွက်ဒတဲမြမောင်ညးသအာင်လေဝ် ဟံဒွေတိဂ်ရော? ယံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ

ပူဂိုလ်လူနီၣ် အလိုဇကု ဟံ့ဒွေတ်တသွက်ဂွံပါပွေင်ကွေံ ‘ရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ရ၊ ဟံ့ကိုညး သအာင်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဂွံပါပွေင်ကွေံ ‘ရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ရ၊ အလိုဇကု ဟံ့ဒွေတ်တ သွက်ဂွံ ပါပွေင်ကွေံ ‘ဒေါသ’ပွမထွေန်စပ်ရ၊ ဟံ့ကိုညးသအာင်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဂွံပါ ပွေင်ကွေံ ‘ဒေါသ’ပွမထွေန်စပ်ရ၊ အလိုဇကု ဟံ့ဒွေတ်တသွက်ဂွံပါပွေင်ကွေံ ‘မောဟ’ပွမ ထိဝိင်ရ၊ ဟံ့ကိုညးသအာင်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဂွံပါပွေင်ကွေံ ‘မောဟ’ပွမထိဝိင်ရ၊ ယွံခမီတအ် ရံၣ်ဟေင် ပူဂိုလ်ၣ် တုဟ်နသွက်ဒတဲၣ်မြဲမောဝ်ဇကုလေဝ် ဟံ့ဒွေတ်၊ တုဟ်နသွက်ဒတဲၣ်မြဲမောဝ် ညးသအာင်လေဝ် ဟံ့ဒွေတ်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရသ်လိ ပူဂိုလ်ၣ် တုဟ်နသွက်ဒတဲၣ်မြဲမောဝ်ဇကုလေဝ် ဒွေတ်၊ တုဟ်န သွက်ဒတဲၣ်မြဲမောဝ်ညးသအာင်လေဝ် ဒွေတ်ဂှ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ပူဂိုလ်လူနီၣ် အလိုဇကုလေဝ် ဒွေတ်တသွက်ဂွံပါပွေင်ကွေံ ‘ရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဂွံပါပွေင်ကွေံ ‘ရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ရ၊ အလိုဇကုလေဝ် ဒွေတ်တ သွက်ဂွံပါပွေင်ကွေံ ‘ဒေါသ’ပွမထွေန်စပ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဂွံ ပါပွေင်ကွေံ ‘ဒေါသ’ပွမထွေန်စပ်ရ၊ အလိုဇကုလေဝ် ဒွေတ်တသွက်ဂွံပါပွေင်ကွေံ ‘မောဟ’ ပွမထိဝိင်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဂွံပါပွေင်ကွေံ ‘မောဟ’ပွမထိဝိင်ရ၊ ယွံခမီတအ် ရံၣ်ဟေင် ပူဂိုလ်ၣ် တုဟ်နသွက်ဒတဲၣ်မြဲမောဝ်ဇကုလေဝ် ဒွေတ်တဲ တုဟ်နသွက်ဒတဲၣ် မြဲမောဝ်ညးသအာင်လေဝ် ဒွေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်ၣ်ၣ်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောက အိုတ်ရ ရံၣ် (သုးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ခိပ္ပနိသန္တိ

၉၇။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်ၣ်ၣ်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန် ဂကူအိုတ်ဂှ်ရောမွဲမာ— ပူဂိုလ်ဒွေတ် တုဟ်နသွက်ဒတဲၣ်မြဲမောဝ်ဇကုတဲ ဟံ့ဒွေတ် တုဟ်န သွက်ဒတဲၣ်မြဲမောဝ်ညးသအာင်၊ ပူဂိုလ်ဒွေတ် တုဟ်နသွက်ဒတဲၣ်မြဲမောဝ်ညးသအာင်တဲ ဟံ့ဒွေတ်တုဟ်နသွက်ဒတဲၣ်မြဲမောဝ်ဇကု၊ ပူဂိုလ်တုဟ်နသွက်ဒတဲၣ်မြဲမောဝ်ဇကုလေဝ် ဟံ့ဒွေတ် တုဟ်နသွက်ဒတဲၣ်မြဲမောဝ်ညးသအာင်လေဝ် ဟံ့ဒွေတ်၊ ပူဂိုလ်တုဟ်နသွက်ဒတဲၣ်မြဲမောဝ်ဇကု လေဝ် ဒွေတ်တဲ တုဟ်နသွက်ဒတဲၣ်မြဲမောဝ်ညးသအာင်လေဝ် ဒွေတ်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရသ်လိ ပူဂိုလ်ၣ် ဒွေတ်တုဟ်နသွက်ဒတဲၣ်မြဲမောဝ်ဇကုတဲ ဟံ့ဒွေတ် တုဟ်နသွက်ဒတဲၣ်မြဲမောဝ်ညးသအာင်ဂှ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ပူဂိုလ်လူနီၣ် သုဟ် စောံတီကေတ် ပွဲဓရ်ကုသိုလ်ၣ်ၣ်ပန်ဂကူဝံ မုၣ်သဘ်ပကင်ရင်ဓရ်မဂိပ် ကလင်ပင်မိုင် လပ်တဲမာန်ရ။ ဗစာရဏာအရထဓရ်မိုင် မဂိပ်ပကင်ရင်လပ်တဲမာန်ရ၊ တီကေတ်အရထတဲ

တိကေတိပါဠိတု ဒေတိမဗဗ္ဗေကိဓရ်(လောကုတ္တိ)လေဝံ ဒေတိတရ။ ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲးဟွံမွဲရ၊ ဗရရမျာင် မြော်တိတိခိုဟ်ဟွံမွဲရ၊ ဟုံချိုက်ပေင်တကောံဂလာန်မယေန်သ္မာင် သ္မ္မဒ္ဒဗ္ဗဒ္ဓဒုဟ်တုဟွံမွဲကိ ဒတုံပြဟ် မလေပ်ကိတိကေတိအရထရ၊ ဟုံလေပ်ကိညးသဟဓရ်ဂမ္တိုင် တိညာတ်ကေတိ(ဒတုဖိ)ရ၊ ဟုံလေပ်ကိဒဂိန်ဂိုင်ကေတိ(ခရ်)ရ၊ (သွက်ဂွံဒေတိခရ်) ဟုံလေပ် ကိသကေကသကာရ၊ ဟုံလေပ်ကိမြဟ်မြာရ။ ယုံခမိတအ် ရံဝံဟေင် ပူဂိုလ်ဂ် ဒေတိတုဟ်န သွက်ဒတုမြမောဝ်ဇကုတု ဟုံဒေတိတုဟ်နသွက်ဒတုမြမောဝ်ညးသအာင်ရ။

ယုံခမိတအ် မုရသ်လိ ပူဂိုလ်ဂ် ဒေတိတုဟ်နသွက်ဒတုမြမောဝ်ညးသအာင်တု ဟုံဒေတိတုဟ်နသွက်ဒတုမြမောဝ်ဇကုရော? ယုံခမိတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ပူဂိုလ်လျှိုက် ဟုံသုဟ် စောံတိကေတိ ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်ဗွဲမပြဟ်မာန်ရ၊ သဘပကင်ရင်ခရ်မဂပ်ဝ်ကကင်ပင်မိုင် လပ်တုမာန်လေဝံ ဟုံမွဲရ။ အရထခရ်ဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်ပကင်ရင်လပ်တုလေဝံ ဗစာရဏာဟုံမာန်ရ၊ တိကေတိအရထတု တိကေတိပါဠိတု ဟုံဒေတိတုဒေတိမဗဗ္ဗေကိဓရ်(လောကုတ္တိ)ရ။ မုံကိ ဂလာန်ခိုဟ်ရ၊ မုံကိဗရရမျာင်မြော်တိတိခိုဟ်ရ၊ ချိုက်ပေင်တကောံဂလာန် မယေန်သ္မာင် သ္မ္မဒ္ဒဗ္ဗဒ္ဓဒုဟ်တုဟွံမွဲကိဒတုံပြဟ် မလေပ်ကိတိကေတိအရထရ၊ လေပ်ကိညးသဟဓရ် ဂမ္တိုင် တိညာတ်ကေတိ(ဒတုဖိ)ရ၊ လေပ်ကိဒဂိန်ဂိုင်ကေတိ (ခရ်)ရ၊ (သွက်ဂွံဒေတိခရ်) လေပ်ကိသကေကသကာရ၊ လေပ်ကိမြဟ်မြာရ။ ယုံခမိတအ် ရံဝံဟေင် ပူဂိုလ်ဂ် ဒေတိ တုဟ်နသွက်ဒတုမြမောဝ်ညးသအာင်တု ဟုံဒေတိတုဟ်နသွက်ဒတုမြမောဝ်ဇကုရ။

ယုံခမိတအ် မုရသ်လိ ပူဂိုလ်ဂ် တုဟ်နသွက်ဒတုမြမောဝ်ဇကုလေဝံ ဟုံဒေတိ တုဟ်နသွက်ဒတုမြမောဝ်ညးသအာင်လေဝံ ဟုံဒေတိဂ်ရော? ယုံခမိတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ပူဂိုလ်လျှိုက် ဟုံသုဟ်စောံတိကေတိ ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်ဗွဲမပြဟ်မာန်ရ၊ သဘပကင်ရင် ခရ် မဂပ်ဝ်ကလင်ပင်မိုင်လပ်တုမာန်လေဝံ ဟုံမွဲရ။ အရထခရ်ဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်ပကင်ရင်လပ်တုလေဝံ ဗစာရဏာဟုံမာန်ရ၊ တိကေတိအရထတု တိကေတိပါဠိတု ဒေတိမဗဗ္ဗေကိဓရ်(လောကုတ္တိ) လေဝံ ဟုံဒေတိရ။ ဂလာန်ခိုဟ်ဟွံမွဲရ၊ ဗရရမျာင်မြော်တိတိခိုဟ်ဟွံမွဲရ၊ ဟုံချိုက်ပေင်တ ကောံဂလာန်မယေန်သ္မာင် သ္မ္မဒ္ဒဗ္ဗဒ္ဓဒုဟ်တု ဟွံမွဲကိဒတုံပြဟ် မလေပ်ကိတိကေတိအရထရ၊ ဟုံလေပ်ကိညးသဟဓရ်ဂမ္တိုင် တိညာတ်ကေတိ(ဒတုဖိ)ရ၊ ဟုံလေပ်ကိ ဒဂိန်ဂိုင်ကေတိ (ခရ်)ရ၊ (သွက်ဂွံဒေတိခရ်) ဟုံလေပ်ကိသကေကသကာရ၊ ဟုံလေပ်ကိမြဟ်မြာရ။ ယုံခမိတအ် ရံဝံဟေင် ပူဂိုလ်ဂ် ဒေတိတုဟ်နသွက်ဒတုမြမောဝ်ဇကုလေဝံ ဟုံဒေတိ တုဟ်နသွက်ဒတု မြမောဝ်ညးသအာင်လေဝံ ဟုံဒေတိရ။

ယုံခမိတအ် မုရသ်လိ ပူဂိုလ်ဂ် တုဟ်နသွက်ဒတုမြမောဝ်ဇကုလေဝံ ဒေတိတု တုဟ်နသွက်ဒတုမြမောဝ်ညးသအာင်လေဝံ ဒေတိဂ်ရော? ယုံခမိတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ပူဂိုလ် လျှိုက် သုဟ်စောံတိကေတိ ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်ဗွဲမပြဟ်မာန်ရ၊ မုံသဘပကင်ရင် ခရ်မဂပ်ဝ် ကလင်ပင်မိုင်လပ်တုမာန်ရ။ ဗစာရဏာအရထခရ်ဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်ပကင်ရင်လပ်တုမာန်ရ၊

တိကေတိအရထတု တိကေတိ ပါဠိတု နွေတိမဗ္ဗေက္ခိဓရ်(လောကုတ္တိ)လေဝ နွေတိတ်ရ။ မှုက္ခိဂလာန်ခိုဟ်ရ၊ မှုက္ခိဗရရမုာ်မြော်တိတ်ခိုဟ်ရ၊ ချိုက်ပေတ်ကောံဂလာန် မယေန်သ္မာင် သ္မားဇးဗ္ဗးဒုဟ်တု ဟံမ္မက္ခိဒတုံပြဟ် မလေပ်ကိုတိကေတိအရထရ၊ လေပ်ကို ညးသဟဓရ် ဂမ္ဘိုင် တိညာတ်ကေတိ(ဒတုဖို)ရ၊ လေပ်ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတိ (ဓရ်)ရ၊ (သွက်ဂွံနွေတိဓရ်) လေပ်ကိုသကေက်သကာရ၊ လေပ်ကိုမြဟ်မြာရ။ ယံခမိတအ် ရံဝံဟေင် ပုဂ္ဂိုလ်ဂှ် တ္ခဟ်န သွက်ဒတုံမြမောင်ဇကုလေဝ်နွေတိတ်တု တ္ခဟ်နသွက်ဒတုံမြမောင်ညးသအာင်လေဝ် နွေတိတ်ရ။ ယံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်အတ္တဟိတ

၉၈။ ယံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန် ဂကူအိုတ်ဂှ်ရောမွဲတုန်— ပုဂ္ဂိုလ်နွေတိတ်တုဟ်နသွက်ဒတုံမြမောင်ဇကုတု ဟံနွေတိတ်တုဟ်န သွက်ဒတုံမြမောင်ညးသအာင်၊ ပုဂ္ဂိုလ်နွေတိတ် တုဟ်နသွက်ဒတုံမြမောင်ညးသအာင်တု ဟံနွေတိတ် တုဟ်နသွက်ဒတုံမြမောင်ဇကု၊ ပုဂ္ဂိုလ်တုဟ်နသွက်ဒတုံမြမောင်ဇကုလေဝ် ဟံနွေတိတ် တုဟ်နသွက်ဒတုံမြမောင်ညးသအာင်လေဝ် ဟံနွေတိတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်တုဟ်နသွက်ဒတုံမြမောင်ဇကု လေဝ် နွေတိတ်တု တုဟ်နသွက်ဒတုံမြမောင်ညးသအာင်လေဝ် နွေတိတ်ရ။ ယံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ် ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်သိက္ခာပဒ

၉၉။ ယံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန် ဂကူအိုတ်ဂှ်ရောမွဲတုန်—ပုဂ္ဂိုလ်နွေတိတ်တုဟ်နသွက်ဒတုံမြမောင်ဇကုတု ဟံနွေတိတ်တုဟ်န သွက်ဒတုံမြမောင်ညးသအာင်၊ ပုဂ္ဂိုလ်နွေတိတ်တုဟ်နသွက်ဒတုံမြမောင်ညးသအာင်တု ဟံနွေတိတ် တုဟ်နသွက်ဒတုံမြမောင်ဇကု၊ ပုဂ္ဂိုလ်တုဟ်နသွက်ဒတုံမြမောင်ဇကုလေဝ် ဟံနွေတိတ် တုဟ်န သွက်ဒတုံမြမောင်ညးသအာင်လေဝ် ဟံနွေတိတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်တုဟ်နသွက်ဒတုံမြမောင်ဇကုလေဝ် နွေတိတ်တု တုဟ်နသွက်ဒတုံမြမောင်ညးသအာင်လေဝ် နွေတိတ်ရ။

ယံခမိတအ် မုရသင်္ဂလီ ပုဂ္ဂိုလ်ဂှ် နွေတိတ်တုဟ်နသွက်ဒတုံမြမောင်ဇကုတု ဟံနွေတိတ် တုဟ်နသွက်ဒတုံမြမောင်ညးသအာင်ဂှ်ရော? ယံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လူဂှ် အလီု ဇကု ဝေင်ပါကွေံ နုပ္ပမဂစိုတ်လမျီုညးရ၊ ဟံဂှ်ညးသအာင်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတိ သွက်ဂွံဝေင်ပါကွေံ

နူပွမစိုတ်လမျိုညးရ။ အလိုဇကု ဝေင်ပါကေံ နူပွမဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟံက်ရ။ ဟံက်ညးသအာင်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဝံဝေင်ပါကေံ နူပွမဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟံက်ရ။ အလိုဇကု ဝေင်ပါကေံ နူပွမဒွေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမိုင်ရ။ ဟံက်ညးသအာင်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဝံဝေင်ပါကေံ နူပွမဒွေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမိုင်ရ။ အလိုဇကု ဝေင်ပါကေံ နူပွမဟိုဂလာန်ကိုက်ဗွန်ဟံ့ဍုတ်ရ။ ဟံက်ညးသအာင်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဝံဝေင်ပါကေံ နူပွမဟိုဂလာန်ကိုက်ဗွန်ဟံ့ဍုတ်ရ။ အလိုဇကု ဝေင်ပါကေံ နူပွမသုင်စသိအရက်မဒ်ဟိုတ်ပွမစူမဲဝိဝိင်ရ။ ဟံက်ညးသအာင်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဝံဝေင်ပါကေံ နူပွမသုင်စသိအရက်မဒ်ဟိုတ်ပွမစူမဲဝိဝိင်ရ။ ယံခမီတအ် ရဲဝံဟောင် ပူဂိုလ်ဂ် ဒွေတ်တုဟ်နသွက်ဒတဲမြမောင်ဇကုတဲ ဟံ့ဒွေတ်တုဟ်နသွက်ဒတဲမြမောင်ညးသအာင်ရ။

ယုံခမီတအ် မုရ်သၢ်လီု ပူဂိုလ်ဂှ် ဒွေတ်တုဟ်နသွက်ဒတဲမြမောဝ်ညးသအာင်တုဟ်ဒွေတ် တုဟ်နသွက်ဒတဲမြမောဝ်ဇကုဂှ်ရော? ယုံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ပူဂိုလ်လှီုဂှ် အလိုဇကု ဟံင်ဝေင်ပါကေံ နူပွမစိုတ်လမျီုညးရ၊ ကိုညးသအာင်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဂွံဝေင်ပါကေံ နူပွမစိုတ်လမျီုညးရ။ အလိုဇကု ဟံင်ဝေင်ပါကေံ နူပွမဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟံင်ရ၊ ကိုညး သအာင်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဂွံဝေင်ပါကေံ နူပွမဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟံင်ရ။ အလိုဇကု ဟံင်ဝေင်ပါကေံ နူပွမဒွေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ကိုညးသအာင်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဂွံဝေင်ပါကေံ နူပွမဒွေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်ရ။ အလိုဇကု ဟံင်ဝေင်ပါကေံ နူပွမဟီုဂလာန်ဂွိုက်ဗွန် ဟံင်ဗျတ်ရ၊ ကိုညးသအာင်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဂွံဝေင်ပါကေံ နူပွမဟီုဂလာန်ဂွိုက်ဗွန် ဟံင်ဗျတ်ရ။ အလိုဇကု ဟံင်ဝေင်ပါကေံ နူပွမသုင်စသိအရက် မဒ်ဟိုတ် ပွမစူမာဲဝိဝိုင်ရ၊ ကိုညးသအာင်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဂွံဝေင်ပါကေံ နူပွမသုင်စသိအရက် မဒ်ဟိုတ်ပွမစူမာဲဝိဝိုင်ရ။ ယုံခမီတအ် ရံင်ဟောင် ပူဂိုလ်ဂှ် ဒွေတ်တုဟ်နသွက်ဒတဲမြမောဝ် ညးသအာင်တုဟ်ဒွေတ်တုဟ်နသွက်ဒတဲမြမောဝ်ဇကုရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သၢ်လၢ် ပူဂိုလ်ဂှ် တုဟ်နသွက်ဒတုဲမြမောဝ်ဇုာ်လေဝ် ဟံ့ဒွေတ် တုဟ်နသွက်ဒတုဲမြမောဝ်ညးသအာင်လေဝ် ဟံ့ဒွေတ်ဂှ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ပူဂိုလ်လျီုဂှ် အလိုဇုာ် ဟံ့ဝေင်ပါကွံ နူပမဂစိတ်လမျီုညးရ၊ ဟံ့ကိုညးသအာင်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဂွံဝေင်ပါကွံ နူပမဂစိတ်လမျီုညးရ ။ ပ ။ အလိုဇုာ် ဟံ့ဝေင်ပါကွံ နူပမသုင်စသိ အရက် မဒ်ဟိုတ်ပမစူမာဲဝိဝိင်ရ၊ ဟံ့ကိုညးသအာင်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဂွံဝေင်ပါကွံ နူပမသုင်စသိအရက် မဒ်ဟိုတ်ပမစူမာဲဝိဝိင်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံ့ဟေင် ပူဂိုလ်ဂှ် တုဟ်နသွက် ဒတုဲမြမောဝ်ဇုာ်လေဝ် ဟံ့ဒွေတ် တုဟ်နသွက်ဒတုဲမြမောဝ်ညးသအာင်လေဝ်ဟံ့ဒွေတ်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သၢ်လၢ် ပူဂိုလ်ၣ် တ္ၚုဟ်နသွက်ဒတုဲမြဲမောဝ်ဇုာ်လေဝ် ဒွေတ်တုဲ တ္ၚုဟ်နသွက်ဒတုဲမြဲမောဝ်ညးသအာင်လေဝ် ဒွေတ်ၣ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ပူဂိုလ် လၢ်ၣ် အလိုဇုာ်လေဝ် ဝေင်ပါဏံ န္ဓုမဂစိတ်လမ္ဍုးရ၊ ညးသအာင်လေဝ်ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်

သွက်ဝံဝေင်ပါကေံ နူပွမစိုတ်လမျီုညးရ ။ ပ ။ အလိုဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကေံ နူပွမသုင်စ သိအရက် မဒ်ဟိုတ်ပွမစုမာဲဝိဝိင်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဝံဝေင်ပါကေံ နူပွမသုင်စသိအရက် မဒ်ဟိုတ်ပွမစုမာဲဝိဝိင်ရ။ ယံခမီတအ် ရံဝံဟေင် ပုဂိုလ်ဂ် တုဟ်နသွက် ဒတုဲမြမောင်ဇကုလေဝ် ဒေတ်တုဲ တုဟ်နသွက်ဒတုဲမြမောင်ညးသအာင်လေဝ် ဒေတ်ရ။ ယံခမီတအ် ပုဂိုလ်ဂ်မိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ပေါတလိယ

၁၀၀။ ပွဲအခိုင်ဂ် ပြဘာဇ်ပေါတလိယ ပှောံပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္မံပိုင်ကျာ်တြဲတုဲ ဟိုဂလားနိမိတ်စိုတ်အိုတ်တုဲဟ် ဆက်မိတ်ကေတ်တီလမ္မံပိုင်ကျာ်တြဲမွဲစွဲတုဲမွဲး ဂဇာ်ဒိုင်ပွဲဒိုင်မွဲရ၊ ပြဘာဇ်ပေါတလိယ မဂဇာ်ဒိုင်ပွဲဒိုင်မွဲဂ် တီလမ္မံပိုင်ကျာ်တြဲ သုးတိုန်ဂလားနိဝံရ—

ယံပေါတလိယ ပုဂိုလ်ဂ်မိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူ အိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ယံပေါတလိယ ပွဲလောကဝံ ပုဂိုလ်လျိုင် လေပ်ဟိုသုးတ မသက္ကုဂုဏ် ညးဟံထေက်ကိုဂုဏ် ဗွဲမချာ်စုတ် ပွဲအခိုင်မဗွဲရ၊ ဂုဏ်ညးထေက်ကိုဂုဏ်တုန် ဟံလေပ် ဟိုသုးဗွဲမချာ်စုတ် ပွဲအခိုင်မဗွဲရ။ ယံပေါတလိယ ပွဲလောကဝံ ပုဂိုလ်လျိုင် လေပ်ဟိုသုးတ ဂုဏ်ညးမထေက်ကိုဂုဏ် ဗွဲမချာ်စုတ် ပွဲအခိုင်မဗွဲရ၊ မသက္ကုဂုဏ် ညးဟံထေက်ကို ဂုဏ် တုန် ဟံလေပ်ဟိုသုး ဗွဲမချာ်စုတ် ပွဲအခိုင်မဗွဲရ။ ယံပေါတလိယ ပွဲလောကဝံ ပုဂိုလ်လျိုင် မသက္ကုဂုဏ် ညးဟံထေက်ကိုဂုဏ်လေဝ် ဟံလေပ်ဟိုသုး ဗွဲမချာ်စုတ် ပွဲအခိုင်မဗွဲရ၊ ဂုဏ်ညးမထေက်ကိုဂုဏ်လေဝ် ဟံလေပ်ဟိုသုး ဗွဲမချာ်စုတ် ပွဲအခိုင်မဗွဲရ။ ယံပေါတလိယ ပွဲလောကဝံ ပုဂိုလ်လျိုင် မသက္ကုဂုဏ် ညးဟံထေက်ကိုဂုဏ်လေဝ် လေပ်ဟိုသုး ဗွဲမချာ်စုတ် ပွဲအခိုင်မဗွဲရ၊ ဂုဏ်ညးမထေက်ကိုဂုဏ်လေဝ် လေပ်ဟိုသုး ဗွဲမချာ်စုတ် ပွဲအခိုင်မဗွဲရ။ ယံပေါတလိယ ပုဂိုလ်ဂ်မိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ယံပေါတလိယ ပှောံကို ပုဂိုလ်ဂ်မိုင်ပန်ဂကူဝံ မုရ်ပုဂိုလ်မ္မဲ ခိုဟ်ဗွဲတေင် ပြဗွဲတေင်ဂ်ဒ်တုဲ တုအဲသျှိုက်မျိုက်ဂ်ရော? ရံဝံ (သုးတရ)။

ယံတြနာဲဂေါတမ ပုဂိုလ်ဂ်မိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူ အိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ယံတြနာဲဂေါတမ ပွဲလောကဝံ ပုဂိုလ်လျိုင် လေပ်ဟိုသုးတ မသက္ကုဂုဏ် ညးဟံထေက်ကိုဂုဏ် ဗွဲမချာ်စုတ် ပွဲအခိုင်မဗွဲရ၊ ဂုဏ်ညးထေက်ကိုဂုဏ်တုန် ဟံလေပ် ဟိုသုး ဗွဲမချာ်စုတ် ပွဲအခိုင်မဗွဲရ။ ယံတြနာဲဂေါတမ ပွဲလောကဝံ ပုဂိုလ်လျိုင် လေပ်ဟို သုးတ ဂုဏ်ညးမထေက်ကိုဂုဏ် ဗွဲမချာ်စုတ် ပွဲအခိုင်မဗွဲရ၊ မသက္ကုဂုဏ် ညးဟံထေက်ကို

ဂုဏ်ရှိတုန် ဟုံလေပ်ဟိုသွး ဗွဲမချာံစုတ် ပွဲအခိုင်မမဗွဲရ။ ယုံတြနဲဂေါတမ ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လှိုက် မသက္ကုဂုဏ် ညးဟုံထေက်ကိုဂုဏ်လေပ် ဟုံလေပ်ဟိုသွး ဗွဲမချာံစုတ် ပွဲအခိုင် မမဗွဲရ။ ဂုဏ်ညးမထေက်ကိုဂုဏ်လေပ် ဟုံလေပ်ဟိုသွး ဗွဲမချာံစုတ် ပွဲအခိုင်မမဗွဲရ။ ယုံတြနဲဂေါတမ ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လှိုက် မသက္ကုဂုဏ် ညးဟုံထေက်ကိုဂုဏ်လေပ် လေပ်ဟိုသွး ဗွဲမချာံစုတ် ပွဲအခိုင်မမဗွဲရ။ ဂုဏ်ညးမထေက်ကိုဂုဏ်လေပ် လေပ်ဟိုသွး ဗွဲမချာံစုတ် ပွဲအခိုင်မမဗွဲရ။ ယုံတြနဲဂေါတမ ပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဏ် ပွဲလောက အိုတ်ရ။ ယုံတြနဲဂေါတမ ပျော်ကိုပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ ပူဂိုလ် မသက္ကုဂုဏ် ညးဟုံ ထေက်ကို ဂုဏ်လေပ် ဟုံလေပ်ဟိုသွး ဗွဲမချာံစုတ် ပွဲအခိုင်မမဗွဲတဲ ဂုဏ်ညးမထေက်ကို ဂုဏ်လေပ် ဟုံလေပ်ဟိုသွး ဗွဲမချာံစုတ် ပွဲအခိုင်မမဗွဲဝံ ခိုဟ်ဗွဲတောင် ပြဗွဲတောင်ဂ်ဒ်တဲ အဲဒိုက်သိုက်မျိုက်ရ။ ပွမဒ်သင်္ဂဟ် မဟိုတ်ဂ်ရော? ယုံတြနဲဂေါတမ ပွမသေ့ဝံမဇ္ဈဟ်ဂ် ဟိုတ်မခိုဟ်ပြလောန်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယုံပေါတလိယ ပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဏ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူ အိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန် — ။ ပ ။ ယုံပေါတလိယ ပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဏ် ပွဲလောက အိုတ်ရ။ ယုံပေါတလိယ ပျော်ကိုပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ ပူဂိုလ်မသက္ကုဂုဏ် ညးဟုံထေက်ကို ဂုဏ်လေပ် လေပ်ဟိုသွး ဗွဲမချာံစုတ် ပွဲအခိုင်မမဗွဲတဲ ဂုဏ်ညးမထေက်ကိုဂုဏ်လေပ် လေပ်ဟိုသွး ဗွဲမချာံစုတ် ပွဲအခိုင်မမဗွဲဝံ ခိုဟ်ဗွဲတောင်ရ၊ပြဗွဲတောင်ရ၊ ပွမဒ်သင်္ဂဟ် မဟိုတ် ဂ်ရော? ယုံပေါတလိယ ပွမတီကေတ် အခိုင်မမဗွဲ ပွဲအရာဂ်ဂ် ဟိုတ်မခိုဟ်ပြလောန်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

ယုံတြနဲဂေါတမ ပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဏ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူ အိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန် — ။ ပ ။ ယုံတြနဲဂေါတမ ပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဏ် ပွဲလောက အိုတ်ရ။ ယုံတြနဲဂေါတမ ပျော်ကိုပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ ပူဂိုလ် မသက္ကုဂုဏ် ညးဟုံထေက် ကိုဂုဏ်လေပ် လေပ်ဟိုသွး ဗွဲမချာံစုတ် ပွဲအခိုင်မမဗွဲတဲ ဂုဏ်ညးမထေက်ကိုဂုဏ်လေပ် လေပ်ဟိုသွး ဗွဲမချာံစုတ် ပွဲအခိုင်မမဗွဲဝံ ခိုဟ်ဗွဲတောင် ပြဗွဲတောင်ဂ်ဒ်တဲ အဲဒိုက်သိုက်မျိုက်ရ၊ ပွမဒ်သင်္ဂဟ် မဟိုတ်ဂ်ရော? ယုံတြနဲဂေါတမ ပွမတီကေတ် အခိုင်မမဗွဲ ပွဲအရာဂ်ဂ် ဟိုတ်မခိုဟ်ပြလောန်ရ။

ယုံတြနဲဂေါတမ (ခေဂ်) ထေက်ကိုသိုက်မျိုက်လောန်ရ၊ ယုံတြနဲဂေါတမ (ခေဂ်) ထေက်ကိုသိုက်မျိုက်လောန်ရ၊ ယုံတြနဲဂေါတမ ဗွဲဥပမာမွဲ ဝတ္ထုမဗကပ်စွဲလဝ်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲ ဗတးလုံကိုကို၊ ဝတ္ထုမဗြောပ်ဗွန်လဝ်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲပံက်ထွေးကိုကို၊ ကုညးမတ်ဂေတ်တိုင်ဂိုင်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲဟိုက်ဂိုင်ဇုန်ဇုန်ကို “ညးမုဲကိုမတ်မညာတ်ဂမ္ဘိုင် ကြက်သွေ့ညာတ်ကေတ် ရုပ်သင်္ဂဟ်အိုတ်ရ” ရဲဝံ သုဟ်ညံင်ရဲရင်တုင်ထွေးကိုပွတ်ကောင်သွဲ ပွဲတိုက်ဒုမ္မာကို၊ တုပ်သုဟ် ညံင်ရဲသင်္ဂဟ်ဟောင် ကြနဲဂေါတမဂ် စွောန်ထွေးကိုခေရဲ နကိုဟိုတ်ဂိုင်သင်္ဂဟ်။ အဲဒိုက်ဂ် ပြာပ်ခ

သုစ္စုဇ္ဈော်ကိုတြနဲဂေါတမရ၊ ဓရိက္ခလေဝ ပြာပ်ခသုစ္စုဇ္ဈော်ရ၊ ခမီသင်္ဂလေဝ ပြာပ်ခသု
 စ္စုဇ္ဈော်ရ၊ သုတမ်နူတဲဝံတဲ စိုကိုလအိတ်လမျီ အဲဒိုက်ဂ် ဥပး မပြာပ်ခ သုစ္စုဇ္ဈော်(ကိုရတ်ပိ
 ပြကာ) ရံဝံ တြနဲဂေါတမ ဩဝဂိုဏ်သမ္ဘိလဝ်ညိ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

သုတ်ဒသမ။

အသုရဝဂ် မရနုက်ကိုမသုန်တဲရ။

ဒုတိယ သုတ်မသုန်စော် တဲရောင်။

၃။ တတိယပဏ္ဏာသက

၃။ တတိယ သုတ်မသုန်စော

(၁၁) ၁။ ဝလာဟကဝဂ် ၁။ သုတ်ပဌမဝလာဟက

၁၀၁။ အဲဒိုက် ဝံမိလင်္ဂ ရံသင်္ဂရံ—

ပွဲကာလမွဲအခါ တီလမုံပိုင်ကျါတြဲ သွဒတ်တန်တံင်ဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇေရင်ချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခါဒ် တီလမုံပိုင်ကျါတြဲ ကော်တိုန် ခမိ ဂမိုင် ရံဝံမွဲ “ယွံခမိတအ်”ရ။ “ယွံကျါမုံပိုင်” ရံဝံ ခမိဂမိုင် ကလောင်ဂရင်ပတိ တီလ မုံပိုင်ကျါတြဲအိုတ်ရ။ တီလမုံပိုင်ကျါတြဲ သွတိုန်ဂလာန်ဝံရ—

ယွံခမိတအ် ဗြဲဂမိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ဗြဲဂရိုင်ဟောင်ဂရိုင်တဲ ဟံဂူ၊ ဗြဲဂဟောင်ဂူတဲ ဟံဂရိုင်၊ ဗြဲဂရိုင်လောင် ဟံဂရိုင် ဂူလောင်ဟံဂူ၊ ဗြဲဂရိုင်လောင် ဂရိုင် ဂူလောင် ဂူရ။ ယွံခမိတအ် ဗြဲဂမိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် တုပ်သုတ်ညင်ရံသင်္ဂဟောင် ပုဂိုလ်ဂမိုင်ပန်ဂကူမတုပ်သုတ်ကျောံဗြဲ နွံပြာကဉ် ပွဲလောက အိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ပုဂိုလ်ဂရိုင်ဟောင်ဂရိုင်တဲ ဟံဂူ၊ ပုဂိုလ်ဂူဟောင် ဂူတဲ ဟံဂရိုင်၊ ပုဂိုလ်ဂရိုင်လောင် ဟံဂရိုင် ဂူလောင် ဟံဂူ၊ ပုဂိုလ်ဂရိုင်လောင် ဂရိုင် ဂူလောင် ဂူရ။

ယွံခမိတအ် မုရံသင်္ဂလိ ပုဂိုလ်ဂ် ပုဂိုလ်ဂရိုင်ဟောင်ဂရိုင်တဲ ဟံဂူဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂိုလ်လျိုင် ဟိုဟောင်ဟိုတဲ ဟံလောင်ကျောန်သွရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟောင် ပုဂိုလ်ဂ် ပုဂိုလ်ဂရိုင်ဟောင်ဂရိုင်တဲ ဟံဂူမွဲရ။ ယွံခမိတအ် သုတ်ညင်ရံဗြဲ ဂရိုင်ဟောင်ဂရိုင်တဲ ဟံဂူကို ပုဂိုလ်ဝံ တုပ်သုတ်ကျောံဗြဲ ရံဝံ အဲသွးရ။

ယွံခမိတအ် မုရံသင်္ဂလိ ပုဂိုလ်ဂ် ပုဂိုလ်ဂူဟောင်ဂူတဲ ဟံဂရိုင်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂိုလ်လျိုင် ကျောန်သွဟောင်လောင်ကျောန်သွတဲတဲ ဟံလောင်ဟိုရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟောင် ပုဂိုလ်ဂ် ပုဂိုလ်ဂူဟောင်ဂူတဲ ဟံဂရိုင်မွဲရ။ ယွံခမိတအ် သုတ်ညင်ရံဗြဲ ဂူဟောင်ဂူတဲ ဟံဂရိုင်ကို ပုဂိုလ်ဝံ တုပ်သုတ်ကျောံဗြဲ ရံဝံ အဲသွးရ။

ယွံခမိတအ် မုရံသင်္ဂလိ ပုဂိုလ်ဂ် ပုဂိုလ်ဂရိုင်လောင်ဟံဂရိုင်တဲ ဂူလောင်ဟံဂူဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂိုလ်လျိုင် ဟိုလောင်ဟံလောင်ဟိုတဲ ကျောန်လောင်ဟံလောင်ကျောန် သွရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟောင် ပုဂိုလ်ဂ် ပုဂိုလ်ဂရိုင်လောင်ဟံဂရိုင်တဲ ဂူလောင် ဟံဂူမွဲရ။ ယွံခမိတအ် သုတ်ညင်ရံဗြဲ ဂရိုင်လောင်ဟံဂရိုင်တဲ ဂူလောင်ဟံဂူကို ပုဂိုလ်ဝံ တုပ်သုတ်ကျောံ ဗြဲ ရံဝံ အဲသွးရ။

ယွံခမီတအ် မုရသင်္ဂလီု ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂရိင်လေဝ် ဂရိင်တဲ ဂူလေဝ် ဂူၣ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျီၣ် ဟီုလေဝ်လေဝ်ဟီုတဲ ကျောန်လေဝ်လေဝ်ကျောန်သွရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟေင် ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂရိင်လေဝ်ဂရိင်တဲ ဂူလေဝ် ဂူမွဲးရ။ ယွံခမီတအ် သုဟ်ညံင်ရဲၣ် ဂရိင်လေဝ် ဂရိင်တဲ ဂူလေဝ် ဂူကို ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်ကျောံၣ် ခြံ ခြံ အဲသွးရ။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင်ပန်ဂကူမတုပ်သုဟ်ကျောံၣ် နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတဲရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဒုတိယဝလာဟက

၁၀၂။ ယွံခမီတအ် ဗြဲဂမၠိုင် ကူဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ်ၣ်ရောမွဲးတုန်- ဗြဲဂရိင်ဟေင် ဂရိင်တဲ ဟံဂူ၊ ဗြဲဂူဟေင် ဂူတဲ ဟံဂရိင်၊ ဗြဲဂရိင်လေဝ် ဟံဂရိင် ဂူလေဝ် ဟံဂူ၊ ဗြဲဂရိင်လေဝ် ဂရိင် ဂူလေဝ် ဂူရ။ ယွံခမီတအ် ဗြဲဂမၠိုင် ကူဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟေင် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင်ပန်ဂကူမတုပ်သုဟ်ကျောံၣ် နွံပြာကဉ် ပွဲလောက အိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ်ၣ်ရောမွဲးတုန်— ပုဂ္ဂိုလ်ဂရိင်ဟေင် ဂရိင်တဲ ဟံဂူ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဂူဟေင် ဂူတဲ ဟံဂရိင်၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဂရိင်လေဝ် ဟံဂရိင် ဂူလေဝ် ဟံဂူ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဂရိင်လေဝ် ဂရိင် ဂူလေဝ် ဂူရ။

ယွံခမီတအ် မုရသင်္ဂလီု ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂရိင်ဟေင်ဂရိင်တဲ ဟံဂူရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျီၣ် ကတ်ဗတောန်ကေတ် ဓမ္မမတွံးသုတ် ဂေယျ ဝေယျာကရိဏ် ဂါထာ ဥဒါန် ကူတိဝုတ် ဇာတ် အဗျတဓမ္မ ဝေဒလ္လရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် “ကူဝံတုန် ဒဒိခိရ” ရဲဝံ ဟံတီကေတ် အတိုင်မဉ်စုတ်ရ၊ “ကူဝံတုန် ဟိုတ်ဒဒိခိကတိဒိရ” ရဲဝံ ဟံတီကေတ် အတိုင်မဉ်စုတ်ရ၊ “ကူဝံတုန် (နိဗ္ဗာန်)ဒိအရာဒဒိခိပျိတ်ရ” ရဲဝံ ဟံတီကေတ် အတိုင်မဉ်စုတ်ရ၊ “ကူဝံတုန် ဒေတ်ဒိဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒိအရာဒဒိခိပျိတ်ရ” ရဲဝံ ဟံတီကေတ် အတိုင်မဉ်စုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟေင် ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂရိင်ဟေင် ဂရိင်တဲ ဟံဂူမွဲးရ။ ယွံခမီတအ် သုဟ်ညံင်ရဲၣ် ဂရိင်ဟေင် ဂရိင်တဲ ဟံဂူကို ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ် ကျောံၣ် ခြံ အဲသွးရ။

ယွံခမီတအ် မုရသင်္ဂလီု ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂူဟေင် ဂူတဲ ဟံဂရိင်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျီၣ် ဟံကတ်ဗတောန်ကေတ် ဓမ္မမတွံးသုတ် ဂေယျ ဝေယျာကရိဏ် ဂါထာ ဥဒါန် ကူတိဝုတ် ဇာတ် အဗျတဓမ္မ ဝေဒလ္လရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် “ကူဝံတုန် ဒဒိခိရ” ရဲဝံ တီကေတ် အတိုင်မဉ်စုတ်ရ။ ပ ။ “ကူဝံတုန် ဒေတ်ဒိဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်)ဒိအရာဒဒိခိပျိတ်ရ” ရဲဝံ တီကေတ် အတိုင်မဉ်စုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟေင် ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂူဟေင် ဂူတဲ

ဟံဂရိင်မွေးရ။ ယံခမီတအ် သုဟ်ညံင်ရဲမြဲဂ် ဂူဟောင် ဂူတဲ ဟံဂရိင်ကို ယံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်ကျောံမြဲဂ် ရဲဝံ အဲသွေးရ။

ယံခမီတအ် မုရ်သင်္သလီ ပူဂိုလ်ဂ် ပူဂိုလ်ဂရိင်လောင် ဟံဂရိင်တဲ ဂူလောင် ဟံဂူဂ်ရော? ယံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လှိုဂ် ဟံကတ်ဗတောန်ကေတ် ဓမ္မမတံဂးသုတ် ဂေယျ ဝေယျာကရိဏ် ဂါထာ ဥဒါန် ကူတိဝုတ် ဇာတ် အဗ္ဗတဓမ္မ ဝေဒလ္လရ၊ ပူဂိုလ်ဂ် “ကုဝံတုန် ဒဒိန်ရ” ရဲဝံ ဟံတီကေတ် အတိုင်မညာံစုတ်ရ။ ပ။ “ကုဝံတုန် ဒေတ်ဒိဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒိအရာဒဒိန်ပျိတ်ရ” ရဲဝံ ဟံတီကေတ် အတိုင်မညာံစုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ရဲဝံဟောင် ပူဂိုလ်ဂ် ပူဂိုလ်ဂရိင်လောင် ဟံဂရိင်တဲ ဂူလောင် ဟံဂူမွေးရ။ ယံခမီတအ် သုဟ်ညံင်ရဲမြဲဂ် ဂရိင်လောင် ဟံဂရိင်တဲ ဂူလောင် ဟံဂူကို ယံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်ကျောံမြဲဂ် ရဲဝံ အဲသွေးရ။

ယံခမီတအ် မုရ်သင်္သလီ ပူဂိုလ်ဂ် ပူဂိုလ်ဂရိင်လောင် ဂရိင်တဲ ဂူလောင် ဂူဂ်ရော? ယံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လှိုဂ် ကတ်ဗတောန်ကေတ် ဓမ္မမတံဂးသုတ် ဂေယျ ဝေယျာကရိဏ် ဂါထာ ဥဒါန် ကူတိဝုတ် ဇာတ် အဗ္ဗတဓမ္မ ဝေဒလ္လရ၊ ပူဂိုလ်ဂ် “ကုဝံတုန် ဒဒိန်ရ” ရဲဝံ တီကေတ် အတိုင်မညာံစုတ်ရ။ ပ။ “ကုဝံတုန် ဒေတ်ဒိဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒိအရာဒဒိန်ပျိတ်ရ” ရဲဝံ တီကေတ် အတိုင်မညာံစုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ရဲဝံဟောင် ပူဂိုလ်ဂ် ပူဂိုလ်ဂရိင်လောင် ဂရိင်တဲ ဂူလောင် ဂူမွေးရ။ ယံခမီတအ် သုဟ်ညံင်ရဲမြဲဂ် ဂရိင်လောင် ဂရိင်တဲ ဂူလောင် ဂူကို ပူဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်ကျောံမြဲဂ် ရဲဝံ အဲသွေးရ။ ယံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူ မတုပ်သုဟ်ကျောံမြဲဝံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ကုမ္ဘ

၁၀၃။ ယံခမီတအ် နင်ဂမ္တိုင် ကုဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွေးပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွေးတုန်— နင်မကွာတ်လင် သီမဒ်လုသွေး၊ နင်မလပ်က်လင် သီမပေင်တ၊ နင်မလွံက်လင် သီမဒ်လုသွေး၊ နင်မကွာတ်လင် သီမပေင်တရ။ ယံခမီတအ် နင်ဂမ္တိုင် ကုဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္သဟောင် ပူဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူမတုပ်သုဟ်ကျောံနင်ဂ် နွံပြာကဋ် ပွဲလောက အိုတ်ရ။ ညးမွေးပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွေးတုန်— ပူဂိုလ်မကွာတ်လင် သီမဒ်လုသွေး၊ ပူဂိုလ် မလပ်က်လင် သီမပေင်တ၊ ပူဂိုလ်မလွံက်လင် သီမဒ်လုသွေး၊ ပူဂိုလ်မကွာတ်လင် သီမပေင် တရ။

ယံခမီတအ် မုရ်သင်္သလီ ပူဂိုလ်ဂ် ပူဂိုလ်မကွာတ်လင် သီမဒ်လုသွေးဂ်ရော? ယံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပွမတိုန်ဂတ ပွမဆုတ်လက်ကရ ပွမမှာ်သေ့ဝ်တူရူ ပွမမှာ်သေ့ဝ်ဒစေင် ပွမဒုပ် ပွမပွး ပွမပကင်ရင်သကိုပ်ဗဗေင်သုာ ပူဂိုလ်လှိုဂ် မွဲကိုလျိုင်ဖြိုင်သျှိုက်ရ၊ ပူဂိုလ်ဂ် “ကုဝံတုန် ဒဒိန်ရ” ရဲဝံ ဟံတီကေတ် အတိုင်မညာံစုတ်ရ။ ပ။ “ကုဝံတုန် ဒေတ်ဒိဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်)

ဒ်အရာဒဒိခိပှိတ်ရ” ရဝံ ဟံတိကေတံ အတိုင်မဉ္ဇာံစုတ်ရ။ ယံခမိတအံ ရဝံဟေင် ပူဂိုလ်ဂ် ပူဂိုလ်မကွာတ်လဝ် သိုမဒ်လုသုးမွဲးရ။ ယံခမိတအံ သုဟ်ညံင်ရဲနင်ဂ် ကွာတ်လဝ် သိုမဒ် လုသုးကို ယံခမိတအံ ပူဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်ကောံနင်ဂ် ရဝံ အဲသုးရ။

ယံခမိတအံ မုရ်သင်လို ပူဂိုလ်ဂ် ပူဂိုလ်မလပ်က်လဝ် သိုမပေင်တဂ်ရော? ယံခမိတအံ ပွဲလောကဝံ ပွမတိုန်ဂတ ပွမဆုတ်လက်ကရံ ပွမမှ်သေ့ဝ်တူရူ ပွမမှ်သေ့ဝ်သကဲ ပွမဒုပ် ပွမပွး ပွမပကင်ရင်သကိုပ်,ဗဗေင်,သုာ ပူဂိုလ်လှိုဂ် ဟံမ္မဲကိုလျုင်ဖြင်သျှိက်ရ။ ပူဂိုလ်ဂ် “ကုဝံတုန် ဒဒိခိရ” ရဝံ တိကေတံ အတိုင်မဉ္ဇာံစုတ်ရ ။ ပ ။ “ကုဝံတုန် ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိပ် (နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိခိပှိတ်ရ” ရဝံ တိကေတံ အတိုင်မဉ္ဇာံစုတ်ရ။ ယံခမိတအံ ရဝံဟေင် ပူဂိုလ်ဂ် ပူဂိုလ်မလပ်က်လဝ် သိုမပေင်မွဲးရ။ ယံခမိတအံ သုဟ်ညံင်ရဲနင်ဂ် လပ်က်လဝ် သိုမပေင်တကို ယံခမိတအံ ပူဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်ကောံနင်ဂ် ရဝံ အဲသုးရ။

ယံခမိတအံ မုရ်သင်လို ပူဂိုလ်ဂ် ပူဂိုလ်မလွဲလဝ် သိုမဒ်လုသုးဂ်ရော? ယံခမိတအံ ပွဲလောကဝံ ပွမတိုန်ဂတ ပွမဆုတ်လက်ကရံ ပွမမှ်သေ့ဝ်တူရူ ပွမမှ်သေ့ဝ်သကဲ ပွမဒုပ် ပွမပွး ပွမပကင်ရင်သကိုပ်,ဗဗေင်,သုာ ပူဂိုလ်လှိုဂ် ဟံမ္မဲကိုလျုင်ဖြင်သျှိက်ရ။ ပူဂိုလ်ဂ် “ကုဝံတုန် ဒဒိခိရ” ရဝံ ဟံတိကေတံ အတိုင်မဉ္ဇာံစုတ်ရ ။ ပ ။ “ကုဝံတုန် ဒေတ်ဒ်ဟိုတ် အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိခိပှိတ်ရ” ရဝံ ဟံတိကေတံ အတိုင်မဉ္ဇာံစုတ်ရ။ ယံခမိတအံ ရဝံဟေင်ပူဂိုလ်ဂ် ပူဂိုလ်မလွဲက်လဝ် သိုမဒ်လုသုးမွဲးရ။ ယံခမိတအံ သုဟ်ညံင်ရဲနင်ဂ် လပ်က်လဝ် သိုမဒ်လုသုးကို ယံခမိတအံ ပူဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်ကောံနင်ဂ် ရဝံ အဲသုးရ။

ယံခမိတအံ မုရ်သင်လို ပူဂိုလ်ဂ် ပူဂိုလ်မကွာတ်လဝ် သိုမပေင်တဂ်ရော? ယံခမိတအံ ပွဲလောကဝံ ပွမတိုန်ဂတ ပွမဆုတ်လက်ကရံ ပွမမှ်သေ့ဝ်တူရူ ပွမမှ်သေ့ဝ်သကဲ ပွမဒုပ် ပွမပွး ပွမပကင်ရင်သကိုပ်,ဗဗေင်,သုာ ပူဂိုလ်လှိုဂ် မှုကိုလျုင်ဖြင်သျှိက်ရ။ ပူဂိုလ်ဂ် “ကုဝံတုန် ဒဒိခိရ” ရဝံ တိကေတံ အတိုင်မဉ္ဇာံစုတ်ရ ။ပ။ “ကုဝံတုန် ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိပ် (နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိခိပှိတ်ရ” ရဝံ တိကေတံ အတိုင်မဉ္ဇာံစုတ်ရ။ ယံခမိတအံ ရဝံဟေင် ပူဂိုလ်ဂ် ပူဂိုလ်မကွာတ်လဝ် သိုမပေင်တမွဲးရ။ ယံခမိတအံ သုဟ်ညံင်ရဲနင်ဂ် ကွာတ်လဝ် သိုမပေင်တကို ပူဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်ကောံနင်ဂ် ရဝံ အဲသုးရ။ ယံခမိတအံ ပူဂိုလ်ဂ်မုိုင် ပန်ဂကူမတုပ်သုဟ် ကောံနင်ဂ် နွံပြာကင် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဥဒကရဟဒ

၁၀၄။ ယံခမိတအံ ကွာလွဂမ္တိုင် ကုဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲးတုန်— ကွာလွမုံကိုသိုင်အရင်ဖြိဟ် သိုကိုမကွာတ်၊ ကွာလွမုံကိုသိုင်အရင်ကွာ သိုကို

မမြိုဟ်တံ၊ ကွာလွမ္မုကိုသွိုင်အရံင်ကွာ သိုကိုမကွာတံ၊ ကွာလွမ္မုကိုသွိုင်အရံင်မြိုဟ် သိုကို မမြိုဟ်တံရ။ ယွံခမိတအ် ကွာလွဂမ္တိုင် က္လုဂ်ပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပုဂိုလ်ဂမ္တိုင် ပန်ဂကူမတုပ်သုဟ် ကောံကွာလွဂ် နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ် ဂ်ရောမွဲတုန်— ပုဂိုလ်မ္မုကို သွိုင်အရံင်မြိုဟ် သိုကိုမကွာတံ၊ ပုဂိုလ်မ္မုကိုသွိုင်အရံင်ကွာ သိုကိုမမြိုဟ်တံ၊ ပုဂိုလ်မ္မုကို သွိုင်အရံင်ကွာ သိုကိုမကွာတံ၊ ပုဂိုလ်မ္မုကိုသွိုင်အရံင်မြိုဟ် သိုကိုမမြိုဟ်တံရ။

ယွံခမိတအ် မုရသင်္ဂလီု ပုဂိုလ်ဂ် ပုဂိုလ်မ္မုကိုသွိုင်အရံင်မြိုဟ် သိုကိုမကွာတံဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပွမတိုန်ဂတ ပွမဆုတ်လက်ကရံ ပွမမွှာ်သေဝ်တုရူ ပွမမွှာ်သေဝ် သကဲ ပွမဒုပ် ပွမပွး ပွမပကင်ရင်သကိပ်,ဗဗေင်,သုာ ပုဂိုလ်လျိုင် မ္မုကိုလျိုင်ဖြိုင်သျိုင်ရ။ ပုဂိုလ်ဂ် “က္လုဂ်တုန် ဒဒိခိရ” ရဝံ ဟံတီကေတ် အတိုင်မသုာ်စုတ်ရ ။ ပ ။ “က္လုဂ်တုန် ဒေတ်ဒိဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒိအရာဒဒိခိဟိုတ်ရ” ရဝံ ဟံတီကေတ် အတိုင်မသုာ်စုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟေင် ပုဂိုလ်ဂ် ပုဂိုလ်မ္မုကိုသွိုင်အရံင်မြိုဟ် သိုကိုမကွာတံမွဲရ။ ယွံခမိတအ် သုဟ်ညံင်ရကွာလွဂ် မ္မုကိုသွိုင်အရံင်မြိုဟ် သိုမကွာတံကို ယွံခမိတအ် ပုဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ် ကောံကွာလွဂ် ရဝံ အဲသွဲရ။

ယွံခမိတအ် မုရသင်္ဂလီု ပုဂိုလ်ဂ် ပုဂိုလ်မ္မုကိုသွိုင်အရံင်ကွာ သိုကိုမမြိုဟ်တံဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပွမတိုန်ဂတ ပွမဆုတ်လက်ကရံ ပွမမွှာ်သေဝ်တုရူ ပွမမွှာ်သေဝ် သကဲ ပွမဒုပ် ပွမပွး ပွမပကင်ရင်သကိပ်,ဗဗေင်,သုာ ပုဂိုလ်လျိုင် ဟံမွဲကိုလျိုင်ဖြိုင်သျိုင်ရ။ ပုဂိုလ်ဂ် “က္လုဂ်တုန် ဒဒိခိရ” ရဝံ တီကေတ် အတိုင်မသုာ်စုတ်ရ ။ ပ ။ “က္လုဂ်တုန် ဒေတ်ဒိ ဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒိအရာဒဒိခိဟိုတ်ရ” ရဝံ တီကေတ် အတိုင်မသုာ်စုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟေင် ပုဂိုလ်ဂ် ပုဂိုလ်မ္မုကိုသွိုင်အရံင်ကွာ သိုကိုမမြိုဟ်တံမွဲရ။ ယွံခမိတအ် သုဟ်ညံင်ရ ကွာလွဂ် မ္မုကိုသွိုင်အရံင်ကွာ သိုမမြိုဟ်တံကို ယွံခမိတအ် ပုဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်ကောံကွာလွဂ် ရဝံ အဲသွဲရ။

ယွံခမိတအ် မုရသင်္ဂလီု ပုဂိုလ်ဂ် ပုဂိုလ်မ္မုကိုသွိုင်အရံင်ကွာ သိုကိုမကွာတံဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပွမတိုန်ဂတ ပွမဆုတ်လက်ကရံ ပွမမွှာ်သေဝ်တုရူ ပွမမွှာ်သေဝ် သကဲ ပွမဒုပ် ပွမပွး ပွမပကင်ရင်သကိပ်,ဗဗေင်,သုာ ပုဂိုလ်လျိုင် ဟံမွဲကိုလျိုင်ဖြိုင်သျိုင်ရ။ ပုဂိုလ်ဂ် “က္လုဂ်တုန် ဒဒိခိရ” ရဝံ ဟံတီကေတ် အတိုင်မသုာ်စုတ်ရ ။ ပ ။ “က္လုဂ်တုန် ဒေတ်ဒိဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒိအရာဒဒိခိဟိုတ်ရ” ရဝံ ဟံတီကေတ် အတိုင်မသုာ်စုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟေင် ပုဂိုလ်ဂ် ပုဂိုလ်မ္မုကိုသွိုင်အရံင်ကွာ သိုကိုမကွာတံမွဲရ။ ယွံခမိတအ် သုဟ်ညံင်ရကွာလွဂ် မ္မုကိုသွိုင်အရံင်ကွာ သိုမကွာတံကို ယွံခမိတအ် ပုဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ် ကောံကွာလွဂ် ရဝံ အဲသွဲရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သင်္ဂလီ ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် ပုဂ္ဂိုလ်မုၢ်ကိုသွိုင်အရံင်ဖြိုဟ် သိုက်မဖြိုဟ်တံၣ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပွမတိုန်ဂတ ပွမဆုတ်လက်ကရံ ပွမမှော်သေဝံတူရူ ပွမမှော်သေဝံ သကဲ ပွမခုပ် ပွမပွး ပွမပကင်ရင်သကိုပ်,ဗဗေင်,သုာ ပုဂ္ဂိုလ်လျိုၣ် မုၢ်ကိုလျှင်ဖြိုင်သျှိုက်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် “ဣဝံတုန် ဒဒိခိရ” ရဝံ တီကေတ် အတိုင်မသုာစုတ်ရ။ ။ ပ။ “ဣဝံတုန် ဒေတ်ဒိ ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒိအရာဒဒိခိပျိုတ်ရ” ရဝံ တီကေတ် အတိုင်မသုာစုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဝံဟေင် ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် ပုဂ္ဂိုလ်မုၢ်ကိုသွိုင်အရံင်ဖြိုဟ် သိုက်မဖြိုဟ်တံၣ်မူးရ။ ယွံခမီတအ် သုဟ်ညံင်ရ ကွာလွှာ မုၢ်ကိုသွိုင်အရံင်ဖြိုဟ် သိုက်မဖြိုဟ်တံၣ် ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်ကောံကွာလွှာ ရဝံအဲ သုးရ။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင်ပန်ဂကူ မတုပ်သုဟ်ကောံကွာလွှာဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောက အိုတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်အဗ္ဗ

၁၀၅။ ယွံခမီတအ် သတ်ကြိုက်ဂမၠိုင် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမူးပန်ဂကူအိုတ် ရ်ရောမူးတုန်— သတ်ကြိုက်မုၢ်ကိုသွိုင်အရံင်ချဟ် သိုက်မကြိုင်တံၣ်၊ သတ်ကြိုက်မုၢ်ကိုသွိုင် အရံင်ကြိုင် သိုက်မချဟ်တံၣ်၊ သတ်ကြိုက်မုၢ်ကိုသွိုင်အရံင်ကြိုင် သိုက်မကြိုင်တံၣ်၊ သတ်ကြိုင် မုၢ်ကိုသွိုင်အရံင်ချဟ် သိုက်မချဟ်တံၣ်ရ။ ယွံခမီတအ် သတ်ကြိုက်ဂမၠိုင် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင်ပန်ဂကူမတုပ်သုဟ်ကောံသတ်ကြိုက်ၣ် နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမူးပန်ဂကူအိုတ်ရ်ရောမူးတုန်— ပုဂ္ဂိုလ်မုၢ်ကိုသွိုင်အရံင်ချဟ် သိုက်မကြိုင်တံၣ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်မုၢ်ကို သွိုင်အရံင်ကြိုင် သိုက်မချဟ်တံၣ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်မုၢ်ကို သွိုင်အရံင်ကြိုင် သိုက်မကြိုင်တံၣ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်မုၢ်ကို သွိုင်အရံင်ချဟ် သိုက်မချဟ်တံၣ်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သင်္ဂလီ ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် ပုဂ္ဂိုလ်မုၢ်ကိုသွိုင်အရံင်ချဟ် သိုက်မကြိုင်တံၣ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပွမတိုန်ဂတ ပွမဆုတ်လက်ကရံ ပွမမှော်သေဝံတူရူ ပွမမှော်သေဝံ သကဲ ပွမခုပ် ပွမပွး ပွမပကင်ရင်သကိုပ်,ဗဗေင်,သုာ ပုဂ္ဂိုလ်လျိုၣ် မုၢ်ကိုလျှင်ဖြိုင်သျှိုက်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် “ဣဝံတုန် ဒဒိခိရ” ရဝံ တီကေတ် အတိုင်မသုာစုတ်ရ။ ။ ပ။ “ဣဝံတုန် ဒေတ်ဒိ ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒိအရာဒဒိခိပျိုတ်ရ” ရဝံ တီကေတ် အတိုင်မသုာစုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဝံဟေင် ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် ပုဂ္ဂိုလ်မုၢ်ကိုသွိုင်အရံင်ချဟ် သိုက်မကြိုင်တံၣ်မူးရ။ ယွံခမီတအ် သုဟ်ညံင်ရ သတ်ကြိုက်ၣ် မုၢ်ကိုသွိုင်အရံင်ချဟ် သိုက်မကြိုင်တံၣ် ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်ကောံ သတ်ကြိုက်ၣ် ရဝံ အဲသုးရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သင်္ဂလီ ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် ပုဂ္ဂိုလ်မုၢ်ကိုသွိုင်အရံင်ကြိုင် သိုက်မချဟ်တံၣ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပွမတိုန်ဂတ ပွမဆုတ်လက်ကရံ ပွမမှော်သေဝံတူရူ ပွမမှော်သေဝံ

သကဲ့ ပွမဒ္ဓင် ပွမပွး ပွမပကင်ရင်သကိပ်,ဗဗေင်,သော ပုဂ္ဂိုလ်လှိုက် ဟုံမွဲကိုလျှင်ဖြင်သျှိုက်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ် “ဣဝံတုန် ဒဒိခိရ” ရဝံ တိကေတ် အတိုင်သုတ်ရ။ ပ။ “ဣဝံတုန် ဒေတိဒိ ဟိတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒိအရာဒဒိခိပိတ်ရ” ရဝံ တိကေတ် အတိုင်သုတ်ရ။ ယံခမိတအ် ရဝံဟေင် ပုဂ္ဂိုလ် ပုဂ္ဂိုလ်မျှကိုသ်အရံင်ကြိုင် သိုက်မချဟ်တ်မွဲရ။ ယံခမိတအ် သုဟ်ညံင်ရ သတ်ကြိုက် မျှကိုသ်အရံင်ကြိုင် သိုက်မချဟ်တ်ကို ယံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်ကောံ သတ်ကြိုက် ရဝံ အဲသွေးရ။

ယံခမိတအ် မုရသ်လိ ပုဂ္ဂိုလ် ပုဂ္ဂိုလ်မျှကိုသ်အရံင်ကြိုင် သိုက်မကြိုင်တံင်ရော? ယံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပွမတိုန်ဂတ ပွမဆုတ်လက်ကရ ပွမမှင်သုတ်တူရ ပွမမှင်သုတ် သကဲ့ ပွမဒ္ဓင် ပွမပွး ပွမပကင်ရင်သကိပ်,ဗဗေင်,သော ပုဂ္ဂိုလ်လှိုက် ဟုံမွဲကိုလျှင်ဖြင်သျှိုက်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ် “ဣဝံတုန် ဒဒိခိရ” ရဝံ ဟုံတိကေတ် အတိုင်မသုတ်ရ။ ပ။ “ဣဝံတုန် ဒေတိဒိ ဟိတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒိအရာဒဒိခိပိတ်ရ” ရဝံ ဟုံတိကေတ် အတိုင်မသုတ်ရ။ ယံခမိတအ် ရဝံဟေင် ပုဂ္ဂိုလ် ပုဂ္ဂိုလ်မျှကိုသ်အရံင်ကြိုင် သိုက်မကြိုင်တံင်မွဲရ။ ယံခမိတအ် သုဟ်ညံင်ရသတ်ကြိုက် မျှကိုသ်အရံင်ကြိုင် သိုက်မကြိုင်တံင်ကို ယံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်ကောံသတ်ကြိုက် ရဝံ အဲသွေးရ။

ယံခမိတအ် မုရသ်လိ ပုဂ္ဂိုလ် ပုဂ္ဂိုလ်မျှကိုသ်အရံင်ချဟ် သိုက်မချဟ်တ်တံင်ရော? ယံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပွမတိုန်ဂတ ပွမဆုတ်လက်ကရ ပွမမှင်သုတ်တူရ ပွမမှင်သုတ် သကဲ့ ပွမဒ္ဓင် ပွမပွး ပွမပကင်ရင်သကိပ်,ဗဗေင်,သော ပုဂ္ဂိုလ်လှိုက် မျှကိုလျှင်ဖြင်သျှိုက်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ် “ဣဝံတုန် ဒဒိခိရ” ရဝံ တိကေတ် အတိုင်မသုတ်ရ။ ပ။ “ဣဝံတုန် ဒေတိဒိ ဟိတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒိအရာဒဒိခိပိတ်ရ” ရဝံ တိကေတ် အတိုင်မသုတ်ရ။ ယံခမိတအ် ရဝံဟေင် ပုဂ္ဂိုလ် ပုဂ္ဂိုလ်မျှကိုသ်အရံင်ချဟ် သိုက်မချဟ်တ်မွဲရ။ ယံခမိတအ် သုဟ်ညံင်ရ သတ်ကြိုက် မျှကိုသ်အရံင်ချဟ် သိုက်မချဟ်တ်ကို ယံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်ကောံ သတ်ကြိုက် ရဝံ အဲသွေးရ။ ယံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်မျှင်ပန်ဂကူ မတုပ်သုဟ်ကောံသတ်ကြိုက်ဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဒုတိယအဗ္ဗူပမဝံ ပွဲပါဠိဟုံပါရ၊ ပွဲအဋ္ဌကထာဂ် အရထသုတ်ဆဋ္ဌဂ် မက်ဂတင်ရ ဇောန်ထွေး လင်သ်ဏအ်ရ။

ရ။ သုတ်မူသိက

၁၀၇။ ယံခမိတအ် ကွိမ္မိုင် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ရောမွဲတုန်- ကွိဗဗိုဟ်(ဝွဲ)ကတိုင်ဟေင်တဲ ဟုံမံင်၊ ကွိမံင်ဟေင်မံင်တဲ ဟုံဗဗိုဟ်ကတိုင်၊ ကွိဗဗိုဟ်လေဝ်

ဟွံဗုဒ္ဓိကတိုင် မံင်လေဝ်ဟွံမံင်၊ ကွိုကတိုင်လေဝ်ဗုဒ္ဓိ မံင်လေဝ်မံင်ရ။ ယွံခမီတအ် ကွို
 ဂမ္ဘိုင် က္လုဂ်ပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသုဟ်ဟောင် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူ
 မတုပ်သုဟ်ကောံကွို နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ရဲရောမွဲတုန်—
 ပုဂ္ဂိုလ်ဗုဒ္ဓိ(ဂ္ဂး)ကတိုင်ဟောင်တဲ ဟွံမံင်၊ ပုဂ္ဂိုလ်မံင်ဟောင်မံင်တဲ ဟွံဗုဒ္ဓိကတိုင်၊ ပုဂ္ဂိုလ်
 ကတိုင် လေဝ်ဟွံဗုဒ္ဓိ မံင်လေဝ်ဟွံမံင်၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကတိုင်လေဝ်ဗုဒ္ဓိ မံင်လေဝ်မံင်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရဲသုဟ်လို့ ပုဂ္ဂိုလ် ပုဂ္ဂိုလ်ဗုဒ္ဓိကတိုင်ဟောင်တဲ ဟွံမံင်ရဲရော?
 ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂ္ဂံ ပုဂ္ဂိုလ်လို့ကွို ကတ်ဗတောန်ကေတ် ဓမ္မမတွံဂးသုတ် ဂေယျ
 ဝေယျာကရိုဏ် ဂါထာ ဥဒါန် က္လုတိဝုတ် ဇာတ် အဗ္ဘတဓမ္မ ဝေဒလ္လရ၊ ပုဂ္ဂိုလ် “က္လုတုန်
 ဒဒိန်ရ” ရဲဝံ ဟွံတီကေတ် အတိုင်မဉ်စုတ်ရ။ ပ။ ပ။ “က္လုတုန် ဒွေတ်ဒိဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်)
 ဒိအရာဒဒိန်ပျိုတ်ရ” ရဲဝံ ဟွံတီကေတ် အတိုင်မဉ်စုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟောင် ပုဂ္ဂိုလ်
 ပုဂ္ဂိုလ်ဗုဒ္ဓိကတိုင်ဟောင်တဲ ဟွံမံင်မွဲရ။ ယွံခမီတအ် သုဟ်ညံင်ရဲကွို ဗုဒ္ဓိကတိုင်ဟောင်တဲ
 ဟွံမံင်ကို ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်ကောံကွို ရဲဝံ အဲသုးရ။

ယွံခမီတအ် မုရဲသုဟ်လို့ ပုဂ္ဂိုလ် ပုဂ္ဂိုလ်မံင်ဟောင်မံင်တဲ ဟွံဗုဒ္ဓိကတိုင်ရဲရော?
 ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂ္ဂံ ပုဂ္ဂိုလ်လို့ကွို ဟွံကတ်ဗတောန်ကေတ် ဓမ္မမတွံဂးသုတ် ဂေယျ
 ဝေယျာကရိုဏ် ဂါထာ ဥဒါန် က္လုတိဝုတ် ဇာတ် အဗ္ဘတဓမ္မ ဝေဒလ္လရ၊ ပုဂ္ဂိုလ် “က္လုတုန်
 ဒဒိန်ရ” ရဲဝံ တီကေတ် အတိုင်မဉ်စုတ်ရ။ ပ။ ပ။ “က္လုတုန် ဒွေတ်ဒိဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်)
 ဒိအရာဒဒိန်ပျိုတ်ရ” ရဲဝံ တီကေတ် အတိုင်မဉ်စုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟောင် ပုဂ္ဂိုလ်
 ပုဂ္ဂိုလ်မံင်ဟောင်မံင်တဲ ဟွံဗုဒ္ဓိကတိုင်မွဲရ။ ယွံခမီတအ် သုဟ်ညံင်ရဲကွို မံင်ဟောင်မံင်တဲ
 ဟွံဗုဒ္ဓိကတိုင်ကို ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်ကောံကွို ရဲဝံ အဲသုးရ။

ယွံခမီတအ် မုရဲသုဟ်လို့ ပုဂ္ဂိုလ် ပုဂ္ဂိုလ်ကတိုင်လေဝ် ဟွံဗုဒ္ဓိ မံင်လေဝ် ဟွံမံင်
 ရဲရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂ္ဂံ ပုဂ္ဂိုလ်လို့ကွို ဟွံကတ်ဗတောန်ကေတ် ဓမ္မမတွံဂးသုတ်
 ဂေယျ ဝေယျာကရိုဏ် ဂါထာ ဥဒါန် က္လုတိဝုတ် ဇာတ် အဗ္ဘတဓမ္မ ဝေဒလ္လရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်
 “က္လုတုန် ဒဒိန်ရ” ရဲဝံ ဟွံတီကေတ် အတိုင်မဉ်စုတ်ရ။ ပ။ ပ။ “က္လုတုန် ဒွေတ်ဒိဟိုတ်
 အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒိအရာဒဒိန် ပျိုတ်ရ” ရဲဝံ ဟွံတီကေတ် အတိုင်မဉ်စုတ်ရ။ ယွံခမီတအ်
 ရဲဝံဟောင် ပုဂ္ဂိုလ် ပုဂ္ဂိုလ်ကတိုင်လေဝ် ဟွံဗုဒ္ဓိမံင်လေဝ် ဟွံမံင်မွဲရ။ ယွံခမီတအ်
 သုဟ်ညံင်ရဲကွို ကတိုင်လေဝ် ဟွံဗုဒ္ဓိမံင်လေဝ် ဟွံမံင်ကို ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်
 ကောံကွို ရဲဝံ အဲသုးရ။

ယွံခမီတအ် မုရဲသုဟ်လို့ ပုဂ္ဂိုလ် ပုဂ္ဂိုလ်ကတိုင်လေဝ် ဗုဒ္ဓိ မံင်လေဝ် မံင်ရဲရော?
 ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂ္ဂံ ပုဂ္ဂိုလ်လို့ကွို ကတ်ဗတောန်ကေတ် ဓမ္မမတွံဂးသုတ် ဂေယျ
 ဝေယျာကရိုဏ် ဂါထာ ဥဒါန် က္လုတိဝုတ် ဇာတ် အဗ္ဘတဓမ္မ ဝေဒလ္လရ၊ ပုဂ္ဂိုလ် “က္လုတုန်
 ဒဒိန်ရ” ရဲဝံ တီကေတ် အတိုင်မဉ်စုတ်ရ။ ပ။ ပ။ “က္လုတုန် ဒွေတ်ဒိဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်)

ဒိအရာဒဒိန္နံ ပြိတ်ရ” ရဝံ တိကေတိ အတိုင်မဉ္ဇာစုတ်ရ။ ယံခမီတအံ ရဝံဟေင် ပုဂ္ဂိုလ်ဂံ ပုဂ္ဂိုလ်ကတိုင်လေဝ် ဗဗိုဟ် မံင်လေဝ် မံင်မွဲးရ။ ယံခမီတအံ သုဟ်ညံင်ရဲကိုဂံ ကတိုင်လေဝ် ဗဗိုဟ် မံင်လေဝ် မံင်ကို ယံခမီတအံ ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်ကောံကိုဂံ ရဝံ အဲသွဲးရ။ ယံခမီတအံ ပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင်ပန်ဂကူမတုပ်သုဟ်ကောံကိုဂံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဝံ (သွဲးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဗလီဗဒ္ဒ

၁၀၈။ ယံခမီတအံ ဂြုကြိတ်(ဂြုဗအိ)ဂမၠိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ် ရ်ရောမွဲးတုန်— ဂြုကြိတ်ကြမ်ကြ ပွဲဂြုသကအံဇကုဟေင်တဲ ဟံကြမ်ကြပွဲဂြုသကအံသအာင်၊ ဂြုကြိတ် ကြမ်ကြပွဲဂြုသကအံသအာင်ဟေင်တဲ ဟံကြမ်ကြပွဲဂြုသကအံဇကု၊ ဂြုကြိတ် ပွဲဂြုသကအံဇကုလေဝ် ကြမ်ကြ ပွဲဂြုသကအံသအာင်လေဝ်ကြမ်ကြ၊ ဂြုကြိတ် ပွဲဂြုသကအံ ဇကုလေဝ် ဟံကြမ်ကြ ပွဲဂြုသကအံသအာင်လေဝ် ဟံကြမ်ကြရ။ ယံခမီတအံ ဂြုကြိတ်ဂမၠိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ယံခမီတအံ တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသုဟ်ဟေင် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင်ပန်ဂကူမတုပ် သုဟ်ကောံဂြုကြိတ်ဂံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ပုဂ္ဂိုလ်ကြမ်ကြ ပွဲဂကောံဇကုဟေင်တဲ ဟံကြမ်ကြပွဲဂကောံသအာင်၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကြမ်ကြ ပွဲဂကောံသအာင်ဟေင်တဲ ဟံကြမ်ကြ ပွဲဂကောံဇကု၊ ပုဂ္ဂိုလ်ပွဲဂကောံဇကုလေဝ် ကြမ်ကြ ပွဲဂကောံသအာင်လေဝ် ကြမ်ကြ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ပွဲဂကောံ ဇကုလေဝ် ဟံကြမ်ကြ ပွဲဂကောံ သအာင်လေဝ် ဟံကြမ်ကြရ။

ယံခမီတအံ မုရဲသုဟ်လိ ပုဂ္ဂိုလ်ဂံ ပုဂ္ဂိုလ်ကြမ်ကြ ပွဲဂကောံဇကုဟေင်တဲ ဟံကြမ်ကြ ပွဲဂကောံသအာင်ဂ်ရော? ယံခမီတအံ ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လိဂံ လေဝ်ကိပရိသာတ်ဇကုဟေင် လကိုတ်တုန်ရ၊ ဟံလေဝ်ကိပရိသာတ်သအာင် လကိုတ်တုန်ရ။ ယံခမီတအံ ရဝံဟေင် ပုဂ္ဂိုလ်ဂံ ပုဂ္ဂိုလ်ကြမ်ကြ ပွဲဂကောံဇကုဟေင်တဲ ဟံကြမ်ကြပွဲဂကောံသအာင်မွဲးရ။ ယံခမီတအံ သုဟ်ညံင်ရဲဂြုကြိတ်ဂံ ကြမ်ကြပွဲဂြုသကအံဇကုဟေင်တဲ ဟံကြမ်ကြပွဲဂြုသကအံသအာင်ကို ယံခမီတအံ ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်ကိုဂြုကြိတ်ဂံ ရဝံ အဲသွဲးရ။

ယံခမီတအံ မုရဲသုဟ်လိ ပုဂ္ဂိုလ်ဂံ ပုဂ္ဂိုလ်ကြမ်ကြ ပွဲဂကောံသအာင်ဟေင်တဲ ဟံကြမ် ကြ ပွဲဂကောံဇကုဂ်ရော? ယံခမီတအံ ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လိဂံ လေဝ်ကိပရိသာတ်သအာင် လကိုတ်တုန်ရ၊ ဟံလေဝ်ကိပရိသာတ်ဇကု လကိုတ်တုန်ရ။ ယံခမီတအံ ရဝံဟေင် ပုဂ္ဂိုလ်ဂံ ပုဂ္ဂိုလ်ကြမ်ကြ ပွဲဂကောံသအာင်ဟေင်တဲ ဟံကြမ်ကြ ပွဲဂကောံဇကုမွဲးရ။ ယံခမီတအံ သုဟ်ညံင်ရဲဂြုကြိတ်ဂံ ကြမ်ကြပွဲဂြုသကအံသအာင်ဟေင်တဲ ဟံကြမ်ကြပွဲဂြုသကအံဇကုကို ယံခမီတအံ ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်ကိုဂြုကြိတ်ဂံ ရဝံ အဲသွဲးရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သင်္ဂါယီ ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် ပုဂ္ဂိုလ်ပွဲဂကောံဇကုလေဝ်ကြမ်ကြ ပွဲဂကောံသအာင်လေဝ်ကြမ်ကြၣ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လှိုၣ် ပရိသာတ်ဇကုလေဝ် လေဝ်ကိုလကိုတ်တိုၣ်ရ၊ ပရိသာတ်သအာင်လေဝ် လေဝ်ကိုလကိုတ်တိုၣ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟေင် ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် ပုဂ္ဂိုလ်ပွဲဂကောံဇကုလေဝ် ကြမ်ကြ ပွဲဂကောံသအာင်လေဝ် ကြမ်ကြမွဲးရ။ ယွံခမီတအ် သုဟ်ညံင်ရဲၣ်ကြိုတ်ၣ် ပွဲၣ်သကအ်ဇကုလေဝ် ကြမ်ကြ ပွဲၣ်သကအ်သအာင်လေဝ် ကြမ်ကြကို ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်ကိုၣ်ကြိုတ်ၣ် ရံဝံ အဲသုးရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သင်္ဂါယီ ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် ပုဂ္ဂိုလ်ပွဲဂကောံဇကုလေဝ် ဟံၣ်ကြမ်ကြ ပွဲဂကောံသအာင်လေဝ် ဟံၣ်ကြမ်ကြၣ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လှိုၣ် ပရိသာတ်ဇကုလေဝ် ဟံၣ်လေဝ်ကိုလကိုတ်တိုၣ်ရ၊ ပရိသာတ်သအာင်လေဝ် ဟံၣ်လေဝ်ကိုလကိုတ်တိုၣ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟေင် ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် ပုဂ္ဂိုလ်ပွဲဂကောံဇကုလေဝ် ဟံၣ်ကြမ်ကြ ပွဲဂကောံသအာင်လေဝ် ဟံၣ်ကြမ်ကြမွဲးရ။ ယွံခမီတအ် သုဟ်ညံင်ရဲၣ်ကြိုတ်ၣ် ပွဲၣ်သကအ်ဇကုလေဝ် ဟံၣ်ကြမ်ကြ ပွဲၣ်သကအ်သအာင်လေဝ် ဟံၣ်ကြမ်ကြကို ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်ကိုၣ်ကြိုတ်ၣ် ရံဝံ အဲသုးရ။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ၣ်မုၢ်ပန်ဂကူမတုပ်သုဟ်ကောံၣ်ကြိုတ်ၣ်ဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ရက္ခ

၁၀၉။ ယွံခမီတအ် တံဆုဂမုၢ်ဉ် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ်ၣ်ရောမွဲးတုန်— တံဆုဒ်တံလှာဲတဲ မုၢ်ကိုတို့ဗျိုင်တံလှာဲ၊ တံဆုဒ်တံလှာဲတဲ မုၢ်ကိုတို့ဗျိုင်တံကြက်၊ တံဆုဒ်တံကြက်တဲ မုၢ်ကိုတို့ဗျိုင်တံလှာဲ၊ တံဆုဒ်တံကြက်တဲ မုၢ်ကိုတို့ဗျိုင်တံကြက်ရ။ ယွံခမီတအ် တံဆုဂမုၢ်ဉ် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ၣ်မုၢ်ပန်ဂကူမတုပ်သုဟ်ကောံၣ်တံဆုဂ် နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ်ၣ်ရောမွဲးတုန်— ပုဂ္ဂိုလ်ဒ်တံလှာဲတဲ မုၢ်ကိုတို့ဗျိုင်တံလှာဲ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဒ်တံလှာဲတဲ မုၢ်ကိုတို့ဗျိုင်တံကြက်၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဒ်တံကြက်တဲ မုၢ်ကိုတို့ဗျိုင်တံလှာဲ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဒ်တံကြက်တဲ မုၢ်ကိုတို့ဗျိုင်တံကြက်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သင်္ဂါယီ ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် ပုဂ္ဂိုလ်ဒ်တံလှာဲတဲ မုၢ်ကိုတို့ဗျိုင်တံလှာဲၣ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လှိုၣ် ဟံၣ်မုၢ်သီလရ၊ မုၢ်သဘယုတ်သင်ရ၊ ပရိသာတ်ပုဂ္ဂိုလ်ၣ်လေဝ် ဟံၣ်မုၢ်သီလရ၊ မုၢ်သဘယုတ်သင်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟေင် ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် ပုဂ္ဂိုလ်ဒ်တံလှာဲတဲ မုၢ်ကိုတို့ဗျိုင်တံလှာဲမွဲးရ။ ယွံခမီတအ် သုဟ်ညံင်ရဲၣ်တံဆုဂ် ဒ်တံလှာဲတဲ မုၢ်ကိုတို့ဗျိုင်တံလှာဲကို ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်ကောံၣ်တံဆုဂ် ရံဝံ အဲသုးရ။

ယွံခမိတအ် မုရသင်္ဂလိ ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် ပုဂ္ဂိုလ်ၣ်ဒိတုံလှာဲတဲ မျှံကိုတို့ဗျိုင်တုံကြက်ၣ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျှိုင်ၣ် ဟွံမွဲကိုသီလရ၊ မျှံသဘ်ယုတ်သင်ရ၊ ပရိသာတ်ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် တုန် မျှံကိုသီလရ၊ မျှံသဘ်ခိုဟ်ဆဲရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟေင် ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် ပုဂ္ဂိုလ်ၣ်ဒိတုံလှာဲတဲ မျှံကိုတို့ဗျိုင်တုံကြက်မူးရ။ ယွံခမိတအ် သုဟ်ညံင်ရဲတုံဆုဂ် ဒိတုံလှာဲတဲ မျှံကိုတို့ဗျိုင်တုံ ကြက်ကို ယွံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်ကျောံတုံဆုဂ် ရဝံ အဲသွးရ။

ယွံခမိတအ် မုရသင်္ဂလိ ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် ပုဂ္ဂိုလ်ၣ်ဒိတုံကြက်တဲ မျှံကိုတို့ဗျိုင်တုံလှာဲတဲရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျှိုင်ၣ် မျှံကိုသီလရ၊ မျှံသဘ်ခိုဟ်ဆဲရ၊ ပရိသာတ်ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် တုန် ဟွံမွဲကိုသီလရ၊ မျှံသဘ်ယုတ်သင်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟေင် ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် ပုဂ္ဂိုလ်ၣ်ဒိတုံ ကြက်တဲ မျှံကိုတို့ဗျိုင်တုံလှာဲမူးရ။ ယွံခမိတအ် သုဟ်ညံင်ရဲတုံဆုဂ် ဒိတုံကြက်တဲ မျှံကို တို့ဗျိုင်တုံလှာဲကို ယွံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်ကျောံတုံဆုဂ် ရဝံ အဲသွးရ။

ယွံခမိတအ် မုရသင်္ဂလိ ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် ပုဂ္ဂိုလ်ၣ်ဒိတုံကြက်တဲ မျှံကိုတို့ဗျိုင်တုံကြက်ၣ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျှိုင်ၣ် မျှံကိုသီလရ၊ မျှံသဘ်ခိုဟ်ဆဲရ၊ ပရိသာတ်ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် လေဝ် မျှံကိုသီလရ၊ မျှံသဘ်ခိုဟ်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟေင် ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် ပုဂ္ဂိုလ်ၣ်ဒိတုံကြက်တဲ မျှံကိုတို့ဗျိုင် တုံကြက်မူးရ။ ယွံခမိတအ် သုဟ်ညံင်ရဲတုံဆုဂ် ဒိတုံကြက်တဲ မျှံကိုတို့ဗျိုင် တုံကြက်ကို ယွံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်ကျောံတုံဆုဂ် ရဝံ အဲသွးရ။ ယွံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ၣ်မျိုင်ပန်ဂကူ မတုပ်သုဟ်ကျောံတုံဆုဝံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်အာသီဝိသ

၁၁၀။ ယွံခမိတအ် ဖြံဂမျိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ၣ်ရောမွဲတုန်— ဖြံမျှံကိုဂျီလေဝ်တိုန်ဗွဲမပြဟ်ဟေင်တဲ မျှံကိုဂျီမဟံသကာတ်မြဟ်၊ ဖြံမျှံကိုဂျီမသကာတ်မြဟ် ဟေင်တဲ မျှံကိုဂျီမဟံလေဝ်တိုန်ဗွဲမပြဟ်၊ ဖြံဂျီလေဝ်တိုန်ဗွဲမပြဟ်လေဝ်မျှံ ဂျီမသကာတ်မြဟ် လေဝ် မျှံ၊ ဖြံဂျီလေဝ်တိုန်ဗွဲမပြဟ်လေဝ်ဟွံမွဲ ဂျီမသကာတ်မြဟ်လေဝ် ဟွံမွဲရ။ ယွံခမိတအ် ဖြံဂမျိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ၣ်မျိုင်ပန်ဂကူမတုပ်သုဟ်ကျောံဖြံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ၣ်ရောမွဲတုန်— ပုဂ္ဂိုလ်ၣ်မျှံကိုဂျီလေဝ်တိုန်ဗွဲမပြဟ် ဟေင်တဲ ဟွံမွဲကိုဂျီမသကာတ်မြဟ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်ၣ်မျှံကိုဂျီမသကာတ်မြဟ်ဟေင်တဲ ဟွံမွဲကိုဂျီမလေဝ် တိုန်ဗွဲမပြဟ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်ၣ်ဂျီလေဝ်တိုန်ဗွဲမပြဟ်လေဝ်မျှံ ဂျီမသကာတ်မြဟ်လေဝ် မျှံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ၣ်ဂျီ လေဝ်တိုန်ဗွဲမပြဟ်လေဝ် ဟွံမွဲ ဂျီမသကာတ်မြဟ်လေဝ် ဟွံမွဲရ။

ယွံခမိတအ် မုရသင်္ဂလိ ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် ပုဂ္ဂိုလ်ၣ်မျှံကိုဂျီလေဝ်တိုန်ဗွဲမပြဟ်ဟေင်တဲ ဟွံမွဲကိုဂျီ မသကာတ်မြဟ်ၣ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျှိုင်ၣ် လေဝ်ထေပုတ် ဟွံပိုတ်

သကုတ်ရ၊ ထေပုတ်ညးဂ်တုန် ဟံသတိက်သတင် ဗွဲကာလမဉ်ဒေသုရ။ ယံခမီတအ် ရဲဝံ
 ဟေင် ပုဂိုလ်ဂ် ပုဂိုလ်မူကိဂ်လေပ်တိုန်ဗွဲမပြဟ်ဟေင်တု ဟံမ္မဲကိဂ်မသကာတ်မြဟ်မွဲးရ။
 ယံခမီတအ် သုဟ်ညင်ရဲဖြို မူကိဂ်မလေပ်တိုန်ဗွဲမပြဟ်ဟေင်တု ဟံမ္မဲကိဂ်မသကာတ်မြဟ်ကိ
 ယံခမီတအ် ပုဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်ကောံဖြို ရဲဝံ အဲသုးရ။

ယံခမီတအ် မုရသင်္ဂလီ ပုဂိုလ်ဂ် ပုဂိုလ်မူကိဂ်မသကာတ်မြဟ်ဟေင်တု ဟံမ္မဲကိဂ်
 မလေပ်တိုန်ဗွဲမပြဟ်ဂ်ရော? ယံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂိုလ်လှိုဂ် လေပ်ထေပုတ်ဟံပိုတ်
 သကုတ်ရ၊ ထေပုတ်ပုဂိုလ်ဂ်တုန် သတိက်သတင် ဗွဲကာလမဉ်ဒေသုရ။ ယံခမီတအ် ရဲဝံ
 ဟေင် ပုဂိုလ်ဂ် ပုဂိုလ်မူကိဂ်မသကာတ်မြဟ်ဟေင်တု ဟံမ္မဲကိဂ်မလေပ်တိုန် ဗွဲမပြဟ်မွဲးရ။
 ယံခမီတအ် သုဟ်ညင်ရဲဖြို မူကိဂ်မသကာတ်မြဟ်ဟေင်တု ဟံမ္မဲကိဂ်မလေပ်တိုန် ဗွဲမ
 ပြဟ်ကိ ယံခမီတအ် ပုဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်ကောံဖြို ရဲဝံ အဲသုးရ။

ယံခမီတအ် မုရသင်္ဂလီ ပုဂိုလ်ဂ် ပုဂိုလ်မူကိဂ်မလေပ်တိုန်ဗွဲမပြဟ်လေပ်မူ ကိမသကာတ်
 မြဟ်လေပ်မူဂ်ရော? ယံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂိုလ်လှိုဂ် ဟံလေပ်ထေပုတ် ဟံပိုတ်
 သကုတ်ရ၊ ထေပုတ်ပုဂိုလ်ဂ်တုန် သတိက်သတင် ဗွဲကာလမဉ်ဒေသုရ။ ယံခမီတအ် ရဲဝံ
 ဟေင် ပုဂိုလ်ဂ် ပုဂိုလ်မူကိဂ်မလေပ်တိုန်ဗွဲမပြဟ်လေပ်မူ ကိမသကာတ်မြဟ်လေပ်မူမွဲးရ။
 ယံခမီတအ် သုဟ်ညင်ရဲဖြို ကိမလေပ်တိုန်ဗွဲမပြဟ်လေပ်မူ ကိမသကာတ်မြဟ်လေပ်မူကိ
 ယံခမီတအ် ပုဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်ကောံဖြို ရဲဝံ အဲသုးရ။

ယံခမီတအ် မုရသင်္ဂလီ ပုဂိုလ်ဂ် ပုဂိုလ်မူကိဂ်မလေပ်တိုန်ဗွဲမပြဟ်လေပ်ဟံမ္မဲ ကိမသကာတ်
 မြဟ်လေပ် ဟံမ္မဲဂ်ရော? ယံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂိုလ်လှိုဂ် ဟံလေပ်ထေပုတ် ဟံပိုတ်
 သကုတ်ရ၊ ထေပုတ်ပုဂိုလ်ဂ်တုန် ဟံသတိက်သတင် ဗွဲကာလမဉ်ဒေသုရ။ ယံခမီတအ်
 ရဲဝံဟေင် ပုဂိုလ်ဂ် ပုဂိုလ်မူကိဂ်မလေပ်တိုန်ဗွဲမပြဟ်လေပ် ဟံမ္မဲ ကိမသကာတ်မြဟ်လေပ် ဟံမ္မဲမွဲးရ။
 ယံခမီတအ် သုဟ်ညင်ရဲဖြို ကိမလေပ်တိုန်ဗွဲမပြဟ်လေပ်ဟံမ္မဲ ကိမသကာတ်မြဟ်လေပ်
 ဟံမ္မဲကိ ယံခမီတအ် ပုဂိုလ်ဝံ တုပ်သုဟ်ကောံဖြို ရဲဝံ အဲသုးရ။ ယံခမီတအ် ပုဂိုလ်ဂမ္တိုင်
 ပန်ဂကူမတုပ်သုဟ်ကောံ ဖြိုဝံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဲဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

ဝလာဟကဝဂ် မဒ်ကိပ်ကွာတ်ရ။

(၁၂) ၂။ ကေသိဝဂ် ၁။ သုတ်ကေသိ

၁၁၁။ ပွဲအခိုင်ဂ် အ္စာဝေတ်ဗတောန်ချေမူယုကေသိ ပှောံပြာပ်အာဇရေင် တီလမူ
 ပိဋ်ကျာ်တြဲတု လှောင်သွဝတ်တုမွဲး မဂဇေဒ်ခိုင်ပွဲဒွါမ္မဲဂ် “ယံကေသိ တုအဲတုန် အ္စာဝေတ်
 ဗတောန်ချေ ရဲဝံ ပြာကဋ်ခိုင်ရ၊ မုရသင်္ဂလီ တုအဲ ဝေတ်ဗတောန်ချေအရိုင်ရော?” ရဲဝံ

တိလမ္ပပိဋ်ကျက်တြဲ သုးကိုကောသိရ။ ယွံကျက်မ္ပပိဋ် အဲဒိုက် နနဲဓတ်ဓတ်လေဝ် ဝေတ်
 ဗတောန်ချေအရိုင်ရ။ နနဲကြိုင်ကြိုင်လေဝ် ဝေတ်ဗတောန်ရ။ နနဲဓတ်ဓတ်ကြိုင်ကြိုင်လေဝ်
 ဝေတ်ဗတောန်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံကောသိ ချေအရိုင်တုအဲဂ် နနဲဓတ်ဓတ်လေဝ် ယဝ်ဟွံ
 ဒုင်ဝေတ်ဗတောန်မွဲး၊ နနဲကြိုင်ကြိုင်လေဝ် ယဝ်ဟွံဒုင်ဝေတ်ဗတောန်မွဲး၊ နနဲဓတ်ဓတ်
 ကြိုင်ကြိုင်လေဝ် ဟွံဒုင်ဝေတ်ဗတောန်မွဲး၊ ချေအရိုင်ဂ် သွတ်သင်္ဂဟီရော? ရံဝံ (သွာန်ရ)။
 ယွံကျက်မ္ပပိဋ် ချေအရိုင်အဲဒိုက်ဂ် နနဲဓတ်ဓတ်လေဝ် ယဝ်ဟွံဒုင်ဝေတ်ဗတောန်မွဲး၊ နနဲကြိုင်
 ကြိုင်လေဝ် ယဝ်ဟွံဒုင်ဝေတ်ဗတောန်မွဲး၊ နနဲဓတ်ဓတ်ကြိုင်ကြိုင်လေဝ် ဟွံဒုင်ဝေတ်ဗတောန်မွဲး၊
 ချေအရိုင်ဂ် ဒးဂစိတ်ထောံရ။ ပွမဂစိတ်ထောံသင်္ဂဟီရော? ဟိုတ်ဟွံမိက်ကိုဒ်
 မသက္ကုဂုဏ် ကုဂကူအွာ အဲဒိုက်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံကျက်မ္ပပိဋ် တိလမ္ပပိဋ်ကျက်တြဲတုန် ဒ်ပူဂိုလ်ဟွံဗတောံဓတ် လေဝ်ဝေတ်ဗ
 တောန်သတ် မထေက်ကိုဒွေံဗတောန်ရ။ ယွံကျက်မ္ပပိဋ် မရဲသင်္ဂဟီ တိလမ္ပပိဋ်ကျက်တြဲ
 ဝေတ်ဒွေံဗတောန် ညးမထေက်ကိုဝေတ်ဒွေံဗတောန်ဂ်ရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံကောသိ
 အဲတုန် နနဲဓတ်ဓတ်လေဝ် ဝေတ်ဒွေံဗတောန် ညးထေက်ကိုဝေတ်ဗတောန်ဂမ္တိုင်ရ။
 နနဲကြိုင်ကြိုင်လေဝ် ဝေတ်ဒွေံဗတောန်ရ။ နနဲဓတ်ဓတ်ကြိုင်ကြိုင်လေဝ် ဝေတ်ဒွေံဗတောန်ရ။
 ယွံကောသိ ပွဲအရာဝေတ်ဒွေံဗတောန်ဂ် က္လုတုန် ဗိုဝေတ်ဒွေံဗတောန် နနဲဓတ်ဓတ်ရ—
 က္လုတုန် ကာယသုစရိတ်ရ။ က္လုတုန် ဖိုကာယသုစရိတ်ရ။ က္လုတုန် ဝစီသုစရိတ်ရ။ က္လုတုန်
 ဖိုဝစီသုစရိတ်ရ။ က္လုတုန် မနောသုစရိတ်ရ။ က္လုတုန် ဖိုမနောသုစရိတ်ရ။ က္လုတုန်
 ဒေဝတဂမ္တိုင်ရ။ က္လုတုန် မိုဟ်ဂမ္တိုင်ရ ရံဝံ ဝေတ်ဒွေံဗတောန်ရ။ ယွံကောသိ ပွဲအရာ
 ဝေတ်ဒွေံဗတောန်ဂ် က္လုတုန် ဗိုဝေတ်ဒွေံဗတောန် နနဲကြိုင်ကြိုင်ရ— က္လုတုန် ကာယ
 ဒုစရိတ်ရ။ က္လုတုန် ဖိုကာယဒုစရိတ်ရ။ က္လုတုန် ဝစီဒုစရိတ်ရ။ က္လုတုန် ဖိုဝစီဒုစရိတ်ရ။
 က္လုတုန် မနောဒုစရိတ်ရ။ က္လုတုန် ဖိုမနောဒုစရိတ်ရ။ က္လုတုန် နရက်ရ။ က္လုတုန် ဂကူ
 တိရစ္ဆာန် ရ။ က္လုတုန် ဘုံပြိုတ်ရ ရံဝံ ဝေတ်ဒွေံဗတောန်ရ။

ယွံကောသိ ပွဲအရာဝေတ်ဒွေံဗတောန်ဂ် က္လုတုန် ဗိုဝေတ်ဒွေံဗတောန် နနဲ
 ဓတ်ဓတ် ကြိုင်ကြိုင်ရ— က္လုတုန် ကာယသုစရိတ်ရ။ က္လုတုန် ဖိုကာယသုစရိတ်ရ။ က္လု
 တုန် ကာယဒုစရိတ်ရ။ က္လုတုန် ဖိုကာယဒုစရိတ်ရ။ က္လုတုန် ဝစီသုစရိတ်ရ။ က္လုတုန်
 ဖိုဝစီသုစရိတ်ရ။ က္လုတုန် ဝစီဒုစရိတ်ရ။ က္လုတုန် ဖိုဝစီဒုစရိတ်ရ။ က္လုတုန် မနောသုစရိတ်ရ။
 က္လုတုန် ဖိုမနောသုစရိတ်ရ။ က္လုတုန် မနောဒုစရိတ်ရ။ က္လုတုန် ဖိုမနောဒုစရိတ်ရ။ က္လု
 တုန် ဒေဝတဂမ္တိုင်ရ။ က္လုတုန် မိုဟ်ဂမ္တိုင်ရ။ က္လုတုန် နရက်ရ။ က္လုတုန် ဂကူတိရစ္ဆာန်ရ။
 က္လုတုန် ဘုံပြိုတ်ရ ရံဝံ ဝေတ်ဒွေံဗတောန်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

ယွံကျက်မ္ပပိဋ် ညးထေက်ကိုတိလမ္ပပိဋ် ဝေတ်ဒွေံဗတောန်ဂ် နနဲဓတ်ဓတ်လေဝ်
 ယဝ်ဟွံဒုင်ဝေတ်ဒွေံဗတောန်မွဲး၊ နနဲကြိုင်ကြိုင်လေဝ် ယဝ်ဟွံဒုင်ဝေတ်ဒွေံဗတောန်မွဲး။

နနဲဓတ်ဓတ်ကြိုင်ကြိုင်လေဝ် ယဝ်ဟံဒုင်ဝေတ်ဒွေံဗတောန်မွဲး၊ တီလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲ သာ်လီုသွ
 ညးဂှ်ဇော? ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံကေသိ ညးထေက်ကိုတီလမ္ပုပိုင် ဝေတ်ဒွေံဗတောန်ဂှ်
 နနဲဓတ်ဓတ်လေဝ် ယဝ်ဟံဒုင်ဝေတ်ဒွေံဗတောန်မွဲး၊ နနဲကြိုင်ကြိုင်လေဝ် ယဝ်ဟံဒုင်ဝေတ်ဒွေံ
 ဗတောန်မွဲး၊ နနဲဓတ်ဓတ်ကြိုင်ကြိုင်လေဝ် ယဝ်ဟံဒုင်ဝေတ်ဒွေံဗတောန်မွဲး၊ အဲဂစိုတ်ကေံ
 ညးဂှ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။ ယွံကျာ်မ္ပုပိုင် ပွမဂစိုတ်လမ္ပုညးဂှ် ဟံဂပ်ဝ်ကုတီလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲရ
 ဟံသေင်ဟာ၊ သိုက်မဒိတ်သတ်တီလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲဂှ် “ယွံကေသိ အဲဂစိုတ်ကေံ ညးဂှ်ရ”
 ရဲဝံ ရဲဝံသွးတရသွံ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံကေသိ ညးဂှ်ရ ပွမဂစိုတ်လမ္ပုညးဂှ် ဟံဂပ်ဝ်
 ကျာ်ဟေင်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် ညးထေက်ကိုဝေတ်ဒွေံဗတောန်ဂှ် နနဲဓတ်ဓတ်လေဝ် ယဝ်ဟံဒုင်
 ဝေတ်ဒွေံဗတောန်မွဲး၊ နနဲ ကြိုင်ကြိုင်လေဝ် ယဝ်ဟံဒုင်ဝေတ်ဒွေံဗတောန်မွဲး၊ နနဲဓတ်
 ဓတ်ကြိုင်ကြိုင်လေဝ် ယဝ်ဟံဒုင်ဝေတ်ဒွေံဗတောန်မွဲး၊ ညးဂှ် ကျာ်တြဲ ဟံသွစုတ်သမ္ဘိ
 ရဲဝံမွဲးညးထေက်ကိုဟိုသွး ဝေတ်ဒွေံဗတောန်ရ၊ ညးဒေတ်ဓရဲမွဲစွဲ မ္ပုကိုပညာဂမ္တိုင်လေဝ်
 ဟံသွစုတ်သမ္ဘိ ရဲဝံမွဲးညးထေက်ကို ဟိုသွးဝေတ်ဒွေံဗတောန်အိုတ်ရ။ ပွမဟံသွစုတ်သမ္ဘိ
 သတ်အိုတ်ဟေင် ပွဲသာသနာကျာ်တြဲ ကော်ခဲဂး ဂစိုတ်ထောံရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

ယွံကျာ်မ္ပုပိုင် ကျာ်တြဲဟံသွစုတ်သမ္ဘိ ရဲဝံမွဲးညးထေက်ကိုဟိုသွး ဝေတ်ဒွေံဗတောန်၊
 ညးဒေတ်ဓရဲမွဲစွဲ မ္ပုကိုပညာဂမ္တိုင်လေဝ် ဟံသွစုတ်သမ္ဘိ ရဲဝံမွဲးညးထေက်ကိုဟိုသွး ဝေတ်ဒွေံ
 ဗတောန်အိုတ်ဟေင် ဗွဲစုတ် ဂစိုတ်ကေံ ဗွဲမဒးရးမွဲးရ။ ယွံကျာ်မ္ပုပိုင် (ခရ်) ထေက်ကို
 သျှိုက်မျိုက်လောန်ရ၊ (ခရ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ။ ပ။ ယွံကျာ်မ္ပုပိုင် သွတမ်နူ
 တဲဝံတဲ စိုက်လအိတ်လမ္ပု အဲဒိုက်ဂှ် ဥပး မလေအံပြာပ်သွစွဲစွဲကီရတ်ပိပြကာ ရဲဝံ
 တီလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲ ဩဝ်ဂိုင်သမ္ဘိသိ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဇေ

၁၁၂။ ယွံခမီတအ် ချေအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲသွိုင် မချိုက်ပေင်တကောံအင်္ဂုမ္တိုင်ပန်
 ဂကူဂှ် ထေက်ကိုကုသွိုင်ရ၊ ဒွံအရပ်စပ်သုင်စောဲသွိုင်ရ၊ အာစိုပ်ပွမရိုဟ်လို့ဟ် ရဲဝံမွဲးအင်္ဂု
 အဝယ်လစောဲသွိုင်ဟေင်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ်ဂှ်ဇောမွဲးတုန်— (ချိုက်ပေင်တ)ကောံပွမလ္လူ
 တပ်ကို ကောံပွမပြဟ်ပြေဟ်ကို ကောံပွမအေင်ဒုင်ကို ကောံဒေတ်ခိုဟ်ကိုရ။ ယွံခမီတအ်
 ချေအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲသွိုင် မချိုက်ပေင်တကောံအင်္ဂုမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ ထေက်ကိုကုသွိုင်ရ၊
 ဒွံအရပ်စပ်သုင်စောဲသွိုင်ရ၊ အာစိုပ်ပွမရိုဟ်လို့ဟ် ရဲဝံမွဲးအင်္ဂုအဝယ်လစောဲသွိုင်ဟေင်ရ။

ယွံခမီတအ် တုင်သွဟ်ညံင်ရဲသတ်ဟေင် ခမီ မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂှ်
 ရင်တုင်နင်(နူဌာန်သောဲ)တုလေဝ် ထေက်ကိုသွက်ဂွံကိုဒါန်ပူဇရ ။ ပ။ ဒွံတိဗုထိုက်ပြဲ

သွက်ဂကောံသတ်ဝံပတဲသွပကုသိုလ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— (ဍိုက်ပေင်တံ) ကောံပွမလ္လူတပ်ကို ကောံပွမပြဟ်ပြေဟ်ကို ကောံပွမအေင်ဒင်ကို ကောံဒွေတ်ခိုဟ်ကိုရ။ ယုံခမီတအ် ခမီ မဍိုက်ပေင်တံကောံခေ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ရင်တုင်နင်(နုဋ္ဌာန်သေ့)တဲလေဝ် ထေက်ကိုသွက်ဝံကိုဒါနိပူဇရ ။ ပ ။ နှိတိဗုထိုက်ပြဲ သွက်ဂကောံသတ်ဝံပတဲသွပကုသိုလ်ရ ရံဝံ (သွတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ပတောဒ

၁၁၃။ ယုံခမီတအ် ချေအာဇာနည်ခိုဟ်ဆဲးဂမ္တိုင်ပန်ဂကူ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယုံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ချေအာဇာနည်ခိုဟ်ဆဲးလျိုက် ညှာတ်ကေတ်သိုင်လေံကလးတဲ “ပွဲတဲဝံ အွာချေ ကြက်ကိုအဲသွ မဟိုတ်ကိစ္စမွဲဂ်ရော? သွက်အွာချေဂ် မုမ္မဲ အဲဝံသွကိုဂ်ရော?” ရံဝံ ဖေက်လကိုတ်ရ၊ အာစိုပ်ပွမချီတေဝ်ရ။ ယုံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ချေအာဇာနည်ခိုဟ်ဆဲးလျိုက် မျှံသဘ်မဖိုရံဝံလေဝ် လေပ်နွံရ။ ယုံခမီတအ် ချေအာဇာနည်ခိုဟ်ဆဲး ဂကူပဌမဝံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကရ။

ယုံခမီတအ် မွဲဂကူပုန်တဲ ပွဲလောကဝံ ချေအာဇာနည်ခိုဟ်ဆဲးလျိုက် ညှာတ်ကေတ် သိုင်လေံကလးတဲ ဟံဖေက်လကိုတ်ရ၊ ဟံအာစိုပ်ပွမချီတေဝ်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် ဂပ်ဝံထပက်တ် နကိုလေံကလး ပွဲတသော်မွဲ “ပွဲတဲဝံ အွာချေ ကြက်ကိုအဲသွ မဟိုတ်ကိစ္စမွဲဂ်ရော? သွက်အွာချေဂ် မုမ္မဲ အဲဝံသွကိုဂ်ရော?” ရံဝံ ဖေက်လကိုတ်ရ၊ အာစိုပ်ပွမချီတေဝ်ရ။ ယုံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ချေအာဇာနည်ခိုဟ်ဆဲးလျိုက် မျှံသဘ်မဖိုရံဝံလေဝ် လေပ်နွံရ။ ယုံခမီတအ် ချေအာဇာနည်ခိုဟ်ဆဲး ဂကူဒုတိယဝံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကရ။

ယုံခမီတအ် မွဲဂကူပုန်တဲ ပွဲလောကဝံ ချေအာဇာနည်ခိုဟ်ဆဲးလျိုက် ညှာတ်ကေတ် သိုင်လေံကလးတဲလေဝ် ဟံဖေက်လကိုတ်ရ၊ ဟံအာစိုပ်ပွမချီတေဝ်ရ၊ ဂပ်ဝံထပက်တ် နကိုလေံကလး ပွဲတသော်လေဝ် ဟံဖေက်လကိုတ်ရ၊ ဟံအာစိုပ်ပွမချီတေဝ်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် ဂပ်ဝံထက်တ် နကိုလေံကလး ပွဲစွာမွဲ “ပွဲတဲဝံ အွာချေ ကြက်ကိုအဲသွ မဟိုတ်ကိစ္စမွဲဂ်ရော? သွက်အွာချေဂ် မုမ္မဲ အဲဝံသွကိုဂ်ရော?” ရံဝံ ဖေက်လကိုတ်ရ၊ အာစိုပ်ပွမချီတေဝ်ရ။ ယုံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ချေအာဇာနည်ခိုဟ်ဆဲးလျိုက် မျှံသဘ်မဖိုရံဝံလေဝ် လေပ်နွံရ။ ယုံခမီတအ် ချေအာဇာနည်ခိုဟ်ဆဲး ဂကူတတိယဝံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကရ။

ယုံခမီတအ် မွဲဂကူပုန်တဲ ပွဲလောကဝံ ချေအာဇာနည်ခိုဟ်ဆဲးလျိုက် ညှာတ်ကေတ် သိုင်လေံကလးတဲလေဝ် ဟံဖေက်လကိုတ်ရ၊ ဟံအာစိုပ်ပွမချီတေဝ်ရ၊ ဂပ်ဝံထပက်တ်

နကိုလေံကလး ပွဲတသော်လေဝ် ဟံဖေက်လကိုတ်ရ၊ ဟံအာစိပ်ပွမချီတေဝ်ရ၊ ဂပ်ဝ်ထပက်တ်
 နကိုလေံကလး ပွဲစွာံလေဝ် ဟံဖေက်လကိုတ်ရ၊ ဟံအာစိပ်ပွမချီတေဝ်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် ဂပ်
 ထပက်ကိုဇုတ် နကိုလေံကလးမွဲး “ပွဲတဲဝံ အွာချေံ ကြက်ကိုအဲသွ မဟိုတ်ကိစ္စမွဲဂ်ရော?
 သွက်အွာချေံ မုမ္မဲ အဲဝံသွကိုဂ်ရော?” ရဲဝံ ဖေက်လကိုတ်ရ၊ အာစိပ်ပွမချီတေဝ်ရ၊
 ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ချေံအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲးလှို၊ မွဲသဘ်မဖ်ရဲဝံလေဝ် လေဝ်နွံရ၊
 ယွံခမီတအ် ချေံအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲး ဂကူစတုတ္ထဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကရ၊ ယွံခမီတအ်
 ချေံအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲးဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသ်ဂ်ဟေင် တြုံအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲးဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ
 နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ၊ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ
 တြုံအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲးလှိုဂ် “ပွဲကွာန်မဟိမုဝံကို ပွဲနီဂိုဝံကို ညးဗြဲကိုနိ ညးတြုံကိုနိ
 အာစိပ်ပွမဒ်ဒိခိရ၊ ဟံသေင်မွဲး ဒးပကာဂစိတ်ချိုတ်အာရ” ရဲဝံ သွောံမိင်ကေတ်ရ၊ ညးဂ်
 ဟိုတ်ပွမဝံမိင်ကေတ်သ်ဂ် ဖေက်လကိုတ်ရ၊ အာစိပ်ပွမချီတေဝ်ရ၊ ဖေက်လကိုတ်တဲ
 ပတိတ်တြာတ်ဗွဲမဗွဲရ၊ မွဲကိုစိတ်မဗလးဏာကိုနိဗွာန်ဂ်ဒ်တဲ နကိုနာမကာယလေဝ် သွဇ္ဇောဝ်
 မတ်ကို(နိဗ္ဗာန်)ခရ်မသုာံစွတ်ပြသန် ဟံပုန်ဟံဂတးရ၊ နကိုပညာလေဝ် ထပက်ခွင်ကေတ်တဲ
 ညာတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် ချေံအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲးဂ် ညာတ်ကေတ်သွိုင်လေံကလးတဲ သုဟ်ညင်
 ရဲဖေက်လကိုတ်ကို သုဟ်ညင်ရဲအာစိပ်ပွမချီတေဝ်ကို ယွံခမီတအ် တြုံအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲး
 ဝံလေဝ် တုပ်သုဟ်ကောံချေံအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲးဂ် ရဲဝံ အဲသွးရ၊ ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ
 တြုံအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲး မွဲသဘ်မဖ်ရဲဝံလေဝ် လေဝ်နွံရ၊ ယွံခမီတအ် တြုံအာဇာနယ်
 ခိုဟ်ဆဲးဂကူပဌမဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကရ။

ယွံခမီတအ် မွဲဂကူပုန်တုန် ပွဲလောကဝံ တြုံအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲးလှိုဂ် “ပွဲကွာန်
 မဟိမုဝံကို ပွဲနီဂိုဝံကို ညးဗြဲကိုနိ ညးတြုံကိုနိ အာစိပ်ပွမဒ်ဒိခိရ၊ ဟံသေင်မွဲး ဒးပကာ
 ဂစိတ်ချိုတ်အာရ” ရဲဝံ ဟံမိင်ကေတ်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် အလိုဇကု သွောံဆိုညာတ်ကေတ်
 ညးဗြဲကိုနိ ညးတြုံကိုနိ မအာစိပ်ခွင်ဒိခိ ဟံသေင်မွဲး မဒးပကာဂစိတ်ချိုတ်အာရ၊ ညးဂ်
 ဟိုတ်ပွမဝံညာတ်ကေတ်သ်ဂ် ဖေက်လကိုတ်ရ၊ အာစိပ်ပွမချီတေဝ်ရ၊ ဖေက်လကိုတ်တဲ
 ပတိတ်တြာတ်ဗွဲမဗွဲရ၊ မွဲကိုစိတ်မဗလးဏာကိုနိဗွာန်ဂ်ဒ်တဲ နကိုနာမကာယလေဝ် သွဇ္ဇောဝ်
 မတ်ကို(နိဗ္ဗာန်)ခရ်မသုာံစွတ်ပြသန် ဟံပုန်ဟံဂတးရ၊ နကိုပညာလေဝ် ထပက်ခွင်ကေတ်တဲ
 ညာတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် ချေံအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲးဂ် ထပက်တသော် နကိုလေံကလးဂ်ဒ်တဲ
 သုဟ်ညင်ရဲဖေက်လကိုတ်ကို သုဟ်ညင်ရဲအာစိပ်ပွမချီတေဝ်ကို ယွံခမီတအ် တြုံအာဇာနယ်
 ခိုဟ်ဆဲးဝံလေဝ် တုပ်သုဟ်ကောံချေံအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲးဂ် ရဲဝံ အဲသွးရ၊ ယွံခမီတအ်
 ပွဲလောကဝံ တြုံအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲး မွဲသဘ်မဖ်ရဲဝံလေဝ် လေဝ်နွံရ၊ ယွံခမီတအ် တြုံအာဇာ
 နယ်ခိုဟ်ဆဲးဂကူဒုတိယဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကရ။

ယွံခမီတအံ မွဲဂကူပုန်တုန် ပွဲလောကဝံ တြုံအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲးလျှိုင် “ပွဲကွာန် မဟ်မုဝံကို ပွဲနိဂီဝံကို ညးမြဲကို ညးတြုံကို အာစိုပ်ပွမဒ်ဒိုင်ရ၊ ဟံသေင်မွဲ ဒးပကာ ဂစိုတ်ချိုတ်အာရ” ရဲဝံ ဟံမိင်ကေတ်ရ၊ အလိုဇကု ဟံဆိုညာတ်ကေတ် ညးမြဲကို ညးတြုံ ကို မအာစိုပ်ဒိုင်ဒိုင် ဟံသေင်မွဲ မဒးပကာဂစိုတ်ချိုတ်အာရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် ကဠောမသ နာမ်ရိုင်ညးကို ကောဒေရင်သကအ်ညးကို အာစိုပ်ဒိုင်ရ၊ ဟံသေင်မွဲ ဒးပကာ ဂစိုတ်ချိုတ်အာရ၊ ညးဟ် ဟိုတ်နူဟိုတ်သၟ် ဖေက်လကိုတ်ရ၊ အာစိုပ်ပွမချီတေဝ်ရ၊ ဖေက်လကိုတ်တု ပတိတ်ဇြဟတ်ဗွဲမဗွဲရ၊ မွဲကိုစိုတ်မဗလးဏာကိုနိဗ္ဗာန်ဂ်ဒ်တု နကို နာမ ကာယလေဝ် သွဇ္ဇောပ်မတ်ကို(နိဗ္ဗာန်)ခရ်မဉာ်စုတ်ပြသန် ဟံပုန်ဟံဂတးရ၊ နကိုပညာလေဝ် ထပက်ခွင်ကေတ်တု ညာတ်ရ၊ ယွံခမီတအံ ချေအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲးဂ် ထပက်စွာ နကိုလေံ ကလးဂ်ဒ်တု သွဟ်ညံင်ရဲဖေက်လကိုတ်ကို သွဟ်ညံင်ရဲအာစိုပ်ပွမချီတေဝ်ကို ယွံခမီတအံ တြုံအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲးဝံလေဝ် တုပ်သွဟ်ကော့ချေအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲးဂ် ရဲဝံ အဲသွးရ။ ယွံခမီတအံ ပွဲလောကဝံ တြုံအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲး မျံသဘ်မဉ်ရဲဝံလေဝ် လေပ်နွံရ။ ယွံခမီတအံ တြုံအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲးဂကူတတိယဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကရ။

ယွံခမီတအံ မွဲဂကူပုန်တုန် ပွဲလောကဝံ တြုံအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲးလျှိုင် “ပွဲကွာန် မဟ်မုဝံကို ပွဲနိဂီဝံကို ညးမြဲကို ညးတြုံကို အာစိုပ်ပွမဒ်ဒိုင်ရ၊ ဟံသေင်မွဲ ဒးပကာ ဂစိုတ်ချိုတ်အာရ” ရဲဝံ ဟံမိင်ကေတ်ရ၊ အလိုဇကုလေဝ် ဟံဆိုညာတ်ကေတ် ညးမြဲကို ညးတြုံကို မအာစိုပ်ဒိုင်ဒိုင်ဟံသေင်မွဲ မဒးပကာဂစိုတ်ချိုတ်အာရ၊ ကဠောမသနာမ်ရိုင် ညးကို ကောဒေရင်သကအ်ညးကို ဟံအာစိုပ်ဒိုင်ရ၊ ဟံသေင်မွဲ ဟံဒးပကာဂစိုတ် ချိုတ်အာရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် အလိုဇကုဟေင် တုတ်ဒွဲဒးဒိုင်စသိုင် ဒိုင်ဝေဒနာဂမျိုင် မကတိုန် ပွဲဇကု မသကာတ်မြဟ် မကြမ်ကြ မတူသွာန် မဂိသကပ် မဟံထေက်ကိုသာယျေန် ဟံထေက် ကိုသျှိုက်မျိုက် မကြပ်ညောန်ကိုချိုတ်ရ၊ ညးဟ် ဟိုတ်နူဟိုတ်သၟ် ဖေက်လကိုတ်ရ၊ အာစိုပ် ပွမချီတေဝ်ရ၊ ဖေက်လကိုတ်တု ပတိတ်ဇြဟတ်ဗွဲမဗွဲရ၊ မွဲကိုစိုတ် မဗလးဏာကိုနိဗ္ဗာန်ဂ် ဒ်တု နကိုနာမကာယလေဝ် သွဇ္ဇောပ်မတ်ကို(နိဗ္ဗာန်) ခရ်မဉာ်စုတ် ပြသန် ဟံပုန်ဟံဂတးရ၊ နကိုပညာလေဝ် ထပက်ခွင်ကေတ်တု ညာတ်ရ၊ ယွံခမီတအံ ချေအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲးဂ် ထပက်စုတ် နကိုလေံကလးဂ်ဒ်တု သွဟ်ညံင်ရဲဖေက်လကိုတ်ကို သွဟ်ညံင်ရဲအာစိုပ် ပွမ ချီတေဝ်ကို ယွံခမီတအံ တြုံအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲးဝံလေဝ် တုပ်သွဟ်ကော့ချေအာဇာနယ် ခိုဟ်ဆဲးဂ် ရဲဝံ အဲသွးရ။ ယွံခမီတအံ ပွဲလောကဝံ တြုံအာဇာနယ် ခိုဟ်ဆဲး မျံသဘ်မဉ် ရဲဝံလေဝ် လေပ်နွံရ။ ယွံခမီတအံ တြုံအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲး ဂကူစတုတ္ထဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကရ။ ယွံခမီတအံ တြုံအာဇာနယ်ခိုဟ်ဆဲးဂမျိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

၄။ သုတ်နာဂ

၁၁၄။ ယွံခမီတအ် စိင်သွိုင် မချိုက်ပေင်တကောံအင်္ဂုမ္ပိုင်ပန်ဂကူဂ် ထေက်ကို ကုသွိုင်ရ၊ ဒွံအရပ်စပ်သုင်စောဲသွိုင်ရ၊ အာစိုပ်ပွမရိုဟ်လို့ဟ် ရံဝံမွဲအင်္ဂုအဝယ်လစောဲသွိုင် ဟောင်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ စိင်သွိုင်ဂ် လေပ် ကလင်ကေတ်ရ၊ လေပ်ပြိုက်ဂစိုတ်ရ၊ လေပ်အေင်ဒုင်ရ၊ လေပ်အာတ်ရ။(ကူဝံပန်ဂကူ ဂမ္ပိုင်ရ)။

ယွံခမီတအ် မုရ်သုင်လို့ စိင်သွိုင်ဂ် လေပ်ကလင်ကေတ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ စိင်သွိုင်ဂ် ကမ္မာန်ကေင်ကာ ဂမာစိင်မစကာ ကေင်သွက်ကိုဒ် ဟံကေင်သွက်ကိုဒ်ဂ် သွပုဂ်စိုတ်ချိုတ်ချိုတ်ပွိုတ်ပွိုတ်တုဲ သိုမထံင်လပ်ကတောင် ပွဲမစိုတ်ထတ်ဂ် ကလင်ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟောင် စိင်သွိုင်ဂ် လေပ်ကလင်ကေတ်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သုင်လို့ စိင်သွိုင်ဂ် လေပ်ပြိုက်ဂစိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ စိင်သွိုင်ဂ် အာစိုပ်ဂွဲတိတင်စောဲဟ်ပွန်မွဲ စိင်လေပ် လေပ်ပြိုက်ဂစိုတ်ရ၊ သရဲချိုက်စိင် ဂ်လေပ် လေပ်ပြိုက်ဂစိုတ်ရ၊ ချော်လေပ် လေပ်ပြိုက်ဂစိုတ်ရ၊ သရဲချိုက်ချော်လေပ် လေပ် ပြိုက်ဂစိုတ်ရ၊ ကွီရထာဂ်လေပ် လေပ်ပလိုပလာ်ရ၊ သရဲချိုက်ကွီရထာဂ်လေပ် လေပ်ပြိုက် ဂစိုတ်ရ၊ သရဲတိုက်လေပ် လေပ်ပြိုက်ဂစိုတ်။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟောင် စိင်သွိုင်ဂ် လေပ်ပြိုက် ဂစိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သုင်လို့ စိင်သွိုင်ဂ် လေပ်အေင်ဒုင်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ စိင်သွိုင်ဂ် အာစိုပ်ဂွဲတိတင်စောဲဟ်ပွန်မွဲ အေင်ဒုင်ပွမလော့ထပ်ပက်နကိုဗျဟ်ကို ပွမ တတ်နကိုသွက်ကို ပွမပန်နကိုလက်ကို ပွမစံက်နကိုမဲဂမ္ပိုင်မာန်ရ၊ အေင်ဒုင်ဗရုရမျာင်ဖမ်ဇောဲ ရမျာင်ဖမ်ဇာမ် ရမျာင်ကျာသင် ရမျာင်ဖမ်ကျာဲ ရမျာင်ဗလံင်မာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟောင် စိင်သွိုင်ဂ် လေပ်အေင်ဒုင်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သုင်လို့ စိင်သွိုင်ဂ် လေပ်အာတ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ စိင်သွိုင်ဂ် ဌာန်ဂမာစိင် မဗလးဏာ ကေင်စိုပ်တုဲကိုဒ် ဟံကေင်စိုပ်ဏီကိုဒ်ဂ် လေပ်အာတ် ပွဲမပြဟ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟောင် စိင်သွိုင်ဂ် လေပ်အာတ်ရ။ ယွံခမီတအ် စိင်သွိုင် မချိုက် ပေင်တကောံအင်္ဂုမ္ပိုင်ပန်ဂကူဝံ ထေက်ကိုကုသွိုင်ရ၊ ဒွံအရပ်စပ်သုင်စောဲသွိုင်ရ၊ အာစိုပ် ပွမရိုဟ်လို့ဟ် ရံဝံမွဲအင်္ဂုအဝယ်လစောဲသွိုင်ဟောင်ရ။

ယွံခမီတအ် တုင်သွက်ညံင်ရသုင်ဟောင် ခမီ မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္ပိုင်ပန် ဂကူဂ် ရင်တုင်နင်(နူဌာန်သောဲ)တုဲလေပ် ထေက်ကိုသွက်ဂွံကိုဒ်နီပူဇရ ။ ပ ။ ဒ်တိဗုထိုက်ပြ သွက်ဂကောံသတ်ဝံပတုဲသွပွကုသိုလ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမီတအ်

ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် လေပ်ကလင်ကေတ်ရ၊ လေပ်ပြိုက်ဂစိတ်ရ၊ လေပ်အေင်ဒင်ရ၊ လေပ်အာတ်ရ။(ဣဝံပန်ဂကူမ္ပိုင်ရ)။

ယွံခမိတအ် မုရသင်လို ခမိဂ် လေပ်ကလင်ကေတ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဟိုတ်ဝံဓမ္မဝိနယ တိလမ္ပုပိဋကျ်တြိတိလင်တဲမွဲး သွပုဂ်စိတ်ဗွဲရေၤသိုၣ်ရံဂ်တဲ သိုမထံင် လပ်ကတောင် ဗွဲမစိတ်ထတ်ဂ် ကလင်တဲရေၤရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟေင် ခမိဂ် လေပ်ကလင်ကေတ်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရသင်လို ခမိဂ် လေပ်ပြိုက်ဂစိတ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဟုံအေင်ဒင် ကာမဝိတက်မကတိုၣ်ဒ်ကျင်ရ၊ ပါသွးကေံရ၊ ပါပွေင်ကေံရ၊ ပလိုပလင်ကေံရ၊ သွညံင်ဝံစံးရ၊ ကိုအာစိပ်ပွမဟုံကတိုၣ်ဒ်ဗွဲလေၣ်ပုန်ရ၊ ဗျာပါဒဝိတက်မကတိုၣ်ဒ်ကျင် ။ ပ ။ ဝိဟိံသာဝိတက်မကတိုၣ်ဒ်ကျင် ။ ပ ။ ဟုံအေင်ဒင် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္ပိုင်မယုတ်မာ ကတိုၣ်ဒ်တဲ ကတိုၣ်ဒ်တဲရ၊ ပါသွးကေံရ၊ ပါပွေင်ကေံရ၊ ပလိုပလင်ကေံရ၊ သွညံင်ဝံစံးရ၊ ကိုအာစိပ် ပွမဟုံကတိုၣ်ဒ် ဗွဲလေၣ်ပုန်ရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟေင် ခမိဂ် လေပ်ပြိုက်ဂစိတ်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရသင်လို ခမိဂ် လေပ်အေင်ဒင်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် လေပ်အေင်ဒင် ပရိုက်လှဟ်ပရိုက်ဂမ္တံ ပွမဗျို ပွမတဟင် တုတ်ဒွံဂမိတ်,ရဲ,ပှာ,ဇေရဲတဲ ကျာ,ဂမ္တံ,ဇြို,ဂီ,အယဂမ္ပိုင်ရ၊ အေင်ဒင်ဂလာန်ဂမ္ပိုင်မဂပ်ဝံသွးဗွဲဟုံဒးရး မကျင်စိပ်ဗွဲဟုံ ဒးရးမာန်ရ၊ ဒဒိခဝေဒနာဂမ္ပိုင်မကတိုၣ်ဒ်ကျင် မကတိုၣ်ဒ်ဗွဲဇေကု မသကာတ်မြဟ် မကြမ်ကြ မတူသွာန် မဂိသကပ် မဟုံထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက် ဟုံထေက်ကိုသာယေုန် မဒ်ကြပ်ချိုတ် ဂ်လေပ် မျံသတ်အေင်ဒင်မာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟေင် ခမိဂ် လေပ်အေင်ဒင်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရသင်လို ခမိဂ် လေပ်အာတ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် လေပ်အာတ်နိဗ္ဗာန် မဒ်အရာခရ်သင်္ခါရဂမ္ပိုင်အိုသိုလလမ် မဒ်အရာသွးကေံ ခရ်ဥပမိ ဂမ္ပိုင်ပန်ပြကာအိုသို ဒ်အရာတဏှာအိုတ် ဒ်အရာပိုတ်စူး ဒ်အရာပျိုတ် ဒ်အရာ စိုဟ်သတိတ် မဒ်ဌာန်ဟုံကေင်အာစိပ် နတရ်(သံသာ)မဂိုင်သေ့ဝံ ဗွဲမပြဟ်ရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟေင် ခမိဂ် လေပ်အာတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိ မချိုက်ပေင်တဲကေံခရ်ဂမ္ပိုင်ပန်ဂကူဝံ ရင်တုင်နင် (နုဌာန်သေ့)တဲလေပ် ထေက်ကိုသွက်ဂွံကိုဒ်နိပူဇရ ။ ပ ။ ဒ်တိဗုထိုက်ပြဲ သွက်ဂကေံ သတ်ဝံပတဲသွပုဂ်သိုလ်ရ ရံဝံ (သွးတဲရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဌာန

၁၁၅။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ဂမ္ပိုင် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရော မူးတုန်— ယွံခမိတအ် ဟိုတ်သွက်ဝံသွ ပွဟုံထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်ဂ် နွံရ၊ ကောန်သွတ်

မာတိကာ

ဟိုတ်ဂ်မှူး သွက်ဂွံဒ်လလောင်ဖိုလေဝ် ဒ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်သွက်ဂွံသွ ပွဟံ့ထေက်ကို သျိုက်မျိုက်ဂ် နွံရ။ ကျောန်သွတ်ဟိုတ်ဂ်မှူး သွက်ဂွံမျိုက်ဖိုတုန် ဒ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်သွက် ဂွံသွ ပွထေက်ကိုသျိုက်မျိုက်ဂ် နွံရ။ ကျောန်သွတ်ဟိုတ်ဂ်မှူး သွက်ဂွံဒ်လလောင်ဖိုတုန် ဒ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်သွက်ဂွံသွ ပွထေက်ကိုသျိုက်မျိုက်ဂ် နွံရ။ ကျောန်သွတ်ဟိုတ်ဂ်မှူး သွက်ဂွံ မျိုက်ဖိုတုန် ဒ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပျော်ကိုဟိုတ်ဂ်မျိုင်ပန်ဂကူဂ် ဩဟိုတ်မဲ့ ဒ်တသွက်ဂွံသွ ပွဟံ့ထေက် ကိုသျိုက်မျိုက်ရ။ ကျောန်သွတ်ဟိုတ်ဂ်မှူး သွက်ဂွံဒ်လလောင်ဖိုလေဝ် ဒ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်နူ ဟိုတ်ဓါပြကာ(မတွံဂးပွမဟံ့မဲ့ကိုသျိုက်မျိုက် ပွမဒ်လလောင်ဖို)ဂွံဟောင် ဟဂပ်ဝ်သွတ်ဟိုတ်ဂွံရ ရဲဝံ တီကေတ်မာန်ရ။ ဩဟိုတ်မဲ့ ဒ်တသွက်ဂွံသွ ပွဟံ့ထေက်ကိုသျိုက်မျိုက်ရ။ ဟိုတ်နူ ဟိုတ်(မတွံဂးပွမဟံ့မဲ့ကိုသျိုက်မျိုက်)ဂွံ ဟဂပ်ဝ်သွတ်ဟိုတ်ဂ်ရ ရဲဝံ တီကေတ်မာန်ရ။ ဩဟိုတ် မွဲဂပ်ဝ်သွတ်မှူး ဒ်သွက်ဒ်လလောင်ဖိုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်(မတွံဂးပွဒ်လလောင်ဖို)ဂွံ ဟဂပ်ဝ်သွတ် ဟိုတ်ဂ်ရ ရဲဝံ တီကေတ်မာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်နူဟိုတ်ဓါပြကာဟောင် ဟဂပ်ဝ်သွတ် ဟိုတ်ဂွံရ ရဲဝံ တီကေတ်မာန်ရ။

ယွံခမီတအ် ပျော်ကိုဟိုတ်ဂ်မျိုင်ပန်ဂကူဂ် ဩဟိုတ်မဲ့ ဒ်တသွက်ဂွံသွ ပွဟံ့ထေက် ကိုသျိုက်မျိုက်ရ။ ကျောန်သွတ်ဟိုတ်ဂ်မှူး သွက်ဂွံဒ်မျိုက်ဖိုတုန် ဒ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲဟိုတ်ဂွံ ဟိုတ်နူအစော့ဉာဏ်တြုံ လွီပရာတြုံ ပွပတိတ်ဇြဟတ်တြုံ ဂပ်ဝ်ပါ်ပါ်တီကေတ် သမျှကို တုပညာကိုရ။ ယွံခမီတအ် သမျှဂ် “ဟိုတ်ဂွံ သွက်ဂွံသွမဟံ့မဲ့ကိုသျိုက်မျိုက်တုန် ဒ်ရ။ ဓိုန်ဂ် လေဝ် ကျောန်သွတ်ဟိုတ်ဂွံမှူး သွက်ဂွံမျိုက်ဖိုတုန် ဒ်ရ” ရဲဝံ ဗစာရဏာဟံ့လေဝ်ရ။ ညးဂ် ဟံ့သွတ်ဟိုတ်ဂ်ရ။ ဟံ့သွတ်ဟိုတ်ဂ်မှူး ဒ်သွက်ဂွံဒ်လလောင်ဖို ကုညးဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုပညာဂ် “ဟိုတ်ဂွံ သွက်ဂွံသွပွဟံ့သျိုက်မျိုက်တုန် ဒ်ရ။ ဓိုန်ဂ်လေဝ် ကျောန်သွတ်ဟိုတ်ဂွံမှူး သွက်ဂွံမျိုက်ဖို” ရဲဝံ ဗစာရဏာလေဝ်ရ။ ညးဂ် သွတ်ဟိုတ်ဂ်ရ။ သွတ်ဟိုတ်ဂ်မှူး ဒ်သွက် ဂွံဒ်မျိုက်ဖိုကုညးဂ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပျော်ကိုဟိုတ်ဂ်မျိုင်ပန်ဂကူဂ် ဩဟိုတ်မဲ့ ဒ်တသွက်ဂွံသွ ပွထေက် ကိုသျိုက်မျိုက်ရ။ ကျောန်သွတ်ဟိုတ်ဂ်မှူး ဒ်သွက်ဂွံဒ်လလောင်ဖိုဟောင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲဟိုတ်ဂွံ ဟိုတ်နူအစော့ဉာဏ်တြုံ လွီပရာတြုံ ပွပတိတ်ဇြဟတ်တြုံ ဂပ်ဝ်ပါ်ပါ်တီကေတ် သမျှကို တုပညာကိုရ။ ယွံခမီတအ် သမျှဂ် “ဟိုတ်ဂွံ သွက်ဂွံသွပွထေက်ကိုသျိုက်မျိုက်တုန် ဒ်ရ။ ဓိုန်ဂ်လေဝ် ကျောန်သွတ်ဟိုတ်ဂွံမှူး ဒ်သွက်ဂွံဒ်လလောင်ဖိုရ” ရဲဝံ ဗစာရဏာ ဟံ့လေဝ်ရ။ ညးဂ် သွတ်ဟိုတ်ဂ်ရ။ သွတ်ဟိုတ်ဂ်မှူး ဒ်သွက်ဂွံဒ်လလောင်ဖိုကုညးဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုပညာဂ် “ဟိုတ်ဂွံ သွက်ဂွံသွပွထေက်ကိုသျိုက်မျိုက်တုန် ဒ်ရ။ ဓိုန်ဂ်လေဝ် ကျောန်သွတ်ဟိုတ်ဂွံမှူး ဒ်သွက်ဂွံဒ်လလောင်ဖိုရ” ရဲဝံ ဗစာရဏာလေဝ်ရ။ ညးဂ် ဟံ့သွတ် ဟိုတ်ဂ်ရ။ ဟံ့သွတ်ဟိုတ် ဂ်မှူး ဒ်သွက်ဂွံဒ်မျိုက်ဖိုကုညးဂ်ရ။

ယွံခမီတအ် နှောင်ကိုဟိုတ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ဩဟိုတ်မွဲ နှိတ်သွက်ဂွံသွ ပွထေက် ကိုသျှိုက်မျိုက်ရ၊ ကောန်သွတ်ဟိုတ်ဂ်မွဲ သွက်ဂွံမျိုက်ဖိုလေဝ် နှိရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်နူ ဟိုတ်ဓါပြကာဂွံဟေင် ဂပ်ဝ်သွတ် ဟိုတ်ဂွံရ ရဲဝံ တီကေတ်မာန်ရ။ ဩဟိုတ်မွဲ နှိတ်သွက် ဂွံသွပွထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်(မတွံဂးပွမထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်)ဂွံ ဂပ်ဝ်သွတ် ဟိုတ်ဂ်ရ ရဲဝံ တီကေတ်မာန်ရ။ ဩဟိုတ်မွဲဂပ်ဝ်သွတ်မွဲ နှိသွက်ဂွံမျိုက်ဖိုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် (မတွံဂးပွမမျိုက်ဖို)ဂွံ ဂပ်ဝ်သွတ်ဟိုတ်ဂ်ရ ရဲဝံ တီကေတ်မာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်နူဟိုတ် ဓါပြကာဟေင် ဂပ်ဝ်သွတ်ဟိုတ်ဂွံရ ရဲဝံ တီကေတ်မာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂမ္တိုင် ဣဝံ ပန်ဂကူအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်အပ္ပမာဒ

၁၁၆။ ယွံခမီတအ် နှောင်ကိုဟိုတ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူ ဂပ်ဝ်သွတ် ပွမဟုံဟိုတ်မာဲရ။ ညးမွဲပန် ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမီတအ် ဩဝါသွးကွဲ ကာယဒုစရိုတ်အိုတ်ညိ၊ ဩဝါဇ္ဇေပုင် ကာယသုစရိုတ်အိုတ်ညိ၊ ပွဲပွမဇ္ဇေပုင် ကာယသုစရိုတ်ဂ်လေဝ် လွဟိုတ်မာဲအိုတ်ညိ။ ယွံခမီ တအ် ဩဝါသွးကွဲ ဝစီဒုစရိုတ်အိုတ်ညိ၊ ဩဝါဇ္ဇေပုင် ဝစီသုစရိုတ်အိုတ်ညိ၊ ပွဲပွမဇ္ဇေပုင် ဝစီသုစရိုတ်ဂ်လေဝ် လွဟိုတ်မာဲအိုတ်ညိ။ ယွံခမီတအ် ဩဝါသွးကွဲ မနောဒုစရိုတ် အိုတ်ညိ၊ ဩဝါဇ္ဇေပုင် မနောသုစရိုတ်အိုတ်ညိ၊ ပွဲပွမဇ္ဇေပုင် မနောသုစရိုတ်ဂ်လေဝ် လွဟိုတ် မာဲအိုတ်ညိ။ ယွံခမီတအ် ဩဝါသွးကွဲ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအိုတ်ညိ၊ ဩဝါဇ္ဇေပုင် သမ္မာဒိဋ္ဌိအိုတ်ညိ၊ ပွဲပွမဇ္ဇေပုင် သမ္မာဒိဋ္ဌိဂ်လေဝ် လွဟိုတ်မာဲအိုတ်ညိ။

ယွံခမီတအ် ဩပွဲအခိုင်မွဲ ခမိဂ် ပါသွးကွဲ ကာယဒုစရိုတ်ရ၊ ဇ္ဇေပုင် ကာယ သုစရိုတ်ရ၊ ပါသွးကွဲ ဝစီဒုစရိုတ်ရ၊ ဇ္ဇေပုင် ဝစီသုစရိုတ်ရ၊ ပါသွးကွဲ မနောဒုစရိုတ်ရ၊ ဇ္ဇေပုင် မနောသုစရိုတ်ရ၊ ပါသွးကွဲ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိရ၊ ဇ္ဇေပုင် သမ္မာဒိဋ္ဌိရ၊ (ပွဲအခိုင်ဂ်) ပူဂိုလ်တုအရန်ဂ် ဟုံဖေက်နုပျူတ် မကတိဒ်ပွဲဘဝပရလိုက်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်အာရက္ခ

၁၁၇။ ယွံခမီတအ် ညးနွံပိုက်ကိုဒတဲဖိုဇကု ပွဲအရာဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ဂပ်ဝ်ဒးသွပွင် ပွဲစိုတ် မတွံဂးပွမဟုံဟိုတ်မာဲ ပွမဗိုဗျဟ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— “စိုတ်အဲ လွကိုထွေန်စပ် ပွဲခရဲဒ်ဟိုတ်ထွေန်စပ်ဂမ္တိုင်ညိ” ရဲဝံ ညးနွံပိုက်ကိုဒတဲဖိုဇကုဂ် ဂပ်ဝ်ဒးသွ

ပွင်ပွဲစိုတ် မတွံဂးပွမဟုံဟိုတ်မာဲ ပွမဗိုဗျဟ်ရ။ “စိုတ်အဲ လွက်ထဲပွတ် ပွဲခရ်ဒ်ဟိုတ် ထဲပွတ် ဂမိုင်ညိ” ရံဝံ ညးနွံပွက်ကိုဒတုဖိုဏှုဂ် ဂပ်ဒးသွပွင်ပွဲစိုတ် မတွံဂးပွမ ဟုံဟိုတ်မာဲ ပွမ ဗိုဗျဟ်ရ။ “စိုတ်အဲ လွက်ဝိဝိင် ပွဲခရ်ဒ်ဟိုတ်ဝိဝိင်ဂမိုင်ညိ” ရံဝံ ညးနွံပွက်ကိုဒတုဖိုဏှုဂ် ဂပ်ဒးသွပွင်ပွဲစိုတ် မတွံဂးပွမဟုံဟိုတ်မာဲ ပွမဗိုဗျဟ်ရ။ “စိုတ်အဲ လွက်စူမာန် ပွဲခရ် ဒ်ဟိုတ်စူမာန်ဂမိုင်ညိ” ရံဝံ ညးနွံပွက်ကိုဒတုဖိုဏှုဂ် ဂပ်ဒးသွပွင်ပွဲစိုတ် မတွံဂးပွမဟုံ ဟိုတ်မာဲ ပွမဗိုဗျဟ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဩပွဲအခိုင်မွဲ စိုတ်ခမီဂ် ဟိုတ်မစာ်စူးနုပွမထွေန်စပ်တုဂ်ရ ဟုံထွေန်စပ် ပွဲခရ်ထွေက်ကိုထွေန်စပ်ဂမိုင်ရ။ စိုတ်ဂ် ဟိုတ်မစာ်စူးနုပွမထဲပွတ်တုဂ်ရ ဟုံထဲပွတ် ပွဲခရ်ထွေက်ကိုထဲပွတ်ဂမိုင်ရ။ စိုတ်ဂ် ဟိုတ်မစာ်စူးနုပွမဝိဝိင်တုဂ်ရ ဟုံဝိဝိင် ပွဲခရ်ထွေက် ကိုဝိဝိင်ဂမိုင်ရ။ စိုတ်ဂ် ဟိုတ်မစာ်စူးနုပွမစူမာန်တုဂ်ရ ဟုံစူမာန် ပွဲခရ်ထွေက်ကိုစူမာန်ဂမိုင်ရ။ (ပွဲအခိုင်ဂ်) ပုဂိုလ်တုအရုန်ဂ် ဇုကဟုံကြိုင်မျိုဟ်ရ။ ဟုံချီရ။ ဟုံတောင်ရ။ ဟုံအာစိုပ်ပွမ ဖေက်လကိုတ်ရ။ ဟိုတ်နုဟိုတ်မတွံဂးဂလာန်ခမီသအာင်ဂမိုင်လောင် ဟုံဗက်အာ(ကွေတ် သအာင်)ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်သံဝေဇနီယ

၁၁၈။ ယွံခမီတအ် ဌာန်ကောန်ဂကူမျိုကိုခရ်သဒ္ဓါ ထွေက်ကိုဗိုသေ့ဝ် မလေပ်ကတို ဗဒ်ကို သံဝေဂဂမိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန — ယွံခမီတအ် “ပွဲဌာန်ဝံ တီလမျိုပိုင်ကျါတြဲ သုးဂွမ်ဂပ်ရ” ရံဝံ ဌာန်ကောန်ဂကူမျိုကိုခရ်သဒ္ဓါ ထွေက်ကို ဗိုသေ့ဝ် မလေပ်ကတိုဗဒ်ကိုသံဝေဂဉာဏ်ရ။ ယွံခမီတအ် “ပွဲဌာန်ဝံ တီလမျိုပိုင်ကျါတြဲ ထပက်ခွင်တီကေတ် သမ္မာသမ္မောမိဉာဏ်(အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်) မဟုံ ပတောံဓတ်ရ” ရံဝံ ဌာန်ကောန်ဂကူမျိုကိုခရ်သဒ္ဓါ ထွေက်ကိုဗိုသေ့ဝ် မလေပ်ကတို ဗဒ် ကိုသံဝေဂဉာဏ်ရ။ ယွံခမီတအ် “ပွဲဌာန်ဝံ တီလမျိုပိုင်ကျါတြဲ တွံတ်ခရ်ဓမ္မစက် မဟုံ ပတောံဓတ်ရ” ရံဝံ ဌာန်ကောန်ဂကူမျိုကို ခရ်သဒ္ဓါ ထွေက်ကိုဗိုသေ့ဝ် မလေပ်ကတိုဗဒ် ကိုသံဝေဂဉာဏ်ရ။ ယွံခမီတအ် “ပွဲဌာန်ဝံ တီလမျိုပိုင်ကျါတြဲ သွပရိနိဗ္ဗာန် နကိုနိဗ္ဗာနဓာတ် (မဟုံကိုဝိပက်နာမက္ခန္ဓ ကမ္မဇရုပ်)သေ့သေ့ဟ်ရ” ရံဝံ ဌာန်ကောန်ဂကူမျိုကိုခရ်သဒ္ဓါ ထွေက်ကိုဗိုသေ့ဝ် မလေပ်ကတိုဗဒ်ကိုသံဝေဂဉာဏ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဌာန်ကောန်ဂကူမျိုကို ခရ်သဒ္ဓါ ထွေက်ကိုဗိုသေ့ဝ် မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို သံဝေဂဉာဏ်ဂမိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ပဌမဘယ

၁၁၉။ ယွံခမီတအ် ဘဲဂမ္ဘိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်-
ဘဲသွန်သဲက်ပွမတန်ပဋိသန္ဓိတဲမကတိုန်၊ ဘဲသွန်သဲက်ပွမဗျုတဲမကတိုန်၊ ဘဲသွန်သဲက်
ပွမယဲတဲမကတိုန်၊ ဘဲသွန်သဲက်ပွမချိုတ်တဲမကတိုန်ရ။ ယွံခမီတအ် ဘဲဂမ္ဘိုင် က္လုပန်ဂကူ
အိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတဲရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဒုတိယဘယ

၁၂၀။ ယွံခမီတအ် ဘဲဂမ္ဘိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်-
ဘဲပုတ် ဘဲဍုတ် ဘဲသွိုင် ဘဲကမ္မတ်ဒမ္မတာရ။ ယွံခမီတအ် ဘဲဂမ္ဘိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ
ရံဝံ (သွးတဲရ)။

သုတ်ဒသမ။

ကေသိဝဂ် မရနုက်ကိုဓါတဲရ။

(၁၃) ၃။ ဘယဝဂ် ၁။ သုတ်အတ္တနုဝါဒ

၁၂၁။ ယွံခမီတအ် ဘဲဂမ္ဘိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်-
ဘဲအတ္တနုဝါဒ ဘဲပရာနုဝါဒ ဘဲဒဏှာ ဘဲဒုဂ္ဂတိရ။

ယွံခမီတအ် ဘဲအတ္တနုဝါဒမွဲဂ် ညးဍုင်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျိုင်
“အဲဟောင် ဒွေတ်တဒုစရိတ် နကိုဇကုမွဲ၊ ဒွေတ်တဒုစရိတ် နကိုပါင်မွဲ၊ ဒွေတ်တဒုစရိတ်
နကိုစိုတ်မွဲ၊ မဟိုတ်သင်္ဂလီ အဲဂ် ဟံစောတ်စောဲအဲ ပွဲအစောဲသီလ ဝံနွံဂ်ရော?” ရံဝံ
ဗစာရဏာရ။ ညးဂ် နမဖေက်ဘဲ ဇကုဇကုဂ် စောတ်စောဲဇကုဇကု ပါသွးကွဲ ကာယ
ဒုစရိတ်တဲ ဇော်ပုင် ကာယသုစရိတ်ရ။ ပါသွးကွဲ ဝစီဒုစရိတ်တဲ ဇော်ပုင် ဝစီသုစရိတ်ရ။
ပါသွးကွဲ မနောဒုစရိတ်တဲ ဇော်ပုင် မနောသုစရိတ်ရ။ ရင်တုင်ဇကုဇကု မသွူးဇုးရ။
ယွံခမီတအ် က္လုပန် ကော်ခဲးရံဝံမွဲဘဲအတ္တနုဝါဒရ။

ယွံခမီတအ် ဘဲပရာနုဝါဒမွဲဂ် ညးဍုင်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျိုင်
“အဲဟောင် ဒွေတ်တဒုစရိတ် နကိုဇကုမွဲ၊ ဒွေတ်တဒုစရိတ် နကိုပါင်မွဲ၊ ဒွေတ်တဒုစရိတ်
နကိုစိုတ်မွဲ၊ မဟိုတ်သင်္ဂလီ ညးသအာင်ဂမ္ဘိုင် ဟံစောတ်စောဲအဲ ပွဲအစောဲသီလ ဝံနွံအိုတ်
ဂ်ရော” ရံဝံ ဗစာရဏာရ။ ညးဂ် နမဖေက်ဘဲ ညးသအာင်ဂမ္ဘိုင် စောတ်စောဲ ပါသွးကွဲ

ကာယဒုစရိတ်တုံ ဇ္ဇော်ပွပ် ကာယသုစရိတ်ရ၊ ပါသွေးကွေ့ ဝစီဒုစရိတ်တုံ ဇ္ဇော်ပွပ် ဝစီသုစရိတ်ရ၊
ပါသွေးကွေ့ မနောဒုစရိတ်တုံ ဇ္ဇော်ပွပ် မနောသုစရိတ်ရ၊ ရင်တွင်ဇေယျဇေယျ မသွေးဇူးရ။
ယုံခမီတအံ ဣဝ္ဋိဂံ ကော်ခင်းရံဝ္ဋိမ္မုးဘဲပရာနုပါဒရ။

ယုံခမီတအံ ဘဲဒဏ္ဍမ္မုးဂံ ညးဍုင်ရော? ယုံခမီတအံ ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လို့ဂံ
သေ့ညာတ်ကေတ် သိုင်ဂမ္မိုင် ဂိုင်ရပ်ကေတ်ကမ္မုတ်ဒမ္မတာ မွဲအလေံဒေတ်သွ ပ္ဍသာရံပါပ်တဲ
ကိုစီရေင်သွတ်ပွမပျဲပျံဂမ္မိုင်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဂကူရ၊ ဓုင်တက်တ် နကိုလေံကလးဂမ္မိုင်ကို ဓုင်တက်တ်
နကိုလေံစပ်ဂမ္မိုင်ကို ဓုင်တက်တ် နကိုလေံဒေမ္မံဂမ္မိုင်ကို ကုတ်တဲဂမ္မိုင်ကို ကုတ်ခိုင်ဂမ္မိုင်ကို
ကုတ်တဲခိုင်ဂမ္မိုင်ကို ရေက်သပိုတ်ကတောင်ဂမ္မိုင်ကို ရေက်သပိုတ်မုဟ်ဂမ္မိုင်ကို ရေက်
သပိုတ်ကတောင်မုဟ်ဂမ္မိုင်ကို သွပွမပျဲပျံဂမ္မိုင် ကော်ခင်း နင်ဍုင်သမ်ကို သွပွမပျဲပျံဂမ္မိုင်
ကော်ခင်း တုတ်ကျိပ်ပွာရ်ကျုသင်ကို သွပွမပျဲပျံဂမ္မိုင် ကော်ခင်း အပွဲပါင်ရာဟုကို
သွပွမပျဲပျံဂမ္မိုင် ကော်ခင်းဇွန်ပွတ်ကို သွပွမပျဲပျံဂမ္မိုင် ကော်ခင်း တပ်ပွတ်တဲကို
သွပွမပျဲပျံဂမ္မိုင် ကော်ခင်းပွာသံက်ထာင်ကြံကို သွပွမပျဲပျံဂမ္မိုင် ကော်ခင်း ယာတ်သင်
မာန်ကို သွပွမပျဲပျံဂမ္မိုင် ကော်ခင်း ပွာဖအင်ပရာင်သတ်ဒြဲဇုဏီကို သွပွမဇေတ်ဖျုန်
နကိုဂမာ်ကို သွတ်ပွမကုတ်ဖျုန် တွာသြန်ဂတေ့ကို ဂဒုပရောပ်ဖျုန်တဲ သွတ်ပွမပက်စုတ်စို
ဂမ္မိုင်ကို သွပွမပျဲပျံဂမ္မိုင် ကော်ခင်းဗေတ်သေ့ဝံတြင်ကို သွပွမပျဲပျံဂမ္မိုင် ကော်ခင်း
ဆံက်ကဝးကို ပွမစပ်ကိုဟ်စုတ် နကိုကွေင်ဂမ္မိုင်ကို ပွကိုကျိပ်ဂမ္မိုင်ကိုဟ်ကို ပွမကွေတ်
နကိုစရင်ပသဲအယောဂျိုင်လမျီုဂမ္မိုင်ကို တတ်ကုတ်ကွေ်ကျိပ် နကိုသွာ်ဂမ္မိုင်ကို သေ့
ညာတ်ကေတ်ရ။

ကသပ်ဝံ နိကုပူဂိုလ်ဂ်ရ “ဩဟိတ်နူဟိတ်ပ္ဍသာရံပါပ်ဂမ္မိုင် မယုတ်သပ်မွဲသဘ
သင်လို့မွဲ သိုင်ဂမ္မိုင် ဂိုင်ရပ်ကေတ်ကမ္မုတ်ဒမ္မတာ မွဲအလေံဒေတ်သွပ္ဍသာရံပါပ်တဲ ကိုသွတ်
ပွမပျဲပျံဂမ္မိုင်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဂကူအိုတ်ရ၊ ဓုင်တက်နကိုလေံကလးဂမ္မိုင်အိုတ်ရ။ ပ ။ နကိုသွာ်လေပ်
တတ်ကုတ်ဗပိုတ်ကျိပ်အိုတ်ရ၊ အဲလေပ် သွတ်ပ္ဍသာရံပါပ်မွဲသဘရံဝ္ဋိမ္မုး၊ အဲဂဲလေပ် သိုင်ဂမ္မိုင်
ဂိုင်ရပ်ကေတ်တဲ သွတ်ပွမပျဲပျံဂမ္မိုင်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဂကူ မွဲသဘမဏ်သံဝံအိုတ်ရ၊ ဓုင်တက်တ်
နကိုလေံကလးဂမ္မိုင်အိုတ်ရ၊ ဓုင်တက်တ် နကိုလေံစပ်ဂမ္မိုင်အိုတ်ရ၊ ဓုင်တက်တ် နကို
လေံဒေမ္မံဂမ္မိုင်အိုတ်ရ၊ ကုတ်ကွေ်တဲအိုတ်ရ၊ ကုတ်ကွေ်ခိုင်အိုတ်ရ၊ ကုတ်ကွေ်တဲခိုင်
ဂမ္မိုင်အိုတ်ရ၊ ရေက်သပိုတ်ကတောင်အိုတ်ရ၊ ရေက်သပိုတ်မုဟ်အိုတ်ရ၊ ရေက်သပိုတ်
ကတောင်မုဟ်ဂမ္မိုင်အိုတ်ရ၊ သွတ်ပွမပျဲပျံ ကော်ခင်း နင်ဍုင်သမ်အိုတ်ရ၊ သွတ်ပွမပျဲပျံ
ကော်ခင်း တုတ်ကျိပ်ပွာရ်ကျုသင်အိုတ်ရ၊ သွတ်ပွမပျဲပျံ ကော်ခင်း အပွဲပါင်ရာဟုအိုတ်ရ၊
သွတ်ပွမပျဲပျံ ကော်ခင်းဇွန်ပွတ်အိုတ်ရ၊ သွတ်ပွမပျဲပျံ ကော်ခင်း တပ်ပွတ်တဲအိုတ်ရ၊
သွတ်ပွမပျဲပျံ ကော်ခင်း ပွာသံက်ထာင်ကြံအိုတ်ရ၊ သွတ်ပွမပျဲပျံ ကော်ခင်း ယာတ်သင်
မာန်အိုတ်ရ၊ သွတ်ပွမပျဲပျံဂမ္မိုင် ကော်ခင်းပွာဖအင်ပရာင်သတ်ဒြဲဇုဏီအိုတ်ရ၊ သွတ်ပွမ
ဇေတ်ဖျုန် နကိုဂမာ်အိုတ်ရ၊ သွတ်ပွမကုတ်ဖျုန် တွာသြန်ဂတေ့အိုတ်ရ၊ ဂဒုပရောပ်ဖျုန်တဲ

သွတ်ပွမပက်စုတ်စိုအိုတ်ရ၊ သွတ်ပွမပျဲပျံဂမ္ဘိုင် ကော်ခင်းဗွေတ်သွောင် တြင်အိုတ်ရ၊ သွတ်ပွမပျဲပျံဂမ္ဘိုင် ကော်ခင်း ဆံက်ကဝးအိုတ်ရ၊ စပ်ကိုဟ်စုတ် နကိုကွေင်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ကိုကိုဂမ္ဘိုင်ကိတ်အိုတ်ရ၊ တတ်ကုတ်ကွေ်ကျိပ် နကိုသွာ်အိုတ်ရ” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ပုဂ္ဂိုလ်၌ နမဖေက်ဘဲဒးဒင်ဒဏ်၌ ဟံ့ပိုင်စးကေတ်စိုက်ဂြပ်ညးသအောင်ရ၊ ပါသွးကွေ် ကာယဒုစရိတ်တဲ ။ ပ ။ ရင်တုင်ဇေယျဇေယျ မသွားဇးရ။ ယွံခမိတအ် က္လုဂ် ကော်ခင်း ဘဲဒဏ္ဍရ။

(ဗိုကွဲ အရဏ ကမ္မကိုရိပိစောရိဗျူဟေ ကလောင်ရံင်ဒုကနိပါတ် လှောင် ၁-ညိ)

ယွံခမိတအ် ဘဲဒုဂ္ဂတိမ္မး၌ ညးဍေံဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျှိုက် ဗစာရဏာရဝံရ “ပွဲဘဝပရလိုက် ဖိုကာယဒုစရိတ်၌ ယုတ်သင်ရ၊ ပွဲဘဝပရလိုက် ဖိုဝစီ ဒုရိတ်၌ ယုတ်သင်ရ၊ ပွဲဘဝပရလိုက် ဖိုမနောဒုစရိတ်၌ ယုတ်သင်ရ၊ အဲလေဝ် ဒွေတ်တ ဒုစရိတ် နကိုဇေယျမ္မး၊ ဒွေတ်တဒုစရိတ် နကိုပါင်မ္မး၊ ဒွေတ်တဒုစရိတ် နကိုစိုတ်မ္မး၊ အဲ ခန္ဓ ဇေယျဇေယျတဲ ပွဲကြူနုချိုတ်တဲ၌ မဟိုတ်ဟံ့ဒးကတိ၌ ပွဲနရက်မစာ်ဗျးနုတသိမ် မဒိလအာ ဂတိဟံ့ဒးဇး မဒိအရာဒွါဒတံစေ်လီလ်ဂံ၌ရော?” ရဝံ (ဗစာရဏာရ)။ ပုဂ္ဂိုလ်၌ နမဖေက် ဘဲဒးအာအပါယံ၌ ပါသွးကွေ် ကာယဒုစရိတ်တဲ ဇော်ပွင် ကာယသုစရိတ်ရ၊ ပါသွးကွေ် ဝစီဒုစရိတ်တဲ ဇော်ပွင် ဝစီသုစရိတ်ရ၊ ပါသွးကွေ် မနောဒုစရိတ်တဲ ဇော်ပွင် မနောသုစရိတ်ရ၊ ရင်တုင်ဇေယျဇေယျ မသွားဇးရ။ ယွံခမိတအ် က္လုဂ် ကော်ခင်း ရဝံမ္မး ဘဲဒုဂ္ဂတိရ။ ယွံခမိတအ် ဘဲဂမ္ဘိုင် က္လုဂ်ပန်ဂကူအိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဥမိဘယ

၁၂၂။ ယွံခမိတအ် ဘဲဂမ္ဘိုင်မဒးဆိုဂဗအဆတ် ကုညးတို့စေ်ဍုၚ် က္လုဂ်ပန်ဂကူ အိုတ်ရ။ ညးမ္မးပန်ဂကူအိုတ်၌ရောမ္မးတုန်— ဘဲဇွိုန်လၢ် ဘဲကျံၣ် ဘဲဝဲခွိုင် ဘဲကမံင်ဗဟ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဘဲဂမ္ဘိုင်မဒးဆိုဂဗအဆတ် ကုညးတို့စေ်ဍုၚ် က္လုဂ်ပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် တုပ်သုဟ်ညိုင်ရသၢ်၌ဟေင် ဘဲဂမ္ဘိုင်မဒးဆိုဂဗအဆတ် ကုကောန်ဂကူလျှို နူဘဝပဒတ် သိုက်နီၣ် မလုပ်စိုပ်(သွခမိ)ဘဝမဟံ့ပဒတ်သိုက်နီၣ် ပွဲ ‘ဓမ္မဝိနယ’သာသနာဝံ၌ က္လုဂ်ပန်ဂကူ အိုတ်ရ။ ညးမ္မးပန်ဂကူအိုတ်၌ရောမ္မးတုန်— ဘဲဇွိုန်လၢ် ဘဲကျံၣ် ဘဲဝဲခွိုင် ဘဲကမံင်ဗဟ်ရ။

ယွံခမိတအ် ဘဲဇွိုန်လၢ်မ္မး၌ ညးဍေံဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကောန်ဂကူ လျှို “ဒးတို့လုပ် ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ ပွမဗျူ ပွချိုတ် ပွဝိုင်စံင်တူ ပွမလရိအ်ယံ ပွမဒ်ဒိမ် ကာယ ပွမဒ်ဒိမ်စိုတ် ပွမဍေင်စိုတ်ဗွဲသကာတ်မြဟ်ဂမ္ဘိုင်ရ၊ ဒးတို့လုပ်ဒ်ဒိမ်ရ၊ ဒ်ဒိမ်ဂပ်ပ် ဗျိုၣ်ဗျိုက်ရ၊ သွကွေ်လအိတ် ဗွင်ဒ်ဒိမ်ပြက်ပြက် ဟံ့ဖက်ကိုတသိမ်ဝံ တန်ဒ်မာန်ရ” ရဝံ (သွပျပ်စိုတ်တဲ) နူဘဝပဒတ်သိုက်နီၣ် လုပ်စိုပ်သွခမိ ဘဝမဟံ့ပဒတ်သိုက်နီၣ် နကိုခရိသဒ္ဓါရ။

ညးလုပ်စိုပ်သွခမီသင်္ဂဝံၣ် ညးသဟဓရ်ဂမၠိုင် “တုအဲ ရဲဝံၣ်ဟောင် ဒးတိုန်ဂတရ၊ ရဲဝံၣ် ဒးဆုတ် လက်ကရဲရ၊ ရဲဝံၣ် ဒးရံင်တူရူရ၊ ရဲဝံၣ် ဒးရံင်ဒကဲရ၊ ရဲဝံၣ် ဒးခုပ်ရ၊ ရဲဝံၣ် ဒးပူးရ၊ ရဲဝံၣ် ဒးပကင် ရင်သကိုပ်,ပဗင်,သုာရ” ရဲဝံၣ် ဒှေံပတောန်အိုတ်ရ၊ ဝေတ်စောန်ထွေးအိုတ်ရ။ ကသပ်ရဲဝံၣ် နိကုခမီၣ်ရ “အယောဒ်မိဟ်ကွာတေံ ပိုညးဂမၠိုင် ဒှေံပတောန်လေဝ် ဒှေံပတောန်ကျိုင် ညးသအာင်ဂမၠိုင်အိုတ်ရ၊ ဝေတ်စောန်ထွေးလေဝ် ဝေတ်စောန်ထွေးကျိုင် အိုတ်ရ၊ ခမိဂမၠိုင်ဝံၣ်တုန် သိုက်မဒ်ဗုတ်ကောန်ပို စပိုညးဂမၠိုင်အိုတ်ရ၊ ထေက်ကိုဒှေံပတောန် ထေက်ကိုဝေတ် စောန်ထွေးရ ရဲဝံၣ် သမ္ဘိထေင်ကေတ်အိုတ်ရသံ” ရဲဝံၣ် (ကသပ်ဒ်ရ)။ ခမီၣ် ထေံပုတ်စိုတ်တိတ်တို နိတု စိုတ်ဟံၣ်ဒ်တသိုၣ်ဒ်တု ဖျေံထေံသိက္ခာ ရာံတိတ်အာခရ်ရ။ ယံခမီတအံ ခမီဝံၣ် ကော်ခး ရဲဝံၣ်မူး နမဖေက်ဘဲဇွဲန်လုပ်ၣ် ခမီဖျေံထေံသိက္ခာ ရာံတိတ်အာခရ်ရ။ ယံခမီတအံ ယုမတံး “ဘဲဇွဲန်လုပ်”ၣ် ယု၊ ‘ကောဝ’ပမထေံပုတ် ‘ဥပါယာသ’ ပမချေင်စိုတ်ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ရ။ ယံခမီတအံ ကူဝံၣ် ကော်ခးဘဲဇွဲန်လုပ်ရ။

ယံခမီတအံ ဘဲကျာ်မူးၣ် ညးချေံၣ်ရော? ယံခမီတအံ ပွဲသာသနာဝံၣ် ကောန်ဂကူ လျီၣ် “ဒးတို့လုပ် ပမတန်ပဋိသန္တိ ပမဗျူ ပမချိုတ် ပွဲဝိုင်စံင်တူ ပမလရီအံယာံ ပမဒ်ဒိခိ ကာယ ပမဒ်ဒိခိစိုတ် ပမချေင်စိုတ်ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂမၠိုင်ရ၊ ဒးတို့လုပ်ဒိခိရ၊ ဒိခိဂပ်ဝ် ပျိုပျိုက်ရ၊ သွကေံလအိတ် ဗွဲဒိခိပြက်ပြက် ဟံၣ်ဖက်ကိုတသိုၣ်ဝံၣ် တန်ဒ်မာန်ရ” ရဲဝံၣ် (သုပျုပ် စိုတ်တု) နူဘဝပဒတ်သိုက်ကိုန် လုပ်စိုပ်သွခမီ ဘဝမဟံၣ်ပဒတ်သိုက်ကိုန် နကိုခရ်သဒ္ဓါရ။ ညးလုပ်စိုပ်သွခမီသင်္ဂဝံၣ် ညးဒေတ်ခရ်စွဲစွဲဂမၠိုင် “တုအဲ ကူဝံၣ် ဒးသုးစရ၊ ကူဝံၣ် ဟဝံၣ် သုးစရ၊ ကူဝံၣ် ဒးပြာ်တိုက်ရ၊ ကူဝံၣ် ဟဝံၣ်ပြာ်တိုက်ရ၊ ကူဝံၣ် ဒးကွာန်ရ၊ ကူဝံၣ် ဟဝံၣ်ကွာန်ရ၊ ကူဝံၣ် ဒးသုင်ရ၊ ကူဝံၣ် ဟဝံၣ်သုင်ရ၊ တုအဲ ဂပ်ဝံၣ်ဟောင် ဒးသုးစရ၊ ဟဂပ်ဝံၣ် ဟဝံၣ်သုးစရ၊ ဂပ်ဝံၣ်ဟောင် ဒးပြာ်တိုက်ရ၊ ဟဂပ်ဝံၣ် ဟဝံၣ်ပြာ်တိုက်ရ၊ ဂပ်ဝံၣ်ဟောင် ဒးကွာန်ရ၊ ဟဂပ်ဝံၣ် ဟဝံၣ်ကွာန်ရ၊ ဂပ်ဝံၣ်ဟောင် ဒးသုင်ရ၊ ဟဂပ်ဝံၣ် ဟဝံၣ်သုင်ရ၊ တုအဲ ပွဲအခိုင်နူဂယးဟောင် ဒးသုးစရ၊ ပွဲအခိုင်တုစေင်ၣ် ဟဝံၣ်သုးစရ၊ ပွဲအခိုင်နူဂယးဟောင် ဒးပြာ်တိုက်ရ၊ ပွဲအခိုင်တုစေင်ၣ် ဟဝံၣ်ပြာ်တိုက်ရ၊ ပွဲအခိုင်နူဂယးဟောင် ဒးကွာန်ရ၊ ပွဲအခိုင်တုစေင်ၣ် ဟဝံၣ်ကွာန်ရ၊ ပွဲအခိုင် နူဂယးဟောင် ဒးသုင်ရ၊ ပွဲအခိုင်တုစေင်ၣ် ဟဝံၣ်သုင်ရ” ရဲဝံၣ် ဒှေံပတောန်အိုတ်ရ၊ ဝေတ် စောန်ထွေးအိုတ်ရ။ ကသပ်ရဲဝံၣ် နိကုခမီၣ်ရ “အယောဒ်မိဟ်ကွာတေံ ပိုညးဂမၠိုင် အရာ နွံပိုက်ကိုဟောင် သုးစအိုတ်ရ၊ အရာမဟံၣ်ပွဲပိုက်ကို ဟံၣ်သုးစအိုတ်ရ၊ အရာနွံပိုက်ကိုဟောင် ပြာ်တိုက်အိုတ်ရ၊ အရာမဟံၣ်ပွဲပိုက်ကို ဟံၣ်ပြာ်တိုက်အိုတ်ရ၊ အရာနွံပိုက်ကိုဟောင် ကွာန်အိုတ်ရ၊ အရာ မဟံၣ်ပွဲပိုက်ကို ဟံၣ်ကွာန်အိုတ်ရ၊ အရာနွံပိုက်ကိုဟောင် သုင်အိုတ်ရ၊ အရာမဟံၣ်ပွဲပိုက်ကို ဟံၣ်သုင် အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝံၣ်လေဝ် သုးစအိုတ်ရ၊ ဟံၣ်ဂပ်ဝံၣ် ဂ်လေဝ် သုးစအိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝံၣ်လေဝ် ပြာ်တိုက် အိုတ်ရ၊ ဟံၣ်ဂပ်ဝံၣ်လေဝ် ပြာ်တိုက်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝံၣ်လေဝ် ကွာန်အိုတ်ရ၊ ဟံၣ်ဂပ်ဝံၣ်လေဝ် ကွာန်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝံၣ်လေဝ် သုင်အိုတ်ရ၊ ဟံၣ်ဂပ်ဝံၣ်လေဝ် သုင်အိုတ်ရ၊ ပွဲအခိုင်နူဂယးလေဝ် သုးစအိုတ်ရ၊ ပွဲအခိုင်တုစေင်လေဝ် သုးစအိုတ်ရ၊ ပွဲအခိုင်နူဂယးလေဝ် ပြာ်တိုက်အိုတ်ရ၊

ပွဲအခါတဲစေင်လေဝ် ပြာဟိုက်အိုတ်ရ၊ ပွဲအခါနူဂယးလေဝ် ကွာန်အိုတ်ရ၊ ပွဲအခါတဲစေင်လေဝ် ကွာန်အိုတ်ရ၊ ပွဲအခါနူဂယးလေဝ် သုင်အိုတ်ရ၊ ပွဲအခါတဲစေင်လေဝ် သုင်အိုတ်ရ၊ ဒကာ မွဲကိုခရ်သဒ္ဓါဂမ္တိုင် ပွဲအခါနူဂယးကို ပွဲအခါတဲစေင်ကို စသုတဲစကိုနိ ဓူပြာဟိုက်ကိတ်စကိုနိ ကိုဒါန်ကုပိုညးဂမ္တိုင် အိုတ်ရ၊ ပွဲအရာကိုဒါန်သင်္ဂလေဝ် ခမိဂမ္တိုင်ဝံ ကွာတ်ထောံပါင် (ပိုညးဂမ္တိုင်)အိုတ်ရသွံ” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ခမိဂံ ထေပုတ်စိုတ်တိတ်ဂ်ဒ်တဲ စိုတ်ဟံဒ်တသိုဒ်ဂ် ဒ်တဲ ဖျေထောံသိက္ခာ ရာံတိတ်အာခရ်ရ၊ ယွံခမိတအ် ခမိဝံ ကော်ခဂးရဝံမွဲး နမဖေက်ကျာံဂ် ခမိဖျေထောံသိက္ခာ ရာံတိတ်အာခရ်ရ၊ ယွံခမိတအ် ယုမတွံဂး “ဘဲကျာံ”ဂ် ယုပွမဉ္စဲသို ဗပေင်ဗုင်ဂုရ၊ ယွံ ခမိတအ် ကူဝံဂ် ကော်ခဂးဘဲကျာံရ။

ယွံခမိတအ် ဘဲဝဲခွဲင်မွဲးဂ် ညးခွဲင်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကောန်ဂကူ လှိုက် “ဒးတို့လုပ် ပွမတန်ပဋိသန္တိ ပွမဗျု ပွချိုတ် ပွဂိုင်စံင်တူ ပွမလရိအ်ယာံ ပွမဒ်ဒ်ဒိမ် ကာယ ပွမဒ်ဒ်ဒိမ်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ်ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ဒးတို့လုပ်ဒ်ဒိမ်ရ၊ ဒ်ဒိမ်ဂပ်ပ် ဗျိုဟိုက်ရ၊ သွကောံလအိတ် ဗွပ်ဒ်ဒိမ်ပြက်ပြက် ဟံဖက်ကိုတသိုဒ်ဝံ တန်ဒ်မာန်ရ” ရဝံ (သွပျပ်စိုတ်တဲ) နူဘဝပဒတ်သိုကိုန် လုပ်စိုပ်သွခမိ ဘဝမဟံပဒတ်သိုကိုန် နကိုခရ်သဒ္ဓါရ၊ ညးဂ် သွခမိသင်္ဂတဲမွဲး ပွဲအခါနူဂယး ဗိုက်ပဠေပ်သပိုင်တဲ ဂိုင်ကောတ်ဗဗေင်,သုာတဲမွဲး လုပ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ်ကွာန်ကိုနိ နိဂိုကိုနိ နကိုကာယပါင်စိုတ် မဒ်မဟဂပ်ပ် သိုလလမ်မင်မွဲ လပ်ဟေင် နကိုသတ်မဟံပြာကဉ် ကုန္တိဂမ္တိုင်မဟံကွာတ်လဒ်လပ်ရ၊ ခမိဂံ ပွဲကွာန်နိဂိုက် သောံညာတ်ကောတ် သမေဟ်ကိုနိ ကောန်သမေဟ်ကိုနိ မမိပ်ခြိပ်လဟိုင်လဟာံ ဗွဲမချိုက် ပေင်စုံရုံအလုံအိုသို နကိုကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာရ၊ ကသပ်ရဝံ ဒ်ကုခမိဂ်ရ “အယောဒ် မြဟ်ကွာတေံ ပိုညးဂမ္တိုင် ဂွံမိပ်ခြိပ်လဟိုင်လဟာံကျာင် ဗွဲမချိုက်ပေင်စုံရုံအလုံအိုသို နကို ကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာအိုတ်ရ၊ ပွဲသိုအဲ ပိုည်ဟာန်ဘိုက်ဘက်ဂမ္တိုင် နွံအိုတ်ရ၊ သွက်ဝံ ဒင်စသိုင် ပိုည်ဟာန်ဘိုက်ဘက်ဂမ္တိုင်ကို သွက်ဝံ ကောန်သွပွကုသိုလ်ဂမ္တိုင်ကို သုဟ်ရထရ၊ အဲ ယပ်ဖျေထောံသိက္ခာ ရာံတိတ်အာခရ်တဲမွဲး ပိုည်ဟာန်ဘိုက်ဘက်ဂမ္တိုင်လေဝ် ဂွံဒင်စသိုင် ပွကုသိုလ်ဂမ္တိုင်လေဝ် ဂွံကောန်သွမွဲး ခိုဟ်ဩန်ရ” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ခမိဂံ ဖျေထောံသိက္ခာတဲ ရာံတိတ်အာခရ်ရ၊ ယွံခမိတအ် ခမိဝံ ကော်ခဂးရဝံမွဲး ဟိုတ်မဖေက်ဘဲဝဲခွဲင် ခမိဖျေထောံ သိက္ခာ ရာံတိတ်အာခရ်ရ၊ ယွံခမိတအ် ယုမတွံဂး “ဝဲခွဲင်”ဂ် ယုကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်မသုန် ပြကာရ၊ ယွံခမိတအ် ကူဝံဂ် ကော်ခဂးဘဲ ဝဲခွဲင်ရ။

ယွံခမိတအ် ဘဲကပံင်ဗဟ်မွဲးဂ် ညးခွဲင်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကောန် ဂကူလှိုက် “ဒးတို့လုပ် ပွမတန်ပဋိသန္တိ ပွမဗျု ပွချိုတ် ပွဂိုင်စံင်တူ ပွမလရိအ်ယာံ ပွမဒ် ဒ်ဒိမ်ကာယ ပွမဒ်ဒ်ဒိမ်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ်ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ဒးတို့လုပ်ဒ်ဒိမ်ရ၊ ဒ်ဒိမ် ဂပ်ပ်ဗျိုဟိုက်ရ၊ သွကောံလအိတ် ဗွပ်ဒ်ဒိမ်ပြက်ပြက် ဟံဖက်ကိုတသိုဒ်ဝံ တန်ဒ်မာန်ရ” ရဝံ (သွပျပ်စိုတ်တဲ) နူဘဝပဒတ်သိုကိုန် လုပ်စိုပ်သွခမိ ဘဝမဟံပဒတ်သိုကိုန် နကိုခရ်သဒ္ဓါရ၊ ညးဂ် သွခမိသင်္ဂတဲမွဲး ပွဲအခါနူဂယး ဗိုက်ပဠေပ်သပိုင်တဲ ဂိုင်ကောတ်ဗဗေင်,သုာတဲမွဲး

လုပ်ငွေပိဏ္ဍပါတ်ကွာန်ကို၌ နိဂိုကို၌ နကိုကာယပါင်စိုတ် မဒ်မဟဂပ်ဝံ သို့လလမ်မင်မဲ့ လပ်ဟောင် နကိုသတိမဟံပြာကဋ် ကုဏ္ဍိဂမ္ဘိုင် မဟဂွံကွာတ်လဒ်လပ်ရ။ ခမိဂ် ပွဲကွာန်နိဂိုဂ် သောံညာတ်ကေတ် မာတုဂါမ် မဗိုက်လတက်လပ် ကွာဂပ်ကိုဟံဂပ်တဲ (ဗိုက်လတက်လပ် ဟံဒးရး ဟိုဂးကွာမက်ကိုဟံမက်တဲ) ‘ရာဂ’ပွမထွန်စပ် ပလိုပလတ်စိုတ်ခမိဂ်ရ။ ခမိဂ် နကိုစိုတ်ရာဂပလိုပလတ် ဖျေထောံသိက္ခာ ရာံတိတ်အာခရ်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိဝံ ကော်ခဂး ရံဝံမွဲး နမဖေက်ဘဲကမံင်ဗဟ်ဂ် ခမိဖျေထောံသိက္ခာ ရာံတိတ်အာခရ်ရ။ ယွံခမိတအ် ယု၊ မတွံဂး “ကမံင်ဗဟ်”ဂ် ယု၊မာတုဂါမ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဘဲဂမ္ဘိုင်မဒးဆိုဂဗ အဆတ် ကုကောန် ဂကူလှို၊ နူဘဝပဒတ်သိုက်ဂ် မလုပ်စိုပ်(သွခမိ)ဘဝမဟံပဒတ်သိုက်ဂ် ပွဲ ‘မမ္မဝိနယ’သာသနာဝံ ကုဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ပဌမနာနာကရဏ

၁၂၃။ ယွံခမိတအ် ပုဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန် ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ပုဂိုလ်လှိုဂ် လု၊အာနူကာမဂမ္ဘိုင် တဲဟောင် လု၊အာနူခရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်တဲဟောင် အာစိုပ်ပဌမဇျာန် မဒ်မွဲဟာန်ကောံ ‘ဝိတက်’ပွမချပ် မဒ်မွဲဟာန် ကောံ ‘ဝိစာရ’ပွမဇွိတ်သပေါတ် မွဲ၊ကို ‘ဝိတိ’ပွမသျိုက်မျိုက် ‘သုခ’ပွမဒ်တသိုမ် မကတိုဒ်ဟိုတ်နု မလု၊(နီဝရဏ)တဲ ပဒတ်ရ။ ပုဂိုလ်ဂ် သာယျေန်ပဌမဇျာန် ဂ်ရ။ နွံပိုက်ကိုဇျာန်ဂ်ရ။ နကိုဇျာန်ဂ်လေဝ် အာစိုပ်ပွမသျိုက်မျိုက်ရ။ တန်တပွဲပဌမဇျာန်ဂ်ဒ်တဲ သွပုဂ်စိုတ်ပဌမဇျာန်ဂ်ဒ်တဲ မွဲ၊အလေဝ်လုပ်စပဌမဇျာန်ဂ်ဒ်ကိုဝါဂ်ဒ်တဲ မွဲ၊ကိုဇျာန်ဟံဟုတ်ယုတ် ဂ်ဒ်တဲ သွပွမချိုတ်မွဲး အာစိုပ်ဒ်ဗော်သွးသကအ်ပွဲင် ဗြိုဂမ္ဘိုင်မကတိုဒ် ပွဲဘုံပဌမဇျာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ဗွတ်ဗွတ်အာယုက်ဗြိုဂမ္ဘိုင်(မကတိုဒ်ပွဲဘုံပဌမဇျာန်)ဂ် မွဲကပ်(အသချေယျ)ကပ်ရ။ ပုထုဇန် တန်တပွဲဘုံပဌမဇျာန်ဂ် ဗွတ်အပိုင်အခြာအာယုက်နွံတဲ ဗွတ်ဗွတ်အာယုက်ဗြိုဂမ္ဘိုင်ဂ် စိုတ်နွံအိုသို ကိုအိုတ်အာတဲမွဲး နရက်လေဝ် အာစိုပ်ရ။ ဂကူတိရစ္ဆာန်လေဝ် အာစိုပ်ရ။ ဘုံပြိုတ်လေဝ် အာစိုပ်ရ။ ကွးကျာ်တုန် ဂွံတန်တပွဲဘုံဗြိုဂ် ဗွတ်အပိုင်အခြာအာယုက်နွံတဲ အပိုင်အခြာ အာယုက်ဗြိုဂမ္ဘိုင်ဂ် စိုတ်နွံအိုသို ကိုအိုတ်အာတဲမွဲး သွပရိနိဗ္ဗာန် ပွဲဘုံဗြိုဂ် ဟောင်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွမနွံ ပွမဟံမွဲကိုလအာဂတိ ပဋိသန္နိ ပွမကတိုဒ်ဝံဟောင် တောင်ပုထုဇန် မဟံမွဲကို လိုင်လညာတ် ကောံအရိယသာဝကမ္မု၊ကိုလိုင်လညာတ်ရ။ ကုဝံဟောင် ဟိုတ်ပတိတ် ဖြဟတ်လောန်ကဲရ။ ကုဝံဟောင် တောင်တုဟ်ခြာရ။

ယွံခမိတအ် မွဲဂကူပုန်တုန် ပွဲသာသနာဝံ ပုဂိုလ်လှိုဂ် ဟိုတ်နု ‘ဝိတက်’ပွမချပ် ‘ဝိစာရ’ပွမဇွိတ်သပေါတ်ဂမ္ဘိုင် ဟိုတ်အာဂ်ရ အာစိုပ်ဒုတိယဇျာန် မလေပ်ကိုစိုတ်ဖြိုင်ကေပ် ပွဲဇကုဇကု မလေပ်ကတိဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ပွမစိုတ်တန်ကြန် မဟံကို ‘ဝိတက်’ပွမချပ် မဟံကို

‘ဝိစာရ’ပွမဇ္ဇိတသပေါတ် မှုံကို‘ပီတိ’ပွမသျှိုက်မှိုက် ‘သုခ’ပွမဒိတသိဝ် မကတိုဒ်ဟိုတ်နူ ‘သမာဓိ’ပွမတန်ကြန်တဲ ပဒတ်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၌ သာယျေန်ဒုတိယဇာန်ဂ်ရ၊ နွံပွဲက်ကိုဇာန်ဂ်ရ။ နကိုဇာန်ဂ်လေဝ် အာစိုပ်ပွမသျှိုက်မှိုက်ရ၊ တန်တဲပွဲဒုတိယဇာန်ဂ်ဒ်တဲ သွပုလ်စိုတ် ဒုတိယဇာန်ဂ်ဒ်တဲ မှုံအလေလုပ်စဒုတိယဇာန်ဂ်ဂိုင်ကိုဝါဂ်ဒ်တဲ မှုံကိုဇာန်ဟုံဟုတ်ယုတ်ဂ်ဒ်တဲ သွပွမချိုတ်မွဲး အာစိုပ်ဒ်ဇော်သွးသကအ်ပွင် ဗြိုဂ်မှိုင်မကတိုဒ် ပွဲဘုံအာဘဿရ၊ ယွံခမိတအ် ဗွတ်ဗွတ်အာယုက်ဗြိုဂ်မှိုင် မကတိုဒ်ပွဲဘုံအာဘဿရ၌ ခါမဟာကပ်အိုတ်ရ။ ပုထုဇန်တန်တဲ ပွဲဘုံအာဘဿရ၌ ဗွတ်အပိုင်အခြာအာယုက်နွံတဲ ဗွတ်ဗွတ်အာယုက်ဗြိုဂ်မှိုင်၌ စိုတ်နွံအိုသို ကိုအိုတ်အာတဲမွဲး နရက်လေဝ် အာစိုပ်ရ၊ ဂကူတိရစ္ဆာန်လေဝ် အာစိုပ်ရ၊ ဘုံပြိုတ်လေဝ် အာစိုပ်ရ၊ ကွးကျက်တုန် ဝံတန်တဲပွဲဘုံဗြိုဂ် ဗွတ်အပိုင်အခြာအာယုက်နွံတဲ အပိုင်အခြာအာယုက်ဗြိုဂ်မှိုင်၌ စိုတ်နွံအိုသို ကိုအိုတ်အာတဲမွဲး သွပရိနိဗ္ဗာန် ပွဲဘုံဗြိုဂ်ဟောင်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွမနွံ ပွမဟုံမွဲကိုလအာဂတိ ‘ပဋိသန္ဓိ’ပွမကတိုဒ်ဝံဟောင် တောင်ပုထုဇန်မဟုံမွဲကိုလိုင်လညာတ် ကော်အရိယသာဝကမှုံကိုလိုင်လညာတ်ရ၊ ဣဝံဟောင် ဟိုတ်ပတိတ်ဗြဟတ်လောန်ကဲရ၊ ဣဝံဟောင် တောင်တုဟ်ခြာရ။

ယွံခမိတအ် မွဲဂကူပုန်တုန် ပွဲသာသနာဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လှိုက် ‘ပီတိ’ပွသျှိုက်မှိုက်လေဝ် ဟိုတ်ပွမဟုံထွေန်စပ် မှုံကို‘သတိ’ပွမဗျဉ်ဗျဟ် ‘သမ္မဇေ’ဉာဏ်ဗစာရဏာဂ်ဒ်တဲ ပဒတ်သိုမသေ့ဝ်မဇ္ဈဟ်ရ၊ ‘သုခ’ပွမဒိတသိဝ်လေဝ် ဒင်စသိုင် နကိုဇကုရ၊ ဩဟိုတ်နူတတိယဇာန်မွဲ ညး၌ “ညးမှိုင်သေ့ဝ်မဇ္ဈဟ် ညးမှုံကိုသတိ ညးမှုံအလေပဒတ်ဗွဲတသိဝ်” ရဲပွဲ ပုဂ္ဂိုလ်အရီုမှိုင် ဟိုထိုင်သးအိုတ်ရ၊ အာစိုပ်တတိယဇာန်ဂ်တဲ ပဒတ်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၌ သာယျေန်တတိယဇာန်ဂ်ရ၊ နွံပွဲက်ကိုဇာန်ဂ်ရ၊ နကိုဇာန်ဂ်လေဝ် အာစိုပ်ပွမသျှိုက်မှိုက်ရ၊ တန်တဲ ပွဲတတိယဇာန်ဂ်ဒ်တဲ သွပုလ်စိုတ်တတိယဇာန်ဂ်ဒ်တဲ မှုံအလေလုပ်စတတိယဇာန် ဂိုင်ကိုဝါဂ်ဒ်တဲ မှုံကိုဇာန်ဟုံဟုတ်ယုတ်ဂ်ဒ်တဲ သွပွမချိုတ်မွဲး အာစိုပ်ဒ်ဇော်သွးသကအ်ပွင် ဗြိုဂ်မှိုင်မကတိုဒ် ပွဲဘုံသုဘကိဏှာရ၊ ယွံခမိတအ် ဗွတ်ဗွတ်အာယုက်ဗြိုဂ်မှိုင် မကတိုဒ် ပွဲဘုံသုဘကိဏှာ၌ နိပန်မဟာကပ်အိုတ်ရ။ ပုထုဇန်တန်တဲ ပွဲဘုံသုဘကိဏှာ၌ ဗွတ်အပိုင်အခြာအာယုက်နွံတဲ ဗွတ်ဗွတ်အာယုက်ဗြိုဂ်မှိုင်၌ စိုတ်နွံအိုသို ကိုအိုတ်အာတဲမွဲး နရက်လေဝ် အာစိုပ်ရ၊ ဂကူတိရစ္ဆာန်လေဝ် အာစိုပ်ရ၊ ဘုံပြိုတ်လေဝ် အာစိုပ်ရ၊ ကွးကျက်တုန် ဝံတန်တဲ ပွဲဘုံဗြိုဂ် ဗွတ်အပိုင်အခြာအာယုက်နွံတဲ အပိုင်အခြာအာယုက်ဗြိုဂ်မှိုင်၌ စိုတ်နွံအိုသို ကိုအိုတ်အာတဲမွဲး သွပရိနိဗ္ဗာန် ပွဲဘုံဗြိုဂ်ဟောင်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွမနွံ ပွမဟုံမွဲကိုလအာဂတိ ‘ပဋိသန္ဓိ’ပွမကတိုဒ်ဝံဟောင် တောင်ပုထုဇန်မဟုံမွဲကိုလိုင်လညာတ် ကော်အရိယသာဝကမှုံကိုလိုင်လညာတ်ရ၊ ဣဝံဟောင် ဟိုတ်ပတိတ်ဗြဟတ်လောန်ကဲရ၊ ဣဝံဟောင် တောင်တုဟ်ခြာရ။

ယွံခမိတအ် မွဲဂကူပုန်တုန် ပွဲသာသနာဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လှိုက် ဟိုတ်ပွမပါကွေံ တသိဝ်ဒ်ဒိန်ကို ဗွဲကိုပ်ကွာဟောင် ဟိုတ်နုပွမမိပ်စိုတ် ပွမဟုံမိပ်စိုတ်ဂ်မှိုင်ပျိုတ်အာကို အာစိုပ်စတုတ္ထဇာန်

မဟံမ္မေကိုဒဒိခိတသိခိ မှုံကိုပွမသ္မ္ဘးဇးဒဒကိတ်သတိ မကတိဒ်ဟိတ်နူ 'ဥပေက္ခာ' ပွမသေ့ဝ်
 မဇ္ဈဟိတဲ ပဒတ်ရ၊ ပုဂိုလ်ဂ် သာယေျန်စတုတ္ထဇာန်ဂ်ရ၊ နှံပိက်ကိုဇာန်ဂ်ရ၊ နကိုဇာန်ဂ်လေဝ်
 အာစိပ်ပွမသ္မိက်မ္မိက်ရ၊ တန်တ ပွဲစတုတ္ထဇာန်ဂ်ဒ်တဲ သပ္ပုဉ်စိတ် စတုတ္ထဇာန်ဂ်ဒ်တဲ
 မှုံအလေဝ်လုပ်စ စတုတ္ထဇာန်ဂ်ဂိုင်ကိုဝါဂ်ဒ်တဲ မှုံကိုဇာန်ဟံဟုတ်ယုတ်ဂ်ဒ်တဲ သပ္ပမချိတ်မ္မး
 အာစိပ်ဒ်ဗော်သ္မးသကအ်ပွင် မြိုဂမိုင်မကတိဒ် ပွဲဘုံဝေဟပ္ပိလ်ရ၊ ယွံခမီတအ် ဗုတ်ဗွတ်
 အာယုက်မြိုဂမိုင် မကတိဒ် ပွဲဘုံဝေဟပ္ပိလ်ဂ် ဒ်မသုန်ကွံမဟာကဝ်အိုတ်ရ၊ ပုထုဇန်တန်တ
 ပွဲဘုံဝေဟပ္ပိလ်ဂ် ဗုတ်အပိုင်အခြာအာယုက်နှံတဲ ဗုတ်ဗွတ်အာယုက်မြိုဂမိုင်ဂ် စိတ်နှံအိုသ္မိ
 ကိုအိုတ်အာတဲမ္မး နရက်လေဝ် အာစိပ်ရ၊ ဂကူတိရစ္ဆာန်လေဝ် အာစိပ်ရ၊ ဘုံပြိုတ်လေဝ်
 အာစိပ်ရ၊ ကွးကျိတ်တုန် ဝှံတန်တပွဲဘုံမြိုဂ် ဗုတ်အပိုင် အခြာအာယုက်နှံတဲ အပိုင်အခြာ
 အာယုက်မြိုဂမိုင်ဂ် စိတ်နှံအိုသ္မိ ကိုအိုတ်အာတဲမ္မး သပ္ပရိနိဗ္ဗာန် ပွဲဘုံမြိုဂ်ဟေင်ရ၊ ယွံခမီတအ်
 ပွမနှံ ပွမဟံမ္မေကိုလအာဂတိ 'ပဋိသန္ဓိ' ပွမကတိဒ်ဝှံဟေင် တေင်ပုထုဇန်မဟံမ္မေကိုလိုင်လညာတ်
 ကောံအရိယသာဝကမှုံကိုလိုင်လညာတ်ရ၊ ဣဝှံဟေင် ဟိတ်ပတိတ်ဇြဟတ်လောန်ကဲရ၊
 ဣဝှံဟေင် တေင်တုဟ်ခြာရ၊ ယွံခမီတအ် ပုဂိုလ်ဂ်မိုင်ပန်ဂကူဝှံ နှံပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ
 ရံဝှံ (သ္မးတဲရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဒုတိယနာနာကရဏ

၁၂၄။ ယွံခမီတအ် ပုဂိုလ်ဂ်မိုင်ပန်ဂကူဝှံ နှံပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ၊ ညးမ္မးပန်
 ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမ္မးတုန်— ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝှံ ပုဂိုလ်လှိုက် လှူအာနူကာမဂုဏ်ဂမိုင်
 တဲဟေင် ။ ပ ။ အာစိပ်ပဌမဇာန်တဲ ပဒတ်ရ၊ ပုဂိုလ်ဂ် ခရ်ရုပ်ဝေဒနာသညာသင်္ခါဝိညာဏ်
 ဂမိုင် မှုံပွဲဘုံပဌမဇာန်ဂ် မှုာ်သေ့ဝ်တဲဗွဲမဒးရး နကိုညဏ် ဗွဲအစောံမဟံဗိုန် ဗွဲအစောံဒဒိခိ
 ဗွဲအစောံမတုပ်သုဟ်ကောံယဲ ဗွဲအစောံမတုပ်သုဟ်ကောံခွတ်မြိုအ်မာ ဗွဲအစောံမတုပ်သုဟ်
 ကောံကွက်စရိုင် ဗွဲအစောံမလေဝ်ကတိဗဒ်ကိုဒဒိခိ ဗွဲအစောံမတုပ်သုဟ်ကောံယဲဘဲ ဗွဲအစောံ
 မတုပ်သုဟ်ကောံညးတိုင်မုက် ဗွဲသတ်မလေဝ်ကိုလီလ် ဗွဲအစောံမလှူသုန်ဂြံ(နူသတ္တဇီဝ)
 ဗွဲအစောံမဟံသေင်အတ္တရ၊ ပုဂိုလ်ဂ် ခန္ဓဇုလီလ်တဲ ပွဲကြံနူချိတ်တဲဂ် အာစိပ်ဒ်သကအ်
 ပွင်ဗော်သ္မး မြိုဂမိုင်မကတိဒ် ပွဲဘုံသုဒ္ဓါဝါသရ၊ ယွံခမီတအ် ပွမဝှံကတိဒ် ပွဲဘုံသုဒ္ဓါဝါသဝှံ
 ဟံဆက်ဆောံကောံပုထုဇန်ဂမိုင်ရ။

ယွံခမီတအ် မွဲဂကူပုန်တုန် ပွဲသာသနာဝှံ ပုဂိုလ်လှိုက် ဟိတ်နူ 'ဝိတက်' ပွမချပ်
 'ဝိစာရ' ပွမဇိတ်သပေါတ်ဂမိုင် ဟိုတ်အာ ။ ပ ။ ဒုတိယဇာန် ။ ပ ။ တတိယဇာန် ။ ပ ။
 အာစိပ်စတုတ္ထဇာန်တဲ ပဒတ်ရ၊ ပုဂိုလ်ဂ် ခရ်ရုပ်ဝေဒနာသညာသင်္ခါဝိညာဏ်ဂမိုင် မှုံပွဲဘုံ
 စတုတ္ထဇာန်ဂ် မှုာ်သေ့ဝ်တဲဗွဲမဒးရး နကိုညဏ် ဗွဲအစောံမဟံဗိုန် ဗွဲအစောံဒဒိခိ ဗွဲအစောံ

မတုပ်သုတ်ကောယံ ဗွေအစောမတုပ်သုတ်ကောသုတ်မြို့အိမာ ဗွေအစောမတုပ်သုတ်ကော ကုက်စရံ ဗွေအစောမလေဝကတိဗဒ်ကိုဒဒိမ် ဗွေအစောမတုပ်သုတ်ကောယံဘဲ ဗွေအစော မတုပ်သုတ်ကောညးတိုင်မုက် ဗွေသဘမလေဝကိုလိုလ် ဗွေအစောမလှသုန်ဂြံ(နုသတ္တဇီဝ) ဗွေအစောမဟံသေင်အတ္တရ။ ပူဂိုလ်၌ ခန္ဓဇုလီလ်တဲ ပွဲကြံနုချိုတ်တဲ၌ အာစိပ်ဒ်သကအ် ပွဲင်ဗော်သွး မြိုဂမိုင်မကတိ၌ ပွဲဘုံသုဒ္ဓါဝါသရ။ ယွံခမီတအ် ပွမဂံကတိ၌ ပွဲဘုံသုဒ္ဓါဝါသဝံ ဟံဆက်ဆောကောပုထုဇန်ဂမိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဂမိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောက အိတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ပဌမမေတ္တာ

၁၂၅။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဂမိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိတ်ရ။ ညးမွဲပန် ဂကူအိတ်၌ရောမွဲတုန်— ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ပူဂိုလ်လျို၌ ဖျေံဗျာပ်ဏာဒိဟ်မွဲ နကို စိတ်မစိုန်သကိုကောမေတ္တာတဲ ပဒတ်ရ၊ တုပ်သုတ်သ၌ နိဟ်မရနက်ကိုဓါ။ နိဟ်မရနက်ကိုပိ။ ဖျေံဗျာပ်ဏာ နိဟ်မရနက်ကိုပန်တဲ ပဒတ်ရ၊ နနဲဝံ လ္လှူသုင်လွင် ပွဲသတ်ဂမိုင်အိတ်သို မွဲပွဲဒိဟ် အိတ်သို၌ သွဗွေမတုပ်သုတ်ကိုဇုတဲ သတ္တလောကသတ်အိတ်သို ပါလုင်လိဟ်၌ ဖျေံဗျာပ်ဏာ နကိုစိတ်မစိုန်သကိုကောညပေက္ခာ မလဲလးမပြ မဟံမွဲအပိုင်အခြာ မဟံမွဲသွဲ မဟံမွဲကို ဝိုင်ဂွါတဲ ပဒတ်ရ၊ ပူဂိုလ်၌ သာယျေန်မေတ္တာဇုန်ဂရ၊ နွံပွဲက်ကို မေတ္တာဇုန်ဂရ၊ နကို မေတ္တာဇုန်ဂလေဝ် အာစိပ်ပွမသျှိုက်မိုက်ရ၊ တန်တဲပွဲမေတ္တာဇုန်ဂ၌တဲ သွပျပ်စိတ် မေတ္တာဇုန်ဂ၌တဲ မွဲအလေလုင်စမေတ္တာဇုန်ဂ၌တဲကိုဝါဂ်၌တဲ မွဲကိုဇုန်ဟံဟတ်ယုတ်၌တဲ သွပွမချိုတ်မွဲ အာစိပ်ဒ်ဗော်သွးသကအ်ပွဲင်မြိုဂမိုင် မကတိ၌ ပွဲဘုံပဌမဇုန်ရ။ ယွံခမီတအ် ဗွတ်ဗွတ်အာယုက်မြိုဂမိုင်(မကတိ၌ပွဲဘုံပဌမဇုန်)၌ မွဲမဟာကဝ်ရ။ ပုထုဇန်တန်တဲ ပွဲဘုံ ပဌမဇုန်၌ ဗွတ်အပိုင်အခြာအာယုက်နွံတဲ ဗွတ်ဗွတ်အာယုက်မြိုဂမိုင်၌ စိတ်နွံအိတ်သို ကိုအိတ်အာတဲမွဲ နရက်လေဝ် အာစိပ်ရ၊ ဂကူတိရစ္ဆာန်လေဝ် အာစိပ်ရ၊ ဘုံပြိုတ်လေဝ် အာစိပ်ရ၊ ကွးကျာ်တုန် ဝံတန်တဲပွဲဘုံမြို၌ ဗွတ်အပိုင်အခြာ အာယုက်နွံတဲ အပိုင်အခြာ အာယုက်မြိုဂမိုင်၌ စိတ်နွံအိတ်သို ကိုအိတ်အာတဲမွဲသွပရိဗ္ဗာန် ပွဲဘုံမြို၌ဟေင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမနွံ ပွမဟံမွဲကိုလအာဂတိ ‘ပဋိသန္ဓိ’ပွမကတိ၌ပွဲဟေင် တေင်ပုထုဇန်မဟံမွဲကို လိုင်လညာတ် ကောအရိယသာဝကမျှကိုလိုင်လညာတ်ရ၊ ဣဝံဟေင် ဟိတ်ပတိတ်ဇြဟတ်လောန်ကဲရ၊ ဣဝံဟေင် တေင်တုတ်ခြာရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲဂကူပုန်တုန် ပွဲသာသနာဝံ ပူဂိုလ်လျို၌ နကိုစိတ်မစိုန်သကိုကော ကရဏာ ။ ပ ။ နကိုစိတ်မစိုန်သကိုကောမုဒိတာ ။ ပ ။ ဖျေံဗျာပ်ဏာ နိဟ်မွဲနကိုစိတ်မစိုန်သကို ကောညပေက္ခာတဲ ပဒတ်ရ၊ တုပ်သုတ်သ၌ နိဟ်မရနက်ကိုဓါ။ နိဟ်မရနက်ကိုပိ။ ဖျေံဗျာပ်ဏာ

ဒိုဟ်မရနုက်ကိုပန်တဲ ပဒတ်ရ၊ နနဲဝံ လ္လှူသွပ်လွင် ပွဲသတ်ဂမ္တိုင်အိုသို မုံပွဲဒိုဟ်အိုသိုကို သွဗွဲမတုပ်သွဟ်ကိုဇကုတဲ သတ္တလောကသတ်အိုသို ပါလုပ်လှိုဟ်ကို ဖျေံဗျာပ်ဏာ နကိုစိုတ် မစိုန်သကိုကျောံဥပေက္ခာ မလဲလးမပြ မဟံမွဲအပိုင်အခြာ မဟံမွဲသွဝဲ မဟံမွဲကိုဝိုင်ဂွါတဲ ပဒတ်ရ၊ ပူဂိုလ်ကို သာယေျန်ဥပေက္ခာဇာန်ဂိုရ၊ နွံပိုက်ကို ဥပေက္ခာဇာန်ဂိုရ၊ နကို ဥပေက္ခာဇာန်ဂိုလေဝ် အာစိုပ်ပွမသ္မိုက်မိုက်ရ၊ တန်တဲပွဲဥပေက္ခာဇာန်ဂိုတဲ သွပျပ်စိုတ် ဥပေက္ခာဇာန်ဂိုတဲ မုံအလေလုပ်စဥပေက္ခာဇာန်ဂိုကိုဝါဂိုတဲ မုံကိုဇာန်ဟံဟတ်ယုတ် ဂိုတဲ သွပမချိုတ်မွဲ အာစိုပ်ဒ်ဇော်သွးသကအ်ပိုင် ဗြိုဂမ္တိုင်မကတိုဒ် ပွဲဘုံအာဘဿရ၊ ယံခမီတအ် ဗုတ်ဗုတ်အာယုက်ဗြိုဂမ္တိုင် မကတိုဒ်ပွဲဘုံအာဘဿရ၊ ဒ်ဓါမဟာကပ်ရ။ ပ ။ အာစိုပ်ဒ်ဇော်သွးသွအ်ပိုင် ဗြိုဂမ္တိုင်မကတိုဒ် ပွဲဘုံသုဘကိဏှာရ၊ ယံခမီတအ် ဗုတ်ဗုတ် အာယုက်ဗြိုဂမ္တိုင် မကတိုဒ်ပွဲဘုံသုဘကိဏှာ ဒ်ပန်မဟာကပ်ရ။ ပ ။ အာစိုပ်ဒ်ဇော်သွး သကအ်ပိုင် ဗြိုဂမ္တိုင်မကတိုဒ် ပွဲဘုံဝေဟပျိုလ်ရ၊ ယံခမီတအ် ဗုတ်ဗုတ်အာယုက်ဗြိုဂမ္တိုင် မကတိုဒ်ပွဲဘုံဝေဟပျိုလ် ဒ်မသုန်ကွဲမဟာကပ်ရ။ ပ ။ ပုထုဇန်တန်တဲ ပွဲဘုံဝေဟပျိုလ် ဗုတ်အပိုင်အခြာအာယုက်နွံတဲ ဗုတ်ဗုတ်အာယုက်ဗြိုဂမ္တိုင် စိုတ်နွံအိုသို ကိုအိုတ်အာတဲမွဲး နရက်လေဝ် အာစိုပ်ရ၊ ဂကူတိရစ္ဆာန်လေဝ် အာစိုပ်ရ၊ ဘုံပြိုတ်လေဝ် အာစိုပ်ရ၊ ကွဲးကျက်တုန် ဝံတန်တဲပွဲဘုံဗြိုဂ ဗုတ်အပိုင် အခြာအာယုက်နွံတဲ အပိုင်အခြာအာယုက်ဗြိုဂမ္တိုင် စိုတ်နွံ အိုသို ကိုအိုတ်အာတဲမွဲးသွပရိနိဗ္ဗာန် ပွဲဘုံဗြိုဂဟောင်ရ၊ ယံခမီတအ် ပွမနွံ ပမဟံမွဲကို လအာဂတိ 'ပဋိသန္ဓိ'ပမကတိုဒ်ဝံဟောင် တွေင်ပုထုဇန် မဟံမွဲကိုလိုင်လညာတ်ကျောံအရိယ သာဝကမုံကိုလိုင်လညာတ်ရ၊ ဣဝံဟောင် ဟိုတ်ပတိတ် ဒြဟတ်လောန်ကဲရ၊ ဣဝံဟောင် တွေင်တုဟ်ခြာရ၊ ယံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဒုတိယမေတ္တာ

၁၂၆။ ယံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ၊ ညးမွဲးပန် ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန် — ယံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ပူဂိုလ်လှိုက် ဖျေံဗျာပ်ဏာဒိုဟ်မွဲ နကိုစိုတ်မစိုန်သကိုကျောံမေတ္တာတဲ ပဒတ်ရ၊ တုပ်သွဟ်သတ် ဒိုဟ်မရနုက်ကိုဓါ။ ဒိုဟ်မရ နုက်ကိုပိ။ ဖျေံဗျာပ်ဏာ ဒိုဟ်မရနုက်ကိုပန်တဲ ပဒတ်ရ၊ နနဲဝံ လ္လှူသွပ်လွင် ပွဲသတ်ဂမ္တိုင် အိုသို မုံပွဲဒိုဟ်အိုသိုကို သွဗွဲမတုပ်သွဟ်ကိုဇကုတဲ သတ္တလောကသတ်အိုသို ပါလုပ် လှိုဟ်ကို ဖျေံဗျာပ်ဏာ နကိုစိုတ်မစိုန်သကိုကျောံမေတ္တာ မလဲလးမပြ မဟံမွဲအပိုင်အခြာ မဟံမွဲသွဝဲ မဟံမွဲကိုဝိုင်ဂွါတဲ ပဒတ်ရ၊ ပူဂိုလ်ကို ဓရ်ရုပ်ဝေဒနာသညာသင်္ခါဝိညာဏ်ဂမ္တိုင် မုံပွဲဘုံ မှ်သေဝ်တဲမွဲဒေဝ်း နကိုဉာဏ် ဗွဲအစောံမဟံမွဲကို ဗွဲအစောံဒ်ဒိမ် ဗွဲအစောံမတုပ်သွဟ်

ကျော့ယဲ ဗွဲအစောမတုပ်သုဟ်ကျော့ခွတ်မြိုင်အိမာ ဗွဲအစောမတုပ်သုဟ်ကျော့ကွက်စရင် ဗွဲအစောမလေပ်ကတိဗဒ်ကိုဒဒိန် ဗွဲအစောမတုပ်သုဟ်ကျော့ယဲဘဲ ဗွဲအစောမတုပ်သုဟ် ကျော့ညးတိုင်မုက် ဗွဲသဘမလေပ်ကိုလိုလ်ာ် ဗွဲအစောမလှုသုန်ဂြာ်(နူသတ္တဇီဝ) ဗွဲအစော မဟံသေင်အတ္တရ။ ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် ခန္တုဇုလီလ်ာ်တဲ ပွဲကြဲနုချိုတ်တဲဂ် အာစိုပ်ဒိဒ်သကအိပွင် ဟေံသွးမြိုင်မကတိဒ် ပွဲဘုံသုဒ္ဓါဝါသရ။ ယွံခမိတအ် ပွမဝ်ကတိဒ် ပွဲဘုံသုဒ္ဓါဝါသဝံ ဟံဆက်ဆောကျော့ပုထုဇန်ဂမိုင်ရ။

ယွံခမိတအ် မွဲဂကူပုန်တုန် ပွဲသာသနာဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျိုင် နကိစိတ်မစိုန်သကိကျော့ ကရုဏာ ။ ပ ။ နကိစိတ်မစိုန်သကိကျော့မုဒိတာ ။ ပ ။ ဖျေဗျာပ်ဏာ ဒိဟ်မွဲနကိစိတ်မစိုန် သကိ ကျော့ဥပေက္ခာတဲ ပဒတ်ရ၊ တုပ်သုဟ်သတ်ဂ် ဒိဟ်မရနက်ကိုဓါ။ ဒိဟ်မရနက်ကိုပိ။ ဖျေဗျာပ်ဏာ ဒိဟ်မရနက်ကိုပန်တဲ ပဒတ်ရ၊ နနဲဝံ လျှုသုပ်လွင် ပွဲသတ်ဂမိုင်အိုသို မွဲဒုဒိဟ်အိုသိုဂ် သွဗွဲမတုပ်သုဟ်ကိုကျော့တဲ သတ္တလောကသတ်အိုသို ပါလုပ်လို့ဟ်ဂ် ဖျေဗျာပ်ဏာ နကိစိတ်မစိုန်သကိကျော့ဥပေက္ခာ မလဲလးမပြဲ မဟံမွဲအပိုင်အခြာ မဟံမွဲသွဝဲ မဟံမွဲကိုဝိုင်ဂွါတဲ ပဒတ်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် ခရ်ရုပ်ဝေဒနာသညာသင်္ခါဝိညာဏ်ဂမိုင် မွဲပွဲဘုံဂ် မှာ်သုဝတ်ဗွဲမဒးရး နကိဉာဏ် ဗွဲအစောမဟံဗိုန် ဗွဲအစောဒိဒိန် ဗွဲအစောမတုပ်သုဟ် ကျော့ယဲ ဗွဲအစောမတုပ်သုဟ်ကျော့ခွတ်မြိုင်အိမာ ဗွဲအစောမတုပ်သုဟ်ကျော့ကွက်စရင် ဗွဲအစောမလေပ်ကတိဗဒ်ကိုဒဒိန် ဗွဲအစောမတုပ်သုဟ်ကျော့ယဲဘဲ ဗွဲအစောမတုပ်သုဟ် ကျော့ညးတိုင်မုက် ဗွဲသဘမလေပ်ကိုလိုလ်ာ် ဗွဲအစောမလှုသုန်ဂြာ်(နူသတ္တဇီဝ) ဗွဲအစော မဟံသေင်အတ္တရ။ ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် ခန္တုဇုလီလ်ာ်တဲ ပွဲကြဲနုချိုတ်တဲဂ် အာစိုပ်ဒိဒ်သကအိပွင် ဟေံသွး မြိုင်မကတိဒ် ပွဲဘုံသုဒ္ဓါဝါသရ။ ယွံခမိတအ် ပွမဝ်ကတိဒ် ပွဲဘုံသုဒ္ဓါဝါသဝံ ဟံဆက်ဆောကျော့ပုထုဇန်ဂမိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောက အိတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ပဌမ တထာဂတအတ္ထရိယ

၁၂၇။ ယွံခမိတအ် ဟိတ်နူကျ်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မပြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမိုင် အိုသို) အလိုကျေမဉာ်စုတ် ကတိဒ်ကျင်ဂ် သဘခရ်ဂမိုင်ပန်ဂကူ ထေက်ကိုအမ်သပ်တောင် ဟံကေင်ဒ်ဗျိုင် ကတိဒ်ကျင်အိတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမိတအ် အလံင် ကျ်ဂ် စုတ်ချိုတ်စေံကျင် နူသွပ်တုသိတာတဲ မွဲကိုသတ်ပွမဗိုဗျဟ် ‘သမ္မဇေ’ဉာဏ်ဗစာ ရဏာဂ်ဒ်တဲ ပွဲအခိုင်မတို့လုပ်ဂွမ်ဂပ်ဂွမ်ဂ် ပွဲလိုက်သွပ်မဒ်မွဲဟာန်ကျော့ဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် မြိုင်မကတိဒ် ကျော့လိုက်မိုဟ်မဒ်မွဲဟာန်ကျော့သမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂိုင်မိုဟ်မဂိုင်ဂ် လျးအရံင် မဇုန်လဲ ဟံမွဲဗွတ်တို့ ကလိလောန်(လျးအရံင်)အာနုဘဒေဝတ်ဂမိုင်တဲ ကတိဒ်ပြာကဉ်

ကျင်ရ၊ ဩနရက်လောကန္တရိက်ဂမ္ဘိုင် မဒ်မူးဂူး မဟံမ္မေကိုအရာဒတန် မဂ္ဂမဂ္ဂတိုကုတ် (ဂ္ဂယေဝ်)မ္မဲ နွံအိုတ်ရ၊ ပွဲနရက်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ဂိတုတုဂမ္ဘိုင် မ္မဲကိုကြိန်အာနုတ်မဇ္ဇေန်မြဝံလေဝ် ဟံသုဟ်ရ တုဟ်နကိုယးတူးအိုတ်ရ၊ ပွဲနရက်ဂမ္ဘိုင်ဂ်လေဝ် လျးအရံင်မဇ္ဇေန်လုဲ ဟံမ္မဲဗုတ်တို ကလိလောန်(လျးအရံင်)အာနုတ်ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင်တု ကတိန်ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ သတ်ဂမ္ဘိုင်မကတို န်ဒိုင် ပွဲနရက်ဂမ္ဘိုင်ဂ်လေဝ် “ယံမူးတအ် သတ်ဂမ္ဘိုင်မ္မဲသအာင် မကတိုန်ဒိုင်ပွဲနရက်ဂမ္ဘိုင်ဂ်လေဝ် နွံအိုတ် ဏီရောင်သွံ” ရဝံ ဝံတိညာတ်ကေတ်ရင်သကအ် နကိုလျးအရံင်ဂ်အိုတ်ရ၊ ယံခမီ တအ် ဟိုတ်နူကျ်တြ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တိကေတ်(ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုသု)အလိုဇကု မဃာ်စုတ် ကတိန်ကျင်ဂ် သဘ်ခရ်ထေက်ကိုအမ်သပ်တေင် ဟံကေင်နိဗ္ဗင်ပဌမဝံ ကတိန် ကျင်ရ။

ယံခမီတအ် မွဲဂကူပုန်တုန် အလံင်ကျ် မ္မဲကိုသတိပမ္မဗ္ဗဟ် သမ္ပဓညဉာဏ် ဗစာရဏာဂ်ဒ်တု ပွဲအခိုင်မသူးဂွမ်ဂပ်ဂ် ပွဲလိုက်သွပ်မဒ်မ္မဲဟာန်ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် ဗြိုဂမ္ဘိုင် ကောံလိုက်မ္မိဟ်မဒ်မ္မဲဟာန်ကောံသမဏာဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂြိုင်မ္မိဟ်မဂြိုင်ဂ် လျးအရံင် မဇ္ဇေန်လုဲ ဟံမ္မဲဗုတ်တို ကလိလောန်(လျးအရံင်)အာနုတ်ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင်တု ကတိန်ပြာကဋ် ကျင်ရ၊ ဩနရက်လောကန္တရိက်ဂမ္ဘိုင် မဒ်မူးဂူး မဟံမ္မေကိုအရာဒတန် မဂ္ဂမဂ္ဂ တိုကုတ် (ဂ္ဂယေဝ်)မ္မဲ နွံအိုတ်ရ၊ ပွဲနရက်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ဂိတုတုဂမ္ဘိုင် မ္မဲကိုကြိန်အာနုတ်မဇ္ဇေန် မြသ်ဝံ လေဝ် ဟံသုဟ်ရ တုဟ်နကိုယးတူးအိုတ်ရ၊ ပွဲနရက်ဂမ္ဘိုင်ဂ်လေဝ် လျးအရံင်မဇ္ဇေန်လုဲ ဟံမ္မဲ ဗုတ်တို ကလိလောန်(လျးအရံင်)အာနုတ်ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင်တု ကတိန်ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ သတ်ဂမ္ဘိုင် မကတိုန်ဒိုင် ပွဲနရက်ဂမ္ဘိုင်ဂ်လေဝ် “ယံမူးတအ် သတ်ဂမ္ဘိုင်မ္မဲသအာင် မကတိုန်ဒိုင် ပွဲနရက် ဝံလေဝ် နွံအိုတ်ဏီရောင်သွံ” ရဝံ ဝံတိညာတ်ကေတ်ရင်သကအ် နကိုလျးအရံင်ဂ်အိုတ်ရ၊ ယံခမီတအ် ဟိုတ်နူတိလမ္မုပိုင်ကျ်တြ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တိကေတ်(ခရ်ဂမ္ဘိုင် အိုသု)အလိုဇကုမဃာ်စုတ် ကတိန်ကျင်ဂ် သဘ်ခရ်ထေက်ကိုအမ်သပ်တေင် ဟံကေင်နိဗ္ဗင် ဒုတိယဝံ ကတိန်ကျင်ရ။

ယံခမီတအ် မွဲဂကူပုန်တုန် ပွဲအခိုင်ကျ်တြ မထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ် သမ္မာသမ္မော မိညဏ်(အရဟတ္တမဂ်ညဏ်သဗ္ဗညုတညဏ်)မဟုပတောံစတ်ဂ် ပွဲလိုက်သွပ်မဒ် မ္မဲဟာန် ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် ဗြိုဂမ္ဘိုင် ကောံလိုက်မ္မိဟ်မဒ်မ္မဲဟာန်ကောံသမဏာ ဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂြိုင်မ္မိဟ်မဂြိုင်ဂ် လျးအရံင်မဇ္ဇေန်လုဲ ဟံမ္မဲဗုတ်တို ကလိလောန်(လျးအရံင်) အာနုတ် ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင်တု ကတိန်ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ဩနရက်လောကန္တရိက်ဂမ္ဘိုင် မဒ်မူးဂူး မဟံမ္မေကို အရာဒတန် မဂ္ဂမဂ္ဂတိုကုတ်(ဂ္ဂယေဝ်)မ္မဲ နွံအိုတ်ရ၊ ပွဲနရက်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ဂိတုတုဂမ္ဘိုင် မ္မဲကို ကြိန်အာနုတ်မဇ္ဇေန်မြဝံလေဝ် ဟံသုဟ်ရ တုဟ်နကိုယးတူးအိုတ်ရ၊ ပွဲနရက်ဂမ္ဘိုင်ဂ်လေဝ် လျးအရံင်မဇ္ဇေန်လုဲ ဟံမ္မဲဗုတ်တို ကလိလောန်(လျးအရံင်)အာနုတ်ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင်တု ကတိန် ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ သတ်ဂမ္ဘိုင်မကတိုန်ဒိုင် ပွဲနရက်ဂမ္ဘိုင်ဂ်လေဝ် “ယံမူးတအ် သတ်ဂမ္ဘိုင် မ္မဲသအာင် မကတိုန်ဒိုင် ပွဲနရက်ဝံလေဝ် နွံအိုတ်ဏီရောင်သွံ” ရဝံ ဝံတိညာတ်ကေတ်

ရင်သကအံ နကိုလျးအရင်ဂ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအံ ဟိုတ်နူတီလမ္ပုံပိုင်ကျ်တြဲ မထေက်ဒင် ပူဇ်တေင် မဂြင် တီကေတ်(ခရ်ဂမ္ပိုင်အိုသ္မိ)အလိုဇကုမဉ္ဇာစုတ် ကတိန်ကျင်ဂ် သဘဓရ် ထေက်ကိုအမ်သပ်တေင် ဟွံကောင်ဒ်ပျင်တတိယဝံ ကတိန်ကျင်ရ။

ယွံခမိတအံ မွဲဂကူပုန်တုန် ပွဲအခိုင်ကျ်တြဲ ဗ္ဗေတ်ခရ်ဓမ္မစက် မဟွံမွဲပတောံစတ်ဂ် ပွဲလိုက်သွပ်မဒ်မွဲဟာန်ကျောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် ဗြိုဂမ္ပိုင် ကျောံလိုက်မ္ပိဟ်မဒ်မွဲဟာန် ကျောံသမဏဗြာဟ္မဏ သွိုင်မဂ္ဂိုင်မ္ပိဟ်မဂ္ဂိုင်ဂ် လျးအရင်မဇ္ဇေလ္လံ ဟွံမွဲဗ္ဗေတ်တၟိ ကလိလောန် (လျးအရင်)အာနုဘဒေဝတ်ဂမ္ပိုင်တဲ ကတိန်ပြာကဉ်ကျင်ရ။ ဩနရက်လောကန္တရိက်ဂမ္ပိုင် မဒ်မူးဉ္စး မဟွံမွဲကိုအရာဒတန် မဂ္ဂုမဂ္ဂုတိုကျုတ်(ဂုယေပ်)မွဲ နွံအိုတ်ရ။ ပွဲနရက်ဂမ္ပိုင်ဂ် ဂိတုတဲဂမ္ပိုင် မ္ပုဂ္ဂိုဏ်အာနုဘဒေဝတ်မဇ္ဇေလ္လံ ဟွံသုဟ်ရ တ္တုဟ်နကိုယးတးအိုတ်ရ။ ပွဲနရက်ဂမ္ပိုင်ဂ်လေပ် လျးအရင်မဇ္ဇေလ္လံ ဟွံမွဲဗ္ဗေတ်တၟိ ကလိလောန်(လျးအရင်)အာနုဘ ဒေဝတ်ဂမ္ပိုင်တဲ ကတိန်ပြာကဉ်ကျင်ရ။ သတ်ဂမ္ပိုင်မကတိန်ဒ် ပွဲနရက်ဂမ္ပိုင်ဂ်လေပ် “ယွံမူးတအံ သတ်ဂမ္ပိုင်မွဲသအာင် မကတိန်ဒ်ပွဲနရက်ဂမ္ပိုင်လေပ် နွံအိုတ်ဏီရောင်သွံ” ရဲဝံ ဝံတီညာတ် ကေတ်ရင်သကအံ နကိုလျးအရင်ဂ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအံ ဟိုတ်နူတီလမ္ပုံပိုင် ကျ်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တီကေတ်(ခရ်ဂမ္ပိုင်အိုသ္မိ) အလိုဇကုမဉ္ဇာစုတ် ကတိန် ကျင်ဂ် သဘဓရ်ထေက်ကိုအမ်သပ်တေင် ဟွံကောင်ဒ်ပျင်စတုတ္ထဝံ ကတိန်ကျင်ရ။ ယွံခမိတအံ ဟိုတ်နူတီလမ္ပုံပိုင်ကျ်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တီကေတ်(ခရ်ဂမ္ပိုင်အိုသ္မိ) အလိုဇကု မဉ္ဇာစုတ် ကတိန်ကျင်ဂ် သဘဓရ်ဂမ္ပိုင်ပန်ဂကူ ထေက်ကိုအမ်သပ်တေင် ဟွံကောင်ဒ်ပျင်ဝံ ကတိန်ကျင်အိုတ်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဒုတိယ တထာဂတအစ္စရိယ

၁၂၈။ ယွံခမိတအံ ဟိုတ်နူကျ်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တီကေတ်(ခရ်ဂမ္ပိုင် အိုသ္မိ) အလိုဇကုမဉ္ဇာစုတ် ကတိန်ကျင်ဂ် သဘဓရ်ဂမ္ပိုင်ပန်ဂကူ ထေက်ကိုအမ်သပ်တေင် ဟွံကောင်ဒ်ပျင် ကတိန်ကျင်အိုတ်ရ။ ညးမူးပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမူးတုန်— ယွံခမိတအံ ဂကောံ သတ်ဂ် မ္ပုဂ္ဂိုဏ်အရာမိပ်လဟိင်မူး ကာမဂုဏ်မသုန်ပြကာ ထေက်ကိုဗာန်ခြပ်ရ။ မိပ်ဇြိပ် လဟိင်လဟာဲ ပွဲကာမဂုဏ်မသုန်ပြကာ ထေက်ကိုဗာန်ခြပ်ရ။ လေပ်မိပ်မြဟ် ပွဲကာမဂုဏ် မသုန်ပြကာထေက်ကိုဗာန်ခြပ်ရ။ ဂကောံသတ်ဂ် တီလမ္ပုံပိုင်ကျ်တြဲ ဂပ်ဝံတွံခရ် နှိဟိုတ် ဟွံဗာန်ခြပ်မူး နွံပွက်တုဟ်နကလင်ရ။ ထံင်ကတောပ်ရ။ သွက်ဝံတီ စွံလပ်စိုတ်တူရူရ။ ယွံခမိတအံ ဟိုတ်နူတီလမ္ပုံပိုင်ကျ်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တီကေတ်(ခရ်ဂမ္ပိုင် အိုသ္မိ) အလိုဇကုမဉ္ဇာစုတ် ကတိန်ကျင်ဂ် သဘဓရ်ထေက်ကိုအမ်သပ်တေင် ဟွံကောင်ဒ်ပျင် ပဌမဝံ ကတိန်ကျင်ရ။

ယွံခမီတအ် ဂကောံသတ်ဂ် မွဲကိုအရာမိပ်လဟင်မွဲး ‘မာန’ ပွမပင်ပတိုန်မာန်ရ၊ လေပ်မိပ်
 ဖြိပ်လဟင်လဟာဲ ပွဲ ‘မာန’ ပွမပင်ပတိုန်မာန်ရ၊ လေပ်မိပ်မြဟ် ပွဲ ‘မာန’ ပွမပင်ပတိုန်မာန်ရ။
 ဂကောံသတ်ဂ် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲ ဂပ်ဝံတံခရ်ဒ်ဟိုတ်ဂွံပါပွေင်ကောံ ‘မာန’ ပွမပင်ပတိုန်
 မာန်မွဲး နွံပွက်တုဟ်နကလင်ရ၊ ထံင်ကတောဝ်ရ၊ သွက်ဂွံတီ စွံလဝ်စိုတ်တူရူရ။ ယွံခမီတအ်
 ဟိုတ်နူ တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တီကေတ်(ခရ်ဂမ္တိုင်အိုသို) အလိုဇကု
 မချာံစုတ် ကတိန်ဒ်ကျင်ဂ် သဘ်ခရ်ထေက်ကိုအမ်သပ်တေင် ဟံင်ကေင်ဒ်ပျိုင်ဒုတိယဝံ ကတိ
 န်ဒ်ကျင်ရ။

ယွံခမီတအ် ဂကောံသတ်ဂ် မွဲကိုအရာမိပ်လဟင်မွဲး ခရ်တေဘူမကဝဏ် မဟံ
 လလမ်ရ၊ လေပ်မိပ်ဖြိပ်လဟင်လဟာဲ ပွဲခရ်တေဘူမကဝဏ် မဟံလလမ်ရ၊ လေပ်မိပ်မြဟ်
 ပွဲခရ်တေဘူမကဝဏ် မဟံလလမ်ရ။ ဂကောံသတ်ဂ် ကျက်တြဲ ဂပ်ဝံတံခရ်ဒ်ဟိုတ်ဂွံလလမ်မွဲး
 နွံပွက်တုဟ်နကလင်ရ၊ ထံင်ကတောဝ်ရ၊ သွက်ဂွံတီ စွံလဝ်စိုတ်တူရူရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်နူ
 တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တီကေတ်(ခရ်ဂမ္တိုင်အိုသို) အလိုဇကု
 မချာံစုတ် ကတိန်ဒ်ကျင်ဂ် သဘ်ခရ်ထေက်ကိုအမ်သပ်တေင် ဟံင်ကေင်ဒ်ပျိုင်တတိယဝံ ကတိ
 န်ဒ်ကျင်ရ။

ယွံခမီတအ် ဂကောံသတ်ဂ် ဒ်ပွဲအဝိဇ္ဇာပွမဟံတီရ၊ ဒ်သွဟ်ညံင်ရဲခွဲရ၊ ဒးဒင်ကိုင်
 ဂြောပ်ပူပါတ်ဗွဲပွဲပျူရ၊ ဂကောံသတ်ဂ် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲ ဂပ်ဝံတံခရ်ဒ်ဟိုတ်ဂွံပလိုပလာ်ကောံ
 အဝိဇ္ဇာမွဲး နွံပွက်တုဟ်နကလင်ရ၊ ထံင်ကတောဝ်ရ၊ သွက်ဂွံတီ စွံလဝ်စိုတ်တူရူရ။ ယွံခမီ
 တအ် ဟိုတ်နူတီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တီကေတ်(ခရ်ဂမ္တိုင်အိုသို)
 အလိုဇကုမချာံစုတ် ကတိန်ဒ်ကျင်ဂ် သဘ်ခရ်ထေက်ကိုအမ်သပ်တေင် ဟံင်ကေင်ဒ်ပျိုင်စတုတ္ထဝံ
 ကတိန်ဒ်ကျင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်နူတီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တီကေတ်
 (ခရ်ဂမ္တိုင်အိုသို) အလိုဇကုမချာံစုတ် ကတိန်ဒ်ကျင်ဂ် သဘ်ခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူ ထေက်ကိုအမ်
 သပ်တေင် ဟံင်ကေင်ဒ်ပျိုင်ဝံ ကတိန်ဒ်ကျင်အိုတ်ရ ရဲဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်အာနန္ဒအစ္ဆရိယမေဃ

၁၂၉။ ယွံခမီတအ် သဘ်ခရ်ဂမ္တိုင် ထေက်ကိုအမ်သပ်တေင် ဟံင်ကေင်ဒ်ပြဲ ပွဲအာနန္ဒ
 က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ယွံခမီတအ် ပရိသာတ်ခမီ
 ယပ်ပြာပ်ကျင် သွက်ဂွံဗိုလောဝ် အာနန္ဒမွဲး၊ ပရိသာတ်ဂ် နပုမဝံဗိုလောဝ်လေဝ် သျှိုက်မျိုက်
 ကြိုက်စိုတ်ရ၊ ပွဲပရိသာတ်ဂ် အာနန္ဒ တွံခရ်မွဲး၊ ပရိသာတ်ဂ် နခရ်မတွံဂ်လေဝ် သျှိုက်မျိုက်
 ကြိုက်စိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် အာနန္ဒ သီရပ်ဖျေံခရ်တဲ စိုက်မဒိုင်တသိုတ်သိုတ်ဂ် ပရိသာတ်ခမီဂ်
 တရိပ်စိုတ်ဟံင်မာန်ဟေင် ဒ်အာရ။

ယွံခမီတအံ ပရိသာတ်ခမီဗြ ယဝ်ပြာပ်ကျင် သွက်ဂွံဗိုလှောင်အာနန္ဒမ္မး၊ ပရိသာတ်ဂ် နပ္ပမဂ္ဂဗိုလှောင်လေဝ် သျှိုက်မျိုက်ကြိုက်စိုတ်ရ၊ ပွဲပရိသာတ်ဂ် အာနန္ဒတုံခရ်မ္မး၊ ပရိသာတ်ဂ် နခရ်မတုံဂ်လေဝ် သျှိုက်မျိုက်ကြိုက်စိုတ်ရ။ ယွံခမီတအံ အာနန္ဒ သီရုပ်ဖျေံခရ်တဲ စိုက် မဒွင်တ်သိုတ်သိုတ်ဂ် ပရိသာတ်ခမီဗြ တရိပ်စိုတ်ဟုံမာန်ဟောင် ဒှ်အာရ။

ယွံခမီတအံ ပရိသာတ်ဥပးတြျံ ယဝ်ပြာပ်ကျင် သွက်ဂွံဗိုလှောင်အာနန္ဒမ္မး၊ ပရိသာတ်ဂ် နပ္ပမဂ္ဂဗိုလှောင်လေဝ် သျှိုက်မျိုက်ကြိုက်စိုတ်ရ၊ ပွဲပရိသာတ်ဂ် အာနန္ဒတုံခရ်မ္မး၊ ပရိသာတ်ဂ် နခရ်မတုံဂ်လေဝ် သျှိုက်မျိုက်ကြိုက်စိုတ်ရ။ ယွံခမီတအံ အာနန္ဒ သီရုပ်ဖျေံခရ်တဲ စိုက် မဒွင်တ်သိုတ်သိုတ်ဂ် ပရိသာတ်ဥပးတြျံ တရိပ်စိုတ်ဟုံမာန်ဟောင် ဒှ်အာရ။

ယွံခမီတအံ ပရိသာတ်ဥပးဗြ ယဝ်ပြာပ်ကျင် သွက်ဂွံဗိုလှောင်အာနန္ဒမ္မး၊ ပရိသာတ်ဂ် နပ္ပမဂ္ဂဗိုလှောင်လေဝ် သျှိုက်မျိုက်ကြိုက်စိုတ်ရ၊ ပွဲပရိသာတ်ဂ် အာနန္ဒတုံခရ်မ္မး၊ ပရိသာတ်ဂ် နခရ်မတုံဂ်လေဝ် သျှိုက်မျိုက်ကြိုက်စိုတ်ရ။ ယွံခမီတအံ အာနန္ဒ သီရုပ်ဖျေံခရ်တဲ စိုက် မဒွင်တ်သိုတ်သိုတ်ဂ် ပရိသာတ်ဥပးဗြ တရိပ်စိုတ်ဟုံမာန်ဟောင် ဒှ်အာရ။ ယွံခမီတအံ သဘ်ခရ်မ္မိုင် ထေက်ကိုအမ်သပ်တေင် ဟုံကောင်ဒှ်ပြဲ ပွဲအာနန္ဒ က္လုဂ်ပန်ဂကူအိုတ်ရ ရဲဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်စက္ကဝတ္ထိအတ္ထရိယ

၁၃၀။ ယွံခမီတအံ သဘ်ခရ်မ္မိုင် ထေက်ကိုအမ်သပ်တေင် ဟုံကောင်ဒှ်ပြဲ ပွဲသိုင် စက္ကဝံ က္လုဂ်ပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမီတအံ ပရိသာတ်သိုင် ယဝ်ပြာပ်ကျင် သွက်ဂွံဗိုလှောင် သိုင်စက္ကဝံမွဲ၊ ပရိသာတ်သိုင်ဂ် နပ္ပမဂ္ဂဗိုလှောင်လေဝ် သျှိုက်မျိုက်ကြိုက်စိုတ်ရ၊ ပွဲပရိသာတ်သိုင်ဂ် သိုင်စက္ကဝံ ဟိုက်လာန်မွဲ၊ ပရိသာတ်ဂ် နပ္ပမ ဟိုက်လာန်ဂ်လေဝ် သျှိုက်မျိုက်ကြိုက်စိုတ်ရ။ ယွံခမီတအံ သိုင်စက္ကဝံ သီရုပ်ကွေံဂလာန်တဲ စိုက်မဒွင်တ်သိုတ်သိုတ်ဂ် ပရိသာတ်သိုင်ဂ် တရိပ်စိုတ်ဟုံမာန်ဟောင် ဒှ်အာရ။

ယွံခမီတအံ ပရိသာတ်ဗဗ္ဗး ယဝ်ပြာပ်ကျင် သွက်ဂွံဗိုလှောင် သိုင်စက္ကဝံမွဲ၊ ပရိသာတ်ဗဗ္ဗးဂ် နပ္ပမဂ္ဂဗိုလှောင်လေဝ် သျှိုက်မျိုက်ကြိုက်စိုတ်ရ၊ ပွဲပရိသာတ်ဗဗ္ဗးဂ် သိုင် စက္ကဝံ ဟိုက်လာန်မွဲ၊ ပရိသာတ်ဂ် နပ္ပမဟိုက်လာန်ဂ်လေဝ် သျှိုက်မျိုက်ကြိုက်စိုတ်ရ။ ယွံခမီ တအံ သိုင်စက္ကဝံ သီရုပ်ကွေံဂလာန်တဲ စိုက်မဒွင်တ်သိုတ်သိုတ်ဂ် ပရိသာတ်ဗဗ္ဗးဂ် တရိပ် စိုတ်ဟုံမာန်ဟောင် ဒှ်အာရ။

ယွံခမီတအံ ပရိသာတ်သမေဟ် ယဝ်ပြာပ်ကျင် သွက်ဂွံဗိုလှောင် သိုင်စက္ကဝံမွဲ၊ ပရိသာတ်သမေဟ်ဂ် နပ္ပမဂ္ဂဗိုလှောင်လေဝ် သျှိုက်မျိုက်ကြိုက်စိုတ်ရ၊ ပွဲပရိသာတ်ဂ် သိုင်

စက္ကဝင် ဟိုဂလာန်မှူး၊ ပရိသတ်သမ္မေဟ် နပမဟိုဂလာန်လေဝ် သျှိုက်မျိုက်ကြိုက်စိုတ်ရ။
ယွံခမီတအ် သိုင်စက္ကဝင် သီရင်ကွေ်ဂလာန်တဲ စိုက်မဒိုင်တသိုတ်သိုတ်ဟ် ပရိသတ်သမ္မေဟ်
တရိုပ်စိုတ်ဟုံမာန်ဟေင် ဒ်အာရ။

ယွံခမီတအ် ပရိသတ်ခမီ ယဝ်ပြာပ်ကျင် သွက်ဂွံဗိုသုဝ် သိုင်စက္ကဝင်မှူး၊
ပရိသတ်ခမီ နပမဝံဗိုသုဝ်လေဝ် သျှိုက်မျိုက်ကြိုက်စိုတ်ရ။ ပွဲပရိသတ်ခမီ သိုင်စက္ကဝင်
ဟိုဂလာန်မှူး၊ ပရိသတ်ခမီ နပမဟိုဂလာန်လေဝ် သျှိုက်မျိုက်ကြိုက် စိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ်
သိုင်စက္ကဝင် သီရင်ကွေ်ဂလာန်တဲ စိုက်မဒိုင်တသိုတ်သိုတ်ဟ် ပရိသတ်ခမီ တရိုပ်စိုတ်
ဟုံမာန်ဟေင် ဒ်အာရ။ ယွံခမီတအ် သဘဓရ်မ္တိုင် ထေက်ကို အမ်သင်တေင် ဟုံကေင်ဒ်ပြ
ပွဲသိုင်စက္ကဝင် က္တဝ်ပန်ဂကူအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညံင်ရသ်ဟ်ဟေင် သဘဓရ်မ္တိုင် ထေက်ကိုအမ်သင်တေင်
ဟုံကေင်ဒ်ပြ ပွဲအာနန္ဒ က္တဝ်ပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဟ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမီတအ်
ပရိသတ်ခမီ ယဝ်ပြာပ်ကျင် သွက်ဂွံဗိုသုဝ် အာနန္ဒမှူး၊ ပရိသတ်ဟ် နပမဝံဗိုသုဝ်လေဝ်
သျှိုက်မျိုက်ကြိုက်စိုတ်ရ။ ပွဲပရိသတ်ဟ် အာနန္ဒ တွံဓရ်မှူး၊ ပရိသတ်ဟ် နဓရ်မတုဂ်လေဝ်
သျှိုက်မျိုက်ကြိုက်စိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် အာနန္ဒ သီရင်ဖျေံဓရ်တဲ စိုက်မဒိုင်တသိုတ်သိုတ်ဟ်
ပရိသတ်ခမီ တရိုပ်စိုတ်ဟုံမာန်ဟေင် ဒ်အာရ။

ယွံခမီတအ် ပရိသတ်ခမီဗြဲ ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် ပရိသတ်ဥပးတြုံ ။ ပ ။ ယွံခမီ
တအ် ပရိသတ်ဥပးဗြဲ ယဝ်ပြာပ်ကျင် သွက်ဂွံဗိုသုဝ် အာနန္ဒမှူး၊ ပရိသတ်ဟ် နပမဝံဗို
သုဝ်လေဝ် သျှိုက်မျိုက်ကြိုက်စိုတ်ရ။ ပွဲပရိသတ်ဟ် အာနန္ဒ တွံဓရ်မှူး၊ ပရိသတ်ဟ်
နဓရ်မတုဂ်လေဝ် သျှိုက်မျိုက်ကြိုက်စိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် အာနန္ဒ သီရင်ဖျေံဓရ်တဲ စိုက်
မဒိုင်တသိုတ်သိုတ်ဟ် ပရိသတ်ဥပးဗြဲ တရိုပ်စိုတ်ဟုံမာန်ဟေင် ဒ်အာရ။ ယွံခမီတအ်
သဘဓရ်မ္တိုင် ထေက်ကိုအမ်သင်တေင် ဟုံကေင်ဒ်ပြ ပွဲအာနန္ဒ က္တဝ်ပန်ဂကူအိုတ်ရ ရဲဝံ
(သုးတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

ဘယဝဂ် မရနုက်ကိုပိတဲရ။

(၁၄) ၄။ ပုဂ္ဂလဝဂ် ၁။ သုတ်သံယောဇန

၁၃၁။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်မ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်
ဂကူအိုတ်ဟ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ် မဟံ့ပါကွေ် သံယောဇိန်အဗန်
အဒက်သုဝ် သံယောဇိန်အဗန်အဒက် ဒ်ဟိုတ်ကလိဝံပဋိသန္တိ သံယောဇိန်အဗန်အဒက်
ဒ်ဟိုတ်ကလိဝံဘဝမ္တိုင်ဏီရ။

ယုံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ် ပါကွဲ သံယောဇိန်အဗန်အဒက်သုင်ဟောင်တု
ဟဝံပါကွဲ သံယောဇိန်အဗန်အဒက် နှိဟိုတ်ကလိဝံပဋိသန္တိ သံယောဇိန်အဗန်အဒက်
နှိဟိုတ်ကလိဝံဘဝဂမ္ဘိုင်ဏီရ။

ယုံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ် ပါကျဲ သံယောဇဉ်အဃန်အဒက်သုင်ကျော်၊ သံယောဇဉ်အဃန်အဒက် နှိဟိုတ်ကလိဂံပဋိသန္တိကမ္ပိုင်တဲ့ ဟဝံပါကျဲ သံယောဇဉ်အဃန်အဒက် နှိဟိုတ်ကလိဂံဘဝကမ္ပိုင်ဏီရ။

ယုံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ် ပါကွဲ သံယောဇဉ်အဃန်အဒက်သုဝ် သံယောဇဉ် အဃန်အဒက်ဒ် ဟိုတ်ကလိဝံပဋိသန္တိ သံယောဇဉ်အဃန်အဒက် ဒ်ဟိုတ်ကလိဝံဘဝဂမ္တိုင် တုရ။

ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ် မဟဂွံပါကေံ သံယောဇဉ်အဃန်အဒက်သ့ဝ် သံယောဇဉ်အဃန် အဒက် ဒှ်ဟိုတ်ကလိဂွံပဋိသန္တိ သံယောဇဉ်အဃန်အဒက် ဒှ်ဟိုတ်ကလိဂွံဘဝဂမ္တိုင်ဏီမွဲးဂှ် ညးဍုၚ်ရော? ပူဂိုလ်သကဒါဂါမ်ဟောင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဝံ မဟဂွံပါကေံ သံယောဇဉ် အဃန်အဒက်သ့ဝ် သံယောဇဉ်အဃန်အဒက် ဒှ်ဟိုတ်ကလိဂွံပဋိသန္တိ သံယောဇဉ်အဃန်အဒက် ဒှ်ဟိုတ်ကလိဂွံဘဝဂမ္တိုင်ဏီရ။

ယုံခမိတအ် ပူဂိုလ် ပါကွဲ သံယောဇိန်အဗန်အဒက်သွပ်ဟောင်တဲ ဟဂွံပါကွဲ သံယောဇိန်အဗန်အဒက် ဒှ်ဟိုတ်ကလိဂွံပဋိသန္တိ သံယောဇိန်အဗန်အဒက် ဒှ်ဟိုတ်ကလိဂွံ ဘဝဂမ္တိုင်ဏီမွဲးဂှ် ညးဍုက်ရော? ပူဂိုလ်(အနာဂါမ်)ဥဒ္ဒံသောတအကနိဋ္ဌဂါမိဟောင်ရ။ ယုံခမိ တအ် ပူဂိုလ်ဂွံ ပါကွဲ သံယောဇိန်အဗန်အဒက်သွပ်ဟောင်တဲ ဟဂွံပါကွဲ သံယောဇိန် အဗန်အဒက် ဒှ်ဟိုတ်ကလိဂွံပဋိသန္တိ သံယောဇိန်အဗန်အဒက် ဒှ်ဟိုတ်ကလိဂွံဘဝဂမ္တိုင် ဏီရ။

ယုံခမီတအ် ပူဂိုလ် ပါကျေံ သံယောဇဉ်အဃန်အဒက်သုဝ်ကျေံ သံယောဇဉ်အဃန် အဒက် ဒွဲဟိုတ်ကလိဂွံပဋိသန္တိမ့ိုင်တဲ ဟဂုံပါကျေံ သံယောဇဉ်အဃန်အဒက် ဒွဲဟိုတ်ကလိဂွံ ဘဝဂမ့ိုင်ဏီမွဲးဂှ် ညးဍဲဂှ်ဇရာ? ပူဂိုလ်(အနာဂါမ်)အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီဟေင်ရ။ ယုံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဂွံ ပါကျေံ သံယောဇဉ်အဃန်အဒက်သုဝ်ကျေံ သံယောဇဉ်အဃန်အဒက် ဒွဲဟိုတ် ကလိဂွံပဋိသန္တိမ့ိုင်တဲ ဟဂုံပါကျေံ သံယောဇဉ်အဃန်အဒက်ဒွဲ ဟိုတ်ကလိဂွံဘဝဂမ့ိုင်ဏီရ။

ယုံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ် ပါကျဲ သံယောဇဉ်အဃန်အဒက်သွပ် သံယောဇဉ် အဃန်အဒက်ဒှ် ဟိုတ်ကလိဂံပဋိသန္တိ သံယောဇဉ်အဃန်အဒက် ဒှ်ဟိုတ်ကလိဂံဘဝဂမၠိုင်တု မွဲးဂှ် ညးဍဲဂှ်ရော? ပူဂိုလ်တုအရှန်ဟောင်ရ။ ယုံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဝံ ပါကျဲ သံယောဇဉ် အဃန်အဒက်သွပ် သံယောဇဉ်အဃန်အဒက် ဒှ်ဟိုတ်ကလိဂံပဋိသန္တိ သံယောဇဉ်အဃန်အဒက်

ဒ်ဟိုတ်ကလိဝံဘဝမှိုင်တဲ့ရ။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ပဋိဘာန

၁၃၂။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန် ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ပူဂိုလ်လေပ်သ်တမဗွဲဟေင်တဲ့ ဟံလေပ်သ်တမဗွဲဟေင်တဲ့ ပူဂိုလ် လေပ်သ်တ မွဲမပြဟ်ဟေင်တဲ့ ဟံလေပ်သ်တမဗွဲ။ ပူဂိုလ်မဗွဲလေပ် လေပ်သ်တ မွဲမ ပြဟ်လေပ် လေပ်သ်တ။ ပူဂိုလ်မွဲမဗွဲလေပ် ဟံလေပ်သ် မွဲမပြဟ်လေပ် ဟံလေပ်သ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဥဋ္ဌဋိတည။

၁၃၃။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန် ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ပူဂိုလ် (ဥဋ္ဌဋိတည)မတီ(ခရ်) နမဇ္ဈာန်ထွေးကိုဗွဲဒုန်၊ ပူဂိုလ် (ဝိပဋ္ဌိတည) ထွေးကိုဗွဲတြးမတီ(ခရ်)၊ ပူဂိုလ် (နေယျ) ရင်တုင်ထွေးကို(မပ္ပဉဒ္ဒေသ)တဲ့မတီခရ်၊ ပူဂိုလ် (ပဒပရမ) မှုံအယာ်မာတ်ပိုဒ်ဟေင် (ဒ်အယာ်မာတ်ကလင်ခရ်ဟေင်တဲ့ ဟံထေက်ကို ကလိဝံဇျာန်မဂ်ဖိုလ် ပွဲဘဝဝံ)ရ။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောက အိုတ်ရ ရဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဥဋ္ဌာနဖလ

၁၃၄။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန် ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ပူဂိုလ် နိဿဲဗွဲကိုဖိုလ္လီမဇ္ဈာန်ကတိဟေင်တဲ့ ဂယိုင်လမျီု နိဿဲ ဗွဲကိုဖိုလ္လီမဇ္ဈာန်ကတိဟေင်တဲ့ ဟံဂယိုင်လမျီု၊ ပူဂိုလ် နိဿဲဗွဲကိုဖိုလ္လီမဇ္ဈာန်ကတိဟေင်တဲ့ ဂယိုင်လမျီု နိဿဲဗွဲကို ဖိုလ္လီမဇ္ဈာန်ကတိဟေင်တဲ့ ဟံဂယိုင်လမျီု၊ ပူဂိုလ် နိဿဲဗွဲကိုဖိုလ္လီမဇ္ဈာန်ကတိဟေင်တဲ့လေပ် ဂယိုင် လမျီု နိဿဲဗွဲကိုဖိုလ္လီမဇ္ဈာန်ကတိဟေင်တဲ့လေပ် ဂယိုင်လမျီု၊ ပူဂိုလ် နိဿဲဗွဲကိုဖိုလ္လီမဇ္ဈာန်ကတိဟေင်တဲ့လေပ်

ဟံဂယိုင်လမျှ နိဿဲဗွဲကို ဖိုကမ်တဲလောင် ဟံဂယိုင်လမျှရ။ ယွံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်သာဝဇ္ဇ

၁၃၅။ ယွံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန် ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန် — ပုဂ္ဂိုလ်မျှကိုဒုဟ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်မျှကိုဒုဟ်ဂှိုဉ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်မျှဒုဟ်အောန်၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဟွံမွဲကိုဒုဟ်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရသုတ်လိ ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် မျှကိုဒုဟ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ် လျိုက် ချိုက်ပင်တဲကောံကာယကမ်မျှကိုဒုဟ်ရ။ ချိုက်ပင်တဲ ကောံဝစီကမ်မျှကိုဒုဟ်ရ။ ချိုက်ပင်တဲကောံမနောကမ်မျှကိုဒုဟ်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟောင် ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် မျှကိုဒုဟ်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရသုတ်လိ ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် မျှကိုဒုဟ်ဂှိုဉ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျိုက် ချိုက်ပင်တဲကောံကာယကမ်မျှကိုဒုဟ်ဂ် ဂှိုဉ်ရ။ ချိုက်ပင်တဲကောံကာယ ကမ်ဟွံမွဲကိုဒုဟ်တုန် အောန်ဗွတ်ညိနောင်ဟောင်ရ။ ချိုက်ပင်တဲ ကောံဝစီကမ်မျှကိုဒုဟ်ဂ် ဂှိုဉ်ရ။ ချိုက်ပင်တဲ ကောံဝစီကမ်ဟွံမွဲကိုဒုဟ်တုန် အောန်ဗွတ်ညိနောင်ဟောင်ရ။ ချိုက်ပင် တဲကောံမနောကမ်မျှကိုဒုဟ်ဂ် ဂှိုဉ်ရ။ ချိုက်ပင်တဲကောံမနောကမ် မဟွံမွဲကိုဒုဟ်တုန် အောန်ဗွတ်ညိနောင်ဟောင်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟောင် ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် မျှကိုဒုဟ်ဂှိုဉ်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရသုတ်လိ ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် မျှကိုဒုဟ်အောန်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျိုက် ချိုက်ပင်တဲ ကောံကာယကမ်ဟွံမွဲကိုဒုဟ်ဂ် ဂှိုဉ်ရ။ ချိုက်ပင်တဲကောံကာယ ကမ်မျှကိုဒုဟ်တုန် အောန်ဗွတ်ညိနောင်ဟောင်ရ။ ချိုက်ပင်တဲကောံဝစီကမ်ဟွံမွဲကိုဒုဟ်ဂ် ဂှိုဉ်ရ။ ချိုက်ပင်တဲ ကောံဝစီကမ်မျှကိုဒုဟ်တုန် အောန်ဗွတ်ညိနောင်ဟောင်ရ။ ချိုက်ပင် တဲကောံမနောကမ်ဟွံမွဲကိုဒုဟ်ဂ် ဂှိုဉ်ရ။ ချိုက်ပင်တဲကောံမနောကမ် မျှကိုဒုဟ်တုန် အောန်ဗွတ်ညိနောင်ဟောင်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟောင် ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် မျှကိုဒုဟ်အောန်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရသုတ်လိ ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် ဟွံမွဲကိုဒုဟ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျိုက် ချိုက်ပင်တဲကောံကာယကမ်ဟွံမွဲကိုဒုဟ်ရ။ ချိုက်ပင်တဲကောံဝစီကမ် ဟွံမွဲ ကိုဒုဟ်ရ။ ချိုက်ပင်တဲကောံမနောကမ်ဟွံမွဲကိုဒုဟ်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟောင် ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် ဟွံမွဲ ကိုဒုဟ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

မာတိကာ

၆။ သုတ်ပဌမသီလ

၁၃၆။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဂမၠိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန် ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်မ့ၢ်အလေံ ဟံဒွေတ်ရနုက်ဗပေင် ပွဲသီလသမာဓိပညာဂမၠိုင်၊ ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်မ့ၢ်အလေံ ဒွေတ်ရနုက်ဗပေင် ပွဲသီလဟောင်တဲ မ့ၢ်အလေံ ဟံဒွေတ်ရနုက်ဗပေင် ပွဲသမာဓိပညာဂမၠိုင်၊ ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်မ့ၢ် အလေံဒွေတ်ရနုက်ဗပေင် ပွဲသီလသမာဓိဂမၠိုင်တဲ မ့ၢ်အလေံ ဟံဒွေတ်ရနုက်ဗပေင် ပွဲပညာ၊ ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်မ့ၢ်အလေံ ဒွေတ်ရနုက်ဗပေင် ပွဲသီလသမာဓိပညာဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဂမၠိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဆဌ။

၇။ သုတ်ဒုတိယသီလ

၁၃၇။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဂမၠိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန် ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်မဟံသွအဲပရဲ ဟံသွဇော်သကိုပ် သကကိုသီလသမာဓိပညာဂမၠိုင်၊ ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်မဟံသွအဲပရဲ သွဇော်သကိုပ် သကကိုသီလဟောင်တဲ ဟံသွအဲပရဲ ဟံသွဇော်သကိုပ်သကကိုသမာဓိပညာ။ ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်မဟံသွအဲပရဲ သွဇော်သကိုပ်သကကိုသီလသမာဓိတဲ ဟံသွအဲပရဲ ဟံသွ ဇော်သကိုပ်သကကိုပညာ။ ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်မဟံသွအဲပရဲ သွဇော်သကိုပ် သကကိုသီလသမာဓိပညာရ။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဂမၠိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်နိကာဌ

၁၃၈။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဂမၠိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန် ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ပူဂိုလ်ဇကုဟောင်စူးခြာတဲ စိုတ်ဟံစူးခြာ၊ ပူဂိုလ်ဇကုဟံစူးခြာ ကိုလေဝ် စိုတ်စူးခြာ၊ ပူဂိုလ်ဇကုလေဝ်ဟံစူးခြာ စိုတ်လေဝ်ဟံစူးခြာ၊ ပူဂိုလ်ဇကုလေဝ်စူးခြာ စိုတ်လေဝ်စူးခြာရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သင်္ဂလီ ပူဂိုလ်ဂ် ဇကုဟောင်စူးခြာတဲ စိုတ်ဟံစူးခြာရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လှိုက် သျှိန်ဗပိုန်သိပ်ဂိပ် ဘာဂြိုပ်ဂမၠိုင် မဒ်တျိုင်တူးတဲ ပဒတ်ရ၊ ပူဂိုလ်ဂ်

မာတိကာ

ပွဲဘာဂြိုပ်ကို ကာမဝိတက်လောင် ချပ်ရ၊ ဗျာပါဒဝိတက်လောင် ချပ်ရ၊ ဝိဟိံသာဝိတက်လောင် ချပ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဝံဟောင် ပူဂိုလ်ကို ဇကုဟောင်စူးခြာတဲ့ စိုတ်ဟွံစူးခြာရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သော်လို ပူဂိုလ်ကို ဇကုဟွံစူးခြာကိုလောင် စိုတ်စူးခြာရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျှိုက် ဟံသျှိုန်ဗပိန်သိပ်ဂှိပ် ဘာဂြိုပ်ဂမ္တိုင် မဒ်တျှင်တူးတဲ့ ပဒတ်ရ၊ ပူဂိုလ်ကို ပွဲဘာဇရောင်ကွာန်ကို နေကမ္ဘမ္ဘဝိတက်လောင် ချပ်ရ၊ အဗျာပါဒဝိတက်လောင် ချပ်ရ၊ အဝိဟိံသာဝိတက်လောင် ချပ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဝံဟောင် ပူဂိုလ်ကို ဇကုဟွံစူးခြာကိုလောင် စိုတ်စူးခြာရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သော်လို ပူဂိုလ်ကို ဇကုလောင်ဟွံစူးခြာ စိုတ်လောင်ဟွံစူးခြာရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျှိုက် ဟံသျှိုန်ဗပိန်သိပ်ဂှိပ် ဘာဂြိုပ်ဂမ္တိုင် မဒ်တျှင်တူးတဲ့ ပဒတ်ရ၊ ပူဂိုလ်ကို ပွဲဘာဇရောင်ကွာန်ကို ကာမဝိတက်လောင် ချပ်ရ၊ ဗျာပါဒဝိတက်လောင် ချပ်ရ၊ ဝိဟိံသာဝိတက်လောင် ချပ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဝံဟောင် ပူဂိုလ်ကို ဇကုလောင်ဟွံစူးခြာ စိုတ်လောင် ဟွံစူးခြာရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သော်လို ပူဂိုလ်ကို ဇကုလောင်စူးခြာ စိုတ်လောင်စူးခြာရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျှိုက် သျှိုန်ဗပိန်သိပ်ဂှိပ် ဘာဂြိုပ်ဂမ္တိုင် မဒ်တျှင်တူးတဲ့ ပဒတ်ရ၊ ပူဂိုလ်ကို ပွဲဘာဂြိုပ်ကို နေကမ္ဘမ္ဘဝိတက်လောင် ချပ်ရ၊ အဗျာပါဒဝိတက်လောင် ချပ်ရ၊ အဝိဟိံသာဝိတက်လောင် ချပ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဝံဟောင် ပူဂိုလ်ကို ဇကုလောင်စူးခြာ စိုတ်လောင်စူးခြာရ။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဓမ္မကထိက

၁၃၉။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်တုံခရ်ဂမ္တိုင် က္လဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ကို ရောမွဲတုန်— ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ပူဂိုလ်တုံခရ်လျှိုက် ဗုတ်ညိနောင်လောင်တုံရ၊ ဟံစပ် ကော်ဒတ် မြမောင်လောင်တုံရ၊ ပရိသတ်ပူဂိုလ်လောင် ဟံချိုဟ်ကောက်စီကူး ပွဲမစပ် ဟံစပ်ကော်ဒတ်မြမောင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်တုံခရ်မုံသတ်မဃ်သတ်ဝံ အာစိုပ်ပွမရိဟ်လို့ဟ် ရဝံမွဲပူဂိုလ်တုံခရ် ပရိသတ်မုံသတ်ရဝံဟောင်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ပူဂိုလ်တုံခရ်လျှိုက် ဗုတ်ညိနောင်လောင်တုံရ၊ စပ်ကော်ဒတ် မြမောင်လောင်တုံရ၊ ပရိသတ်ပူဂိုလ်လောင် ချိုဟ်ကောက်စီကူး ပွဲမစပ် ဟံစပ်ကော်ဒတ် မြမောင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်တုံခရ်မုံသတ်မဃ်သတ်ဝံ အာစိုပ်ပွမရိဟ်လို့ဟ် ရဝံမွဲပူဂိုလ်တုံခရ် ပရိသတ်မုံသတ်ရဝံဟောင်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ပူဂိုလ်တွံခရ်လှိုက် ဗွဲမဂြိုဏ်လေဝ်တွံရ၊ ဟံစပ်ကျောံဒတဲ မြဲမောဝ်လေဝ်တွံရ၊ ပရိသာတ်ပူဂိုလ်ဂ်လေဝ် ဟံဍုတ်ကောက်စီကူး ပွဲမစပ် ဟံစပ်ကျောံဒတဲ မြဲမောဝ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်တွံခရ်မုၢ်သဘ်မဃ်သဘ်ဝံ အာစိုပ်ပွမရိဟ်လှိုဟ် ရံဝံမွဲပူဂိုလ် တွံခရ် ပရိသာတ်မုၢ်သဘ်ရံဝံဟေင်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ပူဂိုလ်တွံခရ်လှိုက် ဗွဲမဂြိုဏ်လေဝ်တွံရ၊ စပ်ကျောံဒတဲ မြဲမောဝ်လေဝ်တွံရ၊ ပရိသာတ်ပူဂိုလ်ဂ်လေဝ် ဍုတ်ကောက်စီကူး ပွဲမစပ် ဟံစပ်ကျောံဒတဲ မြဲမောဝ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်တွံခရ်မုၢ်သဘ်မဃ်သဘ်ဝံ အာစိုပ်ပွမရိဟ်လှိုဟ် ရံဝံမွဲပူဂိုလ် တွံခရ် ပရိသာတ်မုၢ်သဘ်ရံဝံဟေင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်တွံခရ်ဂမၠိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဝါဒီ

၁၄၀။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်မုၢ်အလေံဟိုသွးဂမၠိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန် ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ပူဂိုလ်မုၢ်အလေံဟိုသွးဗွဲအရထဟေင် အာစိုပ်ပွမအိုတ်တဲ ဗွဲသဒ္ဒါတုန် ဟံအာစိုပ် ပွမအိုတ်ဂ် နွံရ၊ ပူဂိုလ်မုၢ်အလေံဟိုသွးဗွဲသဒ္ဒါဟေင် အာစိုပ်ပွမအိုတ်တဲ ဗွဲအရထတုန် ဟံအာစိုပ်ပွမအိုတ်ဂ် နွံရ၊ ပူဂိုလ်မုၢ်အလေံဟိုသွးဗွဲအရထကို ဗွဲသဒ္ဒါကို အာစိုပ်ပွမအိုတ်ဂ် နွံရ၊ ပူဂိုလ်မုၢ်အလေံဟိုသွးဗွဲအရထကို ဗွဲသဒ္ဒါကို ဟံအာစိုပ်ပွမအာအိုတ်ဂ် နွံရ။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်မုၢ်အလေံဟိုသွးဂမၠိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပူဂိုလ်မဍိုက်ပေင်တ်ကျောံ ပဋိသမ္ဘိဒါဂမၠိုင်ပန်ဂ် ဟိုတ်အခေါင်မဟံအာစိုပ်ပွမအိုတ် ဗွဲအရထကို ဗွဲသဒ္ဒါကို ဟံမွဲရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

ပုဂ္ဂလဝဂ် မရနက်ကိုပန်တဲရ။

(၁၅) ၅။ အာဘာဝဂ် ၁။ သုတ်အာဘာ

၁၄၁။ ယွံခမီတအ် လျးဂိုလဟိုဂ်မၠိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ် ရောမွဲတုန်— လျးဂိုလဟိုဂ်တု လျးဂိုလဟိုတဲ လျးဂိုလဟိုပွတ် လျးဂိုလဟိုပညာရ။ ယွံခမီ တအ် လျးဂိုလဟိုဂ်မၠိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် မှောင်ကိုလျးဂိုလဟိုဂ်မၠိုင်ပန်ဂကူဝံ လျးဂိုလဟိုပညာဂ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ(သွးတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ပဘာ

၁၄၂။ ယံခမီတအ် လျးတူးဂမ္ဘိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— လျးတူးဂိတု လျးတူးတဲ လျးတူးပွတ် လျးတူးပညာရ။ ယံခမီတအ် လျးတူးဂမ္ဘိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် မှောင်ကိုလျးတူးဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ လျးတူးပညာဂ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ(သွးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်အာလောက

၁၄၃။ ယံခမီတအ် လျးဂမ္ဘိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— လျးဂိတု လျးတဲ လျးပွတ် လျးပညာရ။ ယံခမီတအ် လျးဂမ္ဘိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် မှောင်ကိုလျးဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ လျးပညာဂ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ(သွးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဩဘာသ

၁၄၄။ ယံခမီတအ် လျးအရံင်ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— လျးအရံင်ဂိတု လျးအရံင်တဲ လျးအရံင်ပွတ် လျးအရံင်ပညာရ။ ယံခမီတအ် လျးအရံင်ဂမ္ဘိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် မှောင်ကိုလျးအရံင်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ လျးအရံင်ပညာဂ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ(သွးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ပဇ္ဇောတ

၁၄၅။ ယံခမီတအ် လျးတူးဂိဂမ္ဘိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— လျးတူးဂိဂိတု လျးတူးဂိတဲ လျးတူးဂိပွတ် လျးတူးဂိပညာရ။ ယံခမီတအ် လျးတူးဂိဂမ္ဘိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် မှောင်ကိုလျးတူးဂိဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ လျးတူးဂိပညာဂ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ(သွးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

မာတိကာ

၆။ သုတ်ပဌမကာလ

၁၄၆။ ယွံခမီတအ် အခိုင်(မဗွဲ)ဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲတုန်— ပွမကလင်ခရ် ဗွဲမဗွဲကိုအခိုင် ပွမသီကိုခရ် ဗွဲမဗွဲကိုအခိုင် ပွမဖွတ်သပေါတ်ခရ် ဗွဲမဗွဲကိုအခိုင် ပွမမှ်သေ့ဝိဝိဿနာ ဗွဲမဗွဲကိုအခိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် အခိုင်ဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ဒုတိယကာလ

၁၄၇။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲမဒးရးမွဲ ဂပ်ဝ်ကိုကတိုဒ်ဗွဲမဒးရးမွဲ အခိုင်ဂမ္တိုင် မလေပ်ကိုအာစိုပ် ခရ်အာသဝဂမ္တိုင်အိုတ်အာ ဗွဲအတိုင်လေင်ဂ် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ပွမကလင်ခရ် ဗွဲမဗွဲကိုအခိုင် ပွမသီကိုခရ် ဗွဲမဗွဲကိုအခိုင် ပွမဖွတ်သပေါတ်ခရ် ဗွဲမဗွဲကိုအခိုင် ပွမမှ်သေ့ဝိဝိဿနာ ဗွဲမဗွဲကိုအခိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲမဒးရးမွဲ ဂပ်ဝ်ကိုကတိုဒ်ဗွဲမဒးရးမွဲ အခိုင်ဂမ္တိုင် မလေပ်ကိုအာစိုပ် ခရ်အာသဝဂမ္တိုင်အိုတ်အာ ဗွဲအတိုင်လေင်ဂ် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပြဇော်ဂူဇော် ဗွဲသကာတ်ပြဟ် ပွဲလ္လုကုဟ်ဒီမွဲ နှာ်ဗြဲဇော်အာ ဌာန်သဝ်ကယျောဝ်တု သုဟ်ညံင်ရ်ကိုပေင်တ နီ ဇြဟ်စောဝ် တိဂြင်ဂအး လွသုတ် လွဇော် စီကြိုင်သုတ် စီကြိုင်ဇော် မှာသွံဒ်ဂမ္တိုင်ကဆံင်ကဆံင်ကို၊ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညံင်ရ်သုတ်ဟောင် အခိုင်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲမဒးရးမွဲ ဂပ်ဝ်ကိုကတိုဒ်ဗွဲမဒးရးမွဲ လေပ်ကိုအာစိုပ် ခရ်အာသဝဂမ္တိုင်အိုတ်အာ ဗွဲအတိုင်လေင်ဂ်အိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဒုစ္စရိတ

၁၄၈။ ယွံခမီတအ် ဝစီဒုစရိတ်ဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ပွမဟိုဂလာန်ကိုဗွန်ဟံ့ဗျာတ်၊ ပွမဗျိုအကြာ၊ ပွမဟိုဂလာန်ကြိုင်မိုဟ်သကာတ်မြဟ်၊ ပွမဟိုဂလာန်သာသပအ်မသက္ကုဂုဏ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဝစီဒုစရိတ်ဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်သုစရိတ

၁၄၉။ ယွံခမီတအ် ဝစီသုစရိတ်ဂမ္တိုင် ဣဝ္ဂပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲတုန်— ပွမဟံဂဟိုဂလာန်ကိုက်ဗွန်ဟံ့စုတ်၊ ပွမဟံဗျိုအကြာ၊ ပွမဟိုဂလာန်ဗျိုန်ဗျောတ်၊ ပွမပိုင်ခြာနကိုပညာတဲ ဟိုဂလာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ဝစီသုစရိတ်ဂမ္တိုင် ဣဝ္ဂပန်ဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်သာရ

၁၅၀။ ယွံခမီတအ် ကြက်ဂမ္တိုင် ဣဝ္ဂပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲတုန်— ကြက်သီလ ကြက်သမာမိ ကြက်ပညာ ကြက်အရဟတ္တဖိုလ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကြက်ဂမ္တိုင် ဣဝ္ဂပန်ဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

အာဘာဝဂ် မရနုက်ကိုမသုန်တဲရ။

တတိယ သုတ်မသုန်စော် တဲရောင်။

၄။ စတုတ္ထပဏ္ဏာသက

စတုတ္ထ သုတ်မသုန်စော

(၁၆) ၁။ ကုဋ္ဌိယဝဂ် ၁။ သုတ်ကုဋ္ဌိယ

၁၅၁။ ယုံခမီတအ် ကုဋ္ဌိယမ္ပိင် ကုဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်—
သဒ္ဓိဋ္ဌိ ဝီရိယဋ္ဌိ သတိဋ္ဌိ သမာဓိဋ္ဌိရ။ ယုံခမီတအ် ကုဋ္ဌိယမ္ပိင် ကုဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ
(သွးတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်သဒ္ဓါဗလ

၁၅၂။ ယုံခမီတအ် ဗိုလ်ဂမ္ပိင် ကုဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရော
မွဲတုန်— သဒ္ဓါဗိုလ် ဝီရိယဗိုလ် သတိဗိုလ် သမာဓိဗိုလ်ရ။ ယုံခမီတအ် ဗိုလ်ဂမ္ပိင် ကုဝံ
ပန်ဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ပညာဗလ

၁၅၃။ ယုံခမီတအ် ဗိုလ်ဂမ္ပိင် ကုဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရော
မွဲတုန်— ပညာဗိုလ် ဝီရိယဗိုလ် အနုဝဇ္ဇဗိုလ် သင်္ဂဟဗိုလ်ရ။ ယုံခမီတအ် ဗိုလ်ဂမ္ပိင် ကုဝံ
ပန်ဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်သတိဗလ

၁၅၄။ ယုံခမီတအ် ဗိုလ်ဂမ္ပိင် ကုဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရော
မွဲတုန်— သတိဗိုလ် သမာဓိဗိုလ် အနုဝဇ္ဇဗိုလ် သင်္ဂဟဗိုလ်ရ။ ယုံခမီတအ် ဗိုလ်ဂမ္ပိင်
ကုဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

မာတိကာ

၅။ သုတ်ပဋိသင်္ခါနဗလ

၁၅၅။ ယုံခမီတအ် ဗိုလ်ဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲတုန်— ပဋိသင်္ခါနဗိုလ် ဘာဝနာဗိုလ် အနဝဇ္ဇဗိုလ် သင်္ဂဟဗိုလ်ရ။ ယုံခမီတအ် ဗိုလ်ဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ကပ္ပ

၁၅၆။ ယုံခမီတအ် အသင်္ချေယျကပ်ဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယုံခမီတအ် အခိုင်‘သံဝဇ္ဇကပ်’ကပ်(ကပ်)ဃောလီ(တူ)ဂ် “သွံဂမ္တိုင် ဗုတ်ပွဲရ” ရံဝံကို “သွံကွံဂမ္တိုင် ဗုတ်ပွဲရ” ရံဝံကို “သွံလှီဂမ္တိုင် ဗုတ်ပွဲရ” ရံဝံကို “သွံကိုင်ဂမ္တိုင် ဗုတ်ပွဲရ” ရံဝံကို တုဟ်နရိုဟ်လှိုဟ် ဟံလောသွာရ။

ယုံခမီတအ် အခိုင်‘သံဝဇ္ဇဌာယီကပ်’ကပ်(ကပ်)ဃောဒ်(တန်)ဒိုင် ဇာပ်ကပ်လှိုဂ် “သွံဂမ္တိုင် ဗုတ်ပွဲရ” ရံဝံကို “သွံကွံဂမ္တိုင် ဗုတ်ပွဲရ” ရံဝံကို “သွံလှီဂမ္တိုင် ဗုတ်ပွဲရ” ရံဝံကို “သွံကိုင်ဂမ္တိုင် ဗုတ်ပွဲရ” ရံဝံကို တုဟ်နရိုဟ်လှိုဟ် ဟံလောသွာရ။

ယုံခမီတအ် အခိုင်‘ဝိဝဇ္ဇကပ်’ကပ်(ကပ်)ဃောဒ်(တန်)ဂ် “သွံဂမ္တိုင် ဗုတ်ပွဲရ” ရံဝံကို “သွံကွံဂမ္တိုင် ဗုတ်ပွဲရ” ရံဝံကို “သွံလှီဂမ္တိုင် ဗုတ်ပွဲရ” ရံဝံကို “သွံကိုင်ဂမ္တိုင် ဗုတ်ပွဲရ” ရံဝံကို တုဟ်နရိုဟ်လှိုဟ် ဟံလောသွာရ။

ယုံခမီတအ် အခိုင်‘ဝိဝဇ္ဇဌာယီကပ်’ကပ်(ကပ်)ဃောတန် ကပ်လှိုတဲဂ် “သွံဂမ္တိုင် ဗုတ်ပွဲရ” ရံဝံကို “သွံကွံဂမ္တိုင် ဗုတ်ပွဲရ” ရံဝံကို “သွံလှီဂမ္တိုင် ဗုတ်ပွဲရ” ရံဝံကို “သွံကိုင်ဂမ္တိုင် ဗုတ်ပွဲရ” ရံဝံကို တုဟ်နရိုဟ်လှိုဟ် ဟံလောသွာရ။ ယုံခမီတအ် အသင်္ချေယျကပ် ဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ရောဂ

၁၅၇။ ယုံခမီတအ် ယဲဂမ္တိုင် က္လုဝါဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲဝါဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယဲမကတိုဒ်ပွဲဇကု ယဲမကတိုဒ်ပွဲစိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် သတ်ဂမ္တိုင် မဒင်ဝန် ပွမဟံမွဲကိုယဲ မကတိုဒ်ပွဲဇကု လုက်ဗုတ်မွဲသွံ၊ သတ်ဂမ္တိုင် မဒင်ဝန် ပွမဟံမွဲကိုယဲ လုက်ဗုတ်ဓါသွံဂမ္တိုင် လုက်ဗုတ်ဝိသွံဂမ္တိုင် လုက်ဗုတ်ပန်သွံဂမ္တိုင် လုက်ဗုတ်မသုန်သွံဂမ္တိုင် လုက်ဗုတ်စိုသွံ

မာတိကာ

ဂမ္ဘိုင် လုကဗ္ဗတိဓါစောသ္မာဂမ္ဘိုင် လုကဗ္ဗတိပိစောသ္မာဂမ္ဘိုင် လုကဗ္ဗတိပနစောသ္မာဂမ္ဘိုင် လုကဗ္ဗတိမသုနစောသ္မာဂမ္ဘိုင် ဗုတိကံသ္မာ ကံသ္မာမလောနိက္ခံ သောညာတကေတိမာနိ အိတိရ။ ယံခမိတဏှံ ပါနုပုဂ္ဂိုလ်တုအရုဏ်တု ဗုတိမ္မေဏသောတလေဝံ သတိဂမ္ဘိုင် မဒုင်ဝနိ ပုမဟံမ္မေကို ယမကတိန္ဒိဗ္ဗစိတိန္ဒိ ခြိုင်ကိုဝံညာတကေတိ ပွဲလောကလောနိအိတိရ။

ယံခမိတဏှံ ယမမိဂမ္ဘိုင် ဣဝံပနိဂကူအိတိရ။ ညးမွဲပနိဂကူအိတိဂ်ရောမွဲတုန်- ယံခမိတဏှံ ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ပွဲကံဇောရ၊ မွဲကိုပုမသောင်စိတိ (ဟိတိနူပစ္စယံပနိ)ရ၊ ဟံတရိပ်စိတိ နကိုသုာ၊ပိဏ္ဍပါတ်၊ဘာ၊ဂဉ္ဇေမဒိန္ဒြိယာဗာပုင်ပွဲလမ္ပိမစေစးကိုယံ ဗုတိမကလိဝံအိတိရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် ပွဲကံဇောဂ်ဒိတု မွဲကိုပုမသောင်စိတိ (ဟိတိနူပစ္စယံပနိ)ဂ်ဒိတု ဟံတရိပ်စိတိ နကိုသုာ၊ပိဏ္ဍပါတ်၊ဘာ၊ဂဉ္ဇေမဒိန္ဒြိယာဗာပုင်ပွဲလမ္ပိမစေစးကိုယံ ဗုတိမကလိဝံဂ်ဒိတု သံပတူ ပွဲကံမယုတ်မာ သွက်ဝံကလိဝံ ညးသအာင်ဂမ္ဘိုင် ပုမဟံသုဗ္ဗေကံဖျပ်ထေင်သောဲ သွက်ဝံ ကလိဝံ လာဘ်ပူဇံသက္ကာ သွက်ဝံကလိဝံဒယံတုရ၊ သွက်ဝံကလိဝံ ညးသအာင်ဂမ္ဘိုင် ပုမဟံသုဗ္ဗေကံဖျပ် ထေင်သောဲဇေကု သွက်ဝံကလိဝံ လာဘ်ပူဇံသက္ကာ သွက်ဝံကလိဝံဒယံတု ငှုဟ်ကတိ(တုအိ)ရ၊ ပတိတိဇြဟတ်ရ၊ သုလ္လိပရာရ၊ ညးဂ် ဗစာရဏာ (ရံဝံမွဲညးသအာင် ဂမ္ဘိုင် ကိဝံတိကေတိအဲညိ)တု ပြာပ်အာဇေရင်ဒကာဂမ္ဘိုင်ရ၊ ဗစာရဏာတု ပဒတ်မံင်စံင်ရ၊ ဗစာရဏာတု ဟိတုဇေရ၊ ဗစာရဏာတု အေင်ထိုင်စွဲလပ် တရံဇောတရံသုတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယံခမိတဏှံ ယမမိဂမ္ဘိုင် ဣဝံပနိဂကူအိတိရ။

ယံခမိတဏှံ ဟိတိဂ်ရ ပွဲသာသနာဝံ ဒးဒေတ်ရံဝံရ “ပိညးဂမ္ဘိုင် ကြက်ပွဲကံ အောန်အိတိရ၊ ကြက်ဟံမ္မေကိုပုမသောင်စိတိ (ဟိတိနူပစ္စယံပနိ)အိတိရ၊ ကြက်တရိပ်စိတိ နကိုသုာ၊ပိဏ္ဍပါတ်၊ဘာ၊ဂဉ္ဇေမဒိန္ဒြိယာဗာပုင်ပွဲလမ္ပိမစေစးကိုယံ ဗုတိမကလိဝံအိတိရ၊ ကြက်ဟံသံပတူ ပွဲကံမယုတ်မာ သွက်ဝံကလိဝံ ညးသအာင်ဂမ္ဘိုင် ပုမဟံသုဗ္ဗေကံဖျပ် ထေင်သောဲ သွက်ဝံကလိဝံ လာဘ်ပူဇံသက္ကာ သွက်ဝံကလိဝံဒယံတုအိတိရ၊ သွက်ဝံ ကလိဝံ ညးသအာင်ဂမ္ဘိုင် ပုမဟံသုဗ္ဗေကံဖျပ်ထေင်သောဲဇေကု သွက်ဝံကလိဝံ လာဘ်ပူဇံ သက္ကာ သွက်ဝံကလိဝံဒယံတု ကြက်ဟံငှုဟ်ကတိအိတိရ၊ ကြက်ဟံပတိတိဇြဟတ်အိတိရ၊ ကြက်ဟံလ္လိပရာအိတိရ၊ ကြက်အေင်ဒင် ပရိကံလုဟ် ပရိကံဂမ္ဘိုင် ပုမဗျူ ပုမတဟင် တုတ်ဒွံဂမိတ်၊ရဲ၊ပွာ၊ဇေရဲ၊ကျာ၊ဂမ္ဘိုင်တု ခြုံ၊ဂီ၊အယ်ဂမ္ဘိုင်အိတိရ၊ ဂလာန်ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ပ်သုး ဗွဲဟံဒးရ မကုင်စိပ်ဗွဲဟံဒးရဲကို ဒဒိဒ်ဝေဒနာဂမ္ဘိုင် မကတိန္ဒိကုင် မကတိန္ဒိဗ္ဗေကု မသကာတိဗြဟ် မကြမ်ကြ မတူသုာန် မဂိသကပ် မဟံထေက်ကိုသာယျေန် ဟံထေက်ကို သျှိုက်မျှိုက် မဒိကြပ်ညောန်ကိုချိုတ်ဂ် ကြက်မျှိုက်သတ်အေင်ဒင်မာန်အိတိရ” ရံဝံ ဒးဒေတ်ရ။ ယံခမိတဏှံ ရံဝံဟေင် မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် ဒးဒေတ် အိတိရ ရံဝံ (သုးတရ)။

၈။ သုတ်ပရိဟာနီ

၁၅၈။ ပွဲအခင်ကို တီလပိုင်သာရိပိုတ် ကော်တိုန် ခမိဂမ္ဘိုင် ရဲဝံ့မွဲး “ယွံကောန်တု ခမိတအ်”ရ၊ “ယွံကောန်တု” ရဲဝံ့ ခမိဂမ္ဘိုင်ကို ကလောင်ဂရင်ပတီ ကုတီလပိုင်သာရိပိုတ် အိုတ်ရ၊ တီလပိုင်သာရိပိုတ် သွးတိုန်ဂလာန်ဝံ့ရ—

ယွံကောန်တုတအ် ခမိတြုံ ခမိဗြလိမ္မဲဟံဟို သွောံညာတ်ကောတ် ခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူ ပွဲဇကုဗွဲမဒးရဲမွဲး အဲဟုတ်ယုတ် နူခရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ရ ရဲဝံ့ ဒးဖျေံသျှုတ်သွာတ်ရ၊ ဟိုတ်ဂမ္ဘိုင် ပန်ဂကူဝံ့ ဟိုတ်ဝံ့ဟုတ်ယုတ် ရဲဝံ့ တီလမ္ပိုင်ကျိတ်တြဲဝံ့ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ်ဂံရောမွဲးတုန်— မတ်ပညာပူဂိုလ်ကို ပွမတို့လုပ် ပွဲရာဂမ္ဘိုင် ဒေါသမ္ဘိုင် မောဟမ္ဘိုင် ဟိုတ်ဟံသောင်ကို ဟိုတ်မဇြိုဟ်နက်ဂမ္ဘိုင်ဟံမာန်ရ။ ယွံကောန်တုတအ် ခမိတြုံ ခမိဗြလိမ္မဲဟံဟို သွောံညာတ် ကောတ် ခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူ ပွဲဇကုဗွဲမဒးရဲမွဲး အဲဟုတ်ယုတ် နူခရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ရ ရဲဝံ့ ဒးဖျေံသျှုတ်သွာတ်ရ၊ ဟိုတ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ့ ဟိုတ်ဝံ့ဟုတ်ယုတ် ရဲဝံ့ တီလမ္ပိုင်ကျိတ်တြဲဝံ့ရ။

ယွံကောန်တုတအ် ခမိတြုံ ခမိဗြလိမ္မဲဟံဟို သွောံညာတ်ကောတ် ခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူ ပွဲဇကုဗွဲမဒးရဲမွဲး အဲဟံဟုတ်ယုတ် နူခရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ရ ရဲဝံ့ ဒးဖျေံသျှုတ်သွာတ်ရ၊ ဟိုတ် ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ့ ဟိုတ်ဟံဟုတ်ယုတ် ရဲဝံ့ တီလမ္ပိုင်ကျိတ်တြဲဝံ့ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ်ဂံ ရောမွဲးတုန်— မတ်ပညာပူဂိုလ်ကို ပွမတို့လုပ် ပွဲရာဂမ္ဘိုင်အောန် ဒေါသမ္ဘိုင်အောန် မောဟ မ္ဘိုင်အောန် ဟိုတ်ဟံသောင်ကိုဟိုတ်မဇြိုဟ်နက်ဂမ္ဘိုင်မာန်ရ။ ယွံကောန်တုတအ် ခမိတြုံ၊ခမိဗြ လိမ္မဲဟံဟို သွောံညာတ်ကောတ် ခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူ ပွဲဇကုဗွဲမဒးရဲမွဲး အဲဟံဟုတ်ယုတ် နူခရ် ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ရ ရဲဝံ့ ဒးဖျေံသျှုတ်သွာတ်ရ၊ ဟိုတ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ့ ဟိုတ်ဟံဟုတ်ယုတ် ရဲဝံ့ တီလမ္ပိုင်ကျိတ်တြဲဝံ့ရ ရဲဝံ့ (သွးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဘိက္ခုနီ

၁၅၉။ အဲဒိုက် ဂွံမိင်ကျင်လပ် ရဲသတ်ဝံ့ရ—
ပွဲကာလမ္မဲအခင် တီလပိုင်အာနန္ဒ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာယောသိတာရာမ် ဇရေင်ချင်ကောသမ္မိရ။ ပွဲအခင်ကို ခမိဗြမ္မဲဇကု ကော်တြုံမ္မဲတု “ယွံအမာံတြုံ တုအဲ ဩဝ်ကျင်ညိ၊ ပြာပ်အာဇရေင်တီလပိုင်အာနန္ဒတု နကိုဂလာန်အဲ ရဲဝံ့မွဲး ‘ယွံတီလပိုင် ခမိဗြမဟိမုဝံ့ ဂိယံဒိုင်ရ၊ ဒိုင်ဒိုင်ဒိုင်ရ၊ ကတိုန်ယံ ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ရ၊ ခမိဗြဂံ လှောင်တမ် ဖိုင်တီလပိုင်အာနန္ဒဂမ္ဘိုင် နကိုကွပ်ရဂံ ဩဝ်လှောင်တမ်ဖိုင်တီလပိုင်အာနန္ဒ နကိုကွပ်ညိ၊ ယွံတီလပိုင် တီလပိုင်အာနန္ဒ သွဟိုတ်ကိုပွမဆာန်ချူတု သွက်ဂွံပြာပ်အာဇရေင် ဘာခမိဗြ ဇရေင်ခမိဗြဂံ အာတ်ပါန်အခေါင်ရကျိတ်’ ရဲဝံ့လေဝ် ဩဝ်ဂရင်ပတီညိ” ရဲဝံ့ သွးရ။ “ယွံနာဲဗြ

ခိုဟ်ရ” ရဝံ တြံဂှ် ဒင်ဝန်ဂလာန်ခမိဗြဲတဲ ပြာပ်အာဇရင်တီလပိုင် အာနန္ဒတဲမွဲး လျှော်သွဝတ်တီလပိုင်အာနန္ဒတဲ သိုမဂဇာဒ်ဒိုင်ပွဲဒိုင်မဲတဲဂှ် ဂရင်ပတီ တီလပိုင်အာနန္ဒ ဂလာန်ဝံရ—

“ယွံတီလပိုင် ခမိဗြဲမဟီုမုဝံ ဂိယံဒိုင်ရ၊ ဒိုင်ဒိုင်ဒိုင်ရ၊ ကတိဒ်ယဲ ဗွဲမသကာတ်ဗြဲဟ်ရ၊ ခမိဗြဲ လျှော်တမ်ဇိုင်တီလပိုင်အာနန္ဒဂမ္တိုင် နကိကိပ်ရ၊ ယွံတီလပိုင် တီလပိုင်အာနန္ဒ သွဟိုတ်ကို ပွမဆာန်ဍုတဲ သွက်ဂွံပြာပ်အာဇရင် ဘာခမိဗြဲ ဇရင်ခမိဗြဲ အာတ်ပါန် အခေါင်ရကျာ်’ ရဝံလေဝ် သြဝ်ဂရင်ပတီညိ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ တီလပိုင်အာနန္ဒ နမဒိုင် သိုတ်သိုတ်ဂှ် ဒင်တဲရ။

ပွဲကြဲနွံ တီလပိုင်အာနန္ဒ ဗိုက်ပဠေပ်သွာတဲ ဂိုင်ကေတ်ဗဗေင်၊ သွာတဲမွဲး ပြာပ်အာဇရင်ဘာခမိဗြဲ ဇရင်ခမိဗြဲရ။ ခမိဗြဲ သွာံညာတ်ကေတ် တီလပိုင်အာနန္ဒ မဏ္ဍကုင် နူဇေမ္တဲတဲ ဓလီုလင်မွဲဟာန်ကော်ကျိပ်တဲမွဲး တိက်ဒိုင်ပွဲလ္လှူဇိုင်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် တီလပိုင်အာနန္ဒ ပြာပ်အာဇရင်ခမိဗြဲတဲမွဲး ဂဇာဒ်ဒိုင်ပွဲဒိုင်မဲလးပညပ်လင်တဲပွဲကြဲ သွးကိုခမိဗြဲ ဂလာန်ဝံရ— ယွံဒေဗြဲ ဇကုကာယဝံ ကတိဒ်ဟိုတ်နူအာဟာရစုစရ၊ သွန်သဲဗွဲကိုအာဟာရတဲ ဒးပါကွေံ (မနောသဠေတနာ)အာဟာရရ။ ယွံဒေဗြဲ ဇကုကာယဝံ ကတိဒ်ဟိုတ်နူတဏှာရ၊ သွန်သဲဗွဲကိုတဏှာတဲ ဒးပါကွေံတဏှာရ။ ယွံဒေဗြဲ ဇကုကာယဝံ ကတိဒ်ဟိုတ်နူမာနရ၊ သွန်သဲဗွဲကိုမာနတဲ ဒးပါကွေံမာနရ။ ယွံဒေဗြဲ ဇကုကာယဝံ ကတိဒ်ဟိုတ်နူမေထုန်ရ၊ ပွဲမေထုန်တုန် ဒးဂစိုတ်ကွေံဟိုတ်ညေရ ရဝံ တီလမူပိုင်ကျိပ်တြဲ တဲရ။

ဂလာန်အဲ မဟီုသွး ရဝံမွဲး “ယွံဒေဗြဲ ဇကုကာယဝံ ကတိဒ်ဟိုတ်နူအာဟာရစုစရ၊ သွန်သဲဗွဲကိုအာဟာရတဲ ဒးပါကွေံအာဟာရရ”ဂှ် သွန်သဲဗွဲကိုမုဝံတဲ ဒ်ဂလာန်ဟီုသွး လင်ဂှ်ရော? ယွံဒေဗြဲ ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂှ် ဗစာရဏာဗွဲဟိုတ်မဗွဲတဲ ပြာ်ဂိုဏ်းအာဟာရရ။ “သွက်ဂွံဝေင်ဂြိုပ်မိပ်ဇြိပ်ဟံသေင် သွက်ဂွံဓမ္မာန်ဟံသေင် သွက်ဂွံဂိဏ္ဍာတ်ကျိပ်ကျိပ်ဟံသေင် သွက်ဂွံဗြဲဗြဲဗျုက်ဗျုက် သာ်စွာ်ဗျုန်ဟံသေင်၊ သွက်အယံမာတ် ခန္ဓကာယဝံ ဂွံတန်တဟေင် သွက်အယံမာတ်ဂွံယိုပ်ယာပ်ဟေင် သွက်အယံမာတ်ဂွံပါပွေင်ကွေံ ဒိုင်ဗျို တဟေင်ဟေင် သွက်အယံမာတ်ဂွံယိုက်ဒိုက်ထံက်ပင် ဒွေတ်မပြဟေင် ပြာ်ဂိုဏ်းအာဟာရရ။ ရံသာ်ဝံ နပွမစဇိုင်တဲအာဟာရဝံ ဝေဒနာတြေလေဝ် ကြက်ပါပွေင်ကွေံရ၊ ဝေဒနာတိုလေဝ် ကြက်ဟံကိုကတိဒ်ရ၊ ပွမယိုပ်ယာပ်ကို ပွမဟွဲကိုဒုဟ်ကို ပွမဝံပဒတ် ဗွဲတသိုခ် ကြက်ဒ် ကုအဲရ” ရဝံ ပြာ်ဂိုဏ်းအာဟာရရ။ ခမိဂှ် ပွဲအခိုင်မွဲသအာင် သွန်သဲဗွဲကိုအာဟာရတဲ ပါကွေံအာဟာရရ၊ ဂလာန်အဲ မဟီုသွး ရဝံမွဲး “ယွံဒေဗြဲ ဇကုကာယဝံ ကတိဒ်ဟိုတ်နူ အာဟာရစုစရ၊ သွန်သဲဗွဲကိုအာဟာရတဲ ဒးပါကွေံအာဟာရရ”ဂှ် သွန်သဲဗွဲကိုကွဲဝံတဲ ဒ်ဂလာန်ဟီုသွးလင်ရ။

ဂလာန်အဲ မဟီုသွး ရဝံမွဲး “ယွံဒေဗြဲ ဇကုကာယဝံ ကတိဒ်ဟိုတ်နူတဏှာရ၊ သွန်သဲဗွဲကိုတဏှာတဲ ဒးပါကွေံတဏှာရ” ဂှ် သွန်သဲဗွဲကိုမုဝံတဲ ဒ်ဂလာန်ဟီုသွးလင်

ဂ်ရော? ယွံဒေဠိ ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် “ခမိမဟိမုဝံ ဟိတ်နူဓရ်အာသဝဂမ္မိုင်အိုတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝလျှဟ်ဟောင် အလိုဇကု သွဇ္ဇောဝ်မတ်ကိုအရဟတ္တဖိုလ်စိတ်မတ်တဗ္ဗး ကောံအရ ဟတ္တဖိုလ်ပညာမတ်တဗ္ဗး မဟံမ္မဲကိုအာသဝ နက္ခိညဏ်တောင်ကွာ အာစိပ်တဲ ပဒတ်ရ” ရဝံ သောံမိင်ကေတ်ရ၊ ကုခမိဂ် “မုရ်ပွဲအခိုင်မ္မဲ အဲလေဝ် ဟိတ်နူဓရ်အာသဝဂမ္မိုင်အိုတ်အာ ဂ်ရ ပွဲဘဝလျှဟ်ဟောင် အလိုဇကု သွဇ္ဇောဝ်မတ်ကိုအရဟတ္တဖိုလ်စိတ်မတ်တဗ္ဗး ကောံ အရဟတ္တဖိုလ်ပညာမတ်တဗ္ဗး မဟံမ္မဲကိုအာသဝ နက္ခိညဏ်တောင်ကွာ အာစိပ်တဲ ဝံပဒတ် ဂ်ရော?” ရဝံ ကသပ်ဒ်ရ၊ ခမိဂ် ပွဲအခိုင်မ္မဲသအာင် သွနိဿဲကိုပမရာဒနာမိက် ပွဲအရ ဟတ္တဖိုလ်တဲ ပါကျေံတဏှာရ။ ဂလာန်အဲ မဟီသုး ရဝံမွဲး “ယွံဒေဠိ ဇကုကာယဝံ ကတိဒ်ဟိတ်နူတဏှာရ၊ သွနိဿဲဗ္ဗာကိုတဏှာတဲ ဒးပါကျေံတဏှာရ”ဂ် သွနိဿဲကိုဣဝံတဲ ဒ်ဂလာန်ဟီသုး လဝ်ရ။

ဂလာန်အဲ မဟီသုး ရဝံမွဲး “ယွံဒေဠိ ဇကုကာယဝံ ကတိဒ်ဟိတ်နူမာနရ၊ သွနိဿဲ ဗ္ဗာကိုမာနတဲ ဒးပါကျေံမာနရ” ဂ် သွနိဿဲကိုမုမ္မဲတဲ ဒ်ဂလာန်ဟီသုးလဝ်ဂ်ရော? ယွံဒေဠိ ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် “ခမိမဟိမုဝံ ဟိတ်နူဓရ်အာသဝဂမ္မိုင် အိုတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝလျှဟ် ဟောင် အလိုဇကု သွဇ္ဇောဝ်မတ်ကိုအရဟတ္တဖိုလ်စိတ်မတ်တဗ္ဗး ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတ်တဗ္ဗး မဟံမ္မဲကိုအာသဝ နက္ခိညဏ်တောင်ကွာ အာစိပ်တဲ ပဒတ်ရ” ရဝံ သောံမိင် ကေတ်ရ၊ ကုခမိမဝံမိင်ကေတ်ဂ် “တီလပိုင်ဂ် ဟိတ်နူဓရ်အာသဝဂမ္မိုင် အိုတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝလျှဟ်ဟောင် အလိုဇကု သွဇ္ဇောဝ်မတ်ကိုအရဟတ္တဖိုလ်စိတ်မတ်တဗ္ဗး ကောံအရ ဟတ္တဖိုလ်ပညာမတ်တဗ္ဗး မဟံမ္မဲကိုအာသဝ နက္ခိညဏ်တောင်ကွာ အာစိပ်တဲ ပဒတ်ဏီရ၊ အဲတုန် မဟိတ်ဟဝံပဒတ် ဝံနွံဂ်ရော?” ရဝံ ကသပ်ဒ်ရ၊ ခမိဂ် ပွဲအခိုင်မ္မဲသအာင် သွနိဿဲ ကိုမာနတဲ ပါကျေံသုးမာနရ။ ဂလာန်အဲ မဟီသုး ရဝံမွဲး “ယွံဒေဠိ ဇကုကာယဝံ ကတိဒ် ဟိတ်နူမာနရ၊ သွနိဿဲဗ္ဗာကိုမာနတဲ ဒးပါကျေံမာနရ”ဂ် သွနိဿဲကိုဣဝံတဲ ဒ်ဂလာန် ဟီသုးလဝ်ရ။

ယွံဒေဠိ ဇကုကာယဝံ ကတိဒ်ဟိတ်နူမေထုန်ရ၊ ပွဲမေထုန်ဂ်တုန် ဂပ်ဝ်စိတ်ကျေံ ဟိတ်ခေဲရ ရဝံ တီလမုံပိုင်ကျိတြိ တွံရ ရဝံ (သုးရ)။

ပွဲအခိုင်ဂ် ခမိဠိဂ် ဒွါက်ကတိနူဇင်တဲ သုာက္ခေဟ်ဂ် လွက်ကျေံဟ်ပတိုန် ပွဲလျှုးပါ မွဲလပါ်တဲ လောဝ်ပွဲတမ်ဇိုင်တီလပိုင်အာနန္ဒဂမ္မိုင် နက္ခိကိပ်တဲ “ယွံတီလပိုင် အတိုင်ဒိုဟ်ဓီ အတိုင်ဝိဝိင် အတိုင်ဟံ့ချိုဟ်ကေက် ဒုဟ်ဓလီုချိုက်ဏာအဲချိုက်ရ၊ အဲချိုက် သွဒးရဝံတဲရ၊ ယွံတီလပိုင် သွက်ဝံသိုလလမ်မင်မ္မဲ ပွဲကာလကြံ ဒုဟ်အဲချိုက်ဂ် ဒုဟ်ရ ရဝံ တီလပိုင်အာနန္ဒ ဩဝ်အေင်ဒင်ညိ” ရဝံ ဂရင်ပတီ တီလပိုင်အာနန္ဒရ။ ယွံဒေဠိ အတိုင်ဒိုဟ်ဓီ အတိုင်ဝိဝိင် အတိုင်ဟံ့ချိုဟ်ကေက် ဒုဟ်ဓလီုချိုက်ဏာတုအဲရ၊ တုအဲ သွဒးရဝံတဲရ၊ ယွံဒေဠိ တုအဲ ညာတ်ကေတ်ဒုဟ်ဂ် ရဝံမွဲးဒုဟ်တဲ ဗွဲမဗွဲကိုဒုဟ် ဟိတ်မအေံဇေကျေံဂ်ရ ဒုဟ်တုအဲဂ် ဒုဟ်ရ

ရံဝံ ပိဿဒေဝါဏံ အာဇာနည်တိရံ။ ယံဒေဝါဏံ ဩဗ္ဗေဒေဝါဏံ ညာတိကောတိဒုဟိတံ ရံဝံဒေဝါဏံ
ဝိပလ္လဝေ ကံ ဗုဒ္ဓမဗ္ဗေဒေဝါဏံ ပုဗ္ဗိလ္လဝေဒေဝါဏံ ပုဗ္ဗိလ္လဝေဒေဝါဏံ ညာတိကောတိ
ဒုဟိတံ ပုဗ္ဗိလ္လဝေဒေဝါဏံ ပုဗ္ဗိလ္လဝေဒေဝါဏံ အာဇာနည်တိရံ (သုတ္တံ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်သုဂတဝိနယ

၁၆၀။ ယံခမိတဏှံ ကျာ်တြဲကိုဒိန္နံ ဒေဝါဏံကျာ်တြဲကိုဒိန္နံ တနိတပုလောကမ္မံ
ပုမတနိတသင်္ဂဟံ ဒိတိတုဟိနဒေဝါဏံမိဟိမဂ္ဂါဒိ တုဟိနဒိတသိန္နံမိဟိမဂ္ဂါဒိ တုဟိနမင်္ဂ
ဂကောသတံ တုဟိနဖိ တုဟိနမ္မိကိဒေဝါဏံ တုဟိနဒိတသိန္နံ မိဟိဒေဝါဏံမိရံ။

ယံခမိတဏှံ ကျာ်တြဲမ္မံ ညးချော်ရော? ယံခမိတဏှံ ပုလောကဝံ တိလမ္မံပိဋံ
ကျာ်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂ္ဂါဒိတိကောတိ(ခရ်မဂ္ဂါဒိအိုသို) အလိုဇကုမချော်စွတ်
မချိုက်ပေင်တကော့'ဝိဇ္ဇာ'လညာတ်ဉာဏ် 'စရဏ'ဒေဝါဏံ မလေပ်သွေးတဂလာန်ခိုဟ်ဆာ
မတိကောတိလိုက်ပိ မဒ်ပူဂိုလ်မပြဲ ဟဲ့ပတောံစတံ မလေပ်ဝေတ်ပတောန်သတ် မထေက်ကို
ဝေတ်ဒေဝါဏံ မဒ်အွာမိဟိဒေဝါဏံမိရံ မလေပ်ကိုတိကောတိ(ခရ်သစ္စပန်ဂမ္ဂါဒိ)
မ္မံကိုပိဋံကမ်ကြိမ်မဇ္ဈိကံ ကတိဒိရံ။ ယံခမိတဏှံ ကျာ်တြဲမ္မံ က္လဝံဟေင်ရံ။

ယံခမိတဏှံ ဒေဝါဏံတိလမ္မံပိဋံကျာ်တြဲ ညးချော်ရော? တိလမ္မံပိဋံကျာ်တြဲ
တံဝတခရ် မ္မံကိုပုမဆာတမ် ပုမဆာလဒေါင် ပုမဆာကောတံ မချိုက်ပေင်တကော့အရထ
မချိုက်ပေင်တကော့သဒ္ဓါရံ။ စောန်ထွေးကိုဒေဝါဏံမပြဲ မသွေးဇုး မချိုက်ပေင်အလိုအိုသိုရံ။
ယံခမိတဏှံ ဒေဝါဏံတိလမ္မံပိဋံကျာ်တြဲ က္လဝံဟေင်ရံ။ ယံခမိတဏှံ တိလမ္မံပိဋံ
ကျာ်တြဲကိုဒိန္နံ ဒေဝါဏံတိလမ္မံပိဋံကျာ်တြဲကိုဒိန္နံ တနိတပုလောကမ္မံ ပုမတနိတသင်္ဂဟံ
ဒိတိတုဟိနဒေဝါဏံမိဟိမဂ္ဂါဒိ တုဟိနဒိတသိန္နံ မိဟိမဂ္ဂါဒိ တုဟိနမင်္ဂဂကောသတံ
တုဟိနဖိ တုဟိနမ္မိကိဒေဝါဏံ တုဟိနဒိတသိန္နံ မိဟိဒေဝါဏံမိရံ။

ယံခမိတဏှံ ခရ်မဂ္ဂါဒိပန်ဂကုဝံ ဒိတိတုဟိနခရ်သပ္ပုရိဟိ လိုလံကော့ဗွန်အိုတ်ရံ။
ညးမ္မံပန်ဂကုအိုတ်ရံမ္မံတုန်— ယံခမိတဏှံ ပုဿသနာဝံ ခမိကံ ကတိပတောန်ကောတိ
သုတ်မဂ္ဂါဒိကတိပတောန်ဗွဟံဒေဝါဏံ နကိုပိဒ်ဗျဉ်ဂမ္ဂါဒိ မဂ္ဂါဒိဝံပတန်လင် ဗွဟံဒေဝါဏံ
ယံခမိတဏှံ အရထပိဒ်ဗျဉ် မဂ္ဂါဒိဝံပတန်လင် ဗွဟံဒေဝါဏံလေပ် ဖြိုင်ကိုတိမာန်ရံ။
ယံခမိတဏှံ ခရ်ပဌမဝံ ဒိတိတုဟိနခရ်သပ္ပုရိဟိလိုလံ တုဟိနကော့ဗွန်ရံ။

ယံခမိတဏှံ မွဲဂကုပုန်တုန် ခမိမဂ္ဂါဒိ ဟိုသွေးဝါတ်အိုတ်ရံ။ ချိုက်ပေင်တကော့ခရ်
ဂမ္ဂါဒိ (မပ္ပိမာန)မလေပ်သွက်ပုမဟိုသွေးဝါတ်အိုတ်ရံ။ အာဇာနည်ဒေဝါဏံဒေဝါဏံဟံမာန်

အိုတ်ရ၊ ဟုံကလင်ကောတ်ဗွဲမရှေ့သော်ရ်အိုတ်ရ။ ယုံခမိတအ် ခရ်ဒုတိယဝံ နှိတ်တုဟ်န ခရ်သပျုရ်ဟ်လီလ် တုဟ်နကွေံဗွန်ရ။

ယုံခမိတအ် မွဲဂကူဗုန်တုန် ပြဲခမိဂမိုင် လိုင်လညာတ်ဂိုင်အိုတ်ရ၊ ပကင်ရင်ခွမ် ပတိုန်လပ်ပါင်တိုက်ပါဠိအိုတ်ရ၊ ပကင်ရင်လပ်ခရ်အိုတ်ရ၊ ပကင်ရင်လပ်ဝိနယ်အိုတ်ရ၊ ပကင် ရင်လပ်ပါတ်မုက်အိုတ်ရ။ ခမိဂမိုင်ဂ် ဟုံဖျေပတိုန်ကိုသုတ် ကုညးသအာင်ဗွဲမရှေ့သော်ရ် အိုတ်ရ၊ ခမိဂမိုင်ဂ် ဟုံတိနူကလိလောန်စံအာ သုတ်ဂ် ရှိဟ်ကွက်မူလပိုတ်အာရ၊ ဟုံမွဲကို အရာဒတန်ရ။ ယုံခမိတအ် ခရ်တတိယဝံ နှိတ်တုဟ်န ခရ်သပျုရ်ဟ်လီလ် တုဟ်နကွေံဗွန်ရ။

ယုံခမိတအ် မွဲဂကူဗုန်တုန် ခမိထေရ်ဇော်ဂမိုင် သွက်ပစ္စယ်ဝံဂိုင် ဒွေတ်အိုတ်ရ၊ ဂိုင်ကောတ်ပွဲသိက္ခာပိပြကာ သာသာသပအ်သပအ်အိုတ်ရ၊ သွအာဂတပူတရ ပွဲခရ်ဂမိုင် မလေပ်ကိုတို့စှေသွတ်အိုတ်ရ၊ နှိမသက္ကုသဇိုင်ဝန် ပွဲ(ဝိဝေက)ပွမလှူအိုတ်ရ၊ ခရ်ဇုန်မဂ် ဖိုလ် ဟုံအာစိုပ်ဏီ တုဟ်နဂွံအာစိုပ် ခရ်ဇုန်မဂ်ဖိုလ် ဟုံကလိဝံဏီ တုဟ်နဂွံကလိဝံ နိဗ္ဗာန်ဟုံသွဇော်မတ်ဏီ တုဟ်နဂွံသွဇော်မတ်ဂ် ဟုံပတိတ်ဗြဟတ်အိုတ်ရ။ ဂကောံကွးဗွဲကြံ ဂမိုင် အာကာရအရာအွာ ထေရ်ဇော်ဂမိုင်ဂ် အာစိုပ်ပွမပတုပ်ဗက်အိုတ်ရ၊ ဂကောံကွးဗွဲ ကြံဂမိုင်ဂ်လေပ် ဒွေတ်တ တုဟ်နပစ္စယ်ဝံဂိုင်အိုတ်ရ၊ ဂိုင်ကောတ်သိက္ခာပိပြကာ သာသာ သပအ်သပအ်အိုတ်ရ၊ သွအာဂတပူတရ ပွဲပွမရနုက်ဗပေင်ခရ် မလေပ်ကိုတို့စှေသွတ်အိုတ်ရ၊ နှိမသက္ကုသဇိုင်ဝန် ပွဲ(ဝိဝေက)ပွမလှူအိုတ်ရ၊ ခရ်ဇုန်မဂ်ဖိုလ် ဟုံအာစိုပ်ဏီ တုဟ်နဂွံ အာစိုပ် ခရ်ဇုန်မဂ်ဖိုလ် ဟုံကလိဝံဏီ တုဟ်နဂွံကလိဝံ နိဗ္ဗာန်ဟုံသွဇော်မတ်ဏီ တုဟ်နဂွံ သွဇော်မတ်ဂ် ဟုံပတိတ်ဗြဟတ်အိုတ်ရ။ ယုံခမိတအ် ခရ်စတုတ္ထဝံ နှိတ်ခရ်သပျုရ်ဟ်ဂမိုင် တုဟ်နလီလ် တုဟ်နကွေံဗွန်ရ။ ယုံခမိတအ် ခရ်ဂမိုင်ပန်ဂကူဝံ နှိတ်ခရ်သပျုရ်ဟ်ဂမိုင် တုဟ်နလီလ် တုဟ်နကွေံဗွန်အိုတ်ရ။

ယုံခမိတအ် ခရ်ဂမိုင်ပန်ဂကူဝံ ခရ်သပျုရ်ဟ်ဂမိုင် တုဟ်နတန်တ တုဟ်နဟုံလီလ် တုဟ်နဟုံကွေံဗွန်အိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယုံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ကတ်ဗတောန်ကောတ်သုတ် မဂပ်ဝ်ကတ်ဗတောန်ဗွဲမဒးရး နကိုပိုဒ်ဗျဉ်ဂမိုင် မဂပ်ဝ် စွံပတန်လပ် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ၊ ယုံခမိတအ် အရထပိုဒ်ဗျဉ် မဂပ်ဝ်စွံပတန်လပ် ဗွဲမဒးရးဂ်လေပ် တီကောတ်လောဲသွာရ။ ယုံခမိတအ် ခရ်ပဌမဝံ ခရ်သပျုရ်ဟ်ဂမိုင် တုဟ်နတန်တ တုဟ်န ဟုံလီလ် တုဟ်နဟုံကွေံဗွန် နှိရ။

ယုံခမိတအ် မွဲဂကူဗုန်တုန် ခမိဂမိုင် ဒွေံဗတောန်လောဲသွာအိုတ်ရ၊ ချိုက်ပေင်တ ကောံခရ်ဂမိုင် မလေပ်သွကိုဟုံဒွေံဗတောန်လောဲသွာအိုတ်ရ၊ အေင်ဒုင်ဂလာန် ဒွေံဗတောန် မာန်အိုတ်ရ၊ ကလင်ကောတ်ဗွဲမရှေ့သော်ရ်အိုတ်ရ။ ယုံခမိတအ် ခရ်ဒုတိယဝံ ခရ်သပျုရ်ဟ် ဂမိုင် တုဟ်နတန်တ တုဟ်နဟုံလီလ် တုဟ်နဟုံကွေံဗွန် နှိရ။

ယံခမီတအံ မွဲဂကူပုန်တုန် ဩခမီဂမ္ဘိုင် လိုင်လညာတ်၍ိုင်အိုတ်ရ၊ ပကင်ရင်ခွမ် ပတိုန်လင်ပိုင်တိုက်ပါဠိအိုတ်ရ၊ ပကင်ရင်လင်ခရ်အိုတ်ရ၊ ပကင်ရင်လင်ဝိနယ်အိုတ်ရ၊ ပကင်ရင်လင်ပါတိမုက်အိုတ်ရ။ ခမီဂမ္ဘိုင်၍ ဖျေပတိုန်ကိုသုတ် ကုညးသအောင်ဗွဲမရှေ့သော် ရ်ဂအိုတ်ရ၊ ခမီဂမ္ဘိုင်၍ ဟိုတ်နူကလိလောန်စအာ သုတ်၍ ရိုဟ်ကွက်မူလဟံပိုတ်အာရ၊ မွဲကိုအရာဒတန် (မတွံဂးခမီမွဲကိုဗဟုသုတ)ရ။ ယံခမီတအံ ခရ်တတိယဝံ ခရ်သပ္ပရိုဟ် ဂမ္ဘိုင် တုဟ်နတန်တ တုဟ်နဟံလီလ် တုဟ်နဟံကွေံဗွန်ရ။

ယံခမီတအံ မွဲဂကူပုန်တုန် ခမီထေရ်ဇော်ဂမ္ဘိုင် သွက်ပစ္စယ်ဝံ၍ိုင် ဟံဒွေတ်အိုတ်ရ၊ ဟံဂိုင်ကေတ်ပွဲသိက္ခာပိပြကာ သာသာသပအံသပအံအိုတ်ရ၊ ဟံသွအာဂတပူတရ ပွဲခရ် ဂမ္ဘိုင် မလေပ်ကိုတို့ဇော်သွတ်အိုတ်ရ၊ ဟံဒ်မသက္ကသဇိုင်ဝန် ပွဲ(ဝိဝေက)ပွမလှူအိုတ်ရ၊ ခရ်ဇုန် မဂ်ဖိုလ် ဟံအာစိုပ်ဏီ တုဟ်နဝံအာစိုပ် ခရ်ဇုန်မဂ်ဖိုလ် ဟံကလိဝံဏီ တုဟ်နဝံကလိဝံ နိဗ္ဗာန် ဟံဝံသွဇော်မတ်ဏီ တုဟ်နဝံသွဇော်မတ်၍ ပတိတ်ဇြဟတ်အိုတ်ရ။ ဂကောံကွးဗွဲ ကြံဂမ္ဘိုင် အာကာရအရာအွာ ထေရ်ဇော်ဂမ္ဘိုင်၍ အာစိုပ်ပွမပတုပ်ဗက်အိုတ်ရ၊ ဂကောံကွး ဗွဲကြံဂမ္ဘိုင်၍လေပ် ဟံဒွေတ်တ တုဟ်နပစ္စယ်၍ိုင်အိုတ်ရ၊ ဟံဂိုင်ကေတ် သိက္ခာပိပြကာ သာသာသပအံသပအံအိုတ်ရ၊ ဟံသွအာဂတပူတရ ပွဲပွမရနက်ဗပေင် ခရ်မလေပ်ကိုတို့ ဇော်သွတ်အိုတ်ရ၊ ဟံဒ်မသက္ကသဇိုင်ဝန် ပွဲ(ဝိဝေက)ပွမလှူအိုတ်ရ၊ ခရ်ဇုန်မဂ်ဖိုလ် ဟံအာ စိုပ်ဏီ တုဟ်နဝံအာစိုပ် ခရ်ဇုန်မဂ်ဖိုလ် ဟံကလိဝံဏီ တုဟ်နဝံကလိဝံ နိဗ္ဗာန် ဟံဝံသွ ဇော်မတ်ဏီ တုဟ်နဝံသွဇော်မတ်၍ ပတိတ်ဇြဟတ်အိုတ်ရ။ ယံခမီတအံ ခရ်စတုတ္ထဝံ ဒိတ်ခရ်သပ္ပရိုဟ်ဂမ္ဘိုင် တုဟ်နတန်တ တုဟ်နဟံလီလ် တုဟ်နဟံကွေံဗွန်ရ။ ယံခမီတအံ ခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ ဒိတ်ခရ်သပ္ပရိုဟ်ဂမ္ဘိုင် တုဟ်နတန်တ တုဟ်နဟံလီလ် တုဟ်နဟံကွေံဗွန် အိုတ်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

ဣန္ဒြိဝဂ် မဒ်ကိုပ်ကွာတဲရ။

(၁၇) ၂။ ပဋိပဒါဝဂ် ၁။ သုတ်သံခိတ္တ

၁၆၁။ ယံခမီတအံ ဒွေတ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်၍ရော မွဲတုန်— ဒွေတ်ဒးဒွေတ် ဗွဲမဒ်ဒိန်ချောင်စိုတ်တဲ မွဲကိုလညာတ်ညဏ်ဖြိုင်လွဲ။ ဒွေတ်ဒး ဒွေတ် ဗွဲမဒ်ဒိန်ချောင်စိုတ်တဲ မွဲကိုလညာတ်ညဏ်မပြဟ်ပြေဟ်၊ ဒွေတ်ဒးဒွေတ်ဗွဲမဒ် တသိုခ် လောဲသွာတဲ မွဲကိုလညာတ်ညဏ်ဖြိုင်လွဲ။ ဒွေတ်ဒးဒွေတ်ဗွဲမဒ်တသိုခ်လောဲသွာတဲ မွဲကိုလညာတ်ညဏ်မပြဟ်ပြေဟ်ရ။ ယံခမီတအံ ဒွေတ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဝိတ္ထာရ

၁၆၂။ ယွံခမီတအ် ဒွေတ်ဒေဒွေတ် ဂ္ဂုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရော မွဲတုန်— ဒွေတ်ဒေဒွေတ် ဗွဲမဒ်ဒဒိန်ဍုင်စိုတ်တုဲ မွဲကုလညာတ်ဉာဏ်ဖြိုင်လွဲ။ ဒွေတ်ဒေဒွေတ် ဗွဲမဒ်ဒဒိန်ဍုင်စိုတ်တုဲ မွဲကုလညာတ်ဉာဏ်မပြဟ်ပြဟ်။ ဒွေတ်ဒေဒွေတ် ဗွဲမဒ် တသိုခ် လောဲသွာတုဲ မွဲကုလညာတ်ဉာဏ်ဖြိုင်လွဲ။ ဒွေတ်ဒေဒွေတ် ဗွဲမဒ်တသိုခ်လောဲ သွာတုဲ မွဲကုလညာတ်ဉာဏ်မပြဟ်ပြဟ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဒွေတ်ဒေဒွေတ် ဗွဲမဒ်ဒဒိန်ဍုင်စိုတ်တုဲ မွဲကုလညာတ်ဉာဏ်ဖြိုင်လွဲဂ် ညးဍုင်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက် ဗွဲသတ်ပကတိဇကုလောပ် မွဲကုသတ် ရာဂ မသကာတ်မြဟ်ရ။ ဟံပိုတ်သကုတ် ဒေဒုင်စသိုင် ပွမဒ်ဒဒိန် ပွမဟံမိပ်စိုတ် မကတိုန် ဟိုတ်နူရာဂရ။ ဗွဲသတ်ပကတိဇကုလောပ် မွဲကုသတ်ဒေါသ မသကာတ်မြဟ်ရ။ ဟံပိုတ် သကုတ် ဒေဒုင်စသိုင် ပွမဒ်ဒဒိန် ပွမဟံမိပ်စိုတ် မကတိုန်ဟိုတ်နူဒေါသရ။ ဗွဲသတ်ပကတိ ဇကုလောပ် မွဲကုသတ်မောဟ မသကာတ်မြဟ်ရ။ ဟံပိုတ်သကုတ် ဒေဒုင်စသိုင် ပွမဒ်ဒဒိန် ပွမဟံမိပ်စိုတ် မကတိုန်ဟိုတ်နူမောဟရ။ ဣန္ဒြိယမုင်မသုန်ပြကာမချိန်ညောန် ဗွဲအစောံ သဒ္ဓိန္ဒြိ ဝီရိယိန္ဒြိ သတိန္ဒြိ သမာဓိန္ဒြိ ပညိန္ဒြိဝံ ကတိုန်ပြာကဋ် ကုပုဂိုလ်ဂ်အိုတ်ရ။ ပုဂိုလ်ဂ် ဟိုတ်နူဣန္ဒြိမုင်မသုန်ပြကာဝံ ချိန်ညောန်ဂ်ရ အာစိပ်သမာဓိမဂ်(မလောပ်ကိုဖို ပွဲမသက္ကုခြာ) ဇကု တုဟ်နစရ်အာသဝဂ်မုင်အိုတ်အာ ဗွဲမဖြိုင်လွဲရ။ ယွံခမီတအ် ဒွေတ်ဝံ ကော်ခဂး ရဲဝံမွဲ ဒွေတ်ဒေဒွေတ် ဗွဲမဒ်ဒဒိန်ဍုင်စိုတ်တုဲ မွဲကုလညာတ်ဉာဏ်ဖြိုင်လဲရ။

ယွံခမီတအ် ဒွေတ်ဒေဒွေတ် ဗွဲမဒ်ဒဒိန်ဍုင်စိုတ်တုဲ မွဲကုလညာတ်ဉာဏ်မပြဟ် ပြေဟ်ဂ် ညးဍုင်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက် ဗွဲသတ်ပကတိဇကုလောပ် မွဲကု သတ်ရာဂ မသကာတ်မြဟ်ရ။ ဟံပိုတ်သကုတ် ဒေဒုင်စသိုင် ပွမဒ်ဒဒိန် ပွမဟံမိပ်စိုတ် မက တိုန် ဟိုတ်နူရာဂရ။ ဗွဲသတ်ပကတိဇကုလောပ် မွဲကုသတ်ဒေါသ မသကာတ်မြဟ်ရ။ ဟံပိုတ် သကုတ် ဒေဒုင်စသိုင် ပွမဒ်ဒဒိန် ပွမဟံမိပ်စိုတ် မကတိုန်ဟိုတ်နူဒေါသရ။ ဗွဲသတ်ပကတိ ဇကုလောပ် မွဲကုသတ်မောဟ မသကာတ်မြဟ်ရ။ ဟံပိုတ်သကုတ် ဒေဒုင်စသိုင် ပွမဒ်ဒဒိန် ပွမဟံမိပ်စိုတ် မကတိုန်ဟိုတ်နူမောဟရ။ ဣန္ဒြိယမုင်မသုန်ပြကာမလောန်ကဲ ဗွဲအစောံ သဒ္ဓိန္ဒြိ ဝီရိယိန္ဒြိ သတိန္ဒြိ သမာဓိန္ဒြိ ပညိန္ဒြိဝံ ကတိုန်ပြာကဋ် ကုပုဂိုလ်ဂ်အိုတ်ရ။ ပုဂိုလ်ဂ် ဟိုတ်နူဣန္ဒြိမုင်မသုန်ပြကာဝံ လောန်ကဲဂ်ရ အာစိပ်သမာဓိမဂ်(မလောပ်ကိုဖို ပွဲမသက္ကုခြာ) ဇကု တုဟ်နစရ်အာသဝဂ်မုင်အိုတ်အာ ဗွဲမပြဟ်ပြဟ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဒွေတ်ဝံ ကော်ခဂး ရဲဝံမွဲ ဒွေတ်ဒေဒွေတ် ဗွဲမဒ်ဒဒိန်ဍုင်စိုတ်တုဲ မွဲကုလညာတ်ဉာဏ်ပြဟ်ပြဟ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဒွေတ်ဒေဒွေတ် ဗွဲမဒ်တသိုခ်လောဲသွာတုဲ မွဲကုလညာတ်ဉာဏ် ဖြိုင် လွဲဂ် ညးဍုင်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက် ဗွဲသတ်ပကတိဇကုလောပ် ဟံမွဲကု သတ်ရာဂ မသကာတ်မြဟ်ရ။ ဟံပိုတ်သကုတ် ဟံဒေဒုင်စသိုင် ပွမဒ်ဒဒိန် ပွမဟံမိပ်စိုတ်

မကတိန္ဒဟိတိန္ဒရာဂရ၊ ဗွေသဘပကတိဇကုလေဝ် ဟုံမွဲကိုသဘဒေါသ မသကာတ်မြဟ်ရ၊ ဟုံပိတ်သကုတ် ဟုံဒးဒင်စသိုင် ပွမဒ်ဒိုင် ပွမဟုံမိပ်စိုတ် မကတိန္ဒဟိတိန္ဒရာဂရ၊ ဗွေသဘပကတိဇကုလေဝ် ဟုံမွဲကိုသဘမောဟ မသကာတ်မြဟ်ရ၊ ဟုံပိတ်သကုတ် ဟုံဒးဒင်စသိုင် ပွမဒ်ဒိုင် ပွမဟုံမိပ်စိုတ် မကတိန္ဒဟိတိန္ဒမောဟရ၊ ဣန္ဒြိဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာမချိန်ညောန် ဗွေအစောသဒ္ဓိန္ဒြိ ॥ ပ ॥ ပညိန္ဒြိဝံ ကတိန္ဒြိပြာကဋ် ကုပုဂ္ဂိုလ်ဂ်အိုတ်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် ဟိတိန္ဒြိဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ ချိန်ညောန်ဂ်ရ အာစိပ်သမာဓိမဂ်(မလေပ်ကိုဖို ပွဲမသက္ကာခြာ)ဇကု တုဟ်န ဓရ်အာသဝဂမ္ဘိုင် အိုတ်အာ ဗွေမြိုင်လွဲရ၊ ယုံခမီတအ် ဒွေတ်ဝံ ကော်ခဂး ရဝံမွဲး ဒွေတ် ဒးဒွေတ် ဗွေဒ်တသိုခ်လောဲသွာတဲ မုံကိုလညာတ်ဉာဏ်မြိုင်လွဲရ။

ယုံခမီတအ် ဒွေတ်ဒးဒွေတ်ဗွေဒ်တသိုခ်လောဲသွာတဲ မုံကိုလညာတ်ဉာဏ် မပြဟ် ပြေဟ်ဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယုံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျိုက် ဗွေသဘပကတိဇကုလေဝ် ဟုံမွဲကိုသဘရာဂ မသကာတ်မြဟ်ရ၊ ဟုံပိတ်သကုတ် ဟုံဒးဒင်စသိုင် ပွမဒ်ဒိုင် ပွမဟုံ မိပ်စိုတ် မကတိန္ဒဟိတိန္ဒရာဂရ၊ ဗွေသဘပကတိဇကုလေဝ် ဟုံမွဲကိုသဘဒေါသ မသကာတ် မြဟ်ရ၊ ဟုံပိတ်သကုတ် ဟုံဒးဒင်စသိုင် ပွမဒ်ဒိုင် ပွမဟုံမိပ်စိုတ် မကတိန္ဒဟိတိန္ဒရာဂရ၊ ဗွေသဘပကတိဇကုလေဝ် ဟုံမွဲကိုသဘမောဟ မသကာတ်မြဟ်ရ၊ ဟုံပိတ်သကုတ် ဟုံဒး ဒင်စသိုင် ပွမဒ်ဒိုင် ပွမဟုံမိပ်စိုတ် မကတိန္ဒဟိတိန္ဒမောဟရ၊ ဣန္ဒြိဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ မလောန်ကဲာ် ဗွေအစော သဒ္ဓိန္ဒြိ ဝီရိယိန္ဒြိ သတိန္ဒြိ သမာဓိန္ဒြိ ပညိန္ဒြိဝံ ကတိန္ဒြိပြာကဋ် ကုပုဂ္ဂိုလ်ဂ်အိုတ်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် ဟိတိန္ဒြိဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ လောန်ကဲာ်ရ အာစိပ်သမာဓိ မဂ်(မလေပ်ကိုဖို ပွဲမသက္ကာခြာ)ဇကု တုဟ်နဓရ်အာသဝဂမ္ဘိုင်အိုတ်အာ ဗွေပြဟ်ပြေဟ်ရ။ ယုံခမီတအ် ဒွေတ်ဝံ ကော်ခဂး ရဝံမွဲး ဒွေတ်ဒးဒွေတ် ဗွေဒ်တသိုခ်လောဲသွာတဲ မုံကို လညာတ်ဉာဏ်ပြဟ်ပြေဟ်ရ။ ယုံခမီတအ် ဒွေတ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်အသုဘ

၁၆၃။ ယုံခမီတအ် ဒွေတ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရော မူးတုန်— ဒွေတ်ဒးဒွေတ် ဗွေဒ်ဒိုင်ခိုင်ခိုတ်တဲ မုံကိုလညာတ်ဉာဏ်မြိုင်လွဲ၊ ဒွေတ်ဒး ဒွေတ် ဗွေဒ်ဒိုင်ခိုင်ခိုတ်တဲ မုံကိုလညာတ်ဉာဏ်မပြဟ်ပြေဟ်၊ ဒွေတ်ဒးဒွေတ် ဗွေဒ် တသိုခ်လောဲသွာတဲ မုံကိုလညာတ်ဉာဏ်မြိုင်လွဲ၊ ဒွေတ်ဒးဒွေတ် ဗွေဒ်တသိုခ်လောဲသွာတဲ မုံကိုလညာတ်ဉာဏ်မပြဟ်ပြေဟ်ရ။

ယုံခမီတအ် ဒွေတ်ဒးဒွေတ် ဗွေဒ်ဒိုင်ခိုင်ခိုတ်တဲ မုံကိုလညာတ်ဉာဏ်မြိုင်လွဲဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယုံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် မှ်သေဝ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ရဝံမွဲးဟုံဆဲ

(ပွဲဇကု)တဲ့ ပဒတ်ရ၊ မှုံကိုစုတ်သတ္တိ ရဝံ့မွေးထွက်ကိုကျဟ်မွဲ ပွဲအာဟာရ(မဂပ်ဝ်စဉ်တိ) မှုံကိုစုတ်သတ္တိ ရဝံ့မွေးဟံ့ထွက်ကိုမိပ်လဟ်င် ပွဲအလုံလောကမွဲ မှုံအလေံမွှ်သေ့ဝ်ဂြိုင်ဂြိုင် ကိုဝါ ရဝံ့မွေးဟံ့မိန် ပွဲဓရ်သင်္ခါဂမ္ဘိုင်အလုံအိုသိုက်ဒ်တဲ ပဒတ်ရ။ ကုပုဂိုလ်ဂ် သညာစုတ်သတ္တိ သုအာရီကို ပွမချိုတ်တဲကတိုဒ်ဂ် ကာတ်ဗာန်ပွဲသန္တာန်ဇကုဗွဲမဒးရးတဲ တန်တရ၊ ပုဂိုလ်ဂ် သွန်သဲကိုသေကွ ဗိုလ်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ ဗွဲအစောံသဒ္ဓါဗိုလ် ဟိရိဗိုလ် ဩတ္တပ္ပဗိုလ် ဝီရိယဗိုလ် ပညာဗိုလ်ဝံတဲ ပဒတ်ရ။ ဣန္ဒြိယမုင်မသုန်ပြကာမချိုန်ညောန် ဗွဲအစောံသဒ္ဓါဗိုလ် ဝီရိယဗိုလ် သတိဗိုလ် သမာဓိဗိုလ် ပညိဗိုလ် ကတိုဒ်ပြာကဉ် ကုပုဂိုလ်ဂ်အိုတ်ရ၊ ပုဂိုလ်ဂ် ဟိုတ်နူဣန္ဒြိယမုင်မသုန် ပြကာဝံ ချိုန်ညောန်ဂ်ရ အာစိုပ်သမာဓိမဂ်(မလေပ်ကိုဖို ပွဲမသက္ကာခြာ)ဇကု တွဟ်နဓရ် အာသဝဂမ္ဘိုင်အိုတ်အာ ဗွဲမဖြိုင်လွဲရ။ ယွံခမီတအ် ဒွေတ်ဝံ ကော်ခဂး ရဝံ့မွေး ဒွေတ်ဒးဒွေတ် ဗွဲမဒ်ဒဒ်ခိုင်ခိုတ်တဲ မှုံကိုလညာတ်ဉာဏ်ဖြိုင်လွဲရ။

ယွံခမီတအ် ဒွေတ်ဒးဒွေတ် ဗွဲမဒ်ဒဒ်ခိုင်ခိုတ်တဲ မှုံကိုလညာတ်ဉာဏ်မပြဟ် ပြေဟ်ဂ် ညးဍဲဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် မှ်သေ့ဝ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ရဝံ့မွေး ဟံ့ဆာ(ပွဲဇကု)တဲ့ ပဒတ်ရ၊ မှုံကိုစုတ်သတ္တိ ရဝံ့မွေးထွက်ကိုကျဟ်မွဲ ပွဲအာဟာရ(မဂပ်ဝ် စဉ်တိ) မှုံကိုစုတ်သတ္တိ ရဝံ့မွေးဟံ့ထွက်ကိုမိပ်လဟ်င် ပွဲအလုံလောကမွဲ မှုံအလေံမွှ်သေ့ဝ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ရဝံ့မွေးဟံ့မိန် ပွဲဓရ်သင်္ခါဂမ္ဘိုင်အလုံအိုသိုက်ဒ်တဲ ပဒတ်ရ။ ကုပုဂိုလ်ဂ် သညာ စုတ်သတ္တိ သုအာရီကို ပွမချိုတ်တဲကတိုဒ်ဂ် ကာတ်ဗာန်ပွဲသန္တာန်ဇကုဗွဲမဒးရးတဲ တန်တရ၊ ပုဂိုလ်ဂ် သွန်သဲကိုသေကွဗိုလ်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ ဗွဲအစောံသဒ္ဓါဗိုလ် ။ ပ ။ ပညာဗိုလ်ဝံတဲ ပဒတ်ရ။ ဣန္ဒြိယမုင်မသုန်ပြကာမလောန်ကာ ဗွဲအစောံသဒ္ဓါဗိုလ် ။ ပ ။ ပညိဗိုလ် ကတိုဒ်ပြာကဉ် ကုပုဂိုလ်ဂ်အိုတ်ရ၊ ပုဂိုလ်ဂ် ဟိုတ်နူဣန္ဒြိယမုင်မသုန်ပြကာဝံ လောန်ကာဂ်ရ အာစိုပ်သမာဓိ မဂ်(မလေပ်ကိုဖို ပွဲမသက္ကာခြာ)ဇကု တွဟ်နဓရ်အာသဝဂမ္ဘိုင်အိုတ်အာ ဗွဲမပြဟ်ပြေဟ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဒွေတ်ဝံ ကော်ခဂး ရဝံ့မွေး ဒွေတ်ဒးဒွေတ် ဗွဲမဒ်ဒဒ်ခိုင်ခိုတ်တဲ မှုံကို လညာတ်ဉာဏ်ပြဟ်ပြေဟ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဒွေတ်ဒးဒွေတ် ဗွဲမဒ်ဒဒ်ခိုင်ခိုတ်တဲ မှုံကိုလညာတ်ဉာဏ်ဖြိုင်လွဲဂ် ညးဍဲဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် လုအာနူကာမဂမ္ဘိုင်တဲဟေင် လုအာ နူဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်တဲဟေင် အာစိုပ်ပဌမဇ္ဈာန် မဒ်မ္မဟာန်ကော့'ဝိတက်'ပွမချုပ် မဒ်မ္မဟာန် ကော့'ဝိစာရ'ပွမဇ္ဈိတ်သပေါတ် မှုံကို'ပိတိ'ပွမချုပ်'မုင်'သုခ'ပွမဒ်ဒဒ်ခိုင်ခိုတ် မကတိုဒ် ဟိုတ်နူမလု(နီဝရဏ)တဲ့ ပဒတ်ရ။ ဟိုတ်နူ'ဝိတက်'ပွမချုပ် 'ဝိစာရ'ပွမဇ္ဈိတ်သပေါတ်ဂမ္ဘိုင် ဟိုတ်အာဂ်ရ အာစိုပ်ဒုတိယဇ္ဈာန် မလေပ်ကိုစိုတ်ဖြိုင်ကေင် ပွဲဇကုဇကု မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို 'သမာဓိ'ပွမဇ္ဈိတ်တန်ကြန် မဟွဲကို'ဝိတက်'ပွမချုပ် မဟွဲကို'ဝိစာရ'ပွမဇ္ဈိတ်သပေါတ် မှုံကို 'ပိတိ'ပွမချုပ်'မုင်'သုခ'ပွမဒ်ဒဒ်ခိုင်ခိုတ် မကတိုဒ်ဟိုတ်နူ'သမာဓိ'ပွမတန်ကြန်တဲ့ ပဒတ်ရ။ 'ပိတိ'ပွမချုပ်'မုင်'သုခ'ပွမဒ်ဒဒ်ခိုင်ခိုတ်ဟိုတ်နူ'သမာဓိ'ပွမဒ်ဒဒ်ခိုင်ခိုတ် 'သမ္မုဇဉ'ဉာဏ် ဗစာရဏာဂ်ဒ်တဲ ပဒတ် သိုမသေ့ဝ်မဇ္ဈဟ်ရ၊ 'သုခ'ပွမဒ်ဒဒ်ခိုင်ခိုတ်လေပ် ဒင်စသိုင် နကို

ဧကုရ၊ ဩဟိတိန္နတတိယဇ္ဈာန်မဲ့ ညးၣ် “ညးမၢ်သေဝ်မဇ္ဈာန် ညးမၢ်ကိသတိ ညးမၢ် အလေံပဒတ်ဗွဲတသိၣ်” ရဝံ ပုဂ္ဂိုလ်အရီုမၢ် ဟိုထိုင်သးအိတ်ရ၊ အာစိပ်တတိယဇ္ဈာန်ၣ်တဲ ပဒတ်ရ။ ဟိတိပုမပါကွဲ တသိၣ်ဒိၣ်ကို ဗွဲကိပ်ကွာဟောင် ဟိတိန္နပုမမိပ်စိတ် ပုမဟံ မိပ်စိတ်ဂမၢ်ပှါတိအာကို အာစိပ်စတုတ္ထဇ္ဈာန် မဟံမွဲကိုဒိၣ်တသိၣ် မၢ်ကိပုမသွးဇးဒက်တ သတိ မကတိၣ်ဟိတိန္န ‘ဥပေက္ခာ’ ပုမသေဝ်မဇ္ဈာန်တဲ ပဒတ်ရ။ ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် သွန်သဲကိုသေက္ခ ဗိုလ်ဂမၢ်မသုန်ပြကာ ဗွဲအစောံသဒ္ဓါဗိုလ် ။ ပ ။ ပညာဗိုလ်ဝံတဲ ပဒတ်ရ။ ဣန္ဒြိယမၢ်မသုန်ပြကာ မလောန်ကဲ ဗွဲအစောံသဒ္ဓါဗိုလ် ။ ပ ။ ပညိန္ဒြိယ ကတိၣ်ပြာကဋ် ကုပုဂ္ဂိုလ်ၣ်အိတ်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် ဟိတိန္နဣန္ဒြိယမၢ်မသုန်ပြကာဝံ ချိန်ညောန်ၣ်ရ အာစိပ်သမာဓိမဂ်(မလေပ်ကိုဖို ပွဲမသက္ကာခြာ) ဧကု တုဟ်နခရ်အာသဝဂမၢ်မၢ်အိတ်အာ ဗွဲမမြိုင်လွဲရ။ ယံခမိတအ် ဒွေတ်ဝံ ကော်ခဂး ရဝံမွဲး ဒွေတ်ဒးဒွေတ် ဗွဲမဒ်တသိၣ်လောဲသွာတဲ မၢ်ကိလညာတ်ဉာဏ်မြိုင်လွဲရ။

ယံခမိတအ် ဒွေတ်ဒးဒွေတ် ဗွဲမဒ်တသိၣ်လောဲသွာတဲ မၢ်ကိလညာတ်ဉာဏ် မပြဟ် ပြေဟ်ၣ် ညးညံၣ်ရော? ယံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိၣ် လုအာနုကာမမၢ်မၢ်တဲဟောင် လုအာနုခရ်အကုသိုလ်ဂမၢ်မၢ်တဲဟောင် အာစိပ်ပဌမဇ္ဈာန် မဒ်မ္မဟာန်ကောံ ‘ဝိတက်’ ပုမချပ် မဒ်မ္မဟာန် ကောံ ‘ဝိစာရ’ ပုမဖိတ်သပေါတ် မၢ်ကိ ‘ဝိတိ’ ပုမသျှိုက်မၢ် ‘သုခ’ ပုမဒ်တသိၣ် မကတိၣ်ဟိတိန္နမလှ(နီဝရဏ)တဲ ပဒတ်ရ ။ ပ ။ ဒုတိယဇ္ဈာန် ။ ပ ။ တတိယဇ္ဈာန် ။ ပ ။ အာစိပ်စတုတ္ထဇ္ဈာန်တဲ ပဒတ်ရ။ ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် သွန်သဲကိုသေက္ခဗိုလ်ဂမၢ်မသုန်ပြကာ ဗွဲအစောံ သဒ္ဓါဗိုလ် ဟိရိဗိုလ် ဩတ္တပ္ပဗိုလ် ဝီရိယဗိုလ် ပညာဗိုလ်ဝံတဲ ပဒတ်ရ။ ဣန္ဒြိယမၢ် မသုန်ပြကာမလောန်ကဲ ဗွဲအစောံသဒ္ဓါဗိုလ် ဝီရိယဗိုလ် သတိဗိုလ် သမာဓိဗိုလ် ပညိန္ဒြိယ ကတိၣ်ပြာကဋ် ကုပုဂ္ဂိုလ်ၣ်အိတ်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ၣ် ဟိတိန္နဣန္ဒြိယမၢ်မသုန်ပြကာဝံ လောန်ကဲၣ်ရ အာစိပ်သမာဓိ မဂ်(မလေပ်ကိုဖို ပွဲမသက္ကာခြာ)ဧကု တုဟ်နခရ်အာသဝဂမၢ်မၢ်အိတ်အာ ဗွဲမပြဟ်ပြေဟ်ရ။ ယံခမိတအ် ဒွေတ်ဝံ ကော်ခဂး ရဝံမွဲး ဒွေတ်ဒးဒွေတ် ဗွဲမဒ်တသိၣ်လောဲသွာတဲ မၢ်ကိ လညာတ်ဉာဏ်မပြဟ်ပြေဟ်ရ။ ယံခမိတအ် ဒွေတ်ဂမၢ်မၢ် ကုပုဂ္ဂိုလ်ၣ် အိတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ပဌမ ခမ

၁၆၄။ ယံခမိတအ် ဒွေတ်ဂမၢ်မၢ် ကုပုဂ္ဂိုလ်ၣ် အိတ်ရ။ ညးမွဲးပုဂ္ဂိုလ်ၣ်အိတ်ၣ်ရော မွဲးတုန်— ဒွေတ်မတွံဂးပုမဟံအေင်ဒုင်၊ ဒွေတ်မတွံဂးပုမအေင်ဒုင်၊ ဒွေတ်မတွံဂးပုမဝေတ် ဗတောန်၊ ဒွေတ်မတွံဂးပုမကိုလလမ်ရ။

ယံခမိတအ် ဒွေတ်မတွံဂးပုမဟံအေင်ဒုင်ၣ် ညးညံၣ်ရော? ယံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုၣ် ကလေင်တွေဟ်လက် ညးတွေဟ်လက်ရ၊ ကလေင်ပဗ္ဗတ် ညးပဗ္ဗတ်ရ၊ ကလေင်

ကိုဂြိုဟ်က ညးကိုဂြိုဟ်ကရ။ ယုံခမိတအ် ဒေတ်ဝံ ကော်ခဂး ရဲဝံမွဲ ဒေတ်မတွံဂးပွမဟံ အေင်ဒင်ရ။

ယုံခမိတအ် ဒေတ်မတွံဂးပွမအေင်ဒင်ကံ ညးညံဂ်ရော? ယုံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျိုက် ဟံကလေင်တွေဟ်လက် ညးတွေဟ်လက်ရ။ ဟံကလေင်ပပုတ် ညးပပုတ်ရ။ ဟံကလေင်ကိုဂြိုဟ်က ညးကိုဂြိုဟ်ကရ။ ယုံခမိတအ် ဒေတ်ဝံ ကော်ခဂး ရဲဝံမွဲ ဒေတ်မတွံဂး ပွမအေင်ဒင်ရ။

ယုံခမိတအ် ဒေတ်မတွံဂးပွမဝေတ်ဗတောန်ကံ ညးညံဂ်ရော? ယုံခမိတအ် ပွဲသာ သနာဝံ ခမိဂ် ညာတ်ရူပါရီ နကိုမတ်မွဲ မှုအလေံဟံစောဲလံာ်ဂိုင်ကေတ် သဏ္ဌာန်နိမိတ်(မတွံဂး ညးတြဲညးဗြဲ)ရ။ မှုအလေံဟံစောဲလံာ်ဂိုင်ကေတ် သမ္ဘိလကျာဏ် (အင်္ဂမတ္တိုင်တဲ အကဲ အရာမတ္တဗိုအိဗိုဂြိုဟ်)ရ။ ယဝ်ပဒတ်သိုဟံသိုလလမ်မင်မွဲ စက္ခုဇ္ဈိမ္မံ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးပွမ ဟံသိုလလမ်မင်မွဲ စက္ခုဇ္ဈိမ္မံ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်မယုတ်မာမတွံဂး ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမထေန်စပ် မဂ်ဂက် ‘ဒေါမနဿ’ပွမဟံမိပ်စိုတ် ဒေတ်ဗက်ညးဟံသိုလလမ်မင်မွဲတွဲ ပျိုပျိုက်အိုတ်ရ။ (ဟိုတ်ဂ်ရ ခမိဂ်) ဒေတ်တတုဟ်နသိုလလမ်မင်မွဲ စက္ခုဇ္ဈိမ္မံရ။ သိုလလမ်မင်မွဲ စက္ခုဇ္ဈိမ္မံ အာစိပ်ပွမသိုလလမ်မင်မွဲ ပွဲစက္ခုဇ္ဈိမ္မံ။ မိင်သဒ္ဓါရီ နကိုကတောဝ်မွဲ။ ဆုင်ဂန္ဓာရီ နကိုမုတ်မွဲ။ ကွာန်ရသာရီ နကိုလတ်မွဲ။ တုတ်ဒွံဖောဠဗ္ဗာရီ နကိုကေုမွဲ။ တိဓမ္မာရီ နကိုစိုတ်မွဲ မှုအလေံဟံစောဲလံာ်ဂိုင်ကေတ် သဏ္ဌာန်နိမိတ်(မတွံဂးညးတြဲညးဗြဲ)ရ။ မှုအလေံ ဟံစောဲ လံာ်ဂိုင်ကေတ် သမ္ဘိလကျာဏ်(အင်္ဂမတ္တိုင်တဲ အကဲအရာမတ္တဗိုအိဗိုဂြိုဟ်)ရ။ ယဝ်ပဒတ်သိုဟံ သိုလလမ်မင်မွဲ မနိဇ္ဈိမ္မံ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးပွမဟံသို လလမ်မင်မွဲမနိဇ္ဈိမ္မံ ခရ်အကုသိုလ် ဂမ္ဘိုင်မယုတ်မာ မတွံဂး ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမထေန်စပ်မဂ်ဂက် ‘ဒေါမနဿ’ပွမဟံမိပ်စိုတ် ဒေတ်ဗက် ညးဟံသိုလလမ်မင်မွဲတွဲ ပျိုပျိုက်အိုတ်ရ။ (ဟိုတ်ဂ်ရ ခမိဂ်) ဒေတ်တတုဟ်နသိုလလမ်မင်မွဲ မနိဇ္ဈိမ္မံရ။ သိုလလမ်မင်မွဲ မနိဇ္ဈိမ္မံ အာစိပ်ပွမသိုလလမ်မင်မွဲ ပွဲမနိဇ္ဈိမ္မံ။ ယုံခမိတအ် ဒေတ်ဝံ ကော်ခဂး ရဲဝံမွဲ ဒေတ်မတွံဂးပွမဝေတ်ဗတောန်ရ။

ယုံခမိတအ် ဒေတ်မတွံဂးပွမကိုလလမ်ကံ ညးညံဂ်ရော? ယုံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ကာမဝိတက်မကတိဒ်ကွဲကံ ဟံအေင်ဒင်ရ။ ပါသုးကေံရ။ ပါပွေင်ကေံရ။ ကိုလလမ်ရ။ သုညင်ဝံစာ်စုးရ။ ကိုအာစိပ်ပွမဟံကတိဒ်မွဲလေံပုန်ရ။ ဗျာပါဒဝိတက် မကတိဒ်ကွဲကံ။ ပ။ ဝိဟိသာဝိတက် မကတိဒ်ကွဲကံ။ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်မယုတ်မာ ကတိဒ်တမကတိဒ်တွဲ ဟံအေင်ဒင်ရ။ ပါသုးကေံရ။ ပါပွေင်ကေံရ။ ကိုလလမ်ရ။ သုညင်ဝံစာ်စုးရ။ ကိုအာစိပ် ပွမဟံကတိဒ် မွဲလေံပုန်ရ။ ယုံခမိတအ် ဒေတ်ဝံ ကော်ခဂး ရဲဝံမွဲ ဒေတ်မတွံဂးပွမကို လလမ်ရ။ ယုံခမိတအ် ဒေတ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံပနိဂကူအိုတ်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

၅။ သုတ်ဒုတိယ ခေမ

၁၆၅။ ယုံခမိတအ် ဒွေတ်ဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရော
မွဲတုန်— ဒွေတ်မတွံဂးပွမဟွံအေင်ဒုင်၊ ဒွေတ်မတွံဂးပွမအေင်ဒုင်၊ ဒွေတ်မတွံဂးပွမဝေတ်
ဗတောန်၊ ဒွေတ်မတွံဂးပွမကိုလလမ်ရ။

ယုံခမီတအ် ဒွေတ်မတွံဂးပွမဟုံအေင်ဒိုင်ဂံ ညးဍဲဂံရော? ယုံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုင် ပရိုက်လှိုင် ပရိုက်ဂမ္တံ ပွမဟုံ ပွမတဟင် တုတ်ဒွံဂမိတ်,ရဲ,ဗျာ,ဇင်ရဲ,ကျာ,ဂမ္တံ, ဇြဲ,ဂီ,အယုဂမ္တံကို ဂလာန်ဂမ္တံ မဂပ်ဝ်သွးဗွဲဟုံဒးရ မကျင်စိုပ်ဗွဲဟုံဒးရကို အေင်ဒိုင် ဟုံမာန်ရ၊ ဒဒိမ်ဝေဒနာဂမ္တံ မကတိုင်ဒွံကျင် မကတိုင်ဒွံဗွဲဇကု မသကာတ်မြတ် မကြမ်ကြ မတူညာန် မဂိသကပ် မဟုံထေက်ကိုသာယျေန် ဟုံထေက်ကိုသျှိုက်မိုက် မဒ်ကြပ်ညောန် ကိုချိုတ်ဂံ မှုသတ်အေင်ဒိုင်ဟုံမာန်ရ။ ယုံခမီတအ် ဒွေတ်ဝံ ကော်ခဲဂး ရဲဝံဒွေတ်မတွံဂး ပွမဟုံအေင်ဒိုင်ရ။

ယုံခမီတအ် ဒွေတ်မတွံးပွမအေင်ဒုင်ဂ် ညးဍဲဂ်ရော? ယုံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျီဂ် ပရိုက်လုဟ် ပရိုက်ဂမ္တံ ပွမဗျီ ပွမတဟင် တုတ်ဒွံဂမိတ်,ရဲ,ပှာ,ဇင်ရဲ,ကျာ,ဂမ္တံတု, ဖြဲ,ဂဂီ,အယုဂမ္တိုင်ကို ဂလာန်ဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်သွးဗွဲဟွံဒးရ မကျင်စိုပ်ဗွဲဟွံဒးရကို အေင်ဒုင် မာန်ရ၊ ဒဒိန်ဝေဒနာဂမ္တိုင် မကတိန်ကျင် မကတိန်ပွဲဇကု မသကာတ်မြဟ် မကြမ်ကြမတူသွာန် မဂိသကပ် မဟံထေက်ကိုသာယျေန် ဟံထေက်ကိုသျိုက်မျိုက် မဒ်ကြပ်ညောန်ကိုချိုတ်ဂ် မှုံသဘ်အေင်ဒုင်မာန်ရ။ ယုံခမီတအ် ဒွေတ်ဝံ ကော်ခဲး ရဲပွဲမ္း ဒွေတ်မတွံးပွမအေင်ဒုင်ရ။

ယုံခမိတအ် ဒွေတ်မတွံးပွမဝေတ်ဗတောန်ဂ် ညးဍုက်ရော? ယုံခမိတအ် ပွဲသာ သနာဝံ ခမိဂ် ညာတ်ရူပါရီ နကိုမတ်မွဲး မွဲအလေံဟံစောဲလာံဂိုင်ကေတ် သဏ္ဌာန်နိမိတ် (မတွံး ညးတြုညးဗြ)ရ။ ပ ။ မိင်သဒ္ဒါရီ နကိုကတောဝ်မွဲး။ ဆုင်ဂန္ဓာရီ နကိုမုဟ်မွဲး။ က္ဍာန် ရသာရီ နကိုလတ်မွဲး။ တွတ်ဒွံဖောဗ္ဗဗ္ဗာရီ နကိုဇကုမွဲး။ တိဓမ္မာရီ နကိုစိုတ်မွဲး မွဲအလေံ ဟံစောဲလာံ ဂိုင်ကေတ် သဏ္ဌာန်နိမိတ်(မတွံးညးတြုညးဗြ)ရ၊ မွဲအလေံဟံစောဲလာံ ဂိုင်ကေတ် သမ္ဘိလကျာဏ်(အင်္ဂမတ္တိုင်တဲ အကာဲအရာမတ္တိုင်အီဗိုဂြိုင်)ရ၊ ယဝ်ပဒတ်သို ဟံသို လလမ်မင်မွဲမနိန္ဒီမွဲး ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံးပွမဟံသိုလလမ်မင်မွဲမနိန္ဒီဂ် ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မယုတ်မာ မတွံး‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမထွေန်စပ်မဂ်ဂုက် ‘ဒေါမနဿ’ပွမဟံမိပ်စိုတ် ဒွေတ်ဗက် ညးဟံသိုလလမ်မင်မွဲဂ်တု ပျီုပျိုက်အိုတ်ရ၊ (ဟိုတ်ဂ်ရ ခမိဂ်) ဒွေတ်တံတူဟ်နသိုလလမ်မင်မွဲ မနိန္ဒီဂ်ရ၊ သိုလလမ်မင်မွဲ မနိန္ဒီရ၊ အာစိုပ်ပွမသိုလလမ်မင်မွဲ ပွဲမနိန္ဒီရ။ ယုံခမိတအ် ဒွေတ်ဝံ ကော်ခဲး ရံဝံမွဲး ဒွေတ်မတွံးပွမဝေတ်ဗတောန်ရ။

ယုံခမီတအ် ဒေဝ်မတုံကးပွမကိုလလမ်ဂ် ညးဒျှိုရော? ယုံခမီတအ် ပွဲသာသနာစွံ ခမီဂ် ကာမဝိတက်မကတိုဒ်ကွါင်ဂ် ဟံအေင်ဒင်ရ၊ ပါသွေးကွံရ၊ ပါပွေင်ကွံရ၊ ကိုလလမ်ရ၊ သွညင်ဂွံစ်စွေးရ၊ ကိုအာစိုပ်ပွမဟံကတိုဒ်မ္မဲလှေ့ပုန်ရ။ ဗျာပါဒဝိတက် မကတိုဒ်ကွါင် ။ ပ ။

ဝိဟိံသာဝိတကံ မကတိန္ဒိကုဉ်။ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်မယုတ်မာ ကတိန္ဒိတ်မကတိန္ဒိတဲဂ်
ဟံအောင်ဒင်ရ၊ ပါသွေးကွဲရ၊ ပါပွေင်ကွဲရ၊ ကိုလလမ်ရ၊ သွညင်ဝံစ်စူးရ၊ ကိုအာစိပ်
ပွမဟံကတိန္ဒိ မွဲလှေ့ဉ်ရ၊ ယွံခမီတအ် ဒွေတ်ဝံ ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး ဒွေတ်မတွံးပွမကို
လလမ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဒွေတ်ဂမ္ဘိုင် ကူဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဥဘယ

၁၆၆။ ယွံခမီတအ် ဒွေတ်ဂမ္ဘိုင် ကူဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရော
မွဲးတုန်— ဒွေတ်ဒးဒွေတ် ဗွဲမဒ်ဒိုင်ခိုင်တဲတဲ မှုကိုလညာတ်ဉာဏ်ဖြိုင်လွဲ။ ဒွေတ်ဒး
ဒွေတ် ဗွဲမဒ်ဒိုင်ခိုင်တဲတဲ မှုကိုလညာတ်ဉာဏ်မပြဟ်ပြေဟ်၊ ဒွေတ်ဒးဒွေတ် ဗွဲမဒ်
တသိုခိုင်လောဲသွာတဲ မှုကိုလညာတ်ဉာဏ်ဖြိုင်လွဲ။ ဒွေတ်ဒးဒွေတ် ဗွဲမဒ်တသိုခိုင်လောဲသွာတဲ
မှုကိုလညာတ်ဉာဏ်မပြဟ်ပြေဟ်ရ။

ယွံခမီတအ် မှော်ကိုဒွေတ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဂ် ယွဲဒွေတ်မွဲ ဒးဒွေတ် ဗွဲမဒ်ဒိုင်ခိုင်
တဲတဲ မှုကိုလညာတ်ဉာဏ်ဖြိုင်လွဲရ။ ယွံခမီတအ် ဒွေတ်ဝံ နစါပြကာဂ်ဟောင် ကော်ခဲး
ယုတ်သင်ရ။ ဒွေတ်ဝံ ဟိုတ်မဒးဒွေတ် ဗွဲမဒ်ဒိုင်ခိုင်တဲလေဝ် ကော်ခဲး ယုတ်သင်ရ။
ဒွေတ်ဝံ ဟိုတ်မှုကိုလညာတ်ဉာဏ်မဖြိုင်လွဲလေဝ် ကော်ခဲး ယုတ်သင်ရ။ ယွံခမီတအ်
ဒွေတ်ဝံ နဟိုတ်စါပြကာဂ်ဟောင် ကော်ခဲး ယုတ်သင်ရ။

ယွံခမီတအ် မှော်ကိုဒွေတ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဂ် ယွဲဒွေတ်မွဲ ဒးဒွေတ် ဗွဲမဒ်ဒိုင်ခိုင်
တဲတဲ မှုကိုလညာတ်ဉာဏ်ပြဟ်ပြေဟ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဒွေတ်ဝံ ဟိုတ်ပွမဒ်ဒိုင်ခိုင်ရ ကော်
ခဲး ယုတ်သင်ရ။

ယွံခမီတအ် မှော်ကိုဒွေတ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဂ် ယွဲဒွေတ်မွဲ ဒးဒွေတ် ဗွဲမဒ်တသိုခိုင်
လောဲသွာတဲ မှုကိုလညာတ်ဉာဏ်ဖြိုင်လွဲရ။ ယွံခမီတအ် ဒွေတ်ဝံ ဟိုတ်မှုကိုလညာတ်
ဉာဏ်ဖြိုင်လွဲရဲရ ကော်ခဲး ယုတ်သင်ရ။

ယွံခမီတအ် မှော်ကိုဒွေတ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဂ် ယွဲဒွေတ်မွဲ ဒးဒွေတ် ဗွဲမဒ်တသိုခိုင်
လောဲသွာတဲ မှုကိုလညာတ်ဉာဏ်ပြဟ်ပြေဟ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဒွေတ်ဝံ နစါပြကာဂ်ဟောင်
ကော်ခဲး ပြရ။ ဒွေတ်ဝံ ဟိုတ်မဒးဒွေတ် ဗွဲမဒ်တသိုခိုင်လောဲသွာလေဝ် ကော်ခဲး ပြရ။
ဒွေတ်ဝံ ဟိုတ်မှုကိုလညာတ်ဉာဏ်ပြဟ်ပြေဟ်လေဝ် ကော်ခဲး ပြရ။ ယွံခမီတအ် ဒွေတ်ဝံ
နဟိုတ်စါပြကာဂ်ဟောင် ကော်ခဲး ပြရ။ ယွံခမီတအ် ဒွေတ်ဂမ္ဘိုင် ကူဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ ရဲဝံ
(သွးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန

၁၆၇။ ပွဲအခင်၌ တိလပိဋ်သာရိပိုတ် ပြာပ်အာဇရေင် တိလပိဋ်မဟာမောဂ္ဂလာန်တဲ ဟိုဂလာန် မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကောံတိလပိဋ်မဟာမောဂ္ဂလာန်မွဲစွဲရ၊ ဟိုပတဲ ကောံဂလာန် ထေက်ကိုမိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗျဟ်တဲ သိုမဂဇာ်ဒိုင်ပွဲဒိုင်မွဲၵ် သွးကို တိလပိဋ်မဟာမောဂ္ဂလာန် ဂလာန်ဝံရ—

ယွံကောန်တုမောဂ္ဂလာန် ဒွေတ်ဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ၵ် ရောမွဲတုန်— ဒွေတ်ဒးဒွေတ် ဗွဲမဒ်ဒိုင်ချောင်စိုတ်တဲ မျှံကိုလညာတ်ဉာဏ်ဖြိုင်လွဲ။ ဒွေတ် ဒးဒွေတ် ဗွဲမဒ်ဒိုင်ချောင်စိုတ်တဲ မျှံကိုလညာတ်ဉာဏ်မပြဟ်ပြေဟ်။ ဒွေတ်ဒးဒွေတ် ဗွဲမဒ် တသိုခ်လောဲသွာတဲ မျှံကိုလညာတ်ဉာဏ်ဖြိုင်လွဲ။ ဒွေတ်ဒးဒွေတ် ဗွဲမဒ်တသိုခ်လောဲ သွာတဲ မျှံကိုလညာတ်ဉာဏ်မပြဟ်ပြေဟ်ရ။ ယွံကောန်တု ဒွေတ်ဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ယွံကောန်တုပှော်ကိုဒွေတ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ သွန်သုဗ္ဗဲကိုဒွေတ်သတ်လိုတ်တဲ စိုတ်တုအဲ ဟံစောဲလံာ် (နကိုတဏှာဒိဋ္ဌိဂမ္တိုင်)တဲ တိတ်ဗူးနုဇရ်အာသဝဂမ္တိုင်ရော ရံဝံ (သွးရ)။

ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ဒွေတ်ဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ၵ် ရောမွဲတုန်— ဒွေတ်ဒးဒွေတ် ဗွဲမဒ်ဒိုင်ချောင်စိုတ်တဲ မျှံကိုလညာတ်ဉာဏ်ဖြိုင်လွဲ။ ဒွေတ် ဒးဒွေတ် ဗွဲမဒ်ဒိုင်ချောင်စိုတ်တဲ မျှံကိုလညာတ်ဉာဏ်မပြဟ်ပြေဟ်။ ဒွေတ်ဒးဒွေတ် ဗွဲမဒ် တသိုခ်လောဲသွာတဲ မျှံကိုလညာတ်ဉာဏ်ဖြိုင်လွဲ။ ဒွေတ်ဒးဒွေတ် ဗွဲမဒ်တသိုခ်လောဲ သွာတဲ မျှံကိုလညာတ်ဉာဏ်မပြဟ်ပြေဟ်ရ။ ယွံကောန်တု ဒွေတ်ဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ယွံကောန်တု ပှော်ကိုဒွေတ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ ဩဒွေတ်မွဲ ဒးဒွေတ် ဗွဲမဒ်ဒိုင်ချောင်စိုတ်တဲ မျှံကိုလညာတ်ဉာဏ်မပြဟ်ပြေဟ်ရ။ သွန်သုဗ္ဗဲကိုဒွေတ်ဝံတဲ စိုတ်အဲ ဟံစောဲလံာ်(နကို တဏှာဒိဋ္ဌိဂမ္တိုင်)တဲ တိတ်ဗူးနုဇရ်အာသဝဂမ္တိုင်ရ ရံဝံ (သွးရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်သာရိပုတ္တ

၁၆၈။ ပွဲအခင်၌ တိလပိဋ်မဟာမောဂ္ဂလာန် ပြာပ်အာဇရေင် တိလပိဋ်သာရိပိုတ်တဲ ဟိုဂလာန် မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကောံတိလပိဋ်သာရိပိုတ်မွဲစွဲရ၊ ဟိုပတဲကောံဂလာန် ထေက်ကိုမိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗျဟ်တဲ သိုမဂဇာ်ဒိုင်ပွဲဒိုင်မွဲၵ် သွးကိုတိလပိဋ် သာရိပိုတ် ဂလာန်ဝံရ—

ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ဒွေတ်ဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ၵ် ရောမွဲတုန်— ဒွေတ်ဒးဒွေတ် ဗွဲမဒ်ဒိုင်ချောင်စိုတ်တဲ မျှံကိုလညာတ်ဉာဏ်ဖြိုင်လွဲ။ ဒွေတ်

ဒေးဒွေတ် ဗွဲမဒ်ဒိုင်ခိုင်စိုတ်တဲ မှုကိုလညာတ်ဉာဏ်မပြဟ်ပြေဟ်၊ ဒွေတ်ဒေးဒွေတ် ဗွဲမဒ် တသိုခ်လောဲသွာတဲ မှုကိုလညာတ်ဉာဏ်ဖြိုင်လွဲ၊ ဒွေတ်ဒေးဒွေတ် ဗွဲမဒ်တသိုခ်လောဲ သွာတဲ မှုကိုလညာတ်ဉာဏ်မပြဟ်ပြေဟ်ရ။ ယံကောန်တု ဒွေတ်ဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ယံကောန်တု မှုဝ်ကိုဒွေတ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ သွန်သဲဗွဲကိုဒွေတ်သင်္ဂဟ်တဲ စိုတ်တုအဲ ဟံစောဲလံာ် (နကိုတဏှာဒိဋ္ဌိဂမ္တိုင်)တဲ တိတ်ဗူးနုစရ်အာသဝဂမ္တိုင်ဂရော? ရဝံ (သုးရ)။

ယံကောန်တုမောဂ္ဂလာန် ဒွေတ်ဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ် ရောမွဲတုန်— ဒွေတ်ဒေးဒွေတ် ဗွဲမဒ်ဒိုင်ခိုင်စိုတ်တဲ မှုကိုလညာတ်ဉာဏ်ဖြိုင်လွဲ၊ ဒွေတ် ဒေးဒွေတ် ဗွဲမဒ်ဒိုင်ခိုင်စိုတ်တဲ မှုကိုလညာတ်ဉာဏ်မပြဟ်ပြေဟ်၊ ဒွေတ်ဒေးဒွေတ် ဗွဲမဒ် တသိုခ်လောဲသွာတဲ မှုကိုလညာတ်ဉာဏ်ဖြိုင်လွဲ၊ ဒွေတ်ဒေးဒွေတ် ဗွဲမဒ်တသိုခ်လောဲ သွာတဲ မှုကိုလညာတ်ဉာဏ်မပြဟ်ပြေဟ်ရ။ ယံကောန်တု ဒွေတ်ဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ယံကောန်တု မှုဝ်ကိုဒွေတ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ ဩဒွေတ်မွဲ ဒေးဒွေတ် ဗွဲမဒ်တသိုခ်လောဲသွာတဲ မှုကိုလညာတ်ဉာဏ်မပြဟ်ပြေဟ်ရ။ သွန်သဲဗွဲကိုဒွေတ်ဝံတဲ စိုတ်အဲ ဟံစောဲလံာ်(နကို တဏှာဒိဋ္ဌိဂမ္တိုင်)တဲ တိတ်ဗူးနုစရ်အာသဝဂမ္တိုင်ရ ရဝံ (သုးရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်သသင်္ခါရ

၁၆၉။ ယံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်တုဝံ နွံပြာကဏ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်တု အိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လှိုင် ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် မှုကို ပွမပတိတ်ဇြဟတ်ဂ်ဒ်တဲ လေပ်ကိုကိလေသဂမ္တိုင်လလမ်ရ။ ယံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ် လှိုင် ခန္ဓဇကုလိလ်တဲ ပွဲကြနုချိုတ်တဲ မှုကိုပွမပတိတ်ဇြဟတ်ဂ်ဒ်တဲ လေပ်ကိုကိလေသ ဂမ္တိုင်လလမ်ရ။ ယံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လှိုင် ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် သီဟံမွဲကို ပွမပတိတ်ဇြဟတ်ဂ် လေပ်ကိုကိလေသဂမ္တိုင်လလမ်ရ။ ယံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လှိုင် သီဟံမွဲကို ပွမပတိတ်ဇြဟတ်ဂ် လေပ်ကိုကိလေသ ဂမ္တိုင်လလမ်ရ။ (ပန်တုဂမ္တိုင်ဝံရ)။

ယံခမိတအ် မုရ်သင်္ဂဟ် ပုဂ္ဂိုလ်လှိုင် ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် မှုကိုပွမပတိတ်ဇြဟတ် ဂ်ဒ်တဲ လေပ်ကိုကိလေသဂမ္တိုင်လလမ်ဂ်ရော? ယံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မှာ်သုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ရဝံမွဲဟံဆဲး(ပွဲဇကု)တဲ ပဒတ်ရ။ မှုကိုစုတ်သတ္တိ ရဝံမွဲထေက်ကိုကျဟ်မွဲ ပွဲအာဟာရ(မဂ်ပင်စိုတ်) မှုကိုစုတ်သတ္တိ ရဝံမွဲဟံထေက်ကိုမိပ်လဟ် ပွဲအလုံလောကမွဲ မှုအလေံမှာ်သုင်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ရဝံမွဲဟံဗိုန် ပွဲခရ်သင်္ခါရမ္တိုင်အလုံအိုတ်သိုက်ဒ်တဲ ပဒတ်ရ။ ကုပုဂ္ဂိုလ်ဂ် သညာစုတ်သတ္တိ သွအာရီကို ပွမချိုတ်တဲကတိဒ်ဂ် ကာတ်ဗာန်ပွဲသန္တာန်ဇကု

ခမိ၌ လှူအာနုကာမဂ္ဂါဝါတုဟေင် ။ ပ ။ ပဌမဇ္ဈာန် ။ ပ ။ ဒုတိယဇ္ဈာန် ။ ပ ။ တတိယဇ္ဈာန် ။ ပ ။ အာစိဝံစတုတ္ထဇ္ဈာန်တု ပဒတ်ရ။ ပုဂ္ဂိုလ်၌ သွနိဿဲကိုသေက္ခဗိုလ်ဂမ္ဘိရ်မသုန်ပြကာ ဗွဲအစောံ သဒ္ဓါဗိုလ် ဟိရိဗိုလ် ဩတ္တပ္ပဗိုလ် ဝီရိယဗိုလ် ပညာဗိုလ်ဝံတု ပဒတ်ရ။ ဣန္ဒြိယမ္ဘိရ် မသုန်ပြကာမလောန်ကာံ ဗွဲအစောံ ။ ပ ။ ပညိန္ဒြိယံ ကတိ၌ပြာကဋ် ကုပုဂ္ဂိုလ်၌အိတ်ရ။ ပုဂ္ဂိုလ်၌ ဟိတ်နုဣန္ဒြိယမ္ဘိရ်မသုန်ပြကာဝံ ချိန်ညောန်၌ရ ခန္တဇကုလိုလတ်တု ပွဲကြနုချိတ်တု၌ သီဟံမ္ဘေက္ခိယမပတိတ်ဇြဟတ်၌ လေပ်ကိုကိလေသဂမ္ဘိရ်လလမ်မွဲးရ။ ယံခမိတအံ ရံဝံဟေင် ပုဂ္ဂိုလ်၌ ခန္တဇကုလိုလတ်တု ပွဲကြနုချိတ်တု၌ သီဟံမ္ဘေက္ခိယမပတိတ်ဇြဟတ်၌ လေပ်ကို ကိလေသဂမ္ဘိရ်လလမ်မွဲးရ။ ယံခမိတအံ ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိရ်ပန်တုဝံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ယုဂနဒ္ဒ

၁၇၀။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရံသတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမ္ဘေအိင် တီလပိုင်အာနန္တ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာယောသိတာရာမ် ဇရေင် ချိုင်ကောသမ္ဘိရ။ ပွဲအိင်၌ တီလပိုင်အာနန္တ ကော်တိုန် ခမိဂမ္ဘိရ် ရံဝံမွဲး “ယံကောန်တု ခမိတအံ”ရ။ “ယံကောန်တု” ရံဝံ ခမိဂမ္ဘိရ်၌ ကလေင်ဂရင်ပတိ ကုတီလပိုင်အာနန္တအိတ်ရ။ တီလပိုင်အာနန္တ သွးတိုန် ဂလာန်ဝံရ—

ယံကောန်တုတအံ ခမိတြုကို၌ ခမိဗြကို၌ ညးလိမ္မဲဟံဟို ဟိုထွေးပွအာစိဝံ အရ ဟတ္တဖိုလ် ပွဲဇရေင်အဲရ။ ခမိတြု ခမိဗြအိုသို၌ (ဟိုထွေးပွအာစိဝံအရဟတ္တဖိုလ်) နကိုမဂ် ဂမ္ဘိရ်ပန်ပြကာကို ပွဲဘာကိုမဂ်ဂမ္ဘိရ်ပန်ပြကာ၌ နမဂ်မ္ဘေက္ခိရ။

ညးပန်ဂကူအိတ်၌ရောမွဲးတုန်— ယံကောန်တုတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမိ၌ ဇော်ပွပ် ဝိပဿနာ မွဲကိုသမထမအာဂတရ။ ကုခမိမဇော်ပွပ် ဝိပဿနာ မွဲကိုသမထမအာဂတ၌ (သောတာပတ္တိ)မဂ် ပြာကဋ်ရ။ ခမိ၌ သွိန်ပပိန်သိပ်ဂိပ်မဂ်၌ရ။ ဇော်ပွပ်ရ။ သွဗ္ဗေက္ခိရ်ကိုဝါရ။ ကုခမိ မသွိန်ပပိန်သိပ်ဂိပ် ဇော်ပွပ်သွမဂ်၌မဂ္ဂိရ်ကိုဝါ၌ သံယောဇိန်ဂမ္ဘိရ် ကွဲဗွန်အိတ်ရ။ အနုသယဂမ္ဘိရ် စာ်စူးအိတ်ရ။

ယံကောန်တုတအံ မွဲဂကူပုန်တုန် ခမိ၌ ဇော်ပွပ်သမထ မွဲကိုဝိပဿနာ မအာဂတရ။ ကုခမိမဇော်ပွပ်သမထ မွဲကိုဝိပဿနာမအာဂတ၌ မဂ်ပြာကဋ်ရ။ ခမိ၌ သွိန်ပပိန်သိပ်ဂိပ် မဂ်၌ရ။ ဇော်ပွပ်ရ။ သွဗ္ဗေက္ခိရ်ကိုဝါရ။ ကုခမိ မသွိန်ပပိန်သိပ်ဂိပ်ဇော်ပွပ် သွမဂ်၌မဂ္ဂိရ်ကိုဝါ၌ သံယောဇိန်ဂမ္ဘိရ် ကွဲဗွန်အိတ်ရ။ အနုသယဂမ္ဘိရ် စာ်စူးအိတ်ရ။

ယံကောန်တုတအံ မွဲဂကူပုန်တုန် ခမိဂ် ဗန်ဒက်ဒေါင်သမထဝိပဿနာ တဲဇ္ဇော် ပွပ်ရ၊ ကုခမိ ဗန်ဒက်ဒေါင်သမထဝိပဿနာတဲ မဇ္ဈေပွပ်ဂ် မဂ်ပြာကဋ်ရ၊ ခမိဂ် သွိုန် ဗပိုန်သိပ်ဂ်မဂ်ရ၊ ဇ္ဇော်ပွပ်ရ၊ သုဗ္ဗေတနိယဝဂ်၊ ကုခမိ မသွိုန်ဗပိုန်သိပ်ဂ်မဂ်ရ၊ ဇ္ဇော်ပွပ် သုမဂ်ဂ်ဗ္ဗေတနိယဝဂ်၊ သံယောဇိန်ဂမ္ဘိုင် ကောဗ္ဗန်အိုတ်ရ၊ အနုသယဂမ္ဘိုင် စာ်စူးအိုတ်ရ။

ယံကောန်တုတအံ မွဲဂကူပုန်တုန် စိတ်မိန်‘ဥဒ္ဓစ္စ’ပွမကလုံလဏ် မဂ်ပိဂ်ကောတ် ဗ္ဗေတေင် ပွဲခရ်ဂမ္ဘိုင် န်ကုခမိရ၊ ယံကောန်တုတအံ ဩပွဲအခိုင်ပွဲ ဝိပဿနာစိတ်ဂ် တန်တ ပွဲနိဗ္ဗာန်(ဂေါစရဇ္ဈတ္တ)ဗ္ဗေတေဒးရ၊ တို့ဗျိုက်လုပ်ဗ္ဗေတေဒးရ၊ တန်ကြန်ဗ္ဗေတေဒးရ၊ စွပ်တန် စိတ်ဗ္ဗေတေဒးရ၊ ပွဲအခိုင်ဂ် မဂ် ပြာကဋ်ကုခမိဂ်ရ၊ ခမိဂ် သွိုန်ဗပိုန်သိပ်ဂ်မဂ်ရ၊ ဇ္ဇော်ပွပ်ရ၊ သုဗ္ဗေတနိယဝဂ်၊ ကုခမိ မသွိုန်ဗပိုန်သိပ်ဂ်မဂ်ရ၊ ဗ္ဗေတေဒးရ၊ သုဗ္ဗေတနိယဝဂ်၊ သံယောဇိန်ဂမ္ဘိုင် ကောဗ္ဗန်အိုတ်ရ၊ အနုသယဂမ္ဘိုင် စာ်စူးအိုတ်ရ။

ယံကောန်တုတအံ ခမိတြုဂ်ဂ် ခမိပြုဂ်ဂ် ညးလုံမ္မဲဟုံဟို ဟိုထွေးပွမအာစိပ် အရ ဟတ္ထဖိုလ် ပွဲဇရေင်အဲရ၊ ခမိတြု ခမိပြုအိုသိုဂ် (ဟိုထွေးပွမအာစိပ်အရဟတ္ထဖိုလ်) နကိုမဂ် ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာကို ပှောင်ကိုမဂ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဂ် နမဂ်မ္မဲကိုရ ရံပွဲ (သွေးတဲရ)။

သုတ်ဒဿမ။

ပဋိပဒါဝဂ် မရနုက်ကိုဓါတဲရ။

(၁၈) ၃။ သဗ္ဗေတနိယဝဂ် ၁။ သုတ်စေတနာ

၁၇၁။ ယံခမိတအံ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂး‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟုံတီဟောင် ဇကု(ကာယဒွါရ) နွံမွဲး ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂး‘စေတနာ’ပွမသုလ္လိ မကတိုဒ်ပွဲဇကု(ကာယဒွါရ)ဂ် တသိုဒ်ဒိဒိ ကတိုဒ် ပွဲသန္တာန်ဇကုရ၊ ယံခမိတအံ ပါင်(ဝစီဒွါရ)နွံမွဲး ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂး‘စေတနာ’ပွမ သုလ္လိ မကတိုဒ်ပွဲပါင်(ဝစီဒွါရ)ဂ် တသိုဒ်ဒိဒိ ကတိုဒ်ပွဲသန္တာန်ဇကုရ၊ ယံခမိတအံ စိတ် (မနောဒွါရ)နွံမွဲး ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂး‘စေတနာ’ပွမသုလ္လိ မကတိုဒ်ပွဲစိတ်(မနောဒွါရ)ဂ် တသိုဒ်ဒိဒိ ကတိုဒ်ပွဲသန္တာန်ဇကုရ။

ယံခမိတအံ ကုပုဂိုလ်ဂ် ဩဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးကာယသင်္ခါရမ္မဲ တသိုဒ်ဒိဒိကတိုဒ် ပွဲသန္တာန်ဇကုရ၊ အလုံဇကုလေဝ် သုပြုပြေင်ကာယသင်္ခါရဂ်ရ။ ယံခမိတအံ ကုပုဂိုလ်ဂ် ဩဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးကာယသင်္ခါရမ္မဲ တသိုဒ်ဒိဒိကတိုဒ် ပွဲသန္တာန်ဇကုရ၊ ယံခမိတအံ ညးသအာင်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် သုပြုပြေင်တ ကာယသင်္ခါရ ပုဂိုလ်ဂ်အိုတ်ရ။ ယံခမိတအံ ကုပုဂိုလ်ဂ် ဩဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးကာယသင်္ခါရမ္မဲ တသိုဒ်ဒိဒိကတိုဒ် ပွဲသန္တာန်ဇကုရ၊ သိုက်မတိတ် ဗ္ဗေတေဒးရလေဝ် သုပြုပြေင်ကာယသင်္ခါရဂ်ရ။ ယံခမိတအံ ကုပုဂိုလ်ဂ် ဩဟိုတ်နူဟိုတ်

မတွံဂးကာယသင်္ခါရမ္ပ တသိုဋ်ဒဒိဋ်ကတိန္ဒိ ပွဲသန္တာန်ဇေယျာ သီကိဟံတိတ် ဗွေဒေရးလေဝ် သပ္ပုပြေင်ကာယသင်္ခါရဂရံ။

ယွံခမိတအ် ကုပ္ပဂိုလ်ဂ် ဩဟိတ်နူဟိတ်မတွံဂးဝစီသင်္ခါရမ္ပ တသိုဋ်ဒဒိဋ်ကတိန္ဒိ ပွဲသန္တာန်ဇေယျာ အလိုဇေယျာလေဝ် သပ္ပုပြေင်ဝစီသင်္ခါရဂရံ။ ယွံခမိတအ် ကုပ္ပဂိုလ်ဂ် ဩဟိတ် နူဟိတ်မတွံဂးဝစီသင်္ခါရမ္ပ တသိုဋ်ဒဒိဋ်ကတိန္ဒိ ပွဲသန္တာန်ဇေယျာ ယွံခမိတအ် ညးသအာင် ဂမ္ဘိုင်လေဝ် သပ္ပုပြေင်တဝစီသင်္ခါရ ပုဂ္ဂိုလ်ဂ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ကုပ္ပဂိုလ်ဂ် ဩဟိတ်နူဟိတ် မတွံဂးဝစီသင်္ခါရမ္ပ တသိုဋ်ဒဒိဋ်ကတိန္ဒိ ပွဲသန္တာန်ဇေယျာ သီကိဟံတိတ် ဗွေဒေရးလေဝ် သပ္ပုပြေင်ဝစီသင်္ခါရဂရံ။ ယွံခမိတအ် ကုပ္ပဂိုလ်ဂ် ဩဟိတ်နူဟိတ်မတွံဂးဝစီသင်္ခါရမ္ပ တသိုဋ်ဒဒိဋ်ကတိန္ဒိ ပွဲသန္တာန်ဇေယျာ သီကိဟံတိတ် ဗွေဒေရးလေဝ် သပ္ပုပြေင်ဝစီသင်္ခါရဂရံ။

ယွံခမိတအ် ကုပ္ပဂိုလ်ဂ် ဩဟိတ်နူဟိတ်မတွံဂးမနောသင်္ခါရမ္ပ တသိုဋ်ဒဒိဋ်ကတိန္ဒိ ပွဲသန္တာန်ဇေယျာ အလိုဇေယျာလေဝ် သပ္ပုပြေင်မနောသင်္ခါရဂရံ။ ယွံခမိတအ် ကုပ္ပဂိုလ်ဂ် ဩဟိတ်နူဟိတ်မတွံဂးမနောသင်္ခါရမ္ပ တသိုဋ်ဒဒိဋ်ကတိန္ဒိ ပွဲသန္တာန်ဇေယျာ ယွံခမိတအ် ညးသအာင်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် သပ္ပုပြေင်တမနောသင်္ခါရ ပုဂ္ဂိုလ်ဂ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ကုပ္ပဂိုလ်ဂ် ဩဟိတ်နူဟိတ်မတွံဂးမနောသင်္ခါရမ္ပ တသိုဋ်ဒဒိဋ်ကတိန္ဒိ ပွဲသန္တာန်ဇေယျာ သီကိဟံတိတ် ဗွေဒေရးလေဝ် သပ္ပုပြေင်မနောသင်္ခါရဂရံ။ ယွံခမိတအ် ကုပ္ပဂိုလ်ဂ် ဩဟိတ်နူဟိတ်မတွံဂး မနောသင်္ခါရမ္ပ တသိုဋ်ဒဒိဋ်ကတိန္ဒိ ပွဲသန္တာန်ဇေယျာ သီကိဟံတိတ် ဗွေဒေရးလေဝ် သပ္ပု ပြေင်မနောသင်္ခါရဂရံ။

ယွံခမိတအ် ပွဲခရ်စေတနာဂမ္ဘိုင်ဝံ ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံတိတ် ဒတုံစေတီဂိုင်ကိုဝါရ။ ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတိတ်ဟေင် ဟိတ်နူဟိတ်စူးအာ မသက္ကုသေဟ်(နကိုအရဟတ္တမဂ်)ဂ်ရ။ ကုပ္ပဂိုလ်ဂ် ဩဟိတ်နူဟိတ်မတွံဂးကာယသင်္ခါရမ္ပ တသိုဋ်ဒဒိဋ်ကတိန္ဒိ ပွဲသန္တာန်ဇေယျာ ‘ကာယသင်္ခါရ’ ဇေယျာ ဟံဒ်ရ။ ကုပ္ပဂိုလ်ဂ် ဩဟိတ်နူဟိတ်မတွံဂးဝစီသင်္ခါရမ္ပ တသိုဋ်ဒဒိဋ်ကတိန္ဒိ ပွဲသန္တာန် ဇေယျာ ‘ဝစီသင်္ခါရ’ဂလာန်ဂ် ဟံဒ်ရ။ ကုပ္ပဂိုလ်ဂ် ဩဟိတ်နူဟိတ်မတွံဂးမနောသင်္ခါရမ္ပ တသိုဋ်ဒဒိဋ်ကတိန္ဒိ ပွဲသန္တာန်ဇေယျာ ‘မနောသင်္ခါရ’စိတ်ဂ် ဟံဒ်ရ။ ကုပ္ပဂိုလ်ဂ် ဩဟိတ်နူ ဟိတ်မတွံဂးစေတနာကမ်မ္ပ တသိုဋ်ဒဒိဋ်ကတိန္ဒိ ပွဲသန္တာန်ဇေယျာ စေတနာကမ် မဒ်ညင်ရ် တိဗုဂ် ဟံဒ်ရ။ ပ။ စေတနာကမ် မဒ်ညင်ရ်ယာဂ် ဟံဒ်ရ။ ပ။ ဟိတ်ဂ် ဟံဒ်ရ။ ပ။ ဩဟိတ်နူဟိတ်မ္ပ တသိုဋ်ဒဒိဋ်ကတိန္ဒိ ပွဲသန္တာန်ဇေယျာ ခရ်အရာဒတန်ဟိတ်ဂ် ဟံဒ်ရ။

ယွံခမိတအ် ပွမကလိဝံအတ္တဘဂ္ဂမ္ဘိုင် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ် ရောမွဲတုန်— ယွံခမိတအ် ဩပွမကလိဝံအတ္တဘမ္ပ ‘စေတနာ’ပွမသုလ္လိဇေယျာ ကတိန္ဒိရ။ ‘စေတနာ’ ပွမသုလ္လိညးသအာင် ဟံကတိန္ဒိရ။ ပွမကလိဝံအတ္တဘဂ္ဂကူ နွံရ။ ယွံခမိတအ် ဩပွမကလိဝံအတ္တဘမ္ပ ‘စေတနာ’ပွမသုလ္လိညးသအာင် ကတိန္ဒိရ။ ‘စေတနာ’ပွမသုလ္လိ ဇေယျာ ဟံကတိန္ဒိရ။ ပွမကလိဝံအတ္တဘဂ္ဂကူ နွံရ။ ယွံခမိတအ် ဩပွမကလိဝံအတ္တဘမ္ပ

‘စေတနာ’ပွမသ္မလ္လိဧကေ လေဝ် ကတိံဒိရ၊ ‘စေတနာ’ပွမသ္မလ္လိဉ္စးသအာင်လေဝ် ကတိံဒိရ၊ ပွမကလိဂ္ဂံအတ္တဘဂကူဂ် န္တရ။ ယံခမိတအ် ဩပွဲပွမကလိဂ္ဂံအတ္တဘမ္မဲ ‘စေတနာ’ပွမသ္မလ္လိဧကေလေဝ် ဟံကတိံဒိရ၊ ‘စေတနာ’ ပွမသ္မလ္လိဉ္စးသအာင်လေဝ် ဟံကတိံဒိရ၊ ပွမကလိဂ္ဂံ အတ္တဘဂကူဂ် န္တရ။ ယံခမိတအ် ပွမကလိဂ္ဂံအတ္တဘဂမ္မိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

တံတံရံဝံမှး တီလပိုင်သာရိပိုတ် ဂရင်ပတိ တီလမ္ပိုင်ကျိတြိ ဂလာန်ဝံရ— ယံကျိ မ္မိုင်ပိုင် အရထခရ တီလမ္ပိုင်ကျိတြိ မဂပ်ဝံလဝ်ဗွဲခွန်ဝံ အဲခိုက် တီကေတ်ဗွဲတြးရံဝံရ၊ ယံကျိမ္မိုင်ပိုင် ပှောင်ကိုပွမကလိဂ္ဂံအတ္တဘဂမ္မိုင် ဩပွမကလိဂ္ဂံအတ္တဘမ္မဲ န္တရ၊ ပွဲပွမကလိဂ္ဂံ အတ္တဘဂ် စေတနာဧကေ ကတိံဒိရ၊ စေတနာဉ္စးသအာင် ဟံကတိံဒိရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတံဂး စေတနာဧကေ သတ်ဂမ္မိုင် တသိုတ်အာနူကိုဧကုဂ် ဒ်ရ။ ယံကျိမ္မိုင်ပိုင် ပှောင်ကိုပွမကလိဂ္ဂံ အတ္တဘဂမ္မိုင် ဩပွမကလိဂ္ဂံအတ္တဘမ္မဲ န္တရ၊ ပွဲပွမကလိဂ္ဂံအတ္တဘဂ် စေတနာဉ္စးသအာင် ကတိံဒိရ၊ စေတနာဧကေ ဟံကတိံဒိရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတံဂးစေတနာဉ္စးသအာင် သတ်ဂမ္မိုင် တသိုတ်အာနူကိုဧကုဂ် ဒ်ရ။ ယံကျိမ္မိုင်ပိုင် ပှောင်ကိုပွမကလိဂ္ဂံ အတ္တဘဂမ္မိုင် ဩပွမကလိဂ္ဂံ အတ္တဘမ္မဲ န္တရ၊ ပွဲပွမကလိဂ္ဂံအတ္တဘဂ် စေတနာဧကေလေဝ် ကတိံဒိရ၊ စေတနာဉ္စးသအာင် လေဝ် ကတိံဒိရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတံဂးစေတနာဧကေ စေတနာဉ္စးသအာင် သတ်ဂမ္မိုင် တသိုတ်အာနူကိုဧကုဂ် ဒ်ရ။ ယံကျိမ္မိုင်ပိုင် ပှောင်ကိုပွမကလိဂ္ဂံအတ္တဘဂမ္မိုင် ဩပွမကလိဂ္ဂံအတ္တဘမ္မဲ န္တရ၊ ပွဲပွမကလိဂ္ဂံအတ္တဘဂ် စေတနာဧကေလေဝ် ဟံကတိံဒိရ၊ စေတနာ ဉ္စးသအာင်လေဝ် ဟံကတိံဒိရ၊ နကိုဟိုတ်ဂ် မရဒေဝတ်ဂမ္မိုင် ဂပ်ဝံဂိုင်သမ္ဘိကေတ် အိုတ်ဂ်ရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတိရ)။ ယံသာရိပိုတ် နကိုဟိုတ်ဂ် ဂပ်ဝံဂိုင်သမ္ဘိကေတ် ဒေဝတ် ဂမ္မိုင် မပြာပ်အာစိပ်ဘုံနေဝသညာနာသညာယတနဂ်အိုတ်ညိ ရံဝံ (သုးတရ)။

ယံကျိမ္မိုင်ပိုင် ဩဟိုတ်အထံက်အပင်ဗွဲ ပွဲလောကဝံ သတ်ဂမ္မိုင်လှို၊ စုတိတသိုတ်အာ နူဧကုဂ်အိုတ်မှး ဟိုတ်မလေပ်ကျင်တဘုံကာမဝံဂ်ရ ပူဂိုလ်အာဂါမိဂမ္မိုင်မှးအိုတ်ရ၊ ဟိုတ်အ ထံက်အပင်ဗွဲတုန် ဉ္စးဗွဲဂ်ရော? ယံကျိမ္မိုင်ပိုင် ဩဟိုတ်အထံက်အပင်ဗွဲ ပွဲလောကဝံ သတ်ဂမ္မိုင်လှို၊ စုတိတသိုတ်အာနူကိုဧကုဂ်အိုတ်မှး ဟိုတ်မဟံလေပ်ကျင်တ ဘုံကာမဝံဂ်ရ ပူဂိုလ်အာဂါမိဂမ္မိုင်မှးအိုတ်ရ၊ ဟိုတ်အထံက်အပင်ဗွဲတုန် ဉ္စးဗွဲဂ်ရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတိရ)။ ယံသာရိပိုတ် ပွဲသာသနာဝံ ပူဂိုလ်လှိုဂ် ဟံပါကေံ သံယောဇိန်သွင်ဂမ္မိုင်အိုတ်ရ၊ ပူဂိုလ်ဂ် ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် အာစိပ်နေဝသညာနာသညာယတနဇျာန်တဲ ပဒတ်ရ၊ ပူဂိုလ်ဂ် သာယျန်ဇျာန်ဂ်ရ၊ နွံပိုက်ကိုဇျာန်ဂ်ရ၊ အာစိပ်ပွမသျှိုက်မျှိုက် နကိုဇျာန်ဂ်ရ၊ သီမတန်တ ပွဲဇျာန်ဂ် သပ္ပာပ်စိုတ်ကိုဇျာန်ဂ်တဲ မျှိုအလေပ်ဒတ်ပွဲဇျာန်ဂ်ဂိုင်ကိုဝါ မျှိုကိုဇျာန်ဟံဟုတ်ယုတ်ဂ် ဒ်တဲ သပ္ပမချိုတ်မှး အာစိပ်ဒ်ဒ်ဗေတ်သွးသကအ်ပွင် ဗြိုဂမ္မိုင်မကတိံဒ်ပွဲဘုံ နေဝသညာ နာသညာယတနရ၊ ပူဂိုလ်ဂ် တသိုတ်အာနူဘုံဂ်မှး ဟိုတ်မလေပ်ကျင်တဘုံကာမဝံဂ်ရ ပူဂိုလ် အာဂါမိမှးရ။

ယံသာရိပိုတ် ပွဲသာသနာဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျှိုက် ဟံပါကေံ သံယောဇိန်သုဝဂ်မျိုင်အိုတ်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၌ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် အာစိပ်နေဝသညာနာသညာယတနဇျာန်တဲ ပဒတ်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၌ သာယေျန်ဇျာန်၌ရ၊ နွံပွဲက်ကိုဇျာန်၌ရ၊ အာစိပ်ပွမသျှိုက်မျိုက် နကိုဇျာန်၌ရ၊ သီမတန်တ ပွဲဇျာန်၌ သွပျပ်စိုတ်ကိုဇျာန်၌တဲ မွဲအလေံပဒတ်ပွဲဇျာန်၌ဂိုင်ကိုဝါ မွဲကိုဇျာန်ဟံဟုတ်ယုတ် ဂ်၌တဲ သွပွမချိုတ်မွဲး အာစိပ်ဒေံဗော်သွးသကအ်ပွင် ဗြိုဂ်မျိုင်မကတိုဒ် ပွဲဘုနေဝသညာ နာသညာယတနရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၌ တသိုတ်အာနူဘုဂ်မွဲး ဟိုတ်မဟံလေပ်ကျိုင်တ ဘုံ(မွဲကိုခန္ဓ မသုန်)၌ ပုဂ္ဂိုလ်အနာဂါမိမွဲးရ၊ ယံသာရိပိုတ် ဩဟိုတ်နူဟိုတ်အထံက်အပင်(မတွံဂးပွမ ဟံပါကေံဩရမ္ဘာဂိယသံယောဇိန်) သတ်ဂမျိုင်လျှို စုတိတသိုတ်အာနူဇကုဂ်အိုတ်မွဲး ဟိုတ်မ လေပ်ကျိုင်တ ဘုံကာမဝံဂ်ရ ပုဂ္ဂိုလ်အာဂါမိဂ်မျိုင်မွဲးအိုတ်ရ၊ ဣဝံတုန် ဟိုတ်အထံက် အပင်ရ၊ ယံသာရိပိုတ် ဩဟိုတ်နူဟိုတ်အထံက်အပင်(မတွံဂးပွမပါကေံ ဩရမ္ဘာဂိယ သံယောဇိန်) သတ်ဂမျိုင်လျှို စုတိတသိုတ်အာနူဇကုဂ်အိုတ်မွဲး ဟိုတ်မဟံလေပ်ကျိုင်တ ဘုံ(မွဲကိုခန္ဓမသုန်)ဝံဂ်ရ ပုဂ္ဂိုလ်အနာဂါမိဂ်မျိုင်မွဲးအိုတ်ရ၊ ဣဝံတုန် ဟိုတ်အထံက်အပင်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဝိဘတ္တိ

၁၇၂။ ပွဲအခိုင်၌ တီလပိုင်သာရိပိုတ် ကော်တိုန် ခမိဂ်မျိုင် “ယံကောန်တုခမိတအ်”ရ။ “ယံကောန်တု” ရံဝံ ခမိဂ်မျိုင်၌ ကလေင်ဂရင်ပတိ ကုတီလပိုင်သာရိပိုတ်အိုတ်ရ။ တီလပိုင် သာရိပိုတ် သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ—

ယံကောန်တု အဲဒ်ခမိတဲ ဝံစံသုန်တဲ၌ သွဇောဝ်မတ်ကို(အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ)ဉာဏ် မပါပါတီကေတ်ဗွဲတွေင်ပကာရ ပွဲအရထဂ်မျိုင်မသုန်ပြကာ ဗွဲအစောံဟိုတ် ဗွဲအစောံအကွၢ် မာန်တဲရ၊ (အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ)ဉာဏ်၌ အဲတွံတနဟိုတ်တုဟ်တုဟ်ရ၊ ဟိုတ်ဗွဲမပြာကဋ်ရ၊ ကိုတီတ်ရ၊ ကိုကတိုဒ်ရ၊ လပံက်ထွဲးရ၊ ပါပရအ်ရ၊ သွညံင်ဝံပြာကဋ်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မသွဟ်ပွာ ဝိဝိင် ပွဲ(အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်)၌ နမသွာန်ဂလာန် (ဩဝ်ပြာပ်ကျိုင်ကို)အဲညိ၊ နမသွာန်ကို (ကုညး၌) အဲ(ကိုသျှိုက်မျိုက်စိုတ်)ရ၊ ဩအွာမ္မဲ ပွဲဇရိဂ်မျိုင် ပိုညးဂ်မျိုင်မဂပ်ဝ်တီလဝ်၌ စီးကွး ဆိုက်ဗွက် ဗွဲမဒးရ၊ အွာဂ် နိပွဲဂတမတ်ပိုညးဂ်မျိုင်ရ။

ယံကောန်တု အဲဒ်ခမိတဲ ဝံစံသုန်တဲ၌ သွဇောဝ်မတ်ကို(ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ)ဉာဏ် မပါပါ တီကေတ်ဗွဲတွေင်ပကာရ ပွဲဟိုတ်ဂ်မျိုင်မသုန်ပြကာ ဗွဲအစောံဟိုတ် ဗွဲအစောံအကွၢ်မာန် တဲရ၊ (ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ)ဉာဏ်၌ အဲတွံတနဟိုတ်တုဟ်တုဟ်ရ၊ ဟိုတ်ဗွဲမပြာကဋ်ရ၊ ကိုတီတ်ရ၊ ကိုကတိုဒ်ရ၊ လပံက်ထွဲးရ၊ ပါပရအ်ရ၊ သွညံင်ဝံပြာကဋ်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မသွဟ်ပွာဝိဝိင် ပွဲ(ဓမ္မပဋိ

သမ္ဘိဒါဉာဏ်)ကို နမသွာန်ဂလာန် (ဩဝံပြာပ်ကျင်ကို)အဲညိ၊ နမသျှကို(ကုညးဂ်) အဲ(ကိုသျှိုက် မှိုက်စိုတ်)ရ၊ ဩအ္ဓာမ္မဲ ပွဲခရ်ဂမ္မိုင် ပိုညးဂမ္မိုင်မဂပ်ဝ်တိလဝ်ဂ် စိက္ခးဆိုက်ဗွက် ဗွဲမဒးရးရ၊ အ္ဓာဂ် နိပွဲဂတမတ်ပိုညးဂမ္မိုင်ရ။

ယွံကောန်တု အဲဒ်ခမိတဲ ဝံစံသုန်တဲဂ် သွဇ္ဇောဝ်မတ်ကို(နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ)ဉာဏ် မပါ်ပါတီကေတ် မဂဓဘာသာ ဗွဲတောင်ပကာရ ဗွဲအစောံဟိုတ် ဗွဲအစောံအက္ခရ်မာန်တဲရ၊ (နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ)ဉာဏ် အဲတံတနဟိုတ်တုဟ်တုဟ်ရ၊ ဟိုတံဗွဲမပြာကဋ်ရ၊ ကိုတိတ်ရ၊ ကိုကတိုဒ်ရ၊ လပ်က်ထွေးရ၊ ပါ်ပရအ်ရ၊ သုညင်ဝံပြာကဋ်ရ၊ ပုဂိုလ်မသွေဟ်ပွာဝိဝင် ပွဲ(နိရုတ္တိ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်)ကို နမသွာန်ဂလာန် (ဩဝံပြာပ်ကျင်ကို)အဲညိ၊ နမသျှကို(ကုညးဂ်) အဲ (ကိုသျှိုက်မှိုက်စိုတ်)ရ၊ ဩအ္ဓာမ္မဲ ပွဲခရ်ဂမ္မိုင် ပိုညးဂမ္မိုင်မဂပ်ဝ်တိလဝ်ဂ် စိက္ခးဆိုက်ဗွက် ဗွဲမဒးရးရ၊ အ္ဓာဂ် နိပွဲဂတမတ်ပိုညးဂမ္မိုင်ရ။

ယွံကောန်တု အဲဒ်ခမိတဲ ဝံစံသုန်တဲဂ် သွဇ္ဇောဝ်မတ်ကို(ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ)ဉာဏ် မပါ်ပါတီကေတ်ဗွဲတောင်ပကာရ ပွဲဉာဏဂတဂမ္မိုင်ပိပြကာ ဗွဲအစောံဟိုတ် ဗွဲအစောံအက္ခရ် မာန်တဲရ၊ (ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ)ဉာဏ် အဲတံတနဟိုတ်တုဟ်တုဟ်ရ၊ ဟိုတံဗွဲမပြာကဋ်ရ၊ ကိုတိတ်ရ၊ ကိုကတိုဒ်ရ၊ လပ်က်ထွေးရ၊ ပါ်ပရအ်ရ၊ သုညင်ဝံပြာကဋ်ရ၊ ပုဂိုလ်မသွေဟ်ပွာ ဝိဝင် ပွဲ(ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်)ကို နမသွာန်ဂလာန် (ဩဝံပြာပ်ကျင်ကို)အဲညိ၊ နမသျှကို (ကုညးဂ်) အဲ(ကိုသျှိုက်မှိုက်စိုတ်)ရ၊ ဩအ္ဓာမ္မဲ ပွဲခရ်ဂမ္မိုင် ပိုညးဂမ္မိုင်မဂပ်ဝ်တိလဝ်ဂ် စိက္ခး ဆိုက်ဗွက် ဗွဲမဒးရးရ၊ အ္ဓာဂ် နိပွဲဂတမတ်ပိုညးဂမ္မိုင်ရ ရဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်မဟာကောဠိက

၁၇၃။ ပွဲအခိုင်ဂ် တိလပိုဉ်မဟာကောဠိက ပြာပ်အာဇရေင် တိလပိုဉ်သာရိပိုတ်တဲ ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကောံတိလပိုဉ်သာရိပိုတ်မွဲစွဲရ၊ ဟိုပတဲကောံဂလာန် ထေက်ကိုမိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗျုဟ်တဲ သိုမဂဇအ်ဒိုင်ပွဲဒိုင်မွဲဂ် သွေးကိုတိလပိုဉ် သာရိပိုတ် ဂလာန်ဝံရ—

ယွံကောန်တု ဟိုတ်နူ ‘ဖဿာယတန’အရာဒ္ဓန်တုတ်ဒွံဂမ္မိုင်တြဲပြကာ ဟိုတ်စူးအာ မသက္ကုသွေဟ်ဂ်ရ ကိလေသသအာင်မမိက်ကိုမွဲမွဲ နွံဟာ ရဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယွံကောန်တု လွဟိုရဝံညိ။ ယွံကောန်တု ဟိုတ်နူ ‘ဖဿာယတန’အရာဒတန်တုတ်ဒွံဂမ္မိုင်တြဲပြကာ ဟိုတ် စူးအာ မသက္ကုသွေဟ်ဂ်ရ ကိလေသသအာင်မမိက်ကိုမွဲမွဲ ဟံမွဲဟာ ရဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယွံကောန်တုလွဟိုရဝံညိ။ ယွံကောန်တု ဟိုတ်နူ ‘ဖဿာယတန’အရာဒတန်တုတ်ဒွံဂမ္မိုင်တြဲ

ပြကာ ပြုတ်စူးအာ မသက္ကုသေဟင်္ဂရ ကိလေသသအာင်မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ နွံလေဝ်နွံ ဟုံမဲ့လေဝ် ဟုံမဲ့ဟာ ရံဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယုံကောန်တု လုဟိုရံဝံညိ။ ယုံကောန်တု ဟိုတ်နူ ‘ဗဿာယတန’ အရာဒတန်တုတ်ဒွံဂမိုင်တြပြကာပြုတ်စူးအာ မသက္ကုသေဟင်္ဂရ ကိလေသသအာင်မမိက်ကို မဲ့မဲ့ နွံလေဝ်ဟုံသေင် ဟုံမဲ့လေဝ်ဟုံသေင်ဟာ ရံဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယုံကောန်တု လုဟိုရံဝံညိ။

“ယုံကောန်တု ဟိုတ်နူ ‘ဗဿာယတန’ အရာဒတန်တုတ်ဒွံဂမိုင်တြပြကာပြုတ်စူးအာ မသက္ကုသေဟင်္ဂရ ကိလေသသအာင်မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ နွံဟာ” ရံဝံ (အဲ)သွာန်မွဲး “ယုံကောန်တု လုဟိုရံဝံညိ” ရံဝံ (တုအဲ) သွးရ။ “ယုံကောန်တု ဟိုတ်နူ ‘ဗဿာယတန’ အရာဒတန်တုတ်ဒွံ ဂမိုင်တြပြကာပြုတ်စူးအာ မသက္ကုသေဟင်္ဂရ ကိလေသသအာင်မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ ဟုံမဲ့ဟာ” ရံဝံ (အဲ)သွာန်မွဲး “ယုံကောန်တု လုဟိုရံဝံညိ” ရံဝံ (တုအဲ) သွးရ။ “ယုံကောန်တု ဟိုတ်နူ ‘ဗဿာယတန’ အရာဒတန်တုတ်ဒွံဂမိုင်တြပြကာပြုတ်စူးအာ မသက္ကုသေဟင်္ဂရ ကိလေသသအာင်မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ နွံလေဝ်နွံ ဟုံလေဝ်ဟုံမဲ့ဟာ” ရံဝံ (အဲ)သွာန်မွဲး “ယုံကောန်တု လုဟိုရံဝံညိ” ရံဝံ (တုအဲ) သွးရ။ “ယုံကောန်တု ဟိုတ်နူ ‘ဗဿာယတန’ အရာဒတန် တုတ်ဒွံဂမိုင်တြပြကာပြုတ်စူးအာ မသက္ကုသေဟင်္ဂရ ကိလေသသအာင်မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ နွံလေဝ် ဟုံသေင် ဟုံမဲ့လေဝ်ဟုံသေင်ဟာ” ရံဝံ (အဲ)သွာန်မွဲး “ယုံကောန်တု လုဟိုရံဝံညိ” ရံဝံ (တုအဲ) သွးရ။ ယုံကောန်တု သာ်လိုဝံဂိုင်သမ္ဘိ အရထခရ်မဟိုတွံဝံဂ်ရော? ရံဝံ ဂရင်ပတီရ။

ယုံကောန်တု ညးဟိုသွး ရံဝံမွဲး ဟိုတ်နူ ‘ဗဿာယတန’ အရာဒတန်တုတ်ဒွံဂမိုင် တြပြကာပြုတ်စူးအာ မသက္ကုသေဟင်္ဂရ ကိလေသသအာင်မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ နွံဟာ”ဂ် တြးတ် အရာဟုံထေက်ကိုတြးရ။ ယုံကောန်တု ညးဟိုသွး ရံဝံမွဲး ဟိုတ်နူ ‘ဗဿာယတန’ အရာဒတန် တုတ်ဒွံဂမိုင်တြပြကာပြုတ်စူးအာ မသက္ကုသေဟင်္ဂရ ကိလေသသအာင်မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ ဟုံမဲ့ ဟာ”ဂ် တြးတ် အရာဟုံထေက်ကိုတြးရ။ ယုံကောန်တု ညးဟိုသွး ရံဝံမွဲး ဟိုတ်နူ ‘ဗဿာယတန’ အရာဒတန်တုတ်ဒွံဂမိုင်တြပြကာပြုတ်စူးအာ မသက္ကုသေဟင်္ဂရ ကိလေသ သအာင်မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ နွံလေဝ်နွံ ဟုံမဲ့လေဝ်ဟုံမဲ့ဟာ”ဂ် တြးတ် အရာဟုံထေက်ကိုတြးရ။ ယုံကောန်တု ညးဟိုသွး ရံဝံမွဲး ဟိုတ်နူ ‘ဗဿာယတန’ အရာဒတန်တုတ်ဒွံဂမိုင် တြပြကာ ပြုတ်စူးအာ မသက္ကုသေဟင်္ဂရ ကိလေသသအာင်မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ နွံလေဝ်ဟုံသေင် ဟုံမဲ့လေဝ် ဟုံသေင်ဟာ”ဂ် တြးတ် အရာဟုံထေက်ကိုတြးရ။ ယုံကောန်တု ဗုတ် ‘ဗဿာယတန’ အရာဒတန်တုတ်ဒွံဂမိုင်တြပြကာကတိဒ်ဂ် ခရ်ပပဉ္စ (မတွံဂးတဏှာမာနဒိဋ္ဌိ မလေဝ်သွဲတြး သံသာ)ကတိဒ်နွံရ။ ဗုတ်ခရ်ပပဉ္စကတိဒ်ဂ် ‘ဗဿာ ယတန’ အရာဒတန်တုတ်ဒွံဂမိုင်တြပြကာ ကတိဒ်နွံရ။ ယုံကောန်တု ဟိုတ်နူ ‘ဗဿာယတန’ အရာဒတန်တုတ်ဒွံဂမိုင်တြပြကာပြုတ်စူးအာ မသက္ကုသေဟင်္ဂရ ခရ်ပပဉ္စဂမိုင်(မတွံဂးတဏှာမာနဒိဋ္ဌိ မလေဝ်သွဲတြးသံသာ)ပြုတ်အာရ။ ခရ်ပပဉ္စဂမိုင်လလမ်အာရ ရံဝံ (သွးရ)။

၄။ သုတ်အာနန္ဒ

၁၇၄။ ပွဲအခိုင်ကို တီလပိုင်အာနန္ဒ ပြာပ်အာဇရေင် တီလပိုင်မဟာကောဠိကတဲ
ဟိုဂလာန် မိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကောံတီလပိုင်မဟာကောဠိကမ္ပွဲစုံရ၊ ဟိုပတဲကောံ
ဂလာန် ထေက်ကိုမိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗိုဗျဟ်တဲ သိုမဇာဒ်ခိုင်ပွဲဒွါမွဲဂ် သူးကို
တီလပိုင် မဟာကောဠိက ဂလာန်စုံရ—

ယွံကောန်တု ဟိုတ်နူ ‘ဖဿာယတန’ အရာဒတန်တုတ်ဒွံဂမိုင်တြဲပြကာ ပျိုတ်စူးအာ
မသက္ကုသေဟ်ဂ်ရ ကိလေသသအာင်မမိက်ကိုမ္ပွဲ နွံဟာ ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယွံကောန်တု
လွဟိုရဲဝံညိ။ ယွံကောန်တု ဟိုတ်နူ ‘ဖဿာယတန’ အရာဒတန်တုတ်ဒွံဂမိုင်တြဲပြကာ ပျိုတ်
စူးအာ မသက္ကုသေဟ်ဂ်ရ ကိလေသသအာင်မမိက်ကိုမ္ပွဲ ဟွံမ္ပဟာ ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယွံ
ကောန်တု လွဟိုရဲဝံညိ။ ယွံကောန်တု ဟိုတ်နူ ‘ဖဿာယတန’ အရာဒတန်တုတ်ဒွံဂမိုင်တြဲ
ပြကာပျိုတ်စူးအာ မသက္ကုသေဟ်ဂ်ရ ကိလေသသအာင်မမိက်ကိုမ္ပွဲ နွံလေဝ်နွံ ဟွံမ္ပလေဝ်
ဟွံမ္ပဟာ ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယွံကောန်တု လွဟိုရဲဝံညိ။ ယွံကောန်တု ဟိုတ်နူ ‘ဖဿာယတန’
အရာဒတန်တုတ်ဒွံဂမိုင်တြဲပြကာပျိုတ်စူးအာ မသက္ကုသေဟ်ဂ်ရ ကိလေသသအာင်မမိက်
ကိုမ္ပွဲ နွံလေဝ်ဟွံသေင် ဟွံမ္ပလေဝ်ဟွံသေင်ဟာ ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယွံကောန်တု လွဟို
ရဲဝံညိ။ “ယွံကောန်တု ဟိုတ်နူ ‘ဖဿာယတန’ အရာဒတန်တုတ်ဒွံဂမိုင်တြဲပြကာပျိုတ်စူးအာ
မသက္ကုသေဟ်ဂ်ရ ကိလေသသအာင်မမိက်ကိုမ္ပွဲ နွံဟာ” ရဲဝံ (အဲ)သွာန်မွဲး “ယွံကောန်တု
လွဟိုရဲဝံညိ” ရဲဝံ (တုအဲ) သူးရ။

“ယွံကောန်တု ဟိုတ်နူ ‘ဖဿာယတန’ အရာဒတန်တုတ်ဒွံဂမိုင်တြဲပြကာပျိုတ်စူးအာ
မသက္ကုသေဟ်ဂ်ရ ကိလေသသအာင်မမိက်ကိုမ္ပွဲဟွံမ္ပဟာ” ရဲဝံ (အဲ)သွာန်မွဲး “ယွံကောန်တု
လွဟိုရဲဝံညိ” ရဲဝံ (တုအဲ) သူးရ။ “ယွံကောန်တု ဟိုတ်နူ ‘ဖဿာယတန’ အရာဒတန်တုတ်ဒွံ
ဂမိုင်တြဲပြကာပျိုတ်စူးအာ မသက္ကုသေဟ်ဂ်ရ ကိလေသသအာင်မမိက်ကိုမ္ပွဲ နွံလေဝ်နွံ
ဟွံလေဝ်ဟွံမ္ပဟာ” ရဲဝံ (အဲ)သွာန်မွဲး “ယွံကောန်တု လွဟိုရဲဝံညိ” ရဲဝံ (တုအဲ) သူးရ။ “ယွံ
ကောန်တု ဟိုတ်နူ ‘ဖဿာယတန’ အရာဒတန် တုတ်ဒွံဂမိုင်တြဲပြကာပျိုတ်စူးအာ မသက္ကု
သေဟ်ဂ်ရ ကိလေသသအာင်မမိက်ကိုမ္ပွဲ နွံလေဝ် ဟွံသေင် ဟွံမ္ပလေဝ် ဟွံသေင်ဟာ”
ရဲဝံ (အဲ)သွာန်မွဲး “ယွံကောန်တု လွဟိုရဲဝံညိ” ရဲဝံ (တုအဲ) သူးရ။ ယွံကောန်တု သာ်လိဝံဂိုင်
သမ္ဘိ အရထဓရမဟိုတုံဝံရော ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။

ယွံကောန်တု ညးဟိုသူး ရဲဝံမွဲး ဟိုတ်နူ ‘ဖဿာယတန’ အရာဒတန်တုတ်ဒွံဂမိုင်
တြဲပြကာပျိုတ်စူးအာ မသက္ကုသေဟ်ဂ်ရ ကိလေသသအာင်မမိက်ကိုမ္ပွဲ နွံဟာ”ဂ် တြးတ်
အရာဟွံထေက်ကိုတြးရ။ ယွံကောန်တု ညးဟိုသူး ရဲဝံမွဲး ဟိုတ်နူ ‘ဖဿာယတန’ အရာ
ဒတန် တုတ်ဒွံဂမိုင်တြဲပြကာပျိုတ်စူးအာ မသက္ကုသေဟ်ဂ်ရ ကိလေသသအာင်မမိက်ကို
မ္ပွဲ ဟွံမ္ပဟာ”ဂ် တြးတ် အရာဟွံထေက်ကိုတြးရ။ ယွံကောန်တု ညးဟိုသူး ရဲဝံမွဲး ဟိုတ်နူ

‘ဗဿာယတန’အရာဒတန်တုတ်ဒွိဂမ္ဘိုင်တြပြကာပျိုတ်စူးအာ မသက္ကုသေဟ်ဂ်ရ ကိလေသသအာင်မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ နွံလေဝ်နွံ ဟုံမဲ့လေဝ်ဟုံမဲ့ဟာ”ဂ် တြးတ် အရာဟုံထေက်ကိုတြးရ။ ယွံကောန်တု ညးဟိုသုး ရဲဝံမး ဟိုတ်နူ ‘ဗဿာယတန’အရာဒတန်တုတ်ဒွိဂမ္ဘိုင်တြပြကာပျိုတ်စူးအာ မသက္ကုသေဟ်ဂ်ရ ကိလေသသအာင်မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ နွံလေဝ်ဟုံသေင် ဟုံမဲ့လေဝ်ဟုံသေင်ဟာ”ဂ် တြးတ် အရာဟုံထေက်ကိုတြးရ။ ယွံကောန်တု ဗုတ် ‘ဗဿာယတန’အရာဒတန်တုတ်ဒွိဂမ္ဘိုင်တြပြကာကတိုဒ်ဂ် ဓရ်ပပဉ္စဂမ္ဘိုင် မလေဝ်သွဲတြးသံသာ ကတိုဒ်နွံရ။ ဗုတ်ဓရ်ပပဉ္စကတိုဒ်ဂ် ‘ဗဿာယတန’အရာဒတန်တုတ်ဒွိဂမ္ဘိုင်တြပြကာ ကတိုဒ်နွံရ။ ယွံကောန်တု ဟိုတ်နူ ‘ဗဿာယတန’အရာဒတန်တုတ်ဒွိဂမ္ဘိုင်တြပြကာပျိုတ်စူးအာ မသက္ကုသေဟ်ဂ်ရ ဓရ်ပပဉ္စဂမ္ဘိုင် မလေဝ်သွဲတြးသံသာ ပျိုတ်အာရ။ ဓရ်ပပဉ္စဂမ္ဘိုင် လလမ်အာရ ရဲဝံ (သုးရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဥပဝါဏ

၁၇၅။ ။ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်ဥပဝါဏ ပြာပ်အာဇေင်တီလပိုင်သာရိပိုတ်တဲ ဟိုဂလာန်မိပ် စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကျော်တီလပိုင်သာရိပိုတ်မဲ့စွဲရ။ ဟိုပတဲကျော်ဂလာန် ထေက်ကိုမိပ် စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗိုဗျဟ်တဲ သိုမဂဇေင်ဒိုင်ပွဲဒိုင်မဲ့ဂ် ဂရင်ပတီ တီလပိုင်သာရိပိုတ် ဂလာန်ဝံရ—

“ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် သွက္ခေလအိတ်(ဒဒိမ်ဝဋ်) နကို ‘ဝိဇ္ဇာ’လညာတ်ညဏ်ဟာ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံကောန်တု ပုမသွက္ခေလအိတ်ရဲဝံ ဒ်ဟုံမာန်ရ။ ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် သွက္ခေလအိတ် (ဒဒိမ်ဝဋ်) နကို ‘စရဏ’ဒေတ်ဟာ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံကောန်တု ပုမသွက္ခေလအိတ်ရဲဝံ ဒ်ဟုံမာန်ရ။ ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် သွက္ခေလအိတ်(ဒဒိမ်ဝဋ်) နကို ‘ဝိဇ္ဇာ’လညာတ်ညဏ် ‘စရဏ’ဒေတ်ဟာ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံကောန်တု ပုမသွက္ခေလအိတ်ရဲဝံ ဒ်ဟုံမာန်ရ။ ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ပါကျော် ‘ဝိဇ္ဇာ’လညာတ်ညဏ် ‘စရဏ’ဒေတ်တဲ သွက္ခေလအိတ်(ဒဒိမ်ဝဋ်)ဟာ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံကောန်တု ပုမသွက္ခေလအိတ် ရဲဝံ ဒ်ဟုံမာန်ရ။

“ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် သွက္ခေလအိတ်(ဒဒိမ်ဝဋ်) နကို ‘ဝိဇ္ဇာ’လညာတ်ညဏ်ဟာ” ရဲဝံ (အဲ)သုာန်မး “ယွံကောန်တု သွက္ခေလအိတ်ရဲဝံ ဟုံမာန်ရ” ရဲဝံ (တုအဲ) သုးရ။ “ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် သွက္ခေလအိတ်(ဒဒိမ်ဝဋ်) နကို ‘စရဏ’ဒေတ်ဟာ” ရဲဝံ (အဲ)သုာန်မး “ယွံကောန်တု သွက္ခေလအိတ် ရဲဝံ ဟုံမာန်ရ” ရဲဝံ (တုအဲ) သုးရ။ “ယွံကောန်တု သာရိပိုတ် သွက္ခေလအိတ်(ဒဒိမ်ဝဋ်) နကို ‘ဝိဇ္ဇာ’လညာတ်ညဏ် ‘စရဏ’ဒေတ်ဟာ” ရဲဝံ (အဲ)သုာန်မး “ယွံကောန်တု သွက္ခေလအိတ် ရဲဝံ ဟုံမာန်ရ” ရဲဝံ (တုအဲ) သုးရ။ “ယွံကောန်

တုဿာရိပိုတ် ပါကေ’ဝိဇ္ဇာ’လညာတ်ဉာဏ် ‘စရဏ’ဒွေတိတေ သွကေလအိတ် (ဒဒိခိဝဋ်)ဟာ”
ရဝ္ဗံ (အဲ)သုာန်မှး “ယွကောန်တု သွကေလအိတ်ရဝ္ဗံ ဟံမာန်ရ” ရဝ္ဗံ (တုအဲ) သုးရ။
ယွကောန်တု မုရ်သင်္ဂါ သွကေလအိတ်(ဒဒိခိဝဋ်)ရော? ရဝ္ဗံ ဂရင်ပတီရ။

ယွကောန်တု ယဝ်သွကေလအိတ်(ဒဒိခိဝဋ်) နကိ’ဝိဇ္ဇာ’လညာတ်ဉာဏ်မှး၊ သီမ
ဒိတ် ပွမစေလံဟေင်တေ ဒိအာသွကေလအိတ်ဒဒိခိဝဋ်ရ။ ယွကောန်တု ယဝ်သွကေ
လအိတ် (ဒဒိခိဝဋ်) နကိ’စရဏ’ဒွေတိမှး၊ သီမဒိတ် ပွမစေလံဟေင်တေ ဒိအာသွကေ
လအိတ်ဒဒိခိဝဋ်ရ။ ယွကောန်တု ယဝ်သွကေလအိတ်(ဒဒိခိဝဋ်) နကိ’ဝိဇ္ဇာ’လညာတ်ဉာဏ်
‘စရဏ’ဒွေတိမှး၊ သီမဒိတ် ပွမစေလံဟေင်တေ ဒိအာသွကေလအိတ်ဒဒိခိဝဋ်ရ။ ယွ
ကောန်တု ပါကေ’ဝိဇ္ဇာ’လညာတ်ဉာဏ် ‘စရဏ’ဒွေတိတေ သွကေလအိတ်(ဒဒိခိဝဋ်)မှး၊
ပုထုဇန်ဂိဒိအာ သွကေလအိတ်ဒဒိခိဝဋ်ရ။ ဂလာန်ဂိဉာ်ပြရ၊ ယွကောန်တုပုထုဇန်ဂိ စာ်စူးနူ
‘ဝိဇ္ဇာ’လညာတ်ဉာဏ် ‘စရဏ’ဒွေတိရ။ ယွကောန်တု ညးဆောတ်ယောင် နူ ‘စရဏ’ဒွေတိဂိ
ဟံတိဟံညာတ် ဗွေအတိုင်ဉာ်စုတ်ရ၊ ညးဉာ်ပင်တေကော’စရဏ’ဒွေတိဟေင် တိဗွေအတိုင်
မဉာ်စုတ်ရ၊ ညာတ်ရ။ တိညာတ် ဗွေအတိုင်မဉာ်စုတ်ဂိဒိတေ သွကေလအိတ်(ဒဒိခိ)ရ ရဝ္ဗံ
(သုးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်အာယာစန

၁၇၆။ ယွခမိတအ် ခမိ မဉ္ဇိက်ပေင်တေကော’ခရ်သဒ္ဓါဂိ မိက်ဂွံရာဒနာ ဗွေဒးရးမှး
“(အဲ)မိက်ဂွံဒိညးမှ်သတ် မတုပ်သုဟ်ကော’သတ်သာရိပိုတ်မောဂ္ဂလာန်ဂမ္တိုင်ရ” ရဝ္ဗံ ဒးရာ
ဒနာရ။ ယွခမိတအ် ပှောပ်ကိခမိကွးအဲဂမ္တိုင် သာရိပိုတ်မောဂ္ဂလာန်ဂမ္တိုင် နိညင်သုဒကေင်
အိုတ်ရ၊ ဒိ(ပမာဏ)သွက်ဂွံစတ်ဗုတ်အိုတ်ရ။

ယွခမိတအ် ခမိဗြ မဉ္ဇိက်ပေင်တေကော’ခရ်သဒ္ဓါဂိ မိက်ဂွံရာဒနာ ဗွေဒးရးမှး “(အဲ)
မိက်ဂွံဒိညးမှ်သတ် မတုပ်သုဟ်ကော’သတ်ခမိဗြခေမာ,ခမိဗြဥပ္ပလဝဏ်ဂမ္တိုင်ရ” ရဝ္ဗံ ဒးရာ
ဒနာရ။ ယွခမိတအ် ပှောပ်ကိခမိဗြကွးအဲဂမ္တိုင် ခမိဗြခေမာ,ခမိဗြဥပ္ပလဝဏ်ဂမ္တိုင် နိညင်
သုဒကေင်အိုတ်ရ၊ ဒိ(ပမာဏ)သွက်ဂွံစတ်ဗုတ်အိုတ်ရ။

ယွခမိတအ် ဥပးတြျမဉ္ဇိက်ပေင်တေကော’ခရ်သဒ္ဓါဂိ မိက်ဂွံရာဒနာ ဗွေဒးရးမှး “(အဲ)
မိက်ဂွံဒိညးမှ်သတ် မတုပ်သုဟ်ကော’သတ်သမေဟ်စိတ္တ ကောန်သိုင်ဟတ္ထက အာဠဝက
ဂမ္တိုင်ရ” ရဝ္ဗံ ဒးရာဒနာရ။ ယွခမိတအ် ပှောပ်ကိဥပးတြျကွးအဲဂမ္တိုင် သမေဟ်စိတ္တ,
ကောန်သိုင်ဟတ္ထက အာဠဝကဂမ္တိုင် နိညင်သုဒကေင်အိုတ်ရ၊ ဒိ(ပမာဏ)သွက်ဂွံစတ်ဗုတ်
အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဥပးမြ မချိုက်ပေင်တကောံခရ်သဒ္ဓါၣ် မိက်ဝံ့ရာဒနာ ဗွဲမဒးရးမ္း “(အဲ) မိက်ဝံ့ဒ်ညးမ္ၚ်သဘ် မတုင်သုဟ်ကောံသဘ်ဥပးမြရုဇ္ဈတ္တရာ ဥပးမြနန္ဒမာတာ ကောန်ကွာန် ဝေဠုကဏ္ဍကီဂမ္ၚိုင်ရ” ရံဝံ ဒးရာဒနာရ။ ယွံခမီတအ် မှောင်ကိုဥပးမြကွးအဲဂမ္ၚိုင်ၣ် ဥပး မြရုဇ္ဈတ္တရာ ဥပးမြနန္ဒမာတာ ကောန်ကွာန်ဝေဠုကဏ္ဍကီဂမ္ၚိုင်ၣ် ဒ်ညင်သုဒကေင်အိုတ်ရ၊ ဒ်(ပမာဏ)သွက်ဝံ့စတ်ဗုတ်အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဆဌ။

၇။ သုတ်ရာဟုလ

၁၇၇။ ပွဲအခိုင်ၣ် တီလပိုင်ရာဟုလ ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္ၚ်ပိုင်ကျၢ်တြဲတဲ လှောင်သွ ဝတ်တီလမ္ၚ်ပိုင်ကျၢ်တြဲတဲမ္း ဂဇအ်ဒိုင်ပွဲဒါမ္ၚ်ရ၊ တီလမ္ၚ်ပိုင်ကျၢ်တြဲ သုးကိုရာဟုလ မဂဇအ်ဒိုင် ပွဲဒါမ္ၚ်ၣ် ဂလာန်ဝံ့ရ—

ယွံရာဟုလ ယွံ‘ပထဝီ’ဓာတ်တိမဒ် ပွဲအပွဲသန္တာန်မ္ၚ်ကို ယွံ‘ပထဝီ’ဓာတ်တိမဒ် ပွဲမ္း သန္တာန်မ္ၚ်ကို နွံရ၊ သဘ်ခရ်ဝံ ‘ပထဝီ’ဓာတ်တိဟောင်ရ၊ “ပထဝီဓာတ်ဝံ ဂြပ်အဲဟံသောင်ရ၊ ပထဝီဓာတ်ဝံ အဲဟံသောင်ရ၊ ပထဝီဓာတ်ဝံ ဇကုအဲဟံသောင်ရ” ရံဝံ ဂပ်ၣ်မှ်သေ့ပထဝီ ဓာတ်ၣ် နကို(ဝိပဿနာ)ပညာ ဗွဲဟိုတ်မဗွဲ အတိုင်မချာံစုတ်ရံဝံရ။ မှ်သေ့ပထဝီဓာတ်ၣ် နကိုပညာ အတိုင်ချာံစုတ် ရံဝံတဲ အိုန်ဇရ ပွဲပထဝီဓာတ်ရ၊ စိုတ်ထွေန်စပ် ပွဲပထဝီဓာတ် စ်စုးရ။

ယွံရာဟုလ ယွံ‘အာပေါ’ဓာတ်ဗျာ်မဒ် ပွဲအပွဲသန္တာန်မ္ၚ်ကို ယွံ‘အာပေါ’ဓာတ်ဗျာ် မဒ် ပွဲမ္းသန္တာန်မ္ၚ်ကို နွံရ၊ သဘ်ခရ်ဝံ ‘အာပေါ’ဓာတ်ဗျာ်ဟောင်ရ၊ “အာပေါဓာတ်ဝံ ဂြပ်အဲ ဟံသောင်ရ၊ အာပေါဓာတ်ဝံ အဲဟံသောင်ရ၊ အာပေါဓာတ်ဝံ ဇကုအဲဟံသောင်ရ” ရံဝံ ဂပ်ၣ်မှ်သေ့အာပေါဓာတ်ၣ် နကို(ဝိပဿနာ)ပညာ ဗွဲဟိုတ်မဗွဲ အတိုင်မချာံစုတ် ရံဝံရ။ မှ်သေ့အာပေါဓာတ်ၣ် နကိုပညာ အတိုင်မချာံစုတ် ရံဝံတဲ အိုန်ဇရ ပွဲအာပေါဓာတ်ရ၊ စိုတ်ထွေန်စပ်ပွဲအာပေါဓာတ် စ်စုးရ။

ယွံရာဟုလ ယွံ‘တေဇော’ဓာတ်ပွတ်မဒ် ပွဲအပွဲသန္တာန်မ္ၚ်ကို ယွံ‘တေဇော’ဓာတ် ပွတ်မဒ်ပွဲမ္းသန္တာန်မ္ၚ်ကို နွံရ၊ သဘ်ခရ်ဝံ ‘တေဇော’ဓာတ်ပွတ်ဟောင်ရ၊ “တေဇောဓာတ်ဝံ ဂြပ်အဲ ဟံသောင်ရ၊ တေဇောဓာတ်ဝံ အဲဟံသောင်ရ၊ တေဇောဓာတ်ဝံ ဇကုအဲဟံသောင်ရ” ရံဝံ ဂပ်ၣ်မှ်သေ့တေဇောဓာတ်ၣ် နကို(ဝိပဿနာ)ပညာ ဗွဲဟိုတ်မဗွဲ အတိုင်မချာံစုတ် ရံဝံရ။ မှ်သေ့တေဇောဓာတ်ၣ် နကိုပညာ အတိုင်ချာံစုတ် ရံဝံတဲ အိုန်ဇရ ပွဲတေဇော ဓာတ်ရ၊ စိုတ်ထွေန်စပ် ပွဲတေဇောဓာတ် စ်စုးရ။

ယံရာဟုလ ယြံဝါယော'ဓာတ်ကျာမနိ ပွဲအပွဲသန္တာန်မွဲကို ယြံဝါယော'ဓာတ်ကျာ မနိ ပွဲမွဲသန္တာန်မွဲကို နွံရ၊ သဘာဝေရ်ပွဲ 'ဝါယော'ဓာတ်ကျာဟေင်ရ၊ “ဝါယောဓာတ်ပွဲ ဂြပ်အဲ ဟံသေင်ရ၊ ဝါယောဓာတ်ပွဲ အဲဟံသေင်ရ၊ ဝါယောဓာတ်ပွဲ ဇေယျာအဲဟံသေင်ရ” ရံပွဲ ဂပ် မှ်သေင်ဝါယောဓာတ်ပွဲ နကို(ဝိပဿနာ)ပညာ ပွဲဟိုတ်မဗွဲ အတိုင်မသုတေသန ရံပွဲရ။ မှ်သေင်ဝါယောဓာတ်ပွဲ နကိုပညာ အတိုင်မသုတေသန ရံပွဲတဲ ဇေယျာအဲဟံသေင်ရ ပွဲဝါယောဓာတ်ရ၊ စိုတ်ထွေန်စပ် ပွဲဝါယောဓာတ် စာ်စူးရ။

ယံရာဟုလ ယြံပွဲအခါမွဲ ခမိဂ် ပွဲဓာတ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာပွဲ ဟံမှ်သေင်တဲ ရံပွဲမွဲ ဇေယျာအဲဟံသေင်ရ၊ ဟံမှ်သေင်တဲ ရံပွဲမွဲဂြပ်ဇေယျာရ။ ယံရာဟုလ ခမိဂ် ကော်ခဲး ရံပွဲမွဲ ညးကုတ် ကွေဲတဏှာတဲ ညးကလိလောန်သံယောဇိန်တဲရ၊ ဟိုတ်ပွဲမပါကွေဲ 'မာန'ပွဲပင်ပတိုန်မာန ပွဲမဒးရဲရဲရ ညးသွကွေဲလအိတ်ဒဒိန်တဲရ ရံပွဲ (သုးတဲရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဗျောလီ

၁၇၈။ ယံခမိတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူပွဲ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန် ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယံခမိတအ် ပွဲသာသနာပွဲ ခမိဂ် အာစိုပ်'မဟဂ္ဂိုတ်သမာပတ်' ပွဲမတိတ်ဗူးနူစိုတ်(ကိလေသ)မလလမ်မွဲမွဲတဲ ပဒတ်ရ၊ ခမိဂ် သွပုဂ္ဂိုတ် (နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာ သက္ကာယ (ဂကောံခေတ်တေဘူမကမ္မံပြာကဉ် ပွဲပရမတ္ထ)ပွိုတ်ရ၊ ကုခမိ မသွပုဂ္ဂိုတ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာသက္ကာယပွိုတ်ရ၊ စိုတ်ဟံတို့လုပ် ပွဲအရာသက္ကာယပွိုတ်ရ၊ ဟံဖြင်ကေပ်ရ၊ ဟံတန်တဲ ပွဲမဒးရဲရ၊ ပါပါဟံမာန်ရ။ ယံခမိတအ် ဒ်ရံပွဲမွဲ ကုခမိဂ် (ကြက်ကလိဝံနိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာ သက္ကာယပွိုတ် (ပွဲစုတ်ရ)ဂ် ဟဂပ်ဝံစိုမင်ရ။ ယံခမိတအ် တြံဂ် နတဲမကွေဲဗာန်ဒိုင် နကို ဇေယျာအဲဟံသေင်ရ၊ ဂြပ်ကေတ်ကွေဲဒုဗ္ဗေ။ တဲတြံဂ် သုဟ်ညံင်ရဲဗာန်စပ်အာကို သုဟ်ညံင်ရဲတင်ဂြ ကေတ်ကို သုဟ်ညံင်ရဲဒက်ဒးအာကို ယံခမိတအ် တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသုဟ်ဟေင် ခမိဂ် အာစိုပ်'မဟဂ္ဂိုတ်သမာပတ်' ပွဲမတိတ်ဗူးနူစိုတ်(ကိလေသ)မလလမ်မွဲမွဲတဲ ပဒတ်ရ၊ ခမိဂ် သွပုဂ္ဂိုတ် (နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာသက္ကာယ (ဂကောံခေတ်တေဘူမကမ္မံပြာကဉ် ပွဲပရမတ္ထ)ပွိုတ်ရ၊ ကုခမိ မသွပုဂ္ဂိုတ်(နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာသက္ကာယပွိုတ်ရ၊ စိုတ်ဟံတို့လုပ် ပွဲအရာသက္ကာယပွိုတ်ရ၊ ဟံဖြင်ကေပ်ရ၊ ဟံတန်တဲ ပွဲမဒးရဲရ၊ ပါပါဟံမာန်ရ။ ယံခမိတအ် ဒ်ရံပွဲမွဲ ကုခမိဂ် (ကြက် ကလိဝံနိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာသက္ကာယပွိုတ် (ပွဲစုတ်ရ)ဂ် ဟဂပ်ဝံစိုမင်ရ။

ယံခမိတအ် ပွဲသာသနာပွဲ ခမိဂ် အာစိုပ်'မဟဂ္ဂိုတ်သမာပတ်' ပွဲမတိတ်ဗူးနူစိုတ် (ကိလေသ)မလလမ်မွဲမွဲတဲ ပဒတ်ရ၊ ခမိဂ် သွပုဂ္ဂိုတ် (နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာသက္ကာယပွိုတ်ရ၊ ကုခမိ မသွပုဂ္ဂိုတ်(နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာသက္ကာယပွိုတ်ရ၊ စိုတ်ဟံတို့လုပ် ပွဲအရာသက္ကာယပွိုတ်ရ။

ဖြူကောင်ရ၊ တန်တဗွဲမဒးရးရ၊ ပါ်ပါမာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ဒ်ရဲဝံ့မွဲး ကုခမိဂ် (ကြက်ကလိဝံ နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာသက္ကာယပ္ပိတ် (ဗွဲစုတ်ရ)ဂ် ဂပ်ဝံစီမင်ရ။ ယွံခမိတအ် တြံဂ် နတ်မသွေးဇုဂ် ဂြဲရပ်ကေတ် ကွာင်ဆုမွဲး၊ တဲတြံဂ် သုဟ်ညင်ရဲဟံဗာန်စပ်အာကို သုဟ်ညင်ရဲဟံတံင် ဂြဲကေတ်ကို သုဟ်ညင်ရဲဟံဒက်ဒးအာကို ယွံခမိတအ် တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသက်ဟောင် ခမိဂ် အာစိုပ်‘မဟဂ္ဂိုတ်သမာပတ်’ ပွမတိတ်ဗူးနူစိုတ်(ကိလေသ)မလလမ်မွဲမွဲတဲ ပဒတ်ရ၊ ခမိဂ် သွပ္ပုပ်စိုတ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာသက္ကာယပ္ပိတ်ရ၊ ကုခမိ မသွပ္ပုပ်စိုတ်(နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာသက္ကာယ ပ္ပိတ်ဂ် စိုတ်တို့လုပ် ပွဲအရာသက္ကာယပ္ပိတ်ရ၊ ဖြူကောင်ရ၊ တန်တဗွဲမဒးရးရ၊ ပါ်ပါမာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ဒ်ရဲဝံ့မွဲး ကုခမိဂ် (ကြက်ကလိဝံ နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာသက္ကာယပ္ပိတ် (ဗွဲစုတ်ရ)ဂ် ဂပ်ဝံ စီမင်ရ။

ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် အာစိုပ်‘မဟဂ္ဂိုတ်သမာပတ်’ ပွမတိတ်ဗူးနူစိုတ် (ကိလေသ)မလလမ်မွဲမွဲတဲ ပဒတ်ရ၊ ခမိဂ် သွပ္ပုပ်စိုတ်အရဟတ္တဖိုလ် မလေပ်ဖံက်ဗကး ကေုအဝိဇ္ဇာရ၊ ကုခမိ မသွပ္ပုပ်စိုတ်အရဟတ္တဖိုလ် မလေပ်ဖံက်ဗကးကေုအဝိဇ္ဇာဂ် စိုတ် တို့လုပ် ပွဲအရဟတ္တဖိုလ် ဟံမာန်ရ၊ ဟံဖြူကောင်ရ၊ ဟံတန်တဗွဲမဒးရးရ၊ ပါ်ပါဟံမာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ဒ်ရဲဝံ့မွဲး ကုခမိဂ် (ကြက်ကလိဝံ)အရဟတ္တဖိုလ် မလေပ်ဖံက်ဗကးကေု အဝိဇ္ဇာ (ဗွဲစုတ်ရ)ဂ် ဟဂပ်ဝံစီမင်ရ။ ယွံခမိတအ် ကတိုင်လိုက်သရီဇ္ဇော် မလအ်လသွာံဗွဲမဂ္ဂိုင်ဂွင်ဂ် နွံရ၊ တြံဂ် ကွာတ်ကေုဗျော်ဂွင်ဍုင်လုပ် ကတိုင်လိုက်သရီဇ္ဇော်ဂမ္တိုင်တဲ လပ်က်တ် ဗျော်ဂွင် ဍုင်တိတ်ဂမ္တိုင်မွဲး ဗြဲလေပ်ဂူဇော် ဗွဲမဒးရးမွဲး ကြက်ဇိုက်ဂိုန်ကပ်ပိုတ်(ဒ်ဗွဲစုတ်ရ)ဂ် သုဟ် ညင်ရဲဟဂပ်ဝံစီမင်ကို ယွံခမိတအ် တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသက်ဟောင် ခမိဂ် အာစိုပ်‘မဟဂ္ဂိုတ် သမာပတ်’ ပွမတိတ်ဗူးနူစိုတ်(ကိလေသ)မလလမ်မွဲမွဲတဲ ပဒတ်ရ၊ ခမိဂ် သွပ္ပုပ်စိုတ်အရ ဟတ္တဖိုလ် မလေပ်ဖံက်ဗကးကေုအဝိဇ္ဇာရ၊ ကုခမိ မသွပ္ပုပ်စိုတ်အရဟတ္တဖိုလ် မလေပ် ဖံက်ဗကးကေု အဝိဇ္ဇာဂ် စိုတ်တို့လုပ်ပွဲအရဟတ္တဖိုလ် ဟံမာန်ရ၊ ဟံဖြူကောင်ရ၊ ဟံတန်တ ဗွဲမဒးရးရ၊ ပါ်ပါဟံမာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ဒ်ရဲဝံ့မွဲး ကုခမိဂ် (ကြက်ကလိဝံ)အရဟတ္တဖိုလ် မလေပ်ဖံက်ဗကးကေုအဝိဇ္ဇာ (ဗွဲစုတ်ရ)ဂ် ဟဂပ်ဝံစီမင်ရ။

ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် အာစိုပ်‘မဟဂ္ဂိုတ်သမာပတ်’ ပွမတိတ်ဗူးနူစိုတ် (ကိလေသ)မလလမ်မွဲမွဲတဲ ပဒတ်ရ၊ ခမိဂ် သွပ္ပုပ်စိုတ်အရဟတ္တဖိုလ် မလေပ်ဖံက်ဗကး ကေုအဝိဇ္ဇာရ၊ ကုခမိ မသွပ္ပုပ်စိုတ်အရဟတ္တဖိုလ် မလပ်ဖံက်ဗကးကေုအဝိဇ္ဇာဂ် စိုတ်တို့လုပ် ပွဲအရဟတ္တဖိုလ်မာန်ရ၊ ဖြူကောင်ရ၊ တန်တဗွဲမဒးရးရ၊ ပါ်ပါမာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ဒ်ရဲဝံ့မွဲး ကုခမိဂ် (ကြက်ကလိဝံ)အရဟတ္တဖိုလ် မလေပ်ဖံက်ဗကးကေုအဝိဇ္ဇာ (ဗွဲစုတ်ရ)ဂ် ဂပ်ဝံ စီမင်ရ။ ယွံခမိတအ် ကတိုင်လိုက်သရီဇ္ဇော် မလအ်လသွာံဗွဲမဂ္ဂိုင်ဂွင်ဂ် နွံရ၊တြံဂ် လပ်က် တ်ဗျော်ဂွင်ဍုင်လုပ် ကတိုင်လိုက်သရီဇ္ဇော်ဂမ္တိုင်တဲ ကွာတ်ကေုဗျော်ဂွင်ဍုင် တိတ်ဂမ္တိုင်မွဲး ဗြဲလေပ်ဂူဇော် ဗွဲမဒးရးမွဲး ကြက်ဇိုက်ဂိုန်ကပ်ပိုတ်(ဒ်အဆတ်ရ)ဂ် သုဟ်ညင်ရဲဂပ်ဝံစီမင်ကို

ယံခမီတအံ တုပသုဟံညင်ရသင်္ဂဟေင် ခမိဂ် အာစိပံ‘မဟဂ္ဂါတ်သမာပတ်’ ပွမတိတ်ဗူး နူစိတ်(ကိလေသ)မလလမ်မွဲမွဲတု ပဒတ်ရ၊ ခမိဂ် သွပုပုစိတ်အရဟတ္တဖိုလ် မလေပ်ဖံက်ဗကး ကေုအဝိဇ္ဇာရ၊ ကုခမီ မသွပုပုစိတ်အရဟတ္တဖိုလ် မလေပ်ဖံက်ဗကးကေုအဝိဇ္ဇာဂ် စိတ်တို့လုပ် ပွဲအရဟတ္တဖိုလ်မာန်ရ၊ ဖြိုင်ကေင်ရ၊ တန်တဗွဲမဒးရးရ၊ ပါ်ပါ်မာန်ရ။ ယံခမီတအံ နိရုံမွဲ ကုခမိဂ် (ကြက်ကလိဂွံ)အရဟတ္တဖိုလ် မလေပ်ဖံက်ဗကးကေုအဝိဇ္ဇာ (ပွဲစုတ်ရ)ဂ် ဂပ်ဝ် စီမင်ရ။ ယံခမီတအံ ပုဂိုလ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်နိဗ္ဗာန

၁၇၉။ ပွဲအခိင်ဂ် တီလပိုင်အာနန္ဒ ပြာပ်အာဇေရင် တီလပိုင်သာရိပိုတ်တု ဟိုဂလားန် မိပ်စိတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကေုတီလပိုင်သာရိပိုတ်မွဲစွဲရ၊ ဟိုပတုကေုဂလားန် ထေက်ကို မိပ်စိတ်အိုတ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗိုဗျဟ်တု သိုမဂဇေဒ်ပွဲဒိုဒိုမွဲဂ်— “ယံကောန်တုသာရိပိုတ် ဩဟိုတ်နူဟိုတ်မွဲ ပွဲလောကဝံ သတ်ဂမ္တိုင်လှို ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် ကိလေသဟုံလလမ် အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်အထံက်အပင်ဂ်တုန် ညးဍေုဂ်ရော?” ရဝံ ဂရင်ပတီ တီလပိုင်သာရိပိုတ်ရ။

ယံကောန်တုအာနန္ဒ ပွဲလောကဝံ “သညာဂမ္တိုင်ဝံ မှုကိုသွက်ဟုတ်ယုတ်အိုတ်ရ” ရဝံကို “သညာဂမ္တိုင်ဝံ မှုကိုသွက်တန်တအိုတ်ရ” ရဝံကို “သညာဂမ္တိုင်ဝံ မှုကိုသွက် တေင်အိုတ်ရ” ရဝံကို “သညာဂမ္တိုင်ဝံ မှုကိုသွက်မလေပ်ဖံက်ဗကးအိုတ်ရ” ရဝံကို သတ် ဂမ္တိုင် ဟုံတီကေတ် အတိုင်ညာစုတ်အိုတ်ရ။ ယံကောန်တုအာနန္ဒ ဩဟိုတ်နူဟိုတ် (ပွမ ဟုံတီ)မွဲ ပွဲလောကဝံ သတ်ဂမ္တိုင်လှို ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် ကိလေသဟုံလလမ်အိုတ်ရ၊ ကူဝံတုန် ဟိုတ်အထံက်အပင်ဍေုရ ရဝံ (သွးရ)။

ယံကောန်တုသာရိပိုတ် ဩဟိုတ်နူဟိုတ်မွဲ ပွဲလောကဝံ သတ်ဂမ္တိုင်လှို ပွဲဘဝ ဂတမတ်ဟေင် ကိလေသလလမ်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်အထံက်အပင်ဂ်တုန် ညးဍေုဂ်ရော?” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယံကောန်တုအာနန္ဒ ပွဲလောကဝံ “သညာဂမ္တိုင်ဝံ မှုကိုသွက်ဟုတ်ယုတ် အိုတ်ရ” ရဝံကို “သညာဂမ္တိုင်ဝံ မှုကိုသွက်တန်တအိုတ်ရ” ရဝံကို “သညာဂမ္တိုင်ဝံ မှုကိုသွက်တေင်အိုတ်ရ” ရဝံကို “သညာဂမ္တိုင်ဝံ မှုကိုသွက်မလေပ်ဖံက်ဗကးအိုတ်ရ” ရဝံကို သတ်ဂမ္တိုင် တီကေတ်အတိုင်ညာစုတ်အိုတ်ရ။ ယံကောန်တုအာနန္ဒ ဩဟိုတ်နူဟိုတ် (ပွမတီ)မွဲ ပွဲလောကဝံ သတ်ဂမ္တိုင်လှို ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် ကိလေသလလမ်အိုတ်ရ၊ ကူဝံတုန် ဟိုတ်အထံက်အပင်ဍေုရ ရဝံ (သွးရ)။

သုတ်နဝမ။

မာတိကာ

၁၀။ သုတ်မဟာပဒေသ

၁၈၀။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္ပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲစေတီအာနန္ဒ ဇရေင် ချင်ဘောဂရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမ္ပိုင်ကျိတြဲ ကော်တိုန် ခမိဂမ္ပိုင် ရဲဝံမွဲး “ယွံခမိတအ်”ရ။ “ယွံကျိမ္ပိုင်” ရဲဝံ ခမိဂမ္ပိုင်ဂ် ကလေင်ဂရင်ပတီ ကုတီလမ္ပိုင်ကျိတြဲအိုတ်ရ။ တီလ မ္ပိုင်ကျိတြဲ သွးတိုန် ဂလာန်ဝံရ—

“ယွံခမိတအ် ကြက်တံဂ် ‘မဟာပဒေသ’တင်စောန်ထွေးမပြဲဂမ္ပိုင်ပန်ဂကူရ။ ဩဝ် ကလင်ပင်မိုင် ခရ်ဂမ္ပိုင်အိုတ်ညါ၊ ဩဝ်သွပှပ်စိုတ်ဗွဲမဒးရးအိုတ်ညါ၊ ကြက်တံဂ်ရ” ရဲဝံ (သွးတရ)။ “ယွံကျိမ္ပိုင် ခိုဟ်သန်ရ” ရဲဝံ ခမိဂမ္ပိုင်ဂ် ကလေင်ဂရင်ပတီ တီလမ္ပိုင်ကျိတြဲ အိုတ်ရ။ တီလမ္ပိုင်ကျိတြဲ တံဂ်ခရ်ဝံရ—

ယွံခမိတအ် ‘မဟာပဒေသ’တင်စောန်ထွေးမပြဲဂမ္ပိုင်ပန်ဂကူမွဲးဂ် ညးခွဲအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် “ယွံကောန်တုတအ် ခရ်ဝံ အဲဝံမိုင်ကေတ် နူဂတမုက် ကျိရ။ ဝံကတ်ပတောန်ကေတ် နူဂတမုက်ရ။ ‘ဣဝံတုန် သုတ်အဘိဓရ်ရ။ ဣဝံတုန် ဝိနယ်ရ။ ဣဝံတုန် ဒွေံပတောန်ကျိရ’ရဲဝံ” ဟိုသွးကျင်မွဲး ဟဂပ်ဝ်သျှိုက်မျိုက် ဂလာန် ခမိဂ်ဏီရ။ ဟဂပ်ဝ်ဆေဝ်ဒပ်ဏီရ။ ဟံသျှိုက်မျိုက် ဟံဆေဝ်ဒပ်တဲ ကတ်ပတောန်ကေတ် ပိုဒ်ဗျဉ်ဂမ္ပိုင်ဂ် ဗွဲမဒးရးတဲ ဂပ်ဝ်ကိုတို့လုပ် ပွဲသုတ်အဘိဓရ်အိုတ်ရ။ ဂပ်ဝ်ကို ပြာကဉ်ဗွဲ မဒးရး ပွဲဝိနယ်အိုတ်ရ။ ပိုဒ်ဗျဉ်ဂမ္ပိုင်ဂ် ဂပ်ဝ်ကိုတို့လုပ် ပွဲသုတ်အဘိဓရ်အိုတ်မွဲး ဂပ်ဝ် ကိုပြာကဉ်ဗွဲမဒးရး ပွဲဝိနယ်အိုတ်မွဲး ပွဲသုတ်လေဝ် ယပ်ဟံတို့လုပ်အိုတ်မွဲး၊ ပွဲဝိနယ်လေဝ် ယပ်ဟံပြာကဉ်အိုတ်မွဲး၊ “ဂလာန်ဝံ ဂလာန်တီလမ္ပိုင်ကျိတြဲ မထေက်ဒင်ပူဇေတောင် မပြင် တီကေတ်(ခရ်ဂမ္ပိုင်အိုသ့) အလိုဇကုမညာံစုတ်ဂ် ဇေတ်ဇေတ်ဟံသေင်ရ။ ဂလာန်ခမိ ဝံဟေင် မဂပ်ဝ်ကတ်ပတောန်ကေတ် ဗွဲဟံဒးရးရ” ရဲဝံ ပွဲအရာဝံ ဒးသ္လာတ်သွာတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဖျေသ္လာတ်သွာတ်ရဲဝံတဲ ဩဝ်သွးကွေံဂလာန်ဂ်အိုတ်ညါ။

ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် “ယွံကောန်တုတအ် ခရ်ဝံ အဲဝံမိုင်ကေတ် နူဂတ မုက်ကျိရ။ ဝံကတ်ပတောန်ကေတ် နူဂတမုက်ရ။ ‘ဣဝံတုန် သုတ်အဘိဓရ်ရ။ ဣဝံတုန် ဝိနယ်ရ။ ဣဝံတုန် ဒွေံပတောန်ကျိရ’ရဲဝံ” ဟိုသွးကျင်မွဲး ဟဂပ်ဝ်သျှိုက်မျိုက် ဂလာန် ခမိဂ်ဏီရ။ ဟဂပ်ဝ်ဆေဝ်ဒပ်ဏီရ။ ဟံသျှိုက်မျိုက် ဟံဆေဝ်ဒပ်တဲ ကတ်ပတောန်ကေတ် ပိုဒ်ဗျဉ်ဂမ္ပိုင်ဂ် ဗွဲမဒးရးတဲ ဂပ်ဝ်ကိုတို့လုပ် ပွဲသုတ်အဘိဓရ်အိုတ်ရ။ ဂပ်ဝ်ကိုပြာကဉ်ဗွဲမဒးရး ပွဲဝိနယ်အိုတ်ရ။ ပိုဒ်ဗျဉ်ဂမ္ပိုင်ဂ် ဂပ်ဝ်ကိုတို့လုပ် ပွဲသုတ်အဘိဓရ်အိုတ်မွဲး ဂပ်ဝ်ကိုပြာကဉ် ဗွဲမဒးရး ပွဲဝိနယ်အိုတ်မွဲး ပွဲသုတ်လေဝ် ယပ်ဟံတို့လုပ်အိုတ်မွဲး၊ ပွဲဝိနယ်လေဝ် ယပ်ပြာကဉ် အိုတ်မွဲး၊ “ဂလာန်ဝံ ဂလာန်တီလမ္ပိုင်ကျိတြဲ မထေက်ဒင်ပူဇေတောင် မပြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမ္ပိုင်အိုသ့) အလိုဇကုမညာံစုတ်ဂ် ဇေတ်ဇေတ်ရ။ ဂလာန်ခမိဝံဟေင် မဂပ်ဝ်ကတ်

ဗတောန်ကောတိ ဗွေမဒေရးရ” ရံဝံ ပွဲအရာဝံ ဒေသျှတသွာတ်ရ။ ယံခမီတအံ ဩဝပကင် ရင်လင် မဟာပဒေသပဌမဝံအိုတ်ညိ။

ယံခမီတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂံ “ပွဲဘာမဟိမုဝံ သင်မဒ်မ္မဟာန်ကောံထေရ် မဒ် မ္မဟာန်ကောံဇောံသကိုပ်သက ပဒတ်ဒိုင်ရ၊ ခရံဝံ အဲဝံမိင်ကောတိ နူဂတမုက်သင်ဂ်ရ၊ ဝံကတ်ဗတောန်ကောတိ နူဂတမုက်ရ၊ ‘ဣဝံတုန် သုတ်အဘိဓရ်ရ၊ ဣဝံတုန် ဝိနယ်ရ၊ ဣဝံတုန် ဒောံဗတောန်ကျာ်ရ’ရံဝံ” ဟီသွးကျင်မွဲး ဟဂပ်ပ်သျှိုက်မျိုက် ဂလာန်ခမီဂံဏီရ၊ ဟဂပ်ပ်ဆေဝ်ဒပ်ဏီရ၊ ဟံသျှိုက်မျိုက် ဟံဆေဝ်ဒပ်တဲ ကတ်ဗတောန်ကောတိ ပိဒ်ဗျဉ်ဂမျိုင်ဂံ ဗွေမဒေရးတဲ ဂပ်ပ်ကိုတို့လုပ် ပွဲသုတ်အဘိဓရ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ပ်ကိုပြာကဉ်ဗွေမဒေရး ပွဲဝိနယ် အိုတ်ရ။ ပိဒ်ဗျဉ်ဂမျိုင်ဂံ ဂပ်ပ်ကိုတို့လုပ် ပွဲသုတ်အဘိဓရ်အိုတ်မွဲး ဂပ်ပ်ကိုပြာကဉ်ဗွေမဒေရး ပွဲဝိနယ်အိုတ်မွဲး ပွဲသုတ်လေဝ် ယပ်ဟံတို့လုပ်အိုတ်မွဲး၊ ပွဲဝိနယ်လေဝ် ယပ်ဟံပြာကဉ် အိုတ်မွဲး၊ “ဂလာန်ဝံ ဂလာန်တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မဂြင်တီကောတိ (ခရ်ဂမျိုင်အိုသျှိ) အလိုဇကုမဉ္ဇုတ်ဂံ ဇေတ်ဇေတ်ဟံသေင်ရ၊ ဂလာန်သင်ဂ်ဟေင် မဂပ်ပ် ကတ်ဗတောန်ကောတိ ဗွေမဒေရးရ” ရံဝံ ပွဲအရာဝံ ဒေသျှတသွာတ်ရ။ ယံခမီတအံ ဖျေသျှတ သွာတ်ရံဝံတဲ ဩဝသွးကောံဂလာန်ဂံအိုတ်ညိ။

ယံခမီတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂံ “ပွဲဘာမဟိမုဝံ သင်မဒ်မ္မဟာန်ကောံထေရ် မဒ် မ္မဟာန်ကောံဇောံသကိုပ်သက ပဒတ်ဒိုင်ရ၊ ခရံဝံ အဲဝံမိင်ကောတိ နူဂတမုက်သင်ဂ်ရ၊ ဝံကတ်ဗတောန်ကောတိ နူဂတမုက်ရ၊ ‘ဣဝံတုန် သုတ်အဘိဓရ်ရ၊ ဣဝံတုန် ဝိနယ်ရ၊ ဣဝံတုန် ဒောံဗတောန်ကျာ်ရ’ရံဝံ” ဟီသွးကျင်မွဲး ဟဂပ်ပ်သျှိုက်မျိုက် ဂလာန်ခမီဂံဏီရ၊ ဟဂပ်ပ်ဆေဝ်ဒပ်ဏီရ၊ ဟံသျှိုက်မျိုက် ဟံဆေဝ်ဒပ်တဲ ကတ်ဗတောန်ကောတိ ပိဒ်ဗျဉ်ဂမျိုင်ဂံ ဗွေမဒေရးတဲ ဂပ်ပ်ကိုတို့လုပ် ပွဲသုတ်အဘိဓရ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ပ်ကိုပြာကဉ်ဗွေမဒေရး ပွဲဝိနယ်အိုတ်ရ။ ပိဒ်ဗျဉ်ဂမျိုင်ဂံ ဂပ်ပ်ကိုတို့လုပ် ပွဲသုတ်အဘိဓရ်အိုတ်မွဲး ဂပ်ပ်ကိုပြာကဉ်ဗွေမဒေရး ပွဲဝိနယ် အိုတ်မွဲး ပွဲသုတ်လေဝ် ယပ်တို့လုပ်အိုတ်မွဲး၊ ပွဲဝိနယ်လေဝ် ယပ်ပြာကဉ်အိုတ်မွဲး၊ “ဂလာန်ဝံ ဂလာန်တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မဂြင်တီကောတိ(ခရ်ဂမျိုင်အိုသျှိ) အလို ဇကုမဉ္ဇုတ်ဂံ ဇေတ်ဇေတ်ရ၊ ဂလာန်သင်ဂ်ဟေင် မဂပ်ပ်ကတ်ဗတောန်ကောတိဗွေမဒေရးရ” ရံဝံ ပွဲအရာဝံ ဒေသျှတသွာတ်ရ။ ယံခမီတအံ ဩဝပကင်ရင်လင် မဟာပဒေသဒုတိယဝံ အိုတ်ညိ။

ယံခမီတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂံ “ပွဲဘာမဟိမုဝံ ခမီဂံမျိုင် မဒ်ထေရ်မဂြိုင်ဂုင် လိုင်လညာတ်ဂြိုင် မပကင်ရင်ခွမ်ပါင်တိုင်ပါဠိအာဂီ မပကင်ရင်လင်သုတ်အဘိဓရ် မပကင် ရင်လင်ဝိနယ် မပကင်ရင်လင်မာတိကာ ပဒတ်ဒိုင်အိုတ်ရ၊ ခရံဝံ အဲဝံမိင်ကောတိ နူဂတ မုက်ထေရ်ဂမျိုင်ဂံရ၊ ဝံကတ်ဗတောန်ကောတိ နူဂတမုက်ရ၊ ‘ဣဝံတုန် သုတ်အဘိဓရ်ရ၊ ဣဝံတုန် ဝိနယ်ရ၊ ဣဝံတုန် ဒောံဗတောန်ကျာ်ရ’ရံဝံ” ဟီသွးကျင်မွဲး ဟဂပ်ပ်သျှိုက်မျိုက်

ဂလ္လာန်ခမိဂ်ဏီရ၊ ဟဂပ်ဝ်ဆေဝ်ဒပ်ဏီရ၊ ဟံသျှိုက်မျိုက် ဟံဆေဝ်ဒပ်တဲ ကတ်ပတောန် ကေတ် ပိဒ်ဗျဉ်ဂမ္တိုင်ဂ် ဗွဲမဒးရးတဲ ဂပ်ဝ်ကိုတို့လုပ် ပွဲသုတ်အဘိဓရ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်ကိုပြာ ကဉ်ဗွဲမဒးရး ပွဲဝိနယ်အိုတ်ရ၊ ပိဒ်ဗျဉ်ဂမ္တိုင်ဂ် ဂပ်ဝ်ကိုတို့လုပ် ပွဲသုတ်အဘိဓရ်အိုတ်မ္း ဂပ်ဝ်ကိုပြာကဉ် ဗွဲမဒးရး ပွဲဝိနယ်အိုတ်မ္း ပွဲသုတ်လေဝ် ယပ်ဟံတို့လုပ်အိုတ်မ္း၊ ပွဲဝိနယ် လေဝ် ယပ်ဟံပြာကဉ်အိုတ်မ္း၊ “ဂလ္လာန်ဝံ ဂလ္လာန်တီလမ္မံပိဉ်ကျာ်တြဲ မထေက်ဒုင်ပူဇ်တေဝ် မဂြင်တီကေတ်(ဓရ်ဂမ္တိုင်အိုတ်သ့) အလိုဇကုမဉ္ဇာ်စုတ်ဂ် ဇေတ်ဇေတ်ဟံသေင်ရ၊ ဂလ္လာန် ထေရ်ဂမ္တိုင်ဂ်ဟေင် မဂပ်ဝ်ကတ်ပတောန်ကေတ် ဗွဲဟံဒးရးရ” ရံဝံ ပွဲအရာဝံ ဒးသုတ် သွတ်ရ၊ ယံခမိတအ် ဖျေသုတ်သွတ်ရံဝံတဲ ဩဝံသးကွေ်ဂလ္လာန်ဂ်အိုတ်ညိ။

ယံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် “ပွဲဘာမဟိမုဝံ ခမိဂမ္တိုင် မဒ်ထေရ်မဂ္တိုင်ဂ် လိုင်လညာတ်ဂ် မပကင်ရင်ခွမ်ပင်တိုင်ပါဠိအာဂီ မပကင်ရင်လပ်သုတ်အဘိဓရ် မပကင် ရင်လပ်ဝိနယ် မပကင်ရင်လပ်မာတိကာ ပဒတ်ဒိုင်အိုတ်ရ၊ ဓရ်ဝံ အဲဝံမိင်ကေတ် နူဂတ မုက်ထေရ်ဂမ္တိုင်ဂ်ရ၊ ဝံကတ်ပတောန်ကေတ် နူဂတမုက်ရ၊ ‘ဣဝံတုန် သုတ်အဘိဓရ်ရ၊ ဣဝံတုန် ဝိနယ်ရ၊ ဣဝံတုန် ဒွေံပတောန်ကျာ်ရ’ရံဝံ” ဟီသုးကျင်မ္း ဟဂပ်ဝ်သျှိုက်မျိုက် ဂလ္လာန်ခမိဂ် ဏီရ၊ ဟဂပ်ဝ်ဆေဝ်ဒပ်ဏီရ၊ ဟံသျှိုက်မျိုက် ဟံဆေဝ်ဒပ်တဲ ကတ်ပတောန် ကေတ် ပိဒ်ဗျဉ်ဂမ္တိုင်ဂ် ဗွဲမဒးရးတဲ ဂပ်ဝ်ကိုတို့လုပ် ပွဲသုတ်အဘိဓရ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်ကိုပြာကဉ် ဗွဲမဒးရး ပွဲဝိနယ်အိုတ်ရ၊ ပိဒ်ဗျဉ်ဂမ္တိုင်ဂ် ဂပ်ဝ်ကိုတို့လုပ် ပွဲသုတ်အဘိဓရ်အိုတ်မ္း ဂပ်ဝ်ကို ပြာကဉ် ဗွဲမဒးရး ပွဲဝိနယ်အိုတ်မ္း ပွဲသုတ်လေဝ် ယပ်ဟံတို့လုပ်အိုတ်မ္း၊ ပွဲဝိနယ်လေဝ် ယပ်ပြာကဉ်အိုတ်မ္း၊ “ဂလ္လာန်ဝံ ဂလ္လာန်တီလမ္မံပိဉ်ကျာ်တြဲ မထေက်ဒုင်ပူဇ်တေဝ် မဂြင် တီကေတ်(ဓရ်ဂမ္တိုင်အိုတ်သ့) အလိုဇကုမဉ္ဇာ်စုတ်ဂ် ဇေတ်ဇေတ်ရ၊ ဂလ္လာန်ထေရ်ဂမ္တိုင်ဂ်ဟေင် မဂပ်ဝ်ကတ်ပတောန်ကေတ် ဗွဲမဒးရးရ” ရံဝံ ပွဲအရာဝံ ဒးသုတ်သွတ်ရ၊ ယံခမိတအ် ဩဝံပကင်ရင်လပ် မဟာပဒေသတတိယဝံအိုတ်ညိ။

ယံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် “ပွဲဘာမဟိမုဝံ ခမိထေရ်မ္တေကု လိုင်လညာတ် ဂ် မပကင်ရင်ခွမ်ပင်တိုင်ပါဠိအာဂီ မပကင်ရင်လပ်သုတ်အဘိဓရ် မပကင်ရင်လပ်ဝိနယ် မပကင်ရင်လပ်မာတိကာ ပဒတ်ဒိုင်ရ၊ ဓရ်ဝံ အဲဝံမိင်ကေတ် နူဂတမုက်ထေရ်ရ၊ ဝံကတ် ပတောန်ကေတ် နူဂတမုက်ရ၊ ‘ဣဝံတုန် သုတ်အဘိဓရ်ရ၊ ဣဝံတုန် ဝိနယ်ရ၊ ဣဝံတုန် ဒွေံပတောန်ကျာ်ရ’ရံဝံ” ဟီသုးကျင်မ္း ဟဂပ်ဝ်သျှိုက်မျိုက် ဂလ္လာန်ခမိဂ်ဏီရ၊ ဟဂပ်ဝ် ဆေဝ်ဒပ်ဏီရ၊ ဟံသျှိုက်မျိုက် ဟံဆေဝ်ဒပ်တဲ ကတ်ပတောန်ကေတ် ပိဒ်ဗျဉ်ဂမ္တိုင်ဂ် ဗွဲမဒး ရးတဲ ဂပ်ဝ်ကိုတို့လုပ် ပွဲသုတ်အဘိဓရ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်ကိုပြာကဉ်ဗွဲမဒးရး ပွဲဝိနယ်အိုတ်ရ၊ ပိဒ်ဗျဉ်ဂမ္တိုင်ဂ် ဂပ်ဝ်ကိုတို့လုပ် ပွဲသုတ်အဘိဓရ်အိုတ်မ္း ဂပ်ဝ်ကိုပြာကဉ် ဗွဲမဒးရး ပွဲဝိနယ် အိုတ်မ္း ပွဲသုတ်လေဝ် ယပ်ဟံတို့လုပ်အိုတ်မ္း၊ ပွဲဝိနယ်လေဝ် ယပ်ဟံပြာကဉ်အိုတ်မ္း၊ “ဂလ္လာန်ဝံ ဂလ္လာန်တီလမ္မံပိဉ်ကျာ်တြဲ မထေက်ဒုင်ပူဇ်တေဝ် မဂြင်တီကေတ်(ဓရ်ဂမ္တိုင် အိုတ်သ့) အလိုဇကုမဉ္ဇာ်စုတ်ဂ် ဇေတ်ဇေတ်ဟံသေင်ရ၊ ဂလ္လာန်ထေရ်ဂမ္တိုင်ဟေင် မဂပ်ဝ်ကတ်

ဗတောန်ကေတ် ဗွဲဟံဒေးရဲရဲ” ရံဝံ ပွဲအရာဝံ ဒေးသျှတ်သွတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဖျံသျှတ်သွတ်ရံဝံတဲ ဩဝ်သွေးကွဲဂလားနီၣ်အိုတ်ညါ။

ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီၣ် “ပွဲဘာမဟီမုဝံ ခမီထေရ်မ္မဇေကု လိုင်လညာတ် ဂှိုၣ် မပကင်ရင်ခွမ်ပိုင်တိုင်ပါဠိအာဂီၤ မပကင်ရင်လဝ်သုတ်အဘိဓရ် မပကင်ရင်လဝ်ဝိနယ် မပကင်ရင်လဝ်မာတိကာ ပဒတ်ဒိုင်ရ။ ခရံဝံ အဲဝံမိင်ကေတ် နူဂတမုက်ထေရ်ရဲရဲ၊ ဝံကတ် ဗတောန်ကေတ် နူဂတမုက်ရ။ ‘ဣဝံတုန် သုတ်အဘိဓရ်ရ။ ဣဝံတုန် ဝိနယ်ရ။ ဣဝံတုန် ဒွေံဗတောန်ကျဲရ’ရံဝံ” ဟိုသွေးကျဲမ္မး ဟဂပ်ဝံသျှိုက်မျိုက် ဂလားနီၣ်ခမီၣ်ဏီရ။ ဟဂပ်ဝံ ဆေဝ်ဒပ်ဏီရ။ ဟံသျှိုက်မျိုက် ဟံဆေဝ်ဒပ်တဲ ကတ်ဗတောန်ကေတ် ပိုဒ်ဗျဉ်ဂမ္တိုင်ၣ် ဗွဲမ ဒေးတဲ ဂပ်ဝံကိုတို့လုပ် ပွဲသုတ်အဘိဓရ်အိုတ်ရ။ ဂပ်ဝံကိုပြာကဉ်ဗွဲမဒေးရဲ ပွဲဝိနယ်အိုတ်ရ။ ပိုဒ်ဗျဉ်ဂမ္တိုင်ၣ် ဂပ်ဝံကိုတို့လုပ် ပွဲသုတ်အဘိဓရ်အိုတ်မ္မး ဂပ်ဝံကိုပြာကဉ် ဗွဲမဒေးရဲ ပွဲဝိနယ် အိုတ်မ္မး ပွဲသုတ်လေဝ် ယဝ်တို့လုပ်အိုတ်မ္မး၊ ပွဲဝိနယ်လေဝ် ယဝ်ပြာကဉ်အိုတ်မ္မး။ “ဂလားနီၣ်ဝံ ဂလားနီၣ်တီလမ္မံပိုၣ်ကျဲၣ်တြဲ မထေက်ဒုင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တီကေတ်(ခရ်ဂမ္တိုင်အိုသို) အလို ဇေကုမသုတ်စွတ်ၣ် ဇေတ်ဇေတ်ရ။ ဂလားနီၣ်ထေရ်ဟောင် မဂပ်ဝံကတ်ဗတောန်ကေတ်ဗွဲမဒေးရဲ” ရံဝံ ပွဲအရာဝံ ဒေးသျှတ်သွတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဩဝ်ပကင်ရင်လဝ် မဟာပဒေသစတုတ္ထဝံ အိုတ်ညါ။ ယွံခမီတအ် မဟာပဒေသဂမ္တိုင် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတဲရ)။

သုတ်ဒသမ။

သဗ္ဗေတနိယဝဂ် မရနုက်ကိုပိတဲရ။

(၁၉) ၄။ ဗြာဟ္မဏဝဂ် ၁။ သုတ်ယောဓဇိဝ

၁၈၁။ ယွံခမီတအ် သရဲသဂံင်မချိုက်ပေတ် ကောံအင်္ဂဂမ္တိုင်ပန်သတ်ၣ် ထေက်ကို ကုသိုင်ရ။ ဒွံအရပ်စပ်သုင်စောသိုင်ရ။ အာစိုပ်ပွမရိုဟ်လို့ဟ် ရံဝံမ္မးသကအ်တဲသိုင်ဟောင်ရ။ ညးမ္မးပန်သတ်အိုတ်ၣ်ရောမ္မးတုန်— ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ သရဲသဂံင်ၣ် ပွဲဌာန်(ဂွေင် ပန်ခိုဟ်)ၣ်လေဝ် စီကူးဆိုက်ဗွက်ရ။ ပွဲဇေမ္မာလေဝ် ကိုကောန်လဒ်တုစိုပ်မာန်ရ။ ညံင်ဝံဂင် စင်လုပ် ဟံဆောတ်ယောင်လေဝ် ပန်ပေါဟ်မာန်ရ။ ထွောမ်ကဌင်ဇေကုမဇေၣ်ၣ်လေဝ် ကိုဖံက်ကလိုဟ်အာမာန်ရ။ ယွံခမီတအ် သရဲသဂံင်မချိုက်ပေတ် ကောံအင်္ဂဂမ္တိုင်ပန်သတ်ၣ် ထေက်ကိုကုသိုင်ရ။ ဒွံအရပ်စပ်သုင်စောသိုင်ရ။ အာစိုပ်ပွမရိုဟ်လို့ဟ် ရံဝံမ္မးသကအ်တဲသိုင် ဟောင်ရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သွဟ်ညံင်ရဲသတ်ၣ်ဟောင် ခမီ မချိုက်ပေတ်ကောံအင်္ဂဂမ္တိုင်ပန် သတ်ၣ် ရင်တျဉ်နင်(နုဌာန်သေ့)တဲလေဝ် ထေက်ကိုသွက်ဝံကိုဒါနိပူဇ်ရ။ ဝတ္ထုမစီရေင်လဝ် တွာဟ်နသွက်ကျဲထီဂမ္တိုင်လေဝ် ထေက်ကိုသွက်ဝံကိုဒါနိပူဇ်ရ။ ထေက်ကိုဒုင်ဂိုင်ကေတ် ဒါနိ မရန်တုံစိုကိုသွက်ဘဝပရလိုက်ရ။ ထေက်ကိုသွက်ဝံပင်ခွအ်ခွေံတဲရ။ ဒွံတိဗုတိုက်ပြဲ သွက် ဂကောံသတ် ဝံပတဲသွပကုသိုလ်ရ။ ညးမ္မးပန်သတ်အိုတ်ၣ်ရောမ္မးတုန်— ပွဲဌာန်(ဂွေင်ပန်ခိုဟ်)

ဂိုလေပ် စီးကူးဆိုက်ဗွက်ရ၊ ပွဲဇေမုာ်လေပ် ကိုကောန်လံဒတုံစိုပ်မာန်ရ၊ ညံင်ဂွံဂင်စင်လုပ်
ဟွံဆောတ်ယောင်လေပ် ပန်ပေါဟ်မာန်ရ၊ ထွောမ်ကဠင်ဇကုမဇ္ဇော်ဂိုလေပ် ကိုဖံက်ကလိုဟ်
အာမာန်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သုာ်လို ခမီဂ် စီးကူးဆိုက်ဗွက် ပွဲဌာန်(ဂွေင်ပန်ခိုဟ်)ဂ်ရော? ယွံခမီတအ်
ပွဲသာသနာဂွံ ခမီဂ် မှုကီုသီလရ ။ ပ ။ ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲသိက္ခာပိုဒ်ဂမ္တိုင်တုဲ ဒွေတ်လုတ်ရ။
ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟောင် ခမီဂ် စီးကူးဆိုက်ဗွက် ပွဲဌာန်(ဂွေင်ပန်ခိုဟ်)ရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သုာ်လို ခမီဂ် ကိုကောန်လံဒတုံစိုပ် ပွဲဌာန်သွော့မာန်ဂ်ရော? ယွံခမီ
တအ် ပွဲသာသနာဂွံ ခမီဂ် ရုပ်အိုသို မဒ်အတိက်,အနာဂတ်,ပစ္စုပ္ပန် ချေလေပ်မဒ်အပွဲ,မုး
ချေလေပ်မဒ်ကြိုင်မှိုဟ်,ချိုန်ညောန် ချေလေပ်မဒ်ယုတ်,ပြ ချေလေပ်မဒ်သွော့, ကြပ်ဂ် “ရုပ်ဝံ
ဂြပ်အဲဟံသောင်ရ၊ ရုပ်ဝံ အဲဟံသောင်ရ၊ ရုပ်ဝံ ဇကုအဲဟံသောင်ရ” ရဲဝံ မှာ်သွောပ်တံ နကီု
ဝိပဿနာပညာမဃာ်စုတ် ဗွဲအတိုင်မဃာ်စုတ်ရ။ ဝေဒနာအိုသို။ သညာအိုသို။ သင်္ခါရအိုသို။
ဝိညာဏ်အိုသို မဒ်အတိက်,အနာဂတ်,ပစ္စုပ္ပန် ချေလေပ်မဒ်အပွဲ,မုး ချေလေပ်မဒ်ကြိုင်မှိုဟ်,
ချိုန်ညောန် ချေလေပ်မဒ်ယုတ်,ပြ ချေလေပ်မဒ်သွော့,ကြပ်ဂ် “ဝိညာဏ်ဝံ ဂြပ်အဲဟံသောင်ရ၊
ဝိညာဏ်ဝံ အဲဟံသောင်ရ၊ ဝိညာဏ်ဝံ ဇကုအဲဟံသောင်ရ”ရဲဝံ မှာ်သွောပ်တံ နကီုဝိပဿနာ
ပညာမဃာ်စုတ် ဗွဲအတိုင်မဃာ်စုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟောင် ခမီဂ် ကိုကောန်လံဒတုံစိုပ်
ဌာန်သွော့မာန်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သုာ်လို ခမီဂ် ကိုဂင်စင်လုပ်ဟွံဆောတ်ယောင်မာန်ဂ်ရော? ယွံခမီ
တအ် ပွဲသာသနာဂွံ ခမီဂ် “ဣဝံတုန် ဒဒိခိရ”ရဲဝံ တိကေတ်အတိုင်မဃာ်စုတ်ရ၊ “ဣဝံတုန်
ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာဒဒိခိဟိုတ်ရ”ရဲဝံ တိကေတ်အတိုင်မဃာ်စုတ်ရ။ ယွံခမီတအ်
ရဲဝံဟောင် ခမီဂ် ကိုကောန်လံဂင်စင်လုပ် ဟွံဆောတ်ယောင်မာန်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သုာ်လို ခမီဂ် ကိုဖံက်ကလိုဟ်ထွောမ်ကဠင်ဇကုမဇ္ဇော်မာန်ဂ်ရော?
ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ခမီဂ် ကိုဖံက်ကလိုဟ်ကွေံ ကဠော့အဝိဇ္ဇာမဇ္ဇော်မာန်ရ။ ယွံခမီ
တအ် ရဲဝံဟောင် ခမီဂ် ကိုဖံက်ကလိုဟ်ထွောမ်ကဠင်ဇကုမဇ္ဇော်မာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ခမီ
မချိုက်ပေင်တကော့အင်္ဂါဂမ္တိုင်ပန်သုာ်ရ ရင်တျိုင်နင်(နူဌာန်သွော့)တုဲလေပ် ထေက်ကိုသွက်ဝံ
ကိုဒါနိပ္ပုဇရ ။ ပ ။ ဒ်တိဗုထိုက်ပြ သွက်ဂကောံသတ် ဝံပတုဲသွပ္ပကုသိုလ်ရ ရဲဝံ (သွားတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ပါဠိဘောဂ

၁၈၂။ ယွံခမီတအ် သမဏကိုဒ် ဗြာဟ္မဏကိုဒ် ဒေဝတ်ကိုဒ် ဒေဝတ်မာရ်ကိုဒ်
ဗြိုကိုဒ် ပွဲလောကဝံ ညးလိမ္မဲဟံဟို ညးမမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲ ဒုင်လျိုင်ခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူမာန်ဂ်ဟံမ္မဲရ။

ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— သမဏကိုန် ဗြာဟ္မဏကိုန် ဒေဝတ်ကိုန် ဒေဝတ်မာရ်ကိုန် ဗြိုကိုန် ပွဲလောကဝံ ညးလိမ္မဲဟံဟို ညးမမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲ ဒုင်လျိုင်သဘပွမဗျူ ရံဝံမွဲ “ဩဝံလွက်ဗျူညိ”မာန်ဂ် ဟံမ္မဲရ။ သမဏကိုန် ဗြာဟ္မဏကိုန် ဒေဝတ်ကိုန် ဒေဝတ်မာရ်ကိုန် ဗြိုကိုန် ပွဲလောကဝံ ညးလိမ္မဲဟံဟို ညးမမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲ ဒုင်လျိုင်သဘပွမဗျူ ရံဝံမွဲ “ဩဝံလွက်ဗျူညိ”မာန်ဂ် ဟံမ္မဲရ။ သမဏကိုန် ဗြာဟ္မဏကိုန် ဒေဝတ်ကိုန် ဒေဝတ်မာရ်ကိုန် ဗြိုကိုန် ပွဲလောကဝံ ညးလိမ္မဲဟံဟို ညးမမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲ ဒုင်လျိုင်သဘပွမဗျူ ရံဝံမွဲ “ဩဝံလွက်ဗျူညိ”မာန်ဂ် ဟံမ္မဲရ။ သမဏကိုန် ဗြာဟ္မဏကိုန် ဒေဝတ်ကိုန် ဒေဝတ်မာရ်ကိုန် ဗြိုကိုန် ပွဲလောကဝံ ညးလိမ္မဲဟံဟို ညးမမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲ ဒုင်လျိုင်ဗိုကမ်ဂမ္တိုင် မယုတ်သပ်ဇကုမဂပ်ပ်သွလပ် ပွဲကိုပ်ကွာ မဒ်အာရီကိလေသ မလေပ်ကတိဗဒ်ကို ဘဝတိုမ္မဲလှေ့ဗုန် မဒ်မ္မဲဟာန်ကော့ပွကတ်ကတာန် မျှံကိုဖိဒဒိန် မလေပ်ကတိဗဒ်ကိုပွမတန်ပဋိသန္ဓိ ပွမဗျူ ပွမဗျူပွဲကာလကြ ရံဝံမွဲ “ဩဝံလွက်ကတိဗဒ်ညိ”မာန်ဂ် ဟံမ္မဲရ။

ယွံခမိတအ် သမဏကိုန် ဗြာဟ္မဏကိုန် ဒေဝတ်ကိုန် ဒေဝတ်မာရ်ကိုန် ဗြိုကိုန် ပွဲလောကဝံ ညးလိမ္မဲဟံဟို ညးမမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲ ဒုင်လျိုင်ဓရဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံမာန်ဂ် ဟံမ္မဲရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်သုတ

၁၈၃။ ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမ္မံပိဋ်ကျၢ်တြဲ သွဒတ်တန်တဒိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် မဒ်ဒွါကိုစွကုယန်လမ္မံဂ်မ္တိုင် ဇရေင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗဗ္ဗုးဝဿကာရ မဒ်အမာတ်ဇော်သိုင်မဂဓရး ပော့ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္မံပိဋ်ကျၢ်တြဲတဲ ဟိုဂလားနိမိပ်စိုတ်အိုတ်တို့ဟ် ဆက်မိတ် ကော့တီလမ္မံပိဋ်ကျၢ်တြဲမ္မဲစွဲရ။ ဟိုပတဲကော့ဂလားနိ ထေက်ကိုမိပ်စိုတ်အိုတ်တို့ဟ် ထေက်ကိုဗိုဗျဟ်တဲ သိုမဂဇေဒိုင်ပွဲဒွါမ္မဲဂ် ဂရေင်ပတီ တီလမ္မံပိဋ်ကျၢ်တြဲဂလားနိဝံရ—

ယွံတြဲနဲဂေါတမ “ညးလိမ္မဲဟံဟို အရာညာတ်ဂ် ‘အဲညာတ် ရံဝံရ’ ရံဝံ ဟိုသွးကျၢ်မွဲး ပွဲအရာဟိုသွးဂ် ဒုဟ်ဟံမ္မဲရ။ ညးလိမ္မဲဟံဟို အရာမိင်ဂ် ‘အဲမိင် ရံဝံရ’ရံဝံ ဟိုသွးကျၢ်မွဲး ပွဲအရာဟိုသွးဂ် ဒုဟ်ဟံမ္မဲရ။ ညးလိမ္မဲဟံဟို အရာတုတ်ဒွံဂ် ‘အဲတုတ်ဒွံ ရံဝံရ’ ရံဝံ ဟိုသွးကျၢ်မွဲး ပွဲအရာဟိုသွးဂ် ဒုဟ်ဟံမ္မဲရ။ ညးလိမ္မဲဟံဟို အရာတီဂ် ‘အဲတီ ရံဝံရ’ ရံဝံ ဟိုသွးကျၢ်မွဲး ပွဲအရာဟိုသွးဂ် ဒုဟ်ဟံမ္မဲရ” ရံဝံ အဲဒိုက် မျှံကိုဝါဒဗြဲသင်္ဂရံ မျှံကိုကွေတ်ဗြဲသင်္ဂရံ ရံဝံ (ဂရေင်ပတီရ)။

ယွံဗဗ္ဗုး အရာညာတ်အိုသိုဂ် “ဂပ်ပ်ဟိုသွးရ” ရံဝံ အဲဟံသွးရ။ ယွံဗဗ္ဗုး အရာညာတ်အိုသိုဂ် “ဟဂပ်ပ်ဟိုသွးရ” ရံဝံလေပ် အဲဟံသွးရ။ ယွံဗဗ္ဗုး အရာမိင်အိုသိုဂ် “ဂပ်ပ်

ဟိုသွားရ” ရံဝံ အဲဟံသွားရ၊ ယွံဗဗ္ဗု အရာမိင်အိုသိုက် “ဟဂပ်ပ်ဟိုသွားရ” ရံဝံလေဝ် အဲဟံသွားရ၊ ယွံဗဗ္ဗု အရာတုတ်ဒွံအိုသိုက် “ဂပ်ပ်ဟိုသွားရ” ရံဝံ အဲဟံသွားရ၊ ယွံဗဗ္ဗု အရာတုတ်ဒွံအိုသိုက် “ဟဂပ်ပ်ဟိုသွားရ” ရံဝံလေဝ် အဲဟံသွားရ၊ ယွံဗဗ္ဗု အရာတီအိုသိုက် “ဂပ်ပ်ဟိုသွားရ” ရံဝံ အဲဟံသွားရ၊ ယွံဗဗ္ဗု အရာတီအိုသိုက် “ဟဂပ်ပ်ဟိုသွားရ” ရံဝံလေဝ် အဲဟံသွားရ။

ယွံဗဗ္ဗု ဟိုတ်ဒေတုန် ကုညးဟိုသွား အရာဂွံညာတ်ကေတ်ဂ် ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ဇော်မောဝ်တဲ ဓရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်ဟုတ်ယုတ်အိုတ်မွဲ ပွမညာတ်မျံသဘ်ရံဝံ “ဟဂပ်ပ်ဟိုသွားရ” ရံဝံ အဲသွားရ။ ယွံဗဗ္ဗု ကုညးဟံဟိုသွား အရာဂွံညာတ်ကေတ်ဂ် ဓရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ဟုတ်ယုတ်တဲ ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ဇော်မောဝ်အိုတ်မွဲ ပွမညာတ်မျံသဘ်ရံဝံ “ဂပ်ပ်ဟိုသွားရ” ရံဝံ အဲသွားရ။

ယွံဗဗ္ဗု ကုညးဟိုသွား အရာဂွံမိင်ကေတ်ဂ် ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ဇော်မောဝ်တဲ ဓရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ဟုတ်ယုတ်အိုတ်မွဲ ပွမမိင်မျံသဘ်ရံဝံ “ဟဂပ်ပ်ဟိုသွားရ” ရံဝံ အဲသွားရ။ ယွံဗဗ္ဗု ကုညးဟံဟိုသွား အရာဂွံမိင်ကေတ်ဂ် ဓရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ဟုတ်ယုတ်တဲ ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ဇော်မောဝ်အိုတ်မွဲ ပွမမိင်မျံသဘ်ရံဝံ “ဂပ်ပ်ဟိုသွားရ” ရံဝံ အဲသွားရ။

ယွံဗဗ္ဗု ကုညးဟိုသွား အရာဂွံတုတ်ဒွံကေတ်ဂ် ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ဇော်မောဝ်တဲ ဓရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ဟုတ်ယုတ်အိုတ်မွဲ ပွမတုတ်ဒွံမျံသဘ်ရံဝံ “ဟဂပ်ပ်ဟိုသွားရ” ရံဝံ အဲသွားရ။ ယွံဗဗ္ဗု ကုညးဟံဟိုသွား အရာဂွံတုတ်ဒွံကေတ်ဂ် ဓရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ဟုတ်ယုတ်တဲ ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ဇော်မောဝ်အိုတ်မွဲ ပွမတုတ်ဒွံမျံသဘ်ရံဝံ “ဂပ်ပ်ဟိုသွားရ” ရံဝံ အဲသွားရ။

ယွံဗဗ္ဗု ကုညးဟိုသွား အရာဂွံတီကေတ်ဂ် ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ဇော်မောဝ်တဲ ဓရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ဟုတ်ယုတ်အိုတ်မွဲ ပွမတီမျံသဘ်ရံဝံ “ဟဂပ်ပ်ဟိုသွားရ” ရံဝံ အဲသွားရ။ ယွံဗဗ္ဗု ကုညးဟံဟိုသွား အရာဂွံတီကေတ်ဂ် ဓရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ဟုတ်ယုတ်တဲ ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ဇော်မောဝ်အိုတ်မွဲ ပွမတီမျံသဘ်ရံဝံ “ဂပ်ပ်ဟိုသွားရ” ရံဝံ အဲသွားရ ရံဝံ (သွားတရ)။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗဗ္ဗုဝဿကာရ မဒ်အမာတ်ဇော် သိုင်မဂဓရး သျှိုက်မျိုက်အိုတ်တိုဟ် ဂလာန်ဓရ် တီလမျှပိုင်ကျက်တြဲတံတဲ ဒွါက်ကတိုနူဒွါ ပါစူးအာရ။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်အဘယ

၁၈၄။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗဗ္ဗုဇာဏုသောဏိ ပှောပြာပ်အာဇရေင် တီလမျှပိုင်ကျက်တြဲတဲ ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကောံတီလမျှပိုင်ကျက်တြဲမွဲစွဲရ၊ ဟိုပတဲကောံဂလာန်

ထေက်ကိုမိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗိုဗျဟ်တဲ သိုမဂဇာဒ်ဒိုင်ပဲဒိုင်မွဲဂ် ဂရင်ပတီ တီလ မှုံပိုင်ကျက်တြဲ ဂလာန်ဝံရ—

ယွံတြနဲဂေါတမ “သိုကိုမဒ်တ မှုံသဘပွမဒးချိုတ်ဂ် ညးလိမ္မဲ ဟံဖေက်ဟံအာစိုပ် ပွမလကိုတ် နူပွမဒးချိုတ်ဂ် ဟံမွဲရ” ရံဝံ အဲဒိုက် မှုံကိုဝါဒမြသ်ဝံရ၊ မှုံကိုကွေတ်မြသ်ဝံရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံဗဗ္ဗး သိုကိုမဒ်တ မှုံသဘပွမဒးချိုတ်ဂ် ညးမဖေက် မအာစိုပ်ပွမ လကိုတ် နူပွမဒးချိုတ်ဂ်လေဝ် နွံရ၊ ယွံဗဗ္ဗး သိုကိုမဒ်တ မှုံသဘပွမဒးချိုတ်ဂ် ညးဟံဖေက် ဟံအာစိုပ် ပွမလကိုတ် နူပွမဒးချိုတ်ဂ်လေဝ် နွံရ။

ယွံဗဗ္ဗး သိုကိုဒ်တ မှုံသဘပွမဒးချိုတ်ဂ် ညးမဖေက် မအာစိုပ်ပွမလကိုတ် နူပွမ ဒးချိုတ်ဂ် ညးခေံဂ်ရော? ယွံဗဗ္ဗး ပဲလောကဝံ ညးလျိုင် ပဲကာမဂုဏ်ဂမၠိုင် မှုံကိုရာဂဟံစ် စူးရ၊ မှုံကိုဆန္ဒဟံစ်စူးရ၊ မှုံကိုပွမသျှိုက်ဆာန်သေံသ့ဟံစ်စူးရ၊ မှုံကိုပွမဗျိုတဟင်ဟံစ် စူးရ၊ မှုံကိုပွမဒတူတဘဟံစ်စူးရ၊ မှုံကိုတဏှာဟံစ်စူးရ၊ ယဲမသကာတ်မြဟ်မွဲမွဲဂကူ အာစိုပ် ညးဂ်ရ၊ ကုညးအာစိုပ်ယဲမသကာတ်မြဟ်မွဲမွဲဂကူ “ကာမဂုဏ်ဂမၠိုင် မထေက်ကိုသျှိုက် ဆာန်ဂ် ကြက်သူးကွေံအဲ ဗွဲစုတ်အိုတ်ရ၊ အဲလေဝ် ကြက်ဒးသူးကွေံ ကာမဂုဏ်ဂမၠိုင် မထေက်ကိုသျှိုက်ဆာန်ရ” ရံဝံ ကသပ်ဒ်ရ၊ ညးဂ် ဝိုင်စံင်တူရ၊ ချောင်စိုတ်ရ၊ လရိအံယံ ဂတေဝ်ရ၊ ဂတီသြိုဟ်ဒင်ဒင် ဟိုရိုဟ်ရင်ရ၊ အာစိုပ်ပွမဝိဝိင် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ရ၊ ယွံဗဗ္ဗး သိုကိုမဒ်တ မှုံသဘပွမဒးချိုတ်ဂ် ညးမဖေက် မအာစိုပ်ပွမလကိုတ် နူပွမဒးချိုတ်ဂ် ညးဝံ ဟောင်ရ။

ယွံဗဗ္ဗး မွဲဂကူပုန်တုန် ပဲလောကဝံ ညးလျိုင် ပဲဇကု မှုံကိုရာဂဟံစ်စူးရ၊ မှုံကို ဆန္ဒဟံစ်စူးရ၊ မှုံကိုပွမသျှိုက်ဆာန်သေံသ့ဟံစ်စူးရ၊ မှုံကိုပွမဗျိုတဟင်ဟံစ်စူးရ၊ မှုံကို ပွမဒတူတဘဟံစ်စူးရ၊ မှုံကိုတဏှာဟံစ်စူးရ၊ ယဲမသကာတ်မြဟ်မွဲမွဲဂကူ အာစိုပ်ညးဂ်ရ၊ ကုညးအာစိုပ်ယဲမသကာတ်မြဟ်မွဲမွဲဂကူ “ဇကုမထေက်ကိုသျှိုက်ဆာန်ဂ် ကြက်သူးကွေံအဲ ဗွဲစုတ်ရ၊ အဲလေဝ် ကြက်ဒးသူးကွေံဇကုမထေက်ကိုသျှိုက်ဆာန်ရ” ရံဝံ ကသပ်ဒ်ရ၊ ညးဂ် ဝိုင်စံင်တူရ၊ ချောင်စိုတ်ရ၊ လရိအံယံဂတေဝ်ရ၊ ဂတီသြိုဟ်ဒင်ဒင် ဟိုရိုဟ်ရင်ရ၊ အာစိုပ်ပွမ ဝိဝိင် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ရ။ ယွံဗဗ္ဗး သိုကိုမဒ်တ မှုံသဘပွမဒးချိုတ်ဂ် ညးမဖေက် မအာစိုပ် ပွမလကိုတ် နူပွမဒးချိုတ်ဂ် ညးဝံဟောင်ရ။

ယွံဗဗ္ဗး မွဲဂကူပုန်တုန် ပဲလောကဝံ ညးလျိုင် ဟဝံကွေန်သွ ပွထိုက်ဏီရ၊ ဟဝံ ကွေန်သွ ကုသိုလ်ဏီရ၊ ဟဝံသွ ပွမဆေဝ်တာကွေံ နူအရာဖေက်ဂံက်ဏီရ၊ သွပွသရံ ပါပ်တဲဒ်ဒိုင်ရ၊ သွပွကြမ်ကြတဲဒ်ဒိုင်ရ၊ သွပွ(အကုသိုလ်)မက္ခိဒုက်တဲဒ်ဒိုင်ရ၊ ယဲမသကာတ် မြဟ်မွဲမွဲဂကူ အာစိုပ်ညးဂ်ရ၊ ကုညးအာစိုပ်ယဲမသကာတ်မြဟ် မွဲမွဲဂကူ “အဲ ဟဝံကွေန် သွဒး ပွထိုက်ရသွ၊ ဟဝံကွေန်သွဒး ကုသိုလ်ရသွ၊ ဟဝံသွဒး ပွမဆေဝ်တာကွေံ နူအရာ ဖေက်ဂံက်ရသွ၊ သွဒးပွသရံပါပ်တဲဒ်ဒိုင်ရသွ၊ သွဒးပွကြမ်ကြတဲဒ်ဒိုင်ရသွ၊ သွဒးပွမက္ခိဒုက်

တုန်ခွင်ရသွံ၊ ယုံမွေးတအ် လအာဂတိပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင် မဟဝံသုပ္ပတိက်ဏီ မဟဝံသုပ္ပကုသိုလ်ဏီ မဟဝံသုပ္ပမဆေဝ်တာကေံ နူအရာဖေက်ဂွံက်ဏီ မသုပ္ပသရာပိပ်တုန်ခွင် မသုပ္ပကြမ်ကြ တုန်တုန်ခွင် မသုပ္ပကွဲဒုက်တုန်ခွင်ဂ် ပွဲဘဝကြ အဲကြက်ဒးအာစိုပ်ရသွံ” ရဲဝံ ကသပ်ဒ်ရဲဝံရ။ ညးဂ် တိုင်စံင်တူရ၊ ချောင်စိုတ်ရ၊ လရိအ်ယာံဂတေဝ်ရ၊ ဂတီုသြိုဟ်ဒင်ဒင် ဟိုရိဟ်ရင်ရ၊ အာစိုပ်ပွမဝိဝိင် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ရ။ ယုံဗဗူး သိုက်မဒ်တ မုံသဘာပွမဒးချိုတ်ဂ် ညးမဖေက် မအာစိုပ်ပွမလကိုတ် နူပွမဒးချိုတ်ဂ် ညးဝံဟောင်ရ။

ယုံဗဗူး မွဲဂကူပုန်တုန် ပွဲလောကဝံ ညးလျိုက် ပွဲခရ်သပျုရိဟ် သေဟ်ပွာရ၊ ပါပိ ဟံမာန်ရ၊ အာစိုပ်သ္တုတ်သ္တုတ်ဟံမာန်ရ၊ ယဲမသကာတ်မြဟ်မွဲမွဲဂကူ အာစိုပ်ညးဂ်ရ၊ ကုညး အာစိုပ်ယဲမသကာတ်မြဟ်မွဲမွဲဂကူ “ဗွဲစုတ် ပွဲခရ်သပျုရိဟ် အဲသေဟ်ပွာကျင်ရသွံ၊ ပါပိ ဟံမာန်ကျင်ရသွံ၊ သ္တုတ်သ္တုတ်ဟံမာန်ကျင်ရသွံ” ရဲဝံ ကသပ်ဒ်ရ။ ညးဂ် တိုင်စံင်တူရ၊ ချောင်စိုတ်ရ၊ လရိအ်ယာံဂတေဝ်ရ၊ ဂတီုသြိုဟ်ဒင်ဒင် ဟိုရိဟ်ရင်ရ၊ အာစိုပ်ပွမဝိဝိင် ဗွဲမ သကာတ်မြဟ်ရ။ ယုံဗဗူး သိုက်မဒ်တ မုံသဘာပွမဒးချိုတ်ဂ် ညးမဖေက် မအာစိုပ်ပွမလကိုတ် နူပွမဒးချိုတ်ဂ် ညးဝံဟောင်ရ။ ယုံဗဗူး သိုက်မဒ်တ မုံသဘာပွမဒးချိုတ်ဂ် ညးဂမၠိုင်မဖေက် မအာစိုပ်ပွမလကိုတ် နူပွမချိုတ်ဂ် က္လုဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။

ယုံဗဗူး သိုက်မဒ်တ မုံသဘာပွမဒးချိုတ်ဂ် ညးဟံဖေက် ဟံအာစိုပ်ပွမလကိုတ် နူပွမ ဒးချိုတ်ဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယုံဗဗူး ပွဲလောကဝံ ညးလျိုက် ပွဲကာမဂုဏ်ဂမၠိုင် မုံကီုရာဂစ် စူးရ၊ ဆန္ဒစ်စူးရ၊ ပွမသျိုက်ဆာန်သေံသ္တုတ်စူးရ၊ ပွမဗျိုတ်ဟင်စ်စူးရ၊ ပွမဒတူတုတ်စ် စူးရ၊ တဏှာစ်စူးရ၊ ယဲမသကာတ်မြဟ်မွဲမွဲဂကူ အာစိုပ်ညးဂ်ရ၊ ကုညးအာစိုပ်ယဲ မသကာတ်မြဟ်မွဲမွဲဂကူ “ကာမဂုဏ်ဂမၠိုင် မထေက်ကိုသျိုက်ဆာန်ဂ် ကြက်သွးကေံအဲ ဇြကန်အိုတ်ရ၊ အဲလေဝ် ကြက်ဒးသွးကေံ ကာမဂုဏ်ဂမၠိုင် မထေက်ကိုသျိုက်ဆာန်ရ” ရဲဝံ ကသပ်ဟံဒ်ရ။ ညးဂ် ဟံတိုင်စံင်တူရ၊ ဟံချောင်စိုတ်ရ၊ ဟံလရိအ်ယာံဂတေဝ်ရ၊ ဂတီုသြိုဟ် ဒင်ဒင် ဟံဟိုရိဟ်ရင်ရ၊ ဟံအာစိုပ်ပွမဝိဝိင် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ရ။ ယုံဗဗူး သိုက်မဒ်တ မုံသဘာ ပွမဒးချိုတ်ဂ် ညးဟံဖေက် ဟံအာစိုပ်ပွမလကိုတ် နူပွမဒးချိုတ်ဂ် ညးဝံဟောင်ရ။

ယုံဗဗူး မွဲဂကူပုန်တုန် ပွဲလောကဝံ ညးလျိုက် ပွဲဇကု မုံကီုရာဂစ်စူးရ၊ ဆန္ဒစ်စူးရ၊ ပွမသျိုက်ဆာန်သေံသ္တုတ်စူးရ၊ ပွမဗျိုတ်ဟင်စ်စူးရ၊ ပွမဒတူတုတ်စ်စူးရ၊ တဏှာစ်စူးရ၊ ယဲမသကာတ်မြဟ်မွဲမွဲဂကူ အာစိုပ်ညးဂ်ရ၊ ကုညးအာစိုပ်ယဲမသကာတ်မြဟ်မွဲမွဲဂကူ “ဇကု မထေက်ကိုသျိုက်ဆာန်ဂ် ကြက်သွးကေံအဲ ဇြကန်ရ၊ အဲလေဝ် ကြက်ဒးသွးကေံဇကုမထေက် ကိုသျိုက်ဆာန်ရ” ရဲဝံ ကသပ်ဒ်ရ။ ညးဂ် ဟံတိုင်စံင်တူရ၊ ဟံချောင်စိုတ်ရ၊ ဟံလရိအ်ယာံ ဂတေဝ်ရ၊ ဂတီုသြိုဟ်ဒင်ဒင် ဟံဟိုရိဟ်ရင်ရ၊ ဟံအာစိုပ် ပွမဝိဝိင် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ရ။ ယုံဗဗူး သိုက်မဒ်တ မုံသဘာပွမဒးချိုတ်ဂ် ညးဟံဖေက် ဟံအာစိုပ် ပွမလကိုတ် နူပွမဒးချိုတ်ဂ် ညးဝံဟောင်ရ။

ယံဗဗ္ဗေ မွဲဂကူပုန်တုန် ပဲ့လောကဝံ ညးလျှိုက် ဟံကောန်သပ္ပသရဲပါပ်ရ၊ ဟံကောန်သပ္ပကြမ်ကြရ၊ ဟံကောန်သပ္ပ(အကုသိုလ်)ကိုခွက်ရ၊ ကောန်သပ္ပထိုက်တဲဒ်ဒိုင်ရ၊ ကောန်သပ္ပကုသိုလ်တဲဒ်ဒိုင်ရ၊ ကောန်သပ္ပမဆေဝတာကော့ နူအရာဖေက်ဂွံက်တဲဒ်ဒိုင်ရ၊ ယဲမသကာတ်မြတ်မွဲမွဲဂကူ အာစိုပ်ညးဂ်ရ၊ ကုညးအာစိုပ်ယဲမသကာတ်မြတ်မွဲမွဲဂကူ “အဲဟံကောန်သပ္ပသရဲပါပ်ရ၊ ဟံကောန်သပ္ပကြမ်ကြရ၊ ဟံကောန်သပ္ပ(အကုသိုလ်)ကိုခွက်ရ၊ ကောန်သပ္ပထိုက်တဲဒ်ရ၊ ကောန်သပ္ပကုသိုလ်တဲဒ်ရ၊ ကောန်သပ္ပမဆေဝတာကော့ နူအရာဖေက်ဂွံက်တဲဒ်ရ၊ ယံဗဗ္ဗေတအ် လအာဂတိ ညးဂမၠိုင် မဟံကောန်သပ္ပသရဲပါပ် မဟံကောန်သပ္ပကြမ်ကြ မဟံကောန်သပ္ပကိုခွက် မဟံကောန်သပ္ပထိုက်တဲ မဟံကောန်သပ္ပကုသိုလ်တဲ မဟံကောန်သပ္ပမဆေဝတာကော့ နူအရာဖေက်ဂွံက်တဲဒ်တဲဒ်နွံက် ပဲ့ဘဝကြ ကြက်အဲ ဂွံအာစိုပ်ရသွံ” ရဝံ ကသပ်ဒ်ရ၊ ညးဂ် ဟံဂွံင်စံင်တူရ၊ ဟံချောင်စိုတ်ရ၊ ဟံလရိအ်ယာံဂတေဝ်ရ၊ ဂတိတြိဟ်ဒင်ဒင် ဟံဟိုရိဟ်ရင်ရ၊ ဟံအာစိုပ်ပမဝိဝိင် ဗွဲမသကာတ်မြတ်ရ၊ ယံဗဗ္ဗေ သိုက်မဒိတ် မုဲသတ်ပမဒးချိုတ်ဂ် ညးဟံဖေက် ဟံအာစိုပ်ပမလကိုတ် နူပမဒးချိုတ်ဂ် ညးဂွံဟေင်ရ။

ယံဗဗ္ဗေ မွဲဂကူပုန်တုန် ပဲ့လောကဝံ ညးလျှိုက် ပဲ့ခေသပ္ပရိဟ် ဟံသေဟ်ပှာရ၊ ပါ်ပါမာန်ရ၊ သျှတ်သွတ်မာန်ရ၊ ယဲမသကာတ်မြတ်မွဲမွဲဂကူ အာစိုပ်ညးဂ်ရ၊ ကုညးအာစိုပ်ယဲမသကာတ်မြတ် မွဲမွဲဂကူ “ဗွဲစုတ် ပဲ့ခေသပ္ပရိဟ် အဲဟံသေဟ်ပှာရ၊ ပါ်ပါမာန်ရ၊ သျှတ်သွတ်မာန်ရ” ရဝံ ကသပ်ဒ်ရ၊ ညးဂ် ဟံဂွံင်စံင်တူရ၊ ဟံချောင်စိုတ်ရ၊ ဟံလရိအ်ယာံဂတေဝ်ရ၊ ဂတိတြိဟ်ဒင်ဒင် ဟံဟိုရိဟ်ရင်ရ၊ ဟံအာစိုပ်ပမဝိဝိင် ဗွဲမသကာတ်မြတ်ရ၊ ယံဗဗ္ဗေ သိုက်မဒိတ် မုဲသတ်ပမဒးချိုတ်ဂ် ညးဟံဖေက် ဟံအာစိုပ်ပမလကိုတ် နူပမဒးချိုတ်ဂ် ညးဂွံဟေင်ရ။ ယံဗဗ္ဗေ သိုက်မဒိတ် မုဲသတ်ပမဒးချိုတ်ဂ် ညးဂမၠိုင် ဟံဖေက်ဟံအာစိုပ်ပမလကိုတ် နူပမဒးချိုတ်ဂ် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

ယံတြနဲဂေတမ (ခရ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရသွံ၊ ယံတြနဲဂေတမ (ခရ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရသွံ ။ ပ ။ သွတမ်နူတဲဒ်တဲ စိုက်လအိတ်လမျို အဲဒိုက်ဂ် ဥပးမအာစိုပ်ပမပြာပ်သစ္စစွဲစွဲ ရဝံ တြနဲဂေတမ ဩဝ်ဂိုင်သမ္ဘိညိ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဗြာဟ္မဏသစ္စ

၁၈၅။ ပဲ့ကာလမွဲအခိုင် တီလမုဲပိုင်ကျာ်တြ သွဒတ်တန်တဲဒ် ပဲ့ဒိုက်ဇ္ဈကုဋ် ဇရေင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ၊ ပဲ့အခိုင်ဂ် ပြဘာဇ်ဂမၠိုင်မဂိုင်ဂွင် မပြာကဋ်ဒယံတဲလောန် ပဒတ်ဒိုင် ပဲ့အာရှာမ်ပြဘာဇ် ဇရေင်ဩဝ်ကျင်သပ္ပနိကာအိုတ်ရ၊ ညးမူးပြဘာဇ်ဂမၠိုင်အိုတ်ဂ်ရော

မှူးတုန်— ပြဘာဏ် အန္တဘာရ ပြဘာဏ်ဝရဓရ ပြဘာဏ်သကုလုဒါယီ ကောံပြဘာဏ်သအာင် ဂမ္ဘိုင်မပြာကဋ် ဒယံတုလောန်ရ။ ပွဲအခိုင်ကို တီလမ္ပုပိဋ်ကျာ်တြဲ ပွဲအခိုင်သဝံတုပယျာံ တုစိဟ် ခြိုက်ကတိနုဒ္ဓါမသတင်ဒိုင်တု ပြာပ်အာဇရေင်အာရှာမ်ပြဘာဏ် ဩင်ကြိုင်သပွဲ နိကာရ။

ပွဲအခိုင်ကို ကုပြဘာဏ်ဂမ္ဘိုင် မ္ပုကုကွေတ်မသအာင်နူသာသနာ မဂဇာ်ကောံခရီုဒိုင်ကို “ဟိုတ်နူဟိုတ်ဝံလေဝ် ပြာဟ္မဏသစ္စဂမ္ဘိုင် ဒ်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်ဝံလေဝ် ပြာဟ္မဏသစ္စ ဂမ္ဘိုင် ဒ်အိုတ်ရ” ရဝံ ဂလာန်အကြာဝံ ကတိဒ်ကျိုင်ရ။ ပွဲအခိုင်ကို တီလမ္ပုပိဋ်ကျာ်တြဲ ပြာပ်အာဇရေင်ပြဘာဏ်ဂမ္ဘိုင်တုမှူး သီမဂဇာ်ဒိုင်ပွဲဒ္ဓါမလးပညပ်လဝ်သ္မာံ—

ယွံပြဘာဏ်တအ် ပွဲအခိုင်လုဟ် မုရ်နဂလာန်မ္ပဲ ဂဇာ်ကောံခရီုဒိုင်အိုတ်ရော? ကိပ်ကွာအဲဟဝံက္တုကျိုင်ဏီ ဂလာန်အကြာမှူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် မဟံအာစိပ်ဒတဲဏီကိုတုန် ညးဍဲ ကိုရော? ရဝံ သ္မာန်ပြဘာဏ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံတြနဲဂေါတမ ကုပိညးဂမ္ဘိုင် မဂဇာ်ကောံခရီုဒိုင် ပွဲဒ္ဓါဝံ “ဟိုတ်နူဟိုတ်ဝံလေဝ် ပြာဟ္မဏသစ္စဂမ္ဘိုင် ဒ်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်ဝံလေဝ် ပြာဟ္မဏ သစ္စဂမ္ဘိုင် ဒ်အိုတ်ရ” ရဝံ ဂလာန်အကြာဝံ ကတိဒ်ကျိုင်ရ ရဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။

ယွံပြဘာဏ်တအ် ပြာဟ္မဏသစ္စဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ အလိုဇကု အဲသွဇောပ်မတ် နကို ဉာဏ်တေင်တု ဂပ်ဝ်ဟိုတ်အိုတ်ရ။ ညးမှူးပန်ဂကူအိုတ်ကိုရောမှူးတုန်— ယွံပြဘာဏ်တအ် ပွဲလောကဝံ ပြာဟ္မဏကို “ဟဂပ်ဝ်ဂစိတ် သတ်ဂမ္ဘိုင်အိုသ္မီရ” ကို ဟိုသွးရဝံရ၊ ပြာဟ္မဏ မဟိုသွးရဝံကို ဟိုသွးသ္မာံစုတ်ဟေင်ရ၊ ဟံဟိုသွးမဟံသ္မာံစုတ်ရ။ ပြာဟ္မဏကို နမသ္မာံစုတ်ကို “အဲ သမဏရ” ရဝံ ဟံသမ္ဘိထေင်ကေတ်ရ၊ “အဲ ပြာဟ္မဏရ” ရဝံ ဟံသမ္ဘိထေင်ကေတ်ရ၊ “အဲ ညးပြရ” ရဝံ ဟံသမ္ဘိထေင်ကေတ်ရ၊ “အဲ ညးတုပ်သ္မာံရ” ရဝံ ဟံသမ္ဘိထေင်ကေတ်ရ၊ “အဲ ညးယုတ်ရ” ရဝံ ဟံသမ္ဘိထေင်ကေတ်ရ။ ဗွဲစုတ်တုန် ပွဲအရာမဟိုသွးကို တီကေတ် အတိုင်မသ္မာံစုတ်ကိုဟေင် နကိုဉာဏ်တေင်တု ဒေတ်တ်တုဟ်နမင်မ္ပဲ တုဟ်နဆာန်ဍုသတ် ဂမ္ဘိုင်ဟေင်ရ။

ယွံပြဘာဏ်တအ် မွဲဂကူပုန်တုန် ပြာဟ္မဏကို “ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်အိုသ္မီ ဟံမိန်ကို အိုတ်ရ၊ ဒ်ဒဒိန်အိုတ်ရ၊ မ္ပုသဘာမပုန်ဂတးအိုတ်ရ”ကို ဟိုသွးရဝံရ၊ ပြာဟ္မဏ မဟိုသွးရဝံကို ဟိုသွးသ္မာံစုတ်ဟေင်ရ၊ ဟံဟိုသွးမဟံသ္မာံစုတ်ရ။ ပြာဟ္မဏကို နမသ္မာံစုတ်ကို “အဲ သမဏရ” ရဝံ ဟံသမ္ဘိထေင်ကေတ်ရ၊ “အဲ ပြာဟ္မဏရ” ရဝံ ဟံသမ္ဘိထေင်ကေတ်ရ၊ “အဲ ညးပြရ” ရဝံ ဟံသမ္ဘိထေင်ကေတ်ရ၊ “အဲ ညးတုပ်သ္မာံရ” ရဝံ ဟံသမ္ဘိထေင်ကေတ်ရ၊ “အဲ ညးယုတ်ရ” ရဝံ ဟံသမ္ဘိထေင်ကေတ်ရ။ ဗွဲစုတ်တုန် ပွဲအရာမဟိုသွးကို တီကေတ်အတိုင် မသ္မာံစုတ်ကိုဟေင် နကိုဉာဏ်တေင်တု ဒေတ်တ်တုဟ်နမင်မ္ပဲ တုဟ်နစာ်စူးနူထေန်စပ် တုဟ်နပလိုတ်ကွေဲ ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်ဟေင်ရ။

ယွံဗြာဟ္မဏတအံ မွဲဂကူပုန်တုန် ဗြာဟ္မဏာဂ် “ဘဝဂမျိုင်အိုသို ဟံပိန်ဂိုအိုတ်ရ ။ ပ ။ တီကေတ် အတိုင်မချာ်စုတ်ဂ်ဟောင် နကိုညာဏ်တောင်တဲ ဇေတ်တ်တုဟ်နအိုန်ဇေတ်တ်တုဟ်နပိုတ်စူးအာ တုဟ်နပလိုတ်ကောံ ဘဝဂမျိုင်ဟောင်ရ။

ယွံဗြာဟ္မဏတအံ မွဲဂကူပုန်တုန် ဗြာဟ္မဏာဂ် “အဲ ဟံညာတ်ကေတ် အတ္တဇေကု ပွဲမမိက်ကိုမ္မဲရ၊ ပွဲဂဗုဓ်ပမသုလ္လိဉ္စးမမိက်ကိုမ္မဲလောင် ဟံညာတ်ကေတ် အတ္တဇေကုရ၊ အဲ ဟံညာတ်ကေတ် (အတ္တဉ္စးသအာင်) ပွဲမမိက်ကိုမ္မဲရ၊ ပွဲမမိက်ကိုမ္မဲလောင် (အတ္တဉ္စးသအာင်ဂ်) ဂဗုဓ်လ္လိပရာအဲရ ရံဝံ အဲဟံညာတ်ကေတ်ရ”ဂ် ဟိုသူးရံဝံရ၊ ဗြာဟ္မဏ မဟိုသူးရံဝံ ဟိုသူးမချာ်စုတ်ဟောင်ရ၊ ဟံဟိုသူးမဟံချာ်စုတ်ရ။ ဗြာဟ္မဏာဂ် နမချာ်စုတ်ဂ် “အဲ သမဏရ” ရံဝံ ဟံသမ္ဘိထောင်ကေတ်ရ၊ “အဲ ဗြာဟ္မဏရ” ရံဝံ ဟံသမ္ဘိထောင်ကေတ်ရ၊ “အဲ ဉ္စးပြရ” ရံဝံ ဟံသမ္ဘိထောင်ကေတ်ရ၊ “အဲ ဉ္စးတုပ်သုတ်ရ” ရံဝံ ဟံသမ္ဘိ ထောင်ကေတ်ရ၊ “အဲ ဉ္စးယုတ်ရ” ရံဝံ ဟံသမ္ဘိထောင်ကေတ်ရ။ ဗွဲစုတ်တုန် ပွဲအရာမဟိုသူးဂ် တီကေတ် အတိုင်မချာ်စုတ်ဂ်ဟောင် နကိုညာဏ်တောင်တဲ ဇေတ်တ်ဇေတ်တ်မဒ် ဒဒ်ဉ္စးဟံမ္မဲ ကိုဂဗုဓ်ပမသုလ္လိဟောင်ရ။ ယွံဗြာဟ္မဏတအံ ဗြာဟ္မဏဂမျိုင်ပန်ဂကူဝံ အလိုဇေကု အဲသု ဇေတ်တ်မတ်တီကေတ် နကိုညာဏ်တောင်တဲ ဂပ်ဝံလောင်အိုတ်ရ ရံဝံ (သူးတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဥမ္မဂ္ဂ

၁၈၆။ ပွဲအခိုင်ဂ် ခမိမ္မဲဇေကု ပြာပ်အာဇေရင် တီလမ္မံပိုင်ကျာ်တြဲတဲ လောဝ်သုဝတ် တဲမွဲး သိုမဂဇေဒိုင်ပွဲဒိုမ္မဲ— “ယွံကျာ်မ္မံပိုင် မုရ်ခရ်မ္မဲ ရင်တုင်ဏာ လောကဂ်ရော? မုရ် ခရ်မ္မဲ တံင်ဂြဲဇေကုဏာ လောကဂ်ရော? (လောကဂ်) ဒးပါမက်အလိုက်ပွက် မုရ်ခရ်မက တိုဒ်မ္မဲဂ်ရော?” ရံဝံ ဂရင်ပတီ တီလမ္မံပိုင်ကျာ်တြဲရ။

ယွံခမိ ခိုဟ်ကောံရ ခိုဟ်ကောံရ၊ ယွံခမိ ဉာဏ်မကတိုဒ်ကျာ် ကုတုအဲဂ် ခိုဟ်ဆဲ ကောံရ၊ ဉာဏ်မတုးပြာကဋ်ကျာ် ကုတုအဲဂ် ခိုဟ်ဆဲကောံရ၊ သွာန်ပုစ္ဆာဂ် ခိုဟ်ဆဲကောံရ။ ယွံခမိ “ယွံကျာ်မ္မံပိုင် မုရ်ခရ်မ္မဲ ရင်တုင်ဏာလောကဂ်ရော? မုရ်ခရ်မ္မဲ တံင်ဂြဲဇေကုဏာ လောကဂ်ရော? (လောကဂ်) ဒးပါမက်အလိုက်ပွက် မုရ်ခရ်မကတိုဒ်မ္မဲဂ်ရော?” ရံဝံ တုအဲ ဂရင်ပတီသွာန်ရဟံသောင်ဟာ ရံဝံ (သွာန်တ်ရ)။ ယွံကျာ်မ္မံပိုင် ညာ်ပြရ။ ယွံခမိ စိုတ်ဂ် ရင်တုင်ဏာ လောကရ၊ စိုတ်ဂ် တံင်ဂြဲဇေကုဏာ လောကရ၊ (လောကဂ်) ဒးပါမက် အလိုက်ပွက် စိုတ်မကတိုဒ်ကျာ်ရ ရံဝံ (သူးတ်ရ)။

“ယွံကျာ်မ္မံပိုင် ခိုဟ်ရ” ရံဝံ ခမိဂ် သျှိုက်မျိုက်အိုဟ်တုဟ် ခရ်တီလမ္မံပိုင်ကျာ်တြဲတံ ဗွဲမလောန်ဂ်တဲ ကလောင်ထပ်သွာန်ပုစ္ဆာ ကုတီလမ္မံပိုင်ကျာ်တြဲပုန်ရ။ “ယွံမ္မံပိုင် မ္မံကို

လွိုင်လညာတ်၌ရှိရ၊ ပကင်ရင်လင်ခရ်ရ၊ မွဲကိုလွိုင်လညာတ်၌ရှိရ၊ ပကင်ရင်လင်ခရ်ရ”
ရဝံ သွေးတရ။ ယွံကျ်မွဲပိုင် နမ္မုတ်ဗွတ်လိုက် နိညးမွဲကိုလွိုင်လညာတ်၌ရှိရ ညးပကင်ရင်ခရ်
ဂ်ရော? ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံခမီ ခိုဟ်ကွေရ ခိုဟ်ကွေရ၊ ယွံခမီ ဉာဏ်မကတိုန်ကျင် ကုတုအဲဂ် ခိုဟ်ဆဲ
ကွေရ၊ ဉာဏ်မတုးပြာကဋ်ကျင် ကုတုအဲဂ် ခိုဟ်ဆဲကွေရ၊ သွာန်ပုစ္ဆာဂ် ခိုဟ်ဆဲကွေရ။
ယွံခမီ “ယွံကျ်မွဲပိုင် မွဲကိုလွိုင်လညာတ်၌ရှိရ၊ ပကင်ရင်လင်ခရ်ရ၊ မွဲကိုလွိုင်လညာတ်
၌ရှိရ၊ ပကင်ရင်လင်ခရ်ရ ရဝံ သွေးတရ။ ယွံကျ်မွဲပိုင် နမ္မုတ်ဗွတ်လိုက် နိညးမွဲကို
လွိုင်လညာတ်၌ရှိရ ညးပကင်ရင်ခရ်ရော?” ရဝံ တုအဲ ဂရင်ပတီသွာန်ရ ဟံသောင်ဟာ ရဝံ
(သွာန်တရ)။ ယွံကျ်မွဲပိုင် ချံပြရ။ ယွံခမီ အဲဂပ်ဝံတွံလင် ခရ်မုိုင်မဂိုင်တွံမတွံဂးသုတ်
ဂေယျ ဝေယျာကရိုဏ် ဂါထာ ဥဒါန် ဣတိဝုတ် ဇာတ် အဗျာတဓမ္မ ဝေဒလ္လအိုတ်ရ။
ယွံခမီ တီကေတ်အရထ ဂါထာမွဲကိုပန်ပိုင်တဲ တီကေတ်ပါဠိတဲ ညးဒွေတ်တဲဒွေတ် မဗွဲကို
ခရ်လောကုတ္တိဒ္ဒိတ်ပြကာဂ် “ညးမွဲကိုလွိုင်လညာတ်၌ရှိရ ညးပကင်ရင်ခရ်” ရဝံ ထေက်ကို
သွေးရ ရဝံ (သွေးတရ)။

“ယွံကျ်မွဲပိုင် ခိုဟ်ရ” ရဝံ ခမီဂ် သျှိုက်မျှိုက်အိုဟ်တျိုဟ် ခရ်တီလမ္ပိုင်ကျ်တြဲတွံ
ဗွဲမလောန်ဂ်ဒိုတ် ကလေင်ထပ်သွာန်ပုစ္ဆာ ကုတီလမ္ပိုင်ကျ်တြဲဗုန်ရ။ “ယွံကျ်မွဲပိုင် မွဲကို
လွိုင်လညာတ်၌ရှိရ၊ မွဲကိုပညာ မလေပ်ဖံက်ကလိုဟ်ကွေ(ကိလေသ)ရ၊ မွဲကိုလွိုင်လညာတ်
၌ရှိရ၊ မွဲကိုပညာ မလေပ်ဖံက်ကလိုဟ်ကွေ(ကိလေသ)ရ ရဝံ သွေးတရ။ ယွံကျ်မွဲပိုင် မုရ်
နမ္မုတ်ဗွတ်လိုက် နိညးမွဲကိုလွိုင်လညာတ်၌ရှိရ ညးမွဲကိုပညာ မလေပ်ဖံက်ကလိုဟ်ကွေ
(ကိလေသ)ဂ်ရော?” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံခမီ ခိုဟ်ကွေရ ခိုဟ်ကွေရ၊ ယွံခမီ ဉာဏ်မကတိုန်ကျင် ကုတုအဲဂ် ခိုဟ်ဆဲ
ကွေရ၊ ဉာဏ်မတုးပြာကဋ်ကျင် ကုတုအဲဂ် ခိုဟ်ဆဲကွေရ၊ သွာန်ပုစ္ဆာဂ် ခိုဟ်ဆဲကွေရ။
ယွံခမီ “ယွံကျ်မွဲပိုင် မွဲကိုလွိုင်လညာတ်၌ရှိရ၊ မွဲကိုပညာ မလေပ်ဖံက်ကလိုဟ်ကွေ
(ကိလေသ)ရ၊ မွဲကိုလွိုင်လညာတ်၌ရှိရ၊ မွဲကိုပညာ မလေပ်ဖံက်ကလိုဟ်ကွေ(ကိလေသ)ရ
ရဝံ သွေးတရ။ ယွံကျ်မွဲပိုင် မုရ်နမ္မုတ်ဗွတ်လိုက် နိညးမွဲကိုလွိုင်လညာတ်၌ရှိရ ညးမွဲကို
ပညာ မလေပ်ဖံက်ကလိုဟ်ကွေ (ကိလေသ)ဂ်ရော?” ရဝံ တုအဲ ဂရင်ပတီသွာန်ရ ဟံသောင်
ဟာ ရဝံ (သွာန်တရ)။ ယွံကျ်မွဲပိုင် ချံပြရ။ ယွံခမီ ပွဲသာသနာဝံ ကုခမီဂ် “ဣဝံတုန်
ဒဒိခိရ” ရဝံ ဝံကလင်ပင်မိုင်ကျင်ရ၊ ထပက်ခွင်တီကေတ် သဘဒဒိခိဂ် နကိုမဂ်ပညာတဲ
ညာတ်ရ။ “ဣဝံတုန် ဟိုတ်ဒဒိခိကတိုန်ရ” ရဝံ ဝံကလင်ပင်မိုင်ကျင်ရ၊ ထပက်ခွင်တီကေတ်
သဘဟိုတ်ဒဒိခိကတိုန်ဂ် နကိုမဂ်ပညာတဲ ညာတ်ရ။ “ဣဝံတုန် (နိဗ္ဗာန်)ဒိအရာဒဒိခိပျိုတ်ရ”
ရဝံ ဝံကလင်ပင်မိုင်ကျင်ရ၊ ထပက်ခွင်တီကေတ် သဘ(နိဗ္ဗာန်)ဒိအရာဒဒိခိပျိုတ်ဂ် နကိုမဂ်
ပညာတဲ ညာတ်ရ။ “ဣဝံတုန် ဒွေတ်ဒိဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်)ဒိအရာဒဒိခိပျိုတ်ရ” ရဝံ

ဝံကလင်ပင်မှိုင်းကျင်ရ၊ ထပက်ခွင်တိကေတံ သဘဒ္ဒေတံဒိဟိတံအာစိပံ(နိဗ္ဗာန်)ဒိအရာဒဒိမ် ပြိုတ်ဂ် နကိုမဂ်ပညာတဲ ညာတ်ရ။ ယံခမီ ရံဝံဟေင် ဒိညးမျှကိုလှိုင်လညာတ်ဂှိုင် ညးမျှကို ပညာ မလေပ်ဖံက်ကလိုဟ်ကွေံ (ကိလေသ)ရ ရံဝံ (သွေးတ်ရ)။

“ယံကျာ်မျှပိုင် ခိုဟ်ရ” ရံဝံ ခမီဂ် သျှိုက်မျှိုက်အိုဟ်တှိုဟ် ဓရတိလမျှပိုင်ကျာ်တြဲတံ ဗွဲမလောန်ဂ်ဒိတဲ ကလေင်ထပ်သွာန်ပုစ္ဆာ ကုတိလမျှပိုင်ကျာ်တြဲပုန်ရ။ “ယံမျှပိုင် မျှကို ပညာရ၊ ပညာဇော်ရ၊ မျှကိုပညာရ၊ ပညာဇော်ရ ရံဝံ သွေးတ်ရ၊ ယံကျာ်မျှပိုင် မုရ်နဗ္ဗတ် ဗွတ်လို ဒိညးမျှကိုပညာ ညးပညာဇော်ဂ်ရော?” ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယံခမီ ခိုဟ်ကွေံရ ခိုဟ်ကွေံရ၊ ယံခမီ ဉာဏ်မကတိုဒ်ကျင် ကုတုအဲဂ် ခိုဟ်ဆဲ ကွေံရ၊ ဉာဏ်မတူးပြာကင်ကျင် ကုတုအဲဂ် ခိုဟ်ဆဲကွေံရ၊ သွာန်ပုစ္ဆာဂ် ခိုဟ်ဆဲကွေံရ။ ယံခမီ “ယံကျာ်မျှပိုင် မျှကိုပညာရ၊ ပညာဇော်ရ၊ မျှကိုပညာရ၊ ပညာဇော်ရ ရံဝံ သွေးတ်ရ၊ ယံကျာ်မျှပိုင် မုရ်နဗ္ဗတ်ဗွတ်လို ဒိညးမျှကိုပညာ ညးပညာဇော်ဂ်ရော?” ရံဝံ တုအဲ ဂရင်ပတီ သွာန်ရ ဟံသေင်ဟာ ရံဝံ (သွာန်တ်ရ)။ ယံကျာ်မျှပိုင် ညံပြရ။ ယံခမီ ပွဲသာသနာဝံ ညးမျှပညာ ညးပညာဇော်ဂ် ဟံသွလ္လီ သွက်ဇကုဝံဒိဒိမ်ရ၊ ဟံသွလ္လီ သွက်ညးသအာင် ဝံဒိဒိမ်ရ၊ ဟံသွလ္လီ သွက်သိုညးဓါဝံဒိဒိမ်ရ၊ ချပ်တ်မွဲး ချပ်တ်သွက်ဒိဒိတ် မြမောင်ဇကု ဒိဒိတ်မြမောင်ညးသအာင် ဒိဒိတ်မြမောင်ဇကုညးသအာင်သိုညးဓါဂှိုင် ဒိဒိတ်မြမောင် သတ္တလောကအလုံအိုသိုဟေင်ရ။ ယံခမီ ရံဝံဟေင် ဒိညးမျှကိုပညာ ညးပညာဇော်ရ ရံဝံ (သွေးတ်ရ)။

သုတ်ဆဌ။

၇။ သုတ်ဝဿကာရ

၁၈၇။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တိလမျှပိုင်ကျာ်တြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် မဒ်ဒွါ ကိုစူကုယန်လမွက်ဂှိုင် ဇရေင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗဗ္ဗးဝဿကာရ မဒ်အမာတ်ဇော် သိုင်မဂဓရး ယော့ပြာပ်အာဇရေင် တိလမျှပိုင်ကျာ်တြဲတဲ ဟိုဂလားနိမိပ်စိုတ်အိုဟ်တှိုဟ် ဆက်မိတ် ကောံတိလမျှပိုင်ကျာ်တြဲမွဲစွဲရ၊ ဟိုပတဲကောံဂလားနိ ထေက်ကိုမိပ်စိုတ်အိုဟ်တှိုဟ် ထေက်ကိုဗိုဗျဟ်တဲ သိုမဂဇာဒိုင်ပွဲဒွါမွဲဂ် ဂရင်ပတီ တိလမျှပိုင်ကျာ်တြဲရ ဂလားနိဝံရ—

ယံတြနဲဒဲဂေါတမ ညးယုတ်ဂ် “တြနဲဝံတုန် ညးယုတ်ရ” ရံဝံ တိကေတံ ညးယုတ်ဂ်မာန်ဟာ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယံဗဗ္ဗး ညးယုတ်ဂ် “တြနဲဝံတုန် ညးယုတ်ရ” ရံဝံ ဟိုတ်အခေါင် ဝံတိကေတံညးယုတ်ရံဝံမာန်ဂ် ဟံမွဲရ ရံဝံ (သွေးတ်ရ)။ ယံတြနဲဒဲဂေါတမ ညးယုတ်ဂ် “တြနဲဝံတုန် ညးသပ္ပရိဟ်ရ” ရံဝံ တိကေတံ ညးသပ္ပရိဟ်ဂ်မာန်ဟာ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယံဗဗ္ဗး ညးယုတ်ဂ် “တြနဲဝံတုန် ညးသပ္ပရိဟ်ရ” ရံဝံ ဟိုတ်အခေါင်

ဝံတီကေတ်ညးသပ္ပရိဟိတရံဝံမာန်ဂ် ဟံမွဲရ ရံဝံ (သုးတရ)။ ယံတြနဲဂေါတမ ညးသပ္ပရိဟိတရံ “တြနဲဝံတုန် ညးသပ္ပရိဟိတရံ” ရံဝံ တီကေတ် ညးသပ္ပရိဟိတရံမာန်ဟာ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယံဗဗ္ဗေ ညးသပ္ပရိဟိတရံ “တြနဲဝံတုန် ညးသပ္ပရိဟိတရံ” ရံဝံ ဟိတ်အခေါင် ဝံတီကေတ် ညးသပ္ပရိဟိတရံမာန်ဂ် နွံရ ရံဝံ (သုးတရ)။ ယံတြနဲဂေါတမ ညးသပ္ပရိဟိတရံ “တြနဲဝံတုန် ညးသုတ်ရံ” ရံဝံ တီကေတ် ညးသုတ်ရံမာန်ဟာ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယံဗဗ္ဗေ ညးသပ္ပရိဟိတရံ “တြနဲဝံတုန် ညးသုတ်ရံ” ရံဝံ ဟိတ်အခေါင် ဝံတီကေတ် ညးသုတ်ရံ မာန်ဂ် နွံရ ရံဝံ (သုးတရ)။

ယံတြနဲဂေါတမ ထေက်ကိုအမ်သင်ကွေရ၊ ယံတြနဲဂေါတမ ဟံကေင်ဒိမ္မေလှော် နိက္ခင်ရသွံ၊ “ယံဗဗ္ဗေ ညးသုတ်ရံ ‘တြနဲဝံတုန် ညးသုတ်ရံ’ ရံဝံ ဟိတ်အခေါင် ဝံတီကေတ် ညးသုတ်ရံမာန်ဂ် ဟံမွဲရ။ ယံဗဗ္ဗေ ညးသုတ်ရံ ‘တြနဲဝံတုန် ညးသပ္ပရိဟိတရံ’ ရံဝံ ဟိတ် အခေါင် ဝံတီကေတ်ညးသပ္ပရိဟိတရံမာန်ဂ်လေဝ် ဟံမွဲရ။ ယံဗဗ္ဗေ ညးသပ္ပရိဟိတရံ ‘တြနဲဝံတုန် ညးသပ္ပရိဟိတရံ’ ရံဝံ ဟိတ်အခေါင်ဝံတီကေတ် ညးသပ္ပရိဟိတရံမာန်ဂ် နွံရ။ ယံဗဗ္ဗေ ညးသပ္ပရိဟိတရံ ‘တြနဲဝံတုန် ညးသုတ်ရံ’ ရံဝံ ဟိတ်အခေါင်ဝံတီကေတ် ညးသုတ်ရံမာန် ဂ်လေဝ် နွံရ”ဂ် ဂလာန်ဝံ တြနဲဂေါတမ တံလင်ဗွဲမဒးရးလောန်ရ။

ယံတြနဲဂေါတမ ပွဲကာလမ္မေအခိုင် ပွဲပရိသာတ်ဗဗ္ဗေတောဒေယျ ကိုကတိန် ပွမဟို ဂရိဟိ ပျုတ်ဗွေက် ညးသအာင်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ “လျှင်ဖြင်သျှိုက် ပွဲခမီ(ရသိမ္မံယျုဉဒက)မဒ် ကောန်ရာမ ဗွဲမလောန်တုဲ သိုင်ဗြဠေယျ မသွအကာဲအရာဇာသင်အောင်မာ ဗွဲမလောန်ကာဲ မ္မံသတ်ပွမလောန် ပွမဒစဒင်တုင်တရ ပွမပင်ခွအ်သိုပ်တဲ ပွမသွရေၤသော်ရ် ပွဲခမီ(ရသိမ္မံ ယျုဉဒက)မဒ်ကောန်ရာမဝံ ဒိုဟ်ဗိုကွေရ၊ လျှင်ဖြင်သျှိုက် ပွဲခမီ(ရသိမ္မံယျုဉဒက)မဒ်ကောန် ရာမ ဗွဲမလောန်အိုတ်တုဲ ပရိသာတ်တို့ဝါရဂမ္ဘိုင် မ္မံယျုဉဒက မောဂ္ဂလ္လ ဥဂ္ဂ နာဝိန္ဒကီ ဂန္ဓဗ္ဗ အဂ္ဂိဝေဿ မဒ်ညးကောန်ဗိုတ်သိုင်ဗြဠေယျ မသွအကာဲအရာဇာသင်အောင်မာ ဗွဲမလောန်ကာဲ မ္မံသတ်ပွမလောန် ပွမဒစဒင်တုင်တရ ပွမပင်ခွအ်သိုပ်တဲ ပွမသွရေၤသော်ရ် ပွဲခမီ(ရသိမ္မံယျုဉဒက)မဒ်ကောန်ရာမဝံလေဝ် ဒိုဟ်ဗိုအိုတ်ကွေရ ရံဝံ (ကိုကတိန်ပွမဟိုဂရိဟိ ဗွေက်ဖျပ်အိုတ်ရ)။ ဗဗ္ဗေတောဒေယျ ကိုပရိသာတ်ဂမ္ဘိုင် တီကေတ် နနဲဝံရ၊ ယံဗဗ္ဗေတအ် ဂလာန်အဲကြက်ဟိုသွးဂ် ပသ်သမ္ဘိထေင်အိုတ်ဂ်ရော? သိုင်မ္မံယျုဉဒေယျ မ္မံကိုပညာဂ် မသုဟ်အစောံတုဟ်နညာတ်ကေတ် ဖိုဗွဲတေင် လျှုဉဒကမ္ဘိုင် မသုဟ်အစောံတုဟ်န ညာတ်ကေတ် ဖိုလောန် ပွဲကမ္မောန်ဂမ္ဘိုင် မထေက်ကိုသွကောံကမ္မောန်မထေက်ကိုသွ လောန်ကာဲကို ပွဲဂလာန်ဂမ္ဘိုင်မထေက်ကိုသွး ကောံဂလာန်မထေက်ကိုသွးလောန်ကာဲကိုဟာ ရံဝံ (သုာန်ရ)။ ယံတြနဲဗဗ္ဗေ သျှိုက်အတိုင်ဂ်ရ၊ သိုင်မ္မံယျုဉဒေယျ မ္မံကိုပညာဂ် မသုဟ် အစောံတုဟ်နညာတ်ကေတ်ဖို ဗွဲတေင် လျှုဉဒကမ္ဘိုင် မသုဟ်အစောံတုဟ်နညာတ်ကေတ် ဖိုလောန် ပွဲကမ္မောန်ဂမ္ဘိုင် မထေက်ကိုသွ ကောံကမ္မောန်မထေက်ကိုသွလောန်ကာဲကို ပွဲဂလာန်ဂမ္ဘိုင်မထေက်ကိုသွး ကောံဂလာန်မထေက်ကိုသွးလောန်ကာဲကိုရ။ (ရံဝံ ဟိုသွးရ)။

ယံမ္မေတအံ ခမီ(ရသိမ္မံယုညဒက)မဒ်ကောန်ရာမ မ္မံကိုပညာဗွဲတွင် လ္လှည့်သွင်ဉဋ္ဌေယျ မ္မံကိုပညာဂှ် ဟိုတ်မသုဟ်အစောံတုဟ်နညာတ်ကေတ် ဖိုဗွဲတွင် လ္လှညးဂမ္တိုင် မသုဟ်အစောံတုဟ်နညာတ်ကေတ်ဖိုလောန် ပွဲကမ္မောန်ဂမ္တိုင်မထေက်ကိုသွ ကော်ကမ္မောန်မထေက်ကိုသွလောန်ကဲကို ပွဲဂလားဂမ္တိုင်မထေက်ကိုသွ ကော်ဂလားဂမ္တိုင်မထေက်ကိုသွလောန်ကဲကိုရ သွင်ဉဋ္ဌေယျဂှ် လျှင်ဖြိုင်သျှိုက် ပွဲခမီ(ရသိမ္မံယုညဒက)မဒ်ကောန်ရာမလောန်ရ၊ သွတ်အကဲအရာ မဇဏ်သင်အောပ်မာလောန်ကဲ မ္မံသဘပွမလောပ်ပွမဒစးဒင်တုင်တရ ပွမပင်ခွအံသွပ်တဲ ပွမရှေ်သျှေ်ရံ ပွဲခမီ(ရသိမ္မံယုညဒက)မဒ်ကောန်ရာမရ။

ယံမ္မေတအံ ဂလားအဲကြက်သွးဂတဂှ် ပသ်သမ္ဘိထေင်အိုတ်ဂှ်ရော? ယမက မောဂ္ဂလ္လ ဥဂ္ဂ နာဝိန္ဒကီ ဂန္ဓဗ္ဗ အဂ္ဂိဝေဿဂမ္တိုင် မဒ်ညးကောန်စိုတ်သွင်ဉဋ္ဌေယျ မ္မံကိုပညာဂှ် သုဟ်အစောံတုဟ်နညာတ်ကေတ်ဖို ဗွဲတွင် လ္လှညးဂမ္တိုင် မသုဟ်အစောံ တုဟ်နညာတ်ကေတ်ဖိုလောန် ပွဲကမ္မောန်ဂမ္တိုင်မထေက်ကိုသွ ကော်ကမ္မောန်မထေက်ကိုသွလောန်ကဲကို ပွဲဂလားဂမ္တိုင်မထေက်ကိုသွ ကော်ဂလားဂမ္တိုင်မထေက်ကိုသွလောန်ကဲကိုဟာ ရဝံ (သွာန်ရ)။ ယံတြနာဲဗဗ္ဗေ ညံတြအတိုင်ဂှ်ရ၊ ယမက မောဂ္ဂလ္လ ဥဂ္ဂ နာဝိန္ဒကီ ဂန္ဓဗ္ဗ အဂ္ဂိဝေဿ မဒ်ညးကောန်စိုတ်သွင်ဉဋ္ဌေယျ မ္မံကိုပညာဂမ္တိုင်ဂှ်လေဝ် မသုဟ်အစောံတုဟ်နညာတ်ကေတ် ဖိုဗွဲတွင် လ္လှညးဂမ္တိုင် မသုဟ်အစောံတုဟ်နညာတ်ကေတ် ဖိုလောန် ပွဲကမ္မောန်ဂမ္တိုင်မထေက်ကိုသွ ကော်ကမ္မောန်မထေက်ကိုသွလောန်ကဲကို ပွဲဂလားဂမ္တိုင်မထေက်ကိုသွ ကော်ဂလားဂမ္တိုင်မထေက်ကို သွးလောန်ကဲ ကိုရ ရဝံ (ဟိုသွးရ)။

ယံမ္မေတအံ ခမီ(ရသိမ္မံယုညဒက)မဒ်ကောန်ရာမ မ္မံကိုပညာဗွဲတွင် လ္လှညးကောန်စိုတ်သွင်ဉဋ္ဌေယျ မ္မံကိုပညာဂမ္တိုင်ဂှ် ဟိုတ်မသုဟ်အစောံတုဟ်နညာတ်ကေတ် ဖိုဗွဲတွင် လ္လှညးဂမ္တိုင် မသုဟ်အစောံတုဟ်နညာတ်ကေတ် ဖိုလောန် ပွဲကမ္မောန်ဂမ္တိုင် မထေက်ကိုသွ ကော်ကမ္မောန်မထေက်ကိုသွလောန်ကဲကို ပွဲဂလားဂမ္တိုင်မထေက်ကိုသွ ကော်ဂလားဂမ္တိုင်မထေက်ကိုသွလောန်ကဲကိုရ၊ ဟိုတ်ဂှ်ရ ညးကောန်စိုတ်သွင်ဉဋ္ဌေယျဂမ္တိုင်ဂှ် လျှင်ဖြိုင်သျှိုက် ပွဲခမီ(ရသိမ္မံယုညဒက)မဒ်ကောန်ရာမလောန်အိုတ်ရ၊ သွတ်အကဲအရာ မဇဏ်သင်အောပ်မာလောန်ကဲ မ္မံသဘပွမလောပ် ပွမဒစးဒင်တုင်တရ ပွမပင်ခွအံသွပ်တဲ ပွမရှေ်သျှေ်ရံ ပွဲခမီ(ရသိမ္မံယုညဒက)မဒ်ကောန်ရာမအိုတ်ရ ရဝံ (ကိုတီရ)။

ယံတြနာဲဂေါတမ ထေက်ကိုအမ်သင်ကွဲရ၊ ယံတြနာဲဂေါတမ ဟံဗကင်ဒိုမ္မဲလှော်ဂှ် နိက္ခင်ရသွံ၊ “ယံဗ္ဗေ ညးယုတ်ဂှ် ‘တြနာဲဝံတုန် ညးယုတ်ရ’ ရဝံ ဟိုတ်အခေါင် ဝံတီကေတ် ညးယုတ်ရဝံမာန်ဂှ် ဟံဗ္ဗရ၊ ယံဗ္ဗေ ညးယုတ်ဂှ် ‘တြနာဲဝံတုန် ညးသပ္ပရိဟ်ရ’ ရဝံ ဟိုတ်အခေါင် ဝံတီကေတ်ညးသပ္ပရိဟ်ရဝံမာန်ဂှ်လေဝ် ဟံဗ္ဗရ၊ ယံဗ္ဗေ ညးသပ္ပရိဟ်ဂှ် ‘တြနာဲဝံတုန် ညးသပ္ပရိဟ်ရ’ ရဝံ ဟိုတ်အခေါင်ဝံတီကေတ် ညးသပ္ပရိဟ်ရဝံမာန်ဂှ် နွံရ၊ ယံဗ္ဗေ

ညးသပ္ပရိဟိတံ ‘တြနာဝေတုန ညးယုတ်ရ’ ရဝံ ဟိတံအခေါင်ဝံတိကေတံ ညးယုတ်ရဝံမာန်
 ဂ်လေဝ် နွံရ”ဂ် ဂလာန်ဝံ တြနာဝေတမ တွံလဝ်မွဲဒးရးလောန်ရ။ ယွံတြနာဝေတမ
 ပွဲခအိင်လုဟ် ပိုညးဂမၠိုင် ကြက်အာအိုတ်ရ၊ ပိုညးဂမၠိုင် မှုကုကမ္မာန်ကောင်ကာဂိုင်အိုတ်ရ၊
 မှုကုကမ္မာန်သွဂိုင်အိုတ်ရ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံဗဗ္ဗုး ပွဲအခိင်လုဟ် အခိင်သွက်ဝံအာဂ်
 တုအဲ တိကေတံညိ၊ (သွက်ဝံအာဂ် နှိအတိုင်ပွက်တုအဲဟောင်ရ)ရဝံ သွးတရ။ ပွဲအခိင်ဂ်
 ဗဗ္ဗုးဝဿကာရ မဒ်အမာတ်ဇော်သိုင်မဂဓရး သျှိုက်မျိုက်အိုတ်တိုဟ် ဓရ်တီလမ္ပိုင်ကျက်တြ
 မဂပ်ဝံတွံလောန်တဲ ဒျိုက်ကတိုနုဒျို ပါစူးအာရ။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဥပက

၁၈၈။ ပွဲကာလမွဲအခိင် တီလမ္ပိုင်ကျက်တြ သွဒတ်တန်တံခိုင် ပွဲဒိုက်ဇ္ဈကုဋ် ဇရေင်
 ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခိင်ဂ် ဥပက မဒ်ကောန်မဏ္ဍိကာ ပှော့ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္ပိုင်
 ကျက်တြတဲ လှောင်သွဝတ်တီလမ္ပိုင်ကျက်တြတဲမွဲး သိုမဂဇာဒ်ခိုင်ပွဲဒျိုမွဲဂ်—

ယွံကျက်မ္ပိုင် “ညးလိုမ္မဲဟုံဟို ကိုကတိုဒ် ပွမဟိုဂရိဟ် ပျုတ်ဗွေက်ညးသအာင်ရ၊
 ညးမကိုကတိုဒ် ပွမဟိုဂရိဟ် ပျုတ်ဗွေက်ညးသအာင်အိုသိုဂ် ကိုကတိုဒ်(ခရ်ကုသိုလ်)
 ဟုံမာန်ရ၊ ညးကိုကတိုဒ်(ခရ်ကုသိုလ်)ဟုံမာန်ဂ် နှိညးထေက်ကိုဂရိဟ် ညးထေက်ကိုစောတ်
 စောရ”ဂ် အဲဒိုက် မှုကုဝါဒမြသံဝံရ၊ မှုကုကွေတ်မြသံဝံရ ရဝံ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပိုင်
 ကျက်တြရ။ ယွံဥပက ညးလိုမ္မဲဟုံဟို ကိုကတိုဒ် ပွမဟိုဂရိဟ် ပျုတ်ဗွေက်ညးသအာင်မွဲး
 ညးမကိုကတိုဒ် ပွမဟိုဂရိဟ် ပျုတ်ဗွေက်ညးသအာင်ဂ် ကိုကတိုဒ်ခရ်ကုသိုလ်ဟုံမာန်မွဲး ညးကို
 ကတိုဒ် ခရ်ကုသိုလ်ဟုံမာန်ဂ် နှိညးထေက်ကိုဂရိဟ် ညးထေက်ကိုစောတ်စောမွဲး တုအဲဟောင်
 ကိုကတိုဒ် ပွမဟိုဂရိဟ် ပျုတ်ဗွေက်ညးသအာင်ရ၊ တုအဲ မကိုကတိုဒ် ပွမဟိုဂရိဟ် ပျုတ်ဗွေက်
 ညးသအာင်ဂ်ဟောင် ကိုကတိုဒ်ခရ်ကုသိုလ်ဟုံမာန်ရ၊ တုအဲ မကိုကတိုဒ်ခရ် ကုသိုလ်
 ဟုံမာန်ဂ်ဟောင် နှိညးထေက်ကိုဂရိဟ် ညးထေက်ကိုစောတ်စောရ ရဝံ (သွးတရ)။

ယွံကျက်မ္ပိုင် ကမဒ်အယာ်မာတ် ကျိုပ်မက်တိုန်နုဒျိုဟောင် သုဟ်ညင်ရဒက်တ်
 နကိုပးဒုက်မဇော်ကို ယွံကျက်မ္ပိုင် တုပ်သုဟ်ညင်ရသံဂ်ဟောင် အဲဒိုက်မဒ်အယာ်မာတ်
 ကျိုပ်ဝံမက်တိုန်ဟောင်ဂ် တီလမ္ပိုင်ကျက်တြ ဂပ်ဝံဒက်တ် နကိုပးဒုက်ဝါဒမဇော်ရ ရဝံ (ဂရင်
 ပတီရ)။

ယွံဥပက “ဣဝံတုန အကုသိုလ်ရ” ရဝံ အဲပညပ်ရ၊ ပွဲအရာပညပ်သံဂ် “ဟိုတ်နု
 ဟိုတ်ဝံလေဝ် သတ်ခရ် နှိအကုသိုလ်ရ” ရဝံ ပိုဒ်ဂမၠိုင်(မဇ္ဈန်ထွေးကို)ဂ် ဟုံမွဲဗွတ်ဗွတ်
 အိုတ်ရ၊ အကွရ်ဂမၠိုင် ဟုံမွဲဗွတ်ဗွတ်အိုတ်ရ၊ ခရ်ဒေသနာကျက်တြ ဟုံမွဲဗွတ်ဗွတ်ရ၊ ယွံဥပက

“ဂင်္ဂပ်ပါးကွံ အကုသိုလ်ဂ်ရ” ရံဝံ အဲပညင်ရ၊ ပွဲအရာပညင်သက် “ဟိုတ်နူဟိုတ်ဝံလေဝ် ဂင်္ဂပ်ပါးကွံ အကုသိုလ်ဂ်ရ” ရံဝံ ပိုဒ်ဂမ္တိုင်(မစောန်ထွေးကို)ဂ် ဟံမ္မဲဗုတ်ဗွတ်အိုတ်ရ၊ အကွံရ ဂမ္တိုင် ဟံမ္မဲဗုတ်ဗွတ်အိုတ်ရ၊ ဓရ်ဒေသနာကျ်တြဲ ဟံမ္မဲဗုတ်ဗွတ်ရ။

ယုံဥပမာ “ဣတ္ထိတုန် ကုသိုလ်ရ” ရဝံ အံပညာပရ၊ ပွဲအရာပညာသင်္က “ဟိတန္တု ဟိတဝံလေဝံ သာဓရေ နိကုသိုလ်ရ” ရဝံ ပိဒိဂမ္ဘိင်(မစောန်ထွေးကို) ဟံမ္မဗုဒ္ဓဟိတအိတရ၊ အက္ခရဂမ္ဘိင် ဟံမ္မဗုဒ္ဓဟိတအိတရ၊ ဓရဒေသနာကျာ်တြဲ ဟံမ္မဗုဒ္ဓဟိတရ၊ ယုံဥပမာ “ဂင်္ဂ နေဝပင် ကုသိုလ်ရ” ရဝံ အံပညာပရ၊ ပွဲအရာပညာသင်္က “ဟိတန္တုဟိတဝံလေဝံ ဂင်္ဂ နေဝပင် ကုသိုလ်ရ” ရဝံ ပိဒိဂမ္ဘိင်(မစောန်ထွေးကို) ဟံမ္မဗုဒ္ဓဟိတအိတရ၊ အက္ခရဂမ္ဘိင် ဟံမ္မဗုဒ္ဓဟိတအိတရ၊ ဓရဒေသနာကျာ်တြဲ ဟံမ္မဗုဒ္ဓဟိတရ။

ပွဲအခါခံကို ဥပက မဒိကောန်မဏ္ဍိကာ သျှိုက်မှိုက်အိုဟ်တို့ဟ် ဓရ်တီလမ္မုံပိုင်ကျက်တြဲ မဂပ်ဝ်တုံလောန်တဲ ခြိုက်ကတိုဒ်နန္ဒါတဲမွဲး လှောင်သွဝတ်တီလမ္မုံပိုင်ကျက်တြဲတဲ သွဇှေသေ့ ရ်ဂဲတဲမွဲး ပြာပ်အာဇရေင်သိုင်အဇာတသတြ၊ တုညးမဂဓရး မဒိကောန်ဂ္ဂုကျက်ဝေဒေဟီတဲ ဂလာန်မဟိုသွးကျင် ကျောံတီလမ္မုံပိုင်ကျက်တြဲမွဲစွံသိုဟ်အိုတ်ဂ် ဂရင်ပတီ ကုသိုင်အဇာတ သတြ၊ တုညးမဂဓရး မဒိကောန်ဂ္ဂုကျက်ဝေဒေဟီရ။

ဂရင်ပတီတိုန့်ရဝံ့မွဲး သိုင်အဇာတသတြ၊ တုဉးမဂဓရး မဒ်ကောန်ဂူကျာ်ဝေဒဟီ ထေပှတတုဲ ဟံံသျှိုက်မျိုင်ဒးဂွပ်ဂံရ “ဉးသုတ်ကောန်ကွာန်ဉျုန်စိုဝံ ပလီုပလာ်ကွံ(ဂုဏ်) လောန်ရသွံ၊ ပါင်ကြမ်လောန်ရသွံ၊ ကြံင်မျိုဟ်လောန်ရသွံ၊ သိုမဒ်တကောန်ကွာန်ဉျုန်စိုလေဝ် ဂပ်ဝံသျှိုက်ဂရိုက် တီလမ္မံပိုင်ကျာ်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇေတောင် မပြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမ္တိုင် အိုသဟို) အလိုဇကုမဉ္စာ်စုတ်ဂံရ ရဝံ သမ္တီထေင်ကေတ်ရသွံ၊ ယွဲဥပက တုအဲ သြပ်ပါစူးအာ၊ သြပ်လိုလာ်ကွံမွဲဒ်အာညိ၊ အံဟံမိက်ညာတ်တုအဲရ” ရဝံ ဟိုသုးကို ဥပက မဒ်ကောန် မဏ္ဍိကာရ။

သုတ်အငွေ့။

၉။ သုတ်သန္တိကရဏီယ

၁၈၉။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်သွဇ္ဇောင်မတ်ဂံ့ က္လုဂ်ပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန် ဂကူအိုတ်ဂံၤရောမွဲးတုန်— ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်သွဇ္ဇောင်မတ် နကိုဇကုကာယဂံၤ နွံအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်သွဇ္ဇောင်မတ် နကိုသတ်ဂံၤ နွံအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်သွဇ္ဇောင်မတ် နကိုမတ်ဂံၤ နွံအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်သွဇ္ဇောင်မတ် နကိုပညာဂံၤ နွံအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်သွဇ္ဇောင်မတ် နကိုဇကုကာယာ် ညးဒျှော်ရော? ယွံခမီတအ် (ဝိမောက္ခ)ဒွါသ်ဂမ္တိုင် ပွမတ်တံဗုဒ္ဓ ဂပ်ဝ်သွဇ္ဇောင်မတ် နကိုဇကုကာယအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်သွဇ္ဇောင်မတ် နကိုသတ်ဂ် ညးဒျှော်ရော? ယွံခမီတအ် တောင်ခန္ဓမကောင်ပဒတ်ကိုပ်ကွာ် ဂပ်ဝ်သွဇ္ဇောင်မတ် နကိုသတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်သွဇ္ဇောင်မတ် နကိုမတ်ဂ် ညးဒျှော်ရော? ယွံခမီတအ် ပွမချိုတ် ပွမကတိန် သတ်ဂမ္တိုင် ဂပ်ဝ်သွဇ္ဇောင်မတ် နကိုမတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်သွဇ္ဇောင်မတ် နကိုပညာ် ညးဒျှော်ရော? ယွံခမီတအ် (အရဟတ္တဖိုလ်)ဒ်အရာ ဓရ်အာသဝဂ္တိုင်အိုတ်ဂ် ဂပ်ဝ်သွဇ္ဇောင်မတ် နကိုပညာရ။ ယွံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်သွဇ္ဇောင်မတ်ဂ် ဣဝ္ဂပန်ဂကူအိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဥပေါသထ

၁၉၀။ ပွဲကာလမွဲအခါ တီလမ္မုပိုင်ကျ်တြ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲပြာသာဒ်ဝိသာခါ မိဂါရမာတာ အပွဲဘာပဗ္ဗာရမ် ဇရေင်ချင်သာရ်ရ။ ပွဲအခါဒ် ပွဲတုဥပေါသ်ဂ် တီလမ္မုပိုင် ကျ်တြ သိုမတီဗိုင်ကေတ်ဂကောံခမိဂ် ဂဇာဒိုင်ရ။ ပွဲအခါဒ် တီလမ္မုပိုင်ကျ်တြ မှ်သေ့ဝ် ရံင်ဂကောံခမိ မကွပ်သေ့သိုတ်တြဒိုင်တု သွးတိုန်ကိုခမိဂမ္တိုင် ဂလာန်ဝံရ—

ယွံခမီတအ် ပရိသာတ်ဝံ စ်စူးနူသပဒ်(မတွံဂးဒုဿီလ)ရ။ ယွံခမီတအ် ပရိသာတ်ဝံ ဟုံမွဲကိုသပဒ်(မတွံဂးဒုဿီလ)ရ။ သွးဇုရ။ တန်တုပွဲကြက်(မတွံဂးသီလ)ရ။ ယွံခမီတအ် ခမိသင်မ္မုသတ်မဗ်သတ် ပရိသာတ်မ္မုသတ်မဗ်သတ် သွက်ဂွံဗိုလှောင်လေဝ် ခြိုင်ကိုကလိဝံ ပွဲလောကရ။ ယွံခမီတအ် ခမိသင်မ္မုသတ်မဗ်သတ် ပရိသာတ်မ္မုသတ်မဗ်သတ် ရင်တုင်နင် (နူဌာန်သေ့)တုလေဝ် ဖေက်ကိုသွက်ဂွံကိုဒါန်ပူဇရ။ ဝတ္ထုမစီရေင်လဝ် တုဟ်နသွက်ကွဲထီ ဂမ္တိုင်လေဝ် ထေက်ကိုသွက်ဂွံကိုဒါန်ပူဇရ။ ထေက်ကိုဒင်ဂိုင်ကေတ် ဒါန်မရန်တုစိုအာ သွက်ဘဝပရလိုက်ရ။ ထေက်ကိုသွက်ဂွံပင်ခွာ်ခွာ်တဲရ။ ဒ်တိဗုထိုက် သွက်ဂကောံသတ် ဝံပတုသွပွကုသိုလ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုခမိသင်မ္မုသတ်မဗ်သတ် ပရိသာတ်မ္မုသတ်မဗ်သတ် ဒါန်မဂပ်ဝ်ကိုဒါန်ဗုတညိနာင် မ္မုကိုဖိုဗွဲမဂ္တိုင်ရ။ ဒါန်မဂပ်ဝ်ကိုဒါန်ဗွဲမဂ္တိုင် မ္မုကိုဖိုဗွဲမဂ္တိုင် လောန်ရ။ ယွံခမီတအ် သွက်ဂွံဗိုလှောင် ခမိသင်မ္မုသတ်မဗ်သတ် ပရိသာတ်မ္မုသတ်မဗ် သတ် ဌာန်မ္မုကိုအရိဟ်လို့ဟ် ယောဇနာကွဲလို့ဂမ္တိုင်လေဝ် ထေက်ကိုအာ နကိုဇောံမရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲဂကောံခမိဝံ ခမိမအာစိုပ်ဒိုင်ဒ်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင် နွံအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲဂကောံခမိဝံ ခမိမအာစိုပ်ဒိုင်ဒ်ဒြိုဂမ္တိုင် နွံအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲဂကောံခမိဝံ ခမိမအာစိုပ်

ဒွင်ဒနံ ပုမဟံချီဇတဝဂ်မှိုင် နွံအိုတ်ရ၊ ယွံခမိတအ် ပွဲဂကောံခမိဝံ ခမိမအာစိုပ်ဒွင်ဒနံအရီ
ဂမှိုင် နွံအိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရ်သင်္ဂလီ ခမိဂ် အာစိုပ်ဒွင်ဒနံဒေဝတဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသ
နာဝံ ခမိဂ် လှူအာနူကာမဂမှိုင်တဲဟောင် ။ ပ ။ အာစိုပ်ပဌမဇ္ဈာန်တဲ ပဒတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ
‘ဝိတက်’ပွမချပ် ‘ဝိစာရ’ပွမဖွိတ်သပေါတ်ဂမှိုင် ပျိုတ်လလမ်အာဂ်ရ ။ ပ ။ ဒုတိယဇ္ဈာန်။
တတိယဇ္ဈာန်။ အာစိုပ်စတုတ္ထဇ္ဈာန်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟောင် ခမိဂ် အာစိုပ်ဒွင်
ဒေဝတဥပပတ္တိရ။

ယွံခမိတအ် မုရ်သင်္ဂလီ ခမိဂ် အာစိုပ်ဒွင်ဒနံဒေဝတဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသ
နာဝံ ခမိဂ် ဖျေံဗျာပ်ဏာဒိုဟ်မွဲ နကိုစိုတ်မစိုန်သကိုကောံမေတ္တာတဲ ပဒတ်ရ၊ တုပ်သုဟ်သင်္ဂ
ဒိုဟ်မရနက်ကိုဓါ။ တုပ်သုဟ်သင်္ဂ ဒိုဟ်မရနက်ကိုပိ။ တုပ်သုဟ်သင်္ဂ ဖျေံဗျာပ်ဏာ ဒိုဟ်
မရနက်ကိုပန်တဲ ပဒတ်ရ၊ နနဲဝံ လ္လှူသွင်လွင် ပွဲသတ်ဂမှိုင်အိုသို မှုပွဲဒိုဟ်အိုသိုဂ်
သွဗ္ဗမတုပ်သုဟ်ကိုဇကုတဲ သတ္တလောကသတ်အိုသို ပါလုပ်လှိုဟ်ဂ် ဖျေံဗျာပ်ဏာ နကိုစိုတ်
မစိုန်သကိုကောံမေတ္တာ မလဲလးမပြ မဟံမွဲအပိုင်အခြာ မဟံမွဲသွဗ္ဗ မဟံမွဲကိုဂိုင်ဂါတဲ ပဒ
တ်ရ၊ ကရုဏာပွမဆာန်ဍု။ မုဒိတာပွမအိုဟ်တိုဟ်။ ဖျေံဗျာပ်ဏာဒိုဟ်မွဲ နကိုစိုတ် မစိုန်
သကိုကောံဥပေက္ခာတဲ ပဒတ်ရ၊ တုပ်သုဟ်သင်္ဂ ဒိုဟ်မရနက်ကိုဓါ။ တုပ်သုဟ်သင်္ဂ
ဒိုဟ်မရနက်ကိုပိ။ တုပ်သုဟ်သင်္ဂ ဖျေံဗျာပ်ဏာ ဒိုဟ်မရနက်ကိုပန်တဲ ပဒတ်ရ၊ နနဲဝံ
လ္လှူသွင်လွင် ပွဲသတ်ဂမှိုင်အိုသို မှုပွဲဒိုဟ်အိုသိုဂ် သွဗ္ဗမတုပ်သုဟ်ကိုဇကုတဲ သတ္တ
လောကသတ်အိုသို ပါလုပ်လှိုဟ်ဂ် ဖျေံဗျာပ်ဏာနကိုစိုတ် မစိုန်သကိုကောံဥပေက္ခာ မလဲ
လးမပြ မဟံမွဲအပိုင်အခြာ မဟံမွဲသွဗ္ဗ မဟံမွဲကိုဂိုင်ဂါတဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟောင်
ခမိဂ် အာစိုပ်ဒွင်ဗြိုရ။

ယွံခမိတအ် မုရ်သင်္ဂလီ ခမိဂ် အာစိုပ်ဒွင်ပုဟံချီဇတဝဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသ
နာဝံ ခမိဂ် ကလိလောန်အာ ‘ရူပသညာ’သမ္ဘိမဒ်ပွဲရုပ်ဂမှိုင် ဗွဲပကာရအိုသိုတဲ ဟိုတ်နူ
‘ပဋိဃသညာ’သမ္ဘိပမထိုမြိထဗတ်လျတ်ဂမှိုင်ပျိုတ်အာ ဟိုတ်ပုမဟံပျုပ်စိုတ် သညာဂမှိုင်
တူဟ်တူဟ်ဂ်ရ “အကးဂ် ဟံမွဲကိုအပိုင်အခြာရ” (သိုမဇ္ဈေပုတ်ရံဝံ) အာစိုပ်အာကာသာ
နဉ္စာယတနဇ္ဈာန်တဲ ပဒတ်ရ။ ကလိလောန်အာ အာကာသာနဉ္စာယတနဇ္ဈာန် ဗွဲပကာရ
အိုသိုတဲ “ပဌမာရုပ္ပဝိညာဏ်ဂ် ဟံမွဲကိုလအိတ်ရ” (သိုမဇ္ဈေပုတ်ရံဝံ) အာစိုပ်ဝိညာဏဉ္စာ
ယတနဇ္ဈာန်တဲ ပဒတ်ရ။ ကလိလောန်အာ ဝိညာဏဉ္စာယတနဇ္ဈာန် ဗွဲပကာရအိုသိုတဲ
“ခရ်မမိက်ကိုမွဲဟံမွဲရ” (သိုမဇ္ဈေပုတ်ရံဝံ) အာစိုပ်အာကိဉ္စညာယတနဇ္ဈာန်တဲ ပဒတ်ရ။
ကလိလောန်အာ အာကိဉ္စညာယတနဇ္ဈာန် ဗွဲပကာရအိုသိုတဲ အာစိုပ်နေဝသညာနာသညာ
ယတနဇ္ဈာန်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟောင် ခမိဂ် အာစိုပ်ပုမဟံချီဇတဝဂ်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သင်္ဂါ ခမိၣ် အာစိုပ်ဒၣ်အရီၣ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ခမိၣ် “ဣဝံတုန် ဒဒိခရ” ရံၣ် တီကေတ် အတိုင်သုာ်စုတ်ရ။ ၂။ “ဣဝံတုန် ဒေတၣ်ဒိဟိတံ အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာဒဒိခရ” ရံၣ် တီကေတ် အတိုင်မသုာ်စုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံၣ်ဟေင် ခမိၣ် အာစိုပ်ဒၣ်အရီၣ်ရ ရံၣ် (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

ဗြာဟ္မဏဝဂ် မရနက်ကိပန်တဲရ။

(၂၀) ၅။ မဟာဝဂ် ၁။ သုတ်သောတာနုဂတ

၁၉၁။ ယွံခမီတအ် ခရ်ပရိယတ်ဂမ္တိုင်ၣ် ဒေတၣ်ဗက်လှောင်သောတပသာဒ မဂပ်ဝ် လုတ်လင်နကိုပါင် မဂပ်ဝ်မှ်သေ့ဝ်နကိုစိုတ် မဂပ်ဝ်ထပက်ခွင်တီကေတ် နကိုပညာဗွဲမဒးရးၣ် ဂုဏ်ဖိုဂမ္တိုင်ပန်သ် ဂပ်ဝ်စိုမံင်အိုတ်ရ။ (ကလိဝံဗွဲစုတ်ဇကန်) ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ၣ်ရော မွဲတုန်— ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ခမိၣ် ကတ်ဗတောန်ကေတ်ခရ် မတွံဂးသုတ်ဂေယျ ဝေယျာကရိဏ် ဂါထာ ဥဒါန် ဣတိဂုတ် ဇာတ် အဗျတဓမ္မ ဝေဒလ္လရ။ ကုခမိၣ် ခရ်ဂမ္တိုင် ဒေတၣ်ဗက်လှောင်သောတပသာဒ ဂပ်ဝ်လုတ်လင်နကိုပါင် ဂပ်ဝ်မှ်သေ့ဝ်နကိုစိုတ် ဂပ်ဝ် ထပက်ခွင်တီကေတ် နကိုပညာဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ။ ခမိၣ် သတိတိတ်ဗွဲဒ်ဒဲတဲ ဒးစုတိကလိ လောနိစ်မွဲ ကတိဒ်ဒဲတဲသွပ်မွဲမွဲရ။ ဂကောံခရ်ဂမ္တိုင် မံက်ဂတပ်ပြာကဋ်ကွၢ် ကုပူဂိုလ် မွဲကိုပွမဒ်တသိခံ ပွဲဘုံသွပ်ၣ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် သတိကတိဒ်ဒဲ လွဲလွဲဏီရ။ သတိတုန် ဗွဲမပြတ်သန်ဟေင် ကလိဝံခရ်တေင်မာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝံတုန် ခရ်ပရိယတ်ဂမ္တိုင်ၣ် ဒေတၣ်ဗက်လှောင်သောတပသာဒ မဂပ်ဝ်လုတ်လင်နကိုပါင် မဂပ်ဝ်မှ်သေ့ဝ်နကိုစိုတ် မဂပ်ဝ်ထပက်ခွင်တီကေတ် နကိုပညာဗွဲမဒးရးၣ် ဂုဏ်ဖိုပဌမ ဂပ်ဝ်စိုမံင်အိုတ်ရ။ (ကလိဝံ ဗွဲစုတ်ဇကန်)

ယွံခမီတအ် မွဲဂကူဗွဲတုန် ခမိၣ် ကတ်ဗတောန်ကေတ်ခရ် မတွံဂးသုတ်ဂေယျ ဝေယျာကရိဏ် ဂါထာ ဥဒါန် ဣတိဂုတ် ဇာတ် အဗျတဓမ္မ ဝေဒလ္လရ။ ကုခမိၣ် ခရ်ဂမ္တိုင် ဒေတၣ်ဗက်လှောင်သောတပသာဒ ဂပ်ဝ်လုတ်လင်နကိုပါင် ဂပ်ဝ်မှ်သေ့ဝ်နကိုစိုတ် ဂပ်ဝ် ထပက်ခွင်တီကေတ် နကိုပညာဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ။ ခမိၣ် သတိတိတ်ဗွဲဒ်ဒဲတဲ ဒးစုတိ ကလိလောနိစ်မွဲ ကတိဒ်ဒဲတဲသွပ်မွဲမွဲရ။ ဂကောံခရ်(ပရိယတ်)ဂမ္တိုင် ဟွံမံက်ဂတပ် ဟွံပြာ ကဋ်ကွၢ် ကုပူဂိုလ်မွဲကိုပွမဒ်တသိခံ ပွဲဘုံသွပ်ၣ်အိုတ်ရ။ ဗွဲစုတ်တုန် ခမီ ကြံ့ခိုဇော်တဲ မအာစိုပ်ပွမလုတ်လင်စိုတ်တဲၣ် တွံခရ်ပွဲပရိသာတ်ဒေဝတ်ရ။ ကသပ်ဒ် ကုပူဂိုလ်ၣ် ရံၣ်ရ “ဓမ္မဝိနယမတွံဂးဒေတၣ်မပြ အဲမကေင်ဒေတၣ်ကွၢ် ပွဲဘဝကိုပ်ကွၢ် ဓမ္မဝိနယ(ခမီမတွံခွင် လုဟ်)ဝံဟေင်ရ” ရံၣ် (ကသပ်ဒ်ရ)။ ယွံခမီတအ် သတိကတိဒ်ဒဲ လွဲလွဲဏီရ။ ပွဲအခိုင်ၣ်

သတ်၍ ဗွဲမပြတ်သန်ဟောင် ကလိဝံခရ်တောင်မာန်ရ။ ယွံခမီတအ် တြုံမချိုဟ်ကောက်စီကွး ပွဲဗရရမျာင်ဖမ်ဇှော်၍ အာတရ်အဓာန်မဉ်သေ့မွဲမွဲ သေ့ခံင်ကောတ် ဗရရမျာင်ဖမ်ဇှော်ရ။ ကုတြုံ၍ “ဗရရမျာင်ဖမ်ဇှော်ဟာ၊ ဗရရမျာက်ဖမ်ဇှော်ဟံသောင်ဟာ”၍ သိုဟံဒ်သွေဟ်ပွာ ချပ်ဝိဝိင် ပွဲဗရရမျာင်ဖမ်ဇှော်၍ သွဟ်ညံင်ရ်အာစိုပ် ပွမသျှတ်သွာတ်သုာ်စုတ် ရဲဝံမွဲဗရရမျာင် ဖမ်ဇှော်ဟောင်ကို ယွံခမီတအ် တုပ်သွဟ်ညံင်ရ်သတ်ကို ခမီ၍ ကတ်ဗတောန်ကောတ် ခရ် မတွံဂးသုတ်ဂေယျ ဝေယျာကရိုဏ် ဂါထာ ဥဒါန် ဣတိဝုတ် ဇာတ် အဗျတဓမ္မ ဝေဒလ္လရ။ ကုခမီ၍ ခရ်ဂမ္တိုင် နွေတ်ဗက်လွေင်သောတပသာဒ ဂပ်ဝ်လုတ်လပ်နကိုပါင် ဂပ်ဝ်မှ်သေ့ဝ် နကိုစိုတ် ဂပ်ဝ်ထပက်ခွင်တီကောတ် နကိုပညာဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ။ ခမီ၍ သတ်တိတ်ဗွဲဒ်ဒ်တဲ ဒးစုတ်ကလိလောန်စံမွဲ ကတိန်ဒ်ပွဲဘုံသွပ်မွဲမွဲရ။ ဂကောံခရ်(ပရိယတ်)ဂမ္တိုင် ဟံမံက်ဂတပ် ဟံပြာကဉ်ကျင် ကုပုဂ္ဂိုလ်မျှ်ကိုပွမဒ်တသိုခ် ပွဲဘုံသွပ်ကိုအိုတ်ရ။ ဗွဲစုတ်တုန် ခမီ ကြိန်ဇှော်တဲ မအာစိုပ်ပွမလုတ်လပ်စိုတ်တဲ၍ တွံခရ်ပွဲပရိသတ်ဒေဝတ်ရ။ ကသပ်ဒ် ကုပုဂ္ဂိုလ်၍ ရဲဝံရ “ဓမ္မဝိနယမတွံဂးဒွေတ်မပြ အဲမကောင်ဒွေတ်ကျင် ပွဲဘဝကိုပ်ကျာ် ဓမ္မဝိနယ (ခမီမတွံ ဒွင်လျဟ်)ဝံဟောင်ရ” ရဲဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ယွံခမီတအ် သတ်ကတိန်၍ လွဲလွဲဏီရ။ ပွဲအခိုင်၍ သတ်၍ ဗွဲမပြတ်သန်ဟောင် ကလိဝံခရ်တောင်မာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝံတုန် ခရ်ပရိယတ် ဂမ္တိုင်၍ နွေတ်ဗက်လွေင်သောတပသာဒ မဂပ်ဝ်လုတ်လပ်နကိုပါင် မဂပ်ဝ်မှ်သေ့ဝ်နကိုစိုတ် မဂပ်ဝ်ထပက်ခွင်တီကောတ် နကိုပညာဗွဲမဒးရး၍ ဂုဏ်ဖိုဒုတိယ ဂပ်ဝ်စိုမ်ခိုင်အိုတ်ရ။ (ကလိဝံ ဗွဲစုတ်ဇကန်)

ယွံခမီတအ် မွဲဂကူပုန်တုန် ခမီ၍ ကတ်ဗတောန်ကောတ်ခရ် မတွံဂးသုတ်ဂေယျ ဝေယျာကရိုဏ် ဂါထာ ဥဒါန် ဣတိဝုတ် ဇာတ် အဗျတဓမ္မ ဝေဒလ္လရ။ ကုခမီ၍ ခရ်ဂမ္တိုင် နွေတ်ဗက်လွေင်သောတပသာဒ ဂပ်ဝ်လုတ်လပ်နကိုပါင် ဂပ်ဝ်မှ်သေ့ဝ်နကိုစိုတ် ဂပ်ဝ် ထပက်ခွင်တီကောတ် နကိုပညာဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ။ ခမီ၍ သတ်တိတ်ဗွဲဒ်ဒ်တဲ ဒးစုတ် ကလိလောန်စံမွဲ ကတိန်ဒ်ပွဲဘုံသွပ်မွဲမွဲရ။ ဂကောံခရ်(ပရိယတ်)ဂမ္တိုင် ဟံမံက်ဂတပ် ဟံပြာ ကဉ်ကျင် ကုပုဂ္ဂိုလ်မျှ်ကိုပွမဒ်တသိုခ် ပွဲဘုံသွပ်ကိုအိုတ်ရ။ ခမီ ကြိန်ဇှော်တဲ မအာစိုပ် ပွမလုတ်လပ်စိုတ်တဲ၍လေပ် ဟံတွံခရ်ပွဲပရိသတ်ဒေဝတ်ရ။ ဗွဲစုတ်တုန် ကောန်ဒေဝတ် တွံခရ်ပွဲပရိသတ်ဒေဝတ်ရ။ ကသပ်ဒ် ကုပုဂ္ဂိုလ်၍ ရဲဝံရ “ဓမ္မဝိနယမတွံဂး ဒွေတ်မပြ အဲမကောင်ဒွေတ်ကျင် ပွဲဘဝကိုပ်ကျာ် ဓမ္မဝိနယ(ကောန်ဒေဝတ်မတွံဒွင်လျဟ်)ဝံဟောင်ရ” ရဲဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ယွံခမီတအ် သတ်ကတိန်၍ လဲလဲဏီရ။ ပွဲအခိုင်၍ သတ်၍ ဗွဲမပြတ် သန်ဟောင် ကလိဝံခရ်တောင်မာန်ရ။ ယွံခမီတအ် တြုံမချိုဟ်ကောက်စီကွး ပွဲဗရရမျာင်ကျသင်၍ အာတရ်အဓာန်မဉ်သေ့မွဲမွဲ သေ့ခံင်ကောတ် ဗရရမျာင်ကျသင်ရ။ ကုတြုံ၍ “ဗရရမျာင် ကျသင်ဟာ၊ ဗရရမျာက်ကျသင်ဟံသောင်ဟာ”၍ သိုဟံဒ်သွေဟ်ပွာ ချပ်ဝိဝိင် ပွဲဗရရမျာင် ကျသင်၍ သွဟ်ညံင်ရ်အာစိုပ် ပွမသျှတ်သွာတ်သုာ်စုတ် ရဲဝံမွဲဗရရမျာင်ကျသင်ဟောင်ကို ယွံခမီတအ် တုပ်သွဟ်ညံင်ရ်သတ်ကို ခမီ၍ ကတ်ဗတောန်ကောတ်ခရ် မတွံဂးသုတ်ဂေယျ

ဝေယျာကရိုဏ် ဂါထာ ဥဒါန် ဣတိဝုတ် ဇာတ် အဗျတဓမ္မ ဝေဒလ္လရ။ ကုခမိဂ် ဓရ်ဂမ္ဘိုင်
 ဒွေတိဗက်လေင်သောတပဿာဒ ဂပ်ပလုတ်လင်နကိုပါင် ဂပ်ပမ္ဘင်သုင်နကိုစိုတ် ဂပ်ပ
 ထပက်ခွင်တိကောတ် နကိုပညာဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ။ ခမိဂ် သတိတိတ်ဗွဲဒ်ဒ်တဲ ဒးစုတိကလိ
 လောနိဗ္ဗမ္မး ကတိဒ်ပွဲဘုံသွင်မွဲမွဲရ။ ဂကောံဓရ်(ပရိယတ်)ဂမ္ဘိုင် ဟုံမံက်ဂတင် ဟုံပြာကဋ်ကျင်
 ကုပူဂိုလ်မျှုကိုပွမဒ်တသိုဒ် ပွဲဘုံသွင်ဒ်အိုတ်ရ။ ခမိဂ္ဂိဒ်ဇော်တဲ မအာစိုပ်ပွမလုတ်လင်စိုတ်
 တဲဂ်လေင် ဟုံတုံဓရ်ပွဲပရိသာတ်ဒေဝတ်ရ။ ဗွဲစုတ်တုန် ကောန်ဒေဝတ် တုံဓရ်ပွဲပရိသာတ်
 ဒေဝတ်ရ။ ကသပ်ဒ် ကုပူဂိုလ်ဂ် ရံဝဲရ “ဓမ္မဝိနယ မတွံဂးဒွေတိမပြ အဲမကောင်ဒွေတိကျင်
 ပွဲဘဝကိုပ်ကွာ် ဓမ္မဝိနယ(ကောန်ဒေဝတ်မတွံဒ်လွဟ်)ဝံဟောင်ရ” ရံဝဲ (ကသပ်ဒ်ရ)။
 ယုံခမိတအ် သတိကတိဒ်ဂ် လွဲလွဏီရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် သတ်ဂ် ဗွဲမပြဟ်သန်ဟောင် ကလိဝံ
 ဓရ်တောင်မာန်ရ။ ယုံခမိတအ် ဣဝံတုန် ဓရ်ပရိယတ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ဒွေတိဗက်လေင်သောတပဿာဒ
 မဂပ်ပလုတ်လင်နကိုပါင် မဂပ်ပမ္ဘင်သုင်နကိုစိုတ် မဂပ်ပထပက်ခွင်တိကောတ် နကိုပညာ
 ဗွဲမဒးရးဂ် ဂုဏ်ဖိုတတိယ ဂပ်ပစိုမံင်အိုတ်ရ။ (ကလိဝံဗွဲစုတ်ဇကန်)

ယုံခမိတအ် မွဲဂကူပုန်တုန် ခမိဂ် ကတ်ဗတောန်ကောတ်ဓရ် မတွံဂးသုတ်ဂေယျ
 ဝေယျာကရိုဏ် ဂါထာ ဥဒါန် ဣတိဝုတ် ဇာတ် အဗျတဓမ္မ ဝေဒလ္လရ။ ကုခမိဂ် ဓရ်ဂမ္ဘိုင်
 ဒွေတိဗက်လေင်သောတပဿာဒ ဂပ်ပလုတ်လင်နကိုပါင် ဂပ်ပမ္ဘင်သုင်နကိုစိုတ် ဂပ်ပ
 ထပက်ခွင်တိကောတ် နကိုပညာဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ။ ခမိဂ် သတိတိတ်ဗွဲဒ်ဒ်တဲ ဒးစုတိ
 ကလိလောနိဗ္ဗမ္မး ကတိဒ်ပွဲဘုံသွင်မွဲမွဲရ။ ဂကောံဓရ်(ပရိယတ်)ဂမ္ဘိုင် ဟုံမံက်ဂတင် ဟုံပြာ
 ကဋ်ကျင် ကုပူဂိုလ်မျှုကိုပွမဒ်တသိုဒ် ပွဲဘုံသွင်ဒ်အိုတ်ရ။ ခမိဂ္ဂိဒ်ဇော်တဲ မအာစိုပ် ပွမ
 လုတ်လင်စိုတ်တဲဂ်လေင် ဟုံတုံဓရ်ပွဲပရိသာတ်ဒေဝတ်ရ။ ကောန်ဒေဝတ်လေင် ဟုံတုံဓရ်
 ပွဲပရိသာတ်ဒေဝတ်ရ။ ဗွဲစုတ်တုန် ကောန်ဒေဝတ်မကတိဒ် ဗွဲကိုပ်ကွာ် ကိုကောန်ဒေဝတ်
 မကတိဒ်ပွဲကျိ ဗိုဗျဟ်ရံဝဲရ “ယုံကောန်ဒေဝတ် တုအဲ ဩဝံဗိုဗျဟ် ဓမ္မဝိနယ မတွံဂးဒွေတိ
 မပြ ဝိညးဂမ္ဘိုင် မကောင်ဒွေတိကျင် ပွဲဘဝကိုပ်ကွာ်တေညိ၊ ယုံကောန်ဒေဝတ် ဩဝံ
 ဗျဟ်ညိ” ရံဝဲ (ကိုဗိုဗျဟ်ရ)။ “ယုံကောန်ဒေဝတ် အဲဗိုဗျဟ်ရ။ ယုံကောန်ဒေဝတ် အဲဗို
 ဗျဟ်ရ” ရံဝဲ ကောန်ဒေဝတ်ဂ် သွးရ။ ယုံခမိတအ် သတိကတိဒ်ဂ် လွဲလွဏီရ။ ပွဲအခိုင်ဂ်
 သတ်ဂ် ဗွဲမပြဟ်သန်ဟောင် ကလိဝံဓရ်တောင်မာန်ရ။ ယုံခမိတအ် မိတ်သဟာဲဂမ္ဘိုင်ဓါ မဒ်
 သကအ်ဝေင်ဒိုက်တိမွဲစွဲဂ် ကာလလဆောင် ပွဲမွဲဒိုခပ် ဂဗဆိုညာတ်ကောံဒးညးသကအ်
 အိုတ်ရ။ မိတ်သဟာဲမွဲဂ် ဟိုသွးကိုမိတ်သဟာဲမွဲဂ် ရံဝဲရ “ယုံမိတ်သဟာဲ ကမ္မောန်ပွဝံလေင်
 တုအဲ ဩဝံဗိုဗျဟ်ဝံသတိညိ၊ ယုံမိတ်သဟာဲ ကမ္မောန်ပွဝံလေင် တုအဲ ဩဝံဗိုဗျဟ်ဝံသတိ
 ညိ”ရံဝဲ (ဟိုသွးရ)။ မိတ်သဟာဲဂ် သုဟ်ညင်ရဟိုသွး ရံဝဲမွဲ “ယုံမိတ်သဟာဲ အဲဗိုဗျဟ်ဝံ
 သတိရ။ ယုံမိတ်သဟာဲ အဲဗိုဗျဟ်ဝံသတိရ”ကို ယုံခမိတအ် တုပ်သုဟ်ညင်ရသတ်ကို ခမိဂ်
 ကတ်ဗတောန်ကောတ်ဓရ် မတွံဂးသုတ်ဂေယျ ဝေယျာကရိုဏ် ဂါထာ ဥဒါန် ဣတိဝုတ်
 ဇာတ် အဗျတဓမ္မ ဝေဒလ္လရ။ ဓရ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ဒွေတိဗက်လေင်သောတပဿာဒ ကုခမိဂ်အိုတ်ရ။

တိကေတ်ဟုံမာန်ရ။ ယွံခမိတအ် နပွမချပ်ဇုန်သီက္ခိတိ တိကေတ်ပညာမာန်ရ။ ပညာဂ်လေဝ် ဗွဲမလအ်လဟေင်မှ တိကေတ်မာန်ရ။ နမ္မေဏဇောတ်ခပ်တုန် တိကေတ်ဟုံမာန်ရ။ ညးသ့ ပှပ်စိုတ်ဟေင် တိကေတ်မာန်ရ။ ညးဟုံသ့ပှပ်စိုတ်တုန် တိကေတ်ဟုံမာန်ရ။ ညးမုံကို ပညာဟေင် တိကေတ်မာန်ရ။ ညးဟုံမုံကိုပညာတုန် တိကေတ်ဟုံမာန်ရ။

ဂလာန်မတွံဂး “ယွံခမိတအ် နပွမပဒတ်မ္မဲစွံဂ် တိကေတ်သီလမာန်ရ။ သီလ ဂ်လေဝ် ဗွဲမလအ်လဟေင်မှ တိကေတ်မာန်ရ။ နမ္မေဏဇောတ်ခပ်တုန် တိကေတ်ဟုံမာန်ရ။ ညးသ့ပှပ်စိုတ်ဟေင် တိကေတ်မာန်ရ။ ညးဟုံသ့ပှပ်စိုတ်တုန် တိကေတ်ဟုံမာန်ရ။ ညးမုံ ကိုပညာဟေင် တိကေတ်မာန်ရ။ ညးဟုံမုံကိုပညာတုန် တိကေတ်ဟုံမာန်ရ”ဝံ သွန်သံ ဗွဲကိုမဟိုတ်မ္မဲတဲ ဂပ်ပ်ဟိုသွးဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်ရင်သကအ် ပဒတ် မ္မဲစွံမ္မး “တြနာဲဝံ မုံအလေံသွတ် ပွမကပ်သကုတ် ထောင်ပြိုဟ် စောန်ပြိုက် ချက်ဒဝါန် ပွဲသီလဂမ္တိုင် ဗွဲမလအ်လကာဖာရ။ မုံအလေံဟုံသ့ညင်ဝံဗိုန်ရ။ မုံအလေံဟုံဂယိုင်လမျီု နကိုသီလလျိုင်ရ။ တြနာဲဝံ ဒုသီလရ။ တြနာဲဝံ ညးမုံကိုသီလဟုံသေင်ရ” ရံဝံ တိကေတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်ရင်သကအ် ပဒတ်မ္မဲစွံမ္မး “တြနာဲဝံ မုံအလေံဟုံ သွတ် ပွမကပ်သကုတ် ထောင်ပြိုဟ် စောန်ပြိုက် ချက်ဒဝါန် ပွဲသီလဂမ္တိုင် ဗွဲမလအ်လကာ ဖာရ။ မုံအလေံသ့ညင်ဝံဗိုန်ရ။ မုံအလေံဂယိုင်လမျီု နကိုသီလလျိုင်ရ။ တြနာဲဝံ မုံကိုသီလရ။ တြနာဲဝံ ဒုသီလဟုံသေင်ရ” ရံဝံ တိကေတ်ရ။ ဂလာန်မတွံဂး “ယွံခမိတအ် နပွမပဒတ် မ္မဲစွံဂ် တိကေတ်သီလမာန်ရ။ သီလဂ်လေဝ် ဗွဲမလအ်လဟေင်မှ တိကေတ်မာန်ရ။ နမ္မေဏ ဇောတ်ခပ်တုန် တိကေတ်ဟုံမာန်ရ။ ညးသ့ပှပ်စိုတ်ဟေင် တိကေတ်မာန်ရ။ ညးဟုံသ့ပှပ် စိုတ်တုန် တိကေတ်ဟုံမာန်ရ။ ညးမုံကိုပညာဟေင် တိကေတ်မာန်ရ။ ညးဟုံမုံကိုပညာတုန် တိကေတ်ဟုံမာန်ရ”ဝံ သွန်သံဗွဲကိုမဟိုတ်ဝံတဲ ဂပ်ပ်ဟိုသွးရ။ (၁)

ဂလာန်မတွံဂး “ယွံခမိတအ် နပွမဟိုသွးမ္မဲစွံဂ် တိကေတ်ပွမသွးဇုးမာန်ရ။ ပွမသွးဇုး ဂ်လေဝ် ဗွဲမလအ်လဟေင်မှ တိကေတ်မာန်ရ။ နမ္မေဏဇောတ်ခပ်တုန် တိကေတ်ဟုံမာန်ရ။ ညးသ့ပှပ်စိုတ်ဟေင် တိကေတ်မာန်ရ။ ညးဟုံသ့ပှပ်စိုတ်တုန် တိကေတ်ဟုံမာန်ရ။ ညးမုံကို ပညာဟေင် တိကေတ်မာန်ရ။ ညးဟုံမုံကိုပညာတုန် တိကေတ်ဟုံမာန်ရ”ဝံ သွန်သံဗွဲ ကိုမဟိုတ်မ္မဲတဲ ဂပ်ပ်ဟိုသွးဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်မ္မဲစွံ ဟိုသွးရင်သကအ်မ္မး “တြနာဲဝံ ညးမ္မဲကောံညးမ္မဲကို ဟိုသွးမ္မဲဗိုရ။ ကောံညးဂမ္တိုင်ခါဂ် ဟိုသွးမ္မဲဗို ပှန်ရ။ ကောံညး ဂမ္တိုင်ပိဂ် ဟိုသွးမ္မဲဗိုပှန်ရ။ ကောံညးဂမ္တိုင်မဂ္တိုင်ဂ် ဟိုသွးမ္မဲဗိုပှန်ရ။ တြနာဲဝံ နူဂလာန်ကိုပ် ကွာ် ပြင်အာဂလာန်ကြံရ။ တြနာဲဝံ မုံကိုဂလာန်ဟုံသွးဇုးရ။ တြနာဲဝံ မုံကိုဂလာန်သွးဇုး ဟုံသေင်ရ” ရံဝံ တိကေတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်မ္မဲစွံ ဟိုသွးရင်သကအ်မ္မး “တြနာဲဝံ သုဟ်ညင်ရ် ဟိုသွး ညးမ္မဲကောံညးမ္မဲကို ကောံညးဂမ္တိုင်ခါလေဝ် နဲတုပ်ဟိုသွးရ။ ကောံညးဂမ္တိုင်ပိလေဝ်

နဲတုပ်ဟိုသွေးရ၊ ကောံညးဂမၠိုင်မၠိုင်လေဝ် နဲတုပ်ဟိုသွေးရ၊ ကြာနဲဝံ့နုဂလာန်ကိုပ်ကွာ ဟံ့ပြင် အာဂလာန်ကြံရ၊ ကြာနဲဝံ့ မှုကိုဂလာန်သွေးဖူးရ၊ ကြာနဲဝံ့ မှုကိုဂလာန်ဟံ့သွေးဖူးဟံ့သေင်ရ” ရဲဝံ တီကေတ်ရ။ ဂလာန်မတွံး “ယွံခမီတအ် နပွမဟိုသွေးမွဲစွံၣ် တီကေတ် ပွမသွေးဖူးမာန်ရ၊ ပွမသွေးဖူးဂ်လေဝ် ဗွဲမလအ်လဟေင်မှ တီကေတ်မာန်ရ၊ နမ္မဲခဏဍုတ်ခပ်တုန် တီကေတ် ဟံ့မာန်ရ၊ ညးသွပုၣ်စိုတ်ဟေင် တီကေတ်မာန်ရ၊ ညးဟံ့သွပုၣ်စိုတ်တုန် တီကေတ်ဟံ့ မာန်ရ၊ ညးမှုကိုပညာဟေင် တီကေတ်မာန်ရ၊ ညးဟံ့မွဲကိုပညာတုန် တီကေတ်ဟံ့မာန်ရ”ဝံ သွနီသဲဗွဲကိုဟိုတ်ဝံ့တုဲ ဂပ်ပ်ဟိုသွေးရ။ (၂)

ဂလာန်မတွံး “ယွံခမီတအ် ပွဲပရိုက်ဘဲဂမၠိုင် တီကေတ်အစောံသတ္တိမာန်ရ၊ အစောံ သတ္တိဂ်လေဝ် ဗွဲမလအ်လဟေင်မှ တီကေတ်မာန်ရ၊ နမ္မဲခဏဍုတ်ခပ်တုန် တီကေတ် ဟံ့မာန်ရ၊ ညးသွပုၣ်စိုတ်ဟေင် တီကေတ်မာန်ရ၊ ညးဟံ့သွပုၣ်စိုတ်တုန် တီကေတ်ဟံ့ မာန်ရ၊ ညးမှုကိုပညာဟေင် တီကေတ်မာန်ရ၊ ညးဟံ့မွဲကိုပညာတုန် တီကေတ်ဟံ့မာန်ရ”ဝံ သွနီသဲဗွဲကိုဟိုတ်ဝံ့တုဲ ဂပ်ပ်ဟိုသွေးရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျီၣ် ဆိုဂဗ နပွမကဍ္ဍောမသဂမၠိုင်လီလ်ကို ဆိုဂဗနပွမပိဉ်ဟာန်ဘိုက်ဘက်လီလ်ကို ဆိုဂဗနပွမလီလ် မတွံးယဲကို “ခရဲလောကဓာန်ဂမၠိုင်ဒွံပြကာ မတွံးပွမကလိဂွံလာဘ် ပွမဟံ့ကလိဂွံလာဘ် ပွမမှုကိုသကအ်တို့ဝါရ ပွမဟံ့မွဲကိုသကအ်တို့ဝါရ ပွမဟိုဂရိုဟ် ပွမထိုင်သး ပွမဒ်တသိုၣ် ပွမဒ်ဒိုၣ်နီၣ် နွေတ်ဗက်လှေင်လောကအိုတ်တုဲ လောကလေဝ် နအကဲအရာမနွေတ်ဗက်လှေင် ခရဲလောကဓာန်ဒွံပြကာဟေင် ပွမဒးပဒတ် ပွဲလောက ပွမကလိဂွံအတ္တဘ် ဒ်ဒိုင်ရ” ရဲဝံ ဟံ့ဗစာရဏာရ။ ညးဂ် ဆိုဂဗနပွမကဍ္ဍော မသဂမၠိုင်လီလ်ကို ဆိုဂဗနပွမပိဉ်ဟာန်ဘိုက်ဘက် လီလ်ကို ဆိုဂဗနပွမလီလ်မတွံးယဲကို ဂွံင်စံင်တူရ၊ ဍုတ်စိုတ်ရ၊ လရီအ်ယာံဂတေပ်ရ၊ ဂတီၣ်သြိုဟ်ဒင်ဒင် ဟိုရိုဟ်ရင်ရ၊ အာစိုပ်ပွမဝိဝိဉ်ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျီၣ် ဆိုဂဗနပွမကဍ္ဍောမသဂမၠိုင်လီလ်ကို ဆိုဂဗ နပွမပိဉ်ဟာန် ဘိုက်ဘက်လီလ်ကို ဆိုဂဗနပွမလီလ်မတွံးယဲကို “ခရဲလောကဓာန်ဂမၠိုင် ဒွံပြကာမတွံးပွမကလိဂွံလာဘ် ပွမဟံ့ကလိဂွံလာဘ် ပွမမှုကိုသကအ်တို့ဝါရ ပွမဟံ့မွဲ ကိုသကအ်တို့ဝါရ ပွမဟိုဂရိုဟ် ပွမထိုင်သး ပွမဒ်တသိုၣ် ပွမဒ်ဒိုၣ်နီၣ် နွေတ်ဗက်လှေင် လောကအိုတ်တုဲ လောကလေဝ် နအကဲအရာမနွေတ်ဗက်လှေင် ခရဲလောကဓာန်ဒွံ ပြကာဟေင် ပွမဒးပဒတ် ပွဲလောက ပွမကလိဂွံအတ္တဘ် ဒ်ဒိုင်ရ” ရဲဝံ ဗစာရဏာရ။ ညးဂ် ဆိုဂဗနပွမကဍ္ဍောမသဂမၠိုင်လီလ်ကို ဆိုဂဗနပွမပိဉ်ဟာန်ဘိုက်ဘက်လီလ်ကို ဆိုဂဗန ပွမလီလ် တွံးယဲကို ဟံ့ဂွံင်စံင်တူရ၊ ဟံ့ဍုတ်စိုတ်ရ၊ ဟံ့လရီအ်ယာံဂတေပ်ရ၊ ဂတီၣ် သြိုဟ်ဒင်ဒင် ဟံ့ဟိုရိုဟ်ရင်ရ၊ ဟံ့အာစိုပ်ပွမဝိဝိဉ်ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ရ။ ဂလာန်မတွံး “ယွံခမီတအ် ပွဲပရိုက်ဘဲဂမၠိုင် တီကေတ်အစောံသတ္တိမာန်ရ၊ အစောံသတ္တိဂ်လေဝ် ဗွဲမ လအ်လဟေင်မှ တီကေတ် မာန်ရ၊ နမ္မဲခဏဍုတ်ခပ်တုန် တီကေတ်ဟံ့မာန်ရ၊ ညးသွ ပုၣ်စိုတ်ဟေင် တီကေတ်မာန်ရ၊ ညးဟံ့သွပုၣ်စိုတ်တုန် တီကေတ်ဟံ့မာန်ရ၊ ညးမှုကို

ပညာဟောင် တိကေတ်မာန်ရ၊ ညးဟွံမွဲကိုပညာတုန် တိကေတ်ဟွံမာန်ရ”ဝံ သွန်သုဗ္ဗေတံကို ဟိုတ်ဝံတဲ ဂပ်ဟိုသုးရ။ (၃)

ဂလာန်မတွံး “ယွံခမီတအ် နပုမချပ်ဂွန်သီကီၣ် တိကေတ်ပညာမာန်ရ၊ ပညာ ဂ်လေဝ် ဗွဲမလအ်လဟောင်မှ တိကေတ်မာန်ရ၊ နမ္မေဏသျှေတ်ခပ်တုန် တိကေတ်ဟွံမာန်ရ၊ ညးသွပျပ်စိုတ်ဟောင် တိကေတ်မာန်ရ၊ ညးဟွံသွပျပ်စိုတ်တုန် တိကေတ်ဟွံမာန်ရ၊ ညးမုံ ကိုပညာဟောင် တိကေတ်မာန်ရ၊ ညးဟွံမွဲကိုပညာတုန် တိကေတ်ဟွံမာန်ရ”ဝံ သွန်သုဗ္ဗေတံကို မဟိုတ်မွဲတဲ ဂပ်ဟိုသုးရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂိုလ်ရင်သကအ် ချပ်ဂွန် သီကီၣ်မ္း “နအကဲအရာ ဗို(ပြဒ္ဒညာ)ကတိန်ကျင် ဗိုသွပျပ်စိုတ်(ပြဒ္ဒညာ) ဗိုသွန်ပြဒ္ဒညာ တြနဲဝံဟောင် တြနဲဝံတုန် ဟွံမွဲကိုပညာရ၊ တြနဲဝံ ညးမုံကိုပညာဟွံသေင်ရ ရဲဝံ တိကေတ်ရ၊ ပုမတိကေတ်သက် မဟိုတ်ရော? တြနဲဝံ ဟိုတ်မဟွံရင်တုင်ပတိတ် ဂကောံ အရထ မဇြိုဟ်နက်စိုတ်သတိတ်ပြအိုတ်တဲ နပုမချပ်တၣ်ကေတ်တၣ်လုပ်ဟွံမာန် ဇိပ်ဂိုပ်တဲ တုပညာဂမၠိုင်ဟောင်မဂပ်တိကို အရထခရ်တြနဲဝံတွံဂ်လေဝ် ဗွဲခွန်ကိုဒ် ဗွဲတြးကိုဒ် ဟိုတ် မဟွံသုဟ်အစောံ သွက်ဂွံဟို သွက်ဂွံတွံ သွက်ဂွံကိုတိကေတ်ဗွဲတွေင် သွက်ဂွံစွံပတန် သွက်ဂွံလပ်ကံထွး သွက်ဂွံပါပရအ် သွက်ဂွံသွညင်ဂွံမံက်ဂတပ်ကိုဂ်ရ တြနဲဝံ ဟွံမွဲကို ပညာရ၊ တြနဲဝံ ညးမုံကိုပညာဟွံသေင်ရ” ရဲဝံ တိကေတ်ရ။

ယွံခမီတအ် တြုံမုံကိုမတ်မညာတ် မဒတူဒေါဒိုင်ပွဲသြင်ကွာလွှာ ညာတ်ကေတ် ကသုတ်မမံက်ဂတပ်တိုန်ရ၊ ကုတြုံဂ် သုဟ်ညင်ရတိကေတ် ရဲဝံမ္း “နအကဲအရာ ဗိုမံက် ကျင် ဗိုပလိုဇ္ဈိန်လၢပု ဗိုအသိင်ပရဟ် ကဝံဟောင် ကဝံ သျှေတ်ရ၊ ကဝံ ဇောဟွံသေင်ရ”ကို ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညင်ရသက်ကို ပုဂိုလ်ရင်သကအ် ချပ်ဂွန်သီကီၣ်မ္း “နအကဲအရာ ဗို(ပြဒ္ဒညာ)ကတိန်ကျင် ဗိုသွပျပ်စိုတ်(ပြဒ္ဒညာ) ဗိုသွန်ပြဒ္ဒညာ တြနဲဝံဟောင် တြနဲဝံတုန် ဟွံမွဲကိုပညာရ၊ တြနဲဝံ ညးမုံကိုပညာဟွံသေင်ရ ရဲဝံ တိကေတ်ရ၊ ပုမတိကေတ်သက် မဟိုတ်ရော? တြနဲဝံ ဟိုတ်မဟွံရင်တုင်ပတိတ် ဂကောံအရထ မဇြိုဟ်နက်စိုတ်သတိတ် ပြအိုတ်တဲ နပုမချပ်တၣ်ကေတ်တၣ်လုပ်ဟွံမာန် ဇိပ်ဂိုပ်တဲ တုပညာဂမၠိုင်ဟောင်မဂပ်တိကို အရထခရ်တြနဲဝံတွံဂ်လေဝ် ဗွဲခွန်ကိုဒ် ဗွဲတြးကိုဒ် ဟိုတ်မဟွံသုဟ်အစောံ သွက်ဂွံဟို သွက် ဂွံတွံ သွက်ဂွံကိုတိကေတ်ဗွဲတွေင် သွက်ဂွံစွံပတန် သွက်ဂွံလွံကံထွး သွက်ဂွံပါပရအ် သွက်ဂွံ သွညင်ဂွံမံက်ဂတပ်ကိုဂ်ရ တြနဲဝံ ဟွံမွဲကိုပညာရ၊ တြနဲဝံ ညးမုံကိုပညာ ဟွံသေင်ရ” ရဲဝံ တိကေတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂိုလ်ရင်သကအ် ချပ်ဂွန်သီကီၣ်မ္း “နအကဲအရာ ဗို(ပြဒ္ဒညာ)ကတိန်ကျင် ဗိုသွပျပ်စိုတ်(ပြဒ္ဒညာ) ဗိုသွန်ပြဒ္ဒညာ တြနဲဝံဟောင် တြနဲဝံတုန် တုပညာရ၊ တြနဲဝံ ညးဟွံမွဲကိုပညာဟွံသေင်ရ ရဲဝံ တိကေတ်ရ၊ ပုမတိကေတ်သက် မဟိုတ်ရော? တြနဲဝံ ဂကောံအရထ မဇြိုဟ်နက်စိုတ်သတိတ်ပြအိုတ်တဲ နပုမချပ်တၣ်

ကေတိတို့လုပ်ဟုံမာန် ဇိပ်ဂိုပ်တဲ တပညာဂမ္ဘိုင်ဟောင်မဂပ်ဝ်တိဂ်လေဝ် ဟိုတ်မရင်တုင် ပတိတ်မာန်ကို အရထခရ်တြနဲဝံ့တွံဂ်လေဝ် ဗွဲခွန်ကိုဒ် ဗွဲတြးကိုဒ် သွက်ဂွံဟို သွက်ဂွံတွံ သွက်ဂွံကိုတိကေတ်ဗွဲတွေင် သွက်ဂွံစွံပတန် သွက်ဂွံလပ်ကံထွေး သွက်ဂွံပါပရအ် သွက်ဂွံ သွညင်ဂွံမံက်ဂတပ် ဟိုတ်မသုဟ်အစောံကိုဂ်ရ တြနဲဝံ့ တပညာရ၊ တြနဲဝံ့ ညးဟုံမွဲ ကိုပညာဟုံသေင်ရ” ရဲဝံ တိကေတ်ရ။ ယွံခမိတအ် တြုံမုံကိုမတ်မညာတ် မဒတူဒေါဒိုင် ပွဲသြင်ကွာလွဂ် ညာတ်ကေတ်ကဇ္ဇော်မမံက်ဂတပ်တိုန်ရ၊ ကုတြုံဂ် သုဟ်ညင်ရဲတိကေတ် ရဲဝံမွဲး “နအကောအရာ ဗိုမံက်ကျင် ဗိုပလိုဇ္ဈိန်လုပ် ဗိုအသိုင်ပရဟ် ကဝံဟောင် ကဝံ ဇ္ဇော်ရ၊ ကဝံ ညောတ်ဟုံသေင်ရ”ကို ယွံခမိတအ် တုပ်သုဟ်ညင်ရဲသတ်ကို ပူဂိုလ်ရင်သကအ် ချပ်ဂွန်သီကီမွဲး “နအကောအရာ ဗို(ပြဒ္ဒညာ)ကတိုဒ်ကျင် ဗိုသွပုပ္ပိတိ(ပြဒ္ဒညာ) ဗိုသုန် ပြဒ္ဒညာ တြနဲဝံ့ဟောင် တြနဲဝံ့တုန် တပညာရ၊ တြနဲဝံ့ ညးဟုံမွဲကိုပညာဟုံသေင်ရ ရဲဝံ တိကေတ်ရ၊ ပွမတိကေတ်သတ် မဟိုတ်ဂ်ရော? တြနဲဝံ့ ဂကောံအရထ မဖြိုဟ်နက် စိုဟ်သတိတ်ပြအိုတ်တဲ နပွမချပ်တျိုကေတ်တို့လုပ်ဟုံမာန် ဇိပ်ဂိုပ်တဲ တပညာဂမ္ဘိုင်ဟောင် မဂပ်ဝ်တိဂ်လေဝ် ဟိုတ်မရင်တုင်ပတိတ်မာန်ကို အရထခရ်တြနဲဝံ့တွံဂ်လေဝ် ဗွဲခွန်ကိုဒ် ဗွဲတြးကိုဒ် သွက်ဂွံဟို သွက်ဂွံတွံ သွက်ဂွံကိုတိကေတ်ဗွဲတွေင် သွက်ဂွံစွံပတန် သွက်ဂွံ လပ်ကံထွေး သွက်ဂွံပါပရအ် သွက်ဂွံသွညင်ဂွံမံက်ဂတပ် ဟိုတ်မသုဟ်အစောံကိုဂ်ရ တြနဲဝံ့ တပညာရ၊ တြနဲဝံ့ ညးဟုံမွဲကိုပညာဟုံသေင်ရ” ရဲဝံ တိကေတ်ရ။ (၄)

ဂလာန်မတွံဂး “ယွံခမိတအ် နပွမချပ်ဂွန်သီကီဂ် တိကေတ်ပညာမာန်ရ၊ ပညာဂ် လေဝ် ဗွဲမလအ်လဟောင်မှ တိကေတ်မာန်ရ၊ နမ္မေခဏညောတ်ခပ်တုန် တိကေတ်ဟုံမာန်ရ၊ ညးသွပုပ္ပိတိဟောင် တိကေတ်မာန်ရ၊ ညးဟုံသွပုပ္ပိတိတုန် တိကေတ်ဟုံမာန်ရ၊ ညးမုံ ကိုပညာဟောင် တိကေတ်မာန်ရ၊ ညးဟုံမွဲကိုပညာတုန် တိကေတ်ဟုံမာန်ရ”ဝံ သွနိသေံ ဗွဲကိုဟိုတ်ဝံတဲ ဂပ်ဝ်ဟိုသွေးရ။ ယွံခမိတအ် နကိုဟိုတ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ ဂပ်ဝ်တိကေတ် ဟိုတ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဘဒ္ဒိယ

၁၉၃။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တိလမုံပိုင်ကျ်တြ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာပြာသာဒ်မုံကို အထောဋ်ကအ်ကွတ် အပွဲဂြိုပ်မဟာဝိန် ဇေရင်ချင်ဝေသာလီရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် သိုင်လိစ္ဆဝီဘဒ္ဒိယ မှော်ပြာပ်အာဇေရင် တိလမုံပိုင်ကျ်တြတဲ လှောင်သွဝတ်တိလမုံပိုင်ကျ်တြတဲမွဲး သိုမ ဂအေဒိုင်ပွဲဒိုမ္မဲဂ် ဂရင်ပတိ တိလမုံပိုင်ကျ်တြ ဂလာန်ဝံရ—

မာတိကာ

“ယွံကျာ်မ့ၣ်ပိုင် ‘ခမိဂေါတမၣ် လေဝ်လေံလုန်လီစန်(ဉ္ဇးသအာင်ဂမ္တိုင်)ရ၊ တိတ်ကွတ် အာဝဇ္ဇနိမာယာ မလေပ်ကိုဂေတ်ကျင်(လပါဇကု)ရ၊ နကိုအာဝဇ္ဇနိမာယာ လေပ်လေံလုန် လီစန်တ ကွးတီဂမ္တိုင်မ့ၣ်ကိုကွေတ်မွဲသအာင်ရ’ဂ် ဂလာန်မဟီုသွးရဝံ့ အဲဒိုက်ကေင်မိင်ကျင်ရ၊ ယွံကျာ်မ့ၣ်ပိုင် ပသၢ်ဂ်ရော? ဉ္ဇးဂမ္တိုင်မဟီုသွးရဝံ့မွဲ ‘ခမိဂေါတမၣ် လေဝ်လေံလုန်လီစန် (ဉ္ဇးသအာင်ဂမ္တိုင်)ရ၊ တိတ်ကွတ်အာဝဇ္ဇနိမာယာ မလေပ်ကိုဂေတ်ကျင်(လပါဇကု)ရ၊ နကို အာဝဇ္ဇနိမာယာ လေပ်လေံလုန်လီစန်တ ကွးတီဂမ္တိုင်မ့ၣ်ကိုကွေတ်မွဲသအာင်ရ’ဂ် ဒှ်ဟီုသွး အတိုင်တီလမ့ၣ်ပိုင်ကျာ်တြဲ ဟီုသွးအိုတ်ဟာ၊ ဟံအာစိုပ်ပွမစောတ်စောဲ တီလမ့ၣ်ပိုင်ကျာ်တြဲ နဂလာန်ဟံ့ဍုတ်စုတ်အိုတ်ဟာ၊ ဓရ်တီလမ့ၣ်ပိုင်ကျာ်တြဲတံၣ်ဟေင် ဒှ်ဟီုတံၣ်မွဲကဆံင်အိုတ်ဟာ၊ ဂလာန်တမ်မူလတီလမ့ၣ်ပိုင်ကျာ်တြဲ ကော်ဂလာန်(ဉ္ဇးဂမ္တိုင်)ဟီုသွးမွဲကဆံင်ဟီုတံၣ်ထေက် ကိုဟီုဂရိုဟ် ဟံ့မွဲလးလးဟာ၊ ယွံမ့ၣ်ကျာ်ပိုင် ပိုဒိုက်တအ်ဉ္ဇးဂမ္တိုင်တုန် ဟံ့မွဲပိုက်ကိုတုန်န စောတ်စောဲ တီလမ့ၣ်ပိုင်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ” ရဝံ့ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံဘဒ္ဒိယ ဩဝ်ကျင်အိုတ်ညိ မူးတအ်ဉ္ဇးဂမ္တိုင် နအယာ်မာတ် မိင်ဂလာန် ဉ္ဇးသ အာင်ဟီု (ဍုာ်ပြရ ဍုာ်စုတ်ရ ရဝံ့) ဩဝ်လွကေတ်ဒတန်အိုတ်ဏီ၊ နအယာ်မာတ်ဂလာန် အစေန်အဆက်လေပ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နအယာ်မာတ်ဂလာန်မတွံး ကေင်ဒှ် ရဝံ့ရဂးလေပ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ ကိတ်ညိကိုလိခိပိဋကတ်ရရဝံ့လေပ် ဩဝ်လွ ဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နအယာ်မာတ်ချပ်တို့ဂိုင်ကေတ်လေပ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နအယာ်မာတ်နိဿိဂိုင်ကေတ်နလေပ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နမချပ်ကေတ် အကာဲအရာလေပ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ ကိတ်ညိကိုကွေတ် (ပိုတအ်)ချပ်တို့ သျှိုက်မ့ၣ်တဲဂိုင်ကေတ်ရ ရဝံ့လေပ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နအယာ်မာတ် သဘထေက်ကိုဂိုင်သမ္ဘိလေပ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ ဂလာန်ခမိ ပိုတအ်သွအဲပရဲရ ရဝံ့လေပ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ။ ယွံဘဒ္ဒိယ “ဓရ်ဂမ္တိုင်ဝံတုန် ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ဓရ်ဂမ္တိုင်ဝံတုန် ဓရ်မ့ၣ်ကိုဒုဟ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ဓရ်ဂမ္တိုင်ဝံတုန် ဓရ်တုပညာဂမ္တိုင် မဂပ်ဂရိုဟ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဂ်ကိုချိုက်ပေင် ဂပ်ဂ်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ဓရ်ဂမ္တိုင်ဝံအိုတ်မွဲ ဒှ်တ တွဟ်နဟံ့ကိုဒတဲမြမောပ် တွဟ်နဒှ်ဒိခိအိုတ်ရ” ရဝံ့ ပွဲအခိုင်မွဲးတအ် ဉ္ဇးဂမ္တိုင်တီကေတ် အလိုဇကုတအ်ဂ်တုန် ပါသွးကွေ်အိုတ်ညိ။

ယွံဘဒ္ဒိယ အရာဂ် ပသၢ်သမ္ဘိ ထေင်တအိုတ်ဂ်ရော? ‘လောဘ’ပွမထွေန်စပ်ဂ် ကတိုဒှ်ပွဲအပွဲသန္တာန်သတ်မွဲး ဒှ်တတွဟ်နမ့ၣ်ကိုဒတဲမြမောပ်ဟာ၊ (ဟံ့သေင်မွဲး) ဒှ်တတွဟ်န မသက္ကာဒတဲမြမောပ်ဟာ ရဝံ့ (သွာန်ရ)။ ဒှ်တတွဟ်နမသက္ကာဒတဲမြမောပ်ရကျာ်။

ယွံဘဒ္ဒိယ ပူဂိုလ် မထွေန်စပ်ဂ် ‘လောဘ’ပွမထွေန်စပ်မဂပ်ပျိုပျိုက် မ့ၣ်ကိုစိုတ် မဂပ်သီစတ်ကေတ်ဂ်ဒှ်တဲ လမ္ပိုဉ္ဇးလေပ် ဂစိုတ်ရ၊ ငြပ်ဉ္ဇးမဟံ့ကိုလေပ် ဂိုင်ကွတ်ကေတ်ရ၊ သမ္ဘာဉ္ဇးလေပ် အာကျင်ရ၊ ဂလာန်ကိုဗွန်ဟံ့ဍုတ်စုတ်လေပ် ဟီုရ၊ ဉ္ဇးသအာင်လေပ်

ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဝံသွအတိုင်ဂရ၊ မပ္ပံပွမဂစိတ်လမျိုညးၣ် နှိတ်တူဟ်နမသက္ကုဒတဲ
မြမောဝ် တူဟ်နဒ်ဒဒိမ် လုက်ကာလမဂိုင်သေ့ၣ် ကုညးၣ်မာန်ရဟံသေင်ဟာ ရံဝံ (သွာန်ရ)။
ဒ်မာန်ရ ကျာ်။

ယွံဘဒ္ဒိယ အရာၣ် ပသ်သမ္ဘိ ထေင်တအိုတ်ဂရော? ‘ဒေါသ’ပွမထေပွတ်ဂ် သတ်
။ ပ ။ ‘မောဟ’ပွမဝိဝိင်ဂ် သတ် ။ ပ ။ ‘သာရမ္ဘ’ပွမခွဟ်ခွဲၣ် ကတိဒ်ပွဲအပွဲသန္တာန်သတ်မွဲ
နှိတ်တူဟ်နမ္မုကိုဒတဲမြမောဝ်ဟာ၊ (ဟံသေင်မွဲ) နှိတ်တူဟ်နမသက္ကုဒတဲမြမောဝ်ဟာ ရံဝံ
(သွာန်ရ)။ နှိတ်တူဟ်နမသက္ကုဒတဲမြမောဝ်ရကျာ်။ ယွံဘဒ္ဒိယ ပုဂိုလ်မခွဟ်ခွဲၣ် ‘သာရမ္ဘ’
ပွမခွဟ်ခွဲၣ်မဂပ်ဝ်ပျိုပျိုက် မ္မုကိုစိတ်မဂပ်ဝ်သီစတ်ကေတ်ဂ်ဒ်တဲ လမျိုညးလေဝ် ဂစိတ်ရ၊
ဂြပ်ညးမဟံကိုလေဝ် ဂိုင်ကွတ်ကေတ်ရ၊ သမ္ဘာညးလေဝ် အာကျုင်ရ၊ ဂလာန်ကိုက်ဗွန်
ဟံသုာ်စုတ်လေဝ် ဟီရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဝံသွအတိုင်ဂရ၊ မပ္ပံပွမ
ဂစိတ်လမျိုညးၣ် နှိတ်တူဟ်နမသက္ကုဒတဲမြမောဝ် တူဟ်နဒ်ဒဒိမ် လုက်ကာလမဂိုင်သေ့ၣ်
ကုညးၣ်မာန်ရ ဟံသေင်ဟာရံဝံ (သွာန်ရ)။ ဒ်မာန်ရ ကျာ်။

ယွံဘဒ္ဒိယ အရာၣ် ပသ်သမ္ဘိ ထေင်တအိုတ်ဂရော? ဓရ်ဂမ္မိုင်ဝံ ဓရ်ကုသိုလ်
ဂမ္မိုင်ဟာ၊ (ဟံသေင်မွဲ) ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္မိုင်ဟာ ရံဝံ (သွာန်ရ)။ ဒ်ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္မိုင်ရ
ကျာ်။ ဓရ်မ္မုကို ဒုဟ်ဂမ္မိုင်ဟာ၊ (ဟံသေင်မွဲ) ဓရ်ဟွဲကိုဒုဟ်ဂမ္မိုင်ဟာ ရံဝံ (သွာန်ရ)။ ဒ်ဓရ်
မ္မုကိုဒုဟ်ဂမ္မိုင်ရ ကျာ်။ ဓရ်တုပညာဂမ္မိုင် ဂပ်ဝ်ဂရိဟ်အိုတ်ဟာ၊ (ဟံသေင်မွဲ) ဓရ်တုပညာ
ဂမ္မိုင် ဂပ်ဝ်ထိုင်သးအိုတ်ဟာ ရံဝံ (သွာန်ရ)။ ဒ်ဓရ်တုပညာဂမ္မိုင် ဂပ်ဝ်ဂရိဟ်အိုတ်ရ ကျာ်။
ဂပ်ဝ်ကိုဍိုက်ပေင် ဂပ်ဝ်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်(ဓရ်ဂမ္မိုင်ဝံ)ဗွဲမဒးရးအိုတ်မွဲ နှိတ်တူဟ်နမသက္ကု
ဒတဲမြမောဝ် တူဟ်နဒ်ဒဒိမ်အိုတ်ဟာ၊ (ဟံသေင်မွဲ) ဟံဒ်အိုတ်ဟာ၊ ပွဲဒ်ဝံ (စိတ်မူးတအ်
ညးဂမ္မိုင်) ပသ်နွံရော? ရံဝံ (သွာန်ရ)။ ယွံကျာ်မ္မုပိုင် ဂပ်ဝ်ကိုဍိုက်ပေင် ဂပ်ဝ်ဒဂိုန်ဂိုင်
ကေတ်(ဓရ်ဂမ္မိုင်ဝံ)ဗွဲမဒးရးအိုတ်မွဲ နှိတ်တူဟ်နမသက္ကုဒတဲမြမောဝ် တူဟ်နဒ်ဒဒိမ်အိုတ်ရ၊
ပွဲဒ်ဝံ (စိတ်) ပိုဍိုက်တအ်ညးဂမ္မိုင် နွံရံဝံရ ကျာ် ရံဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။

ဂလာန်အဲမဟီသူးကျုင် ရံဝံမွဲ “ယွံဘဒ္ဒိယ ဩဝ်ကျုင်အိုတ်ညိ မူးတအ်ညးဂမ္မိုင်
နအယာ်မာတ်မိင်ဂလာန်ညးသအာင်ဟီ (ဍုာ်ပြရ ဍုာ်စုတ်ရ ရံဝံ) ဩဝ်လွကေတ်ဒတန်
အိုတ်ဏီ၊ နအယာ်မာတ်ဂလာန် အစေနအဆက်လေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊
နအယာ်မာတ်ဂလာန်မတွံဂးကေင်ဒ်ရံဝံရဂးလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ ကိတ်ညိ
ကိုလိမ်ပိဋကတ်ရရံဝံလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နအယာ်မာတ်ချပ်တွံဂိုင်
ကေတ်လေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နအယာ်မာတ်နိသဲဂိုင်ကေတ်နဲလေဝ် ဩဝ်လွ
ဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နမချပ်ကေတ်အကာ်အရာလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊
ကိတ်ညိကိုကွေတ်(ပိုတအ်) ချပ်တွံချိုက်မျိုက်တဲဂိုင်ကေတ်ရ ရံဝံလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်
အိုတ်ညိဏီ၊ နအယာ်မာတ်သဘ်ထေက်ကိုဂိုင်သမ္ဘိလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊

ဂလာန်ခမီ ပိုတအ်သွအေပရဲရ ရံပွဲလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ။ ယွံဘဒ္ဒိယ ‘ခရ်ဂမ္ပိုင်
 ဝံတုန် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္ပိုင်ရ၊ ခရ်ဂမ္ပိုင်ဝံတုန် ခရ်မ္မုက္ခိဒုဟ်ဂမ္ပိုင်ရ၊ ခရ်ဂမ္ပိုင်ဝံတုန်
 ခရ်တုပညာဂမ္ပိုင် မဂပ်ဝ်ဂရိဟ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်ကိုဍိုက်ပေင် ဂပ်ဝ်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ခရ်ဂမ္ပိုင်ဝံ
 အိုတ်မွဲး ဒိုတ်တုဟ်နဟွဲကိုဒတဲမြဲမောဝ် တုဟ်နဒ်ဒိဒ်အိုတ်ရ’ ရံပွဲ ပွဲအခိုင်မွဲးတအ် ညးဂမ္ပိုင်
 တိကေတ် အလိုကေတ်တအ်ဂိုတ်တုန် ပါသွးကေတ်အိုတ်ညိ”ဂှ် သွန်သဲကိဏ္ဍဝံတဲ ဒိုဂလာန်
 ဟိုသွးကျင်ရ။

ယွံဘဒ္ဒိယ ဩဝ်ကျင်အိုတ်ညိ မွဲးတအ်ညးဂမ္ပိုင် နအယာ်မာတ်မိင်ဂလာန် ညးသ
 အာင်ဟို(သုာ်ပြရ သုာ်စုတ်ရ ရံပွဲ) ဩဝ်လွကေတ်ဒတန်အိုတ်ဏီ။ နအယာ်မာတ်ဂလာန် အစေန်
 အဆက်လေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ။ နအယာ်မာတ်ဂလာန်မတုံဂး ကေင်ဒို
 ရံပွဲရဂးလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ။ ကိတ်ညီကိုလိမ်ပိဋကတ်ရရံပွဲလေဝ် ဩဝ်လွ
 ဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ။ နအယာ်မာတ်ချပ်တိုက်ဂိုင်ကေတ်လေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်
 ညိဏီ။ နအယာ်မာတ်နိသဝ်ဂိုင်ကေတ်နဲလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ။ နမချပ်ကေတ်
 အကောအရာလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ။ ကိတ်ညီကိုကွေတ် (ပိုတအ်) ချပ်တို
 သိုက်မိုက်တဲဂိုင်ကေတ်ရ ရံပွဲလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ။ နအယာ်မာတ်
 သဘ်ထေက်ကိုဂိုင်သတ္တိလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ။ ဂလာန်ခမီ ပိုတအ်သွအေပရဲရ
 ရံပွဲလေဝ် ဩဝ်လွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ။ ယွံဘဒ္ဒိယ “ခရ်ဂမ္ပိုင်ဝံတုန် ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္ပိုင်ရ၊
 ခရ်ဂမ္ပိုင်ဝံတုန် ခရ်ဟွဲမ္မုက္ခိဒုဟ်ဂမ္ပိုင်ရ၊ ခရ်ဂမ္ပိုင်ဝံတုန် ခရ်တုပညာဂမ္ပိုင် မဂပ်ဝ်ထိုင်သး
 အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်ကိုဍိုက်ပေင် ဂပ်ဝ်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ခရ်ဂမ္ပိုင်ဝံအိုတ်မွဲး ဒိုတ်တုဟ်နဟွဲကိုဒတဲ
 မြဲမောဝ် တုဟ်နဒ်ဒိဒ်အိုတ်ရ” ရံပွဲ ပွဲအခိုင်မွဲးတအ်ညးဂမ္ပိုင် တိကေတ်အလိုကေတ်တအ်
 ဂိုတ်တုန် ကိုဍိုက်ပေင်တဲ ပဒတ်အိုတ်ရ။

ယွံဘဒ္ဒိယ အရာဂှ် ပသ်သတ္တိ ထေင်တအိုတ်ဂှ်ရော? ‘အလောဘ’ပွမဟွံထွေန်စပ်ဂှ်
 ကတိဒိုပွဲအပွဲသန္တာန်သတ်မွဲး ဒိုတ်တုဟ်နဟွဲကိုဒတဲမြဲမောဝ်ဟာ၊ (ဟုံသေင်မွဲး) ဒိုတ်တုဟ်န
 မသက္ကာဒတဲမြဲမောဝ်ဟာ ရံပွဲ (သွာန်ရ)။ ဒိုတ်တုဟ်နဟွဲကိုဒတဲမြဲမောဝ်ရ ကျာ်။ ယွံဘဒ္ဒိယ
 ပူဂိုလ်မဟွံထွေန်စပ်ဂှ် ‘လောဘ’ပွမထွေန်စပ်မဟဂပ်ဝ်ပျိုပျိုက် မ္မုက္ခိဒုဟ်မဟဂပ်ဝ်သီစတ်
 ကေတ်ဂှ်ဒိုတဲ လမ္ပိုညးလေဝ် ဟုံဂစိုတ်ရ၊ ငြပ်ညးမဟုံကိုလေဝ် ဟုံဂိုင်ကွတ်ကေတ်ရ၊
 သမ္ဘာညးလေဝ် ဟုံအာကျင်ရ၊ ဂလာန်ကိုဗွန်ဟုံသုာ်စုတ်လေဝ် ဟုံဟိုရ၊ ညးသအာင်လေဝ်
 ဟုံကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်ဝံသွအတိုင်ဂှ်ရ၊ မပ္ပံပွမဟုံဂစိုတ်လမ္ပိုညးဂှ် ဒိုတ်တုဟ်နဟွဲကို
 ဒတဲမြဲမောဝ် တုဟ်နဒ်ဒိဒ်အိုတ်ရ လုက်ကာလမဂိုင်သေ့ ကုညးဂှ်မာန်ရ ဟုံသေင်ဟာရံပွဲ
 (သွာန်ရ)။ ဒိုမာန်ရ ကျာ်။

ယွံဘဒ္ဒိယ အရာဂှ် ပသ်သတ္တိ ထေင်တအိုတ်ဂှ်ရော? ‘အဒေါသ’ပွမဟွံထွေန်စပ်ဂှ်
 သတ်မွဲး ။ ပ ။ ‘အမောဟ’ပွမဟုံဝိဝိင်ဂှ် သတ်မွဲး ။ ပ ။ ‘အသာရမ္ဘ’ပွမဟုံသုတ်သုတ်
 ကတိဒို

ပွဲအပွဲသန္တာန်သတ်မှူး နှိတ်တုဟ်နမူကိုဒတဲမြမောင်ဟာ၊ (ဟုံသောင်မှူး) နှိတ်တုဟ်နမသက္က၊ ဒတဲမြမောင်ဟာ ရဲဝံ (သွာန်ရ)။ နှိတ်တုဟ်နမူကိုဒတဲမြမောင်ရ ကျာ်။ ယွံဘဒ္ဒိယ ပူဂိုလ် မဟုံခွတ်ခွဲဂံ ‘သာရမ္ဘ’ပွမခွတ်ခွဲမဟဂပ်ပျိုပျိုက် မူကိုစိုတ်မဟဂပ်သီစတ်ကေတ်ဂံ နှိတ် လမူညးလေဝ် ဟုံဂစိုတ်ရ၊ ငြပ်ညးမဟုံကိုလေဝ် ဟုံဂိုင်ကွတ်ကေတ်ရ၊ သမ္ဘာညးလေဝ် ဟုံအာကျင်ရ၊ ဂလာန်ကိုက်ဗွန်ဟုံသုတ်စုတ်လေဝ် ဟုံဟီရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ဟုံကိုဒဂိုန် ဂိုင်ကေတ် သွက်ဝံသွအတိုင်ဂံရ၊ မပ္ပံပွမဟုံဂစိုတ်လမူညးဂံ နှိတ်တုဟ်နမူကိုဒတဲမြမောင် တုဟ်နဒ်တသိမ် လုက်ကာလမဂိုင်သေ့ ကုညးဂံမာန်ရ ဟုံသောင်ဟာရဲဝံ (သွာန်ရ)။ နှိမာန်ရ ကျာ်။

ယွံဘဒ္ဒိယ အရာဂံ ပသာ်သမ္ဘိ ထေင်တအိုတ်ဂံရော? ခရ်ဂမိုင်ဝံ ခရ်ကုသိုလ် ဂမိုင်ဟာ၊ (ဟုံသောင်မှူး) ခရ်အကုသိုလ်ဂမိုင်ဟာ ရဲဝံ (သွာန်ရ)။ နှိမရ်ကုသိုလ်ဂမိုင်ရ ကျာ်။ ခရ်မူကိုဒဟ်ဂမိုင်ဟာ၊ (ဟုံသောင်မှူး) ခရ်ဟုံကိုဒဟ်ဂမိုင်ဟာ ရဲဝံ (သွာန်ရ)။ နှိမရ် ဟုံကိုဒဟ်ဂမိုင်ရကျာ်။ ခရ်တပညာဂမိုင် ဂပ်ဂရိဟ်အိုတ်ဟာ၊ (ဟုံသောင်မှူး) ခရ်တပညာ ဂမိုင် ဂပ်ဂထိုင်သးအိုတ်ဟာ ရဲဝံ (သွာန်ရ)။ နှိမရ်တပညာဂမိုင် ဂပ်ဂထိုင်သးအိုတ်ရကျာ်။ ဂပ်ဂကိုချိုက်ပေင် ဂပ်ဂဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်(ခရ်ဂမိုင်ဝံ)ပွမဒးရးအိုတ်မှူး နှိတ်တုဟ်နမူကိုဒတဲ မြမောင် တုဟ်နဒ်တသိမ်အိုတ်ဟာ၊ (ဟုံသောင်မှူး) ဟုံဒ်အိုတ်ဟာ၊ ပွဲဒ်ဝံ (စိုတ်မှူးတအ်ညး ဂမိုင်) ပသာ်နွံဂရော? ရဲဝံ (သွာန်ရ)။ ယွံကျာ်မူပိုင် ဂပ်ဂကိုချိုက်ပေင် ဂပ်ဂဒဂိုန်ဂိုင် ကေတ်(ခရ်ဂမိုင်ဝံ)ပွမဒးရးအိုတ်မှူး နှိတ်တုဟ်နမူကိုဒတဲမြမောင် တုဟ်နဒ်တသိမ်အိုတ်ရ၊ ပွဲဒ်ဝံ (စိုတ်) ပိုဒ်ဂံတအ်ညးဂမိုင် နွံရဲဝံရ ကျာ် ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ဂလာန်အဲ မဟီသွးကျင် ရဲဝံမှူး “ယွံဘဒ္ဒိယ ဩဝံကျင်အိုတ်ညိ မှူးတအ်ညးဂမိုင် နအယာ်မာတ်မိင်ဂလာန် ညးသအာင်ဟီ(ချာ်ပြရ ချာ်စုတ်ရ ရဲဝံ) ဩဝံလွကေတ်ဒတန် အိုတ်ဏီ၊ နအယာ်မာတ်ဂလာန် အစေန်အဆက်လေဝ် ဩဝံလွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နအယာ်မာတ်ဂလာန်မတွံး ကေင်ဒ်ရဲဝံရးလေဝ် ဩဝံလွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ ကိတ်ညိ ကိုလိခိပိဋကတ်ရဲဝံလေဝ် ဩဝံလွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နအယာ်မာတ်ချပ်တို့ ဂိုင်ကေတ် လေဝ် ဩဝံလွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နအယာ်မာတ်နိသမိုင်ကေတ်နဲလေဝ် ဩဝံလွဂိုင် ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ နမချပ်ကေတ်အကာ်အရာလေဝ် ဩဝံလွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ ကိတ်ညိကိုကွေတ်(ပိုတအ်) ချပ်တို့ချိုက်မျိုက်တဲဂိုင်ကေတ်ရ ရဲဝံလေဝ် ဩဝံလွဂိုင်ကေတ် အိုတ်ညိဏီ၊ နအယာ်မာတ်သဘ်ထေက်ကိုဂိုင်သမ္ဘိလေဝ် ဩဝံလွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ၊ ဂလာန်ခမီ ပိုတအ်သွအဲပရဲရ ရဲဝံလေဝ် ဩဝံလွဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိဏီ။ ယွံဘဒ္ဒိယ ‘ခရ်ဂမိုင်ဝံတုန် ခရ်ကုသိုလ်ဂမိုင်ရ၊ ခရ်ဂမိုင်ဝံတုန် ခရ်ဟုံမဲ့ကိုဒဟ်ဂမိုင်ရ၊ ခရ်ဂမိုင်ဝံတုန် ခရ်တပညာဂမိုင် မဂပ်ဂထိုင်သးအိုတ်ရ၊ ဂပ်ဂကိုချိုက်ပေင် ဂပ်ဂဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ခရ်ဂမိုင် ဝံအိုတ်မှူး နှိတ်တုဟ်နမူကိုဒတဲမြမောင် တုဟ်နဒ်တသိမ်အိုတ်ရ’ရဲဝံ ပွဲအခိုင် မှူးတအ်ညး

ဂမ္ဘိုင် တိကေတိအလိုဇေယျတအိဂ္ဂတုန် ကျိဉ္စိကပေင်တဲ ပဒတ်အိုတ် ရ”ဂ် သွန်သဲကိုက္ကဝံတဲ နိဂလာန်ဟိုသွးကျင်ရ။

ယွံဘဒ္ဒိယ ပွဲလောကဝံ ညးသပ္ပရိဟိတမ္ဘိုင် မဓိဟိလလမ်အာ(နူကိလေသ)တဲဂ် ယွံတြုံ ဩဝ်ကျင်ညိ၊ တုအဲ ပါပွေင်ကွေံ လောဘတဲ ဩဝ်ပဒတ်ညိ၊ ပါပွေင်ကွေံ လောဘတဲ ပဒတ်မွဲး နကိုကာယပါင်စိုတ် တုအဲ သွတ်(အကုသိုလ်)ကမ် မကတိန်ဟိုတ်နူလောဘ ဟံသေင်ရ။ ပါပွေင်ကွေံ ဒေါသတဲ ဩဝ်ပဒတ်ညိ၊ ပါပွေင်ကွေံ ဒေါသတဲ ပဒတ်မွဲး နကို ကာယပါင်စိုတ် တုအဲ သွတ်(အကုသိုလ်)ကမ် မကတိန်ဟိုတ်နူဒေါသဟံသေင်ရ။ ပါပွေင်ကွေံ မောဟတဲ ဩဝ်ပဒတ်ညိ၊ ပါပွေင်ကွေံ မောဟတဲ ပဒတ်မွဲး နကိုကာယပါင် စိုတ်တုအဲ သွတ်(အကုသိုလ်)ကမ် မကတိန်ဟိုတ်နူမောဟဟံသေင်ရ။ ပါပွေင်ကွေံ ပွမဒုဟ်ဒုတဲ ဩဝ်ပဒတ်ညိ၊ ပါပွေင်ကွေံ ပွမဒုဟ်ဒုတဲ ပဒတ်မွဲး နကိုကာယပါင်စိုတ် တုအဲ သွတ် (အကုသိုလ်)ကမ် မကတိန်ဟိုတ်နူပွမဒုဟ်ဒုဟံသေင်ရ ရဝံ ကိုကွးဇေယျဂမ္ဘိုင်ဂ် ဒဂိုန်ဂိုင် ကေတ်အိုတ်ရ။

သွတ်ရဝံမွဲး သိုင်လိစ္ဆဝိဘဒ္ဒိယဂ် “ယွံကျာ်မုံပိုင် (ခရ်ဂ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက် လောန်ရ ။ ပ ။ သွတ်မံနုတဲဝံတဲ စိုက်လအိတ်လမျို အဲဒိုက်ဂ် ဥပး ညးမလေပ်ပြာပ်ခသွ စွဲစွော် ရဝံ တိလမုံပိုင်ကျာ်တြ ဩဝ်ဂိုင်သမ္ဘိလဝ်ညိ ရဝံ ဂရင်ပတိ တိလမုံပိုင်ကျာ်တြရ။ ယွံဘဒ္ဒိယ “ယွံဘဒ္ဒိယ ဩဝ်ကျင်ညိ၊ တုအဲ ဩဝ်ဒိကွးအဲညိ၊ အဲကြက်ဒိအွာရ” ရဝံ အဲဟိုသွးကိုတုအဲ ရဝံဟာ ရဝံ (သွာန်ရ)။ ယွံကျာ်မုံပိုင် ဟံဟိုသွးရဝံရ။ ယွံဘဒ္ဒိယ အဲမျိုကိုကွေတ် မြသ်ဝံ မုံအလေံဟိုတွံမြသ်ဝံ “သမဏာဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်လှို စောတ်စောတ် နကိုဂလာန် မဒ်လုသွး မဆောတ်ယောင် မဟံ့ဉာ်စုတ်ရဝံမွဲး ခမီဂေါတမဂ် လေပ်လေံ လုန်တဲ(ညးသအာင် ဂမ္ဘိုင်)ရ၊ တိတ်ကွတ်အာဝဇ္ဇနိမာယာ မလေပ်ကိုဂေတ်ကျင်(လပါဇေယျ)ရ၊ နကိုကွတ်အာဝဇ္ဇနိမာယာ လေပ်လေံလုန်တဲ ကွးတိဂမ္ဘိုင်မျိုကိုကွေတ်မွဲသအာင်ရ” ရဝံ (သွတ်ရ)။

ယွံကျာ်မုံပိုင် အာဝဇ္ဇနိမာယာဂ် ဗဗွဲကွေံရ၊ ယွံကျာ်မုံပိုင် အာဝဇ္ဇနိမာယာဂ် ခိုဟ်ဆဲးကွေံရ၊ ယွံကျာ်မုံပိုင် ကဠောမသနာမ်ရိုင် ကောဒေမ္မဲဆိတင်သုက်ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ပ် သျှိုက်ဆာန် အဲဒိုက်ဂ် ဒးဒင်လေံလုန် နကိုအာဝဇ္ဇနိမာယာဝံအိုတ်မွဲး ကုကဠောမသ နာမ်ရိုင် ကောဒေမ္မဲဆိတင်သုက်ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ပ်သျှိုက်ဆာန် အဲဒိုက်ဂ် ဒ်တဲတုဟ်နမုံကိုဒတဲ မြမောင် တုဟ်နဒ်တသိမ် လုက်ကာလမဂိုင်သော့ရ။ ယွံကျာ်မုံပိုင် ဂကူသိုင်ဂမ္ဘိုင်အိုသိုလေပ် ဒးဒင် လေံလုန် နကိုအာဝဇ္ဇနိမာယာဝံအိုတ်မွဲး ကုဂကူသိုင်ဂမ္ဘိုင်အိုသိုလှို ဒ်တဲတုဟ်နမုံကို ဒတဲမြမောင် တုဟ်နဒ်တသိမ် လုက်ကာလမဂိုင်သော့ရ။ ယွံကျာ်မုံပိုင် ဂကူဗဗူးဂမ္ဘိုင်အိုသိုလှို၊ ဂကူသွာမိုက်ဂမ္ဘိုင်။ ဂကူညးဒိုက်ဂတ်ဂမ္ဘိုင် ဒးဒင်လေံလုန် နကို အာဝဇ္ဇနိမာယာဝံအိုတ်မွဲး

ကုဂကူညးဒိုက်ဂတ်ဂမ္တိုင်အိုသိုဟို နှိတ်တုဟ်နမ္မုကိုဒတဲမြမောင် တုဟ်နဒ်တသိုမ် လက်ကာလမဂ္တိုင်သော့ရဲ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံဘဒ္ဒိယ ဂလာန်ဂှ် ညံၚအတိုင်ဝံရ၊ ယွံဘဒ္ဒိယ ဂလာန်ဂှ် ညံၚအတိုင်ဝံရ၊ ယွံဘဒ္ဒိယ ဂကူသွိုင်ဂမ္တိုင်အိုသို တုဟ်နပါကေံ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် တုဟ်နကိုဍိုက်ပေင်တံ ကိုခရ် ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ဒးဒင်လေံလုန် နကိုအာဝဇ္ဇနိမာယာဝံအိုတ်မွဲး ကုဂကူသွိုင်ဂမ္တိုင်အိုသိုလေဝ် နှိတ်တုဟ်နမ္မုကိုဒတဲမြမောင် တုဟ်နဒ်တသိုမ် လက်ကာလမဂ္တိုင်သော့ရဲ။ ယွံဘဒ္ဒိယ ဂကူ ဗဗူးဂမ္တိုင်အိုသို။ ဂကူသွာဗိုက်ဂမ္တိုင်။ ဂကူညးဒိုက်ဂတ်ဂမ္တိုင် တုဟ်နပါကေံ ခရ်အကုသိုလ် ဂမ္တိုင် တုဟ်နကိုဍိုက်ပေင်တံကိုခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ဒးဒင်လေံလုန် နကိုအာဝဇ္ဇနိမာယာဝံ အိုတ်မွဲး ကုဂကူညးဒိုက်ဂတ်ဂမ္တိုင်အိုသိုလေဝ် နှိတ်တုဟ်နမ္မုကိုဒတဲမြမောင် တုဟ်နဒ် တသိုမ် လက်ကာလမဂ္တိုင်သော့ရဲ။ ယွံဘဒ္ဒိယ လိုက်သွပ်မဒ်မ္မဲဟာန်ကေံဒေဝတံ ဒေဝတံမာရ် ဗြိုကေံလိုက်မိုဟ်မဒ်မ္မဲဟာန်ကေံသမဏဗြာဟ္မဏ သွိုင်မဂ္တိုင် မိုဟ်မဂ္တိုင် တုဟ်နပါကေံ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် တုဟ်နကိုဍိုက်ပေင်တံ ကိုခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ဒးဒင်လေံလုန် နကိုအာဝဇ္ဇ နိမာယာဝံအိုတ်မွဲး ကုလိုက်သွပ်မဒ်မ္မဲဟာန်ကေံဒေဝတံ ဒေဝတံမာရ် ဗြိုကေံလိုက်မိုဟ် မဒ်မ္မဲဟာန်ကေံသမဏဗြာဟ္မဏ သွိုင်မဂ္တိုင်မိုဟ်မဂ္တိုင်လေဝ် နှိတ်တုဟ်န မ္မုကိုဒတဲမြမောင် တုဟ်နဒ်တသိုမ် လက်ကာလမဂ္တိုင်သော့ရဲ။ ယွံဘဒ္ဒိယ တံအံင်ရေင်ဇော်ဂမ္တိုင်ဝံလေဝ် ဒးဒင် လေံလုန် နကိုအာဝဇ္ဇနိမာယာဝံအိုတ်မွဲး ကုတံအံင်ရေင်ဇော်ဂမ္တိုင်ဝံလေဝ် နှိတ်တုဟ်နမ္မုကို ဒတဲမြမောင် တုဟ်နဒ်တသိုမ် လက်ကာလမဂ္တိုင်သော့ရဲ။ ကုညးမဒ်မိုဟ်တုန် မုသွက်သွး နွံဏီဂှ်ရော? ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်သာမုဂိယ

၁၉၄။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလပိုင်အာနန္တ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲနီဂိုသိုင်ကောလိယ ဂမ္တိုင် မ္မုယုညာမုဂိယ လုပ်လွှတ်ကောလိယရဲရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် ကောန်သိုင်ကောလိယဂမ္တိုင် မဂ္တိုင်၎င် မပဒတ်ဒိုင်ပွဲနီဂိုသာမုဂိယဂှ် ပှော်ပြာပ်အာဇရေင် တီလပိုင်အာနန္တတဲ လှော်သွ ဝတ်တီလပိုင်အာနန္တတဲမွဲး ဂဇာဒိုင်ပွဲဒွါမွဲအိုတ်ရ၊ ကုကောန်သိုင်ကောလိယဂမ္တိုင် မဂဇာဒ် ဒိုင်ပွဲဒွါမွဲအိုတ်ဂှ် တီလပိုင်အာနန္တ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ—

ယွံကောန်သိုင်ဗျဉ္ဇပဇ္ဇတအံၚ တီလမ္မုပိုင်ကျိတြိ တီကေတ်ညာတ်ကေတ် (အလုံ အိုသို)တဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တီကေတ်(ခရ်ဂမ္တိုင်အိုသို) အလိုဇကုမချာ်စုတ်ဂှ် သွက်သတ်ဂမ္တိုင် ဝံသွးဇး သွက်ဝံကိုတိတ်ဗူးနုပ္ပမစံင်တူ ပွမလရိအ်ယာ်ဂမ္တိုင် သွက်ဝံ

(၁) ဟိုတ်နုပတန်လပ် ပွဲဝံင်တရ်ကုဂမ္တိုင် အာကျင်ဂှ်ရ ချင်ကောလိယဂှ် ချင်ဗျဉ္ဇပဇ္ဇလေဝ် ကော်ခရ်။

ပလိုတ်ကောံ ပွမဒ်ဒိဋ္ဌိ ပွမဟံမိပိစိတ်ဂမ္ဘိုင် သွက်ဂွံကလိဂွံအရိယမဂ် သွက်ဂွံသုဇ္ဈာန်မတ် ကိုနိဗ္ဗာန် ဂပ်ဝ်တွံလဝ် ဂကောံ‘ဝီရိယ’ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် နိဟိတ်သ္မုဒ္ဓိဇ္ဈာန်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ ပွမဒ်ဒိဋ္ဌိအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန် — ဂကောံ‘ဝီရိယ’ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် နိဟိတ်သီလသ္မုဒ္ဓိဇ္ဈာန်၊ ဂကောံ‘ဝီရိယ’ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် နိဟိတ်စိတ်(သမာဓိ)သ္မုဒ္ဓိဇ္ဈာန်၊ ဂကောံ ‘ဝီရိယ’ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် နိဟိတ်ဒိဋ္ဌိ(ပညာ)သ္မုဒ္ဓိဇ္ဈာန်၊ ဂကောံ‘ဝီရိယ’ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် နိဟိတ် ဝိမုတ္တိ(အရဟတ္တဖိုလ်)သ္မုဒ္ဓိဇ္ဈာန်ရ။

ယွံကောန်သွိုင်ဗျုပ္ပပဇ္ဇတအ် ဂကောံ‘ဝီရိယ’ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်နိဟိတ်သီလသ္မုဒ္ဓိဇ္ဈာန် ညးဍုက်ရော? ယွံကောန်သွိုင်ဗျုပ္ပပဇ္ဇတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိက် မျှိုက်သီလရ ။ ပ ။ ဒဂိုန် ဂိုင်ကောတ် ပွဲသိက္ခာပိုဒ်ဂမ္ဘိုင် ပွမဒ်ဒိဋ္ဌိအိုတ်ရ။ ယွံကောန်သွိုင်ဗျုပ္ပပဇ္ဇတအ် က္လုဂ် ကော်ခဲဂးရဲဝံမွဲ ပွမသီလသ္မုဒ္ဓိဇ္ဈာန်၊ ပွမသီလသ္မုဒ္ဓိဇ္ဈာန်မျှိုက်သီလရံ ဟံ့ချိုက်ပင်ဏီမွဲ ကြက်ကိုချိုက်ပင်ရ၊ ချိုက်ပင်တုန်မွဲ ပွဲအရာဂ် ကြက်ယိုက်ဒိုက်ထံက်ပင် နကိုပညာရ ရဲဝံ ပွဲအရာကိုချိုက်ပင် အရာယိုက်ဒိုက်ထံက်ပင် ဂကောံခရ်မတွံဂး ‘ဆန္ဒ’ပိုက် ‘ဝါယာမ’ ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် ‘ဥဿာဟ’ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ဗွဲမလောန် ‘ဥဿောဠ’ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် လောန်လျှိုက် ‘အပ္ပဋ္ဌိဝါနီ’ပွမဟံ့ဆုတ်ကလောင် ‘သတိ’ပွမဗိုဗျုဟ် ‘သမ္ပဇေ’ဉာဏ်ဗစာ ရဏာဝံ ကော်ခဲဂးရဲဝံမွဲ ဂကောံ‘ဝီရိယ’ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် နိဟိတ်သီလသ္မုဒ္ဓိဇ္ဈာန်ရ။

ယွံကောန်သွိုင်ဗျုပ္ပပဇ္ဇတအ် ဂကောံ‘ဝီရိယ’ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် နိဟိတ်စိတ်(သမာဓိ) သ္မုဒ္ဓိဇ္ဈာန် ညးဍုက်ရော? ယွံကောန်သွိုင်ဗျုပ္ပပဇ္ဇတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိက် လုအာနုကာမ ဂမ္ဘိုင်တုဟောင် ။ ပ ။ အာစိုပ်စတုတ္ထဇ္ဈာန်တု ပဒတ်ရ၊ ယွံကောန်သွိုင်ဗျုပ္ပပဇ္ဇတအ် က္လုဂ် ကော်ခဲဂးရဲဝံမွဲ စိတ်သ္မုဒ္ဓိဇ္ဈာန်၊ ပွမစိတ်သ္မုဒ္ဓိဇ္ဈာန်မျှိုက်သီလရံ ဟံ့ချိုက်ပင်ဏီမွဲ ကြက်ကိုချိုက် ပင်ရ၊ ချိုက်ပင်တုန်မွဲ ပွဲအရာဂ် ကြက်ယိုက်ဒိုက်ထံက်ပင် နကိုပညာရ ရဲဝံ ပွဲအရာကို ချိုက်ပင် အရာယိုက်ဒိုက်ထံက်ပင် ဂကောံခရ်မတွံဂး ‘ဆန္ဒ’ပိုက် ‘ဝါယာမ’ပွမပတိတ် ဗြဟ္မာတ် ‘ဥဿာဟ’ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ဗွဲမလောန် ‘ဥဿောဠ’ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်လောန် လျှိုက် ‘အပ္ပဋ္ဌိဝါနီ’ပွမဟံ့ဆုတ်ကလောင် ‘သတိ’ပွမဗိုဗျုဟ် ‘သမ္ပဇေ’ဉာဏ်ဗစာရဏာဝံ ကော်ခဲဂးရဲဝံမွဲ ဂကောံ‘ဝီရိယ’ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် နိဟိတ်စိတ်(သမာဓိ)သ္မုဒ္ဓိဇ္ဈာန်ရ။

ယွံကောန်သွိုင်ဗျုပ္ပပဇ္ဇတအ် ဂကောံ‘ဝီရိယ’ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် နိဟိတ်ဒိဋ္ဌိ(ပညာ) သ္မုဒ္ဓိဇ္ဈာန် ညးဍုက်ရော? ယွံကောန်သွိုင်ဗျုပ္ပပဇ္ဇတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိက် “က္လုဂ်တုန် ဒ်ဒိဋ္ဌိရ” ရဲဝံ တိကောတ် အတိုင်မဉာ်စုတ်ရ၊ “က္လုဂ်တုန် ဒွေတ်နိဟိတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) နိအရာဒ်ဒိဋ္ဌိ ဟိုတ်ရ” ရဲဝံ တိကောတ် အတိုင်မဉာ်စုတ်ရ၊ ယွံကောန်သွိုင်ဗျုပ္ပပဇ္ဇတအ် က္လုဂ် ကော်ခဲဂး ရဲဝံမွဲ ဒိဋ္ဌိ(ပညာ)သ္မုဒ္ဓိဇ္ဈာန်၊ ပွမဒိဋ္ဌိ(ပညာ)သ္မုဒ္ဓိဇ္ဈာန်မျှိုက်သီလရံ ဟံ့ချိုက်ပင်ဏီမွဲ ။ ပ ။ ပွဲအရာ ဂ် ကြက်ယိုက်ဒိုက်ထံက်ပင် နကိုပညာရ ရဲဝံ ပွဲအရာကိုချိုက်ပင် အရာယိုက်ဒိုက်ထံက် ပင် ဂကောံခရ်မတွံဂး ‘ဆန္ဒ’ပိုက် ‘ဝါယာမ’ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် ‘ဥဿာဟ’ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်

ဗွဲမလောန် ‘ဥဿာဠ’ ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်လောန်လ္လှိုက် ‘အပ္ပဋ္ဌိဝါနီ’ ပွမဟံဆုတ်ကလောင် ‘သတိ’ ပွမဗ္ဗိဗျဟ် ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗစာရဏာဝံ ကော်ခဲး ရံဝံမွဲး ဂကောံ ‘ဝီရိယ’ ပွမပတိတ် ဗြဟ္မာတ် နှိဟိုတ်ဒိဋ္ဌိ(ပညာ)သ္မ္ဘးဇုးရ။

ယံကောန်သိုင်ဗျုပ္ပပဇ္ဇတအ် ဂကောံ ‘ဝီရိယ’ ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် နှိဟိုတ်ဝိမုတ္တိ(အရဟတ္တဖိုလ်)သ္မ္ဘးဇုး ညးခွဲဂ်ရော? ယံကောန်သိုင်ဗျုပ္ပပဇ္ဇတအ် ကွဲးအရီမချိုက်ပင်တကောံ ဂကောံ ‘ဝီရိယ’ ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် နှိဟိုတ်သီလသ္မ္ဘးဇုးဝံ ဂကောံ ‘ဝီရိယ’ ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် နှိဟိုတ်စိတ်(သမာဓိ)သ္မ္ဘးဇုးဝံ ဂကောံ ‘ဝီရိယ’ ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် နှိဟိုတ်ဒိဋ္ဌိ(ပညာ)သ္မ္ဘးဇုးဝံ ပွဲခရ်ထေက်ကိုစောလံထွေန်စပ်ဂမ္တိုင်ကိုစိတ်စာ်စူးရ၊ ပွဲခရ်ထေက်ကိုတိတ်ဗျးဂမ္တိုင် ကိုစိတ်တိတ်ဗျးရ၊ ညးဂ် ပွဲခရ်ထေက်ကိုစောလံထွေန်စပ်ဂမ္တိုင်ကိုစိတ်စာ်စူးတု ပွဲခရ်ထေက်ကိုတိတ်ဗျးဂမ္တိုင် ကိုစိတ်တိတ်ဗျးတု အာစိပ် ‘ဝိမုတ္တိ’ အရဟတ္တဖိုလ် ဗွဲမဗွဲရ။ ယံကောန်သိုင်ဗျုပ္ပပဇ္ဇတအ် ဣဝံဂ် ကော်ခဲး ရံဝံမွဲး ဝိမုတ္တိ(အရဟတ္တဖိုလ်)သ္မ္ဘးဇုးရ။ ပွမ ဝိမုတ္တိ(အရဟတ္တဖိုလ်)သ္မ္ဘးဇုး မှုသဘ်ရဝံ ဟံချိုက်ပင်ဏီမွဲး ကြက်ကိုချိုက်ပင်ရ၊ ချိုက်ပင် တုဒ်မွဲး ပွဲအရာဂ် ကြက်ယိုက်ဒိုက်ထံက်ပင်နကိုပညာရ ရံဝံ ပွဲအရာကိုချိုက်ပင် အရာ ယိုက်ဒိုက်ထံက်ပင် ဂကောံခရ်မတံဂ် ‘ဆန္ဒ’ ဗိုက် ‘ဝါယာမ’ ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် ‘ဥဿာဟ’ ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ဗွဲမလောန် ‘ဥဿာဠ’ ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်လောန်လ္လှိုက် ‘အပ္ပဋ္ဌိဝါနီ’ ပွမ ဟံဆုတ်ကလောင် ‘သတိ’ ပွမဗ္ဗိဗျဟ် ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗစာရဏာဝံ ကော်ခဲးရံဝံမွဲး ဂကောံ ‘ဝီရိယ’ ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် နှိဟိုတ်ဝိမုတ္တိ(အရဟတ္တဖိုလ်)သ္မ္ဘးဇုးရ။

ယံကောန်သိုင်ဗျုပ္ပပဇ္ဇတအ် တီလမ္တုပိဋ်ကျ်တြ တီကောတ်ညာတ်ကောတ် (အလုံ အိုသ္မိ)တု မထေက်ဒုင်ပူဇ်တောင် မဂြင်တီကောတ် (ခရ်ဂမ္တိုင်အိုသ္မိ) အလိုဇကုမချာ်စုတ်ဂ် သွက်သတ်ဂမ္တိုင် ဂံသ္မ္ဘးဇုး သွက်ဂံကိုတိတ်ဗျးနုပ္ပမစံင်တူ ပွမလရီအ်ယာ်ဂမ္တိုင် သွက်ဂံ ပလိုတ်ကောံ ပွမဒ်ဒ်ဒ် ပွမဟံမိပ်စိတ်ဂမ္တိုင် သွက်ဂံကလိဂံအရိယမဂ် သွက်ဂံသုဇ္ဇောမ်မတ် ကိုနိဗ္ဗာန် ဂပ်ဝံတွံလဝ် ဂကောံ ‘ဝီရိယ’ ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် နှိဟိုတ်သ္မ္ဘးဇုးဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဝပ္ပ

၁၉၅။ ပွဲကာလမ္တုအခိုင် တီလမ္တုပိဋ်ကျ်တြ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာနိဂြောဓာရာမ် ဇရေင်ချင်ကပိလဂ် လုပ်လွိဟ်သက္ကရးရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် သိုင်သာကျဝင်ဝပ္ပ မဒ်ကွဲးနိဂဏ္ဌ မှောံ ပြာပ်အာဇရေင် တီလပိဋ်မဟာမောဂ္ဂလာန်တု လောဝ်သွဝတ်တီလပိဋ်မဟာမောဂ္ဂလာန်တုမွဲး ဂဇာ်ဒိုင်ပွဲဒွါမွဲရ၊ တီလပိဋ်မဟာမောဂ္ဂလာန် သွးကိုသိုင်သာကျဝင်ဝပ္ပ မဒ်ကွဲးနိဂဏ္ဌ မဂဇာ် ဒိုင်ပွဲဒွါမွဲဂ် ဂလာန်ဝံရ—

ယံဝပ္ပ ပွဲလောကဝံ ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံတိစာစုတေ ဟိတန္တု ‘ဝိဇ္ဇာ’ပွမတိကတိန္ဒိရံ ပွမ သို့လလမ်မင်မ္မေနကိဇကု ပွမသို့လလမ်မင်မ္မေနကိပါင် ပွမသို့လလမ်မင်မ္မေနကိစိတိန္ဒိရံ၊ ယံဝပ္ပ ဟိတန္တုဟိတိန္ဒိရံ ခရ်အာသဝဂမ္ဘိုင် နှိဟိတိဒေဒုဓသိုင်ဒဒိခိန္ဒိရံ ပျှိပျှိုက်သတ် ပွဲဘဝပရ လိုက်အိုတ်ရ၊ ဟိတိန္ဒိရံ တုအဲညာတ်ဟာ ရံဝံ (သွာန်ရ)။ ယံတိလပိုင် ပွဲလောကဝံ ပွဲဘဝ ကိပ်ကွာ သွကွင်ကမ်ဟံခိုဟ်ဆာ(ပွသရံပါပ်)မဟံကလိဝံအခေါင်ကိုဖိုဏီရ၊ ဟိတိန္တုဟိတိန္ဒိရံ ခရ်အာသဝဂမ္ဘိုင် နှိဟိတိဒေဒုဓသိုင်ဒဒိခိန္ဒိရံ ပျှိပျှိုက်သတ် ပွဲဘဝပရလိုက်အိုတ်ရ၊ ဟိတိန္ဒိရံ အဲဒိုက်ညာတ်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ဂလာန်အကြာသိုင်သာကျဝင်ဝပ္ပ မဒ်ကွးနိဂဏ္ဌ ကောံ တိလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန်မဲ့စွဲဝံ ဟံစိပ်ဒတဲဟံပိုတ်ဏီရ။

ပွဲအခိုင်ကို တိလမူပိုင်ကျိတြ ပွဲအခိုင်သင်တဲပယျာံတဲစိတ် ဤကတိန္တုဒွါမသတင် ခိုင်တဲ ပြာပ်အာဇေရင်ဌာန်ဇြပ်ကောံခရီတဲမွဲး သိုမဂဇေဒိုင်ပွဲဒွါမလးပညပ်လဝ်ဂံ—

ယံမောဂ္ဂလာန် ပွဲအခိုင်လျာဟံဝံ မုရ်နဂလာန်မဲ့ ဂဇေဒိုင်ကောံခရီခိုင်အိုတ်ဂံရော? (ကိပ်ကွာအဲဟံကွာကျင်ဏီ) ဂလာန်အကြာမွဲးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် မဟံစိပ်ဒတဲဟံပိုတ်ဏီဂံ ညးဒေ ဂံရော? ရံဝံ သွာန်တိလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ရ။ ယံကျိမူပိုင် ပွဲကောံခရီဝံ “ယံဝပ္ပ ပွဲလောကဝံ ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံတိစာစုတေ ဟိတန္တု ‘ဝိဇ္ဇာ’ပွမတိကတိန္ဒိရံ ပွမသို့လလမ်မင်မ္မေန ကိဇကု ပွမသို့လလမ်မင်မ္မေနကိပါင် ပွမသို့လလမ်မင်မ္မေနကိစိတိန္ဒိရံ၊ ယံဝပ္ပ ဟိတန္တု ဟိတိန္ဒိရံ ခရ်အာသဝဂမ္ဘိုင် နှိဟိတိဒေဒုဓသိုင်ဒဒိခိန္ဒိရံ ပျှိပျှိုက်သတ် ပွဲဘဝပရလိုက်အိုတ်ရ၊ ဟိတိန္ဒိရံ တုအဲညာတ်ဟာ” ရံဝံ အဲဒိုက်သွာန် သိုင်သာကျဝင်ဝပ္ပ မဒ်ကွးနိဂဏ္ဌရ။ ယံကျိ မူပိုင် သွာန်တဲရံဝံမွဲး သိုင်သာကျဝင်ဝပ္ပ မဒ်ကွးနိဂဏ္ဌဂံ “ယံတိလပိုင် ပွဲလောကဝံ ပွဲဘဝ ကိပ်ကွာ သွကွင်ကမ်ဟံခိုဟ်ဆာ(ပွသရံပါပ်)မဟံကလိဝံအခေါင်ကိုဖိုဏီရ၊ ဟိတိန္တုဟိတိန္ဒိရံ ခရ်အာသဝဂမ္ဘိုင် နှိဟိတိဒေဒုဓသိုင်ဒဒိခိန္ဒိရံ ပျှိပျှိုက်သတ် ပွဲဘဝပရလိုက်အိုတ်ရ၊ ဟိတိန္ဒိရံ အဲဒိုက်ညာတ်ရ” ရံဝံ ဟိုသွးကိုအဲဒိုက်ရ။ ယံကျိမူပိုင် ဣဝံဟေင် ဂလာန်အကြာ သိုင်သာ ကျဝင်ဝပ္ပ မဒ်ကွးနိဂဏ္ဌကောံအဲဒိုက်မဲ့စွဲ ဟံစိပ်ဒတဲဟံပိုတ်ရ၊ ပွဲအခိုင်ကို တိလမူပိုင်ကျိတြ ဣစိပ်ကျင်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲအခိုင်ကို တိလမူပိုင်ကျိတြ သွးကိုသိုင်သာကျဝင်ဝပ္ပ မဒ်ကွးနိဂဏ္ဌရံဝံရ— ယံဝပ္ပ အရာထေက်ကိုဗက်အလိုက်အဲလေဝ် တုအဲ ယဝ်ဗက်အလိုက်မွဲး၊ အရာထေက်ကို ဆေဝ်တာလေဝ် တုအဲ ယဝ်ဆေဝ်တာမွဲး၊ ဟံတိကေတ်အရထ ပါဠိအဲမဂပ်ဝံတွံဂံမွဲး ပွဲအရာဂံ ‘ယံကျိမူပိုင် ပါဠိဝံ ပသာ်ဒိဂံရော? အရထပါဠိဝံ ညးဒေဂံရော?’ ရံဝံ ကလေင်ဂရင်ပတီ သွာန်အဲဟေင်မွဲး၊ ပွဲအရာဝံ ပွမဟိုဂလာန်တက်ကျာ ပိုညးဂမ္ဘိုင်ဒိရံ” ရံဝံ (သွးတဲရ)။ ယံကျိမူပိုင် အရာထေက်ကိုဗက်အလိုက် တိလမူပိုင်ကျိတြလေဝ် အဲဒိုက်ဗက်အလိုက်ရ၊ အရာထေက်ကိုဆေဝ်တာလေဝ် အဲဒိုက်ဆေဝ်တာရ၊ အဲဒိုက်ဟံတိကေတ်အရထပါဠိ တိလ မူပိုင်ကျိတြ မဂပ်ဝံတွံဂံမွဲး ပွဲအရာမဟံတိဂံ ‘ယံကျိမူပိုင် ပါဠိဝံတုန် ပသာ်ဒိဂံရော?

အရထပါဠိဝံတုန် ညးခွံဂ်ရော?’ ရဝံ ကလေင်ဂရင်ပတီသွာန် တီလမ္မံပိဉ်ကျိတြဟေင်ရ၊ ပွဲအရာဝံ ပွမဟိုဂလာန်တက်ကျာ ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္တိုင် ဩဝ်ကိုဒ်ရ။” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံဝပ္ပ အရာဂ် ပသ်သမ္ဘိ ထေင်တဂ်ရော? ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံး‘ကာယကမ်’ ပွမ ပတိတ်ဗြဟတ်နကိုဇေ ကြဉ်ခရ်အာသဝဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ်ပွမဒ်ဒေဒိမ် ပွမဒတူတွဲမဲ့ ကတိဒ် အိုတ်ရ၊ ကုပုဂ္ဂိုလ်မဝေင်ပါကွဲ နူ ‘ကာယကမ်’ပွမပတိတ်ဗြဟတ်နကိုဇေ ကြဉ်ခရ်အာသဝဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ် ပွမဒ်ဒေဒိမ် ပွမဒတူတွဲမဲ့ ဟံကတိဒ်အိုတ်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် ကမ်မဒ်တိုလေဝ် ဟံသွရ၊ ကမ်မဒ်တြေလေဝ် တွတ်ဒွံလုက်စုက်တဲ တွတ်ဒွံလုက်စုက်တဲ သွပမစာ်စူးရ၊ ဒေတ်(မတွံးအရိယမဂ်) မလေပ်ကိုကိလေသဂမ္တိုင် အိုဟ်တြေအာဂ် တီညာတ် အလိုဇေကုမာန်ရ၊ ကိုဖိုဟံ့ခွာကာလရ၊ ထေက်ကိုထွေးရဝံမွဲး ကျင်ညိဗိုညိရ၊ ထေက်ကိုရင်ကျင်စွံလပ် ပွဲအပွဲဇေကု အပွဲစိုတ်ဇေကုရ၊ တုပညာ(အရီ)ဂမ္တိုင်ဟေင် တီမာန်ဒင်စသိုင်မာန် ဇေကုညးကိုညးရ။ ယွံဝပ္ပ ဩဟိုတ်နူဟိုတ်(မတွံးဒေတ်အရိယမဂ်)မဲ့ ခရ်အာသဝဂမ္တိုင် ဒ်ဟိုတ် ဒင်စသိုင်ဒေဒိမ် ကတိဒ်ကိုသတ်ဂျိုင်ဂျိုင်ကိုဝါ ပွဲဘဝပရလိုက်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်ဂ် တွဲအဲညာတ်ဟာ ရဝံ (သွာန်ရ)။ ယွံကျိမ္မံပိဉ် ရဝံ ညာတ်ကေတ်ဟံ့မာန်ရ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံဝပ္ပ အရာဂ် ပသ်သမ္ဘိ ထေင်တဂ်ရော? ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံး‘ဝစီကမ်’ပွမ ပတိတ်ဗြဟတ်နကိုပင် ကြဉ်ခရ်အာသဝဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ်ပွမဒ်ဒေဒိမ် ပွမဒတူတွဲမဲ့ ကတိဒ် အိုတ်ရ၊ ကုပုဂ္ဂိုလ်မဝေင်ပါကွဲ နူ ‘ဝစီကမ်’ပွမပတိတ်ဗြဟတ်နကိုပင် ကြဉ်ခရ်အာသဝဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ် ပွမဒ်ဒေဒိမ် ပွမဒတူတွဲမဲ့ ဟံကတိဒ်အိုတ်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် ကမ်မဒ်တိုလေဝ် ဟံသွရ၊ ကမ်မဒ်တြေလေဝ် တွတ်ဒွံလုက်စုက်တဲ တွတ်ဒွံလုက်စုက်တဲ သွပမစာ်စူးရ၊ ဒေတ်(မတွံး အရိယမဂ်) မလေပ်ကိုကိလေသဂမ္တိုင်အိုဟ်တြေအာဂ် တီညာတ် အလိုဇေကုမာန်ရ၊ ကိုဖို ဟံ့ခွာကာလရ၊ ထေက်ကိုထွေးရဝံမွဲး ကျင်ညိဗိုညိရ၊ ထေက်ကိုရင်ကျင်စွံလပ် ပွဲအပွဲဇေကု အပွဲစိုတ်ဇေကုရ၊ တုပညာ(အရီ)ဂမ္တိုင်ဟေင် တီမာန်ဒင်စသိုင်မာန် ဇေကုညးကိုညးရ။ ယွံဝပ္ပ ဩဟိုတ်နူဟိုတ်(မတွံးဒေတ်အရိယမဂ်)မဲ့ ခရ်အာသဝဂမ္တိုင် ဒ်ဟိုတ်ဒင်စသိုင်ဒေဒိမ် ကတိဒ်ကိုသတ်ဂျိုင်ဂျိုင်ကိုဝါ ပွဲဘဝပရလိုက်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်ဂ် တွဲအဲညာတ်ဟာ ရဝံ (သွာန်ရ)။ ယွံကျိမ္မံပိဉ် ရဝံ ညာတ်ကေတ်ဟံ့မာန်ရ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံဝပ္ပ အရာဂ် ပသ်သမ္ဘိ ထေင်တဂ်ရော? ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံး‘မနောကမ်’ပွမ ပတိတ်ဗြဟတ်နကိုစိုတ် ကြဉ်ခရ်အာသဝဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ်ပွမဒ်ဒေဒိမ် ပွမဒတူတွဲမဲ့ ကတိဒ် အိုတ်ရ၊ ကုပုဂ္ဂိုလ်မဝေင်ပါကွဲ နူ ‘မနောကမ်’ပွမပတိတ်ဗြဟတ်နကိုစိုတ် ကြဉ်ခရ်အာသဝဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ် ပွမဒ်ဒေဒိမ် ပွမဒတူတွဲမဲ့ ဟံကတိဒ်အိုတ်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် ကမ်မဒ်တိုလေဝ် ဟံသွရ၊ ကမ်မဒ်တြေလေဝ် တွတ်ဒွံလုက်စုက်တဲ တွတ်ဒွံလုက်စုက်တဲ သွပမစာ်စူးရ၊ ဒေတ်(မတွံးအရိယမဂ်) မလေပ်ကိုကိလေသဂမ္တိုင်အိုဟ်တြေအာဂ် တီညာတ် အလိုဇေကု မာန်ရ၊ ကိုဖိုဟံ့ခွာကာလရ၊ ထေက်ကိုထွေးရဝံမွဲး ကျင်ညိဗိုညိရ၊ ထေက်ကိုရင်ကျင်စွံလပ်

ပွဲအပွဲဇေယျဇေယျ အပွဲစိတ်ဇေယျ၊ တပညာ(အရီ)ဂမ္ဘိုင်ဟေင် တိမာန်ဒင်စသိုင်မာန် ဇေယျဇေယျဇေယျ။ ယွံဝပ ယွံဟိုတ်နူဟိုတ်(မတွံးဒေဝ်အရိယမဂ်)မဲ့ ဓရ်အာသဝဂမ္ဘိုင် နိဟိုတ်ဒင်စသိုင်ဒေဝ် ကတိန်ကိသတ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဘဝပရလိုက်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်ဂ် တအဲညာတ်ဟာ ရဲဝံ (သွာန်ရ)။ ယွံကျာ်မူပိုင် ရဲဝံ ညာတ်ကေတ်ဟံမာန်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံဝပ အရာဂ် ပသ်သမ္ဘိ ထေင်တဂ်ရော? ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံး‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံတိ ယွံဓရ်အာသဝဂမ္ဘိုင် မဒ်ဟိုတ် ပွမဒ်ဒေဝ် ပွမဒ်တူတဲမဲ့ ကတိန်အိုတ်ရ၊ ကုပုဂ်လ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံတိစုးတဲ ‘ဝိဇ္ဇာ’ပွမတိကတိန် ယွံဓရ်အာသဝဂမ္ဘိုင် မဒ်ဟိုတ်ပွမဒ်ဒေဝ် ပွမဒ်တူတဲဂ် ဟံကတိန်အိုတ်ရ၊ ပုဂ်လ်ဂ် ကမ်မဒ်တိုလေဝ် ဟံသွရ၊ ကမ်မဒ်တြေလေဝ် တုတ်ဒွံလုက်စုက်တဲ တုတ်ဒွံလုက်စုက်တဲ သွပမစာ်စုးရ၊ ဒေဝ်(မတွံးအရိယမဂ်) မလေဝ်ကိုကိလေသဂမ္ဘိုင် အိုတ်တြေအာဂ် တိညာတ်အလိုဇေယျမာန်ရ၊ ကိုဗိုဟံခြာကာလရ၊ ထေက်ကိုထွးရဲဝံမူး ကျင်ညိဗိုညိရ၊ ထေက်ကိုရင်ကျင်စုံလဝ် ပွဲအပွဲဇေယျဇေယျ အပွဲစိတ်ဇေယျ၊ တပညာ(အရီ)ဂမ္ဘိုင်ဟေင် တိမာန်ဒင်စသိုင်မာန် ဇေယျဇေယျဇေယျ။ ယွံဝပ ယွံဟိုတ်နူဟိုတ်(မတွံးဒေဝ်အရိယမဂ်)မဲ့ ဓရ်အာသဝဂမ္ဘိုင် နိဟိုတ်ဒင်စသိုင်ဒေဝ် ကတိန်ကိသတ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဘဝပရလိုက်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်ဂ် တအဲညာတ်ဟာ ရဲဝံ (သွာန်ရ)။ ယွံကျာ်မူပိုင် ရဲဝံ ညာတ်ကေတ်ဟံမာန်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ရဲသ်ဝံ ကုခမိ မှုဂ်စိတ်မတိတ်ဗူး နူကိလေသဗွဲမဒ်ဒေဝ် ကလိဝံပွမဒတ်လှိုင်ဂမ္ဘိုင် တြဂကူအိုတ်ရ၊ ပုဂ်လ်(တအရုန်)ဂ် ညာတ်ရူပါရီ နုကိမတ်မူး ဟံမိပ်စိတ်ရ၊ ဟံအောန်စိတ်ရ၊ မှုဂ်‘သတိ’ပွမဒ်ဗျဟ် ‘သမ္မဇေယျ’ဉာဏ်ဗစာရဏာဂ်ဒ်တဲ ပဒတ်သိုမသေ့မဇ္ဈဟ်ရ။ မိင်သဒ္ဓါရီ နုကိကတောပ်မူး ။ ပ ။ ဆုင်ဂန္ဓာရီ နုကိမတ်မူး ။ ပ ။ ကွာန်ရသာရီ နုကိလတ်မူး ။ ပ ။ တုတ်ဒွံဗောဠဗျာရီ နုကိဇေယျမူး ။ ပ ။ တိဓမ္မာရီ နုကိစိတ်မူး ဟံမိပ်စိတ်ရ၊ ဟံအောန်စိတ်ရ၊ မှုဂ်‘သတိ’ပွမဒ်ဗျဟ် ‘သမ္မဇေယျ’ဉာဏ်ဗစာရဏာဂ်ဒ်တဲ ပဒတ်သိုမသေ့မဇ္ဈဟ်ရ။ ပုဂ်လ်ဂ် ဒင်စသိုင်ဝေဒနာမှုလအိတ်ဇေယျဟေင်မူး “ဒင်စသိုင်ဝေဒနာ မှုလအိတ်ဇေယျဟေင်ရ” ရဲဝံ တီရ၊ ဒင်စသိုင်ဝေဒနာ မှုလအိတ်ဇေယျမုလဟေင်မူး “ဒင်စသိုင်ဝေဒနာ မှုလအိတ်ဇေယျ လမုလဟေင်ရ” ရဲဝံ တီရ၊ “ခန္ဓဇေယျလိလ်တဲ ပွဲလ္လူနုလမုလအိတ်တဲဂ် ပွဲဘဝလုဟ်ဝံဟေင် ဟဂပ်ဝံသျှိုက်မှိုက် အရာထေက်ကိုဒင်စသိုင်ဂမ္ဘိုင်အိုသျှိုက်ဒ်တဲ ကြက်စိဟ်သတိတ်အိုတ်ရ” ရဲဝံ တီရ။

ယွံဝပ ဥပမာမူးတုန် သွန်သဲကိုတံဆုတဲ သိုင်ပြာကင်ရ၊ တြဂ် ကေတ်နင်ကျိဇေက်နပရေဟ်တိုင်တဲ ကျင်ရ၊ တြဂ် ကုတ်ကေ့ တံဆုဂ် ပွဲရိဟ်တမ်ရ၊ ကုတ်ကေ့ ရိဟ်တမ်တဲ ဇေက်တဲဗွဲဗွဲပုဂ်ရ၊ ဇေက်တဲဗွဲဗွဲပုဂ်တဲ ပိုက်ကေ့ရိဟ်ဂမ္ဘိုင်ရ၊ ဗွဲတုဂ်မယုတ် ရိဟ်သေဝဲသေဝဲဂမ္ဘိုင်ဗွဲတုတတ်ကုတ်ဥသီလေဝ် ပိုက်ပတိတ်ရ၊ ညးဂ် ကုတ်ဒဏ်ကေ့တံဆုဂ် ဒကုတ်ဒကုတ်ရ၊ ကုတ်ဒဏ်ကေ့ ဒကုတ်ဒကုတ်တဲ ကရေက်ကေ့ရ၊ ကရေက်ကေ့တဲ သွတ်သေ့ကဲသေ့ကဲရ၊

သွတ်သွက်သွက်တဲ့ ကိုက်အာပွဲကျာ ဂမ္ဘတဲ့ရ၊ ကိုက်အာ နကိုကျာဂမ္ဘတဲ့တဲ့ စံင်ကော့ နကိုပွတ်ရ၊ စံင်ကော့နကိုပွတ်တဲ့ သွတ်ပတောင်ချးရ၊ သွတ်ပတောင်ချးတဲ့ ပွဲကျာမသကာတ် မြဟ်လေဝ် ဗလးသွပ်ကော့ရ၊ ပွဲစီမုံကိုဇောပ်သုတ်မထတ်လေဝ် ဖီကော့ရ။ ယုံဝပ္ပ ပဠေထောံ ကော့ရဝံ့မွဲး သိုင်မသွန်သဲကိုတုံဆုတ်ကတိုဒ်ကံ ကုတ်ကော့ရိဟ် ကွက်တုံဒ်ရ၊ သွကော့ သုဟ် ညံင်ရဲအရာဒတန် တုံတာပိုက်ကော့တုံဒ်ရ၊ သွကော့ ပွမဟုံကတိုဒ်တုံဒ်ရ၊ အာစိုပ်ပွမ ဟုံကတိုဒ်မွဲလော့ပွန်ရ၊ ဟုံမွဲကိုသတ်ပွမကတိုဒ်ပွဲကြဲရ။

ယုံဝပ္ပ တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟောင် ရဲသင်္ဂ ဟုံခမီ မုံကိုစိုတ်မတိတ်ဗူးနူကိလေသ ဗွဲမဒးရဲဂ် ကလိဝံပွမဒတ်လှိုင်နီဂမိုင် ကြဲကကူအိုတ်ရ၊ ပူဂိုလ်(တုအရန်)ဂ် ညာတ်ရူပါရီ နကို မတ်မွဲး ဟုံမိပ်စိုတ်ရ၊ ဟုံအောန်စိုတ်ရ၊ မုံကို‘သတိ’ပွမဗိုဗျဟ် ‘သမ္မဇည’ဉာဏ်ဗစာရဏာ ဂ်ဒ်တဲ ပဒတ်သိုမသေဝ်မဇ္ဈဟ်ရ။ မိင်သဒ္ဒါရီ နကိုကတောင်မွဲး ။ ပ ။ ဆင်ဂန္ဓာရီ နကိုမုဟ်မွဲး ။ ပ ။ ကွာန်ရသာရီ နကိုလတ်မွဲး ။ ပ ။ တုတ်ဒွံဖောဠာရီ နကိုဇကုမွဲး ။ ပ ။ တိဓမ္မာရီ နကိုစိုတ်မွဲး ဟုံမိပ်စိုတ်ရ၊ ဟုံအောန်စိုတ်ရ၊ မုံကို‘သတိ’ပွမဗိုဗျဟ် ‘သမ္မဇည’ဉာဏ်ဗစာ ရဏာဂ်ဒ်တဲ ပဒတ်သိုမသေဝ်မဇ္ဈဟ်ရ။ ပူဂိုလ်ဂ် ဒင်စသိုင်ဝေဒနာ မုံလအိတ်ခေဇကု ဟောင်မွဲး “ဒင်စသိုင်ဝေဒနာ မုံလအိတ်ခေဇကုဟောင်ရ” ရဝံ တီရ၊ ဒင်စသိုင်ဝေဒနာ မုံလအိတ်ခေ လမျီဟောင်မွဲး “ဒင်စသိုင်ဝေဒနာ မုံလအိတ်ခေ လမျီဟောင်ရ” ရဝံ တီရ၊ “ခန္ဓဇကုလိုလ်တဲ ပွဲလျှူနုလမျီအိုတ်တဲ ပွဲဘဝလျှဟ်ဝံဟောင် ဟဂပ်ဝံသိုက်မျိုက် အရာ ထေက်ကို ဒင်စသိုင်ဂမိုင်အိုသိုဂ်ဒ်တဲ ကြက်စိုဟ်သတိတ်အိုတ်ရ” ရဝံ တီရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သွးတ်ရဝံ့မွဲး သိုင်သာကျာဝင်ဝပ္ပ မဒ်ကွဲးနီဂဏ္ဌာဂ် ဂရင်ပတိ တိလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ ဂလာန် ဝံရ— “ယုံကျာ်မုံပိုင် ဥပမာမွဲးတုန် တြုံမုံပိုက်ကိုပွမဇောပ်မောင်(ပရဲ)ဂ် လှီလွတ်တ်ချေ သွတ်သွံစရ၊ တြုံဂ် ပွမဇောပ်မောင်(ပရဲ)ဂ်လေဝ် ဟုံကလိဝံရ၊ လောန်လျှာ်လေဝ် မုံကိုသွက် ပွမချောင်စိုတ် ပွမဒ်ဒိုင်လေဝ် ဒ်အာရ။ ယုံကျာ်မုံပိုင် တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂဟောင် အဲဒိုက် မုံပိုက်ကိုပွမဇောပ်မောင်(ပရဲ)ဂ် ပြာပ်ခကောန်စိုတ် နီဂဏ္ဌာမဒိုဟ်စိုရ၊ အဲဒိုက်ဂ် ပွမဇောပ်မောင် ဂ်လေဝ် ဟုံကလိဝံရ၊ မုံကိုသွက်ပွမဒ်ချောင်စိုတ် ပွမဒ်ဒိုင်လေဝ် ဒ်အာရ၊ ယုံကျာ်မုံပိုင် အဲဒိုက်ဂ် သွတမ်နူတဲဝံတဲ ပွမလျှိုင်ဖြင်သိုက်အဲဒိုက် ပွဲနီဂဏ္ဌာဂ်မဒိုဟ်စိုဂ် ပွဲကျာ မသကာတ်မြဟ်လေဝ် ဗလးသွပ်ထောံရ၊ ပွဲဇောပ်သုတ်မထတ်လေဝ် ဖီထောံရ၊ ယုံကျာ်မုံပိုင် (ခရ်) ထေက်ကိုသိုက်မျိုက်လောန်ရ ။ ပ ။ ယုံကျာ်မုံပိုင် သွတမ်နူတဲဝံတဲ စိုက်လအိတ် လမျီ အဲဒိုက်ဂ် ဥပး မအာစိုပ်ပွမပြာပ်သွစွဲဇောပ် ရဝံ တိလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ ဩဝဂ်သမ္ဘိညီ” ရဝံ (ဂရင်ပတိရ)။

၆။ သုတ်သာဠ

၁၉၆။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်တံခိုင် ပွဲဘာပြာသာဒ် မှုကို အထောဋ်ကအ်ကွတ် အပွဲဂြိုပ်မဟာဂိုန် ဇရေင်ချင်ဝေသာလီရ။ ပွဲအခိုင်ကို သွိုင်လိစ္ဆဝိသာဠ ကော် သွိုင်လိစ္ဆဝိအာယ မှော်ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲအိုတ်တဲမွဲး သိုမလှောင် သွဝတ် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲဂ် ဂဇအ်ကေတ်ပွဲဒါမွဲတဲအိုတ်မွဲး သွိုင်လိစ္ဆဝိသာဠ ဂ်—

ယွံကျာ်မ္ပုပိုင် ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးသီလသွှားဇုးကို ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးမပ္ပက္ခဟ်မွဲ ပွသရံပါပ် နကိုဒွေတ်အေင်သတေ်ကို ဟိုတ်နူဟိုတ်မပြကာဝံ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင်လှို ပညပ်တ်ပွမတ်တဲဗွး နုဩဃပန်ပြကာဂ် နွံအိုတ်ရ။ ယွံကျာ်မ္ပုပိုင် ပွဲအရာပညပ်ဝံ တီလမ္ပု ပိုင်ကျက်တြဲ ပသ်ဟိုတ်တံဂ်ရော? ရဲဝံ ဂရင်ပတိ တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲရ။

ယွံသာဠ ပွမသီလသွှားဇုး “ဗွင်ဂကောံခရ်ခမိမ္မဲ” ရဲဝံ အဲတွံရ။ ယွံသာဠ ဩသမဏ ဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင် သိုမ္ပုကိုကွေတ်မတွံဂးပွမက္ခဟ်မွဲ ပွသရံပါပ် နကိုဒွေတ်မအေင်သတေ် ဂမ္တိုင် သိုမသမ္ဘိထေင်ကေတ် ရဲဝံမွဲးကြက် ဟိုန်ဒွေတ်ပွမက္ခဟ်မွဲ ပွသရံပါပ် နကို ဒွေတ်မအေင်သတေ်ဂမ္တိုင် သိုမဗာန်ခြပ်တ် ပွမက္ခဟ်မွဲ ပွသရံပါပ် နကိုဒွေတ်မအေင် သတေ်ဂမ္တိုင် ပဒတ်အိုတ်ရ။ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင် ဟံထေက်ကိုတုန်နတ်တဲဗွး နုဩဃ ပန်ပြကာအိုတ်ရ။

ယွံသာဠ ဩသမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင် မ္ပုကိုဒွေတ်ဇကုဟံသွှားဇုးအိုတ်ရ။ မ္ပုကိုဒွေတ် ပါင်ဟံသွှားဇုးအိုတ်ရ။ မ္ပုကိုဒွေတ်စိုတ်ဟံသွှားဇုးအိုတ်ရ။ မ္ပုကိုပွမဂယိုင်လမ္ပုဟံသွှားဇုးအိုတ်ရ။ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင် ဟံထေက်ကိုတုန်နလညာတ်ဉာဏ် မလေပ်တိသစ္စပန် မဟဲ့ ပတောံဓတ် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ။ ယွံသာဠ ဥပမာမ္မးတုန် တြုံမမိက်စိင်တတ်ကောံစီဂ် ရပ်ကေတ် မြပ်င်မကေက်တဲ လုပ်အာသပိုဟ်ဂြိုပ်ရ။ ညးဂ် ညာတ်ကေတ်တံအံင်ရေင်ဇော် တပ်ဓတ် မဟံမွဲကိုသွေတ်ပွာ(ဒိုညိဟာ ဟံဒိုဟာ) ပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်ရ။ ကုတ်တံတံအံင်ရေင်ဂ် ပွဲတမ်ရ။ ကုတ်တမ်တဲ ကုတ်ကောတ်ရ။ ကုတ်ကောတ်တဲ သွှားဇုးကောံတုင်တုးဂမ္တိုင် ဗွဲမဒးရးရ။ သွှားဇုးကောံတုင်တုးဂမ္တိုင် ဗွဲမဒးရးတဲ ဗဟ်တေ်တနကိုမြပ်င်ဂမ္တိုင်ရ။ ဗဟ်တေ်တ နကိုမြပ်င် ဂမ္တိုင်တဲ ဗဟ်တေ်တ နကိုဝါစီ(ဗဗ-တမေအ်)ဂမ္တိုင်ရ။ ဗဟ်တေ်တ နကိုဝါစီဂမ္တိုင်တဲ ဓဇိတ် တေက်ကိုဇုက်လာဲရ။ ဓဇိတ်တေက် နကိုဇုက်လာဲတဲ ဓဇိတ်ပေါတ် နကိုတံသွတ်ရ။ ဓဇိတ်ပေါတ် နကိုတံသွတ်တဲ တတ်ကောံစီရ။

ယွံသာဠ အရာဂ် ပသ်သမ္ဘိ ထေင်တံဂ်ရော? တြုံဂ် သွက်ဝံတတ်ကောံစီ ထေက်ဟာ ရဲဝံ (သွာန်ရ)။ ယွံကျာ်မ္ပုပိုင် ဟံထေက်ကိုတတ်ကောံရ။ ပွမဟံထေက်ကိုတတ်ကောံသ်ဂ် မူဟိုတ်ဂ်ရော? ယွံကျာ်မ္ပုပိုင် ဆုဒကုတ်အံင်ရေင်ဝံ ပွဲမုး ဂပ်ဝံသွလင်ကလိတ်ကလောတ် ဗွဲမဒးရးရ။ ပွဲအပွဲတုန် ဟံသွှားဇုးရ။ “ဆုဒကုတ်အံင်ရေင်ဇော်ဝံ ကြက်တို့ဗျိုက်ရ။ တြုံဂ်လေဝ်

ကြက်အာစိုပ်ပွမလီလားဟွံမွဲကိုဖိုရ” ရဝံ ဒုဟ်ဝံ (ကြက်ဒ်)ကုညးဂ် (ဗွဲစုတ်ရဂ်) ဟိုတ်မဂပ်ဝံ စိုမင်ဒိုင်ရ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယံသာဠ တုပ်သုဟ်ညိုင်ရသုဟ်ကို ဩသမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင် မွဲကိုကွေတ်မတွံး ပွမကျဟ်မွဲ ပွသရံပါပ် နကိုဒွေတ်အေင်သတေ်အိုတ်ရ၊ သမ္ဘိထေင်ကေတ် ရဝံမွဲကြက် ဟိုန်ဒွေတ်ပွမကျဟ်မွဲ ပွသရံပါပ် နကိုဒွေတ်အေင်သတေ်အိုတ်ရ၊ ဗာန်ခြပ်တ် ပွဲဒွေတ် ပွမကျဟ်မွဲ ပွသရံပါပ် နကိုဒွေတ်အေင်သတေ်ဂမ္တိုင်ဂ်ဒ်တဲ ပဒတ်အိုတ်ရ၊ သမဏ ဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင် ဟံထေက်ကိုတုဟ်နတိတ်ဗူး နူဩဃပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယံသာဠ ဩသမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင် မွဲကိုဒွေတ်ဧကုဟံသွူးဇူးအိုတ်ရ၊ မွဲကိုဒွေတ်ပါင်ဟံသွူးဇူးအိုတ်ရ၊ မွဲကိုဒွေတ်စိုတ်ဟံသွူးဇူးအိုတ်ရ၊ မွဲကိုပွမဂယိုင်လမျီုဟံသွူးဇူးအိုတ်ရ။ သမဏဗြာဟ္မဏ ဂမ္တိုင် ဟံထေက်ကိုတုဟ်နလညာတ်ညာဏ် မလေပ်တီသစ္စပန် မဟဲ့ပတောံဓတ် ဗွဲမဒးရး အိုတ်ရ။

ယံသာဠ ဩသမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင် ဟံမွဲကိုကွေတ်မတွံးပွမကျဟ်မွဲ ပွသရံပါပ် နကိုဒွေတ်အေင်သတေ်ဂမ္တိုင်ဂ်ဒ်တဲ ဟံသမ္ဘိထေင်ကေတ် ရဝံမွဲကြက် ဟိုန်ဒွေတ် ပွမ ကျဟ်မွဲ ပွသရံပါပ် နကိုဒွေတ်အေင်သတေ်ဂမ္တိုင်ဂ်ဒ်တဲ ဟံဗာန်ခြပ်တ် ပွဲဒွေတ်ပွမ ကျဟ်မွဲ ပွသရံပါပ် နကိုဒွေတ်အေင်သတေ်ဂမ္တိုင်ဂ်ဒ်တဲ ပဒတ်အိုတ်ရ၊ သမဏဗြာဟ္မဏ ဂမ္တိုင် ထေက်ကိုသွက်ဝံတိတ်ဗူး နူဩဃပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယံသာဠ ဩသမဏဗြာဟ္မဏ ဂမ္တိုင် မွဲကိုဒွေတ်ဧကုသွူးဇူးအိုတ်ရ၊ မွဲကိုဒွေတ်ပါင်သွူးဇူးအိုတ်ရ၊ မွဲကိုဒွေတ်စိုတ်သွူးဇူး အိုတ်ရ၊ မွဲကိုပွမဂယိုင်လမျီုသွူးဇူးအိုတ်ရ။ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင် ထေက်ကိုတုဟ်န လညာတ်ညာဏ် မလေပ်တီသစ္စပန် မဟဲ့ပတောံဓတ် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ။

ယံသာဠ ဥပမာမူးတုန် တြုံမမိက်မိင်တတ်ကောံစီဂ် ရပ်ကေတ်မြပ်င်မကေက်တဲ လုပ်အာသွိုဟ်ဂြိုပ်ရ၊ ညးဂ် ညာတ်ကေတ်တံအံင်ရေင်ဇော် တပ်ဓတ် မဟံမွဲကိုသွေဟ်ပွာ (ဒ်ညိဟာ ဟံဒ်ဟာ) ပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်ဂ်ရ၊ ကုတ်တံအံင်ရေင်ဂ် ပွဲတမ်ရ၊ ကုတ်တမ်တဲ ကုတ်ကောတ်ရ၊ ကုတ်ကောတ်တဲ သွူးဇူးကောံတုင်တုင်ဂမ္တိုင် ဗွဲမဒးရးရ၊ သွူးဇူးကောံ တုင် တုင်ဂမ္တိုင် ဗွဲမဒးရးတဲ ဗာတေ်တနကိုမြပ်င်ဂမ္တိုင်ရ၊ ဗာတေ်တ နကိုမြပ်င်ဂမ္တိုင်တဲ ဗာတေ်တ နကိုဝါစီ(ဗဗ-တမေအ်)ဂမ္တိုင်ရ၊ ဗာတေ်ကောံ နကိုဝါစီတဲ ဂိုင်ကေတ်ပျုတ်တဲမွဲ ပုတ်ကောံ အပွဲဗွဲမသွူးဇူးဒးရးရ၊ ပုတ်ကောံပွဲအပွဲ ဗွဲမသွူးဇူးဒးရးတဲ ဓဇိတ်တေက်ကို ငှေက်လာရ၊ ဓဇိတ်တေက် နကိုငှေက်လာတဲ ဓဇိတ်ပေါတ် နကိုတံသွတ်ရ၊ ဓဇိတ်ပေါတ် နကိုတံသွတ်တဲ သွဂုင်ရ၊ သွဂုင်တဲ ဒက်စုတ်သုယာဒုန်ဆူရ၊ ဒက်စုတ်သုယာဒုန်ဆူတဲ တတ်ကောံစီရ။

ယံသာဠ အရာဂ် ပသာသမ္ဘိ ထေင်တဂ်ရော? တြုံဂ် သွက်ဝံတတ်ကောံစီ ထေက်ဟာ ရဝံ (သွာန်ရ)။ ယံကျာ်မျိုပိုင် ထေက်ကိုတတ်ကောံရ။ ပွမထေက်ကိုတတ် ကောံသုဟ် မဟိုတ်ဂ်ရော? ယံကျာ်မျိုပိုင် ဆုဒကုတ်အံင်ရေင်ဝံ ပွဲမူး ဂပ်ဝံသုလင်ကလိတ်

ကလောတ် ဗွဲမဒးရးရ၊ ပွဲအပွဲလေဝ် သုလင်ညံင်ဂွံသ္တုးဗွဲမဒးရးရ၊ “ဂျင်ဒက်လဝ်သုယာ ဒုန်ဆူဝံ ကြက်ဟံတို့ဗျိုက်ရ၊ တြိုက်လေဝ် ကြက်အာစိုပ်သြင်မွဲလပါ ဗွဲတသိုခါရ” ရံဝံ ဖိုဝံ (ကြက်ဒ်) ကုညးဂ် (ဗွဲစုတ်ရဂ်) ဟိုတ်မဂပ်ဝ်စိုမင်ဒိုင်ရ ရံဝံ(ဂရင်ပတီရ)။

ယွံသာဠ တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂ်ကို ဩသမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင် ဟံမွဲကိုကွေတ် မတွံဂးပွမကျဟ်မွဲ ပွသရံပါပ် နကိုဒွေတ်အေင်သတေဂမ္တိုင်ဂ်ဒ်တု ဟံသမ္ဘိထေင်ကေတ် ရံဝံမွဲကြက် ဟိုန်ဒွေတ်ပွမကျဟ်မွဲ ပွသရံပါပ် နကိုဒွေတ်အေင်သတေဂမ္တိုင်ဂ်ဒ်တု ဟံဗာန်ခြပ်တ် ပွဲဒွေတ်ပွမကျဟ်မွဲ ပွသရံပါပ် နကိုဒွေတ်အေင်သတေဂမ္တိုင်ဂ်ဒ်တု ပဒတ်အိုတ်ရ၊ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင် ထေက်ကိုသွက်ဂွံတိတ်ဗူး နုဩဃပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယွံသာဠ ဩသမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင် မွဲကိုဒွေတ်ဇကု သ္တုးအိုတ်ရ၊ မွဲကိုဒွေတ်ပါင် သ္တုးအိုတ်ရ၊ မွဲကိုဒွေတ်စိုတ် သ္တုးအိုတ်ရ၊ မွဲကိုပွမဂယိုင်လမျို သ္တုးအိုတ်ရ။ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင် ထေက်ကိုတူဟ်နလညာတ်ဉာဏ် မလေပ်တိသစ္စပန် မဟဲ့ပတေံစတ် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ။

ယွံသာဠ ဥပမာမူးတုန် သရဲသင်္ဂင်(ကောန်ပွာန်)ဂ် ကမ္မောန်ဂမ္တိုင်မစိစောန်မဂပ်ဝ် သုနကိုလ်မဂ္တိုင်ဂ် ယဝ်သုလေဝ်မူး၊ ပွဲအခိုင်ဂ် သရဲသင်္ဂင်ဂ် နကိုဟိုတ်ဂမ္တိုင်ပိဂကု ထေက်ကိုကုသိုင်ရ၊ ဒ်အသိုင်စောသိုင်ရ၊ အာစိုပ်ပွမရိုဟ်လို့ဟ် ရံဝံသကအိတ်သိုင်ဟောင်ရ။ ညးမူးပိဂကုအိုတ်ဂ်ရောတုန်— ကိုကောန်လဒ်တုစှော် ပွဲဌာန်သေ့မာန်ရ၊ ပန်ပေါဟ် ညံင်ဂွံ ဂင်စင်ဟံဆောတ်ယောင်ရ၊ ဖံက်ကလိုဟ်ထွေမ်ကဠင်ဇကုမဇော်မာန်ရ။

ယွံသာဠ သရဲသိုင်(ကောန်ပွာန်)ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲကိုကောန်လဒ်တုစှော် ပွဲဌာန်သေ့မာန်ကို ယွံသာဠ တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂ်ကို ကွးအရိုက် မွဲကို(မဂ်ဖိုလ်သမာမိ)ပွမတန်ကြန် ခိုဟ်ဆဲးရ၊ ယွံသာဠ ကွးအရိုမ္မိုကို(သမာမိ)ပွမတန်ကြန်ခိုဟ်ဆဲးဂ် ရုပ်အိုသို မဒ်အတိက်, အနာဂတ်,ပစ္စုပ္ပန် ခေလေဝ်မဒ်အပွဲ,မူး ခေလေဝ်မဒ်ကြိုင်မိုဟ်,ချိုန်ညောန် ခေလေဝ်မဒ်ယုတ်,ပြဲ ခေလေဝ်မဒ်သေ့,ကြပ်ဂ် “ရုပ်အိုသိုဝံ ဂြပ်အဲဟံသေင်ရ၊ ရုပ်အိုသိုဝံ အဲဟံသေင်ရ၊ ရုပ်အိုသိုဝံ ဇကုအဲဟံသေင်ရ” ရံဝံ မှာသေ့ဝတ်ရုပ် နကိုဝိပဿနာပညာခိုဟ်ဆဲး ဗွဲအတိုင် မသုစုတ်ရ။ ဝေဒနာအိုသို။ သညာအိုသို။ သင်္ခါရဂမ္တိုင်အိုသို။ ဝိညာဏ်အိုသို မဒ် အတိက်,အနာဂတ်,ပစ္စုပ္ပန် ခေလေဝ်မဒ်အပွဲ,မူး ခေလေဝ်မဒ်ကြိုင်မိုဟ်,ချိုန်ညောန် ခေလေဝ် မဒ်ယုတ်,ပြဲ ခေလေဝ်မဒ်သေ့,ကြပ်ဂ် “ဝိညာဏ်အိုသိုဝံ ဂြပ်အဲဟံသေင်ရ၊ ဝိညာဏ် အိုသိုဝံ အဲဟံသေင်ရ၊ ဝိညာဏ်အိုသိုဝံ ဇကုအဲဟံသေင်ရ” ရံဝံ မှာသေ့ဝတ်ဝိညာဏ် နကိုဝိပဿနာပညာခိုဟ်ဆဲး ဗွဲအတိုင်မသုစုတ်ရ။

ယွံသာဠ သရဲသင်္ဂင်(ကောန်ပွာန်)ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲပန်ပေါဟ် ညံင်ဂွံဂင်စင်ဟံဆောတ် ယောင်ကို ယွံသာဠ တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂ်ကို ကွးအရိုက် မွဲကို‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ပွမညာတ်သု စုတ်ရ၊ ယွံသာဠ ကွးအရိုမ္မိုကိုပွမညာတ်သုစုတ်ဂ် “ဣဝံတုန် ဒဒိခါရ” ရံဝံ တီကေတ်

အတိုင်သုတ်စုတ်ရ ။ ၁ ။ “ဣတ္ထိတုန် ဇေတိဒ်ဟိတိအာစိပနိဗ္ဗာန် ဒိအရာဒဒိခိပိတိရ” ရံပွံ တိကေတိအတိုင်မသုတ်စုတ်ရ။

ယံသာဠ သရဲသင်(ကောန်မှာန်)ဂှ် သုဟ်ညံင်ရဲဖက်ကလိုဟ်ထွောမ်ကဠင်ဇကု မဇ္ဈိမာန်ကို ယံသာဠ တုင်သုဟ်ညံင်ရဲသက်ကို ကွးအရီု မှုကို‘ဝိမုတ္တိ’အရဟတ္တဖိုလ်ပွမ တိတ်ဗူးနူကိလေသဗွဲမဒးရဲရ၊ ယံသာဠ ကွးအရီု မှုကို‘ဝိမုတ္တိ’အရဟတ္တဖိုလ်ပွမတိတ်ဗူး နူကိလေသဗွဲမဒးရဲရ ဖံက်ကလိုဟ်သတိ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံတိမဇ္ဈိမာန်ရ ရံပွံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်မဇ္ဈိကာဒေဝီ

၁၉၇။ ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်တဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ်အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇေရင်ချင်သာရဲရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် ဂူကျိမဇ္ဈိကာ မှော်ပြာပ် အာဇေရင် တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲတု လေ့ာ်သွဝတ်တုမ္မး ဂဇာ်ကေတ်ပွဲဒွါမ္မဲတု ဂရင်ပတီ တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲ ဂလာန်ဝံရ—

ယံကျိမ္မုပိုင် ပွဲလောကဝံ မာတုဂါမ်လျှိဂှ် ရုပ်သင်လေဝ် ဟံကျော်ရ၊ လွေဟ် အယောင်အလာလေဝ် ဟံခိုဟ်ရ၊ ထေက်ကိုဗိုသေ့ဝ်လေဝ် ဟံမွဲရ၊ ဝါတ်ဂါတ်လေဝ် ဝါတ် ဂါတ်ရ၊ ဂြပ်ရတ်ဇကုအပိုင်လေဝ် ဟံမွဲရ၊ အရပ်အရာသင်စောဲလေဝ် အောန်ရ၊ ကြိဏ်လေဝ် အောန်ရ။ ဟိုတ်အထံက်အပင် မပ္ပံရုပ်သင်ဟံကျော်ဂှ်တုန် ညးဍုင်ရော?။

ယံကျိမ္မုပိုင် ပွဲလောကဝံ မာတုဂါမ်လျှိဂှ် ရုပ်သင်လေဝ် ဟံကျော်ရ၊ လွေဟ် အယောင်အလာလေဝ် ဟံခိုဟ်ရ၊ ထေက်ကိုဗိုသေ့ဝ်လေဝ် ဟံမွဲရ၊ စိုန်ဂှ်လေဝ် သွဟ် ဖဲသအီရ၊ ဂြပ်ရတ်မဂ္ဂိုင်လေဝ် နွံရ၊ အရပ်အရာသင်စောဲဂှ်လေဝ် နွံရ၊ ကြိဏ်လေဝ် ဇေရ်ရ။ ဟိုတ်အထံက်အပင် မပ္ပံရုပ်သင်ဟံကျော်ဂှ်တုန် ညးဍုင်ရော?။

ယံကျိမ္မုပိုင် ပွဲလောကဝံ မာတုဂါမ်လျှိဂှ် ရုပ်သင်ကျော်လောန်ရ၊ ထေက်ကိုဗို သေ့ဝ်လေဝ် နွံရ၊ ထေက်ကိုလျှင်လေဝ် နွံရ၊ ချိုက်ပေင်တံကျော်လွေဟ်အယောင်အလာ ပြဲလောန်ရ၊ စိုန်ဂှ်လေဝ် ဝါတ်ဂါတ်ရ၊ ဂြပ်ရတ်ဇကုအပိုင် ဟံမွဲရ၊ အရပ်အရာသင်စောဲလေဝ် ဟံမွဲရ၊ ကြိဏ်လေဝ် အောန်ရ။ ဟိုတ်အထံက်အပင် မပ္ပံရုပ်သင်ကျော်ဂှ်တုန် ညးဍုင်ရော?။

ယံကျိမ္မုပိုင် ပွဲလောကဝံ မာတုဂါမ်လျှိဂှ် ရုပ်သင်ကျော်လောန်ရ၊ ထေက်ကို ဗိုသေ့ဝ်လေဝ် နွံရ၊ ထေက်ကိုလျှင်လေဝ် နွံရ၊ ချိုက်ပေင်တံကျော်လွေဟ်အယောင်အလာ

ပြုလောန်ရ၊ သေဟ်သွဟ်လေဝ် သေဟ်သွဟ်ဖဲသအီရ၊ ဂြပ်ရတ်မၞိၤဂြိုင်လေဝ် နွံရ၊ အရပ် အရာသုင်စောဲဂြိုင်လေဝ် နွံရ၊ ကြိဏ်လေဝ် ဇော်ရ။ ဟိုတ်အထံက်အပင် မပ္တံရပ်သက်ကျော် ဂ်တုန် ညးဒျှော်ရော? ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံမလ္လိကာ ပွဲလောကဝံ မာတုဂါမ်လျှိုက် ပုတ်ဒေါသဇော်ရ၊ စိုတ်ချောင်စိုတ်ဂြိုင်ရ၊ သိုမဒ်တအယာ်မာတ်ဟိုသွး ဗုတ်ညိဏ်လေဝ် လေပ်ဗာန်ခြပ်ရ၊ လေပ်ထေပုတ်ရ၊ လေပ်ပုန် ဂတးရ၊ လေပ်ဒက်စွံလဝ်ဝဲရ၊ ပွမစိုတ်လိုက် ပွမဒေါသတိတ်ကို ပွမဟံမိပ်စိုတ်ကို သွတ် ဗွဲမပြာကဋ်ရ၊ မာတုဂါမ် ကုသမဏာကိုဒ် ကုဗြာဟ္မဏာကိုဒ် ဟံလေပ်ကိုဒ်နိပိဏ္ဍပါတ်ကို ချ်ပွဲကို ယာတ်သုာကို ယာန်ကို ပွဲကို မြမောပ်စွန်ကို ကြကောတ်လံက် ဗဗိုဟ်ကို သွာသတိတ်သွာဒ်ကို ကြိယာဗာပုတ်ကွေင်သ့ကိုရ၊ မွဲကိုစိုတ်မစိုန်သကိုကော့ ‘ဣဿာ’ ပွမစောန်စိုတ်ရ၊ စောန်စိုတ် ပွဲညးသအာင်ဂမ္တိုင် ပွမကလိဝံလာဘ် ပွမဝံဒင်ရှေ်သျှော်ရ ပွမဝံဒင်သွအဲပရဲ ပွမဝံဒင်သေ့သွ ပွမဝံဒင်လှောင် ပွမဝံဒင်ပူဇော်ရ၊ လုတ်မှာဒုဟ်ရ၊ ဒက်တပွမစောန်စိုတ်ရ။ မာတုဂါမ် စုတိချိုတ်နုဘဝဂ်တဲ ယဝ်ကွင်စိုပ်ဘဝမ္မိဟ်ဝံမွဲ၊ မာတုဂါမ် ပွဲဘဝမကတိဒ်ဂ် ရပ်သ်လေဝ် ဟံကျော်ရ၊ လွေဟ်အယောင်အလာလေဝ် ဟံခိုဟ်ရ၊ ထေက်ကိုဗိုသေဝ်လေဝ် ဟံမွဲရ၊ ဝါတ်ဂါတ်လေဝ် ဝါတ်ဂါတ်ရ၊ ဂြပ်ရတ်ဇကု အပိုင်လေဝ် ဟံမွဲရ၊ အရပ်အရာသုင်စောဲလေဝ် အောန်ရ၊ ကြိဏ်လေဝ် အောန်ရ။

ယွံမလ္လိကာ ပွဲလောကဝံ မာတုဂါမ်လျှိုက် ပုတ်ဒေါသဇော်ရ၊ စိုတ်ချောင်စိုတ်ဂြိုင်ရ၊ သိုမဒ်တအယာ်မာတ်ဟိုသွး ဗုတ်ညိဏ်လေဝ် လေပ်ဗာန်ခြပ်ရ၊ လေပ်ထေပုတ်ရ၊ လေပ်ပုန် ဂတးရ၊ လေပ်ဒက်စွံလဝ်ဝဲရ၊ ပွမစိုတ်လိုက် ပွမဒေါသတိတ်ကို ပွမဟံမိပ်စိုတ်ကို လေပ်သွ တဗွဲမပြာကဋ်ရ၊ မာတုဂါမ် ကုသမဏာကိုဒ် ကုဗြာဟ္မဏာကိုဒ် လေပ်ကိုဒ်နိပိဏ္ဍပါတ်ကို ချ်ပွဲကို ယာတ်သုာကို ယာန်ကို ပွဲကို မြမောပ်စွန်ကို ကြကောတ် လံက်ဗဗိုဟ်ကို သွာ သတိတ်သွာဒ်ကို ကြိယာဗာပုတ်ကွေင်သ့ကိုရ၊ မွဲကိုစိုတ်မဟံစိုန်သကိုကော့ပွမစောန် စိုတ်ရ၊ ဟံစောန်စိုတ် ပွဲညးသအာင်ဂမ္တိုင် ပွမကလိဝံလာဘ် ပွမဝံဒင်ရှေ်သျှော်ရ ပွမဝံဒင်သွ အဲပရဲ ပွမဝံဒင်သေ့သွ ပွမဝံဒင်လှောင် ပွမဝံဒင်ပူဇော်ရ၊ ဟံလုတ်မှာဒုဟ်ရ၊ ဟံဒက်တ နပွမစောန်စိုတ်ရ။ မာတုဂါမ် စုတိချိုတ်နုဘဝဂ်တဲ ယဝ်ကွင်စိုပ်ဘဝမ္မိဟ်ဝံမွဲ၊ မာတုဂါမ် ပွဲဘဝမကတိဒ်ဂ် ရပ်သ်လေဝ် ဟံကျော်ရ၊ လွေဟ်အယောင်အလာလေဝ် ဟံခိုဟ်ရ၊ ထေက်ကိုဗိုသေဝ်လေဝ် ဟံမွဲရ၊ စိုန်ဂ်လေဝ် သေဟ်သွဟ်ဖဲသအီရ၊ ဂြပ်ရတ်မၞိၤဂြိုင်လေဝ် နွံရ၊ အရပ်အရာသုင်စောဲဂြိုင်လေဝ် နွံရ၊ ကြိဏ်လေဝ် ဇော်ရ။

ယွံမလ္လိကာ ပွဲလောကဝံ မာတုဂါမ်လျှိုက် ပုတ်ဒေါသဟံဇော်ရ၊ စိုတ်ချောင်စိုတ် ဟံဂြိုင်ရ၊ စိုန်ဟိုသွးဗွဲမဂြိုင်လေဝ် ဟံလေပ်ဗာန်ခြပ်ရ၊ ဟံလေပ်ထေပုတ်ရ၊ ဟံလေပ်ပုန် ဂတးရ၊ ဟံလေပ်ဒက်စွံလဝ်ဝဲရ၊ ပွမစိုတ်လိုက် ပွမဒေါသတိတ်ကို ပွမဟံမိပ်စိုတ်ကို ဟံလေပ်သွတ် ဗွဲမပြာကဋ်ရ၊ မာတုဂါမ် ကုသမဏာကိုဒ် ကုဗြာဟ္မဏာကိုဒ် ဟံလေပ်ကို

ဒါနိပိဏ္ဏပါတ်ကို ချာပွဲကို ယာတ်သုာကို ယာန်ကို ပွဲကို မြမောင်စွန်ကို ကြကောတ်
 လံက်ဗဗိုဟ်ကို သွာသတိတ်သွာဒိုင်ကို ကြိယာဗာပုတ်ကောင်သွဲကိုရ။ မွဲကိုစိတ်မစိုန်သကို
 ကောပွမစောန်စိတ်ကိုဒိုင်တွဲ လေပ်စောန်စိတ် ပွဲညးသအောင်ဂမ္တိုင် ပွမကလိဂွံလာတ် ပွမဝံ
 ဒိုင်ရှေသော်ရ် ပွမဝံဒိုင်သွအဲပရဲ ပွမဝံဒိုင်သွေသွ ပွမဝံဒိုင်လောဝ် ပွမဝံဒိုင်ပူဇော်မ္တိုင်ရ။
 လေပ်လုတ်မှာဒုဟ်ရ။ လေပ်ဒက်တ် နပွမစောန်စိတ်ရ။ မာတုဂါမ်ဂ် စုတ်ချိုတ်နူဘဝဂ်တွဲ
 ယပ်ကွင်စိပ်ဘဝမ္တိဟ်ဝံမွဲ။ မာတုဂါမ်ဂ် ပွဲဘဝမကတိုဒ်ဂ်ဂ် ရုပ်သင်္ဃာလေပ် ကျော်ရ။ ထေက်ကို
 ဗိုသွေလေပ် နွံရ။ ထေက်ကိုလျိုင်လေပ် နွံရ။ ချိုက်ပေတ်ကောလွေဟ်အယောင်အလာ
 ပြလောန်ရ။ စိုန်ဂ်လေပ် ဝါတ်ဂါတ်ရ။ ငြပ်ရတ်ဇကုအပိုင် ဟွံမွဲရ။ အရပ်အရာသင်စောဲလေပ်
 ဟွံမွဲရ။ ကြိဏ်လေပ် အောန်ရ။

ယွံမလ္လိကာ ပွဲလောကဝံ မာတုဂါမ်လျိုင် ပွတ်ဒေါသဟွံဇော်ရ။ စိတ်ချောင်စိတ်
 ဟွံဂိုင်ရ။ စိုန်ဟိုသွးဗွဲမဂိုင်လေပ် ဟွံလေပ်ဗာန်ခြပ်ရ။ ဟွံလေပ်ထေပုတ်ရ။ ဟွံလေပ်ပုန်
 ဂတးရ။ ဟွံလေပ်ဒက်စွံလပ်ဝဲရ။ ပွမစိတ်လိုကို ပွမဒေါသတိတ်ကို ပွမဟွံမိပ်စိတ်ကို
 ဟွံလေပ်သွတ် ဗွဲမပြာကဋ်ရ။ မာတုဂါမ်ဂ် ကုသမဏကိုဒ် ကုဗြာဟ္မဏကိုဒ် လေပ်ကိုဒါနိ
 ပိဏ္ဏပါတ်ကို ချာပွဲကို ယာတ်သုာကို ယာန်ကို ပွဲကို မြမောင်စွန်ကို ကြကောတ်လံက်
 ဗဗိုဟ်ကို သွာသတိတ်သွာဒိုင်ကို ကြိယာဗာပုတ်ကောင်သွဲကိုရ။ မွဲကိုစိတ်မဟွံစိုန်သကို
 ကောပွမစောန်စိတ်ရ။ ဟွံစောန်စိတ် ပွဲညးသအောင်ဂမ္တိုင် ပွမကလိဂွံလာတ် ပွမဝံဒိုင်ရှေသော်
 ရ် ပွမဝံဒိုင်သွအဲပရဲ ပွမဝံဒိုင်သွေသွ ပွမဝံဒိုင်လောဝ် ပွမဝံဒိုင်ပူဇော်မ္တိုင်ရ။ ဟွံလုတ်မှာဒုဟ်ရ။
 ဟွံဒက်တ် နပွမစောန်စိတ်ရ။ မာတုဂါမ်ဂ် စုတ်ချိုတ်နူဘဝဂ်တွဲ ယပ်ကွင်စိပ်ဘဝမ္တိဟ်ဝံမွဲ။
 မာတုဂါမ်ဂ် ပွဲဘဝမကတိုဒ်ဂ်ဂ် ရုပ်သင်္ဃာလေပ် ကျော်ရ။ ထေက်ကိုဗိုသွေလေပ် နွံရ။ ထေက်
 ကိုလျိုင်လေပ် နွံရ။ ချိုက်ပေတ်ကောလွေဟ်အယောင်အလာ ပြလောန်ရ။ သွေဟ်သွဟ်
 လေပ် သွေဟ်သွဟ်ဖဲသအီရ။ ငြပ်ရတ်မဂိုင်လေပ် နွံရ။ အရပ်အရာသင်စောဲဂိုင်လေပ် နွံရ။
 ကြိဏ်လေပ် ဇော်ရ။

ယွံမလ္လိကာ ပြဟိုတ်နူဟိုတ်မွဲ ပွဲလောကဝံ မာတုဂါမ်လျိုင် ရုပ်သင်္ဃာလေပ် ဟွံကျော်ရ။
 လွေဟ်အယောင်အလာလေပ် ဟွံခိုဟ်ရ။ ထေက်ကိုဗိုသွေလေပ် ဟွံမွဲရ။ ဝါတ်ဂါတ်လေပ်
 ဝါတ်ဂါတ်ရ။ ငြပ်ရတ်ဇကုအပိုင်လေပ် ဟွံမွဲရ။ အရပ်အရာသင်စောဲလေပ် အောန်ရ။ ကြိဏ်
 လေပ် အောန်ရ။ ယွံမလ္လိကာ ဟိုသွးကွင်တွဲဝံတုန် ဟိုတ်အထံက်အပင် (ပွမဒ်သင်္ဂရ်)။
 ယွံမလ္လိကာ ပွဲလောကဝံ မာတုဂါမ်လျိုင် ရုပ်သင်္ဃာလေပ် ဟွံကျော်ရ။ လွေဟ်အယောင်
 အလာလေပ် ဟွံခိုဟ်ရ။ ထေက်ကိုဗိုသွေလေပ် ဟွံမွဲရ။ စိုန်ဂ်လေပ် သွေဟ်သွဟ်ဖဲသအီရ။
 ငြပ်ရတ်မဂိုင်လေပ် နွံရ။ အရပ်အရာသင်စောဲဂိုင်လေပ် နွံရ။ ကြိဏ်လေပ် ဇော်ရ။ ယွံမလ္လိကာ
 ဟိုသွးကွင်တွဲဝံတုန် ဟိုတ်အထံက်အပင် (ပွမဒ်သင်္ဂရ်)။ ယွံမလ္လိကာ ပွဲလောကဝံ မာတု
 ဂါမ်လျိုင် ရုပ်သင်္ဃာလေပ် ကျော်ရ။ ထေက်ကိုဗိုသွေလေပ် နွံရ။ ထေက်ကိုလျိုင်လေပ် နွံရ။
 ချိုက်ပေတ်ကောလွေဟ်အယောင်အလာ ပြလောန်ရ။ စိုန်ဂ်လေပ် ဝါတ်ဂါတ်ရ။ ငြပ်ရတ်

ဧကုအပိုင် ဟုံမွဲရ၊ အရပ်အရာသုင်စောဲလေဝ် ဟုံမွဲရ၊ ကြိဏ်လေဝ် အောန်ရ၊ ယုံမလ္လိကာ ဟိုသွးကျင်တဲဝံတုန် ဟိုတ်အထံက်အပင် (ပွမဒ်သင်္ဂရ)။ ယုံမလ္လိကာ ပွဲလောကဝံ မာတု ဝါမ်လျိုက် ရုပ်သင်္ဂလေဝ် ကျော်ရ၊ ထေက်ကိုဗိုသုင်လေဝ် နွံရ၊ ထေက်ကိုလျိုင်လေဝ် နွံရ၊ ချိုက်ပေင်တဲကျောံလွေဟ်အယောင်အလာ ပြလောန်ရ၊ သွဟ်သွဟ်လေဝ် သွဟ်သွဟ် ဖဲသအီရ၊ ဒြပ်ရတ်မဂ္ဂိုင်လေဝ် နွံရ၊ အရပ်အရာသုင်စောဲဂိုင်လေဝ် နွံရ၊ ကြိဏ်လေဝ် ဇော်ရ၊ ယုံမလ္လိကာ ဟိုသွးကျင်တဲဝံတုန် ဟိုတ်အထံက်အပင် (ပွမဒ်သင်္ဂရ) ရဲဝံ (သွးတဲရ)။

ဟိုတံရဲဝံမွဲး ဂုကျ်မလ္လိကာ ဂရင်ပတိ တီလမ္ပိုင်ကျ်တြိ ဂလာန်ဝံရ— ယုံကျ် မ္ပိုင် အဲဒိုက်ဗြဲ ပွဲဘဝသအာင်တေံဂ် ပုတ်ဒေါသကောင်ဇော်ကျင်ရသွံ၊ စိုတ်ချောင်စိုတ် ကောင်ဂိုင်ကျင်ရသွံ၊ နအယံမာတ်မဟိုသွး ဗွတ်ညီနာင်လေဝ် လေပ်ဗာန်ခြပ်ကျင်ရသွံ၊ ထေပုတ်ကျင်ရသွံ၊ ပွန်ဂတးကျင်ရသွံ၊ ကောင်ဒက်စွံကျင်ဝဲရသွံ၊ ပွမစိုတ်လိုကို ပွမဒေါသ တိတ်ကို ပွမဟုံသျှိုက်မျိုက်ကို ကောင်သွကျင်ဗွဲမပြာကဋ်ရသွံ၊ ယုံကျ်မ္ပိုင် အဲဒိုက်ဗြဲ ပွဲဘဝလျဟ် ရုပ်သင်္ဂကျော်ရ၊ လွေဟ်အယောင်အလာ ဟုံခိုဟ်ရ၊ ထေက်ကိုဗိုသုင် ဟုံမွဲရ။

ယုံကျ်မ္ပိုင် အဲဒိုက်ဗြဲ ပွဲဘဝသအာင်တေံဂ် ကုသမဏကိုဒ် ကုဗြာဟ္မဏကိုဒ် ကောင်ကိုကျင်ဒါန် ပိဏ္ဏပါတ်ကို နှာ်ပွဲကို ယာတ်သုာကို ယာန်ကို ပ္ဍဲကို မြမောင်စွန်ကို ကြကောတ်လံက်ဗဗိုဟ်ကို သွာသတိတ်သွာဒိုင်ကို ကြိယာဗာပုတ်ကောင်သုကိုရသွံ၊ ယုံကျ် မ္ပိုင် အဲဒိုက်ဗြဲ ပွဲဘဝလျဟ်ဝံ သွဟ်သွဟ်ဖဲသအီရ၊ မ္ပုကိုဂြပ်ရတ်မဂ္ဂိုင်ရ၊ မ္ပုကိုအရပ် အရာသုင်စောဲဂိုင်ရ။

ယုံကျ်မ္ပိုင် အဲဒိုက်ဗြဲ ပွဲဘဝသအာင်တေံဂ် ဟုံမွဲကိုပွမစောန်စိုတ်ရသွံ၊ ကောင် န်ကျင် ဟုံလေပ်စောန်စိုတ် ပွဲညးသအာင်ဂမ္တိုင် ပွမကလိဝံလာဘ် ပွမဝံဒင်ရှေ်သော်ရ် ပွမဝံ ဒင်သွအဲပရဲ ပွမဝံဒင်သေံသွံ ပွမဝံဒင်လှောင် ပွမဝံဒင်ပူဇ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ဟုံလေပ်လုတ်မှာဒုဟ်ရ၊ ဟုံလေပ်ဒက်တ နပွမစောန်စိုတ်ရသွံ၊ ယုံကျ်မ္ပိုင် အဲဒိုက်ဗြဲ ပွဲဘဝလျဟ်ဝံ ကြိဏ်ဇော်ရ။ ယုံကျ်မ္ပိုင် ပွဲသိုန်သိုင်ဝံ ဩကောန်ဝုတ်သိုင်ဂမ္တိုင်ကို ဩကောန်ဝုတ်ဗဗူးဂမ္တိုင်ကို ဩကောန်ဝုတ်သမေဟ်ဂမ္တိုင်ကို နွံအိုတ်ရ၊ ယုံကျ်မ္ပိုင် အဲဒိုက်ဗြဲ နပွမဝံအလိုအသီကို ဂကောံသုတ်ဝုတ်ဂမ္တိုင် ဝံသွဒ်ဇော်သကိုပ်သကရ။ ယုံကျ်မ္ပိုင် သွတမ်နုတဲဝံတဲ အဲဒိုက် ဗြဲ ကြက်ပုတ်ဒေါသဟုံဇော်ရ ပွမချောင်စိုတ်စိုတ်မဂ္ဂိုင် ကြက်ဟုံမွဲရ၊ စိုန်ဟိုသွးဗွဲမဂ္ဂိုင်လေဝ် ကြက်ဟုံဗာန်ခြပ်ရ၊ ကြက်ဟုံထေပုတ်ရ၊ ကြက်ဟုံပွန်ဂတးရ၊ ကြက်ဟုံဒက်စွံဝဲရ၊ ပွမစိုတ် လိုကို ပွမဒေါသတိတ်ကို ပွမဟုံမိပ်စိုတ်ကို ကြက်ဟုံသွဗွဲမပြာကဋ်ရ။ ကုသမဏကိုဒ် ကုဗြာဟ္မဏကိုဒ် ကြက်ကိုဒါန် ပိဏ္ဏပါတ်ကို နှာ်ပွဲကို ယာတ်သုာကို ယာန်ကို ပ္ဍဲကို မြမောင်စွန်ကို ကြကောတ် လံက်ဗဗိုဟ်ကို သွာသတိတ်သွာဒိုင်ကို ကြိယာဗာပုတ်ကောင် သုကိုရ၊ ကြက်ဟုံမွဲကိုပွမစောန်စိုတ်ရ၊ ကြက်ဟုံစောန်စိုတ် ပွဲညးသအာင်ဂမ္တိုင် ပွမကလိ

ဝံလောဘံ ပွမဝံဒင်ရှေသေရံရံ ပွမဝံဒင်သုအေပရေ ပွမဝံဒင်သေသံသံ ပွမဝံဒင်လောဘံ ပွမဝံဒင် ပူဇေမိဂါရု၊ ကြက်ဟံလုတ်မှာဒုဟိရ၊ ကြက်ဟံဒကံတံ နပွမစောန်စိတ်ရ၊ ယံကျာမံပိဉ် (ခရံ) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ ။ ပ ။ ယံကျာမံပိဉ် သွတမ်နုတဲဝံတဲ စိုကိုလအိတ်လမျို အဲဒိုက်ဂ် ဥပး ဗြမပြာပ်သသွစွဲစွဲ ရံဝံ တီလမျိုပိဉ်ကျာ်တြဲ ဩဝံဂိုင်သမ္ဘိညိ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်အတ္တန္တပ

၁၉၈။ ယံခမိတအံ ပူဂိုလ်ဂမျိုဉ်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိတ်ရ။ ညးမွးပန် ဂကူအိတ်ဂ်ရောမွးတုန်— ယံခမိတအံ ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျှိုဂ် လေပ်ကိုဇုကုဇု ကတ် ကတာန်ရ၊ ပတိတ်ဗြဟတ် ပွဲပွမကိုဇုကုဇု ကတ်ကတာန်ရ။ ယံခမိတအံ ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျှိုဂ် လေပ်ကိုညးသအာင် ကတ်ကတာန်ရ၊ ပတိတ်ဗြဟတ် ပွဲပွမကိုညးသအာင် ကတ်ကတာန်ရ။ ယံခမိတအံ ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျှိုဂ် ဇုကုဇုလေပ် လေပ်ကိုကတ် ကတာန်ရ၊ ပွဲပွမကိုဇုကုဇု ကတ်ကတာန်လေပ် ပတိတ်ဗြဟတ်ရ။ ညးသအာင်လေပ် လေပ်ကိုကတ်ကတာန်ရ၊ ပွဲပွမကိုညးသအာင် ကတ်ကတာန်လေပ် ပတိတ်ဗြဟတ်ရ။ ယံခမိတအံ ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျှိုဂ် ဇုကုဇုလေပ် ဟံလေပ်ကိုကတ်ကတာန်ရ၊ ပွဲပွမ ကိုဇုကုဇု ကတ်ကတာန်လေပ် ဟံပတိတ်ဗြဟတ်ရ။ ညးသအာင်လေပ် ဟံလေပ်ကို ကတ်ကတာန်ရ၊ ပွဲပွမကိုညးသအာင် ကတ်ကတာန်လေပ် ဟံပတိတ်ဗြဟတ်ရ။ ပူဂိုလ် မဟံလေပ်ကိုဇုကုဇု ကတ်ကတာန် ညးသအာင်လေပ် ဟံလေပ်ကိုကတ်ကတာန်ဂ် ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် ဟံမွဲကိုတဏှာပွမဗျိုတဟင် လလမ်(နူကိလေသ) ဗိုဟ်သတိုတ်ဂ်ဒိုတ် ပဒတ်နကိုအတ္တဘမပြဲ သိုမဒင်စသိုင်တသိုမ် (ဇုာန်မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်)ရ။

ယံခမိတအံ မရသင်လို ပူဂိုလ်ဂ် ဒ်ညးလေပ်ကိုဇုကုဇုကတ်ကတာန် ညးလေပ် ပတိတ်ဗြဟတ် ပွဲပွမကိုဇုကုဇု ကတ်ကတာန်ဂ်ရော? ယံခမိတအံ ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်လျှိုဂ် ပဒတ် သိုဟံဗိုက်ဗျိုက်လတက်ရ၊ ဒေတ်ဗွဲမဗွဲးရ၊ မျှံအလေံဗိုတ်ကေုအံ နကိုတဲရ၊ ဟံဒင် ဂိုင်ကေတ် ပင်ညးဟိုသွးယံနဲဒဲဩဝံကျင်ညိရ၊ ဟံဒင်ဂိုင်ကေတ် ပင်ညးဟိုသွး ယံနဲဒဲ ဩဝံဒေါညိရ၊ ဟံဒင်ဂိုင်ကေတ် ပင်ညးရင်တွင်နင်ကိုပ်ကွာဇုကုဗဟံပြာပ်စိုပ်ဏီရ၊ ဟံဒင် ဂိုင်ကေတ် ပင်ရန်တဲတဲမသွရ၊ ဟံဒင်ဂိုင်ကေတ် ပင်(ဒုဟ်နင်)နူပါင်ထွဲ(တဲလံင်ဂ်)ရ၊ ဟံဒင် ဂိုင်ကေတ် ပင်(ဒုဟ်နင်)နူပါင်န(တဲလံင်ဂ်)ရ၊ ဟံဒင်ဂိုင်ကေတ် ပင်ခြာဒွင်တြင်တဲ (လံင်ဂ်)ရ၊ ဟံဒင်ဂိုင်ကေတ် ပင်ခြာလေံတဲ(လံင်ဂ်)ရ၊ ဟံဒင်ဂိုင်ကေတ် ပင်ခြာရိတဲ(လံင်ဂ်)ရ၊ ဟံဒင် ဂိုင်ကေတ် ပင်(ဒြိုက်ကတိ)နူအကြာညးဓါဃောစတဲ(လံင်ဂ်)ရ၊ ဟံဒင်ဂိုင်ကေတ် ပင်ညး ဗြမ္မံကိုဒွင်ဒွင် (လံင်ဂ်)ရ၊ ဟံဒင်ဂိုင်ကေတ် ပင်ညးဗြဃောဗမာတဲ(လံင်ဂ်)ရ၊ ဟံဒင် ဂိုင်ကေတ် (ပင်)ညးဗြ မန်ရအာကျင်ဒိုင်ကိုတြဲရ၊ ဟံဒင်ဂိုင်ကေတ် ပင်ပိုင်ပုဟ်ပကောံတဲ

(လံင်)ဂမ္ဘိုင်ရ၊ ဟံဒုင်ဂိုင်ကောတ် (ပုင်)ကျိစိုမင်ဂ်ရ၊ ဟံဒုင်ဂိုင်ကောတ် (ပုင်)ရဲဟကောံကွံင်ဒိုင်
 ဂ်ရ၊ ဟံစကရ၊ ဟံစဖျုန်ရ၊ ဟံသုင်သီရ၊ ဟံသုင်အရက်ရ၊ ဟံသုင်သျှင်ဂဉ္စတိုပ်လပ် ပွဲကာမ်ရ၊
 ပူဂိုလ်ဂ် ဒုင်ဂိုင်ကောတ်ပုင် ပွဲမွဲသိုဝ်ဟောင်ရ၊ စမ္မဲလွံက်ဟောင်ရ၊ ဒုင်ဂိုင်ကောတ်ပုင် ပွဲဓါသို
 ဝ်ဟောင်ရ၊ စဓါလွံက်ဟောင်ရ ။ ပ ။ ဒုင်ဂိုင်ကောတ်ပုင် ပွဲထပ်သိုဝ်ဟောင်ရ၊ စထပ်လွံက်
 ဟောင်ရ၊ နမ္မဲခရော်သွတ်လံင်ပုင်လေဝ် ယိုပ်ယာပ်ရ၊ နဓါခရော်သွတ်လေဝ် ယိုပ်ယာပ်ရ
 ။ ပ ။ နထပ်ခရော်လေဝ် ယိုပ်ယာပ်ရ၊ ခြာမ္မဲတဲတဲလေဝ်စစ္စရ၊ ခြာဓါတဲတဲလေဝ် စစ္စရ
 ။ ပ ။ ခြာဟံထပ်တဲတဲလေဝ်စစ္စရ၊ နနဲဝံ စိုက်လိပ်ဂိတုမ္မဲဝါလေဝ် ပိုင်ခြာတဲမ္မဲသဘ်ရဲဝံတဲ
 ပဒတ် သိုမဒေတ်တဲဒေတ်စစ္စရ။

ပူဂိုလ်ဂ် သွေင်ကဉ္စာင်(သွေင်တောမ်သွေထွက်)လေဝ် စဒိုင်ရ၊ သု၊ဩာ်လွာန်လေဝ်
 စဒိုင်ရ၊ ဩာ်ဂန်(ပွေင်)လေဝ် စဒိုင်ရ၊ အဟတ်စွာ်လေဝ် စဒိုင်ရ၊ အိက်ငှာ်လေဝ် စဒိုင်ရ၊
 ကောန်သု၊လေဝ် စဒိုင်ရ၊ သျှင်ဍုင်လေဝ် သုင်ဒိုင်ရ၊(မွဲနဲ-ပုင်မောပ်ပုင်တူလေဝ် စဒိုင်ရ၊)
 ခိုက်ကြကောတ်လုံလေဝ် စဒိုင်ရ၊ ချောလေဝ် စဒိုင်ရ၊ အိက်ဂှ်လေဝ် စဒိုင်ရ၊ ယိုပ်ယာပ်
 သိုမစတ်ရိုဟ်ဇုက်သတ်ဆုဂြိုပ်ရ၊ ယိုပ်ယာပ်သိုမစတ်သတ်ဆုပြဟ်ဒတုံစေရ။

ပူဂိုလ်ဂ် ယာတ်ကာန်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဗိုင်လတက်ရ၊ ယာတ်ဂမ္ဘိုင်မတုတ်နှံရတ်ကောံ
 ကာန်လေဝ် ဗိုက်လတက်ရ၊ ယာတ်နူဇ္ဈဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဗိုက်လတက်ရ၊ ယာတ်ပံသုကူဂမ္ဘိုင်လေဝ်
 ဗိုက်လတက်ရ၊ ယာတ်ခွေဆုဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဗိုက်လတက်ရ၊ စွာ်ပြန်လေဝ် ဗိုက်လတက်ရ၊
 ယာတ်ဇြေဟ်စွာ်ပြန်လေဝ် ဗိုက်လတက်ရ၊ ယာတ်ကွတ်သုခိုဟ်လေဝ် ဗိုက်လတက်ရ၊ ယာတ်
 သကောပ်ဆုလေဝ် ဗိုက်လတက်ရ၊ ယာတ်ခတိုဂတေ်လေဝ် ဗိုက်လတက်ရ၊ ယာတ်ကွပ်
 တသော်မ္မိဟ်လေဝ် ဗိုက်လတက်ရ၊ ယာတ်ကွပ်သော်ဗ္ဗသတ်လေဝ် ဗိုက်လတက်ရ၊ ယာတ်
 သွေင်ဂွေင်ဟိုက်လေဝ် ဗိုက်လတက်ရ၊ သော်ကျိပ်သော်သိုပ်လေဝ် ပိုက်ရ၊ ပတိတ်
 ဖြဟတ်ကမ္မောန် ပွမပိုက်သော်ကျိပ်သော်သိုပ်ရ၊ ပါကျေုဒ္ဒါသွက်ဂွံဂဇာ်တဲ ဒတူတဲလေဝ်
 ပဒတ်ရ၊ လံက်ဂဇန်လေဝ် ပဒတ်ရ၊ ပတိတ်ဖြဟတ်ကမ္မောန် ပွမဂဇာ်လံက်ဂဇန်ရ၊
 ပဒတ်ပွဲလ္လှူသ္မာဇလရ၊ တိက်ပွဲလ္လှူသ္မာဇလရ၊ ကမ္မောန်ပွမစေ်ဍုင်မရနက်ကိုပ်ဝါမွဲး အခိုင်
 သပ်တဲလေဝ် ပတိတ်ဖြဟတ်ရ၊ နနဲဝံ ပဒတ်သိုမပတိတ်ဖြဟတ် ဒေတ်မကိုဇုကုကတ်
 ကတာန်လောန်ဗုတ်မဉ္စိုင်ဉိုင် မ္မဲသဘ်ရဲဝံရ။ ယွံခမိတဇာ် ရဲဝံဟောင် ပူဂိုလ်ဂ် ဒိုညးလေပ်ကို
 ဇုကုဇုကုကတ်ကတာန် ညးလေပ်ပတိတ်ဖြဟတ် ပွဲပွမကိုဇုကုဇုကုကတ်ကတာန်ရ။

ယွံခမိတဇာ် မုရသင်လို ပူဂိုလ်ဂ် ဒိုညးလေပ်ကိုညးသအာင်ကတ်ကတာန် ညးလေပ်
 ပတိတ်ဖြဟတ် ပွဲပွမကိုညးသအာင်ကတ်ကတာန်ဂ်ရော? ယွံခမိတဇာ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်
 လိုဂ် ဂစိုတ်သိုရ၊ ဂစိုတ်ကွိက်ရ၊ ဂစိုတ်ဂွေ်ရ၊ ဂစိုတ်သတ်(ဒြဲ)ရ၊ ကြမ်ကြရ၊ ဂစိုတ်ကရ၊
 လေပ်ကွတ်ရ၊ လေပ်ဂစိုတ်ကမ္မတ်ရ၊ လေပ်ဂစိုတ်ဂှ်ရ၊ လေပ်မင်သိုစာတ်အချုက်ထံင်ရ၊
 သွတ်ကမ္မောန် ကြမ်ကြသကာတ်မြဟ်ဂမ္ဘိုင်အိုသို မသအာင်နုဂ်ရ။ ယွံခမိတဇာ် ရဲဝံဟောင်

ပူဂိုလ်ကို နှိဉာဏ်လေပ်ကို ညးသအာင်ကတ်ကတာန် ညးလေပ်ပတိတ်ဇြဟတ် ပွဲပွမကိုညး သအာင် ကတ်ကတာန်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သင်္ဂါ ပူဂိုလ်ကို နှိဉာဏ်လေပ်ကိုဇကုဇကုကတ်ကတာန် လေပ်ပတိတ် ဇြဟတ် ပွဲပွမကိုဇကုဇကုကတ်ကတာန်ကိုဒ်ဒ်တဲ နှိဉာဏ်လေပ်ကိုညးသအာင်ကတ်ကတာန် ညးလေပ်ပတိတ်ဇြဟတ် ပွဲပွမကိုညးသအာင်ကတ်ကတာန်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက် သိုင်မဝံအလိုအသီ တိဉ် မစပ်သိုက်ပသေက်လပ်အဘိသိက်ပွဲကျိပ်တဲလေပ် နိရ၊ ဗဗ္ဗုမ္မုကိုကြက်ဂြပ်မဂိုင်လေပ် နိရ၊ ညးကို ပွဲလပါဒိုက်ဗွဲက်ချင် ကိုသိုင်ခွဲတဲယဇ်တိုတဲ ကးပါကောသောကျိပ် သောသိုပ်တဲ ဗိုက်လတက်စွာဗြန် မဒ်မ္မဲဟာန်ကောသောပ်(နေပ်)တဲ လံက်လေတ်ဇကု နကိုကောသောပ်တဲ သိုမပါပွေင်ကောသောပ်(နေက်)စိုန်စု နကိုဒြင်သတ်တဲ လုပ်အာတဲယဇ် မ္မဲဟာန်ကောသောပ်ဇကု ဗဗ္ဗုမ္မုဟိတ်မ္မဲစွဲရ။ ညးကို တိက်ပွဲတိမ္မဲပွဲမ္မဲကိုသ္မာလး မဂပ်လံက်လေတ်လပ် နှဲချက်ချက် ပွဲတဲယဇ်ရ၊ ပွဲတဲမ္မဲတူင် ဒဒက်တဲမ္မဲမ္မဲ မ္မုကို ကောန်ဂှဲသွတ်မတုပ်သင်မိဗျိုင် ယြဲသိုက်မ္မဲ န္ဓရ၊ နကိုသိုက်တိုက် သိုင်ဂိုယိပ်ယာပ်ရ၊ ပွဲတဲမရ နက်ကိုဓါတူင် ယြဲသိုက်မ္မဲ န္ဓရ၊ နကိုသိုက်တိုက် ဇကုဂိုယိပ်ယာပ်ရ၊ ပွဲတဲမရနက်ကို ပိတူင် ယြဲသိုက်မ္မဲ န္ဓရ၊ နကိုသိုက်တိုက် ဗဗ္ဗုမ္မုဟိတ်ဂိုယိပ်ယာပ်ရ၊ ပွဲတဲမရနက်ကို ပန်တူင် ယြဲသိုက် မ္မဲ န္ဓရ၊ နကိုသိုက်တိုက် ပူဇ်ပတ်ရ၊ နကိုသိုက်တဲသောသောဟ် ကောန်ဂှဲ ယိပ်ယာပ်ရ။ သိုင်ဂို ဟိုသုးရဲဝံရ “သွက်ဂွံပူဇ်ယဇ် ဩဝဂ်စိုတ်ဂြိုဟ်မိုင် ဗွတ်ဂွံအိုတ်ညိ၊ သွက်ဂွံ ပူဇ်ယဇ် ဩဝဂ်စိုတ်ဂှဲသွတ်မိုင် ဗွတ်ဂွံအိုတ်ညိ၊ သွက်ဂွံပူဇ်ယဇ် ဩဝဂ်စိုတ်မ္မဲသွတ်မိုင် ဗွတ်ဂွံ အိုတ်ညိ၊ သွက်ဂွံပူဇ်ယဇ် ဩဝဂ်စိုတ်ဗွတ်မိုင် ဗွတ်ဂွံအိုတ်ညိ၊ သွက်ဂွံပူဇ်ယဇ် ဩဝဂ်စိုတ် တိုင်ယဇ် ဩဝဂ်တဲဗာတံဆုဂ်မိုင် ဗွတ်ဂွံအိုတ်ညိ၊ သွက်ဂွံပူဇ်ယဇ် တုဟ်နသွတ်အစိုဗိုင် တဲယဇ် သွက်ဂွံလးဒိုက်ပူဇ်ယဇ် ဩဝဂ်တဲဗာတံဆုဂ်မိုင် ဗွတ်ဂွံအိုတ်ညိ” ရဲဝံ (သုးရ)။ ဒိုက်ညးဒင်စကာသွတ်မောန်မိုင် သိုင်ဂိုလေပ် ဂပ်ရန်သကိုတ်ဘပဠ နကို ဒဏ်သိုင် ဂပ်ရန်သကိုတ်ဘပဠ နကိုဘဲဂမိုင်ဒ်ဒ်တဲ သိုက်ဒးလရိအ်ယာလင်ဇောပ်ဗဂူ သိုက်ရမတ်အိုတ် ကောန်တဲကောန်ကောန် သွက်ဂွံပူဇ်ယဇ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟေင် ပူဂိုလ်ကို နှိဉာဏ်လေပ်ကိုဇကုဇကုကတ်ကတာန် လေပ်ပတိတ်ဇြဟတ် ပွဲပွမကိုဇကုဇကု ကတ် ကတာန်ကိုဒ်ဒ်တဲ နှိဉာဏ်လေပ်ကိုညးသအာင်ကတ်ကတာန် ညးလေပ်ပတိတ်ဇြဟတ် ပွဲပွမ ကိုညးသအာင် ကတ်ကတာန်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သင်္ဂါ ပူဂိုလ်ကို နှိဉာဏ်လေပ်ကို ဟုံလေပ်ကိုကတ်ကတာန် ပွဲပွမကိုဇကုဇကု ကတ်ကတာန်လေပ် ဟုံလေပ်ပတိတ်ဇြဟတ်ကိုဒ်ဒ်တဲ နှိဉာဏ် ညးသအာင်လေပ် ဟုံလေပ်ကိုကတ်ကတာန် ပွဲပွမကိုညးသအာင်ကတ်ကတာန်လေပ် ဟုံလေပ်ပတိတ် ဇြဟတ်ရော? ပူဂိုလ်မဟုံလေပ်ကို ဇကုဇကုကတ်ကတာန် ညးသအာင်လေပ် ဟုံလေပ်ကို ကတ်ကတာန်ကို ပွဲဘဝတမတ်ဟေင် ဟုံမ္မဲကို တဏှာပွမဗျိုတဟင် လလမ်(နုကိလေသ)

စိုဟ်သတိုတ်တိုက်ဒ်တဲ ပဒတ်နကိုအတ္တဘ်မပြ သိုမဒင်စသိုင်တသိုမ်(ဇျာန်မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်)ဂ်ရော
 မူးတုန်— ယွံခမီတအ် ပွဲလောက တီလမုံပိုင်ကျိတြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မပြင်တီကေတ်
 (ခရ်ဂမိုင်အိုသို) အလိုဇကုမချာ်စုတ် မချိုက်ပေင်တ ကောံ‘ဝိဇ္ဇာ’လညာတ်ညာဏ် ‘စရဏ’
 ဒေဝ် မလေပ်သွေးတဂလာန်ခိုဟ်ဆဲ မတီကေတ်လောကပိ မဒ်ပူဂိုလ်ဟဲ့ပတောံစတ်
 လေပ်ဒေဝ်တောန် ညးမထေက်ကိုဝေတ်ပတောန် မဒ်အ္ဍာမိုဟ်ဒေဝတ်ဂမိုင် မကိုတီကေတ်
 (ခရ်သစ္စပန်ဂမိုင်) မုံကိုပိုင်ကမ်ကြိန်မဇော်က တိုက်ကျင်ရ၊ တီလမုံပိုင်ကျိတြဲ လိုက်သွပ်
 မဒ်မ္မဟာန်ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် ဗြိုကောံလိုက်မိုဟ်မဒ်မ္မဟာန်ကောံသမဏဗြာဟ္မဏ
 သိုင်မဂိုင် မိုဟ်မဂိုင် အလိုဇကု သွဇော်မတ် နကိုညာဏ်တောင်တဲ တွံတ်ရ၊ တီလမုံပိုင်
 ကျိတြဲ တွံတ်ခရ် မုံကိုပွမဆဲတမ် ပွမဆဲလဒေါပ် ပွမဆဲကောတ် မချိုက်ပေင်တ
 ကောံအရထ မချိုက်ပေင်တကောံသဒ္ဓါရ၊ ဇောန်ထွေးကိုဒေဝ်မပြ မချိုက်ပေင်သွေးဇုပွရ၊
 သမေဟ်ကို ကောန်သမေဟ်ကို ညးကတိန်ပွဲကူဇာတ်မ္မဲကို သောံမိင်ကေတ်ခရ်ရ၊ ညးဂ်
 ဟိုတ်မဝံမိကေတ်ခရ်ရ ကလိဝံပွမလျိုင်ပတေံ ပွဲကျိရ၊ ညးဂ် ချိုက်ပေင်တကောံပွမလျိုင်
 ပတေံဂ်ဒ်တဲ စဗာရဏာ ရံဝံရ— “ပွမဒးပဒတ် ပွဲအဝေါင်ဘဝခရ် ကုန်ဂြက်ရ၊ နှံင်
 မိုက်(ကိလေသ)ကတိရ၊ ဒန်ခမီဂ် တုတ်သုတ်ကောံအမဲအကးရ၊ ညးပဒတ် ပွဲအဝေါင်ဘဝ
 ခရ် တုတ်နဒေဝ်တဒေဝ်မပြဝံ ဗွဲမချိုက်ပေင်စုတ် ဗွဲမသွေးဇုစုတ် ဗွဲမတုတ်သုတ်ကောံ
 ကျသင်မပေါတ်လပ်တိုက် ဟံလောဲသွာရ၊ အဲကးပါကောံ သော်ကျိပ်သော်သိုပ်တဲမူး သောံ
 လတက်ကေတ် ယာတ်ဖျောန်သုတ်လွံက်ဂမိုင်တဲ နူအဝေါင်ဘဝခရ် ဝံလုပ်စိုပ် (သွခမီ)
 အဝေါင်ဘဝခမီမူး ခိုဟ်သန်ရ” (ရံဝံ စဗာရဏာရ)။ ညးဂ် ပွဲအခိုင်ကြဲ သွေးကောံဗွပ်ပိုင်ဟာန်
 မအောန်တဲကိုန် သွေးကောံဗွပ်ပိုင်ဟာန်မဂိုင်တဲကိုန် သွေးကောံကဠောမအောန်တဲ ကိုန်
 သွေးကောံအစေန်ဆက်ကဠောမဂိုင်တဲကိုန် ကးပါကောံသော်ကျိပ်သော်သိုပ်တဲ သောံလ
 တက်ကေတ် ယာတ်ဖျောန်သုတ်လွံက်ဂမိုင်တဲ နူအဝေါင်ဘဝခရ် လုပ်စိုပ် (သွခမီ) အဝေါင်
 ဘဝခမီရ။

ညးဂ် လုပ်စိုပ်ရံဝံတဲ အာစိုပ်အဓိသီလသိက္ခာ ခမီဂမိုင် (သာဇီဝ)မတွံသိက္ခာပိုဒ်
 တီလမုံပိုင်ကျိတြဲပညပ်ဂ်ဒ်တဲ ပါကောံပွမဂစိုတ်သတ်မုံကိုလမျိုတဲ ဝေင်ပါကောံ နူပွမဂစိုတ်
 သတ်မုံကိုလမျိုရ၊ ဖျေံကောံလေံတဲဒ်ရ၊ ဖျေံကောံလွဟ်လနက်တဲဒ်ရ၊ မုံကိုပွမဂွေံရ၊ လေပ်
 ဆာန်ချူရ၊ ပဒတ် သိုမနွံပိုက်ကိုဒတဲမြမောပ် သတ်ဂမိုင်ရ။ ပါကောံပွမဂိုင်ကွတ်ကေတ်
 ဂြပ်ညးဟံကိုတဲ ဝေင်ပါကောံ နူပွမဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟံကိုရ၊ ဂိုင်ကေတ်ဂြပ်ကိုဟောင်ရ၊
 နွံပိုက်ကိုဒြပ်ကိုဟောင်ရ၊ ပဒတ် နကိုဇကုမသွေးဇု ဟံကွတ်ဟံဂံက်ရ။ ပါကောံဒေဝ် မယုတ်မာတဲ
 ဒေဝ်တဒေဝ်မပြရ၊ မုံအလေံဟံဒေဝ်တဒေဝ်မယုတ်မာ၊ ဝေင်ပါကောံ နူဒေဝ်မေထုန်
 မဒ်အလေံညးကွာန်ဂမိုင်ရ။ ပါကောံပွမဟိုဂလာန်ကိုဗွန်ဟံသုတ်စုတ်တဲ ဝေင်ပါကောံ နူပွမဟို
 ဂလာန်ကိုဗွန်ဟံသုတ်စုတ်ရ၊ မုံအလေံဟိုသုးမသုတ်စုတ်ဟောင်ရ၊ ကိုဂလာန်မသုတ်စုတ်
 ရင်သကအ်ဆက်စပ်ရ၊ မုံကိုဂလာန်တန်ကြန်ပိုန်ဗတ်ရ၊ မုံကိုဂလာန် ထေက်ကိုပတေံရ။

ညးလေပ်လှေလှန် လောကဟံသေင်ရ။ ပါကော့ဂလာန်ဗျီအကြာတဲ ဝေင်ပါကော့ နူဂလာန် ဗျီအကြာရ။ တုဟ်နညးဂမ္တိုင်ဝံ ဝံပဒ်ကးအာ ကလင်ကေတ်နူဇေရင် ညးဝံတဲ ဟံလေပ် ဟိုပွဲဇေရင်ညးဂံရ။ တုဟ်နညးဂမ္တိုင် ဝံပဒ်ကးအာ ကလင်ကေတ်နူဇေရင် ညးဂံတဲ ဟံလေပ်ဟိုပွဲဇေရင်ညးဝံရ။ ရံသ်ဝံ ညးပဒ်ကးအာဂမ္တိုင်လေပ် လေပ်ဖျပ်တဲရ။ ညးညီသာ ဂမ္တိုင်လေပ် လေပ်ကိုဇြဟတ်ရ။ မိပ်လဟိင် ပွဲပွမညီသာရ။ မိပ်ဇြိပ်လဟိင်လဟာ ပွဲပွမ ညီသာရ။ သျှိုက်မျှိုက်ပွမညီသာရ။ မှုံအလေံဟိုသွးဂလာန် မသွပွမညီသာရ။ ပါကော့ ဂလာန်ကြိုင်မျှိုက်သကာတ်မြဟ်တဲ ဝေင်ပါကော့ နူပွမဟိုဂလာန်ကြိုင်မျှိုက်သကာတ်မြဟ်ရ။ ဩဂလာန်မွဲဟံ့မွဲကိုဒုဟ်ရ။ ဒှိတသိုခိကတောဝ်ရ။ ထေက်ကိုသျှိုက်မျှိုက်ရ။ တို့လုပ်ဂြိုဟ်ရ။ ယေန်သွာင် မှိုက်မဂ္တိုင်သျှိုက်မျှိုက်ရ။ မှိုက်မဂ္တိုင်ကြိုက်စိုတ်ရ။ ဟိုသွးဂလာန်မှုံသဘ်မဏ်သ်ဟံ ဟေင်ရ။ ပါကော့ဂလာန်သာသပဒ် မသက္ကာဂုဏ်ဖိုတဲ ဝေင်ပါကော့ နူဂလာန်သာသပဒ် မသက္ကာဂုဏ်ဖိုရ။ မှုံအလေံဟိုသွး ပွဲအခိုင်မဗွဲဟေင်ရ။ မှုံအလေံဟိုသွးသုာ်ပြဟေင်ရ။ မှုံအလေံဟိုသွးစပ်ကိုဒတဲဖိုဟေင်ရ။ မှုံအလေံဟိုသွးစပ်ကိုခရ်ဟေင်ရ။ မှုံအလေံဟိုသွး စပ်ကိုဒောန်ဟေင်ရ။ ပွဲအခိုင်မဗွဲ မှုံအလေံဟိုသွးဂလာန်ထေက်ကိုဂိုင်သတ္တိ မဒှိ မွဲဟာန်ကော့ဟိုတ် မှုံကိုအပိုင်အခြာ မစပ်ကော့ဒတဲမြမောဝ်ရ။

ညးဂံ ဝေင်ပါကော့ နူပွမပလီုပလာ် ဂကောံမဗီဇ ဂကောံတုံဆုချေဲရ။ မှုံအလေံ ကိုပိုင်မွဲဗဂါပ်ဟေင်ရ။(စမွဲဗဂါပ်) ဝေင်ပါကော့ နူပွမစဉ်ရ။ မှုံအလေံဝေင်ပါကော့ နူပွမစ ပွဲအခိုင်တဲစေင်ရ။ ဝေင်ပါကော့ နူပွမဗိုကလင် ပွမလှေပွမဂယေံပွမတိုင်ကိုင်ကျိုက်ရ။ ဝေင်ပါ ကော့ နူပွမဝက်စရံပွဲသုာ်မြမောဝ် ပွမလံက်ဗဗိုဟ်ဂွေအ်စွန် ပွမကျိုင်ကျပ်ဗြက်ဗြရ။ ဝေင်ပါ ကော့ နူသွာမသျှင်သွာမပြရ။ ဝေင်ပါကော့ နူပွမဒင်ဂိုင်ကေတ် ကသာပ်ထပ်သြန်ရ။ ဝေင်ပါကော့ နူပွမဒင်ဂိုင်ကေတ် သြောံထွေက်ရ။ ဝေင်ပါကော့ နူပွမဒင်ဂိုင်ကေတ် ဖျုန်ထွေက်ရ။ ဝေင်ပါကော့ နူပွမဒင်ဂိုင်ကေတ် ညးဗြဇောံသုတ်ဝုတ်ရ။ ဝေင်ပါကော့ နူပွမဒင်ဂိုင်ကေတ် ဒိုက်ဗြဒိုက်တြံရ။ ဝေင်ပါကော့ နူပွမဒင်ဂိုင်ကေတ် ဗွဲသိုရ။ ဝေင်ပါကော့ နူပွမဒင်ဂိုင်ကေတ် စာင်,ကိုက်ရ။ ဝေင်ပါကော့ နူပွမဒင်ဂိုင်ကေတ် စိင်,ဂှဲ,ချေဲ,ချရ။ ဝေင်ပါကော့ နူပွမ ဒင်ဂိုင်ကေတ်တိဗုဂ္ဂယာရ။ ဝေင်ပါကော့ နူပွမရင်တုင်ကေင်ကာကလုတ် ကေင်ကာဒင်ပ အောဝ်စကာရ။ ဝေင်ပါကော့ နူပွမသွံရာန်ရ။ ဝေင်ပါကော့ နူပွမစွဲသုာ်ဒကောပ် စွဲကသာပ် စွဲကောပ်သုာ်ဒကောပ်,စတုဏ်ရ။ ဝေင်ပါကော့ နူပွမတုက်စွဲဂမ္တိုင်မတွံဂးပွမဂိုင်ကေတ် လာဘ်ဗွဲ ပွမလီစန်လှေလှန် ပွမသွ ပတုပ်ပတောံရ။ ဝေင်ပါကော့ နူပွမကုတ် ပွမစိုတ် ပွမကော့ဒင် ပွမပွဲဇးညးကွာ်တရ်ဂမ္တိုင် ပွမပလီုပလာ်ကွာ်နီဂိုဂမ္တိုင် ပွမတိုက်ကေတ် ဗွဲမပြဟ်ရ။

ခမိဂံ တရိပ်စိုတ် နကိုသုာ်မယိုင်ယာပ်ကိုဇကုမာန် ပိဏ္ဏပါတ်မယိုင်ယာပ်ကိုဗုင်ဝှဲရ။ ခမိဂံ ဇာပ်ဌာန်မအာ (နမန္တကိုပရိက္ခရာမပါကရောံဇကု)ဂိုင်ကေတ်မွဲဂကောံခပ်ဒ်တဲဟေင် အာတ်ရ။ ဥပမာတုန် ဂွေံမျှိုက်သွေင်ဂံ ဇာပ်ဌာန်ပပ်အာ မှုံကိုသုာ်ဝိုင်ဝန်သွေင်ဇကုဟေင်ဂံ ဒ်တဲ ပပ်အာရ။ တုပ်သုဟ်ညင်ရံသ်ဟံကို ခမိဂံ တရိပ်စိုတ် နကိုသုာ်မယိုင်ယာပ်ကိုဇကုမာန်

ပိဏ္ဏပါတ်မယိုင်ယာပ်ကိုဗုဒ္ဓရ၊ ခမိဂ္ဂံ ဇာပ်ဌာန်မအာ(နမန္တံကိုပရိက္ခရာမပါကရောဇကု) ကိုင်ကောတ်မွဲဂကောံခပ်ဒ်တုဲဟေင် အာတ်ရ၊ ခမိ မချိုက်ပေင်တကောံဗွင်ဂကောံသီလ မပြဝံ ဂွံဒင်စသိုင်တသိုမ် မဟွံမွဲကိုဒုဟ် ပွဲသန္တာန်ဇကုရ။

ခမိဂ္ဂံ ညာတ်ရူပါရီရုပ်သတ် နကိုမတ်မွဲ မွဲအလေံဟွံစောဲလံာ်ဂိုင်ကောတ် သဏ္ဌာန် နိမိတ်(မတွံဂးညးတြျံညးဗြဲ)ရ၊ မွဲအလေံဟွံစောဲလံာ်ဂိုင်ကောတ် သမ္ဘိလက္ခဏ် (အင်္ဂမပ္ပိုင်,တဲ အကာဲအရာမပ္ပဗ္ဗိဒီ,ဗိုဂြိုင်)ရ၊ ယပ်ပဒတ်သိုဟွံသိုလလမ်မင်မွဲ စက္ခုဇ္ဈိမ္မံ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတွံဂးပွမဟွံသိုလလမ်မင်မွဲ စက္ခုဇ္ဈိမ္မံ ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်မာမတွံဂး ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမ ထွေန်စပ်မဂ္ဂက် ‘ဒေါမနဿ’ပွမဟွံမိပ်စိုတ် ဒွေတ်ဗက်ညးဟွံသိုလလမ်မင်မွဲဟွံတုဲ ပျိုပျိုက် အိုတ်ရ၊ (ဟိုတ်ဂ္ဂံရ ခမိဂ္ဂံ) ဒွေတ်တတ်တုဟ်နသိုလလမ်မင်မွဲ စက္ခုဇ္ဈိမ္မံရ၊ သိုလလမ်မင်မွဲ စက္ခုဇ္ဈိမ္မံရ၊ အာစိုပ်ပွမသိုလလမ်မင်မွဲ ပွဲစက္ခုဇ္ဈိမ္မံရ၊ မိင်သဒ္ဓါရီရမ္ပာင်နကိုကတောပ်မွဲ။ ဆုင် ဂန္ဓာရီသုဉ္စာဗြဲ နကိုမုဟ်မွဲ။ ကွာန်ရသာရီရိသာ နကိုလတတ်မွဲ။ တုတ်ဒွံဟေဌဗျာရီ လုက်စုက် နကိုဇကုမွဲ။ တိဓမ္မာရီသတ် နကိုစိုတ်မွဲ မွဲအလေံဟွံစောဲလံာ်ဂိုင်ကောတ် သဏ္ဌာန်နိမိတ် (မတွံဂးညးတြျံညးဗြဲ)ရ၊ မွဲအလေံဟွံစောဲလံာ်ဂိုင်ကောတ် သမ္ဘိလက္ခဏ် (အင်္ဂမပ္ပိုင်,တဲ အကာဲအရာမပ္ပဗ္ဗိဒီ,ဗိုဂြိုင်)ရ၊ ယပ်ပဒတ်သိုဟွံသိုလလမ်မင်မွဲ မနိဇ္ဈိမ္မံ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂး ပွမဟွံသိုလလမ်မင်မွဲ မနိဇ္ဈိမ္မံ ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်မာမတွံဂး ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမထွေန်စပ် မဂ္ဂက် ‘ဒေါမနဿ’ပွမဟွံမိပ်စိုတ် ဒွေတ်ဗက်ညးဟွံသိုလလမ် မင်မွဲဟွံတုဲ ပျိုပျိုက်အိုတ်ရ၊ (ဟိုတ်ဂ္ဂံရ ခမိဂ္ဂံ) ဒွေတ်တတ်တုဟ်နသိုလလမ်မင်မွဲ မနိဇ္ဈိမ္မံရ၊ သိုလလမ်မင်မွဲ မနိဇ္ဈိမ္မံရ၊ အာစိုပ် ပွမသိုလလမ်မင်မွဲ ပွဲမနိဇ္ဈိမ္မံရ၊ ခမိဂ္ဂံ ချိုက်ပေင်တကောံ ပွမသိုလလမ်မင်မွဲ ဣဇ္ဈိမ္မံပြဝံဂ်ဒ်တုဲ ဂွံဒင်စသိုင်တသိုမ် မဟွံနုရ်ကောံကိလေသ ပွဲသန္တာန်ဇကုရ။

ခမိဂ္ဂံ ပွဲအရာတိုန်ဂတ အရာဆတ်လက်ကရ် မွဲအလေံသွသိုမဗစာရဏာရ၊ ပွဲအရာ ရံင်သွပ်တူရူ ရံင်သွပ်သကဲ မွဲအလေံသွသိုမဗစာရဏာရ၊ ပွဲအရာဒုပ် အရာပွဲ မွဲအလေံ သွသိုမဗစာရဏာရ၊ ပွဲအရာပကင်ရင်သကိုပ်,ဗပေင်,သုာ မွဲအလေံသွသိုမဗစာရဏာရ၊ ပွဲအရာစ အရာသုင် အရာသုာ အရာကွာန် မွဲအလေံသွသိုမဗစာရဏာရ၊ ပွဲအရာသွး တရ်ဇှော်တရ်သုတ် မွဲအလေံသွသိုမဗစာရဏာရ၊ ပွဲအရာအာ အရာဒတူ အရာဂဇာ် အရာတိက် အရာငှုဟ် အရာဟိုသုး အရာဒွင်ကွပ်သေ့ မွဲအလေံသွသိုမဗစာရဏာရ။

ခမိဂ္ဂံ ကောံသီလမပြဝံလေပ် ချိုက်ပေင်ကောံပွမတရိပ်စိုတ်မပြဝံလေပ် ချိုက်ပေင် ကောံပွမသိုလလမ်မင်မွဲ မပြဝံလေပ် ချိုက်ပေင်ကောံ‘သတိ’ပွမဗိုဗျဟ် ‘သမ္မဉ္ဇေ’ဉာဏ် ဗစာရဏာမပြဝံလေပ် ချိုက်ပေင်ဂ်ဒ်တုဲ သွန်ဗပိုန်သိပ်ဂိုပ် ဘာသုာသတိက်သုာဒွင်မသိုတ် ဇြရ၊ သိပ်ဂိုပ်ဂြိုပ် သွပ်တုဆု နီ ဇြဟ်စောပ် ဗပါတ်တံ သုသာန် သပိုဟ်ဂြိုပ် အမဲအကး ဂအံဆံက်ရ။ ခမိဂ္ဂံ ကေင်ကျုင်နူဂဇှော်ပိဏ္ဏပါတ်တုဲ ကိုပိုဉ်တုဲပွဲကြဲ တက်ထွဲတုဲမွဲ စွပ်တန် လပ်ဇကု ဗွဲတပ်တပ်တုဲ သိုကိုကတိုန်သတိတူရူကိုကမ္မဋ္ဌာန်ဂ် ဂဇာ်ဒွင်ရ။ ခမိဂ္ဂံ ပါကောံ

‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမဂ္ဂကံ ပွဲလောကမတွံဂး ဥပါဒါနက္ခန္ဓမသုန်ပြကာတဲ ပဒတ် နကိုစိတ်
 မစာ်စူးနူ ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမမဂ္ဂကံရ၊ ကိုစိတ်သွားဇူးနူ ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမမဂ္ဂကံရ၊ ပါကောဒေါသ
 ပွမမိက်ကိုလိုလံာ်တဲ မှုကိုစိတ်မဟံမိက်ကိုလိုလံာ်တဲ သီမနွံပိုင်ကိုဒတဲမြမောင်သတ်
 ဂမိုင်အိုသိုက် ပဒတ်ရ၊ ကိုစိတ်သွားဇူးနူဒေါသပွမိက်ကိုလိုလံာ်ရ၊ ပါကော ‘ထိနမိဒ္ဓ’ပွမမိဝဲ
 ပွမမြိုင်ဖြဲတဲ စာ်စူးနူ ‘ထိနမိဒ္ဓ’ပွမမိဝဲပွမမြိုင်ဖြဲတဲ မှုကို ‘သတိ’ပွမဗျုဟ် ‘သမ္ပဇေသ’
 ဉာဏ်ဗစာရဏာ မှုကိုပွမစုတ်သမ္ဘိလျးအရံင်တဲ ပဒတ်ရ၊ ကိုစိတ်သွားဇူးနူ ‘ထိနမိဒ္ဓ’
 ပွမမိဝဲပွမမြိုင်ဖြဲရ၊ ပါကော ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ပွမကလံာ်လံာ် ‘ကုက္ကုစ္စ’ပွမစံင်တူဗွဲကြဲတဲ မှုကိုစိတ်
 မလလမ်ပွဲသန္တာန်ဇကု ဟံကလံာ်လံာ်ဂိုက်ဂဲင်တဲ ပဒတ်ရ၊ ကိုစိတ်သွားဇူးနူ ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ ပွမကလံာ်
 လံာ် ‘ကုက္ကုစ္စ’ပွမစံင်တူဗွဲကြဲရ၊ ပါကော ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ပွမသေ့ဟ်ပွာတဲ ကလိလောန်အာ
 ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ပွမသေ့ဟ်ပွာ ဟံမဲ့ကိုပွမဒ်သတ်တေဟာသတ်ဏာအ်ဟာ ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမိုင်တဲ
 ပဒတ်ရ၊ ကိုစိတ်သွားဇူးနူ ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ပွမသေ့ဟ်ပွာရ။ ခမိဂ် ပါကောခရ်နီဝိဂ်ကွာတ်လဒ်ဂမိုင်
 မသုန်ပြကာ မဒ်ဟိုတ်စိတ်ကိုခွက် မလေပ်သွဖျိုင်ကောတြဟတ်ပညာဝံတဲ လုအာနူကာမ
 ဂမိုင်တဲဟောင် ။ ပ ။ အာစိပ်စတုတ္ထဇာန်တဲ ပဒတ်ရ။

ရဝံ စိတ်မတန်ကြန်ဂ် သွားဇူးမူး ဗုဒ္ဓင်ဗွင်မူး ဟံမဲ့ကိုကမ္မိကိုခွက်မူး စာ်စူးနူဂိုက်
 လောင်မူး ချိုင်ညောန်မူး ဗဗွဲကိုတူဟ်နသွမူး တန်တမူး အာစိပ်ပွမဟံချီတောင်မူး တူဟ်န
 ‘ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ’ဉာဏ်မဗျုဟ်တိကောတ် တောင်ဘဝမကောင်ကတိုဒ်ပွဲကိုပ်ကွာ ။ ပ ။
 တူဟ်န ‘စုတူပပါတ’ဉာဏ်မတိ ပွမချိုတ်ပွမကတိုဒ် ဒက်တသတ်ဂမိုင် ။ ပ ။ တူဟ်နအာသ
 ဝက္ခယဉာဏ်မကိုခရ်အာသဝဂမိုင်အိုတ်အာ ရင်တုင်ဏာစိတ်တူရူရ၊ ကိုလောင်အာတူရူရ၊
 “ဣဝံတုန် ဒဒိခံရ” ရဝံ တိကောတ်အတိုင်သုာ်စုတ်ရ၊ “ဣဝံတုန် ဟိုတ်ဒဒိခံကတိုဒ်ရ” ရဝံ
 တိကောတ်အတိုင်သုာ်စုတ်ရ၊ “ဣဝံတုန် နိဗ္ဗာန်ဒ်အရာဒဒိခံပျိုတ်ရ” ရဝံ တိကောတ် အတိုင်
 မသုာ်စုတ်ရ၊ “ဣဝံတုန် ဒေတံဒ်ဟိုတ်အာစိပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာဒဒိခံပျိုတ်ရ” ရဝံ တိကောတ်
 အတိုင်မသုာ်စုတ်ရ၊ “ဣဝံဂမိုင်တုန် ခရ်အာသဝဂမိုင်ရ” ရဝံ တိကောတ် အတိုင်မသုာ်စုတ်ရ၊
 “ဣဝံတုန် ဟိုတ်ခရ်အာသဝဂမိုင်ကတိုဒ်ရ” ရဝံ တိကောတ် အတိုင်မသုာ်စုတ်ရ၊ “ဣဝံတုန်
 နိဗ္ဗာန်ဒ်အရာခရ်အာသဝဂမိုင်ပျိုတ်ရ” ရဝံ တိကောတ် အတိုင်မသုာ်စုတ်ရ၊ “ဣဝံတုန်
 ဒေတံဒ်ဟိုတ်အာစိပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာခရ်အာသဝဂမိုင်ပျိုတ်ရ” ရဝံ တိကောတ် အတိုင်မသုာ်
 စုတ်ရ။

စိတ်ခမိ မတိကောတ်မြသံဝံ မညာတ်ကောတ်မြသံဝံ နူကာမာသဝလေင် တိတ်
 ပူးရ၊ နူဘဝါသဝလေင် တိတ်ပူးရ၊ နူအဝိဇ္ဇာသဝလေင် တိတ်ပူးရ၊ တိတ်ပူးတဲမူး “တိတ်ပူး
 တဲရ” ရဝံ လညာတ်ဉာဏ်ဒ်ကွိုင်ရ၊ “ပွမဒးတန်ပဋိသန္ဓိ အိုတ်အာတဲရ၊ ဒေတံလုတ်
 ဒေတံမပြဲတဲရ၊ သွပတဲကောံကိစ္စမဂ်တဲရ၊ တူဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုဒးသွမ္ပသအာင်
 ဟံမဲ့ရ” ရဝံ တိရ။ ယံခမိတအ် ရဝံဟောင် ပူဂိုလ်ဂ် ဒ်ညးဇကုဇကုလေင် ဟံလေပ်ကိုကတ်
 ကတာန် ပွဲပွမကိုဇကုဇကုကတ်ကတာန်လေင် ဟံလေပ်ပတိတ်တြဟတ်တဲ ဒ်ညး ညးသ

အောင်လေဝ် ဟံလေဝ်ကိုကတ်ကတာန် ပွဲပွဲမကိုညးသအောင်ကတ်ကတာန်လေဝ် ဟံလေဝ် ပတ်တိဇဟတ်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မဟံလေဝ်ကိုဇကုဇကုကတ်ကတာန် ညးသအောင်လေဝ် ဟံလေဝ် ကိုကတ်ကတာန် ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် ဟံမွဲကိုတဏှာပွဲမဗျိုတဟင် လလမ်(နူကိလေသ) ဗိုဟ်သတိုတ်ဂ်ဒ်တဲ ပဒတ်နကိုအတ္တဘမပြ သိုမဒင်စသိုင်တသိုခ်(နိဗ္ဗာန်)ရ။ ယံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်မၞိင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်တဏှာ

၁၉၉။ တီလမူပိုင်ကျာ်တြဲ တွံကိုခရံဝံရ— “ယံခမီတအ် ဩတဏှာမွဲ ဟိုတ်မဂပ်ဝ် ဓလီုချိုက်ပလိုပလတ် မဂပ်ဝ်ကိုင်ဂြောင်ဗွဲပွဲပွဲဗျိုရ သတ္တလောက မဒ်ဒိုင်သုဟ်ညံင်ရဲတောင် ကွေင်သွာယန်သေဝ်ကို သုဟ်ညံင်ရဲသပေါင်ဝံကို သုဟ်ညံင်ရဲကွတ်စာပူကွတ်ဇေကိုဝံ ကလိလောန် သံသာမစာ်စူးနုဒဒိန် မဒ်လအာဂတိဟံဒးရး မဒ်အရာဒွါဒတုံစေံဗစာ်ဖွဲ ဟံမာန်ရ၊ တဏှာ မလေဝ်ဂေတ်ဂေင်ဆဲပြိုင် လေပ်ဗျာပ်တြး လေပ်ဗာန်ခြပ် မတုပ်သုဟ် ကောံဇာနီက်ဂ် ကြက်တွံကိုကုမူးတအ်ညးဂမၞိင်ရ၊ ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင် ခရံဂ်အိုတ်ညိ၊ ဩဝ်သု ပျပ်စိုတ် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ညိ၊ ကြက်တွံကိုရ” ရံဝံ (သုးတရ)။ “ယံကျာ်မူပိုင် ဗိုဟ်ရ” ရံဝံ ခမီမၞိင်ဂ် ကလေင်ဂရင်ပတိ ကုတီလမူပိုင်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ။ တီလမူပိုင်ကျာ်တြဲ တွံကို ခရံဝံရ—

ယံခမီတအ် ဩတဏှာမွဲ ဟိုတ်မဂပ်ဝ်ဓလီုချိုက်ပလိုပလတ် မဂပ်ဝ်ကိုင်ဂြောင် ဗွဲပွဲပွဲဗျိုရ သတ္တလောက မဒ်ဒိုင်သုဟ်ညံင်ရဲတောင်ကွေင်သွာယန်သေဝ်ကို သုဟ်ညံင်ရဲသပေါင် ဝံကို သုဟ်ညံင်ရဲကွတ်စာပူကွတ်ဇေကိုဝံ ကလိလောန်သံသာ မစာ်စူးနုဒဒိန် မဒ်လအာ ဂတိဟံဒးရး မဒ်အရာဒွါဒတုံစေံဗစာ်ဖွဲဟံမာန်ရ၊ တဏှာ မလေဝ်ဂေတ်ဂေင်ဆဲပြိုင် လေပ် ဗျာပ်တြး လေပ်ဗာန်ခြပ် မတုပ်သုဟ်ကောံဇာနီက်ဂ် ညးဍုက်ရော? ယံခမီတအ် တဏှာ ဝိစရိတဂမၞိင်စုံဒွံ သွန်သုကိုခန္ဓမသုန် မဒ်ပွဲအပွဲသန္တာန်တဲ ဒ်အိုတ်ရ၊ တဏှာ ဝိစရိတ ဂမၞိင်စုံ သွန်သုကိုခန္ဓမသုန် မဒ်ပွဲမူးသန္တာန်တဲ ဒ်အိုတ်ရ။

တဏှာဝိစရိတဂမၞိင်စုံဒွံ သွန်သုကိုခန္ဓမသုန် မဒ်ပွဲအပွဲသန္တာန်တဲ ဒ်အိုတ်ဂ် ညးဍုက်ရော? ယံခမီတအ် (ခန္ဓပွဲအပွဲသန္တာန်နွံမူး) “အဲဒ်ရ” ရံဝံ စောဲလံာ်ဂိုင်ကေတ် (ဗွဲအစောံ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိ)ရ၊ (စောဲလံာ်ဂိုင်ကေတ် ခန္ဓမသုန်ရံဝံမူးအဲ ရံဝံမူး) “အဲဒ် နအကာအရာ မြဲသံာ်ဝံရ” ရံဝံ စောဲလံာ်ဂိုင်ကေတ်ရ၊ (စောဲလံာ်ဂိုင်ကေတ်ခန္ဓမသုန်)ရံဝံမူး “အဲတုပ်သုဟ် ကောံညးဂမၞိင်ဝံရ” ရံဝံ စောဲလံာ်ဂိုင်ကေတ်ရ၊ (စောဲလံာ်ဂိုင်ကေတ် ခန္ဓ မသုန်ရံဝံမူးအဲ) ရံဝံမူး “အဲဒ် နအကာအရာမွဲသအောင်ရ” ရံဝံ စောဲလံာ်ဂိုင်ကေတ်ရ။ “အဲဂ်

တန်တလှိုန်ရ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ “အဲဂ် ဟံတန်တလှိုန်ရ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ (အဇ္ဈတ္တခန္ဓမသုန်နွံမွဲ) “အဲဒ်ညိဟာ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ “အဲ မှုကို အကဲအရာမြသ်ဝံ ဒ်ညိဟာ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ “အဲတုပ်သုဟ်ကောံဂမိုင်ဝံ ညိဟာ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ “အဲဒ်နအကဲအရာမွဲသအာင်ဟာ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ (ခန္ဓမသုန် ပွဲအပွဲသန္တာန်နွံမွဲ) “အဲဒ်မွဲး ခိုဟ်ရ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ “အဲဒ် နအကဲအရာ မြသ်ဝံမွဲး ခိုဟ်ရ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ “အဲ တုပ်သုဟ် ကောံညးဂမိုင်ဝံမွဲး ခိုဟ်ရ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ “အဲဒ် နအကဲအရာမွဲသအာင်မွဲး ခိုဟ်ရ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ (ခန္ဓမသုန် ပွဲအပွဲသန္တာန်နွံမွဲး) “အဲကြက်ဒ်ရ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ “အဲကြက်ဒ် နအကဲအရာမြသ်ဝံရ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ “အဲကြက် တုပ်သုဟ်ကောံညးဂမိုင်ဝံရ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ “အဲကြက်ဒ် နအကဲ အရာမွဲသအာင်ရ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ တဏှာဝိစရိတဂမိုင်စံဒ်ဒွံ သုနိဿဲကိုခန္ဓ မသုန် မဒ်ပွဲအပွဲသန္တာန်တဲ ဒ်အိုတ်ရ။

တဏှာဝိစရိတဂမိုင်စံဒ်ဒွံ သုနိဿဲကိုခန္ဓမသုန် မဒ်ပွဲအပွဲသန္တာန်တဲ ဒ်အိုတ်ဂ် ညးဍဲ ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် (ခန္ဓမသုန်မဒ်ပွဲအပွဲသန္တာန်နွံမွဲး) “အဲ ဒ် နကိုခန္ဓဝံရ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ “အဲ ဒ် နအကဲအရာမြသ်ဝံ နကိုခန္ဓဝံရ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ “အဲ တုပ်သုဟ်ကောံညးဂမိုင်ဝံ နကိုခန္ဓဝံရ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ “အဲဒ် နအကဲ အရာမွဲသအာင် နကိုခန္ဓဝံရ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ “အဲဂ် တန်တလှိုန် နကိုခန္ဓဝံရ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ “အဲဂ် ဟံတန်တလှိုန် နကိုခန္ဓဝံရ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ “အဲဒ်နကိုခန္ဓဝံဟာ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ “အဲ မှုကိုအကဲအရာမြသ်ဝံ နကိုခန္ဓဝံ ဒ်ညိဟာ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ “အဲတုပ်သုဟ်ကောံ ဂမိုင်ဝံ နကိုခန္ဓဝံဟာ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ “အဲဒ်နအကဲအရာမွဲသအာင် နကိုခန္ဓ ဝံဟာ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ “အဲဒ် နကိုခန္ဓဝံမွဲး ခိုဟ်ရ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ “အဲဒ် နအကဲအရာ မြသ်ဝံ နကိုခန္ဓဝံမွဲး ခိုဟ်ရ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ “အဲ တုပ်သုဟ်ကောံညးဂမိုင်ဝံ နကိုခန္ဓဝံမွဲး ခိုဟ်ရ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ “အဲဒ် နအကဲအရာမွဲသအာင် နကိုခန္ဓ ဝံမွဲး ခိုဟ်ရ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ “အဲကြက်ဒ် နကိုခန္ဓဝံရ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ “အဲကြက်ဒ် မှုကိုအကဲအရာမြသ်ဝံ နကိုခန္ဓဝံရ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ “အဲကြက် တုပ်သုဟ်ကောံညးဂမိုင်ဝံ နကိုခန္ဓဝံရ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ “အဲကြက်ဒ် နအကဲအရာမွဲသအာင် နကိုခန္ဓဝံရ” ရဝံ စေတလာဂိုင်ကေတ်ရ၊ တဏှာဝိစရိတဂမိုင်စံဒ်ဒွံ သုနိဿဲကိုခန္ဓမသုန် မဒ်ပွဲအပွဲသန္တာန်တဲ ဒ်အိုတ်ရ။

ရဲသ်ဝံ တဏှာဝိစရိတဂမိုင်စံဒ်ဒွံ သုနိဿဲကိုခန္ဓမသုန် မဒ်ပွဲအပွဲသန္တာန်တဲ ဒ်အိုတ်ရ။ တဏှာဝိစရိတဂမိုင်စံဒ်ဒွံ သုနိဿဲကိုခန္ဓမသုန် မဒ်ပွဲအပွဲသန္တာန်တဲ ဒ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် တဏှာဝိစရိတဂမိုင်ဝံ ကော်ခဲး ရဝံမွဲး တဏှာဝိစရိတဂမိုင်ပိစောံတြ်အိုတ်ရ၊ တုပ်သုဟ်

ရံသင်္ဂတိတဏှာဝိစရိတဂမ္ဘိုင်ပိစောတြ မဒ္ဒိပုဗ္ဗကာလအတိက် မ္မုသဘရံဂ္ဂံကို တဏှာဝိစရိတ
ဂမ္ဘိုင်ပိစောတြ မဒ္ဒိပုဗ္ဗကာလအနာဂတိကို တဏှာဝိစရိတဂမ္ဘိုင်ပိစောတြ မဒ္ဒိပုဗ္ဗကာလပစ္စုပ္ပန်ကို
ရံဂ္ဂံ တဏှာဂမ္ဘိုင်ကံ့ဒွံ နှိအိုတ်ရ။

ယွံခမိတအံ ဩတဏှာမ္မဲ ဟိုတ်မဂပ်ဝေလီၤချိုက်ပလီပလ် မဂပ်ဝ်ကွိုင်ငြောပ် ဗွဲပွဲပွဲ။
ဂီရ သတ္တလောက မဒ္ဒိဒွင်သုဟ်ညင်ရဲတောင်ကွေင်သွာယန်သေပ်ကို သုဟ်ညင်ရဲသပေါ
ဝွံကို သုဟ်ညင်ရဲကွတ်စာပူ၊ကွတ်ဇေကိုဝွံ ကလိလောန်သံသာ မစာ်စူးနုဒဒိမ် မဒ္ဒိလအာ
ဂတိဟံဒးရး မဒ္ဒိအရာဒွါဒတုံစေလီလ်ဟံမာန်ရ။ တဏှာ မလေပ်ဂေတ်ဂေင်ဆဲးပြိုင် လေပ်
ဗျာပ်တြး လေပ်ဗာန်ခြပ် မတုပ်သုဟ်ကောံဇာန်ကံက် က္လုဂ္ဂဟေင်ရ ရံဂ္ဂံ (သွေးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ပေမ

၂၀၀။ ယွံခမိတအံ ပွမသျှိုက်ဆာန်ဒးဂွပ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝွံ ကတိဒ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်
ဂကူအိုတ်ဂီရောမွဲးတုန် — ဟိုတ်နူ ‘ပေမ’ ပွမသျှိုက်ဆာန်ဒးဂွပ်ဂီ ‘ပေမ’ ပွမသျှိုက်ဆာန်
ဒးဂွပ် ကတိဒ်ရ။ ဟိုတ်နူ ‘ပေမ’ ပွမသျှိုက်ဆာန်ဒးဂွပ်ဂီ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပ်ပွတ် ကတိဒ်ရ။
ဟိုတ်နူ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပ်ပွတ်ဂီ ‘ပေမ’ ပွမသျှိုက်ဆာန်ဒးဂွပ် ကတိဒ်ရ။ ဟိုတ်နူ ‘ဒေါသ’ ပွမ
ထေပ်ပွတ်ဂီ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပ်ပွတ် ကတိဒ်ရ။

ယွံခမိတအံ မုရံသင်္ဂတိ ဟိုတ်နူပွမသျှိုက်ဆာန်ဒးဂွပ်ဂီ ပွမသျှိုက်ဆာန်ဒးဂွပ် ကတိ
ဒ်ဂီရော? ယွံခမိတအံ ပွဲလောကဝွံ ပုဂ္ဂိုလ်မွဲဂီ ဂပ်ဝ်နွံပွဲက်ကိုပုဂ္ဂိုလ်မွဲရ။ ဂပ်ဝ်သျှိုက်မျိုက်ရ။
ဂပ်ဝ်သေံသွံဒးဂွပ်ရ။ ညး(ပုဂ္ဂိုလ်ဂီ ဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန်ဒးဂွပ်)ဂီ ညးသအာင်ဂမ္ဘိုင် ဟိုသွေးနကို
ဂလားန် မဂပ်ဝ်နွံပွဲက် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မျိုက် ဂပ်ဝ်သေံသွံဒးဂွပ်အိုတ်ရ။ ကသပ်ရံဂ္ဂံ နှိကုပုဂ္ဂိုလ်
ဂီရ။ “ဩပုဂ္ဂိုလ်မွဲ အဲဂပ်ဝ်နွံပွဲက်ရ။ ဂပ်ဝ်သျှိုက်မျိုက်ရ။ ဂပ်ဝ်သေံသွံဒးဂွပ်ရ။ ပုဂ္ဂိုလ်ဂီ
ညးသအာင်ဂမ္ဘိုင် ဟိုသွေးနကိုဂလားန် မဂပ်ဝ်နွံပွဲက် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မျိုက် ဂပ်ဝ်သေံသွံ
ဒးဂွပ်အိုတ်ရ” ရံဂ္ဂံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ပုဂ္ဂိုလ်မသျှိုက်ဆာန်ဂီ ကိုကတိဒ်ပွမသျှိုက်ဆာန် ပွဲညး
မဟိုသွေးဂမ္ဘိုင်ရ။ယွံခမိတအံ ရံဂ္ဂံဟေင် ဟိုတ်နူပွမသျှိုက်ဆာန်ဒးဂွပ်ဂီ ပွမသျှိုက်ဆာန်ဒးဂွပ်
ကတိဒ်ရ။

ယွံခမိတအံ မုရံသင်္ဂတိ ဟိုတ်နူပွမသျှိုက်ဆာန်ဒးဂွပ်ဂီ ပွမထေပ်ပွတ် ကတိဒ်ဂီရော?
ယွံခမိတအံ ပွဲလောကဝွံ ပုဂ္ဂိုလ်မွဲဂီ ဂပ်ဝ်နွံပွဲက်ကိုပုဂ္ဂိုလ်မွဲရ။ ဂပ်ဝ်သျှိုက်မျိုက်ရ။ ဂပ်ဝ်သေံ
သွံဒးဂွပ်ရ။ ညး(ပုဂ္ဂိုလ်ဂီ ဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန်ဒးဂွပ်)ဂီ ညးသအာင်ဂမ္ဘိုင် ဟိုသွေးနကိုဂလားန်
မဟဂပ်ဝ်နွံပွဲက် မဟဂပ်ဝ်သျှိုက်မျိုက် ဟဂပ်ဝ်သေံသွံဒးဂွပ်အိုတ်ရ။ ကသပ်ရံဂ္ဂံ နှိကုပုဂ္ဂိုလ်
ဂီရ။ “ဩပုဂ္ဂိုလ်မွဲ အဲဂပ်ဝ်နွံပွဲက်ရ။ ဂပ်ဝ်သျှိုက်မျိုက်ရ။ ဂပ်ဝ်သေံသွံဒးဂွပ်ရ။ ပုဂ္ဂိုလ်ဂီ

ဦးသအောင်ဂမ္ဘိုင် ဟိုသွေးနုကိုဂလာန် မဟဂပ်ဝံနွံပွဲက် မဟဂပ်ဝံသျှိုက်မ္ဘိုက် ဟဂပ်ဝံ
သေခွံသွံဒးဂွပ်အိုတ်ရ။” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ပူဂိုလ်မသျှိုက်ဆာန်ဂ် ကိုကတိုန်ပွမထေပွတ်
ပွဲဦးမဟိုသွေးဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဝံဟောင် ဟိုတ်နူပွမသျှိုက်ဆာန်ဒးဂွပ်ဂ် ပွမထေပွတ်
ကတိုန်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရသၢ်လၢ် ဟိုတ်နူပွမထေပုတ်ဂ် ပွမသျှိုက်ဆာန်ဒးဂွပ် ကတိၣ်ဒိၣ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်မွဲဂ် ဟဂပ်ဝံနွံပွဲက်ကိုပုဂ္ဂိုလ်မွဲရ၊ ဟဂပ်ဝံသျှိုက်မျှိုက်ရ ဟဂပ်ဝံသေ့သွံဒးဂွပ်ရ၊ ညး(ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် ဟဂပ်ဝံသျှိုက်ဆာန်ဒးဂွပ်)ဂ် ညးသအာင်ဂမျိုင် ဟိုသုး နကိုဂလၢန် မဟဂပ်ဝံနွံပွဲက် မဟဂပ်ဝံသျှိုက်မျှိုက် ဟဂပ်ဝံသေ့သွံဒးဂွပ်အိုတ်ရ၊ ကသပ် ရဝံ ဒိကုပုဂ္ဂိုလ်ဂ်ရ၊ “ဩပုဂ္ဂိုလ်မွဲ အဲဟဂပ်ဝံနွံပွဲက်ရ၊ ဟဂပ်ဝံသျှိုက်မျှိုက်ရ၊ ဟဂပ်ဝံသေ့သွံ ဒးဂွပ်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် ညးသအာင်ဂမျိုင် ဟိုသုးနကိုဂလၢန် မဟဂပ်ဝံနွံပွဲက် မဟဂပ်ဝံသျှိုက် မျှိုက် ဟဂပ်ဝံသေ့သွံ ဒးဂွပ်အိုတ်ရ” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ပုဂ္ဂိုလ်မဟံသျှိုက်ဆာန်ဂ် ကိုကတိၣ်ဒိ ပွမသျှိုက်ဆာန် ပွဲညးမဟို သုးဂမျိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဝံပောင် ဟိုတ်နူပွမထေပုတ်ဂ် ပွမ သျှိုက်ဆာန်ဒးဂွပ် ကတိၣ်ဒိရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သၢ်လို် ဟိုတ်နူပွမထေပုတ်ဂ် ပွမထေပုတ် ကတိၣ်ဒိုက်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ပူဂိုလ်မွဲဂ် ဟဂပ်ဝံနွံပိုက်ကိုပူဂိုလ်မွဲရ၊ ဟဂပ်ဝံသျှိုက်မိုက်ရ၊ ဟဂပ်ဝံသေံသ့ဒးဂွပ်ရ၊ ညး(ပူဂိုလ်ဂ် ဟဂပ်ဝံသျှိုက်ဆာန်ဒးဂွပ်)ဂ် ညးသအာင်ဂမ္တိုင် ဟိုသုးနကိုဂလာန် မဂပ်ဝံနွံပိုက် မဂပ်ဝံသျှိုက်မိုက် ဂပ်ဝံသေံသ့ဒးဂွပ်အိုတ်ရ၊ ကသပ်ရဲဝံ ဒ်ကုပူဂိုလ်ဂ်ရ “ဩပူဂိုလ်မွဲ အဲဟဂပ်ဝံနွံပိုက်ရ၊ ဟဂပ်ဝံသျှိုက်မိုက်ရ၊ ဟဂပ်ဝံသေံသ့ဒးဂွပ်ရ၊ ပူဂိုလ်ဂ် ညးသအာင်ဂမ္တိုင် ဟိုသုးနကိုဂလာန် မဂပ်ဝံနွံပိုက် မဂပ်ဝံသျှိုက်မိုက် ဂပ်ဝံသေံသ့ဒးဂွပ်အိုတ်ရ” ရဲဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ပူဂိုလ်မဟံသျှိုက်ဆာန်ဂ် ကိုကတိၣ်ဒိုပွမထေပုတ် ပွဲညးမဟိုသုးဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟေင် ဟိုတ်နူပွမထေပုတ်ဂ် ပွမထေပုတ် ကတိၣ်ဒိုရ။ ယွံခမီတအ် ပွမသျှိုက်ဆာန်ဒးဂွပ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ ကတိၣ်ဒိုအိုတ်ရ။

ယုံခမိတအ် ဩပွဲအခိင်မွဲ ခမိဂ် လုအာနူကာမဂမ္တိုင်တုဲဟောင် ။ ပ ။ အာစိုပ်ပဌမ
ဇာန်တုဲ ပဒတ်ရ။ ဟိုတ်နူပွမသျှိုက်ဆာန်ဒးဂ္တိုင် ဩပွမသျှိုက်ဆာန်ဒးဂ္တိုင်မွဲ ကတိန်ကုပူဂိုလ်
ဂ်ရ၊ ပွမသျှိုက်ဆာန်ဒးဂ္တိုင်ဂ်လောင် ပွဲအခိင်ဂ် ဟံကတိန်ကုပူဂိုလ်ဂ်ရ။ ဟိုတ်နူပွမသျှိုက်ဆာန်
ဒးဂ္တိုင် ဩပွမထေပုတ်မွဲ ကတိန်ကုပူဂိုလ်ဂ်ရ၊ ပွမထေပုတ်ဂ်လောင် ပွဲအခိင်ဂ် ဟံကတိန်
ကုပူဂိုလ်ဂ်ရ။ ဟိုတ်နူပွမထေပုတ် ဩပွမသျှိုက်ဆာန်ဒးဂ္တိုင်မွဲ ကတိန်ကုပူဂိုလ်ဂ်ရ၊ ပွမသျှိုက်
ဆာန်ဒးဂ္တိုင် ဂ်လောင် ပွဲအခိင်ဂ် ဟံကတိန်ကုပူဂိုလ်ဂ်ရ။ ဟိုတ်နူပွမထေပုတ် ဩပွမထေ
ပုတ်မွဲ ကတိန်ကုပူဂိုလ်ဂ်ရ၊ ပွမထေပုတ်ဂ်လောင် ပွဲအခိင်ဂ် ဟံကတိန်ကုပူဂိုလ်ဂ်ရ။

ယုံခမီတအ် ဩပွဲအခိင်မွဲ ခမီဂ် ဟိုတ်နူ 'ဝိတက်' ပွမချပ် 'ဝိစာရ' ပွမစိုတ်သပေါတ်
ဂမိုင်ပျိုတ်အာ ။ ပ ။ အာစိုပ်ဒုတ်ယဇ္ဇာန်တဲ ပဒတ်ရ ။ ပ ။ အာစိုပ်တတ်ယဇ္ဇာန်တဲ ပဒတ်ရ

။ ပ ။ အာစိပ်စတုတ္ထဇာန်တဲ ပဒတ်ရ။ ဟိတ်နုပုဗ္ဗသျှိုက်ဆာန်ဒးဂွပ် ဩပုဗ္ဗသျှိုက်ဆာန်ဒး
 ဂွပ်မွဲ ကတိန်ကုပုဂိုလ်ဂ်ရ။ ပုဗ္ဗသျှိုက်ဆာန်ဒးဂွပ်ဂ်လေပ် ပွဲအခိင်ဂ် ဟံကတိန်ကုပုဂိုလ်ဂ်ရ။
 ဟိတ်နုပုဗ္ဗသျှိုက်ဆာန်ဒးဂွပ် ဩပုဗ္ဗထေပုတ်မွဲ ကတိန်ကုပုဂိုလ်ဂ်ရ။ ပုဗ္ဗထေပုတ်ဂ်လေပ်
 ပွဲအခိင်ဂ် ဟံကတိန်ကုပုဂိုလ်ဂ်ရ။ ဟိတ်နုပုဗ္ဗထေပုတ် ဩပုဗ္ဗသျှိုက်ဆာန်ဒးဂွပ်မွဲ ကတိန်
 ကုပုဂိုလ်ဂ်ရ။ ပုဗ္ဗသျှိုက်ဆာန်ဒးဂွပ်ဂ်လေပ် ပွဲအခိင်ဂ် ဟံကတိန်ကုပုဂိုလ်ဂ်ရ။ ဟိတ်နုပုဗ္ဗ
 ထေပုတ် ဩပုဗ္ဗထေပုတ်မွဲ ကတိန်ကုပုဂိုလ်ဂ်ရ။ ပုဗ္ဗထေပုတ်ဂ်လေပ် ပွဲအခိင်ဂ် ဟံက
 တိန်ကုပုဂိုလ်ဂ်ရ။

ယံခမိတအ် ဩပွဲအခိင်မွဲ ခမိဂ် ဟိတ်နုဓရ်အာသဝဂမ္ဘိုင်အိတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝ
 လုဟ်ဟောင် အလိုဇကုသုဇ္ဈာန်မတ်ကိုအရဟတ္တဖိုလ်စိတ်မတ်တဲဗူး ကောံအရဟတ္တဖိုလ်
 ပညာမတ်တဲဗူး မဟံမွဲကိုကိလေသ နကိညဏ်တေင်ကွာ အာစိပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ဟိတ်နုပုဗ္ဗ
 သျှိုက်ဆာန်ဒးဂွပ် ဩပုဗ္ဗသျှိုက်ဆာန်ဒးဂွပ်မွဲ ကတိန်ကုပုဂိုလ်ဂ်ရ။ ပုဗ္ဗသျှိုက်ဆာန်ဒးဂွပ်
 ဂ်လေပ် ပုဂိုလ် ဂပ်ပ်ပါကေံရ။ ကုတ်ကေံရိဟ်ကွက်တဲဗ်ရ။ သုကေံသုဟ်ညံင်ရ်အရာဒတန်
 တံတာပိုက်ကေံ တဲဗ်ရ။ ဂပ်ပ်သုကေံပုဟ်ကတိန်မွဲလေံဗုန်ရ။ ဟံမွဲကိုသဘာပုဗ္ဗကတိန်ပွဲကြရ။
 ဟိတ်နုပုဗ္ဗသျှိုက်ဆာန်ဒးဂွပ် ဩပုဗ္ဗထေပုတ်မွဲ ကတိန်ကုပုဂိုလ်ဂ်ရ။ ပုဗ္ဗထေပုတ်ဂ်လေပ်
 ပုဂိုလ် ဂပ်ပ်ပါကေံရ။ ကုတ်ကေံရိဟ်ကွက်တဲဗ်ရ။ သုကေံသုဟ်ညံင်ရ်အရာဒတန် တံတာ
 ပိုက်ကေံတဲဗ်ရ။ ဂပ်ပ်သုကေံ ပုဟ်ကတိန်မွဲလေံဗုန်ရ။ ဟံမွဲကိုသဘာပုဗ္ဗကတိန်ပွဲကြရ။ ဟိတ်နု
 ပုဗ္ဗထေပုတ် ဩပုဗ္ဗသျှိုက်ဆာန်ဒးဂွပ်မွဲ ကတိန်ကုပုဂိုလ်ဂ်ရ။ ပုဗ္ဗသျှိုက်ဆာန်ဒးဂွပ်
 ဂ်လေပ် ပုဂိုလ်ဂပ်ပ်ပါကေံရ။ ကုတ်ကေံ ရိဟ်ကွက်တဲဗ်ရ။ သုကေံသုဟ်ညံင်ရ်အရာဒတန်
 တံတာပိုက်ကေံတဲဗ်ရ။ ဂပ်ပ်သုကေံပုဟ်ကတိန်မွဲလေံဗုန်ရ။ ဟံမွဲကိုသဘာပုဗ္ဗကတိန်ပွဲကြရ။
 ဟိတ်နုပုဗ္ဗထေပုတ် ဩပုဗ္ဗထေပုတ်မွဲ ကတိန်ကုပုဂိုလ်ဂ်ရ။ ပုဗ္ဗထေပုတ်ဂ်လေပ် ပုဂိုလ်
 ဂပ်ပ်ပါကေံရ။ ကုတ်ကေံရိဟ်ကွက်တဲဗ်ရ။ သုကေံသုဟ်ညံင်ရ်အရာဒတန် တံတာပိုက်ကေံ
 တဲဗ်ရ။ ဂပ်ပ်သုကေံပုဟ်ကတိန် မွဲလေံဗုန်ရ။ ဟံမွဲကိုသဘာပုဗ္ဗကတိန် ပွဲကြရ။ ယံခမိတအ်
 ခမိဝံ ကောံခဂးရံပွဲမွဲ ခမိဟံယိုက်ပတိုန်ဇကုဇကု(ဗွဲအစောံဒိဋ္ဌိ) ရံပွဲမွဲ ခမိဟံယိုက်ပတိုန်
 ဇကုဇကု နမဇှော်စး ရံပွဲမွဲခမိမဟံဗလးယေက်(ဗွဲအစောံတဏှာဝိ စရိတ) ရံပွဲမွဲ ခမိမဟံ
 ဗလးဂ္တောန်ပုတ် ရံပွဲမွဲခမိ မချပ်တို့ဟံမာန်(ဗွဲအစောံမာနမုဒ္ဒါ)ရ။

ယံခမိတအ် မုရသင်္ဂလီ ခမိဂ် ယိုက်ပတိုန်ဇကုဇကု(ဗွဲအစောံဒိဋ္ဌိ)ဂ်ရောမုဒ္ဒါတုန်—
 ယံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မှာ်သေဝ်ရပ် ဗွဲအစောံအတ္တဂ္ဂိုင်ဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ။ အတ္တမုဒ္ဒါကို
 ရပ်ဂ်လေပ် မှာ်သေဝ်ဂ္ဂိုင်ဂ္ဂိုင်ဝါရ။ ရပ်ပွဲအတ္တလေပ် မှာ်သေဝ်ဂ္ဂိုင်ဂ္ဂိုင်ဝါရ။ အတ္တပုရပ်လေပ်
 မှာ်သေဝ်ဂ္ဂိုင်ဂ္ဂိုင်ဝါရ။ မှာ်သေဝ်ဝေဒနာ ဗွဲအစောံအတ္တဂ္ဂိုင်ဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ။ အတ္တမုဒ္ဒါကိုဝေဒနာ
 ဂ်လေပ် မှာ်သေဝ်ဂ္ဂိုင်ဂ္ဂိုင်ဝါရ။ ဝေဒနာပွဲအတ္တလေပ် မှာ်သေဝ်ဂ္ဂိုင်ဂ္ဂိုင်ဝါရ။ အတ္တပုဝေဒနာ
 လေပ် မှာ်သေဝ်ဂ္ဂိုင်ဂ္ဂိုင်ဝါရ။ မှာ်သေဝ်သညာ ဗွဲအစောံအတ္တဂ္ဂိုင်ဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ။ အတ္တမုဒ္ဒါကို
 သညာဂ်လေပ် မှာ်သေဝ်ဂ္ဂိုင်ဂ္ဂိုင်ဝါရ။ သညာပွဲအတ္တလေပ် မှာ်သေဝ်ဂ္ဂိုင်ဂ္ဂိုင်ဝါရ။ အတ္တ

ပျံ့သညာလောင် မှော်သောင်တိုင်တိုင်ဝါရ။ မှော်သောင်သင်္ခါရမှိုင် ဗွဲအစောံအတ္တတိုင်တိုင်ကိုဝါရ။ အတ္တမှုံကိုသင်္ခါရမှိုင်လောင် မှော်သောင်တိုင်တိုင်ဝါရ။ သင်္ခါရမှိုင်ပွဲအတ္တလောင် မှော်သောင်တိုင်တိုင်ဝါရ။ အတ္တပျံသင်္ခါရမှိုင်လောင် မှော်သောင်တိုင်တိုင်ဝါရ။ မှော်သောင်ဝိညာဏ် ဗွဲအစောံအတ္တတိုင်တိုင်ကိုဝါရ။ အတ္တမှုံကိုဝိညာဏ်လောင် မှော်သောင်တိုင်တိုင်ဝါရ။ ဝိညာဏ် ပွဲအတ္တလောင် မှော်သောင်တိုင်တိုင်ဝါရ။ အတ္တပွဲဝိညာဏ်လောင် မှော်သောင်တိုင်တိုင်ဝါရ။ ယုံခမိတအ် ရံဝှံဟောင် ခမိဂ် ယိုက်ပတိုန်ဇကုဇကု(ဗွဲအစောံဒိဋ္ဌိ)ရ။

ယုံခမီတအ် မုရ်သၢ်လိ ခမီဂ် ဟံ့ယိုက်ပတိုန်ဇကုဇကုဂ်ရောမွဲးတုန့်— ယုံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ဟံ့မှော်သေ့ဂ်ရပ် ပွဲအစောံအတ္တဂျိုင်ဂျိုင်ကိုဝါရ၊ အတ္တမျှံကိုရပ်ဂ်လောင် ဟံ့မှော်သေ့ဂ်ဂျိုင်ဂျိုင်ဝါရ၊ ရပ်ပွဲအတ္တလောင် ဟံ့မှော်သေ့ဂ်ဂျိုင်ဂျိုင်ဝါရ၊ အတ္တပွဲရပ်လောင် ဟံ့မှော် သေ့ဂ်ဂျိုင်ဂျိုင်ဝါရ။ ဟံ့မှော်သေ့ဂ်ဝေဒနာ ပွဲအစောံအတ္တဂျိုင်ဂျိုင်ကိုဝါရ၊ အတ္တမျှံကို ဝေဒနာ ဂ်လောင် ဟံ့မှော်သေ့ဂ်ဂျိုင်ဂျိုင်ဝါရ၊ ဝေဒနာပွဲအတ္တလောင် ဟံ့မှော်သေ့ဂ်ဂျိုင်ဂျိုင်ဝါရ၊ အတ္တ ပွဲဝေဒနာလောင် ဟံ့မှော်သေ့ဂ်ဂျိုင်ဂျိုင်ဝါရ။ ဟံ့မှော်သေ့ဂ်သညာ ပွဲအစောံအတ္တဂျိုင်ဂျိုင်ကိုဝါရ၊ အတ္တမျှံကိုသညာဂ်လောင် ဟံ့မှော်သေ့ဂ်ဂျိုင်ဂျိုင်ဝါရ၊ သညာပွဲအတ္တလောင် ဟံ့မှော်သေ့ဂ်ဂျိုင်ဂျိုင် ဝါရ၊ အတ္တပွဲသညာလောင် ဟံ့မှော်သေ့ဂ်ဂျိုင်ဂျိုင်ဝါရ။ ဟံ့မှော်သေ့ဂ်သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် ပွဲအစောံအတ္တ ဂျိုင်ဂျိုင်ကိုဝါရ၊ အတ္တမျှံကိုသင်္ခါရဂမ္ဘိုင်ဂ်လောင် ဟံ့မှော်သေ့ဂ်ဂျိုင်ဂျိုင်ဝါရ၊ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် ပွဲအတ္တ လောင် ဟံ့မှော်သေ့ဂ်ဂျိုင်ဂျိုင်ဝါရ၊ အတ္တပွဲသင်္ခါရဂမ္ဘိုင်လောင် ဟံ့မှော်သေ့ဂ်ဂျိုင်ဂျိုင်ဝါရ။ ဟံ့မှော် သေ့ဂ်ဝိညာဏ် ပွဲအစောံအတ္တဂျိုင်ဂျိုင်ကိုဝါရ၊ အတ္တမျှံကိုဝိညာဏ်ဂ်လောင် ဟံ့မှော်သေ့ဂ် ဂျိုင်ဂျိုင်ဝါရ၊ ဝိညာဏ်ပွဲအတ္တလောင် ဟံ့မှော်သေ့ဂ်ဂျိုင်ဂျိုင်ဝါရ၊ အတ္တပွဲဝိညာဏ်လောင် ဟံ့မှော် သေ့ဂ်ဂျိုင်ဂျိုင်ဝါရ။ ယုံခမီတအ် ရံဝံဟောင် ခမီဂ် ဟံ့ယိုက်ပတိုန် ဇကုဇကု(ပွဲအစောံဒိဋ္ဌိ)ရ။

ယုံခမီတအ် မုရ်သၢ်လၢ် ခမီၣ် ယိုက်ပတိုန်ဇုကုဇုကု နမဇှော်စးၣ်ရောမွဲးတုန်—
ယုံခမီတအ် ပွဲသၢသနာဝံ ခမီၣ် ကလေင်ဇွေဟ်လက် ညးဇွေဟ်လက်ရ၊ ကလေင်ဒုဟ်ဒွဲ
ညးဒုဟ်ဒွဲရ၊ ကလေင်ကိုၣ်ဂီၢ်ဂီၢ် ညးကိုၣ်ဂီၢ်ဂီၢ်ရ။ ယုံခမီတအ် ရံၣ်ဟေင် ခမီၣ် ယိုက်ပတိုန်
ဇုကုဇုကု နမဇှော်စးရ။

ယုံခမီတအ် မုရ်သုာ်လို ခမီဂ် ဟံ့ယိုက်ပတိုန်ဇုာ်ဇုာ် နမဇော်စးဂ်ရောမွဲးတုန်—
ယုံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ခမီဂ် ဟံ့ကလောင်တွေဟ်လက် ညးတွေဟ်လက်ရ၊ ဟံ့ကလောင်
ဒုဟ်ဒုာ် ညးဒုဟ်ဒုာ်ရ၊ ဟံ့ကလောင်ကိုဂွံဂွံဂ် ညးကိုဂွံဂွံဂ်ရ။ ယုံခမီတအ် ရဝံ့ဟောင် ခမီဂ်
ဟံ့ယိုက်ပတိုန်ဇုာ်ဇုာ် နမဇော်စးရ။

ယုံခမီတအ် မုရ်သုာ်လီု ခမီဂ် ဗလးယေက်(ဗွဲအစောံတဏှာဝိစရိတ)ဂ်ရောမွဲးတုန်-
ယုံခမီတအ် “အဲဒ်ရ” ရံဝံ စောဲလာံဂိုင်ကေတ်ရ၊ “အဲဒ် နအကောံအရာမြုသုာ်ဝံရ” ရံဝံ
စောဲလာံဂိုင်ကေတ်ရ၊ “အဲတုပ်သုာ်ကောံညးဂမ္တိုင်ဝံရ” ရံဝံ စောဲလာံဂိုင်ကေတ်ရ၊ “အဲဒ်
နအကောံအရာမွဲသအာင်ရ” ရံဝံ စောဲလာံဂိုင်ကေတ်ရ။ “အဲဂ် တန်တလျိုင်ရ” ရံဝံ

စောလောကီကောတရ၊ “အဲဂ် ဟုံတန်တလှိုန်ရ” ရဝံ စောလောကီကောတရ၊ “အဲဒ်ညိဟာ” ရဝံ စောလောကီကောတရ၊ “အဲ မှူကိုအကောအရာမြသ်ဝံ ဒ်ညိဟာ” ရဝံ စောလောကီကောတရ၊ “အဲတုပ်သုဟ်ကောဂမ္တိုင်ဝံညိဟာ” ရဝံ စောလောကီကောတရ၊ “အဲဒ်နအကောအရာမွဲသအာင်ဟာ” ရဝံ စောလောကီကောတရ၊ “အဲဒ်မွဲး ခိုဟ်ရ” ရဝံ စောလောကီကောတရ၊ “အဲဒ် နအကောအရာမြသ်ဝံမွဲး ခိုဟ်ရ” ရဝံ စောလောကီကောတရ၊ “အဲ တုပ်သုဟ်ကောညးဂမ္တိုင်ဝံမွဲး ခိုဟ်ရ” ရဝံ စောလောကီကောတရ၊ “အဲဒ် နအကောအရာမွဲသအာင်မွဲး ခိုဟ်ရ” ရဝံ စောလောကီကောတရ၊ “အဲကြက်ဒ်ရ” ရဝံ စောလောကီကောတရ၊ “အဲကြက်ဒ် နအကောအရာမြသ်ဝံရ” ရဝံ စောလောကီကောတရ၊ “အဲကြက် တုပ်သုဟ်ကောညးဂမ္တိုင်ဝံရ” ရဝံ စောလောကီကောတရ၊ “အဲကြက်ဒ် နအကောအရာ မွဲသအာင်ရ” ရဝံ စောလောကီကောတရ။ ယုံခမိတအ် ရဝံဟောင် ခမိဂ် ပလးယေက် (ဗွဲအစောတဏှာဝိစရိတ)ရ။

ယုံခမိတအ် မုရသ်လှို ခမိဂ် ဟုံပလးယေက် (ဗွဲအစောတဏှာဝိစရိတ)ဂ်ရော မူးတုန်— ယုံခမိတအ် “အဲဒ်ရ” ရဝံ ဟုံစောလောကီကောတရ၊ “အဲဒ် နအကောအရာ မြသ်ဝံ ရ” ရဝံ ဟုံစောလောကီကောတရ၊ “အဲတုပ်သုဟ်ကောညးဂမ္တိုင်ဝံရ” ရဝံ ဟုံစော လောကီကောတရ၊ “အဲဒ် နအကောအရာမွဲသအာင်ရ” ရဝံ ဟုံစောလောကီကောတရ၊ “အဲဂ် တန်တလှိုန်ရ” ရဝံ ဟုံစောလောကီကောတရ၊ “အဲဂ် ဟုံတန်တလှိုန်ရ” ရဝံ ဟုံစောလော ကီကောတရ၊ “အဲဒ်ညိဟာ” ရဝံ ဟုံစောလောကီကောတရ၊ “အဲ မှူကိုအကောအရာမြသ်ဝံ ဒ်ညိဟာ” ရဝံ ဟုံစောလောကီကောတရ၊ “အဲတုပ်သုဟ်ကောဂမ္တိုင်ဝံညိဟာ” ရဝံ ဟုံစော လောကီကောတရ၊ “အဲဒ်နအကောအရာမွဲသအာင်ဟာ” ရဝံ ဟုံစောလောကီကောတရ၊ “အဲဒ်မွဲး ခိုဟ်ရ” ရဝံ ဟုံစောလောကီကောတရ၊ “အဲဒ် နအကောအရာမြသ်ဝံမွဲး ခိုဟ်ရ” ရဝံ ဟုံစောလောကီကောတရ၊ “အဲ တုပ်သုဟ်ကောညးဂမ္တိုင်ဝံမွဲး ခိုဟ်ရ” ရဝံ စောလော ကီကောတရ၊ “အဲဒ် နအကောအရာမွဲသအာင်မွဲး ခိုဟ်ရ” ရဝံ ဟုံစောလောကီကောတရ၊ “အဲကြက်ဒ်ရ” ရဝံ ဟုံစောလောကီကောတရ၊ “အဲကြက်ဒ် နအကောအရာမြသ်ဝံရ” ရဝံ ဟုံစောလောကီကောတရ၊ “အဲကြက်တုပ်သုဟ် ကောညးဂမ္တိုင်ဝံရ” ရဝံ စောလောကီ ကောတရ၊ “အဲကြက်ဒ် နအကောအရာမွဲသအာင်ရ” ရဝံ ဟုံစောလောကီကောတရ။ ယုံခမိ တအ် ရဝံဟောင် ခမိဂ် ဟုံပလးယေက် (ဗွဲအစောတဏှာဝိစရိတ)ရ။

ယုံခမိတအ် မုရသ်လှို ခမိဂ် ပလးဂ္တောန်ပုတ် (ဗွဲအစောတဏှာဝိစရိတ သွန်သဲက် ခန္ဓမသုန် မဒ်ပွဲပဟိရသန္တာန်)ဂ်ရော? ယုံခမိတအ် “အဲဒ် နဂီခန္ဓဝံရ” ရဝံ စောလော ကီကောတရ၊ “အဲဒ် နအကောအရာမြသ်ဝံ နဂီခန္ဓဝံရ” ရဝံ စောလောကီကောတရ၊ “အဲတုပ် သုဟ်ကောညးဂမ္တိုင်ဝံ နဂီခန္ဓဝံရ” ရဝံ စောလောကီကောတရ၊ “အဲဒ် နအကောအရာ မွဲသအာင် နဂီခန္ဓဝံရ” ရဝံ စောလောကီကောတရ၊ “အဲဂ် တန်တလှိုန် နဂီခန္ဓဝံရ” ရဝံ

စောလောကီကောလိက၊ “အဲဒါ ဟံတန်တလျှီနီ နုကိုခန္ဓဝံရ” ရဝံ စောလောကီကောလိက၊ “အဲဒါနုကိုခန္ဓဝံဟာ” ရဝံ စောလောကီကောလိက၊ “အဲ မျှံကိုအကောအရာမြသဝံ နုကိုခန္ဓဝံ နှိညိဟာ” ရဝံ စောလောကီကောလိက၊ “အဲတုပ်သုဟ်ကောဂမျှိုင်ဝံ နုကိုခန္ဓဝံဟာ” ရဝံ စောလောကီကောလိက၊ “အဲဒါနုအကောအရာမွဲသအာင် နုကိုခန္ဓ ဝံဟာ” ရဝံ စောလောကီကောလိက၊ “အဲဒါ နုကိုခန္ဓဝံမွဲး ခိုဟ်ရ” ရဝံ စောလောကီကောလိက၊ “အဲဒါ နုအကောအရာ မြသဝံ နုကိုခန္ဓဝံမွဲး ခိုဟ်ရ” ရဝံ စောလောကီကောလိက၊ “အဲ တုပ်သုဟ်ကောညးဂမျှိုင်ဝံ နုကိုခန္ဓဝံမွဲး ခိုဟ်ရ” ရဝံ စောလောကီကောလိက၊ “အဲဒါ နုအကောအရာမွဲသအာင် နုကိုခန္ဓ ဝံမွဲး ခိုဟ်ရ” ရဝံ စောလောကီကောလိက၊ “အဲကြက်ဒါ နုကိုခန္ဓဝံရ” ရဝံ စောလောကီကောလိက၊ “အဲကြက်ဒါ မျှံကိုအကောအရာမြသဝံ နုကိုခန္ဓဝံ ရ” ရဝံ စောလောကီကောလိက၊ “အဲကြက်တုပ်သုဟ်ကောညးဂမျှိုင်ဝံ နုကိုခန္ဓဝံရ” ရဝံ စောလောကီကောလိက၊ “အဲကြက်ဒါ နုအကောအရာမွဲသအာင် နုကိုခန္ဓဝံရ” ရဝံ စောလောကီကောလိက၊ ယံဝမီတအံ ရဝံဟေင် ခမိဂံ ဗလးဂ္တောန်ပုတ် (ပွဲအစောတဏှာဝိစရိတ သွန်သုတန်ခန္ဓမသုန် မဒ်ပွဲဗဟိရသန္တာန်)ရ။

ယွံခမီတအ် မုရသုာ်လၢ် ခမီၣ် ဟံဗလးဂ္တောန်ပုတ် (ဗွဲအစောံတဏှာဝိစရိတ သွန်သံ ကိုခန္ဓမသုန် မဒ်ပွဲဗဟိရသန္တာန်)ဂှ်ရော? ယွံခမီတအ် “အဲဒ် နကိုခန္ဓဝံရ” ရဝံ ဟံစောဲ လံာ်ဂိုင်ကောတ်ရ၊ “အဲဒ် နအကောဲအရာမြသုာ်ဝံ နကိုခန္ဓဝံရ” ရဝံ ဟံစောဲလံာ်ဂိုင်ကောတ်ရ၊ “အဲတုာ်သုာ်ကောံညးဂမၠိုင်ဝံ နကိုခန္ဓဝံရ” ရဝံ ဟံစောဲလံာ်ဂိုင်ကောတ်ရ၊ “အဲဒ် နအကောဲ အရာမွဲသအာင် နကိုခန္ဓဝံရ” ရဝံ ဟံစောဲလံာ်ဂိုင်ကောတ်ရ။ “အဲဂှ် တန်တ လျိုင် နကိုခန္ဓ ဝံရ” ရဝံ ဟံစောဲလံာ်ဂိုင်ကောတ်ရ၊ “အဲဂှ် ဟံတန်တလျိုင် နကိုခန္ဓဝံရ” ရဝံ ဟံစောဲ လံာ်ဂိုင်ကောတ်ရ၊ “အဲဒ် နကိုခန္ဓဝံဟာ” ရဝံ ဟံစောဲလံာ်ဂိုင်ကောတ်ရ၊ “အဲ မွဲကိုအကောဲ အရာမြသုာ်ဝံ နကိုခန္ဓဝံ ဒ်ညီဟာ” ရဝံ ဟံစောဲလံာ်ဂိုင်ကောတ်ရ၊ “အဲတုာ်သုာ်ကောံ ဂမၠိုင်ဝံ နကိုခန္ဓဝံဟာ” ရဝံ ဟံစောဲလံာ်ဂိုင်ကောတ်ရ၊ “အဲဒ်နအကောဲ အရာမွဲသအာင် နကို ခန္ဓဝံဟာ” ရဝံ ဟံစောဲလံာ်ဂိုင်ကောတ်ရ။ “အဲဒ် နကိုခန္ဓဝံမွဲး ခိုဟ်ရ” ရဝံ ဟံစောဲ လံာ်ဂိုင်ကောတ်ရ၊ “အဲဒ် နအကောဲအရာမြသုာ်ဝံ နကိုခန္ဓဝံမွဲး ခိုဟ်ရ” ရဝံ ဟံစောဲ လံာ်ဂိုင်ကောတ်ရ၊ “အဲ တုာ်သုာ်ကောံညးဂမၠိုင်ဝံ နကိုခန္ဓဝံမွဲး ခိုဟ်ရ” ရဝံ ဟံစောဲ လံာ်ဂိုင်ကောတ်ရ၊ “အဲဒ် နအကောဲအရာမွဲသအာင် နကိုခန္ဓဝံမွဲး ခိုဟ်ရ” ရဝံ ဟံစောဲ လံာ်ဂိုင်ကောတ်ရ။ “အဲကြက်ဒ် နကိုခန္ဓဝံရ” ရဝံ ဟံစောဲလံာ်ဂိုင်ကောတ်ရ၊ “အဲကြက်ဒ် မွဲကိုအကောဲအရာမြသုာ်ဝံ နကိုခန္ဓဝံ ရ” ရဝံ ဟံစောဲလံာ်ဂိုင်ကောတ်ရ၊ “အဲကြက်တုာ် သုာ်ကောံညးဂမၠိုင်ဝံ နကိုခန္ဓဝံရ”ရဝံ ဟံစောဲလံာ်ဂိုင်ကောတ်ရ၊ “အဲကြက်ဒ် နအကောဲ အရာမွဲသအာင် နကိုခန္ဓဝံရ” ရဝံ ဟံစောဲလံာ်ဂိုင်ကောတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဝံဟောင် ခမီၣ် ဟံဗလးဂ္တောန်ပုတ် (ဗွဲအစောံတဏှာဝိစရိတ သွန်သံကိုခန္ဓမသုန် မဒ်ပွဲဗဟိရသန္တာန်)ရ။

ယုံခမိတအ် မုရ်သုာ်လၢ် ခမိၣ် ချပ်ငုၣ်ငုၣ်(ဗွဲအစောံမာနမ္မးအဲ)ဂ့ၢ်ရော? ယုံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိၣ် ဂပ်ဝံပါကွဲၣ်မာနမ္မးအဲတဲ ဟံၣ်သေၣ်ရ၊ ဂပ်ဝံကုတ်ကွဲၣ်ရီၣ်ဟံၣ်ကွက်တဲ

ဟံသေင်ရ၊ ဂပ်ဝ်သွကေံသုဟ်ညံင်ရ်အရာဒတန် တံတုာ်ပိုက်ကေံတဲ ဟံသေင်ရ၊ ဂပ်ဝ်သွကေံ ပွဟံကတိုန်မဲ့လှေ်ပုန်တဲ ဟံသေင်ရ၊ ဟံမဲ့ကိုသဘ်ပွမကတိုန်မဲ့ကြဲ ဟံသေင်ရ။ ယံခမီတအ် ရံဝံဟေင် ခမီဂ် ချပ်ငှင်ငှ(ဗွဲအစောံမာနမူးအဲ)ရ။

ယံခမီတအ် မုရ်သင်လို ခမီဂ် ဟံချပ်ငှင်ငှ(ဗွဲအစောံမာနမူးအဲ)ဂ်ရော? ယံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ဂပ်ဝ်ပါကေံမာနမူးအဲတုန်ရ၊ ဂပ်ဝ်ကုတ်ကေံရိုဟ်ကွက်တုန်ရ၊ ဂပ်ဝ်သွကေံသုဟ်ညံင်ရ်အရာဒတန် တံတုာ်ပိုက်ကေံတဲတုန်ရ၊ ဂပ်ဝ်သွကေံ ပွဟံကတိုန်မဲ့လှေ်ပုန်တဲ နှိရ၊ ဟံမဲ့ကိုသဘ် ပွမကတိုန်မဲ့ကြဲရ။ ယံခမီတအ် ရံဝံဟေင် ခမီဂ် ဟံချပ်ငှင်ငှ(ဗွဲအစောံမာနမူးအဲ)ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

မဟာဝဂ် မရနက်ကိုမသုန်တဲရ။

စတုတ္ထ သုတ်မသုန်စောံ တဲရောင်။

၅။ ပဉ္စမပဏ္ဏာသက

ပဉ္စမ သုတ်မသုန်စော်

(၂၁) ၁။ သပ္ပုရိသဝဂ် ၁။ သုတ်သိက္ခာပဒ

၂၀၁။ ယုံခမီတအ် ကြက်တွံကိုကုမူးတအ်ညးဂမ္တိုင် ညးယုတ်မာကို ညးယုတ်မာ လ္လှူညးယုတ်မာကို ညးသပ္ပုရိတ်ကို ညးသပ္ပုရိတ် လ္လှူညးသပ္ပုရိတ်ကိုရ။ ဩဝ်ကလင် ပင်မိုင် ခရ်အိုတ်ညိ၊ ဩဝ်သပ္ပုရိတ် ဗွဲမဒးအိုတ်ညိ၊ ကြက်တွံကိုရ ရံဝံ သုတ်ရ။ “ယုံကျာ်မ္တိုင် ခိုတ်ရ” ရံဝံ ခမီဂမ္တိုင် ကလင်ဂရင်ပတိ ကုတိလမ္တိုင်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ။ တိလမ္တိုင်ကျာ်တြဲ တွံကိုခရ်ဝံရ—

ယုံခမီတအ် ညးယုတ်မာမူးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယုံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုင် ဂစိုတ်လမ္တိုင်ညးရ၊ ဂိုင်ကွတ်ကောတ်ဂြပ်ညးဟံကိုရ၊ ဒွေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ဟိုဂလာန်ကိုက်ဗွန် ဟံသာစုတ်ရ၊ သုင်စသိအရက် မဒ်ဟိုတ်မစုမာရ။ ယုံခမီတအ် ညးဝံ ကော်ခဂးရံဝံမူး ညးယုတ်မာရ။

ယုံခမီတအ် ညးယုတ်မာ လ္လှူညးယုတ်မာမူးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယုံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုင် အလိုဇကုလေဝ် ဂစိုတ်လမ္တိုင်ညးရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပမဂစိုတ်လမ္တိုင်ညးရ။ အလိုဇကုလေဝ် ဂိုင်ကွတ်ကောတ်ဂြပ်ညးဟံကိုရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပမဂိုင်ကွတ်ကောတ်ဂြပ်ညးဟံကိုရ။ အလိုဇကုလေဝ် ဒွေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပမဒွေတ် ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်ရ၊ အလိုဇကုလေဝ် ဟိုဂလာန်ကိုက်ဗွန် ဟံသာစုတ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန် ဂိုင်ကောတ် ပွဲပမဟိုဂလာန်ကိုက်ဗွန် ဟံသာစုတ်ရ၊ အလိုဇကုလေဝ် သုင်စသိအရက် မဒ် ဟိုတ်မစုမာရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပမသုင်စသိအရက် မဒ်ဟိုတ် မစုမာရ။ ယုံခမီတအ် ညးဝံ ကော်ခဂး ရံဝံမူး ညးယုတ်မာ လ္လှူညးယုတ်မာရ။

ယုံခမီတအ် ညးသပ္ပုရိတ်မူးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယုံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုင် ဝေင်ပါကျေံ နူပမဂစိုတ်လမ္တိုင်ညးရ၊ ဝေင်ပါကျေံ နူပမဂိုင်ကွတ်ကောတ်ဂြပ်ညးဟံကိုရ၊ ဝေင် ပါကျေံ နူပမဒွေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ဝေင်ပါကျေံ နူပမဟိုဂလာန်ကိုက်ဗွန် ဟံသာစုတ်ရ၊ ဝေင်ပါကျေံ နူပမသုင်စသိအရက် မဒ်ဟိုတ်မစုမာရ။ ယုံခမီတအ် ညးဝံ ကော်ခဂး ရံဝံမူး ညးသပ္ပုရိတ်ရ။

ယုံခမီတအ် ညးသပ္ပုရိတ် လ္လှူညးသပ္ပုရိတ်မူးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယုံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုင် အလိုဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကျေံ နူပမဂစိုတ်လမ္တိုင်ညးရ၊ ညးသအာင်လေဝ်

ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကော့ နူပွမစိုတ်လမျိုဉ်းရ။ အလိုဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကော့ နူပွမဂိုင်ကောတ်ဂြပ်ဉ်းဟံ့ကိုရ။ ဉးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကော့ နူပွမဂိုင်ကောတ်ဂြပ်ဉ်းဟံ့ကိုရ။ အလိုဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကော့ နူပွမဒေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမျိုဉ်ရ။ ဉးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကော့ နူပွမဒေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမျိုဉ်ရ။ အလိုဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကော့ နူပွမဟိုဂလာန်ကိုက်ဗွန် ဟံ့ဍုတ်ရ။ ဉးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကော့ နူပွမဟိုဂလာန်ကိုက်ဗွန် ဟံ့ဍုတ်ရ။ အလိုဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကော့ နူပွမသုင်စသိအရက် မဒ်ဟိုတ်မစူမာဲရ။ ဉးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကော့ နူပွမသုင်စသိအရက် မဒ်ဟိုတ်မစူမာဲရ။ ယံခမိတအ် ဉးဝံ ကော်ခဂး ရံဝံမွဲး ဉးသပျုရိုဟ် လျှဉ်း သပျုရိုဟ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်အဿဒ္ဒ

၂၀၂။ ယံခမိတအ် ကြက်တွံကိုကုမူးတအ်ဉ်းဂမျိုဉ် ဉးယုတ်မာကို ဉးယုတ်မာ လျှဉ်းယုတ်မာကို ဉးသပျုရိုဟ်ကို ဉးသပျုရိုဟ် လျှဉ်းသပျုရိုဟ်ကိုရ။ ဩဝ်ကလင်ပင်မှိုင် ဓရ်ဂိုအိုတ်ညို။ ပ ။

ယံခမိတအ် ဉးယုတ်မာမူးဂ် ဉးဍုင်ရော? ယံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ဉးလှိုက် ဟံ့မွဲကိုဓရ်သဒ္ဒါရ။ ဟံ့မွဲကိုပွမဝေင်ပါရ။ ဟံ့မွဲကိုပွမလကိုတ်ပါရ။ လှိုင်လညာတ်အောန်ရ။ လျှဉ်းလှိုင်ရ။ သတိတိတ်ဗွဲးရ။ ဟံ့မွဲကိုပညာရ။ ယံခမိတအ် ဉးဝံ ကော်ခဂး ရံဝံမွဲး ဉးယုတ်မာရ။

ယံခမိတအ် ဉးယုတ်မာ လျှဉ်းယုတ်မာမူးဂ် ဉးဍုင်ရော? ယံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ဉးလှိုက် အလိုဇကုလေဝ် ဟံ့မွဲကိုဓရ်သဒ္ဒါရ။ ဉးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမဟံ့မွဲကိုဓရ်သဒ္ဒါရ။ အလိုဇကုလေဝ် ဟံ့မွဲကိုပွမဝေင်ပါရ။ ဉးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမဟံ့မွဲကိုပွမဝေင်ပါရ။ အလိုဇကုလေဝ် ဟံ့မွဲကိုပွမလကိုတ်ပါရ။ ဉးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမဟံ့မွဲကိုပွမလကိုတ်ပါရ။ အလိုဇကုလေဝ် လှိုင်လညာတ်အောန်ရ။ ဉးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမလှိုင်လညာတ်အောန်ရ။ အလိုဇကုလေဝ် လျှဉ်းလှိုင်ရ။ ဉးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမလျှဉ်းလှိုင်ရ။ အလိုဇကုလေဝ် သတိတိတ်ဗွဲးရ။ ဉးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမသတိတိတ်ဗွဲးရ။ အလိုဇကုလေဝ် ဟံ့မွဲကိုပညာရ။ ဉးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမဟံ့မွဲကိုပညာရ။ ယံခမိတအ် ဉးဝံ ကော်ခဂး ရံဝံမွဲး ဉးယုတ်မာ လျှဉ်းယုတ်မာရ။

ယံခမီတအံ ညးသပ္ပရိဟ်မွဲးဂ် ညးဇျှော်ရော? ယံခမီတအံ ပွဲလောကဝံ ညးလျှိုဂ် မွဲကုဓရသဒ္ဓါရ၊ မွဲကုပ္ပမဂ္ဂပါပ်ရ၊ မွဲကုပ္ပမလကုတ်ပါပ်ရ၊ လွိုင်လညာတ်ဂြိုဏ်ရ၊ မွဲကုလ္လိမသကာတ်ရ၊ မွဲကုသတိရ၊ မွဲကုပညာရ။ ယံခမီတအံ ညးဝံ ကော်ခဂးရဝံမွဲး ညးသပ္ပရိဟ်ရ။

ယံခမီတအံ ညးသပ္ပရိဟ် လ္လှညးသပ္ပရိဟ်မွဲးဂ် ညးဇျှော်ရော? ယံခမီတအံ ပွဲလောကဝံ ညးလျှိုဂ် အလိုဇကုလေဝ် မွဲကုဓရသဒ္ဓါရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပ္ပမမွဲကုဓရသဒ္ဓါရ၊ အလိုဇကုလေဝ် မွဲကုပ္ပမဂ္ဂပါပ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပ္ပမမွဲကုပ္ပမဂ္ဂပါပ်ရ၊ အလိုဇကုလေဝ် မွဲကုပ္ပမလကုတ်ပါပ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပ္ပမမွဲကုပ္ပမလကုတ်ပါပ်ရ၊ အလိုဇကုလေဝ် လွိုင်လညာတ်ဂြိုဏ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပ္ပမလွိုင်လညာတ်ဂြိုဏ်ရ၊ အလိုဇကုလေဝ် မွဲကုလ္လိမသကာတ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပ္ပမမွဲကုလ္လိမသကာတ်ရ၊ အလိုဇကုလေဝ် မွဲကုသတိပြာကဋ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပ္ပမမွဲကုသတိပြာကဋ်ရ၊ အလိုဇကုလေဝ် ချိုက်ပေင်ကိုပညာရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပ္ပမချိုက်ပေင်ကိုပညာရ။ ယံခမီတအံ ညးဝံ ကော်ခဂး ရဝံမွဲး ညးသပ္ပရိဟ် လ္လှညးသပ္ပရိဟ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်သတ္တကမ္မ

၂၀၃။ ယံခမီတအံ ကြက်တွံကိုကုမူးတအံညးဂမ္တိုင် ညးယုတ်မာကို ညးယုတ်မာ လ္လှညးယုတ်မာကို ညးသပ္ပရိဟ်ကို ညးသပ္ပရိဟ် လ္လှညးသပ္ပရိဟ်ကိုရ။ ဩဝကလင်ပင်မှိုင် ဓရ်ဂ်အိုတ်ညိ။ ပ ။

ယံခမီတအံ ညးယုတ်မာမွဲးဂ် ညးဇျှော်ရော? ယံခမီတအံ ပွဲလောကဝံ ညးလျှိုဂ် ဂစိုတ်လမျိုဉ်းရ၊ ဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟံ့ကိုရ၊ ဒွေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ဟိုဂလာန်ကိုဗွန် ဟံ့ညံ့စွတ်ရ၊ ဟိုဂလာန်ဗျိုအကြာရ၊ ဟိုဂလာန်ကြိုင်မျိုဟ်သကာတ်မြဟ်ရ၊ ဟိုဂလာန်သာသပအ်မသက္ကဂုဏ်ဖိုရ။ ယံခမီတအံ ညးဝံ ကော်ခဂး ရဝံမွဲး ညးယုတ်မာရ။

ယံခမီတအံ ညးယုတ်မာ လ္လှညးယုတ်မာမွဲးဂ် ညးဇျှော်ရော? ယံခမီတအံ ပွဲလောကဝံ ညးလျှိုဂ် အလိုဇကုလေဝ် ဂစိုတ်လမျိုဉ်းရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပ္ပမဂစိုတ်လမျိုဉ်းရ၊ အလိုဇကုလေဝ် ဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟံ့ကိုရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပ္ပမဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟံ့ကိုရ၊ အလိုဇကုလေဝ် ဒွေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပ္ပမဒွေတ် ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်ရ၊ အလိုဇကုလေဝ် ဟိုဂလာန်ကိုဗွန် ဟံ့ညံ့စွတ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပ္ပမဟိုဂလာန်ကိုဗွန် ဟံ့ညံ့စွတ်ရ၊ အလိုဇကုလေဝ် ဟိုဂလာန်ဗျိုအကြာရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပ္ပမဟိုဂလာန်ဗျိုအကြာရ၊ အလိုဇကုလေဝ် ဟိုဂလာန်

ကြံင်မှိုဟ်သကာတ်မြဟ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမဟိုဂလာန်ကြံင်မှိုဟ် သကာတ်မြဟ်ရ။ အလိုဇကုလေဝ် ဟိုဂလာန်သာသပအ်မသက္ကုဂုဏ်ဖိုရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမဟိုဂလာန်သာသပအ်မသက္ကုဂုဏ်ဖိုရ။ ယွံခမီတအ် ညးဝံ ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး ညးယုတ်မာ လ္လှညးယုတ်မာရ။

ယွံခမီတအ် ညးသပျုရိုဟ်မွဲးဂှ် ညးချော်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျိုက် ဝေင်ပါကေံ နူပွမစိုတ်လမျီုညးရ၊ ဝေင်ပါကေံ နူပွမဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟံ့ကိုရ၊ ဝေင်ပါ ကေံ နူပွမဒေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမၠိုင်ရ၊ ဝေင်ပါကေံ နူပွမဟိုဂလာန်ကိုက်ဗွန် ဟံ့ညံ စုတ်ရ၊ ဝေင်ပါကေံ နူပွမဟိုဂလာန်ဗျိုအကြာရ၊ ဝေင်ပါကေံ နူပွမဟိုဂလာန် ကြံင်မှိုဟ် သကာတ်မြဟ်ရ၊ ဝေင်ပါကေံ နူပွမဟိုဂလာန်သာသပအ်မသက္ကုဂုဏ်ဖိုရ။ ယွံခမီတအ် ညးဝံ ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး ညးသပျုရိုဟ်ရ။

ယွံခမီတအ် ညးသပျုရိုဟ် လ္လှညးသပျုရိုဟ်မွဲးဂှ် ညးချော်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလော ကဝံ ညးလျိုက် အလိုဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကေံ နူပွမစိုတ်လမျီုညးရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကေံ နူပွမစိုတ်လမျီုညးရ။ အလိုဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကေံ နူပွမဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟံ့ကိုရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကေံ နူပွမဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟံ့ကိုရ။ အလိုဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကေံ နူပွမဒေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမၠိုင်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကေံ နူပွမဒေတ်ဗွဲမ မှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမၠိုင်ရ၊ အလိုဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကေံ နူပွမဟို ဂလာန်ကိုက်ဗွန် ဟံ့ညံ စုတ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကေံ နူပွမဟိုဂလာန်ကိုက်ဗွန် ဟံ့ညံစုတ်ရ၊ အလိုဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကေံ နူပွမဟိုဂလာန်ဗျိုအကြာရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကေံ နူပွမဟိုဂလာန်ဗျိုအကြာရ၊ အလိုဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကေံ နူပွမဟိုဂလာန်ကြံင်မှိုဟ်သကာတ်မြဟ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမ ဝေင်ပါကေံ နူပွမဟိုဂလာန်ကြံင်မှိုဟ်သကာတ်မြဟ်ရ။ အလိုဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကေံ နူပွမဟို ဂလာန်သာသပအ်မသက္ကုဂုဏ်ဖိုရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကေံ နူပွမဟိုဂလာန်သာသပအ်မသက္ကုဂုဏ်ဖိုရ။ ယွံခမီတအ် ညးဝံ ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး ညးသပျုရိုဟ် လ္လှညးသပျုရိုဟ်ရ ရဲဝံ (သွေးတဲရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဒသကမ္မ

၂၀၄။ ယွံခမီတအ် ကြက်တွံကိုကုမူးတအ်ညးဂမၠိုင် ညးယုတ်မာကို ညးယုတ်မာ လ္လှညးယုတ်မာကို ညးသပျုရိုဟ်ကို ညးသပျုရိုဟ် လ္လှညးသပျုရိုဟ်ကိုရ။ ဩဝကလင်ပင်မှိုင် ဓရ်ဂံအိုတ်ညိ။ ပ ။

ယံခမီတအံ ညးယုတ်မာမ္မးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယံခမီတအံ ပွဲလောကဝံ ညးလှိုဂ် ဂစိတ်လမ္ပိညးရ၊ ဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟံကိုရ၊ ဒေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ဟိုဂလာန်ကိုက်ဗွန် ဟံ့သုတ်စုတ်ရ၊ ဟိုဂလာန်ဗျိုအကြာရ၊ ဟိုဂလာန်ကြိုင်မှိုဟ်သကာတ် မြဟ်ရ၊ ဟိုဂလာန်သာသပအ်မသက္ကုဂုဏ်ဖိုရ၊ ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမထွေန်စပ်မဂ်ဂှ်ဂိုင်ရ၊ မှိုကိုစိတ် မိက်ကိုလိုလ်ရ၊ မှိုကိုကွေတ်မှာရာရ။ ယံခမီတအံ ညးဝံ ကော်ခဂး ရဝံမ္မး ညးယုတ်မာရ။

ယံခမီတအံ ညးယုတ်မာ လ္လှညးယုတ်မာမ္မးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယံခမီတအံ ပွဲလောကဝံ ညးလှိုဂ် အလိုဇေယျလေဝ် ဂစိတ်လမ္ပိညးရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမဂစိတ်လမ္ပိညးရ ။ ပ ။ အလိုဇေယျလေဝ် ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမထွေန်စပ်မဂ်ဂှ်ဂိုင်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမထွေန်စပ်မဂ်ဂှ်ဂိုင်ရ၊ အလိုဇေယျလေဝ် မှိုကိုစိတ် မိက်ကိုလိုလ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမမှိုကိုစိတ် မိက်ကိုလိုလ်ရ။ အလိုဇေယျလေဝ် မှိုကိုကွေတ်မှာရာရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမမှိုကိုကွေတ်မှာရာရ။ ယံခမီတအံ ညးဝံ ကော်ခဂး ရဝံမ္မး ညးယုတ်မာ လ္လှညးယုတ်မာရ။

ယံခမီတအံ ညးသပ္ပရိဟ်မ္မးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယံခမီတအံ ပွဲလောကဝံ ညးလှိုဂ် ဝေင်ပါကေံ နူပွမဂစိတ်လမ္ပိညးရ ။ ပ ။ ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမထွေန်စပ်မဂ်ဂှ်ဟံ့ဂိုင်ရ၊ ဟံ့မ္မး ကိုစိတ် မိက်ကိုလိုလ်ရ၊ မှိုကိုကွေတ်မသုတ်စုတ်ရ။ ယံခမီတအံ ညးဝံ ကော်ခဂး ရဝံမ္မး ညးသပ္ပရိဟ်ရ။

ယံခမီတအံ ခုညးသပ္ပရိဟ် လ္လှညးသပ္ပရိဟ်မ္မးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယံခမီတအံ ပွဲလောကဝံ ညးလှိုဂ် အလိုဇေယျလေဝ် ဝေင်ပါကေံ နူပွမဂစိတ်လမ္ပိညးရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကေံ နူပွမဂစိတ်လမ္ပိညးရ ။ ပ ။ အလိုဇေယျလေဝ် ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမထွေန်စပ်မဂ်ဂှ်ဟံ့ဂိုင်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမဟံ့မ္မးကို ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမထွေန်စပ်မဂ်ဂှ်ရ၊ အလိုဇေယျလေဝ် ဟံ့မ္မးကိုစိတ် မိက်ကိုလိုလ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမဟံ့မိက်ကိုလိုလ်ရ။ အလိုဇေယျလေဝ် မှိုကိုကွေတ်သုတ်စုတ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမမှိုကိုကွေတ်မသုတ်စုတ်ရ။ ယံခမီတအံ ညးဝံ ကော်ခဂး ရဝံမ္မး ညးသပ္ပရိဟ် လ္လှညးသပ္ပရိဟ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်အဋ္ဌကိက

၂၀၅။ ယံခမီတအံ ကြက်တွံကိုကုမ္မးတအံညးဂမ္တိုင် ညးယုတ်မာကို ညးယုတ်မာ လ္လှညးယုတ်မာကို ညးသပ္ပရိဟ်ကို ညးသပ္ပရိဟ် လ္လှညးသပ္ပရိဟ်ကိုရ။ ဩဝကလင်ပင်မှိုင် ဓရ်ဂ်အိတ်ညိ။ ပ ။

ယွံခမီတအ် ညးယုတ်မာမွဲဂှ် ညးခွဲဂှ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျိုက် မွဲကိကွေတ်မာရာရ၊ မွဲကိကသပ်မာရာရ၊ မွဲကိဂလာန်မာရာရ၊ မွဲကိကမ္မောန်မာရာရ၊ မွဲကိ ပွမယိုင်လမျီုမာရာရ၊ မွဲကိပွမပတိတ်ဇြဟတ်မာရာရ၊ မွဲကိပွမဗ်ဗျုဟ်မာရာရ၊ မွဲကိပွမ တန်ကြန်မာရာရ။ ယွံခမီတအ် ညးဝံ ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး ညးယုတ်မာရ။

ယွံခမီတအ် ညးယုတ်မာ လ္လှညးယုတ်မာမွဲဂှ် ညးခွဲဂှ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလော ကဝံ ညးလျိုက် အလိုဇကုလေဝ် မွဲကိကွေတ်မာရာရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲကွေတ်မာရာရ။ အလိုဇကုလေဝ် မွဲကိကသပ်မာရာရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိဒဂိုန် ဂိုင်ကေတ် ပွဲကသပ်မာရာရ။ အလိုဇကုလေဝ် မွဲကိဂလာန်မာရာရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲဂလာန်မာရာရ။ အလိုဇကုလေဝ် မွဲကိကမ္မောန်မာရာရ၊ ညးသအာင် လေဝ် ကိဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲကမ္မောန်မာရာရ၊ အလိုဇကုလေဝ် မွဲကိပွမယိုင်လမျီုမာ ရာရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမယိုင်လမျီုမာရာရ။ အလိုဇကုလေဝ် မွဲကိပွမ ပတိတ်ဇြဟတ်မာရာရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမပတိတ် ဇြဟတ်မာရာရ။ အလိုဇကုလေဝ် မွဲကိပွမဗ်ဗျုဟ်မာရာရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိဒဂိုန် ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမဗ်ဗျုဟ် မာရာရ။ အလိုဇကုလေဝ် မွဲကိပွမတန်ကြန်မာရာရ၊ ညးသအာင် လေဝ် ကိဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမတန်ကြန်မာရာရ။ ယွံခမီတအ် ညးဝံ ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး ညးယုတ်မာ လ္လှညးယုတ်မာရ။

ယွံခမီတအ် ညးသပျုရိုဟ်မွဲဂှ် ညးခွဲဂှ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျိုက် မွဲကိကွေတ် မဉာ်စုတ်ရ၊ မွဲကိကသပ် မဉာ်စုတ်ရ၊ မွဲကိဂလာန်ဉာ်စုတ်ရ၊ မွဲကိကမ္မောန် မဉာ်စုတ်ရ၊ မွဲကိပွမယိုင်လမျီု မဉာ်စုတ်ရ၊ မွဲကိပွမပတိတ်ဇြဟတ် မဉာ်စုတ်ရ၊ မွဲကိ ပွမဗ်ဗျုဟ် မဉာ်စုတ်ရ၊ မွဲကိပွမတန်ကြန် မဉာ်စုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးဝံ ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး ညးသပျုရိုဟ်ရ။

ယွံခမီတအ် ညးသပျုရိုဟ် လ္လှညးသပျုရိုဟ်မွဲဂှ် ညးခွဲဂှ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျိုက် အလိုဇကုလေဝ် မွဲကိကွေတ် မဉာ်စုတ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိဒဂိုန် ဂိုင်ကေတ် ပွဲကွေတ်မဉာ်စုတ်ရ။ အလိုဇကုလေဝ် မွဲကိကသပ်မဉာ်စုတ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲကသပ်မဉာ်စုတ်ရ။ အလိုဇကုလေဝ် မွဲကိဂလာန်မဉာ်စုတ်ရ၊ ညးသ အာင်လေဝ် ကိဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲဂလာန်မဉာ်စုတ်ရ။ အလိုဇကုလေဝ် မွဲကိကမ္မောန်မဉာ် စုတ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲကမ္မောန်မဉာ်စုတ်ရ။ အလိုဇကုလေဝ် မွဲကိပွမယိုင်လမျီု မဉာ်စုတ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမယိုင်လမျီု မဉာ်စုတ်ရ။ အလိုဇကုလေဝ် မွဲကိပွမပတိတ်ဇြဟတ် မဉာ်စုတ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိဒဂိုန် ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမပတိတ်ဇြဟတ်မဉာ်စုတ်ရ။ အလိုဇကုလေဝ် မွဲကိပွမဗ်ဗျုဟ်မဉာ်စုတ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမဗ်ဗျုဟ်မဉာ်စုတ်ရ။ အလိုဇကုလေဝ် မွဲကိပွမ

တန်ကြန်မချာံစွတ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမတန်ကြန်မချာံစွတ်ရ။
ယွံခမိတအ် ညးဝံ ကော်ခဂးရဝံမွဲး ညးသပ္ပရိဟ် လ္လှညးသပ္ပရိဟ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဒသမဂ္ဂ

၂၀၆။ ယွံခမိတအ် ကြက်တွံကိုကုမူးတအ်ညးဂမ္တိုင် ညးယုတ်မာကို ညးယုတ်မာ
လ္လှညးယုတ်မာကို ညးသပ္ပရိဟ်ကို ညးသပ္ပရိဟ် လ္လှညးသပ္ပရိဟ်ကိုရ။ ဩဝ်ကလင်ပင်မှိုင်
ခရိုက်အိုတ်ညိ။ ပ ။

ယွံခမိတအ် ညးယုတ်မာမူးကို ညးခွဲဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက်
မုံကိုကွေတ်မှာရာရ ။ ပ ။ မုံကိုလညာတ်ဉာဏ်မှာရာရ၊ မုံကိုပွမတိတ်ဗွးမှာရာရ။ ယွံခမိတအ်
ညးဝံ ကော်ခဂး ရဝံမွဲး ညးယုတ်မာရ။

ယွံခမိတအ် ညးယုတ်မာ လ္လှညးယုတ်မာမူးကို ညးခွဲဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလော
ကဝံ ညးလှိုက် အလိုဇကုလေဝ် မုံကိုကွေတ်မှာရာရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်
ပွဲကွေတ်မှာရာရ ။ ပ ။ အလိုဇကုလေဝ် မုံကိုလညာတ်ဉာဏ်မှာရာရ၊ ညးသအာင်လေဝ်
ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲလညာတ်ဉာဏ်မှာရာရ။ အလိုဇကုလေဝ် မုံကိုပွမတိတ်ဗွးမှာရာရ၊
ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမတိတ်ဗွးမှာရာရ။ ယွံခမိတအ် ညးဝံ ကော်ခဂး
ရဝံမွဲး ညးယုတ်မာ လ္လှညးယုတ်မာရ။

ယွံခမိတအ် ညးသပ္ပရိဟ်မူးကို ညးခွဲဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက်
မုံကိုကွေတ်မချာံစွတ်ရ ။ ပ ။ မုံကိုလညာတ်ဉာဏ်မချာံစွတ်ရ၊ မုံကိုပွမတိတ်ဗွးမချာံစွတ်ရ။
ယွံခမိတအ် ညးဝံ ကော်ခဂး ရဝံမွဲး ညးသပ္ပရိဟ်ရ။

ယွံခမိတအ် ညးသပ္ပရိဟ် လ္လှညးသပ္ပရိဟ်မူးကို ညးခွဲဂ်ရော? ယွံခမိတအ်
ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက် အလိုဇကုလေဝ် မုံကိုကွေတ်မချာံစွတ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်
ဂိုင်ကေတ် ပွဲကွေတ်မချာံစွတ်ရ ။ ပ ။ အလိုဇကုလေဝ် မုံကိုလညာတ်ဉာဏ်မချာံစွတ်ရ၊
ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲလညာတ်ဉာဏ်မချာံစွတ်ရ။ အလိုဇကုလေဝ် မုံကို
ပွမတိတ်ဗွးမချာံစွတ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမတိတ်ဗွးမချာံစွတ်ရ။
ယွံခမိတအ် ညးဝံ ကော်ခဂး ရဝံမွဲး ညးသပ္ပရိဟ် လ္လှညးသပ္ပရိဟ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

မာတိကာ

၇။ သုတ်ပဌမ ပါပဓမ္မ

၂၀၇။ ယံခမီတအ် ကြက်တွံကိုကုမူးတအ်ညးဂမ္တိုင် ညးယုတ်ကို ညးယုတ်လ္လှူ ညးယုတ်ကို ညးခိုဟ်ဆဲးကို ညးခိုဟ်ဆဲး လ္လှူညးခိုဟ်ဆဲးကိုရ။ ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင် ဓရ်အိုတ်ညိ။ ပ ။

ယံခမီတအ် ညးယုတ်မူးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက် မှုံအလေံဂစိုတ်လမျီုညးရ ။ ပ ။ မှုံကိုကွေတ်မှာရာရ။ ယံခမီတအ် ညးဝံ ကော်ခဲး ရဝံမူး ညးယုတ်ရ။

ယံခမီတအ် ညးယုတ် လ္လှူညးယုတ်မူးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက် အလိုဇကုလေဝ် ဂစိုတ်လမျီုညးရ။ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပမ ဂစိုတ်လမျီုညးရ ။ ပ ။ အလိုဇကုလေဝ် မှုံကိုကွေတ်မှာရာရ။ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန် ဂိုင်ကေတ် ပွဲကွေတ်မှာရာရ။ ယံခမီတအ် ညးဝံ ကော်ခဲး ရဝံမူး ညးယုတ် လ္လှူညးယုတ်ရ။

ယံခမီတအ် ညးခိုဟ်ဆဲးမူးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက် ဝေင်ပါကွေံ နူပမဂစိုတ်လမျီုညးရ ။ ပ ။ မှုံကိုကွေတ်မချာ်စုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ညးဝံ ကော်ခဲး ရဝံမူး ညးခိုဟ်ဆဲးရ။

ယံခမီတအ် ညးခိုဟ်ဆဲး လ္လှူညးခိုဟ်ဆဲးမူးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယံခမီတအ် ပွဲလော ကဝံ ညးလှိုက် အလိုဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကွေံ နူပမဂစိုတ်လမျီုညးရ။ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပမဝေင်ပါကွေံ နူပမဂစိုတ်လမျီုညးရ ။ ပ ။ အလိုဇကုလေဝ် မှုံကို ကွေတ်မချာ်စုတ်ရ။ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲကွေတ်မချာ်စုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ညးဝံ ကော်ခဲး ရဝံမူး ညးခိုဟ်ဆဲး လ္လှူညးခိုဟ်ဆဲးရ ရဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဒုတိယ ပါပဓမ္မ

၂၀၈။ ယံခမီတအ် ကြက်တွံကိုကုမူးတအ်ညးဂမ္တိုင် ညးယုတ်ကို ညးယုတ်လ္လှူ ညးယုတ်ကို ညးခိုဟ်ဆဲးကို ညးခိုဟ်ဆဲး လ္လှူညးခိုဟ်ဆဲးကိုရ။ ဩဝ်ကကင်ပင်မိုင် ဓရ်အိုတ်ညိ။ ပ ။

ယံခမီတအ် ညးယုတ်မူးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက် မှုံကိုကွေတ်မှာရာရ ။ ပ ။ မှုံကိုလညာတ်ညဏ်မှာရာရ။ မှုံကိုပွမတ်တဗ္ဗးမှာရာရ။ ယံခမီ တအ် ညးဝံ ကော်ခဲး ရဝံမူး ညးယုတ်ရ။

မာတိကာ

ယံခမီတအံ ညးယုတ် လ္လှညးယုတ်မွဲဂှ် ညးခွဲဂှ်ရော? ယံခမီတအံ ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက် အလိုဇကုလေဝ် မွဲကိုက္ကွတ်မှာရာရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲက္ကွတ်မှာရာရ ။ ပ ။ အလိုဇကုလေဝ် မွဲကိုလညာတ်ဉာဏ်မှာရာရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲလညာတ်ဉာဏ်မှာရာရ၊ အလိုဇကုလေဝ် မွဲကိုပွမတိတ်ဗွဲမှာရာရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမတိတ်ဗွဲမှာရာရ၊ ယံခမီတအံ ညးဝံ ကော်ခင်း ရဝံမွဲ ညးယုတ် လ္လှညးယုတ်ရ။

ယံခမီတအံ ညးခိုဟ်ဆဲးမွဲဂှ် ညးခွဲဂှ်ရော? ယံခမီတအံ ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက် မွဲကိုက္ကွတ်တမ်ဍုတ်ရ ။ ပ ။ မွဲကိုလညာတ်ဉာဏ်မဍုတ်ရ၊ မွဲကိုပွမတိတ်ဗွဲမဍုတ်ရ၊ ယံခမီတအံ ညးဝံ ကော်ခင်း ရဝံမွဲ ညးခိုဟ်ဆဲးရ။

ယံခမီတအံ ညးခိုဟ်ဆဲး လ္လှညးခိုဟ်ဆဲးမွဲဂှ် ညးခွဲဂှ်ရော? ယံခမီတအံ ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက် အလိုဇကုလေဝ် မွဲကိုက္ကွတ်မဍုတ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲက္ကွတ်မဍုတ်ရ ။ ပ ။ အလိုဇကုလေဝ် မွဲကိုလညာတ်ဉာဏ်မဍုတ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲလညာတ်ဉာဏ်ဍုတ်ရ၊ အလိုဇကုလေဝ် မွဲကိုပွမတိတ်ဗွဲမဍုတ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမတိတ်ဗွဲမဍုတ်ရ၊ ယံခမီတအံ ညးဝံ ကော်ခင်း ရဝံမွဲ ညးခိုဟ်ဆဲး လ္လှညးခိုဟ်ဆဲးရ ရဝံ (သွတ်ရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်တတိယ ပါပဓမ္မ

၂၀၉။ ယံခမီတအံ ကြက်တွံကိုကုမူးတအံညးဂမ္တိုင် ညးမွဲကိုဓရ်ယုတ်သင်ကို ညးမွဲကိုဓရ်ယုတ်သင် ယုတ်လ္လှညးမွဲကိုဓရ်ယုတ်သင်ကို ညးမွဲကိုဓရ်ခိုဟ်ဆဲးကို ညးမွဲကိုဓရ်ခိုဟ်ဆဲး လ္လှညးမွဲကိုဓရ်ခိုဟ်ဆဲးကိုရ။ ဩဝကလင်ပင်မိုင် ဓရ်အိုတ်ညိ။ ပ ။

ယံခမီတအံ ညးမွဲကိုဓရ်ယုတ်သင်မွဲဂှ် ညးခွဲဂှ်ရော? ယံခမီတအံ ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက် မွဲအလေဝ်ဂစိုတ်လမျီုညးရ ။ ပ ။ မွဲကိုက္ကွတ်မှာရာရ၊ ယံခမီတအံ ညးဝံ ကော်ခင်း ရဝံမွဲ ညးမွဲကိုဓရ်ယုတ်သင်ရ။

ယံခမီတအံ ညးမွဲကိုဓရ်ယုတ်သင် လ္လှညးမွဲကိုဓရ်ယုတ်သင်မွဲဂှ် ညးခွဲဂှ်ရော? ယံခမီတအံ ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက် အလိုဇကုလေဝ် ဂစိုတ်လမျီုညးရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမဂစိုတ်လမျီုညးရ ။ ပ ။ အလိုဇကုလေဝ် မွဲကိုက္ကွတ်မှာရာရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲက္ကွတ်မှာရာရ၊ ယံခမီတအံ ညးဝံ ကော်ခင်း ရဝံမွဲ ညးမွဲကိုဓရ်ယုတ်သင် လ္လှညးမွဲကိုဓရ်ယုတ်သင်ရ။

ယွံခမီတအ် ညးမုံကိဓ်ခိုဟ်ဆဲးမွဲးဂှ် ညးဍုၚ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျိုၚ် ဝေင်ပါကွေံ နူပွမစိုတ်လမျီုညးရ။ ။ ပ။ မုံကိဓ်ကွေတ်မဍုၚ်စုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးဝံ ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး ညးမုံကိဓ်ခိုဟ်ဆဲးရ။

ယွံခမီတအ် ညးမုံကိဓ်ခိုဟ်ဆဲး လ္လှညးမုံကိဓ်ခိုဟ်ဆဲးမွဲးဂှ် ညးဍုၚ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျိုၚ် အလိုဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကွေံ နူပွမစိုတ်လမျီုညးရ။ ညးသအာင်လေဝ် ကိဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကွေံ နူပွမစိုတ်လမျီုညးရ။ ။ ပ။ အလိုဇကုလေဝ် မုံကိဓ်ကွေတ်မဍုၚ်စုတ်ရ။ ညးသအာင်လေဝ် ကိဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲကွေတ်မဍုၚ်စုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးဝံ ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး ညးခိုဟ်ဆဲး လ္လှညးခိုဟ်ဆဲးရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်စတုတ္ထ ပါပမေ

၂၁၀။ ယွံခမီတအ် ကြက်တွံကိဓ်ကွေတ်မဍုၚ်တအ်ညးဂမ္တိုင် ညးမုံကိဓ်ယုတ်သင်ကို ညးမုံကိဓ်ယုတ်သင် ယုတ်လ္လှညးမုံကိဓ်ယုတ်သင်ကို ညးမုံကိဓ်ခိုဟ်ဆဲးကို ညးမုံကိဓ်ခိုဟ်ဆဲး လ္လှညးမုံကိဓ်ခိုဟ်ဆဲးကိုရ။ ဩကလင်ပင်မိုင် ခေတ်အိတ်ညိ။ ပ။

ယွံခမီတအ် ညးမုံကိဓ်ယုတ်သင်မွဲးဂှ် ညးဍုၚ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျိုၚ် မုံကိဓ်ကွေတ်မဍုၚ်ရ။ ။ ပ။ မုံကိဓ်လညာတ်ဉာဏ်မဍုၚ်ရ။ မုံကိဓ်ပွမတိတ်ဗွဲမဍုၚ်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးဝံ ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး ညးမုံကိဓ်ယုတ်သင်ရ။

ယွံခမီတအ် ညးမုံကိဓ်ယုတ်သင် လ္လှညးမုံကိဓ်ယုတ်သင်မွဲးဂှ် ညးဍုၚ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျိုၚ် အလိုဇကုလေဝ် မုံကိဓ်ကွေတ်မဍုၚ်ရ။ ညးသအာင်လေဝ် ကိဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲကွေတ်မဍုၚ်ရ။ ။ ပ။ အလိုဇကုလေဝ် မုံကိဓ်လညာတ်ဉာဏ်မဍုၚ်ရ။ ညးသအာင်လေဝ် ကိဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲလညာတ်ဉာဏ်မဍုၚ်ရ။ အလိုဇကုလေဝ် မုံကိဓ်ပွမတိတ်ဗွဲမဍုၚ်ရ။ ညးသအာင်လေဝ် ကိဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမတိတ်ဗွဲမဍုၚ်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးဝံ ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး ညးမုံကိဓ်ယုတ်သင် လ္လှညးမုံကိဓ်ယုတ်သင်ရ။

ယွံခမီတအ် ညးမုံကိဓ်ခိုဟ်ဆဲးမွဲးဂှ် ညးဍုၚ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျိုၚ် မုံကိဓ်ကွေတ်မဍုၚ်စုတ်ရ။ ။ ပ။ မုံကိဓ်လညာတ်ဉာဏ်မဍုၚ်စုတ်ရ။ မုံကိဓ်ပွမတိတ်ဗွဲမဍုၚ်စုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးဝံ ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး ညးမုံကိဓ်ခိုဟ်ဆဲးရ။

ယွံခမီတအ် ညးမုံကိဓ်ခိုဟ်ဆဲး လ္လှညးမုံကိဓ်ခိုဟ်ဆဲးမွဲးဂှ် ညးဍုၚ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျိုၚ် အလိုဇကုလေဝ် မုံကိဓ်ကွေတ်မဍုၚ်စုတ်ရ။ ညးသအာင်လေဝ် ကိဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲကွေတ်မဍုၚ်စုတ်ရ။ ။ ပ။ အလိုဇကုလေဝ် မုံကိဓ်လညာတ်ဉာဏ်

မသုခံစုတိရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲလညာတ်ဉာဏ်မသုခံစုတိရ။ အလို
ဇေယျလေဝ် မွဲကိုပွမတိတ်ဗူးမသုခံစုတိရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမ
တိတ်ဗူးမသုခံစုတိရ။ ယွံခမိတအ် ညးဝံ ကော်ခဂး ရဲဝံမွဲး ညးမွဲကိုခရ်ခိုဟ်ဆဲး လ္လံညး
မွဲကိုခရ်ခိုဟ်ဆဲးရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

သမ္ပုရိသဝဂ် မဒ္ဒိကိပ်က္ခာတဲရ။

(၂၂) ၂။ ပရိသာဝဂ် ၁။ သုတ်ပရိသာ

၂၁၁။ ယွံခမိတအ် ညးလေဝ်ပလိုပလတ်ပရိသာတ်ဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲ
ပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိတြုံဒုဿီလ မွဲကိုခရ်မယုတ်
သင်္ဂ် လေဝ်ပလိုပလတ်ပရိသာတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိတြုံဒုဿီလ မွဲကိုခရ်
မယုတ်သင်္ဂ် လေဝ်ပလိုပလတ်ပရိသာတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ဥပတြုံဒုဿီလ
မွဲကိုခရ်မယုတ်သင်္ဂ် လေဝ်ပလိုပလတ်ပရိသာတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ဥပတြုံဒုဿီလ
မွဲကိုခရ်မယုတ်သင်္ဂ် လေဝ်ပလိုပလတ်ပရိသာတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ညးလေဝ်ပလိုပလတ်
ပရိသာတ်ဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ညးလေဝ်ကိုပရိသာတ်ဂေါင်ဆဲးဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲ
ပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိတြုံသီလဝန္တ မွဲကိုခရ်မခိုဟ်ဆဲး
လေဝ်ကိုပရိသာတ်ဂေါင်ဆဲးရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိတြုံသီလဝန္တ မွဲကိုခရ်မခိုဟ်ဆဲး
လေဝ်ကိုပရိသာတ်ဂေါင်ဆဲးရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ဥပတြုံသီလဝန္တ မွဲကိုခရ်မခိုဟ်
ဆဲး လေဝ်ကိုပရိသာတ်ဂေါင်ဆဲးရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ဥပတြုံသီလဝန္တ မွဲကို
ခရ်မခိုဟ်ဆဲး လေဝ်ကိုပရိသာတ်ဂေါင်ဆဲးရ။ ယွံခမိတအ် ညးလေဝ်ကိုပရိသာတ်ဂေါင်
ဆဲးဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဒိဋ္ဌိ

၂၁၂။ ယွံခမိတအ် ညးချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူ ရင်တုင်နင်တဲ သွဟ်ညိုင်
ရဲဂပ်ဝံဖျေံစွဲကို တုပ်သွဟ်သင်္ဂ် ဒးအာစိုပ်နရက်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်—
ကာယဒုစရိတ် ဝစီဒုစရိတ် မနောဒုစရိတ် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိရ။ ယွံခမိတအ် ညးချိုက်ပေင်တကောံခရ်
ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူ ရင်တုင်နင်တဲ သွဟ်ညိုင်ရဲဂပ်ဝံဖျေံစွဲကို တုပ်သွဟ်သင်္ဂ် ဒးအာစိုပ်နရက်ရ။

မာတိကာ

ယံခမီတအံ ညးချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ်ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရ်
ဂပ်ပ်ဖျေံစွဲကို တုပ်သုဟ်သက်ဂ် ဂွံအာစိုပ်ချင်သွပ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်—
ကာယသုစရိတ် ဝစီသုစရိတ် မနောသုစရိတ် သမ္မာဒိဋ္ဌိရ။ ယံခမီတအံ ညးချိုက်ပေင်တ
ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရ်ဂပ်ပ်ဖျေံစွဲကို တုပ်သုဟ်သက်ဂ် ဂွံအာစိုပ်
ချင်သွပ်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်အကတညုတာ

၂၁၃။ ယံခမီတအံ ညးချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရ်
ဂပ်ပ်ဖျေံစွဲကို တုပ်သုဟ်သက်ဂ် ဒးအာစိုပ်နရက်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်—
ကာယဒုစရိတ် ဝစီဒုစရိတ် မနောဒုစရိတ် ဟံတီဂုဏ်ညးတဲ ပွမဟံသွဗ္ဗမပြာကဋ်ရ။ ယံခမီ
တအံ ညးချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရ်ဂပ်ပ်ဖျေံစွဲကို
တုပ်သုဟ် သက်ဂ် ဒးအာစိုပ်နရက်ရ။

ယံခမီတအံ ညးချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရ်
ဂပ်ပ်ဖျေံစွဲကို တုပ်သုဟ်သက်ဂ် ဂွံအာစိုပ်ချင်သွပ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်—
ကာယသုစရိတ် ဝစီသုစရိတ် မနောသုစရိတ် တီဂုဏ်ညးတဲ ပွမသွဗ္ဗမပြာကဋ်ရ။ ယံခမီတအံ
ညးချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရ်ဂပ်ပ်ဖျေံစွဲကို တုပ်သုဟ်
သက်ဂ် ဂွံအာစိုပ်ချင်သွပ်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ပါဏာတိပါတီ

၂၁၄။ ။ပ။ ဂစိတ်လမျီုညးရ၊ ဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟံကိုရ၊ ဒွေတ်ဗွဲမမှာရာ
ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ဟိုဂလာန်ကွိက်ဗွန်ဟံ့သုတ်ရ ။ ပ။ ဝေင်ပါကေံ နုပမဂစိတ်လမျီု
ညးရ၊ ဝေင်ပါကေံ နုပမဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟံကိုရ၊ ဝေင်ပါကေံ နုပမဒွေတ်ဗွဲမမှာရာ
ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ဝေင်ပါကေံ နုပမဟိုဂလာန်ကွိက်ဗွန်ဟံ့သုတ်ရ။ ပ။

သုတ်စတုတ္ထ။

မာတိကာ

၅။ သုတ်ပဌမ မဂ္ဂ

၂၁၅။ ။ ပ။ မုံကိကွေတ်မှာရာရ၊ မုံကိကသပ်မှာရာရ၊ မုံကိဂလာန်မှာရာရ၊ မုံကိကမ္ဘောန်မှာရာရ ။ ပ။ မုံကိကွေတ်မချံစွတ်ရ၊ မုံကိကသပ်မချံစွတ်ရ၊ မုံကိဂလာန်မချံစွတ်ရ၊ မုံကိကမ္ဘောန်မချံစွတ်ရ။ ပ။

သုတ်ပဌမ။

၆။ သုတ်ဒုတိယ မဂ္ဂ

၂၁၆။ ။ ပ။ မုံကိပွမဂယိုင်လမျိုမှာရာရ၊ မုံကိပွမပတိတ်ဇြဟတ်မှာရာရ၊ မုံကိပွမဗျုဟ်မှာရာရ၊ မုံကိပွမတန်ကြန်မှာရာရ ။ ပ။ မုံကိပွမဂယိုင်လမျိုမချံစွတ်ရ၊ မုံကိပွမပတိတ်ဇြဟတ်မချံစွတ်ရ၊ မုံကိပွမဗျုဟ်မချံစွတ်ရ၊ မုံကိပွမတန်ကြန်မချံစွတ်ရ။ ပ။

သုတ်ဆဌ။

၇။ သုတ်ပဌမဝေါဟာရပထ

၂၁၇။ ။ ပ။ ပွဲအရာဟံညာတ်၍ ဟိုသွေးရဲဝံ့မွဲညာတ်ရ၊ ပွဲအရာဟံမိင်၍ ဟိုသွေးရဲဝံ့မွဲမိင်ရ၊ ပွဲအရာဟံတုတ်ဒွံ၍ ဟိုသွေးရဲဝံ့မွဲ တုတ်ဒွံရ၊ ပွဲအရာဟံတီ၍ ဟိုသွေးရဲဝံ့မွဲ တီရ။ ပ။ ပွဲအရာဟံညာတ်၍ ဟိုသွေးရဲဝံ့မွဲ ဟံညာတ်ရ၊ ပွဲအရာဟံမိင်၍ ဟိုသွေးရဲဝံ့မွဲ ဟံမိင်ရ၊ ပွဲအရာဟံတုတ်ဒွံ၍ ဟိုသွေးရဲဝံ့မွဲ ဟံတုတ်ဒွံရ၊ ပွဲအရာဟံတီ၍ ဟိုသွေးရဲဝံ့မွဲ ဟံတီရ။ ပ။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဒုတိယဝေါဟာရပထ

၂၁၈။ ။ ပ။ ပွဲအရာညာတ်၍ ဟိုသွေးရဲဝံ့မွဲ ဟံညာတ်ရ၊ ပွဲအရာမိင်၍ ဟိုသွေးရဲဝံ့မွဲ ဟံမိင်ရ၊ ပွဲအရာတုတ်ဒွံ၍ ဟိုသွေးရဲဝံ့မွဲ ဟံတုတ်ဒွံရ၊ ပွဲအရာတီ၍ ဟိုသွေးရဲဝံ့မွဲ ဟံတီရ ။ ပ။ ပွဲအရာညာတ်၍ ဟိုသွေးရဲဝံ့မွဲ ညာတ်ရ၊ ပွဲအရာမိင်၍ ဟိုသွေးရဲဝံ့မွဲ မိင်ရ၊ ပွဲအရာတုတ်ဒွံ၍ ဟိုသွေးရဲဝံ့မွဲ တုတ်ဒွံရ၊ ပွဲအရာတီ၍ ဟိုသွေးရဲဝံ့မွဲ တီရ။ ပ။

သုတ်အဌမ။

မာတိကာ

၉။ သုတ်အဟိရိက

၂၁၉။ ။ ပ။ ဟံမ္မေကံခရ်သဒ္ဓါရ၊ ဟံမ္မေကံသီလရ၊ ဟံမ္မေကံပုမ္မေဝပါရ၊ ဟံမ္မေကံ
ပုမ္မလကိတ်ပါရ ။ ပ။ မုံကံခရ်သဒ္ဓါရ၊ မုံကံသီလရ၊ မုံကံပုမ္မေဝပါရ၊ မုံကံပုမ္မလကိတ်
ပါရ။ ပ။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဒုဿီလ

၂၂၀။ ယံခမိတအံ ညးချိုက်ပေင်တကောံခရ်မုင်ပန်ဂကူဂံ ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်
ရံဂပ်ပံဖျေံစွံကို တုပ်သုဟ်သင်္ဂ ဃးအာစိုပ်နရက်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂံရောမွဲတုန်—
ဟံမ္မေကံခရ်သဒ္ဓါရ၊ ဟံမ္မေကံသီလရ၊ လူဟ်လုန်ရ၊ ဟံမ္မေကံပညာရ။ ယံခမိတအံ ညးချိုက်
ပေင်တကောံခရ်မုင်ပန်ဂကူဂံ ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရံဂပ်ပံဖျေံစွံကို တုပ်သုဟ်သင်္ဂ
ဒးအာစိုပ်နရက်ရ။

ယံခမိတအံ ညးချိုက်ပေင်တကောံခရ်မုင်ပန်ဂကူဂံ ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရံ
ဂပ်ပံဖျေံစွံကို တုပ်သုဟ်သင်္ဂ ဂံအာစိုပ်ချင်သွပ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂံရောမွဲတုန်—
မုံကံခရ်သဒ္ဓါရ၊ မုံကံသီလရ၊ မုံကံလ္လိမသကာတ်ရ၊ မုံကံပညာရ။ ယံခမိတအံ ညးချိုက်
ပေင်တကောံခရ်မုင်ပန်ဂကူဂံ ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရံဂပ်ပံဖျေံစွံကို တုပ်သုဟ်သင်္ဂ
ဂံအာစိုပ်ချင်သွပ်ရ ရံဂံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒဿမ။

ပရိသာဝဂ် မရနက်ကိုဝါတဲရ။

(၂၃) ၃။ ဒုစရိတဝဂ် ၁။ သုတ်ဒုစရိတ

၂၂၁။ ယံခမိတအံ ဝစီဒုစရိတ်ဂမုင် ကူဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂံရော
မွဲတုန်— ပုမဟိုဂလ္လာန်ကိုဗွန်ဟံ့ဍုတ်၊ ပုမဟိုဂလ္လာန်ဗျိုအကြာ၊ ပုမဟိုဂလ္လာန်ကြိုင်
မိုဟ်သကာတ်မြဟ်၊ ပုမဟိုဂလ္လာန်သာသပအံမသက္ကုဂုဏ်ဖီရ။ ယံခမိတအံ ဝစီဒုစရိတ်
ဂမုင် ကူဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။

ယံခမိတအံ ဝစီသုစရိတ်ဂမုင် ကူဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂံရော
မွဲတုန်— ပုမဟိုဂလ္လာန်ကိုဗွန်ဟံ့ဍုတ်၊ ပုမဟိုဂလ္လာန်ဗျိုအကြာ၊ ပုမဟိုဂလ္လာန်

ချိန်ချောတ်မိပ်၌၊ ကောင်ကွေ့ဝဗစာရဏာ နကိုပညာတဲ ပွမဟိုသွးရ။ ယွံခမီတအ် ဝစီ သုစရိတ်ဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဒိဋ္ဌိ

၂၂၂။ ယွံခမီတအ် ညးယုတ်ဒိုဟ်မီ မဟံ့ချိုဟ်ကောက် မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင် ပန်ဂကူဂ် ရင်တျိုင်ဇကုဇကု မဂပ်ဝ်ခါဟ် ပလိုပလာ်ရ။ ဒုဟ်လေဝ် မှုံရ။ တုပညာဂမ္တိုင်လေဝ် ဂပ်ဝ်ဟိုဂရိဟ်ရ။ ပွအကုသိုလ်မဂ္တိုင်လေဝ် ကိုဇှော်မောင်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ကာယဒုစရိတ် ဝစီဒုစရိတ် မနောဒုစရိတ် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိရ။ ယွံခမီတအ် ညးယုတ်ဒိုဟ်မီ မဟံ့ ချိုဟ်ကောက် မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ရင်တျိုင်ဇကုဇကု မဂပ်ဝ်ခါဟ် ပလို ပလာ်ရ။ ဒုဟ်လေဝ် မှုံရ။ တုပညာဂမ္တိုင်လေဝ် ဂပ်ဝ်ဟိုဂရိဟ်ရ။ ပွအကုသိုလ်မဂ္တိုင်လေဝ် ကိုဇှော်မောင်ရ။

ယွံခမီတအ် ညးသပ္ပရိဟ် မှုံကိုပညာမချိုဟ်ကောက် မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင် ပန်ဂကူဂ် ရင်တျိုင်ဇကုဇကု မဟဂပ်ဝ်ခါဟ် မဟဂပ်ဝ်ပလိုပလာ်ရ။ ဒုဟ်လေဝ် ဟံ့မွဲရ။ တုပညာဂမ္တိုင်လေဝ် ဂပ်ဝ်ထိုင်သးရ။ ကုသိုလ်ထိုက်မဂ္တိုင်လေဝ် ကိုဇှော်မောင်ရ။ ညးမွဲပန် ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ကာယသုစရိတ် ဝစီသုစရိတ် မနောသုစရိတ် သမ္မာဒိဋ္ဌိရ။ ယွံခမီတအ် ညးသပ္ပရိဟ် မှုံကိုပညာမချိုဟ်ကောက် မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ရင်တျိုင်ဇကုဇကု မဟဂပ်ဝ်ခါဟ် မဟဂပ်ဝ်ပလိုပလာ်ရ။ ဒုဟ်လေဝ် ဟံ့မွဲရ။ တုပညာဂမ္တိုင် လေဝ် ဂပ်ဝ်ထိုင်သးရ။ ကုသိုလ်ထိုက်မဂ္တိုင်လေဝ် ကိုဇှော်မောင်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်အကတညုတာ

၂၂၃။ ယွံခမီတအ် ညးယုတ်ဒိုဟ်မီ မဟံ့ချိုဟ်ကောက် မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင် ပန်ဂကူဂ် ရင်တျိုင်ဇကုဇကု မဂပ်ဝ်ခါဟ်ပလိုပလာ်ရ။ ဒုဟ်လေဝ် မှုံရ။ တုပညာဂမ္တိုင်လေဝ် ဂပ်ဝ်ဟိုဂရိဟ်ရ။ ပွသရံပါပ်မဂ္တိုင်လေဝ် ကိုဇှော်မောင်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ကာယဒုစရိတ် ဝစီဒုစရိတ် မနောဒုစရိတ် ဟံ့တီဂုဏ်ညးတဲ ပွမဟံ့သွ ဗွဲမပြာကဋ်ရ ။ ပ ။ ကာယသုစရိတ် ဝစီသုစရိတ် မနောသုစရိတ် တီဂုဏ်ညးတဲ ပွမသွ ဗွဲမပြာကဋ်ရ။ ပ ။

သုတ်တတိယ။

မာတိကာ

၄။ သုတ်ပါဏာတိပါတီ

၂၂၄။ ။ ပ ။ ဂစိတ်လမျှည်းရ၊ ဂိုင်ကွတ်ကေတ်ပြည်ညးဟံ့ကိုရ၊ ဒွေတ်ဗွေမမှာရာ
ပွဲကာမဂုဏ်ဂမျှင်ရ၊ ဟိုဂလာန်ကိုက်ဗွန် ဟံ့သုတ်စုတ်ရ ။ ပ ။ ဝေင်ပါကေံ နူပွမဂစိတ်လမျှ
ညးရ၊ ဝေင်ပါကေံ နူပွမဂိုင်ကွတ်ကေတ်ပြည်ညးဟံ့ကိုရ၊ ဝေင်ပါကေံ နူပွမဒွေတ်ဗွေမမှာရာ
ပွဲကာမဂုဏ်ဂမျှင်ရ၊ ဝေင်ပါကေံ နူပွမဟိုဂလာန်ကိုက်ဗွန်ဟံ့သုတ်စုတ်ရ။ ပ ။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ပဌမ မဂ္ဂ

၂၂၅။ ။ ပ ။ မွဲကိုကွေတ်မှာရာရ၊ မွဲကိုကသပ်မှာရာရ၊ မွဲကိုဂလာန်မှာရာရ၊ မွဲကို
ကမ္မောန်မှာရာရ ။ ပ ။ မွဲကိုကွေတ်မသုတ်စုတ်ရ၊ မွဲကိုကသပ်မသုတ်စုတ်ရ၊ မွဲကိုဂလာန်မသုတ်
စုတ်ရ၊ မွဲကိုကမ္မောန်မသုတ်စုတ်ရ။ ပ ။

သုတ်ပဌမ။

၆။ သုတ်ဒုတိယ မဂ္ဂ

၂၂၆။ ။ ပ ။ မွဲကိုပွမယိုင်လမျှမှာရာရ၊ မွဲကိုပွမပတိတ်ဇြဟတ်မှာရာရ၊ မွဲကို
ပွမဗျုဟ်မှာရာရ၊ မွဲကိုပွမတန်ကြန်မှာရာရ ။ ပ ။ မွဲကိုပွမယိုင်လမျှမသုတ်စုတ်ရ၊
မွဲကိုပွမပတိတ်ဇြဟတ်မသုတ်စုတ်ရ၊ မွဲကိုပွမဗျုဟ်မသုတ်စုတ်ရ၊ မွဲကိုပွမတန်ကြန်မသုတ်
စုတ်ရ။ ပ ။

သုတ်ဆဌ။

၇။ သုတ်ပဌမဝေါဟာရပထ

၂၂၇။ ။ ပ ။ ပွဲအရာဟံ့ညာတ်ဂ် ဟိုသွးရဲဝံ့ညာတ်ရ၊ ပွဲအရာဟံ့မိင်ဂ် ဟိုသွးရဲဝံ့
မိင်ရ၊ ပွဲအရာဟံ့တုတ်ဒွံဂ် ဟိုသွးရဲဝံ့ တုတ်ဒွံရ၊ ပွဲအရာဟံ့တီဂ် ဟိုသွးရဲဝံ့ တီရ။ ပ ။
ပွဲအရာဟံ့ညာတ်ဂ် ဟိုသွးရဲဝံ့ ဟံ့ညာတ်ရ၊ ပွဲအရာဟံ့မိင်ဂ် ဟိုသွးရဲဝံ့ ဟံ့မိင်ရ၊ ပွဲအရာဟံ့
တုတ်ဒွံဂ် ဟိုသွးရဲဝံ့ ဟံ့တုတ်ဒွံရ၊ ပွဲအရာဟံ့တီဂ် ဟိုသွးရဲဝံ့ ဟံ့တီရ။ ပ ။

သုတ်သတ္တမ။

မာတိကာ

၈။ သုတ်ဒုတိယဝေါဟာရပထ

၂၂၈။ ။ ပ ။ ပွဲအရာညာတ်၍ ဟိုသွေးရဲဝံ့မှူးဟံ့ညာတ်ရ၊ ပွဲအရာမိင်၍ ဟိုသွေးရဲဝံ့မှူး
ဟံ့မိင်ရ၊ ပွဲအရာတုတ်ဒွံ၍ ဟိုသွေးရဲဝံ့မှူး ဟံ့တုတ်ဒွံရ၊ ပွဲအရာတိ၍ ဟိုသွေးရဲဝံ့မှူး ဟံ့တိရ
။ ပ ။ ပွဲအရာ ညာတ်၍ ဟိုသွေးရဲဝံ့မှူး ညာတ်ရ၊ ပွဲအရာမိင်၍ ဟိုသွေးရဲဝံ့မှူး မိင်ရ၊ ပွဲအရာ
တုတ်ဒွံ၍ ဟိုသွေးရဲဝံ့မှူး တုတ်ဒွံရ၊ ပွဲအရာတိ၍ ဟိုသွေးရဲဝံ့မှူး တိရ။ ပ ။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်အဟိရိက

၂၂၉။ ။ ပ ။ ဟံ့မွဲကိုခရ်သဒ္ဓါရ၊ ဟံ့မွဲကိုသီလရ၊ ဟံ့မွဲကိုပွမဂ္ဂပါပ်ရ၊ ဟံ့မွဲကို
ပွမလကိုတ်ပါပ်ရ ။ ပ ။ မှုံကိုခရ်သဒ္ဓါရ၊ မှုံကိုသီလရ၊ မှုံကိုပွမဂ္ဂပါပ်ရ၊ မှုံကိုပွမလကိုတ်
ပါပ်ရ။ ပ ။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဒုပ္ပည

၂၃၀။ ဟံ့မွဲကိုခရ်သဒ္ဓါရ၊ ဟံ့မွဲကိုသီလရ၊ လူဟ်လူန်ရ၊ ဟံ့မွဲကိုပညာရ ။ ပ ။
မှုံကိုခရ်သဒ္ဓါရ၊ မှုံကိုသီလရ၊ မှုံကိုလ္လိပရာမသကာတ်ရ၊ မှုံကိုပညာရ။ ယွံခမိတအ်
ညးသပ္ပုရိဟ် မှုံကိုပညာမချိုဟ်ကောက် မချိုက်ပေင်တကောံခရ်မုိုင်ပန်ဂကူဝံ့ ရင်တုင်ဇကု
ဇကု မဟဂပ်ဝ်ခါဉ် မဟဂပ်ဝ်ပလိုပလာ်ရ၊ ဒုဟ်လေဝ် ဟံ့မွဲရ၊ တုပညာဂမုိုင်လေဝ် ဂပ်ဝ်
ထိုင်သးရ၊ ကုသိုလ်ထိုက်မဂ္ဂိုင်လေဝ် ကိုဇှော်မောင်ရ ရဲဝံ့ (သွေးတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

၁၁။ သုတ်ကဓိ

၂၃၁။ ယွံခမိတအ် ‘ကဓိ’တုပညာဂမုိုင် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်၍
ရောမွဲတုန်— ‘စိန္တာကဓိ’တုပညာချပ်တု ပြုပြင်စီရင်မာန်၊ ‘သုတကဓိ’တုပညာမိင်တု
ပြုပြင်စီရင်မာန်၊ ‘အတ္တကဓိ’တုပညာနိဿိဗ္ဗာကိုအရထမွဲတု ပြုပြင်စီရင်မာန်၊ ‘ပဋိ
ဘာနကဓိ’တုပညာပြုပြင်စီရင်နညာဏ်ဇကုမွဲခဏဝင်မာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ‘ကဓိ’တုပညာ
ဂမုိုင် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ ရဲဝံ့ (သွေးတ်ရ)။

သုတ်ဇူကာဒသမ။

ဒုစ္စရိတဝဂ် မရနက်ကိုပိတုရ။

မာတိကာ

(၂၄) ၄။ ကမ္မဝဂ် ၁။ သုတ်သံခိတ္တ

၂၃၂။ ယွံခမီတအ် အလိုဇကု သွကောတ်ဇောဝ်မတ် နကိုညဏ်တောင်တဲ ကမ်ဂမ္ဘိုင် အဲမဂ်ဝ်တွံလဝ်ဂ် ဣဝ္ဗံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမီတအ် ကမ်ကိုခွက်တဲ မုံကိုဖိုမကိုခွက်ဂ် နွံရ။ ယွံခမီတအ် ကမ်ဗုဒ္ဓတဲ မုံကိုဖိုမဗုဒ္ဓတဲ နွံရ။ ယွံခမီတအ် ကမ်ကိုခွက်ဗုဒ္ဓတဲ မုံကိုဖိုမကိုခွက်ဗုဒ္ဓတဲ နွံရ။ ယွံခမီတအ် ကမ်ဟုံကိုခွက် ဟုံဗုဒ္ဓတဲ မုံကိုဖိုမဟုံကိုခွက်ဟုံဗုဒ္ဓတဲ မဒ်သွက်ကမ်ဂံအိုတ်ဂ် နွံရ။ ယွံခမီတအ် အလိုဇကု သွကောတ်ဇောဝ်မတ် နကိုညဏ်တောင်တဲ ကမ်ဂမ္ဘိုင် အဲမဂ်ဝ်တွံလဝ်ဂ် ဣဝ္ဗံပန် ဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဝိတ္ထာရ

၂၃၃။ ယွံခမီတအ် အလိုဇကု သွကောတ်ဇောဝ်မတ် နကိုညဏ်တောင်တဲ ကမ်ဂမ္ဘိုင် အဲမဂ်ဝ်တွံလဝ်ဂ် ဣဝ္ဗံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမီတအ် ကမ်ကိုခွက်တဲ မုံကိုဖိုမကိုခွက်ဂ် နွံရ။ ယွံခမီတအ် ကမ်ဗုဒ္ဓတဲ မုံကိုဖိုမဗုဒ္ဓတဲ နွံရ။ ယွံခမီတအ် ကမ်ကိုခွက်ဗုဒ္ဓတဲ မုံကိုဖိုမကိုခွက်ဗုဒ္ဓတဲ နွံရ။ ယွံခမီတအ် ကမ်ဟုံကိုခွက် ဟုံဗုဒ္ဓတဲ မုံကိုဖိုမဟုံကိုခွက်ဟုံဗုဒ္ဓတဲ မဒ်သွက်ကမ်ဂံအိုတ်ဂ် နွံရ။

ယွံခမီတအ် ကမ်ကိုခွက်တဲ မုံကိုဖိုမကိုခွက်ဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျိုဂ် ပြုပြင်စီရင် ကာယသင်္ခါရမုံကိုဒုဟ်ရ။ ပြုပြင်စီရင် ဝစီသင်္ခါရ မုံကိုဒုဟ်ရ။ ပြုပြင်စီရင် မနောသင်္ခါရမုံကိုဒုဟ်ရ။ ညးဂ် ဟိုတ်မပြုပြင် ကာယသင်္ခါရ မုံကိုဒုဟ် ဟိုတ်မပြုပြင်စီရင် ဝစီသင်္ခါရမုံကိုဒုဟ် ဟိုတ်မပြုပြင်စီရင် မနောသင်္ခါရ မုံကိုဒုဟ်ရ။ ကတိဒ်ပွဲလောက မုံကိုဒုဟ်ရ။ ကတိဒ်ပွဲလောကမုံကိုဒုဟ်မွဲ ‘ဖဿ’ပွမတုတ်ဒွံဂမ္ဘိုင် မုံကိုဒုဟ် တုတ်ဒွံလုက်စုက်ညးဂ်အိုတ်ရ။ တုတ်ဒွံလုက်စုက်ဒး နကို ‘ဖဿ’ပွမတုတ်ဒွံဂမ္ဘိုင် မုံကိုဒုဟ်မွဲ ညးဂ် သုဟ်ညင်ရဲသတ်ဂမ္ဘိုင် မကတိဒ်ပွဲနရက်ကို ဒးဒင်စသိုင်ဝေဒနာ မဒ်ဒ်ဒ်စုတ် မုံကိုဒုဟ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကမ်ဝံ ကော်ခဂး ရံဝံမွဲ ကမ်ကိုခွက်တဲ မုံကိုဖိုမကိုခွက်ရ။

ယွံခမီတအ် ကမ်ဗုဒ္ဓတဲ မုံကိုဖိုမဗုဒ္ဓတဲ ညးခွဲဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျိုဂ် ပြုပြင်စီရင် ကာယသင်္ခါရမဟုံမွဲကိုဒုဟ်ရ။ ပြုပြင်စီရင် ဝစီသင်္ခါရ မဟုံမွဲကိုဒုဟ်ရ။ ပြုပြင်စီရင် မနောသင်္ခါရမဟုံမွဲကိုဒုဟ်ရ။ ညးဂ် ဟိုတ်မပြုပြင် ကာယသင်္ခါရ မဟုံမွဲကိုဒုဟ် ဟိုတ်မပြုပြင်စီရင် ဝစီသင်္ခါရမဟုံမွဲကိုဒုဟ် ဟိုတ်မပြုပြင်စီရင် မနောသင်္ခါရ မဟုံမွဲကိုဒုဟ်ရ။ ကတိဒ်ပွဲလောက မဟုံမွဲကိုဒုဟ်ရ။ ကတိဒ်ပွဲလောက မဟုံမွဲကိုဒုဟ်မွဲ ‘ဖဿ’ပွမတုတ်ဒွံဂမ္ဘိုင် မဟုံမွဲကိုဒုဟ် တုတ်ဒွံလုက်စုက်ညးဂ်အိုတ်ရ။ တုတ်ဒွံလုက်

စုက်ဒး နကို ‘ဗဿ’ပွမတွတ်ဒွံဂမ္ဘိုင် မဟံမ္မေကိုဒုဟ်မွဲး ညးဂှ် သုဟ်ညံင်ရဲဗြို သုဘကိဏှာ ဂမ္ဘိုင်ကို ဝံဒင်စသိုင်ဝေဒနာ မဒ္ဒိတသိုခ်စုတ် မဟံမ္မေကိုဒုဟ်ဂှ်ရ။ ယံခမိတအ် ကမ်ဝံ ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး ကမ်ဗုဒ္ဓားတဲ မုံကိုဖိုမဗုဒ္ဓားရ။

ယံခမိတအ် ကမ်ကိုဒုက်ဗုဒ္ဓားတဲ မုံကိုဖိုမကိုဒုက်ဗုဒ္ဓားဂှ် ညးဍဲရော၊ ယံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျိုဂှ် ပြုပြင်စီရင် ကာယသင်္ခါရမန်ရဲ မုံကိုဒုဟ်ဟံမ္မေကိုဒုဟ်ရ၊ ပြုပြင် စီရင် ဝစီသင်္ခါရမန်ရဲ မုံကိုဒုဟ်ဟံမ္မေကိုဒုဟ်ရ၊ ပြုပြင်စီရင် မနောသင်္ခါရမန်ရဲ မုံကို ဒုဟ်ဟံမ္မေကိုဒုဟ်ရ။ ညးဂှ် ဟိုတ်မပြုပြင် ကာယသင်္ခါရမန်ရဲ မုံကိုဒုဟ်ဟံမ္မေကိုဒုဟ် ဟိုတ်မပြုပြင်စီရင် ဝစီသင်္ခါရမန်ရဲ မုံကိုဒုဟ်ဟံမ္မေကိုဒုဟ် ဟိုတ်မပြုပြင်စီရင် မနောသင်္ခါရမန်ရဲ မုံကိုဒုဟ်ဟံမ္မေကိုဒုဟ်ရ ကတိဒ္ဒိပွဲလောကမန်ရဲ မုံကိုဒုဟ်ဟံမ္မေကိုဒုဟ်ရ၊ ကတိဒ္ဒိပွဲလောကမန်ရဲ မုံကိုဒုဟ်ဟံမ္မေကိုဒုဟ်မွဲး ‘ဗဿ’ပွမတွတ်ဒွံမန်ရဲဂမ္ဘိုင် မုံကိုဒုဟ် ဟံမ္မေကိုဒုဟ် တွတ်ဒွံလုက်စုက်ညးဂှ်အိုတ်ရ၊ တွတ်ဒွံလုက်စုက်ဒး နကို ‘ဗဿ’ပွမတွတ်ဒွံ မန်ရဲဂမ္ဘိုင် မုံကိုဒုဟ်ဟံမ္မေကိုဒုဟ်မွဲး ညးဂှ် သုဟ်ညံင်ရဲမ္မိဟ် ဒေဝတလျို ပြိုတ်ဝေမာနိက လျိုဂမ္ဘိုင်ကို ဒးဒင်စသိုင်ဝေဒနာ မတွန်တော့တဲတသိုခ်ဒဒိမ် မုံကိုဒုဟ်ဟံမ္မေကိုဒုဟ်ဂှ်ရ။ ယံခမိတအ် ကမ်ဝံ ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး ကမ်ကိုဒုက်ဗုဒ္ဓားတဲ မုံကိုဖိုမကိုဒုက်ဗုဒ္ဓားရ။

ယံခမိတအ် ကမ်ဟံမ္မေကိုဒုက်ဗုဒ္ဓားတဲ မုံကိုဖိုမဟံမ္မေကိုဒုက်ဗုဒ္ဓား မဒ္ဒိသွက်ကမ် ဝံအိုတ်ဂှ် ညးဍဲဂှ်ရော? ယံခမိတအ် ပ္ဍောပ်ကိုကမ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဂှ် မဂ်စေနာ ပွမပတိတ်လ္လိ သွက်ဝံပိကျေံ ကမ်ကိုဒုက်တဲ မုံကိုဖိုမကိုဒုက်ဂှ် ပွမပတိတ်လ္လိ သွက်ဝံပိကျေံ ကမ်ဗုဒ္ဓားတဲ မုံကိုဖိုမဗုဒ္ဓားဂှ် ပွမပတိတ်လ္လိ သွက်ဝံပိကျေံ ကမ်ကိုဒုက်ဗုဒ္ဓားတဲ မုံကိုဖိုမကိုဒုက်ဗုဒ္ဓားဂှ် ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး ကမ်ဟံမ္မေကိုဒုက် ဗုဒ္ဓားတဲ မုံကိုဖိုမဟံမ္မေကိုဒုက်ဗုဒ္ဓား မဒ္ဒိသွက်ကမ် ဝံအိုတ်ရ။ ယံခမိတအ် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောပ်မတ် နကိုဉာဏ်တောင်တဲ ကမ်ဂမ္ဘိုင် အဲမဂ်ဝံတံလင်ဂှ် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်သောဏကာယန

၂၃၄။ ပွဲအခိုင်ဂှ် ဗဗ္ဗးသိခါမောဂ္ဂလ္လာန ပှော်ပြာပ်အာဇရေင် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲတဲ ဟိုဂလ္လာနိမိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကျော်တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲမွဲစွဲရ၊ ဟိုပတဲကျေံဂလ္လာန ထေက်ကိုမိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗိုဗျဟ်တဲ သိုမဂဇာဒ်ဒိုင်ပွဲဒိုင်မွဲဂှ်—

ယံတြနဲဂေါတမ ပွဲတဲကွာကွာတေံဂမ္ဘိုင် သုတ်ဗုဒ္ဓသောဏကာယန ပြာပ်ကျင် ဇရေင်အဲဒိုက်တဲ “ခမိဂေါတမဂှ် ဟံသွကမ်ဂမ္ဘိုင်အိုသိုရ ရဲသတ်ဝံ ပညပ်တဲရ ညးပညပ် တဲရဲဝံမွဲး ဟံသွကမ်ဂမ္ဘိုင်အိုသိုရ အာစိုပ်ဟိုသွး သတ္တလောကပိုတ်ရ၊ ယံတြနဲ သတ္တ

လောကဝံ မှုံသဘ်ကမ်ရ၊ တန်တဟိုတ်နုပမပတိတ်ဗြဟတ်ကမ်ရ”ဂ် ဟိုသွးကိုအဲဒိုက် ဂလာန်ဝံရ ရဝံ ဂရင်ပွဲ တီလမှုံပိုင်ကျင်တြရ။

ယွံဗဗ္ဗေ အယာံမာတ်ကောင်ညာတ် သုတ်ဗွဲသောဏကာယနဂ်လေဝ် အဲသမ္ဘိဟံ ဃးရ၊ ဟိုတွံဂလာန်မှုံသဘ်ရသံဝံတုန် သာ်လိဝံဒ်မာန်ဂ်ရော? ယွံဗဗ္ဗေ အလိုဇကု သွကေတ် ဇောဝ်မတ် နကိုညဏ်တောင်တဲ ကမ်ဂမ္ဘိုင် အဲမဂ်ပိတ်တွံလဝ်ဂ် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲ ပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယွံဗဗ္ဗေ ကမ်ကိုဒုက်တဲ မှုံကိုဖိုမကိုဒုက်ဂ် နွံရ၊ ယွံဗဗ္ဗေ ကမ်ဗု သွးတဲ မှုံကိုဖိုမဗုသွးဂ် နွံရ၊ ယွံဗဗ္ဗေ ကမ်ကိုဒုက်ဗုသွးတဲ မှုံကိုဖိုမကိုဒုက်ဗုသွးဂ် နွံရ၊ ယွံဗဗ္ဗေ ကမ်ဟံကိုဒုက်ဟံဗုသွးတဲ မှုံကိုဖိုမဟံကိုဒုက်ဟံဗုသွး မဒ်သွက်ကမ်ဝံအိုတ်ဂ် နွံရ။

ယွံဗဗ္ဗေ ကမ်ကိုဒုက်တဲ မှုံကိုဖိုမကိုဒုက်ဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယွံဗဗ္ဗေ ပွဲလောကဝံ ညးလျိုဂ် ပြုပြင်စီရင် ကာယသင်္ခါရမှုံကိုဒုတ်ရ၊ ပြုပြင်စီရင် ဝစီသင်္ခါရ မှုံကိုဒုတ်ရ၊ ပြုပြင်စီရင် မနောသင်္ခါရမှုံကိုဒုတ်ရ၊ ညးဂ် ဟိုတ်မပြုပြင်စီရင် ကာယသင်္ခါရမှုံကိုဒုတ် ဟိုတ်မပြုပြင်စီရင် ဝစီသင်္ခါရမှုံကိုဒုတ် ဟိုတ်မပြုပြင်စီရင် မနောသင်္ခါရမှုံကိုဒုတ်ဂ်ရ ကတိဒ်ပွဲလောက မှုံကိုဒုတ်ရ၊ ကတိဒ်ပွဲလောကမှုံကိုဒုတ်မွဲ ‘ဖဿ’ပွမတုတ်ဒွံဂမ္ဘိုင် မှုံကိုဒုတ် တုတ်ဒွံလုက် စုက်ညးဂ်အိုတ်ရ၊ တုတ်ဒွံလုက်စုက်ဒး နကို‘ဖဿ’ပွမတုတ်ဒွံဂမ္ဘိုင် မှုံကိုဒုတ်မွဲ ညးဂ် သုဟ်ညင်ရဲသတ်ဂမ္ဘိုင် မကတိဒ်ပွဲနရက်ကို ဒးဒင်စသိုင်ဝေဒနာ မဒ်ဒဒ်စုတ် မှုံကိုဒုတ်ဂ်ရ။ ယွံဗဗ္ဗေ ကမ်ဝံ ကော်ခဲဂးရဝံမွဲ ကမ်ကိုဒုက်တဲ မှုံကိုဖိုမကိုဒုက်ရ။

ယွံဗဗ္ဗေ ကမ်ဗုသွးတဲ မှုံကိုဖိုမဗုသွးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယွံဗဗ္ဗေ ပွဲလောကဝံ ညးလျိုဂ် ပြုပြင်စီရင် ကာယသင်္ခါရ မဟံမွဲကိုဒုတ်ရ၊ ပြုပြင်စီရင် ဝစီသင်္ခါရ မဟံမွဲကိုဒုတ်ရ၊ ပြုပြင်စီရင် မနောသင်္ခါရမဟံမွဲကိုဒုတ်ရ၊ ညးဂ် ဟိုတ်မပြုပြင်စီရင် ကာယသင်္ခါရ မဟံမွဲကိုဒုတ် ဟိုတ်မပြုပြင်စီရင် ဝစီသင်္ခါရမဟံမွဲကိုဒုတ် ဟိုတ်မပြုပြင်စီရင် မနော သင်္ခါရမဟံမွဲကိုဒုတ်ဂ်ရ ကတိဒ်ပွဲလောက မဟံမွဲကိုဒုတ်ရ၊ ကတိဒ်ပွဲလောက မဟံမွဲကို ဒုတ်မွဲ ‘ဖဿ’ပွမတုတ်ဒွံဂမ္ဘိုင် မဟံမွဲကိုဒုတ် တုတ်ဒွံလုက်စုက်ညးဂ်အိုတ်ရ၊ တုတ်ဒွံလုက် စုက်ဒး နကို‘ဖဿ’ပွမတုတ်ဒွံဂမ္ဘိုင် မဟံမွဲကိုဒုတ်မွဲ ညးဂ် သုဟ်ညင်ရဲဗြို သုဘကဏှ ဂမ္ဘိုင်ကို ဝံဒင်စသိုင်ဝေဒနာ မဒ်တသိုင်စုတ် မဟံမွဲကိုဒုတ်ဂ်ရ။ ယွံဗဗ္ဗေ ကမ်ဝံ ကော်ခဲဂး ရဝံမွဲ ကမ်ဗုသွးတဲ မှုံကိုဖိုမဗုသွးရ။

ယွံဗဗ္ဗေ ကမ်ကိုဒုက်ဗုသွးတဲ မှုံကိုဖိုမကိုဒုက်ဗုသွးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ယွံဗဗ္ဗေ ပွဲလောကဝံ ညးလျိုဂ် ပြုပြင်စီရင် ကာယသင်္ခါရမန်ရ မှုံကိုဒုတ် ဟံမွဲကိုဒုတ်ရ၊ ပြုပြင်စီရင် ဝစီ သင်္ခါရမန်ရ မှုံကိုဒုတ် ဟံမွဲကိုဒုတ်ရ၊ ပြုပြင်စီရင် မနောသင်္ခါရမန်ရ မှုံကိုဒုတ် ဟံမွဲကို ဒုတ်ရ။ ညးဂ် ဟိုတ်မပြုပြင် ကာယသင်္ခါရမန်ရ မှုံကိုဒုတ် ဟံမွဲကိုဒုတ် ဟိုတ်မပြုပြင် စီရင် ဝစီသင်္ခါရမန်ရ မှုံကိုဒုတ် ဟံမွဲကိုဒုတ် ဟိုတ်မပြုပြင်စီရင် မနောသင်္ခါရမန်ရ မှုံကိုဒုတ် ဟံမွဲကိုဒုတ်ဂ်ရ ကတိဒ်ပွဲလောကမန်ရ မှုံကိုဒုတ် ဟံမွဲကိုဒုတ်ရ၊ ကတိဒ်ပွဲလောက

မနုရ မျှော်ကိုဒုဟ် ဟံမ္မဲကိုဒုဟ်မွဲး ‘ဗဿ’ပွမတုတ်ဒွံမနုရမ္ပိုင် မျှော်ကိုဒုဟ် ဟံမ္မဲကိုဒုဟ် တုတ်ဒွံ လုက်စုက်ညးဂ်အိုတ်ရ၊ တုတ်ဒွံလုက်စုက်ဒး နကို‘ဗဿ’ပွမတုတ်ဒွံမနုရမ္ပိုင် မျှော်ကိုဒုဟ် ဟံမ္မဲကိုဒုဟ်မွဲး ညးဂ် သုဟ်ညံင်ရမ္ပိတ် ဒေဝတလ္လှို ပြိုတ်ဝေမာနိကလ္လှိုဂ္ပိုင်ကို ဒးဒင်စသိုင် ဝေဒနာ မတွန်တွေဝဲတသိုခ်ဒဒိခ် မျှော်ကိုဒုဟ် ဟံမ္မဲကိုဒုဟ်ဂ်ရ။ ယံဗဗ္ဗး ကမ်ဝံ ကော်ခမ်း ရံဝံမွဲး ကမ်ကိုဒုက်ဗုဗ္ဗးတု မျှော်ကိုဖိုမကိုဒုက်ဗုဗ္ဗးရ။

ယံဗဗ္ဗး ကမ်ဟံကိုဒုက်ဟံဗုဗ္ဗးတု မျှော်ကိုဖိုမဟံကိုဒုက်ဟံဗုဗ္ဗး မဒ်သွက်ကမ်ဝံအိုတ်ဂ် ညးဍဲဂ်ရော? ယံဗဗ္ဗး ပ္ဍောပ်ကိုကမ်ဂ္မိုင်ပန်ဂကူဂ် မဂ်စေနာ ပွမပတိတ်လ္လှို သွက်ဝံပါကွေံ ကမ်ကိုဒုက်တု မျှော်ကိုဖိုမကိုဒုက်ဂ် ပွမပတိတ်လ္လှို သွက်ဝံပါကွေံ ကမ်ဗုဗ္ဗးတု မျှော်ကိုဖိုမဗုဗ္ဗးဂ် ပွမပတိတ်လ္လှို သွက်ဝံပါကွေံ ကမ်ကိုဒုက်ဗုဗ္ဗးတု မျှော်ကိုဖိုမကိုဒုက်ဗုဗ္ဗးဂ် ကော်ခမ်းရံဝံမွဲး ကမ်ဟံကိုဒုက်ဟံဗုဗ္ဗးတု မျှော်ကိုဖိုမဟံကိုဒုက်ဟံဗုဗ္ဗး မဒ်သွက်ကမ်ဝံအိုတ်ရ။ ယံဗဗ္ဗး အလို ဇကု သွကေတ်ဇောပ်မတ် နကိုညဏ်တေင်တု ကမ်ဂ္မိုင် အဲမဂပ်ဝံတွံလဝ်ဂ် ဣဝံပန်ဂကူ အိုတ်ရ ရံဝံ (သွတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ပဌမ သိက္ခာပဒ

၂၃၅။ ယံခမိတအ် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောပ်မတ် နကိုညဏ်တေင်တု ကမ်ဂ္မိုင် အဲမဂပ်ဝံတွံလဝ်ဂ် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ယံခမိတအ် ကမ်ကိုဒုက်တု မျှော်ကိုဖိုမကိုဒုက်ဂ် နွံရ၊ ယံခမိတအ် ကမ်ဗုဗ္ဗးတု မျှော်ကိုဖိုမဗုဗ္ဗးဂ် နွံရ၊ ယံခမိတအ် ကမ်ကိုဒုက်ဗုဗ္ဗးတု မျှော်ကိုဖိုမကိုဒုက်ဗုဗ္ဗးဂ် နွံရ၊ ယံခမိတအ် ကမ်ဟံကိုဒုက် ဟံဗုဗ္ဗးတု မျှော်ကိုဖိုမဟံကိုဒုက်ဟံဗုဗ္ဗး မဒ်သွက်ကမ်ဝံအိုတ်ဂ် နွံရ။

ယံခမိတအ် ကမ်ကိုဒုက်တု မျှော်ကိုဖိုမကိုဒုက်ဂ် ညးဍဲဂ်ရော? ယံခမိတအ် ပွဲလော ကဝံ ညးလ္လှိုဂ် ဂစိုတ်လမျိုညးရ၊ ဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟံကိုရ၊ ဒေဝတဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမ ဂုဏ်ဂ္မိုင်ရ၊ ဟိုဂလာန်ကိုဗွန် ဟံဗျာံစုတ်ရ၊ သုင်စသိအရက် မဒ်ဟိုတ်မဇူမာဲရ။ ယံခမိတအ် ဣဝံဂ် ကော်ခမ်း ရံဝံမွဲး ကမ်ကိုဒုက်တု မျှော်ကိုဖိုမကိုဒုက်ရ။

ယံခမိတအ် ကမ်ဗုဗ္ဗးတု မျှော်ကိုဖိုမဗုဗ္ဗးဂ် ညးဍဲဂ်ရော? ယံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလ္လှိုဂ် ဝေင်ပါကွေံ နပွမဂစိုတ်လမျိုညးရ၊ ဝေင်ပါကွေံ နပွမဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟံကိုရ၊ ဝေင်ပါကွေံ နပွမဒေဝတဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂ္မိုင်ရ၊ ဝေင်ပါကွေံ နပွမဟိုဂလာန်ကိုဗွန် ဟံဗျာံစုတ်ရ၊ ဝေင်ပါကွေံ နပွမသုင်စသိအရက် မဒ်ဟိုတ်မဇူမာဲရ။ ယံခမိတအ် ဣဝံဂ် ကော်ခမ်း ရံဝံမွဲး ကမ်ဗုဗ္ဗးတု မျှော်ကိုဖိုမဗုဗ္ဗးရ။

ယုံခမီတအ် ကမ်ကိုခွက်ဗုဒ္ဓားတဲ မုံကိုဖိုမကိုခွက်ဗုဒ္ဓားဂ် ညးခဲဂ်ရော? ယုံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျှိုဂ် ပြုပြင်စီရင် ကာယသင်္ခါရမန်ရ် မုံကိုဒုဟ်ဟုံမွဲကိုဒုဟ်ရ ။ ပ ။ ယုံခမီတအ် ဣဝံဂ် ကော်ခင်း ရဝံမွဲ ကမ်ကိုခွက်ဗုဒ္ဓားတဲ မုံကိုဖိုမကိုခွက်ဗုဒ္ဓားရ။

ယုံခမီတအ် ကမ်ဟုံကိုခွက်ဟုံဗုဒ္ဓားတဲ မုံကိုဖိုမဟုံကိုခွက်ဟုံဗုဒ္ဓား မဒ်သွက်ကမ် ဝံအိုတ်ဂ် ညးခဲဂ်ရော? ယုံခမီတအ် ပှော်ကမ်ဂမ္တိုင်ဂ် ကမ်ကိုခွက်တဲ မုံကိုဖိုမကိုခွက် ။ ပ ။ ယုံခမီတအ် ဣဝံဂ် ကော်ခင်းရဝံမွဲ ကမ်ဟုံကိုခွက်ဟုံဗုဒ္ဓားတဲ မုံကိုဖိုမဟုံကိုခွက် ဟုံဗုဒ္ဓား မဒ်သွက်ကမ်ဝံအိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောဝ်မတ် နကိုညဏ် တွေင်တဲ ကမ်ဂမ္တိုင် အမဂ်ဝံတံလဝ်ဂ် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဒုတိယ သိက္ခာပဒ

၂၃၆။ ယုံခမီတအ် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောဝ်မတ် နကိုညဏ်တွေေင်တဲ ကမ်ဂမ္တိုင် အမဂ်ဝံတံလဝ်ဂ် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယုံခမီတအ် ကမ်ကိုခွက်တဲ မုံကိုဖိုမကိုခွက်ဂ် နွံရ၊ ယုံခမီတအ် ကမ်ဗုဒ္ဓားတဲ မုံကိုဖိုမဗုဒ္ဓားဂ် နွံရ၊ ယုံခမီတအ် ကမ်ကိုခွက်ဗုဒ္ဓားတဲ မုံကိုဖိုမကိုခွက်ဗုဒ္ဓားဂ် နွံရ၊ ယုံခမီတအ် ကမ်ဟုံကိုခွက် ဟုံဗုဒ္ဓားတဲ မုံကိုဖိုမဟုံကိုခွက်ဟုံဗုဒ္ဓား မဒ်သွက်ကမ်ဝံအိုတ်ဂ် နွံရ။

ယုံခမီတအ် ကမ်ကိုခွက်တဲ မုံကိုဖိုမကိုခွက်ဂ် ညးခဲဂ်ရော? ယုံခမီတအ် ပွဲလော ကဝံ ညးလျှိုဂ် ဂစိုတ်မိရ၊ ဂစိုတ်မရ၊ ဂစိုတ်တုအရန်ရ၊ နစိုတ်မဂြိုဟ်စာလုတ်မှာ ဒုဟ်ကို ကျပ်တြိဂ် ကိုဆီပူရ၊ ပါဒကးသင်ရ။ ယုံခမီတအ် ကမ်ဝံ ကော်ခင်း ရဝံမွဲ ကမ်ကိုခွက်တဲ မုံကိုဖိုမကိုခွက်ရ။

ယုံခမီတအ် ကမ်ဗုဒ္ဓားတဲ မုံကိုဖိုမဗုဒ္ဓားဂ် ညးခဲဂ်ရော? ယုံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျှိုဂ် ဝေင်ပါကေံ နူပမဂစိုတ်လမျိုညးရ၊ ဝေင်ပါကေံ နူပမဂိုင်ကွတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟုံကိုရ၊ ဝေင်ပါကေံ နူပမဒေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ဝေင်ပါကေံ နူပမဟိုဂလာန်ကိုက်ဗွန် ဟုံသုာ်စုတ်ရ၊ ဝေင်ပါကေံ နူပမဟိုဂလာန်ဗျိုအကြာရ၊ ဝေင်ပါကေံ နူပမဟိုဂလာန်ကြိုင်မျိုဟ် သကာတ်မြဟ်ရဝေင်ပါကေံ နူပမဟိုဂလာန်သာသပအ်မသက္ကာ ဂုဏ်ဖိုရ၊ ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမ ထွန်စပ်မဂ်ဂှက်ဟုံဂြိုင်ရ၊ မုံကိုစိုတ်ဟုံမိက်ကိုလိုလ်ရ၊ မုံကိုကွေတ်မသုာ်စုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ကမ်ဝံ ကော်ခင်း ရဝံမွဲ ကမ်ဗုဒ္ဓားတဲ မုံကိုဖိုမဗုဒ္ဓားရ။

ယုံခမီတအ် ကမ်ကိုခွက်ဗုဒ္ဓားတဲ မုံကိုဖိုမကိုခွက်ဗုဒ္ဓားဂ် ညးခဲဂ်ရော? ယုံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျှိုဂ် ပြုပြင်စီရင် ကာယသင်္ခါရမန်ရ် မုံကိုဒုဟ်ဟုံမွဲကိုဒုဟ်ရ ။ ပ ။ ယုံခမီတအ် ကမ်ဝံ ကော်ခင်း ရဝံမွဲ ကမ်ကိုခွက်ဗုဒ္ဓားတဲ မုံကိုဖိုမကိုခွက်ဗုဒ္ဓားရ။

ယွံခမီတအ် ကမ်ဟံ့ကွဲခွက်ဟံ့ဗုဒ္ဓွးတဲ မျံ့ကိုဖိုမဟံ့ကွဲခွက်ဟံ့ဗုဒ္ဓွး မဒ်သွက်ကမ်
 ဝံ့အိုတ်ဂ် ညးဍဲဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပှောင်ကမ်ဂမ္တိုင်ဂ် ကမ်ကွဲခွက်တဲ မျံ့ကိုဖိုမဟံ့ကွဲခွက်
 နွံရ။ ယွံခမီတအ် ကမ်ဝံ့ ကော်ခမ်းရဲဝံ့မွဲး ကမ်ဟံ့ကွဲခွက်ဟံ့ဗုဒ္ဓွးတဲ မျံ့ကိုဖိုမဟံ့ကွဲခွက်
 ဟံ့ဗုဒ္ဓွး မဒ်သွက်ကမ်ဝံ့အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် အလိုဇကု သွကောတ်ဇောဝ်မတ် နကိုညဏ်
 တောင်တဲ ကမ်ဂမ္တိုင် အဲမဂပ်ဝံတံလဝ်ဂ် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်အရိယမဂ္ဂ

၂၃၇။ ယွံခမီတအ် အလိုဇကု သွကောတ်ဇောဝ်မတ် နကိုညဏ်တောင်တဲ ကမ်ဂမ္တိုင်
 အဲမဂပ်ဝံတံလဝ်ဂ် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ယွံခမီတအ်
 ကမ်ကွဲခွက်တဲ မျံ့ကိုဖိုမဟံ့ကွဲခွက် နွံရ။ ယွံခမီတအ် ကမ်ဗုဒ္ဓွးတဲ မျံ့ကိုဖိုမဟံ့ကွဲခွက် နွံရ။
 ယွံခမီတအ် ကမ်ကွဲခွက်ဗုဒ္ဓွးတဲ မျံ့ကိုဖိုမဟံ့ကွဲခွက်ဗုဒ္ဓွး နွံရ။ ယွံခမီတအ် ကမ်ဟံ့
 ကွဲခွက်ဟံ့ဗုဒ္ဓွးတဲ မျံ့ကိုဖိုမဟံ့ကွဲခွက်ဟံ့ဗုဒ္ဓွး မဒ်သွက်ကမ်ဝံ့အိုတ်ဂ် နွံရ။

ယွံခမီတအ် ကမ်ကွဲခွက်တဲ မျံ့ကိုဖိုမဟံ့ကွဲခွက် ညးဍဲဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလော
 ကဝံ ညးလှိုဂ် ပြုပြင်စီရင် ကာယသင်္ခါရမျံ့ကိုဒုဟ်ရ ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် ကမ်ဝံ့ ကော်ခမ်း
 ရဲဝံ့မွဲး ကမ်ကွဲခွက်တဲ မျံ့ကိုဖိုမဟံ့ကွဲခွက်ရ။

ယွံခမီတအ် ကမ်ဗုဒ္ဓွးတဲ မျံ့ကိုဖိုမဟံ့ကွဲခွက် ညးဍဲဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ
 ညးလှိုဂ် ပြုပြင်စီရင် ကာယသင်္ခါရ မဟံ့မွဲကိုဒုဟ်ရ ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် ကမ်ဝံ့ ကော်ခမ်း
 ရဲဝံ့မွဲး ကမ်ဗုဒ္ဓွးတဲ မျံ့ကိုဖိုမဟံ့ကွဲခွက်ရ။

ယွံခမီတအ် ကမ်ကွဲခွက်ဗုဒ္ဓွးတဲ မျံ့ကိုဖိုမဟံ့ကွဲခွက်ဗုဒ္ဓွး ညးဍဲဂ်ရော? ယွံခမီတအ်
 ပွဲလောကဝံ ညးလှိုဂ် ပြုပြင်စီရင် ကာယသင်္ခါရမန်ရ မျံ့ကိုဒုဟ် ဟံ့မွဲကိုဒုဟ်ရ ။ ပ ။
 ယွံခမီတအ် ကမ်ဝံ့ ကော်ခမ်း ရဲဝံ့မွဲး ကမ်ကွဲခွက်ဗုဒ္ဓွးတဲ မျံ့ကိုဖိုမဟံ့ကွဲခွက်ဗုဒ္ဓွးရ။

ယွံခမီတအ် ကမ်ဟံ့ကွဲခွက်ဟံ့ဗုဒ္ဓွးတဲ မျံ့ကိုဖိုမဟံ့ကွဲခွက်ဟံ့ဗုဒ္ဓွး မဒ်သွက်ကမ်
 ဝံ့အိုတ်ဂ် ညးဍဲဂ်ရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ကွေတ်ဍုတ်စုတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ပွမတန်ကြန်မဍုတ်
 စုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကမ်ဝံ့ ကော်ခမ်း ရဲဝံ့မွဲး ကမ်ဟံ့ကွဲခွက်ဟံ့ဗုဒ္ဓွးတဲ မျံ့ကိုဖိုမဟံ့ကွဲခွက်
 ဟံ့ဗုဒ္ဓွး မဒ်သွက်ကမ်ဝံ့အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် အလိုဇကု သွကောတ်ဇောဝ်မတ် နကိုညဏ်
 တောင်တဲ ကမ်ဂမ္တိုင် အဲမဂပ်ဝံတံလဝ်ဂ် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

မာတိကာ

၇။ သုတ်ဗောဇ္ဈင်္ဂ

၂၃၈။ ယွံခမိတအ် မက်ဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ပ ။ ကိဉ်ခက်တဲ မုံကိဉ်မိမကိဉ်ခက် ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျိုက် ပြုပြင်စီရင် ကာယသင်္ခါရမုံကိဉ်ဒုဟ်ရ ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ကမ်ဝံ ကော်ခင်း ရဝံမွဲး ကမ်ကိဉ်ခက်တဲ မုံကိဉ်မိမကိဉ်ခက်ရ။

ယွံခမိတအ် ကမ်ဗုဒ္ဓတဲ မုံကိဉ်မိမဗုဒ္ဓတဲ ညးခွဲဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျိုက် ပြုပြင်စီရင် ကာယသင်္ခါရ မဟံမ္တဲကိဉ်ဒုဟ်ရ ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ကမ်ဝံ ကော်ခင်း ရဝံမွဲးကမ်ဗုဒ္ဓတဲ မုံကိဉ်မိမဗုဒ္ဓတဲရ။

ယွံခမိတအ် ကမ်ကိဉ်ခက်ဗုဒ္ဓတဲ မုံကိဉ်မိမကိဉ်ခက်ဗုဒ္ဓတဲ ညးခွဲဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလျိုက် ပြုပြင်စီရင် ကာယသင်္ခါရမန်ရ မုံကိဉ်ဒုဟ်ဟံမ္တဲကိဉ်ဒုဟ်ရ ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ကမ်ဝံ ကော်ခင်း ရဝံမွဲး ကမ်ကိဉ်ခက်ဗုဒ္ဓတဲ မုံကိဉ်မိမကိဉ်ခက်ဗုဒ္ဓတဲရ။

ယွံခမိတအ် ကမ်ဟံကိဉ်ခက်ဟံဗုဒ္ဓတဲ မုံကိဉ်မိမဟံကိဉ်ခက်ဟံဗုဒ္ဓတဲ မဒ်သွက်ကမ် ဝံအိုတ်ဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ‘သတိသမ္မောဇ္ဈင်’ပွမဉ်ဗျဟ် နိဟိတ်ဝံတိကောတ်သစ္စပန်၊ ‘ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇ္ဈင်’ပညာ နိဟိတ်ဝံတိကောတ်သစ္စပန်၊ ‘ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်’လ္လိပရာ နိဟိတ်ဝံတိ ကောတ်သစ္စပန်၊ ‘ဝီတိသမ္မောဇ္ဈင်’ပွမသျှိုက်မ္တိုက် နိဟိတ်ဝံတိကောတ်သစ္စပန်၊ ‘ပဿဒ္ဓိ သမ္မောဇ္ဈင်’ပွမဓိဟ်လလမ် နိဟိတ်ဝံတိကောတ်သစ္စပန်၊ ‘သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်’ပွမတန်ကြန် နိဟိတ်ဝံတိကောတ်သစ္စပန်၊ ‘ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်’ပွမသေ့ဝ်မဇ္ဈဟ် နိဟိတ်ဝံတိကောတ် သစ္စပန်။ ယွံခမိတအ် ကမ်ဝံ ကော်ခင်းရဝံမွဲး ကမ်ဟံကိဉ်ခက်ဟံဗုဒ္ဓတဲ မုံကိဉ်မိမဟံကိဉ်ခက် ဟံဗုဒ္ဓတဲ မဒ်သွက်ကမ်ဝံအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် အလိုဇကု သွကောတ်ဇောဝ်မတ် နကိဉ်ဉာဏ် တောင်တဲ ကမ်မ္တိုင် အဲမဂပ်ဝံလဝ်ဂ် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်သာဝဇ္ဇ

၂၃၉။ ယွံခမိတအ် ညးချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ် ညံင်ရပ်ဝံဗျေံစုံကို တုပ်သုဟ်သင်္ဂ် ဒးအာစိုပ်နရက်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်- ကာယကမ်မုံကိဉ်ဒုဟ် ဝစီကမ်မုံကိဉ်ဒုဟ် မနောကမ်မုံကိဉ်ဒုဟ် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိရ။ ယွံခမိတအ် ညးချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရပ်ဝံဗျေံစုံကို တုပ်သုဟ် သင်္ဂ် ဒးအာစိုပ်နရက်ရ။

ယွံခမိတအ် ညးချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရ ဝံဗျေံစုံကို တုပ်သုဟ်သင်္ဂ် ဝံအာစိုပ်ချင်သွပ်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်—

မာတိကာ

ကာယကမ်မဟံမဲ့ကိုဒုဟ် ဝစီကမ်မဟံမဲ့ကိုဒုဟ် မနောကမ်မဟံမဲ့ကိုဒုဟ် သမ္မာဒိဋ္ဌိရ။
ယွံခမီတအ် ညးချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ ရင်တွင်နင်တဲ သုဟ်ညင်ရပ်ဝံဖျေံ
စွံကို တုပ်သုဟ်သက်ဂ် ဝံအာစိုပ်ချင်သွင်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်အဗျာဗဇ္ဇ

၂၄၀။ ယွံခမီတအ် ညးချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ ရင်တွင်နင်တဲ သုဟ်
ညင်ရပ်ဝံဖျေံစွံကို တုပ်သုဟ်သက်ဂ် ဒးအာစိုပ်နရက်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်-
ကာယကမ်မဟံမဲ့ကိုဒုဟ် ဝစီကမ်မဟံမဲ့ကိုဒုဟ် မနောကမ်မဟံမဲ့ကိုဒုဟ် သမ္မာဒိဋ္ဌိရ။ ယွံခမီတအ်
ညးချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ ရင်တွင်နင်တဲ သုဟ်ညင်ရပ်ဝံဖျေံစွံကို တုပ်သုဟ်
သက်ဂ် ဒးအာစိုပ်နရက်ရ။

ယွံခမီတအ် ညးချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ ရင်တွင်နင်တဲ သုဟ်ညင်ရပ်
ဝံဖျေံစွံကို တုပ်သုဟ်သက်ဂ် ဝံအာစိုပ်ချင်သွင်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်-
ကာယကမ် မဟံမဲ့ကိုဒုဟ် ဝစီကမ် မဟံမဲ့ကိုဒုဟ် မနောကမ် မဟံမဲ့ကိုဒုဟ် သမ္မာဒိဋ္ဌိရ။
ယွံခမီတအ် ညးချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ ရင်တွင်နင်တဲ သုဟ်ညင်ရပ်ဝံဖျေံ
စွံကို တုပ်သုဟ်သက်ဂ် ဝံအာစိုပ်ချင်သွင်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်သမဏ

၂၄၁။ ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံဟောင် ကလိဝံခမီဂကူပဌမ ပွဲသာသနာဝံဟောင်
က္ခိဝံ ခမီဂကူဒုတိယ ပွဲသာသနာဝံဟောင် ကလိဝံခမီဂကူတတိယ ပွဲသာသနာဝံဟောင်
ကလိဝံခမီဂကူစတုတ္ထမာန်အိုတ်ရ။ ကွေတ်ဝါဒမုးသာသနာဂမ္တိုင် လှူသုန်ဂြံအာနုသမဏ
ဂမ္တိုင် ပန်ဂကူမသုးကျင်တဲဂ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဩဝံကြိုဂအောတ်ကြိုဇာ ရမျာင်မင်
သကာ ဗွဲမဒးရးရဝံအိုတ်ညိ။

ယွံခမီတအ် ခမီဂကူပဌမမွဲဂ် ညးချေံဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ်
ဟိုတ်နုသံယောဇိန်ဂမ္တိုင်ပိပြကာအိုတ်အာ မသက္ကုသေဟ်ဂ်ရ နိသောတာပန် မဟံမဲ့ကို
သဘ် ပွမဒတုံစေအပါယ် မဗိုန်ဇုအ် မှုကိုလအာအရာအာစိုပ် မင်ပိလ္လှူဟောင်ရ။ ယွံခမီတအ်
ဣဝံတုန် ခမီဂကူပဌမရ။

ယွံခမီတအ် ခမီဂကူဒုတိယမွဲဂ် ညးဍဲဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ခမီဂ် ဟိုတ်နူသံယောဇိန်ဂမၠိုင်ပိပြကာအိုတ်အာ မသက္ကုသေဟ်ကို ဟိုတ်နူ ‘ရာဂ’ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါသ’ပွမလုတ်မှာဒုဟ် ‘မောဟ’ပွမဝိဝိင်ဂမၠိုင် ကြီအာကိုဂ်ရ နှိသကဒါဂါမ် ကျင်ချင်မိုဟ်ဝံ ဗွတ်မွဲဝါဟောင်တဲ သွက္ခေလအိတ်ဒဒိန်ရ။ ယွံခမီတအ် က္လုဂ်တုန် ခမီဂကူဒုတိယရ။

ယွံခမီတအ် ခမီဂကူတတိယမွဲဂ် ညးဍဲဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ခမီဂ် ဟိုတ်နူသံယောဇိန်သွပ်ဂမၠိုင်မသုန်ပြကာအိုတ်အာ မသက္ကုသေဟ်ဂ်ရ (ဒှ်အနာဂါမ်) တန်ပဋိ သန္နိဥပပါတ်(ပွဲဘုံဗြို)တဲ ကြက်သွပ်ရိနိဗ္ဗာန် ပွဲဘုံဂ်ဟောင်တဲ ဟံမွဲကိုသတ်ပွမဂေတ် ကလောင် နူဘုံဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် က္လုဂ်တုန် ခမီဂကူတတိယရ။

ယွံခမီတအ် ခမီဂကူစတုတ္ထမွဲဂ် ညးဍဲဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ခမီဂ် ဟိုတ်နူခရ်အာသဝဂမၠိုင်အိုတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝလျဟ်ဟောင် အလိုဇကု သွဇ္ဇောပ်မတ် အရ ဟတ္တဖိုလ်စိုတ်မတ်တဲဗွဲ ကော်အရဟတ္တဖိုလ်ပညာမတ်တဲဗွဲ မဟံမွဲကိုအာသဝ နကိုညဏ် တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမီတအ် က္လုဂ်တုန် ခမီဂကူစတုတ္ထရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂွံဟောင် ကလိဂွံခမီဂကူပဌမ ပွဲသာသနာဂွံဟောင် ကလိဂွံ ခမီဂကူဒုတိယ ပွဲသာသနာဂွံဟောင် ကလိဂွံခမီဂကူတတိယ ပွဲသာသနာဂွံဟောင် ကလိဂွံ ခမီဂကူစတုတ္ထမာန်အိုတ်ရ။ ကွေတ်ဝါဒမူးသာသနာဂမၠိုင် လျုသုန်ကြံအာနူသမဏဂမၠိုင် ပန်ဂကူမသွဲးကျင်တဲဝံအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဩဝံကြိုဂအေတ်ကြိုဇာ ရမျာင်မဂံသကာ ဗွဲမဒးရးရံဝံအိုတ်ညိ။

သုတ်ဒသမ။

၁၁။ သုတ်သပ္ပုရိသာနိသံသ

၂၄၂။ ယွံခမီတအ် သွန်သဲဗွဲကိုညးသပ္ပုရိဟ်တဲ ကြက်ကလိဂွံဖိုအာနိသံသ ဂမၠိုင်ပန်ဂကူ ဗွဲစုတ်ရဂ် ဂပ်ဝံစိုမင်အိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ဇှော်မောပ်တ် နကိုသီလမပြရ၊ ဇှော်မောပ်တ် နကိုသမာဓိမပြရ၊ ဇှော်မောပ်တ် နကိုပညာမပြရ၊ ဇှော်မောပ်တ် နကိုဝိမုတ္တိမပြရ။ ယွံခမီတအ် သွန်သဲဗွဲကိုညးသပ္ပုရိဟ်တဲ ကြက်ကလိဂွံဖိုအာနိသံသ ဂမၠိုင်ပန်ဂကူဝံ (ဗွဲစုတ်ရဂ်) ဂပ်ဝံစိုမင်အိုတ်ရ ရံဝံ (သွဲးတ်ရ)။

သုတ်ဇ္ဈကာဒသမ။

ကမ္မဝင် မရနက်ကိုပန်တဲရ။

(၂၅) ၅။ အာပတ္တိဘယဝဂ် ၁။ သုတ်သံဃဘောဒက

၂၄၃။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမုံပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဃောသိတာရာမ်
ဇေရင်ချင်ကောသမ္ပိရ။ ပွဲအခိုင်တံ တီလပိုင်အာနန္ဒ ပြာပ်အာဇေရင် တီလမုံပိုင်ကျိတြဲတဲ
လှောင်သွဝတ်တဲမွဲး ဂဇေဒိုင်ပွဲဒိုင်တံ တီလမုံပိုင်ကျိတြဲ သွးတုန်ဂလာန်ဝံရ— “ယွံအာနန္ဒ
အဓိကိုရ် လလမ်တဲ ဒ်ရဟာ” ရဝံ (သွးတဲရ)။ ယွံကျိမုံပိုင် အဓိကိုရ် သာ်လိဝံ
လလမ်ရော? ခမိ မုံယုဗဟိယ မဒ်ကွးပဒတ်မွဲစွဲတီလပိုင်အာနန္ဒ တန်တံဒိုင်သီမပတိတ်
ဣဟတ် သွက်သင်ဝံပိဒကး ဂိုင်နဲရ၊ ပွဲအရာဒ်သာ် တီလပိုင်အာနန္ဒ ထေက်ကိုဟိုသွး
ဂလာန်မွဲပါင်ရ် ဟံဗ်ဗျဟ်ရ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံအာနန္ဒ အနုရုဒ် မုရ်အခိုင်လို ကောင်စီစုတ် ပွဲအဓိကိုရ်မိုင် အပွဲလဒေါင်သင်
ဂ်ရော? ယွံအာနန္ဒ အဓိကိုရ်မိုင် မကတံဒ်ကျင်အိုသိုက် မူးတအ်ညးဂမိုင်လေဝ် ဒးကို
လလမ်ကွဲရ၊ သာရိပိုတ်မောဂ္ဂလာန်ဂမိုင်လေဝ် ဒးကိုလလမ်ကွဲအိုတ်ရ ဟံသေင်ဟာ။

ယွံအာနန္ဒ ခမိယုတ် မညာတ်ကေတ်ဖိုတောင်ဂမိုင်ပန်ဂကူဝံ သျှိုက်မျှိုက်နွံပိုက်ကို
သင်ပါဒကးရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ရောမွဲးတုန်— ယွံအာနန္ဒ ပွဲသာသနာဝံ ခမိယုတ်
ဟွဲကိုသီလရ၊ မုံသဘယုတ်မာရ၊ မုံကိုဒွေတ်ဟံသွးဇး ထေက်ကိုသွေတ်ဟာရ၊ မုံကိုကမ္မောန်
(ပွ)မဂပ်ဝ်ဂြောင်ဗွန်လပ်ရ၊ သိုဟံသေင်ကိုခမိတ် ဒင်ဝန်ရဝံမွဲး ခမိရ၊ သိုဟံသေင်ကိုညးမုံ
ကိုဒွေတ်မပြ် ဒင်ဝန်ရဝံမွဲး ညးမုံကိုဒွေတ်မပြ်ရ၊ မုံသဘအဲအေင်အပွဲရ၊ ချက်ချေက်တံပြ
(ကိလေသ)ရ၊ ဒ်သွဟ်ညံင်ရကျသင်သမ္ဘူရ။ ကသပ်ရဝံ ဒ်ကုခမိတ်ရ “ခမိဝံ ‘ဟွဲကိုသီလရ၊
မုံသဘယုတ်မာရ၊ မုံကိုဒွေတ်ဟံသွးဇး ထေက်ကိုသွေတ်ဟာရ၊ မုံကိုကမ္မောန်(ပွ)
မဂပ်ဝ်ဂြောင်ဗွန်လပ်ရ၊ သိုဟံသေင်ကိုခမိတ် ဒင်ဝန်ရဝံမွဲး ခမိရ၊ သိုဟံသေင်ကိုညးမုံ
ကိုဒွေတ်မပြ် ဒင်ဝန်ရဝံမွဲး ညးမုံကိုဒွေတ်မပြ်ရ၊ မုံသဘအဲအေင်အပွဲရ၊ ချက်ချေက်တံပြ
(ကိလေသ)ရ၊ ဒ်သွဟ်ညံင်ရကျသင်သမ္ဘူရ’ ရဝံ ခမိမိုင် ယဝ်တိဝံအဲအိုတ်မွဲး ညီသာ
ဒိုင်မွဲး ကြက်ပလိုပလာ်ကွဲအဲအိုတ်ရ၊ ဟံညီသာဒိုင်မွဲးတုန် ကြက်ပလိုပလာ်အဲမာန်ဟံသေင်
အိုတ်ရ” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ယွံအာနန္ဒ ခမိယုတ်မညာတ်ကေတ် ဖိုတောင်ပဌမဝံ သျှိုက်
မျှိုက်နွံပိုက်ကိုသင်ပါဒကးရ။

ယွံအာနန္ဒ မွဲဂကူပုန်တုန် ခမိယုတ် မုံကိုကွေတ်မှာရာရ၊ ချိုက်ပေင်တဲကောံမိစ္ဆာ
ဒိဋ္ဌိ မလေပ်ဂိုင်ကေတ် အပိုင်အခြာရ။ ကသပ်ရဝံ ဒ်ကုခမိတ်ရ “ခမိဝံ ‘မုံကိုကွေတ်
မှာရာရ၊ ချိုက်ပေင်တဲကောံမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မလေပ်ဂိုင်ကေတ် အပိုင်အခြာရ’ ရဝံ ခမိမိုင်
ယဝ်တိဝံအဲအိုတ်မွဲး ညီသာဒိုင်မွဲး ကြက်ပလိုပလာ်ကွဲအဲအိုတ်ရ၊ ဟံညီသာဒိုင်မွဲးတုန်
ကြက်ပလိုပလာ်အဲမာန် ဟံသေင်အိုတ်ရ” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ယွံအာနန္ဒ ခမိယုတ် မညာတ်
ကေတ် ဖိုတောင်ဒုတိယဝံ သျှိုက်မျှိုက်နွံပိုက်ကိုသင်ပါဒကးရ။

ယံအာနန္ဒ ဓမ္မိယုတိရ် မှုံကိပ္ပမယိုင်လမျှိမှာရာရ၊ ဂယိုင်လမျှိ နပမယိုင်လမျှိမှာရာရ။ ကသပ်ရဝံ ခိကုမိဂ်ရ “ခမိဝံ ‘မှုံကိပ္ပမယိုင်လမျှိမှာရာရ၊ ဂယိုင်လမျှိ နပမယိုင်လမျှိမှာရာရ’ ရဝံ ခမိဂမ္ဘိုင် ယဝ်တိဝံအဲအိုတ်မွဲး ညီသာဒိုင်မွဲး ကြက်ပလိုပလာ်ကွေအဲအိုတ်ရ၊ ဟံညီသာဒိုင်မွဲးတုန် ကြက်ပလိုပလာ်အဲမာန် ဟံသောင်အိုတ်ရ” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ယံအာနန္ဒ ခမိယုတိ မညာတ်ကေတ် ဖိတောင်တတိယဝံ သျိုက်မှိုက်နွံပိုက်ကိုသင်ပါဒကးရ။

ယံအာနန္ဒ မွဲဂကူပုန်တုန် ခမိယုတိရ် နွံပိုက်ကိုလာဘ်ရ၊ နွံပိုက်ကိုပမသွၣ်ရေၣ်သေၣ်ရ်ရ၊ နွံပိုက်ကိုပမဟံသွၣ်ဗွေက်ဖျပ်ထောင်သေၣ်ရ။ ကသပ်ရဝံ ခိကုမိဂ်ရ “ခမိဝံ ‘နွံပိုက်ကိုလာဘ်ရ၊ နွံပိုက်ကိုပမသွၣ်ရေၣ်သေၣ်ရ်ရ၊ နွံပိုက်ကိုပမဟံသွၣ်ဗွေက်ဖျပ်ထောင်သေၣ်ရ’ ရဝံ ခမိဂမ္ဘိုင် ယဝ်တိဝံအဲအိုတ်မွဲး ညီသာဒိုင်အိုတ်မွဲး ကြက်သွၣ်ရေၣ်သေၣ်ရ်အဲ ဟံသောင်အိုတ်ရ၊ ကြက်သွၣ်အဲပရဲ ဟံသောင်အိုတ်ရ၊ ကြက်သေၣ်သွၣ် ဟံသောင်အိုတ်ရ၊ ကြက်ပူၣ်အဲ ဟံသောင်အိုတ်ရ၊ ဟံညီသာဒိုင်မွဲးတုန် ကြက်သွၣ်ရေၣ်သေၣ်ရ် အဲအိုတ်ရ၊ ကြက်သွၣ်အဲပရဲအိုတ်ရ၊ ကြက်သေၣ်သွၣ်အိုတ်ရ၊ ကြက်ပူၣ်အိုတ်ရ” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ယံအာနန္ဒ ခမိယုတိ မညာတ်ကေတ် ဖိတောင်စတုတ္ထဝံ သျိုက်မှိုက်နွံပိုက်ကိုသင်ပါဒကးရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်အာပတ္တိဘယ

၂၄၄။ ။ယံခမိတအ် ဘဲသွဟိုတ်ကိုအာပတ်တဲကတိဒ်ဂမ္ဘိုင် က္လဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညမွဲးပန်ဂကူအိုတ်ရ်ရောမွဲးတုန်— ယံခမိတအ် ရပ်ဝံကမ္မတ်ဒမ္မ မကလိလောန်ဒုဟ်တဲ “ယံသိုင်မပြ ညးဝံ ကမ္မတ်ဒမ္မ မကလိလောန်ဒုဟ်ရ၊ သိုင်မပြ ဩဝ်တပ်ဒဏ် ကုကမ္မတ်ဒမ္မဝံညီ” ရဝံ ဟိုသွးတဲ ထွေးတကုသိုင်ရ။ ကမ္မတ်ဒမ္မဂ် သိုင်ဟိုသွးရဝံရ “ယံမွဲးတအ် ဩဝ်အာအိုတ်ညီ၊ တြံဝံ ကွေင်ဒက်ဗုန်တဲလက်ကြံဂြတ်ဂြတ် နကိုဇုန်မဗိုန်ဗတ်ခိုင်ကျိုက်တဲ တုတ်ထောံကျိုပ်တဲ နကိုဗရရမ္ပာင် ဖမ်ဖဏမ်မပြဟီသကာတ်ဂ် ရင်တုင်ကော်ဏာ ဂွံင်ဍုန်သုတ်မွဲကိုမွဲ ဂွံင်တရံသွာင်မွဲကိုမွဲတဲ ပတိတ်ဏာ နူတြင်သျှင်ကျာတဲမွဲး ဩဝ်ကုတ်ကွေံကျိုပ် ပွဲ(ကုန်ဂစိုတ်မိုဟ်) ဌာန်သျှင်ကျာသျှင်အိုတ်ညီ” ရဝံ (ဟိုသွးရ)။ တြံသကအ်သိုင်ဂမ္ဘိုင် ကွေင်ဒက်ကမ္မတ်ဒမ္မဂ် ဗုန်တဲလက်ကြံဂြတ်ဂြတ် နကိုဇုန်မဗိုန်ဗတ်ခိုင်ကျိုက်တဲ တုတ်ကွေံကျိုပ်တဲ ရင်တုင်ကော်ဏာ ဂွံင်ဍုန်သုတ်မွဲကိုမွဲ ဂွံင်တရံသွာင်မွဲကိုမွဲတဲ ပတိတ်ဏာ နူတြင်သျှင်ကျာတဲမွဲး ကုတ်ကွေံကျိုပ် ပွဲ(ကုန်ဂစိုတ်မိုဟ်) ဌာန်သျှင်ကျာသျှင်အိုတ်ရ။ ပွဲအရာဒိသ်ဂ် ကုတြံမွဲ မဒတူဒိုင်ပွဲဒါမွဲဂ် “ယံမွဲးတအ် တြံဝံ ယုတ်သပ်တဲ ကွေံသွတ်ကမ္မောန် ထေက်ကိုဟိုဂရိဟ် ထေက်ကိုဒးကုတ်ကျိုပ်ရသွံ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်ဂ်ရ တြံသကအ်သိုင်ဂမ္ဘိုင် ကွေင်ဒက်ဗုန်တဲလက်ကြံဂြတ်ဂြတ် နကိုဇုန်မဗိုန်ဗတ်ခိုင်ကျိုက်တဲ တုတ်ထောံကျိုပ်တဲ

ရင်တွင်ကော်ဏာ ဂွံင်ဍုန်သုတ်မွဲကိုမွဲ ဂွံင်တရ်သွာင်မွဲကိုမွဲတဲ ပတိတ်ဏာ နူတြင်သျှင်ကျာ တဲမွဲး ကုတ်ကောံကျိပ် ပွဲ(ကုန်ဂစိတ်မိတ်) ဌာန်သျှင်ကျာသျှင်အိတ်ရသွံ၊ အဲဂ် ဗွဲစုတ်ကြက် ဟံသွတ်ပွသရပ်ပါပ်ညးဂ် ထေက်ကိုဟိုဂရိတ်မုဲသဘ်ရဲဝံ မထေက်ကိုကုတ်ကျိပ်ရ” ရဲဝံ သုတ်ညံင်ရဲကသပ်ဒ်ကို ယွံခမိတအ် တုပ်သုတ်ညံင်ရဲသတ်ဂ်ကို ကုခမိတြုကို ကုခမိဗြုကို မမိက်ကိုမွဲမွဲ ပွဲအာပတ်ပါရာဇိကမ္မိင် စုတ်သညာမတွံဂး ဘဲဖေက်ဂွံက်မသကာတ်မြဟ် ရဲဝံ ပြာကဋ်တူရုကျုဉ်မွဲး ကုပုဂိုလ်ဂ် ကြက်ကလိဝံ ဖိုမတွံဂး “ဟံဒဲးအာပတ်ပါရာဇိကဏီ မွဲးလေဝ် ကြက်ဒဲးဟံသေင်ရ၊ ဒဲးအာပတ်ပါရာဇိကတဲဒ်လေဝ် ကြက်အဲဒဲးဗေဗွဲမဗွဲကိုခရ်ရ” (ဗွဲစုတ်ဂ်) ဂပ်ဝံစိုမင်ရ။

ယွံခမိတအ် တြုဂ် ပိုက်လတက်ယာတ်သတ်လမွဲက်တဲ သိုမကလဲလင်သော်ဂမ္တိုင်ဂ် ပတိုန်ဂွံရိလ္လာဗ္ဗုးတဲ ပြာပ်အာကိုဂကောံမိတ်မဂ္တိုင်တဲ “ယွံမွဲးတအ် အဲကောန်သုဒ္ဓးပွသရပ်ပါပ် ထေက်ကိုဟိုဂရိတ် ထေက်ကိုစင်တက် နကိုရိတဲရ၊ သွက်အဲ ကမ္မောန်နဲတအ်ညးဂမ္တိုင် သျှိုက်မျှိုက်ဒဲးစိတ်ဂ် သွရ” ရဲဝံ ဟိုသွးရ။ ပွဲအရာမဟိုသွးဂ် တြုမွဲ မဒတူဒိုင် ပွဲဒိုမ္တိုင် “ယွံမွဲးတအ် တြုဝံ ယုတ်သပ်တဲ သုဒ္ဓးကမ္မောန်ထေက်ကိုဟိုဂရိတ် ထေက်ကိုစင်တက် နကိုရိရသွံ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်ဂ် ပိုက်လတက်ယာတ်သတ်လမွဲက်တဲ သိုမကလဲလင်သော်ဂမ္တိုင်ဂ် ပတိုန်ဂွံရိလ္လာဗ္ဗုးတဲ ပြာပ်အာကိုဂကောံမိတ်မဂ္တိုင်တဲ ‘ယွံမွဲးတအ် အဲကောန်သုဒ္ဓးပွသရပ်ပါပ် ထေက်ကိုဟိုဂရိတ် ထေက်ကိုစင်တက် နကိုရိတဲရ၊ သွက်အဲ ကမ္မောန်နဲတအ်ညးဂမ္တိုင် သျှိုက်မျှိုက်ဒဲးစိတ်ဂ် သွရ’ရဲဝံ ဒဲးဟိုသွးရသွံ။ အဲဂ် ဗွဲစုတ် ကြက်ဟံသွတ်ပွသရပ်ပါပ်ညးဂ် ထေက်ကိုဟိုဂရိတ်မုဲသဘ်ရဲဝံ မထေက်ကိုစင်တက် နကိုရိရ” ရဲဝံ သုတ်ညံင်ရဲကသပ်ဒ်ကို ယွံခမိတအ် တုပ်သုတ်ညံင်ရဲသတ်ဂ်ကို ကုခမိတြုကို ကုခမိဗြုကို မမိက်ကိုမွဲမွဲ ပွဲအာပတ် သံဃာဒိသေသ်ဂမ္တိုင် စုတ်သညာမတွံဂး ဘဲဖေက်ဂွံက်မသကာတ်မြဟ် ရဲဝံ ပြာကဋ်တူရု ကျုဉ်မွဲး ကုပုဂိုလ်ဂ် ကြက်ကလိဝံ ဖိုမတွံဂး “ဟံဒဲးအာပတ်သံဃာဒိသေသ်ဏီမွဲးလေဝ် ကြက်ဒဲးဟံသေင်ရ၊ ဒဲးအာပတ်သံဃာဒိသေသ်တဲဒ်လေဝ် ကြက်အဲဒဲးဗေ ဗွဲမဗွဲကိုခရ်ရ” (ဗွဲစုတ်ဂ်) ဂပ်ဝံစိုမင်ရ။

ယွံခမိတအ် တြုဂ် ပိုက်လတက်ယာတ်သတ်လမွဲက်တဲ သိုမကလဲလင်သော်ဂမ္တိုင်ဂ် ပတိုန်ဂွံပတေင်ဂီ လ္လာဗ္ဗုးတဲ ပြာပ်အာကိုဂကောံမိတ်မဂ္တိုင်တဲ “ယွံမွဲးတအ် အဲကောန်သုဒ္ဓး ပွသရပ်ပါပ် ထေက်ကိုဟိုဂရိတ် ထေက်ကိုစင်တက်ကျိပ် နကိုပတေင်ဂီတဲရ၊ သွက်အဲ ကမ္မောန်နဲတအ်ညးဂမ္တိုင် သျှိုက်မျှိုက်ဒဲးစိတ်ဂ် သွရ” ရဲဝံ ဟိုသွးရ။ ပွဲအရာမဟိုသွးဂ် တြုမွဲ မဒတူဒိုင်ပွဲဒိုမ္တိုင် “ယွံမွဲးတအ် တြုဝံ ယုတ်သပ်တဲ သုဒ္ဓးကမ္မောန်ထေက်ကိုဟို ဂရိတ် ထေက်ကိုစင်တက်ကျိပ် နကိုပတေင်ရသွံ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်ဂ် ပိုက်လတက်ယာတ်သတ် လမွဲက်တဲ သိုမကလဲလင်သော်ဂမ္တိုင်ဂ် ပတိုန်ဂွံပတေင်ဂီ လ္လာဗ္ဗုးတဲ ပြာပ်အာကိုဂကောံ မိတ်မဂ္တိုင်တဲ ‘ယွံမွဲးတအ် အဲကောန်သုဒ္ဓးပွသရပ်ပါပ် ထေက်ကိုဟိုဂရိတ် ထေက်ကိုစင် တက်ကျိပ် နကိုပတေင်ဂီတဲရ၊ သွက်အဲ ကမ္မောန်နဲတအ်ညးဂမ္တိုင် သျှိုက်မျှိုက်ဒဲးစိတ်ဂ်

သွရ’ ရဝံ ဒးဟီသုးရသွံ။ အဲဂ် ဗွဲစုတ် ကြက်ဟံသွပသရံပါပ်ညးဂ် ထေက်ကိုဟီဂရိဟ် မွဲသဘ် ရဝံ မထေက်ကိုစုင်တက်ကျိပ် နကိုပတေင်ဂီရ” ရဝံ သုဟ်ညံင်ရဲကသပ်ဒ်ကို ယံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂ်ကို ကုခမီတြုကို ကုခမီဗြဲကို မမိက်ကိုမွဲမွဲ ပွဲအာပတ် ပါစိုတ်ဂမၠိုင် စုတ်သညာမတွံဂး ဘဲဖေက်ဂံက်မသကာတ်မြဟ် ရဝံ ပြာကဋ်တူရုကျဉ်းမူး ကုပူဂိုလ်ဂ် (ကြက်ကလိဝံ)ဗိုမတွံဂး “ဟံဒးအာပတ်ပါစိုတ်ဏီမူးလေဝ် ကြက်ဒးဟံသေင်ရ၊ ဒးအာပတ်ပါစိုတ်တုဒ်လေဝ် ကြက်အေ့ဗေဗွဲမဗွဲကိုခရရ” (ဗွဲစုတ်ဂ်) ဂပ်ဝံစိုမင်ရ။

ယံခမီတအ် တြုဂ် ဗိုက်လတက်ယာတ်သင်္ဂ်လမွဲက်တဲ သိုမကလဲလင်သော်ဂမၠိုင်ဂ် ပြာပ်အာကိုဂကောံမွဲဟ်မဂ္ဂိုင်တဲ “ယံမူးတအ် အဲကောန်သွဒးပသရံပါပ် ထေက်ကိုဟီဂရိဟ် ထေက်ကိုစောတ်စောဲတဲရ၊ သွက်အဲ ကမောန်နဲတအ်ညးဂမၠိုင် သျိုက်မျိုက်ဒးစိုတ်ဂ် သွရ” ရဝံ ဟီသုးရ။ ပွဲအရာမဟီသုးဂ် တြုမွဲ မဒတူဒိုင် ပွဲဒိုင်မွဲဂ် “ယံမူးတအ် တြုဝံ ယုတ်သပ်တဲ သွဒးကမောန်ထေက်ကိုဟီဂရိဟ် ထေက်ကိုစောတ်စောဲရသွံ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်ဂ် ဗိုက်လတက် ယာတ်သင်္ဂ်လမွဲက်တဲ သိုမကလဲလင်သော်ဂမၠိုင်ဂ် ပြာပ်အာကို ဂကောံမွဲဟ်မဂ္ဂိုင်တဲ ‘ယံမူးတအ် အဲကောန်သွဒးပသရံပါပ် ထေက်ကိုဟီဂရိဟ် ထေက်ကိုစောတ်စောဲတဲရ၊ သွက်အဲ ကမောန်နဲတအ်ညးဂမၠိုင် သျိုက်မျိုက်ဒးစိုတ်ဂ် သွရ’ ရဝံ ဒးဟီသုးရသွံ။ အဲဂ် ဗွဲစုတ် ကြက်ဟံသွပသရံပါပ်ညးဂ် ထေက်ကိုဟီဂရိဟ် မွဲသဘ် ရဝံ မထေက်ကိုစောတ် စောဲရ” ရဝံ သုဟ်ညံင်ရဲကသပ်ဒ်ကို ယံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသင်္ဂ်ကို ကုခမီတြုကို ကုခမီဗြဲကို မမိက်ကိုမွဲမွဲ ပွဲအာပတ်ပါဠိဒေသနီက်ဂမၠိုင် စုတ်သညာမတွံဂး ဘဲဖေက်ဂံက် မသကာတ်မြဟ် ရဝံ ပြာကဋ်တူရုကျဉ်းမူး ကုပူဂိုလ်ဂ် (ကြက်ကလိဝံ)ဗိုမတွံဂး “ဟံဒးအာ ပတ်ပါဠိဒေသနီက်ဏီမူးလေဝ် ကြက်ဒးဟံသေင်ရ၊ ဒးအာပတ်ပါဠိဒေသနီက်တုဒ်လေဝ် ကြက်အေ့ဗေဗွဲမဗွဲကိုခရရ” (ဗွဲစုတ်ဂ်) ဂပ်ဝံစိုမင်ရ ရဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်သိက္ခာနိသံသ

၂၄၅။ ယံခမီတအ် ဒေုတ်တဲဒေုတ်မပြ မွဲကိုဖိုအာနိသံသမတွံဂး ဒေုတ်သိက္ခာ၊ ပညာမလောန်ကဲ၊ ကြက်မတွံဂး ‘ဝိမုတ္တိ’အရဟတ္တဖိုလ်၊ ဇနော်သကိုပ်သကမတွံဂး သတိ ဝံရ။ ယံခမီတအ် မုရဲသင်္ဂ်လို့ မွဲကိုဖိုမတွံဂး ဒေုတ်သိက္ခာဂ်ရော? ယံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ညးဟံလျှင် ဖြိုင်သျိုက်ဏီဂမၠိုင် သွက်ဝံလျှင်ဖြိုင်သျိုက် ညးလျှင်ဖြိုင်သျိုက်တုဂ်မ္တိုင် သွက်ဝံလျှင်ဖြိုင် သျိုက်ဂ္တိုင်တိုန် အဲဂပ်ဝံပညပ်လပ် ‘အာဘိသမာစာရိကသိက္ခာ’ ဒေုတ် ဝတ်မပြလောန် ကုကွးဂမၠိုင်တဲရ၊ ယံခမီတအ် ညးဟံလျှင်ဖြိုင်သျိုက်ဏီဂမၠိုင် သွက်ဝံ လျှင်ဖြိုင်သျိုက် ညးလျှင်ဖြိုင်သျိုက်တုဂ်မ္တိုင် သွက်ဝံလျှင်ဖြိုင်သျိုက်ဂ္တိုင်တိုန် ‘အာဘိ သမာစာရိကသိက္ခာ’ ဒေုတ်ဝတ်မပြလောန် အတိုင်အံပညပ်စွံလပ် ကုကွးဂမၠိုင်ဂ် ခမီဂ်

ဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲသိက္ခာပိုဒ်ဂမ္ဘိုင် သိုဟုံကိုကပ်သကုတ် ဟုံကိုထောင်ပြိုဟ် ဟုံကိုစောန်ပြက် ဟုံကိုခွက်ဒဝါန်တဲ ဒွေတ်လုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် မွဲဂကူပုန်တုန် သွက်ဒဒိန်ဝဋ်ဂွံအိုတ်အာဗွဲမဒးရး ဗွဲပကာရအိုသို အဲဂပ်ဝ်ပညပ်လဝ် ‘အာဒိဗြဟ္မစရိယိကသိက္ခာ’ဒွေတ်မဒ်တမ် ဒွေတ်မပြ(မတွံဂးမဂ်) ကုကွး ဂမ္ဘိုင်တဲရ။ ယွံခမီတအ် သွက်ဒဒိန်ဝဋ်ဂွံအိုတ်အာဗွဲမဒးရး ဗွဲပကာရအိုသို ‘အာဒိဗြဟ္မစရိယိကသိက္ခာ’ဒွေတ်မဒ်တမ် ဒွေတ်မပြ အတိုင်အဲပညပ်စွဲလဝ် ကုကွးဂမ္ဘိုင်ဂ် ခမီဂ် ဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲသိက္ခာပိုဒ်ဂမ္ဘိုင် သိုဟုံကိုကပ်သကုတ် ဟုံကိုထောင်ပြိုဟ် ဟုံကိုစောန်ပြက် ဟုံကိုခွက်ဒဝါန်တဲ ဒွေတ်လုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟောင် မွဲကိုဖိုမတွံဂး ဒွေတ်သိက္ခာရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သုတ်လိ မွဲကိုပညာမလောန်ကဲဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ သွက်ဒဒိန်ဝဋ်ဂွံအိုတ်အာဗွဲမဒးရး ဗွဲပကာရအိုသို အဲဂပ်ဝ်တွံလဝ် ဓရ်(သစ္စပန်)ဂမ္ဘိုင် ကုကွး ဂမ္ဘိုင်တဲရ။ ယွံခမီတအ် သွက်ဒဒိန်ဝဋ်ဂွံအိုတ်အာဗွဲမဒးရး ဗွဲပကာရအိုသို ဓရ်ဂမ္ဘိုင် အတိုင် အဲတွံစွဲလဝ် ကုကွးဂမ္ဘိုင်ဂ် ပူဂိုလ်ဂ် ဂပ်ဝ်တုတ်ဒွဲ(မဂ်)ဗွဲမဒးရး နကိုပညာအိုတ်ရ။ ယွံခမီ တအ် ရဲဝံဟောင် မွဲကိုပညာမလောန်ကဲရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သုတ်လိ မွဲကိုကြက်မတွံဂး‘ဝိမုတ္တိ’အရဟတ္တဖိုလ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ သွက်ဒဒိန်ဝဋ်ဂွံအိုတ်အာဗွဲမဒးရး ဗွဲပကာရအိုသို အဲဂပ်ဝ်တွံလဝ် ဓရ်(သစ္စပန်) ဂမ္ဘိုင် ကုကွးဂမ္ဘိုင်တဲရ။ ယွံခမီတအ် သွက်ဒဒိန်ဝဋ်ဂွံအိုတ်အာဗွဲမဒးရး ဗွဲပကာရအိုသို ဓရ်ဂမ္ဘိုင် အတိုင်အဲတွံစွဲလဝ် ကုကွးဂမ္ဘိုင်ဂ် ပူဂိုလ်ဂ် ဂပ်ဝ်တုတ်ဒွဲ နကို‘ဝိမုတ္တိ’အရဟတ္တဖိုလ် အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟောင် မွဲကိုကြက်မတွံဂး‘ဝိမုတ္တိ’အရဟတ္တဖိုလ်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သုတ်လိ မွဲကိုဇ္ဇောသကိုပ်သကမတွံဂးသတိဂ်ရော? “အာဘိသမာ စာရိကသိက္ခာ’ဒွေတ်ဝတ်မပြလောန် မဟုံချိုက်ပင်ဏီ အတိုင်ပညပ်စွဲလဝ်ဝံလေဝ် ကြက် ကိုချိုက်ပင်ရ။ သိက္ခာဒွေတ်ဝတ်မပြလောန် မချိုက်ပင်တဲလေဝ် ပွဲအရာဂ်ဂ် ကြက်ထံက် ပင်သျှင်ပတိုန်ပညာရ” ရဲဝံ ပွဲသန္တာန်ဇကုဟောင် သတိ ပြာကဋ်ဗွဲမဒးရးရ။ “အာဒိဗြဟ္မစရိယိကသိက္ခာ’ဒွေတ်ဝတ်မဒ်တမ်ဒွေတ်မပြ(မတွံဂးမဂ်) မဟုံချိုက်ပင်ဏီ အတိုင်ပညပ်စွဲလဝ် ဝံလေဝ် ကြက်ကိုချိုက်ပင်ရ။ ဒွေတ်မဒ်တမ်ဒွေတ်မပြလောန် မချိုက်ပင်တဲလေဝ် ပွဲအရာ ဂ်ဂ် ကြက်ထံက်ပင်သျှင်ပတိုန်ပညာရ” ရဲဝံ ပွဲသန္တာန်ဇကုဟောင် သတိ ပြာကဋ်ဗွဲမဒးရးရ။ “ဓရ်မဟဂပ်ဝ်တုတ်ဒွဲဏီ အတိုင်တွံစွဲလဝ်ဝံလေဝ် ကြက်မုတ်သုတ် ဗစာရဏာ နကိုပညာဗွဲမဒးရးရ။ ဓရ်မဟုတ်သုတ်ဗစာရဏာဗွဲမဒးရးတဲလေဝ် ပွဲအရာဂ်ဂ် ကြက်ထံက်ပင်သျှင်ပတိုန်ပညာရ” ရဲဝံ ပွဲသန္တာန်ဇကုဟောင် သတိ ပြာကဋ်ဗွဲမဒးရးရ။ “ဓရ်မဟဂပ်ဝ်တုတ်ဒွဲဏီ အတိုင်တွံစွဲလဝ်ဝံလေဝ် ကြက်တုတ်ဒွဲ နကို‘ဝိမုတ္တိ’အရဟတ္တ ဖိုလ်ရ။ ဓရ်မတုတ်ဒွဲတဲလေဝ် ပွဲအရာဂ်ဂ် ကြက်ထံက်ပင်သျှင်ပတိုန်ပညာရ” ရဲဝံ ပွဲသန္တာန် ဇကုဟောင် သတိ ပြာကဋ်ဗွဲမဒးရးရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟောင် မွဲကိုဇ္ဇောသကိုပ်သက

မတွံဂးသတိရ။ ဂလာန်မတွံဂး “ယွံခမီတအ် ဒွေတ်တဒွေတ်မပြ မှုံကိုဖိုအာနိသံသမတွံဂး ဒွေတ်သိက္ခာ၊ ပညာမလောန်ကာ၊ ကြက်မတွံဂး ‘ဝိမုတ္တိ’ အရဟတ္တဖိုလ်၊ နှော်သကိုပ်သက မတွံဂးသတိဝံ” သွန်သံကိုဣဝံတု နှိဂလာန်ဟိုသွံးကျင်ရ ရဝံ (သွံးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်သေယျာ

၂၄၆။ ယွံခမီတအ် ပွမတိက်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူအိုတ်ဂ် ရောမွဲးတုန်— ပွမတိက်ပြိုတ်ဂမ္ဘိုင် ပွမတိက်ညးဒုင်စသိုင်ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် ပွမတိက်ဇာဒိသိုင် ဂမ္ဘိုင် ပွမတိက်တိလမှုံပိုင်ကျိတြဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမတိက်ပြိုတ်ဂမ္ဘိုင်မွဲး ညးချေ ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပြိုတ်ဂမ္ဘိုင် ဗွဲမဂ္ဂိုင်ဂိုင် တိက်လံက်လှ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝံဂ် ကော်ခဂးရဝံမွဲး ပွမတိက်ပြိုတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွမတိက်ညးဒုင်စသိုင်ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်မွဲး ညးချေဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ညးဒုင်စသိုင်ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် ဗွဲမဂ္ဂိုင်ဂိုင် တိက်နကိုသကဲပါအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝံဂ် ကော်ခဂးရဝံမွဲး ပွမတိက်ညးဒုင်စသိုင်ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွမတိက်ဇာဒိသိုင်ဂမ္ဘိုင်မွဲး ညးချေဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ဇာဒိသိုင် သိုင်သတ်ဂမ္ဘိုင် ဇိုင်ပါမ္မဲလပါ် ပတိုန်လ္လုဇိုင်ပုင်မ္မဲလပါ် ကိုလောန်စက်ဗုတ်ညိနာင်တု ပျပ် ကေုဗတ ပွဲအပွဲဒီတု တိက်နကိုသကဲပုင်ရ။ ဇာဒိသိုင်ဂ် ငှုဟ်တိုန်နုသတ်မ္မုး လောဝ်ဏာ ဇကုသကုတ်လပါ်ဂတ ဗုတ်ညိနာင်တု သေုဝ်ရိုင်ဇကုသကုတ်လပါ်လက်ကရဲရ။ ယွံခမီတအ် ဇာဒိသိုင်သိုင်သတ်ဂမ္ဘိုင် ယဝ်ဂံညာတ်ကေတ် ခန္ဓဇကုပုန်ဂတးဒိုင် မမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲကို ဆဲးပြိုင် ဒိုင်ကိုမွဲး။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ပွမညာတ်ကေတ်သတ် ဇာဒိသိုင်သိုင်သတ်ဂမ္ဘိုင် နှိစိုတ်ဟုံမိပ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဇာဒိသိုင်သိုင်သတ်ဂမ္ဘိုင် ယဝ်ဟုံညာတ်ကေတ် ခန္ဓဇကုပုန်ဂတးဒိုင် မမိက်ကို မ္မဲမ္မဲကို ဆဲးပြိုင်ဒိုင်ကိုမွဲး။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ပွမဟုံညာတ်ကေတ်သတ် ဇာဒိသိုင်သိုင်သတ် ဂမ္ဘိုင် မိပ်စိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝံဂ် ကော်ခဂး ရဝံမွဲး ပွမတိက်ဇာဒိသိုင်ဂမ္ဘိုင်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွမတိက်ကျိတြဂမ္ဘိုင်မွဲး ညးချေဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကျိတြ လုအာနုကာမဂ္ဘိုင်တုဟေင် ။ ပ ။ အာစိုပ်စတုတ္ထဇာန်တု ပဒတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝံဂ် ကော်ခဂးရဝံမွဲး ပွမတိက်တိလမှုံပိုင်ကျိတြဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမတိက်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ ရဝံ (သွံးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

မာတိကာ

၅။ သုတ်ထူပါရဟ

၂၄၇။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ထောက်ကိုစေတီဂမ္ဘိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန် ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— တီလမ္မံပိုင်ကျ်တြဲ မထောက်ဒင်ပူဇ်တောင် မဂြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုသို) အလိုဇကုမဍုတ်စုတ်ဂ် ထောက်ကိုစေတီရ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ်ဂ် ထောက်ကိုစေတီရ။ ကွဲးသာဝကတီလမ္မံပိုင်ကျ်တြဲဂ် ထောက်ကိုစေတီရ။ သိုင်စက္ကဝံဂ် ထောက်ကိုစေတီရ။ ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်ထောက်ကိုစေတီဂမ္ဘိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ ရံဝံ (သွဲးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ပညာဝုဒ္ဓိ

၂၄၈။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ န်သွက်ပညာဇော်မောင်အိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန် ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ပွမသိပိဂ်ဟဲဟဲကိုညးသပ္ပရိဟ် ပွမကလင်ပင်မိုင် ခရ်ညး သပ္ပရိဟ် ပွမသပ္ပုပ္ပိတ်ဗွဲမဗွဲ ပွမဒေတ်လုတ်ဒေတ်မပြ မဗွဲကိုခရ်လောကုတ္တိရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ န်သွက်ပညာဇော်မောင်အိုတ်ရ ရံဝံ (သွဲးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ဗဟုကာရ

၂၄၉။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ ဂုဏ်ဂြိုင်ကုပုဂ္ဂိုလ်မိုဟ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန် ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ပွမသိပိဂ်ဟဲဟဲကိုညးသပ္ပရိဟ် ပွမကလင်ပင်မိုင် ခရ်ညး သပ္ပရိဟ် ပွမသပ္ပုပ္ပိတ်ဗွဲမဗွဲ ပွမဒေတ်လုတ်ဒေတ်မပြ မဗွဲကိုခရ်လောကုတ္တိရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ ဂုဏ်ဂြိုင်ကုပုဂ္ဂိုလ်မိုဟ်အိုတ်ရ ရံဝံ (သွဲးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ပဌမ ဝေါဟာရ

၂၅၀။ ယွံခမီတအ် ပွမဟိုသွဲးညးဟံသေင်ကိုအရီုဂမ္ဘိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲး ပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲးတုန်— ပွဲအရာဟံညာတ်ဂ် ဟိုသွဲးရံဝံမွဲး ညာတ်ရ။ ပွဲအရာဟံမိုင်ဂ် ဟိုသွဲးရံဝံမွဲး မိုင်ရ။ ပွဲအရာဟံတုတ်ဒွံဂ် ဟိုသွဲးရံဝံမွဲး တုတ်ဒွံရ။ ပွဲအရာဟံတီဂ် ဟိုသွဲး

မာတိကာ

ရံပွဲမှူး တီရ။ ယံခမီတအ် ပွမဟိုသုးညးဟံသေင်ကိုအရီဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ ရံပွဲ (သုးတ်ရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဒုတိယ ဝေါဟာရ

၂၅၁။ ယံခမီတအ် ပွမဟိုသုးအရီဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမှူးပန်ဂကူအိုတ် ရ်ရောမှူးတုန်— ပွဲအရာဟံညာတ်ဂ် ဟိုသုးရံပွဲမှူး ဟံညာတ်ရ။ ပွဲအရာဟံမိင်ဂ် ဟိုသုး ရံပွဲမှူး ဟံမိင်ရ။ ပွဲအရာဟံတုတ်ဒွံဂ် ဟိုသုးရံပွဲမှူး ဟံတုတ်ဒွံရ။ ပွဲအရာဟံတီဂ် ဟိုသုးရံပွဲမှူး ဟံတီရ။ ယံခမီတအ် ပွမဟိုသုးအရီဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ ရံပွဲ (သုးတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်တတိယ ဝေါဟာရ

၂၅၂။ ယံခမီတအ် ပွမဟိုသုးညးဟံသေင်ကိုအရီဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမှူး ပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမှူးတုန်— ပွဲအရာညာတ်ဂ် ဟိုသုးရံပွဲမှူး ဟံညာတ်ရ။ ပွဲအရာမိင်ဂ် ဟိုသုး ရံပွဲမှူး ဟံမိင်ရ။ ပွဲအရာတုတ်ဒွံဂ် ဟိုသုးရံပွဲမှူး ဟံတုတ်ဒွံရ။ ပွဲအရာတီဂ် ဟိုသုးရံပွဲမှူး ဟံတီရ။ ယံခမီတအ် ပွမဟိုသုးညးဟံသေင်ကိုအရီဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ ရံပွဲ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

၁၁။ သုတ်စတုတ္ထ ဝေါဟာရ

၂၅၃။ ယံခမီတအ် ပွမဟိုသုးအရီဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမှူးပန်ဂကူအိုတ်ဂ် ရောမှူးတုန်— ပွဲအရာညာတ်ဂ် ဟိုသုးရံပွဲမှူး ညာတ်ရ။ ပွဲအရာမိင်ဂ် ဟိုသုးရံပွဲမှူး မိင်ရ။ ပွဲအရာတုတ်ဒွံဂ် ဟိုသုးရံပွဲမှူး တုတ်ဒွံရ။ ပွဲအရာတီဂ် ဟိုသုးရံပွဲမှူး တီရ။ ယံခမီတအ် ပွမဟိုသုးအရီဂမ္တိုင် က္လုပန်ဂကူအိုတ်ရ ရံပွဲ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဇူကာဒသမ။

အာပတ္တိဘယဝဂ် မရနုက်ကိုမသုန်တဲရ။

ပဉ္စမ သုတ်မသုန်ဇော် တဲရောင်။

မာတိကာ

(၂၆) ၆။ အဘိညာဝဂ် ၁။ သုတ်အဘိညာ

၂၅၄။ ယုံခမီတအ် ဓရ်တိနက္ခဏ်တု ထေက်ကိုပိုင်ခြာတိဂမ္ဘိုင် နွံအိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ဓရ်တိနက္ခဏ်တု ထေက်ကိုပိုင်ခြာတိဂမ္ဘိုင် နွံအိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ဓရ်တိနက္ခဏ်တု ထေက်ကိုပိုင်ခြာတိဂမ္ဘိုင် နွံအိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ဓရ်တိနက္ခဏ်တု ထေက်ကိုပိုင်ခြာတိဂမ္ဘိုင် နွံအိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ဓရ်တိနက္ခဏ်တု ထေက်ကိုပိုင်ခြာတိဂမ္ဘိုင် နွံအိုတ်ရ။

ယုံခမီတအ် ဓရ်တိနက္ခဏ်တု ထေက်ကိုပိုင်ခြာတိဂမ္ဘိုင်မ္မးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ခန္တမသုန်ပြကာ မဒ်အာရီုညါဒါန်ရ။ ယုံခမီတအ် ဓရ်တိနက္ခဏ်တု ထေက်ကိုပိုင်ခြာတိဂမ္ဘိုင်မ္မးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ခန္တမသုန်ပြကာ မဒ်အာရီုညါဒါန်ရ။

ယုံခမီတအ် ဓရ်တိနက္ခဏ်တု ထေက်ကိုပိုင်ခြာတိဂမ္ဘိုင်မ္မးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမ ဟုံတီ ကော့‘ဘဝတဏှာ’ပွမထွေန်စပ်ကိုဘဝရ။ ယုံခမီတအ် ဓရ်တိနက္ခဏ်တု ထေက်ကိုပိုင်ခြာတိဂမ္ဘိုင်မ္မးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမ ဟုံတီ ကော့‘ဘဝတဏှာ’ပွမထွေန်စပ်ကိုဘဝရ။

ယုံခမီတအ် ဓရ်တိနက္ခဏ်တု ထေက်ကိုပိုင်ခြာတိဂမ္ဘိုင်မ္မးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ‘သမထ’ပွမကိုကိလေသလလမ် ကော့‘ဝိပဿနာ’ပွမမ္မာ်သေ့ဝ်တေင်တေင်ရ။ ယုံခမီတအ် ဓရ်တိနက္ခဏ်တု ထေက်ကိုပိုင်ခြာတိဂမ္ဘိုင်မ္မးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ‘သမထ’ပွမကိုကိလေသလလမ် ကော့‘ဝိပဿနာ’ပွမမ္မာ်သေ့ဝ်တေင်တေင်ရ။

ယုံခမီတအ် ဓရ်တိနက္ခဏ်တု ထေက်ကိုပိုင်ခြာတိဂမ္ဘိုင်မ္မးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ‘ဝိဇ္ဇာ’ပွမတီ ကော့‘ဝိမုတ္တိ’ပွမတိတ်ဗ္ဗးနူကိလေသရ။ ယုံခမီတအ် ဓရ်တိနက္ခဏ်တု ထေက်ကိုပိုင်ခြာတိဂမ္ဘိုင်မ္မးဂ် ညးခွဲဂ်ရော? ‘ဝိဇ္ဇာ’ပွမတီ ကော့‘ဝိမုတ္တိ’ပွမတိတ်ဗ္ဗးနူကိလေသရ။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ပရိယေသန

၂၅၅။ ယုံခမီတအ် ပွမဗ္ဗာဒ်သီညးဟုံသေင်ကိုအရီုဂမ္ဘိုင် နွံအိုတ်ရ။ ညးမ္မး ပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမ္မးတုန်— ယုံခမီတအ် ပွမဗ္ဗာဒ်သီညးဟုံသေင်ကိုအရီုဂမ္ဘိုင် နွံအိုတ်ရ။ ညးမ္မး ပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမ္မးတုန်— ယုံခမီတအ် ပွမဗ္ဗာဒ်သီညးဟုံသေင်ကိုအရီုဂမ္ဘိုင် နွံအိုတ်ရ။ ညးမ္မး ပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမ္မးတုန်— ယုံခမီတအ် ပွမဗ္ဗာဒ်သီညးဟုံသေင်ကိုအရီုဂမ္ဘိုင် နွံအိုတ်ရ။ ညးမ္မး ပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမ္မးတုန်— ယုံခမီတအ် ပွမဗ္ဗာဒ်သီညးဟုံသေင်ကိုအရီုဂမ္ဘိုင် နွံအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွမဉ္စဲသိုဉ်ညးဟံသေင်ကိုအရီုဂမၠိုင် က္လုဂ္ဂပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန် ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက် ကေုာ် နှိတ်ညးမုံသဘ် ပွမ ဗျုတ် ဝံတီကေတ်ဒုဟ် ပွဲသဘ်ပွမဗျုတ် ဉ္စဲသိုဉ်နီဗ္ဗာန် မဟံမွဲကိုပွမဗျုတ် နှိအရာယောဂပန်အိုတ် ဟံမွဲပတောံစတ်ရ။ ကေုာ် နှိတ်ညးမုံသဘ် ပွမယဲတု ဝံတီကေတ်ဒုဟ် ပွဲသဘ်ပွမယဲတု ဉ္စဲသိုဉ်နီဗ္ဗာန် မဟံမွဲကိုပွမယဲ နှိအရာယောဂပန်အိုတ် ဟံမွဲပတောံစတ်ရ။ ကေုာ် နှိတ် ညးမုံ သဘ် ပွမချိုတ်တု ဝံတီကေတ်ဒုဟ် ပွဲသဘ်ပွမချိုတ်တု ဉ္စဲသိုဉ်နီဗ္ဗာန် မဟံမွဲကိုပွမချိုတ် နှိအရာယောဂပန်အိုတ် ဟံမွဲပတောံစတ်ရ။ ကေုာ် နှိတ်ညးမုံသဘ် မလေပ်ကတ်ကတာန် မလေပ်ပျိုက်တု ဝံတီကေတ်ဒုဟ် ပွဲသဘ်မလေပ်ကတ်ကတာန် မလေပ်ပျိုက်တု ဉ္စဲသို နီဗ္ဗာန် မဟံလေပ်ကတ်ကတာန် မဟံလေပ်ပျိုက် နှိအရာယောဂပန်အိုတ် ဟံမွဲပတောံ စတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမဉ္စဲသိုဉ် က္လုဂ္ဂပန်ဂကူအိုတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်သင်္ဂဟဝတ္ထု

၂၅၆။ ယွံခမီတအ် ‘သင်္ဂဟဝတ္ထု’ ပွမယိုက်ဒိုက်သင်ရိဟ်ဂမၠိုင် က္လုဂ္ဂပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ပွမကိုဒါန်သုးပွး ပွမဟိုဂလာန်သျှိုက်ဆာန် ပွမဒွေတ် ဒတုဖို ပွမစွံပတန်တုတ်သုဟ်ကိုကေုာ်ရ။ ယွံခမီတအ် ‘သင်္ဂဟဝတ္ထု’ ပွမယိုက်ဒိုက်သင်ရိဟ် ဂမၠိုင် က္လုဂ္ဂပန်ဂကူအိုတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်မာလုကျုပုတ္တ

၂၅၇။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်မာလုကျုပုတ္တ ပြာပ်အာဇေရင် တီလမုံပိုင်ကျုတြဲတု လောဝ်သွဝတ်တုမွဲ သိုမဂဇေဒ်ပွဲဒိုဉ်မွဲ—

ယွံကျုမုံပိုင် သွက်ဝံတွံခရ် ကုအဲဒိုက် ဗွဲဒုန်ဂ် အာတ်ပါန်အခေါင်ရ။ အဲဒိုက် သွောံကလင်ပင်မိုင်ကေတ် ခရ်တီလမုံပိုင်ကျုတြဲပွဲတြဲတု ညးမွဲခပ် ပြာပ်အာဇာန်လုသိုတ် ဖြဲတု သိုဟံဝိဝိင်ဟိုတ်မာဲ ပတိတ်ဗြဟတ်ဗွဲသကာတ်မြဟ် မုံကိုစိုတ်မလးဏာန်ဗ္ဗာန်ဂ်ဒုတု ဝံပဒတ်ရ ရဝံ ဂရင်ပတိ တီလမုံပိုင်ကျုတြဲရ။ ယွံမာလုကျုပုတ္တ ပွဲအရာဝံ ညးဗျုသကဲ အဝယ်ဇေတ်တြင် သုဟ်ညင်ရဲတုအဲဂ် အာတ်ပါန်အခေါင် ဒွေံပတောန်ဗွဲဒုန် ကုအဲကျုမွဲ ပွဲအခိုင်လုဟ် ခမီသုတ်ဂမၠိုင် ပသ်ဝံဟိုသုးအိုတ်ဂ်ရော? ရဝံ (သုးတရ)။ ယွံကျုမုံပိုင် တီလမုံပိုင်ကျုတြဲ ဩဝံတွံခရ် ကုအဲဒိုက်ဗွဲဒုန်ညိ၊ အရထခရ်တီလမုံပိုင်ကျုတြဲမဂပ်ဝ်

တွံက် အဲဒိုက်တိကေတ် မာန်တန်ဒ်ဝံရ၊ အဲဒိုက် ဒ်ညးဒင်အဲကွဲခရဲ တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲ
မဂ်ဝံတုံမာန်တန်ဒ်ဝံရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယုံခမိတအ် ဟိုတ်တဏှာဝံကတိုဒ်ဂမိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ တဏှာကတိုဒ် ကုခမိမ္မး
ကတိုဒ်ပွဲပန်ဂကူဂမိုင်ဂံရ။ ညးမ္မးပန်ဂကူအိုတ်ဂံရောမ္မးတုန်— ယုံမာလုကျုပုတ္တ တဏှာ
ကတိုဒ်ကျင် ကုခမိမ္မး ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးသုာလေဝ် ကတိုဒ်ရ၊ ယုံမာလုကျုပုတ္တ တဏှာ
ကတိုဒ်ကျင် ကုခမိမ္မး ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးပိဏှာပါတ်လေဝ် ကတိုဒ်ရ၊ ယုံမာလုကျုပုတ္တ
တဏှာကတိုဒ်ကျင် ကုခမိမ္မး ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးဘာသုာသတိက်သုာဒိုင်လေဝ် ကတိုဒ်ရ၊
ယုံမာလုကျုပုတ္တ တဏှာကတိုဒ်ကျင် ကုခမိမ္မး ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးပစ္စယံဂဉ္ဇေဂိုင်သံဂံ
ဂံလေဝ် ကတိုဒ်ရ။ ယုံမာလုကျုပုတ္တ ဟိုတ်တဏှာဝံကတိုဒ်ဂမိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။
တဏှာကတိုဒ် ကုခမိမ္မး ကတိုဒ်ပွဲပန်ဂကူဂံရ။ ယုံမာလုကျုပုတ္တ ဩပွဲအခိုင်မ္မဲ ခမိဂံ
ပါကေံတဏှာတုဒ်ရ၊ ကုတ်ကေံ ရိုဟ်ကွက်မသက္ကုသေဟ်တုဒ်ရ၊ သွကေံသေဟ်ညိုင်ရ၊
အရာဒတန် တုံတာပိုက်ကေံတုဒ်ရ၊ သွကေံ ပွမဟံကတိုဒ်မ္မဲလေပုန်တုဒ်ရ၊ ဟံမ္မဲကိုသဘ
ပွမကတိုဒ်ပွဲကြဲရ။ ယုံမာလုကျုပုတ္တ ခမိဝံ ကော်ခဂးရံဝံမ္မး ခမိကုတ်ကေံတဏှာတု ခမိ
ကလိလောန်အာ သံယောဇိန်တုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂး ပါကေံမာနဗ္ဗမဒးရဲဂံရ ကော်ခဂး
ရံဝံမ္မး ခမိ သွကေံလအိတ်ဒ်ခိုင်ဝံတုရ ရံဝံ (သွးတရ)။

ပွဲအခိုင်ဂံ တီလပိုင်မာလုကျုပုတ္တ တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲ မဂ်ဝံဒေဝံပတောန် နကိုဒေဝံ
ပတောန်ဝံဂံ ဒွါက်ကတိုနူဒွါတု လှောင်သွဝတ်တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲတုမ္မး သွရှေသေရ်ကွာ
ပါစူးအာရ။ ပွဲအခိုင်ဂံ တီလပိုင်မာလုကျုပုတ္တ ညးမ္မဲခပ် ပြာပ်အာဌာန်လုသိုတ်တြဲတု သိုဟံ
ဝိဝိင်ဟိုတ်မာ ပတိတ်တြဟတ်ဗွဲမသကာတ်မြဟ် မ္မံကိုစိုတ်မပလးဏာနိဗ္ဗာန်ဂံဒ်တု ဝံပဒ
တမ္မး ဖိုအရဟတ္တဖိုလ် မဒ်လအိတ်ဒေဝ်မပြ မဟံမ္မဲပတောံစတ် ကောန်ဂကူမိုင် နူအဝေါင်
ဘဝခရဲ လုပံပိုင်(သွခမိ) အဝေါင်ဘဝခမိ ဗ္ဗမဒးရး မဂ်ဝံနွံပိုက်ဂံ ပွဲဘဝလုဟ်ဟေင် အလို
ဇကု သွကေတ်ဇောင်မတ် နကိုညဏ်တေင်ကွာ အာစိုပ်တု ဝံပဒတရ၊ “ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ
အိုတ်အာတုရ၊ ဒေဝ်လုတ် ဒေဝ်မပြတုရ၊ သွပတုကေံကိစ္စမဂ်တုရ၊ တုဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ
ကိစ္စထေက်ကိုဒး သွမ္မဲသအာင်ဟံမ္မဲတုရ” ရံဝံ တီရ။ မှောင်ကိုတုအရှုန်ဂမိုင် တီလပိုင်
မာလုကျုပုတ္တ ပါလိပ်လို့ဟ် မွဲဇကုရ။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ကုလ

၂၅၈။ ယုံခမိတအ် ကောန်ဂကူမိုင် သိုကိုမအာစိုပ်ဒ်ဒ်မဂိုင်ဂွင် ပွဲပိုင်ဟာန်ဘိုက်
ဘက်ဂမိုင် အိုတ်တု ဟံတန်တ ဗွဲမလအ်လကာဖာဂံ ဒ်တဟိုတ်နူဟိုတ်ဂမိုင်ပန်ဂကူကို

ပျောက်ကုန်ပန်ဂကူဂမ္ဘိုင်၌ ဟိုတ်နူဟိုတ်မွဲမွဲဂကူကိုအိုတ်ရ။ ညးမွဲဟိုတ်ပန်ဂကူအိုတ်၌ရောမွဲတုန်— ဟံဉ်သ္မိပိဉ်ဟာန်ဂြပ်ရတ်ကွေ်ဏှင်၌အိုတ်ရ။ ဟံဉ်ကလေင်ပဋ္ဌေပ်ပဋ္ဌေတ် ပိဉ်ဟာန်ဂြပ်ရတ် အိုတ်တြိဂ်အိုတ်ရ။ စသုင်ဟံဉ်မွဲကိုဗွတ်ဗွတ်အိုတ်ရ။ ညးဗြဲကိုဒ် ညးတြိဂ်ကိုဒ် ဟံဉ်မွဲကိုဒွေတ်သီလ၌ စွံပတန်လ၌ ပွဲအရာဇော်သကုင်သက(ထိုင်ဂြပ်ရတ်)အိုတ်ရ။ ယံခမိတအ် ကောန်ဂကူဂမ္ဘိုင် သိုက်မအာစိုပ်ဒ်မဂ္ဂိုင်၌ ပွဲပိဉ်ဟာန်ဘိုက်ဘက်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်တဲ ဟံဉ်တန်တဲ ဗွဲမလအ်လကာဖာၣ် နှိတ်ဟိုတ်နူဟိုတ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူကို ပျောက်ကုန်ပန်ဂကူဂမ္ဘိုင်၌ ဟိုတ်နူဟိုတ်မွဲမွဲဂကူကိုအိုတ်ရ။

ယံခမိတအ် ကောန်ဂကူဂမ္ဘိုင် သိုက်မအာစိုပ်ဒ်မဂ္ဂိုင်၌ ပွဲပိဉ်ဟာန်ဘိုက်ဘက်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်တဲ မတန်တဲ ဗွဲမလအ်လကာဖာၣ် နှိတ်ဟိုတ်နူဟိုတ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူကို ပျောက်ကုန်ပန်ဂကူဂမ္ဘိုင်၌ ဟိုတ်နူဟိုတ်မွဲမွဲဂကူကိုအိုတ်ရ။ ညးမွဲဟိုတ်ပန်ဂကူအိုတ်၌ရောမွဲတုန်— ဟံဉ်သ္မိပိဉ်ဟာန် ဂြပ်ရတ်ကွေ်ဏှင်၌အိုတ်ရ။ ကလေင်ပဋ္ဌေပ်ပဋ္ဌေတ် ပိဉ်ဟာန်ဂြပ်ရတ် အိုတ်တြိဂ်အိုတ်ရ။ စသုင်ဟံဉ်မွဲကိုဗွတ်ဗွတ်အိုတ်ရ။ ညးဗြဲကိုဒ် ညးတြိဂ်ကိုဒ် မွဲကိုဒွေတ်သီလ၌ စွံပတန်လ၌ ပွဲအရာ ဇော်သကုင်သက(ထိုင်ဂြပ်ရတ်)အိုတ်ရ။ ယံခမိတအ် ကောန်ဂကူဂမ္ဘိုင် အာစိုပ်ပွဲမဂ္ဂိုင်၌ ပွဲပိဉ်ဟာန်ဘိုက်ဘက်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်တဲ မတန်တဲ ဗွဲမလအ်လကာဖာၣ် နှိတ်ဟိုတ်နူဟိုတ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူကို ပျောက်ကုန်ပန်ဂကူဂမ္ဘိုင်၌ ဟိုတ်နူဟိုတ်မွဲမွဲဂကူကိုအိုတ်ရ ရဲပွဲ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ပဉ္စမ အာဇာနိယ

၂၅၉။ ယံခမိတအ် ချေအာဇာနိယနိဟ်ဆဲးသွိုင် မချိုက်ပေင်တဲကောံအင်္ဂုတ္တိုရ်ပန်ဂကူၣ် ထေက်ကိုကုသွိုင်ရ။ နှိတ်အရပ်စပ်သုင်စောဲသွိုင်ရ။ အာစိုပ်ပွဲမရိဟ်လွိုဟ် ရဲပွဲမွဲအင်္ဂုတ္တိုရ်အဝယ်လစောဲသွိုင်ဟေင်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်၌ရောမွဲတုန်— ယံခမိတအ် ပွဲလောကပွဲ ချေအာဇာနိယနိဟ်ဆဲးသွိုင်ၣ် ကောံသတ်လေဝ် ချိုက်ပေင်ရ။ ကောံဗြဟ္မာတ်လေဝ် ချိုက်ပေင်ရ။ ကောံပရဟ်လေဝ် ချိုက်ပေင်ရ။ ကောံထွေမ်ကဠင်သုင်ဒတူလေဝ် ချိုက်ပေင်ရ။ ယံခမိတအ် ချေအာဇာနိယနိဟ်ဆဲးသွိုင် မချိုက်ပေင်တဲကောံအင်္ဂုတ္တိုရ်ပန်ဂကူၣ် ထေက်ကိုကုသွိုင်ရ။ နှိတ်အရပ်စပ်သုင်စောဲသွိုင်ရ။ အာစိုပ်ပွဲမရိဟ်လွိုဟ် ရဲပွဲမွဲအင်္ဂုတ္တိုရ်အဝယ်လစောဲသွိုင်ဟေင်ရ။

ယံခမိတအ် တုင်သုတ်ညံင်ရသတ်ကို ခမိ မချိုက်ပေင်တဲကောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူၣ် ရင်တုင်နင်(နုဋ္ဌာန်သော့)တဲလေဝ် ထေက်ကိုသွက်ဂွံကိုဒ်နိပူဇ်ရ။ ပ။ နှိတ်ဗုထိုက်ပြဲ သွက်ဂကောံသတ် ဂွံပတဲသွပကုသိုလ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်၌ရောမွဲတုန်— ယံခမိတအ်

ပွဲသာသနာဝံ ခမိ၍ ကောသလေဝံ ချိုက်ပင်ရ၊ ကောဉ္ဇဟတ်လေဝံ ချိုက်ပင်ရ၊ ကောပရဟ်လေဝံ ချိုက်ပင်ရ၊ ကောထောမ်ကဠင်သျှင်ဒတူလေဝံ ချိုက်ပင်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရသင်္ဂလိ ခမိ၍ ချိုက်ပင်တကောသင်္ဂရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိ၍ မှုကိုသီလရ ။ ပ ။ ဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲသိက္ခာပိဒ်ဂမ္ဘိုင်တဲ ဒေတ်လုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟောင် ခမိ၍ ချိုက်ပင်တကောသင်္ဂရ။

ယွံခမိတအ် မုရသင်္ဂလိ ခမိ၍ ချိုက်ပင်တကောဉ္ဇဟတ်ဂရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိ၍ သွက်ဝံပါကော့ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင် သွက်ဝံချိုက်ပင်ကိုခရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင် ပဒတ်သိုမှ်ကိုလွီမသကာတ်ရ၊ မှုကိုအစောဉ္ဇဟတ်ရ၊ မှုကိုပွမပတ်တိဉ္ဇဟတ် ပိန်ဗတ်ရ၊ ဟံမ္မဲကို ပွမဖျေကော့သဇိုင်ဝန် ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟောင် ခမိ၍ ချိုက်ပင်တကောဉ္ဇဟတ်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရသင်္ဂလိ ခမိ၍ ချိုက်ပင်တကောပရဟ်ဂရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိ၍ “ဣဝံတုန် ဒဒိခရ” ရဝံ တိကောတ်အတိုင်မသုတ်ရ ။ ပ ။ “ဣဝံတုန် ဒေတ်ဒိဟိုတ်အာစိပ်နိဗ္ဗာန် ဒိအရာဒဒိခပျိုတ်ရ” ရဝံ တိကောတ်အတိုင်မသုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟောင် ခမိ၍ ချိုက်ပင်တကောပရဟ်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရသင်္ဂလိ ခမိ၍ ချိုက်ပင်တကောထောမ်ကဠင်သျှင်ဒတူဂရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိ၍ ကလိဝံသုပိဏ္ဍပါတ်ဘာ ဂဉ္ဇမဒ်ကြိယာဗာပင်ပွဲလမျှ မစေ့စးကိုယဲဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟောင် ခမိ၍ ချိုက်ပင်တကောထောမ်ကဠင်သျှင်ဒတူရ။ ယွံခမိတအ် ခမိ မချိုက်ပင်တကောခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူဝံ ရင်တျင်နင် (နုဋ္ဌာန်သော့) တဲလေဝံ ထေက်ကိုသွက်ဝံကိုဒါန်ပူဇရ ။ ပ ။ ဒိတိဗုထိုက်ပြ သွက်ဂကောသတ် ဝံပတဲသုပွကုသိုလ်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

ရ။ သုတ်ဒုတိယ အာဇာနိယ

၂၆၀။ ယွံခမိတအ် ချေအာဇာနယ်ခိဟ်ဆဲသွိုင် မချိုက်ပင်တကောအင်္ဂဂမ္ဘိုင် ပန်ဂကူဂ် ထေက်ကိုကုသိုင်ရ၊ ဒိအရပ်စပ်သုင်စောသွိုင်ရ၊ အာစိပ်ပွမရိဟ်လို့ဟ် ရဝံမွဲ အင်္ဂအဝယ်လစောသွိုင်ဟောင်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂရောမွဲတုန်— ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ချေအာဇာနယ်ခိဟ်ဆဲသွိုင်ဂ် ကောသလေဝံ ချိုက်ပင်ရ၊ ကောဉ္ဇဟတ်လေဝံ ချိုက်ပင်ရ၊ ကောပရဟ်လေဝံ ချိုက်ပင်ရ၊ ကောထောမ်ကဠင်သျှင်ဒတူလေဝံ ချိုက်ပင်ရ။ ယွံခမိ

တအ် ချေအာဇာနည်ခိုဟ်ဆဲသွိုင် မချိုက်ပေင်တကောံအင်္ဂုတ္တိုရ်ပန်ဂကူဂ် ထေက်ကို ကုသွိုင်ရ၊ ဒ်အရပ်စပ်သုင်စောဲသွိုင်ရ၊ အာစိုပ်ပွမရိုဟ်လွိုဟ် ရဲဝံမွဲအင်္ဂုတ္တိုရ်ပန်ဂကူဂ် လောင်ရ။

ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်ညံင်ရဲသတ်ကို ခမီ မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ရင်တုင်နင်(နူဌာန်သော့)တုလေဝ် ထေက်ကိုသွက်ဂွံကိုဒါန်ပူဇရ ။ ပ ။ ဒ်တိဗုထိုက်ပြ သွက်ဂကောံသတ် ဝံပတုသုပွကုသိုလ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတန်— ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ကောံသတ်လေဝ် ချိုက်ပေင်ရ၊ ကောံဇြဟတ်လေဝ် ချိုက်ပေင်ရ၊ ကောံ ပရဟ်လေဝ် ချိုက်ပေင်ရ၊ ကောံထွေင်ကဌင်သုင်ဒတူလေဝ် ချိုက်ပေင်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရသတ်လု ခမီဂ် ချိုက်ပေင်တကောံသတ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် မှုကိုသီလရ ။ ပ ။ ဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲသိက္ခာပိုင်ဂမ္တိုင်တု ဒေုတ်လုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟေင် ခမီဂ် ချိုက်ပေင်တကောံသတ်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရသတ်လု ခမီဂ် ချိုက်ပေင်တကောံဇြဟတ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် သွက်ဂွံပါကောံခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် သွက်ဂွံချိုက်ပေင်ကိုခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် ပဒတ်သိုမှ်ကိုလွီမသကာတ်ရ၊ မှုကိုအစောံဇြဟတ်ရ၊ မှုကိုပွမပတ်တိဇြဟတ် ဗိုန်ဗတ်ရ၊ ဟံမွဲကို ပွမဖျေံကောံသိုင်ဝန် ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟေင် ခမီဂ် ချိုက်ပေင်တ ကောံဇြဟတ်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရသတ်လု ခမီဂ် ချိုက်ပေင်တကောံပရဟ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာ သနာဝံ ခမီဂ် ဟိုတ်နူခရ်အာသဝဂ္ဂမ္တိုင်အိုတ်အာဂ်ရ ။ ပ ။ သုဇ္ဈောဝတ်ကွာ အာစိုပ်တု ပဒတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟေင် ခမီဂ် ချိုက်ပေင်တကောံပရဟ်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရသတ်လု ခမီဂ် ချိုက်ပေင်တကောံထွေင်ကဌင်သုင်ဒတူရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ကလိဝံသုပိဏ္ဏပါတ်ဘာ ဂဠုမဒ်ကြိယာဗာပုင်ပွဲလမျီ မဇ္ဈိမကိုယဲဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟေင် ခမီဂ် ချိုက်ပေင်တကောံထွေင်ကဌင်သုင် ဒတူရ။ ယွံခမီတအ် ခမီ မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ရင်တုင်နင် (နူဌာန်သော့) တုလေဝ် ထေက်ကိုသွက်ဂွံကိုဒါန်ပူဇရ ။ ပ ။ ဒ်တိဗုထိုက်ပြ သွက်ဂကောံသတ် ဝံပတုသု ပွကုသိုလ်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဗလ

၂၆၁။ ယွံခမီတအ် ဗိုလ်ဂမ္တိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂှ်ရောမွဲတုန်—
ဝီရိဗိုလ် သတ်ဗိုလ် သမာဓိဗိုလ် ပညာဗိုလ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဗိုလ်ဂမ္တိုင် က္ကဝံပန်ဂကူအိုတ်ရ
ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

၉။ သုတ်အရည

၂၆၂။ ယွံခမီတအ် ခမီ မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂှ် ဟံထေက်ကိုသိပ်ဂှ်
ဘာဂြိုပ်ဂမ္တိုင် မဒ်တုင်တုးရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂှ်ရောမွဲတုန်— (ညးချိုက်ပေင်တ) ကောံ
ကာမဝိတက်၊ (ညးချိုက်ပေင်တ)ကောံဗျာပါဒဝိတက်၊ (ညးချိုက်ပေင်တ) ကောံဝိဟိသာ
ဝိတက်၊ ညးဟံမွဲကိုပညာ ခိုဝ်တုဲ မှုကိုပါင်ဟံသွးဇုးရ။ ယွံခမီတအ် ခမီ မချိုက်ပေင်တ
ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ ဟံထေက်ကိုသိပ်ဂှ် ဘာဂြိုပ်ဂမ္တိုင် မဒ်တုင်တုးရ။

ယွံခမီတအ် ခမီ မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂှ် ထေက်ကိုသိပ်ဂှ် ဘာဂြိုပ်
ဂမ္တိုင် မဒ်တုင်တုးရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂှ်ရောမွဲတုန်— (ညးချိုက်ပေင်တ) ကောံနေက္ခမ္မ
ဝိတက်၊ (ညးချိုက်ပေင်တ)ကောံအဗျာပါဒဝိတက်၊ (ညးချိုက်ပေင်တ) ကောံအဝိဟိသာ
ဝိတက်၊ ညးမှုကိုပညာတုဲ ဟံခိုဝ်သွးဟံက မှုကိုပါင်သွးဇုးရ။ ယွံခမီတအ် ခမီ မချိုက်
ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ ထေက်ကိုသိပ်ဂှ် ဘာဂြိုပ်ဂမ္တိုင် မဒ်တုင်တုးရ ရဝံ
(သွးတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ကမ္မ

၂၆၃။ ယွံခမီတအ် ညးယုတ်ဒိုဟ်ခို မဟံချိုဟ်ကောက် မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်
ပန်ဂကူဂှ် ရင်တုင်ဇကုဇကု မဂပ်ဝါဟ် ပလီုပလာ်ရ။ ဒုဟ်လေဝ် မှုရ၊ တုပညာဂမ္တိုင်
လေဝ် ဂပ်ဝဟိုဂရိုဟ်ရ။ ပွအကုသိုလ်မဂ္တိုင်လေဝ် ကိုဇှော်မောဝ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂှ်
ရောမွဲတုန်— ကာယကမ်မှုကိုဒုဟ် ဝစီကမ်မှုကိုဒုဟ် မနောကမ်မှုကိုဒုဟ် ကွေတ်မှုကို
ဒုဟ်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးယုတ်ဒိုဟ်ခို မဟံချိုဟ်ကောက် မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်
ဂကူဝံ ရင်တုင်ဇကုဇကု မဂပ်ဝါဟ် ပလီုပလာ်ရ။ ဒုဟ်လေဝ် မှုရ၊ တုပညာဂမ္တိုင်လေဝ်
ဂပ်ဝဟိုဂရိုဟ်ရ။ ပွအကုသိုလ်မဂ္တိုင်လေဝ် ကိုဇှော်မောဝ်ရ။

မာတိကာ

ယွံခမီတအ် ညးသပ္ပုရိဟ် မွဲကိုပညာမချီဟ်ကောက် မချီက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင် ပန်ဂကူဂ် ရင်တုင်ဇကုဇကု မဟဂပ်ဝ်ခါဟ် မဟဂပ်ဝ်ပလိုပလာ်ရ၊ ဒုဟ်လေဝ် ဟွံမွဲရ၊ တုပညာဂမ္တိုင်လေဝ် ဂပ်ဝ်ထိုင်သးရ၊ ကုသိုလ်ထွက်မဂ္တိုင်လေဝ် ကိုဇော်မောဝ်ရ။ ညးမွဲ ပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ကာယကမ်မဟွံမွဲကိုဒုဟ် ဝစီကမ်မဟွံမွဲကိုဒုဟ် မနောကမ် မဟွံမွဲကိုဒုဟ် ကွေတ်မဟွံမွဲကိုဒုဟ်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးသပ္ပုရိဟ် မွဲကိုပညာမချီဟ်ကောက် မချီက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ ရင်တုင်ဇကုဇကု မဟဂပ်ဝ်ခါဟ် မဟဂပ်ဝ်ပလို ပလာ်ရ၊ ဒုဟ်လေဝ် ဟွံမွဲရ၊ တုပညာဂမ္တိုင်လေဝ် ဂပ်ဝ်ထိုင်သးရ၊ ကုသိုလ်ထွက်မဂ္တိုင်လေဝ် ကိုဇော်မောဝ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

အဘိညာဝဂ် မရနက်ကိုတြရ။

(၂၇) ၇။ ကမ္မပထဝဂ် ၁။ သုတ်ပါဏာတိပါတီ

၂၆၄။ ယွံခမီတအ် ညးချီက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ် ညံင်ရံ ဂပ်ဝ်ဖျေံစွဲကို တုပ်သုဟ်သတ်ဂ် ဒးအာစိုပ်နရက်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— အလိုဇကုလေဝ် ဂစိုတ်လမျီုညးရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမဂစိုတ်လမျီု ညးရ၊ သျှိုက်မျိုက်ဒးဝှပ်တုပ်စိုတ် ပွဲပွမဂစိုတ်လမျီုညးရ၊ ဟိုသွးဂုဏ် ပွဲပွမဂစိုတ်လမျီု ညးရ။ ယွံခမီတအ် ညးချီက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရံ ဂပ်ဝ်ဖျေံစွဲကို တုပ်သုဟ်သတ်ဂ် ဒးအာစိုပ်နရက်ရ။

ယွံခမီတအ် ညးချီက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရံ ဂပ်ဝ်ဖျေံစွဲကို တုပ်သုဟ်သတ်ဂ် ဝံအာစိုပ်ချင်သွပ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— အလိုဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကျေံ နူပွမဂစိုတ်လမျီုညးရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကျေံ နူပွမဂစိုတ်လမျီုညးရ၊ သျှိုက်မျိုက်ဒးဝှပ်တုပ်စိုတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကျေံ နူပွမ ဂစိုတ်လမျီုညးရ၊ ဟိုသွးဂုဏ် ပွဲပွမဝေင်ပါကျေံ နူပွမဂစိုတ်လမျီုညးရ။ ယွံခမီတအ် ညးချီက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ်ညံင်ရံ ဂပ်ဝ်ဖျေံစွဲကို တုပ်သုဟ် သတ်ဂ် ဝံအာစိုပ်ချင်သွပ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်အဒိန္နာဒါယီ

၂၆၅။ ယွံခမီတအ် ညးချီက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂ် ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ် ညံင်ရံ ဂပ်ဝ်ဖျေံစွဲကို တုပ်သုဟ်သတ်ဂ် ဒးအာစိုပ်နရက်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်—

မာတိကာ

အလိုဇကုလေဝ် ဂိုင်ကွတ်ကေတ်ပြ်ညးဟံ့ကိုရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမဂိုင်ကွတ်ကေတ်ပြ်ညးဟံ့ကိုရ၊ သျှိုက်မျှိုက်ဒးဂွပ်တုပ်စိုတ် ပွဲပွမဂိုင်ကွတ်ကေတ်ပြ် ညးဟံ့ကိုရ၊ ဟိုသွးဂုဏ် ပွဲပွမဂိုင်ကွတ်ကေတ်ပြ်ညးဟံ့ကိုရ၊ ကောံခရ်ဂမ္တိုင် ပန်ဂကူဝံ
 ။ ပ ။

အလိုဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကောံ နပွမဂိုင်ကွတ်ကေတ်ပြ်ညးဟံ့ကိုရ၊ ညးသအာင် လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကောံ နပွမဂိုင်ကွတ်ကေတ်ပြ်ညးဟံ့ကိုရ၊ သျှိုက် မျှိုက်ဒးဂွပ်တုပ်စိုတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကောံ နပွမဂိုင်ကွတ်ကေတ်ပြ်ညးဟံ့ကိုရ၊ ဟိုသွးဂုဏ် ပွဲပွမဝေင်ပါကောံ နပွမဂိုင်ကွတ်ကေတ်ပြ်ညးဟံ့ကိုရ၊ ယံခမီတအ် ကောံခရ်ဂမ္တိုင် ပန်ဂကူဝံ
 ။ ပ ။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်မိစ္ဆာစာရီ

၂၆၆။ ။ ပ ။ အလိုဇကုလေဝ် ဒွေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမ္တိုင်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမဒွေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမ္တိုင်ရ၊ သျှိုက်မျှိုက်ဒးဂွပ်တုပ်စိုတ် ပွဲပွမ ဒွေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမ္တိုင်ရ၊ ဟိုသွးဂုဏ် ပွဲပွမဒွေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမ္တိုင်ရ၊ ကောံ ခရ်ဂမ္တိုင် ပန်ဂကူဝံ ။ ပ ။

အလိုဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကောံ နပွမဒွေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမ္တိုင်ရ၊ ညးသအာင် လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကောံ နပွမဒွေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမ္တိုင်ရ၊ သျှိုက် မျှိုက်ဒးဂွပ်တုပ်စိုတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကောံ နပွမဒွေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမ္တိုင်ရ၊ ဟိုသွးဂုဏ် ပွဲပွမဝေင်ပါကောံ နပွမဒွေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမ္တိုင်ရ၊ ကောံခရ်ဂမ္တိုင် ပန်ဂကူဝံ ။ ပ ။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်မုသာဝါဒီ

၂၆၇။ ။ ပ ။ အလိုဇကုလေဝ် ဟိုဂလာန်ကိုက်ဗွန်ဟံ့ညံ့စွတ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမဟိုဂလာန်ကိုက်ဗွန်ဟံ့ညံ့စွတ်ရ၊ သျှိုက်မျှိုက်ဒးဂွပ်တုပ်စိုတ် ပွဲပွမ ဟိုဂလာန် ကိုက်ဗွန်ဟံ့ညံ့စွတ်ရ၊ ဟိုသွးဂုဏ် ပွဲပွမဟိုဂလာန်ကိုက်ဗွန်ဟံ့ညံ့စွတ်ရ၊ ကောံ ခရ်ဂမ္တိုင် ပန်ဂကူဝံ ။ ပ ။

အလိုဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကောံ နပွမဟိုဂလာန်ကိုက်ဗွန်ဟံ့ညံ့စွတ်ရ၊ ညးသအာင် လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကောံ နပွမဟိုဂလာန်ကိုက်ဗွန်ဟံ့ညံ့စွတ်ရ၊ သျှိုက်

မှိုက်ဒီးဝှပ်တုပ်စိုတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကွေံ နူပွမဟိုဂလာန်ကိုက်ဗွန်ဟံ့သုတ်စုတ်ရ၊ ဟိုသွးဂုဏ် ပွဲပွမဝေင်ပါကွေံ နူပွမဟိုဂလာန်ကိုက်ဗွန်ဟံ့သုတ်စုတ်ရ။ ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ့ ။ ပ ။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ပိသုဏဝါစာ

၂၆၈။ ။ ပ ။ အလိုဇကုလေဝ် ဟိုဂလာန်ဗျိုအကြာရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန် ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမဟိုဂလာန်ဗျိုအကြာရ၊ သျိုက်မှိုက်ဒီးဝှပ်တုပ်စိုတ် ပွဲပွမဟိုဂလာန်ဗျိုအကြာရ၊ ဟိုသွးဂုဏ် ပွဲပွမဟိုဂလာန်ဗျိုအကြာရ။ ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ့ ။ ပ ။

အလိုဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကွေံ နူပွမဟိုဂလာန်ဗျိုအကြာရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန် ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကွေံ နူပွမဟိုဂလာန်ဗျိုအကြာရ၊ သျိုက်မှိုက်ဒီးဝှပ်တုပ်စိုတ် ပွဲပွမ ဝေင်ပါကွေံ နူပွမဟိုဂလာန်ဗျိုအကြာရ၊ ဟိုသွးဂုဏ် ပွဲပွမဝေင်ပါကွေံ နူပွမဟိုဂလာန် ဗျိုအကြာရ။ ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ့ ။ ပ ။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဖရသာဝါစာ

၂၆၉။ ။ ပ ။ အလိုဇကုလေဝ် ဟိုဂလာန်ကြိုင်မှိုဟ်သကာတ်မြဟ်ရ၊ ညးသအာင် လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမဟိုဂလာန်ကြိုင်မှိုဟ်သကာတ်မြဟ်ရ၊ သျိုက်မှိုက်ဒီးဝှပ် တုပ်စိုတ် ပွဲပွမဟိုဂလာန်ကြိုင်မှိုဟ်သကာတ်မြဟ်ရ၊ ဟိုသွးဂုဏ် ပွဲပွမဟိုဂလာန်ကြိုင်မှိုဟ် သကာတ်မြဟ်ရ။ ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ့ ။ ပ ။

အလိုဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကွေံ နူပွမဟိုဂလာန်ကြိုင်မှိုဟ်သကာတ်မြဟ်ရ၊ ညးသအာင် လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကွေံ နူပွမဟိုဂလာန်ကြိုင်မှိုဟ်သကာတ်မြဟ်ရ၊ သျိုက်မှိုက်ဒီးဝှပ်တုပ်စိုတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကွေံ နူပွမဟိုဂလာန်ကြိုင်မှိုဟ်သကာတ်မြဟ်ရ၊ ဟိုသွးဂုဏ် ပွဲပွမဝေင်ပါကွေံ နူပွမဟိုဂလာန်ကြိုင်မှိုဟ်သကာတ်မြဟ်ရ။ ကောံခရ်ဂမ္တိုင် ပန်ဂကူဝံ့ ။ ပ ။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

မာတိကာ

၇။ သုတ်သမ္ပပ္ပလာပ

၂၇၀။ ။ ပ။ အလိုဇေယျလေဝ် ဟိုဂလာန်သာသပအိမသက္ကုဂုဏ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမဟိုဂလာန်သာသပအိမသက္ကုဂုဏ်ရ၊ သျှိုက်မျိုက်ဒးဂွပ်တုပ်စိုတ် ပွဲပွမဟိုဂလာန်သာသပအိမသက္ကုဂုဏ်ရ၊ ဟိုသွးဂုဏ် ပွဲပွမဟိုဂလာန်သာသပအိမသက္ကုဂုဏ်ရ၊ ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ ။ ပ။

အလိုဇေယျလေဝ် ဝေင်ပါကောံ နပွမဟိုဂလာန်သာသပအိမသက္ကုဂုဏ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကောံ နပွမဟိုဂလာန်သာသပအိမသက္ကုဂုဏ်ရ၊ သျှိုက်မျိုက်ဒးဂွပ်တုပ်စိုတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကောံ နပွမဟိုဂလာန်သာသပအိမသက္ကုဂုဏ်ရ၊ ဟိုသွးဂုဏ် ပွဲပွမဝေင်ပါကောံ နပွမဟိုဂလာန်သာသပအိမသက္ကုဂုဏ်ရ၊ ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ ။ ပ။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်အဘိဇ္ဈာလု

၂၇၁။ ။ ပ။ အလိုဇေယျလေဝ် ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမမဂ်ဂွက်ဂိုင်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမမဂ်ဂွက်ရ၊ သျှိုက်မျိုက်ဒးဂွပ်တုပ်စိုတ် ပွဲ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမမဂ်ဂွက်ရ၊ ဟိုသွးဂုဏ် ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမမဂ်ဂွက်ရ၊ ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ ။ ပ။

အလိုဇေယျလေဝ် ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမမဂ်ဂွက်ဟံ့ဂိုင်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲ‘အနဘိဇ္ဈာ’ပွမဟံ့မဂ်ဂွက်ရ၊ သျှိုက်မျိုက်ဒးဂွပ်တုပ်စိုတ် ပွဲ‘အနဘိဇ္ဈာ’ပွမဟံ့မဂ်ဂွက်ရ၊ ဟိုသွးဂုဏ် ‘အနဘိဇ္ဈာ’ပွမဟံ့မဂ်ဂွက်ရ၊ ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ ။ ပ။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဗျာပန္နစိတ္တ

၂၇၂။ ။ ပ။ အလိုဇေယျလေဝ် မှုကို‘ဗျာပါဒ’စိုတ်မိက်ကိုလိုလ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲ‘ဗျာပါဒ’ပွမမိက်ကိုလိုလ်ရ၊ သျှိုက်မျိုက်ဒးဂွပ်တုပ်စိုတ် ပွဲ‘ဗျာပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ်ရ၊ ဟိုသွးဂုဏ် ‘ဗျာပါဒ’ပွမမိက်ကိုလိုလ်ရ၊ ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ ။ ပ။

အလိုဇကုလေဝ် မွဲကို‘အဗျာပါဒ’စိတ်မဟံမိက်ကိုလိုလ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲ‘အဗျာပါဒ’မဟံမိက်ကိုလိုလ်ရ၊ သျှိုက်မျိုက်ဒးဂွပ်တုပ်စိတ် ပွဲ‘အဗျာပါဒ’မဟံမိက်ကိုလိုလ်ရ၊ ဟိုသွးဂုဏ် ‘အဗျာပါဒ’မဟံမိက်ကိုလိုလ်ရ။ ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန် ဂကူဝံ ။ ပ ။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ

၂၇၃။ ။ ပ ။ အလိုဇကုလေဝ် မွဲကိုကွေတ်မှာရာရာ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန် ဂိုင်ကေတ် ပွဲကွေတ်မှာရာရာ၊ သျှိုက်မျိုက်ဒးဂွပ်တုပ်စိတ် ပွဲကွေတ်မှာရာရာ၊ ဟိုသွးဂုဏ် ကွေတ်မှာရာရာ။ ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ ။ ပ ။

အလိုဇကုလေဝ် မွဲကိုကွေတ်ဍုတ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲကွေတ်မဍုတ်ရ၊ သျှိုက်မျိုက်ဒးဂွပ်တုပ်စိတ် ပွဲကွေတ်မဍုတ်ရ၊ ဟိုသွးဂုဏ် ကွေတ် မဍုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးဍိုက်ပေတ်ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံ ရင်တုင်နင်တဲ သုဟ် ညိုင်ရ် ဂပ်ဝံဖျေံစွဲကို တုပ်သုဟ်သတ်ဂ် ဝံအာစိုပ်ဍုင်သွပ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

ကမ္မပထဝဂ် မရနုက်ကိုထံင်တဲရ။

(၂၇) ၈။ ရာဂပေယျာလ ၁။ သုတ်သတိပဋ္ဌာန

၂၇၄။ ယွံခမီတအ် သွက်ဝံတီကေတ် ‘ရာဂ’ပွမစောဲလာံထွေန်စပ် နကိုဉာဏ်တောင် ဂပ်ဝံဇော်ပွပ် ခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ပတိတ်ဇြဟတ်ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂ်ဒ်တဲ သိုမ္မုကို‘သမ္မဇည’ဉာဏ်ဗစာ ရဏာ ‘သတိ’ပွမဗိုဗျဟ်ဂ် ပါပွေင်ကွေဲ ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမထွေန်စပ်မဂ်ဂွက် ‘ဒေါမနဿ’ပွမ ဟံမိပ်စိတ် ပွဲလောကတဲ ပဒတ်သိုမဗျာသေဝ်ဂ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါရံဝံမွဲဇကု ပွဲဂကောံဇကုရ။ ပ ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိတ် ။ ပ ။ ပတိတ်ဇြဟတ်ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂ်ဒ်တဲ သိုမ္မုကို‘သမ္မဇည’ ဉာဏ်ဗစာရဏာ ‘သတိ’ပွမဗိုဗျဟ်ဂ် ပါပွေင်ကွေဲ ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမထွေန်စပ်မဂ်ဂွက် ‘ဒေါမနဿ’ပွမဟံမိပ်စိတ် ပွဲလောကတဲ ပဒတ်သိုမဗျာသေဝ်ဂ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ရံဝံမွဲသတ်ခရ် ပွဲသတ်ခရ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် သွက်ဝံတီကေတ် ‘ရာဂ’ပွမစောဲလာံထွေန်စပ် နကိုဉာဏ် တောင် ဂပ်ဝံဇော်ပွပ် ခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဝံအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

မာတိကာ

၂။ သုတ်သမ္ပပ္ပဓာန

၂၇၅။ ယွံခမီတအ် သွက်ဂွံတီကေတ်ရာဂ နကိုညဏ်တေင် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ခရ်မ္တိုင် ပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ခမိဂ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်မာ မဟံကတိန်ဏီ သွက်ဟံကတိန် ကိုကတိန် ‘ဆန္ဒ’ပွက်ရ၊ သုလ္လိရ၊ ပတိတ်လ္လိရ၊ ပရံင်လပ်စိုတ်ရ၊ သိုပတူလပ်ရ။ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်မာ မကတိန်တဲ သွက်ဂွံပိက္ခေံ ။ ပ ။ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟံကတိန်ဏီ သွက်ဂွံကတိန် ။ ပ ။ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိန်တဲ သွက်ဂွံကတိန်တဲ သွက်ဟံကတိန်တဲဗွန် သွက်ဂွံ ကိုကတိန်ဗွဲမလောန် သွက်ဂွံကိုလဲလး သွက်ဂွံကိုဇော်ပွဲ သွက်ဂွံကိုချိုက်ပေင် ကိုကတိန် ‘ဆန္ဒ’ပွက်ရ၊ သုလ္လိရ၊ ပတိတ်လ္လိရ၊ ပရံင်လပ်စိုတ်ရ၊ သိုပတူလပ်ရ။ ယွံခမီတအ် သွက်ဂွံ တီကေတ်ရာဂ နကိုညဏ်တေင် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ခရ်မ္တိုင်ပန်ဂကူဂွံအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ကုဒ္ဓိပါဒ

၂၇၆။ ယွံခမီတအ် သွက်ဂွံတီကေတ်ရာဂ နကိုညဏ်တေင် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ခရ်မ္တိုင် ပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂ်ရောမွဲတုန်— ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ခမိဂ် ဇော်ပွဲ ‘ကုဒ္ဓိပါဒ်’သဇိုင်ပွဲမချိုက်ပေင် မချိုက်ပေင်တဲကောံ ‘သမာဓိ’ပွဲမတန်ကြန် မ္တိုင်သကုပ်သကမ္တိုင် ဆန္ဒပွက် ‘ပဓာနသင်္ခါရ’ပွဲမပတိတ်တြဟတ်မလေပ်ပြုပြေင်ရ ။ ပ ။ ‘သမာဓိ’ပွဲမတန်ကြန် မ္တိုင်သကုပ်သကမ္တိုင် ‘ဝီရိယ’ပွဲမပတိတ်တြဟတ် ။ ပ ။ ‘သမာဓိ’ပွဲမတန်ကြန် မ္တိုင်သကုပ်သကမ္တိုင် ‘ကုဒ္ဓိပါဒ်’သဇိုင်ပွဲမချိုက်ပေင် မချိုက်ပေင်တဲကောံ ‘သမာဓိ’ပွဲမတန်ကြန် မ္တိုင်သကုပ်သကမ္တိုင် ‘ဝီရိယ’ပညာ ‘ပဓာနသင်္ခါရ’ပွဲမပတိတ်တြဟတ် မလေပ်ပြုပြေင်ရ။ ယွံခမီတအ် သွက်ဂွံတီကေတ်ရာဂ နကိုညဏ်တေင် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ခရ်မ္တိုင်ပန်ဂကူဂွံအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄-၃၀။ သုတ်ပရိညာဒိ

၂၇၇-၃၀၃။ ယွံခမီတအ် သွက်ဂွံပိုင်တြာတီကေတ်ရာဂ ။ ပ ။ သွက်ဂွံကိုအိုတ်ဗွဲပွဲပွဲ။ သွက်ဂွံပိက္ခေံ။ သွက်ဂွံကိုအိုတ်ကံ။ သွက်ဂွံကိုလိုလား။ သွက်ဂွံကိုစာ်စူး။ သွက်ဂွံကိုပျိုတ်။ သွက်ဂွံသုးကောံ။ သွက်ဂွံသုးကောံမွဲလှေ့ပွန် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ခရ်မ္တိုင်ပန်ဂကူဂွံအိုတ်ရ။ ပ ။

သုတ်တိသတိမ။

မာတိကာ

၃၁-၅၁၀။ သုတ်ဒေါသအဘိညာဒိ

၃၀၄-၃၈၃။ ‘ဒေါသ’ပွမလုတ်မှာဒုဟ်။ ‘မောဟ’ပွမဝိဝိင်။ ‘ကောဓ’ပွမထေပုတ်။ ‘ဥပနာဟ’ပွမဒက်ဝဲ။ ‘မက္ခ’ပွမဇိတ်ပိုဟ်ကွေ်ဂုဏ်ညး။ ‘ပဋ္ဌာသ’ပွမသွပြိုင်ပကာန်။ ‘ဣဿာ’ပွမစောန်စိုတ်။ ‘မစ္ဆေရ’ပွမသအေတ်သပါန်။ ‘မာယာ’ပွမလှေ်လှန်။ ‘သာဠေယျ’ပွတုက်စွဲ။ ‘ထမ္ဘ’ပွမကြိုင်မှိုဟ်။ ‘သာရမ္ဘ’ပွမခွဟ်ခွဲ။ ‘မာန’ပွမပတိုန်မာန်။ ‘အတိမာန’ပွမပတိုန်မာန်လောန်။ ‘မဒ’ပွမစူမာန်။ သွက်ဂွံတိကေတ် ‘ပမာဒ’ပွမဟိုတ်မဲ နက္ခိညဏ်တေင်။ သွက်ဂွံပိုင်ခြာတိကေတ် သွက်ဂွံကိုအိုတ်ဗွဲပွီပူ။ သွက်ဂွံပါကွေ် သွက်ဂွံကိုအိုတ်ကို သွက်ဂွံကိုလီလ် သွက်ဂွံကိုစ်စူး သွက်ဂွံကိုဟိုတ် သွက်ဂွံသွးကွေ် သွက်ဂွံသွးကွေ် မွဲလှေ်ပွန် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ဂကူဂွံအိုတ်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဒသုတ္တရပဉ္စသတိမ။

ရာဂပေယျာလတဲရ။

ပါဠိအင်္ဂုတ္တိုရ် ဘာသာမန် စတုတ္ထနိပါတ်
တဲရောဓ်။

ယ

ဝံသတ္ထိလင် လှောင်အကွရ်

လှောင်အကွရ်	မုက်လိမ်	လှောင်အကွရ်	မုက်လိမ်
[အ]		[အာ-ဣ]	
အကိရိယဝါဒကောံကိရိယဝါဒ	၈၈	အာရိမသုန်ပြကာ သီဇ္ဈာဝ်ကောတ်-	
အခိုင်ပန်ဂကူ	၅၃၄	စိုတ်တဲတန်တ်	၁
အင်္ဂဉပမာသရာဲသင်္ဂင်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူ	၅၇၃	ဣန္ဒြိပန်ဂကူ	၅၃၇
အင်္ဂမိတ်သဟာဲထေက်ကိုနိသဲဂမ္ဘိုင်	၃၄၈	[ဥ]	
အတ္ထရိယ အသင်ဂုဏ်ကျာ်တြဲပန်ဂကူ	၅၂၁	ဥပမာအရာနိသဲကမ္မတ်ပိဂကူ	၁၉၄
အတ္ထရိယ အသင်ဂုဏ်ထေရ်အာနန္ဒ-		ဥပမာချးကောံကိစ္စခမိပိသ်	၂၈၂
ပန်ဂကူ	၅၂၄	ဥပမာကျိဟ်လှောင်ထပ်	၃၁၁
အတ္ထရိယ အသင်ဂုဏ်သွိုင်စက္ကဝင်-		ဥပမာဂှဲပန်ဂကူ	၄၉၇
ပန်ဂကူ	၅၂၅	ဥပမာစိင်သွိုင်အိုတ်	၅၀၆
အစိန္တေယျပန်ဂကူ	၄၆၂	ဥပမာဖြံပန်ဂကူ	၄၉၉
အမိကိုရ်ဇော်မောဝ်ကိုယုတ်ဟုတ်	၇၉	ဥပမာတုံဆုပန်ဂကူ	၄၉၈
အနာထပိဏ္ဍိကသေဌီ	၃၂၀-၄၄၄	ဥပမာနင်ပန်ဂကူ	၄၉၁
အနုဿတိစို	၄၈	ဥပမာဗြဲပန်ဂကူ	၄၉၀
အရာပြဲအိုတ်ပိဂကူ	၂၂၉	ဥပမာယာတ်ကာန်ကောံ-	
အရာဒးရင်တုင် ဗွဲမဂြောန်ဗွန်ကောံအရာ-		ယာတ်ကတိုဒ်ကာသိရး	၃၀၄
ဒးရင်တုင် ဗွဲမမံက်ဂတပ်ပြာကဋ်	၃၄၅	ဥပမာဝေတ်ချေအရိုင်ပန်ဂကူ	၅၀၀
အရာသော့လောန်ပန်ဂကူ	၄၂၅	ဥပမာသွာမုဒးသွပြဟ်ပြဟ်ပိဂကူ	၂၉၅
အဲဟံတီ ဟိုသုးမွး ဒွိကလုတ်မှာဒုဟ်-		ဥပမာသတ်ကြုက်ပန်ဂကူ	၄၉၄
ဂလာန်ကျာ်ဂမ္ဘိုင်	၃၉၆	ဥပမာ (ကောန်မလ္လိကာ)	၅၈၆
အွာချေကေသီ	၅၀၀	ဥပေါသ်ပိဂကူမွဲတြး	၂၅၆
အသချေယျကပ်ပန်ဂကူ	၅၃၈	[ဏ]	
[အာ-ဣ]		ကဝိပန်ဂကူ	၆၄၉
အာဝဇ္ဇနိယမာယာ (ဗိုသျှကိုဂလာန်စောတ်-		ကာယဂတာသတိ	၆၃
စဲတီဂမ္ဘိုင်)	၅၉၈		

လေ့င်အက္ခရ်	မုက်လိမ်	လေ့င်အက္ခရ်	မုက်လိမ်
[က]		[ခ]	
ကိစ္စကောင်ကာခမိပိဂကူ	၂၈၁	ဘာဂြိုပ်	၆၇၃
ကိစ္စကောင်ကာခမိပိဂကူ-		ခမိဟုံကိုပုင်ညးချင်ကွာန်ဒ်သွေးသွေး	၅၈
ဥပမာသွာမှ	၂၈၂	ခမိဟုံဒိုန်ကိုဖိဒါန်ဇော်	၃၃၆
ကောန်သိုင်ဟတ္ထကအာဠာဝက	၁၇၄	ခမိဟုံသျှိုက်မျိုက်ကျ် (ညးစူးတိတ်အာ	
ကောန်သိုင်သိဒ္ဓတ္တကိုပြာသာဒ်ပိတျင်	၁၈၅	နူဓမ္မဝိနယ)	၃၉၈
ကောန်ဒေဝတ်ရောဟိတဿ	၄၂၁	ချေသွတ်ပိဂကူကောံတြုံသွတ်ပိဂကူ	၃၅၃
ကောန်ဒေဝတ်ဟတ္ထက (ဒတူပွဲတိ-		ချေလောန်ကံပိဂကူကောံတြုံအာဇာနဲ-	
နကိုဇကုပကတိဟုံမာန်)	၃၄၀	ခိုဟ်ဆဲပိဂကူ	၃၅၄
ကျ်တြဲသောင်ကလး သီလဝိသုဒ္ဓ		[ဂ]	
ကောံတပေါဇိဂ္ဂစ္ဆဝါဒ	၆၁၀	ဂလာန်ပိဂကူကောံပူဂိုလ်ပိဂကူ	၁၆၃
ကြက်ပန်ဂကူ	၅၃၅	ဂတိစိပ်ဒဲတဲ အွာပိတုဂမ္ဘိုင် တုပ်သွတ်-	
ကြိုင်ပန်ဂကူ	၄၀၂-၅၇၉	ဟုံတုပ်သွတ်ကျ်တြဲသွာန်	၃၄၀
ကွိပန်ဂကူ	၄၉၅	ဂဂိုတးပန်လေဝ် ပူဂိုလ်ဟုံလကိုတ်တို	၁၀၄
ကျိက်လေဝ်ဂိတုတဲပန်ဂကူကောံကျိက်လေဝ်-		ဂေါတမကစေတီ	၃၃၈
သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူ	၄၂၈	ဇူကျ်သုပ္ပဝါသာ	၄၄၁
ကမ်ပန်ဂကူ	၆၅၀	ဇူကျ်မလ္လိကာ	၆၁၃
ကဆံင်ညးဇော်ကောံကဆံင်ညးသွတ်	၉၃	ဉ္စဲသေ့ဝ်ဓါဂကူ	၁၂၂
ကွာလွဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူ	၄၉၂	ဂြပ်ရတ်ကလိဝံတဲ ဟိုတ်ဟုံတန်တ	
[ခ]		ဗွဲမလအ်လ	၆၆၉
ခမိအဘိဘူ(ကွေးကျ်သိခီ)	၂၇၉	ဂြိုပ်ဂုဇ္ဇာ	၉၃
ခမိဥပမာချေအာဇာနဲပိဂကူ	၃၀၃-၆၇၀	[စ-ဆ-ဇ]	
ခမိမ္မုံဥပမာသရဲသင်ပိဂကူ	၃၅၄	စက်ပန်ဂကူ	၄၀၅
ခမိထေက်ကိုဟိုသွေးညးသတိသတင်-		စိပ်သွဇ္ဇောင်မတ် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဟုံမာန်	
ညးမွဲဝ်	၄၁၄	ကောံစိတ်သွဇ္ဇောင်မတ်မာန်	၁၁-၁၂
ခမိပန်ဂကူမပ္ပံခမိဟုံချီတေဝ်	၄၆၉	စောတ်စဲကျ်တြဲဓါဂကူ	၈၅
ခမိသိပ်ဂိုပ်ဘာဂြိုပ်ကို ခမိဟုံသိပ်ဂိုပ်-			

လွင်အက္ခရ်	မုက်လိခ်	လွင်အက္ခရ်	မုက်လိခ်
[ဆ-ဇ]		[ည]	
ဆာန်ချူဓါဂကူ (ဒု)	၁၂၁	ကျောံညးဟံတီကေတ်	၅၈၃
ဇော်ပွင်ဓါဂကူ	၁၂၃	ညးယဲဂမၠိုင်ပိဂကူ	၁၅၅
ဇောင်ကုသိုလ်ပန်ဂကူလေပ်ရင်တုင်		ညီသွဟ်ကိုပိဋကတ်ကျေရ ရံဝံ-	
ကိုတသိုခ်	၄၃၃	ဗိုဟံထေက်ကိုဂိုင်ကေတ်ဗိုဗတ်	၂၃၆
ဇြဟတ်ဓါဂကူ	၇၇	[ဌ]	
ဇြဟတ်ကမ္မတ်ကိုဇြဟတ်သိုင်	၉၄	ဌာန်ဂပ်ဝံဗွဲဗျဟ်စိုက်လအိတ်လမျို	၁၄၀
ဇြဲပန်ဂကူ	၄၅၃	ဌာန်လေပ်ကို ကတိဒ်သံဝေဂဉာဏ်-	
[ည]		ပန်ဂကူ	၅၁၀
ညးကလိဝံစိုတ်တန်ကြန်ကျောံညးကလိဝံ-		[ချ]	
ပညာပြုလောန်ဂမၠိုင်	၄၇၇	ချင်ဥက္ကဋ္ဌ	၄၁၁
ညးလေပ်သွအန္တရာယံပိဂကူ	၂၀၅	ချင်ဘောဂ	၅၇၀
ညးလျဟ်လွန်ကျောံညးမုံကိုလွီ-		ချင်မဓုရ	၄၃၄
ပွဲကုရိယာပိုတ်ပန် (စတု)	၃၈၀	ချင်သုသုမာရဂိရိ	၄၄၀
ညးပလိုပလက်ကိုညးကိုပရိသာတ်-		ချင်သေတဗျ	၄၁၁
ဂေါဝ်ဆဲ	၆၄၃	ချိုက်ပေင်ဓါဂကူ	၁၂၃
ညးပါမာနပိဂကူမာန်	၁၆၉	ချိုက်ပေင်ပိဂကူ	၃၅၀
ညးမုံကိုခရ်ယုတ်ညးမုံကိုခရ်ခိုဟ်ပြု	၆၄၁	[တ]	
ညးဒွေတ်ဒတဲဖိုကျေညးဒွေတ်ဒတဲဖို-		တသိုခ်ပန်ဂကူ ပူဂိုလ်မိုဟ်ဒင်စသိုင်-	
ညးသအာင်ဂမၠိုင်	၄၈၃	ကာမဂုဏ်တအ် မဂပ်ဝံကလိဝံ	၄၄၉
ညးဟံဟိုဂလာန်နဘာသာမိုဟ် (ဒု)	၁၀၄	တိက်ပန်ဂကူ	၆၆၄
ညးနိဿဲကိုဖိုလွီပရာကျောံဖိုကမ်တဲ-		တကအ်ဇော်ပန်	၂၈၀
ဂယိုင်လမျိုပန်ဂကူ	၅၂၈	တီကေတ်အာရီ မိုဟ်ဒေဝတ်တအ်-	
ညးဟဲကိုဒုဟ်ကျောံညးဒုဟ်ဂိုင်	၅၂၉	တီအိုသိုတဲဗိုဟံပြာပ်အာနတဏှာဒိဋ္ဌိ-	
ညးဟိဗက်ဇောင်ဍုာ် ညးဒွေတ်တိုန်ဍုာ်		ဂမၠိုင်	၃၉၆
ညးတန်တဲ ညးအာစိုပ်တြင်မွဲလပါ်	၃၇၂		
ညးတီကေတ်ညးယုတ်ဂှ် ရံဝံမွဲညးယုတ်-			

လေ့င်အက္ခရ်	မုက်လိမ်	လေ့င်အက္ခရ်	မုက်လိမ်
[၁]		[၃]	
တုံခရ်ဓါဂကူ	၇၈	ဒေဝဒတ်	၄၅၄
တုပညာဓါဂကူ	၁၁၁	ဒါနိဓါဂကူ	၁၂၀
တုပညာပိဂကူ	၁၆၆	ဒုဟ်ဓါဂကူ	၆၉
တို့လုပ်နိဗ္ဗာန် နှိအရာသက္ကာယပျိုတ်-		ဒုဟ်ဂယေဒွက်,လေ့ ပြိုင်ဗွဲမသကာတ်	၃၁၉
မာန်-ဟုံမာန် (စတု)	၅၆၇	ဒုဟ်လာဘ်ပူဇ်သက္ကာ (ဥပမာတုံပြာတ်-	
တင်သိုင်ယမစိုစွတ် ကလုတ်သိုင်ယို-		ဒုန် ကပိုဟ် ချးဓှော့)	၄၅၄
ပိဂကူ	၁၇၆	ဒွေတ်အပဏ္ဏကပိဂကူ	၁၄၈
တေင်ရာဂဒေါသမောဟဂမ္ဘိုင်	၂၄၉	ဒွေတ်ဝတ်လေပ်ကိုရတ်စက်ဂေတ်မာန်	၁၄၃
တြုမပြ မုံကိုပညာ ဗိုပွိုက်ဗဗူးဝဿကာရ-		ဒွေတ်ဝတ်မဗွဲကုခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူ	၄၄၄
ကိုပွိုတ်ကျော် ပါတေင်တုဟ်ခြာ	၄၀၉	ဒွေတ်မောနေယျပိဂကူ	၃၃၅
တဏှာဝိစာရိတ ကွဲဒွံ	၆၂၉	ဒွေတ်ဟုံဆောတ်ယောင်	၄၅၇
[၂]		ဒွေတ်ကျော်ဗိုစုံစိုတ် နကုလပိတာ-	
ထေရ်အာနန္ဒ တုံကိုခရ်ခမီပြပတောံလဝ်-		နကုလမာတာ	၄၄၀
ညးယဲ	၅၄၀	ဒွေတ်သန္တိဌိက နာဋပုတ္တကျော်-	
ထေရ်ဥပဝါဏ	၅၆၄	ဒွေတ်သန္တိဌိက ကျော်တြိ	၂၇၂
ထေရ်နန္ဒက	၂၄၆	[၄]	
ထေရ်မဟာကောဌိကသွာန်-		ခရ်အရိယဝံသပန်ဂကူ	၃၉၉
ထေရ်သာရိပိုတ်သုံ	၅၆၁	ခရ်အာဂတပုတရ်	၁၅
ထေရ်မာလုကျုပုတ္တ	၆၆၈	ခရ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူ	၃၅၈
ထေရ်သမိဒ္ဓ ထေရ်မဟာကောဌိကကျော်-		ခရ်ညးလုံမွဲကေတ်လျိုင်ဟုံမာန်ပန်ဂကူ	၅၇၄
ထေရ်သာရိပိုတ်တအ်ခရ်သီကိခရ်	၁၅၃	ခရ်ညးတသိုတ်အာနုသာသနာကျော်-	
ထေရ်သာရိပိုတ်ကိုပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်	၅၆၀	ညးဟုံတသိုတ်အာ	၃၆၈-၃၆၉
ထေရ်စပ်ခြိုင်ကိုသွးမာန်	၁၁	ခရ်ကတိဒ် ဟိုတ်နုသမ္ဘိပိဂကူ	၁၃၃
[၃]		ခရ်ကမ္မဂ္ဂမ္ဘိုင်ဟိုတ်ဂွံကတိဒ်ပိဂကူ	၁၇၂-၃၂၃
ဒိဋ္ဌိပိဂကူ	၂၁၉	ခရ်တုပညာသပ္ပုရိဟ်ဂမ္ဘိုင် ပညပ်လဝ်-	
		ပိဂကူ	၁၉၁

လွင်အက္ခရ်	မုက်လိမ်	လွင်အက္ခရ်	မုက်လိမ်
[၁]		[၁]	
ခရ်ထေက်ကိုသာယျေန်ဒုဟ်,-		ပန်ဂကူ	၄၄၀-၄၄၁
အရာတိတ်ဗူးပိဂကူ	၃၁၇	ခရ်ဟိုတ်မာတုဂါမ်ဂမိုင် ဒးအာစိုပ်-	
ခရ်တွံကိုထေရ်အနုဒ္ဒဂမိုင်	၆၅၉	အပါယ်ဂိုင်ဂမိုင်	၃၄၃
ခရ်ထေက်ကိုပါထေက်ကိုဇော်ပွပ်	၈၃	ခရ်ဟိုတ် မပ္ပံရာဂကတိုဒ်	၁၁၅
ခရ်အရာနိဿံ ညးပြင်အာ-		ခရ်ဟိုတ်ပါကွေ့မပ္ပံရာဂ	၁၃၀
ဘဝပရလိုက်	၁၉၈	ခရ်ဟိုတ်ဟုတ်ယုတ်ပန်ဂကူ	၄၁၃
ခရ်မဂပ်ဝံစောန်ထွေး ဗွဲစုတ်	၈၃	ခရ်ဟိုတ်ဟုတ်ယုတ်ကောံဒ်ဟိုတ်-	
ခရ်ဟဂပ်ဝံကောန်သွ ဗွဲစုတ်	၈၂	ဟုံဟုတ်ယုတ်ပန်ဂကူ	၅၄၀
ခရ်ဟိုတ်ကွာန်နီဂို လိုလ်ပိဂကူ	၂၀၃	ဓမ္မကထိကပန်ဂကူ	၅၃၁
ခရ်ဟိုတ်ကုသိုလ်ဂမိုင် ကတိုဒ်တု-		ဓာတ်ဇော်ဂမိုင်ပန်	၂၇၄
ဟုတ်ယုတ်	၁၇	ဓာတ်ဇော်ပန်တွံကိုရာဟုလ	၅၆၆
ခရ်ဟိုတ်အကုသိုလ်ဂမိုင်-		ခရ်ပိဂကူ ဒ်ဟိုတ်ဝံတီကောတ်-	
ကတိုဒ်တု ဟုတ်ယုတ်	၁၇	ညးမချိုက်ပင်တကောံခရ်သဒ္ဓါ	၁၉၁
ခရ်ဟိုတ်ကုသိုလ်ဇော်မောပ်ပိဂကူ-		ခရ်ပိဂကူတန်တံဗိုန်ဗတ် ဗွဲသဘ်	၃၄၈
(တိ)	၁၉၀	ခရ်ပန်ဂကူ မဂပ်ဝံသွဇော်မတ်-	
ခရ်ဟိုတ်အာစိုပ် နရက်ပန်ဂကူ-		နကိုကာယ,သတိ,မတ်,ပညာပန်ပြကာ	၅၈၇
(စတု)	၄၅၁-၄၆၆	ခရ်ပန်ဂကူ မပ္ပံအဘိညေယျ	၆၆၇
ခရ်ဟိုတ်သွောံသတိက်သတင်-		ခရ်ကဏ္ဍ	၇၆
ဗွဲတသိုမ်ပိဂကူ(တိ)	၁၇၄	ခရ်ဖိုညးလျိုင်ဖြိုင်သျိုက် ပွဲခရ်ပြပန်ဂကူ	၄၀၈
ခရ်ဟိုတ် စိုတ်ကိုဒုက်	၁၄	ခရ်မဒ်ဇော်သကိုပ်သကပိဂကူ	၁၈၇
ခရ်ဟိုတ် လုက်ကာလမဂွင်သော့-		ခရ်မပြဂမိုင်	၄၆၀
ဒးဂြိပ်အာကုလင်	၃၆၇	ခရ်မဂပ်ဝံပတိတ်ဖြဟတ် စိုကိုလအိတ်-	
ခရ်ဟိုတ် ဝံတီကောတ် ညးယုတ်-		လမျို ဖိုနွံဟွဲ	၂၇၇
ညးသပ္ပုရိဟ် (စတု)	၄၅၈-၄၅၉	ခရ်မလေပ်ကိုကုသိုလ်အကုသိုလ်ဂမိုင်-	
ခရ်ဟိုတ်နီဝရဏကတိုဒ်ဂမိုင် (ဉ္စက)	၃	ဇော်မောပ်	၃၉၆
ခရ်ဟိုတ်သမ္ဘာကိုတုသိုညးဝါ ဝံပင်အာ-		ခရ်မလေပ်သွကို ဒ်ညးဇော်	၃၉၂
ဘဝအဆက်အဆက် ဟုံဒးပြးဆဲ-		ခရ်မပ္ပံသတိပဋ္ဌာန်ဂမိုင်	၆၇၈

လေ့င်အက္ခရ်	မုက်လိမ်	လေ့င်အက္ခရ်	မုက်လိမ်
[ခ]		[ပ]	
ခရ်မဟာမဒေသပန်ပြကာ	၅၇၀	ပတိတ်တြဟတ်ပန်ဂကူ	၃၈၄-၆၀၄
ခရ်မာတုဂါမ်ဂမ္ဘိုင် ဟံ့တရိပ်စိုတ်-		ပရိသာတ်ဓါဂကူ	၉၆
ဓါဂကူ	၁၀၄	ပရိသာတ်ပိဂကူ	၂၂၉-၃၄၈
ခရ်မုံဥပမာ အဖာတ်အေအ်,-		ပရူပရာသိုင်သစေတန	၁၄၅
သုဗ္ဗုဏ်ထွေကရဲဟာဂမ္ဘိုင်	၃၄၂	ပါဠိဟာပိဂကူ	၂၁၆
ခရ်လေပ်ကိုကတ်ကတာန်ဓါဂကူ	၇၄	ပုထုဇန်ကိုအရိကလိဂုံဇျာန်-	
ခရ်လေပ်ကိုအာစိုပ်နရက်ကောံ-		ဗိုလအာဂတိတေ့င်	၅၁၆
ခရ်လေပ်ကို အာစိုပ်ချင်သွပ်	၆၃၄	ပုဂိုလ်ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တ	၉၉
ခရ်လေပ်တံင်ဂြဲဇက်ဏာလောက	၅၈၁	ပုဂိုလ်မုံဥပကာဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်ပိဂကူ	၁၅၈
ခရ်လောကပါဓါဂကူ	၇၆	ပုဂိုလ်ဥပမာမတ်ကွတ်ပိဂကူ	၁၆၄
ခရ်သုက္ကဂမ္ဘိုင်	၇၆	ပုဂိုလ်ကာယသက္ခိ	၁၀၀
ခရ်မဂ်ပ်သွ ပွမမင်မွဲပွင်ပွဲစိုတ်-		ပုဂိုလ်ကတိန် ပွဲတူး	၄၆၇
ပန်ဂကူ	၅၀၉	ပုဂိုလ်ကတိန် ပွဲဒမ္မ	၄၆၇
ခရ်ဓါဂကူ	၁၁၀-၁၂၄	ပုဂိုလ်ခြိုင်ကိုကတိန်ပွဲလောက	၃၅
ခရ်ဟံ့တရိပ်စိုတ်ပိဂကူ	၃၂၀	ပုဂိုလ်ခြိုင်ကိုဆာပ်ပရေဂုဏ်-	
[န]		ဓါဂကူ	၈၇
နအယာံမာတ် သုပ္ပုလ်စိုတ်လေပ်-		ပုဂိုလ်ညးတို့မွိုင်အသူကောံညးတို့မွိုင်-	
ဌာန်ဟံ့ဒ်တသိုမ်	၃၃၇	ဒေဝတ်ပန်ဂကူ	၄၇၅
နိဂိုကေသမုတ္တ	၂၃၅	ပုဂိုလ်တရိပ်စိုတ်ဝါတ်ကောံပုဂိုလ်-	
နိဂိုမုံယုပဇ္ဇနိက	၄၄၁	တရိပ်စိုတ်လောံ	၁၁၅
နိဂိုသင်္ကဝါ	၂၉၂	ပုဂိုလ်ထေက်ကိုနိဿယံ,ဟံ့ထေက်	
နိဂိုသာမုဂိယ	၆၀၃	ကိုနိဿယံ	၁၆၀
နိမိတ်ဟိုတ်နွံမှ ခရ်ကတိန်ဓါဂကူ	၁၀၉	ပုဂိုလ်ထေက်ကိုပတန်စေတီ	၁၀၃-၆၆၅
နိဿဲကိုသပ္ပုရိဟ်တုကလိဂုံအာနိသံသ-		ပုဂိုလ်သွက်ဂွံစတ်ဗွတ်	၁၁၇-၅၆၅
ပန်ဂကူ	၆၅၈	ပုဂိုလ်ထေက်ကိုချပ်ဂွန်သီကွီ,-	
		ဟံ့ထေက်ကိုချပ်ဂွန်သီကွီ	၂၄၇
		ပုဂိုလ်ထေက်ကိုပညပ် ရဲဂွံမွဲ-	

လှောင်အကွၢ်	မုက်လိမ်	လှောင်အကွၢ်	မုက်လိမ်
[၁]		[၁]	
လောန်ကဲပန်ဂကူ	၃၈၆	ပါပရအ်ဟိုတ်ပန်ဂကူတဲဗိုတံ	၅၀၇
ပူဂိုလ်ဒိဗ္ဗိပုတ္တ	၉၉	ပြဘာဏ်ဆန္ဒ	၂၆၆
ပူဂိုလ်ဒုင်ဒါန်ဓါဂကူ	၈၈	ပြဘာဏ်ပေါတလိယ	၄၈၅
ပူဂိုလ်ပညာဝိမုတ္တ	၉၉	ပြဘာဏ်မဒ်တောင်ဝစ္ဆ	၂၀၅
ပူဂိုလ်ပန်ဂကူ မုံဥပမာဆုဇူဇူ	၄၇၉	ပြဘာဏ်သရဘ	၂၃၂
ပူဂိုလ်ပန်ဂကူ မပ္ပံဥဏ္ဍာဗိတညူ	၅၂၈	ပြဘိုဂ်ဓါဂကူ	၁၂၁
ပူဂိုလ်ပန်ဂကူ မပ္ပံဥဏ္ဍာရနုက်ဗပေင်-		ပွမဇော်မောင်ဟလိုင် ပြအိုတ်	၂၂
သီလဟေင်	၅၃၀	ပွမဇော်မောင်ပိဂကူ	၃၅၀
ပူဂိုလ်ပန်ဂကူ တံအရထအိုတ်တဲ-		ပွမထံက်ပင်ဂမိုင်ဓါဂကူ	၁၂၁
သဒ္ဓါဟံအိုတ်	၅၃၂	ပွမယိုက်ဒိုက်ဓါဂကူ	၁၂၁
ပူဂိုလ်ပိဂကူတုပ်သုတ်ကိုအကွၢ်ရဲချူ-		ပွမပါပရအ်ကိုဂမိုင်ဓါဂကူ	၁၂၁
ဂုတ်လပ် ပွဲတုအ်,ဍုင်ဂမိုင်	၃၄၅	ပွမဂွဲသေ့ဝ်အရီကောံ-	
ပူဂိုလ်မပ္ပံဇကုဟေင် လုသုးစူးခြာတဲ-		ဥးဟံသေင်ကိုအရီဂမိုင်	၆၆၇
စိုတ်ဟံလုသုးစူးခြာ	၅၃၀	ပွမဟိုသုးဥးဟံသေင်ကိုအရီဂမိုင်	၆၆၅
ပူဂိုလ်မုံကိုပွမရာဒနာ,ဟဲကိုရာဒနာ-		ပွမဟိုသုးအရီဂမိုင်	၆၆၆
စာ်စူးနုရာဒနာဂမိုင်	၁၄၁	ပွမပတိတ်တြဟတ်မမြိုင်ကိုကတိဒ်မာန်-	
ပူဂိုလ်မုံကိုအဇ္ဈတ္တသံယောဇိန်ကောံ-		ဓါဂကူ	၇၃
ဗဟိဒ္ဓသံယောဇိန်	၈၉	ပွဲအရာဟိုသုးဍုင်စုတ်ဂံ ဍုင်စုတ်ရ-	
ပူဂိုလ်မုံကိုပွမစိုပ်ဒတဲစုတ်ဂမိုင်	၃၅၅	ဒုဟ်နွံ,ဟဲ (ကွေတ်ဗဗူးဝဿကာရကို-	
ပူဂိုလ်မွဲခပ်	၃၅	ကွေတ်ကျာ်တြဲ)	၅၇၅
ပူဂိုလ်ယုတ်သပ် ပူဂိုလ်သုင်ပြ	၄၉၉	ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင်ကိလေသလလမ်-	
ပူဂိုလ်သဒ္ဓါနုသာရီ	၉၉	ဟံလလမ်	၅၆၉
ပူဂိုလ်သဒ္ဓါဝိမုတ္တ	၉၉		
ပူဂိုလ်ဂမိုင်ဓါဂကူ	၁၀၃-၁၁၂	[၁]	
ပူဂိုလ်ဓတ်ဗုတ်လေ့,ပူဂိုလ်ဓတ်ဗုတ်-		ဖိုဝံဇော်ပွင်မေတ္တာစိုတ်	၁၅
ဝါတ်,ပူဂိုလ်ဟံထေက်ကိုဓတ်ဗုတ်	၃၂၆	ဖိုဟဲပိုက် ပွမဒေတ် ဒေတ်မပြဂမိုင်	၃၉၇-၆၆၂
ပူဇဓါဂကူ	၁၂၂	ဖိုဒါန်ပိဏ္ဍပါတ်ပန်ဂကူ	၄၄၂

လေ့င်အက္ခရ်	မုက်လိမ်	လေ့င်အက္ခရ်	မုက်လိမ်
[၅]		[ဘ]	
ဖိုပွမဂိုင်ကတ်ကေတ် ပရိယတ်- ပန်ဂကူ	၅၉၀	ဘဲဒေးဆိုဂဗ ကုညးတို့စှော်ပန်ဂကူ	၅၁၃
ဖိုဒုဟ်စိုတ်လိုလ်,ဟုံလိုလ်	၃၂၂	[မ]	
ဖိုခြိုင်ကိုကလိဝံပန်ဂကူ,ဟိုတ်ပန်ဂကူ,- ကမ္ဘောန်ပန်ဂကူ မဗွဲပန်ဂကူ	၄၄၄	မဟုံညးမုံစိုတ် တုပ်သုဟ်ဝဇီရဗိုတ်	၁၅၉
		မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ	၄၄
[ဗ]		[ယ]	
ဗဗူးဥဇ္ဇယ	၄၁၆	ယောဂပန်သ်ဗွဲတြး	၃၇၇
ဗဗူးဥဒါယီ	၄၁၇	ယဲဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူ	၅၃၈
ဗဗူးတိကဏ္ဍ	၂၀၇	[ရ]	
ဗဗူးတောဒေယျ	၅၈၄	ရသိဥဒက	၅၈၅
ဗဗူးဇာဏုသောဏိ	၅၇၆	ရသိဘရဏ္ဍုကာလာမ	၃၃၉
ဗဗူးဒေါဏ	၄၁၁	ရာဟုအသုရိန်	၃၈၆
ဗဗူးသင်္ဂါရဝ	၂၁၄	[လ]	
ဗဗူးသိခါမောဂ္ဂလ္လာန	၆၅၁	လောကပိဂကူ နှိအရာအသင်္ခါရပိဂကူ-	
ဗြာဟ္မဏသစ္စပန်ဂကူ	၅၈၀	ကိုဖို	၁၅၇
ဗက်စအဂတိဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူ	၃၈၈	လောကဓာတ်ပိဂကူ	၂၇၉
ဗိုလ်ပန်ဂကူ	၅၃၇-၆၇၃	လက္ခဏ်သမ္ဘိကောလက္ခဏ်-	
ဗိုဓရ်သိက္ခာပိပြကာအာစိုပ်မဂ်တေင်	၂၈၄	တုပညာပိဂကူ	၁၃၄
ဗိုလညာတ်ဉာဏ်ထေရ်သာရိပုတ္တ-		လက္ခဏ်သင်္ခတ,အသင်္ခတပိဂကူ	၁၉၂
ကတိန်ဒိ	၅၅၃	လမိင်လညာတ်အောန်တဲ မဟုံ-	
ဗိုဒေဝတ်ဇော်ပန်ဂေတ်ဂေင်လောက	၁၈၁	ညးဟုံချိုက်ပေင်တဲကောံဓရ်	၃၇၃
ဗိုပံင်ဖက်ပဒတ်မွဲစွဲပန်ဂကူ	၄၃၅	လိစ္ဆဝိပဏ္ဍိတကုမာရက	၂၇၂
		လိစ္ဆဝိဘဒ္ဒိယ	၅၉၇
[ဘ]		လျးဂိုလဟိုပန်ဂကူ	၅၃၂
ဘဲဇော်ဂမ္ဘိုင်	၂၂၅		
ဘဲဂမ္ဘိုင်ပန်ဂကူ	၅၁၁		

လှောင်အက္ခရ်	မုက်လိမ်	လှောင်အက္ခရ်	မုက်လိမ်
[လ]		[သ]	
လျှင်ဖြင်သျှိုက်ပန်ဂကူ	၄၅၂	သုခုမဉာဏ်ပန်ဂကူ	၃၈၇
လျှိုင်အောက်တဲ ဂြပ်ကလိဝံလေး-		သဘ်သဇိုင်ညးယုတ်မာကိုညးသပျူရိတ်	၈၆
ပန်ဂကူ	၃၉၈	သိုင်ဇြဋေယျ	၅၈၄
လှဲလးဓါဂကူ	၁၂၃	သိုင်ဒေဝတ်နဲဝင်ဇော်ပန်	၁၈၁
လိုလပ်ပိဂကူ ချိုက်ပင်ပိဂကူ	၃၂၈-၃၂၉	သိုင်မန္တာတ်	၃၈၆
လုပ်ဒဂိုန်ဂ်ဓါဂကူ	၇၆	သိုင်မင်မွဲခရ်ကောံသိုင်ဟံမင်မွဲခရ်မုိုင်	၄၅၆
[ဝ]		သိုင်ယို	၁၇၆
ဝစီဒုစရိတ်ဂမိုင်ပန်ဂကူ	၆၄၆	သိုင်သာကျဝင်မဟာနာမ်	၂၇၁
ဝိပလ္လာသပန်ဂကူ	၄၂၆	သိုင်လိစ္ဆဝီအဘယ	၂၇၂
ဝိသာခ (ကောန်ဗမူးဗြဲပဉ္စာလ)	၄၂၆	သုအုဗြဲပူးတုဲအာဗလဲကျာ,ဒူးကျာ	၂၇၈
ဝိသာခါ	၂၅၆	သုအန်အာနန္ဒကောံသွတ်မဟာကောဠိက	၅၆၃
ဝိဇ္ဇာဗမူးဂမိုင်ပိဂကူကိုဝိဇ္ဇာအရီ-		သုကိုဂလာန်သုအန်ပန်ဂကူ	၄၁၉
ပိဂကူ	၂၀၇	သုတ်ဗွဲသောဏာယန	၆၅၁
ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်ပန်ဂကူ	၃၇၅	သွက်ဝံမင်မွဲစိုတ်မာန် ဗိုက်စွဇော်	၃၂၀
[သ]		သုအဆက်အစပ်ဓါဂကူ	၁၂၂
သမဏပန်ဂကူ	၆၅၇	သုဟိုတ်ကိုအာပတ်တဲ ဘဲကတိုဒ်-	
သင်္ဂဟဝတ္ထုပန်ဂကူ	၄၀၆-၆၆၈	ပန်ဂကူ	၆၆၀
သမ္ဘိဓါဂကူ	၉၉	သပိုက်ဂြိုပ်ဗလိဟရဏ	၃၃၅
သမ္ပပ္ပဓာန်ပန်ဂကူ	၃၈၄	သုကွီကောန်တြိဂိတုကိုသုကွီကောန်-	
သာကျဝင်ဝပ္ပ	၆၀၅	တြိတု ဥပမာဗိုတောင်တုတ်ခြာ	၁၄၅
သာဏ (ကောန်စသေခုနိယ)	၂၄၂	သူးပူးဓါဂကူ	၁၂၁
သာဠ (ကောန်စမိဂါရသေဠီ)	၂၄၂	သအးဇူးပိဂကူ	၃၃၃
သာယျန်ဇအိုန်ဇရ ပွဲအာရီသံယောဇိုန်	၇၅	သတ်ပဒတ်လ္လုဒ်,သတ်ပဒတ်ပွဲဍုတ်	၅၄
သီလသမာဓိပညာ ပူဂိုလ်သေက္ခ-		သိုက်မဒ်တ မွဲသဘ်ပမဒးချိုတ်	၅၇၇
အသေက္ခဂမိုင်	၂၇၁	သံယောဇိုန်သွပ်,သံယောဇိုန်ဒ်ဟိုတ်-	
		တန်ပဋိသန္နိ,သံယောဇိုန်ဒ်ဟိုတ်ကလိဝံ-	
		ဘဝ ကောံပူဂိုလ်ပန်ဂကူ	၅၂၆

လေ့ငင်အက္ခရ်

မုက်လိမ်

[ဟ]

ဟိုတ်ဂလာန်ဂွံကတိုဒ်ပိဂကူ

၁၉၁

ဟိုတ်ဂွံကယျာန်ဒဝါတ်

၉၁

ဟိုတ်ဂွံကလိဂွံလာဘ်မုချ

၅၈

ဟိုတ်ဂွံပညပ်သိက္ခာပိုဒ်ဓါဂကူ

၁၂၉

ဟိုတ်ကျိတြိ ဂွံယျုတထာဂတ

၃၉၄

ဟိုတ်ကလိဂွံယျုသေက္ခ

၂၈၄

ဟိုတ်တဏှာဂွံကတိုဒ်ပန်ဂကူ

၃၇၇-၆၉၉

ဟိုတ်တုမ်အကုသိုလ်ဗွဲတြးပိဂကူ

၂၅၁

ဟိုတ်ဒါန်ဂွံသအးဇုပန်ဂကူ

၄၆၂

ဟိုတ်ခရ်သပ္ပုရိဟ်ကွဲဗွဲဗန်ဂကူ

၅၄၃

လေ့ငင်အက္ခရ်

မုက်လိမ်

[ဟ]

ဟိုတ်နုသုစရိတ်ဘုံအာစိုပ်ဟုံမာန်ဂမိုင်

၄၇

ဟိုတ်ပညာဂွံဇော်မောပ်ပန်ဂကူ

၆၆၅

ဟိုတ်ပန်ဂကူ တီကေတ်နကိုဟိုတ်-

ပန်ဂကူ

၅၉၃

ဟိုတ်ပွမပတိတ်ဇြဟတ်ပိဂကူ

၁၉၄

ဟိုတ်သာသနာတန်တ

၂၉

ဟိုတ်သာသနာကွဲဗွဲဗွန်

၂၉-၈၄-၉၅

[စ]

စိုန်သေ့ဒဲယောဇနာကိုကွံလှီလေဝ်ပူဂိုလ်-

ထေက်ကိုအာဗိုနကိုဇွေံမ

၅၈၈

ဂွံသမ္ဘိလင် လေ့ငင်အက္ခရ် တုရောင်။